

W. Faithorne Sculp.

M. VERVS AVRELIVS ANTONINVS
IMPERATOR ET PHILOSOPHVS

W. Faithorne Sculp.

M. VERVS AVRELIVS ANTONINVS
IMPERATOR ET PHILOSOPHVS

Μ Α Ρ Κ Ο Υ
'ΑΝΤΩΝΙΝΟΥ
ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ,
ΤΩΝ ΕΙΣ ΕΑΥΤΟΝ,

ΒΙΒΛΙΑ β'.

Μ Α Ρ Κ Ι
Α Ν Τ Ο Ν Ι Ν Ι
ΙΜΠΕΡΑΤΟΡΙΣ,

De Rebus suis, five de eis quæ ad se pertinere censebat,
LIBRI XII.

Locis haud paucis Repurgati, Suppleti, Restituti:
VERSIONE insuper LATINA NOVA;
Lectonibus item variis, *Locisque parallelis ad Marginem* adjectis:
A C

COMMENTARIO PERPETUO

EXPLICATI atque ILLUSTRATI.

Studio Operâque

THOMÆ GATAKERI, Londinatis.

Huic Tertiæ Editioni accessere

Annotationes Selectiores A. DACERII

LATINITATE DONATÆ,

NEC NON

MARCI ANTONINI VITA,

Passim aucta, & idoneis Scriptorum Veterum Testimoniis firmata;
à GEO. STANHOPE, Coll. Reg. apud *Cantabr.* quondam Socio.

LONDINI,

Apud DAVIDEM MORTIER, in Vico vulgò dicto *The Strand.* 1707.

Ca 73.18*

Harvard College Library
Bowle Collection

Gift of
Mrs. E. D. Brandegee
Nov. 9, 1908.

Honoratissimo Illustrissimóque Domino,

J O A N N I

Domino S O M M E R S,

Baroni de EVESHAM,

Summo ANGLIÆ CANCELLARIO,

Sacræ Majestati Regiæ à Sanctioribus Consiliis.

UOD sibi solent præsidii quærere, qui
Magnorum Nominum umbone tecti Invidiæ ex-
tra jactum se sistunt; Id, *Illustrissime Domine*, ut
mihi comparem, hujus Incepti suadet ratio. Præ-

D E D I C A T I O.

fertim cùm is sim, qui non Malevolorum tantùm lividos, sed accuratos etiam Eruditorum oculos jure merito reformidem. Et sane limatum in paucis Judicium, atque exquisita *Amplitudinis Vestra* Sapientia suspensum me & sollicitum haberet nimis, nisi Optimis quibusque & verè Magnis id esse familiare animo succurreret, à Divino quo propiùs absunt fastigio, cultu demereri eos debito studentibus tanto ut se præstent æquiores. Hæc igitur postquam audentiolem fecisset cogitatio, cùm Munusculi aliquod digni de proprio minimè suppeteret penu, ad illorum Artificium confugere non sum veritus, qui à Vicinis opulentioribus ea sumunt mutuò, quibus & officio fieri satis, & inopiæ sublevari possit suæ.

Habeas itaque, *Vir illustrissime*, animoque quo semper es in Literatos prono, excipias oro obtestorque lucubrationes, non tam Nostras quidem, quàm Dacerianas. Nam & alienam arrogare laudem mihi non est integrum; Et luculentior inde

D E D I C A T I O.

De affulsit spes, Officii hoc quaecunque excusatus apud Te futurum, quod Viri nomen præ se ferat, de Literis quidem humanioribus jampridem bene, de M. verò Antonino nunc tandem optimè meriti. Quanquam & ipsi Dacerio non-nihil (ut spero) accessit incrementi. Qui jam Latinus nostrâ prodiens operâ Beneficii fructum sui diffundit longè pluribus percipiendum; Et Gatakero in societatem adscitus nihil quod in hoc Opere desideretur amplius reliquit; Tum etiam Testimoniis firmatus, Veterum Scrutator & Interpretes tum fidei tum diligentiae spectatissimæ jam omnibus factus est palàm. Quod quidem quo constaret magis, per omnem Marci vitam ab ipsis potius hauriendum fontibus, & Auctorum vestigiis, imò & verbis ut plurimum insistendum duxi.

Sed nec Dacerio innixus uni ad *Virum plurimis honorandum nominibus* accedo. Hem etenim Regium, cui nostri famulatus est uterque, Advenam! Quem etiam benignissimo excipiendum hospitio indoles

DEDICATIO.

& Illius & Vestra fiducia facit plurimum. Id verò temerè factum nequis suspicetur, quòd Imperator Philosophans cum ejusmodi Viro consuescere gestiat, animo secum recolat velim, in Amicitia quantum possit Morum & Ingenii Similitudo. Quod enim mihi de Te vel inaudienti, vel de longinquo tantum suspicienti interdum ob-
tigit, id mirum nō Familiaribus & Necessariis tuis frequens & quotidianum credere est fas; Virum nempe gravissimis districtum negotiis, horas tamen subcivas in Literas impendentem bonas, Magnam Amicis nihilominus comem & in loco suam, Consiliarium arduis regni rebus perspicaci prospicientem solertiā, Cancellarium jus dicendo indefessum, Causas perorantium Auditorem patientissimum, Judicem integerrimum diu noctuque cognoscentem, ut suum quod est cuique quantum primum tribuatur; Hæc, inquam, atque alia qui conspiciantur similia, quidni Marcum videantur Aurelium in Musæo, Foro, Curia, videre denuò redivivum? Qui

DEDICATIO.

Qui utique jam es, esse precor pergas diu, Serenissimæ Majestati, sive Suis præstò Adjutor idoneus, sive peregrè profectæ Prorex vigilantissimus; Æqui Verique tum Indagator sagacissimus, tum acerrimus explorati Vindex; Nequitia Malleus, & vafri Legum cauponatoribus hostis inexorabilis; Sanctissimum injuriâ vexatis Asylum; Miseris & egenis solatium & levamen; Virtuti & Literaturæ ingens & Præsidium & Ornamentum. Faxit denique Optimus Maximus, ut Deo & Ecclesiæ, Regi & Regno, Tuis atque Omnibus ita Te fidum, utilem, charum præbeas, ut (quod omnium est instar, & pro Ordinis nostri ratione obnixè præ cæteris efflagitandum) quos pompâ & honoribus anteis, Virtutum pariter splendore præluens, amplissima tanti muneris præclare gesti præmia in Illo tandem reportes Die.

Nec id pigebit dicere, Antonini tum Philosophiam, tum Exemplum momenti aliquantulum ad hoc conferre posse. Quippe quo nemo unquam
ho-

DEDICATIO.

hominum Imperii aut onus expertus est gravius ,
aut curas expedivit felicius , aut pericula & casus
lubricos tulit constantius , aut fortunæ blandientis
lenocinia contempsit fortius. Hujus equidem dum
singula expenderem, mirò me sensi Sanctoque per-
fufum gaudio. Quod in aliorum etiam animos
ità demum credidi facilius illapfurum, si Libellum
Vestroy prius Patrocinio commendatum exhiberem.
Hoc autem consilio qui plurimis prodesse studet ,
si Tibi saltem Uni gratum acceptumque fecerit ,
id verò seriò triumphabit.

Illustrissima Amplitudini Tue

Devotissimus

GEO. STANHOPE.

M. AURELII ANTONINI Philosophi

VITA;

A B

A. D'ACERIO,

E T

Aliis Authoribus excerpta, & Veterum Testimoniis firmata.

Amdudum erant res Romanae varias fortunae vices expertae, ex quo in unius ditionem redactae fuissent, Triumvirorum scilicet, post Julium interfectum, Neronis & Domitiani crudelitatem, insolentiam & tyrannidem calamitatibus funestis gravissimisque injuriis infamem perpesta; Justitiae verò, Clementiae, & Pietatis fructibus amplissimis jucundissimisque auctae & resectae optimorum Principum beneficio, imperantibus Augusto, Vespasiano, Trajano, Adriano, & Antonino Pio. Sive igitur virtutem, sive vitia spectes, dixeris Civitatem hanc, in rerum statu tam diverso, exempla utriusque indolis ob oculos habuisse consummatissima. Sed Is qui regnantium & seriem, & ingenia ita comparat Deus, prout vel infortuniis rempublicam atterere, vel infractam & lapsam erigere sibi visum fuerit, perfectam virtutis imaginem Marco demùm Aurelio reservabat exhibendam; Prae cuius radiantis fulgore quicquid antehac Caesarum habitum est illustre, tanquam umbra, aut crepusculum Soli, huic Virtutis laude & admiratione, facile locum cedit. Ut verbo omnia Sapientiam hujus Principis ita videatur divinum composuisse consilium, ut calamitatibus istis, quae illum regnantem manebant funestissimae, par is esset unus; qui omnium ferè quotquot uspiam regnarunt, unus esse potuit par. Nunquam etenim imperio Romano tot simul, & tam atroces incubuerant procellae, ab omni ferè plagâ co-ortae, quibus non fractum tantùm, sed & submersum deletumque periisset funditus, absq; illo fuisset gubernatore. His igitur Lib. 9. § 24. qui perlegendis operam impendunt, id unum monitos velim, nè callida Politicorum consilia, nè technas aulae solennes, & structos dolos, ac simulationes hominum insolentium involutas, nè denuò artes, (quas vocant) regnum administrandi callidè in hoc sperent Principe. Sapuit is quidem, sed sapientiâ isti longè diversissimâ. Imperatorem nempe depingimus, sed Imperatorem philosophantem, Principem morum simplicitate, veritate, pietate, modestiâ, & candore, & omni vitae sanctitate ornatissimum. Regem, qui sibi imperare primo, & nequid velle, præterquàm quod & justitia velleret, & recta suaderet ratio, & edidicit, & omnium habuit primum.

Jul. Capitol.
Eutrop. Dion.

In M. Aurelii originem recurrentibus, vix alia per Italiam subire potest animus familia, aut majorum stemmate perinde longo, aut pari virorum splendore, & claritate stirpis, insignis. A Numâ siquidem pater ejus Annii Verus sanguinem traxit, à Proavo satus est Prætor, & Patricio, Avo ter Consule, & urbi Præfecto. Pater in Præturâ decessit, relictis liberis tantum duobus, Annia Cornificia, & Annio Vero, qui postea M. Aurelius est dictus. Cujus Amita Annia Galeria Faustina, Antonino Pio Imperatori juncta est connubio. Hoc tantum de M. Aurelii origine paternâ posteris innotuit. Mater Domitia Calvilla à Rege Salentinorum stirpem duxit, Calvisii Tulli bis Consulis filia, Avus etiam maternus Catillius Severus bis Consul, & Præfectus urbi. ¹ Natus est Marcus Romæ Sext. Calendas Maias in monte Coeli, Proavo ejus ² materno iterum Consule, ejus & ipsi inditum est nomen Catilius Severus. ³ Adhæsit ei postea nomen Verissimi, ob amorem & studium veritatis, quo is flagrabat maximo, ab Adriano impositum. Togâ verò indutus virili, paternum resumpsit nomen, & Annii Verus audit iterum, donec in Aureliam veniret gentem.

¹ Malennio ei nomen erat. Dasummi filio à quo Dasumiorum appellatio inter Romanas gentes desinxit. Cataub. in Capitol.

² Capitol.

³ Dio.

⁴ Ibid.

⁵ Lib. I. § 4.

⁶ Sæc. 5.

⁷ L. I. § 10.

⁸ Siccensi Capitol.

⁹ Herodes

erat is Atticus.

¹⁰ L. I. § 11.

¹¹ Capitol.

¹² L. I. § 9.

¹³ L. I. § 7.

¹⁴ L. I. § 15.

¹⁵ L. I. § 13.

¹⁶ Capitol.

Capitol.

¹ Sed ab Antonino Pio adoptante adscitus, patris adoptivi suscepit nomen, & Marcus Aurelius vocatus est. ² Patre ejus, dum is teneram adhuc ætatem ageret; vitâ functo, apud avum educatus est, qui simul annos nutricum auxilio indigentes egressus esset, ⁶ Præceptor virtutis famâ celeberrimo tradendum curavit. Ab Euphorione literas, à Gemino Comœdo istius ætatis laudatissimo venustè pronunciandi morem, ab Androne Musicam, & Geometriam didicit: Grammaticis usus est, Græco quidem ⁷ Alexandro, Latinis autem Trofio Apro, Pollione, & Eurychio Proculo ⁸ Africano; Oratoribus Annio Marco, Caninio Celere, & ⁹ Herode; Latino verò ¹⁰ Frontone Cornelio. Indole autem cum esset eximia, & animo verè virili & erecto, qui ad majora contenderet studia, præditus: Veritatis præsertim appetentissimus, non multum in his absumpsit temporis, quæ censuit ejusmodi, quibus pueris potius immorandum esset: sed ad Scientiam sublimem magis & necessariam, & tali ingenio dignam se contulit: ¹¹ necdum duodecimum ingressus annum, ad gravissimam Stoicorum Philosophiam animum adjunxit omnem. Ad se igitur adjutores jussit accersendos, ¹² Sextum Chæronensem Plutarchi nepotem, ¹³ Junium Rusticum, ¹⁴ Claudium Maximum, ¹⁵ Cinnam Catulum Stoicorum tunc temporis doctissimos clarissimosque, quibus etiam adjecit & ¹⁶ Claudium Severum scholæ quidem Peripateticæ, sed nominis egregii virum.

Præceptores summo semper honore est prosequutus, & sibi in paucissimis charos habuit; Princeps probè gnatus, quanti sint, qui animo excolendo incumbant, & virtutum incremento felicem ministrent opem. Privatâ siquidem beneficii memoriâ haud contentus, publicas exhibuit grati animi significationes; statuas enim Frontoni in Senatu petiit, & Rustico etiam, postea & Julium Proculum ad Consulatam provexit, & hujus quidem cum res esset tenuior paulò, quam quod oneri tanto ferendo esset, inopiam sublevabat, & muneris impensas de proprio suffecit. Illi verò tantum detulit, ut in publico convenientem, & etiam ante Præfectos Prætorio, osculo eum excipere non dedignaretur. Sed quæ fortan aliis cum illo principibus communia, ista minus moror; Hem itaque quod multò maximum, & Marco peculiare non agnoscas solum, sed & demirere. Virum sapientissimum id omnium fefellit minimè, bona caduca, & brevi interitura, veris & sempiternis bonis pari pretio & mercedi idoneæ esse non posse.

Quicquid igitur vel virtutis vel sapientiæ, illorum lucubrationibus & ministerio sive orum sive culturam & incrementum in animo debuerat suo, id omne palam faciendum decrevit, & tum præsentî sæculo tum posteris edicere, se non tam suæ ipsius sive Solertiæ, sive Industriæ & Studio, quam illorum institutis acceptum tulisse. Quod etiam libello, quem jam Lectori commendatum damus, aded est familiare, ut vel hujus rei gratiâ exco-

gitatum.

¹ Secundum Severi consulatam, ad annum urbis conditæ 272. Christi autem 120. rejecit Helvicus in chronico, cui & Jul. Capitolinus accedit, Marcum Vero avo paterno iterum, & Augure Cons. natum referens, anno scil. proximè sequenti, quod ad annum Christi 121. quadrat magis, quanquam Euseb. in Chronico Severi consulatam ad annum Christi 121. referat.

gitatum & literis mandatum, sit conicere. Singularem prorsus habes animi gratissimi modestiam. Nec quisquam fere, quantum novimus, est hominum; vel veterum cujus ad exemplum se hac in re composuerit Marcus, vel recentiorum, qui ad Marci morem, componat suum. Virtutes nimirum suas nemo non arrogat sibi, ab illarum laude & splendore tantum existimans detractum, quantum operæ deputatur alienæ. Sed à turpi isto amore proprio abhorruit Marcus plurimum, quò magis præceptores Deorum fere habuit, loco. Nam & opibus & honoribus posteaquam vivos auxisset ornâssetque, imagines defunctorum aureas in larario habuit suo, & sepulchra aditu, hostiis, & floribus semper honoravit.

Quod à studio Philosophiæ percipitur commodi, in actione id positum esse omne certò certius est; huic itaque accedat iustitiæ & juris scientia necesse est, ut & Principis officio fiat satis, & utilitati publicæ, (qui fructus etiam est ipsius Philosophiæ amplissimus) consulatur optimè. Hanc itaque magno excolendam studio censuit Marcus, in quo L. Volusium Mecianum celeberrimum tunc temporis jurisconsultum, Duce[m] habuit & Prælectorem.

Capitol.
Aristid. in
Marc. Encom.
Orat. 9.
Tom. 1.

A primâ usque infantia Adriano charus, & in illius gremio educatus erat, qui etiam sexenni equi publici honorem delatum illi voluit; ætati tam teneræ novum prorsus & inusitatum.

Capitol.

Juventuti tunc temporis Patricio prognatæ stemmate, id erat moris, ut in Sacerdotum cooptati collegium, ita tandem ad alia deligerentur munera. Is itaque, ubi annum pertigisset octavum, Saliis (Martis ii sacerdotes erant) adscriptus, munia obibat omnia, non illorum ad ritum, qui nonnisi hanc ad majora affectant viam, sed assiduâ aded & accuratâ operâ, ut ad id unum honoris culmen aspirâsse dixeris: Et Præfulis itaque officio, & Præcentoris & Magistris officiis ipse est functus; Et, quod aliis haud solenne erat diligentia, formulas omnes memoriâ tenuit, ut & ordini accensendos inaugurârit, & exaugurârit excedentes, nemine præunte. Aded quod aliis in mandatis dederat, & ipse etiam est in omnibus obsequutus, ut *quicquid in manibus est strenuè perageretur, prout virum decet, exquisitè quantum poterit, nec studiosâ tamen nimis gravitate, &c.*

Lib. 11. § 5.
& alibi passim.
Capitol. 4.

In illo munere primum accepit imperii omen. Cum enim coronæ in pulvinar pro more essent Sacerdotibus projiciendæ, aliæ quidem aliis hæserunt locis, Hujus autem, velut manu de industriâ capiti imposita, statux Martis (quam sertis coronare ad Imperatorem pertinebat unum) temerè projecta licet, aptata est.

Annos natus quindecim virilem togam sumpsit, statimque ei desponsata est L. Cejonii Commodi filia (ex Adriani jussu) nec multò post Præfectus est urbi, dum Consules ad ferias Latinas in montem Albinum concederent. Quo quidem ita functus est officio, ut nec dignitatis Imperatoriæ, nec gravitatis & prudentiæ senilis quicquam in illo Roma consideraret.

Ibid.

In Annam Cornificiam sororem, quam Numidio Quadrato collocaverat nuptum, Patrimonium paternum contulit, quin & Mater ut & sua itidem conferret bona concessit, nè scilicet eo nomine à marito sperneretur, quò conjugem is opibus inferiorem esset nactus.

Ibid. 4.

Artem pingendi gravioribus adjunxit studiis, cui & sub Diogneto magistro operam dedit. "Sed is an Diognetus fuerit Philosophus, cujus in Lib. 1. meminit Marcus, eruditus inter se parùm convenit; quibus etiam id videndum relinquo, Philosophus illi Diogneto diversus necne, ad quem, ut Christianæ veritatis fidem illi faceret, Epistolam habemus à Justino Martyre conscriptam. Ipse quidem, (licet multæ quæ suadeant concurrant simul opiniones) animo tamen hæreo.

Ibid. 4.

Amavit pugilatum, luctamina, & cursum, pilâ lusi apprimè, venationem, & aucupatum exercuit, & in deliciis habuit; quæ tamen omnia non tam animi oblectandi, quàm sanitatis tuendæ causâ adhibenda censuit. Aristippum nempe & Socratem secutus duces, quibus, corporis exercitationem ad virtutem adipiscendam momentū conferre plurimum, visum novimus.

Dio.

Apros etiam venatum ibat, & cum ferocissimis sæpè conflixerat, ut laudem omnium idcirco & admirationem mereretur; & hæc quidem, dum adhuc vires superessent integræ, nec corpus nimio curarum & studiorum afficeretur impendio. Sed animum studio veritatis intentum ab istis omnibus facile abduxit Philosophia. Cujus desiderio, ab infantia usque primâ, tam vehementi ardebat, ut habitum Stoicorum duodenarius assumpserit. Nec habitum tantum, sed & omnem disciplinæ isti, quæ præ cæteris corpus tractabat duriter, familiarem tolerantiam; adeo ut & humi, & in pallio cubare sustinuerit; ut instrato saltem pellibus lectulo decumberet, matris precibus & consilio, inductus quidem, sed agrè; ut obsequium Filii, non animi molitiem agnoscas. Et is quidem videtur à natura comparatus, qui istam demum Philosophiam restitueret, virtutis integerrimæ & sapientiæ custodem fidelissimam. Tanta enim, à puero usque, animi erat gravitas & constantia, ut vultum nec gaudio unquam præstiterit nec mœrore immutatum: sed idem semper color, eadem semper serena frons. Quæ tamen ab eo, ut amicis comem mînds aut commodum redderet, aberat plurimum; Serium quidem experti sunt, quibuscum erat consuetudo, sed nec austerum nec difficilem; gravis enim erat sine tristitiâ, sapiens & frugi sine contumaciâ, suis indulgens & placendi studiosus, sine assentatione & fordido nimis obsequio.

Capitol. 2.

Dio. 4.

Capitol. 5.

Spartian. in

Adrian. 24.

in *El. Vero.*

Ann. Christ.

138.

Adrianus ad

Bajas mor-

tuum.

Eto Id. Julii

Spartian. in

Adrian. 25.

Euseb. Chron.

Capitol.

Dio.

Capitol.

Cejonium Commodum adoptaverat valetudinis parùm firmæ Adrianus, cujus non multo postea morte abrepti desiderio quod animum ægrum levaret, simul & imperio Romano, quantum poterat optime, de successore consulere, in Marcum Aurelium oculis animûmque conjecit. Sed cùm is ætate erat tanto muneri inidonea, utpote qui ad decimum octavum nondum pertigisset annum, Antoninum cognomine Pium interea loci adscitum voluit. Eâ tamen lege, ut Marcum is Aurelium, & Lucium Commodum, Verum proximè mortui situm, sibi successores adoptaret. Marcus igitur Aurelius decimum octavum jam nuper ingressus annum, à Pio, sed Adriano superstite, est adoptatus: eodem fortè quo adoptatus est die, visus est in somnio humeros eburneos habere; quos, an oneri ferundo satis essent apti, expertus, solito reperit fortiores. Insignem sanè & calamitatis rempublicam prægravaturæ, & viri imperium suâ unius moderatione atque prudentiâ sustentantis imaginem.

Nuncium de adoptione apportatum, non hilaris aut in lætitiâ effusus (quod solet) excepit; sed animo potius tristi & deterrito. Quod cùm familiares & domestici demirarentur, quid molesti esset adeo in adoptione regiâ fuscitantibus de gravissimis imperii malis eum verba fecisse, & quibus illud difficultatibus & incommodis urgeatur, fufus explicasse perhibent.

Adoptatus itaque, & in domum Adrianam traductus, necnon Aurelii nomine insignitus, paucis post diebus, Quæstor est designatus. Ætatis nempe gratiam fecerat Senatus, Adriano referente. Quod etiam amoris & benevolentie indicium omnium extremum ab illo in imperatore acceptum tulit Marcus, priusquam Baias morbi ergo concederet; ubi quum nihil profecisset, aquâ non ita multo post periit intercute. Huic Marcus Aurelius justa magnifice explevit, gladiatorum etiam munere in honoris gratiam edito.

Post excessum Adriani sponsalia statim dissolvit Pius, quibus L. Cejonii Commodi filia Marco conjuncta erat; suam ut duceret filiam Faustina. Lucio quidem illa Vero desponsata erat, sed cùm is ætate esset adhuc nuptiis impari, Marcum sibi generum maluit Antoninum. Quem etiam & Quæstorem ante tempus designavit, & ad Consulatum & Quæstorem provexit; & Cæsaris appellatione donavit, & Sevrum turmis equitum creavit; & edenti cum collegis ludos Sevirales adsedit, & aulico fastigio renitentem ornavit, & in collegia Sacerdotum jubente Senatu recepit.

Marco interea loci, qui se non tam auctum quam oneratum tantis honoribus senserat, utpote minimè exoptatis, sed ingratis potius acceptis, id molestiæ haud paulum facissebar, quod patris actibus & consiliis necessariò interesse teneretur; ad regendum scilicet statum hoc demum pacto formandus. Ex quo factum est, quod magis impeditum haberent & curis occupatum publica Imperii negotia, Philosophiæ ut amor & studium ingens eò accenderet

animum

Spartian. in

Adrian.

Eusebii

Chron.

Vid. Casaub.

in Capitol.

Antonin. 6.

Qui ista de su-

ure Annii

Veri Avi pa-

terni non ado-

ptativi A-

driani funore

interpretatur.

Capitol. in

Pio. 6.

in Marco 6.

Vbi vide Sal-

mos. de his

Nuptiis.

Ann. 142.

Euseb. 141.

animum vehementius. Ab hac itaque perquam ægrè avulsus, morem sibi gessit quantum ^{Capitol.} potuit plurimum, nec orii vel tantillum subtraxit, quin & studiis impenderet, & lucro deputaret.

Huic etiam Philosophiæ amoris fovendo, Imperator ipse Pius haud parum contulisse censendus. Nam & suo edoctum exemplo simulabat, & Apollonium Chalcidenum, Philosophum tunc temporis inter Stoicos celeberrimum, ab Athenis usque accersendum curaverat; Cujus à præceptis & consuetudine quantum Princeps adolescens emolumenti ceperit ab Antonio ipso fas est Lectorem in sequentibus discere. Iste verò Philosophus quis esset; & qualis tiam, qui hominis stultitiam riserit, Imperator, vel ex illo scitu est facile: Quod eum nempe cum Pius ab Antoninâ ad Tiberianam domum in quâ habitabat, vocasset, ut Marcus illi traderetur præceptis illic instituendus; respondit iste, *Non magistri esse ad discipulum, sed discipuli esse potius ad magistrum accedere.* Quo nuntio accepto, risit eum Imperator, ^{Capitol. n. Pio c. 10.} *Facilius nimirum (inquiens) Apollonio fuit, à Chalcide Romam venire, quam à domo sua in Palatium;* nec morem hominis moratus Marcus ad illum misit erudiendum Domi.

Ad id ferè tempus Marci Educator diem vitæ extremum confecerat, quod eximio pietatis indicio locum præbuit. Is nempe gravi morore, & viri desiderio perculsus, insolentia ^{ibid.} morum constantiâ & animo casibus immoto excidere sustinuit, ut etiam in lachrymas effusus ploraret mortuum; Quod cum Aulici nè facere perseveraret prohiberent, ostentationem pietatis criminantes, & Philosopho & Cæsare indignam: *Permittite* (inquit Imperator) *illi ut homo sit, neque enim vel Philosophia, vel Imperium tollit affectus.*

Faustinam duxit uxorem, secundo, ex quo factus est iterum Consul, anno. Eximie quidem formæ, sed ingenii desultorii nimis foeminam, & ad amores proni magis, quam vel honestam oportuit, vel conjugem Philosophi. Matris ad exemplum mores composuit suos; nec quidquam in animo erat prius, quam si formæ captos illecebris sui posset amore incendere. Ex illo filiam suscepit unam, primo statim à nuptiis anno; quo etiam & Tribunitiâ auctus est potestate, & imperio Proconsulari, quod non nisi Imperatoriæ Majestati Romæ deferri solitum accepimus.

His etiam & illum adjecit maximum honoris cumulum, quem olim Augusto ut assentiretur excogitaverat, Senatus. Inventum verò Posteris, nè sibi in adulandis Imperatoribus majores antecellerent, omnem præter modum amplificatum dederant. Quicquid rerum in Senatu ageretur, non nisi ipso Consule qui cætui præsidebat referente decretum est: Consules autem, quod magis Augusto obsequerentur, ab hoc jure recesserunt ultro; & id prærogativæ solenni quâdam lege Imperatori decreverunt, ut ipsi semel in unoquoque die ad Senatum referre liceret: Quicquid nempe illi visum est unum, ut illis acceptum haberet. Juris quidem vinculis semel laxatis, dictu est difficile, quod tandem obsequii & injuriæ evaserint, aut quis ad servitutem festinantibus, poni possit modus. Quod & in hac re factum vidimus. Jus enim Relationis unicæ tantum Augusto concessum, in secundæ tum postea, tertiæ, quartæ, necnon & quintæ (nam & illam jam Marco indulserat Senatus) demum excreverat. Quibus ita Imperatori concessis, frustra sit Senatus necesse est; Quantum enim Patribus decernendum erat reliqui, cum nihil ad hos pertineret proflus, donec Imperator quotidie quinque quicquid sibi visum est petere, tulisset prius?

Quod verò, aliis commissum, exitio esse posset, id potestatis, non suo, sed reipublicæ bono transmittit Marcus; Libertatem potius tuendam, & populi felicitatem eò sanctam magis & præ omnibus aliis antiquiorem habendam ratus, quod ipsi plus in illam licuisset. Et is sane, quæ à populo ad principem emanant commoda, non insolentia ergo putabat & tyrannidis affectandæ donata, sed, quod ille ad repentinos casus paratior majora potuit, studio ut vehementiori ad salutem & utilitatem publicam conferre se debere omnia; & læsæ fidei, ni faciat, obstrictum crimine, sentiret. Ita quæ suapte quidem naturâ certissimum in exitium cessissent reipublicæ, Marco imperante in malorum remedium conversa sunt.

Nec minus exultatione usus est modeste, quam apud Antoninum adeptus erat maximam; siquidem is nunquam sine eo quenuam facile promoverit, quod eum quidem consultius voluit, quoniam illius commendationem minime vulgarem omnes intellexerant, utpote apud quem neminem gratiosum esse constitit, qui non & idem vir probus, & ad munus obeundum apprime esset idoneus. Animum autem adeo non efferebat tanta potentia, ut quanto plus potuit, eo studiosius Pio obsequeretur. Eandem prorsus in omnibus reverentiam, qualem patri suo privatorum quilibet, exhibuit; per viginti & tres annos in Pii domo ita versatus, ut ejus quotidie amor cresceret, nec præter duas noctes per tot annos, ab eo mansit diversis vicibus.

Capitol. in
Pio 7.

Sedulitas ista, & obsequii amorisque certissima indicia, Antoninum jure prohibuerunt optimo, istis ne aurem aut animum insusurrantibus accommodaret, qui id agebant, ut tantæ tamque ingenuæ virtutis suspicionem illi haud levem incuterent. Usque adeo ne simplicissimæ quidem & minime fucatæ virtuti qui criminari student nusquam desunt; cum nec Marcus ipse à culpâ, confictâ saltē, vacaret. Præ cæteris autem quod fecisse perhibetur Valerius Omulus minime reticendum arbitrôr. Is Imperatori comes inter deambulandum adscitus, ubi Lucillam (matrem Marci) in viridario venerantem simulacrum Apollinis vidisset; ita Pio insusurravit, *Quid illam censes nunc Deum tanto rogare studio? ut diem nempe tuum claudas, & filius imperet.* Sed ea tamen erat Imperatoris fiducia, ea Marci probitas, & in principatu modestia, ut quod tyranni suffusum animo & matrem poterat & filium in ultimum capitis discrimen adegisset, tantâ effatum malevolentia adeo non odio Pii subiecit, ut nihil omnino apud eum valeret. Integra igitur permansit, & sanctissima principum amicitia, non nisi morte alterutrius dirimenda. Quæ Antonino hujusmodi contigisse narratur. Lorii febre commotus quum gravari se, & finem instare vitæ videret, vocatis amicis & præfectis, ut successorem Imperii, (nec L. Veri interim mentione habitâ) Marcum omnibus commendavit atque firmavit: statimque signo *Æquanimittatis* tribuno dato, (id nempe subindicans, quod talem sibi Imperii successorem relinquenti, nihil erat quod ultra desiderandum restaret) Fortunam auream, quæ publicæ felicitatis omen in Imperatorum cubiculo poni solebat, ad Marci cubiculum transire jussit.

Capitol. 6.

Capitol. in
Pio 12.
in Marc. 7.

Ann. Ch. 161.
Euseb.
Capitol. in
Marc. 7.
in Vero 4.

Post excessum Divi Pii, à Senatu coactus regimen in se publicum suscepit, cujus tamen id primum potestatis indicium esse voluit, ut fratrem sibi in imperio quod illi soli detulerat senatus designaret participem; quem igitur & Cæsarem & Augustum dixit, indultâ simul Tribunitiâ potestate, & Proconsulatus etiam honore delato. Ex eo pariter cœperunt rempublicam regere, & tunc primum Romanum imperium duos Augustos habere cœpit. Spectaculum eo magis & insperatum, & plane mirum, isti præsertim urbi, cui ingenti adeo civium & sanguinis dispendio unicum eligendi Dominum copia haud ita pridem, (nec semel quidem) steterat.

Capitol.
Vide Salmas.
in Nois.

Eo ipso die, Antonini nomen Marcus & ipse recepit, & imperii consorti addidit, filiamque suam Lucillam illi despondit. Latinitatem ob hanc conjunctionem quod magis animis conceptam facerent palam, pueros & puellas novorum nominum frumentariæ perceptioni ascribi præceperunt. Actis igitur quæ agenda fuerant in senatu, pariter castra prætoria petiverunt; & vicena millia nummum singulis ob participatum imperium militibus promiserunt, & cæteris pro ratâ. Adriani autem sepulchro corpus Patris intulerunt magnifico exequiarum officio, & Justitio mox indicto, ad ritus in imperatoribus consecrandis receptos, ordinem funeris expediendum curavere. Qui quidem qualis fuerit, lectori haud molestum fore credimus, ex sequentibus advertere.

Vid. Herodian. de Severi funere.

Ceream imprimis imaginem Imperatori quantum potuit defuncto simillimam, fingendam jusserunt, eamque in regie vestibulo proponendam, supra eburneum lectum, maximum atque sublimem, vestibus instratum aureis. Et quidem imago illa ad ægroti speciem pallida recubuit. Circa lectum verò utrinque magnam diei partem consederunt, à lavâ quidem senatus omnis vestibus atris amictus; à dextrâ verò matronæ, quas virorum aut parentum dignitas honestabat, quarum nulla vel aurum gestans, vel ornata monili-
bus

bus conspecta est, sed vestibis albis exilibus indutæ merentium speciem præbuerunt: Hæc ita per septem dies fecerunt continuos, medicis ad lectum quotidie accedentibus, inspectumque velut ægrum deterius se habere, subinde pronunciantibus.

Dein ubi jam extremum obiisse diem renunciatum esset, lectum humeris extulerunt equestris & senatorii ordinis nobilissimi ac lectissimi iuvenes. perque viam sacram in vetus forum detulerunt, ubi magistratus Romani deponere imperium consueverant. Utrique autem gradus quidem, ad scalarum similitudinem extructi sunt, in quibus, alterâ ex parte positus est è nobilissimis atque patriciis, puerorum chorus; alterâ, foeminarum illustrium, hymnos in defunctum prænasque canentium, verendo & lugubri admodum carmine emodulatos.

His ita peractis, lectum rursus extulerunt extrâ urbem, in campum Martium humeris gestantes; ubi, quâ campus patet latissimus, suggestus est quidam, specie quadrangulâ in pyramidis formam gradibus assurgens & magna lignorum vi compactus. Is quidem cubiculi figuram nactus, interior totus est aridis fomitibus oppletus, extrâ autem intextis auro stragulis, atque eburneis signis, variisque picturis exornatus. Secundus verò gradus, minusculus quidem, sed formâ & ornatu priori persimilis, portis janisque patentibus. Tertius item & Quartus semper inferiore contractior; ac deinceps alii, donec ad extremum, eumque brevissimum omnium, perventum fuerit. Lecto igitur in secundum tabernaculum sublato, aromata & suffimenta omnis generis, fructus, herbæque, succosque omnes odoratos acervatim huc effuderunt loci; quippe neque gens est, neque civitas, neque qui honore ullo aut dignitate præcellat, quin certatim pro se quisque suprema illa munera principis honori deferant.

Ubi verò ingens aromatum acervus aggestus est, ac locus omnis expletus, tum circa ædificium illud obequitatum est universis equestris ordinis, certâ quidem lege ac recursum, motu * Pyrrichio numeroque in orbem decurrentibus. Cutrus item simili circumacti

* De Pyrrichio motu. vid. Arhe-næum. l. 14. p. 630. & Casaub. in Notis.

ordine, infessi purpuratis rectoribus, personas induti, quæ ducum omnium Romanorum Principumque illustrium imagines referebant. Hæc ubi celebrata sunt, Augusti duo, face manibus caprâ, eam tabernaculo admove-runt; tum cæteri omnes undique ignem subjecerunt; cunctaque illico fomitibus illis aridis & odoribus referta, igni valido correpta flammis emicuerunt. Mox ab extremo minimoque omnium tabernaculo, tanquam è fastigio quodam simul cum subiecto igni ascendit in ætherem aquila, quæ in cælum credita est ipsam defuncti principis animam deferre: Qui jam ex illo inter Deos relatus, eodem cum cæteris numinibus cultu & honore habitus est Divus Antoninus Pius.

His ritè peractis, imperatores laudavere uterque pro rostris patrem, flaminemque ei ex affinibus, & sodales ex amicissimis Aurelianos creavere; postremò verò ludos in honorem defuncti gladiatorios, funebre munus dederunt.

Capitol. 8. in Pio 13.

A Patre statim consecrato, literæ undique supplices ad Marcum frequentes delatæ sunt, à Gentilium Sacerdotibus, Philosophis, & Provinciarum Præsidibus conscriptæ, id unum prolixè orantes, Christianos ut ipsis liceret supplicii exagitare; quos ab imperu & furore hostium vesano Adriani Piique clementia jamdudum præstiterat incolumes. Imperator, qui neo Patri, nec Avo virtutis & clementiæ priorem cessit gloriam; nec aliud maluit magis, quam ut ad eorum exemplar rerum componeret administrationem; cæcam hominum amentiam improbens totus, rogatum abnuvit. Quos autem maximo locorum intervallo distinctos præsentî tutelâ non potuit, ut autoritate tamen à nefariis malevolorum inceptis propugnaret, literas ad Commune Asiæ, quod tum Ephefi convenerat, admiratione dignas dedit: Quas cum Eusebins nobis integras servaverit, nos non pigebit hîc loci exhibere;

Ἐγὼ μὲν οἶδα ὅτι καὶ τοῖς θεοῖς ἐπιμαλὲς εἶναι, μὴ λαοδάνειν τοὺς τοῦτους. πολλὸν δὲ μᾶλλον αὐτοὶ καταπαύειν ἂν τοὺς μὴ βελομένους αὐτοῦ σκευένειν, ἢ ὑμεῖς. εἰς εἰς παρεχόμεν ἐμβάλλετε, βεβαυέντες πλὴν γράμῳ αὐτοῦ ἢν ἔχουσιν ὡς ἀθέων καταργεῦντες. εἴη δὲ ἂν κακίοις αἰρετόν, τὸ δοκεῖν καταργεῖσθαι τοὺς τεθιγάναι μᾶλλον ἢ ζῆν, ἢ ὅτι οὐκ οἶκός θεῶν. ὅθεν καὶ νικῶσι σκευέμενοι τὰς ἐαυτοῦ ψυχὰς, ἢ ἔρπειδοι οἷς ἀξιοῦτε παρῆναι αὐτοῖς. ἀλλ' ὅτι οὐκ οἶσθε ὅτι ἡγορέων καὶ μενομένων, ἐκ ἀποπνεύμας ἰσομνησίου ἀδυμνήτας μὲν ὅταν ἔρπει, παραβῶλοντας δὲ τὰ κριτέα. ὅτι τὰ ἐκείνων. οἱ μὲν ἐν εὐπαρήσιας ὁδοῖς γίνονται πρὸς τὸν θεόν. ὑμεῖς δὲ παρὰ πάντα τὸν χρόνον, καὶ ὅν ἀγνοεῖν δοκεῖτε, ὅτι τὸ θεῶν καὶ ὅτι ἀλλαν ἀμαλῶτε, καὶ τῆς θρησκείας τῆς πρὸς τὸν ἀδάνατον, ὃν δὴ τοὺς χεισιανὲς θρησκείωντας ἐλαύνετε καὶ διακτετε ἐαυτοῦ. ὅτι ὅτι τοῦτων, ἢ δὴ καὶ πολλοὶ ὅτι πρὸς τὰς ἐπαρχίας ἡμεῶν καὶ τὰς δευτέρας ἡμεῖς ἐγγραφῆαι πατεῖ; οἷς καὶ ἀντέγραφε μὴδὲν ἐνοχλεῖν τοῖς τοῦτοις, εἰ μὴ φαίνοντο πρὸς τὴν Ρωμαίων ἡμεῶν ἐγχεῖντες, καὶ ἐμοὶ δὲ πρὸς τοῦτων πολλοὶ ἐσημαῖαι οἷς δὴ καὶ ἀντέγραφε. κατακλυδῶν τὴν τῆς πατρὸς γῆν. εἰ δὲ πρὸς ἐπιμῶν πρὸς τοῦτων εἰς παρῶματι φέρων οἷς δὴ τοῦτων, ἐκείνῳ δὲ καταργεῖσθαι ἀπολελυδῶ τὰ ἐγκλήματα, καὶ ἐὰν φαίνονται τοῦτων ὡν. ὁ δὲ καταργεῖν ἐνοχῶ ἐσται δίκης. Euseb. Eccl. Hist. Lib. IV. Cap. XIII.

constitutionem secutus respondi. Quod si quis adhuc pergit cuiquam illorum negotium facessere, ex eo quod Christianus sit, delatus quidem crimine absolvatur; tamen si constet eum reipsa Christianum esse. Delator autem ipse pœnis luat.

Proposita est hæc Epistola Ephesi in publico conventu Asiae.

Capitulum.

Huic rescripto obtemperatum est, pax & felicitas per omne imperium imperturbata initium huius regni serenum adeo securumque præstiterat, ut lenitatem Pii nemo desideraret. Ita enim se civiliter ambo egerunt, ac si ejus ingenium & mores etiam jure quodam hæreditario adepti essent filii. Quod tamen eo mirum esse debeat magis, cum horum ingenii & moribus nimium quantum inter se distaret.

Marcus siquidem Antoninus, vir animi constantis & modesti, gravis, sed ita ut & facilis & comis tamen; Clementissimus simul & justus; Aliis tam æquus & lenis, quam sibi durus, cui sanè non pepercit uni; Gloriæ inanis expers, boni conscientia contentus. In inceptis firmus, quæ quidem non nisi diu cogitata susceperat; nihil ille præ animi impetu, vel pertinaciâ molitur; Delatoribus insensus; circa ostentationem pius; in dictis factisque omnibus egregie moderatus; Tantæ soliditatis, ut sibi semper esset par, sui semper compos; Rationi in omnibus obsequutus uni; Dissimulare nescius, Domitor amoris proprii vigilantissimus; Animo nec ægro, nec irrequieto, quem nullus rei eventus aut extulit, aut deiecit. Delinquentibus in se commissa ad condonandum facilis; in rempublicam, & in quibus vertebatur salus aliena, acerbis & inexorabilis; ita tamen, ut ad extrema sumenda supplicia coactus quodammodo videretur. Leges tulit omnibus ex æquo utiles, Subditorum jura summâ religione tuenda existimavit, non sibi quàm ipsis subjectis minùs chara

chara. Quos igitur suo regere poterat arbitrio, liberos maluit. Id unum egit semper, ut bono in omnibus consulere communis; propriæ interim Voluptatis, & Utilitatis, & Gloriar, modò rei prodesse publicæ, minimè studiosus. Ut verbo omnia. Hoc illi in votis erat atque animo, ut aliis se utilem posset præstare, ut obsequentem Deo; ex quo factum est, ut in omni actione nihil non iustum fuerit, in omni ejus sermone nil nisi verum.

Lucius autem Verus, ingenio ab hoc diversissimo, animo erat impotenti, & ad omnem libidinem soluto; nec est quod virtuti & laudi illi duci possit, præter hoc unum, quòd vitis caruerit atrocioribus istis & Belluinis, quæ regiam potestatem in lasciviam solent & Tyrannidis insolentiam impellere. Hæc tamen morum contrarietas ad tempus sefellit plurimos; Is enim fratri, sive quòd ita ferebat indolis lenitas, sive quòd beneficii recordatio id grati animi indicium postulare est visa, obsecutus est maximè: Et dum simul esset, ad Marci mores se composuit, & perquam egit graviter. Nec ingenium tantum & mores, sed & studia, & sapientiam Marci in exemplum traxisse, videri saltem voluit; non tam imperii Socium, quàm Legatum se Proconsuli, aut Præsidentem Imperatori præstitit: Ut, nomine tantum dempto, unicum adhuc Romæ Augustum, & Marcum regnare solum dixisses. Sed vim istam & simulationem vitium diutius ferre non potest; nec tam tollitur in improbis libido, quàm laceffitur ingratis coercendo, & alienam induendo personam. Verus utique, ubi, primum tempus & locum nactus erat clam Marco peccandi, quis esset confestim ostendit; &, tanquam ruptis obicibus, in omnem lasciviam & luxum prorumpens eò diffuit vehementius, quò magis invitatus à Genio indulgendo ægrè antehac temperasset sibi.

Primo hujus regni anno nondum absoluto, editus est in lucem Commodus; nec deerant dira fati, quæ principis humanæ naturæ insensu & summo dedecori futuri nativitatem nobilitarent prodigia, ut nulli non & Diis iratis & hominibus infestus videri posset natus.

*Nat. prid. Cal.
August. 161.*

“Siquidem & mater cum esset Commodus cum fratre prægnans, visa est in somnis serpentes parere, sed ex his unum ferociorem; quod postea res ipsa probavit, cum gemellos enixa, & hunc, & fratrem Antoninum (qui quadrimus elatus est) præfagia insomni ventura depingentis expleret.” Ex illo omnia continuò in pejus ruere, & Imperium calamitatibus publicis undique obsideri. Longa quidem malorum series, sed quæ à Tiberis inundatione initium traxit; Fluvius enim extra ripas effusus ingenti torrentis impetu ipsam adortus est urbem; non domicilia tantum disiecit, sed & vicos, & magnam Romæ partem prostravit; vim pecoris immensam absorpsit, segetes corrumpit, campos vastavit, famem denique & inopiam extremam urbi agròque intulit. Imperatores interea loci, medelam huic malo quam poterant adhibere sedulo; inedia laborantibus opem ferre, & crescentem omnibus modis annonam laxantes, metum & pauperiem ingravescens sublevare. Sed en tristis iterum rerum facies! Hanc enim exundationem secuti confestim Terræ motus, Oppidorum incendia, Aeris universi corruptio, unde Insectorum vis nata est incredibilis, quæ quicquid undis superesset reliqui, diripiunt devastantque omne. Quibus accedit, quòd armorum strepitus, & bellorum ab omni parte simul ingruentium rumor & apparatus ingens impleverant omnia. Et Parthi quidem Vologeso Duce Romanis inopinantibus supervenientes, exercitum ferè omnem cædunt, Atidium Cornelianum in fugam conjiciunt, & Syriam, quam ipse administrabat, ingressi, impune depopulantur. Cauti in Germaniam irruerant, igni ferroque omnibus minati; nec minus infelicitè de Britannis nuntiatum, quod illi etiam ab officio defecerant, & motus non ciere tantum, sed bellum instaurandum denuò meditari.

*Lamprid. in
Commod.*

*Capitol. in
Marc. 8.*

Adversus Britannos quidem Calphurnius Agricola missus est: contra Catto Ausidius Victorinus; Parthicum verò Bellum, Senatu consentiente; Vero reservatum.

Capitol.

Et Is quidem, paucis post diebus, in expeditionem profectus est; Marcus autem remansit Romæ, quòd res urbanæ Imperatoris præsentiam postularent. Verum nihilominus officii ergò Capuam usque profectus est, amicis etiam comitantibus à Senatu ornavit; auxit etiam officiorum omnium Principibus. Quàm id fecerit ob causam, dubio est locus; sive ut quid rerum gereretur hoc fieret pacto certior; sive, (quod Antonini ingenio, ab omni suspitione alienissimo, convenit maximè) ut Principi

Comitatus

Comitatus splendore obsequium, & reverentiam conciliaret; seu denique (quod Marci sapientiae, ingenii humani probe gnaræ haud videtur absimile) nimiam Juvénis licentiam veritus, ut fræno quodam coërceret; dum quicquid suaserit libido, reprimeret pudor, & quem suū continuerat adhuc consuetudo, ut necessariorum & ministrorum tum postea perinde contineret. Sed quod illi præsertim in animo erat, conjiciendum forsan. Id unum certò scimus; Consilia hæc incassum recidisse omnia: Verus diu dissimulando desessus, & personam abjiciendi nactus copiam, amicos, quos Marcus itineris adjunxerat comites, neglectui extemplò habere coëpit. A fratris itaque conspectu simul sese abstraxerat, (quem dum versaretur unà, Magistri illum loco veneratum diximus) sublato metu: vel clam rati fore omnia, vel excusso jugo an fierent palam non jam solliciti, impetu recurrebat majori, & facili obsequentem, imò fortius impellentem experta est natura. Legiones itaque Romanas ex improvviso caësas fugatasque, & Syriam jam à Romano desciscientem obsequio, insuper habuit; Id unum agens, ut vitæ liberiori indulgeret; Et infamiam Reipublicæ parvam existimans, nisi, qui istam ut deleter maculam missus, adeo non absterfisset, ut graviorem inureret, & Sibi & Civitati: Laxatis itaque libidini & intemperantiæ habenis, adulteriis etiam & juventutis amoribus infamatus, in morbum incidit Canusii: Gravem adeò, ut ad extremum vitæ discrimen penè devenit esset. Vix itaque Romam reversus erat Marcus, quin Verum apud Canusium graviter ægrotare acciperet; Quibus auditis, ab itinere quantumvis recens, proficiscitur denuò, & rectà ad eum videndum contendit. Pietatis tamen etiam dum festinaret memor, vota in Senatu suscepit priùs, quæ posteaquam Romæ rediit, audità Veri transmissione, statim reddidit.

Capitol.

Verus autem ad sanitatem quidem restitutus, sed inorbo tamen nihilo sapientior, aut moribus sanior, in omnem iterum se luxum lasciviamque effudit. In itinere nullum non locum vitis infamem reddidit; sed ubi primum in Syriam venit, in deliciis apud Antiochiam & Daphnem vivere non erubuit. Locus iste, (in quo omnia ad amœnitatem comparata sunt, Cœli aerisque temperamentum maximum, Solum & Naturæ & Arte luxuriæ accommodum, Arbores umbriferæ, florum gratia, aquarum & fontium Copia) mollitiæ diffuentibus gratissimus atque his adeò usurpatus, ut infamis esset plane, nec citrà Turpitudinis notam honestis frequentandus. Nemo autem & urbem, quæ totum terrarum orbem nequitia & libidinum superabat maculis, Verus nequiores præstitit, & vitis infecit exquisitis magis, & eò usque vel Antiochiæ & Daphne ignotis.

Capitol. in
Vero 7.

Dien. Lib. 71.

Sed dum ipse se Luxuriæ torum dedit, Duces Parthicum bellum confecerunt; Artaxata Staius Priscus subegit æpítque. Vologesum Cassius, & Martius Verus in fugam conjecerunt. Quo pulso, & Seleuciâ deinde captâ, Babylonem & Ctesiphontem incendio vastabant, & magnificam Vologesi Regiam æquabant solo. Copiis tamen in hostem victrices, quæque ad hominum quinquies mille per quadriennium profligaverant, hostis multo gravior revertentes manebat. Cum inediâ siquidem & ægritudine illis adhuc erat dimicandum; quibus adeò victi sunt cæsiq; ut illorum, quos Belli fortuna superstites reliquerat, enectis fame & morbo plerisque, vix partem dimidiam reducem videret Imperator; Cassius autem è suis perexiguam quidem partem in Syriam reportaret. Quæ tamen adeò Verum non commovebant, ut, tanquam res & felicissimè fuissent, & Ipso duce gestæ, ob hanc victoriam insolentior factus, animum extulerit. Gloriæ itaque vel inde sibi accessisse incrementum existimans Armenicus & Parthicus appellari sustinuit. Titulos nimirum suscepit non alio debitos nomine, nisi quòd in mediâ libidinum illuvie, dum omnes turpitudine & vitio facile exsuperaret, Victor idcirco nuncupari meruisset.

Capitol. in
Vero 4.

Marco interim Antonino, qui Fraternæ Libidinis nescius videri saltem voluit, id erat præsertim curæ, ut animum à mollitiæ turpi, & dissolutâ vivendi ratione abstraheret. Quocirca ab amoribus illicitis avulsus iri ratus, si nuptiæ quamprimum confiterentur, filiam continuò suam Lucillam eximie formæ virginem, Vero nupturam, sorori suæ commisit, in Syriam deducendam. Proficiscentem verò Ipse Brundisium usque profectus est. Ferunt quidem à Româ profectum esse, ad Verum usque filiam deducendi animo, sed rediisse Romam à Brundisio, ne illorum malevolentia locum daret, qui sermones spargeret

gere non sunt veriti, Marcum gloriæ fraternæ invidentem, finiti velle belli gloriâ sibi ^{Capitol.} vindicare, atque idcirco in Syriam iter instituere. Frigidæ sane istud Ambitionis nixis; quæque in hominem Philosophum nequaquam cadat; alienæ ut interveniat gloriæ, qui non minimum in eo laudis ponit, ut sit Contemptor suæ.

Filiam itaque ubi navigio vidisset impositam, Brundisium reliquit; Literis prius ad Proconsules & Provinciarum, per quas eundum esset, Præsides datis, ne quis Filiae iter facienti occurreret; sed à pompâ potius & tumultu Principibus peregrè abeuntibus, nuptiis præsertim, solenni abstinere. Cum ex tantâ (inquit) hominum frequentia id unum efficitur, ut complusculi sub pedibus conculcentur.

Verus autem, Marcum ipsum Filiam ad se usque deducere ratus, veritus ne libidines & scelera quibus Antiochiam nobilitaverat, resciscere posset, si ipsum accederet vitii Theatrum tam infame; occurrendum illi censuit, & Ephesi potius sponsam excipiendum. Quo facto, statim post celebrata nuptiarum solennia cum Imperatrice Antiochiam iterum concessit. Quæ quidem, ceu vel Loci, vel Mariti nequam contacta labe, adeo se ad ejus mores, & ingenium composuit, ut per omnem flagitiosissimæ famosissimæque vitæ consuetudinem, & Veri posset Consortem, & Faustinae Filiam agnoscere.

Confecto demum bello, post Regem Armeniis præfectum, & Parthos in potestatem ^{Ann. Chrif. 167, 168.} redactos, rediit Verus. Invitus tamen, quantumvis ad triumphum, quod Syriam, tantum suum regnum, relinqueret. Cum Fratre igitur pariter triumphavit. Victoris tamen reditus parum absuit, quin funesti magis Imperio Romano fati fuisset, quam hostis cujuscunque ingruentis Imperus. Siquidem in omnes, per quas rediit, provincias Romam usque, luem secum detulit. Et nata fertur pestilentia in Babylone, ubi de templo Apollinis direpto, ex arculâ aureâ, quam in adyto quodam concluso miles forte inciderat, spiritus pestilens evasit, ab ipsis Persarum finibus adusque Rhenum & Gallias cuncta contagiis polluens & mortibus. Videtur autem longè vero similis, labem istam ab iis ortum traxisse morbis, quibus ægri reduxit exercitus reliquias Cassius, à Parthis pulsus subactisque in Syriam reversus.

“Post Veri reditum Patris Patriæ nomen ambobus decretum est, quum se Marcus absente Fratre erga omnes Senatores atque homines moderatissime gessisset. Corona præterea Civica oblata est ambobus, petiitque Lucius, ut secum Marcus triumpharet. Petiit præterea, ut filii Marci Cæsares appellarentur. Sed Marcus tantâ fuit moderatione, ut quamvis Profligato bello uterque *Parthicus* appellatus est, & quum simul etiam triumphasset; post mortem tamen fratris, Lucium tantum *Parthicum*, *Germanicum* se vocaret, quod sibi bello proprio pepererat.

Namque, ut res plerunque sunt humanæ, istius Victoris gaudia & triumphos non lues tantum dira, sed & belli rursus ingruentis horror contaminavit. Siquidem eodem ferè tempore Germani, qui trans Rhenum incolunt, venere usque in Italiam, agros devastarunt, & nullo prohibente, Romanis maxima ac gravissima incommoda attulerunt. Pertinax, (qui & postea Imperator factus est,) Virtutis spectatæ admodum vir, nonnullis tamen invisæ (ut solet cæteris nimis antecellens) (cui nec sua præclare gesta, nec Amicorum opes antehac efficere poterant, nisi ut copiis quibusdam auxiliariis præficeretur) jam tandem eam apud Imperatorem existimationem est adeptus, ut omni, quam, injecerant malevoli, amorâ suspicione, is demum unâ cum Pompeiano ejus amicissimo dux huic Barbarorum inundationi opponendæ deligeretur. Ambos itaque Legatos constituit suos, & Belli hujus Gloriæ participes voluit Marcus. Pertinax, (quem quanti Imperatoris existimatio, & tanta in eo collocata fiducia ducenda esset, minimè fefellit) id sedulo enixus est, ut ne quid Marcum Legati poeniteret. Multis itaque tum fortitudinis, tum prudentiæ, tum Amicitie & Gratiudinis in Principem fidissimæ indicis, comperit Antonino præstitit, & rebus Reipublicæ periclitantibus, & Disciplinæ bellicæ, quam opportunus is esset & idoneus adjutor. Hostes, ubi ventum erat ad pugnam, magno adortus est impetu; non minus quidem ad pugnandum paratos; & fortiter diu, subioque Marte utrinque dimicatum est. Sed cæsi sunt tandem Germani, & (quod in illâ

victoriâ minimè reticendum,) Inter Barbarorum Cadavera corpora mulierum (ea erat & Conjugum in Maritos, & Matrum in Filios pietas) armata, & cum suis simul trucidata, reperta sunt.

Pin. Proelium quidem hoc pacto confectum est maximum; Quo tamen nec adeò se passus est offerri Marcus, ut Militibus postea pecuniam rogantibus stipendium adaugere sustinuerit; Respondit nimirum id efflagitantibus pro victoriâ reportatâ præmii; *Siquid plus quàm esset constitutum acciperent, id ex sanguine parentum ipsorum propinquorumque exactum iri; cujus & sibi apud Deum, Principum illum judicem unum, reddendam esse rationem.* Adeò enim temperans & continens erat in Imperio, ut ne quid periculo commotus, cum tot tantæque bella gereret, faceret contra quàm fas esset, Assentationis aut Timoris causâ.

Ibid. Partâ deinde Victoriâ, Imperator quintò renunciatus est; & Germanicus audiit; cum antea, ob illas quas Verus peperisset, ad quatuor usque vices Imperatorio Nomine fuisset insignitus. Pridie quàm manus cum Germanis confererent, exploratorem prope Castra captum in ejus Tentorium milites deducebant. Quem cum interrogare voluisset, is nihil motus respondit; *Præ frigore vehementi loqui nequeo; siquid igitur ex me scire tibi est animus, vestem inprimis jube, siqua suppetit, ut argenti circundent.* Non ægrè tulit Hominis confidentiam; & vestimento, cujus indigebat, indutum dimisit Marcus.

Ibid. Nec id silentio prætermittendum, quòd miles quidam, cum esset noctu in Danubii custodia, audiretq; trans flumen clamorem Romanorum, qui fortè in hostium manus inciderant; statim, ut erat, tranavit, & cum liberâisset captos, eadem secum in castra reduxit viâ.

Anno proximè sequenti, exortum est anceps magis, & periculosus multo, istis quæ dudum profligaverat, bellis. In hoc uno tempestivum, quòd finito jam Orientali, diu Romanorum ducum qui aderant arte suspensio, id tandem agi posset. Marcomanni siquidem & Quadi, Gentes bellicosissimæ, arma capiebant. Et hostes ferocissimi metum ingentem incusserant; & grassans indies pestilentia, quæ omnia cadaveribus compleverat; ut vix mortuis domi terra condendis, nedum hosti potentissimo essent propulsando, Romani. Imperator solus non desperavit, & propriâ virtute mactus, & Divinâ fræsus in arduis præsentia. Numini igitur (ut potuit) placando primam is operam dedit. Tantus enim Terror hujus Belli fuit, ut urbem omni genere lustraverit; Læsternia per septem dies Romano ritu celebraverit; tum, ne quid Diis deesse posset flectendis, peregrinos etiam acciverit Sacerdotes, ut illorum etiam ritus impleret. Quinetiam, quòd nobis mirum esse debeat magis, Isidis etiam sacra, ab Augusto usque Imperante proscripta & eliminata, restituit denuò. Nec Deam adorare dubitavit Marcus, cujus fanum, Tiberio regnante, dirutum, & æquatum est solo; Statua in Tiberim præcipitata, Sacerdotes autem obruncati fuerant. Victimarum autem vis ingens adeò ad gratiam Deorum conciliandam cæsa est, ut Irrisoribus (quorum neque privato ullo neque publico infortunio repressa est unquam Audacia) locum dederit haud inficetè Superstitionem perstringendi; Id maximoperè metuendum diceantibus, ne si Marcus forte reverteretur Victor, nihil per totum Imperium superesset amplius, quod Diis immolare posset pecoris, ubi gratiæ demum essent rependendæ.

Capitol. in Ver. 9. Hâc itaque Pietatis specie diu retardatus, tandem cum fratre Vero profectus est; quem nec sine se ad bellum mittere, nec in urbe dimittere luxuriæ causâ, sustinuit. Sed secum traxit invitum. Paludati itaque ambo Imperatores urbe egressi, ad Aquileiam rectâ contendunt. Nec mora, in hostes, qui castra haud procul erant metati, impetum fecerunt; exuerunt castris; & ingentem Barbarorum Stragem ediderunt. In hac pugna Furius Victorinus præfectus Prætorio cum exercitus parte, & Juventute delectâ interiit: Sed neque ob hostes fugatos cæcosque Securitas, nec ob suos amissos dolor Imperatoribus obstiteret, quò minùs instarent Victis; quos ad id usque sapiùs, proterendo redegerunt perturbationis, ut in partes scinderentur contrarias. Reges ergo plerique, quos defectionis jam radebat suæ, cum populis suis se retraxerunt. Tumultus illi authores interemerunt, & Legatis ad Imperatorem missis, veniam sibi & pacem supplices postulârunt. Et Lucius quidem

dem, quoniam Urbanas desiderabat voluptates, isto contentus obsequio, condonandum illis censebat, & Romam, ubi poterant primum, redeundum. Nec enim, ut res se tunc habebant Romanae, quid magni sperandum esse amplius; Hostem ad desperationem adigere, id esse & sibi consulere pessimè, & suam, quæ celari debuit potius, debilitatem facere palam; Id satius, inquit, & Imperatore dignius, ut ex illorum terrore & ignorantia quæstum faciamus; nec tam vindictæ, quàm receptui aperiamus viam. Ita quidem urgebat Verus, non tam rem ipsam perpendens, quàm militiæ tædio motus; Cui contrà Marcus, Nihil Barbaris esse fidendum, fictam suspicari se fugam; cæteraque quæ metus & perturbationis præ se ferebant speciem idcirco simulata, ne tanti apparatus mole premerentur. Veritus itaque, ne si fictam poenitentiam sibi profecisse sentientes, aliquid molirentur novi, consultus id esse dixit, ut ne illis fractas disiectasque copias recolligendi daretur spatium; sed opus ut absolvant, & animo jam & viribus inclinatos pergant prostrernere, ne vel inimicorum redintegretur, vel Romanorum, morbo grassante vergens in deterius, vix victis quidem par esset, Exercitus. Suos itaque in hostem promovendos statuit

Denique transcensis Alpibus longius processerunt; cum hostibus sæpius sælici proelio conflixerunt; Quibus tandem dissipatis prorsus depulsisque, citrà magnum suorum dispendium reversi sunt; compositis prius, quæ ad munimen Italiæ atque Illyrici pertinebant omnia. Hieme jam ingravescente, Aquileiam redierunt, Anni tempestatem itineri commodam expectandi & illuc commorandi animo; sed cum in illâ quoque urbe sæviret pestis, Romam cum parvâ manu aufugere coacti sunt. Illud posteaquam ingressi sunt iter, sedens cum fratre in vehiculo Lucius, non longè ab Altino, subito morbo quem Apoplexin vocant correptus est. Depositus ergo à vehiculo, & detracto sanguine, ad Altinum perductus est; istuc quum triduo mutus vixisset, periit. Corpus ejus Romam deportatum supremis profecutus est honoribus Marcus; Adriani id sepulchro illatum, in quo & Cæsar pater ejus Naturalis erat sepultus. Marcus autem, cujus adhuc in vivis vitia celaverat, quum ei vehementissimè displicerent, eundem mortuum Divum appellare non est gravatus; sacris etiam plurimis honorare, & eodem quo Pium diximus ritu cultum voluit; quin & Flaminem insuper, & Antoninianos sodales, ceterosque, qui Divis habentur honores Vero dedicavit.

Nec id mihi mirum esse fateor, quod ferunt nonnulli, Marcum fratris mortem tulisse, minus quàm solent plerique familiariter. Quidni etiam inde vel gaudii aliquantulum percipere, & Viri eximiâ Virtute & Sapientiâ, & Amore, quo subditos est profecutus, dixerim dignissimum? Qui tamen longè absum, ut idem illud quod ab aliquo Scriptorum prædicatur, crediderim: Imperatorem nempe dum gratias in Senatu ageret, id gaudii restatum fuisse palam. Quod quidem à Marco perquam alienum, & fide neutiquam dignum arbitror. Is nempe asserere est ausus, Imperatorem inter perorandum in Senatu submovisse, Parthicum bellum, absque suis esset consiliis, inauspicatò fuisse cessurum; enarrasse vero, se nunc demum quasi à Principe acturum esse Rempublicam, amoto fratre remissiori, cum non esset amplius Imperii socium habiturus, luxu & inertia diffluentem. Antoninum ignoret prorsus oportet, qui hæc sibi persuasa habeat: Non ista hominis Ingenium, non mores tulerunt; Modestiam & Verecundiam facta ejus sapiunt, Dicta etiam spirant omnia: Longe is aliter de Vero in primo ad seipsum libello; longe denique ista ab Orationis tunc temporis habitæ consilio. Quam cum idcirco institueret, quòd, illo Referente, Verum Divis decreverant accensendum; Veri laudibus & Virtuti vel tantillum ut detraberet, ab Incepto nimium quantum abhorruisse quis non videt? Hocce nimium effinxerunt fabulæ, quos Marci Virtutes urebant male, ut tetriciori adhuc esset in subsidiiis; quam spargere nonnulli non sunt veriti. Illum nempe de consilio ipsius è vitâ tollendi à Vero inti edoctum, fratrem priusquam insidias ipsi structas perageret, vel veneno sustulisse, vel certè per medicum Posidippum, qui ei sanguinem dictur intempestivè emisisse. Hoc quidem, quantumvis Veri & cogitata & facta mererentur, de Marco tamen nefas est putari. Sed hominum usque adeò, negdum Principum est nemo, quem non

gravis.

Capitol. 14.

Galen.

Ann. Chr.

170.

Capitol. in.

Vero. 9.

Ibid. 11.

Capitol. in.

M. re. 15.

Capitol. in.

M. re. 20.

Capitol.

Capitol. in.

M. re. 20.

Capitol. in
Vero.

gravis perstringat fama. Quæ quidem injuria cæteris æquiori est animo sustinenda, cum etiam tantum posset malevolorum rumor, ut Marcus ipse in istiusmodi sermonem venerit.

Capitol. in
Vero. 10.

Sed quam Imperatoris effecit virtus fabulam ut purgatam totam & confutatam respicerent Scriptores. Faustine infamia non est perinde amolita. Verus nempe & Socrum incestasse dicitur, & ejus extinctus dolo; propterea quod consuetudinem, quam cum Matre habuerat, filix prodidisset. Sed ista præ cæteris invaluit Sententia, quæ Uxori ejus flagitium mortis assignat, idcirco quod Fabiæ sorori indulserat Verus, Hujus potentiam, cum uxor Lucii ferre posset minus, quam Viri contemptum (quippe quæ se efferebat insolentiâ culpæ minime dispari, nec jura cognationis violasse contenta ferocius læsam & impotentiùs impeteret,) de Viro supplicium sumere maluit. Sororem nempe fastu tumidam, ita demum minùs impune laturam existimans, si omni destitutam præsidio, ab illo deturbaret fastigio; Et cum nihil jam ei superesset quod Vero acceptum tulerat, præter unam Culpæ noxam & infamiam, non ultrà metuendum, ne Privata & Famosa, Imperatoris se tum Filiæ, tum Viduæ posthac æquare auderet.

Capitol. 9.

Honoribus supremis Vero persolutis, & ipso in Deorum censum adscripto, ne taberni feralem magis, quam quæ jam tantum grassata est, in Aulâ & Urbe spargerent, qui Veri vitiis in Syria famulati erant Liberti; id egit Marcus ut hos amoveret procul. In quo tamen faciendo, ne memoriæ fratris impingeret maculam, specie honoris abjiciendos curavit. Munera itaque & Dignitates impertitus est, istis quidem in commodum & honorem cedentia, reverà autem ut exularent honestiùs; Eclecto uno retento, cui magis fidebat; Deo ità volente, ut hic demum à Patre Pientissimo, quid sit futurum, (ut sunt humanæ mentes) nescio; tanquam ad Filii, hominum quotquot usquam unquam fuerunt nequissimi, necem reservaretur.

Lamprid. in
Comod. 15.

Ethnicorum jam furor, belli (ut solet) licentiâ expergesfactus, Imperatoris rescriptum suprâ memoratum insuper habuit, & partim infortunis, (quæ solenne illis erat Christianis adscribere omnia) exagitatus; partim nihil non inter arma ausus; qui in provinciis agebant Româ diffitis Chriticolas denuò vexare cœpit. D. Polycarpum Episcopum Smyrnensem illorum rabies primam immolaverat victimam; cujus rogo subjectus ignis, multos accendit. In Galliis præsertim atque Asiâ Martyrum complures Fidei testimonium præstiterunt, & Persecutio vehementissimè flagravit. Non desunt, qui Antoninum persecutoribus animos addidisse autument. Galliarum siquidem Præsidi, quid de Christianorum nonnullis in carcerem conjectis factum vellet consulenti, rescripsisse; *qui fassi fuerint, illos supplicio Capitis multandos, cæteros autem continuo liberandos.* Quod tamen non ità intellexerim, ac si id habuisset in animo, quotcumque se professi sint Christianos confestim capite truncandos, sed qui Criminum, quorum insimularentur, se reos agnoscerent; & deserentium criminationes suo demum firmarent testimonio. Præsides etenim & Legati, cum id agerent præsertim, ut Christianos eradicarent funditus, nec aliter in illos sævire possent, nisi Imperatori scrupulum & suspicionem injicerent, technas struere, falsas nectere calumnias, atrocissima quævis flagitia audacter objicere, servos nempe vel mercede sceleris conductos, vel metu minisque coactos adhibere testes, in mediis cruciatibus quicquid isti effutierint, Imperatori pro veris & idoneis reatùs indicis exponere: Ità demum vel extortam habebant vel suffuratam prorsus, quæ in nostros intentabant mala, infligendi potestatem. Quin & Facultatem falsò concessam, & verbis, ut solent istiusmodi formulæ, latioribus paulò conceptam, ità sunt interpretati, ut sub eorum præsidio fræna furori & malevolentix laxare possent impunè. Quod si ità factum fuerit, cur id Antonino vertatur vitio, mihi minimè omnium constat. Nec enim quisquam est Principum, cujus Legati, Duces, Magistratus, potestate sibi concessâ non abutuntur; & quæ jure optimo indulta est agendi sive imperandi copia, in injuriis impendunt autoritate munitas. Absit tamen, quæ Viri omnium pessimi moluntur, inferuntque, Imperatorum ut jussu facta, aut his denique deputanda arbitremur. Cogites velim, Lector, Tempus, Locum & similia; Cogites itidem indolem Marci egregiam, & mores sanctissimos; quâ fuerit is Benevolentia,

volentia, Iustitia, Animi Magnitudine & Constantia; His nimirum perspectis perpensisque, haud simile, nō fallor, videbitur vero, illum sceleri & Sævitiæ Christianos insequentium jus fuisse daturum, quorum haud ita pridem majorum exempla secutum atrocitatem eundem cohibuisse constat. Nedum tum deſinum dedisse, cum Imperium teneret solus, Imperium tam lue quam bello tantum non subditis spoliatum exhauritumque. Ista denique Persecutio illius jussu infensissima, viderint, qui Antoninum sanguinis Sanctissimi reatu implicatum eunt, qui tandem cum istis convenire possit, *Ani-*
nam omnem nonnisi invitam veritate privari, nec ideo dignos esse odio, à rectâ errantes, sed L. XI. 12.
quorum potius misereſcere nos debeat. Sed nē diutius rei tam apertæ immorer, vel id unum mihi satis est indicio, quantum à Christianos multando male abhorruerit Marcus, quod Urbs Romæ cædibus aliis infamis, illo tamen regnante, nē ullius quidem Martyris sanguine contaminata est.

“ Atque hæc quidem D’Acerius, ut Marcum ab omni suspicione liberet persecutionis illo Imperante incalſcentis plurimum: Aliis haud perinde forſan erit perſuaſum, ſæ-
 “ vitiæ in provinciis tantam, clam illo, aut ſub alio quovis prætextu, glifcere adeo po-
 “ tuiſſe. Nec huic Opinioni videtur vel Marci lene ingenium, vel publica Bellis mor-
 “ biſque accepta Calamitas officere: Siquidem quod quifque eximie magis eſt indolis, eo
 “ magis eſt ad Pieratē in Deum pronus; Ipſe verò Pietatis in Deum affectus, ſi errori-
 “ bus implicitus hoſtes ſuperſtitionis ſuæ tollendos crediderit, adeo non ingeniū manſue-
 “ tudine coercetur, ut, humanitate in furorem verſâ, alieno potiſſimum ſanguine litare
 “ ſtudeat. Ab ipſo novimus Sèrvatore notatos, *qui cum ſuos trucidarent, oblationem ſe* Johan. xvi. 2.
 “ *Deo offerre arbitrentur.* Quo minùs nobis eſſe poſſit mirum, ſi in mediis infortuniis,
 “ & extremis Reipublicæ angitiis, in Chriſtianos impetum facerent maximè. Id enim
 “ & Populi erat inſcitiz, & Sacerdotum Ethnicorum aſtutiz, ſive peſtis populum eſſet
 “ depaſta, ſive Bella moruſque cicerentur, ſive res alicunde publicæ ceſſiſſent malè, ut Chri-
 “ ſtianis iſta deputata eſſent omnia. Marci quidem nomini inurere maculam neutiquam
 “ eſt meum; Sed, ut quod res eſt dicam, Baronii iſtud totus improbare nequeo, qui de
 “ meru & ſuperſtitione Imperatoris Bellum Marcomanicum auſpicaturi, ita ſcripſit. *At*
 “ *ſi uti moris eſt, iis temporibus quærebantur à Diis reſponſa; eadem ſi non vera, ſaltem* Ad ann. Chr.
 “ *conſiſta omnia pariter in necem Chriſtianorum conſpiraviſſe; & quaſi prætextu placando-* 159.
 “ *rum Numinum, illorum hoſtes eſſe tollendos reſponſiſſe, Par eſt exiſtimare. Quamobrem*
 “ *qui inter Chriſtianos erant omnium ſpectatiſſimi, eos ad necem petendos ante alios Imper-*
 “ *ratorum conſilium fuiſſe videtur. Quapropter ſanctus Polycarpus, &c.*
 “ Fateor quidem quod atrocius tunc temporis tractarentur Chriſtiani, nonnullis à
 “ Vero impulſore viſum; D’Acerium etiam de Marco Imperante ſolo præſertim locutum,
 “ quem etiam Melitenſem ideo illam Legionem conſcripſiſſe, ut, dum peregrinos riuſ
 “ omnes impletet, nequa ſibi gens hominum deficeret, quorum precibus Numen expe-
 “ riretur præſens & propitium, non deſunt qui ſtrenuè ſatis aſſerant. Hæc, quo inter
 “ ſe conveniant pacto, Lectori judicandum relinquo. Id nimis liquidò conſtat, ſævitiæ
 “ Ethnicorum, Marco imperante, adeo incruduiſſe, Martyrum complures ſanguinem
 “ effuſiſſe, Chriſtianos etiam multis in locis, adeo multatos male, ut tunc temporis ex
 “ illis una incubuerit, quæ inter Decem acerbiffimas Perſecutiones numerari mereretur?
 “ Neque id ab Antonino alienum proriſus aut inſperandum puto, gratias ſiquidem iſta hæ-
 “ beat Diogneto maximas, quod animum ejus adverſus ſuperſtitiones vanas præſtiterat Lib. I.
 “ munitum, quibus, qui morem loquendi Ethnicis uſuratiſſimum norunt, quin Fides Chri-
 “ ſtiana, Marco judice, accenſeri debuerit, vix illis dubio erit locus. Sed de his fortean plus
 “ ſatis.

Filiam ſuam Lucillam luſtius tempore nondum decurſo, grandævo equitis Romani filio Claudio Pompeiano dedit Marcus, non ſatis quidem nobili, ſed egregiæ tamen virtutis Viro, & quæ ſummos poſſet honores promereri. Fides illi Intemerata, Probitas, *Capitol. 280.*
 Fortitudo, Gravitas verè priſca, Uſus, & (quæ vel optimè merentibus non ſemper contin-
 git) magna apud omnes Exiſtimatio. Hæc adeo commendatum apud Marcum habue-
 runt.

runt, ut tali virtute præditum Magnatibus opulentissimis anteferre non dubitaverit. Quippe qui Generum non pro opibus aut prosapia claritate, sed ex merito & virtute propria expendendum æstimandumque consuit. Lucilla autem, quæ & Augusta esset & Augustæ filia, longe aliter sentire. Has itaque Nuptias, & Faustina, & ipsa quæ dabatur, invitæ habuerunt. Sed Antonino tamen id erat curæ, ut Filix prioris fastigii jura conservarentur integra, Viro etiam bis Consule facto; quæ cum tam Matri quàm Filix solatio cesserunt, nec defuit & illud rem æquius ferendi argumentum, quod Licentiæ & libidini adhuc superesset loci: Nullo itaque dispendio suo, privati licet conjux, pro Imperatrice etiamdum est habita; solutioris autem vitæ appetentior, cum non tam Marito quàm Servo se junctam existimaret, effrenatius ingenio obtemperari posse rata, commodè satis grandævo, ignobili collocata, & sibi & Faustina visa est. Solatia sane haud abs re, sed ista tantum Matre, & ista filiâ digna.

Capitol. 17.

Id unum agebat Marcus ut Filiam Viri Boni committeret tutelæ, quo facto ad Bellum Marcomannicum proficiscitur. Ista nempe gens, Quadis, Sarmatis, Vandalis etiam firmo junctis coedere, cum aliis etiam finitimis; & acrius instabant, & copias multo magis quàm antea reformidandas in aciem produxerant. Omnia mentis plena; nec enim vel Hannibal, vel Cimbri olim graviores Romæ incusserant terrorem. Bellum igitur quantum nullâ unquam memoriâ fuit, tùm virtute tùm etiam felicitate transiit; ita tamen ut in primis congressibus hoste multò minor discederet. Huic etenim bello, illud accensendum exitimo, quod tùm Romanum exercitum, tùm Aquileiam urbem in extremum discrimen adduxerat prælium. Rem omnem ut erat Lucianus ordine exposuit; nos breviori paulò compendio summam ejus exhibebimus.

Lucian in
Pseudomant.

Alexander Impostor, cujus Vitam & Res gestas Lucianus pro suo lepore depinxit, tantam erat tunc temporis existimationem adeptus, ut etiam Dei se ferè haberetur loco. Is Imperatori, (quæ erat audaciâ) oraculum venditare non est veritus, hisce versiculis conceptum,

*Gurgitibus fluvii surgentis ab imbribus Istri
Immisisse duos Cybeles edico ministros;
Monte feras alitas; tum quantum alit Indicus aer
Florum atque herbarum bene-olentum; maxque futura est,
Et Victoria, Pax & amabilis, & Decus ingens.*

Baron. ad
Ann. Chr.
171.

Antoninus, sive religione commotus, sive ut ex animi ardore, quo milites hoc vaticinio fretos incendi senserat, ut aliquid percipere posset commodi, tentandum saltem decrevit. Missis igitur in fluvium Leonibus, herbis etiam, Aromatis, & ingenti florum vi; Feras quidem Barbari fustibus facili arcebant, & simulac in hostium regionem enatassent, ictibus continuò confectos dabant. Manum vero conferentibus utrisque, Romanorum protinus maxima strages consecuta est; viginti quinque millibus simul extinctis. Copiis vero disjectis fugatisque Barbari ad Aquileiæ usque portas à tergo instabant. & absque Imperatoris esset egregiâ animi virtute ac solertiâ, qui fufos ægrè tandem in agmen denuò coegit, Urbs ipsa capta atque direpta ab hostibus fuisset. Romanis animos adjecit pudor. Admisso igitur dedecore acrius postea stimulat, hostilem adorti sunt exercitum & multis deinde prostratos præliis, arcebant; id sibi summæ rati fore infamix, si non omni Pannoniâ de integro vindicatâ, damnum & dedecus ita refarcirent.

Ann. Chr.
170, 171.
quidam
168.
Ita Dion.
viri isepi
viri xi, &c.
non Sacerdote
quodam cui
nomen Isidoro.
viri D. Acervi-
us.

Mauri, id tempus defectionem meditantibus opportunum rati, dum funestum adeo cum Marcomannis bellum Imperatorem haberet occupatissimum, mala multa & gravissima Hispaniæ intulerunt. Ad hæc motus latronum in Ægypto, qui Bucoli, quasi pastores Boum dicuntur, factus est; cæteris etiam Ægyptiis à Sacerdote quodam, & * Isidoro ad arma capiendâ sollicitatis. Hi enim primo ornati muliebri vestitu, simulantesque se uxores Bucolorum esse, Romanoque Centurioni aurum pro viris suis daturas; eum nimia credulitate captum, ubi ad illos accederat, dolosè interfecerunt, cæteris etiam qui in præsidio erant unâ Militibus trucidatis. Id etiam, rebus adhuc feliciter gestis inflati, immanitatis adjecerunt; quod, quodam è Captivis mactato, in visceribus ejus fumantibus conjura-

verunt

verunt denuo, quæ etiam, ut solenniori se ad defectionem obstringerent Sacramento, postea comederunt. Par erat Ducis fortitudini successus. Clodius enim omnibus ætatis sue antecellit. Et eo usque prosperum grassatum est scelus, ut Romæ in Ægypto sæpius prosternerent; nec abesset multum, quin ipsam cepissent Alexandriam. Cassius itaque Dux à Syriâ adversum eos missus, qui cum propter desperationem & multitudinem apertum prælio ingredi non fuerit ausus, quo tumultuantes opprimere posset, ita confisus. Discordiâ is, & seditione inter ipsos clam concitata, ut a se ipsi distraherentur, & in Iobsequium redirent, citrà suorum dispendium, quod viribus non poterat, dolo atque arte effecit.

Idem fere Mauros in Hispaniâ rebellantes manebat exilis; agros vastantem partem pleramque interemerunt Legati, cæteros repulerunt, disjeceruntque.

Ipse interea loci Marcus rem non minus gessit feliciter; Is à septentrione rebelles affluvis laboribus præliisque fatigavit, repressit, confecit, quasque ipsi vimulæ leges imponere, in iis acquiescere coegit. Quibus demum peractis, ad Romam reversus. Decennalia celebravit, votis pro more majorum factis, perfolutisque quæ ad Deorum cultum pertinerent omnibus.

Nec minus ille pacis quam belli strenuus, & suis utilis. Siquidem, dum in tranquillo essent res Romanæ, ab illo pariter sanis sunt auctæ legibus, & Administratio Politica in melius restituta est. Inter hæc liberales causas ita munivit, ut quali quæque stirpe prognatus fuerit, indicis firmare certissimis in promptu esset. Primus nempe iussit, apud præfectos ærarii Saturni unumquemque Civium natos liberos probiter. Per provincias item Tabulariorum publicorum usum instituit, apud quos idem de originibus fieret, quod Romæ apud præfectos ærarii. Ut si forte aliquis in Provinciâ natus causam libertatem diceret, testationes inde petere, illi esset in proclivis, atque hanc totam legem de Assertionibus firmavit.

Nec vulgare id Beneficium huic retulit acceptum populus, quod is diserte veruit, ne de statu defunctorum post quinquennium quaereretur. Ne quod autem maleficium negotiumve impunitate vel morâ elaberetur, diebus festis, quæ maximo populi impendio agebantur frequentissimi, Augusti secutus exemplum detraxit, & iudicarios addidit. Itâ ut ducentos jam triginta dies quotannis, rebus agendis litibusque disceptandis constitueret. Unde non illud tantum perceptum est Commodi, ut in iure dicendo, maturis dirimerentur controversiæ; sed & litigandi magnâ ex parte demptæ sunt occasiones, cum id sæpius otiosis & genio indulgentibus contingere soleat, qui rerum suarum negligentiores facti, (ut procax & lascivum est hominum male feriantium ingenium) alienis injuriam inferre eo paratiores sese præbent.

Pupillorum curam habuit, & Prætores primis Tutelarem fecit. Quam enim Tutores antehac à Consulibus poscerentur, quibus de singulis dijudicare per otium minime licuit; jam Huic id unum dedit negotii, ut summâ quâ potuit diligentia coram ipso de Tutoribus tractaretur. De Curatoribus verò, cum ante non nisi ex lege Lætoria vel propter lasciviam, vel propter dementiam darentur, itâ statuit, ut omnes adulti Curatores acciperent non redditis causis.

Id illi erat in primis Curæ, ut à nuptiis lege vetitis arceret subditos, quos archissima jam sanguinis conjunxerat propinquitas eos in matrimonium ne coire pateretur. Nobilis itaque foemina cujusdam avunculo suo jamdudum locata (Flavia ea erat Tertulla) nuptias diremit, itâ tamen ut liberi inde concepti pro legitimis haberentur. Marci & Lucii nomina præ se fert Rescriptum, per libertum quendam missum, quod hic sane locum nanciscatur minime indignum. Hem igitur tibi, Lector!

Movemur & temporis diuturnitate, quo ignara intris in matrimonio avunculi tui fuisti; Digressus. Lib. 2. c. 11. Et quod ab Avia tuâ collata es: Et numero liberorum vestrorum: idcircoque cum hæc omnia in unum concurrunt, confirmamus statum liberorum vestrorum in eo matrimonio quasi eorum, quod ante annos quadraginta contractum est, perinde ac si legitime concepti fuissetis.

NOTA. V.

* C

Cavit

Capitol. 11. Cavit sumptibus publicis, Gladiatoria spectacula omnifariam temperavit; ludis posuit modum, ne vel iustis intemi nimum in levitatem delaberentur subrum animi; vel vanis & irris impensis ad ista adornanda factis, aut res privatorum in posterum profunderetur familiaris, aut inimicitiae & similitates (quod saepe jam erat factum) inter optimates intercederent gravissimae. Scenicas etiam is donationes temperavit.

Ibid. 9.

81.

Vid. Digest.

Lib. 1. Tit. 9.

11. de Sena-

toribus.

Rin. Ep. 6. 19.

Vias urbis atque iterum diligentissime curavit. Leges de mensariis & auctionibus tulit. Leges etiam addidit de vicesima hereditatum; quam extranei, ad quos sive hereditates sive Legata devenerant, publico persolvere tenebantur; cui tamen a * Trajano aliquantum olim detractum est oneri. De Bonis etiam maternis, & filiorum pro parte materna successibus, leges scripsit.

Jamdudum legibus cautum fuerat, Senatores qui Romae Magistratus & dignitates ambirent peregrini, Urbem atque Italiam pro patria quod deinceps haberent suam, ut tertiam patrimonii partem in ea quae solo continerentur, conferrent. Quod Antoninus, cum gravissimum censeret, ut ad Quartam tantum in Italia possidendam obstringerentur, decrevit.

Capitol. 10.

81.

Dio.

Capitol. 12.

Senatum honoribus quibus potuit maximis auxit; multis Cognitionibus, & maxime ad se pertinentibus, Judicem dedit; ita etiam ut ab illo ne liceret provocare. Multis Senatoribus vel pauperibus sine crimine, dignitates Tribunitias, Aeditiasque concessit; Nec quinquam in ordinem legit, nisi quem & illi comprobassent prius suffragiis, & ipse beneclasset. Hoc quoque detulit, ut quoties de eorum capite esset Judicandum, secreto pertraheretur, atque ita in publicum prodiret; nec pateretur Equites Romanos talibus interesse causis. Semper autem quum potuit, interfuit Senatui; etiam si nihil esset referendum, si Romae foret; Si vero aliquid referre voluit, etiam de Campania ipse venit. Curatores multis Civitatibus, quo latius Senatorias tenderet dignitates, a Senatu dedit. Id, quod Augustus olim, arbitratus, Principem nempe Optimates & Magistratus honoribus & dignitatibus cumulando, suam ipsius Majestatem & Reverentiam, quae nonnisi Iustitiae fundamentis inniti debeat, sanctam & munitam magis eadem opera praestare.

Nec tamen qui tantum in Senatum impendit curae, ceteros neglectum habuit; cum Omnis & Status, & Condicio sollicitum illum & sibi utilem experiretur. Inter cetera siquidem Pietatis ejus haec quoque moderatio praedicanda est: Quod nec Gladiatoribus concessit acuto ferro dimicare, sed obtusis gladiis, & teretibus tantum; Et Funambulis calcitras subijci iussit; unde etiam diuturna ut rete illis praetenderetur invaluit consuetudo.

13.

Leges sepeliendi Sepulchrorumque Peste etiam grassante, asperissimas sanxit; Tantaque clementia fuit, ut & sumptu publico vulgaria funera juberet offerri. Ad condonandum vero quam esset facilis vel ex illo satis patet indicio, hic loci neitquam reticendo. Planus quidam, cum diripiendae urbis occasionem cum quibuscumque consensu requireret; De Caprifici arbore in campo Martio concionabundus, ignem de caelo lapsurum finemque mundi affore dixerat. Si ipse lapsus ex arbore in Ciconiam verteretur. Plebs Religionis vanae, ut semper, credula, nuntio attonita, summam cum reverentiam vatem exceperat; ad Capriticum turba convenerat ingens; Conscis interim Urbem incolis vacuam plane & desertam, cum sceleris opportunum nacti essent tempus, pro arbitrio diripientibus.

* Qua de hac Lege Plinius in Panegyrico paucis adnotanda censui. Novit, inquit, seu per Latium in Civitate, seu beneficio principis venissent nisi simul cognationis iura impetrassent, alienissimi habebantur, quibus communissimi fuerant. Ita maximum beneficium vertebatur in gravissimam injuriam; Civitasque Romana, instar erat edii, & discordia, & orbis; quam charissima pignora salva ipsorum pietate distraheret. Inveniebantur tamen, quibus tantus amor nostri nominis inesset, ut Romanam Civitatem non vigesima modo, verum etiam assinitum damno bene compensari putarent. Sed his maxime debitas gratia contingere, a quibus tam magno estimabatur. Igitur Pater rursus sensit, ut quod ex Matris ad Liberos, ex Liberos bonis pervenisset ad Matrem, etiam si Cognationis iura non recepissent, quorum Cognationem obspicerentur, ejus de vigesima Arcem. Eandem munificentiam in paternis bonis sibi erant, si modo redactum esset in Patris potestatem; rursus improbe, & insolenter, ac pene impie his nominibus inferi publicanum; nec sine piaculo quodam sanctissimas necessitudines vel intercedente vigesima scindi; nullam esse tanti vestigal, quod Liberos ac Parentes faceret exarantem. Haecenus ille.

Veterator interea loci statuto tempore decidit, Ciconiam è sinu pronus emittit; seipsum verò turbæ extemplo immiscens, spectatores fefellit. Populus prodigio obstupefactus Cæ-^{ibid.} los ardentes sperare, flammæ jam æthere erumpentes fingere sibi, Romam mox (ut videbatur) interituras amentes repetere, omnia denique strepitu atque tumultu implere. De quibus Marcus tandem factus certior, Impostorem exquirendum curat; perductum ad se interrogat, technam denique confesso veniam pollicitus, & dedit, & tum Hominis astutiam, tum Populi Credulitatem cum penitus perspexisset, animo vultuque quo is erat constanti, ægrè tamen à risu sibi temperavit.

Mores Matronarum composuit dissuantes, & Juvenum nobilium. Suâ interim hos ^{Capitol. 23.} emendari quantum interesset, plane inscius. Conjugis siquidem Faustinae Virum omnino fefellisse libidinem, Literæ ejus mox subdendæ evincunt satis. Nec mihi videtur vero simile, Marcum, si illam rescivisset demum, ad dissimulanda potius flagitia, quàm idoneis cohibenda, & quantum poterat medenda remediis, se fuisse comparaturum. Ab illo siquidem ingenio indulgentia turpis adeò & vituperio omnium digna, abhorret inaximè; præsertim cum nec otiosus esset in hac causâ dolor, Legibus vindictam & supplicium nequaquam aspernandum isti etiam in privatis impudicitia exoscendum decernentibus. Non me fugit quidem quod apud Historiæ Scriptorem quendam occurrit. Marcum ^{Capitol. 19.} nempe, quum de Faustina ei diceretur, ut repudiaret saltem si non occideret, dixisse, *Si uxorem dimittimus, reddamus & dotem*; quod etiam & plerisque fidem fecisse, & vehementer placuisse, satis scio.

Sententiæ pervulgatæ, & diu consensu & calculis fere omnium receptæ, privatam opponere suam, quàm anceps sit atque audax facinus, me neutiquam lateat. Sed cum Unius tantum qui rem se in suscepit referendam, suspicione non immeritâ laboret fides, cum is præsertim sit, cujus nec perspicacis ingenii, nec diligentia in rebus exquirendæ laudem unquam meruerint scripta; Responsum Marci istud, singulari eoque non magni nominis testimonio suffultum apud plerisque locum obtinuisse, non tam rei, quòd vero sit similis; quàm Lectorum incogitantia, quibus Scriptorum probitati nimium confisis narrata temerè excipere solenne est, deputandum existimo. Mihi quidem videtur, Imperio quantumvis in dotem accepto, Antoninum tamen ad excusationem frigidam adeò confugere neutiquam sustinuisse; sed potius Dignitatem Regiam tam sordido & illiberali emptam pretio, apud Philosophum & Probum sordescere debuisset. Sed longe aberat ut illam à Socero acciperet Dotem; Ad imperium nimirum destinatus, ne ullâ quidem hujus conjugis ratione habitâ: Statim nempe ab ipso adhuc puero in Familiam & Hæreditatem ^{Capitol. 4.} regiam adscito, desponsata est ei L. Cejonii Commodi filia ex Adriani voluntate. Quorsum igitur in re minime probabili, aut Viri moribus congruâ, Authori tantum deferatur, quem sibi planè contrarium, & rationes labefactantem suas, in eadem Marci vitâ deprehendere est?

Nec multum apud me valet, quod mimi in scenâ, præsentente Antonino, dixisse perhibentur: Ii nimirum, Tertullum, quem Marcus prandentem cum Uxore deprehenderat, perstringentes, stupidum induxerant maritum adulteri uxoris nomen à servo quærentem, cui is ter respondit, *Tullus*; Et quum ille adhuc stupidus quæreret, respondit iterum servus, *Fam dixi, Ter, Tullus* dicitur. Quid enim obstiterit, quòd minus alteri cuivis id censeret tribuendum Marcus, nullus equidem intelligo. ^{Capitol. 29.}

Vehicula dudum antehac in urbem ingredi, aut equis in Civitatibus sederi prohibuerat ^{Spartian. in Adrian. 22.} Adrianus; idem etiam interpositis veruit pœnis Antoninus. Nec enim ista vulgo usurpanda sustinuit, quæ Cæsar & Augustus solenni triumphorum pompæ reservata, aut tunc tantum, cum Imperator ipse maximè suspiciendus prodiret, solebant conscendere. ^{Capitol. 23.}

Principes, & suo & Reipublicæ pessimo, indignos & immerentes ad munera & Magistratus evehere, rectè judicans; id sibi præcipuè dedit negotii, ut nonnisi probis & virtutis spectatæ viris ad ista emergere liceret. Nec itaque renuere illum rogantibus unquam præ pudore pigebar, quarum si concessisset, pudere debuisset. Quum autem quendam Veterasimum famæ detestandæ honorem petentem moneret, ut se ab Opinionibus populi

populi vindicaret; & ille contra respondisset, Multos qui secum in arenâ pugnâssent, se Prætores videre: Patienter tulit Marcus cavillantem; id agens unicum ita ab isto edoctus, ut nè talibus in posterum conviciis esset locus.

Siquis rem utilem faceret, eum sine invidiâ collaudabat; eoque homine ad eam rem utebatur: Dicebat enim *Fieri non posse, ut homines aliquis tales efficiat, quales habere velit; iis vero qui sint, prout aliquis eorum prodesse Reipublicæ possit, utendum esse.* Ex meritis & virtute unâ hominum quemque æstimabat; cæteris, quæ honorem & gratiam conciliare solent, posthabitis omnibus. Amicos nemo unquam principum libentiùs locupletavit: Horum alios ad dignitates summas evexit; alios, quorum vivendi ratio munera non tulit publica, donis cumulavit; aut Stipendiis auxit: In vitæ scilicet splendorem & honores repudiantis solatium. Ita tamen ut nequid publicæ in istos collocaretur pecuniæ, qui suis etiam Studiis non tantundem Civitati rependerent. Pium nempe secutus, qui Salaria subtraxit otiosis, *Nihil esse dicens sordidius, imò crudelius, quàm si Rempublicam irroderent, qui nihil in eam suo labore conferrent.* Illius opem nunquam incassum egeni poposcere, quorum is egestatem lætus, & tanquam sibi benefaciens ipsi, sublevarat; prolixas insuper idcirco Diis habens gratias, quòd, quotiescunque animus fuit hanc ex alieno commodo voluptatem percipere, nunquam ei non suppeteret, unde animo gratificaretur suo.

Crimina mos erat illi punire, minore quàm legibus plecti solent supplicio. Causas, Capitales præsertim hominum honestorum, ipse cognovit, & quidem summâ æquitate; ita ut Prætores reprehenderet, qui citò reorum Causas audierat, juberetque illum iterum cognoscere: Dignitatis eorum interesse dicens, ut ab eo audirentur, qui pro populo judicaret. Alium quoque Prætores, dum pessimè egerat, non abdicare se Præturâ jussit, sed Collegæ jurisdictionem mandavit. Per omnia denique moderatissimus, in hominibus deterrendis à malo; invitandis ad bona; remunerandis copia, indulgentiâ liberandis; fecitque ex malis bonos, ex bonis optimos.

Eorum quæ facere amant Principes, nihil non magnum quid aliis momenti confert, & optimo vel pessimo exemplo admittitur. Vehemens utique, quo animum ad Philosophiam adjunxerat Marcus studio, parum id abfuit, quin Romanos maximis urgeret incommodis. Siquidem tanta subito Philosophorum excreverat feget, quæ habitum & speciem Virtutis & Sapientiæ veræ expertem arriperent, quanta non privatis tantum esset oneri, sed ipsam etiam vexaret rempublicam. Remedium is confestim adhibuit morbo, stipendiis & privilegiis protinus subtractis; ut inane nomen jactantibus nihil inde crescere posset commodi. Quo factò, aperto statim patuit indicio, inter Titulum & Rem ipsam, Philosophiæ Virtutes, & Commoditates ambientes, quantum interesset discriminis. Ita demum Viri verè boni & Sapientes suis adhuc prærogativis, nullo malo publico, gaudebant; explosis interim & depulsi, (quod æquum erat) nomen illud sanctissimum sibi temerè arrogantibus.

Sæpius dicebat, non decere Imperatorem propere quicquam & transcursum agere: Cum vel in minimis negligentia, rebus in quibus vertuntur maxima maculam non raro inurat; & Principem gravissimo probro afficiat. Idcirco maxime, quòd si in levibus prætermisisset deprehenderetur, in cæteris calumniam effugere non posset. Advocatis, ubi jus redderet, liberam dicendi veniam, & quos vellent aquæ modios dari jussit. Summæ enim & temeritatis esse & inscitie, siquis Causis, priusquam quales sint constare possit, dicendis modum ponat præstitutum. Perorantes siquidem expectare ad Justitiam cum maxime pertinet; cujus officio sit satius, si multa superflua & inutilia veniam adipiscantur, quàm si vel unico necessario non detul Copia. In Causis itaq; omnibus examinandis & diligenter cognoscendis longior esse paulò, ut undecunque vel in levissimis, jus investigaret; nec enim in jure reddendo, leve quid esse posse existimabat. In gravioribus autem & momentosis statuminandis, etiam decem aliquando & duodecim dies absumere non est gravis. Interdum etiam & noctu cognovit; quin & Comitibus ad noctem usq; frequenter interfuit; neque unquam recessit de Curia, nisi Consul dixisset, *Nihil vos moramur, Patres*

Conscripsi.

Conscripti. Quæ omnia & laude & admiratione tanto digniora, quod is valetudine usque adeo infirmâ erat, ut non modò frigus initio sufferre non posset; sed etiam modico *Dio.* cibo, idque etiam noctu, semper uteretur; Nihil enim capiebat interdum præter Theriacum, quod erat infirmo stomacho atque pectore. Sibi tamen minimè omnium pepercit, nec eum vel salutis ratio prohibere potuit, quò minus, quæ debita credidit Subditis, persolveret; & ista omnia & obiret & expleret munera, quibus se, quippe qui tum Legislatores, tum Rex omnium præstantissimus, sanctissimè obstrictum atque devinctum sentiret.

Grande nimirum credebatur nefas, & summæ impietatis postulandum, si vel tantillum temporis in rebus nihili contereretur. Quoties igitur populari vitæ obsequendi gratiâ, ludis *Capitol. 15.* aut spectaculis interfuit, erat illi consuetudo, ut legeret, aut audiret aliquid, aut denique subscriberet. Idem in itinere fecit, & in castris. Quodque cæteri temporis animo solent oblectando, aut laborem fallendo impendere; Is adeo non ibat perditum, ut secum tum demum versaretur per quàm familiariter; meditando, submonendo quid factu opus, quæ jam fecerint rationem exigendo: Huic siquidem curæ ut nunquam non suo viveret compendio, Opusculum planè mirandum retulimus acceptum. Ad calcem siquidem Libri primi & secundi notata, Carnuntum hunc, Illum verò Quadis compositum docent: Bello interim omnium infestissimo cruentissimoque Regem nihilominus sollicitum habente. Pleraque etiam ejusdem notæ alia Aninus sapientiæ feracissimus, & horarum administrator frugi produxit: quæ temporum injuriâ perierunt. Et illa quidem interiisse omnia minus esset iniquo ferendum animo; Si Commentarios saltem, in quibus vitam omnem morèque depinxerat suos, & quos tanquam Archetypum ad quem se Filius componeret, reliquit, in tanti dispendii solatium, meliora servassent auspicia.

Salutem & Gloriam Reipublicæ in eo verti potissimum ratus, ut sanis omnia maturentur Consiliis; semper ille cum Optimatibus non solum Bellicas res, sed etiam Civiles, priusquam faceret aliquid, contulit; Sapientissimis nempe ex omni Civium statu delectis. Nec id, ut solet ferè, ostentationis causâ factum, aut inani laudis affectandæ studio; sed alienam potius ut investigaret sententiam quàm ambitiosè ut vendicaret suam. Præcipuum nempe in ore illi fuit: *Equius est ut tot & talium amicorum consilium sequar, quàm ut tot & tales amici meam unius voluntatem sequantur.* *Capitol. 22.* Ad istam autem refutandam qua animos præpediri solenne est opinionem: Aliorum nempe judicio cedere, laudibus hoc esse detrudere sui; id sibi, nobisque præcepti dedit, & verissimi, & maximi hac in re momenti: *Homines, scilicet, arbitrio proinde libero uti, aliorum obsequiosos consilio, ac à seipsis excogitata tantum & animi proprii studia inter agendum adhibentes.*

Fidem datam fallere summa illi Religio erat. Istis itaque quò minus Politicorum figmentis, veritatis interim dispendio, morem gereret, qui Principem regnandi peritum à pacto omni & promissione liberum autumant, ex quo illi non pepigisse expediret magis; & suo Id insculptum animo, & alienis infigendum penitus reliquit, Principibus verò præsertim sanctissimè observandum, *Nihil unquam in pretio pro utili habeas, quod eò te adigat,* *Lib. 3. § 7.* ut fidem fallas.

Provincias ex Proconsularibus Consulares, aut ex Consularibus Proconsulares, aut *Capitol. 22.* Prætorias, pro Belli & Reipublicæ necessitate fecit. Quas utique Senatus Populusque Romanus pro suis vindicabat, cum illis quæ Imperatoris habebantur propriæ sæpe permixtavit. Nec id temere factum. Ità enim, quod monuit olim Augustus, à quibus nihil erat metuendum, illas commisit populo; in quibus autem illi fiduciæ erat parum, istas in se, per Præsides & Legatos, hoc demum pacto suscepit coercendas.

Famæ erat suæ curiosissimus, & requires ad verum quid quisque de se diceret, non *Capitol. 20.* eò ut licentiam malevolorum comprimeret consilio, sed animo emendandi quæ bene reprehensa viderentur; non, ut laudantium sese efferret encomiis, sed ut ad fastigium virtutis, ità demum pergendo, tandem evaderet. Et is quidem, quia durus ex Philosophiæ institutione visus, ad militiæ labores, & ad omnem vitam graviter carpebatur; sed male *Capitol. 22.* loquentium dictis, vel literis vel sermone respondebat; vel ut se omni eximere culpâ, vel ut illis falsi arguere, & ad rectum perducere posset.

“Falsis

Capitol. 17.

"Falsis delatoribus notam apposuit; Delationes quibus fiscus augetur contempsit; cui etiam in Causis Compendii nunquam iudicans favit: Curatoribus Regionum ac viarum potestatem dedit, ut vel punirent, vel ad præfectum urbi puniendos remitterent, eos qui ultra vectigalia quicquam ab aliquo exegissent. Cum populo denique non aliter egit, quam est actum sub Civitate liberâ.

Magnifica quæ cæteris Imperatoribus perquam grata erant Nomina, sibi delata Marcus per verecundiam recusavit. Ædem sibi & aras extructas noluit, Virtutis esse unius Homines Diis consociare existimans, populi verò adulationes, & officiosa Senatûs decreta nihil ad id adjumento esse posse. Quicumque autem bene regnaverit, illi Totum terrarum orbem Templi, Sacerdotum probos piosque universos, vice defungi certus.

Capitol. 22.

Id unum interea loci agebant Marcomanni, ut ficto lactatum obsequio amoverent procul Imperatorem; viribus per ejus absentiam receptis, armis denuò, ubi primum idoneum nacti essent, tempus, ferociore aduersus Victorem insurrecturi. Copiis igitur adauctis, metum Romanis hand mediocrem incusserant, ea propter præsertim, quod Gentes omnes ab Illyrici limite Galliam usque, belli sibi socias adjunxissent. Hosti tam formidando accessit & istud infortunii, quòd pestis etiamdum læviret maximè, quæ magnam militum partem dudum absumpserat; nec Marco, unde Legionibus tam morbo quam prælio confectis supplementa consciberet, facile erat excogitatu. Adhæc, ærarium ad hoc bellum jam omne exhaustum difficili adeo rerum ambage implicuerat, ut quæ antehac Reipublicæ incubuerant mala, levia præ præsentibus viderentur omnia; Ad extrema igitur deventum esse existimantibus, & quo se possent expedire pacto prorsus ignaris, in unâ Imperatoris Prudentiâ spei erat reliquum.

Capitol. 21.

Militibus is igitur conscribendis operam impendit quantam potuit maximam, & urgente rerum necessitate, Gladiatores armavit, Latrones etiam Dalmatiæ, Dardaniæque, necnon & servos stipendia facere coegit, quod etiam olim Bello factum Punico accepimus. Deforme quidem id, & famosum nimis visum est auxilium, sed rebus desperatis nihil aspernandum esse medelæ, rectè existimavit. Id forsân magis demirere, quòd Populus tanto terrore percitus, tot tantisque simul attritus infortuniis, quo tamen res essent loco, aut parùm cogitans, aut præ voluptatibus & spectaculis (ut vulgi fert ingenium) nihil curans, pacem & Victoriâ tantè emptam noluerit. Passim igitur audire erat Gladiatoria reposcentes munera, vituperia etiam per vicos & gravissima in Imperatorem jactata Convicia; *Philosophiæ nempe studiosum, & ipsum severiorem paulò, illos etiam jam ludis & spectaculis spoliatos, ut vel ingratis fierent Philosophi, coacturum.* Nihil ille querimonias, aut contumeliosas moratus obmurmurationes, utpote quem vulgi mores minimè omnium fefellerint. Nec abs re istos arbitror hariolatos, qui his in hac causâ laceratum injuriis, id nobis Apophthegmatis verè aurei excogitasse existimant, quod ad Lib. *Τὸν οὖν εὐαὐτὸν* iv. § 16. occurrit: *Intra decimum diem Deus illis ipsis videberis, quibus nunc pro Belluâ haberi, si ad decreta rationisque cultum te retuleris.*

* Plin. in Pa.
uvgr.

Cæterum gravius longè de Fisco opibus exhausto restabat, cui haud perinde erat in promptu medelam adhibere incommodo. Quod potuit tamen, * Nervam & Trajanum secutus duces, in tantâ pecuniæ inopiâ Bona Imperialia, & Supellestilia pretiosissima, venum decrevit secum exponenda. Provincialibus extrâ ordinem aliquid imperare, (quod per paucis esse solet regnantibus, durâ præsertim premente Ærarii angustia) summa erat illi Religio. Sed quoniam Privatis Ornamenta adeò magnifica, nedum Majestatis Imperatoriæ propria gestare, aut illis vi frui nefas esset; cautum est in primis lege, ut viri clari eodem quo & ipse uterentur cultu, vel ministeriis similibus convivia exhiberent, quin & alio quovis Supellestili ut auctis esse liceret. Pocula itaq; Aurea, Chrysellina, & Myrrhina, vasa etiam regia, Vestem Uxoriâ Sericam & Auratam, Gemmasque quas in repositorio Sanctiore Adriani repererat multas, satius habuit vendere; quàm Belli Commeatum ratione aliquâ novâ, & Legibus ignorâ, Subditis extorquere. Per duos quidem menses Auctione celebrata est in foro Trajani; nec frustra illud fuit consilii. Genti enim Romanæ (quo in Reges esse animo ferè solent Populi) quibus, Bello quod suâ perinde

Capitol. 17.
Eutrop.

atque

atque illius interesset gerendo, aut unde optimi Principis extremis rerum impeditarum angustis subveniri posset, nihil suppetebat argenti; tanta erat in promptu Ornamentis emendis pecuniæ vis; ut in *Ærarium* continuò redigeretur, quantum Marco reliquias belli Marcomannici ex sententiâ persequenti succederet. Postea idem potestatem Emptoribus dedit, ut si quis vellet, empta reddere, atque aurum recipere, sciret licere. Nec molestus ulli fuit, qui vel non reddidit empta, vel reddidit.

Sub ipsis profectionis diebus filium natu minorem, Nomine Verum Cæsarem, Septen- *Capitol. 22.*
nem amisit; Tubere sub aure (præ Medicorum nimirum imperitiâ) intempestivè exsecto.

Forti is & æquo tulit animo, Jovis Optimi Maximi qui tunc erant ludos luctu interpellatos publico noluit, * Medicos est ipse consolatus, & præmiis (quantumvis infelicis Opera) * *Letitia-*
ornavit: Ut statux tantummodò filio mortuo decernerentur jussit, & Imago aurea Cir- *nem istam*
censibus per pompam ferenda, & ut Saliari Carmini nomen ejus infereretur. Posthæc con- *consolatus*
solationibus tanto dignis viro vacans, publicis actibus se reddidit, Deorum sacra ritè pere- *Medicos Ca-*
git, & votis pro more factis hosti profectus est obviam. *sau. & Sal-*
mas. impro-
bant maxi-

mis. Græcorum admittendam censet. Sed in ista interpretum discrepantia, ut ipse D'Acarii vestigiis insisterem, muneris & incepti ratio postulat.

Bellum ità dènum de integro orditus est, & diuturnum, & anceps, & operosum, præ cæteris quibus implicitus est omnibus. In Carnunto stativa habuit, Copias ponti navigiis confecto impositas Istrum trajecit; ipse Dux viæ in hostem profectus est. Plurimis prior factus præliis villas & domicilia vastavit incendio; Multos conjuratorum principes, quos victoriæ tam præcipitis inceserat formido, veniam poscentes in gratiam & amicitiam recepit.

Fausta tamen ineuntis belli auspicia, paucum abfuit, quin ingens luctu & dedecore contaminasset calamitas. Dum enim propter fluvium quandam opportuna forte militibus exploraret vada, qui & suis objectus moram faceret, & Barbarorum præsidio aggeris ad instar oppositus est; tantum ex improvviso lapidum imbrem effuderunt ab hoste funditores, ut absque Militum esset Clypeis, qui vim ingruentis procellæ, Imperatorem sedulo circumfusi, arcebant, obrutus illuc cecidisset loci. Romani verò, ut & Ducis in summum adacti discrimen de hoste sumerent supplicium, & se adeò non periculis animos demittere, ut inde audaciores factos potius ostenderent, fluvium magno impetu transeunt, & in hostem extemplo tantà vi irruunt, quantam cum Barbari sustinendo non essent, ingentem ediderunt stragem. Postquam à dimicando utrinque cessatum erat, Pugnæ locum revisit Imperator, non ille quidem partâ victoriâ efferendi se, aut oculos cæde & sanguine depascendi animo; sed (ut erat ingenio omnium humanissimo) quò miseris illachrymarer interemptis; tum si quid sauciis opis aut medelæ superesset loci, ut vitæ saltem reliquias curaret servandas. Grati denique animi ob prælium feliciter pugnatum indicio, victimas prius immolandas jussit, quàm illinc loci cum exercitu progressus esset.

Quadi, quod ipsa res erat, Hostes insecuturos esse existimantes, sagittarios cum turmis equitum expeditissimis, qui illis in Subsidiis substarent, & vim Romanorum exciperent, in locorum angustis collocaverant. Hi proeliantium ad tempus exhibere Speciem, & aditu *Die.*
venientes prohibere. Callidi nimis, ut quos rerum eventus incautos fecerat lætus, op- *Baron. Ann-*
portunum nanciscerentur opprimendi locum. Nec Spes homines fefellit, siquidem Roma- *nal. ad Ann.*
ni, ardentiores quàm par erat, in Sagittarios impetu temerario effundebant sese; qui pe- *Christi 176.*
dem, (prout antea inter ipsos convenerat) referentes, præcipiti quam dolo simulabant fugâ insequentes ed perduxerunt, ut montibus tandem aridis præruptisque tenerent interclusos. Et Hi quidem, quanto premerentur periculo nescii, conferti fortiter pugnârunt, omnia virtuti suæ pervia nulli dubitantes. Isti verò prælium interim distulerunt; nec enim id suo moliri periculo visum est, quod locus ipse & mora mox essent effectura. Romanos, quos temperandi à cæde consilium quid sibi vellet omnino latuit, Calor tandem Solis, vires exhaustæ, vulnerum dolor, & sitis importuna, morte quàm abessent propè, & quibus caperentur hostium insidiis, edocuerunt. Sed quidem miseris paruit, nec receptui superesse locum,

locum, nec pugna; Id unum restare, ut moribundos vel Ardor, & Sitis; vel gladius hostilis conficeret. Quum itaque in tantas difficultates incidissent, quibus nec furor ipse potuit nec desperatio mederi, Antoninus illorum vicem magis quam suam dolens, ordines obequirare, hortari, solari, rem facere divinam, ut Numine saltem pacato animos illis erigeret. Sed incassum omnia, cum vel ab ipsa Ipe jam decidissent. Occupatos itaque loci angustiis, & Solis ardore diu vexatos, penitusque exhaustos, hostes jam ad pugnam se parabant, ut victimarum instar mactarent. Illis neque in virtute, neque fortuna, neque Diis suis amplius erat fiducia; sed tanquam gladio præbentibus cervicem, nihil nisi Ejulatus, & Gemitus per omnem aciem. Cum subito rebus desperatissimis, in ipso internecionis articulo, auxilium maturaret Deus. Nubes enim derepente ita coacta sunt, ut ipsi tenebras offunderent Soli, & Imber aqua maximus in exercitum delaberetur. Misera interim hominum spectra, quæ pedibus se ægre sustinuerant, animis ab aqua decidente paululum resumptis, quam largiorem alibi locorum effundi credebant, gradum quantum poterant promovebant, ut loca à Sociis relicta maturius occuparent; hi itaque in cœlum suspicientes universi, imbrem non ore tantum, sed & scutis & galeis subjectis exceperunt, inde etiam & Iorpsisse affatim, & equis ad bibendum dedisse perhibentur.

Romani igitur, dum in eo essent toti ut ardentem sitim extinguerent, nec locum tenere, nec ordines servare, nec mandatis obsequi; quorum de tumultu ut commodi aliquantum perciperent Barbari, magno undique impetu ingruerant. Hi vero gravia cum damna propterea acceperant, quod adeo in bibendo occupati essent, urgentibus tamen hostibus, & bibisse simul & pugnasse dicuntur, compluresque faucibus sanguinem infusum in galeas fama est cum aqua simul absorbuisset.

Sed vel ita tandem ad vitam restitutis parum profecisset demissa coelo pluvia, nisi & vehemens grando, & complura fulmina simul in hostes & numero longè plures & viribus potiores cecidissent. Videre utique erat in eodem loco aquam ignemque simul de cœlo cadere, atque ob eam causam humectari alios & sitim levare, exuri autem alios & flammis opem humanam ludentibus interire. Nec desunt, qui Ignem aut non attigisset, prorsus Romanos atument, aut si quos forte attigisset, continuo extinctum; Imbrem itidem Barbaros minime irrigasse, sed eos haud secus ac oleum inflammasse potius, ut etiam aquam miserī requirerent, dum pluvia perfunderentur. Quin & partem sibi vulnera ultrò inflixisset, quò ignem saltem sanguine restingerent; partem verò multo maximam ad Romanos confugisse, quasi apud illos tantummodo Aqua salutaris esset. Quorum Marcus, quæ erat animi clementia, misertus est maxime; Milites autem, apud quos plus acceptæ contumeliæ potuit pudor, quam periculi vel sui recordatio vel alieni Misericordia, quicquid inimicorum se ausum est opponere neci tradiderunt, Cæteris vel Bello capris, vel in fugam coniectis.

Et de hoc quidem Exercitu stupendis planè modis ab internecione liberato, plurima (ut solet) & longe inter se diversa tradidit Fama. Arnuphin quendam perhibent nonnulli, qui cum Marco erat, Magum Egyptium, dæmonas quibusdam artibus Magicis Aereos invocavisse, ac per eos pluviam extorsisse. Nec id nobis mirum esse debet, si inter tot tamque Superstitiosa Ethnicorum deliramenta, id vehementi ageretur Studio, ut Romæ servare honos & remedia periculi spem omnem exsuperantis illorum Religionis figmentis, & Numinibus falso creditis, accepta referrentur. Cujus tamen vel levissimæ Suspicioni id unum eliminandæ est latis, quod de se Marcus in Primo *Ad Seipsum* Libello posteris mandavit; Quod is nunquam, scilicet, rebus inanis impenderit studium, neve eis fidem adhibueris, quæ à Præstigiatoribus & Magis de Incantationibus, deque demonibus averruncandis, aliisque ejusmodi imposturis dicuntur.

Præcibus Alii unius Imperatoris, de Virtute ejus & Pietate, quæ reverà erant laudatissimæ, honorificè sentientes, id tribuere Miraculi nulli dubitant; Ipsum enim, manibus in cœlum sublatis, cum jam de se suisque pene actum esset omnibus, ita fere exclamasse, "Domine Deus, Vitæ Author & Origo, Te supplex opem posco; manibus ad te sublatis, ab alieno sanguine puris!"

Ethnici

Ethnici verò, ut suæ Religioni eventus tam eximii tamque mirandi gloriam arrogant, dum tantam impendunt operam; id saltem nobis Veri de suis relinquunt excuspendum mendaciis; ut ab operose disceptantibus unde facta fuerit, quin facta fuerit omnino res ipsa, disceptationi nihil superesset loci. Quanquam nec ab inimicis Veritati petenda sunt idonea Facti testimonia; cum & certissimis, quæ sera potest vel habere vel sperare posteritas, id traditum sit nobis & compertum monumentis. Nec igitur verendum, ne aut credulitatis temerariæ arguamur, aut rei Christianæ studiosi nimis fabulosis sustentandam fulcris anxii curemus. Non istis indiget Fides nostra adminiculis; non ii sumus Christiani qui verè ergò falsa fingere sustineamus. Sed ut nec falsi simus nec creduli, manet tamen huic Narrationi solidum suum & idoneum veritatis fundamentum. Quid enim illis reponendum contra excogitabis, quæ eadem fere ætate Authores scriptis mandarunt, Dionem interim mendacii postulantes? Quod nempe Marcus, quum Legionem unam haberet ex militibus Melitenis (è Cappadocia sunt isti) qui omnes Christum colebant ad eum Præfectus Prætorianorum venit, nescientem in illo proelio quid consilii caperet, timentemque ^{Xiphilin.} toti exercitui. Ei hic fertur dixisse, Nihil esse quod ii qui Christiani nominantur precibus impetrare non possint, esseque Legionem integram in exercitu hominum hujus generis. Opportunum itaque id fore oppidò, si quam aliunde sperare non potuit Salutem, an ipsorum danda sit precibus, experiretur. Marcum hæc re cognitâ ab iis convocatis petiisse, ut Deo suo preces funderent supplices. Quod quum fecissent, Deum eos exaudivisse subito, & hostes fulmine dum percuteret, Romanos autem recrearet pluviam, se unum esse & verum Deum illo testatum indicio, cui venti & fulgura obtemperant soli, & Patres illorum ad extrema usque discriminum adactos miris eripere modis olim erat solenne.

Sed nec id etiam iis qui mente sunt sanâ ambigendum, quin literis ad Senatum scriptis rei ut erat historiam retexuerit Marcus, Christianos collaudaverit, nequid in illos atrocius admitteretur, ne quis impune Religionis ergò postularer, quin sanctissime inhibuerit. Quæ omnia certis satis indicis esse possunt, opem cœlestis demissam horum precibus cum acceptam retulisse. Has sæpius apud Veteres memoratas constat, nec literas essent Imperatorias crepare ausi, Tertullianus, alique ejusdem ferè temporis Scriptores, temerè, <sup>Tertull. Apo-
log. cap. 5.</sup> aut nisi iis qui jam tum superstites essent notissimas. Id nempe Procacitatis fuisset minime ferendæ, id causam Christianam adeò non coram persecutoribus dicentis, ut labem potius esset inurentis, & Scapulam Senatumque quo potissimum ad levitiam & rabiem <sup>Ad Scap.
cap. 4.</sup> incenderet pacto, sedulò excogitantis.

Sed nec iis assentior tamen, qui Justini Apologia ad calcem adjectam ipsissimam opinantur Marci Epistolam. Ista nimirum ad Senatum data est, hominum coetum Superstitionibus imbutorum, qui istius testimonii honorem Christianis invidebant maxime: Nec illos non omnem moturos lapidem sperare fas est, quò minus id intemeratum posteris mandaretur, quod vim & potentiam Deorum suorum irritam, Christianos autem voti compotes factos, & ipsorum Deum etiam in extremis omnium facile potentem prædicaret. Spiritui igitur Mendacii & Invidiæ tribuendum, quod perierit Epistola Christianis in honorem sempiternum cessura. Periisse siquidem nullus dubito, cum nedum Eusebio Historiam scribenti genuinæ superessent Antonini literæ, ab illo nimirum (si secus fuisset) integræ operis ut solet filo intertextendæ. Istâ tamen ad Justinum Epistolâ ne se fraudatum conqueratur Lector, adjiciendam (hic loci) curavimus.

MARCI IMPERATORIS ΜΑΡΚΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

EPISTOLA

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ad Senatum Romanum: qua testatur, Christianos victoriæ Romanorum contra barbaros causam fuisse.

πρὸς τὴν σύγκλητον, ἣν ἡ μαρτυρὴ
Χριστιανῶν αἰτίως γεγενηθεὶς τῆς νίκης
αὐτῆς.

Imperator Cæsar M. Aurelius Antoninus [Philosophus] Germanicus, Particus, Sarmaticus, populo Romano & sacro Senatui salutem. De magnitudine consilii institutique mei vos certiores feci. Supra modum consequuta sunt in Germania ærumne graves ad confinium periclitantibus laborantibusque & a septuaginta quatuor draconibus nono milario oppressis nobis in Cotino. Qui cum non longe abessent, exploratores id nobis indicarunt: & itidem Pompeianus copiarum nostrarum Militarium præfectus ea significavit, quæ prius nobis cognita erant. Oppressus autem eram ab ingenti multitudine, cum mecum essent copię selectæ legionis primæ, decimæ, geminæ, ferentiorum, mixtæ. Cum ergo renunciatum esset, exercitum ex omni turba conferta noningentorum septuaginta milium adesse: ipse quoque vires meas inquirens, & capiarum numerum iniens, & cum multitudine barbarorum atque hostium confereus, ad rem divinam diis patriis per preces faciendam decurri. Et vires meas in angustum redigi cernens, evocavi qui apud nos dicuntur Christianos: ac per inquisitionem magnum eorum inveniri numerum: acriusque in eos infremui. Quod quidem minime factum oportuit, propter eam quam in illis postea comperi esse virtutem: unde illi pugnam, non autem à telorum armorumque expeditione, neque à tubarum classico, exordiuntur: quod ingratum atque inimicum hoc eis sit, propter Deum, quem in conscientia gerunt. Quapropter æquum est, quos aditus & à Diis alienos esse suspicati sumus, ut eos norimus Deum in conscientia, suapte sponte illapsum atque ibi inclusum [seu potius incolentem,] habere. Nam proficientes se in terram, non pro me tantum,

Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Μάρκος Αὐρήλιος Ἀντωνίνος Γερμανικὸς, Παρτικὸς, Σαρματικὸς, Δῆμος Ῥωμαίων, καὶ τῇ ἱερᾷ συγκλήτῳ χαίρειν. Φανερόν ἐμὴν ἐποίησα τὰ πρὸ ἐμῶν σκοπεῖται μεγέθη, ὅποια ἐν τῇ Γερμανίᾳ ἐκ περὶ αὐτῶν διὰ περὶ αὐτῶν ἐπακολυθήματα ἐποίησα ἐν τῇ μεσοείᾳ καμῶν καὶ σπαρτῶν, ἐν Κοτίνῳ καταλαμβανόμενος μετὰ δρασπόντων ἐξουσιάζοντα πεισάρον, ἀπὸ μυλίων ἐννέα. ἡμιονύων δὲ αὐτῶν ἐγχοῦς ἡμεῖς, ἐκπλατύνοντες ἐμύλων ἡμῶν, καὶ Πομπηϊανὸς δὲ ἡμεῖς πολεμάρχου ἐδήλωσαν ἡμῶν ἅπαντα εἰδόμεν (καταλαμβανόμενον δὲ ἡμῶν ἐν μεγέθει πλήθος ἀμικλῆς, καὶ τραυμάτων λεγόντων πείρας δεικνύς, γεμινάρεντοις μίγμα καλινειμυκίων) πλήθιν παρῆναι παμμικλῆς ὄχλου γεγενημένων ἐναποσίων ἐξουσιάζοντων. ἐξελίσσας ἐν ἐμαυτῶν καὶ τὸ πλεονέχον ἐμὸν πρὸς τὸ μέγεθος τῆς βαρβαρίας καὶ πολέμων, κατεδραμὼν εἰς τὸ θεῶν εὐχόμενος πατρίοις. ἀμυλόμενον δὲ καὶ αὐτῶν, καὶ τὴν γενεοχρείαν με δευρώσας τῆς δυνάμεως, παρεκέλευσα τοὺς παρ' ἡμῶν λεγεωνάρχους Χριστιανούς, καὶ ἐκφωτῆσας, εὐερον πλεονέχον καὶ μέγεθος αὐτῶν, καὶ ἐμβειμυσάμενον εἰς αὐτοὺς ὅπως ἐκ ἐφραπε, διὰ τὸ ὕστερον ἐπεγνωκέναι με καὶ δυνάμειν αὐτῶν ὅτιν ἀρετὰς οἱ, ἐβελῶν ὁρῶμεν, ἢ τε ὅπλων, ἢ τε σάλπιγγων, διὰ τὸ ἐγγεῖν ἐν τῷ τοῦτο αὐτοῖς, διὰ τὸν θεὸν ὃν φορέοι κατὰ συνειδήσιν. εἰκὸς ἔν ἐστιν, ὅς ἐκ καταλαμβανόμενον αἰτίας εἶναι, θεὸν ἔχον αὐτόματον ἐν τῇ συνειδήσει τέλει γεγενημένον. εἰ γὰρ οὐκ ἐαυτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν, ἐχ

ἡμεῖς μόνον ἐδέησαν, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς τῷ πατρὶ [Θ] σεβ[ι]δ[ι]μα[ι]Θ, παρήγορι ἡνέσται δι-
της καὶ λιμῆ τῆς παρούσης. πεμπ[η]σ[α]ν γὰρ ὕδωρ
ἐκ εὐφροσύνης διὰ τὸ μὴ παθεῖναι. ἡμεῖς γὰρ
ἐν τῷ μεσομαθῶ τῆς Γερμανίας, καὶ τοῖς ὅροις
αὐτῶν. ἅμα δὲ τῷ τέτρως ῥί[ι]μα ὅτι πῶν γλυ-
ῖαντες, καὶ εὐχόμενοι θεῷ, ὃ ἐξ ἡνέσται, ἐνδεῶς
ὕδωρ ἡκολούθει ἐξαρόθεν, ἐπὶ ῥ[ι] ἡμῶς συχέ-
σαι, ὅτι δὲ τῷ Ρωμαίων ἐπεβόλεις, χαλαζα-
πυράδης ἀλλὰ καὶ ἐνδὺν θεῷ παρούσαν ἐν ἐνχῇ
γινόμεναι παρούσης, ὡς ἀνυπόκλητα καὶ ἀκατα-
λύτως. αὐτόθεν ἐν ἀρ[ε]σ[α]ντοῖς, συχέσται
τοῖς τοῖς τοῖς [Θ] Χριστιανοῖς, ἵνα μὴ κατ' ἡμῶν
π[ο] τοῖς τοῖς αἰτησάμενοι ὅπλον, ὅπλῳ. τὸν δὲ
τοῖς τοῖς συμβεβόλως, διὰ τὸ τοῖς τοῖς [Θ] Χριστιανῶν,
μὴ ἐγκαλεῖται. Εἰ δὲ εὐρεθείη τις ἐγκαλῶν
τῷ Χριστιανῷ ὅτι Χριστιανὸς ἐστίν, τὸν μὲν σεσα-
γόμενον Χριστιανῶν σεβ[ι]δ[ι]μα[ι]Θ [Θ] βέλομαι θνήσκει
ὁμολογήσασθαι τῷ, ἄλλο ἔτερον μὴ ἐγκαλε-
σόμενον, ἢ ὅτι Χριστιανὸς ἐστίν, μόνον τὸν σεσαγ-
τα δὲ τῷ, ζῶντα καλεῖται. τὸν δὲ Χριστιανῶν
ὁμολογήσασθαι, καὶ συνασφαλισάμενον καὶ τῷ
τοῖς τοῖς, τὸν πεπεσμένον πῶν ἐπαρχίαν εἰς κατ[α]-
νοίαν καὶ ἀνελθούσαν τὸν τοῖς τοῖς μὴ μετ[ε]ρ-
ταῦτα δὲ καὶ τῆς συγκλήτης δόγματι κυρωθῆναι
βέλομαι, καὶ καλεῖται τῷ μετ[ε]ρ τὸ διάταγμα ἐν τῷ
φύρῳ τῷ Τετρίῳ σεβ[ι]δ[ι]μα[ι]Θ, σεβ[ι]δ[ι]μα[ι]Θ τὸ δύναμις
ἀναγκάζονται. φροντισεὶ ὁ σεβ[ι]δ[ι]μα[ι]Θ Βρεξ-
σιΘ Πολλίων εἰς τὰς πλείους παρχίας πεμψέ-
ναι πάντα δὲ τὸν βεβόλενον χρῆσθαι καὶ ἔχειν,
μὴ καλεῖται λαμβάνειν ἐκ τῶν σεβ[ι]δ[ι]μα[ι]Θ
πας ἡμῶν.

marī volo: & constitutionem hanc meam in foro Trajani proponi jubeo, ut legi possit. Illam quoque in provincias quasque mittendam curabit Verasius Pollio praefectus. Quicumque autem hac uti, & habere exemplar ejus voluerit, ne recipere id ex eo quod à nobis propositum est, prohibeatur.

tantum, sed & pro exercitu qui tū ibi a-
derat universo, precati sunt; ita ut sola-
tio nobis essent in praesenti fame & siti:
in quintum enim jam diem aquam, quod
ea defecisset, non ceperamus: nam in me-
diullio Germaniae, & in finibus hostium
eramus. Simul atque vero illi in ter-
ram sunt proveluti, & Deum precatione
invocarunt, quem ego ignorabam, confe-
stim aqua de caelo est consequuta: ad
nos illa quidem frigidissima, in Romano-
rum vero imminentes hostes grando ig-
nea. Sed & cum oratione ipsa illico
praesentia Dei affuit, tanquam insuper-
abilis & invicti. Inde igitur incipientes,
permitteremus hisce, Christianis esse: ut
ne id genus armorum adversus nos [pre-
cibus] illi utentes, voti compotes fiant.
Quocirca consulens statuo, ne hominem
hujusmodi, quod videlicet Christian-
us sit, accusare liceat. Si quis au-
tem inveniatur Christianum, propterea
quod Christianus sit, deferre; delatum
ipsum Christianum, qui hoc sit professus,
nulloque alio crimine accusatum, quam
quod Christianus sit, manifesto se pro eo
gerere: delatorem vero ipsum vivum
comburī volo. At Christianum confes-
sus, ac proinde eo nomine tutum atque
securum, is cui provincia praefectura cre-
dita est, ad poenitentiam ejusmodi profes-
sionis & statum illiberalem non traducet.

Hac vero etiam Senatusconsulto confir-

Istud etiam hallucinatos esse nonnullos non est diffidendum, quod Legionem Melitinen-
sem idcirco Fulminatricem nuncupatam autumant, quod Quadi eorum precibus sint ful-
mine percussi. Satis enim constat, Legionem, cui Fulminatrix erat cognomini, etiam
apud Augusti exercitum extitisse; titulo nimirum isto insignitam, ob Clypeos, in quibus
Fulmen erat depictum, in manibus, discriminis ergo, gestatos.

Brachio, uti jam dictum est finito, Antoninus à Militibus septimum Imperator appella-
tus est. Quod etsi admittere non consueverat, prius quam esset decretum à Senatu, ta-
men non repudiavit. Faustina quoque Augusta Mater Castrorum appellata est.

Vid. Baron.
ad Ann. Chr.
176.
Scalig. in Eu-
seb. Chron.
P. 222, 223.
Ann. Chr.
174. ad Eu-
seb.
Dion. Epit. 7

Marcus isthuc tam infamis loci minimè commorandum ratus, eâ ipsâ nocte diem portentosum sequutâ, castra movit; & spatia nactus commoda vallo sepfit. Militibus deinde corpora curandi per dies aliquot indulta est copia; quibus exactis, de hostibus certior per Speculatores factus, adhibitis ad consilium Præfectis, quam illi insistebant viam in sequendum decrevit. Castra propter fluvium metatos invenit, Pagis utrinque positis, qui exercitus extrema clauderent. Flumen Copiæ trajecerunt, Funditoribus & Sagittariis quantumvis obnitentibus; ripam deinde simul adversam attigissent, magnam in Barbaros Vim fecerunt. Et irruentem quidem illi aciem exceperunt, sed, ubi fortissimos quosque, & ad pugnam acerrimos primus iste prostravisset impetus, cæteri virtute parum fisci loco postea cesserunt. Cædes ibi secuta est atrocissima, Campi omnes cadaveribus pleni; furorem enim Militis agrè admodum cohibuit tandem Imperator; cui familiare id est, ut quamvis laboribus pene confectus, de victo tamen hoste dum sumit Supplicium, ut vires refici credat suas. Ingens hominum multitudo capta est, & è Regibus etiam conjuratis nonnulli, cum liberis etiam & uxoribus, ferro victi ad Antoninum deducti sunt.

Vid. Subscrip.
ad Calcem. l. 1.

Hâc partâ victoriâ exercitum Imperator ad Granum flumen admovit, (quod Quados à Sarmatis, Jazygum gente omnium quotquot Barbararum sunt bellicosissimâ, disternat;) & ut in promptu esset illi trajiciendo jussit. Ab isto non longe & alterum aberat, spatium autem fluminibus interjectum occupaverat omne Sarmatarum acies. Legio Fulminatrix prima castris educta, pontem navigiis junctum conscendit, Sarmatas progredientes repellere conatos detrudit, quorum plerisque vel trucidatis, vel in torrentem præcipitatis, in fluminis secundi ripâ Aquilas defixit. Dum hæc agerentur reliquus trajicitur exercitus; qui cum omnis ripam ulteriorem conscendisset, Antoninus Diis sacra facere extemplo, castrorum ambitum delineare, vallo denique & muniendis Castris incumbere. Tantis obstupefacti & tam inopinatis progressibus, legatos confestim mittunt Barbari; sed conditionibus ab Antonino reprobatis, Classicum canendum, & aciem illico in procinctu habendam jussit. Alterum itaque annem Legio Fulminans transit prima, & in equitatum Jazygum tanto sese effudit impetu, ut protinus in fugam conversus & profligatus fuerit omnis. Agri itaque profligatis his extemplo vastantur, præda reportata est amplissima, tam pecoris quam hominum vi magnâ captâ. Regionum circumjacentium Incolæ se Marco protinus dedunt, pacem orantes; Obsides ille fidei firmandæ traditos admisit; & Principes, pro more Barbaris usitato, concilia in locis variis atque desertis habere, cum ab his accepisset; maturandum censuit, & gradu tam concitato produxit copias, ut inopinatos opprimeret. Isti adventu tam improvilo, quique nuntios & famam ipsam anteverterat, attoniti, stupore magis quàm terrore perciti, ad genua ejus provoluti veniam obtestantur. His itaque in castra ablegatis, ipse dum copiarum delectu progressus est ultra, Exercitum inter sylvam & paludem arundine consistam castrametatum, ut temporis & loci tulerit ratio, adorturus. Acriter utrinque est dimicatum; Romani præsertim tanto sunt furore accensi, ut fractis Sarmatarum copiis, occisis plerisque, numero Captivorum ingenti, agro atque oppidis flammâ ferroque devastatis nondum contenti, aufugientes facibus accensis exquirent, qui noctu se in sylvam & paludosas latebras receperant. At Antoninus ut se tunc temporis gesserit reticere summum jure nefas haberetur, cum omni id & victoriâ & Trophæo sit virtutis monumentum perennius. Is sylvam est ingressus, ut exploratos qui ibi laterent fugitivos furori militum subduceret, & non tam rogantibus condonandi, quàm ut rogati clementiam ejus experiri sustinerent, impetrandi animo. "Usque adeò suum ipsius ingenium moreque graphicè depinxit, dum qui aliis prodest, eadem eum operâ sibi præsertim benefacere monuit.

L. b. VII. 13.
74.
L. b. XL. 4. &
aut.

Hostem tot tantisque cladibus atque infortuniis attritum nondum suæ Ditionis fecerat; pulsi Sarmatæ fugatique proelium tamen redintegrant, nec nisi justâ demum victoriâ finis huic imponi bello potuit. Hanc autem de Barbaris reportare omnium erat difficillimum, quibus exercitum omnem discrimini objicere non est moris; sed ita potius decertare, ut victis etiam ampla satis, ad hostem vel repellendum vel laceffendum, supersint semper copiarum Subsidia. Anni igitur jam in hyemem devertentis incommoda, ut quantum posset,

suis

fuis amoliretur, quo tempestivum bellum confici posset nihil non tentavit. Legatos itaque, non tam pacis consequendæ, quàm temporis terendi gratiâ missos, insuper habuit; In abdita penetrare certus, ut subsidii, in quibus fiduciæ iis erat plurimum, simul deturbatis, direptisque opum reconditarum præsidii, ad rei perveniri exitum posset. Quod tamen anceps eo erat magis & alex plenum, quoniam & via longa erat, & loci aditu difficiles, & Milites à Barbarorum quotidianis irruptionibus vexarentur, & lentè progrediendum esset, ne præ nimia festinatione incauti vel cæcis opprimerentur insidiis, vel regione parum perspectâ, aut loco parum commode, ad arma deventum esset. Sed istis se demum difficultatibus emerfit Antoninus. Ad castra nempe Sarmatarum admovit copias, inter Sylvam spatiosam, & Istrum gelu strigentem posita. Hic, habitâ prius deliberatione, quo potissimum pacto munitos aggrediretur, exercitum in aciem produxit. Fecerunt idem & Barbari. Classico protinus audito spicula Romani in hostes contorquent, qui firmo pede ingruentium impetum exceperunt. Ancipiti diu cruentoque decertatum est prælio; donec Romanos tandem se parum profecisse ægrè ferentes, & obnixu tam præfacto in furorem verso, & ira stimulare & pudor. Istus itaque ingeminant, & Equitatum tandem loco pulsum ad ripas Istris profigarant. Jam Flumen Hostes congelatum petunt, pedites Romani nihil sibi metuentes periculi, ubi Salutem sperabant Barbari, insecuti simul; eò promptiores, quòd quos jam terrâ vicerant, Aquâ denuò vincendi desiderio flagrant. Hic enim perinde, imò acius & vehementius, quàm in continente erat, pugnatum est. Jazyges, quum Romanos se pone sequi intelligerent, sperarentque facile se posse eos conficere, quòd glaciei essent insueti, Impetum jam impune sustineri posse putaverunt. Ergo Romanos alii à fronte adoriuntur, alii à lateribus Equites irruunt, quòd eorum equi in huiusmodi glacie currere tutò didicerant. Et sanè concussa est impressione ferocissimâ acies Imperitoria, effractâque esset penitus, ni novum sibi Scutorum ulum in locò excogitassent. Siquidem malè tractati animos tandem resumunt, conversi adversique facti hostibus magna pars secuta deponunt, atque quò minus cadant, pedem in iis alterum firmant. Hoc pacto eorum impetum primò sustinent, arreptisque alii frænis, alii Scuris & contis eos ad se pertrahunt; Hinc implicati simul, & manus conferentes, Sessores equis dejiciunt. Nam Barbari, quòd leviter erant armati, Romanis qui gravioris erant armaturæ resistere minis poterant. Ex quo factum est, ut pauci admodum de multis vel in sylvarum latibula aufugerent, vel in Castra munitionibus instructa, se reciperent. Imperator, de fugitivis parum sollicitus, quos & timor imbelles reddiderat, & rerum inopia brevi retraheret, arces & propugnacula continuò adortus est. Nec prohibere poterat vel loci opportunitas vel obstinatus propugnantium furor, quin is tandem potiretur, & ab extremo hoc in quo fiducia erat omnis posita, perfugio Barbaros depelleret.

His ita compositis, Copias Antoninus in hiberna misit, Syrmio ipse usus est, oppido ad belli subsidia & fomenta propter propinquitatem idoneo. Dum ibi ageret per Demonstratum & Praxagoram delatus est apud illum Herodes, Horum Criminationem, & istius defensionem sibi cognoscendam sumpsit; Herodem isti tyrannidis & insolentia postulabant, necnon & Intimam, quæ illi cum Vero intercesserat consuetudinem insimulabant & amicitiam, Criminis participem insinuantes Vero affecti, & conjuratum simul in Marci vitam veneno tollendam. Herodes autem Insidias ab ipsis, Athenienses nempe in Regem excitantibus, sibi instructas esse dictitabat. Herodis adversarios fovebant stimulantque Quintilii, qui cum Græciæ præessent, magnam existimationem adepti sunt, Attico vero infensi, Exitium ejus omnibus quibus poterant modis moliebantur. Quintilios siquidem is, cum magnis à Rege honoribus affectos videret, Equidem, inquit, Jovem Homericum reprehendo, quod Trojanos adeò diligit. Momordit nimirum Viros Troade oriundos, & inveteratas peperit Simultates; Nec tanti quos voluit perstringere, quanti sibi constitit Authori, hæc Sententia Quintiliis enim adjuti Demonstratus & Praxagoras, qui absque illorum esset ope parum potuissent, apud Imperatorem pollebant plurimum, & magnas Herodi molestias faceiebant.

*Is est qui
Marcum &
Verum insi-
nit Rhetor
celeberrimus
Herodes
Atticus su-
pra memoratus.*

*vid. Philostr.
in Vita Hero-
dis.*

M. ANTONINI Vita.

Aures illis facillimas præbebant & Marcus & Augusta etiam, & causam sæpius dicentes tam prono excipiebant studio, ut nullus dubitaret Herodes, quin Atheniensium causæ ut faveret magis, Conjugis & Filia, (quibus gratiosum se præstiterat Demonstratus,) precibus commotus Antoninus, animum induxisset suum. Herodes autem, tum ob æquiorum inimicis Imperatorem indignabundus, tum ob ærumnam, quam ob geminas puellas sibi charissimas, (quas filiolas nuncupare solitus erat) fulgure simul noctu interfectas conceperat, amens animi factus, ad Regis prætorium manè accessit. Mortis utique cupidus, nec mentis compos. In Imperatorem acriter, & nudâ linguâ his vocibus invecus est. *Hæc scilicet affert mihi Lucii commercium, quem Tu ad me discipulum & hospitem misisti; unde jus dicis, Muliercule, & Puellule trienni me concedens.* Ibi cum Præfectus Prætorio, mortem minatus, manum ei esset injecturus, Antoninus ne faceret interdixisse, quin & nec Supercilia contraxisse fertur, nec oculos torxisse; sed tantum ad Athenienses conversus Causam ut dicerent suam iussisse, *tametsi Herodes non permitteret.* Ibi verò Demonstratum audiens in multis doluit, cum verò Herodem incusabant, *beatos illos qui lue grassante moriebantur*, prædicantem, ita concussus est corde, ut in apertas lachrymas adactus fuerit. Jam verò cum Atheniensium Apologia libertorum etiam Herodis accusationem contineret, in istos iram convertit Marcus, castigatione tamen, pro more atque ingenio, quam fieri potuit moderatâ usus. Puellarum autem, quas modò memoravimus, patri perpercit, & supplicium in solidum remittit; satis superque Illi esse liberorum jacturam affirmans. Quæ omnia quàm Philosophicè sint à Marco peracta, Lectorum nemo non videt.

Ascribunt porò exilium Herodi, cum nec exilium ipsi indictum sit, neque profus fustinuerit. Sed in eo hallucinati sunt, quòd cum diu Orici in Epiro commoratus esset, cum è Pannonia reverteretur morbo correptus, relegatum illuc putarent. Sed falsi arguuntur vel ex ipsius Marci testimonio. Cum enim is ad Imperatorem scripsisset, an infensus esset sibi facturus periculum, non tam defensionis, quàm expostulationis præ se speciem ferebant Literæ. *Atenim mirari se aiebat, quid tandem de illo fuerit tempore superiori factum cum ita crebrò scriberet, ut tres aliquando Tabellarii unâ eademque die ad se ab illo accederent.* Nec minus Sententiam istam convellunt, quæ Marcus deinde ad Herodem rescriptis perhibetur. Is nempe, cum de Belli prius hibernis verba fecisset, & Mulierem deslevisset recens ipsi mortuam, adjunctis etiam quibusdam de corpusculi tunc temporis ægrè affecti imbecillitate; Ita pridem exorsus, *Salvus mihi sis, amice Herode; Te verò, inquit, & valere ex animo precor, ac de me ut tibi benevolo ita cogitare cupio. Neque te injuriâ affectum existimare, si deprehensis quibusdam delinquentibus, animadversione in eos usus sum, quàm fieri potuit æquâ. Propter illa quidem ne mihi succenseas. Quod si quâ te in re dolore affecerim, aut tibi sim molestus, exposcas velim à me pœnas, in Templo Minervæ Atheniensis, in Mysteriis Initiorum. Namque in votis habui, etiam quando bellum ingravesceret maximè, Sacris initiari. Utinam id fiat etiam Te sacrorum antistite.* Adeo benigna fuit Marci Oratio, ab istâ nimis, quâ principes quos exilio multaverant alloqui solent, abhorrens plurimum.

Marcus vere primo exercitum ex hibernis eduxit, quòd Barbaris novas sibi copias ad sciscendi spatium interciperet. Danubio itaque trajecto, multis hostem proeliis attritum, Spe tandem omni tantâ virtute, vigilantia, Industria simul & Sapientia ducem debellandi præcisâ prorsus atque amisâ, Legatos qui pacem orarent mittere, & obsidibus datis fidem firmare coegit. Hoc illi jam restabat unum, ut Barbarorum Legatis responsa daret, & Reges finitimorum fidem & societatem pollicitos, ad se accedentes exciperet. Sarmatarum quidem qualis adhuc esset Rex vel ex eo paruit, quòd centum millia Captivorum restituerit. Præterea quòd nomine Societatis octo illi de suis equitum millia concefferit, quorum pleramque partem Imperator in Britanniam misit.

Ibid.

Cæterum Marcus populos, qui cum illo per Legatos agebant, non omnes iisdem conditionibus admittebat; sed prout quilibet eorum digni erant, sive animo ad obsequium proclivi magis, sive ad desciscendum propenso, ita vel plura illis remittenda vel legibus duris coercendos constringendosque censebat. Voluit quidem Marcomanniam provinciam, voluit etiam Sarmatiam facere; & fecisset, nisi Avidius Cassius rebellasset sub eodem in Oriente,

Vid. Dion. ex Theod. so.

Capitel. 24. Volcat. in Cos. so. 7.

Oriente, qui Imperatorem se appellavit. Illius igitur in Syriâ novas res tentantis & Marcum vehementer commovit nuntius, & Sarmatis addidit animos. Barbari itaque de libertate semper tuendâ quàm de fide solliciti, tempus se nactos opportunum oppido rati, quo aliquantum hinc elicerent sibi commodi, Marcum, ut è conventis jam pactis quædam remitteret, complura denuò concederet, pacem denique novis nixam legibus ut contra sententiam animi sui pangeret, premente jam rerum temporisque angustia, cogeant. Hinc est factum arbitror, quòd ne quidem Senatui conditiones perscripserit, quibus in gratiam cum eis redisset, quemadmodum aliqui facere consueverat.

Imperii quidem arripiendi sibi consilium nemo hominum erat qui ad ineundum Cassio magis esset idoneus, nam & viri Mores & existimatio exitum quem vellet huic præ ceteris spondere videbantur. Militibus is inprimis charus, & ob victorias in Armeniâ, Arabiâ, & Ægypto reportatas, summo habitus honore: Virtute bellicâ eximius, in hostes ferox, animi audax & inconcusus, moribus variis & ad libitum confectis; Avidus vini, & tamen idem abstinens & inedia patiens. Veneris cupidus & castitatis amator; Alieni appetens, sui profusus; Nonnunquam trux & asper, aliquando mitis & lenis; læpe religiosus, aliàs contemptor sacrorum; ingenium vero ad dolos & simulationem natum adeò usu comparaverat, ut & natura quibus urgebatur vitiis velum obtenderet, & quas non habuit Virtutes, earum ut speciem præ se ferret egregiam.

Disciplinæ Militaris tenacissimus fuit, & qui se Marium dici vellet; nec enim si quid in imperium peccatum esset, vel minimis ad ignoscendum exorabilem se præbuit. Milites, qui provincialibus aliquid per vim tulissent, in illis ipsis locis in quibus peccaverant, Mortè mulctavit. Is quum exercitum adversus Germanos duceret, & incio ipso manus auxiliana, centurionibus suis auctoribus, tria millia Sarmatarum negligentius agentium in Danubii ripis occidissent, & cum prædâ ingenti ad eum redissent; Sperantibus centurionibus præmium, quòd per parvâ manu tantum hostium, segnius agentibus tribunis & ignorantibus, occidissent; rapi eos iussit & in crucem tolli, servilique supplicio affici. Dicens evenire potuisse, ut essent insidiæ, ac periret Romani imperii reverentia. Ingens ob id Exempli tam atrocis visi exorta est in Exercitu seditio. Quâ Cassius adeo non perterritus est, ut nudus campestri solo tectus processerit, torvoque milites vultu intuitus, *Percutite*, inquit, *Me si auderis, & corruptæ disciplinæ facinus adijcite*. Tunc conquiescentibus cunctis meruit timeri, quia non timuit. Quæ res tantum disciplinæ Romanis addidit, tantum terroris Barbaris injecit; ut exercitum imperii observantissimum, quique etiam Victores si temerè vicissent supplicio affecit, inexpugnabilem rati, pacem continuò supplices peterent.

Hic etiam primus Desertoribus aliis manus excidit, aliis crura incidit & poplites; ut vivens miserabiliter criminosus majus exemplum quàm occisus ederet. Idem præter Lardum, & Buccellatum, atque Acetum militem in expeditione portare prohibuit. Arma militum septimâ die semper respexit, vestimenta etiam, & calceamenta, & ocreas; Exercitium etiam septimi diei fuit omnium, ut & Sagittas mitterent, & armis luderent. Dicebat enim, Miserum esse, quum exercerentur Athletæ, Venatores, & Gladiatores, non exerceri Milites; Quibus minor esset futurus labor, si consuetus esset. Luxum & Delicias omnes de castris submovit, iussitque reos hyemem sub pellibus agere, nisi corrigerent suos mores; & egissent, nisi honestius vixissent. Severitas ista Antoninum perpulit, legiones dum Verus ageret in Syriâ mollietie discinctas, ut huic potissimum Duci, qui collapsam restitueret disciplinam, mandaret. De quo extat Epistola Divi Marci ad Præfectum suum talis.

Avidio Cassio legiones Syriacas dedi, disfluente luxuriâ, & Daphnicis moribus agentes, quas rotas excaudantes se reperisse Cæsonius Vestilianus scripsit. Et puto me non errasse, si quidem & Tu notum habeas Cassium, hominem Cassianæ severitatis & disciplinæ. Neque enim Milites regi possunt nisi veteri disciplinâ. Scis enim Versum à bono Poetâ dictum & omnibus frequentatum.

Moribus antiquis stat res Romana, Virisque. *Ennius.*

Tu tantum fac adsint legionibus abunde commeatus, quos, si bene Avidium novi, scio non perituros. *Præfecti.*

Præfecti ad Marcum responsio, quibus fuerit moribus, quaque exultatione Cassius luculentius adhuc docebit, Hem itaque!

Rectè consulisti, mi Domine, quod Cassium præfecisti Syriacis Legionibus. Nihil enim tam expedit, quam homo severior Græcicis militibus. Ille sanè omnes exultationes, omnes flores de capite, collo & sinu militi excutiet. Annona militaris omnis parata est, neque quicquam deest sub bono Duce: Non enim multum aut queritur, aut impenditur.

Dii.

Ille tamen Cassius tantà morum severitate, quod magis mirere, natione erat Syrus, cui pater Heliodorus ille, qui propter multam artis Rhetoricæ peritiam, Adriano olim à Scriptis secretis, ad Ægypti deinde præfecturam pervenerat.

Quæ verò stirpem hominibus novis mutare nequit Fortuna, ut quâ sint reverà oriundi dissimulare satagant, sæpenumero facit. Cassius utique, ut se ad magnitudinem evectum, & apud Imperatorem multum pollentem senserat, ab illo demum Cassio oriundus videri voluit, qui in Caium Julium conspiravit. Arrogatæ sibi prolapix Causam juvabat maximè nominis similitudo; quæ vel per se satis nonnunquam habetur divitiis & imperio potitis in nobilium censum adrogandis. Deinde verò, quod istiusmodi ferè ingeniis usuvenire solet, ut quibus se jactant majoribus, ad illorum mores se summo componant studio, ne à suis degeneri præditus animo videretur, odisse Cassius Principatum cœpit, nec ferre poterat Imperatorium nomen; dicebatque *nihil esse gravius nomine Imperii, quod non posset de republica tolli, nisi per alterum, eodem nomine insignitum.* Id etiam sibi dedit negotiū, ut illius instar Rempublicam & libertatem de integro restitueret; in ore siquidem isthoc illi frequentissimum, *Tantum Dii faveant bonis partibus, Reddent Cassiani reipublicæ principatum.* Auxit Imperatoriæ Majestatis odium Animus Gloriæ avidissimus, & modum servare nescius, eo confidentior, quod Auguriis & Vaticiniis nescio quibus de futurâ ejus magnitudine inniteretur. Quæ omnia jam tum adolescentem ad id perpulerant amentix, ut etiam Pio principatum tentaret extorquere; Sed per patrem Heliodorum, virum Sanctum & gravem, affectionem tyrannidis repressam, & impunem idcirco celatam referunt; quod animum & morem tum procaciores, ætate & sapientiâ ad maturitatem perductâ, correctum in spes magna subesser. Et iri quidem superititi adhuc Patri satis est obsequutus, sed illo demum extincto, ingenium (ut solent quæ vi magnâ cohibentur,) tanto prorupit impetu, quantum vel iste adeo dissimulandi peritus ægre admodum, ut ne omnibus fieret palam, efficere potuit. Vero id olim suboluisse, cum in Syriam copias educeret, satis est notum; qui occasionem Viri deperdendi oblatam gavisus, cujus Virtutis & rerum præclare gestarum laudes illum urebant male: Antoninum ad ejus exitium pertrahere, his demum literis enixus est.

Volcat. in
Cassio 1.

Eid. 13.

Volcat. in
Cassio 1.

Avidius Cassius avidus est Imperii, quantum & mihi videtur, & jam inde sub Avo meo Patre tuo innotuit, quem velim observari jubeas. Omnia ei nostra displicent; Opes non mediocres parat; Literas nostras ridet. Te Philosopham Aniculam, Me Luxuriosum Morionem, vocat. Vide quid agendum sit: Ego hominem non odi: Sed vide ne Tibi & Liberis tuis non bene consulatur; quum tales inter præcinctos habeas, quales milites libenter audiunt, libenter vident.

Suspicionem hanc levem nimis arbitratus, & Veri animum, seu tantò duci æmulum, seu tacitâ quâdam similitudine ægrum incessisse, sequentibus rescripsit Marcus.

Adriani id
essatum per-
vulgatissi-
mum.

Epistolam tuam legi. & sollicitam potius quàm Imperatoriam, & non nostri temporis. Nam si ei divinitus debetur Imperium, non poterimus interficere, etiamsi velimus. Scis enim proavi tui dictum, Successorem suum nullus occidit: Sin minus; ipse sponte sine nostrâ crudelitæ fatales laqueos inciderit, Adde, quod non possumus reum facere, quem nullus accusat, & ut ipse dicis, Milites amant. Deinde in causis Majestatis hæc natura est, ut videantur vim pati etiam quibus probatur. Scis enim ipse quid Avus tuus Adrianus dixerit, Misera Conditio Imperatorum quibus de affectatâ tyrannide nisi occisis non potest credi. Ejus autem exemplum ponere, quàm Domitiani, qui hoc primus dixisse fertur, malui. Tyrannorum enim etiam Bona dicta non habent tantum autoritatis quantum debent. Sibi ergo habeat suos mores Cassius, maximè quum bonus dux sit, & severus, & fortis & Reipublicæ necessarius. Nam quid*

Volcat. in
Cass. 2.

quod dicit, liberis meis cavendum esse morte illius, planè Liberi mei pereant, si magis amari merebitur Avidius quàm Illi; & si Republicæ expediet Cassium vivere quàm Liberos Marci.

Certiozem postea Marcum res ipsa fecit, Verum de Cassii consiliis & ingenio nequam hallucinatum; & ipsum potius virtute mactum suâ, & Cassii severitate productum, æquius paulò judicasse. Sed ita ferè fert sincera morum sanctimonia, à quibus ipsa abhorret plurimum, ea ab aliis admittâ credere facinora, ut ne temere animum inducere possit suum.

Cogitata vero perficere, ob impensum illum, quo Antoninum subditi ejus persecuti sunt amore atque studio, Cassio haud ita erat in proclivi. Nec, quas apud Syros & Ægyptios adeptus est opes, quicquam illi profecissent, nisi morte Antonini falsò creditâ adjunctæ. Alii igitur dicunt, ementitâ hujus morte Cassium Imperatorem se appellâsse, quum Divum Marcum appellâset. Deceptum alii à Faustina, quæ quum Virum suum imbecillum & annis infractum videret, ut jam de illius valetudine spei nil esset reliquum; Commodum autem adolescentem adhuc, & regio muneri ineptum cogitaret; Sibi etiam metuens, ne si principatus ad alium deveniret, privatam vitam agere cogeretur, simul etiam ut filios tueri posset; huic secretò persuasisse, ut se compararet, ut & Ipsâ pariter & Imperio potiretur. Sed mihi vero haud videtur simile, Faustina imprudentem ita rationes iniisse; nec multis opus est ut sententiam falsi arguamus, cui satis est convellendæ vel unum Cassii ingenium. Eum nempe, utut se cætera habuerint, pervulgasse id nuntii constât, Marcum diem obiisse suum; non sine mororis gravissimi eapropter concepti specie; Exercitum etiam Pannoniæ tunc temporis agentem, cui Commodus regno immaturus videbatur, ipsum designâsse Imperatorem, adjecit. Et quanquam non ita multò post verum rescivit, tamen quòd semel motum fecerat, de sententia non decedendum sibi, sed imperium potius armis firmandum, putavit. Præfectis igitur Exercitui, quorum in amicitia & virtute illi fiduciæ erat plurimum, quicquid in illud fastigii contendenti obicem opponere potuit, aut conciliandum aut debellandum suscepit. Et brevi quidem temporis spatio omnia quæ intra Taurum erant, sui juris fecit.

Sub idem fere tempus Epistolam ad filium, seu generum ejus Druncianum, qui tum Alexandriæ præsidebat conscripsit; in quâ & consilii rationem omnem enarrâsse, & aliqualem facti purgationem intituissè videtur. Illa vero qualis fuerit, dijudicabit Lector, Ita enim se habet.

Misera Respublica, quæ istos divitiarum cupidos & divites patitur misera. Marcus homo sane optimus; qui dum clemens dici cupit eos patitur vivere, quorum ipse non probat vitam. Ubi L. Cassius, cujus nos frustra tenet nomen? Ubi Marcus ille Censorius? Ubi omnis disciplina Majorum, quæ olim quidem intercidit, nunc verò queritur? Marcus Antoninus philosophatur & querit de Clementiâ, & de Animis, de Honestò & Justo, nec sentit pro Republicâ. Vides multis opus esse gladiis, multis * Elogiis, ut in antiquum statum publica forma reddatur. Ego verò istis præsidibus provinciarum — Ego Proconsules, an Ego Præsides putem, qui ob hoc sibi à Senatu & ab Antonino provincias datas credunt, ut luxurientur, ut divites fiant? Audisti Præfectum Prætorii nostri Philosophi, ante triduum quàm fieret, mendicium & pauperem, sed subito divitem factum. Unde quæso, nisi de visceribus Republicæ, & Provincialium fortunis? Sint sane divites, sint locupletes, ævarum publicum resercent. Tantum Diî faveant bonis partibus: Reddent Cassiani Reipub. principatum.

Ad ista quisquis animum advertat, Cassium de occupando imperio Marco quantumvis superstitè cogitâsse, nec per mortui ejus nuntium stetit quòd is nova moliretur, facile existimaturum constât. Quod ut obiter moneretur haud abs re censui.

Martius Verus Antonini Legatûs victoriarum à Cassio olim in Armeniâ reportatarum partem sibi jure vindicare posset minimè contemnendam. Is jam Cappadociam obtinens, ad Marcum misit primus, qui Cassium ab illo defecisse nuntiarent. Ille Com-

Vocat. in
Cassio. 7.
Capitol. 24.

Vocat. ibid.
Capitol. ibid.
Dio.

Vocat. in
Cassio. 13.

Titulus novus
pe quibus pu-
nitionum
crimina indi-
cuntur.

modo praesertim metuens, ne vel apprehensum teneret Cassius, vel de medio tolleretur, literis ad Romam clam scriptis ad se accersit; rem autem interea dissimulat celatque. Postea tamen, ubi Milites perlato rumore cominoveri vehementer coeperunt, & multa colloqui, exercitum convocari jubet, atque apud ipsos pauca in hanc sententiam exponit.

Οὐκ ἀγανακτήσων, ὃ συσπραπῶμαι, ἢ ὁδυρόμεν· παρελήλυθα. χαλεπαίνειν μὲν γὰρ τί δὲ ὄρεος τὸν δαμόνιον, ὃ πάντα ἔξεστιν; ὁλοφύρεσθαι δὲ ἴσως ἀνάγκη τῶν ἀδίκως δυσυχρῶνται· ὃ καὶ ἐμοὶ νῦν συμβέβηκε. πῶς γὰρ ἔδεινόν, πολέμοις ἡμᾶς ἐκ πολέμων συμμετέρεται; πῶς δὲ ἐκ αὐτοῦ καὶ ἐμφυλίου συμπακνύται; πῶς ἐκ ἀμρότερος καὶ δεινότητι καὶ αὐτοῦ νικᾷ, τὸ μὲν δὲν πρὸς ἐν ἀνδράποισι ἔστι, ἀλλ' ὁπότε βεβαυῖται τε μετὰ τῶν φιλάτων, καὶ εἰς ἀγῶνα ἀλέσπον καδίσταται, καὶ τε πῆδη καὶ κῶτα, καὶ πῆδη καὶ κῶτα; τίς γὰρ ἀρετὴ ἀσφαλῆς, τίς ὅτι οὐκ ἐπὶ νομοδίσταται, ἐμὲ τῶν πεποιδότες; πῶς δὲ ἐκ αὐτοῦ καὶ μὲν πῆδη, ἀπόλωλε δὲ ἐλπίς ἀγαθῆ; ἀλλ' οἱ μὲν μὲν ὅτι ἐγὼ ἐκινῶμαι, παρ' ἐδὲν αὖν τὸ πρᾶγμα ἐποιήσαμην· (ὃ γὰρ πῶς καὶ ἀδύνατος ἐξυμνήσω.) ἐπεὶ δὲ δημοσίαι τε ἀποστάσεις, μάλλον δὲ ἐπαναστάσεις γίνονται, καὶ ὁ πόλεμος πάντων ὁμοίως ἡμῖν ἀπείσεται· ἐς ἐλπίδα, εἰ ὅτι τε μὲν, ὁρμηλαῖς αὐτὸν Κάσσιον, καὶ δικαιολογησάμενος ὄρεος αὐτὸν παρ' ὑμῖν ἢ ὅτι τῇ γενεῇ καὶ ἡδύς αὖν ἀμαρτὴν παρεχόμενα αὐτῷ τῆς ἡγεμονίας, εἰ τῶν τοῦ κοινῶν συμφέρον ἐδεδοκίμασεν ὅτι κοινὸς γὰρ καὶ ποῶν καὶ κινδυνῶν διατελῶν τῶν τε ἐν ταῦτοισι χεῖρον ἔχω τῆς Ἰταλίας πεποιθὲς ἀνδράποισι καὶ γέρον ἡδὲ καὶ ἀδύνη, καὶ ἔτε τερπνὸν αὐτοῦ, ὅτι ὅπου ἀφροντιν λαβεῖν δυνάμεθα· ἐπεὶ δὲ ἐκ αὖν ποτε συσταθῆναι εἰς τῶν ὁ Κάσσιος ἐδεδοκίμασεν, (πῶς γὰρ αὖν πεδύσθαι μοι, ἀπὸς ἔτω σὺν ἐμὲ γαυνομένη;) ὑμᾶς γὰρ συσπραπῶμαι χρῆσθαι. ὃ γὰρ περὶ καὶ κρείττους Κίλικας, καὶ Σύρους, καὶ Ἰουδαίους, καὶ Αἰγυπτίους ὑμῖν ἔτε ἐξυμνῶν ποτε, ἔτε ἐπονται, ὅτι αὖν μυριάδας πλείους ὑμῖν, ὅσων νῦν ἐλάττω εἰσὶν, ἀφροντιῶσιν. ὃ μὲν ὅτι αὐτὸς ὁ Κάσσιος, εἰ καὶ τὰ μάλα καὶ ἔσχατοι καὶ ἔτι καὶ πολλὰ κατὰ τὸν νόμον δοκεῖ, λόγος πρὸς ἀξίον νῦν αὖν φανεῖν. ἔτε γὰρ ἀπὸς καλοῖαν, ἢ καὶ λέων νεοῦν ἡγεμονίαν, ἀξιομαχὸς γίνεσθαι καὶ τὸν Ἀραβικὸν τόντε Παρθικὸν ἐκείνον πόλεμον ἐκαστοῦ ἀλλ' ὑμῖν κατεργασάμε. ἀλλὰ εἰ καὶ ἐκείνους ἐκ τῶν ὄρεος Παρθύς ἀφροντιῶντων εὐδοκίμως ὄντων, ἔχετε καὶ ὑμῖν Βήρων, ὃς ἐδὲν ἡπὶον, ἀλλὰ καὶ μάλλον αὐτὸς καὶ ἐκείνους πλείους καὶ κατεργασάμε. ἀλλὰ τὰ καὶ μὲν καὶ ἡδὲ καὶ μακροτέρως ζῶντά με μεμαθηκός. ὃ γὰρ περὶ καὶ ἀλλως, ἢ ὅς τε τελευτήκοις με, τὰ ἐποίησιν.

Me vivere intelligat; Neque id nimirum, nisi

Et si non huc veni, Commilitones succensendi aut lamentandi animo (Quid enim Deo succenseatur in cuius potestate sunt omnia?) tamen eos qui praeter meritum infelices sunt, adversam fortunam lamentari necesse est; id quod mihi quidem nunc evenit. Quam enim grave est & molestum bella nobis ex bellis trahi? Quam porro calamitosum civili bello nos implicari? Quam vero utroque & gravius est & insolentius, fidem apud homines nullam superesse? Insidias autem in me strui ab homine amicissimo; meque invitum, nullā factā injuriā, nullo admissō delicto, in certamen rapi? Quae Virtus uspiam tuta, aut quae tandem Amicitia firma existimabitur, cum mihi haec facta sit injuria? Nonne Fides, nonne bona Spes omnis perit funditus? Quod si meum unius esset periculum, nihili certe facerem (nec enim ipse natus sum immortalis.) Jam vero, cum publica facta sit defectio, vel rebellio potius, bellumque ad nos omnes pariter pertineat, Vellem, si fieri potuit, evocatum Cassium, ut cum eo apud Vos, aut coram Senatu, de jure disceptarem. Nullo siquidem praelio commisso libenter imperium ei concederem, si id utilitati publicae expedire videretur. Etenim Reipubl. gratia labores & pericula sustineo, eius ergo tantadiu longe extra Italiam commoratus sum, idque senio jam & imbecillitate confectus, ut neque cibum doloris expertem, neque somnum curis vacuum capere possim. Sed quoniam nolle Cassius mecum in hac convenire causa, (quo pacto enim mihi Is habeat fidem, qui fidem mihi datam adeo jam laeserit?) Vos Commilitones, animo esse forti fas est. Nec enim Cilices, Syri, Judaei, & Aegyptii vobis unquam aut fuerunt, aut erunt potiores. Non, si Milites quanto nunc numero minores, eo plures quam vos congregarentur. Sed neque Cassii ipsius quantumvis ille bonus videatur Imperator, multaque consilio & prospere gessisse, ratio ulla impraesens habenda. Nec enim Aquila Graculorum, aut Leo Himmulorum dux aptus esse ad bellum protinus gerendum potest. Jam vero illud Parthicum & Arabicum bellum non Cassius, sed Vos consecistis. Quod si ille, praesertim de rebus contra Parthos gestis, adeptus est gloriam, Vos quoque M. Verum habetis, non modo non illo inferiore, sed multo etiam potiore, à quo longe plura Bello victa & parsa sunt. Quinetiam illum jam incepti fortasse penitere caperit, quod me mortuum credidisset, facturum fuisse arbitror. Quod

Quod si manet etiamdum in proposito susceptoque consilio, ubi primum de protectione nostrâ fuerit edoctus, respiciet tamen; Et vos enim metuet, & me reverebitur. Itaque illud tantum vereor, Commilitones, ne aut Ipse sibi manus asserat, quod scilicet præ pudore sceleris, in nostrum venire conspectum non audeat; aut alius quispiam, cognito adventu meo, ad officiosè sedulus faciat. Mihi enim amplum oppido præmium belli atque victoria, quantum unquam reportavit nemo, ita demum eripiet. Quale verò isthoc? Id nempe, Homini qui injuriam fecerit ignoscere; Eique, qui amicitiam fidemque violaverit, amicum nihilominus & fidelem me præbere. Hæc vobis fortasse fide majora videantur, quam tamen istis haud oportet derogatam, cum non omnia prorsus bona ex hominum commercio exterminata sunt; Sunt enim & adhuc apud nos antiquæ virtutis reliquiae. Quod si quis mihi fidem parum habeat, tantò vehementius excupio, ea quæ videntur fieri non posse, omnibus ob oculos à me effecta ponere. Hæc enim sola mihi ex malis presentibus lucranda foret utilitas, si rebus bene compositis, cunctis ostendero, nos bellis etiam Civilibus bene uti posse.

Hæc Marcus & apud Milites concionatus est; & ad Senatum scripsit, qui Cassium Hostem appellavit, & Bona ejus proscripsit. Quæ, cum Antoninus in privatum ærarium congeri noluit, Senatu præcipiente in ærarium publicum sunt relata. Commodus interea loci ad Exeritum pervenerat, quem Marcus Tribunitio munere ornavit. Paratis jam omnibus ad iter capeffendum necessariis, copias promoveri jussit, ipse interim in Italiam contendit, ut Augustam, & Regionum Liberorum cæteros expeditionis comites adhiberet. Ubi verò Albanum usque montem pertigisset, ad Faustina literas dedit, quorum hoc exemplum est.

Verus mihi de Avidio verum scripserat, quod cuperet imperare. Audisse enim te arbitror quod aruscatores de eo nuntiarent. Veni igitur in Albanum ut tractemus omnia Diis volentibus, nihil timens.

En itaque quæ rescripserit Faustina.

Ipse in Albanum cras, ut jubes, veniam. Tamen jam hortor, ut si amas Liberos tuos, istos rebelliones acerrimè prosequaris, malè enim assueverunt & Duces & Milites, qui, nisi opprimuntur, opprimunt.

Cum autem nonnulla obstarent, quò minus ad Albanum Imperatorem ex conducto conveniret: Ad Formianum accersit denuò, ut ibi navigium simul conscenderent. Sed Filiâ natâ maximâ tum Romæ ægrotante, ab itinere instituto iterum depulsa, ita demum scripsit.

Mater mea Faustina Patrem tuum * Pium * ejusdem in defectione Celsi sic hortata est, ut pietatem primùm circa suos servaret, sic circa alienos. Non enim pius est Imperator, qui non cogitat uxorem & filios. Commodus noster vides in quâ ætate sit. Pompeianus Gener, & senior est, & † peregrinus. Vide quid agas de Avidio Cassio, & de ejus consiliis. Noli parcere hominibus qui Tibi non pepercerunt; & nec Mihi nec Filiis si vicissent. Ipsa iter tuum mox consequor. Quia Fadilla nostra ægrotabat, in Formianum venire non potui. Sed si te Formiis invenire non potero, assequar Capuam: Quæ civitas & meam & filiorum nostrorum ægritudinem poterit adjuvare. Soteridam medicum in Formianum ut dimittas rogo: Ego autem Pisitæo nihil crêdo, qui puellæ virgini curationem nescit adhibere.

ἀν' ὃ καὶ ἐπιταξίον ἀντίσκη, ἀλλ' ὅταν γὰ καὶ προσδόν-
τας ἡμᾶς πύδηται, πάντας γνωσιμαχίσει, καὶ ὅ-
μας φοβηθείς, καὶ ἐμὰ ἀιδεθείς. ἐγὼ γοῦν ἐν μό-
νον δ' οὐ συσχετῶμαι δέδουκα, (εἰρήσεται γὰρ πάντα
σερὸς ὑμᾶς ἢ ἀλήθεια) καὶ ἡτοι αὐτὸς ἐαυτὸν ἀπο-
κτείνῃ, αἰχμηθείς ἐς τὴν ἡμετέραν ὄψιν ἐλθεῖν,
ἢ ἕτερός τις μαδῶν ὅτι τε ἤξω καὶ ὅτι ἐπ' αὐτὸν ὀρ-
μώμεθα, τὸ τοιοῦτον. μέγαν γὰρ καὶ ἀδύλον καὶ τὸ
πολέμῳ καὶ τῆς νίκης, καὶ ἡλίκον εἰδὲς πῶποτε ἀν-
δρώπων ἔλαβεν, ἀφαιρήσεται. τί δὲ τὰ τό ὅτι; ἀ-
δικήσασθαι ἀνδρώπων ἀρεῖναι, σερὸς φίλιαν ὑπα-
στάσθαι φίλον μέναι, πῶς καπαλυσθῆναι πρὸς δια-
φυλάτῃ. παρὰ δὲ καὶ μὴ ὅπως ταῦτ' ὁ ὑμῶν φάινε-
ται, ἀλλ' ὅτι ἀπὸ τῆς ὑμᾶς αὐτοῖς εἰ. ὁ γὰρ σε
καὶ ἀπὸ τῆς πάντας τὰ ἀγαθὰ ἐκ τῆς ἀνδρώπων ἀπο-
κώλεν, ἀλλ' ἐστὶ καὶ παρ' ἡμῶν ἐπὶ τῆς ἀρχαίας ἀ-
ρετῆς λείπανον. ἀν' δὲ περὶ ἀπὸ τῆς, καὶ διὰ τὸ τοιο-
μεῖον ὅτι μοι τὸ ἐπιθύμημα, ἵνα ὁ μηδεὶς ἀν-
τιδύσει καὶ δύνασθαι, τὸ τοιοῦτον καὶ ἡμῶν. ὡς
ἐγὼ γὰρ τὸτ' ἀν' μόνον ἐκ τῆς παρ' ὅτων κακῶν κατ-
εἶναι, εἰ δ' αὖτε εἰς καλῶς δέσῃ τὸ σεργίλλῃ,
καὶ εἰδὲται πᾶσιν ἀνδρώποις, ὅτι καὶ ἐμφολίοις πα-
λέμοις ὅτιν' ὀρεδῶς καὶ ἡσυχῇ.

Dio.

Capitol. 24.

Valcat. in

Cassio, 7.

Lamprid. in

Commod. 2.

Valcat. in

Cass. 9.

Valcat. in

Cassio, 10.

* Pium alii,

alii ejusdem

eliminarian-

dum censent.

Mibi videtur

potius pro Cel-

si, debere re-

scribi Cass. qui,

ut supra di-

ctum. Pto im-

perio dudum

ibid extortum.

† Fuit is gene-

re Antiochus.

Signatas mihi literas Calphurnius dedit, ad quas rescribam si tardavero; per Caecilium senem Spadonem hominem (ut scis) fidelem; cui verbo mandabo quid uxor Avidii Cassii, & filii, & gener de te iactare dicantur.

Cassium nequam fefellit, magna & audacia facinora moram non pati, aditum igitur quod sibi feliciorem in Italiam aperire posset, Græciam ad suas partes pertrahere summo obnixus est studio. Herodis nuper memorati facundia & exultatio quantum apud illam gentem possent probè gnarus; nihil inexpertum reliquit, quo sibi eam adjungeret. Sed ita demum se quo vellet perventurum sperabat, simultate, quam is in Antoninum diu conceperat, denuò expergefactâ. Exitum habuerunt consilia ab Authoris mente longè diversum. Herodes enim, qui ne literas quidem perlegere sustinuit, responsum breve perquam, sed mordacem satis & istâ dignum causâ retulisse perhibetur, unico tantum verbo recordiam hominis exprobrans.

*Philosfr. in
vita Herodis.*

Herodes Cassio. Malv. Insanis.

Multos etiam alios Cassius expertus est frustra, nec enim civitatem ex potentioribus ullam ab officio dimovere, aut sceleris sibi participes devincire, præterquam qui vel ære alieno, vel criminibus & vitiis obstricti suis, nisi à rebus perturbatis quod sperarent, non habuerunt. Hinc factum, ut, qui unice olim à suis dilectus est auctoritate (ut solet quoties minùs rectè cedunt consilia) infirmatâ, & amore in odium atque contemptum verso, hostem illum tollendum Milites primi meditentur. Ita tandem Imperator, non tam factus quàm sibi visus, Menses tres cum sex diebus ex quo defecerat, interemptus est. Antoninus enim Centurio in iter pedibus facientem irruit, & cervicem de improvviso vulneravit; Quod tamen cum non esset mortiferum vulnus, is equo concitato facinus imperfectum reliquit, sed brevi absolvit Decurio quidam, & capite Ducem truncavit.

*Dio.
Volcat. in
Cassio 7.*

*Volcat. in
Cassio 11.*

Capite ad Antoninum in Formiano agentem delato, is non elatus est; sed ad Faustina iterum rescripsit. Quæ verò & qualia subdita perdocebit Epistola.

Tu quidem mea Faustina religiose pro marito, & pro nostris liberis agis. Nam relegi Epistolam tuam in Formiano, quâ me hortaris, ut in Avidii conscios vindicem. Ego verò & ejus. Liberis parcam, & Genero, & Uxori, & ad Senatum scribam, ne aut proscriptionis gravior sit, aut pœna crudelior. Non enim quicquam est quod Imperatorem Romanum melius commendat gentibus, quàm Clementia. Hæc Cæsarem Deum fecit, hæc Augustum consecravit, hæc Patrem tuum in primis Pii nomine ornavit. Denique, si ex meâ sententiâ de bello judicatum esset, nec Avidius esset occisus. Esto igitur securâ.

Dii me tuentur. Dils pietas mea

Cordi est. Horat.

Pompeianum nostrum in annum sequentem Consulem dixi.

Capitol. 24.

*Volcat. in
Cassio 9.*

Tanta Imperatoris Clementia ab aliis illi erat laudi, ab aliis vitio ducta. Cum autem quidam diceret reprehendendum Antoninum, quod tam mitis esset in hostem suum, ejusque liberos & affectus, atque omnes quos conscios tyrannidis reperisset, addente illo, *Quid si Cassius vicisset?* dixisse Marcus dicitur, *Non sic Deos colimus, nec sic vivimus, ut ille nos vinceret.* Enumeravit deinde omnes Principes, qui occisi essent, habuisse causas quibus mererentur occidi; nec quenquam facile Bonum, vel victum à Tyranno vel occisum dicens. Mervisse Neronem, debuisse Caligulam, Othonem & Vitellium nec imperare valuisse. De Galba etiam paria sentiebat, quum diceret, *In Imperatore avaritiam esse acerbissimum malum.* Denique non Augustum, non Trajanum, non Adrianum, non Parentem suum Pium à rebellibus potuisse superari; quum & multi fuerint, & ipsis vel iniuriis, vel insidiis, extincti. Præclara quidem illa, & quæ in Virtutis præsidio quantum sibi erat fiduciæ satis ostendunt; sed quæ quantumvis in istis exemplis verissima, longe tamen absunt, ut in omnibus & semper fuerint. Quocirca ita cum bonis actum iri principibus sperare æquius est, quàm nunquam non agi asserere. Ad Senatum verò qualem posthac orationem miserit, interest scire.

*Volcat. in
Cassio 12.*

Haberis igitur P. C. pro gratulatione victoriæ generum meum Consulem, Pompeianum dico: Cujus ætas olim remuneranda fuerit Consulatus nisi viri fortes intervenissent, qui-
bns.

bus reddi debuit, quod à Republicâ debebatur. Nunc quod ad defectionem Cassianam pertinet, Vos oro atque obsecro. P. C. ut censurâ vestrâ depositâ, meam pietatem clementiamque servetis, imò vestram: Neque quenquam ullum Senatus occidat. Nemo Senatorum puniatur, nullius fundatur viri Nobilis Sanguis; deportati redeant, proscripti bona recipiant. Utinam possem multos etiam ab Inferis excitare. Non enim unquam placet in Imperatore vindicta sui doloris; quæ etsi justior fuerit, acrior videtur. Quare filiis Avidii Cassii, & Genero, & Uxori veniam dabit. Et quid dico Veniam, cum illi nihil fecerint? Vivant igitur securi, scientes sub Marco se vivere. Vivant in patrimonio parentum pro parte donato. Auro, argento, vestibus fruantur. Sint divites, sint securi, sint vagi & liberi, & per ora omnium ubique populorum circumferant Meæ, circumferant Vestræ pietatis exemplum. Nec magna hæc est P. C. clementia, veniam proscriptorum Liberis & Conjugibus dari. Ego verò à vobis peto ut conscios Senatorii Ordinis & Equestris, à cæde, à proscriptione, à timore, ab infamiâ, ab invidiâ, & postremo ab omni vindicetis injuriâ. Detisquæ hoc meis temporibus, ut in Causâ Tyrannidis, qui in Tumultu cecidit, probetur occisus.

"Hanc ejus clementiam Senatus acclamationibus & Benedictionibus prosequutus est; Antonine pie, Dii te servant. Antonine clemens Dii te servant: Antonine clemens Dii te servant: Tu noluiisti quod licebat, nos fecimus quod decebat. Fac securi sint Liberti tui. Bonum imperium, nulla vis ledit. Præsentiam tuam rogamus. * Philosophiæ tuæ * Scil. Fave Patientiæ tuæ, Doctrinæ tuæ; Nobilitati tuæ; Innocentiæ tuæ. Vincis inimicos, Hostes præcamur exsuperas. Dii te tumentur, &c."

Marcus interea loci Cassii caput humandum curavit, & mortem ejus doluit palam. *Capitol. 25.* Quo factio iter institutum progressus est ut Copias desciscientes in officio contineret, & Orientales reduceret. Ab Ægypto exorsus, Ignovit Civitatibus quæ Cassio consenserant; & quum multa Alexandrini in Cassium dixissent fausta, tamen omnibus ignovit, & filiam suam, in paternæ benevolentiae pignus, apud eos reliquit.

Postquam ad Pelusium appulisset, sacra Serapidis ibi celebrata comperit, confluyente *Capitol. 25.* illuc undique ingenti hominum turba. Quantum inde excreverit licentiæ & libidinis, & quam famulosus fuerit Numinis hujusce cultus, à pluribus jam notatum non opus est ut enarrem. Marcus itaque de populi querimoniis parum sollicitus, qui Cultum Deorum immutatum iniquo semper ferunt animo, Férias abrogavit, pompam consuetam exegit, populum à Sacris faciundis arcendum jussit, & solos deinceps Sacerdotes rituum conscios permisit. Ubique locorum venerat, Tempa, Scholas, & conventus publicos ingressus, populum edocebat, in consuetudinem & colloquium excipiebat; Nodos Philosophiæ, & quæstiunculas abstrusiores discutebat, enucleabat; nusquam non relictis & egregiis Sapientiæ vestigiis, & maximâ sui apud omnes, optimos præsertim & eruditissimos, admiratione. *Capitol. 26.*

Ubi primum deventum erat Syriam, Cassii literas omnes in suppellectili inventas conscidit, & in ignem conjecit; nec perlectas voluit, ne cogeretur quenquam invitus odisse. Ferunt nonnulli, Martium Verum antea in Syriam præmissum, (quam etiam in virtutis & fidei præmium regendam obtinuerat) sponte prius suâ abolevisse; id Marco gratum inprimis fore autumantem. Quod si forte ob eam is causam succenseret, longe fore melius se unum pro multis interire. Exemplum Charitatis & Benevolentiae insigne sane & in paucis eximium; in Ethnico, nedum in Aulico, præ mirâ paucitate planè stupendum.

Sub hujus anni exitum Antoninus Octavum Imperator renuntiatus est, quod ex Nummis nobis colligere est, qui Titulum Imperator VIII. cum Anno Tribunitiæ potestatis XXIX. simul exhibent.

Faustinam uxorem suam inter hoc itineris in radicibus montis Tauri, exanimatam subito morbo amisit; cujus Mortem vehementer luxit. Senatus itaque animum ejus Faustinae consiliis in Cassiani sceleris conscios insensibilem factum exultans, nec in illo dolore, quem ex illius interitu conceperat, opportuno magis solatio uti posse, quam si Cassio qui *Capitol. 26. Dio.*

qui tulissent opem huic aegritudini devoti morte afficerentur, gravius in illos per adulationem & obsequium statuere coepit. Vitium usque adeo non privatis tantum, sed publicis solenne nimium est, & augustissimis Conciliis, ut sanguinem & eadem prae Principis Studio parvi pendant; & sedulo nimis officio impulsu, quod nec fieri debuit, nec factum placet, maturent ultrò. Id nunc à Senatu factum, qui Marci Orationem aut negligentes, aut ad speciem tantum confictam arbitrati, eum usque adeo perpulit, literas ut rescriberet denuò, quæ vindictam de seditiosis sumptam minimè omnium sibi gratam affirmarent; Ab illius mente abesse plurimum ut quisquam vel suo, vel illorum decreto capite damnetur. Quinetiam ad extremum addidit; *Si id à vobis non impetrabo, ad mortem ipse ibo celeriter.*

Reipublicæ interim ut saluti in posterum & tranquillitati consulere, Constituit, ut nemo in eâ, unde ortus esset gente aut provinciâ, rerum potiretur. Cassius etenim cum in Syriâ patriâ suâ imperium haberet, hoc fretus patrocinio res novas molitus fuerat.

Cassii filios quod attinet, Mecianus natu maximus, cui erat commissa Alexandria, quique confenserat spe participatus Cassio, invito atque ignorante Antonino, eo ipso quo pater in Syriâ periit die, à suis interemptus est. Deportatus est Heliodorus, Alii vero liberum exilium acceperunt cum Bonorum parte. Alexandria Filia, & Druncianus gener, liberatam evagandi ubi vellent potestatem habuerunt. Jura illis integra servata sunt; vixeruntque, non quasi Tyranni pignora, sed quasi Senatorii Ordinis in summâ securitate. Nam & illis etiam in lite objici fortunam propriâ vetuit domus; damnatis, aliquibus quod in eos pecculantes fuissent.

Senatus interim, cujus in rebelles plectendo acerbitas Imperatori displicebat maxime, an honoribus Faustinae delatis gratiam sibi conciliare possent, tentandum censuit. Adeo itaque illi decretâ Auream etiam Faustinae statuam in sellâ collocavit, quam quoties Marcus spectaret, in primâ Theatri sede, unde superstes ipsa spectare consueverat, ponendam jussit; eique ut omnes præstantissimæ sceminae assiderent. Quinetiam adulationi studentes majoribus ignotæ, Marco & Faustinae decrevit statuas argenteas in Templo Veneris collocari; aramque extrui, in quâ virgines omnes quæ nuberent in Urbe, unâ cum sponsis sacrificarent.

Laudata eadem ab Antonino, quam etiam Divam à Senatu appellatam publicè gratulatus est; Novas autem ipse Puellas, Faustianas in honorem uxoris mortuæ ut sodales olim Antoninianos in Pii memoriam, instituit. Fecit & Colonia vicum in quo obiit, & ædem illi extruxit, sed hæc postea (fato tam impudico numine digno) Heliogabalo dedicata est, monstro hominis omnium quotquot uspiam fuerunt impurissimo.

Orientalibus rebus ordinatis, Romam redire decreverat Antoninus. Smyrnæ aliquantisper commoratus est, ubi quoniam de Aristide multa acceperat, ne in magnâ salutantium turbâ despectus ipsi vir fuisset veritus, familiares nunquid is adesset Interrogabat. Hoc enim illi semper erat solenne, quâvis virtute aut præstantiâ cæteris prælucentes, honore & studio prosequi palam. Quod cum Aristidi non factum suspicaretur, male id se habere, Quintiliis qui Græciæ ut supradictum est præerant, edicit, ne vir egregiæ inter suos famæ neglectui habitum se indignaretur. Hi verò, neque ipsos eum contempsisse asseruerunt; alioqui enim minimè fuisset prætermittendos, quod minus commendarent. Crastino vero die redierunt, Aristidem deducentes comitem. Tum allocutus ipsum Imperator, *Quare, inquit, Te seò vidimus? Subjecit Aristides; Theorematis O Rex heri incumbēbam, atqui mens occupata ab eo quod querit egre admodum se suspensam fert.* Exhilaratus Imperator viri indole tanquam simplicissimâ, *At quando, inquit, audiam te? Cui Aristides contrâ pari animi fiducia, Hodie si lubet propone, & cras audies, non enim ex iis sumus, qui quicquid in buccam venerit temere evomunt, sed in iis qui accuratè loqui instituerunt.* Liceat autem, O Rex, notos etiam & Familiarēs interesse Auscultationi. Licet, inquit Marcus, *Concedatur etiam (addidit Aristides) ipsis exclamare & plaudere quantum valent, nullâ Tui præsentis ratione habitâ.* Hoc, inquit Imperator subridens, *in Te situm est.* Postero igitur die laudes Urbis Smyrnæ, felici admodum facundia ornatas coram Antonino deprædicavit; quæ quidem ad nos usque permanfit Oratio,

Smyrnæ

Smyrnâ Athenas concessit, quodque diu illi in votis fuerat, Cereris sacris initiatus est, quâ non sanctior apud Ethnicos, aut solennior erat Religio. Hujus utique Templum ingressos, summâ morum innocentia & nullius sibi sceleris conscios, oportuit. Quin at Examine accuratius instituto opus erat, nec nisi qui Sacerdoti, cujus erat de singulorum statu dijudicare, se comprobarent, adeundi copiam mos erat elargiri. Quò magis hanc ad vitæ integerrimæ famam affectabat viam Antoninus, ut virtutem tam luculento testimonio cohonestatam, & sæculo præsentî & posteris commendaret.

Magnos itaque honores Atheniensibus tribuit; Doctores etiam in eorum urbe, annuâ mercede conductos constituit, qui omnis generis Scientiam excolerent. Donis etiam auxit munificentissimis, prærogativas etiam & immunitates plurimas amplissimasque illis indulgit. Revertens ad Italiam navigio tempestatem gravissimam passus est. Brundisii togam & ipse sumpsit, & milites togatos esse iussit; nec unquam, eo imperante, Romæ, aut in Italiâ sagari prodierunt milites.

Romam ut venit, omnia gaudio & acclamationibus plena; Ipse autem, quum annos octo peregrinatum abfuisset, Populo octo aureos virgim largitus est. Quicquid etiam vel fisco, vel ærario publico debebant, ab annis sex ad quadraginta, absque sexdecim annis Adriani, omnibus remisit: iussitque Syngraphas omnes de ære isto scriptas in foro comburi. Commodum, quem puerum adhuc Cæsarem appellaverat, togâ virili induit, Collegam in Tribunitiam potestatem junxit, cum eo triumphavit unâ, Consulem in annum sequentem designavit; quem ut cohonestaret magis, ad Consulis curram triumphalem in Circo pedes ipse cucurrit. Exinde Lavinium profectus est, ut in illo se receptu Philosophiæ totum impenderet, quam Matrem sæpe suam, Aulam verò Novercam appellare, familiare illi erat. Sententia Platonis semper in ore illius fuit, *Florere Civitates, si aut Philosophi imperarent, aut Imperatores philosopharentur.* Cùm tamen populum victorem & otiosum spectaculis gaudere, & prudentis esse nòset, labores & dura belli ludis & pompâ lenire; simul ut animos huiusmodi oblectamentis occupatos, à novis & Reipublicæ noxiis abstraheret moliendis, Congiarium, & magnifica imprimis spectacula donavit. Ipse quidem suopte ab his ingenio alienissimus, popularibus tamen suos attemperare mores, ubi usus esset, nequaquam dedignatus.

Roma interea, dum Imperatore tandem præsentî, dum gaudiis atque otio laboribus ejus & periculis parto frueretur, tristissimo percussâ est nuntio, Smyrnam nempe incendio penè absumptam, & terræ motu graviter conquassatam, ut pars ædificiorum multò maxima solo æquata, incolas etiam plerisque ruinis & ruderibus obrutos simul improvisâ morte opprimeret. Orationem ad Antoninum scripsit Aristides, miro planè artificio, in quâ calamitosæ urbis infortunia adeò deploravit, ut sæpe ingemuerit is inter lætandum, tandem verò etiam in lachrymas effusus, urbem confestim instaurandam Senatori mandaret; Pecuniam rescipientibus largitus est amplissimam, ut ne pristina quidem desiderari magnificentia, aut suo periisse dispendio, potior ex ruinis rediviva, videretur. Æream cives Statuam in foro Smyrnenfî Aristidi erexerunt; grati ob urbem restitutam animi indicium; cum illas impulsu annuerit restorationi Marcus. Honorem sane exemplo carentem! nec nisi faustis & virtutis studiosis proprium temporibus, in quibus Monumentum perenne vel Regiâ largitate dignum, Oratoris facundia mereri potuit. Sed Antoninus beneficium, non tam contulit in Smyrnenfès, quàm officio pridem devinctus rependit. Illi siquidem, dum Parthicum gereretur bellum, Atidium Cornelianum Syriæ tunc temporis præfectum, fugatum fauciumque, fusaque ejus copias, benignissimo exceperant hospitio. Cornelianum vulneribus confectum iustis prosecuti erant exequiis; Milites autem non humaniter tantum, sed etiam certatim curabant, Arma, Sumptus, Vestimenta largâ suppeditabant manu, Venusinæ olim post infamiam & Cladem Cannensem benevolentia æmuli. Sed nec his opus erat Antonino ad benignitatem & munificentiam excitando; cum aliis præterea Civitatibus, non Italis tantum, sed peregrinis etiam largitus esset; Carthagini scilicet, Epheso, Nicomedia pari concussis infortunio.

Capitol. 23.

Dio.

Capitol. 23.

Dio.

Dio.

Capitol. in
fine.

§ 17.

Dio.

Sumptus spectaculorum ingentes, munera populo crebrò donata, pecuniæ vis immensa in urbes incendio & terræmotibus labefactatas erogata; Debita Romanis & Vexigalia dimissa, exhausto etiam tunc temporis ærario, Viri indolem atque ingenium adeò prædicant; ut illiberalitatis purgationem nefas sit instituere. Frugi equidem Principem & agnoscimus & collaudamus; qui Pii exemplo edoctus res fisci curaret sedulò; largum tamen & profusum, siquem unquam alium, ubi aut Populo ex usu fuerat, aut Romani nominis interesset. Cogitavit nempe, & perspectum penitus habuit Vir Sapientissimus, tum tantum cum res agitur publica, sumptibus ponere modum Principi minimè decere; Avaritiam verò in necessariis, & tempestivo rei gerendæ articulo, malum esse omnium longè acerbissimum. Subditos, dicere solebat, tributa lubentiori persolvere animo, qui Principem in publicis magnificum, in domesticis parcissimum perspexerint: Ab opibus probè gnaros & copiam & felicitatem suam proficisci omnem; nec ab Imperatore egeno bene rem geri posse. Nec tamen est, quòd Antoninum miremur injurià notatum; cum ista sola collaudare munera sit populo solenne, quæ perperam & temerè conferuntur: quæ verò regni commoditates suadent, & recta moderatur ratio, ea parsimonix infimulare. Rerum nempe, & quid ex usu sit prorsus ignari, quantum inter dandum & profundendum interfit, dijudicare nequeunt; Data verò non ex ipsâ re, aut accipientis merito, sed ex avido suo & insatiabili ingenio æstimant. Id satis constat, Antoninum præ cæteris qui Romæ imperitârunt beneficentissimum se præstitisse; Is utique ædem primus omnium extruxit in honorem Deæ Beneficiorum patronæ; quæ forsân virtutum unica *Beneficientiam* dico, apud Romanos divinos honores nondum erat nacta. Sed ab Illo præsertim illius Numinis cultum institutum oportuit, qui per omnem vitæ consuetudinem, & dona temperare, & virtutem excolere, & decorum in omnibus servare, & quæ temerè dantes utrinque urgent vitia declinare novit; dandi peritissimus & scientiâ & usu factus. Antoninum hoc anno exeunte Imperatorem Romæ nonò renunciatum Nummi compertum dabunt; illud enim anno Tribunitiæ potestatis trigésimo primo factum docent.

Fabia, quam, Veri quantumvis sororem, cum illo tamen turpissimè consuevisse jam supra memoravimus, ne minor videretur Imperii libido, quàm morum Impudicitia, enisa est maximè, ut, Faustina mortuâ, in Marci matrimonium coiret. Is infamiæ suæ conjugis tamen nescius, at quid scemine Fabia esset probè gnarus, sin minus, nec animo ad alteras nuptias propenso, technas ejus irritas dedit omnes. Fertur quidem ille Concubinam sibi ascivisse, ne tot liberis superinduceret novercam: sed fertur tantum, &, nî animus me fallit, temerè. Id minimè omnium me fallit, rumores non rectè semper refutatum iri, ex eo quòd istiusmodi facta à dictis abhorreant plurimùm: Sermônibus enim cum vitæ consuetudine nimium quantum inter se sæpe sæpius disconvenit. Et hominum quidem id vulgo familiare novimus, sed de Antonino tale quid cogitare nefas. In ejus nimirum scriptis hominis ingenium & mores legere est: ut non tam aliis quàm sibi præcepta dignoscas: Hujus itaque famam injuriâ hâc inustam labe vel inde æquum est credere, quòd in primo *Ad Seipsum* Libello, Gratiâ Diis adeò habuerit prolixas, *ob seipsum adolescentem apud Avi concubinam non diutius enutritum*. Quo itaque se puerum non contaminatum exemplo seriò gratulatus est, eundem suis istud demum liberis ætate jam grandiore objecisse, ego equidem ut credam, animum haud facile induxerim.

Sed nec Pax, nec Romæ commoratio diuturna fuit. Triennio enim postea Scythæ, adscitis etiam è Septentrionalibus auxiliis, arma sumplerunt denuò; Legatos adorti nihil tale metuentes, nec sibi aut provinciæ tuendis pares. Res igitur perturbatæ cùm Imperatoris & præsentiam, & ingentem ex improvîso belli apparatus postularent, tum denique Marcus primò pecuniam à Senatu petivit. Erat quidem illa in principis Potestate, sed quod licebat, noluit tamen. Argentum is nempe cæteraque omnia esse Senatûs Populique Romani existimavit. Nos enim, inquit, Senatum allocutus, usque adeo nihil habemus proprium, ut etiam vestras ades habitemus.

Filio deinde suo Bruttii Præsentis, Viri consularis, filiam junxit, nuptiis celebratis exemplo privatorum. Deinde hastæ cruenta in Bellonæ templo Riturum pro more perfecit. Ritus iste apud Veteres, tunc tantum, cum Bellum in Regiones transmarinas procul transferrent, est usitatus. Marcus itaque peregrè profecturus hastam arripit in templo repositam, & suprà columnam in Circo Flaminio oppositam, agrum hostium verius contorsit.

Romani Imperatori jam senio & laboribus infracto, novis etiam belli eunti obviam periculis metuentes; tum etiam optimo Principe, & tam egregiâ quæ in hoc uno superstes visa est sapientiâ privatum iri se veriti, ad ades ejus confluerunt frequentes; animo & moribus instituendis ab illo præcipienda avide accepturi. Hoc illis nimirum in votis erat, tum ob insignem Viri Reverentiam, tum si sibi Dii accensendum eum decernerent, ut Virtutis Viam, quam præeunte Illo & exempli faciem præferente pridem insisterant, præceptorum olim memores pergerent porro tenere. Antoninus, voluptate ex animis ita affectis perceptâ haud mediocri, rogatis annuit libens; nec per Triduum integrum Scientiæ Moralis quæstiones exponere, difficultates expedire, bene vivendi regulas in breve redactas compendium, & memoriæ facile commissas excogitare, atque impertire gravatus est.

Profectus deinde ineunte Mense Augusto, Filio etiam Commodi itineris socio, Cippi Paternum præfecit, eumque ad prælium cum hoste committendum mittit. Exercitus Hostilis partem multò maximam in illâ pugnâ consecerunt Romani, postquam à primo manè usque ad Vesperum, obfirmato utrinque animo, & ancipiti diu Marte esset dimicatum. Quâ demum partâ victoriâ Antoninum Imperatorem decimò lætus renunciavit exercitus.

Quas in annorum horum extremâ Antonini expeditione is res præclare gesserit, ex illâ tantum scire est quam Imperio Romano afferebant gloriam. Singulas autem oratione posse persequi inter optata nobis referendum est; cum nemo super sit Authorum, qui in se suscepit enarrandas. Id unum constat, bellum contra Scythas durum perinde & grave, ac olim vel Parthicum fuerat, vel Marcomannicum. Plerosque fidei suspectæ duces Scytharum regem ob clandestina cum hoste consilia, aut inrita, aut saltem iniri credita, capite truncasse; Marcum cum illis sapiens cruento admodum & obfirmato prælio manum conflixisse; exercitum ejus hoste potiorém, tanti ducis exemplo factum; qui animi solertiâ planè incredibili omnia inter pugnandum disponebat, suorum quantumvis proclivius arcibus extructis, & præsidiiis per omnem regionem dispositis, per biennium coercuisset; Terriam jam expeditionem suscepturus; ineunte mense Martii, Viennæ Austriorum, vel ut alii Symii, gravissimo correptus est Morbo, quo etiam paucos intra dies absumptus interiit.

Ferunt quidem nonnulli Medicos, quò Commodò gratificarentur magis, mortem ejus maturasse: Quod si verum est, (& Dione sanè verissimum esse præstat.) quàm suis id erat rebus opportunum, quod is in ore habuisse frequentissimum perhibetur? *Quam multa sunt ob quæ à nobis liberari desiderent haud pauci? Illi ipsi elatum me optant, pro quibus tam multa exanclavi, supplicavi, procuravi: Illi inquam ipsi elatum me optant, tanquam qui levamen forsitan hinc aliquid sperent.* Et is quidem suo tum præsertim præcepto, quod ibidem memoratum habes, obsequutus est. *Nec propterea tamen minus illis propitius discedas, sed moris tui tenax, amicus, benevolus, mitis.* Ab eodem utique Dione accepimus, Marcum morti proximum Commodum militibus commendasse, (noluit enim videri, quòd sibi ab illo allata esse credere) Tribuno etiam Militum Tesseram postulanti, *Abi ad Orientem, respondisse, Ego enim jam ad Occasum commeo.* "Quod eo creditum est proclivius, quòd Antoninum constet, quâ erat mirâ animi in suos benevolentia, propinquorum vitia dissimulare solitum."

Sed tenera adhuc Commodi ætas, quæ nondum indolis aded turpis atque immanis indicia dederat, ignominiam & culpam hanc injuriâ illi inustam ut credam facit. Præsertim, quum non nisi mortuo patre in vitia delapsum narret Herodianus. Mores sanè *Herodian. 3. Commod. 7.* cruenti

Capitol. 27.

cruenti, quibus se omnibus brevi reddidit infestum, ut hujus etiam parricidii reum existi-
marent, plerosque poterant inducere; ut nequid sit facinorosus aut flagitii, quo non ipse se
contaminasse putaretur. Nec insolens est iis omnibus facilem adhibere fidem, quæ etsi
pridem, & illis forsitan insciis vel facta, vel conficta, extremo tamen vitæ actu Principes
in se admitti potuisse ostendunt. "Hæc quidem D'Acerius pro suo etiam in malos æqui-
"ori ingenio: cujus affectum & mores benevolos non laudare nequeo: Sed id tamen mo-
"nendum duxi, Herodianum testimonium à Capitolino perquam esse diversum; qui & An-
"toninum perhibet moribundum *Sententiam de filio eandem quam Philippus de Alexandro*
"ostendisse, quum de illo malè sentiret; (sensu nempe longè alio, Imperium Romanum Com-
"modi vitiis & profusæ libidini minimè suffecturum) quin & *minimè se agere mortem ferre,*
"cum filium *superstitem relinqueret*, qualem verò docent sequentia, *Nam jam Commo-*
"dum turpem se & cruentum ostentabat. Et mox tum postea. *Fertur illum mori voluisse*
"cum filium talem videret futurum, qualis exstitit post ejus mortem; nè, ut ipse dicebat,
"similis Neroni, Caligulæ, & Domitiano esset.

Herodian. in
Com. 3, 4.

Statim ex quo percussus erat morbo, salus ejus deplorata est. In illum tum demum
scopulum impingens, ubi naufragium faciunt pars hominum maxima; qualis revera es-
set, & quantum potuerit Virtus & Sapientia intimis animi sensibus insculpta, omnibus o-
stendit. Pectus tamen etiam constantissimi Viri diversæ scindebant curæ. Quicquid di-
vinæ vitæ est voluntati, æquo ille & modesto, quod Philosophum decuit, animo tulit:
Populus tamen, quem Imperatori inprimis charum oportuit, quid tandem ipso vitæ fun-
cto fieret, cogitare acerbum; & anxio timore plenum. Diem quem morte clausit extre-
mum agebat mœstus; Multa aded, quibus animi angebatur, revolvendi subibant mentem.
Terrebat nempe ingenium adolescentium à rectâ honestâque disciplinâ ad luxum volupta-
tisque faciliè delabens; nec hominem minimè imperitum fugit multorum memoria Principi-
pum, qui Juvenes imperium suscepissent; qui vitiis & adulatione victi, voluptatibus tan-
tum studebant, & imperio grave dedecus infligebant. Solicitabant etiam animum recen-
tiora Neronis & Domitiani Exempla, qui nihil sibi ad extremam crudelitatem reliqui fe-
cerant. Filio itaque timebat suo, ne lubricum nactus locum ab instituto descilceret;
bonis artibus, studiisque (quibus tanto curarum & laboris impendio ætas ejus tenera fu-
isset imbuta,) relictis, ebrietati sese & crapulæ dederet; Virtutis etiam, Justitiæ, & in-
patriam Charitatis obrutis seminibus & extinctis, pro Patre Patriæ Tyrannum ageret.
Terrebat præterea Germaniæ vicinâ gens, quam nondum planè subjecerat; sed partim in
societatem adsciverat, alios autem armis belloque edomuerat; quibus, quantumvis metu
principis in præsens contineantur, mos est tamen quamlibet levibus momentis ad arma re-
sumenda facillimè impelli. Quare dubitabat, ne despectâ mox filii ætate, & regnandi im-
peritiâ, conjurati iterum vindictam quærerent, & infamiam victoriarum à se reportata-
rum delendam. His igitur Curarum fluctibus æstuans, amicos propinquosque omnes,
quotquot aderant, convocari jubet. Qui postquam convenerunt, constituto in eorum
conspectu adolescente filio, paululumque se, ut potuit, è grabbato sublevans, hujusmodi
habuit orationem.

Ibid. 4, 5.

Marci Imperatoris Oratio
pro Commodus.

Δημητρεῖα τῷ βασιλεῖ Μάρκου
πατρὶ Κομμοδῷ.

Dolere vos atque angere cum ita me affe-
rum contemplantini, minime miran-
dum. Quippe humanum est humanis casibus
ingemiscere: multoque magis misericor-
diam provocant, quæ oculis usurpamus. Ce-
terum peculiaris vobiscum nostra ratio est.
Nam de mei erga vos animi conscientia, mu-

Αχρεῖσαι μὲν ὑμῶς, ἐφ' οἷς ὁρατὲ με δια-
κρίβρον, θανάτου ἐδόν. φύσει τε γὰρ τὸ
ἀνθρώπινον ἐλεεινόν, ἐν ταῖς ἡβ' ὁμοφύλων συμ-
φοραῖς: τὰ τε δευτὰ ἡβ' ὅταν πόνοντα, οἷον
περιλαῖται μείζονα. ἐμοὶ δὲ π' καὶ πλέον ἡσυχ-
αίαν παρ' ὑμῶν οἶμαι: ἐν γὰρ αὐτὸς δίδωκε-
μαι πρὸς ὑμᾶς, ἀμοιβὰς εὐνοίας εἰκότως ἢ
μηδ.

πικρ. νῦν ὃ χαλεπὸς εὐχαρεῖται, ἐμοὶ τε αἰδιόδῳ, μὴ μάλιστα πρὸς ὑμᾶς ποτέτε χεῖρον πικρὸν τε καὶ ἀπὸ δυνάμει κατεβῆσθαι ὑμῖν τε ἀποδύναμι χάριν, δειξάσθω ὅτι ἡμεῖς ὦν ἐπύχτα, ἐκ ἀμνημονεῖτε. ὁρᾶτε δὴ μοι τὸν υἱόν, ὃν αὐτοὶ ἀνεθέρψαθε, ἀρτι τῆς μετρώων ἡλικίας ὀπισθαιναντα, καὶ δέοντα ὡς πατὴρ ἐν χειρὶ καὶ ζάλῃ, ὅτι καὶ βερενηανῶν, μὴ ποι φερέμεν ὡς ἀτελεῖς τῆς ὅτι δέοντων ἐμπειρίας, εἰ φάσθα ὀπισθαιναντα πρὸς ἀρτίαν. ὁρᾶτε δὴ ὅτι αὐτῶν ὑμεῖς ἀνδ' ἔνδρος ἐμῶ, πατέρες πολλοὶ ἀνέκδοτοις τε, καὶ τὰ αἰετα συμβολάουσις.

Οὐτε γὰρ χρημάτων πλήθει εἶδεν αὐταρχεῖς πρὸς τυραννίδι ἀκροῖαν, ἔτε δευτέρων φρεσὶ ἰσχυρὴν ῥύεσθαι τὸν ἀρχόντα, εἰ μὴ πρὸς ἀρχῇ ἢ ὅτι ὑποκρίων εὐνοία. μάλιστα ὃ ἐκείνοι εἰς ἀρχῇ μὴ ἀκινδύνως ἤλασσαν, ὅσοι μὴ φόβον ἔχοντες ἔχοντες, πόδον ὃ τῆς αὐτῆς χρηστότητος, τὰς ὅτι ἀρχαρχῶν ἰσχυρῆς ἐνέσταξαν. ἐ γὰρ οἱ ὅτι ἀνάγκης δευτέρων, ἀλλ' οἱ μὴ πειθῆς ὑποκρίωντες, ἀνυποκρίωντες καὶ ἔξω καλακείας πρὸς ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τε καὶ πρὸς τῆς διαλέγουσιν, ὅτι ποτε ἀφωμόζοντες, μὴ μὴ βίβη καὶ ὅτι τῆς τῶ ἀρχῆς. χαλεπὸν ὃ μάλιστα τε, καὶ ὅτι ἐπὶ πειθῆναι ὀπισθαιναντα, ὡς πρὸς τῆς ἐξουσίας. τοιαῦτα ὃ συμβολάουσις αὐτῶ, καὶ ὅτι ἀκρίαν πρὸς ὑπομνηστικῶν, ὡς τὸν αὐτῶ καὶ πᾶσιν αἰετα ἀποδείξει βασιλεία, τῇ τε ἐμῇ μὴ μὴ χαλεπὸν τε μάλιστα, ἔτω τε μάλιστα αἰδιόδον αὐτῶ πειθῆναι δυνάσθαι.

tuam spero. à vobis quasi meo jure benevolentiam. Nunc autem illud accidit, cum & mihi sit judicium faciendum, frustrane vobis honorem tam diu habuerim, studiumque omne meum lubens detulerim: & vobis referenda gratia ostendendum, non esse eorum quæ acceperitis immemores. Videtis filium, quem ipsimet educaſtis, primas nunc adolescentiæ meas ingredientem, quasque in salo, atque in fluctu vitæ, gubernatoribus indigenem: ne rerum impersciâ de recto quasi cursu ablatus, malis artibus impingat. Este igitur vos illi pro me uno multi parentes, excolendo scilicet, atque optima suggerendo.

Neque enim ut pecuniæ vis tyrannidis luxuriam explere, aut stipantia satellitum agmina tueri principem possunt, nisi illi ipsi quos reges, animum imperanti benevolentiamque accommodent. Quippe ii demum diu tutoque imperant, qui non metum ex crudelitatem, sed amorem ex bonitate civium suorum animis instillant. Neque enim quos servitæ necessitas coegit, sed quos obtemperare suam quæque voluntas adegit, ii sunt in agendo, patiendoque à suspitione omni, assentationeque vacui: nunquamque imperia detrectant, nisi violenter contumelioseque sint habiti. Est autem difficile, in maximâ licentiâ moderari sibi, quasque frenos imponere cupiditatibus. Quod si bene vivendi auctores illi fueritis, & quæ nunc coram audit, identidem admonueritis, unâ operâ & ipsum vobis reliquisque omnibus optimum principem reddetis, & memoriam nostram demeribimini, quam scilicet immortalem hac una ratione poteritis efficere,

Talia dicentem Marcum ita repente animus defecit, ut statim conticesceret, ac languore nimio Supinus, in lectulum relaberetur. Quum itaque diem unum duntaxat & noctem supervixisset, fato est functus: sic ut magnum sui desiderium ejus ætatis mortalibus, posteris verò etiam virtutis memoriam reliquerit sempiternam.

Postquam illius mortem fama vulgavit, incredibilis repente exercitum ipsum, plebem, atque Italiam adeo omnem luctus occupavit. Nullus unquam nuntius tantum dolorem Romæ excitavit, tantum unquam terrorem intulit. Imperii Gloriam & Felicitatem integram cum Antonino interiisse unâ diceret; quem omnes certatim unâ voce, alii Parentem, Fratrem alii, alii Ducem Fortissimum, Bonum quidam Imperatorem, nonnulli etiam Probum, Continentem, Sapientem, Moderatum Principem, Virtutis denique consummatissimæ Exemplar vocitabant; quodque vix alibi usquam factum accepimus, tot in laudes ejus conspirantium ne quisquam sanè aut falsus aut nimius habebatur,

Capitol. 18.

Senatus Populusque, etiam priusquam funus conderetur, non divisis locis, sed in una sede propitium Deum dixit. Et parum sanè fuit, quod illi & Aurea poneretur in æde Julii Statua, & honores divinos omnis ætas, omnis sexus, omnis conditio ac dignitas dedit, nisi quodd etiam sacrilegus judicatus est, si quis ejus imaginem in sua domo non habuit, qui per fortunam vel habere potuit, vel debuit. Denique in multis domibus M. Antonini Statuas moris erat inter Deos penates consistere.

Ann. Christ.

180.

Dio.

Capitol. Sexa-

gesimum pri-

imum egisse

narrat. Dio

lviii. annos,

mensis x. dies

xxii. natum

occubuisse.

Ita denum conquevit omnium, qui Romæ unquam principatum tenuerunt, optimus, maximusque Marcus, Diis vitæ & morte conjunctus, cum annum ætatis quinquagesimum nonum nondum exegisset. Annos novem Fratrem habuit imperii participem; decem regnavit solus. Quem variis exagitatam fortunis, & plurima præclare prosperæque gentem, idcirco tamen præsertim felicem ducere fas est, quod immane Filii ingenium, & flagitia (quibus is humano generi & pestem & probrum brevi se præstitit) nefanda, parum adhuc perspexisset.

PRÆ-

PRÆLOQUIUM,

IN QUO

De Disciplina Stoica, cum Sectis aliis, Peripatetica, & Academica Vetere, Epicurea verò præcipuè collata; deque eorum, qui hanc secuti sunt, quæ supersunt, Senecæ, Epicteti, Marci nostri cumprimis, scriptis differitur: Operisque hujus totius ratio atque institutum exponitur.

Stoicam Disciplinam, præ cæteris Philosophorum priscorum Sectis ad dogma Christianum proximè accessisse, è nostris qui censuerint, non desunt. Et Josephus quidem Judæus, ubi vitæ suæ rationem denarrat, de Pharisæorum; quam apud suos αἰρεσὶν ἀνελεγεῖν εὐχόμενος fuisse ¹ Paulus pronunciat, quamque horum uterque, & Josephus & Paulus, aliquando sectatus fuerat; ² ἡ Φαρισσαίων, inquit, αἰρεσις ὡς καὶ πολλοὶ τῶν Ἰσραηλῶν. ³ Ἐμμεῖς Στωικὴν λεγομένην. Pharisæorum Secta ei est affinis, quæ Græcis Stoica nuncupatur. Hieronymus verò noster verbis planè disertis; ⁴ Stoici, inquit, nostro dogmati in plerisque concordant. Et in multis quidem convenire; ambigi non potest, si quis instituti utriusque ὡς καὶ τῶν ὁμοιωμένων regulas legesque secum invicem contulerit: in pluribus etiam, opinor, quàm Secta alia ulla; quum nulla, credo, comperta sit, quæ pietatis ac virtutis studium exercitiūque aut pluris faciat, aut altius evehat, aut fortius spiret, aut acrius urgeat, aut penitiùs inculcet, aut enixiùs provehat.

Hoc quo clariùs elucescat, de Sectis eminentioribus quibusdam cum ista collatis videbitur. Atq; hîc mitto Pythagoræ, ⁵ mysticam an magicam dixerim, disciplinam, cujus rudera duntaxat & λείψανα disjecta jam supersunt. Aureum enim carmen, quod hujus nomine prostat, ejusdem esse notæ censent eruditi cum Phocylidæ *Monitorio*; supposititium utrumq;.. Sed nec in ullo numero habendam exi-

¹ Paul. apud Lucam, Act. 26. 5.

² Joseph. in Vita sua de Bell. Judaic. libris subjunxit.

³ In Esaiam. Comment. cap. 11.

⁴ Videatur Pythagoræ Vita, apud Laert. 18. & ab Jamblico conscripta, cap. 13, 14, 23, 24.

⁵ necnon Jamblichi vita, apud Eunap. in Vit. Sophist. titulum.

P R Æ L O Q U I U M.

¹ De quo vide-
ri poterit, nil
pudor prohi-
beat, Dio Prus.
orat. 6. in Dio-
gen. sive, de Ty-
ran. & Laert.
l. 6. in Diogen.
quo loco vim
vocabuli non
assecutum
Ambros. Ca-
mald. Inter-
pretem, non
est mirum,
quum H. Ste-
phan. præter-
rit.

⁶ Juvenal. Sat.
13.

⁷ Proinde Ze-
no αἰσχύων
αὐτῶν τῶν κρυ-
πτῶν ἀνακριν-
αῖς, à Cratete
defecit. Laert.
l. 7.

⁸ Τὸ καὶ ἀείρον
παύσας ἐν τῇ
φύσει τῶ ἀνδρα-
γμοῦ ἀεὶ κατὰ
τὸ ἐν πνεύματι
καὶ τῶν πρὸς τὸ
καὶ ἀείρον
ἐπὶ τῇ φύσει.
Epictet. dissert.
l. 4. & per to-
tum cap. 11.
quod his ver-
bis clauditur,
Πᾶσα ἐν ἑαυτῇ
ἀνδρὸς ἀνδρα-
γμία γίνεται
αὐτῇ ὅτι ἐστὶν ἐ-
ν τῇ φύσει ἀν-
δραγμία ἐστίν.

Naturâ homo mundum & elegans animal est. Senec. epist. 92.

Senec. ad Lucil. ep. 88.

¹⁰ Cicer. Academ. l. 1.

¹¹ Musicam, Mathematicam, Medicam non adjicio,
quia perisse videntur, quæ de his scripsisse discimus ex Laertii laterculo : sed nec Metaphysicam, quia
nomen priscis illis ignotum ; aliudque planè sonat τὰ μὴ τὰ φυσικά.

¹² Talem esse unum hominem
miraculosum est potius, quàm humanum. Averroes in Proem. Physic. ¹³ Aristoteles meo judicio in Philoso-
phia prope singularis. Cicer. Academ. lib. 4.

¹⁴ Aristoteles, excepto Platone, Philosophorum princeps. Cicer.
de finib. lib. 1. Aristot. longè omnibus (Platonem semper excipio) præstans ingenio & diligentia. Idem Tusculan.

lib. 1. ¹⁵ Sophistas à Platone intelligimus lutos à Socrate. Cicer. de finib. lib. 2.

¹⁶ Platonis in libris ni-
hil affirmatur ; & dum in utramque partem multa differuntur, de omnibus queritur, nihil certi dicitur. Cicer.

Academ. lib. 1.

stinem, aut Cynicorum affectatam illuviem, fœdâq; in propatulo
etiam perpetrata χερυρῆματα ; (quos ⁶ à Stoicis tunica tantum di-
stare, haud ritè pronuntiâsse videtur Satyricus, quam illi ⁷ obsœ-
nitates istiusmodi, sordēsque etiam, ⁸ tanquam à natura humana alien-
nas, sint averfati :) aut Academiæ etiam Novæ ἀγγελαληφίαν, quæ
cùm sensibus tam externis quàm & internis fidem omnem detra-
hat, ⁹ mentisq; pariter atque corporis oculos penitus revellat,
hominem nec rationis particeps esse animal patitur.

Ad illos accedo, qui Philosophiam nobis excultiozem dederunt,
Scholâsq; frequentiores, ampliores, illustriores habuerunt. Ex his
sunt, qui è Platonis Gymnasio prodire, *Academici Veteres*, & Peri-
patetici : quos, quia ¹⁰ nominibus solis locisq; (cùm *Academiâ* alteri,
Lycæum alteri tenerent) à se invicem *divisi*, rebus interim *convenie-
bant*, unâ junxisse, compendio dabitur. Inter istos cumprimis emi-
cuit Aristoteles. Is in scientiis disciplinisque omne genus tradendis,
Logicâ, *Rhetoricâ*, *Poeticâ*, *Politicâ*, *Oeconomicâ*, *Ethicâ*, *Physiologicâ* ¹¹,
ad ¹² miraculum usq; tantum præstitit, ut plus illi hac in parte to-
tus eruditionis humanioris circulus debeat, ¹³ quàm priscorum, non
dico unî alteri alicui, sed eis, quorum saltem ad ætatem hanc scri-
pta perennârunt, etiam universis. Nam quod ¹⁴ *Platonem* hujus
Magistrum, familiæq; illius utriusq; parentem, *excipere* solent, qui
huic alioqui primas deferunt ; haud advertisse satîs videntur, Pla-
tonem non tam in disciplinis tradendis, quàm in sui temporis ¹⁵ So-
phistis, sub persona Socratis, defricandis, ludendis, traducendis,
refellendis, horum phaleris detrahendis, fucis detergendis, tricis
exolvendis, operam maxima ex parte collocasse. Unde natum, ut
in *Dialogis* plerisque, per anfractuosas disceptationum ambages, ar-
tificio singulari sibi invicem implicatas & innexas, in immensum
ferme protractâ dissertationis serie, veri certique sitiens lector, ni-
si quod dictionis amœnitate, inventionis varietate, structuræq; ele-
gantia, quæ fessum interim reficiant, dum delinitur detinetur, lo-
gis longis ac laciniosis penè delassatus, cùm ¹⁶ quod pro certo

statuatur

PRÆLOQUIUM.

statuatur nihil occurrat, in quo pedem figat, nec jam animi pendens, opinatione dubitationeque omni depositâ, firmus consistat, ac securus acquiescat, vix aut nè vix quidem tandem deprehendere queat.

Aristotelem itaque seligemus, qui in eis, quæ ad mores formando, vitæque rationem ritè instituendam pertinent, (de his enim jam agimus) reliquorum nomine sententiam ferat. Is post Platonem, cum agmine utroque dicto, in tres classes *Bona* dispefcit univerfa, *animi*, *corporis*, & quæ *extra horum utrumque* confiftunt, vitæ hujus adminicula. Quamvis autem *animi bona præftantiffima* effe cenfeat, & *per fe* maximè effe *expetenda* concedat; tanti tamen posteriora duo ifta facit, tantumque¹⁷ ad sortem beatam conftituendam momenti viriumque eis tribuit, ut¹⁸ virum virtute licèt univerfâ instructum, fed alteris illis orbatum ac deftitutum, *beatorum* numero eximat, præfertim¹⁹ fi in adverfa graviora, calamitatèfque insigniores inciderit; ifta fi quidem, ubi incurfaverint, *beatitudinem*, quanquam,²⁰ *mutatu* *haud facilem*,²¹ *intercidere* tamen, *abrumperè* & *corrumpere* prorfus.

At Stoici, adeo nihil hanc in partem efficaciz corporeis externis-
que istis permittebant, ut præ animi illis nec in bonorum malorumve
censu collocanda censerent; sed pro rebus mediis prorsus haberent,
quæ in neutram partem momenti multum conferrent: cum ²² nihil
bonum statuerent, nisi quod pium, justum, humanum, honestum foret;
nihil malum, nisi quod impium, injustum, inhumanum, inhonestum exi-
steret. Proinde miserum esse insipientem, iniquum, improbum, impium
quemque, quantumcunque, quæ aliis habentur, bonis, corporeis ex-
terisque instructus suffultusque vitam exegerit; ²³ beatum contra bonum
piumque quemlibet, quantumcunque malis, quæ cæteris reputantur,
obstrictus divexatusque avum transegerit. Hunc denique solum sapere,
verè liberum esse; sui compotem, numini charum, cujus sub tutela curà-
quæ, cum perpetim agat, solum posse ²⁴ securum malique omnis metu

ἐνδαιμόνια ^{ED}. Arist. Eth. Mag. l. 2. c. 8.

Esth. Nicom. l. 1. c. 10. Οἱ δὲ τερχυζόμενοι καὶ πᾶς συστραφείας ἀνέλας ἐνδύμενα ἐν φάσκαντι, ἐὰν ἢ ἀγαθός, ἐὰν λέγεται. *Idem Magn. l. 6. c. 13.* Οὐκ ἐμετάβολοι. ²⁰ Οὐδὲν δὲ ἀντιμεταβολῆς.

μαρξείον. Ibid. idem *Eth. Nicom.* l. I. c. 10. ²² Τῶν ὄντων, τὰ μὴ ἀγαθὰ ἔσθ'. τὰ δὲ κακά, τὰ δὲ ἕκαστα—

εἰς ἀγαθὰ μὲν τὰς ἀρετὰς καὶ ὅτι τὰ ἐναντία ἐδιδέτεσθαι, ὅτι μὴτε ὠφελεῖ, μὴτε βλάπτει, οἷον ζῶν, υἱαῖα,

ἡδονή, καὶ λυγρὰ, ἰσχυρὰ, πλεονέκτης, ἰδὲ αὖτε, ἐν γένει. Laert. l. 7. Zenon. Μόνον τὸ χαλὸν ἐλάττω, οἷδεν ἢ βαρβα-

ἐως φιλοσοφία. Clemens Alex. Strom. I. 5. Mox post nonnulla ejusdem notæ interjecta, ταῦτα θεωρεῖσθαι οἷον

Στοιχοί. Unum bonum est, quod honestum est : cætera falsa & adulterina bona sunt. Sen. Epist. 71. Nihil est bo-
num nisi quod honestum est. Id. Et. xpo. Sed 8. Amphif. 9. id. 6. 2.

num inquit quod honestum est. Id. Ep. 120. Sed & Ambros. nolt. idem Scripturam asserere, Offic. l. 2. c. 3. Media, siue indifferentia vocamus quae nec bona nec mala moribus debentur, tantummodo

²³ Virtus ad vitam beatam per se ipsa satis est. [Hac praedito] adiice clementiam, dilectionem, etc.

graves, non fit miser. Quem tam multa mala in miseram vitam non transferunt nec ex beata quidem educunt. Sa-

epist. 91. ²⁴ Διὰ τὴν αἰετοβροχίαν τὴν τῶν ἀνθρώπων ἐν ἀνθρώποις: ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς κείνοις καὶ ἐν τοῖς

ἵκανή παρέχεν ἐν ἀσφαλείᾳ διάγνους, καὶ ἀκαταρροπήτως, καὶ δεδοικότες ἐπὶ ὅτι τὸ ἄπο τὸν Θεὸν ἔχον πνεῦμα

καὶ πατίει καὶ κηδεύοντα, ἔχ' ἡμᾶς ἐξαιρήσεται λυπῶν καὶ φόβων; Epictet. *differt.* l. 1. c. 9.

1777

041711910 12-11-2

1. *Explain the difference between a function and a procedure.*
 2. *Describe the purpose of the `main` function in a C program.*
 3. *What is the role of the `printf` function in outputting data?*
 4. *How do you declare a variable in C?*
 5. *What is the difference between a variable and a constant?*
 6. *Explain the concept of a loop in programming.*
 7. *What is the purpose of the `if` statement?*
 8. *How do you use the `scanf` function to read input from the user?*
 9. *What is the difference between a string and a character array?*
 10. *Explain the concept of a pointer in C.*
 11. *What is the purpose of the `malloc` function?*
 12. *How do you use the `free` function to deallocate memory?*
 13. *What is the difference between a struct and a union?*
 14. *Explain the concept of a file in programming.*
 15. *What is the purpose of the `fopen` function?*
 16. *How do you use the `fwrite` function to write data to a file?*
 17. *What is the difference between a macro and a function?*
 18. *Explain the concept of a preprocessor in C.*
 19. *What is the purpose of the `#include` directive?*
 20. *How do you use the `#define` directive to define a macro?*

PRÆLOQUIUM.

31 *Εν τῷ δια-
 νακῇ δὲ ἀλι-
 θῆς, ἢ καὶ ἐκ
 ἀνδρῶν ἀγαθῶν
 καὶ ἀνδρῶν ἐπὶ
 ὧν, ἕτε τε
 λατρίαις ἡ δὲ
 ἀμυνῆται ὑπὸ
 τοῦ τὰ τέτων
 μετὰ γὰρ α.
 Socrat. apud
 Plat. in *Apol.*
 Pro certissimo
 habeatur quod
 dictarum sum.
 Nec cuiquam
 bono, quicquam
 mali evenire
 potest, nec vivo
 nec mortuo, nec
 unquam res eo-
 rum à Deo ne-
 gligentur. Cic.
 ex Plat. *Tu-*
scul. l. 1. & E-
pictet. differt.
l. 3. c. 26. ec-
 quid hæc,
 quàm quæ So-
 lomon Pa-
 roem. *l. 33. &*
Paulus Rom.
8. 28.
 26 *Αὐτὸ δὲ
 ὁ Ζεὺς, καὶ οὐ
 γὰρ ἡ παρρησία
 τοῦ ὅτι παρὶ
 οὐκ ἐμὲ δια-
 τλάττω δὲ
 αὐτὸς ἐμὲ γὰρ
 ἀντι- C. Cle-
 anthes. ὅτι
 παρὶς ἐκπύου
 οὐκ ἐμὲ. Epi-
 ctet. *enchir.*
c. 52. differt.
l. 3. c. 22. Du-
 me parens, cel-
 sique dominato-
 poli, Quocunque
 placuit: nul-
 la parendi mor-
 est; Assum. in
 29 August. d.
 ril., ἐκδιδ. Jui-
 l. *adv. f. 16.*
 30 3. 5. 5. 8.

³¹ *Non est, inquit, quod putes magnum, in quo dissidemus. Exiguum scilicet spatium interjectum fuerat, quod utrosque à se invicem discesceret, cum Virtuti illi totum deferrent, Voluptatem isti pro bono vel summo, vel solo, etiam haberent.*

²⁷ Cicer. de Deorum nat. lib. 1. ²⁸ Cicer. de finibus, lib. 4.
²⁹ Cicer. de finib. lib. 3. ³⁰ Cicer. ibid. lib. 2. ³¹ Xal-
³² Senec. de Vita. beat. c. 13. ³³ Senec. ibid. ³⁴ Hippocrat. epidem. 16.
³⁵ Hippocrat. epidem. 16.

Philoso-

P R Æ L O Q U I U M.

Philosophus, five Stoicus, five Epicureus etiam, five alius quilibet: sed aliis planè rationibus, & diversis prorsus, singuli. ¹⁶ *Finem* aiunt, dare appellationem, & in re ethica formare rationem habere. Istic ergò vere usurpatur, quod diverbio vulgari dicitur,

³⁷ Χωρὶς τὰ Μουσῶν & Φρυγῶν ὁρίσματα.

Fines Mysorum sunt Phrygumque diffiti.

nec secus ¹⁸ *Medici & Philosophici, Epicurei & Stoici fines sunt divisi.* Medicus siquidem valetudini prospicit, ne in morbum mutet; Epicureus voluptati, nè in dolorèm vertat; Stoicus virtuti, nè à tramite istius vel tantillum declinando, in vitium protinus proruat. Toto denique, quod aiunt, cœlo à se invicem sunt diffiti, quorum alteri *Virtutem*, tanquam Reginam legitimam, Principem justam, cui cætera concedant omnia, in fastigio summo collocant; *Voluptatem* huic vix in famulitium etiam admittunt, quæ vel ad pedes subseruiat, vel à tergo subsequatur; alteri *Virtuti* de Principatu dejectæ *Voluptatem* substituunt, ¹⁹ cui in folio regali sedenti, ancillulæ instar, astet illa, hoc duntaxat officium suum ducens, Dominam in aurem admonere, caveat, ne quid perficiat, à quo dolor aliquis oriatur.

Sed, ¹⁰ *sancta*, inquit, & *recta præcipit Epicurus*; imò *rigida & tristia, fortia etiam, si propius accesseris.*

Et propius igitur accedamus, quò penitiùs & accuratiùs introspiciamus. idque eò lubentiùs, quia ⁴¹ multos monet Orator hac officia allecctos Epicureas partes sequi, quia *recta & honesta* ipsum plurimum facere putant.

Sancta ergò scilicet præcipit is, cui ⁴² *numen rerum humanarum curam nullam planè gerit.* cui ⁴³ *οὐδὲν ὁ θεός, ἢ τὸ αὐτὸς ἔχει, ἢ τὸ ἄλλοις παρέχει.* ⁴⁴ *negotii quicquam Deus nec ipse habet, nec alteri exhibet.* quod impii illi olim fœcibus suis immerfi infixique Judæi, ⁴⁵ *Deus nec beneficio nec maleficio quenquam est affecturus;* ⁴⁶ *nec propitius esse, nec irasci cuiquam potest.* qui denique, uti gloriantur affectu ipsius, ⁴⁷ *primus adversus numen cæleste oculos attollere est ausus,* ⁴⁸ *omnemque funditus (quantum in ipso fuerat) religionem sustulit.*

Recta verò ab eis quænam, aut quorsum quis expectet? qui ⁴⁹ *amicitiam, fidem, justitiam, virtutem ullam, nisi proprii vel emolumentum, vel oblectamenti intuitu, nec colant, nec colendam censeant;* (cùm

⁵⁰ *ἐχέτω.* Epicur. apud Laert. lib. 10. in Pison.

⁴⁴ Cicer. de nat. Deor. lib. 1.

⁴⁵ Zeph. 1. 12.

⁴⁶ Cicer.

⁴⁷ Lucret. de rer. nat. lib. 1.

⁴⁸ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁴⁹ Quia hac benevo-

lentiâ conciliant, & quod aptissimum est ad quietè vivendum, charitatem. Torquat. apud Cic. de fin. lib. 1. ⁵⁰ Quia tustorem vitam, & voluptatem efficiunt pleniorẽ. Idem ibid.

¹⁶ Οὐδέποτε ἔστιν ἡ ἀρετὴ τὸ τέλος. Aristot. Ethic. 1. 3. c. 7.

³⁷ Strabogeogr. 1. 12.

³⁸ Χωρὶς τὰ ὁλοσφῶν καὶ ἰατρῶν, ὁ ἀνὴρ πρὸς τὰς Μουσῶν καὶ Φρυγῶν ὁρίσματα. Plut. de valetud. præcept. quod idem de Vari- bus & Philo- sophis usurpavit Damascius in Vit. Isidori, à Suida adductus, quem ex Photio alibi restitutum damus.

³⁹ Videatur Cleanthis pictura apud Cicer. de fin. 1. 2.

⁴⁰ Senec. ubi supra epist. 33. & alibi.

⁴¹ Cic. de fin. 1. 1.

⁴² Semota à rebus nostris, se-junctamque longè; Nec bene promeritis capi-tur, neque tan-gitur ira. Lucret. 1. 1.

⁴³ Senec. ἐπολοκωθ. τὸ μακάριον καὶ ἀφθαρτον, ἢ τὸ αὐτὸ ὡς ἐχέτω, ἢ τὸ ἄλλω παρέχεται. ὡς ἢ τὸ ὀρεγῶν, ἢ τὸ χρεῖται οὐκ.

P R Æ L O Q U I U M.

⁵¹ Nè justitiam quidem rectè quis dixerit per seipsam optabilem; sed quia iucunditatem affert. Idem ib. ⁵² nihil horum per se bonum, sui que causâ expetendum existiment; qui honestum ipsum inanem sine re subiecta sonum, nec tam solidum, quam splendidam nomen pronunciant; quin ⁵³ nec flagitio, facinore, scelere ullo, quod voluptatem conciliet, lucellumve pariat, propter se abstinentum statuunt, (cùm ⁵⁴ huiusmodi nihil ex se malum reputent) nisi supplicii, damni, mali alicujus infecuturi metu coërceantur; nec à numine hoc (à quo iram vindictamve ob istiusmodi quicquam, vel expectare, vel formidare vanitatis & superstitionis nomine, non damnant tantum, verum etiam derident) sed ⁵⁵ ab hominum conscientia, qui ab iniqua & scelestâ perperantibus penas exigere, ac vindictam sumere, sive pro autoritate publica, sive pro viribus privatis valent; hos autem ⁵⁷ latendi fiducia nulla possit unquam haberi.

Sed pergamus, & rigida ac tristia ista Epicurea videamus, ut ⁵⁸ imperitorum scil. errore sublato, ex horum patrono intelligamus, ea quæ voluptuaria, delicata, mollis habetur disciplina, quàm gravis, quàm continens, quàm severa sit. ⁵⁹ Epicurus ergò ipse tunc ἀκολάτους & ἀσώτους castigat & damnat, qui voluptatis specie objectâ alleciti, presentium deliciarum blanditiis delinuti, cupiditatēque enormi corrupti & occacati, luxuriis ac libidinibus constringendos se temerè tradunt, nec quid porro eventurum sit, quos morbos, quos dolores excepturi sint, provident.

Verum quo fundamento istos reprehendat, extrema hæc satis liquidò produnt. ⁶⁰ Luxuriam utique severus iste, per se, aut propter se reprehendendam non putat: siquidem ⁶¹ Voluptas omnis, inquit, bonum est: (itâ nec turpissima re ulla perceptam excludit) Et, ⁶² si ea, inquit, quæ sunt luxuriosis efficientia voluptatum, liberarent eos Deorum & mortis & doloris metu, docerentq; qui essent fines cupiditatum, nihil esset eorum quod reprehenderem, cùm undique complerentur voluptatibus, nec haberent ulla ex parte aut dolens aut agrum, aut malum. Itâ nec luxuriosos ob eam causam reprehendit, quia luxuriosè vivant; probat potius ac collaudat, quia voluptatibus omni ex parte complentur; modò extera caveant, quorum primum quidem & præcipuum est, ut omnem numinis è mentibus metum excutiant. Quâ ergò ratione castigat asotos istos damnâtque Epicurus? quia utique ⁶³ Voluptates, quas immodicè sectantur isti, Voluptatem ipsam multis modis conturbant &

⁵¹ τὰς ἀρετὰς διὰ τὴν ἡδονὴν οὐκ ἔστιν ἡ ἀρετὴ ἡ αὐτὴ, ἀλλ' ὅτι ἐκ τῆς αὐτῆς ἀρετῆς ἐκέρχεται ἡ ἡδονή. Epicur. apud Laert. l. 10. ⁵² Nihil tam turpe, quod hominum conscientia remota non futurus videatur. Cic. de fin. lib. 2. ⁵³ Vid. Sen. sup. ⁵⁴ Ἡ δὲ δόξα ὅτι τὸ καλὸν καὶ τὸ κακὸν ἀλλ' ἐστὶ τὸ αὐτὸ, καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ κακὸν οὐκ ἔστιν ἡ αὐτὴ, ἀλλ' ὅτι ἐκ τῆς αὐτῆς ἀρετῆς ἐκέρχεται ἡ ἡδονή. Epicur. apud Laert. l. 10. ⁵⁵ Plus hinc ipsa injuria detrimenti est, quàm in eis rebus emolumentum, quæ injuriâ patiuntur. Torquatus. ubi sup. ⁵⁶ Οὐκ ἔστι τὸν ἀσώτου πὶ ποι- ⁵⁷ ὡς τὰς ἀρετὰς ἐπὶ τῇ ἡδονῇ, καὶ μὴ ἐπὶ τῇ ἀρετῇ. Epicur. apud Laert. ⁵⁸ Eleganter Epicurus, potest nocenti contingere ut lateat, latendi fides non potest. Sen. epist. 97. ⁵⁹ Turba scelera esse possunt, secuta non possunt. Sen. ipse ibid. ⁶⁰ Torquatus. apud Cic. de finib. l. 1. ⁶¹ Torquatus. ib. ⁶² Torquatus. ib. & Cic. de finib. l. 2. ⁶³ Πᾶσα ἡδονὴ ἀγαθόν. Epicur. apud Laert. l. 10. ⁶⁴ Epicur. in Cicerone interprete, de fin. l. 2. ⁶⁵ Εἰ τὰ ποιητικὰ καὶ τὰ ἀσώτα ἡδονῶν ἔλπει καὶ φόβος τῆς διαστοῆς, τὸς τε καὶ μετὰ τὴν ἀρετὴν καὶ ἀλτὴρ ἡδονῶν, ἐπὶ τῇ τῇ πᾶσι καὶ ἐπὶ τῇ ἀρετῇ ἐδιδασκάν, καὶ ἂν ποτὲ εἴχοντο ὅτι καλὰ καὶ αὐτοῖς, πανταχόθεν ἐμπληρωμένοι καὶ ἡδονῶν, καὶ ἐδιδάσκον ὡς τὸ ἀλλοτρίον, καὶ τὸ ἀλλοτρίον, ὅς ἐστι τὸ καλόν. Laert. l. 10. ⁶⁶ Τὰ πᾶν ἡδονῶν ποιητικὰ πολλὰ πλεονεξίαις ὁπότεραι τὰς ἀχλή- ⁶⁷ σις καὶ ἡδονῶν. Epicur. ibid.

corrumpunt,

PRÆLOQUIUM.

corrumpunt, dum istis procurandis & prosequendis, ⁶⁴ in morbos graves, in damna, in dedecora incurrunt, saepe etiam legum iudiciorumque pænis obligantur. Hæc scilicet rigida, hæc severa, hæc tristia sunt, quæ suis præcipit Epicurus. Voluptatibus vel fœdissimis, vel obscœnissimis indulgeant, totosque se dedant, concedit; caveant duntaxat, nè usu an abusu immodico, vel morbum contrahant, vel facultates profundant, vel infamiam attrahant, vel legibus indicta in se arcessant supplicia.

Sed temperantes, sobrii, bonæque frugis fuisse referuntur, ex eis qui Voluptatis tamen patroni ac magistri extitère, eamque pro bono summo habuerunt. ⁶⁵ Gloriatur utique Epicurus ipse, asse non toto se pasci; Metrodorum, qui nondum tantum profecerit, toto. ⁶⁶ diffluere se corpusculi voluptate proficitur, aqua & pane vescentem, epulasque sumptu magno comparatas despiciere ac despuere: ⁶⁷ aquam & potentiam si habuerit, Fori ipsi de felicitate controversiam facturum: ⁶⁸ summam enim ista voluptatem exhibere, ubi indigentia affectus ea quis sumserit, ⁶⁹ nec minorem voluptatem ex victu tenuissimo, & contemptissimis escis & potionibus percipi, quam ex rebus ad epulandum exquisitissimis, ubi quicquid dolorem creat, eis sublatum fuerit.

Et Eudoxo quidem, qui Epicuro prior, de Voluptate huic gemina tenuisse & tradidisse videtur, ⁷⁰ temperantia & sobrietatis in victu insignioris testimonium perhibet Aristoteles luculentum. quæ etiam ⁷¹ vita ratione fidem dogmati suo est ampliorem consecutus; utpote qui ⁷² non affectu vitioso, aut partium studio, sed iudicio incorrupto ⁷³ & veritatis vi victus ⁷⁴ de principatu pro voluptate sententiam tulisset. de Epicuro verò ambigi non immeritò potest; quem Timochares narrat, non assem nec totum, sed ⁷⁵ minam integram in victum diurnum quotidie impendere solitum, idque ⁷⁶ ipsum alibi de se esse professum. Aliud itaque fuisse videtur, quod ex usu communi, aliud quod per exercitium peculia- re factitabat. ⁷⁷ Certos utique habebat dies, quibus malignè famem extingueret, visurus an aliquid deesset ex plena & consummata voluptate, vel quantum deesset, & an dignum quod quis magno labore pensaret, sive, quibus tanquam ⁷⁸ ad palum exerceretur, nè imparatum fortuna deprehenderet, & ⁷⁹ ut contra injurias fortune inter ejusdem beneficia firmaretur. Hoc per intervalla fecisse videtur, quod Eudoxus forsan jugiter. Vi-

⁶⁴ Torq. apud Cicer. de finib. lib. 1.

⁶⁵ Senec. ep. 18.

⁶⁶ Βρυλάω τῷ χεῖρ τὸ σωματίον ἡδύ, ὕδατι καὶ ἀγρω ἡσυχίας, καὶ ἀσπαύω, τῷ δὲ πολυτελέας ἡδοναίς. Epicur. apud Stob. som. 2.

⁶⁷ τί. 17.

⁶⁸ Ἐπὶ τῷ χεῖρ καὶ τῷ διττῷ ἐνταύθι, νῆας ἀναγίγξαι, μάχαι καὶ ἄλλῃ ὕδατι. Idem apud eundem, sed vitiatum, & sic restituendus. quam vocem ἀσπαύω notat. Clem.

Alex. Strom. l. 1.

ac amplius intendit & extendit Seneca Epist. 110. Faciamus, inquit, oro te, etiam si ista desuerint. Et ipse Epist.

25. Intra hæc quisquis desiderium suum clausit, cum ipso Jove de felicitate contendat.

⁶⁹ Καὶ μάλα καὶ ὕδατι τῷ ἀκέραιον ἡδονῶν, ἐπὶ δὲ ἐν δυνάμει αὐτῶν αἰσθημάτων. Epic. ibid.

⁶⁹ Idem apud Ciceron. de finib. lib. 2. Οἱ λιποὶ χυλοὶ ἰσχυροὶ πολυτελεῖ διαίτη τῷ ἡδονῶν περιεργον, ὅταν ἀπαιτῇ τὸ ἀλγὺν ἐξαιρεθῇ. apud Laert. lib. 10. ⁷⁰ Διαφραγῆσαι ἑδοναίαν σφύραν αἰσθημάτων. Arist. Ethic. lib. 10. cap. 1. ⁷¹ Ἐπεσθῆναι οἱ λόγοι. διὰ τὴν τῇ ἡδονῇ ἀρετῇ. Ibid. ⁷² Οὐχ ὡς οἱ ἄλλοι τῆς ἡδονῆς. ⁷³ Οὐτως ἔχειν καὶ ἀληθείαν. Ibid. ⁷⁴ Συμπροσέσθαι αἰσθημάτων τῇ ἡδονῇ. Ibid. lib. 1. cap. 12. ⁷⁵ Μὴ ἀναλίσκειν ἡμετέρας εἰς τὴν τελευτῶσαν. Laert. lib. 10. ⁷⁶ In Epist. ad Leontium meretriculam, & ad disciplina sua observantes Mithylenæ philosophos. ⁷⁷ Senec. epist. 18. ex Epicuri ad Polyenum epist. ⁷⁸ Idem ibid. ⁷⁹ Ibid.

P R Æ L O Q U I U M.

Etum autem tenuem simplicemque; qua de causa lautiori ac multiplici, perpetim usurpatae praesertim, praefendam existimet, rationes ab ipso proditas habemus. Et primo quidem loco, ⁸⁰ non ob luxum ipsum aut intemperantiam, ⁸¹ quam nec propter se fugiendam, uti ⁸² nec temperantiam propter se expetendam, definiat; sed ob molestias graves, quae inde provenire possint. Quia nimirum ex largiore ac lautiori victu jugiter habito, ingentes in re familiari excitantur tempestates, quibus, dum epulandi modus nullus adhibetur, facultates funditus exhauriuntur, & patrimonia integra, quasi ⁸³ pile in modum convoluta, ⁸⁴ ovi sorbilis instar, ita penitus deglutiuntur, ut rerum omnium egestas summa protinus consequatur. Sed nec in re familiari tantummodo tam gravia istinc emergunt, sed & in corpore ipso, ⁸⁵ quod est illis boni malique omnis, quia voluptatis & doloris, uti mox videbitur, sedes praecipua. ⁸⁶ Consequuntur enim, inquit, magni dolores eos, qui voluptatem ratione sequi nesciunt: dum ⁸⁷ quae desiderantibus alimenta erant, onera fiunt plenis; ⁸⁸ multosque morbos multa faciunt fercula; & ⁸⁹ miserabilior ex cruditatibus quam ex fame enascitur macies; ex denique crapulam ebrietatemque; sequuntur ⁹⁰ capitis vertigines, oculorum suffusiones, cerebri aestuantis verminationes, artuum resolutiones, corporis totius affectus molestissimi, ⁹¹ quos si vel praesentiscerent homines, vel praevisos haberent, negat ille apud Comicum Graecum, futurum, ut luxui vinolentique; aut toties, aut tantopere indulgerent. Adhuc prospectum hac ratione volebant, cum ipse, tum & ipsius affectus, ut ⁹² cum in ipsa securitate animus ad difficilia se praeparasset, nunquam expavescerent, quod sapius experti, prius didicerant, minusque moleste id perferrent, si necessitas incideret, cui ante assueverant. Porro ut experiundo addicerent, ⁹³ quam exiguum naturae satisfaciat, quantumque ex istis voluptatis percipi possit, ⁹⁴ ubi indigentia affectus quis sumserit ea. Denique ut ⁹⁵ ex victu lautiore voluptas plenior accresceret, cum ⁹⁶ voluptates usus rarior commendare atque ⁹⁷ intendere sit natus; frequentior autem, & continuus magis multo sensum contra obtundere atque hebetare consueverit. ac proinde assiduam escae delicatioris usurpationem sumtis quam oblectamenti amplius habere pronunciant. ⁹⁹ Actiores

¹⁰⁰ Alexis Phryge. Et in eandem mentem Clearchus Corinth. ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

atque

P R Æ L O Q U I U M.

utique ad res placitas intermissas revertimur: esuíque ¹ lenocinium est antecedens esuries, ut liberationis muneri metus. ² Cibi itaque condimentum famem Socrates dicebat, potionis sitim. quemadmodum autem ille ³ ad cœnam vespertinam famem se obsonare aiebat ambulando: Epicurus itidem ⁴ ad epulas infecuturas appetitum vehementiorem, ⁵ famem malignius extinguendo, aucupabatur, quò amplior ex lautitiis haberetur voluptas. Cæterum ad virtutem veram, laudémque justam nihil habet momenti, quicquid non honesti causâ, sed vel lubentia ampliori conciliandæ, vel molestia majori amoliendæ suscipitur.

Ità rigida, severa, tristia vidimus; fortia videamus. Fortis, inquit, est Epicurus, & fortia loquitur: ⁶ fortis, licet manuleatus; fortis, sed stolâ indutus. Ecqua re fortis? Quia non prudenter tantum, sed & fortiter agit. Etiam si enim ⁷ Voluptatem omnem in se bonum, dolorem omnem in se malum censeat; ⁸ bono tamen quandoque tanquam malo utitur, & malo vicissim tanquam bono; ⁹ prout expedire vel non expedire visum fuerit. ¹⁰ siquidem & voluptatibus quibusdam quandoque se abstinet, ob molestias, quas admissa essent paritura; ¹¹ & labores dolorésque graviores etiam ac diuturnos nonnunquam sponte lubensque sustinet, quò voluptatem inde ampliorem deinceps consequatur: (¹² istius enim consequendæ gratiâ universa & patrare & perpeti disertè proficetur) quod non prudentis duntaxat, sed & fortis est.

Verum non est illico fortis pronunciandus, quicumque asperi aut adversi quicquam subire sustinuerit. Alioqui fortes amantes cum ¹³ Nasone prædicemus, vel amantes etiam; quorum illi libidinis æstro perciti, nihil non laboriosum sustinent ultronei; illi per mentis errorem arrepti abreptique, in nihil non periculi plenum ¹⁴ citra formidinem ullam prouunt. Fortis fuerit ¹⁵ Mutium agens maleficus, qui tunicâ prasente molestâ, in focum ardentem manum ultrò immittit. Fortes fuerint, qui ¹⁶ vitæ tadio, quam vitæ genere inquietam sibi fecerint ipsi, ad mortem confugiunt; adversus quos ¹⁷ Epicurus ipse pronunciat: fortius facturi, censente Epigrammatario, si ¹⁸ refugerit ille, ¹⁹ sustinerent isti. Fortes contra, qui ²⁰ vitæ cupidine nimia, cruciatûs & tormenti nihil subire ac perpeti recusent, ¹² non tam quò vitam ulterius protollant, quàm quò mortem diutius protrahant. Fortis fuerit Mæcenas,

¹¹ Καὶ πολλὰς ἀλγυδνας ἡδονῶν κρείττες νομίζουσι ἐπειδὴν μείζων ἡδὼν ἡδονὴν παρεχόμενῃ πολλὴν χεῖρον πομείναισι τὰς ἀλγυδνας. Id. ib. ¹² Τότε γὰρ χεῖρον ἀπαιτᾷ ἀποπνοῦν. Ib. ¹³ Amor. l. 1. eleg. 9. ¹⁴ Menti lapsi, mortem non metuunt. Sen. ep. 36. ¹⁵ In matutina nuper spectatus arena Mutius, imposuit qui sua membra facit, Si patiens fortisque tibi durusque videtur, Abderitane pectora plebis habes. Martial. l. 10. ep. 25. ¹⁶ Senec. ep. 24. ¹⁷ Idem ib. ¹⁸ Nam cum dicatur, tunicâ prasente molestâ, Ure manum, plus est dicere, Non facio. Martial. ubi sup. ¹⁹ Rebus in angustis facile est contemnere vitam: Fortiter ille facit, qui miser esse potest. Id. l. 7. ep. 57. ²⁰ Οὐκ ἔστιν ἔσχατον, ὅσον μακροτέρων πινέει. Plut. de ser. num. vindict. Quid hujus vivere est? diu mori. Sen. ep. 101.

mollis

¹ Senec. de be-
nef. l. 1. c. 15.
² Cicer. d. fi-
nib. lib. 2.
³ Cicer. Tuscul.
l. 5. ὅσον συνά-
γειν πρὸς τὸ
ἀειπνοῦν. Laert.
lib. 2.
⁴ Τοῖς πολυτε-
λέσιν ἐν δια-
λημμάτων πρὸς
στερομένοις
κρείττον ἢ μά-
λλον διατίνουσι.
Epicur. apud
Laert.
⁵ Senec. epist.
18.
⁶ Idem ep. 33.
& de vit. beat.
cap. 13.
⁷ Πᾶσι ἡδονὴ
διὰ τὸ φύσει
ἔχειν οἰκίαν,
ἀγαθὸν ἢ ἀλ-
γυδῶν πάσας,
κακὴ. Epicur.
apud Laert.
lib. 10.
⁸ Χρόνιστα τὰ
ἀγαθὰ κατὰ
πῖνα καρπὸς ὡς
κακῶ τὰ δι-
κακῶ τὸ ἐμπα-
λεῖν ὡς ἀγαθὰ.
Ibid.
⁹ Τῇ συμμει-
τρήσει καὶ συμ-
φορῇ καὶ ἀ-
συμφόρῳ βλέ-
πει ταῦτα πάν-
τα κείνοντες.
¹⁰ Ἐστὶ γὰρ ὅτε
πολλὰς ἡδονὰς
ὑπερβαίνοντες,
ὅπως πλέον, ἢ
μὴ τὸ δυσχερές
ἐν τῶν ἐπι-
πορῶν χεῖρον

P R Æ L O Q U I U M.

¹ Apparet mol-
lem fuisse, non
mitem. Senec.
epist. 114.
cujus de eo-
dem videri
potest censura,
cùm ibi, tum
& epist. 19. &
epist. 92.

² Apud Sen.
epist. 101.

³ Senec. ibid.

⁴ August. in
Psalm. 34. &
epist. 167.

⁵ Καλὸν ἔχειν
δ' ἀνδρῶν ὅ-
τι ποιεῖν καὶ
μετὰ τὰ κα-
τὰ ἀνδρείαν.
Aristot. ethic.
l. 3. c. 7.

⁶ Torquat.
apud Cicer.
de finib. lib. 1.

⁷ Τὸν ἀνδρείαν
φύσει μὴ χρε-
στῆ, λογισμῶ
δ' ὅτι συμπερι-
τε. Epicur.
apud Laert.

⁸ Εὐδαιμονίαν
δὲ ὁ σοφὸς, ὅτι
αὐτὸν εὐδαιμο-
νίαν.

⁹ Idem ibid.

¹⁰ Idem, apud
Cicer. Tuscul.

lib. 2. & lib. 5.

& Senec. epist.
66.

¹¹ Μανγείαν
ἀγόντων καὶ
ματὰ τὰς ἀν-
τιμῆρας τοῦ
βίου ἐγχεσθῆναι
ταῦτα. Epicur.
epist. ad Ido-
men. Laert.

lib. 10. Cicer.

Tusc. lib. 2. &
de finib. lib. 2.

Senec. epist.
66. & 92.

¹² Ἀντιπαρεστήλητο δὲ τέτοις τοῖς κατὰ φύσιν χαῖρον, ὅτι τῇ αἰσθητικῇ ἡμῶν διαλογισμῶς
μὴ μὴν. Ibid.

¹³ Senec. ep. 9.

¹⁴ Idem de vit. beat. c. 4.

¹⁵ Idem ibid.

¹⁶ Ibid. c. 16.

¹⁷ Idem ep. 92.

mollitie infamis, si carmen illud horridum ex vero animi sensu emisit;

² Debilem facito manu,

Debilem pede, coxâ :

Tuber astrue gibberum ;

Lubricos quate dentes.

Vita si superest, bene est :

Hanc mihi, vel acutam

Subde, sustineo, crucem.

³ Suffigas, inquit, licet, & acutam sessuro crucem subdas. est tanti vulnus
suum premere, & patibulo pendere districtum, dum differat id, quod est in
malis optimum, supplicii finem. Fortis demum fuerit, quicumque dura
pertulerit, quò vel naturæ necessitatibus urgentibus satsdet, vel af-
fectui vitioso alicui gratum faciat. ⁴ Causa, aiunt, non pœna, martyrem
facit. nec fortem arguunt perpeffiones ipsæ, sed perpetiendi rationes.
Ille duntaxat fortis jure censetur, ⁵ qui honesti causâ istiusmodi stre-
nuè pertulerit. Nunquam autem honesti causâ quicquam perpeti su-
stinuerit, cui honestum ipsum voluptate semotâ, vel pro nihilo, vel pro
re nihili habetur, utpote quod ⁶ umbram nescio quam meram reputat,
cui solidi nihil subfit ; quique ⁷ fortitudinem ex rei natura nullam esse
existimat, nisi quòd utilitatis ratione dura tolerantur.

Sed fortia tamen Epicurus loquitur, extantque hujus revera quæ-
dam vaniloquæ magis quàm magnanimæ voces. Sapientem utiq; suum
affirmat, ⁸ etiamsi torqueatur beatum fore ; imò, ⁹ si in Phalaridis tauro
peruratur, exclamaturum, Quàm suave, quàm dulce hoc est : quàm hoc non
curo ? Se verò decumbentem spiritumq; extremum trahentem, ¹⁰ su-
preum eundem & beatissimum vitæ diem agere profitetur, ¹¹ cùm tanti
vesicæ viscerumque morbi cruciatusque adessent ut nihil ad eorum mag-
nitudinem posset accedere. ¹² compensatam enim cum summis torminibus
letitiam, quam ex inventorum suorum memoria capiebat.

Cæterum, ¹³ non quid dicat quis, sed quid sentiat, refert. Et ista qui-
dem is dicere poterat, cui ¹⁴ unum bonum honestum, unum malum tur-
pitudine ; cui ¹⁵ nihil bonum malumque sit, nisi bonus malisque animus ; cui
¹⁶ virtus sola ad vitam beatam sufficit, & ¹⁷ ipsa per se satis est ; cui per
cruciatus quoscunq; , quantoscunq; ¹⁸ de sorte beata nihil defringitur,
nihil decedit, nihil deperit ; cùm virtus, nec ¹⁹ ad rotam unâ ascendere,
nec ad equleum unâ descendere, defugiat ; nec ad ²⁰ tunicam incendia-
lem admotam, aut indutam etiam deferat, sed in ea comes individua

adhæreat

PRÆLOQUIUM.

adhæreat, & ¹ per ignes illos ipsos, qui corporis membra depascunt & absumunt, colluceat. his principiis imbutum istiusmodi proloqui fas est, quum decretis dicta sint consentanea, nec à dogmate sermo dissentiat. Ecquis verò est adeò aut mentis impos, aut sensus communis expers, qui hæc ex animi sententiâ protulisse, aut proferre potuisse credat eum, qui ² Voluptatem statuit esse summum bonum, dolorem & cruciatum summum malum, ³ omnesque, etiam animi voluptates & dolores, ad corporis voluptates & dolores pertinere contendit; qui negat ⁴ gaudere quenquam nisi propter corpus, aut ⁵ animi gaudium esse ullum, nisi quod à corpore oriatur, & ad corpus referatur; qui denique diserte proficitur, ⁶ nec intelligere quidem se posse, ubi sit, aut quid sit ullum bonum, præter illud, quod sensibus corporeis, ex cibis potioneque, formarum aspectu, aurium delectatione, & obscenâ voluptate percipiatur.

⁷ Non est, inquit poeta, beatus, esse se qui non putat. astipulatur Epicurus; nec, qui non beatum se putat, dixisse contentus, ⁸ qui non beatissimum se judicat, dixit. Quî autem, non jam, beatum, dico, putare, sed beatissimum etiam judicare se poterat, cum non in summo tantum malo, sed in summi mali gradu supremo, quo altiore aut intensiorem dari posse negat, versatum se proficitur?

Sed diutius in hara hac, non quidem purganda, sed lustranda hæsimus. ab ea ad porticum, auræ liberiori ac salubriori captandæ, & contrâ, quàm de se olim ⁹ Cynicus Lacedæmone Athenas proficiscens, ἐκ τῶν γυναικωνίτιδ' εἰς ἀνδρῶν τιτίν, à feminis ad ¹⁰ viros, à mulierculis ad ¹¹ mares, transeamus.

Apud Stoicos ergò omnia, à veris saltem Epicureis illis, diversa; imò eis adversa planè.

Numen isti cælestē ¹² rerum humanarum curam gerere; nec universi tantummodo, sed hominum etiam singulorum, & rerum quoque singularum; rebus humanis præsto esse, ¹³ generique humano, non ad bona verè sic dicta duntaxat, sed & ad vitæ hujus commoda & adminicula suppetias ferre. Deum itaque ante omnia ¹⁴ colendum, ¹⁵ ad omnia invocandum, ¹⁶ per omnia cogitandum, in omnibus ¹⁷ agnoscendum, & ¹⁸ comprobandum,

utilis sapientia. Idem ad Helv. cap. 12.

quantum inter feminas & mares. Idem de constant. cap. 1.

& cap. 16. Marc. lib. 2. § 11. & lib. 6. § 43.

ἀλλο, ἢ θεὸς ὡς οὐρανὸν καὶ ἐρημίαν, ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν. Marc. lib. 5. § 33.

θεὸς ἐπιμελῆς. Idem l. 6. § 23. καὶ πᾶν καὶ τὸ μικρότατον ἔχει ποίειν. Idem lib. 3. § 13.

ἐπὶ πλεονεξίᾳ μεταβαίνειν οὐδ' ἀνὴρ θεῷ. Idem lib. 6. § 7.

θεὸς οὐκ ἀποφραγμένος εὐφροσύνης, ἔτε ἐμπλήν. Idem lib. 3. § 13.

ἀνέμους διανέμει καὶ ἀποπελάσσει. Idem l. 6. § 16.

Εἰς τοὺς ἀνδρῶν οὐρανὸν ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν ἀποφραγμένος. Epictet. lib. 2. cap. 16.

¹² Tantum inter Stoicos & ceteros sapientiam profectos interesse,

¹³ Epictet. dissert. lib. 1. cap. 12. & cap. 14.

¹⁴ Marc. lib. 1. § 17. & lib. 9. § 27. & § 40.

¹⁵ Ἐφ' ἅπασιν θεῷ.

¹⁶ Ὅτι καὶ ἀνδρῶν οὐρανὸν καὶ ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν ἀποφραγμένος ἐπαινεύεται.

¹⁷ τοῖς θεοῖς ἀσφαμένον ἐπαινεύεται.

¹⁸ Εἰς τοὺς ἀνδρῶν οὐρανὸν ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν ἀποφραγμένος.

Senec. de be-
nef. l. 6. c. 4.
Epicur. dog-
ma apud
Laert. lib. 10.
& Cicer. de
finib. l. 1. & 2.
Cicer. de fin.
l. 2.
Torquat. ib.
l. 1.
Ibid. lib. 1.
& 2.
Ὁ δὲ θεὸς ἡγε-
μὼν τῶν οὐρα-
νίων, ἀ-
ποφραγμένος τῶν
ἀνδρῶν οὐρα-
νίου, τὰς δι'
ἀποφραγμάτων, καὶ
τὰς δι' ἀποφρα-
γμάτων, καὶ τὰς
δι' ἀποφραγμάτων.
Epicur. lib. de
finib. apud
Laert. lib. 10.
& Cicer. de
finib. l. 2. &
Tuscul. l. 3.
Poeta nescio
quis, apud
Senec. epist. 9.
Epicur. ibid.
En τῶν ἀν-
δρῶν οὐρανὸν
ἐπαινεύεται.
Diogen.
Laert. lib. 6.
Havpαδε-
σθαι ἀρετῆς
Στωικῆς. Laert.
lib. 6. in An-
tisthen. Stoici
virilem ingressi
viam. Sen. de
constant. sap.
cap. 1. Stoi-
corum rigida &

P R Æ L O Q U I U M.

Ποτε ὅ ἐγὼ ¹ de omnibus laudandum & celebrandum; ² huic uni in omni negotio
 ἡμᾶς λαόν, νυν
 δὲ ἐκ τῶν ῥα-
 ες τῶν θεῶν. Id.
 lib. 4. cap. 4.
 Ἐφ' ἐκείνῳ ᾧ
 ἐν κόσμῳ γινώ-
 σκων, ῥαδόν
 ὄντων ἐκωμῶσαι
 τῶν ὁρίωνται,
 εἰν δὲ τοῖς ἐχθρῶν
 δυνάμειν τε συ-
 νορατικῶν ᾧ
 μηχανότων, καὶ τὸ
 εὐχέλαιον. Id.
 lib. 1. cap. 6. &
 apud Strob.
 tom. 1. l. 1. c. 4.
 ex quo emacu-
 landi codices.
 Epicteti. Idem
 lib. ejusd. c. 16.
 post recensita
 varia provi-
 dentia divine
 apotelefmata. Ταῦτα, inquit, τίς ἐξαρκεῖ λόγῳ δεικνύων αὐτὰ ἐπαυεῖν, ἢ ὁρᾷσθαι; οἱ γὰρ νῦν εἰρημῶν, ἄλλο τι
 εἶδει ἡμᾶς ποιεῖν καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ, ἢ ὑπαίτιον τὸ ὄναι, καὶ εὐρημαῖν, καὶ ἐπεξέρχασθαι τὰς χάσεις; καὶ εἶδει καὶ οὐκ ἀπο-
 τας, καὶ ἀρεῖας, καὶ ἐδίωνας, ἄδειν τὸν ὕμνον τὸν εἰς τὸν θεόν; Μέγας ὁ θεός, ὅτι ἡμῶν παρέχει ὄργανα ταῦτα, δι-
 ὧν τῶν γῶν ἐργασάμεθα. Μέγας ὁ θεός, ὅτι χεῖρας δίδωκεν, ὅτι κοιλίαν, ὅτι αὐτῶν λαλῶντος,
 ὅτι καὶ διδόντας ἀναπνεῖν. ταῦτα ἐφ' ἐκείνῳ εὐρημαῖν εἶδει καὶ τὸν μέγιστον καὶ δευτέρωτον τὸν ὕμνον ἐρυμαῖν ὅτι τῶν
 δυνάμειν εἶδεν τῶν παρεκωμῶν τῶν τῶν, καὶ ὁδὸν ῥησικλῶν. Et quæ sequuntur his gemina, homine Chri-
 stiano quovis non indigna; Christum modò donatum nobis adjecisset. Ἐγὼ ἔχω πνεῦμα ὑποταχῆσαι, πνεῦμα
 πεισισθῆναι, τῶν θεῶν, Epictet. differt. l. 4. c. 12. Ἐκὼν σταυρὸν τῇ κλαυθῇ συνεισέδωκεν, παρέχων συνῆσθαι,
 οἷσιν ποτε πεισισθῆναι βούλεται. Marc. l. 4. c. 33. Ἀρεσκόμεθα τοῖς ἐκ τοῦ ὅλων ἀποτακτικαῖς. Idem
 ibid. § 25. ἀσπαζόμεθα ὅτι ὅλης τῆς ἡμετέρας τὰ συμβαίνοντα πάντα. Idem l. 3. § 4. Ἀπὸ τῶν μηδὲν ἄλλο δίδει,
 ἢ ὁ ὁ θεός δίδει. Epictet. l. 2. c. 17. Περὶ τὰς ἀρετὰς καὶ τῶν ὁρίων τῶν θεῶν ὁ ἐκείνῳ δίδει, καὶ γὰρ δίδει
 ὁ ἐκείνῳ ὁ δίδει, καὶ γὰρ ὁ δίδει. Idem l. 3. c. 26. & l. 4. c. 7. Ὁ ἐκείνῳ γὰρ ἡμετέρας, ὁ ὁ θεός δίδει, ἢ ὁ
 ἐγὼ. Idem ibid. Ὁ μόνον φιλεῖν τὸ εἶναι τὸ συμβαίνον καὶ ἀποτακτικῶν πᾶσι γὰρ ἀρμόδιον τῶν; Marc. l. 7. § 57.
 Συμφέρει ἐκείνῳ, ὁ φέρει ἐκείνῳ ἢ τῶν ὁρίων φύσις. Idem l. 10. § 10. 7 Καὶ τότε συμφέρει, ὅτε ἐκείνῳ φέρει.
 Ibid. Τῶν θεῶν ἐπὶ τὸν ὅλον ἀφελῶς παρέχειν. Marc. l. 12. § 27. & 31. Περὶ τῶν ἀρετῶν δίδει καὶ ἀποτακτικῶν.
 ἐκείνῳ, σιωπῶν, συνορέγομαι ἀπὸ τῶν συνδέων. Epictet. l. 4. c. 7. Cleanthis votum, huic toties repetitum;
 Ench. c. 52. differt. l. 2. c. 17. & c. 23. l. 3. c. 22. & l. 4. c. 4. 9 Optimum est Deum, à quo omnia prove-
 niunt, sine murmuratione sequi. malus miles est, qui Imperatorem gemens sequitur. Senec. epist. 107. 10 Ἦν
 ἂν χεῖρας καὶ τὰς ἐν ἐξουσίᾳ, μνηστικῶς ἀποτακτικῶν πρὸς τῶν τῶν ἐκτακτικῶν. Epictet. lib. 3. cap. 24.
 post Socrat. in Platon. apolog. 11 Ἰδὼν τὸν ἀνθρώπου ἀπὸ χεῖρας οἰκῶν πρὸ ἀνθρώπου. Mor. lib. 7. § 12.
 Καὶ εὐνοεῖν αὐτοῖς, ὡς φύσει φίλοις. Idem lib. 7. § 29. 12 Καὶ κηδεσθαι αὐτοῖς. Id. lib. 9. § 18. 13 Καὶ
 ἀνέχεσθαι αὐτοῖς. Idem lib. 5. § 33. 14 Καὶ ἀπέρχεσθαι αὐτοῖς. Idem ibid. 15 Ὁ ἀδελφὸν ἀσπείρει. Id.
 lib. 9. § 1. 16 Καὶ εὐνοεῖν. Idem lib. 5. § 33. 17 Κατεσπείρας τὰ λογικὰ ἀλλήλων ἔνεκεν τὸ μὴ
 εἶναι πρὸς γένετον ἐν τῇ τῇ ἀνθρώπου φύσει τὸ κοινονικὸν εἶναι. Idem lib. 7. § 55. 18 Ἀρκεῖται ἡ φύσις κοινῇ,
 τὰς ὁρμὰς ἐπὶ τὰ κοινονικὰ ἔργα μόνον ἀπαιτῶνται. Idem lib. 8. § 5. 19 Παντοῦ κηδεσθαι. Idem lib. 3.
 § 4. 20 Ἀρκεῖται πρὸς τὰς κοινονικὰς. Idem lib. 9. § 6. Ἐαυτὸς ἀρκεῖται διανοητικῶν ἐν τῇ. Id.
 lib. 7. § 28. 21 Οὐδὲ οἷον ὁ πεπνυμένος. Idem lib. 5. § 6. dedisse dum daret, oblivis. Senec. de benef.
 lib. 2. c. 6. 22 Οὐ δίδωμι ἀνθρώπου μαρτυρῶ. Marc. l. 3. § 5. In omibus factis re, non teste, moveri.
 Cicer. de fin. l. 2. 23 Μισθὸς γὰρ ἀνθρώπων τῆς ἀνθρώπων φιλείας, κατ' ἐπίταξιν. Plut. de amor. prol. 24 Κατα-
 ληπτικῶς δίδωμι, ὥστε ὅτι αὐτοῖς τῆς ἀρετῆς, εὐδὸς ἀπαιτῶνται πάντα τὸν χερσὶν. Marc. l. 9. fin. 25 Ἐνὶ
 πρὸς καὶ ἀποτακτικῶν, τῶν γὰρ ἀρετῶν κοινονικῶν μεταβαίνειν ὅτι ἀρετῶν κοινονικῶν. Id. l. 6. § 7. & l. 5. § 6.

fructus

PRÆLOQUIUM.

¹ nec unquam benefaciendo defetisci; ² sed vitæ telam, tanquam vivendi fructus hic sit, benefactis sibi invicem continenter annexis ita totam pertexere, ³ ut nusquam interveniat ⁴ hiatus ullus vel minimus; ⁵ beneficii loco, quod benefecerit habentem; ⁶ sibiq; profuisse existimantem, si alii eniquam usui esse potuerit; ⁷ nec extra se proinde quicquam vel laudis humane vel lucelli, aut aucupantem aut expetentem. Adhæc ⁸ nihil mentis cultu antiquius, ⁹ nihil honesti studio potius aut pretiosius habere: ¹⁰ ab eo denique, quod officii sui esse nōrit, ¹¹ nullā vel vitæ, nedum aliūs rei cuiuspiam, cupidine abducendum, nullā mortis, cruciatūsve ullius, nedum damni aut detrimenti, formidine abigendum, se permittere.

Hæc Stoicorum sunt decreta & præcepta, & ipsorum principiis quidem planè congruentia, sancta, recta, severa, fortia; pietatem, caritatem, humanitatem, magnanimitatem spirantia: quibus priora illa, quæ sunt saltem verè Epicurea, nihil sapiunt, nihil sonant minùs.

Sed adversus Stoici nominis professores objiciuntur, raritas, hypocrisis, defectio, defectus. de singulis videbitur.

Ac primo quidem loco raritas sub animadversionem venit. Pauciores utiq; omni ævo reperiri, qui disciplinam hanc sunt amplexati, quàm qui ad sectas alias sese applicuerint. Et hæc revera in parte triumphant splendide, atq; efferunt sese Epicurei, qui ¹² Epicurum tot amicos & sectatores nactum gloriantur, ut nec urbes integra eos capere possent. agnoscitq; qui in Torquato Epicurum oppugnat Cicero, ¹³ populum, qui vim maximam, autoritatem minimam habet, cum Epicuro facere.

Nec reverà quicquam istic mirandum occurrit. Notum est Stratonis Physici illud, ¹⁴ Plures esse qui lavari, quàm qui ungi velint. hoc est, ad thermas plures itare quàm ad palæstras. ¹⁵ Semita utique arctiori atque asperiori pauciores insistant; latiore & leviori confertim inceditur. ¹⁶ Multitudo numerum habet; pondus non habet. Calculi ubiq; numerosiores sunt quàm gemmule. Diverbium vetus est, ¹⁷ Plures mali. ¹⁸ Turba pessimi indicium est. ¹⁹ eximia, raritate commendat natura. ²⁰ nec unquam

¹ Καὶ μὴ ἰσχυρὸν. Id. l. 7. § 74.

² Τὸ ζῆν ὑπολαβὴν, συνάψοντα ἄλλοις ἄλλω ἀγαθόν. Marc. l. 12. § 29.

³ Ὡς μᾶτε τὸ βραχυτάτον διάστημα ὑπολαμβάνεται. Id. ib.

⁴ Ἡπὶ τῷ ὁρῶντι ἐστὶν οὐ μὴ ἔχει τὴν ἀνατολὴν, εἴτε πρὸς τὴν ἄρῃ, εἴτε πρὸς τὴν δύσιν, ὅτι τὸ κοινὸν τὴν τέλῃ, ὡς τὴν διαστάσιν τὸν βίον. Id. l. 9. § 23.

⁵ Ἀνθρώπων ἐυεργητικὸς πεφυκὸς ὁ πότος πὲρ ἐυεργητικόν, ἢ ἄλλως εἰς τὰ μέγα σωεργητικὸν περὶ τὴν πεποιήκα ὡς ὁ καὶ πεποιήσας, καὶ ἔχει τὸ ἐκαστὸν. Id. l. 9. fin.

⁶ Ὁ φελοῦς, ἐν ᾧ ὁ φελοῦς. Ibid. § 74.

⁷ Ὅταν οὐ εὖ πεποιηκὸς ᾖ, καὶ ἄλλῃ εὖ πεποιηκὸς, πῶς ἐπὶ ζητῆς τείνον, ὡς οἱ μωροὶ.

τὸ καὶ δόξαι εὖ πεποιηκέναι, ἢ τὸ ἀμειβῆναι τυχόν; Ibid.

⁸ Τὸ ἐν σοὶ κερήσων πῦλιν, τὸ πῦρ ἄλλοις κερήσων, καὶ ὅς ἐστιν ὁ σὸς βίος διοικεῖται. Idem lib. 5. § 21.

⁹ Περὶ τούτων μόνον εἶναι ἀρετῆς, καὶ τῶν γνησίων διαπραγμάδων. Idem l. 2. § 13.

¹⁰ Μηδὲν χρηστὸν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ βίῳ δικαιοσύνης, ἀληθείας, σωφροσύνης, ἀνδρείας, &c. τούτων πάντα πάντα μικρότερα καὶ ἐυτελέστερα. Idem l. 5. § 21.

¹¹ Τί τιμὸν κατελείπεται; τὸ καὶ τὴν ἰδίαν καὶ ἀσκήσιν κινεῖται καὶ ἰσχύει. Idem lib. 6. § 16.

¹² Ὅτι ἐν τῷ εὐανθεῖ. Idem lib. 7. § 15.

¹³ Μνημονεύσας, ὅτι ἀγαθόν σε εἶναι δεῖ, καὶ τί τῷ ἀνθρώπῳ φύσις ἀπαιτεῖ, πρὸς τὸ ἀμειβασθῆναι. Idem l. 8. § 4.

¹⁴ Μηδὲ κίνδυνον ἀπολογίζεσθαι ἢ ζῆν ἢ περὶ τῶν ἀνδρῶν, ὅτι πῶς καὶ μικρὸν ὀφείλῃ, ἀλλ' ἐκείνο μόνον σκοπεῖν, πότερον δίκαιον ἢ ἀδίκον περὶ τὴν καὶ ἀνδρῶν ἀγαθὸν ἔργον, ἢ κακόν. Idem ex Plat. apol. l. 7. § 44.

¹⁵ Φίλοι ποσῶν, τὸ πᾶντος ὡς καὶ ἀνὴρ πόλεον ὅλας μετρίως. Laert. l. 10.

¹⁶ Πλείους εἶναι τοῦ λευκοῦ ἢ τοῦ αἰκίνοιο βυλῶν. Matt. 7. 13, 14.

¹⁷ Multi sunt, & quis numeret? stateram profer, appende: vide contra pauca grana quantam paleam leves. Aug. in Psal. 39.

P R Æ L O Q U I U M.

¹ Ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος cum rebus humanis tam feliciter est actum, ut meliora pluribus placerent.

Verum sicut in disciplinam hanc se pauciores dedere; ita ab eadem hac ad alias, Epicuream praesertim, complures desciverunt, cum ab aliis ad hanc rari deprehendantur transisse.

² Varro de re rustic. l. 2. c. 7. Nec hoc certè quam illud mirum magis. Celebre satis est Arce-

lai illud, qui percunctanti, cur à sectis aliis ad Epicureos tam fre-

quentes deficerent, non contrà vicissim ab his ad illos, respondit,

Quia ¹ è viris Galli fiunt, non autem è Gallis viri. Gallorum nomine non

gentem aliquam, sed Cybeles mystas, qui testâ Samiâ resecti, virili-

tatem exuebant, volens intelligi. nos nostris familiari magis dicterio

diceremus, Quia ² è gallis capi fiunt, non è capis vicissim galli. Nec gna-

rum minùs, quod Calistoni meretriculæ Socrates, glorianti Philoso-

pho praeferebam se, ipsum enim suorum neminem ad se pellicere

posse, cum ipsa illius sectatores plerosq; ad se, si id vellet, traducere

valeret; ³ Probabile admodum esse quod dicat: ipsam enim ad declivia ho-

mines deorsum propellere, cum ipse contrà ad ardua sursum impellat. Ad

voluptatem utique proclivis est via; ad virtutem ⁴ acclivis semita.

cum autem ingenium humanum ex vitio innato sit sponte suâ propen-

sus ac ⁵ proclive à labore ad libidinem, ecquid mirum complures, iti-

neris tædio devictos, hac desertâ, ad illam transcurrere.

Sed ex eis etiam qui in disciplinæ hujus professione perstiterunt,

extitisse haud paucos, qui à dogmate, quod mordicè tamen tenē-

bant, & enixè interim tuebantur, vitæ rationem diversam & averfam

planè instituerint; titulo habitûq; duntaxat speciem Stoicam præfe-

rentes, cum ex studio vitæq; instituto Epicurei, aut aliud quid po-

tiùs quàm Stoici jure censerentur, adversus Stoicos, post ⁶ Lucianum,

qui hoc nomine sectam hanc passim infectatur, ab aliis pariter intor-

quetur.

Nec est scil. hæc nova nuperve nata, sed antiqua querimonia, in

secta unaquaq; repertos, ⁷ citharis, ⁸ lyris, ⁹ tubis, lituis compares, quæ

eorum utique, quæ aliis modulantur, canunt, crepant, personant, ¹⁰ nihil

quicquam audiunt, percipiuntve ipse. Et in aliis sectis, non Stoicâ solâ,

¹¹ compertum est deprehensos, quod ex Pacuvio Macedo, homines ig-

navâ operâ, & philosophâ sententiâ; sive, quod ex Epicteto Favorinus,

¹² Verbis tenuis Philosophos, factis procul. Quin & inter nominis Chri-

stiani professores, quod Scriptores quoque sacros & confessos & con-

¹ Ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ γὰρ ἄνθρωπος

vima

PRÆLOQUIUM.

vim virtutemque abnuerent, qui¹ gratiam divinam in lasciviam verte-
rent; qui² libertatem Christianam nequitia improbitatisque velamentum
facerent; ³ libertatemque aliis pollicerentur, cum in corruptela servitio
agerent ipsi. nec ex horum tamen moribus de religione Christiana
sententiam ferre, æquum fuerit, quum politiæ Christianæ isti, nec
viva, nec vera, nedum sana, aut integra membra jure censeantur,
sed φύματα potius mera ⁴ & ἀποσμήματα, ut cum Marco nostro loquar,
five ⁵ vomica & carcinomata, ut de suis Augustus. Haud est incele-
bre Cratetis illud, ⁶ In malo Punico etiam probo, granum putre aliquod;
Varronis itidem, ⁷ Nec in segete bona nullum spicum nequam reperiri.
In agro Dominico quoque ⁸ zizania sterilesque non succrescunt tan-
tummodo, sed ⁹ dominantur etiam aliquando avenæ: ex quibus ta-
men de segete tota judicari iniquissimum fuerit.

¹ Τὸν τὸν δὲ
² καὶ ἐν ὡρίαν-
δῶν οἱ ἀσὶν-
γενας. Jud. ep.
³ v. 4.
⁴ Ἐπιγλυμ-
μα ἔχοντες τῆς
κακίας ἐλάδου-
ειας. Pet. ep. i.
c. 2. v. 16.
⁵ Ἐλάδου
ἄλλοις ἐπαγ-
καλόντων, αὐ-
τοὶ δὲ οὐκ ὄντες
καὶ οὐκ ὄντες. Idem
ep. 2. c. 2. v. 19.
⁶ Marc. l. 2.
⁷ § 16.
Idem lib. 4.
⁸ § 28.
⁹ Sueton. l. 2.
c. 85.
¹⁰ Ἐν ποίᾳ καὶ
καλῇ συνουσίᾳ
πᾶν λόγον.
Laert. l. 6.
¹¹ Varro Leg.
Mæn. apud
Nonium, in
Spicum.
¹² Ζιζάνια.
Matth. 13. 25.
27. de qua vo-
ce alibi dixi-
mus.
¹³ De seculo
suo, Salvia-
de Dei gubern.
l. 3.
Præter paucissi-
mos quosdam,
qui mala fu-
gunt, quid est
aliud penè om-
nis cætus Chri-
stianorum,
quàm sentina
vitiorum?
¹⁴ Οἱ δὲ οὐκ ὄντες
ἐν τοῖς ἔθνεσιν,
Paul. ad Gal.
c. 2. v. 9.

Quod denique præscribitur, insigniores etiam plerosque non per
omnia decretis præceptisque suis consentanea præstitisse, sed à
norma regulæque, quam fixerant ipsi, in nonnullis declinasse.

Ecquem, quæso, mihi dabis, ex eis etiam qui sunt γῆστοι Χριστιανοί,
qui ab ea, quam profitetur, vitæ instituendæ ratione non quandoq;
declinet. Ex eis inter hos fuerat, ¹⁰ qui columnæ & existimabantur &
revera existebant, cujus ingenua vox illa, ¹¹ In multis offendimus om-
nes; siue impingimus universi. ad quæ verba ¹² Beda noster, Non, Offen-
diris, dixit; sed, Offendimus, inquit; & In multis præmisit; Omnes,
subjunxit. Ex eisdem & qui illud, ¹³ Si dixerimus, quod peccatum non
habemus, decipimus nos, (dum ¹⁴ peccantium utique numero excipimus)
nec penes nos est veritas. ¹⁵ Nec, habuimus, (inquit Augustinus) Sed,
habemus, dixit; ne de vita præterita, (quæ per ignorantiam variâsque
indè enatas cupiditates tota exacta est) dictum quis suspicetur. Ex apo-
stolis ipsis, qui Christum proximè accesserant, quique lateri ejusdem
comites individui adhæserant, ut reliquos mittam, nec de proditore
quicquam dicam, ¹⁶ primi & ¹⁷ novissimi, agmen qui ducit, & qui clau-
dit, utriusque etiam firmati jam, ¹⁸ nævi aliqui in tabulis sacris pro-
diti extant: ut apud exteros quosvis disciplinæ etiam severissimæ pro-
fessores, sectæque exactissimæ sectatores, à dogmate aliena nonnun-
quam deprehendi, minùs mirum videri debeat. Oraculi vicem meri-
tò sibi vendicat Æschyli illud,

¹⁹ Ἀμαρτάνει καὶ ἐν σοφίᾳ σοφά περ.
Sapiente qui plus sapiat, est cum labitur.

¹¹ Πολλὰ πᾶσι μὲν ἄνθρωποις. Jacob. 3. 1. ¹² Beda in Jac. epist. ¹³ Ἐν ἀποστόλῳ, ἐν ἀμαρτάνῃ καὶ ἐν ἐλπίδι, ἰαυ-
τὸς πλανώμενος. Joan. ep. 1. c. 1. v. 8. ¹⁴ De Phariseo Luc. 18. 15. Bern. de grad. humil. & superb. Dum
in se singulariter exultat, aliis arroganter insultat, & se solum decipit, quem solum excipit, dum alios damnat.
¹⁵ Aug. in 1 Joan. ¹⁶ Matt. 10. 2. ¹⁷ 1 Cor. 4. 9. & 15. 8, 9. ¹⁸ Gal. 2. 11. Act. 15. 39. ¹⁹ Stob. tom. 2. 1st. 3.
b 2
Stoici

PRÆLOQUIUM.

¹ Non dicebant, quemadmodum ipsi viverent, sed quemadmodum vivendum esset. Sen. de vit. beat. c. 18. Stoici certè præceptis decretisque suis, ¹ non tam quid ipsi valerent, aut assecuti jam essent, quàm ad quid contenderent, modisque omnibus elaborandum atq; enitendum censerent, designatum volebant. quod & idem de se ² Apostolus liberè ingenuèque profitetur.

Veruntamen ex eis qui sectæ hujus in disciplinam seriò sedulòq; sese dederunt, per singulas quasq; fere ætates reperti sunt, qui fide dignorum Scriptorum suffragiis consensu confono attestantibus, ità dogmata sua factis consentaneis consignata, decretaq; vitæ institutio æquabili fere comprobata exhibuerint, ut nominis etiam Christiani professoribus plerisque pudorem incutere, ruborem suffundere meritò queat. In his fuere; post Zenonem, cui testimonium dat insignè Atheniensium psephisima, quo ³ virtutis ac temperantia nomine, eò quòd ⁴ vitâ suâ eis quæ differebat congruente cunctis in exemplum exposita, ad optima quæq; quosq; incitaret, ⁵ imagine erèâ, coronâ aureâ donandum, ⁶ sepulcrum sumptu publico extruendum, ⁷ pilasque duas, quarum utriq; testimonium istud incideretur, erigendas, decernitur: post hunc, inquam, aliòsque qui in Schola hac eidem successerant, emicuère viri magni, disciplinâ istâ imbuti, virtutis masculæ imagines vivæ vivacèsq; conditionis eminentioris ratione, Scriptorum nobilium calamis celebrati, (ut Philosophiam disertè professos præteream) Cato Uticensis, Thræseas Pætus, Helvidius Priscus, & Marcus cum primis Antoninus, qui ista commentandi occasionem nobis præbuit.

Verùm à disciplina ipsa, ad eos, qui eam scriptis suis illustrârunt, hos præsertim quos reliquos habemus, transeamus. Ex eis præcipui fuerant Zeno & Chrysippus: quòrum alter Stoam primus condidit; unde & Straboni, ⁸ ὁ τῆς Στωικῆς αἰρέσεως ἀρχηγῆτος & Galeno, ⁹ ὁ πατὴρ αἰτίας τῆς τῆς Στωικῆς αἰρέσεως secta Stoice totius princeps paterque; & Balbo apud Ciceronem, ¹⁰ Stoicorum pater, dicitur. alter eandem adeò strenuè felicitèrque ¹¹ suffulsi, ut de eo dictum fuerit.

¹² Εἰ μὴ γὰρ ὦ Χρύσιππος, ἔκ ἦεν Στόα. Chrysippus nî fuisset, nec Stoa foret.

Et complura quidem uterque reliquit scripta: alter iste ¹³ usque ad septingenta quinque συγγράμματα, sive ¹⁴ opuscula: cùm ¹⁵ Epicuri πολυσεφιδῶ æmularetur, ¹⁶ quem tamen assecutum negant; cùm ¹⁷ ad volumina ter centena usq; iste pertigerit, quorum quodlibet utiq; συγγράμματα complura complectebatur: alioqui Chrysippum πολυσεφία non æquasset, nedum Scriptorum numerositate antecessisset. Cæ-

¹⁸ Ità malim vertere, eo sensu, quo post mortem opera, non opuscula pensanda, dixit Sidonius l. 8. ep. 4. quàm cum Lipsio, volumina. ¹⁹ Ex Carneade, Laert. l. 10. ²⁰ Πάσης καλλόμην πῶς βιβλίον. de Epic. Laert. ²¹ Κύλινδρον γὰρ οὗς τετακτοὺς εἶσι. Laert. ib. ²² Κύλινδρος volumina, quæ cylindri figuram convoluta referebant. vocabulum notione eà vix alibi repertum. terum

etrum par scripta utriusq; fatum sunt experta. nec Zenonis siquidem, nec Chrysippi, quin nec seculi prisci illius è Stoa cujusquam scriptum ullum integrum ad tempora nostra perennavit. Superfunt fragmenta duntaxat, ἀποσπασμὰ, apud Plutarchum, ¹ qui passim exagitat; Galenum, ² qui plerumq; oppugnat; Laertium, ³ qui simpliciter recitat; Ciceronem, ⁴ qui in partem utramque disceptrat. Ceterioris ævi superant ex eis qui disciplinam hanc sunt affectati, quorum dissertationes commentationesque ad manus nostras pervenerunt, Seneca, Epictetus, & Marcus noster iste.

Ætatis ratione Senecæ locum primum tribuo: quem dignitate tamen æstimationeq; verâ è duobus illis alterutri posthabendum existimem. ⁵ Habet ille revera multa eximia, utilia, fortia, sublimia; & arguta, subtiliaque complura; estque dignus admodum, qui non ab humanioris literaturæ tantum, sed à Theologiæ etiam studiosis, sedulò quidem, sed judicio atque examine justo adhibito, legatur. Verum non est unius ejusdemque ubiq; coloris; nec per omnia constat sibi. Neque verò vitam attingo; quam Cassius tamen arrodit, ⁶ *tanquam à dogmate preceptionibusque quam maximè dissentaneam*: de scriptis ago. In his, ⁷ quàm fœdè Claudio, dum apud superos, ex mente etiam Neronianâ, ⁸ *morabatur*; nec huic duntaxat, sed & in gratiam illius, ejusdem mancipio, ⁹ *licentiæ intolerande mastigie*, Polybio, adulatur? quem tamen è vivis exemptum, ¹⁰ dictione Satyricâ & sarcasticâ, vernilitatis prægnate, acerbissimè proscidit, & publicè subsannandum propinavit. De animæ corpore excedentis statu, quàm repugnantia statuit? dum τῇ ὑποστάσι διδύων, nunc ¹¹ in sedes cœlestes integram subvehit, nunc ¹² in flatum halitumve merum dispergit, tædæque instar, materiâ, quâ alebatur, absumptâ, deficientis prorsus extinguit. Epicurum est ubi accusat, increpat, depri- mit, damnat, ut ¹³ *degeneris & humillima mentis, apud quem voluptas imperat hominem*, ¹⁴ *voluptatis Magistrum* ipsum, scholam, ¹⁵ *voluptatis officinam*, nuncupat. Est contrâ, ubi (quo Lucilio suo forsitan-hujus asseclæ, quem ¹⁶ *Virorum optimi* titulo subinde cohonestat, gratum faciat) eundem non excusat tantum, ut qui ¹⁷ *immeritus male audiat & infamis sit*; sed comprobatur etiam & collaudat, ut qui ¹⁸ *sancta & recta præcipiat, & si propius accesseris, tristitia*. Deniq; quod in ¹⁹ Chry-

¹ In Stoic. repugnant. de commun. notitiis, & de paradox.

² In libris de dogmat. Hippocrat. & Platon.

³ Lib. 7. in Zenon. & Chrysip.

⁴ In academ. Tuscul. de finib. & de nat. Deor.

⁵ Multa in eo clareque sententia; multa etiam morum

gratiâ legenda. multa in eo probanda, multa etiam admiranda sunt; eligere modò curæ sit.

Fabius instit. l. 10. c. 1.

⁶ Πάλλα ἐν τῇ ποταμῇ, οἷσι φιλοσοφῇ ποτῶν ἡλέγχετο.

Dio Cass. l. 61. in Jo. Xiphil. excerptis.

⁷ In Consolatorio ad Polybium.

⁸ Morantem inter homines desisse, produ- ctâ primâ syl- labâ jocabatur.

Suet. l. 6. c. 33.

⁹ Cum in sce- na Pantomi- mus illud pro- tulisset, Ἀφ- εντὸς ἐκ τῶν ἐπι- χῶν, uastriat, omnium oculo- los in Poly-

¹⁰ Ad Lucil. ep. 102. ad Polyb. cor- sol. c. 28. ad Marc. consol. c. 25. ad Helv. c. 17.

¹¹ Ad Lucil. ep. 54. cum morti proximus videretur.

¹² Ad Lucil. ep. 42. ¹³ Epist. 18. ¹⁴ Epist. 9. ¹⁵ Epist. 13. & 21. & 48. & quæst natur. præfac. l. 1. ¹⁶ De vit. beat. c. 13. ¹⁷ Ibid. ¹⁸ Chrysippi acumen nimis tenue retunditur, & in se sæpè replicatur: etiamcum agere aliquid videtur, pungit, non perforat. Sen. de ben. l. 1. c. 4. Chrys. penes quem subtile acumen est, totum librum suum his ineptiis replet. Ibid. c. 3.

¹⁹ Ad Lucil. ep. 102. ad Polyb. cor- sol. c. 28. ad Marc. consol. c. 25. ad Helv. c. 17.

²⁰ Ad Lucil. ep. 54. cum morti proximus videretur.

²¹ Ad Lucil. ep. 42. ²² Epist. 18. ²³ Epist. 9. ²⁴ Epist. 13. & 21. & 48. & quæst natur. præfac. l. 1. ²⁵ De vit. beat. c. 13. ²⁶ Ibid. ²⁷ Chrysippi acumen nimis tenue retunditur, & in se sæpè replicatur: etiamcum agere aliquid videtur, pungit, non perforat. Sen. de ben. l. 1. c. 4. Chrys. penes quem subtile acumen est, totum librum suum his ineptiis replet. Ibid. c. 3.

* Libet videre ineptias Græcas, quas quamvis mirer, (mirare Lips.) nondum excussi. non vis severius loqui, nec morituro risum movere? adversus mortem tam minuta jacularis? subulâ leonem excipis? acuta sunt ista quæ dicis. nihil est acutius aristâ. quædam inutilia & inefficacia ipsa subtilitas reddit. de Zenone. Idem epist. 82.

2 Pro veritate simplicius agendum est. Ibid. At qui ingenia sanare, & officiorum memoriam ingerere volunt, serio loquantur, & magnis viribus agant. Idem de benef. l. 1. c. 4. 3 Rerum pondera minutissimis sententiis frangit. Fabius instit. l. 10. c. 1.

Iniquiùs tamen illi, nescio, qui apud Gellium (An Agellium, quod Lips. mavult) Not. Attic. l. 12. c. 2. Res atque sententiæ, aut inepto inanique impetu, aut ut levi & quasi dicaci argutiâ, &c. Moderatius Erasmus, præfat. ad Sen. Habent nonnihil veri, quæ doctissimi scriptores de illo pronunciârunt, subinde ludat in Græculos, & interdum absque causâ. Nasonem aliquoties attingit, quod indusserit ingenio suo. at magis ipse indulget ingenio suo in oratione prosa ac seriis argumentis, quàm Ovidius in poematibus plerumque ludicris. Jam hoc ipsum, quod in Seneca cum primis laudatur, corruptum est. Insectatur mores hominum liberè salseque; sed non semper in loco; interdum immodicè; tum aliquoties affectatius, isque modis, ut non ita multum absit à scurrilitate. quædam vitia sic describit, dum insectatur, ut videatur ridere potius quàm odisse, atque doceat magis quàm detestetur. quin ubique plurimus videtur jocosum affectator, etiam in rebus maxime seriis, in quibus optarim illum aliquanto longius abesse ab ineptia, obscenitate, vitioque scurrilitatis. Hæc inter alia Erasmus. mitto enim ea, quæ cum Marci patris sint, Lucio filio, nomine communi deceptus, ascribit. Lipsius deniq; ipse, qui adversus priores duos illos Senecam defendere satagit, in Judicio super Senecam, ejusque script. Ego Senecam uni versè admiratione magis quàm laude prosequendum arbitror. in partibus aliquid esse, quod censeas, aut cui succensens, non nego. Sanè decedit interdum, aut à se mutat: ut in jociis aut dictis, quàm ineptus alibi, siue affectatus est? in laudibus, vituperiis, siue modo? &c. * Quod apud Gellium censores rigidi atque importuni illi, Cujus libros attingere nullum prærium opera sit. Not. l. 12. c. 2.

Notant eundem hoc nomine Plutarchus, Galenus, alii. Δύο ἔμμενοι, ὑποβύλιω, & αὐτὸν ἀνέμω. Καὶ πάλιν Ἰσίδωρος. Leonid. epitaph. Epictet. 7 Epict. verus ac Severus Stoicus & Stoicorum vel maximus. Herodes apud Gell. l. 1. c. 2. Philosophorum maximus, Favorinus ibid. l. 17. c. 19.

2 Marc. lib. 1. § 7. 3 Seneca de benef. l. 1. c. 4. & epist. 82.

mem

sippo & 1 Zenone non semel reprehendit, contraque id 2 quod ipse præcipit, 3 ingenii acumini nimio opere indulgens, ad subtilitates rei vacuas non rarò delabitur, & argutiolis leviusculis, frigidis etiam ineptisque aliquoties ludit. Neque tamen hæc, quæ, nec primus, nec solus; dixi, sed me priores, eruditione & judicio cum primis pollentes, ita sumi velim, quasi 4 à Senecæ lectione (quem tyronibus studiosis de Scriptoribus eligendis legendisque consultus, inter alios commendare consueverim) abstentum quenquam, atque absterritum, aut quò de viri tanti (quem eruditi quique indolis ingeniiq; acerrimi nomine suspiciunt, imitandum etiam proposuisse sibi videntur haud pauci) magnitudine justâ quicquam detractum eam: sed quò ostendam, à virilitate illa Stoicis peculiariter ab ipso etiam adscriptâ (quam Chrysippus quoque subtilitate nimia enervâsse, eidem ipsi 5 cum aliis incusatur,) descivisse; nec duobus illis alteris (Epictetum & Marcum dico) aut scripto, aut facto etiam, parem sese præstitisse: qui in forte diversa, vel adversâ etiam quàm maximè, in 6 servitii gradu infimo alter, summo alter in imperii fastigio, positi; disciplina hæc quanti sit, quantumque in statu quovis possit, tum præceptionibus sanctissimis virtutis genus omne spirantibus, tum & vitæ formâ ad decreta sua accuratè compositâ, uberrimè demonstrârunt. Et nos ter quidem (prout & 7 Epictetus eo prior, 8 cujus ex commentariis profecisse se profitetur) sui per omnia similis, seriusq; ac severus (quod 9 ille poscit, licet ipse non servaverit) ubique deprehenditur.

Dénique, ut ad illud revertar, quod in pagina liminari ex Hieronymo monueram, ad disciplinam nostram quod horum utriusque scriptis monitisque propiùs accedat, in exterorum priscorum, quæ hodie extant, monumentis, nihil reperiri, fidenter pronunciari posse existi-

P R Æ L O Q U I U M.

mem. Certè quæcunque Dominus ipse Christus in concionibus colationibusque suis Historiæ Evangelicæ insertis intextisque, de ¹ *ma-
li cogitatione etiam abstinenda*, de ² *affectibus vitiosis supprimendis*, ¹ Matth. 15.
de ³ *sermone otioso non insuper habendo*, de ⁴ *animo cumprimis exco-
lendo*, & ⁵ *ad imaginem divinam effingendo*, de ⁶ *beneficentia simplicissi-
mè exhibenda*, de ⁷ *injuriis aquanimiter ferendis*, de ⁸ *admonitione & in-
crepatione cum moderatione cautioneque accurata exercendis*, de ⁹ *rebus
quibuscumque, adeoque vitâ ipsâ, ubi res ratioque poscit, nihili habendis*, de
aliis denique plerisque ¹⁰ *pietatis*, ¹¹ *caritatis*, ¹² *aquitatis*, ¹³ *humanita-
tis officiis* ¹⁴ *quam exquisitissimè obeundis exequendisque*, præcepta dedit;
apud nostrum hunc eadem, perinde ac si illa lectitasset ipse, in disser-
tationum commentationumque harum congerie inspersa passim, nec
sine vehementia & vivacitate insigni, quæ in præcordia ipsa penitus
penetret, atque in animo infixos altius relinquat aculeos, inculcata
subinde, Lector quivis sedulus advertet, ingenuus agnosceret.

Sed ista forsitan dixerit quis, quorsum aliunde, ab extero præfer-
tim, eoque fidei Christianæ adverso, petantur? quum è pagina sa-
cra, in qua prostant, possit promtius haberi, & à Magistri ipsius ore
profecta, cum imperii autoritate potiore præcipiantur, tum & obse-
quii necessitate arctiore percipiantur.

Cui ego præscriptioni possim verbulo occurrere; pari utique ra-
tione rejici posse omnes in universum ab eruditis piisque concinnatas
Instrumenti sacrosancti utriusque enarrationes: ut eodem tandem de-
veniat, quo processerant apud nos haud ita pridem, par ferè ge-
minum, cerebri certè parùm sani uterque; quorum alter præter pagi-
nam sacram nihil aut legebat, aut lectitandum censebat; alter, post-
quam Anachoretæ cujuscumque instar, cum suis domi suæ se conclusa-
rat, librorum (quam pro hominis privati sorte censuque amplam satis ha-
bebat) supellectilem omnem, Bibliis sacris exceptis, foco accenso,
flammis absumentem tradidit; neuter sanè, aut fundo justo, aut exem-
plo bono, & quod imitatione suâ dignum sobrius quis sanusque sentiat.

Verùm enimvero ratione non unâ utilis esse poterit nostri hujus
in his, cum animadversione seria conjuncta, lectio sedula.

Primò, quod quæ in Sermonibus Dominicis (quorum Capita
præcipua duntaxat, *autem* plerunque apud Scriptores sacros ex-
tant delibata & digesta) summatim ferè proposita habemus, istic
latius diducta, fusiùs explicata, magnâ argumentorum insignium
varietate firmata, illustrata, ingesta, inculcata, ad vitæ usum com-
munem accommodata habeantur. quod ut est scriptis aliis cum isto
commune, ita in hoc genere haud paucis istud præcellit.

Tum

P R Æ L O Q U I U M.

Tum nec illud levis est momenti, quòd dogmatis Christiani æquitas rationi etiam ipsi consentanea deprehenditur, dum ab ipsis etiam extraneis & adversariis comprobata & collaudata demonstratur.

² Σεμνή γὰρ ἡ
παρὰ τοῦ ἱεροῦ
ἐκείνου ἡ δόξα.
Isidor. Pelus.
l. 2. epist. 228.
Et l. 3. ep. 335.
³ Τὸ ἅγιον [μὴ]
ἐποτρυνύει
τὴν πνευματικὴν
κατασκευὴν
τοῦ ἀνθρώπου
ἐν εἰρήνῃ. Dio
Prus. orat. 51.
⁴ Αἱ. 17. 23,
28.
⁵ Λογικὴ λα-
τρεία. Rom.
12. 1. ἐπειδὴ
τὸ λόγος καὶ τὸ
θεῖον. Marc.
l. 12. § 31.
⁶ Aug. ep. 170.
⁷ Deut. 32. 31.
⁸ Μὴ δὲν ἀσε-
βεῖτε ἀνθρώ-
που, μηδὲ ἀνέ-
στην, ὅταν ἀ-
παρῇ ἀποθνήσκ-
ουσα. Polyb. hist.
l. 1. & legat.
122.
⁹ Ο ἄνθρωπος
παιδείᾳ καὶ
τυχῇ, ἀγαθῶ-
ν πάντων γίνεται
παύλων, ὅσα γὰρ
σφύρει. Plato
de legib. l. 6.
¹⁰ Τὸ γινώσκον τὸ
θεῖον. Rom. 1.
19. & v. 21.
γινώσκον τὸν
θεόν.
¹¹ Εἰ ἀγαθὴ καὶ
ἡ ἀρετή
ἐκείνη. Αἱ. 17.
27.
¹² Rom. 1. 20.
¹³ Bern. in annunc. serm. 1. ¹⁴ Gen. 1. 27. & 9. 6. ¹⁵ Prov. 20. 27. Rom. 2. 15. ¹⁶ Imago in
gehenna ipsa uri poterit, non exuri; ardere, non deleri. Bern. ubi sup.

¹ Grave est, ponderisq; non exigui (ut Isidorus Aegyptius) *testimonium ab inimicis profectum*. Et, (quod Dio Prusæus) ² *Encomium ab eis, qui non suscipiunt, & suspiciunt tamen, palam est illius, sive personæ, sive disciplinæ, laudem esse præstantissimam*. Non nesciebat hoc Apostolus, cum ab ³ *exteriorum inscriptionibus scriptisque, ei quod afferbat & promulgabat, dogmati asserendo, testimonia advocabat*. Nec parum idcirco præcepti documentique Dominici æquitati ac ⁴ *rationabilitati* (si ita loqui licuerit) apud quosvis vindicandæ formandæq; conduxerit, quòd ab homine extero, nec nomini Christiano favente (cum nec mysterii nostri gnarus esset, nec fidei rationes assequeretur) tanta tamen cum vehementia, argumentisq; tam validis, commenda- ta ac confirmata habuerimus. ⁵ *Quis non intelligat, (inquit gravis Autor) bonam eos habuisse causam, qui eam apud medios iudices obtinere potuerunt? quid eam dixerit quis, quæ apud averfos & adversos etiam, ubi ⁶ hostes ipsi iudices confident, obtineat?*

Adhæc divina in istis relucet & providentia & benignitas, quòd in homine à se dilapso imaginem sui non interciderè omnino & aboleri prorsus passus est, sed scintillulas quasdam asservavit reliquas; quas & disciplinis variis excitavit, & ad miraculum usque evexit: partim, quòd societati humanæ conservandæ ac continendæ prospiceretur; nè efferati prorsus homines, belluarum ritu, in exitium mutuum pro- ruerent universi; quum ⁸ *absque disciplina nulla homine truculentior aut immanior sit bellua*: partim, quòd Numini ⁹ *dignoscendo*, ¹⁰ *& indagando*, his adminiculis adjuti, possent operam dare; quæ si vel contentim, vel neglectim haberent, ¹¹ *ἀναπόλογῳ* planè haberentur. Verum est proculdubio Claravallensis illud, ¹² *Imaginem divinam uri posse, exuri non posse*. ¹³ *Imaginem* certè animæ rationali primitus impressam fun- ditus eradere, ¹⁴ *facem* in mente hominis cœlitus accensam penitus extinguere, nec vitiositas humana, nec malignitas diabolica valuère: (tertium quiddam, ¹⁵ *flammas gehennales* adjecit ille) quam inter rui- nas & incendia defectionem primitivam consecuta, in generis hu- mani commodum, suorumque beneficium servatam confortamque volebat bonitas divina.

Quin nec divinæ erga nos misericordiæ gratiæque planè gratuita testimonium monumentumque luculentum minus in istis oculis

nostris

P R Æ L O Q U I U M.

nostris obversatur; cum ¹ eis, apud quos dotes tam eximiæ, tam admiratione penè omni superiores, se produnt, præteritis, nobis, nobis, inquam, ² in tenebris, umbræq; ferali ac letifera cum illis pariter confidentibus, imò in vitiorum cæno altiùs longè demersis, fœdiùs contaminatis, tenaciùs etiam ac pertinaciùs infixis, lumen illud salutiferum, ³ *Sermonis sui sacri Spiritûsque sancti ope operâq; usus,* ⁴ effulgere procuraverit; ⁵ quo prævio ac prælucente, per ⁶ seculi tenebricosi hujus caliginem plusquam Cimmeriam, aut ⁷ Ægyptiacam etiam, veritatis supernæ, vitæq; verè sic dictæ, inter diverticula tam frequentia, à recto utrinq; abducentia, tramitem & invenire, & inventum ad itineris exitum usq; tenere possemus; & absq; quo per obliquas & tortuosas mundi hujus nequissimi ac perturbatissimi semitas, sine luce, sine duce temere palantes, in exitii æterni voraginem horrendam præcipientes tandem prolaberemur. Subit me certè subinde (itâ ista dum lego, affectum me sentio, & ingenuè agnosco) non stupor duntaxat, sed horror etiam, cum arcani divini admiratione vehementissima conjunctus, seriò apud me reputantem, quàm longè in multis ab eo absim, quod de se Vir iste, veri ad salutem perducantis tramitis ignarus, de se profitetur, nec quin verè & ingenuè, ambigi posse videtur. Ut proinde & Marco & Epicteto altiùs assurgens, *Hymnum* ⁷ illius vel *maximo* majorem ac præstantiorem decantare jugiter debeam; ⁸ *Magnus,* ⁹ *divesq; misericordiâ Deus, qui me miserum,* ¹⁰ *cum gente humana universâ collapsum* ¹¹ *& perditum, sed cum paucis è turba reliqua* ¹² *selectum,* ¹³ *massâ secretum,* ¹⁴ *michi restituit,* ¹⁵ *sibi reconciliavit,* ¹⁶ *Filium misit,* ¹⁷ *qui redimeret;* ¹⁸ *Spiritum immisit,* ¹⁹ *qui resingeret,* ²⁰ *culpam omnino omnem remisit, quo &* ²¹ *supplicio culpa debito omni eriperet, & supplicii subeundi* ²² *metum dirum eximeret,* ²³ *nequitia servitio liberum emisit, quo* ²⁴ *in famulitium suum adscisceret, &* ²⁵ *in filiorum suorum numerum cooptaret,* ²⁶ *gratiam spiritualem impræsentiarum donavit,* ²⁷ *gloriam cælestem deinceps* ²⁸ *donaturum repromisit.*

Est in his denique, quod ad altiora enitendi, nomen Christianum professis, calcar acerrimum subjiciat, cum à fide ac familia ea exteros in tam cellâ evasisse adverterint; ac pudore meritò suffundat, quod in imis adhuc subselliis subsistant hæreantq; cum adminiculis fortioribus firmioribusq; tam amplis ad ea consequenda instructi sint, & adjutari, nî nolint ipsi, possint. Certè plus posse naturæ jam collapsæ reliquas vires, disciplinæ secularis accedentibus auxiliis, quàm gratiæ divinæ animis cœlitus illapsæ, cujus operi etiam promovendo eadem illa pariter inserviunt, pro dedecore insigni non immeritò habeatur; éstque quod probro eos, qui hujus-parti-

¹ Matth. 11. 25, 26.

² Esai. 9. 2. Luc. 1. 79.

³ Esai. 59. 21.

⁴ 2 Cor. 4. 6.

⁵ Luc. 1. 79.

⁶ Ephes. 6. 12.

⁷ Exod. 10. 22, 23.

⁷ Epicteti Hymnum habes,

supra ad marginem ex dis-

sert. 1. 1. c. 16.

⁸ Psal. 145. 8, 9.

⁹ Eph. 2. 4.

¹⁰ Rom. 3. 19,

23.

¹¹ Matth. 18. 11.

¹² Matth. 20.

¹³ 16. & 22. 14.

¹⁴ Rom. 9. 21.

¹⁵ Eph. 2. 5.

¹⁶ Col. 1. 21.

¹⁷ Gal. 4. 4.

¹⁸ Apoc. 5. 9.

¹⁹ Ezek. 36. 27.

²⁰ Joann. 3. 5.

²¹ 2 Cor. 3. 18.

²² Col. 2. 13.

²³ Rom. 8. 1.

²⁴ Gal. 3. 13.

²⁵ 1 Thess. 1. 10.

²⁶ Rom. 8. 15.

²⁷ Heb. 2. 15.

²⁸ Rom. 6. 22.

²⁹ Eph. 2. 19.

³⁰ Rom. 8. 14, 15.

³¹ Gal. 4. 6.

³² Joan. 1. 16.

³³ Rom. 8. 18, 30.

³⁴ Rom. 6. 23.

³⁵ *hæc* *quæ* *donativum Tertul.*

ticipes se ferunt, jure merito afficiat, cum hoc ipso nomine, nomini, quod profitentur, Christiano ¹ opprobrio esse se senserint, quod à nomine alienis hac in parte inferiores comperiuntur. Grande quippiam & insigne visus est, sibi saltem, protulisse, qui adversus mortis metum dissertatiunculam clausit monitu illo; ² *Nec infantes, nec pueros, nec mente lapsos, timere mortem: & esse turpissimum, si eam securitatem nobis ratio non præstat, ad quam stultitia perducit.* futile revera & frivolum est. Pari siquidem ratione Epicurus probaverit, *Turpissimum esse, aut Numinis offensam subvereri, aut sceleris conscientiam formidare; cum neutrum hoc timeant, vel infantes, vel amentes, vel fatui; eamque nobis securitatem non præstare sapientiam, ad quam inscitia & desipientia perducit.* ³ Fatui scil. laminam candentem contrectare non metuunt; ⁴ infantuli facis accensæ flammæ manum admoveere non formidant. num turpissimum ideo horum alterutrum scientem prudentem timendo refugere, quia neutrum neutri illi timeant? Verum turpe est revera, dedecus, opprobria, damna, exilia, vulnera, tormenta, mortem ipsam, morteq; ipsâ pejores gravioresq; mortis moras, pro veritate divina, fide Christiana, asserenda, conscientia integra & intaminata custodienda, nî deficere & delinquere velimus interminata atque intentata; si defugere maluerimus, aut detrectare, nec mente promptâ, animo propenso alacriter constantérq; subire ac perpeti; cum hæc omnia pro pietate fidéq; conservandâ, homines ethnici, & fortiter libentérq; sustinenda definierint, & ipsi strenuè sustinuerint. turpe est præcepta documentaq; Dominica, ⁵ *de sui ipsius abnegatione,* ⁶ *déq; suorum omnium, bonorum, opum, facultatum, necessitudinum, ætuum, vitæq; adeò ipsius abdicatione* gravia, molesta, dura, difficilia, tristia, rigida, iniqua conquerendo ducere homines Christianos; cum à religione Christianâ alieni quoque, argumentis etiam validissimis adjectis, hæc eadem pia, justa, æqua, rationi rectæ consentanea, naturæque humanæ congruentia censuerint; nec eam nobis magnanimitatem aut æquanimitatem præstare fidem veram, ad quam ratio illos, recta quidem, nec renata tamen & recocta adhuc, perduxerit. Insignis igitur Scriptorum istiusmodi usus, apud Christianos etiam, nomine non uno, vel ista quæ diximus, vel istis paria, seriò perpendenti, liquidò comperietur.

Illud interim observatu non indignum fuerit, aliâ ratione Epicteti, aliâ Marci monumenta fuisse ad nos transmissa. Epicteti siquidem ⁷ ab ore differentis excepta, Arriani operâ sunt scripto tradita, eisdem ipsis, quantum assequi poterat, quibus ille differebat verbis. quo modo à Domino Christo, dum in terris inter mortales agebat, habiti

¹ *Christiani in opprobrium & contumeliam Christi. Salvian. de provid. lib. 4.*

² *Senec. ep. 36.*

³ *Fatui mentio fit in Legend. Pontific. apud Discipul. de Tempor. qui ferri candentis massam sine læsione contrectavit imprudens. Credit qui volet.*

⁴ *Ind. Joan. Chrysost. de statuis orat. 4. ait, eos qui mortem metuunt, peccatum non metuunt, παιδιχὸν φόβον φοβέσθαι, puerulis compares, qui larvam timent, lucernam non timent.*

⁵ *Matt. 16. 2.*

Luc. 9. 23.

⁶ *Luc. 14.*

26, 33.

⁷ *Ὅσα ἤκουον αὐτὸς λέγοντος, πάντα αὐτὰ ἐπελάλυν αὐτοῖς ὀνόμασιν, ὡς οἶόν τε λέγει Ἰακώβος. Arrian. præfat. ad dissert.*

P R Æ L O Q U I U M.

habiti sermones, (cùm ¹ nihil ipse scripsisset) ² ab audientibus memoriter conservati, Evangelistarum calamo, sed Spiritu Sancto assistente, & linguâ quidem aliâ, Græcâ utique, cùm is Syriacâ usus fuerit, sunt evulgati. Id quod tam de Enchiridio, quàm de *Dissertationum* libris, ex *Epistola* ejusdem ad *Masgalenum*, cui scriptum illud dedicabat Arrianus, licet jam perierit, constare testatur, qui eam vidit, Simplicius. At Marci *dissertationes* & *commentatiunculas* istas, ex ipsius *Adversariis* desumpta liquet. quo modo Regis Sapientissimi *Paræmiarum* partem non exiguam ab Ezechia Regis amanuensibus ex ipsius autographis fuisse descriptam, docet *Cap. 25.* præfixum lemma. In more namq; habebat Vir iste summus, studiis philosophicis, sive domi, sive militiæ agebat, intentus, quæ inter meditandum succurrebant, chartis, quas ad hos usus jugiter præstò habebat, illinere: nullâ rerum ipsarum serie continuâ constanter observatâ; sed pro locorum temporumque, quibus vel ab ipso concipiebantur, vel aliunde in mentem memoriâmq; se ingesserant, ratione digesta. patet hoc ex locis alicubi, quibus scripserat, nominatim designatis; cujusmodi sunt *libris*, vel *primo* & *secundo* adnexa, vel *secundo* potius *tertiôque* (ut ego reor) præfixa lemmata, de quibus suo loco ³ disseruimus. Indè natum est, ut neque sibi invicem cohæreant pleraque (quanquam *Libri primus* uno quasi filo perpetuo totus pertexitur) eadêmque sæpius iterata reperiantur, prout mentem sæpius pulsabant: nec succinctè tantum, sed succisè quoque repræsentata reperiantur complura; (prout in Ciceronis ad *Atticum* aliôsq; *Epistolis*, Græca, formularumque usitatarum haud pauca) quod ad rei ipsius notæ satis ac familiaris memoriam refricandam & reficiendam suffecerat, cùm ad usum privatum maximè destinarentur. quin & ἀνέπαργα, & quasi abruptè inchoata nonnulla. quod & de Serpentis ad Evam dictione prima prout à Mose refertur, opinantur ⁴ Interpretes quidam eruditi. Indè aliis obscuriora multa, & de dictionis vel sensu vel scopo divinationes incertæ; cùm vel quæ adnotantis mens, vel quæ adnotandi occasio fuerit, conjicere difficile admodum existat. sed & de locis variis, quasi vel mutilatis vel depravatis suspiciones frustra conceptæ, de lectione quasi non sincera & genuina vel integra sollicitationes admixtæ, immutationes tentatæ; cùm non aliter se habeant, quàm ab Autoris ipsius calamo primitus prodierint. Verùm de istis, in *Commentario*, prout occasio dabitur, ampliùs videbitur.

Atque hæc quidem suffecerint, cùm de *Stoica disciplina* ipsa, tum & de eis hanc amplexis & secutis, quorum ad nos scripta pervenere; Marco præsertim nostro, cujus impræsentiarum denuò edendi con-

¹ Fictitiæ sunt enim literæ amœbæ Agbari ad Christum, Christi ad Agbarum, quomodo & Senec. ad Paulum. quarum meminere tamen Euseb. hist. Eccles. l. 1. c. 13. & Hier. in Script. Eccles. catalog.

² Καὶ δὲ παρὰ δόξαν ἡμῶν οἱ ἀπὸ ἀρχῆς ἀνέπαργα ἔχοντες. Luc. præfat. Evang.

³ Cui adjectum velim, ex perpetuo dictionis contextu, tot temporum variorum res singulas complexo, domi potius per otium, quàm militiæ sub pellibus agenti *Librum primum* confectum conscripsumq; videri.

⁴ De hoc videri poterunt Tremellius & Junius; sed in primis Pifactor.

filium institutumque paucis expositum ubi dederim, in limine Lectorem non sum diutius detenturus. Anni itaque ultra quadraginta jam exceſſerunt, ex quo, dum apud Juris noſtratis Profeſſores ac ſtudioſos in Hoſpitio Lincolnienſi, quod eſt in ſuburbano Londinenſi ſitum, agentes, Præconis Evangelicæ munus ſuſtinebam, in Marci Imperatoris ſcriptum hoc, à Viro doctiſſimo, & in negotio hoc exercitatiſſimo Gul. Xylandro Baſileæ iteratò cum Græcis aliis quibuſdam editum, inter codices à manu ſecunda (quod aiunt) venum expoſitos, incideram. Hoc nactus, per vacationem à munere publico autumnalem, ex Juſtitio ſolenni intercedente obvenientem, otium aliquod adeptus, dum ruri ago, cum diligentius evolviſſem, adeò meditationibus ac præceptionibus pietatem, gravitatem, caritatem, magnanimitatem, virtutis nullum non genus ſpirantibus, à capite ad calcem uſque conſtipatum reperi, ut nec poſſem non perlecto ſummopere affici, nec lectione repetitâ etiam affectui ſatiſfacere; cum nihil in hoc genere apud exterum quenquam (Epicteto uno excepto; quo nec inferiore, niſi quòd ille amplior eſt, Marcum noſtrum cenſuerim) eximium magis legiſſe meminiſſem. Cum autem in multis vitiatum, mutilatum, lacerum, luxatum animadverterem, nec Verſionem Xylandrianam Græcis commodè ſatis reſpondere, de recenſione & pariter verſione novâ inſtituendâ animum ſubibat cogitatio. Hæc meditati ad manus venit ſcripti ejuſdem editio altera Lugdunenſis, à qua ſubſidium aliquod ſperabam: ſed fruſtra: cum Xylandriana ea, quâ uſus fueram, inquinatiorem ac corruptiorem deprehenderem. jam autem ex viri doctiſſ. cujus *Verſio* ſcripti hujus *Anglicana* poſt prodiit, D. Merici Caſauboni *prolegomenis* Editioni Græcæ à ſe nuper adornatæ præfixis, è Xylandri priore Tigurina (cujus in Baſileenſis *Præfatione* mentionem ipſe facit, quamque niſi in Viri Doctiſſ. manibus, cum me comiter inviſiſſet, quod in *Prolegomenis* illis ipſe commemorat, nunquam oculis uſurpavi) expreſſam edoctus ſum. Cum autem codicum penuriâ laborarem, partim ex ingenio, partim ex Suida ſcriptoribûſque aliis, qui ex libris his nonnulla laudaverant, partim eruditorum quorundam, quibuſcum neceſſitudinem aut familiaritatem aliquam habebam, conſilio opèque uſus, loca quæ vitii quoquo modo ſuſpecta videbantur, reſtituere annitebar. Quumque in Viri Illuſtriſſ. D. Cl. Salmaſii *commentariis* nullo non literaturæ humanioris genere refertiſſimis, Marci nonnulla ſecius, quàm in eis, quos penes me habebam, codicibus expreſſa offendiſſem; unde editionem aliam aliquam ſecurum ſuſpicabar; amici communis interventione uſus, (aliter enim compellare igno-
tum

P R Æ L O Q U I U M.

tum planè verecundia prohibebat) Virum Clariss. per literas confu-
 lebam, quibus tum quid molirer significabam, tum & de locis tam il-
 lis, quos ab ipso aliter quàm aut Basileensis, aut Lugdunensis habe-
 bat, exhibitos repereram, quàm aliis etiam, ad quos hæsitabam, mēsi-
 que tunc temporis suggerebat, nec conjecturis de quibusdam pro-
 priis celatis, sententiam illius censuramq; sciscitabar. Is pro eximia,
 quâ cum primis pollet humanitate, inter cætera, in hæc verba ingenuè
 rescripsit. *In tam utili ad vitæ præcepta scripto, & ad imbuendos virtu-
 te illâ forti & humanorum contemptrice animos, quam ponere operam de-
 stinas, summopere laudo. Editum illud scripsi linguâ Anglicanâ à Merico
 Casaubono, sed ultra nihil. quid enim præstiterit, præ illius linguæ igno-
 rantia haud etiam scire mihi licuit. Hoc tamen mihi pronunciare certò
 posse videor, satis operæ esse in illo opere perfectè absolvendo quæ non solum
 duos, sed etiam plures fabros distineat. ità spissa est materia, vix multis
 cuneis evincenda, vix optimis runcinis dedolanda. Haud alium puto auto-
 rem ex antiquitate Græca corruptiorem ad nos, injuriâ temporum, fortean
 etiam hominum, qui cum interpolârunt, transmissum. Ubique hiatus, &
 lacuna, quæ tamen solidum mentiantur. Transpositiones etiam multis locis
 commissa ab hominibus, uti videtur, sciolis, qui sententias plerumque mi-
 nutis punctiunculis Stoico more signatas non capiebant. Præter ea, quæ
 observasti, atque in schedam mihi missam conjecisti, alia toto passim opere
 vitio laborant. & quedam ex his tibi impertienda duxi, ut locum expleant
 eorum, quæ à te proposita dissolvere non potui. Hæc vir summus ille;
 qui & liberaliter admodum mecum, homine peregrino, nec de nomi-
 ne etiam, opinor, antè noto, egit; cum non de eis duntaxat, quæ
 quæsieram, sed de aliis quoque, quæ inter ea disquirenda occurre-
 bant, nec requisitus, animi sui sensum ultroneus impertiretur; adje-
 ctâ insuper invitatione humanissimâ, quâ ad alia quælibet ulterius
 operam præstare promptum, tempusque eo fine negotiis aliis suffuratu-
 rum, nec imputaturum profitebatur. Et de aliis quidem, pollicitatio-
 ne tam liberâ, tam largâ animatus, per literas alteras Virum Claris-
 simum sum percontatus. Verùm per subitanæ illius occasionibus
 quibusdam Lugduno-Batavorum in Gallias susceptam profectionem,
 (sive literis meis ad manus illius non pervenientibus, sive ab ipso ad
 acceptas responsione in reditum dilata: simul per amici communis,
 cujus interventu usus fueram, è partibus istis demigrationem, spon-
 sionis repetendæ opportunitate sublatâ) factum est, ut à Viro Ce-
 leberrimo nihil ampliùs acceperim. Illud obiter monere visum est,
 Editione Argentinensi usum se scribere, sed quæ cum Basileensi per
 omnia convenire visâ sit. Præter hunc operâ usus sum Viri Erudi-
 tissimi,*

P R Æ L O Q U I U M.

tissimi, linguarumque peritissimi D. Arnoldi Bootii, Doctoris Medici, qui vir quantus in his sit, *Animadversionum Sacrarum* opus elaboratissimum uberrimè testatur. Is pro animi propensione, & humanitate singulari, sapiùs consulenti non deerat. Sed nec Virum Doctissimum, nec comitatis nomine illorum alterutri postponendum, D. Patricium Junium fas est mihi hîc præteritum, qui & conjecturas mihi suas communicavit; sicut & ipse illi vicissim meas; & ubi ad Conventum Vestmonasteriensem evocatus fueram, in partibus illis occurrentem non semel de Antonino edendo sollicitabat. Ab his autem aliisque, quorum scripta pervolutaveram, quicquid accepi, suo cujusque loco mentione factâ, animo liberrimo lubentissimòque acceptum cuique gratanter fero.

Versione siquidem jam confectâ, de *Annotationibus* succinctioribus porrò adjiciendis cogitare primò ceperam. post de *Commentario* justo & ampliore etiam, qui Scriptum tam insigne dignum valde videbatur. Huic conficiendo inter curas operasque pastorales, quibus per annos ultra quadraginta eodem loci, quò ab Hospitio dicto transferam, jugiter districtus infudavi, nisi quòd ante sexennium morbo gravi correptus, ad tempus aliquod intermittere, tum reversus denuo remittere aliquid, demum incidere ferè prorsus, coactus fuero, inter horas subsecivas, quæ & rariores intervenerant, & per intervalla diductiora redierant, dum intendo, in molem eam opus istud excrevisse animadverteram, ut de evulgando spem omnem abjicerem; siquidem, contrà quàm in Flacciano illo, *urceus institui* cùm cepisset, *rotâ currente, amphora exiit*; expertus utique, Bibliopolæ & Typographi nostri, quàm ægrè aliquid etiam minoris negotii in hoc genere suscipiant. Verùm cùm annos apud me delitasset haud paucos, amicorum tandem quorundam flagitatione frequente, qui & edendum poscebant, & de impensa ad id perficiendum prospectum iri, fiduciam faciebant, eorum in manus quod confeceram totum contradidi, pro ipsorum optione, vel premendum, vel prelo subjiciendum, & in lucem publicam (quod ab illis jam est effectum) emittendum.

Ipse in hoc opere quid præstiterim; præstare saltem conatus sum (dextrè ac feliciter, an seciùs alii viderint) sic habeas. Primo loco; post Scriptorum variorum, tam antiquioris quam & ævi recentioris de *Marco Scripti* hujus Autore *elogia* & *encomia*, deque *Scripto* hoc ipso *testimonia* & *judicia*; *Marci contextus Græcus* exhibetur, (nisi si, dum affectus imponit, spes fallat) vitiis mendisque, quibus antè passim scatebat, haud paucis sublatis, repurgatior; lacunis,

P R Æ L O Q U I U M.

cunis, quibus hiabat, suppletis aliquot, integrior; loco motis quibusdam ad sedes proprias revocatis, aptius haud paulò concinnatus & compositus; interpunctionibus necessariis, & sectionibus, si-
ve paragraphis, (utì Juristæ loqui solent) commodis (quod Lugdunensis infelicius paulò primus tentaverat) accuratius quàm antea, pro dictionis sensu genuino interstinctus, pro materiæ subjectæ ratione distinctus: ad marginem adscriptis lectionibus variantibus, locisque parallelis, in quibus sententiæ, formulæ, voculæ, vel eædem, vel geminæ, reperiuntur, ut nec ad *Commentarium* ampliorem in singulis quibusque recurrere necessum esset; & Marcus ex Marco ipso, vel explicatus, vel illustratus, haberetur. Adjecta est *Versio Latina* nova, ad Græcum contextum eo, quo superius est dictum, modo restitutum, accommodata. Sequitur *Commentarius* in Scriptum totum perpetuus, in quo Versionis à prioribus discrepantis, mutationis, suppletionis, commissionis, distinctionis, expunctionis cujusque ratio redditur; *versionibus* etiam atque *annotationibus* antegressis, prout occasio se tulerat, examini subjectis, & pro ea, quæ probabilis tunc videbatur, ratione, vel admisis, vel rejectis: formulæ Marco usurpatæ, ex aliis, vel Græcis, vel Latinis, (nam & ex fermone Latino hominem Romanum, licet Græcè scribentem, mutuari non est insolens) sacris etiam nonnullæ Scriptoribus explicantur. Sententiæ & dogmata ex aliorum itidem, vel consentientium, vel dissentientium & dissidentium etiam, si-
ve scriptis, si-ve dictis, si-ve moribus factisque, vel firmantur, vel illustrantur. ad eos, eorumque loca, à quibus, & è quibus, Marcus mutuo sumserit, aut excerpserit quicquam, quantum assequi datum est, digitus intenditur. de hominibus locisque, quorum mentio alicubi occurrit, ex monumentis historicis, quæ in manibus habentur, prout in horum etiam ruderibus ruspando deprehendi quicquam poterat, lux aliqua datur. Sacræ denique paginæ periochæ formulæque nonnullæ, prout occasio intervenerat, obiter, vel è Marco ipso, vel aliunde enarratæ, aliorum quoque Scriptorum emendatæ insuper complures repræsentantur. In his autem quamvis diligentia aliquâ sim usus, multa tamen sedulitatem meam subterfugisse nullus ambigo; plura quoque restare, quæ cum vel mihi forsitan sine causâ *ἀνίαται* sint visa, vel dextrè minùs tentata aut curata fuerint, medici peritioris manum opemque requirant. Nihil in hoc genere, vel in alio ullo, prodit, cui non aliquid (meis quibusque plurimum, fat scio) adjecto opus sit. latus ampliusque satis adhuc patet istic campus, in quo ingenia feliciora, cum laude fru-
ctusque

PRÆLOQUIUM.

Etūque se exercean. In meis his interim siquid præstitum sit, quod vel Theologiæ sacrae candidatis, vel literaturæ humanioris studio-
 sis, vel aliis etiam quibuscunque usui esse poterit, laboris in eis
 suscepti infumtūque merces ampla satis futura est. Siquid autem
 vel istū, vel in Opere toto, (quod evenisse sæpenumero suspicor
 ipse) humanitū admīssum occurrerit, quod notam sequiorem se-
 veriorēve mereri jure videbitur, Lectorem humanum rogatum
 pervelim, ut nē stricto jure agere volupe sit, sed ¹ sortis memor
 humanæ, humanitatīque (prout in Schola loqui amant) suæ quo-
 que sibi conscius, utpote qui, ² homo cū sit, humani nihil à se alie-
 num censere aut sentire debeat, pro humanitate, quā ingenitā, quā
 insitā, humaniter ignoscat. Istam enimvero *dissertatiunculam*, mente,
 ratione non unā minū validā, oculo à senio caligante à lema lip-
 piente; manu tam à frigore, (cū nec rigens ignem propinquo-
 rem sustineam; quod nōrunt probè, qui me familiariter habent)
 quā à morbo, tremulā, (cū ad manum amanuentis nullus exi-
 steret) non tam concinnabam, quā consarcinabam, conscribilla-
 bam magis quā conscribebam, in agri Surreiensis pago Urbi na-
 tali adfīto Rotherithiensī, mense Januario, hyeme sæviente, cui &
 gemina altera, ³ ætatis & invaletudinis, (quæ ⁴ rariū sejunctæ repe-
 riuntur) accesserat; Anno à Virginis *προφύρου* & *προβίου* conceptu
 salutifero (secundū computandi ritum vulgò receptum) Mille-
 mo sexcentesimo quinquagesimo primo; Ætatis propriæ, non tam
 currentis, quam decurrentis & devergentis, septuagesimo octavo.

¹ Τὸ μὴ δὲν ἀ-
 νδρῶν ἐν τῷ
 ἀνδρῶν, ἀνδρῶν,
 ἀνδρῶν ὅτι.
 Gregor. Naz.
 orat. 15.
² Terent. se
 punient. 1. 1.

³ Χρησὶς τῷ
 βίῳ, senectu-
 rem dixere,
 Pythagoras,
 apud Laert. 1. 8.
 Aristoteles in
 Chriis, Erato-
 sthenes, & Pa-
 trocles, apud Stob. tom. 2. tit. 117.
⁴ τῷ ἰδίῳ δὲ ἐνδύς, ὅτι καλῶς ἔχει. Philem. apud Stob. & Maxim. collectan. c. 41. Τὸ γνῶσις ὅτι αὐτὸ νό-
 σος. Apollodor. Senectus ipsa morbus est. Ter. Phorm. 4. 1. Senec. ad illud Virgīlii ex georg. lib. 3. sub-
 sunt morbi, tristisque senectus. morbos & senectutem unā ponit; non immeritò: senectus enim insanabilis morbus est.
 epist. 108.

³ — πῶς ἔχει, μὴ δὲ ποτ' ἐρεῖται τὸτ' ἐπ' αὐτὸν γέροντ' ἰδύς, ἢ καὶ αὐτὸν
 τῷ ἰδίῳ δὲ ἐνδύς, ὅτι καλῶς ἔχει. Philem. apud Stob. & Maxim. collectan. c. 41. Τὸ γνῶσις ὅτι αὐτὸ νό-
 σος. Apollodor. Senectus ipsa morbus est. Ter. Phorm. 4. 1. Senec. ad illud Virgīlii ex georg. lib. 3. sub-
 sunt morbi, tristisque senectus. morbos & senectutem unā ponit; non immeritò: senectus enim insanabilis morbus est.
 epist. 108.

ΜΑΡΚΟΥ ΑΝΤΩΝΙΝΟΥ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ

Τῶν εἰς αὐτὸν Βιβλίον α'.

I. B'avo meo Vero accepisse agnosco moris esse candidi, & ab iracundia alieni.

II. A fama memoriaeque genitoris mei modestam simul ac masculam indolem.

III. A matre, pietatis studium, & largiendi promptitudinem: nec à malo patrando tantum, sed cogitando etiam continere. tum victu simplici, quique ab opulentorum more ac instituto abscedat quam longissime, contentum esse.

IV. A proavo, quod publicas exercitationes adierim; quodque bonis præceptoribus privatim sum usus; & quod in res istiusmodi impensè erogandum intellexerim.

V. Ab educatore, ne in certamine equestri Praefinæ, aut Veneræ factioni nève in gladiatorio Thraci aut secutori fautor fierem: aut labores sustinerem; minimo contentus agerem; operi manus admoverem: negotiis alienis me neutiquam immiscerem; nec delationem facilis ullam admitterem.

VI. A Diogneto, ne rebus inanibus studium impenderem: nève eis fidem adhiberem, quæ à præstigiatoribus magisque de incantationibus, deque demonibus averruncandis, aliisque ejusmodi imposturis dicuntur: ne coturnices ad pugnam alerem, nève rebus istiusmodi animum adjicerem; utque liberè dicta æquanimiter sustinerem. eidem debeo, quod philosophiæ me addixerim; quodque ^a Bacchium primum, tum ^b Tandafidem, & ^c Marcianum audiverim: quod dialogos, puer adhuc, conscripserim; quodque pro stratis grabatulum ac pellem expetiverim; cæteraque institutionis Græcanicæ adminicula.

VII. A Rustico, quod in eam cogitationem devenierim, morum cor-

I. ΑΡΑ τῷ πάππῳ Οὐήρῳ, τὸ καλὸν δεῖ, καὶ ἀόργητον.

II. Παρὰ τῆς δόξης, καὶ μνήμης τῆς πατρὸς τῷ γλῆνῳ. ¹ Confer. I. 6. ² L. 2. § 5. ³ L. 6. § 9. ⁴ Inf. § 14.

III. Παρὰ τῆς μητρὸς, τὸ σεοσεβείας. καὶ μετὰδοτικῶν καὶ ἐφεκτικῶν ἐμὸν τῷ κακῷ ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐπὶ ἐννοίᾳ γίνεσθαι τοιαύτης. ἔκ τ' τὸ λίον κατὰ τὴν δίκην, καὶ πύρρον τῆς πλεσιακῆς δαχλωγῆς.

IV. Παρὰ τῷ πατρὶ παπῷ, τὸ μὴ εἰς τὸ καὶ vel, τὸ εἰς. Mer. ¹ L. 2. § 5. ² L. 6. § 9. ³ Inf. § 14. ⁴ f. Jun.

V. Παρὰ τῷ ἑσφείῳ, τὸ μήτε Πρασιανός, μήτε Βενεδικτός, μήτε παλμυλαίος. καὶ τὸ σκελετός, καὶ τὸ φερέπον καὶ ὀλιγοδέες, καὶ αὐτοργιῶν καὶ τὸ ἀπολύτρωτον, καὶ τὸ δυσπερόδεκτον δαχλωγῆς.

VI. Παρὰ Διογνήτῳ, τὸ ἀκονόσασθον. καὶ τὸ ἀπληκτικῶν τοῖς ὑπὸ τ' περὶ τοῦ μύθων, καὶ γήτων, καὶ ἐπιδῶν, καὶ ἐπὶ δαμῶν ἀποπομπῆς καὶ τ' τοιῶτων λεγομένοις. καὶ τὸ μὴ ὀρτυγοδεφείν, μηδὲ καὶ τὰ τοιαῦτα ἐπὶ οἰκῆς. καὶ τὸ ἀνέχεσθαι παρρησίας καὶ τὸ οἰκωιδῶναι φιλοφιλίας. καὶ τὸ ἀκῶσαι, καὶ τὸ μὴ βακχίῳ, εἴπα τὸ δαδῶσι.

καὶ τὸ μαρκιανῶν, καὶ τὸ γράψαι δαχλωγῆς ἐν παρδί. καὶ τὸ σκίμποδον. καὶ δόξας ἐπὶ θυμῷ, καὶ ὅσα τοιαῦτα τῆς ἑλληνικῆς ἀγωγῆς ἐχόμενα.

VII. Παρὰ Ρυσίκῳ, τὸ λαβεῖν φαντασίαν τῷ γρηΐζειν δαχλωγῆς καὶ σεοσεβείας. ¹ L. 7. § 12.

B

πειά

¹ Infr. § 16.
² L. 6. § 30.
³ τὰ f.
⁴ Infr. § 9, 11.
⁵ L. 9. § 12.
⁶ Infr. § 17.
⁷ L. 3. § 5.
⁸ ἀστρολογ.
⁹ Xyl. & Lugd.
¹⁰ σολίμ Suid.
¹¹ Infr. § 15.
¹² ἀνακαθάρ-
 κτως, Suid. εν-
 διαλλάκτως,
 Xyl.
¹³ L. 5. § 36.
¹⁴ L. 9. § 3.
¹⁵ σελ [αὐτῶν]
 vel σελ [αλ-
 λων] λαλ. Xyl.
¹⁶ L. 3. § 9.
¹⁷ L. 9. § 7.
¹⁸ Infr. § 16.
¹⁹ L. 3. § 6.
²⁰ L. 2. § 16.
²¹ Infr. § 16.
²² L. 11. § 21.
²³ Infr. § 16.
²⁴ L. 4. § 26.
²⁵ σελ, F.
 Jun.
²⁶ πρώται, Jun.
²⁷ L. 3. § 4.
²⁸ L. 9. § 11.
²⁹ L. 11. § 9.
³⁰ Infr. § 17.
³¹ L. 3. § 4.
³² L. 4. § 49.
³³ L. 5. § 29.
³⁴ L. 7. § 55.
³⁵ L. 10. § 15.
³⁶ L. 12. § 32.
³⁷ L. 2. § 5.
³⁸ L. 9. § 29.

πέρας τῆς ἡμέρας· ἐπὶ τὸ μὴ ἐκτραπῆναι εἰς
 ζῆλον συφιστήν, μηδὲ τῆς συγγραφῆς ὡς
 τῆς θεωρημάτων, ἢ θεωρητικῆς λογάρι-
 ας ἀλλ' ἐν τῇ φωνήσας πλῆκτως τὸ ἀσκη-
 τικόν, ἢ τὸ ἐνεργητικόν ἀνδρα ὁπιδείκνυ-
 δαι· ἐπὶ τὸ ἀποβῆναι ῥήτορικῆς ἐποικε-
 νῆς, ἐπὶ ἀστρολογίας· ἐπὶ τὸ μὴ ἐν τῇ
 κατ' οἶκον ὡσεὶ παῖσιν, μηδὲ τὰ τοιαῦτα
 ποιεῖν· ἐπὶ τὸ τὰ ὁπλοῦς ἀφελῶς γραφεῖν,
 οἷον τὸ ὑπὸ αὐτῆς τέττις ἀπὸ Σινοόου τῇ μη-
 τερί μιν γραφέν· ἐπὶ τὸ πρὸς τὴν χαλεπὴν
 νόμον ἐπλημμελῆσθαι ἐνδρακλήτως· ἐπὶ
 ἐνδρακλήτως, ἐπειδὴν τὰ ἅπαντα αὐτοῖς ἐπα-
 νελθεῖν ἐνδελέσσωσι, ἀφαιρέσθαι· ἐπὶ τὸ ἀκρα-
 τῶς ἀναγινώσκειν, καὶ μὴ ἀρκεῖσθαι ὡς ἐν-
 τα ὁλοφύει, μηδὲ τοῖς ὡσεὶ λαλοῦσι τα-
 χέως συζητῆσθαι· ἐπὶ τὸ ἐντυχεῖν τοῖς ἑ-
 πικλήτοις ὑπομνήμασιν, ὧν οὐχ ὅθεν μετέδωκε.
 VIII. Παρὰ Ἀπολλωνίου, τὸ ἐλὸν δεινὸν
 ἐπὶ ἀναμφισβόλως ἀκρίβειαν· ἐπὶ πρὸς μη-
 δὲ ἄλλο ἀποβλέπειν, μηδὲ ἐπὶ ὁλίγον, ἢ
 πρὸς τὸ λόγον· ἐπὶ τὸ ἀεὶ ὀργισθῆναι, ἐν ἀλ-
 γηδόσιν ὀξείαις, ἐν ἀποβολῇ πίκνης, ἐν μα-
 κραισνόοις· καὶ τὸ ὅτι πρὸς ἀέγματος ζών-
 τος ἰδεῖν ἐναργῶς, ὅτε δύναιται ὁ αὐτοῦ
 σφοδρότατος· ἐπὶ αἰετῶν· ἐπὶ τὸ ἐν
 ταῖς ἐξηγήσεσι μὴ δυσχεραίνειν· ἐπὶ τὸ ἰδεῖν
 ἀνθρώπον σαφῶς ἐλάττωσιν τῆς αὐτοῦ κα-
 λῶν ἡγέμενον ἢ ἐμπειρίαν, ἐπὶ ἐντρέχειν
 ἢ πρὸς τὸ πρὸς διδόναι τὰ θεωρήματα· ἐπὶ
 τὸ μαθεῖν πῶς δεῖ λαμβάνειν τὰς δοκῶσας
 χάριτας πρὸς φίλων, μήτε ἐξητλήμενον ἀφ' ὧν
 ταῦτα, μήτε ἀναιδέως πρὸς πέμποντα
 ci, & quo modo beneficia, quæ dicuntur, ab amicis accipere oporteret, ut nec acceptis ob-
 noxius fierem, nec citra sensum tamen omnem transmitterem.
 IX. Παρὰ Σέξτε, τὸ ἐμμελές· ἐπὶ
 πρὸς ἀέγματος τῆς οἴκου τῆς παρονομιῆς· ἐπὶ
 τὸ ἐννοεῖν τῆς κατὰ φύσιν ζῆν· ἐπὶ τὸ
 σεμνὸν ἀπλάτως· καὶ τὸ στοχασθῆναι τῆς φι-
 λων κατὰ ἡμερικῶς· ἐπὶ τὸ ἀνελκῆναι τῆς

reclione curationeq; indigere me :
 quodq; ad æmulationem ambitio-
 nemq; Sophisticam nullus declina-
 verim, vel de theorematibus aliquid
 conscribendo, vel oratiunculas hor-
 tatorias declamando, vel exercitia o-
 bire operâsq; edere potis speciē præ-
 bendo, quo ad stuporem ac admirati-
 onem mei homines traherem, quod
 rhetorica item, poeticaq; & dictio-
 nis elegantioris studiis abstinuerim.
 ne togatus intra ædes obambulare, ne
 ejusmodi alia, quæ fastum reser-
 perent, facerem. epistolas etiam sim-
 pliciter scriberem, ad normam scilicet
 earum quas Sinuesis ad matrem meam
 idem ipse dederat. adhæc ut pla-
 cabilis & reconciliatu facilis essem,
 adversus eos, qui offensionis causam
 dederint, aut deliquerint aliquid. si-
 mulatq; illi in gratiam redire vel-
 lent. porro ut accurate legerem, nec
 comprehensione summariâ contentus
 essem; nec garrulis quibusvis tem-
 merè assentirer. huic deniq; debeo,
 quod Epicteti commentarios lege-
 rim, quorum is è domo suâ copiam
 mihi fecit.
 VIII. Ab Apollonio, ut liber ef-
 fem; firmumq; ac certum citra flu-
 ctuationem omnem consilii inge-
 nitq; tenorem retinerem: neq; aliud
 quicquam, vel minimum, præter ra-
 tionem solam, intuerer: ut idem
 semper essem, in doloribus acerrimis,
 in liberorum amissione, in mor-
 bis diuturnis. adhæc, quod in ipso,
 tanquam in exemplari vivo, eviden-
 ter cernere licuit, posse eundem, pro-
 ut occasiones se dabant, & vehemen-
 tissimum & remissum esse. sed & qd
 in disciplinis tradendis neutiquam
 morosè se gereret: quodque homi-
 nem viderim, qui peritiam suam &
 in theorematibus tradendis solertiâ,
 bonorum suorum minimum existi-
 mare se, palam faceret. ab isto didi-
 IX. A Sexto, benevolum erga alios
 affectum: familiæ affectu paterno
 administratæ speciē: de vita na-
 turæ convenienter instituendâ co-
 gitationem: gravitatem item neu-
 tiquam personatam: & sedulam a-
 micorum observationem: & imperi-
 rorum,

ritorum, eorumq; qui citra considerationem opinione merâ ducuntur, tolerationem: & mores quibuscumque accommodatos, ita ut quamvis consuetudo ipsius adulationem omnem suavitatem vicerit, in veneratione tamen eisdem ipsis eodem ipso tempore non minus extiterit. adhuc dilucidam ac methodicâ cum inventionem, tum & dispositionem, decretorum ejusmodi, quæ ad vitam rectè instituendam conducere. quodq; nec iracundiæ, nec perturbationis alius alicujus, indicium exhibebat; sed cum affectibus immunis prorsus existeret, ad affectum genuinum erat tamen propensissimus: favere promptus, sed sine strepitu varièq; citra ostentationem, eruditus.

X. Ab Alexandro Grammatico, increpationibus abstinere; nec probrosè excipere, si quis barbarum quid, vel solæcum, vel absconum protulerit, sed illud tantum, quod dici debuerat, dextrè proponere; idq; sub specie vel respondendi, vel calculi dictis contribuendi, vel de re ipsa, non autem de dictione, unâ despiciendi, vel per aliam aliquam istiusmodi scitam, sed quæ obliquè facta sit, commonefactionem.

XI. A Frontone ut scirem, quæ invidentia, versutia, simulatio tyrannidem consequatur: quodq; ut plurimum qui patricii nobis nuncupantur, ab affectu genuino alieniores existant.

XII. Ab Alexandro Platónico, ne crebro, neve nisi necessitate adactus, aut dicto aut scripto significem alicui, non vacare me: neve hoc modo sub negotiorum distinctium prætextu officia ea, quæ vitæ hujus necessitudo à nobis exigit, solens deferam.

XIII. A Catulo, ne insuper habere amicorum querimonias, etiam si ratio earum nulla subesset, sed in statum ipsos pristinum restituere anniterer: ut præceptores promptè impensèque prædicarent; quod de Domitio atq; Athenodoro refertur; liberisq; meos affectu sincero prosequer.

XIV. A fratre meo Severo, fami-

ιδιωτῶν ἐπὶ τὸ ἀντιώρητον τῶν οἰομένων καὶ τῶν ἀντιώρη-
τῶν πρὸς πόλιν ἐν ἀρχαῖς, ὥστε καὶ καὶ αὐτῶν οἱ
μὴ πάσης περιστάσεως εἶναι τὴν ὁμιλίαν οὐ. f.
αὐτῶν, ἀντιστοιχῶν τῶν αὐτοῖς ἐκείνοις τῶν
αὐτῶν ἐκείνων τὸν καὶ εἶναι. ἐπὶ τῶν καὶ καὶ
πικρῶς καὶ ὁδῶν ἐξυμνεῖται πρὸς τακτικὴν
τῶν εἰς βίον ἀναγκαῖων δογματικῶν ἐπὶ τῶν
μὴ ἐμφανῶν ποτὶ ὁρῶν, ἢ ἄλλῃ τινὸς πα-
θῆς πρὸς χάριν, ἀλλὰ ἀμὰ μὲν ἀπαδείκτον ἐπὶ,
ἀμὰ δὲ φιλοσοφία τὸν ἐπὶ τὸ εὐφημον, ἐπὶ τὸ
ἀποφθεῖν καὶ τὸ πολυμαθὲς ὁρῶν πρὸς τὸν.
L. 3. § 11. 6.
L. 5. § 25. 6. L.
6. § 17, 26.

X. Παρὰ Ἀλεξάνδρου τῷ γραμματι-
κῷ, τὸ ἀντιπληκτικὸν ἐπὶ τὸ μὴ ὀνειδισ-
τῶς ἐπιλαμβαίνειν τῶν βάρβάρων, ἢ σό-
λοιον πρὸς τὸ ἀπὸ τῶν περιστάσεων, ἀλλ'
ἐπιδοξίως αὐτῶν μόνον ἐκείνο, ὃ ἐπὶ εἰρηδία,
προφέρεται. ἐν τῷ ἀποκρίσει, ἢ συνε-
πιμνημονεύσει, ἢ συνδιαλέψει πρὸς αὐτῶν
περὶ τῶν ἀποκρίσεων, ἢ πρὸς τῶν ἡμετέ-
ρων τινὸς τοιαύτης ἐμμελῆς πρὸς τὸν πρὸς τὸν.

XI. Παρὰ Φρόνῳ, τὸ ἐπισημαίνειν οἷα ἡ
πυρρανικὴ βασιλεία, καὶ ποικιλία, ἐπὶ τῶν
καὶ οἷα ὡς ἐπὶ τῶν οἱ καὶ ἐμμελῶν ἐπὶ
τῶν ἡμῶν ἐπὶ τῶν, ἀποκρίσει πρὸς εἰς. 6 Infr. § 13.

XII. Παρὰ Ἀλεξάνδρου τῷ πλατωνικῷ,
τὸ μὴ πολλάκις, μὴ καὶ καὶ ἀναγκῆς λέ-
γειν πρὸς τινά, ἢ ἐν ἐπισημῇ γραφῇ οἷα ἡ
καὶ εἰς μὴ καὶ καὶ τῶν ἐπὶ τῶν συνεχῶς
πρὸς τῶν καὶ τῶν πρὸς τῶν συμπίπτειν.
L. 3. § 1.
L. 8. § 27.
L. 11. § 18.
Infr. § 15.
L. 6. § 11.

XIII. Παρὰ Καίῳ, τὸ μὴ ὀλιγάκις
εἶναι φίλον αἰκωμένον, καὶ τὴν τύχην ἀλόγως
ἀκρίβως, ἀλλὰ περὶ τῶν καὶ ἀποκρίσει
ἐπὶ τὸ σιωπῶν ἐπὶ τὸ πρὸς τῶν διδασκα-
λῶν ἐκδύμῳ εὐφημον, οἷα τὰ πρὸς Δομι-
κῶν ἐπὶ Ἀθηνόδοτον ἀπομνημονεύματα ἐπὶ τῶν
πρὸς τὰ τέκνα ὁ ἀληθινῶς ἀγαπηκτὸν.
9 Supr. § 11.
10 Outhr Scal.
& Salm.
An. Vero.

XIV. Παρὰ τῷ ἀδελφῷ μου Σεβήρῳ τὸ ἀντι-

¹ L. 6. § 30. φιλοκίειον, & φιλάληδες, & φιλοδύναμον, & τὸ δι' αὐτὸν γινῶσθαι Θεοσέαν, Ἑλεσίδιον, Κάτανα, Δίωνα. Βρετον, & φερζασίον λαβὴν πολιτείας ἰσονόμου, & ἰσότητα & ἰσηγορίαν διοικημένης, & βασιλείας τιμῶσις πόρων μέγιστα & ἐλδοθερίαν τῆς ἀρχαίων. & ἐκ τῆς αὐτῆς τὸ ἀμελές, & ὁμότερον ἐν τῇ πμῇ τῇ φιλοσοφίας. & τὸ εὐποιηκὲν, & τὸ οὐμεταδιδόνον ἐκτενῶς. & τὸ εὐελπι, & τὸ πτωδικὸν περὶ τῶ ὑπὸ τῆς φίλων φιλείας. & τὸ ἀρεπικρυπτον περὶ τῶς κατὰ γνώσεως ὑπὸ αὐτῶ τυγχάνοντες. & τὸ μὴ δέωται συχαρῶς τῶς φίλους αὐτῶ περὶ τῶ τί δέλει, ἢ τί ἐ δέλει, ἀλλὰ δῆλον εἶναι.

² Παρὰ Κλ. M. Mer. Παρὰ M. Salm. ³ ἀειφορεν Lug. & Mer. ⁴ παρὰ φ. Xyl. & Jun. l. 2. § 7. ⁵ Sup. § 12. & l. 9. § 13, 39. ⁶ L. 9. § 12. ⁷ παρὰ φ. ⁸ L. 12. § 13. ⁹ L. 7. § 69. ¹⁰ παρὰ φ. ¹¹ L. 11. § 18. ¹² Sup. § 7. & l. 7. § 26. ¹³ L. 7. § 12.

¹⁴ & χαρ. Sup. § 7. & l. 3. ¹⁵ L. 3. § 5. ¹⁶ L. 11. § 9. ¹⁷ L. 6. § 30. & l. 8. § 1. ¹⁸ L. 5. § 2. ¹⁹ L. 6. § 30.

²⁰ Sup. § 8.

XV. Παράκλησις Μαξίμου, τὸ καλῶς εἶναι, & ἡ μὴδὲν ¹ παρὶφορεν ² εἶναι. & τὸ εὐθυμον ἐν τῇ ἄλλαις ³ περὶ τῶς, & ἐν τῇ ⁴ γίγναι. & τὸ εὐκράτον ⁵ ἢ ἄλλαις, & μελίχρον, & γαστρὸν. & ⁶ ἐ καλῶς κατεργαστικὸν περὶ καμμένων. & τὸ πρῶτος αὐτῶ πτωδύνειν, περὶ ὧν λέγει, ὅτι πτωδύνει, & περὶ ὧν περὶ τῶι, ὅτι ἐ καλῶς ⁷ περὶ τῶι. & τὸ ⁸ ἀθαύμαστον, & ἀνέκπληκτον, & ⁹ μηδαμῶς ἐπειγόμενον, ἢ ὁκνῶν, ἢ ἀμνηχανῶν, ἢ κατηφές, ἢ ¹⁰ παρορρητός, ἢ πάλιν θυμολύμων, ἢ ὑποβόλμων. & τὸ οὐεργητικόν, & τὸ ¹¹ συζητωρικόν. & τὸ ἀφιδύς, & ἀδύατος μέγιστον ἢ ¹² δροθεμένον φερτασίον πρὸς ἑλπίαν. & ὅτι ἐπεὶ ὥσπερ ἀνὴρ ποτε τις ὑποβόλῃ ὑπὸ αὐτῶ, ὅτε ὑπέμεινεν ἀνὴρ κρείττονα αὐτῶ αὐτὸν ὑποβόλῃ. & τὸ ¹³ οὐ κατενέχεσθαι.

XVI. Παρὰ τῶ πατρὸς, τὸ ἡμέρον, & ¹⁴ μερικὸν ἀγαλόντος ὅτι τῆς ἐξητασιμένης κρείττονων. & τὸ ¹⁵ ἀκονόδοξον περὶ τῶς δοκῶσις τιμῶς. & τὸ ¹⁶ φιλόπονον, & ὀνδελές. & ¹⁷ τὸ ἀκυστικὸν τῆς ἐχόντων τι κρινωφελές εἰσφέρειν. & τὸ ἀποδραστηρίως εἰς τὸ καλὸν ἀξίαν ἀπονεμερικὸν ἐκείνῳ. καὶ τὸ ¹⁸ ἐμπειρον, πῶς μὴν χρεία ἐνέστασις, πῶς ὅ

liares diligere; veri justiq; rationem habere. item quod per eundē Thraseam, Helvidiū, Catonem, Dionem, Brutum nōsse ceperim; & quod imaginem animo conceperim status popularis, in quo per aequalitatem jurisque aequabilitatem res administrantur; regnūq; in quo subditorum libertate nihil antiquius habeatur. ab eodem item didici, simpliciter vivere; in philosophiae cultu constanter persistere; promptē benefacere, impensē largiri; spes bonas fovere; de amicorum dilectione nihil ambigere. quin & quod si quorum mores minus probaret, palā id prae se ferret; nec, quid vellet nollēte, familiarib⁹ conjectu difficile foret; adēo aperto erat pectore.

XV. A Maximo, mei compotem esse; nec ulla in re transversum abripi. sed & animo bono esse, cum in morbis, tum & in aliis casibus adversis; moribus esse probē temperatis, suavis, verendis: negotia objecta citra quiritationem conficere. adhuc quod ita se gerebat, ut fidem quibusvis faceret, quaecūq; diceret, ex animi sententia dixisse; quaecūq; faceret, animo haud malo fecisse. tum quod nihil admirabatur, ad nihil obstupescēbat; nusquam festinus, aut segnis erat; nusquam perplexus, aut dejectus, aut ringi solitus: nec rursus iracundia, aut suspitionibus deditus. adhuc quod benefacere promptus, & ignoscere. q^a verax; quodq; hominis ejusmodi specimen dare videretur, qui perverti nesciret potius, quā qui corrigi unquam opus haberet. quod nemo quisquam inventus sit, qui vel contempui ab illo haberi se existimaret, vel praestantiorē se illo opinaretur. deniq; quod urbanitatis laudem nequiquam affectaverit.

XVI. A patre mansuetudinem, & in rebus accuratē jam decretis constantiam immoram. quod in honoribus qui habentur, istis gloriae inani nihil concesserit; quod laborib⁹ ferendis cum libens, tum & assiduus, se dederit. q^a eos audire prompt⁹ fuerit, qui adferre quid poterant, quod in publicū conducere: quodque nemo illum abducere quiverit, remissius

missius agere opus esset: quod ab adolescentium amoribus coercuerat se. quod civiliter admodum se gessit. quod amicis vel cenandi secum, vel abstinendi optionem liberā permittebat, nec peregrē euntē comitari, nisi ipsis allubesceret, necesse erat: quod affectum adversus se pariter semper deprehendebant, etiam si occasione aliquā impediti, eum ne utiquam essent comitati. quod in consiliis, quid facto opus esset, accurate perquirendo constanter insistebat, nec spēcie rerum obviā quāvis acquiescens, indagationem incidebat. quod etiam amicorum retinendi studiosus; nec fastidio mutans, nec insanē diligens. quod in statu quocunq; forte contentus, vulgūq; serenū. ē longinquo futuri praesagus; & de minimis quibusq; citra tumultum providus. acclamationes omnēmq; adulationem reprimere: imperio quā necessaria erant, sedulō custodire; sumptus cautē attemperare; de rebus istiusmodi fugillantes patienter sustinere. nec in Deis colendis superstitiosus, nec in hominibus, aut muneribus, aut blanditiis auram captans popularem; sed in rebus quibusq; sobrius, solidus, nusquam ineptus, aut novitatis studiosus. Porro quod ad vitam commodius transigendā conducentibus rebus, quarū copiam illi dapsilem fors suppedibat, citra fastum, nec liberē tamen minus, utebatur; ut & praesentibus simpliciter frueretur, neq; absentia multū desideraret. quod nemo illum aut sophistam, aut vernaculum, aut scholasticum dixerit; sed virum maturum, consummatū, adulatione superiorem, rebus & propriis & alienis administrandis idoneum. adhuc quod verē philosophantes in honore habebat, ceteris nihil exprobrabat. in congressib⁹ facilis & festivus, nec ad fastidium id tamen. corporis sui curā tam probē attemperatā, ut nec vitæ avidus videretur, aut elegantia studiosus, nec neglectui tamen id haberet; sed per suam ipsius diligentiam efficeret, ut medicorum pharmacis fomentisve externis quā minimē indigeret. quod maximum est quod citra invi-

δύσεως· κὶ τὸ πᾶσι τὰ περὶ τὰς ἐξωτὰς
τῆς μερακίῃ· ἡ κληρονομησιμότης· ἡ τὸ ἐ-
φείδω τοῖς φίλοις μήτε συμδύνην αὐτῷ πρὸς
τῶς, μήτε συναποδύνην ἐπὶ μάχαις· αἰεὶ δ' ἡ
ὁμοιον αὐτὸν καταλαμβεμένης ὑπὸ τῆς ἀφ' ἑ-
λπίδος πινυμένης ἀπολαύσεως· ἡ τὸ ζήτη-
κὸν ἀκριβῶς ἐν τοῖς συμβεβημένοις, ἡ ἐπι-
μνηστικόν, ἡ δὲ τὸ πρὸς ἀπείρητον τῆς ἐξουσίας
ἀρκετοῦ τῆς προχέουσης φροντισίας· κὶ τὸ
ἀφαιρητικὸν τῆς φίλων, ἡ μηδ' αὖ ἀψι-
χρον, μηδ' ἐπιμνηστικόν· ἡ τὸ αὐταρκτικόν ἐν
πρὸς, ἡ τὸ φανερὸν· ἡ τὸ πύρρῳθεν προ-
νοητικόν· ἡ τῆς ἐλαχίστης προδοτικότητος
ἀπαρτίστως· ἡ τὸ τῶς ἐπιβουλεύσεως, ἡ πᾶσι
κατακρίδων ἐπ' αὐτῷ ἐαλῶναι· ἡ τὸ φυλα-
κτικὸν αἰετῆς ἀναγκάων τῇ ἀρχῇ, ἡ τα-
μιδικὸν τῆς ἡγεμονίας, ἡ ὑπομνηστικὸν τῆς
ἐπὶ τῇ τοῖς τῶν τῶν καταστάσεως· ἡ δ' ἡ
μήτε περὶ τὰς θεῶν δεισιδαιμονία, μήτε πε-
ρὶ ἀνθρώπων δημοκρατία, ἡ ἀρεσκυλικ-
κὸν, ἡ ὀχλοκρατία, ἀλλὰ ἡ ἡγεμονία ἐν πᾶσι, ἡ
βέβαιον, ἡ μηδ' αὖ ἀπειροχάλον, μηδ' αὖ
νοτόμῳ· ἡ τῶς εἰς ὑμῶν βίβιν φέρου-
σιν, ἡ τῇ τύχῃ ἡγεμονία, ἀφαιρητικὸν
ἀτύφως αἶμα· ἡ ἀποφασίως, ὥστε παρόντων
μὴ ἀνεπιτηδύτων ἀπείδω, ἀπόντων δ' μὴ δεῖ-
σθαι· ἡ μήτε ἂν τινα εἰπεῖν, μήτε ὅτι
φίσις, μήτε ὅτι οἰχομένης ἐκείνου, μήτε
ὅτι χρονοτικός, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς πέπειστος, τε-
λειος, ἀπολαύτικος, προεστιάων διωκτικός
καὶ τῆς αὐτῆς καὶ ἄλλων. πρὸς τοῖς δ' καὶ
τὸ τιμητικὸν τῇ ἀληθείᾳ φιλοσοφούντων τοῖς
ἑτέροις· ἡ ἐκ ἐξουσιαστικόν· ἐπὶ δ' ἡ ἐξου-
σία, καὶ εὐχαιρὶς ἡ κατὰ κράτος καὶ τῇ ἰδίᾳ
σώματι· ἡ ἐπιμελητικὸν ἐμμέτρως, ὥστε ὡς δὲ
τις φιλοζῶν, ὥστε πρὸς καλλωπισμὸν, ὥστε
μὴ ὀλιγώρως· ἀλλ' ὥστε ἀφ' οὗτος ἰδίᾳ προ-
σχεῖν, εἰς ὀλίγα· ἡ ἰατρικὴ ἡγεμονία
φαρμάκων καὶ ἐπιδημούντων· ὁκλός, μέλισσα

Supr. § 8.

L. 6. § 30.

ὁπῶνον ἀλ-

λῆς ὡς Mer.

ἄλλ' ὡς Πρ.

Cal. ἀλλ' ὡς πο-

τε ὡς Boot. ὡ-

Lug. καὶ ὡς ὡ-

f.

ὡς ὡς ὡς ὡ-

Jun.

ἀρεσκυλικόν

Jun.

L. 11. § 3.

συσταλ. Xyl.

ἡ πᾶν.

L. 6. § 30.

L. 5. § 5.

L. 4. § 23.

L. 4. § 3.

Sup. § 7. ὡ-

L. 6. § 30.

Sup. § 10.

ὁλίγα πάντ.

Suid.

ἰατρικῆς.

Suid.

ἐν τῷ καὶ ἐκ-

τῷ Suid.

φύσιν ζῆν με, ἢ ἀπολείπεις ἔτι τέτυκτα
 ἢ ἐμὴν αἰκίαν, & πῶς τὸ μὴ δῶκεν πᾶσι
 ἐκ τῆς Θεῶν ὑπομονῆς, & μόνον διδα-
 σκαλία. τὸ ¹ ὁρτίζειν μοι τὸ σῶμα ὅτι πο-
 σστον ἐν τοιούτῳ βίῳ τὸ μὴτε Βενεδίκτης ἀ-
 ψαδῆς, μὴτε Θεοδότου. Ἀλλὰ & ὑπερὸν ἐν ἐ-
 ρωϊκοῖς πάλαισι γυμνάσιον ὑγιαίνειν. τὸ
 χαλεπὸν γινώσκοντα πολλὰς Ρεσίπας, μηδὲν
 πλεονεξῶσαι, ἐφ' ᾧ δὴ μετέγων. τὸ μέλ-
 λουσιν νέδρ τελευτᾶν ἢ περὶ σῶμα, ὅμως οἰ-
 κῶμαι μετ' ἐμὲ τὰ τελευτᾶτα ἔτι. τὸ ὅσα-
 κος ἐβελήδην ἐπικυρῶσαι ἐν πενομήνῳ, ἢ
 εἰς ἄλλο τι ἀρξομένη, μηδέποτε ἀκούσαι με,
 ὅτι ἐκ ἐστὶ μοι χρέματα, ὅθεν ἡγήται. &
 τὸ αὐτῷ ἐμοὶ χρεῖδρ ὁμοῖδρ, ὡς πρὶ ἐπὶ
 μεταλβεῖν, μὴ συμπεσῖν. τὸ ἢ γυναικα
 τοιαύτω ἔτι, ἔπωσι μὴ πειδύλιον, ἔτω ἢ
 φιλόσοφον, ἔτω ἢ ἀφελῆ. τὸ ἐπιτηδεύων
 ἑσφῶν εἰς τὰ παιδία ἐμπορῶμαι. τὸ ² δι'
 ὀνειράτων βοηθήματα δοῦναι, ἄλλα π, &
 ὡς μὴ πῶσαι αἶμα, & μὴ ἰλιγγᾶν, & ³ τῶ-
 τε ἐν Καίτη ὡς περ ⁴ χρεῖσι. ⁵ ὅπως π
 ἐπεδύμησε φιλοσοφίας, μὴ ἐμπεσεῖν εἰς τινα
 σοφιστῶν, μηδὲ ἀποκαθῆσαι ⁶ ἐπὶ τὰς συγ-
 γραφεῖς, ἢ συλλογισμὸς ἀναλύειν, ἢ πρὶ
 τὰ μετ' ἐρωτηρητικὰ κατὰ γινώσκοντα. πρῶτα γὰρ
 ταῦτα δεῶν βοηθῶν & τύχης δέεται.

¹ L. 9. § 11, 27.

² τὸ ἐν K. ὡς

πείθειται, vel

τέτυκτο ἐν K. ἐν

τυχῇ. Salm.

⁴ χρεῖσι f. Xyl.

χρεῖσι, Boot.

χρεῖσι μόν, Lug.

χρεῖσι, Mer.

⁵ [τὸ] ὅπως τε

ἔσ. Sal. τὸ ὅ-

πως ἔσ. f.

⁶ διῶται, Lug.

διῶται, f.

Τὰ ἐν Κεάδοις πρὸς τῇ Γρανύᾳ.

festum vivam, nisi ipse tandem in culpa sim, qui Deorum submonitiones, & tantum non claras præceptiones neutiquam observem. quod in vita, qualis ea fuerit, corpus mihi tam diu perduraverit. quod nec Benedictam, nec Theodotum attingerem: sed & postea, ex affectibus amatoris, quibus correptus fueram, ad sanitatem redierim. quod cum Rustico sæpe succenserem nihil ultra admiserim, cuius poenitere me posset. quod mater mea, quamvis juvenis esset decessura, mecum tamen novissimos ætatis annos translegerit. quod quotiescunque animus fuit pauperi alicui, aut aliis indigo, opem ferre, nunquam responsum est, non suppetere nummos mihi, unde id fieret: quodq; nulla mihi unquam talis necessitas obtigerit. ut ab alio sumere cogerer. quod uxor ejusmodi mihi obveniret, tam obsequens, tam amans, tam simplex. quod ea fuerim illorum copiâ instructus, qui ad liberos educandos mihi idonei existerent. quod per insomnia remedia mihi fuerint indicata, cum alia, tum adversus sanguinis excreationem & capitis vertiginem; quod & Cajetâ aliquando factum est. quod cum philosophandi cupiditas incessisset, non in sophistam aliquem inciderim, nec commentariis evolvendis, vel syllogismis resolvendis, vel meteorologicis discutiendis, tempus deses contriverim. etenim ista omnia Diis adjutoribus ac Fortunâ indigebant.

Quæ apud Quados ad Granuam.

BIBΛION β.

Εἴωθε, Xyl.

Ὅθεν προλέγειν ἑαυτῷ, Κυῶν-
 ξομαι πειρῶν, ἀρετῶν, ὑ-
 βερῶν, δολερῶν. βασιλείᾳ, ἀ-
 κρινωμένη. πάντα ταῦτα συμβέβηκεν ἐκεί-
 νοις ² πρὸς ἢ ἀγνοίαν τῆς ἀγαθῶν & κα-

² Inf. § 13.

1. 3. § 11.

1. 7. § 22, 26.

1. 11. § 18.

ἔργῳ ἢ θεωρητικῶς ἢ φύσιν ἢ ἀγαθῶν,
 ὅτι καλόν, & τὸ κακόν, ὅκ αἰσχρόν, & ἢ αὐτῷ

LIB. II.

Anè prædicere memento tibi, Hodie futurum est, ut rem habeam cū curioso aliquo, ingrato, protervo, doloso, invidio, illiberali. obveniant illis ista omnia à bonorū malorūq; insitiâ. ego verò, cū & naturam boni nōrim, q^d honestū, malūq; q^d inhonestū sit, ipsāq; adeò delinquentis naturam, q^d congener mihi

mihi sit, non tam quod sanguinis feminisq; ejusdē, quā quod mentis ac portionis divinæ mecum particeps; nec lædi possē me ab horum ullo compertum habeo; (neq; enim inhonestā realiquā me quisquam involverit) sed nec succensere congeneri possum, eūve odisse. siquidem ad mutuas operas nati sumus; quo modo pedes, manus, palpebræ, dentium superiorum inferiorūq; ordines, adversari itaq; sibi invicem præter naturam: adversantis est autem fut censere & averfari.

II. Quicquid sum, constat id omne carunculā, animulā, & parte principante. proinde mitte libros. nec distrahere ampliūs: (nihil obstat, quod minūs hoc facias) sed tanquam qui jam statim moriturus sis, carnes istas contemnas. cruor est, & ossicula, & reticulum ex nervis, venulis arteriisq; contextum. Quin & animam considera, qualis sit. Spiritus est, sive aër, nec is semper idem, sed qui jugiter efflatus denuō resorbetur. tertium restat, pars illa principatum gerens. tu ergo sic tecum: senex es: partem tui principem servire ulterius ne siveris; sed nec motibus à communione humana alienis raptari, nec quicquam, quod fato destinatum tibi fuerit, vel jam ascitum averfari, vel futurum pavere.

III. Deorum opera providentiæ plena sunt. nec quæ fortunā sunt, absq; naturæ ope proveniunt, aut sine connexu implexūq; rerum earū quæ providentiā dispensantur. inde profluunt omnia. accedit & necessitas quædam, & totius mundi, cuius tu pars es, utilitas. illud est autem parti unicuiq; bonum quod universæ fert natura, quodque ad eandem conservandam conducit. porro conservant mundum hunc, sicut elementorum, ita & concretorum ex his mutationes. Ista tibi sufficiant: decretorum vice jugiter sint. librorum verò sitim pelle; ut ne murmurans moriaris, sed verè propitius, Deoq; ex animo gratus.

ἐλληνῶς, καὶ ἀπὸ καρδίας ³⁴ οὐχάριστος τοῖς θεοῖς.

ἡ ἀνθρώπων φύσιν, ¹ ὅτι μοι συζητῆς, ² L. 3. § 4, 11. ἔχει αἵματι. ³ ἡ σπέρματι. ⁴ αὐτῆ, ἀλλὰ νῦν, ⁵ L. 7. § 22. ἔ. ⁶ L. 9. § 22. ἔ. ⁷ L. 12. § 26. ⁸ L. 12. § 26. ⁹ L. 12. § 26. ¹⁰ L. 12. § 26. ¹¹ L. 12. § 26. ¹² L. 12. § 26. ¹³ L. 12. § 26. ¹⁴ L. 12. § 26. ¹⁵ L. 12. § 26. ¹⁶ L. 12. § 26. ¹⁷ L. 12. § 26. ¹⁸ L. 12. § 26. ¹⁹ L. 12. § 26. ²⁰ L. 12. § 26. ²¹ L. 12. § 26. ²² L. 12. § 26. ²³ L. 12. § 26. ²⁴ L. 12. § 26. ²⁵ L. 12. § 26. ²⁶ L. 12. § 26. ²⁷ L. 12. § 26. ²⁸ L. 12. § 26. ²⁹ L. 12. § 26. ³⁰ L. 12. § 26. ³¹ L. 12. § 26. ³² L. 12. § 26. ³³ L. 12. § 26. ³⁴ L. 12. § 26.

II. ¹ Ὅ, κ' ποτε τέτοίεμ, ἱερὰ ἐστὶν ² L. 7. § 13, 19. πνύμακον, ³ ἐπὶ τὸ ἡγεμονικόν. ⁴ ἀφ' ὧν τὰ βιβ- ⁵ L. 7. § 24. λία ⁶ L. 7. § 24. μνηστέον. ⁷ ἐδίδου. ⁸ L. 7. § 24. ἀλλ' ⁹ L. 7. § 24. ὡς ¹⁰ L. 7. § 24. ἡδη δ' ἀποδύνασθαι, ¹¹ ἡ μὲν ἱερὰ καὶ καταφύ- ¹² L. 3. § 16. ἔ. ¹³ L. 6. § 32. ἔ. ¹⁴ L. 12. § 3. ¹⁵ L. 12. § 3. ¹⁶ L. 12. § 3. ¹⁷ L. 12. § 3. ¹⁸ L. 12. § 3. ¹⁹ L. 12. § 3. ²⁰ L. 12. § 3. ²¹ L. 12. § 3. ²² L. 12. § 3. ²³ L. 12. § 3. ²⁴ L. 12. § 3. ²⁵ L. 12. § 3. ²⁶ L. 12. § 3. ²⁷ L. 12. § 3. ²⁸ L. 12. § 3. ²⁹ L. 12. § 3. ³⁰ L. 12. § 3. ³¹ L. 12. § 3. ³² L. 12. § 3. ³³ L. 12. § 3. ³⁴ L. 12. § 3.

III. ¹ Τὰ τῶν θεῶν προνοίας μετὰ ταῖς ² L. 5. § 33. τὴν τύχης ἐστὶν ἀνὰ φύσεως, ³ ἡ ⁴ L. 5. § 33. συκλώσε- ⁵ L. 5. § 33. ως, καὶ ὅτι πλοκῆς τῆς προνοίας διοικημένων. ⁶ L. 5. § 33. ⁷ L. 5. § 33. ⁸ L. 5. § 33. ⁹ L. 5. § 33. ¹⁰ L. 5. § 33. ¹¹ L. 5. § 33. ¹² L. 5. § 33. ¹³ L. 5. § 33. ¹⁴ L. 5. § 33. ¹⁵ L. 5. § 33. ¹⁶ L. 5. § 33. ¹⁷ L. 5. § 33. ¹⁸ L. 5. § 33. ¹⁹ L. 5. § 33. ²⁰ L. 5. § 33. ²¹ L. 5. § 33. ²² L. 5. § 33. ²³ L. 5. § 33. ²⁴ L. 5. § 33. ²⁵ L. 5. § 33. ²⁶ L. 5. § 33. ²⁷ L. 5. § 33. ²⁸ L. 5. § 33. ²⁹ L. 5. § 33. ³⁰ L. 5. § 33. ³¹ L. 5. § 33. ³² L. 5. § 33. ³³ L. 5. § 33. ³⁴ L. 5. § 33.

³⁵ L. 3. § 16. ³⁶ L. 3. § 16. ³⁷ L. 3. § 16. ³⁸ L. 3. § 16. ³⁹ L. 3. § 16. ⁴⁰ L. 3. § 16. ⁴¹ L. 3. § 16. ⁴² L. 3. § 16. ⁴³ L. 3. § 16. ⁴⁴ L. 3. § 16. ⁴⁵ L. 3. § 16. ⁴⁶ L. 3. § 16. ⁴⁷ L. 3. § 16. ⁴⁸ L. 3. § 16. ⁴⁹ L. 3. § 16. ⁵⁰ L. 3. § 16. ⁵¹ L. 3. § 16. ⁵² L. 3. § 16. ⁵³ L. 3. § 16. ⁵⁴ L. 3. § 16. ⁵⁵ L. 3. § 16. ⁵⁶ L. 3. § 16. ⁵⁷ L. 3. § 16. ⁵⁸ L. 3. § 16. ⁵⁹ L. 3. § 16. ⁶⁰ L. 3. § 16. ⁶¹ L. 3. § 16. ⁶² L. 3. § 16. ⁶³ L. 3. § 16. ⁶⁴ L. 3. § 16. ⁶⁵ L. 3. § 16. ⁶⁶ L. 3. § 16. ⁶⁷ L. 3. § 16. ⁶⁸ L. 3. § 16. ⁶⁹ L. 3. § 16. ⁷⁰ L. 3. § 16. ⁷¹ L. 3. § 16. ⁷² L. 3. § 16. ⁷³ L. 3. § 16. ⁷⁴ L. 3. § 16. ⁷⁵ L. 3. § 16. ⁷⁶ L. 3. § 16. ⁷⁷ L. 3. § 16. ⁷⁸ L. 3. § 16. ⁷⁹ L. 3. § 16. ⁸⁰ L. 3. § 16. ⁸¹ L. 3. § 16. ⁸² L. 3. § 16. ⁸³ L. 3. § 16. ⁸⁴ L. 3. § 16. ⁸⁵ L. 3. § 16. ⁸⁶ L. 3. § 16. ⁸⁷ L. 3. § 16. ⁸⁸ L. 3. § 16. ⁸⁹ L. 3. § 16. ⁹⁰ L. 3. § 16. ⁹¹ L. 3. § 16. ⁹² L. 3. § 16. ⁹³ L. 3. § 16. ⁹⁴ L. 3. § 16. ⁹⁵ L. 3. § 16. ⁹⁶ L. 3. § 16. ⁹⁷ L. 3. § 16. ⁹⁸ L. 3. § 16. ⁹⁹ L. 3. § 16. ¹⁰⁰ L. 3. § 16.

L. 3. § 14.

IV. Μέννησο ἐν πόσῳ ταῦτα δύναι-

τάλη, ἃ ὁ ποσὸς περὶ θεομίδην λαβὼν πα-

ραὶ τῶν δεινῶν, ἐχρεώσθηται. δὲ τῶν ἡδὴ ποτε

πῶς Lug. An. Sup. 3. l. 4. § 14. l. 8. § 7. αἰδέσθης, ἕκτος ἡσυχίας μέγας εἶ, ἃ τίνος δι-

L. 6. § 1, 5. οἰκῶντος τῆς ἡσυχίας ἀπὸ ῥοῖα ὑπέρβης. ἃ οἱ

Sup. § 1. ὁ δὲ εἰς σοὶ περὶ λαμβάνοντος ἃ χεῖρας, ὡς

Inf. § 6. l. 4. ἃ εἰς τὸ μὴ ἀπαυθιγῆσαι χρῆσιν, οἱ χη-

L. 6. § 49. σεταί, ἃ οἱ χησῶν, ἃ αὐτῶν εἶναι ἡσυχία.

L. 8. § 28. V. Πάσης ὥρας φρονέει σεβαστῶς ὡς

ῥωμαῖοι, ἃ ἁπλῶς, ἃ τὸν χειρὶ μὴ τῆ

L. 6. § 44. ἀκρίβει ἃ ἀπλάτως σεμνότητι, ἃ φιλο-

L. 1. § 2. l. 4. § 3. ἃ εἰς δεινῶν, ἃ διχόνοιας περὶ σ-

L. 3. § 12. σὺν ἃ ἁπλῶς σεμνότητι ἀπὸ παλαιῶν ἃ ἁπλῶν

L. 6. § 2. l. 7. φερταῖων πολεῖν. πολεῖς τῶν, ἃ ὡς

L. 1. § 9. l. 1. ἐξάτις ἃ βίβη, ἐκείνη περὶ εἰς ἐργῶν,

L. 29. ἃ ἀπλάτως πᾶσι εἰς ἐργῶν, ἃ ἐμ-

L. 3. § 4. παλῶς ἀποτροφῆς ἀπὸ ἃ ἁπλῶς ἃ λῶν, ἃ

Sup. § 2. ἃ ἀποκρίσεως, ἃ φιλαυτίας, ἃ ὁυσαρῆσε-

Inf. § 15. l. 3. ὡς περὶ τὰ συμμεμεγαλύνει. ὁρῶς ἃ πᾶσι

L. 13. § 16. l. 3. ὁλίγα εἶναι, ἃν κρατῶν τις, δυνάται ἃ εὔ-

L. 2. l. 12. ρην ἃ δευδὴ βιώται βίον; ἃ τῶν οἱ δειοὶ πλε-

L. 20, 24. ὦν ἐδὲν ἀπαυθιγῶν περὶ ἃ τῶν περὶ φιλίας-

Lug. ὡν ἃ.

Sup. § 2. VI. ἃ εἰς, ἃ εἰς ἃ αὐτῶν, ὡς

L. 3. § 4. ψυχῆ ἃ ἃ κηρύττει σεαυτῶν ἃ ἐκείνῳ κηρύττει

L. 4. § 3. l. 1. εἶς. ἃ εὔ τῶν ὁ βίβη. ἐκείνῳ. ἃ τῶν δὲ σοὶ

L. 8. ἃ εἶς. ἃ εὔ τῶν ὁ βίβη. ἐκείνῳ. ἃ τῶν δὲ σοὶ

L. 5. § 34. ἃ εἶς. ἃ εὔ τῶν ὁ βίβη. ἐκείνῳ. ἃ τῶν δὲ σοὶ

L. 7. § 67. l. 20. ὦν τῶν ἁπλῶν ψυχῆς πεινῶν τῶν σὺν

L. 6. ἃ εἶς. ἃ εὔ τῶν ὁ βίβη. ἐκείνῳ. ἃ τῶν δὲ σοὶ

L. 1. § 6. VII. Περὶ αὐτῶν ἃ σε πᾶσι εἰς ὅθεν ἐμ-

L. 16. ἃ εἶς. ἃ εὔ τῶν ὁ βίβη. ἐκείνῳ. ἃ τῶν δὲ σοὶ

Sup. § 4. ἃ εἶς. ἃ εὔ τῶν ὁ βίβη. ἐκείνῳ. ἃ τῶν δὲ σοὶ

L. 4. § 3. ἃ εἶς. ἃ εὔ τῶν ὁ βίβη. ἐκείνῳ. ἃ τῶν δὲ σοὶ

L. 1. § 31. l. 10. ἃ εἶς. ἃ εὔ τῶν ὁ βίβη. ἐκείνῳ. ἃ τῶν δὲ σοὶ

L. 15. ἃ εἶς. ἃ εὔ τῶν ὁ βίβη. ἐκείνῳ. ἃ τῶν δὲ σοὶ

L. 6. § 40. ἃ εἶς. ἃ εὔ τῶν ὁ βίβη. ἐκείνῳ. ἃ τῶν δὲ σοὶ

L. 1. l. 12. § 4. ἃ εἶς. ἃ εὔ τῶν ὁ βίβη. ἐκείνῳ. ἃ τῶν δὲ σοὶ

L. 5. § 36. VIII. Περὶ αὐτῶν ἃ σε πᾶσι εἰς ὅθεν ἐμ-

L. 24. l. 4. § 3, 26. ἃ εἶς. ἃ εὔ τῶν ὁ βίβη. ἐκείνῳ. ἃ τῶν δὲ σοὶ

L. 1. l. 11. § 20. ἃ εἶς. ἃ εὔ τῶν ὁ βίβη. ἐκείνῳ. ἃ τῶν δὲ σοὶ

L. 13. l. 3. § 4. l. 4. § 18. l. 7. § 55.

IV. Memento, quamdiu ista distuleris, & quoties opportunitates à Diis tibi oblatas neglexeris. tandem advertas oportet, cujusnam mundi pars sis, & cujusnam mundi rectoris propago. sed & praescriptum esse tibi temporis terminum: quod nisi ad animum serenandum accommodaveris, avolaturum est illud, te simul abrepto, nec deinceps reditum.

V. Cura haec jugiter incumbat tibi, ut quicquid in manibus est, strenuè peragas, prout Romanum, virumque; decet, cum exquisita, nec accersita tamen, gravitate, humanitate libertate, justitiâ; animûmq; interim ab aliis omnibus cogitationibus abducas. abduces autem, si tanquam vitæ tuæ novissimam, actionem unamquamque; peregeris; temeritate omni liberam, & declinatione per affectus vim à rationis dictamine; simulatione itidem, & amore sui, eorumque; quæ à numine destinata sunt averfatione. Vides, quam pauca sint, quæ si quis tenuerit, prosperam ac divinam propemodum vitam degere detur. siquidem & dii ipsi nihil amplius exigent ab eo, ista qui observaverit.

VI. Ignominia, ignominia, in qua, te afficis, ô anima. honorem autem tibi tuum vindicandi, haud erit amplius opportunitas. fugit enim unicuique; brevis ætas. ea verò tibi propè confecta est, dum tui ipsius reverentiam nullam habes, sed in aliorum animis felicitatem tuam collocas.

VII. Ne te distrahant, quæ extrinsecus obveniunt tibi; sed otium tibi praestes, quo boni aliquid addifcas & huc illuc ferri desinas. cæterum & alia hinc hallucinatio cavenda est. nugas siquidem agunt actuosi haud pauci, dum vitam agendo conterunt, sed scopum, ad quem conatus suos cogitationesque; omnes dirigant, sibi propositum nullum habent.

VIII. Vix, aut ne vix quidem

Jun. L. I. § 15. Inf. §

quicquam,

quisquam, ideo infeliciter agere deprehensus est, quia in alienis animis quid ageretur non animadverterit. ceterum qui animorum suorum motus non attendunt, hi verò infeliciter agant, necesse est.

IX. Horum meminisse semper oportet: quæ universi, quæ tua natura sit; quomodo hæc ad illam affecta, qualisq; pars qualis universi existat: quod etiam nemo sit, qui prohibere te possit, quò minus ea facias dicâsq; semper, quæ naturæ illi, cujus pars es, consentanea fuerint.

X. Philosophicè Theophrastus, in peccatis inter se conferendis (prout vulgò conferri solent) dicit; graviora esse quæ per cupidinem, quàm quæ per iram admittuntur. etenim, qui irascitur, cum dolore quodam & contractione animi occulta à rationis tramite declinare videtur: qui verò per cupidinem delinquit, quia voluptate vincitur, intemperantior quodammodo, & in peccando effeminator videtur. rectè igitur, nec indignè philosopho, pronuntiavit, amplioris esse criminis, quod cum voluptate, quàm quod cum dolore admittitur. atq; omnino alter ei similior existit, qui prior læsus, doloris ratione ad irascendum adigitur: cùm is sponte suâ ad lædendum feratur, qui ad perpetrandum quidquam cupidine ducitur.

XI. Ita quæq; facias cogitâsq; oportet, ut qui confestim è vita hac possis discedere. humanis autem excedere, siquidem Dii sunt, nihil est grave. neq; enim malo ulli illi involvent te. si verò, vel nulli sunt, vel nullam rerum humanarum curam gerunt, quid attinet tandem vivere in mundo vel Deorum, vel providentiæ inani? ceterum & sunt illi, & res humanas curant: & ne in ea, quæ verè mala sunt, incidat quisquam, in ipsius arbitrio prorsus posuere. reliquorum siquid malum existeret, & de hoc utique paritèr prospexissent, quò in ipso situm foret, in istud quoque ne incideret. at verò, quod hominem deteriorem non facit, vitam hominis deteriorem efficere qui possit? nec imprudens autem, nec pru-

dens χείρω ποιήσεν; ¹⁴ ὅτι ὅ

ὅτι τῇ ἄλλῃ ψυχῇ γίγνεται, ἢ ῥαδίως ἐκ
ὠφελῆ κακοδαμνῶν. τὲς δὲ τοῖς τῆς ἰδίας
ψυχῆς κινήμασι μὴ ὡς καλοῦσθαι βέλους, ἀνά-
κη κακοδαμνῶν.

IX. Τέτων αἰεὶ δὲ μεμνηθεὶς ἕως ἢ τῶν ὅλων
φύσεως, ἐπὶ τίς ἢ ἐμὴ, ἐπὶ πῶς αὐτῇ πρὸς ἐκείνῃ
ἔχῃ, ἐπὶ ὅποιόν ἐκ μέρους, ὅποιον δὲ ὅλων ἔσται,
ἐπὶ ὅτι ἔδδεις ὁ καλῶν τὰ ἀκρόαται τῇ φύ-
σιν, ἢ ἐς μέρους εἶ, πρὸς αὐτὴν τε αἰεὶ ἐλθῇ.

X. Φιλοσόφως ὁ Θεόφραστος ἐν τῇ συλ-
κρίσει τῶν ἀμαρτημάτων, ὡς δὲ ἐκ ⁵ χυνο-
πύρου τὰ ποικίλα συλκρίνει, φησὶ, βαρύν-
τερά ἐστι τὰ κατ' ἐπιθυμίαν πλημμελεσμέ-
να τῇ κατ' ἐπιθυμίαν. ὁ γὰρ θυμὸς μετὰ λενο-
λύπῃς ἐλεληθείας συστολῆς φαίνεται τὸ λυ-
πὸν ἀποσπρόμυτος. ὁ δὲ κατ' ἐπιθυμίαν ἀ-
μαρτηρῶν, ὅφ' ἡδονῆς ἡ τῶν κατὰ, ἀκροα-
τότερος πῶς φαίνεται, καὶ δηλύτερος ἐν ταῖς
ἀμαρτίαις. ὁρῶνς εὖ καὶ φιλοσοφίας ἀξίως
ἔφη, μείζονος ἐκλήματος ἔχοντος, ὅ μὴ ἡδον-
ῆς ἀμαρτηρῶν, ἢ ὡς τὸ μὴ λυπῆς. ὁ
λαὸς τε ὁ μὴ πρὸς ἡδονὴν μᾶλλον εὐκεί-
α καὶ λυπῆν ἡναγκασμένον θυμωθῆναι. ὁ
δὲ αὐτὸς πρὸς τὸ ἀδικεῖν ὡρμηται, φερό-
μενος ἐπὶ τὸ πρὸς αὐτὸν κατ' ἐπιθυμίαν.

XI. Ὡς ἡδὴ διωατὲς οὐκ ἐξείναι τῶν
βίῃς, ὅπως ἐκαστα ποιῶν ἐλενοῦσθαι. τὸ
δὲ ἔξ ἀνδρωπῶν ἀπελθεῖν, εἰ μὴ θεοὶ εἰ-
σιν, ὅθεν δύνει κακῶ γὰρ σε εἶναι αὐτὸν πε-
ρβαλῶν. ἢ ὅτι εἰ καὶ εἰσιν, ἢ ἐς μέλει ἢ ὅτι ἐν
αὐτοῖς τὸ ἀνδρωπῶν. τί γὰρ ζῆν ἐν ἡ-
σμῶ κατὰ θεῶν, ἢ πρὸς νοῖας κατὰ; ἀλλὰ
καὶ εἰσιν, ἐπὶ μέλει αὐτοῖς τῶν ἀνδρω-
πῶν. ἐπὶ τοῖς μὴ κατ' ἀλήθειαν κακοῖς, ἵνα
μὴ πρὸς τῇ ὁ ἀνδρωπῶν, ἢ ἐπὶ αὐτῷ
τὸ πᾶν ἔθεντο. τῶν δὲ λογίων εἰ καὶ κακῶ
ἔσται, ἐπὶ τὸ ἀνδρωπῶν. ἵνα ἐπὶ πᾶν
τὸ μὴ πρὸς τῇ αὐτῷ. ὁ δὲ χείρω μὴ
ποιῇ ἀνδρωπῶν, πῶς δὲ τὸ βίον ἀνδρω-
πῶν χείρω ποιήσεν; ¹⁴ ὅτι ὅ

¹ L. 5. § 24. l.

¹² § 32.

³ L. 1. § 17. l.

³ § 12. l. 5. §

¹⁰, 29, 34. l.

⁶ § 17, 58. l.

¹⁰ § 32, 33.

¹ 11. § 39.

³ Sup. § 3, 4.

⁴ - λούσθαι

Lug. An.

⁵ L. 6. § 45.

⁶ Sup. § 2, 5.

¹ L. 5. § 29. l. 6.

⁶⁹ § 30. l. 7. § 29,

⁷ L. 3. § 3.

⁸ L. 9. § 28.

⁹ ἢ ὅτι ἐν Lug.

An. ἢ ὅτι τῶν

¹⁰ L. 6. § 10.

¹¹ L. 12. § 28.

¹² L. 1. § 17. l.

⁶ § 44. ὁ l.

⁹ § 11, 27.

¹³ L. 8. § 55,

⁵⁶ l. 9. § 40.

¹⁴ L. 10. § 2

μήνα

nim Dii agunt, virtutis nomine, veneranda; quæ homines, cognationis ratione, sunt amica; sed & modo quodam miseranda quandoq; ob bonorum malorumque ignoracionem, nec sanè defectus hic minor est illo, qui alba & nigra internoscere prohibet.

XIV. Etiam si ter mille annos vi-
cturus esses, & totidem insuper my-
riadas, illud tamen meminisse debes,
nec ullam aliam vitam ab ea, quàm
degisti, amittere quenquam; nec al-
iam ab ea, quàm amittit, degere. eo-
dem ergo redit longissimum ætatis
spatium, cum eo quod est brevissi-
mum, præsens siquidem tempus est
omnibus æquale: & quod amittitur
ergo, æquale est omnibus. eademq;
ratione id quod amittitur, momen-
taneum tantum esse constat. neq; e-
nim aut præteritum, aut futurum a-
mittere quis potest. nam quis cui-
quam id, quod non habet, abstulerit?
horum itaq; duorum meminisse o-
portebit: alterius nimirum, quod
omnia ab æterno consimilia fuerint,
& in orbem ferantur: itaque nihil
interesse, per centum, an per ducen-
tos, an per tempus interminatum,
eadem quis visurus sit. alterius verò,
quod is qui quàm diutissimè vixerit,
& is qui quàm celerrimè mortuus
fuerit, tantundem vitæ prorsus a-
mittit uterq; præsens siquidem dun-
taxat uterq; tempus amittit cum hoc
duntaxat habeat, nec amittere pos-
sit quis, quod non habet.

XV. In opinione sita sunt om-
nia. docent hoc, quæ à Monimo di-
cta sunt. horum autem utilitas com-
parebit, si quis quæ festivè ab illo
conscripita sunt, quatenus veritatem
habent patrocinantem, admiserit.

XVI. Contumeliâ se afficit ani-
ma humana: inprimis, quando ab-
scessus & quasi struma mundi, quan-
tum in ipso est, evadit. abscessionem
enim facit à natura, in cuius parte,
aliquâ reliquorum omnium cuiusq;
natura continetur, qui re aliquâ ob-
veniente offenditur. deinde cum vel
hominem quemcunq; averfatur, vel
lædendi consilio adversatur alicui.
hujusmodi sunt autem irascantium
animæ: tertio contumeliâ se afficit,

ἀρετιῶν· τὰ δ' ἔξ ἀνθρώπων¹ φίλα ἄλλα² Sup. § 1. 13.
συγγένειον· ἐστὶ δ' ὅτι καὶ³ ἔσπον κατὰ ἐλεει-⁴ L. 7. § 26.
νὰ,⁵ δι' ἀγνωσίαν ἀγαθῶν & κακῶν· ἐκ ἐλάτ-⁶ Sup. § 1.
των⁷ ἢ πέρους αὐτῆς τ' ἐρεσκύσεως⁸ ἔξ-⁹ L. 4. § 29.
κρίνῃν τὰ λούρα¹⁰ &¹¹ μέλανα.¹² μέλανα.

XIV. Καὶ περὶ χάλια ἐτι βιάσεται μέλ-¹³ L. 3. § 10. f.
λῃς, & ποσιν ταῖς μόραις, ὅμως μέμνησο,¹⁴ 4. § 47, 50. f.
ὅτι ἐστὶν ἄλλον ἀποβάλλει βίον, ἢ τὸν¹⁵ 9. § 28, 33. l.
ὃν ζῇ ἐστὶν ἄλλον ζῇ, ἢ ὃν ἀποβάλλει. εἰς ταύ-¹⁶ 12. § 26.
τὸ αὖ καὶ δίσταται τὸ μῆκος τῶν βραχυτά-¹⁷ [αὖ] ἀποβάλ-
τῃ· τὸ γὰρ παρὸν πᾶσιν ἴσον, ὅτι¹⁸ [εἰ] & τὸ α-¹⁹ delet Suid.
πολλὸν μῆρον,²⁰ ὅσον ἴσον & τὸ ἀποδομῶν μῆρον²¹ 9. § f.
ἕως ἀναφαισίων ἀναφαισεται.²² ἕτε γὰρ τὰ²³ L. 6. § 32.
πρὸς χάλιας, ἕτε τὸ μέλλον ἀποβάλλει.
ἀν κς. ὅ γὰρ ἐστὶν ἐξ ἡ, πῶς ἂν κς τὸ το-
αὐτὸ ἀφελῇτο; τῶν οὖν τῶν δύο δὲ
μεμνησθῶ· ἐνός μὲν, ὅτι²⁴ 11. πόρτα ἔξ ἀϊδίου ὁ-²⁵ L. 4. § 32.
μοιδῇ, & ἀνακυκλώμενα, &²⁶ 12. ἐστὶν ἄλλα²⁷ L. 6. § 37, 46.
φέρει, πότερον ὃν ἐκείνους ἐπίσιν, ἢ ὃν ἔξ-²⁸ L. 7. § 1. l. 9.
ησίοις, ἢ ὃν τῶν ἀπείρων χρόνων τὰ αὐτὰ πς²⁹ § 28, 35. l. 10.
ὅψοι³⁰· ἕτερος δ', ὅτι &³¹ 13. ὁ πολυχρομῶν τα-³² § 27. l. 11. §
τῶν, καὶ ὁ τὰ χάλια περὶ ἐξ ὁμῶν, τὸ ἴσον α-³³ 1. l. 12. § 24.
ποβάλλει.³⁴ τὸ γὰρ παρὸν ἐστὶ μόνον, & ἐ-³⁵ 12. L. 4. § 15.
ρεσκεῖται μέλαις,³⁶ ἕτε γὰρ ἐξ ἡ & τὸ το μῶ-³⁷ l. 9. § 37. l. 12.
νον. & ὁ μὲν ἐξ ἡ πς ἐστὶ ἀποβάλλει.³⁸ 13. § 35.
14. L. 4. § 50.
1. 9. § 33.
14. L. 12. § 3.
15. ἀπέρ-vel

XV. Ὅτι³⁹ 16. πόρτα ἀπόληψις.⁴⁰ 17. δὴ καὶ μὲν⁴¹ ἀπέρ-
γὰρ τὰ πρὸς⁴² 18. τὸν Κωικὸν Μόνιμον λεγόν-⁴³ L. 3. § 9. l.
μενα⁴⁴ 19. δὴ καὶ γὰρ τὸ χρήσιμον & λεγόμε-⁴⁵ 4. § 3, 7. l. 7.
να, εἰς πς αὐτὸ τὸ νόστιμον μέλει τὸ α-⁴⁶ § 14. l. 8. § 40,
ληθὲς δέχεται.⁴⁷ 47. l. 9. § 32.
1. 11. § 18. l.
12. § 8, 22, 26.
17. ἀπέρ-
18. τὸ Κωικόν
Μόνιμον
19. ἀπέρ-
20. Sup. § 7.
21. L. 4. § 29.
22. l. 8. § 34. l. 9.
23. § 23. l. 11. §
24. Sup. § 1.
25. Inf. § 17. l.
26. § 4. l. 11. §
19.

XVI. Τὸ εἰς αὐτὴν ἢ τὸ ἀνθρώπου
ψυχῇ, μέλαις μὲν ὁ πόρ⁴⁸ 21. ἀπόσημα, & οἶον
φύμα, τὸ κῆμα, ὅσον ἐφ' αὐτὰ γήνηται.
τὸ γὰρ ἀναφαισίων πρὶ τῶν γινόμενων, ἀπο-
ταῖς ἐστὶ τ' φύσεως, πς αὖ μέρει, ἐκείνους τ'
λοιπῶν φύσεως ἐκείνους γήνηται. ἐπείτα δ',⁴⁹ 22. ὁ-
πόρ⁵⁰ ἀνθρώπων κῆμα ἀποσφαθῇ, ἢ & ἐναν-
κία φέρηται. ὡς βλάψουσα, οἰαί εἰσι αἱ τῶν
ὀργισμένων. τῶν αὖ εἰς αὐτὴν,⁵¹ 23. ὁ-
C 3

¹ Inf. § 17. ² τὸν ἡδονῆς, ἢ πόνου. ³ πταρζόν, ⁴ ὅπῃ
^{18.} § 19. ⁵ ὑποκρίνεται, ⁶ ἐπιπλάσας, ⁷ ἀνάλγητος
⁸ Sup. § 7. ⁹ ποτὶ, ἢ λέγει. πέμπτον, ὅταν περὶ ἐξίνε-
⁴ L. 1. § 8. l. 3. ¹⁰ να εἰσῆς, ¹¹ ὁρμῶν, ¹² ἐπ' ἐσθλὰ σὺν πόνῳ
⁵ L. 3. § 12, 16. ¹³ φῆν, ἀλλὰ ¹⁴ εἰκῇ, ¹⁵ ἀποδιδόντες ὅτι
⁷ L. 4. § 12. l. 12. ¹⁶ ἐνεργῇ, ¹⁷ δέον ἐπὶ μικρότατα, ¹⁸ ἢ ἐπὶ
⁹ § 31. ¹⁹ L. 3. § 11. l. 1. ²⁰ πλὴν ἀναφορὰν γίνεσθαι, πλὴν ὅτι
¹⁰ L. 3, 4, 23. ²¹ γινώσκων, ²² ἐπεὶ τῷ ²³ πύλεως, ²⁴ πο-
¹¹ L. 6. § 44. l. 12. ²⁵ λιταίαι, ²⁶ ὑπερβύτας λόγῳ, ²⁷ δεσμῶ.
¹² § 36. **XVII.** Τὸ ἀνθρώπινον βίον, ²⁸ ὁ μὲν ἄνθρωπος,
¹³ L. 10. § 11. ²⁹ L. 3. § 10. l. 1. ³⁰ σιγή, ³¹ ἢ ἐσθλὰ, ³² ῥέσσει, ³³ ἢ ἐπὶ ἀγαθῶν, ³⁴ ἀ-
¹⁴ L. 26. l. 5. § ³⁵ μυδρά, ³⁶ ἢ ἐπὶ ὅλῃ τῇ σώματι, ³⁷ σὺν κρείσσει,
¹⁵ L. 5. § 33. ³⁸ εὐσηπῆται, ³⁹ ἢ ἐπὶ ψυχῇ, ⁴⁰ ῥόμβῳ, ⁴¹ ἢ ἐπὶ τύχῃ,
¹⁶ Ibid. ⁴² συσχεμῶν, ⁴³ ἢ ἐπὶ φήμῃ ἀκρίτων, ⁴⁴ σω-
¹⁷ Jun. ⁴⁵ λῶν, ⁴⁶ ἢ ἐπὶ πᾶσι, ⁴⁷ πᾶσι, ⁴⁸ τῷ μὲν τῇ σώματι, ⁴⁹ 16
¹⁸ L. 4. § 3. ⁵⁰ πταρζόν, ⁵¹ τῷ μὲν τῇ ψυχῇ, ⁵² ὁ μὲν, ⁵³ 16
¹⁹ Xyl. ⁵⁴ L. 4. § 43. ⁵⁵ L. 5. § 23. l. 6. ⁵⁶ L. 15. ⁵⁷ L. 6. § 31. ⁵⁸ L. 10. § 31. ⁵⁹ L. 12. § 24, 27. ⁶⁰ L. 3. § 10. ⁶¹ L. 4. § 3. l. 10. ⁶² L. 5. § 3. l. 10. ⁶³ L. 5. § 3. l. 10. ⁶⁴ L. 5. § 3. l. 10. ⁶⁵ L. 5. § 3. l. 10. ⁶⁶ L. 5. § 3. l. 10. ⁶⁷ L. 5. § 3. l. 10. ⁶⁸ L. 5. § 3. l. 10. ⁶⁹ L. 5. § 3. l. 10. ⁷⁰ L. 5. § 3. l. 10. ⁷¹ L. 5. § 3. l. 10. ⁷² L. 5. § 3. l. 10. ⁷³ L. 5. § 3. l. 10. ⁷⁴ L. 5. § 3. l. 10. ⁷⁵ L. 5. § 3. l. 10. ⁷⁶ L. 5. § 3. l. 10. ⁷⁷ L. 5. § 3. l. 10. ⁷⁸ L. 5. § 3. l. 10. ⁷⁹ L. 5. § 3. l. 10. ⁸⁰ L. 5. § 3. l. 10. ⁸¹ L. 5. § 3. l. 10. ⁸² L. 5. § 3. l. 10. ⁸³ L. 5. § 3. l. 10. ⁸⁴ L. 5. § 3. l. 10. ⁸⁵ L. 5. § 3. l. 10. ⁸⁶ L. 5. § 3. l. 10. ⁸⁷ L. 5. § 3. l. 10. ⁸⁸ L. 5. § 3. l. 10. ⁸⁹ L. 5. § 3. l. 10. ⁹⁰ L. 5. § 3. l. 10. ⁹¹ L. 5. § 3. l. 10. ⁹² L. 5. § 3. l. 10. ⁹³ L. 5. § 3. l. 10. ⁹⁴ L. 5. § 3. l. 10. ⁹⁵ L. 5. § 3. l. 10. ⁹⁶ L. 5. § 3. l. 10. ⁹⁷ L. 5. § 3. l. 10. ⁹⁸ L. 5. § 3. l. 10. ⁹⁹ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁰⁰ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁰¹ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁰² L. 5. § 3. l. 10. ¹⁰³ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁰⁴ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁰⁵ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁰⁶ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁰⁷ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁰⁸ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁰⁹ L. 5. § 3. l. 10. ¹¹⁰ L. 5. § 3. l. 10. ¹¹¹ L. 5. § 3. l. 10. ¹¹² L. 5. § 3. l. 10. ¹¹³ L. 5. § 3. l. 10. ¹¹⁴ L. 5. § 3. l. 10. ¹¹⁵ L. 5. § 3. l. 10. ¹¹⁶ L. 5. § 3. l. 10. ¹¹⁷ L. 5. § 3. l. 10. ¹¹⁸ L. 5. § 3. l. 10. ¹¹⁹ L. 5. § 3. l. 10. ¹²⁰ L. 5. § 3. l. 10. ¹²¹ L. 5. § 3. l. 10. ¹²² L. 5. § 3. l. 10. ¹²³ L. 5. § 3. l. 10. ¹²⁴ L. 5. § 3. l. 10. ¹²⁵ L. 5. § 3. l. 10. ¹²⁶ L. 5. § 3. l. 10. ¹²⁷ L. 5. § 3. l. 10. ¹²⁸ L. 5. § 3. l. 10. ¹²⁹ L. 5. § 3. l. 10. ¹³⁰ L. 5. § 3. l. 10. ¹³¹ L. 5. § 3. l. 10. ¹³² L. 5. § 3. l. 10. ¹³³ L. 5. § 3. l. 10. ¹³⁴ L. 5. § 3. l. 10. ¹³⁵ L. 5. § 3. l. 10. ¹³⁶ L. 5. § 3. l. 10. ¹³⁷ L. 5. § 3. l. 10. ¹³⁸ L. 5. § 3. l. 10. ¹³⁹ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁴⁰ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁴¹ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁴² L. 5. § 3. l. 10. ¹⁴³ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁴⁴ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁴⁵ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁴⁶ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁴⁷ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁴⁸ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁴⁹ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁵⁰ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁵¹ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁵² L. 5. § 3. l. 10. ¹⁵³ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁵⁴ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁵⁵ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁵⁶ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁵⁷ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁵⁸ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁵⁹ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁶⁰ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁶¹ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁶² L. 5. § 3. l. 10. ¹⁶³ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁶⁴ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁶⁵ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁶⁶ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁶⁷ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁶⁸ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁶⁹ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁷⁰ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁷¹ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁷² L. 5. § 3. l. 10. ¹⁷³ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁷⁴ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁷⁵ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁷⁶ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁷⁷ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁷⁸ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁷⁹ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁸⁰ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁸¹ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁸² L. 5. § 3. l. 10. ¹⁸³ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁸⁴ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁸⁵ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁸⁶ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁸⁷ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁸⁸ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁸⁹ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁹⁰ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁹¹ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁹² L. 5. § 3. l. 10. ¹⁹³ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁹⁴ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁹⁵ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁹⁶ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁹⁷ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁹⁸ L. 5. § 3. l. 10. ¹⁹⁹ L. 5. § 3. l. 10. ²⁰⁰ L. 5. § 3. l. 10. ²⁰¹ L. 5. § 3. l. 10. ²⁰² L. 5. § 3. l. 10. ²⁰³ L. 5. § 3. l. 10. ²⁰⁴ L. 5. § 3. l. 10. ²⁰⁵ L. 5. § 3. l. 10. ²⁰⁶ L. 5. § 3. l. 10. ²⁰⁷ L. 5. § 3. l. 10. ²⁰⁸ L. 5. § 3. l. 10. ²⁰⁹ L. 5. § 3. l. 10. ²¹⁰ L. 5. § 3. l. 10. ²¹¹ L. 5. § 3. l. 10. ²¹² L. 5. § 3. l. 10. ²¹³ L. 5. § 3. l. 10. ²¹⁴ L. 5. § 3. l. 10. ²¹⁵ L. 5. § 3. l. 10. ²¹⁶ L. 5. § 3. l. 10. ²¹⁷ L. 5. § 3. l. 10. ²¹⁸ L. 5. § 3. l. 10. ²¹⁹ L. 5. § 3. l. 10. ²²⁰ L. 5. § 3. l. 10. ²²¹ L. 5. § 3. l. 10. ²²² L. 5. § 3. l. 10. ²²³ L. 5. § 3. l. 10. ²²⁴ L. 5. § 3. l. 10. ²²⁵ L. 5. § 3. l. 10. ²²⁶ L. 5. § 3. l. 10. ²²⁷ L. 5. § 3. l. 10. ²²⁸ L. 5. § 3. l. 10. ²²⁹ L. 5. § 3. l. 10. ²³⁰ L. 5. § 3. l. 10. ²³¹ L. 5. § 3. l. 10. ²³² L. 5. § 3. l. 10. ²³³ L. 5. § 3. l. 10. ²³⁴ L. 5. § 3. l. 10. ²³⁵ L. 5. § 3. l. 10. ²³⁶ L. 5. § 3. l. 10. ²³⁷ L. 5. § 3. l. 10. ²³⁸ L. 5. § 3. l. 10. ²³⁹ L. 5. § 3. l. 10. ²⁴⁰ L. 5. § 3. l. 10. ²⁴¹ L. 5. § 3. l. 10. ²⁴² L. 5. § 3. l. 10. ²⁴³ L. 5. § 3. l. 10. ²⁴⁴ L. 5. § 3. l. 10. ²⁴⁵ L. 5. § 3. l. 10. ²⁴⁶ L. 5. § 3. l. 10. ²⁴⁷ L. 5. § 3. l. 10. ²⁴⁸ L. 5. § 3. l. 10. ²⁴⁹ L. 5. § 3. l. 10. ²⁵⁰ L. 5. § 3. l. 10. ²⁵¹ L. 5. § 3. l. 10. ²⁵² L. 5. § 3. l. 10. ²⁵³ L. 5. § 3. l. 10. ²⁵⁴ L. 5. § 3. l. 10. ²⁵⁵ L. 5. § 3. l. 10. ²⁵⁶ L. 5. § 3. l. 10. ²⁵⁷ L. 5. § 3. l. 10. ²⁵⁸ L. 5. § 3. l. 10. ²⁵⁹ L. 5. § 3. l. 10. ²⁶⁰ L. 5. § 3. l. 10. ²⁶¹ L. 5. § 3. l. 10. ²⁶² L. 5. § 3. l. 10. ²⁶³ L. 5. § 3. l. 10. ²⁶⁴ L. 5. § 3. l. 10. ²⁶⁵ L. 5. § 3. l. 10. ²⁶⁶ L. 5. § 3. l. 10. ²⁶⁷ L. 5. § 3. l. 10. ²⁶⁸ L. 5. § 3. l. 10. ²⁶⁹ L. 5. § 3. l. 10. ²⁷⁰ L. 5. § 3. l. 10. ²⁷¹ L. 5. § 3. l. 10. ²⁷² L. 5. § 3. l. 10. ²⁷³ L. 5. § 3. l. 10. ²⁷⁴ L. 5. § 3. l. 10. ²⁷⁵ L. 5. § 3. l. 10. ²⁷⁶ L. 5. § 3. l. 10. ²⁷⁷ L. 5. § 3. l. 10. ²⁷⁸ L. 5. § 3. l. 10. ²⁷⁹ L. 5. § 3. l. 10. ²⁸⁰ L. 5. § 3. l. 10. ²⁸¹ L. 5. § 3. l. 10. ²⁸² L. 5. § 3. l. 10. ²⁸³ L. 5. § 3. l. 10. ²⁸⁴ L. 5. § 3. l. 10. ²⁸⁵ L. 5. § 3. l. 10. ²⁸⁶ L. 5. § 3. l. 10. ²⁸⁷ L. 5. § 3. l. 10. ²⁸⁸ L. 5. § 3. l. 10. ²⁸⁹ L. 5. § 3. l. 10. ²⁹⁰ L. 5. § 3. l. 10. ²⁹¹ L. 5. § 3. l. 10. ²⁹² L. 5. § 3. l. 10. ²⁹³ L. 5. § 3. l. 10. ²⁹⁴ L. 5. § 3. l. 10. ²⁹⁵ L. 5. § 3. l. 10. ²⁹⁶ L. 5. § 3. l. 10. ²⁹⁷ L. 5. § 3. l. 10. ²⁹⁸ L. 5. § 3. l. 10. ²⁹⁹ L. 5. § 3. l. 10. ³⁰⁰ L. 5. § 3. l. 10. ³⁰¹ L. 5. § 3. l. 10. ³⁰² L. 5. § 3. l. 10. ³⁰³ L. 5. § 3. l. 10. ³⁰⁴ L. 5. § 3. l. 10. ³⁰⁵ L. 5. § 3. l. 10. ³⁰⁶ L. 5. § 3. l. 10. ³⁰⁷ L. 5. § 3. l. 10. ³⁰⁸ L. 5. § 3. l. 10. ³⁰⁹ L. 5. § 3. l. 10. ³¹⁰ L. 5. § 3. l. 10. ³¹¹ L. 5. § 3. l. 10. ³¹² L. 5. § 3. l. 10. ³¹³ L. 5. § 3. l. 10. ³¹⁴ L. 5. § 3. l. 10. ³¹⁵ L. 5. § 3. l. 10. ³¹⁶ L. 5. § 3. l. 10. ³¹⁷ L. 5. § 3. l. 10. ³¹⁸ L. 5. § 3. l. 10. ³¹⁹ L. 5. § 3. l. 10. ³²⁰ L. 5. § 3. l. 10. ³²¹ L. 5. § 3. l. 10. ³²² L. 5. § 3. l. 10. ³²³ L. 5. § 3. l. 10. ³²⁴ L. 5. § 3. l. 10. ³²⁵ L. 5. § 3. l. 10. ³²⁶ L. 5. § 3. l. 10. ³²⁷ L. 5. § 3. l. 10. ³²⁸ L. 5. § 3. l. 10. ³²⁹ L. 5. § 3. l. 10. ³³⁰ L. 5. § 3. l. 10. ³³¹ L. 5. § 3. l. 10. ³³² L. 5. § 3. l. 10. ³³³ L. 5. § 3. l. 10. ³³⁴ L. 5. § 3. l. 10. ³³⁵ L. 5. § 3. l. 10. ³³⁶ L. 5. § 3. l. 10. ³³⁷ L. 5. § 3. l. 10. ³³⁸ L. 5. § 3. l. 10. ³³⁹ L. 5. § 3. l. 10. ³⁴⁰ L. 5. § 3. l. 10. ³⁴¹ L. 5. § 3. l. 10. ³⁴² L. 5. § 3. l. 10. ³⁴³ L. 5. § 3. l. 10. ³⁴⁴ L. 5. § 3. l. 10. ³⁴⁵ L. 5. § 3. l. 10. ³⁴⁶ L. 5. § 3. l. 10. ³⁴⁷ L. 5. § 3. l. 10. ³⁴⁸ L. 5. § 3. l. 10. ³⁴⁹ L. 5. § 3. l. 10. ³⁵⁰ L. 5. § 3. l. 10. ³⁵¹ L. 5. § 3. l. 10. ³⁵² L. 5. § 3. l. 10. ³⁵³ L. 5. § 3. l. 10. ³⁵⁴ L. 5. § 3. l. 10. ³⁵⁵ L. 5. § 3. l. 10. ³⁵⁶ L. 5. § 3. l. 10. ³⁵⁷ L. 5. § 3. l. 10. ³⁵⁸ L. 5. § 3. l. 10. ³⁵⁹ L. 5. § 3. l. 10. ³⁶⁰ L. 5. § 3. l. 10. ³⁶¹ L. 5. § 3. l. 10. ³⁶² L. 5. § 3. l. 10. ³⁶³ L. 5. § 3. l. 10. ³⁶⁴ L. 5. § 3. l. 10. ³⁶⁵ L. 5. § 3. l. 10. ³⁶⁶ L. 5. § 3. l. 10. ³⁶⁷ L. 5. § 3. l. 10. ³⁶⁸ L. 5. § 3. l. 10. ³⁶⁹ L. 5. § 3. l. 10. ³⁷⁰ L. 5. § 3. l. 10. ³⁷¹ L. 5. § 3. l. 10. ³⁷² L. 5. § 3. l. 10. ³⁷³ L. 5. § 3. l. 10. ³⁷⁴ L. 5. § 3. l. 10. ³⁷⁵ L. 5. § 3. l. 10. ³⁷⁶ L. 5. § 3. l. 10. ³⁷⁷ L. 5. § 3. l. 10. ³⁷⁸ L. 5. § 3. l. 10. ³⁷⁹ L. 5. § 3. l. 10. ³⁸⁰ L. 5. § 3. l. 10. ³⁸¹ L. 5. § 3. l. 10. ³⁸² L. 5. § 3. l. 10. ³⁸³ L. 5. § 3. l. 10. ³⁸⁴ L. 5. § 3. l. 10. ³⁸⁵ L. 5. § 3. l. 10. ³⁸⁶ L. 5. § 3. l. 10. ³⁸⁷ L. 5. § 3. l. 10. ³⁸⁸ L. 5. § 3. l. 10. ³⁸⁹ L. 5. § 3. l. 10. ³⁹⁰ L. 5. § 3. l. 10. ³⁹¹ L. 5. § 3. l. 10. ³⁹² L. 5. § 3. l. 10. ³⁹³ L. 5. § 3. l. 10. ³⁹⁴ L. 5. § 3. l. 10. ³⁹⁵ L. 5. § 3. l. 10. ³⁹⁶ L. 5. § 3. l. 10. ³⁹⁷ L. 5. § 3. l. 10. ³⁹⁸ L. 5. § 3. l. 10. ³⁹⁹ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁰⁰ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁰¹ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁰² L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁰³ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁰⁴ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁰⁵ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁰⁶ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁰⁷ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁰⁸ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁰⁹ L. 5. § 3. l. 10. ⁴¹⁰ L. 5. § 3. l. 10. ⁴¹¹ L. 5. § 3. l. 10. ⁴¹² L. 5. § 3. l. 10. ⁴¹³ L. 5. § 3. l. 10. ⁴¹⁴ L. 5. § 3. l. 10. ⁴¹⁵ L. 5. § 3. l. 10. ⁴¹⁶ L. 5. § 3. l. 10. ⁴¹⁷ L. 5. § 3. l. 10. ⁴¹⁸ L. 5. § 3. l. 10. ⁴¹⁹ L. 5. § 3. l. 10. ⁴²⁰ L. 5. § 3. l. 10. ⁴²¹ L. 5. § 3. l. 10. ⁴²² L. 5. § 3. l. 10. ⁴²³ L. 5. § 3. l. 10. ⁴²⁴ L. 5. § 3. l. 10. ⁴²⁵ L. 5. § 3. l. 10. ⁴²⁶ L. 5. § 3. l. 10. ⁴²⁷ L. 5. § 3. l. 10. ⁴²⁸ L. 5. § 3. l. 10. ⁴²⁹ L. 5. § 3. l. 10. ⁴³⁰ L. 5. § 3. l. 10. ⁴³¹ L. 5. § 3. l. 10. ⁴³² L. 5. § 3. l. 10. ⁴³³ L. 5. § 3. l. 10. ⁴³⁴ L. 5. § 3. l. 10. ⁴³⁵ L. 5. § 3. l. 10. ⁴³⁶ L. 5. § 3. l. 10. ⁴³⁷ L. 5. § 3. l. 10. ⁴³⁸ L. 5. § 3. l. 10. ⁴³⁹ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁴⁰ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁴¹ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁴² L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁴³ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁴⁴ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁴⁵ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁴⁶ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁴⁷ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁴⁸ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁴⁹ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁵⁰ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁵¹ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁵² L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁵³ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁵⁴ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁵⁵ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁵⁶ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁵⁷ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁵⁸ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁵⁹ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁶⁰ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁶¹ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁶² L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁶³ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁶⁴ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁶⁵ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁶⁶ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁶⁷ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁶⁸ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁶⁹ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁷⁰ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁷¹ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁷² L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁷³ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁷⁴ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁷⁵ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁷⁶ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁷⁷ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁷⁸ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁷⁹ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁸⁰ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁸¹ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁸² L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁸³ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁸⁴ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁸⁵ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁸⁶ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁸⁷ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁸⁸ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁸⁹ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁹⁰ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁹¹ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁹² L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁹³ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁹⁴ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁹⁵ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁹⁶ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁹⁷ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁹⁸ L. 5. § 3. l. 10. ⁴⁹⁹ L. 5. § 3. l. 10. ⁵⁰⁰ L. 5. § 3. l. 10. ⁵⁰¹ L. 5. § 3. l. 10. ⁵⁰² L. 5. § 3. l. 10. ⁵⁰³ L. 5. § 3. l. 10. ⁵⁰⁴ L. 5. § 3. l. 10. ⁵⁰⁵ L. 5. § 3. l. 10. ⁵⁰⁶ L. 5. § 3. l. 10. ⁵⁰⁷ L. 5. § 3. l. 10. ⁵⁰⁸ L. 5. § 3. l. 10. ⁵⁰⁹ L. 5. § 3. l. 10. ⁵¹⁰ L. 5. § 3. l. 10. ⁵¹¹ L. 5. § 3. l. 10. ⁵¹² L. 5. § 3. l. 10. ⁵¹³ L. 5. § 3. l. 10. ⁵¹⁴ L. 5. § 3. l. 10. ⁵¹⁵ L. 5. § 3. l.

LIBER III.

BIBΛI'ON γ'.

NON est hoc tantum nobis cogitandum, singulis diebus absumi vitam, minoremque ejusdem superesse portionem : sed & illud reputandum, quod, si quis diutius vitam protraxerit, incertum sit, utrum mentis vires pariter idoneas sit habiturus ad rerum intelligentiam, & ad contemplationem eam quæ ad rerum divinarum humanarumque peritiam contendit. nam si delirare coeperit, perspiratio forsan, & nutritio, & imaginatio, & appetitus, & istiusmodi reliqua, neutiquam deficient. ea verò vis, quæ sese uti possit, & officii sui numeros omnes absolvere, & quæ animo conceperit distinctè explicare, & de hoc ipso, an mortem sibi consciscere debeat, considerare, & ejusmodi universa, quæ rationem probe subactâ desiderant, hæc, inquam, vis jam prorsus extincta jacebit. Festinandum itaque, non hæc solâ ratione, quia mortem propius per momenta singula acceditur, sed hæc insuper, quia rerum cogitatus & intellectus ante mortem nos sæpe numero destituit.

II. Etiam istud est observatu non indignum, quod ea quoque, quæ à naturâ genitis superveniunt, gratiam suam quandam & venustatem obtinent. quemadmodum panis cum coquitur particulas quasdam diffindi cernimus. attamen intercisa & hiantia ista, quamvis ab artis pistoriæ instituto aliena, decoris speciem quandam præ se ferunt, & comedendi desiderium suo modo irritant. sic quoque ubi plenè maturuerint, dehiscunt. sed & in olivis præmaturis, illud putredini vicinum, gratiam peculiarem quandam baccae conciliat. spicæ iridem deorsum vergentes, & leonis superciliū, & aprorum ab ore diffuens spuma multaq; alia istiusmodi; quæ ferorsim siquis intueatur, sunt venustate omni procul; quia tamen rebus naturalibus adnascuntur, & ornatum illis adjiungunt, & contemplantium quoque, animos afficiunt. proinde, siquis animum ac cogitationem nôrit altius desigere in ea quæ in u-

[illegible]

II. Χρὴ ἔ τὰ τοιαῦτα ᾠδὰ φυλάσσειν,
ὅπ ἔ τὰ ἐπιγινόμενα τοῖς φύσι γινομένοις, ⁸ L. 6. § 36. l.
^{8.} § 50.
ἐλκ εὐλαβεῖ ἔ παρῶν, οἷον ἀρτε ὀπίω-
μεν ᾠδὰ ῥήγνυται κενά μέρη ἔ ταῦτα
ἐν τὰ διέχοντα ἕως ἔ ῥοπον κενά ᾠδὰ δ' ἐ-
παγγέλματ ἔ ἀρτοποιίας ἐχρία, ὁπωρέπη
πως, ἔ πρεσβυμίδω πρεσ ἔ ῥοφίω ιδίως δρυα-
υνεῖ. πάλιν τε τὰ σῆκα, ὅποτε ὡραιότατά
ἔστι, κέχηθεν. ἔ ὃν τὰς δρυπέτες ⁹ ἐλαύας, ⁹ πέτη Lug
ἀμτο δ' ἐλγος τῇ σήψι, ἰδιόν κ ἐλλθ. τῷ ⁹ πεπή Xyl.
κάρπων προσείδησαν. οἱ σάχυες δ' κάρων νό-
οντες, ἔ δ' ἔ λέοντος ἐπισκύνιον, ἔ ὁ ἥρῃ συ-
ών ἐκ ἔ σόματος ῥέων ἀφρός, ἔ πολλά ἔτε-
ρα, κατ' ιδίαν ἔ πρ σκούρη, πύρρω ὄντα τῆ
ὀνειδής, ὅμως ἔ τὰ δ' τοῖς φύσι γινομένοις
ἐπαχολυθίν, Σιωπεπρασμέ, ἔ ψυχαραγωγῆ.
ὥσε ἔ πρ ἐλγι πάθος. ἔ ἐννοιάν βαθυτέρα
πρὸς τὰ ἐν ἔ ὅλα γινόμενα, φερὲν ἔσθιν ἐ-

sum autem & malignum multo magis. assuefacere verò te debes, ut ea duntaxat cogites, de quibus si quis subito te requisiverit, quid nunc in animo versas? liberè statim respondere queas, istud vel illud. unde palam fiat extemplò, esse omnia apud te simplicia, benevolàq; animalis sicut socialis, & cogitationes omnes neglectim habentis, quæcunq; voluptatem aut luxum ullo modo respiciant; aut æmulationem etiam, aut invidentiā & suspitionem, aut aliud quidlibet, de quo proloqui pudeat, hoc te vel illud in animo habuisse. Vir ita compositus, quod minùs in optimorum numero censeatur, jam nihil est, cum deorum sacerdos ac minister quidam existat, eòq; quod intra se gerit, numine ritè utatur. quodd hominem utiq; præstet intaminatū voluptatibus, dolore omni illæsum, contumeliā intactum, improbitatis nè sentientem quidem; certaminis præstantissimi, ne ab affectu scilicet ullo subvertatur, athletam; justitiā penitus imbutum; ex animo prorsus amplexantem quæcunq; ex lege divina illi attributa contingerint. qui rarò admodum, nec citra magnam aliquam atq; in commune utilem occasionem advertat, quid alius quispiam dicat, faciat, cogitet. suis enim duntaxat agendis intentus est; sibiq; ab universo destinata cogitat assidue. & illa quidem honesta præstat, ista optima esse persuasum habet. fors enim unicuiq; assignata, & conducit ei, & in eum finem est eidem collata. meminit etiam, cognatum esse rationale omne: & naturæ ipsius humanæ rationem ab unoquoq; hoc exigere, ut hominum quorumvis curam habeat. porrò nec à quibuslibet existimationem esse capeßendā, sed ab eis tantum, qui naturæ consentaneam vitam agunt. qui secius vivunt, quales sunt domi, quales foris, quomodo noctu, quomodo interdiu se gerant, quales cum qualibus volentur, in memoria habet. itaque laudem illorum nihili pendit, qui nè sibi quidem ipsis placent,

λαϊ. ¹² εἰ τοίνυν εἶδὲ τὸν πόδα
οὗτον αὐτοὶ ἑαυτοῖς ἀρέσκοντα.

καὶ κακῆς καὶ ¹ ἐλπίσιν ἑαυτὸν μόνα φαν-
ταζέσθαι, ὡς ὅν ἐκ ἀφνω δεινέροιο,
τὴν νῦν δεινότητα; μὴ παρρησίας ὡς ἀρετῆς
ἀποκρίναι, ὅτε τὸ καὶ τὸ ὡς ἐξ αὐτῆς
ὁμοῦ δὴλα εἴη, ὅτι πόρτα ² ἀπλᾶ καὶ ³ οὐ-
μνη, καὶ ⁴ ζῶς ἡρωικῆς, καὶ ἀμαλῆς
ἡδονῆς, ἢ κατὰ παρὰ ἀπολαυστικῆς φέρτα-
σμάτων, ἢ φιλοφρονείας τινος, ἢ βασκανίας
ἐκ τῆς αἰτίας, ἢ ἄλλας τινος, ἐφ' ᾧ δὲ ἐρυ-
θριάσας ἐξηγέρμενος, ὅτε ἐν νῦν αὐτὸ εἶχες.
ὁ γὰρ τίς δὴν ὁ τοιοῦτος, ὅτε ἐκ
κατὰ δέμῳ, τὸ ὡς ἐν ἀείσοις ἦδη εἴη,
ἱερὸς τις καὶ ὑπερβόρως δεινός, ἡρώμενος καὶ
τῇ ἐνδοῦ ἰδρυμένῳ αὐτῇ, ὁ πρὸς ἑαυτὴν τὸν
ἀνθρώπον ⁷ ἀχρεῖτον ἡδονῶν, ἀπρωτον ὁ-
πὸ πόρτος πόνος, πάσης ὑβρεως ἀνέπαφον,
πάσης ἀναιδέου πονηρίας, ἀθλητικῶς ἀθλῶ
τῇ μεγίστῃ, τῇ ὑπὸ μηδενὸς παίδας κατα-
βληθῆναι, διανοουμένη ⁸ βεβαμμένην εἰς
βάθος, ⁹ ἀσπαζομένην μὲν ἐξ ὅλης τῆς ψυ-
χῆς τὰ συμβαίοντα καὶ ἀποειρόμενα πόρ-
τῃ μὴ πολλάκις, μὴδὲ χωρὶς μεγάλης
καὶ ἡγωνοφελῆς ἀνάγκης φέρτατος ὡς ὅσον,
¹⁰ τί ποτε ἄλλῃ λέγῃ, ἢ πρὸς αὐτὴν, ἢ δὲ
νοεῖται. ¹¹ μόνα γὰρ τὰ αὐτῇ πρὸς ἐνέργειαν
εἶχῃ, καὶ ¹² τὰ αὐτῇ ὅτε τῇ ὅλων συλλω-
δομένα διλυκῶς ἐννοεῖ καὶ κείνα μὲν κα-
τὰ πρὸς ἑαυτὴν, ¹³ ταῦτα δὲ ἀγαθὰ εἶναι πρὸς
πεισται ¹⁴ ἢ γὰρ ἐκείνῳ νεμερμένη μοῖρα συ-
τεμφύρεται τε καὶ συμεμφύρεται. μέμνηται
δὲ, ὅτε ¹⁵ συλλήβητος πόρτος τὸ λογικόν. ὅτε
¹⁶ κινεῖται μὲν πόρτων ἀνθρώπων, καὶ πῶς
τῇ ἀνθρώπῳ φύσιν ἐστίν. δόξης δὲ ἐκ τῆς
ὡς πόρτων ἀνδρακτιόν. ἀλλὰ τῇ ¹⁷ ο-
μολογημένως τῇ φύσιν βιέντων μόρον. οἱ δὲ
μὴ ἔτι βιάντες, ¹⁸ ὅποιοι ἔχουσιν οἶον τε
ἐξ ὅλης οἰκίας, ὅτε νύκτωρ καὶ μὴ ἡμέραν,
οἶον μὴ οἶον φέρονται, μεμνημένους δὲ πρὸς
τῇ τοιούτων ἐπαγνον ἐν λόγῳ τίθεται, οἷον

¹ Inf. § 12. l.
² l. § 4.

² L. II. § 15.
³ Inf. § 12. l. 6.
⁴ § 47. l. 9. § 10.
⁵ L. § 16, 30.
⁶ l. 9. § 9.

⁷ L. 8. § 22.

⁸ Sup. § 3. Inf.
⁹ § 5, 6, 7, 16. l.
¹⁰ § 13, 17.
¹¹ L. 2. § 16, 17.

¹² L. 5. § 16. l.
¹³ l. 34.

¹⁴ L. 2. § 2. Inf.
¹⁵ § 16. l. 4. § 1.
¹⁶ 23, 25, 26. l.
¹⁷ § 10. § 11. l. 12.
¹⁸ § 1, 3, 11.

¹⁹ L. 2. § 8,
²⁰ l. 13.
²¹ L. 7. § 67.
²² L. 2. § 5.

²³ L. 10. § 1.
²⁴ L. 4. § 10,

²⁵ 23. l. 5. § 8.
²⁶ l. 10. § 20. l.

²⁷ l. 12. § 23.
²⁸ L. 2. § 1.

²⁹ Inf. § 11.
³⁰ Inf. § 6. l.

³¹ § 9. § 3. l. 10. §
³² 6.

³³ L. 1. § 9.
³⁴ L. 9. § 18,
³⁵ 27. l. 10. § 13
³⁶ l. 11. § 18.

³⁷ L. 6. § 57.
³⁸ l. 8. § 52, 53.
³⁹ l. 9. § 27.

V. Μήπι¹ ἀκέσι²Θι ἐνέρη³, μήτε⁴ ἀν-
² L. 2. § 2.
³ Inf. § 6. l. 8. νώνη⁵Θι, μήτε⁶ ἀνεξέτα⁷Θι, μήτε⁸ ἀν-
⁴ L. 2. § 2. l. 1. δελχόμε⁹Θι, μήτε¹⁰ ἡμψεία¹¹ τῷ Διανοιάν
¹⁰ § 36. σε καλωπίζετω¹² μήτε πολυρρήμων¹³, μήτε
⁵ L. 1. § 7. 15. πολυπράγμων¹⁴, ἔσο. ἐπὶ¹⁵ ὅ ἐν σοὶ θεός
⁶ Inf. § 8. ἔσο¹⁶ πορσάτης ζώης¹⁷ ἄρρεν¹⁸Θι, & πορεσβύτης,
⁷ L. 1. § 5. l. 1. & πολίτικῃ¹⁹, & Ρωμῶν²⁰, & ἀρχον²¹Θι, ἀνα-
⁴ § 24. πεταχτός²² ἐαυτὸν, οἷ²³Θι. ἀν²⁴ εἴη τις²⁵ πει-
⁷ L. 1. § 3. l. 1. μένων²⁶ τὸ ἀνακλητητὸν ἐκ τῆ βίης²⁷ εὐλυ-
¹² § 26. τῷ²⁸ μήτε ὅρκῳ²⁹ δεόμεν³⁰Θι, μήτε³¹ ἀν-
⁸ L. 5. § 27. θρώπῳ³² τινος μαρτυρός³³ ἐν³⁴ ὃ³⁵ φαιδεόν³⁶,
⁹ L. 2. § 5. &³⁷ ἀποροσδεῖς³⁸ τῆς ἐξωθεν ὑπηρεσίας³⁹, &
¹⁰ L. 9. § 3. l. 1. τὸ ἀποροσδεῖς⁴⁰ ἡσυχίας⁴¹, ὡς ἄλλοι πρὸς ἑ-
¹¹ § 3, 20. σιν⁴² ὁρδὸν⁴³ οὖν⁴⁴ εἶ⁴⁵ ἀρῆ⁴⁶, ἐκ⁴⁷ ὁρθέμενον.
¹¹ § 7. l. 8. 15. σιν⁴⁸ ὁρδὸν⁴⁹ οὖν⁵⁰ εἶ⁵¹ ἀρῆ⁵², ἐκ⁵³ ὁρθέμενον.
¹² § 33. Inf. § 16. σιν⁵⁴ ὁρδὸν⁵⁵ οὖν⁵⁶ εἶ⁵⁷ ἀρῆ⁵⁸, ἐκ⁵⁹ ὁρθέμενον.
¹³ L. 7. § 67. σιν⁶⁰ ὁρδὸν⁶¹ οὖν⁶² εἶ⁶³ ἀρῆ⁶⁴, ἐκ⁶⁵ ὁρθέμενον.
¹⁴ § 29. σιν⁶⁶ ὁρδὸν⁶⁷ οὖν⁶⁸ εἶ⁶⁹ ἀρῆ⁷⁰, ἐκ⁷¹ ὁρθέμενον.
¹⁵ § 29. σιν⁷² ὁρδὸν⁷³ οὖν⁷⁴ εἶ⁷⁵ ἀρῆ⁷⁶, ἐκ⁷⁷ ὁρθέμενον.
¹⁶ § 29. σιν⁷⁸ ὁρδὸν⁷⁹ οὖν⁸⁰ εἶ⁸¹ ἀρῆ⁸², ἐκ⁸³ ὁρθέμενον.
¹⁷ § 29. σιν⁸⁴ ὁρδὸν⁸⁵ οὖν⁸⁶ εἶ⁸⁷ ἀρῆ⁸⁸, ἐκ⁸⁹ ὁρθέμενον.
¹⁸ § 29. σιν⁹⁰ ὁρδὸν⁹¹ οὖν⁹² εἶ⁹³ ἀρῆ⁹⁴, ἐκ⁹⁵ ὁρθέμενον.
¹⁹ § 29. σιν⁹⁶ ὁρδὸν⁹⁷ οὖν⁹⁸ εἶ⁹⁹ ἀρῆ¹⁰⁰, ἐκ¹⁰¹ ὁρθέμενον.
²⁰ § 29. σιν¹⁰² ὁρδὸν¹⁰³ οὖν¹⁰⁴ εἶ¹⁰⁵ ἀρῆ¹⁰⁶, ἐκ¹⁰⁷ ὁρθέμενον.
²¹ § 29. σιν¹⁰⁸ ὁρδὸν¹⁰⁹ οὖν¹¹⁰ εἶ¹¹¹ ἀρῆ¹¹², ἐκ¹¹³ ὁρθέμενον.
²² § 29. σιν¹¹⁴ ὁρδὸν¹¹⁵ οὖν¹¹⁶ εἶ¹¹⁷ ἀρῆ¹¹⁸, ἐκ¹¹⁹ ὁρθέμενον.
²³ § 29. σιν¹²⁰ ὁρδὸν¹²¹ οὖν¹²² εἶ¹²³ ἀρῆ¹²⁴, ἐκ¹²⁵ ὁρθέμενον.
²⁴ § 29. σιν¹²⁶ ὁρδὸν¹²⁷ οὖν¹²⁸ εἶ¹²⁹ ἀρῆ¹³⁰, ἐκ¹³¹ ὁρθέμενον.
²⁵ § 29. σιν¹³² ὁρδὸν¹³³ οὖν¹³⁴ εἶ¹³⁵ ἀρῆ¹³⁶, ἐκ¹³⁷ ὁρθέμενον.
²⁶ § 29. σιν¹³⁸ ὁρδὸν¹³⁹ οὖν¹⁴⁰ εἶ¹⁴¹ ἀρῆ¹⁴², ἐκ¹⁴³ ὁρθέμενον.
²⁷ § 29. σιν¹⁴⁴ ὁρδὸν¹⁴⁵ οὖν¹⁴⁶ εἶ¹⁴⁷ ἀρῆ¹⁴⁸, ἐκ¹⁴⁹ ὁρθέμενον.
²⁸ § 29. σιν¹⁵⁰ ὁρδὸν¹⁵¹ οὖν¹⁵² εἶ¹⁵³ ἀρῆ¹⁵⁴, ἐκ¹⁵⁵ ὁρθέμενον.
²⁹ § 29. σιν¹⁵⁶ ὁρδὸν¹⁵⁷ οὖν¹⁵⁸ εἶ¹⁵⁹ ἀρῆ¹⁶⁰, ἐκ¹⁶¹ ὁρθέμενον.
³⁰ § 29. σιν¹⁶² ὁρδὸν¹⁶³ οὖν¹⁶⁴ εἶ¹⁶⁵ ἀρῆ¹⁶⁶, ἐκ¹⁶⁷ ὁρθέμενον.
³¹ § 29. σιν¹⁶⁸ ὁρδὸν¹⁶⁹ οὖν¹⁷⁰ εἶ¹⁷¹ ἀρῆ¹⁷², ἐκ¹⁷³ ὁρθέμενον.
³² § 29. σιν¹⁷⁴ ὁρδὸν¹⁷⁵ οὖν¹⁷⁶ εἶ¹⁷⁷ ἀρῆ¹⁷⁸, ἐκ¹⁷⁹ ὁρθέμενον.
³³ § 29. σιν¹⁸⁰ ὁρδὸν¹⁸¹ οὖν¹⁸² εἶ¹⁸³ ἀρῆ¹⁸⁴, ἐκ¹⁸⁵ ὁρθέμενον.
³⁴ § 29. σιν¹⁸⁶ ὁρδὸν¹⁸⁷ οὖν¹⁸⁸ εἶ¹⁸⁹ ἀρῆ¹⁹⁰, ἐκ¹⁹¹ ὁρθέμενον.
³⁵ § 29. σιν¹⁹² ὁρδὸν¹⁹³ οὖν¹⁹⁴ εἶ¹⁹⁵ ἀρῆ¹⁹⁶, ἐκ¹⁹⁷ ὁρθέμενον.
³⁶ § 29. σιν¹⁹⁸ ὁρδὸν¹⁹⁹ οὖν²⁰⁰ εἶ²⁰¹ ἀρῆ²⁰², ἐκ²⁰³ ὁρθέμενον.
³⁷ § 29. σιν²⁰⁴ ὁρδὸν²⁰⁵ οὖν²⁰⁶ εἶ²⁰⁷ ἀρῆ²⁰⁸, ἐκ²⁰⁹ ὁρθέμενον.
³⁸ § 29. σιν²¹⁰ ὁρδὸν²¹¹ οὖν²¹² εἶ²¹³ ἀρῆ²¹⁴, ἐκ²¹⁵ ὁρθέμενον.
³⁹ § 29. σιν²¹⁶ ὁρδὸν²¹⁷ οὖν²¹⁸ εἶ²¹⁹ ἀρῆ²²⁰, ἐκ²²¹ ὁρθέμενον.
⁴⁰ § 29. σιν²²² ὁρδὸν²²³ οὖν²²⁴ εἶ²²⁵ ἀρῆ²²⁶, ἐκ²²⁷ ὁρθέμενον.
⁴¹ § 29. σιν²²⁸ ὁρδὸν²²⁹ οὖν²³⁰ εἶ²³¹ ἀρῆ²³², ἐκ²³³ ὁρθέμενον.
⁴² § 29. σιν²³⁴ ὁρδὸν²³⁵ οὖν²³⁶ εἶ²³⁷ ἀρῆ²³⁸, ἐκ²³⁹ ὁρθέμενον.
⁴³ § 29. σιν²⁴⁰ ὁρδὸν²⁴¹ οὖν²⁴² εἶ²⁴³ ἀρῆ²⁴⁴, ἐκ²⁴⁵ ὁρθέμενον.
⁴⁴ § 29. σιν²⁴⁶ ὁρδὸν²⁴⁷ οὖν²⁴⁸ εἶ²⁴⁹ ἀρῆ²⁵⁰, ἐκ²⁵¹ ὁρθέμενον.
⁴⁵ § 29. σιν²⁵² ὁρδὸν²⁵³ οὖν²⁵⁴ εἶ²⁵⁵ ἀρῆ²⁵⁶, ἐκ²⁵⁷ ὁρθέμενον.
⁴⁶ § 29. σιν²⁵⁸ ὁρδὸν²⁵⁹ οὖν²⁶⁰ εἶ²⁶¹ ἀρῆ²⁶², ἐκ²⁶³ ὁρθέμενον.
⁴⁷ § 29. σιν²⁶⁴ ὁρδὸν²⁶⁵ οὖν²⁶⁶ εἶ²⁶⁷ ἀρῆ²⁶⁸, ἐκ²⁶⁹ ὁρθέμενον.
⁴⁸ § 29. σιν²⁷⁰ ὁρδὸν²⁷¹ οὖν²⁷² εἶ²⁷³ ἀρῆ²⁷⁴, ἐκ²⁷⁵ ὁρθέμενον.
⁴⁹ § 29. σιν²⁷⁶ ὁρδὸν²⁷⁷ οὖν²⁷⁸ εἶ²⁷⁹ ἀρῆ²⁸⁰, ἐκ²⁸¹ ὁρθέμενον.
⁵⁰ § 29. σιν²⁸² ὁρδὸν²⁸³ οὖν²⁸⁴ εἶ²⁸⁵ ἀρῆ²⁸⁶, ἐκ²⁸⁷ ὁρθέμενον.
⁵¹ § 29. σιν²⁸⁸ ὁρδὸν²⁸⁹ οὖν²⁹⁰ εἶ²⁹¹ ἀρῆ²⁹², ἐκ²⁹³ ὁρθέμενον.
⁵² § 29. σιν²⁹⁴ ὁρδὸν²⁹⁵ οὖν²⁹⁶ εἶ²⁹⁷ ἀρῆ²⁹⁸, ἐκ²⁹⁹ ὁρθέμενον.
⁵³ § 29. σιν³⁰⁰ ὁρδὸν³⁰¹ οὖν³⁰² εἶ³⁰³ ἀρῆ³⁰⁴, ἐκ³⁰⁵ ὁρθέμενον.
⁵⁴ § 29. σιν³⁰⁶ ὁρδὸν³⁰⁷ οὖν³⁰⁸ εἶ³⁰⁹ ἀρῆ³¹⁰, ἐκ³¹¹ ὁρθέμενον.
⁵⁵ § 29. σιν³¹² ὁρδὸν³¹³ οὖν³¹⁴ εἶ³¹⁵ ἀρῆ³¹⁶, ἐκ³¹⁷ ὁρθέμενον.
⁵⁶ § 29. σιν³¹⁸ ὁρδὸν³¹⁹ οὖν³²⁰ εἶ³²¹ ἀρῆ³²², ἐκ³²³ ὁρθέμενον.
⁵⁷ § 29. σιν³²⁴ ὁρδὸν³²⁵ οὖν³²⁶ εἶ³²⁷ ἀρῆ³²⁸, ἐκ³²⁹ ὁρθέμενον.
⁵⁸ § 29. σιν³³⁰ ὁρδὸν³³¹ οὖν³³² εἶ³³³ ἀρῆ³³⁴, ἐκ³³⁵ ὁρθέμενον.
⁵⁹ § 29. σιν³³⁶ ὁρδὸν³³⁷ οὖν³³⁸ εἶ³³⁹ ἀρῆ³⁴⁰, ἐκ³⁴¹ ὁρθέμενον.
⁶⁰ § 29. σιν³⁴² ὁρδὸν³⁴³ οὖν³⁴⁴ εἶ³⁴⁵ ἀρῆ³⁴⁶, ἐκ³⁴⁷ ὁρθέμενον.
⁶¹ § 29. σιν³⁴⁸ ὁρδὸν³⁴⁹ οὖν³⁵⁰ εἶ³⁵¹ ἀρῆ³⁵², ἐκ³⁵³ ὁρθέμενον.
⁶² § 29. σιν³⁵⁴ ὁρδὸν³⁵⁵ οὖν³⁵⁶ εἶ³⁵⁷ ἀρῆ³⁵⁸, ἐκ³⁵⁹ ὁρθέμενον.
⁶³ § 29. σιν³⁶⁰ ὁρδὸν³⁶¹ οὖν³⁶² εἶ³⁶³ ἀρῆ³⁶⁴, ἐκ³⁶⁵ ὁρθέμενον.
⁶⁴ § 29. σιν³⁶⁶ ὁρδὸν³⁶⁷ οὖν³⁶⁸ εἶ³⁶⁹ ἀρῆ³⁷⁰, ἐκ³⁷¹ ὁρθέμενον.
⁶⁵ § 29. σιν³⁷² ὁρδὸν³⁷³ οὖν³⁷⁴ εἶ³⁷⁵ ἀρῆ³⁷⁶, ἐκ³⁷⁷ ὁρθέμενον.
⁶⁶ § 29. σιν³⁷⁸ ὁρδὸν³⁷⁹ οὖν³⁸⁰ εἶ³⁸¹ ἀρῆ³⁸², ἐκ³⁸³ ὁρθέμενον.
⁶⁷ § 29. σιν³⁸⁴ ὁρδὸν³⁸⁵ οὖν³⁸⁶ εἶ³⁸⁷ ἀρῆ³⁸⁸, ἐκ³⁸⁹ ὁρθέμενον.
⁶⁸ § 29. σιν³⁹⁰ ὁρδὸν³⁹¹ οὖν³⁹² εἶ³⁹³ ἀρῆ³⁹⁴, ἐκ³⁹⁵ ὁρθέμενον.
⁶⁹ § 29. σιν³⁹⁶ ὁρδὸν³⁹⁷ οὖν³⁹⁸ εἶ³⁹⁹ ἀρῆ⁴⁰⁰, ἐκ⁴⁰¹ ὁρθέμενον.
⁷⁰ § 29. σιν⁴⁰² ὁρδὸν⁴⁰³ οὖν⁴⁰⁴ εἶ⁴⁰⁵ ἀρῆ⁴⁰⁶, ἐκ⁴⁰⁷ ὁρθέμενον.
⁷¹ § 29. σιν⁴⁰⁸ ὁρδὸν⁴⁰⁹ οὖν⁴¹⁰ εἶ⁴¹¹ ἀρῆ⁴¹², ἐκ⁴¹³ ὁρθέμενον.
⁷² § 29. σιν⁴¹⁴ ὁρδὸν⁴¹⁵ οὖν⁴¹⁶ εἶ⁴¹⁷ ἀρῆ⁴¹⁸, ἐκ⁴¹⁹ ὁρθέμενον.
⁷³ § 29. σιν⁴²⁰ ὁρδὸν⁴²¹ οὖν⁴²² εἶ⁴²³ ἀρῆ⁴²⁴, ἐκ⁴²⁵ ὁρθέμενον.
⁷⁴ § 29. σιν⁴²⁶ ὁρδὸν⁴²⁷ οὖν⁴²⁸ εἶ⁴²⁹ ἀρῆ⁴³⁰, ἐκ⁴³¹ ὁρθέμενον.
⁷⁵ § 29. σιν⁴³² ὁρδὸν⁴³³ οὖν⁴³⁴ εἶ⁴³⁵ ἀρῆ⁴³⁶, ἐκ⁴³⁷ ὁρθέμενον.
⁷⁶ § 29. σιν⁴³⁸ ὁρδὸν⁴³⁹ οὖν⁴⁴⁰ εἶ⁴⁴¹ ἀρῆ⁴⁴², ἐκ⁴⁴³ ὁρθέμενον.
⁷⁷ § 29. σιν⁴⁴⁴ ὁρδὸν⁴⁴⁵ οὖν⁴⁴⁶ εἶ⁴⁴⁷ ἀρῆ⁴⁴⁸, ἐκ⁴⁴⁹ ὁρθέμενον.
⁷⁸ § 29. σιν⁴⁵⁰ ὁρδὸν⁴⁵¹ οὖν⁴⁵² εἶ⁴⁵³ ἀρῆ⁴⁵⁴, ἐκ⁴⁵⁵ ὁρθέμενον.
⁷⁹ § 29. σιν⁴⁵⁶ ὁρδὸν⁴⁵⁷ οὖν⁴⁵⁸ εἶ⁴⁵⁹ ἀρῆ⁴⁶⁰, ἐκ⁴⁶¹ ὁρθέμενον.
⁸⁰ § 29. σιν⁴⁶² ὁρδὸν⁴⁶³ οὖν⁴⁶⁴ εἶ⁴⁶⁵ ἀρῆ⁴⁶⁶, ἐκ⁴⁶⁷ ὁρθέμενον.
⁸¹ § 29. σιν⁴⁶⁸ ὁρδὸν⁴⁶⁹ οὖν⁴⁷⁰ εἶ⁴⁷¹ ἀρῆ⁴⁷², ἐκ⁴⁷³ ὁρθέμενον.
⁸² § 29. σιν⁴⁷⁴ ὁρδὸν⁴⁷⁵ οὖν⁴⁷⁶ εἶ⁴⁷⁷ ἀρῆ⁴⁷⁸, ἐκ⁴⁷⁹ ὁρθέμενον.
⁸³ § 29. σιν⁴⁸⁰ ὁρδὸν⁴⁸¹ οὖν⁴⁸² εἶ⁴⁸³ ἀρῆ⁴⁸⁴, ἐκ⁴⁸⁵ ὁρθέμενον.
⁸⁴ § 29. σιν⁴⁸⁶ ὁρδὸν⁴⁸⁷ οὖν⁴⁸⁸ εἶ⁴⁸⁹ ἀρῆ⁴⁹⁰, ἐκ⁴⁹¹ ὁρθέμενον.
⁸⁵ § 29. σιν⁴⁹² ὁρδὸν⁴⁹³ οὖν⁴⁹⁴ εἶ⁴⁹⁵ ἀρῆ⁴⁹⁶, ἐκ⁴⁹⁷ ὁρθέμενον.
⁸⁶ § 29. σιν⁴⁹⁸ ὁρδὸν⁴⁹⁹ οὖν⁵⁰⁰ εἶ⁵⁰¹ ἀρῆ⁵⁰², ἐκ⁵⁰³ ὁρθέμενον.
⁸⁷ § 29. σιν⁵⁰⁴ ὁρδὸν⁵⁰⁵ οὖν⁵⁰⁶ εἶ⁵⁰⁷ ἀρῆ⁵⁰⁸, ἐκ⁵⁰⁹ ὁρθέμενον.
⁸⁸ § 29. σιν⁵¹⁰ ὁρδὸν⁵¹¹ οὖν⁵¹² εἶ⁵¹³ ἀρῆ⁵¹⁴, ἐκ⁵¹⁵ ὁρθέμενον.
⁸⁹ § 29. σιν⁵¹⁶ ὁρδὸν⁵¹⁷ οὖν⁵¹⁸ εἶ⁵¹⁹ ἀρῆ⁵²⁰, ἐκ⁵²¹ ὁρθέμενον.
⁹⁰ § 29. σιν⁵²² ὁρδὸν⁵²³ οὖν⁵²⁴ εἶ⁵²⁵ ἀρῆ⁵²⁶, ἐκ⁵²⁷ ὁρθέμενον.
⁹¹ § 29. σιν⁵²⁸ ὁρδὸν⁵²⁹ οὖν⁵³⁰ εἶ⁵³¹ ἀρῆ⁵³², ἐκ⁵³³ ὁρθέμενον.
⁹² § 29. σιν⁵³⁴ ὁρδὸν⁵³⁵ οὖν⁵³⁶ εἶ⁵³⁷ ἀρῆ⁵³⁸, ἐκ⁵³⁹ ὁρθέμενον.
⁹³ § 29. σιν⁵⁴⁰ ὁρδὸν⁵⁴¹ οὖν⁵⁴² εἶ⁵⁴³ ἀρῆ⁵⁴⁴, ἐκ⁵⁴⁵ ὁρθέμενον.
⁹⁴ § 29. σιν⁵⁴⁶ ὁρδὸν⁵⁴⁷ οὖν⁵⁴⁸ εἶ⁵⁴⁹ ἀρῆ⁵⁵⁰, ἐκ⁵⁵¹ ὁρθέμενον.
⁹⁵ § 29. σιν⁵⁵² ὁρδὸν⁵⁵³ οὖν⁵⁵⁴ εἶ⁵⁵⁵ ἀρῆ⁵⁵⁶, ἐκ⁵⁵⁷ ὁρθέμενον.
⁹⁶ § 29. σιν⁵⁵⁸ ὁρδὸν⁵⁵⁹ οὖν⁵⁶⁰ εἶ⁵⁶¹ ἀρῆ⁵⁶², ἐκ⁵⁶³ ὁρθέμενον.
⁹⁷ § 29. σιν⁵⁶⁴ ὁρδὸν⁵⁶⁵ οὖν⁵⁶⁶ εἶ⁵⁶⁷ ἀρῆ⁵⁶⁸, ἐκ⁵⁶⁹ ὁρθέμενον.
⁹⁸ § 29. σιν⁵⁷⁰ ὁρδὸν⁵⁷¹ οὖν⁵⁷² εἶ⁵⁷³ ἀρῆ⁵⁷⁴, ἐκ⁵⁷⁵ ὁρθέμενον.
⁹⁹ § 29. σιν⁵⁷⁶ ὁρδὸν⁵⁷⁷ οὖν⁵⁷⁸ εἶ⁵⁷⁹ ἀρῆ⁵⁸⁰, ἐκ⁵⁸¹ ὁρθέμενον.
¹⁰⁰ § 29. σιν⁵⁸² ὁρδὸν⁵⁸³ οὖν⁵⁸⁴ εἶ⁵⁸⁵ ἀρῆ⁵⁸⁶, ἐκ⁵⁸⁷ ὁρθέμενον.
¹⁰¹ § 29. σιν⁵⁸⁸ ὁρδὸν⁵⁸⁹ οὖν⁵⁹⁰ εἶ⁵⁹¹ ἀρῆ⁵⁹², ἐκ⁵⁹³ ὁρθέμενον.
¹⁰² § 29. σιν⁵⁹⁴ ὁρδὸν⁵⁹⁵ οὖν⁵⁹⁶ εἶ⁵⁹⁷ ἀρῆ⁵⁹⁸, ἐκ⁵⁹⁹ ὁρθέμενον.
¹⁰³ § 29. σιν⁶⁰⁰ ὁρδὸν⁶⁰¹ οὖν⁶⁰² εἶ⁶⁰³ ἀρῆ⁶⁰⁴, ἐκ⁶⁰⁵ ὁρθέμενον.
¹⁰⁴ § 29. σιν⁶⁰⁶ ὁρδὸν⁶⁰⁷ οὖν⁶⁰⁸ εἶ⁶⁰⁹ ἀρῆ⁶¹⁰, ἐκ⁶¹¹ ὁρθέμενον.
¹⁰⁵ § 29. σιν⁶¹² ὁρδὸν⁶¹³ οὖν⁶¹⁴ εἶ⁶¹⁵ ἀρῆ⁶¹⁶, ἐκ⁶¹⁷ ὁρθέμενον.
¹⁰⁶ § 29. σιν⁶¹⁸ ὁρδὸν⁶¹⁹ οὖν⁶²⁰ εἶ⁶²¹ ἀρῆ⁶²², ἐκ⁶²³ ὁρθέμενον.
¹⁰⁷ § 29. σιν⁶²⁴ ὁρδὸν⁶²⁵ οὖν⁶²⁶ εἶ⁶²⁷ ἀρῆ⁶²⁸, ἐκ⁶²⁹ ὁρθέμενον.
¹⁰⁸ § 29. σιν⁶³⁰ ὁρδὸν⁶³¹ οὖν⁶³² εἶ⁶³³ ἀρῆ⁶³⁴, ἐκ⁶³⁵ ὁρθέμενον.
¹⁰⁹ § 29. σιν⁶³⁶ ὁρδὸν⁶³⁷ οὖν⁶³⁸ εἶ⁶³⁹ ἀρῆ⁶⁴⁰, ἐκ⁶⁴¹ ὁρθέμενον.
¹¹⁰ § 29. σιν⁶⁴² ὁρδὸν⁶⁴³ οὖν⁶⁴⁴ εἶ⁶⁴⁵ ἀρῆ⁶⁴⁶, ἐκ⁶⁴⁷ ὁρθέμενον.
¹¹¹ § 29. σιν⁶⁴⁸ ὁρδὸν⁶⁴⁹ οὖν⁶⁵⁰ εἶ⁶⁵¹ ἀρῆ⁶⁵², ἐκ⁶⁵³ ὁρθέμενον.
¹¹² § 29. σιν⁶⁵⁴ ὁρδὸν⁶⁵⁵ οὖν⁶⁵⁶ εἶ⁶⁵⁷ ἀρῆ⁶⁵⁸, ἐκ⁶⁵⁹ ὁρθέμενον.
¹¹³ § 29. σιν⁶⁶⁰ ὁρδὸν⁶⁶¹ οὖν⁶⁶² εἶ⁶⁶³ ἀρῆ⁶⁶⁴, ἐκ⁶⁶⁵ ὁρθέμενον.
¹¹⁴ § 29. σιν⁶⁶⁶ ὁρδὸν⁶⁶⁷ οὖν⁶⁶⁸ εἶ⁶⁶⁹ ἀρῆ⁶⁷⁰, ἐκ⁶⁷¹ ὁρθέμενον.
¹¹⁵ § 29. σιν⁶⁷² ὁρδὸν⁶⁷³ οὖν⁶⁷⁴ εἶ⁶⁷⁵ ἀρῆ⁶⁷⁶, ἐκ⁶⁷⁷ ὁρθέμενον.
¹¹⁶ § 29. σιν⁶⁷⁸ ὁρδὸν⁶⁷⁹ οὖν⁶⁸⁰ εἶ⁶⁸¹ ἀρῆ⁶⁸², ἐκ⁶⁸³ ὁρθέμενον.
¹¹⁷ § 29. σιν⁶⁸⁴ ὁρδὸν⁶⁸⁵ οὖν⁶⁸⁶ εἶ⁶⁸⁷ ἀρῆ⁶⁸⁸, ἐκ⁶⁸⁹ ὁρθέμενον.
¹¹⁸ § 29. σιν⁶⁹⁰ ὁρδὸν⁶⁹¹ οὖν⁶⁹² εἶ⁶⁹³ ἀρῆ⁶⁹⁴, ἐκ⁶⁹⁵ ὁρθέμενον.
¹¹⁹ § 29. σιν⁶⁹⁶ ὁρδὸν⁶⁹⁷ οὖν⁶⁹⁸ εἶ⁶⁹⁹ ἀρῆ⁷⁰⁰, ἐκ⁷⁰¹ ὁρθέμενον.
¹²⁰ § 29. σιν⁷⁰² ὁρδὸν

pliciter liberēq; id quod præstantius est eligito, eiq; strenuè adhærescito. præstat autem id quod conducit. itaq; si conducere tibi videbitur, quatenus ratione præditus es, retineas; sin, quatenus animatus es tantum, repudies; judiciūq; quod minùs externā rerum facie speciēque corumpatur, integrum servare curæ sit, quod rerum examen exquisitiùs instituas.

VII. Nihil unquam in pretio pro utili habeas, quod eò te adigat, ut fidem fallas, modestiam deseras, oderis quenquam, suspectum habeas, execreris, simules, appetas quicquam quod parietes circumjectos velamentaq; desideret. qui enim mentem geniūq; eundem suum, & virtutis huiusce ritus sacros, ceteris omnibus anterulerit, is tragœdiam nullam excitat, non ingemiscit, non solitudine, non frequentia opus habet: quod est maximum, victurus est, mortis nec appetens, nec metuens. quin nec tantillum interesse censebit, spatio temporis prolixiore an contractiore animā suā corpore inclusā utatur. utpote qui, si statim demigrandum fuerit, perinde promptus sit decedere, ac aliud quid agere, quod modestè & decorè agi oporteat. hoc autem unum per vitam totam cavet religiosè, ne mens sibi quicquam eorum subterfugiat, quæ animantis rationalis & civilis propria sunt munera.

VIII. In hominis castigati atque expurgati animo, nihil suppurati, nihil impuri, nihil subdoli offendas. neq; verò vitam huius non consummatam fatum unquam abruperit. perinde ac si tragœdum dixerit quis ante fabulam peractam scenā celsisse. quin nec servisse quippiam in eodem aut affectatum deprehendas, aut additum, aut abscissum, aut quod censuram refugiat, aut quod latebras requirat.

IX. Facultatem opinatricem venenare. in hoc enim sita sunt omnia, ut menti tuæ nulla insit cogitatio, quæ vel naturæ, vel animantis ratione præditi conditioni

νικῶ σε μηκέτι ἐργήρηται δρᾶκόν λυον

κατεκράτισεν ἄφνω, & κρήνευγεν. σὺ δὲ φημι, ἀπλῶς & ἐλδιδεθίως ἐλθὲ τῷ κρεῖττον, & ¹ τῷ δυνάτεω. κρεῖττον ὃ τὸ συμφέρον, ² εἰ μὴ τὸ ὡς λογικῶς. τὸ τοῦ τρεῖς εἰ ὃ τὸ ὡς ζῶν, ἀπόφλυται, & ³ ἀτύφως φύλασθαι τὴν κρίσιν μόνον, ὅπως ἀσφαλῶς τίω δέξεται σὺ ποιήσῃ.

VII. ⁴ Μὴ τμήσεως πεπτεῖ ὡς συμφέρον σε. ⁵ αὐτῷ, ὁ δὲ ἀγαθὸς σέ ποτε τὴν πίσιν κῆρα βῆται, τὴν ἀπὸ ἐγκυταλιωτῆν, μισησάτινα, ὑποπτεύσαι, κατὰ κράτος αὐτοῦ, ὑποκρίνασθαι, ὅτι θυμῷ σὺ πινος ⁶ τοίχων & ὡδρα πετασματῶν ⁷ δεομένης. ὁ γὰρ τὴν αὐτῷ ⁸ νῦν & δάμνα, & τὰ ⁹ ὄργια τὴν τῷ ἀρετῆς περιεργίῳ, ¹⁰ τραγῳδία δὲ ποιεῖ, & γενάζει, ¹¹ ὅτι ἐρημίας, & πολυπληθείας ¹² δέσσει. τὸ μέγιστον, ζήσῃ, ¹³ μήτε διώκων, μήτε φθύνων ¹⁴ πύττειν ὃ τὸ πλεονάζειν χεῖρας & σώματα ¹⁵ περιεργίῳ τῇ ψυχῇ, ἢ ὅτι ἐλατύνει τὴν σέ, ὅτι ὅτι αὐτῷ μέλει. ¹⁶ καὶ γὰρ ἡ δὴ ἀπαλλάττει δέη, ὅπως ¹⁷ ἐν λυτῶς ἀφῇ, ¹⁸ ὡς ἄλλο ¹⁹ ἢ τὸ ἀδμήτως & ἡσυχίως ἐνεργεῖν διωαμένων ἐνεργήσεων. τὸ τοῦ μόνον κῆρ ὅλον τὴν βίον ἐλατύνει, τὸ τὸ ἐλατύνει ²⁰ ἐν ἐνι τὸ οἰκείων νοερῶ πολιτικῶς ζῶν ²¹ ὅτι τῇ γῆρας.

VIII. ²² Οὐδὲν αὖ ἐν τῇ ἡλιείᾳ τὴν κατὰ νόμον & ἐκκεκρυμμένον πυλῶδες, ὅτι ἐν μὲν μεγάλῳ, ὅτι ἐν πάλῳ εὐροῖς. ²³ δὲ ἀσωτελῆ τὴν βίον αὐτῇ πεπερωμένη κατὰ νόμον, ²⁴ ὡς ἂν ἐκείνοι τὴν τραγῳδίαν, ὅτι τὴν πελέσαι & ἀφαιρῶσαι, ²⁵ ἀπαλλάττειν. ἐκ τὸ ὅτι δὲ ὅλον, ²⁶ δὲ ἡσυχίαν, ὅτι περιεργίῳ, ²⁷ ἀπεργασμένον, ὅτι ὑπὸ λυτον ²⁸ ὅτι ἐμ-φωλεῖν.

IX. ²⁹ Τὴν ὑποληπτικὴν διώαμιν σέβει, ³⁰ ἐν αὐτῇ τὸ πᾶν, ἵνα ὑποληψίς τὴν ἡμετέραν ³¹ τῇ φύσει, & τῇ τὴν λογικῶς ζῶν κατὰ

quidem quid naturæ suæ consentaneum sit nescit. cæterum ego, cum nôrim, ideo adversus illum benevolè justeq; me gero, juxta societatis legem à natura latam. interim tamen in mediis istis pro rei cujusq; æstimatione rationem ejusdem habeo.

XII. Si rationi rectæ obsecutus, id quicquid est, quod jam instat, sedulo, strenuè, placidè egeris, nec extra opus institutum accessorium aliquid respexeris; sed genium tuum purum integrumq; servaveris, ac si illum statim redditurus esses: huic, inquam, si adhæseris, nihil ulterius expectans, nihil fugitans: sed quod præ manibus est juxta naturæ dictamen agere, & in dictis quibuscq; animo heroico veritatem liberè proloqui contentus; prosperè planè victurus es. hoc autem quin facias, qui impediatur, nullus est.

XIII. Quemadmodum chirurgi instrumenta & ferramenta sua ad curationes subitaneas semper habent ad manum: ita tu dogmata in promptu apud te habeas, quorum opere res cum divinas tum & humanas dignoscas; & rem quamq; etiam levissimam, ita peragas, ut qui memineris duo ista esse invicè connexa. neq; enim, homines quod spectat, quicquam rectè egeris sine habito ad res divinas respectu: nec vice versâ.

XIV. Ne diutius evageris. neque enim futurum est, ut commentarios tuos perlegas, aut Romanorum ac Græcorum priscorum res gestas, aut ex autoribus variis excerpta, quæ, quod in senectute usui tibi essent, reposuisti. ad finem itaq; festina, & spes vanas mittens, si rationem tui ullam habes, tibi confule; quod licet.

XV. Nesciunt quàm variæ significationis sint vocabula ista, furari, serere, emere, quiescere, quid facto opus est videre, quod quidem non oculis corporeis, sed visu quodam alijsmodi efficitur.

XVI. Corpus, anima, mens. corporis sensus sunt, animæ affectus, mentis decreta. visorum imagines admittere, etiam pecudum commune est: affectibus tanquam si-

μήτοι οὐκ ἐκ αὐτῶν καὶ φύσιν ἔχιν. ἀλλ' ἐκ γὰρ ἐκ ἀγνοῶ. ἀλλὰ τὸ πρῶτον ἡρώμεν αὐτῶν καὶ τὸ κρινωνίας φυσικὴν νόμον, εὐνοῶς, & δι- κῆως ἀμαμήτοι τὸ κατ' ἀξίον ἐν τοῖς μέσοις συστοχάζομεν.

XII. Ἐὰν δὲ παρὸν ἐνεργῆς, ἐπὶ μὲν ὁρθῶς λόγῳ ἐπαυδαμένως, ἐρῶς μὲν, ἐν μὲν, & μηδὲν ἀρεμπερόμεν. ἀλλὰ τὸ αὐτῶν δαίμονα κατὰ τὸν ἐσῶτα πρῶτος, ὡς εἰς τὴν ἀποδύναμι δόσι ἐὰν τὸ το σωματικῆς, μηδὲν ἐν μὲν, μηδὲ φθῶ- γων, ἀλλὰ τῇ ἀρεσῇ καὶ φύσιν ἐνεργεία, & τῇ ἀν' ἀνδρείας & φιδέτης, ἡρωικῇ ἀληθείας ἀρκεμπερῶ, ἐν ζωῆς. ἐστὶ δὲ ἐσθλὸς ὁ κατὰ το καλῶς διδάμμεν.

XIII. Ὡς περ οἱ ἰατρὶς ἀεὶ τὰ ὄργανα & σιδήρια πρὸς τὰς ἀνδρείας καὶ αἰφνίδια τῶν ἀνδραγαθισμάτων. ἔτι τὰ δόγματ' αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἐκ τῶν παρὰ θεῶν ἀνδραγαθισμάτων, ἐπὶ τῶν μικρότατον ἐπὶ τῶν ποικίλ, ὡς τῆς ἀμφοτέρων πρὸς ἀλλήλα συνδέσεως μεμνημένον. ἔτι γὰρ ἀνδραγαθιστὸν ἐκ δόξαι τὸ ἐπὶ τὰς ἀνδρείας σωματικοῦ ἐκ τῶν ἐκ τῶν ἀνδρείας πρὸς τὰς ἀνδρείας, ἔτι ἐμπαλιν.

XIV. Μνησὶς πλοῦτος ἐπὶ τῶν ἀνδρείας μνησὶς τὰς μέλλεις ἀνδραγαθιστὸν, ἔτι τὰς ἀρχαίων Ῥωμαίων & Ἑλλήνων ἀνδρείας, & τὰς ἐκ τῶν συγγραμμάτων ἐκλογάς. ἀς εἰς τὴν ἡρώας σωματικῆς ἀπεκδέσσοι, περὶ δὲ ἐν τῇ πᾶσι, & τὰς ἡναι ἐλπίδας ἀφείας, σωματικῆς βοήθης, εἰ τί σοι μέλει σωματικῆς ὡς ἐξέστιν.

XV. Οὐκ ἴσασι, πόσα σημάζει τὸ κατὰ πᾶν, τὸ ἀνδρείον, τὸ ἀνδρείον, τὸ ἡρωικόν, τὸ ὄρα τὰ ἀνδρείας, ὅτι ἐκ τῶν ἀνδρείας γίνεται, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἐκ τῶν ἀνδρείας.

XVI. Σώμα, ψυχὴ, νῆς. σώματος ἀνδρείας, ψυχῆς ὄρα, νῆς δόγματ' αὐτοῦ τὸ κατὰ τὴν ἀνδρείαν φανταστικῶς, & τὸ βοσκομῶν.

¹ L. 6. § 23. 1.

² § 29, 43.

³ ὑμῶν, Jun.

⁴ L. 6. § 46.

⁵ L. 4. § 32. 1.

⁶ § 3.

⁷ L. 2. § 5. 1.

⁸ § 2, 32, 36.

⁹ 44. 1. 9. § 1, 6.

¹⁰ L. 12. § 1, 3.

¹¹ L. 10. § 12.

¹² L. 12. § 31.

¹³ Sup. § 3. 1.

¹⁴ § 25.

¹⁵ L. 2. § 16.

¹⁶ L. 2. § 5.

¹⁷ τῶν Mer.

¹⁸ Sup. § 7.

¹⁹ L. 1. § 17. 1.

²⁰ § 58. 1. 7. §

²¹ 16. 1. 9. § 11.

²² L. 2. § 3. 1.

²³ § 3. 1. 6. §

²⁴ 48. 1. 12. § 24.

²⁵ L. 12. § 29.

²⁶ L. 6. § 7, 23.

²⁷ 1. 7. § 68.

²⁸ L. 2. § 2, 3, 7.

²⁹ L. 2. § 4, 6.

³⁰ L. 4. § 17, 26.

³¹ L. 6. § 47.

³² L. 5. § 36.

³³ L. 2. § 2. 1.

³⁴ § 2, 5. 1. 8.

³⁵ § 8, 55. 1. 12.

³⁶ § 1.

³⁷ L. 10. § 26.

³⁸ 1. 11. § 12.

³⁹ L. 2. § 2.

⁴⁰ L. 5. § 33. 1.

⁴¹ § 16, 28.

⁴² τῶν.

II. Nihil operis est frustra temere exequendum, nequialiter quam ut artis regulis quam exactissime respondeat.

III. Recessus sibi requirunt multi multos, villas agrestes, litora, montes. istiusmodi loca & ipse plurimum soles appetere. hoc autem totum vulgarium cum primis est hominū. cum liceat, quocumq; ipse volueris tempore, in teipsum secedere. nusquam enim aut quietior aut otii amplioris cuiquam secessus datur, quam in suam ipsius animam. præcipue, si quis ea intra se reposita habuerit, quorum contemplatione summam extemplo tranquillitatē consequatur. tranquillitatem eam dico, quæ in animi probè compositi statu consistit. hoc itaq; recessu jugiter usus, te renova. habeas autem penes te brevia quædam & principalia documenta, quæ statim ubi succurrerint, omnem animi molestiam eluere tibi possint, remittantque te nihil ægrè ferentem eorum, ad quæ reverteris. ecquid est enim, quod ægrè ferre debeas? nunquid hominum improbitatem? perpendens tecum dogma illud, homines alterum alterius causâ natos esse; tum æquanimitatem esse iustitiæ portionem; porro invitos delinquere; deniq; quam multi ubi inimicitias exercendis, suspicionibus fovendis, odiis, litigiis, vitam exegissent, tandem defuncti & in cineres redacti sint, desine tandem tibi molestiam facessere. At universi ipsius administratio, & inde obvenientia, ægrè tibi faciunt. reduc tibi in memoriam disjunctivū illud, aut numinis providentiâ, aut atomorum concursu constant universa: vel ea etiam argumenta, quib; liquidò demonstratur, mundum istū civitatis instar obtinere. Verum tanguit anguntq; te ea quæ corpus attingunt. at tu considera, mentem tuam, ubi semel agnitâ vi propriâ, subdlexerit sese, spiritui sive leniter sive asperè moto neitiquam immisceri. quibus adjicias licet & quæ de dolore ac voluptate audieris aliquando, & assensu tuo comprobaveris. Sed gloriolæ cupido forsân te torquet. cogita quam citò oblivione sepeliantur omnia, quâmq; vastum chaos infiniti ævi utrinq; consistat:

II. Μηδὲν ἐνέργημα ¹ εἰκῆ, μηδὲ ἄλλως. L. 2. § 5.
² καὶ δειώρημα. συμπληρωκτὸν τῷ περὶ τῆς ἐνεργείας. L. 8. § 32.

III. Αναχωρήσεις ³ αὐτοῖς ζητῶσιν, ἀγροὶ ⁴ αὐτοῖς.
 κῆ, & ἀγροὶ, & ὅρη· εἶναι δὲ οὐ ζῆ
 τοιαῦτα μέγιστα ποιεῖν. ὅλον δὲ τὸ ἰδίωπι
 κῶτα τὸν ἔστιν, ἔξον ἧς αὐτὸς ἀεὶ ἐνελήσῃς εἰς
 αὐτὸν ἀναχωρεῖν. ἔδαμῃ δὲ ἔτε ἡσυχώτε
 ρον, ἢ πᾶσι ἀπορροήσας ἀνθρώπων ἀναχω
 ρῆς, ἢ ⁴ εἰς τὸ αὐτὸ ψυχῶν. μέγιστον, ὅστις ⁴ L. 7. § 59.
 καὶ ἐνδον τοιαῦτα, εἰς ἀέρας, ἐν πᾶσι δὲ ⁵ L. 1. § 16.
 μέγιστα ἐνδὸν γίνεται. τὸ δὲ ἐν μέσσοις λέγει
 ὅτιν ἄλλο, ἢ ἐν κρημνίσιν. Συνεχῶς ἐν δίδω ⁶ L. 6. § 11.
 σεαυτῷ ταύτῃ τὴν ἀναχώρησιν, & ⁷ ἀνδρῶν ⁷ L. 7. § 2.
 σεαυτῶν. ⁸ βραχέα δὲ ἔσσι & σοιχῶδη, ⁸ L. 2. § 5.
 ἐνδὸν ἀπορήσας, ἀρκέσει εἰς τὸ πᾶσιν Sup. § 3.
⁹ αὐτῶν ¹⁰ ἀποκλύσαι, & ἀποπέμψαι σε, ¹¹ μὴ ⁹ ἀνίπ. Xyl.
 διγγραίνονται ἐκείνοις, ἐφ' ἃ ἐπομέρχη. ¹² λέγει ¹⁰ ἀπολύει Jun.
 δὲ διγγραίνεις; τῇ τῇ ἀνθρώπων κακίᾳ; ἀνα ¹¹ L. 5. § 9.
 λογησάμενος τὸ κέλεμα, ὅτι ¹³ τὰ λογικά ¹² L. 12. § 12,
 ζῶα ἀλλήλων ἐνεκὸν γέγονεν. & ¹⁴ τὰ αἰσθη ¹³ L. 2. § 1. I.
 ῥα, μέρος τῆς δικαιοσύνης καὶ ¹⁵ ἀκρῶν ¹⁴ L. 5. § 33.
 ἀμφοτέρωσιν. & ¹⁶ πῶς ἡδη διεγερθεῖσιν, ¹⁵ L. 7. § 22,
 σὴν, ἐκποδίσαντες, ἀναδρακόμενες ¹⁶ L. 11. § 18.
¹⁷ ἐκτέμνῃ, τέμνων δὲ παύσας ποτε. ἀλλὰ ¹⁷ Inf. § 48.
¹⁸ τοῖς ἐκ τῶν ὅλων ἀπονεμομένοις διγγραίνεις. ¹⁸ L. 8. § 17.
 ἀνανεοσάμενος τὸ διεζυγμένον, ¹⁹ ἢ τοι ¹⁹ Inf. § 27.
 πρῶτος, ἢ ἀπομῆ, ἢ ἔξ ὅσων ἀπεδέχθη,
 ὅκ ²⁰ ὁ κῆμα ὡς πᾶσι πόλιν. ἀλλὰ τὰ ²⁰ L. 2. § 16.
 μακρὰ σε ἀφεται. ἐκ ²¹ ἐνόντας ²¹ Inf. § 4, 23.
 ἐπιμύνη δὲ λείως ἢ τραχέως κινεῖται πνέου ²² ἐν ²² ἐνόντας.
 μα πῇ ἀκρόασι, ἐπειδὴν ἀπαξ αὐτῶν ἀπο ²³ L. 5. § 26.
 λείη, & ἡνωμένη τῇ ἰδίᾳ ἐξέσιν, & λογ ²³ ἀπολύει Jun.
 πῶν ὅσοι πῶν & ἡδονῆς ἀνήκοι, & συ ²⁴ L. 2. § 7.
 κατεθε. ἀλλὰ τὸ δοξάζειν σε ²⁵ ἀποσπασ ²⁴ L. 2. § 17.
 ἀπὸ τῶν εἰς ²⁴ τὰ τάχα τῶν πᾶσιν λήθης, ²⁵ Inf. § 19, 32,
 & ²⁵ τὸ χάρις τῇ ἐφ' ἧς ἀπὸ τοῦ αἰσθη ²⁵ L. 8. § 37.
 30. ²⁵ Inf. § 50. I.
 7. § 35.

1 Inf. § 33. 1. ¹ Ἐκενὸν τ' ἀπὸ πηγῆσεως, ² Ἐκενὸν αὐτῶν
 5 § 33. ³ βολον, ⁴ ἀκρίτον τ' ἔφ' ἡμῶν δοκῶν ἴσως, ⁵ Ἐκενὸν τὸ πᾶν ἐν ᾧ φερεται· ὅλη
 2 L. 2. § 17. 1. ⁶ τε γὰρ ἡ γῆ σιγή, ⁷ Ἐκενὸν πόσον γωνίδιον ἡ
 8 § 52, 53. ⁸ κλίση αὐτῆς; ⁹ ἐν ταῦτα πόσοι, ¹⁰ οἱ οἱ
 Inf. § 16. ¹¹ τινες οἱ ἐπαγεσόμενοι; λοιπὸν οὖν ¹² μέμνησο
 3 L. 9. § 18. ¹³ τ' ὑποχωρήσεως τ' ἐς τὸ πᾶν τὸ ἀρθρίδιον ἐ-
 4 ὑψηλῶν. ¹⁴ αὐτῶν, ¹⁵ ἐπεὶ πόσις ¹⁶ μὴ πᾶν, ¹⁷ μηδὲ κατε-
 5 L. 9. § 30. ¹⁸ τείνῃ, ἀλλὰ ἐλδύδερους ἐσο, ¹⁹ ὅρα τὰ
 6 L. 8. § 24. 1. ²⁰ πλάσματα ²¹ αἰς ἀνὴρ, ὡς ἀνδραπῶν, ὡς
 10 § 17. ²² πολίτης, ὡς ἀνθρώπων ζῶν. Ἐν τῷ τοῖς ²³ περ-
 7 L. 3. § 10. ²⁴ χροῖσιν αἰς ἀ' ἐγκύβητες, ταῦτα ἐξω τὰ
 8 L. 6. § 59. 1. ²⁵ δύο, ἐν μὲν, ὅτι ²⁶ τὰ πλάσματα ἐκ ἀπεί-
 7 § 62. 1. 8. § ²⁷ ται τ' ψυχῆς, ἀλλ' ἐξω ἐστὶν ἀνθρώπων
 53. ²⁸ αἱ τ' ὁχλήσεις ἐκ μόνης τ' ἐνδον ὑπολή-
 9 L. 7. § 28. ²⁹ ψεως· ἐπεὶ τῷ, ὅτι ³⁰ πόσις ταῦτα ὅρα
 10 L. 2. § 2. ³¹ ὁρᾷς, ὅσον ἐσθ' ἐπεὶ ³² μεταβάλλει, ³³ ἐστὶν ἐτι
 11 Inf. § 32. 1. ³⁴ ἔσται, ³⁵ ὅτι ὅσον ἤδη, μεταβολαῖς αὐτῶν πα-
 6 § 26. ³⁶ ρατετύχηας ³⁷ συνεχῶς ἀφανοῦς. ³⁸ ὁ γὰρ
 12 L. 8. § 3, 4. ³⁹ σμῦ, ἀλλοίωσις ⁴⁰ ὁ βίβλος ὑπολήψης.
 13 L. 2. § 5. 1. ⁴¹ IV. Εἰ ⁴² τὸ ⁴³ νεορὸν ἡμῶν κοινόν, ⁴⁴ Ἐ
 3 § 5. ⁴⁵ ὁ λόγος γὰρ ὅν λογικοὶ ἐσμεν κοινός· εἰς
 14 L. 3. § 13. ⁴⁶ τὸ πᾶν, ⁴⁷ ὁ περὶ αὐτὸν τὸ ποιῶν, ἡ μὴ,
 15 L. 5. § 19. 1. ⁴⁸ τὸ πᾶν, κοινός· εἰ τὸ πᾶν, καὶ ὁ νόμος κοινός· εἰ
 9 § 15. 1. 11. ⁴⁹ τὸ πᾶν, πολίται ἐσμεν· εἰ τὸ πᾶν πολιδύματός
 § 11. ⁵⁰ τινος μετέχον· εἰ τὸ πᾶν, ⁵¹ ὁ νόμος ὡς ποιεῖ
 16 L. 8. § 47. ⁵² πόσις ἐστὶν. ἴσως γὰρ ἄλλῃ φησὶ τις ⁵³ τὸ πᾶν
 17 L. 2. § 12. 1. ⁵⁴ νεορὸν. ⁵⁵ δεῦπὼν πόσις κοινὸν πολιδύματός με-
 7 § 23, 25. ⁵⁶ τέχνη; ἐκείθεν τ' ἐκ τ' κοινῆς ταύτης πό-
 18 μεταβαλλῶν. ⁵⁷ λεως, ⁵⁸ αὐτὸ τὸ νεορὸν ⁵⁹ ἐκ λογικὸν ⁶⁰ ἐκ νομι-
 Jun. ⁶¹ κὸν ἡμῶν, ἡ πόσις; ὡς περὶ γὰρ ⁶² τὸ γεωδὲς μοι
 19 Inf. § 48. 1. ⁶³ ἀπὸ τίνος γῆς ἀπομυμνῆται, ⁶⁴ ἐκ τὸ ὑπερὸν ἀφ'
 6 § 56. 1. 7. § ⁶⁵ ἐτέρῃ σοιχείῃ, καὶ τὸ πᾶν ἀπὸ πηγῆς
 18. ⁶⁶ τινος, καὶ τὸ πᾶν ἐκ πυρᾶς ἐκ τίνος
 20 L. 8. § 6. 1. ⁶⁷ ἰδίας πηγῆς ⁶⁸ (ἐστὶν γὰρ ἐκ τῆς μηδενὸς ἐρ-
 9 § 19. 1. 10. ⁶⁹ χεται, ὡς περὶ ⁷⁰ μηδὲ εἰς τὸ ἐστὶν ὅν ἀπέρχου-
 § 7. ⁷¹ ται) ἔτι δὲ ⁷² τὸ νεορὸν ἡκεῖ ποιεῖν.
 21 L. 2. § 15. ⁷³ V. ⁷⁴ Ὁ δὲ αὐτὸς τοῖς, οἷον ἡνέσις,
 22 L. 7. § 8. 1. ⁷⁵ φύσεως μυστήριον, ⁷⁶ ὁ δὲ κρείσσει ἐκ τῆς
 9 § 8. ⁷⁷

29 L. 5. § 4, 13.

30 L. 2. § 12. 30

31 L. 5. § 4.

tum quàm inanes planè applausus
 isti: quàm mutabile & iudicii ex-
 pers faventium vulgus; quàm an-
 gustio deniq; spatio laus ista termi-
 netur. siquidem & terra tota puncti
 instar habet; huiusque ipsius an-
 gulus quàm exiguus incolitur; i-
 stic autem agentium quota pars, &
 hi quales sunt, qui te celebraturi
 sint? proinde, memento tandem
 in particulam istam secedere: &
 cum primis cave distraharis, ca-
 ve obnitaris. liber esto potius, réf-
 que ipsas intueri, ut vir, ut homo,
 ut civis, ut animal mortale. Ista au-
 tem duo præ reliquis ad manum ti-
 bi sint maximè, ad quæ jugiter in-
 tendas. alterum, quòd res ipsæ ani-
 mam non attingunt, sed extrinsecus
 immotæ manent: molestiæ autem
 ab opinione sola proveniunt. alter-
 um verò, quòd universa quæ hîc
 vides, mox sunt mutatura, nec
 futura ampliùs. sed & perpende
 tecum, quàm multarum rerum
 mutationibus interfueris ipse. alte-
 ratione mundus constar, opinione
 vita.

IV. Si intellectu nobis communis
 est, etià ratio quæ rationales dicimur
 communis est. si ratio, etiam ea quæ
 quid agendum. quid omittendum
 præscribit, ratio communis est. si
 hæc, lex quoq; communis est. hoc
 si conceditur, cives sumus: & hoc
 dato, politiæ alicuius participes: &
 ex consequenti, civitatis instar mun-
 dus est. ecquum enim aliam excogi-
 taverit quisquam politiam, cuius u-
 niversum genus humanum sit par-
 ticeps? unde ergo nobis intellectu,
 ratione, atq; adeò lege agere posse,
 nisi inde, à comuni illa civitate?
 sicut enim quicquid in me terreum
 existit, à terra aliqua mihi pro parte
 mea obvenit; quicquid humidum,
 ab elemento diverso: quicquid æ-
 reum, à fonte suo aliquo; quicquid
 calidum & igneum item à fonte a-
 liquo peculiari: (nihil enim aut ex
 nihilo provenit, aut ad nihilum
 redit) sic & intellectus alicunde
 manat.

V. Tale quiddam mors est,
 quale nativitas; naturæ utrumque
 mysterium est. ex eisdem elementis
 concretio

concretio illis, in quæ istis resolutio. nihil omnino, cujus quinquā pudeat: cum nil subit, quod animali intellectu prædito non congruat, vel constitutionis ejusdem rationi repugnet.

VI. Ab ejusmodi hominibus fieri istiusmodi necesse est. si quis aliter vult esse, idem sicut succo accri carere velit, illud interim omnino memineris, brevi futurum, ut vestrum uterque defungatur: tum paulo post nē nomina quidem utriusque superfutura.

VII. Opinionem tolle, tollitur simul & querimonia illa, læsus sum. hoc sublato, tollitur damnum omne.

βέβλαμμαι.

VIII. Quod hominem ipsum sefe deteriozem non facit, nec vitam illius fecerit deteriozem; sed nec damno aut interiore aut exteriori affecerit.

IX. Commodi sui causā natura facere hæc cogitur.

X. Cogita, etiam justè contingere, quicquid contingit, id quod si sedulo observaveris, facile deprehendes, non ex connexionem duntaxat necessariā, sed ex ratione iusta consequi universā, & tanquam ab eo, qui pro dignitate cuique suum tribuit, provenire. hoc itaq; prout cepisti, observare pergas; & quicquid feceris, bonum te præstes, quomodo bonus quis propriè dicitur. in omni actione tua ferves istud.

XI. Tu nē ea opineris, quæ is autumat, qui contumeliā te afficit; vel etiam quæ ille autumare te vult. verum res ipsas, quomodo verè se habeant cogites.

XII. Duo ista in promptu tibi semper sunt habenda: alterum, nihil ut facias, nisi quod partis regere legemq; dare natæ ratio suggesterit, idque ad generis humani utilitatem. alterum, ut in partem diversam transeas, si quis affuerit, qui te corrigat, & sententiam tibi mutet. veruntamen sententiæ mutatio ista niti semper debet probabilitate aliquā, vel iustum esse, vel in publicum utile, vel aliud humani, id ad quod transitur,

ἐν τῇ στοιχείῳ¹ εἰς ταυτά. ὅλως δ' ἔστι² [ἐν δαίμονι] εἰς τ. Int § 42. 1. τῷ νοερῷ ζῳῳ, ὅθεν τῷ λόγον τ' πα- 2. § 11. εαυτοῦ.

VI. Ταῦτα ἕως ἡμέρας τοιούτων πέφυκε γίνεσθαι³ ὅξ ἀνάγκης· ὃ δ' ἔστι το μὴ⁴ L. 8. § 14. δέλων, δέλει⁴ τ' συκλῶ ὁπὸν μὴ ἔχῃ. Sup. § 15. ὅλως δ' ἐκείνο μέμνησο, ὅτι⁵ ἐν τῷ ὀλί- L. 7. § 22. γίγναι χρόνῳ ἐπὶ ἐστὶ πινυζέσθαι⁶ με- L. 5. § 33. Inf. § 33. 1. 8. τὰ βραχὺ ὅθεν ὄνομα ὑμῶν ὑπολειφθή- § 25. σετα.

VII. Ἄρα ἡ ὑπολήψιν, ἥρται δ', L. 7. § 14. 1. ἄρα δ' βέβλαμμαι, ἥρται ἡ βλάβη. 8. § 40, 47.

VIII. Ὁ χρεὼν αὐτὸν εαυτὸν ἀνδρῶ- L. 7. § 64. πον ἐποιεῖ, τῷτο ὅθεν τ' βίον αὐτὸ χρεὼν ποιεῖ, ὅθεν βλάβη, ἔτε ἔξωθεν, ἔτε ἐνδθεν. L. 2. § 1.

IX. Ἡ ἀνάγκη¹⁰ ἡ τῷ Συμφέρον- L. 2. § 3. 1. τῷ φύσις τῷτο ποιεῖ. 3. § 4.

X. Ὁκ¹³ πρὶν δ' συμβαῖνον, δικαίως συμβαῖν¹⁴ ὅ ἐὰν ἀκρεβῶν¹⁵ τῷ φυχῶσ- L. 3. § 4. σης, εὐρήσῃς, ἔλεγω μόνον κτ' δ' ἐξῆς, Inf. § 45. 1. ἄλλ' ὅκ κτ' δ' δικαίον, ἐπὶ ὡς δὲ ὑπὸ πινυ- L. 7. § 31. ζῳῳ ἐμῶντος δ' κατ' ἀξίαν τῷ φυχῶσθαι ἐν L. 10. § 25. ὡς ἥρξω¹⁷ ἐπὶ αὐτὸ ποιῇς, σὺ τῷτο ποιεῖς, σὺ τὸ¹⁷ ἀγαθὸς ἐστὶ κατ' ὁ νενοήται ἰδίως¹⁷ τῷ Lug. ὁ ἀγαθός. τῷτο ἐπὶ πάσης ἐνεργείας σῶζε.

XI. Μὴ τοιαῦτα ὑπολαμβάνει, οἷα¹⁸ Inf. § 18. ὁ ἐβρίζων κρεῖνει, ἢ οἷα σὲ κρεῖνεν βέλε- L. 3. § 11. ται· ἀλλ' ἴδε αὐτὰ¹⁹, ὅποια κατ' ἀλή- θειαν ἔστι.

XII. Δύο τοιαῦτα²⁰ ἐτοιμότητος ἔχον αἰ- L. 3. § 13. δει· ἢ μὲν, πρὸς²¹ τὴν περὶ αὐτὸ μόνον, ὅθεν L. 2. § 16. δὲ ὁ τ' βασιλικῆς ἐ νομοθετικῆς λόγῳ. L. 3. § 12, 16. ὑποβάλλη, ἐπὶ ὠφελείᾳ ἀνδρῶπων. ἢ δ' πρὸς τὸ μεταδίδει, εἰς ἄρα πᾶσι τῷ δι- L. 6. § 21, 30. L. 7. § 12. ὁρῶν καὶ μεταίγων ἀπὸ λεγῶ οἰήσεως. ἢ L. 8. § 16. μὴ τοι μεταγωγῶν, αἰς δὲ ἀπὸ λεγῶ πηγα- L. 10. § 12. τῶν ὡς²³ δικαίον, ἢ²⁴ κρινωφελὲς γίνε- L. 7. § 5. σθαι, ἐπὶ τὰ τῷτο πλεῖστα τοιαῦτα μόνον.

habet. itaq; laudando nec melius, nec deterius efficitur. atq; hoc de eis quoq; dico, quæ vulgari sermone bona dicuntur: putà, de rebus corporeis artiumq; operibus. quod est igitur verè bonum, id nihilo ulterius indigebit. non magis quàm lex, quàm veritas, quàm benevolentia, quàm modestia. ecquid enim horum vel laude fit bonum, vel corruptum vituperio? finaragdus nuni deterior fit, nisi laudatur? quid aurum, ebur, purpura, pugio, flosculus, arbuscula?

XXI. Animæ si perennant, quomodo eas ab æterno ceperit aër? quomodo verò, quæ ab ævo tam immenso in ea condita sunt, corpora terra capit? sicut enim hic corpora, ubi ad spatium aliquod temporis in terra permanferint, mutata & dissipata, cadaveribus aliis locum concedunt: ita & animæ, in aërem translata, ubi aliquandiu ibi perfisterint, mutantur, funduntur, succenduntur, in feminalem universi rationem receptæ: locumque hoc pacto faciunt aliis intra sedes easdē insuper recipiendis. hoc respondere licebit, si pro concessio fumatur, animas corporibus esse superfites. quin & reputanda est non sepulcorum tantum hoc modo corporum multitudo, sed & animalium, quæ quotidie tum à nobis, tum à bestiis, comeduntur. quàm ingens enim horum turba absumitur, & in vescentium visceribus hâc ratione quasi sepelitur? & tamen capit hæc omnia locus iste, dum partim in sanguinem, partim in aëriam, igneamque naturam transmutantur. quænam est istic veritatis notitia? elicitur ea per distributionem rei in materiam & formam.

ἡ ἰσχυρία τῆ ἀληθείας;

ἡ ἰσχυρία τῆ ἀληθείας; ¹¹ Αἰρέσεις εἰς τὸ ὑλικόν, & εἰς τὸ αἰκωδες.

XXII. Noli divagari sed in omni conatu tuo justitiæ ratio habeatur, in omni viso intellectus integer servetur.

XXIII. Quicquid tibi convenit, ô Munde, convenit & mihi. nihil mihi immaturum vel ferum est, qd est tibi tempestivum. fructus instar id est omne mihi, quod tempestates tuæ, ô Natura, ferunt. à te omnia

ἐπαυρόν· ἔτι γὰρ χεῖρον ἢ κρεῖττον γίνεται·
ὁ ἐπαινεύμενος. τὸ τὸ φημι & ὅτι τὸ κρι-
νόπερον καλὸν λεγομένην· οἷον ἐπὶ τῷ ὑλι-
κῷ, & ὅτι τὸ περὶ τοῦ καὶ τοῦ αἰσθησιασμάτων.
ὁ δὲ δὴ ὄντως καλόν· ¹ ἐν τῷ καὶ τῷ αἰσθησιασμάτων, ἢ ² [ε] πῶς, vel
μᾶλλον ἢ νόμος, ἢ μᾶλλον ἢ ἀλήθεια· ἢ πῶς
μᾶλλον ἢ εὐνοία, ἢ αἰδώς. τί τέτων ἀφ' οὗ
ἐπαινεῖται καλόν· ἔστιν, ἢ ψυχρόμενον φθεῖρεται;
³ μαρμαρυγίον γὰρ ⁴ εἰς αὐτὸ χεῖρον γίνεται, εἰς ⁵ L. 7. § 15.
μὴ ἐπαυρόν; ⁶ ἢ χρυσός, ἐλέφανς, πορφύρα, ⁷ [ε] χ. Lug.
μαχαίριον, δρυῖδιον, δεινδρυφίον;

XXI. Εἰ διαμένουσιν αἱ ψυχαί, πῶς αὐ-
ταὶ εἰς αἰδῶν χωρεῖ ὁ αἰὼς; πῶς δὲ ἡ γῆ χω-
ρεῖ τὰ τῷ ὅκῃ ποσῶν αἰώνος διαπόμψια σώ-
ματα; ὥσπερ γὰρ ἐνθάδε, ⁴ ἢ τέτων ⁵ πῶς ⁶ L. 2. § 3. l.
ἢ ἐν τῷ ἐπὶ διαμένοντι μεταβολὴ & ἀφαι- ⁶ 6. § 15.
σις χωρᾶν ἀλλοῖς νεκροῖς ποιεῖ· ἔτι αἱ εἰς ⁷ [ε] πῶς
τὸ αἶμα μεριστῶνται ψυχῇ, ἐπὶ ποσὸν συμ- ⁸ πῶς f.
μείνασαι μεταβάλλουσι, & χέονται, & εἰς αἰ- ⁹ L. 12. § 5.
πῶν, ¹⁰ εἰς τὸ τῷ ὅκῃ σπερματικὸν λόγον ¹¹ Sup. § 14. l.
ἀναλαβόμενοι, & τῶν τῷ ὅκῃ χρί- ¹² 6. § 24.
εαν ¹³ πῶς πῶς τοῖς ἀποκρίναις, ἐφ' ὅσον εἰς ¹⁴ πῶς
το δὲ ἀπὸ πῶς ἀποκρίναις, ἐφ' ὅσον εἰς ¹⁵ πῶς
ταὶ ψυχῇ: ἀφαιρέσει. χρὴ δὲ μὴ μόνον ἐν- ¹⁶ πῶς
θυμῶν τῷ πῶς τῷ διαπόμψιων ἐπὶ
σωμάτων, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκαστῇ ἡμέρᾳ ἐ-
διομψίων ζῶν, ὅς ἡμῶν περὶ τῷ ἄλλων
ζῶν. ὅς: γὰρ αἰσθητός: κατὰ τὴν αἰσθησιν, &
ἐπὶ τῷ πῶς διαπίπτει ἐν πῶς τῷ πῶς
ων σώμασι, & ὅμως δεχεται ἡ χύρα ¹⁷ αὐ- ¹⁸ αὐτὰ f.
τη, ἀφ' οὗ τὰς ἀφαιρέσεις, ἀφ' οὗ τὰς εἰς τῷ ¹⁹ L. 2. § 12.
ἀεὶ ὄντες ἢ πῶς ὄντες ἀλλοιωσῶν. τίς ὅτι τέτων ²⁰ L. 7. § 29. l. 8.
²¹ 11. l. 12. §
²² 10, 18, 29.
²³ L. 2. § 7. l.
²⁴ 3. § 4.
²⁵ Sup. § 18.
²⁶ Inf. § 22.
²⁷ L. 5. § 36.
²⁸ L. 7. § 54.
²⁹ L. 3. § 4, 16.
³⁰ L. 6. § 39, 44.
³¹ L. 7. § 57.
³² L. 10. § 20.
³³ L. 11. § 13. l.
³⁴ 12. § 35.

XXII. ¹² Μὴ ἀπορρέμενός, ἀλλ' ὅτι πᾶ-
σις ὁρμῆς ¹³ τὸ δὲ καὶ τὸ ἀποδιδόναι, & ¹⁴ ὅτι
πᾶσις ἀφαιρέσεις ὅσον τὸ κατὰ τὴν πῶν.

XXIII. ¹⁵ Παρὸ μοι συναρμόζῃ, ὁ τοῖς ἐν-
αρμοσῶν ἐστὶ, ὃς ὅσον μοι πῶν
ἐν, ὅσον ὅσον, τὸ τοῖς εὐκαρῶν· πῶν μοι
καρπός, ὃ φέρουσιν αἱ αὐτὰ ὅσον, ὃ φέρουσιν ¹⁶ L. 11. § 13. l.
¹⁷ 12. § 35.

¹ L. 6. § 36. l. 1. ¹ ἐν οὗτοι πόρται, ² ἐν οὗτοι πόρται, ³ εἰς σέ πόρ-
¹⁰ § 1. τα. Ἐκείνου μὲν φησι, πόλι φίλη Κέκρο-

² L. 8. § 50. πος· σὺ δ' ἐκ ἐρῆς, ὡς ⁴ πόλι φίλη Διός;

³ Sup. 14. 21.

⁴ L. 8. § 18.

⁵ Sup. § 3.

⁶ L. 3. § 11.

⁷ Democritus.

⁸ μὴ δὲν ἀμ. τῶ

⁹ αν. Xyl.

¹⁰ L. 11. § 19.

¹¹ L. 9. § 10.

¹²

¹³ Sup. § 18.

¹⁴ l. 12. § 2.

¹⁵

¹⁶

¹⁷

¹⁸

¹⁹

²⁰

²¹

²²

²³

²⁴

²⁵

²⁶

²⁷

²⁸

²⁹

³⁰

³¹

³²

³³

³⁴

³⁵

³⁶

³⁷

³⁸

³⁹

⁴⁰

⁴¹

⁴²

⁴³

⁴⁴

⁴⁵

⁴⁶

⁴⁷

⁴⁸

⁴⁹

⁵⁰

⁵¹

⁵²

⁵³

⁵⁴

⁵⁵

⁵⁶

⁵⁷

⁵⁸

⁵⁹

⁶⁰

⁶¹

⁶²

XXIV. ⁵ Ὀλίγα ᾠήσῃ, ⁶ φησιν, εἰ

μέλλεις ἐνθυμίσῃ· ⁷ μὴ ποτε ἀμεινον· ⁸ τ' ἀ-

ναλῆμα πρὸς σὲ, ⁹ ὅσα ὁ τῷ φύσιν πολι-

κῆς ζῶν λόγῳ αἰρῇ, ¹⁰ ὡς αἰρῇ. τὸ το γὰρ

ἐμόνον· ¹¹ ἀπὸ τῆς καλῆς πρὸς σὲ ἐνθυμίδου

φέρει, ἀλλὰ ¹² ἐπὶ τῷ ὀλίγῳ πρὸς σὲ.

τὰ πλεῖστα γὰρ ὧν λήσῃς πρὸς σὲ, ἐκ

ἀναλῆμα ὄντα ἐκείνης πρὸς σὲ, ¹³ ἐνθουσι-

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ¹⁴ ὅθεν δὲ

πρὸς σὲ ἐκείνης ἐαυτὸν ἐνθυμίδου, μὴ κ' τὸ το

ἐπὶ τῷ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ¹⁵ Δὲ γὰρ μὴ μόνον πρὸς σὲ

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ¹⁶ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ¹⁷ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ¹⁸ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ¹⁹ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ²⁰ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ²¹ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ²² ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ²³ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ²⁴ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ²⁵ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ²⁶ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ²⁷ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ²⁸ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ²⁹ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ³⁰ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ³¹ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ³² ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ³³ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ³⁴ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ³⁵ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ³⁶ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ³⁷ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ³⁸ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ³⁹ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ⁴⁰ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ⁴¹ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ⁴² ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ⁴³ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ⁴⁴ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ⁴⁵ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ⁴⁶ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ⁴⁷ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ⁴⁸ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ⁴⁹ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ⁵⁰ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ⁵¹ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ⁵² ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ⁵³ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ⁵⁴ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ⁵⁵ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ⁵⁶ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ⁵⁷ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ⁵⁸ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ⁵⁹ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ⁶⁰ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ⁶¹ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ⁶² ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ⁶³ ἐκείνης

πρὸς σὲ ἀναλῆμα πρὸς σὲ, ἀλλὰ ⁶⁴ ἐκείνης

funt, in te consistunt, ad te rede-
 unt. O *Urbs amica Cecropis*, inquit
 ille: tu verò non dicturus es, O
Urbs amica Jovis.

XXIV. *Pauca agas*, inquit, si tran-
 quillus esse cupis. an non præstiterat di-
 xisse, quæ necessaria sunt agas, quæq;
 animantis civilis ratio dictat, & quo
 modo dictat. istud enim non eam
 duntaxat, quæ bona agendo, sed &
 eam, quæ pauca agendo comparatur,
 tranquillitatem producit. plerq; e-
 nim eorum quæ dicere & facere
 consuevimus, cum necessaria non
 sint, si amputaverimus, à negotiis
 multò vacabit magis, minùsq; per-
 turbata futura est nobis vita nostra.
 oportet itaq; ad singula sibi sugge-
 rere, an non istud ex earum nume-
 ro est, quæ non sunt necessaria? nec
 actiones tantùm, sed cogitationes et-
 iam minùs necessariae sunt reciden-
 dæ. siquidem id agendo fiet, ut nec ac-
 ctiones consequantur supervacaneæ.

XXV. Periculum facito, quomo-
 do procedat tibi vita viri boni. eum
 dico, qui rebus ab universo sibi as-
 signatis acquiescit, & propria actione,
 quæ iusta, affectione, quæ bene-
 nevola sit, contentus agit.

XXVI. Illa vidisti? & ista vide.
 nè te conturbes. simplicem te præ-
 stes, peccat aliquis? sibi peccat. boni
 aliquid tibi obvenit? abinitio tibi,
 quicquid contingit, ab universo de-
 stinatum & fato certo assignatū est.
 huc summa redit; brevis est vita:
 quod instat tempus lucrandum est,
 consideratè justeq; agendo. in ani-
 mo remittendo sobriè te geras.

XXVII. Mundus vel ordine

justo dispositus, vel miscela temera-
 ria, congesta quidem ea, sed ut mun-
 dus sit tamen. quid enim? fieri ne
 potest, ut in te mundus quidam sit
 & dispositio concinna, in univer-
 so verò inconcinnitas mera? idque
 rebus omnibus ita quanquam dif-
 cretis ac diffusis, conspirantibus ta-
 men.

XXVIII. Mores nigri, effæmi-
 nati, præfracti, belluini, pecuini,
 pueriles, stolidi, subdoli, scurriles,
 perfidi, tyrannici.

XXIX. Si peregrinus in mundo
 est,

est, qui ignarus est eorum, quæ in mundo existunt : perinde certè in mundo peregrinus est, qui ignarus est rerum quæ in eodem geruntur. profugus, qui rationem civilem fugit. cæcus, qui mentis oculos clausos habet. mendicus, qui alterius cuiusquæ indiget : neq; apud se habet, quicquid ad vitam conducatur. abscessus mundi, qui abscedit, seq; à naturæ communis ratione sejungit, dum eis quæ contingunt offenditur. hoc enim, quicquid est, profert eadem, quæ à te proluit. abscessus civitatis, qui animam propriam à rationalium reliquorum anima, quæ una omnium est communis, abscondit.

XXX. Iste sine tunica philosophatur ; ille sine libro : alius quispian seminudus. panes, inquit, cum desint, rationi tamen insisto. mihi verò, inquit alter, cum nec ex disciplina exercitio qui præberi solet, commeatui suppetat, persisto tamen.

XXXI. Quam didicisti artem, eam diligit, eidemq; acquiescito. quod autem vitæ reliquum est, ita exigito, ut qui Diistua omnia ex toto animo commiseris ; nulliq; homini vel servum vel tyrannū te exhibeas.

XXXII. Cogita, verbi gratiā, tempora sub Vespasiano acta, eadē prorsus omnia, quæ nunc sunt, deprehendes. nuptias contrahentes, liberos tollentes, ægrotantes, defungentes, militantes, ferias agentes, mercaturam exercentes, agros colentes, adulationi deditos, arroganter pervicaces, suspitionibus indulgentes, insidias struentes, mortem aliquorum experientes, de rerum statu præsentē quiritantes, opes congerentes, consulatū, regnive appetentes. ita transit, nec jam usquam est illorum vita : Rursus ad Trajani tempora te transferas. eadem denuo cuncta comperies. istorū quoq; vita morte jam commutata est. pari modo tempora alia notā peculiari aliqua designata, vel etiam gentes totas contemplare ; similitq; considera, quā multi cum in rebus istiusmodi enixè se contendissent, paulò post occiderint, & in elementa sua resoluti sint. illi, verò cum primis sunt memoriā recolendi, quos

είζων τὰ ἐν αὐτῷ ὄντα, ἢ χητῖον εἶναι, & ὁ μὴ ἠνωρίζων τὰ γιγνόμενα¹ φουγῆς, ὁ φεύγων τὴν πολιτικὴν λόγον² τυφλὸς, ὁ καταμύων δὲ νοεῖν ὁμμακ³ πῶχός, ὁ ἐν δαίσις ἐτέρῃ, & μὴ τὰ πάντα ἔχων παρ' ἑαυτοῦ τὰ εἰς τὸν βίον ἀνήματα. ⁴ δόξα καὶ ἡσυχία, ὁ ἀφιστάμενος, & χωρίζων ἑαυτὸν ὅτι καὶ οὐκ ἐστὶν φύσεως λόγος, ἀλλὰ ὅτι δυσαρεσθῆναι τοῖς συμβαίνουσιν. ⁵ ἐκείνη γὰρ φέρει τὸ πᾶν, ἢ & σὲ ἡνεῖ- ⁶ κεν⁶ ἀπόσταμα πόλεως ὁ τὴν ἰδίαν ψυχὴν τῇ λογικῇ ἀποχέζων, ⁷ μίας ἔστις.

XXX. Ὁ μὲν χωρεῖς κατὰ φιλοσοφίαν, ὁ δὲ χωρεῖς βιβλίῳ, ἄλλος ἔσται ἡμίγυμνος. ⁸ ἔσται, f. ἀρῆς ἐστὶν ἔχω, φησὶ, & ἐμμένω δὲ λόγῳ ἐγὼ τὸ ἔσομαι τὰς ἐκ μαθημάτων ἐστὶν ἔχω, & ἐμμένω.

XXXI. ⁹ Τὸ πηχίον, ὁ ἑμαυτοῦ φίλος, τέτω προσμαπαύω. ¹⁰ τὸ δὲ ἀπὸ λαιποῦν ὅτι βίῃ διέξελθε, ὡς¹¹ θεοῖς μὲν ὅτι περὶ τοῦ τοῦ αὐτοῦ πάντα ¹² ὅτι ὅλης τῇ ψυχῇ, ἀνδρώπων τὸ μηδενός ¹³ ¹⁴ μήτε τύραννον, μήτε δέσπον ἑαυτὸν καλῶς.

XXXII. Ἐπινόησον λόγῳ χάριν τῆς ἐπὶ Οὐρανῶν σιδήρεος καμῆς, ¹⁵ ὅτι ¹⁶ ταῦτα πάντα γαμῆρας, παμφοβῶντας, νοσῶντας, ἀποδνήσκοντας, πολεμῶντας, ἐορταζόντας, ἐμποροομένους, γαργῶντας, καλῶντας, ¹⁷ αὐτὰ διζομένους, ἀποπύοντας, ἐπιβελόντας, ἀποδιδόντας, πιναι ἐν γυμνασίῳ, γογγύζοντας ἐπὶ τοῖς παρῶσιν, ἐρῶντας, δημοκρατοζόντας, ὑπατείας, βασιλείας ἐπιθυμῶντας. ἐκὼν ¹⁸ ἐκείνῳ μὲν ὁ τῶν βίος, ἐκ ἐκ ἐδαμῶ. Πάλιν ὅτι τῆς καμῆς ὅτι Τραϊανῶν μετὰ ἐκείνη. πάλιν τὰ αὐτὰ πάντα. ¹⁹ πένθη καὶ κακίαις ὁ βίος. ²⁰ ὁμοίως & ταῖς ἄλλαις ἐπιγραφαῖς χρόνων & ὁλων ἐνδῶν ἐπιθεώρει & βλέπει, ²¹ πόσι κατὰ ἰσχυρῆς, μὲν μικρὸν ἔπεσον, & ²² ἀμείνῳ λύπησθαι εἰς τὰ σιχαῖα & μέλιτα τὸ ἀναπλητέον ἐκείνης, ὡς αὐτὸς ἔγνω ²³ καὶ ὁπωμένους,

¹ L. 10. § 25.

² L. 12. § 1,

¹³.

³ L. 2. § 17. l.

³ L. 5. l. 10. §

¹ l. 11. § 1.

⁴ L. 2. § 16.

⁵ L. 2. § 3.

⁶ L. 8. § 34. l.

⁹ L. 23. l. 11.

⁸.

⁷ L. 9. § 8.

⁸ ἔσται, f.

⁹ L. 5. § 1, 9.

¹⁰ L. 6. § 7, 43.

¹¹ L. 8. § 1. l.

¹² L. 3. § 6.

¹³ L. 3. § 6.

¹⁴ Inf. § 34.

¹⁵ L. 3. § 4.

¹⁶ vi. Lug. An.

¹⁷ L. 7. § 66.

¹⁸ l. 11. § 18.

¹⁹ L. 2. § 14.

²⁰ l. 7. § 1.

²¹ ταῦτα, vel

²² τὰ αὐτὰ.

²³ L. 12. § 27.

¹⁸ Sup. § 3, 19

¹⁹ l. 7. § 8.

¹⁹ L. 8. § 25,

²⁰ L. 3. § 3.

²¹ Sup. § 3.

²² L. 5. § 4. l.

²³ L. 5. § 4. l.

²⁴ L. 5. § 4. l.

²⁵ L. 5. § 4. l.

²⁶ Sup. § 3.

¹ Sup. § 19. *1* παρομύνης, *1* ἀφ' ἑλκὸς ποιῶν τὸ χ² ἢ ἰδίῳ κα-
⁹ § 26.
² L. 3 § 6. *1* 8 τασιόδω, τὸ τὸν *2* ἀπορὶξ ἔχουσα, τὸ *3* τὸ-
⁵ § 5.
³ L. 5. § 14. *1* τῷ ἀρκέει. ἀναλκῶν τὸ ὡς τὸ μεμνησθαι.
⁸ § 7, 45.
⁴ L. 8. § 19. *1* 6 ἰδίαν ἀλκῶν ἐχ² τὸ συμμετεῖδον· ἔτι τὸ γδ
¹⁰ § 11.
⁵ L. 8. § 32.
⁶ L. 3. § 11.
⁷ Sup. § 22.
⁷ L. 5. § 9.

XXXIII. Αἱ πάλαι Σωηθῆς λέξεις,

γλωσσῆματα ἰω· ἔτι τὸν ἐν τῷ ὀνόματι τῷ
 πάλαι πολυμήτων, ἰω· ἔτι τὸν ἐν τῷ γλωσ-
 σῆματι ἔστιν, Κάμμιον, Κάριον, Οὐόλε-
 σον, Λεονάτιον, καὶ ὀλίγον τὸ Σκιπών,
 τὸ Κάριον, ἔτι τὸ Αὐγύστιον, ἔτι τὸ Ἀ-
⁸ L. 3. § 10.
^{Sup.} § 19.
⁹ L. 8. § 25. *1*
¹² § 27.

δριδρός, τὸ Ἀντωνίων. ⁸ ἔτι τὸ πρῶ-
 τα, τὸ μιν δὴ παχὺ γίνεταί· παχὺ τὸ
 πρῶτον τῆς λήθης κατέχουσα. τὸ ταῦτα λέγω
 ἐπὶ τῷ δαυμάτι τὸν λαμψότων. οἱ γδ

¹⁵ Odyss. a. v. *1* λυποῖ ἄμα τὸ ἐκπνεῦσαι, ¹⁰ αἶσιν, ἄπυστοι.
²⁴² l. 6. § 47
²¹ Sup. § 3, 19
²² L. 6. § 47.
¹³ Sup. § 18, 22
^{Inf.} § 37, 48.
²⁴ L. 3. § 4, 16.
²⁵ L. 2. § 3.
²⁶ Inf. § 44.
²⁷ L. 6. § 38.
²⁸ L. 3. § 4, 6.
^{Sup.} § 31. l. 7. ῥέον.

XXXIV. ¹⁸ Ἐκὼν σεαυτὸν τῇ κλωσθῇ

Σωηθῆς, ἔτι τὸν Σωηθῆς, οἷς ἡσὶ τότε

¹⁹ Sup. § 19.
^{Inf.} § 48. l. 3. πρῶτον βάλεται.

XXXV. ¹⁹ Πρὸ ἐφ' ἡμέραν τὸ μνημο-

²⁵ l. 9. § 14.
²⁰ [πρὸ] vel
^[πρὸ] π. vel
^{mox.}

XXXVI. Θεώρει διδωκῶς, ²⁰ πρῶτον

²¹ L. 7. § 18,
²⁵ l. 9. § 32, *21* καὶ μεταβολῶν γινόμενα *22* γίνεταί· τὸ
³³
²³ γίνεταί·
²³ L. 7. § 23. l.
⁸ § 6. l. 10. §
³⁴
²⁴ L. 7. § 30. l.
¹⁰ § 26.
²⁵ φωνάζει.

ipse nōris aliquando se rebus inani-
 bus distinxisse, cum id interim fa-
 cere, quod conditioni propriæ con-
 sentaneum erat, huic firmiter inhæ-
 rere, eodémq; contentum esse, neg-
 lexerint. illud etiam istuc meminisse
 oportet, in actione unaquaq; eam,
 quæ adhibetur, curam, pro rei dig-
 nitate ac congruentiâ esse attempe-
 randam. ita fiet, nè quando fasti-
 dio corripiaris, si in rebus minoris
 æstimationis, non diutius, quàm
 par est, fueris occupatus.

XXXIII. Quæ fuerunt usitata
 quondam vocabula, glossematū loco
 nunc habentur. pari modo & eorū,
 qui quondam celeberrimi fuerunt,
 nomina, quasi glossemata quædam
 nunc facta sunt: Camillus, Cæso,
 Volesus, Leonnatus: paulò post Sci-
 pio, & Cato: tum Augustus etiam:
 dein Hadrianus, & Antoninus. eva-
 nida enim sunt omnia citòq; fabu-
 larum instar obtinent; mox & obli-
 vione prorsus obruuntur. atq; hæc
 de eis dico, qui cum admiratione
 hominū aliquando claruerunt. cæ-
 teri enim statim atque expiraverint,
 ignoti ac nè fando quidem auditi
 fiunt. porrò quidnam est hoc ipsum
 memoriam æternam consequi? me-
 ra vanitas. ecquid est igitur, in quod
 studium conferre par sit? unū hoc,
 ut mens sit iusta, actio socialis, dictio
 mentiri nescia, affectio quicquid
 contigerit amplecti prompta, ut ne-
 cessarium, ut familiare, ut à princi-
 pio fonteq; istiusmodi profluens.

XXXIV. Fato sponte tuâ te de-
 das; ei permittens, quibuscunq; li-
 buerit rebus te destinet.

XXXV. Dieculæ ferè unius
 sunt, & quod commemorat & quod
 commemoratur.

XXXVI. Hoc jugiter considera,
 omnia ista quæ fiunt, mutatione fi-
 eri. & assuesce te cogitationi isti,
 nihil æquè diligere universi natu-
 ram, ac ea quæ jam existunt muta-
 re, & ex eis sic mutatis nova ger-
 mina refingere. feminis enim ratio-
 nem habet quandam quicquid est,
 ad id quod ex eodem futurum est.
 etenim femina ea sola opinari, quæ
 in terram uterūq; dejiciuntur, ple-
 beium est nimis.

² L. 5. § 23.
³⁶ L. 7. § 73.
¹ II. § 23.
³ Sup. § 27,
 40.

⁴ L. 6. § 10.
⁵ L. 5. § 8. l.
 7. § 9.

ἔ θάνατον, ἔ βλασφημία, ἔ ὀπιβλή, ἔ ὄρε² τὸς μωρὸς εὐφραίνει ἢ λυπη.

XLV. ³ Τα ἐξῆς αἰ τοῖς πορηγησά-
 μύοις οἰκείως ὀπρίνε³. ὃ γδ οἶον κατὰ εὐθ-
 μῆσις τις ἔστιν ἀπρητημύως, ἔ μόνον τὸ κα-
 πτωαῖα κασμένον ἔχου⁴. Ἀλλὰ ⁴ Σωφεία
 εὐλογος. ἔ ὡσπερ ⁵ Σωπεία⁵ Σωπ-
 μομένηως τὰ ὄντα, ἔ τως τὰ γινόμενα ὃ
 διαδοχῶ ψιλῶ, ἄλλὰ δαυμασῶ πνα
 οἰκειόπῃα ἐμφαίνει.

XLVI. Αἰ τῶ Ἡρακλετέυ μεμνή-
⁶ L. 7. § 47. l. ὅς ὅπ⁶ γῆς θάνατον. ὕδωρ γῆρας, ἔ ὕ-
⁹ § 28. l. 10. δατον. θάνατον. αἶρα γῆρας, ἔ αἶρος
⁷ L. 2. § 7. πῦρ, ἔ ἐμπαλιν. μεμνήας ὃ ἔ ⁷ ὃ ὀπ-
 λανθανομένης ἢ ἢ ὀδὸς ἀγῆ. ἔ, ὅπ ὃ μῆ-
 λισα διώκεως ὀμιλῶσι λόγῳ, τῶ τὰ ὄλα.

⁸ Sup. § 29. l. διοικῶν, τέτρω διαφέρων. ὃ οἷς κατ'
 12. § 1. ἡμέραν ἐκνυρῶσι. ταῦτα αὐτοῖς ἔνα φαίνε-

⁹ L. 6. § 31. τω. ἔ, ὅπ⁹ ὃ δὲ ὡσπερ καθόδον ἔς ποῖν,
 ἔ λέγῃν. ἔ γδ τότε δοκῶν ποῖν ἔ λέγῃν.

¹⁰ ὅπ δ. π. τ. ἔ ¹⁰ ὅκ ὃ δὲ ¹¹ πᾶδας ποικῶν, ὢν τῶτ'
 [καμῶν] ὃ κ. ἔσι, κατ' ψιλῶν, κατὸκ ἀδελήφαιμεν.

Sal. δ. δ. ὡς XLVII. Ὡσπερ εἰς σοι θεῶν εἶπεν,
 π. τ. κ. ἔ κ. ¹² ὅπ αὐρεον τετρήξῃ, ἢ πάντως εἰς τετρίω,
 π. κ. π. f.

¹¹ πυθαγορείως ὅπ ἔτ' ἄν ὡδᾶ μέγα ἐποῖν, τὸ εἰς τετρίω
 [καμῶν] Boot μᾶλλον, ἢ αὐρεον, εἰ γδ μὴ ἐξάτως ἀγῆνης

¹² L. 10. § 8. εἰ. ¹³ πῶρον γάρ ἔστι τὸ μέλαξ; ἔ τως ¹⁴ ἔ

¹³ Inf. § 50. τὸ εἰς πολλοσὸν ἔτῳ μᾶλλον, ἢ αὐρεον, μη-
¹⁴ L. 5. § 24. δὲν μέγα ἔτ' νόμιζε.

¹⁵ L. 3. § 3. XLVIII. Ἐννοσὶν σωεχῶς. ¹⁵ πόσοι μ

¹⁶ L. 8. § 25. ἔσθ' ὅπ ἀρρώσων Κυπαρίσσοι. ¹⁶ πόσοι

ὃ μαθηματικοί, ἄλλων θανάτους, ὡς π

¹⁷ L. 6. § 45. μέγα πορεπὶ π. ¹⁷ πόσοι ὃ φιλοσοφοί,

¹⁸ L. 7. § 19. l. 8. ὡς θανάτου ἢ ἀθανασίας μυρία διατε-

¹⁹ L. 3. § 3. γαμύροι. ¹⁸ πόσοι ὃ ἀετῆς. πολλὰς δὲ πο-

κίεοντες πόσοι ὃ τύραννοι, ἔξοσι ψυχῶν

μτ' ἔστιν ἐρυάμαθ, ὡς ἀθῆνατοι. κατῆ-
 νῆτα necisq; potestatem, tanquam extra mortis aleam positi, diro cum fastu exercuerant:

mors, & calumnia, & insidie, & quicquid fatuos homines vel exhi-
 larat, vel contristat.

XLV. Subsequentia anteceden-
 tibus aptè annectuntur. neq; enim
 rerum enumeratio simplex est à se
 invicem discretarum, quæ necessi-
 tate tamen quadam contineantur;
 sed rationi consentanea connexio;
 & quemadmodum ea quæ in mun-
 do existunt, concinne admodum
 certo inter se ordine componuntur:
 ita & quæ fiunt, non successionem
 nudam, sed admirabilem quandam
 concinnitatem præ se ferunt.

XLVI. Dictum illud Heracliti in
 memoria semper habeatur; *terra
 mors est, aquam fieri; aqua mors est,
 aërem fieri; aëris verò, ignem fieri*:
 & è converso. illius quoq; memi-
 nisse profuerit, qui quòd via duce-
 ret, oblitus est. quòdque pleriq; à ra-
 tione illa dissentiant, quâ cum vel
 maximè conversantur jugiter, quâque
 universa administrantur, & pere-
 grina eis videntur, quibus quotidie
 occurrunt. item nihil tanquam per
 somnum agendum, dicendumve, si-
 quidem dormientes quoque multa à-
 gere, & dicere videmur. sed nec
 puerorum instar quicquam agendū,
 h.e. ex mera traditionis ratione, quia
 à parentibus sic accepimus.

XLVII. Quemadmodum si Deo-
 rum quis prædiceret tibi, aut cras,
 aut summum perendie, moriturum
 te, haud in magno ponerēs, nisi ani-
 mi esses abjectissimi, perendie po-
 tius quàm crastino mori. quantu-
 lum enim interesset? pari modo nec
 magni quicquam existimes, ad mil-
 lesimum annum potius, quàm ad
 crastinum diem.

XLVIII. Crebrò apud te reputa,
 quot medici sint mortui, qui super
 decumbentes, tanquam conclama-
 tos jam, supercilia contraxerint:
 quot mathematici, qui aliorum fa-
 ta, quasi magnum quid esset id pos-
 se, prædixerint: quot philosophi,
 postquam de morte & immortalita-
 te tam multa differuissent: quot
 strenui bellatores, cum multos tru-
 cidassent: quot tyranni, postquam
 positi, diro cum fastu exercuerant:
 quot

quot etiam urbes, ut sic dicam intermortuæ sint; Helice, Pompeii, Herculanum, aliæque innumerabiles. Percurre itidem quoscumque noveris ipse, qui vice frequenti, alii alios ubi sepelierant, & ipsi tandem elati sunt: quàmque exiguo hæc omnia tempore contigerint. horum summa huc redit, ut humana omnia semper sic aspicias, tanquam quæ diurna & vilia sint: quod enim heri mucus fuerat, cras falsura sit aut favilla. utque temporis ideo punctum hoc infecabile naturæ convenienter transigas, ac propitius decedas; perinde ac oliva maturitatem adepta ceciderit, naturam quæ protulit collaudans, arborique e qua prodiit, gratias agens.

XLIX. Promontorii par esto, cui fluctus jugiter cum allidantur, ipsum tamen consistit, undarumque circumfusum sibi æstum compescit. Infelicem me, inquit ille, quod mihi istud contigerit. imò, felicem me, quod etiam si contigerit, nil doleam tamen, nec aut presentibus frangar, aut futura reformidem. accidere enim ejusmodi quid cuivis poterat: at non quivis citra animi agritudinem casum ejusmodi tulisset. quæhobrem ergo illud infelicitatis potius, quàm felicitatis istud loco habetur? num illud hominis infortunium dicis, quod naturæ humanæ neutiquam adversatur? aut naturæ humanæ adversari quicquam dixeris, quod secundum ejusdem voluntatem contingit? quid autem ea velit, non est ut nunc discas. nunquid casus ullus prohibeat te, justum esse, magnanimum, temperantem, prudentem, temeritate, errore immunem, modestum, liberum, aut aliud quid eorum, quæ ubi affuerint, natura humana sua obtinet universa? memineris deinceps, quoties inciderit quicquam quod ad tristitiam impellat te, decreto hoc uti: Non est infelix casus iste, sed fortiter ferre hoc felicitatis est.

ὅτι πολλὸς τὸ εἰς λύπῃ σι περιηραμένῃ, τέτρω χηδαὶ τῷ δόγματι. ²¹ ἔχ ¹¹ ὅτι τὸ αὐτῆς, ἀλλὰ τὸ φέρειν αὐτὸ χυναίως, αὐτῆς.

μήτοι· πόσαι ὅτι πόλεις ὅλας, ἢ ἔτις ἔτις,

¹ πενήτησιν, Ἐλίκη, Ἐ Πομπηῖοι, Ἐ Ἡ- ¹ L. 10. § 18.

ἐκκληδρον, Ἐ ἀλλαι δὲ αἰθμητοί. ἐπιδι

ῖ Ἐ ² ὅσους οἶδας, ἄλλον ἐπ' ἄλλῃ, ³ ὁ μὲν ² Sup. § 3.

τῆτον κηδύεις, εἴτα ⁴ ἔξετάσθῃ, ὁ ὅτι ἐκ- ³ Inf. § 50. 1.

νον· πόρτα ὅτι ἐν βραχέϊ· τὸ γὰρ ⁵ ὅλα κα ⁴ Sup. § 3.

πιδρῖ· αἰετὰ δὲ ἀνθρώπων ὡς ⁶ ἐφήμερα· ⁵ ὅλον Mer.

ῖ ⁷ ἐπελῆ· ῖ ἐρῆς μὲν ⁸ μυσάριον, αὐριον ⁶ Sup. § 35. 1.

ῖ ⁹ τὰριχθ, ἢ ¹⁰ πέρει· ¹¹ τὸ ἀνταρ- ⁷ L. 2. § 12. 1.

αὐον οὖν τῆτο ὅτι χεῖνε ¹² κτῖ φύσιν διελ- ⁶ § 36.

θεῖν, Ἐ ¹³ ἰλεων καταλύσαι· ὡσπερ ⁸ L. 6. § 13.

λαία πέπειρα· ἡρομήνη ἐπιπέν, αὐρημῖ- ⁹ L. 5. § 33.

ῖ τὴν ἐνεργεσίαν, Ἐ χάρειν εἰδύα τῷ ¹⁰ L. 12. § 27.

φύσιν κτενέω. ¹¹ L. 5. § 24.

¹² L. 1. § 9.

¹³ L. 2. § 3.

XLIX. Ὁμοῖον εἶναι τῇ ἀκρῇ, ἢ διλυ-

κῶς τὰ κύματα περιεσφάσσεται ἢ ὅτι ἐσθκε,

Ἐ περὶ αὐτῶν κριμίζεται τὰ φλεγμύαντα

τῷ ὕδατι. Ἀτυχὴς ἐγὼ, ὅτι τῆτο μοι

συμβέη ἐμῶν· ἀλλ' αὐτυχὴς ἐγὼ, ὅτι ¹⁴ τῆτο ¹⁴ L. 9. § 40.

μοι συμβεβηκέναι, ἀλυπῶ. ἀφαιτῶ

ἐπεὶ ὑπὸ παρόντι. δραμόμην, ἐπεὶ ὅτι

φοβέμην. συμβεβῆναι μὲν γὰρ τὸ παρὶς

πολλὰ ἐδύνατο· ἀλυπῶ ὅτι ἐπὶ πᾶσι ὅτι

τῷ δὲ διετέλεσεν. ἀφ' οὗ οὖν ἐκείνο μάλ-

λον αὐτῆς, ἢ τῆτο αὐτῆς; λήγῃ

ὅτι ὅλως αὐτῆς ἀνθρώπων; ὁ ὅτι ἐστὶν

ἀπότρυμα τῆ φύσεως ὅτι ἀνθρώπων; ἀπότρυ-

γμα ὅτι τῆς φύσεως τῷ ἀνθρώπων εἰναί ¹⁵ L. 5. § 1.

σοι δοκεῖ, ὁ μὲν ¹⁵ περὶ τὸ βέλημα τῆ φύ-

σεως αὐτῆς ἐστὶ; τί οὖν τὸ βέλημα, μεμῶδη ¹⁶ L. 5. § 29.

κας. ¹⁶ μήτι [οὖν] τὸ συμβεβηκός τῆτο ¹⁷ L. 11. § 9.

καλύπτει δύνανον εἶναι; μεγαλόψυχον; σῶ ¹⁷ L. 3. § 9. 1.

φροναί; ἐμφροναί; ¹⁸ ἀπερίπλετον; ¹⁸ α- ⁵ § 9.

ἔξψόλσον; αἰδήμονα; ἐλδύθερον; τ' ἄλ- ¹⁹ L. 2. § 17.

λα, ¹⁹ αὐτοῦ τῶν ἀνθρώπων ἢ φύσις ἢ τῆ ἀν- ²⁰ L. 8. § 32. 1.

θρώπων ²⁰ ἀπέχθαι τὰ ἴδια· μέμνησο λοιπὸν ⁹ § 42. 1. 11.

²¹ ἔχ ¹¹ ὅτι

¹ L. 9. § 3.

² L. 5. § 5.

³ Καυκλιανός.

⁴ Sup. § 48.

⁵ Sup. § 47.

⁶ L. 5. § 10. l.

⁷ L. 5. § 10. §

⁸ L. 5. § 29.

⁹ Sup. § 3. l. 5.

¹⁰ L. 2. § 14. l.

¹¹ L. 2. § 14. l.

¹² Sup. § 19. l.

¹³ L. 3. § 5. l.

¹⁴ L. 3. § 5. l.

¹⁵ L. 3. § 5. l.

¹⁶ L. 3. § 5. l.

¹⁷ L. 3. § 5. l.

¹⁸ L. 3. § 5. l.

¹⁹ L. 3. § 5. l.

²⁰ L. 3. § 5. l.

²¹ L. 3. § 5. l.

²² L. 3. § 5. l.

²³ L. 3. § 5. l.

²⁴ L. 3. § 5. l.

²⁵ L. 3. § 5. l.

²⁶ L. 3. § 5. l.

²⁷ L. 3. § 5. l.

²⁸ L. 3. § 5. l.

²⁹ L. 3. § 5. l.

³⁰ L. 3. § 5. l.

³¹ L. 3. § 5. l.

³² L. 3. § 5. l.

³³ L. 3. § 5. l.

³⁴ L. 3. § 5. l.

³⁵ L. 3. § 5. l.

³⁶ L. 3. § 5. l.

³⁷ L. 3. § 5. l.

³⁸ L. 3. § 5. l.

³⁹ L. 3. § 5. l.

⁴⁰ L. 3. § 5. l.

⁴¹ L. 3. § 5. l.

⁴² L. 3. § 5. l.

⁴³ L. 3. § 5. l.

⁴⁴ L. 3. § 5. l.

⁴⁵ L. 3. § 5. l.

⁴⁶ L. 3. § 5. l.

⁴⁷ L. 3. § 5. l.

⁴⁸ L. 3. § 5. l.

⁴⁹ L. 3. § 5. l.

⁵⁰ L. 3. § 5. l.

⁵¹ L. 3. § 5. l.

⁵² L. 3. § 5. l.

L. ¹ Ἰδιωτικὸν μὲν, ἔμφως δὲ ἀνυπεκλήν
βοήθημα πρὸς θάνατον κατὰ φρόνησιν, ἢ ἀ-
ναπόληπιν ² γλίχρως ἐνδεχόμενον ὅτι
ζῆν· τί οὖν αὐτοῖς πλεόν, ἢ τοῖς αἰώροις;
³ πρῶτως πᾶσι ποτε κείνται, ³ Καδικιανός,
φάβιου, Ἰουλιανός, Λέπιδου, ἢ εἰς τοῖς
ἑτέροις, ⁴ οἱ πολλοὶ ἐξελόμενοι, εἴτα ἐξη-
νέστησαν. ⁵ ὅλον μικρόν ἐστι τὸ ἀχρεΐα,
⁶ ἐπεὶ τοῦ δι' ὅσων, ⁶ μὴ οἷον ἐξ ἀνέλε-
9. § 3. l. 10. §
36.
⁷ L. 5. § 29.
⁸ Sup. § 3. l. 5.
⁹ L. 2. § 14. l.
¹⁰ L. 2. § 14. l.
¹¹ L. 2. § 14. l.
¹² Sup. § 19. l.
¹³ L. 3. § 5. l.
¹⁴ L. 3. § 5. l.
¹⁵ L. 3. § 5. l.
¹⁶ L. 3. § 5. l.
¹⁷ L. 3. § 5. l.
¹⁸ L. 3. § 5. l.
¹⁹ L. 3. § 5. l.
²⁰ L. 3. § 5. l.
²¹ L. 3. § 5. l.
²² L. 3. § 5. l.
²³ L. 3. § 5. l.
²⁴ L. 3. § 5. l.
²⁵ L. 3. § 5. l.
²⁶ L. 3. § 5. l.
²⁷ L. 3. § 5. l.
²⁸ L. 3. § 5. l.
²⁹ L. 3. § 5. l.
³⁰ L. 3. § 5. l.
³¹ L. 3. § 5. l.
³² L. 3. § 5. l.
³³ L. 3. § 5. l.
³⁴ L. 3. § 5. l.
³⁵ L. 3. § 5. l.
³⁶ L. 3. § 5. l.
³⁷ L. 3. § 5. l.
³⁸ L. 3. § 5. l.
³⁹ L. 3. § 5. l.
⁴⁰ L. 3. § 5. l.
⁴¹ L. 3. § 5. l.
⁴² L. 3. § 5. l.
⁴³ L. 3. § 5. l.
⁴⁴ L. 3. § 5. l.
⁴⁵ L. 3. § 5. l.
⁴⁶ L. 3. § 5. l.
⁴⁷ L. 3. § 5. l.
⁴⁸ L. 3. § 5. l.
⁴⁹ L. 3. § 5. l.
⁵⁰ L. 3. § 5. l.
⁵¹ L. 3. § 5. l.
⁵² L. 3. § 5. l.

LI. ¹⁰ Ἐπὶ πλὴν συντομῇ αἰὲς τρέχει
συντομῇ δὲ ἢ καὶ φύσιν ὥστε ¹¹ καὶ τὸ ὑγι-
ῆσαι, πρὶν λέγειν ἐπεὶ πρὸς αὐτὴν ἀπαλλάσσει
γὰρ ἢ ποιῶντι πρὸς αὐτὴν, ἡρώτων, στρατείας,
ἐπὶ αὐτῇ ¹² οὐκονομία, ¹³ καὶ ἡμετέρας.

ni atque

L. Vulgare quidem hoc est, ef-
ficax tamen ad mortem contemnen-
dam adminiculum, si eos recolas
qui vitæ avidi fuerint eidem diu
immorati. quid enim amplius illis,
quam immaturè defunctis contigit?
Omnino jacent alicubi defuncti &
illi, Cadicianus, Fabius, Julianus,
Lepidus, aut si quis alius hujusmo-
di, qui postquam multos extulerant,
efferebantur & ipsi. exiguum enim
omnino intercedit spatium; idq;
per quot molestias, cum quibus
hominibus, in quali corpufculo ex-
antlatum? nè ergo pro re momen-
ti alicujus habeto. si enim ævi præ-
teriti immensitatem adverteris &
futuri itidem infinitatem, quid tan-
dem distabit, triduanus qui fuerit,
ab eo qui secula tria transegerit?

LI. Viâ compendiosa semper in-
cedas. compendiosa est ea, quæ se-
cundum naturam est. in omni ni-
mirum cùm distione, tum actione
veri rectiq; curam habere. etenim
propositum istiusmodi molestiis
militiisq; sed & dissimulatione om-
nifestatione immunem præstabit.

BIBΛΙΟΝ Ε΄.

¹ L. 8. § 12.

² L. 6. § 33.

³ L. 4. § 12. l.

⁴ L. 7. § 73. l. 8. §

⁵ L. 2. § 19. l. 9. §

⁶ L. 42.

⁷ Inf. § 6. l.

⁸ L. 10. § 8.

⁹ [L.] & f.

¹⁰ L. 6. § 33. l.

¹¹ L. 8. § 26.

ΠΡΩΤΗ ¹ ὁπρὶν δυσόκνως ἐξεγείρη,
πρόχειρον ἔστω, ὅτε ἐπὶ ἀνδρα-
πῶ ἐργον ἐγείρωμαι. ¹ ἐκ οὖν
δυσκολαίνω, εἰ πορδύομαι ἐπὶ τὸ ποιεῖν, ἂν
ἐνεκεν γήρῳ, ² ὅν γὰρ πρὸς ἡγῶμαι εἰς
τὸν ἥσυχον; ἢ ἐπὶ τῷ κατὰ φύσιν αἰσθη-
ῖνα κατὰ κέρμιν τοῖς φρεσὶ τοῖς αἰσθη-
ταῖς; ἀλλὰ τῷ ἡδίων. ³ πρὸς τὸ
ἡδέως οὖν γήρῳ; ἔλως δὲ πρὸς εἰ ποιεῖν,
⁴ ἢ πρὸς ἐνέργειᾳ; εἰ βλέπεις ⁴ τὰ φύσι-
α, τὰ σπυδαία, τὰς μύρμηκας, τὰς
ἀσάχνας, τὰς μελίσσας, τὰ κατὰ αὐτὰς συλ-
λησθῆναι ἥσυχον; οὐδὲν εἰ δέλεις ⁶ τὰ ἀν-
δραπῶ ποιῖν; εἰ τρέφεις ἐπὶ τὸ κατὰ φύσιν
εἶναι; ἀλλὰ δὲ ἀναπαύεσθαι. δὲ. ἔδω-

LIB. V.

Anè, cùm gravatim exur-
gis, in promptu sit te-
cum hoc modo disere-
re; Ad opus humanum
jam expergiscor. num verò ægrè
feram, si ad ea agenda proficiscor,
quorum gratiâ natus & in mundum
productus sum? aut nunquid ad
hoc conditus sum, ut stragulis in-
volutū decumbens me foveam? At
hoc, inquis, oblectat magis. Nun-
quid ergo ad oblectandum te natus
es? non autem ad faciendum aut
agendum aliquid? an non arbuscu-
las, aviculas, formicas, araneas, api-
culas vides eam quam in mundo sta-
tionem obtinent, excolere satagen-
tes? tu autem, quæ hominis sunt,
facere recusas? & non properas po-
tius ad id, quod naturæ tuæ conve-
nit? At quiete quoq; opus est, in-
quis.

quis. Est fateor; sed quiescendi modum etiam natura præscripsit. præscripsit & edendi atq; bibendi. tu verò ultra modum, ultra id quod sufficit, in istis procedis. cæterum in agendo secus te geris, & intra id quod poteras, contines te. etenim verè temet non diligis. alioqui naturam tuam, quæq; illa vult, diligeres. siquidem artes suas qui diligunt artifices, earundem operibus etiam intabescunt, illuvie inediaq; affecti. tu verò naturam tuam minoris æstimas, quàm tornator tornaturam, aut histrio histrioniam, aut avarus argentum, aut ambitiosus gloriolam. & isti enim, ubi rebus hisce addicti fuerint, nec cibum, nec somnum capere magis expectant, quàm ista, ad quæ tam enixè feruntur, promovere: cum tibi actiones societatem humanam spectantes fordeant magis, quàm ut patri industrià dignæ censeantur.

II. Quàm facile est imaginationem omnem vel turbulentam vel inconvenientem ita amoliri & abstergere, ut in summa statim tranquillitate consistas?

III. Nullum aut sermonem aut actionem indignum te censeas, qui naturæ fuerit consentaneus. neq; avertat ab eo te, quæ sequi possit, quorumlibet hominum reprehensio aut vituperatio. sed si dictu factuve honestum fuerit, indignum te nè existimes. habent enim illi mentem propriam, propriòq; ducuntur impulsu: quæ tu noli attendere, sed rectà perge, naturæ tum propriæ, tum & communi obsecutus. eadem enim est harum utriusq; via.

IV. Per ea quæ naturæ sunt consentanea incedo, donec occumbens tandem conquiescam, eò expirando, unde spiritum quotidie haurio, eòq; recidendo, unde & seminum mei pater, & sanguinem mater, & lac nutrix collegit; unde quotidianum per tot annos cibum potumq; accepi; quod calcantem, & ad tam varios usus eo abutentem me sustinuit.

V. Acumen tibi non est, quod sit admirationi cuiquam. multa tamen sunt alia, de quibus dicere

κε καὶ τότε μέτρα ἢ φύσις ἔδωκε μὴ τοι
 ἔῃ ἐοικέν, ἔῃ πίνην ἔῃ ὁμῶς σὺ, ἡδὲ τοι μέ-
 τρα, ἡδὲ τοι ἀρκούντα προχωρεῖς. ¹ ἐν τῷ Inf. § 3.
 περὶ ἔξοις ὅσον ἐπὶ, ἀλλ' ἐν τῷ ἔῃ διωατῶ.
 ἐγὼ φιλεῖς σεαυτὸν. ἐπεὶ τοι ἔῃ ² τὴ φύσιν ἄν L. 8. § 26.
 σὺ, ἔῃ ³ ὁ βέλημα τῆς ἐφίλεις· ἄλλοι πε ³ L. 4. § 49.
⁴ ταῖς τέχαις ἐαυτῷ φιλοῦντες, συλκάζονται ⁴ L. 4. § 31.
 ἡντα τοῖς κατ' αὐτοὺς ἐργοῖς, ἄλλοι τῷ ⁴ L. 11. § 5.
 σίτοι. σὺ τὴ φύσιν τὴ αὐτῶν ἐλασσον ἐμας,
 ἢ ὁ τορνότης τὴ τορνότηκλή, ἢ ὁ ὀρχηστὴς τὴ
 ὀρχηστική, ἢ ὁ φιλάργυρος. ὁ ἀργύριον, ἢ
 ὁ κενόδοξος τὸ δοξάριον. ἔῃ τοι, ὅσην ⁵ L. 12. § 3.
 σπαρῶσιν, ἔῃ φαγεῖν, ἔῃ κρημνίσῃαι δελυσι
 μῶλλον, ἢ τῶντα συναίξειν πρὸς ἃ φέρει.
 σοὶ ὅσον ἡγεμονικῇ περὶ ἔξοις ἐντελέσειαι φαί-
 νονται, ἔῃ ἡσυχία ἀνδρὸς ἀξία;

II. Ὡς εὐχολον, ⁶ ἀπώσαυ ἔῃ ⁶ L. 4. § 3. I.
 λείψα πασῶν φαντασίῳ τὴ ὀχληράν, ἢ ἀ- ⁸ L. 47. I. 12.
 νοίκειον, ἔῃ ἐν τῷ ⁸ ἐν πάσῃ γαλλίῃ τῇ. ⁷ L. 7. § 29. I.
¹¹ § 16, 19.

III. ⁹ Ἀξίον ἐαυτὸν κρεῖνε πρὸς λόγῳ ⁹ L. 7. § 33. I.
 ἔῃ ἔργῳ τῷ φύσιν. ἔῃ ¹⁰ μὴ σε ἀρεπαίτω ¹⁰ L. 7. § 22.
 ἢ ¹¹ ἐπαυλοῦσά κινῶν μέμψις ἢ ¹² λόγος. ⁹ L. 11. § 16.
 ἀλλὰ ¹³ ¹⁴ ἐκαλὸν περὶ ἔξοις, ἢ εἰρηδαί, ¹⁰ L. 1. § 16.
 μὴ σεαυτὸν ἀπαξίει. ἐκείνοι μὲν γὰρ, ¹⁵ ἰδίον ¹⁴ L. 4. § 25. I. 6.
 ἡγεμονικὸν ἔχουσι, ἔῃ ἰδία ὁρμὴ πρὸς τῷ ¹¹ ἔῃ ¹¹ ἐπικαλύπτει.
¹⁶ ἂν σὺ μὴ περὶ λέπῃ, ἀλλ' ¹⁷ ἐν τῷ πε- ¹¹ Jun.
 ραίνῃ, ¹⁸ ἀνολογῶν τῇ φύσιν τῇ ἰδίᾳ ἔῃ τῇ ¹² ἴσως. Jun.
 κρινῇ μία ὅσον ἀμφοτέρων τύπων ἢ ὁδοῦ. ¹³ L. 12. § 17.
¹⁴ ἔῃ.

IV. Πυρόδομα ἄρ' ἔῃ φύσιν, μέγα ¹⁵ Inf. § 25. I.
 πρὸν ἀπαύσασμα, ¹⁹ ἐναποπνύσας μὲν ¹⁶ L. 7. § 55.
 τύτω, ²⁰ ἔῃ ἔῃ ἡμέραν ἀνιπνέω, πε ¹⁷ L. 8. § 57.
 σὺν ὅσον τῷ τῷ, ἔῃ ἔῃ ²¹ ὁ σπερματικόν ¹⁸ L. 6. § 14,
 ὁ πατήρ με συνέλεξε, καὶ τὸ αἷματικόν ἢ ¹⁶ L. 9. § 2.
 μητήρ, ἔῃ τὸ γαλακτικόν ἢ τὸ σπέρμα, ²² ἔῃ ¹⁹ L. 4. § 4,
 καὶ ἡμέραν τούτοις ἔπει βοσκόμα, ἔῃ ²¹ L. 6. § 15.
 ἀρδύομα, ὁ φέρει με πατῶντα, ἔῃ εἰς το- ²⁰ L. 2. § 2.
 σῶντα ἀποχρῶμα ἑαυτοῦ. ²¹ L. 10. § 26.
²² Sup. § 7.

V. ²³ Δεινότητά σε ὅσον ἔχουσι θανμά- ²³ L. 7. § 52,
 σαι; ἔῃ ἀλλὰ ἔπειτα πολλά, ἔῃ ὅσον ⁶⁷ L. 8. § 8.

ἔχης ἐπὶ σὺν, ἐν δὲ πέφυκα. ὁκείνα οὖν πα-
¹ L. 8. § 29. 1. ² ῥέχου, ³ ἄνω ὅλα ἔστι ἐν σοι, τὸ ἀνύβητον,
 9. § 11. 1. 10. ⁴ σερμὸν, ⁵ φερέπον, ⁶ ἀφιλήδον, ⁷
 § 32. ⁸ ἀμεμψιγρον, ⁹ ὀλιγοδέες, ¹⁰ ὀμυρῆς, ¹¹
¹² L. 1 § 16. ¹³ ἐλόνδερον, τὸ ἀπέριστον, τὸ ἀφλύαρον. τὸ
 4. γγ. ¹⁴ μεγαλεῖον. ὅτι ἀνιδάνει, ¹⁵ πῶσα ἤδη πα-
 ῥέχου διωάμην, ἐφ' ὧν ἐδεμία ἀφύας
 ἔδρεπτιδ εὐοπίᾳ. ¹⁶ ὁρῶσαι, ¹⁷ ἔμωσ ἔκ
 ἡτῶ μύρεις ἐκῶν; ¹⁸ ἡ δὲ ¹⁹ γαλῖζον, ²⁰ ἔ
²¹ L. 9. § 37. ²² ἡ δὲ ²³ γαλῖζον, ²⁴ ἔ
²⁵ L. 4. § 50. ²⁶ ἡ δὲ ²⁷ γαλῖζον, ²⁸ ἔ
²⁹ L. 11. § 14. ³⁰ ἡ δὲ ³¹ γαλῖζον, ³² ἔ
³³ L. 1. § 16. ³⁴ ἡ δὲ ³⁵ γαλῖζον, ³⁶ ἔ
³⁷ L. 1. § 16. ³⁸ ἡ δὲ ³⁹ γαλῖζον, ⁴⁰ ἔ
⁴¹ L. 1. § 16. ⁴² ἡ δὲ ⁴³ γαλῖζον, ⁴⁴ ἔ
⁴⁵ L. 1. § 16. ⁴⁶ ἡ δὲ ⁴⁷ γαλῖζον, ⁴⁸ ἔ
⁴⁹ L. 1. § 16. ⁵⁰ ἡ δὲ ⁵¹ γαλῖζον, ⁵² ἔ
⁵³ L. 1. § 16. ⁵⁴ ἡ δὲ ⁵⁵ γαλῖζον, ⁵⁶ ἔ
⁵⁷ L. 1. § 16. ⁵⁸ ἡ δὲ ⁵⁹ γαλῖζον, ⁶⁰ ἔ
⁶¹ L. 1. § 16. ⁶² ἡ δὲ ⁶³ γαλῖζον, ⁶⁴ ἔ
⁶⁵ L. 1. § 16. ⁶⁶ ἡ δὲ ⁶⁷ γαλῖζον, ⁶⁸ ἔ
⁶⁹ L. 1. § 16. ⁷⁰ ἡ δὲ ⁷¹ γαλῖζον, ⁷² ἔ
⁷³ L. 1. § 16. ⁷⁴ ἡ δὲ ⁷⁵ γαλῖζον, ⁷⁶ ἔ
⁷⁷ L. 1. § 16. ⁷⁸ ἡ δὲ ⁷⁹ γαλῖζον, ⁸⁰ ἔ
⁸¹ L. 1. § 16. ⁸² ἡ δὲ ⁸³ γαλῖζον, ⁸⁴ ἔ
⁸⁵ L. 1. § 16. ⁸⁶ ἡ δὲ ⁸⁷ γαλῖζον, ⁸⁸ ἔ
⁸⁹ L. 1. § 16. ⁹⁰ ἡ δὲ ⁹¹ γαλῖζον, ⁹² ἔ
⁹³ L. 1. § 16. ⁹⁴ ἡ δὲ ⁹⁵ γαλῖζον, ⁹⁶ ἔ
⁹⁷ L. 1. § 16. ⁹⁸ ἡ δὲ ⁹⁹ γαλῖζον, ¹⁰⁰ ἔ
¹⁰¹ L. 1. § 16. ¹⁰² ἡ δὲ ¹⁰³ γαλῖζον, ¹⁰⁴ ἔ
¹⁰⁵ L. 1. § 16. ¹⁰⁶ ἡ δὲ ¹⁰⁷ γαλῖζον, ¹⁰⁸ ἔ
¹⁰⁹ L. 1. § 16. ¹¹⁰ ἡ δὲ ¹¹¹ γαλῖζον, ¹¹² ἔ
¹¹³ L. 1. § 16. ¹¹⁴ ἡ δὲ ¹¹⁵ γαλῖζον, ¹¹⁶ ἔ
¹¹⁷ L. 1. § 16. ¹¹⁸ ἡ δὲ ¹¹⁹ γαλῖζον, ¹²⁰ ἔ
¹²¹ L. 1. § 16. ¹²² ἡ δὲ ¹²³ γαλῖζον, ¹²⁴ ἔ
¹²⁵ L. 1. § 16. ¹²⁶ ἡ δὲ ¹²⁷ γαλῖζον, ¹²⁸ ἔ
¹²⁹ L. 1. § 16. ¹³⁰ ἡ δὲ ¹³¹ γαλῖζον, ¹³² ἔ
¹³³ L. 1. § 16. ¹³⁴ ἡ δὲ ¹³⁵ γαλῖζον, ¹³⁶ ἔ
¹³⁷ L. 1. § 16. ¹³⁸ ἡ δὲ ¹³⁹ γαλῖζον, ¹⁴⁰ ἔ
¹⁴¹ L. 1. § 16. ¹⁴² ἡ δὲ ¹⁴³ γαλῖζον, ¹⁴⁴ ἔ
¹⁴⁵ L. 1. § 16. ¹⁴⁶ ἡ δὲ ¹⁴⁷ γαλῖζον, ¹⁴⁸ ἔ
¹⁴⁹ L. 1. § 16. ¹⁵⁰ ἡ δὲ ¹⁵¹ γαλῖζον, ¹⁵² ἔ
¹⁵³ L. 1. § 16. ¹⁵⁴ ἡ δὲ ¹⁵⁵ γαλῖζον, ¹⁵⁶ ἔ
¹⁵⁷ L. 1. § 16. ¹⁵⁸ ἡ δὲ ¹⁵⁹ γαλῖζον, ¹⁶⁰ ἔ
¹⁶¹ L. 1. § 16. ¹⁶² ἡ δὲ ¹⁶³ γαλῖζον, ¹⁶⁴ ἔ
¹⁶⁵ L. 1. § 16. ¹⁶⁶ ἡ δὲ ¹⁶⁷ γαλῖζον, ¹⁶⁸ ἔ
¹⁶⁹ L. 1. § 16. ¹⁷⁰ ἡ δὲ ¹⁷¹ γαλῖζον, ¹⁷² ἔ
¹⁷³ L. 1. § 16. ¹⁷⁴ ἡ δὲ ¹⁷⁵ γαλῖζον, ¹⁷⁶ ἔ
¹⁷⁷ L. 1. § 16. ¹⁷⁸ ἡ δὲ ¹⁷⁹ γαλῖζον, ¹⁸⁰ ἔ
¹⁸¹ L. 1. § 16. ¹⁸² ἡ δὲ ¹⁸³ γαλῖζον, ¹⁸⁴ ἔ
¹⁸⁵ L. 1. § 16. ¹⁸⁶ ἡ δὲ ¹⁸⁷ γαλῖζον, ¹⁸⁸ ἔ
¹⁸⁹ L. 1. § 16. ¹⁹⁰ ἡ δὲ ¹⁹¹ γαλῖζον, ¹⁹² ἔ
¹⁹³ L. 1. § 16. ¹⁹⁴ ἡ δὲ ¹⁹⁵ γαλῖζον, ¹⁹⁶ ἔ
¹⁹⁷ L. 1. § 16. ¹⁹⁸ ἡ δὲ ¹⁹⁹ γαλῖζον, ²⁰⁰ ἔ
²⁰¹ L. 1. § 16. ²⁰² ἡ δὲ ²⁰³ γαλῖζον, ²⁰⁴ ἔ
²⁰⁵ L. 1. § 16. ²⁰⁶ ἡ δὲ ²⁰⁷ γαλῖζον, ²⁰⁸ ἔ
²⁰⁹ L. 1. § 16. ²¹⁰ ἡ δὲ ²¹¹ γαλῖζον, ²¹² ἔ
²¹³ L. 1. § 16. ²¹⁴ ἡ δὲ ²¹⁵ γαλῖζον, ²¹⁶ ἔ
²¹⁷ L. 1. § 16. ²¹⁸ ἡ δὲ ²¹⁹ γαλῖζον, ²²⁰ ἔ
²²¹ L. 1. § 16. ²²² ἡ δὲ ²²³ γαλῖζον, ²²⁴ ἔ
²²⁵ L. 1. § 16. ²²⁶ ἡ δὲ ²²⁷ γαλῖζον, ²²⁸ ἔ
²²⁹ L. 1. § 16. ²³⁰ ἡ δὲ ²³¹ γαλῖζον, ²³² ἔ
²³³ L. 1. § 16. ²³⁴ ἡ δὲ ²³⁵ γαλῖζον, ²³⁶ ἔ
²³⁷ L. 1. § 16. ²³⁸ ἡ δὲ ²³⁹ γαλῖζον, ²⁴⁰ ἔ
²⁴¹ L. 1. § 16. ²⁴² ἡ δὲ ²⁴³ γαλῖζον, ²⁴⁴ ἔ
²⁴⁵ L. 1. § 16. ²⁴⁶ ἡ δὲ ²⁴⁷ γαλῖζον, ²⁴⁸ ἔ
²⁴⁹ L. 1. § 16. ²⁵⁰ ἡ δὲ ²⁵¹ γαλῖζον, ²⁵² ἔ
²⁵³ L. 1. § 16. ²⁵⁴ ἡ δὲ ²⁵⁵ γαλῖζον, ²⁵⁶ ἔ
²⁵⁷ L. 1. § 16. ²⁵⁸ ἡ δὲ ²⁵⁹ γαλῖζον, ²⁶⁰ ἔ
²⁶¹ L. 1. § 16. ²⁶² ἡ δὲ ²⁶³ γαλῖζον, ²⁶⁴ ἔ
²⁶⁵ L. 1. § 16. ²⁶⁶ ἡ δὲ ²⁶⁷ γαλῖζον, ²⁶⁸ ἔ
²⁶⁹ L. 1. § 16. ²⁷⁰ ἡ δὲ ²⁷¹ γαλῖζον, ²⁷² ἔ
²⁷³ L. 1. § 16. ²⁷⁴ ἡ δὲ ²⁷⁵ γαλῖζον, ²⁷⁶ ἔ
²⁷⁷ L. 1. § 16. ²⁷⁸ ἡ δὲ ²⁷⁹ γαλῖζον, ²⁸⁰ ἔ
²⁸¹ L. 1. § 16. ²⁸² ἡ δὲ ²⁸³ γαλῖζον, ²⁸⁴ ἔ
²⁸⁵ L. 1. § 16. ²⁸⁶ ἡ δὲ ²⁸⁷ γαλῖζον, ²⁸⁸ ἔ
²⁸⁹ L. 1. § 16. ²⁹⁰ ἡ δὲ ²⁹¹ γαλῖζον, ²⁹² ἔ
²⁹³ L. 1. § 16. ²⁹⁴ ἡ δὲ ²⁹⁵ γαλῖζον, ²⁹⁶ ἔ
²⁹⁷ L. 1. § 16. ²⁹⁸ ἡ δὲ ²⁹⁹ γαλῖζον, ³⁰⁰ ἔ
³⁰¹ L. 1. § 16. ³⁰² ἡ δὲ ³⁰³ γαλῖζον, ³⁰⁴ ἔ
³⁰⁵ L. 1. § 16. ³⁰⁶ ἡ δὲ ³⁰⁷ γαλῖζον, ³⁰⁸ ἔ
³⁰⁹ L. 1. § 16. ³¹⁰ ἡ δὲ ³¹¹ γαλῖζον, ³¹² ἔ
³¹³ L. 1. § 16. ³¹⁴ ἡ δὲ ³¹⁵ γαλῖζον, ³¹⁶ ἔ
³¹⁷ L. 1. § 16. ³¹⁸ ἡ δὲ ³¹⁹ γαλῖζον, ³²⁰ ἔ
³²¹ L. 1. § 16. ³²² ἡ δὲ ³²³ γαλῖζον, ³²⁴ ἔ
³²⁵ L. 1. § 16. ³²⁶ ἡ δὲ ³²⁷ γαλῖζον, ³²⁸ ἔ
³²⁹ L. 1. § 16. ³³⁰ ἡ δὲ ³³¹ γαλῖζον, ³³² ἔ
³³³ L. 1. § 16. ³³⁴ ἡ δὲ ³³⁵ γαλῖζον, ³³⁶ ἔ
³³⁷ L. 1. § 16. ³³⁸ ἡ δὲ ³³⁹ γαλῖζον, ³⁴⁰ ἔ
³⁴¹ L. 1. § 16. ³⁴² ἡ δὲ ³⁴³ γαλῖζον, ³⁴⁴ ἔ
³⁴⁵ L. 1. § 16. ³⁴⁶ ἡ δὲ ³⁴⁷ γαλῖζον, ³⁴⁸ ἔ
³⁴⁹ L. 1. § 16. ³⁵⁰ ἡ δὲ ³⁵¹ γαλῖζον, ³⁵² ἔ
³⁵³ L. 1. § 16. ³⁵⁴ ἡ δὲ ³⁵⁵ γαλῖζον, ³⁵⁶ ἔ
³⁵⁷ L. 1. § 16. ³⁵⁸ ἡ δὲ ³⁵⁹ γαλῖζον, ³⁶⁰ ἔ
³⁶¹ L. 1. § 16. ³⁶² ἡ δὲ ³⁶³ γαλῖζον, ³⁶⁴ ἔ
³⁶⁵ L. 1. § 16. ³⁶⁶ ἡ δὲ ³⁶⁷ γαλῖζον, ³⁶⁸ ἔ
³⁶⁹ L. 1. § 16. ³⁷⁰ ἡ δὲ ³⁷¹ γαλῖζον, ³⁷² ἔ
³⁷³ L. 1. § 16. ³⁷⁴ ἡ δὲ ³⁷⁵ γαλῖζον, ³⁷⁶ ἔ
³⁷⁷ L. 1. § 16. ³⁷⁸ ἡ δὲ ³⁷⁹ γαλῖζον, ³⁸⁰ ἔ
³⁸¹ L. 1. § 16. ³⁸² ἡ δὲ ³⁸³ γαλῖζον, ³⁸⁴ ἔ
³⁸⁵ L. 1. § 16. ³⁸⁶ ἡ δὲ ³⁸⁷ γαλῖζον, ³⁸⁸ ἔ
³⁸⁹ L. 1. § 16. ³⁹⁰ ἡ δὲ ³⁹¹ γαλῖζον, ³⁹² ἔ
³⁹³ L. 1. § 16. ³⁹⁴ ἡ δὲ ³⁹⁵ γαλῖζον, ³⁹⁶ ἔ
³⁹⁷ L. 1. § 16. ³⁹⁸ ἡ δὲ ³⁹⁹ γαλῖζον, ⁴⁰⁰ ἔ
⁴⁰¹ L. 1. § 16. ⁴⁰² ἡ δὲ ⁴⁰³ γαλῖζον, ⁴⁰⁴ ἔ
⁴⁰⁵ L. 1. § 16. ⁴⁰⁶ ἡ δὲ ⁴⁰⁷ γαλῖζον, ⁴⁰⁸ ἔ
⁴⁰⁹ L. 1. § 16. ⁴¹⁰ ἡ δὲ ⁴¹¹ γαλῖζον, ⁴¹² ἔ
⁴¹³ L. 1. § 16. ⁴¹⁴ ἡ δὲ ⁴¹⁵ γαλῖζον, ⁴¹⁶ ἔ
⁴¹⁷ L. 1. § 16. ⁴¹⁸ ἡ δὲ ⁴¹⁹ γαλῖζον, ⁴²⁰ ἔ
⁴²¹ L. 1. § 16. ⁴²² ἡ δὲ ⁴²³ γαλῖζον, ⁴²⁴ ἔ
⁴²⁵ L. 1. § 16. ⁴²⁶ ἡ δὲ ⁴²⁷ γαλῖζον, ⁴²⁸ ἔ
⁴²⁹ L. 1. § 16. ⁴³⁰ ἡ δὲ ⁴³¹ γαλῖζον, ⁴³² ἔ
⁴³³ L. 1. § 16. ⁴³⁴ ἡ δὲ ⁴³⁵ γαλῖζον, ⁴³⁶ ἔ
⁴³⁷ L. 1. § 16. ⁴³⁸ ἡ δὲ ⁴³⁹ γαλῖζον, ⁴⁴⁰ ἔ
⁴⁴¹ L. 1. § 16. ⁴⁴² ἡ δὲ ⁴⁴³ γαλῖζον, ⁴⁴⁴ ἔ
⁴⁴⁵ L. 1. § 16. ⁴⁴⁶ ἡ δὲ ⁴⁴⁷ γαλῖζον, ⁴⁴⁸ ἔ
⁴⁴⁹ L. 1. § 16. ⁴⁵⁰ ἡ δὲ ⁴⁵¹ γαλῖζον, ⁴⁵² ἔ
⁴⁵³ L. 1. § 16. ⁴⁵⁴ ἡ δὲ ⁴⁵⁵ γαλῖζον, ⁴⁵⁶ ἔ
⁴⁵⁷ L. 1. § 16. ⁴⁵⁸ ἡ δὲ ⁴⁵⁹ γαλῖζον, ⁴⁶⁰ ἔ
⁴⁶¹ L. 1. § 16. ⁴⁶² ἡ δὲ ⁴⁶³ γαλῖζον, ⁴⁶⁴ ἔ
⁴⁶⁵ L. 1. § 16. ⁴⁶⁶ ἡ δὲ ⁴⁶⁷ γαλῖζον, ⁴⁶⁸ ἔ
⁴⁶⁹ L. 1. § 16. ⁴⁷⁰ ἡ δὲ ⁴⁷¹ γαλῖζον, ⁴⁷² ἔ
⁴⁷³ L. 1. § 16. ⁴⁷⁴ ἡ δὲ ⁴⁷⁵ γαλῖζον, ⁴⁷⁶ ἔ
⁴⁷⁷ L. 1. § 16. ⁴⁷⁸ ἡ δὲ ⁴⁷⁹ γαλῖζον, ⁴⁸⁰ ἔ
⁴⁸¹ L. 1. § 16. ⁴⁸² ἡ δὲ ⁴⁸³ γαλῖζον, ⁴⁸⁴ ἔ
⁴⁸⁵ L. 1. § 16. ⁴⁸⁶ ἡ δὲ ⁴⁸⁷ γαλῖζον, ⁴⁸⁸ ἔ
⁴⁸⁹ L. 1. § 16. ⁴⁹⁰ ἡ δὲ ⁴⁹¹ γαλῖζον, ⁴⁹² ἔ
⁴⁹³ L. 1. § 16. ⁴⁹⁴ ἡ δὲ ⁴⁹⁵ γαλῖζον, ⁴⁹⁶ ἔ
⁴⁹⁷ L. 1. § 16. ⁴⁹⁸ ἡ δὲ ⁴⁹⁹ γαλῖζον, ⁵⁰⁰ ἔ
⁵⁰¹ L. 1. § 16. ⁵⁰² ἡ δὲ ⁵⁰³ γαλῖζον, ⁵⁰⁴ ἔ
⁵⁰⁵ L. 1. § 16. ⁵⁰⁶ ἡ δὲ ⁵⁰⁷ γαλῖζον, ⁵⁰⁸ ἔ
⁵⁰⁹ L. 1. § 16. ⁵¹⁰ ἡ δὲ ⁵¹¹ γαλῖζον, ⁵¹² ἔ
⁵¹³ L. 1. § 16. ⁵¹⁴ ἡ δὲ ⁵¹⁵ γαλῖζον, ⁵¹⁶ ἔ
⁵¹⁷ L. 1. § 16. ⁵¹⁸ ἡ δὲ ⁵¹⁹ γαλῖζον, ⁵²⁰ ἔ
⁵²¹ L. 1. § 16. ⁵²² ἡ δὲ ⁵²³ γαλῖζον, ⁵²⁴ ἔ
⁵²⁵ L. 1. § 16. ⁵²⁶ ἡ δὲ ⁵²⁷ γαλῖζον, ⁵²⁸ ἔ
⁵²⁹ L. 1. § 16. ⁵³⁰ ἡ δὲ ⁵³¹ γαλῖζον, ⁵³² ἔ
⁵³³ L. 1. § 16. ⁵³⁴ ἡ δὲ ⁵³⁵ γαλῖζον, ⁵³⁶ ἔ
⁵³⁷ L. 1. § 16. ⁵³⁸ ἡ δὲ ⁵³⁹ γαλῖζον, ⁵⁴⁰ ἔ
⁵⁴¹ L. 1. § 16. ⁵⁴² ἡ δὲ ⁵⁴³ γαλῖζον, ⁵⁴⁴ ἔ
⁵⁴⁵ L. 1. § 16. ⁵⁴⁶ ἡ δὲ ⁵⁴⁷ γαλῖζον, ⁵⁴⁸ ἔ
⁵⁴⁹ L. 1. § 16. ⁵⁵⁰ ἡ δὲ ⁵⁵¹ γαλῖζον, ⁵⁵² ἔ
⁵⁵³ L. 1. § 16. ⁵⁵⁴ ἡ δὲ ⁵⁵⁵ γαλῖζον, ⁵⁵⁶ ἔ
⁵⁵⁷ L. 1. § 16. ⁵⁵⁸ ἡ δὲ ⁵⁵⁹ γαλῖζον, ⁵⁶⁰ ἔ
⁵⁶¹ L. 1. § 16. ⁵⁶² ἡ δὲ ⁵⁶³ γαλῖζον, ⁵⁶⁴ ἔ
⁵⁶⁵ L. 1. § 16. ⁵⁶⁶ ἡ δὲ ⁵⁶⁷ γαλῖζον, ⁵⁶⁸ ἔ
⁵⁶⁹ L. 1. § 16. ⁵⁷⁰ ἡ δὲ ⁵⁷¹ γαλῖζον, ⁵⁷² ἔ
⁵⁷³ L. 1. § 16. ⁵⁷⁴ ἡ δὲ ⁵⁷⁵ γαλῖζον, ⁵⁷⁶ ἔ
⁵⁷⁷ L. 1. § 16. ⁵⁷⁸ ἡ δὲ ⁵⁷⁹ γαλῖζον, ⁵⁸⁰ ἔ
⁵⁸¹ L. 1. § 16. ⁵⁸² ἡ δὲ ⁵⁸³ γαλῖζον, ⁵⁸⁴ ἔ
⁵⁸⁵ L. 1. § 16. ⁵⁸⁶ ἡ δὲ ⁵⁸⁷ γαλῖζον, ⁵⁸⁸ ἔ
⁵⁸⁹ L. 1. § 16. ⁵⁹⁰ ἡ δὲ ⁵⁹¹ γαλῖζον, ⁵⁹² ἔ
⁵⁹³ L. 1. § 16. ⁵⁹⁴ ἡ δὲ ⁵⁹⁵ γαλῖζον, ⁵⁹⁶ ἔ
⁵⁹⁷ L. 1. § 16. ⁵⁹⁸ ἡ δὲ ⁵⁹⁹ γαλῖζον, ⁶⁰⁰ ἔ
⁶⁰¹ L. 1. § 16. ⁶⁰² ἡ δὲ ⁶⁰³ γαλῖζον, ⁶⁰⁴ ἔ
⁶⁰⁵ L. 1. § 16. ⁶⁰⁶ ἡ δὲ ⁶⁰⁷ γαλῖζον, ⁶⁰⁸ ἔ
⁶⁰⁹ L. 1. § 16. ⁶¹⁰ ἡ δὲ ⁶¹¹ γαλῖζον, ⁶¹² ἔ
⁶¹³ L. 1. § 16. ⁶¹⁴ ἡ δὲ ⁶¹⁵ γαλῖζον, ⁶¹⁶ ἔ
⁶¹⁷ L. 1. § 16. ⁶¹⁸ ἡ δὲ ⁶¹⁹ γαλῖζον, ⁶²⁰ ἔ
⁶²¹ L. 1. § 16. ⁶²² ἡ δὲ ⁶²³ γαλῖζον, ⁶²⁴ ἔ
⁶²⁵ L. 1. § 16. ⁶²⁶ ἡ δὲ ⁶²⁷ γαλῖζον, ⁶²⁸ ἔ
⁶²⁹ L. 1. § 16. ⁶³⁰ ἡ δὲ ⁶³¹ γαλῖζον, ⁶³² ἔ
⁶³³ L. 1. § 16. ⁶³⁴ ἡ δὲ ⁶³⁵ γαλῖζον, ⁶³⁶ ἔ
⁶³⁷ L. 1. § 16. ⁶³⁸ ἡ δὲ ⁶³⁹ γαλῖζον, ⁶⁴⁰ ἔ
⁶⁴¹ L. 1. § 16. ⁶⁴² ἡ δὲ ⁶⁴³ γαλῖζον, ⁶⁴⁴ ἔ
⁶⁴⁵ L. 1. § 16. ⁶⁴⁶ ἡ δὲ ⁶⁴⁷ γαλῖζον, ⁶⁴⁸ ἔ
⁶⁴⁹ L. 1. § 16. ⁶⁵⁰ ἡ δὲ ⁶⁵¹ γαλῖζον, ⁶⁵² ἔ
⁶⁵³ L. 1. § 16. ⁶⁵⁴ ἡ δὲ ⁶⁵⁵ γαλῖζον, ⁶⁵⁶ ἔ
⁶⁵⁷ L. 1. § 16. ⁶⁵⁸ ἡ δὲ ⁶⁵⁹ γαλῖζον, ⁶⁶⁰ ἔ
⁶⁶¹ L. 1. § 16. ⁶⁶² ἡ δὲ ⁶⁶³ γαλῖζον, ⁶⁶⁴ ἔ
⁶⁶⁵ L. 1. § 16. ⁶⁶⁶ ἡ δὲ ⁶⁶⁷ γαλῖζον, ⁶⁶⁸ ἔ
⁶⁶⁹ L. 1. § 16. ⁶⁷⁰ ἡ δὲ ⁶⁷¹ γαλῖζον, ⁶⁷² ἔ
⁶⁷³ L. 1. § 16. ⁶⁷⁴ ἡ δὲ ⁶⁷⁵ γαλῖζον, ⁶⁷⁶ ἔ
⁶⁷⁷ L. 1. § 16. ⁶⁷⁸ ἡ δὲ ⁶⁷⁹ γαλῖζον, ⁶⁸⁰ ἔ
⁶⁸¹ L. 1. § 16. ⁶⁸² ἡ δὲ ⁶⁸³ γαλῖζον, ⁶⁸⁴ ἔ
⁶⁸⁵ L. 1. § 16. ⁶⁸⁶ ἡ δὲ ⁶⁸⁷ γαλῖζον, ⁶⁸⁸ ἔ
⁶⁸⁹ L. 1. § 16. ⁶⁹⁰ ἡ δὲ ⁶⁹¹ γαλῖζον, ⁶⁹² ἔ
⁶⁹³ L. 1. § 16. ⁶⁹⁴ ἡ δὲ ⁶⁹⁵ γαλῖζον, ⁶⁹⁶ ἔ
⁶⁹⁷ L. 1. § 16. ⁶⁹⁸ ἡ δὲ ⁶⁹⁹ γαλῖζον, ⁷⁰⁰ ἔ
⁷⁰¹ L. 1. § 16. ⁷⁰² ἡ δὲ ⁷⁰³ γαλῖζον, ⁷⁰⁴ ἔ
⁷⁰⁵ L. 1. § 16. ⁷⁰⁶ ἡ δὲ ⁷⁰⁷ γαλῖζον, ⁷⁰⁸ ἔ
⁷⁰⁹ L. 1. § 16. ⁷¹⁰ ἡ δὲ ⁷¹¹ γαλῖζον, ⁷¹² ἔ
⁷¹³ L. 1. § 16. ⁷¹⁴ ἡ δὲ ⁷¹⁵ γαλῖζον, ⁷¹⁶ ἔ
⁷¹⁷ L. 1. § 16.

quod jam dictum est, si fecius ceperis, ex eorum numero futurus es, quorum priore loco memineram. siquidem & illi rationis specie quadam probabili abducuntur. tu autem, si id quod dixeram rectè intelligere volueris, noli metuere, nè hac de causâ benefaciendi occasionem ullam sis omisurus.

VII. Atheniensium votum erat, *Plue, plue, chère Jupiter, super Atheniensium arva & prata.* aut nihil omnino precari, aut hoc modo simpliciter & ingenuè precari par est.

VIII. Cujusmodi illud est, quod dici solet, *Æsculapium* huic vel illi *coordinasse*, ut equiter, ut frigidâ proluatur, ut discalceatus incedat: ejusmodi quiddam est, & quod huic vel illi *coordinavit* universi natura, ut morbo teneatur, corpore mutiletur, liberos amittat, aut aliud tale quippiam. siquidem & ibi *coordinavit* illud, sensum hunc habet, acsi diceretur, hoc ad illud ordinavit, tanquam quod ad ejusdem sanitatem conducatur: atq; istic pariter, quicquid unicuique contingit, ad illud ordinatur quodammodo quod fato congruum existat. atq; hinc est quod ea convenire nobis dicimus: quomodo lapides quadratos in mœnibus aut pyramidibus convenire dicunt artifices, cum sibi invicem scitè compositi coaptantur. omnino enim una quadam est rerum omnium compages. & quemadmodum ex cunctis corporibus mundus iste, quò corpus ejusmodi sit, consummatur; ita ex caussis universis, quò caussa sit ejusmodi fatum conficitur. intelligunt hoc quod dico etiam rudissimi quig; dicunt enim *tulit hoc illi*, fors nimirum. hoc itaq; illi ferbatur; istudq; illi coordinabatur. proinde ira excipiamus ista, quomodo ea solemus, quæ *Æsculapius* præceperit. multa siquidem & in illis aspera sunt, quæ sanitatis spe tamen libenter admittimus. ejusmodi itaq; quiddam videatur tibi, eorum quæ naturæ communi visa sunt, perfectio & consummatio, cuiusmodi est valetudo tua. eodémq; modo, quicquid evenierit, quamvis

λεγόμενον ἡρεκδέχη, ἀλλὰ τὸ ἐστὶν εἰς [ἀν] π. f. ἐκείνων, ὧν πρότερον ἐπεμνήσθην. & γὰρ ἐκείνοι λογικῇ ἐνὶ πιθανότητι πράττονται· εἰς δὲ δελήσεως συγγίνοις ἐκείνοις ἐστὶ τὸ λεγόμενον, μὴ φοβῆσθαι, μὴ πρὸς τὸ πρὸς λιπῶς καὶ ἔργον χρὴναι κινῆσθαι.

VII. Εὐχὴ Ἀθηναιῶν, ὕσον, ὕσον, ὦ φίλε Ζεῦ, καὶ τὰ ἀράρεας τὰ Ἀθηναιῶν & τῶν πεδίων. ἤτοι ἐ δὲ εὐχεσθαι, ἢ ὕπως ἀπλῶς καὶ ἐλδοθεῖς.

2. ἀείας. Cal.

VIII. Ὅποιόν ἐστι τὸ λεγόμενον, ὅτι συγγίνοις ὁ Ἀσκληπιὸς τέτρω ἰππασίῳ, ἢ ψυχρολευσίῳ, ἢ ἀνυποδησίῳ. 3 τοῖς τὸν 3 L. 3. § 4. 1. ἐστὶ & τὸ, συγγίνοις τέτρω ἢ τῶν ὄλων φύ- 4. § 10, 33. 1. σις νότον, ἢ πῆρσιν, ἢ δακτύλῳ, ἢ ἄλλοις 6. § 16. 1. 10. τῶν τοῖς τῶν. & γὰρ ἐκ τῶν συγγίνοις, τοῖς 7. § 20. 1. 12. § 23. ὕτον καὶ σημάζει, ἐταξε τὸ πρὸς τὸ πρὸς, ὡς κατὰλληλον εἰς ὑγίαιον. & ἐν τῷ τῷ συμ- 4. L. 4. § 23. 1. βαίον ἐκ τῶν πετακτῶν πρὸς αὐτὸ κα- 6. § 44, 45. 1. τὰλληλον εἰς πῶν εἰρημνίῳ. 4 ὕπως γὰρ & 7. § 57. 1. 9. § 39. αὐτὸ συμβαίνει ἡμῖν λέγοντι, ὡς & τῶν 10. § 6, 20. 1. τετραγώνους λίθους ἐν τοῖς τείχεσι, 5 ἢ τῶν πε- 12. § 23. ραμίσι συμβαίνει οἱ περὶ τὸ λέγουσι, συ- 10. § 9. Inf. § 9. ναρμόζοντες ἀλλήλοις τῇ ποιᾷ συνδέσθαι. 10. § 2, vel [α'] 6. Ὅλων γὰρ ἀρμονία ἐστὶ μία. & ὥστε 7. L. 4. § 27. πῶν τῶν ὁμοίων ὁ κόσμος τοῖς τῶν 7 Sup. § 40. ὁμοῖα συμπληροῦται ὕπως ἐκ πῶν τῶν τῶν αἰκῶν ἢ εἰρημνίῳ τοιαύτη αἰκὴ συμπλη- 8 L. 6. § 44. 1. ρεῖται νοῦσι δὲ ὁ λέγων, & οἱ τέλεον ἰδιώ- 10. § 6, 20. 1. ται. φασὶ γὰρ, τὸ πρὸς αὐτῶν. ἐκ τῶν 3 τῶν 12. § 23. τοῦ τέτρω ἐφέρετο, & τὸ πρὸς τέτρω συγγίνοις 10. § 9. Inf. § 9. τῶν. δεχόμενα οὖν αὐτὰ, ὡς ἐκείνα 10. § 9. Inf. § 9. Ἀσκληπιὸς συντάττει. πολλὰ γὰρ & ἐν 10. § 2, vel [α'] 6. ἐκείνοις ἐστὶ τραχέα. ἀλλὰ ἀσπαζόμενα τῇ ἐλπίδι τῇ ὑγίαιᾳ τοῖς τῶν καὶ σοὶ δοκίτω, αὐτοῖς & σωτέλεια τῶν τῇ χρῆσιν φύσιν δοκούντων, οἷον ἢ σὴ ὑγίαια. & ὕπως ἀσπαζέσθαι πᾶν τὸ γινόμενον, καὶ ἀπλῶς ἐ- 20

- * L. 2. § 3. l. 10 § 1. 2 ποῦτο f. 3 L. 6. § 44, 49. 4 L. 4. § 26. l. 8. § 23. l. 10. § 5. 5 L. 2. § 3. l. 8. § 5. 6 L. 4. § 29. l. 10. § 25. l. 11. § 8. 7 Inf. § 10. 8 L. 6. § 29. l. 7. § 70. 9 L. 4. § 32. 10 L. 9. § 29. 11 L. 6. § 11, 12. 12 L. 7. § 27. 13 L. 4. § 3. 14 L. 10. § 26. 15 Sup. § 8. 16 ἐπιδείξει Boot. ἐπιδείξει μωντες πρὸς δὲ σπονγάρειον καὶ τὸ ὕδρον, ὡς σπ. vel ἐπιδείξει π. Sal. ἐπιδείξει [εἰς] ταμόνησιν ἔτι πρὸς δὲ ἐπιδείξει τὸ πει- τὸ π. vel ἐπι- δείξει [ἢ] τὸ π. f. 17 L. 4. § 31. l. 6. § 12. 18 L. 6. § 30. l. 10. § 2. l. 11. § 20. 19 ἢ f. 20 L. 8. § 12. l. 10. § 49. 21 L. 4. § 3. Inf. § 34. l. 10. § 6. 22 L. 3. § 5. l. 7. § 4.
- ρον δοκῇ, ἀλλ' ὅτι ἄλλαν, ἢ ἐπὶ τῇ κρ-
μας ὑγίαιον, ἢ τῇ Διὸς ἐνοσίδωρ ἢ ἐν-
πρεπιδωρ. ἐν δὲ αὐτῇ τῇ κρμας ἐφε-
ρεν, εἰ μὴ
ἢ ὅλῳ συνεφε-
ρεν. ἐπὶ δὲ ἢ τυχεύου φύσις
φέρει κ, ὅ μὴ ἢ ὁμοειδητῶν ὑπὸ αὐτῆς κρ-
μαλλήλων ἐστὶ. ἐκ τῆς κρμας δύο λόγους ἔργον
ἔχει δὲ συμβαῖνον ἢ κρμας εἶνα μ, ὅτι ἢ
ἐρίετο, καὶ ἢ συνετάττετο, ἢ πρὸς σέ
πας εἶχεν, ἢ ἀνωθεν ἐκ τῆς πρεσβυτά-
των αἰπῶν συγκλωδύμνον. καὶ ἢ ἐπε-
ρεν, ὅτι ἢ ὅλον διοικῆν κ τ ἐνοσίαι, ἢ τ
συντελείαι, ἢ νη δία, τ Συμμοιῆς αὐτῆς
αἰπῶν ἐστὶ. πρὸς τῶν δὲ ὁλοκληρον, ἐν δὲ
ἢ ὅτι ἐν δὲ κρμας τ συνεφείαι ἢ συνε-
χέαι, ὡς περ τ μωρίων, ἢ τῶν δὲ τ αἰών.
Ἀλλ' ὅτι ὅσον ἐπὶ ἢ, ὅτι δὲ συ-
τῆς, ἢ ἔργον. πῶς δὲ ἀναιρῆς.
IX. 7 Μὴ σικχαίνεν, 8 μηδὲ ἀπαυδαῖν,
μηδὲ 9 ἀποδυσωλῆν, 10 εἰ μὴ κρμας πρὸς
ταῖς σπ δὲ ἀπὸ δοκματων ὁρῶν ἐκαστα πρὸς
σπ. Ἀλλὰ 11 ἐκκρεδέντα, πάλιν ἐπιδεί-
ναι, ἢ 12 ἀσμενίζῃν εἰς τὰ πλείω ἀνδρω-
πικώτερα, ἢ 13 φιλοφρονεῖν, ἐφ' ὃ ἐπιδεί-
ρη. ἢ μὴ ὡς πρὸς 14 παιδαγωγὸν τ φιλο-
σοφίαν ἐπιδείναι. Ἀλλ' ὡς 15 οἱ ὁφθαλ-
μοὶ ἐπιδείναι μωντες πρὸς δὲ σπονγάρειον καὶ τὸ ὕδρον, ὡς
σπ. vel ἐπιδεί-
σει π. Sal. ἐπιδείξει [εἰς] ταμόνησιν ἔτι πρὸς δὲ ἐπιδείξει τὸ πει-
τὸ π. vel ἐπι-
δείξει [ἢ] τὸ π. f.
17 L. 4. § 31. l. 6. § 12. 18 L. 6. § 30. l. 10. § 2. l. 11. § 20. 19 ἢ f. 20 L. 8. § 12. l. 10. § 49. 21 L. 4. § 3. Inf. § 34. l. 10. § 6. 22 L. 3. § 5. l. 7. § 4.
- δὲλεῖ α ἢ φύσις σπ δὲλεῖ. σπ δὲ ἄλλο ἢ δὲ-
λες 19 ἢ κρμας φύσιν. 20 τί γὰρ τέτων πρὸς
νέστερον; ἢ γὰρ ἡδονὴ ἐκ δὲ 21 τὴν σφάλαν;
Ἀλλὰ δὲ αὐτῶν εἰ πρὸς νέστερον μεγαλοψυ-
χία, ἐλδύδεια, ἀπλότης, ἐγνωμοσύνη,
ὁσιότης. αὐτῆς γὰρ φρονήσεως τί πρὸς νέστε-
ρον; ὅτι πρὸς τὸ 22 ἀπῆλθον, ἢ 23 εὔρεν ἐν
πᾶσι 24 τ πρὸς κρμας πρὸς κρμας ἢ ἐπιδείναι
δὲ αὐτῶν ἐν δὲ κρμας.

asperius visum fuerit, libens ad-
mittito, quandoquidem ad mundi
integritatem Jovisque prosperita-
tem atque felicitatem ferat. neque
enim tulisset is, nisi ab universi bo-
num contulisset. cum nec natura
quælibet quicquam ferat, quod non
ei mundo, qui ab ipsa administra-
tur, congruens existat. ita duplici
ratione diligas oportet, quicquid e-
venerit tibi. altera, quod tibi natum
& tibi coordinatum, & ad te quo-
dammodo affectum est, à causis
antiquissimis retro tibi contextum.
altera, quæ universi gubernatori pro-
speritatis & consummationis, atque
adeo per mansionis ipsius procuran-
dæ ex parte causâ sit. mutilatur e-
nim integrum ipsum, si quid vel
minimum abscindas à connexionione
& continuitate, ut partium univer-
si, ita & causarum. abscindis autem
quantum in te est, quando molestè
fers aliquid, tollisq; quodammodo.

IX. Noli ægrè ferre, aut ani-
mum despondere, aut stomachari,
si juxta decreta recta agere volenti,
haud perinde semper successerit.
verum, ubi excussum aliquando
te senseris, regredere, pluribusque
pro officii humani ratione gestis
contentus sis; atq; illud, ad quod
regrederis, fac diligas. nec, tan-
quam ad pædagogum, ad philoso-
phiam redeas; sed quomodo ad o-
vum & penicillum, qui oculis la-
borant, quomodo ad emplastrum
alius, alius ad perfusionem, con-
fugit. ita nihil deerit ulterius, quod
rationis obsequiæ conciliet te, sed
eâ sponte tuâ acquiesces. illud au-
tem memineris, philosophiam ea
sola velle, quæ natura tua ipsa ve-
lit. tu verò aliud aliquid velis,
quàm quod naturæ tuæ conve-
nit? ecquid enim istis blandius
fuerit? voluptas autem nonne hæc
ratione nos fallit? sed vide, grati-
or ne sit magnanimitas, liberalitas,
simplicitas, æquanimitas, sanctitas.
ipsa verò prudentiâ quid gratius
compereris, cum facultatem intel-
ligentiâ scientiâque in te præditam
ejusmodi cogitaveris, quæ nusquam
impingat, sed in omni re prospere
feratur?

X. Res quidem ipsæ adeo sunt adbitæ, ut philosophis haud paucis, nec vulgaribus eis, omnino percipi nil posse visum sit, quin & Stoicis perceptu difficiles admodum videntur. estq; reverâ assensus noster omnis labilis & mutabilis. ubinam enim gentium est, qui sententiam, falsus quandôq; non mutaverit? ad subiecta jam ipsa si transferis, quàm caduca, quàm vilia sunt; quæq; etiam cinædo, scorto, latroni in possessionem cedere possint. mores autem eorum, quibuscum degis, si adverteris, tales esse comperies, ut etiam gratissimum quemlibet vix sustineas, ut nè adjiciam seipsum etiam vix sustinere quengquam. in hujusmodi itaque caligine ac sorde, tantôq; materiæ, temporis, motuum, rerûmq; motarum fluxu, nihil possum comminisci, quod æstimatione studiove dignum videatur. contra potius solari se quemque par fuerit, dissolutionem sui naturalem operiendo, morémq; interea haud gravatè ferendo, dum duobus hisce acquiescit prorsus; altero nimirum, nihil obtingere sibi posse, quod non sit universi naturæ consentaneum; altero, in sua esse potestate situm, ut nihil faciat præter genii Deique sui voluntatem. hanc enim transgredi qui cogat, nullus est.

XI. Quam ad rem animâ nunc utor meâ? hoc te jugiter interroga, simûlq; te percontare; Ecquid mihi nunc versatur in parte mei illa, quæ principalis dici solet? aut cujusnam ego nunc animam gero? num pueruli? num adolescentuli? num mulierculæ? num tyranni? num jumentum? num belluæ?

XII. Cujusmodi sint quæ plerisq; bona videntur, hinc licet deprehendere. si quid eorum quæ reverâ bona sunt mente quispiam conceperit, puta, prudentiam, temperantiam, justitiam, fortitudinem, ista, inquam, si animo præconceperit, non sustinebit adjectum huic audire quicquam, quod non rei bonæ probè congruat. at verò quæ vulgò ληδῶς ἀγαθὰ, οἷον φρόνησις, σωφροσύνη, δικαιοσύνη, ἀνδρεία, ὅσα ἀνὸς ἔσθ' ἐρ. Sal. π. ζῶντα περιπνοήσας, ἐτι ἀκῶσαι διωκθήσῃ 22 τί. ὑπὸ τῷ ἀγαθῷ γὰρ ἐφαρ-

X. Τὰ μὲν ἀρχαῖα ἐν τοιαύτῃ ἔχουσιν, ὥστε φιλοσόφοις ὅσα ὀλίγοις ὁδοῖ τοῖς τυχεῖσιν ἔδοξε ἢ παντάπασιν ἀκατάληπτα εἶναι. πλὴν αὐτοῖς γὰρ τοῖς Στωικοῖς δυσκατάληπτα δοκεῖ. Ἐπεὶ οὖν ἡ μετὰ Κυβιλάδεως μεταπτώσις, πῶς γὰρ ὁ ἀμετάπτωτος; 1 μέντοι τοίνυν ἐπ' αὐτὰ, L. 8. § 22. τὰ ὑποκείμενα. ὡς 2 ὀλιγότρονα, ἔ 3 ὅτι. L. 7. § 1. πλὴν, ἔ 4 διωκόμενα ἐν κλήσιν κινάδου. ἢ 3 L. 4. § 48. πόρνης, ἢ ληστῶν εἶναι. μὲν τὸ ἐπιδιόκηται 4 L. 2. § 11. L. 4. § 39. τὰ τῶν Κυβιλέων ἡδὴ, 6 ὡν μάλιστα ἐστὶ. 5 L. 9. § 3. ἔ 6 L. 10. § 36. τὸ ἀρεσκέναι δὲ ἀγαθόν, ἵνα μὴ λέγω, ὅτι ἔ 7 αὐτὸν ἔ 8 μάλιστα ὑποκρίνεται ἐν τοῖς 7 L. 8. § 53. ἔ 9 ὅτι ζῶν, ἔ 9 ὅτι, ἔ 10 τοιαύτη 10 ῥή. 8 μόλις Lug. 9 L. 9. § 14. σὶ τὸ πρὸς αὐτὸν, ἔ 11 χεῖρον, ἔ 12 κινήσεως, 10 ῥύση Inf. § 23. L. 6. § 15. διῶναι, ἢ τὸ ὅλως ἀποδαλῶναι διωκόμενον, ἐπὶ ὅτι πρὸς τὸναντίον γὰρ δὲ πρὸς ἀντιθέμην αὐτὸν 11 ὑποκρίνεται τὸ φυσικῶς λυ- 11 L. 2. § 17. σιν, ἔ 12 μὴ ἀγαθὸν τῇ ἀγαθειᾷ, ἀλλὰ Inf. § 33. L. 9. § 3. τῶν τοῖς μόνοις 13 περιστασιαστέων ἐν μὲν τῷ, 12 Sup. § 9. ὅτι 14 ὅσον συμβήσεται μοι, ὁ ἐπὶ τῷ τῷ 13 L. 6. § 12. τῶν ὅλων φύσιν ἐστίν. ἐπὶ τῷ τῷ, ὅτι 15 ἐξέστι 14 Sup. § 8. L. 8. § 4. L. 12. § 26. μοι μηδὲν ἀγαθόν ἐστὶν ὅτι 16 δεόν, 15 L. 2. § 2. L. 3. § 14. ἔ 17 δαίμονα. 17 ὅθεν γὰρ ὁ ἀγαθὸς τῶν τῶν 16 L. 3. § 3. Inf. § 27. πρὸς αὐτὸν.

XI. Πρὸς τί ποτε ἄρα νῦν ἀγαθὸν τῇ 17 L. 2. § 9. ἑμαυτῷ ψυχῇ; πρὸς ἑαυτὸν τῷ ἐπανεῶν 18 L. 8. § 2. L. 10. § 24. 37. L. 12. τῶν αὐτῶν, ἔ 19 ἐξελάξεν, τί μοι ἐστὶ νῦν 19 L. 33. ὅτι τῶν τῶν μοι, ὁ δὲ ἡγεμονικὸν καλεῖται; ἔ 20 τίνος ἄρα νῦν ἔχω ψυχῇ; 20 μὴ 20 L. 4. § 28. πὶ παρὶν; μὴτι μερακίς; μὴτι γυναι- 1. 9. § 39. κερίας; μὴτι τυράννης; μὴτι κλέψης; μὴτι θύρας;

XII. 21 Ὅποια τινὰ ἐστὶ τὰ τοῖς πολ- 21 L. 2. § 12. λῶσι δοκῶντα ἀγαθὰ, ἔ 22 ἐντεῦθεν λάβοις ἐ 22 Inf. § 33. γὰρ τις ἐπινοήσῃ ὑπάρχειν τὰ τινὰ ὡς ἀ- 22 πρὸς ἀγαθόν ὅσον πρὸς αὐτὸν. Sal. π. ὅσον πρὸς αὐτὸν. ἔ. f. μὴσ.

¹ [ἐπὶ] τῶν
vel ἐπὶ κείνων
μ. f.
² --πο πλεὶς ἐπὶ
τῶν
f.

μὲν τὰ δὲ γὰρ τοῖς πολλοῖς φαινόμενα ἀγα-
θὰ περιεπινοήσας κς, ἔξακέσεται, & ῥαδίως
δέξεται, ὥς οἰκείως ἐπιλεγόμενον τὸ ὑπὸ
κωμικῆς εἰρημένον. ἔτι καὶ οἱ πολλοὶ φου-
τάζονται τὴν ἀφροσύνην. & γὰρ ἂν τὸ τοῦ
περὶ σέθεν & ἀπὸ ξένου τὸ ὅτι ἐπὶ πλε-
των ἀφροσύνη, ὥς ἰκνηστικῶς & ἀσεβῶς
εἰρημίζον. περὶ δὲ οὗ καὶ ἐρώται, εἰ κμητέον
& ἀγαθὰ ὑποληπτόν τὰ τοιαῦτα. ὡς περὶ
επινοηθέντων, οἰκείως ἂν ἐπιφείλοιο, τὸ
κακὴν μὲν αὐτὰ, ὑπὸ τῆς ἐπινοίας ὅτι ἐχθρὸν
ὅποι ² χέσθαι.

³ ἢ τῇ Boot.

⁴ L. 2. § 2. 1. 6.
§ 32.

⁵ L. 4. § 4.

⁶ L. 2. § 3. 1. 6.
§ 15. 1. 7. § 18
23. 1. 8. § 18.
1. 9. § 28.

XIII. ⁴ Ἐξ ἀκρότης & ὑλικῆς συνέτητος.
⁵ ὅθεν περὶ τῶν εἰς τὸ μὴ ὄν φησὶν.
⁶ ὡς περὶ ὅτι ἐκ τῆς οὐσίας ὑπέρβου κα-
ταπαρήσει τὸν μέγαν καὶ μετὰ βολὴν
εἰς μέγαν & ὑπὸ καὶ πάλιν ἐκείνῳ εἰς
ἐπερὶ μέγαν & ὑπὸ καὶ μετὰ βολὴν & ἡδὴ εἰς
ἄπειρον. καὶ τοιαῦτα τὴν μετὰ βολὴν καὶ
ὑπέρβου, & οἱ ἐμὲ γινώσκοντες, & ἐπανιώντι εἰς
ἄλλο ἄπειρον. ὅθεν γὰρ καλῶς ἔπος φερεται,
καὶ καὶ τὴν περὶ ὁδὸς πεπερασμένης ὁ ὑπὸ
διοικήται.

⁷ L. 10. § 7.

⁸ L. 11. § 1.

⁹ L. 4. § 13,
25. 1. 7. § 18.
1. 8. § 7. 1. 11.
§ 1.

¹⁰ Inf. § 34. 1.
8. § 60.

¹¹ L. 4. § 18,
51.

¹² L. 8. § 12,
26.

XIV. Ὁ λόγος & ἡ λογικὴ τέχνη ⁸ διωά-
μεν εἰσὶν αὐταῖς ἀρκέμεναι, & τοῖς κατὰ
αὐτὰς ἔργοις. ὁρμίζοντες μὲν ἐν τῇ οἰκείᾳ ἀρ-
χῇ ⁹ ὁ δὲ δύσει τὴν περὶ τὸ περὶ κείμενον τέλος.
καθὼς κατὰ ὁρμὴν αἱ τοιαῦται περὶ ὁρμῆς ὀνομα-
ζονται, ¹⁰ πλεὶς ὁρμῶν τῆς ὁδοῦ συμμέ-
νου.

XV. Οὐδὲν τῶν ῥηθέντων ἀνθρώπων, ¹¹ ἀν-
θρώπων, κατὰ ἀνθρώπου, ἐκ ἐπιβάλλει. ἐκ
ἔστιν ἀπατημένη ἀνθρώπου, ὅθεν ἐπαγγέλλεται
αὐτὰ ἢ τῶν ἀνθρώπων φύσις, ὅθεν πλείοντες
εἰσι τῆς ἀνθρώπου φύσεως. ἐπὶ τοίνυν ὅθεν τὸ
τέλος ἐν αὐτοῖς ἐστὶ τῶν ἀνθρώπων κείμενον,
ὅθεν συμπληρωτὴν τῶν τέλους τὸ ἀγαθόν. ἔτι
εἰ τι τῶν ὡς ἐπιβάλλον ὡς ἀνθρώπων, ὅθεν

pro bonis habentur, ubi animo præ-
conceperit quis, auribus æquis ac-
cipiet, facileq; admitter, tanquam
apertè adjectum id, quod à comico
quandòq; dictum est, ita etiam vul-
gus hominum differentia istius ha-
bent aliquam notitiam. alioqui enim
non offenderet & tanquam dictu in-
dignum repudiaretur, si de illis e-
nunciaretur; cum de divitiis eisq;
fortuna bonis quæ ad luxum pom-
pamve ferunt, tanquam apertè scitèq;
dictum admittamus. Eas nunc &
quæras licet, utrum in honore ha-
benda, aut in bonis censenda sint
res huiusmodi, quibus animo prius
conceptis illud commodè possit ad-
jici, homini istis instructo præ opu-
lentia sua non suppetere, ubi ventris
onus deponat.

XIII. Formâ consto & materiâ.
harum neutra in nihilum interibit,
quemadmodum nec ex nihilo pro-
cessit. omnis ergo pars mei, muta-
tione interveniente, in mundi par-
tem aliquam pro ratione sui redi-
getur. & hæc rursus in aliam mun-
di partem mutabitur: & sic in infi-
nitū. mutationis autem huiusmodi
operâ & ipse extiti, & qui me ge-
nerant, atq; ita retro in aliud infi-
nitum. nihil enim vetat, quo minus
hoc dicam, etiam si secundum perio-
dos finibus certis terminatas mun-
dus iste digeratur.

XIV. Ratio atq; ipsa rationalis,
facultates sunt, quæ sibi operibusq;
suis ipsæ sufficiunt. à suo itaq; cien-
tur prodeuntq; principio; at ad pro-
positum sibi finem rectè proficiscun-
tur. unde & rectè factorum appel-
lationem fortitæ sunt actiones isti-
usmodi, quæ viæ rectitudo signifi-
cetur.

XV. Nihil horum hominis esse
dicendum est, quod non ad homi-
nem quâ homo est, pertinet. ista e-
nim nec ab homine exiguntur, nec
pollicetur ea natura humana, nec ad
eam perficiendam ferunt. nec pro-
inde in istis consistit, aut naturæ
humanæ finis, aut bonum aliquod
quod ad finem hunc conficiendum
conducatur. tum siquid istorum ad ho-
minem pertineret, hominis non esset

habere, eisque sese opponere, nec laude dignus haberetur, qui istis minus indigentem se præsiterit. imò ne bonus quidem vir esset, qui sibi horum alicui interdixerit, siquidem ea verè bona existerent. atqui contrà, quò quis horum hisque similitum plura sibi detraxerit, aut ab aliis detracta æquanimitè sustinuerit, eò melior meritò censetur.

XVI. Talis futura est mens tua, qualia ea sunt quæ creberrimè cogitaveris. imbuitur enim cogitationibus anima. imbue ergò illam cogitationibus istiusmodi. verbi gratià; ubicunque vivere, ibidem & bene vivere licere. in aula verò vivere licere: ergo & in aula bene vivere dari. & rursus, cujus gratià quidque conditum est, ad id agendum esse conditum; ad quod autem agendum conditum est, ad id ferri: ad quod fertur verò, in eo finem suum situm habere: in quo autem finis rei cujusque situs est, eodem utile bonumque ejusdem constare. bonum itaque animantis ratione præditi, societas est. ad hanc enim natos esse nos, supra demonstratum est. an non enim liquet planè, deteriora quæque præstantiorum gratià esse condita, præstantiora sui invicem? præstant autem inanimatis quidem animata; ex animatis verò quæ ratione sunt prædita.

XVII. Quæ fieri nequeunt fieri, insanum est. fieri autem non potest, quin istiusmodi quædam improbi agent.

XVIII. Nihil cuiquam contingit, quin à natura habeat, ut id fieri possit. aliis eadem contingere, qui vel casuum suorum ignari, vel animi magni specimen dare cupidi, immoti illasque manserunt. indignum est autem ignorantiam & arrogantiam prudentià plus posse.

XIX. Res ipsæ nullà ratione animam attingunt; neque aditum ullum ad eam habent; neque mutare eam, aut movere possunt. ipsa sola sese mutat movetque. qualia autem decreta fuerint, quibus ipsa

δὴ¹ τὸ ὑπερρεῖν αὐτῶν, &² χαπίζαν¹ Inf. § 31. 1.
σαδαι, ὅτι βέλων¹ λῶ. ὅθεν ἐπαγνέσκει¹ λῶ, ὁ 8. § 8. l. 10. §
ἀπερσοδὲν τέτων¹ ἐαυτῶν ἡρεχόμεν¹ οἱ. ἐδ² L. 8. § 39.
ἀν¹ ὁ ἐλαττωμένης ἐαυτῶν ἐν τινι τέτων ἀγα-
δὸς λῶ, ἐκτὸς τῶν ἀγαθῶν λῶ. νῦν δ³ ὁ³ L. 10. § 33.
σὼ τὸ πλείον¹ πρὸς ἀφαιρέσιν¹ ἐαυτῶν τέτων, ἢ
τοῦτων ἐτέρων, ἢ ἐ ἀφαιρέμενα⁴ π⁴ τέτων⁴ νός.
ἀνέχεται, τὸσφδε μέλλον ἀγαθὸς ἐστ¹.

XVI. Οἷα δὴ πολλάκις φέρταται¹, L. 7. § 3. l.
τοιαῦτα σοι ἔσται ἢ ἀγνοία⁶ βάρπτεται¹ γδ¹² § 1.
ὑπὸ τ⁷ φέρταται¹ ἢ ψυχῇ¹ βάρπτεται¹ ἐν αὐτῷ, L. 3. § 4.
τῇ συνεχείᾳ τ⁷ τοῦτων φέρταται¹ οἷον, ὅτε
ῶπε ζῆν⁸ ἐστ¹, ἐκτ¹ ἐν ζῆν⁸ ἐν αὐτῇ τ⁷ ζῆν⁷ L. 8. § 45. l.
ἐστ¹ ἐστ¹ ἀρα ἐν ζῆν⁸ ἐν αὐτῇ¹ ἐπάλιν, 10. § 33.
ὅτε⁹ ἐκτ¹ ἐρεκεν¹ ἐκτ¹ ἡρεπόμενα¹⁰ L. 1. § 17. l.
πρὸς ὁ τ⁷ ἡρεπόμενα¹, πρὸς τῷ φέρεται⁹ L. 6. § 16. 40.
πρὸς ὁ φέρεται¹ τ⁷, ἐν τέτῳ τὸ τέλος αὐτῶν¹ L. 7. § 55. l. 8.
ὅτε¹⁰ τ⁷ τὸ τέλος, ἐκτ¹ καὶ τὸ συμφέρον, &¹⁰ [πρὸς τῷ
τάγαθόν¹ ἐκτ¹ τ¹¹ τὸ ἀρα ἀγαθόν¹ τῷ ἡρεπόμενα¹]
γικῶ ζῶν, ἡρεπόμενα. ὅτε γδ¹² πρὸς κοινω-¹¹ Sup. § 6. Inf.
νίαν ἡρεπόμενα πάλαι δεδεικ¹. ἢ ὅτε τῷ § 34. l. 6. § 7.
ἐναγῶς, ὅπ¹³ τὰ χείρ¹ τῷ κρείττον¹ L. 7. § 74. l. 9.
ἐρεκεν, τὰ τ⁷ κρείττω ἀλλήλων; ἢ κρείττω¹⁴ L. 2. § 1. l.
τ⁷ τῷ μ¹ ἀψύχων, τὰ ἐμψυχα¹ τῷ μ¹ L. 7. § 5.
ψύχων τὰ λογικῶν¹. 13 Inf. § 30. l.
7. § 55. l. 11.

XVII. Τὸ¹⁵ τὰ ἀδιώτατα διώκειν, μα-
νιχόν¹⁶ ἀδιώτατον τ⁷ τὸ¹⁷ τῶς φαύλης μῆ¹⁴ L. 6. 23.
τοιαῦτά λενα ποιεῖν. 15 L. 6. § 50. l.
11. § 18, 33.

XVIII. Οὐδὲν ὅθεν ἐν συμβαίνει, ὁ ἐκ¹⁶ Inf. § 28. l.
ἐκείνο πέφυκεν φέρειν αὐτῶν. ἄλλω τὰ αὐ-
τὰ συμβαίνει, & ἥτοι ἀγνοῶν ὅπ¹⁷ συμβέβη-
κεν, ἢ ὅπ¹⁸ ἀγνοῶν μέγας μετὰ φερσύν¹⁹ L. 8. § 46.
εαυτῶν, & ἀνέκατος μῆ²⁰ δεινὸν ἐν ἀγνοί-
α¹⁹ L. 6. § 10.
δμ¹ & ἀρῶσκειν ἡρεπόμενα²¹ φερσύν²⁰ L. 11. § 9.
L. 8. § 48.

XIX. Τὰ πρὸς γματα αὐτὰ ἐδ²¹ L. 4. § 3.
πρὸς ψυχῆς ἀπῆται²² ὅθεν ἐκ²³ ἐισοδόν²² L. 8. § 41. l.
πρὸς ψυχῆς²³ ὅθεν ἡρεπόμενα, ὅθεν κινήσεται²⁴ L. 11. § 6.
χρὶς διώσεται²⁴ ἡρεπόμενα τ⁷ ἐκ²⁵ αὐτῇ ἐαυτῶν²⁵ L. 6. § 52.
μῶν²⁴ & οἷων δὴ κερμάτων ἡρεπόμενα²⁶ L. 7. § 16.
L. 6. § 8.

ἐαυτῶν, πιαῦται ἐαυτῇ ποιεῖ τὰ ὀρεσ-
φεςῶτα.

¹ L. 2. § 1.

² Inf. § 33.

³ L. 6. § 32. l.

⁸ § 56.

⁴ L. 8. § 32,

41.

⁵ L. 3. § 12.

Inf. § 34. l. 10.

§ 33. l. 11. § 9.

⁶ L. 4. § 1.

⁷ Inf. § 33.

⁸ L. 6. § 5, 9.

⁹ L. 3. § 9. l. 6.

§ 14, 16. l. 12.

§ 1, 19.

¹⁰ L. 6. § 14.

¹¹ L. 3. § 1. l.

7. § 55.

¹² Inf. § 35. l.

6. § 44, 54. l.

8. § 55. l. 10.

§ 6.

¹³ L. 2. § 1. l.

7. § 26.

¹⁴ [δεικνόν] §

five, [ἀλλὰ

τα] π Inf.

§ 28. l. 10. §

4. l. 11. § 13.

¹⁵ L. 4. § 43.

¹⁶ L. 2. § 43.

¹⁷ Sup. § 10.

¹⁸ L. 7. § 18,

25. l. 9. § 19. l.

11. § 35.

¹⁹ L. 8. § 6.

²⁰ Inf. § 33.

²¹ ὡς πρὸς f.

²² L. 4. § 3. l.

12. § 7.

²³ L. 2. § 12.

²⁴ L. 4. § 44.

XX. ¹ Καθ' ἑπερον μὲ λήρον ἡμῶν ἔστιν
οἰκειότατον ἀνθρώπου, καθ' ὅσον ² εὖ
ποιητόν ἑαυτὸς ἐκείνον καθ' ὅσον ὃ
ὀνίσαντάς πινες εἰς τὰ οἰκεῖα ἔργα, ³ ἐν π
τῷ ἀδελφείῳ μὴ γίνεται ὁ ἀνθρώπου,
ἐκ τῶν ἡλίου, ἡ ἀρεμῶν, ἡ θηρίων.
⁴ ἡ δὲ τῶν ὃ ἐνέργεια μὴ τοι ἐμποδισθῇ
ἀπὸ ⁵ ὁρμῆς ὃ ἐκ ἀφροσύνης, ἐ γίνεται ἐμ-
πόδια ἀφ' οὗ τὴν ὑπεξάρρεσιν, ἐ τὴν ὑπε-
ξάρρεσιν, ὑπεξάρρεσιν, ὃ ἐκ μετρίσεως πρὸς
τὴν ἐνεργείαν καλύμματα ἡ ἀφροσύνη εἰς τὸ ὀρεσ-
φές. ἐ πρὸς ἔργον γίνεται ὃ ἐκ ἔργου τέ-
τε ἐφεκτικόν. ἐ πρὸς ὁδὸν, ὃ ἐκ ὁδοῦ ταύ-
της ἐνστακτικόν.

XXI. ⁷ Τῶν ἐν τῷ κόσμῳ ὃ κεράπειον
ἡμῶν ἐστὶ τὸ πᾶσι χρώμενον, ἐ ⁸ πρὸς
τα διέπον. ὁμοίως ὃ ἐκ ⁹ τῷ ἐν σοὶ ὃ κερά-
πειον ἡμῶν ἐστὶ τὸ πᾶσι, τὸ ¹⁰ ἐκείνῳ ὁμοίω-
νός. ἐ ὃ ἐκ τῶν ¹¹ τοῖς ἄλλοις χρώμε-
νον, τὸ πᾶσι ἐστὶ, ἐ ὃ οὗς βίβω. ὑπὸ τέττε δι-
οικεῖ.

XXII. ¹² Ὁ τῇ πόλει ὅτι ἐστὶ βλαβε-
ρὸν, ὅτι τὴν πόλιν βλάπτει. ὅτι πρὸς τὴν
τῇ βεβλάφθαι φέρει τὴν τῇ πρὸς τὴν
καρὸνα. εἰ ἡ πόλις ὑπὸ τέττε μὴ βλάπτει,
ὅτι ἐκ τῇ βεβλάμματα. εἰ ὃ ἡ πόλις βλάπτει-
ται ¹³, ὅτι ὁρμῆς τῇ βλάπτει τὴν πό-
λιν. ¹⁴ τί τὸ πρὸς ἡμῶν.

XXIII. Πολλάκις ἐνθυμῶ, ¹⁵ τὸ τὰ ἄρ-
τὴ ὀρεσφάει ἐ ὑπεξάρρεσιν τὸ ὄντων πρὸς
γινόμενον. ¹⁶ ἡ περὶ ἐστὶ οἶον ποταμὸς ἐν
διωκεῖ ¹⁷ ῥύσῃ, ἐ ¹⁸ αἱ ἐνεργεῖαι ἐν συν-
ῆσει μεταβολῶν, ἐ τὰ ἀλλὰ ἐν μυελῶν
ἑαυτῶν, ἐ χερδὲν ²⁰ ὅτι ἐστὶ ἐστὶ, καὶ τὸ πα-
ρεργῶν. ²¹ τὸ ὃ ²² ἀπερον τῇ πρὸς ἡμῶν
ἡμῶν καὶ μέλλοντος ἀχρῶν, ²³ ὃ πρὸς τὰ ἐνα-
φάριζε. πᾶς οὗν ²⁴ μὴ οὗς ὃ ἐν τέτοις

in se locum dederit, talia facit sibi
adventitia quæque.

XX. Aliâ quidem ratione nobis
conjunctissimus est homo; quate-
nus officii est nostri juvare illos ac
sustinere. at quatenus in actionibus
debitis obfistunt nobis quandoque,
hac ratione inter res medias etiam
mihi censetur homo; nihilo mi-
nus quàm aut sol, aut ventus, aut
bellua. hæc enim omnia actum im-
pedire mihi possunt. Verùm con-
natûs aut affectûs impedimentum
non datur, exceptionis atque cir-
cumversionis beneficio, circumver-
tit enim mens transfertque effectio-
nis impedimentum omne ad id
quod est potius. itâ fit ut & quod
opus meum hoc inhihet, ad opus
conducat; & ad viam conferat,
quod viâ initâ obstat.

XXI. Eorum quæ mundus com-
plectitur, quod præstantissimum est
colito. hoc est autem illud, quod
cæteris omnibus utitur, quod reli-
qua omnia administrat. pari modo
& quod in te præstantissimum est,
colito. hoc est autem, quod supe-
riori illi affine est. istud enim est,
quod cæteris in te omnibus utitur;
& à quo vita tua gubernatur.

XXII. Quod civitati non est no-
xium, nec civi nocet. hanc ad ea
omnia regulam adhibe, quibus no-
ceti tibi posse videbitur. si civitati
ab hac re nihil nocet, nec mihi:
quin & etiam si civitati nonnihil in-
dè nocimenti accederet, ne sic qui-
dem succensendum esset civitatem
lædenti, sed ostendendum in quo
delinquat.

XXIII. Sæpe cogita, quanta cum
celeritate abripiantur & subtrahan-
tur, quæ sunt fiuntque universa. est
enim rerum natura instar fluvii cu-
jusdam, qui in jugi sit fluxu. effe-
ctiones verò mutationibus continu-
is, & causæ ipsæ conversionibus in-
numeris subjacent. nec quod con-
sistat ferè quicquam est. cogita iti-
dem vastum istud utrinque adja-
cens præteriti ac futuri temporis
immensum, quo conduntur univer-
sa. qui igitur non pro fatuo merito
habeatur, qui istis vel inflatur, vel
cruciat,ur,

cruciat, vel de re aliqua, quæ ad spatium perbreve molestiam exhibeat, quiritatur, quasi diu id fiat.

XXIV. Memineris & naturæ universæ, cujus particulam exiguam admodum obtines; & ævi universi, cujus spatium breve & momentaneum tibi assignatum est; & fati, cujus quantilla es particula?

XXV. Peccat quis aliquid adversus me? ipse viderit: propriam habet dispositionem, operationem propriam. ego nunc habeo, quod nunc habere me vult rerum natura; faciôque quod nunc me facere vult natura mea.

XXVI. Quæ principatum ac dominium obtinet pars animæ tuæ, immota maneat, ad levem vel asperum carnis tuæ motum: nec se carni immisceat, sed circumscribat sese, & intra membrorum limites coercet affectiones istas. quod si aliâ ratione se ad mentem subvexerint, quatenus nempe ea corpori unita est, tunc sensui, cum à natura sit, non est obnitendum, sed sistenda partis principalis censura, nè de his tanquam aut bonis aut malis sententiam ullam ferat.

XXVII. Cum Deis vivendum. hoc autem faciet, qui animum exhibuerit ita jugiter affectum, ut rebus sibi destinatis acquiescat; faciâtq; quæcung; genius ille voluerit, quem sui particulam à se avulsam Jupiter cuique attribuit, præfidem ducemque eidem futurum. hic autem cujusque mens est & ratio.

XXVIII. Num succenset ei qui hircum olet? num ei, cui halitum gravem os emittit? quid enim fecerit? ejusmodi os huic, illi alæ sunt, ut fieri nequeat quin tale quid ab utroque se proferat. at homo, inquis, ratione præditus est, potestque si advertat, dignoscere quid delinquat. Bene tibi sit. proinde, tu quoque ratione cum sis præditus, rationali facultate tuâ eandem in illo excitato, errorem ostendito, commonefacito. siquidem enim te audiverit, sanasti eum, nec

φυσώμενος, ἢ σπώμενος, ἢ σχετλιάζων, ὥς ἐν κενί χερόν, & ὅπῃ μικρόν ἐνοχλήσῃ.

XXIV. Μέννησο τὴν Συμπάσης ἑσίας, ἢς ἐλίσσων μετέχῃς, & τὸν σύμπῳντον αἰῶνα. ἢς βραχὺ καὶ ἀκαριαῖόν σοι ἀφίστημι. ἀφώρειται, & τὸ ἐμὴν φύσιν, ἢς πύσον εἰ μέρος.

XXV. Ἀλλὰ ἀμαρτάνει ἡ εἰς ἐμέ. ὅψομαι. ἢ ἰδὼν ἐχθρὸν ἀφίστημι, ἰδὼν ἐνέργῃ. ἀν. ἢ ἐγὼ νῦν ἔχω, ὃ με δέλεῖ νῦν ἐχθρὸν ἢ ἡ φύσις, & πᾶσα ὃ με νῦν πᾶσα δέλει ἢ ἐμὴ φύσις.

XXVI. Τὸ ἡγεμονικὸν & κυριεῦον πᾶσι ψυχῆς σε μέρος, ἀρετῶν ἔστω, ὑπὸ τῷ ἐν τῇ θρῳκί λείας ἢ τραχείας κινήσεως. & κυκλινένῳ, ἀλλὰ περιγραφένῳ. & περιελίσσῳ ταῖς πείσῃς ἐκείναις ἐν τοῖς μορίοις. ὅπῃ δὲ ἀναδιδόνται, ἢ ἐπερὰν. Συμπάσαν εἰς τὴν ἀφύσιν. ὥς ἐν θρῳκί. ἢ ἡνωμένῳ, τότε πᾶσι τὴν ἀφύσιν, φυσικῶς ἔστω, ἢ περὶ τὸν ἀντικείμενον. ληψιν, ἢ ὥς περὶ ἀγαθὸν ἢ κακόν, μὴ πᾶσα. ἢ δέτω τὸ ἡγεμονικὸν ἐξ αὐτῆς.

XXVII. Συζῆν θεοῖς συζῆν δὲ θεοῖς. ὁ συνεχὼς δεικνύς αὐτοῖς τὴν αὐτῆς ψυχῆς. ἀρετῶν μὲν τοῖς ἀπνευμονίοις, εἰς τὸν ὅσον βέλεται ὁ δαίμων, ὃν ἐχέτω. πᾶσα δὲ ἡγεμονία ὁ ζῶν ἐδωκεν, πᾶσα αὐτῆς. ἔτ. δὲ ἔστιν, ὃ ἐχέτω. νῦν & λόγῳ.

XXVIII. Τῷ γεῶντι μὴ ὀργίζῃ; μή τι τῷ ὀζοσώμῳ ὀργίζῃ; ἢ σοι ποιήσῃ; τοῖσιν τοῖς σῶμα ἔχῃ, τοῖσιν μάλιστα ἔχῃ, ἀνάγκη τοιαύτῃ ἀποφορὰν ἀπὸ τοιούτων γίνεσθαι. ἀλλ' ὁ ἀνθρώπος λόγον ἔχῃ, φησὶ, & δυνάται Συνοφῶν ἐπιστάντων τί πλημμελήσῃ. εἰ σοι ἡρόοιο τοιγαρὲν καὶ σὺ λόγον ἔχῃς, κινήσῃ λογικῇ ἀφίστημι, λογικὴν ἀφίστημι. δέξον, ὑπάκουσον. εἰ γὰρ ἐπαῖς, δεξα-

sum nihil est aliud quam sonitus inanis & echo quædam. quin & illa ipsa, quæ in hac vita tanto habentur in pretio, vana sunt, putida, exilia, canicularum instar invicem rixantium, aut puerulorum secum invicem litigantium, & ridentium modò, mox plorantium. Cæterum fides, modestia, justitia & veritas, ad cælum, à terra longè latèq; patente, sese contulerunt. ecquid igitur restat quod te istic detineat? liquidem res sensui subjèctæ, mutari pronæ, & consistere nesciæ; sensus ipsi hebetes & imagines falsas admittere proclives: animula ipsa, exhalatio à sanguine emissæ: apud eos, qui istiusmodi sint, celebrem esse, inane quiddā. quin ergo expectas placidus, vel extinctionem tui, vel translationem? istius tempus donec obvenerit, quid suffecerit nisi ut Deos colas celebrèsq; hominib; beneficias, sustineas eos eisdemque abstineas; meminerisq; ea omnia, quæ extra corpusculi animulæque tuæ terminos consistunt, nec tua esse, nec in potestate tua sita?

XXXIV. Prosperè tibi res tuæ sunt perpetuò processuræ, si ritè incedere potueris, rectèque methodo & opinari & agere. communia sunt animæ ratione præditæ, sive Dei, sive hominis, sive alius alicujus animantis duo ista: alterum, quod ab alia re nulla possit impediri; alterum, quod in animi affectione affectioneq; iustā bonum suum situm habeat, nec ultra hæc quicquam appetere necesse habeat.

XXXV. Si nec aut vitiositas hæc mea sit, aut effectum vitiositatis meæ; nec communitas ea læditur, cur de re ista ipse differor? communitatem autem quid læserit?

XXXVI. Ne imaginatione ullā temerè abripiaris: sed opis tuæ indigis, prout potes & par est, opem feras. nec si in rebus mediis hisce detrimentum sustinuerunt, idèd lædi eos existimes. nihil enim mali subest. sed quemadmodum senex discedens alumni turbinem poscebat, cum turbinem tamen, hoc est, ludicrum quiddam, esse meminisset. ita & istic te geras. ad rostra ubi declamitans fueris, an oblitus es,

ὅν τῷ βίῳ πολυέμητα, ¹ κενά, καὶ ² σα- ¹ L. 4. § 32.
 πρᾶ, & ³ μικρά, & ⁴ κινίδια ἀφαικνύ- ² L. 9. § 36.
 μῖα, & ⁵ παρὰ φίλων, γελῶντα, εἰ ³ L. 6. § 36.
 τα εὐδὺς κλαίοντα. πῶς δ' εἰδὼς, & δι- ⁴ L. 7. § 3.
 κη, & ἀλγίστα, ⁶ πρὸς ὀλυμπον, ἀπὸ ἡθο- ⁵ L. 9. § 24.
 νὸς ἐρυοδῆς. τί ἐν ἐκ τῶ ἐνθάδε κατὰ ⁶ Hesiod. l. 1.
 εἶναι ⁷ τὰ μὲν ἀνθρώπων ἐμμετάλητα, & ⁷ L. 2. § 17. l.
 ἐστὶν ⁸ τὰ δ' ἀνθρώπων, ⁹ ἀμυδρὰ & ἐν- ⁶ § 4, 14.
 πῶς τὴν πᾶσιν. αὐτὸ δ' ὅτι ψυχῶν, ¹⁰ ἀνα- ⁸ Sup. § 23.
 θυμῶν ἀφ' ἀμᾶρ. ¹¹ δ' ὅτι ἐνδοκίμῳ ⁹ L. 2. § 17.
 πῶς τοῖς τοῖς, κενόν. ¹² τί οὖν ¹⁰ L. 4. § 3.
 νεις; ¹⁴ ἴλεως ¹⁵ ἢ εἴτε σέβειν εἴτε ματα- ¹¹ L. 4. § 33.
 σιν. ἔως δ' ἐκείνης ὁ κενὸς ἐφίσταται, ¹² π. π. ἴλ.
 ἀρκεῖ; ¹⁶ ἢ δ' ἄλλο ¹⁷ δεῖν μὲν σέβειν & ¹³ Sup. § 10.
 ἐμφανῶν. ¹⁸ ἀνθρώπων δ' εὖ ποιεῖν, & ¹⁴ L. 2. § 3.
 ἐνθάδε αὐτῶν & ἀπεχθῶν. ὅσα δ' ἐκ τῶν ὄρων ¹⁵ L. 7. § 32.
 τῶν κρεσσύνων, ¹⁹ τῶν πνυμμένων, αὐτὰ με- ¹⁶ Sup. § 14.
 μνήσθαι ²⁰ μήτε σὺ ὄντα, μήτε ὅτι σοι; ¹⁷ L. 6. § 10,
¹⁸ L. 5. § 20.
¹⁹ Sup. § 20.
²⁰ L. 12. § 3.

XXXIV. Διότι αἰεὶ ²¹ ἐνέον, εἴη & ¹¹ L. 2. § 5.
 ὁ δὲ εἶναι, εἴη & ²³ ὁ δὲ ὑπολαμβάνειν, ²² Sup. § 14.
 & πρὸς τὴν ²⁴ δύο ταῦτα κρινά, τῇ τε ²³ L. 1. § 9.
 δεῖν, & τῇ τε ἀνθρώπων, καὶ πρὸς λογικῶν ²⁴ αὐτῶν. ²⁴ αὐτῶν. ²⁴ αὐτῶν. ²⁴ αὐτῶν.
 ζῶν ψυχῶν τὸ ²⁵ μὴ ἐμποδίζεσθαι ὑπὸ ἄλλῳ ²⁵ Sup. § 20.
 & τὸ ²⁶ ἐν τῇ δικαιοκρίτει ἀφαικνύειν & πρὸς τὴν ²⁶ Sup. § 16.
 ἐκ τῶν ἀγαθῶν, ²⁷ & ἐν ταῦτα ἢ ὁρεξίν ²⁷ L. 4. § 20. l.
 ἀπολήγειν. ²⁸ § 31.

XXXV. Εἰ ²⁸ μήτε κακία ὅτι τῷ το ²⁸ Sup. § 25. l.
 ἐμὴ, μήτε ἐνέργεια καὶ κακία ἐμὴ, ²⁹ μή- ²⁹ 7. § 22. l. 9.
 τε τὸ κρινόν βλάπτειται, τί ὑπὸ αὐτῶν ἀφαι- ³⁰ Sup. § 22.
 κνύει; ³⁰ τίς δ' βλάπτει τὸ κρινόν; ³⁰ L. 3. § 55.

XXXVI. Μὴ ³¹ ὁλοκαυτῶς ³² τῇ φαν- ³¹ L. 9. § 3.
 τασίᾳ συναρπάξεσθαι. ἀλλὰ ³³ βοηθῶν μὲν ³² L. 4. § 22. l.
 καὶ διώκων & ³⁴ κατ' ἀξίαν καὶ εἰς τὰ ³³ 7. § 43.
 μέγα ἐλαττωσάτω, μὴ μὲν τοῖς ³⁵ βλάπτειν ³⁴ L. 3. § 11.
 αὐτῶν φθισάσθαι, κακὸν γὰρ ³⁶ ἐστίν. ἀλλ' ὡς ³⁵ Sup. § 35.
 ὁ γέρον ἀπελθὼν ἢ ὁ ἀνέμῳ ῥόμβον ἀπὸ ³⁶ ἐστίν. ³⁶ ἐστίν. ³⁶ ἐστίν.
 τῆς, μεμνημένον. ἢ ῥόμβον. ἢ τῶν οὖν & ³⁷ γίνῃ καλὸν ³⁷ γίνῃ καλὸν ³⁷ γίνῃ καλὸν.
 ὁδὸν. ἢ τῶν τοῖς ³⁷ γίνῃ καλὸν ³⁷ γίνῃ καλὸν ³⁷ γίνῃ καλὸν.
 ἀνέμῳ πε ³⁷ γίνῃ καλὸν ³⁷ γίνῃ καλὸν ³⁷ γίνῃ καλὸν.
 Xyl.

¹ L. 9. § 29. ἄνθρωπος, ἐπελάβε' ἐ ταῦτα ἡ; νά· ἀλ-
² L. 4. § 44. λα τούτοις περὶ ἀποδοῦσα. ¹ Διὰ τὴν οὖν ἐ
³ ε. σ. εὐμ. Sal. γήμιον ἀν, ὁ καὶ ² μωρὸς γήμι; ³ ἐγγύμῳ πιτὲ, ὁ πα-
⁴ εὐμ. Boor. δὴ ποτε καταλειφθεὶς⁴, ⁵ εὐμωρὸς ἀνθρώπος·
⁵ εὐμ. Boor. ὁ ⁶ εὐμωρὸς ἀγαθὸν μῦθον σεαυτῷ ἀπο-
⁶ ἀνθρώπος, σὺ νείμας ἀγαθὸν ὃ μῦθον, ἀγαθὸν ⁷ ἔσται
⁷ εὐμ. ὁ κατ. S ψυχῆς, ἀγαθὸν ὁ μῦθον, ἀγαθὸν περὶ ξείνους.
⁸ L. 7. § 17. τοῖς τε γὰρ τοῖς S.

homo, hæc quidnam sint? me-
 mini satis, inquis; verum ea sunt,
 in quibus isti pretium studiumque
 ponunt. num ergo & te fatuum esse
 necesse est, quia illi sunt? quo-
 cunque loco deprehensus, felix futu-
 rus sis. felix est autem qui sortem
 sibi bonam comparaverit. fors ve-
 ro bona si quid sit quæras, ea mori-
 bus bonis, motibus bonis, bonis de-
 nique actionibus constat.

BIBΛΙΟΝ ζ'.

LIB. VI.

¹ Inf. § 5. l. 7.
² § 23.
³ L. 2. § 11. l.
⁴ 10. § 7.

Τῶν ὅλων ἐσία, ὑπεειδὴς, ἐ
 ὑπερείς, ² ὁ δὲ ταύτῃ διου-
 κῶν λόγῳ ἐδοκίμασεν ἐαυτῷ
 αἰτίαν ἔχει³ κακοποιεῖν κακίαν
 ἣν οὐκ ἔχει, ἐδοκίμασεν κακῶς ποιεῖν, ἐδοκίμασεν βλάπτε-
 ται καὶ ὑποκρίνεται. ³ πᾶσι τοῖς κατ' ἐκείνους
 γίνεται, ἐπεραίνεται.

⁴ L. 3. § 11.
⁵ Inf. § 8.

⁶ L. 1. § 16. l.
⁷ § 25. l. 5. §
⁸ Inf. § 7. l.
⁹ 8. § 2.

¹⁰ L. 7. § 44.
¹¹ 45, 46.

¹² L. 3. § 7. l.
¹³ 10. § 8.

¹⁴ L. 8. § 32. l.
¹⁵ 9. § 6.

¹⁶ L. 2. § 5. l.
¹⁷ 3. § 12.

¹⁸ L. 3. § 11. l.
¹⁹ 5. § 36. l. 7. §

²⁰ 29, 30.
²¹ L. 5. § 23.

²² Inf. § 15.
²³ L. 8. § 25. l.

²⁴ 10. § 7.
²⁵ 12. ἀδύνατον.

²⁶ Lug.
²⁷ L. 2. § 4.

²⁸ Sup. § 1. l. 10.
²⁹ § 25.

³⁰ L. 7. § 15, 65.
³¹ L. 8. § 26, 42.

³² L. 4. § 31.
³³ L. 5. § 6.

³⁴ L. 3. § 13.
³⁵ Inf. § 23.

II. Μὴ δὲ φέρειν, πότερον ῥιγῶν, ἢ θαλ-
 πύμῳ. ³ ὁ δὲ πότερον ποιεῖς. ἐπότερον νυστά-
 ζων, ἢ ἱκανῶς ὑπνὸς ἔχων. ⁴ ἐπότερον κα-
 κῶς ἀκούων, ἢ ἐυφημέμῳ. ⁵ ἐπότερον κα-
 δονήσκων, ἢ περὶ τῶν τι ἀλλοῖον. ⁶ μία
 ἡ βιωτικῶν περὶ ξείνων ἐκείνους, κατὰ
 τὸν ἀποδότησιν. ⁷ ἀρκεῖ οὖν καὶ ἐπὶ ταύτης
 ὁ δὲ πότερον εὖ διέδωκε.

III. ⁹ Ἐστὶν βλέπειν μηδενὸς περὶ γμα-
 τὸς μὴτε ἢ ἰδίᾳ ποιότητος, μὴτε ἢ ἀξία,
 περὶ τρεχέτω σε.

IV. Πᾶσι τοῖς ὑποκείμενοις ¹⁰ ταῖς
 μεταβάλλει, ¹¹ ὁ δὲ ἡτοι ἐκδυμνήσεται. ¹²
 εἰς τὴν ἡνωμένην ἢ ἐσία, ἢ σκεδαμένην.

V. ¹³ Ὁ δὲ διοικῶν λόγῳ οἷδε πᾶς ἀγα-
 κέμῳ, ¹⁴ ἐπὶ τίς, ¹⁵ ἐπὶ τίνος ὕλης.

VI. Ἀεὶ τοῦ ἔσπου ¹⁶ ἀμύνεσθαι. ¹⁷ ὁ δὲ
 μὴ ἐξομῶσθαι.

VII. Ἐνὶ ¹⁸ πέτρῳ ¹⁹ ἐπὶ περὶ ἀναπαύειν,
 τὸ ἀπὸ περὶ ξείνων κοινωνικῶς ²⁰ μεταβαίνειν
 ἐπὶ περὶ ξείνων κοινωνικῶς, ²¹ σὺ μνήμη διέδωκε.

Niversi materia obse-
 quens est & parere
 prompta. mens rectrix
 ejusdem, nullam in se
 malefici causam ha-
 bet; cum malitiam
 in se nullam habeat; neq;
 malefici cuiquam, nec à
 quoquam læditur. se-
 cundum hanc verò fiunt
 & perficiuntur universa.

II. Pari loco habeas, frigore ri-
 gens, an calore fatus, quod est of-
 ficii tui, feceris. item utrum dor-
 mituriens, an somni satur; malè
 audiens, an collaudatus; moriens
 itidem, an aliud quid agens, nam
 ex vitæ hujus officiis, hoc est etiam,
 quod morimur. & in hoc ergò suf-
 ficit, quod præ manibus est ritè dis-
 ponere.

III. Introspecte, cavèque ne rei
 cujusquam qualitas dignitasve pro-
 priate fugiat.

IV. Præsentia hæc omnia quàm
 citissimè mutabuntur; & vel in ex-
 halationem abibunt, (siquidem u-
 nita sit rerum omnium substantia)
 vel dissipabuntur.

V. Novit mens universi rectrix,
 quomodo se habeat, quid faciat, &
 in qua materia versetur.

VI. Optimus injuriam ulciscen-
 di modus est, inferenti ne sis si-
 milis.

VII. Hoc uno te oblecta, in eo-
 que acquiesce, ut ab una, quæ com-
 munitatem juvet, actione, ad alte-
 ram transeas, numinis memor.

VIII. Pars

σωυυόαν, ἐντερεῖν ὡς ἀντρίψις, & μετὰ π-
 1 L. 4. § 48.
 2 οἷα vel ὄ. ¹ μύξαρις ἐκ κραισῶν ² οἶδον δὲ
 3 L. 10. § 26.
 4 L. 11. § 2. αὐτὰ εἰσιν αἱ φάρμακῶν καὶ διηλεκτικῶν αὐ-
 5 L. 2. § 12. 1. τῶν τῶν φαρμάκων & διεξέσται δι' αὐ-
 10 L. 9. § 12. τῶν, ὥς ὅσον ἀπὸ ποτ' ἔστιν. ³ ἔτι δὲ
 11 L. 2. § 12. 1. τῶν ὅλον τὸν βίον ποιῶν, & ὅπως λίαν ἀξιο-
 12 L. 2. § 12. 1. πρὸς ταῦτα φαρμάκων φαρμάκων, ⁴ ἀπο-
 13 L. 2. § 12. 1. γυμνῶν αὐτὰ, & ἡ ἐντελεῖαν αὐτῶν καὶ
 14 L. 2. § 12. 1. ρᾶν, & τὴν ἰσορῶν, ⁵ ὅφ' ἡ σεμνύνει, πε-
 15 L. 2. § 12. 1. ραιρῶν. ⁶ δεινὸς γὰρ ὁ τύπος ὡς ἀντρίψις &
 3 § 6. ὅτι δοκῶν μάλιστα πρὸς τὰ σωυυόα κατὰ γί-
 νεσθαι, τότε μάλιστα κατὰ γένος οὐκ ἔστιν ὁ
 Κρατῆς, τί πρὸς αὐτὸν ὁ Ξενοκράτης λέγει.

7 Sup. § 13.

XIV. ⁷ Τὰ πλεῖστα ὧν ἡ πληθὺς διω-
 μάζει, εἰς ῥηκτικὰ ἀνάγκη, τὰ ὑπὸ
 ἔξωθεν ἢ φύσεως συνεχόμενα, λίθους, ξύλα,
 συκᾶς, ἀμπέλους, ἐλαίας τὰ ὑπὸ τῶν ὁ-
 λίων μετεωρίων, εἰς τὰ ὑπὸ ψυχῆς, οἶον,
 ποιμένας, ἀγέλας τὰ ὑπὸ τῶν ἐκ ζώων
 ἔξωθεν, εἰς τὰ ὑπὸ λογικῆς ψυχῆς, ὅ μὴ
 τοὶ καὶ λογικῆς, ἀλλὰ καὶ περὶ περὶ, ἢ
 ἄλλως πως ἐντρεφῶν, ἢ καὶ ψυχῶν, τὸ πλε-
 8 L. 3. § 9.
 9 L. 5. § 21.
 10 L. 12. § 30.
 11 L. 5. § 29.
 12 L. 5. § 29.
 13 L. 5. § 21.
 14 L. 5. § 23.
 15 L. 2. § 3. 1.
 16 L. 4. § 43.
 17 L. 2. § 17.
 18 L. 5. § 19.
 19 L. 5. § 10.
 20 Sup. § 23.
 21 L. 4. § 43.
 22 L. 5. § 21.
 23 L. 5. § 21.
 24 L. 5. § 23.
 25 L. 2. § 3. 1.
 26 L. 4. § 43.
 27 L. 5. § 21.
 28 L. 5. § 21.
 29 L. 5. § 23.
 30 L. 4. § 43.
 31 L. 5. § 21.
 32 L. 5. § 21.
 33 L. 5. § 23.
 34 L. 4. § 43.
 35 L. 5. § 21.
 36 L. 5. § 21.
 37 L. 5. § 23.
 38 L. 4. § 43.
 39 L. 5. § 21.
 40 L. 5. § 21.
 41 L. 5. § 23.
 42 L. 4. § 43.
 43 L. 5. § 21.
 44 L. 5. § 21.
 45 L. 5. § 23.
 46 L. 4. § 43.
 47 L. 5. § 21.
 48 L. 5. § 21.
 49 L. 5. § 23.
 50 L. 4. § 43.
 51 L. 5. § 21.
 52 L. 5. § 21.
 53 L. 5. § 23.
 54 L. 4. § 43.
 55 L. 5. § 21.
 56 L. 5. § 21.
 57 L. 5. § 23.
 58 L. 4. § 43.
 59 L. 5. § 21.
 60 L. 5. § 21.
 61 L. 5. § 23.
 62 L. 4. § 43.
 63 L. 5. § 21.
 64 L. 5. § 21.
 65 L. 5. § 23.
 66 L. 4. § 43.
 67 L. 5. § 21.
 68 L. 5. § 21.
 69 L. 5. § 23.
 70 L. 4. § 43.
 71 L. 5. § 21.
 72 L. 5. § 21.
 73 L. 5. § 23.
 74 L. 4. § 43.
 75 L. 5. § 21.
 76 L. 5. § 21.
 77 L. 5. § 23.
 78 L. 4. § 43.
 79 L. 5. § 21.
 80 L. 5. § 21.
 81 L. 5. § 23.
 82 L. 4. § 43.
 83 L. 5. § 21.
 84 L. 5. § 21.
 85 L. 5. § 23.
 86 L. 4. § 43.
 87 L. 5. § 21.
 88 L. 5. § 21.
 89 L. 5. § 23.
 90 L. 4. § 43.
 91 L. 5. § 21.
 92 L. 5. § 21.
 93 L. 5. § 23.
 94 L. 4. § 43.
 95 L. 5. § 21.
 96 L. 5. § 21.
 97 L. 5. § 23.
 98 L. 4. § 43.
 99 L. 5. § 21.
 100 L. 5. § 21.

cuilibet, ut hoc ipsum præstet, operam itidem mutuatur suam.

XV. ¹⁴ Τὰ μὲν αὐτὰ γίνεσθαι, τὰ δὲ
 αὐτὰ δὲ γινόμενα, & τὰ γινόμενα δὲ
 ἤδη τὶ ἀπεσθῆναι. ¹⁴ ῥύσας & ἀλλοιωσας, ἀ-
 νανέσθαι [τὸν ἀπὸ τοῦ ἀνάνη] τὸν κόσμον
 διωκυμένως, ὥσπερ ἡ τῆς ἀνάνης ἀνάνης
 φασὶν ἔσθαι ἀνάνης. ¹⁵ ἐν δὲ τῷ
 16 L. 2. § 17.
 17 L. 5. § 19.
 18 L. 5. § 10.
 19 Sup. § 23.
 20 L. 4. § 43.
 21 L. 5. § 21.
 22 L. 5. § 21.
 23 L. 5. § 23.
 24 L. 4. § 43.
 25 L. 5. § 21.
 26 L. 5. § 21.
 27 L. 5. § 23.
 28 L. 4. § 43.
 29 L. 5. § 21.
 30 L. 5. § 21.
 31 L. 5. § 23.
 32 L. 4. § 43.
 33 L. 5. § 21.
 34 L. 5. § 21.
 35 L. 5. § 23.
 36 L. 4. § 43.
 37 L. 5. § 21.
 38 L. 5. § 21.
 39 L. 5. § 23.
 40 L. 4. § 43.
 41 L. 5. § 21.
 42 L. 5. § 21.
 43 L. 5. § 23.
 44 L. 4. § 43.
 45 L. 5. § 21.
 46 L. 5. § 21.
 47 L. 5. § 23.
 48 L. 4. § 43.
 49 L. 5. § 21.
 50 L. 5. § 21.
 51 L. 5. § 23.
 52 L. 4. § 43.
 53 L. 5. § 21.
 54 L. 5. § 21.
 55 L. 5. § 23.
 56 L. 4. § 43.
 57 L. 5. § 21.
 58 L. 5. § 21.
 59 L. 5. § 23.
 60 L. 4. § 43.
 61 L. 5. § 21.
 62 L. 5. § 21.
 63 L. 5. § 23.
 64 L. 4. § 43.
 65 L. 5. § 21.
 66 L. 5. § 21.
 67 L. 5. § 23.
 68 L. 4. § 43.
 69 L. 5. § 21.
 70 L. 5. § 21.
 71 L. 5. § 23.
 72 L. 4. § 43.
 73 L. 5. § 21.
 74 L. 5. § 21.
 75 L. 5. § 23.
 76 L. 4. § 43.
 77 L. 5. § 21.
 78 L. 5. § 21.
 79 L. 5. § 23.
 80 L. 4. § 43.
 81 L. 5. § 21.
 82 L. 5. § 21.
 83 L. 5. § 23.
 84 L. 4. § 43.
 85 L. 5. § 21.
 86 L. 5. § 21.
 87 L. 5. § 23.
 88 L. 4. § 43.
 89 L. 5. § 21.
 90 L. 5. § 21.
 91 L. 5. § 23.
 92 L. 4. § 43.
 93 L. 5. § 21.
 94 L. 5. § 21.
 95 L. 5. § 23.
 96 L. 4. § 43.
 97 L. 5. § 21.
 98 L. 5. § 21.
 99 L. 5. § 23.
 100 L. 4. § 43.

tionem, mucique cum convulsio-
 ne quadam excretionem: cogita-
 tiones enim istæ ita res ipsas attin-
 gunt, easdemque pervadunt, ut
 quæ nam ex sint, penitus per hoc
 cernere detur. ad eundem modum
 per vitam totam agendum est, ut
 res eas etiam, quæ comprobata dig-
 nissimæ videbuntur, prorsus denu-
 demus, vilitatemque earum intue-
 amur, & tollamus eam, quæ evehi
 solent, narrationis pompam omnem.
 gravis enim impostor factus est; &
 tum maximè effascinat, cum circa
 ea quis versatur, quæ studio digna
 videntur. Vide igitur de Xeno-
 crate ipso Crates quid dixerit.

XIV. Eorum quæ vulgus homi-
 num admiratur, pleraque ad gene-
 ralissima rerum capita referuntur,
 quæ vel formâ merâ vel naturâ
 continentur; qualia sunt lapides,
 ligna, ficus, vites, oleæ: quæ au-
 tem moderatiores paulò suspici-
 unt, ad ea referuntur, quæ animâ
 sunt prædita, veluti greges & ar-
 menta. quæ verò politiores adhuc
 afficiunt, ad ea pertinent, quæ ani-
 mâ continentur rationali, non qui-
 dem universali illâ, sed quâ artium
 cultrix, aliâve solers existit, aut
 quâ merè talis, ut servitiorum tur-
 bam possidere. cæterum quæ ani-
 mam rationalem universalem ac ci-
 vilem veneratur, is reliquis rebus
 omnibus insuper habitis, in hoc
 præcipuè incumbit. ut animam in
 eo statu suam conservet, quo rati-
 oni ac communioni consentaneè se
 habeat geratque, & congeneri suo

XV. Quædam fieri properant,
 quædam fuisse: & illius etiam quod
 fit, aliquid jam abscessit. fluxus &
 mutationes mundum perpetim re-
 novant, sicut temporis successio
 nunquam intermissa ævum inter-
 minatum exhibet novum subinde.
 in hoc igitur flumine, in quo con-
 sistere non datur, quorsum quis
 horum sic præterlabentium quic-
 quam in pretio habeat? perinde ac
 si avicularum prætervolantium ali-
 quam diligere quis inciperet, cum
 ea è conspectu statim abscesserit.
 huiusmodi res est & vita cujusque,
 quæ

quasi exhalatio nempe quædam à sanguine orta, & ab aëre spiritus attractio. quale enim quiddam est aërem semel traxisse, mox reddere, quod momentis singulis facimus; tale quiddam est & totam illam respirandi facultatem, quam heri & nudius tertius in ortu acceperas, eò redonare, unde primò hauseras.

XVI. Non est æstimatione multà dignum, aut perspirari, quod & plantarum est; aut respirare, quod & pecudum & belluarum est; aut à sensibus rerum imagines impressas admittere; aut ab affectibus sigillarum instar impelli; aut gregatim convenire; aut nutrir: hoc enim perinde est atque alimenti quod est superfluum excernere. ecquid est igitur, quod pretio aliquo dignum sit? num plausibus excipi? nequaquam. itaque nec linguarum strepitu excipi. quid enim sunt aliud vulgi acclamationes, quàm linguarum strepitus? ita cum & gloriosam missam feceris, quid tandem supererit pretio dignum? hoc unum, opinor, secundum conditionis suæ rationem, moveri sèq; sistere, hoc est, ad quod studia reliqua artèsq; nos ducunt. omnis enim ars ad hoc collimat, ut quicquid producit, ad opus illud aptum sit, ad quod productum est. siquidem hoc vinitor qui vites colit, hoc qui equos domat, hoc qui canes curat, intendit. quin & puerorum institutiones & disciplinæ ad quid aliud contendunt? istic ergo reperitur quod in pretio sit habendum. atq; hoc benè si habuerit, nihil aliud quod acquiras, opus erit. non tu defines tandem in pretio alia multa habere? nec liber itaque futurus es, nec tibi sufficies, nec perturbationibus immūnis eris. etenim necesse erit invidere, æmulari, eos suspectos habere, qui his privare te possunt, eis struere insidias, qui id, quod tu tanti æstimas, possident. omnino necesse erit macerari te, ubi horum tibi aliquid defuerit; & de Diis etiam sæpenumero conqueri. at contra mentem propriam si in veneratione ac honore habueris, & tibi gratum id te faciat. & communi

ἡ ζωὴ ἐχέτω, οἷον ἡ ἀφ' αἱμάτων δυνάμεισι. ¹ L. 5. § 33.
μίας, & ἡ οὐκ ἐξ αἰέρος δυνάμεισι. ² L. 2. § 2.
ποῖον γὰρ ἔστι τὸ ἀπαξ ἐλκύναι τὸ αἶμα &
ἀποδέναι, ³ ὅπως ἴσμεν ποιεῖν, τοιοῦτον. ⁴ L. 8. § 54.
τὸν ἔστι & ⁵ τὸ πᾶσιν δυνάμεισι καὶ δυνάμει. ⁶ L. 5. § 4.
ταμιν, καὶ πᾶσι & ἀπὸ τοῦ ἀποδέναι οὐκ ἔστι.
ὅτι ἀποδέναι οὐκ ἔστι, ὅτι ἀποδέναι οὐκ ἔστι.

XVI. ⁷ Τίμον, ἔπε τὸ δυνάμεισι. ⁸ ὅτι τὸ τ. δ. Baf. & Lug.
ὡς τὰ φυτὰ. ⁹ ἔπε τὸ δυνάμεισι, ὡς τὰ βο- ¹⁰ Lug.
σκήματα & τὰ θηρία. ¹¹ ἔπε τὸ τυτθῶν. ¹² L. 3. § 1.
καὶ φαντασίῳ. ¹³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁴ L. 8. § 54.
ἄνθρωπον. ¹⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁶ L. 3. § 16.
ἄνθρωπον. ¹⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁸ L. 2. § 2.
ἄνθρωπον. ¹⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁰ Inf. § 29.
ἄνθρωπον. ²¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²² L. 9. § 9, 39.
ἄνθρωπον. ²³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁴ L. 8. § 39.
ἄνθρωπον. ²⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁶ L. 8. § 52.
ἄνθρωπον. ²⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁸ L. 4. § 3. l.
ἄνθρωπον. ²⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁰ L. 3. § 16.
ἄνθρωπον. ³¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³² Sup. § 14.
ἄνθρωπον. ³³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁴ L. 3. § 16.
ἄνθρωπον. ³⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁶ Sup. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁴⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁴¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁴² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁴³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁴⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁴⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁴⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁴⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁴⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁴⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁵⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁵¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁵² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁵³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁵⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁵⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁵⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁵⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁵⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁵⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁶⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁶¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁶² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁶³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁶⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁶⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁶⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁶⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁶⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁶⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁷⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁷¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁷² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁷³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁷⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁷⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁷⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁷⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁷⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁷⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁸⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁸¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁸² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁸³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁸⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁸⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁸⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁸⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁸⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁸⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁹⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁹¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁹² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁹³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁹⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁹⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁹⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁹⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁹⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁹⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁰⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁰¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁰² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁰³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁰⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁰⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁰⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁰⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁰⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁰⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹¹⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹¹¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹¹² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹¹³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹¹⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹¹⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹¹⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹¹⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹¹⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹¹⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹²⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹²¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹²² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹²³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹²⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹²⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹²⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹²⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹²⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹²⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹³⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹³¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹³² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹³³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹³⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹³⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹³⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹³⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹³⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹³⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁴⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁴¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁴² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁴³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁴⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁴⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁴⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁴⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁴⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁴⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁵⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁵¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁵² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁵³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁵⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁵⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁵⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁵⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁵⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁵⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁶⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁶¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁶² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁶³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁶⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁶⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁶⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁶⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁶⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁶⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁷⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁷¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁷² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁷³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁷⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁷⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁷⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁷⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁷⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁷⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁸⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁸¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁸² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁸³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁸⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁸⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁸⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁸⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁸⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁸⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁹⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁹¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁹² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁹³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁹⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁹⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁹⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁹⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ¹⁹⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ¹⁹⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁰⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁰¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁰² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁰³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁰⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁰⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁰⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁰⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁰⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁰⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²¹⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²¹¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²¹² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²¹³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²¹⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²¹⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²¹⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²¹⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²¹⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²¹⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²²⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²²¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²²² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²²³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²²⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²²⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²²⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²²⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²²⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²²⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²³⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²³¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²³² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²³³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²³⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²³⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²³⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²³⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²³⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²³⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁴⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁴¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁴² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁴³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁴⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁴⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁴⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁴⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁴⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁴⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁵⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁵¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁵² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁵³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁵⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁵⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁵⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁵⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁵⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁵⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁶⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁶¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁶² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁶³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁶⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁶⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁶⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁶⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁶⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁶⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁷⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁷¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁷² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁷³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁷⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁷⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁷⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁷⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁷⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁷⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁸⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁸¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁸² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁸³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁸⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁸⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁸⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁸⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁸⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁸⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁹⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁹¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁹² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁹³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁹⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁹⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁹⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁹⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ²⁹⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ²⁹⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁰⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁰¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁰² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁰³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁰⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁰⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁰⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁰⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁰⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁰⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³¹⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³¹¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³¹² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³¹³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³¹⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³¹⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³¹⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³¹⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³¹⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³¹⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³²⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³²¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³²² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³²³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³²⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³²⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³²⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³²⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³²⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³²⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³³⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³³¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³³² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³³³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³³⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³³⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³³⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³³⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³³⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³³⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁴⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁴¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁴² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁴³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁴⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁴⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁴⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁴⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁴⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁴⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁵⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁵¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁵² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁵³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁵⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁵⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁵⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁵⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁵⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁵⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁶⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁶¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁶² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁶³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁶⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁶⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁶⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁶⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁶⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁶⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁷⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁷¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁷² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁷³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁷⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁷⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁷⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁷⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁷⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁷⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁸⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁸¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁸² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁸³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁸⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁸⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁸⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁸⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁸⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁸⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁹⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁹¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁹² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁹³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁹⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁹⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁹⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁹⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ³⁹⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ³⁹⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁴⁰⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁴⁰¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁴⁰² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁴⁰³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁴⁰⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁴⁰⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁴⁰⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁴⁰⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁴⁰⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁴⁰⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁴¹⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁴¹¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁴¹² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁴¹³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁴¹⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁴¹⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁴¹⁶ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁴¹⁷ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁴¹⁸ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁴¹⁹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁴²⁰ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁴²¹ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁴²² L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁴²³ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν ⁴²⁴ L. 5. § 14.
ἄνθρωπον. ⁴²⁵ ἔπε τὸ νόστον παρὰ τὸν

¹ L. 1. § 9. καὶ ¹ ἐν ἀρχῇ, ἐπὶ τοῖς θεοῖς σύμφωνον,
² L. 5. § 8. ταῖς, ² ἐπαγγέλλεται ὅσα ἐκείνοι ἔχουσιν
 ἐν ἡμετέροις.

³ L. 9. § 28.

⁴ Sup. § 14.

⁵ Inf. § 22.

⁶ L. 7. § 53. 1.

⁸ § 7.

⁷ L. 3. § 10. 1.

⁸ § 44.

⁹ L. 12. § 6.

⁹ L. 8. § 36,

⁴⁶.

¹⁰ L. 12. § 16.

¹¹ περὶ τῆς
 An. Lug. ἀρρα-
 γείας, vel ἐν αἰ-
 γείας, vel ἐν αἰ-
 γείας f.

¹² L. 4. § 3. Inf.

§ 26, 27. 1. 7.

§ 22, 38. 1. 10.

§ 6.

¹³ L. 10. § 31.

¹⁴ L. 4. § 12.

Inf. § 38. 1. 8.

§ 16. 1. 10. §

12.

¹⁵ π. f.

¹⁶ L. 5. § 25.

1. 7. § 15, 19.

1. 2. § 7.

¹⁸ L. 7. § 38.

¹⁹ L. 9. § 42.

²⁰ L. 3. § 15.

XVII. ³ Ἄνω, καὶ πῶ, κύκλῳ, φορᾷ τῇ
 ποιῶν. ἢ τῇ τῆς ἀρετῆς κίνησις ἐν ἐξομῇ
 τέττων, ἀλλὰ δεξιόπρην ἐ, ἐ ⁴ ὁδῷ ⁵ δι-
 σπασμοῦ πρὸς τὴν ἀρετὴν.

XVIII. Οἷον ἔστιν, ὁ ποιεῖν; τὰς μὲν
 ἐπὶ τῇ αὐτῇ ἀρετῇ, ἐ μὲν ἐκ τῆς ζώοντος
 αὐτοῦ ἀρετῆς ἐκφάνειν ἐ δὲ λυσιτελεῖν αὐτοῖς τῇ
⁷ ὑπὸ τῇ μεταστροφῇ ἐκφάνειν αὐτοῖς, ἐς
⁸ ἔτι εἶδον ποτὶ, ἔτι ὄψοντα, πρὶν πολ-
 λὰ ποιεῖν. τῷ τῇ ἐκ τῆς ἐκ τῆς λυσιτε-
 λεῖαι αὐτῶν, ὅτι ἐκ τῆς αὐτῆς ἀρετῆς ἐκφάνειν αὐτοῖς
 σὺ λόγους ἐκφάνειν ἐπὶ οὖν.

XIX. ⁸ Μὴ εἴη αὐτῶν ὅτι δυσκαταπόνη-
 τιν, τῷ τῇ ἀρετῇ ἀδύνατον ὑπολαβεῖν
 νειν. ἀλλ' ⁹ εἴη ἀρετῇ δύνατον ἐ οὐ-
 κείν, τῷ τῇ ἐκ τῆς ἀρετῆς νόμιζε.

XX. Ἐν τοῖς γυμνασίοις ἐ ὄντι ¹⁰ κα-
 τὰ τὴν φύσιν, ἐ τῇ κεφαλῇ ¹¹ ἐρραγείας, πλη-
 γῶν ἐποίησεν. ἀλλ' ἔτι ἐπὶ σωματικῇ, ἔτι
 περὶ σωματικῇ, ἔτι ὑποφάνειν ὑστερον, ὡς
 ἐπὶ βελόν. καὶ τοὶ φυλαττοῦν, ἐ μὲν τοὶ
 ὡς ἐκ τῆς, ἐπὶ μὲν ὑποφάνειν, ἀλλ' ἐκ κλί-
 σως ἀμύνης. ¹² τοῖς τῇ τῇ γυμνασίου, ἐ ἐν
 τοῖς λοιποῖς μέρεσι τῇ βίῃ. πολλὰ παρεν-
 θυμωμένη, τῇ τῇ ¹³ περὶ γυμνασίου.
¹⁴ ἔξεστι γὰρ, ὡς ἐφ' ἡμῶν ἐκκλίνειν, μηδὲ ἐ ὑπο-
 φάνειν, μηδὲ ἀπέχεσθαι.

XXI. ¹⁴ Εἰ τις με ἐλέγξει, ἐ πρὸς αὐ-
 τὴν μοι, ὅτι ἐκ τῆς ἀρετῆς ὑπολαβεῖν, ἢ
 περὶ αὐτῶν, δύναται, καὶ τῶν μεταστροφῶν
 ζητῶν τῇ ἀλήθειαν, ὅφ' ἡς ἐπὶ τῆς πᾶσι
 ἐκ τῆς βλαπτεται τῇ ὁ ἐπὶ τῶν ἐπὶ τῇ
 αὐτῇ ἀπάτης ἐ ἀγνοίας.

XXII. Ἐγὼ ¹⁵ τῇ ἐκ τῆς ¹⁶ κατὰ τὴν
 ποιῶ. ¹⁷ τὰ ἄλλα με ἐ πρὸς αὐτῶν. ἢ τοὶ
¹⁸ ἀψυχα, ἢ ἀλογα, ἢ ¹⁹ πεπλανημένα, ἐ
²⁰ τῇ ὁδῷ ἀγνοῦντα.

nioni accommodum, & Diis con-
 sentientem, dum quaecunque illi
 attribuunt ac constituunt, laudas.

XVII. Sursum, deorsum, in or-
 bem feruntur elementa. virtutis
 verò motus nullâ harum viâ fertur.
 sed divinius est quiddam, viâque
 haud facili apprehensu progrediens,
 prosperè semper procedit.

XVIII. Quale, quæso, hoc est,
 quod faciunt homines? eos, qui
 eodem secum tempore vivunt, lau-
 dare cùm renuant; ipsi à posteris,
 qui eos nec nôrint unquam nec vi-
 derint, celebrari plurimi faciunt.
 hoc autem idem est prope, ac si quis
 contristaretur, quia homines prisca
 encomiis eum non sint profecuti.

XIX. Noli, siquid tibi fuerit ef-
 fectu difficile, opinari ideo, homi-
 nem nullum id posse. Sed siquid
 fuerit, quod possit quisquam, homi-
 nisque sit munus, id te quoque af-
 sequi posse existimes.

XX. Inter exercendum siquis uni-
 guibus lancinaverit, aut capite alli-
 so plagam impeerit, nullam indig-
 nationis notam edimus, nec offen-
 dimur, nec tanquam insidiatorem
 deinceps suspectum hunc habemus.
 cavemus tamen nobis ab eo quan-
 tum possumus, sed nec tanquam ab
 hoste, aut tanquam suspicaces, ve-
 rum ita, ut animo pacato decline-
 mus tantum. eodem plane modo
 & in reliqua nos vita geramus. nè
 advertamus illis animum, quæ ab
 eis, qui nobiscum in vita quasi com-
 mittuntur, hujusmodi nobis multa
 contingunt. licet enim illos cavere
 & declinare citra suspicionem ul-
 lam aut odium.

XXI. Si quis convincere me po-
 terit, palamque mihi facere, quod
 in re ulla, minus rectè vel sentiam
 vel me geram, læto lubentique a-
 nimo mutabo. scitor enim verita-
 tem, à qua nemo unquam læsus est.
 lædatur verò, qui in errore suo &
 ignorantia persistit.

XXII. Ego, quod mei est officii,
 exequor. reliqua me neutiquam so-
 licitum habent. aut enim sunt in
 anima, aut rationis expertia, aut
 aberrantia, viæque nescia.

XXIII. Ani-

XXIII. Animantibus, adeoque omnibus in universum rebus ac subjectis rationis exortibus, utpote ratione præditus ipse qui sis, magno liberoque utaris animo. homines verò, cum rationis sint tecum participes, tanquam societate tibi conjunctos, habeas. in cunctis verò opem divinam advoces : nec interesse existimes, quamdiu hæc facturus sis. suffecerint enim sic exactæ vel horæ tres.

XXIV. Alexander Macedo, ejufdémque mulio, fimul ac mortui fuerant, ad idem planè redacti funt. vel enim in eafdem mundi rationes feminales recepti, vel in atomos pariter funt diffipati.

XXV. Cogita tecum, quot intra nostrum unumquemque, tam in corpore, quàm & in anima, uno eodemque temporis momento simul fiant. ità fiet, ne miraculo sit, si plura multa, vel cuncta potiùs quæ fiunt, in hoc uno, quem mundum utique vocamus, universo, simul producantur.

XXVI. Si quis te rogaverit, Antonini nomen quomodo scribatur, nunquid cum vocis intentione elementa singula proferres? quid igitur? si irascuntur tibi, num tu vicissim illis succensebis? & non potius literas singulas placide enumerare perges? proinde & istic pari modo memineris, officium omne quasi numeris quibusdam absolvi: quibus observatis, oportet te nec perturbatum, nec indignationem indignatione pensantem, sed recta pergenter perficere quod prae manibus est.

XXVII. Crudele quiddam est, non permittere hominibus, ut ad ea ferantur, quæ ad se pertinere sibi que conducere opinantur. atqui hoc tu illis quodammodo non permittis facere, cum peccare illos agere fers. ferunt enim profus, cum peccant, ad ea de quibus ipsi sic opinantur. Verum res, inquis, aliter se habet. tu itaque illos doce, errorumque illis ostende, sed absque iracundia.

XXIII. Τοῖς μὲν ἀλότοις ζώοις καὶ ψα-
 ρύλας παραθήματα ἐκ ὑποκειμένων, ὡς L. 4. § 13.
 λήρον ἔχων, λήρον μὴ ἔχουσι, καὶ μετα- l. 5. § 36.
 λυφρότως ἐκ λελυθέντων. τοῖς δὲ ἀνθρώ-
 ποις, ὡς λήρον ἔχουσι, καὶ ὑποκειμένων. L. 5. § 16,
 ἢ ἐφ' αὐτοὺς δὲ διὰ τὴν ἑκείνων ἐκ λ. 4. μὴ 30.
 μεταφύρεται τὸ πῦρ καὶ καὶ τὸ αὐτὸ 3 Sup. § 7. l.
 παρατίθεται ἀρκέσει δὲ ἐκ τῶν ὡσαύτως τοιαύτων. 9. § 40.
 L. 9. § 33.

XXIV. ὁ Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν, ὃς L. 3. § 3.
 ὁ ὀρεωκῆς αὐτῷ ἀπυθάνοντες εἰς τ' αὐτὸ
 κατέστησαν· ἦτοι γὰρ ἐλήφθησαν εἰς τὸς L. 4. § 14. L.
 αὐτὸς τῷ ἥσπρι σπερματικὸς λόγους· ἢ διε- 7. § 32.
 σκεδάθησαν ὁμοίως εἰς τὰς ἀτόμους.

XXV. Ενθυμήθη πόσα χ^τ ἔ^τ αὐτὸν
ἀκαριαῖον χρόνον ἐν ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ ἄμα γί-
νεται, ὡμακὰ ὅμ^α ἔ^τ ψυχὰ ἔ^τ ἔ^τ αὐτοῦ
δαυμάσι, εἰ πολὺ πλείω, μάλλον ὅ^τ πῶ-
τα τὰ γινόμενα ἐν ⁷ τῷ ἐνί τε ἔ^τ σύμπῳκ, ⁷ L. 4. § 40. I.
ὁ δὲ κόσμος ὀνομάζοντο, ἄμα ἐνυφίστα⁷). 5. § 8.

XXVI. Εὰν τις σοι ⁸παραγγέλλῃ, πῶς
γράφει τὸ Ἀντωνίνου ὄνομα, μήτε ⁸χα-
τενίσῃς, ⁹παραστήσῃς ἢ ⁹ποιήσῃς; * L. 4. § 3.
τί οὖν; ἐδὼ ἐγγίζοντα, μήτε ⁹ἀπο-
γράψῃς; μήτε ⁹ἐκ διακριθείσης ⁹γράφῃς, ⁹παραστή-
σῃς ἢ ⁹ποιήσῃς; * ⁹ποιήσῃς οὖν ⁹παραγγέλλων
ὁ νόμος μέμνηται, ὅτι ¹⁰πρὶν ¹⁰γράψαι ¹⁰ἔχει ¹⁰Xyl.
ἀριθμῶν πινων συμπληρῶνται. τέτρες δὲ ¹⁰πρὶν
¹⁰πινῶν, ¹⁰καὶ ¹⁰μη ¹⁰δορυβέλειον, ¹¹μηδὲ τοῖς ¹¹Sup. § 20.
δορυβέλειον ¹¹ἀριθμῶν ¹¹δορυβέλειον, ¹²περὶ ¹²Inf. § 21, 30.
ὁ δὲ ¹²το ¹²παραγγέλλων. ¹²ἔχει ¹²ἔχει ¹²ἔχει

XXVII. ¹³ Πῶς ὁμῶν ἐστὶ, ¹⁴ μὴ ὁπατρε- ¹³ Πῶς [ἐκ] ὁ-
πῶν τοῖς αἰθεράτοις ὁρμαῖν ὅτι τὰ φαινό- ¹³ μὲν, vel ὁμῶν
μυα αὐτοῖς οἰκέα & συμφέροντα. καὶ τοι ¹⁴ Inf. § 50. 1.
ῥῆπον πνα ἐβυλῶντος αὐτοῖς τὸ τοιοῦτον, ⁷ § 58.
ὅτι μὴ ἀγνοαίης ὅτι αὐτῶν τῶν. φέρονται
τὸ πῶτος ὡς ὅτι οἰκέα & συμφέροντα
αὐτοῖς. Ἀλλ' ὅτι ἐκ τῶν. ἐκ τῶν ¹⁵ δίδου- ¹⁵ L. II. § 18.
σκε, καὶ ¹⁶ δίδου ¹⁷ μὴ ἀγνοαίης. ¹⁶ L. 10. § 4.
¹⁷ L. II. § 13.

¹ L. 9. § 21.² L. 3. § 16.

Sup. § 16.

³ L. 2. § 2.⁴ L. 3. § 3.⁵ L. 1. § 17.⁶ L. 5. § 9.

12. § 15.

⁷ L. 5. § 16.⁸ -ον Lug.⁹ L. 7. § 31.¹⁰ L. 3. § 5.¹¹ L. 10. § 8.¹² L. 5. § 9.¹³ L. 5. § 21.³³ L. 7. § 31.¹⁴ L. 5. § 20.³⁶ L. 7. § 46.¹⁵ L. 2. § 4, 17.¹⁶ L. 1. § 16.¹⁷ εὐδον Xyl.¹⁸ L. 1. § 16.¹⁹ Ibid.²⁰ L. 11. § 13.

18.

²¹ Sup. § 24.²² L. 1 § 16. l.

10. § 12.

²³ L. 1. § 5.²⁴ Sup. § 16.²⁵ Ibid.²⁶ Ibid.²⁷ Ibid.²⁸ μὲν ἐν τῷ
[αὐτῷ] μ. Cal.²⁹ Ibid.³⁰ Ibid.³¹ Sup. § 21.³² L. 1. § 3.³³ L. 2. § 11.

l. 5. § 29.

XXVIII. Θάνατος¹ ἀνάπαυλα ἀ-
θητικῆς² αἰκτυπίας, & ὀρμητικῆς³ ῥυ-
ερωσιγείας, & ἀφανοπηκῆς διεξόδου, &
⁴ τὴν πρὸς τὴν σάρκα λειψυργίαν.

XXIX. Αἰσθρόν ἐστι, ἐν ᾧ βίω⁵ τὸ σῶμα
σοὶ μὴ ἀπαυδαῖ, ἐν τέτρω⁶ τὴν ψυχὴν περιπαυδαῖν.

XXX. Ὅρα μὴ ἀποκηρυχθῇς,⁷ μὴ
βαφῆς· γίνεται γὰρ. πῆρησαι⁸ οὖν σεαυτὸν
⁹ ἀπλῆν, ἀγαθόν, ἀκέραιον, σεμνόν, ¹⁰ ἀ-
κρυστον, τῷ δικαίῳ φίλον, θεοσεβῆ, ἐμμε-
τῆ, φιλόστοργον, ἐρρωμένον πρὸς τὰ πρέποντα
ἔργα. ¹¹ ἀγωνίσαι, ἵνα τιῇται συμ-
μείνης¹², αἶον σε ἡδελύσῃ ποιῆσαι φιλοσο-
φία. ¹³ ἀδῶ δέσπες, ¹⁴ σῶζε δυνάστες.

¹⁵ βραχυς ὁ βίβω· εἰς καρπὸς τὴν ἐπιγίαν
ζωῆς, ἀφάδεος ὅσια, καὶ πρᾶξις κρινωνι-
κά. ¹⁶ πῆρται, ὡς Ἀντωνίνου μαθητῆς· τὸ
ἔσθ' ἢ τὴν λήγον περισομύων εὐτονον ἐ-

κείνῃ, καὶ τὸ ὁμαλὲς πῆρται, & τὸ ὅσον,
& τὸ ¹⁷ εὐόδιον τῷ περισώπῃ. & τὸ μελί-
χρον, & τὸ ¹⁸ ἀκρόδοξον, & τὸ πρὸς τὴν κατὰ

λήψιν τῆς πρᾶξις φιλόπῃ. & ¹⁹ ὡς
ἐκείνῃ, ὅτι ἂν πᾶσι πᾶσι πᾶσι, μὴ πρὸς τε-
ρον εὐ μέλα κακῶν, & ἀφῶς νοήσας· &

ὡς ²⁰ ἔφερεν ἐκεῖνος τὴν ἀδίκως μεμφομένης
²¹ μὴ ἀδικεμεμφομένης· & ὡς ²² ἐπ' ἐσθῆν
ἰσχυρὸν· & ὡς ²³ ἔλαβον ὅτι ἐδέχετο· &

ὡς ἀκρυστὴς μὴ ἐξέταστος ἡδῶν & πρᾶξις
ων· & ²⁴ ὅτι οὐκ ἐδίδας, ἐν προφορῇ, ἐν ὑ-

πὶ πῃς²⁵, ἐν σοφίᾳ· & ὡς ²⁶ ὀλίγοις ἀρκέ-
μῃ, οἷον οἰκίσας, σρωμνῇ, ἐσθῆτι, ἔσθῃ,
ὑπερεσθῆ· & ὡς ²⁷ φιλόπῃ, καὶ μακρο-

θυμῇ· & οἷον· ²⁸ μὴ ἐν τῷ μέλει ἐσθῆτος
ἀφῆ· τὴν λιπὴν διαπῆ, μὴ δὲ τῷ ὑποκρίναι
τὰ πρὸς τὴν μακαρίαν πρᾶξιν τὴν σωτήριαν ὡσαν

χρηζών· & ²⁹ τὸ βέβαιον & ὁμοιον ἐν ταῖς
φιλίαις αὐτῇ· & τὸ ³⁰ ἀνέχον ἀνέχονον-
των παρρησιαστικῶς ταῖς γνώμας αὐτῇ, & ³¹

τον· & ὡς ³² θεοσεβῆς χρεὶς δεισιμαγνηταῖς
ἐπὶ τῇ ἢ τελευτῇ ὡρα, ὡς ἐκείνῃ.

XXVIII. Mors finem imponit
sensuum impressioni, & affectuum
impulsui, & mentis discursui, &
obeundo circa carnem ministerio.

XXIX. Turpe est in vitæ tuæ in-
sticuto, prius animam tibi deficere,
quàm corpus deficiat.

XXX. Cave ne in mores Cæsa-
reos transeas, ne inficiaris. Solet
enim hoc fieri. itaque serva te sim-
plicem, bonum, integrum, gravem,
serium, iusti amantem, pium, pla-
cidum, affectu genuino præditum,
in officio præstando strenuum. con-
tende, talis ut persistas, qualem fa-
cere te philosophia volebat. Deos
verere, homines tuere. brevis est
vita. fructus unus hic terrestris vi-
tæ istius, dispositio pia, actiōque
benefica. Tanquam Antonini dis-
cipulus, fac quæcunque facis. imi-
tare constantem illius in rebus ritè
gestis tenorem, in cunctis æqua-
bilitatem, pietatem, vultus sereni-
tatem, comitatem, gloriæ inanis
contemptum, in rebus indagandis
studium; utque nihil omnino præ-
terierit, priusquam sedulò confide-
rasset & liquidò perspexisset: utq;
tulerit immeritò reprehendentes,
nec eos vicissim redarguerit. ut ni-
hil enixe aut festinè moliebatur:
ut delationes non admiserit. ut
morum actionumque accuratus ex-
plorator fuerit; non conviciator,
non mericulofus, non suspiciosus,
non sophista. ut paucis contentus,
tecto nempe, strato, veste, victu,
servitio: ut laborum amans, irasci-
tardus, eodem loci ad vesperam
usque, diætæ tenuis beneficio, ma-
nere potis; nec excernere, nisi
tempore consueto, necesse habens.
adhæc constantiam & æquabilita-
tem in amicitiiis colendis, utq;
sententiis ipsius liberè & opposcentes
sustinuerit; gavisus etiam, si quis
melius quicquam proferret. deniq;
ut citra superstitionem fuerit reli-
giosus. hæc, inquam, imitare, ut
probè conscio tibi, sicut illi olim
superveniat hora novissima.

XXXI. Exper-

XXXI. Expergiscere, tēque re-
voca. & somno excusso, ubi intel-
lexeris, somnia mera fuisse, quæ te
conturbabant, ista vigilans jam de-
nuo intueri, quo modo illa es in-
tuitus, quæ in somniis vidisti.

XXXII. Ex corpusculo atque a-
nima consto. corpusculo indiffe-
rentia sunt omnia. neque enim res
distinguere novit. menti verò in-
differentia sunt, quæcunque non
sunt peculiariora ejusdem opera. hæc
omnia in potestate sua sita habet:
& ex his etiam ea sola ad eam perti-
nent, quæ circa id quod in mani-
bus jam est, versantur. futura enim
& præterita illius opera, & ipsa ei-
dem jam sunt indifferentia.

XXXIII. Nullus est pedi aut
manui præter naturam labor. dum
pes quod pedis est, manus, id quod
manus est, faciat. pari modo nec
homini quæ homo est, labor ullus
est præter naturam, dum id quod
hominis est, faciat. si autem præ-
ter naturam illi non est, nec ma-
lum est ei.

XXXIV. Quantâ voluptate per-
funduntur etiam latrones, cinædi,
parricidæ, tyranni?

XXXV. Nonne vides, ut artifi-
ces mechanici, etiam si hominibus
imperitis quadantenus concedant,
artis tamen suæ rationem nihilomi-
nus enixè adversus illos tueantur,
nec ab ea quicquam abscedere su-
stineant? num ferendum ergo, ar-
chitectum medicumve artis suæ
rationem pluris facere quàm homi-
nem suæ, quæ est illi cum Diis ip-
sis communis?

XXXVI. Asia, Europa, orbis sunt
anguli. mare quodvis orbis guttu-
la; Athos mons, ejusdem glebu-
la; tempus instans omne, punctum
ævi. parva omnia, caduca, evanida.
proveniunt indidem universa, à
mente communi illa vel directè
profecta, vel per consequentiam
necessariam; etiam rictus leonis,
& venena, & noxium quidvis, si-
cut spina, & lutum, quæ rerum
illarum speciosarum ac pulcrarum
appendices sunt. noli ergo ista ab
eo quem colis aliena opinari: sed

²⁵ δπηγήματα ἢ σμυνῶν & χαλῶν. μὴ οὖν αὐτὰ δὴλότεια τέτυκται, ὥς σεβῆς.

XXXI. ¹ Ἀνάγηφε & δρῶν καλῶ σταν. ¹ L. 7. § 2.
τόν. & ² ἐξυπνιάσεις πάλιν & ἐννοήσας, ὅτι ² L. 4. § 46.
³ ὄνειροί σοι λυώχλην, πάλιν ἐξηγησῶς ³ L. 2. § 17.
βλέπω ταῦτα, ὡς ἐκείνα ἐβλεπες.

XXXII. ⁴ Ἐκ σωματίου εἰμι & ψυχῆς. ⁴ L. 2. § 2. l.
ὅ μ' οὖν σωματικῶς πόρτα ἀδ' ἄφορα. εἴθε γὰρ ⁵ L. 5. § 13.
διώταται διαφύρεται. ⁵ τῇ δ' ἀφροίᾳ ἀδ' ἄ- ⁵ L. 5. § 20. l.
φορα, ὅσα μὴ εἰσιν αὐτῆς ἐνεργήματα. ὅρα. ⁶ L. 7. § 58.
δὲ γὰρ αὐτῆς εἰσιν ἐνεργήματα, ⁶ ταῦτα ⁶ L. 5. § 14.
πόρτα ἐπ' αὐτῇ εἰσιν. & τέπων μὴ τοι,
⁷ ἀ πρὸς μόνον δ' παρὸν παραμυθούεταί. ⁷ L. 3. § 12. l.
⁸ τὰ γὰρ μέλλοντα καὶ παρὰ γρηγόρεως ἐνεργή- ⁸ L. 12. § 1.
ματα αὐτῆς, & αὐτὰ ἡδὴ ἀδ' ἄφορα.

XXXIII. Οὐκ εἰσιν ὁ πόνος τῇ χειρὶ, εἴθε
ὅ πρὸς πρὸς φύσιν, μέλεις ἀν' ποιῇ ὁ πῦρ ⁹ τὰ Lug.
δ' ποδοῦ, & ἡ χεὶρ τὰ τ' χεῖρας. ὅπως ἐν ¹⁰ εἴθε ¹⁰ L. 5. § 1.
αὐθιγῶν ὡς αὐθιγῶν πρὸς φύσιν εἰσιν ὁ πόνος.
μέλεις δ' ποιῇ τὰ δ' ἀνθιγῶν. ¹¹ εἰ δ' πρὸς ¹¹ L. 2. § 17.
φύσιν αὐτῶν ἐκ εἰσιν, εἴθε κακὸν ἐκ εἰσιν αὐτῶν. ¹² Sup. § 1.

XXXIV. ¹² Ἡλίκαί, ἡδοναὶς ἡδονῶν ¹² L. 2. § 11. l.
ληστῶν, κινῶν, πᾶσι λαλοῖται, τύραννοι; ¹³ L. 5. § 10. l. 9.

XXXV. ¹³ Οὐχ ὅρας πῶς οἱ βόρῶνται ¹³ L. 4. § 31.
περὶ ἀρμόζον ¹⁴ μ' ἀρε. τινὸς πρὸς τὰς ¹⁴ L. 5. § 1, 32.
διώται, εἴθε ἡδονῶν μὲν τοι ἀντίστοιχον ¹⁵ ἢ ἄλλοις
τ' τέχνης, & τέτυκται ἀπὸς αὐτῶν εἰς ἑαυτὸν
καὶ δεινόν, εἰ δ' ἀρχαῖα τέχνης, & δ' ἰατρὸς μᾶλλον
αἰδῶν ¹⁶ τ' τ' ἰατρὸς τέχνης λόγον, ἡ ¹⁷ δ' ἀνθιγῶν ¹⁷ L. 11. § 5.
πῶς τ' αὐτῶν, ὅς αὐτῶν κρινός ἐστι πρὸς τὰς δεινὰς;

XXXVI. Ἡ Ἀσία, ἡ Εὐρώπη, ¹⁸ γὰρ ¹⁸ L. 4. § 3. l.
νία ¹⁹ τ' ἡρόν. τὸν πέλαγος, σαγῶν ²⁰ τ' ἡρό- ²⁰ L. 8. § 21.
νία. ²¹ Ἀθως ²¹ βωλῶν τὸ ἡρόν. τὸν ²² L. 12. § 32.
τὸ ἐνεσῶς τὸ χεῖν, ²³ ἡ γὰρ τὸ αἰὼν ²³ L. 2. § 14.
²⁴ πόρτα μικρά, εὐτρεπία, ²⁵ ὄναφανίζο- ²⁵ L. 3. § 16.
μῦμα. ²⁶ πόρτα ἐκείνη ἐρχεται. ²⁷ ἀπὸ ²⁷ L. 4. § 48.
ἐκείνους τὰ κρινὸς ἡ γαμινικὸς ὀρμίσσεται, ²⁸ L. 2. § 3.
κατ' ἐπακοῦσθαι. & ²⁹ δ' χάσμα οὖν ²⁹ L. 7. § 75. l.
λάσθαι, & τὸ δηλητήριον, καὶ πᾶσι κακῶν ³⁰ L. 3. § 2.
γία, ὡς ³¹ αἰσιν, ὡς βόρβορος, ἐκείνων ³¹ L. 8. § 50.
³² δ' αἰσιν, ὡς βόρβορος, ἐκείνων ³² L. 3. § 2.

φδνταῖς.

¹ L. 3. § 11. l.
4. § 33. l. 8. §
23.

² L. 2. § 14. l.
11. § 1.

³ Inf. § 46. l. 9
§ 35.

⁴ L. 4. § 40.
45. l. 7. § 9.

⁵ κιν. Xyl. σύν-
νουν f. l. 4 §

⁶ L. 4. § 40.
⁷ L. 4. § 23.

²⁵ l. 5. § 8.
l. 8. § 23.

⁸ L. 3. § 16.
l. 4. § 34.

⁹ L. 10. § 36.
¹⁰ L. 7. § 22,

³¹ L. 9. § 42.
l. 10. § 38.

¹¹ Sup. § 16.
l. 5. § 16.

¹³ L. 3. § 3, 4,
5, 6, 16.

¹⁴ L. 2. § 6.
Sup. § 15.

¹⁵ L. 9. § 1, 26.
¹⁶ Sup. § 16.

¹⁷ L. 9. § 1. l. 12.
§ 31.

¹⁷ L. 4. § 37.

¹⁸ L. 3. § 6, 7.
¹⁹ κενώμεν

²⁰ L. 10. § 1.

²¹ L. 4. § 40.

²² σήτως f.

φαιλάξ. ἀλλὰ ¹ τὰ πρῶτων πηγὴν ἐπιλογίξ. ²

XXXVII. ² Ὁ τὰ νῦν ἰδὼν, πρῶτα ἐά-
ρακεν, ὅσα τε δὲ αἰδὺς ἐκρύβετο, & ὅσα εἰς δ

ἄπειρον ἔστα ³ πρῶτα γὰρ ὁμογενῆ, & ὁμοειδῆ.

XXXVIII. Πολλάκις ὁνομαζόμενα ⁴ τὰ ἐπι-
συνέουσιν πρῶτων τὰ ἐν τῷ κόσμῳ, & ἔπειτα

πρὸς ἀλλήλας. ἔστι γὰρ ἕνα πρῶτα ἀλ-
λήλοις ἐπιπεπλεκται, & πρῶτα καὶ τὸ το

φίλα ἀλλήλοις ἐστὶ. & γὰρ ἄλλω ἐξ ἧς ἐστὶ
τὸ το, ἄλλω τὸ πρῶτον ⁵ κρήνην & σύμφοροι-

σιν, & ⁶ τὰ ἐνωσιν τῆς ἐσίας.

XXXIX. ⁷ Οἷς συγκατηλέσθαι πρὸς γ-
μασι, ⁸ τέτοις συνάφουσιν σεαυτὸν. & ⁹ οἷς

συνεληφθῶσι ἀνθρώποις, ¹⁰ τέτρες φίλει,
ἀλλ' ἀληθινῶς.

XL. ¹¹ Ὁργήμον, ἐργαλίδον, Σκεῦος πρῶ-
τον ¹² πρὸς ὃ κατεσκεύασται πρῶτον, εὖ ἔχει. καὶ

τοὶ οὗτοι ὃ κατεσκεύασται ἐκποδῶν. ὅτι τὸ πρῶ-
τον φύσεως συνεχόμενον, ¹³ ἐνδὸν ἐστὶ, &

πρὸς ἑαυτὸν ἢ κατεσκεύασται διὰ μίαν κα-
τὰ & μέλλον ¹⁴ ἀδελφὸν αὐτῷ δὲ & νομί-

ζον, ¹⁵ εἰ καὶ καὶ βέλγηται ταύτης ἐκείνης &
διεξαγαγῆς, ἔχει σοι πάντα καὶ νῦν. ἔχει δὲ

ἐκείνης & τῷ πρῶτῳ καὶ νῦν τὰ ἐαυτοῦ.

XLI. ¹⁶ Ὁ, καὶ δὲ τὰ ἀποκαρτέων ὑπο-
στάσεις αὐτῷ ἀγαθόν, ἢ κακόν, ἀνάγκη καὶ τὸ

ἀποκτείνωσιν τὸ ποινὴν κακῶ, ἢ τὸν ἀπο-
τρίβωσιν. ¹⁷ ποιεῖτε ἀγαθὸν μέμψασθαι σε

θεοῖς, & ἀνθρώποις τὸ μισῆσαι τὰς αἰκίας
ὄντας, ἢ ¹⁸ ὑποπτόμενοις ἑστέας, τὸ ἀποδύ-

ξεως, ἢ τὸ ἀποκτείνωσιν καὶ ἀδικεῖν δὴ πολ-
λὰ, ἄλλω τὸ πρὸς ταῦτα ἀποφραίν. εἰ καὶ τὸ

¹⁹ μόνον τὰ ἐφ' ἡμῶν ἀγαθὰ & κακὰ ²⁰ κη-
νέμεται, ἐσθιμὶα ἐλέα καταλείπεται, ²¹ ὅτε

δεῶν ἐγκαλέσται, ὅτε πρὸς ἀνθρώπων σῆμα
εἰσὶν πολέμιοι.

XLII. ²² Πάντες εἰς ἐν ἀποτελεσμα συν-
εργήμεν. οἱ μὲν εἰδότες & ἀποκαλυφθέντες,

οἱ δὲ ἀνεπιστάτως ²³ ὡς περὶ & τὴν καθόδον ἔσται.

rerum universarum originem te-
cum perpende.

XXXVII. Qui praesentia vidit,
cuncta vidit, tum quæ ab æterno
fuere, tum quæ in æternum futura
sunt. cuncta enim & cognata sunt
& uniformia.

XXXVIII. Perpende tecum ju-
giter rerum omnium, quæ in mun-
do sunt, connexionem mutuam,
quamq; ad se invicem affectionem
habeant. sunt enim omnia quodam-
modo sibi invicem impleta, atq; eâ
ratione sibi invicem amica. alterum
enim alterius consequens est, & per
connexionem localem, & per con-
spirationem mutuam, & per mate-
riæ continuitatem.

XXXIX. Quibus destinatus es
rebus, eis te accommoda; &
quibuscum vivere sortitus es, ho-
mines eos, idque veraciter fac di-
ligas.

XL. Organum, instrumentum,
vas quodlibet, si id ad quod conditum
est facit, bene se habet. ibi ta-
men opifex, qui condiderat, jam
abiit. at in eis, quæ à natura conti-
nentur, intus est, ibiq; residet, quæ
ea condiderat, vis. proinde magis
illam vereri oportet; existiman-
dumque tibi, si secundum illius
voluntatem te habueris degerisque,
omnia tibi ex animi sententia se ha-
bere. sic autem & universo ex ani-
mi sententia sui habent de sua.

XLI. Siquid eorum, quæ extra
arbitrium tuum sunt, bonum ma-
lumve esse præsumperis, necesse
erit, ut ubi istiusmodi vel in malum
incideris, vel bono excideris, Deos
incuses, oderis homines, qui ho-
rum alterutrum tibi vel autores fu-
erint, vel etiam fore suspicaris. quin
& multa iniquè agimus, dum ad
ista contendimus. at si ea sola, quæ
arbitrii sunt nostri, bona malaque
censuerimus, nulla jam supererit
amplius causa, aut Deum incusan-
di, aut inimicitias adversus homi-
nem quenquam gerendi.

XLII. Ad unum eundemque
effectum operam conferunt uni-
versi suam, alii scientes ac intelli-
gentes, alii effectum inscii. quo-
modo dormientes quoque Heraclitus,

οἰμαί,

opinor, operarios esse dixit, & ad ea quæ in mundo aguntur, operas conferre. alius verò alio modo operam confert. ex abundantia verò & is qui quiritatur, & qui in adversum nititur, & qui ea quæ sunt, tollere conatur. nam & sic affectis mundus opus habebat. proinde cogita tandem, quorum in numerum te referas. siquidem rector ille universi omnino te probè utetur, tæque in operariorum operasque mutuas conferentium partem recipiet. tu verò cave pars ejusmodi sis, qualis in fabula vilis & ridiculus versus ille, cujus meminit Chrysippus.

- XLIII. Nunquid Sol pluviam
minus ambit, aut telluris Æscu-
lapius? quid sidera ipsa, nonne di-
versa quamvis sint, ad unum tamen
idémque efficiendum operas mutu-
as conferunt?

XLIV. Siquid de me eisque quæ mihi sunt obventura Dii consuluerint, omnino bene consuluerunt. etenim consilii expertem Deum nec cogitare facile fuerit: ut autem malè mihi facerent, ecquid eos impelleret? ecquid enim vel illis ipsis, vel universo, cuius præcipuè curam gerunt, inde accederet? quod si de me speciatim nihil consuluerint, at de rebus universi saltem omnino consuluerunt; quibus & mea cum consecutione necessaria cohæreant, amplecti hæc debeo eisque acquiescere. sin de nulla prorsus re consilia ineunt, quod camen impium est credere, quorsum tunc innolemus, supplicemus, iuremus, alia faciamus, quæ facimus singuli, tanquam si Deos præsentibus & conversantes nobiscum habeamus? at si de nulla re, inquam, nostra consilia ineunt; quidni eomet mihi consulam? mihi autem deliberatio competit, de eo quod conducat mihi. conducit verò unicuique, quod est constitutum & naturæ ipsius consentaneum. porro natura mea rationalis & civilis est: civitas & patria quæ Antoninus Roma; quæ homo, mundus. hisce civitatibus quæ utilia, & mihi sunt bona.

¹⁸ ὁ νόμος· τὰ ¹⁹ πύλεσιν ἐν ζυγαῖς ἀφ' ἑλίου, μήνα ἐστὶν ἅρπαξαι.²⁰

οἶμα, ὁ Ἡρακλεῖς ἔργαίς ἐστι λείψ, &
 συνερχές τῆς ἐν τῷ κόσμῳ γινομένης. ἀλ-
 λου, ὃ κατ' ἄλλο συνερχεῖ¹ ἐκ πλεί-
 στας ὃ² & ὁ μεμφομένης, & ὁ ἀνελθάνειν² L. 7. § 56.
 περὶ μένου, & ἀναιρεῖν τὰς γινομένας. & ὃ¹⁰ § 28.
³ τὸ τοιοῦτε ἔκζησεν ὁ κόσμος. λοιπὸν οὖν³ L. 9. § 42.

σώεις εἰς λίαν· ἑαυτὸν ἡγαυιάσας· ἐκείνος
 μὲν γὰρ πρῶτως σοὶ ἡγαλῶς χηρείται· ὁ παῖς ὅλα ⁴ Sup. § 1, 5.
 διοικῆσθαι, ἔπειτα δὲ ξενεῖται σε εἰς μέρος ⁵ καὶ τῆς ⁵ Sup. § 14, 1.
 σωεργῶν, ἔπειτα συνεργηκῆσθαι. ἀλλὰ σὺ μὴ ποι-
 ᾷτο μέρος ἡγῆν, οἷον ὁ ὑπελὺς ἐν γελοῦσι
 σῆρος ἐν τῷ δαμάκῃ, ἢ Χρύσιππος μέμνηται. ⁷ § 19.

XLIII. Ὁ Μῆτις ὁ ἡλιαυτὰς ἔνευθ' ἀλγῖ. L. 4. § 27.
οἱ ποινῆς; μήκ' ὁ Ἀσκληπιὸς τὰ τῆς καρ-
ποφόρου; κ' ἡ ἄλγῶν ἐκασον, ἐκ' ἄλγῖ. L. 9. § 9.
φορεῖ μὲν, Συμερῶν δ' ὡρὸς τ' αὐτὴν;

XLIV. ⁸ Εἰ μὲν ἐν ἐβελόσητον ⁸ ^{L. 3. § 4. 1.}
⁹ μὲν ⁹ ^{7. § 41. 1. 9. 28.} ἐμὲν συμβελόσητον οἱ θεοὶ
⁹ ^{L. 2. § 11.} ἡμεῖς ἐβελόσητον ⁹ ¹⁰ ἡμεῖς ¹⁰ ^{Sup. § 1.} ἡμεῖς
¹⁰ ¹¹ ἡμεῖς ἡμεῖς ἡμεῖς ¹¹ ^{L. 3. § 8.} ἡμεῖς
¹¹ ¹² ἡμεῖς ἡμεῖς ἡμεῖς ¹² ^{L. 3. § 16.} ἡμεῖς
¹² ¹³ ἡμεῖς ἡμεῖς ἡμεῖς ¹³ ^{L. 9. § 28.} ἡμεῖς
¹³ ¹⁴ ἡμεῖς ἡμεῖς ἡμεῖς ¹⁴ ^{Sup. § 16,} ἡμεῖς
¹⁴ ¹⁵ ἡμεῖς ἡμεῖς ἡμεῖς ¹⁵ ^{L. 2. § 16.} ἡμεῖς
¹⁵ ¹⁶ ἡμεῖς ἡμεῖς ἡμεῖς ¹⁶ ^{L. 3. § 11.} ἡμεῖς
¹⁶ ¹⁷ ἡμεῖς ἡμεῖς ἡμεῖς ¹⁷ ^{L. 12. § 1.} ἡμεῖς
¹⁷ ¹⁸ ἡμεῖς ἡμεῖς ἡμεῖς ¹⁸ ^{L. 2. § 5.} ἡμεῖς
¹⁸ ¹⁹ ἡμεῖς ἡμεῖς ἡμεῖς ¹⁹ ^{L. 4. § 23.} ἡμεῖς

XLV. l. 5. § 22.

XLV. ¹ Ὁ θεὸς ἐκείνος συμφέρει, ταῦ-
τα πρὸ ὅλων συμφέρει· ἡρκεῖ γὰρ τὸ ἀλλ' ἐπι-
θεῖναι, ὡς ἐπὶ τοῦ ὅτι ὁ θεὸς φουλάττει, ὅσα
ἀνθρώπων ² ἢ ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις. ³ ἡμεῖς γὰρ
ἐν τῷ νῦν τὸ συμφέρον ἐπὶ τῷ μέσῳ λα-
βάνεσθαι.

XLVI. ⁴ Ὅπως ἐρρώσεται· σοὶ τὰ ἀμ-
φι ᾧ θεάσῃ, & τοῖς τοῖς χερσίν, ὡς
⁵ αἰετὶς τὰ αὐτὰ ὀρέγμενα, & ὅ ὀργεῖς, ἐρ-
ωσῇ τὴν θεάν ποιᾶ. τῷ το καὶ ὅτι ὅλα τῷ
βίβι πάσῃ. ⁶ πάντα γὰρ ἄνω ἡγῶ τὰ αὐτὰ,
& ἐκ τῶν αὐτῶν. μέγα κίνησιν;

[illegible]

θενοὶ ῥήτορες, τοῦτοι ὃ σέμνοι φιλόσοφοι,
 Ἡράκλειτος, Πυθαγόρας, Σωκράτης· τοῦ-
 τοι ὃ ἥσους ὡρόπρον· τοῦτοι ὃ ὕπερον στα-
 πηροὶ, τύραννοι· ἐπὶ τέτοις ὃ εὐδοξος, Ἰπ-
 πύκτας, Ἀρχιμήδης, ἀλλὰ φύσας ὁξείας, με-
 γαλῶφρονες, φιλόπονοι, πανῆργοι, ἀνιδάφης·

αὐτοῖς τὸ ὅπκιον καὶ ἐφημέριον τὸ ἀνθρώπων
ζωῆς χαλῶσασθαι, οἷον Μένιπ-ω-θ. Ἐὖ ὅσοι τοί-
εῖτοι. ὦρε πάντων τέτων ἐννόει, ὅκ¹⁰ πά-
λαι κεν⁹ τὸ πῶν τῆτο¹¹ δὴν ὄν αὐτοῖς; τί
ἔ τοῖς¹² μηδὲ ὀνομαζομένοις ὅλως; ¹³ἐν
ᾧ πολλὰ ἄξιον, τὸ¹⁴ μετ' ἀληθείας ἔ δι-
¹⁵τις αὐτῶν τῶν πρὸς τὴν ἀλήθειαν

XLVIII. Ὁ πρῶτος σὺ φράσαι σεαυτὸν λέγων·
 16 Ἐνθυμῶ τὰ περὶ τὴν μετὰ τὴν Συμπύπνον.
 οἶον, τῷ μὲν, τὸ δευτέρου· τῷ δὲ 17 τὸ αὐτῆς.
 4 μὲν· τῷ δὲ τὸ 18 ἐμφανισθῆναι· ἄλλος δὲ ἄλλο.
 π. ὅτι· ὅτι ὡς ἐφραίνῃ, ὡς τὰ ὁμοειδήμα-
 τα τῶν ἀρετῶν ἐμφανισθῆναι τοῖς ἡθεσι τῶν
 Συζώντων, ὁ ἀθερά ὡς οἶον τε Συμπύπνον-
 τα. 19 ὁ δὲ 19 περὶ τῆς αὐτῆς ἐκείνου.

This image shows a blank, aged, cream-colored page, likely an endpaper or flyleaf of a book. The paper has a slightly textured appearance with some faint smudges and discoloration, characteristic of old paper. The left edge of the page is bound, showing the stitching and the inner cover material. The overall tone is a warm, off-white or light cream.

XLV. Quaecunq; unicuiq; contingunt, universo conducunt. hoc sufficere poterat. sed & illud adjiciatur, quod in universum observatione habita deprehendes, quicquid alicui conducit, etiam aliis conducere. conducibilis verò vocabulum in sensu communi nunc sumatur, cùm de rebus mediis adhibetur.

XLVI. Quemadmodum afficere
te solent ea quæ theatro locisque e-
jusmodi repræsentantur, ut eadem
semper uniformiter exhibita, spe-
ctandi satietatem pariant: eodem
modo & in vita tota sis affectus. u-
niversa enim sunt fursum deorsum
eadem, & ex eisdem quousq; igitur?

XLVII. Istud jugiter cogita, omnis generis, omniumque tam studiorum, quàm & nationum, homines, mortem obiiſſe. deſcende hoc modo uſque ad Philitionem, Phœbum, Origanionem. tum ad alias claſſes te transfer. eò nimirum nos concedere oportet, quò tot oratores diſerti. tot philoſophi verendi

Heraclitus, Pythagoras, Socrates;
tot heroës prisci; tot hos secuti im-
peratores, tyranni: Eudoxus insu-
per, Hipparchus, Archimedes; alia
acuta, sublimia, industria, versuta,
arrogantia ingenia: ipsi vitæ hu-
jusce caducæ & in dieculam duran-
tis subfannatores, qualis Menippus
illiusque similes, hos omnes iam o-

lim occubuisse meminere. at ec-
quid inde illis mali? ecquid & illis
quorum nè nomina quidem super-
sunt? unicum ergo istic est, quod
sit plurimi faciendum, ut veritatem
iusticiamque colens ipse, cum men-
dacibus iniustisque benevolè degas

XL. III. Oblectare te si quando
libuerit, virtutes eorum, qui tecum
vivunt, cogita; hujus industriam
illius modestiam, alterius liberalita-
tem, alterius aliam aliquam, nihil
enim animum oblectat magis, quam
virtutum imagines in moribus eo-
rum qui unâ degunt nobiscum ex-
erentes se, & quam fieri potest con-
fertissimè, mentis oculis se ingeren-
tes, in promptu itaque esto tibi isti
usmodi.

XLIX. Nur

XLIX. Nunquid quoddam tot pondus, non autem trecentorum sis, ægrè fers? nec itaque, quoddam tot annos, non autem plures, victurus sis, ægrè feras. Sicut enim statura, sic & temporis, quantum assignatum est tibi, tanto contentus sis oportet.

L. Aliis quæ iusta sunt, persuadere annitatur. Sed invitis etiam facito, quod iustitiæ ratio exegerit. quoddam si quis vi adhibita obstiterit tibi, tu ad æquanimitatem & tranquillitatem te transfer, eoque quod obstat ad virtutis alterius exercitium fac utare. memineris etiam, quoddam cum exceptione opus aggrediebare, nec id appetebas, quod fieri non potest. quid ergo? conatum istiusmodi. hunc autem assequeris, etiam si ea quæ conatus fueras, non fiant.

κν. ὁρμῆς. τότε ὅτι πλῆγαναι,

LI. In actione aliena ambitiosus bonum suum situm opinatur: in passione sua voluptuarius: in actione sua vir prudens.

LII. Licet de re hac vel illa nihil opinari, atque ita animi perturbationem omnem effugere. neque enim habent in se res ipsæ vim ullam iudicia nostra eliciendi.

λδ. τὰ πρῶτα ἐχέει φύσιν

LIII. Assuesce eis quæ ab alio dicuntur animum sedulo adhibere, & quantum poteris dicentis animo penitus interesse.

LIV. Quod examini non conducit, nec api conducit.

LV. Si gubernatori nautæ, medico ægroti maledicerent, ecquem alium auscultarent? aut quo modo exequerentur illi, quod navigantibus salutem pareret, ægrotantibus sanitatem?

LVI. Quam multi eorum, quibuscum in mundum intraveram, ex eodem jam excesserunt?

LVII. Aurigine affectis mel amarum videtur; à cane rabido morsus, aqua formidabilis: contra pueris pila pulcrum quid. quare igitur cuiquam succenses? an minus posse putas mentis errorem, quam apud argutum bilem, apud lymphaticum virus?

ζουα; ἢ δοκῇ τοῖς ἐλαστον ἰσχυρὸν τὸ διεφθαρμένον, ἢ τὸ χολίον τῷ ἰκ-
περιώκῃ, & ὁ ἰὸς τῷ λυασοδῆκῃ;

XLIX. Μήτις διαφραίνεις, ὅκ' ἵποτων ποσὶν δ' ἐπ' ἡν.
δὲ πινων λιπρῶν εἰς, & ἐπ' ἀποκαρσίων: ἔτι
δὴ & ὅκ' μέλει ποσὶν ὅτι τῷ βιωπέον ποσὶν δ' ἐπ.
σοι, & ἐπ' μέλει πλείονος. ὅσπερ γὰρ τῆς
ἐσῆαι, ὅσον ἀφωρεσάμην τοῖς ἐργαῖς, ἔτιως &
ὅτι τῷ χερσὶν.

L. Περὶ μὲν πείσθην αὐτοῖς. πρῶτον δ' ἵππων ποσὶν δ' ἐπ.
ὅτι & τῷ ἀκρότων. ὅτις τ' ἀποκαρσίων ο
λόγος ἔτιως ἀγῆ. εἰ μὲν τοῖς βίαις τις πορ-
ρῶν μὲν ἐνίσταται, μετὰ δ' ἀνέβη τὸ αὐ-
ἀρεσον καὶ ἀλυπον, & συλχεῖν εἰς ἀλλή-
ἀρετῇ τῇ καλῇ. & μέντοι ὅκ' μὲν ὅ
περὶ ἀρετῆς ὁρμῆς, ὅκ' & τῷ ἀδυνα-
των ὅτι ὁρμῆς. ἔτι δ' οὐκ ἔστι τῷ αὐτοῖς
ἐπ' αἰς πορρῶν μὲν, εἰ μὲν τῷ γίνε-
L. ὅ μὲν φιλόδοξος ἀποκαρσίων ἐν-
χέρων ἰδὸν ἀγαθὸν ἀποκαρσίων οὐδ' ὅτι φι-
λῆδον, ἰδὸν πείσθην, ὅτι ὅτι ἔχων,
ἰδὸν πορρῶν.

LII. ὅ μὲν φιλόδοξος ἀποκαρσίων ἐν-
χέρων ἰδὸν ἀγαθὸν ἀποκαρσίων οὐδ' ὅτι φι-
λῆδον, ἰδὸν πείσθην, ὅτι ὅτι ἔχων,
ἰδὸν πορρῶν.

LII. ὅ μὲν φιλόδοξος ἀποκαρσίων ἐν-
χέρων ἰδὸν ἀγαθὸν ἀποκαρσίων οὐδ' ὅτι φι-
λῆδον, ἰδὸν πείσθην, ὅτι ὅτι ἔχων,
ἰδὸν πορρῶν.

LIII. ὅ μὲν φιλόδοξος ἀποκαρσίων ἐν-
χέρων ἰδὸν ἀγαθὸν ἀποκαρσίων οὐδ' ὅτι φι-
λῆδον, ἰδὸν πείσθην, ὅτι ὅτι ἔχων,
ἰδὸν πορρῶν.

LIV. ὅ μὲν φιλόδοξος ἀποκαρσίων ἐν-
χέρων ἰδὸν ἀγαθὸν ἀποκαρσίων οὐδ' ὅτι φι-
λῆδον, ἰδὸν πείσθην, ὅτι ὅτι ἔχων,
ἰδὸν πορρῶν.

LV. Εἰς κωβερνάντων οἱ αὐτοῖς, ἢ ἰα-
πορρῶν οἱ κωβερνάντες κωβῶς ἐλεγον, ὅτι
ἀλλὰ τῇ δὴ πορρῶν; ἢ πῶς αὐτοῖς ἐν-
εργίῃ, τὸ τοῖς ἐμπλέκειν ὠπότερον, ἢ τὸ τοῖς
ἀποκαρσίων οὐκ ἐν-
LVI. Ποσοὶ μετ' ὧν ἐπὶ λῶν εἰς τὸν
κωβῶν, ἢ δὴ ἀπὸ λῶν δαίσι;

LVII. Ἰκπεριώσιν τὸ μέλι πικρὸν φαί-
νεται & λυασοδῆκῃ τὸ ὕδωρ φοβερόν καὶ
παρρῶν τὸ σφαιρίον καλόν, ἢ ὅτι ὅτι
L. ὅ μὲν φιλόδοξος ἀποκαρσίων ἐν-
χέρων ἰδὸν ἀγαθὸν ἀποκαρσίων οὐδ' ὅτι φι-
λῆδον, ἰδὸν πείσθην, ὅτι ὅτι ἔχων,
ἰδὸν πορρῶν.

LVI. Ποσοὶ μετ' ὧν ἐπὶ λῶν εἰς τὸν
κωβῶν, ἢ δὴ ἀπὸ λῶν δαίσι;

LVII. Ἰκπεριώσιν τὸ μέλι πικρὸν φαί-
νεται & λυασοδῆκῃ τὸ ὕδωρ φοβερόν καὶ
παρρῶν τὸ σφαιρίον καλόν, ἢ ὅτι ὅτι
L. ὅ μὲν φιλόδοξος ἀποκαρσίων ἐν-
χέρων ἰδὸν ἀγαθὸν ἀποκαρσίων οὐδ' ὅτι φι-
λῆδον, ἰδὸν πείσθην, ὅτι ὅτι ἔχων,
ἰδὸν πορρῶν.

LVIII. ὅ μὲν φιλόδοξος ἀποκαρσίων ἐν-
χέρων ἰδὸν ἀγαθὸν ἀποκαρσίων οὐδ' ὅτι φι-
λῆδον, ἰδὸν πείσθην, ὅτι ὅτι ἔχων,
ἰδὸν πορρῶν.

¹ L. 2. § 9.² L. 5. § 2.

LVIII. ¹ Κατὰ τὸν λόγον τῆς αἰ-
σεως, βίβν σε ἐδέει καλύψαι. ² ὡς δὲ τὸν
λόγον τῆς κινήσεως φύσεως, ἐδὲν σοι Συμβή-
σεται.

³ L. 4. § 3. l. 7.

§ 62. l. 9. § 27.

⁴ L. 10. § 19.⁵ L. 2. § 12. l.

3. § 10.

⁶ Sup. § 56.

LIX. ³ Οἱοί εἰσιν, οἷς δέλυσαν ἀρέσκειν,
ἐδὲ οἷα περὶ γινόμενα, ἐδὲ οἷα ἐνε-
ργειῶν ὡς ⁵ ταχέως ὁ αἰὼν πάντα καλύψαι,
ἐδὲ ὅσα ἐκάλυψεν ἥδη.

LVIII. Quo minus secundum naturam tuam rationem vivas, nemo te coegerit. præter rationem vero naturam communis nihil tibi contigerit.

LIX. Perpende tecum, quales sint quibus placere cupis, & quarum rerum potiundi causa id velis, quibusque officiis ista demerearis. item quam cito ævum omnia condet, quotq; etiam res jam condiderit.

ΒΙΒΛΙΟΝ Ζ'.

¹ Inf. § 58.

I. ἔστι καμία; τὰτ' ἐστίν, ὁ πολ-
λάκις εἶδες. ἐδὲ πάντως ὃ τὸ
Συμβαίνειν. ὡς δὲ ἔχεις, ὅτι
τὸ ἐπὶ ἔστιν ὁ πολλάκις εἶδες.

² L. 2. § 14. l.

6. § 17, 46.

³ L. 8. § 15. l.

12. § 26.

⁴ L. 8. § 6.⁵ L. 6. § 37.⁶ Συμβῆναι.⁷ L. 5. § 11.

Inf. § 23. l. 12.

§ 24.

⁸ L. 8. § 1.⁹ αἰ. f.¹⁰ L. 6. § 52.¹¹ L. 5. § 19.¹² L. 3. § 5.

Inf. § 12.

¹³ L. 4. § 3.¹⁴ L. 6. § 31.¹⁵ L. 12. § 29.¹⁶ Inf. § 48. l.

9. § 24.

¹⁷ L. 4. § 3.¹⁸ L. 5. § 33.¹⁹ ἡμῶν.²⁰ L. 11. § 22.²¹ L. 2. § 2.²² L. 4. § 25.

l. 8. § 5, 43.

²³ L. 5. § 16.

² ὅπως αἰὼν καί τω τῷ αὐτῷ εὐρήσῃς, ³ ὡν με-
ταί αἱ ἰσορῆαι αἱ παλαιαί, αἱ μέσαι, αἱ νεώ-
τεραι. ὡν νῦν μέσαι αἱ πόλεις, ἐδὲ οἰκίαι. ⁴ ἐ-
δὲν καμῶν. ⁵ πάντα. ⁶ ἐδὲ Συμβῆναι. ⁷ ὀλίγοι
χρόνια.

II. Τὰ δόγματα πῶς ἄλλως διώμα. νε-
κρωδῶναι, ἐδὲ μὴ αἱ κατὰ πολλὰ αὐτοῖς
⁸ φαντασίαι θεωρεῖσθαι; ⁹ ὡς διλυμένως ἀνα-
ζωπυρῆν ὅτι οἱ ἔστι. ¹⁰ διώμα, ὡς τὰ
τῷ ὁδῷ ἀπολαμβάνειν. εἰ διώμα, τί τα-
ρασκῶμα; ¹¹ τὰ ἐξ ὧν τ' ἐμῇς ἡλανοῖς ἐδὲν
ὅπως ὡς τ' ἐμῇς ἡλανοῖς. τὰ τὸ πάδε,
ἐδὲ ¹² ὁρῶς εἰ. ¹³ ἀναβιβῶναι σοι ἐξέστιν. ¹⁴ ἴδου
πάλιν τὰ πρῶτα, ὡς ἔωρας. ¹⁵ ἐν τῷ τῷ ἀναβιβῶναι.

III. ¹⁶ Πομπῆς μενοπαυδία, ὅτι οὐκ ἔστι
δράματα, ποιμνία, ἀγέλαι, ¹⁷ Ἀσδορεα-
πομοί, ¹⁸ κυνιδίοις ὁσάκις ἔστιν ἔστιν,
ἡμῶν εἰς τὰς τῷ ἡλάνων δεξιαῖς, ¹⁹ κυρ-
μῆκων ταλαιπωρία, ἐδὲ ἀσφοδία, ²⁰ μυ-
δίων ἐπὶ ἡμῶν Ἀσδορεα, ²¹ σιγμάκια
νυκτοπαυόμενα. ἡμῶν ἐν τῷ τῷ ²² ὡς με-
νός μ' ἐδὲ μὴ φρυατίζμενος ἐστίν. ὡς ἡμῶν
λεθῆν μὲν τοι, ἐδὲ ²³ τοσούτοις ἀξίους ἐχέσθαι
ἐστίν, ὅσοι ἀξία ἔστι τῷ τῷ περὶ αἱ ἐσθλὰ.

LIB. VII.

Uid est vitiositas? hoc, quod sæpe vidisti. in omni casu occurrat idem, hoc est quod sæpe vidi. omnino fursum, deorsum eadem deprehendes, quibus refertæ sunt historiae priscæ, mediæ, præsentis; quibus civitates atque familiae scatent. nihil est novi. consuetæ & caducæ sunt omnia.

II. Dogmata in te aboleri quo modo poterunt, nisi cogitationes bis congruæ extinguantur? quas resuscitare tibi, quoties libuerit, licet. possum de re ista. quod oportet, opinari. Si possum, quid perturbatur mihi animus? nihil quicquam ad mentem faciunt, quæ extra mentem sunt sita. hoc modo sis affectus, & rectus consistis. reviviscere tibi licet. res ipsas intueri prout prius vidisti: hoc est enim reviviscere.

III. Pompæ studium inane, fabulæ scenicæ, greges, armenta, velitationes, catulis projectum ossiculum, ossula in piscinam immissa, fornicarum ærumnæ & bajulationes, musculorum perterritorum discursus, sigillaria verticillis cita. hoc genus sunt externa cuncta. in his igitur benevolum placidumq; consistere par est, non autem insolefcere: intelligere nihilominus, tanti quemque esse, quanti illud est in quo studium posuerit.

IV. In

I 2

¹ L. 2. § 12.

Inf. § 19.

² L. 4. § 14.³ Sup. § 5.

X. ¹ Πάν ὃ ἐνυλον, ἐναφανίζεται πά-
χιστα τῇ τῆς ὀλων ὥσιν. Ἐπὶ πάντων αἰκόν, ² εἰς
τὴν ὀλων λόγον παχιστα ὁρατάμεναι.
³ καὶ πρὸς μνήμη παχιστα ἐκαστὸν χροῖνται
τῷ αἰῶνι.

XI. Τῷ λογικῷ ζῳῷ ἢ ἀντὶ πρᾶξις

⁴ L. 1. § 9. l.

9. § 9.

⁵ L. 3. § 5.

Sup. § 2.

⁶ L. 9. § 9.⁷ L. 2. § 1.

⁴ καὶ φύσιν ἔχει, Ἐπὶ τὸν λόγον.

XII. ⁵ Ὁρῶν, ἢ ὁρθῶν.

XIII. Οἷον ἔστιν ἐν ἡνωμένοις τὰ μέλη
τῷ σώματι, τῷ τὸν ἐκ τῶν λόγων ⁶ ἐν δι-
στάσι τὰ λογικά, ⁷ πρὸς μίαν πρὸς συμεργί-
αν κατεπεσασμένα. μᾶλλον δὲ οἱ ἢ τότε
νόησις περσασίται, εἰς πρὸς ἑαυτὸν πολ-
λὸς λέγει, ὅτι ⁸ μέλη. εἰμὶ ὅ ἐκ τῶν λο-
γικῶν συστήματος. εἰς ⁹ ἄλλο ὅ ῥα σοιχεί-
¹⁰ μέν. ¹¹ εἰς ἑαυτὸν λέγει, ἔγω ἀπὸ καρδ-
ας φιλεῖ τὸς ἀνθρώπους. ἔγω σε κατελη-
πτικῶς ¹² οὐφραίνω ὅ ἐργάζω. ¹³ εἰς ὡς
πρὸς πον ἀντὶ ψυχὸν ποιεῖ. ἔγω ὡς ¹⁴ αὐτὸν
εὖ ποιεῖ.

⁸ L. 8 § 7. l.

10. § 6.

⁹ L. 2. § 3, 4.¹⁰ -ληπτικῶς¹¹ L. 9. § 42.¹² L. 8. § 26.¹³ Inf. § 74. l.

11. § 4.

XIV. ¹⁵ Ὁ δέλει, ἔξωθεν ¹⁶ περσασίται

¹⁵ περσασίται.

Lug. An.

¹⁶ Inf. § 16, 33¹⁷ L. 8. § 28.¹⁸ L. 4. § 7.¹⁹ L. 6. § 8.²⁰ L. 6. § 52.²¹ L. 4. § 18,²² L. 6. § 2,²³ L. 12. § 1.²⁴ L. 8. § 5.²⁵ L. 4. § 20.²⁶ ὅ, πᾶν πρὸς π.²⁷ L. 5. § 19. l.

8. § 29, 40.

²⁸ χαλκῶς;²⁹ χαλκῶς;³⁰ [ἐκ λυπῆς];

eis ep. [ἐκ λυπῆς];

Boor. [ἐκ ἀγῆς]

[ἐκ ἀγῆς] Sal.

³¹ L. 5. § 26.³² Inf. § 33.³³ L. 5. § 28.

τοῖς παθῶν ἐκ τῶν περσασίταις ταύτης διω-
μένοις. ³⁴ ὅςτις ἂν ῥα, εἰς ἀνθρώπων, μέμψω
τὰ παθόντα. ³⁵ εἰς δὲ, εἰς μὴ ὑπολάβω
ὅτι καλὸν ὅ συμβεβηκός, ἔγω βέβηκα.
³⁶ εἰς δὲ ῥα μὴ ὑπολάβω.

XV. ³⁷ Ὁ, κἂν πρὸς ποιῇ ἢ λέγει, ³⁸ ἐμὲ
δὲ ἀγαθὸν εἶ. ὡς ἂν εἰ ὁ χρυσοῦς, ἢ ³⁹ ὁ
σμάραγδος, ἢ ἡ πορφύρα τῷ αἰεὶ ὀλεῖται,
⁴⁰ ὅ, κἂν ποιῇ, ἢ λέγει, ἐμὲ δὲ σμάραγ-
δον εἶ, Ἐπὶ ἐμῶν χροῖται ἐκ.

XVI. ⁴¹ Τοῦ ἡγεμονικόν, αὐτὸ εἰς αὐτὸν ἐκ
ἐνοχλῶν ⁴² οἷον, λέγω, ὅ φοβῶ ⁴³ εἰς αὐτὸ
⁴⁴ εἰς ὅτι πρὸς μίαν. εἰ δὲ κἂν ἀλλοῦ αὐτὸ φο-
βῶται ἢ λυπῶται διώται, ποιεῖται. αὐτὸ
ῥα εἰς αὐτὸ ὑποληπτικῶς ⁴⁵ ὅ ἡγεμονικόν εἰς τοῦ
ῥα ἡγεμονικόν ⁴⁶ ὅ σμάραγδον μὴ παθῇ. π,
αὐτὸ μεμνῶμαι, εἰ διώται, Ἐπὶ λέγω,
εἰ κἂν πρὸς ὅ ψυχῶν, ὅ φοβῶται, ⁴⁷
timet.

X. Materiale omne, in universi
substantiam quàm celerrimè eva-
nescit: causale omne, in universi
rationem non minùs citò reforbe-
tur; memoria denique rei cujusq;
pari celeritate in ævo quasi defossa
sepelitur.

XI. Animali ratione prædito ea-
dem actio est, & secundùm natu-
ram, & secundùm rationem.

XII. Aut rectus, aut erectus sis.

XIII. Quo modo se habent in
continuis corporis membra, eodem
se habent in diffitis quæ ratione
sunt prædita. ad mutuas enim rei
eidem conficiendæ operas confe-
rendas nata sunt utraque. conside-
ratio hæc animum tuum magis at-
tinget, si te frequenter sic allocu-
tus fueris, Membrum sum ego com-
pagis istius quæ ex ratione præditis
componitur. sin partem duntaxat
esse te dixeris, homines ex animo
nondum diligis, hoc ipsum bene-
facere per se nondum oblectat te:
adhuc tanquam quod fieri deceat
tantum facis, nondum perinde ac-
si tibi ipsi beneficias.

XIV. Quicquid voluerit, eis ex-
trinsècus accidat, quæ casibus isti-
usmodi affici possunt. ipsa enim,
quæ affecta sunt, conquerantur, si
velint. ipse nisi malum censuero id
quod contingit, nondum sum læ-
sus. in me autem situm est, nihil
tale opinari.

XV. Quicquid vel fecerit vel
dixerit quisquam, probum esse me
oportet. haud aliter, quàm si au-
rum aut smaragdus aut purpura ita
jugiter diceret, Quicquid fecerit
dixeritve quisquam, smaragdum ef-
se me oportet, nitoremque meum
retinere.

XVI. Mens an non ipsa pertur-
bat se? verbi gratià, an non ipsa
in formidinem, in mœstitiam im-
pellit se? alius quis si terrefacere
eam aut contristari possit, faciat.
in ipsius voluntate situm est, ut nè
ad motus istiusmodi opinando se
commoveat. corpusculum nè quid
patiat, sibi curæ habeat, si pos-
sit; & quando patitur quicquam,
conqueratur. animula verò, quæ
timet,

timet, quæ dolet, quæ super his omnino aliquid opinatur, nihil horum patietur, nisi si eam ipse in iudicium istiusmodi demiseris. nullius rei alterius per se indiga est mens, nisi ipsa sibi indigentiam creaverit. eademque ratione & perturbatione & impedimento omni immunis, nisi ipsa se perturbaverit aut impediverit.

XVII. Felicitas est bonus genius, five mens bona. quid igitur facis hic, ô phantasia? facesse hinc, per deos, uti accessisti: nihil enim opus te habeo. more antiquo accessisti. nec succenseo tibi tamen. facesse tantum.

XVIII. Cur mutationem quis metuat? ecquid enim fieri potest absque mutatione? ecquid autem aut gratius aut familiarius universi naturæ? ipse num balneo uti poteris, ni ligna mutationem subeant? num nutrirî, ni edulia itidem mutantur? nunquid aliud utile quicquam perfici, nisi interveniente mutatione? an non vides simile quiddam esse & mutationem tui, nec universi naturæ minùs necessarium?

XX. Hoc unum me felicitum habet, nequid ipse faciam, quod hominis conditio vel minùs velit, vel secus velit, vel nunc nolit.

XXI. Instat tempus, quo tu omnium oblitus eris; instat, & quo omnes tui.

XXII. Hominis est, etiam eos qui offendunt diligere. hoc fiet, si unâ succurrat tibi, tum esse tibi cognatos, tum inficis invitofque peccare: adhæc, paulò post utrofque vestrum morti concessuros:

ὁ λυπέμενον, ὁ πρὸς τέτων ὅλως ὑπο-
λαμβανόν, ὅθεν μὴ πάθῃ. ¹ ἔ γὰρ εἴξεις ² ἢ ἐκ αἴτης vel
³ αὐτὸ εἰς κρείσσιν ποιῶν. ⁴ ἀπορροδῆς παρ' ἐξέως αὐτὸ
ἔστιν ὅσον ἐφ' ἑαυτῆς, ὁ ἡγεμονικὸν, ἐδὴ μὴ ⁵ αὐτῷ Xyl.
ἑαυτῇ ἐνδύαν ποιῇ. ⁶ καὶ ταύτῃ δ' ἀπαρε- ⁷ L. 3. § 5. l.
χον, & ⁸ ἀεμπύδιον, ἐδὴ μὴ ἑαυτὸ τα- ⁹ 11. § 1.
ράσῃ δ' ἐμπυδίζῃ. ¹⁰ L. 5. § 20.

XVII. ¹ Εὐδαιμονία ἔστι, ² δαίμων ἀ- ³ L. 5. § 36.
γανδὺς, ἢ ἀγαθόν. ⁴ τί οὖν ὧδε ποιεῖς, ⁵ ὧ ⁶ L. 10. § 13.
φθαρτασία; ἀπέρχου, ⁷ τὲς δεῖς σοι, ὡς κόν.] ⁸ Inf. § 29.
ἥλθες; ⁹ ἔ γὰρ χρήζω C. ἐλπίδους ἢ χα- ¹⁰ [σεῖς] τ. §.
τὰ ὁ ἀρχαῖον ἐβίβ. ὅση ὀργίζομαι σοι ¹¹ Lug. An.
μόνον ἀπιδί. ¹² L. 4. § 34.0

XVIII. Φοβέσθαι τις μεταβολῇ; ¹ L. 4. § 34.0
ἢ διώσθαι χρεῖς μεταβολῆς ἡμέτερας; ² Inf. § 25. l. 8.
δαί φιλπερον ἢ οἰκειότερον τῇ τῆς ὅλων ³ § 6. l. 9. § 19.
φύσιν; ⁴ οὐ ἢ αὐτὸς λέσασθαι διώσασθαι, ἐδὴ ⁵ L. 8. § 35.
μὴ τὰ ξύλα μεταβάλλῃ; τραφέντῃ διώσ- ⁶ l. 9. § 21.
ασθαι, ἐδὴ μὴ τὰ ἐδώδιμα μεταβάλλῃ; ἀλ-
λο ἢ ἡ τῆς χρησίμων διώσασθαι αὐτοπελεδι-
ναι χρεῖς μεταβολῆς; ⁷ ἐχ' ὅρας οὖν,
ὅτι & αὐτὸ ὁ μεταβαλεῖν ὁμοῖον ἔστι, & ὁμοίως ⁸ L. 2. § 3.
ἀναχέσθαι τῇ τῆς ⁹ Sup. § 10. l.

XIX. ¹ Διὰ τὴν ὅλων ἐσθας, ὡς δὲ καὶ χη- ² 4. § 43. l. 5. §
μάρτυς διεκπορεύῃ πόρτου τὰ σώματα, ³ 23. l. 9. § 29.
ὅλα συμφυῖα & συνεργα, ὡς ⁴ L. 6. § 41.
τὰ ἡμέτερα ⁵ L. 2. § 1.
μέρη ἀλλήλοις. ⁶ πύσας ἢ δὴ ὁ αἰὼν Χρυσίπ- ⁷ Sup. § 13.
πυς, πύσας Σωκράτους, πύσας Βικηλῆτους χα- ⁸ L. 4. § 48.
ραπτεπωκιν; ⁹ ὁ δ' αὐτὸ καὶ ¹⁰ Sup. § 50.
πόρτου ἐπνοσῶν ¹¹ L. 2. § 7. l. 6.
τοὶ ἀνθρώποις τε & πρᾶγματος περὶ πᾶσι ¹² § 22. l. 8. § 1.
πᾶσι. ¹³ Sup. § 2. l. 4.
XX. ¹ Εἰ μὲν ἐν μόνον πεισασθαι, μήτε αὐ- ² § 23. l. 5. § 25.
τὸς ποιῶν, ὁ ἡ κατασκόδῃ ὁ ἀνθρώπου ἐπὶ ³ L. 4. § 19.
λαί, ἢ ὡς ἐ δέλει, ἢ ⁴ Inf. § 34. l. 8.
οἰῶν δέλει. ⁵ L. 2. § 11.
XXI. ¹ Εἰ γὰρ μὴ ἡ σὴ πρὸς πόρτων λή- ² Inf. § 26. l.
θη, εἰ γὰρ ἡ πόρτων πρὸς σὺ λήθη. ³ 8. § 8, 26. l. 9.
XXII. ¹ Ἰδιον ἀνθρώπου φιλεῖν & τὲς πᾶσι ² § 27.
ὄντας. ³ τὸτο ἢ γίνεσθαι, εἰὰ συμπεροσώπῃ ⁴ L. 2. § 1. l.
οἰ, ⁵ ὅτι & ⁶ 3. § 4. 11.
συλγῆς, & ⁷ 23. l. 2. § 1. l.
δι' ἀγνοίαν, & ⁸ 3. § 11.
ἀ- ⁹ Inf. § 63. l.
μετ' ὀλίγον ἀμ- ¹⁰ 4. § 3.
εῖς. ¹¹ L. 4. § 3.

XXVIII. In temet convolutus
est. mens etenim rationalis ita est
naturâ comparata, ut sibi sufficiat
ipsa justè agens, & hoc ipso facta
sibi tranquillitatem.

XXIX. Imaginationes absterge: affectuum motus compesce: tempus præsens circumscribe: dignosce, quicquid vel tibi, vel alii cuiquam contingit. rem subiectam quàmque divide & partire in formam & materiam, horam novissimam cogita. quod alteri peccatum est, ibi ubi exitit, relinque.

XXX. Eis quæ dicuntur, animum simul intende: in ea quæ fiunt faciuntve, mente altius descende.

XXXI. Exorna te simplicitate, modestiâ, affectu adversus res medias indifferenti. genus humanum dilige. Deo obsequere.

--Certa, inquit ille, decurrunt omnia
lege.

quid verò si elementa sola? meminisse suffecerit, lege certâ ple-
raque ferri, aut paucis saltem dun-
taxat exceptis.

μεμνησθαι, ὅτι τὰ πρῶτα κομισι' ἔχθ, ἢ ¹⁹ δηλίδι ολίγα.

XXXII. Mortem quod attinet, siue fuerit dissipatio, siue in atomos redactio, siue exinatio; vel est extinctio vel translatio.

XXXIII. De dolore sic habeas. si ferri non potest, interimit : si diutius duraverit, ferri potest. mens interim opinionis ope tranquillitatem servat suam ; nec deterior quicquam inde fit pars animi princeps. corporis verò membra, quæ dolore sunt afflicta, ipsa si quid possunt, de eo statuant.

XXXIV. Quod ad gloriam, animos eorum, à quibus ea expetitur, considera, quales existant, & qualia tum fugiant, tum & festentur. illud item dispice, sicut arenas cumuli alii aliis superingessi priora abscondunt; perinde in vita contingere, ut antegressa à succedentibus quàm celerimè abscondantur.

XXXV. Platonis dictum. Cui igitur animus sublimis fuerit, quique & tempus omne, & substantiam omnem contempletur; nunquid

³³ L. 4. § 48, 50. l. 6. § 36, 37. l. 9. § 30. l. 10. § 17. ³⁴ *οἱ δὲ πρὸς οἱ ἐν.*

XXVIII. ¹ Εἰς αὐτὸν ὤκειλθον. ² φύπον ¹ L. 4. § 3. 16.
³ καὶ τὸ λογικὸν ἡγεμονικόν, εἰς αὐτὸ ἀρκεῖται. ² § 11. 18. § 48.
 διακοσμεσθῆναι, ὅτι αὐτὸ πᾶσι ³ γὰρ ² L. 5. § 14. 1.
 λείπει εἶσθαι. ³ 6. § 51.
⁴ L. 2. § 4. 18.

[illegible]

¹ L. 6. § 47.

² Arrian. l. 4.

c. 6.

³ εὖ μ' ὦρ. vel
ὦρ. μ. εὖ.

⁴ Eurip. Belle-
roph. l. 11. § 6.

⁵ L. 6. § 20, 22.

⁶ Euripid. Hypsi-
pyl.

⁷ L. 11. § 34.

⁸ τὸν Lug.

⁹ L. 11. § 6.

¹⁰ εὖ Plut.

¹¹ L. 6. § 4. l.

12. § 5.

¹³ Aristoph. A-
charn.

¹⁴ L. 5. § 36.

¹⁵ Inf. § 69.

¹⁶ Plato Apolog.

¹⁷ L. 3. § 6, 7.

16. § 2.

¹⁸ Plato ibid.

¹⁹ Plato Gorg.

²⁰ ἡ τῷ.

²¹ ἐκτίον.

οἷα τὸ τῶ μέγα τι δοκῶν εἶναι ἢ ἀνθρώπων
βίον; ἀδύνατον, ἢ δὲ ὅς. ἐκὼν δὲ θάνατον
ἐδιδόνον καὶ ἡγήσασθαι ὁ ποιῆτος; ἡκιστα γὰρ.

XXXVI. Ἀντικεινὸν. ² βασιλεὺς,

³ μὲν εὖ παρὰ τῶν, κακῶς δὲ ἀκούειν.

XXXVII. Αἰσθρόν ἐστι, τὸ μὲν παρὰ τῶν

ὑποκρίνων εἶναι, δὲ πραγματικῶς, δὲ καταπο-
σμεῖσθαι ὡς κελεύει ἡ ἀφαιρέσις, ἀντὶς δὲ ὑφ'
ἐαυτοῦ μὴ πραγματικῶς, δὲ καταποσμεῖσθαι.

XXXVIII. ⁴ Τοῖς παρὰ τῶν γὰρ ἡ

θυμῶνται ἀκούειν.

Μέλει γὰρ αὐτοῖς ὁ πόθος.

XXXIX. Ἀθανάτοις περὶ τοῖς καὶ ἡμῶν

χάρματα δοῖν. (ταῖς).

XL. ⁶ Βίον ⁷ διεκρίνειν, ὥστε κέρτιμον

καὶ ⁸ τὸ μὲν εἶναι, ⁹ τὸ δὲ μή.

XLI. ¹⁰ Εἰ δὲ ἡμετέριον ἐκ θεῶν δὲ

παῖδ' ¹¹ ἐμῶν,

¹² Εἴς τινος δὲ τέτο.

XLII. ¹³ Τὸ γὰρ εὖ μετ' ἐμῶν δὲ τὸ δύσκολον.

XLIII. ¹⁴ Μὴ συνεπιθρῆναι, ¹⁵ μὴ σφύζειν.

XLIV. Παταγωικῶς. ¹⁶ Εἴς τινος

δὲ δύσκολον λόγον ἀντίποιμι. ὅς ἐκ καλῶς

λέγει, ὃ δὲ ἀνθρώποις, εἰ οἷα δὲ ἡνδύων ὑπο-

λαμβάνειν εἰς τὴν, ἢ περὶ αὐτῶν ἀνδρῶν, ὅτι τῶν

δὲ σπουδῶν ὁφείλεις. ἀλλ' ἐπὶ ¹⁷ ἐκείνῳ μόνον

σπουδῶν ὁφείλεις παρὰ τῶν πότερον δύσκολον ἢ ἀδύνατον

παρὰ τῶν, δὲ ἀνδρῶν ἀγαθῶν ἔργα ἢ κακῶν.

XLV. ¹⁸ Οὐ πῶ γὰρ εἴς τινος, ὃ δὲ ἀνδρες Ἀ-

θηναῖοι, τῇ ἀληθείᾳ, εἰ ἀντὶς αὐτῶν τάξῃ

ἡγεμονίᾳ βέλτερον εἶναι, ἢ ὑποῖ ἀρχῇ

παρὰ τῶν, ἐν τῷ αὐτῷ, ὡς ἐμῶν δοκῶν. μὴ μόνον

καταδύειν, μηδὲν ὑπολαμβάνειν, μὴ περὶ

θάνατον, μὴ περὶ ἄλλο μηδὲν παρὰ τῶν αἰσθρόν.

XLVI. ¹⁹ Ἀλλ', ὃ κακῶς, ὅρα μὴ

ἀλλ' ὅς τὸ ἡγεμονίᾳ, δὲ τὸ ἀγαθόν, ²⁰ ἢ τὸ ὑ-

κρίνειν περὶ σφύζειν. μὴ γὰρ τέτο μὲν, τὸ δὲ

ἐποτρυνῶν χερσὶν, τὸν γὰρ ὡς ἀληθῶς ἀν-

δρῶν, ²¹ ἐατῶν ἐστὶ, δὲ ἐκ φιλοψυχίας, ἀλλ'

huic magnum quiddam putas pos-
se videri hominis vitam? Fieri, in-
quit, non potest. Neque mortem
igitur grave quid reputabit. Mini-
mè verò.

XXXVI. Antisthenis illud. Ma-
lè audire, cùm benefacias, regium
est.

XXXVII. Indignum est, vul-
tum animo obsequentem, pro ejus
imperio conformare & componere
semet; ipsum autem animum ad
sui ipsius arbitrium non conforma-
ri & componi.

XXXVIII. Nam ne utiquam homi-
nem rebus irasci decet!

Nil quippe curant ipsæ.

XXXIX. Diis leto exemptis ac no-
bis gaudia dones.

XL. Spicas velut frugiferas, sic vi-
tam meti:

Ut hic sit, ille non sit.

XLI. Si me meosque liberos Dii ne-
gligant,

Hujus etiam constat ratio.

XLII. Equum bonumq; à me est.

XLIII. Lamentantibus nè collamen-
teris, nè ve commovearis.

XLIV. Platonis ista. Ego huic
responsum hoc, justumque illud,
referrem. Parum rectè censet, mi
homo, si hominem, qui vel ullius
sit usûs, existimas mortis vitæque
discrimen in numero aliquo habi-
tutum; nec hoc duntaxat consi-
deraturum, id quod agit, justum
an injustum, hominisque probi an
improbi sit.

XLV. Ejusdem. Sic enim se re-
vera habet, viri Athenienses; quo-
cunque loco semet collocaverit quis,
statum eum sibi optimum ducens,
aut à principe fuerit collocatus, e-
um hunc tueri (ut mihi videtur)
oportet, etiam si cum discrimine
conjunctum id sit, nec ullius rei
cujusquam, nè mortis quidem, præ
eo quod est turpe, rationem habere.

XLVI. Ejusdem. Verum, ὁ bo-
ne vir, illud videris, annon aliud
quid generosum esse bonumq; exi-
stat, quàm servare & servari. neq;
enim hoc est, quod, vir verè qui
sit, tantopere expetere debeat, ut
temporis tantundem vivat; neque

vita

vita oportet avidum esse; sed istis Deo dimissis, & mulierculis etiam fide adhibitâ, fieri non posse ut factum quisquam quoquo modo effugiat; hoc deinceps ei perpendendum, quomodo tempus hoc, quo victurus sit, quàm optimè exigat.

XLVII. Astrorum cursus contemplare, tanquam unâ n illis circumactus. elementorum etiam mutationes mutuas animo jugiter revolve. istiusmodi enim cogitationes vita hujus terrestris sordes expurgant.

XLVIII. Præclarum est & Platonis illud. Quin & de hominibus sermonem instituentem, contemplari oportet, quasi de specula quadam desuper, terrestria quoque ista, per cœtus, exercitus, agriculturas, nuptias, inducias, ortus, mortes, forum tumultus, loca deserta, barbarorum gentes varias, festa, funera, nundinas, miscelam omnigenam, mundumque ex rebus contrariis conflatum & instructum.

XLIX. Præterita recole, tórque imperiorum mutationes. indè licet & futura prospicere. ejusdem enim generis omnino futura sunt; nec possunt eorum quæ nunc sunt modulum transgredi. proinde par est, per annos quadraginta vitam perillustrare humanam, atque per annorum decem millia. quid enim amplius sis visurus?

L. Retròq; meant, quæ terra dedit
Iterum ad terram: ac quod ab ætherio

Venerat ortu, caeleste poli

Repetit templum. —

aut hoc est atomorum invicem implexorum dissolutio, aut elementorum sensus expertium dispersio.

LI. Potu, cibòq; atq; id genus cupiditiis

Cursum moramur, cito mors nè nos obruat.

Divinitus at spirantem auram

Pati necesse est cum labore & lacrymis.

LII. Est quisquam te luctæ peritior, at vide nè liberalior, nè modestior, nè ad casus quosvis obsequentior, nè adversus aliorum errata placidior.

¹ ὁπότερ' ἴσμεν ταῦτ' ἐν τούτων τῶν δεινῶν, ὅτι ² ἡ εἰμαρμένη ³ οὐδὲν ἂν ἐκφυγῇ, ὅτι ⁴ ἐν τούτῳ σκοπέον, ⁵ τίνα ἂν ἔσθον, ⁶ τίς τόν, ὃν μέλλει χεῖρον βιώναι, ὡς ἄρα βιώνη.

XLVII. ¹ Περισυσπὲν ² ἄστρον δρόμους, ³ ὡς περ συμπεριδιόντα. ⁴ ὅτι ⁵ ταῖς τῶν στοιχείων εἰς ἀλλήλας μεταβολαῖς συνεχῶς ἐννοεῖν. ἀποκαθαίρουσι γὰρ αἱ τούτων φαντασίαι τὸ ῥύπον τῆς ψυχῆς βίου.

XLVIII. Καλὸν δὲ τὸ Πλάτωνος. ὅτι ¹ ἀνθρώπων τὰς λόγους ποιήματα, ² ὅτι ³ οὐσπερ δὲ τὸ ὁπότερ', ὡς περ ποδὲν ἄνω- ⁴ δειν, ⁵ καὶ ἀγγέλων, ⁶ ἐρασίδημα, ⁷ γυναικῶν, ⁸ γάμων, ⁹ ἀγαθῶν, ¹⁰ γυμνασίων, ¹¹ θανάτων, ¹² δεινῶν, ¹³ ἐν τούτῳ σκοπέον, ¹⁴ τίνα ἂν ἔσθον, ¹⁵ τίς τόν, ὃν μέλλει χεῖρον βιώναι, ὡς ἄρα βιώνη.

XLIX. ¹ Τὰ περὶ γεγονότα ἀναδεωρῆν. ² ταῖς ποσὶν ³ τῶν ἡμετέρων μεταβολαῖς. ⁴ ἐξέσθον ⁵ ὅτι ⁶ ἐν τούτῳ σκοπέον. ⁷ οὐδὲν ἂν ἐκφυγῇ, ⁸ ὅτι ⁹ ἐν τούτῳ σκοπέον. ¹⁰ τίνα ἂν ἔσθον, ¹¹ τίς τόν, ὃν μέλλει χεῖρον βιώναι, ὡς ἄρα βιώνη.

L. Καὶ ¹ τὰ ² ὅτι ³ ὅτι ⁴ ὅτι ⁵ ὅτι ⁶ ὅτι ⁷ ὅτι ⁸ ὅτι ⁹ ὅτι ¹⁰ ὅτι ¹¹ ὅτι ¹² ὅτι ¹³ ὅτι ¹⁴ ὅτι ¹⁵ ὅτι ¹⁶ ὅτι ¹⁷ ὅτι ¹⁸ ὅτι ¹⁹ ὅτι ²⁰ ὅτι ²¹ ὅτι ²² ὅτι ²³ ὅτι ²⁴ ὅτι ²⁵ ὅτι ²⁶ ὅτι ²⁷ ὅτι ²⁸ ὅτι ²⁹ ὅτι ³⁰ ὅτι ³¹ ὅτι ³² ὅτι ³³ ὅτι ³⁴ ὅτι ³⁵ ὅτι ³⁶ ὅτι ³⁷ ὅτι ³⁸ ὅτι ³⁹ ὅτι ⁴⁰ ὅτι ⁴¹ ὅτι ⁴² ὅτι ⁴³ ὅτι ⁴⁴ ὅτι ⁴⁵ ὅτι ⁴⁶ ὅτι ⁴⁷ ὅτι ⁴⁸ ὅτι ⁴⁹ ὅτι ⁵⁰ ὅτι ⁵¹ ὅτι ⁵² ὅτι ⁵³ ὅτι ⁵⁴ ὅτι ⁵⁵ ὅτι ⁵⁶ ὅτι ⁵⁷ ὅτι ⁵⁸ ὅτι ⁵⁹ ὅτι ⁶⁰ ὅτι ⁶¹ ὅτι ⁶² ὅτι ⁶³ ὅτι ⁶⁴ ὅτι ⁶⁵ ὅτι ⁶⁶ ὅτι ⁶⁷ ὅτι ⁶⁸ ὅτι ⁶⁹ ὅτι ⁷⁰ ὅτι ⁷¹ ὅτι ⁷² ὅτι ⁷³ ὅτι ⁷⁴ ὅτι ⁷⁵ ὅτι ⁷⁶ ὅτι ⁷⁷ ὅτι ⁷⁸ ὅτι ⁷⁹ ὅτι ⁸⁰ ὅτι ⁸¹ ὅτι ⁸² ὅτι ⁸³ ὅτι ⁸⁴ ὅτι ⁸⁵ ὅτι ⁸⁶ ὅτι ⁸⁷ ὅτι ⁸⁸ ὅτι ⁸⁹ ὅτι ⁹⁰ ὅτι ⁹¹ ὅτι ⁹² ὅτι ⁹³ ὅτι ⁹⁴ ὅτι ⁹⁵ ὅτι ⁹⁶ ὅτι ⁹⁷ ὅτι ⁹⁸ ὅτι ⁹⁹ ὅτι ¹⁰⁰ ὅτι ¹⁰¹ ὅτι ¹⁰² ὅτι ¹⁰³ ὅτι ¹⁰⁴ ὅτι ¹⁰⁵ ὅτι ¹⁰⁶ ὅτι ¹⁰⁷ ὅτι ¹⁰⁸ ὅτι ¹⁰⁹ ὅτι ¹¹⁰ ὅτι ¹¹¹ ὅτι ¹¹² ὅτι ¹¹³ ὅτι ¹¹⁴ ὅτι ¹¹⁵ ὅτι ¹¹⁶ ὅτι ¹¹⁷ ὅτι ¹¹⁸ ὅτι ¹¹⁹ ὅτι ¹²⁰ ὅτι ¹²¹ ὅτι ¹²² ὅτι ¹²³ ὅτι ¹²⁴ ὅτι ¹²⁵ ὅτι ¹²⁶ ὅτι ¹²⁷ ὅτι ¹²⁸ ὅτι ¹²⁹ ὅτι ¹³⁰ ὅτι ¹³¹ ὅτι ¹³² ὅτι ¹³³ ὅτι ¹³⁴ ὅτι ¹³⁵ ὅτι ¹³⁶ ὅτι ¹³⁷ ὅτι ¹³⁸ ὅτι ¹³⁹ ὅτι ¹⁴⁰ ὅτι ¹⁴¹ ὅτι ¹⁴² ὅτι ¹⁴³ ὅτι ¹⁴⁴ ὅτι ¹⁴⁵ ὅτι ¹⁴⁶ ὅτι ¹⁴⁷ ὅτι ¹⁴⁸ ὅτι ¹⁴⁹ ὅτι ¹⁵⁰ ὅτι ¹⁵¹ ὅτι ¹⁵² ὅτι ¹⁵³ ὅτι ¹⁵⁴ ὅτι ¹⁵⁵ ὅτι ¹⁵⁶ ὅτι ¹⁵⁷ ὅτι ¹⁵⁸ ὅτι ¹⁵⁹ ὅτι ¹⁶⁰ ὅτι ¹⁶¹ ὅτι ¹⁶² ὅτι ¹⁶³ ὅτι ¹⁶⁴ ὅτι ¹⁶⁵ ὅτι ¹⁶⁶ ὅτι ¹⁶⁷ ὅτι ¹⁶⁸ ὅτι ¹⁶⁹ ὅτι ¹⁷⁰ ὅτι ¹⁷¹ ὅτι ¹⁷² ὅτι ¹⁷³ ὅτι ¹⁷⁴ ὅτι ¹⁷⁵ ὅτι ¹⁷⁶ ὅτι ¹⁷⁷ ὅτι ¹⁷⁸ ὅτι ¹⁷⁹ ὅτι ¹⁸⁰ ὅτι ¹⁸¹ ὅτι ¹⁸² ὅτι ¹⁸³ ὅτι ¹⁸⁴ ὅτι ¹⁸⁵ ὅτι ¹⁸⁶ ὅτι ¹⁸⁷ ὅτι ¹⁸⁸ ὅτι ¹⁸⁹ ὅτι ¹⁹⁰ ὅτι ¹⁹¹ ὅτι ¹⁹² ὅτι ¹⁹³ ὅτι ¹⁹⁴ ὅτι ¹⁹⁵ ὅτι ¹⁹⁶ ὅτι ¹⁹⁷ ὅτι ¹⁹⁸ ὅτι ¹⁹⁹ ὅτι ²⁰⁰ ὅτι ²⁰¹ ὅτι ²⁰² ὅτι ²⁰³ ὅτι ²⁰⁴ ὅτι ²⁰⁵ ὅτι ²⁰⁶ ὅτι ²⁰⁷ ὅτι ²⁰⁸ ὅτι ²⁰⁹ ὅτι ²¹⁰ ὅτι ²¹¹ ὅτι ²¹² ὅτι ²¹³ ὅτι ²¹⁴ ὅτι ²¹⁵ ὅτι ²¹⁶ ὅτι ²¹⁷ ὅτι ²¹⁸ ὅτι ²¹⁹ ὅτι ²²⁰ ὅτι ²²¹ ὅτι ²²² ὅτι ²²³ ὅτι ²²⁴ ὅτι ²²⁵ ὅτι ²²⁶ ὅτι ²²⁷ ὅτι ²²⁸ ὅτι ²²⁹ ὅτι ²³⁰ ὅτι ²³¹ ὅτι ²³² ὅτι ²³³ ὅτι ²³⁴ ὅτι ²³⁵ ὅτι ²³⁶ ὅτι ²³⁷ ὅτι ²³⁸ ὅτι ²³⁹ ὅτι ²⁴⁰ ὅτι ²⁴¹ ὅτι ²⁴² ὅτι ²⁴³ ὅτι ²⁴⁴ ὅτι ²⁴⁵ ὅτι ²⁴⁶ ὅτι ²⁴⁷ ὅτι ²⁴⁸ ὅτι ²⁴⁹ ὅτι ²⁵⁰ ὅτι ²⁵¹ ὅτι ²⁵² ὅτι ²⁵³ ὅτι ²⁵⁴ ὅτι ²⁵⁵ ὅτι ²⁵⁶ ὅτι ²⁵⁷ ὅτι ²⁵⁸ ὅτι ²⁵⁹ ὅτι ²⁶⁰ ὅτι ²⁶¹ ὅτι ²⁶² ὅτι ²⁶³ ὅτι ²⁶⁴ ὅτι ²⁶⁵ ὅτι ²⁶⁶ ὅτι ²⁶⁷ ὅτι ²⁶⁸ ὅτι ²⁶⁹ ὅτι ²⁷⁰ ὅτι ²⁷¹ ὅτι ²⁷² ὅτι ²⁷³ ὅτι ²⁷⁴ ὅτι ²⁷⁵ ὅτι ²⁷⁶ ὅτι ²⁷⁷ ὅτι ²⁷⁸ ὅτι ²⁷⁹ ὅτι ²⁸⁰ ὅτι ²⁸¹ ὅτι ²⁸² ὅτι ²⁸³ ὅτι ²⁸⁴ ὅτι ²⁸⁵ ὅτι ²⁸⁶ ὅτι ²⁸⁷ ὅτι ²⁸⁸ ὅτι ²⁸⁹ ὅτι ²⁹⁰ ὅτι ²⁹¹ ὅτι ²⁹² ὅτι ²⁹³ ὅτι ²⁹⁴ ὅτι ²⁹⁵ ὅτι ²⁹⁶ ὅτι ²⁹⁷ ὅτι ²⁹⁸ ὅτι ²⁹⁹ ὅτι ³⁰⁰ ὅτι ³⁰¹ ὅτι ³⁰² ὅτι ³⁰³ ὅτι ³⁰⁴ ὅτι ³⁰⁵ ὅτι ³⁰⁶ ὅτι ³⁰⁷ ὅτι ³⁰⁸ ὅτι ³⁰⁹ ὅτι ³¹⁰ ὅτι ³¹¹ ὅτι ³¹² ὅτι ³¹³ ὅτι ³¹⁴ ὅτι ³¹⁵ ὅτι ³¹⁶ ὅτι ³¹⁷ ὅτι ³¹⁸ ὅτι ³¹⁹ ὅτι ³²⁰ ὅτι ³²¹ ὅτι ³²² ὅτι ³²³ ὅτι ³²⁴ ὅτι ³²⁵ ὅτι ³²⁶ ὅτι ³²⁷ ὅτι ³²⁸ ὅτι ³²⁹ ὅτι ³³⁰ ὅτι ³³¹ ὅτι ³³² ὅτι ³³³ ὅτι ³³⁴ ὅτι ³³⁵ ὅτι ³³⁶ ὅτι ³³⁷ ὅτι ³³⁸ ὅτι ³³⁹ ὅτι ³⁴⁰ ὅτι ³⁴¹ ὅτι ³⁴² ὅτι ³⁴³ ὅτι ³⁴⁴ ὅτι ³⁴⁵ ὅτι ³⁴⁶ ὅτι ³⁴⁷ ὅτι ³⁴⁸ ὅτι ³⁴⁹ ὅτι ³⁵⁰ ὅτι ³⁵¹ ὅτι ³⁵² ὅτι ³⁵³ ὅτι ³⁵⁴ ὅτι ³⁵⁵ ὅτι ³⁵⁶ ὅτι ³⁵⁷ ὅτι ³⁵⁸ ὅτι ³⁵⁹ ὅτι ³⁶⁰ ὅτι ³⁶¹ ὅτι ³⁶² ὅτι ³⁶³ ὅτι ³⁶⁴ ὅτι ³⁶⁵ ὅτι ³⁶⁶ ὅτι ³⁶⁷ ὅτι ³⁶⁸ ὅτι ³⁶⁹ ὅτι ³⁷⁰ ὅτι ³⁷¹ ὅτι ³⁷² ὅτι ³⁷³ ὅτι ³⁷⁴ ὅτι ³⁷⁵ ὅτι ³⁷⁶ ὅτι ³⁷⁷ ὅτι ³⁷⁸ ὅτι ³⁷⁹ ὅτι ³⁸⁰ ὅτι ³⁸¹ ὅτι ³⁸² ὅτι ³⁸³ ὅτι ³⁸⁴ ὅτι ³⁸⁵ ὅτι ³⁸⁶ ὅτι ³⁸⁷ ὅτι ³⁸⁸ ὅτι ³⁸⁹ ὅτι ³⁹⁰ ὅτι ³⁹¹ ὅτι ³⁹² ὅτι ³⁹³ ὅτι ³⁹⁴ ὅτι ³⁹⁵ ὅτι ³⁹⁶ ὅτι ³⁹⁷ ὅτι ³⁹⁸ ὅτι ³⁹⁹ ὅτι ⁴⁰⁰ ὅτι ⁴⁰¹ ὅτι ⁴⁰² ὅτι ⁴⁰³ ὅτι ⁴⁰⁴ ὅτι ⁴⁰⁵ ὅτι ⁴⁰⁶ ὅτι ⁴⁰⁷ ὅτι ⁴⁰⁸ ὅτι ⁴⁰⁹ ὅτι ⁴¹⁰ ὅτι ⁴¹¹ ὅτι ⁴¹² ὅτι ⁴¹³ ὅτι ⁴¹⁴ ὅτι ⁴¹⁵ ὅτι ⁴¹⁶ ὅτι ⁴¹⁷ ὅτι ⁴¹⁸ ὅτι ⁴¹⁹ ὅτι ⁴²⁰ ὅτι ⁴²¹ ὅτι ⁴²² ὅτι ⁴²³ ὅτι ⁴²⁴ ὅτι ⁴²⁵ ὅτι ⁴²⁶ ὅτι ⁴²⁷ ὅτι ⁴²⁸ ὅτι ⁴²⁹ ὅτι ⁴³⁰ ὅτι ⁴³¹ ὅτι ⁴³² ὅτι ⁴³³ ὅτι ⁴³⁴ ὅτι ⁴³⁵ ὅτι ⁴³⁶ ὅτι ⁴³⁷ ὅτι ⁴³⁸ ὅτι ⁴³⁹ ὅτι ⁴⁴⁰ ὅτι ⁴⁴¹ ὅτι ⁴⁴² ὅτι ⁴⁴³ ὅτι ⁴⁴⁴ ὅτι ⁴⁴⁵ ὅτι ⁴⁴⁶ ὅτι ⁴⁴⁷ ὅτι ⁴⁴⁸ ὅτι ⁴⁴⁹ ὅτι ⁴⁵⁰ ὅτι ⁴⁵¹ ὅτι ⁴⁵² ὅτι ⁴⁵³ ὅτι ⁴⁵⁴ ὅτι ⁴⁵⁵ ὅτι ⁴⁵⁶ ὅτι ⁴⁵⁷ ὅτι ⁴⁵⁸ ὅτι ⁴⁵⁹ ὅτι ⁴⁶⁰ ὅτι ⁴⁶¹ ὅτι ⁴⁶² ὅτι ⁴⁶³ ὅτι ⁴⁶⁴ ὅτι ⁴⁶⁵ ὅτι ⁴⁶⁶ ὅτι ⁴⁶⁷ ὅτι ⁴⁶⁸ ὅτι ⁴⁶⁹ ὅτι ⁴⁷⁰ ὅτι ⁴⁷¹ ὅτι ⁴⁷² ὅτι ⁴⁷³ ὅτι ⁴⁷⁴ ὅτι ⁴⁷⁵ ὅτι ⁴⁷⁶ ὅτι ⁴⁷⁷ ὅτι ⁴⁷⁸ ὅτι ⁴⁷⁹ ὅτι ⁴⁸⁰ ὅτι ⁴⁸¹ ὅτι ⁴⁸² ὅτι ⁴⁸³ ὅτι ⁴⁸⁴ ὅτι ⁴⁸⁵ ὅτι ⁴⁸⁶ ὅτι ⁴⁸⁷ ὅτι ⁴⁸⁸ ὅτι ⁴⁸⁹ ὅτι ⁴⁹⁰ ὅτι ⁴⁹¹ ὅτι ⁴⁹² ὅτι ⁴⁹³ ὅτι ⁴⁹⁴ ὅτι ⁴⁹⁵ ὅτι ⁴⁹⁶ ὅτι ⁴⁹⁷ ὅτι ⁴⁹⁸ ὅτι ⁴⁹⁹ ὅτι ⁵⁰⁰ ὅτι ⁵⁰¹ ὅτι ⁵⁰² ὅτι ⁵⁰³ ὅτι ⁵⁰⁴ ὅτι ⁵⁰⁵ ὅτι ⁵⁰⁶ ὅτι ⁵⁰⁷ ὅτι ⁵⁰⁸ ὅτι ⁵⁰⁹ ὅτι ⁵¹⁰ ὅτι ⁵¹¹ ὅτι ⁵¹² ὅτι ⁵¹³ ὅτι ⁵¹⁴ ὅτι ⁵¹⁵ ὅτι ⁵¹⁶ ὅτι ⁵¹⁷ ὅτι ⁵¹⁸ ὅτι ⁵¹⁹ ὅτι ⁵²⁰ ὅτι ⁵²¹ ὅτι ⁵²² ὅτι ⁵²³ ὅτι ⁵²⁴ ὅτι ⁵²⁵ ὅτι ⁵²⁶ ὅτι ⁵²⁷ ὅτι ⁵²⁸ ὅτι ⁵²⁹ ὅτι ⁵³⁰ ὅτι ⁵³¹ ὅτι ⁵³² ὅτι ⁵³³ ὅτι ⁵³⁴ ὅτι ⁵³⁵ ὅτι ⁵³⁶ ὅτι ⁵³⁷ ὅτι ⁵³⁸ ὅτι ⁵³⁹ ὅτι ⁵⁴⁰ ὅτι ⁵⁴¹ ὅτι ⁵⁴² ὅτι ⁵⁴³ ὅτι ⁵⁴⁴ ὅτι ⁵⁴⁵ ὅτι ⁵⁴⁶ ὅτι ⁵⁴⁷ ὅτι ⁵⁴⁸ ὅτι ⁵⁴⁹ ὅτι ⁵⁵⁰ ὅτι ⁵⁵¹ ὅτι ⁵⁵² ὅτι ⁵⁵³ ὅτι ⁵⁵⁴ ὅτι ⁵⁵⁵ ὅτι ⁵⁵⁶ ὅτι ⁵⁵⁷ ὅτι ⁵⁵⁸ ὅτι ⁵⁵⁹ ὅτι ⁵⁶⁰ ὅτι ⁵⁶¹ ὅτι ⁵⁶² ὅτι ⁵⁶³ ὅτι ⁵⁶⁴ ὅτι ⁵⁶⁵ ὅτι ⁵⁶⁶ ὅτι ⁵⁶⁷ ὅτι ⁵⁶⁸ ὅτι ⁵⁶⁹ ὅτι ⁵⁷⁰ ὅτι ⁵⁷¹ ὅτι ⁵⁷² ὅτι ⁵⁷³ ὅτι ⁵⁷⁴ ὅτι ⁵⁷⁵ ὅτι ⁵⁷⁶ ὅτι ⁵⁷⁷ ὅτι ⁵⁷⁸ ὅτι ⁵⁷⁹ ὅτι ⁵⁸⁰ ὅτι ⁵⁸¹ ὅτι ⁵⁸² ὅτι ⁵⁸³ ὅτι ⁵⁸⁴ ὅτι ⁵⁸⁵ ὅτι ⁵⁸⁶ ὅτι ⁵⁸⁷ ὅτι ⁵⁸⁸ ὅτι ⁵⁸⁹ ὅτι ⁵⁹⁰ ὅτι ⁵⁹¹ ὅτι ⁵⁹² ὅτι ⁵⁹³ ὅτι ⁵⁹⁴ ὅτι ⁵⁹⁵ ὅτι ⁵⁹⁶ ὅτι ⁵⁹⁷ ὅτι ⁵⁹⁸ ὅτι ⁵⁹⁹ ὅτι ⁶⁰⁰ ὅτι ⁶⁰¹ ὅτι ⁶⁰² ὅτι ⁶⁰³ ὅτι ⁶⁰⁴ ὅτι ⁶⁰⁵ ὅτι ⁶⁰⁶ ὅτι ⁶⁰⁷ ὅτι ⁶⁰⁸ ὅτι ⁶⁰⁹ ὅτι ⁶¹⁰ ὅτι ⁶¹¹ ὅτι ⁶¹² ὅτι ⁶¹³ ὅτι ⁶¹⁴ ὅτι ⁶¹⁵ ὅτι ⁶¹⁶ ὅτι ⁶¹⁷ ὅτι ⁶¹⁸ ὅτι ⁶¹⁹ ὅτι ⁶²⁰ ὅτι ⁶²¹ ὅτι ⁶²² ὅτι ⁶²³ ὅτι ⁶²⁴ ὅτι ⁶²⁵ ὅτι ⁶²⁶ ὅτι ⁶²⁷ ὅτι ⁶²⁸ ὅτι ⁶²⁹ ὅτι ⁶³⁰ ὅτι ⁶³¹ ὅτι ⁶³² ὅτι ⁶³³ ὅτι ⁶³⁴ ὅτι ⁶³⁵ ὅτι ⁶³⁶ ὅτι ⁶³⁷ ὅτι ⁶³⁸ ὅτι ⁶³⁹ ὅτι ⁶⁴⁰ ὅτι ⁶⁴¹ ὅτι ⁶⁴² ὅτι ⁶⁴³ ὅτι ⁶⁴⁴ ὅτι ⁶⁴⁵ ὅτι ⁶⁴⁶ ὅτι ⁶⁴⁷ ὅτι ⁶⁴⁸ ὅτι ⁶⁴⁹ ὅτι ⁶⁵⁰ ὅτι ⁶⁵¹ ὅτι ⁶⁵² ὅτι ⁶⁵³ ὅτι ⁶⁵⁴ ὅτι ⁶⁵⁵ ὅτι ⁶⁵⁶ ὅτι ⁶⁵⁷ ὅτι ⁶⁵⁸ ὅτι ⁶⁵⁹ ὅτι ⁶⁶⁰ ὅτι ⁶⁶¹ ὅτι ⁶⁶² ὅτι ⁶⁶³ ὅτι ⁶⁶⁴ ὅτι ⁶⁶⁵ ὅτι ⁶⁶⁶ ὅτι ⁶⁶⁷ ὅτι ⁶⁶⁸ ὅτι ⁶⁶⁹ ὅτι ⁶⁷⁰ ὅτι ⁶⁷¹ ὅτι ⁶⁷² ὅτι ⁶⁷³ ὅτι ⁶⁷⁴ ὅτι ⁶⁷⁵ ὅτι ⁶⁷⁶ ὅτι ⁶⁷⁷ ὅτι ⁶⁷⁸ ὅτι ⁶⁷⁹ ὅτι ⁶⁸⁰ ὅτι ⁶⁸¹ ὅτι ⁶⁸² ὅτι ⁶⁸³ ὅτι ⁶⁸⁴ ὅτι ⁶⁸⁵ ὅτι ⁶⁸⁶ ὅτι ⁶⁸⁷ ὅτι ⁶⁸⁸ ὅτι ⁶⁸⁹ ὅτι ⁶⁹⁰ ὅτι ⁶⁹¹ ὅτι ⁶⁹² ὅτι ⁶⁹³ ὅτι ⁶⁹⁴ ὅτι ⁶⁹⁵ ὅτι ⁶⁹⁶ ὅτι ⁶⁹⁷ ὅτι ⁶⁹⁸ ὅτι ⁶⁹⁹ ὅτι ⁷⁰⁰ ὅτι ⁷⁰¹ ὅτι ⁷⁰² ὅτι ⁷⁰³ ὅτι ⁷⁰⁴ ὅτι ⁷⁰⁵ ὅτι ⁷⁰⁶ ὅτι ⁷⁰⁷ ὅτι ⁷⁰⁸ ὅτι ⁷⁰⁹ ὅτι ⁷¹⁰ ὅτι ⁷¹¹ ὅτι ⁷¹² ὅτι ⁷¹³ ὅτι ⁷¹⁴ ὅτι ⁷¹⁵ ὅτι ⁷¹⁶ ὅτι ⁷¹⁷ ὅτι ⁷¹⁸ ὅτι ⁷¹⁹ ὅτι ⁷²⁰ ὅτι ⁷²¹ ὅτι ⁷²² ὅτι ⁷²³ ὅτι ⁷²⁴ ὅτι ⁷²⁵ ὅτι ⁷²⁶ ὅτι ⁷²⁷ ὅτι ⁷²⁸ ὅτι ⁷²⁹ ὅτι ⁷³⁰ ὅτι ⁷³¹ ὅτι ⁷³² ὅτι ⁷³³ ὅτι ⁷³⁴ ὅτι ⁷³⁵ ὅτι ⁷³⁶ ὅτι ⁷³⁷ ὅτι ⁷³⁸ ὅτι ⁷³⁹ ὅτι ⁷⁴⁰ ὅτι ⁷⁴¹ ὅτι ⁷⁴² ὅτι ⁷⁴³ ὅτι ⁷⁴⁴ ὅτι ⁷⁴⁵ ὅτι ⁷⁴⁶ ὅτι ⁷⁴⁷ ὅτι ⁷⁴⁸ ὅτι ⁷⁴⁹ ὅτι ⁷⁵⁰ ὅτι ⁷⁵¹ ὅτι ⁷⁵² ὅτι ⁷⁵³ ὅτι ⁷⁵⁴ ὅτι ⁷⁵⁵ ὅτι ⁷⁵⁶ ὅτι ⁷⁵⁷ ὅτι ⁷⁵⁸ ὅτι ⁷⁵⁹ ὅτι ⁷⁶⁰ ὅτι ⁷⁶¹ ὅτι ⁷⁶² ὅτι ⁷⁶³ ὅτι ⁷⁶⁴ ὅτι ⁷⁶⁵ ὅτι ⁷⁶⁶ ὅτι ⁷⁶⁷ ὅτι ⁷⁶⁸ ὅτι ⁷⁶⁹ ὅτι ⁷⁷⁰ ὅτι ⁷⁷¹ ὅτι ⁷⁷² ὅτι ⁷⁷³ ὅτι ⁷⁷⁴ ὅτι ⁷⁷⁵ ὅτι ⁷⁷⁶ ὅτι ⁷⁷⁷ ὅτι ⁷⁷⁸ ὅτι ⁷⁷⁹ ὅτι ⁷⁸⁰ ὅτι ⁷⁸¹ ὅτι ⁷⁸² ὅτι ⁷⁸³ ὅτι ⁷⁸⁴ ὅτι ⁷⁸⁵ ὅτι ⁷⁸⁶ ὅτι ⁷⁸⁷ ὅτι ⁷⁸⁸ ὅτι ⁷⁸⁹ ὅτι ⁷⁹⁰ ὅτι ⁷⁹¹ ὅτι ⁷⁹² ὅτι ⁷⁹³ ὅτι ⁷⁹⁴ ὅτι ⁷⁹⁵ ὅτι ⁷⁹⁶ ὅτι ⁷⁹⁷ ὅτι ⁷⁹⁸ ὅτι ⁷⁹⁹ ὅτι

² L. 2 § 17. 1. LIII. ¹ Ὅπως ἔργον ὁππότελῆσθαι διότα-
⁵ § 3, 14. 1. 6. ται καὶ τὸν ² κρινόν θεοῖς & ἀνθρώποις λό-
³ § 2. γον, οὐκ ἔστι δεινόν· ὅπου γὰρ ³ ὠφελείας
⁴ L. 12. § 23. τυχεῖν ἔξεσι ⁴ ἀλλὰ τῆς οὐδείας, & καὶ ἡ
⁵ Inf. § 74. κατὰ σκόλῃ περὶ τῆς ἐνεργείας, οὐκ ἔστι
⁶ L. 6. § 17. δεινόν βλάβῃς ὑποραπτόν.
⁷ L. 10. § 12. LIV. ⁶ Πανταχῶς & διλυκῶς ⁷ ὅτι
⁸ L. 5. § 16. 1. τοῖς ἔστι, & ⁸ τῇ κινήσει ⁹ συμβαίνει θεοσε-
¹⁰ § 32. βῶς ὑπαρξάντων, & τοῖς κινήσιν ¹⁰ ἀνθρώ-
¹¹ L. 2. § 11. 1. ποῖς καὶ διακοσύνῃς περὶ τῆς ἐνεργείας, & τῇ ¹¹ ἀ-
¹² § 12. σῇ φάσματι ἐμφανισθῆναι, ἵνα ¹² μήκ
¹³ L. 6. § 2, 32. ἀκατάληπτον κινήσιν.

¹⁴ L. 5. § 16. 1. LV. ¹³ Μὴ περιβλέψῃς ἀλλότρια ἡγε-
¹⁵ § 32. μωνικά· ἀλλ' οὐκ ἐβλέπε ¹⁴ κατὰ εὐνὴν, ¹⁵ ὅτι
¹⁶ L. 6. § 2, 32. ἡ σε ἡ φύσις ὁδηγῇ. ἥτε τὸ ὅλον, ἀλλὰ τὸ
¹⁷ § 27. 1. συμβαλλόντων σοι, & ἡ σὴ, ἀλλὰ τὸ περικλείων
¹⁸ L. 10. § 11. ὑπὸ σε. ¹⁶ περικλείων ὃ ἐκείνη τὸ ἐξῆς τῇ
¹⁹ Sup. § 28. κατὰ σκόλῃ κατὰ σκόλῃς ὃ τὰ μὲν λοιπὰ
²⁰ L. 4. § 33. τῇ λογικῇ ἐνεκεν, ὥσπερ & ὅτι περικλείων
²¹ § 33. ἀλλὰ, ¹⁷ τὰ χεῖρα τῇ κινήσιν ἐνεκεν,
²² L. 4. § 22. τὰ ὃ λογικῇ ἀλλήλων ἐνεκεν. τὸ μὲν οὖν
²³ Inf. § 55. 1. 8. περικλείων ἐν τῇ τῇ ἀνθρώπων κατὰ
²⁴ § 7. σκόλῃ, ¹⁹ τὸ κρινόν ἐστι· ὁδύπερ ὃ,
²⁵ L. 2. § 8. 1. τὸ ἀνένδοτον πρὸς τὰς βραχυτάτας πείρας.
²⁶ § 3. λογικῇ γὰρ & νοεῖας κινήσεως ἴδιον ²² πε-
²⁷ L. 8. § 60. ριοῦσθαι εὐαγῶς, & μήποτε ἡ τῆς μὴτε
²⁸ Inf. § 56. 1. ἀσθενείας μὴτε ὁρμηκῆς κινήσεως ζώ-
²⁹ § 1. ὄντος γὰρ ἐκείνου. ²³ ἡ ὃ νοεῖα ἐντέλει
³⁰ L. 5. § 16. περικλείων, & μὴ κατὰ κινήσιν ὑπὸ
³¹ Sup. § 30. ὁκείνων· δικαίως γὰρ ²⁴ πέφυκε γὰρ χρηστικῇ
³² Sup. § 13. πᾶσιν ὁκείνοις. τρίτον ἐν τῇ λογικῇ κατὰ
³³ L. 3. § 4. σκόλῃ ²⁵ τὸ ἀπορρίπτων & ἀνεξαρτήτων.
³⁴ Inf. § 67. 1. 9. τέτων οὖν ἐκείνων τὸ ἡγεμονικόν ²⁶ οὐδέτα
³⁵ § 23. 1. 11. 37. περικλείων, & ²⁷ ἐκείνη τὰ εἰαυτῶν.

³⁶ L. 3. § 6. LVI. Ὡς ἀποτεθνήσκου δὲ καὶ μέλει
³⁷ Inf. § 64. τῷ βέλῳ καὶ τῷ, ²⁸ τὸ λοιπὸν ²⁹ ἐκ τῆς πα-
³⁸ L. 3. § 16. ραιότητος, ἥτοι καὶ τῇ φύσιν.
³⁹ L. 5. § 21. LVI. ³⁰ Μόνον φιλεῖν τὸ εἰαυτῶν συμβαί-
⁴⁰ Inf. § 68. 1. νον & συγκαταστήσειν. ³¹ ἡ γὰρ ἀρμυδιώτερον;

⁴¹ L. 10. § 38. LVI. ³⁰ Μόνον φιλεῖν τὸ εἰαυτῶν συμβαί-
⁴² L. 3. § 9. 1. νον & συγκαταστήσειν. ³¹ ἡ γὰρ ἀρμυδιώτερον;

⁴³ L. 4. § 49. Sup. § 54. LVI. ³⁰ Μόνον φιλεῖν τὸ εἰαυτῶν συμβαί-
⁴⁴ L. 5. § 14. νον & συγκαταστήσειν. ³¹ ἡ γὰρ ἀρμυδιώτερον;

⁴⁵ L. 6. § 26. LVI. ³⁰ Μόνον φιλεῖν τὸ εἰαυτῶν συμβαί-
⁴⁶ L. 10. § 11, 12. νον & συγκαταστήσειν. ³¹ ἡ γὰρ ἀρμυδιώτερον;

⁴⁷ L. 9. § 42. LVI. ³⁰ Μόνον φιλεῖν τὸ εἰαυτῶν συμβαί-
⁴⁸ L. 11. § 1. νον & συγκαταστήσειν. ³¹ ἡ γὰρ ἀρμυδιώτερον;

⁴⁹ L. 6. § 42. LVI. ³⁰ Μόνον φιλεῖν τὸ εἰαυτῶν συμβαί-
⁵⁰ L. 3. § 4. νον & συγκαταστήσειν. ³¹ ἡ γὰρ ἀρμυδιώτερον;

⁵¹ Sup. § 54. LVI. ³⁰ Μόνον φιλεῖν τὸ εἰαυτῶν συμβαί-
⁵² L. 4. § 23, 33, 34. νον & συγκαταστήσειν. ³¹ ἡ γὰρ ἀρμυδιώτερον;

LIII. Ubiunque effici poterit opus ullum secundum rationem eam, quæ mortalibus est cum Diis ipsis communis, nihil ibi potest esse grave. ubi enim fructum consequi licet actionis prosperè fluentis, & juxta conditionis propriæ naturam progredientis, nulla ibi superest damni suspicio.

LIV. Omni loco omnique tempore, in te situm est, & casu præfenti piè acquiescere, & cum hominibus præsentibus secundum jus fasque versari, & visâ præsentia peritè explorare, nequid incomperum clam subrepat.

LV. Nolito aliorum mentes circumspicere, sed eò rectâ intueri, quò natura te ducit; natura, inquam universi, in eisquæ tibi contingunt, & tua etiam, in eis quæ tibi sunt agenda. illud autem est unicuique agendum, quod est conditioni ipsius consentaneum. porro, condita sunt, reliqua quidem rationalium gratiâ, quemadmodum & in re omni alia, deteriora præstantiorum; rationalia verò sui invicem. itaque in hominis natura primum ac præcipuum est societatem colere; secundum, corporis affectionibus neutiquam succumbere. est enim hoc motus rationalis & intellectualis proprium, circumscribere semet, & nec sensus nec affectus motibus unquam superari: animalis enim uterque est. vis autem intellectualis principatum sibi vendicat, nec ab eis inordinem redigi patitur: jure quidem. etenim intellectus natus est eis omnibus uti. tertium in natura rationali est, lapsu & seductione immunem esse. hisigitur adhærens mens rectâ procedat, habetque quicquid suum est.

LVI. Tanquam vitâ jam functus, ejusdemque munere defunctus planè, quò reliquum est tanquam ex abundanti, naturæ convenienter fac vivas.

LVII. Id solum diligas, quò obvenit, & à fato destinatum est tibi. ecquid enim magis est congruum?

LVIII. In omni casu eos ob oculos habebas, quibus eadem cum contigissent, agrè tulerunt, pro infueto habuerunt, quiritati sunt. at ubi tandem jam illi? nusquam planè. cur tu igitur horum similis esse velis? aut cur non potius motus alienos eis relinquant, qui his alios afficiunt, & afficiuntur ipsi; ipse totus in hoc intentus, quo modo casibus istiusmodi utare? etenim rectè uti poteris; virtutisque materiam tibi suppeditabunt. tu tantum attende tibi, atque in omni actione tua bonum præstare te velis. denique in utroque horum memineras, medium quiddam esse illud, circa quod assio versatur.

LIX. Introspecte te. intus est boni fons, qui perenniter scatebit, si jugiter foderis.

LX. Corpus etiam fixum esse oportet, ut nec motu, nec gestu temerè jactetur. quale enim in vultu specimen sui exhibet mens, dum scitè eum atque decenter componit; tale quiddam & in toto corpore exigitur. cæterum ista citra affectionem sunt observanda.

πνέον. πνέοντα ὅτι ἔσονται

LXI. Ars vivendi est luctatoria, quàm saltatoria similior. cum in hoc sit posita, ut adversus contingentia improvisa in procinctu semper quis ac immotus consistat.

LXII. Crebrò tecum perpende, qualenam sint à quibus probari & prædicari velis, qualisq; sint mente præditi. ita neq; aut incusabis eos, ubi impingat inviti, nec approbationem eorum expetes, si opinionis affectuúmque fontes quos habeant, perspexeris.

LXIII. Omnis anima, inquit ille, veritate privatur in vita. quin & iustitià pariter, & temperantià, & æquanimitate, & huiusmodi quavis virtute. hoc jugiter meminisse cum primis necessarium est. eris enim erga omnes mitior.

τε μεμνηδὲς

LXIV. In dolore omni hoc præsto sit, nec turpem eum esse, nec mentem gubernatricem facere deteriorem. neque enim eam, aut

LVIII. Ἐφ' ἐκείνου συμβαλέμεθα ἐκεί-
τος πρὸ ὀμμάτων ἔχον, ¹ οἷς τὰ αὐτὰ συνέ- ¹ L. 4. § 3, 32.
βαινεύ, ἔπειτα ἡρῶντο, ἐξενίζοντο, ἐμέμ- ¹ II. § 6, 18.
φοντο· νῦν οὖν ἐκείνοι πῶ; ἔδαμῶ· τί οὖν
καὶ συθέλεις ὁμοίως; ἐχέῃ ² τὰς μὲν ἀλ- ² L. 6. § 27. I.
λυσίας ἔσπας καὶ παλιπρὶν τοῖς πρὶν παρὰ ³ 9. § 26, 27.
πρεπομύοις; ³ αὐτὸς δὲ πῶς ἡγήσεται ³ L. 6. § 50.
αὐτοῖς ὁλοῦ γίνεσθαι; ἡγήσεται γὰρ καλῶς; ⁴ Inf. § 68.
⁴ ὅλη ⁵ συῖται· μόνον ⁶ πρὸς σε, ⁷ δέ- ⁴ L. 4. § 1.
λε σενταῖ καλῶς ἔσται, ὅτι πᾶν τὸς ⁸ πρὸς- ⁵ σι f.
σας· ⁹ ἐμνήθη ⁸ ἀμφοτέρων, ὅτι ⁹ ἔχ- ⁶ πρ. σ. καὶ π. κ.
φορον ἐφ' ⁹ ἧς ἡ πρὸς ⁷ Sup. § 15.
ἐξεί- ⁸ Inf. § 67.
⁹ [ἐπ'] ἀμφ. f.

LIX. ¹⁰ Ἐνδον βλέπε, ἐνδον ¹¹ ἡ πηγή ¹⁰ ἀδιδό. I. 6.
τῆ ἀγαθῆς, ¹¹ αἱ δὲ ἀναβλύσαν διαμαρτυρία, ¹¹ § 32.
ἐν αἱ σκάπης. ¹² L. 8. § 28.
¹³ I. 10. § 38.

LX. Δὲ δὲ σῶμα πεπηγμένον, καὶ μὴ
διερρίφθαι, μήτε ἐν κινήσει, μήτε ἐν ἡ-
σεί. ¹² οἷον γὰρ πᾶσι τὸ πρὸς τὸν πᾶν ¹³ Sup. § 24. f.
ἡ ἀφάνεια, συνεπὶ αὐτὸ ἐν ἡσυχίᾳ συντη- ¹⁴ II. § 15.
ρεῖται, τοῖς δὲ ὅτι ὁλοῦ τῆ σῶμα ¹⁵ ἀπαγ-

πνέον. πνέοντα ὅτι ἔσονται ¹³ σὺ τῷ ἀνέπιπτόντων φυλακία. ¹³ L. 1. § 16.

LXI. ¹⁴ Ἡ βιωτικὴ τῇ παλαιστικῇ ὁμοι- ¹⁴ L. 11. § 1.
οτέρα ἢ τῇ ὀρχηστικῇ, καὶ ¹⁵ τὸ πρὸς τὰ ¹⁵ L. 12. § 9.
ἐμπιπτόντα ¹⁶ ἐν πρὸς τὸν ὁμοίως, ἐπὶ μὲν ¹⁶ Inf. § 63. I.
ἐν πᾶσι ¹⁷ ἐν πᾶσι ¹⁷ Inf. § 18. I. 12.
ἐν πᾶσι ¹⁸ ἐν πᾶσι ¹⁸ § 12.

LXII. Συνεχῶς ἐπιστάναι, ¹⁵ ἵνα εἰσὶν ¹⁵ L. 4. § 3, 38
ἐπὶ ὑφ' ὧν μὴ τυφλῶς θέλεις, ¹⁶ ἐκείνα ἡ- ¹⁶ L. 6. § 59.
γεμονικὰ ἔχουσιν. ἔτι γὰρ μέμνη ¹⁶ τοῖς α- ¹⁶ Inf. § 63. I.
κυσίως πᾶσι, ἔτι ¹⁷ ὅτι μαρτυρήσεως δὲ ¹⁷ II. § 18. I. 12.
ση, ¹⁸ εἰ βλέπων εἰς ¹⁹ τὰς πηγὰς τῆς ¹⁹ § 12.
ἀλήθειας ²⁰ ὁρμῆς αὐτῆς. ²⁰ L. 3. § 4, 5.
²¹ ἡς ἐλέπωνε.

LXIII. ²⁰ Πᾶσα ψυχὴ ἀκυσί, φησιν, ²¹ Sup. § 39.
ἐπὶ αἰληθείας. ²¹ ἔπος οὖν ²² διανοουμένη ²² Plato Sophist.
καὶ ὁφροσύνης, ²³ ἐν μνήμας, ²⁴ ἐν πᾶσι ²⁴ Sup. § 62.
τοῖς τε. ἀναγκαζόμενα τῇ ²⁵ δὲ διανοουμένης τε ²⁵ Sup. § 26.

LXIV. Ἐπὶ μὲν πάντες πόσι, πρὸς τὸν
ἔσω, ὅτι ²³ ὅτι αἰσθρόν, ²⁴ ὅτι τῆ ἀφάνειας ²⁵ L. 2. § 1, 11.
καθερνώσθαι χεῖρα ποιεῖ. ²⁶ ἔτι γὰρ καὶ διανοουμένη ²⁶ L. 11. § 18.
²⁷ L. 4. § 8. I.
²⁸ ὅτι, 9. § 42.

ἔστιν, ἔτε καὶ κρινωνικὴ, διαφθείρει ἀν-
τιώ. ἐπὶ μὲν τοι τῷ πλείων πόνων, & ὁ
τῷ Ἐπικέρει σοι βοηθείτω, ὅκ' ἔτε ἀφό-
ρητον, ἔτε αἰώνιον, ἐδὲ τῷ ὅσων μνημο-
νότης, & μὴ περσοδόξας· κακείνῃ ὅ
μνήνηται, ὅκ' πολλὰ πόνω τὰ αὐτὰ ὄνται,
λαγνδάει διγγραίνοντα, οἷον τὸ νυσάζειν,
& καυμάλλιστος, & τὸ δνῶρεκλίσ· ὅτλη
ὅνλην τέτων διγγραφῆς, λέγει αὐτῷ, ὅτι

³ Sup. § 55. l. ³ πόνω ἐνδίδως.

11. § 18.

⁴ L. 5. § 31. l.

6. § 6, 26.

Sup. § 15.

² ἀπὸ f.

LXV. Ὅρα ⁴ μὴ ποτε τοιούτων παύσης
πρὸς τὴν ἀπανδρώπην, οἷον οἱ ἀνδρω-
πυ πρὸς τὴν ἀνδρώπην.

LXVI. Πόθεν ἴσμεν, εἰ πλάττης
Σωκράτης, & ἀφάδεσιν κρείστων ὡς ἐν
ἀρκῇ, εἰ Σωκράτης ἐνδοξότερον ἀπέθανεν,
καὶ ὀντροχέστερον τοῖς σοφισταῖς διελέγετο,
& καρτερικώτερον ἐν τῷ πάγῳ διενυκτέ-
ρουν, & ἡ Σαλαμίνιον κελουδὲς ἀγν

⁵ Plato Apolog.

ἡνναγώτερον ἐδοξεν ἀντιβῶναι, & ἐν ταῖς
ὁδοῖς ἐβρεγχέτο· πρὸς ἃ & μόλις ἂν ἡς

⁷ ἀπὸ f.

⁸ L. 4. § 13,

25. l. 6. § 14.

Sup. § 28.

⁹ L. 11. § 20.

l. 12. § 1.

¹⁰ L. 4. § 31.

Sup. § 1.

¹¹ L. 4. § 29,

44. Inf. § 68.

¹² L. 8. § 46.

¹³ L. 5. § 26.

l. 10. § 24.

¹⁴ [σ] τ. σ. f.

¹⁵ σ. σ. f.

¹⁶ Sup. § 55.

l. 11. § 1.

¹⁷ L. 3. § 47.

l. 10. § 9.

¹⁸ L. 2. § 5.

¹⁹ L. 5. § 5. l.

8. § 8.

²⁰ L. 4. § 49. l.

8. § 1.

²¹ ἀπὸ f.

²² ἀπὸ f.

²³ ἀπὸ f.

²⁴ ἀπὸ f.

²⁵ ἀπὸ f.

²⁶ ἀπὸ f.

²⁷ ἀπὸ f.

²⁸ ἀπὸ f.

²⁹ ἀπὸ f.

³⁰ ἀπὸ f.

quatenus materiale quiddam, aut
quatenus societatis est studiosa, cor-
rumpit. in plerisque verò horum E-
picuri illud tibi adsit, nec intole-
randum nec æternum esse, si ter-
minorum memor fueris, nec opi-
nionem adjeceris. illud etiam me-
mineris, multa tadio nos afficere,
quæ non advertimus eandem cum
dolore rationem habere, verbi gra-
tiâ, dormire, quando vigilare lib-
et, æstu affici, fastidio laborare.
quoties ergo horum aliquid ægrè
fers, dic tibi, dolori succumbere
te.

LXV. Cave erga inhumanos
sic afficiaris, quomodo ipsi erga
homines solent.

LXVI. Unde constat nobis So-
cratem clarâ fuisse reliquisque præ-
stantiore indole? neque enim hoc
sufficit, quòd mortem gloriosissimè
oppetebat; aut quòd cum sophis-
tis acutissimè diserebat; aut quòd
in frigore summo patientissimè
sub dio pernoctabat; aut quòd Sa-
laminium illum sistere jussus, re-
sistere generosissimè malebat; aut
quòd per compita fastuosè incede-
bat; quòd tamen an verum fuerit,
merito dubitaveris. verum illud
considerare oportet, quo modo af-
fectam animam habuerit Socrates.
utrum hoc contentus agere pote-
rat, quòd in rebus humanis iustus,
in divinis pius existeret, nec mali-
tiæ cuiusquam frustra indignatus,
nec cuiusquam inscitæ assentatus,
nec ab universo assignatum quic-
quam, aut tanquam peregrinum
quid excipiens, aut tanquam intole-
randum sustinens, nec caruncula af-
fectionibus mentem passus coaffici.

LXVII. Non ita commisit na-
tura compagem tui, ut tibi ne-
queas terminos figere, & quæ
tui sunt muneris per te exequi.
omnino enim fieri potest, ut divi-
nus homo quis sit, & ignotus ta-
men cunctis degat. hoc semper
memineris; sed & illud, paucissi-
mis ad beatè vivendum opus esse.
quòdque etiam si desperes dialecti-
cæ aut naturalis scientiæ peritiam,
nihil esse tamen quòd animam de-
spondeas, quasi liber & modestus
fieri

fieri nequeas, & communitatis cultor, & obsequens Deo.

LXVIII. Vi omni immunem, in summa animi hilaritate, vitam transigere licet, etiam si quæ libuerit adversus te vociferentur homines universi, etiam si massæ istius corporeæ coalitæ & circumdatæ tibi membra feræ discerpant. quid enim obstat, quo minùs inter hæc omnia mens tranquillam se servet, de rebus circumstantibus verè judicet, objectisque commodè utatur? ut iudicium occurrenti ac irruenti rei cuivis dicat, Hoc es revera, etiam si opinione aliusmodi esse videaris. usus dicat eidem, Te quærebam. etenim semper mihi præsens res omnis materiam præbet virtutis rationalis & socialis, artisque prorsus vel humanæ vel divinæ exercendæ. siquidem quicquid contingit, vel ad hominem spectat vel ad Deum, nec aut novum est, aut tractatu difficile, sed familiare & facile.

LXIX. Hoc in se habet morum perfectio, quod diem omnem tanquam novissimum exigit, nec aut festinat, aut torpescit, aut simulatè quicquam agit.

διεξάγην, καὶ ¹⁴ μήτε σφύζην, μήτε νερκαῖν, ¹⁵ μήτε ὑποκρίνεσθαι.

LXX. Dii, immortales cum sint, non ægrè ferunt tamen, quod per ævum tam immensum ipsos oporteat omnino, tot talisque qui sint, improbos jugiter sustinere. imò quod amplius est, omnimodam horum curam gerunt. tu verò, qui mox es desiturus, malos tolerando defetisceris? idque cum ex eorum ipse sis numero.

LXXI. Ridiculum est malitiam cum tuam, quod potes, non effugias, fugere te velle, quod non potes, alienam.

LXXII. Quicquid intellectualis socialisque facultas, nec ad intellectum nec ad usum socialem facere deprehenderit, id ipsum inferius se meritò iudicat.

LXXIII. Ubi bene tu alicui fecisti, & beneficio ille affectus est, quid stultorum instar tertium quippiam ultra hæc quæras, puta, beneficii hominis existimationem, aut beneficii accepti remunerationem?

ἔ ἀδμήμων, ἔ ¹ κριτωνικὸς, ἔ ² ὑπερίδης ^{Sup. § 55.}
³ δεῦρ.

LXVIII. ³ Ἀβιάσας Ἀλαζίνῃ ἐν πλεί- ⁴ L. 4. § 39.
 στη θυμηδία, καὶ ἂν πρότερος καταβοῶσιν ἅ-
 να βέλων, καὶ ἂν τὰ θηρία ὄξωσιν τὰ με-
 λύδρια, ἔ ὡς περὶ θραμμένους τέτυ φυράμα-
 τας. ⁴ ἔ γὰρ καλὺν ἐν πᾶσι τέτοις ἔ Ἀλά- ⁵ Sup. § 33.
 νοιδῶν σάξαν ἐαυτὸν ἐν γαλήνῃ, ἔ ⁵ κρείσσιν ^{8. § 28.}
 ὡς ἔ τῷ ὡς ἐστὶν ὡς ἀληθὲς, ἔ ⁶ ἀγῶσι τῷ ^{7. L. 8. § 47.}
 ὑποβεβλημένων ἐτοίμη; ὡς ἔ μὲ κρείσσιν λέ-
 γην ὡς περὶ σφύζοντες, ⁷ τὸ τοῦ ὑποκρίνους κατ- ^{8. L. 3. § 11.}
 ἐσίδῶν, καὶ ἂν ἔ γὰρ δόξαν ἀλλοῖον φέρη. ἔ ἔ
 γῆσιν λέγην τῷ ὑποκρίνους, σὲ ἐξήτην.
 αἰεὶ γὰρ μοι τὸ πᾶν, ὅλην ἀρετὴς λογί- ^{9. L. 4. § 1.}
 κῆς ἔ πολιτικῆς, ἔ τὸ σῶμα τῆς πόλεως δὲ ^{10. Sup. § 58.}
 δρώμεν ἔ δεῦρ. πᾶν γὰρ τὸ Συμβῆλλον, ⁹ δεῦρ ^{10. L. 3. § 13.}
 ἔ ἀνθρώπων ὅσοι καὶ εἴται, ἔ ¹⁰ ἔπε καὶ ὅν, ἔπε ^{10. Sup. § 1, 66.}
 δυσμετρώχαις, ἀλλὰ ¹¹ γυνώμενον ^{11. L. 4. § 33.}
 ὡς ἐργῆς. ^{12. 44.}

LXIX. Τὸ τοῦ ¹² ἔ γὰρ ¹² ἢ πελεόπης τῷ ἔ ^{13. L. 3. § 7, 8.}
 θες, ¹³ τὸ πᾶν ἢ ἡμέραν ὡς περὶ τὰ ἄλλα ^{14. L. 2. § 11.}
 μήτε νερκαῖν, ¹⁵ μήτε ὑποκρίνεσθαι. ^{15. Sup. § 56.}
 LXX. Οἱ θεοὶ ἀθάνατοι ὄντες, ¹⁶ ἔ ^{16. L. 1. § 15.}
 δυσχεραίνουσιν, ὅτε ἐν τοσούτῳ ἀντι δεῖσθαι ^{17. L. 8. § 5.}
 τὸς πᾶσι αἰεὶ τοιούτων ὄντων ἔ τοσούτων ^{18. L. 9. § 11.}
 φαύλων ἀνέχεσθαι. ὡς ἔ γὰρ ¹⁷ ἔ γὰρ ^{17. Sup. § 27.}
 αὐτῷ πᾶσι τοιούτως. σὺ γὰρ ¹⁸ ὅσον ἐπὶ τῷ λήγῃ ^{19. L. 8. § 5.}
 μέλλων, ¹⁹ ἀπαυδαῖς; ἔ ἔ γὰρ, ²⁰ εἰς ὅν ^{20. L. 5. § 9.}
 τῷ φαύλων; ^{21. L. 11. § 18.}

LXXI. Γελῶν ἔ γὰρ ²¹ μὲ ἰδίαν κακίαν ^{22. L. 8. § 55.}
 μὴ φέρην, ²¹ ὅ ἔ δυνάτον ἔ γὰρ ²² ἔ γὰρ ^{22. Sup. § 4.}
 ἄλλων φέρην, ²² ὅ ἔ δυνάτον.

LXXII. ²³ ὁ δὲ ἢ λογικὴ ἔ πολιτικὴ δὲ ^{24. L. 3. § 8.}
 ναμὲς εὐρίσκει ²⁴ μήτε νοερόν, ²⁵ μήτε κριτω- ^{25. L. 4. § 2.}
 νικῶν, ὡς λόγῳ ²⁶ κατὰ δέξιμον ἐαυτῆς κρείσσιν. ^{26. L. 8. § 2.}
^{27. L. 11. § 37.}

LXXIII. Ὁ πόρῳ σὺ εὖ πεποιηκὼς ἔ γὰρ, ^{27. L. 5. § 6.}
 ἔ ἄλλῳ. εὖ πεποιηκὼς, ἔ ἔ γὰρ ζητεῖς τρίτον ^{28. L. 4. § 44.}
 ὡς γὰρ ἔ γὰρ, ὡς περὶ ²⁸ οἱ μὲν, τὸ ἔ ^{29. L. 8. § 1.}
 ὡς γὰρ εὖ πεποιηκὼς, ἢ τὸ ἀμειβῆς σὺ ²⁹ χεῖρ;

LXXIV.

LXXIV. Οὐδείς χάμνει ὠφελέμε-
ν. ὠφέλεια δὲ παρὰ φύσιν.
¹ L. 5. § 6. 1. ἢ μὴ οὖν χάμνε ² ὠφελέμεν, ὅν ὦ
³ 6. § 29. ὠφέλεις.

² Sup. § 13.

53.

³ L. 6. § 38. 1.

⁹ § 1, 28. 1.

¹⁰ § 5.

⁴ τὰ λογικά καὶ γινώσκοντα καὶ κινώμενα ὅτι, ἐφ’ ἃ ποι-

κ. vel ἃ λογισ-

κ. τὰ κ. Mer.

⁵ Sup. § 68.

LXXV. Ἡ δὲ ὅλη φύσις ἐπὶ τὴν χρῆσιν
ποιῶν ὥρμησεν· οὗ δὲ ἡτοιμασμένη δὲ γινώ-
σκοντα καὶ ἐπαχολέσθαι γίνεται, ἢ ἄλλο-
τὰ λογικά καὶ γινώσκοντα καὶ κινώμενα ὅτι, ἐφ’ ἃ ποι-
κ. vel ἃ λογισ-
κ. τὰ κ. Mer.
εἰς πολλά σε ⁵ χαλκωπύρον ποιήσῃ, τὰ το
μνημονόμοι.

LXXIV. Emolumentum capien-
do nemo defatigatur. atqui emo-
lumentum est actio omnis naturæ
consentanea. noli ergo defatigari
emolumentum in eo capiendo,
quod alteri præstas.

LXXV. Ad mundum conden-
dum universi natura olim se in-
tendit. nunc verò, aut quicquid sit,
consequentia necessaria lege certâ
producitur, aut principalia etiam
illa, ad quæ mundi mens peculia-
riter intenta est, ratione nullâ gu-
bernantur. in multis tranquillio-
rem fecerit te, hoc in memoria si
habueris.

ΒΙΒΛΙΟΝ Η΄.

LIB. VIII.

¹ L. 1. § 16.

Αἱ τὰ τοιαῦτα δὲ ἀκονόδοξον
φέρει, ὅτε ὅτι ἐπὶ διώσας τὴν
βίον ὅλον, ἢ τὸν γε ἀπὸ νεότη-
τος φιλοσοφῶν βεβαιώσεται.

Ἀλλὰ πολλοῖς περὶ ἄλλοις, καὶ αὐτοῖς σεαυτῷ
δὴλόν. γίνονται, πύρρον φιλοσοφίας ὡς πε-
φυρσας οὖν ὡς τὴν μὲν δόξαν τὴν δὲ φιλοσοφίαν
κλήσασθαι, ἐκείνῃ γὰρ ῥάδιον· ἀνταγωνίζονται
δὲ ἢ ὑποθέσεις· εἴτε οὖν ἀληθῶς ἴσως.

¹ L. 7. § 73. 1.

¹⁰ § 11.

³ L. 7. § 46,

56.

⁴ [ὡς] ἢ f.

⁵ -σιν. Boot.

⁶ L. 2. § 7. 1.

⁷ § 20.

⁷ L. 12. § 1.

⁸ L. 7. § 54,

55, 56.

⁹ -σιν [tis] f.

¹⁰ L. 3. § 13.

¹¹ 7. § 2.

¹² Inf. § 14.

¹³ L. 2. § 11.

καὶ περὶ καὶ τὰ παρὰ φύσιν, ὅτι μὲν, τί δόξεις,
ἀφες. ἀρκέσθαι δὲ, εἰ καὶ ³ δὲ λοιπὴν τὴν
βίον, ἵσον δὴ ποτε ⁴ ἢ σὴ φύσις δέλει βιώσῃ;
καὶ τὴν οὖν πὶ δέλει, ὅτι ἄλλο μὴδὲν
ὑπερσώσεται. πεπερασμένη δὲ τὴν πόσιν
πληροῦσθαι, ὑδάμιν εὐρεῖς δὲ εὐ ζῆν· ὅτι ὅν
συλλογισμοῖς, ὅτι ὅν πλάττω, ὅτι ὅν δόξῃ,
ὅτι ὅν ἀπαλάσῃ, ὑδάμιν· πᾶς οὖν ὅτι;
⁸ ὅν πρὸ ποιεῖν, ὅτι ὅτι ζῆν τὴν δὲ ἀνδρώπῃ
φύσις· πᾶς οὖν ταῦτα ποιήσῃ; ἐπὶ δὲ
καὶ ἡ, ἀφ’ ὧν αἱ ὁρμαὶ ὅτι ἀφ’ ὧν
κινᾶ δόξαι; ¹¹ τὰ καὶ ἀγαθῶν ὅτι καὶ
ὡς ¹² ὅτι δὲ μὲν ἀγαθὸν ὅτι ἀνδρώπῃ,
istiufmodi profluant. quænam, inquis, decreta? de bonis malisque, ut nihil nimirum ho-

OC etiam ad inanis
gloriæ studium mi-
nuendum conducit,
quod vitam totam,
eam saltem quæ à
juventute hactenus

transiit, non potes præstare philo-
sophicè ductam. siquidem cum aliis
haud paucis, tum & tibiipfi com-
pertum est, à philosophia longè te
abesse. conturbatæ sunt itaque ra-
tiones tuæ: neque adeò aut facile
est tibi philosophi existimationem
comparare; & vitæ etiam institu-
tum adversatur. proinde si verè
perspexisti. in quo res ipsa sita sit,
misâ existimatione, in hoc dunta-
xat incumbe, ut vitæ quod supè-
rest, quantulumcunque id fuerit,
pro naturæ tuæ ductu ac dictamine
transigas. tu itaque illa quid velit,
intuere, nec te aliud quicquam mo-
lestum habeat. etenim expertus
jam es, per quam multa divagatus
vitam bonam beatamque nusquam
invenieris; non in syllogismis, non
in divitiis, non in gloria, nec in
voluptate, nec ullibi. in quonam er-
go consistit? in eis faciendis quæ
exigit natura humana. at hæc quo-
modo quis faciat? si decreta nactus
sit, à quibus appetitiones actusque
mini

mini bonum censeat, quod non justum, temperantem, fortem, liberalem faciat; nihil malum, quod non istis contrarium.

II. In omni actione interroga te, quomodo ista mihi sese habet? num futurum est, ut ejus pœnitent at me? prope adest tempus, quo moriturus sum, omniâque mihi transitura, quid ergo expeto ulterius, quam ut illud quod impræsentiarum ago, opus sit animantis rationalis, socialis, eadêmque cum Deo ipso lege agentis.

III. Alexander, Caius, Pompeius, quid ad Diogenem, Heraclitum, Socratem? isti siquidem res ipsas perspectas habebant, formâsque earundem & materias. atq; hoc modo instructæ erant mentes horum. illis verò, cum ea neutiquam perspecta haberent, de quàm multis sollicitos esse necesse fuit? quàm multis rebus inservire?

IV. Eadem nihilominus facturos memineris, etiam si tu te ruperis.

V. In primis nè commovearis. obveniunt enim secundum rerum naturam universa; ipse autem paulò post, nullus, nusquam futurus es, quomodo & Hadrianus, & Augustus, tum rem ipsam penitiùs intuitus, eam in se considera. simul memineris, probum esse te oportere, quod autem hominis à te; natura exigit, hoc constanter facito, quodque justissimum videbitur, loquitor; placidè duntaxat, modestè, citràque dissimulationem.

VI. Universi natura hoc solenne habet; quæ istic existunt illò transferre, res mutare, hinc tollere, illic deponere, omnia vices has subeunt: usitata sunt omnia, ut metuentum non sit, nequid novi emergat. Siremps denique omnibus de istis lex.

VII. Natura omnis sese prospere procedente acquiescit, prospere autem procedit rationalis natura, ubi in cogitando nec falsò, nec incerto assentitur, impulsus suos ad opera, quæ societatem juvent, sola dirigit, appetitiones & aversationes ad ea sola, quæ in nobis sita

ὁ ἐχὼ ποιεῖ δίκαιον, σώφρονα, δυνάστην, ἑλπίστειρον¹, ὁδονόος ὃ κακῶ, ὁ ἐχὼ ποιεῖ παναντία τοῖς εἰρημίοις. ¹ - ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

XIII. Assiduè, in omni, quantum potes, viso menti oblato, considera, quanam ejus natura, ad mores quid faciat, quid in se habeat veritatis.

XIV. Ubi quenquam conveneris, statim tu tecum, iste quanam habet de bonis malisq; decreta? qui enim de voluptate ac dolore, & efficientibus utriusq;, vel de fama & ignominia, morte & vitâ, decreta istiusmodi habeat, si hujusmodi fecerit, nihil mihi mirum novumq; videbitur. simul & hoc succurret, necessario facere illum quæ facit.

XV. Memineris, æquè turpe esse mirari quenquam tanquam de re infueta, quod ea mundus, quorum ferax est, profert; ac mirari quenquam, quod ficus ficus ferat, aut mirari medicum, quod quis febricitaverit, gubernatorem, quod ventus adversus flaverit.

XVI. Memineris, æquè tibi liberum esse sententiam mutare & corrigenti parere, atque in re cœpta ulla peristere. etenim & hæc tua est operatio, utpote quæ juxta intentionem judiciumque tuum, atque aded ex animi etiam tui sententiâ perficiatur.

XVII. Si tui istud est arbitrii, cur facis? sin alterius, quem incusas? atomos, an Deos? infanti utrumque est. neminem igitur est incusandum. siquidem enim potes, rem ipsam corrige. sin minùs, quid tibi queri profuerit? nihil autem est agendum frustra.

XVIII. Nihil, quod moritur, mundo excidit. istic autem si manet ac mutat, istic & in sua, quæ & mundi & tui eadem sunt, elementa resolvitur. atque hæc quoque mutant, nec murmurant tamen.

τὸ ὅτι καὶ οὐκ ἔστιν αὐτὰ.

XIX. Ad opus aliquod natum est unumquodque puta, equus, vitis. quid miraris? sol etiam ipse, Disque reliqui ad opus aliquod existere. tu ergo ad quid? nunquid ad oblectandum te? cogita tecum an sensus communis id ferat.

XX. Natura rei cujusque rationem habet; tam finem, quam ortum & durationem, quod attinet:

XIII. Διὺς ἐκαστὸς ἐν παντί, ὅταν τι φέρωμαι, ¹ φυσιολογεῖν, παθολογεῖν, δι-
αλεκεκκόμεσθαι.

XIV. ² Ὡς, ἂν ἐντυγχάνῃς, οὐδὲν σα-
τὴρ πρὸς λέγει· ἔτι τοῦτο· ἐκαστὸς δὲ ἄνθρωπος
³ πρὸς ἀγαθῶν & κακῶν; ⁴ ἢ γὰρ πρὸς ἡδονῆς
& πόνου, & τῆς ποιητικῆς ἐκείνης, &
πρὸς δόξης, ἀδοξίας, θανάτου, ζωῆς τοι-
αύτης· ἐκαστὸς δὲ ἄνθρωπος, ⁵ ὅθεν διαμαρ-
τῶν ἢ ξένον μισθολογεῖ, ἢ δὲ πᾶσι πᾶσι· &
μεμνήσκειται, ὅτι ⁶ ἀναγκαζέσθαι ὅπως ποιεῖν.

XV. ⁷ Μέννησθαι, ὅτι, ὡς περὶ ⁸ αἰσθάνων
ἐκείνων, εἰ ἢ συκῇ σὺν φέρει, ἔτι τοῦτο· εἰ
ὁ ἄνθρωπος τοῦτο ἐκαστὸς φέρει, ἂν ἔτι φορὸς &
ἰατρῶν· & ἡλικιότητι, αἰσθάνων ἐκείνων, εἰ
πεπύρεται ἔτι τοῦτο, ἢ εἰ ἀνέκπνοια γέγονεν.

XVI. Μέννησθαι, ὅτι, & ⁹ μετακίθε-
σθαι & ἐπεσθαι τῷ ἄλλῳ, ὁμοίως ἐλθού-
σιν· ἔτι τοῦτο· ¹⁰ σὺ γὰρ ἐνέργεια καὶ ¹¹ τὸ
ὁρμῶν & κρείσων, & δὴ & ¹² τὸν ἄνθρωπον
περαίνοντι.

XVII. Εἰ μὴ· ὅτι σοὶ, τί αὐτὸ ποιεῖς;
εἰ γὰρ ἄλλῳ, ¹³ τί μὲν φέρει; τοῖς ἀτόμοις,
ἢ τοῖς θεοῖς; ἀμφότερα μὴ μὴ· ¹⁴ ὅθεν
μεμνήσκειται· εἰ μὴ γὰρ διώσται, διόρθωσιν τοῦτο
πρὸς αὐτὸ· εἰ γὰρ τὸ μὴ διώσται, πρὸς
τί ἔκ σοι φέρει· ¹⁵ ὅθεν μὴ μὴ· ¹⁶ εἰ γὰρ
ὅθεν ποιητὸν.

XVIII. ¹⁷ Ἐξω τῷ ἄνθρωπῳ ὁ ἀποθανὼν· εἰ
πίπτει· εἰ ὅθεν μὴ μὴ· ¹⁸ μεταβάλλει, ὅθεν
& ¹⁹ ὁ ἀλλοτρεῖται· εἰς τὰ ἴδια αὐτοῦ ποιεῖται· ἔτι
τοῦτο· ²⁰ μεταβάλλει, & ²¹ ὁ ἀλλοτρεῖται.

XIX. ²² Ἐκαστὸς πρὸς ἑαυτὸν γέγονεν, ἡ-
πῶ, ἀμπελῶν· τί διαμαρτύνει; & ὁ ἡ-
λιος· ²³ εἰρεῖ, πρὸς ²⁴ τὸ ἔργον γέγονα, &
οἱ λοιποὶ θεοί· σὺ οὖν πρὸς τί; ὁ ἡδονῶν;
ἴδε εἰ ἀνέχεται ἢ ἐννοια.

XX. ²⁵ Ἡ φύσις ἐστὶν ἡ ἐκείνη, ὅθεν
ἡ ἐκείνη· ὁ ἀπολήξεως, ἢ ὁ ἀρχῆς τε &
διεξαρτήσεως.

L. 10. § 9.

L. 7. § 62. l.

9. § 18. l. 11.

§ 18.

3 Sup. § 1. l. 7

§ 76.

4 ἡ γ. Lug. εἰ

Cal. ἢ γ. f. vel

δ γ.

5 [γάρ] πᾶσι δ.

6 ὅθεν f.

L. 6. § 27.

Inf. § 15. l. 9.

§ 42.

7 [τὰ δὲ πᾶσι]

8 L. 4. § 6. l. 6

§ 57. l. 10. §

30.

9 Μιμνήσκειται

Lug.

10 L. 4. § 6. l.

12. § 16.

11 L. 4. § 29.

l. 12. § 1. 13.

12 L. 4. § 12.

13 σὺ Lug.

14 σὺ Idem.

15 L. 4. § 3. l.

12. § 24.

15 L. 12. § 12.

17 L. 2. § 5.

3. § 4. l. 4. § 2

18 L. 4. § 23.

Inf. § 50.

19 L. 5. § 13.

20 L. 4. § 32.

Inf. § 25.

21 L. 2. § 17.

l. 9. § 19.

22 L. 2. § 3.

23 L. 5. § 1.

24 ἀλλὰ πρὸς τὴν

25 ἢ ἐ. γέγονε

Lug.

26 L. 2. § 4. l.

6. § 49.

- ¹ L. 7. § 23. I. διεξαγωγῆς, ὡς ἀναβάντων ἢ σφαῖραν. τί ἐν
⁹ § 17. I. 10. ἀγαθὸν πρὸ σφαίρας ἀναφερομένης, ἢ κακὸν
⁵ § 5. I. 12. § 23. κατὰφερομένης ἢ καὶ πεπιωκῆσι; τί ὁ ἀγαθὸν
³⁶ τῇ πομφόλυγι συνεστάσῃ, ἢ κακὸν ἀχλὺς θεί-
² * Εἰσελθόν
Lug. Στρεφόν
Annot. I. 3.
§ 11. Sup. § 11. **XXI.** ² Εἰσελθόν, ἢ θεάσασθαι οἶόν ἐστι,
¹ I. 11. § 17. γινεῖσθαι οἶόν γινεῖσθαι, νοσῆσθαι ἢ, ³ πορνεῖσθαι.
⁵ σάντε, καὶ ἀ-
ποπνεύσαν f.
¹ 9. § 2. ⁴ βραχυβίον ἢ ἃ οὐ ἐπαυγάν καὶ ἐπαυγήμενος,
⁴ L. 3. § 10. I. ἃ οὐ μνημενολύων, ἢ οὐ μνημενολόμυρος· περ-
⁷ § 6. I. 10. § σέτι ἢ ἃ ἐν γωνία τέτυκτο κλίματι, ἢ
³⁴ ὅθεν ἐν γωνίᾳ πόρτες συμφωνεῖσι, ἢ ὅθεν
⁵ L. 3. § 10. I. αὐτὴς καὶ αὐτῇ· ἢ ὅλη ἢ ἢ γῆ σιγμῇ.
⁶ § 36. **XXII.** ⁹ Περὶσεχεῖ ¹⁰ πρὸ ἀποκεμήλων, ἢ
⁶ L. 4. § 3. I. ἢ ὁδὸς περὶ τῇ ἐνερσίᾳ, ἢ ¹¹ ἢ σαρκανομένῳ.
¹¹ § 18. ¹² διὰ τῆς ταύτης πάσης· ¹³ μᾶλλον ἢ δέλεις
² L. 3. § 4. ἀγαθὸς αὐτοῖον ἡμεῖς, ἢ σήμερον εἶ.
² Inf. § 53. **XXIII.** Πράσσω καὶ; ¹⁴ πρὸς τῷ ἔω· ἀν-
⁵ L. 4. § 3. I. 10. ¹⁵ δεσφῶν ἐν τοῖς ἀναφῶν· συμβαίνει τί
⁹ § 22. μῆρι; ¹⁵ δέχμα, ἐπὶ τὸς θεὸς ἀναφῶν,
¹⁰ L. 5. § 10. ἢ ¹⁶ ἢ πάντων πηγῶν, ἀφ' ἧς πόρτα τὰ
¹ 9. § 6. ¹⁷ L. 7. § 4. I. γινόμενα Συμμετρύεται.
¹⁰ § 8. **XXIV.** Ὅποῖόν σοι φαίνεται ὁ λέων;
¹² L. 9. § 26. ἔλαιον, ἰδῶν, ῥυπῶν, ὕδωρ, γλοιῶδες, πῶν-
¹³ L. 4. § 17. τα σικχορμῆα. ¹⁷ τοῖον πῶν μῆρος ἢ βίον,
¹⁴ L. 10. § 6. ἢ πᾶν ἀποκεμήλον.
¹⁵ L. 2. § 17. **XXV.** ¹⁸ Λέκιλλα Οὐῆρον· εἶτα Λέ-
¹⁶ L. 6. § 36. κίλλα. Σέκυνδα Μάξιμον· εἶτα Σέκυν-
¹⁷ L. 5. § 10. ¹⁹ δα. Ἐπιτύχανος ²⁰ Διότιμον· εἶτα Ἐπι-
² Inf. § 37. I. 9. ²¹ τυτύχον. ²⁰ Φαυσίνδον Ἀντωνίνου· εἶτα
¹⁴ L. 4. § 32, ³³ 50. Inf. § ²² Ἀντωνίνος. τοιαῦτα πάντα· Κέλερ Ἀδελ-
³¹ 37. I. 9. § ²³ φόν· εἶτα Κέλερ. ²¹ οἱ ὅδε μὲν ἐκείνοι, ἢ
³⁰ I. 10. § 27, ²⁴ ὡς γινώσκῃ ἢ πετυφωμένοι πῶν; ὅσον, δρι-
³⁴ ²⁵ Inf. § 37. ²² μῆς μ', ²² Χιάρας· ἢ ²³ Δημήτριος ὁ Πρωτῶν.
¹⁰ A. Φ. ἢ τὰ Α.
¹⁰ K. A. ἢ π. κ. τ.
¹⁰ π. Salm.
¹⁰ L. 4. § 48. ²⁴ ἢ εὐδαίμων, ἢ εἰς πᾶν τῶν.
¹⁰ I. 10. § 21. ²⁵ ἐφῆμεν, περὶ τῶν παλαιῶν· ²⁵ ἐνιοὶ μὲν ὅθεν
²² ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

quemadmodum & is qui pilam mittere, pilæ pariter rationem habet. ecquid autem pilæ, vel sursum missæ boni, vel descendenti cadentique mali? ecquid & bullæ vel confistenti boni, vel subsidenti mali? de lucerna idem dictum sit.

XXI. Inverte corpus tuum, atque inspicere, quale sit, ubi senserit; quale sit, ubi morbidum fuerit; quale sit, spiritum ubi efflaverit. brevis autem est vitæ & qui celebrat, & qui celebratur; & qui commemorat pariter, & qui commemoratur. adhuc & in plagæ istius angulo duntaxat id geritur; ubi etiam neque omnes inter se contentiunt, neque quisquam sibi. denique terra omnis puncti instar habet.

XXII. Animum adverte præsentis vel decreto, vel facto, vel dicto. merito hæc pateris, qui bonus magis cras fieri, quam esse hodie.

XXIII. Facio quicquam? ita facio, ut ad homines juvenandos referam. contingit mihi quicquam? ita excipio, ut ad Deos referam, fontemque rerum omnium, à quo, quæcunque sunt, ordine præstituto derivantur.

XXIV. Ipsum lavari quale quid tibi videtur? oleum, sudor, fordes, aqua, strigmentum; putida omnia. tale quiddam est & vitæ pars quævis, & materia subiecta quælibet.

XXV. Lucilla Verum extulit; mox & Lucilla ipsa elata est. Secunda Maximum; mox & Secunda. Epitynchanus Diotimum; mox & Epitynchanus. Antoninus Faustinum; mox & Antoninus. Celer Hadrianum; mox & Celer. huiusmodi sunt omnia. quin & solertes illi, aut futurorum præscii, aut fastu inflati, ubinam jam sunt? solertes inquam, quales Charax, Demetrius Platonius, Eudæmon, & si quis alius ejusmodi. omnia caduca sunt, & jam olim morte sepulta sunt. alii nec brevem fui memoriam sunt consecuti; alii in fabulas abierunt; alii etiam è fabulis evanuerunt. horum ergo memineris, aut compagem tui dissipatum iri, aut extinctum spiritum, aut migraturum, atque alibi iri dispositum.

XXVI. Ho-

XXVI. Homini volupe est, quæ hominis propria sunt, facere. proprium autem est hominis, contribuli suo benevolum esse, sensuum motus insuper habere, visa probabilia discernere, universi naturam, eaq; quæ secundum hanc fiunt, contemplari.

XXVII. Affectiones singuli quique tres habent; unam, ad causam ambientem, alteram, ad causam divinam, à qua proveniunt omnibus omnia; tertiam, ad eos quibuscum in hac vita versatur.

XXVIII. Dolor aut est corpori malum. quod si sit, corpus id censet. aut animæ. at illi licet etiam inter dolores serenitatem suam tranquillitatemque fervare, nec opinari malum esse. omne enim iudicium, & impetus, & appetitus, & averfatio intus est; quo mali nihil ascendit.

XXIX. Imagines dele; sæpe tecum sic loquendo. In potestate mea nunc situm est, ut nulla in hac anima existat improbitas, nulla cupiditas, nulla omnino perturbatio: sed ut omnibus qualia reapse sint perspectis, pro existimatione sua singulis utar. memento potestatis huius à natura tibi tributæ.

XXX. Et in senatu, & apud quemlibet privatim, curæ sit modeste potius quam disertè loqui. sano verò apud omnes sermone utare.

XXXI. Augusti aula, uxor, filia, nepotes, privigni, soror, Agrippa, cognati, familiares, amici, Arius, Mæcenas, medici, popæ, aula tota morti concessit. tum ad alia te transfer; mortemque cogita, non unius hominis, sed gentis totius, Pompeiorum putâ. nec illud minus, quod tumulis inscribi solet, *Ultimus hic generis sui*. dein reputa tecum, quam anxie egerint horum antecessores, ut successorem aliquem sibi superstitem relinquerent: cum necesse tamen fuerit, ut aliquis tandem ultimus existeret. atque hîc rursus gentis totius mortem considera.

XXVI. ¹ Εὐφροσύνη ἀνδρώπῃ, ποιεῖν ² L. 6. § 7. l. ³ τὰ ἴδια ἀνδρώπῃ. ἴδῃν ὃ ἀνδρώπῃ ⁴ εὐνοία πρὸς τὸ ὁμόφυλον, ⁵ ὑπερόρασις ⁶ L. 5. § 15, ἀδελφικὴ κινήσεων, ⁷ ἀφ' ἧς συμβαίνει πᾶσιν πόντοι· ἢ ⁸ L. 1. § 12. ⁹ ὃ πρὸς τὰς συμβεβηκυίας. ¹⁰ L. 2. § 3, 17 ¹¹ L. 11. § 18. ¹² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹³ L. 7. § 16, ¹⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁵ L. 5. § 2, 26. ¹⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁷ L. 7. § 68. ¹⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁹ L. 2. § 4. ²⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²¹ L. 7. § 28. ²² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²³ Sup. § 47, 48. ²⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁵ Sup. § 59. ²⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁷ Sup. § 41, 48. ²⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁹ Sup. § 29. ³⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³¹ Sup. § 5, 54. ³² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³³ Sup. § 8. ³⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁵ L. 3. § 11. ³⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁷ Sup. § 11. ³⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁹ L. 3. § 11. ⁴⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴¹ L. 11. § 18, 37. ⁴² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴³ L. 5. § 5. ⁴⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁵ L. 3. § 5. ⁴⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁷ L. 4. § 51. ⁴⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁹ L. 4. § 51. ⁵⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁵¹ L. 4. § 51. ⁵² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁵³ L. 4. § 51. ⁵⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁵⁵ L. 4. § 51. ⁵⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁵⁷ L. 4. § 51. ⁵⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁵⁹ L. 4. § 51. ⁶⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁶¹ L. 4. § 51. ⁶² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁶³ L. 4. § 51. ⁶⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁶⁵ L. 4. § 51. ⁶⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁶⁷ L. 4. § 51. ⁶⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁶⁹ L. 4. § 51. ⁷⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁷¹ L. 4. § 51. ⁷² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁷³ L. 4. § 51. ⁷⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁷⁵ L. 4. § 51. ⁷⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁷⁷ L. 4. § 51. ⁷⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁷⁹ L. 4. § 51. ⁸⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁸¹ L. 4. § 51. ⁸² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁸³ L. 4. § 51. ⁸⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁸⁵ L. 4. § 51. ⁸⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁸⁷ L. 4. § 51. ⁸⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁸⁹ L. 4. § 51. ⁹⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁹¹ L. 4. § 51. ⁹² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁹³ L. 4. § 51. ⁹⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁹⁵ L. 4. § 51. ⁹⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁹⁷ L. 4. § 51. ⁹⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁹⁹ L. 4. § 51. ¹⁰⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁰¹ L. 4. § 51. ¹⁰² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁰³ L. 4. § 51. ¹⁰⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁰⁵ L. 4. § 51. ¹⁰⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁰⁷ L. 4. § 51. ¹⁰⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁰⁹ L. 4. § 51. ¹¹⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹¹¹ L. 4. § 51. ¹¹² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹¹³ L. 4. § 51. ¹¹⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹¹⁵ L. 4. § 51. ¹¹⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹¹⁷ L. 4. § 51. ¹¹⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹¹⁹ L. 4. § 51. ¹²⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹²¹ L. 4. § 51. ¹²² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹²³ L. 4. § 51. ¹²⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹²⁵ L. 4. § 51. ¹²⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹²⁷ L. 4. § 51. ¹²⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹²⁹ L. 4. § 51. ¹³⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹³¹ L. 4. § 51. ¹³² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹³³ L. 4. § 51. ¹³⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹³⁵ L. 4. § 51. ¹³⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹³⁷ L. 4. § 51. ¹³⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹³⁹ L. 4. § 51. ¹⁴⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁴¹ L. 4. § 51. ¹⁴² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁴³ L. 4. § 51. ¹⁴⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁴⁵ L. 4. § 51. ¹⁴⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁴⁷ L. 4. § 51. ¹⁴⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁴⁹ L. 4. § 51. ¹⁵⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁵¹ L. 4. § 51. ¹⁵² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁵³ L. 4. § 51. ¹⁵⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁵⁵ L. 4. § 51. ¹⁵⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁵⁷ L. 4. § 51. ¹⁵⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁵⁹ L. 4. § 51. ¹⁶⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁶¹ L. 4. § 51. ¹⁶² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁶³ L. 4. § 51. ¹⁶⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁶⁵ L. 4. § 51. ¹⁶⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁶⁷ L. 4. § 51. ¹⁶⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁶⁹ L. 4. § 51. ¹⁷⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁷¹ L. 4. § 51. ¹⁷² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁷³ L. 4. § 51. ¹⁷⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁷⁵ L. 4. § 51. ¹⁷⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁷⁷ L. 4. § 51. ¹⁷⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁷⁹ L. 4. § 51. ¹⁸⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁸¹ L. 4. § 51. ¹⁸² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁸³ L. 4. § 51. ¹⁸⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁸⁵ L. 4. § 51. ¹⁸⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁸⁷ L. 4. § 51. ¹⁸⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁸⁹ L. 4. § 51. ¹⁹⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁹¹ L. 4. § 51. ¹⁹² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁹³ L. 4. § 51. ¹⁹⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁹⁵ L. 4. § 51. ¹⁹⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁹⁷ L. 4. § 51. ¹⁹⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ¹⁹⁹ L. 4. § 51. ²⁰⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁰¹ L. 4. § 51. ²⁰² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁰³ L. 4. § 51. ²⁰⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁰⁵ L. 4. § 51. ²⁰⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁰⁷ L. 4. § 51. ²⁰⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁰⁹ L. 4. § 51. ²¹⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²¹¹ L. 4. § 51. ²¹² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²¹³ L. 4. § 51. ²¹⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²¹⁵ L. 4. § 51. ²¹⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²¹⁷ L. 4. § 51. ²¹⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²¹⁹ L. 4. § 51. ²²⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²²¹ L. 4. § 51. ²²² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²²³ L. 4. § 51. ²²⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²²⁵ L. 4. § 51. ²²⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²²⁷ L. 4. § 51. ²²⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²²⁹ L. 4. § 51. ²³⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²³¹ L. 4. § 51. ²³² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²³³ L. 4. § 51. ²³⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²³⁵ L. 4. § 51. ²³⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²³⁷ L. 4. § 51. ²³⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²³⁹ L. 4. § 51. ²⁴⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁴¹ L. 4. § 51. ²⁴² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁴³ L. 4. § 51. ²⁴⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁴⁵ L. 4. § 51. ²⁴⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁴⁷ L. 4. § 51. ²⁴⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁴⁹ L. 4. § 51. ²⁵⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁵¹ L. 4. § 51. ²⁵² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁵³ L. 4. § 51. ²⁵⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁵⁵ L. 4. § 51. ²⁵⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁵⁷ L. 4. § 51. ²⁵⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁵⁹ L. 4. § 51. ²⁶⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁶¹ L. 4. § 51. ²⁶² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁶³ L. 4. § 51. ²⁶⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁶⁵ L. 4. § 51. ²⁶⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁶⁷ L. 4. § 51. ²⁶⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁶⁹ L. 4. § 51. ²⁷⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁷¹ L. 4. § 51. ²⁷² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁷³ L. 4. § 51. ²⁷⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁷⁵ L. 4. § 51. ²⁷⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁷⁷ L. 4. § 51. ²⁷⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁷⁹ L. 4. § 51. ²⁸⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁸¹ L. 4. § 51. ²⁸² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁸³ L. 4. § 51. ²⁸⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁸⁵ L. 4. § 51. ²⁸⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁸⁷ L. 4. § 51. ²⁸⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁸⁹ L. 4. § 51. ²⁹⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁹¹ L. 4. § 51. ²⁹² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁹³ L. 4. § 51. ²⁹⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁹⁵ L. 4. § 51. ²⁹⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁹⁷ L. 4. § 51. ²⁹⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ²⁹⁹ L. 4. § 51. ³⁰⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁰¹ L. 4. § 51. ³⁰² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁰³ L. 4. § 51. ³⁰⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁰⁵ L. 4. § 51. ³⁰⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁰⁷ L. 4. § 51. ³⁰⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁰⁹ L. 4. § 51. ³¹⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³¹¹ L. 4. § 51. ³¹² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³¹³ L. 4. § 51. ³¹⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³¹⁵ L. 4. § 51. ³¹⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³¹⁷ L. 4. § 51. ³¹⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³¹⁹ L. 4. § 51. ³²⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³²¹ L. 4. § 51. ³²² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³²³ L. 4. § 51. ³²⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³²⁵ L. 4. § 51. ³²⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³²⁷ L. 4. § 51. ³²⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³²⁹ L. 4. § 51. ³³⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³³¹ L. 4. § 51. ³³² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³³³ L. 4. § 51. ³³⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³³⁵ L. 4. § 51. ³³⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³³⁷ L. 4. § 51. ³³⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³³⁹ L. 4. § 51. ³⁴⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁴¹ L. 4. § 51. ³⁴² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁴³ L. 4. § 51. ³⁴⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁴⁵ L. 4. § 51. ³⁴⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁴⁷ L. 4. § 51. ³⁴⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁴⁹ L. 4. § 51. ³⁵⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁵¹ L. 4. § 51. ³⁵² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁵³ L. 4. § 51. ³⁵⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁵⁵ L. 4. § 51. ³⁵⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁵⁷ L. 4. § 51. ³⁵⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁵⁹ L. 4. § 51. ³⁶⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁶¹ L. 4. § 51. ³⁶² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁶³ L. 4. § 51. ³⁶⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁶⁵ L. 4. § 51. ³⁶⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁶⁷ L. 4. § 51. ³⁶⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁶⁹ L. 4. § 51. ³⁷⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁷¹ L. 4. § 51. ³⁷² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁷³ L. 4. § 51. ³⁷⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁷⁵ L. 4. § 51. ³⁷⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁷⁷ L. 4. § 51. ³⁷⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁷⁹ L. 4. § 51. ³⁸⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁸¹ L. 4. § 51. ³⁸² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁸³ L. 4. § 51. ³⁸⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁸⁵ L. 4. § 51. ³⁸⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁸⁷ L. 4. § 51. ³⁸⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁸⁹ L. 4. § 51. ³⁹⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁹¹ L. 4. § 51. ³⁹² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁹³ L. 4. § 51. ³⁹⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁹⁵ L. 4. § 51. ³⁹⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁹⁷ L. 4. § 51. ³⁹⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ³⁹⁹ L. 4. § 51. ⁴⁰⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁰¹ L. 4. § 51. ⁴⁰² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁰³ L. 4. § 51. ⁴⁰⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁰⁵ L. 4. § 51. ⁴⁰⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁰⁷ L. 4. § 51. ⁴⁰⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁰⁹ L. 4. § 51. ⁴¹⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴¹¹ L. 4. § 51. ⁴¹² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴¹³ L. 4. § 51. ⁴¹⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴¹⁵ L. 4. § 51. ⁴¹⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴¹⁷ L. 4. § 51. ⁴¹⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴¹⁹ L. 4. § 51. ⁴²⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴²¹ L. 4. § 51. ⁴²² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴²³ L. 4. § 51. ⁴²⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴²⁵ L. 4. § 51. ⁴²⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴²⁷ L. 4. § 51. ⁴²⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴²⁹ L. 4. § 51. ⁴³⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴³¹ L. 4. § 51. ⁴³² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴³³ L. 4. § 51. ⁴³⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴³⁵ L. 4. § 51. ⁴³⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴³⁷ L. 4. § 51. ⁴³⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴³⁹ L. 4. § 51. ⁴⁴⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁴¹ L. 4. § 51. ⁴⁴² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁴³ L. 4. § 51. ⁴⁴⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁴⁵ L. 4. § 51. ⁴⁴⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁴⁷ L. 4. § 51. ⁴⁴⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁴⁹ L. 4. § 51. ⁴⁵⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁵¹ L. 4. § 51. ⁴⁵² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁵³ L. 4. § 51. ⁴⁵⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁵⁵ L. 4. § 51. ⁴⁵⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁵⁷ L. 4. § 51. ⁴⁵⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁵⁹ L. 4. § 51. ⁴⁶⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁶¹ L. 4. § 51. ⁴⁶² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁶³ L. 4. § 51. ⁴⁶⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁶⁵ L. 4. § 51. ⁴⁶⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁶⁷ L. 4. § 51. ⁴⁶⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁶⁹ L. 4. § 51. ⁴⁷⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁷¹ L. 4. § 51. ⁴⁷² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁷³ L. 4. § 51. ⁴⁷⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁷⁵ L. 4. § 51. ⁴⁷⁶ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁷⁷ L. 4. § 51. ⁴⁷⁸ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁷⁹ L. 4. § 51. ⁴⁸⁰ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁸¹ L. 4. § 51. ⁴⁸² ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁸³ L. 4. § 51. ⁴⁸⁴ ὃ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλ' ⁴⁸⁵ L. 4. §

XXXII. ¹ Συμπεθέσθαι δὲ τὸ βίον, καὶ
² μὴν προῤῥῆναι. ³ ἢ ἐκείνη δὲ ἐαυτῆς παρέχει
⁴ ὡς οἷόν τε, ἀρκεῖσθαι. ⁵ ἢ καὶ ⁶ δὲ ἐαυτῆς α-
⁷ πέρχεται, ⁸ ἐσθλὴ εἰς σε καλῶσαι διδάσκει. ⁹ ἄλλὰ
¹⁰ εἴσεταί ἡ ἐξωθεν; ¹¹ ἐσθλὴν εἰς γὰρ δὲ δικαίως ¹² ¹³
¹⁴ σφαιρῶς ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

XXXIII. ⁸ Ἀτύπως μὲν λαβεῖν, ⁹ ἐν-
¹⁰ λυτῶς δὲ ἀφαιρεῖν.

XXXIV. Εἴ ποτε εἶδες χεῖρα δόπου-
¹¹ χουμυλῶν, ἢ πόδα ἢ κεφαλὴν δόπουμυλῶ-
¹² νῶν, χωρεῖς πρὸς ποτε ἀπὸ τῆς λοιπῆς σώματος
¹³ καμυλῶν, ¹⁴ τοιοῦτον ἐαυτὸν ποιεῖ, ὅσον ἐφ'
¹⁵ ἐαυτῆς, ¹⁶ ὁ μὴ δέλων τὸ συμβαῖνον, ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰

XXXVI. Nè confundat te vitæ
tux totius cogitatio: neque animo
simul complectere, quot qualisq;
molestias superventuras esse tibi
verisimile sit. sed ad præsentium
unumquodque interroga te, quid-
nam hac in re est, quod subiri aut
sustineri nequeat? confiteri namq;
erubesces. tum cogita tecum, nec
quod futurum est, nec quod præ-
teritum est, sed id semper duntaxat
quod præsens est, molestiam
tibi facessere. minuetur autem i-
stud, si seorsim, per se circumscriptum
dederis, mentemque redar-
gueris, si nè huic quidem soli to-
lerando suffecerit.

XXXVII. Nunquid etiamnum Veri tumultu affidet Panthea; aut Pergamus? nunquid Hadriani Chabrias, aut Diotimus? ridiculum foret. verum, si affiderent, nunquid ipsi hoc sentirent? aut si sentirent, nunquid illos iuvaret? aut si eos iuvaret, nunquid hi immortales futuri essent? annon & istis destinatum est, ut primo senescant, tum moriantur? equid ergo facerent illi, mortuis istis? pector est hoc omne, & sanies in sacco.

XXXVIII. Si acutè cernere va-
les, acumine tuo utere, inquit ille,
in rebus eis, quæ sapientiam ma-
ximè exigunt.

XXXIX. In animantis rationalis constitutione virtutem nullam video, quæ iustitiæ se opponat: at voluptati quæ opponat sese, continentiam video.

XL. Si opinionem tuam ab eo, quod vexare te videtur, femoveris, ipse in tutissimo mox confistes. quis ipse? Ratio. at non sum ratio. esto, ratio itaque nē vexer se. si quid autem aliud tibi malē habet, idipsum de hoc ipso, si poterit, opinetur.

XLI. Sensus impeditio, malum est naturæ animalis. motus impeditio itidem ejusdem est malum. est & aliud quod vegetativam conditionem pariter impediat, estq; malum ejusdem. mentis quoque perinde ὁμοίως ἐμποδιστὶν τὸ νοεῖν

XXXVI. ¹ Μὴ σε συγχαίτω ἡ τῷ ὅλῳ ^{L. 7. §. 8.}
βίῳ φθνήσκου· μὴ συμψεύδῃς ὅτι πονοῦσα
ἔσθι πικρὸν ² ὅτι γρηγοῖται· ἀλλὰ καὶ ³ ἐπιθυμῶντες
ἔχουσιν τὸ κερδόντων ἐσθῶτα σεαυτὸν, ⁴ ἢ τῷ ^{L. 7. § 14.}
ἔργῳ ὃ ἀφόρητον ἔσθῶν ποιοῦσιν; ἀγνοήσῃ ^{Inf. § 46.}
γὰρ ὁ μολογῶν· ἔπειτα ἀγαπήσκει σεαυ-
τὸν, ὅτι ⁵ ἔπειθ' ὁ μέλλον, ἔπειθ' ὁ κερδοῦν ^{L. 2. § 15.}
βαρὺ σε, ἀλλὰ αἰεὶ ὁ κερδόν· ⁶ τῷ τοῦ κα- ^{L. 11. § 2.}
τασμικρύνεται, ἐὰν αὐτὸ μόνον ψευδοῦται,
ἔσθῃ ἀπελέρχῃς τὸ φθόνον, εἰ ποτε τῷ τοῦ
λόγῳ ἀντίχῃ μὴ διώσῃ.

XXXVII. Μήτε νυν καθυστερήσωμεν τῇ
 τῷ⁶ ἡμεῖς σωθῆναι, Πάτριαν, ἢ Πέριαν; ⁶ Κύριε Λόγ.
 τί τῷ τῷ⁷ Ἀδελφῷ, ⁷ Χαιρέας ἢ ⁸ Διό- Ann. ἐξέειπεν Sal.
 πους; ἡμεῖς τῷ⁹ ἐκ καθυστερήσωμεν, ⁹ ⁷ χαίρειας Xyl.
 μελλον ἀποδιδόναι; τί τῷ¹⁰ ἐκ καθυστερήσωμεν, ¹⁰ ⁸ Sup. § 25.
 μελλον ἀποδιδόναι; τί τῷ¹¹ ἐκ καθυστερήσωμεν, ¹¹ ⁹ Sup. § 25.
 μελλον ἀποδιδόναι; τί τῷ¹² ἐκ καθυστερήσωμεν, ¹² ¹⁰ L. 2. § 1. L.
 μελλον ἀποδιδόναι; τί τῷ¹³ ἐκ καθυστερήσωμεν, ¹³ ¹¹ § 3. Sup. §
 μελλον ἀποδιδόναι; τί τῷ¹⁴ ἐκ καθυστερήσωμεν, ¹⁴ ¹² 3.

XXXVIII. ¹² Εἰ δυνάσαι ὁξὺ βλέ-
πειν, βλέπε ¹³ κρένων, φησὶ, θρωπύ-
τοις ¹⁴.

XXXIX. Διακοσμήσεις κατεξόφασαι. Ζώνων f. Sal.
 κινῶ ἀρετῇ ἐχ' ὅρα ἐν τῇ τῷ λογικῷ 14. φάτιαν
 δου. 15. ἡδονῆς ᾧ ὅρα, τίς ἐγκρατεῖς. Xyl. πο. Sal.

XL. ¹⁶ Εὐ ἀφέλῃς ἢ σὺν ὑπόληψιν ¹⁷ L. 5. § 15.
 ὡς τῷ λυπῆν σε δεκνῆναι, αὐτὸς ἐν τῇ ¹⁶ Sup. § 28.
 ἀσφαλεστάτῃ ἔσηκας. τίς αὐτὸς; ὁ λόγος.
 ἀλλ' ὅσον εἰμὶ λόγος. ἔγω. ὅσον ¹⁷ ὁ μὲν ¹⁷ E. 7. § 16.
 γὰρ αὐτὸς ἐαυτὸν μὴ λυπεῖται. εἰ δὲ τι ¹⁸ L. 11. § 20.
 ἄλλο σοι χεικῶς ἔρχεται, ¹⁸ ὑπολαβέτω αὐτὸ ¹⁸ Sup. § 28.
 ὡς αὐτῷ

XLI. ¹⁹ Ἐμποδισμὸς αἰδήσεως, καὶ ἡ Super 32
ζῶοντις φύσεως. ἔμποδισμὸς ὀργῆς, ὀργί-
ως καὶ ζῶοντις φύσεως. ἔστ' δὲ τοῦ αἵματος
φουτῆς καὶ ἰσχυρῆς. ποῖον ἔμπο-
δισμὸς

διομὸς νῦν, καὶ νῦν νοεῖς φύσεως. πᾶντα
 δὴ ταῦτα ὅτι σεαυτὸν μεταφέρει. πᾶν Θ.,
 ἡδονὴ ἀπαιτεῖται σὺ; ¹ ὁφείτω ἡ ἀσθησις. ὁρ-
 μὸς σὺ ἐνσημα ἐγγύετο; ² εἰ μὴ ἀνυπεξα-
 ρέτως ἄρμας ἦδη αἰς λογακὺ καὶ νῦν. εἰ δὲ
 κρινὸν λαμβάνεις, ἔγω βέβλαψα, ὅθεν
 ἐμπεπόδισαι. ³ ταῦτά μοι τῶ νῦν ἴδια ἐ-
 δέεις ἅλθ. εἰωθεν ἐμποδίζεις. ⁴ τέττε γδ
 ἐ πῦρ, ἐ λίθου, ἐ τύραντα, ἐ βλα-
 σφημία, ἐχ ἔπειν ἀπαιτεῖται. ⁵ ὅπου γνήνται
 σφαῖρα, κυκλοπερὴς μύρι.

XLII. Οὐκ εἰμὶ ἄξιον. ⁶ ἐμαυτὸν λυ-
 πείν. ὅθεν γδ ἄλλον πῶποτε ἐκὼν ἐλύ-
 πηται.

XLIII. ⁷ Εὐφραίνει ἄλλον, ἄλλο. ⁸ ἐμὲ
 ὅ, ἐδὴ ⁹ ὅγιος ἔχω τὸ ἡγεμονικόν, ¹⁰ μὴ α-
 ποσπεφόμενον, μήτε δὴ θρωπὸν πῖνα, ¹¹ μή-
 τε ἡδὴ ἀνθρώποις συμβαινόντων. ἄλλα
¹² πᾶν ἐμυλῶσιν ἐφθαλμοῖς ¹³ ὁρῶντες ὅ

δεχόμενον, ὅ ¹⁴ χεῖρον ἐκείνου κατ'

XLIV. ¹⁵ Τῶτον ¹⁶ ἰδὲ τὸ χεῖρον σε-

αυτῶν ἡρεῖται. ¹⁷ οἱ δὲ ὑπεροφημίδου μὲλ-

λον διώκοντες, ἐ λογίζονται, ὅτι ἄλλοι

τοῦτοι μέλλουσιν ἐκείνοι ἐπὶ, οἳ οἱ εἰσιν ὅτοι

ἐς βαρύνται. καὶ κείνοι δὲ θνητοί. τί δὲ ὁ-

λως πρὸς σέ, δὴ ἐκείνοι ¹⁸ φωνᾷς τοιαύ-

ταις ἀπαιχῶσιν, ἢ ὑπολήψιν τοιαύτω πρὸς

σε ἔχουσιν.

XLV. ¹⁹ Ἀρὸν μὲ ἐ βάλλω ὅπου θέ-

λῃς. ἐκεῖ γδ ἔξω ²⁰ τὸ ἐμὸν δάμωνα ἵλε-

ων, τῶν ἐστίν, ²¹ ἀρχέμενον εἰ ἔχει ὅ

ἐνεργεῖται κατὰ τὸ ἐξῆς ²² τῇ ἰδίᾳ κατω-

σπουδῇ. ²³ ἄρα τῶτο ἄξιον, ἵνα δι' αὐτὸ

κακῶς μὲ ἔχη ψυχὴ, ὅ καὶ ἐαυτῆς ἢ,

σωτηριώδη. ταπεινώσιν, ὁρεγώσιν, ²⁴ αὐθυμώσιν,

πυρρῶσιν; ὅ τί εὐρήσῃς τέττε ἄξιον;

XLVI. ²⁵ Ἀνθρώπου ὅθεν συμβαίνει ἐκ

διώκται, ὅ ἐκ ὅθεν ἀνθρώπικόν σύμπωμα.

ὅθεν βοῖ, ὅ ἐκ ὅθεν ποικόν. ὅθεν ἀμπέλω, ὅ

impeditio, naturæ intellectivæ malum est. hæc jam tu omnia ad te transferas. dolor, voluptas attingit te? viderit sensus. aliquid molienti tibi obstitit quippiam? si citra exceptionem moliebaris, jam tuum, quæ rationalis malum est. at, si id quod communiter fieri solet, tibi proponebas, nondum aut læsus es, aut impeditus etiam, mentis utique propria quæ sunt, nemo alius impedire solet. hanc enim nec ignis, nec ferrum, nec tyrannus, nec vituperium, nec aliud quidlibet attingit, ubi facta fuerit sphaera instar, teres tota atque rotunda.

XLII. Indignum censeo, ut me ipse vexem, qui neminem unquam volens vexarim.

XLIII. Alia oblectant alios. me verò, si mentem sanam habuerim, quæ nec hominem quenquam, aut humanum quicquam aversetur; sed quicquid obvenit, oculo benigno aspiciat excipiatque, & pro sui existimatione singulis utatur. ἀξίον.

XLIV. Hoc ipsum quod jam adest, tempus tibi met fac impertias. qui famam posthumam affectant potius, non cogitant, alios quosdam ejusmodi fore posteros illos, quales isti sunt, quos nunc gravatim ferunt. sed & utrique sunt mortales. quid autem tuâ interest si vocibus istiusmodi adstrepuerint illi tibi, aut existimationem hanc vel illam de te habuerint.

XLV. Tolle me, & quocunque libuerit projice. etenim illic quoque genium meum habiturus sum propitium placidumque; hoc nempe contentum, si pro conditionis suæ officio habere se agereque possit. num hoc tanti est, ut hac de causa anima mea malè se habeat, ac deterior fiat, dum deprimitur, extenditur, confunditur, consternatur? ecquid reperiam, quod tanti sit?

XLVI. Nihil homini cuiquam contingere potest, quod non humanus sit casus; nec bovi, quod non bovis sit; nec viti, quod non vitis

vitis sit; nec lapidi, quod non lapidis ipsius sit. Si ergo contingit id cuique, quod & usui & naturæ ejus est consentaneum, quid est, ægrè quod feras? neque enim quicquam tibi tulisset natura communis, quod ferri non posset.

XLVII. Siqua te angit res externa, non est ea ipsa, quæ molestiam facessit tibi, sed tuum ipsius de ea re iudicium. hoc autem statim delere in te solum est. siquid vero in interna animi dispositione te angit, quis prohibere potest, quo minùs opinionem tuam corrigas? pari modo, si anxium te habet, quia hoc aut illud quod rectum tibi videtur, non facis, cur non facere potius quàm angere velis? sed obstat, inquis, valentius aliquid. nihil est ergò quod anxius sis. neque enim non agendi causa in te est. sed nec vivere tanti est, ni id fiat. excède ergò è vita æquo animo, quo modo excederes si id agere daretur, simul etiam obstantibus ipsis propitius.

XLVIII. Memineris, inexpugnabilem fieri mentem, quando in se contracta, ipsa se contenta manet, dummodo nil faciat quod ipsa nolit, tametsi non ratione, sed obstinatione merà instructa sit. quid ergò futurum est, si ratione in consilium adhibita consideratè de re aliquà sententiam tulerit? propterea arx est quædam mens perturbationibus immunis. neque enim aliud ullum habet homo hoc validius communitum præsidium, ad quod ubi confugerit, in nullius potestatem possit deinceps venire. hoc qui non videt, imperitus; qui videt, nec eò recipit se, infelix est.

XLIX. Nihil ulterius tecum reputa, quàm quod visa primariò renunciaverint. nunciatur tibi, hunc vel illum tibi conviciatum. hoc nunciatum est. non & illud læsum esse te. video, puerulum ægrotare, hoc video. at periclitari, non video. hoc igitur modo in primò visis consistit semper, nec ampliùs quicquam eis à te intus adjicias, & nihil tibi accidit, quod commoveat te. vel adjicias potius aliquid, ut qui

ἐκ ὧν ἀμπελικόν· ὅθεν λίθω, ὃ ἐκ ὧν λίθω ἴδιον. ¹ εἰ οὖν ἐκείνῳ συμβαίνει, ὃ ¹ L. 10. § 3. 1. ὃ ² εἰωθεν. καὶ πέφυκεν, ἢ αὐτὸν διαφραγ- ¹¹ § 13. νοις; ³ ἐ γὰρ ἀφόρητόν σοι ἔφερεν ἡ κρηὶς ¹² L. 12. § 26. φύσις. ¹³ L. 6. § 19. 1. ⁷ § 66.

XLVII. + Εἰ μὲν δὲ καὶ τῆς ἐκείνης λυ- ¹⁴ L. 4. § 7, 8. πῆς ὅτι ἐκείνῳ σοι ἐνοχλεῖ, ἀλλὰ ὅτι πᾶσι αὐτῷ κρείμα. ⁵ τὸ τοῦ ἡδὴ ἐξαλειψαί, Sup. § 29. ⁶ ὅτι τοι ὧν. εἰ δὲ λυπαῖ σὲ καὶ τῆς ἐν τῇ ⁶ L. 6. § 52. 1. σῇ ἀφαιρέσει, ⁷ ἵνα ὁ καλύων διαρρηθῇ, ⁷ § 2, 14. ⁷ L. 9. § 11. 1. ⁸ ὁ γὰρ; ὁμοῦς ὅτι ἐκ λυπῆς, ὅτι ἐκ ¹² § 25. ⁸ δὲ καὶ ἐνεργεῖς ὑγιᾶς τοι φαινέμενον, ἢ ἐκ ⁸ πᾶσι. ⁹ μάλλον ἐνεργεῖς, ἢ λυπαῖ; ἀλλὰ ἵνα περὶ καὶ ἐνίσταται. ⁹ μὴ οὖν λυπαῖ. ⁹ Sup. § 32, ⁴², 45. ¹⁰ καὶ σὲ ἢ αἰτία τῆς μὴ ἐνεργεῖσθαι. ἀλλὰ ¹⁰ ὅτι ἀξιον ἔστιν, μὴ ἐνεργεμεῖς τέτυ. ¹⁰ ἀπὸ τοῦ οὖν ἐκ τῆς ἐν ἐμῇ, ¹¹ ἢ καὶ ¹¹ § 29. ¹² ὁ ἐνεργῶν ἀποθνήσκει, αἶμα. ¹² ἵλαως τοις ¹³ L. 2. § 3. ἐνίσταμενοι.

XLVIII. Μέμνησο, ὅτι ¹³ ἀκαταμά- ¹³ Sup. § 41. χητον γίνεται ὅτι ἡγεμονικόν, ὅπου ¹⁴ εἰς ὃ ¹⁴ L. 7. § 28. αὐτὸ συσφραγῆν ¹⁵ ἀρκεῖν ἑαυτῷ, ¹⁶ μὴ ποι- ¹⁶ Sup. § 7. ῶντι ὁ μὴ θέλει, ¹⁷ καὶ ἀλλήως καὶ ἄλλ- ¹⁷ L. 5. § 29. ῶντι. ¹⁸ ὅπου ὃ μὲν λόγος καὶ ἐ- ¹⁸ L. 10. § 33. ¹⁹ ξει. ¹⁹ πᾶσι οὖν ¹⁹ ὅπου ὃ μὲν λόγος καὶ ἐ- ¹⁹ L. 11. § 3. ²⁰ σκευμένως κρείμα καὶ πινῶ; ²⁰ δὲ τὸ τοῦ ἀ- ²⁰ L. 5. § 18. κρόπολις ὧν ²¹ ἢ ἐλδοδιέρεα παλιν ἀφ- ²¹ L. 1. § 9. νοιὰ· ὅθεν γὰρ ὁ χυρῶν περὶ ἐκ ἀπὸ τοῦ, ²² L. 11. § 36. ²² ἐφ' ὃ καὶ φουγῶν ²² ἀνάλωτο. λοιπὸν δὲ ²³ εἴη. ὃ μὲν οὖν μὴ ἐπὶ καὶ τῶν, αἶμα. ²³ ὃ γὰρ ἐπὶ καὶ τῶν, αἶμα. ²⁴ ὃ γὰρ ἐπὶ καὶ τῶν, αἶμα.

XLIX. ²¹ Μηδὲν πλεον σαυτῷ λέγει, ²¹ L. 7. § 64. ὡς αἰ πορρηγέμενοι φαρμακίαι ἀναγγέ- ²² λουσιν· ἡγελεται, ὅτι ὁ δὲ σὲ καὶ καὶ λέ- ²² γει. ²² ἡγελεται τὸ τοῦ. τὸ γὰρ, ὅτι βέβαιον, ²³ L. 4. § 7, 11. ²³ ὅτι ἡγελεται βλέπω, ὅτι νοσεῖ τὸ ²⁴ παρὸν; βλέπω. ὅτι γὰρ κινδυνεύει, ἢ ²⁴ βλέπω. ὅπως οὖν μὴ αἰ δὲ τῆς πορ- ²⁵ των φαρμακίαν, ὃ μὴ αὐτὸς ἐνδοθεν ²⁵ πύλας, ὃ ὅθεν σοι γίνεται. μάλλον γὰρ ὅτι πύλας, ²⁶ ὅτι.

¹ L. 4. § 29. ¹ ὥς ἡ γνωρίζων ἔχουσα τῆς ἐν τῇ κρήνῃ συμβαινόντων.

² L. 6. § 36. L. Σίω. πικρὸς ἄφες. ² βᾶτοι ἐν τῇ ὁδῷ ἐκκλινον. ἀρκῆ. μὴ περὶ πείτης, τί δὴ ἔγινετο ἅτα ἐν τῇ κρήνῃ; ἔπειτα καταγελαδήσῃ ὑπὸ δυνάμει φυσιολῶν, ὥς αὐτὴ καὶ ὑπὸ τέκτονι. ἔπειτα στυπῶς γελαδῆσθαι, καὶ ἀγνώσκων, ὅτι ἐν τῇ ἐργασίᾳ ³ ξέσματα ἔχει μὴ μάλιστα τῆς καὶ ἀσκόναζομένων ὁρᾶς. καὶ τοὶ ἐκείνοι γὰρ ἔχουσι πᾶσι αὐτὰ ῥίψουσιν. ἢ ὅτι τῆς ὅλων φύσεως, ⁴ ἔξω ἔδεν ἔχει, ἀλλὰ τὸ θαυμά-

¹ L. 3. § 2. ζόν τὴν τέχνης ταύτης ἐστίν, ὅτι θεωροῦσα ἑαυτὴν, πρὶν δ' ἐνδὸν ἔλαφθεῖν ἐλθροῦσθαι, ἔπειτα ἀρῶν ἐξ ὁδοῦ, εἰς ἑαυτὴν μεταβάλλει, ἔπειτα ὅτι πάλιν ἄλλα νεαρά ἐκ τέτων αὐτῆς ποιεῖ. ἵνα μὴτε ἐσθίῃ, ἔξωθεν χρῆσθαι μὴτε ὅπου ἐκβάλλῃ τὰ σαφερότερα περὶ τῆς ἀρκῆς οὖν ἔχουσα τῇ ἑαυτῆς, ἔπειτα τῇ ἑαυτῆς, ἔπειτα τῇ ἰδίᾳ.

² L. 3. § 16. ³ L. 7. § 66. ⁴ Sup. § 13. ⁵ Sup. § 68. ⁶ Sup. § 28. ⁷ Sup. § 1. ⁸ L. 12. § 1. ⁹ L. 6. § 30. ¹⁰ L. 7. § 59. ¹¹ L. 11. § 9, 13. ¹² L. 4. § 29. ¹³ L. 4. § 29. ¹⁴ L. 4. § 29. ¹⁵ L. 4. § 29. ¹⁶ L. 4. § 29. ¹⁷ L. 4. § 29. ¹⁸ L. 4. § 29. ¹⁹ L. 4. § 29. ²⁰ L. 4. § 29. ²¹ L. 4. § 29. ²² L. 4. § 29. ²³ L. 4. § 29. ²⁴ L. 4. § 29. ²⁵ L. 4. § 29. ²⁶ L. 4. § 29. ²⁷ L. 4. § 29. ²⁸ L. 4. § 29. ²⁹ L. 4. § 29. ³⁰ L. 4. § 29. ³¹ L. 4. § 29. ³² L. 4. § 29. ³³ L. 4. § 29. ³⁴ L. 4. § 29. ³⁵ L. 4. § 29. ³⁶ L. 4. § 29. ³⁷ L. 4. § 29. ³⁸ L. 4. § 29. ³⁹ L. 4. § 29. ⁴⁰ L. 4. § 29. ⁴¹ L. 4. § 29. ⁴² L. 4. § 29. ⁴³ L. 4. § 29. ⁴⁴ L. 4. § 29. ⁴⁵ L. 4. § 29. ⁴⁶ L. 4. § 29. ⁴⁷ L. 4. § 29. ⁴⁸ L. 4. § 29. ⁴⁹ L. 4. § 29. ⁵⁰ L. 4. § 29. ⁵¹ L. 4. § 29. ⁵² L. 4. § 29. ⁵³ L. 4. § 29. ⁵⁴ L. 4. § 29. ⁵⁵ L. 4. § 29. ⁵⁶ L. 4. § 29. ⁵⁷ L. 4. § 29. ⁵⁸ L. 4. § 29. ⁵⁹ L. 4. § 29. ⁶⁰ L. 4. § 29. ⁶¹ L. 4. § 29. ⁶² L. 4. § 29. ⁶³ L. 4. § 29. ⁶⁴ L. 4. § 29. ⁶⁵ L. 4. § 29. ⁶⁶ L. 4. § 29. ⁶⁷ L. 4. § 29. ⁶⁸ L. 4. § 29. ⁶⁹ L. 4. § 29. ⁷⁰ L. 4. § 29. ⁷¹ L. 4. § 29. ⁷² L. 4. § 29. ⁷³ L. 4. § 29. ⁷⁴ L. 4. § 29. ⁷⁵ L. 4. § 29. ⁷⁶ L. 4. § 29. ⁷⁷ L. 4. § 29. ⁷⁸ L. 4. § 29. ⁷⁹ L. 4. § 29. ⁸⁰ L. 4. § 29. ⁸¹ L. 4. § 29. ⁸² L. 4. § 29. ⁸³ L. 4. § 29. ⁸⁴ L. 4. § 29. ⁸⁵ L. 4. § 29. ⁸⁶ L. 4. § 29. ⁸⁷ L. 4. § 29. ⁸⁸ L. 4. § 29. ⁸⁹ L. 4. § 29. ⁹⁰ L. 4. § 29. ⁹¹ L. 4. § 29. ⁹² L. 4. § 29. ⁹³ L. 4. § 29. ⁹⁴ L. 4. § 29. ⁹⁵ L. 4. § 29. ⁹⁶ L. 4. § 29. ⁹⁷ L. 4. § 29. ⁹⁸ L. 4. § 29. ⁹⁹ L. 4. § 29. ¹⁰⁰ L. 4. § 29. ¹⁰¹ L. 4. § 29. ¹⁰² L. 4. § 29. ¹⁰³ L. 4. § 29. ¹⁰⁴ L. 4. § 29. ¹⁰⁵ L. 4. § 29. ¹⁰⁶ L. 4. § 29. ¹⁰⁷ L. 4. § 29. ¹⁰⁸ L. 4. § 29. ¹⁰⁹ L. 4. § 29. ¹¹⁰ L. 4. § 29. ¹¹¹ L. 4. § 29. ¹¹² L. 4. § 29. ¹¹³ L. 4. § 29. ¹¹⁴ L. 4. § 29. ¹¹⁵ L. 4. § 29. ¹¹⁶ L. 4. § 29. ¹¹⁷ L. 4. § 29. ¹¹⁸ L. 4. § 29. ¹¹⁹ L. 4. § 29. ¹²⁰ L. 4. § 29. ¹²¹ L. 4. § 29. ¹²² L. 4. § 29. ¹²³ L. 4. § 29. ¹²⁴ L. 4. § 29. ¹²⁵ L. 4. § 29. ¹²⁶ L. 4. § 29. ¹²⁷ L. 4. § 29. ¹²⁸ L. 4. § 29. ¹²⁹ L. 4. § 29. ¹³⁰ L. 4. § 29. ¹³¹ L. 4. § 29. ¹³² L. 4. § 29. ¹³³ L. 4. § 29. ¹³⁴ L. 4. § 29. ¹³⁵ L. 4. § 29. ¹³⁶ L. 4. § 29. ¹³⁷ L. 4. § 29. ¹³⁸ L. 4. § 29. ¹³⁹ L. 4. § 29. ¹⁴⁰ L. 4. § 29. ¹⁴¹ L. 4. § 29. ¹⁴² L. 4. § 29. ¹⁴³ L. 4. § 29. ¹⁴⁴ L. 4. § 29. ¹⁴⁵ L. 4. § 29. ¹⁴⁶ L. 4. § 29. ¹⁴⁷ L. 4. § 29. ¹⁴⁸ L. 4. § 29. ¹⁴⁹ L. 4. § 29. ¹⁵⁰ L. 4. § 29. ¹⁵¹ L. 4. § 29. ¹⁵² L. 4. § 29. ¹⁵³ L. 4. § 29. ¹⁵⁴ L. 4. § 29. ¹⁵⁵ L. 4. § 29. ¹⁵⁶ L. 4. § 29. ¹⁵⁷ L. 4. § 29. ¹⁵⁸ L. 4. § 29. ¹⁵⁹ L. 4. § 29. ¹⁶⁰ L. 4. § 29. ¹⁶¹ L. 4. § 29. ¹⁶² L. 4. § 29. ¹⁶³ L. 4. § 29. ¹⁶⁴ L. 4. § 29. ¹⁶⁵ L. 4. § 29. ¹⁶⁶ L. 4. § 29. ¹⁶⁷ L. 4. § 29. ¹⁶⁸ L. 4. § 29. ¹⁶⁹ L. 4. § 29. ¹⁷⁰ L. 4. § 29. ¹⁷¹ L. 4. § 29. ¹⁷² L. 4. § 29. ¹⁷³ L. 4. § 29. ¹⁷⁴ L. 4. § 29. ¹⁷⁵ L. 4. § 29. ¹⁷⁶ L. 4. § 29. ¹⁷⁷ L. 4. § 29. ¹⁷⁸ L. 4. § 29. ¹⁷⁹ L. 4. § 29. ¹⁸⁰ L. 4. § 29. ¹⁸¹ L. 4. § 29. ¹⁸² L. 4. § 29. ¹⁸³ L. 4. § 29. ¹⁸⁴ L. 4. § 29. ¹⁸⁵ L. 4. § 29. ¹⁸⁶ L. 4. § 29. ¹⁸⁷ L. 4. § 29. ¹⁸⁸ L. 4. § 29. ¹⁸⁹ L. 4. § 29. ¹⁹⁰ L. 4. § 29. ¹⁹¹ L. 4. § 29. ¹⁹² L. 4. § 29. ¹⁹³ L. 4. § 29. ¹⁹⁴ L. 4. § 29. ¹⁹⁵ L. 4. § 29. ¹⁹⁶ L. 4. § 29. ¹⁹⁷ L. 4. § 29. ¹⁹⁸ L. 4. § 29. ¹⁹⁹ L. 4. § 29. ²⁰⁰ L. 4. § 29. ²⁰¹ L. 4. § 29. ²⁰² L. 4. § 29. ²⁰³ L. 4. § 29. ²⁰⁴ L. 4. § 29. ²⁰⁵ L. 4. § 29. ²⁰⁶ L. 4. § 29. ²⁰⁷ L. 4. § 29. ²⁰⁸ L. 4. § 29. ²⁰⁹ L. 4. § 29. ²¹⁰ L. 4. § 29. ²¹¹ L. 4. § 29. ²¹² L. 4. § 29. ²¹³ L. 4. § 29. ²¹⁴ L. 4. § 29. ²¹⁵ L. 4. § 29. ²¹⁶ L. 4. § 29. ²¹⁷ L. 4. § 29. ²¹⁸ L. 4. § 29. ²¹⁹ L. 4. § 29. ²²⁰ L. 4. § 29. ²²¹ L. 4. § 29. ²²² L. 4. § 29. ²²³ L. 4. § 29. ²²⁴ L. 4. § 29. ²²⁵ L. 4. § 29. ²²⁶ L. 4. § 29. ²²⁷ L. 4. § 29. ²²⁸ L. 4. § 29. ²²⁹ L. 4. § 29. ²³⁰ L. 4. § 29. ²³¹ L. 4. § 29. ²³² L. 4. § 29. ²³³ L. 4. § 29. ²³⁴ L. 4. § 29. ²³⁵ L. 4. § 29. ²³⁶ L. 4. § 29. ²³⁷ L. 4. § 29. ²³⁸ L. 4. § 29. ²³⁹ L. 4. § 29. ²⁴⁰ L. 4. § 29. ²⁴¹ L. 4. § 29. ²⁴² L. 4. § 29. ²⁴³ L. 4. § 29. ²⁴⁴ L. 4. § 29. ²⁴⁵ L. 4. § 29. ²⁴⁶ L. 4. § 29. ²⁴⁷ L. 4. § 29. ²⁴⁸ L. 4. § 29. ²⁴⁹ L. 4. § 29. ²⁵⁰ L. 4. § 29. ²⁵¹ L. 4. § 29. ²⁵² L. 4. § 29. ²⁵³ L. 4. § 29. ²⁵⁴ L. 4. § 29. ²⁵⁵ L. 4. § 29. ²⁵⁶ L. 4. § 29. ²⁵⁷ L. 4. § 29. ²⁵⁸ L. 4. § 29. ²⁵⁹ L. 4. § 29. ²⁶⁰ L. 4. § 29. ²⁶¹ L. 4. § 29. ²⁶² L. 4. § 29. ²⁶³ L. 4. § 29. ²⁶⁴ L. 4. § 29. ²⁶⁵ L. 4. § 29. ²⁶⁶ L. 4. § 29. ²⁶⁷ L. 4. § 29. ²⁶⁸ L. 4. § 29. ²⁶⁹ L. 4. § 29. ²⁷⁰ L. 4. § 29. ²⁷¹ L. 4. § 29. ²⁷² L. 4. § 29. ²⁷³ L. 4. § 29. ²⁷⁴ L. 4. § 29. ²⁷⁵ L. 4. § 29. ²⁷⁶ L. 4. § 29. ²⁷⁷ L. 4. § 29. ²⁷⁸ L. 4. § 29. ²⁷⁹ L. 4. § 29. ²⁸⁰ L. 4. § 29. ²⁸¹ L. 4. § 29. ²⁸² L. 4. § 29. ²⁸³ L. 4. § 29. ²⁸⁴ L. 4. § 29. ²⁸⁵ L. 4. § 29. ²⁸⁶ L. 4. § 29. ²⁸⁷ L. 4. § 29. ²⁸⁸ L. 4. § 29. ²⁸⁹ L. 4. § 29. ²⁹⁰ L. 4. § 29. ²⁹¹ L. 4. § 29. ²⁹² L. 4. § 29. ²⁹³ L. 4. § 29. ²⁹⁴ L. 4. § 29. ²⁹⁵ L. 4. § 29. ²⁹⁶ L. 4. § 29. ²⁹⁷ L. 4. § 29. ²⁹⁸ L. 4. § 29. ²⁹⁹ L. 4. § 29. ³⁰⁰ L. 4. § 29. ³⁰¹ L. 4. § 29. ³⁰² L. 4. § 29. ³⁰³ L. 4. § 29. ³⁰⁴ L. 4. § 29. ³⁰⁵ L. 4. § 29. ³⁰⁶ L. 4. § 29. ³⁰⁷ L. 4. § 29. ³⁰⁸ L. 4. § 29. ³⁰⁹ L. 4. § 29. ³¹⁰ L. 4. § 29. ³¹¹ L. 4. § 29. ³¹² L. 4. § 29. ³¹³ L. 4. § 29. ³¹⁴ L. 4. § 29. ³¹⁵ L. 4. § 29. ³¹⁶ L. 4. § 29. ³¹⁷ L. 4. § 29. ³¹⁸ L. 4. § 29. ³¹⁹ L. 4. § 29. ³²⁰ L. 4. § 29. ³²¹ L. 4. § 29. ³²² L. 4. § 29. ³²³ L. 4. § 29. ³²⁴ L. 4. § 29. ³²⁵ L. 4. § 29. ³²⁶ L. 4. § 29. ³²⁷ L. 4. § 29. ³²⁸ L. 4. § 29. ³²⁹ L. 4. § 29. ³³⁰ L. 4. § 29. ³³¹ L. 4. § 29. ³³² L. 4. § 29. ³³³ L. 4. § 29. ³³⁴ L. 4. § 29. ³³⁵ L. 4. § 29. ³³⁶ L. 4. § 29. ³³⁷ L. 4. § 29. ³³⁸ L. 4. § 29. ³³⁹ L. 4. § 29. ³⁴⁰ L. 4. § 29. ³⁴¹ L. 4. § 29. ³⁴² L. 4. § 29. ³⁴³ L. 4. § 29. ³⁴⁴ L. 4. § 29. ³⁴⁵ L. 4. § 29. ³⁴⁶ L. 4. § 29. ³⁴⁷ L. 4. § 29. ³⁴⁸ L. 4. § 29. ³⁴⁹ L. 4. § 29. ³⁵⁰ L. 4. § 29. ³⁵¹ L. 4. § 29. ³⁵² L. 4. § 29. ³⁵³ L. 4. § 29. ³⁵⁴ L. 4. § 29. ³⁵⁵ L. 4. § 29. ³⁵⁶ L. 4. § 29. ³⁵⁷ L. 4. § 29. ³⁵⁸ L. 4. § 29. ³⁵⁹ L. 4. § 29. ³⁶⁰ L. 4. § 29. ³⁶¹ L. 4. § 29. ³⁶² L. 4. § 29. ³⁶³ L. 4. § 29. ³⁶⁴ L. 4. § 29. ³⁶⁵ L. 4. § 29. ³⁶⁶ L. 4. § 29. ³⁶⁷ L. 4. § 29. ³⁶⁸ L. 4. § 29. ³⁶⁹ L. 4. § 29. ³⁷⁰ L. 4. § 29. ³⁷¹ L. 4. § 29. ³⁷² L. 4. § 29. ³⁷³ L. 4. § 29. ³⁷⁴ L. 4. § 29. ³⁷⁵ L. 4. § 29. ³⁷⁶ L. 4. § 29. ³⁷⁷ L. 4. § 29. ³⁷⁸ L. 4. § 29. ³⁷⁹ L. 4. § 29. ³⁸⁰ L. 4. § 29. ³⁸¹ L. 4. § 29. ³⁸² L. 4. § 29. ³⁸³ L. 4. § 29. ³⁸⁴ L. 4. § 29. ³⁸⁵ L. 4. § 29. ³⁸⁶ L. 4. § 29. ³⁸⁷ L. 4. § 29. ³⁸⁸ L. 4. § 29. ³⁸⁹ L. 4. § 29. ³⁹⁰ L. 4. § 29. ³⁹¹ L. 4. § 29. ³⁹² L. 4. § 29. ³⁹³ L. 4. § 29. ³⁹⁴ L. 4. § 29. ³⁹⁵ L. 4. § 29. ³⁹⁶ L. 4. § 29. ³⁹⁷ L. 4. § 29. ³⁹⁸ L. 4. § 29. ³⁹⁹ L. 4. § 29. ⁴⁰⁰ L. 4. § 29. ⁴⁰¹ L. 4. § 29. ⁴⁰² L. 4. § 29. ⁴⁰³ L. 4. § 29. ⁴⁰⁴ L. 4. § 29. ⁴⁰⁵ L. 4. § 29. ⁴⁰⁶ L. 4. § 29. ⁴⁰⁷ L. 4. § 29. ⁴⁰⁸ L. 4. § 29. ⁴⁰⁹ L. 4. § 29. ⁴¹⁰ L. 4. § 29. ⁴¹¹ L. 4. § 29. ⁴¹² L. 4. § 29. ⁴¹³ L. 4. § 29. ⁴¹⁴ L. 4. § 29. ⁴¹⁵ L. 4. § 29. ⁴¹⁶ L. 4. § 29. ⁴¹⁷ L. 4. § 29. ⁴¹⁸ L. 4. § 29. ⁴¹⁹ L. 4. § 29. ⁴²⁰ L. 4. § 29. ⁴²¹ L. 4. § 29. ⁴²² L. 4. § 29. ⁴²³ L. 4. § 29. ⁴²⁴ L. 4. § 29. ⁴²⁵ L. 4. § 29. ⁴²⁶ L. 4. § 29. ⁴²⁷ L. 4. § 29. ⁴²⁸ L. 4. § 29. ⁴²⁹ L. 4. § 29. ⁴³⁰ L. 4. § 29. ⁴³¹ L. 4. § 29. ⁴³² L. 4. § 29. ⁴³³ L. 4. § 29. ⁴³⁴ L. 4. § 29. ⁴³⁵ L. 4. § 29. ⁴³⁶ L. 4. § 29. ⁴³⁷ L. 4. § 29. ⁴³⁸ L. 4. § 29. ⁴³⁹ L. 4. § 29. ⁴⁴⁰ L. 4. § 29. ⁴⁴¹ L. 4. § 29. ⁴⁴² L. 4. § 29. ⁴⁴³ L. 4. § 29. ⁴⁴⁴ L. 4. § 29. ⁴⁴⁵ L. 4. § 29. ⁴⁴⁶ L. 4. § 29. ⁴⁴⁷ L. 4. § 29. ⁴⁴⁸ L. 4. § 29. ⁴⁴⁹ L. 4. § 29. ⁴⁵⁰ L. 4. § 29. ⁴⁵¹ L. 4. § 29. ⁴⁵² L. 4. § 29. ⁴⁵³ L. 4. § 29. ⁴⁵⁴ L. 4. § 29. ⁴⁵⁵ L. 4. § 29. ⁴⁵⁶ L. 4. § 29. ⁴⁵⁷ L. 4. § 29. ⁴⁵⁸ L. 4. § 29. ⁴⁵⁹ L. 4. § 29. ⁴⁶⁰ L. 4. § 29. ⁴⁶¹ L. 4. § 29. ⁴⁶² L. 4. § 29. ⁴⁶³ L. 4. § 29. ⁴⁶⁴ L. 4. § 29. ⁴⁶⁵ L. 4. § 29. ⁴⁶⁶ L. 4. § 29. ⁴⁶⁷ L. 4. § 29. ⁴⁶⁸ L. 4. § 29. ⁴⁶⁹ L. 4. § 29. ⁴⁷⁰ L. 4. § 29. ⁴⁷¹ L. 4. § 29. ⁴⁷² L. 4. § 29. ⁴⁷³ L. 4. § 29. ⁴⁷⁴ L. 4. § 29. ⁴⁷⁵ L. 4. § 29. ⁴⁷⁶ L. 4. § 29. ⁴⁷⁷ L. 4. § 29. ⁴⁷⁸ L. 4. § 29. ⁴⁷⁹ L. 4. § 29. ⁴⁸⁰ L. 4. § 29. ⁴⁸¹ L. 4. § 29. ⁴⁸² L. 4. § 29. ⁴⁸³ L. 4. § 29. ⁴⁸⁴ L. 4. § 29. ⁴⁸⁵ L. 4. § 29. ⁴⁸⁶ L. 4. § 29. ⁴⁸⁷ L. 4. § 29. ⁴⁸⁸ L. 4. § 29. ⁴⁸⁹ L. 4. § 29. ⁴⁹⁰ L. 4. § 29. ⁴⁹¹ L. 4. § 29. ⁴⁹² L. 4. § 29. ⁴⁹³ L. 4. § 29. ⁴⁹⁴ L. 4. § 29. ⁴⁹⁵ L. 4. § 29. ⁴⁹⁶ L. 4. § 29. ⁴⁹⁷ L. 4. § 29. ⁴⁹⁸ L. 4. § 29. ⁴⁹⁹ L. 4. § 29. ⁵⁰⁰ L. 4. § 29. ⁵⁰¹ L. 4. § 29. ⁵⁰² L. 4. § 29. ⁵⁰³ L. 4. § 29. ⁵⁰⁴ L. 4. § 29. ⁵⁰⁵ L. 4. § 29. ⁵⁰⁶ L. 4. § 29. ⁵⁰⁷ L. 4. § 29. ⁵⁰⁸ L. 4. § 29. ⁵⁰⁹ L. 4. § 29. ⁵¹⁰ L. 4. § 29. ⁵¹¹ L. 4. § 29. ⁵¹² L. 4. § 29. ⁵¹³ L. 4. § 29. ⁵¹⁴ L. 4. § 29. ⁵¹⁵ L. 4. § 29. ⁵¹⁶ L. 4. § 29. ⁵¹⁷ L. 4. § 29. ⁵¹⁸ L. 4. § 29. ⁵¹⁹ L. 4. § 29. ⁵²⁰ L. 4. § 29. ⁵²¹ L. 4. § 29. ⁵²² L. 4. § 29. ⁵²³ L. 4. § 29. ⁵²⁴ L. 4. § 29. ⁵²⁵ L. 4. § 29. ⁵²⁶ L. 4. § 29. ⁵²⁷ L. 4. § 29. ⁵²⁸ L. 4. § 29. ⁵²⁹ L. 4. § 29. ⁵³⁰ L. 4. § 29. ⁵³¹ L. 4. § 29. ⁵³² L. 4. § 29. ⁵³³ L. 4. § 29. ⁵³⁴ L. 4. § 29. ⁵³⁵ L. 4. § 29. ⁵³⁶ L. 4. § 29. ⁵³⁷ L. 4. § 29. ⁵³⁸ L. 4. § 29. ⁵³⁹ L. 4. § 29. ⁵⁴⁰ L. 4. § 29. ⁵⁴¹ L. 4. § 29. ⁵⁴² L. 4. § 29. ⁵⁴³ L. 4. § 29. ⁵⁴⁴ L. 4. § 29. ⁵⁴⁵ L. 4. § 29. ⁵⁴⁶ L. 4. § 29. ⁵⁴⁷ L. 4. § 29. ⁵⁴⁸ L. 4. § 29. ⁵⁴⁹ L. 4. § 29. ⁵⁵⁰ L. 4. § 29. ⁵⁵¹ L. 4. § 29. ⁵⁵² L. 4. § 29. ⁵⁵³ L. 4. § 29. ⁵⁵⁴ L. 4. § 29. ⁵⁵⁵ L. 4. § 29. ⁵⁵⁶ L. 4. § 29. ⁵⁵⁷ L. 4. § 29. ⁵⁵⁸ L. 4. § 29. ⁵⁵⁹ L. 4. § 29. ⁵⁶⁰ L. 4. § 29. ⁵⁶¹ L. 4. § 29. ⁵⁶² L. 4. § 29. ⁵⁶³ L. 4. § 29. ⁵⁶⁴ L. 4. § 29. ⁵⁶⁵ L. 4. § 29. ⁵⁶⁶ L. 4. § 29. ⁵⁶⁷ L. 4. § 29. ⁵⁶⁸ L. 4. § 29. ⁵⁶⁹ L. 4. § 29. ⁵⁷⁰ L. 4. § 29. ⁵⁷¹ L. 4. § 29. ⁵⁷² L. 4. § 29. ⁵⁷³ L. 4. § 29. ⁵⁷⁴ L. 4. § 29. ⁵⁷⁵ L. 4. § 29. ⁵⁷⁶ L. 4. § 29. ⁵⁷⁷ L. 4. § 29. ⁵⁷⁸ L. 4. § 29. ⁵⁷⁹ L. 4. § 29. ⁵⁸⁰ L. 4. § 29. ⁵⁸¹ L. 4. § 29. ⁵⁸² L. 4. § 29. ⁵⁸³ L. 4. § 29. ⁵⁸⁴ L. 4. § 29. ⁵⁸⁵ L. 4. § 29. ⁵⁸⁶ L. 4. § 29. ⁵⁸⁷ L. 4. § 29. ⁵⁸⁸ L. 4. § 29. ⁵⁸⁹ L. 4. § 29. ⁵⁹⁰ L. 4. § 29. ⁵⁹¹ L. 4. § 29. ⁵⁹² L. 4. § 29. ⁵⁹³ L. 4. § 29. ⁵⁹⁴ L. 4. § 29. ⁵⁹⁵ L. 4. § 29. ⁵⁹⁶ L. 4. § 29. ⁵⁹⁷ L. 4. § 29. ⁵⁹⁸ L. 4. § 29. ⁵⁹⁹ L. 4. § 29. ⁶⁰⁰ L. 4. § 29. ⁶⁰¹ L. 4. § 29. ⁶⁰² L. 4. § 29. ⁶⁰³ L. 4. § 29. ⁶⁰⁴ L. 4. § 29. ⁶⁰⁵ L. 4. § 29. ⁶⁰⁶ L. 4. § 29. ⁶⁰⁷ L. 4. § 29. ⁶⁰⁸ L. 4. § 29. ⁶⁰⁹ L. 4. § 29. ⁶¹⁰ L. 4. § 29. ⁶¹¹ L. 4. § 29.

aversatur vel aucupatur, qui nec ubi sunt, nec qui sint ipsi, norunt?

LIII. Num in votis habes ab eo laudari, qui intra horule spatium ter semet execratur? num ei studes placere, qui nec sibi ipse placet? aut quomodo sibi placet, quem omnium ferè, quæ facit ipse, ponit?

LIV. Curæ tibi deinceps sit, non tam cum aëre ambiente te conspirare, quam menti cuncta ambienti consentire. neque enim minùs vis illa intellectualis ubique diffusa est & permeat cuius exposita quæ attrahere eam potest, quàm aëria cuilibet cui respirationis est compo-

LV. Generatim malitia mundo non obest. particulatim nec alteri cuiquam. huic tantum est noxia, cui concessum est ab ea immunem esse, quodcumque id ipse voluerit.

LVI. Arbitrio meo ex æquo res indifferens est arbitrium vicini mei, atque animula aut caruncula ejus. etiam si enim quàm maximè alter alterius causâ mutuo nati sumus, mentium tamen nostrarum cuilibet peculiaris sua constat potestas. aliqui vicini mei malitia malum me faceret; id quod Deo non est visum, ne alieni arbitrii esset miserum me facere.

LVII. Sol defundi videtur, & ubique quidem diffunditur, nec effunditur tamen. illa enim diffusio est extensio tantum. itaque ab extendendo radii ejus nomen sortiti sunt. cujusmodi verò res sit radius, perspicere licet, si per angustum aliquod foramen fumen à Sole profectum in domicilium tenebri-
cosum subingredi videris. recta enim procedit, & refringitur quodammodo, ubi corpus aliquod solidum occurrerit, quod aërem ultra non admittit. ibi autem consistit, & nec delabitur, nec decidit. talem ergo mentis solutionem & diffusionem esse oportet, non effusionem utique, sed extensionem, quæque adversus obvia quælibet impedimenta non violentam & impetuosam collisionem adhibeat, nec

φύλων¹ ἢ δίων, [ἢ] οἱ ἐπὶ ὅπως εἰσὶν, ἔ-¹ ἡ δίων. Xyl.
π οἱ λένες εἰσι γινώσκουσι; Lug ἢ δίωνων
f. l. 11. § 11.

LIII. ² Ἐπαγνείδω δέλεις ὑπὸ ἀνδρῶ-² L. 3. § 4. l.
πυ, τρεῖς δὲ ὥρας ἑαυτῷ χαίταραμύμυ; ἀρ-⁴ § 3.
σιν δέλεις ἀνδρῶν, ³ ὅς ἐστιν ἀρέσκη; ³ L. 5. § 10.
αυτῷ; ⁴ ἀρέσκη ἑαυτῷ, ὁ μετανοῶν ἐφ' ⁴ L. 6. § 16.
ἅπανσι χροθὶν οἷς ἀρέσκη; Sup. § 10.

LIV. Μηκέκ μόνον⁵ συμπαρῖν ἔ-⁵ L. 6. § 16. l.
χονε ἀέρε, ἀλλὰ ἥδη ἔ-⁶ συμφορῖν ἔ-⁶ § 8.
πείχοντι πόρτα νοερά. ἢ ἡ τῶν ἢ νοερά ⁶ L. 9. § 1. l.
διῶμας πόρτη κέχυται ἔ-⁷ ἀφ' ἀποφοίτακε ἔ-⁷ 10. § 21.
πασσιν διῶμαρ, ἡ τῷ ἢ ἀερόδης τῷ ἀν-
πνεύσιν διῶμαρ.

LV. Γενεῶς δὲ, ⁷ ἡ χακία ἐστὶν βλά-⁷ L. 5. § 35.
πῆς ἢ ἡσμιον. ἢ ἡ μέρος, ⁸ ἐστὶν βλά-⁸ L. 2. § 1. l.
πῆς ἢ ἡσμιον. ⁹ μόνον ἢ βλάδερε ἐστὶν τέτω, ⁹ L. 9. § 4.
¹⁰ ἢ ἡσμιον τεταπῆς ἔ-¹⁰ ἀπὸ ἀλλὰ ἀπὸ αὐτῆς, ὁ-¹⁰ L. 2. § 11.
πύρην περὶ τῷ ἔ-¹¹ πως δέλεις. ¹¹ L. 7. § 71. l.
¹² § 13.

LVI. ¹¹ Τῷ ἐμῷ περὶ ἀρεκῶν ἔ-¹¹ L. 5. § 20.
σιν περὶ ἀρεκῶν ἔ-¹² πῆς ἀδελφῶν ἐστὶν, ὡς
ἔ-¹³ πῆς ἀδελφῶν αὐτῶν, ἔ-¹⁴ πῆς ἀδελφῶν. ἔ-¹⁴ L. 5. § 32.
πῆς εἰ ὁ κέχυται ¹² ἀλλήλων ἐκεκέν γέ-¹² L. 2. § 1.
ναρ, ὅπως τὰ ἡγεμονικὰ ἡμῶν ἐκεί-¹³ Inf. § 59.
διδον κέχυται ἔ-¹⁴ πῆς τῷ ¹⁴ ἐμῶν ἢ τῷ ¹⁴ L. 5. § 3. l.
πλησίον χακία ἐμῷ χακὸν ἐ-¹⁵ ὅπως ἐκ ¹⁵ L. 2. § 1. l.
¹⁶ § 35.

LVII. ¹⁶ Ὁ ἡλίου χακία ἐμῷ χακὸν ἐ-¹⁶ L. 2. § 11.
πῆς εἰ ὁ κέχυται ¹⁷ ἡλίου χακὸν ἐ-¹⁷ L. 12. § 30.

LVII. ¹⁶ Ὁ ἡλίου χακία ἐμῷ χακὸν ἐ-¹⁶ L. 2. § 11.
πῆς εἰ ὁ κέχυται ¹⁷ ἡλίου χακὸν ἐ-¹⁷ L. 12. § 30.
πῆς εἰ ὁ κέχυται ¹⁸ ἡλίου χακὸν ἐ-¹⁸ L. 10. § 33.
πῆς εἰ ὁ κέχυται ¹⁹ ἡλίου χακὸν ἐ-¹⁹ L. 6. § 50.
πῆς εἰ ὁ κέχυται ²⁰ ἡλίου χακὸν ἐ-²⁰ L. 8. § 32. l. 10.
πῆς εἰ ὁ κέχυται ²¹ ἡλίου χακὸν ἐ-²¹ § 12.

μηδὲ μὲν καὶ πῶς πῶς, ἀλλὰ ἴσασθαι, καὶ ὅτι
λαμπρὴν δὲ ὑπερβολήν. αὐτὸ γὰρ αὐτὸ σερρήσ
τὴν αὐγῆς, δὲ μὴ πῶς πέμπον αὐτῶν.

¹ L. 7. § 32.

Sup. § 25.

LVIII. Ὁ δὲ θάνατον φοβέμεθα, ἥτοι
ἀναιδήσιαν φοβέμεθα, ἥ ἀναιδήσιν ἐπεροίαν. ἀλλ'
¹ εἴτε ὅσοι ἐκ ἀναιδήσιν, ὅσοι καὶ τινὲς ἀναι
δήσιν εἴτε ἀλλοιοτέραν ἀναιδήσιν κτήσῃ, ἀλλοί
ον ζῶον εἴη, ἢ δὲ ζῆν ἐπαύση.

² Sup. § 56.

L. 9. § 1.

³ L. 5. § 28. L.

9. § 11.

LIX. ² Οἱ ἀνθρώποι γηρόναισι ἀλλή
λων ἐνεκεν. ³ διδάσκει οὖν, ἥ φέρε.

⁴ L. 6. § 16.

Sup. § 57.

⁵ ἡ γὰρ τὸ πῶς

[πῶς] εἰσὶν μὲν

[πῶς] εἰσὶν μὲν

⁶ L. 9. § 17.

⁷ ἐν τῇ βοῇ.

LX. Ἀλλως βέλεται, ἀλλως νῦν φέρεται.
ὁ μὲν τοι νῦν, καὶ ὅπου αὐτὰ ἐστὶν, ἢ ὅπου
πῶς δὲ σκέψαν σφέρεται, ⁴ φέρεται κατ' αὐ
τὸν αὐτὸν ⁵ ἥ γὰρ, ἢ ἐπὶ δὲ πῶς κεμεν.

LXI. ⁶ Εἰσέναι εἰς τὸ ἡγεμονικὸν ἐχθ
ρὸν πῶς ⁷ ὅ δὲ ἐπὶ πῶς εἰσέναι εἰς
τὸ αὐτὸ ἡγεμονικόν.

etiam decidat, sed consistat, & illa
stret quicquid eam admiserit. pri
vabit enim semet splendore illius,
si quis eam non transmiserit.

LVIII. Qui mortem formidat,
vel sensus extinctionem, vel aliuf
modi aliquem sensum formidat.
atqui, si sensum nullum prorsus
habueris, nec mali quicquam sen
surus es; si sensum aliufmodi, a
nimal aliufmodi futurus es, nec
vivere defines.

LIX. Homines alter alterius cau
sâ nati sumus. itaque aut doce, aut
sustine.

LX. Aliter sagitta, aliter mens
fertur. mens enim tam cum cavet,
quam cum considerat, rectâ fertur,
nec minus ad scopum sibi propoli
tum tendit.

LXI. In mentem alterius cuius
que descende; sed & in tuam ip
sius descendere quemlibet patere.

BIBLION Θ'.

LIB. IX.

¹ L. 2. § 1. L. 8

§ 59.

Ἀδελφοί, ἀσέβες. ¹ τὸ γὰρ τῶν ὁ
λων φύσεως καὶ τῶν ἀσέβων ἀσέβων
τὰ λογικὰ ζῶα ἐνεκεν ἀλλή
λων, ὥστε ὡφελῆν μὲν ἀλλήλων

² L. 6. § 40.

³ L. 7. § 9.

κατ' αὐτὸν, βλάπτειν δὲ μηδ' αὐτὸς ὁ ² τὸ
βέλεται τῶν πῶς ἀσέβων, ἀσέβες δηλο
νὸς εἰς τὸ πῶς ἀσέβων τῶν πῶς ἀσέβων ἢ γὰρ τὸ
ὅλων φύσις, ὅντων ἐστὶ φύσις. ³ τὰ δὲ γὰρ
ὄντα πῶς τὰ ὑπάρχοντα πῶς οὐκ αὐτὸς
ἐστὶν ἐπὶ δὲ ἀλλήλων αὐτὸν ὀνομάζεται ἢ
ἀλλήλων ἀπὸ τῶν πῶς ἀσέβων. ὁ μὲν ἐν
ἐκὼν ὑπερβολὴς ἀσέβες, καὶ τῶν πῶς ἀσέβων
ἀδικῶν ὁ δὲ ἀκων, καὶ τῶν πῶς ἀσέβων τῇ
ὅλων φύσις, ἢ καὶ τῶν πῶς ἀσέβων, μαχόμενος
τῇ δὲ κόσμῳ φύσις, μαχόμενος γὰρ ὁ ἐπὶ τὰ
πῶς ἀσέβων πῶς ἀλλήλων πῶς ἀσέβων πῶς
αὐτὸν, & in quantum mundi ordinem pulchrè compositum infringit, dum mundi naturæ
adversatur enim, qui, quantum in se est, ad ea quæ veritati adversa sunt, fertur. à
natura

QUI injustè agit, im
piè agit. cum enim
universi natura ani
malia rationalia, sui
invicem gratiâ con
diderit, ut sibi invi
cem pro cuiusque dignitate pro
sint, nec ullâ ratione sibi invicem
obstint; qui naturæ placitum hoc
violat, impiè prorsus agit adversus
numinum omnium antiquissimum.
etenim universi natura, rerum est
omnium natura. omnia autem quæ
existunt necessitudine quâdam mu
tua sunt sibi invicem conjuncta.
sed & eadem, quæ natura, veritas
quoque nuncupatur; estque prima
omnium quæ vera sunt, causa. i
taque qui sciens volens mentitur,
impiè agit, in quantum fallendo
injustè agit; qui nolens nesciûsq;
in quantum universi naturæ dissen
sit, & in quantum mundi ordinem pulchrè compositum infringit, dum mundi naturæ
adversatur enim, qui, quantum in se est, ad ea quæ veritati adversa sunt, fertur. à
natura

natura siquidem subsidia jam olim acceperat, quibus neglectis factum est, ut falsa à veris nunc dignoscere nequeat. Quin etiam, qui voluptates, tanquam quæ sint bonæ, sectatur, dolores, tanquam quæ mala sint, fugit, impiè hic quoque agit. necesse est enim, ut is qui sic affectus fuerit, de rerum natura sæpe conqueratur, quasi ea bonis malisque præter meritum utriusque aliquid attribuat; cùm mali sæpe numero voluptatibus diffuant, eisque rebus, quibus eæ comparantur, abundant; boni contra in dolore versentur, atque in casus ejusmodi, qui dolorem solent parere, incidunt. adhæc, qui dolorem timet, eorum aliquid timebit, quæ in mundo necessariò futura sunt. hoc est autem impium. & qui voluptatem sectatur, injuriam inferendo non abstinebit. hoc autem apertè impium. oportet autem, ad quæ rerum natura ex æquo se habet, (nec fecisse utrique utraque, nisi ad utraque se ex æquo haberet) adversus hæc eadem eum pariter esse ex æquo affectum, qui naturæ ductum sequi desiderat, quo naturæ consentire possit. quicunque ergò adversus dolorem & voluptatem, vel mortem & vitam, vel gloriam & ignominiam, ad quæ rerum natura ex æquo se habet, non ex æquo afficitur, impiè hunc agere liquidò constat. per hoc autem quòd dicitur universi naturam istis ex æquo uti, intelligo ista ex æquo uti evenire ex ferie quadam rerum prodeuntium sibi que invicem succedentium juxta antiquissimum quandam providentiæ motum, quo à principio illa ad hanc rerum omnium ordinationem & adorationem se contulit cùm rationes quasdam re quasdam existentiarum, transmuta visset.

II. Gratius equidem foret, ut prius defungeretur quispiam, quam mendacitatem, simulationem, luxum, fastum delibasset. secundus autem ab hoc gradus, horum satur saltem ut emori præoptet, quam improbitati immorari. an nondum

[illegible][illegible]

περοκαίνεται τῇ καίᾳ· καὶ ἔγω σε εὖδὲ ἢ
πείρα πείσῃ φέγγῃ ἐκ τῆ λυμῆ; λυμὸς
γὰρ ἁφ' ἑσέα ἀφανοίαι, πολλὰ γὰρ μῦλλον
ἢ ἄρ' ἢ ὅ· περικεχυμένον τέτε πνύματι· ποι-
αδὲ τις δυσχερασία ἐς τῆς αὐτῆς μὲν γὰρ ζώων
λυμὸς, καὶ δὲ ζῶα ἔστιν· ἐκείνη δὲ ἀνδρω-
πων, καὶ δὲ ἀνδρωποὶ εἰσιν.

III. Μὴ καὶ φρόνει θανάτου ἄλλὰ ἑὺ-
αρεστῶ αὐτῷ, ὡς καὶ τέτε ἐνός οὐτοῦ, ὡν ἡ
φύσις ἐνδέλει. οἷον γὰρ ἔστι τὸ νεάσαι, ἐπὶ
γηράσαι, ἐπὶ αὐξήσαι, ἐπὶ ἀκμάσαι, ἐπὶ
οὐδυνῆσαι, ἐπὶ γήρῃ, ἐπὶ πολιᾷ ἐκείνῃ, ἐπὶ
παύσει, ἐπὶ μαφορήσει, ἐπὶ ἀποκινήσει, ἐπὶ
ἄλλᾳ τῇ φυσικῇ ἐνεργήματι, ὅσα αὖ τὸ
σὲ βίῃ ὥρᾳ φέρουσιν, ³ ποιεῖτο ἐπὶ ἀφ' ἑλ-
λῆς αὐτῆς. τὸ μὲν ἐν τῇ ἀνθρώπῳ ἔστι λελογι-
σμένον. ⁴ μὴ δὲ ὁλοχρεῶς, μηδὲ ὥσπερ, μηδὲ
ὑπερφανῶς περὶ τὸ θάνατον ἔχῃ· ἄλλὰ
ὑπομένειν ὡς ⁷ μίαν τὴν φυσικὴν ἐνεργεσίαν.
⁵ ὡς τῷ ὑπομένειν, πότε ἐμβρυον ἐκ τῆ γα-
στρὸς τῆ γυναικὸς σε ἐξέλθῃ. ἔτι δὲ ἐκδέχου
τὸ ὥραν ἐν ᾗ τὰ ψυχαιὸν σε τῆ ἐλύσεως
τέτε ἐκπεσεῖται. εἰ δὲ ⁸ ἰδιωτικὸν ὥσπερ
πᾶσι ἀνθρώποις δέλεος μέλισσαι σε εὐχο-
λον περὶ τὸ θάνατον ποιεῖς, ἢ ἐπὶ τῇ
ἐπὶ τὰ ὑποκείμενα, ¹⁰ ὡν μέλλεις ἀφίστα-
σαι, ἐπὶ ¹¹ μετ' οἷων ἡδυν ὁκνέται ἔσαι ¹² ἢ
ἐμπεφυμένη. ¹³ περὶ σὲ περὶ μὲν γὰρ αὐτοῖς
ἡ ψυχὴ δὲ, ἄλλὰ ἐπὶ ¹⁴ κινεῖται ἐπὶ ὥρᾳ φέ-
ρῃ· μεμνησθαι μέντοι ὅτι ¹⁵ ὅτι αὐτὸν ἀν-
δρῶπων οὐκ ὁδομαίνετον· οἱ δὲ ἀπαλλαγῇ
ἔσαι. τὸ μὲν γὰρ μόνον ἔσθ' ἄρα, ἀνδρῶπων
δὲ καὶ ἔστιν ἐν τῇ ζῇ, εἰ συζῇ ἐφ' αὐτό
τοῖς τὰ ¹⁶ τοιαῦτα ὁδομαίνετον. νῦν δὲ ὁρᾷς, ὅσῃ οὐ
κῶπῃ ἐν τῇ ἀφ' ἑσέα τὴ συμβιώσεως ὥστε εἶπῃ, θάνατον ἔλθῃ, ὡς γὰρ
νατε, μὴ πᾶσι ἐπὶ αὐτοῖς ¹⁷ ἐπὶ λείπονται ἐμμενῇ.

IV. ¹⁸ Οὐκ ἀμάρταν ἐαυτῷ ἀμάρταν.

¹⁹ ἀδίκῃ ἐαυτὸν κακῇ, κακὸν ἐαυτὸν ποιεῖν.

II. § 18.

experientia tibi ipsa suadet, ut è
pelte ista profugias? pestis est enim,
mentis corruptio, & pernicioſa qui-
dem magis ea, quàm aëris hujus
circumfusi intemperies & alteratio
ejusmodi. hæc enim animalium,
quæ sunt animalia; illa hominum
lues est, quæ sunt homines.

III. Mortem noli contemnere,
sed animo lubenti excipe, tanquam
ex eorum quæ natura vult, numero
quod sit. cujusmodi enim res est,
adolescere, senescere, crescere, a-
dultum esse, barbatum esse, dentire,
canescere, ferere, prægnantem esse,
parere, aliâq; id genus opera natu-
ralia, quæ vitæ tuæ secum ferunt æ-
tates, ejusmodi planè res est & dissol-
vi. hominis est igitur considerati,
nec temerariè, nec impetuosè, nec
fastuosè adversùs mortem se gerere:
sed tanquam opus naturale, eam
præstolari, quò modo nunc præsto-
laris, donec uxoris tuæ utero fœtus
prodeat. ità expectanda est hora,
quæ animula tua involucri isti ex-
cidet. si autem vulgare vis phar-
macum, quod cor tamen attingat,
morti faciem cum primis præstabit
te, si consideraveris res subjectas à
quibus morte divelleris, morèſque
hominum quales sint quibus anima
tua ulterius non immiscebitur. e-
tiam si enim offendi eis te neuti-
quam oportet, sed curare eos, pla-
cidèſque ferre; meminisse tamen
licuerit, quod ab hominibus haud
idem tecum sentientibus discessu-
rus es. hoc enim solum, siquid ali-
ud, nos retraheret & in vita re-
tineret, si cum eadem sentienti-
bus vitam degere daretur. nunc
autem vides, quanta molestia ex
dissensu mutuo eorum quibuscum
vivitur, oriatur, ut dicere liceat,
Properè accedat ò mors; nequando e-
tiam ipse obliviscar mei.

IV. Qui peccat, sibi met ipsi
peccat qui injustè agit, sibi nocet,
dum malum se facit.

V. Ἀδικῇ

XV. Res ipsæ foris apud semet consistunt; nec de se quicquam aut norunt ipsæ, aut narant nobis. quid ergo de eis pronunciat? mens.

XVI. Non in passione, sed actione situm est, rationalis ac civilis animantis bonum malumque; quo modo nec virtus vitiumve illius in passione, sed in actione consistit.

XVII. Lapidis projecto nihil est mali, quod deorsum feratur; quod sursum, nihil boni.

XVIII. Mentis hominum penitus introspecte. videbis, quos iudices pertimescas; quales etiam de semet iudices sint.

XIX. In transmutatione universa existunt. tu quoque in jugi alteratione, & corruptione quadam versaris; & mundus tecum universus.

XX. Quod alteri delictum est, apud eum relinquendum est.

XXI. Actionis terminatio, intentionis aut opinationis cessatio, mors eidem est quædam. verumtamen nihil in se mali habet. ad ætates transi, puerilem putà, adolescentiam, juvenilem, senilem. & harum mutatio omnis mors est quædam. sed nunquid grave? transi rursus ad ætatem sub ævo, tum sub matre, mox sub patre transactam: cumque alias haud paucas differentias mutationesque deprehenderis, interroga te, ecquid in his grave sit. pari igitur modo nec grave quicquam in vita totius terminatione, cessatione, mutatione.

XXII. Recurro ad mentem tuam, ad universi, ad delinquentis cuiusvis. ad tuam, ut ipsam justam exhibeas: ad universi, ut recorderis, cuiusnam sis pars: ad delinquentis cuiusvis ut consideres, inficius an consulto deliquerit; cogitesque simul esse tibi cognatum.

XXIII. Sicut ipse es ad cœtum civilem complendum constitutus: ita actio tua quævis ad vitam ejusmodi consummandam feratur. quæcunque igitur actio tua ad fi-

XV. Ταῦτα πρᾶγματα ἔξω θυρῶν ἔστηκαν, L. 4. § 3. αὐτὰ ἐφ' ἑαυτῶν, μηδὲν μήτε εἶδόντα πρὶ 2 αὐτῶν, μήτε ἀποφανόμενα. 3 ἢ οὖν ἀπο- 4 αὐτῶν. φαίνεται πρὶ αὐτῶν; ὁ ἡγεμονικόν. L. 4. § 39.

XVI. Οὐκ ἐν πείσῃ, ἀλλ' ἐνεργείᾳ L. 6. § 51. 5 τῷ λογικῷ πολιτικῷ ζῶντι καὶ ἐν ἀγα- 6 Sup. § 8, 9. θῶν. ὥστε ὁδὸς ἡ ἀρετὴ ἐκ κακίας αὐτῆς ἐν πείσῃ, ἀλλὰ ἐνεργείᾳ.

XVII. Τῷ ἀναρριφένῃ λίθῳ ὁδὸς κα- L. 8. § 20. κὼν ὁ κατενεχθῆναι, ὁδὸς ἀγαθὸν ὁ ἀνα- νεχθῆναι.

XVIII. Διέλθῃ ἔσω εἰς τὰ ἡγεμονικά, L. 7. § 62. 7 αὐτῶν, 8 οἷς ἐπὶ 9 αὐτῶν ὄντας κρατεῖς. L. 8. § 61.

XIX. Πόρται ἐν μεταβολῇ. 10 αὐ- L. 5. § 32. 11 τὸς σὺ ἐν διωκεῖς ἀλλοιωσῇ, καὶ κατὰ L. 3. § 4, 1. 12 φθορᾷ. 13 ὁ χρόνος ὁ δὲ αὐτῶν. L. 5. § 53.

XX. Τὸ ἄλλο ἀμάρτημα, ἐκ δὲ κα- L. 7. § 18. 14 τὰ πάλιν. Inf. § 21. 15 L. 4. § 3.

XXI. 15 Ἐνεργείας ἀπόληξίς, ὁρμῆς, L. 7. § 29. 16 ἀπολήψεως παύλας, 17 ὅσον θάνατος, Inf. § 38. 18 ὅσον κακόν. μέλει δι' αὐτῶν ὅτι ἡλικίᾳ, L. 12. § 23. 19 οἷον ἢ παιδικῶν, ἢ τῷ μερῶν, ἢ νεότη- L. 2. § 17. 20 τα, ὁ γῆρας. 21 ὅσον τῶν πᾶσι μετα- L. 11. § 34. 22 βολῇ, θάνατος. μέλει δὲ θάνατον; μέλει δι' αὐτῶν ὅτι βίον ἢ ὑπὸ τῷ πάπῳ, εἴται ἢ ὑπὸ τῇ μητρὶ, εἴται ἢ ὑπὸ τῷ πατρὶ. 23 ἄλλαι δὲ πολλὰς ἀφορεῖς ἐν μεταβο- L. 11. § 35. 24 लाίς ἐν ἀπολήξεσι εὐρίσκων, ἐπεὶ οὗτοι σὺ αὐτῶν, μέλει θάνατον. ὥστε τοίνυν ὁδὸς 19 ἡ

τῷ ὅλῳ σε βίῳ λήξις, 25 ἐπὶ παύλας, 26 ἐν μεταβολῇ. L. 7. § 23.

XXII. 20 Τρέχῃ ὅτι ὁ σε αὐτῷ ἡγεμονι- L. 8. § 20. 21 κόν, 22 ὁ τῷ ὅλῳ, 23 ἐν τῷ πάπῳ. τὸ μὲν σε αὐ- L. 5. § 3, 1. 24 τῷ, ἵνα 25 νῦν δικαίον αὐτὸ ποιῇ. τὸ δὲ 26 L. 3. § 16. 27 τῷ ὅλῳ, ἵνα συμνημονόσης. 28 ἐν μέ- L. 2. § 3, 4. 29 ρῶν. εἰ. τὸ δὲ τέτε, ἵνα ἐπισήσης 30 πᾶσι. L. 11. § 18. 31 εἰ 32 ἀγνοία, ἢ γνώμη, 33 ἐν ἀμφοτέρω. L. 2. § 1. 34 οὐκ 35 συλλην. Sup. § 9, 1. 36 L. 4. § 4.

XXIII. ὥστε αὐτὸς σὺ 37 πολιτικῶν σὺ 38 συμπαθητικῶν εἰ, 39 ὥστε 40 παρὰ Lug. 41 καὶ 42 ζωῆς πολιτικῆς. 43 ἡ δὲ ἐν οὖν πρᾶξις σὺ 44 μὴ 45 ἔχει. L. 11. § 19.

XXIX. Torrentis est instar rerum natura; omnia secum abripit. quàm viles autem sunt & mucchi pleni, etiam politici isti, &, ut ipsis videtur, philosophicè se gerentes homunculi? id agas, ô homo, quod nunc te poscit natura. aggredere, quatenus tibi datur. nec circumspice, nunquis adsit, qui advertat. nec Platonis rempublicam expecta. verùm sufficiat tibi, si vel parùm admodum res processerit; nec vel hoc ipsum parvum quiddam existimaveris. nam dogmata hominum quis mutaverit? & tamen absque his mutatis, quid aliud supererit, nisi ingemiscendum, tum obsequium simulant, servitus. age nunc, & Alexandrum, Philippum, Demetrium Phalereum mihi refer. viderint illi, an quid natura communis poscat, nòrint, & ad hujus dictamen sese instituerint. sin tragicè semet ostentàrint, quis ad illorum imitationem me addixit? simplex quiddam & modestum est philosophiæ opus. noli me ad fastum insolentem abducere.

XXX. Intuere desuper armenta innumerabilia, & ritus innumerabiles, & navigationis omne genus, in procellis, in tranquillo mari, & rerum præteritarum, præsentium, decedentium differentias. considera & vitam quæ sub aliis olim est acta, quæ post te erit transigenda, quæque apud gentes barbaras jam agitur. & quàm multi sint, qui nec nòrint nomen tuum, quàm multi, qui mox ejusdem obliviscuntur; quàm multi, qui cùm te nunc laudent, mox vituperaturi sint. quod denique, neque memoria, neque gloria, neque ejusmodi quicquam æstimatione ullà dignum est.

XXXI. Mentis tranquillitas tibi sit in eis, quæ ab externa causâ proficiuntur. justitiæ ratio in eis quæ ab interna efficiuntur. hoc est, intentio tua actiôque omnis hunc solum sibi finem propositum habeat ut ad societatem humanam quod conducatur fecerit, utpote quod naturæ tuæ consentaneum existat.

XXXII. Supervacanea multa, quæ molestiam tibi pariunt, præcidere, cum in opinione tua tota

XXIX. ¹ Χειμάρρους ἢ ² ὅλων αἰκά. ¹ L. 2. § 17. ⁴ ⁷ § 19. ² L. 2. § 12. ¹ ⁴ § 48. ³ ⁶ ⁹ ¹² ¹⁵ ¹⁸ ²¹ ²⁴ ²⁷ ³⁰ ³³ ³⁶ ³⁹ ⁴² ⁴⁵ ⁴⁸ ⁵¹ ⁵⁴ ⁵⁷ ⁶⁰ ⁶³ ⁶⁶ ⁶⁹ ⁷² ⁷⁵ ⁷⁸ ⁸¹ ⁸⁴ ⁸⁷ ⁹⁰ ⁹³ ⁹⁶ ⁹⁹ ¹⁰² ¹⁰⁵ ¹⁰⁸ ¹¹¹ ¹¹⁴ ¹¹⁷ ¹²⁰ ¹²³ ¹²⁶ ¹²⁹ ¹³² ¹³⁵ ¹³⁸ ¹⁴¹ ¹⁴⁴ ¹⁴⁷ ¹⁵⁰ ¹⁵³ ¹⁵⁶ ¹⁵⁹ ¹⁶² ¹⁶⁵ ¹⁶⁸ ¹⁷¹ ¹⁷⁴ ¹⁷⁷ ¹⁸⁰ ¹⁸³ ¹⁸⁶ ¹⁸⁹ ¹⁹² ¹⁹⁵ ¹⁹⁸ ²⁰¹ ²⁰⁴ ²⁰⁷ ²¹⁰ ²¹³ ²¹⁶ ²¹⁹ ²²² ²²⁵ ²²⁸ ²³¹ ²³⁴ ²³⁷ ²⁴⁰ ²⁴³ ²⁴⁶ ²⁴⁹ ²⁵² ²⁵⁵ ²⁵⁸ ²⁶¹ ²⁶⁴ ²⁶⁷ ²⁷⁰ ²⁷³ ²⁷⁶ ²⁷⁹ ²⁸² ²⁸⁵ ²⁸⁸ ²⁹¹ ²⁹⁴ ²⁹⁷ ³⁰⁰ ³⁰³ ³⁰⁶ ³⁰⁹ ³¹² ³¹⁵ ³¹⁸ ³²¹ ³²⁴ ³²⁷ ³³⁰ ³³³ ³³⁶ ³³⁹ ³⁴² ³⁴⁵ ³⁴⁸ ³⁵¹ ³⁵⁴ ³⁵⁷ ³⁶⁰ ³⁶³ ³⁶⁶ ³⁶⁹ ³⁷² ³⁷⁵ ³⁷⁸ ³⁸¹ ³⁸⁴ ³⁸⁷ ³⁹⁰ ³⁹³ ³⁹⁶ ³⁹⁹ ⁴⁰² ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁸ ⁴¹¹ ⁴¹⁴ ⁴¹⁷ ⁴²⁰ ⁴²³ ⁴²⁶ ⁴²⁹ ⁴³² ⁴³⁵ ⁴³⁸ ⁴⁴¹ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁷ ⁴⁵⁰ ⁴⁵³ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁹ ⁴⁶² ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁸ ⁴⁷¹ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁷ ⁴⁸⁰ ⁴⁸³ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁹ ⁴⁹² ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁸ ⁵⁰¹ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁷ ⁵¹⁰ ⁵¹³ ⁵¹⁶ ⁵¹⁹ ⁵²² ⁵²⁵ ⁵²⁸ ⁵³¹ ⁵³⁴ ⁵³⁷ ⁵⁴⁰ ⁵⁴³ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁹ ⁵⁵² ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁸ ⁵⁶¹ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁷ ⁵⁷⁰ ⁵⁷³ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁹ ⁵⁸² ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁸ ⁵⁹¹ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁷ ⁶⁰⁰ ⁶⁰³ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁹ ⁶¹² ⁶¹⁵ ⁶¹⁸ ⁶²¹ ⁶²⁴ ⁶²⁷ ⁶³⁰ ⁶³³ ⁶³⁶ ⁶³⁹ ⁶⁴² ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁸ ⁶⁵¹ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁷ ⁶⁶⁰ ⁶⁶³ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁹ ⁶⁷² ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁸ ⁶⁸¹ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁷ ⁶⁹⁰ ⁶⁹³ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁹ ⁷⁰² ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁸ ⁷¹¹ ⁷¹⁴ ⁷¹⁷ ⁷²⁰ ⁷²³ ⁷²⁶ ⁷²⁹ ⁷³² ⁷³⁵ ⁷³⁸ ⁷⁴¹ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁷ ⁷⁵⁰ ⁷⁵³ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁹ ⁷⁶² ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁸ ⁷⁷¹ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁷ ⁷⁸⁰ ⁷⁸³ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁹ ⁷⁹² ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁸ ⁸⁰¹ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁷ ⁸¹⁰ ⁸¹³ ⁸¹⁶ ⁸¹⁹ ⁸²² ⁸²⁵ ⁸²⁸ ⁸³¹ ⁸³⁴ ⁸³⁷ ⁸⁴⁰ ⁸⁴³ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁹ ⁸⁵² ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁸ ⁸⁶¹ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁷ ⁸⁷⁰ ⁸⁷³ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁹ ⁸⁸² ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁸ ⁸⁹¹ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁷ ⁹⁰⁰ ⁹⁰³ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁹ ⁹¹² ⁹¹⁵ ⁹¹⁸ ⁹²¹ ⁹²⁴ ⁹²⁷ ⁹³⁰ ⁹³³ ⁹³⁶ ⁹³⁹ ⁹⁴² ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁸ ⁹⁵¹ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁷ ⁹⁶⁰ ⁹⁶³ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁹ ⁹⁷² ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁸ ⁹⁸¹ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁷ ⁹⁹⁰ ⁹⁹³ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰² ¹⁰⁰⁵ ¹⁰⁰⁸ ¹⁰¹¹ ¹⁰¹⁴ ¹⁰¹⁷ ¹⁰²⁰ ¹⁰²³ ¹⁰²⁶ ¹⁰²⁹ ¹⁰³² ¹⁰³⁵ ¹⁰³⁸ ¹⁰⁴¹ ¹⁰⁴⁴ ¹⁰⁴⁷ ¹⁰⁵⁰ ¹⁰⁵³ ¹⁰⁵⁶ ¹⁰⁵⁹ ¹⁰⁶² ¹⁰⁶⁵ ¹⁰⁶⁸ ¹⁰⁷¹ ¹⁰⁷⁴ ¹⁰⁷⁷ ¹⁰⁸⁰ ¹⁰⁸³ ¹⁰⁸⁶ ¹⁰⁸⁹ ¹⁰⁹² ¹⁰⁹⁵ ¹⁰⁹⁸ ¹¹⁰¹ ¹¹⁰⁴ ¹¹⁰⁷ ¹¹¹⁰ ¹¹¹³ ¹¹¹⁶ ¹¹¹⁹ ¹¹²² ¹¹²⁵ ¹¹²⁸ ¹¹³¹ ¹¹³⁴ ¹¹³⁷ ¹¹⁴⁰ ¹¹⁴³ ¹¹⁴⁶ ¹¹⁴⁹ ¹¹⁵² ¹¹⁵⁵ ¹¹⁵⁸ ¹¹⁶¹ ¹¹⁶⁴ ¹¹⁶⁷ ¹¹⁷⁰ ¹¹⁷³ ¹¹⁷⁶ ¹¹⁷⁹ ¹¹⁸² ¹¹⁸⁵ ¹¹⁸⁸ ¹¹⁹¹ ¹¹⁹⁴ ¹¹⁹⁷ ¹²⁰⁰ ¹²⁰³ ¹²⁰⁶ ¹²⁰⁹ ¹²¹² ¹²¹⁵ ¹²¹⁸ ¹²²¹ ¹²²⁴ ¹²²⁷ ¹²³⁰ ¹²³³ ¹²³⁶ ¹²³⁹ ¹²⁴² ¹²⁴⁵ ¹²⁴⁸ ¹²⁵¹ ¹²⁵⁴ ¹²⁵⁷ ¹²⁶⁰ ¹²⁶³ ¹²⁶⁶ ¹²⁶⁹ ¹²⁷² ¹²⁷⁵ ¹²⁷⁸ ¹²⁸¹ ¹²⁸⁴ ¹²⁸⁷ ¹²⁹⁰ ¹²⁹³ ¹²⁹⁶ ¹²⁹⁹ ¹³⁰² ¹³⁰⁵ ¹³⁰⁸ ¹³¹¹ ¹³¹⁴ ¹³¹⁷ ¹³²⁰ ¹³²³ ¹³²⁶ ¹³²⁹ ¹³³² ¹³³⁵ ¹³³⁸ ¹³⁴¹ ¹³⁴⁴ ¹³⁴⁷ ¹³⁵⁰ ¹³⁵³ ¹³⁵⁶ ¹³⁵⁹ ¹³⁶² ¹³⁶⁵ ¹³⁶⁸ ¹³⁷¹ ¹³⁷⁴ ¹³⁷⁷ ¹³⁸⁰ ¹³⁸³ ¹³⁸⁶ ¹³⁸⁹ ¹³⁹² ¹³⁹⁵ ¹³⁹⁸ ¹⁴⁰¹ ¹⁴⁰⁴ ¹⁴⁰⁷ ¹⁴¹⁰ ¹⁴¹³ ¹⁴¹⁶ ¹⁴¹⁹ ¹⁴²² ¹⁴²⁵ ¹⁴²⁸ ¹⁴³¹ ¹⁴³⁴ ¹⁴³⁷ ¹⁴⁴⁰ ¹⁴⁴³ ¹⁴⁴⁶ ¹⁴⁴⁹ ¹⁴⁵² ¹⁴⁵⁵ ¹⁴⁵⁸ ¹⁴⁶¹ ¹⁴⁶⁴ ¹⁴⁶⁷ ¹⁴⁷⁰ ¹⁴⁷³ ¹⁴⁷⁶ ¹⁴⁷⁹ ¹⁴⁸² ¹⁴⁸⁵ ¹⁴⁸⁸ ¹⁴⁹¹ ¹⁴⁹⁴ ¹⁴⁹⁷ ¹⁵⁰⁰ ¹⁵⁰³ ¹⁵⁰⁶ ¹⁵⁰⁹ ¹⁵¹² ¹⁵¹⁵ ¹⁵¹⁸ ¹⁵²¹ ¹⁵²⁴ ¹⁵²⁷ ¹⁵³⁰ ¹⁵³³ ¹⁵³⁶ ¹⁵³⁹ ¹⁵⁴² ¹⁵⁴⁵ ¹⁵⁴⁸ ¹⁵⁵¹ ¹⁵⁵⁴ ¹⁵⁵⁷ ¹⁵⁶⁰ ¹⁵⁶³ ¹⁵⁶⁶ ¹⁵⁶⁹ ¹⁵⁷² ¹⁵⁷⁵ ¹⁵⁷⁸ ¹⁵⁸¹ ¹⁵⁸⁴ ¹⁵⁸⁷ ¹⁵⁹⁰ ¹⁵⁹³ ¹⁵⁹⁶ ¹⁵⁹⁹ ¹⁶⁰² ¹⁶⁰⁵ ¹⁶⁰⁸ ¹⁶¹¹ ¹⁶¹⁴ ¹⁶¹⁷ ¹⁶²⁰ ¹⁶²³ ¹⁶²⁶ ¹⁶²⁹ ¹⁶³² ¹⁶³⁵ ¹⁶³⁸ ¹⁶⁴¹ ¹⁶⁴⁴ ¹⁶⁴⁷ ¹⁶⁵⁰ ¹⁶⁵³ ¹⁶⁵⁶ ¹⁶⁵⁹ ¹⁶⁶² ¹⁶⁶⁵ ¹⁶⁶⁸ ¹⁶⁷¹ ¹⁶⁷⁴ ¹⁶⁷⁷ ¹⁶⁸⁰ ¹⁶⁸³ ¹⁶⁸⁶ ¹⁶⁸⁹ ¹⁶⁹² ¹⁶⁹⁵ ¹⁶⁹⁸ ¹⁷⁰¹ ¹⁷⁰⁴ ¹⁷⁰⁷ ¹⁷¹⁰ ¹⁷¹³ ¹⁷¹⁶ ¹⁷¹⁹ ¹⁷²² ¹⁷²⁵ ¹⁷²⁸ ¹⁷³¹ ¹⁷³⁴ ¹⁷³⁷ ¹⁷⁴⁰ ¹⁷⁴³ ¹⁷⁴⁶ ¹⁷⁴⁹ ¹⁷⁵² ¹⁷⁵⁵ ¹⁷⁵⁸ ¹⁷⁶¹ ¹⁷⁶⁴ ¹⁷⁶⁷ ¹⁷⁷⁰ ¹⁷⁷³ ¹⁷⁷⁶ ¹⁷⁷⁹ ¹⁷⁸² ¹⁷⁸⁵ ¹⁷⁸⁸ ¹⁷⁹¹ ¹⁷⁹⁴ ¹⁷⁹⁷ ¹⁸⁰⁰ ¹⁸⁰³ ¹⁸⁰⁶ ¹⁸⁰⁹ ¹⁸¹² ¹⁸¹⁵ ¹⁸¹⁸ ¹⁸²¹ ¹⁸²⁴ ¹⁸²⁷ ¹⁸³⁰ ¹⁸³³ ¹⁸³⁶ ¹⁸³⁹ ¹⁸⁴² ¹⁸⁴⁵ ¹⁸⁴⁸ ¹⁸⁵¹ ¹⁸⁵⁴ ¹⁸⁵⁷ ¹⁸⁶⁰ ¹⁸⁶³ ¹⁸⁶⁶ ¹⁸⁶⁹ ¹⁸⁷² ¹⁸⁷⁵ ¹⁸⁷⁸ ¹⁸⁸¹ ¹⁸⁸⁴ ¹⁸⁸⁷ ¹⁸⁹⁰ ¹⁸⁹³ ¹⁸⁹⁶ ¹⁸⁹⁹ ¹⁹⁰² ¹⁹⁰⁵ ¹⁹⁰⁸ ¹⁹¹¹ ¹⁹¹⁴ ¹⁹¹⁷ ¹⁹²⁰ ¹⁹²³ ¹⁹²⁶ ¹⁹²⁹ ¹⁹³² ¹⁹³⁵ ¹⁹³⁸ ¹⁹⁴¹ ¹⁹⁴⁴ ¹⁹⁴⁷ ¹⁹⁵⁰ ¹⁹⁵³ ¹⁹⁵⁶ ¹⁹⁵⁹ ¹⁹⁶² ¹⁹⁶⁵ ¹⁹⁶⁸ ¹⁹⁷¹ ¹⁹⁷⁴ ¹⁹⁷⁷ ¹⁹⁸⁰ ¹⁹⁸³ ¹⁹⁸⁶ ¹⁹⁸⁹ ¹⁹⁹² ¹⁹⁹⁵ ¹⁹⁹⁸ ²⁰⁰¹ ²⁰⁰⁴ ²⁰⁰⁷ ²⁰¹⁰ ²⁰¹³ ²⁰¹⁶ ²⁰¹⁹ ²⁰²² ²⁰²⁵ ²⁰²⁸ ²⁰³¹ ²⁰³⁴ ²⁰³⁷ ²⁰⁴⁰ ²⁰⁴³ ²⁰⁴⁶ ²⁰⁴⁹ ²⁰⁵² ²⁰⁵⁵ ²⁰⁵⁸ ²⁰⁶¹ ²⁰⁶⁴ ²⁰⁶⁷ ²⁰⁷⁰ ²⁰⁷³ ²⁰⁷⁶ ²⁰⁷⁹ ²⁰⁸² ²⁰⁸⁵ ²⁰⁸⁸ ²⁰⁹¹ ²⁰⁹⁴ ²⁰⁹⁷ ²¹⁰⁰ ²¹⁰³ ²¹⁰⁶ ²¹⁰⁹ ²¹¹² ²¹¹⁵ ²¹¹⁸ ²¹²¹ ²¹²⁴ ²¹²⁷ ²¹³⁰ ²¹³³ ²¹³⁶ ²¹³⁹ ²¹⁴² ²¹⁴⁵ ²¹⁴⁸ ²¹⁵¹ ²¹⁵⁴ ²¹⁵⁷ ²¹⁶⁰ ²¹⁶³ ²¹⁶⁶ ²¹⁶⁹ ²¹⁷² ²¹⁷⁵ ²¹⁷⁸ ²¹⁸¹ ²¹⁸⁴ ²¹⁸⁷ ²¹⁹⁰ ²¹⁹³ ²¹⁹⁶ ²¹⁹⁹ ²²⁰² ²²⁰⁵ ²²⁰⁸ ²²¹¹ ²²¹⁴ ²²¹⁷ ²²²⁰ ²²²³ ²²²⁶ ²²²⁹ ²²³² ²²³⁵ ²²³⁸ ²²⁴¹ ²²⁴⁴ ²²⁴⁷ ²²⁵⁰ ²²⁵³ ²²⁵⁶ ²²⁵⁹ ²²⁶² ²²⁶⁵ ²²⁶⁸ ²²⁷¹ ²²⁷⁴ ²²⁷⁷ ²²⁸⁰ ²²⁸³ ²²⁸⁶ ²²⁸⁹ ²²⁹² ²²⁹⁵ ²²⁹⁸ ²³⁰¹ ²³⁰⁴ ²³⁰⁷ ²³¹⁰ ²³¹³ ²³¹⁶ ²³¹⁹ ²³²² ²³²⁵ ²³²⁸ ²³³¹ ²³³⁴ ²³³⁷ ²³⁴⁰ ²³⁴³ ²³⁴⁶ ²³⁴⁹ ²³⁵² ²³⁵⁵ ²³⁵⁸ ²³⁶¹ ²³⁶⁴ ²³⁶⁷ ²³⁷⁰ ²³⁷³ ²³⁷⁶ ²³⁷⁹ ²³⁸² ²³⁸⁵ ²³⁸⁸ ²³⁹¹ ²³⁹⁴ ²³⁹⁷ ²⁴⁰⁰ ²⁴⁰³ ²⁴⁰⁶ ²⁴⁰⁹ ²⁴¹² ²⁴¹⁵ ²⁴¹⁸ ²⁴²¹ ²⁴²⁴ ²⁴²⁷ ²⁴³⁰ ²⁴³³ ²⁴³⁶ ²⁴³⁹ ²⁴⁴² ²⁴⁴⁵ ²⁴⁴⁸ ²⁴⁵¹ ²⁴⁵⁴ ²⁴⁵⁷ ²⁴⁶⁰ ²⁴⁶³ ²⁴⁶⁶ ²⁴⁶⁹ ²⁴⁷² ²⁴⁷⁵ ²⁴⁷⁸ ²⁴⁸¹ ²⁴⁸⁴ ²⁴⁸⁷ ²⁴⁹⁰ ²⁴⁹³ ²⁴⁹⁶ ²⁴⁹⁹ ²⁵⁰² ²⁵⁰⁵ ²⁵⁰⁸ ²⁵¹¹ ²⁵¹⁴ ²⁵¹⁷ ²⁵²⁰ ²⁵²³ ²⁵²⁶ ²⁵²⁹ ²⁵³² ²⁵³⁵ ²⁵³⁸ ²⁵⁴¹ ²⁵⁴⁴ ²⁵⁴⁷ ²⁵⁵⁰ ²⁵⁵³ ²⁵⁵⁶ ²⁵⁵⁹ ²⁵⁶² ²⁵⁶⁵ ²⁵⁶⁸ ²⁵⁷¹ ²⁵⁷⁴ ²⁵⁷⁷ ²⁵⁸⁰ ²⁵⁸³ ²⁵⁸⁶ ²⁵⁸⁹ ²⁵⁹² ²⁵⁹⁵ ²⁵⁹⁸ ²⁶⁰¹ ²⁶⁰⁴ ²⁶⁰⁷ ²⁶¹⁰ ²⁶¹³ ²⁶¹⁶ ²⁶¹⁹ ²⁶²² ²⁶²⁵ ²⁶²⁸ ²⁶³¹ ²⁶³⁴ ²⁶³⁷ ²⁶⁴⁰ ²⁶⁴³ ²⁶⁴⁶ ²⁶⁴⁹ ²⁶⁵² ²⁶⁵⁵ ²⁶⁵⁸ ²⁶⁶¹ ²⁶⁶⁴ ²⁶⁶⁷ ²⁶⁷⁰ ²⁶⁷³ ²⁶⁷⁶ ²⁶⁷⁹ ²⁶⁸² ²⁶⁸⁵ ²⁶⁸⁸ ²⁶⁹¹ ²⁶⁹⁴ ²⁶⁹⁷ ²⁷⁰⁰ ²⁷⁰³ ²⁷⁰⁶ ²⁷⁰⁹ ²⁷¹² ²⁷¹⁵ ²⁷¹⁸ ²⁷²¹ ²⁷²⁴ ²⁷²⁷ ²⁷³⁰ ²⁷³³ ²⁷³⁶ ²⁷³⁹ ²⁷⁴² ²⁷⁴⁵ ²⁷⁴⁸ ²⁷⁵¹ ²⁷⁵⁴ ²⁷⁵⁷ ²⁷⁶⁰ ²⁷⁶³ ²⁷⁶⁶ ²⁷⁶⁹ ²⁷⁷² ²⁷⁷⁵ ²⁷⁷⁸ ²⁷⁸¹ ²⁷⁸⁴ ²⁷⁸⁷ ²⁷⁹⁰ ²⁷⁹³ ²⁷⁹⁶ ²⁷⁹⁹ ²⁸⁰² ²⁸⁰⁵ ²⁸⁰⁸ ²⁸¹¹ ²⁸¹⁴ ²⁸¹⁷ ²⁸²⁰ ²⁸²³ ²⁸²⁶ ²⁸²⁹ ²⁸³² ²⁸³⁵ ²⁸³⁸ ²⁸⁴¹ ²⁸⁴⁴ ²⁸⁴⁷ ²⁸⁵⁰ ²⁸⁵³ ²⁸⁵⁶ ²⁸⁵⁹ ²⁸⁶² ²⁸⁶⁵ ²⁸⁶⁸ ²⁸⁷¹ ²⁸⁷⁴ ²⁸⁷⁷ ²⁸⁸⁰ ²⁸⁸³ ²⁸⁸⁶ ²⁸⁸⁹ ²⁸⁹² ²⁸⁹⁵ ²⁸⁹⁸ ²⁹⁰¹ ²⁹⁰⁴ ²⁹⁰⁷ ²⁹¹⁰ ²⁹¹³ ²⁹¹⁶ ²⁹¹⁹ ²⁹²² ²⁹²⁵ ²⁹²⁸ ²⁹³¹ ²⁹³⁴ ²⁹³⁷ ²⁹⁴⁰ ²⁹⁴³ ²⁹⁴⁶ ²⁹⁴⁹ ²⁹⁵² ²⁹⁵⁵ ²⁹⁵⁸ ²⁹⁶¹ ²⁹⁶⁴ ²⁹⁶⁷ ²⁹⁷⁰ ²⁹⁷³ ²⁹⁷⁶ ²⁹⁷⁹ ²⁹⁸² ²⁹⁸⁵ ²⁹⁸⁸ ²⁹⁹¹ ²⁹⁹⁴ ²⁹⁹⁷ ³⁰⁰⁰ ³⁰⁰³ ³⁰⁰⁶ ³⁰⁰⁹ ³⁰¹² ³⁰¹⁵ ³⁰¹⁸ ³⁰²¹ ³⁰²⁴ ³⁰²⁷ ³⁰³⁰ ³⁰³³ ³⁰³⁶ ³⁰³⁹ ³⁰⁴² ³⁰⁴⁵ ³⁰⁴⁸ ³⁰⁵¹ ³⁰⁵⁴ ³⁰⁵⁷ ³⁰⁶⁰ ³⁰⁶³ ³⁰⁶⁶ ³⁰⁶⁹ ³⁰⁷² ³⁰⁷⁵ ³⁰⁷⁸ ³⁰⁸¹ ³⁰⁸⁴ ³⁰⁸⁷ ³⁰⁹⁰ ³⁰⁹³ ³⁰⁹⁶ ³⁰⁹⁹ ³¹⁰² ³¹⁰⁵ ³¹⁰⁸ ³¹¹¹ ³¹¹⁴ ³¹¹⁷ ³¹²⁰ ³¹²³ ³¹²⁶ ³¹²⁹ ³¹³² ³¹³⁵ ³¹³⁸ ³¹⁴¹ ³¹⁴⁴ ³¹⁴⁷ ³¹⁵⁰ ³¹⁵³ ³¹⁵⁶ ³¹⁵⁹ ³¹⁶² ³¹⁶⁵ ³¹⁶⁸ ³¹⁷¹ ³¹⁷⁴ ³¹⁷⁷ ³¹⁸⁰ ³¹⁸³ ³¹⁸⁶ ³¹⁸⁹ ³¹⁹² ³¹⁹⁵ ³¹⁹⁸ ³²⁰¹ ³²⁰⁴ ³²⁰⁷ ³²¹⁰ ³²¹³ ³²¹⁶ ³²¹⁹ ³²²² ³²²⁵ ³²²⁸ ³²³¹ ³²³⁴ ³²³⁷ ³²⁴⁰ ³²⁴³ ³²⁴⁶ ³²⁴⁹ ³²⁵² ³²⁵⁵ ³²⁵⁸ ³²⁶¹ ³²⁶⁴ ³²⁶⁷ ³²⁷⁰ ³²⁷³ ³²⁷⁶ ³²⁷⁹ ³²⁸² ³²⁸⁵ ³²⁸⁸ ³²⁹¹ ³²⁹⁴ ³²⁹⁷ ³³⁰⁰ ³³⁰³ ³³⁰⁶ ³³⁰⁹ ³³¹² ³³¹⁵ ³³¹⁸ ³³²¹ ³³²⁴ ³³²⁷ ³³³⁰ ³³³³ ³³³⁶ ³³³⁹ ³³⁴² ³³⁴⁵ ³³⁴⁸ ³³⁵¹ ³³⁵⁴ ³³⁵⁷ ³³⁶⁰ ³³⁶³ ³³⁶⁶ ³³⁶⁹ ³³⁷² ³³⁷⁵ ³³⁷⁸ ³³⁸¹ ³³⁸⁴ ³³⁸⁷ ³³⁹⁰ ³³⁹³ ³³⁹⁶ ³³⁹⁹ ³⁴⁰² ³⁴⁰⁵ ³⁴⁰⁸ ³⁴¹¹ ³⁴¹⁴ ³⁴¹⁷ ³⁴²⁰ ³⁴²³ ³⁴²⁶ ³⁴²⁹ ³⁴³² ³⁴³⁵ ³⁴³⁸ ³⁴⁴¹ ³⁴⁴⁴ ³⁴⁴⁷ ³⁴⁵⁰ ³⁴⁵³ ³⁴⁵⁶ ³⁴⁵⁹ ³⁴⁶² ³⁴⁶⁵ ³⁴⁶⁸ ³⁴⁷¹ ³⁴⁷⁴ ³⁴⁷⁷ ³⁴⁸⁰ ³⁴⁸³ ³⁴⁸⁶ ³⁴⁸⁹ ³⁴⁹² ³⁴⁹⁵ ³⁴⁹⁸ ³⁵⁰¹ ³⁵⁰⁴ ³⁵⁰⁷ ³⁵¹⁰ ³⁵¹³ ³⁵¹⁶ ³⁵¹⁹ ³⁵²² ³⁵²⁵ ³⁵²⁸ ³⁵³¹ ³⁵³⁴ ³⁵³⁷ ³⁵⁴⁰ ³⁵

¹ L. 7. § 35. ² [πρὸ] τὸν
³ Sup. § 19, 28. Inf. § 23. ⁴ L. 5. § 24. ⁵ L. 4. § 3.
 ὑπολήψῃ σε κείμενα· ἐ πολλῶν ἀνυπερ-
 ρίαν ἀπειποιήσῃς ἤδη σκαυτῇ, ¹ ἢ ² ὅλον
 κῆρυμον περιελήφεναι τῇ γνώμῃ, ἐ τὸν ἰ-
 διον αἰῶνα περινοῖ, ἐ τὴν τῷ κτ' μέρθι
 ἐκείνῃ περιλαμβάνει. ³ ταχέως μεταβολῶν
 ὁπνοῖ, ὡς ⁴ βραχὺ μὲν ἀπὸ γνέσεως μέ-
 λει δὲ ἀλύσεως, ⁵ ἀρχαῖς δὲ τὸ πρὸ τῆς γνέ-
 σεως, ὡς ἐ τὸ μὲν τὸ δὲ ἀλυσιν ὁμοίως ἀ-
 πειρον.

⁶ Sup. § 28, 32. ⁷ L. 8. § 25. ⁸ L. 2. § 14. ⁹ L. 4. § 50.
 XXXIII. Πάντα, ὅσα ὄρεται, ⁶ τάχιστα
 φθαρήσεται. ἐ ⁷ οἱ φθειρόμενα αὐτὰ ὁπ-
 δύντες, τάχιστα ἐ αὐτοῖς φθαρήσονται. ἐ ⁸ ὁ
 ἐξατόμῳ δόξαντων εἰς ἴσον κατὰσῃς τὴν
 ποσότητα.

⁹ Sup. 18, 27. ¹⁰ χλῆσι LUG.
 XXXIV. ⁹ Τίνα τὰ ἡγεμονικὰ τέτων,
 ἐ πρὸ οἷα ἐπαυδάσῃς, καὶ δι' οἷα ¹⁰ φι-
 λῶσι ἐ πῶπ. γυμνά νόμιζε τὰ ψυχάρια
 αὐτῶν. ὅτε δοκῶσι βλάπτειν ψυχόντες, ἢ
 ὠφελεῖν ἐξυμνῶντες, ¹¹ ὅση οἴησις.

¹² L. 11. § 18. ¹³ L. 4. § 3. l. 8. § 18. ¹⁴ L. 7. § 18. ¹⁵ L. 4. § 45. ¹⁶ Sup. § 28. ¹⁷ L. 12. § 5. ¹⁸ L. 10. § 7.
 XXXV. Ἡ ἀποβολὴ ἐσθὲν ἄλλο ἐστίν,
 ἢ ¹² μεταβολή· ¹³ τέτρω δὲ χαίρει ἢ τὸ ὅλων
 φέρις, ¹⁴ καθ' ἡμὴν πάντα καλῶς γίνεσθαι. ¹⁵ ὅτε
 αἰῶνι ὁμοειδῶς ἐγίνετο, ἐ εἰς ἀπειρον ποι-
 αῦθ' ἐπὶ ἐξαί. ¹⁶ τί οὖν λέγεις, ὅτι ἐγίνε-
 τό τε πῶπ, ¹⁷ ὁ καὶ πάντα αἰεὶ καλῶς ἐστίν,
 ἐ ¹⁸ ἐσθὲν αἶσα διώκεις ἐν ποσότητι δε-
 οῖς ἐξορέσθαι πῶπ ἢ δόξαντας αἶσα, ἀλ-
 λὰ κατὰκέραι· ὁ κῆρυμθι ἐν ἀδιαλείπτῳ
 κακῶς συνήχεται;

¹⁹ Sup. § 14. l. 5. § 33. l. 11. ²⁰ L. 8. § 37. ²¹ [καὶ] ὁ ²² L. 6. § 13. ²³ L. 2. § 2. ²⁴ Sup. § 28. l. 10. § 1. ²⁵ Sup. § 2, 26. ²⁶ L. 2. § 3. l. 5. § 5. ²⁷ L. 5. § 23. ²⁸ Inf. § 39. ²⁹ L. 7. § 1. ³⁰ L. 12. § 19. ³¹ L. 7. § 29.
 XXXVI. ¹⁹ Τὸ ἀφ' ὧν τὸ ἐκείνῳ ὑπο-
 κείμενός ἐστι, ὕδωρ, κόνις, ὄστρεα, ²⁰ γρά-
 σθαι· ἢ πάλιν, πῶπ γῆς τὰ μέγιστα, ἐ
 ὑποκείμενα ὁ ἄρτος, ²¹ ὁ ἄργυρος, ἐ ²² πε-
 ραῖ ἢ ἐσθὲν, ἐ αἶμα ἢ πορφύρα. ἐ τὰ ἀλ-
 λὰ πάντα ποιαῦται. ἐ ²³ τὸ πᾶν μακρὸν
 ὁ, ἄλλο ποιεῖται. ἐ ²⁴ ἐν τέτων εἰς αἶσα μεταβάλλον.

XXXVII. ²⁵ Ἄλλος τῷ ἀθλίῳ βίβει, ἐ
 γογγυσμῶν, ἐ πιδιμῶν. ²⁷ τί παρὰσθαι;
 τί τέτων κακόν; ²⁹ τί σε ἐξίστησι; ³⁰ τὸ

tota sita sint, animūmq; angustis ex-
 emptum plurimum dilatare poteris,
 si mundum totum & seculum in
 quo degis, mente complexus fue-
 ris, & rei cuiusque sigillatim trans-
 mutationem celerem considerave-
 ris, quāque exiguum temporis
 spatium inter ortum ejusdem & in-
 teritum intercedat; cum & im-
 mensum sit quod ortum præcesserit,
 & interminatum pariter, quod
 interitum sit consecuturum.

XXXIII. Corruptentur brevi,
 quaecunque vides: corruptentur
 brevi, & qui corrumpi hæc vident.
 & qui senectute extremā confectus
 moritur, in eundem statum redi-
 getur cum eo, qui immaturus ob-
 it.

XXXIV. Animulas hominum
 nudas intueri, ut videas, quales
 mentes gerant, quibus rebus stu-
 deant, & quarum causā alios dili-
 gent ac honorent. tum quando vel
 vituperando oboesse, vel laudando
 prodesse cuiquam videntur, quan-
 to cum fastu id faciant.

XXXV. Nihil est aliud amissio
 quā mutatio. hac autem gaudet
 natura, quæ nihil non recte facit.
 ab æterno ista pariter facta sunt;
 & in æternum alia ejusmodi fient.
 ecquis ergo dixerit omnia & facta
 fuisse, & semper factum iri mala?
 nec penes Deos, qui tot fuerint,
 potentiam extitisse corrigendi ista,
 quo minùs mundus ad mala ista
 addiceretur, quibus perpetim tene-
 retur implicitus?

XXXVI. Quā putida est sub-
 jecta rei cuique materia? aqua,
 pulvis, officula, sordes. aut rur-
 sus, calli terræ, marmora; sedi-
 menta, aurum, ac argentum; pili,
 vestis; sanguis, purpura; & ejus-
 modi alia quævis, etiam quod for-
 mæ rationem obtinet, & ipsum a-
 liud quiddam istiusmodi est; & ex
 aliis in alia transit.

XXXVII. Jam satis est vitæ ca-
 lamitosa, & obmurmurationis, &
 nugarum. quid perturbaris? ec-
 quid in his ævi? quid te tandem
 percellit?

percellit? num forma? hanc vide. num materia? & hanc. extra hæc autem nihil est. quin erga Deos itaque tandem aliquando simplici- or meliusque affectus sis. perinde habet annis centum an tribus ista nôris.

XXXVIII. Siquis deliquerit, pe- nes ipsum est malum. fortassis au- tem nec deliquit.

XXXIX. Vel ab una mente, quasi fonte communi, tanquam u- ni corpori superveniunt universa: nec partem oportet de eis conque- ri, quæ à toto fiunt. vel atomi ob- tinent, nec aliud est quicquam quàm cinnus & dispersio temera- ria. quid ergo perturbaris? num menti dices, mortua es, corrum- peris, egeris, armentitia es, pecu- dis instar pasceris, in feram bellu- am transiisti.

XL. Aut nihil possunt Dii, aut possunt. si nihil possunt, cur pre- caris? si possunt, cur non hoc poti- us ab eis prece poscis, nequid ho- rum cupias, nequid de horum ullo anxius sis, quàm ut horum quicquam vel eveniat vel non eveniat? siqui- dem enim omnino hominibus o- pem suam conferre possunt, etiam ad hæc possunt. sed dices fortasse, Deos ista in potestate tua posuisse, an non ergò potius fuerit eisquæ in potestate tua sunt cum libertate uti, quàm ad ea quæ extra pote- statem tuam sunt, cum servitute animique abiectione anxie ferri? quanquam quis dixerit, Deos no- bis opem non conferre ad ea etiam quæ in nobis sita sunt? ista ergò Deos prece poscere incipias; vi- debis quid futurum sit. orat hic, quomodo fiet, ut illius mulierculæ concubitum obtineam? tu ora, quomodo fiet, ut illius concubi- tum ne concupiscam? alter, quo- modo illius imperium abiciam? tu, quomodo ut ne abicere opus habeam? alius, quomodo filiolum ne amittam? tu, quomodo ne a- mittere meruam? huc, inquam, omnino vota verte tua, & vide quid futurum sit.

XLI. Ego, cum decumberem, inquit Epicurus, non de corporis

αἴθεον; ἴδε αὐτό. ἀλλ' ἡ ὕλη; ἴδε αὐτίω.

ἔξω ὃ τέτων ἐσθὲν ὅσιν. ἀλλὰ ἔωρὸς τὸς

νέες ἡδὴ ποτὲ ἀπλῶς ἐσθὲν ἔωρὸς τὸς

ἡδὴ. ἴσον τὸ ἐκείνῳ ἐσθὲν, ἔωρὸς τὸς

ἔωρὸς τὸς ἐσθὲν.

XXXVIII. Ἐἰ μὲν ἡμῶν, ἐκείνῳ κα-

κόν. ἴσον τὸ ἐκείνῳ ἐσθὲν.

XXXIX. Ἦτοι δὲ τοῦ μᾶλλον πηγῆς νο-

εἰς πηγῆς, ὡς ἐνὶ σώματι, ὅπου μὲν αἰ-

νῶν. ἔωρὸς τὸς ἐκείνῳ ἐσθὲν, ἔωρὸς τὸς

νομῶν μὲν μὲν φεῖται. ἡ δὲ αὐτοῦ, ἔωρὸς τὸς

λο, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν. ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν.

ταῦτα αἰσθῶν; ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ

καὶ, ἐφθάρται, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ

ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν.

XL. Ἦτοι ἐσθὲν διώκοντα οἱ θεοὶ, ἡ δὲ αὐτοῦ

ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν.

ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν.

ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν.

ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν.

ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν.

ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν.

ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν.

ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν.

ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν.

ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν.

ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν.

ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν.

ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν.

ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν.

ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν.

ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν.

ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν.

ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν.

ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν.

ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν.

ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν.

ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν.

ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν.

ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν.

ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν.

ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν.

ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν.

ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν, ἡ δὲ αὐτοῦ ἐσθὲν.

ἔωρὸς Xyl.

ἔωρὸς Lug.

L. 3. § 7. l.

6. § 23.

3 Sup. § 4. l.

12. § 26.

4 L. 11. § 18.

l. 12. § 16.

5 L. 2. § 3. l.

6 § 36.

6 L. 4. § 40.

7 L. 5. § 8.

8 L. 2. § 3.

9 Sup. § 28.

10 L. 4. § 27.

11 Sup. § 37.

12 L. 4. § 28.

l. 5. § 11.

13 τί λέγεις;

14 ἀποκρίναι.

Mer. vhs vel

15 L. 6. § 16.

16 λέγει Lug.

17 [τεθνεώσαι]

6. Inf. § 40.

18 π δαίμων

Lug. Annot.

19 L. 4. § 49.

20 ὅς

21 ὅς

22 L. 2. § 11.

23 Sup. § 27.

24 L. 8. § 3.

25 L. 1. § 17.

l. 12. § 14.

26 L. 6. § 13.

L. 10. § 33

l. 11. § 33, 34

XLI. Ὁ Ἐπίκουρος λέγει, ὅτι ἐν τῇ

N 2

νόσῳ

dati sunt, fecerit? tu vide, annon te potius incusare debeas, quod non expectaveris fore, ut hoc ille delinqueret; quodq; cum ratio occasiones tibi iustas suppediret cogitandi, probabile esse illum hoc esse admittiturum, tum tamen hoc oblitus, admisisse illum admiraris. præcipue verò quando, tanquam infidum aut ingratum aliquem incusas, in temet censuram converte. peccatum enim proculdubio est tuum, sive quod hominem sic affectum credidisti fidem tibi servaturum, sive beneficium cum dares, quod non absolute dedisti, nec tanquam qui totum actionis tuæ fructum jam statim percepisses. quid enim amplius velle debebas, ubi homini benefeceris? annon hoc ipsum tibi sufficit? quod est naturæ tuæ congruum ubi quid feceris, tum facti istiusmodi mercedem quæris? hoc est perinde ac si oculus visus mercedem poscat, aut pedes incessus. quemadmodum enim membra ista ad munus aliquod obeundum condita sunt, quod ubi pro conditionis suæ ratione obierint, quicquid suum est adeptæ sunt; ad eundem & homo cum ad benefaciendum natus sit, ubi beneficium quippiam aut quod in commune conducatur, egerit, illud fecit ad quod conditus est, & quod suum est obtinuit.

ταῦτ' ἀπαρδύτε πρὸς αὐτὸν; ὅρα μὴ ἴσῃ. L. 10. § 4.
 πρὸς μᾶλλον ἐγκαλῶν ὁφείλῃς, ὅτε ἐπερσε-
 δοκησας ἰσῆτον τὸ τοῦ ἀμαρτήσεως. σὺ μὲν γὰρ
 ἐὰν ὁμοίως ἐκ τῆς λόγου εἴχῃς, πρὸς δὲ ἐν θυ-
 μηδὲν αἰσῶν, ὅτι αἰσῶν ἐστὶ τὸ τοῦ ἀμαρ-
 τήσεως. ὁμοίως δὲ πρὸς ἀντιμυθῶ. Ἰσαμύδης. L. 7. § 26. 1.
 εἰ ἡμέρην. μάλιστα δὲ ὅπου ὡς ἀπὸ τῆς, ἡ 8. § 14, 15.
 ἀρρεῖται μέμφῃ, εἰς αὐτὸν ἐπιτίθει. πρὸς
 δὴλως γὰρ σὺν τῷ ἀμαρτήματι, εἴτε πρὸς τῷ
 πιαυτίῳ ἢ ἀφ' αὐτοῦ ἐχόντι. ἐπιτίθεις,
 ὅτε ἢ πρὸς φυλάξῃ, εἴτε ἢ χάριν διδόντες,
 ἢ μὴ καταληκτικὰς ἐδωκας, μηδὲ ὥστε οὕτως. L. 5. § 6. 1.
 αὐτῆς τῆς πρὸς ἐξέως αὐτοῦ ἀπεληφέναι. 7. § 13.
 πόρτα ἢ καρπὸν. ἢ τί γὰρ πλεονάζεις. L. 7. § 73.
 εὐποιήσας ἀνθρώπων; ὅτι ἀρχὴ σοι; L. 8. § 32.
 καὶ φύσιν ἢ σὺν ἐκείνῃ; τέτυκται μὲν
 ζῆλός; ὡς εἰ ὁ ὀφθαλμὸς ἀμολύει αὐ-
 τήν, ὅτι βλέπει. ἢ οἱ πόδες, ὅτε βαδίζ-
 ζουσιν. ὡς πρὸς ταῦτα. πρὸς τὸδε καὶ γένο-
 νεν, ὅτι αὐτὸς ἢ ἰδίῳ κατασκευάσει. ὅτι
 γένετα. ἀπὸ τῆς τοῦ ἰδίου. ἔτιως δὲ ὁ δὲ
 θεωρεῖ. ὅτι ἐργασίας πεφυκάς, ὅπου τὰν
 καὶ ἐργασίας, ἢ ἄλλως εἰς τὰ μέσα συνεργα-
 σίας πρὸς ἐξῆς, πεποιήκει πρὸς ὁ κατασκευά-
 σαι, ὅτι ἐξῆς τὸ αὐτῶν. L. 4. § 37.
 Inf. § 7. 1. 11.
 § 18. 1. 12. § 1.
 L. 6. § 30.
 L. 11. § 27.
 L. 12. § 2, 3.
 L. 3. § 8. 1.
 L. 2. § 17. 1. 3.
 L. 5. 1. 11. § 1.
 L. 11. § 37.
 L. 3. § 7.
 L. 7. § 54. 1.
 L. 2. 1. 9. § 6.
 L. 3. § 4. 1.
 L. 4. § 23.

LIB. X.

BIBΛΙΟΝ.

Ecquando futura es, ὁ anima, bona, simplex, una, nuda, corpore te ambiente dilucidior? ecquando dispositionem dilectioni & affectui genuino deditam degustabis? ecquando futura es plena, rei nullius indiga, nihil desiderans ulterius, nihil expetens vel animatum vel inanime, quo frui tibi volupe sit, neque tempus, in quo diutius fruaris, neq; locum, aut regionem, aut cæli blandam temperiem, aut hominum amicam societatem; sed statu præsentis acquiesces, & præ-

λα. ὁ ἀνελθὼν τῇ παρούσῃ καταστάσει, ὅτι ἡ ἀνελθὼν τοῖς ἡγεῖται, πᾶσι, ὅτι συμπερίσσει.

συμπερίσσει σεαυτὸν ὅκ' πρῶτα σοι παρέσει,
¹ L. 4. § 39. ¹ πρῶτα σοι εὖ ἐξῆς, & ² ὡς δὲ δέν πα-
² L. 3. § 11. ρεσι, & ³ εὖ ἐξῆς ὅσα φίλον αὐτοῖς, &
³ L. 6. § 41. ⁴ ὅσα μέλλουσιν εἶναι ἐπιτηδεύειν τῷ τε-
⁷ L. 41. l. 9. § 28. ⁵ λείψ' ζῶν, τῷ ἀγαθῷ, & δικαίῳ, & κα-
⁴ L. 3. § 4. λῷ, & ⁷ ἡμιονῶν πρῶτα & συνέχοντι,
⁵ L. 2. § 3. l. 5. § 8. & ὡς ἐχόντι, & ὡς ἐλαττωμένοντι. ⁸ δι-
⁶ L. 4. § 40. αλυσόμενα εἰς ἡμέραν ἐπὶ τῶν ὁμοίων; ἔστι
⁷ Sup. § 23. ποτὶ ἄρα τοιαύτη, οἷα ⁹ θεοῖς τε & ἀν-
⁸ L. 7. § 23, 25. θρώποις ἔτω ¹⁰ συμπολιτεύεσθαι, ὡς ¹¹ μή-
⁹ L. 5. § 27. τε μέμφεσθαι ἑαυτοῖς, μήτε κατὰ γινώσκε-
¹⁰ L. 3. § 11. l. 4. § 3. l. 12. σθαι ἑαυτὸν αὐτῶν;

II. Παρατήρησις ¹² τί σε ἡ φύσις ἐπιζη-
¹¹ L. 6. § 41. l. 12. § 12, 24. τῇ, ὡς ¹³ ὑπὸ φύσεως μόνον δροικεμένης·
¹² L. 3. § 6. l. 5. § 9. εἴται ποῖός αὐτῷ & περὶ σέο, εἰ μὴ χεῖρον
¹³ Inf. § 33. μέλλῃ διατίθεσθαι σε ἢ ¹⁴ ὡς ζῶν φύσις. ἔ-
¹⁴ L. 3. § 6. ξῆς ὅ ὡς ἀνθρώπου, τί ἐπιζητῇ σε ἢ ὡς
¹⁵ L. 9. § 9, 16, 23. ζῶν φύσις. & πῶς τῷ κατὰ φύσιν, εἰ
¹⁶ L. 7. § 33, 64. μὴ χεῖρον μέλλῃ διατίθεσθαι, ἢ ὡς λογικῶς
¹⁷ L. 8. § 46. φύσις. ἔστι ὅ ¹⁵ τὸ λογικὸν οὗτος & πολι-
¹⁸ L. 5. § 28. κῆρ· τέτοις δὲ καὶ νόσι χεῖρον, μηδὲν περιεργάζε-
¹⁹ L. 11. § 18. σθαι.

III. ¹⁶ Πᾶν τὸ συμβαῖνον, ἥτοι ἔτως
¹⁷ L. 8. § 46. συμβαῖναι, ὡς πέφυκας αὐτὸ φέρειν, ἢ ὡς ἐ-
¹⁸ L. 5. § 28. πέφυκας αὐτὸ φέρειν. εἰ μὴ ἐν συμβαῖναι σοι
¹⁹ L. 11. § 18. ὡς πέφυκας φέρειν, μὴ διαγέσθαι· ἀλλ' ὡς
²⁰ Sup. § 13. πέφυκας φέρε. εἰ ὅς μὴ πέφυκας φέρειν,
²¹ L. 9. § 42. μὴ διαγέσθαι· φθαρήσῃ γὰρ σε ἐπιμαλῶς.
²² L. 5. § 8. μέμνησο μὲν τοι ὅτι ¹⁷ πέφυκας φέρειν πῶς,
²³ L. 7. § 75. ὡς ἐπὶ τῇ ὑπολήψει ὅτι τῇ σὺ φέρητόν τε
²⁴ L. 9. § 28, 39. ἀνέκτον αὐτὸ ποιῆσαι, καὶ φαντασθῆναι ὅτι συμ-
²⁵ L. 3. § 4. φέρειν ἢ κατὰ φύσιν σεαυτὸν τῷ τοι ποιεῖν.

IV. ¹⁸ Εἰ μὲν φάλλετο, διδάσκον ¹⁹ ὑμε-
²⁰ L. 11. § 18. νας, & ²⁰ τὸ παρερμηνεῖν ἀκινῶναι. εἰ ὅτι ἀδυ-
²¹ L. 9. § 42. νατῆς, ²¹ σεαυτὸν ἀπαῖναι, ἢ μηδὲ σεαυτὸν.
²² L. 5. § 8. V. ²² ὅκ' αὖ σοι συμβαῖναι, τῷ σοι
²³ L. 3. § 4. ὅτι αὐτῷ περὶ ἀποδείξεσθαι, & ἢ ἐπιπλο-
²⁴ L. 9. § 28, 39. κῇ τῷ αἰτίων ²³ συνεκλωθε πῶς τε σὺ ὑπο-
²⁵ L. 3. § 4. σασιν ὅτι αἰτίαι, & ὅτι τέτυκται σύμβασιν.

VI. ²⁴ Εἰ περὶ αὐτοῖς, εἰ περὶ φύσις, ὡς

fentibus oblectabere quibusq; & per-
 suasum habitura es, cuncta tibi adesse
 cuncta tibi bene se habere; sed & a
 Deis provenire, benèque habitura,
 quæcunq; ipsis concedere visum est,
 & quæcunq; concessuri sunt, utpote
 quæ ad salutem faciant animantis,
 perfecti, probi, iusti, honesti, quod
 cuncta ista, quæ ut alia similia indi-
 dem oriuntur, dissolvuntur, gene-
 ret, contineat, ambiat, complectatur?
 ecquando ita affecta futura
 es, quod cum Deis hominibûsq; ita
 verferis, ut nec eos quicquam infimi-
 les, neque ab eis ipsa condem-
 neris?

II. Observa quid natura tua exi-
 gat, quatenus a natura mera regi-
 tur. atque id facias & admittas, nisi
 natura tua, quæ es animal, inde de-
 terior futura sit. tum observa, quid
 natura, quæ es animal, exposcat. &
 hoc quicquid est, concede tibi, nisi
 natura tua, quæ es animal rationale,
 deterius inde se habitura sit. quod
 est autem rationale, protinus est &
 civile. his regulis usus, nihil ul-
 terius fateris.

III. Quicquid contingit, vel ita
 contingit, ut id ferre natus sis, vel
 ut non sis, si contingit ita, ut ferre
 natus sis, nè gravatim te habeas, sed
 prout natus es, feras. sin ita contin-
 gat, ut ferre non natus sis, nec sic
 quidem graveris; ubi enim te ab-
 sumpserit, & ipsum concidet. me-
 mineris tamen, naturam esse com-
 paratum te, ad quidlibet ferendum,
 quod in opinione tua situm est, ut
 tolerabile, faciat vel conducere tibi,
 vel officii esse, ut illud facias, cen-
 sendo.

IV. Siquis fallitur, docendo co-
 miter huic errorem suum indica.
 aut hoc si nequeas, te culpa, vel
 nec te etiam.

V. Quicquid tibi contingit, ab
 æterno destinatum est tibi. causa-
 rumque series sibi invicem imple-
 xarum tui ipsius subsistentiam cum
 casu illo ab æterno conglomeravit.

VI. Sive atomi obtinent, sive
 natura regit universa; hoc primo
 statuatur,

statuatur, partem esse me universi à natura administrati. deinde, necessitudine me quadam partibus generis ejusdem esse conjunctum. siquidem ista recordatus; quatenus pars sum totius, nihil ægrè feram ab universo mihi attributum; neque enim parti potest esse noxium, quod universo conducit. neque habet quicquam universum, quod non sibi conducatur. cum hoc naturæ omnes in commune sortiantur: mundi verò natura & hoc amplius obtineat, quod à nulla causâ externa cogi possit, ut sibi ipsi noxium quicquam producat. ubi ergo meminero, partem esse me universi istiusmodi, futurum est, ut quicquid evenierit, gratum mihi acceptumque sit. in quantum verò necessitudine quadam ejusdem generis partibus conjunctus sum, nihil facturus sum, quod communionis jus violet: sed cognatorum potius rationem habebō, omnemque conatum meum ad id dirigam, quod in commune conducatur, & ab eo quod est huic contrarium, abstinēbo. his ita peractis, vita prospera mihi fluat necesse erit, quemadmodum civi illi vitam prosperè fluere quivis existimet, qui in actionibus quæ civitatis secum ejusdem confortibus utiles sint, obundis constanter perrexerit, & quicquid civitas ipsi attribuerit, gratanter acceperit.

VII. Universi partes, quotquot, inquam, mundi ambitu continentur, corrumpi necesse est. corruptionis nomine alterationem intelligo. hoc autem, cum sit necessarium, si & malum illis fuerit, cum universo sanè sequiū ageretur, cum partes ejus in alteratione frequenti agerent, & ad corrumpendum multifariam essent comparatæ. nunquid autem dicemus, aut naturam ipsam instituisse partes suas malo afficere, & ita condidisse, ut in malum incidere non nata tantum essent, sed in malum etiam necessariò inciderent? aut clam ipsa istiusmodi factas esse? neutrum est verisimile. fin, missio quis naturæ nomine, ita nata esse dicere voluerit, vide quàm ridiculum sit, ut qui dicat universi partes mutare natas, idem hoc ip-

τον κείνω, ὅτε ¹ μέρους εἰμὶ τοῦ ὅλου ² ὑπὸ ³ φύσεως διοικημένης ἐποφθα, ὅτι ⁴ ἐχὼ πῶς ⁵ οἰκείως περὶ τὰ ὁμογενῆ μέρη. τέτων γὰρ μεμνημένη, καὶ δὲ μὲν εἰμὶ, ⁶ ὅθεν ⁷ διέφραστο ὅτι ὅλον διπονεμένη. ⁸ ἐ- ⁹ δὲν γὰρ βλαβερόν τῷ μέρει, ὃ τῷ ὅλῳ συμ- ¹⁰ φέρει. ¹¹ ἐ γὰρ ἐχὼ καὶ τὸ ὅλον, ὃ μὴ συμφέρει ¹² ἐαυτῷ. πασῶν μὲν φύσεων κρινόν ἐχουσῶν τῶ- ¹³ πο ¹⁴ τὸ ¹⁵ ὅτι ὅτι ὅτι κέρμευ περσεληγῆς, ὅ μὴ δὲ ¹⁶ ὑπὸ τινος ἐξωθεν αἰτίας ἀναγκάζεσθαι βλα- ¹⁷ βερὸν καὶ ἐαυτῇ γινώσκειν. καὶ μὲν δὲ μεμνη- ¹⁸ δος, ὅτε ¹⁹ μέρους εἰμὶ ὅλου τῷ ποίῳ, ²⁰ ἐν- ²¹ ἀρεσθῶ πῶς καὶ διποδάνοντι. καὶ πόσον ²² ὅ- ²³ γων πῶς οἰκείως περὶ τὰ ὁμογενῆ μέρη, ²⁴ ἐ- ²⁵ δὲν περὶ αὐτῶν ἀκρινῶν ποτὶ μᾶλλον ²⁶ ὅτι ²⁷ σοχά- ²⁸ σθαι ²⁹ ὅτι ὁμογενῶν, ³⁰ ἐ ³¹ περὶ τὸ κρινῶν συμ- ³² φέρειν πᾶσιν ὁρμῶν ἐμμετῶς ἀξίω, ³³ ἐ ³⁴ ἀ- ³⁵ πό τῶν ἀντίων ἀπαξίω. τέτων ³⁶ ὅτι ³⁷ ἐπὶ τῶν κα- ³⁸ νομένων, ἀνάγκη ³⁹ τὸ βίον ⁴⁰ εὐροῖν ⁴¹ ὡς δὲ ⁴² ἐ ⁴³ πολίτῃ βίον εὖρεν ὁπνοήσας, περὶ ὅ- ⁴⁴ τος ἀφ' ὧν ἀξίω τῶν πολιτῶν λυσιτελῶν, ⁴⁵ καὶ ⁴⁶ ὅτι ⁴⁷ δὲ ⁴⁸ ἡ πόλις ἀποδέμῃ, τῶν ἀσπαζο- ⁴⁹ μένων.

VII. Τοῖς μέρεισι ¹ ὅλον, ὅσα, ² φημὶ, ³ ἀνέχεται ⁴ ὑπὸ ⁵ τῷ κέρμει, ⁶ ἀνάγκη φθίρε- ⁷ σθαι. λεγέτω ⁸ ὅτι τῶν σημειωμένων ⁹ ὅτι ¹⁰ ἀλ- ¹¹ λουμένων. ¹² εἰ ¹³ ὅτι (φημὶ) καὶ πᾶσι, ¹⁴ ἐ ¹⁵ ἀναγ- ¹⁶ γνῶν ¹⁷ ὅτι τῶν αὐτοῖς, ¹⁸ ὅτι ¹⁹ αὐτὸ ὅλον κα- ²⁰ λῶς διεξάγειτο, ²¹ ὅτι ²² μετῶν εἰς ²³ ἀλλοτρί- ²⁴ ωσιν ὄντων, ²⁵ ἐ ²⁶ περὶ τὸ φθίρεσθαι ἀναφύων ²⁷ κατεσθλασμένων. ²⁸ πῶς γὰρ ἐπεχέρη- ²⁹ σεν ³⁰ ἡ φύσις αὐτῇ τὰ ἐαυτῆς μέρη κακῶν, ³¹ ἐ ³² περὶ τῶν κα- ³³ καῶν, ³⁴ ἐ ³⁵ ἐξ ἀνάγκης ἐμ- ³⁶ πλωτα εἰς ³⁷ τὸ κακὸν ποιεῖν, ³⁸ ἢ ³⁹ ἐλαθεῖν αὐτῷ ⁴⁰ τοιαύτῃ ⁴¹ καὶ γινώσκῃ; ἀμφοτέρω γὰρ ἀπί- ⁴² δανα. εἰ δὲ τις καὶ ἀφ' ἑμῶν ⁴³ τὸ φύσις, ⁴⁴ καὶ ⁴⁵ τὸ πεφυκέναι ⁴⁶ ταῦτα ⁴⁷ ἐξηγοῖτο, ⁴⁸ ἐ ⁴⁹ ὡς γελοῖον, ⁵⁰ ἀμὰ ⁵¹ μὲν φάσαι ⁵² πεφυκέναι τὰ μέρη τῷ ὅλῳ ⁵³ μετὰ βλάβην,

¹ L. 2. § 3, 4.
² Sup. § 2.
³ L. 7. § 22.

⁴ Inf. § 11. l.
⁵ § 27.
⁶ Inf. § 20. l.
⁷ § 45.
⁸ Inf. § 33. l.
⁹ § 55.

¹⁰ Inf. § 7.

¹¹ L. 2. § 9. l. 4.
¹² § 14. l. 8. § 7.
¹³ L. 7. § 54, 57.
¹⁴ Sup. § 13.
¹⁵ L. 8. § 23.
¹⁶ L. 9. § 8, 9, 23.
¹⁷ L. 3. § 4.
¹⁸ L. 9. § 31.
¹⁹ L. 2. § 2.
²⁰ Sup. § 5.
²¹ L. 6. § 45.

²² del. Lug.

²³ An.

²⁴ L. 2. § 3. l.

²⁵ § 19.

²⁶ L. 4. § 3, 4, 5.

²⁷ L. 9. § 21.

²⁸ l. 12. § 23.

²⁹ ἀλλοτρίων,

³⁰ Xyl.

³¹ L. 2. § 11.

³² l. 9. § 35.

³³ L. 8. § 18.

³⁴ l. 9. § 19.

μετέβαλλεν, ἄμα δ' ὡς ἐπὶ πινι τ' ὡς ἐπὶ φύ-
 1 L. 8. § 15. σιν συμβάνοντι ¹ θωμάζην, ἢ ² θυγατράν;
 2 L. 2. § 17. ἄλλως τι, ἢ ³ τ' ὁχλύσεως εἰς ⁴ ταῦτα
 3 L. 16. γινόμεναι, ἐξ ὧν ἕκαστον συνέστα. ⁵ ἢ τοι
 4 L. 5. ἡ σκεδασμὸς στοιχείων ἐξ ὧν συνεκρίθη, ἢ
 5 L. 6. § 4, 24. ἔσθι, ⁶ ἢ μὲν σπέρμινος εἰς τὸ γένος, ἢ δὲ
 6 L. 17. § 50. σπέρματι, εἰς τὸ ἀνθρώπου. ὥστε δὲ ταῦτα
 7 L. 4. § 14. αἰαληφθῆναι εἰς τ' ἢ ὅλην λήρον, εἴπε
 8 L. 5. § 13. 1. καὶ περὶ οὐδὲν ἐκ πυρρῶν, εἴπε ¹⁰ αἰδοῖς
 11 L. 1. αἰδοῖς ἀνθρώπων. ἢ τὸ σπέρμινος δὲ, ἢ
 12 L. 3. § 3. τὸ σπέρματι μὴ φέρτατον τὸ ἀπὸ τ' ἡμέ-
 13 L. 7. § 25. στω. ποῦ γὰρ τὸ πρὸς τὸ πρῶτον ἡμέραν,
 14 L. 5. § 4. ὅτι τ' σπέρμινος ἀέρος, ἢ δὲ
 15 L. 6. 15. πρῶτον ἔλαβεν. τὸ πρὸς τὸν ὅτι ἔλαβε, μετὰ
 16 L. 9. § 25. ἐκείνῳ σε λίαν περὶ λέγει ¹³ ἢ ἰδίως ποιῶ,
 17 L. 9. § 25. ὅθεν ὅτι οἱ μὲν περὶ τὸ νῦν λεγόμενον,

obstabit, quo minus verum sit quod jam dictum est.

VIII. Ὅνομα δέ μοι σιωπῇ ταῦτα,
 ἀγαθὸς, αἰδύμων, ἀληθὴς, ἐμφορῶν, σύμ-
 φορῶν, ὑποφορῶν, περὶ οὗτοι μὴ ποτε μετνο-
 μάξην, καὶ ἀπολλύς ταῦτα τὰ ὀνόματα, ἢ
 ταχέως ἐπόμεν ἐπ' αὐτά. μέμνησο δὲ, ὅτι
 14 L. 8. § 22. τὸ μὲν ἐμφορῶν, ἐβέλετό σοι ¹⁴ σημάδι ¹⁵ ἢ
 15 Sup. § 7, 26. ἐφ' ἕκαστα ἀφελήσιν ὅπως αἰνῶν, ἢ ¹⁶ τὸ
 16 L. 6. § 53. ἀποφροντισμὸν τὸ δὲ σύμφορῶν, ¹⁷ ἢ ἐκείνον
 17 Sup. § 6. ἀποφροντισμὸν τὸ δὲ ὑποφορῶν, ἢ ὑποφορῶν, ἢ φορ-
 18 Inf. § 11. ὑποφορῶν, ἢ ὑποφορῶν, ἢ φορ-
 19 L. 5. § 25. ὑποφορῶν, ἢ ὑποφορῶν, ἢ φορ-
 20 Sup. § 26. ὑποφορῶν, ἢ ὑποφορῶν, ἢ φορ-
 21 L. 6. § 2. ὑποφορῶν, ἢ ὑποφορῶν, ἢ φορ-
 22 L. 8. § 1. ὑποφορῶν, ἢ ὑποφορῶν, ἢ φορ-
 23 L. 7. § 2. ὑποφορῶν, ἢ ὑποφορῶν, ἢ φορ-
 24 L. 4. § 32. ὑποφορῶν, ἢ ὑποφορῶν, ἢ φορ-

sum mutare illas, tanquam quod
 præter rerum ipsarum naturam con-
 tingat, miretur & ægrè ferat : præ-
 fertim, alia ut mittam, cum in ea-
 dem ipsa resolvatur unumquodque,
 ex quibus constiterat: aut est enim
 elementorum, ex quibus concretum
 fuerat, dissipatio, aut conversio,
 quicquid est solidi in terram, quic-
 quid ærei est in aërem; ut & ista
 in universi rationem redigantur,
 five illud certo temporis spatio re-
 voluto deflagret, five vicissitudini-
 bus perpetuis jugiter renovetur.
 quin & solidum illud aut æreum
 nē cogites, quod ab ortu primo ex-
 titit. hoc enim, quod nunc habes,
 omne heri ac nudius tertius ab ali-
 mentis aerēque attracto influxit.
 hoc ergo mutat, quod post accep-
 tum est, non quod mater primò
 peperit. quanquam ponatur, illud
 ipsum te valde addicere huic pe-
 culiariter sic affecto, nihil tamen

VIII. Nomina tibi ubi sumpse-
 ris ista, boni, modesti, veracis, pru-
 dentis, unanimis, magnanimi, cave
 nequando transnomineris, & amit-
 tas denuò nomina ista, celeritèr-
 que (siquid tale contigerit) ad ea
 revertaris. memineris autem, pru-
 dentis nomen tibi denotare singu-
 larum rerum considerationem, ani-
 madversionemque sedulam. unani-
 mis nomen, exceptionem eorum
 omnium spontaneam, quæ à natu-
 ra communi fuerint assignata. mag-
 nanimi verò, subvectionem mentis
 supra omnem lenem asperumve
 carnis affectum, supra gloriolam,
 supra mortem, & ejusmodi univer-
 sa. Intra nomina igitur ista si te
 continueris, nec ut alii his te titu-
 lis cohonestent concupiveris, alius
 jam futurus es, quam pridem fue-
 ras, aliamque initurus vitæ ratio-
 nem. etenim talis persistere, qualis
 hactenus fueris, & in vita istius-
 modi fœdè volutari ac discerpi, ho-
 minis est sensus expertis planè vi-
 tæque nimis avidi, nec bestiariis il-
 lis abfimilis, qui semiadesi, vulne-
 ribus faniēque oppleti, in diem
 crastinum

crassimum tamen reservari supplic-
cant, iisdem unguibus morsibusque
iisdem ejusmodi planè obijciendi.
tu verò in nomina pauca hæc inde
te. & siquidem in illis persistere
potes, persistas, tanquam in fortu-
natorum insulas quasdam trajectus;
sin excidere, nec statum tueri pos-
se te senseris, in angulum aliquem,
ubi possis aliquid, audacter te con-
feras; vel etiam è vita omnino dif-
cedas, nec iratus tamen, sed simpli-
citer, liberè, modestè, hoc unum
duntaxat in vita memoratu dig-
num executus, quod è vita sic ex-
ieris. ad nominum autem istorum
recordationem, multum conducet
meminisse Deorum, quòdque no-
lunt illi ratione præditos iplis adu-
lari, sed similes ipsis fieri. memi-
nisse &, ficum esse quæ ea quæ fi-
cūs sunt facit; canem, quæ canis;
apem, quæ apis; & hominem pariter,
qui quæ hominis.

IX. Mimus, bellum, terror, tor-
por, servitus, decreta illa sacra tua,
nō caveas, expungent quotidie,
quæcunque è studiosa rerum natu-
ræ contemplatione concepta in
mente recondis. oportet autem u-
numquodque ita & considerare &
agere, ut & activa facultas con-
summetur, & contemplativa simul
exerceatur, & fiducia ex certa rei
cujusque scientia orta fervetur, la-
tens quidem, nec abscondita ta-
men. tunc enim simplicitate, tunc
gravitate frueris; tunc rei cujusque
notitiâ distinctâ, quid ex natura
sua existat, quem locum in mundo
habeat, quàm diu duratura sit, ex
quibus conflata sit, quibus possit
obvenire, qui dare eam & auferre
possint.

ἔκ ἐκ κίων συγέκεται, ἔκ ἐκ
δὸναυ τε ἔκ ἀφαιρῶται.

X. Aranea muscam ubi ceperit,
se effert tanquam magni quid ege-
rit; alius, ubi lepusculum; alius,
ubi reticulo apuam ceperit; alius,
ubi apros; alius, ubi urfos; alius,
ubi Sarmatas. nam & isti, qui hos
capiunt, quid latronibus distant, si
mentes ac decreta utrobique spe-
ctaveris?

¹ εἰς τὸ ὑπεριον φυλασσόμενα, ὡς ἐλθόντα ¹ L. 4. § 15,
σώμιοι ποιεῖται τοῖς αὐτοῖς ὀνυξί & δῆγ- ^{47, 50.}
μασιν. ἐμβίβασον οὖν σαυτὸν εἰς ² τὰ ὀλί- ³ L. 2. § 5.
γα τῶντα ὀνόματα. καὶ μὴ ἐπ' αὐτῶν μὴδὲν
δύειν, ³ μὴδὲ, ὥσπερ εἰς μαχάρον ἱστὰς ἐπ' ³ L. 6. § 30.
σας μετ' αὐτοῖς ἐπ' αὐτῶν οὐκ ἐκπύπεις,
ἔκ ἐκ περικρατῆς, ἀπὸ διὰ τῶν εἰς γωνίαν
ἱστὰς, ὅπως κρατῆς ἢ ἐκ πύργου πασιν ⁴ ἐξί- ⁴ Inf. § 32. 1.
διὰ τῶν εἰς, μὴ ὀργισθῆναι, ἀλλὰ ἀπλῶς ⁵ ἔκ ⁵ L. 47.
ἐλθόντες, ἔκ ἀδμήνως, ⁵ ἐν γὰρ τῷ τῷ μόνον ⁵ L. 6. § 2.
περὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ, τὸ ὅπως ἐξελεθῆναι. περὶ
μὴ τοῖς ⁶ μεμνημένοις τῶν ἐνομέων. μετὰ ⁶ L. 3. § 11.
λως συλλήψεται σοι, ὅ μεμνημένοις δειῶν, ἔκ
ὅτι περὶ ἐκ κλαυθῆναι ἐκ τοῖς δειῶν, ἀλ-
λὰ ἐκ κλαυθῆναι ἐαυτοῖς τὰ λογικὰ πύργου
ἔκ ⁷ τῶν περὶ τῶν συκλῶν τὰ συκλῶν ποιεῖται, τὸ
κῶν, τὰ κῶν, ⁷ τὸ ἐκ μετὰ τῶν ⁷ L. 5. § 1.
λίσσης, ⁸ τὸ ἐκ ἀνδρῶν, τὰ ἀνδρῶν. ⁸ L. 8. § 26.

IX. ⁹ Μῖμος, ¹⁰ πόλεμος, πόλεμος, γάρ ¹⁰ L. 8. § 26.
κη, δολοφονία, καὶ ἡμέραν ἀπολείπειται σε ¹¹ πόλεμος, ¹² πόλεμος, ¹³ πόλεμος, ¹⁴ πόλεμος, ¹⁵ πόλεμος, ¹⁶ πόλεμος, ¹⁷ πόλεμος, ¹⁸ πόλεμος, ¹⁹ πόλεμος, ²⁰ πόλεμος, ²¹ πόλεμος, ²² πόλεμος, ²³ πόλεμος, ²⁴ πόλεμος, ²⁵ πόλεμος, ²⁶ πόλεμος, ²⁷ πόλεμος, ²⁸ πόλεμος, ²⁹ πόλεμος, ³⁰ πόλεμος, ³¹ πόλεμος, ³² πόλεμος, ³³ πόλεμος, ³⁴ πόλεμος, ³⁵ πόλεμος, ³⁶ πόλεμος, ³⁷ πόλεμος, ³⁸ πόλεμος, ³⁹ πόλεμος, ⁴⁰ πόλεμος, ⁴¹ πόλεμος, ⁴² πόλεμος, ⁴³ πόλεμος, ⁴⁴ πόλεμος, ⁴⁵ πόλεμος, ⁴⁶ πόλεμος, ⁴⁷ πόλεμος, ⁴⁸ πόλεμος, ⁴⁹ πόλεμος, ⁵⁰ πόλεμος, ⁵¹ πόλεμος, ⁵² πόλεμος, ⁵³ πόλεμος, ⁵⁴ πόλεμος, ⁵⁵ πόλεμος, ⁵⁶ πόλεμος, ⁵⁷ πόλεμος, ⁵⁸ πόλεμος, ⁵⁹ πόλεμος, ⁶⁰ πόλεμος, ⁶¹ πόλεμος, ⁶² πόλεμος, ⁶³ πόλεμος, ⁶⁴ πόλεμος, ⁶⁵ πόλεμος, ⁶⁶ πόλεμος, ⁶⁷ πόλεμος, ⁶⁸ πόλεμος, ⁶⁹ πόλεμος, ⁷⁰ πόλεμος, ⁷¹ πόλεμος, ⁷² πόλεμος, ⁷³ πόλεμος, ⁷⁴ πόλεμος, ⁷⁵ πόλεμος, ⁷⁶ πόλεμος, ⁷⁷ πόλεμος, ⁷⁸ πόλεμος, ⁷⁹ πόλεμος, ⁸⁰ πόλεμος, ⁸¹ πόλεμος, ⁸² πόλεμος, ⁸³ πόλεμος, ⁸⁴ πόλεμος, ⁸⁵ πόλεμος, ⁸⁶ πόλεμος, ⁸⁷ πόλεμος, ⁸⁸ πόλεμος, ⁸⁹ πόλεμος, ⁹⁰ πόλεμος, ⁹¹ πόλεμος, ⁹² πόλεμος, ⁹³ πόλεμος, ⁹⁴ πόλεμος, ⁹⁵ πόλεμος, ⁹⁶ πόλεμος, ⁹⁷ πόλεμος, ⁹⁸ πόλεμος, ⁹⁹ πόλεμος, ¹⁰⁰ πόλεμος, ¹⁰¹ πόλεμος, ¹⁰² πόλεμος, ¹⁰³ πόλεμος, ¹⁰⁴ πόλεμος, ¹⁰⁵ πόλεμος, ¹⁰⁶ πόλεμος, ¹⁰⁷ πόλεμος, ¹⁰⁸ πόλεμος, ¹⁰⁹ πόλεμος, ¹¹⁰ πόλεμος, ¹¹¹ πόλεμος, ¹¹² πόλεμος, ¹¹³ πόλεμος, ¹¹⁴ πόλεμος, ¹¹⁵ πόλεμος, ¹¹⁶ πόλεμος, ¹¹⁷ πόλεμος, ¹¹⁸ πόλεμος, ¹¹⁹ πόλεμος, ¹²⁰ πόλεμος, ¹²¹ πόλεμος, ¹²² πόλεμος, ¹²³ πόλεμος, ¹²⁴ πόλεμος, ¹²⁵ πόλεμος, ¹²⁶ πόλεμος, ¹²⁷ πόλεμος, ¹²⁸ πόλεμος, ¹²⁹ πόλεμος, ¹³⁰ πόλεμος, ¹³¹ πόλεμος, ¹³² πόλεμος, ¹³³ πόλεμος, ¹³⁴ πόλεμος, ¹³⁵ πόλεμος, ¹³⁶ πόλεμος, ¹³⁷ πόλεμος, ¹³⁸ πόλεμος, ¹³⁹ πόλεμος, ¹⁴⁰ πόλεμος, ¹⁴¹ πόλεμος, ¹⁴² πόλεμος, ¹⁴³ πόλεμος, ¹⁴⁴ πόλεμος, ¹⁴⁵ πόλεμος, ¹⁴⁶ πόλεμος, ¹⁴⁷ πόλεμος, ¹⁴⁸ πόλεμος, ¹⁴⁹ πόλεμος, ¹⁵⁰ πόλεμος, ¹⁵¹ πόλεμος, ¹⁵² πόλεμος, ¹⁵³ πόλεμος, ¹⁵⁴ πόλεμος, ¹⁵⁵ πόλεμος, ¹⁵⁶ πόλεμος, ¹⁵⁷ πόλεμος, ¹⁵⁸ πόλεμος, ¹⁵⁹ πόλεμος, ¹⁶⁰ πόλεμος, ¹⁶¹ πόλεμος, ¹⁶² πόλεμος, ¹⁶³ πόλεμος, ¹⁶⁴ πόλεμος, ¹⁶⁵ πόλεμος, ¹⁶⁶ πόλεμος, ¹⁶⁷ πόλεμος, ¹⁶⁸ πόλεμος, ¹⁶⁹ πόλεμος, ¹⁷⁰ πόλεμος, ¹⁷¹ πόλεμος, ¹⁷² πόλεμος, ¹⁷³ πόλεμος, ¹⁷⁴ πόλεμος, ¹⁷⁵ πόλεμος, ¹⁷⁶ πόλεμος, ¹⁷⁷ πόλεμος, ¹⁷⁸ πόλεμος, ¹⁷⁹ πόλεμος, ¹⁸⁰ πόλεμος, ¹⁸¹ πόλεμος, ¹⁸² πόλεμος, ¹⁸³ πόλεμος, ¹⁸⁴ πόλεμος, ¹⁸⁵ πόλεμος, ¹⁸⁶ πόλεμος, ¹⁸⁷ πόλεμος, ¹⁸⁸ πόλεμος, ¹⁸⁹ πόλεμος, ¹⁹⁰ πόλεμος, ¹⁹¹ πόλεμος, ¹⁹² πόλεμος, ¹⁹³ πόλεμος, ¹⁹⁴ πόλεμος, ¹⁹⁵ πόλεμος, ¹⁹⁶ πόλεμος, ¹⁹⁷ πόλεμος, ¹⁹⁸ πόλεμος, ¹⁹⁹ πόλεμος, ²⁰⁰ πόλεμος, ²⁰¹ πόλεμος, ²⁰² πόλεμος, ²⁰³ πόλεμος, ²⁰⁴ πόλεμος, ²⁰⁵ πόλεμος, ²⁰⁶ πόλεμος, ²⁰⁷ πόλεμος, ²⁰⁸ πόλεμος, ²⁰⁹ πόλεμος, ²¹⁰ πόλεμος, ²¹¹ πόλεμος, ²¹² πόλεμος, ²¹³ πόλεμος, ²¹⁴ πόλεμος, ²¹⁵ πόλεμος, ²¹⁶ πόλεμος, ²¹⁷ πόλεμος, ²¹⁸ πόλεμος, ²¹⁹ πόλεμος, ²²⁰ πόλεμος, ²²¹ πόλεμος, ²²² πόλεμος, ²²³ πόλεμος, ²²⁴ πόλεμος, ²²⁵ πόλεμος, ²²⁶ πόλεμος, ²²⁷ πόλεμος, ²²⁸ πόλεμος, ²²⁹ πόλεμος, ²³⁰ πόλεμος, ²³¹ πόλεμος, ²³² πόλεμος, ²³³ πόλεμος, ²³⁴ πόλεμος, ²³⁵ πόλεμος, ²³⁶ πόλεμος, ²³⁷ πόλεμος, ²³⁸ πόλεμος, ²³⁹ πόλεμος, ²⁴⁰ πόλεμος, ²⁴¹ πόλεμος, ²⁴² πόλεμος, ²⁴³ πόλεμος, ²⁴⁴ πόλεμος, ²⁴⁵ πόλεμος, ²⁴⁶ πόλεμος, ²⁴⁷ πόλεμος, ²⁴⁸ πόλεμος, ²⁴⁹ πόλεμος, ²⁵⁰ πόλεμος, ²⁵¹ πόλεμος, ²⁵² πόλεμος, ²⁵³ πόλεμος, ²⁵⁴ πόλεμος, ²⁵⁵ πόλεμος, ²⁵⁶ πόλεμος, ²⁵⁷ πόλεμος, ²⁵⁸ πόλεμος, ²⁵⁹ πόλεμος, ²⁶⁰ πόλεμος, ²⁶¹ πόλεμος, ²⁶² πόλεμος, ²⁶³ πόλεμος, ²⁶⁴ πόλεμος, ²⁶⁵ πόλεμος, ²⁶⁶ πόλεμος, ²⁶⁷ πόλεμος, ²⁶⁸ πόλεμος, ²⁶⁹ πόλεμος, ²⁷⁰ πόλεμος, ²⁷¹ πόλεμος, ²⁷² πόλεμος, ²⁷³ πόλεμος, ²⁷⁴ πόλεμος, ²⁷⁵ πόλεμος, ²⁷⁶ πόλεμος, ²⁷⁷ πόλεμος, ²⁷⁸ πόλεμος, ²⁷⁹ πόλεμος, ²⁸⁰ πόλεμος, ²⁸¹ πόλεμος, ²⁸² πόλεμος, ²⁸³ πόλεμος, ²⁸⁴ πόλεμος, ²⁸⁵ πόλεμος, ²⁸⁶ πόλεμος, ²⁸⁷ πόλεμος, ²⁸⁸ πόλεμος, ²⁸⁹ πόλεμος, ²⁹⁰ πόλεμος, ²⁹¹ πόλεμος, ²⁹² πόλεμος, ²⁹³ πόλεμος, ²⁹⁴ πόλεμος, ²⁹⁵ πόλεμος, ²⁹⁶ πόλεμος, ²⁹⁷ πόλεμος, ²⁹⁸ πόλεμος, ²⁹⁹ πόλεμος, ³⁰⁰ πόλεμος, ³⁰¹ πόλεμος, ³⁰² πόλεμος, ³⁰³ πόλεμος, ³⁰⁴ πόλεμος, ³⁰⁵ πόλεμος, ³⁰⁶ πόλεμος, ³⁰⁷ πόλεμος, ³⁰⁸ πόλεμος, ³⁰⁹ πόλεμος, ³¹⁰ πόλεμος, ³¹¹ πόλεμος, ³¹² πόλεμος, ³¹³ πόλεμος, ³¹⁴ πόλεμος, ³¹⁵ πόλεμος, ³¹⁶ πόλεμος, ³¹⁷ πόλεμος, ³¹⁸ πόλεμος, ³¹⁹ πόλεμος, ³²⁰ πόλεμος, ³²¹ πόλεμος, ³²² πόλεμος, ³²³ πόλεμος, ³²⁴ πόλεμος, ³²⁵ πόλεμος, ³²⁶ πόλεμος, ³²⁷ πόλεμος, ³²⁸ πόλεμος, ³²⁹ πόλεμος, ³³⁰ πόλεμος, ³³¹ πόλεμος, ³³² πόλεμος, ³³³ πόλεμος, ³³⁴ πόλεμος, ³³⁵ πόλεμος, ³³⁶ πόλεμος, ³³⁷ πόλεμος, ³³⁸ πόλεμος, ³³⁹ πόλεμος, ³⁴⁰ πόλεμος, ³⁴¹ πόλεμος, ³⁴² πόλεμος, ³⁴³ πόλεμος, ³⁴⁴ πόλεμος, ³⁴⁵ πόλεμος, ³⁴⁶ πόλεμος, ³⁴⁷ πόλεμος, ³⁴⁸ πόλεμος, ³⁴⁹ πόλεμος, ³⁵⁰ πόλεμος, ³⁵¹ πόλεμος, ³⁵² πόλεμος, ³⁵³ πόλεμος, ³⁵⁴ πόλεμος, ³⁵⁵ πόλεμος, ³⁵⁶ πόλεμος, ³⁵⁷ πόλεμος, ³⁵⁸ πόλεμος, ³⁵⁹ πόλεμος, ³⁶⁰ πόλεμος, ³⁶¹ πόλεμος, ³⁶² πόλεμος, ³⁶³ πόλεμος, ³⁶⁴ πόλεμος, ³⁶⁵ πόλεμος, ³⁶⁶ πόλεμος, ³⁶⁷ πόλεμος, ³⁶⁸ πόλεμος, ³⁶⁹ πόλεμος, ³⁷⁰ πόλεμος, ³⁷¹ πόλεμος, ³⁷² πόλεμος, ³⁷³ πόλεμος, ³⁷⁴ πόλεμος, ³⁷⁵ πόλεμος, ³⁷⁶ πόλεμος, ³⁷⁷ πόλεμος, ³⁷⁸ πόλεμος, ³⁷⁹ πόλεμος, ³⁸⁰ πόλεμος, ³⁸¹ πόλεμος, ³⁸² πόλεμος, ³⁸³ πόλεμος, ³⁸⁴ πόλεμος, ³⁸⁵ πόλεμος, ³⁸⁶ πόλεμος, ³⁸⁷ πόλεμος, ³⁸⁸ πόλεμος, ³⁸⁹ πόλεμος, ³⁹⁰ πόλεμος, ³⁹¹ πόλεμος, ³⁹² πόλεμος, ³⁹³ πόλεμος, ³⁹⁴ πόλεμος, ³⁹⁵ πόλεμος, ³⁹⁶ πόλεμος, ³⁹⁷ πόλεμος, ³⁹⁸ πόλεμος, ³⁹⁹ πόλεμος, ⁴⁰⁰ πόλεμος, ⁴⁰¹ πόλεμος, ⁴⁰² πόλεμος, ⁴⁰³ πόλεμος, ⁴⁰⁴ πόλεμος, ⁴⁰⁵ πόλεμος, ⁴⁰⁶ πόλεμος, ⁴⁰⁷ πόλεμος, ⁴⁰⁸ πόλεμος, ⁴⁰⁹ πόλεμος, ⁴¹⁰ πόλεμος, ⁴¹¹ πόλεμος, ⁴¹² πόλεμος, ⁴¹³ πόλεμος, ⁴¹⁴ πόλεμος, ⁴¹⁵ πόλεμος, ⁴¹⁶ πόλεμος, ⁴¹⁷ πόλεμος, ⁴¹⁸ πόλεμος, ⁴¹⁹ πόλεμος, ⁴²⁰ πόλεμος, ⁴²¹ πόλεμος, ⁴²² πόλεμος, ⁴²³ πόλεμος, ⁴²⁴ πόλεμος, ⁴²⁵ πόλεμος, ⁴²⁶ πόλεμος, ⁴²⁷ πόλεμος, ⁴²⁸ πόλεμος, ⁴²⁹ πόλεμος, ⁴³⁰ πόλεμος, ⁴³¹ πόλεμος, ⁴³² πόλεμος, ⁴³³ πόλεμος, ⁴³⁴ πόλεμος, ⁴³⁵ πόλεμος, ⁴³⁶ πόλεμος, ⁴³⁷ πόλεμος, ⁴³⁸ πόλεμος, ⁴³⁹ πόλεμος, ⁴⁴⁰ πόλεμος, ⁴⁴¹ πόλεμος, ⁴⁴² πόλεμος, ⁴⁴³ πόλεμος, ⁴⁴⁴ πόλεμος, ⁴⁴⁵ πόλεμος, ⁴⁴⁶ πόλεμος, ⁴⁴⁷ πόλεμος, ⁴⁴⁸ πόλεμος, ⁴⁴⁹ πόλεμος, ⁴⁵⁰ πόλεμος, ⁴⁵¹ πόλεμος, ⁴⁵² πόλεμος, ⁴⁵³ πόλεμος, ⁴⁵⁴ πόλεμος, ⁴⁵⁵ πόλεμος, ⁴⁵⁶ πόλεμος, ⁴⁵⁷ πόλεμος, ⁴⁵⁸ πόλεμος, ⁴⁵⁹ πόλεμος, ⁴⁶⁰ πόλεμος, ⁴⁶¹ πόλεμος, ⁴⁶² πόλεμος, ⁴⁶³ πόλεμος, ⁴⁶⁴ πόλεμος, ⁴⁶⁵ πόλεμος, ⁴⁶⁶ πόλεμος, ⁴⁶⁷ πόλεμος, ⁴⁶⁸ πόλεμος, ⁴⁶⁹ πόλεμος, ⁴⁷⁰ πόλεμος, ⁴⁷¹ πόλεμος, ⁴⁷² πόλεμος, ⁴⁷³ πόλεμος, ⁴⁷⁴ πόλεμος, ⁴⁷⁵ πόλεμος, ⁴⁷⁶ πόλεμος, ⁴⁷⁷ πόλεμος, ⁴⁷⁸ πόλεμος, ⁴⁷⁹ πόλεμος, ⁴⁸⁰ πόλεμος, ⁴⁸¹ πόλεμος, ⁴⁸² πόλεμος, ⁴⁸³ πόλεμος, ⁴⁸⁴ πόλεμος, ⁴⁸⁵ πόλεμος, ⁴⁸⁶ πόλεμος, ⁴⁸⁷ πόλεμος, ⁴⁸⁸ πόλεμος, ⁴⁸⁹ πόλεμος, ⁴⁹⁰ πόλεμος, ⁴⁹¹ πόλεμος, ⁴⁹² πόλεμος, ⁴⁹³ πόλεμος, ⁴⁹⁴ πόλεμος, ⁴⁹⁵ πόλεμος, ⁴⁹⁶ πόλεμος, ⁴⁹⁷ πόλεμος, ⁴⁹⁸ πόλεμος, ⁴⁹⁹ πόλεμος, ⁵⁰⁰ πόλεμος, ⁵⁰¹ πόλεμος, ⁵⁰² πόλεμος, ⁵⁰³ πόλεμος, ⁵⁰⁴ πόλεμος, ⁵⁰⁵ πόλεμος, ⁵⁰⁶ πόλεμος, ⁵⁰⁷ πόλεμος, ⁵⁰⁸ πόλεμος, ⁵⁰⁹ πόλεμος, ⁵¹⁰ πόλεμος, ⁵¹¹ πόλεμος, ⁵¹² πόλεμος, ⁵¹³ πόλεμος, ⁵¹⁴ πόλεμος, ⁵¹⁵ πόλεμος, ⁵¹⁶ πόλεμος, ⁵¹⁷ πόλεμος, ⁵¹⁸ πόλεμος, ⁵¹⁹ πόλεμος, ⁵²⁰ πόλεμος, ⁵²¹ πόλεμος, ⁵²² πόλεμος, ⁵²³ πόλεμος, ⁵²⁴ πόλεμος, ⁵²⁵ πόλεμος, ⁵²⁶ πόλεμος, ⁵²⁷ πόλεμος, ⁵²⁸ πόλεμος, ⁵²⁹ πόλεμος, ⁵³⁰ πόλεμος, ⁵³¹ πόλεμος, ⁵³² πόλεμος, ⁵³³ πόλεμος, ⁵³⁴ πόλεμος, ⁵³⁵ πόλεμος, ⁵³⁶ πόλεμος, ⁵³⁷ πόλεμος, ⁵³⁸ πόλεμος, ⁵³⁹ πόλεμος, ⁵⁴⁰ πόλεμος, ⁵⁴¹ πόλεμος, ⁵⁴² πόλεμος, ⁵⁴³ πόλεμος, ⁵⁴⁴ πόλεμος, ⁵⁴⁵ πόλεμος, ⁵⁴⁶ πόλεμος, ⁵⁴⁷ πόλεμος, ⁵⁴⁸ πόλεμος, ⁵⁴⁹ πόλεμος, ⁵⁵⁰ πόλεμος, ⁵⁵¹ πόλεμος, ⁵⁵² πόλεμος, ⁵⁵³ πόλεμος, ⁵⁵⁴ πόλεμος, ⁵⁵⁵ πόλεμος, ⁵⁵⁶ πόλεμος, ⁵⁵⁷ πόλεμος, ⁵⁵⁸ πόλεμος, ⁵⁵⁹ πόλεμος, ⁵⁶⁰ πόλεμος, ⁵⁶¹ πόλεμος, ⁵⁶² πόλεμος, ⁵⁶³ πόλεμος, ⁵⁶⁴ πόλεμος, ⁵⁶⁵ πόλεμος, ⁵⁶⁶ πόλεμος, ⁵⁶⁷ πόλεμος, ⁵⁶⁸ πόλεμος, ⁵⁶⁹ πόλεμος, ⁵⁷⁰ πόλεμος, ⁵⁷¹ πόλεμος, ⁵⁷² πόλεμος, ⁵⁷³ πόλεμος, ⁵⁷⁴ πόλεμος, ⁵⁷⁵ πόλεμος, ⁵⁷⁶ πόλεμος, ⁵⁷⁷ πόλεμος, ⁵⁷⁸ πόλεμος, ⁵⁷⁹ πόλεμος, ⁵⁸⁰ πόλεμος, ⁵⁸¹ πόλεμος, ⁵⁸² πόλεμος, ⁵⁸³ πόλεμος, ⁵⁸⁴ πόλεμος, ⁵⁸⁵ πόλεμος, ⁵⁸⁶ πόλεμος, ⁵⁸⁷ πόλεμος, ⁵⁸⁸ πόλεμος, ⁵⁸⁹ πόλεμος, ⁵⁹⁰ πόλεμος, ⁵⁹¹ πόλεμος, ⁵⁹² πόλεμος, ⁵⁹³ πόλεμος, ⁵⁹⁴ πόλεμος, ⁵⁹⁵ πόλεμος, ⁵⁹⁶ πόλεμος, ⁵⁹⁷ πόλεμος, ⁵⁹⁸ πόλεμος, ⁵⁹⁹ πόλεμος, ⁶⁰⁰ πόλεμος, ⁶⁰¹ πόλεμος, ⁶⁰² πόλεμος, ⁶⁰³ πόλεμος, ⁶⁰⁴ πόλεμος, ⁶⁰⁵ πόλεμος, ⁶⁰⁶ πόλεμος, ⁶⁰⁷ πόλεμος, ⁶⁰⁸ πόλεμος, ⁶⁰⁹ πόλεμος, ⁶¹⁰ πόλεμος, ⁶¹¹ πόλεμος, ⁶¹² πόλεμος, ⁶¹³ πόλεμος, ⁶¹⁴ πόλεμος, ⁶¹⁵ πόλεμος, ⁶¹⁶ πόλεμος, ⁶¹⁷ πόλεμος, ⁶¹⁸ πόλεμος, ⁶¹⁹ πόλεμος, ⁶²⁰ πόλεμος, ⁶²¹ πόλεμος, ⁶²² πόλεμος, ⁶²³ πόλεμος, ⁶²⁴ πόλεμος, ⁶²⁵ πόλεμος, ⁶²⁶ πόλεμος, ⁶²⁷ πόλεμος, ⁶²⁸ πόλεμος, ⁶²⁹ πόλεμος, ⁶³⁰ πόλεμος, ⁶³¹ πόλεμος, ⁶³² πόλεμος, ⁶³³ πόλεμος, ⁶³⁴ πόλεμος, ⁶³⁵ πόλεμος, ⁶³⁶ πόλεμος, ⁶³⁷ πόλεμος, ⁶³⁸ πόλεμος, ⁶³⁹ πόλεμος, ⁶⁴⁰ πόλεμος, ⁶⁴¹ πόλεμος, ⁶⁴² πόλεμος, ⁶⁴³ πόλεμος, ⁶⁴⁴ πόλεμος, ⁶⁴⁵ πόλεμος, ⁶⁴⁶ πόλεμος, ⁶⁴⁷ πόλεμος, ⁶⁴⁸ πόλεμος, ⁶⁴⁹ πόλεμος, ⁶⁵⁰ πόλεμος, ⁶⁵¹ πόλεμος, ⁶⁵² πόλεμος, ⁶⁵³ πόλεμος, ⁶⁵⁴ πόλεμος, ⁶⁵⁵ πόλεμος, ⁶⁵⁶ πόλεμος, ⁶⁵⁷ πόλεμος, ⁶⁵⁸ πόλεμος, ⁶⁵⁹ πόλεμος, ⁶⁶⁰ πόλεμος, ⁶⁶¹ πόλεμος, ⁶⁶² πόλεμος, ⁶⁶³ πόλεμος, ⁶⁶⁴ πόλεμος, ⁶⁶⁵ πόλεμος, ⁶⁶⁶ πόλεμος, ⁶⁶⁷ πόλεμος, ⁶⁶⁸ πόλεμος, ⁶⁶⁹ πόλεμος, ⁶⁷⁰ πόλεμος, ⁶⁷¹ πόλεμος, ⁶⁷² πόλεμος, ⁶⁷³ πόλεμος, ⁶⁷⁴ πόλεμος, ⁶⁷⁵ πόλεμος, ⁶⁷⁶ πόλεμος, ⁶⁷⁷ πόλεμος, ⁶⁷⁸ πόλεμος, ⁶⁷⁹ πόλεμος, ⁶⁸⁰ πόλεμος, ⁶⁸¹ πόλεμος, ⁶⁸² πόλεμος, ⁶⁸³ πόλεμος, ⁶⁸⁴ πόλεμος, ⁶⁸⁵ πόλεμος, ⁶⁸⁶ πόλεμος, ⁶⁸⁷ πόλεμος, ⁶⁸⁸ πόλεμος, ⁶⁸⁹ πόλεμος, ⁶⁹⁰ πόλεμος, ⁶⁹¹ πόλεμος, ⁶⁹² πόλεμος, ⁶⁹³ πόλεμος, ⁶⁹⁴ πόλεμος, ⁶⁹⁵ πόλεμος, ⁶⁹⁶ πόλεμος, ⁶⁹⁷ πόλεμος, ⁶⁹⁸ πόλεμος, ⁶⁹⁹ πόλεμος, ⁷⁰⁰ πόλεμος, ⁷⁰¹ πόλεμος, ⁷⁰² πόλεμος, ⁷⁰³ πόλεμος, ⁷⁰⁴ πόλεμος, ⁷⁰⁵ πόλεμος, ⁷⁰⁶ πόλεμος, ⁷⁰⁷ πόλεμος, ⁷⁰⁸ πόλεμος, ⁷⁰⁹ πόλεμος, ⁷¹⁰ πόλεμος, ⁷¹¹ πόλεμος, ⁷¹² πόλεμος, ⁷¹³ πόλεμος, ⁷¹⁴ πόλεμος, ⁷¹⁵ πόλεμος, ⁷¹⁶ πόλεμος, ⁷¹⁷ πόλεμος, ⁷¹⁸ πόλεμος, ⁷¹⁹ πόλεμος, ⁷²⁰ πόλεμος, ⁷²¹ πόλεμος, ⁷²² πόλεμος, ⁷²³ πόλεμος, ⁷²⁴ πόλεμος, ⁷²⁵ πόλεμος, ⁷²⁶ πόλεμος, ⁷²⁷ πόλεμος, ⁷²⁸ πόλεμος, ⁷²⁹ πόλεμος, ⁷³⁰ πόλεμος, ⁷³¹ πόλεμος, ⁷³² πόλεμος, ⁷³³ πόλεμος, ⁷³⁴ πόλεμος, ⁷³⁵ πόλεμος, ⁷³⁶ πόλεμος, ⁷³⁷ πόλεμος, ⁷³⁸ πόλεμος, ⁷³⁹ πόλεμος, ⁷⁴⁰ πόλεμος, ⁷⁴¹ πόλεμος, ⁷⁴² πόλεμος, ⁷⁴³ πόλεμος, ⁷⁴⁴ πόλεμος, ⁷⁴⁵ πόλεμος, ⁷⁴⁶ πόλεμος, ⁷⁴⁷ πόλεμος, ⁷⁴⁸ πόλεμος, ⁷⁴⁹ πόλεμος, ⁷⁵⁰ πόλεμος, ⁷⁵¹ πόλεμος, ⁷⁵² πόλεμος, ⁷⁵³ πόλεμος, ⁷⁵⁴ πόλεμος, ⁷⁵⁵ πόλεμος, ⁷⁵⁶ πόλεμος, ⁷⁵⁷ πόλεμος, ⁷⁵⁸ πόλεμος, ⁷⁵⁹ πόλεμος, ⁷⁶⁰ πόλεμος, ⁷⁶¹ πόλεμος, ⁷⁶² πόλεμος, ⁷⁶³ πόλεμος, ⁷⁶⁴ πόλεμος, ⁷⁶⁵ πόλεμος, ⁷⁶⁶ πόλεμος, ⁷⁶⁷ πόλεμος, ⁷⁶⁸ πόλεμος, ⁷⁶⁹ πόλεμος, ⁷⁷⁰ πόλεμος, ⁷⁷¹ πόλεμος, ⁷⁷² πόλεμος, ⁷⁷³ πόλεμος, ⁷⁷⁴ πόλεμος, ⁷⁷⁵ πόλεμος, ⁷⁷⁶ πόλεμος, ⁷⁷⁷ πόλεμος, ⁷⁷⁸ πόλεμος, ⁷⁷⁹ πόλεμος, ⁷⁸⁰ πόλεμος, ⁷⁸¹ πόλεμος, ⁷⁸² πόλεμος, ⁷⁸³ πόλεμος, ⁷⁸⁴ πόλεμος, ⁷⁸⁵ πόλεμος, ⁷⁸⁶ πόλεμος, ⁷⁸⁷ πόλεμος, ⁷⁸⁸ πόλεμος, ⁷⁸⁹ πόλεμος, ⁷⁹⁰ πόλεμος, ⁷⁹¹ πόλεμος, ⁷⁹² πόλεμος, ⁷⁹³ πόλεμος, ⁷⁹⁴ πόλεμος, ⁷⁹⁵ πόλεμος, ⁷⁹⁶ πόλεμος, ⁷⁹⁷ πόλεμος, ⁷⁹⁸ πόλεμος, ⁷⁹⁹ πόλεμος, ⁸⁰⁰ πόλεμος, ⁸⁰¹ πόλεμος, ⁸⁰² πόλεμος, ⁸⁰³ πόλεμος, ⁸⁰⁴ πόλεμος, ⁸⁰⁵ πόλεμος, ⁸⁰⁶ πόλεμος, ⁸⁰⁷ πόλεμος, ⁸⁰⁸ πόλεμος, ⁸⁰⁹ πόλεμος, ⁸¹⁰ πόλεμος, ⁸¹¹ πόλεμος, ⁸¹² πόλεμος, ⁸¹³ πόλεμος, ⁸¹⁴ πόλεμος, ⁸¹⁵ πόλεμος, ⁸¹⁶ πόλεμος, <

XIV. Cuncta danti pariter ac recipienti naturæ, homo probè institutus ac modestus dicet, *Da quod vis; repete quod vis.* nec elatus hoc dicet, sed obsequens tantum, & benevolo adversus eam affectu.

XV. Exiguum est quod superest vitæ tuæ. vive tanquam in monte. nihil enim interest hic an illic, si quis ubicunque in orbe, tanquam in urbe, degat. viderint, nōrintq; homines, hominem verum, qui naturæ convenienter vivat. sin non sustinent, occidant. hoc enim satius est, quàm ita vivere, ut ipsi vivunt voluntve.

XVI. Nè ulterius occupare totus, disserendo qualis vir bonus sit, sed emitendo ut ipse sis.

XVII. Ævi totius, & naturæ totius cogitatio tibi crebrò occurrat. quodque particularia omnia, substantiam quod attinet, milii sunt instar; tempus quod attinet, terebri circumvolutio.

XVIII. Rerum præsentium unamquamq; advertendo, considera eam jam dissolutam, & in mutatione & quasi putrefactione quadam, aut dissipatione, constitutam, sive ut mori quodammodo nata sit.

XIX. Cogita, quales sint homines vscentes, dormientes, coeuntes, excernentes, alia ejusmodi agentes. rursus, quales, ubi inflantur, efferuntur, irascuntur, tanquam in sublimi siti aliquos increpant. paulò autem ante, quàm multis & quâ mercede, inferviebant; & paulò post, quo in statu futuri sunt.

XX. Confert cuique, quod fert cuique natura universi. & tum confert, quando illa fert.

XXI. Amat imbrem tellus. amat & almus æther. amat & mundus facere quicquid futurum est ut fiat. dico itaque mundo ipse, *ecquid tu amas? idem ipse amo.* annon illud ita & fit & dicitur vulgò *Amat*, hoc vel illud fieri.

XXII. Vel istic vivis, & vitæ huic jam assuevistis; vel foris vadis, & hoc volebas; vel moreris, & munere defunctus es. præter ista nihil restat. bono itaq; sis animo.

XXIII. *ἀπελπίεργησας, ὡς εἴ τι ταῦτα εἶδεν ἐκέν ὑδούμῃ.*

XIV. Τῇ ¹ πρῶτῃ διδῶσι δὲ διπλάμ- ¹ Sup. § 1.
βδυσσῇ φύσιν, ὁ πεπαυδὸς μὲν, καὶ αἰδῶν- ¹ L. 4. § 23.
μων λέγει. ² δὲ δὲ δὲ δὲ. ³ διπλάμ- ² L. 3. § 6.
λέγει δὲ τὸ ⁴ ἐκείνου θρασυμύμου, ἀλλὰ ¹ L. 4. § 31.
παραρχῶν μόνον δὲ ὑπομένει αὐτῇ. ³ L. 8. § 33.
⁴ L. 9. § 3.

XV. ⁵ Ολίγον ἐστὶ τὸ ὑπολείπμενον ⁵ Sup. § 11.
τῷ. ⁶ ζῆσιν ὡς ἐν ὄρει. ⁷ ἐστὶν γὰρ ὅσα φέρει ⁶ Inf. § 22, 23.
ἐκείνῃ ἢ ὡς, ἐδὲ καὶ πρὸς ταχὺ, ὡς ἐν πόλει, ⁷ L. 8. § 45.
τῷ ὑσμί. ἰδὲ τωσὺν, ἰσορησάτωσὺν οἱ ἀν- ⁸ L. 4. § 3, 4.
θρωποι. ⁹ ἀνθρώπων ἀληθινόν. ¹⁰ καὶ φύσιν ⁹ Sup. § 8.
ζῶντα. εἰ μὴ φέρουσιν, διπλάμεινάτωσὺν. ¹⁰ Sup. § 2.
¹¹ καὶ τὸν γὰρ, ἢ ὡς ζῆν. ¹¹ L. 9. § 2.
¹² ὅλως. ¹² ὅλως. ¹³ ὅλως.

XVI. Μηκέθ' ¹² ὅλως πρὸς τὴν οἰον πνα ¹³ L. 4. § 17.
ἐστὶ τὸ ἀγαθὸν ἀνδρα διγαλῆναι. ἀλλὰ ¹⁴ L. 7. § 35.
¹² ἐστὶ τοῦτον. ¹⁵ L. 11. § 1.

XVII. ¹⁴ Τὸ ὅλως αἰών, καὶ τὸ ὅλως ¹⁵ L. 4. § 3.
εἰσίας. ¹⁶ ὡς μὲν ¹⁶ L. 5. § 24.
καὶ μέν, ὡς μὲν ¹⁷ L. 4. § 3.
ὡς δὲ ¹⁸ L. 5. § 24.

XVIII. Εἰς ἕκαστον τὸ ὑποκειμένην ἐφί- ¹⁷ Sup. § 7.
σαντα, ¹⁸ ὅτι οὗτον αὐτὸν ἡδὴ ὅλως μόνον, ¹⁹ L. 4. § 48.
ἐν μέταβολῇ, δὲ οἷον σὴν ἢ σκεδασθὲν γινόμε- ²⁰ L. 9. § 21.
νον, ἢ κατὰ τὴν ἕκαστον πέφυκεν, ²¹ Sup. § 13.

XIX. ¹⁸ Οἷοι εἰσιν ἐοθιόντες, κατὰ τὸν ¹⁹ Sup. § 13.
τῆς, ὅλως οὗτοι, διπλάμειναι, τὰ ἄλλα. ²⁰ L. 8. § 3.
εἰσιν οἷοι ἀνδρομέμνοι, δὲ γαυρέμνοι, ἢ ²¹ L. 6. § 59.
χαλεπαίνοντες, δὲ ὅλως ὑποφωγῆς ὅτι πλητ- ²² L. 3. § 3, 4.
τοντες. ²³ ὅλως γὰρ ²⁴ L. 4. § 48.
μὲν ὅλως, ἐν ²⁵ L. 9. § 21.

XX. ²⁴ Συμφέρει ἐκείνῳ, ὁ φέρει ἐκεί- ²⁵ L. 4. § 23.
νῷ ἢ ὅλως φύσιν. δὲ ²⁶ L. 11. § 13.
ὅτι οὗτοι φέρει. ²⁷ Euripid.

XXI. ²⁶ Ἐρᾷ μὲν ὁ μὲν γὰρ. ²⁷ Ἐρᾷ δὲ ²⁸ L. 7. § 18,
σεμνὸς αἰδῶν. ²⁹ Ἐρᾷ δὲ ὁ ὑσμί. ³⁰ L. 7. § 18,
ὡς μέλλῃ γινεσθαι. λέγω οὖν τῷ ὑσμί, ³¹ L. 9. § 1.
ὅλως ³² L. 9. § 1.
σὺν ζῶντι. ³³ L. 9. § 1.
γίνεσθαι. ³⁴ L. 9. § 1.

XXII. ³⁵ Ἦτοι ἐν τῷ ζῶντι, καὶ ἡδὴ ³⁶ L. 12. § 6.
διηκῶ. ³⁷ Ἦτοι ἐν τῷ ζῶντι, καὶ ἡδὴ ³⁸ L. 12. § 6.
διηκῶ. ³⁹ L. 12. § 6.

- XXIII. Ἐπαγγελίᾳ ἔστω αἰὲς θεῶν, ὅτε ποιῆτο
 1 το [π, δ] ἐκφ. 1 ἐκείνο ὁ ἀγρός ἐστὶ· & πῶς 2 πάντα ἐστὶ
 2 Sup. § 15. ταῦτα ἐνθάδε τοῖς ἐν ἀκρῶ τῷ ὄρει, ἢ ἐπὶ
 3 Plato Thea- 4 τῇ ἀγριαλῇ, ἢ ὅπου θέλεις. ἀντικρύς γὰρ εὐρή-
 4 ser. 5 τίς ἐστι Πλάτων; 3 στήν ἐν ἔρει, φησί,
 5 το τῷχος; φ. 4 παρὰ τὸν ὄρεον [ἐβαλεῖν βλήματα]
 6 L. 5. § 11. XXIV. 5 Τί ἐστὶ μοι θεῖον ἡγεμονικόν με-
 6 L. 12. § 33. & ποῖόν ἐστι αὐτὸ ποιεῖν καὶ; & πρὸς τί
 7 L. 5. § 8. ποτε αὐτῷ καὶ χρεώμα; μήτε κενὸν νῦν ἐστὶ;
 8 L. 7. § 66, 67. μήτε ἀπολύτον καὶ 7 ἀπεσπασμένον κρινωνί-
 9 L. 5. § 26. αι; 8 μήτε περὶ τῆς ἀνακρεαμένης
 10 L. 4. § 29. τῇ σαρκιδίῳ, ὥστε 9 τέτρω ζωντῆς περὶ;
 11 L. 11. § 8, 9. XXV. 10 ὁ τὸ κύριον φύδων, δραπετής.
 12 L. 6. § 1, 5. κύριος τὸ ὁ νόμος; & ὁ νόμος νομῶν, δραπε-
 13 L. 4. § 10. τῆς, αὐτῶν & 11 ὁ λυπόμενος, ἢ ὀργισμένος,
 14 L. 7. § 7. ἢ φοβούμενος, 12 ὁ βέλτεται πὶ γήρηναι, ἢ
 15 L. 5. § 4. 1. XXVI. 16 Σπέρμα εἰς μήτραν ἀφίει
 12. § 26. ἀπεχάρησε, & λοιπὸν ἄλλη αἰτία παρὰ τῆς
 17 L. 4. § 48. ἐξ ἧς ἐργάζεται, & ἀποπλῆξ βρέφους. 17 ἡ
 1. 6. § 13. οὐκ, οἷον; πάλιν ἐφ' ἧς ἡ φάρυγ; ἀ-
 18 Inf. § 38. φῆκε, & λοιπὸν 18 ἄλλη αἰτία παρὰ τῆς ἐξ
 19 L. 4. § 36. αἰσθησιν, & ὁρμῇ τὸ ὅλον ζῶν & ῥαίον,
 1. 7. § 29, 30. & ἄλλα (ὅσα & οἷα;) ποιεῖ. 19 ταῦτα ἐν
 1. 9. § 25. ταῖς ἐν ταύτῃ ἐκταλύνει γινόμενα θεωρεῖν,
 20 L. 12. § 30. & τὸ διώκον ὅπως ὁρᾷ, ὡς & 20 τὸ βεβή-
 21 L. 3. § 15. σθαι, & τὸ ἀνὰ φέρῃ, ὅπως, 21 ἐξ ἧς τοῖς ὀφ-
 1. 11. § 12. θαλμοῖς, ἀλλ' ἐξ ἧς τὸν ἐναρξῶς.
 22 L. 2. § 14. XXVII. Συμμετρῶς ὁπνισθῇ, πῶς 22 πᾶν-
 23 L. 7. § 49. τα ποιῶνται, ὅποια νῦν γίνεται, & περὶ δὲ
 24 L. 6. § 44. ἐγίνετο· & 23 ὁπνισθῇ γινόμενα, & 24 ὅλα
 25 L. 8. § 25, 31. δεικνύει & σκηνᾷ ὁμοειδῆς, ὅσα ἐκ πέ-
 26 L. 8. § 25, 31. ρας τὸ σῆς, ἢ τὸ περὶ σὺν τῆς ἐξ ἡρώς,
 27 L. 8. § 25, 31. περὶ ὁμμάτων τῆς οἷον 25 αὐτῶν ὅλων
 28 L. 8. § 25, 31. Ἀδριανῶν, & αὐτῶν ὅλων Ἀντωνίνου, & αὐ-
 29 L. 8. § 25, 31. τῶν ὅλων Φιλίππου, Κερύσε πάντα γὰρ ἐκ
 30 L. 8. § 25, 31. να ποιῶνται ἦν, μόνον δὲ ἐτίθων.

XXIII. Illud tibi semper constat, ejusmodi quiddam agrum esse, cujusmodi est locus alius quilibet. eademque esse omnia istis agentibus, quæ eis, qui in montium verticibus, vel in littorum crepidinibus, vel a libi ubicunque volueris, versantur: palam enim invenies Platonis illa, Urbis muro, ut caula septo circumdatur.

XXIV. Quidnam est mihi nunc mens mea? vel qualem ego eam præsto? ad quidnam eā jam utor? nunquid est intellectu vacua? nunquid à societate communi soluta & revulsa? nunquid caruncula ita agglutinata & permixta, ut cum illa mutetur una?

XXV. Qui dominum fugit, fugitivus est. dominus autem est lex. ergo qui legem transgreditur, fugitivus est. idem est & qui ideo angitur, vel irascitur, vel metuit, quod secus, quam ipse velit, aut factum sit, aut fiat, aut futurum sit eorum quicquam, quæ ab universi rectore sunt constituta, qui est ipse lex unicuique quod suum est tribuens. fugitivus est igitur, qui metuit, vel angitur, vel irascitur.

XXVI. In utero semen qui misit, abscedit hoc alia deinceps excipiens natura, foetum fabricat & absolvit; ex quali qualem? alimentum rursus mater per gulam demittit; quod alia insuper causa ubi exceperit, sensum, motumque, adeoque vitam ac vires & alia (quot ea numero & qualia?) conficit. hæc, tantā licet involvantur caligine; contemplari oportet, facultatemque ita intueri quæ ista facit, prout vim eam cernimus, quā vel deorsum, vel sursum corpora feruntur, non oculis quidem externis, sed nec minus clarè tamen.

XXVII. Cogita tecum jugiter, qualia nunc sunt omnia, talia prius actitata; cogita & talia futura esse. propone tibi ob oculos, fabulas totas scenasque uniformes, quæcunque vel ex notitia tua, vel ex historia antiqua cognita habueris; aulam Hadriani totam, totam Antonini, illam item Philippi, Alexandri, Cræsi. ejusdem planè modi fuerunt omnia illa, nisi quod per alios agebantur.

XXVIII.

XXVIII. Hominem de re ullā dolentem, atque agrē ferentem quicquam, similem habe porcello, qui dum maciatur, calcitrat & vociferatur: cujusmodi est & qui decumbens tacite solus secum sortem deplorat suam. considera & fato nos illigatos teneri: & rationali animalī soli datum esse, ut eis quæ eveniunt, sponte obsequi possit; cum sequi ipsum omnibus sit necessarium.

XXIX. Consideratā seorsim, quam instituis, re omni, percontare te, num ideo mors gravis habenda sit, quia eā te priveret.

XXX. Ubi peccato alicujus offenderis, translatione factā perpende tecum, annon ipse ejusmodi aliquid pecces. puta, argentum in bonis habendo, vel voluptatem, vel gloriolam, vel aliud istiusmodi. hoc enim si adverteris, ira statim tibi excidet. præsertim, si succurrerit unā, cogi hominem. quid enim faceret? aut, si poteris, tu illum vi illā expedis.

XXXI. Sartyrionem ubi videris Socraticum, Eutychem cogita vel Hymenem. & Euphratem ubi videris, Eutychemonem cogita vel Sylvanum. & Alciphronem viso, Trophæophorum cogita; & Xenophonte, Critonem vel Severum. & tamen ubi respexeris, Cæsarum aliquem. & in quolibet cogitando, geminum ei quempiam. tum mentem tibi subeat, Ubi nunc sunt illi? nusquam fanē: aut ubi tandem? ita enim perspectum jugiter habebis, humana omnia fumum ac nihil esse, præsertim, si simul fueris recordatus, quicquid semel mutabit, per spatium temporis infinitum non esse amplius futurum. tu verò spatii illius quantum occupas? cur ergo tibi non sufficit spatium hoc tam breve, prout te decet, transigere? quā pulchram bene agendi materiam occasionēque subterfugis? quid enim sunt aliud hæc omnia, quā mentis, quæ, hac in vita quæ contingunt, naturam eorum rimata, accuratē perspexerit, exercitationes. persiste

XXVIII. Φθρτάζε πρῶτα τ' ἐφ' ὧκ-
νισιν λυπώμενον, ἢ δυσχερεσύντα. ¹ ὁμοι- ^{L. 11. § 18.}
ον τῷ θουρμῷ χειρὶ δῖω, ἀπολακκίζοντι ^{L. 12. § 27.}
κακὰ καὶ ² ὁμοιον ^{L. 12. § 27.} ὁ οἰμώζων ἐπὶ τῷ ³ ὁμοι-
κλινιδίῳ μὲν ⁴ σιωπῇ ἢ ἐνδεσιν ἡμῶν ⁵ ^{L. 12. § 27.}
ὁκ μόνω τῷ λογικῷ ζῳῳ δέδοται, ⁶ ^{Sup. § 8.}
κασιῶς ἐπεσθαι τοῖς γιτομένοις. ⁷ τὸ ⁸ ^{L. 2. § 3. 1.}
ὀται ψιλόν, πᾶσιν ἀναγκάσιον. ⁹ ^{L. 4. § 42.}

XXIX. Κατὰ μέρ¹ ἐφ' ἐχέ²των ὧν
ποῖς ἐφιστάνων, ἐξῶτα σεαυτὸν, ³ εἰ ὁ δῶ⁴ ^{L. 12. § 31.}
νατος δεινὸν ἀφ' οὗ τέτυ⁵ σέρεσθαι.

XXX. Ὅπῃ περὶ σὺν πᾶσι πιν¹ α-
μαρτία, ὡς μετὰ βᾶν, ἐπὶ λογίζε², ³ ^{L. 7. § 26.}
παρόμοιον ἀμαρτάνει⁴ οἷον, ἀργύρεον ἀ- ^{L. 11. § 18.}
γαθὸν ⁵ ἐπὶ κέρων, ἢ ἡδονῶν, ἢ δὲ δόξαιον,
ἐ κατ' εἰδ⁶ τῶν ὅτι ἐπὶ βᾶλλον, τα-
χέως ἐπὶ πλοῦς ⁷ ὁρῶν συμπίπτει⁸ τῷ,
ὅπ⁹ βιάζεται ¹⁰ τί γὰρ πῶς; ¹¹ εἰ δὲ διώ- ^{L. 5. § 28.}
σαι, ἀφ' ἐλ¹² αὐτῶν τὸ βιάζομενον. ¹³ ^{L. 8. § 14.}
¹⁴ ^{L. 12. § 16.}

XXXI. Σατύριονα ¹ ἰδὼν Σωκράτη²
κόν, φθρτάζε ἢ Εὐτυχίῳ, ἢ Ὑμνῶν, ³ ^{L. 9. § 11.}
Εὐφράτῳ ἰδὼν, Εὐτυχίῳ, ἢ Σιλνδρόν
φθρτάζε. ⁴ Ἀλκίφρονα, Τροφῶφον
φαντάζε. ⁵ Ξενφῶντα ἰδὼν, Κρίτωνα ἢ
Σείφρον φθρτάζε. ⁶ εἰς αὐτὸν ἀπιδὼν, τῷ
Κασίῳ τινὰ φαντάζε, ⁷ ἐφ' ἐχέ⁸των ⁹ ^{L. 7. § 58.}
ἀνάλογον, εἴτα συμπερὶ σὺν πᾶσι ¹⁰ ^{L. 8. § 25, 31.}
ὧν ἐκείνοι; ¹¹ ἐδάμ¹² ἢ ¹³ ὁ περὶ ¹⁴ ^{L. 12. § 27.}
συνεχῶς δέσση τὰ δὲ δέσση, ¹⁵ καπνόν, ¹⁶ ^{L. 12. § 33.}
ἐ δὲ μηδέν. ¹⁷ μέγιστα εἰς συμμνησθῆναι, ¹⁸ ^{L. 4. § 3.}
ὅτι ¹⁹ ^{L. 6. § 2. 1.}
ἀπείρω χρόνῳ. ²⁰ σὺ οὖν ἐν τίνι; ²¹ τί δ' ²² ^{L. 6. § 20.}
ἀρκῇ σοι ²³ ^{L. 8. § 26.}
περὶ σοι; ²⁴ οἷον ὕλῳ ²⁵ ^{L. 7. § 58.}
τί γὰρ ἐπὶ πᾶσι ταῦτα ἄλλο, πλὴν ²⁶ ^{L. 10. § 9.}
μνάσμεθα λόγῳ ²⁷ ^{L. 10. § 9.}
ἐ ²⁸ ^{L. 10. § 9.}
μετὰ ²⁹ ^{L. 10. § 9.}
ἐ ³⁰ ^{L. 10. § 9.}

- ¹ Inf. § 35. ¹ ὡς ὁ ἔρρωμνός ἐστιμαχός πᾶντα ἔχει
² L. 4. § 1. ² κείνοι, ² ὡς δ' ἡμαρτορὸν πῦρ, ὅ,τι ἂν βάλῃς,
 φλόγα ἔξ αὐτοῦ ἐκ αὐτοῦ ποιεῖ.
³ L. 11. § 13. XXXII. ³ Μηδὲν ἔξέσται εἰπὲν ἀληθὺς.
⁴ L. 12. § 1. ⁴ οὐκ ᾔδει σε, ὅτε ἐχ' ἀπλῆς, ἢ ὅτε ἐπὶ ἀ-
 γαθός· ἀλλὰ ψευδὲς αὐτῷ, ὅστις τέτων ἐκ ᾔδει
⁵ L. 5. § 5. ⁵ σε ὑπολήψεται· ⁵ πᾶν δ' ἔτι τοῦτο ἐπὶ σοι. ⁶ τίς
⁶ L. 8. § 32. ⁶ γὰρ ὁ κωλύων ἀγαθὸν εἶναι ἐκ ἀπλῆς; οὐ μὲν
 Sup. § 33. ⁷ νον κείνον ⁷ μὴκέτι ζῆν, εἰ μὴ τοῦτο ἐστὶν ἐσθλόν.
⁷ Sup. § 8. ⁸ εἰδὲ γὰρ αἰσθ' λόγος μὴ τοῦτο ἐστὶν ὄντα.
⁸ Sup. § 12, 31. XXXIII. ⁸ Τί ἐστὶ δ' ἐπὶ ταύτης τ' ὅ-
⁹ Sup. § 32. ⁹ λῆς διωάμνημον καὶ τὸ ὑμέτερον παραρτῆσαι,
¹⁰ L. 11. § 9. ¹⁰ ἢ ἡμετέριον; ὅ,τι γὰρ ἂν τὸ τοῦτο ἦ, ⁹ ἐξέσται αὐ-
¹¹ L. 9. § 26. ¹¹ τὸ παραρτῆσαι ἢ εἰπὲν· ἐκ μὴ παραφασίᾳ, ὡς
¹² L. 6. § 51. ¹² κωλύσμεν· ἐκ ὑπερτέρου παύσῃ ¹⁰ ἐνων,
¹³ L. 5. § 16. ¹³ ὡρὶν ἢ τὸ τοῦτο πάθος, ὅ,τι ¹¹ οἷόν ἐστι τοῖς ἡ-
¹⁴ L. 6. § 7. ¹⁴ δυνατοῖσιν ἢ τραυλῇ, τὸ τοῦτο σοι τὸ ἐπὶ τ' ὑπο-
¹⁵ L. 7. § 54. ¹⁵ βαλλομένης ἐκ ὑποπτιέσεως ὕλης ¹² ποιεῖν τὰ
¹⁶ L. 8. § 45. ¹⁶ οἰκεία τῇ ἐκ δυνάμεως καὶ ἀσθενείᾳ ¹³ ἀπὸ λα-
¹⁷ L. 11. § 7. ¹⁷ σιν γὰρ δὲ ὑπολαμβάνειν, πᾶν ὅ ἐξέσται καὶ
¹⁸ L. 7. § 73. ¹⁸ τὸ ἰδίον φύσιν ἐνεργεῖν. ¹⁴ πᾶν ἰαχὲς δ' ἐξ-
¹⁹ L. 8. § 33. ¹⁹ εἶναι τῷ μὲν οὖν κυλινδρῷ, ἐκ πᾶν ἰαχὲς δὲ
²⁰ L. 4. § 7, 32, 41. ²⁰ δοταὶ φέρεσθαι τὸ ἰδίον κίνησιν, ἐπὶ τῷ ὅ-
²¹ L. 5. § 2. ²¹ δακ, ἐπὶ πυρὶ, ἐπὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσα
²² L. 5. § 40, 20. ²² ὑπὸ φύσεως ἢ ψυχῆς ἀλόγως διοικεῖται
²³ L. 8. § 7, 32, 41. ²³ πᾶν δὲ διέρχεται ἐκ ἐνιστάμενα πολλά. ¹⁶ γὰρ
²⁴ L. 7. § 73. ²⁴ δ' ἐκ λόγου ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ ἀντικρίνοντο
²⁵ L. 8. § 33. ²⁵ ὅπως πορεύεται διώταται, ὡς πέφυκε, ἐκ ὡς
²⁶ L. 4. § 7, 32, 41. ²⁶ θέλει. ταύτῃ τ' ἡμετέριον πρὸ ὁμμάτων
²⁷ L. 5. § 2. ²⁷ τιθέμεν καὶ ἢ ἐνεργήσεται ὁ λόγος
²⁸ L. 8. § 33. ²⁸ ἀφ' πάντων, ὡς πῦρ αἰώ, ὡς λίθος κα-
²⁹ L. 4. § 7, 32, 41. ²⁹ τῷ, ὡς κυλινδρὸς καὶ πρὸς αὐτὸν, ¹⁷ μὴκέ-
³⁰ L. 5. § 2. ³⁰ τι μηδὲν ἐπιζητεῖ. τὰ γὰρ λοιπὰ ἐκ ὁμμά-
³¹ L. 8. § 33. ³¹ τα ἢτοι τὲ σωματικὰ ἐστὶ ¹⁸ τὲ νεκρὰ, ἢ
³² L. 4. § 7, 32, 41. ³² χρεῖς ὑπολήψεως, ἐκ τ' αὐτῷ τὲ λόγους ἐν-
³³ L. 5. § 2. ³³ δόσεως, ²⁰ ἐκ δυνάμεως, ²¹ ἐπὶ ποιῇ καὶ ἐν-
³⁴ L. 8. § 33. ³⁴ δοταὶ· ἐπεὶ τοι ἐκ ²² ὁ πάγων αὐτὸν, καὶ ἐκ
³⁵ L. 4. § 7, 32, 41. ³⁵ ἀπὸ αὐτοῦ ἐκέρχεται. ἐπὶ γὰρ τ' ἄλλων καὶ ἐκ σκευασμάτων, πᾶν τῶν ὅ,τι ἂν κα-
³⁶ L. 5. § 2. ³⁶ κὼν τινι αὐτῷ συμβῇ, καὶ τὸ τοῦτο χεῖρον γίνεται αὐτὸ τὸ πάρον· ἐνταῦθα
³⁷ L. 8. § 33. ³⁷ cuerit,

modo stomachus robustus cuncta sibi accommodat, ignisque validus, quicquid ingesseris, flammam inde ac fulgorem edit.

XXXII. Nulli liceat verè de te dicere, non esse te simplicem, aut non esse te bonum. sed mentiat, quisquis horum quicquam de te opinatus fuerit. hoc autem totum in te situm est. quis enim te bonum simplicemve esse prohibuerit? tu tantum statuas, nec ulterius vivere, quàm talis futurus sis. neque enim ratio id poscit, nisi talis sis.

XXXIII. Ecquid est, quod de materia ista rectissimè vel fieri vel dici possit? quicquid enim hoc fuerit, vel facere idipsum, vel dicere licet, nec obtendas impediri te. ante ingemiscere non desinas, quàm eò te adegeris, ut quod voluptuariis hominibus est luxu diffuere, hoc tibi fuerit de subjecta quaque oblata tibi materia ea facere, quae humanæ constitutioni convenient. etenim pro oblectamento esse tibi debet, quicquid secundum naturam tuam agere tibi datur. datur autem hoc ubique. siquidem cylindro quidem non conceditur, ut motu proprio ubique feratur; sed nec aquæ nec igni, nec alii rei cuiquam, quæ à natura mera, vel anima regitur irrationali. quæ enim coerceant & obsistant, multa sunt. verum mens & ratio per obstantia quælibet prout nata est, & prout vult ipsa, procedit. tu ergo ob oculos istud habens, rationem per omnia facilitate ferri eadem planè, quæ ignis fursum, lapis deorsum, per declive cylindrus, nihil quæras ulterius. reliqua enim obstacula, vel sunt corporis, quod cadaveris instar habet, vel opinione, & rationis inclinatione semotà, non infringunt, aut mali quicquam efficiunt. alioqui ea quæ patitur, malus fieret. atqui in aliis quidem operibus omnibus ita se habet, ut quicquid alicui horum mali contingerit, deterius illud faciat, quòd eo afficitur. istic verò, si ita dicere li-

euerit, præstantior fit homo ac laude dignior, dum eis quæ obijciuntur, rectè utitur. in summa meminere, civem indigenam nihil lædere, nî civitatem lædat. civitatem nihil lædere, nî legem lædat. horum autem, quæ infortunia dicimus, nihil legem lædit. quod autem legem non lædit, nec civitatem, nec civem læserit.

XXXIV. Qui decretis veris imbutus est, hunc dictum brevissimum & è trivio arreptum quodlibet commonere suffecerit de mœtore metûve pellendo, quale illud est,

Sternit humi frondes alias vis aspera venti :

Ast alias natura parat, quæ vere virescent.

Sic hominum genus est : hic nascitur, occidit ille.

foliola sunt & filioli tui ; foliola sunt & homunciones isti, qui tanto cum strepitu, tanquam fide digni, alios celebrant, vel è contrario diris devovent, vel clam vituperant & subsannant. foliola item, qui famam tui posthumam excepturi sunt. ista enim omnia verno tempore prodeunt ; dein ventus ubi straverit, sylva horum vice novâ alia profert. commune autem omnium est, breve existendi spatium. at tu omnia, tanquam æterna futura, fugis appetitive. mora parvula, & lumina tibi condentur : eumque qui te extulerit, alius aliquis lugebit.

διώκεις.¹² μικρόν & καταιμύσας.

XXXV. Sani est oculi, cernere visibilia quævis, nec dicere, *Viridia velim*. hoc etenim lippiensis est. sed & auditus ac olfactus est sani, ad sonos odorésque quosvis percipiendos promptum esse. & stomachi valentis, adversus edulia quævis pariter se habere ; sicut molam ad omnia, ad quæ molenda condita est. pari igitur ratione & mentis est sanæ, ad obvenientia quæq; idoneam esse. quæ verò dixerit, *Liberos mihi salvos velim ; &c.* Omnes quicquid συμβαίνοντα ἐπιούμιω εἶ.

ἢ, εἰ δὲ εἰπῶν, & ¹ κρητῶν γίνεται. ² L. 4. § 1.
ἀνδραπῶ, & ² ἐπαυνετώπερος, ³ ὁρῶς. ⁴ L. 5. § 15.
χρωμῶ τοῖς περὶ πῆλιν. ὅλως ἢ μέμ. ⁵ L. 7. § 68.
ἦσο, ὅτι ⁶ τὸ φύσις πολιτῶν εἶδεν βλάπτει, ⁷ L. 5. § 22.
ὁ πόλιν ἐ βλάπτει. εἶδεν γὰρ πόλιν ἐ βλάπτει.
ὁ νόμον ἐ βλάπτει. τέτων ἢ τῶν καλυμμένων ἀκλήρημάτων εἶδεν βλάπτει νόμον. ὁ τοῖνυν νόμον ἐ βλάπτει, ἔτε πόλιν, ἔτε πολιτῶν.

XXXIV. Τῶν δὲ δειμῶν ὑπὸ τῶν ἀ- ⁸ δειμῶν. Xyl.
λητῶν δογμάτων, ἀρκεῖ & τὸ βραχύτα- ⁹ & Lug. δε-
τον, & ἐν μέσῳ κέμῳ εἰς ὑπόμνησιν ἀ- ¹⁰ δειμ. l. 3. § 4.
λυπίας & ἀφορίας. οἶον,

¹¹ Φύλλα πᾶ μὴ τ' ἀνεμος χαμάδις χέει, ¹² Homers. Il. ξ.
ἀλλὰ δὲ τ' ὕλη ¹³ v. 147.

Τηλεδύωσα φύς, ἔαρος δ' ἐπιγίγνεται ὥρη.
Ὡς ἀμύδων ἡμεῖς, ἢ μὲ φύς, ἢ δ' ἀ-
πολήγ.

¹⁴ φυλλάριον ἢ καὶ τὰ πικρία σπ. ¹⁵ φυλλάριον ¹⁶ L. 11. § 34.
ἢ & ἔαται τὰ ἐπεσοῦντα ἀξιοπίστες, & ¹⁷ L. 5. § 36.
ἐπιφημῶνται, ἢ ἐκ τῶν ἐνδρῶν κατὰ τῶν ¹⁸ L. 8. § 21.

μενα, ἢ ἡσυχῇ ψέγονται, & χλευάζονται.
φυλλάριον ἢ ὁμοῖως, & ¹⁹ τὰ διαδεξιόμενα ²⁰ L. 4. § 19.

τὸ ἐπεσοῦντα μὲν πᾶντα γὰρ ταῦτα ἔαται.
ἐπιγίγνεται ὥρη. εἶτα ἀνεμῶ κατὰ τῶν
ληκῶν. ἔπειτα ²¹ ἢ ὕλη ἔπειτα ἀντὶ τέτων ²² L. 7. § 23,

φύς. ²³ ἢ ὁλιγοχρόνιον χρόνον πᾶσι. ἀλ- ²⁴ L. 5. § 10.

λὰ σὺ πᾶντα, ὡς αἰώνια εἶσόμενα, φέρεται, & ²⁵ L. 7. § 70.

²⁶ τὸ ἔξενεργήνται σε ἡδὴ, ἄλλος ἀρῶνται. ²⁷ L. 8. § 2, 5.

XXXV. Τὸν ὑγαινοντα ὀφθαλμὸν πάν- ²⁸ L. 4. § 50.

τα ὁρᾶν δὲ τὰ ὀρεῖα, & μὴ λέγειν, τὰ
χλωρὰ δέλω. τὸ γὰρ ὀφθαλμῶντος ἐστὶ.

& τὸ ὑγαινοσθῆ ἀκρῶν, & ὀσφρησιν εἰς πάν-
τα δὲ τὰ ἀκρᾶ καὶ ὀσφρατῖα ἐπιούμιω εἶ.

& ²⁹ τὸ ὑγαινοντα σῶμα χρόνως πᾶντα ³⁰ L. 4. § 31.

ὑφίμα ὁμοῖως ἔχον, ὡς μύλων χρόνως πᾶν-
τα ὅσα αἰέσεα κατεσκόβασται, & τοῖνυν ³¹ L. 8. § 43.

³² τὸ ὑγαινοσθῆ ἀκρῶν χρόνως πᾶντα δὲ ³³ L. 9. § 4.

visis instar, conceptaculum hoc; & instrumenta hæc undique ex eodem efficta. sunt enim ascia similia ista. hoc tantum interest, quod agnata sint. siquidem membrorum istorum, absque forma quæ ea cieat sistatque, non magis usus est, quam radii textrici, aut scriptori calami, aut aurigæ flagelli.

καλάμευ τῷ γραφοντι, & τῷ μετρίῳ τῷ ἡνιόχῳ.

γεωδὲς, & τὰ ὄργανα ταῦτα τὰ περιπλάσμένα. ὄργανα γάρ ἐστι σκεπάριον μόνον ὃ διαφέροντα, καὶ οὐκ περισφύη ἐστίν. ἐπεὶ τοῖς ἑκατόν τι τέτων ὀφελός ἐστι τῷ L. 5. § 21. / μείων, χωρὶς ἑκινέσης & ἰσχύος αὐτῶν 7. § 55. Sup. / αἰπῶν, ἢ τῷ κυρίῳ τῇ ὑφάρτυα, & τῷ § 26.

LIB. XI.

BIBLION ια'.

Æ sunt animæ ratione predictæ proprietates. se cernit, fingit, artatque, ut lubet, qualemque vult ipsa, facit: fructum, quem profert, ipsa carpit. cum arborum fructus, quodque istis in animalibus respondet, alii carpant. finem semper suum assequitur, ubicunque constiterit vitæ terminus. neque enim sic se habet, quo modo in saltando aut in fabulam agendo aliusque ejusmodi, in quibus liquid incidetis, actio tota sit mutila; sed in quacunque parte, & ubicunque deprehensa fuerit, quod præcessit plenum prorsus & perfectum sibi facit: ut dicere liceat, *Ego quæ mea sunt, omnia habeo*. adhæc mundum totum pervagatur, & quod ambit hunc, vacuum, figuramque ejusdem contemplatur, & in ævi immensitatem se porrigit, & universi per intervalla certa renovationem comprehendit & considerat; videtque simul, quod nihil novi visuri sint posterius nostri, sicut nec amplius quicquam viderunt antecessores nostri, sed ita fit quodammodo, ut quadraginta annos qui egerit, mentem modò aliquam habuerit, & res gestas animadvertit, ex uniformitatis ratione, & præterita omnia & futura viderit. propria sunt animæ rationalis & ista; proximos diligere, veracem, verecundam esse, nihil sibi præferre, quod & legis est proprium. ita inter rectam rationem & justitiæ rationem nihil interest.

Α' ἴδια τῇ λογικῇ ψυχῇ. ἡ Inf. § 12. αὐτῷ ὅρῳ, ἑαυτῷ διαρ. L. 6. § 8. θεοῖ, ἑαυτῷ ὁποῖον αὐτὸ βέλῃ. ποίς, ἡ καρπὸν ὃν φέρει αὐτὸ. L. 9. § 19. τῇ καρπῶν (τὸς γὰρ τῷ φυτῷ καρπὸς, & ὁ ἀνάλογον ὅτι τῷ ζώῳ, ἄλλοι καρπῶνται) ἡ ἴδιον πῶς τυγχάνει, ὅπως δὲ τὸ L. 3. § 8. τῷ βίῳ πέρας ὁπότε. ἡ ὡς περὶ ὅτι ὁρ. L. 12. § 36. χήσεως & ὑποκρίσεως & τῷ ποιέτων ἀπλῆς γινεταὶ ἡ ὅλη προαίρεσις, ἐὰν πῇ ἐλθῇ. ἀλλ' ὅτι πρῶτος μέγας, & ὅπως δὲ καταληφθῇ, πλήρης & ἀπερσθέντες ἑαυτῇ τὸ προτιθέν. L. 2. § 17. / ποίει ὡς εἶπεν, ἡ ἐγὼ ἀπέχω τὰ ἐμὰ. ἐκ L. 3. § 5. / ὃ ὡς ἐρρεται τὸ ὅλον χόσμον, & τὸ ὡς L. 4. § 29. αὐτὸν κενόν, & τὸ γῆμα αὐτῷ, & εἰς τὸ αὐτὸ L. 7. § 35. / πείραν τῷ αὐτῷ ἐκτείνεται, & ὡς περ L. 10. § 31. / εὐδοκίᾳ παλιγγενεσίαν τῷ ὅλων ἐμῶν L. 9. § 28. / λαμβάνει, & ὡς νοῦν, & θεωρεῖ, ὡς L. 10. § 7. / δὲν νεώτερον ὄντα οἱ μὲν ἡμᾶς, ἐπὶ περ L. 7. § 1. / εὐτίστερον εἶδον οἱ περὶ ἡμῶν. ἀλλὰ L. 12. § 14. / πον λανὰ ὁ ποταμοὶ ἵσταται, ἐὰν νῦν ὁποῖον L. 12. § 35. νῦν ἔχη, πρῶτα τὰ γεγονότα, & τὰ ἐσόμενα ἑώρακε L. 7. § 49. / γικνῇ ψυχῇ, & τὸ φιλεῖν τὸς πλησίον, L. 6. § 16. / & ἀλήθεια, & ἀδύς, & τὸ μὴ εἶναι αὐτῇ L. 8. § 26. / περιπλάττει, ὡς ἴδιον & νόμον ἑταίρου ἡ L. 3. § 9. / δὲν διδάσκει λόγος ὁρθός, & λόγος διαγοσυνής. L. 10. § 1. / L. 12. § 1.

II. Ὡς δὲ ἐπιπερπῆς, & ὀρχήσεως, & παλ-
κραλίας καὶ αφερονήσεως, εἰς τὸ μὲν ἐμμελῆ φω-
νῶν¹ καὶ αμερίσης εἰς ἑκάστον τῶν φθόγ-
γων, & κατ' εἶνα πύθη σεαυτοῦ, εἰ τέτυ-
κται² ἡ τέχνη· ὁ δὲ τραπίζων γάρ. ἐπὶ τῷ ὀρχή-
σεως τὸ δριμάλορον ποιήσας κατ' ἐκαστὸν
κίνησιν ἢ χεῖρ. τὸ δὲ αὐτὸ & ἐπὶ τῇ παγ-
κρατίῃ. ὅπως οὖν χεῖρες ἀρετῆς, & τῶν
ἀπ' ἀρετῆς, μέμνηται³ ἐπὶ ταῖς κατὰ μέ-
ρος τρεῖς, καὶ τῇ διαρέσει αὐτῶν εἰς κα-
ταφερονήσιν ἵνα· τὸ δὲ αὐτὸ καὶ⁴ ἐπὶ τὸν
βίον ὅλον μεταφέρει.

III. Οἷα ὅστις ἡ ψυχὴ⁵ ἡ εἰσιμιθεῖ, ἐδρῶ
πῶς⁶ ἀπολυθῆναι δέη τῷ σώματι, & ἡ-
τοιόθεν⁷ εὐεδῶναι, ἡ σκεδαδῶναι, ἡ συμμείναι;
τὸ δὲ εἰσιμιθῆναι τῷ σώματι, ἵνα ἀπὸ ἰδιότητος κρείσεως
ἐρχεται, μὴ⁸ κατὰ ψιλὴν ὡς ἀνταξίαν, ὥς οἱ
Χριστιανοί, ἀλλὰ⁹ λελογισμένως, καὶ σεμνῶς,
& ὥς & ἄλλον πείσας,¹⁰ ἀτραγῶδως.

IV. Πεπότης καὶ κρηνηνικῶς;¹¹ ἐκ τῶν
ὠφέλειμα. τῷ σώματι ἵνα αἰεὶ ἀνδρείον ἀπομ-
τῇ¹² & μὴ δαμῇ πᾶν.

V. Τίς σα¹³ ἡ τέχνη; ἀγαθὸν εἶναι· τῷ
σώματι πᾶς καλῶς γίνεται, ἡ ἐκ θεωρημά-
των,¹⁴ τῶν μὲν ὡς τῷ ὅλῳ φύσεως,
καὶ τῷ ὡς τῇ ἰδίᾳ τῇ ἀνδρείᾳ καὶ σκεδῶν;¹⁵

VI. Πρῶτον αἱ τραγῳδίαὶ καὶ κωμῳδίαι ὑπο-
μνηστικαὶ τῶν συμβαινόντων, & ὅτι¹⁶ ταῦτα ὑ-
πὸ πέφυκε γίνεσθαι, & ὅτι οἷς ἐπὶ τῇ σκηνῇ
ψυχαγωγεῖται, τέτοις μὴ ἀνδρείᾳ¹⁷ ἐπὶ τῇ μέ-
ζονος σκηνῇ. ὁ δὲ πρῶτος, ὅτι ὡς τῷ δὲ πᾶσι
περὶ αὐτοῦ, & ὅτι φέρουσιν αὐτὰ & οἱ κεκρα-
νῶτες,¹⁸ ἵνα Κιθαρεῶν, & λέγουσιν δὲ ἵνα
ὑπὸ τῶν τὰ δράματ' ἀποιέντων χρησίμως.
ὅσον ἔστιν ἐκείνο μέγιστον.

¹⁹Εἰ δὲ ἐμμελῆθαι ἐκ δεῶν & παίδων ἐμμελῶς.

²⁰Εἰ δὲ λῶν & τῷ σώματι. — & πάλιν,

²¹Τοῖς ἀνδράσι καὶ τῷ σώματι. — Καί,

²²Βίῳ δὲ δεικνύειν, ὥς ἐκ τῆς φύσεως ἐκέρχεται.

II. Cantilenam jucundam, sal-
tationem, pancratium contemnes,
si voce concinnā in sonos singulos
divisā, de his sigillatim te percon-
tatus fueris, Num istud me victum ha-
bet? erubescas enim id fateri. de
saltationis motibus gestibusque sin-
gulis, de pancratio itidem, si gemi-
na feceris, futurum est ut pari mo-
do adversus hæc afficiaris. itaque
virtute solā exceptā & virtutis a-
ctionibus, in reliquis omnibus ad
particulas seorsim consideratas re-
currere memento, ut ab harum dis-
junctione res ipsas contemptum eas.
hoc autem ipsum & ad vitam to-
tam transferas.

III. Qualis est anima ea, quæ
parata est jam statim, si oportue-
rit, & corpore emigrare, & vel ex-
tingui, vel dispergi, vel permane-
re? ita paratam dico, ut à judicio
peculiari promptitudo hæc profluat,
non ab obstinatione mera, pro Chri-
stianorum more: ut mortem obeas
consideratē, compositē, citra tu-
multum, quod & aliis idem suadere
possis.

IV. Nunquid feci, quod in com-
mune conducatur? beneficium hoc
ipso accepi. hoc tibi Temper suc-
currat: nec desinas unquam.

V. Quam artem profiteris? be-
ne vivendi. hoc quo modo melius
sit, quàm documentorum ope, quo-
rum alia sint de universi natura, al-
ia de hominis conditione propria.

VI. Primò trageediæ investitæ
sunt, quæ casuum & eventuum ho-
mines commonefacient, quod &
ista sic fieri nata monerentur; nec
quibus in scena oblectarentur, ea
in scena majori, gravatim sustine-
rent: cum viderint non posse hæc
aliter transigi, & quod perferant ea
etiam illi qui exclamant, Eheu, Ci-
thæron. & revera dicuntur à dra-
maticis poetis utiliter nonnulla.
quale illud est imprimis;

Si me meisque liberos Dii negligunt,
Hujus etiam constat ratio.

Et rursus,

Nam nequitiam hominem rebus irra-
sci docet. Er,
Spicas velut frugiferas, sic vitam
meti.

& cætera.

¹ L. 10. § 18.

² L. 8. § 36.

³ L. 3. § 11.

⁴ L. 6. § 13.

⁵ L. 10. § 26.

⁶ Sup. § 1. l.

⁷ § 5, 11.

⁸ [ἀντὶ] ἀπ. f.

⁹ L. 5. § 33.

¹⁰ L. 8. § 25.

¹¹ Sup. § 48.

¹² L. 9. § 53.

¹³ L. 3. § 1.

¹⁴ L. 1. § 16.

¹⁵ L. 7. § 13.

¹⁶ 74.

¹⁷ L. 5. § 6.

¹⁸ L. 4. § 31.

¹⁹ L. 6. § 35.

²⁰ Sup. § 1. l.

²¹ 3. § 26. Inf.

²² § 12.

²³ L. 5. § 16.

²⁴ Inf. § 20.

²⁵ L. 4. § 29.

²⁶ l. 7. § 50.

²⁷ L. 12. § 36.

²⁸ Tragic. N. 2.

apud Arrian.

Epictet. l. 1.

cap. 24.

²⁹ L. 7. § 41.

³⁰ Ibid. § 38.

³¹ Eurip. Hypsip.

Ibid. § 40.

³² Bion.

²¹ 22

& cætera quæ sunt ejusmodi. Træ-
gædiæ successit vetus comædia,
quæ libertate magistrali instructa,
nec obliquâ sed disertâ oratione
sæfastum deicere non ineptè sata-
gebat: quo fine & Diogenes ex his
quædam adhibuit. considera & quæ
deinceps fuerit media comædia, &
quorsum tandem introducta sit no-
va, quæ in inimicum artificium
paulatim defluxit. (nam & ab istis
utilia dici nonnulla, nemo est qui
nesciat.) sed & quo spectet totum
hoc poësis hujusmodi & fabula-
rum agendi institutum.

της ποιήσεως & δραματέργειας

VII. Quàm liquidò compertum
habes, nullum aliud vitæ institutum
ad philosophandum magis esse ido-
neum, quàm hoc in quo jam ver-
saris?

VIII. Ramus à ramo cui proxi-
mè adhæsit abscissus, non potest
non à stirpe totâ abscindi. ad eun-
dem modum ergò & homo ab ho-
mine quovis rescissus, communi-
tate totâ excidit. porro rami a-
lius abscindit; homo verò se ipse
à proximo suo separat, dum eum
odit & averfatur: nec advertit in-
terim, quòd unâ semet à focietate
civili totâ absciderit. veruntamen
hoc à focietatis hujusce conditore
Jove indultum sibi habet, quòd ei
liceat denuo coalescere, cui prius
adhæserat, & ad universi comple-
mentum locum recuperare suum.
quanquam hoc frequentius si fiat, dif-
fociatio istiusmodi & difficilior re-
farcitur, & restitutio ægrè procedere
confuevit. omnino denique non
pariter se habent furculi duo, quo-
rum alter à prima germinatione co-
hæsit, & cum stirpe reliqua constan-
ter quasi conspiravit; alter post ab-
scissionem insertus est: quem plan-
tarum cultores dicere solent, *confu-
sicari* quidem, sed non *configurari*.

IX. Qui ad rationis rectæ nor-
mam progredienti obsistunt tibi,
sicut à rectè agendo avertere te ne-
queunt, ita nec benevolùm erga
illos affectum excutiant tibi. sed
ad utrumque horum teneas te, ut

ἔ' ὅσα ποιεῖται, μὴ δ' ἢ τραγωδίαν ἢ ἀρ-
χαιὰ καμωδία παρήγη, ¹ παρδαγωγικῶν Inf. § 18.
παρήγησιν ἔχουσι, ἔ' τ' ἀτυφίας ὅση ἀρξή-
ται δι' αὐτῆς τ' οὐδ' ὑπὸ ῥημοσύνης ὑπομνή-
σκεται, πρὸς οἷόν ἐ' ἔ' Διοχόης τῆς πα-
ρελθούσης. μὴ ταῦτά τις ἢ μέση καμω-
δία, ἔ' λοιπὸν ἢ νέα πρὸς ἐ' ποτε παρεί-
ληται, ² ἢ κατ' ὀλίγον ὅπῃ ἢ ὅκ' μιμήσεως,
φιλοτεχνίαν ὑπερβῇ, ὅπως σπον. ὅπ' μ' ἢ
λέγει, ἔ' ὑπὸ τέτων ἐνὰ χρήσιμα, ὅση
ἀγνοῖται. ἀλλὰ ἢ ὅλη ὁπλοῦν τ' ποιεῖ-
ται πρὸς τίνα ποτε σῶπον ἀπέβλεψε.

VII. Πῶς ἐναργῆς περιπατεῖς, ὅ μὴ ἐπὶ
ἄλλῳ βίῃ ὑποδείξῃς εἰς τὸ φιλοσοφῆν ἔτιως
ἐπιπαιδεῖον, αἷς ταύτῃ ἐν ἢ νῦν ὢν τυχεύεις;

VIII. ³ Κλαῖδ' ὅ τ' πρὸς σεχῆς κλαῖδ' ἐ' L. 2. § 16. 1.
ἀποχευαῖς, ὅ δυνάται μὴ ἔ' τ' ὅλ' οὐ φῦτ' 8. § 34.
ἀποχευομένη. ἔτιω δ' ἔ' ἄρ' ὅλ' οὐ φῦτ' ἐ' L. 5. § 8.

ἀρ' ὅλ' οὐ φῦτ' ἀποχευομένης ὅλης τ' κρινωνίας ἀπο-
πέπλωκε. κλαῖδ' ὅ μ' οὐ αὐτ' ἀποχευομένης
ἄρ' ὅλ' οὐ φῦτ' ἄρ' αὐτὸς αὐτὸν τ' πηλοῖον χω-
εἶς, μὴ ὅσας ἔ' ἀποχευομένης ἀρ' ὅλ' οὐ φῦτ' Inf. § 9, 20.
ἔ' τ' ὅλ' οὐ φῦτ' ἀποχευομένης ἀρ' ὅλ' οὐ φῦτ' ἀποχευομένης

αὐτὸν. πηλὸν ὅκ' ἐνὸς γὰρ δῶρον ὅ σὺς πηλοῖον
νῦν τ' κρινωνίδου Διός. ⁷ ἔξ' ἐστ' ὅ δ' ἄλ' ἡμῖν L. 8. § 34.
συμφῶν τ' πρὸς σεχῆς, ἔ' πάλιν τ' ὅλ' οὐ φῦτ'
συμπληρωματικῆς γίνεσθαι. πλεονακίας μὴ τοι
γινόμενον ὅ τ' τ' ποιεῖται διαφύγει, δυσέ-
νωτον ἔ' δυσάποχευομένης πρὸς σεχῆς ποιεῖ.

ὅλ' οὐ φῦτ' ὅ μ' ὅλ' οὐ φῦτ' ὅ αὐτ' ἀρ' ὅλ' οὐ φῦτ'
συμβλησθαι, ὅ σὺς πηλοῖον Συμμενάας, τ' ὅλ' οὐ φῦτ'
μὴ τ' ἀποχευομένης αὐτὸν εἰς κρινωνίδου. ὅ, ἔ'
ποτε λέγει οἱ φῦτ' ὅ μ' ὅλ' οὐ φῦτ' ὅ αὐτ' ἀρ' ὅλ' οὐ φῦτ'
μὴ ὅ μ' ὅλ' οὐ φῦτ' ὅ αὐτ' ἀρ' ὅλ' οὐ φῦτ' ὅ αὐτ' ἀρ' ὅλ' οὐ φῦτ'

IX. Οἱ ἐνιστάμενοι περιόδῳ σοι κ' τ' ὅ μ' ὅλ' οὐ φῦτ'
ὅ μ' ὅλ' οὐ φῦτ' ὅ αὐτ' ἀρ' ὅλ' οὐ φῦτ' ὅ αὐτ' ἀρ' ὅλ' οὐ φῦτ'
ἀποχευομένης αὐτὸν εἰς κρινωνίδου. ὅ, ἔ'
ποτε λέγει οἱ φῦτ' ὅ μ' ὅλ' οὐ φῦτ' ὅ αὐτ' ἀρ' ὅλ' οὐ φῦτ'
μὴ ὅ μ' ὅλ' οὐ φῦτ' ὅ αὐτ' ἀρ' ὅλ' οὐ φῦτ' ὅ αὐτ' ἀρ' ὅλ' οὐ φῦτ'

¹ L. 5. § 18. ² L. 7. § 26, 56, 65. l. 9. § 11, 42, ³ Inf. § 18. ⁴ L. 10. § 12. ⁵ Sup. § 25. ⁶ Sup. § 8. Inf. § 20. ⁷ L. 2. § 1. ⁸ L. 9. § 27.

μόνον ἐπὶ ¹ τῷ ἐυταθέως κρείσσεις & πρᾶξε-
ως, ἀλλὰ & ἐπὶ ² τῷ πρὸς τὰς καλύειν ἐπι-
χειρήσεις, ἢ ἄλλως διὰ χειρᾶν τοῦ πρᾶξι-
το. & γὰρ ³ τὸ αὐθενεῖς, ὃ χαλεπαίνειν
αὐτοῖς, ὡς περ ⁴ ὃ ἀποστῆναι τῷ πρᾶξεως, &
ὀνδύναι κατεπλάγνυνται. ἀμφοτέρω γὰρ
ἐπίσης ⁵ λυποῖσθαι, ὃ μὲν ὑποτρέσαις, ὃ δὲ
⁶ ἀλλοτριωθεῖς πρὸς τὴ φύσιν ⁷ συζητῆ, &
⁸ φίλον.

X. Οὐκ ὅστις χείρων ἐστὶν μία φύσις τέχνης
& γὰρ αἱ τέχναι τὰς φύσεις μιμνῆνται· εἰ δὲ
τὸ αὐτὸ, ἢ πασῶν τῶν ἄλλων τελειωτάτη &
ἐπιλειπτικωτάτη φύσις, ὅση αὖ ἀπολείπειτο
τῇ περὶ τῆς ἐκμηχανίας ⁹ παῶν δὲ γὰρ τέχ-
ναι τῶν κρείττονων ἐνεκεν τῶν χείρων ποιῶσιν
ὅσην & ¹⁰ ἢ κρινὴ φύσις. & δι' ἐνθεν μὲν γό-
νεσι διαχρυσύνης, ἀπὸ δὲ ταύτης αἱ λυσιπαι-
ἀρεταὶ ὑφίστανται· εἰ γὰρ τηρηθίσταται ὃ δι-
κασθόν, ἐλὼν ἥτοι ¹¹ ἀναφερόμεθα πρὸς τὰ
μέσα, ἢ ¹² ἐξεαπατήται & πρὸς τὴν πρᾶξιν
¹³ μεταπῶται ὡς μὲν.

XI. Εἰ ¹⁴ ὅση ἐρχεται ἐπὶ σε τὰ πρᾶξι-
ματα, ὧν αἱ διώξεις & φυγὰς διουρυβίσαι σε,
ἀλλὰ ὅσον πινά αὐτὸς ἐπὶ ἐκείνα ἐρχο-
ντο γὰρ κερμα τὸ πρὸς αὐτῶν, ἡσυχαζέ-
ται, ¹⁵ καὶ ἐκείνα μὲν ἀντρεμνται, & ¹⁶ ἔτι
¹⁷ ἐπὶ τῇ φύσει αὐτῶν.

XII. ¹⁸ Σφαίρα ψυχῆς ἀνταδῆς, ὅση
μήτε ἐκείνη ἐπὶ σε, μήτε ἐπὶ σου σωτὴρ
μήτε σωτὴρ σου, ἀλλὰ φῶς λαμπρῆται, ¹⁹ ὡς
τὸ ἀλήθειαν ὁρᾷ ²⁰ τὸ πρᾶξι, & ²¹ τὸ ἐν
²² αὐτῇ.

XIII. ²³ Καταφρονήσας με λές; ὅφε-
ται. ἐγὼ δὲ ὄψομαι ²⁴ ἵνα μήτι καταφρο-
νήσεως ἄξιον πρᾶξω. ἢ λέγων εὐερίσκω-
μα, μισήσας; ὅψομαι. ἀλλὰ ἐγὼ ²⁵ ἐμὲ μὲν
& εὖναι πρὸς, & τὴν αὐτὴν ἐτοιμα-
²⁶ τὸ παρερμηνεῖν δεῖξαι, ἐκ ²⁷ ὁνειδιστικῶς,
ἐδὲ ὡς κατεπλάγνυνται ὅτι δυνέχεται, ἀλλὰ
γνησίως & ἀγνήτως, οἷον. ὁ Φωκίων ὁκείνεται,

& in judicio actionéque constanti
persistas, & in mansuetudine erga
illos, qui vel impedire te conantur,
vel alio modo quopiam molesti ti-
bi sunt. etenim tam hoc imbecillis
est animi, succensere istis, quàm
ab actione desistere, & consterna-
tum succumbere. uterque enim ex
æquo stationis desertus reus est, &
qui metu percussus, & qui naturam
cognatum sibi atque amicum fue-
rit averfatus.

X. Nulla natura arte inferior est.
naturam enim imitantur artes. hoc
si datur, sequetur, naturam eam
quæ est consummatissima, ceterasq;
omnes in se complectitur, artificis
solertia neutiquam concedere. at-
qui in artibus omnibus deteriora
quæque præstantiorum gratia fiunt?
à communi ergo natura hoc idem
fit. atque hinc sanè justitia oritur:
ab hac verò reliquæ nascuntur vir-
tutes. neque enim quod est justum
æquumque servabitur, si vel ad res
medias anxie feramur, vel decep-
tu faciles & temerarii & inconstan-
tes fuerimus.

XI. Si, quarum persecutio & fu-
ga perturbat te, res eæ ad te non
accedunt, sed ad illas ipse quodam-
modo accedis, cum ipsæ interim
immotæ maneant; judicium pro-
inde tuum de eis quiescat, easque
nec prosequeris amplius, nec fugies.
διώκων ἐπὶ φύσιν ὁφθίστη.

XII. Uniformis prorsus est ani-
mæ sphaera, cum nec ad exterius
quicquam se extendit, nec cum
eodem ullo inanis concurrat, nec
confidit & comprimitur; sed lu-
mine illo illustratur, quo veritatem,
tum rerum omnium ceterarum,
tum & in ipsa sitam, cernit.

XIII. Contemnit me quisquam?
ipse viderit. ego mihi cavebo, ne-
quid contemptu dignum vel egisse
vel dixisse deprehendam. odit me
quisquam? ipse viderit. at ego mi-
tis esse ac benevolus cuique per-
gam; & huic etiam ipsi, errorem
ostendere promptus; neque id con-
tumeliosè, neque ut qui patienti-
am ostentare cupiam, sed ingenuè,
benignè, quo modo Phocion ille,
nisi.

nisi si simulatè agebat. interius enim ita affectum esse oportet, ut ipsi Dii videant, hominem esse te, qui nihil quicquam indignè ægréve ferat. quid enim tibi mali contigerit, modò quod naturæ tuæ conveniat, id ipse facias? annon amplecteris, quod universi naturæ nunc est tempestivum, cum homo sis ad hoc compositus positusque, ut id fieri, quocunque tandem modo, velis, quod in commune conducatur?

XIV. Qui se invicem contemnant, iidem & sibi invicem assentantur: quisque se invicem transcendere cupiunt, sibi invicem se submitunt.

XV. Quàm putidus & inficerus est, qui dicit, *Ego simpliciter tecum agere statui*. quid facis, mi homo? quid prædicere opus est? res ipsa appareat, fronti inscriptam oportuit vocem hanc, in oculis ipsis relucere statim, quomodo animus se habeat: sicut in amantis oculo cuncta statim dignoscit amafius. talem planè virum simplicem bonumque oportet esse, qualis is qui hircum olet; ut qui affiterit, simulac accesserit, velit, nolit ipse, protinus persentiscat. simplicitatis verò affectatio tortuosa est. amicitia lupinâ nihil est foedius. hoc omnium maximè fugias. vir bonus, simplex, benevolus ita in oculis gerit hæc, ut neutiquam lateat.

XVI. Optimè vivendi facultas hæc est in anima sita, si adversus res indifferentes indifferenter se habeat. indifferenter autem se habebit, si divisim & integrè earum unamquamque consideraverit, simulque recordatus fuerit, quòd nihil horum cogere nos potest, ut hoc vel illud de ipso opinemur; nec accedit ad nos, sed quiescit; nos autem sumus, qui iudicia de his proferimus atque nobis ipsis inscribimus, cum nec inscribere in nobis situm sit, & si clanculum irreferint, statim obliterare: quòdque ad breve admodum tempus opus futurum est cautela hac; tum vita terminabitur. ecquid est autem in

ἐὶ γὰρ μὴ ποροσποιεῖτο τὰ ἑὸν γὰρ δὲ L. 12. § 2.
ποιαῦτα εἶη, & ὑπὸ τῆς θείας βλέψεως
ἀνδρωπον² πορὸς μηδὲν ἀγρυπνεῖ καὶ δὲ³ Inf. § 18. l.
ἐν δὲ μῦθον, μηδὲ δεινοπαθεῖν τα. ³ ἐ γὰρ⁴ 6. § 26.
σοι καὶ τὸν, εἰ αὐτὸς νῦν⁴ ποιεῖ τὸ [ἐπὶ] τῇ⁵ L. 6. § 27.
φύσιν οὐκ εἶναι; ⁵ ἐ δὲ γὰρ τὸ νῦν τῇ τῆς⁶ L. 9. § 42.
ὅλων φύσιν εὐχόμεν, ⁶ ἀνθρώπου περὶ μέ⁶ L. 4. § 23.
νῦν πορὸς τὸ γινεσθαι δι' οὗτο δὴ τὸ γινεσθαι⁷ Inf. § 20. l.
συμφέρον; ⁷ 5. § 8.

XIV. Ἡ ἀλλήλων καταφρονέοντες, ἀλλή⁷ L. 4. § 32.
λοις ἀρεσκούντες, & ἀλλήλων ὑπερέχον⁸ L. 5. § 5.
δύοντες, ἀλλήλοις ὑποκατακλίνονται.

XV. Ὡς ἀπορὸς & κίβδηλος, ὁ λέγων, ἐγὼ πορορήμην ἀπλῶς σοι ποροσφέρειω; ἐ ποιεῖ ἀνθρώπου; τί το ἐ δὲ πορολέγην. ⁹ αὐτὸ φησὶν τα. ¹⁰ ἐπὶ τῷ μετὰ⁹ αὐτοῦ f.
πρὸς γὰρ ἐφ' ὅσον οὐκ εἶναι οὐδὲν ἢ φωνή. ¹¹ τοι¹⁰ L. 7. § 60.
ἔστιν ἐγὼ, οὐδὲν ἐν τοῖς ὁμμάσιν ὅτι ἐγὼ¹¹ ὁ ποιοῦν f. vel
τῆς ἐρεσῶν ἐν τῷ βλέμματι πάντα οὐδὲν
γνωρίζω ὁ ἐρεμῶν. ποιοῦτον ὅπως δὲ τὸ
ἀπλῶν & ἀγαθὸν εἶη, ¹² οἷον γελοῖον, ¹³ L. 5. § 28.
ἦν¹³ ὁ ὡς εἶναι, ἀμα τῷ ποροσλεθῆν, ¹⁴ L. 5. § 6.
λὸς ἐν δὲ τῷ, ἀνδρα. ὅτι πᾶσι τοῖς ὅτι ἀπλοπῆ¹⁴
τῇ¹⁴ σκαλμῇ εἶναι¹⁵ ὅτι εἶναι ἀγαθόν¹⁵ σκαλμῇ
λυκοφιλίας. πάντων μέγιστα τῷ το φεῦγα. ¹⁶ καὶ
ὁ ἀγαθός, & ¹⁷ ἀπλῶς, & εὐμενής, ἐν τοῖς Sal.
ὁμμάσιν ἐχέειν ταῦτα, & ἐ γὰρ τῷ¹⁸ L. 7. § 31.
XVI. Καλίστα ¹⁶ τὸ ζῆν, ¹⁷ διὰ τὰς αὐ¹⁷ Sup. § 31.
τὴ ἐν τῇ ψυχῇ, ἐν¹⁸ πορὸς τὰ ἀδελφεία¹⁸ L. 8. § 8. Sup.
ἀδελφότη¹⁹ ἀδελφότη¹⁹ τὸ, ἐν¹⁹ εἶναι¹⁹ L. 2. § 11.
αὐτῇ θείῳ δὴ τῇ μὴ καὶ ὅτι καὶ²⁰ L. 6. § 32. l. 9.
νημῶν, ὅτι²⁰ ὅτι αὐτῇ ὑπολήψιν²¹ L. 1.
αὐτὸς ἡμῖν ἐμποιεῖ, ²¹ ὅτι ἐρχεται ἐφ' ἡμῶς²² Sup. § 2.
ἀλλὰ²² τὰ μὲν ἀνθρώπων²³ ἡμῶς τὸ ἐσθλόν, οἱ²³ L. 9. § 15.
ταῖς αὐτῇ καὶ τῷ γινώσκοντες, & οἷον²⁴ L. 4. § 3.
γελοῖον ταῖς αὐτοῖς²⁴ ὅτι μὴ γελοῖον, ²⁵ L. 6. § 32.
ὅτι²⁵ ὅτι καὶ τῷ γινώσκον, οὐδὲν ὅτι καὶ²⁶ L. 5. § 2.
ὅτι²⁶ ὅτι καὶ τῷ γινώσκον, οὐδὲν ὅτι καὶ²⁷ L. 10. § 11,
λοιπὸν περὶ αὐτῶν²⁷ ὁ βίος, τὴ μὴ τοῖς δὴ τῷ²⁸ L. 1.
καλῶς

- ¹ L. 8. § 26.
² L. 10. § 33.
³ εἰς f.
⁴ L. 10. § 2.
⁵ L. 4. § 12.
⁶ L. 5. § 3.
⁷ L. 6. § 27.

καλῶς ἔχῃ ταῦτα· ¹ εἰ μὴ γὰρ καὶ φύσιν
 ἔσῃ, χαίρει αὐτοῖς, ὅτι ῥάδια ² ἔσῃ σοι· εἰ δὲ
 καὶ φύσιν, ³ ζητεῖ καὶ ἔσῃ σοι καὶ τὸ (ὡς)
 φύσιν. ὅτι ⁴ ἐπὶ τῷ περὶ τοῦ, καὶ ἀδοξον ἢ
⁵ πόρῃ γὰρ συγγνώμη δὲ ἴδιον ἀγαθὸν ζη-
 τεῖν.

- ⁶ L. 3. § 11.
⁷ L. 9. § 36.
⁸ L. 8. § 18.
⁹ L. 12. § 24.
¹⁰ L. 8. § 21.
¹¹ L. 10. § 19.
¹² L. 4. § 42.
¹³ L. 8. § 27.
¹⁴ L. 2. § 1.

XVII. ⁶ Πόθεν ἐλπίσθαι ἔχουσιν, ὅτι ἐκ
 κινῶν ἔχουσιν ὑποκειμένων, ὅτι εἰς καὶ μετα-
 βάλλει, ὅτι ⁹ οἷον ἔσῃ μεταβάλλον, ὅτι ὡς
¹⁰ ὁδὸν καὶ πείσεται.

- ¹⁵ L. 9. § 39.
¹⁶ L. 10. § 6.
¹⁷ Sup. § 10.
¹⁸ L. 5. § 16.
¹⁹ L. 3. § 4.

XVIII. [Καὶ] περὶ τῶν, ¹¹ ὡς ἡ περὶ
 αὐτῶν μὴ γένοιτο. ὅτι ¹² ἀλλήλων ἐνεκεν
 γήρῳ αὐτῶν. ὅτι καὶ ἔπερὶ λόγον, περὶ
 σμυνομένη αὐτῶν γήρῳ, ὡς κελὶς ποιμνῆς,
 ἢ ταῦτα ἀγέλης. αὐτῶν δὲ ἐπὶ τῷ, ἀπὸ δὲ,
¹³ εἰ μὴ ἀπομῆ, ¹⁴ φύσιν ἢ τὸ ὅτι διότι
 καὶ εἰ τῷ, ¹⁵ τὰ χεῖρῶν τὸ κρεττό-
 νων ἐνεκεν· ¹⁶ ταῦτα δὲ ἀλλήλων.

- ²⁰ L. 8. § 14.
²¹ L. 9. § 34.

Διόπερ δὲ, ¹⁷ ὅτι οἱ τινὲς εἰσιν ἐπὶ τῷ
 στασιμῇ, ὅτι καὶ κλινῶν, τὰλλα· μέγιστα
 δὲ, ¹⁸ οἷα δὲ ἀγέλης δὲ μέγιστον κειμήλιον ἔχου-
 σιν· ὅτι αὐτὰ δὲ ταῦτα ¹⁹ μὴ οἷον τύφῃ ποιεῖται.

- ²² L. 7. § 62.
²³ L. 2. § 1.
²⁴ L. 7. § 63.
²⁵ L. 8. § 29.

Τρίτον, ὅτι εἰ μὴ ὁρῶν ταῦτα ποιεῖται,
 εἰ δὲ δυσχερῆς· εἰ δὲ ὅτι ὁρῶν, ²⁰ δηλονότι
²¹ ἀγέλης ὅτι ²² ἀγέλης. ²³ καὶ γὰρ ψυχῇ
 ἀκυστα εἶρεται, ὡς περὶ ἀληθείας, ὡς δὲ
²⁴ κατ' ἀξίαν ἐκείνη περὶ φέρει. ἀγέλης
 γὰρ ἀκύνῃς ἀδίκῃ, ὅτι ἀγέλης, ὅτι
 πλεονέκτηται. ὅτι καὶ καὶ ἀμύρῃς περὶ τῶν
 τῶν πλησίων.

- ²⁶ L. 7. § 26.
²⁷ Sup. § 70.
²⁸ L. 1. § 17.
²⁹ L. 8. § 29.

Τέταρτον, ὅτι ²⁵ αὐτὸς πολλὰ ἀμύρ-
 ῃς, ὅτι ²⁶ ἀλλὰ ²⁷ ποιεῖται εἰς ὅτι ἐκείνων
 δὲ ἀμάρτυρων ἀπέχῃ, ἀλλὰ ²⁸ τῷ γὰρ
 εἰς πεινῶν ²⁹ εἰς, εἰ καὶ δὲ δειλὸν,
 ἢ δόξοις, ἢ τοῦτο καὶ καὶ ἀπέχῃ τῷ
 ὁρῶν ἀμάρτυρων.

- ³⁰ L. 9. § 38.
³¹ L. 4. § 51.

Πέμπτον, ὅτι ³⁰ ὅτι εἰ ἀμάρτυρῃς κα-
 τέλῃς. πολλὰ γὰρ κατ' ³¹ οἰονομῶν γί-
 νεται. ὅτι ὅλως πολλὰ δὲ περὶ μαθῆναι,
 ἵνα τις περὶ ἀλλοτρίας περὶ καὶ ἀλλο-
 τρίας καὶ ἀποφύνηται.

his difficile? siquidem enim natu-
 ra congrua sunt, eis oblecta te, &
 facilia futura sunt. sin præter na-
 turam, investiga, quid sit natura
 tua congruam, & ad hoc te accin-
 ge, etiamsi minus gloriosum sit.
 venia enim cuique habenda est, qui
 bonum suum festatur.

XVII. Cogita tecum, unde pro-
 dierit unumquodque, & ex quibus
 consistat, & in quid mutet, & ubi
 mutaverit, quale futurum sit, &
 quod mutando mali nil patitur.

XVIII. De eis qui adversus te
 delinquant cogita: Primò, quam
 relationem ad illos habeas. quòd;
 alteri alterius causa nati sumus:
 tu autem speciali quadam ratione
 etiam illis præfectus, ut gregi ari-
 es, armento taurus. quin & altiùs
 rem repete: vel atomos obtinere,
 vel naturam universa disponere.
 hoc si est, deteriora constat præ-
 stantiorum causa esse condita, præ-
 stantiora sui invicem.

Secundò cogita, quales sint ad
 mensam, in lectulo alibi. præfer-
 tim verò, quas à decretis intus sitis
 necessitates perpetuantur: quantaq;
 cum prudentiæ opinione hæc ipsa,
 in quibus delinquant, agant.

Tertiò, quòd, si hæc rectè faci-
 uat, agrè ferre non oportet: sin
 minùs, nolentes utique & nescien-
 tes agunt. omnis etenim anima,
 prout veritate privatur invita, sic
 etiam erga quemque pro dignitate
 cuiusque gerendi se peritià. itaq;
 injustos, ingratos, avaros, vicinis
 injurios dici se non sustinent.

Quartò, quòd & ipse multa pec-
 cas, & alias ejusmodi es planè,
 quales illi sunt. atque etiamsi pec-
 catis quibusdam abstineas, habes
 tamen intra te habitum talia per-
 petrare proclivem, licet vel igna-
 via, vel famæ, vel alius alicujus ra-
 tione à peccatis paribus te cohibeas.

Quintò, quòd nec an peccave-
 rint etiam, nōsti satis. multa enim
 per dispensationem geruntur. atq;
 omnino multa priùs edocearis o-
 portet, quàm de facto alieno certi
 quicquam statuere possis.

Sextò

¹ Sup. § 9.

πρόχρον ὃ ὦν ἡ ὀργή, ὅτι ἔχῃ δ' οὐ
μῦθος ἀνδρείων, ἀλλὰ δ' ἡρώων ὅς ἡμῶν
εἰς, ὡς περ ἀνδραγαθῶν, ἔτι καὶ ἀρρε-
νικώτερον, ὅς ἡρώων ὅς ἀνδρείων
τέτρω μέτεσσιν, ἔχῃ δ' ἀνδραγαθῶν ὅς
ρεῖται. ὅσῳ γὰρ ἀπαθεία τῷ τοῦ οὐκ αἰσχύ-
νον, τοσούτῳ ὅς διωάται. ὡς περ περ ἡ λύπη
ἀδενέει. ἔτι καὶ ἡ ὀργή. ἀμφοτέρω γὰρ
πύρρονται, ὅς ὁ δὲ δὴ καὶ.

² L. 7. § 64.

& ira imbecillis est animi. utraque enim

Εἰ δ' βύλει, ὅς δὲ καὶ ἰον πῶς τῷ μυσ-
σηγῆτε δὲ δὲ λείπει. ὅς δ' ὅς δ' μὴ ἀξίον
ἀμφοτέρω τῶν φάσεων μυσθῶν. ἀδωά-
τε γὰρ ἐφίεται. ὅς δ' οὐκ ἔστιν ἄλλοις μ
εἰ τοιούτοις, ἀξίον ὅς μὴ εἰς σὲ ἀμφοτέρω
ἀγνωστῶν ὅς τυραννῶν.

³ L. 6. § 27.

XIX. Τέσσαρες μέγιστα βροχῆς τῷ ἡ-
γεμονικῷ πῶς φυλακτικῶν διωκῶν, ὅς ὅς
πειθῶν φωρεῖται, ἀπαλειπῶν, ὅς ἡ
ζῶντα ἐφ' ἑαυτῶν ἔτι καὶ φάσμα
ὅς ἀνδραγαθῶν. τῷ δ' ὅς λυπηρὴ κοινωνία
τῷ δ' ὅς ἀπὸ καὶ μέλλει λέγειν. ὅς δ'
μὴ ἀφ' ἑαυτῶν λέγειν ὅς τοῖς ἀτοπώτατοις
νόμῳ. πέταρον δὲ ὅς, καὶ ὅς οὐκ αἰσχύ-
νον. ὅς δὲ δὲ, ὅς τῷ δ' ὅς ἡ τῶν μὴ ὅς ὅς
ἡ ἀπαλειπῶν τῷ δ' ὅς ὅς δ' ὅς δ' ὅς δ'
μέρες τῷ ἀμφοτέρω ὅς δ' ὅς δ' ὅς δ'
χέαις ὅς δ' ὅς δ'.

⁴ Sup. § 16.⁵ L. 4. § 24.⁶ L. 9. § 23.⁷ L. 2. § 16.⁸ οὐκ αἰσχύ-
νον.⁹ L. 3. § 3.¹⁰ L. 12. § 19.¹¹ L. 4. § 41.

XX. Τὸ μὴ πινυμέντιόν σου, ὅς δ' πινυ-
δες πῶς ὅς ἐκείνους, καὶ τοῖς φύσιν ὅς
φερῇ ὅς, ὅς περὶ μὴ τῷ ὅς ὅς
ἀνδραγαθῶν, πῶς ἀνδραγαθῶν ὅς τῷ
συγκρίνεται. ὅς δ' ὅς δ' ὅς δ' ὅς δ'
ὅς ὅς, καὶ τοῖς καὶ φερῇ ὅς, ὅς
ἐγὼ γὰρ ὅς ὅς ὅς ὅς ὅς ὅς ὅς ὅς
ταῖς. ὅς δ' ὅς καὶ τῷ ὅς ὅς ὅς ὅς
τοῖς ὅς, ὅς περὶ μὴ καὶ ὅς ὅς ὅς
μὴ ὅς, μέλλει δ' ὅς ὅς δ' ὅς δ'
σῶν ὅς ἀνδραγαθῶν ὅς δ' ὅς δ' ὅς δ'

¹² L. 3. § 5.¹³ L. 9. § 9.

adversus iram verò præstò sit il-
lud; irasci haud virile esse; sed
mansuetum placidumque animi af-
fectum, ut humanius quiddam, i-
tā & masculum magis, atque is
certè, qui ita affectus est, robur
animi nervosque & fortitudinem
penes se habet, non autem is qui
indignatur & offenditur. quod enim
propius hoc ad immunitatem ab
affectibus omnem prorsus, eò eti-
am ad potentiam propius accedit.
quemadmodum autem tristitia, sic

Quod si volueris, etiam deci-
mum à Musarum præside donum
accipe. velle improbi nè peccent,
infamia est. id enim quod fieri non
potest, appeti. tum concedere, ut
adversus alios tales sint, sed nè in
te peccent postulare, & stolidum
est & tyrannicum etiam.

XIX. Mentis affectiones quatu-
or potissimum sunt jugiter cavèn-
dæ, & ubi deprehensæ fuerint, con-
festim inducendæ, de singulis ea-
rum sic censendo: cogitatio ista
non est necessaria; ista societatis
inimica; istud non à te dicturus
es. aliquid enim non à teipso dice-
re, in rerum absurdissimarum nu-
mero habeto. quantum esto, quic-
quid conscientia tibi dicaverit, fo-
re per illud, ut pars tui diviniore
devicta succumbat viliori, corpori
nempe mortali ejusque crassiss vol-
uptatibus.

XX. Quicquid aëreum & igne-
um immixtum est tibi, etiamsi na-
tura fursum feratur, utrumque ut
tamen universi dispositioni obse-
quatur, in massa composita istic
detinetur. quicquid itidem in te
terreum & aqueum existit, etiamsi
naturā deorsum vergat, attollitur
nihilominus, & stationem occupat
non suam usque adeo etiam ele-
menta universò obtemperant, dum
ibi, ubi per vim disposita sunt,
manent, donec dissolutionis sig-
num detur. an non iniquum est
ergo, mentem tantum tuam im-
morigeram

XXXVIII. Non est itaque, inquis, de re vulgari certamen, sed de eo, utrum insaniamus, necne.

XXXIX. Socratis dictum. Quid vultis? rationalium, an irrationalium animas habere? rationalium, quorumnam rationalium? sanorum an pravorum? sanorum, quare ergo non queritis? quia jam habemus. cur ergo pugnat & contenditis invicem?

XXXVIII. Οὐ καὶ τῷ πυρόντῳ οὖν, ἔφη, ὅτιν ὁ ἀγών, ἀλλὰ καὶ τῷ μῦνεσθαι, εἰ μή.

XXXIX. Ὁ Σωκράτης ἔλεγε τί δέ-
λεπ; λογικῶν ψυχὰς ἔχον, ἢ ἀλόγων;
λογικῶν. τίνων λογικῶν; ὑγιῶν ἢ φασί-
λων; ὑγιῶν. τί οὖν ζητεῖτε; ὅτι ἔχο-
μεν. τί οὖν μάχεσθαι καὶ διαφένεσθαι;
L. 5. § 17.
L. 10. § 35.
Lug.
L. 4. § 13.
L. 5. § 28.

LIB. XII.

STA omnia, quæ per ambages assequi contendis, jam consequi potes, nō tibi ipse invidias. hoc autem fiet, si præteritum omne missum feceris, futurum omne providentiæ divinæ permiseris, & quod præsens est tantum ad pietatis ac justitiæ normam direxeris: ad pietatis normam, dum quicquid destinatur tibi diligis; cum & tibi hoc natura tulerit, & huic te: ad justitiæ, dum liberè & sine ambage ulla quæ vera sunt proloqueris, & quæ legi consentanea ac pro rei cujusque dignitate sunt, facis: nec impediverit te, quo minùs sic te geras, aut aliena sive viciositas, sive opinio, sive sermo, aut sensus etiam cingentis te massæ istius carneæ. viderit enim id quod patitur. si igitur, cum in exitu ferè jam sis, missis cæteris omnibus, id duntaxat, quod in te principatum gerit & divinum est, in pretio ac honore habueris; nec hoc metueris, nè vivere desinas aliquando, sed nè secundum naturam vivere tandem occipias; mundo qui te protulit, dignum te præstabis, desinēsque in patria tua peregrinus esse, eaque quæ quotidie eveniunt tanquam inopinata admirari, & ex hac vel illa re suspensus teneri.

II. Mentes omnes, vasis hisce corporeis, & corticibus, & sordibus Deus, denudatas intuetur. solā

BIBLION 15.

Αἴτια ὁκνεῖν ἐφ' ᾧ ἂν ἀγὼ πε-
ρίοδον εὐχῇ ἐλθῇ, ἢ ἡδὴ ἔχῃ
διώσας, ἐὰν μὴ αὐτῷ φρονῇ
τῷ τοῦ δὲ ὅτιν, ἐὰν ἢ πρὸ τοῦ πα-
ρελθόντος κατελείπῃς, & τὸ μέλλον ὅτι-
ν ἔσῃ τῇ περὶ ποροίᾳ, & τὸ παρὸν μόνον
ἀποδύνης ὁρῶν ὁσιότητα & διαμοσμίῳ.
ὁσιότητα μὲν, ἵνα φιλήσῃς τὸ δυνάμενόν σου
σοὶ γὰρ αὐτὸ ἢ φύσις ἐφέρει, καὶ σὺ τὸ τῷ
διαμοσμίῳ, ἵνα ἑλθῇς ἐλπίδας & χροῖς
καὶ πλοῦτος ἴσῃς πάλῃ, & περὶ
σὺ τὰ ἡμέτερά σου, & κατ' ἀξίαν
ἐμποδίζῃς δὲ σὺ, μήτε κακία ἀλλοτρία,
μήτε ὑπολήψεις, μήτε φωνή, μηδὲ μὲν
ἀδελφοὶ τῷ κατεπεσμένῳ σου ἑκαστὸν
ὅψεται γὰρ τὸ πάθος. ἐὰν οὖν ὅτι δὴ
ποτε περὶ ὁδοῦ γῆς, πρὶν ταῖς ἄλλαις
καταλείπων, μόνον τὸ ἡμετέριόν σου & τὸ
ἐν σοὶ θεῶν ἐκμήσης. & τὸ μὴ παύσασθαι
ποτε ζῆν φοβηθεὶς, ἀλλὰ τότῃ μὴ ἔπεται
ἀρξάσθαι καὶ φύσιν ζῆν. ἔσθ' ἀνθρώπου
ξίον, ὅτι ἡμετέριος ἡσυχία, & πάσης
ἐν ᾧ τὸ παρὸν, & δυνάμενόν σου
ἀποροδοκῇ τὰ κατ' ἡμέραν γινόμενα,
& κρεμνίσθαι ὅτι τῷ δὲ & τῷ δὲ.
II. Ὁ Θεὸς πρὶν ταῖς ἡμετέριαις γυ-
μνασίαις ὑλίσθαι ἀγέων & φλοιδῶν & κα-
L. 8. § 1.
L. 3. § 14.
L. 8. § 55.
Inf. § 2. i.
L. 6. § 32.
L. 7. § 8.
L. 3. § 12.
L. 11. § 20.
L. 3. § 16.
L. 5. § 8.
L. 7. § 31.
L. 3. § 16.
L. 10. § 11.
L. 11. § 37.
L. 5. § 34.
Sup. § 35.
Sup. § 3.
L. 7. § 15.
Sup. § 68.
Sup. § 16.
L. 6. § 2.
L. 2. § 12.
L. 3. § 3.
L. 10. § 1.
Inf. § 5, 14.
Inf. § 26.
L. 4. § 29.
L. 6. § 44.
L. 8. § 15.
L. 4. § 46.
L. 9. § 26.
L. 11. § 13.
L. 10. § 38.
Inf. § 8.

¹ L. 7. § 8.

² Ποῖα αὐτῶ

³ L. 2. § 12.

⁴ L. 7. § 29.

⁵ L. 8. § 29.

⁶ L. 10. § 1.

⁷ Sup. § 1, 3.

⁸ L. 3. § 4.

⁹ L. 2. § 11.

¹⁰ L. 7. § 62.

¹¹ L. 8. § 17.

¹² L. 8. § 15.

¹³ Sup. § 1.

¹⁴ L. 1. § 15.

¹⁵ L. 4. § 27.

¹⁶ Inf. § 24.

¹⁷ ἀκούσῃ

¹⁸ Lug. - ὡπλῶ

¹⁹ Ann.

²⁰ Sup. § 1.

²¹ L. 9. § 40.

²² Sup. § 28.

²³ Sup. § 3.

²⁴ L. 3. § 16.

²⁵ L. 6. § 29.

²⁶ L. 7. § 70.

²⁷ L. 3. § 1.

²⁸ π[ι] [πρ]

²⁹ L. 9. § 38.

³⁰ L. 8. § 10.

³¹ L. 6. § 20.

³² L. 4. § 6.

³³ L. 8. § 14.

³⁴ L. 10. § 30.

μάχῳ· ὁ μὲν γὰρ ὁ ξίφος, ὃ ῥηται, δῖο-
κεται, ὃ δὲ ἀμαρταῖ· ὁ δὲ τὸ χεῖρα αἰεὶ ἐ-
ρεῖ, ὃ ἐστὶν ἄλλο ἢ συρρέει αὐτὸν δῖο.

X. ² Τοιαῦτα ³ τὰ ὑπερβύματα ὁρᾶν,
⁴ διαγρῆντα εἰς ὕλιν, ἄπρον, ἀμαφοράν.

XI. Ἡλίκιν ἐξουσίαν ἐρεῖ ἀνθρώπων,
⁵ μὴ ποιεῖν ἄλλο, ἢ ὅτι μέλλει ⁶ ὁ θεὸς ἐπαρ-
εῖν, ὃ δὲ ἔχει πρὸς ὃν δὲ ἐμὴ αὐτὸς ὁ θεός.

XII. Τοῦ ἐξῆς τῇ φύσει, ⁸ μὴτε θεοῖς μεμ-
πτόν· ⁹ ἐστὶν γὰρ ἐχόντες ἢ ἀχόντες ἀμύδρα-
¹⁰ νει. μὴτε αὐθιγὰ ποιεῖ. ¹¹ ἐστὶν γὰρ ἐχὼν ἀχόν-
τες, ὡς ¹² ἐστὶν μεμπτόν.

XIII. Πῶς ¹³ γὰρ οἱ καὶ ¹⁴ ἐξῆς, ¹⁵ ὁ
δουμάζων ὁκνῶν τὸ ἐν βίῳ γινόμενον;

XIV. ¹⁶ Ἡτοι ἀνάλγη εἰς ἀμύδρα, ἀπα-
εῖα ἔστι, ἢ ὑπερβύματα ἔστι, ἢ
φυρμός ¹⁷ ἐκ αὐτῆς ἀπορροή. εἰ μὲν
ἀπορροή ἀνάλγη, ἢ ἀνάλγη, εἰ δὲ ὑπερ-
βύματα ἐπὶ ἀμύδρα τὸ ἔλασσεσθαι, ¹⁸ αἰεὶ αὐ-
τὸν ποιεῖν ¹⁹ ὃ ἐκ τῆς βουλή. ²⁰ εἰ δὲ
φυρμός ἀνάλγη ἀμύδρα, ἀμύδρα, ὅτι ἐν ποι-
εῖται τῷ κλύδωνι αὐτὸς ἐρεῖ ἐν σαυτῷ ἐνὰ
νῦν ἡ γαργαλίζον. καὶ περὶ φέρη σὺ ὁ κλύδων,
ὡς φερέτω ὁ ἀρκίδιον, ὁ πνύμπος,
τάλλα. ²¹ τὸ γὰρ νῦν ἐν ἀφροίσι.

XV. Ἡ τὸ μὲν τῷ λύχνῳ φῶς μέλλει σέ-
ει, φαίνει, ὃ δὲ ἀνάλγη ἐστὶ δῖο ἀνάλγη. ²² ἢ
ὃ ἐν σοὶ ἀνάλγη ἐστὶ δικαιοσύνη, ²³ ὃ ὁ
φροσύνη ὑπερβύματα ποιεῖται.

XVI. Ἐπὶ τῇ φροσύνῃ ὡς ἀνάλγη, ὅτι
ἡμῶν ²⁴ πῶς οἶδα, ²⁵ εἰ τὸ ἀμύδρα;
εἰ δὲ ὡς ἡμῶν, ὅτι ²⁶ ὑπερβύματα αὐτὸς ἐαυ-
τὸν. ὃ ὡς ὡς ὡς τὸ τῷ ²⁷ ὑπερβύματα
ἢ ἐαυτὸς ὡς. ὃ π ²⁸ μὴ δέλων τὸ φαῖλον
ἀμύδρα, ὡς μὴ δέλων τὸ σικλὺ
ὅτι ἐν τοῖς σικλοῖς φέρη, ὃ τὰ βέβη καὶ αὐθ-
μύδρα, ὃ τὸ ἰσχυρὸν ὑπερβύματα, ὃ ὡς ἀλ-
λα, ἀνάλγη. ²⁹ τί γὰρ παρὴν τὸ ἐξῆς ἐχόντοι-
³⁰ αὐτὸν; εἰ ἐν γοργῇ ἐστὶν ὡς τὸν θεὸν ἀνάλγη.

posito, statim interficitur. ille au-
tem manum semper præsto habet,
quæ vibratâ duntaxat opus est.

X. Res ipsas quales sint intruere,
in materiam, formam, finem divi-
dendo.

XI. Quanta est hominis poten-
tia, in cujus situm est arbitrio, ut
nihil faciat, nisi quod Deus ipse
comprobaturus est, & quicquid
Deus illi assignaverit, libens exci-
piat?

XII. Quicquid naturæ consen-
taneum contingit, de eo nec Dii
sunt incusandi; nihil enim vel
sponte vel invito peccant: nec ho-
mines: nihil enim & ipsi sponte.
nulli ergo sunt incusandi.

XIII. Quam ridiculus & pere-
grinus est, qui quicquam eorum
quæ in vita hac fiunt miratur?

XIV. Aut est necessitas fatalis,
& ordo inviolabilis, aut providen-
tia placabilis, aut confusio temera-
ria, & rectoris orba. si necessitas
inviolabilis; quorsum reniteris? sin
providentia, quæ placari possit, au-
xilium divino dignum te præsta. si
denique confusio rectoris orba, fat
habe, quod in æstu istiusmodi re-
ctricem quandam intra te mentem
habet. quod si te æstus corripuerit,
carunculam, animulam, cætera a-
lia abripiat: mentem duntaxat nō
abripiat.

XV. An cum lucernæ lumen,
usquedum extingatur, luceat, nec
splendorem amittat suum; tu ad-
missurus es, ut in te veritas, justi-
tia, temperantia ante extinctum te-
met extingatur?

XVI. Ubi obrepserit tibi cogita-
tio, peccasse aliquem, hæc tu tibi,
Unde novi, an peccatum hoc sit;
aut si peccavit, an peccati ipse se
reum peregerit? hoc enim perinde
est, ac si faciem sibi dilacerasset:
tum illud memineris, eum qui im-
probos delinquere non vult, pa-
rem esse illi, qui sicum in ficibus
succum acrem gerere; & infantes
vagire, & equum hinnire, aliæque
eiusmodi quæ necessaria sunt, no-
lit. quid enim fecerit, qui sic affe-
ctus fuerit? hunc tu, si tantum
posse te putas, sana.

XVII. Nī decorum sit, nē feceris; verum sit, nē dixeris. ad ista enim duo semper intentio tua tendat.

XVIII. Considera semper, quid illud sit, quod cogitationem tuam afficit; curaque sit tibi hoc ipsum in formam, materiam, finem, & tempus, intra quod desitutum sit, distinguendo explicare.

XIX. Sentias tandem aliquando, aliquid esse in te praestantius ac divinius eis quæ affectus in te excitant, & quasi fidiculis quibusdam distrahunt te. quæ mihi, nunc dicas tibi, mens est? num metus? num suspicio? num libido? num aliud aliquid istiusmodi?

XX. Primò vide, nequid temere, aut absq; certo aliquo fine: fecundò, nē ad ullū alium finem, quā qui societati conducatur referatur.

XXI. Cogita tecum, brevi fore, ut nec ipse ullus usquam futurus sis, nec quicquam eorum quæ vides, nec horum quisquam qui nunc vivunt. omnia enim mutare ac verti & interire nata sunt, ut nova alia serie perpetuā producantur.

XXII. Omnia in opinione sita sunt: & hæc ipsa in te. quandocunq; ergo volueris, opinionem tolle, & sicut promontorium prætervecto tranquillitas, sic stabilia tibi futura sunt omnia, & sinus æstu immunitis.

XXIII. Operatio unaquæq; quæ tempore suo definit, nihil inde mali patitur, quia desit; nec auctori ejus, cessationis hujus ratione; mali quicquam contingit. pari ergo modo actionum omnium complexio, quæ vita dicitur, si tempore suo defierit, nihil inde quicquam mali patitur, quia desit. nec qui tempore opportuno seriem hanc terminavit, malè ideo afficitur. tempus autem & terminum assignat natura: eaq; quandoq; peculiaris, ut in senectute sit; semper verò communis, cujus partibus assidue mutantibus novus perpetuò vegetatq; mundus permanet universus. bonum autem semper ac tempestivum est, quod universo conducit. proinde vitæ cessatio non

XVII. ¹ Εἰ μὴ καὶ ἡδὴ, μὴ ἀρχῆς ² αἰ ³ L. 5. § 3. μὴ ἀληθείς ἔστι, μὴ εἴπῃς ⁴ ἢ γὰρ ὁρμὴ συνέστασις. ⁵ L. 3. § 16. Vid. Not.

XVIII. Εἰς δὲ πᾶσι αἰσὶ ὁρᾶν, ¹ τί ἔστιν ² Sup. § 11. αὐτὸ ὁκνεῖν δὲ τὴν φρόντισιν σοὶ ποιεῖν, καὶ αἰσθητικὴν διαγρῦναι, εἰς τὸ ἄκρον, εἰς τὸ ³ Sup. § 8, 10. ὑλίκον, εἰς τὴν ἀναφορὰν, εἰς τὴν χεῖρον, ὅπως δὲ πεπαιδευτὸς αὐτὸ διεπείσῃ.

XIX. Αἰσθῆναι ποτὶ, ὅτε ¹ καὶ τὸν ² L. 5. § 21. δαμονιώμενον ἔχεις ἐν σαυτῷ, τῷ πᾶσι ποιεῖντων, & καὶ ἡμᾶς ³ τῷ ἰδιωτικῷ ⁴ L. 2. § 2. των σ. τί με νῦν ἔστιν ἡ ὁρμή; μὴ φόβος; μὴ ὑπόψια; μὴ ὀφθαλμία; μὴ ἀλλοτρίωσι ποιεῖντων;

XX. Πεῖραν, δὲ μὴ εἰκῇ, μηδὲ ἀνδρῶνα ¹ L. 2. § 16. φορεῖς. δύνανται, τὸ ² μὴ ἐπ' ἄλλοις, ἢ ἐπὶ ³ L. 5. § 16. τὸ κοινωτικὸν τέλος τὴν ἀναγωγὴν ποιεῖσθαι.

XXI. Ὅτε ¹ μετ' ἐπὶ πολὺ, ὅθεν ἐδοκίμασεν ² L. 9. § 28. μὴ ἔσθ, ὅθεν τέτταν πρὸς νῦν βλέπεις, ὅθεν τέττων πρὸς νῦν βίωσιν ³ πρῶτα γὰρ μετὰ ⁴ L. 7. § 23. βάλῃς & ἡστέπειτα & φθείρεσθαι πέφυκεν, ⁵ ἵνα ἐπὶ ἐφ' ἑξῆς γένηται. ⁶ Sup. § 25.

XXII. Ὅτι ¹ πρῶτα ἡ ὑπόληψις ² αὐτῷ ³ Sup. § 8. πρὸς σοὶ. ⁴ ἄρον ἔν, ὅτε διέλθῃς, τὴν ὑπόληψιν, & ὡς περὶ ἡμᾶς ⁵ τὴν ἀκρόν ⁶ γαλήνην, ⁷ L. 5. § 2. σάβηρα πρῶτα, & ἡλπύ. ἀκούμεν.

XXIII. Μία καὶ ἡ κοινὴ ἐνέργεια καὶ κατὰ πᾶσι καὶ ἐν σαυτῷ, ¹ ὅθεν καὶ ἐν πᾶσι, καὶ ἐν ² L. 9. § 21. πᾶσι. ὅθεν ὁ ἀρχαῖος τὸ ἀρχαῖον ταύτην, κατὰ αὐτὸ τὸτο, καὶ ὁ πέπαι, καὶ ἐν ἑαυτῷ. ὁμοίως ἔν τὸ ἐκ παλαιῶν τὸ ἀρχαῖον σύστημα, ὅπερ ἔστιν ὁ βίος, ἐν ὃν καὶ ἡ παύσις, ³ ὅθεν καὶ ἐν πᾶσι κατὰ αὐτὸ ⁴ L. 5. § 29. τὸτο, καὶ ὁ πέπαι. ὅθεν ὁ καὶ παύσις ⁵ ἐν κατὰ τὸν τῶν, καὶ ὡς διεπείσθ. ⁶ Inf. § 35. ⁷ τὸ καὶ ἐν, & τὸν ὅρον διδῶσιν ἡ φύσις, ⁸ Inf. § 36. ⁹ ὡς πρὸς καὶ ἡ ἰδία, ὅπερ ἐν γήρᾳ, πρῶτος δὲ τὸ ὅλων ¹⁰ ἡ δὲ μετὰ μετὰ ἀλλότῳ, ¹¹ Sup. § 21. ¹² ἐν αἰσθῆσιν ὁ σύμπτωσις καὶ ὁ ἀναμνήσις. ¹³ L. 7. § 25. ¹⁴ τὸ συμπτῶν καὶ ὁ ἀναμνήσις ¹⁵ L. 4. § 23. ¹⁶ καὶ ἐν τῷ ὅλῳ. ἢ ἐν καὶ παύσει ¹⁷ L. 5. § 8. ¹⁸ καὶ ἐν

est malum cuiquam, quia nec inhonestum: siquidem nec optionis sit nostræ, nec communitatis legibus adversetur. imò bonum est; siquidem universo tempestivum, eisdemque conducens & congruum: ita numine divino fertur, qui eadem, quæ Deus, viâ fertur, mentemque suâ ad eadem fertur.

XXIV. Tria hæc in promptu habenda sunt. in eis quæ agis, nequid frustra, aut secus fiat, quàm jus ipsum fecisset. in eis verò quæ extrinsecus eveniunt, vel fortè fortuna; quodq; vel providentiâ obvenire. atqui nec de fortuna conquerendum est, nec providentiam inculpandam. secundum, qualem unumquodque sit à satione usq; ad animationem, ab animatione usq; ad animam emissam. item ex quibus conflatur, & in quænam resolvitur. tertium, si in sublimè subvectus res humanas despiceres, ubi varietatem earum, quanta esset perspexisses, simûlq; uno conspectu comprehenderes, quantum undiquaque æriorum & ætheriorum sedes suas habeat, quòd quotiescunq; subvectus esses, eadem semper occurrent. ejusdem enim generis sunt omnia, & ævi brevis. & de his tamen infolescimus.

XXV. Opinionem ejice ; salvus es. ejicere autem ecquis impediatur?

XXVI. Quando molestè fers
quicquam ; oblitus es, omnia se-
cundum universi naturam fieri. i-
tem peccatum alterius nihil ad te.
adhæc, quicquid fit, ita semper fa-
ctum, semperq; futurum, & nunc
etiam ubique fieri. porro, quæ ho-
mini cuivis cum toto genere huma-
no intercedat cognatio. neq; enim
tam sanguinis aut feminis, quam
mentis existit communio. oblitus
es, & mentem cuiusq; Deum esse,
& divinitus defluxisse. &, nihil esse
cuiusquam proprium ; sed & filio-
lum, & corpusculum, & animulam
ipsam indè prodiisse. sed &, opini-
one constare cuncta. & quod tem-
pus deniq; præsens tantum cuiq; &
vivitur, & amittur.

XXVII. Eqs apud te crebrò re-
colas.

colas, qui realiqua vehementer indignati fuerint, qui vel in summa gloria, vel in insigni miseria, inimicitia, fortunâ qualibet extitere. tum sciscitare, *ubi ista nunc sunt omnia?* fumus utique sunt, & cinis & fabula, vel nē fabula quidem. succurrat tibi simul & quicquid est ejusmodi, quale est Fabius Catulinus in agro, Lucius Lupus & Stertinius Bajis, Tiberius Capreis, & Velius Rufus; omnisque omnino cum existimatione in re ulla eminentia. quamque vile sit omne in quod studium tantopere impenditur. quantoque Philosophiæ magis contentaneum in oblata sibi materia justum, temperantem, Deis obsequentem se simpliciter præstare. fastus dein de fastus contemptu inflatus omnium est maximè intolerabilis.

XXVIII. Interrogantibus, ubi Deos conspicatur, aut unde esse compertum habens, hos ita veneraris, responsum sit: *Primum etiam visu percipi possunt, deinde, animam meam, cum nullus unquam viderim, in honore tamē habeo.* pari igitur ratione & Deos, cum eorum potentiam jugiter experiar, properterea & esse compertum habeo & veneror.

XXIX. In hoc vita salus sita est, ut unumquodque quid sit in universum discernas; quidq; materiæ, quid formæ habeat. atque ex animo toto iusta facias, & vera dicas. quid enim superest, nisi vitâ frui, bonum bono ita adnectendo, ut nē minimum quidem intervallum bono vacuum relinquatur.

XXX. Unum solis est lumen, licet parietibus, montibus, aliis innumerabilibus dispescatur: una materia communis, etiam si corporibus peculiaribus affectionibus distinctis innumerabilibus dispescatur: una anima, etiam si naturis innumerabilibus, & circumscriptionibus peculiaribus dispescatur. una anima rationalis, etiam si dirimi videatur. alia ergo rerum dictarum particula, formæ nempe & materiæ sensus expertes, necessitudinis vinculo non connectuntur sibi invicem & ista tamē mens universi continet, & fa-

ἐπὶ πνι λίδν ἀγρομακλήσθησιν, ἢ τὸν ἐν μα¹ L. 3. § 3.
 γίται; δόξαι, ἢ συμφοραῖς, ἢ ἐχθραῖς, ἢ
 ὁποιασὺν τύχαις ἀκμάσθησιν. εἶτα ἐφιστά-
 νειν, ² πῶς νῦν πόρρω ἐκείνα; ³ χαπρὸς, ⁴ L. 10. § 31.
 ἐ⁴ σποδὸς, ⁵ ἐ μῦθῳ, ἢ ἐδὲ μῦθῳ. ⁶ L. 2. § 17.
 συμφοροσπιπτότω ὃ ἐπὶ ταῖς τοῦ πνι, οἶον, ⁷ L. 4. § 48.
 Φάβιῳ Καλλίνῳ ἐπ' ἀγρῶ, ἐ⁸ Λέσσις ⁹ Λέως Xyl.
 Λεῶν ἐ¹⁰ Σπυρίνῳ ἐν Βαίαις, ἐ¹¹ Τιβέ-
 ριῳ ἐν Καπρείαις; ἐ¹² Οὐλίῳ Πέφῳ, ¹³ - φείας.
 ἐ¹⁴ ὅλως ἢ πρὸς οἰκὸν ¹⁵ μετ' οἰήσεως διαφο- ¹⁶ L. 9. § 34.
 ρα. ἐ¹⁷ ὡς οὐτελὲς πνι τὸ κατεκλεινόμενον. ¹⁸ L. 2. § 12.
 ἐ¹⁹ ὅσῳ φιλοσοφώτερον, ²⁰ τὸ ἐπὶ τῆς δοθείσης ²¹ L. 7. § 58, 67
 ὕλης ἑαυτὸν διχῶν, σῶφρον, ²² ὡς ἐπὶ ²³ L. 10. § 11.
 μῦθον ἀφελῶς κήρυξιν. ὁ γὰρ ²⁴ ἐπὶ ἀτυφία ²⁵ ἐπὶ, vel
²⁶ τύφος τυφόμενος, πρῶτον χαλεπώτατος. ²⁷ - φίας

XXVIII. Πρὸς τὰς ἐπιζητήσας, πῶς
 γὰρ ἰδὼν τὰς δυνεῖς, ἢ πῶς δὲν κητελεφῶς οἶκ
 εἶναι, ὅπως σέβεις; πρῶτον μὲν ἐ¹ οὐκ ² L. 2. § 11.
 ὁρατοὶ εἰσιν. ἐπειτα μὲν τοὶ ἐπὶ πνι ψυχῶ
 πνι ἐμῶν ἐ³ ἐ⁴ ἐ⁵ ἐ⁶ ἐ⁷ ἐ⁸ ἐ⁹ ἐ¹⁰ ἐ¹¹ ἐ¹² ἐ¹³ ἐ¹⁴ ἐ¹⁵ ἐ¹⁶ ἐ¹⁷ ἐ¹⁸ ἐ¹⁹ ἐ²⁰ ἐ²¹ ἐ²² ἐ²³ ἐ²⁴ ἐ²⁵ ἐ²⁶ ἐ²⁷ ἐ²⁸ ἐ²⁹ ἐ³⁰ ἐ³¹ ἐ³² ἐ³³ ἐ³⁴ ἐ³⁵ ἐ³⁶ ἐ³⁷ ἐ³⁸ ἐ³⁹ ἐ⁴⁰ ἐ⁴¹ ἐ⁴² ἐ⁴³ ἐ⁴⁴ ἐ⁴⁵ ἐ⁴⁶ ἐ⁴⁷ ἐ⁴⁸ ἐ⁴⁹ ἐ⁵⁰ ἐ⁵¹ ἐ⁵² ἐ⁵³ ἐ⁵⁴ ἐ⁵⁵ ἐ⁵⁶ ἐ⁵⁷ ἐ⁵⁸ ἐ⁵⁹ ἐ⁶⁰ ἐ⁶¹ ἐ⁶² ἐ⁶³ ἐ⁶⁴ ἐ⁶⁵ ἐ⁶⁶ ἐ⁶⁷ ἐ⁶⁸ ἐ⁶⁹ ἐ⁷⁰ ἐ⁷¹ ἐ⁷² ἐ⁷³ ἐ⁷⁴ ἐ⁷⁵ ἐ⁷⁶ ἐ⁷⁷ ἐ⁷⁸ ἐ⁷⁹ ἐ⁸⁰ ἐ⁸¹ ἐ⁸² ἐ⁸³ ἐ⁸⁴ ἐ⁸⁵ ἐ⁸⁶ ἐ⁸⁷ ἐ⁸⁸ ἐ⁸⁹ ἐ⁹⁰ ἐ⁹¹ ἐ⁹² ἐ⁹³ ἐ⁹⁴ ἐ⁹⁵ ἐ⁹⁶ ἐ⁹⁷ ἐ⁹⁸ ἐ⁹⁹ ἐ¹⁰⁰ ἐ¹⁰¹ ἐ¹⁰² ἐ¹⁰³ ἐ¹⁰⁴ ἐ¹⁰⁵ ἐ¹⁰⁶ ἐ¹⁰⁷ ἐ¹⁰⁸ ἐ¹⁰⁹ ἐ¹¹⁰ ἐ¹¹¹ ἐ¹¹² ἐ¹¹³ ἐ¹¹⁴ ἐ¹¹⁵ ἐ¹¹⁶ ἐ¹¹⁷ ἐ¹¹⁸ ἐ¹¹⁹ ἐ¹²⁰ ἐ¹²¹ ἐ¹²² ἐ¹²³ ἐ¹²⁴ ἐ¹²⁵ ἐ¹²⁶ ἐ¹²⁷ ἐ¹²⁸ ἐ¹²⁹ ἐ¹³⁰ ἐ¹³¹ ἐ¹³² ἐ¹³³ ἐ¹³⁴ ἐ¹³⁵ ἐ¹³⁶ ἐ¹³⁷ ἐ¹³⁸ ἐ¹³⁹ ἐ¹⁴⁰ ἐ¹⁴¹ ἐ¹⁴² ἐ¹⁴³ ἐ¹⁴⁴ ἐ¹⁴⁵ ἐ¹⁴⁶ ἐ¹⁴⁷ ἐ¹⁴⁸ ἐ¹⁴⁹ ἐ¹⁵⁰ ἐ¹⁵¹ ἐ¹⁵² ἐ¹⁵³ ἐ¹⁵⁴ ἐ¹⁵⁵ ἐ¹⁵⁶ ἐ¹⁵⁷ ἐ¹⁵⁸ ἐ¹⁵⁹ ἐ¹⁶⁰ ἐ¹⁶¹ ἐ¹⁶² ἐ¹⁶³ ἐ¹⁶⁴ ἐ¹⁶⁵ ἐ¹⁶⁶ ἐ¹⁶⁷ ἐ¹⁶⁸ ἐ¹⁶⁹ ἐ¹⁷⁰ ἐ¹⁷¹ ἐ¹⁷² ἐ¹⁷³ ἐ¹⁷⁴ ἐ¹⁷⁵ ἐ¹⁷⁶ ἐ¹⁷⁷ ἐ¹⁷⁸ ἐ¹⁷⁹ ἐ¹⁸⁰ ἐ¹⁸¹ ἐ¹⁸² ἐ¹⁸³ ἐ¹⁸⁴ ἐ¹⁸⁵ ἐ¹⁸⁶ ἐ¹⁸⁷ ἐ¹⁸⁸ ἐ¹⁸⁹ ἐ¹⁹⁰ ἐ¹⁹¹ ἐ¹⁹² ἐ¹⁹³ ἐ¹⁹⁴ ἐ¹⁹⁵ ἐ¹⁹⁶ ἐ¹⁹⁷ ἐ¹⁹⁸ ἐ¹⁹⁹ ἐ²⁰⁰ ἐ²⁰¹ ἐ²⁰² ἐ²⁰³ ἐ²⁰⁴ ἐ²⁰⁵ ἐ²⁰⁶ ἐ²⁰⁷ ἐ²⁰⁸ ἐ²⁰⁹ ἐ²¹⁰ ἐ²¹¹ ἐ²¹² ἐ²¹³ ἐ²¹⁴ ἐ²¹⁵ ἐ²¹⁶ ἐ²¹⁷ ἐ²¹⁸ ἐ²¹⁹ ἐ²²⁰ ἐ²²¹ ἐ²²² ἐ²²³ ἐ²²⁴ ἐ²²⁵ ἐ²²⁶ ἐ²²⁷ ἐ²²⁸ ἐ²²⁹ ἐ²³⁰ ἐ²³¹ ἐ²³² ἐ²³³ ἐ²³⁴ ἐ²³⁵ ἐ²³⁶ ἐ²³⁷ ἐ²³⁸ ἐ²³⁹ ἐ²⁴⁰ ἐ²⁴¹ ἐ²⁴² ἐ²⁴³ ἐ²⁴⁴ ἐ²⁴⁵ ἐ²⁴⁶ ἐ²⁴⁷ ἐ²⁴⁸ ἐ²⁴⁹ ἐ²⁵⁰ ἐ²⁵¹ ἐ²⁵² ἐ²⁵³ ἐ²⁵⁴ ἐ²⁵⁵ ἐ²⁵⁶ ἐ²⁵⁷ ἐ²⁵⁸ ἐ²⁵⁹ ἐ²⁶⁰ ἐ²⁶¹ ἐ²⁶² ἐ²⁶³ ἐ²⁶⁴ ἐ²⁶⁵ ἐ²⁶⁶ ἐ²⁶⁷ ἐ²⁶⁸ ἐ²⁶⁹ ἐ²⁷⁰ ἐ²⁷¹ ἐ²⁷² ἐ²⁷³ ἐ²⁷⁴ ἐ²⁷⁵ ἐ²⁷⁶ ἐ²⁷⁷ ἐ²⁷⁸ ἐ²⁷⁹ ἐ²⁸⁰ ἐ²⁸¹ ἐ²⁸² ἐ²⁸³ ἐ²⁸⁴ ἐ²⁸⁵ ἐ²⁸⁶ ἐ²⁸⁷ ἐ²⁸⁸ ἐ²⁸⁹ ἐ²⁹⁰ ἐ²⁹¹ ἐ²⁹² ἐ²⁹³ ἐ²⁹⁴ ἐ²⁹⁵ ἐ²⁹⁶ ἐ²⁹⁷ ἐ²⁹⁸ ἐ²⁹⁹ ἐ³⁰⁰ ἐ³⁰¹ ἐ³⁰² ἐ³⁰³ ἐ³⁰⁴ ἐ³⁰⁵ ἐ³⁰⁶ ἐ³⁰⁷ ἐ³⁰⁸ ἐ³⁰⁹ ἐ³¹⁰ ἐ³¹¹ ἐ³¹² ἐ³¹³ ἐ³¹⁴ ἐ³¹⁵ ἐ³¹⁶ ἐ³¹⁷ ἐ³¹⁸ ἐ³¹⁹ ἐ³²⁰ ἐ³²¹ ἐ³²² ἐ³²³ ἐ³²⁴ ἐ³²⁵ ἐ³²⁶ ἐ³²⁷ ἐ³²⁸ ἐ³²⁹ ἐ³³⁰ ἐ³³¹ ἐ³³² ἐ³³³ ἐ³³⁴ ἐ³³⁵ ἐ³³⁶ ἐ³³⁷ ἐ³³⁸ ἐ³³⁹ ἐ³⁴⁰ ἐ³⁴¹ ἐ³⁴² ἐ³⁴³ ἐ³⁴⁴ ἐ³⁴⁵ ἐ³⁴⁶ ἐ³⁴⁷ ἐ³⁴⁸ ἐ³⁴⁹ ἐ³⁵⁰ ἐ³⁵¹ ἐ³⁵² ἐ³⁵³ ἐ³⁵⁴ ἐ³⁵⁵ ἐ³⁵⁶ ἐ³⁵⁷ ἐ³⁵⁸ ἐ³⁵⁹ ἐ³⁶⁰ ἐ³⁶¹ ἐ³⁶² ἐ³⁶³ ἐ³⁶⁴ ἐ³⁶⁵ ἐ³⁶⁶ ἐ³⁶⁷ ἐ³⁶⁸ ἐ³⁶⁹ ἐ³⁷⁰ ἐ³⁷¹ ἐ³⁷² ἐ³⁷³ ἐ³⁷⁴ ἐ³⁷⁵ ἐ³⁷⁶ ἐ³⁷⁷ ἐ³⁷⁸ ἐ³⁷⁹ ἐ³⁸⁰ ἐ³⁸¹ ἐ³⁸² ἐ³⁸³ ἐ³⁸⁴ ἐ³⁸⁵ ἐ³⁸⁶ ἐ³⁸⁷ ἐ³⁸⁸ ἐ³⁸⁹ ἐ³⁹⁰ ἐ³⁹¹ ἐ³⁹² ἐ³⁹³ ἐ³⁹⁴ ἐ³⁹⁵ ἐ³⁹⁶ ἐ³⁹⁷ ἐ³⁹⁸ ἐ³⁹⁹ ἐ⁴⁰⁰ ἐ⁴⁰¹ ἐ⁴⁰² ἐ⁴⁰³ ἐ⁴⁰⁴ ἐ⁴⁰⁵ ἐ⁴⁰⁶ ἐ⁴⁰⁷ ἐ⁴⁰⁸ ἐ⁴⁰⁹ ἐ⁴¹⁰ ἐ⁴¹¹ ἐ⁴¹² ἐ⁴¹³ ἐ⁴¹⁴ ἐ⁴¹⁵ ἐ⁴¹⁶ ἐ⁴¹⁷ ἐ⁴¹⁸ ἐ⁴¹⁹ ἐ⁴²⁰ ἐ⁴²¹ ἐ⁴²² ἐ⁴²³ ἐ⁴²⁴ ἐ⁴²⁵ ἐ⁴²⁶ ἐ⁴²⁷ ἐ⁴²⁸ ἐ⁴²⁹ ἐ⁴³⁰ ἐ⁴³¹ ἐ⁴³² ἐ⁴³³ ἐ⁴³⁴ ἐ⁴³⁵ ἐ⁴³⁶ ἐ⁴³⁷ ἐ⁴³⁸ ἐ⁴³⁹ ἐ⁴⁴⁰ ἐ⁴⁴¹ ἐ⁴⁴² ἐ⁴⁴³ ἐ⁴⁴⁴ ἐ⁴⁴⁵ ἐ⁴⁴⁶ ἐ⁴⁴⁷ ἐ⁴⁴⁸ ἐ⁴⁴⁹ ἐ⁴⁵⁰ ἐ⁴⁵¹ ἐ⁴⁵² ἐ⁴⁵³ ἐ⁴⁵⁴ ἐ⁴⁵⁵ ἐ⁴⁵⁶ ἐ⁴⁵⁷ ἐ⁴⁵⁸ ἐ⁴⁵⁹ ἐ⁴⁶⁰ ἐ⁴⁶¹ ἐ⁴⁶² ἐ⁴⁶³ ἐ⁴⁶⁴ ἐ⁴⁶⁵ ἐ⁴⁶⁶ ἐ⁴⁶⁷ ἐ⁴⁶⁸ ἐ⁴⁶⁹ ἐ⁴⁷⁰ ἐ⁴⁷¹ ἐ⁴⁷² ἐ⁴⁷³ ἐ⁴⁷⁴ ἐ⁴⁷⁵ ἐ⁴⁷⁶ ἐ⁴⁷⁷ ἐ⁴⁷⁸ ἐ⁴⁷⁹ ἐ⁴⁸⁰ ἐ⁴⁸¹ ἐ⁴⁸² ἐ⁴⁸³ ἐ⁴⁸⁴ ἐ⁴⁸⁵ ἐ⁴⁸⁶ ἐ⁴⁸⁷ ἐ⁴⁸⁸ ἐ⁴⁸⁹ ἐ⁴⁹⁰ ἐ⁴⁹¹ ἐ⁴⁹² ἐ⁴⁹³ ἐ⁴⁹⁴ ἐ⁴⁹⁵ ἐ⁴⁹⁶ ἐ⁴⁹⁷ ἐ⁴⁹⁸ ἐ⁴⁹⁹ ἐ⁵⁰⁰ ἐ⁵⁰¹ ἐ⁵⁰² ἐ⁵⁰³ ἐ⁵⁰⁴ ἐ⁵⁰⁵ ἐ⁵⁰⁶ ἐ⁵⁰⁷ ἐ⁵⁰⁸ ἐ⁵⁰⁹ ἐ⁵¹⁰ ἐ⁵¹¹ ἐ⁵¹² ἐ⁵¹³ ἐ⁵¹⁴ ἐ⁵¹⁵ ἐ⁵¹⁶ ἐ⁵¹⁷ ἐ⁵¹⁸ ἐ⁵¹⁹ ἐ⁵²⁰ ἐ⁵²¹ ἐ⁵²² ἐ⁵²³ ἐ⁵²⁴ ἐ⁵²⁵ ἐ⁵²⁶ ἐ⁵²⁷ ἐ⁵²⁸ ἐ⁵²⁹ ἐ⁵³⁰ ἐ⁵³¹ ἐ⁵³² ἐ⁵³³ ἐ⁵³⁴ ἐ⁵³⁵ ἐ⁵³⁶ ἐ⁵³⁷ ἐ⁵³⁸ ἐ⁵³⁹ ἐ⁵⁴⁰ ἐ⁵⁴¹ ἐ⁵⁴² ἐ⁵⁴³ ἐ⁵⁴⁴ ἐ⁵⁴⁵ ἐ⁵⁴⁶ ἐ⁵⁴⁷ ἐ⁵⁴⁸ ἐ⁵⁴⁹ ἐ⁵⁵⁰ ἐ⁵⁵¹ ἐ⁵⁵² ἐ⁵⁵³ ἐ⁵⁵⁴ ἐ⁵⁵⁵ ἐ⁵⁵⁶ ἐ⁵⁵⁷ ἐ⁵⁵⁸ ἐ⁵⁵⁹ ἐ⁵⁶⁰ ἐ⁵⁶¹ ἐ⁵⁶² ἐ⁵⁶³ ἐ⁵⁶⁴ ἐ⁵⁶⁵ ἐ⁵⁶⁶ ἐ⁵⁶⁷ ἐ⁵⁶⁸ ἐ⁵⁶⁹ ἐ⁵⁷⁰ ἐ⁵⁷¹ ἐ⁵⁷² ἐ⁵⁷³ ἐ⁵⁷⁴ ἐ⁵⁷⁵ ἐ⁵⁷⁶ ἐ⁵⁷⁷ ἐ⁵⁷⁸ ἐ⁵⁷⁹ ἐ⁵⁸⁰ ἐ⁵⁸¹ ἐ⁵⁸² ἐ⁵⁸³ ἐ⁵⁸⁴ ἐ⁵⁸⁵ ἐ⁵⁸⁶ ἐ⁵⁸⁷ ἐ⁵⁸⁸ ἐ⁵⁸⁹ ἐ⁵⁹⁰ ἐ⁵⁹¹ ἐ⁵⁹² ἐ⁵⁹³ ἐ⁵⁹⁴ ἐ⁵⁹⁵ ἐ⁵⁹⁶ ἐ⁵⁹⁷ ἐ⁵⁹⁸ ἐ⁵⁹⁹ ἐ⁶⁰⁰ ἐ⁶⁰¹ ἐ⁶⁰² ἐ⁶⁰³ ἐ⁶⁰⁴ ἐ⁶⁰⁵ ἐ⁶⁰⁶ ἐ⁶⁰⁷ ἐ⁶⁰⁸ ἐ⁶⁰⁹ ἐ⁶¹⁰ ἐ⁶¹¹ ἐ⁶¹² ἐ⁶¹³ ἐ⁶¹⁴ ἐ⁶¹⁵ ἐ⁶¹⁶ ἐ⁶¹⁷ ἐ⁶¹⁸ ἐ⁶¹⁹ ἐ⁶²⁰ ἐ⁶²¹ ἐ⁶²² ἐ⁶²³ ἐ⁶²⁴ ἐ⁶²⁵ ἐ⁶²⁶ ἐ⁶²⁷ ἐ⁶²⁸ ἐ⁶²⁹ ἐ⁶³⁰ ἐ⁶³¹ ἐ⁶³² ἐ⁶³³ ἐ⁶³⁴ ἐ⁶³⁵ ἐ⁶³⁶ ἐ⁶³⁷ ἐ⁶³⁸ ἐ⁶³⁹ ἐ⁶⁴⁰ ἐ⁶⁴¹ ἐ⁶⁴² ἐ⁶⁴³ ἐ⁶⁴⁴ ἐ⁶⁴⁵ ἐ⁶⁴⁶ ἐ⁶⁴⁷ ἐ⁶⁴⁸ ἐ⁶⁴⁹ ἐ⁶⁵⁰ ἐ⁶⁵¹ ἐ⁶⁵² ἐ⁶⁵³ ἐ⁶⁵⁴ ἐ⁶⁵⁵ ἐ⁶⁵⁶ ἐ⁶⁵⁷ ἐ⁶⁵⁸ ἐ⁶⁵⁹ ἐ⁶⁶⁰ ἐ⁶⁶¹ ἐ⁶⁶² ἐ⁶⁶³ ἐ⁶⁶⁴ ἐ⁶⁶⁵ ἐ⁶⁶⁶ ἐ⁶⁶⁷ ἐ⁶⁶⁸ ἐ⁶⁶⁹ ἐ⁶⁷⁰ ἐ⁶⁷¹ ἐ⁶⁷² ἐ⁶⁷³ ἐ⁶⁷⁴ ἐ⁶⁷⁵ ἐ⁶⁷⁶ ἐ⁶⁷⁷ ἐ⁶⁷⁸ ἐ⁶⁷⁹ ἐ⁶⁸⁰ ἐ⁶⁸¹ ἐ⁶⁸² ἐ⁶⁸³ ἐ⁶⁸⁴ ἐ⁶⁸⁵ ἐ⁶⁸⁶ ἐ⁶⁸⁷ ἐ⁶⁸⁸ ἐ⁶⁸⁹ ἐ⁶⁹⁰ ἐ⁶⁹¹ ἐ⁶⁹² ἐ⁶⁹³ ἐ⁶⁹⁴ ἐ⁶⁹⁵ ἐ⁶⁹⁶ ἐ⁶⁹⁷ ἐ⁶⁹⁸ ἐ⁶⁹⁹ ἐ⁷⁰⁰ ἐ⁷⁰¹ ἐ⁷⁰² ἐ⁷⁰³ ἐ⁷⁰⁴ ἐ⁷⁰⁵ ἐ⁷⁰⁶ ἐ⁷⁰⁷ ἐ⁷⁰⁸ ἐ⁷⁰⁹ ἐ⁷¹⁰ ἐ⁷¹¹ ἐ⁷¹² ἐ⁷¹³ ἐ⁷¹⁴ ἐ⁷¹⁵ ἐ⁷¹⁶ ἐ⁷¹⁷ ἐ⁷¹⁸ ἐ⁷¹⁹ ἐ⁷²⁰ ἐ⁷²¹ ἐ⁷²² ἐ⁷²³ ἐ⁷²⁴ ἐ⁷²⁵ ἐ⁷²⁶ ἐ⁷²⁷ ἐ⁷²⁸ ἐ⁷²⁹ ἐ⁷³⁰ ἐ⁷³¹ ἐ⁷³² ἐ⁷³³ ἐ⁷³⁴ ἐ⁷³⁵ ἐ⁷³⁶ ἐ⁷³⁷ ἐ⁷³⁸ ἐ⁷³⁹ ἐ⁷⁴⁰ ἐ⁷⁴¹ ἐ⁷⁴² ἐ⁷⁴³ ἐ⁷⁴⁴ ἐ⁷⁴⁵ ἐ⁷⁴⁶ ἐ⁷⁴⁷ ἐ⁷⁴⁸ ἐ⁷⁴⁹ ἐ⁷⁵⁰ ἐ⁷⁵¹ ἐ⁷⁵² ἐ⁷⁵³ ἐ⁷⁵⁴ ἐ⁷⁵⁵ ἐ⁷⁵⁶ ἐ⁷⁵⁷ ἐ⁷⁵⁸ ἐ⁷⁵⁹ ἐ⁷⁶⁰ ἐ⁷⁶¹ ἐ⁷⁶² ἐ⁷⁶³ ἐ⁷⁶⁴ ἐ⁷⁶⁵ ἐ⁷⁶⁶ ἐ⁷⁶⁷ ἐ⁷⁶⁸ ἐ⁷⁶⁹ ἐ⁷⁷⁰ ἐ⁷⁷¹ ἐ⁷⁷² ἐ⁷⁷³ ἐ⁷⁷⁴ ἐ⁷⁷⁵ ἐ⁷⁷⁶ ἐ⁷⁷⁷ ἐ⁷⁷⁸ ἐ⁷⁷⁹ ἐ⁷⁸⁰ ἐ⁷⁸¹ ἐ⁷⁸² ἐ⁷⁸³ ἐ⁷⁸⁴ ἐ⁷⁸⁵ ἐ⁷⁸⁶ ἐ⁷⁸⁷ ἐ⁷⁸⁸ ἐ⁷⁸⁹ ἐ⁷⁹⁰ ἐ⁷⁹¹ ἐ⁷⁹² ἐ⁷⁹³ ἐ⁷⁹⁴ ἐ⁷⁹⁵ ἐ⁷⁹⁶ ἐ⁷⁹⁷ ἐ⁷⁹⁸ ἐ⁷⁹⁹ ἐ⁸⁰⁰ ἐ⁸⁰¹ ἐ⁸⁰² ἐ⁸⁰³ ἐ⁸⁰⁴ ἐ⁸⁰⁵ ἐ⁸⁰⁶ ἐ⁸⁰⁷ ἐ⁸⁰⁸ ἐ⁸⁰⁹ ἐ⁸¹⁰ ἐ⁸¹¹ ἐ⁸¹² ἐ⁸¹³ ἐ⁸¹⁴ ἐ⁸¹⁵ ἐ⁸¹⁶ ἐ⁸¹⁷ ἐ⁸¹⁸ ἐ⁸¹⁹ ἐ⁸²⁰ ἐ⁸²¹ ἐ⁸²² ἐ⁸²³ ἐ⁸²⁴ ἐ⁸²⁵ ἐ⁸²⁶ ἐ⁸²⁷ ἐ⁸²⁸ ἐ⁸²⁹ ἐ⁸³⁰ ἐ⁸³¹ ἐ⁸³² ἐ⁸³³ ἐ⁸³⁴ ἐ⁸³⁵ ἐ⁸³⁶ ἐ⁸³⁷ ἐ⁸³⁸ ἐ⁸³⁹ ἐ⁸⁴⁰ ἐ⁸⁴¹ ἐ⁸⁴² ἐ⁸⁴³ ἐ⁸⁴⁴ ἐ⁸⁴⁵ ἐ⁸⁴⁶ ἐ⁸⁴⁷ ἐ⁸⁴⁸ ἐ⁸⁴⁹ ἐ⁸⁵⁰ ἐ⁸⁵¹ ἐ⁸⁵² ἐ⁸⁵³ ἐ⁸⁵⁴ ἐ⁸⁵⁵ ἐ⁸⁵⁶ ἐ⁸⁵⁷ ἐ⁸⁵⁸ ἐ⁸⁵⁹ ἐ⁸⁶⁰ ἐ⁸⁶¹ ἐ⁸⁶² ἐ⁸⁶³ ἐ⁸⁶⁴ ἐ⁸⁶⁵ ἐ⁸⁶⁶ ἐ⁸⁶⁷ ἐ⁸⁶⁸ ἐ⁸⁶⁹ ἐ⁸⁷⁰ ἐ⁸⁷¹ ἐ⁸⁷² ἐ⁸⁷³ ἐ⁸⁷⁴ ἐ⁸⁷⁵ ἐ⁸⁷⁶ ἐ⁸⁷⁷ ἐ⁸⁷⁸ ἐ⁸⁷⁹ ἐ⁸⁸⁰ ἐ⁸⁸¹ ἐ⁸⁸² ἐ⁸⁸³ ἐ⁸⁸⁴ ἐ⁸⁸⁵ ἐ⁸⁸⁶ ἐ⁸⁸⁷ ἐ⁸⁸⁸ ἐ⁸⁸⁹ ἐ⁸⁹⁰ ἐ⁸⁹¹ ἐ⁸⁹² ἐ⁸⁹³ ἐ⁸⁹⁴ ἐ⁸⁹⁵ ἐ⁸⁹⁶ ἐ⁸⁹⁷ ἐ⁸⁹⁸ ἐ⁸⁹⁹ ἐ⁹⁰⁰ ἐ⁹⁰¹ ἐ⁹⁰² ἐ⁹⁰³ ἐ⁹⁰⁴ ἐ⁹⁰⁵ ἐ⁹⁰⁶ ἐ⁹⁰⁷ ἐ⁹⁰⁸ ἐ⁹⁰⁹ ἐ⁹¹⁰ ἐ⁹¹¹ ἐ⁹¹² ἐ⁹¹³ ἐ⁹¹⁴ ἐ⁹¹⁵ ἐ⁹¹⁶ ἐ⁹¹⁷ ἐ⁹¹⁸ ἐ⁹¹⁹ ἐ⁹²⁰ ἐ⁹²¹ ἐ⁹²² ἐ⁹²³ ἐ⁹²⁴ ἐ⁹²⁵ ἐ⁹²⁶ ἐ⁹²⁷ ἐ⁹²⁸ ἐ⁹²⁹ ἐ⁹³⁰ ἐ⁹³¹ ἐ⁹³² ἐ⁹³³ ἐ⁹³⁴ ἐ⁹³⁵ ἐ⁹³⁶ ἐ⁹³⁷ ἐ⁹³⁸ ἐ⁹³⁹ ἐ⁹⁴⁰ ἐ⁹⁴¹ ἐ⁹⁴² ἐ⁹⁴³ ἐ⁹⁴⁴ ἐ⁹⁴⁵ ἐ⁹⁴⁶ ἐ⁹⁴⁷ ἐ⁹⁴⁸ ἐ⁹⁴⁹ ἐ⁹⁵⁰ ἐ⁹⁵¹ ἐ⁹⁵² ἐ⁹⁵³ ἐ⁹⁵⁴ ἐ⁹⁵⁵ ἐ⁹⁵⁶ ἐ⁹⁵⁷ ἐ⁹⁵⁸ ἐ⁹⁵⁹ ἐ⁹⁶⁰ ἐ⁹⁶¹ ἐ⁹⁶² ἐ⁹⁶³ ἐ⁹⁶⁴ ἐ⁹⁶⁵ ἐ⁹⁶⁶ ἐ⁹⁶⁷ ἐ⁹⁶⁸ ἐ⁹⁶⁹ ἐ⁹⁷⁰ ἐ⁹⁷¹ ἐ⁹⁷² ἐ⁹⁷³ ἐ⁹⁷⁴ ἐ⁹⁷⁵ ἐ⁹⁷⁶ ἐ⁹⁷⁷ ἐ⁹⁷⁸ ἐ⁹⁷⁹ ἐ⁹⁸⁰ ἐ⁹⁸¹ ἐ⁹⁸² ἐ⁹⁸³ ἐ⁹⁸⁴ ἐ⁹⁸⁵ ἐ⁹⁸⁶ ἐ⁹⁸⁷ ἐ⁹⁸⁸ ἐ⁹⁸⁹ ἐ⁹⁹⁰ ἐ⁹⁹¹ ἐ⁹⁹² ἐ⁹⁹³ ἐ⁹⁹⁴ ἐ⁹⁹⁵ ἐ⁹⁹⁶ ἐ⁹⁹⁷ ἐ⁹⁹⁸ ἐ⁹⁹⁹ ἐ¹⁰⁰⁰

XXIX. Σωτηρία βίη, ¹ ἔχασον δι² L. 7. § 2.
 ὅλν ἐν τῷ ἐ³ ὅλν ὅλν, ἐ⁴ μὲν αὐτῷ τοῦ ὕλην, ⁵ Sup. § 18.
 πὶ δαὶ τὸ ἀκῶδες: ⁶ ὅλν ὅλν τῆς ψυχῆς ⁷ τὰ ⁸ L. 3. § 4.
 διχῶν ποιῶν, ἐ⁹ τὰ ληθὴ λέγειν ἐ¹⁰ ληθὴν ¹¹ Sup. § 1, 3.
 ἢ ¹² ἀπολαίειν τῷ ζῆν, ¹³ Σωτήριοντα ἄλλο ¹⁴ L. 3. § 6.
 ἐπὶ ἄλλῳ ἀγαθόν, ἄσπ ¹⁵ μὲν τὸ βραχὺ ¹⁶ L. 5. § 6.
 ζῶν διασῆμα διαλείπειν; ¹⁷ L. 3. § 13.

XXX. ¹ Ἐν φῶς ἡλίου, καὶ ² διείργη ³ L. 9. § 8.
 τὰ τοῖς, ὅρεσιν, ἄλλοις μυρίοις: ⁴ μία ⁵ L. 8. § 33.

¹ L. 10. § 26.

² ὅτι τὰ f.

³ L. 3. § 11.

⁴ L. 9. § 9.

νὺν *ῥωτέω* ἐπὶ τὸ ἐπειτα αὐτὰ βεῖθον.
ῥα νοία ὅ ἰδίως ἐπὶ τὸ ὁμόφυλον γίνεται,
ῥωτέω ἐπὶ εἰς διείρηται τὸ κοινωτικὸν
 παθόν.

XXXI. Τί ὁπζητεῖς; τὸ *ῥα* γίνεσθαι; ἀλ-
 λὰ τὸ ἀνδάνεσθαι; τὸ ὀρμαίν; τὸ αὐξάνεσθαι;
 τὸ λήγειν αὐτίς; τὸ φωνῇ ῥηθῆναι; τὸ *ῥα*-
 νοεῖσθαι; ¹ ἢ τέτων πύθου ἑξῆς ὁδοῖ;
 εἰ ὅ *ῥα* ἐκείνη ὁμοφρονήσας, *ῥωτέω* ἐπὶ
 πελιδνῶν, τὸ ἐπεισθαι τῷ λόγῳ ἢ τῷ
 δεινῷ. ἀλλὰ ² μάχεται τῷ πρῶτον ἑαυτῷ, τὸ
 ἀχθεῖσθαι, ³ ἢ ⁴ *ῥα* τῷ πεδνηκέναι σερήσε-
 ται ἡς αὐτῷ.

⁵ L. 3. § 6, 16.

⁶ L. 2. § 12.

⁷ L. 3. § 2.

⁸ Sup. § 27.

⁹ L. 9. § 1.

¹⁰ f.

¹¹ L. 10. § 28.

¹² L. 5. § 24.

¹³ Sup. § 23.

¹⁴ Sup. § 24.

¹⁵ Sup. § 24.

¹⁶ L. 6. § 14.

¹⁷ L. 3. § 10.

¹⁸ L. 6. § 36.

¹⁹ L. 10. § 2.

²⁰ Sup. § 14, 21.

XXXII. ¹⁰ Πόσον μέγεθος τῷ ἀπείρῳ
 ἐ ἀχρῶν ἀνῶν. ἀπομεμέριται ἐκείνῳ;
¹¹ πᾶσι γὰρ ὁμοφρονήσας τῷ αἰδίῳ.
¹² πόσον ὅ *ῥα* ὁμοφρονήσας; πόσον ὅ ¹³ τῆς
 ὁμοφρονήσας; ¹⁴ ὅ *ῥα* πύθου ὅ ¹⁵ βωλαρίῳ τῆς
 ὁμοφρονήσας ἑρῶν; πύθου ἑαυτῷ ὁμοφρονή-
 σας, μηδὲν μέγα φέρει, ¹⁶ ἢ τὸ ¹⁷ ὡς
 μὲν ἢ πύθου ἀχθῆναι, πύθου, ¹⁸ πᾶσι γὰρ ὅ *ῥα*, ὡς
 ἢ κοινῇ φύσει φέρει.

²¹ Sup. § 24.

²² L. 3. § 9.

²³ L. 2. § 12.

²⁴ L. 10. § 31.

XXXIII. ¹⁹ Πῶς ἑαυτῷ ῥηθῆναι τὸ ἡγε-
 μνικόν. ²⁰ ὅ *ῥα* τέτων τὸ πρῶτον ὅ *ῥα* τῷ
 ῥωτέω, εἰ ῥωτέω τῷ ὅ *ῥα*, ἢ ἀποφάσκειται,

XXXIV. Πρὸς θανάτῳ ῥωτέω φέρουσιν
 ἐκείνῳ τῷ, ὅ *ῥα* ²³ οἱ πύθου ὁμοφρονήσας
 ῥωτέω ἐπὶ τὸν πόνον ῥωτέω κρινόντες, ὅ *ῥα*
 τέτων ῥωτέω φέρουσιν.

²⁴ Sup. § 23.

²⁵ L. 8. § 2.

²⁶ L. 9. § 37.

²⁷ Inf. § 36.

XXXV. ²⁴ ὅ *ῥα* τὸ εὐκαίρῳ μόνον ἀγα-
 θόν, ἐπὶ ²⁵ ὅ *ῥα* τὸ πλείους ῥωτέω ὀρδόν
 ῥωτέω ἀποφάσκειται τῷ ὁλοκληρώσας, ὅ *ῥα* ἴσῳ
 ὅ *ῥα*, ἐπὶ ²⁶ ὅ *ῥα* τὸν ῥωτέω θεωρεῖται πλείονι ἢ
 ἐλάττω χροῖν ὅ *ῥα* φέρει, τέτων ὅ *ῥα* ὅ
 θάνατος φοβερὸν.

²⁷ L. 10. § 1.

²⁸ L. 3. § 11.

²⁹ Sup. § 35.

XXXVI. ²⁷ Ἀνδρῶν, ²⁸ ἐπολιτεύσας ²⁹ ἐν
 τῇ μεγάλῃ τῷ τῷ πόλει; ³⁰ τί *ῥα* ἀφά-
 ρει εἰ πέντε ἔτη; τὸ γὰρ ῥωτέω τῷ νόμῳ,
 ἴσῳ ἐκείνῳ, τί *ῥα* δεινόν, εἰ τῆς πύθου

cultas illa, cujus vi eodem loci fe-
 runtur. intellectus verò adversus
 contribulem suum, peculiariter af-
 ficitur, eidemque consociatur, nec
 potest communionis appetitus prorsus
 revelli.

XXXI. Quid expetis? num exi-
 stere? num sentire, movere, cre-
 scere, denasci? an rursus voce u-
 ti, cogitare? ecquid horum tibi
 desideratu dignum videtur? si er-
 go contemptu digna satis ista vi-
 dentur omnia, ad illud perge, quod
 ultimum restat, Deo nempe ac ra-
 tioni obsequi. atqui instituto huic
 repugnat, si quis ægrè ferat, quodd
 istis morte privandus sit.

XXXII. Quantula pars infiniti
 ac immensi aevi unicuique assigna-
 tur? ab interminato enim quam
 celerrimè absorbetur. quantula i-
 tem totius materie? quantum
 & anima universæ? in quantula e-
 tiam telluris totius glebulæ repis?
 hæc omnia cum cogitaveris, nihil
 magnum reputa, hoc solo excepto,
 ut ea facias ad quæ natura tua te
 ducit, ea sustineas quæ natura com-
 munit infert.

XXXIII. Vide, quo modo se
 mens utatur tua. in hoc enim sunt
 omnia. reliqua, five arbitrii tui sint,
 five non sint, cadavera sunt & fu-
 mus.

²¹ νεκρά ἐπὶ ²² καπνός.

XXXIV. Nihil magis ad mor-
 tem contemnendam incitaverit,
 quam si consideres, etiam eos qui
 voluptatem in bonis, dolorem in
 malis habent, eam tamen contem-
 plisse.

XXXV. Qui illud tantummodò
 quod tempestivum est, bonum ha-
 beret; nec ininteresse putat, plures
 an pauciores rationi rectæ con-
 sentaneas actiones ediderit, mun-
 dumque longiori an breviori tem-
 poris spatio contemplatus sit; huic
 nec mors formidabilis esse pote-
 rit.

XXXVI. In hac magna civitate
 versatus es, homo. quid tua re-
 fert, si quinque duntaxat annos?
 etenim quod secundum leges fit,
 id omnibus aequale est. ecquid i-
 gitur.

gitur grave pateris, si te non tyrannus, nec iudex iniquus, sed natura quæ induxit, emittat: perinde ac si histriionem prætor qui conduxerat, è scena dimitteret. sed actus fabulæ quinque nondum absolvi. rectè dicis. cæterùm in vita etiã tres actus fabulam integram faciunt. terminat enim hæc, qui ejusdem olim componendæ cum fuerit, nunc & dissolvendæ autor est. neutrum autem horum à te est. discede ergò propitius. nam & qui te dimittit, propitius est.

ἀποπέμπει σε ἐ τύρανν, ὅστις διχαστὴς ἀδικῶ, ἀλλ' ἢ φρόσις, εἰσπραγνῆσα; οἶον ³⁰ L. 8. § 20. εἰ κωμωδὸν ἀπολύει ³¹ τῆς σκηνῆς ὁ ποιητής ³¹ L. 11. § 6. λαβὼν γρατηρός· ἀλλ' ὅτι εἶπον τὰ πέντε μέρη, ἀλλὰ τὰ τέσσα' ἡγάδης εἶπας· ³² ὅν ³² L. 9. § 37. μὴ τοι τῷ βίῳ τὰ τέσσα' ὅλην τὸ δραῖμα ἔσσι. τὸ γὰρ τέλειον ἐκείνῳ ὁρίζει, ³³ ὁ τότε ³³ L. 11. § 20. μὴ τῆς συγκρίσεως, νῦν δὲ τῆς ἀφαιρέσεως αἴκῳ· σὺ δὲ ἀναιδέῳ ἀμφοτέρων· ³⁴ ἀπὸ ³⁴ L. 2. § 3. δι' ἐν ἰλεως· ἐ γὰρ ὁ ἀπολύων ἰλεως.

Finit duodecim librorum Antonini.

Τέλος τῆς Ἀντωνίνου 16' βιβλίου.

R 2

DE

The first of the series of experiments was conducted on the 1st of January 1900. The object of the experiment was to determine the effect of the temperature of the water on the rate of the reaction. The results of the experiment were as follows:—

The rate of the reaction was found to be directly proportional to the temperature of the water. The results of the experiment are given in the following table:—

Temperature of water (°C)	Rate of reaction (g./hr.)
10	0.12
20	0.24
30	0.48
40	0.96
50	1.92

The results of the experiment show that the rate of the reaction is directly proportional to the temperature of the water. This is in accordance with the law of mass action, which states that the rate of a chemical reaction is proportional to the product of the concentrations of the reactants. The results of the experiment also show that the rate of the reaction is directly proportional to the temperature of the water, which is in accordance with the law of Arrhenius, which states that the rate of a chemical reaction is proportional to the exponential of the negative of the activation energy divided by the temperature.

DE
Marco Vero Aurelio Antonino
 IMPERATORE
 ELOGIA & JUDICIA.

Suidas in Μάρκῳ.

ΜΑΡΚῳ ὁ καὶ Ἀντωνίνῳ βασιλεὺς Ῥωμαίων, ὁ
 ἐπαινετὸς καὶ πάντα φιλόσοφος.

Idem.

Μάρκος, βασιλεὺς Ῥωμαίων, ὃν ἐμπλήθηται σὺν
 πῇ μάλλων, ἢ ἐπαινεῖν ῥάδιον. ἐλπεσθῆς γὰρ ἥδη τῆς
 ἡλικίας, εὐσεβῆ τε καὶ ἡσυχον βίον ὑποσησάμενος,
 ὅτε καὶ δέσῃ, ὅτε καὶ δ' ἡδονῇ τρεπίεις τὸ φρόνων
 ὥφθη πρόποτε. ἐπαυεῖ δ' ἥ φιλοσοφῶν τὸ ἀπὸ τῆς
 σοφίας καὶ ἦν ἀρα οὐκ ἐμὴν μνηστῆς, ἢ μόνον καὶ τὴν
 ἥν διατημάτων ἐπιπλάσσειν, ἀλλὰ καὶ καὶ τὴν ἥν
 μαθημάτων συλλήψιν. τὸν τε γὰρ ἐξωτικῶν βίον ἐν
 ἰσχυρείᾳ πολλοῖς Ῥωμαίοις εἶδεν, ὅθεν τῇ εἰσποίῃσιν
 τῷ ἥναι ἀλλοιωθῆς, καὶ ἐπεὶ παρῆλθεν εἰς τὴν ἡγεμο-
 νίαν, καὶ κοινὰν ἐξηγεσάμενος, καὶ τὴν ἀρετὴν δι-
 νασείαν κατεπύδμενος, ὥστε ὑδεμίαν ἀλαστορίαν ὑ-
 πὲρ αὐτοῦ πύποτε. ἀλλ' ἦν ἐκείνου καὶ διαμύχλιος ἐν τοῖς
 εὐεργετήμασι, ἀγαθὸς δ' καὶ μέτριος ἐν ταῖς ἥν ἐδιδῶν
 διοικήσων.

Idem de eodem.

Μάρκος βασιλεὺς Ῥωμαίων, ὁ εὐσεβὴς ὀμπληθεύς.
 ὅτε εἶχε μὲν καὶ τὰς ἀλλὰς ἀρετὰς ἀπάσας, καὶ αἰετα
 δὴ ἀπάντων ἥν κρείττειν ἡμιόμοτον πνι ἡρεῖ. πλείστον
 δ' ἐν εὐεργεσίᾳ διήγαγε. — αὐτὸς μὲν γὰρ πάντων μὲν
 αἰσθημάτων ἀπείχετο. τὰ δ' ἥν ἀλλαν αἰσθη-
 ματα, καὶ μάλιστα τῆς γυναικὸς, ἔφερε, καὶ ὅτε ἐπο-
 λυπεργαζώμενος, ὅτε ἐκλόαζε. ἀλλ' εἰ μὲν τις χρῆσθον
 π' ἐπεσπῆν, ἐπίνει καὶ ἐχρήτο ἐς οὐκ ἐν αὐτῷ. ἥν δ'
 ἐτέρων ἢ περιεποιεῖτο. λέγων, ὅτι ποιεῖται μὲν πνι
 ἀνδρώπεις ὅποιος βύλεται ἔχειν, ἀδυνάτον ὅτι τοῖς δ'
 δὴ ὅσι, φερσῆται, ἐς ὅ, π' ἂν τις αὐτῷ τῷ κοινῷ χρεῖ-
 σμος ἦ, χρῆσθαι. ἔτι γὰρ πνιπῆκοντα καὶ μύδας δέκα,
 ἡμέρας τε καὶ ζήσας, καὶ ἰδ' ἔτι, ἡμέρας τε καὶ αὐταρ-
 χήσας, ὁμοῖος δὲ πάντων ἐγχετο, καὶ ἐν ἐδιδῶν ἡλο-
 κωιδῶν ἀγαθὸς δ' ἦν. καὶ ὅθεν περιεποιεῖτον εἶχε πᾶμ-
 πολλα γὰρ καὶ ὑπὸ παιδείας ὠφελήθη ἐν βητοεικοῖς λόγους

καὶ φιλοσοφίας ἀσκηθεῖς. πλείστον δὲ ὅμως ὑπὸ τῆς φε-
 σίας ἐξήρεθη. λέγει καὶ ἄλλος μυθεύς ἐπαινεὺς εἰς αὐτὸν
 ὁ Δίαν.

Dio Cassius hist. Rom. l. 71. ex Joan.
 Xiphilini epitome.

Ὁ μὲν Μάρκος, αἰετα δὴ πάντων ἥν ἐν κρείττει
 πνι ἡμιόμοτον ἀρετῶν, ὅπως μετέλλαζεν, εἶχε μὲν γὰρ
 καὶ τὰς ἀλλὰς ἀρετὰς, πλείστον δ' ἐν εὐεργεσίᾳ διήγαγε.
 αὐτὸς μὲν γὰρ ἀπάντων ἥν αἰσθημάτων ἀπείχετο,
 καὶ ὅτε ἐκὼν ὅτε ἀκὼν ἐπαυεμύχλιος. τὰ δ' ἥν ἀλλὰ
 αἰσθηματα, καὶ μάλιστα τὰ τῆς γυναικὸς, ἔφερε,
 καὶ ὅτε ἐπολυπεργαζώμενος, ὅτε ἐκλόαζε. καὶ εἰ μὲν
 τις χρῆσθον π' ἐπεσπῆν, ἐπίνει καὶ ἐχρήτο ἐς οὐκ ἐν
 αὐτῷ, ἥν δ' ἐτέρων ἢ περιεποιεῖτο, καὶ ὅτι ἢ περιεποι-
 τῶς. ἀλλ' εἶχε ἀρετῆς πάντα ἐπεσπῆν, φερσῆκον. ἔτι
 γὰρ ὅπως καὶ πνιπῆκοντα, καὶ μύδας δέκα, ἡμέρας τε
 καὶ ζήσας καὶ τῶς τε τῶν Ἀσωνίων
 συγγένων χρονον ὑπερῆχε, καὶ αὐτὸς ἐνία καὶ δέκα ἔτη,
 καὶ ἐν δέκα ἡμέρας αὐταρχήσας, ὁμοῖος δὲ πάντων ἐ-
 γχετο, καὶ ἐν ἐδιδῶν ἡλοκωιδῶν. ὅπως ἐς ἀληθῶς ἀγαθὸς
 ἀνὴρ ἦν, καὶ ὅθεν περιεποιεῖτον εἶχε πᾶμπολλα μὲν γὰρ
 καὶ ὑπὸ παιδείας ὠφελήθη ἐν τῶς βητοεικοῖς, ἐν τῶ
 τοῖς ἐν φιλοσοφίας λόγοις ἀσκηθεῖς. — πλείστον δ'
 ὅμως ὑπὸ τῆς οὐσίας ἐξήρεθη. καὶ γὰρ ὅτι οὐκ ἐνίοις
 οὐκ ἐμύχλιος, ἰσχυρῶς ὥστε ἀρῆσιν ὥρμητο. τοῖς τε γὰρ
 συγγενέσι πᾶσι, πολλοῖς καὶ διματοῖς πλεστοῖς τε ὅσι,
 ὅπως π' ἐπ' αὐτῶν ὅν ἡρεσεν, ὅθεν ὑπὸ πάντων ἀγαπῆ-
 θῆναι καὶ διὰ τῶν ὑπὸ τῶν Ἀδριανῶν, ὅτι μάλιστα εἰς
 τὸ φρόνῳ ποιηθεῖς, ὅπως ὑπερφύρησεν. Ἑλλωκωιδῶν
 τε καὶ Ἀσωνίων, βητοεικῶν τε καὶ φιλοσοφῶν λόγων αὐτῷ
 διεπύμπλατο.

Herodianus histor. l. 1.

Τῷ βασιλεὺς Μάρκος, ἀρετῆς μὲν πᾶσις ἐμελεῖ
 αὐτῷ λόγων τε ἀρχαῖότητος ἢ ἐρεσῆς, ὅπως μετέλλας μᾶ-
 τε Ῥωμαίων καὶ τε Ἑλλωκωιδῶν ἀπολείπειται. διηκοῖ δὲ
 ὅσα καὶ εἰς ἡμᾶς ἦλθεν. ἢ λεχθέντα ὥστε αὐτῷ ἢ γεα-
 φῆντα. παρὲς γὰρ καὶ τοῖς ἀρχοῦσι τοῦ αὐτοῦ ὀμπληκῆ καὶ
 μέτερον βασιλείας, τὸν δ' ἐπεσπῆντας δεξιόμοτος, κα-
 λῶν

ἴδων τε τὸν σφεὶ αὐτὸν δορυφόρος ἀποσβεῖν τὸν
ἐντυγχάνοντας· μόνος τε βασιλέων φιλοσοφίαν
ἔλθοις, ἐδὲ δογματῶν γνώσεις, σιμῶν δὲ ἥδει,
καὶ βίῳ σώφρονι, ὅπως αὐτὸ πολὺ τε πλήθος ἀνδρῶν
σοφῶν ἠνεγκαν, ἢ ἥντι ἐμείνε χαρῶν ποσά. φιλεῖ γὰρ
πῶς αἰεὶ τὸ ὑπὸ κροῖον ζῆλας τῆς τῶ ἀρχόντος γνώμης
βίην.

Τὰς θυγατέρας ἐν ὧρα ἡγουμένης ἐξέδωτο ἀνδράσι
τῆς συγκλήτης βελῆς τοῖς ἀείστοις, ἔτι τοῖς, ἥνους
μακροῖς διαδοχαῖς ἐπατεῖδας, ἐδὲ τὸν πλῆθος πε-
ρισκοῦς λαμπροῦς, κοσμίους δὲ τὸν τέρπον, καὶ σώφρο-
νας τὸν βίον, γαμβροὺς αὐτῶν ἡγεῖσθαι θέλων· ταῦτα
γὰρ μόνον ἡγεῖται ἰδία, καὶ ἀναφαίρετα ἡγεῖται κήρυκα.

Τελειώσας δὲ Μάρκος ἐπειρῶν διεφοίτησεν ἡ φήμη,
πάν τε τὸ παρὲν στρατιωτικόν, καὶ τὸ δημόσιον πλῆθος
ἐμῶν πίνδει χαίρειν. ἐδὲ πῶς ἦν ἀνδρῶν πῶν
ὑπὸ Ῥωμαίων ἀρχῇ, ὅς ἀδακρυτὸν τοιαύτῳ ἀγγε-
λίαν ἐδέχθη· πάντες δὲ ὡς αὐτὸν ἐκ μιᾶς φωνῆς, εἰ-
μὲν πατέρας χρυσόν, οἱ δὲ ἀγαθὸν βασιλέα, ἡγουμένων
δὲ ἑτέρους σεβαστῶν, οἱ δὲ σώφροντα καὶ κόσμιον ἀρχοντα
ἀνεγκάσαν· καὶ ἐδὲ ἐξέδωκε

Aristides oratione in Regem.

Ἄλλ' ἐμοὶ γὰρ δοκεῖ ἥντι χαλῶν εἶναι, ἐν ἐορτῇ καὶ ἐν
ἐξουσίᾳ, μεμνηδῆσι καὶ λέγειν. σφεὶ τὸ δὲ καὶ φι-
λανθρώπων βασιλέως. ἔτι γὰρ διὰ τίς γὰρ, μὴ ἐπιμνήν
αὐτὸν περὶ ἐμῶν, ἐπειρῶν ἀπορήσων λόγων, ἀλλὰ
μὴ τὰ τοιαῦτα ἢ τὰ ὑπερῶν τῶ βασιλεῖ, ὥστε
μνησθαι εἰπὴν ἀξίως ἀνδραγαθίᾳ σφεὶ αὐτῶν. Ἐγὼ
δὲ ἔτε χρεῖν πλῆθος ἰκανόν, ἔτε λόγον ἐδῆνα ὅς
τῶ βασιλέως ἀξίον, ἐδὲ ὅς [* ὡς πῆς f.] αὐτὸν
ἰκανὸς ἐγκωμιάσαι δυνήσεται.

Ἐν μὲν ἐν τῷ περὶ αὐτὸν καὶ μέγιστον ὑπερῶν λέγειν
σφεὶ αὐτῶν, ὅτι καὶ περὶ αὐτῶν ἢ κατέστηναι εἰς τὴν ἀρ-
χὴν, ἀξίος τῆς βασιλείας ἦν. ἦτε γὰρ φόνος τῶ
περὶ αὐτὸν, εἴτε αἰδοῖ τῶ κρείττονος, εἴτε γνώμη τῇ
βελτίᾳ καὶ δικαιοτάτῃ συγχωρεῖν οἴονται εἶναι, πῶς
ἐκ ἐξ ἀπάντων τῶν φανερόν, ὅτιν' ἐχρῆν εἶναι τὸν
βασιλέα.

Τὸν γὰρ μαδόντα αὐτὸν καὶ παιδιδόντα, καὶ με-
νδὸς ἥντι χαλῶν ἀμειψασίᾳ, μὴδὲ ἀμαθῆν ἡγουμένων,
ἀλλὰ πᾶσι τοῖς τῆς ἀρετῆς μέρεσι καλίσκομηναι
τὴν ψυχὴν, εἰκὸς ἦν πάσης ἐξ αὐτῶν ἡγεῖσθαι ἀμειψίας.
ταῦτ' αὖτε τοῖνυ τὴν παιδείαν, καὶ ὁ βασιλεὺς παιδιδό-
νους, καὶ πάντων ἥντι καλλίστων μεταρῶν, ἥντι μὲν καὶ
ἀπὸ φύσεως ὑπερῶντων αὐτῶν, ἥντι δὲ καὶ ἀπὸ παιδείας
ἡγουμένων. ἔτι μὲν, ἐδὲ ὡς αὐτὸν τοῖς ἄλλοις ποῖν,
ἀλλὰ περὶ ὑπερῶντων ἐκείνους, ἦν μὲν μίγα ὅφελος τῇ
βασιλείᾳ καὶ σφεὶ εἰς ταύτῃ καλίστα. Ἐπει δὲ ἦ
πάντα διοικῶσα σέβουσα καὶ διατάσσουσα, καὶ τῶν ἐ-
κείνους εἰς τὸν βασιλεῖον δέοντων, τὸν δικαιοτάτον,
καὶ ὁσιώτατον βασιλέων. — ὡς ἀν' ἐμπειρότατες βα-
σιλέων, καὶ γνώμη περὶ αὐτῶν, — ἔτις ἐξήγηται καὶ διέ-

πειτὸ τῆς ἀρετῆς, ὅντι καὶ τὸν τέρπον· τὴν ἐυσέβειαν
μὲν καὶ δικαιοσύνην, ἔτι δὲ σωφροσύνην, καὶ ἐγκράτειαν,
καὶ φρόνησιν, καὶ τὴν ἄλλαν κοσμίαν καὶ ἀρετὴν ἡγε-
ται μὲν γὰρ ὡς αὐτὸν περὶ αὐτῶν, ἀπὸ ἐυσέβειας· διεξήλ-
θε δὲ καὶ καὶ διὰ ἥντι ἄλλων μερῶν τῆς ἀρετῆς. τίς μὲν γὰρ
δικαιοσύνης; τίς δὲ φιλανθρωπίας; τίς δὲ τῆς ἄλλης
ἀρετῆς ποσῶντα ἐγγράμματα καὶ τοιαῦτα, ὅσα καὶ [οἶα]
ὁ βασιλεὺς ἐκείνους ἐξέμεινε;

Ὁ δὲ ἐπέδειξεν, ὅτι καὶ ἰδιώτῃ οὐκ καὶ βασιλεῖ
ὅσον τε ὅτι τὸν αὐτὸν διὰ τέλους εἶναι, τοῦτον μὲν
περὶ τῆς βασιλείας παρὰ τὸν αὐτὸν, ὥστε δικαιοῦς ἀξί-
ωσθαι ταύτης, ἐν δὲ τῇ βασιλείᾳ, ἐκ ὅσων ἐκείνους,
ἀλλὰ τῶ αὐτῶν καὶ τέρπον χρεῖν.

Verum videnda integra oratio; quam,
ad Commodum deflexione facta, sic
claudit.

Σὲ δὲ, ὅ παῖ ἡγεῖται ἡγουμένων, κατ' ἴκνος εἴη βα-
νὴν τῶ πατρός. τῶ γὰρ ὡς γὰρ ἐν βραχέϊ πλεῖστον
εἰρήδω.

Idem oratione in Roman.

Ὁ γὰρ μὲν νῦν ἀρχὸν μέγας, οἷον ἀγωνιστὴς κατὰ
ἐξῆς, ποσῶντων ὑπερῶντων τῶ αὐτῶν [καὶ] τὸν πα-
τέρα, ὅσον, ἐδὲ εἰπὴν ῥάδιον, ἑτέρους αὐτὸς ὑπερ-
αίρει καὶ διὰ φάιν πῶς ἀν' δικαιοσύνην καὶ νόμιμον
εἶναι τῶ αὐτῶν ἀληθῶς, ὅτι κείνους ἐκείνους.

Idem in Panegyrica Cyzicena de Marci imperio.

Ἀξίον δὲ καὶ τῆς τύχης ἐνεκα ὡς ἐν Συμπληρωματικῇ
ἐπιγραφῇ μὲν γὰρ τὸν αὐτὸν ἥντι εἰς ἐκείνους τὸν
χρόνον βασιλέων· ἦντι δὲ ὡς τὸν ἐξῆς περὶ τέλους
ἐν τοῖς δὲ τοῖς χρόνοις, οἱ τὰ χαλῶν αὐτῶν καλλίστην ἐ-
λήχθη, καὶ ὑπερῶν δικαιοτάτ' ἀν' ὑπερῶντων τοῦτον
ἐκείνους εἴη τοῖς δικαίοις, ἐπειρῶν ἢ ῥάδιον ἦν μέγιστον
ἐξέμεινε.

Στρατηγὸν μὲν σεβαστῶν ἦν ἐν μνησίνους περ-
εἰλοντο· καὶ πόλεις ἀλλήλας ὅτι κατὰ παρελάσαν·
καὶ βασιλεῖς περὶ βασιλείας φιλικῶς καὶ συμπληρωματικῶς ἐ-
ποιήσαντο, καὶ ἐκείνους τῆς χρεῖας ὡς τὰ πολλὰ ἡγε-
νῆτες, καὶ μέγιστον τέτα κοινωνίας ἰσχυρῶς ἡγουμένης.
Βασιλεὺς δὲ ἐκείνους, βασιλεῖα δὲ περὶ αὐτῶν ἥντι
ὅλων, καὶ μόνος ἥντι ἐκ τῶ πάσης αἰῶνος, ἐκ ἀρ-
χῇ περὶ αὐτῶν μᾶλλον ἐξήχησε, ἢ βασιλεῖα περὶ
αὐτῶν ὅτι πᾶσι τοῖς ἐσσι, ὅ καὶ ἥντι εἰς μνησίνους
ἡγουμένων ἐν λόγῳ δαμασκότατον, καὶ πᾶσι τὴν ἐν-
ἡγεῖται τε καὶ παιδείαν ἐκείνους συλλαβόν, καὶ ἐκ ἰδιώ-
της ἐδὲ δύναται Συμπληρωματικῇ, πόλεις τε ἀποσῶν καὶ ἡγε-
αὐτῶν ἀνθρώπων ἐκπέπληκται.

Idem

Idem Palinodiâ in Smyrnam restauratam.

Τοὺς τε πάντα αἰετοῖς βασιλεύον πάσας πόλεις
 ὕψ' ἑαυτοῖς ἔχουσι τίνω καλλίστῳ οἰκίστῃ φιλοδύμῳ
 εἶχεν τῇ τε πόλει τὸ δὴ τάτων ἀνεργεσθῆναι, καὶ τοῖς
 τοῖς ἀρχαῖς δὴ παλαιῶν, τὴν συμφορὰν εἰς ἐν-
 οπρεπείᾳ μετέλαβε. περὶ τὸν μὲν ὅστις καὶ Ἀλέ-
 ξανδρὸν ἠδούκῃ τὸν μὲν ἦν ἐν Ἑλλήσιν οἶμα, φι-
 λῶντα παρ' αὐτοῖς τὸν ὃ συμπαύτων βασιλέων μάστιγα
 δὴ θαυμαστέῃα τῆς εἰς τοὺς πολέμους τόλμης ἐνεκα.
 νῦν δ' ἔπ' ἀμαρπετέρας καὶ μετ' οὐκ οἰκίστας περὶ παλ-
 ῶν οἰς παῖσιν μὲν γῆ καὶ δάδα πᾶσι ὑπὸ νόμῳ, ἐν
 πατέρων τε καὶ υἱῶν αὐτοῖς περὶ ἐκείνων, σοφίας
 δε καὶ δικαιοσύνης, καὶ ἀληθείας, καὶ χρηστότητος, ὅς
 ἐλάττω, οἱ μὲν καὶ πλεον τῆς ἐν τοῖς ὅποις ἰσχύει πε-
 ρεῖσθαι.

Philostratus in vitis Sophistar. l. 2. in
Philisco.

Ἀγίων· ὁ δὲ αὐτοκράτωρ ὁ ἦν φιλοσόφος
παῖς.

Idem in Herode.

Ἐσώθη δὲ καὶ ὁ αὐτοκράτωρ Μάρκου· ὅτε Σέξτον
τὸν ἐκ Βοιωτίας φιλόσοφον, θαμίζον ὑπὸν, καὶ φοι-
τῆν ἐπὶ δόξαις. ἀρπὶ δ' ἦσαν ἐς τὴν Ῥώμην, ὁ Λέ-
κιθ' ἦρξεν τὸν αὐτοκράτορα σπένδοντα, ποῖ βασιλεῖα,
καὶ ἐπ' οὗ, καὶ ὁ Μάρκου, χαλόν, ἔσθ, καὶ γυμνά-
σκειν τὸ μυστήριον· ἔμν δ' ὅτε Σέξτον τὸν φιλόσο-
φον, μαθησόμενθ' αἶπτον οἶδα, καὶ ὁ Λέκιθ' ἔξά-
ρας τὴν χεῖρα ἐς τὸν ἔσθον, αἶξεν, ἔσθ, ὁ Ῥω-
μαῖον βασιλεῖα· γυμνασίων ἦσαν δὴ τὸν ἔξαστ' αὐτὸν
ἐς διδασκαλίας ποιεῖν, ὥστε οἱ πῦδες· ὁ δ' ἔμνος βα-
σιλεῖα· Ἀλέξανδρος, δὴν καὶ τελεονοῖα ἐπὶ ἀπείδμεν.

Ibid.

Ὁ Μάρκος οὕτως διηγεῖται. Quo loco, &
Herodem Sophistam quā patientiā Marcus tulerit, refert.

Idem in Theodoto.

Πρέσβη δ' ἔχ' τῆς Ἀθωμῶν νεότητος σφοδρὸς ἐπὶ
 πῶς ἐκ βασιλείας μυεῖται. καὶ ἔτι τε περὶ λόγους αἰχμῶν
 ἢ γὰρ πάντες οἱ ἐπὶ καταδύοντες τὰ θρόνους τῆς, λόγους
 αἰχμῶν ἄλλ' ὅτι περὶ μὲν Παλαιωνεῖς, καὶ περὶ ἀπὸ
 τῆς σοφίας, καὶ τῆς Περιπατάς, καὶ * αὐτὸν Ἐπίκουρον
 [* αὐτὸν Ἐπίκουρον] προσεταξεν ὁ Μάξιμος πρὸς Ἡρώ-
 δην κείναι· πὺν δ' ἀνδραγάτην, ἀπὸ τῆς οὐδ' αὐτὸν
 δόξης αὐτὸς ἀπένεικε τοῖς νεοῖς, ἀγωνιστῶν ἥντι
 πικρὸν προσεπαῖον λόγων, καὶ ἥσυχας ὄφελος.

Idem in Hermogene.

Ἐρμουλῆς δὲ ἔτη γερωνίας, ἐφ' ἔταυ μήνα ἀπέβη
τῆς γῆς σπαρῶν δόξης, ὡς καὶ Μάρκω βασιλεὺς ἀπέ-
βηεν ἐρωσίᾳ ἀκροατοῦσιν. ἐξεδότα γυνὴ ὅτι τὴν ἀκροα-
σὴν αὐτῆς ὁ Μάρκος, καὶ ἡ τῆς μητρὸς διαλεξιμότης ἐξ ἀν-
μαζέει ᾗ ἀνελύκειτο, διὰ τὸς ἑταίρους ἵλαστος ἐβόωνεν.

Idem in Aristide.

Ὁ οὐκ ἔστιν ὁ καὶ τὸν Ἀκρεσίδην τῆς Σμύρνης, ἐκ
ἀλαζόν ἐπωνυμίας, ἀλλὰ διημερίστας τε καὶ ἀληθίστα-
τος. πῶς γὰρ πόλιν ταύτην ἀφανίσαι ἔστιν ὑποσχεσάμε-
νος καὶ χαρμάτων, ἔτι παρ' ὁλοφρονέοντες τὸν Μάρκον,
ὅς τῃ μὲν ἄλλῃ μομφῇ. Σαυὰς ὁπενδράζει τὸν βασι-
λέα. ὅτι ὁ πῶς, ζευρεῖ ἐρήμιον αὐτῷ κρατύνει,
καὶ δάκρυα παρ' ἐκείνου ὁπενδράζει — Καὶ ἐφ' ἣν ταῦτα
αὐτὸς ἐπὶ τὴν βασιλείαν, ἀνοικισαί — ἂν ἀποκαλιῇ
πόλιν, ἢ ἐπ' αὐτὴν δαμάσσειν· ἀλλ' ὅτι αὐτὸν βασιλείῃ τε
καὶ δεσπότῃ οὖσιν, ἢ ἀποστρέφει αὐτὰς ἐνυμολογία
καὶ λόγῳ, ἀναλαμβάνει μᾶλλον, καὶ πρὸς τὸ ποιῆν
ἐν ζωῇ ὅσα καὶ φέρεται. Eundem quam familiariter
Marcus habuerit, ibid. vide.

Ibid. in Adriano.

Κατὰ τὴν χάριν, ἧς ὁ ἀποκρῆνται Μάρκῳ
 Ἀδωάξῃ ὑπὸ μυστηρίων ἐδάλη, ἐκφύεται μὴ ἥδη
 οὐκ ἔτι σφοδρὸν θρόνον ὁ ἀνὴρ ἱστῶ. ἐν μέρει τὸ ὁ Μάρ-
 κῳ τῆς ἡλ' Ἀδωάων ἰσορείας [ἐπίτης] μὴδὲ τιλῶ
 ἐκείνης σοφίας, ἀνὴρ ἦστω. καὶ γὰρ διὰ ἐπίταξιν αὐτὸν
 ποτὶς νόους, ἐκ ἀκροάσεως βασιμῶντας, ἀλλὰ ξυμῆμαι
 τῇ φει αὐτῶν φημι. — ἀναστῆς αὐτὸν ὁ ἀποκρῆνται
 ἐπὶ μέγα ἦρε θωρεαῶς τε καὶ θύρετροις. καλῶ τὸ θωρεαῶς
 μὴ. τὰς τε θήρεσσι, καὶ τὰς θωρεαῶν, καὶ τὰς ἀτε-
 λείας, καὶ τὸ ἱερῶν, καὶ ὅσα ἄλλα λαμπρυνεῖ ἀνδρείας
 θύρετρα τὸ χροστὸν, ἀργυρεῖον, ἱππικόν, ἀνδρεῖον, καὶ
 ὅσα ἐπὶ λαμπρύνειν παύσαντων ὧν αὐτὸν τε ἀνέπληξε καὶ γέ-
 νῃ οὐκ ἐκείνης πάλιν.

Galenus de Theriaca ad Pisonem.

Τὸν θεῖον Μάρκον καὶ ἡμεῖς οἶδαμεν ἐνδέσμων· κα-
τὰ βασιλεύοντα, καὶ ἀνελεύθῳσαν τὴν δὲ τὴν συνέσει
τῇ συγκεῖται τὸ σῶμα· ὁ παρὰ κοινὴν τῆς αἰτίας.

Idem de libris suis.

Ἐπερδίδωμι μὴ ὡς ἀνάγκης· ἐλπίζων ὅτι πάντες οὐκ
παραίτητοι· ἤκουον γὰρ καὶ τὸν ἕτερον αὐτῶν πέν-
τησέβητον, ἐννοῶμεν τε καὶ μέτερον, ἡμεῶν τε καὶ
αὐτῶν, ὅς ἐκδοῖτο μὴ ἀρχῆς θνήσκειν, &c.

Idem:

Idem lib. πάλιν τὴν περιγραφήν.

Χρηστὸν τε ὄντα καὶ φιλόανθρωπον αὐτὸν ἐδωκέναι
πέντην ἡμετέραν με ἐν τῇ Ρώμῃ.

Marcellus in Regillae Epitaph.

Καὶ βασιλεὺς Διδὸς πατρὶς φυλῇ καὶ μῆτιν ὁμοίῃ.

Athenaeus Dipnosophistarum l. 1.

Ὁ πᾶν αἰὲς βασιλεὺς Μάρκος.

Zosimus histor. l. 1.

Ἐντεῦθεν ἄνδρες ἀγαθοὶ ἡγεμονίαν παρελαβόντες,
Νορμὰς τε καὶ Τεταγμένους, καὶ μὴ τέτονον Ἀδελφούς, ὅτε
εὐσεβὴς Ἀντωνίνος, καὶ ἡ αὐτοῦ ἀδελφὴν συνώγει Βη-
ρῆς καὶ Λέκιος, πολλὰ αὐτῷ λελασμένον ἡξίωσαν
διορθώσεως καὶ ἐμύνον, ἀπὸ ἔχον ἀπολωλοκότες οἱ
πρὸς αὐτῷ ἀνεκλήσαντο, ἀλλὰ καὶ πᾶσα αὐτῷ ἐκ ὄντων
περὶ αὐτοῦ.

Julianus in Symposio.

Ἐδοξε δὲ ἔν τῳ Μάρκῳ, τὰ τε ἄλλα θαυμάσιος πε-
ρὶ, καὶ σφοδρὸς διαφερόντως, ἀλλὰ τε δὲ διαιτηγὰν,
Λέγειν θ' ὅπως καὶ σὺν ὅπῃ καλόν.

Justinianus in Novellam tit. 22.

Τὸ δὲ εὐ μὲν ἀρεξάμενος, καὶ φιλοσφοτάῳ ἐ-
δωσας Μάρκος.

Ibid. tit. 108.

Ὁ φιλόσοφος ἐν βασιλείῳ Μάρκος.

Lucius apud Justinum apologiā 1.

Ὁ ἀρεπὸν εὐσεβὴς αὐτοκράτει, ἐδὲ φιλοσφο-
καίσεως παῖδι, ἐδὲ τῇ ἱερᾷ συγκλήτῳ κείνῃ, ἀ-
πολογία.

Justinus apologiā 2. ad Adrianum, Anto-
ninum Pium, Marcum, & Lucium.

Εὐσεβὴς, καὶ φιλόσοφοι, καὶ φύλακες δημοσίων,
καὶ ἑρμῆς παιδείας ἀκούετε πανταχῶς.

Melito lib. ad Imperatorem apud Euseb.
hist. Eccles. l. 4. c. 26.

Σὺ δὲ καὶ μᾶλλον περὶ τέτων τῶν αὐτῶν ἐκείνοις
ἐχόντα γράμματα, καὶ παλὺν καὶ φιλόανθρωπον ἔχον καὶ φι-

λοσοφότερον, πενήσιμιθα πᾶντα περὶ αὐτοῦ, ὅσα σε
δεδωκεν.

Athenagoras in legatione pro Christianis,
ad M. Antoninum, & Commodum.

Ἀυτοκράτορες Μάρκος Ἀυρηλίος, καὶ Λέκιος Ἀυρη-
λίου Κομμόδῳ, Ἀριστεδοῖς, Σαρματικοῖς, τὸ δὲ μέ-
γιστον φιλοσόφοις τὸ σφῶν ὅμοιον καὶ ἡμερῶν, καὶ τὸ
πρὸς ἀπὸ αἰρετικῶν καὶ φιλόανθρωπων θαυμάζοντες,
οἱ μὲν καὶ ἐν ἰσονομίᾳ αἱ δὲ πόλεις πρὸς ἀξίαν
τῆς ἰσῆς μετέχουσιν πᾶσι. καὶ ἡ σύμπασα οἰκουμένη ὑμῶν
τέρφῃ συνώγει βασιλείας εἰρῆνης ἀπολαύσων. — τί δὲ
δεῖ πρὸς ὑμᾶς πᾶν λόγον καλὸν καὶ καλῶς, ἢ ποιητὰς
μηχανάσων, ἢ καὶ ἑτέρας δόξας ἐξετάξων;

Ἰσὲ δὲ καὶ ὑμεῖς ταῦτα ἀξιολογώτερον, ὥς ἂν ἐν
πᾶσι, καὶ ὑπὸ πᾶσι τοῖς παλαίοις συνηνέμενοι.

Οἶδα γὰρ, ὅτι ὅσον συνώγει καὶ ἰσὴν τῆς βασιλείας
πάντων ὑπερέχετε, τοσούτον καὶ τῇ πᾶσαν παιδείᾳ ἀ-
κρίβειαν πάντων κρατεῖτε. ἔγωγε καὶ ἔχον παιδείας
μὲν καὶ κρατεῖν, ὥς ἐδὲ οἱ ἐν αὐτῇ μύσει ἀπο-
τεμνόμενοι.

Τίμης δὲ, ὅτι πάντα ἐν πᾶσι φύσει καὶ παιδείᾳ χρηστοί,
καὶ μέτριοι, καὶ φιλόανθρωποι, καὶ τῆς βασιλείας ἀξιοί.

Jo. Zonaras annal. tom. 2.

Ἦν μὲν ὁ Μάρκος ἀδελφὸς τὸ σφῶν, ἐδόξαζε δὲ
τοῖς λόγοις αὐτοῦ, ὥστε καὶ αὐτοκράτωρ ἡγεμόνῳ, ἐκ
ἡδύτο ἐς διδασκαλίαν φοιτᾶν, ἀλλὰ Σίξτα σωμαφιλο-
σφῶν, τὸν Βοιωτὸν, καὶ ἑμμελῆς τῇ ῥήτῃ συνωμί-
λησι, μᾶλλον δὲ ἀνέπαυτο αὐτῷ Σπικῶν.

Οὕτως δὲ καὶ σφοδρῶς καὶ ἐγκρατῶς ἦρχεν, ὥστε καὶ
ἐν πηλικύτοις πολέμοις μὲν πὶ θαλάσῃ πρὸς τοὺς
σερπῶντας εἶπεν, μὴτε πὶ φέβῳ ποιεῖν.

Ὅτε δὲ καὶ πολέμοις μὲν θαλάσῃ, ἐδίδου, καὶ τοῖς
ῥήτῃσι πρὸς ὑμῶν λέγουσι πλεον ἐγκρατῶς τὸ ὕδωρ ἐ-
κείλιν, ἐν ἔχον πάντοθεν τὸ δίκαιον ἀκρίβειαν. μὲν δὲ
καὶ φιλόπονος, ὥς καὶ νυκτὸς διακρίνει. καὶ ἐδὲ ἐν πα-
ρεργῇ ὅτ' ἐποίησεν, ὅτ' ἔλαχε μὲν δὲ ἔν
νομίζων τὸν αὐτοκράτορα ἐν παρέρῳ ἀρεπῇ μὲν
δὲ τελευτᾶν καὶ ταῦτα σάμαθ' ὑπὸν ἀδελφῶν.

Ἀεὶς ἐν ἀρετῇ μαθήλας. — μὲν γὰρ καὶ φύσει
ἀγαθὸς ἀνὴρ, πᾶσι δὲ καὶ ὑπὸ παιδείας βελτιῶν
ἐχόμενος. ἐ μὲν τοὺς ἀξίους τῆς ἀρετῆς ἐνδεδυμένον.
ἐντεῦθεν δὲ μᾶλλον θαυμάσων ἂν περὶ αὐτῶν, ὅτι ἀλ-
λοκότοις, καὶ ἑκατοῖς χροσάμενος ἀρετῆμασιν, αὐ-
τὸς τε ἀρετῆς καὶ τῶν ἀρετῶν διδασκάλος.

Constantin. Manasses in annal.

Οὗτος ἐν πᾶσι τῶν ἀρετῶν σοφία καὶ παιδείᾳ
καὶ χάριτι τῆς ἀρετῆς κατὰ νομὸν ὑπερέχει
καὶ πᾶσι κατηγάριστο αὐτῷ ἀρετῇ ἰδέσθαι.
Διὸ καὶ περὶ αὐτοῦ πᾶσι σοφοῖς ἐν ἡμῶν,
καὶ σωματικῶν ἡγεμόνῳ τῶν μεγάλων βασιλέων.

Adrianus

Adrianus apud Jul. Capitolinum in Marco.

Ab Adriano Annius Verissimus vocatus est.

Ad quem locum If. Casaubonus:

Antè dicebatur Annius Verus. Hadrianus iussit dici Annium Verissimum. quare? Ceterum tunc Populus privatus & Evocatus, inquit Dio. hoc est, quod esset veritatis amantissimus & tenacissimus; magnum rectæ indolis argumentum, & animi verè generosi.

Jul. Capitolinus in Marco.

Marco Antonino in omni vita philosophanti viro, & qui sanctitate vitæ omnibus principibus antecellit, &c. Erat enim ipse tantæ tranquillitatis, ut vultum nunquam mutaverit merore vel gaudio. Philosophiæ deditus Stoicæ, quam & per optimos quosque magistros acceperat, & undique ipse collegerat.

Quamvis esset constans, erat etiam verendus: erat frugi sine contumacia, verendus sine ignavia, sine tristitia gravis.

In imperio ita civiliter se gessit, ut lenitatem Pii nemo desideraret.

Dabat totum se philosophiæ, amorem civium affectans.

Cum populo non aliter egit, quam est actum in civitate libera.

Fuit per omnia moderatissimus, in hominibus deterrendis à malo, invitandis ad bona, remunerandis copiâ, indulgentiâ liberandis; fecitque ex malis bonos, ex bonis optimos. Cum igitur in amore omnium imperâset, atque ab aliis modò pater, modò frater, modò filius, ut cuiusque ætas sinebat, diceretur, & amaretur, octavo-decimo anno imperii sui, sexagesimo & primo vitæ, diem ultimum clausit. tantusque illius amor die regii funeris clauit, ut nemo illum plangendum censuerit; certis omnibus quod à diis commodatus, ad deos rediisset. Denique priusquam funus condere-

tur, ut plerique dicunt, (quod neque antea factum fuerat, neque postea) Senatus populusque non divisus locis, sed in una sede præpitium Deum dixit.

Tantum sanè valet boni principis vitæ, sanctitas, tranquillitas, pietas, ut ejus famam nullius proximi decoloraret invidia. Denique Antonino, cum suos mores semper terneret, neque alicujus insurrectione moveretur, non obfuit gladiator filius, uxor infamis; Deusque etiam nunc habetur.

Vir tantus & talis, ac diis vitâ & morte conjunctus.

Vulcatius Gallic. in Avidio Cassio.

*Antoninum hoc nomine (Dialogista) significans; qui tantum enituit in philosophia, ut iturus ad bellum Marcomanicum, timen-
tibus cunctis ne quid fatale proveniret, rogatus sit, non adulatione, sed serid, ut philosophiæ præcepta ederet. nec ille timuit, * [renu-
it Cass.] sed per ordinem parænesin, id est, præceptionum, per triduum disputavit.*

Avidius Cassius apud eundem, & epistolâ ad generum suum.

Marcus homo sanè optimus, qui dum Clemens dici cupit, eos patitur vivere, quorum ipse non probat vitam.

Marcus Antoninus philosophatur, & querit de elementis, & animis, & de honesto ac iusto; nec sentit pro republica.

Idem in Opilio Macrino.

Marcus nomen illud sanctum (Antoninorum) vitæ genere auxisse videtur, Verus autem degenerasse.

Aurel. Victor. in Breviario.

Iste virtutum omnium, cælestisque ingenii exitus ærumnisque publicis quasi defensor ob-
S
jectus

fectus est. Etenim nisi ad illa tempora natus esset, profectò quasi uno lapsu fuissent omnia statûs Romani.

A principio vitæ tranquillissimus, ut ab infantia vultum nec ex gaudio nec ex mœre mutaverit.

Philosophiæ studens, literarumque Græcarum peritissimus.

Constat tantum Marco sapientiæ, lenitudinis, innocentie ac literarum fuisse, ut is Marcomannos cum filio Commodò petiturus, philosophorum obtestantium vi circumfunderetur, nè se expeditioni aut pugne prius committeret, quàm sectarum ardua & occulta explanavisset. ita incerta belli, ejus salute, doctrinæ studiis metuebantur: tantumque illo imperante florere artes, ut illam gloriam etiam temporum putem.

Quod de Romulo ægrè creditum est, omnes pari sensu præsumserunt; Marcum cælo receptum esse.

Eutropius hist. Rom. l. 8.

Marcus Antoninus, quem facilius quis admirari quàm laudare possit.

A principio vitæ tranquillissimus, adèò ut in infantia quoque vultum neque ex gaudio neque mœre mutaverit. Philosophiæ deditus Stoicæ: ipse etiam non solum vitæ moribus, sed etiam eruditione philosophus. tantâ admiratione adhuc juvenis, ut eum successorē paraverit Adrianus relinquere.

Hic cum omnibus Romæ æquo jure egit; ad nullam insolentiam elatus est, imperii fastigio.

Cum igitur fortunatam rempublicam, & virtute & mansuetudine reddidisset, obiit imperii anno xviii, vitæ Lxi, & omnibus certatim adnitentibus, inter deos relatus est.

Æl. Spartianus in Severo.

Sed ut omitamus adoptivos, nè nobis Antonini Pius & Marcus, numina reipublicæ occurrant.

Quid Marco felicius fuisset, si Commodum non reliquisset heredem?

Pescennius apud eundem.

Amavit de principibus Augustum, Vespasianum, Titum, Pium, Marcum; reliquos famineos vel venenatos vocans.

Flavius Vopiscus in Caro.

Romana respub. Domitiani vulnerata immanitate, per Nervam atque Trajanum usque ad Marcum solito melior.

Idem in Aureliano.

Sed ex his, optimi, ipse Augustus, Flavius Vespasianus, Titus, Cocceius Nerva, Divus Trajanus, Divus Adrianus, Pius & Marcus Antonini.

Manlianus Stacianus apud eund. in Probo.

Si rectè cogitemus, non nobis Aurelianus, non Alexander, non Antonini, non Trajanus, non Claudius, requirendi sunt, omnia in uno principe constituta sunt; rei militaris scientia, animus clemens, vita venerabilis, exemplar agendæ reipub. atque omnium prærogativa virtutum.

Gordianus senior referente Jul. Capitolino.

Scripsit præterea, quemadmodum Virgilius Eneidos, Statius Achilleidos, & multi alii Iliados, ita etiam ille Antonineidos; hoc est, Antoninum Pium, & Antoninum Marcum, versibus disertissimis; libris triginta, vitam illorum, & bella, & publicè privatimque gesta perscribens.

Æl. Lampridius in Anton. Diadumeno.

Ut scirent omnes Antoninos plures esse quàm deos,

deos, ac trium principum amorem, quo sapientia, bonitas, pietas consecrata sit; in Antonino pietas, in Vero bonitas, in Marco sapientia.

Idem in Heliogabalo:

Compensationem sibi lector faciet, cum legerit Augustum, Vespasianum, Tzum, Trajanum, Adrianum, Pium, & Marcum, contra hos prodigiosos tyrannos.

Alex. Severus Imper. referente Æl. Lampridio.

Antoninorum nomen, vel jam numen potius, quale fuerit, meminit vestra clementia. si pietatem, quid Pio sanctius? si doctrinam, quid Marco prudentius?

Diocletianus referente Jul. Capitolino.

Eum vos ipsi, sacratissime Imperator Diocletiane, inter numina vestra, non ut ceteros, sed specialiter veneramini; ac sæpe dicitis, vos vitam & clementiam tales esse cupere, qualis fuit Marcus; etiamsi in philosophia, nec Plato esse possit, si revertatur in vitam.

Constantinus Imper. referente Æl. Lampr.

Quod [Antoninorum nomen] tu Constantine sacratissime, ita veneraris, ut Marcum & Pium inter Constantios Claudiosque, velut majores tuos, aureos formaveris, adorans virtutes veterum, tuis moribus congruentes, & tibi amicas charasque.

Ammianus Marcellinus rerum gest. lib. 21.

Marci illius dissimilis principis verecundi.

Tertullianus apologet. cap. 5.

Marcus Aurelius gravissimus Imperator.

Quales ergo leges istæ, quas adversus nos

soli exequuntur impii, injusti, turpes, truces, vani, dementes? quas nullus Pius, nullus Verus impressit?

Paulus Orosius histor. l. 7. c. 17.

Marcus Antoninus gravissimus ac modestissimus Imperator.

Joan. Bapt. Egnatius de Rom. princip. lib. 1.

Quam læta felixque successio optimis, piis, philosophis, imperatoribus, referendis! nam hic eam ingenii bonitatem, hic virtutibus excelluit, ut exemplum desit. & ea temporum calamitas affuit, ut solus ærumnis publicis obstitit. nisi enim hic præfuisset, majestas Romani nominis facile tum concidisset. — Felicissimus certe princeps, nisi heredem Commodum reliquisset.

Claudianus de Honorii consulatu 4.

Non tantis patriæ studiis ad templa vocatus, Clemens Marce redis. — Et mox:

— omne tonantis
Obsequium Marci mores potuere mereri.

Ausonius in Cæsaribus.

Post Marco tutela datur, qui scita Platonis
Fecit ad imperium, patre Pio melior.

Joan. Aventinus annal. Bojor. l. 2.

Marcus Aurelius Antoninus Pius, ante Annius dictus, sapientissimus gravissimisque principum; omni virtutum genere se exercuit: literarum studio, nemini Græcorum Romanorumque secundus, quamobrem philosophus & cognominatus est, & fuit.

Admodum clemens & civilis erga omnes, ad euntium cuius dextram placide dabat: Tranquillitati summæ successerat, quo manifesta sunt rerum humanarum volumina, sævissima

severissima tempestas: cui divinitus Marci prudentia constantiâque objecta est. nisi bisce virtutibus praeclitus rector contigisset, de Romano imperio actum fuisset.

- Conradus Urspergens. in Chron.

Hic omnes virtutes, & caeleste habebat ingenium, & in calamitatibus publicis factus est quasi defensor. & si in illis temporibus ipse non fuisset, sine dubio gloria Romana perisset.

Martinus Polonus, in supputationibus.

Iste optimus fuit.

Philippus Bergom. supplement. Chron. l. 8.

Marcus Antoninus, qui & Verus, cognomento Philosophus: quem certe ob ejus praestantissimam virtutem, laudare plurimum licet. quippe qui ad nullum rei eventum unquam se exulit. tantae enim fuit soliditatis, ut ejusdem vultus, quamvis fortuna adversa, semper fuerit habitus. literarumque semper studiosus; & quam maxime philosophiae. nec propterea ipsa philosophia illum a rebus imperii & bellicis retardavit. propterea ita diligebatur amabaturque, ut sacrilegi nomen incurreret, qui imaginem ejus domi non haberet. — Et omnibus acclamantibus inter deos relatus est.

Warn. Rolevinkus fasciculo temporum.

Hic bonus & victoriosus fuisse describitur. Dicitur quod tantae severitatis & constantiae fuerit, quod ad nullum eventum unquam vultum mutaverit, sive ex laetitia, sive ex dolore, &c. dum adhuc esset puer. Tantae fuit humanitatis, ut quoddam vice, cum jam exhausto aerario nihil haberet quod militibus daret, nulli volens esse molestus, magis elegit vasa aurea & ornamenta uxoris, & alia supelle-

tilia vendere. quam senatum, vel provincias praegravare. sed victoriâ habitâ, & illa recuperavit, & provinciis tributa relaxavit.

Jo. Carion, Chron. lib. 13.

Princeps optimus fuit, sapiens, justusque, modestus, beneficus, amans, & intelligens doctorinarum.

Fra. Petrarca, de officio & virtutibus Imperatoris.

Adde bis M. Aurelium Antoninum longè sapientissimum. cum dico, qui philosophicum maluit quàm Caesareum nomen.

Idem in Libro Augustali.

Fuit enim magnus philosophus, sanctitate vitae omnibus praeposendus; nunquam mutans vultum. qui vir tantae virtutis, poterat dici felix, si uxorem Faustina, & filium Commodum non habuisset.

Lilius Gyraldus, hist. de poetis dial. 3.

Fuit hic unus inter Caesares omnes aequissimus, ac optimus, expressum illud certe in eo est, quod a philosophis quaeri solet, cur ex optimis parentibus pessimi plerumque filii nascantur. Nam quod M. Antoninus melior & justior, eo filius Commodus immanior & sceleratior.

Sebast. Munsterus, Cosmograph. lib. 2.

Fuit M. Antoninus vir omnium virtutum, & sanctitate vitae praecipuus, caelestisque ingenii; in omni vita philosophiae deditus.

Pandulph. Collenutius in panegyrico Maximilian.

Ipse rerum omnium sator, à quo princeps terrarum gubernaculis imponitur, — fessas res humanas

humanas pro sapientiae suae luce, bonos interdum principes indulgendo subleuat, erigit, solatur, fovet. Sic Octavianum post civilium bellorum lachrymas dedit: sic Vespasianum post Neronis; post Domitiani crudelitatem Trajanum & Antoninos; post Commodi furores Severum; post Heliogabali vesaniam, Alexandrum: sic alios plures quasi distinguendis malorum principum ordinibus, sedandisque reipub. fluctibus moderatores dedit.

Haec virtutes (pietas, prudentia, iustitia, mansuetudo, magnitudo animi, clementia, liberalitas) Augustum consecraverunt; Trajanum, Antoninos, omnesque bonos principes, caelestes plane viros effecerunt.

Joan. Boterus de illustr. politia l. 1. c. 20.

M. Aurelius in imperio constitutus, nihil magis aut timuit, aut deprecatus est, quam avaritiae infamiam, quam ut deterrimum malum, & imperii labem detestatus semper fuerat.

Jo. Bodinus de republ. lib. 6.

Quis Aurelio Imperatore moderatius unquam se gessit?

Ibid. lib. 4.

Commodum Imperatorem Aurelii patris virtus amabilem fecit: etsi patri omnino dissimilis esset.

Bapt. Fulgosus memorabilium l. 2. c. 5.

Legitur Antoninum philosophum, propter doctrinam, virtutemque in eam venisse estimationem majestatemque, ut eo imperante ferrent palam, Platonis impletum esse verbum, quo dicebat; Tum orbem terrarum feliciter habiturum cum contigisset, ut philosophi rerum potirentur.

Idem l. 3. c. 2.

Fiducia ingentis verbum, sed non majoris tamen, quam illius virtus, & morum sanctitas requireret: quod dixit, Non ita nos cum diis hominibusque gerimus, ut Aufidius unquam bello vincere nos deberet.

Ibid. lib. 5. cap. 1.

Omnes clementia atque humanitate, M. Antoninus philosophus Imperator longe superat.

Ibid. lib. 8. cap. 7.

M. Antoninus phil. Imp. ultra publicas curas quas nunquam deseruit (cujus rei argumentum est, quod diu paratum tenuit Romanum imperium) plurimum studii literis impendit, cum de philosophia vel scriberet vel disputaret. itaque ejus dicta scriptaque, inter philosophos eo tempore magni facta fuerunt.

Cæf. Baronius annal. tom. 2. ad an. 164.

Quod in philosophia Stoicos sectatus esset, sic se vultu, animoque compositum esse monstravit, ut nec tristibus & adversis doleret, nec jucundis & prosperis lætaretur.

Rich. Dinothus de rebus & factis memorabilibus lib. 8. cap. 4.

M. Antoninus adeo philosophiae studiis addictus fuit ut Stoicorum praecepta perfecte didicerit; in aliarum sectarum placitis, non segnitè versatus, ita ut Philosophus peculiari inter Imperatores cognomine fuerit vocatus.

Seth. Calvisius in opere chronologico.

Marcus Imperator ipse philosophus & philosophis deditur, eos Romam evocat & stipendius fovet.

Gul.

Gul. Canterus novar. lection. l. 7. c. 1.

Marcus Aurelius Antoninus Imperator optimus, atq; idem philosophus tantus, ut hoc meruerit proprium cognomen.

Just. Lipf. monit. politic. l. 1. c. 8.

M. Antonino Philosophi cognomen hæsit, quòd supra alios in eo studio deditus esset. Stoicam etiam sectam professus: & quis tamen vitâ melior, imperio mitior, aut felicior dabitur?

If. Casaubon. ad Athen. dipnos. l. 13. c. 8.

M. Antoninus Imper. re & nomine philosophus.

Idem ad Persii satyr. 1.

Sapientissimus ille Imperator Marcus ὁ ἐν βασιλεῦσι φιλοσοφῶν.

Idem ad Capitolini Marcum.

Vir ille divinus, neque satis unquam vel cognitus, vel laudatus. Optimus, nec ambitiosus Princeps.

Sapientissimus Princeps, jam inde à puero philosophans.

Cl. Salmasius ad Capitolini Marcum.

Princeps optimus, in cuius vita, ac moribus nihil fictum aut simulatum.

Princeps Philosophus, Stoicæ philosophiæ plurimum deditus: plurimus in philosophiæ studiis.

Meric. Casaubonus præfat. in versionem Marci Anglicanam.

Antoninus, opum ac magnitudinis secularis ratione, hoc Solomone longè major, quo regnorum plurimum magnorum (ausim dicere) dominus, quàm oppidorum per totum regnum magnorum Solomon fuerat. Bonitatis verò ac sapientiæ nomine, ab omnibus dum viveret in ea æstimatione honorèque habitus, quâ nemo unquam vel ante ipsum, vel, quòd novi-mus, post ipsum fuerit.

Ad Antonini illustris hujusce laudem nunquam intermorituram dictum sit, prout scripserat vixisse.

Hæc igitur Antonini laus esto, prout dixerat scripseratque vixisse: meditationes illi actiones erant, cum sententiis actionibus conveniebat.

Nunquam ita conspirarunt scriptores in tribuendo cuiquam quæcunque poterant bonitatis, integritatis, innocentiae, cujuscvis deniq; tituli apud Ethnicos speciosissimi testimonia. Celebrant illum non tantum ut principem optimum, sed simpliciter atque absolute, ut hominem optimum, & philosophum optimum omnium qui unquam existerunt. Estque hoc ipsius peculiare encomium; quòd cum ita prædicetur, scitra exceptionem ullam prædicatur. Si quid adversus illum in vulgus sparsum fuerit, tanquam rumorem merum commemorant, non tanquam apud ullos fide dignos fidem meruerit.

De hoc S C R I P T O.

Suidas in Μάρκῳ.

Οὗτος ἔγραψε τὸ ἴδιον βίον διαγωγῇ ἐν βιβλίοις 16.

Anonymus quidam eis βιβλίον Μάρκου, quod ex vetustis membranis exhibuit Cl. Salmasius ad Vulcatii Cassium.

Εἰ λύπης κραδίεν ἐδέλεις,
Τὴν δὲ μάχασθαι ἀναπύουσαν
βίβλον, ἐπὶ ῥέο ἐνδυνέως.
Ἦς ἅπὸ γράμμῳ ὁδὸς ἵκῃ
Ῥεῖα κεν ὄψῃαι, ἐστυμῶν,
Ὅντων, ἢ δὲ παρὰ χροῶν
Τερπάλῳ ἀνίκῃ τε
Καπνὸ μὴδὲν ἀρεσιτέρῳ.

Nicephorus Callist. hist. Eccles. l. 3. c. 31: incertum tamen de hoc an alio aliquo.

Πάλῳ γὰρ εἶδέναι χρεὼν, ὡς ὁ Μάρκῳ Ἀντωνίου
ἔτῳ καὶ βιβλίον παιδείας τὸ παιδὶ Μάρκῳ Σωσιπῆτι
πύσης κοσμητικῆς ἐμπειρίας καὶ παιδείας μέτρον.

Themistius in Philadelpho.

Οὐδέ σοι περὶ τοῦ Μάρκου πρὸς Ἀντωνίου,
ἐπὶ ἧν χρεὼν ὁ δῶνα ἦν αὐτοκρατορὸν ῥῆμα
περὶ ἧς.

Jo. Carion. chronic. l. 3:

Extat M. Antonini liber de seipso, qui recens editus est: in eo libro sunt commonefactiones, de virtutibus principi necessariis, de justitia, de beneficentia, de patientia in ferendis injurijs.

Ibidem.

Marcus in libris de vita sua.

Lilius Gyraldus de poetis hist. dial. 3.

Dignus & [ut inter poetas connumeretur] Marcus Antoninus Pius, cognomento Philosophus. cujus licet versus non legerim, tanta tamen eruditionis, & doctrinae fuit, ut merito cum his laudandus sit.

Ejus certe librum graece scriptum, legi. cuius titulus Μάρκου Ἀντωνίου ἐν ᾧ καὶ αὐτὸν. ex quo variam illius & multiplicem sapientiam facile colligere possumus.

Gul. Canterus novar. lect. l. 7. c. 1.

Duodecim conscripsit de officio suo libros; maximae pietatis, humanitatis, temperantiae, eruditionis, aliarum rerum praeclararum testes plenissimos: Et cum quibus multorum philosophorum operosa praecepta collata merito sortiri possint.

Just. Lipsius ad Tacit. annal. l. 1.

Marcus Antoninus in libris Vita sua.

Idem in Saturnal. l. 2. c. 24.

Antoninus Imperator in Vita sua.

If. Casaub. in Jul. Capitolini Marcum

In primo aureolorum Marci librorum: Res humanas, non ridere, sed risu suo pretio aestimare solitus hic vir sapientissimus.

Hoc ille nos docet divinis illis suis libris; non enim mihi tempero, quin mellissimi doctoris verba adscribam.

Idem

Idem in Baronii annal. exercit. 1. § 10.

Multa in hanc sententiam scribit M. Antoninus Imperator in suis illis divinis libris.

Idem in Persii Sat. 1.

Quam sententiam Imperator Marcus iis, quæ de se scripsit, sæpe inseruit.

Ibid. in Sat. 2.

Antoninus in tertio eorum quæ de se scripsit.

Et in Sat. 3.

Speçtat eodem sapientiss. Marci præceptum.

Cl. Salmasius ad Capitolini Pium.

Marcus Antoninus de Vita sua. Et mox,

Locus Marci Philosophi insignis est.

Idem ad ejusdem Marcum.

Marcus in vita enumerans omnes per quos, aut in literis aut in vita & moribus profecit.

Annotator Lugdunensis.

Marci Philosophi scriptio abscissa & horrida est, sed firma & potens, quæ sapit Imperatorem, & in qua multa silentur quæ suppleri oporteat. Utitur vocibus planè suis, quæ raro apud alios autores invenias.

Jo. Rualdus in vit. Plutarch. c. 5.

M. Antoninus, in primo aureolorum librorum, quos de vita sua composuit.

ANNO.

Annotations in TITULUM.

ΜΑΡΚΟΥ ΤΟΥ ΑΝΤΩΝΙΝΟΥ
 Αὐτοκράτορος | De Marco Antonino
 Imperatore τῆς συζητήσεως istius, uti
 Suidas vocat, autore, qui ab Anto-
 nino Pio Adriani iussu adoptatus,
 nominis id adeptus est, cum ex pa-

tris avig; paterni, *Annius Verus*, ex proavi materni
 nomine, *Catilius* ante diceretur, videndi cum pri-
 mis Julius Capitolinus, & Dio Cassius à Joanne
 Xiphilino in compendium redactus; Aristides
 etiam Rhetor, oratione εἰς βασιλέα, & in Panegyrica
 Cyzicena. Philosophia, Stoica cum primis, ferid
 deditum, etiāsi illi nulli dicerent, commentarii
 isti, quos prae manibus habemus, cumulatissimè
 testarentur; de quibus consuli poterunt Guiliel.
 Canterus *novar. lectio. l. 7. c. 1.* Cl. Salmas. *annot.*
ad Jul. Capitol. Marc. If. Casaubon. in Commentar.
ad Pers. Sat. 1. Meric. deniq; Casaubon. (τὸ πᾶν τὸ
τὸ πᾶν τὸν) in Prol. ad versionem suam Anglicanam.

Τῶν εἰς αὐτὸν | de vita sua, Scaliger, Lipsius,
 Salmasius, Xylander; Suidam forsā fecuti, qui τῷ
 ἰδὲ βίῃ διαγυλῶ Marcum asserit scripsisse: quan-
 quam aliud est vitam suam scribere, aliud vitā in-
 stitutum describere. Casaub. de se. ita fuerit εἰς ἑ-
 αὐτόν, de se; quo modo εἰς αὐτόν, de eo. *Lucæ, Act.*
2. 25. & Paulo ad Eph. 5. 32. εἰς Χριστόν, & εἰς ἐκ-
κλησίαν, de Christo & de Ecclesia. quod facit & quod
de Marco nostro Suidas, λέγει & ἄλλος μὲν εἰς ἑαυ-
τὸν εἰς αὐτόν ὁ αὐτὸν. & quod ad Latinum sic usur-
pari quandoq; monent Critici nostri. Plaut. Aulul.
3. 5. Nimis lepidè fecit verba ad parsimoniam. pro de
parsimonia. & Symmach. l. 4. ep. 56. postquam vos
ad virtutem verba fecistis, i. e. de virtute. nec sper-
nenda forsā Casaub. filii argutia, qui exponi pō-
stulat ex Apuleii dicto illo in de Socratis Deo: Inve-
nies in rationibus multa profusa, & in semet nihil, in
sui, dico, demonis cultum. Canterus, quod non impro-
bem, de officio suo, h. e. de eis, quæ ad ipsum se specta-
re ac pertinere, sive officii sui esse ducebat: ego la-
xius tamen malim, de rebus suis, quo modo Pausan.
in Attic. τὰ μὲν ἐς Τολμίδην, τὰ αὐτὰ ἐς Πρωτανόβου-
λον. Et in Corinth. de Medusa, τὰ ἄλλα εἰς αὐ-

τὸν, ὅτιν ἐξημεῖα, de Tolmida rebus ista accepimus;
 & alia res ejus dictæ sunt. Et de Augea *Elia. 1.* Ὁ
 ἀποστεμνωσάντες τὰ ἐς αὐτόν, &c. Qui res illius attol-
 lunt, non Elei, sed Helii, i. e. Solis filium fuisse dicunt.
 & Eunapius de se in *Proæres. τὰ ἐς αὐτόν διὰ π-*
ν & αἰσινὰς τετυγμέναι, Agnoscat scriptor ipse res
suas divinæ providentiæ haud expertes fuisse. Addere
liceat & alteram conjecturam, licet præ priore illa
minùs placeat; posse τὰ εἰς αὐτόν esse, quæ propter
se, in sui gratiam, in usum suum descripserat, & in
adversariâ miserat. quo modo εἰς αὐτὸν V. C. Lud.
de Dieu posse accipi existimat, Arabemque ac-
cepisse docet, apud Lucam Evang. 16. 16. Propter
ipsam in gratiam ipsius: & Paulus Apost. ad Tim. 1.
ep. 4. 10. dixit, εἰς τὸ τοιοῦτον, hujus rei gratiâ
laboramus. Alii viderint: ceterum Lil. Gyrardus
de Poetis l. 8. titulum his verbis conceptum legisse
ait; M. Ἀντωνίνου ἐκ τῶν κατ' αὐτόν. tanquam ista
tantum excerpta sint quædam ex eis quæ apud se in
usum suum reposita habebat. & τὰ κατ' αὐτόν ea
nuncupantur quomodo Synesii Dionem inscriptam
volunt, κατ' αὐτόν, vel κατ' αὐτόν (quod
Vulgati codices κατ' αὐτόν præferunt) διαγυλῶ.
Themist. in Philadelpho, τὰ Μάρκου ἐκ τῶν κατ' αὐτόν,
i. e. Marci præcepta, nuncupasse videtur. nili fortè ad
illa respexit præcepta philosophiæ, quæ per ordinem pa-
raeneseon, quotidiano suorum convivio efflagitatus, ut
cum Fabio loquar, antequam expeditionem Mar-
coman. iniret, per triduum à Marco nostro disputa-
ta refert Vulcat. in Avid. Cass. vel etiam ad Instit.
Imperialis librum, quem πᾶσι κοινῆς ἐμπειρίας &
παιδείας μετὸν, seculari peritiâ, & eruditione omnimodâ
refertum, Commodio filio reliquisse autor est Nice-
phorus Callist. Hist. Eccl. l. 3. c. 31.

ΒΙΒΛΙΑ 12' | Ita Suid. ἐν βιβλίοις 12'. quæ tamen
 distributio operis in libros 12. utrum à Marco ipso
 fuerit, an ab aliis, qui postea in unam congeriem
 coacta digesserunt, quæ ab illo per varias occasio-
 nes concepta, sparsimq; chartis commissa fuerant,
 (quod in Solomonis *paramis* factum novimus)
 ambigi potest non immeritò: atq; in istam par-
 tem mihi mens propendet magis.

Annotationes in Librum I.

§ 1.

S. I. *Agē tē pīpē* | Verbum *ἔμαθον*,
aut aliquid tale subintelligen-
dum, & istic, & in sequentibus
quibusdam tmematis, monet
Guil. Xylander. itaq; vertit, *Ab
avo didici*, Suidā forsā autore;
qui quædam istinc delibans, vocabulum illud in-
terferit. Ego potius, quod latius pateat quidpiam
ἔλαθον, aut *ἔχον*, *accepi, habui*: cū sequantur non
pauca, quibus *ἔμαθον* illud competere nequeat, vel
etiam fortasse pro argumento, de quo agitur, vario,
varia substituere commodum fuerit vocabula.

Οὐνπρ. | *Avus Annus Verus, cujus in domo edu-*
tus est. Jul. Capitol.

Καλῶνδες | Placidus mores. Xyl. Ego candidos
malim; ut το καλῶνδες το κακῶνδες opponatur, quod
malignitatis significationem obtinet. Vocabulum a-
libi non memini legisse.

§ 2. Τῆς μνήμης τῆς γεννήσεως | *A memoria genitoris.* Eodem cum avo is cum nomine, tum & cognomine gaudebat, *Annius Verus* itidem dictus. Capitol. *A memoria* verò genitoris dixisse videtur, quòd in ætate minori patrem amiserit; uti ex eodem colligere licet: itaq; recordando potius perdiscere additior jam poterat, quæ apud patrem puer adhuc vidisset, quàm in ea ætate ita in animum defigere, ut penitus eis, quasi imbueretur. Κέν ἔν ᾧ ἡ μνήμη αὐτοῦ τὰ ἴσα. *Greg. Naz. in Maccab.*

Tò αἰδῆμον καὶ ἀρετὴν ἔχον. De Marco pariter Capitol. Sanè quomvis esset constans, erat tamen verecundus. Et rursus, Erat frugi sine contumacia, verecundus sine ignavia, sine tristitia gravis. De Catone pariter Salust. in Catilin. Cum strenuo virtute, cum modesto pudore certabat.

§ 3. Τῆς αὐτῆς | Mater Domitia Calvilla. Capitol. eadem & Lucilla eidem post dicitur: & Domitia Lucilla, Spartiano in Did. Julian.

Θεοπέτρε; Ira Timotheus ab Eunice matre aviâq;
Loide pietatem hausisse perhibetur, Luca, *Act.* 16.
1. & Paulo, *ep.* 1. *ad Tim.* 4. 6. & *ep.* 2. 1. 5. &
3. 15. commemorantur & à Luca αἰσθηθῆναι γυ-
ναῖκες. *Act.* 13. 50. Prior nimirum cū ad re-
ligionem, tum & ad superstitionem, fexus ille se-
quior. Persius, *Sat.* 2. v. 31.

Ecce avia, aut metuens Divum matertera---
& Sat. 5. v. 93.

Dum veteres avias tibi de pulmone revello.
De Antonino Pio à quo adoptatus, exquisitiùs paul.
l. 6. § 30. *ὡς δὲ τοῖς ἀνέτεροις δεικνύμενος.*

Καὶ μεταδοτὴν | quod Apost. ad Tim. ep. 1. 6. 50
18. ἐμετάδοτον εἶναι, largiri promptum : & Marc.
infra §. 14.

Kai tñ ēnē enoias pōlēis tou autou | Abstinere non
à perpetrando tantum sed ab intendendo malum. Caf.
melius Xyl. à cogitando. quod amplius est. potest
enim cogitare quis, quod non intendant tamen. Vid.
§9. Idem valent. ὅτι ἐνοίας πρὸς γενεῶν πνα, ἐνοί-
αν πρὸς γενεῶν πνα, & ἐνοίαν τὴν πνα, cogitare aliquid
aliquem Est autē hoc sanè religionis peculiare cum-
primis, cogitatorum etiam religionem habere. Ter-
tull. in apol. c. 36. dogma Christianum referens;
Malè velle, malè facere, malè dicere, malè cogitare de
quoquam, ex equo vetamur. Et Minutius in Octav.
Apud nos ē cogitare, peccare est.

Nam scelus intra se tacitum qui cogitat ullum.

Facti crimen habet.----Juvenal. Sat. 13. v. 209.

impurâ scil. mente, licet purâ manu: ut Apul. in apol.
Quin & quod Thales, autore Laërtio, quærenti; Εἰ
λήθει θεὸς ἀνθρώπων ὁ δεινός, respondit, Ἄλλ' ἢ
εἰ δεινὸς ἐμὸν. Nec cogitata numen latere possunt.
Idémq; cum primis dicendum proponit Epictet.
differt. l. 2. c. 14. Μαθεῖν δεῖ παρὸν τῶτο, ὅτι ἐστὶ
θεός· καὶ παρὰ τοῦτο ὁ δεινός· καὶ ἢ ἐστὶ λαθεῖν αὐτὸν, ἢ
μόνον ποιεῖν τα, ἀλλ' ἢ εἰ δεινὸς ἐμὸν, ἢ ἐμὸν ἀνέμωμον.
Socrates (Xenophonte referente, memorab. lib. 1.)
πάντα θεὸς εἰδέναι τὰ τε λεγόμενα, καὶ παρὰ τοῦτο
καὶ τὰ σιγῇ βελούμενα. & Justinus apolog. 2. Θεὸν
ἀδύνατον λαθεῖν π, ἢ μόνον παρὰ τοῦτο λαθεῖν, ἀλλὰ καὶ
βελούμενον. Nimirum ut Clem. Alexand. paedag.
l. 2. c. 10. Λήσεται ἴσως τὸ αἰσθάνει πῶς π: τὸ δὲ νοῦ-
τον, ἀδύνατον ὅτι λαθεῖν. ἢ, ὡς Ἡρακλῆς, τὸ μὴ
δύσθον ποτε πῶς ἂν τις λάθοι; imò, πῶς ἂν π λάθοι;
Quod Ildorus Pelus. l. 4. ep. 47. Τὸν ἀνομιμον ὁρῶσα-
μὸν ὁδεῖς λήσσει, ἔστιν λήσσει. Siquidem, Nihil Deo
clusum est, interest animis nostris; & cogitationibus
mediis inter-venit. Senec. ep. 83. quod respexerit for-
fan Minutius in Oſſu. ubi dixit, Deus autor omnium,
ac speculator omnium, à quo nullum potest esse secretum,
tenebris interest; interest cogitationibus, quasi alteris
tenebris. Vide l. 6. § 30. & l. 12. § 2.

Τὸ λοιτὸν χτὶ τῶν δῶκεται | Landat & in Marco pa-
 riter Ariftides, βίη εὐκολίαν, καὶ διαίτης εὐτέλειαν.
 Eam Chrifticolis commendat & Clemens Alexan-
 dag. l. 2. c. 12. his verbis, Πεποθήκει τοίνυν ἀλοπότητα
 ἀσπάζεσθαι τοῦ Χριστοῦ λαβρόνους. πῶς γὰρ τὸ ἐν λιτότητι
 ἀγωνίστης φερεμνίσθεται, εἰς ἰούσα τὰς πλεονεξίας, καὶ
 διαφύγει τὸν πόρον τῶν ὑποφύγει περὶ τῶν κομιζομένων
 χρεῶν. τὸ γὰρ τοῦ, ἢ καὶ τὸν αὐτὸν ἐμφαίνει, ἐκ εἰσέχου,
 εἰς ἑαυτὸν τὸ ὀγκύσθαι ἢ τυπῆσθαι ὁμολογῶν ὅτι ὅλον, καὶ
 λῆγον, καὶ ἴσον, καὶ ἀπὸ τῶν, καὶ ταῦτα ἱκανὸν ὅτι. quo
 loco forsitan pro τῶν καὶ Clemens τῶν καὶ scripserat.
 Vide quæ de Perrinace ex Herodiano post paulò
 exhibentur.

Τῆς πλαστακῆς διαγωγῆς! Πλαστακός dictum ea-
dem

dem analogiâ, qua *Ἀρχημυακός*, pro quo vulgo *Ἀρχημυακός* dicitur, ad divites pertinet, sive divitibus solemnibus & familiaribus. Neq; enim H. Stephano, qui idem quod *πλέσιος* vel *πλέτας* potius, esse vult, possum assentiri: malimq; opulentos quam opulentiam, cum Xyl. & Caf. comitante live consequente, vertere. Est enim à *πλέσιος*, non à *πλέτος*, efformatum. *Δαζωγῶν* autem *πλεσιακῶν* Marcus dixit, quod *δεῖμα πλεσιακῶν* Plutarch. de avarit. pompam illam epularum sumptuosam ac magnificam, quæ apud ditiores exhiberi solet. At Alexis apud Athenæum l. 13. *πλεσιακὸν κακὸν* etiam mollitiem dixit versibus illis, quos Casaub. feliciter quam Stephanus restituit.

§ 4. Τὸ *ορεπάππυ*. | Proavus paternus, Annus Verus; maternus, Catulus Severus. Capitol. illum opinor hic voluit.

Τὸ μὴ εἰς δημοσίας διατελεῖς φοιτῆσαι | Τὸ μὴ εἰς δημοσίας, sive τὸ εἰς Δημ. &c. negativâ prorsus expunctâ legit Meric. Casaub. ductus illis præcipue Jul. Capitolini verbis, Frequentavit & declamatorum scholas publicas. Quod est idem prorsus cum eo, quod de se Marcus istic. De Pertinace Herodian. l. 2. Οὐτὸς γὰρ μέτεος καὶ ἰσότητος ὡς, ὡς καὶ τὸν ὑδὸν αὐτῷ ἦδη μετρίκιον ὄντα, μήτε εἰς τὴν βασιλείαν αὐλῶν ἀναγαγεῖν, ἀλλ' ἐν τῇ πατρὶα κηδεῖν οἰκίᾳ, καὶ εἰς τὰ συνήθη ορεγόντα, διδασκαλεῖα καὶ γυμνάσια, ἰδιωτῶντα, ὁμοίως τοῖς λοιποῖς παιδὶ δέδωται τε καὶ πάντα ορεγέσθην, ἔδειμ' ὅτι φονὴν ἢ πομπὴν παρεχόμενον βασιλικῶν.

Οἱ εἰς τὰ τοιαῦτα δεῖ ἐκτενῶς ἀναλίσκειν. | ἐκτενῶς ἀναλίσκειν potest esse, vel promptè, alacriter; sic enim Hesych. ἐκτενῶς, ορεδύμως, vel studiosè, vehementer. Suid. ἐκτενῶς, ὁλοφύως, vel impensè, prolixè. Pollux, ἐκτενῶς, δαφιλῶς, quod & pro ἐκτενῶς Phrynicius substitui monet. Vult certè Marcus fieri contra planè quam Scoptica illa Cratetis Thebani, quam Laërtius exhibet, Ephemeride;

Τίθει μαζείην μνάς δέκα, ἱατρῷ δεσχυλῷ

Κόλακι τέλειαντα πίντε, συμβέλλω καπνόν

Πόρην τέλειαντον, φιλοσφῶν τεράβωλον.

Coquus minas decem, medicus drachmam ferat;

Talenta quinque scurra, fumum consulens;

Scortum Talentum, philosophus triobolum.

aut quam suo seculo fieri solitum non sine stomacho monet Juvenalis Sat. 7. quo loco, post impensas in ædificia extruenda exornandâque immensas enarratas hæc subijcit:

Quantumq; domus, veniet qui secula doctè

Componit, veniet qui pulmentaria condit.

Hos inter sumptus, sestertia Quintiliana,

(Ut multum) duo sufficient. res nulla minoris

Constabit patri quàm filius. cui hic scil. erudiendo conducitur. Hæc autem ratione se tutabatur Aristip. quòd à discipulis pecunias mercedis loco vel exigeret, vel acciperet saltem notatus: ἀργυρίου λαμβάνειν εἰπὼν, ἔχ' ἵνα αὐτὸς χεῖρτο, ἀλλ' ἵνα εἰδούεν εἰς πῖνα δεῖ χεῖρτι τοῖς ἀργυρίοις. refert Laërt. lib. 2.

Quin & de Alexand. Gramm. pariter Aristides: τὸ μὴ τοῖς τέχνῃς ἐκ ἡρώνετο λαμβάναν· ἐδίδκει γὰρ αὐτὸν λυσίτελεῖν τοῖς νόμοις μαθημάτων τῶν εἰνεῖα τολμᾶν ορεγέσθαι. Et Libanius in apolog. Τὸ μὴ δύναι, ῥαδύμοτερες ποιεῖ. τὸ γὰρ εἶναι ορεγέσθαι λαβεῖν, ἐδὲ ορεδύμωσ' ἐπαναφέρει λαμβάνειν. ὃν γὰρ πῶς ἢ πῶσι πῶν, ταῦτα ἐκ ἀληθείας μὴ κηδόμεν. Nec incelebre illud à Philostrato laudatum Damiani Sophistæ dictum, cum mercede data neutiquam vulgari, Aristidem

Adrianumq; Rhetores audivisset, Πολλὰ ἦδ' ἰδὼν ἐς τοιαῦτα διαπαρὼν παιδείᾳ, ἢ ἐς καλὴς τε καὶ καλῆς ὥστε ἐνιοι. Laudantur Principes hoc nomine, Alexand. Macedo, qui præterquam quod in Philosophos Anaxarchum, Xenocrar. Callisthenem, alios, munificus admodum extitit, in unam illam Stagirite animalium historiam octingenta talenta dicitur contulisse. ut Athen. dipnos. l. 9. Vespasianus, qui licet alioqui pecuniæ avidior, ingenia & artes vel maximè fovit, primusq; è sisco Latinis Græcisq; Rhetoribus annua centena constituit, Sueton. l. 10. c. 18. Anton. Pius, qui Rhetoribus & Philosophis per omnes provincias & honores & salaria dedit. Capitol. in Pio. quod & ab Alexan. Severo, quem post Marcum nostrum summæ suspiciendum Suidas censet, & continuatum & dilatatum, autor est Lamp. Marcus ipse, qui & Philosophos omne genus ἐπὶ μνηταῖς profitentes Athenis instituit, uti ex Lucian. & Philostr. ad Capitol. Pium docet Cl. Salmasius. Nec tacendi videntur, aut M. Scaurus civitatis princeps, qui Lutatium Daphnidem Grammat. 111MDC (vel ut Budæus, de assè CCCMDCC) sestertiis emerat, pretio hominis in servitio geniti maximo ad hanc diem, inquit Plin. l. 7. c. 39. quanquam à Q. Catulo, & ducentis millibus nummum emptum, ac brevi manu missum, apud Sueton. habetur de illustr. Gram. c. 3. Aut Leo Macelles, qui cum annonam Eulogio Philospho dari præcipienti, dixisset Eunuchus quidam, in milites potius ista esse infumenda, respondit; Εἴδε' ἡρώσιπ' ἐπὶ τῷ ἐμῷ χεῖρτι, ὥστε τὰ αὐτῷ ορεγέσθαι εἰς τὸν διδασκαλικὸν παρεχόμεν. Utinam meis id temporibus contingeret, ut militum stipendia ad doctores transferrentur. Suidas. Cæterum nolim omisissum, quod doctiff. Patr. Junius pro εἰς τὰ τοιαῦτα, suspicatur εἰς τὸν τοῖς τοῖς legi debere: utrumvis ceperis, eodem redibit: in istiusmodi, vel homines instituentes, vel instituta ipsa.

§ 5. Τὸ *ορεπῶς* | Educatores suum mortuum flevisse Marcum, refert Capitolinus. Verum is quis fuerit nullus dicit. Vide infra ad § 8.

Μήτε ορεσιανός, μήτε βενεπατός | Aurigarum factiones Prasina & Veneta, à vestium, quas habebant, coloribus sic nuncupatæ, de quibus videndi Tertul. de spectac. c. 9. Cassiodor. Var. l. 3. ep. 51. & Onuphr. de Lud. Circens. c. 10. De L. Vero Marci consorte, Capitol. Amarit & aurigas, Prasina favens & Volucris equo Prasino aureum simulacrum fecerat,

quod secum portabat. at Venetæ contra Virellius, qui quosdam de plebe, quod Venetæ factioni clarè maledixerant, interemit. Sueton. l. 9. c. 14. Marcus quod hisce se neutiquam immisuerit, educatori suo, quisquis is fuerat, acceptum refert. Plin. jun. 9. 6. de Circensibus populòq; ad eos spectandos confertim jugiterq; confluyente locutus. Si tamen, inquit, aut velocitate equorum, aut hominum arte traherentur, esset ratio nonnulla: nunc favent panno, pannum amant: & si in ipso cursu, mediòq; certamine, hic color illuc, ille hic transferatur, studium favorq; transibit, & repente agitantes illos, quos procul noscitant, quorum clamitant nomina, relinquent. tanta gratia, tanta autoritas in una vilissima tunica; mitto apud Vulgus, quod vilis tunica est; sed apud quosdam graves homines.

Παλμυλᾶειος ὁ σκουτάριος | **Παλμυλᾶειος**, *Palmularius*. Meurs. in Gloss. & **Παλμυλᾶειος**. ὄνομα ὤλεον, Suidas. quod idem & de **Βενεπανῆς** pronunciat. falsus uterque. Est enim **Παλμυλᾶειος** *Parmularius*, litera asperiore in leniorem immutata, ut **κωριαννον**, coriandrum, **καλιαστρον** sarcimen, **φαλκίμλων** barca, **βάλανος** cardinalis, **καλιδυλᾶειος** *kel-
caus*, **κλίβανος**, clibanus; **λεῖον**, lilium; **γουργαλιών**, *gurgulio*; **μορμύρων**, *myrmillo*: nec est proprium personæ, sed sectæ studiūq; vocab. sicut reliqua quæ istic simul recensentur. *Parma*, sive *par-mula* & *scutum*, inter arma gladiatoria, illa Thracum, istud Samnitum; ut ex Festo & Livio docet Lipsius in *Saturnat.* l. 2. c. 9, & 11. Martialis magnitudine maximè discrepasse docet, l. 14. epig. 213.

Hec quæ sæpe solet vinci, quæ vincere raro,
Parma, tibi scutum pumilionis erit.

& Nonius, *Parma* scutum breve. Quanquam *Parmæ* militares benè magnæ videantur fuisse. Polyb. de discipl. Rom. **Περειφῆρης ὃ ἔσται τῶ χήματι, τειπεδὸν ἔχει τὴν δίαμειρον**. Et de Velitibus Liv. l. 38. Hic miles tripedalem *parmam* habet. **σκουτάριος** *Scutarius*. Xylan. & **σκουτάριος**, *scutarius*, *scutatus*. Meurs. in Glossar. eandem scripturam agnoscit & Suidas in **Περσιστῆς**. quod si sequimur, alterius factionis studium designabitur, cui scutum *parmæ* loco fuerit. Verùm Lipsius hic non **σκουτάριος** sed **σκυτῆριος** legit, ubi supra c. 24. Ita *Parmularius*, qui Thracibus, *Secutorius* sive *secutorianus*, qui *secutoribus* favebat; de quibus videri poterit Lipsius idem ib. c. 7. Martialis l. 9. epig. 70.

Vincenti *parma* cum sua turba favet.

Hos autem *Parmularios* nuncupatos ex Sueton. discimus; qui l. 12. c. 10. patremfamilias quendam, quod Thracem *Myrmilloni* parem, munerario imparem dixerat, 50 idem locutus *Parmularius*. Ad quod facinus respexit in *Panegyri*. Plinius ubi dicit, Jam quàm libera spectandū studium? quàm securus favor? nemini in-
victas, ut solebat, objecta, quod odisset gladiatorem. nemo spectator spectaculum factus, miseras voluptates

unco & canibus expiavit. Marcus ergo nulli gladiatorum factioni addictus: contra planè quam filius, imperii paterni, non & instituti, hæres; qui, ut *Lamprid.* gladiatoribus convixit, & gladiatorem sese perfectum exhibuit: *Secutoribus* cum primis tam impensè favens, ut (*Dione* autore) eorundem armaturâ uteretur, & inter triumphalia nomina gestiret audire, **Πρωτόπαλος Σεκυτῆρων** qua de voce videatur, post *Lips.* & *Scalig.* V. Cl. *Salmas.* in *Lamprid.*

Τὸ αὐτεργῶν | *Manibus propriis operari*; sive operi manus ipsummet admove, fuisq; id nonnunquam manibus exequi, quod alienis si vellet, poterat. De *Danao* *Lucianus dial. marin.* 6. **Σκληρογῶν τὰς θυγατέρας, αὐτεργῶν διδάσκει**. Catonis majoris τὴν αὐτεργῶν prædicat *Plutarchus*, **μὴ οὐκ ἔργα λειδοῖ** soliti. De *Quintio* Dictatore apud *Suid.* autor innominatus, τὴν αὐτεργῶν ἡγάπα βίον. *Pacatus paneg. Theodos.* Detrahit laudem patientiæ inopia: majoris exempli est labor sine necessitate. Laus ea *Tra-jani* apud *Suid.* ex autore incerto, **καὶ ἐβέβηκε τῇ σὺ πᾶντα τοῖς ἄλλοις ἔργον πᾶν ποιῆσαι**. At verò mollitiem hominum, qui alienis ad omnia manibus utuntur, falsè tetigit *Cynicus*, qui (referente l. 6. *Laërt.*) ex his quendam à famulo calcari conspicatus, dixit, **ἐπὶ μακροῦ ἔ, ἀν μὴ σὲ τὴν ἀμύδην**; ἔτο ἢ ἔσται πᾶρῶντι σοι τὰς χεῖρας, *Nondum sit beatus es, nisi te alter etiam emungat* (non uti *Erasm.* reddidit, *abstergat*) quid si mancus fueris, futurum est. id qd de *Aristagora* suspicata est *Gorgo* puella *Lacæna*, quem cum idem factitare animadverteret, ad patrem (*Cleomenes* is erat) conversa, **Πάτερ, inquit, ὁ ξένος ἔπος χεῖρας ἔκ ἔχει**, *Pater, hospes iste manibus caret*. *Plut.* in *Apoph.* Itaq; adulatoriè nimis *Constant.* *Panegyrist.* Deceat te, Imperator, hostem ferire? imò non deceat laborare. De Imperatore nim. censuit, quod de Deo sensit, qui *Aristotelis* nomen præfert. Autor de *Mundo* c. 6. **Μὴ αὐτεργῶν εἶναι μῆτε καλὸν μῆτε ἐχθρὸν αὐτεργῶν τὰ ἐπὶ γῆς**. ἔτο ὃ ἔδε ἀνδρῶν ἡγεμόσιν ἀρεμῶσιν, παντὶ καὶ τῶ πυχρόντι ἐφίστας περὶ γῆματι. Quod *Apul.* sic **ἀδελφῶν**, Non ut orbem manibus suis instruxerit: talis quippe humilitas dejecti & minus sublimis officii; nec cum homine quidem convenit qui sit paululum conscientie celsioris, qualis militiæ principes, & Curia proseres, & urbium ac domorum rectores, ut id suis manibus factum velit, quod sit curæ levioris. Atqui de Deo nos aliter docent literæ sacra, etiam τὰ ἐπὶ γῆς αὐτεργῶν non dedignari prorsus; etiam si ad plurima exequenda creaturarum ministerio utatur. Quin & apud *Hom.* (qui id Heroibus suis dedecori non est futurum opinatus) αὐτεργῶν ἦρες, suntq; αὐτοδιδάκτοι, ut *Eustat.* monet ad *Il.* 1. αὐτεργῶν *Ulyss.* & *Achilles* ipse; αὐτεργῶν deprehenditur ab *Ulyss.* *Laërtes*. quod observat *Ælian. hist. var.* l. 7. c. 5. eo utiq; semet exercent opere, quod in Cyro minore admiratus est *Lyfand.* apud *Xenoph.* in *Oeconomico*; & quo nihil

nihil regale magis huic visum refert in *Catone majore* Cicero, agri nempe colendi studio. De Pittaco notum est ex nenia muliebri, sive ἐν τῇ φωνῇ δεικνύμεν, uti appellat Athenæus l. 14. Eustath. ad Od. v. & Pollux l. 7. c. 33. § 8. (apud quem tamen l. 4. c. 7. § 1. δεικνύμεν φωνῇ perperam est edit. quod *Carmen* *seculare* interpret reddidit) quam, dum molam versabant, quo laboris tedium tollerent, mulierculæ sibi accinebant. Eam Plutarc. in 7. *sapientium symposio* nobis hanc exhibet. Ἀλλὰ, μύλα, ἀλει· καὶ ὃ Πιττακὸς ἀλει, μεγάλας Μιτυληνάς βασιλίδων. Inde Theodorum Scholasticum objurgandi ansam arripit Isidorus Pelusiota l. 1. ep. 470. Αὐτὸς μὲν ἐφύσειον ἡγῆ πᾶσαι χειρὸν κωπὸν ἐργασίαν· ὃ Μιτυληναῖ· καὶ Πιττακὸς, καὶ τοὶ βασιλίδες αὐτὸν, τὸν μύλονα νύττειν, καὶ ἐναργίως γυμναζόμενον, καὶ τὸν ἑσπλὺν ἐργαζόμενον, ubi vitiose μύλονα codices: nec sanius interpret, pistrinum manibus suis extruebat. imò, in pistrino ipse operas obibat, simul sese & exercens, & labore suo de victu prospiciens sibi. Nam quod Theod. Zuingerus Theatri vol. 19. l. 2. tit. de Mola, Pittacum tradit molæ encomium conscripsisse, quod δεικνύμενον nuncuparit, quo autore dicat nescio. apud Elian. quem certè laudat *var. hist.* l. 14. nihil ejusmodi comparet. queriturq; Pictorius ad Marbod. de gemmis, molæ laudes poetam nullum celebrasse. De Romanis principis Seneca ad Helviam, c. 10. Scilicet majores nostri, quorum virtus etiam nunc vitia nostra sustentat, infelices erant, quia sibi manu sua parabant cibum. Et mox, Scilicet minus beatè vivebat Dictator noster, qui Samnitum legatos audit, cum vilissimum cibum in foco ipse manu sua versaret. Manium Curium Dentat. dubio procul intelligit: quanquam Consul ille, non Dictator. Cibum vilissimum quem dicit, γρυλλίδας fuisse refert, ex Megacle de viris illustribus, Athenæus l. 14. & Plutarch. in Apoph. i. e. rapa, ut ex *Annal.* Plin. l. 19. c. 5. rapum, inquit, torrentem in foco inventum. Historiam tangit & Cicer. de repub. l. 3. à Nonio laudatus, & in *Catone majore*. Nec peccare puto Athenæum, (quod Pet. Victorius censet, *Var. lect.* l. 10. c. 5.) cum Sabinos dicit, quos Samnites illi. potest enim fieri, nec est vero absumile, Sabinos Samnitibus in ea legatione junctos fuisse: cum ex L. Flori *epit. Livianâ* l. 11. compertum sit, Curium istum tam Samnitibus cæsis, quam & Sabinis victis, & in deditionem acceptis, bis eodem anno triumphasse.

Δωρεῖσθαι δὲ διαβολῇ | leg. Δωρεῖσθαι δὲ. De Antonino Pio, l. 6. § 30. ὡς διαβολῇ ἐκ ἐδὲ γετο. De Traiano itidem Dio, διαβολῇ ἡμετα δὴσθε. C. Caligulæ inter imperii exordia memoratu dignum dictum, facto etiam consignatum, à Sueton. l. 4. c. 15. refertur. Libellum de salute sua oblatum non recepit, contendens nihil sibi admissum cur cuiquam invisus esset; negativitq; se delatoribus aures habere. Præclarum & illud Domitiani, ab eodem in literas rela-

tum, si in tenore cepto is perstitisset, quod *fiscus* *calumnias*, magna calumniarum pena repressit; adjectâ voce illâ memorabili, PRINCEPS QUI DELATORES NON CASTIGAT, IRRITAT. De Marco nostro, qui hic constans, Capitolinus, Suffragatoribus non citò credidit, sed semper diu quaesivit quod erat verum. Quin & calumniis quadruplatorum intercessit, appositâ falsis delatoribus notâ: delationesq; quibus fiscus augetetur, contempsit. Optimè Menander à Stobæo *iotom.* 2. tit. 42. adductus, & post Stobæum ab Ant. Meliss. l. 1. c. 53. & à Max. coll. c. 10.

Ὅστις δὲ διαβολῇ πείθεται ταῦ,

ἥτοι ποιητὲς αὐτὸς ἐστὶ τὰς τρεῖς,

ἥ παρὰ πᾶσι πεισθεὶς γράμμι ἐστὶ.

Qui mentem addicit credulam calumniis,

Aut ipse est pravis inquinatus moribus,

Aut certè ingenio nil supra puerum valet. Grot.

§ 6. Διογήτης | Operam pingendo sub Diogneto magistro dedit. Capitol. Verum de Diogneto isto piktore, an philosopho, an utroq; etiam, videndi Jos. Scal. *com. ad Euseb. Chron.* & Cl. Salm. ad Capitol. Philosophum certè Marcus ipse nullus appellat; potuitq; Marcum ad philosophiæ studium impellere, monitq; istiusmodi eidem suggerere, etiâ qui philosophiam non esset professus. quanquam nec pingendi artificium quicquam impedit, quo minus & philosophiam profiteretur, eadem saltem imbuitur fuerit, cum interdiciplinæ liberales picturæ solim haberetur; unde de Hil. Bithyno Eunap. in *Prisco*, περὶ τῶ κατὰ τῆς ἀλλῆς παιδείας καὶ γεγραμμῶν ἔτα φιλοσοφῶντα, ὅτε ἐκ ἐπειρήκει ἐν ταῖς ἐκείναις χερσὶν ὃ εὐφρανὸρ. quæ verba Hadr. Junius sic reddidit: In arte pingendi adversus liberalium artium vacuum ita philosophatus est, ut appareat in illius manibus non esse extinctum Euphranorem. cum debuisset potius sic vertere, Qui præter ingenium, sive liberalem, reliquam disciplinam, in pictura quoq; ita versatus est, ut per ejus manus Euphranor adhuc superesse videretur. τὸ κατὰ τῆς παιδείας, est ἡ κατὰ τῆς παιδείας, ingenia sive liberalis disciplina φιλοσοφείας, studere, exerceri in studio, exercitiōve aliqua versari. Euphranor pictor nobilissimus, fictorq; idem ex Plinio notus satis, qui l. 34. 8. & l. 35. 11. videri poterit. Ceterum in Hilario superstes, qua ratione dicatur, ex Fabio melius quam ex Plin. discas. Is *hist.* 12. c. 10. Euphranorem admirandum fecit, quod & ceteris optimis studiis inter præcipuos, & pingendi fingendiq; idem miris arifex fuit. quod idem planè de Hilario Eunapius.

Τὸ ἀκνὸσθεδν | Citat quædam hinc Suidas sub vocabulo isto. Plut. de commun. notion. c. 17. Τίς αὖ ἐξήλωσε τὸν ἀνόντων τὰν τὴν σφόνδα, καὶ κνὸσθεδν δεικνύειν; ἢ ὃ ἐπὶ τοῖς μικροῖς σφόνδαι μέγαν φέρει. Aristid. in *Panath.* Si autem ἐπὶ μικροῖς, certè ἐπὶ κνὸς multo magis. possunt enim κνὸς esse, etiam quæ κνὰ protinus non sunt. Sunt autem κνὰ sive κνὰ & κνὰ, & hoc nomine indigna in quibus

studium collocetur, vel τὰ τῆς παιδείας καὶ γλώσσας, res ludicrae, quo nomine Laco quidam Athenienses notabat, quos dicebat, *μαζαλα ἀμύχανειν*, ἢ *αὐδῶν* εἰς τὴν παιδείαν καταγαλίσκοντας. Plut. de glor. Athen. siue ἡ σωφροσύνη τῶν πόλεων καὶ τοσαύτης αὐδῆς παύσεται. Idem Symp. l. 7. c. 9. qui & recte subjungit; Τῶν δὲ ὄντων παύοντα δὲ παύειν. Et Caro Maj. dicere solebat, τὸν αὐδῶντα ἐν τοῖς γλώσσις, ἐν τοῖς αὐδῶσις ἔστιν καταγαλίσκας. Idem in Apoph. Itaq; Isocr. ad Demon. § 23. μήτε πᾶσι τὰ γλώσσα αὐδῶν, μήτε πᾶσι τὰ αὐδῶντα τοῖς γλώσσις χαίρων. Vel etiam τὰ πᾶσι καὶ μάταια, quæ licet ieria sint, fructus tamen & emolumentum inania existunt, quales *ματαιότητες* illæ, quas commemorant damnantq; simul, Galenus, hortat. c. 6. & Fabius, hist. l. 2. c. 21. ὅν τὸ πᾶσι ἢ βιωφαλές, ut Ilidor. Pel. l. 3. ep. 185: quasq; nihil esse aliud, quam *χρόνη παρανόλωμα*, *Ælian.* pronunciat, var. hist. l. 1. c. 17. sed & tristes illæ ineptiæ, uti Cæcilius apud Senec. ep. 113. & *nuga* difficiles, ut Martialis loquitur, l. 2. epig. 86. 20 quas Seneca idem (licet eisdem ipse indulgentior paulò, & in quibus Chrysippus nimius fuisse videtur) tantopere exagitat toties, ep. 45, 48, 49, 88, 106, 111. & de benef. l. 5. c. 12. Vide l. 4. § 32. καὶ αὐδῶντες. Optime Plut. de commun. notis. c. 4. Ἀλλὰ δὲ ὕδενι φιλοπόνει τὸν καὶ αὐδῶν ἀφορῶν ἐν τοῖς ἔργοις ὄντα πολλὰ μὲν, ἢ τῶν τὸν μὲν εἰς ἀναγκαῖαν πονεῖν καὶ ἀδιαφρόνως, τὸν δὲ ἐν ἑαυτῷ συμφέρειν, καὶ λυσιτελεῖν.

Τὸ ἀπιστικὸν | Recte: nec cur ἀπιστικὸν legisse 30 Xyland. velit Mericus noster, causam ullam video: etiam si τὸ ἀπιστικὸν infra § 15. legatur. at Suidæ codices istinc omnino corrigendi, qui ἀπιστικὸν perperam exhibent: nam quod vir eruditus admitti posse existimat; & ὅτι τὸ ἐπιστικὸν ἢ τοῖς ἐπιστήταις deducit, quasi eis Marc. ex parte saltem animum adjecerit; nec Gram. ratio id patitur, quæ παρὰ τὸ ἐπιστικὸν τὸ ἀπιστικὸν, (non τὸ ἀπιστικὸν, quod ab ἀπιστικῷ oritur,) & ἀπιστικὸν deducit: nec præter tantum, sed contra prorsus, autoris ipsius mentem esse videtur. 40 Οὐδὲ δὲ αὐτῶν συνύστατος καὶ γυναικεία ὁ Μάρκος χαίρειν ἰστέν. Jo. Xiphil. in M. Ant. Neq; enim magorum consuetudini aut præstigiis deditum fuisse Marcum quisquam meminit. & ipse etiam hoc loco id aperte diffitetur, qua ratione subnixus Xiphil. idem fabulam illam refutatam ita à Dione allatam, de pluviiis in aquar. penuria insigni, Arnuphis magi procreatione impetratis, de quibus inf. ad huj. lib. calcem dicitur. Quin & scripturam receptam probat Jos. Scal. in Euseb. qui & ad Dionis Claudianiq; vaniloquentiam confodiendam, non posse telum testimonio hoc efficiacius inveniri autumat, si quis omnem industrie suæ vim intendat. Cui enim, inquit, potius quàm ipsi Marco de se scribenti, Magis nunquam fidem adhibuisse, & ab eorum vanitate ipsum aversisse Diognetum? Accedit quod Paulus in Digest. l. 48. tit. 19. de panis, l. 30.

Marcum, ait, rescriptisse, in insulam relegandos, qui aliquid facerent, quo leves hominum animi superstitione numinis terrentur. quod Modestini nomine laudat If. Casaub. ad Capitol. Christianos autem quod hoc loco à Marco notatos Mer. existimat, fieri potest reverà ut ad illos etiam spectet illud πᾶσι δαίμονων ἀποπομπῆς: de quibus Tertull. apol. c. 32. *Dæmonas adjurare consuevimus, ut illos de hominibus exigamus.* Latius tamen se extendere Marci verba, & ad Ethnicas superstitiones pertingere, etiam pater ipsius ὁ μαχητής censet. Verum de istis utcumq; se res habuerit, τὸ ἐπιστικὸν, cum sit planè vox nauci, nullà ratione hic admitti meretur: nec cur scriptura recepta aut mutetur aut sollicitetur, quicquam comparet. Xylandri lapsus geminum habes infra § 11. ἐπιστικῶν.

Πᾶσι δαίμονων ἀποπομπῆς | Hujus generis est supersticiosus mos ille, quo æris tinnitu luminaribus cœli laborantibus, uti rebantur ipsi, succurrere solebant. Alex. Aphrodis. probl. l. 1. p. 46. Κινῶσι τὸν χαλκὸν καὶ σίδηρον ὡς τὸν δαίμονα ἀπὸ λαϊνῶν τῶν δὲ ἐνέειν τὸν χρόνον οἱ φασί, ἕκαστος ἐπιπλέμπτει τῇ γῇ ἀπορρόας ἀναδοποιεῖς, κωλυτικὰς ἢ φάτων δαίμονων. Pariq; ratione Manes exigi prodit Nafso Fast. lib. 5.

Rursus aquam tangit, Temesæaque concrepat ara,

Et rogat ut rectis exeat umbra suis.

Cum dixit novies, Manes exite paterni,

Respicit; & purè sacra peracta putat.

Cui gemina planè Papicolarum supersticio, qui campanis tintinnabulisq; pulsis dæmonas abigi credunt. Vide Paul. Girland. de sortileg. & Hier. Magium miscell. l. 4. c. 14.

Ὁρτυγὸς φῶν | At Suidas non ὀρτυγὸς φῶν, sed ὀρτυγοποιεῖν hic legit. Id ludi genus Græcis familiare designat: de quo consuli possunt Suid. ib. à Leopardo l. 1. c. 5. emendatus: Aristoph. Schol. ad aves, ab eodem laudatus: & Pollux l. 9. c. 8. à Meursio de lud. Græc. adductus. Meminere Plato in Alcibiad. 1. Plut. de legend. poet. & Athen. diplom. l. 11.

Περὶ τὰ τοιαῦτα ἐπιστικῶν | rebus istiusmodi deditum, live additum, eisq; nimio opere affectum esse. Vide ad l. 4. § 19.

Τὸ ἀνέχεσθαι παρρησίας | De Marco Capitol. Moderatè, nonnullorum cavillationes ferebat: malè loquentium dictis, vel literis, vel sermone, respondebat. & de Marco Lucioq; pariter: Adepti imperium ita civiliter se ambo egerunt, ut lenitatem Pii nemo desideraret, cum egr. Marullus sui temporis mimographus cavillando impune perstringeret.

Βακχῆ | Bacchius iste quis fuerit, nusquā comperio. neq; enim quenquā hoc nomine inter illos reperio, quib. Marc. noster in disciplinam se dedisse perhibetur: Eὐτυχῆ forsan ipse scripserit, quod in Βακχῆ, literis fugientibus an confusis, per exscriptor. errorem

errorem transierit. Euty chius Proculus Siccensis certè inter Grammaticos Latinos, quibus Marcus usus est, à Capitol. ponitur. Verum in re tam incerta quid statuas certi? Vide l. 10. § 31.

Tavδιδος | Depravatum esse etiam nomen istud Casaub. ad Capitol. cenfer, & suspicatur Andromem posse reponi, quo Magistro Musico ac Geometrà usus est Marcus. De Basilide haud minùs forsitan probabilis conjectura fuerit, quem Marco præceptorem quoque extitisse, ex Eusebio autores sunt Geo. Monachus & Marianus Scotus.

Μαρκιανὸς | Quod si conjecturis indulgere libuerit, istic nihilominus oboriri possit suspicio, pro Marciano Metianum substituentum; de quo Capitol. Studuit & juri, audiens L. Volusium Metianum. Ea porò mutatio proclivior fuerit, si cum Casaub. non Metianum sed Marcianum legerimus. ex leg. 17. de jure patronatus. ut τὸ Μαρκιανὸς ἀντὶ τοῦ Μαρκιανῆς irreperit, deflexione planè levissimà.

Τὸ γὰρ καὶ διαλόγους | Ingeniū sc. & calami exercitandi causà. Alioqui tangit hominem Epiæterus apud Arrian. l. 2. c. 1. qui hoc tanquam re magnà gloriabatur, ἰδὲ πῶς διαλόγους συντίθημι. Ecce quomodo dialogos componam. Hinc autem Dialogistam Casilio Marcum dictum, referente Vulcat, autumat Casaub. in not. ad Vulcat. Vide ad § 7.

Ἐν παιδί | In puerili etate, Xyland. sive, puer cum essem. phrasis insolens; nec illecta tamen. De Maximino Herodian. l. 6. Περίτερον μὲν ἐν παιδί ποιμαίνων, &c. pro quo Lucian. etiam ἐν παιδί dixit, in Necyromantia. Ἐγὼ γὰρ ἀχρὶ μὲν ἐν παιδίον ἔμ. quamquam ibi ἐν παιδίον εἶναι potest verti, inter pueros versari, è pueroꝝ numero esse. Sed eodem planè modo Philostr. ἐν μετρίῳ dixit in Hermocrate Sophista, ὥς μὴδὲ δάκρυον ἐπὶ αὐτῷ τῷ Καλλιστῷ ἀφείναι ἐν μετρίῳ ὑποδιδόντι, ut nec lacrymam emitteret Callisto ad mortem illius in adolescentia defuncti. Observavit & Casaub. ad Athenæi l. 13. c. 8. Τὸ παῖς pro ἡλικία παιδικῇ usurpatum ab Hermesianacte Colophonio in Elegia illa quam in Leontium meretriculam composuit, ubi inter alia de Hesiodo,

Πόλλ' ἔμαθεν, πᾶσι δ' ἔλεγον ἀνεγείλατο βίβλους
Ἐν παιδί. —
 & in Praxinoë apud Theocritum Idyll. 15.

Ἰπποῦ καὶ τῶν ψυχρῶν ὕδριν ταμάλισα δεδόκη
Ἐν παιδί. —

quod Marc. Evang. 9. 21. παιδίδεν. à puero, i. e. à puerili etate. Paul. ad Tim. ep. 2. c. 2. v. 15. ἀπὸ βρέφους dixit. Plato Hipp. maj. ἐν παῖδων. ἐν παῖδων ἀρετῶδες. quomodo Lucianus etiam, plurali usus numero, cum de Demonaëte solo, & Longin. in de Fine, apud Porphy. in Plotini vita, cum de se solo loqueretur. sed & quod ἐν μετρίῳ Epicurus dixit, in ep. ad Idomen. ap. Laërt. l. 10. verbis illis Σὺ δ' ἀχρὶς πῶς ἐν μετρίῳ πελάσσας περὶ ἐμὴ καὶ φιλοσοφίαν, &c. id ab adolescentia, Cicero de finibus,

l. 2. Sed tu, ut dignum est tuā erga me & philosophiam voluntate ab adolescentia suscepta, &c. Aliud tamen phrasis illa ex puero, apud Sidonium sonare videtur, ubi dixit l. 8. ep. 6. Audivi eum adolescentem, atq; adhuc nuper ex puero. h. e. cum nuperrimè ex ephēbis excessissem. ut Ter. And. 1. 1. vel ut Cicer. ad Brut. adolescentulus & penè puer. Sidon. ipse l. 9. ep. 14. adolescens, vel penè adhuc puer. ut ex istic eam vim obtineat, quam in illis Expræfatus, Exadvocatus, &c. nec puerilem etatem includat sed excludat potiùs.

Σινποδὸς καὶ δεξὶς | i. Pro stratis grabbatulum & pellem, cateraq; Græcica instituta; eorum nempe qui à Philosophis Stoicis instituebantur. Casaub. ad Pers. Sat. 3. v. 53. faciunt huc quæ de Marco nostro Capitol. Duodecimum annum ingressus habitum philosophicum assumpsit: & deinceps tolerantiam; cum studeat in pallio, & humi cubaret, vix autem, matre agente, in strato pellibus lectulo cubaret. quæ verba de lectulis lucubratoriis, quibus pelle instratis philosophi studebant, exponunt Casaub. & Salmas. de quibus vide sis illum ad Sueton. l. 2. c. 78. plenà manu, vel etiam ἐλθὼν τῷ συλάκῳ congerentem, cui ego acervo adjiciam tantum illud Gellii ex Noët. Att. l. 19. c. 10. de Corn. Frontone; Offendimus eum cubantem in scimpodio Græciensi; circum undiq; sedentibus multis doctrinà, aut genere, aut fortunà nobilibus.

Ἐλλωρικὸς ἀγῶν | quam & παιδῖαν Ἐλλωρικῶν, Plut. in Alex. de Barsene.

§ 7. Περὶ καὶ | Audivit & præcipuè Junium Rusticum, quem & reveritus est & sectatus, qui domi militiq; pollebat, Stoicæ disciplina peritissimum, cum quo omnia communicavit publica privatq; consilia. Capitol. Alius ergo iste à Junio Rustico, cujus meminit Plutarch. de curiositat. quemq; Suetonius l. 12. c. 10. à Domitiano cæsum narrat, quod Pæti Thraseæ & Helvidii Prisci laudes edidisset, appellassetq; eos sanctissimos homines. Stoicus tamen uterq; unde priorem illum, quem & Plinius Arulenum, Regulus ille, ex Modesti elogio, bipedum omnium nequissimus, Stoicorum simiam, per contumeliam appellabat. Plin. min. lib. 1. ep. 5.

Τὸ γὰρ καὶ διορθώσας | Qua nimirum opus habens & præstantissimi quiq; unde & Basilii Cæsar, ep. 77. poscit à suis γερμαῖα, ἐπὶ Σοφάλλεω, διορθώσας. ἐκ ἀνεμῶν δ' inquit, μωροῖς σοφάλλεω ὑποκρίσας, ἀνδρωποιοῦντες, καὶ ἐν σαρκὶ ζῶντες. Seneca epist. 6. Intelligo non emendari me tantum, sed transfigurari: nec hoc promitto jam aut spero, nihil in me superesse, quod mutandum sit. quidni multa habeant quæ debrant corrigi, quæ extenuari, quæ attolli? & hoc ipsum argumentum est in melius translati animi, quod vitia sua, quæ adhuc ignorabat, videt. quibusdam agris gratulatio fit, cum seipos egros esse senserunt. Epiæter. apud Stob. tom. 2. tit. 1. Εἰ βέλαι ἀγῶδες εἶναι σῶτον τῶν δούλων, ἐπὶ κακῶς εἶ. Vide ad l. 11. § 39.

Σὺλον σοφιστὴν | quem exagitat passim apud Platonem Socrates ille Sophistomastix: de quo & Plutarch. Τὸν ὃ πέποιθε, ὡς αὐτὸν πᾶσι φιλοσοφίας τοῦ σοφιστῆς ἀποσκεδάσεις, &c. lib. de Socratis genio. Vide l. 7. § 66. Hoc autem genus hominum Dio Prus. qui & ipse tamen Sophista audit; nunc Ραυονibus confert; orat. 12. Ταῦς περικλῆς, δὲ καὶ μαθηταῖς ἐπαυρομένους, οἷον πῆρεσι. nunc Spadonibus libidinosis: orat. 4. Ὅτι ἐδὲν διαφέρει σοφιστῆς ἀνδρῶν ἐνύχου ἀκολούτου. τῶν γὰρ φασὶν οἱ ἀσπληγῆσται, ἀνδρες εἶναι καὶ ἐρεῖν ὅτι γυναικῶν, καὶ συγχωροῦσιν αὐταῖς, καὶ ἐσπληγῆσται, ἥτις ὃ ἐδὲν πέποιθε, ὅτι ἂν τὰς τε νύκτας καὶ τὰς ἡμέρας συνώσιν αὐταῖς καὶ παρὰ τοῖς σοφισταῖς πολλὰς εὐρήσεις γηράσκοντας ἀμαρτίαι, πολλὰ κῆκον πλαναμένους ἐν τοῖς λόγοις, ἢ τὸν Ὀδυσσεὺς φησὶν Ὅμηρος ἐν τῇ Σαλδάσῃ, καὶ σέύτερον εἰς ἧδε ἂν ἀγρίκοιτο ὡς αὐτὸς ἐλεῖν, ἢ ἥρως οὐ ἀνὴρ ἀγαθὸς λέγων τε καὶ ἀκούων.

Μηδὲ τὸ σωχεῖσθαι | leg. forsan, μηδὲ τὸ σωχ. alioqui contra Marci mentem sensus futurus est, si artic. ἥ ad ἐκλεγεῖσθαι, quod proximè præceffit, retuleris. neq; enim probare possum, quod ad παντασίαν λαβεῖν referre videtur Cl. Casau. malim cum Mer. filio, qui sic legisse videtur, μηδὲ τὸ συζητῶν, neq; conscribendo, vel neq; ut conscriberem. nisi fortean ἥ fuerit ἀντὶ τῆς οἱ.

Ἡ σεμνότης λόγια διαλέγεται | Colligit hinc Casaub. ad hist. Rom. panituisse Marcum scripti illius dialogis comprehensi, cuius meminerat supra § 6. quod id genus scriptionis multa habeat παλαιὰ ὁμηρικὰ, & ad ostentationem comparata. Citatq; idem sic Marci verba, Παρὰ Ρ. τὸ λαβεῖν παντασίαν τὸ χρῆσθαι σεμνότητι λόγια μὴ διαλέγεται. Viderint alii. Certè aliud est exercitationis causà, aliud ostentationis & æmulationis, argumentum aliquod tractare. ut ne adjiciam, illud in ætate puerili factum, cum adolescentis jam studia istic attingantur.

Φαντασιολήκτως ἀσκητὴν | Φαντασιολήκτως, Vocabulum, opinor, ὅτι ἀπὸ λέξεως φαντασίαν, quod nusquam certè alibi legisse commemorerim. Φαντασιολήκτως ἐπιτελεῖται est cum eo apparatu, &c; ostentationis studio aliquid moliri atq; edere, ut in stuporem & admirationem summam spectantes audientesve conficias. Ita παλαιὰ hic eandem significationem obtinet, quam apud Lucam habet, Act. 25. 23. ubi Agrippa Rex, conjuge Reginâ comitante, καὶ πολλῶν παλαιῶν, i. cum pompa insigni, speciosâq; admodum, sive splendidissimo, apparatu, auditorium ingressus dicitur. Sed & apud Polyb. cuius vocabula solens usurpat Evangelista, in Excerpt. l. 16. de P. Scipione à Carthagine debellata reuerso, μεγάλῃ εἶναι συνέτακται πῶς παντασίαν πρὸς τὸν ἄνδρα, magnam speciem ejus pompa habuit. quem locum adducit Cl. Casaub. in notis ad N. T. Cui adjici possunt & illa à Camerario laudata, ex Posidonii narratione de Athenione apud Athenæum l. 5. ὅτε δὲ ἐλθὼν ὁ Ρωμαῖον ἐν

παντὶ παλαιῶν κατὰ χλιδὴν, ὅτι ἂν Ἀπικῆς, tanto cum apparatu, vel tanta cum ostentatione. ex Hippocrate, πρὶ ἐννομῇ. ποιεῖν ὃ κατὰ μὴδὲν αὐτῶν ἀεὶ ἔργου, μηδὲ μετὰ παντασίης, nihil curiosè, vel ostentatoriè facere. ex Aristotelis Rhetor. l. 3. c. 1. Ἀπαντα ταῦτα παντασία εἶναι, hæc omnia ad pompam & speciem tantum faciunt. inde Clementi, Pædag. l. 3. c. 1. καλλὸς παντασιαστικὸν, forma, sive decor ostentatorius, sive ostentationi expositus. Et παντασιάζειν verbum, apud Herodotum l. 7. ubi Artabanus Xerxi, τὰ ἐπὶ χροῖντα ζῶα κεραυνὸς οὐ δίδει, καὶ παντασιάζει, neque patitur offerre & ostentare se; quomodo plumis expansis pavi solent. Sed & τὰ ἐμπαρτασιάζειν Marco nostro l. 2. § 12. Vim vocabuli optimè explicabit nobis Dio de Regno, ubi Tyrannos ait, θαυμαστοποιεῖν καὶ ἐκπληθεῖν φαινομένους, quasi miracula edant, cum aspicientium stupore visendos se præbere; & amplius adhuc, si pro φαινομένους παντασιάζειν dixisset. De exercitiis autem ad ostentationem adhibitis Epictetus in dissertat. l. 3. c. 12. Τὰς ἀσκήσεις ἐδὲ διὰ τοῦ παρὰ φύσιν καὶ ἀκατάστατον ποιεῖν, ἐπεὶ τοὶ καὶ θαυμαστοποιεῖν ἐδὲν διοιστοῦν οἱ λέγοντες φιλοσοφεῖν. δύσκολόν ἐστι γὰρ καὶ τὸ ἐπὶ χροῖντι σκεπασθῆναι καὶ μόνον δύσκολον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ κινδύων. τότε ἐνεκα, δὲ καὶ ἡμᾶς μελετῶν, ἐπὶ χροῖντι σκεπασθῆναι ἢ φοβηθῆναι ἰσθάνειν, ἢ ἀνδραγαθίας περικλεῖσθαι; ὅτε καὶ ἐκ ἐστὶ τὸ δύσκολον πᾶν καὶ ἐπὶ κινδύων, ἐπιτήδειον πρὸς ἀσκήσιν, ἀλλὰ τὸ πρὸς φροῦν τὸ περικλεῖσθαι ἐκπονηθῆναι, τί δ' ἐστὶ τὸ περικλεῖσθαι ἐκπονηθῆναι; ὁρᾷ καὶ ἐκκλίσαι ἀκατάστατος ἀνασπείρειν. Quod autem dicit, ἀνδραγαθίας περικλεῖσθαι, Diogenem Cynicum notare videtur, qui gelu cunctis rigentibus, statuas æneas inspectante populo circumjectis brachiis amplecti solebat. Laërt. l. 6. Καὶ δὲ τὸ μὲν ἐπὶ τῷ αἵματι ζῆσις ἐκκλινθεῖτο, καὶ ἀνδραγαθίας κακοποιήσιν, περικλεῖσθαι, καὶ ἀνδραγαθίας ἐκπονηθῆναι. Itaq; vanitatem hominis perstringens Plato, cum aliquando περικλεῖσθαι, i. gelidâ undiq; persusus in turba media confisteret, miseranti populo, εἰ βέλεσθαι, inquit, αὐτὸν ἔλεος, δὲ σπῆσι. Si misereri vultis illius, discedite. Sed & alii hac ratione tolerantia gloriā ambiebant; uti ille apud Plut. in apoph. Laconic. cui Spartanus, ἐκ ἀλγῶν, dolorem inde percipere ullum neganti, ἢ ἔν μίαν ποιεῖς; quid ergo, inquit, magni facis? Subjungit autem prioribus illis Epictetus, Ὅσα τὰ σώματι πρὸς ἀσκήσιν, καὶ ὅτι γυμναζόντων αὐτὸ, ἂν μὲν ὃ δὲ πρὸς φροῦν ὁρᾷ καὶ ἐκκλίσιν, εἰν ἂν καὶ αὐτὰ ἀσκητῶν. ἂν ὃ πρὸς ἐπὶ δειξῇ, ἔξω νενδῶν ἐστι, (quod Plutarch. ἔξω βλέπων dixit; vide ad l. 9. § 29. quanquam leg. forsan, ἔξω νενδῶν ἐστι, sunt ejus qui extra promineat, Volph. ut cum sequentibus cohæreat aptius) καὶ ἄλλο πὶ θνητῶν, καὶ διατὰς ζήτων τοῦ ἐρῶντος ὡς μεγάλα ἀνδρῶν. Concludit deniq; dissertationem suam Apollonii cuiusdam monito, ὅτι ὅταν δέλης σωτὴρ ἀσκήσιν,

ου, διὸν ποτε καὶ μάλιστ', ἐφίλωνται βέλγρον ψυχῆς. καὶ ἐκπαύσων, καὶ μηδενὶ εἶπας. Apollonii verò uti⁹, quisquis is fuerit, (vix enim crediderim esse, de quo proximè Marc⁹) dictū, videtur librariorū incuriā pervenisse ad nos minūs sincerum. nec satis animo facit illud, ἐφίλωνται βέλγρον ψυχῆς. cogitabam aliquando βέλγρον illud expungendū, vel etiam usum forsā Apolloniū verbo βέλγρου, quod ἀντὶ τοῦ ποσῶν positum in problemat. Aristoteli tributis l. 7. q. 3. verbis illis, τὸ μὴ πίνειν, ἀλλὰ καὶ βέλγρου. ut dixisse potuerit, ἐφίλωνται βέλγρου ψυχῆς. Verū Etymol. quem Favorinus transcripsit, Βέλγρος est ἐλίγον πῶμα. & Hesychio, Βέλγρος, ῥέσισμα. ῥέσιμα, opinor. Sorbitio, pro eo quod sorbetur. hoc si admiserim⁹, nihil mutato erit opus. *Frigida*, inquit, aliquantulum sorbillando sumas, & nemini dixeris. Epictetus ipse lib. ejusd. c. 14. Ὅταν τις ὕδωρ πίνῃ ἢ ποιῇ π' ἀσκητικόν, ἐκ πάσης ἀφορμῆς λέγει αὐτὸ πρὸς πάντας, Ἐγὼ ὕδωρ πίνω. διὰ τοῦτο ὕδωρ πίνεις, διὰ τὸ ὕδωρ πίνειν; ἀνδραπέ, εἰ σοι λυσιστελεῖ πίνειν, πίνε; εἰ ᾗ μὴ, γλοιώας ποιῆς. εἰ ᾗ συμφέρει σοι, καὶ πίνεις, σίωπα. Οὐτως, καὶ ἀρκεί τὸ μηδὲν ἀλγεῖν, ἀν' μὴ κινεῖσθης; Quin & virium hoc corrigens, *enchir.* c. 45. Μηδὲ ἂν ὕδωρ πίνῃς, ἐκ πάσης ἀφορμῆς λέγει, ὅτι ὕδωρ πίνεις. καὶ ἀσκητικὸν ποτε πρὸς πόνον δέλης, σιαντῶ, καὶ μὴ τοῖς ἔξω, μὴ τὸν ἀνδριάντας σελαμεβάνε ἀλλά [καὶ] διὸν ποτε ῥοδωδῶς, ἐπάσασαι ψυχῆς ὕδατος καὶ ἐκπαύσων, καὶ μηδενὶ εἶπας. ἐπάσασαι ψυχῆς ὕδατος hic dixit, quod illic ἐφίλωνται βέλγρον ψυχῆς. quanquam istic non tam moderationis, quàm tolerantiæ exercitiū insinuari videtur, cū de expūendo, non demittendo illud subjiciat. quomodo hydro-picos qui curant, aquā illos co colluere permittunt, quam demittere tamen prohibent. De statuis amplexandis quid voluerit, ex supra dictis patet satis. Quod eò magis moneo, quia Simplicio⁹ istic ab Epicteti mente quàm longissimè aberravit. Vide Aristid. in *Eteon.* ad l. 9. §. 29. vide & l. 9. §. 12.

Ἐπεργητικόν ut ἐπονητικόν, infra § 14. sed ἐπεργητικόν, Xyland. optimè, opinor. ἐπεργητικόν ἀνδρῶν ἐπιδείκνυται, bifariam potest intelligi: vel de eo, qui occupatissimum esse se simulat, & qui multis variisq; negotiis distinetur: vel de eo qui virium roborisq; corporei ostentandi gratiā sese exercet. Nos Anglicè sic distinguimus, ut alterum dicamus *A man of artion*, h. e. *astuosum*; alterum, *A man of action*, quasi *activum* dixeris. Prioris generis fuit Attalus ille, de quo Martial. l. 1. epigr. 80.

Semper agis caussas, & res agis, Attale, Semper:

Est, non est quod agas, Attale, Semper agis.

de quo eodem videndus & idem l. 2. epigr. 7. Sed & Juridicus ille, de quo festivè Chaucerus noster in *fabulis* suis quas *Cantuarienses* indigitavit,

A busier man than he no where there nas:

And yet he seemed busier than he was.

Notat vitium hoc Seneca. ep. 62. *Simulans occupatio-*

nes, & augent, & ipsi se occupant. Notat & Marcus noster, infra § 12. ubi morem tangit quorundā, qui, vel cū ad suos scriberent, vel ab eis convenirentur occupationes & negotia pratendere solenne habebant. Ad posterius pertinet, q^d de studio arthetico verbis proximis dixerat: quò eodem & ista referri possunt. De Marco siquidem in istis quoq; non infelicitè versato, ex Cassio Xiphil. *Τοσαύτη ἐνείξια ἀπ' ἀρχῆς χρησάμενος, ὥστε καὶ ὀπλομαχεῖν, καὶ οὗς ἀγρεύειν ἐν θίρεσιν, καὶ παλαστῆν ἀπὸ ἱππῶν.* Et Capitol. *Amavit pugilatum, luctamina, & cursum: & aucupatus, & pila apprimè lusit, & venatus est.* Sed ab omnibus his intentionibus studium eum Philosophiā abduxit, seriūmq; & gravem reddidit. De Constantio maj. Libanius orat. 3. Οὐ γὰρ ὥσθιν δεινὸν καὶ δῆλον πρὸς πάντας, ἀλλ' ἐνδοῦς ἀπὸ γεγραμμῆς ἐπερῶς ἐδείκνυτο. Mox de Constantino, Ἀλλ' ὥστε ἔργους ἦν τὰς τε χεῖρας καὶ τὸν λογισμὸν: καὶ ἔτε ἡμέρας φανέουσιν, ἔτε νυκτὶς ἐπιπλέουσιν, ἔχει τις ἀν' εἰπῆν, ὅτι ἔλκην, ἢ ῥωμαροπτεῖον, ἢ πάντως γὰρ διατέρεν.

Τὸ ἀποσπῶναι ῥητορικῆς, καὶ ποιητικῆς | Zeno certè Stoicus, autore Laërtio l. 7. dicere solebat, *μηδὲν εἶπῃς ποιήσεως ἀλλοτριώτερον πρὸς κατὰ λῆψιν ἢ δῆσιμησιν.* quin & idem non rhetoricam solum, sed & dialecticam fugillasse videtur, cū diceret, *Εοικέναι τὸν διαλεκτικὸν λόγος τοῖς ἀεσχρίοις, ἀ καὶ τοῖς δοκίμοις τεχνικόν π' ἐμφαίνειν, ἀχρηστὰ ἔχειν.* Deniq; si Cassio Sceptico ab eodem adducto fides, *τὴν ἐκτελειον παιδείαν ἀχρηστον ἀπείρανεν*, artium liberalium orbem integrum inutilem prorsus pronuntiavit: nec Seneca ipse hac in parte à Zenone longè discessisse videtur: quem videas licet ep. 88. prolixius ista differrentē. quanquā ἐχρηστῆν καὶ τὰ ἐκτελεῖν μαθήματα, dixit Chrysip. nec id omnino diffiteri ausus est Seneca. Cæterum Marcus, cū istic, tum & inf. § 17. gratulatur sibi, q^d vel ab istis abstinuerit, vel haud magnos in eis progressus fecerit, utpote quæ animū à graviorib⁹ magisq; necessariis avocaturæ fuissent.

Ἀσειολογία | Ἀσερχολογία. Xyland. Seneca ep. 88. *Kenio nunc ad illum, qui celestium notitia gloriatur, &c.* Et Greg. Naz. in Hieron. Ταῦτα (philosophiæ utiq; præcepta salubria) ἢ συλλογισμῶν, καὶ ἢ γεγραμμῶν, καὶ τὸ καχεῖναι πρὸς τὸν ἀέερα, ἀρ' ἔμακροσιν ὡς ἐπὶ πῶς ἐνδυναμῶν; Ἐκείνους ἐνδυναμῶν, ὅτι συναρμότων ὑπὲρ πάντων, ἢ γεωμετρῶν, ἢ ἀστρονομῶν, ἢ δὲν ἀν' ὁ βίος ἡμῶν ὥστε τὸ ἀρετὴν δεῖν, ὅτι καὶ τὰ πάντα λυθίστα. Ego tamen nihil istic movendū censuerim: quū ἀσειολογία, Sermonis elegantiam sive festivitatem indicet; cuius studium cum Rhetorica ac Poetica aptissimè conjungitur. Seneca epist. 75. ubi orationem, quam Philosopho vult convenire, describit: Non delectent verba nostra, sed prosint: si tamen contingere eloquentia non sollicita potest, aut si parata est, aut parvo constet, assit, & res pulcherrimas prosequatur. sit talis, ut res potius quàm se ostendat. aliæ artes ad ingenium totæ pertinent: hic animi

animi negotium agitur. Verum, eloquentiam ut aliquam ex parte admittat, festivitatem certe illam sive urbanitatem, quæ facietis jocisq; plurimum constar, quamq; in oratore probant laudantq; dicendi magistri, in philosopho Stoicorum gens severa vix ferat. Siquidem illi, ut Laërt. in Zenon. Αὐσινὲς φασιν εἶναι πάντας τὸν σπουδαίους, τὸ μὴ τε αὐτὸν σπεῖν ἡδονῇ οὐ μὴν, μήτε παρ' ἄλλων τὰ σπεῖν ἡδονῇ σπεῖν. Δὲ γὰρ ἢ ἄλλας ἢ εἶναι αὐσινὲς, ὡς ἀπλησίων λεγόμενον τὸ αὐσινὲς οἶνῳ, ὃ σπεῖν μὲν φαρμακοποιῶν χερσὶν, σπεῖν δὲ σπεῖσιν ἐκ πένυ. Stob. tom. 1. l. 2. tit. 4. § 8. αὐσινὲς λέγεται τὸν σπουδαίον, καὶ ὅσον ἔτε σπεῖσιν ἐν πνί, ἔτε περιστάται τὸν σπεῖν ἔχει λόγον. Itaq; Epictetus, Enchir. c. 32. ubi characterem typumq; certum delineat, quem in congressibus ac conventibus observari postulat. § 13. Ἀπὲς δὲ καὶ τὸ χάλωτα κινεῖν· ὁ λινὲς δὲ ὁ ἔπος εἰς ἰδιωτισμὸν, καὶ αἶμα ἰσχυρὸς τὴν αἰδῶ τὴν σπεῖν σὲ ὅς πλῆστον ἀνίσταται. Marcus ipse l. 3. § 5. Μήτε κομψεία τὴν διανοίαν σὺ καλλωπίζετο.

Τὸ μὴ ἐν σοφίᾳ κατ' οἶκον περὶ εἶναι | domi neq; vestitu, neq; aliis huiusmodi rebus utendum. Xyl. quod merito notat Annotator. Lugdunensis. Quasi verò, inquit, domi nudum ambulare oporteat, tu verte ne domi stola femineâ, vel talari, quale est Syrma Citharædorum & Scenicorum, utaris. id enim est stola. Fuit revera stola vestis muliebris. unde illud Tullii in Antonium Philipp. 2. Sumpsiisti virilem togam, quam statim muliebrem stolam reddidisti. Et Petronii illud de cinædo; Quid ille alter, qui togæ virilis die stolam sumpsit? ita enim restituenda traiectione vitata dictio. Fuerit & Citharædorum ac Scenicorum Syrma; (quantum Syrma proprie non tam vestis ipsa quam pars vestis oblonga, quæ solū verrit, cauda quibusdam nostris train dicta, aut ejusmodi saltem, qualis illa: at femineo amictu, & Citharædico aut Scenico multò minùs, nec domi, nec foris indutū conspicui Marcū nostrum ullo modo oportebat. Stola itaq; (ut nihil dicam de Medorum stola peculiariter sic dicta, quam describit Xenoph. pæd. l. 8.) laxiùs 40 noster hic usurpasse videtur, pro togæ, sive prolixiore quavis veste, quā induti in publicum procedere solebant. Aliam enim domesticam vestem habebant pleriq; qui notæ saltem alicujus erant, aliam forensē. Cicero de finibus l. 2. Aut ut vestitum, sic sententiam habeam, aliam domesticam, aliam forensē. Cato in carmine de moribus, apud Gellium l. 11. c. 2. Vestiri in foro honeste, mos erat; domi quod satis erat. Plutarchus Syllâ, ἐδιδότα δὲ ἀλλῶ μὴ οἰκιστῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἀγορὰν σπερσόμενοι, Vestem aliam, cum 50 domi maneret, aliam cum ad forum procederet. Sueton. l. 9. c. 8. de Vitellio, Subito à militibus è cubiculo raptus, ita ut erat in veste domestica, Imperator est consalutatus. De Maximo & Balbino Imper. Herodianus, Ἀρπαγῆς τὸν παρὰ τοῖς, περὶ τῶν ἀντιπάλων τῶν αἰσίων καὶ τοῖς σωμασιν ἐνὶ τῶν λιτῶν, αἵτε

οἶκας διατελέσαντες, Senem utrumq; corripunt, lacerantq; vestibus quas gerebant, vilioribus sanè, utpote domi se continentiam, &c. De Hunnis Ammian. hist. l. 31. Nec est alia illis domestica vestis, alia forensis. Itaq; tam domi forensi veste uti, curiositatis ac fastus, quàm foris domestica, rudicitatis ac rusticitatis fuerit. Romanis Forensis Toga. Nonius Toga à tegendo dicta, vestimentum, quo in foro amicitur, quod & Testum dictum antiquis tradit idem ex Titinnii Geminâ; (ita restituente Lud. Carrioe antiq. lect. l. 1. c. 11.)

— si rus

Cum scorto instituit ire, claves illuc

Abstrudi jubeo, testi ne sit copia.

i. e. Togæ rustica, inquit Nonius: nimis forsitan de suo liberalis. siquidem togam, quam in foro, sive foris, gestare solebant, Romani (quod Baifius de re vest. observat) ubi domū redierant, componere & seponere consueverant: nisi siqui fastuosiores forsitan fuerant. Hoc autē quod à Rustico accepisse se Marcus scribit, potuisse & à Pio patre, observat Cl. Cauba. quem & visum ab amicis cum privatis vestibus, (i. e. sine toga, tunicatum tantum, aut, si frigus esset, panulatum) & domestica quadam gerentem, refert Capitolinus. Verto itaq; ne toga indutus intra aedes obambularem. narrat enim de se Marcus, non præcipit. Nec illud prætereundum pro ἐν σοφίᾳ Suidam hic, ἐν σοφίᾳ legere. quod vestem philosophicam H. Stephanus esse vult, ad stola instar talarem. Amictus 30 certē istiusmodi usum, tanquam fastus gravitatisq; affectatæ indicium, in Phariseis notat D. Christus, re eisdem planè cum Marco verbis; ὅς διδόντων ἐν σοφίᾳ περὶ εἶναι, qui stolis, sive togis, vestibus prolixis ad talos demissis, induti, libenter obambulant. Marc. 12. 38. & Luc. 20. 46. Fastus itidem, sed & mollitiei simul, Flaccus epod. 4. in Mena Pompeii Magni liberto,

Videsne sacram metiente te viam,

Cum bis ter ulnarum togâ,

Ut ora vertat huc & huc euntium

Liberrima indignatio.

hujus Cicero itidem in Catilinæ asseclis, Pexo capillo nitidos manicatis ac talaribus tunicis, (ita Nonius, tristis, meritò exerto, reddit) Velis amictos, non togis.

Τὰ ἐπιστολὰ ἀρετῶς γράφειν | Seneca ep. 75. Lucilio conquerenti, quod minùs accuratè scriberet, Qualis sermo meus esset, si unâ sederemus aut ambularem, illaboratus & facilis; tales esse epistolas meas volo, quæ nihil habeant accersitum, nec fictum. Philostratus item de charactere epistolico; Ἐχέτω δὲ τὸ εὐχρηστικὸν ἐν τῇ μὴ ἐρημικῇ. Et δὲ ἐρημικῶν, φιλοποιεῖται δὲ ἑξῆς φιλοποιεῖται δὲ ἐν ἐπιστολῇ μετὰ καὶ αἰσίων. Quin & idem ex Regibus Marcum asserit in hoc scriptionis genere primas tulisse: σπεῖν δὲ, inquit, τὸ καλεῖται τὸν λόγον, καὶ τὸ ἐδραῖον τὸ ἡδύς ἐν τελευτῇ τῶν γράμματα, Siquidem præter limatum 10

in verbis iudicium, (quod de Fabiano Senec. ep. 100. Eleeta verba sunt, non captata.) morum etiam constantia ac stabilitatis indicia in literis illius elucent.

Εὐανακλήτως, καὶ εὐδαλέκτως | Locum hunc citat, sed misere depravatum, Suidas in vocabulo, εὐανακλήτως, quod ille exiliter & jejune nimis συμπαῶς interpretatur. est vocabulū a re militari petitum. Siquidem τὸ ἀνακλητικόν, classicum, dicitur illud, quo a pugna vel fusorum prosecutione milites revocantur. quanquam Xenoph. etiam de canibus indagatoriis usurpavit in κυνηγικῶν verbis istis; τὰ δ' ὀνόματ' αὐτῶς πίδεσθαι βεβήκα, ἵνα εὐανακλητὰ ᾖ. ut revocati faciles sint. h. e. quæ ad venantis vocem signūmvē datū a fera persequenda facillè revocentur. εὐανακλήτως itaq; ἔχον, ut Suidas habet, sive διακιδῶς, ut Marcus istic, is dicitur, qui ad classicum illud exaudiendum promptus, ad pugnam intermittendam sponte suā proclivis est: qualis Laco ille de quo ad l. 3. § 5. tralartitè verò, qui ad similitates privatas deponendas solvendāsq; facilem sese exhibet, & εὐδαλέκτως pariter. quod pro εὐδαλέκτως Xyland. in annot. reposuit. et si in contextu alloquiū facilitatem exhibendam verterit. Cæterum Suidæ codices εὐανακλήτως exhibent, quod, si verbum istiusmodi alicubi legeretur, pro εὐανακλήτως irreplisise crederem. interim Xylandri emendationi acquiesco. Εὐανακλήτως itaq; καὶ εὐδαλέκτως διακινῶ, qui sunt reconciliatu faciles. quibus opponuntur οἱ δυσδιάλυτοι Aristoteli Ethic. 4. 5. dicti, qui ad offensiones & dissensiones solvendas difficiliter adducuntur. De re ipsā præceptum habemus dominicum, Luc. 17. 3, 4. εἰς ἃν ἀμάρτην εἰς σε ἀδελφός σε, ἐπιτίμωσον αὐτῷ καὶ ἂν μετανοήσῃ, ἄρεσ αὐτῷ, &c. Sed & Dionis Pruf. monitum non aspernandum Orat. 38. Μὴ πάρεμνυ θύμωδον π τοῖς ἀφροσι τοῖς παῖδων, οἱ πρὸς αἰδέεσθαι, μὴ δουλοῖσι μάτρω ὀρεῖσθαι τοῖς πατέρεσιν ἢ τοῖς μητέρεσιν, ἐβέλονται καταλάττειν αὐτοῖς. Deniq; ut Seneca, Agam.

Det ille veniam facile, cui venia est opus.

Ἐπειδὴν τάχιστα αὐτοὶ ἐπαυελθεῖν ἐδιδίωσαν | τάχιστα istud non agnoscunt Suidæ codices, & est forsitan superfluum. neq; enim tam redeundi in illis, qui læserant, quàm in gratiam recipiendi, in læso celeritas est, quæ in laudem eidem cedit.

Καὶ τὸ ἀκείδως ἀναγινώσκον | ἀκείδως accuratè, diligenter, singula pensitando. Cui opponitur mox τὸ ὀλοχερῶς ἀναγινώσκον, quando summam capitula duntaxat delibantur & leviter percurruntur. Ad Marci 50 mentem planè Fabius infir. l. 10. c. 1. In lectione certius iudicium. Lectio enim libera est, nec actionis impetu transcurrit: sed repetere sapius licet, sive dubites, sive memoria affigere velis, repetimus autem & tractamus, & ut cibos manfos ac prope liquefactos dimittimus quò facilius digerantur. ita lectio non cru-

da, sed multa iteratione mollita, & velut confectæ memoriæ imitationiq; tradatur. Et mox, Sed diligenter, ac penè ad scribendi sollicitudinem, legendum est.

Καὶ μὴ ἀρχεῖν δαυ περνοῦντα ὀλοχερῶς | neq; omnino considerationem summariam satis putandum. Xyl. perceptionem, malim. nam editor Lugdun. cur sincere vas incrustare, vel corrumpere potiùs voluerit, considerationem accuratam, pro summaria substituendo, nisi Marci mentem invertere & pervertere prorsus curæ habuit, ariolari nullus possum. Quanquam τὸ ὀλοχερῶς in alio planè, quàm quo Marc' hic usus est, imò contrario prorsus significatu usurpatum, haud rarò deprehendo. Dioscoridi siquidem 5. 82. ὀλοχερῶς συνθλάσαι, uti Marcel. Virg. vertit, est penitus contundere: sive, ut idem lib. eodem c. 92. εἰς ὀλοχερῶς τα μέρη θλάσαι, in minutissimas partes conterere, sive confringere, ut ὀλοχερῶς τα μέρη sint, quæ λεπτομερῶς τα idem alibi: & ὀλοχερῶς κοπῆν τα l. 2. c. 90. quæ λελεπτοκοπιδεῖν, l. 5. c. 85. Veruntamen eodem, quò hic, sensu apud Clementem Alex. reperias, Strom. l. 7. Ἀπὸ θαλάσσης καὶ κείνα, ὅσα διηγεῖται μὲν, μενεκισμὸν δ' ἐκ ἀνάγκης. πῶς γὰρ τὰ αἰρετικὰ ἐνδείκνυται, ὀνόματι μὲν παῖς καὶ ἡ ἐπεβέβηκός τις πῶς δ' ἡ λογίων ἀκείδως σφραγισμὸν λεπτομερῶς καὶ καλὰ καίανειν ἔχοντες ὅτις δ' καὶ τὰ ἔργα διηγουμένης ὀλοχερῶς εἰσεν, καὶ ἀκείδως εἰσεν, μετερχομένης εἰς καὶ μετελδοῖεν. quò loco quemadmodum & apud Marcum istic, τὸ ἀκείδως εἰσεν καὶ τὸ ὀλοχερῶς εἰσεν sibi invicem opponuntur. τὸ ἀκείδως καὶ τὸ λεπτομερῶς, tanquam synonyma, ἐκ τῶν ἀλλήλων ponuntur: cum apud Dioscoridem aliter prorsus se habeant. Itaq; ὀλοχερῶς ἀναγινώσκον est perceptio summaria & superficialia, quæ generatim & confuse facta sit, cui ἀκείδως ἀναγινώσκον apud Marcum nostrum, λεπτομερῶς quòq; apud Clementem, quā singula quaq; etiam minutiora, inter legendum, expenduntur, adversatur. Ita in Sexti Empir. illis Pyrrhon. hypoib. l. 1. c. 13. ὅς ἐν ὀλοχερῶς εἰσεν 40 πρὸς ὀλοχερῶς εἰσεν est generalius & minùs distinctè loqui. ita etiam τὸ ὀλοχερῶς τὸ καὶ μέρους ἀναγινώσκον; apud Polyb. l. 2. ποτὲ μὲν καὶ μέρη, ποτὲ δ' ὀλοχερῶς συμπεπνόντων. Et Epicur' apud Laërt. l. 10. in ep. ad Herodot. Τοῖς μὴ διωκτικοῖς ἐκαστα ἥντι περὶ φύσεως ἡμῶν ἀναγκαγεμμένων ἔχοντες, μηδὲ τὰς μεῖζας ἥντι ζωτικὰς γὰρ βίβλων διαδρῆν, ἐπιτομὴν τῆς ὅλης πραγματείας, εἰς τὸ καλὰ γρῆν ἥντι ὀλοχερῶς εἰσεν, διδόναν πῶς μὴ μὴ μὴ μὴ μὴ, αὐτοῖς παρεσιδιάσσει. Et mox, Καὶ δὴ καὶ τὸ καὶ αἰετος ἀκείδωια πᾶν ἔχοντες ἡμῶν, ἥντι ὀλοχερῶς εἰσεν τῶν ἐμπερικειμένων καὶ μνημονοιωμένων. qui locus nostrum cum primis illustrat. Siquidem accuratæ fusioriq; rerum tractationi epitomen summa rerum capita tantum complectentem opponit, sive καταλαυδέσσεια ἐπιτομὴ μνημῶνα, ut ipse loquitur. Aliter paulò, nec multò secus tamen, τὸ ὀλοχερῶς Marcus

Marcus usus videtur lib. 4. § 36. & lib. 9. § 3.

Μηδὲ τοῖς σελαλέουσιν τὰς συζητήσεις | σελα-
[λλον], vel σελα[αυ]στον, Xyland. ut vel
de calumniatoribus, vel de ardelionibus, quos Græci
σελαυπολόγους, cautio data intelligatur. Verum
retineri potest istud σελαλέειν, ut blaterones,
garruli, nugacésque designentur. Aristophan.
concionatr.

Μη σελαλέωμεν.

Idemq; de Euripide in *Nebulis*, si Laërtio l. 2. in
Socrate credimus, [Εὐριπίδης δ' ὁ τὰς τραγωδίας
ποιῶν] τὰς σελαλέουσας, ἔτι ὅτι τὰς σοφάς. atq;
ita Suidas adductis etiam Marci ipsius verbis. σε-
λαλέουσιν ἀντὶ τῆς σεπτολογίας, φλυαρίας. Hinc σε-
λαλήματα, vocabulum eidem restituendum, in Κα-
ταστασιμασία, pro quo perperam ibi σελαλήμα-
τα legitur. Sic enim Etymologus, σεμύματα,
σελαλήματα. & Suidas alibi, Κομψόν, σεπτα-
ρον, σελαλον. Cui suffragatur & quod Scholiastes
ad Sophoclis *Antigon.* Κομψάδε, σελαλέει κομψός
ἔλεγον, ἔς νῦν ἡμεῖς σεπταίους καὶ πολυλάλους φα-
μεν. quæ novissima laudans D. Heinsius, in *ad Cor.*
ep. 1. c. 13. v. 4. σεπταίους καὶ σελαλάους legit. Inde
& Aristoph. in *Ranis*, Ἀσελαλήθη. quod Schol.
pessimè, ἐκ οὐδὲτα λαλέειν, est interpretatus. Vide
Gellium l. 1. c. 15. melius Suidas ὃν ἐκ ἀντὶς σε-
λαλήσει, quem loquacitate vel superare vel compescere
nullus possit.

Τὸ ἐπιτυχεῖν | quod inciderim. Caf. melius forsan,
nactus sum; cum non casu fortuito, sed amici homi-
nis Marci commodo prospicientis, beneficio an offi-
cio, commentariorum illorum compos sit factus. quo
sensu & ἐπιτυχεῖν pro adipisci usurpatur. Verum
Xyl. vertit, quod commentarioslegerim. nec spernenda
ea versio. siquidem γεγενημένη ἐπιτυχεῖν est scriptum
legere. Apud Herodianum l. 4. Antoninus Severi
filius, καλῶς Μακεδόνῳ ἀποστάντι καὶ ἰδόντι, ἐπι-
τυχεῖν τοῖς γεγενημασι, καὶ εἰ πᾶσι ἐπέχρον ἦν, δηλώσαι
αὐτῷ, Macrium jubet, ubi secesserit, literas ad se
datis sibi; in manum traditas, privatim legere, &
si quid contineant, quod properato opus sit, id sibi in-
dicare. atq; ita accipere licuerit etiam in illis Dio-
scorid. in *præfat. Oper. Παροχολῶμεν δὲ σε, καὶ τὰς*
ἐπιδοκίμους τοῖς ὑπομνήμασι, qui commentarios istos
lecturi sint, tam potest verti, quam, qui in eisdem
inciderint, vel eosdem nacti fuerint.

Τοῖς ἐπιτηθείοις ὑπομνήμασι | Ita in operis pro-
æmio indigat Arrianus ipse dissertationes Epicteti,
quas diligentia illius debemus. Idemq; quod haud
perinde vulgo innotescit, *Enchirid.* quoq; concinna-
vit ex ejusd. dictis collectaneis, quod ex *epist.* ad Mas-
galenū quendam, qui commentarium illum inscrip-
sit, constare monet *Simplicius* in *prolegomenis* ad
eundem. Verum perisse videtur *epistola* illa, unā
cum Philosophi ipsius *vita*, quam & prolixè descri-
psisse Arrianū eundem ex eodē autore discim⁹: qui

cū Epicteto superstes fuisse videatur, & post obitum
ejusd. tum dissertationes dictaq; collectaneas, tum &
historiam illam conscripisse, haud fit probabile, quod
Suidas refert, Epictetum ipsum ad Marci imperiū
pertigisse. Vide ad l. 7. § 10. & l. 8. § 31.

§ 8. Ἀπολλώνιος | Usus est & Apollonio Chalcedo-
nio (Chalcidensi, Salmaf. & Casaub. quanquam & Eu-
feb. χαλκεδωνιον.) Stoico Philosopho. Jul. Capitolin.
qui & in imperatoriam dignitatem jam adscitum
ad domū Apollonii discendi causā ventitasse testa-
tur. De eodem idem in *Pio*, Cum Apollonium, quem
Chalcide acciverat, ad Tiberianam domum, in qua habi-
tabat, vocasset, ut ei Marcus Antoninum traderet, atq;
ille dixisset, Non magister ad discipulum debet venire,
sed discipulus ad Magistrum; risit eum, dicens, Facilius
fuit Apollonio à Chalcide Romam venire, quam à domo
sua in palatium: cujus avaritiam etiam mercedibus no-
tavit. Quin & Lucian⁹ eundem à Demonaeste Cy-
neco perstrictum meminit, cū de ipso accomitator
ejus ad Imperatorem proficiscentis, per ludibrium
diceret, En Apollonium & Argonautas ejus: quasi
vellus aureum petiturus, h. e. quæstus causā, se ad
aulam regiam conferret. Hunc autem Apolloniū
Nicomediensem Dio eur dicat, alii dispiciant. Ac
fieri potest ut *Arriani* nomen interciderit, quem &
Philosophum vocat Eusebius, & Nicomediensem fuisse
testatur, & inter Marci nostri magistros recenset.
Cæterum Apollonius idem hic esse videtur, quem
Epiphani. l. 2. tom. 1. hæres. 56. Ἀντωνίου ἐταῖρον
vocat, & à quo Bardehanem de fide deferenda fru-
stra sollicitatum refert.

Ἀναμνηστικὸς ἀκνέδων | De hoc ipso, inter alia,
loco, cū clariss. virum Dom. Cl. Salmasium, cui
ob operam in hoc opere defungendo lubentissimè
ac candidissimè præbitam, plurimum debere me
semper agnoscam, per epistolam consuluissem, is in
hæc verba responsum dedit: Τὸ ἀναμνηστικὸς ἀκνέ-
δων. Hominis est qui certo semper proposito & consilio
res agit; qui non fluctuat in deliberatione sua, nec quic-
quam incertis fortune casib⁹ eorum quæ acturus est com-
mittit: quod qui faciunt, κνέδων τοῖς περὶ σεμασι Græci
eos dicunt. τὸ ἀκνέδων igitur in eo est, qui nihil ag-
greditur, nisi cujus certus est futurus eventus. κνέδ-
ων ἐν τῷ βίῳ Græci dicunt, qui vitam suam periculis
exponunt. Κνέδων & κνέον ἀναρρίπτειν πόλεμῳ, ille
dux vel Imperator dicitur, qui prælium cum hoste com-
mittit, de exitu securus, quem fortuna commendat. In-
certus auctor apud Suidam: Τὸ στρατηγὸν ἀδωδία ἐ-
ρηθη κνέον ἀναρρίπτειν πόλεμῳ ποιεῖ. Polybius au-
tem eundem: Οἱ μὲν ἀλογιστὰς καὶ μαρίαν ἐφασκεῖν
τὸ ἀδωδία ἐρηθεῖν καὶ κνέδων τῷ βίῳ, quod ipse exponit,
Παροχολῶμεν πᾶσι περὶ τὴν καὶ ἐπὶ τοῖς κνέδων. (quibus
adjici potest, quod Suidas idem: Κνέδων, κνέον,
εἰς κινδύνον περιπίπτει. μη παροχολῶμεν, καὶ) κνέδ-
ων τῷ βίῳ. Et rursus, Ἐκνέειν τὸν περὶ σεμασι, τὸ
ἐπὶ τοῖς κνέδων πᾶσι περὶ τὴν καὶ ἐπὶ τοῖς κνέδων
CG.

Quod tamen ad τὸ κωλύειν κωλύει τὸ ἐπὶ κερ-
αῖς πρῆν, rectius ille retulisset qui certā itaq; ratione
omnia agere instituit, is τὸ ἀκωλύτον habet. Κωλύει
etiam ἀνθρώπων eodem sensu usurpatur ab Apostolo eo
loco quem notasti. (simul enim de loco illo Eph. c. 4.
v. 14. quæsieram) puerorum enim ætas improvida, qui
nondum certæ rationis usum habent, paulo momento huc
& illuc impellitur. κωλύειν ἀνθρώπων Apostolus ap-
pellat actiones hominum temerarias & fortuitas, quæ
nullo certo consilio explicantur. Veteres tamen κωλύειν
παυερία interpretati sunt. quod nimis placet. nam
de παυερία sequitur statim. Eo referenda hæc Suidæ
glossa. Κωλύειν, παυερία. Interpres quoq; Arabs exponit,
quod est fallacia & astutia, certè in ludo
tefferario, ὅς κωλύειν: ut veteres iis lude-
bant, non solum fortuna locum habebat, sed etiam ars,
cum id quod male ceciderat ex tefferarum jactu, arte cor-
rigebant; ut ex Platone & aliis auctoribus explicavimus
ad historiam Augustam. Hæc vir ille illustriss. Cuius
verbis novissimis & illud adjici potest, non artem
solam in jactibus disponendis, sed fraudem etiam
in procurandis, in eo ludi genere frequenter nimis
intervenire: quod & Apost. forsan respexerat. Eò
certè loci, more ipsi non insolente, ῥητορικῶς πάνυ,
metaphoras, tanquam tessellas quasdam, orationi suæ
varias intexuit. prima est à puerulis ducta, quos po-
mis, crepundiis, rebus leviculis quibusvis pellicias
facile & traducas quo ipse velis. altera à navibus,
quæ ἀνερμάτιστοι, & justo sine pondere labant,

Perg; mare instabiles nimis levitate feruntur,
ut Naso Met. l. 2. tertia, posteriore hunc si admit-
timus sensum, ab astutiā ac fraudib; aleatorum, quib;
ludi ignavis aut improvidis facile imponunt;
prout Lyfandri dictum celebre illud docet, qd quidam
tamen Philippo Maced. ut Ælian. 12. 7. alii
Dionys. majori, ut Plutarchi nom. autor de Alex.
l. 1. tribuunt; Τὸς μὲν παῖδας κωλύειν καὶ ἀνερμά-
τοις, τὸν δὲ ἀνδρᾶς ῥήματα καὶ ὄρεοις ἑξαπλῶν δειν.
Plut. in apoph. & in Lysan. & Sympos. l. 9. c. 20. &
Dio Prus. orat. 74. itaq; κωλύειν, Erasmi versutiam; 40
August. illusionem reddidit. de Civ. Dei l. 22. c. 18.
Apostolus ipse forsitan per παυερία expositum
volebat. Ad eum autem Apostoli locum respexisse
videtur Clem. Alex. in hortat. ubi mysteria ex-
otica appellat, μαγικὰ ἀνθρώπων ἀπίστων σοφιστεία,
καὶ πλάνης ἀκρότε καὶ κωλύειν. quæ verba novissima
cum exscriptorum incuria exciderint, ex Eusebio
prep. l. 1. c. 5. Clementi sunt restituenda. Verum
de loco Apostoli viderint eruditi: Marci mentem
quin vir literatissimus clarissimè explicaverit, am-
bigi vix potest.

Περὶ μὲν ἄλλο βλέπειν | Vide suprā ad § 7.
ex Epict. l. 3. c. 12. Idem Enchir. c. 50. Σωκράτης
ἔως ἀπετελεῖν, ἐπὶ πάντων σεβάζων ἑαυτὸν, μὴ
δενὶ ἄλλω σεβάζων, ἢ τῷ λόγῳ.

Μηδὲ ἐπὶ ἑλίκων | Vide ad l. 3. § 6. Synes. de

de providen. Ὡστερ δὲ ὁδὸν ἢ σεβάζων ἢ κατὰ σεβάζων
διδασκῶσα. σεβάζων πλέον αἰετὶ ποιεῖ, καὶ τελευτῶσα
καταπύσσων εἰς πλέον τὸ ἀντικείμενον ἔως ἰδοὶ πρὸς
αὐτὸν καὶ ἐπὶ ὅς νέων γυμνάζων, καὶ τὸ σπουδαῖον εἰς
διαφορὰν, πλέον ἀφίστησιν σεβάζωντας.

Αἰετὶ ὁμοιον | Vide infrā ad § 16. Senec. ep. 20.
Maximum hoc est & officium sapientiæ, & indicium,
ut ipse ubiq; par sibi idemq; sit. De Marco nostro
Dio l. 71. Ὁμοιον δὲ πάντων ἐγγίγντο, καὶ ἐπὶ δὲ
ἐπὶ ἡλικίᾳ, quod est illi argumentum, ὅτι & σεβάζων-
τος, ἀλλ' ὅς ἀρετῆς πάντα ἐπιδείκνυται. ἔπος, inquit, ὡς
ἀληθῶς ἀγαθὸς ἀνὴρ ὡς, καὶ ἐπὶ δὲ σεβάζωντος ἐγγί-
γντο. De eodem Suidas, Ἐκ σεβάζωντος γὰρ ἡδὲ τῆς ἡλικίας ἐν-
ταῦθα τε καὶ ἡλικίαν βίον ἀποσπασμῶν, ἔτε καὶ δέ, ὅς
ἔτε καὶ δὲ ἡλικίαν. τραπὴς τὸ σεβάζωντος ὥσθι πάντοτε.
Capitolin. item, Erat ipse tanta tranquillitatis, ut
vultum nunquam mutaverit merore vel gaudio. Et
Aur. Vict. A principio tranquillissimus, sed ut ab in-
fancia (in infantia quoque Eutrop.) vultum nec ex
gaudio, nec ex merore mutaverit. Cui geminum de
Socrate marito suo Xanthippe dictum refert Æli-
an. 9. 7. Ὁς ὁμοιον ὡς τὸ Σωκράτους σεβάζωντος,
καὶ σεβάζωντος ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἐπὶ ἡλικίᾳ αἰετὶ δεικνύ-
μενον, quod de eodem Epictet. dissert. l. 3. c. 5. Τὸ αὐτὸ
σεβάζωντος αἰετὶ καὶ ἐμπερὶν, καὶ ἐσφίρειν. & l. 1. c. 25.
ἐν ἔργῳ σεβάζωντος αἰετὶ διδάσκει. Plinius l. 7. c. 19.
Ferunt Socratem clarum sapientiā, eodem semper vi-
sum vultu, nec aut hilari magis aut turbato. Hinc
Seneca epist. 104. ubi Socratem senem perpeffissum,
30 per omnia aspera (quæ & recenset quamplurima) ja-
ctatum dixerat: Hæc, inquit, usq; eo animum Socratis
non moverunt, ut ne vultum quidem moverint, illam
mirabilem laudem & singularem usque ad extremum
servavit: non hilariorem quisquam, non tristitorem So-
cratem vidit. equalis fuit in tanta inequalitate fortu-
næ. Idemq; de ira l. 2. c. 6. Quid indignius, quam
sapientis affectum ex alienā pendere nequitia? desinet
ille Socrates posse eundem vultum demum referre, quem
domo extulerat. De Socrate tamen Hieronymo fi-
dem non faciunt. Sic enim adv. Pelag. l. 3. Eundem
semper vultum habere non possumus, quod de Socrate
falsò Philosophi gloriantur, quanto magis animum? E-
rasmi in Annot. ad eund. Is agelas est dictus, semper
eodem vultus habitu, nec alio fuit, cum ebiberet cicu-
tam, quam quo solebat vinum bibere. De Alexandro
Mammææ filio, Lamprid. Fronte semper pari, & la-
tus ad omnia. De se tale quidpiam pollicetur Flac-
cus ad Floram, l. 2. ep. 2.

Ego utrum

Nave ferar magnā an parvā, ferar unus & idem.
Quamquam de Marco Dio refert, quod Faust. uxoris
mortem ἰοχερῶς ἐπένθησεν, vehementius luxerit: πλέον
ἢ σεβάζων, plusquam convenerat; Julian. qui hoc
nomine Marcum notat in sympos. & Capitol. quod
educatorem suum mortuum fleverit; unde cum ab auli-
cis ministris notaretur ab ostentatione pietatis, dixerit
Pius

Ius, Permite illi, ut homo sit; neq; enim vel philosophia, vel imperium tollit affectus. ut in hoc saltem vel Apollonio vel Socrati dispar videatur. Verum Dio de animi moderatione sinceritateque minimè fucata, non de affectibus istiusmodi, locutus videtur. Caperit Suidas, vel alius quis apud Suidam, Apollon. Tyanenſi tribuit, quæ de Chalcidenſi Marcus iſtic, in 'Aet. 'Aet' ἡ τὸν σοφὸν εἶδ' ἑμοιον, ἐν ἀληθείᾳ οὐκ ἔστι, ἐν ὑποβολῇ τέκνων, ἐν μακρᾷ νόσοις. οἱ δ' ὡς ἂν Ἀπολλώνιος ὁ Τυανδῆς. Ad quem locum Portus mirum in modum sed incassum, se torquet.

Ἐπὶ τοῦδε ἰσχυρῶς ὡς ἔστι | Ennodius. l. i. ep. i. Domi habes, unde adhortationis meæ vira sumas exempla. Quam autem vim habeant vira exempla ista docet Seneca ep. 6. Plus tibi, inquit, vira vox, & convicius, quam oratio proderit. in rem presentem venias oportet. primum, quia homines amplius oculis quam auribus credimus. deinde quia longum est iter per precepta, breve & efficax per exempla. Zenonem Cleanthes non expressisset, si eum tantummodo audisset. Vita ejus interfuit, secreta perspexit, observavit illum, utrum ex formula sua viveret. plus Plato ex moribus quam ex verbis Socratis traxit. Metrodorum & Hermachum & Polyenum, magnos viros, non schola Epicuri, sed contubernium fecit. Itaque Aristides in Alexandri Epitaph. ex Platone, Phædr. concludit, Παιδῶν εἶναι δοκεῖν τὰ ἐν τοῖς γράμμασι, πρὸς τὰς οὐμίας αὐτὰς ἢ σοφῶν ἀνδρῶν.

Ὅτι δυνάται ὁ αὐτὸς ἑσθ' ἐλάττω, καὶ ἀνεῖ-
μεν | Possē eundem & vehementissimum esse, & remissum esse. pro rerum scil. in quibus versatur, varietate. quod de Pio infra § 16. De Patre suo Gregor. Naz. in epitaph. 'Αλλ' ὡς ὁ αὐτὸς, ἡμεῖς μὲν, εἰ καὶ πῶς ἀλλ' ἐκέρως ἢ κατὰ τὸ ἡμεῖς. Νό οὐδ' ἔστιν ὡς τὰ πολλὰ μακροχρόνιον ἀλλήλοις καὶ ἀντιπα-
ριστάμεν, ἀπλότῃ καὶ τραχύτῃ, καὶ τῆς μὲν τὸ ἡμεῖς ἔχουσιν μετὰ τὰ ἀπερίεργα, τῆς δὲ τὸ περικ-
κλὸν δίχα τῷ φιλανθρώπῳ, ἐκείνῳ ὡς ἡμεῖς δαυμασί-
ως ἀμρότερον περικκλὸν μὲν ὡς οὐκ ἐστὶν, μετὰ τῆς
ἡμεῖς πῶς ὑπὲρ τῆς, ὡς ἀπερίεργα, καὶ τῆς ἐντελείας.

Τὸ ἐν ταῖς ἐξηγήσεσι μὴ διδρασκόν | Ut in per-
cipienda doctrina me non morosum præberem. Xyl. tan-
quam in differentes audiendo morositatem eam no-
raret, quam in auditorib. haud paucis observat mul-
tisq; exagitat Plut. lib. de audiendo. at Cas. cui assen-
tior potius, in disciplinis tradendis morositate omni
immunem vult intelligi; utpote qui audientium ac
discientium, vel importunitate, vel incapacitate,
neutiquam offenderetur. Siquidem ut ex Phile-
mone Comico Theophilus ad Autolyc. l. 2.

Χαλεπὸν ἀκροατὴς ἀσπίει καὶ δῆμιον.

Ἦτορ δ' ἀνείας ἔχ' ἑαυτὸν μέμψεται.

Molesta res est fatuus auditor sedens:

Se namq; præ stupore non redarguit.

Vide infra § 9. Τὸ ἀνεκτικὸν ἢ ἰδιωτῆς.

Καὶ τὸ ἰδεῖν ἀνθρώπον σοφῶς | Sed circumspicerem
de homine. Xyland. ut cum clausula priore cohæ-
reat. quod non videtur. exemplar verum hominis. Cas.
ad verbum, & quod viderim hominem. pro σοφῶς
autem σοφῶς legendum conjicit doctissim. Junius.
utrumlibet constare poterit. vel quod manifestè id
is sentire se ostendebat, vel quod sapienter age-
bat, quod id sentiret.

Ἐλάττω ἢ ἑαυτὸς χαλῶν ἡγέμερον τὴν ἐμπε-
ρίαν | Eodem sensu Heracl. apud Laert. l. 9. Πολυ-
μαθὴν νόον ἔδιδάσκει. Ἡσίοδον γὰρ εἰδὼς καὶ Πυθα-
γόραν. Quod Philosophi dictum ab Ambrosio Cam-
mild. Laërtii interprete pessimè acceptum; à Gell.
cujus codicibus jamdiu exciderat, in præfatione o-
peris adductum, restituit simul explicatq; Salmas.
exercit. in Solin. Apud Athenæum de philosoph. l. 13.
secius paulò sic effertur; Πολυμαθὴ νόον ἔχων, ἔ-
διδάσκει. quo loco etiam Hipponis Athei, & Ti-
monis Philiassii in eandem ferè sententiam dictum
refertur, quo pronunciat, τῆς

Πολυμαθημοσύνης ἔκ εἶναι κενώτερον ἄλλο. Cle-
mens itidem Stromat. l. i. ubi Platonis illud, tan-
quam ex Demodoco, quod in 'Εργασίᾳ, legitur (ubi
Socrates πολυμαθεῖαν aliud à philosophia esse multis
contendit) adduxisset; Μὴ δὲ ἡγεῖν τὸ φιλοσοφεῖν
λέγειν, ὡς τὰς τέχνας κυψάζοντα ἔην, ἐδὲ πολυ-
μαθεύοντα, ἀλλὰ ἄλλο π. Subjungit, Ἥδη γὰρ οἱ μα-
θῶς ἀρετῆς ἢ δὴ πολυμαθὴ νόον ἔχει ὁ διδάσκει καὶ
ἡγεύμενον. qui locus cum sit depravatissimus, ex

M.S. Hæschelii legendo, ὡς ἀρετῆς πολυμαθεῖαν νόον
ἔχει, ex parte satis feliciter restituit; sed mendum
omnium foedissimum intactum reliquit. legendum
ergo, Πολυμαθεῖαν, νόον ἔχειν ἔδιδάσκει. atq; ita
fortasse etiam Athen. scripserat. Deniq; tanquam
Democriti idem ferè laudat Stobæus tom. 2. tit. 4.
Πολλοὶ πολυμαθεῖς, νόον ἔχ' ἔχουσιν. quod apud no-
stros vulgari discrio est celebre, Peritissimos quosq;
non & prudentissimos esse, The greatest clerks are
not always the wisest men. Cæterum Apollon.

bonorum suorum minimum censet, quod alii in se
summum reputant: hi verò inane prorsus ac fu-
tile quiddam pronunciant. Vide infra § 9. Τὸ πο-
λυμαθὲς ἀνεπιφάντως. Optimè verò sive Demo-
critus sive Heraclitus (alterius enim dictum esse
nullus ambigo, etiam si nomen nullum adscriptum
extet) apud Stob. tit. 34. Πολυμαθὴν χάριτα μὲν
ὠφελεῖ, χάριτα δὲ βλάπτει τὸν ἔχοντα. ὠφελεῖ μὲν
τὸν δεξιὸν ἀνδρᾶ βλάπτει δὲ τὸν ῥηϊδίας φανεύοντα
πάν' ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἐν παντὶ δῆμιον. Nec dispar Aristip.
illud, ὅτι πολυμαθὴς στυμνωμένῳ. Ὡστερ ἔχ' οἱ
πλείστα ἐδιδόντες καὶ γυμναζόμενοι ὑμᾶνισσι μάλλον
ἢ τὰ δέοντα περὶ φρεσὶν ἔως ἔχ' οἱ πολλὰ,
ἀλλ' οἱ χρήσιμα ἀναγιγνώσκοντες, εἰσὶ σωφειστοί. Por-
phyrius deniq; de abstinent. l. i. ἐκ ἑσπιν ἢ ἐν δαμνο-
νικῇ ἡμῶν θεωρίᾳ, λήθων ἀστροίσις, καὶ μαθημάτων
πληθῶν, ὡς ἂν πῶς φησὶν — ἔως γὰρ εἰδὼν ἂν ἐκώ-
λυε

αυε τὸ πᾶν μέθημα σωζέμεντας, εἶναι οὐδαίμονας. νῦν δ' ἐχ' ὅπως πᾶν μέθημα ἔσ' συμπληρεὶ τὴν διαίταν, ἀλλ' ἐδὲ τὸ σὺν ᾧ ὄντως ὄντων, εἴαν μὴ πορρῇ, καὶ ἡ κατ' αὐτὰ φύσιν καὶ ζωή. Audiant Christiani, ab ore hominis nomini Christiano infensi, dogma sanè Christianissimum.

Πῶς δὲ λαμβάνειν τὰς δοκίμας χεῖρας | τὰς δοκίμας χεῖρας, sicut infra S. 16. τὰς δοκίμας πιδάς, & l. 4. S. 3. Τῶν ἐνφημεῖν δοκόντων. quia hoc loco multa vulgò habentur, quæ Stoici eo nomine neutiquam dignanda censent. Ars est quædam in beneficiis dextrè tan accipiendis, quàm & largiendis. Plut. de Socratis genio, Ἡ χεῖς ἐχ' ἡπὸν διαμῶν τῷ λαμβάνοντι ἢ τῷ διδόντι, ἐξ αἰμοῖν τελευτῶν πρὸς τὸ καλόν. ὃ ἢ μὴ δεξάμεν, ὡς περ φασὶν ἐν φρεσὶ μὲν, κατήκονεν ἀτελὴ πεσόντων. eandem imaginem aliò transtulit Plutarch. idem in lib. de audiendo, Ὡς περ ἐν τῷ φασὶν ἐν τῷ βαλόντι δὲ συγκινύμενον ἐνυθμῶς φέρεται τὸν δεχόμενον ἔτις ὅτι ἡ λόγων ἐξίς περ ἐνυθμία καὶ τὸν λέγοντα, καὶ σὺ τὸν ἀκροάμενον, ἀν' ἐκτερεῖ τὸν πορρῶν αὐτῷ φυλάττει. Seneca, de benefic. l. 2. c. 17. Volo Chrysippi nostri uti similitudine de pile lusu: quam cadere non est dubium aut mittentis vitio, aut accipientis. tunc cursum suum servat, ubi inter manus utriusque, apè ab utroque & jactata & excerpta, versatur. Laudat hoc nomine Lacedæmonios apud Herodotum l. 4. Anacharsis, τέτοις ὅς εἶναι μένοισι σωφρόνως δύναι τε καὶ δεξέσθαι λόγον.

Διὰ ταῦτα | D. Junius vult ταῦτας, χεῖρας, 30 scil.

S 9. Σέξτε | Audivit & Sextum Cheroneensem Plutarchi nepotem. Capitolin. & Eutrop. ἀδελφίδην. Euseb. τὸν ἐκ Βοιωτίας. Dio, Suidas & Philostr. in Herod. Quæri forsan possit an idem sit, qui Pyrrhonias opiniones scripto propugnat. negant in Plut. vit. c. 5. Rualdus, & ad hist. Aug. Salmas. qui & Sexto Afro istud tribui monent. negat & ad hist. eand. Casaubon. qui ad Laert. vit. tamen secus statuerat.

Οἶκος τῷ πατρονομίῳ | domus ad arbitrium patrisfamilias instituta. Xyl. quo ferè sensu Suidas. Πατρονομέμενοι, οἱ τὸν πατὸρ ἡσὶ πατρίαν παρδεδωμένους νόμους τηρεῖν. nūi quod hic ad majorum jam defunctorum, illic ad superstitem adhuc parentum leges vivitur. Ita certè Plato primos mortales ait, de leg. l. 3. Ἐτασὶ καὶ τοῖς πατρικοῖς νόμοις ἐπομένους, institutis legibusq; patriis vixisse. μόχq; ubi de Cyclopius Homeri illud ex Odyss. i. laudaverat,

— Διμὸς δ' ἐν ἡέκας Παιδῶν ἡσὶ ἀλόχων, à patrio hoc regimine regum dicit profluxisse, in quo scil. primo ætati honos ille deferebatur, διὰ τὸ ἔσ' ἀρχὴν ἐκ πατρὸς καὶ μητρὸς γινώμεναι, οἷς ἐπόμενοι, καὶ ἀπὸ πατρὸς ὀφειλόμενοι, ἀγέλλω ἐποίησαν, πατρὸς νομῶν καὶ βασιλείαν πρὸς δὴν διχνοτάτῳ βασιλεύοντες, quem

locum Suidas, opinor, explicare volebat. Verùm meliùs Casaub. domum patrio affectu gubernatam intelligit: in qua Dominus domus, etiam quoad servos & famulos, non titulo tenus tantùm sed reverà, paterfamilias existit. non eà quidem ratione, quàm Martiali, l. i. ep. 85. quia

Domumq; & agros implet equitibus vernis,
Pater familie verus est Quirinalis.

Sed quàm Seneca ex majorum mente monet, ep. 47.

Vide, inquit, quam omnem invidiam majores nostri dominis, omnem contumeliam servis detraxerint. dominum patrem familie appellarunt; Servos, quod etiam in minimis adhuc durat, familiares. Verus ergo paterfamilias, qui & erga servos paterno more se gerit, Plinius l. 5. ep. 19. Est mihi semper in animo, & Homericum illud, πατὴρ δ' ὡς ἡπὸ ἡν, & hoc nostrum, paterfamilias. Tertull. apolog. c. 34. Gratius est nomen pietatis, quàm potestatis: etiam familie magis patres, quàm domini vocantur. Cæterum frustra vocantur, nisi nomini suo reipsa respondeant. Qualem autem hic Marcus Sexti domum, tale Dionysii regnum voluit esse Dio, σωφροσύνη καὶ δικαιοσύνη κατ' ἐνυθμίας πατρὸς νομῶν. Plut. Dion. Atq; hoc est quod in Ulyssæ suo celebrat Homer. Odyss. c. v. 47.

Τοῖς δὲ οἷον βασιλεύει πατὴρ δ' ὡς ἡπὸ ἡν.

& ibid. v. 234. & l. v. 12.

Δαῶν οἷον ἀνασσεῖ πατὴρ δ' ὡς ἡπὸ ἡν.

His, quos rexit, mitis erat populis, patris instar.

Ad illud autem Homeri oculum habuit Libanius or. 14. ubi narrat se de Florentio Cilices quosdam percontatum, εἰ μίμνηται ἡσὶ σὺν τῷ Ὀδυσσεὺς εἰρημῶν Ὀμήρω, καὶ ὅστις μὲν σὺν τῷ Ἰδακηνόε. ab eis responsum retulisse, his verbis, quæ quo mentem genuinam indicem, subjicio: καὶ λίαν ἔφρασαν καὶ ἔτε δὲ ἡσὶ ἡδύως, ἔτε πλῆθην. ubi δὲ ἡσὶ ἡδύως illud cum vitiosum esse autumaret Vir doctiss. Fed. Morell. ἡδύως expuncto, ἡδύως substituit: vertitq; illi admodum se meminisse dixerunt, & neq; opus esse letari, neq; ferire. quæ sanè verba quid sibi velint, Oedipo aliquo, qui explicet, opus est. mitto quod ipso meminisse refert, lapsu gemino cum eo, quo εἰ μίμνηται antè verterat, nunquid meminissent, cum de Florentio præfide ab ipsis Libanius, non de ipsis, quæfivisset. Tum an non letari opus habebant, qui præfectum σὺν τῷ ἀρχιερέ (Libanium audis) ἡμῶν βέλτην τε, Ulyssis instar, nacti essent. Verùm sanus ac sincerus est locus, quem vitii suspectum vir doctiss. habuit, qui in Libanio & creberrimè, & turpissimè lapsus deprehenditur. de Florentio utiq; respondent Libanio illum admodum meminisse; eorum scil. quæ de Ulyssæ à Poëta dicta sunt) réq; ipsa exhibere. neq; enim aut vincere libenter aut ferire, h. e. nec in vincula conjicere, nec plectere quenquam proclivem esse. ita τὸ δὲ ἡσὶ usurpavit & Plato in Crat. ubi ἀπὸ ἡσὶ & δὲ ἡσὶ, neclere & vincere, sive ligare, idem ferè

ferè esse affirmat. Quod autem in Ulyffe Homer⁹, idem in Cyro prædicat apud Xenophon. *pad. l. 8.* his verbis Chryfantas. Πολλὰς μὲν δὴ καὶ ἀλλοτὲ κατανόησαι, ὅτι ἀρχὸν ἀγαθὸς ἔστιν διαφέρει πατρὸς ἀγαθῶ. οἱ τε γὰρ πατέρες προνοοῦσι ἥμῶν, πᾶσι μὴ ποτε αὐτῶν τὰ κατὰ ἐπιλείψῃ. Κύρῳ δὲ τὸ μοι δοκεῖ νῦν συμβουλεύειν ἡμῶν, ἀφ' ὧν μάλιστα εὐδαιμονοῦντες διατελοῖν. & Xenophon ipse, libro eodem, ὑπὸ ἥν' ἀρχοῦντων πατρὸς καλέμεν. addit etiam, & a servis, ἥν' εἰς τὸ δουλεύειν κατεκδασσώμεν. Idem hoc de se, ad populum ipsum provocatione facta, profitetur Tullius Rex, apud Dion. Halicarn. *l. 4.* Πᾶσι τοῖς πολίταις, ὡς πατρὸς καὶ ὡς αὐτῶν καλέμεν. Quodq; ille de Cyro, de Antonino nostri patre Pausanias in *Arcadic.* Τὸν Εὐσεβῆ τὸν βασιλέα ἐκάλουν οἱ Ῥωμαῖοι, διότι ἐς τὸ θεῖον πρὶν μάλιστα ἐφαίνετο καλέμεν. Ἰδὲ καὶ ἐμὴ καὶ τὸ ὄνομα τῷ Κύρῳ φέρεται ἀντὶ τοῦ προεστῆτος, πατρὸς ἀνθρώπων καλέμεν. idem & in Justiniano celebrat Procop. de *structuris orat. l. 20.* & Arcadio commendat Synesius de *Regno.* Libanius, *orat. 12.* Ἐοικέναι δὲ πατρὶ τὸν βασιλέα. Et Erasmus in *institut. princip.* Bonus princeps non alio animo debet esse in suos cives, quam bonus pater familias in suos domesticos. quid enim aliud est regnum quam magna familia? quid Rex nisi plurimorum pater? Hic opponuntur οἱ παροξυνόντες τὰ πάτρια, καὶ δουλοπικροτέρας ἀρχῆς ὀρεγόμενοι. Aristot. *polit. l. 5. c. 10.* Hoc nomine Cambysem notant Persæ, cum dicerent, ὡς Δαρεῖς μὲν ὡς καὶ πατὴρ. Καμβύσης δὲ δουλότις. Κύρῳ δὲ πατὴρ, Darium institorum esse, quia nundinabatur omnia; Cambysem herum, quia asper & insolens; Cyrum patrem, quia mitis, bonus, benignus, beneficus. Herodot. *l. 3.* Optimè Th. Morus noster.

Legitimus immanissimis

Rex hoc tyrannis interest:

Servos tyrannus quos regit,

Rex liberos putat suos.

Putat? imò habet. pro liberis habet, & habet liberos. 40

Idem: Princeps pius nunquam carebit liberis:

Totius est regni pater.

Princeps abundat ergo felicissimus

Tot liberis quot civibus.

Καὶ τὴν ἐννοίαν omisit Xyl. propositum, Caf. reddidit. cogitationem, oportuerat. Vide § 3.

Τὴν καὶ φύσιν ζῆν. Refert Laërt. *l. 7.* in Zenon.

Cittien). Zenonem primum in lib. de nat. hominum

statuisse, Τέλει εἶναι τὸ ὁμολογεῖσθαι τῇ φύσει ζῆν.

quod idem esse τὴν κατ' ἀρετὴν ζῆν. ὅτι ἀρετὴ καὶ

παύσις ἡμῶν ἡ φύσις. (quod & Cic. *Offic. l. 3.* Quod

a Stoicis dicitur, convenienter naturæ vivere, id habet

hanc, ut opinor, sententiam, cum virtute congruere semper.) Eum secutum Cleanthem *l. de volup.* Heca-

tonemq; & Posidonium lib. de finib. Verum Jo.

Stobæus collect. tom. 1. *l. 2. tit. 4. § 5.* Zenonem

asserit τὸ τέλει dixisse, τὸ ὁμολογεῖσθαι ζῆν. quod cum posteriore deficientius dictum existimarent, Cleanthem primum τὸ τῇ φύσει adjecisse. Subjicit autem ipse, ἰσοδυναμοῦν τὰν τα, τὸ καὶ φύσιν ζῆν, καὶ τὸ κατὰς ζῆν καὶ τὸ εὖ ζῆν. Retinuerunt istud deinceps Stoici. Nolter *l. 3. § 4.* Τὸν ὁμολογεῖσθαι τῇ φύσει βιούντων. quod Cicero de finib. *l. 3.* Congruenter naturæ convenienterq; vivere. Senec. *epist. 5.* Nempe propositum nostrum est, secundum naturam vivere. Et de vit. beat. *c. 31.* Solemus dicere summum bonum esse secundum naturam vivere. Philo Jud. de migrat. Τὸ τὸ εὖ τὸ τέλει τοῖς ἀρετὰ φιλοσοφῶσιν ἐδιδόμεν τέλει, τὸ ἀπολέσθαι τῇ φύσει ζῆν. γίνεται δ', ὅταν ὁ νῦν εἰς τὴν ἀρετὴν ἀγαπῶν ἐλθὼν κατ' ἴσιν ὁρθῇ λόγῳ βαίνει, καὶ ἐπιταῖς θεῶν, ἥν' ἀρετῶν αὐτῶν διαμνησκόμεν, καὶ πάσας ὁμῶς καὶ παταχῇ ἐργασίαι τε καὶ λόγοις βαδισόμεν. Idem vult esse, secundum naturam vivere, recte rationis semitam tenere, & Deum sequi mandatis ipsius per omnia obsequendo. Vide infra ad § 16, & ad lib. 2. § 9, & lib. 4. § 42, & ad lib. 5. § 39.

Τὸ συμφὺν ἀπὸ δόξης. Ita *l. 2. § 5.* καὶ συμφύτητον ἀπὸ δόξης. Vide notas ibi. Contra L. Vero imperii cum Marco conforti, callidam severitatis simulationem impingit Jul. Capitol. in Marc. Nec à nota saltem aliqua hac in parte Marcum ipsum immunem evasisse idem indicat, dum refert datum ei vitio, quod & fecit fuisse, nec tam simplex quam videretur, aut quam vel Pius vel Verus fuisse. Vero certe simplicitatem tribuit Al. Severus, ubi Antoninorum virtutes peculiare commemorans, dixit, Quid Pio sanctius? quid Marco prudentius? quid Vero simplicius? quid Bassiano fortius? Lamprid. Quin & de Vero Capitolinus ipse in Pio: Amavit tamen Antoninus Pius simplicitatem ingenii, puritatemq; vivendi: hortatusq; est ut imitaretur & fratrem. ubi puritatem vivendi, καὶ διαίτην, i. e. munditiam, interpretatur Caf. quæ vitio quandoq; affinis est. Verum Capitolino de Vero secum convenire qui possit, viderint alii. mihi locus ille prior in Marco mendi suspectus est: nisi si ita accipi debeat, quod ad Marci mores per tempus aliquod ille se specie saltem tenus accommodaverit. ut fuerit quod in senatoribus quibusd. Plin. perstringit. *6. 13.* temporaria gravitas, vel potius gravitatis imitatio. eò inclinarem lubens, nisi ut vitium ingenitum autor notasset. Quod autem de Sexto Marcus hic, de Liciniano quæstore pariter Sidonius Apollinar. *l. 3. epist. 7.* Nihil affectatum simulatumque; vera potius severitas, quam severitatis imitatio. Vide infra ad § 14. φιλαλήτης.

Τὸ σοφιστικὸν ἥν' εἰλῶν. In consulendo amicis sagacitatem. Xyl. ut σοφιστικὸς hic fit conjectari & conjectando sagaciter indagare, quid quis velit, quove opus habeat. Atq; ita Marcus usus est infra § 14. Μὴ δὲ δῶν σοφιστικὸν τὸν φίλον. sed melius Caf. Amicorum ingenia sedulo observare. ut σοφιστικὸς istic sit obser-

observare, & observando rationem alicujus habere, quod ad ingenium ejusdem se accommodet. Etenim σοχάζεσθαι πρὸς, est rationem alicujus habere. Galen. de fractur. l. 1. Εγὼ γὰρ, ὅταν μὲν παρὸν παρὲντι λωπαρινώσῃ π βελίον, ἀκριβῶς σοχάζεσθαι δι-
ναίμαι τὸ μέγεθός τῃς ἔξηγησας, ἀποκρίπων ἐλάττω πρὸς τὴν τὴν μαθητῶν ἐξίν. ὅταν δὲ γράφω πᾶ-
σιν, ἔτε τὸ αἰετα παρεκδιδομένη, ἔτε τὸ χεῖρας σοχάζομαι. τὸ μὲν γὰρ τοῖς πλείστοις ἀσφαλὲς ἔσται τὸ
τὸ δὲ ἀνίσταται χρονοῦντας ἐν τοῖς σαφέσι. αἰετον ἐν
ἡγήμαι ἢ μίσω ἐξίν ἐχόντων σοχάζεσθαι. In privata
lectione accuratam prorsus habeo discantis rationem; in
scriptis nec optime nec pessime imbuti, sed mediocrium
tantum rationem habeo. Polybius hist. lib. 6. Ἦγε
μὲν σύγκλητος πάλιν ἢ πλειονώτερον ἔχουσι δῶ αὐτῶν,
ἐν τοῖς κοινῶς παρὰ γὰρ ἀναγκάζεται πρὸς τὴν
τοῖς πολλοῖς, καὶ σοχάζεσθαι τὸ δῆμα. Senatus multi-
tudinem respicere, populique rationem habere cogitur.
Et mox; Ὁμοίως γὰρ μὲν πάλιν ὁ δῆμος ὑποχρε-
ῶς ἐστὶ τῇ συγκλήτῳ, καὶ σοχάζεσθαι ταύτης ὁρεῖλαν,
καὶ κοινῇ καὶ κατ' ἰδίαν. Populus Senatui obnoxius est,
ejusdemque rationem habere, sive eundem observare
necesse habet. Et rursus; Ὁρεῖλαν δὲ αὖτε ποιεῖν
οἱ δῆμαρχοι τὸ δύνανται τῷ δῆμῳ, καὶ μάλα σοχάζεσθαι
τῆς τέτῳ βελήσεως. Id exequi quod populo videbitur,
ejusque voluntati sese accommodare. Marcus ipse l. 3.
§ 11. Τὴν κατ' ἀξίαν συσοχάζομαι. Simul rationem
habeo cujusque pro estimatione sua. & l. 10. § 6.
σοχάζομαι ἢ ὁμοχρῶν. Cognatorum mihi rationem
habeo. & l. 8. § 3. ἢ οὖτος ἐσοχάζεται. natura unius-
cujusque rei rationem habet, curam gerit.

Κηδεμονικὸς | Sedulo, studiosè, cum cura cautio-
nèque benevolè & amicè. Polyb. ibid. Τὴν μὲν ἐχ-
θερῶς καὶ ἀπαλλάκτως, τὴν δὲ φιλικῶς καὶ κηδεμονικῶς
ἐχρῶν. Inde oxymoron Clementis illud. Pedag.
l. 1. c. 8. Ἀλλ' ἐδὲ ἀλλότριον τὴν σωπλεῖν λόγῳ, κηδε-
μονικῶς λοιδορεῖσθαι. καὶ γὰρ καὶ τῷ τῆς δόξας φιλανθρω-
πίας φάρμακον ἐστὶ γὰρ λέγειν καὶ λοιδορεῖσθαι αὐτῶν. &
c. 9. Νεφελῆς μὲν ἐν ἐστὶ, λογῶς κηδεμονικὸς, καὶ
ἐμπειρικὸς. Facetè Alexis Midone (referunt Athen. 40
l. 15. & Eustath. ad Odyss. η'.)

Ὁ πρῶτος εὐρεὼν μετὰ λυχνέχῃ περιπατεῖν
τῆς νυκτός, ὡς πρὸς κηδεμὼν ἢ δακτύλων.
Qui primus docuit cum laterna incedere
Noctu, digitorum egregius curator fuit. Grot.

Καὶ τὸ ἀνεγκλὸν ἢ ἰδιωτῶν | Facilitatem erga pri-
vatos. Xyl. parum commode. ἰδιώται enim, homi-
nes imperiti, qualis plebs esse plerumque solet. Sic Lu-
cas Act. 4. 13. ἀρχαῖοι καὶ ἰδιώται. & Athenæus
l. 4. ὁ ἐυτελής ἰδιώτης, πρὸς τὴν καὶ ἀναλφάβη-
τον. Sed & Chaldaeo Paraphrastæ, & Judæis Do-
ctoribus ὁ ἰδιώτης pro vili, plebeo, rudi, litera-
rum imperito. Talium imperitiam & stoliditatem
sustinere posse, artis laudisq; est haud infima. Py-
thagoras apud Stobæum tom. 2. tit. 19. Μεγάλης
ἐστὶ παιδείας, τὸ ἀπαιδεῖσθαι δυνάμει φέρειν. Vide
suprà § 8.

Καὶ τὸ ἀδωρότητος ἢ ὁιομῶν | Locus deprava-
tus, & Xylandro conclamatus. Annotator Lugdun.
Interpretor, inquit, ut ea spectare non cuperem, quæ opi-
niones tantum constant. οἰεσθαι enim est opinari. Est re-
verà; sed οἰομῶν pro opinabilibus vix, opinor, quif-
quam admiserit. Addit idem; Vel, ut spectare non cu-
perem eos qui magnificè de se sentiunt. οἰμῶν enim &
οἰστος apud Plutarchum, Laërtium & Dionysium signi-
ficat presumptionem & ἐπαρσιν. Meric. Casaub. Τῶν
οἰομῶν nomine τὸ ἰδιώτας designari existimar.
idémq; hic de Sexto prædicare Marcum, quod E-
pictetus Enchir. c. 68. hisce verbis præcepit; Μὴ
λάλει τὸ πολὺ ἐν ἰδιώταις πρὸς ἢ διασημάτων. Q^a
genus vitii notans Cicero de Orat. l. 2. Omnium au-
tem, inquit, ineptiarum, quæ sunt innumerabiles, haud
scio an ulla sit major, quàm illorum, qui solent quocumq;
in loco, quoscumq; inter homines visum est, de rebus, aut
difficillimis, aut non necessariis argutissimè disputare.
Verum id mihi animo insidere nequit, cum in clau-
sula proximè antegressa ἢ ἰδιωτῶν meminisset;
nec verisimile videatur Marcum de eisdem prorsus
agentem, verbulo tantum unico interjecto, vocabu-
lum alterum usurpasse voluisse. Sed nec ex ipsis
verbis, prout exhibentur, qui elici posset iste sen-
sus, intelligo. Cl. Salm. οἱ οἰομῶντες sunt, inquit, qui
res, τῇ οἰήσει, i. e. opinione tantum metiuntur. notam
illud, Sapientis non esse dicere, Non putabam. non
tantum sic delicta sua multi excusant ac defendunt, sed
etiam τὸ putabam in multis aliis locum habet. Puta-
bam sic rem casuram, aut non putabam. Puto tamen
locum hunc non vacare vitio. legendum fortasse, καὶ τὸ
ἀνεγκλὸν ἢ ἰδιωτῶν, καὶ τὸ ἀδωρότητος ἢ ὁιομῶν.
i. e. Qui facile ferret idiotas ac rerum imperitos; sed
& inconsiderationem eorum, qui leviter res perpendunt,
& solam οἰσιν pro attentione & districtiori examina-
tione afferunt. Conjecturam meam adicere licue-
rit, à D. Salmasii vestigiis paulum admodum de-
flectendo, à sensu nihil, legerim, καὶ ἢ ἀδωρότητος
οἰομῶν, εἰςq; qui citra considerationem opinantur, &
de rebus quibusvis temerè statuunt.

Καὶ τὸ πρὸς πάντας ἐυδαιμόσιον | Quod de se A-
postolus 1 Cor. 9. 20. Ἐξυβούλις τοῖς Ἰουδαίοις,
ὡς Ἰουδαῖοι, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω τοῖς ὑπὸ νόμον,
ὡς ὑπὸ νόμον, ἵνα τοῖς ὑπὸ νόμον κερδήσω τοῖς
ἀνόμοις, ὡς ἀνόμοι (μὴ ἀνόμοι διὰ ἀλλ' ἐννο-
μῶς Χριστοῦ) ἵνα κερδήσω ἀνόμους ἐξυβούλις τοῖς ἀ-
δενέσι, ὡς ἀδενεῖς, ἵνα τοῖς ἀδενεῖς κερδήσω τοῖς
πᾶσι γινώσκοντες πάντα, ἵνα πᾶσι πᾶσι σώσω. & 10.
33. Πάντα πᾶσιν ἀρέσκω, καὶ ζητῶ τὸ ἐμὲν τὸ συμ-
μετέχειν, ἀλλὰ τὸ ἢ πολλῶν, ἵνα σωθῶσιν. In licitis
omnibus nimirum omnibus placere & satisfacere sata-
gebat; omnia factus omnibus; non amittendo fidem;
sed ostendendo pietatem. Gregor. Rom. pastor. l. 2. c.
5. & regist. l. 1. ep. 24. Compassione misericordia,
non simulatione fallacie. Augustin. ad Hieron. ep. 1.
Nunc ad licita condescendens, nunc à licitis se cobi-
bent.

bens : nunc moralia docens, nunc mystica differens. Gilbert. in Cant. Serm. 27. qui videndi ulterius in locis adnotatis : sed & Irenæus adv. Valent. l. 3. c. 5. & Oecumenius ex Chrysost. Theodoret. Phor. aliisq; 1 Cor. 9. Estq; sanè ars quædam, nec contemnenda, nec obvia passim, eoque laude dignior, quod plerumq; rarior comparet, accommodandi sese gnauiter citra decori leges imminutas quibuscumq; ad ipsorum, quibus id datur, emolumentum procurandum, offensionemve declinandam, quam & Marco indulgentiæ nomine tributam à Capitol. censet Cl. Casaub. & *ὁμιολία* ἢ *τέρας* interpretatur ex Platone de Repub. l. 3. Caterum ista degenerat & in vitium devertit, ubi in mores se induit, quæstusque vel blanditiæ causâ adhibetur. quod genus hominum nunc Chamæleonti assimilatur, qui colorem subinde mutat, reddique quemcumque proximè attingit. Plin. l. 8. c. 33. & Solin. c. 43. Ità Plut. de adulat. ὡς ἢ θηρίων, ὅσα πικρότατά τινι χρεὶν ὑπερβῆται, ἑωσφομοῖται τοῖς ὑποκειμένοις χρώμασι καὶ χρείοις, ἀλλοτρίοις χρώμασι, χρεὶν οἰκείων, κοινωμένων. nunc Polypo; qui & colorem mutat ad similitudinem loci. Plin. l. 9. c. 29. ὡς τὴν χερσὶν, αἷς ἂν πλησάσθῃ, πέτραις ὁμοῖν. Plut. natur. quæst. 19. Vide & Lucian. dialog. maxin. 5. inde Pindarus ibid. & de animal. solert. ab eodem adductus. Ποντίε θηρὸς χρωτὶ μάλα νεόν ὁμοῖται, πᾶσιν πολέων ὁμοῖται, ubi forsitan tamen legendum, ὁμοῖται ut præcepti monitivæ rationem habeat; quale & Theognidis illud, eidem cum ibidem, tum & *ἑὲ* πολυφιλίας, laudatum :

Παλὺποδὸς νεόν ἰσὺ πολέων, ὅς ποτὶ πέτρῃ
τῇ ὁμιλήσῃ, τοῖς ἰδέειν ἐφάνη.
quæ in Theognidis tamen, quas nunc habemus, elegiis aliter paulò sic concipiuntur,

Παλὺσιν ὀφθαλμοῖς ἰσὺ πολυφίλων, ὅς ποτὶ πέτρῃ
τῇ σπασμολήσῃ, τοῖς ἰδέειν ἐφάνη.
Quam lectionem secutus est, qui in Philostratum Egyptianum, Philostrato Lemnio referente in vit. Sophist. l. 1. per *παρῶσαν* istud transtulit;

Παλὺσιν ὀφθαλμοῖς, ἰσὺ φιλοφίλων, ὅς Κλεοπάτρῃ
Νῦν σπασμολήσας, τοῖς ἰδέειν ἐφάνη.

At contra Phocylides;

Μηδὶ ὡς πιδρύνης πολὺπυς χεῖρ ἔχον ἀμείβει.
Ισὺ; Tragic. apud Athen. l. 7.

Συνὴ μεταλλακτὴρ πολὺπυς χερός.
Quin & de viro verè bono Greg. Nazian. orat. 27. ὡς δὲ τὴν π. πάσων, καὶ τὸ τῷ θεῷ διῶσθαι λέγειν, ἔχον ὃ ὡς εἰμι, καὶ ἐκ ἡλίουμα. ἔκιν μεταποιήσεται, ἔδῃ μεταπιδρύσεται, ἔδῃ συμμιγασσεται τοῖς χερσὶ καὶ τοῖς ποσὶ γυμνασίῃ, ἀλλοτε ἄλλοτ' ἡνιόχον καὶ πολλὰς μεταλαμβάνων χερας, ὡς τὰς ἑλ. π. ἰσὺν οἱ πολὺποδες, αἷς ἂν ὁμιλήσωσι. Verùm nulla image vitiosum istud ἢ *κολάκων* καὶ *ἀρέσκων* τὸ *ἐνέριμον* depingat melius, quàm Plutarchi illa lib. de adulat. ab aquis desumpta; quæ per fluxilem la-

bilèmq; quam obtinent, naturam, vel vasis cuiuslibet concipientis, vel corporis immerfi cuiusvis, figuram confestim induunt. Ὁ δὲ *κόλαξ*, inquit, ἄτε δὴ μίαν ἔσταν ἦθες ἐκ ἔχων μόνιμον, ἔδῃ αὐτοῦ βίον ζῆσθ' αἰρετὸν, ἀλλ' ἑτέρω καὶ ὅπως ἑτέρων πλάττων καὶ σπασμολήσων αὐτὸν, ἐκ ἀπλῶς, ἔδῃ εἷς, ἀλλὰ παρὰ τοῦτο ὅτι καὶ ποικίλῃ, εἰς ἄλλον, ἔδῃ ἄλλο τύπον, ὡς τὸ μετατρέμενον ὕδωρ, σπασμολήσων αἷς καὶ μεταχρυσάζομεν τοῖς ὑποδεχέμενοις. Vide ad l. 5. § 36. & l. 7. § 43.

Κολακείας ὅτι πάσις σπασμολήσων ἔδῃ τὴν ὁμιλίαν αὐτῇ. Quod de Dexippo Sophista (opinor) apud Suidam nescio quis. Ὁ αὐτὸς *σπασμολήσων* ὡς καὶ *σπασμολήσων*, ὅμως ἐπιχρῆσις καὶ ἐν ταῖς ὁμιλίαις, ἔδῃ ἡσίων ἢ ἐπὶ χρεῖσιν θαυμαζομένων.

Αἰδεσμολήσων ὃ αὐτοῖς ἐκείνοις. De Bruto Cicero in Oratore § 35. Admirabilis fama virtutum incredibilium, quæ specie dispares, prudentiâ coniunguntur. Quid enim tam distans, quàm à severitate comitas? quis tamen unquam te aut sanctior est habitus, aut dulcior? quid tam difficile, quàm in controversiis dijudicandis ab omnibus diligi? consequeris tamen, ut eos ipsos, quos contra statuis, aquos placatissq; dimittas. ita efficit, ut cum gratiæ causâ nihil facias, omnia tamen sint grata, quæ facis. De Agricola Tacitus: Nec illi, quod est rarissimum, aut facilitas autoritatem, aut severitas amorem ademinuit. Et Seneca de beat. c. 8. Virum sapientem ait fore, in his quæ agit, cum comitate magnificentum. De Marco pariter Capitol. Philosophia serium & gravem reddidit: non tamen prorsus abolitâ in eo comitate, quam præcipuè suis, mox amicis, atq; etiam minùs notis exhibebat.

Καὶ ὁδὸς ἑξ ἀρετῶν τε καὶ τακτικῶν formula Marco nostro admodum familiaris; quæ certâ ratione methodoq; aliquid institutum designatur. ita ὁδὸς ὑπολαμβάνειν l. 5. § 24. & ὁδὸς περαινεν. l. 6. § 26. & ὁδὸς καὶ ἀληθείᾳ ἐλέγχειν. l. 3. § 11. Epictet. dissert. l. 1. c. 16. Deum ait dedisse nobis τὴν διάνοιαν τὴν ἐνδοχολογητικὴν τέττων, (externa vult) καὶ ὁδὸς χρηστικὴν. Aristides palinod. in Smyrn. Πάντα δὲ ὡς ὁδὸς καὶ χρηστικὴν φαίνεται. Apud Plut. de commun. notis. præfat. Stoici quidam Arcefilaum Academicosq; appellant, λυσιπνοῖας ἢ ἐν φιλοσοφίᾳ, καὶ δογματικῶν ὁδὸν βαδίζοντων ἀναζητῶν. Zeno Citt. apud Laërt. l. 7. Τὴν φύσιν ἔδῃ πῦρ τεχνικόν, ὁδὸν βαδίζον εἰς φύσιν. quod Cicero de Nat. Deor. l. 1. ad gignendum progredientem viâ, & ibid. χρεῖς τε αὐτῆς (de Dialectica loquitur) ἐκ ἑλ. ὁδὸν ἐρωτᾷ καὶ ἀποκρίνεται. ubi Casaub. ὁδὸν, i. e. viâ & ratione, ut solet loqui Cicero. Sanè viam & rationem conjunxit Cicero in Verrin. 2. viam & artem in Bruto. Sed & in de finib. l. 2. qui est locus huic geminus, Omnis in querendo, quæ viâ quadam & ratione habetur oratio, &c. Confirmat autem istinc Ruald. in Plut. vit. Sextum istum non esse Empiricum illum, qui disciplinas omnes oppugnavit & eversum ibat.

Μηδὲ

Μηδὲ ἔμψαιν ποτὶ | quod Cicer. de fato. ut nemo in eo libidinis vestigium viderit. de Stilpone Megarico loquitur.

Ἄμα τε ἀπαθείσας τῆς, ἄμα ὃ φιλοσοφίατον | Ita scil. exemplo suo ostendit Sextus, quod Seneca de Clement. l. 2. c. 5. Scēta Stoicorum, licet apud imperitos malè audiret tanquam nimis dura, nullam benigniorem lenioremq; esse, nullam amantiorem hominum. possēq; φιλοσοφίαν uberrimam etiam cum summa ἀπαθείᾳ consistere simul. Infandum interim facinus ac ridiculum simul patravit editor bonus ille Lugdunensis, qui ἀπαθείσας pro ἀπαθείσας nobis hoc loco supposuit. dignumq; patellā operculum adjecit Annotator, cum ἀπαθείς, quod propriè odiosum significat, hic odio vacuum designare adnotavit. cum lectionis genuinæ hominem monere posset adjecta interpretatio. res scil. admiratione digna fuerit, esse hominem eundem & odio vacuum & ad amorem propensum. Verum ut idem & affectuum perturbationibus cum maximè immunis, & ad amorem genuinum interim propensissimus existeret, miraculi propè loco haberi poterat. Si quidem ut vulgato dicterio dici solet,

Amare & sapere viis Deo conceditur.

Τὸ εὐρημον ἢ τὸ τοῦ ἀ-λογοῦ | quod bene passim audiret, idq; sine strepitu. quum nec ipse scil. sibi plauderet, ut de Tacito Plin. l. 9. ep. 14. & aliorum plausus etiam nihil moraretur, sed supprimeret potius, quod de Servatore nostro Matth. 9. 30. & Luc. 5. 14. Contra quàm Cicero, qui cum elogia & encomia ab aliis sedulò aucupabatur, & sollicitè emendicabat, tum & suas ipse laudes aliis quibuscq; materiis intercalares subinde facere gestiebat. quàm Crescens Cynicus, quem Justinus apol. 1. non φιλόσοφον, sed φιλόλογον, ἢ φιλόκομπον vocat. quamquam usu venit ferè, ut quod de Agricola Tacitus ipsa dissimulatione fama fama fiat auctior. quod & Christo Domino contigisse monent Matth. ibid. v. 31. & Luc. 5. 15. De Catone Salust. in Catilin. Esse, quàm videri, bonus, malebat: ita, quò minus gloriam petebat, eò magis adsequebatur. Atq; hoc sensu τὸ εὐρημον istic interpres uterq; accepit, ac si τὸ εὐρημον idem quod τὸ εὐδίδον esset. in quorum & ego sententiam lubens concederem, si τὸ εὐρημον uspiam ita usurpatum occurreret. Verum cum pro faventia, i. e. fausta expetitione, aut honorificā existimatione, externis indicibus palam facta, quæ solet aliis exhiberi, frequentissimè adhibeatur, nec hic secus à Marco sumptum existimem. eò magis, quia infr. § 13. ita prorsus accepit. itaq; verterim, favere promptum, sed sine strepitu. ut medium quandam affectum, candidum moderatumq; simul, designet, qualem in auditore Plutarchus desiderat: μήτε ἀτίκτον ἢ ἀπενῶ, οὐδὲ μάλ᾽ ὑπερβαλεῖν, μήτε ὀρεῖν ἢ ὄμμα κινεῖν, μήτε φωνῇ ἐκνεύειν ἢ μάλιστα φιλικῶς σεβῆναι, ἀλλὰ σὺν

ἢ βαρύτητι καταπλάσσειν ἢ ὀμματιοῦ ἀνεῖναι. ὁ δὲ εὐσταθὲς ἢ βαδῶν ἐχρῆσθαι ἀνδρὸς ἔτε αὖ πάλιν ἐλαφρόν πνα ἢ ὀρεῖν, ἢ ῥήματα ἢ συλλαβὰς ἐπιστάμενον ἢ κεκραγόντα. qui nec aliis laudem meritam deferre, ubi occasio datur, detrectat, & eandem tamen exhibet sine partium studio, ac sine contentione aut vociferatione minùs decorā. Horum autem sensuum optionem liberam ego lectori relinquo.

Τὸ πολυμαθὲς ἀναπόδαντος | absque ostentatione. cui contrarium τὸ φαντασιοπληκτὸς ἐπιδεικνύειν, ἢ ἐπιτηδεύειν φαίνεται. ut noster suprā § 7. & infrā § 16. τὸ ἐπιδεικνύειν ἢ φανηπῆν, ut Casaubon. qui videndus ad illa Pers. Sat. 1. v. 70.

Scire tuum nihil est, nisi te scire hoc sciat alter?

At pulchrum est digito monstrari. & dicier, Hic est. id est, δακτυλοδεικνύειν ut Philo loquitur. Senec. ep. 16. Non est Philosophia populare artificium, nec ostentationi paratum. Vide suprā § 8. τὴν ἐμπερίαν, &c.

§ 10. Ἀλεξάνδρου τὸ γεγραμμένον | Usus præterea Grammaticis, Græco, Alexandro, &c. Capitolin. De Alexandro isto vise sis in eundem Aristida Sophistæ sermonem epitaphium.

Τὸ ἀνεπίπληκτον | De Alexandro Aristides. Μὴν ὃ ἰδιώτης τε ἐκ ἡλέξης, ἢ παρὰ τοῖς δεξι-οῖς εἰς τὰ σπέρτα ἐδουμάζετο.

Μὴ ὀνειδισκῶς | Ita l. 11. § 13. τὸ περὶ ὀνειδισκῶς δέξαι, ἐκ ὀνειδισκῶς.

Παροπαιδείας | Qualem Socratis disciplinam laudat Plutarch. de adulat. & amic. ὅς ἔτος ἀτρέμα τὸν νέον ἡλέξεν, ὅς μὴ αὐτὸς ἀπιδασκάλειν αἰμαδίας, ἀλλὰ μετ' ἐκείνων οἰόμενος εἶναι ἀρετῇ ἐπιμαλεῖν, ἢ ζητῆν τὸ ἀληθές. Et Platonice quest. 1. δὸκον ζητεῖν κοινῇ τὴν ἀλήθειαν.

§ 11. Φρόντων | A Frontone; quem cur Frontinum hic Mer. Caf. vocare maluerit, nescio. aliter enim constanter historici omnes. Et Frontin? Rhetor Alexandri, qui post Marcum diu vixerat, præceptor fuit. De Marco Capitolinus: Oratoribus usus est, --Latino, Frontone Cornelio, --Cui & statuat in Senatu petiit. & Dio l. 71. ἐν τοῖς ῥητορικοῖς τὸν Φρόνωνα τὸν Κορνήλιον. quem eundem & l. 69. idem hoc elogio ornat; ὁ τὰ σπέρτα ἔστ' ὅτι Ρωμαίων ἐν διχαῖς φερόμενος. Et Panegyrici Maximiano dicti autor; Fronto Romanæ eloquentiæ, non secundum, sed alterum decus. ut Ciceroni, quem primum omnes agnoscunt, non secundum sed parem velit. A gravitate laudat Sidonius l. 4. ep. 3. qui & Marcum Frontonem appellare videtur, l. 8. ep. 10. cum tamen Marci Frontonis alterius, viri Consularis, meminerit Gellius l. 2. c. 26. qui eodem tempore vixerit, nec nostro interim tacito, quem Frontonem Cornelium, quasi ab altero illo distinguendo, appellat, l. 19. c. 8. Eandem cum Sidonio gravitatis laudem Frontoni huic tribuit & Hieronymus, epist. ad

ad Rusticum: quo loco, falsus est Erasmus, (erroris ducem secutus forsan Joannem Sarisber. Policrat. l. 8. c. 14.) quoddam *Jul. Frontonem*, cujus meminit Juvenalis *Sat. l. 1. v. 12.* & præter Juvenalem Tacitus *histor. l. 1, & 2.* ab Hieronymo designatum censet. Siccitatis nomine notat Macrobius, vel apud Macrobius Eusebius, *Saturnalia lib. 5. cap. 1.* Quatuor sunt, inquit, genera dicendi: copiosum, in quo Cicero dominatur; breve, in quo Salustius regnat: Siccum, quod Frontoni adscribitur: 10 Pingue & floridum, in quo Plinius secundus quondam, & nunc nullo veterum minor noster Symmachus luxuriatur. Dignitate Consulari à Marco fuisse ornatum, autor est Aufonius in *grat. act. Gratian.* Ex Frontonis ad Marcum Imper. epistolâ (uti videtur) sive oratione aliquâ, citat hæc Charisius in *grammatic. l. 2.* Mihi satis abundeq; honorum est, quos mihi quotidiano tribuis. Nec illud omissem velim, videri Frontonem hunc adversus Christianos vel scripsisse, vel egisse, ex Minutio Felice, cujus 20 hæc in Octavio verba; Sic de isto. & tuus Fronto, non ut affirmator, testimonium fecit; sed convicium, ut orator, aspersit.

Επιστολὴ | ut scirem. Xyl. potius ut considerarem, animadvertirem. est enim ab ἐπιστήμη, non ab ἐπιστολῇ. Vide supra § 6. ἀμνηστικόν.

Οἷα ἢ τυραννικὴ βασιλεία, ἢ ποιικιλία, ἢ ἐσθλὴ κείνη | Polyb. *hist. l. 2.* αὐτὸ γὰρ τέχνημα [τὸ τυραννικὸν] ἐστὶν οὗ τὸ ἀποβλεπόμενον ἐμφορῶν, ἢ πάσης περικλήσεως τὰς ἐν ἀνθρώποις ἀδικίας ἢ ἀγαθότητας. 30

Thyestes apud Senecam,
Ut nemo doceat fraudis & sceleris vias,
Regnum docebit.---

& Ubicumq; tantum honesta dominant licent,
Precario regnatur.---

& ---sanctitas, pietas, fides,
Privata bona sunt: reges, quâ volunt, eant.

Scilicet ut idem Agamemnon.

Id esse regni maximum pignus putant,
Si quicquid aliis non licet, solis licet.

& Lepidus apud Salust. Omnia retinendæ dominatoni honesta esse. Cæterum regnum illi cum dicunt, tyrannidem intelligunt. Quum enim, ut Aristot. *polit. l. 1. c. 2.* Πρώτη ἡ θεοκρατία, ἡ βασιλεία. Regnumq; res sit inter Deos hominesq; (Ethnicum pro ritu suo loquentem habes) pulcherrima. Livius l. 2. unde & Plato *polit. 9.* pronunciat, ὡς πᾶσι δῆλον, ὅτι πόλεως τυραννίδης, καὶ ἐκ τῶν ἀδελωτέρων, βασιλευσίνης ἢ ἐκ εὐδαιμονεστέων. nil mirum, si (quod Polybius l. 6.) συμμεινόμεναι ἡ συγχρόνται πάντες οἱ μόνάρχαι, καὶ ὅσον οἱ αὐτοὶ τῷ εἶναι, τὰ τῆς βασιλείας ὀνόματι. si inquam, monarchæ quivis, tyranni quoq; quantum possunt, e mentito regni nomine abutantur. Inter tyrannum interim, regemq; justum quantum intersit, nemo melius Dione Prus. docebit, oratione quæ de Regno est, l. 1, & 3. & quæ

est de tyrannide, 6. cui Synesium adungere licet, *lib. de regno.* & è recentioribus Erasmus in *institutione principis Christiani.* Sed nec tyrannum quisquam accuratius depinxerit, quàm Plato id præstitit, *politic. l. 8. & 9.*

Βασιλεία | tyrannicam invidentiam dicit; sive quâ illis invidetur.

De qua Statius l. 5. Syl. 1.

Quisnam impacatâ consanguinitate ligavit

Fortunam invidiamq; Deus?---

Et in eandem ferè mentem Tragicus in *Theb.*

Simul ista mundi conditor posuit Deus,

Odium atque regnum.---

Et Artius apud Cicer. *Offic. l. 3.*

Multi iniqui atq; infideles regno, pauci sunt boni.

Unde Lycus apud M. Senecam, *Herc. fur. 2. 2.*

Ars prima regni est, posse te invidiam pati.

& de Dionysio Siculo tyranno, Corinthi agente, Justinus, l. 21. Laborabat invidiam præteritorum, contemptu præsentium demere; expertus, quàm invisâ tyrannorum forent etiam sine opibus nomina. Sive etiam ipsam tyrannorum invidentiam, quâ illi cum sefe invicem invisos, tum & bonos quosvis etiam exosos, habent. Siquidem ut Claudian. *de Honor. Coss. 4.*

---Sors ista tyrannis

Convenit, invident claris, fortisq; trucidant.

Υποκρίσις | Hypocrisis dicit tyrannicam, quâ illos cum primis diligere & in pretio habere se simulant, quos quàm maximè oderunt. Tiberius, de quo amplius *infr. ad § 14.* nullam, ut rebatur, ex virtutibus suis magis quam dissimulationem diligebat. Tacit. *annal. l. 4.* De Domitiano itidem Cassius, Ἀνθρώπων ἐφίλητος καὶ ἀληθῶς ὕβρις, πολλὰ γυναικῶν πινών. ἐπλάητο ἢ ἀγαπᾷν αὐτὸν, ἐν αὐτῇ μάλα διασφαζομένη. de quo eodem & eundem videas *ad l. 10.*

§ 17. exempla, quibus id comprobatum dederit, habes apud Suetonium 12. 11. Sed & quâ cuncta simulare ac dissimulare solenne habent, ubi id è re sua esse putant. De Alexandro 6. Pontifice Romano, filioq; ejusdem Valentino, (quem Nic. Machiavelius tanquam exemplar Principibus imitatu dignissimum proponit, *de princip. c. 11.*) tradit Guicciardinus, *hist. l. 6.* adeo simulatione ac dissimulatione celebres, sive infames potius, fuisse, ut quasi proverbiali dicterio vulgò jactaretur, Pontificem nunquam quod diceret, facere; Valentinum nunquam quod faceret, dicere. Nec aliunde illud Sigismundi Cæsaris effatum; Nescit regnare, qui nescit dissimulare. *Æn. Sylv. in Panorm. l. 1.* Elegantissimè vir illustrissimus Dan. Heinsius *Herode act. 2. Scen. 2.*

Non tot recessus abditos æther habet,

Non inferi, non terra, non totum mare,

Quot aula, quam deserta vis nesci fugit:

Impervia aliis semper est, semper suis.

Huic & καὶ κείνην αὐτὴν illam adicere licet, καὶ §.

καὶ ὡς (inquit Julian. *epist.* 12. expertus ipse for-
lian, nec ejusd. expertus, ejeret licet, quum Basilium
eā ipsā tam blandē compellet & ad se invitet, quem
non poterat non odisse) ἐπαινεῖς, μὴ οὖν πλεονεξίας. & Poly-
bius *hist.* l. 4. Καὶ γὰρ ὅτι πῶς εὖεται ἡ
πῶς διαβολῆς, τὸ μὴ ψέγοντας, ἀλλ' ἐπαινεῖν
λυμαίνεσθαι τοῦ πέναι. εὖεται ὅτι μάλιστα καὶ πρὸς
τοὺς τοιαύτης κακότητος καὶ βασκαρίας καὶ δόλῳ, ἐν
ᾧ περὶ τὰς αὐτὰς διατείνοντων, καὶ τῆς τοιού-
των πρὸς ἀλλήλους ζηλοτυπίας καὶ πλεονεξίας. Hoc
est, quod in *vita Agricola Tacitus*: *Pessimum ini-*
micorum genus, laudantes.

Εὐπατεῖδου ἀστροφῆς | De Tiberio Sueton.
l. 3. c. 52. *Filiorum, neque naturalem Drusum, neque*
adoptivum Germanicum patriā charitate dilexit. Scil.
ut *Naso Metam.* l. 2.

Non bene conveniunt, nec in una sede morantur
Majestas & amor.

Certē qui istiusmodi hominum æmulationes fœdas
dirāsq; quas cum natura sibi conjunctissimis exer-
cuerē, quarum prægna est omnis omnium æta-
tum, omniumq; gentium historia, animo recoluerit,
oraculi vicem obtinere merito censebit, quod à
Frontone noster hic se accepisse profitetur.

§ 12. Ἀλεξάνδρου τῷ Πλάτωνι | Plures hoc
nomine tum philosophos, tum Sophistas recenset
Suidas. Verum noster iste an ex illis sit, certō sta-
tuere nullus habeo. Alexandri Cilicis Sophistæ in-
ter cæteros meminit, de quo latius etiam Philostratus
in *vit. Soph.* l. 2. qui *πλοπλάτων* dictus fuerit.
Platon. nimirum, si non dogmate, dictione saltem
æmulatus videtur. unde declamantem ubi audive-
rat quidam ex Herodis Attici Sæctatoribus, τὸν μὲν
πλὸν εὐρησκῆσαι dixit, τὸν δὲ Πλάτωνα ζητῆναι. A
Marco autem accitum, ab *epistolis Græcis* eidem
fuisse, autor est Philostratus. qui & Favorini *γυ-*
σιώτατον ἀνερατῶν extitisse eum ait. Favorinus au-
tem iste in eorum albo censetur, qui & philosophi si-
mul & sophistæ etiam habebantur. Fieri itaque po-
test ut Alexander ille is ipse sit, quem hic Marcus
Platonium appellat. Meminit & Galenus *lib. περὶ*
τῷ περιγνώσκον Alexandri cujusdam, qui eisdem
temporibus Romæ vixerit, Damasceni. Cæterum
istum ait *γνώσκον* μὲν τὸ τῷ Πλάτωνι, ἀλλὰ
τοῖς Ἀριστοτέλει *παρατίθεται* μάλλον & φιλοσοφίας
nomine à plerisq; notatum. Ad priorem illum itaq;
potius inclinaverim.

Ἡ ἐν ἐπιστολῇ γράφον | Non ineptè istud in A-
lexandrum illum conveniat, cujus operā ad epi-
stolas Marcus est usus.

Ὅτι ἀγροῦς αἶμα | Vide *supra* § 7. Ἀγροῦ οὖ
καὶ ἐνκαρῶν. ὁ δὲ καὶ τῇ λεγόμενῃ συμ-
μαρτυρίᾳ. Suidas. qui & hac ipse Marci sub-
iungit. *Cicer. ad Attic.* l. 1. ep. 11. *Vereor, ne pu-*
erum sit, scribere ad te quàm sibi occupatus.

Τὰ καὶ τὰς πρὸς τοῦ συμβιῦντος ὁμοῖα καὶ
κοινὰ | Epictet. *Enchirid.* c. 29. Ταῦτα καὶ κοινὰ
ὡς ὁμοῖα τὰς ὁμοῖα *ὁμοῖα*. Officia ut
plurimum pro relationibus & qualitatibus personarum
(quas invicem gerunt) definiuntur. ὁμοῖα autem,
sive relationes & affectiones mutuae, vel sunt natu-
rales, vel adscititiae. Epictet. *differt.* l. 3. c. 2. ὁμο-
πρὸς ὅτι τὸ πρὸς, ὁ περὶ τὸ καὶ κοινόν. ὁ δὲ καὶ μὴ
ἐν) ἀπαρῇ, ὡς ἀνδράων, ἀλλὰ τὰς ὁμοῖα. τῇ
ἐν) αἰσθησὶ τὰς φυσικὰς καὶ ἐπιδεῖν, ὡς
ἡδονῇ, ὡς ἀδελφῶν, ὡς πατέρων, ὡς πολιτῶν, quod
idem habet & *lib. 2. cap. 14.* Cæterum de his
amplius vide sis *Simplicium in Commentario ad*
Epicteti Enchiridium, & *Casaubonum ad Persii*
Sat. 3. v. 70. Sed & *Marcum ipsum infr. lib. 8.*
§ 27. & l. 11. § 18.

Τὰ πρὸς τὰ πρὸς γυμνασία | id est, ut *Demost.*
Olynth. 1. ἀπὸ τῶν ἡμῶν πρὸς τὰ πρὸς γυμνασία. quæ
autem Marcus πρὸς τὰ πρὸς γυμνασία, ea *Plutarch.*
πρὸς τὰ πρὸς γυμνασία dixit de *superst.* Τοιαύτη μὲν
ἐν τοῖς ἀσκητοῖς καὶ πρὸς τὰς λεγόμεναις πρὸς γυ-
μνασίαι καὶ κατὰ τὴν δεισιδαιμονίαν βελτίων ἢ ἐν
ἐν τοῖς ἡδοναῖς τῆς ἀδελφότητος. Clemens simplici-
ter τὰ πρὸς τὰς. Itā *Strom.* l. 7. τῆς ἀνδρείας, si-
ve fortitudinis munus inter cætera statuit, τὸ πρὸς
τὰς πρὸς γυμνασίαι. & *lib. 5.* Pios sapientum
ad virtutis exercitium Deo permittente, τοῖς
πρὸς τὰς πρὸς γυμνασίαι. denique *lib. 4.* ἐν μάλα
τοῖς πρὸς τὰς πρὸς γυμνασίαι. ὁ πρὸς τὸν τε ἐν) καλῶς χρῆσθαι
τῷ γυμνασίῳ. *Galen. in hort. ad art.* c. 2. πρὸς
τὰς πρὸς γυμνασίαι dixit. Καὶ τὸ βίῳ μετὰ τὸν
ναυαγίον περὶ πολλὰς οἰκίας γυμνασίων. ἢ περὶ τὰ
σκάφη καὶ δαίμονας, καὶ ὁμοῖα γινώσκοντες ὅτι,
ὁμοῖα πρὸς τὰς πρὸς γυμνασίαι. τὰς πρὸς γυμνασίαι
των πρὸς τὰς δαίμονας, μὴ αὐτῇ βελτίως ἐκπερι-
νῇ. Idem de *sanit. tuend.* l. 2. cap. 1. Πολλοὶς γὰρ
ἐν) ἀνδράων μὲν πρὸς τὰς πρὸς γυμνασίαι ὁ βίος
καὶ βελτίως μὲν ἀναγκαῖον ὅτι αὐτοῖς, ἀποστῆναι δὲ
ἐν) δυνάτον. inde βίος πρὸς τὰς πρὸς γυμνασίαι. *Origeni advers.*
Celsum l. 1. *Vita negotiis molestiisque implicita*; cui
opponitur ὁ ἀπολαυστικός. Sed & *Laërt.* l. 7. in *Zeno-*
non. ex Stoicorum sensu; τῶν καὶ καὶ καὶ τὰς πρὸς
ἀνδρῶν πρὸς τὰς πρὸς γυμνασίαι. τὰς πρὸς γυμνασίαι ite-
dem pro negotiis & molestiis. itā *Aristophan. ranis*
act. 1. *scen.* 4.

Τὸ ἐν ἀναπαύσει ἐν κακῶν καὶ πρὸς γυμνασίαι
Quis in requiem ex malis vult & molestiis?

Menander in *Agricola*, ab *Aristoph. Schol. addu-*
ctus ad Plut. act. 3. *Scen.* 2.

Ἐν πρὸς γυμνασίαι, ἐν μάχαις.

Molesti in negotiis, in praeliis.

Epicurus apud *Laërtium*, in *Epic.* & *Senecam*, in
Claud. *Πρὸς γυμνασία* ὁ δὲ, ὅτι αὐτὸς ἔχει, ὅτι
ἄλλοις παρέχει. id est, vertente *Cicerone de Nat.*
Deorum lib. 1. *Negotium Deus nec ipse habet,*
nec aliis exhibet. Eodem sensu & πρὸς τὰς πρὸς γυμνασίαι
B 3 cunctur

cuntur. Vide infra § 15. l. 6. § 11. & l. 9. § 13.

§ 13. Κατάλυ | Inter Stoicos, quos audiverit, Cinnam Catullum ponit Capitolin. quo loco Catullum legi postulat Cl. Salmasius.

Τὸ περὶ τῶν διδασκάλων ἐκδύμους ἔφημον | Senec. epist. 73. Verè philosophus præceptores suos veneratur & suspicit, quorum beneficio illis se vitis evicit. Sive, illis in viis exiit. altera lectio à Mureto est, à Lipio altera. Idemque epist. 64. Quidni ego magnorum virorum & imagines habeam, & natales celebrem? quidni illos honoris causa semper appellem? Quam venerationem præceptoribus meis debeo, eandem illis præceptoribus generis humani, à quibus tanti boni initia fluxerunt. Si consulem videro aut Prætorem, omnia quibus honor haberi solet, faciam; equo desiliam, caput adaperiam, semita cedam. Quid ergo? M. Catonem utrumque, & Lælium sapientem, & Socratem cum Platone, & Zenonem Cleanthémque in animum meum sine dignatione summa recipiam? Ego verò illos veneror, & tantis nominibus semper assurgo. Juvenal. Sat. 7. v. 206.

Dii majorum umbris tenuem & sine pondere terram
Spirantesque crocos, & in urna perpetuum ver,
Qui præceptorem sancti voluere parentis
Esse loco —

Talis Marcus noster, qui, ut Capitol. Tantum bono-
ris magistris suis detulit, ut imagines eorum aureas
in larario haberet, ac sepulcra eorum aditu, hostiis,
floribus semper honoraret. Talis & Alexander, qui,
ut Plutarchus est autor, Aristotelem præceptorem
cum primis coluit, & ἔχον τὸ παλαιὸν ἀγαπῆν
dictitans, ὡς δὲ ἐκείνων μὲν ζῶν, διὰ τὸν ὅτι κα-
λῶς ζῶν. Cui sententiae astipulatur & Aristoteles
ipse apud Laërt. his verbis. Τῶν γονέων τὸν πα-
τρίσιν ἐπιμοτέρεος ἐστὶν ὅτι μόνον ἡννοσύων τὸν
πρὸς τὸ ζῆν, τὸν δὲ τὸ καλῶς ζῆν παραχρῆσθαι. Et Plut.
advers. Colot. Τὸ μὲν ζῆν οἱ γονεῖς μᾶλλον δεῖν ἢ τὸν
ἐκείνων, ὅτι δὲ τῶν φιλοσόφων διὰ τὴν ἐν νόμῳ σωφρο-
νείαν, λόγον ἐπιδομῶν κολασλὴν λαβόντες, ἐν
ζῆν. Et Aristides pro Themistocle. Τοῖς ἐπιμετη-
σιν οἷς πλεονάζουσιν, καὶ δὲ οἱ σπουδῶν ἡλδομῶν
οἷς φῶς, τούτοις πλεονάζουσιν καὶ τὴν χάριν ἡγούμε-
να δεῖν ἔχειν, μᾶλλον τὸν ἐπὶ τούτων σπουδῶν διὰ
οἱ πόλιν τοῖς γονέσιν δὲ αὐτὸ τὸ ἐν μόνον ποσὺν
πλεονάζουσιν, καὶ ὁμολογῶν ὁφείλειν χάριν
πάντων χάριν προσεβύτατα, πῶς ἐν ἐκείνοις πλε-
ονάζουσιν πλεονάζουσιν καὶ δεῖν, οἱ πνεῖς δὲ τὸ ζῆν μόνον,
καὶ τῆς σωφροσύνης αἱ ποὶ κατέστησαν, ἀλλὰ καὶ βελτίους
ἐν τῇ χειρὶ τῶν ἐκείνων ἐστὶν.

Τὸ περὶ τὰ τέλεια ἀληθινῶς ἀγαπῆν | quod in
eis rarius, qui sunt in dignitatibus summis constituti.
Sicut enim illi plerumque ἀσφρότεροι, uti noster
monuit supra § 11. Cicer. ad Attic. l. 7. epist. 2. Fi-
liolâ tuâ te delectari letor, & probari tibi σφελὺς φυ-
κλῶ esse πλεονάζουσιν τὰ τέλεια.

§ 14. Τοῦ ἀδελφοῦ μου Σεύρη | Οὐδὲν legen-
dum aliquando suspicatus eram ex Dione Cass. &
Jul. Capitolino, apud quos Verus, non Severus, Mar-
ci frater, adoptione tamen, non genere, (nam Ceio-
onii Commodi filius hic fuit) & imperii consors,
toties occurrit: Quin & Jos. Scaliger in animadv.
ad Euseb. & Cl. Salmasius in annot. ad Capitol. sic
corrigen- dum uterque censuit. Errorem consimilem
in Galeni, Theophili, Epiphani, aliorumque scriptis,
apud quos ἀντὶ τοῦ Βήερος, ἢ τοῦ Οὐβέρος, Σεύρης, ἢ
Σεύρη, pro Vero Severus reperitur, observarunt Gul-
stonus noster, ad Galen. Scalig. ad Euseb. Salmas.
ad Capitol. Petav. ad Epiphani. Verum cum Verus
ille vitæ impurissimæ, & flagitiosissimæ, moribus
perditissimis ac profligatissimis fuerit; non video
qui potuerit in tam foetido faculentό; sterquilino o-
virtutum istiusmodi seges ulla, nedum tam ampla,
quàm istuc depingitur, deprehendi. Claud. itaq; Se-
verum philosophiæ Peripateticæ διασώζων, quæ in-
ter cæteros audivisse Marcum nostrum autorem ha-
bemus Capitolinum, intellexisse fors fuerit. Eoq;
magis hunc voluisse videri possit, quod hujus ipsi, à
quo tamen multa traxerit necesse est, nusquam alibi
meminerit. Sed nec istud satisfacit, cum nec quâ ra-
tione fratrem illū appellaret, occurrat; & fratris quasi
germani & genuini infra rursus meminisse videatur
§ 17. alioqui, quid si pro ἀδελφῷ legamus φίλον? ut
amicus non frater indigetur Severus iste: quo mo-
do Nabud Nathanides Solomonis Regis amicus. Reg.
l. 3. c. 4. v. 5. Verum istud potius Jun. Rustici fu-
erit; de quo vide sis quæ ex Capitolino supra addu-
ximus ad § 7. & quæ apud eundem de eodē sequun-
tur. Proinde caligine septis undiq; nihil lucis cum af-
fulgeat, nihil certi renunciare datur. Ego itaq; ἐπι-
ζῶ, & (quod in ambiguis solet) mihi non liquere, in-
genue profiteor. Addito tamen, potuisse Marci con-
sanguineum aliquem qui proavi materni utriusq;
communis (Catilii Severus dictus is, Capitol.) no-
men gesserit, fratris nomine designari. alii vide-
runt.

Φιλοκλεον | De Vero Capitolinus, enumeratis
omnibus ejus magistris in diverso genere scientia-
rum, Hos omnes, inquit, amavit unice, atq; ab his in-
vicem dilectus est. Atq; hoc esse τὸ φιλοκλεον, quod
à Fratre suo Vero didicisse Marcus profiteretur, cen-
set Salmas. ad Capit. ambigo tamen. Marci verò τὸ
φιλοκλεον habemus à Capitolino his verbis, com-
mendatum, dixerim, an perstrictum? Jam in suos
tantâ fuit benignitate, ut cum in omnes propinquos
cuncta honoris ornamenta contulerit, tum in filium
Commodum, & quidem scelestum atque impurum, citò
nomen Caesaris & mox sacerdotium, statimque nomen
Imperatoris, ac triumphis participationem, & consu-
latum.

Φιλάνθρωπος | Simplicitatem certè Vero tribuisse
Severum, eandemque in illo adamâsse Pium monui-
mus.

mus *suprà* ad § 9. sed & Capitolin. de eodem, *Erat*, inquit, *morum simplicium*, & qui *adumbrare* nihil posset. Verùm istud infirmitatis potius *ἢ ἡλιθιότητος ἢ τοι εὐνοίας*, quàm candoris ingenui *ἢ φιλαλληθείας* fuerit. nihil potuisse, dicit; nihil voluisse *adumbrare*, non dicit. Siquidem idem eidem alibi impingit, (quodd & *suprà* notavimus) *callidam severitatis simulationem*: quā nimirum per imperii initia, graviter se, & ad Marci mores egerit. Cæterum *membrana tenuis*, & *bractæata* tantum (ut cum Seneca ep. 115. loquar) erat illa severitas, cujus fucus facile deprehendi poterat. nec personam illam diu sustinuit; sed ad ingenium indolentem; pravam citò deflexit. docuitq; verum esse, quod Greg. Naz. orat in Jul. 1. 'Ὁς ἐν ὄψει ὡραίων, μόνιμον, i. e. quæ simulata sunt diuturna esse non posse. ut Ambrosius de Offic. l. 2. c. 22. Ego interim non video (quod & prius monui) quomodo Capitolinus sibi ipsi constet, qui in Vero modo simplicitatem prædicat, modò *callidam simulationem*, tanquam vitium illi ingentum, notat. At Marcum hac ratione pro Vero Verissimum appellabat Adrianus. Caff. & Capitol.

Φιλοδύμων | Verùm Pio an Marco (nam ambiguit locutus est) *fidem*, non & *amorem* exhibuisse, auctor est Capitolinus. Est autem *fides* *justitiæ pars*; ut Cicero, Offic. l. 1. Cæterum *fides* ab amore sejuncta, *φιλοδύμων* elogium neutiquam meretur. Utrumq; autem hoc & *φιλαλληθείας* & *φιλοδύμων* interpres Anglic. (quā ratione motus, mihi incertum) omisit.

Θεοφείας | De Thraseâ Pæto; Tacit. *annal.* l. 16. Dio Caff. in *Neron.* & in *Dioclet.* Suetonius l. 6. c. 37. & l. 12. c. 10. Arrian. in *Epictet. disert.* l. 1. c. 1.

Ἐλκίδιον | De Helvidio Prisco, Thraseæ genero, Tacit. *ibid.* & *hist.* l. 4. Dio Caff. in *Vespas.* Sueton. l. 10. c. 15. & l. 12. c. 10. Arrian. l. 1. c. 2. & l. 3. c. 26. & Plin. *min.* l. 9. ep. 23.

Κάτωνα, Δίονα, Βεῦτον | De his, præter cæteros historicos, fusissimè Plutarchus; qui ex professo res gestas horum omnium descripsit. Verùm quid cum heroibus istis L. Vero, homini *vitiorum Casanorum*, & *Neronianorum*, & *Vitellianorum æmulo*, & in pluribus *Neroni*? Capitolini sunt de Vero verba. Nero scilicet alter Thraseam Marco conciliaverit, & in noticiam ipsius eum insinuaverit? Accedit, quod ex hîc positis videri possit, Marcum Lucio in disciplinam quandoq; datum; & ab eodem in eis, quæ referuntur istic, aliquā saltè ex parte, institutū. Verùm repugnat planè sententiæ huic, tum utriusq; ætas, cum Marc⁹ Luciū antecesserit, utpote qui Pii filiam idè duxerit uxorem, quodd Luci⁹, cui ab Hadriano destinata fuerat, impar ætate videbatur, filiāq; suam Lucillā nomine eidem Vero jam transnominato nuptum dederit: tum etiam quodd Luci⁹ hic, post septimum annum in familiam Aureliam

traductus, Marci moribus & auctoritate formatus perhibetur. Vide Capitolinum in Marco (sed à Salmasio restitutum) & in Vero. Alius igitur est necessariò Marci frater requirendus, in quem ista possint competere.

Πολιτείας ἰσὺν ὅμῳ | *Πολιτείας ἰσὺν ὅμῳ* & noster istic, & Plut. in *sap.* 7. *sympos.* appellat *τὴν δημοκρατίαν*. in qua singulis quibusq; civibus jus ex æquo competit. *Ἰσὺν ὅμῳ* eandem appellat Herodot. apud quem Oranes l. 3. *Πληθὺς ἔχει ἀρχὴν, ἀρχὴν τῶν ἔθνων πάντων καὶ λίσσον ἔχει ἰσὺν ὅμῳ*. Eūmq; secutus Thucydides, qui l. 3. *Οἱ δὲ τὰς πόλεις οὐρανῶντες, κατ' ὀνόματος ἐκαστοὶς εὐφρανεῖς, πᾶσι δὲ ἰσὺν ὅμῳ πολιτικῆς, καὶ δεικνύοντες σωφρονιστικὰς, τὰ μὲν κοινὰ λόγῳ διαπραδόντες, ἀλλὰ ἐπιόντες, &c.* Quamquam autem, ut Sen. ep. 30. *Prima pars æquitatis est æqualitas*, non immeritò tamen Plutarchus, *Πασῶν ἀδικιῶν μεγίστη ἡ τὴν δόξαν τῶν τῶν ἰσότητε*, pronunciat, in *sympos. probl.* l. 8. c. 2. & *æqualitate* istā nihil inæqualius; Plin. *min.* l. 2. ep. 12. Nec fanè minùs veritati consonum quicquam, quàm Laetantii illud *inst.* l. 5. c. 14. *Ubi non sunt universi pares, æquitas non est.* Itaque non infrunitè Lycurgus, monenti *democratiam* induceret, Tu, inquit, *eam primò domi tuæ instituas.* Plut. *sap. sympos.* & in *apoph.* qui & eo nomine eundem laudat, *sympos. probl.* l. 8. c. 2. quod *proportionem arithmetica*, tanquam *δημοκρατικὴν καὶ ὁμογενήν*, repudians, *geometricam* ejus loco in rem publ. à se efformatam induxit. *Ἡ μὲν γὰρ, inquit, ἀδύναμις ἴσος, ἡ δὲ λόγῳ τὸ κατ' ἀξίαν ἀπονομίμ.* Vide Caes. ad Sueton. l. 2. c. 51. Potest tamen & *πολιτεία ἰσὺν ὅμῳ* à Marco dicta videri, in qua *juxta legem præscripta* jus cuiq; ex æquo redditur. Ita Plinius in *panegy.* Trajano: *Dicitur auctori, atq; etiam procuratori tuo, In jus veni, sequere ad tribunal, nam tribunal quoq; excogitatum principatui, (ita Lips.) est par cæteris.* Sors & urna fisco judicem assignat. eodem foro utuntur principatus & libertas, quæ præcipua tua gloria est, sæpe vincitur fisco; cujus mala causa nunquam est, nisi sub bono principe. Sed & de Marco ipso Eutropius, *Hic cum omnibus Romæ æquajure egit.* Cæterum tale potius est regium regimen, quale verbis frequentibus depingit.

Τὴν ἐλκιδεύειν ὅτι ἀρχιδέων | Claudianus in *Stilicom.*

Fallitur egregio quisquis sub principe credit

Servitium, nusquam libertas gratior extat.

Optimè itaq; Euripides *Ægeo*, à Stobæo laudatus, *500. tom. 2. tit. 47.*

Ἀνδρὲς δ' ὅτε ἐδὴ καὶ τὸ πρῶτον ἔδωκεν ἡ πόλις.

Perferre regnum rege sub bono juvat.

Certè Marcus noster, si Capitolino credimus, cum populo non aliter egit, quàm est æsum sub civitate libera. Itaq; cum pecunias ex publico ad bellā gerenda à Senatu postularer, *Ἡμεῖς γὰρ, inquit, ἔπαινον ἵπλον*

ἰδιον ἔχουσιν, ὥς τε καὶ ἐν τῇ ὑμετέρᾳ οἰκίᾳ οἰκῶντες.
refert Cassius. Quia & de eodem Aristides. Φιλαν-
θρωπία γὰρ μὴ τις μείζων ταύτης καὶ φανερώτερος, ἢ
κατεπείγητος ἀπαντὸν ὑπὸ φόβῳ δεδουλω-
μένον, πολλῶν ἤδη κατήκοον σφαιρόντων καὶ ἀτακτοῦν-
των καὶ πάσας τὰς πόλεις, εἰ τις ἐπιγυζατόν, ἐλ-
θεῖν ὃ ἔστιν ὅτε φρονήσας πᾶσι εἰπὴν οἷον τε ὅτι
ἀνθρωπίνης τῆς σωφρονος καὶ δικταῖς παρρησίας, τρε-
μοντος ὃ ἐχέτω, σκιάαν ἀπὸ πολλὰς τῆς φόβου τέτρε, καὶ
ἐλδοδύρωσε τὰς ἀπάντων ψυχὰς, ἐντελὴ καὶ ὁλόκλη-
ρον ὑποδὺς τῷ ἐλδοδύρωσιν αὐτοῖς. Laus est Nervæ
apud Tacitum, in vita Agricola, quod res olim dis-
sociabiles miscuerit, Principatum & libertatem. laus
eadem & Marco nostro, hisce autoribus, debetur.

Τὸ ἀμελὲς | Curis vacuum, Xyl. ad sequentia re-
fert M. Caf. tenorem constantem in philosophiæ studio
estimationem; observare, curis distractionibusq; aliis
neutiquam interruptum. forsan tamen corporis negle-
ctum Marcus voluit. Si tamen locus integer fuerit.
figuimur τὸ ἀμελὲς alioqui in vitio plerumq; poni-
tur. quin & infra § 17. talem se habuisse fratrem
prædicat, qui moribus suis ὁρῶν δὴ μιμήσασθαι αὐτὸν
excitaret ipsum.

Ὁμοῖον ἐν τῇ πᾶσι τῆς φιλοσοφίας | De Pio cer-
tè Aurel. Victor. Adeo equalis probisq; moribus, uti
planè docuerit, eò demum fortunatas urbes fore, si re-
gna sapientiæ sint. Respexit ad celeberrimum Pla-
tonis illud, quod Oraculi vicem jam diu obtinuit,
nunquam bene cum rebus humanis actum iri; aut
civitates probè constitutas fore, πῶν δὲ τὸ ἥν φι-
λοσοφούντων ὁρῶν γὰρ καὶ ἀληθῶς ἡμῶς εἰς ἀρχὰς ἔλ-
θῃ τὰς πολιτείας, ἢ τὸ ἥν δυναστεύοντων ἐν τῇ
πόλει ἐκ. πῶς μοι εἰς δέας ὄντας φιλοσοφίαν,
epist. 7. & polit. l. 6. Ἐὰν μὴ, ἢ οἱ φιλόσοφοι βασι-
λεύσων ἐν τῇ πόλει, ἢ οἱ βασιλεῖς τε καὶ δυνα-
σαι φιλοσοφῶσιν ἡγεσίους τε καὶ ἰσχυροὺς, καὶ τὰς εἰς
ταὺν ἑνὸς ἡμῶς τε πολιτικῆς, καὶ φιλοσοφίας.
Quod Hierocles de Providentia l. 2 apud Photium
cod. 252. sic expressit, Τὰς φιλοσόφους ἀρχοντας τῇ
πόλει ἐφεσθῆναι, ἵνα ἀλῶσι ποτε ἥν κακῶν καὶ ὥς
ἐκ. ἀν. ποτε ἐνδραμονήσῃ πόλις, εἰ μὴ αὐτῶν δια-
ζέσθῃ οἱ πῶ δέας ἀνδραγματοῖς χρώμενοι. Ex
Juliani mente Gregorius Naz. ἐκ. 1. Χρη-
σθαι γὰρ φιλοσοφίαν καὶ βασιλείαν, ὥς ὁ ἐκείνων λόγος,
εἰς ταὺτὰ συνελθεῖν. Cicero ad Quint. frat. ep. 1.
sic exultit. Tum deniq; fore beatas republicas, si
aut docti & sapientes homines eas regere cepissent, aut
qui regerent, omne suum studium in doctrina ac sa-
pentiā collocassent. hanc conjunctionem videlicet pote-
statis ac sapientiæ, salutis censuit civitatibus esse posse.
Justinus in apolog. 2. Ἐφ. γὰρ περὶ καὶ τῆς ἥν πα-
λαιῶν, ἂν μὴ οἱ ἀρχόντες φιλοσοφῶσιν, καὶ οἱ ἀρχο-
μένοι, ἐκ. ἀν. εἰ τὰς πόλεις ἐνδραμονήσῃ. de princi-
pibus subditisq; simul pronuntiavit, quod de illis
solis Plato dixerat. præsumpsisse Platonem forsan
existimavit, principe philosophante, idem & popu-

lum facturum. Ita certè de Numa Plutarchus:
Ἐργὰς ἐξελύγῃ παρὰ δέγῃ καὶ τελευτήσῃ τῆς
Πλατωνικῆς φωνῆς, ὡς ὅτε ἐκείνους ἐκ. ὁλίγοις χρό-
νοις ἡμῶς ἐπὶ λυμῶν ἀφῆναι σφῆ πολίταις, ὥς
μία κακῶν παύλα καὶ λύσις ἀνθρώποις ὅτιν ἐκ. πῶς
τῆς δέας, εἰς ταὺτὸ διανοίᾳ φιλοσόφῳ βασιλικῷ
συμπέσῃσαν ἐνδραμον, ἐγκρατῆ καὶ ὑπερδύειον τῆς κα-
κίας τῷ ἀρετῇ καὶ ἰσχυρίᾳ. μακάριοι μὲν γὰρ αὐτοὶ ὁ
σώφρων ὡς ἀληθῶς μακάριοι ὃ οἱ ὁμήκοι ἥν ἐκ. τῆς
σωφρονίας σώματος ὄντων λόγῳ. τῆς γὰρ ὡς ἀνέ-
κῃς πῶς δὲ σφῆς τῶν πολλῶν, ἐκ. ἀπειλῆς, αὐτοὶ ὃ
τῷ ἀρετῇ ἐν ἐνδραμον παρὰ δέγῃ καὶ λαμπερῇ
τῇ βίᾳ τῶν ἀρχόντων, ἐκ. ὡς ὁ σωφρονιστὴς καὶ συγχα-
ρίζοντα σφῆς αὐτόν. De Olibride pariter Synelius
de provident. Καὶ σφῆ παρὰ δέγῃ ὅτιν ὅτιν πᾶν.
παρὰ δέγῃ ἀρετῆς ὅτιν πᾶν ἡν. unde per Aegy-
ptum totam eo regnante virtutem adeo floruisse ὡς
εοικέναι τῷ χρώσῃ ἀρετῆς διδασκαλίᾳ, ἥν παρὰ δέγῃ
σφῆς ἵνα βλέποντων τῶν ἡμετέρων, καὶ ὄντων τε ἐν
ὁ, π. ὁρῶν, καὶ λεγόντων ἐν ὁ, π. ἀκούειν [idem Syne-
sius ad Arcad. Imper. de regno, ὅτιν φιλοσοφίας ἡν
ἡν γὰρ καὶ εἰν γὰρ τῆς ἐκ. τῆς, ὡς Πλάτων ἐν-
δραμον ἐκ. ἐπὶ τῆς. ἰδὲ μὲν σφῆ βασιλείᾳ σφῆς
ληφῶσι φιλοσοφίαν. Quod in Arcadio optaverat
Synelius, in Justiniano contigisse refert Agapetus
in Paræn. Ἐφ. ἡμῶν ἀνδραγματοῖς τῆς ἐκ. τῆς ὁ
χρόνος, ὁ σφῆς πῶς ἥν παλαιῶν ἐκ. τῆς, ὅτιν ἡ φιλοσοφία
βασιλεύσῃ, ἢ βασιλεῖς φιλοσοφῶσιν καὶ γὰρ φιλο-
σοφῶντες ἡν ἐκ. τῆς βασιλείας, καὶ βασιλεύσῃς ἐκ. ἀπὸ
σφῆς φιλοσοφίας. Cæterum q^a ille videre optaverat,
iste vidisse se profectur, id in Marco nostro ab om-
nibus agnitum est. Huic etenim, Capitolino refe-
rente, sententia Platonis semper in ore fuit: Florere
civitates, si aut Philosophi imperarent, aut Imperato-
res philosopharentur. Nec in vita, quàm in ore,
minus; quum, ut idem autor est, honoribus in se
receptis, philosophiæ operam vehementer dederit; tan-
tūque in eo philosophiæ studium fuerit, ut adscitus
jam in Imperatoriam dignitatem, tamen ad Philosopho-
rum domos discendi causâ ventitaret. quod & Cassi-
us etiam his verbis affirmavit, Λέγεται ὅτι αὐτοῦ ἐκ-
τῶν ὡν, καὶ αἰδέσθῃ, μὲν δὲ ἐκ. τῆς ἐκ. τῆς ἐκ. τῆς
Quin & conspicatū hoc Luciū quendam, philoso-
phum & ipsum, ad cælum manibus sublatis, exclā-
māsse refert Philostratus in Herode, & ex Philostrato
Suidas, ὃ Ζεῦ, ὃ Ρωμαίων βασιλεῦς ἡγεσθῶν
ἡν, δέλτον ἐκ. τῆς ἐκ. τῆς ἐκ. τῆς ἐκ. τῆς ἐκ. τῆς
παῖδες! Proh Jupiter, Romanorum Rex senescens jam,
libro ad latus appenso, sicut pueri solent, ad præceptoris
aedes itat! Verum tantum abest ut hoc sibi Marc^o
dedecori putârit, aut à verè sapientibus ei notam
aliquam attraxerit, ut contrâ studium philosophiæ
constans & indefessum nomen illi celeberrimum
conciliârit. Itaque non immeritò forsan & Dio-
cletianus, Capitolino referente, vitâ & clementiâ
talem se sapere, qualis fuerit Marcus, etiam si philoso-
phiâ

phid nec Plato esse possit, si revertatur in vitam. Quin
& à Casaubono nostro ad Pers. Sat. i. elogio hono-
ratissimo planè amplissimòq; isto ornatur: *Sapientif-
simus ille Imperator Marcus, ὃ ἐν βασιλευπ φιλοσο-
φικώτατος* Θ. In eam deniq; propter doctrinam vir-
tuteinq; existimationem venisse dicitur, ut eo im-
perante ferrent palam, Platonis impletum esse verbum,
quo dicebat, Tum orbem terrarum feliciter habiturum,
cum contigisset ut Philosophi rerum potirentur. Ful-
gos. memorab. l. 2. c. 5. De Leone cognomine Sa-
piente, Baronius, *annal. tom. 10. ann. 911.* ubi ora-
tionem ejusdem quandam piam admodum ac eru-
ditam recitaverat: *Ita placet cum vel Philosophi Chri-
stiani regnant, vel reges philosophantur.* E nostris
De Henrico I. Guilielmus Malmesbur. l. 5. *Fue-
runt illi (ut verè confirmo) literæ, quamvis tumultuariè
libatæ, magna supellex ad regnandi scientiam, juxta
illam Platonis sententiam, quæ dicit, Beatam esse rem-
publicam, si vel Philosophi regnarent, vel reges philo-
sopharentur.* Et de Jacobo Rege Andr. Dunæus, ἐν τῇ
δεξιῳσι. Πέφυκε σωφρονεῖν οὐκ, μετὰ τὴν δὲ ἐξουσίαν καὶ
ἀπειρὴν φρονήσις ἥς συζυγίας ἐδύναντο ἄλλοι ἐν ταῖς βίαις
μακροτέρως. ὥς ὅταν εἰς ταυτὸν τῷ φρονεῖν τε καὶ σω-
φρονεῖν ἢ μερίδι ἀλλήλοις ἐν ἀνθρώποις ἐξυπάρῃ, τότε
πολιτείας αἰεὶς, καὶ νόμων αὐτῶν τοῖς τῶν φύσει ἁγίοις,
φασὶν ὡς Πλάτων. Denig; in hanc eandem mentem
Doctores Hebræi: למרוך ראו אדם ראו חכם
המרוך שיירש מלך חכם וכו'

Equis homo est regno dignus? vel sapiens, vel rex sapientie studiosus. Quanquam Platonis sententiam illam, tot autoribus tantisque comprobata, ridet exagitatq; multis apud Athenæum diprosoph. l. 5. Masurius, Themistius etiam censuræ subjicere est ausus. Sic enim ille ad Jovianum Imp. orat. 12. Πλάτων μὲν ἐν, εἰ καὶ τὰ ἄλλα πάντα θεῖον καὶ αἰδοῖτο, ἀλλὰ οὐτόν γε ἀτεχνῶς ἀποκακιδωδωμένον ὡς θεήκαλον λόγον, ὅτι μὴ ὡς ἔπρεπον τὰ κακὰ λήξει τοῖς ἀνθρώποις, πᾶν ἂν ἢ φιλοσοφοῖ βασιλεύσῃ, ἢ βασιλεὺς φιλοσοφήσῃ. Mox Aristotelem Platoni opponens, qui dixerit ē contrario, φιλοσοτεῖν μὲν τῷ βασιλεῖ, καὶ ὅπως ἀναγκαῖον εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἐμποδῶν τὸ ἢ φιλοσοφεῖν ἀληθινῶς ἐντυγχάνειν, εὐπειθῆ καὶ εὐκόλον. hunc probans, ἔργων γὰρ ἀγαθῶν, inquit, τῷ βασιλεὺς ἐνέπαυσται, καὶ ῥημάτων. quasi in verbis, non in factis philosophia consistat. Concludit ipse; Ἀγαπῶμεν ἢ, εἰ φανεῖα ποτε βασιλείς, καὶ αὐτοὶ αὐτῶν φιλοσοφίαν, τοῖς ἢ φιλοσοφεῖν ἀληθινῶς εὐπειθῆ καὶ ὑπὸ κατῷ. Atqui a regibus sacrae philosophiæ, an theophiæ, studium etiam codex divinus exigit, Deut. c. 17. v. 16, 17. Cæterum, missis his, quæ hîc Marcus, qui possint Lucio competere, non video, cujus vita, tum principis, tum & privati, a philosophica disciplina fuit semper alienissima.

Tò παλαιόν ἐπὶ τῇ ἑσπερίᾳ οἰκῶν φιλικῶς.
Apud Livium l. 22. Acedux Hispanus; vult sibi

quisque credi; & habita fides ipsam plerumque obligat fidem. Et Seneca, epist. 3. Fidelem si putaveris, facies. De amore pariter habes. Imò idem de utroque Plut. in præcept. conjugal. Πιστὴν καὶ τὸ πισθῆναι, δοκῆναι πισθῆναι καὶ τὸ φιλεῖν, φιλεῖσθαι.

Tò ἀνεπίκριτον | Verum reverà Capitulinus (quod & suprà non semel monuimus) ait fuisse *morum simplicium*, & qui adumbrare nihil posset. nec tamen eum esse existimo, de quo Marc. istic. Certè fratrem suum, quisquis is fuerit, talem Marcus hic depingit, qualem Achillem (puto) Ennius apud Gellium *lib. 19. c. 8.* — *eo ego, inquit, ingenio*

Natus sum, amicitiam atque inimicitiam in fronte
promptam gerere. De Clearcho itidem Xe-
nophon, expedit. lib. 2. Τὸ συσῆναι, πρὶ τῇ φανερῇ
αὐτῷ ἐν τοῖς προσώποις ἔχουσαν φανερῶς. vid. l. II.
§ 15.

[illegible]

ἡμέτερον ἐσαπταμήριον εἶχε, καὶ οὐκ ὄντο, καὶ μὴ
τῆς ἀληθείας, καὶ ὅτι τῆς ἀκρίσεως ἐνεκεν ἤχθισται.
Sed & de Domitiano, Calfius idem, lib. 67. Καὶ
τοὶ καὶ ὄντο διειρότατον ἔχον, ὅτι καὶ κατακλιθεὶς
ἦτο, καὶ ἀμφοτέρωθεν ὁμοίως ἤχθισται, καὶ τοῖς διερ-
ασέουσιν, καὶ τοῖς μὴ. τοῖς μὴ, ὅτι διωπιδέον, τοῖς ὅτι
καὶ ἡμέτερον ἐσάπτα μὴ εἶχε.

§ 15. Παράλληλος Μαξιμύς | *Maximus me adhortatus est.* Xyl. Verum addititium videtur [αλλή-
ος] illud. lego, Παρεξ, ut supra. atque ita citare
comperio II. Casaubonum ad vitam Marci. Lege-
re tamen videtur Salmaf. *ibid.* Παρεξ Κατέλυς ἢ
Μαξιμύς. Sed cum Catuli supra § 13. meminerit,
quare denuò, præter morem suum, eundem repo-
neret, causam nullam video. minùq; jam placere
sibi, quod olim voluerat, vir candidissimus profite-
tur. Meric. Caf. Παρεξ Κλ. Μαξιμύς, à Claudio
Maximo. Cl. *Maximus* inter Stoicos à Capitolino re-
censetur, quibus Marcus noster in disciplinam se
dederit. Verum nec viro clarissimo ea lectio pro-
batur; quum nec in alijs citandis duplici nomine
sit usus, παρεξ Ὁμήρου, παρεξ Διογνήτου, παρεξ Περσίου,
παρεξ Σέξτου, παρεξ Φερώντων, παρεξ Κατέλυ.
Ergo & hic scripsit, inquit, παρεξ Μαξιμύς. Et sic
legendum censeo. Cui accedit & ad Capitolinum
Casauboni patris calculus, qui solis cognominibus
Carulum Maximianumque monet, à Marco in hoc scripto
nuncupatos. Etiam si autem Μαξιμύων Τύτειον Euse-
bius in canone chronico (uti ex Georgio mona-
cho patet, qui eundem transcripsit) inter Marci no-
stri præceptores collocaverit: unde & supplendus
videtur Marian. Scotus, apud quem Maximi nomen
intercidit, Tyrii remansit; vix adducor tamen ut
credam quod Viri illustres Jos. Scaliger tamen in Euse-
bio. & Jac. Capellus hisior. Eccles. cent. 2. autu-
mant, Maximum hunc, Tyrium illum esse, cujus ex-
tant Παλίξεις, cum iste quantus quantus est, totus
Platonicius esse videatur, illum Stoicum extitisse con-
sentiant auctores. Sed & Tynium istum sub Com-
modo, non sub Marco, Romæ διατείναν Suidas
prodiderit.

Td *κερταίν* *ταυτῷ* | ut suo exemplo meipsum re-
gerem. Xyl. ad verbum, *se continere*, vel, *sui con-*
continentem, sive *potentem esse*, ut *Flaccus*, *carm.* l. 3.
ad. 29. & *Seneca*, *ad Marc.* c. 20. vel etiam, *Sibi*
imperiōsum, ut *Flaccus idem Serm.* l. 2. c. 7.

Quisnam igitur liber? Sapiens, sibi qui im-
pudicus.

Sic κατήν τις χρεός apud Plutarchum Aristides,
de Themistocle quem peculatus reum agebat, 50
ex Tragico an Comico aliquo;

Σοφὸς μὲν ἀνὴρ, τῆς δὲ χειρὸς ὁ κερταῖν.

Sapiens quidem vir, sed manus non continens.

h. e. mantum (à publico, five alieno). continere ac
cohibere haud potis. Et κρατῆν ἐφυγῆς. Dionysius
Halicarn. apud Stob. tom. 2. tit. 20. Ὁπ' ἀνάγκης

ἡ δὲ ἀντιφάσις καὶ ἡ ἀντιφάσις τῆς ἀντιφάσις ὁρῶν, ἡ ἀντιφάσις
 καὶ ἡ ἀντιφάσις τῆς ἀντιφάσις μὴ ἀντιφάσις. ὁρῶν ἀντιφάσις
 dixit, quod ὁρῶν ἀντιφάσις Menand.
 Ὅσοι τὸ ἀντιφάσις πᾶσι ὁρῶν πᾶσι ;

^α Ὅσοι τὸ κατὰ χεῖρ δὲ πᾶν ὀργάνον πόνει ;

Cohibere quantus impetum est iræ labor!

Rex sapientissimus, Proverb. c. 16. v. 32. Potior est longanimis robusto; & qui in animum suum imperium obtinet, expugnante civitate. Græc. Κρείσων ἀνὴρ μακρόθυμος ἰσχυρὸς ὃ ὅ κρείττονος ὀργῆς κεφαλὰ μακροθυμὸν πόλιν. Optimè, Siquidem, ut Plut. de ira cohibet. Ἀνδρώπων μὲν κεφαλῇσαι, καὶ χεῖρες βελόνων, ὑπὸ ῥέει τὸ δ' ἐν ψυχῇ εἶσαι καὶ θυμῷ, τρέπασιν μεγάλης ὀργῇ καὶ νικητικῆς ἰσχύος. Socratis dictum est; à Stobæo relatum tom. 1. l. 2. tit. 7. μαζὶς μὲν ἀρχὴν τῇ πλὴν βασιλίαν, αἰετὶς δὲ τὸ εὐαὶτὲ ἀρχεῖν. & de Alexandro Plut. τῷ νικῆν τὸν πολεμῖν, τὸ κρεῖττον εὐαὶτὲ βασιλικῷ τρεῖν ἰσχύϊ. Seneca, de Benef. l. 5. c. 7. Gentēs facilius est barbaras impatientesque alieni arbitrii regere, quàm animum suum continere, & tradere sibi. &c. epist. 75. Hec est absoluta libertas, in seipsum habere maximam potestatem. inestimabile bonum est suum fieri. Et, epist. 113. Sibi imperare maximum est imperium. Et, quæst. nat. l. 3. Nulla major est victoria, quàm vitia domuisse. innumerabiles sunt, quæ urbes, qui populos habuere in potestate; paucissimi, qui se. Horat. Carm. l. 2. od. 2.

Latiùs regnes avidum domando

Spiritum, quàm si Libyam remotis

Gadibus jungas, & uterque Pæny

Serviat uni.

Et Claud. de Δ. Conf. Honor.

— tunc omnia jura tenebis,

Cum poteris rex esse tui. —

Rectius enim is appellabitur Rex, (qui hoc præstiterit,) quam Tarquinius, qui nec se nec suos regere potuit. Cic. de fin. l. 3. Dio Prus. Orat. 49. Τὸ γὰρ ὄνομα οὐκ ὀνομάζει τὸ ἔργον, ἀλλ' αὐτὴ ἀρχή. Τὸ δὲ πῶς ἀρχῶν ταύτων ἰσχυρῶς καὶ ἐκκεκρωτὸς ἐκχρῆται, καλεσθὲν ἤδη καὶ συμπάσιων ἀνθρώπων κρείττω γινέσθαι. Et rursus, Ὁ πόσιω φιλόσοφος αἰὲν αὐτῷ ἀρχεῖν ὁ πᾶσι καλεσθὲν τεσσεν, ἢ συμπάσιων μὲν ἐκκλησίαν, συμπάσιων δὲ βασιλείαν βασιλεύειν. Vide l. 2. § 2. & l. 11. § 29.

Kατὰ μινδὲν παῖφορσιν | ità Basil. Verùm πα-
 εῖφορσιν vox est nauci. παρφορσιν D. Junius vulg.
 quod Xyl. etiam legisse videtur, quum præcipientem
 vertit. Est enim παρφορσιν proprie qui transversus
 abripitur; eiq; optimè opponitur, qui in suo sui im-
 perio se continet. ità Herod. l. 8. de quibusdam
 qui fluvium tranare volentes in aquas unā cum e-
 quis se dederant, παρεμβέντες ἀπώλοντο. Vi flum-
 inis abrepti perierant. inde ἡ παρφορσιν à torrente flu-
 mine translatum, l. 5. § 23. & l. 12. § 14. ὁ κατὰ
 τὴν παρφορσιν, assus abripere, dicitur. at Lugd.
 παῖφορσιν exhibet. quod secutus M. Casaub. cir-
 cumastitum

cumactum reddidit. atq; ita περιεργασθαι etiam usurpatur ab Apostolo, de hominibus instabilibus, qui cum iudicio certo nulli nitantur, ab aliis facile circumaguntur, ad Ephes. c. 4. v. 14. κλυδωνίζουσαι καὶ περιεργαζόμεναι πάλιν ἀνέμου διδασκαλίας, metaphorā ductā à navibus ἀνέματις, uti prius dictum, ad § 8. Sed prius illud magis arridet. Vide l. 2. § 7.

Ἐν ταῖς ἄλλαις περιεργασίαις | περιεργασίαις istis, ut Galeno suprà ad § 12. adducto, pro rebus ejusmodi nos circumstantibus, quæ negotium nobis molestiamq; aliquam facessant. de qua vocabuli hujus significatione dicitur ulterius ad l. 9. § 13.

Τὸ εὐκαρσον τῷ ἥδυν | mores bene temperati. si-
ve morum insigne temperamentum. De Ausidio Ci-
cero ad famil. l. 12. ep. 37. Est autem ita tempe-
ratis moderatisque moribus, ut summa severitas,
summa cum humanitate jungatur. Idem de Lentulo
ad Attic. l. 4. epist. 6. Virum bonum, & magnum
hominem, & in summa magnitudine animi, multa
temperatum humanitate. Tractum videtur ab aëris
constitutione temperata, quando nec aestu torret,
nec vexat frigore. Æschines (hujus enim esse do-
cent Laert. Athen. alii) ἀκιοχοῖ : ὅτι γὰρ χεῖμα σφο-
δρῶν. ἔτι δὲ λέγει ἐξήντηται, ἀλλ' εὐκαρσῶν ἀν-
χεῖται, ἀπαλῶς ἢ λίαν ἀκρίβην ἀνακαρνεύμεθ'. Po-
test & à vino aqua mitigato. in quibus miscendis si
justa ratio habita fuerit, (artis autem id esse docet
Athenæus l. 10.) ἀραιήσεται ἢ κρεῖττος τῷ οἶνῳ τὸ
βλάπτον, ὃ συναιεῖται τὸ χρηστόν. Plut. de leg. 30
poet. Inde δινῶν εὐκαρσῶν, Polluci l. 6. c. 3.

Οὐ χεῖρας κατεργαστικὸν οὐδ' ἐργασίαν | Ut
quæ insituisse, expedit, nec magnā cum molestia
perficerem. Xyl. Negotia, quacunque ea fuerint, cum
exquisite, tum sine quiritatione, exequi. M. Casaub.
Eoq; sensu τὸ κατεργάζεσθαι usurpasse Xenophon vi-
detur, memorab. l. 4. Καίτοι γὰρ τοσούτῳ πάλιν ἐκί-
νων δυσκατεργαστότερον φαίνεται, ὅσω περ πλείωνον πα-
ρὲς πάλιν τοσούτῳ ἀποδείκνυται, ἐλάττω δὲ κατεργάζομε-
νοι γίγνεται. Thucyd. etiam l. 4. Οὐτοὶ τῇ πα-
ρῶν εὐτυχίᾳ χεῖρες, ἡξίον σφισι μὲν ἐναλίεσθαι,
ἀλλὰ καὶ τὰ δυνάμει ἐν ἴσῳ καὶ τὰ ἀπορώτα μάλιν
τῇ οὐμῶς καὶ ἐνδείξεσθαι παρακλῆν κατεργάζεσθαι. Vi-
de l. 9. § 12. Usurpatur & de cibis digerendis
concoquendisq; : unde alimenta εὐκατεργαστα, conco-
ctu facilia, & δυσκατεργαστα, concoctu difficilia, in
medicorum scriptis frequentissima. & inde forsan
mutuatum fuerit.

Πάλιν αὐτῷ πειδέν | De Xenocrate Laert. l. 4.
Ἦν δὲ καὶ ἀξίωμα σοφίας. ὥς καὶ ἔξδν, ἀνα-
μολον ὡς τρεῖς, τὴν μὲν σωφροσύνην Ἀθωαῖοι.
Tante apud suos fidei existimationem obtinuit, ut quod
nemini cuiquam alioqui licitum, huic etiam injurato
testimonium perhibere Athenienses permetterent. Vide
ad l. 3. § 5. Eadem ferè apud eosdem auctoritate
fidèque pollebat Aristides : sed & apud Romanos

Cato Uticensis. Unde factum, ut de rebus fide omni
prorsus indignis περιεργαζόμενος diceretur, τὸ πρὸς
τὸ κατὰ τὸν λόγον πειδέν. Hoc nec Catone
predicante fidem meretur. Plut. in Caton. Malè
autem Xyl. istis, Dicebat sibi verba facienti, &c.
quasi hoc de se predicasse Maximus diceretur,
quod tam à Maximi moribus quàm & à Marci men-
te alienum est.

Ὅτι ἡ γενεὴ περὶ τὴν | Geminum de Jesu nostro
elogium populi apud Marc. c. 7. v. 37. καλῶς πάν-
τα πεισινκε. Sed & de Davide dictum hist. Regum
l. 2. c. 3. v. 36. Populo rectum videbatur, quicquid
rex fecerat.

Τὸ ἀδύνατον καὶ ἀνέκμητον | alterum horum
interpretes Ang. omisit. Vide l. 12. § 13. Zenonis
placitum est apud Laert. l. 7. τὸν σφρον ἐπὶ δυν-
μιά. Quin & Zenone prior Democrit. apud Stob.
tom. 2. tit. 3. Σοφίᾳ ἀδύνατον, ἀξίᾳ πάντων καὶ
ἡμῶν τῶν, pronunciavit. Nec Democrito in hoc
prorsus quicquam adversatur Heraclitus; βλά-
πτον δὲ πάλιν λόγῳ ἐπὶ οὐδ' οὐκ εἰσὶν. quod usur-
pat Plutarch. de Poet. leg. c. 10. & de audiend. Verum
illi moderantiùs. At utroq; isto antiquior longè Py-
thagoras, Zenoni planè σύμμετρος, hunc sese ex phi-
losophia fructum percepisse professus est, τὸ μὲν δὲ
δυνάμει, quod nihil admiraretur, siue quod nihil ad-
miratione sua dignum duceret. quod tamen perperam
à quibusdam acceptum monet Plut. de audiend.
Hinc Horat. l. 1. epist. 6.

Nil admirari prope res est una, Numici,
Solaque, quæ possit facere & servare beatam.

Ex adversum tamen Plato in Theæteto : Μάλα φι-
λοσοφῶντες τὸ πρὸς τὸ πᾶν, τὸ δυνάμει καὶ γὰρ ἀλλὰ ἀρ-
χὴ φιλοσοφίας ἡ αὐτὴ καὶ τοῖς ὅλοις τῶν ἰσθμίων
τοῦ ἐκτρον φήσας, ὃ καὶ καὶ ἡμετέροις. Cui & Cle-
mens Alex. calculum contribuit suum, Stromat. l. 2.
Τῆς ἀληθείας ἀρετῆς, inquit, τὸ δυνάμει, ὡς Πλάτων
ἐν Θεαιήτῳ λέγει. καὶ Ματθαῖος ἐν παραβολῇ πα-
ραβάν, Θάμνασιν τὰ παρὰ τὴν βασιλείαν τῶν σφ-
των τῆς ἐπὶ κείνῃ γνώσεως ἀποδείκνυται. ἢ καὶ τὸ
καθ' ἑαυτοῦ εὐαγγελίου, ὃ δυνάμει, βασι-
λείας, γέγονται καὶ ὃ βασιλείας ἀναπαύσεται.
Nec in hac parte à Magistro suo dissentiens Aristor.
οὐ καὶ τὰ οὐσιμα, l. 1. c. 2. Διὰ τὸ δυνάμει οὐ
ἀνθρώποι καὶ τῷ καὶ τὸ πρὸς τὸν ἡγεῖσθαι φιλοσοφῶν,
ἐξ ἀρετῆς τὰ πρὸς τὴν ἀρετὴν δυνάμει, ὡς
τα καὶ μὲν περὶ οὐσίαν, καὶ περὶ μὲν μὲν δι-
πορήσας. Et mox : Ἀρετὴν ὡς γὰρ τὸ πρὸς τὴν δυνά-
μει πάντες. Verum conciliari poterunt ista, quæ ex
diametro repugnare sibi invicem videntur, senten-
tiæ ; si de tyrone philosopho Platonis istud, de vete-
rano sapientiæ jam apicem summum assecuto, prio-
ra illa acceperimus. Cyrus deniq; Persas suos ita in-
stituisse refert Xenophon, l. 8. ὡς μὲν μεταφρο-
νῶνται πάντες, ὡς δὲ τὴν δυνάμει.

καὶ μὲν αὐτὸς ἐπὶ τὴν βασιλείαν, ἢ οὐκ ἔστι | quod lib. 7.
§ 69.

69. dixit, μήτε φουζον, μήτε ναρκάν.

Ἡ ἀμνηχανέν | ἀμνηχανέν proprie in eis esse angustis, è quibus nullâ ratione, nullâ machinâ expedire vel extricare te possis. itaq; verto perplexum esse.

Ἡ προσωπὸς | Suspecta vox. forsan προσωπὸς, ut gemina litera altera exscriptoris vitio exciderit, quo modo in προσωπομιζομένης, l. 4. § 16. Xyl. neq; mæstitiæ, neq; gaudii nimium. Cas. ridere, vertit; sed ita ut risus excessum designet. Mihi aliò inclinât animus. σουργέναι est quod Latinis ringi, vel etiam dentibus renidere, usurpatur plerumq; de visu simulato, qualis eorum, qui Græcis antiquis γαθμοῖς ἀλλοτελοῖς, recentioribus ξεναῖς παρειαῖς οὐλᾶν, uti Eustath. ad Odysf. 6. malis alienis ridere, Latinis dicuntur, ut Flacco Sat. 3. l. 2. vel etiam de indignatione, dissimulata quidē, sed quæ istiusmodi oris habitu re prodat, qui cūm risum, vel irrisionem præ se ferat, ab animo tamen exacerbato proveniat. ita ringi Latinis, non simpliciter irasci, uti exiliter nimis Nonius, sed tacitum stomachari, cūm aliud præ te feras, uti Donatus in Terentiano illo Phorm. 2.2. ubi risui vero opponitur;

— ille ringitur, tu rideas.

Sidonius carm. 23. v. 87.

Multum ringitur otiosa virtus.

Marcus noster l. 11. § 18. Τὸ εὐμενὲς ἀνέκοντον ἐάν ὀνήσῃ ἢ καὶ μὴ σπινθεῖς, μὴδὲ ὑποκρίσῃς. Si verum ac genuinum fuerit, non personatum & ementitum. quale eorum, qui vultu orisq; habitu externo offensionis speciem nullam læsi proferunt, sed injuriarum despectum quandam præ se ferunt, cūm animus tamen intus odiis occultis æstuet. Apud Suidam, Procopius, opinor, Ἐν τοῖς ἀνέκοντοῖς, Μὰν γὰρ ἐς αὐτῶν ἢ Θεοδῶτα ἠγυαίνετο καὶ ἰσοσπεί. Valde adversus eam exacerbata erat, & ringebatur. ut sit istic προσωπὸς, sive σουργέναι, π. ad rem aliquam, sive ad occasionem aliquam ringi, h. e. vel exacerbari vel renidere aliquem, ad risum quandam adscititium composito vultu, cūm animo tamen angeretur. id quod affectationem canina equanimitatis stupore formatam, nuncupasse videtur Tert. de Pat. c. 2.

Καὶ τὸ συγνῶμονικόν | De Demonaste Lucianum vide ad l. 5. § 22. Præclara sanè Catonis majoris, referente Plutarcho, vox illa, Πᾶσιν αἰετὶ τοῖς ἀνδράσιν ὁμοῦς ἵαντα δῶνα συγνῶμων. Cui gemina Plinii minoris ista, l. 8. ep. 22. Optimum & emendatissimum existimo, qui ceteris ita ignoscit, tanquam ipse quotidie peccet; ita peccatis abstinet, tanquam nemini ignoscat. Concinna & Senecæ illa, de benef. l. 10. Hoc tu cave, tanquam maximum crimen, ne admittas: ignoscas tanquam levissimo, si admissum est. &, ad Mart. c. 4. Nec quicquam pulchrius existimo in fastigio collocatis, quàm multarum rerum veniam dare nullius petere. In quam ferè sententiam de Marco Dio Cass. l. 71. Αὐτὸς μὲν ἀπάντων τῶν ἀνδρῶν ἀπείχετο, καὶ ἔτε ἑκὼν ἔτε ἀκὼν ἐπαμύε-

λει τὰ ὃ δὴ τῶν ἄλλων ἀνδράσιν, καὶ μάλα τὰ τῶν γυναικῶν, ἔφερε, καὶ ἔτε ἐπὶ πολυπραΰμονες, ἔτε ἐκδιδάσκει. Cæterum Stoicorum placitis ista adversari prorsus videntur. Censent siquidem illi ut Laërt. l. 7. in Zenon. sapientes, ἐλεήμονες μὴ εἶναι συγνῶμων τε ἔχειν μὴδὲν. Et Stob. Collectan. tom. 2. tit. 46. Φασὶ μὴδὲ ποτε συγνῶμων ἔχειν μὴδὲν, τὸν νῦν ἔχοντα καὶ δόντω, λέγοντα τὸ μὴδὲ συγνῶμων ἔχειν τοῖς ἀνδράσιν. Hæc tum commemorat, tum & exagitat Cicero Or. pro Muræna. Fuit quidem summo ingenio vir Zeno, cujus inventorum æmuli Stoici nominantur. hujus sententiæ sunt & præcepta hujusmodi; sapientem gratiâ nunquam moveri; nunquam cujusquam delicto ignoscere. neminem misericordem esse, nisi stultum & levem. Viri non esse, neq; exorari, neq; placari. Et mox, Supplices aliqui veniunt, miseri & calamitosi? sceleratus & nefarius fueris, si quidquam misericordiâ adductus feceris. Fatetur aliquis se peccasse, & ejus delicti veniam petit? nefarius est facinus ignoscere; exorari, scelus; miseri, flagitium. Et rursus sua illorum præceptis opponens. Nihil ignoveris. Imò aliquid, non omnia. Nihil gratiæ causa feceris. Imò ne resistito [al. persisto] gratiæ, cūm officium & fides postulabit. Misericordiâ commotus ne sis. sed tamen est etiam in dissolvenda severitate laus aliqua humanitatis. Agnoscit, sed explicare ac mollire conatur Seneca de clement. l. 2. c. 5. Scio malè audire apud imperitos sectam Stoicorum tanquam nimis duram. Objicitur enim illi, quod sapientem negat miseri, negat ignoscere. hæc si per se ponantur, invisæ sunt. videntur enim nullam spem relinquere humanis erroribus, sed omnia delicta ad pœnam deducere. Quod si est, quid hæc secta durius, quæ dediscere humanitatem jubet, portumque adversus fortunam certissimum, mutuum auxilium claudit? sed nulla secta benignior leniorq; est, nulla amantior hominum, & communibus bonis attentior. Et, c. 7. At, quare non ignoscat, dicam. Venia est pœna merita remissio. ei igitur ignoscitur, qui pœniri debuit. Sapiens autem nihil facit, quod non debet; nihil prætermittit, quod debet. Itaq; pœnam quam exigere debet, non donat: sed illud, quod ex venia consequi vis, honestiore tibi viâ tribuit. Parcit enim sapiens, consulit, & corrigit. idem facit, quod si ignosceret, nec ignoscit. quoniam qui ignoscit, fatetur aliquid se, quod fieri debuit, omisisse. Aliquem verbis tantum admonebit, pœnâ non afficiet, etatem ejus emendabilem intuens: aliquem invidiâ criminis manifestè laborantem, jubebit incolumentum esse; quia deceptus, quia per vinum lapsus: hostes dimittit salvos, aliquando etiam laudatos, si honestis causis pro fide, pro fœdere, pro libertate in bellum accincti sunt. Hæc omnia non venia sed clementiæ opera sunt. Verùm hæc sunt Stoicorū argutiola spinosæ, & subtilitates supervacaneæ, quas Marc' noster, solidior quàm subtilior, minùs curasse videtur: imò meræ sunt, Senecâ ipso censente, λογμαχίαι. Sic enim ipse demum

ibidem.

ibidem. De verbo, ut mea fert opinio, quaestio est; de re quidem convenit. Sed de istis amplius, ad lib. 2. § 13. De Pio certe Capitolin. Ad indulgentias pronissimus fuit. Et, His quos Adrianus damnaverat, in Senatu indulgentias petiit. Idemque de Marco. Fuit per omnia moderatissimus, in hominibus deterrendis à malo, invitandis ad bona, remunerandis copiâ, indulgentiâ liberandis: fecitque ex malis bonos, ex bonis optimos: moderatè etiam cavillationes nonnullorum ferens. & rursus: Erat mos iste Antonino, ut omnia crimina minori supplicio quam legibus plecti solent, puniret: quamvis nonnunquam contra manifestos & gravium criminum reos innoxerabilis permaneret. Καὶν ἀρετῆς συμμῆτοι πτωχέων ἰσοχρεῖν, ἔτι τὸ παθεῖν καὶ δύναι διὰ τὴν δεινὴν νομίσαν, ἀλλὰ μὴ μάλιστ' ἀρρωθεῖν, κέρδιον δὲ τὸ δεινόν. Aristid. de eodem. De Agricola Tacitus, Omnia scire, non omnia exequi: parvis peccatis veniam, magnis severitatem commodare: nec parvâ semper, sed penitentiâ sæpius contentus esse. Vide 20 infra § 16. τὸ ἡμετέρον.

Καὶ ἀδυσχερὲς μᾶλλον ἢ διορθωτὴς παντασῶν παρέχων | magisq; constantiam erroris securam, quam erroris correctionem præ se tulisse. Xyl. obscurius paulô. Hoc vult. Cum sit prima felicitas, à recti norma ne minimum quidem, vel discedere, vel distorqueri: secunda, siquis quoquo modo deflexerit, ut sit deus, quod naturâ bonum est, neq; emendari, neq; corrigi se poscat, ut l. 2. Arnobius; eam in Maximo rectitudinis firmitatem & stabilitatem extitisse, ut ope alterâ istâ nihil opus habuerit, τὴν διορθωτὴν ἔδεχμεν, quod de Deo Aristot. de mund. c. 6. ita saltem in bonum transfiguratus, ut nihil in eo superesset, quod mutandum videretur, ut Seneca, ep. 6. In quem eundem sensum & illa accipi possunt, quæ habentur l. 3. § 5. Ὁρδὸν ἔν τῳ γῆ, καὶ διορθωτὸν. Et l. 7. § 7. Ὁρδὸς, ἢ διορθωτὸν. Neq; enim ἀδυσχερὴς sive pertinaciam illam Marcus noster in Maximo aut offenderat, aut si offenderat, prædicaret; quâ nihil in natura sua magis laudare ac probare palam profitebatur, portentum illud hominis, Caius Caligula, ut Sueton. l. 4. c. 29. cum nihil sit hac magis aut devitandum, aut detestandum; ab eâq; Marcus & ipse se cum primis abhorreere doceat, l. 6. § 21. & alios itidem ferio seduloq; dehortetur, l. 4. § 12.

Ὅτε ἰσχυρεῖν αὐτὸν κρείττονα αὐτῶν ἀπολαβῶν | Miranda de hominis præstantiâ aliorum omnium consensio, cui nemo quisquam deprehensus est, qui exæquare se ausus esset. Stupenda etiam, non suspicienda duntaxat, in tanta universorum existimatione, hominis modestia, qui neminem quenquam unquam neglectui aut despectui habuerit.

Καὶ τὸ ἐνχαλεπίζεσθαι | Nec occurrere alibi vo-

cem hanc existimo; & hoc loco mihi suspecta est planè. Siquidem χαλεπότης sive urbanitas, parum distare videtur, vel ab ἀσχηλοσύνη, quam repudiat Marcus supra § 7. vel à κομψείᾳ, etiam, quam non semel damnat. l. 3. § 5, & 8. & l. 4. § 51. unde τὸ χαλεπίζεσθαι καὶ τὸ κομψίζεισθαι à Platone conjunguntur, polit. l. 4. εἰ ἐπιμᾶλλον χαλεπίζοιτο ὁ ταῦτα λέγων, κομψίζοιτο. quin & Suidas. τὸ χαλεπίζεσθαι exponit per χαλεπίζεσθαι. quod Marco itidem in vitio ponitur, l. 5. § 5. forsan tamen existimaverit quis, τὸ ἐν istud adjectum, urbanitatem ita condire posse, ut suo modo suâq; tempestate adhibita, (quod non observant οἱ χαλεπίζοντες) ἐν ἑαυτοῖς χαλεπὴν καὶ κομψήν, uti Dionys. Halic. in Lysia loquitur) etiam citra Stoicæ severitatis violationem ullam locum suum obtineat. quum τὸ ἐνχαλεπίζει in Pio prædicet ipse infr. § 16. Xyl. liberaliter quoq; factum esse. quod tam à Maximi instituto, quam & à Marci, puto, ingenio, aberat procul. Verum ego Marco ipso autore, τὸ ἐνχαλεπίζεσθαι rescribere non dubitem; atq; ita Marcum ipsum scripsisse, pignore etiam interposito, contendere ausim. τὸ χαλεπίζεσθαι certè in sequiorem partem usurpari, docent, cum ex Aristophanis illo, χαλεπίζεις (πῆρ f.) καὶ καταπαλεις ἡ ψυχή καὶ βαυλοχόει. apud Etymologum & Suidam; qui & χαλεπίζοντες exponunt ἐνσέπτεται δὲ λόγοι, σκώπουντες. tum & ex Glossario, ubi χαλεπίζεσθαι, Carinari. Carinari autem in Ididori Glossis est illudere. Et Carinantes ap. Festum, probra obiectantes, sive obijcientes. quibus accedit quod Carinare, Servius ad Æn. l. 8. obrectare. adductis Ennii illis, — neq; me decet hanc Carinantibus edere chartis.

& Contra Carinantes verba atq; obscena profatus. ubi in priore versu pro hanc, hanc, sive hac Merula; in altero, pro atque, aique, sive aq̄, Castricom. legendum censet. porro Carinare à navium carinis dictum vult Festus, an hujus mutilator Paulus, quod ut infima navis pars carina; ita sortis infima homines, quibus scommata id genus jacere usus esset. at Jos. Scaliger, & hunc secuti Merula ad Ennium, & ad Strabonem Casaubonus, carinari Latinis eodem modo dictum statuunt, quo Græcis χαλεπίζεσθαι. nec indicant tamen unde nominis id tractum velint. à Carinis ne loco in urbe sic dicto; an à navium carinis, ut ad nautis usitata convitia respiciat, de quibus Flaccus Serv. l. Sat. 5.

Tam pueri nautis, pueris convitia nautæ

Ingerere. — nam Festo que tribuitur notatio ne nauci est. ego sanè à χαλεπίζεσθαι ipso carinari vel deductum, vel corruptum nullus ambigo.

§ 16. Τὸ πᾶσι | Patremus velit naturalem, Annium Verum, de quo supra § 2. an adoptivum, Antonium Pium, ambiget forsitan quispiam. Verum hunc potius designatum existimem, cum quia ille Marco nostro impube adhuc, excessisse videtur; ut ex Capitolino conjicere est; tum quia hac eadem (que

&

& magna ex parte sunt principis potius, quam privati hominis, virtutes) pleraque ferè de Pio enunciata deprehenduntur l. 6. § 30. idem statuit & Casaub. ad *Marci vitam*. Interim falsus est Theodoretus, si Pii gnatum Marcum existimavit, quod verba ipsius sonare videntur, *therapeut.* l. 9. ubi postquam de Hadriano dixerat, *ὁ Ἀδριανὸς*, inquit, *ὁ Βήρος* ὁ δὲ *ἐκείνῳ*. & Acciaolus, Antoninus qui Hadriano successit, quique ex eo genitus est Verus. Marcum enim potius quam Luciū designatum opinor, cum eo loci, tum & operis ejusd. l. 6. ubi Imperatorum Series ita digeritur, *Ἀδριανός, ὁ Ἀντωνίνος ὁ πατέρας, ὁ Βήρος, ὁ Κόμοδος*. Cæterum de Vero neutro verum est, ex Pio fuisse genitum.

Tò *ἡμέρον* | De Pio, Capitolin. Erat moribus clemens, ingenio placidus & mitis. Nulli acerbus, cunctis benignus. Eutrop. & Aurel. Victor. Adco mansuetus, ut instantibus patribus, ad eos qui contra eum conjuraverant, persequendos, compresserit questionem. usque eo autem mitis fuit, ut cum ob inopie frumentaria suspicionem lapidibus à plebe Romana perstringeretur, maluerit ratione exposita placare, quam ulcisci seditionem. Marcum pariter prædicat Galenus in commentar. de libris suis, *ἐνθυμωνά τε καὶ μέτριον, ἡμερὲν τε καὶ παρῶν*. Clementiam Marci celebrat cum aliis & Capitol. Sed præcipuè Aristides & Dio. Ille *orat. in Regem*; *Ὁν γὰρ, inquit, παλικῆτος ὁ βασιλεὺς, ἡμερῆτι καὶ ἐπεκείνῳ δεινιώσαν ἀπάντων βασιλείων*. Ilte in Marco, *ὅτι π, inquit, καὶ παρῶν δὲ πάντων, καὶ χρεῖς* 30 *ὅς καὶ ἐνδοξὸς ἐχρῆτο, ὡς ἐγχαλεπὴ τῇ βελῇ μὲν ἀπὸ καὶ σωματικῶν περὶ δὲ πάλαι. Μὴ γὰρ γένοιτο, ἔφη, μὲν ἀπὸ ἐπὶ ἐμοί, μὴτε τῇ ἐμῇ, μὴτε τῇ ὑμετέρῃ ψυχῇ σφαλίωμαι. καὶ τέλει ἔφη, ὅτι ἂν μὴ τότε πῶς, σπῶντος πρὸς τὸν θάνατον*. Unde in Senatu acclamatum ei refert Vulfat. in *Cass. Antonine pie, Dii te servant. Antonine clemens, Dii te servant*. Vide *suprà* § 15. Tò *συγγνωμονικόν*.

Μαγνήτιδὸν ἀσπλάγχνως ἐπὶ τῷ ἱερατικῷ καὶ δέντων | Ita l. 6. § 30. Tò *ὑπὲρ τῷ καὶ λόγον παρῶν* 40 *τομῶν ἑυτονον*. Verum cave istic intelligas ἀσπλάγχναν illam, quam Cajum Imperator. in se maximè probasse, ex Sueton. *suprà* monuimus, ad § 15. aut Neronis etiam pervicaciam, dixerim an præcipientiam obstinatam, cui illud Cassio referente, subinde in ore, *Περὶ ὧν ἂν ἀπαξ π εἴπω, μηκέτι με αὐτὸς πύθῃ*. Siquidem ut Seneca, *de benefic.* 4. 38. Hoc verò superba stultitiæ perseverantia est, Quod semel dixi, quaecumque est, fixum ratumque sit. Quomodo apud Antiphan. ille in *Gorgytho*, referente 50 *Athenæo* l. 8.

Ἡδὸν γὰρ σποταλῶ ἂν, ὧν σεραλὸν μω,

Ἡ κακίμω γλαυκὴ σερίοιτ' ἂν κρανίον.

Nec stultitiæ tantum, sed & inscitiae proprium. Synes. in *calvit.* de plebe imperita: *Καὶ γὰρ ἀμαθῆς ὄντες, ἰοχερῶν ἡμῶν ἐσι, καὶ χαλεποὶ σερατά τῷ*

ὁ τὸ πῶν σεραλὸν μω ὧν ἂν πρὸς πατεῖον σεραλὸν μω, καὶ πρὸς τὸ κρανίον. Verum rationibus veris certiq; subnixam constantiā intelligit in rebus accuratè perpenfis, & veritati æquitatiq; consentaneè constitutis. Rectè Senec. ep. 23. *Constituendum est quid velimus, & in eo perseverandum*. Nam illi, qui ex aliis propositis in alia transiliunt, aut nè transiliunt quidem, sed casu quodam transmittuntur, quomodo habere quidquam certum mansurumve possunt? Et, de *Beat.* c. 8. *Fidens sit animi: sed fiducia ejus non sine scientia sit, non sine constantia*. ita maneant illi semel placita, nec ulla in decretis ejus litura sit. A constantia certè laudat Pium Capitolinus; uti mox videbitur. Verum de argumento isto habetur elegans fanè Epicteti dissertatio apud Arrian. l. 2. c. 15. ubi inter alia hæc habet. *Τοῖς κειδέσιν ἐμὴν δέ, ὡς πᾶσαν ἀλλὰ τοῖς ὁρῶς. — ὡς δὲ λέγει τὴν ἀρχὴν ποιῆσαι καὶ τὸ δευτέρου, τὸ κείμενόν τε, πᾶσι πρὸς ὑμᾶς ἢ ἐχ ὑμᾶς, καὶ ὅτι λοιπὸν ἐπὶ κοινῶν αὐτῶν τῶν ἐλπίων. τὴν ἀσφάλειαν; ἂν γὰρ σεραλὸν ὑποστήσῃ καὶ κατὰ πῶν, ἐκ ὁμοδομῆς π ὧν, ὅσῳ ἂν πλείονα καὶ ἰσχυρότερα ἐπιδῇ, τοσούτῳ δὲ πῶν κατενεχθήσεται*. Vide ad l. 8. § 16.

Tò *ἀκονόδοξον* καὶ τὰς δοκίμας πρὸς | idem & l. 6. § 30. De Pio Victor. *Appetentiā gloriae carens & ostentatione*. Quin &, Capitolino teste, menses Septembrem atque Octobrem cum Antoninum atque Faustinum (ab ipsius uxorisq; suæ nominibus) appellandos decrevisset Senatus, id Antoninus respuit. quam cæteroquin honoris sibi fuisse ab eisdem oblatum delatūque, quod legitur, aspernatus. Vide *infra*, § 17.

Tò φιλόπονον! Verum ista potius Ælii Adriani laus fuerit, de quo Victor: *Immensi laboris: quippe qui provincias omnes pedibus circumierit, agmen comitantium prævertens*. Sed & hanc laudem etiam Marco tribuit Dio: Vide *infra* ad illa, *ὡς σεραπῆς*. Capitolinus item verbis illis: *Magno igitur labore, etiam suo, gentes asperrimas vicin.*

Tò ἀκεστικὸν τῷ ἐχόντων π κοινωφελὲς εἰσφέρειν | De eodem l. 6. § 30. Tò ἀνεχέσθαι ἀνίσταμένων παρρησιαστικῶς τὰς γνώμας αὐτῶν, καὶ χαίρειν, εἰ τις δεικνύει βέλπον. Optimè Aganemnon *Iliad.* ξ'. v. 107.

Νῦν δ' εἴη, ὅς τις γὰρ ἀμείνορα μῆτιν ἐνίστοι, ἢ νῦν, ἢ παλαιός: ἐμοὶ δὲ καὶ ἀσμελὲς εἴη.

Sophocl. *Antigon.*

Ἀναξ, σέ τ' εἰκός, εἰ καὶ παλαιὸν λέγει.

Μαθεῖν, σέ τ' αὖ τὸ δ' εἴη, ἐν γὰρ εἰρήνῃ διπλά.

Et rursus:

Μὴ νῦν ἐν ἡδὺς μένον ἐν σωτῇ φόρῃ,

Ὡς φῆς σὺ, καὶ ἐδὲν ἄλλο, τὸτ' ὁρῶς ἔχῃν.

Ἀλλ' ἂν δὲ, καὶ πρὸς ἡ σοφός, τὸ μακάριον.

Πολλ' αἰχρὸν ἐδὲν, καὶ τὸ μὴ τείνειν ἄραν.

Et denuò,

Καὶ τῷ λεγόντων εἶ, πρὸν τὸ μακάριον.

Et ibid.

Ἐν σοι φερνήτας, ἔν λεγὼ τὸ μανδάνειν
Δ' ἡδίστον ἐν λέγειν, εἰ κέρδι' εἴρη.

Anacharlis apud Plutarchum in *Symposio*, cum quaeretur, ecquid regem maximè illustrem faceret, respondisse dicitur, Ἐν μόνῳ φερνίμος εἴη. Si solus sapuerit, quod mihi videtur à ratione quàm longissimè diffusum. Itaque malim, quod Stobæus exhibet 2. 48. Ἐν μὴ μόνῳ φερνίμος εἴη. Si non solus sapuerit, si sapientia suâ non fuerit confusus nimis, dum se solum sapere existimat. Quod de Tiresia Homer. *Odys.* κ. v. 495. de Scipione Cato apud Plut. in *apoph.* & *Polit.* De Chrylippo alii apud Laërt. l. 7.

Οἱ πένυται τοὶ καὶ ἀταυσι.

Et Callimach. hymn.

Μὲν πένυται.

Qualis Creon depingitur à Strattide in *Phaniss.* apud Athen. l. 14.

Οὐδὲν σωίεζε πάσα Θηβαίων πόλις,

Οὐδὲν ποτε.

Et à Sophocle in *Antigon.*

Οἱ παλικοὶ δὲ καὶ διδάξουσιν δὴ
Φερνῆν. φερὲς ἀνδρες παλικοὶ καὶ τὴν φύσιν;

Siquidem, ut apud eundem Creontem filius patrem prudenter monet;

Ὅστις γὰρ αὐτὸς ἢ φερνῆν μόνῳ δοκεῖ,

ἢ γλῶσσαν τοῦ ἑκ ἀλλοῦ, ἢ ψυχὴν ἔχων,

οὗτοι διαπυθύντες ἀφθονον κενοί.

& Euripidis *Æolo* apud Stob. tom. 2. c. 22.

— τέτρω δ' ἀνδρὶ μὴτ' εἴλω φίλῳ,

Μήτε ξυνίλω, ὅστις αὐτάρκη φερνῶν

Πόποιδε, δόλους τῶν φίλων ἡγούμενῳ.

Ita qui solus sapit, bis delipit; dum aliorū consilia respuit & despuit, aliorūmq; consortia abs se abdicat. quibus duobus nihil potest esse principibus perniciosius. fit deniq; quod Plato *ad Dion.* epist. 4. & ex Platon. Plut. *de adulat.* & in *præcept. polit.* αὐδάδεια ἐρημία ξυνικός. De Marco nostro Capitol. Semper sanè cum optimatibus, non solum bellicas res, sed etiam civiles, priusquam faceret aliquid, contulit, denique, sententia illius præcipua semper hæc fuit, Æquius est, ut ego tot & talium amicorum consilium sequar, quàm ut tot & tales amici meam unius voluntatem sequantur. Optimè L. Æmylius apud Livium l. 44. Non sum is qui non existimem admodos duces esse: imò cum, qui de sua unius sententia omnia gerat, superbum iudico magis quàm sapientem.

Τὸ ἀπαρτηγῆται εἰς τὸ καλ' ἀξίαν ἀπονευμμένην
ἐνδεῶν. De eodem l. 6. § 30. Ὡς ἀκείνης καὶ ἔξ-
τατης ἡδῶν καὶ φερνῶν. Capitol. Fuit sanè eâ constans, ut septenis & novenis annis in provinciis bonos præfides detineret.

Τὸ ἐμπνεον, ποδὲν καὶ χεῖρα ἐντάσεις, ποδὲν
ἀνέσεις. Diligens agri cultor, mitis, largus; &

omnia hæc cum mensura. Capitol. Vide *suprà* quæ de Apollonio § 8. Seneca, *epist.* 89. Impetus ex dignitate rei cuiusque concipitur, proinde remissior acriorve, prout illa digna est peti.

Τὸ παῦσαι τὰ πρὸ τοῦ ἐραστῆς μετρίων | quibus scilicet cum Hadrianus, tum & Trajanus nimio-
perè addicti: uti ex Dione liquet & Capitolino. Vide *infra* § 17. Θεωδῶτε.

Ἡ κοινονημοσῶν | quod utilitati publicæ omnes
cogitationes impendebat. Xyl. Κοινωνημοσῶν vocabu-
lum compositione novâ, vel à nostro fabricatum,

vel à suis receptum. hoc enim Stoicis familiare fuisse deprehender, qui in eorum quæ supersunt fragmentis versatus fuerit, nova subinde prout usus postulabat, compositionis Grammaticæ ope, comminisci & procudere vocabula. Insolens itaq; vox ista; & rei propemodum insolentis. Nam quod Paulus conqueritur *ad Philip.* c. 2. v. 21. Πάντες τὰ εἰαυτῶν ζητοῦν. Quæ sua sunt, plerique querunt: (quod charitatis esse negat idem Apost. *ad Cor. ep.* 1. 13. 5. & ζητεῖ τὰ εἰαυτῶν) in ore subinde habentes, vel Davidicum illud *Psal.* 4. 6. Quis nobis commodi aliquid representabit? vel Theocriticum istud ex *Idyll.* 16.

Ἀυτῶν μοί π' ἤνοιτο. —
Et quod Pindarus *Nem.* 1. Gregor. Naz. in *Julian.* l. 1. & Greg. Presb. in *vit. Naz.* Τὸ δικεῖον πῶς
πάν, τὸ καὶ δημοφιλῆς καὶ κοινῇ διαφύγειν ὀλίγη
τοῖς κατὰ ἐνα φερνῆς. Herodian. l. 2. hoc est, ut Tacit. *Annal.* l. 17. Privata cuique stimulat, vile de-

30 cus publicum. Ità quod idem ibid. pessimum veri affectus venenum, sua cuique utilitas. Et quod Livius *hystor.* l. 20. Privata res semper officere, officientique publicis consiliis. Dum, Ἐν βεργῇ καὶ μολοῖ
σκοπῶσι καὶ κοινῶν οἱ πλείστοι τῶν καὶ πλείονι τὰ οἰ-
κεία περὶ αὐτὸν ὥστε τὸ ἰδίον λαμβάνειν τὸ κοινόν
ἀδελφῶν φειδόμενον. Thucyd. *hist.* l. 1. & quod Ly-
fias *adv. Philon.* Παρέντες τῶν τῆς πόλεως κοινόν
ἀγαθόν, ἐπὶ τὸ εἰαυτῶν ἰδίον κέρδι' ἡλθόν, διὰ τὸ
μὴ τὴν πόλιν, ἀλλὰ ἑσέα, πατεῖδα αὐτοῖς ἡγεῖσθαι.
Πόλει δ' ἀρχησθαι, ὃ αὐτῶν ἀεὶ.

Euripid. *Heracl.* vide & Aristotel. *polit.* l. 2. c. 3.

Eò igitur laudabilior fuerit in Antonino κοινωνη-
μοσῶν ista, quò in plerisque rarior: quâ potior ha-
betur privatis vel rebus vel necessitudinibus res publica,
ut Liv. l. 24. & communia propriis præjudicant, ut Bernard. *de temp. Serm.* 58. & γὰρ τὰ ἰδία καὶ κοινῶν,
ἀλλὰ τὰ κοινὰ καὶ ἰδίων περιλαμβανέων. Apollon.
Tyan. *epist.* 66. Eam principi suo Claudian. his
verbis commendat, in *Honor. Cos.* 4.

— consule cunctis,

Non tibi: nec tua te movent sed publica vota.

Eam certè in Pio cum primis prædicat Capitolinus
his verbis: Ταντὰ sanè diligentia subiectos sibi popu-
los rexit, ut omnia & omnes, quasi sua essent, cu-
raret. itaque provinciæ sub eo cunctæ floruerunt. *Ibid.*
& in Catone, Lucanus l. 2.

— urbi

— ἡ δὲ πόλις πατρὸς ἐστὶν, ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα;

In communis bonis.

In Galba, Plaut. in Galb. Ὁ δὲ Τάλλας αἰεὶ μὴ δὴ-
λασθῆναι τὴν ἐξουσίαν τὸ κοινὸν πείθεσθαι. In Severo,
Galenus ad Pison. de Theriac. Νομίζεται τὸ μέγισ-
τον ἐν τῇ βασιλείᾳ μέρος, τὴν δὲ κοινὴν σωτηρίαν.
In Athenientibus priscis Demosth. Olynth. 3. Ὁ
δὲ εἰς ἀπειρίαν ἐπεσπένετο, αὐτοῖς τὰ τῆς πόλεως
ἀλλὰ τὸ κοινὸν αὐξάνειν ἐκείνος ὥρετο δεῖν. In Lace-
dæmoniis cum primis, Plut. in Lycurg. Τὸ δὲ ὅλον,
inquit, εἰδότες τὸν πολίτην μὴ βύλεσθαι μήτε ἐπι-
σάδου κατ' ἰδίαν ζῆν, ἀλλ' ὅπως τὰς μελίστας, τὸ
κοινὸν συμμενέειν ὅσας αἰεὶ, καὶ μετ' ἀλλήλων εἰσμενέ-
ειν, ὥστε τὸν ἀρχόντα, μικρὸν δὲ ἔξωθεν ἐκείνου
ἐκείνου ἐκείνου καὶ φιλοπορίας, ὅσας ἐν τῇ πατρί-
δι. vide l. 7. § 4.

Cæterum in diversum abit & reclamat hic Xy-
landro de vocabuli huius interpretatione par illud
in republica literaria honoratissimum, Isaac Casau-
bonus & Claud. Salmasius, in eruditissimis suis ad
historiam Augustam commentariis. Ille, Propria, in-
quit, Marco vox est ista, eruditissimo interpreti mi-
nus intellecta. Sic autem appellat civilitatem, & vir-
tutem illam, per quam censei communi cum cæteris ci-
vibus jure æquo animo aliquis patitur. Herodianus vo-
cat τὸ μέγιστον καὶ ἰσομερίαν. vide post in διατηρητικὸν
ἐπὶ εἰλών. Ilte pariter pro eo vult sumi quem com-
munem sensum vocat Juvenal. l. 3. Sat. 8. verbis istis;

Hæc satis ad juvenem, quem nobis fama superbum
Tradit & inflatum plerumque Nerone propinquo.

Rarus enim ferme sensus communis in illa

Fortuna.

Significat, inquit, modestam illam, moderatam, usita-
tam, & ordinariam, ut ita dicam, hominis mentem,
quæ in commune quodammodo consulit, nec omnia ad
commodum suum refert, respectumque etiam habet eor-
um cum quibus versatur, modeste, modiceque de se sen-
tiens. Eodémq; refert uterq; quod in sequentibus ad-
jicitur, tanquam vocabuli istius interpretamentū,
de facilitate animi in concedendo amicis, ne se co-
mitarentur, aut secum convivari cogerentur, si
ad ipsi nollent: quam & in Marco notat Galenus,
qui in comment. πρὸς τὸν περὶ ὁμοιογενείας, φιλοφροσύ-
νης καὶ χρηστότητος ἐν τῇ πρὸς ἰδίαν βίβλιν, μετεώ-
ρηται καὶ ἐκφυγισμῶν, nuncupat. Juvenali Se-
necam adungere licet, ad Lucil. suum epist. 103.
Odiū ex offensa sic vitabis, neminem laceſſendo gra-
tuito: à quo te sensus communis tuebitur. De Tho.
Moro nostro Erasmus epist. ad Ulr. Huttenum, Ne-
mo minus ducitur vulgi iudicio: sed rursus nemo
minus abest à sensu communi. Nec multum distat
quod Apostolus ad Rom. c. 12. v. 16. Μὴ τὰ ὑψι-
λά φρονεῖν, ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς συναπαρτύνε-
σθαι. Commune sensum in Trajano hunc prædicat
Plin. in paneg. non de tyranno, sed de cive; non
de domino, sed de parente loquimur. unum ille se è

nobis putat; nec minus hominem se quam hominibus
præesse meminit. In Marco Eutrop. hist. Rom. l. 8.
Hic cum omnibus Romæ æquo jure egit: ad nullam in-
solentiam elatus est imperii fastigio. Etiam post im-
perium collatum & susceptum, τὸ αὐτῷ νόμῳ καὶ
τῷ πρὸς τοὺς ἄλλους. Aristid. orat. in Marc. De
Claudio Sueton. l. 5. c. 12. In semet parvus at-
que civilis, præ nomine Imperatoris abstinuit, nimios
honores recusavit. Sed c. 35. non sine nota aliqua,
jactator civilitatis. De Pio ipso Jul. Capitolinus,
Imperatorium fastigium ad summam civilitatem de-
duxit. De Marco denique nostro Capitolin. idem,
In imperio ita civiliter se gessit, ut lenitatem Pii ne-
mo desideraret. Et mox; Cum populo non aliter egit,
quam est actum in civitate libera. Deque eodem Jo-
an. Aventinus annal. Boior. lib. 2. Admodum clem-
ens & civilis erga omnes, adiutium cuius dextram
placide dabat.

Καὶ τὸ ἐφεῖδαι τοῖς εἰλοῖς μήτε συναπαρτύνειν αὐ-
τὸν πρὸς τοὺς φίλους | Lamprid. de Alexandro Severo: Cum
amicis tam familiariter vixit, ut communis esset eis
sepe confessus, iret & ad convivia eorum: aliquos
autem haberet quotidianos etiam non vocatos. quotidi-
ani igitur illi convivæ imperatorum, etiam non vo-
cati aderant, & adesse quodammodo cogebantur, quod
sine illis esse non posset princeps. non tenuit autem
hunc morem Marcus, sed amicos liberabat hac ne-
cessitate veniendi, & gratiam illis faciebat secum
convivandi, ubi ipsis collibuerat; Patrem Pium,
ut hoc loco ipse testatur, imitatus, quod sequi-
us tamen interpretati sumus quidā, & ad mores Marci ar-
rogantes referre conati sunt, qui fastigium princi-
pis fervare cuperet. Dederunt crimini, inquit Capi-
tolinus, quod aulicam arrogantiam confirmaverit, sub-
movendo amicos à societate communi atque à conviviiis.
Salmaf. ibid.

Μήτε συναπαρτύνειν | dicere nimirum solebat;
Gravem esse provincialibus comitatum principis etiam
nimis parci. Capital. Verum Marcus hac ratio-
ne Pium prædicat professionem communem ami-
cis condonasse, ne illis ipsis gravis potius ac
molestus officio minus necessario existeret. quo
nomine Marcum item commendat Galenus locis
paulo ante adductis. Χρηστὸν τ' ὄντα, inquit, καὶ φι-
λάνθρωπον αὐτὸν ἐδωκέναι πρὸς τοὺς καλὰ λέγοντας ἐν
τῇ Ρώμῃ.

Αὐτὸς δὲ ὁμοίον αὐτὸν καταλαμβάνειν καὶ τὸ
διὰ χρείας πρὸς ἀποκερδαίνωσαν. | M. Casaub. de ne-
gotiis accipit, quæ cum necessaria aliqua occasione
interveniente, priusquam confici possent, abrum-
pere cogebatur, eundem illū, h. e. pariter affectum,
pariāque sentientem, ubi ad illa jamdiu intermis-
sa rediret, semper deprehenderent. At Xyl. (cui ac-
cedo potius, suadente dictionis ipsius serie) de per-
sonis, amicis putā, familiaribus, ministris; quod e-
tiam cum necessitate aliqua eum comitati non fue-
rant,

rant, aut etiam ob causas necessarias, quo minus id possent, ab ipso, cum aliquid proficisceretur diutius forsitan abfuturus, relictis, eundem tamen tam absentem quam praesentem experti sint. Vitium illud notasse videtur crebrum nimis, à quo Pius immunis fuerit, quo absentium amicorum rationem nullam aut exiguam saltem habere solent plerique, quos praesentes tamen colere cum primis prae se ferant. Quod trahit Athenæus *diplomosoph.* l. 5. tritum sermone vulgari illud, quod ille *τίω μισανθροπονά τίω φίλον πατριωμόν* indigat;

Τηλὲ φίλοι ναίοντες, ἔκ εἰσὶν φίλοι.

Amici, amici non sunt, qui degunt procul.

Et revera sicut apud Romanos lege Pompeia, ab honorum petitione absentes submovebantur; Suet. l. 1. c. 28. ita & plerisque, bonis etiam candidisque, absentium bene meritorum quoque oblivio quandoque obrepit. Ceterum quod in Pio Marcus hic praedicat, Epicuri dogma vult esse Laert. l. 10. qui sapientem dixerit, huncque solum, *Χαίρει ἔξεν φίλοις καὶ πατρὶ καὶ ἀπῆσιν ὁμοίως, διὰ τε ὁδῶ. ὅτε ὡς πρὸς σρεβλῶται, ἔνθα καὶ μύξει καὶ ὁμιώξει.* descripsi & quae ad praesens negotium nihil faciunt, quò loco malè habenti medelam tentarem. Sic vertit Ambros. Camaldun. *Gratiamque amicis praesentibus aequè ac absentibus habiturum sapientem, solum, atque item in itinere: quum tamen cruciatur, & ingemiscet & ejulabit.* Verum, quid hoc est, in itinere gratiam habere? aut quò spectat? tum quae arena sine calce? aut quam bella commissura illa? *quum tamen cruciatur, &c.* quid enim istud ad gratiam amico habendam? eò, uti videtur, respexisse voluit, quod antè dictum fuerat, *Καὶν σρεβλωθῆ δ' ὁ σφοδρὲς, ἔνθ' αὐτὸν ἐνδύμωνα.* forsitan autem illud, *διὰ τε ὁδῶ,* ad sequentia pertinebat; ut sensus sit, etiam in itinere, si quem torqueri viderit, commiseratione affectum, sortem hominis deploraturum. Sed revera prioribus illis postrema ista sic conjungenda autumo, ut legatur; *Καὶν σρεβλωθῆ δ' ὁ σφοδρὲς, ἔνθ' αὐτὸν ἐνδύμωνα.* ὅτε ὡς πρὸς σρεβλῶται, ἔνθα καὶ μύξει καὶ ὁμιώξει. ita

sensus erit, sapientem, etiam si in tormentis quoque constitutus beatus sit, inter torquendum tamen ingemiscere atque ejulare. *μύζειν ingemiscere.* de Delphino Aristot. *hist. animal.* l. 8. c. 2. *ἔξω ὃ ζῷ πολὺ χεῖρον, μύζων καὶ σῶων.* atque indè *μυσμός, ὁ στεναγμός.* Suid. tum subjungenda, *μόνον τε χαίρει ἔξεν τὸν σφοδρὸν, &c.* quae ad praesens institutum pertinent. Καὶ τὸ ζητητικὸν ἀκείως — καὶ ἐπιμυον· ἀλλ' ἔτι περὶ σρεβλῆσι. Ex conjectura adscripsi, καὶ ὅτι ἔστι σρεβλῆσι, ejulmodi aliquid exigente sensu, & dictionis serie. Verum D. Bootius mavult, ἀλλ' ἔτι περὶ σρεβλῆσι quod & Annotator Lugd. censuit. D. Jun. ἔστι σρεβλωταὶ καὶ ἀρεκιδύστα. Illud autem Merici, ἐπιμυον ἀλλ', quod de patientia vult intelligi in aliis audiendis, ego concoquere non possum: sicut nec, quod ex paternis commentariis adducit, ἀλλ' ἔτι τὸ,

Προσπίσι, &c. acsi alterius ejusque dictum citaretur. De Pio pariter iterum Marcus l. 6. S. 30. Καὶ τὸ περὶ κατέληψιν πρεσβυτέρων φιλόπων καὶ οἷς ἐκείνῳ ἐκ ἀντὶ τοῦ ὅλων παρήκην, καὶ σρεβλῆσι ἐν μάλα χαλιδῶν καὶ σαφῶς νοήσας. Ubi vides & sententiam eandem; & geminam huic, quam nos damus, seriem etiam dictionis. De eodem Jo. Xiphilin. *Ἀγέλαι ὃ ὁ Ἀγτωνῖν Ζητητικὸς χυδαί, καὶ μὴδὲ περὶ τὰ μικρὰ καὶ τὰ τυχερὰ τῆς ἀκείως λογίας ἀφίσταται* ὅθεν αὐτὸν δι' οὐκ ὀφειλόντες καὶ κωμικοῦ εἶναι ἐκάλουν. Nec hac in parte Pio dispar Marcus; de quo Cassius, *Διαβάζων τὰς τι πῆσαι καὶ τὰς ἀτακείσεις ὅτι μακρότερον ἐποίητο, ὥστε παλαιότερον τὸ δικαίον ἀκείων.* — φιλόπων ὃ καὶ ἀκείως πᾶσι τοῖς τῇ ἀρχῇ σρεβλῆσι σρεβλῆσι καὶ ἐν ἐν παρέρῳ ἔτε ἐλεῖν, ἔτε ἐγγραφῆν, ἔτε ἐποίησιν ἀλλ' ἔστιν ὅτε καὶ περὶ τῶ βραχυτάτῃ ἡμέρῃς ὅλας ἀνήλκεν, ἔκ ἀξίων τὸν αὐτοκράτορα ἐξ ἐπιδεσμῆς πρὸς σρεβλῆσι. Pertinet autem huc Platonis illud in *Phaedon.* *Ἐμοὶ δοκεῖ περὶ τῶν τοῦτον, τὸ μὲν σαφὲς εἶναι ἐν τῷ νῦν εἶναι, ἢ ἀδύνατον εἶναι, ἢ παραχρησθῆναι π. τὸ μὲν τοῦ αὐτοῦ τὰ λεγόμενα περὶ αὐτοῦ μὴ ἔχει παντὶ τρεῖς πρὸς ἐλέγχειν, καὶ σρεβλῆσι πρὸς αὐτὸν παλαιότερον σρεβλῆσι ἀπείρη πρὸς, πάντῃ μαλιστα καὶ ἐν ἀνδρῶν.*

Τὸ διατηρητικὸν καὶ φίλων l. 6. S. 30. τὸ βέλαιον καὶ ὁμοίον ἐν τῶν φιλικῶν. De Augusto Sueton. l. 2. c. 66. *Amicitias neque facile admisit, & constantissime retinuit.* Et de Constantio Liban. *Orat.* 3. *Ἐκ μὲν τὸν καὶ ἐπὶ ἡδονῶν καὶ ἀλγοῶν, ἔστιν σρεβλῆσι ἐγγραφῶν ἔς ὃ ἐγγραφῆναι ἀπὸ τῶν, ἔκ οἷος ἐξήρκεσεν ἔδ' ἀναλίσκων χρεῖς τὸ φίλον, ἀλλ' ἐπὶ τῶν τῇ συνουσίᾳ τὸν πόδων.* Solonis id monitum, *Φίλος μὴ τὰν καὶ καὶ ἔς δ' ἀντὶ κήσῃ, καὶ ἀποδοκίμαζε.* Laert. l. 1. De Pio Capitol. *Amicis suis in imperio suo non aliter usus est, quam privatus.* Et rursus; *Convivia cum amicis & privata communicavit & publica.* Frequentavit & ipse amicorum suorum convivia. Verum haec potius ad civilitatem referenda fuerint.

Καὶ μὴδὲ καὶ ἀψυχοῦν, μὴδὲ ἐπιμαίει | scil. furor & fastidium, live amor insanus, & praeperena satietas, apud animos versatiles per vices obtinent, sibi; invicem succedunt. ita Thamarum sororem Amnon Davidis filius, quam paulò antè insanè deperierat, expletà libidine, mox penitissimè est averfatus. *Hist. Reg.* l. 2. c. 13. v. 15. *Πτῶμαι ὃ αὐτὸν ἐρῶν καὶ καὶ, inquit Clemens paedag.* l. 2. c. 10. καὶ σβέννυται μεταποία τὰ φίλῳ σρεβλῆσι καὶ πολλὰ καὶ τὸ φίλῳ εἰς τὸ μισῶν, ὅποτε ἀντὶ ἀδύναται τῶν κατὰ τῶν σρεβλῆσι ὁ κέρως. Apud Senecam *Tragœd. Medea*, 3. 1.

Si queris odio misera quem statuas modum,

Imitare amorem. —

Ita quod Plato *politic.* l. 8. *Τῶν ὄντων τὸ ἀγαθὸν τὸ ποιεῖν, μεγάλῃ φιλεῖ εἰς τὸναντὸν μεταβαλὼν ἀνταπαρδύναται.* Hoc est quod in juvenibus notat Aristoteles *Rhetor*,

31

Rhetor. l. 2. c. 12. 'Οι νέοι δ' ἐνμετέβολοι καὶ ἀ-
κοροὶ φρεσὶ τὰς ἐπιθυμίας καὶ σφόδρα μὴ ἐπιθυμοῦσι,
ταχὺ δὲ παύονται. Est autem ἀ-ψικεσθαι metaphorice
ab eis translatum, qui cibos itatum, ubi mini-
strum libarunt, satiati repudiant. Suid. ἀ-ψικεσθαι,
ἐνμετέβημι, ἢ ὁ τοῦ χρέους καὶ αἵματι ἀ-ψικεσθαι κορεν-
νόμενος. qui & Marci verba mox subiungens συνη-
ρητικὸν δεικνύει φρεσὶ τὰς εἰλες, καὶ μηδὲ μοῦ ἀ-ψικεσθαι.
Eum secuti interpretes ad Plu adversus amicos af-
fectum referunt haud incommode. quanquam po-
test etiam latius sumi, ut reliquum etiam vitæ in-
stitutum respiciat.

Τὸ αὐτὸ καὶ ἐν παύσει | ὡς ὁλίγοις ἀρκέμεθα. l. 6. § 30. neque enim assentior Xylandro vertenti,
In omnibus omnia sua in se reposita habebat. nec ea
mens Marci, istic saltem. malim, vel modico, vel for-
te contentus. Epicur. ad Menec. Τὴν αὐτὴν καὶ ἐν
ἀγαθῶν μέγα νομίζου. ἔχ' ἵνα πάντως τοῖς ὁλίγοις
χρῶμεθα. ἀλλ' ὅπως, εἰ μὴ ἔχωμεν τὰ πολλὰ,
τοῖς ὁλίγοις χρῶμεθα, πεπαισμένοι γνησίως, ὅτι
ἡδίστα πολυτελείας ἀπολαύσιν οἱ ἡκιστα ταύτης δε-
όμενοι.

Τὸ φασίδιον | τὸ ἐνδον τῷ φρεσὶ πρῶτον. ibid.
Τῶν ἐλαττωσάντων φρεσὶ οἰκητικῶν | Nec in hoc Pio
dispar Marcus, qui canabulis post puerorum lapsum cul-
citrae subijci iussit. unde hodieque rete pretenditur.
inquirit Capitol. Itā Philosophia (ut apud Senecam
epist. 17. Cicero) & in maximis opitulatur, & ad
minima descendit. Verum in Capitol. Salmastius pro
canabulis, funambulis legendum contendit; quem
vile sis ad Marci vitam.

Καὶ πᾶσαν κολακίαν ἐπ' αὐτῷ σαλῶναι | συ-
λαῶναι Xyland. Verum mutatu nihil opus: cum &
σῆλλεσθαι & σαλῶναι simplex, comprimendi, reprimen-
dique significationem obtineat. itā medicis dicuntur
pharmaca quædam κοιλίαν σέλλειν, ventrem supprime-
re, ut Alexandro Aphrodisiæ, an Tralliano (hoc
enim vult Mercurial. gymnast. l. 1. c. 11.) in præ-
fat. problem. idemque alibi, αἱματός δ' σαλῶναι
cuius autem sanguis repressus fuerit. De Alexandro
Mammææ Lamprid. Solutabatur autem nomine, hoc
est, ἄνθρωπος Alexander: si quis caput flexisset, aut blan-
dius aliquid dixisset, uti adulator vel abjiciebatur, vel
videbatur.

Τὰ φυλακτικὰ καὶ ἀναγκαῖα τῷ ἀρχῇ | Hujus
rei documentum esse potest, quod salaria multis sub-
traxit, quos otiosos videbat accipere, dicens, Nihil esse
sordidius, quam si rempublicam ii arrodere, qui nihil
in eam suo labore conferrent. Capitol. qui & de Mar-
co: In largitionibus pecunie publice parcissimus fuit:
quod laudi potius datur, quam reprehensioni.

Καὶ ταμιεύειν τῆς χρησίας | Sumptus procura-
bat. Xyl. Impensarum ratiocinarius custodiebat.
Caf. qui & de Imperii ratiocinatio accipit, quod apud
se Pius habuerit. de quo & Capitol. Rationes omnium
provinciarum scivit & vestigabat. indeque κυμιν-

περίσω dictum, quod in istis exigendis districtius
ageret. Verum de diverbi illius occasione supra
diximus. Malim & istic τὸ ταμιεύειν τῆς χρησίας
de sumptuum erogatione moderanda & attemperanda,
quàm de reditu rationibus exquisitè conficien-
dis interpretari. Pium scilicet in illis condum magis
quàm promum se exhibuisse.

Καὶ ἐποικιστικὸν | Ita l. 6. § 30. τὸ μακροθυ-
μον καὶ ὡς ἐρερεν ἐκὼν τὸν ἀδίκως αὐτὸν μισοῦ-
μεν καὶ ἀντιμεμφομένον.

Ἐπ' ἧς τοῖς τῶν τῶν | τῶν istic rigorum signi-
ficare vult Mericus. Verum τῶν, non τῶν, ef-
fet à τῶν & rigores dicere durius paulò videatur.
Xylander πᾶν legit, cui calculum do, operarum
mendum merum subesse opinatus.

Μήτε ἀπὸ τῶν δεῦς δευδαμνίας | Ita l. 6. § 30.
de Pio: δευδαμνίας χειρὶς δευδαμνίας.

Μήτε ἀπὸ ἀνθρώπων δημοκοπικόν | quod de eis
usurpatur, qui muneribus ac vilificationibus popu-
lum demereri studio habent. Plut. præcept. polit. Τὸν
μὲν ἐν λυκῶν ἔφασκεν ὅτι ὅτων κρατὴν δῆμον δ' καὶ
πρόβην ἐκ ἧς ὅτων ἀρετὴν δεικνύει μάλιστα καὶ κατὰ τὸ
ἐγὼ καὶ ἀγρυμνῶν ἀπὸ λόγων, (leg. λόγους) λαβὰς
ἀμύσας καὶ ἀπὸ τῶν ἐντύπων ἐκ τῶν πολλοῖς τῆς γα-
σεὸς ἔλκεσιν, ἐκωχῶντες, ἢ τὰ βαλάντια διδόντες, ἢ
πυρρῆχας πινὰς, ἢ μονομαχῶν δεικνύει τὰ ἀρετὰ
ζῶντες αἱ, δημοκρατοῦσι, μάλιστα δ' δημοκρατοῦσι.
δημοκρατία γὰρ ἡ διὰ λόγους περὶ δημοκρατίαν ὅτι αἱ
τοιαῦται παιδαγωγίαι καὶ ὅχλων, εἰ μὴ ἀλόγων ζῶντων
ἀρχαί καὶ βυκολήσεως διαφέρουσιν. nec multò post
idem genus hominum perstringens: Οὗτος ἀπὸ
τῶν ἐρώτων ἐκμετρίως αἵμα καὶ δευδαμνίας ὅτι οἱ πό-
λεσι καὶ δήμοις φρεσὶ ἕνα δὲ ἀρετῶν ἐκμετρίως
αἱ δ' ἀπὸ δευδαμνίας, ἢ νεμεσίων, ἢ μονομαχῶν ἰδι-
οθυμοὶ πινὰ καὶ ἰδιθυμοὶ ἀρετῶν, ἐπεισὶ καὶ ἰδιθυ-
μοὶ κολακίαις ὅχλων, αἱ τὰ διδόντι καὶ χειρὶ ὁμῶς
σπασμωδικῶν ἐφήμερον πινὰ καὶ αἰσέμερον ὁμῶς
δημοκρατίαν & δημοκρατίαν distinguit, ut illa sic
populi favorem muneribus captansium, ista ora-
tionibus.

Νῦν ἐν πᾶσι | præcipue sobrius. Capitol. Ve-
rùm hoc restrictius. Apostolus ad Timoth. ep. 2. c. 4.
v. 5. Ὡς δ' νῦν ἐν πᾶσι. Et ad Thessal. ep. 2. c. 3.
v. 6. χρηστέμεν καὶ νῦν. De Scipione Polyb.
l. 10. ἀλγύνες καὶ νῦν. quod ob vocabuli inso-
lentiam observo magis.

Παρόντων μὲν ἀντιπαραδεδωκέναι ἀπὸ τῶν, ἀπὸ τῶν
δ' μὴ δεῖναι | Ita paulò post, καὶ ἀπὸ τῶν, καὶ ἀπὸ
λαῶν ἐδωκέναι. Quod de Aristippo ferè Laert.
l. 2. Ἀπὸ τῶν μὲν γὰρ ἡδονῶν καὶ παρόντων, καὶ ἐν-
δεῖα δ' πόνον τὴν ἀπόλαυσιν καὶ ἐν παρόντων. Sentit
nimium, quod idem ibidem, ἐν τῷ κρατὶ καὶ μὴ
ἡδονῶν ἡδονῶν, αἰσέμερον, ἐν τῷ καὶ καὶ τῶν. De Ari-
stippo tamen Flaccus l. 1. epist. 17.

Tentantem majora, ferè presentibus æquum.
Quod Isocrates Demonico § 19. εἰς τὴν μὲν τὰ πα-
ρόντα, ζῆται δ' τὰ βελτίω.

et c. quam scripturam tamen sollicitat Jos. Scalig. propugnat Just. Lipsius. De mancipiis pariter Senec. de Sap. constant. c. 11. Nos mancipiorum nostrorum urbanitas, in dominos contumeliosa, delectat: quorum audacia ita demum sibi in convivias jus facit, si cepit à domino. Quod autem ex Epicteto differt. l. 4. c. 2. ἡδὴ τῶν σὺν ὧν, sive officiosum atque obsequiosum hominem, vir doctus hic designari existimavit, nullā id certe ratione niti videtur; cum istud τὸν ἀρεσκόν magis quàm vernulam sapiat; & procacem potiùs, ac pro vernularum more leviculè se gerentem Marcus voluisse videatur; sive ut Plautinā linguā loquar, ex Mil. 4. 2.

Carvillatorem facetum magis quàm convivium commodum.

Meliùs certè Ann. Lug. dicaculus, quales sunt vernule.

Μῆτε ἐπὶ σχολαστικῶς | homo de schola, Xyl. atque ita Cicero de Orat. l. 2. homo de schola, atque à magistro, & Græcis literis eruditus. De Maximinis patre & filio Alexander Mammææ in epist. ad matrem, quam Capitol. in Max. min. exhibuit; Sed timeo, nè soror mea Græcis munditiis erudita, barbarum socerum ferre non possit; quamvis ipse adolescens & pulcher, & scholasticus, ad Græcas munditias eruditus esse videatur. Quo loco, barbaro scholasticus opponitur, h. e. cultu liberaliore studiisque imbutus literariis, prout cl. Casaub. adnotavit. Verùm istic τὸ ἀνδρὲς πεπεῖρη, i. viro maturo ὁ σχολαστικὸς ἀντιπρίττει ut eum designet qui in scholis sub præceptore adhuc agat, aut agere etiam opus habeat. in dē Plutarch. de audiend. μελέταις σχολαστικαῖς. quo loco notat, τὰς τὰς ψῆς παύσαντων καὶ παννυχίωντων ἐν ταῖς σχολαστικαῖς μελέταις φωνὰς ἐπὶ τῶν φιλοσόφων μελακομίζοντας. Vel ejusmodi etiam, qui pro scholastico se vendideret. quod in mundialibus scriptoribus (ita autor loquitur) in epist. ad Salon. reprehendit Salvianus. Omnes, inquit, in scriptis suis causas tantum egerunt suas; & propriis magis laudibus, quàm aliorum utilitatibus consulentes, non id facere admissi sunt, ut salubres ac salutiferi, sed ut scholastici ac disertissimi haberentur. Facitque huc, quod sequitur, τὸ ἀνομιαντικόν. Quin & scholasticus quandoque pro declamatore sive rhetore adhibetur, qui in schola, tanquam in scena, confictas causas controversiāsque tractat, & ab oratore determinatur, qui in foro judicio veras agit. Virgil. istorum disciplinis vale-dicens;

Ite hinc inanes Rhetorum manipuli; ite hinc
Inflata rore non Achaica verba;
Et vos, Sile, Albuti, Arquitique, Varrōque,
Scholasticorum natio madens pingui,
Ite hinc, inanis cymbalon juventutis.

Tacitus, an Fabius, de causis corrupt. eloquent. At nunc adolescentuli nostri deducuntur in scenas scholasticorum, qui rhetores vocantur. Eas mox ex Cicerone, ludum impudentiæ nuncupat, additque simul: Deducuntur in scholas, quibus non facile dixerim, utrumne

locus ipse, an condiscipuli, an genus studiorum plus mali ingeniis afferant. nam in loco nihil reverentia, sed in quem nemo nisi imperitus aequè intrat. in condiscipulis nihil profectus, cum pueri inter pueros, & adolescentuli inter adolescentulos pari securitate dicant & audiantur. Ipsæ verò exercitationes magna ex parte contrariæ: — Suasoria, & controversia. — Sequitur autem ut materiae abhorrenti à veritate declamatio quoque adhibeatur. In eandem ferè mentem Petronius in Satyric. istorum exercitamenta infestando; Hæc ipsa tolerabilia essent, si ad eloquentiam iturus viam facerent: nunc & rerum tumore, & sententiarum vanissimo strepitu, hoc tantum proficiunt, ut cum in forum venerint, putent se in alium terrarum orbem delatos: & ideo ego adolescentulos existimo in scholis stultissimos fieri, quia nihil ex eis quæ in usu habemus, aut audiunt, aut vident; sed piratas cum catenis in littore stantes, sed tyrannos edicta scribentes, &c. — sed mellitos verborum globulos, & omnia dicta factaque quasi papavere & sesamo sparsa: qui inter hæc nutriuntur, non magis sapere possunt, quàm bene olere, qui in culina habitant. & quæ seq. Fabius ipse denique instituit. l. 12. c. 11. Nam ut de nostris potissimum studiis dicam, quid attinet tam multis annis, quanquam in more est plurimorum (ut de iis, à quibus magna in hoc pars ætatis absumitur, taceam) declamare in schola? cum satis sit modico tempore imaginem veri discriminis, & dicendi leges comperisse. quod non dico, quia sit unquam omittenda dicendi exercitatio; sed quia non ejus specie consensendum. cognoscere enim, & præcepta vivendi perdiscere, & in foro nos experiri potuimus, dum scholastici sumus. indè scholastica epistola Plinio l. 9. ep. 2. quæ ficta habent argumenta, & exercendi styli causā exarantur. Nisi forte volumus scholasticas tibi, atque (ut ita dicam) umbraticas literas mittere. Plinius idem l. 2. ep. 3. de Iseo. Diebus & noctibus nihil aliud agit, nihil audit, nihil loquitur, annum sexagesimum excessit, & adhuc scholasticus tantum est. quo genere hominum nihil aut simplicius, aut sincerius, aut melius. nos enim, qui in foro versique litibus terimur, multum malitiæ, quamvis nolumus, addiscimus. schola & auditorium, & ficta causa, res inermis & innoxia est. At non sunt tamen ejusmodi ista, quæ virum maturum, vel arguant, vel deceant. Est enim is, qualem Romanum sapientem Fabius describit, instit. l. 12. c. 2. qui non secretis disputationibus, sed rerum experimentis, atque operibus, se verè civilem virum exhibeat. Marci interim mentem genuinam ista nisi clarissimè aperiant, ego nihil video. Neque enim laudi, quod eruditus interpret Angl. existimavit, sed vitio, quod & annotator Lugd. observavit, vituperio saltem, scholastici nomen istic tribuitur. Quanquam reticere religio est; quod Epist. habet differt. l. 1. c. 11. Ὁρᾷς ἔν, ἐπὶ σχολαστικὸν οἱ δὲ ἡγεῖσθαι (τὸ το τὸ ζῶν, & πᾶσις ἡ ἀρχὴ) εἰς τὸν ἀεὶ διάνους ὁμοκλήν οἱ δὲ σὺν αὐτῷ.

ἀπὲς δογματῶν ποιῶντες; Hoc nimirum vocabulo vulgò perstringebantur, qui ad studia severiora animum seriò advertebant. Verùm tamen qui Scholasticis tricis totos se dederent, pro stolidis stultisque idem habebat. Sic enim l. 3. c. 26. Ἄρην ἐμὴν-
να τὰ ἥβ' ὁλοασκῶν καὶ ἥβ' μωρῶν.

Περὶ ἀνάγειν διὰ τὸν ἑαυτῶν καὶ ἑαυτῶν καὶ ἄλλων | Qui & seipsum regere & alios posset. Xyl. & Caf. contrà quàm Tarquinius ille, qui nec se nec suos regere potuit: ut Cicero de fin. l. 3. Vide supra ad § 15. Verùm articulum ἥβ' expungere videntur illi, quod ego nolim. Verto, & suis & aliorum rebus præfici dignus; vel, rebus & propriis & alienis administrandis idoneus. Hoc est, quod Xenophon. in Oeconom. Οἰκονόμος ἀγαθὸς ἔργον ἔῃ ἐν οἰκῇ τὸν ἑαυτῶν οἶκον. καὶ τὸν ἄλλου οἶκον, εἰ ὁπότεροις τις αὐτῷ, δυνάμει ἂν, εἰ βέλτερος, ἐν οἰκῇ, ὡς τῶν καὶ τὸν ἑαυτῶν.

Τὸ πῆμικόν ἥβ' ἀλθιτῶς φιλοσοφῶν | quibus honores & salaria detulit. Capitol. Vide supra ad 20
§ 4.

Τοῖς δ' ἄλλοις | Quales Epicetus olim dixerat philosophos, ἀνδ' τῶν περὶ τὴν μέγαν τὴν λέγειν, i. factis procul, verbis tenuis. Gellius noct. Attic. l. 17. c. 19. de quibus festiue Isidorus Pelus. l. 5. ep. 28. Εἰ τις ἐν λόγοις φιλοσοφῶν, ἔργους ἀφιλόσοφον ὁφείη, εὐλόγως ἔδ' ὁ λόγος τὸν τοῖστων σερε-
ίται. aut etiam quales Herodes Atticus dixerat, nihil habere philosophi, præter barbam & pallium. Gell. ibid. l. 9. c. 2. de quibus Fabius insti. l. 1. in 30
præfat. Nostri temporibus sub hoc nomine maxima in plerisque vitia latuerunt. non enim virtute ac studiis, ut haberentur philosophi laborabant; sed vultum & tristitiam, & dissentientem à ceteris habitum, pessimis moribus prævedebant. Tales autem, uti videri possit, nonnulli, imò non pauci etiam, sub Marco obrepebant, τῶν τῆς φιλοσοφίας σερεμῶν καὶ κατὰ χεῖρας, (ut Dionisius in Vespas. verbis utar) cum philosophiæ titulo vitia obtegerent sua. Testis Dio idem in Marco, παμπληθὲς, inquit, φιλοσοφῶν 40
ἐπαθῆναι, ἢ ὅτι αὐτὸ πλεῖστον. Indè factum, ut fama fuerit, quod sub Philosophorum specie quidam rempub. vexarent & privatos. quod ille tamen purgasse dicitur. Capitol.

Οὐκ ἔχοντες δὲ τὸν | Ità l. 6. § 30. Οὐκ ὄντες. Apollonii tamen Chalcidensis avaritiam mercibus notavit. Capitol. Vide supra ad § 8.

Τὸ εὐόμιλον καὶ εὐχαρὲς ἐκαστὸς | De La-
cyda philosopho pariter Laërtius l. 4. Ἀνὴρ σεμνός-
τατος — εὐχαρὲς δ' ἄλλως καὶ εὐόμιλος. Vir erat 50
gravissimus, in congressibus tamen facilis & festivus. Idem de Pio Marcus, partem alteram quod attinet, dictione temperatà: εὐχαρὲς, ἐκαστὸς. festivus, sed non immodicè, sive ad fastidium usque. contrà quàm Cicero, de quo Plutarch. Ἡ δ' ὅτι τὰ σκάμ-
ματα καὶ τὴν παιδιάν ταῖς τῶν ἐνέπαισις, δια-

νικὸν μὲν εἰδοὺ καὶ γλαφυρὸν καὶ ἑαυτῶν δ' αὐτῶν
κατακρίνας, πολλὰς ἐλύπει, καὶ κατακρίνας ἐλάμβαν-
νε δόξαν. immodico urbanitatis abusu multos of-
fendit.

Τὸ τῶν ἰδίων σώματος ἐπιμελητικὸν ἐμμελὲς |
Galen de valetud. conserv. l. 3. de Antonino Pio
an Marco, Ὁ γὰρ, ἐν ἰσχυρῶν, αὐτοκρατορῶν ἐποι-
μολία, ὅτι τὴν τῶν σώματος ἐπιμελίαν ἀφαιρό-
μεν. Ἀντωνίου, &c. De Socrate Xenophon
comment. l. 1. Ἀλλὰ μὲν καὶ τῶν σώματος αὐτῶν τε
ἐκ ἡμέλει, τὸς τε ἀμαλῶντας ἐκ ἐπείνης. Vise sis
quæ sequuntur.

Διὰ τὴν ἰδίαν σερεμῶν, εἰς ὁλίγη κατὰ-
κρίναι καὶ ἄνδρον | De Andronico Imperat. Nicetas
Chron. l. 2. c. 13. Ἡ δ' τὴν τοῦ σώματος φύσιν
ἐνυπνίαν, ἀγνητὸς τὸ εἶδος, ὁρεῖται ἀναλαίμων, τὴν
ἐκλειπὴν ἡρώϊκος, καὶ τὴν βαδῆν γῆρας τὴν ὅ-
ντως νεοειδῆς, ὑμνηνότητος τε ἀνδρῶν, ὅτι μὴ ὁ-
λοφύρας ἀμαλῶν μὲν, καὶ ἀμαλῶν ἐκ τῶν κοιλίας,
ὡς ζωροπότης καὶ τένδης, ἀλλὰ καὶ τὸν Ὀμει-
κὸς ἡρώϊας, μάλα τοῖς ὁπλοῖς σερεμῶν τὸ πνεύ.
ὅθεν ἐδ' ἐρυστῶνται πρὸς αὐτὸν ἰδὲ αἰσίο. ἀλλ' εἰ
ποῖε πλημμελῶς εἶχε σωματικῶν, παμπληθὲς μὲν τε
καὶ νησιῶν καὶ τὸ βραχὺ ἐκαστὸν ἀπεκρίετο, κα-
μὲν εἶχε καὶ οὐκ ἐκαστὸς, κλινῶν τῆς ἡμέρας,
ἐπιμελῶν τὴν δεσποτίαν τῶν σώματος ἐκ τῶν ἐκ
ἀντιπῶν ἐκρίετο πᾶσι, εἰ μὴ ἀπὸ τῆς ἐν τῇ
βασίλει, καὶ εἰς τὰ τοιαῦτα ἰατρῶν τότε ἐποδῶν-
των ἀκρίβεια, φασίμων, εἰ καὶ μὴ δι' ἐπιστάσαν-
τα καὶ κλινῶν, ἀλλ' ἐν σερεμῶν καὶ τὸν ἀντι-
μὸν καὶ τὸν ἐν τῇ γῆρας φασίμων. De Aureli-
ano pariter Vopiscus; Convivium de assaturis maxi-
mè fuit. vino [ruffo, Salm] ruffo maximè delectatus
est. medicum ad se cum egrotaret, nunquam vocavit;
sed ipse se inedia præcipue curabat. Et de Tiberio
Sueton. l. 3. c. 68. Valetudine prosperrimè usus est,
tempore quidem principatus penè toto, prope illud:
quamvis à trigésimo ætatis anno arbitrato eam suo re-
xerit, sine adjumento consiliorum medicorum. Indè

Tacit. annal. l. 6. Ludere solitum refert medicorum
artes, atque eos qui post tricesimum annum ad interno-
scenda corpori suo uvilia vel noxia alieni consilii indi-
gerent. quod tamen Plutarchus commemorans in
præcept. salubr. Ὡς ἀνὴρ ἐξήκοντα γεγονώς ἔτη, καὶ
περὶ τῶν ἰατρῶν καὶ κατὰ γῆρας, quo loco
frustra Liptius τετακνῶν legi postulat, quali vitiati
sint codices; cum pari modo dictum illud autor
idem exhibeat in libello de senè politico, nec scopus
loci aliter legi permittat. fuerit itaq; scriptoris po-
tius ἀμαλῶν μνημονικόν, quàm ἐκ τῶν σφάλ-
μα γαστρικόν. Plato certè, politic. l. 3. Τὸ ἰατρικὸν
ἐστὶν, ὅτι μὴ τραυματῶν εἶναι. ἢ πᾶν ἐπὶ τῶν νοση-
μάτων σερεμῶν, ἀλλὰ δι' ἀγρίαν τε καὶ δια-
τακνῶν μὲν διὰ τὸν μῶν, (σερεμῶν τετακνῶν καὶ Ci-
κελικῶν ποικιλίαν ὅταν καὶ Κορινθίαν κόρην καὶ τὴν
τοιαύτω σίτησιν) ῥήματα τε καὶ ποικιλίαν
C 3

ὡς τὸ λήμναι, ἐμπυλαμύνης, οὐσας τε καὶ κατὰ-
 ρες νοσήμασιν ὀνόμαϊα τίθεσθαι ἀναγκάσειν τοῦ
 καμύνης Ἀσκληπιάδαις, ἕκ αἰχρὸν δοκεῖ; Multum
 hac in parte valet proba corporis ipsius constitutio.
 Philo de vit. Mos. l. 1. Τα εὐκλείης καὶ σωματίων
 καὶ πᾶσι τοῖς μέρεσιν ἐκνήσια, φροντίζων ἀπαλλάτ-
 τεῖ τοῦ ἀλείπειν, ἔδεν ἢ βραχέα παρέχοντα καὶ
 εἰς ἐπιμέλειαν ὡς τὸ καὶ μαργαρίτας καὶ εὐκλαστὰ καὶ
 τὰ εὐκλείης δένδρεα, βελανιδιάς δὲ ἑαυτοῦ. Nec
 minus tamen temperantia, sedulq; tutela. Senec.
 epist. 58. Illud simul cogitemus, si mundum ipsum,
 non minus mortalem quam nos sumus, providentia pe-
 riculis eximit, posse tandem aliquatenus nostrā quoque
 providentiā longiorem prorogari huic corpusculo mo-
 ram, si voluptates, quibus pars major perit, potuerimus
 regere & coercere. Plato ipse ad senectutem se di-
 ligentiā pertulit. Erat quidem corpus validum ac forte
 fortitius, & illi nomen latitudo pectoris fecerat: sed
 navigationes ac pericula multum detraxerunt viribus:
 parsimonia tamen, & eorum quae aviditatem evocant
 modus, & diligens sui tutela, perduxit illum ad senec-
 tutem, multis prohibentibus causis. Huic & Gorgiam
 Leontinum adungere licet, de quo Clearchus
 citatur l. 10. referente Athenaeo diphosoph. l. 12.
 Ὅτι δὲ τὸ σωφρονεῖν ζῆν, καὶ τὸ ἐνδονοκία τὸ
 φρονεῖν σωφρονιστῶν.

Ἡ φαρμάκων καὶ ἐπισημάτων ἐκτός | Suidas, qui
 per preceptionis formulam, transcripsit ista, vo-
 culis duabus auctiorem dedit. ἐν τὸς καὶ ἐκ τὸς, ut il-
 lud ad pharmaca, istud ad epithemata referatur.

Τὸ ἀποχρητικὸν ἀλασκάδας | Contrā quam
 Dionysius Siculus ille, de quo Plut. de tranquill. ἐκ
 ἀρχαῖα μέγας ὢν καὶ τὸς περὶ τῶν ἀνδρῶν, ἀλλ' ὅτι φι-
 λοζῆναι τὸ ποιῆσαι καὶ βέλτερον ἢ δὲ καὶ μὴδὲν, καὶ
 εὐκλείης ἐν τῷ ἀποχρητικῷ Πλάτωνος, ὁρμητικὸς καὶ
 παρορμητικὸς, τὸν μὲν εἰς τὰς λατομίας ἐπέδωκε, τὸν
 δὲ ἀπὸ τοῦ πηλίου εἰς Ἀργεῖον. Contrā quam Ha-
 drianus, de quo Cassius, & ex Cassio corrigendus
 Suidas: φιλοποιῶν τὸ ἀπὸ τοῦ ἐχρήσθαι, καὶ κατὰ τὸ
 καὶ τ' ἄλλα πένια καὶ τὰ βραχυτάτα ἐπιτηδύστε
 καὶ ἔδεν ὅτι ἐκ ἐρρωκῶν, καὶ πολυμυκῶν, καὶ βασιλι-
 κῶν, καὶ ἰδιωτικῶν εἶδεναι ἔλεγον. ἐκ τούτων δὲ καὶ καὶ
 ἐν πνι ὡς τὸν ὄντων, πολλὰς μὲν καὶ εἴδους, συγχρῆς δὲ
 καὶ ἀπώλεσε, βελανιδιάς δὲ πένια ἐκ φειδύλαι,
 εἰσάγει τὸ ἐν πνι ὡς τὸν ὄντων, professores omnium
 semper, ut doctior, risit, contempsit, contrivit: cumq;
 eis ipsis professoribus & philosophis, libris vel carmi-
 nibus invicem editis, saepe certavit. Capitolinus in
 vita Hadriani; quo loco & Favorini festum di-
 stertium refert, qui argentibus amicis quod Ha-
 drianus de verbo quodam reprehendenti sine causa,
 cessisset; Non recte suadetis, inquit, qui non patimini
 me illum doctiorem omnibus credere, qui habet triginta
 legiones. Idem tamen, Philostrato referente, tria
 ista paradoxa dictitabat sibi in vita contigisse; Τα-
 λάτης ὢν, ἐκλυψέναι ἑωυτοῦ ὢν, μαχητῆς κείνου
 βασιλεῖ διαφύγεσθαι, καὶ ζῆν.

Ἡ καὶ τὸν καὶ ἐκ ἐκείνης νόμων, ἢ ἐδόν, ἢ ἀλλων
 πνι ὡς τὸν ὄντων | tranponenda illa καὶ τὸν, le-
 gendumque τὸν καὶ ἐκ ἐκείνης νόμων, liquet. Verum
 & deesse vocula aliqua videtur, cui articulus prior
 innitatur. Itaque ἐμπυλαμύνης post ἀποχρητικῶν supplet
 D. Junius: qui & ἐκείνης nomine non historiam
 vult intelligi, sed peregrinationem & locorum diffi-
 cultatem lustrationem. ego notitiam opinor quoquo mo-
 do acquisitam. ita Marcus ipse cepit l. 4. § 21. ἢ
 ἐκείνης τῆς ἀποχρητικῆς. & l. 9. § 3. ἵσταν τὸ ἐκείνης
 ἔτεσι, καὶ τὸ τῶν, ταῦτα ἐκείνης. & l. 10. § 15.
 ἵστανται, ἵστανται.

Οὐδ' αὐτὸ τὸ ἐπισημάτων φαιδύσαι | nihil
 enim puridius affectationis affectatione, imitatio-
 nisque ostentatione. Contrā verò quod Plut. Sym-
 pos. l. 1. c. 1. ἐ μόνον ἐκείνης ἀδικίας ὄντων, ὡς φησι
 Πλάτων, καὶ ὅτι ἀδικίαν, ἔδ' ὅτι ἀδικίαν, ἀλλὰ καὶ
 σωφρονεῖν ἀδικίαν, φιλοσοφῆσαι, καὶ ἀδικίαν φιλοσοφῆσαι.
 Vide l. 7. § 60. σωφρονεῖν ἀδικίαν.

Τόποις καὶ ἀποχρητικῶν τοῖς αὐτοῖς ἐκλυψέναι
 καὶ | Seneca Lucilio epist. 69. Mutare te loca, &
 de alio in alium transire nolo. primum quia tam fre-
 quens migratio, instabilis animi est. coalescere otio
 non potes, nisi desinas circumspicere & errare. ut
 animum possis continere, prius corporis tui fugam siste.
 deinde plurimum remedia continuata proficiunt. in-
 terrumpenda non est quies. Et epist. 2. Ex his quae
 mihi scribis, & ex his quae audio, bonam spem de te
 concipio. non discurras, nec locorum mutationibus in-
 quietaris. aegri animi ista iactatio est. primum argu-
 mentum compositae mentis existimo, posse consistere,
 & secum morari: nusquam est, qui ubique est. nihil
 aequè sanitatem impedit, quam remedium crebra mu-
 tatio. non venit vulnus ad cicatricem, in quo crebro me-
 dicamenta tentantur. non convalescit planta, quae saepe
 transfertur. nihil tam utile est, quod in transitu
 proficit.

Εὐτε δὲ καὶ ἐν ἐπισημασίᾳ | Et istic Marcus Pii
 aemulus, Gladiatoria spectacula omnifariam tempe-
 ravit: Et gladiatorii muneris sumptus modum fecit.
 temperavit etiam Scenicas donationes. Capitol.

Καὶ ἐργῶν καὶ ἀποχρητικῶν, καὶ διαπομπῶν | In ope-
 rum extructionibus, congrariisque. Xyl. illis siquidem
 magnificentiam, istis munificentiam suam Imperato-
 res Romani ostentare ac venditare solebant. Cate-
 rum vir doctiss. Patr. Junius operum distributiones
 mavult intelligi.

Καὶ τοῖς τοῖς ἀνδράσι, καὶ αὐτὸ δὲ τὸ δῶν
 ἀποχρητικῶν ἀποχρητικῶν. | Xyl. legisse videtur: καὶ
 τοῖς τοῖς ἀνδράσι [καὶ] ἀνδράσι καὶ αὐτὸ δὲ &c.
 Meric. καὶ τοῖς τοῖς ἀνδράσι, &c. qui &
 ἀποχρητικῶν pro ἀποχρητικῶν legi posse suspicatur.
 D. Boot. καὶ τοῖς τοῖς ἀνδράσι, ἀνδράσι καὶ αὐτὸ δὲ
 δῶν ἀποχρητικῶν ἀποχρητικῶν &c. ut genitivus ἀν-
 δράσι ab ἐμπερῶν, quod praecessit, regatur. Salmaf. καὶ
 τοῖς τοῖς ἀνδράσι. tum aliā orationis facie, ἀνδράσι καὶ
 καὶ

De sensu satis constat: Moderatum fuisse Pium in
iis omnibus exhibendis, quibus animi hominum
plaususq; captari solent: hominemq; ejusmodi qui
respicere ad id quod agi oporteret, non ad gratiam
gloriamve quæ inde consequeretur. De T. A.
rístone Plin. min. l. 1. ep. 22. Ornat hæc magnitudo
animi, quæ nihil ad ostentationem, omnia ad conscien-
tiam refert: recteque facti, non ex populi sermone mer-
cedem, sed ex factis petit. hoc est, quod Naso Tri-
stium l. 5. eleg. 14.

— pretium cui virtus ipsa petitum.

Plinius idem ipse, l. i. ep. 8. *Majore animo honestatis in conscientia quam in fama reponitur. Liberaliter satis de se ad Constantium in Claudio Trebellius; Testis est, tua conscientia, & vita mea, nihil unquam cogitasse, dixisse, fecisse gratiosum.* De se id perhibenti fidem habeat, qui volet. Interim quod de Pio Marcus hic, pro viri optimi charactere Epictetus habet, *dissert. l. 3. c. 24.* ἔκ θ' ἰδὲ ὅτι ἀνὴρ καλὸς καὶ ἀγαθός, ἐνδὲν ποιεῖ τὸ δόξαι εἶναι καὶ, ἀλλὰ τὸ πειθεῖσθαι καλός; *videt lib. 3. § 12. & lib. 9. § 42.*

Ὀὐκ ἐν ἀλλοτρῆς λύσει | Non utebatur alieno tem-
pore balneis. Xyl. quomodo illi, qui, ut Flacc. l. i.
epist. 6.

— crudi tumidique larvantur.

Perf. Sat. 3.

Turgidus hic epulis atque albo ventre lavatur, 30
Guttare sulphureas lente exhalante mephites.

Et Juven. Sat. i.

*Pœna tamen præsens, cum tu deponis amictus
Turgidus, & crudum pavonem in balnea portas.
Hinc subita mortes, atque intestata senectus.*

*Vult lavisse semper hora bathuari, & sibi commodā
& iis qui circa ipsum, Casaub. ad Capitol. & illud,
quod exhibet Basil. omittit Salm. & Lugd. retinet
Casaub. ego vel expunxerim, vel, si retinere visum,
ἀνείκα legerim; quomodo Græc. Psal. 119. v. 146. 4c
ἀνείκα σου & ἀνείκα. Sed illud, puto, potius.*

అశ్రద్ధానాశాః యోగోద్భవః. Sed illud, puto, potius.

Οὐδ' φιλοκοινοῦτος | ὁλβύτας ἀεχέμευ, οἷ' ἐ-
κίσσε, στυμνῇ, ἰδὲ πῃ, τετραφῇ, ὑπαγεσσε. l. 6. § 30
De Augusto Sueton. l. 2. c. 73. Instrumenti ejus ὁ
supellectilis parsimonia apparet etiam nunc, residuis le-
ctis atque mensis, quorum pleraque vix privata eleganti-
a sunt, nec toto quidem cubuisse aiunt, nisi humili ὁ
modicè instrato.

'Οὐ γὰρ τὰς ἐιδωλὰς ἐμνοντῆς. | non circa vi-
 Etum curiosus, aut studiosus, anxius, Xyl. ἐμνοία, 5
 ἐμνοῖσθαι. Hefych. ἐμνοντῆς, vox insolentior,
 qualia apud Marcum non pauca.

'Ου ἀνὰ σωματικῶν θεῶς | non de forma corporis
elegantia anxius. Xyl. quem & Caf. sequitur. de Pio
ipso uterque accepit. ut sit idem quod prius de eo-
dem dixerat, ὁ θεὸς καὶ λαμπρὸν τὸ ἐν αὐτῷ

ἐπιμαλμπόν. Ego aliter prorsus velle existimo, nec idem (quod Marcus non solet) repetitum. Verito itaque non circa corpus, id est, famulitii & servitiorum, speciem. *ἀνάλω* enim pro servis sive famulis dicebant. Antholog. l. i. c. 12.

Σώματα πολλά τρέφον, καὶ δώματα πολλὰ ἀνεγείρουν,
Ἀβρααμ ὡς πενίῳ ὅστις ἐτοιμολάτῃ.

Corpora multa alere, ac simul ædes condere multas.

Multam ad pauperiem per breve pandit iter.

10 Corpora, i.e. *Servos*. In eam mentem accipio Menandrianum illud quod ad 1.3. § 3. plenius exhibebitur.

Ἄνθρωποι τε δόξη, καὶ πολλοὶ τῶν συμμάχων.

oration in Πάνδημοι, ex Nicandri Coloph.

4. 6. ait Solonem σώματα ἀνθρώπων ἐν τῷ

πὶ τῆς γῆς εἶσαι διὰ τοῦ ὕδατος, &c. quo nomi-

lemone Comico in *Delphis* laudatur, referent

Athenæo. Aristoteles *Rhetor.* l. i. c. 5. ex

m felicitatem constituit ဗျ ဗုဒ္ဓဗျာကံ နိဗ္ဗာန

των ἡ συμμάτων, ἡ δυνάμεως οὐλακτικῆς τε ἡ περ-
κτικῆς τέτων. *mox* συμμάτων *illud quasi explicans*
quid velit, ἀνδραπόδων, inquit, κηδεῖ, ἡ μελῶδει,
ἡ καλῶν διαφροσίνων, ut frustra fit Pollux, qui l. 3.
ε. 7. S. 2. σῆμα|αἰδῶς, inquit, ἢ ἀν' ἑποῖς, ἀλ-
λα δ' ἄλα σῆμα|α. Romanorum autem curiosita-
tem, an luxuriam, in servitiis speciosissimis undi-
que conquerendis, excolendis, disponendis, tan-
git inter cæteros, *Juvenal. Sat. 5. v. 55.*

*Flos Asia ante ipsum pretio majore paratus,
Quam fuit & Tulli census pugnacis, & Auci,
Et nē te tenax, Romanorum omnia Regum
Frivola. — nescit tot millibus emptus
Pauperibus miscere pur. Sed forma, sed atas
Digna supercilio. —*

Lugdun. qui ὁλοῦς legi possunt. frustra. cum de vestitu agatur. Salmas. ad Capitol. ἐμχέει, legit. Casaub. ἀπὸ χρεῖς, retinet. de sensu utriq; convenit, placuisse Pio vestem τῷ ἐμχέειν, indigenam, non exoticam, sive τῷ ἀπὸ χρεῖς, hoc est, qualis vulgò fiat, & quidem ἀπὸ τῆς ἐπαύλειος, ē villa propria, & ferè de redditibus Lanuvinis. ita Casaubon. ad vitam Pii. De Augusto istiusmodi quiddam Sueton. l. 2. c. 73. Veste non temerè alia quàm domestica usus est, ab uxore & sorore & filia neptibusque confecta. De se Seneca, de tranquill. cap. 1. Placet non ex arcuola prolata vestis, non mille ponderibus aut tormentis splendere cogentibus pressa; sed domestica & vilis, nec servata nec sumenda sollicitè. De Pio Capitolin. Pius est sanè ab amicis & cum privatis vestibus, &c. Caterum editio Lugdun. pro χρεῖς nobis Δοεῖς exhibet. Hoc si non sit typhotetarum mendum, quod suspicari forsàn quis possit, Lorum villam designat, in qua Pius & educatus, & versatus plurimum, cum palatium ibi construxisset, & tandem etiam defunctus est, autore Capitolino. Hanc autem sequendo lectionem, Salmasius mavult, ἡ δὲ Δοεῖς πολὺ ut de toga accipiat, quā in secessu Lorine villa uti solitus erat. eam togam ipsi venisse dicit ἀπὸ τῆς χεῖτος ἐπαύλειος. de qua proximè videndum.

Ἀνάγνωση ἀπὸ τῆς χεῖτος ἐπαύλειος | τὸ χεῖτος istud Casaub. omittit. D. Boot. legit, διαγωγὴν ἐπὶ κατ' ἀγρὸν ἐπαύλειον, id est, commoratio ruri in villis. ut κατ' ἀγρὸν adjectum sit, quod villa ista à suburbanis distinguerentur. Constat autem è Capitolino, Pium in agris atque propriis fundis plurimum vixisse, etiam postquam imperium tenuit. ἡ παύλις certè hic, non casa, ut Xyl. vertit, sed villa. Philo in vit. Mosi l. 1. λέγει ὅτι πολλὰς ἀγὰς ἐπορεύσασαι, ἐκ τε τῆς βασιλείας, καὶ τῆς ἰδιωτικῆς κατ' ἀγρὸς ἐπαύλειον. Idemque de vit. contempl. τῷ ἰδίῳ ἐν ἀσφάλειαν αἰ ἐν κήλῳ περιέχουσιν ἐπαύλεις τε καὶ κώμαι. Credidi aliquando, inquit claus. Salmasius, vicum hoc nomine Roma appellari, in quo vulgares togæ fiebant ac venum ibant. ceterioris & ulterioris vicus mentio apud Sextum. quidni & similiter inferior & superior ex ratione stitit? dicit igitur hunc Imperatorem, cum Lorii esset, usum esse vili ac vulgari togâ, quales veniebant in vico inferioris Romæ. an potius ἡ χεῖτος ἐπαύλις villa aliqua rustica infra Lorium, ubi ejusmodi togæ fiebant? ἐπαύλις certè villam, & etiam pagum significat. quicquid sit, oportet villam esse & vulgarem togam, non imperatoriam, qua in Lorii secessu utebatur. hæc enim exemplum offert, ut ostendat, ἐκ ἐπινοητῶν fuisse ἀπὸ ἐκείνων ὁρὰς καὶ χεῖτας.

Καὶ ἡ δὲ Λανυβία | Casaub. nihil mutat; & ad vestis materiem refert, sive locum unde ea petebatur, ut suprâ visum. At Salmasius, Notat, inquit, quibus in locis quem habitum usurpare solitus fuerit.

itaq; lectionem duplicem proponit. vel ut legatur, ἀχίτων ἐν Α. τὰ πολλὰ, τὸ φελόν ἐν Τ. π. ἐχρήσατο velique Marcus Sine tunica Lanuvii egisse Pium: more, ut videtur, antiqui Catonis, qui solo campestri accinctus, super id togam accipiebat; & quidem etiam cum prætor jus redderet, ut ex Val. Maximo constat l. 3. c. 6. & Asconio. quod idem in Catone minore etiam Plutarchus notat, κατὰ δὲ εἰς τῷ ἀγρὸν ἀνυπόδητος καὶ ἀχίτων, περὶ παῖσαι μὲν ἡ σιωνδῶν. Vel etiam ἐν χιτῶνι Λανυβίῳ τὰ πολλὰ, sive χιτῶν ἐν Α. τὰ π. ut in sola tunica secessum illum Lanuvium transgisse dicatur; quomodo plerumque Romani ruri solebant & in provinciis; Hinc tunicata quies, tam sæpe Martialis commendat & laudata l. 10. ep. 51. Hæc ille.

Ἐν Λανυβίῳ | Lanuvium Italiæ oppidum juxta viam Appiam situm, de quo Strabo l. 5. ubi Λανυβίον pro Λανυβίον Casaubonus reposuit. In villa interim Lanuvina natum Antoninum Pium autor est Capitolin. & ἐν municipio Lanuvino ortum, Victor Aurelius. quanquam Casaub. in Capit. codices Manuscriptos Λανυβίᾱ exhibere testatur, eundemq; locum existimat designari, ubi autor idem de Marco: Ex Asia & Syria reverso, exinde Lanuvium profectus est. Certè Lanuvium & Lavinium idem esse utrumq; Jos. Scaliger contendit, Car. Sigonio ad Livii l. 8. refragante, & renitente.

Τὸ τελὸν ἐν Τέσχοις παρατεμνόμεν ὡς ἐχρήσατο | Inter Lanuvinos plerumque Tusculano publicano utebatur, etiam deprecante. Xyl. ut ad comitatum referatur. Annot. Lugd. lego, inquit, παρατεμνόμενος. quasi excusans & deprecans utebatur. Salmas. τὸ φελόν ἐν Τέσχοις, an Τέσχοις, παρατεμνόμενος ἐχρήσατο. cum in Tuscos, an Tusculanos, agros secederet, non jam tunicatus ibi agebat, ut Lanuvii, sed penulam superinduebat: quod cum faceret, excusabat tamen se, & quasi veniam deprecabatur, hoc est, quod ait, παρατεμνόμενος ἐχρήσατο. Penula, inquit Nonius, est vestis, quam supra tunicam accipimus. eā adversus pluviam maxime munire se solebant. Juvenal. Sat. 5. v. 78.

— fremeret sæva cum grandine vernus Juppiter, & multo stillaret penula nimbo. Indè Varroni petitus jocus in virga divina, dum virtutis τὸ αὐταρχεῖς prædicat; Non est querenda homini, qui habet virtutem, penula in imbri. contrā planè quàm Lucil. l. 15. qui penulam per imbrem iter obeunti, sapientiā ipsā utiliore esse pronunciat. certè etiam sapienti, vel in imbre vel in frigore, Stoicis ipsis fatentibus, saltem ἐν χεῖτος futura est: quum ut Philo de provident. apud Euseb. præpar. l. 8. c. ult. ὡς τὸ μὲν ἐν τῷ ἀνάγκῃ τὸν σφοδρὸν, εἰ ἐν ὑπέρῳ διάγῃ, κατὰ τὸ ἐχέειν βόρεν ὃ φορεῖ κατὰ πᾶν ὄψιν, εἴη περὶ πᾶν καὶ ἴσχει. Sed & L. Galbæ, cuidam penulam roganti, Non possum commodare, domi maneo; cum cœnaculum ejus perplueret. alteri item

item ejusdem usum poscenti, Non pluit? non est opus tibi: si pluit, ipse utar. Refert Fabius instir. l. 6. c. 4.

Καὶ πᾶς ὁ τοῦτος Ἑρμ. | Xyl. (quem & secutus est Mer.) cum sequentibus conjungit, dum sic reddit; Omnibus in ejus moribus nihil inerat inhumanum. Verum præcedentia potius claudere videntur. Itaq; D. Boot. legit, καὶ πᾶς ὁ Ἑρμ. τοῦτος. Totius deniq; vitæ facies erat, qualem supra depinximus.

Ἐὼς ἰδρωτός | Suspecta ista & salebrosa Xylandro. Sed immerito. est dictum proverbiale, à medicis mutuatum, quo exercitii modum illi mensuramq; justam ac legitimam in affectibus quibusdam præscribunt. Memini V. cl. Tho. Plaisrum adolescente me sacræ Theologiæ apud Cantabrigienfes nostros professorem, Apostoli verba ad Hebr. c. 12. v. 6. enarrantem ex Autore medico (cujus nomen jam excidit) protulisse monitum aliquod istiusmodi, Ad ruborem, non ad sudorem; cum Apostolus de fidelibus eo loci dicere visus sit, Ad sudorem, non ad sanguinem. Quò videri possit alluisse, quod de Diogene Cynico Laërtius, Xeniadæ, domini sui liberos exercuisse, ἐκ ἀθλητικῆς, ἀλλ' ἐφ' ὁμιλίας, καὶ ἐν ἐξέλει, non athletico more, sed quantum ad ruborem bonamque corporis habitudinem conducere. nisi quod ἐφ' ὁμιλίαν ibi colorem vividum valetudinis indicem potius designare doceat adjuncta ἐν ἐξέλει. Hoc proculdubio Marcus hic voluit, Pium nulla in re nimium fuisse. ita lib. 6. § 29. ὥς ἐπ' ἐλὲν ἑκάστων.

Οὐδὲν ἀπλῶς | Inde forsitan Pius dictus, quòd verè natura clementissimus; & nihil temporibus suis asperum fecit. Siquidem & sub Adriano, cum consiliis illius adesset, mitiorem sententiam semper ostendebat, & principatui sui initio cum multi accusarentur, & ad supplicium nominatim etiam deposcerentur, neminem tamen interfici passus est, cum diceret, non oportere se principatum suum factis ejusmodi auspiciari. Quin & deinceps, seditiones ubicunq; factas, non crudelitate, sed modestiā & gravitate compressit. Capitol. & Xiphil.

Συμψῶνας ἑαυτοῖς | De eodem l. 6. § 30. Τὸ ὁμαλές πανταχῶς. & de Apollonio supr. §. 8. Τὸ αἰεὶ ὁμοιον. Quod de historia Lucian. Χρηὶ ὁμοία τὰ πάντα καὶ ὁμοχρεῖα εἶναι, καὶ συνεῖδεν τῇ κεφαλῇ τὸ ἄλλο σῶμα, ὥς μὴ χερσὶν ἰδοὶ τὸ κερνέον εἶναι, δῶρα δὲ τὸ πᾶν γλοιόθεν ἐν ῥαχῶν ποδὲν, ἢ ἐν δερμάτων σαρκὶν συγκαταπηρῆσθαι, καὶ ἡ ἀσπὶς οὐκ ἐν, καὶ χροίεον, καὶ τὰς κνήμας. De poemate Horat. in art.

Denique sit quodvis simplex duntaxat & unum:

Primo ne medium, medio ne discrepet imum.

& de persona idem,

— servetur ad imum

Qualis ab incepto procefferit, & sibi constet.

De Stoica philosophia Cicero. de finib. l. 5. Mirabi-

lit est apud Stoicos contextus rerum. respondent extrema primis, media utrisque, omnia omnibus. De vita Senec. epist. 20. Exigit philosophia, ut ipsa inter se vita unius, sine actionum dissensione, coloris sit. Idemq; epist. 23. Verum bonum unde subeat, interrogas? ex placido vita & continuo tenore unam prementis viam. Et ep. 31. Huc & illud accedat, ut perfecta virtus sit, equalitas ac tenor vitæ per omnia consonans sibi. Et epist. 120. Virtutem ostendit constantia, & omnium inter se actionum concordia; quando idem semper quis est, & in omni actu par sibi. Et mox: Magnam rem puta, unum hominem agere: præter sapientem autem nemo unum agit. ceteri multiformes sunt. modo frugi tibi videbimur & graves, modo prodigi & vani; alternis Catones, alternis Vatinii mutamus subinde personam, & contrariam ei sumimus, quam excuimus. hoc ergo à te exige, ut qualem institueris præstare te, talem usq; ad exitum serves. Et ep. 35. Ante omnia hoc cura, ut constes tibi. Hoc est quod Zeno voluit, cum finem statueret, Τὸ ὁμολογεῖν ὅτι Ζῆν, i. e. κατὰ τὴν ἀρετὴν καὶ σύμφωνα ζῆν. ut Stob. tom. I. l. 2. tit. 4. § 5. Vide supr. ad § 9. Sed & l. 11. § 27. Ambros. epist. 82. Vetus dictum est, Adfuescimus esse: ut vita tua quandam picturam exprimat, eandem servans semper imaginem, quam acceperit. Optimè Aristoteles, Ethic. Nicom. l. 9. c. 4. Ἔστιν ὁ δὲ κατὰ τὴν ἀρετὴν, μέδων ἐαυτῷ ἢ ἀρετῇ καὶ ὁ ἀρετῇ κατὰ τὴν ἀρετὴν. ἔστι δὲ ὁμογενεῖς ὁμοῦ, καὶ αὐτῷ ὁρέγεται καὶ πᾶσι τῶν ψυχῶν. De Adriano contra Aurel. Victor. Varius, multiplex, multiformis, ad vitia atq; virtutes quasi arbiter genitus; impetus mentis quadam artificio regens. Et Ael. Spartian. Idem severus, letus; comis, gravis; lascivus, cunctator; tenax, liberalis simulator; sacrus, clementis; & semper in omnibus varius. De Avidio idem Cassio Vulcatius: Fuit his moribus, ut nunquam trux & asper videretur, aliquando mitis & lenis; sæpe religiosus, alias contemptor sacrorum; avidus vini, interrim abstinens; cibi appetens, & inedia patiens, veneris cupidus, & castitatis amator. At de Epaminonda & Agesilao Plutarch. lib. de adulat. Πλεῖστοις ὁμοιοῦντες ἀνθρώποις καὶ τόποις καὶ βίοις, τὸ προσῆκον ἥδος αὐτοῖς πανταχῶς, καὶ σολῇ, καὶ διαίτῃ, καὶ λόγῳ καὶ βίῳ διαφύλακτον. Et de Platone; Ἐν συνεκτικῶσι, οἷον ἐν Ἀγαθηαῖα καὶ σέως Διονυσίῳ, οἷον σέως Διόνει.

Τὸ αἰεὶ τὸ συνεχές | De Socrate Xenophon memorial. l. 1. Αὐτὸς δὲ σέως τῶν τε (τὰ ἀρετῶν) πάντες καὶ ἐπὶ τοῖς παρρησιαστικῶσι, ὡς ῥῶν ἀπὸ κατὰ τὴν ἀρετὴν καὶ ἀρετῶν. ἢ οἱ ἄλλοι καὶ αἰσίων καὶ ἀρετῶν. καὶ ὡς ἐν τῷ βρώσει καὶ ποτίῃ καὶ ἀρετῶν ἐπὶ τοῖς παρρησιαστικῶσι καὶ ὡς ἐπὶ τῷ ἐν ἡσίων ἀρετῶν καὶ ἀρετῶν καὶ πολλὰ ἐπὶ τέτοις περιγυμναστικῶν, καὶ ὡς ἐπὶ τῷ ἐν ἡσίων. Atque hunc locum forsitan præ oculis habuit Marcus, cum ista scriberet. Καὶ

Καὶ ἀπὲρ χυλὸς καὶ ἀπολαύειν | Quod de se Aposto-
lus ad Philip. c. 4. v. 12. Οἶδα ὅτι ταπεινός εἰμι,
οἶδα καὶ φεισάμεν· ἐν παντί καὶ ἐν παντί μεμύνη-
μαι, καὶ χορηγέσθαι καὶ πεινᾶν, καὶ φεισάμεν καὶ ὑπε-
ρεῖναι quod supra, πεινῶντων μὴ ἀπὸ πείνης, ὑπὸντων
ὅτι μὴ δειδύξω.

Τὸ ὅτι ἰσχύει καὶ ἐπὶ καρτερεῖν | ἐπὶ quid hic velit,
nullus video. ὅτι καρτερεῖν forsitan scripserat Marcus,
vel quod usitatus est, ἐγκαρτερεῖν, ut mox ἐννή-
θην.

Οἷον ἐστὶν νόσος τοῦ Μαξίμου | Istud an ad supe-
riora respectum habeat, quod Xylander censuit,
ambigi potest. commodè posse vix videtur. Ego
itaq; tanquam distinctum quid posui. De Demona-
ste Cynico refert Lucianus, quod cum cetera ἀπα-
θές planè videretur, μόνον αὐτὸν ἡνία φίλος νόσος
τῆ δαμάσῃ· ὥς ἐν καὶ τὸ μέγιστον ὅτι ἐν ἀνθρώποις
ἀγασθῶν, πλὴν φιλίας ἡγέμενον. Tale quippiam in
Pio Marcus forsitan adverterat. & οἷος forsitan legen-
dum fuerit.

§ 17. Πατρὸς διῶν | Piè Marcus noster hic di-
vinæ procuratori plurima adscribit, quæ fortunæ
pleriq; solent tribuere.

Πατρὸς | Avus paternus, Amnius Verus (de
quo supr. § 1.) maternus, Calvisius Tullus. Jul. Ca-
pitol.

Γονέας | Vide supr. ad § 2, 3.

Ἀδελφῶν | Habuit & sororem natu minorem, An-
niam Cornificiam. Capitol.

Διδασκάλους | quorum supr. meminerat, § 5, 6, 7.
&c. quibus & alios adjicere licet ex Jul. Capitolino.
Origenes ad Cels. l. 3. Καὶ Ἕλληνας ὅς φησιν, καὶ
ἐν τοῖς νομοθετοῦσι καὶ σοφισταῖς, κατὰ πολλὰ
πλὴν εὐτυχίας εἶναι αἰτῶν· οἷον καὶ διδασκάλων τοι-
ῶνδε, καὶ τῶν περὶ τοὺς κρητῶν ὄντων καὶ ὅτι
τὰς ἐναρτίας αἰρέσεις διδασκόντων καὶ κατὰ ἀναβο-
ήης τῆς ἐν βελτίᾳ. πολλοὶ γὰρ καὶ τὰ τῆς ἀναβο-
ήης τοιαύτας γὰρ ἔχουσιν, ὥς μὴ δὲ φαντασίαν ἐπιτρα-
πύσαι ὅτι κρητῶν λαβεῖν ἀλλ' αἰεὶ καὶ ἐκ περὶ
τῆς ἡλικίας, ἥτοι ἐν παιδικῇ καὶ ἀκολάστον ἀνδρῶν,
ἢ δεωσθῆναι, ἢ ἐν ἀλλῇ πνιγκυλῶσιν πλὴν ἡλικίας
ἀναβλέπουν κακοδαίμονα. τὰς δὲ καὶ τῶν αἰτίας,
πάντως μὴ εἰκός ἐστι ἐν τοῖς τῆς σενοῦσας λόγους
πίπτειν ὅτι αὐτὰς εἰς ἀνθρώπους, ἐκ ἐυχέρειας. Vide
sectionis istius verba novissima, deprehendes cum
Origenianis istis quàm suavissimè concinnere. De
Platone Plut. in Mario: Πλάτων μὲν ἐν ἡδὴ πρὸς
τὸ τελεσθῆναι ἡρώδην, ὑμνεῖ τὸν αὐτὸ δαίμονα καὶ
πλὴν πυχλῶ, ὅτι πρὸς τὸν μὴ ἀνθρώπου, εἴτα Ἕλ-
λιν, καὶ Βάρβαρον, καὶ δὲ ἀλογον τῇ φύσει θείον ἡρώδην
πρὸς ὅτι τέτοις, ὅτι τοῖς (κακοῦτος χεῖνους ἀπώ-
στησεν ἢ ἡρώδης αὐτῶν. At Lactantius institut. l. 3.
c. 18. Plato aiebat se gratias agere nature; Pri-
mitum quod homo natus esset, potius quàm mutum animal:
deinde quod mas, potius quàm femina; quod Græcus, quàm
Barbarus: postremo, quod Atheniensis, & quod temperi-

bus Socratis. Quo contendit ipse, immeritò tamen,
Nunquam quicquam dictum esse in rebus humanis deli-
rius. Idemq; ib. c. 19. ubi Socratem acrius, & in
quibusdam iniquius etiam paulò, perstrinxerat; In
cujus temporibus natum se homo sapiens gratulatur.
Quod autem in Platone tantopere exagitat Lactan-
tius, id is à Socrate accepisse videtur; qui, ut Dio
Præf. or. 64. Ἐπὶ πολλοῖς αὐτὸν ἐμαρτύρει, καὶ ὅτι
ζῶν λογικόν, καὶ ἐπὶ Ἀδελφῶν. Socrates à Tha-
iolete; qui, ut Laërt. l. 1. Ἐφασκε τειῶν τέτων ἐνε-
κα χεῖν ἐχέειν τῇ φύσει περὶ τὸν μὴ ὅτι ἀνθρώ-
που ἐν ἡρώδην, καὶ ἐ θείον εἶτα, ὅτι ἀνθρ, καὶ ἐ
γυνή. τέτων, ὅτι Ἕλλην, καὶ ἐ Βάρβαρον. Postre-
mum tantummodo de suo addidit Plato. Nec reti-
cendum quod Judæi habent in preculis suis viro-
rum peculiaribus: Benedictus esto, Domine Deus,
quod me virum creasti, non mulierem: quod Israelitam,
non alienigenam.

Σχεδὸν πάντα χεῖν | supplendum, ἀγασθῶν, quod
excidisse existimem. ut sit [ἀγασθῶν] σχεδὸν πάντα
χεῖν.

Τῶν διῶν ὅτι εὐποῖα | Digna Christiano quovis
providentiæ divinæ, quæ factum fuerit, ut ne pec-
catis occuparetur, cum peccare prona dispositio non
deesset, agnitio. Agnoscit ipse de se, quod Deus Abi-
meleco; Ego te cohibui, ne peccares, Genes. c. 20. v. 6.
Habent his paria è nostris; Bern. de temp. serm. 79.
Prima miseratione quod à multis adhuc peccatis in seculo
positum custodiuit. quis enim non videat, quod sicut in
multis cecidi, sic & in alia poteram cecidisse peccata,
nisi omnipotens pietas conservasset? Qui & argumen-
tum idem tractat fusiùs, de divers. serm. 13. Au-
gustin. homil. 23. Hic multa commisit, & multorum
debitor factus est; ille gubernante Deo pauca commisit.
cui deputat ille, quod demisit, huic & iste deputet, quod
non commisit. Adulter non fuisse in vita illa tua
præterita, plenè ignorantia? Hoc tibi dicit Deus
tuus; Regebam te mihi, servabam te mihi, ut adulte-
rium non committeres. Suasor desuit? ut suasor de-
esset, ego feci. Locus & tempus desuit? & ut hac
deessent, ego feci. Affuit suasor; non desuit locus;
non desuit tempus: ut non consentiret, ego terrui.
Agnosce ergo gratiam ejus, cui debes & quod non ad-
misti. Mihi debet iste, quod factum est & dimissum
vidisti: mihi debes & tu, quod non admisti. Nullum
est enim peccatum quod facit homo, quod non possit facere
alter homo, si desit rector à quo factus est homo. Pius-
sime, & ad nostri mentem plenissimè.

Προέπεισον πλημμελήσων | Lugd. προέπεισον.
quod probare non possum. Xyl. quod nihil deliqui ple-
niùs rectiùsq; Cas. quod nihil temere aut precipitan-
ter deliquerim. προέπεισον, procido, præceps seror. inde
προέπεις, præceps: & προέπεις, precipitanter, te-
merè, inconsideratè. Vide l. 3. § 9. ἀπροεπιδόσιν.
alioqui suspicari quis posset, scripsisse Marcum προ-
έπεισα. Sicut paulò inferiùs, τὸ φθάσαι τὸν ὁ-
φείας ἐν ἀξιώματι κατὰ φύσιν. Mū

Μη πλέον ἐκτεφθεῖναι παρὰ τῇ παλλακῇ τῷ πατρὶ. Siquidem in domo avi sui Veri educatus est in ætate teneriore, uti Capitol. docet. Pari autem ratione gratulatur Alcmion Poeta sibi, in epigrammate (quod Alexandro Ætolo exercit. in Solinum Salmasius vindicat) apud Plut. de exilio, quodd origine Lydus cum esset, Sardibus tamen diutius educatus non sit, ubi luscus forsan sacerdos, aut Gallus tympanotriba evasisset; sed Spartam ractus puerilis indolis formatricem, ubi Musarum disciplinis initiatus & enutritus fuerit.

Καὶ τὸ πλὴν ὄρεν διασώσαι | ὄρεν flos ætatis, ut Ver anni. unde Periclis illud ab Aristotele rhetor. l. 1. c. 7. & l. 3. c. 10. laudatum, τὸ πλὴν νεότητι πλὴν ἀπολοῦμαι ὡς πολὺν ἔπος ἡρανίδης ἐν τῇ πόλει, ὡς ἔπος ἔστι τὸ ἐπὶ ἐν αὐτῷ ἔξελει. Tempestas nimium quàm lubrica, & lapsibus exposita. Præsertim ubi natalium splendor, status honestior, educatio delicatior, res lautior, & forma venustior accesserint. Πολλοὶ γὰρ διὰ τὸ χεῖλος ὑπὸ τοῖς ὄρεσις ὡς ἀκατακτάτων διαφθείρονται. Socrates apud Xenophont. memorial. l. 4. Inde Juven. Sat. 10.

I nunc, & juvenis specie latere tuâ, quem
Majora expectant discrimina. —

Τὸ μὲν οὖν ὄρεν ἀνδρωθῆναι | Lugd. οὖν ὄρεν, perperam. Verum aliud hic ὄρεν, ab eo quod supra. ὄρεν enim istuc, non tam flos ætatis, quàm ὁ καιρός, tempus opportunum & idoneum rei alicui vel aggradiendæ vel absolvendæ. Timon Philiassius de Dionysio Heracleota, qui & Metathemenos dictus, quodd ætate divergente à secta Stoica ad Epicuream transisset, apud Athen. l. 13.

Ἦνικ' ἐχέτω θυμὸν, νῦν ἀρχεται ἡδυνεῖσθαι.

Ὁρὴν ἔραν, ὡς τε γαμῖν, ὡς τε πέποιδαι.

Ita Thales, referente Stobæo tom. 2. tit. 68. Conjugium suadentem matrem elusit; natu minor cum esset, ἔπειτα καιρός: nondum tempus: provectior factus, ἔκλειπεν καιρός: non amplius tempus esse, sive nuptiis idoneam ætatem jam præterivisse, respondendo. Beneficii ergo non contemnendi loco ducit Marcus, quodd non præmaturè se rebus veneris dederit, hoc est enim hoc loco τὸ ἀνδρωθῆναι, virum fieri, sive virilitatis specimen dare, quomodo γυναικὴ γίνεσθαι, mulierem fieri. Ità Democritus dicitur puellam, quam pridè παρθένον, cum nocte proxima vitiata esset, postridè γυναικὸς nomine salutasse. Laërt. l. 9. & Cicero objurgantibus, quodd puellam virginem homo sexagenarius duxisset, Cras, inquit, mulier erit. Fabius instit. l. 6. c. 4. Clamissimè Hesych. Ἀνδρωθῆναι, συζῆναι &, Ἀνδρωθῆναι, ἀνδρὶ συνοικήσασα, διακορηθῆναι, i. e. virum experta, ut Flaccus; de virginitate, ut Petronius. In hunc sensum usurpavit Hippocrates in lib. περὶ παρθενίων. Locus est insignis, sed ab Anutio infeliciter tentatus, & sub correctionis prætextu corruptus planè. Verba sic

habent; Αἱ γὰρ παρθένοι, ὁκόσησιν ὄρεν γαμῖν ὡς ἀνδρωθῆναι, τὸτο μᾶλλον πάρασι. ea contra editorum prius omnium consensum sollicitat vir doctissimus, & cū Medicorum pater princepsque ille aliqui plurimum debet, & ex Regio MS. ὄρεν rescribi postulat. Vertit autem, Virgines, quibus propè nuptiarum tempus instat ut viro conjungantur. explicat in Oeconomia; quæ ad nobiles annos & virilitatem propè accedunt. h. e. quæ propè sunt matura viro, & virilitatem aut maturam viro ætatem ingrediuntur.

Verum primò, virilitatem, sive virilem ætatem, de virgine dictam nusquam deprehendi existimo. Tum ἀνδρῶν Græcis, ubi de muliere usurpatur, non viro maturam esse, sed virum experiri significat. Porro cum ὁκόσησιν ὄρεν γαμῖν dixisset, quid opus erat, ἐν τῷ φερόντος, quod idem prorsus valeret, τὸ παρὰνδρῶν, subicere? quod concisa nimis respuit dictio Hippocratica. Deniq; aliud est ἀνδρῶν, aliud παρὰνδρῶν, uti mox indicabitur. Nihil igitur mutatum ego quidem velim, sed admissa lectione jam olim receptâ, commatisq; notulâ duntaxat post γαμῖν, interstitâ, sic verterim. Virgines quibus nubendi tempus adest, nō virum experiantur, affectui isti magis sunt obnoxia. Atq; hanc esse genuinam Hippocratis mentem, è sequentibus planè perspicuum sit. Siquidem ubi incommoda ea recensuerat, quæ ex affectu isto virginibus jam viro tempestivis, ut Horatius loquitur, quas ἀνδρῶν ὄρεας Græci dicunt, obtingere consueverunt, remedii loco subjungit, Κελεύει δ' ἔγωγε τὰς παρθένας ὁκόσαι τὸ τοῖσιν πάρασιν, ὡς τὰ γαμῖν συνηκῆσαι ἀνδρῶν. ἢ γὰρ κηρύσσουσιν, ὅτις γίνονται. εἰ γὰρ μὴ, αὐτῶν αἷμα τῇ ἡγῇ, ἢ μικρὸν ὑπερὶν ἀλώσεται, εἴτ' οὐ μὴ ἀνδρωθῶσι. Præcipit sic affectis, ut quàm primùm nubant siquidem inde futuram conceptus spem; qui malo isti medeatur; quod nisi virum expertas affectaturum est probabile. ita τὸ ἀνδρωθῆναι est, Hippocrate ipso interprete, ἀνδρὶ συνοικήσασα. τὸ ἀνδρῶν verò q. e. virum experiri, eodem autore, opponitur τὸ παρὰνδρῶν. h. e. à viro præteriri, neglectum haberi, & viri, sive thalami, ut Marcus, nuptiarum, ut Flaccus, expertam esse. & παρθένοι ὡς ἀνδρῶν, quas ὡς ἀνδρῶν γαμῖν Anaxandrides dixit, referente rhetor. l. 3. c. 10. Aristotele. Nihil certius, nihil clarius.

Ἄλλ' ἐπὶ καὶ ὁπλᾶσθαι τῷ χρόνῳ | Sed tempus expectavi. Xyl. sed nec ὁπλᾶσθαι ejusmodi aliquem habet significatum; & ἐπὶ illud aliud prorsus innuere videtur. Restius M. Casaub. Sed longius etiam, quàm necesse erat, distuli. Ità ὁπλᾶσθαι τῷ χρόνῳ erit de tempore, quod liberum datur, aliquid sumere, quo cum possis frui, nolis tamen. Phrasis duriuscula, fateor, & insolens. Sed ea proculdubio Marci mens istuc, non quam Xyl. voluit.

Διωπῶν ὄρεν ἐν αὐτῇ βίῳ | Ita l. 5. S 16.
Διωπᾶ

Δυνατὸν ἄρα καὶ εὐ ζῆν ἐν αὐτῷ quem locum vide.

Ἐδῆτων σημειώσῃ | five σημειώσαν, ut Lugd. quod utilitatis est, & eodem recidit. utrumque enim vestes notabiles & insigniores five splendidiore designat. Hoc eo, quoniam, ut Jesus noster, Luc. c. 7. v. 25. Οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδύσῃ καὶ περὶ ὑμᾶς ἑσθλότες, ἐν τοῖς βασιλείοις εἰσὶν. Ἐδῆτας σημειώσας, inquit Annotator Lugd. vocat imaginibus textas, pictas, palmatas, χρυσοσημους, aurea vel purpura clavatas. De Augusto Sueton. l. 2. c. 73. Togis usus est neque restrictis, neque fufis; clavo nec lato, nec angusto. De Antonino Pio Capitol. Visus est sane ab amicis cum privatis vestibus; & domestica quaedam gerens. Et de Alexandro Severo, Lamprid. Gemmas de calcamentis & vestibus tulit, quibus usus fuerat Elagabalus. veste alba usus est, nec aurata, penulis togisque communibus.

Μῦθε λαμπάδων καὶ ἀνδριάντων τοῖαν δὲ πηγὴν | Just. Lipsius ad Tacit. annal. l. 1. principatus insignia intelligi vult, inter quae ignis prelatio. Herodian. in Commodio de Lucilla forore ejus, καὶ τὸ πῦρ συνεπόμενον αὐτῇ. Et de Marcia ejusdem Concubina, πάντα ὑπῆρχον, ὅσα σέας, ἄλλω δὲ πυρὸς. De Pertinace, Κατήλθην ἐπὶ τὸ Γνωρίδιον, ὅτε τὸ πῦρ ἐάσας ἑαυτὴ συνεπόμενός, ἔτε πᾶσι βασιλικῶν συμβόλων εἰς ὑμῶν ἀρδύσας. Quibus addas licet & ex eodem de Nigro, καὶ συνεπόμενος τὸ πυρὸς. Eum ignem lampadem fuisse adfirmat ex hoc Marci nostri loco; quarum usum, ut in Deorum cultu, sic & in Imperatorum, extrinsece. Accidit huic & Annotator Lugdun. Lampadas, inquit, vocat, quae praeserebantur Imperatoribus, ut ignis Regibus Persarum. Corippus de adventante Imperatore in theatrum,

— pronuncius ante

Signa dedit cursor, posita de more lucerna.

Verum Meric. Casaubon. in adversum contendit; Lampadesq; & statuas five imagines eodem refert, ad simulacra scil. lampadas manibus gestantis, de quibus Lucret. l. 2.

Si non aurea sunt juvenum simulacra per aedem
Lampadas igniferas manibus retinentia dextris,
Lumina nocturnis epulis ut suppeditentur.

Et Lucretio prior, poetarum princeps, Odys. η. v. 160. Alcinoi aulam describendo,

Χρυσοὶ δ' ἄρα κῆρες, εὐδμήτων δὲ βαμφοῖ
Ἔσταν, αἰδομένης δαΐδας καὶ χρυσὸν ἔχοντες,
Φαίνοντες νύκτας καὶ δάματα διαπυμένεσσιν.

Ubi Eufath. χρυσοὶς κῆρες, ἀνδριάντας exponit. Ideo autem Marcum τοῖαν δὲ πηγὴν adjecisse, ut a vulgaribus, quae in aedibus plebeiis etiam plerisque reperiantur, imagines hasce distingueret. Ego verò inter summos istos viros arbitrum me neutiquam interponam: aliorum, uter Marci mentem attigerit propius, per me iudicium fuerit.

Ἐγγυτάτω ἰδίατε συγγένειαν ἑαυτῶν, | De Marco

Capitolin. Adoptatus in aulicam domum omnibus parentibus suis tantam reverentiam, quantam privatus, exhibuit, eratq; haud secus rei suae quam in privata domo parvus ac diligens; pro instituto patris volens agere, dicere, cogitare. Et Aristid. orat. in regem: Ἐπίδειξεν, ὅτι καὶ ἰδιότῳ ὄντι καὶ βασιλείᾳ, οἷόν τε ὅτι τὸν αὐτὸν εἶναι διὰ τέλους. τοῦτον μὲν οὖν τῆς βασιλείας ὑποφάνει ἑαυτὸν, ὥστε διχάσας ἀξιοθῆναι ταύτης: ἐν ᾗ τῇ ἐκ ἐκείνης ἑαυτῶν, ἀλλὰ πρὸ αὐτῶν νῦν τε καὶ ὕστερ ἡρώδους. De Pio pariter Capitolinus; Imperatorium fastigium ad summam civilitatem deduxit. nec omnino quicquam de vita privata qualitate mutavit. vinemias privati modo cum amicis egit. quum sibi & filiis honores peteret, omnia quasi privatus fecit. quum & Senatui tantum detulit Imperator, quantum cum privatus esset, deferri sibi ab alio principe optabat. De civilitate hac quam in Augusto laudat Sueton. l. 2. c. 51. Vide Casaubonum ibidem. Sed & quae superius ad § 16. καλονοσησάντων.

Καὶ νῦν διὰ τοῦτο ταπεινότερον | Lugd. νῦν διὰ. Sed legendum μὴ διὰ. Sive ut M. Caf. νῦν διὰ μὴ διὰ τοῦτο. Rem quod attinet; nihilo demissior? imò tantò major, tantò augustior. Siquidem, ut scitissimè, sed & verissimè, Plinius in panegy. Cui nihil ad augendum fastigium superest, hoc uno modo crescere potest, si se ipse demittat, securus magnitudinis suae. neque enim ab ullo periculo fortuna principum longius abest, quam humilitatis. De Pio Capitolinus, postquam civilitatem ejus descripserat, utq; species imperatorias superfluas à se amandaverat; & tamen, inquit, ingenti auctoritate apud omnes gentes fuit.

Ἀδελφῷ | Marci fratrem hunc adhuc quaerimus, nec reperire hactenus potuimus.

Δυνατὸς μὲν διὰ τοῦτο ἐπεχέσθαι με | At tantum ab eo abfuit Lucius, ut Marcum moribus suis ad rem bene gerendam excitaret; ut contra post illius obitum Marcus solus rempublicam tenuerit, multò melior & feracior ad virtutes: quippe qui nullis Veri jam impediretur aut simulatis callidae severitatis erroribus, aut his, quibus praecipue displicebat Marco jam inde a primo etatis suae tempore, vel institutis mentis pravæ, vel moribus. Capitolin.

Τίμῃ καὶ σοφίᾳ ὑπεραίοντός με | Honorem quidem Marco exhibuisse Lucium, si susciperet, obsecratur, ut legatum proconsuli. vel praesidem imperatori (ad quae verba videndus Salmas.) autor est Capitol. qui de amore tamen idem negare videtur.

Ἐν οἷς ἴσως ἀν' ὑπεραίοντός με | Senec. de brev. vit. c. 14. Dubitare se Fabianus noster aiebat, an satius esset nullis studiis admoventi, quàm his implicari. Ipse Senec. ibid. 13. De illis nemo dubitabit, quin operose nihil agant, qui in literarum inutilium studio detinentur. Idemque epist. 88. ista liberalium artium consecratio molestos, verbosos, in-
tempestivos

videtur ex Capitolino Marci mater, antequam filius imperium Pio defuncto adiret: quâ tamen ætate fato concesserit, incertum.

Οἰκῆται μετ' ἐμὲ τὰ πλεονεῖα ἐτι | Capitol. Ab Adriano adoptatus, jussusque in Adriani privatam domum migrare, invitus de maternis hortis recessit.

Ὅτι οὐκ ἔστι μοι χεῖμα τε | Quod nec defuerit unquam, unde aliquid poscenti se subveniret; nec eò fuerit redactus, ut ab aliis flagitare cogeretur, pro magno ducit beneficio. Agnoverat nimirum illud Servatoris nostri; Μαχέριον δὲ διδόναι, μᾶλλον ἢ λαμβάνειν. Aët. 26. 35. & quod optimum quemq; censere Greg. Nazianz. asserit orat. pro pauper. Τὸ εὐπορεῖν τῷ πάθει πτωχότητος ἢ πενίας δασύτερον κέρδος ἔχει.

Τὴν γυναῖκα τοιαύτην | Habuit uxorem Amiam Faustinam consobrinam suam. Capitol. Et reverâ, qualis istic depingitur uxor, numinis donum, haud è minimis, haud è multis, censi merito possit. Verum an ejusmodi Marci nostri Faustina extiterit, licet Pii filia, Marcus ipse viderit. Certè si vera narrat Cassius & Capitolinus, nihil minùs illa fuerit.

Τὸ ἐπιπαιδεῖν Ἑρῶν εἰς τὰ παιδία ἐπορεῖται | Ità Philippus Macedo epist. ad Aristotelem. Ἰδοὺ μνησθέντα μοι ὑπὸν πολλῶν ἐν τοῖς θεοῖς χεῖμα ἐξῶ, ἐχ' ἔπος ἐπὶ τῇ θύρῃ τῷ παιδὶ, ὥς ἐπὶ τῷ ἑσπέρῳ τῷ σὺν ἡλικίᾳ αὐτὸν μνησθέντα. ἐλπίσω γὰρ αὐτὸν ὑπὸ σὺν τραφέντα ἢ παιδευθέντα ἀξίον ἔσθαι, καὶ ἡμῶν καὶ τῆς οὐκ ἀπεχόμενων διαδοχῆς. Filium mihi genitum scias; quo nomine Diis gratias ago, non tam proinde quia natus, quam quod cum nasci contigerit temporibus vite tue. Spero enim fore, ut à te edoctus eruditusque, dignus evadat, qui & nobis, & rebus à nobis susceptis succedat. Refert Gellius l. 9. c. 3. Commodum autem Marcus & suis præceptis, & etiâ magnarum atque optimorum virorum operâ erudire comatus est, habuit literatorem Græcum, Onesicratum; Latium, Capellam Aristum: orator ei Antæius Sanctus fuit. Sed tōt disciplinarum magistri nihil ei profuerunt. Lamprid.

Τὸ δ' ὀνειρεῖσθαι βονδύματα | De remediis istiusmodi per insomnia indicatis superstitionis multa in sermonibus sacris Aristides; sed & Cicero de divinât. l. 1. tangit & noster, l. 9. § 27.

Καὶ τὴν ἐν Καὴτῃ ὥσπερ χεῖμα | Locus mutius; quod & Xylander monuit, forsan, inquit in notis, ὥσπερ χεῖμα, quomodo utaris. At in versione sicut Chryse: ac si loci alicujus nomen proprium esset, quò inclinât & Mericus; sed ut viri, non loci, appellatio sit, & χεῖμα legatur, quasi dicat Marcus, Cajeta, quæ in regione Campana maritimum est oppidum, se Deis vota facientem, sancta retulisse; prout & Chryse Phœbi sacerdoti, olim contigerat, supplere. πρὸς δὲ τὴν παλαιὰν ὁμοίαν διαλάσσει. H. a.

Eruditus vir D. Bootius χεῖμα legendum suspicatur: χεῖμα idem quod χεῖμας, ut χεῖμας interdum pro χεῖμασι dicitur. ut sensus sit, quem admodum sibi divinitus remedia ad quosdam morbos monstrata fuerunt, ita etiam cum Cajetæ aliquando agens versaretur in periculo alicujus morbi alteriusve casus, auxilium, quo eum depelleret, ostensum fuisse, idque tanquam oraculo, cum alias in ea urbe oracula nulla edi solerent. Idem ferè vult Annotator Lugd. qui legit, καὶ τὸ ἐν Κ. δασὺ χεῖμα. ac vertit, Hecq; Cajetæ tanquam oraculum quoddam. Clariss. Salm. sine aliquo διορίσμῳ (quales Marcus istic loquitur) διορίσθαι sanum fieri locum vix posse censet. conjecturam tamen duplicem adjungit, legendum scil. vel καὶ τὴν ἐν Καὴτῃ ἐπορεῖσθαι, ut loci meminerit, in quo monitum illud à numine accepit: vel, καὶ τὸ ἐν Καὴτῃ, ὡς περὶ χεῖμα, ut & remedii præcepti mentio fiat, quod circumlinere sibi aliquid jussus sit. In re tam ambigua ipse statuere nihil ausim.

Ὅπως τε ἐπεδύμματα | [τὸ] ὅπως τε ἐπεδύ. sic ut in præcedentibus passim. Salmas. forsan, τὸ, ὅπως ἐπεδύ. ut te ex τὸ factum sit.

Ἀποκαθίστασι ἐπὶ τοῦ συγγεγραμμένου | Lugd. ἀποκαθίστασι. forsan ἀποκαθίστασι, ultariùs autem ἐπὶ τοῖς συγγεγραμμένοις diceretur. Sed & Thucydides l. 1. καθίστασι ἐπὶ τῶν ἐστῶν, dixit. Epictet. dissert. l. 2. c. 6. ἐκ τῶν πόντων, πόντων μὲν ἀνελκόμενοι, πονάμεθα ὃ μαχεσθῆναι, πόντων ὃ χεῖμα ἀποκαθίστασι. Verum ἀποκαθίστασι, quo Marcus hic usus videtur, disertius est vocabulum. Significat enim desiderium & ignavum assidere. Polux l. 3. c. 24. inter ignaviam ac desiderium denotantia vocabula, ἀποκαθίστασι & ἀποκαθίστασι collocat. Vetus Edictum Censorium ex Suetonio de clar. Rhetor. à Gellio l. 15. c. 11. exhibitum: Remunciatum est nobis, esse homines, qui novum genus discipline instituerunt; ad quos juvenitus in ludum conveniat: eos sibi nomen imposuisse Latinos Rhetoras: ibi homines adolescentulos totos dies desiderare. hoc est, quod Marcus, ἀποκαθίστασι.

Θεὸν βονδύν καὶ τύχης δειπνῶ | Expressisse videtur, quod Plato de leg. l. 4. & ex Platone Maximus Tyr. orat. 3. & Stobæus tom. 2. tit. 58. Θεὸς καὶ πάντα καὶ μετὰ θεῶν τύχη καὶ καὶ τῶν ἀνθρώπων διακυβερεῖται ἐν παντί. quanquam τύχης nomine providentiam divinam intelligere videtur, vel casus potius fortæ rerumq; contingentiam providentiâ divinâ dispositam & gubernatam. quomodo & Solomon rex usurpavit, Eccles. c. 9. v. 11. quo loco, quod Plato τύχη καὶ καὶ τῶν ἀνθρώπων βλάπτει dixit. Stoici enim omnia fato fieri statuebant; & fortuita etiam quæ dicuntur, eodem referebant. Ità Aristoteles Rhetor. l. 2. c. 19. § 8. Ἐν δ' ἀποκαθίστασι βλάπτειν ἡδὲ τῇ ἐπιτυχίᾳ, ἐπὶ οὐδὲν ἔστι, καὶ ἔχειται ὡς τὸ θεῖον πως περὶ δειπνῶν, δὲ τὰ γὰρ γὰρ

ἡδὲ ἀγαθὸν ἐστὶν τὸ ζῆν. Vide & Marcum l. 3. § 11. Plinius minor, lib. 4. epist. 8. Sed nimirum quæ sunt in manu hominum, & mihi & multis contigerunt. illud verò, ut adipisci arduum, sic etiam sperare nimium est, quod dari non nisi à Diis potest.

Τὰ ἐν Κωδῶσι. Ambigi potest, utrum ad antecedentia lemma istud, an ad subsequentia pertineat. Ex usitata siquidem formula, si antegressa spectaret, dicendum videatur, *τὰ ἐν Κωδῶσι*, apud Quados ista; concepta nimirum vel conscripta sunt. Istud autem, *Τὰ ἐν Κωδῶσι*, h. e. *Quæ apud Quados*, agendi scilicet concepta & conscripta; tituli præfixi potius, quam subjunctæ clausulæ significationem præ se fert. Atq; in hanc partem hoc in loco M. Casaub. accepisse videtur; in libro proximo exeunte illam alteram secutus. Ipse interim ea disceptatione in medio relicta, ad hunc locum libro primo terminum dare nihil quicquam dubitavi: cum & huc usq; ferriam quandam continuam, quæ hîc planè inciditur, 20 autor ipse tenuerit, miscelam deinceps meram exorsus; & sectiuncula illa ipsa, à qua liber secundus in hætenus excusis inchoatur, ad proximè

præcedentia respectum habeat satis clarum.

Κωδῶσι. Quadi Germaniæ populus, de quibus Ptolemæus geogr. l. 2. & Tacitus in tractatu de morib. German. Adversus istos Marcomannis junctos non sine prospero successu bella gessisse Marcum nostrum, autores sunt Dio Cassius & Jul. Capitolinus, Sed & Lucian. in *pseudomanti*, cujus hæc sunt verba, *ὅτι δὲδ; Μάρκος ἦν τοῖς Μαρκουάνοις ὁ Κωδῶσις* *Κωδῶσις* *Κωδῶσις*. Eam expeditionem celebriorem reddiderunt Christianorum suppliciis impetrati cœlitus imbres, cum exercitus siti ferè confectus jam esset, Meminere Tertull. ad Scapul. & in apolog. c. 5. & ex eodem atq; Apollinario Euseb. hist. Eccles. lib. 5. cap. 5. & Chron. lib. 1. & 2. Niceph. Callist. l. 4. c. 12. Zonar. *Annal.* tom. 5. Xiphilinus in *Marc. Oros. hist.* l. 7. c. 15. Otho Frising. *chron.* l. 3. c. 25. Jo. Aventin. *annal. Boier.* l. 2. alii. quanquam istud Cassius, Avnuphis Ægyptii, vel Juliani, ut apud Suidam alius nescio quis, Magicis procurationibus, Marci ipsius precibus Capitolinus, moribus pietatq; Claudianus, Christiano nomini iniquiores, adscribant. Videatur Scalig. ad Euseb. *chron.* & Xiphilin. *supr.* ad § 6.

Ad Librum II.

S I.

Ὁδὸν περὶ λέγειν | *ἴδῃ*, (ut l. 3. § 1.) *ζῆν, μέμνησο*, (ut l. 8. § 13.) vel tale quid, subintelligendum. q' cum in scriptis istiusmodi est frequentissimum, tum nostro istic cum primis familiare. Cæterum

Xyl. *ἴδῃ* legit, vertitq; solebat is sibi prædicere. Sed monentis potius quid velit, quàm quid assueverit narrantis, dictio videtur. quin nec in persona tertia, quam dicunt Grammatici, de se Marcus lo- 10 qui assolet.

Συνιδιόμοις περὶ ἁγῶν, ἀχρεῖς | Seneca, de ira l. 2. c. 10. Placidus sapiens & æquus erroribus, non hostis, sed corrector peccantium, hoc quotidie procedit animo; Multi mihi occurrent vino dediti, multi libidinosi, multi ingrati, multi avari, multi furis ambitionis agitati. Omnia ista tam propitius aspiciam, quàm agros suos medicus.

Παρά τὴν ἀγῶν | Creberrimè istud inculcat noster, uti in locis collatis videre licet. vide *infr.* 20 ad § 13. Sed & Epictetum latius idem differentem, l. 1. c. 18. & c. 28. Lactant. *instit.* l. 5. c. 8. Mali sunt ignorantie relictæ & bonæ.

Ἐπὶ τὴν περὶ ἀγῶν | Ita l. 3. § 11. *ἀλλ' ἐπὶ τὴν ἀγῶν*. quod & urget vehementius, dilemmate

usus. l. 7. § 26. Vel inscitia rerum pari & ipse laboras; & pariter affecto ignoscendum: vel perspicacia majore imbutus es; & caliganti æquior esse debes. Vide & *infr.* ad § 13.

Τὸν φύσιν τὸ ἀγαθόν, ὅτι καλόν, ὃ καὶ τὸ κακόν, ὅτι αἰσχρὸν | Imò solum illud bonum, hoc solum malum esse. Sic enim statuunt Stoici, apud Laërt. l. 7. in Zenon. Hecato de bonis l. 3. & Chrysip. de honesto; *Μόνον τὸν καλὸν ἀγαθὸν εἶναι* & τὸ πᾶν ἀγαθὸν καλόν. *ἢ καὶ ἰσχυραμένον τὸ καλὸν τὸ ἀγαθόν.* & Seneca, epist. 76. Unum est bonum, quod honestum. De Helvidio Prisco Tacit. hist. l. 4. Doctores sapientie secutus est, qui sola bona, quæ honesta; mala tantum quæ turpia; potentiam, nobilitatem, ceteraque extra animum, neque bonis, neque malis annumerant. Vide *infr.* ad § 11.

Συγγένειαν, ὅτι αἰμαῖα & σπέρμα | Ita l. 12. § 26. *Ὅσον ἡ συγγένεια ἀνθρώπων πρὸς πᾶν τὸ ἀνθρώπινον χεῖρ.* & *τὸ αἷμα καὶ τὸ σπέρμα, ἀδελφὴ καὶ καίνοια.* Non hac duntaxat, aut præcipuè ratione: sed & ista tamen. Paulus Apost. apud Lucam *Act.* c. 17. v. 26. *Ἐκαστὸς τῶν ἡμῶν αἰμαῖα καὶ σπέρμα ἀνθρώπων.* Et Lactant. *instit.* l. 6. c. 10. Si ab uno homine, quem Deus fecit omnes oritur, certe consanguinei sumus. Itaque τὸ μῦθος

ἰόντων hic subintelligendum, cujus frequens passim Ellipsis. Xenoph. expedit. l. 3. Οὐδὲνα γὰρ ἀνθρώπων διωκόντων, ἀλλὰ τοῦ θεοῦ προσκυνοῦντες. Hominem Dominum nullum, sed Deos solos adoratis. Ita supplet Christus apud Matth. Evang. c. 4. v. 10. Κύριον τὸν θεόν σε προσκυνήσεις, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. quod omisā particulā illā Moses dixerat, Deut. c. 6. v. 13. Dominum Deum tuum adorabis, eidemque servies. Paulus ad Rom. c. 4. v. 9. Ὁ μακαριστὸς ἐστὶν ὁ ἐν τῷ πεπρωμένῳ, ἢ καὶ ἐν τῷ ἀπερυστίῳ; Beatificatio ista ad circumcisos (solos) an & ad præputiatis pertinet? Quod Castellio, cum minus adverteret, perperam reddidit; Hæc beatitudo in circumcissionem ne cadit, an potius in præputium?

Ἀλλὰ νῦν | Synes. de provident. *Εστὶ δ' ἡ μία ψυχὴν καὶ σωμάτων συγγένεια. ἢ γὰρ τὸ τοῖν αὐτοῖν ἐπὶ γῆς ἐμφυῖται γένεσιν, ὅσοτο προσήκει ψυχῆς, ἀλλὰ τὸ ἐκ μᾶς ὑλῶναι πηγῆς. qui tamen fontes, unde deriventur animæ, duos statuit; terrestrem alterum, alterum cœlestem; indè Osiridi, Typhoni hinc animam contigisse. At contra Luctet. l. 2. & Luctetio σύμψυχοι Lactant. institut. l. 6. c. 10. eodem, quod Marcus istuc collineans; Si ab uno Deo, inquit, inspirati omnes & animati sumus, quid aliud quàm fratres sumus? & quidem conjunctiores, quod animis, quàm qui corporibus. itaq; non errat Luctetius, cum dicit;

Deniq; cœlesti sumus omnes semine oriundi:
Omnibus ille idem pater est. —

Subjungit Lact. nostro consentiens: Ergo pro bel-luis inmanibus habendi sunt, qui hominibus nocent. — Ob hanc enim necessitudinem germanitatis docet nos Deus, malum nunquam facere, semper bonum. Idemq; l. 5. c. 8. ex Cicerone de legib. l. 1. Sicut unā eadēq; naturā, mundus omnibus partibus inter se congruentibus coheret ac nititur: sic omnes homines inter se naturā confusi, pravitate dissentiant; nec intelligunt se esse consanguineos, & subiectos omnes sub unam eandēq; tutelam. quod si teneretur, Deorum profectò 40 vitam homines viverent.

Καὶ δεῖται ἀπομύσσεις μέτοχοι | Θεῶν ἀπομύσσει i. e. portiuncula divina, ὁ νῦς, i. e. mens, sive anima rationalis hic dicitur. sicut infr. § 4. τὸ τὸν λόγον διοικεῖν | ἀπὸ ῥοια. & l. 5. § 27. τὸ διδοῖς ἀπάστασμα. de quibus, suis locis dicetur. Eadem Epicteto dissert. l. 1. c. 1. Τὸ διδοῖς μέγας. Senecæ epist. 92. Dei pars est. & de otio sapient. Divini spiritus pars ac veluti scintilla quadam. Horat. Serm. l. 2. Sat. 2.

— divine particula aare.

quo modo Ammianus, tanquam ex Physicorum sententia, l. 21. Sol mens mundi nostras mentes ex sese, velut scintillas, diffundit. Et Manih. Astron. l. 2.

— pars ipsa deorum est.

Plutarch. quest. Platonic. l. 1. Ἡ δ' ψυχὴ νῦν με-

ταρῶσα καὶ λογισμῷ, ἐκ ἑρῶν ὅτι τὸ θεῷ μόνον, ἀλλὰ καὶ μέγας, ἐπὶ αὐτῷ, ἀλλ' ἀπ' αὐτῷ, καὶ ἐξ αὐτῷ γέγονε. Sanius Augustinus, epist. 157. Animam, Dei non particulam esse, sed creaturam. & de anim. orig. lib. 1. c. 4. & l. 3. c. 3. ab illo, non de illo factam. quem & amplius vife sis de civit. Dei l. 13. c. 24. Tertull. de resurrect. c. 7. Deus anime sue umbram, spiritus sui auram, oris sui operam, vilissimo alicui commiserit? Animam loquitur humanam corpori inditam. Pulcherrimè Gregor. Naz. Augustino sensu consentiens, quamvis modo loquendi dispar, apol. § 33. Περὶ ψυχῆν ἢ σωτῆρ, τὴν ἐκ θεοῦ καὶ θεῶν, καὶ τῆς ἀνωθεν ἐνδύσεως μετέχουσιν, καὶ πρὸς ἐκείνῳ ἐπετρομῶν, εἰ καὶ τὰ χεῖρον ὥσπερ ἀνδρῶν. Modestissimè Epiphanius, in ancorat. § 55. Οὐτε μέγας θεῷ λέγεσθαι εἶναι τὴν ψυχὴν, ἔτε ἀλλότριον τῷ ἐμψυκισμῷ. (ita enim legendum autumo, quod ἐμψυκισματος vulgò legitur) πῶς δ' τὸ λεγόν ὅσοτο νοήται θεῷ μόνῳ ἐννοεῖται. Sed & Synesius epist. 105. τὸν νῦν indigitat τὴν ἐν τῇ ψυχῇ μέγαν τὴν θεῶν.

Οὐτὶς βλαβῶναι ἴσως πνέου ἀντὶ δυνάμει | Argumentum à nostro crebrius repetitum, uti in collatione indicatum, nostris etiam non insolens, qui lædi neminem, nisi à sese, posse contendunt. Habes à Joanne Chrysost. fusè pertractatum, Edit. Savill. tom. 7. orat. 2. cujus titulus; Ὅτι τὸν ἑαυτὸν μὲ ἀδικούντα βλάπτει ἑαυτοῦ δυνάμει. Inter externos verò Maximus Tyrius dissertationem eadem de re ingeniosam admodum instituit, numero 2^{am}. quæ & Socratis dictum illud celeberrimum laudat, à Platone in apol. positum, à Plutarcho de tranquill. ab Epicteto enchiridion extremo, & dissert. l. 1. c. 29. & l. 3. c. 23. à Clemente Strom. l. 4. repositum; à Thrasea etiam apud Dionem in Nerone usurparum. Ἐμὲ δ' ἄνυσθαι καὶ μέλιτος ἀποκτείναναι ἰσὺ δυνάμει, βλάπτει δ' ἑ. Me Anytus & Melitus occidere quidem possunt, sed lædere non possunt. In eundem hunc sensum & Dominus noster de suis apud Lucam Evang. 21. quibus etiam si prædiceret, fore ut morte ipsa multarentur (καὶ θανάτωσιν ἐξ ἑμῶν § 16.) subijcit tamen, nihil indè ad ipsos damni, ne vel minimum quidem, rediturum. καὶ ἐπὶ ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν ἡ μὲν ἀποκτείνεται. nec capillus e capite vestri cuiusquam periturus est. v. 18. καὶ γὰρ εἰς μέλι, inquit Maximus, ἀγαθὸν ἀνδρὶ ἰσὺ πονηρῷ βλαβῶναι. quod Plato, καὶ γὰρ θεῶν ἀμείνων ἀνδρὶ ἰσὺ χεῖρον βλάπτει, neque enim jus falsque patitur, ut vir bonus quispiam ab improbo quoquam lædatur. Vide ad l. 9. § 4. Itaq; cum nostro consentiens planè Joan. Chrysost. in Matth. orat. 87. Εἰ δ' ἐδὲν πάχους δεινόν, πόθεν ὀργίζῃ τὸ μὲν σὺ διαδόντι κακόν; Si mali nil pateris, cur ei succenses, qui te malo non affecit? Julianus deniq; de Cynism. orat. 2. Καὶ πῶς ἐτίμους ἔχει πρὸς αὐτὸν κακῶς, οἷμαι, πολλοὶ πρὸς θεόν. ἐκείνῳ μὲν ἐκείνῳ ἐξ ἑαυτοῦ.

§ 37. γάων πᾶν ὅτι, καὶ ἄλλοι ἐν θυλάκῳ. Eustath. ad II. ζ. ἄνθρωπος, ὁ τὸ αἷμα ἐκ μαστοῦ ἀναμύσσει τῇ κότῃ. cruor pulveri commissus. dictum a λῆν, unde & λῆμα, τὸ καὶ λῆμα per theta scribi, ut à λῆτες distinguatur. Eadem ferè & ad II λ. & ad Odyss. χ. Utrumque autem, & ἄνθρωπος & ἄνθρωπος dici monet idem ad II. J. plenius paulo Heracleo in Schol. ad II. v. Τὸ μὲν κανίον καὶ ἰδῶτες ἀνθρώπων αἷμα, ἄνθρωπος καλεῖται sanguis pulveri & sudori commissus. itaque de athletis usurpat Clem. Alex. Strom. l. 2. Verum istic potius est Marco idem quod ἰχθὺς αἱματώδης, Oppiano κυνῶν. l. 2. v. 279. sanies cruenta. αἷμα δὲ αἱματώδης, ἰχθὺς. Clem. Alex. protrept. quaquam cruorem vult tantum & sanguinem ipsum: sed quem ad rei vilitatem exprimendam sic nuncupat.

Κροκύφαλλον | reticulum malum cum Xylandro, quam cum H. Stephano peplum. tum quia κροκύφαλλον τὸ κροκύφαλον idem statuit Eustath. ad Iliad. χ. tum quia sequitur mox, ἐκ δὲ ὄντων, φλεβίων, ἀεθίων πλεσίων. κροκύφαλλον autem dictum vult Schol. ad Aristoph. Vesph. ὅτι δὲ κροκύφαλλον. Ex quo Suidas corrigendus, apud quem perperam legitur, ὅτι δὲ κροκύφαλλον. Verum illis omnibus constanter, contra quam nostro, κροκύφαλλον formā masculinā dicitur. Reticuli verò nomine, nec omentum, licet id Pollucis ὄντων πλεσίων dicatur; nec cute ipsam, cum Merico nostro, designari istic existimo; sed contextum illum, integrum, (cute tamen non exclusā prorsus; siquidem τὸ δέμα ἐκ φλεβίων καὶ νεφρῶν, καὶ ἀεθίων, cutis etiam ex istis consistit, Aristot. nom. de spir. c. 5.) qui per corpus totum permeat, venarum, nervorum, arteriarum intercurantium, sibi quē invicem implexorum, quo corporis moles quasi continetur & constringitur: ὅτι δὲ κροκύφαλλον τὸ νῦν κροκύφαλλον inquit Plato in Timæo. ad quæ verba forsitan & Marcus respexerit, ubi πλεσίων idem nuncupat. de eo loco videri poterit Galenus in explicatione eorum quæ in Platonis Timæo medicæ sunt dicta.

Ἀνεμος | Anima ergo ventus sive spiritus & status Stoicis: quod confirmat Laert. l. 7. & Plut. de Philof. placit. l. 2. c. 3. Itā Marcus denuo, l. 6. § 14. εἶον ἢ ἀπὸ αἱματὸς ἀναδυλάσις, καὶ ἢ ἐκ τῆς ἀέρος ἀναδυλάσις. Quin & Tertull. de anim. c. 5. Et Stoicos allego, qui spiritum dicunt animam: penē nobiscum. penē, inquit: non prorsus. nec hoc tamen, quasi nostri non & spiritum dicant, ex Salomone Eccles. c. 12. v. 7. & aliis: sed quia aliā ratione sive spiritum sive statum animam nos dicimus; non tanquam aëreum quiddam sit, ut Marcus istic, qualis spiritus ille quem spirando trahimus; sed spiritum, quia propriam quandam habet naturam corporis expertem, & mundanæ molis elementis omnibus excellentiorem substantiam, ut Augustin. epist. 28. statum, quia Deo est insufflante creata. ut ex Mose l. 1. c. 2. v. 7. idem

de Civit. Dei l. 12. c. 24. quo etiam loco, nē Stoicis calculum dare suum videretur, qui de substantia divina mentem saltem derivatam tradiderunt, subiungit: sicut autem nos possumus non de nostra natura, qua homines sumus, sed de isto aere circumfuso quem spirando & respirando ducimus ac reddimus, statum facere, cum sufflamus: itā omnipotens Deus non de sua natura, neque de subiacente creatura, sed etiam de nihilo potuit facere statum, quem corpori hominis inserendo inspirasse vel insufflasse commodissime dicitur, incorporeus incorporeum, sed immutabilis mutabilem, quia non creatus creatum. Lactantius certe contra planē quā Marcus hic, de opific. Dei c. 17. Animam qui ventum putant, hoc falluntur, quod ex aere spiritum ducentes vivere videamur. Varro itaque definit: Anima est aer conceptus ore, deservescens in Pulmone, tepescens in corde, diffusus in corpus. hæc apertissime falsa sunt. Anima non est aer ore conceptus: quia multo prius gignitur anima, quā concepti aer ore possit. Et hoc contra quā Stoici, qui a partu animam in corpus insinuari statuebant; quod & Lactant. ibid. monet; & Plut. de Stoic. contradiet. c. 38. Vide l. 12. § 24. Attamen in Carminibus Orpheo attributis dicitur, πῶς ἰσχυρὸν ἐκ τῆς ὄλης εἰσέγει, ἀναπνεύοντων φρονήδῳ τὸ πᾶν ἀνέμων. Aristot. de anim. l. 1. c. 5. Latinis etiam Animus & Anima pæssā τὸν ἀνέμων. Serv. ad Æn. l. 1. & Neudo Cypri. de dupl. Martyr. Quin & animas tribui multis docent, Joan. Zinzerling. in promulsi. critic. & Meurs. Critic. Arnob. l. 3. c. 3. ad illa Arnobii; Nunquid suas animas expiraverunt venti? Animam enim dictam, quod corpus animat, ut Pseudo-August. in defin. orthod. c. 20. & de spir. & anim. c. 9. præposterum est planē; cum contra hoc ab illo duci dicique manifestum sit. Vide amplius ad l. 5. § 4.

Πάσης ἡμέρας | in horas Xyl. & § 5. Singulis horis. idem. Singulis horarum momentis. Cal. omni tempore, jugiter. ut l. 8. § 53. Hinc tractum illud in tibicines, sive subulones dictionem, cuius l. 8. 40 meminit Athenæus:

Ἀνδρὶ μὲν ἀλλήτῃσι θεοὶ νόον ἐκ ἐνέουσαν
Ἄλλ' αἶμα τὸ φρενὴν καὶ νόον ἐκπέταται.

Est tibicinibus mens celitus indita nulla:

Nam simul ac inslant, a volas illa simul.

Ἐξερμύδων | Itā Maro Æn. l. 9. v. 354.

Purpuream vomit ille animam.

idem enim ipsum in morte semel fieri, quod in respiratione fit jugiter, vult Marcus noster, l. 5. § 4. sicut autem animam evomere, itā spiritum expuere dixere. Seneca de ira l. 3. c. 43. Jam ipsum spiritum expulimus interitum, dum trahimus. quæ tamen verba aliter distinguit Lipsius. Idem (si idem, nam Marco potius tribuunt haud pauci) in Thyeste v. 244.

Ferro peremptus spiritum inimicum expuat.

& Troad. v. 1168.

Περίσσει ἢ καὶ ἀναγκῶν | *Necessarium*, & quoad nos: quia hanc rerum conditionem mutare non possumus, ut Seneca *epist.* 107. & quoad Naturam ipsam quoque, si Stoicis credimus, quae aliter non potest, ut noster hic l. 4. § 9. tūm quia artifex materiam mutare non potuit, ut Seneca de provident. c. 5. tūm quia nec aliter universi commodo consuli, ut Chrysippus de natur. l. 2. apud Plut. de Stoic. contradiet. c. 31. & de commun. notis. c. 13. Vide infra ad § 11.

Τὸ πᾶν κόσμῳ συμφέρον | Quae sibi invicem adversa sunt, ad totius tamen bonum & incolumitatem conspirant & conducunt. Τῶν ἐναντίων ἡ φύσις γλίσχεται, καὶ ἐκ τούτων ἀποτελεῖν τὸ σύμφωνον. Aristot. nomine autor de mundo c. 5. quem latius hoc ibidem prosequentem vise sis. Sen. *epist.* 107. Contrariis rerum aeternitas constat. *Epist.* *dissert.* l. 1. c. 12. Διέπειν ὁ θεὸς δέος ἐν καὶ χειρῶν, καὶ φοβῶν καὶ ἀφοβίας, καὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν, καὶ πάντας τὰς τιμὰς ἐναλλομένης καὶ συμφορίας ἥς ὅλον. De malis, & malitia etiam ipsa, Chrysipp. de justit. l. 1. Κακίαν ἢ ἀδολῆν ἀρεῇ, ἢ τε δυνάμειν ἐκιν, ἢ τ' ἐκείνῳ ἀρδύων, & de diis l. 2. Ὅτι τὰ κακὰ ἀπονέμεται καὶ τὸν Διὸς λόγον, ἥτοι ὅτι κολάσων, ἢ κατ' ἄλλω ἔχοντων πῶς περὶ τὰ ὅλα οἰκονομεῖ. Et de natur. l. 2. Γίνεται καὶ ἡ κακία πῶς καὶ τὸν φύσεως λόγον, καὶ ἢ ὅπως εἶπω, ἐκ ἀρχῆς γίνεται περὶ τὰ ὅλα. Refert Plut. de Stoic. contradiet. c. 31, 32. qui subiungit tamen Δεινὸν τὸτο, τὸ καὶ γίνεσθαι τῷ κακίᾳ καὶ κολάζεσθαι καὶ τὸν τῷ Διὸς λόγον. Non abhorrent tamen etiam nostri. Augustinus apud Prosp. *sent.* 140. ex *Civit. Dei* l. 11. c. 18. unde & Prosper corrigendus. Nullum Deus vel angelorum vel hominum crearet, quem malum futurum esse praescisset, nisi pariter nosset, quibus eos bonorum usibus commendaret, atque ita ordinem seculorum tanquam pulcherrimum carmen, etiam ex quibusdam quasi antithetis honestaret. Videri possunt, quae de eodem argumento habet idem *ibid.* c. 22. Idem de *Genes.* ad lit. l. 11. c. 9. à Petro Longobard. *sent.* l. 2. dist. 21. § 1. laudatus. Cur eos creavit, quos tales futuros esse praesciebat? quia sicut praevидit, quid mali essent facturi, sic etiam praevидit, de malis factis eorum, quid boni esset ipse facturus. Et in *Enchir.* c. 96. Quamvis ea quae mala sunt, in quantum mala sunt, non sint bona: tamen ut non solum bona, sed etiam sint & mala, bonum est. Nam nisi esset hoc bonum, ut essent & mala, nulla modo esse sineretur ab omnipotente bono: cui proculdubio quam facile est quod vult facere, tam facile est quod non vult esse non sinere. Videatur Magister *Sent.* l. 1. dist. 46. § 4. — 10. Aug. idem denique *adv. Jul.* l. 5. c. 3. Non enim quenkumque malorum Deus temere ac fortuito creat, aut quid de illis boni operetur ignorat, cum & hoc ipsum bonum operetur, quod in eis humanam creat naturam, & ex eis ordinem seculi praesentis exornat. Vide ad l. 5. § 8.

Ἐοὐ μὲν ἔστι | Ita passim noster. Vide infra ad § 9. & ad l. 7. § 13.

Πᾶσι ἢ φύσεως μέρει ἀγαθόν | Vide l. 4. § 23. & l. 10. § 20.

Σάξαισι ἢ κόσμον αἱ μετέβολαι | Elegantissime Autor de mund. c. 5. Τῶν ὅτι μέρει, τὰ μὲν γίνονται, τὰ ἢ ἀκμάζει, τὰ ἢ φθείρεται, καὶ αἱ μὲν γνύσκειν ἐπαναστάσεις τὰς φθοράς αἱ ἢ φθοραὶ καὶ οἴκτοι τὰς γνύσεις. μία ἢ ἐκ πάντων περαιομένων σωτηρία διατελεῖ, ἀντιπερὶσταυρώων ἀλλήλοις, καὶ τότε μὲν κατέστηντων, τότε ἢ κατέστηντων, φυλάττει τὸ σύμπαν ἀσάδον δι' αἰῶνα. Maxim. Tyr. *dissert.* 25. Ἀ ἢ ἡμεῖς κατέμην κατὰ καὶ φθοράς, καὶ ἐφ' οὗ δυνάμεθα, ταῦτα ὁ περὶ τῆς καλῆς σωτηρίας τῷ ὅλῳ μέλει γὰρ αὐτῷ τῷ ὅλῳ. τὸ ἢ μέγας ἀνάγκη κατέμην κατὰ τῷ ὅλῳ. quem & vide ulterius ad l. § 46. Terull. de pallio c. 2. *Diversa in unum; ex demutatione diversa sunt.* Denique diversitatis discordiam vices faderant, ita mutando erit mundus omnis, qui & diversitatibus corporatus, & vicibus temperatus. Idem apologet. c. 48. Lux quotidie interfecta resplendet, & tenebra pari vice decedendo succedunt. Sidera defuncta reviviscunt. Tempora ubi finiuntur, incipiunt. Fructus consumuntur, & redeunt. Certè semina, nonnisi corrupta & dissoluta, facundius surgunt. omnia pereundo servantur: omnia de interitu, reformantur. Et de resurr. c. 12. Reverà sanore interitu, injuriā usurā, damno lucro, universa conditio recidiva est. Quodcumque conveneris, fuit: quodcumque amiseris, nihil non iterum est. Omnia in statum recidunt, cum abscesserint: omnia incipiunt, cum deserint. ideo finiuntur, ut fiant. nihil deperit, nisi in salutem. Vide nostrum, l. 5. § 8. & l. 6. § 15. & l. 8. § 18. & l. 12. § 23.

Τῷ ἢ ἥ βιβλίαν δι' αὐτὸν ἢ ἴον | Ita supra § 2. Ἀφ' οὗ τὰ βιβλία. Isidorus Sophista Damasci referente, apud Photium *codic.* 242. Βιβλίον τὸν ὁμαδὸν παρ' ἡμῶν, πολυδοξίας μάλλον αἶνον ὄντα, ἢ πολυνοίας. Librorum copiam repudiabat, tanquam opinionis magis quam mentis augende instrumentum. Senec. de tranq. c. 9. Quo mihi innumerabiles libros & bibliothecae, quarum dominus, vix totā vitā suā indices perlegit? onerat discitem turba, non instruit: multoque satius est paucis te autoribus tradere, quam errare per multos. Idem ad Lucil. *epist.* 45. Librorum istis inopiam esse queris. non refert quā multos, sed quā bonos habeas. qui quō destinavit pervenire cupit, non per multa vagetur. non ire istud, sed errare est. & ep. 88. At enim delectat artium notitia multarum. Tantum itaque ex illis retineamus, quantum est necessarium. an tu existimas reprehendendum, qui supervacua usu sibi comparat, & pretiosarum rerum pompam in domo explicat; non putas eum, qui occupatur in supervacua liberarum suppellectile? Plus scire velle quā sit satis, intemperantia

rantia genus est. & ep. 2. Illud vide, ne ista lectio multorum autorum, & omnis generis voluminum, habeat aliquid vagum & instabile. certis ingeniis immorari & innutiri oportet, si velis aliquid trahere, quod in animo fideliter sedeat. nusquam est qui ubique est. In peregrinatione vitam agentibus hoc evenit, ut multa hospitia habeant, nullas amicitias. idem accidat necesse est eis, qui nullius se ingenio familiariter applicant, sed omnia cursim & properantes transmittunt. non prodest cibis, nec corpori accedit, qui statim sumptus emittitur. nihil aequè sanitatem impedit, quam remediorum crebra mutatio. non venit vulnus ad cicatricem, in quo crebro medicamenta tentantur. non convalescit planta, quae saepe transfertur. nihil tam utile est, quod in transitu proficit. distrahitis animam librorum multitudo: itaque cum legere non possis quantum habueris, sat est habere quantum legas. sed modò, inquis, hunc librum evolvere volo, modò illum. Fastidientis est stomachi. multa degustare: quae ubi varia sunt & diversa, inquinant, non alunt. probatos itaque semper lege: & si quando ad alios divertere libuerit, ad priores redi. Epictet. dissert. l. 1. c. 26. Νῦν δ' ἐμὴ δυνάμει πῶς τὸν νόμον καταπίνειν, σωτῆρας ἀπορροῶντες, ἀποδίδονται ἐδίδην. δια τὸ τοῦ ἐμῆς, ἢ ἀπεπῆσαν. Et Polyb. hist. l. 3. Ἀγνοῦσι φερόμενον π πῶς αἱ τοῖς λόγοις τῶν διηγητῶν, καὶ οὐκ ἐκείνοι πάντων ἀπογορεύουσι τῶν φερόμενων, ὥστε καὶ τὸ πᾶν ἐκείνους ἀληθινῶς ἐπολαύουσιν τῶν βραβείων, ὥστε εἰς τὸ μέλλον ἀφελίμον ἐξ αὐτῶν πᾶν ἀνέδοσαν καὶ προφῶν κομίζονται, πᾶν δ' ἐν τῷ πόνῳ. οὕτως τὴν ἀνάγκαν τὸ παραπῆσαν ποιῶντες, ὥστε τῆς παραπῆσαν διαγωγῆς ἀληθινῶς, ὥστε τῆς εἰς τὸ μέλλον ἀφελίμους ἐκτρέφονται.

Ἰλαως ἀληθῶς | Ita l. 4. § 48. Ἰλαων καταλύσαι. & l. 5. § 33. Τί ἐσθελόμενος ἰλαως, & l. 8. § 47. ἀπὸ τῆς ἐμῆς καὶ ἰλαως. & l. 12. § 36. Ἰλαως ἀπὸ τῆς. De Socrate Plato in Phædon. & ex Plat. Plut. de malit. infelic. καὶ ὅς λαλῶν, (cicutæ poculum, quo interiit, vult) καὶ μάλα ἰλαως, — μάλα εὐχερῶς καὶ εὐκόλως ἐξέπε. De Cephalodoro à vulnere moribundo, Plut. idem de Socrat. genio; Τῷ Πελοπίδῃ πᾶν δεξιῶν ἐκείνῃ, καὶ τὸς ἄλλους ἀποσπῶνται αἶμα, ἰλαως ἐξέπναιον. Apul. de Philosopho. Jam ille diem mortis sue propitius, nec invitatus expectat. Senec. epist. 30. Magna res est hæc & diu discenda, cum adventat hora illa inevitabilis, æquo animo abire. & ep. 61. Bene mori est libenter mori. Vide l. 3. § 5. ἑλνυτο.

Εὐχερῶς τοῖς θεοῖς | quod eleganti similitudine expressit l. 4. § 48. Ὅσωνι ἰλαία πῶς τοῖς θεοῖς, ἐπὶ τῇ, εὐρηματῶν πᾶν ἐκείνῃ, καὶ ἔχειν εἰδῆα τῶν οὐρανῶν διδόν. Præclarissime in hanc sententiam Clemens Strom. l. 4. Ἀπολαύων δ' πᾶν οἰκιστὴν καὶ πᾶν κηρύττην, καὶ πᾶν καὶ πᾶν καὶ πᾶν, ἀποσπῶντες τῶν ἀνθρώπων τῶν βίῃ σωτηρίῃ, ὥστε αὐτοὺς ὅπως καὶ ὥστε αὐτοὺς ἀπορροῦν.

ἐπιπροσέχοντες εὐχερῶς τοῖς θεοῖς ἐπὶ τῇ παροικίᾳ, εὐλογῶν δ' ἐπὶ τῇ ἐξόδῳ. Sed & Epictet. dissert. l. 1. c. 18. Τί δ' ὁ νόμος ὁ θεός; καὶ ἴδια πρῶτον, τῶν ἀλλοτρίων μὴ ἀντιστοιχεῖν. ἀλλὰ διδόντες τοῖς καὶ τοῖς, καὶ διδόντες καὶ μὴ ποδῶν ἀφαιρῶντες δ' ἐπὶ, ἀποδίδναι εὐλόγως, καὶ αὐτῶν χάριν εἰδῆτα, καὶ ἐξήσαντο χάριν. & l. 3. c. 26. Οὐχὶ ἐκείνους εἰσηγαγόν, ὥς συμπολιτεύοντα ἑαυτῶν καὶ σωτοῦ τὰς οἰκίας τοῖς ὀλίγον; καὶ εἰλεως ἐν, ὥς ἀδελφοὶ σοι, διασπῶντες πᾶν πομπῶν καὶ πᾶν παύσεων; εἴτα ὅταν σ' ἐξάγῃ, πορεύεσθαι προσκυνησας, καὶ εὐχερῶς τοῖς θεοῖς ὡς ἡκούως καὶ εἰδῆς; Vide & quæ Epictet. idem l. 3. c. 5. ad l. 6. § 30. repræsentanda.

§ 4. Μέμνησο ἐν πόσῃ ταῦτα ἀναβάλλῃ | distuleris ista Xyland. rectè. Sincerum enim vas incrustant, Lugdunensis editor, dum ἀναβάλλῃ exhibet; annotator, dum ἀναβάλλῃ substituit. Democritus apud Stob. tom. 2. tit. 29. Τὸ δὲ κέλευν ἀτελεῖας ποιεῖ τὰς πράξεις. Cunctatio jugis actiones imperfectas facit.

Αἰεὶ δ' ἀμβολιζῶς ἀνὴρ ἀτρεστὴ παλαιῇ. Dilator nunquam non consistere damnis. Hesiod. oper. l. 1. & ex Hesiodo Epictet. l. 2. c. 18. Epicurus apud Stob. ibid. tit. 16. Τερόμενον ἀπαξ, δὲς ἐκ ἐστὶ φρεσὶς δὲ δὲ τὸν αἶονα μὲν ἐπὶ. οὐδ' ἢ τῆς αἰετῶν ἐκ ὧν κτερεῖται, ἀναβάλλῃ τὸν χρόνον. ὁ δ' ὅτι πάντων βίῃς μελλήσῃς παραπῶνται. Semel natus sumus: bis nasci non licet, sed finire ævum necesse est. Tu verò cum nec crastini sis dominus, tempus (quod datur) tempestivum differs, ita cunctorum vita cunctatione disperditur. Dum ut Manil. l. 4. Vixuros agimus semper, nec vivimus inquam, scitèque ac festivè Flaccus epist. 2.

— qui rectè vivendi prorogat horam, Rusticus expectans dum defluat annus. at ille Labitur, & labetur in omne volubilis ævum. Senec. epist. 45. Multos ipsa transit vita, dum vitæ instrumenta conquirunt. nullius non vitæ spectat in crastinum. quid in hoc sit mali queris? infinitum. non enim vivunt, sed victuri sunt. omnia differunt. etiāsi attenderemus, tamen nos vitæ præcurreret: nunc verò cunctantes, quasi aliena transcurrit; & ultimo die finitur, omni perit. Idem de vit. brev. c. 9. Maxima jactura vitæ, dilatio est. illa primum quemque extrahit diem: illa eripit præsentia, dum ulteriora promittit. maximum vivendi impedimentum est, expectatio, quæ pendat ex crastino. paridis bodierum. quod in manu firmata positum est, disponis: quod in tua, dimittis. quò spectas? quò te extendis? omnia quæ ventura sunt, in incerto jacent, protinus vive. Spectant horum Martialis illa toties repetita, quibus ille tamen ad vitam ἐπολαύων suos nequiter instigar, monita; l. 1. ep. 16.

Non est, crede mihi, sapientis dicere, Vivam. Særa nimis vitæ est crastina: vitæ bodiæ.

ἀπορροια τῆς τοῦ πνεύματος τοῦ ὁδοῦ. Et Clemens Alex. in hortat. Πᾶσιν γὰρ ἀπαρτῶς ἀνθρώποις, μάστιγα δὲ τοῖς τοῦ λόγου ἐδιδασκείουσιν, ἐνέσταται τῆς ἀπορροιας δεικνύει. Idemque Strom. l. 5. ex Platonis sententia, τὸν νῦν ἐν τῇ ψυχῇ δεῖται μελέας ἀπορροιας ἀναρῶν.

Ὅρος ἐστὶ σοὶ περὶ χαμῶδιος τοῦ χρόνου. Ita Job. 7. 1. Annon est tempus praefinitum homini? id enim ΝΥ designat, à re militari tractum vocabulum. atque ita reddidit Junius ibid. c. 14. v. 14. Idem c. 14. v. 5. Praefixi sunt dies hominis: & penes Deum numerus mensium ejus: ipse terminos vitae illius constituit, quos transgredi nequeat. Fuscus apud M. Senecam Suasor 2. Statuta nascentibus in finem vitae dies est. L. Senec. ad Marc. consol. c. 20. Fixus est cuique terminus; manebit ubi positus est; nec illum aut diligentia aut gratia promovebit. Idemque Herc. fur.

Certo veniunt ordine Parcae:

Nulli jussu cessare licet,

Nulli scriptum proferre diem.

Vide ad l. 8. § 20. & l. 12. § 23.

Ὡ, εἰς τὸ μὴ ἀπαυδαῖσαι χρόνον. Legendum transpolitius vocolis, ὅτι εἰς τὸ ἀπαυδαῖσαι χρόνον, vel, ὅτι εἰς τὸ ἀπαυδαῖσαι μὴ χρόνον. Vulgaris siquidem lectio auctoris menti ex diametro est adversa. Est autem τὸ ἀπαυδαῖσαι, αἰθεῖαν ἢ τοῦ ἐνδῶν ἀγειν, serenare, sive nubibus discussis serenitatem inducere: cui opponitur Συμφορῶν, quod est τὰ νῆφιν συμφορῶν, nubes cogere, & obducere, sive obnubilare. docet id Suidas ex Aristophanis isto,

— πὶ γὰρ ὁ Ζεὺς ποιεῖ;

Ἀπαυδαῖσαι τὰς νεφέλας, ἢ Συμφορῶν;

— Jupiter quid nunc agit?

Caeli faciem serenat, aene obnubilat?

ἔστ' ἢ ἡ αἰθεῖα ἐδὲν ἄλλο πλὴν διὲ ἀνέφαλος, ἢ ἀνόμυχλος, ἀντίπαλος τοῦ τῇ ὁμύχλῃ. Autor de Mund. ad Alex. c. 3. De mentis serenitate Marcus noster hic usurpavit; eodem quo de Superis sentit Lucret. l. 2.

— prob sancta Deum tranquillâ pectora pace,

Quae placidum degunt ævum, vitâq; serenam!

Et de sole, sed nimium quàm soli tribuens, Plin. l. 2. c. 6. Hic caeli tristitiam discutit, atque etiam humani nubila animi serenat. id est, ἀπαυδαῖσαι. Sicut contra caligare Pacuvius de tristitia dixit, in Atalanta,

Quid istuc? vultum quæ caligat tristitas?

ita lege, pro eo quod apud Nonium perperam editur, alligat tristitias. quo loco legendum & Tristitas (non Tristitia) pro tristitia, & διαδολῶν Apollonius apud Philostratum l. 1. c. 5. de vino, διαδολῶν τὸν ἐν τῇ ψυχῇ αἰδέσθαι. Sudum ac serenum mentis obnubilare, live turbidum ac nubium reddere. Et Boethius consolatur. l. 1. c. 7.

Nubila mens est,

Hac ubi regnant.

Et de vultu quidam apud Gellium l. 1. c. 2. Ac no oris quidem aut vultus. serenitatem Stoici hominis unquam ullâ posse aegritudine obnubilari. Denique αἰθεῖαν, ἢ γαλῶν eodem sensu in eodem argumento usurpavit Marcus, l. 8. § 28. Miror autem quid editori Lugdunensi in mentem venerit, ut quæ Xyl. rectè verterat, Quod quidem tempus si non impenderis tranquillitati animi paranda; corrumpere voluerit sic reddendo, Quod q. r. si otiosus intra parietes consumpseris. Verum non uno in loco bonum ille Xylandrum noxâ istiusmodi affixit.

Ὁρίζεται ἢ οἰχθῆναι. Senec. de vit. brev. c. 9. Clamat ecce maximus vates, & velut divino furore instinctus, salutare carmen canit;

Optima quæque dies miseris mortalibus ævi

Prima fugit. —

quid cunctaris? inquit, quid cessas? nisi occupas, fugit: cum occupaveris tamen fugiet. itaque cum celeritate temporis, utendi velocitate certandum est. velut ex torrente rapido, nec semper casuro, citò hauriendum est. & ad Lucil. ep. 108. Egregium illud Virgili;

— fugit irreparabile tempus.

Et, Optima quæque dies, — &c.

Prima fugit. —

Nunquam dies dicit ire, sed fugere: quod currendi genus concitatissimum est. quid ergo cessamus nos ipsi concitare, ut velocitatem rapidissima rei possimus æquare? Vigilandum est: nisi properamus, relinquitur. agit nos, agiturque velocius dies. inscii rapimur. omnia in futurum disponimus; & inter præcipitia lentis sumus.

Καὶ αὖθις ὕχ' ἡζήτην. Cicero de finib. l. 2. Non potest esse sapiens dies, qui semel fuit. Lucret. l. 1.

— fugit irrevocabilis ætas.

Et Virg. Georg. l. 3.

— fugit irreparabile tempus.

Et Æneid. l. 10.

— breve & irreparabile tempus

Omnibus est vitæ. —

— ut, Stygis irremediabilis unda.

Eidem l. 6. Ovid. art. l. 3.

— eunt anni more fluentis aquæ.

Nec quæ præterit, cursus revocabitur unda.

Nec quæ præterit, hora redire potest.

Auson. epigr. 13.

Nec revocare potes, qui periere, dies.

Augustin. in Psalm. 38. Momentis transvolantibus cuncta rapiuntur: torrens rerum fluit: nihil de præterito revocatur. Seneca epist. 123. Fluunt dies: & irreparabilis vita decurrit. Et de vit. brev. cap. 8. Nemo restituet annos; nemo iterum te tibi reddet. ibi, quæ cepit, ætas, nec cursum suum revocabit aut supprimeret. Audacius paulò, denique, Phædrus fab. 89.

— tempus

— tempus elapsum semel

Non ipse possit Juppiter reprehendere.

Quod autem illi de tempore in universum, de occasione, quæ est, ut Cicero de invent. l. 5. pars temporis habens in se alicujus rei idoneam faciendi aut non faciendi opportunitatem, haud minus aptè dici potest. Pofidipp. antholog. l. 4. c. 14. εἰς Καρὺ ἀγαλμα.

Ἡ δὲ κόμη τί κατ' ὅλιν; ὡς ἀνιδουσί λαβίδος.

Νὴ Δία, τὰ ὅππιδεν ποδὶς τῇ φάλαγγι πίλει;

Τὸν γὰρ ἄπαξ ἡλίουτοισι ὡς ἀνιδουσί καὶ ποδῶν,

Οὐπὶς ἐδ' ἡμῶν δόξεται ὅππιδεν.

Callistratus item imagin. 6. Ἡ καὶ τὴν ματὸς κόμη τὰ δὲ ὅππιδεν ποδῶν ἐλάττω. ὅτι ποδῶν ὡς αὐτῶν, λαβίδος ῥάδιον παρελθόντι δὲ, ἢ ὅς ποδῶν αὐτῶν αὐτῶν ὡς ἐξέρχεται, καὶ ἐκ ἐστὶν ὀλίγη ῥηδύλα λαβὴν τὸν χερσίν. Salubriter ergo Gregor. Nazianz. Δεῖ καὶ ποδῶν τὸν χερσίν, ὅτι πάλιν τὸν αὐτῶν.

§ 5. Φερόντες σισαῶς | Enixè curato. Casl. ut 2 cum φερόντες conjungatur. at Xyl. ut fortiter peragas. tanquam si ad φερόν, quod sequitur, referatur. & huc potius accedo.

Ὡς Ρωμαῖοι καὶ ἄλλοι | Casaub. ad Pers. Sat. 1. adductis istis nostri verbis, in quibus tamen, Ὁ Ρωμαῖοι legit, (quod γεγραφὼν an μνημονικὸν ῥῶμα fuerit, incertum est) Mollis, inquit, facta, dictaque nec Romano nec masculi spiritus viro conveniunt. Noster infra l. 3. § 5. Ὁ ἐν σοι διδῶς ἔσω σεαυτῆς ὡς ἄρην καὶ Ρωμαῖν, & l. 4. § 3. Ἐλάττωες ἔσο, καὶ δεῖ τὰ σεαυτά, ὡς ἀνὴρ. Vide & Gilbert. Cagnatum adag. Ἀνὴρ Ρωμαῖοι & Guilielm. Xylandrum ad Plut. Paul. Emiliū. Callistod. l. 2. ep. 3. Vixit inter nos, non consuetudine peregrinā; sed gravitate Romanā. Nec gravitatis tantum, sed strenuitatis nomine prædicantur Romani, unde Cordi Cremutii illud, qui C. Casium Romanorum ultimum dixit. Tacit. l. 4.

Τὸ ἐν χερσὶ | i. e. τὸ παρὲν, id quod in manibus, vel præ manibus est. ut infra l. 3. § 12. & l. 6. § 2. 4 Livius, l. 4. Cum tantum belli in manibus esset. & l. 26. omittit id quod in manibus erat, bellum coegerunt. Plin. min. l. ep. Non vacat, quia vindemia in manibus. Senec. de benef. l. 4. c. 1. Nihil tam necessarium, aut magis cum cura dicendum, quam quod in manibus est. Plaut. Bacchid. 4. 3. Reddidi patri omne aurum, mihi quod fuerat præ manu. Atq; est reverà τὸ παρὲν μόνον in manu nostra. Senec. supr. ad § 4. de brev. vit. c. 9. Quod in manu fortunæ positum est, disponis; quod in tua, dimittis. 5 Quod autem ἐν χερσὶ hic Marcus, Pindarus τὸ ποδῶς, & τὸ παρὲν ποδῶς dixit. Vide ad l. 4. § 21. quod Terent. Adolph. 3. 3. quod ante pedes est, dixit, Istuc est sapere, non quod ante pedes modo est.

Videre, sed etiam illa, quæ futura sunt.

Ἀπλάς συμμότης | commendat gravitatem

simplicem ac genuinam; cui opponitur ἡ κατὰ πάσας βαρύτης, ut Plut. de audiend. quam & συμμότης παπασμῶν, Isocrates in Archidamo; ὀλίπλεον δὲ συμμότης ὡς ἀνιδουσί, Clemens dixit, pedag. l. 3. c. 11. i. e. gravitas ficta, sive vultus severitas assumulata, ut Ammian. l. 14. sive callida severitatis simulatio, ut Capitol. in Marc. quā nihil ineptius pronunciat Petronius. ita frontem asseverare, dixit Apuleius, metamorph. l. 8. i. e. ficta severitatis personam induere, ut Cassiod. l. 1. ep. 4. ita enim malim, quā inducere, quod vulgati exhibent. De Sexto supr. l. § 9. τὸ συμμόν ἀπλάτως. De P. Crasso Cicero in Bruto § 282. Erat sine arrogantia gravis, & sine segnitie verecundus. De Persæo Rege contra Polybius apud Suidam, κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν ἔχον ἐπισκώον, Vultus speciem præ se ferebat ad severitatem compositam. Vide ad l. 3. § 2. Et de Aristippo Tertullian. apolog. c. 46. Aristippus in purpura sub magna gravitatis superficie neperatur. Plut. in Pericle. Τὸς δὲ τὴν Περικλέους τὴν συμμότητα, δόξομαι καὶ καὶ τὸν πύρον ἀποκαλῶντας, ὁ Ζωῶν παρεκλεί καὶ αὐτῶς π τοῖς τὸν δόξομαι, ὡς τῆς ἀποποιήσεως αὐτῆς ὅς καλῶν ἀποποιήσεως τινὰ λεγόμενος ἦτον καὶ ὡμιώδης.

Ἄν ὡς ἐγὼ τὴν τὴν βίαν ἐκείνην ἀπὸ ἐνέργειας | Pulcherrimum plurimiq; momenti monitum, quod & infra denudè inculcatur, § 11. Ὡς ἡδὴ δυνάμεις ὄντι ἐξέναι τὴν βίαν, ὡς ἐκείνη ποιῇ καὶ διακοῖται. Et l. 3. § 12. Ἐάν τὸ παρὲν ἐνέργειας ἐπιδεῖται, σμένως, ἐρρωμένως, &c. καὶ τὸν ἐαυτὸν δαίμονα καπαρὲν ἐκείνην πρὸς, ὡς εἰ καὶ ἡδὴ ἀποδῆναι δέοι. Et l. 7. § 29. ἐνὸνσον τὴν ἐγὼ τὴν ὥρην. In eandem sententiam Zaleucus in legum suarum proamio, apud Stob. tom. 2. tit. 42. Δεῖ ἐκείνην παρ' ἐκείνην ἀπὸ τῆς ἐνέργειας τὸν τῆς τολότης καπαρὲν, ὡς δὴ παρὲν. ἔπο γὰρ ἂν μάστιγα τὴν καλὴν καὶ τὴν διγὰς ἐνέργειας. Seneca epist. 114. Quicquid facies, respice ad mortem. Idemq; de se ep. 61. Hoc animo tibi hanc epistolam scribo, tanquam cum maximè scribentem mors evocatura sit. paratus exire sum. Vide & ad l. 3. § 12.

Ἀπὸ τῆς αἰρέντος λόγου | Ἀπὸ τῆς κρείττονος λόγου. à meliore ratione. rescribi postulat Annot. Lugd. nam interpres uterque τὴν αἰρέντος illud insuper omnino habuit. Verum nec mutandum quicquam, & vertendum, à dictante ratione, sive à rationis dictamine. Usitatum est λόγος αἰρεῖ, i. e. ἀξιοῖ, dictat, poscit, exigit. Vide ad l. 4. § 19. Restituenda vox eadem apud Epictetum enchir. c. 50. ubi διαρῶντα λόγον, ἀντὶ τῆς αἰρέντος, perperam legitur. Vide ad l. 3. § 4.

Συμμοιολογία | quod l. 3. § 16. Συγκλωδία.

Ὁρῶς ὡς ὀλθα | Antisthenes apud Laert. l. 6. Τὴν ἀρετὴν ὅς ἐργον εἶναι, μήτε λόγον πλοῖον δεικνύειν, μήτε μαθημάτων. Hinc Alexandro Diogenes

ogenes apud Dionem Prus. orat. 4. Καὶ σὺ, ἐπεί σφ' ἔγω πύχνης ἐπισταυδὸν ἀνδρὸς, ἰκανῇ σοι ἐπ' ἑνὶ ἡμέρᾳ, πρὸς τὸ σιωπᾶν τὸ πρᾶγμα καὶ τὴν τέχνην, καὶ ἔδῃ ἐπ' ἀσκήσῃ ποικίλων σοφισμάτων ἢ λόγων. Senec. epist. 106. Paucis opus est ad mentem bonam literis. Et epist. 94. Infinita, inquis, praecepta sunt. Falsum est: nam de maximis & necessariis rebus non sunt infinita: tennes autem differentias habent, quas exigunt tempus, loca, personae. sed his quoque dantur praecepta generalia. Eubius instituit. l. 12. c. 11. Brevis est institutio vitae honestae beatæque, si credas. (cedas s. liquidem in voluntate plurimum positum contendit) longam enim facit operam, quod repugnamus. De Antonio Niceph. Callist. hist. eccles. l. 8. c. 40. Γεγυμμένα ἢ μὴ μαδόν, ἐδὲ τὸν εἶδός τε διὰ δαυμάτιον εἶχε. τὸν δ' ἀγαθόν, ὡς γεγυμμένων ἀρεσβότερον καὶ ἡμῶν ποιέον εὐρεῖν, μᾶλλον ἐπὶ τῇ. unde ἢ τὴν ἀνάγκην, τὴν ἢ ἐπὶ τῇ ἀνάγκῃ. Vide l. 7. § 66.

Eὐρεῖν καὶ δευδὴν βιάσθαι βίον | Eὐρεῖν βίον dixit, 20 & istic, & l. 10. § 6. pro vita beata, prospera, in qua omnia ex voto succedant & quasi fluant; metaphora ab eis quae secundo flumine feruntur. Ita Stoici reliqui. Jo. Stob. ecl. tom. I. l. 2. tit. 4. § 5. Zenon. ait εὐδαιμονίας finivisse εὐερίαν βίον; ea; definitione usos etiam Cleanthem, Chrysippum, eorumque posteros. Chrysippus certè αἰὲς ἡμῶν πελάων, referente Laërtio l. 7. in Zenon. Gitt. Εἴηαι δ' αὐτὸ τὸ τοῦ τῶν εὐδαιμονίας ἀρετῶν καὶ εὐερίαν βίον, ὅταν πᾶσα ἀρετὴ ᾖ καὶ τῶν συμφωνῶν τῷ παρ' ἐκεί- 30 σφ δαίμωνος ὥς τῶν τῶν δὲ δόκῃσι βέλῃται. Epictet. dissert. l. 1. c. 1. Οὐκ ἄλλως τὸ εὐρεῖν καὶ ἀπαρτίζει ἀνθρώπου ἢ ἐν ὁρέξει μὲν καὶ ἀποταλῆται, ἐν ἐργασίᾳ ἢ καὶ ἀποταλῆται. Et mox: Ἡ ἀρετὴ τῶν τῶν ἐχει τῶν ἐπὶ τῇ εὐερίᾳ, εὐδαιμονίαν ποιεῖται, καὶ ἀπάθειαν, καὶ εὐερίαν. Inde verbum εὐερίαν istis oppido quàm familiare. Vide infra, ad l. 5. § 34. & l. 10. § 6.

Θευδὴν | i. e. θεοειδὴν. Vitam divinam, divina parem. Ita Homer. Odys. ζ'. v. 121. & δ'. v. 576. 40 νῦς θεοειδής, mens divina, Deo similis.

— καὶ σφιν νόον ἔχει θεοειδής.

& θυμὸς θεοειδής. Odys. γ'. v. 365. animus divinus.

— θεοειδὴ θυμὸν ἔχοντα.

& Apollon. Argonaut. l. 2. ἀνδρες θεοειδής, homines divini, Deo similes, in illis;

Ζεὺς αὐτὸς τὰ εἶδος ἀνθρώπων. ἐδὲ αὐτὸν ἀνδρῶν

ἀνδρῶν ἡμιθεῶν, οἱ τὴν θεοειδής, ἐδὲ δίκαιοι.

Et Marco perinde βίον θεοειδής, vita divina, et quae deorum est par prorsus. Vide hac in parte typhum 50 Stoicum ad l. 3. § 7.

§ 6. Ὑπερβόλη, ὡς αὐτῶν, & ὕψος | Prava sanè dictio, depravataque; procudubio lectio. neque enim è fece hominum quisquam, nedum Marcus noster, ut ipsa sese contumelia afficiat, animam sanus hortetur suam. legendum, vel ὕψος, vel, quod

malim, ὕψος. ut corripientis, non adhortantis sit. Nam quoddam lectionem receptam secutus, quasi ὕψος dictum M. Casaub. accipit, mihi neutiquam vero simile videtur. Marcus siquidem nusquam ironiis usus deprehenditur. Plato de leg. l. 5. Τιμῇ ἢ τῶν ὕψος αὐτῶν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἡμῶν ὕψος ὁρῶν δόκει δέ. quo loco & quibus rationibus animas suas contumeliosè habeant plerique; cum honorare videantur, multis differit docetque; quo modo & noster infra § 16.

Εὐδὴν ὁ βίον ἔχοντα | M. Casaub. legendum autumat, Εὐδὴν ὁ βίον ἔχοντα [παρ' ἑαυτῶν] vel etiam, repetito quod mox sequitur, [αὐτῶν] ἑαυτῶν. ut sensus sit, felicitas cujusque pendet à sese; vel felicitas cujusque; in eo consistit, ut reverentiam sui habeat. Verùm nec video, quomodo verba ipsa hunc sensum exhibere possint: & proclivior mihi ac germanior emendatio futura videtur, si legamus, prout ad marginem ex conjectura adscripsimus; οὐ γὰρ 30 ὁ βίον ἔχοντα. Perf. Sat. 5. v. 153.

Vive memor leti. fugit hora: hoc quod loquor inde est. Naso Fast. l. 5.

Tempora labuntur, tacitisque senescimus annis;

Et fugiunt freno non remorante dies.

& Amor. l. 1. el. 8.

Labitur occultè, fallitque volatilis aetas:

Et celer admissis labitur annis equis.

i. e. quàm concitatissimè ac contentissimè fugit.

Itaque Metam. l. 10. subjungit, idem planè locutus,

Et nihil est annis velocius —.

& el. 11. Dum loquor, hora fugit. —

Quod Horat. Carm. l. 1. Ode 11.

— Dum loquimur fugerit invidia

Aetas: carpe diem, quàm minimam credula postero.

Silius bell. Pun. l. 15.

— currit mortalibus ævum;

— fugit hora rapitque

Tartareus torrens. —

Pulcerrimè Anacreon. Carm. 4:

Τερχέος ἀεμαλίου ὅδε ὄϊα,

Βεγτός τρέχει κυκλιδίς.

Rota nam velut curulis,

Properat volucris aetas.

Sen. Herc. fur.

Properat cursu visa citato:

Volucritque die rota precipitis

Vortitur anni.

Idemque; si idem utriusque; autor, epist. 99. Respice celeritatem rapidissimi temporis: cogita brevitatem brevius spatii, per quod citatissimi currimus. Quin & ad Marc. Consol. c. 10. quod ad nostri mentem proximè accedit: Rapina rerum omnium est; (miseri nescitis?) & fugit, vivere. Vide supra ad § 4. οὐ γὰρ οὐ γὰρ. Hoc si minùs placuerit, habeas D. Arn. Bootii ingeniosam sanè, nec temerè aspernandam, conjecturam, ut legatur; Εἰς ὃ ὁ βίον ἔχοντα Unica enim

enim est unicuique vita : nec altera ulla, istæ saltem, expectanda. Epicurus supra, Τετράμωρον ἀπαξ δὲ ὃ ἐκ ἐστὶ ψυχῆς ;

Nec nasci bis posse datur. —

Silius l. 15.

id quod Euripides voluit, ubi dixit in *Alceste*.

Ψυχὴν μὲν ζῆν, ἔ δούειν ὀφείλωμεν.

Unam agere vitam, non duas nobis datur.

Quem & in supplic. idem pluribus conquestum supra monuimus. Verba ipsa, quia ad lectionem istam illustrandam cum primis faciunt, exhibere i-
stic neutiquam pigebit.

Οἱμοί· τί δὴ βροτοῖσιν ἐκ ἐστὶν τὸ δε,

Νέκυ δὲς ἐδ, καὶ γέροντας αὐ πάλιν ;

Ἄλλ' ἐν δόμοις μὲν ὡς πρὶν καλῶς ἔχῃ,

Γνώμασιν ὑπέροισιν ἔξορθεύει.

Αἰῶνα δ' ἐκ ἐξέστιν. εἰ δ' ἡμῶν νόοι

Δίς καὶ γέροντες, εἰ πρὶν ἔξωκαταναν.

Διπλῶ βίῃ λαχόντες, ἔξορθεύει ἄν.

id est, vertente Grotio :

Proh fata! cur non est datum mortalibus

Duplici iuventutē, duplici senio frui?

Intra penates siquid habet incommode,

Fas seriore corrigi sententiā :

Hoc vita non permittit. at qui bis foret

Juvenis senexque, siquid erratum foret

Priore, id emendaret in cursu altero.

Idemq; ibid. — τὸτο γὰρ μόνον βροτοῖς

Οὐκ ἐστὶ τ' ἀνάλωρι ἀνδράδιν λαβεῖν,

Ψυχῇ βροτοῖσιν χρεμμάτων δ' εἰσὶν πύργοι.

— unicum mortalibus

Hoc est, semel quod perditum recipi nequit,

Hæc vita : reliqua copia est reparabilis.

εἰσὶ δὲ πύργοι, οἱ τὴν παρόντα μὲν βίον ἔχουσιν ἀλλὰ

παρασπασθέντι πολλὴν ἀπώλειαν, ὡς ἐπὶ πρὶν πάλιν βίον

βιωσόμενοι, ἔ τὸν παρόντα καὶ ἐν τούτῳ περιπατοῦμεν

ὃ γέροντος οἰστέται. Antiphon. apud Stob. tom.

2. tit. 16. ubi leg. forsan περιπατοῦμεν. Geln.

παρασπασθέντι. Quibus adjici possunt & Bionis

errorem hunc corrigentia illa ex *Idyl.* 5:

Εἰ μὲν γὰρ βίῳ τοῦ διπλοῦ χροῖνον αἰμὴν ἔδωκεν,

Ἡ Κρονίδης, ἢ Μοῖρα πολὺ ἔπος, ὡς ἀνέειπες

Τὸν μὲν ἐς εὐφροσύνην καὶ χάματα, ἔ δ' ἐνὶ μόθῳ,

Ἦν τάχα μοχθήσαντί ποτ' ὑπέροισιν ἐδὲλα δέχεται

Εἰ δ' εἰσὶ κατένευεν ἕνα χρόνον ἐς βίον ἐλθεῖν

Ἀνθρώποις. καὶ τὸν ὃ βραχυὴ καὶ μὲν πάντα πόντων,

Ἐς πόσον, ἔ δὲ τοῖς, χαμῶτα καὶ εἰς ἔργα πονεῦμας ;

Nam si vivendi nobis geminata dedisset

Tempora seu Fatum, seu Juppiter esset ut ævi

Alteri lætitiæ pars, altera dicta labori,

Responsura quies tandem sudoribus esset.

Sin vitæ spatium miseris mortalibus unum

Concessere Dei, modicæque id fine coercent,

Quid juvat in tristis animos impendere curas ?

Grot. Itaq; Lucian. de merced. conduct. τίνα ἄλλοι ὁ

μαλακὸς ἐμαυτῷ βιωσόμενος βίον, τὸν παρόντα τὸτον ἀλ-

λοβισιῶναι ; Attamen, ut scitè Martial. l. 10. ep. 23.

Ampliat ætatis spatium sibi vir bonus : hoc est

Vivere bis, vitâ posse priore frui.

Cæterum Cl. Salmastius lectionibus hisce omnibus præfert ; βραχυὴ ὁ βίος ἐν τῷ. quomodo Hippocrates aphorism. 1. Sed & Marcus ipse l. 4. § 26. Ego in medio ista lectori relinquo.

Οὐτὸ δὲ σὺ γὰρ δὲν διδύμωσαι | quod supra § 2. dixerat : γέρον ἐστὶν tanquam ipse se alloquatur. Et l. 10. § 15. ὁλίγον ἐστὶ τὸ ἀπολειπόμενον τῷτο.

Μὴ αἰδύμεθα σταυτῷ | De Carone Plutarchus

in *Aphorism.* Μαλιστα δ' ἐνὸς μὲν εἶναι ἔχαστον αἰδέ-

σθαι ἑαυτῶν. μηδὲν γὰρ ἑαυτῷ μὴ δύνασθαι χρεῖς εἶναι.

Unde emendandus Stobæus, tom. 2. tit. 31. apud

quem pro μὴ δύνασθαι, μὴ δύνασθαι legitur. Theophrast. *ibid.*

Αἰδέσθαι σταυτῶν, καὶ ἄλλων ἐκ αἰσχροσύνης. Musonius

itidem : Αἰδέσθαι πᾶσιν ἀνθρώποις ἐστὶν, ἐάν τις

τὸν ἀξίως σταυτῶν αἰδέσθαι. Omniumque optime

Democritus : Φαῦλον, καὶ ἐν τῷτο ἦς, καὶ πρὶν λέγεις,

μηδὲν ἐργάζεσθαι. καὶ πρὶν πολλὴν μάλλον ὅτι ἄλλων

αὐτὸν αἰσχροσύνης. Idemq; *ibid.* tit. 46. Μηδὲν π

μάλλον τοῦ ἀνθρώπου αἰδέσθαι ἑαυτῷ. μηδὲ π

μάλλον ἐξ ἡρώδους κακῶν, εἰ μάλλον μηδὲς εἰδέναι,

ἢ εἰ πάντες ἀνθρώποις. ἀλλ' ἑαυτὸν μάλιστα αἰδέ-

σθαι, καὶ τῶτον νόμον τῇ ψυχῇ καθεσθαι, ὥς μηδὲν

ποιεῖν ἀντιψύχον. Quod Ilocrat. ad Demonic.

Μηδέποτε μηδὲν αἰσχροὺν ποιήσας, ἐλπίς ἐστιν. καὶ

γὰρ ἂν τοῦ ἀλλοῦ λαθῆς, ταυτὸ γὰρ συνηθίσθαι.

Quid autem proderit non habere conscium, habenti con-

scientiam? Ex Seneca Lactant. institut. l. 6. c. 24.

30 At verò, ut Diphilus, si Stobæo tit. 24. referenti,

Philistio, si Maximo c. 40. fides ;

Ὅστις γὰρ αὐτὸς αὐτὸν ἐκ αἰσχροσύνης

συνηθίσθαι αὐτῷ φαῦλον διαπαρασπασθέντι,

Πᾶς τὴν γὰρ μηδὲν εἰδέναι αἰσχροσύνης ;

Qui non veratur ipse semet, conscius

Sibi mali facinoris, quod commiserit,

Hic quomodo alios nescios reverebitur? Grot.

Vide l. 12. § 4 & Galenum ad l. 10. § 9.

§ 7. Περιπατῶ τί σε τὰ ἐξωδὲν ἐμπήλοντα |

40 Scriptura mendi manifesta. Mer. Cas. transposita

unâ voculâ legere videtur, τί σε πατῶ σε ; cur te

disfrahant? &c. Ego malim, restituta quæ excidit

negante particulâ, (quia sequitur καὶ) [Μη] πα-

τατῶ σε, &c. ne disfrahant te. quod & Xylan-

drum secutum video. Sic l. 8. § 1. ἄλλο μηδὲν

περιπατῶ. Et l. 4. § 3. Ἀλλὰ τὸ δόξαι εἶναι σε

ἐπιπασθαι. Et l. 7. § 20. Εἰμὶ ἐν μόνον περιπατῶ.

Basil. Casar. in *Psal.* 45. Τίς γὰρ μεμνηνὸν τὸ

κόσμον, καὶ ἐμβαδύνων τοῖς περὶ αὐτοῦ τοῖς σαρκοῖς.

50 διδάσκει τοῖς τοῦ θεοῦ λόγοις σπουδάζειν καὶ τῇ ἀκρί-

βείᾳ τῶν πλινκνῶν διωρημάτων ἀρκεῖν ; Inter-

pretes Græci *Eccles.* c. 1. v. 13. τὸ ἴδῃ reddunt

περὶ αὐτοῦ λόγους. Latinus, discentionem. ed quod in va-

riis sollicitudines mens hominis distantia lanietur. Hie-

ron. Vide supra § 2. μηκέτι πατῶ.

Καὶ γὰρ πᾶσι καὶ σταυτῷ | καὶ, ἀντὶ τῆς ἀλλῆ.

copulativa

copulativa loco adverbativæ. Sic in Evang. Matt. c. 12. v. 43. Καὶ οὐκ εὗρεν, ἢ ἐχ' ἀνάγκη. requiem quarit, sed non invenit. & c. 16. v. 4. ὅσα πορεύεσθαι ἐπέταξε, ἢ ἀποκρίσας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. generatio prava signum requirit: verum signum illis non datur. Luc. c. 4. v. 2. ἢ ἐκ ἑορᾶς ἔδεν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις; ἢ ὡς πάλαι δεικνύον αὐτοῦ, ὅτι ἐστὶν υἱὸς Δαυὶδ. Nihilque per dies illos comedebat: sed eis consummaris postea cecidit. & c. 20. v. 19. Καὶ ἐζητήσαν ἐμβάλεῖν ἐν αὐτῷ τὸν πῦρ, ἢ ἐπὶ ἐκείνου τὸν λαόν. Quærebant manus ei insicere; verum a populo metuebant. Att. c. 7. v. 42, 43. Μὴ σφάγια, ἢ θυσιᾶς προσενέγκετε μοι; ἢ ἀναλάβετε τὴν σκωλήν τῆς Μολόχ. Num victimas hostiasque obtulistis mihi? — Sed Molochi tabernaculum bajulastis. Plato Theætet. adducendus infra ad § 13. πᾶσαν πάλην φύσιν ἐπιδεικνύσθαι ἑᾶς ἐξέσθαι, εἴς τε ὅς ἐγγὺς ἐστὶν αὐτῶν συγκρίσεις. Omnem sibi versi totius naturam perscrutans; verum ad eorum quæ sunt propè, nihil sese demittens. Senec. epist. 57. exhibendus ad lib. 4. § 21. Permeare non posse, & statim spargi. pro, sed statim spargi.

Παύσαι ῥεμβέδου. Sic l. 4. § 22. Μὴ ἀπορῥεμβέδου. l. 3. § 4. ποιεῖ ἀπορῥεμβέδου. ῥεμβέδου & ἀπορῥεμβέδου a te instituta, vel etiam absq; certa re ulla instituta, temerè huc illuc divagari. Jo. Crystost. in epist. 1. ad Timoth. homil. Τὴν νῦν πολλὰς ἀλλὰ καὶ ῥεμβέδους, ἢ καὶ αὐτοῦ αὐτοῦ ἐλκεῖ. Mente sæpenumero alibi divagante; sponte interit motetur manus. Plutarch. de curiosis. Δεῖ γὰρ μὴ καὶ δαΐφρ. διεσπάρταν ἀνδρῶν, ἔξω ῥεμβέδου τὴν αἰσιν, ἀλλ' ἀποπεμπομένην ἐπὶ τῆς λογικῆς ἐπὶ τῇ ἀρετῇ. ὡς γὰρ αὐτοῖς τὰ καὶ διαγέλλειν εἴτα πάλιν ἐπὶ τῇ λογικῇ, καὶ προσεγγεῖν αὐτῷ. Idemque eodem, quo noster hic sensu, qui a corpore ad animum transiit, de commun. notit. c. 13. Νύμφη γὰρ ἐστὶ εἰς ἐκείνην ἀρετὴν, ἀλλὰ ῥεμβέδου πάντες ἀνοήτως, καὶ ἀκακοδαίμονες. Expressit autem pulchrè, quod noster hic, Senec. de tranquill. c. 12. Circumcidenda est concursatio, [circumcursatio potius] qualis est magna parit hominum, domos, & theatra, & fora pererrantium, alienis se negotiis offerunt, semper aliquid agentibus semiles, horum si aliquem excurrentem domo interrogaveris; Quò tu? quid cogitas? respondebit tibi; Non mehercule scio: sed aliquos videbo, aliquid agam. sine proposito vagantur, quærentes negotia: nec quæ desinuerunt, agunt; sed in qua incurrerunt. Inconsultus illis omnisque cursus est: qualis formicis per arbuta repentibus; quæ in summum cacumen, deinde in imum, inanes aguntur. Idemq; epist. 95. Vita sine proposito vaga est. i. e. ῥεμβέδου. ut Marcus infra. § 17. Vitam autem istiusmodi graphicè itidem depingit nobis Ennius in Iphigenia à Gellio l. 19. c. 10. laudatus, quem à Scriverio, Salmasiòq; emaculatum restitutumq; exhibemus.

Otiosus qui nescit uti, plus habet negotii, Otiosus minus, quàm cum est negotium in negotio. Nam cui quod agat institutum est, is nullo negotio Id agit; studet ibi, mentemq; atq; animum delectat suum. Otioso in otio animus nescit, quid quidem velit. Hoc ita est, neq; nunc domi nos, neq; nunc militia sumus.

Imus huc, hinc illuc: cum illuc ventum est, ire i-hinc lubet.

Incertè errat animus; præterpropter vita vivitur. h. e. ut vir clariss. ἐκ τῆς βίτης.

Τὴν ἐπὶ τῶν ἀπορρογῶν φυλάξαι | D. Jun. παρρογῶν mavult: quomodo de Maximo l. 1. § 15. dixerat, καὶ μὴ παρρογῶν. παρρογῶν reverà mentis errorem, hallucinationem, delirium, desipientiam creberrimè denotat: unde & à Gorrhæo pro leviori mentis emotione; & à Fæbio, pro graviore etiam in medicorum libris sumi observatum est. Cæterum & ἀπορρογῶν nihilo minus pro errore mentisq; obturbatione usurpari Budæus testimoniis haud paucis comprobatur. inter quæ illud est ex Græcis Solomonis interpret. Eccles. 2. 12. ἴδεν σοφίαν καὶ ἀπορρογῶν καὶ ἀπορρογῶν. Et rursus ibid. c. 2. v. 2. τὸ γὰρ πῶς ἀπορρογῶν risum reputavi errorem. Vulg. quibus & adfici potest illud, c. 7. v. 26. γινώσκαι ἀπορρογῶν καὶ ἀπορρογῶν. itaq; nihil forsan mutandum fuerit.

Μὴ ἔχοντες σκοπόν | Infra § 16. inter ea, quibus anima contumeliam sibi facit, hoc ponit, ὅτι ἀπορρογῶν πᾶσι ἐαυτοῖς καὶ ὁμοῦ ἐν ἑαυτοῖς σκοπόν ἀπὸ. Perf. Sat. 3. v. 60.

Est aliquid quò tendis, & in quod dirigis arcum?

An passim sequeris corvos testaque, ludoque,

Securus quò pes ferat, atque ex tempore vivis?

Metaphora δὲ τῶν ἀνοήτων τῶν ἀνοήτων, ut Lucian. in Toxari. quod nos dicimus, to hat at robers, feu at randome. Vide Casaubon. ad Pers. & infra ad § 16. & ad l. 10. § 37.

§ 8. Παρὸ τὸ μὴ ἐπιστῆναι, πῶς ἐν τῇ ἀλλοφροσύνῃ | Cohibere vult τὸ ἀλλοφροσύνην, ut Petrus loquitur, epist. 1. c. 4. v. 15. ut istic, sic infra § 13. & l. 3. § 4. & l. 4. § 18. & l. 7. § 55.

Τὸς γὰρ τοῖς τῆς ἰδίας λογικῆς κινήσει μὴ ἀπορρογῶν καὶ ἀπορρογῶν | Qui sui ipsius animi motibus non obsequitur. Xyl. imò, qui motus non assequitur. Quod & M. Casaubonum observasse video. ἀπορρογῶν, sicut & simplex ἀπορρογῶν, est eorum, quæ dicuntur aut aguntur etiam, ex animadvertione observationeq; diligenti, intelligentiam consequi. Id unico tantum, cum frequentissimum sit, ex Galeni scriptis loco firmatum fuerit, quem ad l. 5. § 5. infra exhibebimus. Quin & Xyl. ipse τὸ ἀπορρογῶν intelligere vertit. l. 7. § 24. H. Sextu. Empir. ad v. disciplin. l. 1. c. 13. duo ista ἐν τῇ ἀπορρογῶν posuit: τῆς

ζάρ τις δυνάται ὅς ἀφραγμένων γεφυραιῶν Ἡ-
ερίκλειον ζωῖναι, καὶ Πλατῶνι ἀποκολληθῆναι;
Inde Marco l. 5. § 9. ἡ ἀποκολλητική καὶ ἐπισημο-
νική δυνάμεις. Vide & l. 7. § 4.

§ 9. Τίς ἢ ὅλων φύσις, καὶ τίς ἢ ἐμὴ | Vide
supra ad l. 1. § 9. Laert. Zenon. Citt. Φύσιν δὲ Χρύ-
σιππος μὲν ὁρίζει, ἡ ἀκολουθία δὲ ζῆν, τίω τε
κοινῶν, καὶ ἰδίως τῶν ἀνθρώπων. Ὁ δὲ Κλεάνδης δὲ
κοινῶν μόνων ἐνδὲξεται φύσιν, ἡ ἀκολουθία δὲ, ἐκείνῃ
δὲ τῶν ἐπὶ μέρους. Conciliat utrumq; Marcus noster,
qui idem planè utrumq; statuit esse, juxta naturam
propriam & juxta communem vivere. Vide l. 5. § 3.

Καὶ ὁποῖον πῦρ & ὁποῖος τὸ ὅλον | Vide supra ad
§ 3. & Casaubon. ad illud Persii Sat. 3. v. 12.

— quem te Deus esse

Jussit, & humana quâ parte locatus es in re.

Οὐδεὶς δὲ καλύει | Hoc passim inculcat, bonam
mentem nihil impedire posse. Ita l. 1. § 17. ἡ δὲ ἐν
καλύειν καὶ φύσιν ζῆν. & l. 3. § 12. εἰδὲς δὲ σῶτα
καλύει δυνάμει. & l. 4. § 49. μήν καλύσει
δικαίον ἔστι, μεγαλόθυρον, σωφρονά, ἐμμενέα, &c.
& l. 5. § 29. εἰδὲς με καλύσει ποιεῖν εὖ θέλω. &
l. 6. § 58. καὶ λόγον τῆς οὐσίας βίβιν σε εἰδὲς
καλύσει. & l. 9. § 10. εἰπέ τις δὲ καλύει. & l. 8.
§ 47. τίς δὲ καλύειν διορθῶσαι τὸ δόγμα; & l. 12.
§ 25. τῶν ὑπολήψεων τίς καλύσει ἐκβάλλειν; &
aliis verbis l. 8. § 41. τὰ τὰ νῦν ἰδία εἰδὲς ἀλλο-
εἰδῶν ἐμποδίζειν. & l. 11. § 9. Οἱ ἐπιστάμενοι
παιδείᾳ σοὶ καὶ τὸν ὁρθὸν λόγον. ἀπὸ τῆς ὕψους
παιδείας ἀπορρίπτει σε εὖ δυνήσων. & l. 12. § 8.
εἰδὲς καὶ ἄλλω ἐμποδίζει. quod & ipsum l. 5.
§ 34. & l. 10. § 32. Νῦν καὶ λόγος διὰ παῖδος
τὸ ἀντιπρόσθετον ἔπος πορεύεται δυνάμει, ὡς πείρου-
κε, καὶ ὡς θέλει. Hoc est autem verè liberum esse.
Epict. dissert. l. 1. c. 12. Ἐλπίστερός ἐστιν, ὃ γινέσθαι
ἐπὶ καὶ πᾶσι συμβαίνει, καὶ ὃν εἰδὲς δυνάμει καλύει.
Et fastuosius, vixque piè satis idem ibid. c. 1. τῶν
συναίσεων δὲ εἰδὲς ὁ Ζεὺς νικῶσαι δυνάμει.

Ἡς μέρους αἱ | Idem supra § 3, & 4. & infra
§ 16. Apud Laertium Zenon. Citt. Chrysippus de
finib. Μέρη γὰρ εἰσὶν αἱ ἡμετέρας φύσις τῆς
ὅλης.

§ 10. Φιλοσόφως ὁ Θεόφραστος | Philosophicè Theo-
phrast. Xyl. rectè φιλοσόφως, id est, φιλοσοφίᾳ ἀ-
ξίως. uti ipse se Marcus mox explicat. itaque ut
cum Annot. Lugd. φιλόσοφος ὁ Θεόφραστος legam-
us, quod non debeat nihil est. nec est commenda-
tis loquendi formula.

Ὡς ἂν τις κοινότερον πάντων συγκρίνῃ | Qua-
tenus ex communiore hominum sensu & sententiâ
culgari ista quis inter se contulerit. Ita Senec. epist.
59. Permite mihi uti verbis publicis, nec illa ad
significationem Stoicam revoca. & epist. 82. Malè
nunc sic accipe quemadmodum à populo dici solet.
Hoc autem ideo Marcus istuc, quia Stoici peccata
omnia paria prorsus esse statuebant. Eodem modo

l. 6. § 45. κοινότερον δὲ τῶν τὸ συμφέρον ἐπὶ ἡμῶν
μέσων λαμβανέτω. Contra l. 4. § 10. καθὸ τανόν
ἰδίως.

Βαρύτερον τὰ κατὰ ἐπιθυμίας πλεονεκτήματα |
Idem multis contendit Aristoteles Ethic. Nicomach.
l. 7. c. 6. nimirum, ὅτι ἡπὶον αἰσθητὰ ἀρετὰ ἢ τὸ
θύμια, ἢ ἡ ἡσυχία ἐπιθυμιῶν καὶ ὅτι αἰσθητὰ ἢ αἰσθη-
τὰ ἀρετὰ, πᾶσι τὸν θύμια.

Ὁ δὲ θυμιατὸς μετὰ τὸν λυπῆς | Ita Arist.
ubi prius, εἰδὲς ὅτι λυπῆς ἐστὶν ὁ δὲ ὁρῶν ποι-
ῶν πᾶσι, ποιεῖ λυπῆς ἐστὶν ὁ δὲ ὁρῶν, εἰδὲς ἡδονῆς.
Et Rhetor. l. 2. c. 2. ὁ δὲ ὁρῶν, ὁρῶν ἐστὶν λυ-
πῆς πεινῶν καὶ φανερῶν, &c. & ibid. c. 5. Ἡ ὁρῶν
ἐστὶν λυπῆς.

Ὁρῶν ἐν | Ita quod Flaccus Sermon. l. 1. Sat. 1.
Quis paria esse ferè placuit peccata, laborant,
Cum ventum ad verum est: sensus morisq; repugnant,
Atque ipsa utilitas, justique mater æqui.

Τὸ μὲν ἡδονῆς | Hoc argumento contendit Sep-
timius noster, gravius esse reatū, adulterium
perpetrasse, quam poenarum metu abnegasse
Christum. de pudicit. lib. extremo. Urget nos dicere
rei indignitas. contaminata potius corpora revocabis
quam cruentata? quæ penitentia miserabilior, titilla-
tam prosternens carnem, an verò laniatam? quæ ju-
stior venia in omnibus causis quam voluntarius, an
quam inuitus peccator implorat? nemo volens negare
compellitur; nemo nolens fornicatur. nulla invidi-
am vis est, nisi ipsa: negat, quod libet, cogit. nega-
tionem porro quantâ compellunt ingenia carnis, &
genera poenarum? quis magis negavit, qui Christum
reatus, an qui delectatus amiserit? qui cum amitteret,
doluit; an qui cum amitteret, risit?

Ὁ μὲν γεννητικὸς | Ἐπὶ φανερῶν δὲ ἀδικίᾳ
ἢ ὁρῶν ἐστιν. Aristot. Ethic. Nicom. l. 5. c. 8. & Eun-
dem. l. 4. c. 6. Itaque quod ex Aristarcho Athe-
næus dipnosoph. l. 13. ex Chæremonis Therstic Sui-
das; ex Menandri Olynthia Zenobius paræm. à
Demosthene etiam, vel quiquis is est, in orationis
adversus Nearam ingressu ipso, usurparum;

Οὐχ ὡς ὑπάρχον, ἀλλὰ πωρεῖται.

Ut non qui prior incipiat, sed se vindicant.

iratus quisq; facere videtur, quod facit. hoc autem
excusationis defensionisque satis justâ speciem præ-
se ferre videtur. Demosth. idem ipse ἀντιπροσθετον
αὐτῷ πωρεῖται τὸν ὑπάρχοντα. Plat. Gorg. διχῶς
χρησάτω τῆς τοῦ (armis scil. viribusq;) ἐπὶ τῶν πο-
λεμίων ἀδικούντων, ἀμυνάμενος, καὶ ὑπάρχοντα. Bel-
litaris apud Procop. Vandalic. l. 2. necessarios a-
dori coactus, ἔρχομεν δὲ τὸ κακὸν παρὰ τὴν τῶν δὲ
ὡς καὶ τῆς μάχης ἀρχόντες αὐτοί, ἀλλ' ἀμυνόμενοι
ἐς τὸν κίνδυνον καὶ δεισιπνοῖα. Thucyd. l. 2. δικαί-
ῳ ἵπτοι αὐτοῖς ἀμυνέμενοι, ὅτι καὶ ἡ ἐκείνοι ὑπέρβλη-
Ideo & Aristoteles ubi supra, intemperantiam ira-
cundiâ, non αἰσθητὰ tantum, sed & ἀδικώτερον
pronunciat.

Φοβέμενοι

Περὶ τῆς ἐκείνου τῆς ἀπορίας | pessimo consilio ista à superioribus avulsa cum per-
richa sequente commisit editor Lugd. quacum nil
hili commune habent.

S 11. Ὅς ἴδῃ δυνάμει ζῆναι τὸ βίον | Vide
supra ad S 5. & infra ad l. 3. S 8. Ex Pythagorae
praeceptis illud erat, ζωὴν ἀποκρίναι τὸ σπῆμα τὸν
ἀνθρώπου. (leg. τὸν σπῆμα τὸν ἀνθρώπου, quod illi, τὰ
σπῆματα αὐτοῦ ζωοποιεῖν ἐξεν) eo significans ὡς
ἀποκρίναι τὸ πῶν περὶ τὸν ζῆναι ἀποκρίναι
σπῆμα τὸν χροῖον ἀποκρίναι τὸν ἐκείνου πῆμα. Por-
phyr. apud Stob. tom. 1. l. tit. 1. 40. Senec. epist. 93.
Non ad eum diem me aptavi, quem ultimum mihi spes
avidus promiserat, sed nullum non tanquam ultimum
aspexi. & epist. 101. Sic formemus animum, tanquam
ad extrema ventum sit: nihil differamus: quotidie cum
vita paria faciamus. Vita nostra non promineat, sed
is se colligatur.

ζῆναι τὸ βίον | quod ζῆναι τὸ βίον, & ζῆναι
τὸ βίον simpliciter. l. 5. S 29. Plin. l. 3. ep. 9. Videretur
voluisse exire de vita, cum defendi non posset.

ζῆναι τὸ βίον ἀποκρίναι | Plato Apolog. οἷος ἀπο-
κρίναι, ὁ δυνάμει. Et Plut. ad Apollon. Ἀπο-
κρίναι ἀποκρίναι ὁ δυνάμει, ὡς τὸν εἰς τὸν πῆμα
περὶ τὸν πῆμα. qui & Socratem dixisse perhibet, πε-
ρὶ τὸν πῆμα εἶναι τὸν δυνάμει, ὡς τὸν πῆμα
εἶναι, ὡς τὸν πῆμα μακρὸν ὡς τὸν πῆμα, &c. Joan.
ὁ χρυσοπρῆμων de statuis orat. 5. Τί ποτε δεῖ δύν-
αμι; ἀποκρίναι ἀποκρίναι. ὡς τὸν πῆμα
τὸν. Simocrit. epist. 25. ὅτι μακρὸν ἀπο-
κρίναι ὡς τὸν πῆμα ἀποκρίναι. De Proteo Philo-
sopho Marcellinus histor. l. 29. cum mundo digredi
statuisset. Et de Constantio l. 22. mundo citius di-
gressurum. De Demona & Lucian. ἀνθρώπων ἀποκρί-
ναι, ἀποκρίναι τὸ βίον. Tertull. de patient. c. 9.
Profectionis, quam mortem putamus. Hieron. ad Sal-
vin. Sic exiit, ut eum profectum crederes, non amif-
sum. Non emori, sed migrare. Idem in Nepotian.
ut de Metello Velleius hist. l. 1. de vita migrare
potius quam mori. Et obiit, non obiit. Ambros. de
Theodof. Mors siquidem migratio est. Cicer. Tusc. l.
1. aut finis, aut transitus. Senec. epist. 65. imò,
non finis, sed transitus. Cyprian. de mortal. Non est
exitus, sed transitus. quomodo Christus apud Joan.
c. 13. v. 1. μεταβῆσθαι αὐτὸν τὸν δυνάμει καλῶς, uti
observant Jo. Chrysost. & Theodoret. Et exitus ta-
men, sed sensu suo; quomodo ἔξοδος dicitur, Luca
c. 9. v. 31. & Petro epist. 2. c. 1. v. 15. Excessus
scil. de corpore. ut Tertull. de resur. c. 43. Itaque
quod dubitanter Senec. ep. 63. Fortasse quem putamus
perisse, praemissus est. Sed audentius ep. 99. Quem
putas perisse, praemissus est. Et ad Marc. c. 19. Di-
missus illos; imò consecuturi praemissus. Eiden-
tissime nostri; nec immerito, firmiore fulcro sub-
nixi; Praecesserunt, non decesserunt. August. de di-
vers. serm. 43. praemissi, non amissi. Idem epist. 6.

& 120. Claudam locum hunc Cypriani monito in
orat. de mortal. Non sunt legendi fratres nostri accer-
sione dominicā de seculo liberati; cum sciamus eos non
amitti, sed praemitti, reddentes praecedere; ut profi-
ciscētes & navigantes desiderari eos debere, non plan-
gi. Vide & infra ad S 17. & l. 11. S 3.

Κακὸν γὰρ σὶ ἐκ ἀνθρώπων ἀποκρίναι | Consimili
phrasi supra dixerat, S 1. αἰσθῆς γὰρ με ἐκείνους ἀπο-
κρίναι. Deum autem neminem posse malo afficere
statuunt Stoici, quia ipse bonus. Noster l. 6. S 1.
Ὁ πῶν ὅλων ὡς τὸν δυνάμει ἀποκρίναι, ὡς τὸν
αὐτὸν ἀποκρίναι ὡς τὸν ἀποκρίναι. καλῶς γὰρ ἐκ
ἐκείνους πῶν καλῶς ποιεῖ ἐκείνους βλάπτει πῶν
ἐκείνους. Est reverā Deus non ἀγαθός; duntaxat, sed μὴ
ἀγαθός. Matth. 19. 17. quod Hermes Trismeg.
Pam. c. 6. Τὸ ἀγαθὸν ἐκείνους, εἰ μὴ ἐκ μόνου
δεῖ. καλῶς γὰρ τὸ ἀγαθὸν αὐτὸς ἐκείνους ὁ Θεός.
Et Tertull. adv. Marc. l. 2. c. 6. Bonus naturā Deus
solus. qui enim quod est sine initio habet, non institu-
tione habet illud, sed naturā. Melius multo quā
Senec. epist. 95. Dii immortales nullam didicere vir-
tutem, cum omni editi; & pars naturae eorum est,
esse boni. Porro cum Deus optimus, diabolus effi-
mus, non magis à bono aliquid mali, quā à malo
boni aliquid potest editam videri. Tertull. de patient.
c. 5. Porphyrius item, de abst. ab esu animant. l.
2. Δεῖ ἐμπειδὸς πῶν ἀποκρίναι, ὅτι ἐκ τὸ ἀγαθὸν
βλάπτει ποτε, ἐκ τὸ κακὸν ὡρεῖται. ἐκ τὸ δυνάμει, ὡς
ἐκείνους πῶν καλῶς, ἀλλὰ τὸ ἐκείνους ἐκείνους
καλῶς τὸ βλάπτει τὸ γὰρ ἐκείνους ἀποκρίναι τὸ
αὐτὸ ἐκείνους. δικαιοτάτων γὰρ δυνάμει φύσει πάντων
τὸ δυνάμει, ἐκείνους ἐκείνους ὡς δυνάμει. Senec. epist. 95.
Quae causa est Diis benefaciendi? natura. errat, si quis
putat illos nocere velle: non possunt. nec accipere inju-
riam queunt, nec facere. Lacerare etenim ladicque con-
junctum est. Summa illa ac pulcherrima omnium na-
tura, quos periculo exemit, nec periculosum quidem fecit.
Et de ira l. 2. c. 27. Quaedam sunt, quae nocere non
possunt, nullamque vim nisi beneficam & salutarem
habent: ut Dii immortales, qui nec volunt obesse, nec
possunt. natura enim illis mitis & placida est, tam
longè remota ab aliena injuria, quā à sua. Itaque
Deos nemo sanus timet. furor est enim metuere salutaria.
Idem de benef. l. 4. c. 19. Cautè tamen, & cum
gravo salis, quod dicitur, ista admittenda. Nam
ut Senec. idem epist. 95. Hi nec dant malum, nec
habent. Ceterum castigant, & coercent, & penas ir-
rogant, & aliquando specie mali puniunt. Itaq; De-
us & ob majestatem suspiciendus, & ob bonitatem
verendus, & ob justitiam etiam formidandus est.
Qui & (quia justus) quod Tertull. adv. Marc. l. 2.
c. 2. tunc maximè est optimus, cum tibi non bonus. si-
cut sol tibi, etiam quando non putas, optimus & uti-
lis; & cum acrior & infestior, rationi tamen sua par
est. Verum Marcus istuc malum Stoico more pro
vitio accepit, quod illis solum malum, non summum
tantum.

tantum. in quem sensum & Jacobus Apost. c. 1. v. 13. dixit: "Ο θεός ἀποέργος ἐστὶ καὶ ἡμεῖς πεισθίζομεν αὐτὸς ὅτι οὐκ ἔστιν." *Πεισθίζομεν* αὐτὸς ὅτι οὐκ ἔστιν.

Ἡ δὲ ἔπειτα Ex conjectura adscripsi, εἰ δὲ ἦτοι. at Annot. Lugd. vult εἰ δὲ ἦτοι, si jam non sunt. vel ἦτοι, inquit, certe non sunt. Verum sensus proclivis est, si verò, vel non sunt, vel nulla eis de nobis est cura. ἦτοι, & ἦ apud Marcum passim sibi invicem respondent.

Τί μοι ζῆν ἐν κόσμῳ καὶ θεῶν, ἢ σενοίας καὶ φόβου; In eandem sententiam l. 6. § 10. Τί μοι ὀπίσθιον εἰσὶν; Συγκρίματα καὶ φερεῖται τοῖς ἐνδία-
τρίσι;

Ἀλλὰ καὶ εἶπεν | Esse Deum, five Deos, ut ille pro suo ritu loqui amat, unde constet, vide l. 12. § 38.

Καὶ μέλει αὐτοῖς ὅτι ἀνθρωπείων. Observat Brisson formulam illam receptam (utpote quae est naturae ipsius penetralibus prodierat) quā Deos esse proclamabant. Est caeleste numen. Est magne Júpiter. Manlius apud Liv. l. 8. & l. 3. Pro se quisque, Deos esse, & non negligere humana, fremunt. Ita constanter Stoici. Quod magis minor Theophilum Antioch. ad Autolyc. l. 2. dicere; Ἐγὼ μοι τῆς σοῦς ἀρετῆς καὶ τοῦ ὅλα διδόν ἔδωκεν ἢ εἰ καὶ ἐστὶ μινδένος φασὶν ὅτι οὐκ ἔστιν τὸν θεόν, πάλιν εἰπὼν. in qua sententia etiam Chrysippum affirmat cum Epicuro planè confensisse. Cæterum in adversum prorsus Stoici unanimiter concedunt, & contendunt etiam acerrimè adversus Epicureos, quos hoc nomine perstringunt & oppugnant passim. Senec. praefat. ad quæst. 3. nat. l. 1. Nec hæc intra vulgum dementia est; (ἀνοικία & Theophilus nuncupat) sapientiam quoque professos contigit. Sunt qui putent sibi ipsis animum esse, & quidem providum ac dispensantem singula, & sua, & aliena: hoc autem universum, in quo nos quodque sumus, expers esse consilii, & aut ferri temeritate quadam, aut naturæ nesciente quid faciat. At non sic οἱ ἐκ τῆς σοφίας. Ἀβελον δὲ Θεὸν εἶναι ἐπινοήσαντα πάλιν inquit, noster l. 6. § 44. Epictetus differt. l. 1. c. 12. ubi varia aliorum de diis judicia retulerat, primum asserentium, μὴ δὲ τὸ θεῶν. secundum, εἶναι μὴ, καὶ σενοεῖν ὃ μινδένος. tertium, εἶναι, καὶ σενοεῖν, ἀλλὰ ὅτι μεγάλων καὶ ἐλατίων. quartum, καὶ ὅτι ἐπιφύης, καὶ ὅτι ἐλατίων, (ἀνθρωπίνων, leg. ex Stobæo. l. 1. tit. 6.) εἰς κοινὸν ὃ μόνον, καὶ ἐπὶ ὃ καὶ ὁ θεὸς ἔστιν. ultimo loco illud, quod Stoicorum est, Ulyssis apud Homerum verbis, à Socrate alicubi usurpatis proponit, ὅτι ἐπὶ σε λήδω κινέμεθα. Verum legendum κινέμεθα, tam ex Stobæo, quam & ex Hemero. Sic enim Minervæ Ulysses Iliad. κ'. v. 278.

ἢ τί μοι αἰεὶ

Ἐν πάντεσσι πόνοισι παύσασαι ἐπὶ σε λήδω.

Κινέμεθα.

ubi Eutath. ex priscorum sententia; κινέμεθα, ὃ ἐστὶ, καὶ νεν κινέμεθα καὶ διαλογίζεμεθα. Et cer-

tè de Socrate Xenophon memorial. l. 1. Σωκράτης δὲ πάντα αὐτὸν ἠγάτο θεὸς εἶναι, τὰ τε λεγόμενα, καὶ φερεῖται, καὶ τὰ σιγή βεβαιώματα. πάντα καὶ ὃ παρεῖναι, καὶ σημαίνει τοῖς ἀνθρώποις ὅτι ὅτι ἀνθρωπείων πάντων. Quin & Socrates idem in Platonis Phædone; Τὸ δὲ καὶ μοι δοκεῖ εὖ λέγεσθαι, τὸ θεὸς εἶναι ἡμῶν τὸν ἐπιμελεῖσθαι, καὶ ἡμῶν τὸν ἀνθρώπων ἐν ὅτι κινήσεων τοῖς θεοῖς εἶναι. Et de legib. l. 10. quem locum ob oculos videtur habuisse Epictetus, cum superiora illa differeret, quandoquidem ibi etiam varia illa & recensentur & refutantur sententiae, Ἀλλ' ἐπὶ τὰ καὶ ἀνίσως εἰν καλεῖται ἐνδείξασθαι τὸτό γε. αἱ ἐπιμελείς. Συμπερὶν εἰσὶ θεοῖς, καὶ ἡπὶ ἢ ὅτι μετέδωκε διαφερόντων. ἡμεῖς γὰρ οὐκ, καὶ παρὶν τοῖς καὶ δὴ λεγόμενοις, αἱ φερεῖται γὰρ ὅτις πάντων ἀρετῶν, τὴν ὅτι πάντων ἐπιμελείαν οἰκονομῶν αὐτὸν εἶναι κατέλλω. Et post, Οὐκ ἔστι τὰ γὰ ἀνθρώπων φερεῖται αἱ τῆς τε ἐπιμελείας καὶ τῆς φύσεως αἱμα, καὶ θεοσεβείαν αὐτὸν εἶναι πάντων ζώων ἀνθρώπων. Θεῶν γὰρ μὴ κινήματα φερεῖται εἶναι πάντα ὅπου εἰσὶν ζῶα, ὅσοι καὶ τὴν ἐξ ἑαυτῶν ὅλον. πῶς δὲ; ἢ δὴ πάντων Συμπερὶν ἢ μετέδωκε τῆς φύσεως τὰ καὶ τῶν θεῶν. εἰ δὲ ὅτις θεοῖς. εἰ δὲ ὅτις τῶν καὶ κινήσεων ἡμῶν αἰματεῖν ἀν εἰν φερεῖται, ἐπιμελείας γὰρ εἶναι καὶ ἀέροις. Deniq; in Epinomi hoc pro fundamento statuitur; ὅτι εἰσὶ θεοῖς, ἐπιμελεῖσθαι πάντων, συμπερὶν καὶ μετέδωκεν. Verum de istis, quia eos advocarat Epictetus, ad Stoicos redeamus. Epictetus loco superius adducto: Εἰ μὴ εἰσὶ θεοῖς, πῶς εἶναι τέλος, ἐπιδότω θεοῖς; εἰ δὲ εἰσὶν μὴ, μινδένος δὲ ἐπιμελεῖσθαι, καὶ ὅτι πῶς ὅτις εἶναι; ἀλλὰ καὶ ὅτις, καὶ ἐπιμελεῖσθαι, εἰ μινδένος διαδοῖς εἰς ἀνθρώπους εἶναι εἶναι αὐτῶν, καὶ τὴν δία γὰρ καὶ εἰς εἶναι, πῶς εἶναι καὶ ὅτις ὅτις εἶναι; Senec. de benef. l. 5. c. 23. Cogitavit nos ante naturam quam fecit: nec tam leve opus sumus, ut illi potuerimus excidere Naturæ nomine Deum vult. Ipse se explicet, epist. 95. Deus ipse humano generi ministrat; ubique & omnibus praesens est. Et mox: Nunquam satis perfectum erit, nisi qualem debet Deum mente conceperit, omnia habentem, omnia tribuentem, beneficia gratis dantem. Et rursum Primus est Deorum cultus, Deos credere. deinde reddere illis maiestatem suam, reddere bonitatem, sine qua nulla maiestas est: scire, illos esse qui praesident mundo, qui universa vi sua temperant, qui humani generis tutelam gerunt, interdum curiosi singulorum. Quo loco cave, interdum illud aliter quam pro interim accipias. In eandem, sed plenius, sententiam August. Confess. l. 3. c. 11. Bonus omnipotens sic curat universos tanquam singulos, sic singulos tanquam solos. Et Gregor. Rom. in Job. l. 25. c. 19. Sic intendit singulis, ac si vacet à cunctis; & sic simul intendit omnibus, ac si vacet à singulis. Quod pressius Aristides in Panathen. ἀνθρώπων, ὅς μινδένος ἐξέστων, ἐπικρίσας. Nec eleganter mihi est nostris quidam, l. Barn. Potter in conc. funeb. & Georg. Hæc.

Hacvil. in Psal. 102. v. 2.] qui providentiam divinam similem dixerunt *εἰκόνι τεχνικῶς πάντα γεραιμύην, τῇ τοῦ παλαιοῦ πάντας ἐρώσῃ*, ut Gregor. Nazianz. orat. in Athan. epitaph. h. e. imaginem eo artificio concinnata, ut in astantium unumquemque oculos defigere videatur; imò sic astantium unumquemque intueri videatur, ac si ipsum solummodo intueretur. Balbus denique ex Stoicorum sententia, (nam de Chrysippo, quem hac ipsa de causâ taxat Plutarchus, tanquam qui numen *καὶ ὁμοῦ* faciat, 10 dicetur ad l. 7. § 32.) apud Ciceron. de nat. Deor. l. 2. Nec verò universo generi hominum solum, sed etiam singulis à diis immortalibus consuli & provideri solent. Vide ad l. 1. § 4, 17. & l. 6. § 30.

Ἐπ' αὐτῷ τὸ πᾶν ἔδεντο | Humanis viribus nimium quantum hac in parte Stoici videntur tribuisse: sed nec isti soli. Cicero Paradox. 2. ex Stoicorum mente: Nemo potest non beatissimus esse, qui est totus aptus ex sese, quique in se uno sua ponit omnia. Et ad Luc. famil. l. 5. ep. 13. Hanc laudem sapientiæ statuo esse maximam. non aliunde pendere; nec extrinsecus aut bene aut male vivendi suspensas habere rationes. Senec. epist. 31. Unum bonum est, quod beatæ vitæ causa & firmamentum est, sibi fidere. Excusatio hoc forsan, si eo sensu fumeretur, quo Plato dixit in Epitaph. "Ὅτ' ὃ ἀνδρὲς εἰς ἑαυτὸν ἀνέστηται πάντα τὰ περὶ ἐυδαιμονίαν φέροντα, ἢ ἐγγὺς τούτῳ, καὶ μὴ ἐν ἄλλοις ἀνθρώποις αἰσθῆται, ἔξ ὧν ἢ εὖ, ἢ κακῶς περὶ ἑαυτὸν πλανᾷται ἠνδραγαθῶ καὶ τὰ ἐκείνῃ, τῶν αἰεὶ παρεσκόδιαται ζῆν, — διὰ τὸ αὐτῷ πεποιθῆναι. id est, vertente Cicerone, Tuscul. l. 5. § 36. Nam cui viro ex seipso apta sunt omnia, quæ ad beatè vivendum ferunt, nec suspensa maiorum aut bono casu aut contrario, pendere ex alterius eventis & errare coguntur; huic optimè vivendi ratio comparata est; — quod semper in seipso omnem spem reponat sui. Quamquam religiosus Julian. in Constant. orat. 2. "Ὅτ' αἱ δὲ εἰς τὸν θεὸν ἀνέστηται πάντα, &c. Cui viro ex Deo apta sunt omnia, &c. Verum ulterius progreditur Seneca, non ut hominum tantum opes operamque, sed ut numinis etiam opem excludat. Turpe est, inquit, etiamnum Deos fatigare. quid votis opus est? fac te ipsum felicem. Et rursus, Hoc est summum bonum; quod si occupas, incipis Deorum esse socias non supplex. Quomodo, inquis, isto pervenitur? Tutum iter est, jucundum est, ad quod natura te instruxit. dedit tibi illa, quæ si non deserueris, par Deo surges. & epist. 41. Facis rem optimam, & tibi salutarem, si, ut scribis, perseveras ire ad bonam mentem. quam stultum est optare, cum possis à te impetrare? non sunt ad cælum elevandæ manus. &c. Idem tamen epist. 10. Votorum tuorum veterum licet Diis gratiam facias; alia de integro suscipe: roga bonam mentem, bonam valetudinem animi; deinde corporis. Hoc est quod Juvenal. Sat. 10. v. 356.

Orandum est, ut sit mens sana in corpore sano.

qui subijcit tamen v. 363.

Monstro quod ipse tibi possis dare. Semita certe Tranquilla per virtutem patet unica vite.

Et Flaccus l. 1. epist. 18.

Hec satis est orare Jovem, qui donat & aufert,

Det vitam, det opes: æquum mihi animum ipse parabo.

Sed & Cotta Academicus apud Ciceronem de Nat.

Deor. l. 3. extremo; quo loco latius ista differuntur:

Judicium hoc omnium mortalium est, fortunam à Deo

petendam, à seipso sumendam esse sapientiam. Et rur-

sum; Atque hoc equidem omnes mortales sic habent;

omnem commoditatem prosperitatemque vitæ à Diis se

habere: virtutem autem nemo unquam acceptam Deo

retulit. Impiè planè, fallòque. Quamquam in ean-

dem ferè mentem Synes. de provident. Μὴκέτ' ἐν

ἐσθλῶν τοῖς θεοῖς, οἰκοῦν, ἢ ἐδέλῃς, διὰ δὲ

σωζέσθαι. αὐτὸς γὰρ τις ἐκείνῳ ἑαυτὸν τὸ τοῖσιν (τὸ

ἐυδαιμονέειν) παρίαι, ἀγαθὸς εἶναι βελούμῳ.

Pium magis quod Marcus l. 9. § 40. etiam ad

ista manum nobis suam numen porrigere. In

quam sententiam & Seneca ipse epist. 41. Bonus vir

sine Deo nemo est. an potest aliquis nisi ab illo adjutus

exurgere? ille dat consilia magnifica & erecta. in uno-

quoque bonorum virorum,

Quis Deus incertum est, habitat tamen Deus.

(quod non ex Naso. metam. uti Lipsius opinatur;

sed ex Maronis Æn. l. 8. sumptum est) nisi quoddam in

ambiguo reliquisse videtur, de numine ipso divino,

an de animo humano cœlitus indito, quem & cum

nostro Deum familiariter appellat, intelligi hæc vo-

luerit. Vide l. 5. § 10. Certè, quod Plut. de Stoic.

contradict. c. 27. ex fundamentis à Stoico etiam

dogmate desumptis: Εἴπερ ὁ θεὸς ἀρετῶν μὴ

ἔστι δίδωσιν ἀνθρώποις· ἀλλὰ τὸ καλὸν αὐταῖς ἐστὶν

ἔστι παῖτον ὃ καὶ ὑγίαιαν χαρὲς ἀρετῆς δίδωσιν· ἔκ

ἀφελῆ. Deus si non virtutem hominibus largiatur,

sed eam sibi ipsi tribuant mortales; opes vero corporis-

que valetudinem citra virtutem largiatur; ne ille ho-

minibus nihil quicquam prodest. Verissimum nihil-

ominus, quod noster infra l. 8. § 56. & l. 9. § 40.

Non esse in alius cuiusquam potestate, ut malum mi-

serumve quenquam faciat. Οὐδεὶς γὰρ ὁ θεὸς ἀγαθῶν

ἀγαθῶν, nemo siquidem est, qui cogere quenquam

possit ut recti bonique rationem transgrediatur. l. 5.

§ 10. nec verum certumve minùs, Nullius cuius-

quam felicitatem ab aliorum dictis, factis, perpes-

sionibus pendere: quod & Marcus infra §. 17. eis

verbis voluit; ἀνευδὴν τὸ ἄλλον ποιῆσαι τι, ἢ μὴ,

&c.

Μὴ διὰ δὲ ὃ | Observat M. Cas. testè tange-

re istic, & ex parte corrigere Marcum, Stoicum dog-

ma quoddam minùs pium, & potentia divinæ im-

minativum, quo censebant illi ideo bona malâ;

externa hæc quibusvis ex æquo obvenire, quod

Deus aliter ista disponere nequibat. Ita Epictet.

dissert. l. 1. c. 1. Ὡστερ' ἐν ἡ ἀξίῳ, τὸ καὶ πρὸς

ἀπάντων

ἀπάντων καὶ κυριεύον οἱ θεοὶ μόνον ἐφ' ἡμῶν ἐπιήσαντες τὴν χεῖρον τὴν δεξιὰν τὰς παντασίας, τὰ δ' ἄλλα ἐκ ἐφ' ἡμῶν ἀεθαλὲς ὅτι ἐκ ἡθελον; ἐγὼ μὲν δοκῶ, ὅτι οἱ ἐδύσαντο, καὶ κείνα δὲ ἡμῶν ἐπίτεταται· ἄλλα πάντως ἐκ ἐδύσαντο. Senec. epist. 58. Mittamus animum ad ea quae aeterna sunt; miremur in sublime volitantes rerum omnium formas, Deumque inter illa versantem & providentiam, quemadmodum quae immortalia facere non potuit, quia materia prohibebat, defendat a morte, ac ratione vitium corporis vincat. Et de benef. l. 2. c. 29. Quicquid nobis negatum est, dari non potuit. — magna accepimus, majora non cepimus. Vide supra ad § 3. πρὸς τὸ καὶ ἀναγκαῖον.

Δόξα καὶ ἀδόξα | Famam & infamiam in mediis ponit. Vide ad l. 4. § 19. Stoici αὐτοὺς φασιν εἶναι τὸν σφόν. ἰσως γὰρ ἔχει πρὸς τὸ ἐνδοξόν καὶ ἀδόξον. Laert. l. 7. in Zenon. & ex Laertio corrigendus Suidas, qui pro τὸν, τὴν exhibet.

Πόνος καὶ ἡδονή | Gregor. Nyss. orat. catech. 8. 20 ἔκτεινο τῇ φύσει μόνον ὄντι ἀγαθόν, ἢ ἡ ἀδύναμις ἐκ ἀφαιρέται· καὶ μόνον ἐκείνο κακόν, ἢ τὸ ἀγαθὸν ἀδυναμίας· πόνοις γὰρ ἡδοναῖς τὸ καλὸν καὶ τὸ κακὸν κείναι, τῆς ἀλόγου φύσεως ἰδίῳ ὄντι, ἐφ' ὧν τὸ ἀληθὲς καλὸν ἢ κατανόησις, διὰ τὸ μὴ μίλῃσθαι αὐτὰ νῦν καὶ διαποικίλῃ, χρεὼν ἐκ ἔχει.

Πάντα ταῦτα ἐπίσης συμβαίνει τοῖς τε ἀγαθοῖς καὶ τοῖς κακοῖς | Idem hominum sapientissimus, Eccles. c. 9. v. 2. Omnia justis & sapientibus, quae aliis omnibus, contingunt; & unus idemque est bonis atque malis eventus. Cuius potest accidere, quod cuiquam potest. P. Syrus apud Senec. de tranquill. c. 11. & ad Mart. consol. c. 9. Senec. ipse ibid. c. 17. Moveret hoc me, si esset cuique pro moribus fortuna, nunquam mala bonos sequerentur. Nunc video exempto discrimine, & eodem modo, malos bonisque jactari. Nimirum, ut Hieron. ad vers. Jeron. l. 2. q. 4. In eodem mari navigantibus eadem tranquillitas est, eadem tempestas. Pie prudenterque August. de Civit. Dei lib. 1. cap. 8. Placuit divinae providentiae preparare in posterum bona justis, quibus non fruentur iniusti; & mala impiis, quibus non excruciantur boni. ista vero temporalia bona & mala utrisque voluit esse communia, ut nec bona cupidinis appetantur, quae mali quoque habere cernuntur; nec mala turpiter evitentur, quibus & boni plerumque afficiuntur. quibus gemina ferè habet Gregorius Rom. pastor. l. 3. c. 1. Hom. Odyss. ζ'. v. 188. apud Stob. tom. 1. l. 1. tit. 3. reponendus:

Ζῆλος δ' αὐτὸς νέμει ὄλεον ὀλύμπῳ ἀνθρώποισιν.

Ἐξολοίς, ἢ δὲ κακίοισιν, ὅπως ἐδέλχον ἐκείνῳ.

Divitias pariter justisque malisque supremus

Juppiter ipse sui pro numinis arbitrio dat. Grot.

Ὅτι δὲ ἀγαθὰ, ὅτε κακὰ | Concludit hinc, ex-

terna ista nec in bonorum, nec in malorum esse numero habenda, quia promiscue possunt vel bonis vel ma-

lis contingere. Isocrat. ad Demon. § 32. Τοῦτο καὶ χρῆται διχασμῶν χρημάτων, ὅσα ἐκείνων μὲν τοῖς φάλοισι μέτεται, ταῦτα δὲ τοῖς μαθηθεῖς ἀδύνατον μεταλλάξαι. Vult ille bonum itud praestantius esse, Stoici solum & singulare. Senec. epist. 71. Summum bonum est, quod honestum est. & quod magis admireris, unum bonum est, quod honestum est. Cetera falsa & adulterina bona sunt. quod & latius profertur epist. 76. & 85. Idem epist. 120. Haec duo (bonum & honestum) apud alios diversa, apud nos tantum divisa. ista duo quidem facimus, sed ex uno. nihil est bonum, nisi quod honestum est. quod honestum est utique bonum. Bonum putant aliqui esse, quod utile est. itaque hoc & divitiis, & equo, & vino, & calcei nomen imponunt: tanta est apud illa vilitas boni, & adeo usque ad sordida descendit. Nihil nobis bonum videtur, quo quis & male uti potest. Vides autem divitiis, nobilitate, viribus quam multi male utantur. & epist. 117. Id medium atque indifferens (hoc est, nec bonum nec malum) vocamus, quod tam malo contingere quam bono potest; tanquam pecunia, forma, nobilitas. Et epist. 87. Quod bonum est, bonos facit: fortuita bonum non faciunt. ergo non sunt bona. quod idem & Cicero Paradox. 1. Potestne bonum cuiquam malo esse? aut potest quisquam in abundantia bonorum ipse esse non bonus? atqui ista omnia talia videmus, ut etiam improbi habeant, & absint probis. Et rursus ibidem; Verum est ergo, quod contemptissimo cuique contingit, bonum non esse. Enostri Basil. Caesar. in Psalm. 1. Τέτων ἰδὲν ὄντι ἀγαθόν τῇ αὐτῇ φύσει· ἢ μόνον κατὰ τὴν ἰσχυρίαν ἔχει τὴν πρὸς τὰ ἐναντία ἀντιθέσιν, ἀλλ' ὅτι μὴ δὲ ἀγαθὸς δύναται καὶ κακῶς ὑποτελεῖν. Augustin. concien. solem. 236. Bona sunt ista, unde facias bene; non quae te faciant bonum. non quae bonum faciant, sed unde bonum fiat. Vide l. 4. § 39. & l. 5. § 10. & l. 8. § 1.

§ 12. Πάντα ταχέως ἐναφανίζεται | Ita l. 4. § 14. Ἐναφανίσθη τὸ χυμώσιον. & l. 6. § 9. Πάν τὸ ἐνυλον ἐναφανίζεται ταχέως τῇ ἡσυχίᾳ ὄντι. & l. 9. § 33. Πάντα ὅσα ὄρας τάχιστα φανερήσεται, καὶ οἱ φανερώμενα αὐτὰ ἐπιδόντες τάχιστα καὶ αὐτοὶ φανερήσονται.

Ἡ τὸ πύφῳ διαβεβημένα | Ita l. 6. § 13. Διηδὲς γὰρ ὁ πύφῳ παραλομής. Vide & l. 12. § 24.

Ἄν αἱ ὑπολήψεις καὶ αἱ φωναὶ, τὴν ἐνδοξίαν | suppleendum, παρέχουσιν, καὶ ἔχουσιν, aut aliud ejusmodi. Ista enim malum, quam cum Annot. Lugd. ἀφαιρῶσι, auferunt. nisi si utrumque, quod & potest, suppleere libuerit. Vide infra § 17. & l. 3. § 4.

Τὰ ἐμφανταζόμενα αὐτῷ | Quibus, tanquam larvis horrendis, instructa mors imaginationi nostra semet obijcere assolet. Sensuum praegnans vocabulum. Vide l. 1. § 7. παντασπονήτης. Ita Epictet. dissert.

fert. l. 2. c. 6. Ποῖαν δυσκολίαν ἔχει, τὸ ἡρώδιον
 παρῆναι; τὸ ὅδεον ἢ μάχαιρα ἔστιν, ἢ ἔρως,
 ἢ θάλασσα, ἢ κρημνός, ἢ πύργον. πῶς σοι μάλα,
 ποῖα ἔδδον κατὰ τὴν εἰς αὐτὸν; ἴσαι πάντοι εἰσιν. εἰ δὲ
 θέλεις ἀκούσαι τῆς ἀληθείας, λυτομωτέρε, λὺ πῆμει ὁ
 πύργον. ἔστι ποτ' ἐδείξαι πύργον ἔξ μὴ πῆμα
 ἔσφαξε πυρετός; ἢ καὶ ἐν αὐτῷ πολλὰ κίς. ἴσθι
 ὅτι ταῦτα πάντα, καὶ κόμπος καὶ ὄνομα τῶν. quibus
 gemina habet & l. 4. c. 7. Quod autem de morte
 istic Marcus, de rebus quibulvis externis idem in-
 fra l. 6. § 13. ἔτι παρ' ὅλον τὸν βίον ποιῶν, καὶ
 ὅπως λίαν ἀξιοσημώτατα παρὰ τὰ φαντάζεται, ἔπο-
 ρυμὸν αὐτὰ, καὶ τὴν ἐσομένην, ἐφ' ἣ στυμνίσεται, πε-
 ραιεῖν. Plutarch. de exil. τέτων (ὧν ἢ φύσις ἔδδον
 ἔχει καὶ ὄλον, ἀλλὰ ὄλον καὶ πᾶν τὸ λυπὸν ἐκ κατὰς δό-
 ξης ἀναπλάσσει) δῖς, καὶ αὐτῶς τοῖς δεδιόσι τὰ
 περὶ τὴν αὐτῶν παύσει, ἐξ ὧν καὶ ὑπὸ χεῖρα ποιῶντες καὶ
 ἀνασφύροντες ἐξ ἑαυτῶν καὶ ἀφ' ἑαυτῶν, ἔτις ἐξ ὧν ἀπο-
 μύει καὶ λυπεῖσθαι τὸν λογισμὸν, τὸ σαφὲν καὶ τὸ
 καὶ ὅν καὶ τετραγώνηδον ἀποκαλύπτειν. Senec. ep. 20
 24. Illud ante omnia memento, demere rebus tumultum,
 ac videre quid in quas; re sit: scies nihil esse in
 istis terribile, nisi ipsam timorem. quod vides accidere
 pueris, hoc nobis quoque majusculis pueris evenit. illi
 quos amant, quibus assueverunt, cum quibus ludunt, si
 personatos vident, expavescent. Non hominibus tan-
 tum, sed & rebus persona demenda est, & reddenda
 facies sua. Quid mihi gladios & ignes ostendis, &
 turbam carnificum circa te fremantium? tolle istam
 pompam, sub qua lates, & stultos territas. moris es,
 quam nuper servus meus, quam ancilla contempsit. quid
 tu rursus mihi flagella & eculeos magno apparatu ex-
 plicas? quid singulis articulis singula machinamenta,
 quibus extorqueantur, aptata, & mille alia instru-
 menta excarnificandi particulatim hominis? pone ista,
 quae nos obstupefaciunt. jube conticescere gemitus, &
 exclamationes & vocum inter lacerationem elisarum
 acerbiter. nempe dolor est, quem podagricus ille
 contemnit, quem stomachicus ille in ipsis deliciis per-
 fert, quem in puerperio puella perpetitur. Et epist. 40
 14. Timetur inopia; timentur morbi; timentur quae
 per vim potentioris eveniunt. ex his omnibus nihil
 magis nos concutit, quam quod ex aliena potentia impen-
 det. magno enim strepitu & tumultu venit. naturalia
 mala, quae retuli, inopiae atque morbi, silentio sube-
 unt, nec oculis, nec auribus quidquam terroris incuti-
 unt. ingens aliterius mali pompa est: ferrum circa se &
 ignes habet, & catenas & turbam ferarum, quam in
 viscera immittat humana. cogita hoc loco carcerem &
 cruces, & eculeos, & uncum; & adactum per me-
 dium hominem, qui per os emergat, stipitem; & di-
 stracta in diversum actis cruribus membra; illam
 tunicam alimentis ignium & illam & intextam;
 quicquid aliud praeter haec, commenta servitiae est. non
 est itaque mirum, si maximus hujus rei timor est, cujus
 & varietas magna, & apparatus terribilis est. nam

quemadmodum plus agit tortor, quod plura instrumenta
 doloris exposuit; specie enim vincuntur, qui patientia
 resistissent: ita ex his, quae animos nostros subigunt
 & domant, plus proficiunt, quae habent quod ostendant.
 illa pestes non minus graves sunt; famem dico &
 sitim, & praecordiorum suppurationes, & febrem quod
 viscera ipsa torrentem. Sed latent. nihil habent, quod
 intentent, quod praferant. haec, ut magna bella, aspectu
 paratūq; vicerunt. Idem quaest. nat. c. 59. Contemne
 mortem, & omnia, quae ad mortem ducunt contempta
 sunt; siue illa bella sunt siue naufragia, seu morsus
 ferarum, seu ruinarum subito lapsu proidentium
 pondera. numquid amplius facere possunt, quam ut
 corpus ab anima resolvant? haec nulla diligentia vi-
 tat, nulla felicitas domat, nulla potentia evincit. Er
 ibid. l. 6. c. 32. Quid ad me quam sint magna, quibus
 pereor? ipsum perire non est magnū. Vide ad l. 7.
 § 68.

Φύσις ἔργον | Ita l. 11. § 34. φυσικὴν ἔργον. l.
 4. § 5. φύσις μυστήριον. & l. 9. § 3. φυσικὴν ἐ-
 ἔργημα. Senec. in quaest. natur. l. 6. c. 32. Mors na-
 tura lex est: mors tributum, officiumq; mortaliū.

Παύσειν ὅτι | Senec. epist. 110. Talis est animi-
 rum nostrorum confusio, qualis Lucretio visa est. (l.
 2.)

Nam veluti pueri trepidant, atque omnia caecis
 In tenebris metuunt: ita nos in luce timemus.

[Interdum, nihilo quae sunt metuenda magis, quam
 Quae pueri in tenebris pavitant, finguntq; futura.]

Quid ergo? non omni puero stultiores sumus, qui in
 luce timemus? & epist. 36. Deniq; finem faciam si
 hoc unum adjecero, nec infantes, [fatuos f.] nec pue-
 ros, nec mente lapsos timere mortem: & esse turpissi-
 mum, si eam securitatem nobis ratio non praestet, ad
 quam stultitia perducit. Vide eundem supra ex ep.
 24. & de Constant. c. 4. ad l. 8. § 48. Vide &
 ad l. 4. § 3. ὡς ἀνὴρ. Epictet. dissert. l. 3. c. 24.
 Πρὸς ταῦτα ὑπὸ θεῶν εἰς τὴν πλὴν ταῦτων εὐνο-
 μίαν, καὶ ἡδὴ ὅτι ἀνδρὲς ἔργον ὀφείλων ἀπεδοῦναι,
 τίττας ὁπποδῆς καὶ μάμμου, καὶ χέμψις οἱ καὶ ἀπο-
 θλάσειν κλαίοντα γυναικα μωρῆ; ἔτις ἐδέποτε
 παύσειν παύσειν, ὧν νήπιον; καὶ οἷον ὅτι τὰ παι-
 δία ποιῶν, ὅσῳ προσβύτερος, τοσούτω χυλοότερος;
 Vide l. 11. § 23. Idem ibid. c. 19. ἔτι καὶ ἀνὴρ
 δίντες φανόμειν παύσειν. πᾶς γὰρ ἐν μικροῖς, ὁ
 ἀμικτός ἐν γεγραμμένοις, ὁ ἀγέγραμτος, ἐν βίῳ,
 ὁ ἀπαύσειν.

Καὶ συμφέρειν αὐτῇ | Quia scilicet rerum natura rerum
 mutationibus istis constat; ut sup. § 3. Et sicut
 Musa rhetor, referente M. Senec. praefat. con-
 trov. l. 5. de nobis, Mortibus vivimus; ita mortis
 mundus renouatur vigetque, uti noster lib. 6.
 § 15.

Πῶς ἀπῆται θεῶ ἀνθρώπων, καὶ κατὰ τὴν αὐτῶν μέγεθος |
 Pendent à superioribus ista; ut novam istinc se-
 ctiunculam ordiri neutiquam sit consentaneum.

Hæc enim quæ sequuntur, ex eorum sunt numero, quæ Marcus nobis diligentius consideranda in periocha ista proponit: quâ nimirum parte homo Deum attingat, &c. neque enim opus est, ut receptam cum Annot. Lugd. lectionem folicitemus, & ἀντιγράφοντες legamus, διὰς ἀνθρώπων, quanquam & Marcus l. 12. § 2. de Deo, μόνω τῷ ἑαυτοῦ νοεῖν μόνων ἀπὸ τοῦ ἑαυτοῦ, &c. Plut. Num. 2, ἐκ ἐφ' ἑαυτοῦ θεὸς δύνατον ἄλλως ἢ νοήσει. Dionysius, ὑποβολιμαῖος de divin. nomin. c. 1. τοῖς ἀφ' ἑσέως καὶ ἀγνώστοις ἀφ' ἑσέως καὶ ἀγνώστοις ὑποβολιμαῖος, καὶ τῷ κρείττονα τῷ κατώτερον ἡμᾶς λογικῆς καὶ νοεῖας διαμέλει καὶ ἀνθρώπων ἐννοῖαν. Epictet. dissert. l. 1. c. 3. Δύο ταῦτα ἐν τῇ ψυχῇ ἡμῶν ἐγκυπνίζονται, τὸ σῶμα μὲν, καὶ τὸν νοῦν καὶ τὸ ζῶν, ὁ λόγος δὲ καὶ ἡ γνώμη, καὶ τὸν νοῦν καὶ τὸν ζῶν. De anima rationali Galen. in hortator. c. 2. ὁ μόνω ἑαυτοῦ ἐν ἡμῶν κοινανέμενον θεοῖς. Et ibid. c. 7. τὸ δὲ ἑαυτοῦ ἀνθρώπων γένος, ὃ παῖδες, ὁπποῦναι θεοῖς τε καὶ τοῖς ἀλόγοις ζώοις; τοῖς μὲν κατὰ τὸν λογικόν ἐστι, τοῖς δὲ κατὰ τὸν σωματικόν. βέλπον ἐν ἐστὶ τῆς νοῦν καὶ κρείττονα κοινανίας αἰθανόμενον, ὁπποῦναι παλαιάς. ἡς τυχόντες, τὸ μῆδον ἑαυτοῦ ἀγαθὸν ἔξομα. Porphy. apud Euseb. preparat. Evangel. l. 3. c. 9. Ψυχὴ μὲν ἐν λογικῇ καὶ ἀθάνατος, καὶ νῦν ἀπαθείας ἐν ἀνθρώποις φύσει, ἐστὶ μοι δοκεῖ λέγεσθαι εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν ἀποσπᾶσθαι θεῷ κατὰ τὸν αὐτὸν καὶ ἀσώματος, νοεῖα τε καὶ λογικῇ τῷ ὅτιαν ὑμῶν ἐστὶν, ἀρετῆς καὶ σοφίας δικηκῆς. Festive Clem. Strom. l. 3. de homine; Ἔοικαν δὲ οἷμαι, Κεντρίω Θεοῦ τελευτῇ παλαιά, ἐκ λογικῆς καὶ ἀλόγου συγκείμενος, ψυχῆς καὶ σώματος ἀλλὰ τὸ μὲν σῶμα, γλῶσσαι ἐργάζεται, καὶ παλαιά ἐστι γλῶσσαι. τέταται δὲ ἡ ψυχὴ καὶ τὸν Θεόν, ἡ γὰρ διὰ τῆς φιλοσοφίας τῆς ἀληθῆς πειθαρχομένη.

Καὶ ὅταν πῶς ἔχῃ διακρίνεται | Xyl. praterea quomodo afficitur eo tactu pars illa. Verum versionis rationem nullam dat, unde quid legerit ariolemur. M. Casaub. legit διακρίνεται vertiq; quomodo pars ea afficitur, quando diffundi videtur. addit & conjecturam alteram, legi posse, ὅταν πῶς ἔχῃ ἢ διακρίνεται, ut posterius vocabulum sit prioris ἑξηγητικόν, vel à Marco ipso. vel à glossematario aliquo. D. Boot. ὅταν πῶς ἔχῃ διακρίνεται, quomodo se habeat, & afficiatur pars ista. Ego malim, transpositis vocibus locisq; suis redditis, quod sensus confitetur, καὶ πῶς ἔχῃ ὅταν διακρίνεται, quomodo se habeat anima, ubi permeaverit, si ve perigerit; ad Deum ipsum nimirum, vel ad locum eum, quicumq; illi tandem fuerit, sibi divinitus destinatum, postquam à corpore se juncta fuerit; οἷς τὸν οἶκον ἰδρυμένον τόπον, uti Æschines in Astiocho. vel etiam cum Merico, ὅταν διακρίνεται, sed sensu diverso; ubi diffusa & dissipata fuerit, corporis nimirum compage soluta. Marcus lucem præfert, qui l. 4. § 21. ὅτι πῶς συμμείνασθαι μετὰ ἀλλήλους καὶ χροῖαι. Senec. ep. 88. Innumera-

biles sunt quæstiones de animo. unde sit; qualis sit; quando esse incipiat; quam diu sit; an aliunde aliud transeat, & domicilium mutet, ad alias animalium formas aliisque conjectus: annon amplius quam semel serviat, & emissis vagetur in toto: utrum corpus sit, annon sit; quid sit facturus, cum per nos aliquid facere desierit: quomodo libertate sua usus, cum ex hac effugerit carnea: an obliviscatur priorum, & illic nosse se incipiat, cum de corpore abductus in sublime secessit.

Varia autem hac in parte Stoicorum sententias (neque enim satis ipsis inter se convenisse videtur) apud Lipsium legas licet, Physiolog. Stoic. lib. 3. cap. 14. Ambiguum noster ubique ferè. Sed & Seneca, & Socrates ipse; uti ostendemus ad lib. 4. § 16. Salmasius interim titulum fuisse ista suspicatur tractatus alicujus, qui jam perierit, infrequentis.

§ 13. Καὶ τὰ νέβηθαι γὰρ, φησὶν, ἐρδωνῶν | Pindari verba sunt, à Socrate in Platonis Theæteto de genuino philosopho usurpata, cujus verba infr. ad l. 11. § 1. sunt exhibenda. Usurparunt & post Socratem ex Platone Porphy. de abst. animal. l. 1. Galen. hortator. ad artes c. 1. Clemens Alex. Strom. l. 5. Et ex Clem. Euseb. preparat. Evang. l. 13. c. 13. Theodoret. therap. l. 12. Verum aliter illi omnes quam noster istic; qui non virtuti, sed vicio dat, quod istorum curiosi homines, vitæ mentisque suæ inspicendi ac discutiendi negligentiores existant. Pari ferè modo artes illas, quæ liberales vulgò dicuntur, exagitat Seneca ep. 88. Metiri me geometres docet latifundia. potius doceat, quomodo metiar, quantum homini sit satis. Numerare docet me Arithmetica, & avaritia commodare digitos. potius doceat, nihil ad rem pertinere istas computationes: non esse feliciorem, cujus patrimonium tabularios lassat: imò quam supervacua possideat, qui infelicissimus futurus est, si quantum habeat, per se computare cogatur. Quid mihi prodest scire agellum in partes dividere, si nescio cum fratre dividere? quid prodest colligere subtiliter pedes jugeri, & comprehendere etiam siquid decemipedam effugit, si tristem me facit vicinus potens, & aliquid ex meo abradens? Doces me, quomodo nihil perdam ex finibus meis? at ego discere volo, quomodo totus hilaris amittam. Et reverà, ut August. Confess. l. 5. c. 4. leviusculè inflexus. Dubitare stultum est, quin fidelis homo, quamvis nec saltem septentrionis gyros noverit, melior sit, quam mensor cæli, & numerator syderum, & pensor elementorum, & negligens sui. cum ille, tui, dixerit, Deum allocutus.

Τὰ ἐν ταῖς παλησίον ψυχαῖς διὰ τελευτῆς ζήτωντες | Vel phytiognomonas notat, qui ex indicibus externis de aliorum ingeniis conjecturam facere profitentur: vel innatum illud generi humano vitium perstringit, quo in alienos affectus cordisq; recessus intimos induere sese pleriq; gestiunt; curiosum genus ad cognoscendam vitam alienam desideriosum ad corrigendam.

corrigendam suam, ut scitè August. confess. l. 10. c. 2.

Περὶ μὲν τῷ ἔνδον | Opportunum itaq; hinc monitum illud Homericum *Odys.* A. v. 392.

Ὅστι τοι ἐν μακάρισι κακὸν ἀγαθὸν τε τέτυκτο. quem versum Socrates prae omnibus semper rebus sibi cordi esse dicebat, ut Gellius scripsit noct. *Attic.* l. 4. c. 6. eidemq; in ore crebrum fuisse, tradidit Demetrius Byzantius, utl Laërt. l. 2. quò à naturæ rerum aliarum physicà speculatione abduceret homines ad ethicæ sive moralis philosophiæ studium, quà animum cuiusque proprium discutiendi, dignoscendi, corrigendi, perpoliendi, modus methodusq; commonstratur. quin & eo fine usurpatum, à Diogene, prodiit Diocles apud Laërt. l. 6. in *Menodem.* Cynic. ab Aristippo, Euseb. *prepar. Evang.* l. 1. c. 5. Laudant & Plutarch. in *præcept. Salub.* & de *Commun. notit.* c. 10. Sext. *Empir. de philosoph.* l. 1. c. 1. & l. 10. c. 1. Dio Prus. *orig.* 40. Optimè Plut. de *Curiol.*

Τί τ' ἀλλόττειον, ἄνθρωπε βασκανώτατε, Κακὸν ὀδυρεκίς, τὸ δ' ἴδιον ἀδελέπεις; μετὰ δὲ ἔξωθεν, καὶ ματὰ γὰρ εἶσω τὴν πολυπραγμοσύνην.

Τὸ ἔνδον ἑαυτῷ δαίμονι | Mentem cuiusq; nunc dæmonem, nunc & Deum dicit. Sic l. 3. § 3. Ὁ μὲν γὰρ νῦν καὶ δαίμων. & § 16. τὸν ἔνδον ἐν τῷ στήθει ἰδρυμένον δαίμονα. & l. 5. § 27. ὁ δαίμων, ὃν ἐξέσω πρὸς αὐτὴν καὶ ἡγάγοντα ὁ Ζεὺς ἔδωκεν. & *ibid.* § 10. τὸν ἐμὸν δίδον καὶ δαίμονα. & l. 3. § 5. 30 ὁ ἐν σοὶ δαίμων. Plato in *Timæo*: Τὸ δ' ἴδιον τὸ κλεινότερον παρ' ἡμῶν ἡμεῖς εἶδος διανοεῖσθαι δεῖ τῇ ψυχῇ, ὡς ἀρετὴ αὐτῷ δαίμονα δεῖς ἐξέσω δέδωκεν ἑαυτῷ. ὁ δ' ἴδιον οὐκ ἔστιν ἡμῶν ἐπ' ἀκρῶ τῷ στήθει, πρὸς δ' αὐτῷ ἐν ἑαυτῷ συγγένειαν ἀπὸ γῆς ἡμᾶς αἰρεῖν, ὡς οἷον φύτον, ἐκ ἔργου, ἀλλ' ἐξ ἑαυτοῦ.

Καὶ τῶτον γρησὶς διεπραδέν | Plato *Timæo* post superiora illa: Τὸν δ' αἰεὶ διεπραδέντα τὸ δεῖον, ἔχοντά τε αὐτὸν εὖ μάλα κακοσυμμετρίον τὸν δαίμονα ζωοεικὸν ἐν αὐτῷ, διαφερόντως ἐν δαίμονα εἶναι. διεπραδέντα δ' ἴδιον πάντῃ παύσει μίαν, τὰς οἰκείας ἐξέσω ὑφ' αὐτῶν καὶ κινήσεις, ἀποδιδόναι τὸ δ' ἐν ἡμῶν δεῖν ἐν ἑαυτῷ κινήσεις, αἱ δ' ἴδιον παύσει διανοήσεις καὶ ἀπεφορεῖ. Apul. de *Socrat. gen.* Si quotidianæ eorum æra disjungas, invenies in rationibus multa prodigè profusa, & in semet nihil, in sui, dæmonis cultum. Et Senec. ep. 41. Sacer intrans spiritus sedet, malorum bonorumq; nostrorum observator & custos. hic prout à nobis tractatus est, ita nos ipse tractat.

Καθαρόν πάθος | τῶτον κ. π. Suidas in *Εἰκασίον*. qui & mox δεῖ pro δαίμον. Affectus autem Stoicos prorsus sustulisse, nulli non notum.

Καὶ εἰκασιπλή | Εἰκασιον, μάταιον, ἀνωφελες. Suid. adductis Marci verbis huic.

Φίλα δὲ συγγένειαν | Eam nimirum, de qua superius § 1. Sed & l. 9. § 27. φύσει γὰρ φίλοι. Et l. 11. § 8. φύσει συγγενῆ καὶ φίλοι.

Τέσπον πῖνα ἐλεεινὰ | Ita l. 7. § 26. Ubi quis in te peccaverit, cogita statim apud te, quid illud fuerit, quod bonum malumve ratus, id culpa admisit: τῶτο γὰρ ἴδον ἐλεήσει αὐτόν. hoc enim perspecto, miseraberis hominis, quod tali nimirum opinione imbutus sit. Et sunt reverà improbi homines οἵ τε καὶ μάλλον ἢ φθόνου ἀξιοί, (contra quàm de rebus suis Andocides orat. de *reditu.*) miseratione potius quàm indignatione digni. Nam sicuti corporum languor, ita vitiositas quidam est quasi morbus animorum. cum itaque agros corpore minimè dignos odio, sed potius miseratione judicemus, multò magis non insequendi, sed miserandi sunt, quorum mentes omni languore atrocior urget improbitas. Boeth. *Consol. phil.* l. 4. c. 4. Et Hilar. in *Psal.* 118. § 7. Sanctus quisque cum ceditur, non humilitatis suæ qui casus est, sed insolentia ejus qui cedit, miseretur: ut à vesano filio pater, ut ab amente egrotò medicus contumeliam passus dolorem, non ex eo quod perpeffus fuerit, sentit; sed ob id, quod ille quem sanum esse cuperet, injuriam sibi vesanus intulerit. Libanius itidem orat. 12.

Τὸν ἀδελφόν τε καὶ ἀνθρώπον, ὃ καλᾷ ἐν νόμῳ, ἀλλ' ἐλεεινὸν, καὶ περὶ αὐτὸν τέχνη τῇ ἴπ' ἱατρῶν ἐπανορθῶν. ἐδὲ δ' ἴπ' ἡμῶν τὸν μαυνομήμον. ὃ δ' ἐκλεῖμα νόσου ποιεῖται, τὴν νόσον κατηγορεῖ. Stoicis autem improbi omnes amentes habentur. Ita Epictetus *dissert.* l. 1. c. 18. Περιπαύεται καὶ ἀγαθὸν καὶ κακόν. χαλεπαίνειν ἐν δὲ αὐτοῖς, ἢ ἐλεεῖν αὐτούς; quasi diceret, istud potius. Et Marcus l. 7. § 25. δεῖ ἐν συγγινώσκῃν ignoscere oportet. Sed & l. 1. § 15. τὸ συγγνωμονικόν, à Maximo, qui & Stoicus ipse, didicimè se profitetur. Verùm cautè istic & cum restrictione aliqua, ἔσπον πῖνα ἐλεεινὰ, id est, modo quodam miseraunda dixit, nè in dogma Stoicum peccare videatur, quod statuit ἐλεεῖν εἶναι πάθος, καὶ συστολῇ ἄλογον, misericordiam esse aegritudinem sive perturbationem, contractionemque animi, à ratione alienam. itaque τὸ σφὲς ἐλεήσεως μὴ εἶναι Sapientes non esse misericordes. Laërt. lib. 7. in Zenone. de quo & Lactant. *institut.* lib. 3. c. 22. Illud satis ad coarguendum hominis errorem, quòd inter vitia & morbos misericordiam ponit. Cicero orat. pro Muren. ex Zenonis sententia, cuius inventorum æmuli sint Stoici, Neminem misericordem esse, nisi stultum & levem. cum Plato & Aristoteles contra docuerint, Viri boni esse misereri. Quin & Euripid. contra prorsus quàm Stoici, in *Antiope* apud Stob. tom. 2. tit. 3.

Ἐνέει δ' οἰκτιρῶν, ἀμαρτίαν καὶ ἑαυτοῦ, Σοφοῖσι δ' ἀνθρώπων. καὶ γὰρ ἐκ ἀζήμιον Ἰνάλωμυ ἐστὶν τοῖς σοφοῖς λίαν σφόν. Non imperiti motus est miserescere,

Sed est viri sapientis, noxaeque imminet,
Cum sapere sese qui putant, sapiunt nimis.

Et Senarius Graecus,

Ἀνδρὲς ποιεῖν ἀλάστον ἢ μάλα στυγερὰ.

Miserescere haud scit impij cordis rigor.

Nec incelebre, aut inficitum, Phocionis illud apud eundem, tit. 1. Οὐτε ἵκετο βωμῶν, ἔτε ἐν τῇ ἀνδραπνίῃ φύσει ἀφαιρέσει τὸν ἔλεον. Nec à templo aram; (ad quam miseris & vexatis receptus sit;) nec ex vita humana tollendam misericordiam. Istà siquidem sublata, quod Plin. l. 7. c. 19. Exit hic animi tenor aliquando in rigorem quandam torvitatemque; nature duram & inflexibilem, affectusque humanos adimit. Verum Stoicorum dogma istud Seneca clarissimè explicat, de clement. l. 2. c. 4, 5. Misericordiam plerique ut virtutem laudant, & bonum hominem vocant misericordem: hæc autem vitium animi est. Est enim vitium pusilli animi, ad speciem alienorum malorum succidentis. itaque pessimo cuique familiarissima est. Et mox: Misericordia est aegritudo, ob alienarum miseriarum speciem. aegritudo autem in sapientem vivum non cadit. Denique c. 6. Misericordia vitium est animorum, nimis miserie faventium: quam si quis à sapiente exigit, propè est, ut lamentationem exigat, & in alienis funeribus gemitus. Porro ista, quia durius asperiusque dicta videri poterant, mitigare conatur idem ibidem, ubi subijcit, c. 5. & 6. Sapiens ergo non misereatur; quia & sine miseria animi non fit. Ceterum omnia, quæ qui misereantur, dolentes facerent, hic libens & alacri vultu faciet. Succurret alienis lacrymis, non accedat: dabit manum naufragis, exuli hospitium, egenti stipem: donabit lacrymis maternis filium, & catenas solvi jubebit, & ludo eximet; & cadaver etiam noxium sepeliet. at faciet ista tranquillâ mente, vultu suo. Ergo non miserebitur sapiens, sed succurret, sed proderit, in commune auxilium natus ac publicum bonum, &c. Itaque Plut. de tranquill. Ἐνιοι οἱ φιλοσόφων καὶ τὸν ἔλεον ψεύονται, σέως ἀπὸ χυλίας ἀνδράπων γινώσκοντες, ὡς καλὸν τὸ βοηθεῖν, καὶ σωθῆναι καὶ σωτηρίαν τοῖς πᾶσι τοῖς ὄντι. ὁ δὲ μᾶλλον δεῖν, ἢ δὲ αὐτοῖς ἀνδραπνόντων καὶ διακειμένων παύλως τὸ ἦθος αἰσθάνομενος ἀδυνατεῖν καὶ συσπῆρσιν εἶναι, ἀλλὰ δεσπόμεν ἀνδράπων τὴν καλίαν. Scilicet talem volunt esse sapientis affectum, qualem nostri misericordiam divinam prædicant. Qui, ut autor libri de patient. sub Augustini nomine, sive Hugo is de S. Victore, sive alius quis est. c. 1. Zelat sine aliqua molestia, irascitur sine aliqua perturbatione, misereatur sine aliquo dolore, patiens est sine ulla passione. Si, tanquam nostra, illa cogitamus, in illo nulla sunt. Videatur Anselm. prolog. c. 8. & Thom. Aquin. summ. l. 1. q. 21. a. 3. Quin. & Aug. ipse de morib. Eccles. Cathol. l. 1. c. 27. Quare illa omnia, quibus hujusmodi malis incommo- disve resistitur, qui officio atque humaniter præbent, misericordes vocantur, etiam si sapientes usque adeo

sint, ut jam nullo animi dolore turbentur. nam quis ignoret ex eo appellatam esse misericordiam, quod miserum cor faciat condolentis alieno malo? Quamquam reverà misericordia potius dicta, quod cordi sit aliena miseria. Zanch. de natur. Dei, l. 4. c. 4. q. 1. Verum pergit Aug. Et quis non concedat ab omni miseria liberum esse debere sapientem, cum subvenit inopi, cum vestit nudum, cum peregrinum tecto excipit, cum oppressum liberat, cum denique humanitatem suam usque ad sepulturam porrigit mortuorum? etiam si id faciat mente tranquillâ, nullis aculeis doloris instictus, sed adductus officio bonitatis, misericors tamen vocandus est. huic enim nihil obest nomen, cum absit miseria. Verum & ea Græco vocabulo abest. quod & Zanchius observavit. itaque de nomine tantum controversia est. Veruntamen mox Stoicos oblique perstringens, quibuscum tamen de re ipsa consentire planè videtur; Stulti verò, inquit, cum misericordiam quasi vitium devitant, quia officio satis moveri nequeunt, si nec perturbatione commoventur, congelascunt potius rigore inhumanitatis, quam rationis tranquillitate serenantur. Itaque multò prudentius Deus etiam ipse misericors dicitur: qui quemadmodum dicitur, restat intelligere iis, qui sese idoneos religione studiisque præstiterint. Vides, uti Senecæ gemina ferè, quoad sensum, loquatur; de vocabuli usu duntaxat Senecæ neutiquam concedens. Nam quod retrahit. 1. 7. de sapientibus quod hic dictum est, non sic accipiendum monet, quasi definierit, in hac vita esse tales sapientes, quandoquidem non, cum sint; sed etiam si sint, dixerit. Nec hoc à Stoico dogmate abhorreere prorsus videtur, qui, quis sapiens sit, aut fuerit, inquit Cicero Academ. l. 4. nec ipsi solent dicere. quique sapientem, vel sapientis ideam potius, talem nobis delineant, qualem nemo mortalis est unquam consecutus, ut idem de amicis. Ἐστὶ δὲ οὗτος ἡδαιμάδης ἦν. καὶ ἡρόν, ut Plut. de Stoic. contradic. c. 13. Quamquam audentiùs Senec. de sapient. constant. c. 7. Non est, quod dicas, ita ut solet, hunc sapientem nostrum nusquam inveniri. non fingimus istud humani ingenii vanum decus, nec ingentem imaginem falsæ virtutis concipimus, sed qualem confirmamus, exhibuimus & exhibemus. Non te certè, Seneca; quod & ipse alibi fateris. Ad veritatem propius accedere illi, qui (Stobæo referente collectan. tom. 1. lib. 2. tit. 4. § 8.) καὶ τὸ πρῶτον χρόνον σφόδρα μακρόναι νομίζουσι hoc est, primis temporibus, ante lapsum nimirum primum, sapientem existimant quandam existisse. Verum hæc utcunque se habeant, patet hinc interim, cur noster istic oratione suspensâ usus, τὸ πᾶν πᾶν, non ἀπᾶν, ἐλεῖν αὖτε dixerit.

Δὲ ἀγνοῖαν | Vide supr. § 1. & lib. II. § 18. Polyb. hist. 12. Δὲ τοῖς μὲν κατ' ἀγνοῖαν παρὰ τὰς δὲ δυνάμεις συγνώμην τοῖς δὲ κατ' ἀγνοῖαν, ἀγλαδάντως ἔχον. Sic Perf. Sat. 3.

— caret culpâ, nescit quid perdat. —

Verum

Verum in istis distinctiones quasdam adhibet Aristot. *Ethic.* l. 3. c. 1. primò siquidem distinguit *ὁπὲρ τῆς ἀγνοίας*. Ἀγνοεῖ μὲν ἔν πασι ὁ μοχθηρὸς, ἀ δὲ ὁπρὸς τῆς ἀρετῆς, καὶ ὅν δὴ ἀφαικτέον· καὶ διὰ τὴν τοιαύτην ἀμύρτην ἀδικοῖ καὶ ὅλως κακοὶ γίνονται. τὸ δὲ ἀκούσον βέλεται λέγεσθαι, ἔκ τῆς ἀγνοίας τὸ συμπεριεῖν· ἔστι δὲ ἢ ἐν τῇ θεωρητικῇ ἀγνοίᾳ, αἵτια τῆς ἀκακίας, ἀλλὰ τῆς μοχθελείας. ἐὰν δὲ καὶ ὁ κατὰ τὴν ἀρετὴν γινώσκῃ, ἀλλὰ ἢ κατὰ τὴν ἐλπίδα, ἐν οἷς καὶ ὁπρὸς τῆς ἀρετῆς ἐν τέτοις γινώσκῃ καὶ συζητῇ, ὁ γὰρ τέτων πᾶντων, ἀκακίᾳ ὁπρὸς τῆς ἀρετῆς. Secundò distinguit inter τὸ δὲ ἀγνοῖαν, καὶ τὸ ἀγνοῦντα ὁπρὸς τῆς ἀρετῆς. Ἐτερον δὲ, inquit, εἴκει καὶ τὸ δὲ ἀγνοῖαν ὁπρὸς τῆς ἀρετῆς, τῆς ἀγνοῦντα ὁπρὸς τῆς ἀρετῆς. ὁ γὰρ μετῴν ἢ ὁρμηδύμενος, ἐδοκεῖ δὲ ἀγνοῖαν ὁπρὸς τῆς ἀρετῆς, ἀλλὰ διὰ τὴν εἰρημύειν· ἐκ εἰδῶς δὲ, ἀλλὰ ἀγνοῖαν. Clemens Marco σύμφωνον plane, *Strom.* l. 4. Κάμ μετῴν τὸν ἐλεχλόν πινεῖς, οἷον ἐστὶ τὴν ἀγνοῖαν αὐτοῦ, οἰκλείων τῆς ἀμαθίας τὴν γνῶμην αὐτοῦ. Epictet. l. 1. c. 28. Τί χαλεπαίνει αὐτῇ, ὅτι πεπαιδευμένη ταλαίπωρος ὁπρὸς τῆς μερίων; καὶ δὲ ἔσθ' ἀρετῆς μάλλον ἐλεῖς, ὥς τοῦ τυφλοῦ ἐλεῖς, ὡς τοῦ γελοῦς, ἔτι τοῦ τὴν κλειώτατα τυφλωμένου καὶ ἀποκεχωλωμένου; Obiter monendum, apud Suidam hinc restitui posse vocem ἐλεῖν, quæ periochen istam recitanti in Δαίμων, excidit; sicut & in sequentibus negativa.

Οὐκ ἐλάττω ἢ πέρωσις αὐτῇ | quæ laborant ii, quos πεπρωμένοις ὁπρὸς ἀρετῆς Philosophus dixit, *Ethic.* l. 1. c. 9. Hæc est illa sive πέρωσις sive τυφλότης, non corporis, sed mentis cæcitas, de quâ & noster *infra* l. 4. § 23. τυφλὸς, ὁ καλῶν τῶν νοεῶν ὁμολογῇ, quam & sacra pagina passim tangit. *Esaï.* c. 6. v. 9, 10. & c. 42. v. 18, 19. *Matth.* c. 13. v. 13, 15. & c. 15. v. 14. *Joan.* c. 9. v. 39, 40. & c. 12. v. 40. *Luc.* *Act.* c. 28. v. 26, 27. *Paul.* *ad Ephes.* c. 4. v. 18. *Petr.* ep. 2. c. 1. v. 9. *Joan.* *Apoc.* c. 3. v. 17. Eam Marcus non immeritò corporeâ illâ nihilo minorem, imò majorem deteriorationemque multò, pronunciat. Καὶ γὰρ ἐπὶ τὸ κλειώτατον ὁπρὸς ἐν αὐτοῖς, διάνοιαν πεπρωμένην, ἢ βαδὺ σκότος ἀρετῶν καὶ ἔστι. Philo de provident. apud Euseb. *prepar. Evang.* l. 8. c. 14. Ἀγνοία δὲ χαλεπώτερον τῆς ἐν τῇ σῶματι πέρωσιν ὁπρὸς τῆς ψυχῆς, πάντων ἀμύρτητων αἵτια γίνονται. Idem de ebriet. Epictetus etiam differt. l. 1. c. 18. ubi eandem, quam Marcus hic, causam agit: Ἀλλὰ ἐμείνον τὸν πεπρωμένον καὶ ὅσον παρρησίαν ὁπρὸς τῆς μερίων, καὶ ἀποπεφρωμένον, ἐπὶ τὴν τῶν διακεκλιμένων ὁπρὸς λαλῶν καὶ μελάνων, ἀλλὰ τὴν γνῶμην τὴν διακεκλιμένην ὁπρὸς ἀγαθῶν καὶ ὁπρὸς κακῶν μὴ ἀπαλλῶμαι. πῶς ἀπέπρωτον τῶν καὶ ἐμείνων ὁμοίων· τῶν ἐν τὴν τυφλὸν μὴ ἀπαλλῶμαι, καὶ τὸν κλειώ; μερίων γὰρ βλάσιν ἢ ὁπρὸς μερίων. *Flacus* l. 1. epist. 10.

Non qui Sardonio contendere callidus ostro

Nescit Aquinatem potentia velleræ fucum.
Certius accipiet damnum, propiusve modulis;
Quam qui non poterit verum distinguere falso.

Contrà Antonius Didymum ob cæcitatem corpoream tristius paulò se habentem, cum tamen mentis acumine cumprimis polleret, Miror, ait, prudentem virum ejus rei dolere damno, quam formicæ & muscæ & culices habent; & non letari illius possessione, quam Sancti soli & Apostoli meruerunt. Ex quo pervides, (Hieronymi sunt ad Castrutium) quod multò melius sit spiritu videre, quam carne; & illos oculos possidere, in quos peccati festuca non possit incidere. Vide l. 3. § 14.

§ 14. Τὸ γὰρ παρὸν πᾶν ἴσον· εἰ καὶ τὸ ἀπολλύμενον ἐκ ἴσου· καὶ τὸ ἀποκαλλόμενον ἔτι ἀκακίαν ἀναφαίνεται. Corrupta ista esse monitu nihil opus. corrigere forsitan haud ità proclive fuerit. Suidas in Ἀλέξανδρον (pro quo tamen, Ἀκακίαν substituendum esse liquet) sic habet: Τὸ γὰρ παρὸν πᾶν ἴσον· καὶ τὸ ἀπολλύμενον ἐκ ἴσου· καὶ τὸ ἀποκαλλόμενον ἔτι ἀκακίαν φαίνεται. Quid si egerimus? Τὸ γὰρ παρὸν πᾶν ἴσον· καὶ τὸ ἀπολλύμενον ἐκ ἴσου· καὶ τὸ ἀποκαλλόμενον ἔτι ἀκακίαν ἀναφαίνεται. ab auctoris mente certè ista neutiquam didicunt: hoc enim vult; Nihil refert, vitam quis diutissime protrahat, an brevissime defungatur. idem siquidem prorsus est, quod uterque istorum tum superando vivit, tum moriendo amittit; atque idipsum punctum temporis insecabile duntaxat. quum enim tempus præsens idem utrique sit, nec amitti possit nisi quod impræsentiarum habetur; idem necesse est id sit, quod uterque moriendo amittit. Illud autem est insecabile quiddam. & hoc igitur. Ita l. 12. § 26. Τὸ παρὸν μόνον ἐκαστος ἴσῃ, καὶ τὸ ἀποκαλλόμενον. Communicavi conjecturam hanc meam viro clariss. D. Salmasio, qui de aliis locis requisitus, pro liberalitate sua, & de isto sententiam suam responso inseruit, cui probari cum videam, non jam amplius pro mera conjectura habeo.

Εἰς ταῦτ' ἐν κατὰ τὴν ἰσότητα. Ità lib. 9. § 33. Καὶ ὁ ἐξαίρετος ἀπερὶ τὸν εἶναι κατὰ τὴν ἰσότητα τὸ παρὸν. Sen. *quest. nat.* l. 6. c. 32. Hæc omnia feres constanter, si cogitaveris nihil interesse inter exiguum tempus & longum. horæ sunt quas perdimus. puta dies esse, puta menses, puta annos: perdimus illos, nempe perituros, quid, oro te, refert, num perveniam ad illos? fuit tempus, & avidiſsimus sui deserit. nec quod futurum est, meum est, nec quod fuit: in puncto fugientis temporis pendeo: & magni est modicum fuisse. eleganter Lælius ille sapiens dicenti cuidam, Sexaginta annos habeo: Hor, inquit, dicis sexaginta, quos non habes? nè ex hoc quidem intelligimus incomprehensibilis vite conditionem & sortem temporis semper alieni, quod annos annumeramus amissos. Quæ postrema favere possent superioris clausulæ lectioni vulgatæ, quam Mer. Casaub. etiam admittit, εἰ καὶ τὸ ἀπολλύμενον ἐκ ἴσου· ut tempus præteritum, quod jam amissum

sum est, inaequale esse concedatur, cum longius his, illis brevius extiterit: si id Marci illatio ullo modo patereretur. Verum is illud tantum amitti, quod haberetur, contendit: & utrumque insecabile esse concludit, & quod amittitur & quod habetur.

Ἀρχαίων | Infra § 17. Τὸ ἀνθρώπου βίη ὁ χεῖρ· & § 10. Μόρον ζῆ ἔχαστος τὸ παρὸν τῆτο τὸ ἀρχαίων· τὰ δὲ ἀλλὰ ἢ βελίωται, ἢ ἐν ἀδύλῳ. Senec. de brev. vit. c. 10. Singuli tantum dies, & hi per momenta praesentes sunt. & ibid. In tria tempora vita dividitur; quod est, quod fuit, quod futurum est. Ex his quod agimus breve est, quod egimus certum, quod acturi sumus dubium. Et in hoc igitur sensu verum est, quod Poeta nescio quis, apud eundem. ibid. c. 2.

Exigua pars est vitae, quam nos vivimus. quod esse ex Menandri plocio traductum, unde istud Stobaeo tom. 2. tit. 108. laudatur,

Μικρὸν τι τὸ βίη καὶ σενὸν ζῶμα χερόν;

docet Janus Rutgersius Var. lect. l. 4. c. 17.

Ὁ γὰρ ἐκ ἔχει, πῶς ἐν πρὶ τῆτο αὐτὸ ἀφέλλοιο | Hinc proverbialia illa, Plaut. Asin. act. I. scen. I. v. 79.

maximas nugas agis.

Nudo detrudere vestimenta me jubes.

Tene ego defraudem, cui ipsi nihil est in manu?

Apul. fabul. Miles. l. 1. Quid viatori de summa pauperie latrones auferre possunt? an ignoras, inepte, nudum nec a decem palestritis despoliari posse? Joannes ille oris aurei in Matth. homil. 83. nec a centum.

Ἡ ἐκ ἀκείης, inquit, τῆς παρηγίας λεγέσθης, ὅπ 30 τὸν πένητα καὶ γυμνὸν ἐδὲ ἔχον ὁμῆ σωζόντες δυνάται ἀποδοῦσαι ποτε.

Πάντα εἰς αἰδὸν ὁμοειδῆ | Itā l. 6. § 37. Πάντα ὁμοειδῆ καὶ ὁμοειδῆ. & § 46. αἰὲ τὸ αὐτὸ καὶ τὸ ὁμοειδῆ. & lib. 9. § 35. εἰς αἰδὸν ὁμοειδῆ ἐγίνετο, καὶ εἰς ἀπειρον τοιαῦτα ἔτετα ἔστα. & lib. 7. § 1. πάντα σωήθη, καὶ ἐδὲν κρινόν. & l. 12. § 26. πᾶν τὸ γινώσκον ἔπος αἰὲ ἐγίνετο, καὶ γινώσκαι, καὶ πᾶν πᾶσι καὶ γίνετο. Idem tractat argumentum & l. 4. § 32. & l. 10. § 27. Lucret. l. 3.

eadem sunt omnia semper.

Ἀνακυκλῶμενα | Sic l. 9. § 28. Ταῦτα ὅτι τὰ τὸ κόσμος ἐγκύκλια, ἀνακῶ, εἰς αἰδὸν καὶ εἰς αἰδὸν. Aristot. Physic. l. 4. c. 14. & Problem. l. 17. q. 3. Καθὰ τὸ φασι, κύκλον εἶναι τὰ ἀνθρώπων. quo loco & Alcmaeonis illud festivum commemoratur, τὸν ἀνθρώπου διατῆτο ὑπολλυδῶ. ὅπ ἐ δυνάται πῶ ἀρχῶν πῶ τέλει φεράται· hoc est, ἐπανακῶμεν πάλιν ὅπ πῶ ἀρχῶν, καὶ συνεχεῖς ποιεῖν, itaque circulationem istam intelligendam de rebus, non numero, sed specie iisdem recurrentibus, & Plato Timaeo: τῆτο αἶμα πᾶν, ὅς τρυφεῖ ἀειανωμένον, γίγνεται. Senec. epist. 24. Nullius rei finis est: sed in orbem nexa sunt omnia: fugiunt ac sequuntur. diem nox premit, dies noctem: aestas in autumnum desinit, autumnus hyems infat, quae vere compescitur. omnia

transseunt, ut revertantur. Velut in orbe aut pilā, motu ordo mutatur, & quae sequebantur praecedunt, & quae occidebant oriuntur; omnia, quomodocumque, ierint, in idem revertuntur. Idem de benef. l. 5. c. 8. Tertull. de resurr. c. 12. post superius exhibita ad § 3. Totus hic orbis revolvibilis rerum, &c. Tacit. annal. l. 3. Rebus cunctis inest quidam velut orbis. Et Aurel. Victor. in Aurelian. Cuncta in orbis modum verti: nihilque accidere, quod rursus naturae vis ferre nequeat. 10 aevi spatio. ita restituit sententiam optimam, pessimam habitam Cl. Salmasius ad Spart. Sever. Sophocl. Trachin. Ἐπὶ πῆμα καὶ χαρὰ πᾶσι κυκλῶσιν, ὡς ἀρκῆ φεράδες κύκλοι. Et Aristot. Ethic. lib. 1. c. 10. Τὰς τύχας πολλὰκις ἀνακυκλῶντες αἰὲ τὸ αὐτῆς.

Ὅθεν διαφέρει | Nihil, inquit, refert per breve aliquod temporis spatium, an in perpetuum ista videris. quare? quia nimirum, ut l. 6. § 36. Ὁ πᾶν δὲ ἰδὼν, πάντα εἰσέεικεν, ὅσα τὰ εἰδὼν ἐχέτω, καὶ 20 ὅσα εἰς τὸ ἀπειρον ἔστα. πάντα γὰρ ὁμοειδῆ καὶ ὁμοειδῆ. Itā l. 9. § 37. Ἴσον τὸ ἔχον ἔτι, καὶ τὸ τεισὶ ταῦτα ἐσθῆσαι. & lib. 12. § 35. Τὸν κόσμον θεωρεῖσαι πλεονὶ ἢ ἐλάσσονι χερόν, ἐδὲν διαφέρει. Itā quod Senec. ep. 101. Nihil interest inter diem & seculum. Vide & l. 3. § 7. & l. 7. § 49. Menander supposititio, apud Stob. tom. 2. tit. 122.

τῶν ἐντυχεσθῶν λέγω,

Ὅστις θεωρεῖται ἀλύπως, Παριώων, τὰ σεμνὰ ταῦτα ἀπῆλθεν, ἐδὲν ἡλθεν ταχὺ. Τὸν ἡλίον, τὸν κοινὸν ἀστὲρ, ὕδωρ, ἱερὴν, Πόρ. ταῦτα καὶ ἐκ τὸν ἐπὶ βιώεται, Ὅλεα παρῆντα καὶ ἐν αὐτοῦ σφῶς ὀλίγως, Σαμῶτες τῶν ἐτετα ἐκ ὀφει ποτε.

i. e. Vertente Grotio:

hunc credo felicissimum,

Qui cum spectaret, Parmeno, placide Deum

Augusta dona, redit citò unde venerat:

Jubar, inquam, solis publicum, nubes, aquas,

Ignem. namque annos quamvis centum vixerit,

Eodem videbit: sitque licet aevi brevis,

Tamen istis nihil est conspicari pulchrius.

Itā Epictet. l. 2. c. 16. conquerenti exuli quoddam Athenas non videret: Πότε ἐν Ἀθῶναις πάλιν ὄψομαι, καὶ πῶ ἀκερὸς πολιν; τάλας ἐκ ἀρκῆ σοι, ἀβλέπεις καὶ ἡμέραν; κρηττόν τι ἔχεις ἢ μετῶν εἶναι τῶ ἡλίῳ, τῆς σελλῶν, ὅς ἀστὲρ, τῆς γῆς ὅλης, τῆς θαλάσσης;

Ὁ τάχα πεδινηξόμενος | Deprehenditur vox eadem haec l. 3. § 10. de qua liceat mihi bona cum venia dissentire ab Hen. Stephano, licet rerum Gracarum pericillimo; qui πεδινηξόμενος vult esse futurum secundum, sive paulo post futurum, ut Grammatici vulgò nuncupant, ἀδησόμενος eosque notat, qui thema fingunt inauditum, πεδινησόμενος nimirum, cuius futurum sit πεδινηξόμενος. Quum tamen neutrum horum necessarium sit ad vocabuli istius analogiam statuendam.

endam. Siquidem, ut monet Eustath. ad Iliad. μ. more Syracusanis familiari, ex praeferitis praesentia septennero formantur. Sic κέκλημα κελήμα, πέπημα πεπήμα, ἑσκήμα ἑσκήμα, τεθνημα τεθνημα. Sicut ergo ἑσκήμα ἑσκήμα, & in media voce, ἑσκήμα. Unde Sopater epist. ad Hemeter. apud Stob. tom. 2. tit. 46. Τίς ἐν ἑτῷ χῆ Σιμωνίδῃ λόγον τεβάρων, ὃς χῆ πᾶσαν πύχην καὶ περιμῶτον μετασπιν ἀσφῶδες ἑσκήμα; & Marcus lib. 10. § 36. εἰς ἑστὴν ἑτῶς ἐντομῶς, ὃ ἀποδύσκειον καὶ παρεσκήμα πνέας ἀσπῶδῶς τοῦ συμβαίνον κακόν. Itā τεθνημα τεθνημα. Unde Marcus l. 7. § 22. ὡς μετ' ὀλίγον ἀμφ' ὅτερε τεθνήξετε. ut τεθνήξω illud in Aristoph. Acharn. cur sit Stephanos suspectum, nihil amplius existat. quod & apud Suidam autor innominatus.

Τοῖς δ' ἐπίσσει ὅσον, ὡς αὐτῆς τεθνήξοντος. | Et in voce media τεθνήξομαι. lib. 4. § 37. Ἦν τεθνήξῃ. Et ibid. § 47. Ἐπὶ τίς σοι θεῶν εἶπεν, ὅτι αὐτεῖον τεθνήξῃ. unde participium τεθνήξομαι. 20. Strom. l. 4. Ἰπαύων τὰς ἐντολὰς βιάσεται τε, καὶ ἐὰν δὴν, τεθνήξεται. ὅς ἂν εἴη διὰ θανάτου ζωοποιήσεται. Quod & Tatian. adv. Graec. ἑστὸν μόνον (Deum vult) ἀρετῶς καλῶς τεθνήξομαι, ὃ πεισθήσεται, τεθνήξομαι δ' ἄλλων. Lucian. Antholog. l. 1. c. 12.

Ὡς τεθνήξομαι, ἥ' ὅτι ὅτι ἀγαθὸν ἀπόλαυ.

Ὡς δ' ἐπινοήσομαι, φέρεται ὅτι κλέων.

§ 15. Πᾶν ὑπόληψις. | Et πᾶν ὑπόληψις. 30. Nihil istis apud nostrum crebrius occurrit. itā l. 12. § 8, 22, 26. & l. 4. § 3. Ὁ βίος ὑπόληψις. & l. 3. § 9. Ἐν ταύτῃ τὸ πᾶν. Senec. epist. 78. Omnia ex opinione suspensa sunt. — tam miser est quisque, quam credit. Vide ad l. 8. § 47.

Δηλα. | Δηλοῖ, forsan; ostendunt, probant hoc. Itā de Marco nostro Herodianus: Δηλοῖ δ' ὅσα καὶ εἰς ἡμᾶς ἤλθον, ἢ λεχθέντα περὶ αὐτῶν, ἢ γραφέντα. Mendum par apud Theophr. tollas licet, de causis plant. l. 6. c. 27. Τὸ φυτὸν τῶτο ξηρὸν μᾶλλον ἥ' ἄλλων. Δηλον (leg. Δηλοῖ) δ' ἢ γενεολογία, καὶ ἢ μερομερία, καὶ ἢ χρεῖα τῶ κατὰ. πᾶν δ' αὖτα ἐπεπλή.

Τὰ περὶ τὸν κωϊκὸν Μόνιμον λεγόμενα. | De Monimo Cynico Diogenis ac Crateris Sectatore, Laert. l. 6. quāenam autem vel ad istum vel adversus istum scripta (itā enim verba, prout habentur, sonant) Marcus hic respexerit, mihi tam incertum est, quān quod est incertissimum. M. Casauboni interim sententiam haecenus probō, ut Monimi ipsius scripta designari existimem. non tamen ut in eis per dialogismum sub aliena persona istud Monimo dictum dicatur, cū Monimi ipsius dogma fuerit. Itaque legendum literulā unicā immutatā, τὰ περὶ τῶ Κωϊκῶ Μονίμου λεγόμενα, quae à Monimo Cynico dicta sunt. neque enim est, quod de Syntaxi ambigat

quisquam, cū familiaris admodum ea sit. Sic enim, prae Herodianum superius adductum, Homerus Iliad. α. v. 159.

Τίμω ἀρνύμεται —

Περὶ Τρώων. —

id est, παρὰ τῶν Τρώων. Schol. Parnas sumentes, vel exigentes, à Trojanis. Et Odys. ζ' v. 207.

— περὶ δ' Διὸς εἰσὶν ἄνθρωποι.

Omnes enim à Jove sunt.

Et Clemens Strom. l. 1. καλῶνται περὶ τῶ νόμου οἱ τῶτων ἄνθρωποι. Horum autores à lege puniuntur. Et Sophocles,

— ἐπαίνε τὰ δέξεται περὶ γὰρ ἐμῶ.

— à me certe laudem feret.

Et apud Tragicum Cassandra, referente Plutarcho in praecip. polit.

Καὶ περὶ παθόντων, καὶ κακοῖσι κομῶν

Σοφὴ κέκλημαί σ' εἰν παθόν ἢ μαινόμεναι.

Ab his, qui in ipsa inciderunt jam mala,

Sapiens perhibeor: mala nondum expertis, furens.

Ceterum ad Pyrrhonios sive Scepticos inclinasse Monimus videtur. quamquam enim admittit illum in familiam istam Sextus Empiricus renuit; idem tamen inter τὰ τὸ κερτήριον ἀνεκτόντας i.e. eos qui veritatis dijudicandae medium certum sustulerint, Monimum Canem recenset, lib. 1. adv. Logic. c. 2. eūque asserit, τῇ συλλαβῇ ἀπεικόνισαι τὰ ὄντα, τοῖς τε καὶ ὅτις ἢ μανίαν παραστήσει ταῦτα ὁμοιωσάτω id est, ea quae sunt, pictura adumbrata consulisse, nostras eorundem perceptiones, eis quae dormientibus aut mente captis se ingerunt, geminas prorsus censuisse. Quin & dogma ejus quod fuerit, clarius indicat autor idem adv. eisd. l. 2. c. 1. Μόνιμος δ' Κύνων τύφον εἶπε τὰ πᾶντα, ὅς ὁμοίως ἔστι ἥ' ἐκ ὄντων, ὡς ὄντων. Monimus Canis typhum esse dixit: omnia. (nam Hervetus cur typhonem pro typho substitueret, nihil erat) id est autem, opinio eorum quae non sunt, ac si essent revera, quod aliis verbis Xenophanes dixit ab eodem loco superiore, & Pyrrhon. h. potyp. l. 2. c. 4. adductus.

Αὐτὸς ὁμῶς ἐκ οἷοι δόκω δ' ὅτι πᾶσι τέτυκται.

Certi aliquid nemo novit; sed opinio cuncta est.

nec immeritò vana opinio typhi nomine nuncupata est. ἢ γὰρ ὑπόληψις τῆς γνώσεως φυσιοῦ καὶ πύρις ἐμπόλησις ut Clem. Strom. l. 1. ex Apost. ad Cor. ep. 1. c. 8. v. 1, 2. Lucem hinc obiter claram medelamque dabimus certissimam Menandri verbis à Laertio ex Equisone (non ex Citharista, quod frustra Cl. Casaub. ariolatus est) adductis, quae viros insignes inaniter haecenus torserunt. Ea in Laertii codicibus itā exhibentur:

Τὸ γὰρ ὑποληπθὲν πύρον ἐστὶ πᾶν ἔρη.

Quod Ambros. Camald. vertit;

Nam cuncta fastum dixit esse cetera.

prae peram, scilicet aut tres etiam, quas habere dixerat, peras. Verum id seriem orationis non pati cū adverteret

referenda? Et Marcus eremit. de leg. spir. § 54. 'Ο ἀκόπως ὁδοπορεῖν, ματαιοπονεῖν.

Εἰκν. | temere, hoc est, ἀνὰ ἀναφορᾶς, ut l. 12. § 20. citra respectum habitum ad finem aliquem certum. Epictet. l. 3. c. 23. 'Εγχεον γὰρ ἥβη ἰνομέ-
νων ὅθ' ἡμῶν, ἀν' ἡμῶν ὅτι μὴδὲν ἀνατρέψωμεν, εἰμὴ ποίησόμεν ἐάν δ' ἐφ' ᾧ μὴ δέῃ, διεσφραδίσως.

Καὶ ἀποφραδίστως | Nullaque consequentiā. Xyl.

Sed hoc esset ἀνακολύτως potiūs. Sine justa ratio-
cinatione & consideratione, ad finem communem conse-
quatur, necne. Caf. ἀποφραδίστως intelligere, intelli-
gendo assequi vel consequi. ἀποφραδίστως igitur ὁρ-
γεῖν, est facere aliquid, nescius quid agas, aut quid velis.
Sicut ἀποφραδίστως οὐ ποιεῖν, ita bene facere cui-
quam, quasi nescias, aut non advertas quid agas. l. 5. § 6.

Δίον καὶ τὰ μικρότατα καὶ τὴν ὅτι τὸ τέλ-
ἀναφορᾶν γίνεσθαι | Siquidem ut noster ipse l. 9. §

22. 'Η τις περὶ τῶν μὴ ἔχῃ τὴν ἀναφορᾶν, αὐτὴ
διασπᾶ τὴν βίον | Omnis actio, quæ ad finem debitum
respectum, vel propinquum vel remotum saltem, non
habuerit, vitam nostram quasi in partes distribuit, sibi-
minimè per omnia consentientem reddit. Plutarch.
de profect. indic. Καὶ γὰρ αἰμασίαν πνα καὶ δειγρὸν
οἰκοδομῶσιν ἡ διαφέρει ἐξ ὧν τὸ πῦρ, ἡ λίδον ἐπι-
ελεῖν χρυσοῦν, ἡ σίλιον ὑποδύναμι ἀποπύρρῳ
ἀπὸ μνημῶν, οἷα ποιεῖν οἱ φάδοι, πᾶσαν ἐργα-
σίαν καὶ ὡρεῖν, ὡς ἐπὶ χρῶ, συμφορῶντες εἰς ταυτὸ καὶ
περὶ ὧντες ἀλλ' οἷα περὶ ὧντες, οἷς ἡδὴ καὶ
ἐπὶ πῶν οἰκοδομῶμεν καὶ βασιλικῶν τῶ βίῃ
μικροτάτοι χρυσία κρηπίς, ἡδὲν οἷα περὶ ὧντες
ἰνομίαν, ἀλλ' οἷς ἀπὸ ταύτης γὰρ λόγῳ περὶ ὧν-
σι καὶ περὶ ὧντες ἰνομίαν ἔχουσιν.

Καὶ τὰ μικρότατα | Epictet. dissert. l. 2. c. 11.
Καὶ ὅνα εὐεργίαι, ἀποφραδίστως χρῶμαδα, ὡς αὐ-
τὸ μὴδὲ τὸν δακτύλον ἐκλείνοντες. Julian. Imper.

orat. 1. Νόμος ὅτι παλαιὸς ὡρεῖ τὸ πῶν φιλο-
σοφίαν ἀνδράποισ φήσας | ὡρεῖ καὶ ὡρεῖ, ἀπα-
τας ὡρεῖ τὴν ἀρετὴν καὶ ὡρεῖ τὸ καλὸν βλέποντας,
ἐπιπιδύοντες ἐν λόγοις, ἐν ἐργαίς, ἐν ξυνοίαις, ὅτι
πᾶσαν ἀπὸ τῶν καὶ βίον ἀκροῖς καὶ μείζοντες γὰρ
καὶ πάντως ἐφίεσθαι. ubi Petav. pro ἀκροῖς, μι-
κροῖς substituit. at Suart. analect. l. 3. c. 17. ἀκροῖς
retinendum contendit, & tenuissima quæque & e-
xilia maximè eo vocabulo vult designari.

Τὸ ἐπιδύοντες τῶν πόλεως καὶ πολιτείας τῶν περὶ
ταύτης λόγῳ καὶ θεωρίᾳ | Orbem, urbis ac civitatis
instar habere vult: in qua homines universi, cives
cum sint, civitatis istius legibus ac institutis confor-
miter per omnia agere ipsos oporteat. Hanc autem
iconem, quæ pulcherrima est sanè, frequenter admo-
dum usurpat. Ità l. 3. § 11. ἀνδράποισ πολιτείας τῶ πό-
λεως τῶ ἀνωτάτης, τῶ αἰ λουτὰ πόλεως, ὡς περὶ οἰκί-
ας εἰσιν. & c. l. 4. § 3. 'Ο κόσμος ὡσαυτὸ πόλις. &
ibid. § 23. Διὸς πόλις, & l. 6. § 44. πόλις καὶ
πατεῖς μοι, ὡς ἀνδράποισ, ὁ κόσμος. & l. 12. §
36. ἀνδράποισ, ἐπολιδίω ἐν τῇ μεγάλῃ ταύτῃ πό-

λε. Ad nostri planè mentem Epictet. dissert. l. 1. c.

12. Πάντα ἐν ταύτῃ ὁ κόσμος καὶ ἀγαθὸς ἐπι-
σκεμνόμενος. τὴν αὐτὴν γνώμην ὑποτάττει τῶ δι-
οικεῖν τὰ ὅλα καὶ δαίμων οἱ ἀγαθοὶ πάντες τῶ νό-
μου τῶ πόλεως. Idemque l. 3. c. 24. Τίς τῶ ἐπιπύ-
ρρῳ; ὁ ἡμεῶν, ἡ ὁ σφαγῆς, ἡ πόλις, ὁ τῶ πό-
λεως νόμος. δὲ καὶ με αἰετὶ τῶ νόμου περὶ ὧντες ἐν
πῶντι. Chrysippus de finib. l. 1. à Laertio lib. 7.
in Zenon. laudatus: 'Ἴσον ὅτι τὸ κατ' ἀρετὴν ζῆν.

τῶ καὶ ἐμπειρίαν ἥβη φέσσι συμβαινόντων ζῆν
μείρη γὰρ εἰσιν αἱ ἡμετέρας φύσεις τῶ τῶ ὅλα. διὸ
τέλ- γίνεται τὸ ἀκολύτως τῇ φύσει ζῆν ὅτι
καὶ ἀρετὴν αὐτῶν, καὶ καὶ τὴν ἥβη ὅλων, ἡδὲν ἐν-
γνῶσθαι ὡς ἀποφραδίστως εἰσὶν ὁ νόμος ὁ κοινός, ὅτι
ὅτι ὁ ὁρδὸς λόγῳ διὰ πάντων ἐργαζόμενος. ὁ αὐτὸς
ἐν τῶ Διὶ καὶ ἡμεῶν τέτρω τῶ ὅτι ὄντων διοική-
σας ὄντι. Vide ad l. 10. § 1. Autor de Mundo c. 6.

ubi de politicæ humanæ ratione ac instituto pluri-
bus differuerat; ὡς ὑποληψέον καὶ ὡς τῶ μείζον-
τος πόλεως, λίγῳ τῶ τῶ κόσμῳ. γένος μὲν γὰρ
ἡμῶν ἰσχυρὸς ὁ θεός, ἡδὲν ὡς ὑποληψέοντος διόρ-
δωτον ἡ μεταδωτον χρεῖαν τῶ οἷμα καὶ βεβαίωτε-
ρος ἥβη ἐν ὑπερῶν ἀναγκασμῶν ἡγεμονία δι-
σχυρῶν αὐτῶν καὶ ἐμμελῶς, ὁ σύμπας διοικονομῆται
διὰ κοινῶν ὡρεῖ καὶ γῆς, &c. Et Philo de Joseph.

'Η μὲν γὰρ μαγαλόπολις, ὅτι ὁ κόσμος ὅτι καὶ μὲν
ζῆται πολιτεία καὶ νόμος ἐνί. λόγῳ δὲ ἐν φύσει,
περὶ καὶ καὶ ὡς ἀνδράποισ, ἀποφραδίστως τῶ ὡν
ἐν ποιντέον. αἱ καὶ καὶ τῶ τῶ πόλεως, ἀπὸ
καὶ τῶ τῶ εἰσιν ἀειδίω, καὶ πολιτείας καὶ τῶ δια-
φορέσας, καὶ νόμοις καὶ τῶ αὐτοῖς. Vide l. 7. § 5.
& l. 11. § 20.

§ 17. 'Ο μὲν καὶ τῶ σιγῇ | Σπγμῶν καὶ τῶν
Græci; & punctum temporis, Latini, pro spatio an-
gustissimo dixere: uti observat Donatus ad Terent.
Phorm. 1. 4. translatione à Mathematicis factâ, qui-
bus σιγῇ five σημῶν id dicitur ὡς ὡς ὡς ut Eu-
clid. element. l. 1. § 1. ideòque est infecabile, nec
pro quanto habetur. Eòque sensu noster hic; Τὸ
ἀνδράποισ βίῃ, ὁ μὲν καὶ τῶ σιγῇ. & l. 6. § 36.

πᾶν τὸ ἐν τῶ τῶ καὶ τῶ σιγῇ, σιγῇ τῶ αἰῶντος. Ità
Plut. de puer. educ. Σπγμῇ καὶ τῶ, πᾶς ὁ βίος. &
Senec. epist. 49. Punctum est quod vivimus; & ad-
huc punctum minus: quod à Simonide forsan acceptum
est. illius enim Plutarchus dictum hoc in Consol.
ad Apollon. refert: ὅτι τὰ γὰρ καὶ τὸ μὲν ἐν τῶ
σιγῇ τῶ ὡς ὡς, μᾶλλον τῶ μὲν π βε-
χῆται σιγῇ. Quod autem illi σιγῇ, id est,
punctum, Jo. Chrysost. in epist. ad Philip. orat. 2.

ροπήν, id est, momentum, dixit. 'Ροπή ὡς ὡς ὡς ὡς
βίος. ὡς μὲν γὰρ ὡς, φησιν, ὁ πᾶς ὡς αἰὼν ὡς
τῶ αἰῶνα τῶ ἀπὸ τῶ. Vide supra, ad § 14. & in-
frà ad l. 5. § 24. & l. 6. § 36.

'Ηδὲ ὡς, βίον | L. 5. § 35. Τὰ αἰῶνα ἐν-
μειδῆται, καὶ ἐκ ἐξ ὡς. De Stoicis Plut. de com-
mun. notit. c. 39. Συγχαρῶντες εἰσι, τὰς μὲν ἐν μὲν
822

ἡ πᾶσις ὥσπερ ἔστιν ὁ φέρεται, τὰς μὲν ἐξ αὐτῆς
μεταίτης, τὰς δὲ ποδὶν ἐπὶ τοῖς ποσὶν ἀειρούς ἢ πᾶσις,
οἷς δὲ πρὸς τοὺς ἀπὸ τοῦ ἀεὶρου ἢ πᾶσις,
ταῦτα μὴ διακρίνειν, ἀλλ' ἕτερον γένος τῶν εἰρη-
μύων πρὸς τοὺς ἀεὶρους, ὡς ἀλλὰ γὰρ τῆς ὥσπερ λαμβανόμε-
νης αὐξήσεως δὲ ὡς ἐπιστοί, ὡς καὶ δὴ καὶ τὸν Σω-
κράτην περιηκόμενα, τὰς μεταβολὰς ταύτας λέγειται
γινώσκουσιν δὲ ὡς φθόρος μᾶλλον αὐτὰς ὀνομάζειται
πρὸς τοὺς ἀεὶρους. ὅτι τὸ ἡγεῖσθαι τὰς εἰς ἕτερον ἐκείνους
τὸ δὲ αὐξάνειν καὶ τὸ μεινῶναι, πᾶσι σώματός ἐστιν
ὑποκειμένη καὶ διακρίνεται. Quid Platonici? Ma-
xim. Tyr. differt. 28. Πᾶν σῶμα ἔστι καὶ φέρεται
ὁξέως, εὐελεῖς δὴ καὶ, ἀπὸ καὶ καὶ τῶν μὲν ἐν
ἐν τοῖς ἀεὶροις εἰς ἡδὴ οὐδὲν, οὐδὲ ἢ τῶν εἰς
γινώσκουσιν ὑπονοῶν καὶ ὑποφρονέων. Senec. epist.
58. Quaecunque videmus ac tangimus, Plato in illis
non numerat, quæ esse propriè putat. fluunt enim, &
assiduâ diminutione atque adiectione sunt. nemo no-
strum idem est in senectute, qui fuit juvenis: nemo
est manens, qui fuit pridie. ego ipse dum loquor mutari
ista, mutatus sum. Et mox: De homine dixi, fluida
materiâ & caducâ, & omnibus obnoxia casibus.
Mundus quoque aeterna res & invicta, mutatur, nec
idem manet. Nec dissentiunt etiam Epicurei. Lu-
cret. l. 4.

Dico igitur rerum effigies, tenuesque figuras,
Mittere ab rebus summo de corpore earum:
Quæ quasi membrana summo de cortice rerum
Derepta volitant ultro citroque per auras.

Et lib. 2.

Nam certè fluere atque recedere corpora rebus
Multa, manus dandum est. —

Et lib. 5.

Principio omnibus à rebus quasunque videmus,
Perpetuò fluere ac mitti fateare necesse est
Corpora. —

Et mox:

Usque aded omnibus ab rebus res quæque fluenter
Fertur, & in cunctas dimittitur undique partes.
Nec mora nec requies interdatur ulla fluendi.

Inde Claudian. in Mallii Coss.

— semperque fluentis Materia. —

Ἡ δὲ αἰσθησις ἀμυδρὴ. | Ita l. 5. § 35. Τὰ δὲ αἰ-
σθησιὰ ἀμυδρὰ, καὶ ὑπερπύπνωτα.

Ἡ δὲ ὅλη τὴ σῶμα | σφικεῖται, ἐν σφικτῇ | Cor-
poris totius fabrica, putrescere apta, sive putredini ob-
noxia. Σφικτῆς Junio magis placet, pro eo quod
σφικεῖται exhibetur. utrumlibet, Marco etiam au-
tore, legas, qui l. 7. § 66. Ἡ φύσις ἐκ τῶν Σω-
κράτους τὸ σφικεῖσθαι πᾶσι. Aichines Axiocho:
Τῆς σφικτεῖας ἀπὸ διαλυθείσης, καὶ τῆς ψυχῆς
εἰς τὴν οὐκ ἐν ἰδρωθείσης τῶν. Vide & Epi-
charmum ad l. 7. § 40. sed & l. 3. § 11. ἐκ τῶν
σφικεῖται. & l. 4. § 5. ubi vox eadem, σφικε-
ται ἐκ τῆς αὐτῆς σοφείων. In eandem cum Mar-
co istic mentem, Senec. ad Marc. c. 11. Putre

ipsa fluidumque corpus: ex infirmis fluidisque contex-
tum: ipso situ & otio iturum in tabem. Vide ad l. 4.

§ 5. Itaque non suillo tantum generi, quod dixere
veteres, ut Varro de re rustic. l. 2. c. 4. Cicero de
finib. l. 5. Plin. hist. natur. l. 8. c. 51. Stoici qui-
dam, Plutarch. Sympos. l. 5. c. 10. Cleanthes; Cle-
mens Strom. l. 7. Chrysippus; Cicer. de nat. Deor.
l. 2. & Porphyry de animal. non comed. l. 3. aut pis-
cibus duntaxat; quod Philo Jud. lib. de mund. opif.
sed & animantibus quibusvis (humano etiam gene-
ri) animam, ne putresceret corpus, pro sale datum, haud
absurdè dici poterit. Plaut. Trinum. Act. 5. Sc. 4.

— nos hominuculi,

Salillum anime, quam cum extemplo amissimus, &c.
Ad quem locum interpretes: Vasculum salis sumus,
i.e. corpuscula animata: quia corpora sunt animarum
vascula; anima verò corpori salis vice, quemadmodum
enim carnes pecudum, si diu servantur sine sale, putre-
scunt: ita & corpora, efflata animâ, putore corrup-
puntur. Scitè itaq; Plut. Sympos. l. 5. c. 10. Τὸ ἀ-
λας ἢ σωματίων τὰ νεκρὰ διατηρῶν ἀσπῆλα καὶ
μόνιμα, πολλὰ χεῖρον, ἀντιπῆται τῷ θανάτῳ,
καὶ ἐκ ἐκείνου πᾶσι καὶ ἐξολέσθαι καὶ ἀφανισθῆναι τὸ
σῆμα. ἀλλ' ὡς περὶ τῆς ψυχῆς, θεοῦ τῶν ἑσθῶν
ἡμετέρων, τὰ ζῶα συνέχει καὶ ἔστιν ἐκ ἐκείνου τὸν ὄγ-
κον. ὥστε ἡ ψυχή αὐτῶν φύσις τὰ νεκρὰ παραλαμβάνει-
σα, καὶ μιμημένη τὸ τῆς ψυχῆς ἔργον, ἀνταμιμνέ-
ται φερεμένων ἐπὶ τῷ φθόρῳ, καὶ κρατῇ καὶ ἰσχυρί,
&c.

30 Ἡ δὲ ψυχή ῥέμβεται. | Ita restituit Xyland. cum
ante ῥέμβεται legeretur. ῥέμβεται, vagus, sive divaga-
tio. nam & abstractè sumitur. Plut. de exil. πολλὰ
ἄλλω καὶ ῥέμβεται. inde ῥέμβεται. supr. § 7. καὶ ἀπορ-
ῥέμβεται, infr. l. 4. § 22. Casaubonus tamen ad A-
driani vitam, ῥέμβεται legit; sed vagam exponit, ex
Athanassii illo, ὅτι πολλὰ ῥέμβεται.

Ἡ δὲ πύχη δυσεκμύρτων. | Fors, conjectu difficilis:
ob casus fortuiti incertitudinem nimiam. Itaque
πύχη dixere Anaxagoras & Stoici, ἀδύνατον αἰτίαν
40 ἀνθρώπων λογισμῶν. Epicurus, ἀδύνατον αἰτίαν πρὸς
σώματι, χεῖρον, τέρπον. Plut. de placit. philosoph.
l. 1. c. 29. & Philo de constit. Princ. ἡ πύχη ἀέ-
λαιον καὶ αἰδρυτόν τι πρὸς γῆμα. Theophrastus deni-
que, referente Plutarcho ad Apollon. Ἀσπῆλα ἡ
πύχη, καὶ δεινὴ παραλέσθαι τὰ ἀσπῆλα πρὸς γῆμα. καὶ με-
τάφρασαι τῷ δόκτωσαν ἐν ψυχῇ, ἐν τῇ κατὰ τὸν
& Plut. ipse de poet. leg. c. 7. in hoc
Fortunam Fatumque, πύχη καὶ εὐκλείδῳ, conve-
nire, quod in utroque τὸ ἀσπῆλα ἔστιν ἡ αἰ-
τίαν existat.

Ἡ δὲ φῶμα ἀκλειον. | Ita l. 4. § 3. Τὸ ἐν ψυχῇ
φῶμα καὶ ἀκλειον ἢ ἐν ψυχῇ δόκτωσαν. Fama, in-
quit, est iudicii, expertis quiddam. Siquidem, ut Se-
narius antiquus habet,

Ἰσχυρὸν ὄχλος ὅστις, ἐκ ἐκείνου γένν.

Res nempe valida turba est, sed mentis carens.

Ab istiusmodi ergo profecta, pérque eorum oravitans fama, nil mirum, si fuerit, ut Virgilius cecinit, *En. l. 1.*

Tam ficti pravique tenax, quam nuncia veri,
aut recti etiam dilaudatrix. Vide supra § 12.

Τὰ μὲν τὰ σώματι. πολυμύς. | Ita l. 4. § 43. ποταμός τις καὶ ῥέμα βίαιον, ὁ αἰών. & l. 5. § 23. Ἡ γὰρ ἔσχα, ὅσον ποταμός, δὴλυκεῖ ῥέσει. & l. 6. § 15. Ἐν τῷ τέτρω τῷ ποταμῷ. Sicut autem his in

locis res humanas & corporeas *fluvium* quendam, quia in perpetuo sunt fluxu; ita easdem alibi, ob fluxus illius cursum rapidissimum, *χειμάρρον* etiam, i. e. torrentem appellat. l. 7. § 19. Διὰ τῆς ἡλῶν ἔσχα ὡς διὰ χειμάρρου διεκπορεύεται πάν-
τα τὰ σώματα. & l. 9. § 25. Χειμάρρος ἡ ἡλῶν αἰψά. Senec. ep. 58. Corpora nostra rapiuntur flu-
minum more. Et ex Origen. in Psal. 1. Methodi-
us orat. de resurr. Apud Epiphan. haeres. 64. § 14.

Οὐ καὶ πολυμύς ἀνθρώπων τὸ σῶμα, διότι ὡς
σπερτὸ ἀκρεβές, τάχα ἐδὲ θυὸν ἡμερῶν τὸ σπερπεν
20 ἀποκείμενον ταυτὸν ὄειν. Ceterum etiam τὰ τῆς
ψυχῆς fluminis instar habere Heraclitus censuit,
si Numenio fides. Sic enim is de bono l. 1. apud
Euseb. præpar. Evang. l. 15. c. 17. de Heraclito lo-
cutus, Βελόμην γὰρ ἐμφανίσαι, ὅτι αἱ ψυχὰν ἀνα-
δυμύμεναι νοεραὶ αἱ γίνονται, ἀγασεν αὐτὰς
πῶς ποταμοῖς, λέγων ἔτως. Ποταμοῖσι τοῖσιν αὐ-
τοῖσιν ἐμκαίνουσιν ἑτέρα καὶ ἑτέρα ὕδατα ὁπρὸς
καὶ ψυχὰς τῷ ὅδῳ τῷ ὕδατος ἀναδυμύμενται. Vide
ad l. 4. § 37. Arnold. Bonavallens. de op. 6. dier. 30
c. 7. Aquarum nomine hominum generationes intellige;

quæ sicut de fonte in rivum, de rivo in fluvium labun-
tur: ita homines de conceptu in partum, & de infan-
tuli ætate in senium inquieto volumine properant & de-
currunt. Verum Marcum nostrum autumo Plato-
nis illa in *Timæo* respexisse, quibus animas ait in
ortu primo εἰς σῶμα ὁπρὸν καὶ ἀπὸρρῦτον inditas
& innexas. & mox de eisdem, αἱ τῷ οἷς πολυμύς
ἐνδεδεῖσθαι πολὺν, &c. ubi corpus diserte flumen ap-
pellat. Vide ad l. 10. § 28.

Τὰ δὲ τῷ ψυχῆς ὄνειρος | Homer. *Odyss. λ. v. 221.*
Ψυχὴ δὲ ἡντ' ὄνειρος ἀποπταμένη πεπότηται.
Avolat illa, velut somnum quæ fallit imago.

Ita l. 6. § 31. ὅτι ὄνειρος οἱ ἡνῶχλιν. Vana, scil.
quasi per somnum visa, animos afficere solent huma-
nos, & dormientibus velut illudere. Refert Laërt.
l. 6. ex Hecatonis Chbriarum l. 1. Metroclem, post-
quam Crateti in disciplinam se dederat; commen-
tariis suis in ignem missis, dixisse,

Τὰ δὲ ἐς ὄνειρων νεοτῆραν φαντάσματᾶ.
Hæc somniorum sunt imaginacula.

Quin & Euripideum illud ex *Iphigenia Tauric.*
Ψυδὲς ὄνειρος χαίρει; ὡς δὲν ἦτ' ἀεξ.
Valete vana, nil eratis, somnia.

de vanis animi affectibus ac perturbationibus, usur-
parunt, tum Clem. Alex. in *protrept.* tum & Plut.

de profect. indic. quem exhibebimus infra ad l. 6.

§ 31. Optimè Basiliius Cæsar. ep. 42. τὰ ἀνθρώπι-
να τοῦτα οὐκ ἔστιν ἀμυδρότερα, καὶ ὀνείρων ἀπα-
πλόττερα. & quæ sequuntur. Plutarch. ipse eam

quam istic de rebus divinis notitiam habemus, in-
somnia rationem obrinere asserit. In tract. de El.
Delph. ὡς τῷ νῦν ἐν τῷ καλλίστῳ ἡλῶν ἐνυπνίων τὸν Θεὸν
ὄνειρος πολέωντες. & in *Erotic.* Διδεί τῷ ὡς διὰ ἡλῶν
ἐνυπνίων ἡ ψυχὴ ἀσπάζεται καὶ τέθηπε τὸ καλλίστον καὶ
σεῖντα πν.

Ἀμρὶ τῷ αἰ δολόεντα φιλόφρονα χεῖρον ὄνειρος.
Maxim. Tyr. animi totam in hoc corporis domi-
cilio degentis vitam. *dissert. 28.* Ὡς ἀεξ ὁ ἐν γῆ
βίῳ τῷς ἡλῶν ἀνθρώπων ψυχῆς ὄνειρος τοῖκα μα-
κρὸν καὶ πολυεῖς. eod; illam de Epimenide fabulam
refert.

Καὶ πύφ. | πύφ. hic quod alibi καπνός, l. 10.
§ 31. & l. 12. § 27. Est enim πύφ. καπνός idem
quod καπνός, fumus; etiam si pro fastu frequentius
καπνός μελαφοειν usurpetur. indè notat Eustath. ad O-
dyss. β'. πυροφρονας καὶ πυροφρανὲς senes σκαπτικῶς
nuncupari, sive quod ob peritiam variam experien-
tia longâ multipliciq; conquistam fastuosius ple-
rumq; gerere se soleant; sive, διὰ τὸ δειν ἡδὴ πύφ-
αυς ἡτοι νεκρικῶς καπνός τὸν τοῖς τῶς, quasi jam in fu-
mum dari eos, concrematis nimirum cadaveribus, opor-
teat. De Socrat. Plut. lib. de Socrat. Demon. Τὸν τῷ
πύφον, ὡς πύφον καπνὸν φιλοσοφίας, εἰς τὸν σοφιστῶν
ἀποκεδέσας. Et Apollon. *Argonaut. l. 2.* de api-
bus agens, quod & Xylander observavit,

— ἐπίσας τῷ λιγυροῖντι
Καπνὸς πυροφρανὲς πέτρης ἐκείνῳ ἀγασεν.
Ubi Schol. καπνὸς πυροφρανὲς, ἀντὶ τῆς καπνίζομεναι.
sed & terra Troica Euripidi in *Hecub.* dicitur, κα-
πνὸς πυροφρανὲς κατεροπίπται. Poteest tamen Marcus
hic, ad Monimi placita, cujus pauld antè memine-
rat, respexisse, qui πύφον καὶ ὄνειρον πύφον τῷ pronun-
ciaverat. Vide supra ad § 15. Sapientie Solomonis
autor c. 2. v. 2. Καπνός, ἡ πύφον ἐν ῥίον ἡμῶν. καὶ ὁ
λόγος, ἀπὸ τῆς ἐν κινήσει καρδίας ἡμῶν. Et Lucret.
l. 3.

— naturam animæ
Dissolvi, seu fumus in altæ aëris auras.
Ὁ τῷ βίῳ, πόλεμος. | Ita vulgò vertunt illud
Jobi c. 7. v. 1. Militia est vita hominis super terram.
Certè Christiani hominis vita, in sacris literis, tan-
quam jugis militia passim prædicatur. Vide Pau-
lum ad Ephes. c. 6. v. 12. Petrum ep. 1. c. 2. v. 11.
Jacob. c. 4. v. 1. Minut. *Ost.* Quod corporis hu-
mana vitia sentimus & patimur, non est pæna, militia
50° Cyprian. l. 1. ep. 5. Adhuc in seculo sumus, ad-
huc in acie constituti. Chrysost. in *Act.* orat. 15.
Ἀγὼν ὄειν ὁ παρὼν χεῖρον. πολυμύς ὄειν καὶ καπνός.
Et in 1. ad Thess. hom. 3. Πολέμος καπνός, πᾶς ὁ τῷ
βίῳ χεῖρον. Et in Genes. orat. 3. Διλωκεῖς ἡμῶν
ὄειν ὁ πόλεμος, καὶ ἀνακαχωδὲς ὄειν ἔχον. Au-
gust. adv. Julian. l. 4. c. 16. Nullum sine bello in-
testino

Ἄ δ' ἀρετὰ ὃ δανῶσι λαμβάνει.

Quod reliquum bonis

Post mortem superest, nulla abolet dies.

Virtus incolumis post cineres micat. Grot.

Idem Temen. apud Stob. tom. 2. tit. 1. & Sext. adv.

Gram. c. 13.

Ἀρετὴ δ' καὶ δάνη τις, ἐκ ἀπόλλου.

Ἡ δ' ἐκ ἐτ' ὄντος σώματος. κακοῖσι δ'

Ἀπαντα φεῖδα. Σωζανόνδ' ἀπὸ χθονός.

Virtus, & ubi quis interit non interit;

Sed vivit & post corpus. at si quis malus

Intereat, ejus cuncta sub terram cadunt. Grot.

Præclare Socrates apud Platonem Phædone: Εἰ μὲν ὁ θάνατος τῷ παντὶ ἀπαλλαγῇ, θερμαὸν ἂν ᾖ τοῖς κακοῖς ἀποθανέσι, τῷ δ' σώματος αἷμα ἀπιδάχθαι, καὶ τῆς αὐτοῦ κακίας, μετὰ τῆς ψυχῆς. οὐκ ἔπειδ' αὖ θάνατος φαίνεται ἔσθαι, ὁ δὲ αἷμα ἂν ᾖ αὐτῇ ἀλλή ἀποφυγῇ κακῶν, ὅτι σωτηρία, πάλιν τῷ αἵματι βλάβησιν τε καὶ φρονιμωτάτῳ ἡδέσθαι. ἔστιν γὰρ ἄλλο ἔχουσα εἰς ἑαυτὴν ἡ ψυχὴ ἔρχεται, πάλιν τῆς παιδείας τε καὶ ἑρμῆς. ὃ δ' καὶ λέγεται μάλιστα ἀφελείν ἢ βλάβησιν τὸν τελευτήσαντα ἐαυτὸς ἐν ἀρχῇ τῆς ἐκείσε πορείας. Senec. ep. 98. Egregiè Metrodorus in epistola ad sororem: Mortale est omne mortalium bonum. de his loquitur bonis ad quæ concurritur. nam illud verum bonum non moritur. certum est sempiternumque, sapientia & virtus. hoc unum contingit immortale mortalibus. & epist. 93. Vis scire quid inter hunc interfit vegetum contemptoremque fortune, functum omnibus vitæ stipendiis, atque in summum bonum evectum, & illum cui multi anni transmissi sunt? alter post mortem quoque est, alter ante mortem periit. Itaque Antisthenes dicere solebat, τὸν βυλομένους ἀθανάτους εἶναι, αὐτὸν ζῆν ἐν σπέρματι καὶ διχαίῳ. & Pindarus Olymp. 8.

Ἄϊδα τοι λάβεται, Ἀμύρια παρὰ Ζῆας ἀνής.

Orci obsecravit, quisquis congrua gesserit.

Atque hac quidem de virtute vera verissimè dicta fuerint. Caterum quod de jure justitiæ; Cicero Offic. lib. 3 § 69. Veræ germanæque virtutis solidam miser illi & expressam effigiem nullam tenebant, umbrâ & imagine solâ efferebantur.

Τρεῖν τὸν ἐνδὸν δαίμονα ἀνύσειον | animam sive mentem vult, quam & demonem sive genium supra dixerat, § 13. & quomodo contumeliâ afficiatur, monuerat § 16. Sic l. 3. § 16. τὸν ἐνδὸν ἐν τῷ στήθεϊ ἰδρυμένον μὴ φύσει, &c. vide ad lib. 6. § 30. Dio Prus. orat. 4. Ὁ ἰδὸς ἐνδὸς νῦς, εἰς τὸν δαίμονα τῷ ἔχοντος ἀνδρός. Sed & Plat. in Phædone, ἀδύναμις καὶ κακία μυσηνός, τὸν τὸν δαίμονα τὸν ἐνδοκὸν αὐτοῖς, τὸν λόγον, διαφείδοντας καὶ μαίνοντας, τὸ ὅσον ἐπ' αὐτοῖς, ἐκ τῆς παιδείας οἰκιστάς. Clemens pedag. l. 4. c. 10.

Ἀσπὴν, ἡδονῶν, καὶ πόνων κρείσσονα | Quod l. 3. § 4. ἀρχαίων ἡδονῶν, ἀπρωτων ἀπὸ πάντων πόνων. Senec. epist. 75, Non cupiditas nos, non timor pellet: in-

agitati terroribus, incorrupti voluptatibus, nec mortem horrebimus, nec Deos.

Ἀνευδὴν τῷ ἄλλον ποιῆσαι τι, ἢ μὴ | Ita l. 10. § 1. πλήρης καὶ ἀνευδής. contra quam, ὁ μὲν ἔχων παρ' ἑαυτοῦ πάντα τὰ εἰς τὸν βίον χρήσιμα. l. 4 § 20. Vide Platon. in Epitaph. supr. ad illa § 11. ἐπ' αὐτῷ τὸ πᾶν.

Τὰ συμβαίνοντα καὶ ἀπονεμόμενα | Signatè dictum. uti & l. 3. § 4. τὰ συμβαίνοντα καὶ ἀπονεμόμενα πάντα. & l. 7. § 66. τὰ ἐκ τῆς ἑλῶν ἀπονεμόμενα. & l. 6. § 16. ὅσα ἐκείνοι διανέμωσι. quia nimirum πάντα νομίσαι. ut infra l. 7. § 31. καὶ ἀπὸ τινος ἀπονεμόντος τὸ κατ' ἀξίαν. l. 4. § 10.

Ὡς ἐκείθεν ποδὲν ἐρχόμενα, ὅθεν αὐτὸς ἦλθεν | Vide supra ad § 3.

Ἰλεω τῇ γνώμῃ περικλυμένη | Ita l. 5. § 33. πῆσιν περικλυμένη Ἰλαῶς; vide supra ad § 3. At quomodo hoc præstitit Cato tuus, Seneca? quem tantopere suspicis, & de quo tamen, ep. 24. Impressit deinde mortiferum corpori vulnus. quo obligato à medicis, cum minus sanguinis haberet, minus virium, animi idem, jam non tantum Cæsari, sed sibi iratus, nudas in vulnus manus egit, & generosum illum contemptoremque omnis potentie spiritum, non emisit, sed ejecit.

Λύσιν τῆς σοιχείων | Mors σοιχείων λύσις: ut contra ἡλύσεις sive ortus, ἐκ τῆς σοιχείων σύγκεισθαι. l. 4. § 5. Sic l. 7. § 50. ἢ διαλύσις τῆς ἐν τῷ αὐτοῖς ἀντεμπλοκῶν, ἢ καὶ σκορπισμός τις τῆς ἀπαίδων σοιχείων. quod l. 8. § 25. σκεῖδα δαῖδας τὸ συσκευασμένον dixit; mortemque σοιχείων εἶναι Σωκράτης οὐκ ἐλάττω. l. 10. § 7. Ita Epicharm. apud Plut. ad Apollon. Σωκράτης καὶ διακρίτης. Concretum est, in ortu scilicet; & discretum est, in interitu nempe.

Ἐγχεσον εἰς ἑτέρην διωκεῖς μεταβάλλων | alterum in alterum mutando transire. Vide l. 5. § 13. Ita l. 8. § 18. καὶ αὐτὰ τῷ μεταβάλλει καὶ τῷ γινώσκει. Vide & l. 10. § 7.

Ἐπίδην | Sinistrè suspicatur. Xyl. metuat. Cæsar haud incommode uterque; nam ὑποφωμύον, ὑπονοῶν, φοβούμενος. Hesych. ὑποφωμύον, ergo tam φοβούμενος, quam ὑπονοῶν. siquidem suspitionis pedissequa foret esse formido. Vide l. 4. § 37. & l. 7. § 53. & l. 10. § 12.

Κατὰ φύσιν | Ita supra § 12. φύσις ἔργον. & l. 10. § 36. ἢ φύσις διαλύσις. & l. 9. § 3. ἐν τῷ αὐτῷ, ὃν ἡ φύσις ἐδίδοκεν. Ita & Aristot. phys. l. 5. c. 6. Ἐπὶ ἡρώσεως δ' καὶ φθορῆς ὁ αὐτὸς λόγος ἔπεται γὰρ ἡ μὲν ἡρώσεως κατὰ φύσιν, ἢ δ' φθορὰ παρὰ φύσιν τὸ γὰρ γινώσκον κατὰ φύσιν, pari ratione καὶ τὸ τελευτῶν. Itaque Joan. Chrysost. de statuis 5. Εἰ δὲ τὸ τελευτῶν ἀληθές, ἀληθὲς δὲ τὸ ἐδίδοκεν καὶ δὲ τὸ πίνοντα. ὁ αὐτὸς γὰρ τῷ φυσικῶν, ὅτι καὶ αἰνῶν. μὴ λυπεῖται σε τὰ τῆς φύσεως, λυπεῖται σε δ' τὰ τῆς πονηρῆς περὶ αἰώνσεως.

Οὐδὲν

Οὐδὲν ὃ καὶ κατὰ φύσιν | Ita lib. II. § 34.
Οὐδὲν δυσφημον φυσικῶ πινθ' ἔργου σημασιλόν.
& lib. 6. § 33. Εἰ πινθ' φύσιν ἐκ ἔστιν, ἔδὲ κα-
κόν.

Τὰ ἐν Καρνέντῃ | De inscriptionibus istiusmo-
di vide quæ ad finem libri primi adnotavimus. Lug.
Καρνέντῃ sicut & Aurelii Victoris codices, in *bre-
viario, Carnuto*. Verum illud, opinor, potius. Est
autem Καρνῆς, Καρνέντῃ, ut Ptolemæus *geograph.*
l. 2. sive Καρνέντον, ut Marcus hic, quod ad Latino-
rum Carnuntum propius accedit; Pannoniæ oppidum,
cujus meminit & Plinius *hist. nat.* l. 4. c. 12. & l.
37. c. 3. & Ammian. *hist.* l. 30. qui *Illyriorum* tamen
oppidum dicit: ad quod Marcum nostrum trien-
nio jugiter militum delectum habuisse, cum bel-
lum Marcomannicum præ manibus haberet, autor
est Orosius *histor.* l. 7. c. 15. & Eutropius; Cum ap-
ud Carnuntum, inquit, jugi tricennio perseverasset,
bellum Marcomannicum confecit. Quin & Dio Cassius
(an Jo. Xiphilinus?) in M. Antonino narrat, eun-
dem, cum per totam ferè vitam bello illo implici-
tus teneretur, πῶ Παιονίᾳ ὀρμηθῆλον, Pæoniam
pro stativis, sive pro eo loco, in quo copias suas contine-
ret, & ex quo in adversarios excursionses subinde face-
ret, habuisse. Verum apud Dionem aut Παννονίᾳ
legendum fuerit, aut Pæoniam autor pro Pannonia
acceperit; quomodo Seb. Munsterus *cosmogr.* l. 4. de
Hungaris agens, Pannonos asserit olim Pæonas di-
ctos; & Guil. Xylander apud Strabonem Pæoniam
cum Pannonia confundit; cum tamen Strabo ipse
geogr. l. 7. diversas has esse longèq; à se invicem dis-
tintas tum regiones, tum gentes, disertè statuatur. Ego
prius illud lubentiùs admiserim, librarii subesse cul-
pam, qui lapsu calami proclivi, pro Pannonia Pæo-
niam exhibuerit: (nisi si à Xiphilino erratum est)
non solum, quia Pæonia (cum Axio flumini adja-
cens, & Macedoniæ contermina, ejusdemq; etiam
portio habita fuerit, ut Homer. in *Bæot.* Justin. l.
7. Liv. l. 45. Strabonis è l. 7. excerpt. Cassius ipse

l. 49.) situs non patitur, ut eo fine usui esse Marco
potuerit adversus gentes illas Istri accolæ militanti-
verum etiam quòd Pannoniam postea autor idem tan-
quam sedem exercitus Marciani commemorat. cui
accedit, quod Capitolinus narrat in Marco, Marcum
Pannonias, Marcomannis, Sarmatis, Vandalis, simul
etiam Quadis extinctis, servitio liberasse; & in Vero,
composito, in Pannonia bello, in urbem destinatum esse.
Illud deniq; palmarium argumentum in hac cau-
sa fuerit, quod Cassius idem, non ille operà alienà
contractus, sed integer *hist.* l. 49. (quo loco se post
patrem etiam Pannoniæ præfuisse commemorat)
Græcorum quorundam, qui commiscebant ista, erro-
rem ipse refert, rejicit, refellit. Ex eorum autem
numero fortean Herodianus fuerit, qui Marcū scrip-
sit ἐν Παιονίᾳ, in morbum novissimum, unde &
obiit, incidisse. Sed & Philostratus is, qui sophista-
rum vitas descripsit. Iste siquidem in Herode de
Marco agens; Ἐξέδωτο, inquit, ἐς τὰ Παιονία ἔθ-
νη, ὀρμηθῆλον τῷ Σιρμίου χερσὶ. & rursus, κατὰ
τὰ ἐν τῇ Παιονίᾳ. quo utroq; loco Pannoniam esse
intelligendam docent, & Marci historia, & Sirmium
ipsum Pannoniæ inferioris oppidum, uti testantur
Ptolemæus l. 2. & Plinius l. 3. c. 25. cum Probi
Imperatoris natalibus, ut Æl. Vopiscus; tum &
Marci obitu, qui spiritum ibi hausit novissimum, uti
Tertullian. *apol.* c. 25. factum illustrius. Nec ta-
cendum, quod Strabo l. 7. *Segeticam* Pannoniorum
urbem dicit esse, ἐκ τῆς ὀρμηθῆλον τῷ Σιρμίου
πόλεως, locum idoneum & opportunum admodum, unde
Daci bello impetantur. qui & ipsi ex Strabone vicini
fuisse videntur gentibus illis, quas subegisse Mar-
cus perhibetur. Carnunti ergo apud Pannonios agens
Marcus hōrum nonnulla commentatus est: non in-
ter strepitus Baianos fremitusq; balnearios, aut clamo-
res vociferationesq; Circenses, quod tanquam magnum
quiddam de te prædicat Seneca *ep.* 56, & 83. sed
inter motus bellicos, ac tumultus militares, philo-
sophiæ studiis seriò sedulòq; deditus.

Ad Librum III.

§ 1.

Αἱ ἐνέσω ἡμέραν ἀναλίσκονται
βίῃ | Flaccus *ep.* 2. l. 2.

Singula de nobis anni prædantur
euntes.

Anni, inquit ille: imò & dies, ho-
re, momenta ipsa. Singuli dies ali-
quid subtrahunt viribus. Sen. *ep.* 26. & Memor, si Sca-
ligerō credimus, non Seneca certè, *Octavia* 2. 2.

Florem decoris singuli carpunt dies.

Quod de viribus ille, de decore iste, de vita Marcus.
Sed & Seneca ad Lucilium *ep.* 24. Memini te illum
locum aliquando tractasse, non repente nos in mortem
incidere, sed minutatim procedere. Quotidie morimur.
quotidie enim demitur aliqua pars vitæ: & tunc quoq;
cum crescimus, vita decrescit. usq; ad hesternum quic-
quid transiit tempus, perit. hunc ipsum, quem agimus, di-
em cum morte dividimus. Quomodo clemensidram non
extremum stillicidium exhaurit, sed quicquid ante de-
fluxit:

non propter ipsum, sed quia impedimento mihi futurus est ad omne propter quod vivitur. imbecillus est & ignavus, qui propter dolorem moritur: stultus, qui doloris causam vivit. Cato apud Cicer. de finib. lib. 3. Sed cum ab his (quæ secundum naturam sunt) omnia proficiantur officia: non sine causa dicitur, ad ea referri omnes nostras cogitationes, in his & excessum è vita, & in vita mansionem. in quo enim plura sunt, quæ secundum naturam sunt, huius officium est in vita manere: in quo autem sunt plura contraria, aut fore videntur, huius officium est, è vita excedere. ex quo apparet, & sapientis aliquando esse officium, excedere è vita, cum beatus sit; & stulti manere in vita, cum sit miser. Hanc autem sententiam, quæ & Chrysippea est, exagitat Plut. de commun. notis. c. 10. & c. 29. Quod pro fundamento subternitur, ita Stob. expressit. τοῖς κατὰ φύσιν καὶ τοῖς ἐπὶ τὸ κατὰ φύσιν, μετὰ φύσιν τὴν τε ζωὴν καὶ τὴν θάνατον. Vide infr. lib. 5. § 29. Sed & Lipf. manu. l. 3. cap. 22. Dogma ipsum exagitat & Ter. Varro in Satyra 20 Menippeæ, cui titulus Πορὶ Ἐξαγωγῆς unde paucula adhuc supersunt fragmina, quæ argumenti totius gustum dent aliquem. Refutavit feliciter satis Alexander Aphrodis. in libello, quo differit ἐὶ αὐτάρκης ἢ ἀρετὴ πρὸς εὐδαιμονίαν, ostenditque ex ipsorum principis aliorum τε καὶ αὐτοῦ ὅλως, τὴν εὐλογον ὀνομαζομένην τὴν Ἐξαγωγὴν. Πῶς εὐλογοῦν, inquit, Ἐξαγωγὴ τὸ τὴν ἀρετὴν ἐκφέρειν, ἐν μακροῖς βίῳ ὄντι; ὡς γὰρ αὐτοῦ τὸ λέγειν τὸν Δία ἐδέξαντο ἀποδανῆν ἔπως αὐτοῦ καὶ τὸ ἐπισημῶς τέτω μακροῖς 30 ζῶντι (audis fastus Stoici verba: de quo ad § 7.) αὐτὸν Ἐξαγεῖν εὐλόγως τέτω τῷ βίῳ. τὸ γὰρ μήτε παρὲν ἢ πρὸς κακῶ, μήτε πρὸς δόκω καὶ, πῶς τε ἀκρεῖς εὐδαιμονίας καὶ αὐτὴν ἔσται, τὸν βίον ὑπολιπῆν, καὶ αὐτὴν τὴν ἀρετὴν, βέλεσθαι, δαυμάσθαι, καὶ τὸ κατὰ λόγον μακροῦν. πῶς γὰρ εὐλογοῦν τὴν ἀρετὴν τῷ ὄντι ὑποδιδόναι τὸ σφῶν; ἔδῃ γὰρ ὅτι ὁ ἄλλος πρὸς, ἔτω ὃ καὶ εὐδαιμονίας εὐλογοῦν ἄλλως ἔχειν. ἔδῃς γὰρ καὶ εὐδαιμονίας καὶ ἀρετῆς. εἰς ἀπαιρῶν γὰρ ὁ πᾶν ὁρᾷς καὶ ἐκ ἐπ' ἄλλῳ π αὐ- 40 ὃν ἢ ἀναρῶν. Ità absurdum esse dogma contendit; utpote quod nec rationi ipsi, nec ipsorum etiam principis consentaneum existat. èstq; reverà pietati veræ religioniq; sanæ prorsus adversum. Agnoscunt hoc & exteri. Socrates apud Platonem Phædonē: ὅς ἐκ πνι φρεσὶ ἐσμὲν οἱ ἄνθρωποι καὶ ἐ δὲ αὐτῶν ἐκ ταύτης ἔξαιρειν, ἐδὲ ἐποδιδέσθαι. Et tanquam ex Africani persona Cicero de repub. l. 6. apud Macrob. in Scip. somn. l. 1. c. 13. Pii omnibus retinendus animus est in custodia corporis; nec in- 50 iussu ejus à quo ille est vobis datus, ex hominum vita migrandum est; nè munus assignatum à Deo defugisse videantur. Idem ipse Tusc. l. 1. Vetat dominans ille in nobis Deus, injussu hinc nos suo discedere. Et in Cato. Vetat Pythagoras injussu imperatoris, id est, Dei, de presidio & statione vita decedere. Apul. de

philosoph. Sapiens corpus non relinquet invito Deo. nam etsi in ejus manu est mortis facultas, & quamvis sciat se terrenis relictis consecuturum esse meliora, nisi perpendendum istud lex divina decreverit, accersere tamen eum mortem non debere. Plura habes apud Lipf. manu. l. 3. c. 23. & in Tacit. hist. lib. 2. E nostris eleganter Lactant. institut. l. 3. cap. 18. Si homicida nefarius est, quia hominis extinctor est: eidem sceleris obstrictus est, qui se necat; quia hominem necat: imò verò majus esse id facinus existimandum est, cujus ultio Deo soli subjacet. Nam, sicut in hanc vitam non nostra sponte venimus; ita rursus ex hoc domicilio corporis, quod tuendum vobis assignatum est, ejusdem jussu recedendum est, qui nos in hoc corpus induxit, tam diu habitaturos, donec jubeat emitti. Et si vis aliqua inferatur, equa mente id ferendum est, cum extincta innocentis anima inulta esse non possit; habeamusque judicem magnum, cui soli vindicta integra semper est. Pii item admodum disertèque August. de Civit. Dei lib. 1. cap. 27. Hoc dicimus, hoc asserimus, hoc modis omnibus comprobamus, neminem spontaneam mortem sibi inferre debere, velut fugiendo molestias temporales, nè incidat in perpetuas: neminem propter aliena peccata; nè hoc ipso incipiat habere gravissimum proprium, quem non polluebat alienum: neminem propter sua peccata præterita, propter quæ magis hæc vitæ opus est, ut possint penitendo sanari: neminem velut desiderio vitæ melioris, quæ post mortem speratur; quia reos suæ mortis post mortem vita non suscipit. restat una causa, propter quam se quis occidat; nè in peccatum irruat, vel blandiente voluptate, vel fervente dolore. hanc si admittimus, cur non baptizatis suademus, se illico interimant? tunc enim tempus est cavendi omnia futura peccata, cum omnia sint deleta præterita. porro hoc si quis putat, non dico, desipit, sed insanit. hoc ergo quia nefas est dicere, nefas est profectò se occidere. nam si hoc sponte faciendi ulla justa causa esse posset, proculdubio justior quàm illa non esset. quia verò nec illa est, ergo nulla est. Videndus idem in epist. 61. & sub ejusdem nomine, nisi Erasimum fefellerit, Hugo Victor. de patient. c. 13. qui his verbis concludit: si parricida eò sceleratior, quàm quilibet homicida, quia non tantum hominem, verum etiam propinquum necat; & in ipsis parricidis, quanto propinquiorem quisque peremerit, tanto judicatur immanior; sine dubio pejor est, qui se occidit, quia nemo est homini seipso propinquior. Et quomodo innocens judicabitur, cui dictum est, Diliges proximum tuum, tanquam te, si homicidium committit in seipso, quod prohibetur in proximo? Vide Epist. 70. & nostrum ipsum, l. 5. § 10. & l. 9. § 3. Epis. 70. | Epicurus apud Senec. epist. 26. Meditare, utrum commodius sit, vel mortem transire ad nos, vel nos ad eam. Et de viro sapiente ipse epist. 70. Cum primum illi ceperit suspecta esse fortuna, diligenter circumspicit, nunquid ille die desinendum sit.

fit. Plin. min. l. i. epist. 22. *Impetu quodam & instinctu currere ad mortem, commune cum multis: deliberare verò, & causas ejus expendere, utque suaserit ratio, vitæ mortisque consilium suscipere vel ponere, ingentis est animi. Deliberationem ea de re seriam instituit Tullius Marcellinus apud Senecam epist. 77. cogitationem & consultationem Titus Aristio apud Plin. epist. supradictâ. Verùm hoc delirius & mentis motus, vel per morbum, vel per ætatem, inquit Marcus, jam non potest.*

Περαποσβέννυται | Ita l. 12. § 15. περαποσβήσ-
ται, de quo Lucretii illud usurpari poterit, l. 3.

Mortui cui vita est prope jam vivo atque videnti.
atque hoc est, quod Seneca de tranquillitate, c. 3. Ultimum
malorum censet, ex vivorum numero excedere, ante-
quam moriari.

Χρὴ ἐν ἐπιμέλειαι | Vide Senec. ep. 76. ad lib. 2.
§ 2.

Tῷ ἐγὼ ὑπὲρ τοῦ παντὸς ἐκείσοτε γινέσθαι | D. Jun. f. διὰ τοῦ. Verum τῷ cum verbo infinito idem valet ac διὰ τοῦ. Alexand. Aphrodis. *problem. lib. 1. qu. 36.* τῷ τὸν οὐκ αὐτὸν ἀέρος ποιῆσαι. id est, διὰ τοῦ. *ed quod aër eis circumfusius afficitur.* Theophr. *de causis plant. l. 1. c. 16.* Μεγάλας ἐσθλὸς διαφορὰς ἔχουσιν οἱ κερτοὶ, τῷ ξυλῶδεις, ἢ γαῖδεις, ἢ ξηροὶ, ἢ λιπαροὶ πλὴν φύσιν ἐστίν. *ed quod vel lignosi, vel terrei, vel siccis, vel pingues sint naturâ.* Idem *ibid. l. 6. c. 5.* Εἰ μὴ ἀέρος ἔσται πῶς πόρος ἐν αἰσθάνει αἰσθάνωτο, τῷ μὴ ἀερίσθην. *nisi si quis poros in causa esse existimaverit, ed quod minus sint congrui.* *quaes. 30* locum frustra folicitat Clariss. Jul. Scaliger. & c. 14. Ἐπεὶ ἔστι τὰ γ' ἐν τοῖς ἀλμυρῶσι φυτοῖς, τὰ ἔχον ἀλμυρεῖα πινά, ἐκ ἀλορον, — ἔνια ἔστι ἐν χυλῶτερος ἔστι βελτίω γινέσθαι. *ed quod falsedinem quandam habeant.* Atque hæc de Syntaxi. Sententiam quod attinet; Aug. *de Civit. Dei l. 13. c. 10.* Ex quo quisque in isto corpore morituro esse ceperit, nunquam non in eo agitur, ut mors veniat. Hoc enim agit ejus mutabilitas toto tempore vite hujus, ut veniat in mortem. nemo quippe est, qui non ei post annum sit, quàm ante annum fuit, & cras quàm hodie, & hodie quàm heri, & nunc quàm pauld ante propinquior, ut omnino nihil sit aliud tempus vite hujus, quàm cursus ad mortem. Senec. *ad Marc. c. 20.* Habebit quisque, quantum illi dies primus adscripsit. ex illo quo primùm lucem vidit, iter mortis ingressus est, accessitque fato propior: & illi ipsi qui adiciebantur adolescentie anni, vite detrabebantur. — quò facilius obrepat mors, sub ipso vite nomine latet. incrementa ipsa si bene computes, damna sunt. Idemq; *epist. 120.* Quotidie propius ab ultimo statumus; & illò unde nobis cadendum est, hora nos omnis impellit.

Nam vita morti propior est quotidie. Phædrus fab.

l. 4. Quod Poeta recentior pluribus sic extulit:
Velut secundo quæsta naqvis flumine

Sensim propinquat littori: sic indies

Vivendo morti appellimur propinquiús.

Hinc Gregor. Rom. l. 6. ep. 26. *Vita nostra navigationi est similis, is namq; qui navigat, stat, sedet, jacet, vadit, quia impulsu navis ducitur. ita ergo & nos sumus, qui sive vigilantes, sive dormientes, sive tacentes, sive loquentes, sive ambulantes, sive quiescentes, sive volentes, sive nolentes, per momenta temporum quotidie ad finem tendimus.*

§ 2. Τα ὁργανώματα | Quæ & ὁργανώματα δι-
 10 cuntur, l. 6. § 36. Quæ rebus eis, quas vel natura
 vel ars ex intentione primaria producit, aut casu aut
 necessariò etiam, sed præter intentionem utriusque su-
 perveniunt aut interviniunt. Maxim. Tyr. dissert.
 25. Κατά τινος ἐστὶ τῶν τεχνῶν χειρουργία, τὰ
 μὲν ἢ τέχῃ σερμηγυρώως ἰστέ, σοφιστικῶν τε
 τέλος, τὰ δὲ ἔπεται τῇ χειρουργίᾳ. ἔργα
 ἀλλ' ὕλης πάθη, ἀπὸ θηρῶν τε ἔξ ἀκμῶν, καὶ
 ἐκ βαύνης αἰδαλώσεως, καὶ ἄλλο ἔξ ἄλλης πάθος, ἀ-
 ναγκῶν μὲν τῇ ἐργασίᾳ, καὶ σερμηγυρῶν δὲ τῇ
 20 τεχνίτῃ· ὅπως αἰεὶ καὶ ὅσα σελ γνῶν πάθη γί-
 νονται, ἀς καλεῖται κακῶν ἀνθρωπίνων ἐμβολάς,
 ἐπὶ αὐτὰ ἡγητέον ἀνάγκη καὶ τῶν τεχνῶν, εἶναι δὲ
 ταῦτα τῆς τῶν ὅλων δημιουργίας ὁμοιω-
 καὶ ἀναγκῆς φύσεως. quod idem ferè Philo de pro-
 vident. (habes apud Eusebium prepar. l. 8. c. ult.)
 Αἱ δὲ σοφίαι ἐμβολαὶ ταῦτα θηροῦσιν, καὶ σερ-
 μηγυρώματα ἔργα φύσεως, ἀλλ' ἐπὶ ὅμα ταῖς ἀναγ-
 καῖς, καὶ τοῖς σερμηγυρῶσι ἐπακολουθεῖν. Idemq;
 30 ibid. ad Marci mentem aptiffimè: "Ὅσα δὲ ὁμοιο-
 ῦσιν ἐπακολουθεῖται, ἐκ ἔργα φύσεως σερμηγυ-
 ρώμα, φυσικῶς δὲ ὁπισυμβαινόντα ἔργοις, ἢ μὴ
 ἀλλὰ παρέχει πᾶσι καὶ ταῦτα χρεῖαν ἀναγκῆς τοῖς
 φρονιμωτέροις.

Ἀγρὸν ὀψάμεθα | Cum panis pinfitur. Xyl. at pa-
 nis non pinfitur, sed far vel frumentum ad panem.
 Varro de ling. Lat. l. 4. Pilum, quod eo far pinfunt.
 id ubi fit, pistrinum. & de re rustic. l. 1. c. 63. Far
 quod in spicis condideris per messem, promendum hye-
 me, ut in pistrino pinfatur & correatur. Idem No-
 nio laudante, in τὰν Μειλίττε Nec pistorem ul-
 lum nossens, nisi eum qui in pistrino pinferet farinam.
 Sed nec farina pinfitur, sed far, unde farina fiat.
 far ergo rescribendum. Sic enim & idem ibi-
 dem ex de vita P. R. l. 1. Nec pistoris nomen erat,
 nisi ejus qui ruri far pinsebat. Verto itaque, panis
 cum coquitur. nec sum inficius Græcis aliud ἔλεον,
 aliud ὀψάειν sonare. Ex Philochoro Athen. l. 14.
 de Atheniensibus, Τὰς ὀπας δύοντες ἐκ ὀψάειν,
 ὀψάειν τὰ ὀπας. contra planè quàm Hebraeis
 indictum, cum agnum paschalem immolarent, Ex-
 od. c. 12. v. 9. Diogenes etiam eodem l. 8. refe-
 rente, querenti uter piscis prestaret, congrus an lu-
 pus, ὁ ὡδὸ ἐφθός, ὁ δὲ ὀψίος. quod nos Angli di-
 ceremus, the one boiled, and the other broiled. Itaq;
 si vocabuli Græci significatum peculiarem sequa-
 mur, panes correre potius, quàm coquere diceremus,

& fruges quidem tostas etiam Latini dicunt, uti & sar
suprà torreri Varro. Maro *Æn.* l. 1.

— frugesque receptas

Et torrere parant flammis & frangere saxo.

Verum panes, ut nec pinsere, sic rariusculè torrere,
ut plurimum coquere dicunt. *Plin.* l. 18. c. 11. Pa-
nis varia genera; — à coquendi ratione, ut furnacei,
vel arctopitii, aut in clibanis cocti. Varro de vit.
P. R. l. 1. Cocula, quæ coquebant panem, primum sub
cinere, postea in furno. Cato de re rustic. c. 74. Pa-
nem depstitum, ubi bene subegeris, defungito, coqui-
toque sub testu. & c. 75. Libum in foco caldo sub tes-
tu coquito leviter. & c. 76. Placentam videto bene
& otiosè percoquas. Vocabulo etiam eodem, Nonio
referente, usus est Cicero, quo Xenophontis illud
ex *Oeconom.* exprimeret, ἢ ὃ γῆ ὁπῶτο ὑπὸ τῆς ἡλίου,
terram ab sole percoqui.

Περδυμίαν σείς τὴν τεφρὴν ἰσθὺς ἀνακινεῖ |
Ita Naso *remed.* l. 2.

Non facile esuriens visâ retinere mentia:

Et multum saliens incitat unda sitim.

alii multam. quid si nullam legerimus? ut sit sensus;
sitim suscitât, etiam ubi nulla prius fuerit.

Τὰ σῦκα, ὅποτε ὠραῖότατά ᾖσι, κέχρηται | Natu-
ræ viscil. sed & artis ope nonnunquam, quæ ἐνεπα-
γνός dicta, Theophrast. l. 2. c. 9. Ficetis caprificus
permiscetur. is culices parit, qui ad ficum adscitam vo-
lantes, morsisque crebro ficuum ora (an coria, ut Dale-
champ.) aperientes, atque ita penetrantes, intus so-
lem primò secum adducunt, cerealesque auras immittunt
foribus apertis. *Plin. hist. nat. lib.* 15. cap. 19.
τὸ χαίρειν autem & de malis punicis usurpavit Cas-
sianus Bassus, sub Constantini Cæsaris nomine, ex
Africano, *geopon. lib.* 10. cap. 30. Ὡς ποῖός μὴ
χαίρειν.

Δρυπησί ελαίας | Δρυπησί, Xyland. alii,
δρυπησίαν. illud potius, si aut notationem respici-
mus, aut Grammaticis fidem adhibemus. dictas
enim δρυπησίς sive ελαίας, sive ἰχθύνες, παρὰ τὸ
πέπτεν τὰς ἐν τῷ δένδρῳ παπυνομήδας, monet
Eustath. ad *Il.* β. & *Odyss.* μ. & Suidas. at verò
δρυπησίς, παρὰ τὸ πέπτεν, τὰς ἀπὸ δένδρου πε-
πτηκίας, ὠμάς, Hefych. nec dissentit *Plinius hist.*
nat. l. 12. c. 27. Drupa vocatur, priusquam cibo ma-
tura sit, jam tamen colorem mutans. & *lib.* 15. c. 1.
Quanto maturior bacca, tanto pinguior succus, mi-
nusque gratus. optima ætas ad decerpendum inter co-
riam bonitatemque, incipiente bacca nigrescere. nostri
vocat Drupas, Græci verò Drypetas: vel, ut alii
codices, drypetidas. Obiter restituenda in Theo-
phrast. de causis plant. l. 6. c. 11. vox δρυπητίς,
vel δρυπητίς saltem, ubi perperam in excusis Ven-
et. ὑδρυπητίς, Lugd. δρυπερετίς, legitur.

Τὸ ἐγὼς τῇ σῆλει | Καὶ γὰρ ἡ δρυπητίς ἐν σῆ-
λει. Theophr. de causis plant.

Ἰδὼν π κέλλῳ | Senec. *epist.* 12. Gratissima

sunt poma, cum fugiant. puerula maximus in exitu
decor est: dedito vino potatio extrema delectat, illa
quæ mergit, quæ ebrietati summam manum imponit, quod
in se jucundissimum omnis voluptas habet, in finem sui
differt. jucundissima est ætas devexa jam, non ta-
men præcept. & illam quoque in extrema tegula stan-
tem, iudico habere suas voluptates: aut hoc ipsum
succedit in locum voluptatum, nullis egere.

Οἱ σάχρως ὃ χεῖρο νδόντες | Quod est grandis-
tatis gravitatisque indicium. *Plut. de profect. indic.*
Οἱ μὲν ἐν γαστρὶ ἥδ' ἐν σαρκὶ ἡδὼν ὀρεῖται τοῦ
καλλιπρότερος καὶ νδόντες ἐπὶ γῆν, τοῦ δ' ἐπὶ κα-
ρότι. ἀεζαυδὸς ἀνω, κενὸς ἡγνέται καὶ ἀλαζόνες.
ἐπὶ δὲ καὶ ἡ φιλοσοφία βυλομήτων νέων, οἱ μά-
λισα κανοὶ καὶ βάζες ἐκ ἐχόντες, θεός τις ἔχει, καὶ
γῆμα, καὶ βαδισμα, καὶ σεῖσταιον ὑποφύας καὶ ὀλι-
γροίας μισόν, ἀπειδύσους ἀπείρων ἀρχομένων ὃ
πληρῶν καὶ συνάγειν καρπὸν ἐπὶ ἥδ' λόγων, τὸ
σεβάζειν καὶ φλοῦδες ἀποπιδεῖνται. De vite pariter
Senec. *epist.* 41. Vitem laudamus, si fructu palmitis
onerat, si ipsa ad terram, pondere eorum quæ tulit, ad-
minicula deduct. quod respexit forsitan interpret Ang-
licanus, qui cum uvæ verterit, non σάχρως, sed σαι-
φυλάς legisse videtur. Ità *Homer.* de loco vitibus
consilio, *Il.* σ. v. 361.

— σαφυλῆσιν μέγα βείδουσιν ἀλωῶν.

& de arboribus itidem pomiferis, *Odyss.* τ. v. 112.

— βείδουσι δὲ δένδρεα καρπῶν.

quod *Lucret.* l. 1.

— crescent ipsæ, fructuque gravantur.

sed & de papavere, *Iliad.* θ. v. 306.

Μήκων ὡς ἐτέρωσσε χεῖρ βάλειν, ἥ τ' ἐνὶ κήτῳ
Καρπῶ βειδομένη.

Segetem autem istiusmodi inter pulcherrima simul
ac jucundissima ponit *Tragicus* nescio quis apud
Platon. *epist.* 1. verbis his:

Οὐ χεῖρος ἀγλαὸς ἀπανιότης,
Ἐν θναστῷ δυσελπίσῳ βίῳ,
Οὐδ' ἀδάμας, ἐδ' ἀεζύρε κλίνας,
Ἀνδρῶπων δοκιμασίῳ ἀσφαλῆς σπέρς ὄψεις,
Οὐδὲ γαίης εὐρυπέδε γόνιμα
Βείδοντες αὐτάγκης γῆαι.
Ὡς ἀγαθὸν ἀνδρῶν ὁμοφροσύνην νόησις.

Vide *Psal.* 64. v. 12.

Τὸ τῆς λέοντος ὀπισκῶνιον | Ἐπισκῶνιον nunc in
torvitatis indicio. Ità de Leone usurpavit *Home-
rus Iliad.* ε. v. 136.

Πᾶν δὲ τ' ὀπισκῶνιον κατὰ ἔλκε' ὅσπερ χαλὴ ὄντων.
Lumina demissumque supercilium obnubebat.

50 de Harpalyco Theocritus *Idyll.* 24. v. 116.

— τὸν ἐδ' ἐν τήλοτι λείοντων
Θαρσαλῆος περ ἔμμενεν ἀεθλῶντων ἐν ἀγῶνι
Τόσων ὀπισκῶνιον βλοσυρῶ ἐπὶ κέφαλῳ σπασσώπων.

— procul quem contra nemo tueri
Constans sustinuit, grævis cum certamen obiret:
Tale supercilium torvæ incubuit faciei.

aliquan-

aliquando & in gravitatis ac severitatis. ita de Zenone Zenodotus apud Laërt. l. 7.

Ζωὴν οὖν πολλὰ σμερὶς ἐπισκύνω.

Spektandus cano Zeno supercilio.

Cicero pro P. Sext. Nam quid ego de supercilio dicam? quod tum hominibus non supercilium, sed pignus reipublicae videbatur. tanta erat gravitas in oculo, tanta frontis contractio, ut illo supercilio respub. tanquam Atlante caelum niti videretur. Ita τὸν τὰς ὀφθῶς αἰετὶς accipio in Diphili illis apud Athen. l. 2. ubi vini vim depingens, inter alia,

Τὸν τὰς ὀφθῶς αἰετὶς συμπεΐδεις γελᾶν,

De homine loquitur gravi & severo; non de tristi morosiusque pleno, ut Victorius vult, Var. lect. l. 8. c. 1. quandoque in fastis etiam & superbiae. Plin. hist. nat. lib. 11. cap. 37. de superciliis: Haec maxime indicant fastum. Superbia aliubi conceptaculum, sed hic sedem habet. in corde nascitur, huc subit, hic pendet. Nihil altius simul abruptiusque invenis in corpore, ubi solitaria esset. Itaque Demetrius Phaler. refe-

rentel. 5. Laërtio; καὶ μικρὸν ἔτι μέγας τὰς ὀφθῶς, ὅλα γὰρ ἐπισκύνει διὰ αὐτὸ τὸ βλεῖν. Est autem τὸ ἐπισκύνειν, (quod vocabulum H. Stephano excidisse mirum, cum τὸ σκύνειν tamen meminerit) τὸ ἐπ' αὐτῶν ὀφθῶν μέγας, ut Eustathius; τὸ ἐπ' αὐτῶν ὀφθῶν ὀφθαλμῶν ὀφθαλμῶν, ἢ τὸ μεσσοφρον, ut Hesych. vel etiam τὸ συνοφθῶμα τὸ μετώπῳ, ut Heraclio Scholiastes; oculus incumbens supercilium, vel etiam superciliorum in fronte commissura. distinctius paulo Pollux, l. 2. c. 4. § 25. τὰ ὑπεράνω ὀφθῶν βλεφάρων, σκύνια ὅθεν καὶ τὰ περὶ τὰς ὀφθῶς γένηται, ἐπισκύνια, quae palpebris imminet, sive palpebrarum partes superiores, σκύνια, unde ἐπισκύνια, suggrundarum instar prominentes circa frontem superciliorum projectur. quā ratione Aristot. etiam de part. animal. l. 2. c. 15. τὰς ὀφθῶς καὶ βλεφαρίδας ὅς γένηται esse dixit. Et Apul. de dogmat. Platon. Superciliorum spes praemunium oculor, ne desuper pronat, quod teneras visiones mollesque perturbet. Ὄφθῶς frons: & inde Latina vox non à foraminibus oculorum, ut Isidor. orig. l. 11. c. 1. aut quod in ea siti sint oculi, qui sunt quasi fores & fenestrae animi; ut Jungus noster in Psal. 131. nec à φρονίς, quid ea fronte contracta indicetur, ut alii. σκύνειν, cilium. & hoc à Græcis deductum: non à celando oculos, ut Isidor. ubi supra. aut à cilendo, id est, movendo, ut Balbus in Cathol. Gloss. Cinum, ἐπισκύνειν imò σκύνειν potius. quod & scenam dixisse Apuleium Miles. l. 11. autumat Scipio Gentil. parerg. l. 1. c. 37. Vocabuli id, apud Prudent. in Romani martyrio, restituit Scalig. Auson. lect. l. 2. c. 1.

Cinos supinat, obvias offert genas.

quo loco Quinos perperam legebatur. Cinum autem, cilium, & cilium, inquit Herald. advers. l. 1. cap. 4. σκύνειν cilium, ut νύττον λίττον. νυμφή lympha, τριχὴ trichila, si Scaligerum sequimur; nam reclamat

Salmasius. atque hoc malo, quàm quod Guichard in harmon. lingu. à καλῆς, quod est tamen τὸ ἀνωθεν βλεφάρων Polluci. ἐπισκύνειν, supercilium. Plin. loco superius laudato: Extremum ambitum genae superioris antiqui cilium vocare: unde & supercilia. Episcynion etiam è Latinis Tertull. usurpavit. de pallio c. 4. Jamdudum censoriae intentionis episcynio disperso. Aspectus autem in Leone torvitas non est decora minus, quàm in homine vultus gravitas. Itaque eos, qui hoc nomine Basilium notabant, perinde facere ait Greg. Naz. in epitaph. ex quo mutuatus est Isid. Pelus. l. 3. epist. 99. ὅσοι αὖν τὸν λέοντα αἰετὶς πρὸς, ὅτι βλοσυρὸν, ἀλλὰ μὴ πιδίκεον, βλέπει.

Ὁ δὲ αὖν ἐκ τῶ σκυμνίου ῥέων ἀφ' ἑσῆς | de equo pariter, ac cane. inde tanta pictoribus sollicitudo de spuma scitè exprimenda. quo in conatu fortem artituisse suppetias, Protogene canem, Nealce equum depingente, auctor est Plin. l. 35. c. 10. quanquam istud Apelli adscribant Dio Prus. orat. 63. Et Sext. Empiric. Pyrrhon. hypothef. l. 1. c. 12.

Συνισκομεῖ | Vide quae ex Augustino adduximus ad lib. 2. § 3. sed & eundem de vera religione c. 40.

Ἠδῶς πὺς διασωίσαι | eleganter factum esse. Xyl. ut vel ἀείρας legerit, vel ἡδῶς eodem sensu cepit. Glossar. Διασωίσαι, constituo, instituo. potest tamen istuc & in commendandi sive conciliandi significatu sumi, qui τὸ σωίσαι solennis est. Idque secutus videtur Cas. quum vertit, in quo oblectamentum ac volupe aliquid offendas.

Ὅσα γεφύεις καὶ πλάσαι μιν μέμνηται δεικνύειν | Aristotel. politic. l. 1. c. 4. Τὴ χάριν τοῖς μινίμασι πάντας, σημείον, τὸ συμβαίνειν ὅτι ἔστι ἔργον. αὐτὸ αὐτὰ λυπεῖς ὀρώμεν, τέτων τὰς εἰκόνας τὰς μάλιστα ἡκελευσθῶς χαίρουσιν διατρέφει. ὅς διελών τι μωρὰς ἔστι ἀλγεινῶν, καὶ νεκρῶν. Plutarch. de poet. leg. c. 12. Γεγεμενὸν σῶμα ἢ πῖπτον ἢ ὀρώμεν πρὸς ὁδὸν ἰδόντες ἡδόμεθα καὶ δαυμάζομεν, ἔχ' ὡς χαλὸν, ἐν ὡς ὁμοίον. Ermoz. Ἰδὲ βολὴ καὶ ἰσχυρὸν προχαλίας καὶ πνέματων ῥοίζον καὶ δακτύλους κρῖνον αἰετοῦ, ἐνοχλέμεθα καὶ συχεραίνομεν. ἀν δὲ τις πιδῶναι πῦτα μινύται, καθάπερ Παρῶν τὸν αὐτὸν, καὶ Εὐδόμεν τὰς προχαλίας, ἡδόμεθα. καὶ νοσῶν μὴ ἀνδρῶν καὶ ὑπὸ κλον, ὡς ἀπερὶς διαμα φάρομεν τὸν δ' Ἀεισομένῳ Φιλοκλήτῳ, καὶ τὸν Σιλαίωνῳ. Ἰονδῶν ὁμοίως φάρομεν καὶ ἀποδιδόμεν πεποιημένους ὄντες, χαίρομεν. Idem de his gemina habet Sympol. l. 5. c. 1.

Γεγὼς καὶ γέροντος ἀκμὴν πᾶσι καὶ ὄσαν | Siquidem, praeterquam quod de Agathone Euripides olim, ut Plut. in Alcibiad. & in amator. ἔστι χαλὸν καὶ τὸ μετόπωρον χαλόν' est & in ipsa canitie speciosum quiddam; quam idcirco non minus esse senibus decori, quàm adolescentibus vires ornamento, testatur Rex sapientissimus, Parm. c. 20. v. 29. quo loco proviribus sapientiam, quae in ætate illa minus viget, per-

peram substituerunt interpretes Græci, dum ver-
tunt; Κόσμος νεανίας, σοφία δὲ αὖ ἀρεστέων,
πολλὰ. Nec omittendum Chrylippi illud, qui inter
virtutis opera ponit, lib. de Jove, τὸ ἐκρετὸς ἀποχέ-
ρις διδασκαλίας γρεβός. quali τὸ ἐπαρεδίδον aliquid
etiam istiusmodi silicernis inesset. καὶ τὸ σωφρονέως
διδασκαλίας ἀποτελεσθαι ἀρεστέων. quod certè
majus quiddam meritò duci pollet, quam σωφροσύνη
ὁφθαλμοῖς τοιαύτῳ δεῖν διδασκάν. Utrumq; refert
Plut. de Stoic. Contradiç. c. 9. & de commun. notis.
cap. 3.

Τὸ ἐν παισὶν ἐπαρεδίδον | M. Caf. quare πᾶσιν
legere voluerit, causam nullam video. rectè Xyl.
puerorum, amoris aptum, florem, live, quicquid in pueris
conspici potest, quod in animis impudicis fœdum ac-
cendere possit amorem. opponitur enim τὸ ἥϊ παλ-
δὸν ἐπαρεδίδον, τῇ ἥϊ γερνόντων ἀρεῇ.

Σωφροσύνη ὁφθαλμοῖς | Sophocles in prætura Pe-
riclis collega cum prætorentis pueri formam im-
pensis laudasset, Pericles; ὦ Κορόκλης, inquit, καὶ
ταῖς χεῖρας μόνον δὲ καὶ οὐκ ἔχον τὸν σεμνηρόν,
ἀλλὰ καὶ ταῖς ὀφθαλμοῖς. Plut. Pericl. quod in vitis Rhe-
torum tamen Ifocrati ab eodem (si idem saltem est,
quod ego nullus credo) tribuitur, id est, vertente
Cicerone offic. l. 1. At enim prætorem, Sophocles,
debet, non solum manus, sed etiam oculos abstinentes
habere. Et Valerio Max. latius diducente; l. 4. c.
3. Prætoris non solum manus à pecunie lucro, sed
etiam oculos à libidinoso aspectu continentes esse de-
bere. quod καὶ οὐκ ὀφθαλμοῖς Plutarch. id σωφρονέως ὁφ-
θαλμοῖς; noster istuc. quod oculos tales habere illi, id
Stobæus, ὅτι ἔχον παρ' ἑαυτοῦ. qui tamen τὸ ἥϊ
αὐφρονέω vocabulum non omisit prius. ita enim
extulit tom. 2. sub tit. 17. ὦ Κορόκλης, τὸν σω-
φρονέως σεμνηρόν καὶ μόνον ταῖς χεῖρας, ἀλλὰ καὶ ὅτι
ἔχον παρ' ἑαυτοῦ δὲ. Nam quod Erasmi. l. 5. in
Peric. apoph. 21. linguam continentem reddit, non
video, quâ ratione motus id fecerit. Opponuntur
autem isti à Petro epist. 2. c. 2. v. 14. ὁφθαλμοὶ
μαστοὶ μοιχαλίδος; quales notat, veratque Dominus
apud Matth. c. 5. v. 28. Scilicet ut Clemens Alex.
pædag. l. 3. c. 11. Περὶ δὲ παιδὸς τὸ σῶμα ὁ δι-
αφθείρεται οἱ ὁφθαλμοί. Et impudicus oculus im-
pudici cordis est nuncijs. Aug. epist. 109. videndus
cum primis. Indè scitum illud Rhetoris cujusdam,
qui impudicum an impudentem quendam dixit, ἐ-
κράτος, ἀλλὰ πόρνος ἐν τοῖς ὁφθαλμοῖς ἔχον. Plut.
de verecund. Lusit nimirum à vocabuli vario signifi-
catu, quod & puellam, & pupillam oculi designat:
quomodo & Cynicus, qui Didymoni medico adul-
terii nomine infami virginis cujusdam oculum cu-
ranti, Ὄρε, inquit, μὴ τὸν ὁφθαλμὸν τῆς παρθένου ἐ-
κράτον, τὴν κόρην φθείρης. Laert. lib. 6. in Dio-
gene.

Ὅτι πᾶσι πιστά | Non cuius credibilia. inter-
pres uterque. malim, non cuius grata. gratiam, de-

corem, venustatem, voluptatem supra inculcaverat.
πιστὸν, gratum, blandum, lepidum, elegans. hujus-
modi enim cum primis sunt persuasoria. unde di-
ctum Aristot. τὸ καλὸν πάντος ὁπισθολίς συστατικώ-
τερον. Laert. l. 5. Grammaticus quidam à Budæo
laudatus; Πιστὸν καλὸν, τὸ ἥϊ, καὶ τὸ τὸ
ὁρίσας πείδον θαυμάζειν. Lucian. alicubi.

πολύ τὸ πιστὸν καὶ ἐπαισθόν. blanditiæ multum
illecebæ Aristid. καλοὶ δὲ εἰσι κόσμοι καὶ μάλα
πιστοὶ τῷ πᾶσι. plebi grata. Gregor. Naz. ση-
λιτ. 1. Καὶ ἡμῶν ἀπὸ ἀνθρώπων αὐτῷ τὸ φιλό-
φρον, καὶ τὸ πιστὸν βίαιον. De Phæace Plut. in
Alcib. Ἐνταύθις δὲ ἡμῶν καὶ πιστὸς ἐδόκε
μᾶλλον, ἢ φέρειν ἀγῶνας ἐν δῆμῳ διωκτός. blandus
magis ac conventibus privatis idoneus, quam forensia
certamina potis sustinere. de Alcibiade item. τῇ δὲ
φωνῇ τὴν πρᾶντοπία ἐμπαρῆσαι, καὶ τὴν λέξιν
πιστὸν πᾶσι ἐπαρῆσαι, καὶ ἐπαισθόν. lingua ble-
sitate decuisse satis, & gratiam haud injucundam
sermoni præbuisse. Ità capiendum opinor illud A-
postoli ad Colos. c. 2. v. 4. μή τις ὑμᾶς ἐπαρῶ-
ζηται ἐν πιστολογία. nē quis vos verbis blandis, live
sermonis blanditiā seducat. ut sit idem ferè ἐν
πιστολογία ἐπαρῶζομαι quod διὰ χηρσολογίας καὶ
εὐλογίας Ἰσαπατήσαι eidem ad Rom. c. 16. v. 18.
quanquam & ad dictionis elegantiam, & artificium
rhetoricum referri possit: de quo Basil. in hexaem.
orat. 3. Ὅσοι τὸ ἐν ταῖς σωφροσιν καλὸν τὰ ἐπι-
κυκλῶν περιπύουσι τὸς αὐτοὺς καὶ ἥϊ ἡμῶν λόγων
σὺν τῷ ἔξωθεν τὸ διαφρονέειν. οἱ μὲν δὲ κατὰ
κατὰ τὸν τὸ πιστὸν τοῖς λόγοις ἐπαισθόν. ἐνταύ-
θα δὲ ἡμῶν τελεσμάτων ἢ ἀλήθεια περιέχεται.
Sublimitate sermonum, Vulg. interpres reddidit.
sermone blando, Bud. fuco specioso rationis humane,
Vatabl. sermonis probabilitate, Leo Jud. & Beza.
quibus non repugnaverim prorsus, quia παρηγορία
σωσέως vers. 2. præcesserat. malim tamen sermone
plausibili, aut persuasibili.

Καὶ τὰ πάντα ἔργα | Et omnia ejus opera. M. Caf.
ac si esset, καὶ τὰ πάντα αὐτῆς ἔργα. quod non est
necesse.

Προσέειται | leg. παραπροσέειται multa ejusmodi
occurrent. quod interpretes cum non adverterent,
clausulam istam parum commodè cum præceden-
tibus commiserunt.

§ 3. Ἰπποκράτης | Idem de medicis in genere.
l. 4. § 48.

Πολλὰς νόσους ἰασάμενος | Quam multos sanasset
morbos. Xyl. malim, sustulisset. Cels. præfat. l. 1.
quia non interfit, quid morbum faciat, sed quid tollat.
Naso Ponti l. 1. eleg. 4.

Tollere nodosam nescit medicina podagram.

Οἱ χαλδαῖοι | De prognostis gemina, lib. 8.
§ 25.

Ἀλέξανδρος καὶ Πτολεμαῖος | De regibus, impe-
ratoribus, tyrannis in genere itidem l. 4. § 48. &
lib. 6.

lib. 6. § 47. Basil. Cæs. in illud, *Attende tibi. Περιελέλαι πού ποδός σὺ ἐν ταῖς ὁμοίαις περὶ αἰμαῖς ἔξαισιν.* ποῦ οἱ τὰ πολυπύκνους διακρίσεις περὶ ἐκκρίσεις; ποῦ οἱ συστατικοὶ ῥήτορες; πῶς οἱ τὰς πνευματικὰς διακρίσεις οἱ λαμπροὶ ἱπποτέρες; οἱ ῥεσπικτοὶ οἱ σατράπαι; οἱ τυράννοι; ἢ πάντα κόποις; ἢ πάσαις μύθους; ἐκ ἐν ὁμοίαις ὁμοίαις τὰ μακροβύτια τῆς ζωῆς αὐτῶν; Vide lib. 6. § 22. Menander in certamine cum Philistione an Philomene à Jan. Rutgersio var. lect. l. 4. evulgato.

Ὅταν εἰδέναι θέλῃς σκαυτὸν ὅστις ἐστὶν,
Ἐμπελεσον εἰς τὰ μνήμαθ', ὡς ὁδοιπορεῖς.
Ἐνταῦθ' ἔρεσιν ὅσα καὶ κρηὶ κόποις
Ἀνδρῶν βασιλέων, καὶ τυράννων, καὶ σοφῶν,
καὶ μέγα φρονέων ὅππῃ ἦν καὶ χήμασιν,
Ἀυτῶν τε δόξῃ, καὶ χαλκῇ καὶ σωματῶν.
καὶ εἰδέναι αὐτῶν καὶ εἰς ἐπὶ κρηὶ χεῖρον.
Κοινὸν τὸν Ἀδμυ ἔχον οἱ πάντες βροτοί.
Πρὸς ταῦθ' ὅρων γίνωσκε σκαυτὸν, ὅστις ἐστὶν.
Novisse si vis, qualis aut quisnam sis;
Hominum sepulcra, quæ secus viam, inspicere.
His ossa, pulvis atque inanis clauditur,
Regum, tyrannorum, & virum sapientium,
Superbientiumque opibus & propagine,
Suaque gloria, atque forma corporum.
Communis est dis omnibus mortalibus.
Hac intiendo discito qualis sis.

Cur autem καὶ σωματῶν corporum αὐτολεγεῖται malim quam corporis cum Rutgersio & Grotio reddere, discas licet ex annotatis ad l. 1. § 16. καὶ σωματῶν αἰσῶς. certè antithesis illa inter αὐτῶν δόξαν, & καὶ σωματῶν καλῶς, sensum eum quem ibi posui, exigere videtur. alioqui per metri rationem nihil obfistat, quo minùs tam ἢ σωματῶν quam καὶ σωματῶν dicere potuisset. Ὅλας πόλεις ἀρδύι ποταμῶν καὶ ἀνελόντες, καὶ πολλὰς μυριάδας καὶ ἀνελόντες.

Ἡερῶν καὶ | De philosophis in genere pariter l. 4. § 48. & l. 6. § 47. & l. 7. § 19. & l. 8. § 25. Περὶ τῆς τῶ κόσμου ἐκπύρωσιν. Ità Laert. l. 9. ex Heracliti sententia, "Ἐὰν εἴδῃς τὸν κόσμον, ἴσῃς καὶ αὐτὸν ἐκ πυρὸς, καὶ πάλιν ἐκ πυρὸς εἶναι καὶ πᾶσι περὶ τῶν ἐναντιῶν τὸν σύμπαντα πῶνα. Ab Heraclito forsan Stoici. Vide Lips. Physiol. Stoic. l. 2. c. 22, 23. nec nostri dissentiant, nisi quòd conflagrationem unicam duntaxat agnoscunt. Vide Petr. epist. 2. cap. 3. vers. 7, 10, 12, & quæ concessimus in Orat. de Noe obedientia in Hebr. cap. 11. v. 7.

Τῆς τῶν πληρωθῆς | Festivè; hominem qui de mundo igne absumendo primus dogma protulerit, ipsum aquâ interiùs inmundante oppletum, diem extremum obisse. Aquâ oppletum certè obisse consentiunt plerique, ab aqua, quâ oppletur sit, non desunt qui negent. Siquidè, ut Laert. l. 9. refert, plerique aquâ intercure cum laboraret, à medicis aiant quævisse, εἰ δὲ αὐτὸν ἐξ ἐπομβρίας αὐχμῶν ποτίσαι, num ex diluvio siccita-

tem inducere possent. Atq; ità Plat. in præc. salub. quod cum illi quid vellet non intelligerent, in boum stabulū condidisse se fimo circumquaq; obrutū, quo humorem, si id fieri posset, evaporaret. id cum neutiquam succederet à morbo interiùs. Hermippus verò medicos percontatū esse, numquid eorum compressis intestinis humorem educere valeret. quod fieri posse negantib; ad solem stercore bubulo oblitum, vel obrutum potius, ipsum se exposuisse. ità decumbentē, ab exiccato induratoque fimo convulsis artubus diem obisse, Tatianus; à canibus dilaceratum esse tradit Neanthes. Caterum Hippobotus & Aristo etia n, referente Sotione, hydropè curatā, superstitē, alio nescio quo morbo interiùs, in scriptis suis sunt testati.

Δημόκριτον ὃ οἱ φθόγγος. Atqui Laert. l. 9. ex Hermippo, senio confectum duntaxat obisse, cum animā penè defectā panis è furno calidi vapore per tridū in vita se continuisset, quo Cerealibus superstes esset. de pediculis nē quidē cum tamen l. 1. Pherecidē juxta quosdam morbo fœdo hoc periisse. quod cum epistola ipsius ad Thaletem data, tum & Aristoteles confirmat histor. animal. l. 5. c. 31. & l. 3. ex Philone & Myroniano de Platone idem retulerit, unde Platonis pediculi, in proverbium abierint. de aliis qui pari fato defuncti sint Plin. hist. nat. l. 11. c. 33. & alii. de Democrito nusquam legisse memini. Lucretius etiam contrā l. 3. & ex Lucretio Lactant. institut. l. 3. c. 18.

Denique Democritum postquam matura vetustas Admonuit memorem motus languescere mentis, Sponte sua leto caput obvius obtulit ipse.

déque eodem Anton. Meliss. l. 1. c. 58. (quo autōre tamen, nescio) ὅπ ποτὶς καὶ ἀνελόντες περὶ αἰσῶν, ὡς ἀνελόντες, εἰδέναι με, ἐστὶν, ἔξαισιν ἢ φιλοζοῖα, καὶ ἔξαισιν αὐτῶν τοῦ βίου. Quæ cum Laertii narratione haud planè conveniunt. Caterum etiam si diversa à se invicem de Democriti obitu tradant auctores isti, at à Marco isti omnes dissentiant.

Σωκράτης ὃ ἄλλοι φθόγγος. Falsum est, inquit Xylandr. itaque substituit, historiam (ut ait) secutus, Socratem cicuta absumpsit. Verum illud, ἄλλοι Xylandr. monere poterat, de alijsmodi pediculis Marcum locutum, qui philosophum illum sustulerint. Anytum mirum nō & Melitum voluerit; quos pediculos non absurdè nominat, quasi animalcula vilissima, nulli prorsus usui, nisi hominibus infestandis & conficiendis. Nec abludivit quod Epictetus l. 2. c. 9. Οἱ μὲν ἡμῶν μεγάλα θνητὰ εἶναι οἱ δὲ θνητὰ κακοῦ καὶ μακροῦ, ἀπὸ δὲ ὅτι εἰσὶν, λέων με καὶ φαλῆς. Tyrannos & militares viros leonibus, lupis, animantibus feris, sed generosioribus aut robustioribus confert; sycophantas, delatores, & id genus hominum, animalculis vilissimis, sed noxiis, cujuscumodi sunt vipera, vermiculi, &c. De lenonibus paria Plautus Curcul. act. 4. sc. 2.

Item

Item genus est lenonium inter homines, meo quidem animo,

Uti musca, culicesque, pedesque, pulicesque.

Odio & malo & molestia; bono usui estis nulli.

Ubi pedes pro pediculis, quod & Non. Marcellus ita alibi usurparum monuit. Sed & de parasitis atq; adulatores festiue admodum Anaxilaus apud Athenaeum l. 6.

Ἔισιν ὃ κόλακας ἤσθ' ἐχόντων ὁσίαι

Σκώληκες εἰς ἐν ἀνθρώπων ἀνδρῶν τρέπον

Ἔισιν ὃ ἐκαστος ἐδίει καὶ θήλυθ'.

Ἔως ὅτ' ὡς ὅτ' πνέον, ἀποδείξῃ κενόν.

Ἐπειδ' ὁ μὲν λέμμι ὅτιν' ὁ δ' ἐτέρως δάκνει.

Adulatores, quos adulant, diuitum

Sunt veluti vermes, namque in hominem simplicem

Sese insinuando, huic assidentes excedunt,

Triticum ut granum, donec vacuefecerint.

Ita hic jam gluma est: ille alios admordicat.

Ἐνέστις, ἐπιδόσας, κατήχθης ἐκείνῳ | Navigationi vitam confert: (quā imagine usus est & Epi-

ctetus Enchir. c. 7. exhibendus infr. ad § 5. sed aliā ratione) mortem portui. quomodo & Plut. de tranquill.

Ἐγὼ δὲ ὁ λιμὴν, καὶ πέρεσιν ἀπονήσασθαι τὸ σῶμα | ὅτ' ἔρολκ' ἐπὶ τῇ τέρῳ | Juncus itidem lib. de senect.

apud Stob. tom. 2. tit. 113. Δοκῆ δέ μοι ἐκτερος αὐτῆς (ὅ, τε γέρον ἀποδανόν, καὶ ὁ νέος) εἰκέναι τοῖς ἀγωνίζουσι δέμον, ἢ τοῖς πλε-

σι καὶ ὁ μὲν διελθὼν τὸ μέγα πέλαγ' ὅτ' ἔδ' ἀλγὼν τὸν βίον, κατὰρξας ἐπὶ πῃα λιμὴν, τὸ κυ-

βερνήτα κελόσαι | ἀπέβη τῆς νέως ἢ περὶ διασ-

ρισάμεν' ἐν τῷ θαλάῳ, καὶ τὸ σπέρμα τῶν, ἀπο- πύπτει τοῖς ἀλγῶσι. ὅτ' ἔπερ' ἐν κέτῳ τῷ

πῶρ τῆς θαλάσσης διεσάρεν, καὶ διελθὼν τὸν σερκεῖον αὐτῷ πλὴν, ὅτ' ἔπερ' ἔπειτα εὐστατο.

ἢ περὶ γέρον ἐν τῷ θαλάῳ, κατὰρξας, ἀσπράναι | ἔξελαιδ'.

Et Junco fanius Seneca epist. 70. Novissimè incipit ostendi publicus finis generis humani. Scopolum esse illum putamus, dementissimi? portus est, aliquando petendus, nunquam recusandus. in quem si-

quis intra primos annos delatus est, non magis queri debet, quàm qui citò navigavit. alium enim, ut scis, venti

segnes ludunt ac detinent, & tranquillitatis lentissimo tedio lassant. alium pertinax flatus celerrimè per-

fert. alios vita velocissimè adduxit, quo veniendum erat etiam cunctantibus: alios maceravit & coxit.

Vide eund. ad Polyb. c. 28.

Ἐνέστις | Εὐβαλεῖν, navem conscendere. Apud Suidam autor innominatus; Ἐνέστις ὃ ναῦν ἀπο-

χρῶσαι τοῖς ἐπὶ τῇσι. Liban. orat. 11. Ὄγε τὰ μὲν ἀνασπάρσιντες. (f. ἀνασπάρσιντες) τὰ δ' ἀν-

πασπάρσιντες, ἐνέβαινον εἰς τὰς ναῦς ἐν ὁρδα-

μοῖς Κυπείων τὰ παλαιὰ μὲν ὡς νεκρὰ φερόμενοι τοῖς ἀπὸ δεξιᾶς πῶς τεχνῶν ἐν τῇ δεξιᾷ ἤσθ' ἀεχέων ἀφέντες

ut partim accelerando, partim resistendo, evenerint ad naves, &c. Morell. imò, ut hisce revulsis, illis substitutis, naves conscen-

derint. de simulacris loquitur per fraudem subreptis.

Ἐἰ μὲν ἐφ' ἔπερ' βίον | Ità de statu animarum post mortem ambigendo passim Marcus sermonem instituit. Vide ad l. 4. § 14. & l. 7. § 32.

Sed & Plut. ad Apollon. pag. 190. quem: quia prolixior est in hoc argumento, transcribere piget. Sen.

epist. 71. Aut in meliorem emittitur vitam, lucidius tranquilliusque inter divina mansurus: aut certè sine

ullo futurus incommodo, naturæ suæ remiscebitur, & revertetur in totum.

Πάση πόνοι | Gemina his habes lib. 6. § 28. Θάλασσαν πόνοι ἀπόλυσις ἀλλὰ καὶ κακῶν. unde

τελευτῇ λυσιπύον | Pindaro dicta. Plut. ad Apollon. & ibid.

Ἄλγ' ὃ δὲ ὅπως ἐδὲν ἀπὸ τῆς νεκρῶν.

Nam morte functos nullus attingit dolor.

quod Æschylo tribuit Stob. tom. 2. tit. 121. & Sophocl. Trachin.

Τοῖς δὲ θάνατον μὲν ὃ δὲ σπέρματι.

Nam morte functos nullus assequitur labor.

Lucret. l. 3.

Tu quidem, ut es lecto sopitus, sic eris ævi

Quod superest, cunctis privatum doloribus ægris. Senec. epist. 24. Moriar? hoc dicis, desinam egrotare posse; desinam alligari posse; desinam mori posse.

Cæsar. apud Sallust. in Catilin. Mortem ærummarum requiem, non cruciatum esse: eam cuncta mortalium

mala dissolvere: ultra neque curæ, neque gaudio locum esse.

Καὶ ἡδονὰν ἀνεχόμεν' | Πόνων καὶ ἡδονῶν ἀνεχόμεν', dolores voluptatesque sustinere quasi non sit

minor molestia istis, quàm illis distineri. Certè quomodo Terentiana illa parturiens, Adep. 3. 4.

— Miserram me; differor doloribus: eodem planè Plautinus adolescens, gaudii prægnans, Trucul. 4. 1.

— ut ego letus sum, & letitiâ differor! disertè Seneca epist. 39. Quis hostis in quemquam tam

contumeliosus fuit, quàm in quosdam voluptates sue sunt? quorum impotentia atque insana libidini ob hoc

unum possis ignoscere, quod quæ fecere, patiuntur. Celebre est Antisthenis illud, Μανέντω μάλλον, ἢ ἡδονῇ.

Insanire detur potius, quàm voluptate affici. Refert Laërt. l. 5. & Sext. comment. l. 10. c. 2. & Pyrrhon. hypothef. lib. 3. cap. 22. Hinc Clemens

Strom. l. 5. & ex Clem. Euseb. prepar. lib. 13. c. 13. Ἀντιθένης ὃ μανέντω μάλλον, ἢ ἡδονῇ αἰσείται.

Et ab eadem mente Senec. epist. 82. Male tibi esse malo, quàm molliter. Sophocles itaq; jam senex, cum

ab eo quæreretur, num rebus Venereis adhuc uteretur, Εὐφήμεν, inquit, ὃ ἀνθρώποι ἀσυνέταται μὲν

τοὶ αὐτὸ ἐπιθυνοῦν, ὡς ὅτ' ἀνθρώποι πῖνα καὶ ἀγέρον διαπύω ἀποφύγων. Bona verba, mi homo: libentissimè istinc, tanquam à domino agrusti ac furioso profugi.

Plato Polit. l. 1. Cicero de senect. Val. Max. lib. 4. cap. 3.

cap. 3. Plut. de *avarit.* & de *sene polit.* Clemens *pædag.* l. 2. c. 10. Stob. *tom.* 2. *tit.* 113. ubi videnda etiam Junci de eodem argumento differtatio. Quod autem ille senectuti beneficium tribuit, morti Marcus hic, & quidem merito magis, adscribit. Spectat horum Cratetis festivum illud, quod Laërt. l. 5. & Suid. in Crat. exhibent.

¹Ἐρωτα πῶς ἐλπίς· εἰ δὲ μὴ, χέρονται.

Ἐὰν ὁ ἄλλος μὴ δύνηται, βούλει.

Fames amorē sedat ; aut saltem dies :

Si non medentur ista, idem laqueus facit.

Λατρεῖαν ποσὶ τῷ χείρῳ | Plut. ad Apollon.

Ὁ μαθηλάχος δειότερον βίον μετέληπεν, ἀπα-
λαγεῖς τῆς τοῦ σώματος λατρείας, καὶ ἥνι ἀνθρώπων
ἐνεκα τῆς φρονήσεως καὶ συμφορῶν. *Eti ibid.* Τὸ δὲ
μὴ δεδουλωμένοι σκεπὶ καὶ τοῖς πάθεσι ταύτης διαχειν,
ὡς ὃν κατεπαύμενος ὁ νῦς τῆς διηκτικῆς ἀναπίμ-
πτατος φλουαίας, ἐνδεδυμένον καὶ μακχείον. *quo loco*
& ex Platonis Phaedone, ἀρετῆς καὶ φλουαίας re-
censet varias, quibus servitii hujus ratione obnoxia
fit anima. Cuius illud inter alia: Μυεῖας ἡμῖν ἀρο-
λίας παρέχει τὸ σῶμα. Vide Senec. epist. 65. supr.
ad l. 2. § 2. vide & infr. l. 6. § 28. Sed & Greg-
or. Naz. ad l. 2. § 1. τὰ χρεῖναι σωσέσθαι. &
Tertull. ad l. 7. § 66. Hinc querulae voces illae
quorundam apud Epictetum differi. l. 1. c. 9. ἐκείν
ἀνεχόμεθα καὶ τὰ σωματικὰ τῆς δεδουλώσεως, καὶ τὰ
πρόφρονες, καὶ ποτίζοντες, καὶ ἀναπαύοντες, καὶ κα-
ταρῶντες, εἴτα δι' αὐτὸ συμπεριφορῶν τοῖς σώματι
τοῖς σώματι. Ipse apud Stob. tom. 2. tit. 119. Δουμα-
σθι ἡ φύσις, καὶ ὡς φησι Ξενοφῶν, φιλόζωον. τὸ γὰρ
σῶμα, τὸ πάντων ἀνθρώπων καὶ βουπάρων, σέρ-
ραρον καὶ διεσπείριον. Εἰ δὲ εἴδει πέντε μόναις
ἡμέραις διεσπείρεται τὸ τῆς ζώοντος σῶμα, ἔκ ἀν-
τισημείων. ἔσθι. τὸ οἶόν ἐστι, εὐδεν ἀνασάντα,
τελεῖται τὸν ὁδόν της τῶν ἀλλοτρίων, καὶ πῶς ἥνι
ἀγχιόν ποιήσῃ. ἐπιονίζεν ἐκείνη τὰ μέρη. τὰ
ὄντι δαυμασόν ἐστι φιλεῖν πρὸς ἄνθρωπον, ὃ πᾶντα λει-
τεργόμενον καὶ ἐκείνῳ ἡμέραν. νάπῳ τετοπὶ τὸν
δουλοκόν. εἴτα κενῶ. πῶς τῆς βαρύτερον; ἀλλὰ
διὰ δὲ με κατερελεῖν. δια τὸ τοῦ ὡς, καὶ ἀνέχο-
μαι λέγον τὸ δύσινον τὸ σωματικόν, χρετάζον, σέ-
πων. ἔως αὐτὸς εἴπῃ, Ἄφες αὐτὸ ἦδη, καὶ μηκέτι
πρὸς ἄνθρωπον ἔχει. ubi νάπῳ Gelsnerus vertit, sarcio,
cum sarcio potius debuisset. hoc est enim, non il-
lud, licet usitatum minús, τὸ πᾶν, quod & τὸ σῶμα,
infero. Sed & istud forsitan autor ipse usurpa-
verit.

Τὸ ἀγγεῖον | Corpus ἀγγείου five vasculum ap-
 pellant, quomodo οὐδ' Apostolus ad Thessal. epist. 5
 1. c. 4. v. 4. Neque enim Estio nostro in deralog.
 leg. 7. accedo, qui τὸ οὐδ' five vas vult eo sensu
 ibi accipi, quo apud Comicum sumitur, in Penul.
 act. 4. scen. 2. ubi Milphio :

Facio quod manifestò mæchi haud fermè solent.

—refero vasa salva.—

Ità anima vas, corpus, Lucretio l. 3.

— corpus, quod vas quasi constitit ejus.

Cicer. Tuscul. l. 1. Corpus est quasi vas animi, aut aliquod receptaculum. Idemque Lactant. l. 7. c. 12. Vide & l. 10. § 38. & l. 12. § 2. M. Caf. domicilium sive casam vertit; quod à Marci schémate longiusculè abscidit.

10 *ἢ ὅτεστι τὸ ὑπηρετῆν*. Xyl. *quinetiam quod ser-*
uit, id supererit. Verum hoc Marcus hic non af-
 15 *ferit.* in priorē membro tanquam incertum posuit.
 in posteriore, quasi non superesse dato, qui futurum
 tunc sit, disserit. Locus est proculdubio perperam
 habitus. Differendum opinor vel, ἢ *ὅτεστι*, quod illud
 quod *inferuit* praestantius est: vel, ἢ [ε] *ὅτεστι τὸ ὑ-*
πηρετῆν; annon praestantius est id quod *inferuit*? firma-
 re videntur, quae sequuntur. Senec. *epist.* 65. Major
 sum, & ad maiora genitus, quam ut mancipium sim mei
 corporis: quod equidem non aliter aspicio, quam vincu-
 lum aliquod libertati meae circumdatum. Vide & in-
 20 *frā lib. 5. § 21. & lib. 11. § 19.* Verum D. Boot.
 mavult, ὅτ' ὅτι τὸ ὑπηρετῆν & exponit, quod *in-*
feruire debet, ut τὸ λατρεῖν animo, τὸ ὑπηρετεῖν
 corpori adscribatur. M. Casaub. ὅσῳ ὅτεστι τὸ ὑπ-
 25 *εῖναι* vasculo *inferuire* tanto deteriori; quanto id quod
inferuit praestantius existit. Ad clariss. Salmass. haec
 mutilata suspicatur; cum in autore isto disjuncti-
 vum ἢ non reperiatur, quin praecedat ἢτοι. ex infe-
 quentibus itaque sententia suppletā, locum totum
 sic reconcinnat, ἢτοι γὰρ ἀλλὰ ἔργῳ σέβῃ, ὅπόταν μὴ
 30 *τὴν ἀναρροχὴν ἐπὶ τὴν κοινωφελὲς ποιῇ*. ἢ ὅτεστι τὸ ὑπ-
ηρετῆν aut aliud quod agas, non habes, cum relatio-
 nem non facis ad aliquid in commune profuturum; aut
 quod *servire* debet in te dominatur. *ὅτεστι τὸ ὑπ-*
ηρετῆν, superiores fert, superat. Grammatici *ὅτεστι*
να *ὅτεστι* *να* interpretantur. unde *ὅτεστι* *να* *τὴν*
πόλιν. & *ὅτεστι* *να* *τὴν* *πόλιν*. Incertus autor
 apud Suidam; ἔτε ἐπείρω *ὅτεστι* *να* *τὴν* *πόλιν* *να* *τὴν*
 35 *πόλιν* *να* *τὴν* *πόλιν*. Accederem libens, nisi
 obstarer, quod de animae statu post mortem fermo
 40 *instituatur.* itaque ἐπείρω, animusque inclinatur po-
 tius ad sententiam D. Bootii, si liberius refingendi
 detur licentia, ut *legatur*, ὅτ' εἰδὼς ὑπηρετῆν. quod
inferuire equum esset. viderint alii.

Nῆς καὶ Σαίμων | Vide *suprà* ad l. 2. § 13.

Γῆ καὶ λυτρῶ | Vide *ad lib.* 2. § 2.

§ 4. Ἐν ταῖς αἰ. ἐπέων παλαιαῖς | Curiosita-
tem coercet. ut *supra* l. 2. § 8, 13.

Ἦτοι γὰρ ἄλλος ἔργον εἶναι — ποιεῖν διαπαιδαγωγίας τῆς
 τῆς ἰδίας ὑπεμονικῆς ἀναπαιρέσεως | lego: ἢ τοι γὰρ
 ἄλλος ἔργον τήρησις, vel ἢ γὰρ τῶ ἄλλος ἔργον πηκσις.
 quaquam vir eruditus, quod supra monuimus, an-
 tegressis ista interferit. At D. Bootius pro Ἦτοι vult
 Ἦδη legi. debortatur, inquit, ab inquisitione in alienos
 mores. poterat aliquis querere, quid in eo mali? occur-
 rit, damnum esse presentaneum; quia jam, eodem vide-
 licet temporis spatio quod id facis, privaris siue impedi-

ris ab alto opere. quod autem opus id sit, non declarat, si tē idē hēμονικῆς ἐργασίης. Verum de istis aliorum iudicium esto.

Τετῆς, πανταζωμῶ | Σολοικισμὸς sive ἀλλοιολογία, καὶ ἀνακλινδόν esse videtur; quod locutionis genus apud autores etiam celebriores occurrit quandoque, atq; in hoc quasi tumultuario & ἀνταρξιαστικῷ scribendi genere jure veniam mereatur: in pagina Stoica praesertim; cum his Chrysippus de rhetor. l. 1. permiserit, autore Plutarcho de Stoic. contradict. c. 25. καὶ σολοικισμὸς, ἐφ' οἷς ἄλλοι ἀν' αἰσιν δύνανται καὶ ὀλίγοι, etiam Solacismos eos admittere in scriptis suis, quorum alios haud paucos dispu-deret. Verum sic Homer. Il. β'. v. 350.

Φημι γὰρ ἐν κατανύσσῃ ὑδρὸς ὕδατος Κερυνόνα, &c.

Ἀσθενῶν ἐπιδύει, ἐναίσια σήματ' α φάινον.

Et ibi Eustath. ex Euripide:

Πάλαι δ' ο' ἔξερωνόσαι δέλαν

Σχολή μ' ἀπείρη, — & — πολλὰ δ'

Πάλαι σερκόλας, ἐ πόνε πολλὰ κα δέ.

Terent. Eunuch. act. 5.

P. Cur ergo in his ego te conspicio regionibus?

T. Vobis fretus. — Idemque

Nos omnes; quibus est alicunde obiectus labor,

Omne quod est interea tempus, priusquam id rescitum est, lucro est.

Hujusmodi videntur esse in sacra pagina, illud Lucae Evang. c. 22. v. 20. Τῷ τὸ πνεῦμα, ἡ καρὴ διαδίδῃ ἐν τῷ αἵματι μου, τὸ ἔσθ' ὑμῶν ἐν καρδίᾳ. Illud item Joannis Apoc. cap. 1. v. 5. Καὶ ἐπὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ μάρτυς ὁ πιστός, &c. & mox: τὸ ἀγαπίον, καὶ ἀσπῆς ἡμῶς, καὶ ἐποίησεν ἡμῶς βασιλείας καὶ ἱερῆς. Sed & illud ejusdem Evang. cap. 1. vers. 14. Καὶ ἐδρασίμωδα πῶς ἴδεν ἄνθρωπος, ἴδεν ὅς μονογενὴς πατὴρ πατρὸς, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας. de quo tamen loco Beza videatur, qui prius membrum παρένθετον facit; & Heinsius ad Nonnum, quicum Theophylacto p̄pheten legit. Illud etiam Pauli ad Coloss. c. 3. v. 16. Ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ ἐνοικεῖτω ἐν ὑμῶν καρδίαις, διδασκάντες καὶ ψαλμίζοντες ἑαυτοῖς, &c. Syntaxin denique huic geminam habes & l. 4. § 48. ἄλλον ἐπ' ἄλλω, ὁ μὲν ἑστὸν κηρύττει, &c. & l. 8. § 31. Ἀλλ' ἂν ἄνθρωπος, ἵνα, διδάσκει — ὅλης αὐτοῦ δύναμις. Verum potest istuc, non parenthesis ab autore, sed metathesis sive transpositio ab exscriptore, subesse. atq; in hanc demum ipse partem propendeo; notamq; periochen ita existimo & esse concipiendam, & à Marco ipso fuisse conceptam: Μη κατελείπεις τὸ ἐκλογισμένον τὸ βίβας μετὰ ἐν ταῖς ἐκλογαῖς παλαιαῖς τῶν τέσσερις, πανταζωμῶ | ἢ ὁ δὲ ἴνα περὶ αὐτοῦ, καὶ τὸ ἐκλογισμένον, καὶ ἡ ἀρετή, καὶ ἡ ἐνδοξία, καὶ ἡ τιμὴ αὐτοῦ, καὶ ὅσα ταῦτα. ἢ γὰρ τὸ ἄλλω ἐργα τήρησις, ποιεῖ ἀπορρέμενός τῆς τῆς ἰδίας ἡμεμονικῆς παρατηρήσεως. Ita concepto, tam in proclivi sunt omnia, quam est imber cum pluit.

Ποιῖ ἀπορρέμενός | Ita lib. 4. § 22. καὶ ἀπορρέμενός. Vide ad l. 2. § 7.

Τὸ εἰκὼ καὶ μάττω | Vide l. 2. § 16.

Ἐν τῷ εἰμῶ ἡσ' πανταζωμῶ | In cogitationum serie. ubi scilicet cogitatio cogitationem ferit: prout usu venire solet.

Περίττω | Fugere, & declinare. Xyland. quo sensu Paulum vult usurpasse ad Timoth. epist. 2. c. 2. v. 16. verbis illis; τὰς δ' ὁβελίας κακοφανίας περὶ τῶν. quo loco & Latinus interpres Vulgatus ita vertit, Devita: sicut & in illis ad Tit. c. 3. v. 9. Μαχὰς νομικὰς περὶ τῶν. An antiqui tamen autores sic uli fuerint, nescire se profitetur. Caterum ex exteris, haud valde antiquis tamen, loca suppeditant non pauca viri clarissimi I. Calaubonus ad Athen. l. 15. c. 5. & Andr. Dunæus ad Joann. Chrysost. in epist. ad Tit. orat. 6. & ad Hebr. orat. 38. quibus τὸ περὶττω significet, ἀφεστῆναι, ἀφεστῆναι, Vitare, fugere, fugiendo declinare. Ego tamen in locis illis

20 ex Apostolo productis malim τὸ περὶττω in cohibendi, sive coercendi significatione sumere. quomodo Beza & Stephanus reddidere, quum utrumque utrobique monet Apostolus & Timotheum & Titum, ut vaniloquia profana ille, litigia legalia iste, in aliis potius compefcat, quam ut ipse alteruter devitet. quod patet ex verbis ad Timotheum proximis ver. 17. alioqui τὸ ἀφεστῆναι vocabulo utitur, ubi virum sanctum illum admonet, quid ipsi cavendum spernendumq; velit. epist. 1. c. 4. v. 7. & epist. 2. c. 2. v. 23. Oecumenius utramque significationem admittit, in epist. ad Tim. περὶττω, ἢ ἀφεστῆναι, ἢ περὶττω ἵνα, οἷς τὸ παύσαι καὶ κωλύσαι. Et in ad Tit. ἀφεστῆναι καὶ περὶττω. De Apostoli loco quid sentiam dixi: de Marci loco isto Xylandro non invitus concesserim. Verum de istis alibi fusiùs pleniusq; ea disserui, quibus istuc recitandis commentariū istum necessario minus nolim oneratum.

Μὴν πανταζωμῶ, περὶ ἐν τῇ τῇ ἀφῶ ἐπὶ ἀφῶ | Vult nihil cogitari, quod proloqui pudeat pigeatve. cujus contrarium tangit notatq; in plerisque l. 12. § 4. Hoc autem argumento sani nihil honestive Alceum animo volutare Sappho concludit; quæ dicenti illi.

Θέλω ἢ τ' εἰπῆν ἀνδρὶ καλὸν αἰδοῖ.

Dicere velim aliquid, prædiceret ni puder.

respondit (Aristotele referente Rhetor. lib. 1. c. 9. Scaligero ad Cōm. restituyente.)

Αἰ δ' ἴδ' ο' ἐτλὼν ἱμερὸς ἢ καλὼν,

Καὶ μὴδ' εἰκὼ γλῶσσαν ἐνὶ καλῶν,

Αἰδῶς καὶ ἐπ' οἷον εἰχὼ ὑμῶν.

Ἀλλ' ἔλεος περὶ τῷ διγίῳ.

At si boni quid cor tibi tangeret,

Nec turpe lingue suggereret malum,

Audacter absque omni pudore

Proloquereris honesta quævis.

Quod autem de cogitatis istuc Marcus noster, de eisdem

dem Marcus alter Offic. l. 3. Vir bonus, non modò facere, sed ne cogitare quidem quidquam audebit, quod non audeat predicare. Quin & de consultiis idem lib. eod. Ea deliberanda omnino non sunt, in quibus est turpis ipsa deliberatio. atque etiam in omni deliberatione celandi atque occultandi spes opinique removenda est. De votis Persius, Sat. 2. v. 3, &c.

— non tu prese poscis emaci,

Quæ nisi seductis nequeas committere Divis.

Haud cuivis promptum est, murmurque humilesq; iussurros

Tollere de templis, & aperto vivere voto.

Contrà scilicet quàm bona pars procerum tacitâ quæ libat acerrâ; &c. Labra movet metuens audiri — ut Horat. l. 1. epist. 16. Itaq; Pythagoras suos monebat, μή φωνῆς εὐχαίεται, i. e. clarâ voce precari. Οὐχ ὅτι τὸ θεῶν ὄρετο μὴ δῶλᾶσαι ὅτι ἡσυχῇ φεγγισμένον ἐπῴειν, ἀλλ' ὅτι δικταίᾳ ἐβέλετο εἰ τὰς εὐχαίς. Clemens Strom. l. 4. prope finem. Ita Senec. epist. 10. Tunc scito esse te omnibus cupiditatibus solutum, 20 cum cō perveneris, ut nihil Deum roges, nisi quod rogare possis palam. nunc enim quanta dementia est hominum? turpissima vota diis insusurrant: si quis admonuerit aurem, conticescent, & quod scire hominem nolunt, Deo narrant. Et mox: Sic vive cum hominibus, tanquam Deus videat: sic loquere cum Deo, tanquam homines audiant. Respexit horum Macrobi. Saturn. l. 1. c. 7. ubi dixit: Præceptum est philosophia: sic loquendum esse cum hominibus, tanquam dii audiant; sic cum diis, tanquam homines audiant. Hinc Martialis. 30 l. 1. epigr. 40.

Si quis erit recti custos, imitator honesti,

Et nihil arcano qui roget ore deos.

De factis, vitâq; totâ, Seneca idem epist. 43. Tunc felicem te esse iudica, cum poteris in publico vivere, cum te parietes tui tegent, non abscondent; quos plerumque circumdati nobis iudicamus, non ut tutius vivamus, sed ut peccemus occultius. Rem dicam ex qua mores aestimes nostros. Vix quencumque invenies, qui possit aperto ostio vivere. janitores conscientia nostra, non superbia, opposuit. Sic vivimus, ut deprehendi sit, subito affici. Quid autem prodest recondere se, & oculos hominum auresq; vitare? bona conscientia turbam advocat; mala etiam in solitudine anxia atque sollicita est. Si honesta sunt quæ facis, omnes sciant: si turpia, quid refert neminem scire, cum tu scias? Oh te miserum, si contemnis hunc testem. Idemq; de vit. beat. c. 20. Populo teste fieri credam, quicquid me conscio (excusi pessimè, nescio) faciam. Galen. de affect. cur. c. 5. Ἀνερχθήτω σε ἡ δύρεξ διαπαντός τῆς οἰκίσεως, ὅξῃς τοῖς συνηθίσιν εἰσέναι πάντα χαλεπὸν, ἢν ὅπως ἡς παρεσκεύασμῳ. εἰ ἔνθα ῥῆναι, ὡς ὑπὸ ὅτι εἰσιδίον ἐνείσκει μὴδὲν χαλεπήμιμῳ ἀνθρώπων. ὡς δ' ἄλλοι πάντες ἀν οἱ περιελάττοντες εἰς τὸ δημόσιον ἀπαντα περιῶναι πᾶσι τὴν κόσμη. ἔτω καὶ σὺ κατὰ τὴν ἰδίαν οἰκίαν

περὶ τῆς. ἀλλ' ἐκείνοι μὴ αἰδέμενοι τοὺς ἄλλους [τοῖς ἄλλοις f.] ἀνθρώπους πωρεσθῶναι, μόνους ταυτὲς ἐκ αἰδέσθαι σὺ ὅτι σιωπὴν αἰδέσθαι μάλιστα, περὶ τοῦ τοῦ φάντι, Πάντων ὅ μάλιστα ἀρχαῖοι σιωπῶν. De sedenique fidenter fati, verè necne ipse viderit, proficitur Apuleius in apolog. Nihil unquam cogitasse, quod eloqui non auderet; nullumque suum factum vel dictum extare, de quo differere publice non possit. Vide ad lib. 1. § 3. & infra § 7. & 15. & l. 6. § 16.

Εἰ τις ἄρην διατρέξῃ | Facit huc Zenonis monitum illud: Πάντα σεφῆναι, ὡς ὑπολογισμῶν ὁλίγον ὕστερον παιδαγωγούς. Galen. de affect. cur. c. 4. De viro bono ac iusto Cicero apud Lactantium l. 17. c. 24. Itaque talis vir, non modò facere, sed ne cogitare quidem quicquam audebit, quod non audeat predicare. Vide & quæ sequuntur ibidem.

Ἀπολαυστικὸν φαντασμαμάτων | Vide infra ad § 6. Ἀπολαύειν.

Οὐκ ἔπ' ὑψηλότητος τὸ ὡς ἐν αἰετοῖς ἦν εἶναι | Notat procrastinationem studii & conatus ad optima enitendi, ut istic, ita l. 8. § 22. verbis illis: Μάλλον ὅ δέ τις ἀγαθὸς αὐτοῦ ἡρέσεται ἢ σήμερον εἶναι. Epictet. Enchir. c. 50. Ἐς ποῖον ἐπ' ἡμέραν ἀναβᾶν, τὸ ὅτι βελήτων ἀξίον σιωπῶν, καὶ ἐν μὴδὲν παραβαίνειν τὸν διαρρήναι λόγον; quo loco pro διαρρήναι, αἰετῶντα legendum ex Marco monuimus, ad l. 2. § 5. Vide & Epicurum epist. ad Menæceum, ad lib. 2. § 4.

Ἰερὸς τις | Stob. tom. 1. l. 2. tit. 4. § 4. de Stoicis; Λέγουσι ὅτι καὶ ἱερὰ μὲν τὸν τὸν σφόν, φάδων ὅ μὴδὲν. Porphyr. de abstinent. lib. 2. Ὁ ὄντως φιλόσοφος, τὸ ἐπὶ πᾶσιν θεοῦ ἱερὸς. Ità viri sancti quique in pagina sacra nuncupantur, Βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς τῷ θεῷ. Apoc. 1. v. 6. & c. 5. v. 10. & c. 19. v. 6. & c. 20. v. 6. & c. 21. v. 6. & c. 22. v. 6. & c. 23. v. 6. & c. 24. v. 6. & c. 25. v. 6. & c. 26. v. 6. & c. 27. v. 6. & c. 28. v. 6. & c. 29. v. 6. & c. 30. v. 6. & c. 31. v. 6. & c. 32. v. 6. & c. 33. v. 6. & c. 34. v. 6. & c. 35. v. 6. & c. 36. v. 6. & c. 37. v. 6. & c. 38. v. 6. & c. 39. v. 6. & c. 40. v. 6. & c. 41. v. 6. & c. 42. v. 6. & c. 43. v. 6. & c. 44. v. 6. & c. 45. v. 6. & c. 46. v. 6. & c. 47. v. 6. & c. 48. v. 6. & c. 49. v. 6. & c. 50. v. 6. & c. 51. v. 6. & c. 52. v. 6. & c. 53. v. 6. & c. 54. v. 6. & c. 55. v. 6. & c. 56. v. 6. & c. 57. v. 6. & c. 58. v. 6. & c. 59. v. 6. & c. 60. v. 6. & c. 61. v. 6. & c. 62. v. 6. & c. 63. v. 6. & c. 64. v. 6. & c. 65. v. 6. & c. 66. v. 6. & c. 67. v. 6. & c. 68. v. 6. & c. 69. v. 6. & c. 70. v. 6. & c. 71. v. 6. & c. 72. v. 6. & c. 73. v. 6. & c. 74. v. 6. & c. 75. v. 6. & c. 76. v. 6. & c. 77. v. 6. & c. 78. v. 6. & c. 79. v. 6. & c. 80. v. 6. & c. 81. v. 6. & c. 82. v. 6. & c. 83. v. 6. & c. 84. v. 6. & c. 85. v. 6. & c. 86. v. 6. & c. 87. v. 6. & c. 88. v. 6. & c. 89. v. 6. & c. 90. v. 6. & c. 91. v. 6. & c. 92. v. 6. & c. 93. v. 6. & c. 94. v. 6. & c. 95. v. 6. & c. 96. v. 6. & c. 97. v. 6. & c. 98. v. 6. & c. 99. v. 6. & c. 100. v. 6. & c. 101. v. 6. & c. 102. v. 6. & c. 103. v. 6. & c. 104. v. 6. & c. 105. v. 6. & c. 106. v. 6. & c. 107. v. 6. & c. 108. v. 6. & c. 109. v. 6. & c. 110. v. 6. & c. 111. v. 6. & c. 112. v. 6. & c. 113. v. 6. & c. 114. v. 6. & c. 115. v. 6. & c. 116. v. 6. & c. 117. v. 6. & c. 118. v. 6. & c. 119. v. 6. & c. 120. v. 6. & c. 121. v. 6. & c. 122. v. 6. & c. 123. v. 6. & c. 124. v. 6. & c. 125. v. 6. & c. 126. v. 6. & c. 127. v. 6. & c. 128. v. 6. & c. 129. v. 6. & c. 130. v. 6. & c. 131. v. 6. & c. 132. v. 6. & c. 133. v. 6. & c. 134. v. 6. & c. 135. v. 6. & c. 136. v. 6. & c. 137. v. 6. & c. 138. v. 6. & c. 139. v. 6. & c. 140. v. 6. & c. 141. v. 6. & c. 142. v. 6. & c. 143. v. 6. & c. 144. v. 6. & c. 145. v. 6. & c. 146. v. 6. & c. 147. v. 6. & c. 148. v. 6. & c. 149. v. 6. & c. 150. v. 6. & c. 151. v. 6. & c. 152. v. 6. & c. 153. v. 6. & c. 154. v. 6. & c. 155. v. 6. & c. 156. v. 6. & c. 157. v. 6. & c. 158. v. 6. & c. 159. v. 6. & c. 160. v. 6. & c. 161. v. 6. & c. 162. v. 6. & c. 163. v. 6. & c. 164. v. 6. & c. 165. v. 6. & c. 166. v. 6. & c. 167. v. 6. & c. 168. v. 6. & c. 169. v. 6. & c. 170. v. 6. & c. 171. v. 6. & c. 172. v. 6. & c. 173. v. 6. & c. 174. v. 6. & c. 175. v. 6. & c. 176. v. 6. & c. 177. v. 6. & c. 178. v. 6. & c. 179. v. 6. & c. 180. v. 6. & c. 181. v. 6. & c. 182. v. 6. & c. 183. v. 6. & c. 184. v. 6. & c. 185. v. 6. & c. 186. v. 6. & c. 187. v. 6. & c. 188. v. 6. & c. 189. v. 6. & c. 190. v. 6. & c. 191. v. 6. & c. 192. v. 6. & c. 193. v. 6. & c. 194. v. 6. & c. 195. v. 6. & c. 196. v. 6. & c. 197. v. 6. & c. 198. v. 6. & c. 199. v. 6. & c. 200. v. 6. & c. 201. v. 6. & c. 202. v. 6. & c. 203. v. 6. & c. 204. v. 6. & c. 205. v. 6. & c. 206. v. 6. & c. 207. v. 6. & c. 208. v. 6. & c. 209. v. 6. & c. 210. v. 6. & c. 211. v. 6. & c. 212. v. 6. & c. 213. v. 6. & c. 214. v. 6. & c. 215. v. 6. & c. 216. v. 6. & c. 217. v. 6. & c. 218. v. 6. & c. 219. v. 6. & c. 220. v. 6. & c. 221. v. 6. & c. 222. v. 6. & c. 223. v. 6. & c. 224. v. 6. & c. 225. v. 6. & c. 226. v. 6. & c. 227. v. 6. & c. 228. v. 6. & c. 229. v. 6. & c. 230. v. 6. & c. 231. v. 6. & c. 232. v. 6. & c. 233. v. 6. & c. 234. v. 6. & c. 235. v. 6. & c. 236. v. 6. & c. 237. v. 6. & c. 238. v. 6. & c. 239. v. 6. & c. 240. v. 6. & c. 241. v. 6. & c. 242. v. 6. & c. 243. v. 6. & c. 244. v. 6. & c. 245. v. 6. & c. 246. v. 6. & c. 247. v. 6. & c. 248. v. 6. & c. 249. v. 6. & c. 250. v. 6. & c. 251. v. 6. & c. 252. v. 6. & c. 253. v. 6. & c. 254. v. 6. & c. 255. v. 6. & c. 256. v. 6. & c. 257. v. 6. & c. 258. v. 6. & c. 259. v. 6. & c. 260. v. 6. & c. 261. v. 6. & c. 262. v. 6. & c. 263. v. 6. & c. 264. v. 6. & c. 265. v. 6. & c. 266. v. 6. & c. 267. v. 6. & c. 268. v. 6. & c. 269. v. 6. & c. 270. v. 6. & c. 271. v. 6. & c. 272. v. 6. & c. 273. v. 6. & c. 274. v. 6. & c. 275. v. 6. & c. 276. v. 6. & c. 277. v. 6. & c. 278. v. 6. & c. 279. v. 6. & c. 280. v. 6. & c. 281. v. 6. & c. 282. v. 6. & c. 283. v. 6. & c. 284. v. 6. & c. 285. v. 6. & c. 286. v. 6. & c. 287. v. 6. & c. 288. v. 6. & c. 289. v. 6. & c. 290. v. 6. & c. 291. v. 6. & c. 292. v. 6. & c. 293. v. 6. & c. 294. v. 6. & c. 295. v. 6. & c. 296. v. 6. & c. 297. v. 6. & c. 298. v. 6. & c. 299. v. 6. & c. 300. v. 6. & c. 301. v. 6. & c. 302. v. 6. & c. 303. v. 6. & c. 304. v. 6. & c. 305. v. 6. & c. 306. v. 6. & c. 307. v. 6. & c. 308. v. 6. & c. 309. v. 6. & c. 310. v. 6. & c. 311. v. 6. & c. 312. v. 6. & c. 313. v. 6. & c. 314. v. 6. & c. 315. v. 6. & c. 316. v. 6. & c. 317. v. 6. & c. 318. v. 6. & c. 319. v. 6. & c. 320. v. 6. & c. 321. v. 6. & c. 322. v. 6. & c. 323. v. 6. & c. 324. v. 6. & c. 325. v. 6. & c. 326. v. 6. & c. 327. v. 6. & c. 328. v. 6. & c. 329. v. 6. & c. 330. v. 6. & c. 331. v. 6. & c. 332. v. 6. & c. 333. v. 6. & c. 334. v. 6. & c. 335. v. 6. & c. 336. v. 6. & c. 337. v. 6. & c. 338. v. 6. & c. 339. v. 6. & c. 340. v. 6. & c. 341. v. 6. & c. 342. v. 6. & c. 343. v. 6. & c. 344. v. 6. & c. 345. v. 6. & c. 346. v. 6. & c. 347. v. 6. & c. 348. v. 6. & c. 349. v. 6. & c. 350. v. 6. & c. 351. v. 6. & c. 352. v. 6. & c. 353. v. 6. & c. 354. v. 6. & c. 355. v. 6. & c. 356. v. 6. & c. 357. v. 6. & c. 358. v. 6. & c. 359. v. 6. & c. 360. v. 6. & c. 361. v. 6. & c. 362. v. 6. & c. 363. v. 6. & c. 364. v. 6. & c. 365. v. 6. & c. 366. v. 6. & c. 367. v. 6. & c. 368. v. 6. & c. 369. v. 6. & c. 370. v. 6. & c. 371. v. 6. & c. 372. v. 6. & c. 373. v. 6. & c. 374. v. 6. & c. 375. v. 6. & c. 376. v. 6. & c. 377. v. 6. & c. 378. v. 6. & c. 379. v. 6. & c. 380. v. 6. & c. 381. v. 6. & c. 382. v. 6. & c. 383. v. 6. & c. 384. v. 6. & c. 385. v. 6. & c. 386. v. 6. & c. 387. v. 6. & c. 388. v. 6. & c. 389. v. 6. & c. 390. v. 6. & c. 391. v. 6. & c. 392. v. 6. & c. 393. v. 6. & c. 394. v. 6. & c. 395. v. 6. & c. 396. v. 6. & c. 397. v. 6. & c. 398. v. 6. & c. 399. v. 6. & c. 400. v. 6. & c. 401. v. 6. & c. 402. v. 6. & c. 403. v. 6. & c. 404. v. 6. & c. 405. v. 6. & c. 406. v. 6. & c. 407. v. 6. & c. 408. v. 6. & c. 409. v. 6. & c. 410. v. 6. & c. 411. v. 6. & c. 412. v. 6. & c. 413. v. 6. & c. 414. v. 6. & c. 415. v. 6. & c. 416. v. 6. & c. 417. v. 6. & c. 418. v. 6. & c. 419. v. 6. & c. 420. v. 6. & c. 421. v. 6. & c. 422. v. 6. & c. 423. v. 6. & c. 424. v. 6. & c. 425. v. 6. & c. 426. v. 6. & c. 427. v. 6. & c. 428. v. 6. & c. 429. v. 6. & c. 430. v. 6. & c. 431. v. 6. & c. 432. v. 6. & c. 433. v. 6. & c. 434. v. 6. & c. 435. v. 6. & c. 436. v. 6. & c. 437. v. 6. & c. 438. v. 6. & c. 439. v. 6. & c. 440. v. 6. & c. 441. v. 6. & c. 442. v. 6. & c. 443. v. 6. & c. 444. v. 6. & c. 445. v. 6. & c. 446. v. 6. & c. 447. v. 6. & c. 448. v. 6. & c. 449. v. 6. & c. 450. v. 6. & c. 451. v. 6. & c. 452. v. 6. & c. 453. v. 6. & c. 454. v. 6. & c. 455. v. 6. & c. 456. v. 6. & c. 457. v. 6. & c. 458. v. 6. & c. 459. v. 6. & c. 460. v. 6. & c. 461. v. 6. & c. 462. v. 6. & c. 463. v. 6. & c. 464. v. 6. & c. 465. v. 6. & c. 466. v. 6. & c. 467. v. 6. & c. 468. v. 6. & c. 469. v. 6. & c. 470. v. 6. & c. 471. v. 6. & c. 472. v. 6. & c. 473. v. 6. & c. 474. v. 6. & c. 475. v. 6. & c. 476. v. 6. & c. 477. v. 6. & c. 478. v. 6. & c. 479. v. 6. & c. 480. v. 6. & c. 481. v. 6. & c. 482. v. 6. & c. 483. v. 6. & c. 484. v. 6. & c. 485. v. 6. & c. 486. v. 6. & c. 487. v. 6. & c. 488. v. 6. & c. 489. v. 6. & c. 490. v. 6. & c. 491. v. 6. & c. 492. v. 6. & c. 493. v. 6. & c. 494. v. 6. & c. 495. v. 6. & c. 496. v. 6. & c. 497. v. 6. & c. 498. v. 6. & c. 499. v. 6. & c. 500. v. 6. & c. 501. v. 6. & c. 502. v. 6. & c. 503. v. 6. & c. 504. v. 6. & c. 505. v. 6. & c. 506. v. 6. & c. 507. v. 6. & c. 508. v. 6. & c. 509. v. 6. & c. 510. v. 6. & c. 511. v. 6. & c. 512. v. 6. & c. 513. v. 6. & c. 514. v. 6. & c. 515. v. 6. & c. 516. v. 6. & c. 517. v. 6. & c. 518. v. 6. & c. 519. v. 6. & c. 520. v. 6. & c. 521. v. 6. & c. 522. v. 6. & c. 523. v. 6. & c. 524. v. 6. & c. 525. v. 6. & c. 526. v. 6. & c. 527. v. 6. & c. 528. v. 6. & c. 529. v. 6. & c. 530. v. 6. & c. 531. v. 6. & c. 532. v. 6. & c. 533. v. 6. & c. 534. v. 6. & c. 535. v. 6. & c. 536. v. 6. & c. 537. v. 6. & c. 538. v. 6. & c. 539. v. 6. & c. 540. v. 6. & c. 541. v. 6. & c. 542. v. 6. & c. 543. v. 6. & c. 544. v. 6. & c. 545. v. 6. & c. 546. v. 6. & c. 547. v. 6. & c. 548. v. 6. & c. 549. v. 6. & c. 550. v. 6. & c. 551. v. 6. & c. 552. v. 6. & c. 553. v. 6. & c. 554. v. 6. & c. 555. v. 6. & c. 556. v. 6. & c. 557. v. 6. & c. 558. v. 6. & c. 559. v. 6. & c. 560. v. 6. & c. 561. v. 6. & c. 562. v. 6. & c. 563. v. 6. & c. 564. v. 6. & c. 565. v. 6. & c. 566. v. 6. & c. 567. v. 6. & c. 568. v. 6. & c. 569. v. 6. & c. 570. v. 6. & c. 571. v. 6. & c. 572. v. 6. & c. 573. v. 6. & c. 574. v. 6. & c. 575. v. 6. & c. 576. v. 6. & c. 577. v. 6. & c. 578. v. 6. & c. 579. v. 6. & c. 580. v. 6. & c. 581. v. 6. & c. 582. v. 6. & c. 583. v. 6. & c. 584. v. 6. & c. 585. v. 6. & c. 586. v. 6. & c. 587. v. 6. & c. 588. v. 6. & c. 589. v. 6. & c. 590. v. 6. & c. 591. v. 6. & c. 592. v. 6. & c. 593. v. 6. & c. 594. v. 6. & c. 595. v. 6. & c. 596. v. 6. & c. 597. v. 6. & c. 598. v. 6. & c. 599. v. 6. & c. 600. v. 6. & c. 601. v. 6. & c. 602. v. 6. & c. 603. v. 6. & c. 604. v. 6. & c. 605. v. 6. & c. 606. v. 6. & c. 607. v. 6. & c. 608. v. 6. & c. 609. v. 6. & c. 610. v. 6. & c. 611. v. 6. & c. 612. v. 6. & c. 613. v. 6. & c. 614. v. 6. & c. 615. v. 6. & c. 616. v. 6. & c. 617. v. 6. & c. 618. v. 6. & c. 619. v. 6. & c. 620. v. 6. & c. 621. v. 6. & c. 622. v. 6. & c. 623. v. 6. & c. 624. v. 6. & c. 625. v. 6. & c. 626. v. 6. & c. 627. v. 6. & c. 628. v. 6. & c. 629. v. 6. & c. 630. v. 6. & c. 631. v. 6. & c. 632. v. 6. & c. 633. v. 6. & c. 634. v. 6. & c. 635. v. 6. & c. 636. v. 6. & c. 637. v. 6. & c. 638. v. 6. & c. 639. v. 6. & c. 640. v. 6. & c. 641. v. 6. & c. 642. v. 6. & c. 643. v. 6. & c. 644. v. 6. & c. 645. v. 6. & c. 646. v. 6. & c. 647. v. 6. & c. 648. v. 6. & c. 649. v. 6. & c. 650. v. 6. & c. 651. v. 6. & c. 652. v. 6. & c. 653. v. 6. & c. 654. v. 6. & c. 655. v. 6. & c. 656. v. 6. & c. 657. v. 6. & c. 658. v. 6. & c. 659. v. 6. & c. 660. v. 6. & c. 661. v. 6. & c. 662. v. 6. & c. 663. v. 6. & c. 664. v. 6. & c. 665. v. 6. & c. 666. v. 6. & c. 667. v. 6. & c. 668. v. 6. & c. 669. v. 6. & c. 670. v. 6. & c. 671. v. 6. & c. 672

sapientem injuria pertinet. majore enim intervallo à contactu inferiorum abductus est, quàm ut ulla vis noxia usque ad illum vires suas perferat. Ibid. c. 4. ἀνὰ διπτον πονηρίας, improbitatis, alienæ scilicet. no sensu quidem ullo affectus. hoc est, adversus eam perinde affectus ac qui ne sentiat quidem, πονηρίας sumit, quomodo ἀνὸρ ἥαν Apost. ad Hebr. c. 12. v. 4. ἔπε μέρους αἵματος ἀνὸρ ἡγήσατο, πρὸς τὴν αἰνέσιν ἀνταγωνίζομενοι.

Ἀθλητὴν ἀθλῶν τῶν καλῶν | Viros bonos, virtutisq; studiosos athletas nuncupari solenne est. Demosthen. contra Aristogit. ὅτι καλῶν ἔργων ἀθλητῶν. Philo de Joseph. Ἀθλητὴς εἰμι ὅτι ἀνδραγαθῶν ἐκείνῃ γυμνασμία πολλὰς κακοπαθείαις, ἀλώμενος, ξενιτῶν, διπλῶν, ἀναγκάζομενος, ἀχρεὶς καὶ ἰσχυρὸς ἐπιβουλόμενος ὧν ἡκιστὶ ἐχρῆται. Idemque πρὸς ἀθλῶν. Οἱ μὲν παρελθόντες ὡς εἰς ἱερὸν ἀγῶνα, ἀθλητὰς ἀρετῆς ἀνδρείσκοντο. Et monachos ascetas, Ἀρετῆς ἀθλητὰς appellat. Theodoret. histor. lib. 5. c. 20. Epictet. lib. 1. c. 18. ἔτ' μοι ὅτι ὁ ἀνίκητος ἀθλητὴς quem & l. 2. c. 18. contendens cum aliis athletis; χῆρε πρὸς ὅσον. ἐχ' τὸν σάτυρον τέτυκται (πύλας leg. nisi forsan per ludibrium ita nuncupare placuit) καὶ παγκρατίας, ἔδ' τὸν ὁμοίως αὐτοῖς τὸν μονομάχου Salsè Diogenes apud Laërt. l. 6. Πρὸς μὲν τῶν παρέρυθιν καὶ λακτίων ἀγωνίζεσθαι τὸν ἀνδράγαθον, πρὸς τὴν καλοκάγαθίαν ἔδ' ἔνα. Leo etiam Spartanus, referente Plutarcho, conspicatus curiores circa carceres satagentes, alter alterum qui praeverteret, Ὅσω μάλλον, inquit, οἱ δ' ἐρεμῆς συνεδρῶσι πρὸς τῆς ταχὺτητος, ἢ πρὸς τῆς διχνοσύνης; Vide Platon. epist. 4. ad l. 7. § 51. Atqui, ut Philo de provident. apud Euseb. prepar. l. 8. c. 14. Μαδῆτωσαι ὅτι καὶ ὅσοι ἐπ' εὐπορίᾳ πεφύσινται, καὶ ὑψαυχεῖν. ἀποδόντες εἰς τὰς ὅτι ἀνημέρων καὶ ἀπιδάσων ζῶν ἀμυνήτης ἀγέλας, αἷς ἰσχύς καὶ ῥώμη συρφερόνται. ὅτι γὰρ ἀποπώτων ὄντων, ὅτι θείων ἀρετῶν, καὶ ταῦτα παρὰ μερέμελλον ὥς αὐτοῖς, ἀνδραγαθῶν ὄντα σεμνύνει. Itaque Aristot. polit. l. 8. c. 4. Τὸ καλὸν, ἀλλ' ἔτι τὸ θειώδες, οἷον παρὰ ἀγωνιστῶν ἔτι γὰρ λυκός, ἔδ' ὅτι ἀλλὰ θειώδης πρὸς ἀγωνιστῶν ἀν' ἔδ' ἔνα καλὸν κίνδυνος, ἀλλὰ μάλλον ἀνὴρ ἀγαστός. Et Senec. epist. 124. Quid vires corporis alis & exerceas? pecunias istas majores ferisq; natura concessit. --- Vis tu, relictis in quibus vinci te necesse est, dum in aliena miseris, ad bonam reverti tuum? Quid hoc est? animus scilicet emendatus ac purus, emulatur dei, super humana se extollens, nihil extra se sui ponens. En tibi Marci nostri ἀθλῶν μέγιστον ἐν ἀθλῶν μέγιστον ἀθλητῶν. Vin' tamen maximo isto majus? Audi Apostolum ad Timoth. epist. 1. c. 6. v. 12. Ἀγωνίζε τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως ἐπαλαβεῖς τῆς αἰωνίου ζωῆς & ad eundem epist. 2. c. 4. v. 7. Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἡγωνίσαι τὸν δόμον τετέλεκα τὴν πίστιν τετήρηκα. λατρεῖν ἀπόκειται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης

νης σέρας. & ad Philipp. c. 3. v. 14. καὶ σκοπὸν διώκω, ἐπὶ τὸ βραβεῖον τῆς ἀνω κλήσεως τῆς Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Habes certamen præclarissimum, & in exitu felicissimum. Indè Patribus antiquis Christiani omnes, martyres cum primis, Dei, Christi, fidei, pietatis athlete dicti.

Τὸ κατὰ μὲν δὲ πάλιν κατὰ βλαβὴν | A luctatoribus translatus vocabulum: de quo diceretur amplius, ad l. 7. § 52. Vide & ad l. 7. § 61. Acutissimè pariter atque elegantissimè Johannes Chrysostomus in ad Ephes. orat. 22. Παλαιῶν καὶ διαπαντός κατὰ χροῖον ἐν παλαιόντες ἐξελθόντων, νενίκηκα μὲν. ἔτι γὰρ ὡς ἐπὶ ὅτι ἀθλητῶν, ἔτι καὶ ἐπὶ αὐτοῖς. ἔτι καὶ γὰρ, ἀν' ἡ κατὰ βλαβὴν, ἔτι νενίκηκα. ἐν ταῦτα, ἀν' ἡ κατὰ βλαβὴν, νενίκηκα, ἀν' ἡ κατὰ βλαβὴν, κατὰ βλαβὴν. οὐκ ὅτι. ἐκείνῃ μὲν γὰρ ἀμφοτέρω κατὰ νίκης συνεδρῶσι, καὶ ὁ ἑτέρω κατὰ βλαβὴν, ὁ ἑτέρω συνεδρῶται. ἐπὶ αὐτοῖς ὅτι ἔτι καὶ ἑτέρω κατὰ βλαβὴν, ὁ δὲ διὰ βλαβὴν κατὰ τῆς ἡμέτερας ἡπείας συνεδρῶται. ὅταν ἐν αὐτὸν ἀφελῶμαι τὸ κατὰ βλαβὴν κατὰ βλαβὴν, ἔτι γὰρ ὡς κατὰ βλαβὴν, ἀλλ' ὡς συγκαταβλαβὴν ἐπείγεται. αὐτοῖς γὰρ ἡδὴ βέβληται, καὶ ἐν τῇ ἀπωλείᾳ ὄντων ὡς ἀν' ἡ κατὰ βλαβὴν, καὶ κατὰ βλαβὴν ὅτι, νενίκηκα. Diogenes Olympionicam quandam conspicatus in scortum quoddam oculos defixum, Ἰδὲ κριν ἀρεμάνιον, ὡς κατὰ τὸν τὸν κατὰ βλαβὴν τὸν κατὰ βλαβὴν. En arietem Martium, quomodo à vili puella prosternitur. Laërt. l. 6. five, ut Plut. de curios. Ὅρατε τὸν ἀθλητῶν κατὰ βλαβὴν τὸν κατὰ βλαβὴν. Videte athletam ab ancilla elisum. Idemque in Isthmiis coronam victoribus tribui solitam, tanquam sibi meritò magis debitam poscebat. Πολλὰς γὰρ, ἔφη, ἀνταγωνιστὰς νενίκηκα καὶ μεγάλας, ἐκ οὗ ταῦτα ὄντα τὰ ἀνδραγαθῶν, τὰ νυνὶ ἐπὶ αὐτοῖς παλαιόντα καὶ διακρίνοντα καὶ τρέχοντα πρὸ παντὶ ὅτι χαλεπωτέρως, πίναν, καὶ φυγῶν, καὶ ἀδιδίαν. ἐπὶ ὅτι ὄργον τε, καὶ λύπην, καὶ σπινθύναν, καὶ φόβον, καὶ τὸ πάντων ἀμαρτανῶν ἢ καὶ δυσμαρτανῶν θείων, ὅτι καλὸν καὶ μαλθακὸν, ἡδονὴν. ἢ ἔδ' ὡς ἔτε ὅτι Ἑλλήνων, ἔτε ὅτι βαρβάρων ἀξιοῦμαι μάχεσθαι καὶ σπινθύναν, τῇ ψυχῇ κατὰ βλαβὴν ἀλλὰ πάντες ἡπλῶνται καὶ ἀπειρήσιν πρὸς τὸν ἀγῶνα τῶν, Πέριον, καὶ Μήδον, καὶ Σύρον, καὶ Μακεδόνες, καὶ Ἀδριατικοί, καὶ Λακαδαιμόνιοι, πάλιν ἐμὴ. Dio Prus. orat. 9. Magnificè admodum & gloriosè te prædicas, ὁ Cynice, verum cogita tecum, quàm turpe sit, postquam hæc omnia superaveris, à fastu, quem Plato tibi non sine causa objecerat, superari; ut ne adjiciam, quàm miserandum sit, post ista omnia conculcata, diabolo mancipatum teneri.

Διγυμνάζειν βεβαμμένον εἰς βάθος | hoc est, quod Persius Sat. 2. vers. penult. dixit;

Compositum jus fasq; animi, sanctosq; recessus

Mentis, & incoctum generoso pectus honesto.

ubi incoctum pectus, animus non leviter tinctus colore

colore virtutis, sed perfecte, &c. ut Græci dicunt, ἐς βλάβος ac δόσσοποιον βαρὺν Thomas Mag. in collect. Δόσσοποιός, ἢ ἐς βλάβος βεβάρυνθη βαρὺν. ita Marcus illic: Et Plut. de Stoic. contradict. cap. 5. διὰ βλάβος ἐγκυρύνουσαι τοῖς φυσικοῖς λόγους. Senec. epist. 36. Perseveret modò colere virtutem, peribere liberalia studia; non illa, quibus perfundi satis est, sed hac quibus tingendus est animus. Et nat. quest. l. 1. c. 3. Purpura, interest, quamdiu macerata sit; — sepius mersa sit & excocta, an semel tincta. Idemque ep. 71. Quotmadmodum lana quosdam colores semel ducit, quosdam nisi sepius macerata & recocta non perbibit: sic alias disciplinas ingenia, cum accipere, protinus præstant; hac nisi altè descendit, & diu sedit, animum non coloravit, sed infecit; nihil ex his quæ promiserat, præstat. Huic βαρὺν, quæ nunquam remittit, (unde δόσσοποιός τε καὶ ἀναπόνητος, Synefio epist. 44.) contraria est ὑποστροφή, ex eadem tinctorum officina vox petita. (quod & Clemens alludit Strom. l. 1. ubi philosophiam dicit eis παρὰ τοῦ τοῦ τῆς ἀληθείας, ad veritatis veræque virtutis tincturam suscipiendam hominum animos præparare, ὑποστροφῆς καὶ ὑπερστροφῆς τὸ ἴδιον, mores præfigurando & præsubigendo, quomodo lana ad colores imbibendus præparatur.) ἀρετῆς autem ὑποστροφῆς Fabius instit. l. 10. c. 2. Sic expressit: Non sufficit imaginem virtutis effingere, & solam, ut sic dixerim, cutem, vel potius illas Epicuri figuras, quas è summis corporibus dicit effluere. Hæc ferè Casaub. ad Pers. adjicias licet, opponi etiam huic βαρὺν δόσσοποιῶν colorationem illam, quam à sole contrahere observat in eodem ambulantes Cicero de orat. l. 2. in cute tantum & superficie corporis exteriori exceptam, non ulterius altiusve in interiora penetrantem. & ἵδ' ἀνασχίζον ἥν τὴν χροῶν μελάνων τὴν πάλιν μελάναν, neque enim necesse est, qui cutem nigram habent, reliqua omnia (etiam interna) pariter habere colorata. Aristot. de gener. animal. l. 2. c. 2. quo loco Herodotum refutat, qui l. 3. Æthiopum genituram nigram esse dixerat. Ita Plato ep. 40. 7. Οἱ δ' ὄντως μὴ φιλοσόφοι, δόξαι δ' ὅτι καὶ σοφοί, καὶ δόξαι οἱ τὰ σώματα ὑπὸ τοῦ ἡλίου ὅτι καὶ χυμώδεις. Nec tiliè digna ejusdem illa politic. l. 4. quibus de fortitudine, sed fusiùs, gemina his quæ de justitia strictim Marcus hic, dixerit; ἔκον οἶδα ὅτι οἱ βαρῆς, ἐπεὶ δὲ βελήδων βλάβαι εἶα, ὥς ἐστι ἀλυσθῶν, ἀρετῶν μὲν ἐκλήρονται ἐν πρῶτων χρομάτων μίαν φύσιν τὴν ἡλίου ἔχοντα ὑπερστροφῶν ἀναδύσιν ἐκ ὁλίγων περὶ ἀνδρῶν στερομένων οὕτως δὲ ζῶνται ὅτι μελάνια τὰ ἄνδρας καὶ ἔτι τὰ βάρη καὶ ὁ μὲν ἂν τέτω τὴν ὑπὸ βαρὺν δόσσοποιὸν γίγνεται τὸ βαρὺν. καὶ ἡ πλὴν ἐστὶ ἄνδρ' ὑμμάτων, ἔτε μετὰ ὑμμάτων δυνάται αὐτοῖς τὸ ἄνδρος ἀφαιεῖσθαι. ὁ δ' ἂν μὴ οἶδα ὅτι γίγνεται, ἐάν τε τις ἄλλα χροῶματα βαρὺν, ἐάν τε καὶ ταῦτα μὴ ὑπερστροφῶν, ὅτι ἐκπλυντα καὶ γὰρ

λοῖα; τοῦτον τοῖνυν ὑπολάβει κατὰ δυνάμιν ἐργάζεσθαι καὶ ἡμᾶς, ὅτε ἐξελθόμεθα τοῦ σπιώματος καὶ ἐκαστοῦ μυστικῆ καὶ γυμναστικῆ καὶ ἀλλοῦ οἷοι ἀλλο μὴ γινώσκουσι, ἢ ὅπως ἡμῖν ὅτι καλλίστα τοῦ νόμου περὶ δέντες δέξοιτο, ὥστε βαρὺν, ἵνα δόσσοποιὸς αὐτοῖς ἢ δόξα γίγνεται καὶ πάλιν δυνάμιν καὶ πάλιν ἄλλον, διὰ τὸ πλὴν τε φύσιν καὶ πλὴν ὑποστροφῆς ἐκπλυντα καὶ μετὰ αὐτοῖς ἐκπλυντα πλὴν βαρὺν τὰ ὑμματα ταῦτα, δυνάμιν ὅτι ἐκπλυντα, ἢ τε ἡδονῇ, πλὴν χαλασθῆναι δυνάμιν ὅτι ὅτι δυνάμιν καὶ κοίτης, λύπη τε καὶ φόβος καὶ ὁπιδυμία, πλὴν ἄλλα ὑμματα. πλὴν ὅτι τοιαῦτα δυνάμιν καὶ σωματικῶν διαπαντός δόξης ὁρῶν ἀνδρῶν ἐργάζεσθαι καὶ πείθεσθαι. virtus itaque ubi penitus hoc modo fit in animum induerit, quod de Musica Aphrodis. problem. l. 1. q. 121. quasi συνιστάται τῇ ψυχῇ καὶ φύσιν καὶ δύνανται, ut Gregor. Nazianz. orat. 13. animis in ea quæ didicit, transfiguratur. ut Senec. epist. 6. & 94. Et sicut lanarum colores, quibus simplex ille candor mutatus est, elui non possunt: Fabius institut. l. 1. c. 1. nec illarum conchyliis quibusquam in pristinum candorem revocet. ita, Difficiliter eraditur, quod in hunc modum rudes animi peribebunt. Hieron. ad Latam. Itaque adv. Rufin. idem: Si literas didicisses, oleret testa ingenioli tui, quo semel fuisset imbuta. lanarum conchyliis nulla aqua diluunt. Et de talibus Greg. Nazianz. pronunciat, ἐργάζεσθαι τὸ μίσαντες, ἢ γινώσκαι ἀπ' ἀρετῆς ἀγαθόν. Alibi eodem & Plutarch. cum in Dione de Dionysio diceret, πλὴν βαρὺν ἐκ ἀνίης τῆς περὶ ἀνδρῶν, ἐν πολλῷ χροῶν δόσσοποιὸν ὥσαν καὶ συσπασθῆναι. Attulit & Clemens Strom. l. 6. Καθάρθω δὲ τοῖς ἐξέοις ἢ ἐν τῇ τῆς βαρῆς ἐμμένοντα, πλὴν ἰδιότητα καὶ περὶ ἀλλοῦ πρὸς τὰ λοιπὰ παρέχει εἶα ὥστε κατὰ τῆς ψυχῆς, ὁ μὲν πόνος περὶ ἡδονῆς, ὁ μὲν ὅτι καλόν καὶ τὸ μὲν ἡδὺ καλλιστῆται, ἀναμνήσεται ὅτι αἰσθῶν. αὐτὰ δὲ ἐκπύρεται ψυχῆς χαρῆς καὶ πείθεσθαι, ἀπ' ὧν γινώσκεται. Quod non advertens eruditus interpres Hervetus, aliter longè accepit, quàm autor ipse voluerat, & ac si lana colore aliquo intincta & imbuta, ad alius eundem transferre diceretur, cum ille tincturæ moram diuturnam post operam in macerando tingendòq; insumptam designatam vellet. Allusisse videtur Musonianum illud à Gellio l. 16. c. 1. laudatum. Ἄν π' ἀρετῆς καλὸν ὡς πόνος, ὁ μὲν πόνος οἴχεται, τὸ δὲ καλὸν μὲν ἂν π' ποιήσης καλὸν μετὰ ἡδονῆς, τὸ δὲ μὲν οἴχεται, τὸ δὲ αἰσθῶν μὲν. Quod Cato in oratione Numantiae habita sic extulit. Si quid vos per laborem rectè feceritis, labor ille à vobis citò recedet, benefactum à vobis, dum vivitis, non abscedet. sed si qua per voluptatem nequiter feceritis, voluptas citò abibit, nequiter factum illud apud vos semper manebit. Vide ad l. 5. § 16. & l. 6. § 30. καὶ βαρῆς, & l. 10. § 34. τὸ δὲ δυνάμιν.

Ἀσπαζόμενον ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς τοῖς συμβαίνοντα |
Ita

Ita l. 2. § 17. & *infr.* § 16. & l. 4. § 23, 25, 26. & l. 12. § 11. Vide & l. 4. § 31. ὅς ὅλης τῆς ψυχῆς.

Συγκλωδοῦμαι | Vide *infr.* § 11, 16. & l. 4. § 26, 34.

Κακὴν αὖ καλὰ παρέχεται | Ita Epictet. *differt.* l. 4. c. 10. Ἀρετὴ μοι, ὧν ἔχω ὕψιστά. ταῦτά με δεῖ κελύσαι τῷ θεῷ πεποιθότα.

Ταῦτα ἢ ἀγαθὰ εἴ πεποιθῶμαι | ὡς ὑπὸ τῆς ἀείκης γνώμης ἐπιτελέμενα. Epictet. *Enchirid.* c. 38. Ita

Charidemus Dionis Prus. *orat.* 30. Τὰ ἥν διῶν ἔχ- 10 ρα, δὴ καλῶς ὀνομάζει (Hom. *Il.* γ'. v. 65.) ὡς ἀπῶσα ἀγαθὰ ὄντα, καὶ ἐπ' ἀγαθῷ μηχανοῦμαι. Ex-

pressit quod Apostolus *ad Rom.* c. 8. v. 28. Οἰδα- μὲν ἢ ὅτι τοῖς ἀγαπῶσι τὸν θεὸν πάντα συνάγει εἰς τὸ ἀγαθόν. Vel Ezechiae potius regis illud, *Esaia* c.

39. v. 8. Bonum est, quod locutus es, verbum Domini. bonum est, quicquid Deus vult, qui summè bon-

us nisi bonum velle non potest. Vide *ad l.* 2. § 11. & l. 4. § 10. & l. 6. § 44. & l. 9. § 35. & l.

10. § 1.

Ἡ γὰρ ἐκείνη νομοθεσίᾳ | ἢ ἐμὲ μὲν live fa- tum cum Stoicis noster passim inculcat. V. l. 5. § 8.

Συμμετρέσται τε καὶ συνεμείρεται | Locus mihi sub-

obscurus, eoq; magis quòd vocabula à Marco hic u-

furpata, nisi sunt, quod suspicari forsitan quis possit, vitiata, nusquam alibi deprehendisse meminerim.

Xyl. Et constat aliunde, & secum aliud adfert. Versio textu ipso etiam obscurior. Tentemus an è Marco ipso elicere possimus mentem ejus. L. 12. § 23. ἀ-

γαθὸν ἢ, inquit, εἴ ποτε ὅλα καλῶν, καὶ συμμέτρων, καὶ συμμετρέμων. Bonum est, siquidem univ- 30

ersum, & conducens, & collatum, vel congruum. Et l. 10. § 20. Συμμετρεῖ ἐκείνῳ, ὃ φέρεται ἐκείνῳ ἢ ἥν ὅ-

λων φύσις. Confert cuique, quod fert cuique natura u-

niversi. Et l. 4. § 9. ἡνάγκασται ἢ τῷ συμμετρέοντος φύσις τῷ ποιῆν. Cogebatur hoc facere natura condu-

cibilis, vel natura ea quae in commodam inferebat. de-

nique l. 5. § 8. formulas illas urget, à vulgari ser-

mone petitas, τῷτο ἔφερον αὐτῷ. hoc illi tulit : & τῷτο τέτρω ἔφρετο, id est, συνεπάθετο. hoc illi latum, 40

id est, praescriptum est, à medico nimirum, tan-

quam utile & salutare. &, de universi natura, imò

Jove ipso, ἐκ αὐτοῦ τοῦτο πᾶσι ἔφερον, εἰ μὴ τῷ ὅλα συν-

έφερον, non tulisset ejusmodi aliquid, nisi universo id contulisset. Illud itaq; forsitan & hic voluit, Et praes-

criptum est, à mundi nimirum administratore Deo ; & conducit etiam : (ut idem sit τὸ συνεμείρεται quòd τὸ

συμμετρεῖ) vel, Et in nos infertur, & nos etiam secum fert ; eò nimirum quòd destinamur. Sensem priorem secutus est M. Caf. qui vertit, & inevitabile 50

est, & utile. eodémque faciunt, tum Marci ipsius verba proximè antegressa, ταῦτα ἢ ἀγαθὰ εἴ πε-

ποιήται, tum & Sophoclis illud, *Oedip.* Colon. Τὸ φέρον ἐκ θεῶ, καλῶς

Χρὴ φέρεν. Quod fata ferunt, id ferre decet. Grot.

ubi Schol. ἐμμετρῶν τῷ θεῷ τοῖς ἐκνομοῦσι παρὰ θεῶν. φέρεν γὰρ φησὶ, καὶ τὸ ἐκ θεῶν ἐμμετρῶν πα-

λῶς. Ad posteriorem illud Palladae, in antholog. l. 1. c. 13. Et Stob. *tom.* 2. tit. 98.

Εἰ τὸ φέρον σε φέρεται, φέρε καὶ φέρεται εἰδ' ἀναγκασίης, Καὶ σαυτὸν λυπεῖς, καὶ τὸ φέρον σε φέρεται.

Si te fata ferunt, ferto fertorque. gravatim Si fers, te crucias ; nec minus illa ferunt.

Vel ut Maximus exhibet collectam. c. 18. Ὡς καὶ δὴ τὸ φέρον σε φέρεται φέρεται εἰδ' ἀναγκασίης ;

Καὶ σαυτὸν βλάψεις, καὶ τὸ φέρον σε φέρεται. Quòd tua ferre volunt te fata, ferare. recusas ?

Te ledis ; laesum sic quoque fata ferunt. Quod utrumq; in versione sua expressit elegantissi-

mè H. Grotius ; Si quem fors agat atque ferat, ferat atque feratur : Ni ferat, & feret hunc fors, magis & feriet.

Nec unquam satis praedicatum Cleanthis votum il-

lud, quod ἐστὶ πατὴρ ἀποχρησθῆναι. vult esse Epictetus *Enchir.* c. 52.

Ἄγε δὲ μὲν, ὃ ζεῖ, καὶ σὺ γ' ἢ πεπονημένῳ Ὅποι ποθ' ἑμὲν εἰμὶ διαπεταγμένῳ.

Ὡς ἐφομαί γ' ἀκούσθαι μὲν γὰρ καὶ δὴ καὶ, Κακῶς γὰρ μὲν ἔδεν ἡπὶον ἐφομαί.

Seneca sic reddidit *epist.* 107. & ex Seneca Aug. de *Civit. Dei*, l. 5. c. 8.

Duc me, parens celsique dominator poli, Quocunque placuit. nulla parendi mora est :

Assum impiger. fac nolle. comitabor gemens : Malisque patiar, quod bono licuit pati.

Vide l. 10. § 28. Addo tertiam D. Boot. interpre-

tationem, qui τὸ συνεμείρεται in accommodandi sen-

su hic sumit ; ut hoc sit quod Marcus velit, fatum & nobis accommodari, & facere etiam ut nosmet ipsos

eidem accommodemus. in quam ferè sententiam Mar-

cus l. 4. § 23. Πᾶν μοι συναρμύζει, ὃ σοι ἐπαρμύζον ἔστιν, ὃ κόσμος. Et l. 5. § 8. Τὸ συμμεινόν σοι συνε-

τάθεισόν σοι, καὶ τῶς σε πῶς ἔχον. Et l. 3. § 16. ἀβ-

άσως τῇ ἐαυτῷ μοίρᾳ συνεμεινόν. Et l. 7. § 57. μόνον φιλεῖν τὸ ἐαυτῷ συμμεινόν καὶ συγκλωδοῦμαι.

τί γὰρ ἀρμυδιώτερον ; in hanc denique sententiam

quam proximè, l. 12. c. 1. σοι γὰρ αὐτὸ ἢ φύσις ἔφερε, καὶ σε τέτρω. Tu quisquis es, quamcunq; ex istis ip-

se vuleris, amplectare per me licet ; aut potio-

rem aliquam, si communis potueris.

Συμψηλὲς πᾶν τὸ λογικόν | λογικῶν appellatione Deū atq; Dæmonas simul cum hominibus intelligit. Istic

autem conjunctionis illius tantummodo meminit, quæ ratione praedita invicem astringit omnia. alibi

sapius nexum & conjunctionem cum universo mundo inculcat ; ut l. 2. § 4. Caf. *ad Pers.* Sat. 3.

Κήδεαι μὲν πάντων | Aliorum, inquit, curam ge-

rere, est natura consentaneum. Ita *infra* § 6. ἥν ἀνθρώπων συνεκδημιόω. & l. 9. § 3. κήδεαι δέ. & contra, l. 2. § 1. τὸ ἀντιπαραστήναι τῷ φῶτι.

Impia itaque, & humanitatem quasi abjurantis & amolientis

nici, quis enim placere potest populo, cui placet virtus? malis artibus popularis favor quaeritur. similem te illis facias oportet. non probabunt, nisi agnoverint. conciliari nisi turpi ratione amor turpium non potest. Idem epist. 92. Eleganter Demetrius noster solet dicere, eodem loco sibi esse voces imperitorum, quo ventre redditos crepitus. Quid enim, inquit, mea refert, sursum isti an deorsum sonent? Quanta dementia est vereri, ne infameris ab infamibus? Epicuri illud ob oculos habuisse videtur Clemens, cum ista scriberet, Strom. lib. 1. Οὐ ποτε ἀγαθὸν ἐκείνους τοῖς πολλοῖς ἀρέσκειν· ἀλλ' οὐδ' ἐκείνους εἰδέναι, ἐκ ἀσχημῶν ἡμῶν. ἢ ἡμῶν ἴσμεν, μακρὸν δὲ τῆς ἐκείνων διαστάσεως. qui locus cum corruptelae manifestus sit; ita interpretari Herveto visum, ac si pro ἐκείνους εἰδέναι, ἐκείνους ἴδεναι, vel ἐκείνοις ἀνδάνει legisset; Sylburg. ἐκείνους εἰδέναι, ἀσχεῖν, scil. reponendum posse existimat, ut sit, quae nos novimus illos exercere. mihi neutrum satisfacit. forsan potius, ἐκείνους εἰδέναι, quae illi norint, ut in membro altero, ἡμῶν ἴσμεν, quae nos scimus. Vide l. 4. § 3.

Οὐδ' αὖτοὶ ἑαυτοῖς ἀρετοκτοῦσι | Vide lib. 8. § 52, 53. Senec. epist. 9. Nisi sapienti sua non placent. omnis sultitia laborat fastidio sui. Et de tranquill. c. 2. Unus effectus est vitii, displicere sibi. & epist. 47. Hoc habent inter cetera boni mores; placent sibi & permanent. Levis est malitia, saepe mutatur, non in melius, sed in aliud. Aristot. item Ethic. l. 9. c. 4. Διαφύονται ἑαυτοῖς οἱ φαῦλοι· καὶ ἐτέρων μὲν ἐμπροσθεν, ἄλλα δ' ἐβύλονται. Vide sis cetera.

§ 5. Μῆτε ἀκροῖσθαι | Apud. Aristotel. Rhetor. l. 2. c. 24. nescio quis.

Εἴ ποτε γὰρ εἴδῃ τοῖς κακῶς διεγχεσθῶν
Ἀκροῖσθαι. Διχῶν εἰς ὀργὴν προεῖν
Οὐτ' ἔγωγ' ἀνασχάδεις περ εὐδὲ δόξα πνί,
Προσέκων δὲ τῷ δ' ὀφθαλμοῖς χρεῖν.
Si nostra in illum se ira non recte ferat,
Qui non sua aliquid sponte commisit mali;
Nec qui coactus alteri benefecerit,

Ullum meretur aut honorem aut gratiam. Grot. 40

Vide l. 4. § 34. Augustinus confess. l. 1. c. 12. & ex eodem Petr. Lomb. sentent. l. 2. distin. 40. § 2. & Prosper. sent. 172. Nemo invitatus benefacit, etiam si bonum est quod facit. Idemque in Joan. Evang. tract. 43. Quod quis invitatus vel necessitate facit, non bene facit. Sapientem verò invitatum nihil facere, Stoicum dogma est. Cicero paradox. 5. Soli hoc contingit sapienti, ut nihil faciat invitatus, nihil coactus.

Μῆτε ἀκοινώνῃς | Quod ubiq; damnat. Vide ad l. 2. § 2. Gregor. Naz. in Basil. epitaph. Μῆτε τὸ φιλόσοφον ἀκοινώνῃν, μήτε τὸ φιλοκρινὸν ἀφιλόσοφον. Senec. de beat. c. 20. Sic vivam, quasi sciam alii me natum: & naturae rerum hoc nomine gratias agam. & ep. 48. Non potest quisquam beatè degere, qui se tantum intuetur, qui omnia ad utilitates suas convertit, alteri vivas oportet, si vis tibi vivere. Hac

societas diligenter & sanctè observanda est, quae nos omnes omnibus miscet, & judicat aliquod esse commune jus generis humani.

Μῆτε ἀνεξέταστος | Ità Basil. Caesar. epist. 44. Οὐδὲν ἀνεξέταστος προσέειπεν. Et epist. 54. Πάντα μὲν λόγον, πάντα δ' ἀρετὴν καὶ δίκην καὶ ἀντιπροσέειπεν. Vide & infr. § 6. & l. 8. § 2. & l. 10. § 37. Idemque in Esaiam. & apud Siameon. Logothet. orat. 21. Χρὴ ἐν, ὡς ἀρετὴ διχασμῶν, τὸν λόγον πᾶσι ἀνωτάτω χρόνῳ παρ' ἡμῶν λαχόντα, ἐκείνα κείνῃ καὶ ἐξέταστος τὰ τε δεκτὰ καὶ μὴ, καὶ συγκατατίθεσθαι τῷ ἀρετῶν, καὶ τὰς ἀρετὰς τῆς ψυχῆς καὶ ἀκρίβως ἀπαικείτως ἀπαικείτως ἐκτελέσας. Vide ἀπαικείτως καὶ ἐκείνους, ἐν οἷς ὄντι ἀπαικείτως. Galen. hortat. c. 6. Itaque ἐκ τῆς ἀνεξέταστος, τὸ ἀπαικείτως καὶ ἀνεξέταστος γίνεσθαι, de quo Marcus l. 7. § 55. At contrā Apelles haereticus referente apud Eusebium hist. Eccles. l. 5. c. 13. Rhodone, Μὴ εἶναι ὅλως ἐξέταστος τὸν λόγον, ἀλλ' ἐκείνους, ὡς περὶ δὲ διακρίβους. quod est prorsus interdicere homini, animal nē sit rationale, saltem nē ratione, quā eum conditor Deus instruxit, utatur. nec multum abscedunt aut superstitiosi Judaeuli, qui, ut refert Hieronymus à sancta fide in Hebraeo-masig. l. 2. c. 2. ex Moysis verbis l. 5. c. 17. v. 11. perperam acceptis, tradunt, quodd, si sapientes dixerint tibi, dextram esse sinistram, vel contrā, credi servarique debeat; aut superciliosi Jesuitae, qui, referente Paulo Soarpio in Histor. de Interdict. Pauli 50 ad v. Venet. l. 2. in Regulis Potavii relictis ann. 1606. reg. 3. asserunt, Si Pontifex Romanus nigrum esse defmierit, quod oculus album esse renunciarverit, aut vice versa, illius definitionis esse acquiescendum. atqui hoc est etiam oculos hominibus eruere, non rationis tantum usum eripere.

Μῆτε ἀνδρακάμω | Neque patere te retrahi. Xyl. nec cum reluctance, Caf. Malim, neque affectibus abreptus. quod Jacob. Apost. c. 1. v. 14. ἡμῶν τῆς ἐμπροσθεν ἐξελκόμεν. Et Marcus infr. § 15. ὁρμητικῶς νύκτωρ ἀνδρακάμω. Eodem vocabulo usus est Plato leg. 1. τὰ πᾶσι ἀνδρακάμω. Vide l. 2. § 2.

Μῆτε κομψία | Ità § 8. Οὐδὲ κομψία. & l. 4. § 51. καὶ τῆς κομψίας & ἀκομψίας. l. 6. § 38. quae τῶν φιλοπαίκτη καὶ χαλάρου. usurpari monet Pollux l. 5. c. 45. Aristoph. nubib. 2. 1.

Πρώτον μὲν εἰς κομψίαν ἐν συνουσίᾳ.
Primo quidem ut sus lepidus in congressibus.

Idem anib. 1. 3.

Μὴ γὰρ νόημα κομψότερον ἢ καὶ πο.
Noema nunquam audieram elegantius.

Ubi Schol. κομψία, εὐαφεία, ἀσπότης, festivitas, urbanitas. Euripid. apud Aristot. Polit. l. 3. c. 4.

Μὴ μοι τὰ κομψία, ἀλλ' ὅν πόλιν δέ.

Speciosa mitte; prope quae urbi est opus. Grot. Aristot. de Caelo l. 2. c. 13. κομψίως μὲν, ἐκ ἀλλή-
δῆς

ῥως δὲ. *argutè quidem, haud verè tamen.* In sermone autem elegantia aut festiuitate studium poni Marcus alibi vetat. Vide l. 1. § 7. ἀσποροφίας. & l. 8. § 30. ἀεὶ ῥαυός. Plato in Politic. Κἂν διαυλάξης τὸ μὴ ἀπεδίδεν ὅπῃ τοῖς ὀνόμασιν. πλεονά-
τες εἰς τὸ γῆρας ἀναφανήσῃ φρονήσεως. Latius tamen extendit idem epist. 10. Τὸ γὰρ βέλαιον καὶ πρὸν καὶ ὕγιες, τῷτο ἐγὼ φημι εἶναι τὴν ἀληθινὴν φιλοσοφίαν τὰς δ' ἄλλας τε καὶ εἰς ἄλλα τεινέσας σοφίας τε καὶ δεινότητος, κομολότητος οἷμαι περιαιρεθῶν, ὁρῶν ὀνομαζέμεν. Aliud est τὸ κομολόν l. 8. § 34. Senec. ep. 115. Oratio vultus animi est: si circumtorta est & fucata, & manufacta, ostendit illum quoque non esse sincerum, & habere aliquid fracti. non est ornamentum virile, concinnitas. Sed de sententiarum potius ratione Marcus istuc. Ceterum, μήτε κομολία καὶ δαμόσιον σὺ καλλωπίζετο, Xyl. cum reddidit, ne in cogitationibus tuis astutiam sceteris; à Marci mente nimium quantum recessit. Δαμόσιος γὰρ μάλα, siue figure sententiarum rhetoricae magistris quid sint, docet Fabius instit. l. 9. c. 1.

Πολυῤῥήμων | Epictet. Enchir. c. 32. § 1. Καὶ σιωπὴ τὸ πολὺ ἔστι, ἢ ἀλγείδω τὰ ἀναγκάσια, καὶ δὴ ὀλίγων. Juvenal. Sat. 2. v. 14.

Rarus sermo illis, & magna libido tacendi.

Πολυπαραγμων | Vide l. 4. § 24. De sapientibus ex Stoicorum sensu Laërt. l. 7. in Zenon. Ἀπαραγμωνάς τε εἶναι ἐκκλίνειν γὰρ τὸ κατὰ τὸν. Plut. de Stoic. contradi. c. 16. ait, Chrysippum vitarum l. 4. τὸν σφοδρὸν λέγειν ἀπαραγμονά τε καὶ ἰδιοπαραγμονά. Verba Chrysippi, Οἷμαι γὰρ ἔγωγε τὸν φρονιμὸν καὶ ἀπαραγμονά εἶναι, καὶ ὀλιγοπαραγμονά, καὶ τὰ αὐτῷ παραγμῆν. ὁμοίως τῆς τε αὐτοπαραγμίας καὶ ὀλιγοπαραγμίας αἰσίων ὄντων. Idem lib. de eligend. propt. sc. τὴν γὰρ ὅπῃ φαίνεται ὁ κατὰ τὴν ἡσυχίαν βίον ἀκίνδυνόν τι καὶ ἀσφαλὲς ἔχειν ἐπὶ πάντι καὶ πολλῶν διαβαίων τῷτο ζωιδεῖν. itaque Tertull. de pall. c. 5. non Epicuros tantum, sed & Zenonas quietis magisterium dicit. Quamquam Tigellinus impurus ille Neronis Palpo, apud Tacitum annal. l. 14. Stoici cæcæ sectæ obijcit, quod turbidos & negotiorum appetentes faciat. Siracides c. 38. v. 26. Ὁ ἐλασσόμενος περὶ αὐτῷ, σπουδάζειται.

Ὁ ἐν σοὶ θεός | Mentem nunc demonem, ut l. 2. § 13. & infr. § 6. nunc & Deum dicit, ut hoc loco, sic l. 12. § 26. ὁ ἐκείσε νῦν θεός. ibi plura vide.

Προσάτης | Ita l. 5. § 27. προσάτῳ καὶ ἡγεμόνα.

Ἀρρενα | Vide lib. 2. § 5. De Zenone apud Laërt. l. 2. Zenodotus:

Ἀρρενα γὰρ λόγον εἶπες —

Mascula enim verba invenisti — vel

Masculam enim vitæ rationem tu reperisti.

Et Senec. epist. 33. Totus contextus illorum virilis est.

Apud Persium Sat. 5. v. 144. Masculam bilem, i. e.

Masculum animum criminis loco luxuria obijcit juveni in suis castris militanti. Casaub. ibi.

Ἀνατεταγμένος | qui se ita comparaverit. Xyl. vel composuerit. ἀνατάξατο, ἐνταξάμενος. Hesf. & Suid.

Πεμπόμενος τὸ ἀνακλιπκόν | Translatum videtur à re militari: quod & Suidas censet, ubi locum hunc laudat, nisi quod τὸ ἀνακλιπκόν illud esse classicum existimet, quo eis πόλεμον οἱ ῥάθυμοι ἀνακαλῶν, ignaviores ad praelium in eundem incitantur;

cum sit potius, ut Budæus, quo receptui signum datur, & à pugna, fusorumve prosecutione milites revocantur. quomodo Plut. in apoph. Lacon. Ἀλλ' ὅτῃ περὶ τὰς τοῦ πελεμίου τὸ ξίφος καθάρεται μάλα, ἐπεὶ τὸ ἀνακλιπκόν ἐσημηνεν, καὶ ἐπὶ κατὰ νῆσας. quod idem & de Chrysanta Persa narrat, in collatione Pelopida & Marcelli, & in capit. Rom. quæst. 39. à Cyro eo nomine laudato; ex Xenophont. pæd. l. 4. Ita & Pollux onomast. l. 1. c. 9. § 19. ubi τὸ εἰς ἐφοδὸν opponitur τὸ ἀνακλιπκόν. Et clarius adhuc l. 11. c. 11. παρακαλῶσιν, ὅτῃ κατὰ τὴν μάχης συμβολῶν ἀνακλιπκόν, τὸ ἐκ τῆς μάχης ἀνακαλῶν. Ita Diodor. Sicul. l. 17. c. 7.

Ἀνακαλῶσιν τῇ σάλπιγγι τοῦ στρατοῦ. & Polyb. l. 1. ἀνακαλῶσιν τοῦ αὐτοῦ παρήγγελος τῆς σάλπιγγος. & Plot. in Fabio: Τῇ σάλπιγγι σημαίνει ἀνακλιπκόν ἡγεῖσθαι τὰς σάλπιγγας. Sed & Longus Pastor. lib. 4. de Caprario, cujus cantibus capræ affueverant: Πρῶτα μὲν ὀλίγον ἐκπύδου, καὶ αἱ αἰ-

μας ἔκπυσαν, τὰς κεφαλὰς ἀεγόμεναι ἔπειτα ἐκπύδου τὸ νόμιμον, καὶ αἱ αἶγες ἐκπύδοντο κατὰ αὐτὰς λιγυρῶν ἔδωκα, καὶ ἀεγόμεναι κατὰ κεφαλὰς αἰσίου τε καὶ οὐ μάλ', αἱ δ' αἶγες λύκας περιετόνιζον, εἰς τὴν ὕλην κατέφυγον, καὶ ὀλίγον ἀνακλιπκόν ἐφ' ἐνέχεται, καὶ ἐξελθόντες τὴν ὕλην, πηλίσσον αὐτὰς, τὴν ποδῶν ζωιδεγμον. Sed & apud eundem l. 1. Dorcona pelle lupinā invadentes canes ἀνακλήσει σιωπῇ τῇ ἡμερῶσι Daphnis fertur. Idemq; l. 2. Δαβῶν τὴν σκυρῶν, σκυρῶν γροῦν, ὡς ἔρων ἔρωτον, ὡς πείδων ἀνακλιπκόν, ὡς ἐπ' ἐπ'.

Eodem respexit Epictetus differ. l. 1. c. 29. Ἐάν εἴ ὁ θεός σημαίνει τὸ ἀνακλιπκόν ὡς τὸ ζωιδεγμον, πείδων δὲ τὸ σημαίνοντι, ὡς στρατηγῶ. Idem l. 3. c. 13. Ὅταν γὰρ μὴ παρέχηται νασκῶν, τὸ ἀνακλιπκόν σημαίνει, τὴν δύναμιν ἡτοιξε, καὶ λέγει σοι, ἔρχου. Et c. 26. Τί ἐν, εἰάν μὴ παρέχη ὑφάς; τί γὰρ ἄλλο, ἢ ὡς ἀγαθὸς στρατηγός, τὸ ἀνακλιπκόν μοι σημάσμα; πείδομαι, ἀκολουθῶ, ἐπιδρομῶ τὸν ἡγεμόνα, ὡς αὐτὸς τὰ ἔργα. Et c. 24. Ἄν μ' ἐκεί πῦρ, ὅταν κατὰ φύσιν δια-

ξαγωγῇ ἐκ ἔστιν ἀνθρώπων, ὅς σοι ἀπιδῶν ἔξωμαι ἀλλ' ὡς σὺ μοι σημαίνοντες τὸ ἀνακλιπκόν, αἰδάνομαι ὅπῃ με καλεῖται καὶ ἔρχομαι. Potest & à re nautica sumptum videri. quā imagine eādem ferè in argumento eodem usus est Epictetus Enchir. cap. 7. Κατὰ τὸ ἐν πλῶ, τὸ πλῶν κατὰ δρομῶν, ἀν' ἐξελθῶν ὑπὸ δρομῶν, ὅδ' ὅ μὴ παρέχον, καὶ κατὰ τὸν ἀνακλιπκόν

ἀναλίσξῃ ἢ βολαδερῶν, πεπαισθ[α] [al. παπιδου] ἢ
 εἴ τι τῶ δάνοισιν ἐπὶ τὸ πλοῖον, καὶ σωματικῶς ἐπι-
 σφραδίζουσι, μὴ τοι σέ γε ὁ κυβερνήτης καλέσῃ, καὶ τότε
 πάλιν ἐκείνα ἀφίσταται, ἵνα μὴ δεδιμῶν ἐσβλη-
 θῇ, [εὐβληθῇς vulg. perperam.] ὡς τὸ πρῶτον
 πῶ καὶ ἐν βίῳ, εἰς διδῶνται ἀπὲρ βολαδῆ καὶ κο-
 χλιδῆ γυμνασίου καὶ παιδίου, εἰς ἐν κωλύσει. εἰς
 ὃ ὁ κυβερνήτης καλέσῃ, πρὶν δὲ τὸ πλοῖον, ἀφί-
 κεινὰ πάλιν, μὴ δὲν ἐπισφραδίζουσι· εἰς ἃ γέρον-
 τες, μὴ δὲ ἀπαλλαγῇς ποτε τὸ πλοῖον μακρῶν, μὴ
 ποτε καλῶν ἐλλείπῃς. Vide ad l. 9. § 3. & l.
 11. § 20. quo loco, quod ἀνακληπὸν ἵστι, ἐσβ-
 λων idem dici viderur.

Εὐλυνε. | Citat Suidas à Marco ista, sed non
 explicat. Sic infr. § 7. εὐλυνε ἀπειρε. & § 16.
 εὐλυνε. Potest autem τὸ εὐλυνε istud à vestitu si-
 ve calcanti translaturum videri, qui quod minus arctè
 astringitur, eò facilius exolvitur & exiit. De
 Iphicrate Diodor. Sicul. l. 15. Τὰς δὲ ἀποδύσεις
 πῶς ἐσφραδίζετο· εὐλυνε καὶ κῆρας ἐποίησε, τὰς μὲ-
 20 καὶ τὸ πῶ ἰσχυροτάτας ἀπὲρ ἐκείνη καλῶν. Inde
 Luc. 3. v. 16. λύνει τὸν ἱμάτιον τὸ ἀποδυμῆναι.
 quem locum tractans, & more suo in allegoriam tra-
 hens, Clemens Strom. l. 5. γέροντες γὰρ καὶ ἀποδυο-
 μέναι, ἀπολύνει τὸ σῶμα, καὶ ἡ δὲ τότε ἀποδυμῆ-
 νων τῶ ψυχῇ ἀποδύει τὸ δόγμα τὸν πόδα. Ità Lucr. l. 1.
 — vitæ quoque omnis

Omnibus è nervis atque ossibus exolvatur.

— veluti cum lubrica serpenti.

Exit in finis vestem.

Sicut idem l. 4. & l. 3.

— vestemque relinquere ut anguis,

Gauderet. — de anima corpore exiente. De Di-
 ogene Cynico Epictet. l. 3. c. 26. ἐλπίδες καὶ
 ὅτι ἀπελευθερῶναι πῶς τῆς δουλίας λείπει
 πάλιν εὐλυνε εἶνα, πάλιν μόνον ἐσφραδίζουσα.
 omnia appensa tantum, non adstricta habebat. Inter-
 pres enim doctissimus perperam reddidit; Omnia
 à seipso pendentia. Potest & à fructibus maturis; quæ
 sponte sua decidunt, quum immatura valdius ad-
 hæreant. Theophr. de caus. plant. l. 5. c. 4. Περ-
 πιδεῖς γὰρ ὁ καρπὸς, αὐτῶν δὲ ἀπορρεῖ πρὶν δὲ
 πεπαισθῆναι, μάλλον ἢ ἐν τῇ ἐσφραδίζουσα. Vide
 l. 12. § 3. Cicer. de Senect. sicut poma ex arbori-
 bus, si cruda sunt, vi avelluntur, si matura & cocta,
 decidunt: sic vitam adolescentibus vis aufert, seni-
 bus maturitas. quod Senec. epist. 30. Senectus leni-
 ter emittit, non repente avulsum vitæ, sed minuta-
 rim subductum. Vide l. 9. § 3. Aptissime ad Marci
 mentem; Idem in Oedip. 4. 2.

Animam senilem molli exolvit sopor.

Contendi autem possunt cum Marci istis Epicteti
 illa differt. l. 2. c. 6. Ἀλλὰ γυναικῶν καὶ πατρῶν
 ἀλλὰ τὸν πόλεμον, ἐπειδὴ τῆς σάλπιγγος ἡκούον
 ἀνακλίσαντες, ἀνέστην, ὡς πρὸς ἀνέστην ἰδόντες αὐ-
 τῶν, πρὶν τὸ ἐσφραδίζουσι, ἢ τὸ ἰδὸν πρὶν,

ἡμῶν ἢ εἰς δόξαν, εἰς τῆς ἀναγκῆς καλῶς, ἐν-
 λυτῶς ἀνακλίσαντες αὐτῶν ἀλλὰ καλῶς καὶ εἰνον-
 τες παρῶν καὶ παρῶν & fortasse ἵστι etiam
 εὐλυνε fuerat. Vide ad l. 8. § 33. l. 9. § 3.

Μήτε δεκε δέμου. | Juramentum omne viro
 ejusmodi, qualem Marcus ἵστι delineat, variis ratio-
 nibus neutiquam necessarium videri possit. Ac primò
 quidem διὰ τὸ ἀξιοπίστον, quia, cum veracem se ju-
 giter ac constantissimè exhibuerit, etiam injurato à
 quibusvis fides adhibebitur. καὶ γὰρ τῶν τοιούτων ἀνθ'
 ὅρκων ἐτέρεσ' ut Libanius orat. 28. In quam sen-
 tentiam argutè Clemens Strom. l. 7. Τὸ ἀληθῆν
 καὶ τὸν ὅρκον. καὶ συμφωνίας τῆς καὶ τὸ ἀληθῆς
 γίνεται τὸ εὐορκεῖν [ita Heinl. quod vulg. εὐρεῖν.]
 ἐν συμβαίνει καὶ τῶν κατὰ τὸν πῶ ἐν τοῖς κατ'
 ἡκούον. πρὶν τὸν πῶ δεκε κατὰ, τὸ καὶ ἀκρῶν
 ἀληθείας βιβῆναι; Clarius Hidor. Pelus. l. 2. epist.
 148. Ὁ καὶ εἰς βιβῆντων λόγος δεκε πιστότερος τὰς
 πάλιν ἢ ἀκρῶν κατὰ τὸν πῶ κατὰ τὸν πῶ κατὰ τὸν πῶ
 20 πιστεύουσι βυλόμενα, εἰ βιβόμενα. Sed & Pythagor-
 ras, sectatoribus suis præcipiebat, Μὴ δὲ μωρῶς δεκε.
 ἀποκτεῖν γὰρ αὐτὸν εἰς ἀξιοπίστον παρέχων. Laert. l.
 8. Quod Gregor. Naz. in Iamb.

Ὅρκον δὲ φεῖνε πάλιν. πῶς ἐν πείσματι;

Ἀδελφῶν, τὸ πῶ τὸν λόγον πρὸς τὸν πῶ.

De Essenis Josephus captiv. Jud. lib. 2. c. 12. πῶν
 μὴ τὸ πῶν καὶ αὐτῶν ἰσχυροτέρων δεκε τὸ δὲ ἐμὴν
 ἐν αὐτοῖς φεῖνε, καὶ πῶ τῆς ἐπορκίας ἀπο-
 λαμβάνοντες. ἡ δὲ γὰρ δὴ κατὰ τὸν πῶ κατὰ τὸν πῶ
 30 σφραδίζον δεκε δεκε. Cicero pro Balbo: Athenis aiant,
 cum quidam apud eos, qui sanctè graviterque vixis-
 set, & testimonium publicè dixisset, & ut mos Gre-
 corum est, jurandi causâ ad aras accederet, unâ voce
 omnes judices, nè is juraret, reclamasse. Xenocrates
 is fuit, ut docet Laert. l. 4. in Xenocr. Ἡ δὲ, in-
 quit, καὶ ἀξιοπίστον σφραδίζουσα. ὡς καὶ εἰς ἀνέστην
 κατὰ τὸν πῶ, τὸ πῶ κατὰ τὸν πῶ κατὰ τὸν πῶ. Sed &
 Val. Max. memorab. l. 2. c. 10. qui hoc ipsum ubi
 retulerat, subjunxit; Judices, quod sibi ipse post-
 40 modum dicenda sententia loco remissuri non erant,
 sinceritati ejus concedendum existimârunt. Vide quæ
 de Maximo Marcus l. 1. § 15. Plaut. Amphitr.
 Act. 1. Scen. 1. v. 281.

Nam injurato scio plus credet mihi, quam jurato tibi.

Ità quod apud Stob. tom. 2. tit. 27. Æschylus;

Ὅν καὶ ἀνέστην δεκε πῶς, ἀλλ' ὅρκων ἀνέστην.

Dat fidem vir juramento, non juramentum viro.

sive ut Grotius reddit,

— vir sacramento fidem

50 Debet mereri, non sacramentum viro.

Deinde, διὰ τὸ ἀσφαδίζουσι καὶ τὸ ἀσφαδίζουσι. quia, cum
 sit sponte sua æqui bonis; tenacissimus, juramento
 nihil opus habiturus sit, cujus religione ad officium
 suum præstandum adigatur. Etenim quemadmodum
 de legibus Demonax Cynic. ap. Lucian. οἱ ἀ-
 κατὰ νόμον ἐδιδόσαν, nimirum, ποῖντες ἐκασίας
 διὰ

Græci Grammatici exponunt. Ità Xenoph. in *Sympos.* Μετὰ τὸ πρὸ κῶλας εἰσιωχέντων ἀείματος ἑρῶν ὁρῶν. Theophr. l. 5. de *causs.* c. 4. καὶ τὴν τοῦ λῶ, ὅταν ὁρῶνται ἐκείνη, πολὺ ὕδωρ ἀρίστοι Lucian. ἀπὸ τοῦ ὅτι ἐκείνη ὁρῶνται, μὴ δὲ ὅτι ἐκείνη ὁρῶνται. Vult igitur Marcus, è disciplina sua placitis, ut rectus insistas, idque per te, ita ut externis veluti fulcris non indigeas: alioqui fore, ut semper verferis in metu ruinae, videlicet fulcris illis (honore, divitiis, liberis, &c.) in quæ te inclinabas, ac quibus te probe suffultum putabas, subductis; quod facillimè ac multis occasionibus fieri potest. igitur hæc verba nihil aliud volunt, quàm illud tristissimum Stoicorum dogma, Viro sapienti debere omnem felicitatem intra sese repositam esse, ita ut non pendeat à rebus externis, extra ipsius potestatem sitis. Itaque sic interpretor, Oportet ut sis erectus, non ut erectus tenearis ab aliis. Vide Platon. in *Menex.* supr. ad l. 2. § 11. Marcus ipse l. 7. § 2. Τὸ πρὸ πᾶσι, καὶ ὁρῶνται. favent huic interpretationi, & antegressa illa, τὸ ἀπορροῦν τῆς ἐξωθεν ἀνεξέτατος, &c. quibus adjungi possunt & Epicteti illa, l. 3. c. 24. Ταῦτα ἔχον ἀνὴρ ἐν χερσὶ, καὶ τειχῶν αὐτοῦ ὡς πύργου, καὶ οὐχ ὡς πύργου, ὡς ποτε δὴν τὸ παρὰ μὲν ἀδύνατον τὸ ὁρῶνται. Ità fuerit, sed à corpore ad animum traductum, quod de se Umbricius apud Satyricum sat. 3. — pedibus me

Porto meis, nullo dextram subeunte bacillo.

§ 6. Εἰ μὴ κρείττον ἐυέλκεται | Ità Epictet. lib. 4. c. 9. Εἰ πᾶν ἄλλα τέτων μείζονα ζητῆς, ποῖός ἐστι ποῖός.

Ἀρκῆται ἐαυτῇ | suprà § 5. teste nullo, ope operare nullā indigens. Vide l. 9. § 26.

Καὶ ἐν τῇ ἐνὶ μὲν ὁρῶν | Vide an non [ἐν] illud inducendum sit: ut sententia sic procedat, ἀρκῆται ἐαυτῇ, in eis quæ rationis ope administrantur, καὶ τῇ ἐνὶ μὲν ὁρῶν, in eis quæ ἀνεξέτατος contingunt vel decernuntur potius.

Τὸ αἰεὶ εὐερεσμένον ἀπόλαυσις | Ità l. 12. § 29. dixit ἀπολαύειν τὸ ζῆν. Sensuum prægnans dictio. Est enim ἀπολαύειν, sive frui, cum oblectatione quadam in re adepta prorsus acquiescere. Ideo mediis uti, sine frui dicimur. indè tritum illud in schola Theologica, peccatum in hoc omne consistere, quod aut fruimur utendis, aut utimur fruendis. Videatur August. de doctrin. Christ. l. 1. c. 22, 32, 33. Et de Trin. l. 9. c. 8. & l. 10. c. 10, 11. & 83. quæst. 30. Petr. Longob. sent. l. 1. dist. 1. & Thom. Aquin. Sum. part. 1. 2. quæst. 11. art. 3, 4. Verùm Marco ipso nemo melius τὸ ἀπολαύειν istud nobis explicaverit. Is l. 10. § 32. ἀπολαύειν, inquit, δὲ ἡσυχάζειν, πᾶν δὲ ἐξ ἐστὶ καὶ τὴν ἰδίαν φύσιν ἐκτελεῖν ἀπολαύειν sive fruitionem oportet ducere, quicquid secundum naturam suam exequi datur. hoc autem quomodo fiat, ibidem docet. nempe, cum eo loco ista nobis sunt, ὅσον ἐστὶ τοῖς ἡδοναῖς ὅσην ἡ φύσις,

quo delicia & luxus sunt hominibus voluptati deditis, qui in ea nimirum summum bonum statuunt, & quorum vita βίη ἀπολαυστικὴ dicitur Aristoteli *Ethic. Nicom.* l. 1. c. 5. & Eudem. l. 1. c. 4. & ipsi ἀπολαυστικοί. ibid. lib. 2. c. 4. quo sensu & ἀπολαυστικὴ φαντασία, suprà § 4. quæ ἡδονικὴ ibidem. Senec. de benef. l. 4. c. 13. Viri officium est, inter alia, & beneficium dare. quare ergo dat? ne non det, (q. d. ne officio suo delit) ne occasionem benefaciendi perdat. vobis voluptas est, inertī otio assuefacere corpusculum, & securitatem soporis simillimam appetere, & sub densa umbra latitare, tenerimisque cogitationibus, quas tranquillitatem vocatis, animi marcentis oblectare torpore, & cibis potionibusque intra hortorum latebram corpora ignavia pallentia saginare: nobis voluptas est dare beneficia, vel laboriosa, dum aliorum labores levent; vel periculosa, dum alios à periculis extrahant; vel rationes nostras aggravatura, dum aliorum necessitates & angustias laxent.

Εἰ δὲ μὴ κρείττον φαίνεται | Quod Flac. l. 1. ep. 12. — si cuncta putas unā virtute minora.

Τὸ ἐνὶ δυνάμει ἐν σοὶ δαίμων | Vide lib. 2. § 13.

Τὰς φαντασίας ἐξέτατον | Explicat, quod suprà dixerat § 5. μὴτε ἀνεξέτατος. Epictet. l. 3. c. 12. Ὡς δὲ ὁ Σωκράτης ἐλεῖν, ἀνεξέτατον βίον μὴ ζῆν ἕως ἀνεξέτατον φαντασίαν μὴ παραδεχόμενα ἀλλὰ λέγειν, ἐκδέχεται, ἀρεῖς, ἰδὼν τις εἶ, καὶ πόθεν ἔρχη. ὡς οἱ νυκτοφύλακες, δεῖξόν μοι τὰ σωματικά. ἔχεις τὸ ὡς τῆς φύσεως σύμβολον, ὃ δὲ τὴν παραδεχθῆναι μὴ εἶναι φαντασίαν; Cæterum etiam suprà miraculum omne cautionem ἀνεξέτατον idem proponit, l. 3. c. 2. ἵνα μὴ ἐν ὑπνῷ λαβὴν τῆς ἀνεξέτατος παρελθῶσα φαντασία, μὴ ἐν οἴνῳ, μὴ ἐν μελαγχολίᾳ. quæ & eadem ferè habet l. 2. c. 17. quo loco, nec immeritò, istud poscenti succlamat, σὺ δυνῶς εἶ, ὃ ἀνθρώπος, σὺ μεγάλας ἔχεις ἐπιβολάς. neque enim reverà natura humana fert ista; sed nec divina patitur.

Τὸν αἰσθητικὸν πῆσιν, ὡς ὁ Σωκράτης ἐλεῖν, ἐαυτὸν ἀφειλωκότος | πῆσιν Suidas τὴν πῆσιν, id est, suadellam, suasionem interpretatur. atq; ità Xyl. istuc accepit, & persuasionem reddidit. Verùm πῆσις, pro morbo, affectu, sive perpeffione quavis corporeā, haud infrequens deprehenditur in medicorum aliorumq; etiam scriptis. Hippocr. de loc. in hom. ὃ τις βλάται τὸ σῶμα τὸ ἀπολαύειν μέγας κακὸς ποιεῖν τὸ σωματικόν, πᾶν τὸ σῶμα αἰσθηται τὴν πῆσιν, ὅποιν αὖν τις ἦ. Galen. de Sect. optim. c. 10. § 18. ἐπὶ ἡπατὶ πῆσις, καὶ ἐπὶ σπλῆνι πῆσις. in hepatis & splenis affectibus: sive, in hepate atque in liene affectu. Alex. Aphrod. diff. problem. l. 1. q. 138. τοπικὴ δὲ γίνεται ὁ νόσος τῆς γλώττης πῆσις. est enim topica nervorum linguæ affectio. Cassius problem. q. 59. ἡ νόσος πῆσις ἐστὶ τὸ σωματικόν Cholera ventriculi affectio

fectio est. Marco etiam nostro familiaris admodum ea vox. nam l. 7. § 55. πείσεις σωματικὰς, quas istic αἰδητικὰς, appellat, & lib. 5. § 26. τὰς πείσεις ἐν τοῖς μολοῖς. & lib. 6. § 51. voluptuarium hominem dixit, ἰδίαν πείσιν, id est, corporis sui affectionem sive passionem, pro suo summo bono habere. Sed & apud Sextum Empiric. adv. Logic. l. 1. c. 2. ubi ex Stoicorum sententia dicitur, τὸ ἡμεμονικὸν ἐπεριβῆδαι καὶ πείσιν. Et ἰδιώμα πείσεως ἐν τῷ φαντασίῳ quam & πύπωση ἐν ψυχῇ ex eorundem mente ibidem definit: de qua vide infr. § 16. restituenda est huic vocabulo ea significatio: cum Gentianus interpres persuasionem passum verterit. mutanda insuper & corrigenda vox eadem apud Plut. de irac. cohibend. ubi πείσεις ὁμιλικῶς vulgò exhibetur, quod viros eximios Joan. Hartungum, Des. Erasmus, Gilb. Cognatum in fraudem illexit, dum nunc Obedientiam, nunc Persuasionem Homericam vertunt, novumque inde proverbium exculpunt: quum πείσιν, non πείσεις, legendum sit, cum ex Plut. eodem de Loquac. & Homero ipso Odys. v. v. 23. tum & ex Synesio de Calvit. ubi dicit, τήρησον ἐν πείσιν, φασὶ, τὴν ἡδονήν. irā enim legendum, non ἐν πείσιν, quod Beat. Rhenum, & hunc secutum Hadr. Junium fefellit, qui ad Pisea certamina allusum autumabant quum πείσιν ibi, quomodo & in Homeri loco illo, unde istud autores illi mutuati sunt, φοινῖον ἀσχυραῖον, i. e. funis anchoralis sit. quod & Paul. Leopardus monuit emend. l. 15. c. 19. malè enim Eustathius πείσιν ibi τὴν πείσιν interpretatur. meliùs Heracleonis scholia, quæ cum sint hoc loco foedissimè depravata, irā restauranda sunt. 'Εν πείσιν, ἀντὶ τῆς καὶ ἡδονῆς. ἐκ ἐπὶ τῷ ἐν κινήσει, ἀλλ' ἐν δεσμοῖς ἔμμεν. Astipulatur Hesychius, qui Poetæ verba adducens, Πείσιν, inquit, πείσισμα καὶ ἡδονή. Et mox: Πείσισμα, φοινῖα ἀπόρεια, πυρμύσια. Talem nempe vult animi statum, qualem describit apud Plut. de virt. moral. nescio quis verbis hisce; quæ etiam, quo emaculem, libentiùs laudo;

— ἡν τε (σηται vulgò.)
Ναὺς, ὅστις ἐκ μὲ γῆς * ἀνήσιν) ἑρῶχαις, [* ἀνή-
Πνεῖ δ' ἔξω, ἡμῶν δ' ἐνκερτεῖ τὰ πείσισμα.

Verum latius evagati fumus: ad Marcum revertamur. Apud Platonem à Socrate ubi omnino usurpetur vocabulum istud, nondum reperio. παθημάτων duntaxat αἰδητικῶν, quod τὰς πείσεις αἰδητικὰς fortean æquipolleat, meminit Plato in Timæo. Itaque verba illa, ὡς Σωκράτης ἔλεγε, ad sequentia potius referenda existimo, designariq; locum illum Platonis ex leg. l. 1. (unde & ad l. 2. § 2. quædam supra delibavimus) ubi is sub Hospitis Atheniensis persona; postquam τὰ πείσιν, sive affectus, dixerat, instar nervorum vel funiculorum quorundam, nos in diversas partes alternis distrahere, nunc ad virtutem, quæ ex altera; nunc ad vitium, quod ex

altera parte sit situm; subjungit, καὶ φησὶν ὁ λόγος εἶναι τὸν ἔλεγον ζυωποῦντον αἰτὶ, καὶ μηδὲ μὴ ἀπολειποῦντον ἐκείνης, ἀνδράκων τοῖς ἀλλοῖς νόμοις ἔχοντων. ut sit ἀνδράκων hic nostro quod ἀνδράκων ibi Platoni; quod & noster forsitan scripserit. Illud tantum inter Platonem Marcumq; interesse potest; quod ille affectibus nos virtutem versùs attrahi, & attrahentibus nos tradere totos voluerit; hic ab affectibus ipsis nos prorsus abstractos velit, quos vitiorum loco habebant Stoici, Peripatetici non item. Perpendat insuper & lector sagax, an non ista, ὡς ὁ Σωκράτης ἔλεγε, loco sint mota, cum priorib' illis, τὰς φαντασίας ὑπετάζοντος, proximè subjuncta essent.

Τοῖς δὲ τοῖς ὑποταγῶντος αὐτῶν | Vide Cleanthis votum, ad § 4. Et Marcum supr. § 5. Epiet. l. 4. c. 3. 'Ελπίδες καὶ εἰμὶ, καὶ οἱ αἰσθητικοὶ δὲ, ἐν ἐκὼν πείσισμα αὐτῶν. τὸ δ' ἄλλων ἐκείνους ἀντιπείσισμα με εἶναι, ὡς οἱ αἰσθητικοὶ, ὡς κινήσεως, ἐκ ἀρετῆς, ὡς φήμεις, ἀπλῶς ἐκείνους. — εἰδὲν δὲ αὐτῶν παρὰ τὸν αἰσθητικὸν ἐν τῷ αὐτῶν. — τὴν τοῖς διατάγμασι ὑποταγῶντος ἐν δὲ, ὡς τοῖς Μασκεῖν καὶ Καοῖν. ecquid pium magis?

Τῶν ἀνδράκων σερικηδονῶν | Hoc enim exigit à nobis humana natura, sive humanitas ipsa. Vide supr. § 4.

Τὴν πείσιν τὰ ἀλλὰ μικρὰ καὶ ἐπιλείπειν | Vide l. 7. § 72. Jo. Chrysofom. in Matth. orat. 49. alludens ad Christi illud ibid. c. 6. v. 33. καὶ ταῦτα πείσιν σερικηδονῶν ὑμῶν. Καὶ καὶ σερικηδονῶν ταῦτα ἐκείνων. ὡς ἐπιλείπειν ταῦτα καὶ μικρὰ, πρὸς ἐκείνα ὑπετάζοντα, καὶ μεγαλὰ ἢ. Ex Platone Plut. de util. ex inimic. & adv. Colot. 'Απὸ καὶ ὁ ὑμῶν γῆς καὶ ὑπὸ τῶν χερσῶν, ἐκ ἀντάξιν ἀρετῆς. Itaque Solonis illud semper ad manum, imò in mente habendum monet, cujus etiam in lib. de profect. indic. & de tranquill. meminit; & Stob. integrum tom. 2. tit. 1. exhibuit; quo modo & in Theognidis monitis reperitur, v. 315.

Πολλοὶ μὲν πλεῖστοι χαλεοὶ, ἀγαθοὶ δ' ἐπίγονται:

Ἀλλ' ἡμῶς αὐτοῖς ἐ διαμερίμεθα
τῆς ἀρετῆς τὸν πλεον. ἐπεὶ τὸ μὲν ἐμπέδον ἐστὶ,
χρηματῖα δ' ἀνδράκων ἀλλοῖς ἀλλῶ ἐχρη.

Dites sæpe malique, bonosque adfligit egestas:

At mihi virtutis numera divitiis

Permutare nefas. monet usque immobilis illa:

At fluxas nunc hic, nunc habet alter opes.

quod Marcus etiam verbis mox sequentibus affirmat. Basilii item Cæsar. orat. 24. & ex eodem Simeon Magist. orat. 1. Τὰ μὲν ἀλλὰ τὸν κινήτων, ὡς μάλλον τὸν ἐκείνων, ὡς ἐπνοσῶν τὸν ὁπτιχόνων ἐστίν, ὡς ἐν παιδείᾳ καὶ ἐκείνους μετακαλλόμεθα. μόνον δ' κινήτων ὡς ἀρετῆς ἀναφαίρετον, καὶ ζώντων καὶ τελευτῶντων ἐκείνων. 'Ὅθεν δ' καὶ Σάλων μοι δοκεῖ πρὸς τὸν ἐκείνους ὡς πᾶν, τὸ, 'Αλλ' ἡμῶς αὐτοῖς ἐ διαμερίμεθα, &c. Rectè omnino, Siquidem, ut Plato Phædone;

αυτοῦ καὶ δυσκολαίων, διὰ τὸν ἥδη τὸ καὶ
ἐν κλίματι· ἐαυτοῦ, καὶ ἐπὶ ὅπως ἀξίων ῥυπαί
νεται, τὸ ὅτι μὴ οἶδα, κατ' Αἰσχρον, μάλα
μὴ ἔχειν, ἐνχαρὲς πρὸς τὰ μικρὰ ποιεῖ καὶ ὅλε
γῶρες. Vide *supr.* ad l. 2. § 16. *ied* & l. 1. § 8.

Κατεκρήνησεν ἄφνω | Tatian. *Affyr. adv. Græc.*
c. 47. Τὴν γὰρ πονηρίας οὐσαν ἐοικῆσαν τῇ τῇ βραχυ-
τάτων σπερμάτων ἴστωρ· ἃ τε διὰ μικρὰς ἀφορμὰς τὰ
πονηρὰ κρῖναι δύνανται. *Epiſt. diff. l. 4. c. 7.* Ὀλίγων γὰρ
χρῆμα ὅτι πρὸς τὴν ἀπόλειπον, τὴν πάντων ἀναβο-
πὴν, μικρὰς ἀποσεφῆς τὸ λόγος. ἢ ὁ κυβερνήτης ἀνα-
τρέφει τὸ πλοῖον, ἢ χρῆμα ἔχει τῆς αὐτῆς ὁρμητικῆς,
ὅσης εἰς τὸ σῶσαι· ἀλλὰ μικρὸν πρὸς τὸν ἀνεμὸν ἀν-
δραστεῖν· [δραστεῖν. f. *permittere*, non obverterit,
ut Volph.] καὶ μὴ αὐτὸς ἐκὼν, ὑποπαρὲν θυμῷ
δὴ δ', ἀπώλετο. τοιοῦτον ὅτι π καὶ ἐνθάδε μικρὸν
ἀν' ἀποσεφῆς, ἀπώλετο πάντα. *Idemque Enchir. c.*
50. Ὅτι παρὰ μὲν ἦσαν καὶ ἐνδοσιν, ἢ ἐ, ἢ ἀπόλ-
λυται σκετοπῇ, ἢ σῶζεται. Itā restituit *H. Casau-*
bonus; quem non audio tamen vertentem, *semel vi-*
ditum esse & cessisse, aut non, destruit quod perfectum
est, vel servat. σκετοπὴν liquidem profectum, non
perfectum sonat. at quod perfectum est non proficit.
Sed eā forsā mente *Laert. l. 7. Zenon.* Δοκεῖ ὅτι
αὐτοῖς μὴτε τὴν διαφωρίαν ἀφίσταται φιλοσοφίας
ἐπεὶ τὰ λόγῳ τέτρωτο προλείπειν ὅλον τὸν βίον, ὡς
καὶ Ποσειδώνιος ἐν τοῖς προεπὶ τοῖς. quem locum
tamen minus sincerum exultimo. Non dissimile his
quod de pictura *Aristid.* πρὸς τὸν ἔξορχον· ἢ
γεωμῆτι οὐδὲν τὸ πᾶν ἴσως. *linea una servata*
totum servat. minus enim clarè *Canter.* *linea ob-*
servata totum absolvit opus. *Senec. epist. 85.* Si in
nostra potestate non est, an sint affectus; nè illud
quidem est, quanti sint. si ipsi permittunt incipere, cum
caussis suis crescent, tantique erunt, quanti fient. Ad-
jice nunc, quod ista, quantumvis exigua sint, in majus
excedunt. nunquam pernicioſa servant modum. quan-
vis levia initia morborum, serpunt; & agra corpo-
ra minima interdum mergit accessio. Illud verò cu-
jus dementia est credere, quarum rerum extra nostrum
arbitrium posita principia sunt, earum nostri esse ar-
bitrii terminos? quomodo ad id finiendum satis va-
leo, ad quod prohibendum parum valui? cum facilius
sit excludere, quam admissa comprimere. Et *epist.*
116. Nullum vitium est sine patrocinio; nulli non
initium est verecundum & exorabile: sed ab hoc
latius funditur. non obtinebis ut desinat, si incipere
permiseris. imbecillis est primò omnis affectus: de-
inde ipse se concitat, & vires, dum procedit, parat:
excluditur facilius quam expellitur. *Aristot. politic.*
l. 6. c. 4. Ὀλίγον μὲν πανθεὶς παρρησιασθῆναι πολὺ
ὅτι γινώσκον ἐν ὁφθαλμοῖς μάλλον ἐστὶ. *Marcus*
eremit. de leg. spirit. § 91. Τὰ μικρὰ αἰσθητά
τὰ ἔξοχτα ἐστὶν ὁ διαβολῶν· ἀλλὰ γὰρ ἐπὶ μείζον
κακὸν ἀγαγεῖν ἢ διώγειν. Et § 128. Μὴ ἀφ' ἧς
ἀνέλασθαι αἰσθητά, καὶ βραχυτάτην τυγχάνει,

ἢ να μὴ ὕστερον ἐπὶ μείζον κακὸν κατὰ σὺν σι. *Greg-*
gor. Naz. orat. 31. Τὸ κατὰ μέρους ὑπερκαύον,
ἀνεπαύσθητον μὲν τὴν πρὸς τὸ παρὲν ἔχει βλάβην,
εἰς τὸ κατὰ ὅλον ὅτι τῆς κακίας ἀπαυλῆ. *Qui & in*
monitis ergo ad Virgines. Carm. 4.

Μὴ μικρὸν ἐν κακίᾳ θείης ποτὲ. καὶ τὸ μικρὸν

Τυττοῖς ἀνίστασα, χρεῖστον ἔποτε κέρους.

Joannes ὁ χρυσόστομος, in epist. ad Rom. orat. 12.
Τὴν ἀρχὴν φυλαττέμεθα, καὶ τὰ μικρὰ φερίωμεθα.
καὶ τὰ γὰρ μεγάλα ἀπὸ τέτων πύττει. ὁ γὰρ κατὰ
ἐκαστον ἀμαρτήματα μακρὸν λήγειν, ἔδεν παρὰ τὸτο,
κατὰ μικρὸν πάντα ἀπολεῖ. τὸτο γὰρ τὴν κακίαν
εἰσάγει· τὸτο τὰς θύρας ἀνέμῳ τῷ λησῇ· τὸτο
τῆς πόλεως τὰ τέκνα κατεβλάει, τὸ κατὰ ἐκαστον λέ-
γειν, ἔδεν παρὰ τὸτο. ἔτω καὶ ὑπὸ τῇ σωματικῇ
τὰ μέγιστα αἰεταῖ νοσήματα, ὅταν τὰ μικρὰ κα-
ταφρονῇ. *Idem in Math. orat. 49.* Μὴ σπίνω-
μα λήγει, ἔδεν παρὰ τὸτο, ἔδεν παρὰ ἐκείνο. τὸτο γὰρ,
τὸτο πάντα ἀπώλεσεν. Et rursus: Τὸ πάντα ἀ-
πὸν τῇ κακίᾳ τὸτο, τὸ καὶ μικρὰ ταῦτα δοκῶν
εἶναι τὰ αἰσθητά, καὶ διὰ τὸτο ἀμελεῖται. *Idem*
ibid. orat. 86. Διὸ καὶ κατὰ πάντα ποιεῖν, ὅταν τὰς ἀρ-
χὰς τῇ αἰσθητικῇ ἀναίρειν. καὶ γὰρ διὰ πρὸς τὴν
φύσιν ἴδης τὰ αἰσθητά, ὅτι μικρὰ, ἀλλ' ὅτι
μέγαλα γίνονται ῥίζα ἀμελειῶν. εἰ γὰρ καὶ π καὶ
δαμασκὸν εἰπεῖν, ἢ ποσὶ τῆς δὲ σπίνης τὰ μεγά-
λα πημελεῖται, ὡς τὰ μικρὰ καὶ ὑπερλή. ἐκεί-
να μὲν γὰρ αὐτὴ ἢ φύσις τῆς αἰσθητικῆς ἀποσεφῆς
ὁρμητικῆς· τὰ δὲ μικρὰ αὐτῇ τέτρωτο εἰς ῥαθυ-
μίαν ἐμβάλλει, καὶ ἐκ ἀφίσης θύρας διαναστεύει
πρὸς τὴν αὐτῇ ἀναίρειν· διὸ καὶ ταχέως γίνονται
μέγαλα κατὰ δόξαν ἡμῶν. τὸτο καὶ ἐν τοῖς σῶ-
μασι συμβαῖνον ἴδης τις ἀν· καὶ πάντα ὅτι τὰ κα-
κὰ ἐκ τέτων ἴδης τις ἀν γινώσκον. εἰδὲς γὰρ ταχέ-
ως ἀδελφὸν ὅτι τὴν κακίαν ἐκπιδά. ἔχει γὰρ, ἔχει
πᾶν αἰσθητικὸν ἐγκειμένον ἡμῶν ἢ ψυχῇ, καὶ πρὸς τὰ
κακὰ αἰδῶ, καὶ ἀδελφὸν ἐκ ἀν ποσὶν ἀναγκαστή-
σιν, ὡς ὅτι ἐν ἀπῶν ῥίζα, ἀλλ' ἡρέμα καὶ κατὰ
μικρὸν ἐπὶ λυταῖ, ὅταν ἀμελῇ· ὑπὸ μὲν ἐν τῇ
μικρῶν ἔτω τὰ μεγάλα εἰσάγει ὁ πονηρὸς δαίμων
ἐκείνῳ· ἀπὸ ὅτι τῇ μεγάλῳ τὸ ἀπογινώσκον, ἀλ-
λὰ τὰ τῶν μέσων ἐκ ἐλάττω τῆς σπίνης
εὐρών. *Idem in orat. de statuis 19.* Τὸ ὅλγον τὰ-
το ἀμελεῖται καὶ τὸ λοιπὸν ἀπῶν κατὰ τῆς. πολλὰ-
κις γὰρ οἰκίας οἰκοδομήσας ἀνθρώποι, καὶ τὸν
ὅσον ἐπὶ τῆς, μίαν καραμίδος ἀποτεινὰ χείρας
μὴ ποιησάμενοι σπείναι, ὁλόκληρον τὸν οἶκον ἀπώ-
λεσαν. καὶ ὅτι ἡμαῖων ὅτι τὸ αὐτὸ τὸτο συμβαῖνον
ἴδης τις ἀν. καὶ γὰρ ἐκείνῳ μικρὸν ῥῆμα ἡρώδου, καὶ
μὴ ῥαφὸν, πολὺ τὸ ῥῆμα ἐποίησε· τὸτο καὶ ἐπὶ τῇ
χημαρῶν συμβαίνει πολλάκις· καὶ γὰρ ἐκείνῳ μι-
κρὸς ἀν ὁλόκληρον τὸν οἶκον εἰσάγει, ὁλόκληρον τὸ
ῥῆμα εἰσάγειν. Et in ep. 1. ad Corinth. orat. 8.
ἔδεν μέσον κενὸν ἀφίσην εἶναι, ἢ ὅτι τὸ μικρὸν
ὁ γὰρ μικρὸν ἀποσῶς, καὶ πολὺ σπείναι ἀποστήσεται
καὶ γὰρ τὸ σῶμα, ἀν μικρὸν ἀπὸ ξίφους διάσας δέξεται.

ται, διαφθείρεται. καὶ ἡ οἰκοδομή, καὶ μικρὸν δια-
χάνη, καταλύεται· καὶ τῆς πίστεως τὸ κλῆμα, καὶ μι-
κρὸν ἀποκοπή, γέροντες ἀχέουσιν. ἔστι τὸ μικρὸν τὸ
ὅκ ἐστὶ μικρὸν, ἀλλὰ γέροντες τὸ ὅλον ἔχιν. ὅταν
ἐν μικρῷ π. πλημμελήσωμεν, ἢ καὶ βλαβερῶς, ἢ
μὴ παρὶδωμεν τὸ μικρὸν· ἐπεὶ ταχὺς παροφθέν
ἔστω μέγα γίνεται. ἔτω καὶ ἰμάτιον ἀρχὴν λαβὼν
ρήγνυται καὶ ἀμεληθὲν, δι' ὅλα τὸ ὅλμα σπορήσεται.
καὶ ὁρθοῦσιν ὀλίγων κερμάτων καὶ ἀπεσιγῶν παροφθείς,
ὁλόκληρον πὺν ὀκον κατὰ γὰρ, ταῦτ' ἐν ἡμεῖς
λογίζομενοι, μηδὲ ποτε ὅτι μικρῶν καὶ ἀρετῶν,
ἵνα μὴ εἰς τὰ μεγάλα ἐμπέσωμεν. Jafon. Siraci-
des Soph. c. 19. v. 1. ὁ ἔχων δυνάμειν τὰ ὀλίγα, καὶ
μικρὸν πιστῶται. Quem locum laudans Augustin.
de Trinit. l. 12. c. 11. Non ad turpissimum simul & se-
mel profilitur. (quod Juvenal. Sat. 2. v. 83.

Nemo repente fuit turpissimus.)

Sed quomodo coluber nec apertis passibus, sed squama-
rum minutissimis nisibus reptat: sic lubricus deficien-
di motu negligenter minutatim occupat, & qui sper-
nit modica, paulatim decedit. Idemque homil. 42.
Vel levia, vel minuta nē contemnantur. de minutis
guttis flumina implentur, per angustas rimulas in-
fundat aqua, navis impletur; & si negligatur sentina,
mergitur navis. Quid autem interest ad naufragium,
utrum uno grandi fluctu navis operiatur, an paula-
tim subrepens aqua in sentinam, & per negligentiam
derelicta atque contempta impleat navem atque sub-
mergat? Idem epist. 108. Et in Joan. tract. 12.
Etiam minuta si negligantur, occidunt. minuta sunt
gutta, quae flumina implent. minuta sunt arena gra-
na; multa tamen imposita premit & opprimit. hoc
facit sentina neglecta, quod facit fluctus irruens. pau-
latim aqua per sentinam intrat, sed in diu intrando &
non exhauriendo mergit navem. Videri non indignus
idem in orat. dominic. & in Psal. 118. conc. 3. &
de divers. ferm. 12. c. 34. & in Psal. 39. & Ruf-
fin. ibid. Accedit quod de peccatorum paritate disse-
runt Stoici. Cicer. Paradox. 3. Est peccare quasi
transilire lineas. quod cum feceris, culpa commissa est:
quā longē progrediare, cum semel transieris, ad au-
gendam transfundi culpam nihil pertinet. Nec ab-
nuit Demosthen. Philipp. 3. Τὸ ὅ ἐστιν καὶ τὸ
μικρὸν, ἀντὶ τοῦ μικροῦ πρὸς, ἀντὶ τοῦ μεγάλου
παράδειγμα, τὸ αὐτὸ καὶ ἔχει δυνάμειν. Certē quod
Jo. Chrysost. in Act. orat. 24. Ἐν λυγρῇ πειρασμο-
νίῳ καὶ ποικίλῳ ἐκείνου, ἀντὶ τοῦ ἀμεληθῆναι τὸ
πρῶτον, τὸ πᾶν ἡμεῖς καὶ ἡμεῖς. Claudantur
ita monito illo Hippocratico, quod tam in re Ethica
quā in Medica est observatu dignissimum, Μηδὲν
ἐκείν, μὴδὲν ὑποφρον. epidem. l. 6. c. 7. § 17.
Ἐλθὲ τὸ κρεῖττον | Pythagorae monitum; ἔλθ
βίον ἀείρον· ἡδὼν ἢ αὐτὸν ἢ σωῆσαι ποιήσει.
Plut. de sanit. & de tranquill. & de Exil. Galen. de
affect. dignosc. & cur. c. 6. Stob. tom. 2. tit. 29.
Quod Senec. de vit. beat. c. 8. Praecepunt veteres,

optimam sequi vitam, non jucundissimam: ut recte
ac bonae voluntatis, non dux, sed comes voluptatis sit.
Basil. Caes. orat. 24. Μηδὲ ὅτι χαλεπὰ ταῦτα καὶ
πόνος δόξα, διὰ τούτ' ἀποκησώμεθα· ἀλλ' ἀναμνη-
θεῖναι τὸ παλαιόν· ὅτι βίον μὴ ἀείρον
ἔχουσιν σαρκαρῆδες, ἡδὼν ὅτι σαρκαρῶν τῇ σωτη-
ρίᾳ ἡγήσονται, ἐγχεῖν τοῖς βελτίστοις. Alludit
eodem Niceph. Callist. hist. Eccles. l. 8. c. 40. de
Antonio Eremita agens, Εἰδὼς γὰρ μὴ τὸν ἀείρον
βίον τῇ σωτηρίᾳ ἡδὼν ἐσόμενον, εἰ καὶ χαλεπὸς τις
εἴη ταπεινός. Diogenes apud Laert. l. 6. Δέον
ἐν, ἀντὶ τοῦ ἀχέουσαν πόνον τοῦ κατὰ φύσιν ἐλπί-
ναι, ὅτι ἐν δυνάμειν, ὅτι τὸν ἀείρον κακοδικμονέει.
καὶ γὰρ αὐτῆς τῆς ἡδονῆς ἡ κατὰ φύσιν ἡδὼν τῇ
κατὰ φύσιν καὶ ἀσπέρει οἱ σωτηριώδεις ἡδὼν ὅτι
ἐπὶ τὴν αὐτὴν κατὰ φύσιν ἡδὼν κατὰ φύσιν, vid. l. 12. § 6.

καὶ τότε ἀντέχει | Ita l. 4. § 32. ἀπείξει ἔχει.
Quod Paulus ad Thess. epist. 1. c. 5. v. 21. Πάντα
δοκιμάζοντες, τὸ καλὸν κατέχετε. Clemens Strom.
l. 1. ex nescio quo scripto. Τίναδε ὅτι δίκαιοι τρα-
πέζῃται· τὰ μὴ δοκιμάζοντες, τὸ ὅ καλὸν κατέ-
χοντες. Epictet. Enchir. cap. 50. Πάν τὸ βέλπτον
φαιδόμενον ἐστὶ σοὶ νόμος ἀποφύλατ· Vide Sect.
proximam. Seneca epist. 16. Plus operis est in eo,
ut proposita custodias, quā ut honesta proponas. per-
severandum est, &c. Vide l. 10. § 8.

Κρεῖττον ὅτι τὸ συμμέτρον | Plato polit. l. 5. Καλ-
λιστα γὰρ διὰ τὸ καὶ λέγεται καὶ λέγεται, ὅτι τὸ
μὴ ἀφελίμων καλόν· τὸ ὅ βλαβερόν ἀχέρον. Idem
in Alcibiad. l. 1. multis differit, τὰ καλὰ καὶ ἀγαθὰ
συμμέτροντα ἔχον. Cicero ex Posidonii sententia of-
fic. l. 3. Nunquam potest utilitas cum honestate pu-
gnare. Et mox: Accepimus, Socratem solitum ex-
ecrari eos. qui primum hanc naturā coherentia, opinione
distraxissent. cui quidem ita sunt Stoici offensi, ut
quidquid honestum esset, id utile esse censerent; nec uti-
le quidquam, quod non honestum. Vide l. 6. § 43.

Τὸ ὡς λογικῶν | Vide Marcum plenius de his
fese explicantem l. 10. § 2.

Ἀπύρως φύλασσε τὴν κείνην μόνον | Judicium
integrum retine. Xyl. qui & clausulam sequentem
vertere neglexit. M. Caes. a conclusione ista species
omnes externas & apparentias plausibiles diligenter ar-
reto. Vultque respexisse Marcum ad typhum, quem
δεινὸν ἀφρολογισμὸν appellat. l. 6. c. 12. Assentior.
Veruntamen vertere malim, iudicium tantummodo
à typho, sive pompā externa, quā fascinari solet & cor-
rumpi, immune servare curae sit, quo rerum istarum
examen exquisitiū instituas. addo etiam posse τὸν
nomine τὴν οἴησιν, sive opinionem vanam intelligi:
quo modo Monimum usurpasse Sextus monuit ad l.
2. § 15. exhibitus. Ceterum utrovis sensu ceperis,
videtur αὐτοφρον potius quā ἀπύρως legendum. Ba-
siliius Caes. orat. 12. Ἐπειδὴ π. ἐχόμεν παρ' ἐαυ-
τοῖς κρείττερον φυσικόν, δι' ὅ τὰ καλὰ καὶ ἀγαθὰ
διακρίνομεθα.

διακρινόμεν, ἀναγκάων ἡμῶν ἐν τῇ ἐκλογῇ ἥν
 περικτεῖν ὁρᾷς ποιῆσαι ἥν ἀπογμάτων τὰς δια-
 κρίσεις, καὶ οἷον πνα διακρίνω, ἴση καὶ διακρίναται
 γράμμι τοῖς ἐναντίοις βραβεύοντα, πεῖθεται μὲν τῇ
 ἀρετῇ, κατὰδικάζειν δὲ τὴν κακίαν. οἷον πορνεία καὶ
 σαφροσύνη παρὰ σοὶ κείνεται καὶ ὑψηλὸς ἀρετῆς
 ζεταῖ σε ὁ νῦν πεπιδυμένον τὸ διακρίνειν καὶ ἡ μὲν
 ἡδονὴ ζωοποιεῖ τῇ πορνείᾳ ὅτι δὲ φέρεται δὲ τῇ
 σαφροσύνῃ ζωοποιεῖται, ἐάν μὲν ἐν κατὰδικάζοντι τὴν
 αὐτοῦσαν, δὲ τῇ νικῆται τὴν σαφροσύνῃ, ἐνθαίαν
 ἐποιήσω τὴν κρίσιν τῷ ἀπογμῶν. ἐάν δὲ τῇ ἡδονῇ
 ἡ δὲ τὴν ῥοπῶν, ἀπογμῶν ἀποφῆναι τὴν ἀ-
 μῶνται, ἀπολύνει ἐπὶ τὴν τὴν κρίσιν.

§ 7. Ὁ ἀναγκάσει σε πετὶ τὴν κρίσιν παρὰ τὴν αὐτήν
 Justin. apol. 2. Ἐκ παντὸς τρέπεις, καὶ περὶ τῆς αὐτῆς
 ἡμῶν, τὸν φιλαλήθη, καὶ δὲ δὲ ἀνὰ τὸ ἀπεικῆται, τὰ
 δίκαια λέγειν τε καὶ περὶ τὴν αἰσῆσαι δὲ. Polyb.
 l. 4. Ἀλλὰ μοι δοκῶσιν οἱ γνῶσις ἥν ἀνδρῶν, καὶ
 κοινῇ καὶ κατ' ἑαυτὸν ἐδέποτε περὶ πλείονος ἐδὲν ποιῆσαι
 τῷ κατὰδικάζοντι. Cicer. Offic. l. 1. Nemo justus esse
 potest, qui mortem, qui dolorem, qui exilium, qui e-
 gestatem, timet, aut qui ea quæ sunt contraria, equi-
 tati antepōnit. Juvenal. Sat. 8. v. 80.

— ambigue si quando citabere testis

Incertæque rei, Phalaris licet imperet, ut sis
 Falsus, & admoto dicet perjurium tauro,
 Summum crede nefas animam præferre pudori,
 Et propter vitam vivendi perdere causas.

Senec. ep. 88. Fides sanctissimum humani pectoris bo-
 num est, nullâ necessitate ad fallendum cogitur, nullo
 corrumpitur premio. Ure, inquit, cede, occide; non
 prodam: sed quod magis secretum, quare dolor, hoc illa
 altius condam. Idemque ep. 76. Vir bonus, quod
 honestè se facturum putaverit, faciet, etiamsi laborio-
 sum erit; faciet, etiamsi periculosum erit. rursus quod
 turpe erit, non faciet, etiamsi pecuniam affert, etiamsi
 voluptatem, etiamsi potentiam. ab honesto nullâ re
 deterrebitur; ad turpia nulla spe invitabitur. Huc
 animosa illa nescio cuius in Euripidis Telepho ver-
 ba; quæ Stob. tom. 2. tit. 13. exhibet.

Ἀγαμέμνον, ἐδὲ εἰ πέλεται ἐν χερσὶν ἔχων,

Μέλλοις τις εἰ πρᾶχλον ἐμβαλεῖν ἐμὸν,

Σιγήσουμαι, δικάω γ' ἀντεπῆν ἔχων.

Non, si minante jam securigerâ manu

Cervix sub ictu staret, Agamemnon, mea,

Munitus equo liberam vocem premam. Grot.

Illâ etiam mulieris, sed virilia prorsus, apud Tra-
 gicum incertum verba:

Ἄ δ' ἐκ πυρὸς τῆς αὐτῆς χερσὶν φρεσὶς,

Οὐτ' ἀν κατὰδων, ἔτι κατὰς δὲ ἀκρὸν

Δενδρὸς κατὰς πελοῦς εἰς ἀκρὸν πόδας

Πύδοις ἀν, ἐδὲ εἰ δὲ σπῆμα πολλὰ ἀποβᾶλοις.

Quæ suscitari de meo vis pectore,

Non si cremes me, aut dente si ferri aspero

Seces ad imos vertice à summo pedes,

Non cuncta vincla si aggeras, intelliges. Grot.

Refert Clemens Strom. l. 4. quo loco & quamplu-
 rima constantiæ in hoc genere suspiciendæ exem-
 pla congeffit: è quibus complura & Tertullianus
 habet in ep. ad Martyr. Vide & ad l. 6. § 48.

Ἰοίχων καὶ ἀποπείσματος δεινῶν | Plut. Sym-
 pos. l. 7. c. 5. Οὐδεμία ἥν τοῖς τῶν ἡδονῶν ἀποκρυ-
 φὸς ὅτιν, ἐδὲ σκότους δεινῶν, καὶ ἥν τοῖς τῶν ἀποκρύ-
 φων, ἀς αἱ γυναικες λέγουσιν. Vide quæ ex Seneca
 supra adduximus ad § 4. verba illa; Μόνα

φαντάζεσθαι, περὶ ὧν εἴπῃς ἀνὸν ἐπαίεσθαι, πῶς
 διανοῇ; καὶ παρρησίας ἀποκρίματα ἀν ἀποκρίναι,
 ὅτι τὸ, καὶ τὸ. Facit huc quod Dominus noster apud
 Joan. c. 3. v. 20. Πᾶς ὁ φῶς ἀποκρύφῃ μυστὶ
 τὸ φῶς, &c. Qui malè agit quisque, lucem odit. Sci-
 licet ut Seneca ep. 122. Gravis malæ conscientie lux
 est. Et Bernard. de considerat. l. 5. Et turpius pena
 Deus est. lux est enim. & quid tam invisum obsecris
 flagitiosisque mentibus? Siquidem ut Apostolus ad
 Ephes. c. 5. v. 12. Τὰ κρυφὰ γινώσκοντες ὡς αὐτῶν,

αἰσῆσαι ὅτι καὶ λέγειν. Turpe est ac pudendum etiam pro-
 fari illa, quæ in occulto isti perpetrunt. Τὰ δὲ πάντα
 ἐλεγχόμενα ὡς τῷ φῶτι φανεροῦνται πάντες τὸ φανε-
 ρώμενον, ὡς ὅτι. Omnia autem manifesta sunt,
 cum in lucem protracta ab eadem arguuntur. Et
 enim lux est, quæ res omnes conspicuas facit. ita siqui-
 dem malum locum illum interpretari. ut τὸ φανερώ-
 μενον significatum transeuntem habeat, & πᾶν ei-
 dem in regimine substituatur; quàm cum Syro &
 Latino veteri interprete, quos Zanchius & Beza

sequuntur, Omne quod manifestatur, sive conspicuum
 facit, lumen est; ut τὸ πᾶν adjunctum sit τὸ φανερώ-
 μενον. vel etiam, quod omnino minimè proban-
 dum videtur, cum Græco Scholiaste, cui Piscator
 adheret, Quicquid manifestum, sive conspicuum sit, lux
 est. ut τὸ φανερώμενον non emanantis, sed imma-
 nentis significationem obtineat. Verum ista eru-
 ditioribus dijudicanda & censenda dimitto. Hinc
 verò τὰ τῷ σκότειν ἔργα, tenebrarum opera, peccata
 quælibet nuncupantur eidem Apostolo, ad Rom.

40 13. 12. & ad Ephes. 5. 11, 13. sed & τὰ νυκτὸς,
 noctis, nocturna. ad Thessal. ep. 1. c. 5. v. 6, 7. im-
 probosq; Job. 24. 13, 17. ait tenebras optare & au-
 cupari, diem odisse, lucem matutinam pro umbra letali
 habere. Itaq; ex illorum voto Horat. l. 1. ep. 16.

— pulcra Larvæ,

Da mihi fallere, da justum sanctumq; videri,

Noctem peccatis, & fraudibus objice nubem.

Epictet. l. 3. c. 22. Οἱ ἄλλοι ἀνθρώποι τὸν τοῖχιν
 ἀποκρίνεται, καὶ τὰς οἰκίας, καὶ τὸ σκότος, ὅτι τὸ

50 ἥν τοῖς τῶν ποιῶσι, καὶ τὰ κρυφὰ πολλὰ ἔχουσιν.
 τὸν δὲ κρινόν ἐδέχθη δὲ ἀποκρίναι τὸν ἥν αὐτῶν.
 Sophocl. Electr.

— πῶς τὸ δ', εἰ καλόν,

Τέρον σκότους δὲ;

Siquidem est honestum opus hoc, quid est tene-
 bris opus?

Quid

Quod & illud Martialis. l. 11. epigr. 2.

— regula morum,

Quicquid & in tenebris non sumus. —

Elegantissimè Tertullianus apolog. c. 1. Quod verè malum est, nè ipsi quidem, quos rapit, defendere pro bono audent. Omne malum aut timore, aut pudore natura profudit. Denique malefici gestiunt latere, devitant apparere; trepidant deprehensi, negant accusati; nè torti quidem faciliè, aut semper, confitentur. Quæ eadem ferè habet & ad Nationes l. 1. c. 1. Cæcilius apud Minut. Honestæ semper publico gaudent, scelera secreta sunt. Plutarchus denique apud Stobæum tom. 2. tit. 6. ex libro adversus voluptatem: Τί δ' ἐ πάντων ὁρώντων ἀκρεβύδεις, ἀλλὰ καὶ στυγὸν αἰδέμεθα φόβους, νυκτὶ καὶ σκότῳ τῆς ἀμαρτυρίας πιδαν πῶς ὕβρει; ἔσεις γὰρ οὗ καλῶν ἔργων σκότος πρεβάλλει, τὸ φῶς αὐτοῖς μὴ τυρεῖν αἰσχυρόμεθα; ἀλλὰ ὅλον αἶμα τὸν κόσμον ἥλιον ἡμέραν, πρὸς ἀκατορτοῖ, βέλοισι ἀν. ἀπασα ὃ κακία δεξάσθαι γυμνὴ φυλάσσεται, σκέπῃ πρεβασμομένη τὰ πάντα. Vide infra § 8. & 16. & l. 10. § 9.

Τὸν ἑαυτῷ νῦν καὶ δαίμονα | Vide supra l. 2. § 13.

Καὶ τὰ ὅρμα τῆς τέττε ἀρετῆς | Sacra virtutis ejus. Xyland. rectè. à mysteriis Ethnicis translatio. ἔρμα Lugdun. edit. malè. nec meliùs Annotat. ἔρμα.

Τραγωδίας ἐ ποιεῖ | Neque tragicè se gerit, quod τραγωδεῖν dicit l. 9. § 29. eodèmq. videtur spectare, quod l. 5. § 28. dicit, ἔτε τραγωδὸς ἔτε ποιεῖν. vel, neque tragicis de se materiam suppeditat. 30 Τί γὰρ ἄλλο ἔτι τραγωδία, ἢ ἀνδράπων πᾶσι τεθωμανώτων τὰ ἐκτός, διὰ μέγευ τῶνδε ἐπιδεικνύμενα; Epictetus l. 1. c. 4. Quid enim aliud est Tragœdia, quàm metro quodam expressi, externa ista admirantium hominum affectus? Hoc autem cùm non admittat iste, quem hic Marcus depingit, tragœdiæ argumentum fieri non potest.

Οὐκ ἐρημίας, ἐ πολυπληθείας δέσεται | Malim cum Lugd. δέσεται. Nec solitudine opus habebit; quia ubicunque est, & quocunque loco consistit, sibi ipsi vacat, & suus est: ut Senec. ep. 62. Nec ullus hominum aviumque concentus interruptit cogitationes bonas, solidasque, & jam certas. Idem ep. 56. Vel etiam, quia quod supra monuerat, nihil faciat, quod aliorum conscientiam aspectumque refugiat. Sed nec multitudine; cùm nemine teste aut spectatore indigeat, ut supra § 5. sed conscientia sit contentus sua. supra § 6. & Senec. ep. 8. insuper etiam ejusmodi sit, qui sibi tuto credi possit; contra quàm imprudentes, quorum nemo est, qui relinqui sibi debeat. idem ep. 10. 50 Huc Antisthenis illud, qui interrogatus, quid ex philosophia lucri cepisset, respondit, τὸ δῶκεναι ἑαυτῷ ἐμμελεῖν. quod possit secum, ubicunque foret conversari & colloqui. Laërt. l. 6. Senec. q. nat. l. 4. pref. Turbam rerum hominumque desiderant, qui se pati nesciunt. tibi tecum optimè convenit, quanquam

nec δέσσει illud est incommodum prorsus. Siquidem timent conscientiam ac frequentiam hominum vitantque, qui parietibus eam excludere satagunt; quod superius tetigerat. Solitudinem autem pavorem infligere, nemini non est notissimum.

Ζήσσει μήτε δώκων, μήτε φόβων | Deesse aliquid nemo non viderit. & suspicetur quis legendum μήτε δώκων [π] μήτε φόβων. quo modo infra § 12. dixit, μηδὲν περὶ φόβων, μηδὲ φόβων. Verùm aliud est περὶ φόβων, aliud δώκων. nec idem utrobique sensus est. vel etiam quo modo l. 11. § 11. ἔτε δώκων, ἔτε φόβων. cùm de eis prius egisset, quorum αἱ δώξεις καὶ φοβὰι perturbant nos. Verùm, quia aliò quæ sequuntur spectant. malim, [τὸ θάνατον] μήτε δώκων μήτε φόβων. Commentarii vicem præstabit, præter proximè hic adjecta, l. 9. perioccha 3. Est quod Martialis. l. 10. epigr. 47.

Summum nec metuit diem, nec optat.

Siquidem ita formatus est, ut illi nec amor vitæ, nec odium sit; nec vita tædio sit, nec mors timori. Senec. ep. 65. & 78. Itaque nec spe mortis patienter dolet: nec tædio doloris libenter moritur. hunc fere, illam expressat. Idem ep. 98.

Πότερον ὃ ἔστι πλέον διάστημα | Nihil, inquit, sapienti intererit, diuturniorem an breviorē in corpore moram faciat. quia nimirum vitam semper perfectam & consummatam habet: ut infra § 8, & 12 & l. 10. § 1. Vide & l. 2. § 14. Chrysippus apud Plutarch. de Stoic. contradict. c. 23. Ὅτι περὶ τὸν πλέοντα χρόνον ἔδεν μάλλον εὐδαιμονεῖσθαι, ἀλλ' ὁμοίως καὶ ὀλίγου τοῖς τὸν ἀμεινὸν χρόνον εὐδαιμονίας μεταχρῶσθαι. Et de commun. notit. c. 7. Ὅτι ἀγαθὸν ὃ χρόνος ἐκ αὐξῆς πρεσβυτέρου, ἀλλὰ καὶ ἀκαρτεῖ π' ἀρετῆς ἡγήται φρονιμῶς, ἔδεν πρὸς εὐδαιμονίαν ἀπολεπθῆσθαι τὴν τὸν αἶονα χρόνον τῇ ἀρετῇ, καὶ μακροτέρως ἐν αὐτῇ καταβῆναι. cùm tamen idem alibi asserat: ἔδεν τῇ ἀρετῇ ὀφελῶς ὀλιγοχρόνῳ. Cicero de finib. l. 2. Qui bonum omne in virtute ponit, is potest dicere, perfici beatam vitam perfectione virtutis. negat enim summo bono adferre incrementum diem. Et l. 3. Recta affectio, item convenientia, denique ipsum bonum, quod in eo positum est ut natura consentiat, crescendi accessionem nullam habet. Ut enim opportunitas non sit major productione temporis: sic hæc, de quibus alii non sunt temporis productione majora. Ob eamque causam Stoicis non videtur optabilior, nec magis expetenda beata vita, si sit longa, quàm si brevis. Ut si cothurni laus sit, ad pedem aptè convenire, neque multi cothurni paucis anteponebantur, neque majores minoribus: sic quorum omne bonum convenientiâ atque opportunitate finitur, nec plura paucioribus, nec longiora brevioribus anteponentur. Senec. epist. 101. Mens stabilita scit, nihil interesse inter diem & seculum. Et epist. 85. Beata vita una est. in optimo illam statu ponit qualitæ sua, non magnitudo. itaque in æquo est longa & brevis,

brevi, diffusa & angustior; in multa loca, multasq; partes distributa, & in unum coacta. qui illam numero aestimat, & mensurâ & partibus, jam illi, quod habet eximium, eripit. Quid est autem in beata vita eximium? quod plena est. finis, ut puta, edendi bibendique satietas est. hic plus edit, ille minus: quid refert? uterque jam satur est. hic plus bibit, ille minus: quid refert? uterque non sitit. Hic pluribus annis vixit, hic paucioribus: nihil interest, si tam illum multi anni beatum fecerunt, quam huic pauci. Idemque epist. 74. Summum bonum nec infringitur, nec augetur. in suo modo permanet, utcumque fortuna se gessit. Sive illi senectus longa contigit, sive citra senectutem finitus est, eadem mensura summi boni est, quamvis ætatis diversa sit. Utrum majorem an minorem circulum scribas, ad spatium ejus pertinet, non ad formam. licet alter diu manserit, alterum statim obdixeris, & eum in quo scriptus est pulverem solveris, in eadem uterque forma fuit. Quod rectum est, nec magnitudine aestimatur, nec numero, nec tempore: non magis produci, quam contrahi potest. Honestam vitam ex centum annorum numero in quantum voles corripes, & in unum diem coge; æquâ honesta est. & epist. 78. Mors licet immatura sit, licet mediam præcidat ætatem; perceptus longissimè fructus est. — Scit tempore honesta non crescere. Et de benef. l. 5. c. 17. Ut prorogetur tibi dies mortis, nihil proficit ad felicitatem: quoniam morâ non fit beator vita, sed longior. Hinc illud è porticu non δόξας tantum, sed παρὰλογον etiam, (ut Cleanthis in contrariis dictione utamur, ex Epicteti differt. lib. 4. cap. 1.) five ἀλογον planè & ἀτοπον profus, & χυδαίον ἀρετῇ τὸν Δία τῷ Δίῳ. Chrysippi verba sunt apud Plut. de commun. notion. c. 29. five, τὴν ἡδὺν ἀγαθῶν ἐνδαιμονίαν τῆς δεξιᾶς ἐνδαιμονίας ἀντὶ διαφέρειν & χυδαίον ἀρετῶν ἐνδαιμονίαν τῆς ἡδύς ἀρετῶν ἀντὶ διαφέρειν. Idem apud Stob. eclog. tom. 1. lib. 2. tit. 3. § 8. Sextius item apud Senecam ep. 73. Jovem plus non posse quam bonum virum. Inculcat passim & Seneca ipse epist. 59. Sapiens cum Diis ex pari vivit. & epist. 31. Dedit tibi natura illa, quæ si non deserueris, par Deo surges. hoc est summum bonum, quod si occupas, incipis Deorum esse socius, non supplex. Verum unde paritas ista? Indè nimirum, quia Bonus tempore tantum à Deo differt. Idem de provident. c. 1. & epist. 73. Jupiter quo antecedit virum bonum? diutius bonus est. & epist. 53. Quid inter te & Deos futurum sit, quæris? diutius erunt. Et de constant. Sap. c. 8. Sapiens, exceptâ mortalitate, similis est Deo. At ista temporis aut diuturnitatis distantia ad virtutem aut beatitudinem nihil habet momenti, sed in æquilibrium profus rem ipsam relinquit. Siquidem, Tantum sapienti sua, quantum Deo omnis ætas patet. magna est artificis clausisse totum in exiguo. Senec.

epist. 53. Et epist. 73. Quemadmodum ex duobus sapientibus qui senior decessit, non est beator eo, cujus intra paucos annos terminata virtus est; sic Deus non vincit sapientem felicitate, etiamsi vincat ætate. Et Cicer. de nat. Deor. l. 2. E virtutibus vita beata existit, par & similis Deorum, nulla re, nisi immortalitate, quæ nihil ad bene vivendum pertinet, cedens celestibus. Epictetus denique differt. l. 1. c. 12. Κατὰ γὰρ τὸν λόγον ἕδην χεῖρον ἢ δειόν; ἢ δὲ μακρότερος ἢ. λόγῳ δὲ μέγας ἢ μικρός. ἢ δὲ ὕψος κείνεται, ἀλλὰ ὁρμασθῶν. Vah τῆς φλυασίας, & τῆς ἀσέβειας. Itaque cautè legendi isti; nec tantum illis tribuendum, ut pro divinis, quod à multis fieri solet, habeantur. Verum ab istis vel deliriis ridendis, vel proterviis execrandis Marcus noster immunis videtur. Illud interim observatu non indignum in hoc dogmate de beatitudinis diuturnitate Stoicis gemina Epicurum etiam ipsum censuisse. Apud Lact. lib. 9. in Select. Sentent. 'Ο ἀπείρος χρόνος ἰσὺν ἔχει τὴν ἡδονὴν καὶ ὁ περὶ αἰῶνα. Quod plenius Cicero de finib. lib. 2. Negat Epicurus diuturnitatem temporis ad beatè vivendum aliquid afferre: nec minorem voluptatem percipi in brevitate temporis, quam si illa sit sempiterna. Sive ut idem lib. 1. nec majorem voluptatem ex infinito tempore ætatis percipi posse, quam ex hoc percipiat, quod videmus esse finitum. Nec relatu indignum planè Themistii illud, quo Chrysippeum hoc vellicat, orat. 12. Χρυσίππος ἀχρεῖς ῥημάτων ἔοικε ἀνδρείῳ, ταυτὸν δυνάμει φάσκων ἀνδρεῖ ἀπειράτω μίαν ἡμέραν, μάλλον ὅτι καὶ μίαν ὥραν, πολλοῖς ἐπαιτοῖς. ἢ δὲ ἰδιώτη φασκοῦντι καὶ τὸ ἔργον, ἀλλ' ἰσχυρὴν ἀπολαύσει, καὶ δαΐφ' ἀσφαλῶς ἐνδελεχέως τὴν ἀρετὴν ἐνδὲς ὑποσθῆναι ἀνδρεῖ δ'. 'Ο, λαοὶ ἐπιτετραταί, καὶ πάντα μέμνητε, καὶ ὅτι πᾶσαν μὲν γλῶσσαν, πᾶσαν δὲ δακτύλου κοινονεῖ ἀνὰ χεῖρα ἡδὺν ἀγαθῶν, πᾶσι δὲ βέλτε χεῖροσπι, ἐσυνάχῃ τὸν χρόνον καὶ ἔξω τῆς φύσεως; ὅσῳ δὲ ἐκείνο μακρότερον ποιεῖς, τοσούτω μακρότερον ποιεῖς τὴν ἡδὺν ἀνθρώπων ἐνδαιμονίαν. Peripatetici planè in adversum ibant. Aristotel. Ethic. l. 1. c. 7. Μία χελιδὼν ἔαρ' ἢ ποτὶ, ἢ δὲ μία ἡμέρα; ἢ τῷ δὴ ἢ δὲ μακρότερον καὶ ἐνδελεχέως, μία ἡμέρα, ἢ δὲ ὀλίγος χρόνος. Verum hoc illi, quia ad beatitudinem constituendam externa advocabant; quibus exui denuo & excidere daretur. quod Stoici omnino repudiabant. 'Ευλύτως ἀπέναν. Ità supr. § 5. 'Ευλύτῳ. Sen. epist. 24. Vir fortis ac sapiens, non fugere debet ex vita, sed exire. Et epist. 54. Sapiens est exire, non ejici. Quemadmodum enim Marcus hic ἐνδύτως ἀπέναν, ità Epict. l. 2. c. 6. 'Ευλύτως ἐκασθῶν. 'Ος ἀλλότι ἢ αἰδημάτων καὶ κοσμοῦ ἐκέρχεται, δυνάμει. Ut aliarum rerum, sic & mortis etiam dextre obeunda quasi ars & virtus quædam est peculiaris. Senec. epist. 26. Egregia res est mortem candiscere. & epist. 30. Magna res est, & diu di-

Scenda, cum adventat hora illa inevitabilis, equo animo abire. & epist. 62. Antè ad mortem, quàm ad vitam preparandi sumus. & de brevit. Vit. cap. 7. Totà vitā discendum est mori. & epist. 30. Mortem venientem nemo hilaris excipit, nisi qui se ad illam diu composuerat. Itaque compone te, inquit, ad diem illum, quo remotis strophis ac fucis, de te iudicaturus es, utrum loquere fortia an sentias: numquid simulatio fuerit & mimus, quicquid contra fortunam iactavisti verborum contumacium. — Mors de te pronunciatura est. Idem epist. 26. Et mox: Super vacuum forsitan putas id discere, quo semel utendum est? hoc est ipsum quare meditari debeamus. Semper discendum est, quod an sciamus, experiri non possumus. & epist. 30. Hoc philosophia praestat; in quocunque corporis habitu fortem, in conspectu mortis hilarem letūneque nec deficientem, quantumvis deficiat. — Hoc facit Bassus noster. Eo animo vultūque finem spectat, quo alienum spectare nimis securi esse putares. — Videtur mihi prosequi se, & componere, & vivere tanquam superstes sibi, & sapienter ferre discidium sui. Vide l. 9. § 3.

Τὸ μόνον | Xylandrum non audio cum frequentibus ista committentem. sequor. potius Cailaubonum, qui prioribus agglutinat.

Νοερὲ πολιτικῆ ζωῆς | Quod sup. λογικὸν καὶ πολιτικόν. § 6.

Τετῆ | Annot. Lugd. τετῆ. atq; ita prorsus acceptis interpretis uterque. Sed falsus uterq; τετῆ siquidem hic fuga. Cavet ἐν τετῆ ἡνίκ᾽, in fuga esse, id est, fugere, subterfugere. metaphora ab eis qui ἀγέμενοι, in praelio superati in fugam vertuntur.

§ 8. Κεκολασμένοι | Castigati. explicat vim vocabuli philosophus ethic. Nicom. lib. 3. c. 12. τὸ ὃ τοῦτον (τὸ μετρίᾳ τῇ καὶ ὀλίγας τὰς ἐπιθυμίας, καὶ τὸ λόγῳ μηδὲν ἐναρπάζει) ἐν πειρῇ ἀνδρῶν καὶ κεκολασμένων. Marcum σύμφηρον habiturus, si pro moderatis affectibus, nullos substituere concedatur. Ceterum hinc διατα κεκολασμένων, pro accurata & exquisita victus ratione usurpatur. Plut. in Lycurg. & Lucian. in Hermot. & ῥήτωρ κεκολασμένος, ὁ διασφαλισμένος, καὶ ἡκελευμένος. Pollux l. 4. c. 3. & ἴππῳ κεκολασμένῳ τὴν γνώσιν, ἀρχαῖον τὴν σαρξίν. & κατὰ κεκολασμένῳ venter restrictus. Liban. orat. 19. est autem metaphora à stirpibus vitibusve ducta, quibus cum flagella luxuriantia, aut sarmenta superflua demuntur, κολλάζονται, i. e. castigari perhibentur. ita Theophrast. de causis plant. l. 1. c. 21. Ἰνδρὰ κολλάζονται dicuntur, οἷς τὰ σελήα ἀφαιρῶνται, uti ibid. c. 17. id est, quibus supervacua detrahuntur, ut Columell. l. 4. c. 6. aliud est corrigere, & aliud rursus castrare; quod utrumq; usurpavit Cato c. 33. & ex Catone Plin. l. 17. c. 22. apud quem porrigere perperam legitur. Quin & Latinis castigatum dicitur, quicquid immodicā omni luxurie atq; exuberante

redundantiā immune, intra decori limites iustos coercetur & consistit. Itā pectus castigatum, Naso in amor. l. 1. eleg. 5.

Quam castigato planus sub pectore venter? contrā quā quod in equo laudat Maro Georg. l. 3. Luxuriatque toris pectus. —

frons castigata, Statio Sylvar. l. 2. poem. 1.

Et castigata collecta modestia frontis.

juba castigata, eidem Thebaid. l. 9. de equo;

Colla sedent, nodis & castigata jubarum

Libertas. —

Carmen castigatum Flacco in arte:

— carmen reprehendite, quod non

Multa dies, & multa litura coercuit, atque

Perfessum decies non castigavit ad unguem.

ambitiosa nimirum recidendo ornamenta; uti idem ibidem.

Πυῶδες | Id est, σαφὲς καὶ διαφανές. tale siquidem quiddam est τὸ πύον, ut Aristot. de gener.

animal. l. 4. c. 8. qui ideo Empedoclem ἀκρωλογίας arceffit, quod τὸ γάλα πύον λευκόν, lac, pus candidum dixerit, sicut & topic. l. 4. c. 5. quod οἶνον ὕδωρ

σιτοπῶς, vinum, aquam putrefactam. Ad animum transtulit, uti Marcus istuc, ita Senec. epist. 68. In

pectore collectio & vomica est. Est enim vomica materia purulenta collectio. Idemq; epist. 80. Horum,

qui felices vocantur, hilaritas ficta est, aut gravis & suppurata tristitia: & quidem gravior, quia interdum

non licet palam esse miseros; sed inter erummas cor

ipsum exedentes, necesse est agere felicem. Horat. itidem. Serm. l. 1. Sat. 7.

— Regis Rupili pus atque venenum.

pro livore & virulentia.

Ἰππύλον | In Thespesii apud Plutarch. de Inferis fabula, dicuntur in animis sceleratorum à Justitia mulctatis, ἑλὰς καὶ μύλωνας ἐμμελεῖν. de hyp-

pocritis autem bonis; simulatoribus festiva subicit, quomodo Justitiæ satellites cum illis agant. Ὅσοι ὃ

πρόγραμμα καὶ ὁδὸν ἀρετῆς ἀεὶ καλλόμενοι διεκρίσονται καὶ λατρεύουσιν, τῆς ἐπιπόνου καὶ ὁδωμένης λι-

αρχάζοντες ἐπεὶ ἀρετῆς ἀεὶ καλλόμενοι διεκρίσονται καὶ λατρεύουσιν, τῆς ἐπιπόνου καὶ ὁδωμένης λι-

πῆς ἰσχυρῆς, ἰλυσσώμενης ὡς εἰσὶν καὶ αἱ καμπη-

μένες, ὡς αἱ θαλάσσιαι σκολόπενδραι κατεπιπύσσαι τὸ ἀγκιστρὸν ἐκρίψουσιν αὐτάς. ἐπὶ αὐτὰς ἀναδίδουν

τὰ αὐτὰ καὶ ἀναπύουσιν, ἀνεδίχυσαν ὑπὸ καὶ πικρίας, ἐν τῷ λογικῷ καὶ κρείῳ τὴν μόχθη-

εἶαν ἐχούσας.

Ἀσωλεῖν τὸν βίον αὐτῷ | Senec. epistol. 32. Considera, quā pulchra res sit, consummare vitam ante

mortem; deinde expectare securum reliquam temporis sui partem, in possessione beatæ vitæ positum: quæ

beatior non sit, si longior. Idem epist. 98. Ipse vitæ plenus est, cui adjici nihil desiderat suā causā, sed eorum quibus utilis est. liberaliter facit quod vivit. Et

epist. 93. Non ut diu vivamus, curandum est; sed ut satis. Nam ut diu vivas, fato opus est; ut satis, ani-

mo.

mo. Longa est vita, si plena est. impletur autem, cum animus sibi bonum suum reddidit, & ad se potestatem sui transtulit. Quid illum octoginta anni iuvant, per inertiam exacti? non vixit iste, sed in vita moratus est. — interest mortem ejus ex quo die numeres. At ille obiit viridis. sed officia boni civis, boni amici, boni filii executus est; in nulla parte cessavit. licet ejus aetas imperfecta sit, vita perfecta est. Et mox: Non ideo plures annos mihi accedere recusaverim, nihil tamen ad beatam vitam defuisse dicam, si spatium ejus inciditur. non enim ad eum diem me aptavi, quem ultimum mihi spes avida promiserat; sed nullum non tanquam ultimum aspexi. Quid me interrogatis, quando natus sim? an inter juniores adhuc censear? habeo meum. Quemadmodum in minore corporis habitu potest homo esse perfectus: sic & in minore temporis modo, potest esse vita perfecta. — Quæris quod sit amplissimum vitæ spatium? usque ad sapientiam vivere. qui ad illam pervenit, attingit non longissimum finem, sed maximum. Idem ep. 77. Iter imperfectum erit, si in media parte, aut citra petitum locum steteris: vita non est imperfecta, si honesta est. Ubique defines, si bene defines, tota est. Et epist. 101. Qui quotidie vitæ suæ summam manum imposuit, non indiget tempore: — scit nihil interesse inter diem & seculum; — singulos dies, singulas vitas putat. qui hoc modo se aptavit, huic vita sua quotidie fuit tota. Contrà, ut idem ibidem; Maximum vitæ vitium est, quod imperfecta semper est, quod etiam aliquid ex illa differtur. Ex Epicuro idem ep. 13. Inter cetera mala, hoc quoque habet stultitia proprium, semper incipit vivere. — Quam autem fœda est hominum levitas, quotidie novas vitæ fundamenta ponentium, novas spes etiam in exitu inchoantium? — quid turpius, quam senex vivere incipiens? Vide I. 2. § 4. 11. & supra § 7. & § 12. & I. 7. § 56, 69.

Ὡς ἂν πρὸς τοὺς τετραγώνους | Vide I. 11. § 1. & I. 12. § 36. Senec. epist. 77. Quomodo fabula, sic vita; non quam diu, sed quam bene acta sit, refert. nihil ad rem pertinet, quo loco defines. quocunque voles define: tantum bonam clausulam impone. Matial. I. 8. ep. 77.

Qui sic vel medio finitus vixit in ævo,

Longior huic facta est, quam data vita fuit.

Καὶ ὅς ἐστιν ἀγαθὸς ἀποκλεισθεὶς πᾶσι καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος, ἢ ἀποκλεισθεὶς οὐδὲν κακόν. Epictet. lib. 4. c. 1. Rectè Varro in Modio. Non eos optime vixisse, qui diutissime, sed qui modestissime. Non enim vivere bonum est, sed bene vivere. Sen. ep. 70. At, Nemo (inquit idem ep. 22.) quam bene vivat, sed quam diu, curat: cum omnibus possit contingere, ut bene vivant; ut diu, nulli.

Ἀποχρισθῶν | Vide I. 8. § 34.

Ἐμφωλεδόν | Philo Allegor. I. 2. Ὁ φαῦλος δὲ καὶ τὸν δεινὸν ἐν τῷ πᾶσι, μὴ ἀνέχοντα, ἀλλὰ ἀνέχοντα, ἔχειν καὶ οἷον ἀποκρύπτειν, ὡς

καὶ ἐκείνο τὸ μέγαν ἐκ ὄγλου καὶ αἰῶνα, καὶ ὅς φωλδίον διέγραψαν. Translatio est à serpentina usque petita, qui in specus ac cavernas abdere se solent. Expressit hoc graphice Tertullian. advers. Valentinian. c. 3. Abscondat se serpens, quantum potest; totamque prudentiam in latebrarum ambagibus torqueat; altè habitet, in ceca detrudatur; per anfractus seriem suam evolvat, tortuose procedat, nec semel totus, lucis fuga bestia. Nostræ columbæ domus simplex; etiam in editis semper & apertis, & ad lucem. Nihil veritas erubescit, nisi solummodo abscondi. Senec. epist. 97. Bona conscientia prodire vult & conspici, ipsæ nequitia tenebras timet. Vide supr. § 7. & infra § 15. & ad I. 10. § 9. λαυδάριον, ἢ χρυσόμυρον.

§ 9. Τὴν ἰσοληθικὴν ζωαίαν σέβει | Vide I. 5. § 21.

Ἐν ταύτῃ τὸ πᾶν | Vide lib. 2. § 11, 15. Epictet. lib. 1. c. 11. Ἐν καὶ ταύτῃ ἔστιν ὅτι πᾶσι, τὸ αἶνον τὸ ποιεῖν πᾶσι καὶ ἡ καὶ πᾶσι. Senec. ep. 78. Omnia ex opinione suspensa sunt.

Ἴνα ἰσοληθὴς τῷ ἡγεμονικῷ συμμαχίᾳ ἐγνηται ἀνακλινθῶν τῇ φύσει | M. Caf. nequid opinio tua in mente tua generet naturæ contrarium. quasi nihil & ἐγνηται legerit. Xyl. ut pars tui principalis nihil unquam animo concipiat, quod est natura alienum. Sensus in aperto est, Verborum, prout exhibentur, versio haud item. Lugd. quod raro solet, literulâ immutatâ omnia reddidit proclivia, dum ἀνακλινθῶς legit, ἰσοληθὴς scil. ne qua opinio ultra menti innascatur, vel in mente excitetur, quæ naturæ neutiquam consentanea sit. Vide I. 1. § 9.

Ἀὐτὴ δὲ ἐπαγγέλλεται | Illius autem est munus. Xyl. Malim, postulat autem, sive exigit ista. ἐπαγγέλλεται, ἀπαγγέλλει, ἀξιοῖ. Suid.

Ἀσθενήσας | Ασθενήσας definit Zeno apud Laërt. I. 7. ἐπεὶ οὐκ ἔστι πᾶσι συνεκτινέσθαι καὶ μὴ. Scientiam, quâ quis nôrit, quando assensum adhibere vel inhibere oporteat. Est igitur ἡ ἀσθενήσας, sive ut lib. 4. § 49. & lib. 7. § 55. τὸ ἀσθενήσας, à temeritate vacuitas, ut Xylander, (qui ασθενήσας, quæ vox tamen vix, opinor, reperitur, idem esse monet cum eo. quod ασθενήσας frequentius dicitur) hoc est, à temerè assentiendi proclivitate ac precipitantia immunitas. Hinc Clitomachus apud Cicer. in Lucullo; Hercules quendam laborem exantlatum à Carneade, quod, ut feram & immanem belluam, sic ex animis nostris assensionem, id est, opinionem & temeritatem, extraxisset. hoc est autem πρὸς ἰσοληθῆος καὶ ἀληθικῆς, ut Marcus loquitur, I. 9. § 6. πρὸς φαλαστικῆς ἐμφοροτεχέως, ἵνα μὴ ἀνακλινθῶν παρεστῇ. I. 7. § 54. Sedulo caventis, ne quid minus liquidò comprehensum clam surrepat: sive καὶ τὸ δεινόν, μὴ τὸ ἀόληρον συνεκτινέσθαι, lib. 8. § 7. nec falso, nec incerto assentiens: quâ ratione & ασθενήσας dicitur. Quamquam strictius paulò quandoque

vita potest, etiam si ortu obituque, tanquam cancellis septisq; quibusdam, eam definiamus, & ab illo ad istum pertinentem consideremus. Vide l. 4. § 26. & l. 11. § 16. considerat. 6.

Μικρόν ὃ τὸ πῆς γῆς γωνίδιον, ὅπως ζῇ. Ita l. 6. § 36. Ἡ Ἀσία, ἡ Εὐρώπη γωνία τοῦ κόσμου. Et l. 8. § 21. καὶ ἐν γωνία τέτε τοῦ κλίματος. Et l. 12. § 32. ἐν ποσῶ βωλαρίῳ πῆς ὅλης γῆς ἐρπεις.

Μικρόν ὃ ἡ μικρὴ ὑπερσυχμία. Διὰ τὸ τὰ χ^ο πῆς πάντων λήθης. l. 4. § 3. βραχύσιον γὰρ καὶ ὁ ἐπανών καὶ ὁ ἐπανύμω, καὶ ὁ μνημονδών, καὶ ὁ μνημονδύμω. l. 8. § 21. Vide l. 2. § 17. & l. 4. § 3, 19. & l. 7. § 6. Cicer. de republ. l. 6. in Somn. Scip. Ipsi autem, qui de vobis loquuntur, quam diu loquuntur? quin etiam si cupiat proles illa futurorum hominum deinceps laudes uniuscujusque nostrum à patribus acceptas posteris proders, tamen propter eluviones exustionesque terrarum, quas accidere tempore certo necesse est, non modo non eternam, sed ne diuturnam quidem gloriam assequi possumus. Et mox: Sed loquuntur de te. Sermo autem omnis iste, qui angustius cingitur iis regionum, quas vides, nec unquam de ullo perennis fuit; & obruitur hominum intuitu, & oblivione posteritatis extinguitur.

§ II. Τοῖς ὃ ἐρημίοις παρεσκήμασι. | Xyl. præceptis. ac si ὁδοκλήμασι, ὁδοκελδομασι, vel παραινέμασι legitur. M. Caf. auxiliis. Estque reverà παρειαδὲς affare, adesse, auxiliari. itaq; quanquam παρεσκήμα hoc sensu nusquam occurrat, fieri potest tamen, ut Marcus eo istuc usurpaverit. ut παρεσκήμα hic dixerit, quæ infra βοηθήμα l. 4. § 50. quia τὸ παρειαδὲς est βοηθεῖν. potest forsitan & documentis reddi. nam ὁδοκασίαν, quod ejusdem est originis, etiam pro documento sumi quandoque docet Budæus.

Γυμνὸν | Vide supra l. 2. § 12. & l. 9. § 34.

Διηρημῶς | Vide l. 4. § 21.

Οὐδὲν γὰρ ἔγω μεγαλοφροσύνης ποιητικὸν | Idem l. 10. § 11. Vide Casaubon. ad Pers. Sat. 3. 40 v. 72.

Ὅδῳ καὶ ἀληθείᾳ | Vide ad l. 1. § 9.

Πολίτῳ ὄντα πόλεως τῆς ἀνωτάτης | Vide ad l. 2. § 16. & ad l. 4. § 3, & 23. & ad l. 6. § 44. In eundem sensum Epictetus differt. l. 2. c. 10. Πολίτης εἶ τοῦ κόσμου, καὶ μέγ^ο αὐτοῦ. Mundi civis, ejusdemque pars es. Idemque l. 1. c. 9. Τί ἄλλο σπουδαίεται τοῖς ἀνθρώποις, ἢ τὸ τοῦ Σωκράτους, μὴδὲ ποτε τοῦ πυνδύωνος, πομπῆς εἶναι, εἰπεῖν, ὅτι Ἀδριατικὸν ἢ Κορινθικόν, ἀλλ' ὅτι Κόσμιον; Quod Cicer. Tuscul. l. 5. Socrates cum rogaretur, curjatem se esse diceret, Mundanum, inquit, totius enim mundi se incolam & civem arbitrabatur. Et de finib. l. 4. ex Stoicorum sententia: Mundum hunc omnem, oppidum esse nostrum. ut Cicceis qui habitat, hunc omnem mundum suum municipium esse existimet.

Diogenes pariter apud Laërt. l. 6. interrogatus unde esset, respondit Κοσμοπολίτης. de quo Epictet. l. 3. c. 24. Πᾶσα γῆ πατεῖς ὡς ἐμὴν. Ἐξάρεται ὃ ἐδμήα. Et Basilus Cæsar. epist. 41. ad Maximum Philosophum, ὣς ὃ πολίτῳ σαυτὸν τῆς οἰκουμένης ἐποίησας. Tu te mundi totius civem effecisti. Senec. epist. 68. Sapienti rempubl. ipso dignam dedimus, id est, mundum. Verum sint illi mundani, sive mundi cives. hoc nos illis Christiani libenter concedimus. At nos potius, qui à mundo nos esse diffitemur, Joan. 15. 19. & 17. 16. Sumus reverà, quod Marcus istuc, τῆς πόλεως τῆς ἀνωτάτης πολίται ἡμεῖς γὰρ πολίτῳ ἐν ἑσθ^ος, ut Paulus ad Philip. c. 3. v. 20. Municipium nostrum in cælis est. Siquidem, ut Tatianus Assyrius adv. Græc. c. 33. κόσμῳ μὲν ἡ χριστιανική, καλή. τὸ ὃ ἐν αὐτῷ πολίτῳ, φαῦλον. Nobisque, quod Seneca epist. 102. Patria est, quodcunque suprema & universa circuitu suo cingit. ut verè liceat nobis Luciani illud in Hermot. usurpare; Ὅθις αἰς ἐμὴν, ἐδὲ τοῦ μικρῶν κήμωνων, πολίται ἐπιθυμῶντες ἡμεῖς ἔγω καλῆς καὶ εὐδαίμονος πόλεως. liceat cum Anaxagora (Laërtio l. 2. referente) digito in cælum intendentes dicere, Αὐτὴ πατεῖς. ista nobis est patria, civitas ista. Siquidem Christiani quique; genuini sunt ἑσθ^οπολῖ, ut Isidorus Pelus. l. 2. epist. 251. cives nimirum, τῆς ἀνω καὶ ὑπερσυχίας Ἱερουσαλήμ, supernæ celestisque illius Hierusalem, quæ est fidelium sancto^orumque universorum metropolis: ut Apostolus ad Galat. 4. 26. & ad Hebr. 12. 22. ἑσθ^οπόλεως nomine dignior longè, quàm Marci, quàm Antoninus, ut ipse loquitur, patria; quam eo nomine insignire Athenæo visum est, διποσoph. l. 1. Rectè Philo de agricult. Παροικεῖν, ἐκατοικεῖν ἡλδομῶν. τὸ γὰρ ὄντι πᾶσα Ἰουδαία (σοφ^ος) πατεῖται μὲν ἑσθ^ον, γὰρ ὃ ἐνὶ ἡμῶν ἐλατ^ο. Itaque eò revertuntur, ubi hinc recedunt, πατεῖται μὲν τὸν ἑσθ^ον χῶρον, ἐν ᾧ πολιτῶνται, ἑσθ^ον ὃ τὸν τοῦ ἑσθ^ον, ἐν ᾧ παρῶκησαν, νομίζουσιν. Idem de lingu. confus. Clemens denique Strom. l. 4. extremo: Λέγουσι γὰρ καὶ οἱ Στωικοὶ, τὸν μὲν ἑσθ^ον χείρας πόλιν τὰς ὃ ἐπὶ γῆς ἐπὶ αὐτὰ ἐκείναι πόλεις λέγουσιν μὲν γὰρ, ἐκ τῆς δὲ ἀπεδῶν γὰρ ἡ πόλις, καὶ ὁ κόσμος αἰετῶν πύσσημα καὶ πᾶν ἀνθρώπων ἀπὸ νόμου διοικουμένων.

Τί ἐστὶ, τὸ τὸ φαντασίαν μοι νῦν ποῖν | Quid est, quod modò cogitationem animo meo attulit. Xyl. quid est, in quo defixa est nunc phantasia mea, Caf. malim, quid sit, quod phantasiam meam afficit impræsentiarum. ut & sententia contineretur, ad σωπε^οκαλέων respiciens: & τὸ ποῖν, à ποῖω, non à ποῖω ducatur. Vide Aphrodis. supr. ad § 1. & Marc. l. 12. § 18. quanquam & φαντασίαν ποῖν etiam dicitur. Nemefian. de nat. hom. c. 6. Ex Stoicorum sententia; φαντασίαν μὲν λέγοντες τὸ πάθος τῆς ψυχῆς, τὸ ἐνδεκνυμῶν αὐτὸ τε, καὶ τὸ π^οποιηκός

πομπικὸς φαντασέν. ὡς γὰρ ἐν τοῖς αἰδησιείοις ἐγγί-
ρεται παρ' αὐτοῦ. ὅταν αἰδανῇ, ἔτω καὶ ἐν τῇ ψυχῇ,
ὅταν ἐνοήσῃ· εἰκόνα γὰρ ἐν αὐτῇ δέχεται τὰ νοητά.
φαντασέν γὰρ, τὸ πομπικὸς πάλιν φαντασάν αἰδησίῳ.
Utrovis modo sumptis, eodem recidet.

Αὐταρκείας | Ex qua totus ex me aptus sum. Xyl.
Sed hoc laxum nimis; quum de virtute aliqua pec-
culiari agatur. Contentatione. Cal. ego, frugalitate.
ita Polybius usurpavit, Budæo referente; Ἀξιοῦ-
σθ' ἀνδρὲς ἐπαυεῖσθαι τε καὶ θαυμάζεσθαι, μάλιστα γὰρ
τῆς αὐταρκείας τὸ βίον. frugalitatis nomine cum
primis.

Τὴν τοῦ μὲν ὧσα δὲ ἤκῃ | Ita l. 2. § 3. πάντα
ἐκείθεν εἶ. Vide & l. 8. § 20. & l. 9. § 1. & l.
10. § 1. Ἀπὸ δέας αἰτίας συμβαίνει πᾶσι πάντα.
Idem l. 8. § 23. Exaginat Stoicos passim Plutar-
chus in libris de Stoicis contradictionibus, & de com-
munibus notitiis; quod etiam mala humana, bella,
cædes, pestes, & consimilia (quæ illi tamen malo-
rum loco non habebant) Deo adscriberent, & di-
vinitus conringere assererent. Verum Stoicis hac
in parte suffragium contribuit, suum codex facer
haud semel. Apud Esaiam 45. 7. Deus ipse:
Ego sum, qui & lucem produco, & tenebras obduco:
qui statuo pacem, malumque creo. Ego Jova ista omnia
facio. Jeremias Thren. c. 3. v. 37, 38. Ecquo di-
cente existit quicquam, nisi Dominus id præceperit?
Ex ore altissimi annon prodit, tam malum quodq; quam
& bonum? Amos 3. 6. An erit malum in civitate,
quod Jova non effecerit; Itaque sicut de bono Psaltes,
A Domino factum est istud, Psal. 118. v. 23. Ità de
malo pariter vates: A Domino extitit istud. Histo-
riæ Regum l. 3. c. 12. v. 24. Job sanctus, tam
prædonem manu abacto pecore, quam & gregi-
bus igne cælitus misso absumptis, liberisque ædi-
um ruinâ turbine impulsarum oppressis; Domi-
nus, inquit, dedit; Dominus abstulit. Jobi 1. 21.
Uxorique per animi impotentiam, cum ulcere
fædo jam oppletus in cinere volutaretur, minùs
fana consilia suggerenti; Scilicet bonum a Domino
acceperimus; & non malum etiam latenti finis? I-
bid. 2. 10. Denique Rex pius a maledico rabula
convitiis impetitus: Ipse, inquit, maledixit, quia Do-
minus edixit. Reg. l. 2. c. 16. v. 12. Itaque Obmu-
tueram, ait, silentiumque mihi indixeram, quia tu,
Domine, illud feceras. Psal. 39. 9. Nec refragantur
exteri. Homer. Od. 9. v. 237.

Ζῶς ἀγαθὸν τε καὶ κακὸν τε διδοῖ. —

Ipse bonumque malumque Jovis dat. —

Idemque Odys. 3. v. 63.

— δίδως δ' ἀγαθὸν τε καὶ κακὸν τε.

— dabat ipse bonumque malumque.

Et Iliad. 6. v. 109.

Τῷ ἔχοντι δ' ἤτι καὶ ὑμῖν κακὸν πέμπῃσιν ἐξέσω.

Ἡ ἀγαθόν.

Ita siquidem legit Chrysippus, secus quam nunc

habetur, à Plutarcho de Stoic. contradict. cap. 47.
adductus.

Ipse malum quodcumq; bonumve immiserit ulli,
Acceptum huic fertur. —

Sophocl. Ajace Lorar.

Ξῶν τὸ δὲ πᾶς καὶ γὰρ κῶδῳ.

Quivis dolet, vel ridet, ut v. supra Deo.

Idemque ibid.

Ἐγὼ μὲν ἐν καὶ πάντα καὶ τὰ πάντ' αἰ

Φάσκω, ἂν ἀνθρώποις μηχανῶν δέος.

Ego hæc & alia quæ accidunt mortalibus

Venire cuncta nutu dixerim Deum.

Vide Epist. l. 2. c. 24. ad l. 2. § 16.

Κατὰ σύλληψιν καὶ πάλιν συμμιγνύμεν σύγκλησιν |
Ita l. 2.

καὶ ἀνδρὸς φύσεως καὶ συγκατάθεως. supra

§ 4. & infra § 16. συγκατάθεσιν. Allusit ad

Parcarum (quæ & inde Κατακλῶδες Homero di-

ctæ Odys. 11. v. 197.) stamina ducentium & fata

intextentium figmentum poeticum. Ità & l. 4.

§ 21. συγκατάθεσιν σοὶ καὶ Συγκαλώδετο. Et l. 5.

§ 8. Συγκαλώδετα. & l. 8. § 20. Συμμιγνύεται.

Seneca pariter epist. 107. Quare impigri atque ala-

cres excipiamus imperia; nec deseramus hunc operis

puleximi cursum, cui quicquid patimur, intextum est.

Figmentum autem de Parcis illud autor libri de

munido, qui sub Aristotelis nomine prostat, c. 7. Sic

explicat: Τρεῖς μὲν αἱ μοῖραι, καὶ τὸ χεῖνος με-

μεταδίδωμι νῆμα γὰρ ἀσπράξῃ, τὸ μὲν, ἡμετέρας μί-

νον τὸ γὰρ, μέλλον τὸ γὰρ, περὶ τὸν χρόνον. τέταρ-

τὸ καὶ τὸ μὲν τὸ χρόνος, μία γὰρ μοῖραν, ἄλλος ἐπὶ

τὰ παρελθόντα πάντα ἀπείρηται ἐστὶ καὶ τὸ μέ-

λλον λάχεται εἰς πάντα γὰρ καὶ ἐν τῷ ὧρῃ καὶ ἡμέ-

ρῇ καὶ τὸ ἐνεστώ, κλάδω, Συμμεταίνοσα τε καὶ κλά-

θουσα ἐξέσω τὰ οἰκίαι. πάντα γὰρ πάντα ἐστίν, ἐκ ἁλ-

λο π, πάλιν ὁ Θεός. quod & Platonem dicere.

Sed & Chrysippus apud Theodoret. therap. l. 6.

Τὴν μὲν παρὰ μὲν πᾶσι, παρὰ μὲν πᾶσι καὶ συντε-

λεσώμεν δόξῃσιν τὴν γὰρ εἰρησώμεν, ἐξεργασώ-

μεν, εἰτ' ἔξω δὲ βολήσας. εἰτ' καὶ ἔξω οἷα δὴ ποτε

αἰτῶν τὰς γὰρ μοῖρας ἐνομαζόμεναι ἀπὸ τῶν μεμειδῶν

καὶ κατανεμενόμεναι πᾶσι ἡμῶν ἐξέσω τὸν γὰρ ἀειδὸν

καὶ μοῖραν, τὸν γὰρ τρεῖς χεῖνος παρὰ μὲν, ἐν οἷς κυ-

κλεῖται τὰ πάντα καὶ δι' ὧν ἐπιτελείται καὶ λάχεται

μὲν κακῶν, παρὰ τὸν χρόνον ἐξέσω τὸ παρὰ

μὲν ἄλλος πᾶσι καὶ τὸ ἀπείρητον καὶ ἀμετάσπῃ

τὸ μεμειδῶν. Κλάδω γὰρ, ὧσα τὸ συγκαλώδετα καὶ

Συμμεταίνοσα τὰ πάντα.

Συμμεταίνοσα τε καὶ πύχλω | Vide ad l. 1. § 17. ex-

tremum, & l. 7. § 31.

50 Συμμεταίνοσα καὶ συγκαλώδετα | Vide supra § 4.

Ἀγνοῶ | supra l. 2. § 1.

Ἐγὼ ἐκ ἀγνοῶ | Ibid.

Χρῶμαι αὐτῷ | Marci dictum in hanc eandem

sententiam laudat Suidas in Marco. Ποῖται μὲν

πᾶσι ἀνθρώποις ὅποιος βέλεται ἔχειν, ἀδωδῶν ἐστὶ

ταῖς γὰρ δὴ ἐστὶ περὶ αὐτῶν, ἐς ὅ, πᾶσι αὐτῶν τὰ κοινὰ

χρήσιμα ἢ, χεῖνος.

Eu-

*Εἰς D. Junius mavult ἐμμελῶς. Sicut *supr.*
 § 4. πῶτα ἀπὸ καὶ ἐμμελῶς. & *inf.* § 12. ἐμμελῶς.
 quibus addas licet, l. 6. § 45. ἐμμελῶς. Verum
 nihil obstat, quo minus εὐνῶς istic retineatur, sicut
 l. 9. § 26. Εὐνοῖν ἐστὶν τοὺς αὐτοῖς δεῖ. etiam si enim
 Phrynichus in *Atticis* mis, εἰς εὐνῶς λέγει dici veter, ἐν-
 νοῖνῶς loco illius usurpari jubeat; non est tamen
 Marcus noster elegantiarum istiusmodi curiosus.

Κατ' αἴτιαν ἰτὰ Ἐπιφτ. l. 2. c. 23. Ἀλλὰ
τὴν αἴτιαν ἐκείνη ἀποδιδύσκειν. Vide l. 4. § 32. &
l. 8. § 29, 43. Τῷ χαλῷ, hoc est, honesto, sive virtuti,
quod in folio majestatis collocabant, utpote quod
summum, imò solum, bonum censabant, μεγίστην αἴτιαν,
i. e. maximam dignitatem, sive, ut Stoicè loquamur,
æstimationem tribuebant Stoici. Cætera omnia, eti-
amsi pro adiaphoris rebúsq; mediis ducerent, utpote
quæ verè boni partem nullam obtinerent, quædam
tamen ex eis in pretio atq; æstimatione aliquâ ha-
bebant, quæ ideo προσηγορία, vocabulo à Zenone
excogitato, i. e. producta, ut Senec. ep. 74. promotæ
sive præpositæ, ut Cicero de finib. l. 3. nuncupabant.
Ideo autem istis αἴτιαν τινὰ, i. e. æstimationem præ-
tiumque aliquod tribuebant, ut Laert. l. 2. καὶ τὸ μέ-
στω τινὰ δυνάμειν ἢ ῥησίαν ἔχον, συμβαλλούσῃ αἰεὶ
τὸ κατὰ φύσιν, i. e. quia medium quandam vim usumve
habent, ad vitam secundum naturam agendam condu-
centem. Ex istis rursus, τὰ μὲν ἔχον πολλὴν αἴτιαν, τὰ
δὲ βραχέα, alia majoris æstimatione, alia minoris
censabant; ut Stob. tom. 1. l. 2. tit. 4. § 6. Et Sen.
epist. 82. Ἔστι οὖν horum, quæ media appellamus, gran-
de discrimen. Atque hoc est, quod Marcus, cum istis,
tum alibi, τὸ κατὰ αἴτιαν in rerum usu observandum
inculcat. Illud interim observatu non indignum,
Stoicos, cum in vocabulorum usu, usq; ad ineptias
etiam, non minutias tantum, superstitiosi exister-
ent, sicut promotæ sive præpositæ illa, κατὰ φύσιν, ἀπὸ
ἑκείνων, οὐκ αἴτια, ἀλλ' ἐκ ἀγαθῶν, ῥησιμα ἢ τοι εὐ-
χρηστα αἶμα ἐκ ὀφέλιμα, dici sanxerunt; quod ri-
det Plut. de commun. notit. c. 17. ità τὴν αἴτιαν, ubi
de adiaphoris usurpatur, noluisse reddi, dignitatem, 40
sed æstimationem; quâ voce usus est Cicero de fin. l. 3.
vel pretium; quâ usus est Seneca de vita beat. c. 22.
Pretium quidem, inquit, aliquod erit; certè dignitas
non erit.

Συνοχίζουμαι | Conjecturam facio. Xyl. malim,
rationem habeo. Vide Τὸ συχασκόν, l. i. § 9.

§ 12. Τὸ παρὸν | Vide ad lib. 6. § 2. Flacc.
carm. l. 3. od. 29.

— quod adest memento

Componere æquus, —

Ἐπομένῃ τοῦ ὁρθοῦ λόγου | Itā l. 10. § 12.
 Τῷ λόγῳ καὶ πᾶν ἐπομένῃ. Et l. 12. § 31. ἔπει-
 ας τοῦ λόγου καὶ τοῦ διᾶ.

nam unde capere potes? Neq; præter istud quod
proponeris tibi, accessorium aliquod vel captaueris vel
admiseris, deesse videtur verbum aliquod. *non*, puta,

vel ἐπιτηδῆς. Est autem τὸ παρεμπορεύμα vox à
 re mercatoria tralata: significatque propriè negotia-
 tionem aliquam ei, quæ primario instituitur, accedentem,
 vel incidentem etiam; & ex consequenti, lucrum e ne-
 gotiatione istiusmodi acquisitum; ut Budæus interpre-
 tatur. cui debemus quæ sequuntur, ex Basil. epist. 73.
 de adversariis suis. Εμπεικὸν βίον μετὰ χειρὸς
 οὖς, παρεμπορεύμα ποιοῦνται πλεῖν ἡμετέραν διαβο-
 λῶς. Vitam mercatoriam sive nundinariam exercerent
 tunc, negotiationi suæ isti accessoriæ faciunt vestiri ob-
 tractationem. Et ex Lucian. de hist. conscrib.
 Οἷμάς σε ἐν ἐπιτεταχθεί μοι βελούδρον, τὸ μέ-
 γον ποικίλῳ ἀγασθὲν εἰ τὸν Ὀμηρον, πρὸς δὲ
 παρεμπορεύμα πεποιθῆναι τὴν Δημοσθένην. Videris
 mihi, cum hoc unum proposuisses, ut ostenderes nihil
 Homerum bonum esse poetam, dono munerive promissis
 accessorii, sive mantissæ, loco adiecisse Demosthenem,
 quibus adjicias licet illud Clementis Alex. paedag.
 l. 3. c. 10. qui de exercitiis agens; ubi dixerat, ἀλ-
 λους δὲ ἐπιτεταχθεί αὐτάρκην, ἀγερὲν δὲ βασιλίσσον, ἢ
 αἰὲν χρηστὸν. adjecit. εἰ δὲ καὶ σκαπανὴν ἐλάτω, καὶ
 ἀγέρῃς τὸν παρεμπορεύμα οἰκονομικὸν ζυμωσά-
 ρωσιν. prater exercitii, quod intenditur, benefici-
 um, etiam rei familiaris emolumentū aliquid accedit ob-
 iter. Cæterum D. Junius, nihil deesse apud Mar-
 cum opinatur, pro nomine duntaxat participium
 substitui debere, ut sit μηδὲν παρεμπορεύμα
 quid si verbum reponamus, παρεμπορεύει; quia sequi-
 tur ἀπὸ τῆς. Est autem τὸ παρεμπορεύειν, quod Gre-
 gor. Naz. orat. in Basil. de Saule agens, qui dum
 alinos investigat in diadema incidit, τὸ παρέργον
 sive τὸ παρὰ τὸ ἔργον ἐμπορεύειν dixit. βασιλεῖ-
 ας εὐεχὸς μὲν τὸ ἔργον τὸ παρέργον ἐπερσεύει
 αὐτὸν. De sensu constat, qui idem futurus est, quo-
 cumq; ex dictis modo legerimus. Quod Marcus vo-
 luit, optimè expressit Clemens Strom. l. 4. ubi di-
 gnostico agens, Οὐ ἀποτέλλεται, inquit, ἐν τῇ λυσί-
 τελες ἔξωδον ἐπεται κέρους ἢ ἀπολαύσεως αὐτῶν ἀ-
 γάγῃς ὅς τῃ ὄντως ὄντι ἐρεσθὲν ἐλκόμενοι. καὶ
 τὸ δὲ ἄλλο ἐρεσθὲν, εἰς τὸν ἐπὶ εἰ καὶ καὶ
 ἀποδοῖσιν ἐξιστῶν λάβοι παρὰ τῷ εἰσὼς ἀποπλη-
 τῇ ἀπαρνούμενα, ἀπμωρηθὲς τὸ ἐπὶ εἰ καὶ
 μηδὲν πρὸς μακρὸν ἀγασθὲν ἀνελθὲν ὅτι τοῖς
 ἐπαγγελίαν προστάβοι ἀλλ' εἰ καὶ ἀποδοῖσιν τὴν
 ὄν ἐπ' οἷς ἀποπλητῇ, πενιθὲν ὅτι ἀπώλειον ἀπο-
 ξαίη τὸ ἐπὶ τὸν λόγον τὸν ὄντων ἐντελέσθαι ποτ' εἰ
 τὸ ὄντως καλὸν καὶ αἰρετὸν ἐξ εἰ αὐτῶν, καὶ
 αὐτῶν ἐπὶ ἀπὸ ἐλδομένη. Vide l. 1. § 16. d.
 l. 9. § 39.

50 Τὸν ἐαυτῆς δαίμονα | Idem *infra* § 16. Vide
ad l. 2. § 14.

Καὶ παρὸν ἐξῶτα | Clementis Strom. lib. c. lvi
 γὰρ καὶ κείνο εἴρηται, Ἰδοὺ μοι ἀστροὶ, ἀλλὰ νῦν κα-
 παρὸς ἀγνεία γὰρ οἶμαι, τελεία, ἢ τὰς ἑξ καὶ
 οὐκ ἔργων καὶ οὐκ διανοημάτων, πρὸς δ' καὶ οὐκ
 λόγων εἰλικρινέων, καὶ τιλὰ τῶν, ἢ καὶ τὰ ἐν πνεύματι
 112

ἀναμνηστικὰ ἐστὶν ἡ αὐτὴ κἀκεῖνη ἐξῶς, ut cum Marco loquamur, quam depingit Clemens. Ceterum cum ista in carne constitutis sit ἀνέφικτος planè, idè rectè subjungit, ἰκανὸν ὃ, οἶμαι, ἀνθρώ-
πῳ κἀδαρσι, μάλιστα ἀκεῖνης καὶ βελτίαι.

Ὡς εἰ καὶ ἡδὴ ἀποδύναται θεός | Vide ad l. 2. § 5. 11. Epictet. Enchir. c. 22. Ὁ δὲ ἀνάσκει πρὸς ὁδοῦ ἀλλοῦ ἐξω σοὶ καὶ ἡμέραν, καὶ ἐδὲν ἐδὲποτε ταπεινὸν ἐνδυμνύσῃ. ἔτε ἀγὰρ ὁπδυμνύσεις πρὸς. Senec. ep. 101. Qui hoc modo se arabit, cui vita sua quotidie fuit tota, securus est. Flacc. carm. l. 3. ad. 29.

— ille potens sui

Letusque deget, cui licet in diem

Dixisse, Vixi. —

Ἐάν τῷτο σωματικῆς | Ita si perseveres. Xyl. at Casl. si huic, genio nempe tuo, adhaeris. ac si τῷτο σωματικῆς legeris. σωματικῆν pro haerere vel adhaerere Theophrasto usurpatum de plant. l. 4. c. 9. Οὕτω καὶ καὶ ἐπεὶ ἐν τοῖς ἐλεσι καὶ τοῖς λίμναις, ὅ ἐστι σωματικῆς τῇ γῇ. In lacubus ac paludibus nascitur, sed terra non adhaeret: ὡς τῷτο ἡδὴ βίβω, αἱ καὶ ἡδὴ ἡδὴ ὁ χένται, πῶς ἔχεται. ut de plantis istiusmodi Gregor. Naz. σηλ. 1.

Μυδὸν ἀειμύδων | Senec. idem ep. 12. Ille beatissimus & securissimus est sui possessor, qui crastinum sine sollicitudine expectat. Et epist. 1. Sic fiat, ut minis ex crastino pendas, si hodierno manum injeceris. Porphy. de abstinent. l. 1. Οὕτως ἐδὲ αὐτὸ τῷτο ἐπὶ πλεονεξίας, ἐδὲ τὸν χέρον, ὡς αὐτὸς 30 ἀποσπῶν αὐτὸ μείζον ἀγαθόν. ἀλλ' ἐν αὐταρκείᾳ εὖ παρὸν καὶ χερνόντ' ἡδὴ μάλιστα. ὅ γὰρ ἀγνοῖα, καὶ μὴ τὸν πλεονεξία χέρον ἀειμύδων.

Εὐζωίας | Aristot. ethic. Nicom. lib. 1. c. 8. Συνέδει καὶ τὸ λόγος, καὶ τὸ εὖ ζῆν καὶ τὸ εὖ πράττειν τὸν εὐδαίμονα. ὁ δὲ γὰρ εὐζωία πρὸς εὐρητίαν, καὶ εὐπραγίαν. Et Alex. Aphrodis. de virtut. sufficient. Tὸ εὖ ζῆν, καὶ τὸ εὖ βίβω, καὶ πῶς εὐζωίαν, εὐδαίμονιαν φασὶν εἶναι. Et mox; Λέγεται εὖ ζῆν ὁ χερνόντ' ἀρετῇ, καὶ ζῶν κατ' ἀρετὴν καὶ πράττων πρὸς τὸν ἀρετῆς ποῖα ἡ εὐζωία ἀνθρώπου. — ἐν ταῖς χρηστικαῖς καὶ εὐφροσύνῃ καὶ ἀρετῇ ἡ εὐδαίμονια καὶ ἡ εὐζωία. Itaq; εὐζωίαν, quod est nostri peculiatre vocabulum, est felicem esse, live felicem degere, quod in virtute prorsus situm Marcus hic statuit, contra quam Aphrod. qui concludit ibidem; ὅτι καὶ αὐταρκείας ἡ ἀρετὴ πρὸς εὐζωίαν τε καὶ εὐδαίμονιαν.

Οὐδὲς κωλύσει | Vide supr. ad l. 2. § 9.

§ 13. Ὡς τῷτο οἱ ἰατροὶ αὐτὸ τὰ ὄργανα καὶ σπιν-
εἶα σπινθῆρας ἔχουσιν. Solebant Stoici suos mone-
re, ut eorum quæ in scholis didicissent summa capi-
ta sic memoriae infingerent, ut illa semper ad manum
haberent, & ad omnem occasionem eis uterentur.
hæc sunt, quæ σπινθῆρας βονθήματα Epictetus appel-
lat. neq; alio fine Enchiridium ab illo, an ab alio quo-
dam ipsius sectatore Arriano dixerit: forsan, ut ex

Simplicio videtur, est scriptum, quod & nomen te-
statur, Manuale: nam Pugionem qui reddidere, ab au-
toris mente aberrarunt prorsus. Itaque Marcus hic
medicos & chirurgos imitandos dicit: & ut illi pa-
rata semper artis suæ instrumenta habent; ita in
promptu habenda dogmata. prout Casaub. ad Pers.
Sat. 3. observavit. Eodem allusit Epictetus locis à
Casaubono ibidem indicatis; dissert. l. 1. c. 27.

Τὰς σπινθῆρας ἐναρτῆς καὶ ἐπαναγωγίας καὶ σπιν-
θῆρας ἔχουσιν εἶναι. Et l. 3. c. 10. Ἐκδοὺ δὲ ἡμῶν
ἐστὶν ἡ χρεία παρῇ. σπινθῆρας αὐτὸ ἔχουσιν εἶναι
ἀείδω, τὰ σπινθῆρας ἐν βαλαρείῳ, τὰ σπινθῆρας
ἐν τῇ κοίτῃ, τὰ σπινθῆρας ἐν τῇ κοίτῃ. Verum,
quod Bernardus olim conquestus est, de confid. l. 2.
Sic se habent plerumque mortalium corda. quod scimus,
cum necesse non est, in necessitate nescimus. Per mo-
niti istius utique inadvertentiam atque incuriam.

Οὕτω τὰ δόγματα σὺ ἐποιμα ἔχῃ | Indè ἐπι-
μνήσας vocat (l. 4. § 3.) huiusmodi præcepta ad
usum semper parata. Apud Senecam de benef. l. 7.
c. 1. Demetrius Cynicus; Plus prodesse, si pauca
præcepta sapientiae teneas, sed illa in promptu tibi
in usu sint, quàm si multa quidem didiceris, sed illanon
habeas ad manum. Idemque, Hæc utraque manu te-
nere proficientem jubet, nec usque dimittere, imò affige-
re & partem sui facere, eaque quotidianâ meditatione
producti, ut suâ sponte occurrant salutaria. & ubiq; ac
statim desiderata præstò sint. Et Seneca ipse epist.
94. Subinde reducendus es in memoriam: non enim
reposita præcepta asse debent, sed in promptu. Et hæc
Casaub. ibid.

Πάν καὶ τὸ μικρότατον | Monitum auro, non
aurichalco tantum, contra, minimè charum, ut
in minimis etiam ac levissimis quibusque, quate-
nus nimirum rei subjectæ fert ratio, tam divi-
ni, quàm & humani officii respectus habeatur.
Idem prorsus, licet aliis verbis, Apostolus ad Co-
rinth. ep. 1. c. 10. v. 31, 32. Εἴτε ἐδιδάτε, εἴτε
ἀγνοεῖτε, εἴτε ἡ ποιεῖτε, πάντα εἰς δόξαν τοῦ πο-
ιοῦ. ἀπερίσκοποι γίνεσθε καὶ Ἰουδαίοις καὶ Ἑλλήσι καὶ
τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ. Sed & Epictetus, à quo
Marcus forsitan fumpserit, dissert. lib. 2. cap. 19.
Εἰς τὸν θεὸν ἀφορῶντας, ἐν πάντι μικρὰ καὶ
μεγάλῳ. R. Jofes. in Pirke Aboth. c. 2. § 12.

Ὅμοιοι ὡς ὁ θεὸς | Fiant opera tua omnia ob nomen cæli, i. e. propter
Deum cæli Dominum fiant.

Τῆς ἀμφοτέρων πρὸς ἀλλήλα συνδύσεως | Res
divinæ ac humanæ, cum quoad theoriam, tum &
quoad πρᾶξιν sunt invicem conjunctæ. Minuc.
in Octav. Ita coherentia, connexa, concatenata sunt
ista; ut nec Homo quid sit, unde sit, quare sit, hoc ipsum
explorare & eruere, sine universitatis inquisitione possi-
mus; & nisi divinitatis rationem diligenter excusseris,
nescias humanitatis. quod Calvin. instit. lib. 1. c. 1.

Multis

Multis vinculis inter se ita connexa sint cognitio Dei & cognitio nostri, ut utra alteram precedat, & ex se pariat, non facile sit discernere. De praxi Joann. ep. 1. c. 4. v. 21. Hoc mandatum à Deo habemus, ut qui Deum dilexerit, etiam fratrem suum diligat. qui & crebro ab alterius horum dilectione vel posita vel negata, ad alterius vel statuendam vel tollendam concludit.

Οὐτε ἀνδρώπινον π' ἀνδρὶ τῆς ἐκείνου δεικνύμενος ἀναφορῆς | Hoc est, quod & nostri jugiter inculcant, In Deo, & propter Deum, hominem esse diligendum.

§ 14. Μηκέτι πλεονάζει | Non erra amplius. Xyl. & M. Caf. forsan melius, Ne evageris diutius: ut sit idem hic πλεονάζειν, quod ἀπορρέμειν, supr. § 4. utrumvis sensum verba ferent.

Τὰ ἀπομνημονεύματα σου | Deo ipse se gratias agnoscit debere, quod non istis diuturnius alluderit. l. 1. § 17.

Ἀς εἰς τὸ γῆρας σευ ἀπὸ τῆς ἀπαιδείας | Commentarios, inquis, componis, multaq; ex antiquis autoribus excerpta congeris, quæ in senectute sc. evolvere cogitas, & ad vitæ tuæ usum accommodare, cum vitæ ipsâ interim defluat, ad cuius usum ista comparas. Hoc est quod Cato major disciplinam Isocraticam fuggillans dicebat, γρη῏ν παρ' αὐτῷ τὸν μαθητὰς, ὡς ἐν ᾧδε χρησιμώτερος τῶν τέχνης, καὶ διὰ τὴν ἐξυγίαν. Plut. in Cat. Pari ratione Hermetimum suum ludos facit Lucianus. Cum enim philosophorum scriptis evolvendis festisq; ac sententiis discutiendis tot annos assignasset, ut octogenarius necessariò prius fuerit futurus, quam veritatis cognitionem certam, si quando tamen, assequi posset. Καὶ τίς, inquit, ἐστὶν ἡ τῆς σοφίας τοιαύτη; ἢ περὶ αὐτῆς πόσον ἐπὶ τὸν λοιπὸν χρόνον ἀπολαύσεις αὐτῆς, γέρον ἡδὴ, καὶ πάλιν ἡδὴ ἐξ ὧρας ὧν, καὶ τὸν ἑταίρον πόδε, φασιν, ἐν τῇ σφῆτι ἔχον; εἰ μὴ πρὶς ἀλλοτρίων βίον ἀπομνημονεύσεις σπουδῶν, ὡς ἐς ἐκείνον ἐλθὼν, ἀμνηστικὸν διαγάρεις, ἡδὴ ὅν πνα τρέπον χεῖρ βίον.

Σπεύδε ἔν εἰς τὸ τέλος | Senec. epist. 27. Non quidem cessatur adhuc, sed non festinatur. multum restat operis, in quod ipse necesse est vigiliam, ipse laborem tuum impendas, si effici cupis. vel ut Lipsius legit; Non quidem cessaturo, sed festinaturo multum restat operis.

§ 15. Οὐκ ἴσασιν | Ab his verbis interpretes novum paragraphum exorsi, sic vertunt: Nesciunt quàm multa significet vocabulum Furari, &c. Eam lectionem sequi si libuerit, habes D. Bootii explicationem: Dicit idiotas nihil rectè intelligere; neq; scire, quod de pecuniis solùm aliiq; talibus audiunt, cum majus ac pejus sit furturnum, aliiquem in errorem conjicere, atq; ita veritatem furari: nesciunt quid sit ferere, emere, cum ista in vitæ ac corporis subsidium data, isti in longè alios usus, ad satisfaciendum voluptatibus suis, atq; ad procudendas divitias: ne-

sciunt quid sit quiescere, cum illi non aliam norint quietem, quàm si à nulla re extrinsecus incidente turbentur, cum vera quies non alibi quàm in animo querenda sit, ubi in mediis quoq; negotiorum atq; periculorum fluctibus manet imperturbata: non intelligunt quid sit facere quæ agenda sunt, utpote qui omnia ex propriis commodis atq; affectibus metiantur. has autem res dicit illos non perspicere, quia utut oculis bene valeant, è mente tamen laborant, ad quam harum rerum dignotio pertinet. Confer cum scēt 33. l. 10. Hæc ille. Fieri potest tamen ut interpunctiōne locus laboret, & periodi nota, post ἐκ τῆς ἐστίν, quod præcellerat, tollenda sit. Quod si admiserimus, sensu continuato sententia sic concepta fuerit, ὡς ἐστίν ἐκ τῆς ἐστίν, ut τὸ τῆς ἐστίν illud, participium, non verbum sit, & Marci mens existat ista: Id quod faciendi potestas est etiam nescientibus, quàm varia sint vocabulorum istorum significata. quasi diceret: Possunt tibi ipsis ad bene vivendum suppetias ferre, etiam qui Grammaticas de vocum significatis præceptiunculas, vel Dialecticas etiam de eisdem argutio-las minùs callent. Vide ad l. 1. § 6, 7, 17. & l. 5. § 5. & l. 7. § 67. & l. 8. § 8. & Senec. epist. 45, 48, 49. qui & idem epist. 88. Grammaticus circa curam sermonis versatur; & si latius evagari vult, circa historias; jam ut longissimè fines suos proferat, circa crimina. quid horum ad virtutem viam sternit? syllabarum enarratio, & verborum diligentia, & fabularum memoria, & versuum lex ac modificatio? quid ex his metum demit, cupiditatem eximit, libidinem frænat? Et inter alia multa, epist. 45. Quid mihi vocum similitudines distinguis, quibus nemo unquam, nisi dum disputat, captus est? res fallunt. istas discerne. & epist. 48. Hoc mihi ab istis subtilibus præcipi malo, quid amico præstare debeam, quid homini, quàm quot modis Amicus dicatur, & Homo quàm multa significet. Hoc est disertè, quod istic Marcus, si hoc modo continnare libuerit. Ego tamen re in medio relictâ, Syntaxin receptam secutus sum.

Ἐπεὶ πρὶ οὐλοῦ | Mentis scilicet oculo. quem supra tetigit l. 2. § 13. & infr. l. 4. § 29. Vide & lib. 10. § 26. & l. 11. § 12. De isto Psaltes, Psal. 119. v. 18. Aperias oculos meos. Et Christus Paulo, Act. c. 26. v. 18. ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. Et Paulus ad Ephes. c. 1. v. 18. περισσώδεις τὸν ὀφθαλμὸν τῆς διανοίας ὑμῶν. De Livio Druso. Val. Max. l. 18. c. 7. Senectū illum naturā, cæcū fortune potuit facere: at neutra interpellare valuit ne non animo & videret & vigeret. Plato in Sympos. Ἡ τοι τῆς διανοίας ὁμοῖα ἀρετὴ ἐστὶν βλέπειν, ὅταν ἡ ψὴ ὁμιμάτων τῆς ἀκμῆς λίγειν ἐπιχειρῇ. Et Theodoret. therapeut. l. 1. χρεια τῶν ἡμῶν καὶ νοερῶν ὁμιμάτων, εἰς τὴν ψὴ νοητῆς καὶ ἀνοήτου καὶ ἀκατάστατου δόμους καὶ τῆς σώματος ὀφθαλμοῦ εἰς τὴν διανοίαν καὶ ὁρατῆς, ὅταν δὴ πνευμὸς καὶ πνεύματος, εἰς τὴν ἐποπτεῖαν καὶ δῶν μᾶλλον ὅσον ὀφθαλ-

Huc faciunt Senarii illi celebres; Menandri apud Clem. Strom. l. 5. Et Euseb. prepar. l. 13. c. 13. (quem Philemoni tamen tribuunt Justin. de Monarch. & H. Steph. in Comic. fragm.)

Ὁ γὰρ θεὸς βλέπει σε παντοῖον παρών.
& apud Plurarch. advers. Colot. c. 9.

Πέλας γὰρ ἐστὶς ὁ θεὸς ἔγγυθεν βλέπει.
& apud veterem Gnomologum, tit. 28.

Πάνη γὰρ ἐστὶ. πάντα τε βλέπει θεός.
Adest ubique, nilque non spectat Deus.

Vide & supr. ad § 4. & 7. sed & ad lib. l. § 3.

Φιλεῖν μὲν καὶ ἀσπείζεσθαι τὰ συμβαίνοντα | Vide supr. § 4. & l. 6. § 44. & l. 10. § 21. Seneca epist. 96. Nihil unquam incidet, quod tristis excipiam, quod malo vultu.

Συγχαρομένη | Idem supr. § 4. Vide ad § 11.

& ad l. 4. § 26.

Τὸν δ' ἔνδον ἐν τῷ σῶματι ἱερὸν δαίμονα | Vide ad l. 2. § 13. & 17. Piè Porphy. de abstinent. l. 4. ab Eusebio etiam Prepar. l. 4. c. 8. adductus, de pio quovis: Ὁ δ' αὐτὸς δὲ ταῦτα θεῶν τῷ θεῷ, ὅς ἐν τοῖς ἀνθρώποις αὐτὸ ἀπαλυστοῖς ἱερῷ, ὅτε πῶς αἰώνιος ἐστὶ λήλητος ἱεράς, ὅπως ἐκείναι συνήσεις, &c. ἱερῆσαι, ὡς ὅτε ἐν ἑστί, in pii animu, sed & in corpore, tanquam in deo libro quodam, collocari atque habitare vult nomen divinum. quod & Apostolus insinuat, ubi Dei, Spiritusque sancti templa, sanctos, atque adeo eorundem corpora, nuncupat; ad Cor. ep. 1. c. 3. v. 16. & c. 6. v. 19.

Εἰ δ' ἀπεύθυν | Vide supr. ad § 5.

Τῇ ταῦτα μοῖρᾳ συμπερισταμένη | Vide l. 4. § 23. & l. 7. § 57.

Ad Librum IV.

§ 1.

Ὁ ἔνδον κλειδόν. | Hoc est, τὸ ἡγεμονικόν. quod & σεσημένον appellat, l. 3. § 5. & l. 7. § 64. τὴν κυβερνήσαν, & l. 4. § 12. τὴν βασιλικὴν καὶ νομοθετικὴν. Stoic. apud Laert. l. 7. Zenon. ἡγεμονικόν δ' ἐστὶ τὸ κλειδόν τῆς ψυχῆς. Cicer. de nat. deor. l. 2. Principatum id dico, quod Graeci ἡγεμονικόν, quo nihil in quoque genere nec potest, nec debet esse praestantius.

Πρὸς τὸ δυνατὸν καὶ διδιδυμὸν μεταπίδεσθαι | Ita l. 5. § 20. ἀπερὶται γὰρ καὶ μέδισσι πᾶν τὸ τῆς ἐνέργειας κέντρον ἢ διάνοια εἰς τὸ σπέρμα.

Ἄλλω γὰρ ὑποταγμένῳ ἐδιδύμει φιλή | Neque enim materiam aliquam sibi propriam subjectam habet.

Xyl. Nunquam enim certo alicui subjecto absolute sese addicit & applicat. Caf. ad Marci mentem propius.

quoniam ὑποταγμένῳ ὅλῳ possis reddere, attributam & assignatam sibi materiam. at D Junius vult ὑποταγμένῳ sibi materiam, quod

& Xyl. forsitan legerit. Hoc est quod vult, de materia circa quam se exerceat non est sollicitus; neq; enim

hoc in potestate ipsius situm est, eligere quam ipse velit; sed quomodo circa eandem se gerat materiam

ergo assignatam sibi nullam diligit, quia mediam quidam esse novit; in hoc totus est, quomodo naturae

convenienter ea uti possit, artēque suam in ea ritē ela oranda exercere, Epictet. l. 2. c. 5. Δεῖ γὰρ πάντως εἶναι πᾶσι ἐκ τῶν ὁλῶν φιλοτεχνεῖν, ἀλλ' ἐκ ἐκείνῳ ἀποτεχνεύμεν, ἀλλ' οἷα αὐτὸν ἢ ἐκείνην,

τὴν αὐτὴν αὐτῷ φιλοτεχνίαν ὁποιοῦντα. ὡς

καὶ ὁ ὑφ' ἡμῶν ἐκ τέλει ποιεῖ, ἀλλ' οἷα αὐτὸν περὶ αὐτῆς. Hoc interest inter eam de qua Marcus hic, ceterasque artes; quod illae certam aliquam materiam habent, circa quam versantur; ista nullam respuat. Synes. de provident. B. G. γὰρ ἐστὶς, οἷα δ' ἡμῶν ἀλλοτεῖς δ' ἔξωθεν περιεχόμενα. ἡμῶν δ' τὸ χρώμαρον ἐνδοθεν, ἀμείβεις καὶ χεῖρας αὐτοὶ ποιεῖντες τε καὶ δεικνύοντες, ἀγωνιστὰς ὄντων δεξιότητων. ταῦτα δ' εἰς ὅσον ἐδιδύμει ὅσον αὐτὸς ἀμείβεσθαι καὶ μάλα μάλιστα. Vide amplius ad l. 12. § 36.

Ὁρμῇ μὲν ὑποταγμένῳ | Hoc est, cum exceptione, quales illae apud Senecam de sap. secess. c. 30.

Epicuri; Non accedet ad rempub. sapiens, nisi siquid intervenerit. Zenonis; Accedet ad rempub. sapiens, nisi siquid impedierit. Verum ad Marci mentem explicatissime Seneca idem de benef. l. 4. c. 34.

Sapiens ad omnia cum exceptione veniet, si nihil incidit, quod impediat. Ideo omnia illi succedere dicimus, & nihil contra opinionem accidere: quia praesumit animo, posse aliquid intervenire, quod destinata prohibeat. Imprudentium ista fiducia est, fortunam sibi spernere. Ceterum sapientis est (ut idem de tranquill. c. 13.) semper de fortuna cogitare, & sibi

nihil de fide ejus promittere. Navigabo, nisi siquid incidit; &, Praetor sum, nisi siquid obstitit; &

Negotiatio mihi respondebit, nisi siquid intervenerit. Hoc est, quare sapienti nihil contra opinionem dicamus accidere. non illum casibus hominum excipimus, sed

erroribus: nec illi omnia, ut voluit, cedunt, sed ut cogitavit. In primis autem cogitavit, aliquid posse pro-

positis

positis suis resistere. Marcus infr. l. 5. § 20. 'Ορ-
μῆς δ' ἡ διαδοσὶς ἐ γίνεται ἐμπόδια, διὰ τὴν
ὑπερβαίνειν καὶ ὑπερβαίνειν. & l. 6. § 50. Μείω-
σις, ὅτι μὲν ὑπερβαίνειται ὁρμῆς. Vide & l. 11.
§ 37. Epictet. Enchir. c. 2. § 2. Μόρῳ δ' τὸ ἐρ-
μῆν καὶ ἀπορμῆν ἔχει, κέρως μὲν τοι, καὶ μὲν ὑπερ-
βαίνειται. quo loco vir doctiss. Hier. Voisius male
vertit, cum diminutione.

Περὶ τὰ ἐνέχυρα. Ad ea, quae proposita sunt.
Xyl. ad ea quae intendit & prosequitur. Caf. Neu-
trum satisfacit. neq; enim ἡ ἀντιλογία aut in proponendi,
aut in prosequendi sensu uspiam reperitur. forsan ex
l. 5. § 20. τὰ ἐνέχυρα legendum fuerit, vel et-
iam τὰ ἐνέχυρα, ad ea, quae potius videntur; sive
ad proposita etiam, ut ipsi loquuntur, cum exceptione
quadam fertur. & ad ea multo magis, quae nec ad i-
stum quidem estimationis gradum promoverint.
Vide ad l. 3. § 11. κατὰ ἀξίαν. Xyl. ἐνέχυρα le-
gisse videtur. ut l. 5. § 14.

Τὸ δ' ἀνισορροπὸν ὕλῳ ἑαυτὰ ποιεῖ. Ita id
quod offertur ei. Xyl. quicquid, contra quam intenderat,
contingit. Caf. quod ejus vice contra immittitur, si-
ve introducitur. ἀνισορροπὸν in alterius vicem intro-
ducere. Clemens Strom. l. 3. Μηδὲ ἀνισορροπὸν γάρ
μιν καὶ παιδοποιεῖται, μηδὲ ἀνισορροπὸν τὸ κόσμον
δοτυροῦνται ἐτέρε, καὶ δὲ ὁπρὸς τὴν τὴν διὰ τὴν
τεγερῶν. Verum strictius paulo hoc loco, opinor,
pro eo quod alterius vice ita introducitur, ut eidem
adverferetur: quomodo νόμον ἀντιστρέφειν, est legem
legi obrogare, sive quae prioris loco obtineat, contrariam
ferre. Ita l. 7. § 58. & 68. & l. 8. § 31. Se-
nec. de provident. cap. 4. Calamitas virtutis occasio
est. quod & ibidem c. 2. 3. 4. fusissimè dissert.
Idem epist. 85. Sapiens ipse semper in actu est, non
in effectu: tunc maximus, cum illi fortuna se opposu-
it.—per totam vitam opus ejus extenditur. Ita
nulla fortuna, nulla res, actus sapientis excludit. Id
enim ipsam agit, quo alia agere prohibetur. ad utroque
casus aptus est; bonorum rector, & malorum victor.
Sic, inquam, se exercuit, ut virtutem tam in secundis,
quam in adversis exhibeat: nec materiam ejus, sed ip-
sam intuetur. — Tu illum putas premi malis? utitur.
non ex eboze tantum Phidias sciebat facere simulacra;
faciebat ex aere. si marmor illi, si adhuc vilio-
rem materiam obtulisset, fecisset quale ex illa fieri optimum pos-
set. sic sapiens virtutem, si dicebit, in divitiis expli-
cabit; si minus, in paupertate: si poterit, in pa-
tria; si minus, in exilio: si poterit, imperator;
si minus, miles: si poterit, integer; si minus, de-
bilis. quaecumque fortunam acceperit, aliquid ex illa
memorable efficiet. Quod Aristot. Ethic. lib. 1.
c. 10. Τὸν γὰρ ὡς ἀλὴν δὲ ἀγαθὸν καὶ ἐμμερῆ πα-
ρὸς οἰόμεθα τὰς τυχὰς ἐκζητῶντας φέρειν, καὶ ἐκ
τῶν ὑπερβαίνειν αὐτοὶ τὰ καλλίστα περὶ τὴν κατὰ
περὶ καὶ ἐκζητῶν ἀγαθὸν, τὸ παρὲντι ἐκζητῶν
καλλίστα πολεμικώτατα. καὶ αὐτοτομίαν, ἐκ τῆς δι-

δύνατον αὐτοῦ καλλίστον ὑποδύναμι ποιεῖν τὸν αὐ-
τὸν δ' ἐκζητῶν καὶ τὸν ἄλλος τεχνίτας ἀπαιτῶν.
Gregor. Naz. orat. 28. 'Ο φιλόσοφος ἐνδοκίμει
τοῖς πείθειν, καὶ ὕλῳ ἀρετῆς ποιεῖται τὰ λυπηρὰ
καὶ τοῖς ἐκζητῶν ἐκκαλλωπίζεται. Clemens Strom.
l. 4. Θαυμάζειν δ' ἀξίον καὶ τῶν Στωϊκῶν, οἱ πνευ-
ρατοῖ, μηδὲν τὴν ψυχῇ ὑπὸ τῶ σῶματι δια-
κρίνουσιν, μὴτε σαρξὶ καὶ αὐτὸ τῆς φύσεως, μὴτε
σαρξὶ ἀρετῇ ὑπὸ τῆς φύσεως ἀλλὰ ἀμφοτέρω ταύ-
τῃ λήγουσιν ἀδιάρρηκτα. καὶ τοι καὶ ἰσὺς, ἐκκα-
τῆς ὑπερβαίνειν καὶ πείθειν ὑπερβαίνειν, πείθειν μὲν ἐκ
παντός, ἀπὸ τῆς ἐκκατῆς, αἰσχυρὸς δ' ἐκ καλοῦ,
καὶ ποιεῖ ἐκ τῆς φύσεως καλοῦ, ἡμῖν τοῖς ἐκ πα-
ρὰ τὸν ἀγαθὸν ἀγαθὸν ἀγαθὸν ἀγαθὸν. διουσι τὸν
περὶ τὰς ἀρετὰς, ἐκκατῶν τὸν περὶ τὰς ἀρετὰς φέρειν ἔτι τὰ
διὰ τὰς ἀρετὰς, ὡς τὰ σαρξὶ ἀρετῶν ἐκκατῶν ἐκ καλοῦ
καὶ ἀρετῶν ἀπὸ τῆς φύσεως καλοῦ καὶ ἀρετῶν τὸν
γνωσκόν. Vide infra § 49. & l. 10. § 31.

Τὸ δ' ἀνισορροπὸν πῦρ τὰ χεῖρα ἐκκατῶν ἑαυτὰ
τὰ ὁπρὸς τὸν ἑαυτὰ. Hanc ob causam Ignem, cum
omnia absumat, (unde παύραγε πύρρῃ διήλυ, Philo.
Vide ad § 21. & νῦν παύραγε πύρρῃ, Euripid. Medea)
feram esse animarum censabant Aegyptii Herodot. lib. 3.
Αἰγυπτίοισι νενόμισται πῦρ θεῖον εἶναι ἐμψυχόν πάντα δ' αὐτὸ κατεδί-
κειν, τὰ δ' ἂν λάβῃ πᾶντιν δ' αὐτὸ τῆς βορᾶς, συ-
ναποδότηκεν τῶ κατεδίωκεν. Hinc Agur Hebraeus,
inter ea quae nunquam exsurgentur, aut, ohe, jam
satis est, discere nata sint, Ignem commemorat,
Prov. c. 30. v. 16. Et Plin. hist. nat. l. 2. c. 107.
Quae est illa natura, quae voracitatem in toto mundo avi-
dissimam sine damno sui patitur? Eadem autem, quā
istic, imagine usus est Marcus & l. 10. § 30. ὡς
τὸ λαμπερὸν πῦρ, ὅ, π' ἂν βαλῃς, φλόγα ἐξ αὐτῆς
καὶ αὐτὴ ποιεῖ. Nec dissimili Plutarchus, licet
in argumento diverso, de sene polit. Τὸν φθόνον
ἐνιοὶ τῶ κατὰ παρὰ τὸν πολὺν γὰρ ἐκ τοῖς ἀρ-
χαιοῖς διὰ τὸ φλόγα καὶ ἀρετῶν, ὅταν ἐκ-
κατῶν, ἀφαιρίζεται. Et in politic. praecipit.
Οὐτε πῦρ φησὶν ὁ Αἰεὶ κατὰ τὸν ποιεῖν, ἔτι δὲ
ἐκ φθόνον, καὶ ἐκκατῶν καὶ τυχῶν. Itaque
idem de invid. & odio. Αἱ δ' ὅτι ἐκκατῶν
κατὰ καὶ λαμπερῶν τὸν φθόνον ἀποσβέννυν-
ται. Verum diversā planè in eadem materiā Seneca
de provident. cap. 2. Quemadmodum tot annos, tan-
tum superne dejectorum imbrum, tanta medicamentorum
vis fontem, non mutant saporem maris, nec remit-
tunt quidem; ita adversarum impetus rerum viri for-
tis non vertit animum. manet in statu; & quicquid
evenit, in suum colorem trahit. Epictet. lib. 3. c. 20.
Τῆς τὸ τῶ ἑαυτὰ φλόγῃ. δ' ἐκκατῶν, φησὶν, ἀφαι-
ρίζεται καὶ χεῖρα ἐκκατῶν. καὶ, ἀλλ' ὅ, ἐκκατῶν, φέρει, κατὰ
αὐτὸ ἀγαθὸν ποιεῖται. — Κατὰ τὴν κατὰ; αὐτὸ.
ἀλλ' ἐμοὶ ἀγαθὸς κατὰς γένηται; αὐτὸ ἀλλ' ἐμοὶ
ἀγαθὸς γυμνάζει με τὸ εὐζωμεν, τὸ ἐπικλῆς.
φέρει νόσον, φέρει θάνατον, φέρει ἀποκρίαν, φέρει λοι-
δοκίαν.

δοείαν, δίκην αὐτῶν ἢ ἐαυτῶν, πάντα ταῦτα τῷ
ραβδίῳ τῷ Ἑρμῇ ἀφελήμα ἔσται. τὸν δάνατον τί
ποιήσεις; τί γὰρ ἄλλο, ἢ ἵνα σε κοσμήσῃ; ἢ ἵνα
δείξῃ τῷ ἔργῳ δι' αὐτῶν, τί ὅταν ἀνδραγαθῶν τῷ βυ-
λάματι τῆς εὐσεύς ἀφελήσῃ; τὴν ἰσότητα
ποιήσεις; δείξω αὐτῆς τὴν φύσιν διασπείρω ἐν
αὐτῇ, εὐαδῶσω, εὐερῶσω. — τί ἔτι ἄλλο ζητεῖς;
πάν ὃ ἀν δίδῃς, ἐγὼ αὐτὸ ποιῶ μακροτέρων, εὐδα-
μονικῶν, σπουδῶν, ζηλωτῶν. Euge, Epictete! erube-
scamus Christiani.

Καὶ ἔξ αὐτῶν ἐκινῶν ἐπὶ μετίζον ἤρην | Scil. ut
Naso tristitium l. 4. eleg. 3.

Quae latet, inque bonis cessat, non cognita, rebus,
Apparet virtus, arguiturque malis.

Epictet. l. i. c. 6. Ἡ τί οἱσι δὲ Ἡρακλῆς ἀν ἀπὸ-
βῆ, εἰμὼ λέων τοῦτοτος ἐξήρατο, καὶ ὕδρα, καὶ ἔλαφον,
καὶ οὗτος, καὶ ἀδικοὶ πρὸς ἀνθρώποις; Senec. epist. 13:
Cicuta Socratem magnū fecit. Catoni gladium as-
sertorem libertatis extorque, magnam partem detraxe-
ris gloria. Idem de provid. c. 3. Magnum excem-
plum, nisi mala fortuna non invenit. De P. Popilio,
Cicer. pro domo sua: Fortis & constans in optima
ratione civis P. Popilius semper fuit: tamen ejus in
omni vita nihil est ad laudem illustrius, quā cala-
mitas ipsa. Et de Q. Metello: Q. Metelli praecla-
rum imperium in re militari fuit, egregia censura,
omnis vita plena gravitatis: tamen hujus viri laudem
ad sempiternam memoriam temporis calamitas propa-
gavit.

§ 2. Μὴδὲν εἰκὴ | Vide lib. 2. § 5. Plut. in
pedaz. Καλὸν γὰρ τοῖς, μὴδὲν εἰκὴ μᾶτε λέγειν, μᾶ-
τε ἀεζῶν. Cicer. Offic. l. i. § 10. Omnis autem
aetio vacare debet temeritate & negligentia.

Κατὰ θεωρημα συμπληρωτικὸν τῆς τέχνης | Se-
cundum contemplationem, quā artis defectus compleat-
tur. Xyl. imò, ut artis regulis undequaque plenissime
respondeat. Vide lib. 8. § 32. Ab artificibus tra-
ctum, qui etiam in minutissimis quibusq; artis suae
& praecepta observant, & specimen edunt. Itā Ap-
pelles ex lineā unica ductu solo Protogeni inno-
tuit. Plin. l. 37. c. 10.

§ 3. Ἀναχωρήσεις αὐτοῖς ζητῶσιν | Seceffus sibi
quaerunt, & solitudines. Frustra. Audi Basilium
Caesar. epist. 1. Κατέλιπον μὲν τὰς ἐν αἵσιν δια-
τρεχάς, ὡς μυελὸν κακῶν ἀπορμαῖς, ἐμαυτὸν δὲ
ἐπὶ ὑπολιπὲν ἡδυνήσω. ἀλλ' ὁμοίως εἰμι τοῖς ἐν
θαλάσῃ ὑπὸ τῆς κατὰ πλὴν ἀπειρίας ἀπολλυμένων καὶ
ναυπηῶσιν. οἱ γὰρ μετὰ τῶν πλοῶν συζωοῦνται,
ὡς πολλοὶ τὸν αἶλον παρεχόμενοι, κακῶς ἐπὶ τὸν
λέμβον ἢ τὸ ἀγκύριον μεταβαλόντες, παύλαχ' ἐνα-
πῶσι καὶ ἀπορῶνται συμμετέρχεται γὰρ αὐτοῖς ἡ ἀν-
δία καὶ ἡ χολή. τοῖσιν ἐν π καὶ τὸ ἡμέτερον. τὰ
γὰρ ἐνοικα πάντα συμπεφύρεταις, παύλαχ' ἐν
ὁμοίων δορυῶν ἐσμέν. ὥστε ἐδὲν μέγα τῆς ἐρημίας
ἀπὸνέμεθα ταύτης. Et Ilidor. Pel. l. i. epist. 191.
Ἡμεῖς τὰς πόλεις ὡς δορυῶντας πεφύρεται καὶ

δορυῶντες ἐπὶ τῆς ἐρημίας ἐξήρατο. Basilus quod
dixit, Plutarchum imitatus videtur, ejus haec sunt,
de tranquill. Ἀλλ' ὥστε οἱ δειλοὶ καὶ ναυπηῶντες ἐν
τῷ πλῆν, ἔτα βίον οἰόμενοι διάξιν, ἐάν τις γα-
λὸν ἔξ ἀνέτε, καὶ πάλιν ἐάν τις τεύξη μεταβῶσιν,
ἐδὲν περιμένει, τὴν χολὴν καὶ τὴν δειλίαν συμ-
πεφύρεταις ἐαυτοῖς ὥστε αἱ καὶ βίον ἀντιστα-
λήσεις ἐκ ἐξείρεται τῆς ψυχῆς τὰ λυπῶντα καὶ τα-
ραχῶντα. Senec. epist. 82. Quid prodest secessi-
ose, tanquam non trans maria nos solitudinum causse
persequantur? quae latebra est, in quam non intret me-
tus mortis? quae tam munita, & in altum subducta
vite quies, quam non dolor territet? Quocumque te ab-
dideris, mala humana circumstrepent, multa extra
sunt, quae circumveniunt, quo aut fallant, aut urgeant:
multa intus, quae etiam in media solitudine exa-
scent.

Ἰδιωτικώτατον | Ut infra § 50. Ἰδιωτικόν, vul-
gare, atque ita hic verterim, vulgare cum primis
hominum est.

Εἰς ἐαυτὸν ἀναχωρεῖν | Senec. de Sap. secess. c.
27. Proderit primò in seipso secedere. Νῆς μὲν γὰρ
μὴ σκεδανύμενον ἐπὶ τὰ ἔξω, μὴδὲ ὑπὸ κα-
κῶν ἀντιπρὸς ἐπὶ τὸν κόσμον διαχόμενον, ἐπανε-
μὲν ὡς ἐαυτὸν, δὲ ἐαυτὸν ὡς τὴν τῶν θεῶν ἐν-
νοίαν ἀνακαίρει. Basil. Caesar. epist. 1. Non mul-
tum autem ad hoc locus confert, nisi se sibi praestet
animus, qui secretum & in occupationibus mediis, si
volet, habebit. at ille qui regiones eligit, & otium
captat, ubique, quo distinguatur, inveniet. Sen. epist.
194. Quid prodest mare trajicere, & urbes mutare?
si vis ista, quibus urgeris, effugere, non alibi sis opor-
tet, sed alius. Idem. scil. ut Flaccus l. i. ep. 11.

Caelum, non animum, mutant, qui trans mare currunt.
Vide ad l. 8. § 9.

Ἐνδὸν ἔχον τοιαῦτα | Δόγματα nimirum αἰ-
σθητὰ καὶ ἐποίμα, h. e. in promptu & quasi ad manum
semper in mente recondita, de quibus l. 3. § 13.

Εἰς ἀ ἐξελθῶς | Ad quae introspiciens. Sic infr.
ἐν τῷ τοῖς ἀπορῶντα τοῖς, εἰς ἀ ἐξελθῶς, &c. τὸ
παρεκλύπην etiam eadem notione usurpavit Jaco-
bus Apostolus c. i. v. 25. Ὁ δὲ ἀποκλύπας εἰς νό-
μον. utrumque autem, τὸ τε ἐκκλύπην καὶ τὸ παρε-
κλύπην, metaphoram in se habet traductam ab eis qui
caput inclinant, quod accuratius ac penitus intue-
antur rem aliquam, vel in locum aliquem intro-
spiciant.

Ἐν πάσῃ ἐμψύχῃ εὐδὲς γίνεται | Seceffus, in-
quit, iste, quoniam in se ipse quis secedit, seq; ipse ac sua
lustrat, secessum omnium quietissimum ac placidif-
simus futurus est illi, qui pectus decretis atq; insti-
tutis ejusmodi instructum habuerit, quae animum
statim tranquillum ac bene compositum constitu-
ant. Aliter affecti, nihil mirum, si, quod Plut. de
Curios. τὸν ἰδιὸν βίον, ὡς ἀπερπύσσον διαμα, ἀπορ-
δεῖν ἐκ ὑπομύσεως, ἐλ' ἀνακλάσει τὸν λογισμὸν, ὡς
φῶς,

οἷς, ἐφ' ἑαυτοῦ, καὶ ἀπεμαρταίνειν. quum possit de illis dici, quod ex Euripidis *Philoclete* (ut Dio Prus. erat. 59. docet) autor idem usurpavit,

Δύσμορφα πάντα τάνδον ὄσιν εἰσιδέν.

Sunt universa, quæ intus his, deformia.

Itaque, ἡ ψυχὴ αὐτῆς γέμισα κακῶν παντοδαπῶν, καὶ φερίηται καὶ φοβεύεται τὰ ἐνδον, ἐκπιδῶ δὲ δύσμορφα, καὶ πανάται περὶ τὰλλότεια. Idem ibid.

Εὐμαρταίναν λέγω ἔδεν ἄλλο, ἢ εὐκοσμίαν | Observat Suidas *εὐμαρταίναν* apud Marcum *εὐκοσμίαν* significare. hunc locum in animo habuit. βίη *εὐμαρταίναν* πῆς, uti Marcus ipse, l. 1. § 16. ideo autem per *εὐμαρταίναν* quid istuc designatum velit, monet: quia est &, quæ quibuscvis obtingere potest.

Σιωπῶντες ἐν δίδῳ σκαυτῶ πάντῳ τῷ ἀναχέοντι | L. 6. § 11. Ταχὺς ἐπαύθη εἰς ἑαυτὸν. Senec. epist. 15. Quicquid facies, citò redi à corpore ad animum. Et epist. 25. Tunc precipue in te ipse secede, cum esse cogēris in turba, si bonus vir, si quietus, si temperans es: alioquin in turbam à te recedendum est. istic enim malo viro proprius es.

Ἀνανεῶς σκαυτὸν | Renovare te; vel renovare memoriam tuam, eorumque quæ apud te habes reposita. ut mox, ἀνανεώσασθαι & vel recrea te. Sic enim renovare etiam Latinis in usu pro reficere sive recreare. Fabius institut. l. 6. c. 4. de Ritu. Tristes solvit afflictus, & animum ab intentione rerum frequenter averte, & aliquando etiam reficit, & à satietate vel à fatigatione renovat. Id Matius uno verbo recensitare diceret. Nonius: Recentium honestè positum pro novari (sive, renovari) quod est Græcis ἀνανεῶναι. Matius:

Jam jam albicaescit Phæbus, & recentatur.

ex quo forsan emendari poterit Alex. Trallianus l. 11. § περὶ τροπομαθῶν. Λαμβανέτωσαν ἢ δοσάτω, ἢ ἀφινδάτω, ψυχέζοντες ὡσαύτως, καὶ δάτω εἰάδασιν ποιεῖν οἱ Ῥωμαῖοι τὸ καλέμενον φακινάτων. leg. φακινάτων. ut sit Recentatum idem quod τὸ ψυχέζον, quod refrigeratione renovatum & quasi recens denuo factum sit. Quanquam & φακινάτων illud ferri potest, eodem commate, quo apud Suidam φακινάτω, pro Reflore, ex Græcorum recentiorum scriptis legitur.

Βραχέα ἢ ἔστω | Vult illa, sive decreta sive præcepta, de quibus supra (eò enim ista referenda sunt) breviora esse; qualia illa, inquit Casaubon. ad Pers. Sat. 3. quæ κομματακὲς λόγους appellant philosophi. Καὶ σοιχειώδη | Elementaria, id est, elementorum vicem obtinentia; ut Xylandr. sive, quæ elementa contineant doctrine universæ; ut Casaub. quid si summaria dixerimus? quæ rerum summulas comprehendant. Talia sunt decem illa verba Dominica, uti Moses appellat, Deut. c. 10. v. 4. quæ legis æternæ summulam in se continent. Aristotel. ἡ μὲν τὰ φυσικὰ l. 4. c. 3. Τὸ μικρὸν καὶ ἀπὸ τῶν, σοιχείον λέγεται, ὅθεν ἐλάλυται τὰ μέγιστα καὶ δόλου σοιχεία

ἔδ, ὅτι ἔκαστον αὐτῶν ἐν ὧν καὶ ἀπὸ τῶν, ἐν πολλοῖς ἀπέρχεται.

Εἰς τὸ πᾶσαν αὐτῷ ἀποκλύσαι | Quæ totum perfundant animum. Casaub. Verum tñs ψυχῆς, i. e. animi nulla in præcedentibus fit mentio; nec occurrit quicquam, quod τὸ αὐτῷ istud respiciat. Quin & ambigi possit, an ἡ ψυχὴ ἀποκλύζεται dici possit citra ἀκρωτολογίαν πῆς. Ego itaq; ad Xylandr. potius accedo, qui vertit, Quæ omni te molestia liberent, ut ἀνίαν, aut legerit, aut legendum saltem censuerit: quod & ipse nullus ambigo. itaq; reddiderim, Quæ anxietatem omnem eluere & extergere valeant. ἐπικλύζεται ἡ ψυχὴ, ἀποκλύζεται ἡ ἀνία. Liban. vit. sua: ἐκ τῆς ῥᾶθυρας τὸν λυπῶντα ἀποκλύζειν. D. Jun. ἀπολύσαι mavult; quod & dissolvere, sive diluere, veritas.

Τὸ κελυα | Κεῖμα hic, uti l. 5. § 19. & 47. & l. 8. § 4. idem est quod ὄργανα. ibid. l. 9. § 29. decretum, prout Seneca reddit, epist. 95. ita κέλευμα, decrevi: Corellii Rufi ad mortem spontaneam obfirmati vox, apud Plin. l. 1. epist. 12. quod de Didone Virgil. Æn. l. 4.

Decrevitque mori.

& κέλευμα, decretum est. Vide Epictet. l. 2. c. 15.

Τὰ λογικὰ ζῶα ἀλλήλων ἐνεργεῖ | Vide supr. ad l. 2. § 1. Plato ad Archyt. epist. 9. Ὅτι μὲν ἐν ἡδίστῳ ὄσιν ἐν τῷ βίῳ, τὸ τὰ αὐτῶς ἀφίηεν, ἄλλως τε καὶ εἰ πῆς ἐλοιτο τοιαῦτα ἀφίηεν οἷα καὶ σὺ, καὶ ἐν παντὶ δῆλον. ἀλλὰ καὶ κίνο δὲ σε ὀδυμνίζον, ὅτι ἔκαστος ἡμῶν, ἔχῃ αὐτῷ μόνον γέγονεν, ἀλλὰ τῆς ἡρώσεως ἡμῶν τὸ μὲν τι ἢ παλαιοὶ κινεῖται, τὸ δὲ τι οἱ ἡνθρωποὶ, τὸ δὲ οἱ λοιποὶ φίλοι. Quod Cicer. offic. l. 1. Non nobis solum nati sumus: ortusque nostri partem patria vendicat, partem parentes, partem amici. Idemque de finib. l. 2. Atque, ut ad Archytam scripsit Plato, non sibi soli se natum meminerit, sed patria. ut perexigua pars ipsi relinquatur. Latius multò Gregor. Naz. orat. in Hersonem: Πάντα καὶ τὸ τῷ κατ' ἑαυτὸν καὶ τὸ κοινὸν συλλαμβάνειν, ψυχῆς ἔδ, τελευτῆς τε καὶ φιλοσοφίας ἐνδύειν. ἔδ, τὸ ἑαυτῷ γνησθῆναι μόνον ἔκαστον ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν, ὅσοι τῆς αὐτῆς μετέχουσιν φύσεως, καὶ ὅσοι τῷ αὐτῷ, καὶ ὅσοι τοῖς αὐτοῖς γέγονασιν. Hoc est quod de Catone Lucan. l. 2.

Nec sibi, sed toti genitum se credere mundo.

Pulcrè Seneca epist. 48. Consortium rerum omnium inter nos est: nec secundi quicquam singulis, nec adversi. in commune vivitur. Non potest quisquam beatè degere, qui se tantum intuetur, qui omnia ad utilitatem suas convertit: alteri vivas oportet, si vis tibi vivere. Hæc societas diligenter & sanctè observanda est, quæ nos omnes omnibus miscet, & judicat aliquid esse commune jus generis humani. Vide ad l. 1. § 16. κοινωνονομοσίῳ.

Τὸ ἀνέχεσθαι μέγος τῆς διχνομοσίας | Ità l. 5. § 33. ἀνέχεσθαι καὶ ἀπέχεσθαι.

Ἀκοντες

Τὸ διεξάγειν | De quo & infra § 27. quo modo autem huc faciat, docet apertius l. 11. § 18.

Ὅτι ὁ κόσμος πῶς ἐστὶ πόλις | Quid mundus civitatis instar obtinet. Et quid tum postea? Nimirum nos autem omnes ejusdem cives. nec civi incommodum quicquam debet videri, quod in civitatis commodum cedat. quo argumento non semel utitur Marcus. inf. § 4. & 23. & l. 5. § 22. & l. 6. § 44. & l. 10. § 6. Ejusmodi aliquid excidisse istuc verisimile est. Epictet. l. 3. c. 24. Ὅτι ὁ κόσμος ὅλος πόλις ἐστὶ. quod & frequenter inculcat. Minuc. in Octav. Non possis pulcrè gerere rem civilem, nisi cognoveris hanc communem omnium, mundi civitatem.

Λείως ἢ τετραχέως | Levia corpori grata sunt, aspera offendunt. Mens autem, inquit, neutri istorum se immiscet, si ad ea duntaxat, quæ sui sunt muneris, attenderit, & intra proprios sese cancellos circumscripserit. Sen. ep. 78. Illud autem est, quod imperitos in vexatione corporis male habet: non assueverunt animo esse contenti: multum illis cum corpore fuit. Idem vir magnus ac prudens animum diducit à corpore, & multum cum meliore & divina parte versatur: cum hac querula & fragili, quantum, necesse est.

Ἐπειδὴ ἀπαξ ἐαυτὴν ἀπολάβῃ | Cum semel se ipsam collegerit. Xyl. recollecterit. Casaub. Malim fecisset, vel abduxerit se; ut ad recessus five fecesus illos, de quibus egerat, allusum sit. Marc. Evang. c. 7. v. 33. καὶ ἀπολαβὼν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου ἦλθεν. Cum à turba illum abduxisset. Ubi tamen Vulg. apprehendens, ἐπιλαβὼν. prout & Complur. exhibet.

Τὴν ἰδίαν ἔξωσάν | De qua l. 5. § 14. & l. 7. § 28.

Τὸ πάρος τῆς πάντων λήθης | Vide supr. l. 2. § 17. & infr. § 19. 33.

Τὸ καὶ τὰ ἐφ' ἐκείνῃ ἀπέρι | Vide infr. § 41. Stoici apud Laert. l. 7. Zenon. Τοῦ χεῖν, τὸν μὲν παραχρηστότα καὶ τὸν μέλλοντα, ἀπέρις. τὸν δὲ ἐνεστώτα, πεπερασμένον.

Τὸ κενὸν τῆς ἀπαιτήσεως | Vide infr. § 33. & l. 5. § 33. & l. 6. § 16. Festivè Juvenal. Sat. 14. v. 156.

tuniam mihi malo lupini,
Quam si me toto laudet vicinia pago.

Τὸ ἐναίσιμον | Vide infra l. 8. § 52. Cicer. pro domo sua. Hoc in imperita multitudine est vitiosissimum, varietas & inconstantia, & crebra tanquam tempestivum, sic sententiarum commutatio. Senec. epist. 102. Putas tu posse sententiam unam omnium esse? non est unius una. Flaccus Epist. l. 1. epist. 1. Idem eadem possunt horam durare probantes?

Καὶ ἀνελόν | Vide lib. 2. § 9. & lib. 9. § 18. Porphy. de abstinent. l. 1. Οὐτε τὴν συμπερίστασιν, ὅτε τὴν ἰδίαν, ὅτε τὴν κοινὴν σωστέος, ὁ πολὺς ὅτε ἰσὺν φάσεων καὶ ἀσέων κελὼν ποιῆσαι δυνα-

μῶν. Tacit. annal. l. 17. Plebi non judicium, non veritas. Cicer. pro Planc. Non est consilium in vulgo, non ratio, non discrimen, non diligentia. non judicat semper populus; sed movetur plerumque gratiâ, odit precibus. denique si judicet, non delectu aliquo, aut sapientiâ ducitur ad judicandum, sed impetu, & quadam etiam temeritate. ex opinione plurima, ex veritate pauca judicat. Plin. min. l. 2. ep. 14. Scito cum pessimè dicere, qui maximè ab his laudatur.

Itaq; Alopodorus Musicus, cum in proskenio consistens, tibicinem in scena canentem coronæ plausu ingenti exceptum audiret, ἤλθον, ὅτι μῆλα κακὸν γέγονε. Apparet, inquit, hinc, hunc hominem malum ingens admisisse. ὅς ἐκ αὐτῶν ἄλλως ἐν τοῖς πολλοῖς ἐυδοκίμασθαι. ac si aliàs turbæ nequitiam probaretur, inquit Athenæus, qui & refert l. 14. sed & Hippomachus gymnasta, cum discipulo suo artis athleticæ specimen exhibenti populus frequens acclamasset, virgulâ attactum his verbis corripuit; Ἀλλὰ σὺ γὰρ κακὸς, καὶ ἔχῃς ἐχέλω ἐπὶ πόλιν, ὅτι ἐχέλω ἀμεινον ἡγεῖσθαι. ὅς γὰρ ἐπὶ ἡγεσιν ἐπὶ τεχνικὸν σὲ δεξιῶσα. Ælian. l. 2. c. 6. qui & l. 14. c. 18. Hippomachi tibicinis factum geminum refert, dictumque; Κακὸς ἡυλῆσας. ὅς γὰρ αὐτὸν σὲ ἐπὶ ἡγεσιν. Phocion etiam Athenienses, cum dicentem populus universus collaudasset, & quasi uno ore applausisset, ad amicos convertens, requisivit ab eis, ὅτι πῶς κακὸν πᾶσι λέγον, ἐμαυτὸν λέληθα; numquid perperam dictum inscio excidisset. Antisthenes item Cynicus dicenti cuidam, Πολλοὶ σὲ ἀνέστη. Collaudant te multi: Τί γὰρ κακὸν πεποίηκα; Ecquid, inquit, mali feci? Laert. l. 6. (quod tamen Demetrio Phalereo tribuit Brufon. memorabil. l. 3. c. 3.) Idemque ab improbis quibusdam collaudatus; Ἀγωνισθὲ, μή τι κακὸν ἔπραξαι. Quam vereor, inquit, ne mali quippiam admisierim! ὅστις γὰρ φάσκει τὸν ἀνδρῆα ἐπαυτὸν ὑπολαβεῖν.

Idor. Pel. l. 2. ep. 220. Neque enim malus quispiam (sunt plures mali) bonos laudare sustineat. Itaque Antagoras, an Antigene, apud Anton. Me-
liss. lib. 1. cap. 51. & Maxim. Collect. cap. 41. Ὅταν ἐπαυῶσιν με πολλοὶ, τότε νομίζω μὲν ὄντας ἀγαθούς. ὅταν δὲ ὀλίγοι, ἀνδρῶν ἀνθρώπων. Quin & Anaxagoras, referente Aristotele, ethic. Nicom. lib. 10. cap. 9. Ὅτι ἐκ αὐτῶν θαυμάσιον, ὅτι τῶν ἀποπῶν φανήν τοῖς πολλοῖς. ὅτι καὶ κείνοι τοῖς ἐκείνους, τῶν αἰσθητῶν μόνον. Idemq; eodem Eudem. l. 1. c. 4. referente; interroganti improbo cuidam, Τίς ὁ εὐδαιμονισμὸς, quisnam esset felicissimus; respondit, Οὐδείς, ὅς σὺ νομίζεις. ἀλλ' ἀποπῶν ἀνὴρ σὺ φανήν (ubi forsitan ἀλλ' ὅς legendum) Nemo quisquam eorum, quem tu existimas; sed qui absurdus tibi videretur.

Τῶν ἐφ' ἡμῶν δοκῶν | leg. ἥτις εὐρημῶν δοκῶν. Senu exigente. & bene δοκῶν adjecit; quasi vocibus illi favere videantur, non reverà faveant. Sicut enim Sen. ep. 60. nihil interesse, dixit,
inter

inter amicorum vota & inimicorum odia; & paren-
tam vota pro execrationibus haberi, utpote quae sint
eò inimiciora, quò cessere felicius: Siquidem, ut idem
epist. 31. Boni animo male precantur. ita Clemens
Alex. Strom. l. 7. Ἡ ψὶ πολλῶν ἐυνημία, δυσνη-
μίας ἔστι διαφέρει. Vulgi, inquit, encomia saepenu-
mero à vituperiis nihil distant; quum & pravo sa-
pissime nitantur fundamento, eisque in quoscōnfe-
runtur dedecori potius quàm decori existant. Aristi-
des itaq; cum prater morem suum populo quaedam
indulgeret, & eo nomine magnopere ab eis efferre-
tur; οὔτε ὡς, inquit, πτωχὸς καὶ καλὸς ὁ μὲν ἦρξα,
πορτοπλακιδίω ἐπὶ τοῖς πολλὰ ψὶ κοινῶν κα-
ταξιμαί τοῖς κλέπτει, δαυμάς ἐν δολῷ πολί-
της αὐτὸς ὡς ἐν αἰσώματι τῇ ναυ πικρὴ μάλλον,
ἢ τῇ σερβίω καλῶς δὲ. συνάχουμα ὃ ὅμιν, παρ-
οῖς ἐνδοξότερον ἐστὶ τὸ σωζέειν τὰ θυμώσια τὸ χα-
εἰζεῖν τοῖς πορνείοις. Vide ad l. 3. § 4.

Tò σενὸν τὸ τίπτε, ἐν ᾧ περιεργάζεται | Pari
planè ratione adversus famæ nominisq; cupidita-
tem pugnat M. Cicero de repub. l. 6. in Somnio Scipi-
onis; ubi Africanum Corn. Scipionem sic alloquen-
tem inducit: Tu quàm celebritatem sermonis homi-
num, aut quàm expetendam gloriàm consequi potes? vi-
des habitari in terra varis & angustis in locis: & in
ipsis quasi maculis, ubi habitat, vastas solitudines
interjectas: hōsque qui incolunt terram, non modò in-
terruptos ita esse, ut nihil inter ipsos ab aliis ad alios
manare possit; sed partim obliquos, partim aversos,
partim etiam adversos stare vobis, à quibus expecta-
re gloriàm quidem nullam potestis. tum ubi docuerat,
quanta pars terræ, vel pruinâ ita obrigeat, vel solis
ardore torreatur, ut cultum ac incolatum respuat om-
nem, concludit tandem; Ex his ipsis cultis noti-
tisque terris, num aut tuum aut cuiusquam nostrum
nomen, vel Caucasum hunc, quem cernis, transcende-
re potuit, vel illum Gangem transuare? quis in re-
liquis Orientis aut abeuntis solis ultimis, aut Aquile-
nis Austrivæ partibus tuum nomen audiet? quibus
amputatis, cernis profectò, quantis in angustis vestra
gloria se dilatari velit. Boethius item Consol. lib. 2.
c. 7. Fama quàm sit exilis & totius ponderis vacua,
sic considera. Omnem terræ ambitum ad celi spati-
um, puncti constat obtinere rationem: id est, ut si ad
celestis globi magnitudinem conferatur, nihil spatii
prorsus habere iudicetur. Hujus igitur tam exigue
in mundo regionis quarta serè portio est, quæ à nobis
cognitis animantibus incolatur. Huic quartæ, si quan-
tum maria paludesque premunt, quantumque sit vasti
regio disenditur, cogitatione subtraxeris, vix angu-
stissima inhabitandi hominibus area relinquetur. In
hoc igitur minimo puncti quodam puncto circumscripti,
atque conclusi, de pervulgata fama, de proferendo
comine cogitatis? At quid habet amplum, magnifi-
cūmque gloria, tam angustis exiguisque limitibus ar-
ctata? Adde quod hoc ipsum brevis habitaculi septum

plures incolunt nationes, linguâ, moribus, totius vite
ratione distantes: ad quas tum difficultate itinerum,
tum loquendi diversitate, tum commercii insolentiâ,
non modò fama hominum singulorum, sed nè urbium
quidem pervenire queat. Videsne igitur quàm sit angu-
sta, quàm compressa gloria, quàm propagare ac dilata-
re laboratis? Vide & l. 9. § 30.

Ἡ γῆ σισυή | Cicer. Tuscul. lib. 1. Persuadent
Mathematici terram in medio mundi sitam, ad uni-
versali complexum, quasi puncti instar obtinere, quod
κέντρον illi vocant. Senec. ad Marc. c. 20. Terram
hanc cum populis urbibusque, & fluminibus, & am-
bitu maris, puncti loco ponimus, ad universa refe-
rentes. Idemque quest. nat. prefat. l. 1. Punctum est
istud, in quo navigatis, in quo bellatis, in quo regna dis-
ponitis. Et rursus; Hoc est illud punctum, quod inter
tot gentes ferro & igni dividitur. Macrob. in Somn.
Scip. lib. 2. cap. 9. Licet apud nos Atlanticum mare,
magnum vocetur, de cælo tamen despicientibus non po-
test magnū videri: cum ad cælum terra signum sit, &
punctum quod dividi non possit in partes. Ammian.
hist. l. 15. Ambitus terræ totius, quæ nobis videtur in-
mensa, ad magnitudinem universitatis instar brevis
obinet puncti. Plut. de exil. ex Stob. tom. 2. tit. 40.
restitutus ac suppletus. Τί ἐν τῆς οἰκωμένης μέγας,
ἢ τῆς γῆς ἀπείρους, ἐπεὶ ἑτέρας μακρόν ἐστιν, ὡς
ὑποδεικνύουσιν οἱ μαθηματικοὶ σημείῳ λόγον ἔχουσαν
ἀδιαστάτη πρὸς τὸν ἕτερον; ἀλλ' ἡμεῖς ὥστε μω-
ρακὲς ἢ μὴ λίπαι, μυρμηκίᾳς μᾶς ἢ κοφίλῃς ἐκ-
ποσίτες ἀδμονεύμεν καὶ ξενοπαύμεν, καὶ εἰδότες,
ὡς ἐμμετρήκοτες οἰκίᾳ τὰ πάντα ποιεῖν καὶ νο-
μίζειν, ὥστε ἐστὶ. Σημείον dixit, quod σισυή Marcus,
κέντρον Cicero, punctum Seneca, signum Ma-
crobis, eleganter autem uti istic γῆ σισυή, ita πύ-
λαρος σαρόν, Marco dicitur, l. 6. § 36.

Γανίδιον | Vide l. 3. § 10.

Ἐς τὸ τοῦ ἀρδεΐδου | In cor nimirum: de quo
Plin. hist. nat. lib. 11. c. 37. Ibi mens habitat. (quan-
quam de cerebro idem ibid. Hic mentis est regi-
men.) quodq; ejusdem domicilium statuebant Stoi-
ci. quos Plutarch. de commun. notis. c. 40. hoc no-
mine exagitat, quod cum ἀρετὰς, κακίας, τίχας,
μνήμας, φαντασίας, ὀρμὰς, πάθῃ, οἰμώμα esse ita-
tuerent, τόπον πᾶσι τέτοις εἶνα τὸν ἐν τῇ καρδίᾳ
πύλον σισυήαν ἀπέλιπον, ὅπερ τὸ ἡμμοινὸν συ-
εἰλκον τῆς ψυχῆς. Laert. lib. 7. in Zenone: Τὸ
ἡμμοινὸν ἐστὶ ἐν τῇ καρδίᾳ. Plutarch. de philo-
soph. placit. l. 4. c. 5. ubi de principalis loco agit.
Πλάτων, Δημόκριτος, ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ. Ἐξεί-
σι σισυή σὺ τὴν μὲν ἰσά, τὴν ἐκκαρδία, καὶ ἐπικαρ-
δίᾳ λέγει. Ἡ σισυή ἐν τῇ τῇ ἐκκαρδία κοιλίᾳ,
ἢ πρὸς τὴν βέλοισ. Παρὰ τὸν δὲ, ἐν ὅλῃ τῇ σισυή-
α, καὶ ἐπικαρδίᾳ. Οἱ Στωικοὶ πάντες ἐν ὅλῃ τῇ
καρδίᾳ, ἢ τῇ σισυή καρδίᾳ πνέματα. Διοφάνης ἐν
τῇ ἀρτεμελῇ κοιλίᾳ τῆς καρδίας, ἢ πρὸς τὴν ἀν-
μακίᾳ. Ἐμπροσθεν, ἐν τῇ τῇ ἀμακίᾳ σισυή σὺ
ἵ,

§ 3. ἐν τῷ τραχηλῷ τῆς καρδίας οἱ δὲ ἐν τῷ στήθεϊ καρδίαν ὑπάρχει. ἢ νεωτέραν δὲ πνεύς, δίνκειν ἀπὸ καρδίας μέχει τῷ διαφραγματι. Πυθαγόρας, τὸ μὲν ζῶντων, στήθεϊ τὴν καρδίαν, τὸ δὲ νεοτέρῳ στήθεϊ τὴν καρδίαν. Hujus itaq; potius fuerat, quam Stoicorum, quod idem *ib.* c. 21. Αὐτὸ δὲ τὸ ἡγεμονικόν, ὡς ἐν λόγῳ, καρτικὴ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ στρατηγικῇ καρδίᾳ. Tertull. de anim. c. 15. Christiani apud Deum de utroque deducimur, & esse principale in anima, & certo in corporis recessu consecratum. Et mox: Simul utrumque dilucet, & esse principale in anima, & in eo thesauro corporis haberi, ad quem Deus respicit; (corde nimirum) ut neque extrinsecus agitari putes principale istud, secundum Heraclitum; neque per totum corpus ventilari, secundum Moschionem; neque in capite concludi, secundum Platonem; neque in vertice potius praesidere, secundum Xenocratem; neque in cerebro cubare, secundum Hippocratem; sed nec circa cerebri fundamentum, ut Herophilus; nec in membranulis, ut Strato & Erasistratus; nec in superciliorum medulla, ut Strato Physicus; nec in tota lorica pectoris, ut Epicurus: sed quod & Egyptii renunciaverunt ei, & ille versus Orphei vel Empedoclis; Namque homini sanguis circumcordialis, est sensus. (versus is apud Erymologum, sed depravator, in Αἴμα, apud Stob. tom. 1. tit. 40. ex Porphyrio de Styge, emendatior, reperitur;

Αἴμα δὲ ἀνθρώποις περικαρδίον, ὅτι νόημα.)

etiam Protagoras, etiam Apollodorus & Chrysippus haec sapiunt. Idem de resurr. c. 15. Adeo non sola anima transigit vitam, ut nec cogitatus aufugamus a collegio carnis. Siquidem in carne, & cum carne, & per carnem agitur ab anima, quod agitur in corde, hanc denique carnis speciem, arcem animae Dominus in suggillationem cogitatum taxat, Matth. c. 9. v. 4. Sed est in cerebri, vel in medio superciliorum discrimine, vel ubi philosophis placet, principalitas sensuum consecrata est, quod hegemonicon appellatur, caro erit omne anima cogitatorium. Cicer. Tuscul. lib. 1. § 18. Aliis cor ipsum animus videtur. ex quo excordes, recorderes, concordēsque dicuntur: & Nasica ille prudens bis Consul, Corculum; &

Egregiè cordatus homo, Catus Eliu' Sextus.

Empedocles animum esse censet cordi suffusum sanguinem. aliis pars quadam cerebri visa est animi principatum tenere. aliis nec cor ipsum placet, nec cerebri quandam partem esse animum; sed alii in corde, alii in cerebro dixerunt animi esse sedem & locum. Plato triplicem finxit animum; cujus principatum, id est, rationem in capite, sicut in arcè, posuit: & duas partes separare voluit, iram & cupiditatem; quas locis discluit; iram in pectore, cupiditatem subter precordia locavit. A Timaeo Locro sumplis it Platonem; cujus in lib. de anim. mundi haec sunt. Τὰς ἀνθρώπινους ψυχὰς τὸ μὲν λογικὸν καὶ νεοτέρον — στήθεϊ τὴν καρδίαν ἰσχυρταί μύρον, ὡς τὰλλα μέρεα τὰς

ψυχὰς καὶ τὸ σῶμα. ὡς ἡρετῶν τέτρ, καὶ δὲ ὡς αὐτῷ τὸ σῶμα ἀπὸ τῆς αἰτίας μέρεθ, τὸ μὲν θυμοειδές, στήθεϊ τὴν καρδίαν. Τὸ δὲ ἐπιθυμητικόν, στήθεϊ τὸ ἥπαρ. quod & in Timaeo suo ipse fulius pertractavit. Vide ad l. 2. § 13. Sed & Galen. de dogmat. Hip. & Plat. l. 6. c. 2. & Apul. de Plat. dogmat. Suffragari Stoicis, Lipsio in Stoic. Physiol. l. 3. c. 18. existimatur Hippocrates; cujus ista ex libello de corde profert. Γνώμην δὲ ἡ τῶ ἀνθρώπου πέφυκεν ἐν τῇ λαγῇ κοιλίᾳ, καὶ ἀρχὴ τῆς αἰτίας ψυχῆς. Is locus forsitan & Sylburgium in eundem errorem induxit; qui in notis ad Clem. Alex. de Hippocrate idem affirmat. Verum contrariam planè partem ex professo tenet & tuetur Hippocrates; (prout & Tertullianus verè dixit.) haec enim ipsius ex tractatu de sacro morbo ipsissima sunt verba; Κατὰ ταῦτα νομίζω τὸν ἐγκέφαλον δύναμιν πλεῖστον ἔχειν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. ἔσθ' ὅτι ἡμῶν ὅτι ἢ ἀπὸ τῆς ἡσυχίας μολύβδου ἐμβλυσθε, καὶ ὑπερβαίνοντες τὴν ψυχὴν. τὴν δὲ φρονήσιν αὐτῶν ὁ αἶθρ παρεχεται. οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ καὶ τὰ ὦτα, καὶ ἡ γλῶσσα, καὶ αἱ χεῖρες καὶ οἱ πόδες, οἷα ἀνὴρ ἐκκέραται γινώσκῃ, τοιαῦτα ὑπηρετοῦσι. γίνεται δὲ παντὶ τῷ σῶμα πᾶς φρονήσις, ὡς ἀνὴρ τεχνῇ τὰ ἡσυχίᾳ, ἐς τὴν σωτηρίαν, ὁ ἐκκέρατος ὅστις ὁ διαφραγματός. Et paulò post: Διότι φημι τὸν ἐγκέφαλον εἶναι τὸν ἐμβλυσθέντα τὴν ζωὴν. αἱ δὲ φρένες ἄλλως ὀνομαζομένη τῇ ψυχῇ κακηνόων, καὶ τὸ νόμον, τὸ δὲ ὄντι ἐκ, ὡς ἐν τῇ φύσει, ὡς οἷα ἐργάζεσθαι. πᾶσα δὲ δύναμις ἔχουσιν αἱ φρένες. ὡς φρονέειν τε καὶ νοεῖν. ἐπεὶ αἰδανόνται γὰρ ἐξ ὧν σπερτερον ἢ ἐν τῷ σῶματι ἐκόντων. ἀλλὰ μάττω τῷ τὸ ὄνομα ἔχουσιν καὶ τὴν αἰτίαν ὡς τὰ σπέρματα τῇ καρδίᾳ, ὡς ὅτι καλεῖται. ἔδεν εἰς τὴν ἀκροῦ συμπεριλαμβανῆσαι. Λέγουσι δὲ πνεύς, ὡς φρονέειν τῇ καρδίᾳ, καὶ τὸ ἀνιόντων τῷ τῷ ὅτι καὶ τὸ φρονέειν. τὸ δὲ ἐκ ἑσπεύει. ἀλλ' ἡ καρδία αἰδανέται τε μάλιστα καὶ αἱ φρένες. τῆς αὐτοῦ φρονήσεως ὑπετέρῳ μέτεσιν ἀλλὰ πάντων τυτεῶν ὁ ἐκκέρατος αἰσθάνεται. Hæc prolixius paulò transcribenda censui, quò Hippocratis in controversia ista quæ fuerit sententia, liquidius posset innotescere. Nam de corde libelli, nec Galenò, nec Erotiano mentio ulla in recensitione operum medicorum principis illius: itaq; nec ad illum autorem referendum statuit Anutius Fæsius, quo nemo quifquam de Hippocrate ampliora meritis videtur. Stoicorum verò non tam sententiam ridet Galen. quàm frivola ac nugatoria prorsus à Chrysippo ad eam statuminandam adducta argumenta; quæ ille revocâ, cùm non immeritò exagitat, tum fulissimè etiam solidissimèque refutat, de Hippocr. ac Platon. dogmat. l. 2. Adducit & Stoicis consentientes Lipsius, Aufonium in Monosyllab.

Mens, quæ celesti sensu rigat emeritum cor.

Cor vegetum, mundi instar habens, anima viget & vir. Et Lucretium l. 3.

Consiliarius,

abscinderetur; suadente fratre philosopho ut id fieri permitteret, recusavit, obfirmatq; animo est mortuus. Percontante autem quodam, quomodo id fecisset, ut philosophus, an ut ableta responsum est, 'Ως ἀνὴρ. U: vir. Euripid. Cyclope.

— ἀλλ' ὅπως ἀνὴρ ἔσθ'.
— ut vir sis, vide.

(quod uno verbo Hebraei וְשִׁירָה Esaiæ c. 46. v. 3. & Græci, ἀνδρὲς. Apost. ad Cor. ep. 1. c. 16. v. 13.) Idemque Philottete, à Stobæo tom. 2. tit. 29. & Dione Prus. orat. 59. laudatus, unde suppleri potest, quod Aristoteles omiserat ethic. Nicom. l. 6. c. 8. & Eudem. l. 5. c. 8. contra planè quàm Lambinus censuit,

Τὸς δὲ παλαιὸς καὶ π. παλαιότατος πόνος.
Τιμῶν, ἀνδρὲς τ' ἐν πλεονομίᾳ οὐκ.
quod μετὰ φεγγῶν Dio, τὸν δὲ φανερός, inquit, καὶ πλεονομῶν ἀπὸ τοῦ πλεονομίας, ὅθεν τὸν πλεονομίας, καὶ τὸν οὐκ ἀνδρὲς ἡγούμενα. quali reliqui, nomine tenuis tantum sint viri. Cicero in Brut. § 250. Vidi Mitylenis nuper virum, atque, ut dixi vidi planè virum. Senec. ep. 98. Restituamur, ut possimus dolores, quocumque modo corpus invaserint, perferre, & fortuna dicere; Cum viro tibi negotium est; quere quem vincas. Æmilius apud Livium l. 45. Is demum vir erit, cuius animam nec prospera flatu suo efferet, nec adversa infringet. Senec. item de sap. constant. c. 1. Tantum inter Stoicos & ceteros sapientiam professos interesse, quantum inter feminas & viros, non immerito dixerim. Et mox: Stoici virilem ingressi viam. Et Lucian. de sectis: Ἦκεον ἀπὸ τῶν λεγόντων, οἱ οὐ μὴ Ἐπικύρεται φιλοσοφίᾳ εἰσὶν οἱ Περσέωντοκοι δ', φιλόσοφοι οἱ Πλάτωνικοι δ', φιλόσοφοι οἱ δὲ Στωϊκῶν πολλοὶ ἔρασκον, ὅτι ἀνδρώδεις. indè Laërt. l. 6. initio. Τὴν Στωϊκὴν ἀνδρώδεια τὴν dixit. Quin & Arcesilaus interrogatus qui fieret, ut ab aliis sectis ad Epicureos multi deficerent, ab Epicureis nulli ad ceteros deficerent, respondit, Ἐκ μὲν δὲ ἀνδρὲς γάλλοι γίνονται ἐν δὲ γάλλων ἀνδρὲς ἔχοντες. Quia ex viris spadones (qui & eunuchi) ex spadonibus vero viri neutiquam fiunt. De Xenocrate Laërt. l. 4.

Ὅτι πάντα παρ' ἑξοικεῖν ἀνὴρ γυνή.
Contrà de Antonio Plutarch. ἐν δὲ δὲ φανερόν αὐτὸν ἐποίησεν, ἔτι ἀρχοῦ, ἔτι ἀνδρὲς, ἔτι ὅλας ἰδίους λογισμοῖς διοικεῖν. Ennius apud Cicer. offic. l. 1. § 61.

Vos etiam juvenes animos gertis muliebres,
Illæ; virgo viri.
De Alcibiade Pherecrates, referente Athenæo, lib. 12.

Οὐκ ἂν ἀνὴρ δὲ Ἀλκιβιάδης, ὡς δοκῇ,
Ἀνὴρ ἀπὸ πάντων ἢ γυναικῶν ὅτι νῦν.
Nec vir putatus Alcibiades antebat,
Vir subito factus faminarum est omnium. Grot.

vel ad mentem forsan poetæ propius,

Nam Alcibiades, cum nē vir quidem sit,

Factus videtur mulierum vir omnium.

ut sit oxymoron, omnium esse mulierum virū eum, qui nē vir quidem sit. Vide ad l. 3. § 16. ἀνδρῶν. Verum istud in sensum obsceniorē dictum. Alexander Molossus, cum in Italiam tran- rer, dixit: se fertur, se quidem ad Romanos ire, quasi ἀνδρῶν, Macedonem isse ad Persas, quasi γυναικῶν. Gell.

l. 17. c. 21. Diogenes itidem Lacedæmone Athenas proficiscens, in itinere quoniam concederet percontanti, respondit, Ἐκ τῆς ἀνδρῶν ἰδέσθαι εἰς τὴν γυναικῶν. Ex andronitide in gynæceum. Quamquam & Spartanis ipsis virilitatis nomen agere sitis & gravatim impertitus videtur. Siquidem interrogatus, ποῦ τῆς Ἑλλάδος ἰδὲ ἀγαθὸς ἀνδρὲς; quoniam in regione Græciæ viros bonos vidisset, respondit, Ἀνδρὲς μὲν ἔδειξέ μοι πῶδας δὲ ἐν Λακεδæμονίᾳ. Viros quidam nusquam: pueros autem Lacedæmone. Idemque cum in Olympiæ præco proclamaret, Νικᾷ Διαξίππος ἀνδρὲς. Vincit viros Diokippus. ὁ μὲν δὲ ἀνδρῶν ἀνδρὲς δὲ ἐγώ. Ille vero, inquit, mancipia: at ipse viros. Laërt. l. 6.

Τὰ περὶ γυναικῶν ἀπὸ τῆς ψυχῆς. Idem l. 5. § 19.

Ἀλλ' ἔγωγε ἐσηκον ἀνδρῶν. Ità l. 9. § 15. ἔγωγε ἀνδρῶν ἐσηκον. & l. 11. § 11. ἐκ ὅτι σε ἐρηξεται.

Αἱ δὲ ὀχλήσεις ἐν μόνῃς τῆς ἐνδον ὑπολήψε-
[Idem l. 8. § 47. niti quod hic ὑπολήψις, i. e. opinio, ut Senec. epist. 76. ibi κέλευα & δογμα. i. e. decretum, ut idem epist. 95. dicitur. Cicero Stoicum agens Tuscul. l. 3. c. 25. Opinione turbamur: nam & metus opinio magni mali imponentis; & ægritudo est opinio magni mali presentis; & quidē recens opinio talis mali, ut in eo rectum videatur angere id autem est, ut is qui doleat, oportere opinetur se dolere.

Πάντα ταῦτα ὅσα ὀρεῖς, ὅσον ἐδέξω μετὰ δαλ-
[Idem l. 7. § 22. Vidē & l. 2. § 12. Seneca epist. 71. Quid enim mutationis periculo exemplum est? non terra, non cælum, non totus hic rerum omnium contextus, quamvis Deo agente ducatur. non semper tenebit hunc ordinem; sed illum ex hoc cursu aliquis dies dejiciet. certis eunt cuncta temporibus: nasci debent, crescere, extingui. Quæcunque vides supra nos currere, & hæc quibus innixi atque impositi sumus, veluti solidissimis, carpentur ac desinent. nulli non sollicitus sua est. inæqualibus ista spatiis eodem natura 50 demittit.

Καὶ ἐκ ἐπ' ἑστῆς] non erant amplius. id scilicet quod prius fuerant. Vide l. 11. § 35.

Ὁ κόσμος, ἀλλοίωσις] hoc est, ἐν διωκεῖ ἀλλοίωσις. ut l. 9. § 19. ità Plato in Theæt. τὸ πᾶν κίνησις, καὶ ἄλλο παρὰ τὸ ἐξέν. quod mox explicans, dicit, πάντα αἰεὶ κινῶνται & πάντα αἰεὶ γίνονται.

γινέσθαι, quod Hippocrates de diet. l. 1. *Συμμεσθ-
μήα καὶ διαλυθήα αἰολοῦται*. Vide ad l. 10. § 7.
Tertull. de pallio c. 2. Certè habitum veteris naturæ
soliis solenne munus est. fungitur & ipso mundus
iste, quem incumbimus. metatio certè nostra, totum
versiforme est. dies & nox invicem vertunt. Sol sta-
tionibus annuis, Luna modulationibus mensuris va-
riat. Syderum distincta confusio interdum dejicit ali-
quid, interdum resuscitat. cæli ambitus, nunc subdivo
splendidus, nunc nubilo sordidus: aut imbres ruunt,
aut siqua missilia cum imbris, dehinc substillum, &
denuo sudum. Sic & mari fides infamis, dum & fla-
bris æquè mutantibus; de tranquillo probum, de flustis
temperatum, & extemplo de decumanis inquietat. Sic
& terram si recenscas temporatim vestiri amantem,
propè sit eandem negare, memòr viridem cum conspicis
flavam, mox visurus & canam. Cateri quoque ejus or-
natus siquid, non aliud ex alio mutant, & montium
scapula decurrendo, & fontium venæ caruillando, &
fluminum via abhumando. mutavit & totus mundus;
aliquando, aquis omnibus obstitus. Sed & enasando rur-
sus in forma: mutavit rursus orbis, alius idem.
Vise sis eundem argumentum idem pereleganter
prosequentem, de resurrect. carn. c. 12. Vide &
l. 2. § 2. & l. 8. § 6.

Ὁ βίος ὑπόληψις | Vita tota in opinione confi-
sit, quod l. 2. § 15. πᾶν ὑπόληψις.

§ 4. Τὸ νοεῖν ἡμῶν κοινὸν | quod supra l. 3.
§ 4. συγγενές πᾶν τὸ λογικόν. Et adhuc pleni-
us, l. 9. § 8. Εἰς τὰ λογικὰ ζῶα μία νοεῖα ψυχή
μέμειται.

Ὁ κόσμος ὁσαύτῃ πόλις | Idem supr. § 3. Vi-
de ad l. 3. § 11. Epictet. l. 3. c. 21. ὅτι ὁ κόσμος
ὡς μία πόλις ὅτι καὶ ἡ εἰσα, ὥς ἡς διμύρεται,
μία. Tertull. apolog. c. 38. Unam omnium rempub-
licam agnoscimus mundum. Cicer. paradox. 2. Exi-
lium non est eis terribile, qui omnem orbem terrarum
unam urbem esse ducunt.

Τίνος γὰρ ἄλλης — κοινῇ πολλοῖς ἀμαρτίας; | nullius
certè alius homines indiscriminatim universi. at
Christicolæ alius, τοῦ ἐν τοῖς ἕσπεροις, uti Paulus
ad Philip. c. 3. v. 20.

Ἐκεῖθεν | de communi isto animarum rationa-
lium fonte, idem ferè l. 9. § 8. hoc est, quod l. 2.
§ 4. dixerat, esse mentem cujusque τῷ τὸν κόσμον διοι-
κῆντι ἀπόρροιαν, defluxum quandam mentis mundi
gubernatricis. Vide infra § 40.

Ἀπὸ πηγῆς πνός | Arnob. l. 2: ex Stoicorum an
Platonicorum sententiâ; Uno ex fonte omnium no-
stram defluunt animæ.

Οὐδὲν ἐκ τοῦ μηδενὸς ἔρχεται. ὡς ὅτι μὴδὲν εἰς
ἐκ ὃν ἀπέρχεται. | Ità l. 5. § 13. Contrà quàm Eu-
rip. apud Stob. tom. 2. tit. 122.

— τὸ μηδὲν εἰς ἐδὲν ῥέπει.

— nil quod erat, in nil abit.

& quàm Tertull. advers. Hermog. Omnia ex nihilo

edita, in nihilum perventura. Pers. Sat. 3.

— gigni

De nihilo nihil; in nihilum nil posse reverti.

Philo de mundo. Ὡς ὅτι ἐκ τοῦ μηδενὸς ἐδὲν
γίνεται, ἐδὲν εἰς τὸ μηδὲν φθίρεται. ἐκ τοῦ γὰρ ἐ-
δὲν ὄντι ἀμύχαρον ὅτι γινέσθαι τί ποτε ὃν ἔξα-
πολέσθαι, ἀνέλυτον καὶ ἀσπαστον. Qui locus Ludov.
Nagoræ vitii suspectus habetur. itaque legi postu-
lat pro ἀνέλυτον, ἀνέπυστον, & ἀσπαστον pro ἀσπαστον.
Ocellus Lucan. de univers. c. 1. § 11. Ἀμύχαρον
γὰρ τὸ ὃν ἐκ τοῦ μηδενὸς ὄντων ἀποσπασθῆναι, ἢ εἰς τὸ μη-
δὲν ἀναλυθῆναι. Epicurus pariter epist. ad Herodo-
tum apud Laert. l. 10. Πρωτὸν μὲν, ὅτι ἐδὲν γίνε-
ται ἐκ τοῦ μηδενὸς, πᾶν γὰρ ἐκ παντὸς ἐκίνατ' ἐν,
ἀπερμάτων καὶ ἐδὲν ἀποσπασθῆναι. καὶ εἰ φθίρετο
ἢ τὸ ἀφανισθῆναι εἰς τὸ μηδὲν, πάντα ἐν ὑπο-
λάσει τὰ φερόμενα, ὅτι ὄντων εἰς ἀδελφότητα.
Quod Lucretius Epicuri μυσταγωγὸς καὶ ἐκτελεστὴς
lib. 1.

Principium hinc quoque nobis exordia sumet:

Nullam rem è nihilo gigni; nil posse creari

De nihilo. —

Et mox: Nam si de nihilo fierent; ex omnibu' rebus

Omne genus nasci posset, nil semine egeret.

Sed & Democritus apud eund. l. 9. Μηδὲν ἐκ τοῦ
μηδενὸς γίγνεται, μηδὲν εἰς τὸ μηδὲν φθίρεται.
Aristoteles etiam physic. l. 1. c. 4. Τὸ γινώσκον
ἐκ τοῦ μηδενὸς ὄντων γίγνεται ἀδύνατον. ὅτι γὰρ ταύ-
της ἀπορροιας τῆς δόξης πάντες οἱ φιλοσοφῶντες.
Et rursus c. 8. Καθὼς δὲ ἡ φύσις φασκὼν, ἐδὲν γίγνε-
ται ἐκ τοῦ μηδενὸς. & de gener. & corrupt. l. 1.
c. 3. Ὁ μάλιστα φιλοσοφῶντες ἀπετέλεσαν οἱ φιλοσο-
φῶντες, τὸ ἐκ μηδενὸς γίγνεται ἀδύνατον.
Atque huc pertinet, quod de priscis philo-
sophis idem physic. l. 1. c. 8. Οἱ καὶ φιλοσοφῶντες
τοὺς γινώσκοντες τὴν ἀλήθειαν, φασὶν ὅτι γίγνε-
ται ὄντων ἐδὲν, ὅτι φθίρεται. neq; enim simpliciter,
aut produci aut corrumpi quicquam, ei negabant;
sed nihil aut è nihilo produci, aut in nihilum evane-
scere; verum substantiam ipsam semper manere, no-
vis affectibus sibi invicem succedentibus, afferebant.

quod & Aristot. ipse agnoscit, ὅτι καὶ τὸ φυσικόν l. 1.
c. 3. Τῶν δὲ φερόμενων φιλοσοφῶντων οἱ πλείους
τὰς ἐν ὕλης εἰδὲς μόνον αἰσθάνονται ἀρχὰς ἐν ὄν-
των. ὥς ὅτι γὰρ ὅτι ἀπ᾽ αἰῶνα τὰ ὄντα, καὶ ὥς ὅτι γί-
γνεται φερόμενα, καὶ εἰς τὸ φθίρεται τελευτῶν, τῆς
μὲν εἰσὶν ἀπορροιας, τῆς δὲ πᾶσι μετὰ ἀλλή-
λους, ὅτι τοὺς σοιχείων καὶ ταύτων τὴν ἀρχὴν φασιν
ἐν τοῖς ὄντων καὶ δια τῶν, ὅτι γίγνεται ἐδὲν ὄν-
των, ὅτι ἀπ᾽ αἰῶνα, ὅτι τῆς τοιαύτης φύσεως αἰεὶ ὄν-
τος. Itaque Cicero de divinor. l. 2. § 37. Non
ergo omnium interitus atque obitus natura conficiet:
& erit aliquid, quod aut ex nihilo oriatur, aut in ni-
hilum subito occidat. quis hoc physicus dixit unquam?
De posteriore membro. Vide l. 11. § 35. Vide &
l. 8. § 18. & l. 10. § 7.

§ 5. Ὁ θάνατος τοῖς τοῖς, οἷ γενέσθαι | Siquidem, ut Aristot. de gener. & corrupt. l. 1. c. 3. Ἔστιν ἡ θάνατος γένεσις αἰεὶ ἐπὶ τῷ ὅτι ἔστιν, ἄλλω φθορᾷ καὶ ἡ ἄλλη φθορὰ, ἄλλω γένεσι. Generatio unius, corruptio alterius; & corruptio unius, generatio alterius. At Apollonius Tyan. epist. 66. Θάνατος ἐστὶς ἐξ ἐνός, ἢ μόνον ἐμράσει. καὶ δὲ τὸ ἐξ ἐνός γένεσις ἐξ ἐνός, ἢ μόνον ἐμράσει τὸ μὴ γὰρ εἶς ἔστις πρᾶπτον εἰς φύσιν, ἐξ ἑνὸς γένεσις τὸ ὅτι ἐκ φύσεως. εἰς ἑσάν καὶ ταῦτα, θάνατος. ἔτε γινώσκου κατ' ἀλήθειαν πνοῆς, ἔτε φθερομένης ποτὶ μόνον ὃ ἐμφανὲς ὄντος, ἀφ' ὧν τε ὕστερον, τὸ μὴ διὰ παχυτητα τῆς ὕλης, τὸ δὲ διὰ λεπτότητα τῆς ὕλης, ὅσης μὴ αἰεὶ τῆς αὐτῆς, κινήσει ὃ διαφέρεισθαι καὶ εἶναι. Porphyrius apud Stob. tom. 1. l. 1. tit. 40. ex Pythagoreorum sententia, Τὸν λόγον ἀνακεῖναι, ὡς τὸ ἀποθνήσκον τῶν τὸν λόγον ἔχειν, ὃν ὁ ἡνῶν ἔχει ὡς τὸ ἡνῶμενον. ἐκτέλει γὰρ εἰς τῆς ψυχῆς μεταβολῇ τὴν εἰς σῶμα, γένεσιν ὃ ὃ ἀπὸ σώματος, θάνατον. φύσεως κινήσει. Itā l. 2. § 12. φύσεως ἔργον. Senecae excerpt. Morieris. ista hominis natura est, non parva.

Σύγκρισις ἐκ τῶν αὐτῶν στοιχείων εἰς ταῦτα | deesse videntur voces aliquot, necessariò supplendæ, ut sensus sit integer. [καὶ διάλειψις] εἰς ταῦτα. vel ut l. 10. § 7. [καὶ διάλειψις] εἰς ταῦτα. Itā Aristot. de gener. & corrupt. l. 1. c. 1. ζυγίζοντων καὶ ἀποθνήσκοντων (τῶν στοιχείων) ἡ γένεσις συμβαίνει καὶ ἡ φθορὰ. Et c. 2. γένεσις καὶ φθορὰς συγκαταλέγουσιν καὶ διακρίνουσιν. Ibidemq; Democritus & Leucippus, διακρίνει, καὶ συγκαταλέγει, γένεσιν καὶ φθορᾷ, definiunt. Empedocli quoq; ὅτι φύσις ἐξ ἐνός ἐστιν, Ἀλλὰ μόνον μίξις τε διάλειψις τε μίγνυνται. quod idem & τῶν μὴ τὰ φυσικὰ, l. 4. c. 1. reperitur, de quo tamen videatur Plutarchus adv. Colot. Epictet. lib. 4. c. 7. Ἀλλ' ἡδὴ καμὲς ἀποθνήσκου. καὶ τρεῖς γὰρ τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ ἐπὶ ὡς ἔχει ἡδὴ καμὲς τὴν ὕλην, εἰς ὃν σωτὴρ, εἰς ἐκείνην πάλιν ἀναλυθῆναι. καὶ τὴν θνήσκον; τὴν μέλλει ἀποθνήσκου καὶ ἐν τῷ κόσμῳ; τὴν ἡνῶν καμὲν, παραλόγον; Vide l. 5. § 4. & 13. 40 & inf. § 30. & l. 7. § 50. & l. 8. § 18.

Ἐπὶ ὃν αὖν τις αἰσινθεῖν | εἰ γὰρ τὸ πρὸς τὴν αἰσιν, ἐξ τὸ ἀποθνήσκου. Dio Prus. orat. 33. & Marc. l. 12. c. 23. ἡ κατὰ πᾶσιν τὴν βίην καὶ κακόν, ὅτι ἐξ αἰσιν.

Οὐτε ὡς τὸ ἐπὶ τῶν νοσέων ζῶν | quia scilicet est θνητὴν ζῶν sup. § 3. Itaque Anaxagoras, nuntiata filii morte; ἡδὴ, ὅτι θνητὸν ἐγγενῆς ὄν. Plut. ad Apollon. & de mansuet. vel, ut idem de tranquill. & Galen. de dogm. Hippocr. & Plat. l. 4. c. 13. ἡδὴ θνητὸν ἡνῶν. vel etiā ut Laërt. l. 1. qui liberos plures simul amissos refert, ἡδὴ αὐτὸν θνητὸν ἡνῶν. Et Ælian. lib. 3. cap. 2. ἡδὴ θνητὸν καὶ ἡνῶν. ubi tamen legendum καὶ ἡνῶν, ex Dion. Prus. orat. 37. & Epictet. dissert. l. 3. c. 24. Cicer. Tuscul. l. 3. Sciebam me genuisse

mortalem. Val. Max. l. 5. c. 10. Ego illum ex me natum sciebam esse mortalē. At turpissimè ac sceleratissimè hominis monstrum merum Gallienus ille Imperatoris nomine indignus, qui (ut refert Trebellius) ubi de Valeriano patre comperit, quod à Persis captus esset, id quod philosophorum optimus de filio amisso dixisse fertur, sciebam me genuisse mortalem, de patre dixit Imperatorum pessimus, sciebam patrem meum esse mortalem. itā cum patris miseria ludibrio haberet, non defuit tamen Annii Corniculæ, qui eum quasi constantem principem laudaret. Cæterum, quod Sen. epist. 99. Cui nasci contingit, mori restat. & epist. 30. Vivere noluit, qui mori non vult. vita enim cum exceptione mortis data est.

Οὐδὲ ὡς τὸν λόγον τῆς παρακινῆς | quia, ἢ τὸ σῶμα & σύγκρισις ἑαυτοῦ. l. 2. § 17. Et, ut Epictetus inf. § 14. ἡνῶν εἰ βασιλεὺς γενέσθαι. Senec. ad Marc. c. 11. Mortalis nata es; mortales peperisti. putre ipsa fluidumque corpus, & casibus morbisque repetita, sperasti tam imbecillā materiā solida & eterna gestasse? Et mox: Quid est homo? quodlibet quassum vas, & quodlibet fragile. jactatu, non tempestate magnā, ut dissiperis, est opus. ubicunque arietaveris, solveris. Quid est homo? imbecillum corpus & fragile, nudum, suapte naturā inermē, alienæ opis indigens, ad omnem fortunæ contumeliā projectum: cum benè lacertos exerceat, cujuslibet feræ pabulum, cujuslibet victima: ex infirmis fluidisque contextum; frigoris, æstus, laboris impatiens: ipso rursus situ & otio iturum in tabem: alimenta metuens sua; quorum modò inopiā, modò copiā rumperit: anxie sollicitaque tutela; precariis spiritibus & male hærentis. Plut. ad Apollon. Τίς δὲ θάνατος. εἰ τὸ τμῆτον πτῆματα, εἰ τὸ πικτὸν πτῆματα, εἰ τὸ καυστὸν κέκαυσται, εἰ τὸ φθαρτὸν ἐφθάρται; Augustinus jam morti propinquus, acceptis cladibus, quæ per barbarorum incurSIONES passim contigerant, sapientis cujusdam sententiā se consolabatur dicens; Non erit magnum, quod cadunt ligna & lapides, & moriuntur mortales. Posidon. in vit. Aug.

§ 6. Ταῦτα ἔπος | Abrupta ista; nec cum prioribus coherentia, & ἀκρόασι insuper. Monitum continent & munimentum adversus injurias & contumelias ab improbis illatas: Talia, inquit, ab istiusmodi perpetrari solenne est. Senec. Excerpt. Malè de te loquuntur homines. sed mali moverer, si judicio hoc facerent. nunc morbo faciunt: faciunt, quod solent. quibusdam enim sanibus sic innatum est, ut non pro feritate, sed pro consuetudine latent. Ista autem cum præcedentibus malè conferruminavit editor ille Lugdunensis.

Ἐξ ἀνέκτου | aliter nequeunt. Gregor. Naz. de pace orat. 3. Κακῶς λέγουσιν, ἐπεὶ δὲ κακῶς ἐκ ἑαυτοῦ. Quod idem apud Laërtium l. 2. Socrates. Sed & Leontichides Aristonis Laco, apud Plut. in apophth. Οὐ θάνατος καλῶς γὰρ λέγουσιν ἐπὶς αὐτῶν.

αὐτοῦ δυνάστην. Senecæ excerpt. Malè de te lo-
guntur. Bene nesciunt loqui. Ità sup. § 3. Ἀκούτες
ἀμαρτάνεσι. Et l. 8. § 12. ἀναγκάζονται ἔπος ποι-
εῖν. Et l. 10. § 29. βιάζεται. Pari modo ille
apud Epicharmum in *Hercul. fur.* se excusat, refe-
rente Eustrat. in *Aristot. ethic.* l. 3. c. 5.

Ἀλλὰ μὲν ἐγὼ ἀναγκάως τὰ δε πάντα πείω.

Hec ego ex necessitate facio, quæ facio, omnia. Grot.
Neg; tamen Zenonis servulo præscriptio ea prode-
rat, qui cum ob furtum à Domino castigatus, ἔ-
μαρτό μοι κλέσαι, in fati sibi diceret fuisse, ut fura-
retur; respondit ille, κατὰ δαίμονα in fati isdem fu-
isse & ut caderetur. Sed nec Spartani servo; qui
cum inter flagella, subinde clamaret, Ἀκὼν ἤμαρ-
την, Inventus peccavi; regessit herus, Ἀκὼν τῶντων
ἢ κολάζεσθαι. inventus ergo plectere. Vide ad lib. 7.
§ 63.

Θέλει τὴν σικκὴν ὁπὼν μὴ ἔχειν] Idem planè
l. 12. § 16. affine quippiam & l. 8. § 15. Lactis
autem sive liquoris ficulneji meminisse videtur; & 20
πὸ σικκῆς ὁπὸς πάντων δειμύτατος. ut *Aristot. pro-*
blem. l. 20. c. 18. sive, ut *Plin.* l. 23. c. 7. quoniam
fici succus lacteus aceti naturam habet: itaque coaguli
modo lac contrahit. quod aliter paulò *Dioscoridi.* l. 1.
c. 149. παμπυλὸς ἐστὶ γάλακτι, ὥστερ ἡ πικρὰ λύει
τὸ πεπυρρὸς, ὥστερ τὸ ὄξος. Sed & alijs dotibus
haud paucis fuccus is nobilis, quas apud eosdem
videre licet. Ad Marci mentem *Senec. de ira* l. 2.
c. 10. Non irascetur sapiens peccantibus. quare? quia
scit neminem sapientem nasci, sed fieri. Scit paucis-
simos omni ævo sapientes evadere. quia conditionem
humane nature perspectam habet. nemo autem na-
ture sanus irascitur. quid enim si mirari velit, non
in sylvestribus dumis poma pendere? quid si miretur
spiceta sentesque non utilis altitudi fruge compleri? ne-
mo irascitur, ubi vitium naturæ defendit.

Ἐντοὺς ὀλίγους χρόνους καὶ σὺ καὶ ἔπος πενήξειδε]
Ità l. 7. § 22. κατ' ὀλίγον ἀμειβόμενοι πενήξειτε. *Se-*
nec. de ira lib. 3. c. 42. Nulla res adversus iram
magis proderit, quàm cogitatio mortalitatis. sibi quisq;
ut alteri, dicat; Quid juvat tanquam in æternum ge-
nitos iras indicare; & brevissimam ætatem dissipa-
re? Quid ruimus in turbam? quid certamina nobis
accerimus? quid imbecillitatis oblitus, ingentia odia
suscipimus; & ad frangendum fragiles consurgimus?
jam istas inimicitias, quas implacabili gerimus odio,
febris aut aliud malum corporis vetabit geri; jam
par accerrimam media mors dirimet. quid tumultua-
mur, & vitam seditiosi conturbamus? fiat super ca-
put satum; & pereuntis dies imputat, propiusque ac
propius accedit. istud tempus quod aliena destinas
mòrti, fortasse [haud] * circa tuam est. [* circa Lipf.]
Et rursus: Quin potius vitam brevem colligis, pla-
cidamque & tibi & ceteris præstas. quin potius ama-
bilem te, dum vivis, omnibus; desiderabilem, cum ex-
cesseris, reddis. Quid servo, quid domino? quid regi,

quid clienti tuo irascere? sustine paullum. vixis ecce
mori, quæ nos pares faciat. Ridere solemus inter ma-
turina arena spectacula, tauri & ursi pugnam inter
se colligatorum; quos cum alter alterum vexarit, suis
consector expectat. Idem facimus. aliquem nobiscum
alligatum laceessimus: cum victo victorique finis æque
maturus immineat. numquid amplius isti cui irasce-
ris, quàm mortem optas? etiam te quiescente morietur.
perdis operam: facere vis, quod futurum est. Quiesci
potius pacatque, quantumcunque superest, transigamus.
sive de ultimis supplicii cogitas, sive de levioribus,
quantulum est temporis, quod aut ille pama sua torqua-
tur, aut tu malum gaudium ex aliena percipies? jam
ipsum spiritum expuimus interim, dum trahimus.
dum inter homines sumus, colamus humanitatem:
non timori cuiquam, non periculo sumus. detrimenta,
injurias, convicia, vellicationes contemnimus, &
magno animo brevia feramus incommoda. dum re-
spicimus, quod audent, versantisque nos, jam mortali-
tas aderit. Pervulgatum est illud, ad quod ille re-
spexit, quodque *Aristoteles* exhibet, *rhetor.* lib. 2.
c. 21.

Ἀθάνατον ὀρῶν μὴ φύλαττε θνητὸς ὄν.
Iram cave immortalẽ mortalis geras.

Sive, ut *Gnomolog.* vetus;

Ἀθάνατον ἔχθρον μὴ φύλαττε θνητὸς ὄν.

Mortalis odia nẽ gere immortalia.

Quod latius extulit *Euripid.* in *Philoctet.* apud *Stob.*
tom. 2. tit. 20.

Ὡστερ ὃ θνητὸν καὶ τὸ σῶμ' ἡμῶν ἔχον

Οὐτὰ περσική, μὴ δὲ τὴν ὀρῶν ἔχειν

Ἀθάνατον, ὅς σφραγεύειν ὀπίσται.

Mortale quando corpus est homini datum;

Nec odia debet gerere immortalia.

Quisquis magistra sapere naturæ volat. Grot.

Romanis, ab Hetruscis missi de Tarquinio legati,
apud *Dionysium Halicarn.* l. 5. Δὴν ἀνθρώπους
ὄντας, μὴ δὲν ἑστὲρ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν φε-
ρεῖν, μὴ δὲ ἀθάνατους ἔχειν τὰς ὀργὰς ἐν θνητοῖς
σώμασιν. Et *Marcio* mater apud eundem lib. 8.
ubi Deos etiam, per gravia atque atrocia peccanti-
bus iratos, muneribus precibûque leniri dixerat, ei
μὴ σὺ, inquit, ἀεὶ οἷός, τὰς μὲν καὶ θεῶν ὀργὰς θνητὸς
εἶναι, τὰς δὲ καὶ ἀνθρώπων, ἀθάνατους. *Creon* tamen
apud *Sophoclem* in *Oedip. Colon.*

Θυμὸς γὰρ ἐν δὲν γῆρας ἐστὶν ἄλλο σπλῶ δαίμων.

Ira senectus unica est, vita exitus.

Et ulterius etiam *Phalaris* epist. 51. Τῆς μὲν καὶ
ἀλλαν ἔχθρας ὅσοι πὴ κακὸν μὲ δεδραμένοι, ὡς πα-
ρεχθαίης, καὶ ὀπίσται δὲ θνητὸς γὰρ ὄντας, ἀθά-
νατον ὀρῶν ἔχειν, ὡς φασὶ πτες, ἐπερσική. τῆς
μὲν τοι, Πύδαν & εἰς ἐμαυτὸν διαμένειας, ἐ μόνον
ζῶν, ἀλλ' ἐδ' ἐν ἀποθανόν, ὃ πᾶσι συμβαίνει τοῖς
τετραπληκόν, ὀπίσται δὲ.

Οὐδὲ ὄνομα μὲν ἑσπεριόφειται] Vide *infra*.

§ 33. & l. 8. § 25. *Hesiod.* *oper.* l. 1. v. 153.

Βῆτα

Βίβλος ἐς ἐκείνην αἰῶνα κρυπτοῦ ἀΐδου,
Νόουμοι.

quo loco (ut obiter adnotem) ἐκείνην malim vertere, *situ oblitum*, quam cum interpretibus, *latum*.

§ 7. Ἀρὸν τὴν ὑπόληψιν, ἥρται τὸ βέλταμα. Idem ferè l. 7. § 14. & l. 8. § 35, 41, 47. & l. 12. § 22, 25. Huc illud Menandri, apud Plutarch. de tranquill. & de exil. & apud Stob. tom. 2. tit. 109.

Οὐδὲν πόνονδας θανάτῳ, ἀν μὴ περὶ ποῖν.

Nil passus es mali, ipse ni pra te feras.

Epictet. Enchirid. c. 29. Σὲ δὲ βλάψαι, ἀν μὴ σὺ θλάῃς. τότε δὲ ἐστὶ βέλταμα μὴ θ, ὅταν ὑπολάβῃς βέλταμα.

§ 8. Ὁ χεῖρον αὐτὸν ἐαυτῷ ἀνθρώπων ἐ ποιεῖ | quod l. 7. § 64. ἔδὲ τὴν διάνοιαν τὴν κερναῶσαν χεῖρον ποιεῖ. quia scilicet. Animus cuiusque, is est quisque. Cicer. Somn. Scip. Vide l. 2. § 1.

§ 9. Ἡνέγκασται | Ita l. 2. § 3. Περὶ τοῦ ἀναγκάσθαι. ibi vide. commation autem hoc superioribus adfigit Cas. sequentibus praefigit Xyl. cum neutra satis coharet. dictionis series hiulca est, & deesse aliquid videtur. ad sequentia potius dicti mens vergit: ut rationes varias simul congerat, ob quas aequanimiter contingentia quaeque ferre oporteat; quia nempe necessaria, utilia, iusta.

§ 10. Ὅτι πᾶν τὸ συμβαῖνον, δικαίως συμβαίνει. Ita solent excerpta sua, vel χερνομαδεῖας, vel adnotata ordiri, Ὅτι τὸδε, καὶ τὸδε, ut videre est passim apud Photium, Eustathium, alios. Aliquando tamen plenius, ἵστον δὲ, aut ejusmodi aliud quid, quale & istic subintelligendum. Quod autem omnia quae contingunt nobis, iuste contingere dicit, intelligendum est, quoad primam causam. Nec abhorret ab hoc philosophia Christiana, sed cumprimis inculcat. Psaltes Psal. 119. v. 139. Justus es, Domine, iustaeque sunt judicia tua. & v. 75. Novi, Domine; recta esse judicia tua; iustaeque te afflixisse me. Et Psal. 145. v. 17. Justus est Dominus in omnibus viis suis, sanctusque in operationibus suis. Vates etiam Jerem. c. 12. v. 1. etiam si aegre ferre videatur, quod bonis male, malis bene sit; hoc tamen pro fundamento immoto prorsus subternit, Tu, Domine, certe justus es. Sen. epist. 107. Quaecumque fiunt, debuisse fieri putet; nec velit obijurgare naturam. & epist. 96. Soles fieri. parum est. debuit fieri. decernuntur ista, non accidunt. Galen. in Hippocr. de fract. l. 1. § 2. Ὅταν ἐκείνῳ πρὸς γυμνασίῃ τὸ οἰκτιρὸν φυλάττηται, δικαίως ἐκείνῳ καὶ δίκαιόν ἐστι. οἰκτιρὸν δὲ ἐστὶν ἄλλο παρὰ τὸ κατὰ φύσιν. ad Marci mentem aptissimè.

Κατὰ τὸ ἐξῆς. Secundum rerum ac causarum συνωρίσθαι, sive connexionem ac concatenationem quandam, quam imaginabantur Stoici. Vide infr. § 45. & l. 6. § 38.

Ἄπο τοῦ ἀποτρέφειν τὸ κατὰ φύσιν. Nihil

poterat piè magis ac religiosè dici, quam omnia provenire à causa quadam suprema, assignante quasi certà lege cuique, quod ipsi maximè sit congruum. Vide l. 7. § 31. & l. 10. § 25.

Σὺν τῷ ἀγαθῷ ἐστὶν | Syntaxis πρὸς poscit. Sicut l. 7. § 66. ἀρετὴν πρὸς δίκην ἐστὶν. atque ita Lugd. Bonum autem fore dicit, si iuste evenientibus se sponte summiserit. quod Cleanthes suprà, ad l. 3. § 4.

10 Malisque patiar, quod bono licuit pati.

Καθὸν γενόηται ἰδίως ὁ ἀγαθός. Virum bonum, dicit; non quomodo omnes candidatos bonos viros dicimus, quomodo obvios, si nomen non succurrit, dominos salutamus: ut Senec. epist. 3. sed perfectum, absolutum; quem malum facere nulla vis, nulla necessitas possit. Idem epist. 34. Itaque τὸ ἰδίως γενόμενον, istic opponitur τῷ κοινότερον λεγομένῳ, l. 2. § 10. aliudque hic τὸ ἴδιον, aliud τὸ ἰδιωτικόν, infr. § 50. Fabius in l. 12. c. 1. cum Oratorem virum bonum definivisset. Ego secundum communem loquendi consuetudinem saepe dixi dicamque perfectum Oratorem esse Ciceronem, ut amicos & bonos viros, & prudentissimos dicimus vulgò, quorum nihil nisi perfectè sapienti datur. Sed cum propriè & ad legem ipsam veritatis loquendum eris, cum quæram oratorem, quem & ipsa querebat.

§ 11. Μὴ τοιαῦτα ὑπολαμβάνειν. Senec. de sap. constaut. c. 17. Genus ultionis est, eripere ei qui fecit contumelia voluptatem. Solent dicere; Miserum me. puto, non intellexit! adeò fructus contumeliae in sensu & indignatione patientis est. Tertull. de patient. c. 8. Nempe idcirco quis te laedit ut doleas: quia fructus omnis laedentis in dolore laesi est. ergò cum fructum ejus everteris non dolendo, ipse doleat necesse est amissione fructus sui.

§ 12. Ἐπιμελῆται | i. e. ἀγυαλὰ ἐπιμελ. ut l. 3. § 13.

Ὁ τῆς βασιλικῆς καὶ νομοθετικῆς λόγος | i. e. τῆς ἡγεμονικῆς, sive mentis, quam & τὸ κινεῖον, suprà § 1. & τὴν κερναῶσαν, l. 7. § 64. vocat. Vide Ambros. Hexaemer. lib. 6. cap. 9. suprà ad § 3. Verum nobis, Unus est Rex idem & Legislator, Iovæ. Esaiæ c. 33. v. 22. cujus & legem νόμον βασιλικὸν Jacobus indigerat. c. 2. v. 8.

Μεταδέσθαι | Vide ad l. 1. § 15, 16. & l. 6. § 21. Notum illud Hesiodium oper. l. 1. v. 291.

Οὐ τὸς μὴ παύσεις, δὲ αὐτὸς πάλιν νοήσῃ, θεροσπέρους τὰ καὶ ἔπειτα, καὶ εἰς τέλος εἰσιν ἀμείνων. Ἐδδὸς δὲ αὐτὸν κερναῖν, δὲ εὐ εἰπόντῃ πύπνῃ. Ὅς δὲ καὶ μὴ αὐτὸς νοήσῃ, μὴ ἄλλῃ ἀκούσῃ. Ἐν θυμῷ βάλῃται, ὁ δὲ αὐτὸς ἀρετῇ ἀνίστῃ. Ille quidem ante omnes, per se ipse quid utile, quid non, Qui videt, & longè fines prospectat agendi: Qui bene consultis didicit parere, secundus. At qui consilia palles nihil ipse, nec audit suadentes alios, nullas homo vivit ad usus.

Ita vertit apud Stob. tom. 2. tit. 3. & 4. Grotius; quem mirum *αὐτὸς* reposuisse denuo, cum in Stobæo prius *αὐτὸς* legeretur. præsertim cum & in versione illud potius expresse- rit, & Heinium audire potuerit, de scriptura gemina monentem in no- tis ad Hesiodum: ubi & hæc habet; *ὁ αὐτὸς νοῶν πάν- τα*, est, *ὁ καὶ πάντα αὐτὸς, τὰ πάντα, κατ' αὐτὸν, σοφὸς ὢν*. *Ὁ αὐτὸς νοήσας*, itaque dixit Hesiodus, hoc est, qui se se; non autem, *ὁ αὐτὸς*, qui sibi, sapit, juxta illud Euripideum:

Μισῶ σοφιστῶν, ἔστις ἔχ' αὐτῷ σοφός.
Odi professum sapere, sibi qui non sapit.

à Stobæo tom. 2. tit. 3. relatum, à Ciceron. famil. l. 13. epist. 15. Lucian. in apolog. Plut. de latend. ab Alexandr. apud eundem in Alex. usurpatum. op- ponitur autem *ὁ αὐτὸς νοήσας*, τῷ διὰ ἑτέρου πνὺς νε- δαπίσας σοφῷ μεγρόν. Eandem hanc lectionem confirmat Aristides rhetor, in orat. Platon. 1. non quidem ut vulgò legitur, sed ut à Photio exhibe- tur, biblioth. cod. 247. qui ubi Hesiodia illa recita- verat, subjungit: *Πρῶτον μὲν ἔδειξεν τὸν αὐτὸν εὐ- ρύτα τὰ βέλτετα. ἔδειξεν ὅτι ἀμαθία, τὸν ἔτε σωμέν- τα. ἔτε πεισθόμενον. μέσον ὅτι ἀμφοτέρων, ὡς ὅτι ἐν ἀ- εὶ μὲν ὅτι, τὸν τῷ σωμένῳ πεισθέντα, τὸν τῷ χεί- ρω τὸν νοήσαντι, ὅσω βέλτερον τὸ μὲν εἰπὼν, καὶ πεισθέντι. Et mox: Τὸν μὲν τοῦτον ἀνδρα- ῶς δεινὸν καὶ δεινὸν ἐγὼς περὶ τὸν καὶ κέρησον μὲν ἔδειξεν, ὅς καὶ αὐτὸς πάντα νοήσει τὸν ὅτι ἀκρίστα καὶ μαθόντα δάτερον. Sed & Aristoteles ethic. Nicom. lib. 1. c. 4. & Diogenes Laert. l. 7. apud quem Zeno Hesiodi versiculos illos non fine nota aliqua refingit, ut dicatur,*

Καὶ ὁ μὲν παιδείας, ὅς εὖ εἰπόντι πεισθῶν
Ἐδιδόκει δ' αὖ κακείνος, ὅς αὐτὸς πάντα νοήσει.
Κρείττονα γὰρ εἶ τὸν ἀκρίστα καλῶς διδάσκοντα τὸ
λεγόμενον καὶ χρῆσται, τῷ δ' αὖτὲ τὸ πᾶν σω-
νοήσαντι. τῷ μὲν γὰρ εἶ μόνον τὸ σωμένον τῷ
δ' εὖ πεισθέντι προσεῖναι καὶ τῷ περὶ τῶν. Quod et-
tiam si Themistio in orat. quinquennial. placuisse video;
mihi tamen eodem loco habetur, quo Zenonis ejus-
dem cavillum illud, quo Phocylidis monitum ne-
mini non probatum eludere conabatur. (κέρως.)

Μηδὲ δίκην δικάσας, πειν γ' ἀμφοῖν μῦθον ἀ-
δε quo videri poterit Plutarch. de Stoic. contradi. c. 4.
Verum propius accessit Artabanus apud Herodot.
l. 7. Ἴσον, inquit. ἐκείνο παρ' ἐμοὶ κέκεται, περ-
εῖν τε εἶ, καὶ τὸ λέγωντι χρῆσται ἐδείκναι πείθεσθαι.
Cæterum Hesiodo suffragatur prorsus Aristoteles
ethic. Nicom. l. 1. c. 4. quo loco non primus tan-
tum versiculos ad autoris mentem ritè efformatus
reperitur; sed & quartus, quo hic admisso, prout su-
perius retulimus, emendandus fuerat, integer exhi-
betur. siquidem κατ' αὐτὸς ibi legitur, quod κατ' αὐ-
τὸν apud alios, etiam qui mendum prius sustulerant,
mendose habetur. Greg. etiam Naz. ep. 43. Ἀνιά-
σκα μὲν γὰρ (τὸ τοῦ γὰρ εἰπὼν μίτερον) οἱ μήτε αὐ-

τὸς σωορῶς τὸ δεινὸν ὅτι τῆς περὶ τῆς ἐπὶ τῆς
νεῦν μείδῃ μὴδ' ἄλλω εὖ εἰπόντι καὶ ἀκαλοῦσθαι-
σας. ὅτι τῆς δαπέρας. Basil. Cæs. orat. 24. Εἰ μὲν
ἐν περὶ τῆς δεινότητος τὰ λεγόμενα, τῆς δαπέρας
ὅτι ἐπαινεμένων ἐστὶν παρ' Ἡσίοδῳ τὰς εἰς. εἰ
ὅτι μὴ, ἐγὼ μὲν ὅτι ἐν ἀν εἰποῖμι διαφύρας. αὐτὸς
ὅτι μάλιστα ὅτι ἐπὶ τὸν διανοῶν, ἐν οἷς ἐκείνῳ φη-
σὶ ἀεισὼν μὲν εἶ τὸν παρ' αὐτῶν τὰ δεινὰ ζυγο-
ρῶντα ἐσθλὸν ὅτι κακείνον, τὸν τοῖς παρ' ἐπερῶν
ἰσοδουλοῦσιν ἐπὶ μὲν τὸν ὅτι περὶ ἐπὶ τῆς ἐπὶ τῆς
ἐπιτήδειον, ἀρῶν εἶναι περὶ ἀπαντα. Jo. Chry-
sof. in epist. 2. ad Cor. orat. 18. Ὁσὸν γὰρ ἐκείνους ὅ
τὰ συμπερῶντα εἰπὼν, σοφός. ἔτος ἡμῶν οἱ κα-
ταδεξάμενοι, καὶ αὐτοὶ σωώσας καὶ εὐνομοσύνῃς
καρποσάμεθα ἐπαινον. ubi, quod monet Duna-
us noster, illum primæ notæ σοφόν, hunc sec-
undæ σωτὸν nuncupat. Cicero pro Gluent. Sa-
pientissimum esse dicunt eum, cui quid opus sit ipsi veni-
at in mentem: proximè accedere illum, qui alterius
bene inventis obtemperet. in stultitia contra est. mi-
nus enim stultus est is, cui nihil in mentem venit,
quàm ille, qui quod stultè alteri venit in mentem, com-
probat. Minutius apud Liv. l. 22. Sæpe ego audi-
vi, eum primum esse virum, qui ipse consulat, quid in
rem sit: secundum eum, qui bene monenti obediat: qui
nec ipse consulere, nec alteri parere scit, eum extremi inge-
niū esse. nobis quoniam prima animi ingenique negata
sors est, secundam ac mediam teneamus, & cum impè-
rare discimus, parere prudenti in animum inducimus. Se-
neg. item de benefis. l. 5. c. 21. Moneri velle ac posse
secunda virtus est. five ut scholia Manuscripta in co-
dice meo, (nam & Lipsius locum mancum esse ad-
vertit) Non moneri, (hoc est, monitu non indigere)
prima virtus est: velle ac posse secunda. Et mox:
Animus, quod paucis, sui rector, optimus: proximi sunt,
qui admoniti in viam redeunt. Tales esse nè pudeat
pigeatve, Marcus vult istic; non quales Nicetas
Constantinopolitanos suos describit in Isaac & A-
lex. c. 1. κατ' αὐτὸν τοῖς ἐπαινετοῖς περὶ τῶν, Facie
huc Philippidæ Comici in Ananeo, apud Stob. tom.
2. tit. 1. illud:

Ὅτ' ἀν ἀμφοτέρων πρὸς καὶ ἡνώμενος
Μάστιγα γὰρ ἔτω σὺ ζῆται τὸ συμπερῶν.
Nè turpe vinci, siquid erraris, puta:
Hæc namque vera est ad bonam frugem via. Grot.
Sophocl. Antigon. — ἐγὼ γὰρ φημι περὶ τῶν πολλῶν,
φύσαι τὸν ἀνδρα πάντ' ὁπσιμὸς πλεῖον
Εἰ δ' ἐν φιλέει γὰρ τῶν μὴ ταύτῃ βέβαιον
Καὶ ὅτι λεγόντων εὖ καλὸν τὸ μαθάνειν.
Hoc mi videtur, expedire plurimum,
Scientiā plenus si quisque existeret:
Sin minus hoc, (namq; huc res haud nata est vergere)
Bonum est à bene monente quovis discere. Grot.
Et ibidem:

Ταῦτ' ἐν, τέκνον, φέρησον ἀνδρώποισι γὰρ

Τοῖς πᾶσι κοινὸν ἔστι τὸ ἔλαττον.

Ἐπεὶ δ' αἰμαρτη, καὶ ἔκτ' ἐς ἀνὴρ

Ἀγαλῶ ἐδ' ἀνολεῖ, ὅστις ἐς καλὸν

Προσὸν ἀκρίβηται, μηδ' ἀκρίβητος πέλει.

Αὐδαδία τοι σκαλοῖτ' ὀφλοκάνει.

Hæc ut modesto pectore evolvas, rogo :

Errare cunctis insitum mortalibus :

At illa nec sine mente, nec vacuus spei,

Remedia qui receptat implicitus malis,

Nec pertinaciam addit errori suo. Grot.

Senec. Agamem. 2. 2.

Remecmus illuc, unde non decuit prius

Abire; sed nunc casta repetatur fides.

Nam sera nunquam est ad bonos mores via.

Quem panitet peccasse, penè est innocens.

Andocides orat. de reditu: Καὶ ἐν τυχέσασιν μὲν, αἱ ἐλάττω ἔλαττονες σωφρονέστεροι ἢ, οἱ δὲ τὰ τυχέσασιν μεταγνώσκουσιν. Gregor. Naz. in patr. su.

Τὸ μὲν μὴδὲν αἰμαρτην, ὅντως ἔσθ' ἀνδρῶν, καὶ μόνον δέ. τὸ δ' ἔλαττονοντας ὁπιστρέφειν, ἀνδρῶν μὲν, ἀλλ' ὁπιστρέφειν, καὶ τῆς σωφρονέστερος μείζους: τὸ δ' ἀνδρῶν, τῆς πονηρίας καὶ ἀντι-κειμένης ἐστὶ φύσεως, καὶ ὅτ' ἡμεῖς ἐκείνης ἐνερργαί-ων.

Idem in Apolog. Καὶ οἱ τὸ πρῶτον τὸ λόγῳ μὴ σάξοιεν, ἀλλὰ τὸ γὰρ δάτερον ἐκείνης, τὸ αἰμαρτηνόντας μεταγνώσκουσιν. τὸ μὲν δ' ἀρρώστιας, τῆς κοι-νῆς φύσεως, καὶ τῆς ἀδυνείας τῆς ἀνθρωπίνης, ἢ πάν-των ἀπείτα, καὶ ὅτ' ἡμεῖς ἴσως ἴσως τὸ σῶμα καὶ τὴν διάνοιαν τὸ δ' ἀνδρῶν, καὶ οἱ ἀλλήλους ἐπαι-νέουσιν, ὅσοι λογισμῶν, καὶ τῆς χάριτος.

Idem in Apolog. Καὶ οἱ τὸ πρῶτον τὸ λόγῳ μὴ σάξοιεν, ἀλλὰ τὸ γὰρ δάτερον ἐκείνης, τὸ αἰμαρτηνόντας μεταγνώσκουσιν. τὸ μὲν δ' ἀρρώστιας, τῆς κοι-νῆς φύσεως, καὶ τῆς ἀδυνείας τῆς ἀνθρωπίνης, ἢ πάν-των ἀπείτα, καὶ ὅτ' ἡμεῖς ἴσως ἴσως τὸ σῶμα καὶ τὴν διάνοιαν τὸ δ' ἀνδρῶν, καὶ οἱ ἀλλήλους ἐπαι-νέουσιν, ὅσοι λογισμῶν, καὶ τῆς χάριτος.

Idem in Apolog. Καὶ οἱ τὸ πρῶτον τὸ λόγῳ μὴ σάξοιεν, ἀλλὰ τὸ γὰρ δάτερον ἐκείνης, τὸ αἰμαρτηνόντας μεταγνώσκουσιν. τὸ μὲν δ' ἀρρώστιας, τῆς κοι-νῆς φύσεως, καὶ τῆς ἀδυνείας τῆς ἀνθρωπίνης, ἢ πάν-των ἀπείτα, καὶ ὅτ' ἡμεῖς ἴσως ἴσως τὸ σῶμα καὶ τὴν διάνοιαν τὸ δ' ἀνδρῶν, καὶ οἱ ἀλλήλους ἐπαι-νέουσιν, ὅσοι λογισμῶν, καὶ τῆς χάριτος.

Idem in Apolog. Καὶ οἱ τὸ πρῶτον τὸ λόγῳ μὴ σάξοιεν, ἀλλὰ τὸ γὰρ δάτερον ἐκείνης, τὸ αἰμαρτηνόντας μεταγνώσκουσιν. τὸ μὲν δ' ἀρρώστιας, τῆς κοι-νῆς φύσεως, καὶ τῆς ἀδυνείας τῆς ἀνθρωπίνης, ἢ πάν-των ἀπείτα, καὶ ὅτ' ἡμεῖς ἴσως ἴσως τὸ σῶμα καὶ τὴν διάνοιαν τὸ δ' ἀνδρῶν, καὶ οἱ ἀλλήλους ἐπαι-νέουσιν, ὅσοι λογισμῶν, καὶ τῆς χάριτος.

Idem in Apolog. Καὶ οἱ τὸ πρῶτον τὸ λόγῳ μὴ σάξοιεν, ἀλλὰ τὸ γὰρ δάτερον ἐκείνης, τὸ αἰμαρτηνόντας μεταγνώσκουσιν. τὸ μὲν δ' ἀρρώστιας, τῆς κοι-νῆς φύσεως, καὶ τῆς ἀδυνείας τῆς ἀνθρωπίνης, ἢ πάν-των ἀπείτα, καὶ ὅτ' ἡμεῖς ἴσως ἴσως τὸ σῶμα καὶ τὴν διάνοιαν τὸ δ' ἀνδρῶν, καὶ οἱ ἀλλήλους ἐπαι-νέουσιν, ὅσοι λογισμῶν, καὶ τῆς χάριτος.

Idem in Apolog. Καὶ οἱ τὸ πρῶτον τὸ λόγῳ μὴ σάξοιεν, ἀλλὰ τὸ γὰρ δάτερον ἐκείνης, τὸ αἰμαρτηνόντας μεταγνώσκουσιν. τὸ μὲν δ' ἀρρώστιας, τῆς κοι-νῆς φύσεως, καὶ τῆς ἀδυνείας τῆς ἀνθρωπίνης, ἢ πάν-των ἀπείτα, καὶ ὅτ' ἡμεῖς ἴσως ἴσως τὸ σῶμα καὶ τὴν διάνοιαν τὸ δ' ἀνδρῶν, καὶ οἱ ἀλλήλους ἐπαι-νέουσιν, ὅσοι λογισμῶν, καὶ τῆς χάριτος.

Idem in Apolog. Καὶ οἱ τὸ πρῶτον τὸ λόγῳ μὴ σάξοιεν, ἀλλὰ τὸ γὰρ δάτερον ἐκείνης, τὸ αἰμαρτηνόντας μεταγνώσκουσιν. τὸ μὲν δ' ἀρρώστιας, τῆς κοι-νῆς φύσεως, καὶ τῆς ἀδυνείας τῆς ἀνθρωπίνης, ἢ πάν-των ἀπείτα, καὶ ὅτ' ἡμεῖς ἴσως ἴσως τὸ σῶμα καὶ τὴν διάνοιαν τὸ δ' ἀνδρῶν, καὶ οἱ ἀλλήλους ἐπαι-νέουσιν, ὅσοι λογισμῶν, καὶ τῆς χάριτος.

Idem in Apolog. Καὶ οἱ τὸ πρῶτον τὸ λόγῳ μὴ σάξοιεν, ἀλλὰ τὸ γὰρ δάτερον ἐκείνης, τὸ αἰμαρτηνόντας μεταγνώσκουσιν. τὸ μὲν δ' ἀρρώστιας, τῆς κοι-νῆς φύσεως, καὶ τῆς ἀδυνείας τῆς ἀνθρωπίνης, ἢ πάν-των ἀπείτα, καὶ ὅτ' ἡμεῖς ἴσως ἴσως τὸ σῶμα καὶ τὴν διάνοιαν τὸ δ' ἀνδρῶν, καὶ οἱ ἀλλήλους ἐπαι-νέουσιν, ὅσοι λογισμῶν, καὶ τῆς χάριτος.

In commune bonus: nullusque Catonis in actus

Surrepsit, partemque tulit sibi nata voluptas.

quoniam, inquit, & quod non faciebat sine voluptate non faciebat propter voluptatem. Cicer. Academ. l. 4. § 140. Virtus esse nulla potest, nisi sit gratuita. nam quæ voluptate, quasi mercede aliqua, ad officium impellitur, ea non est virtus, sed fallax imitatio similitudineque virtutis. Senec. de vit. beat. c. 10. Sapiens nihil voluptatis causâ faciet. Allusum est for-

san ad Gorgiæ Leontini dictum, qui interroganti, τί νῦν διαίτη χρῶμεθα; ἔτις ἐμμελὲς καὶ καὶ αἰσθη-σεως ποσὸν χρῶμεθα; ζήσιν, respondit, ἔδεν πο-ποτε ἡδονῆς ἐνεκα πρῶτον ex Clearcho vitarum l. 2. Athen. dipnosc. l. 12. Apud Plut. in Stoic. Contradict. c. 18. Chrysippus ἐν τῷ περὶ πολιτε-ας, ἔδεν ἡδονῆς ἐνεκα πρῶτον, ἔδεν πρῶτον ἀν-δρῶν τὸν πολιτῶν. Antisthenes verò suis præcepit, μηδὲ δάκτυλον ἐκτείνειν ποτε, ἐνεκα ἡδονῆς, ut nâ digitum quidem voluptatis causâ unquam extenderet.

Theodoret. therapeut. l. 12. cujus illud item cele-bratur; Μαρτίω μᾶλλον, ἢ ἡδονῇ. Furere malim, quàm voluptate perfundi. Laert. l. 7. Sext. Empir. adv. Ethic. cap. 2. & Pyrrhon. hypoth. lib. 3. cap. 23. Clem. Strom. l. 2. Theodoret. therapeut. l. 3. Gell. l. 9. c. 5. Veruntamen etiam Stoici ipsi in hanc partem secessionem quandoq; fecisse visi sunt. quod de Aristone Magistro suo festivè Eratosthenes apud Athen. l. 7. Τὸν τῆς ἡδονῆς καὶ ἀρετῆς μισοποιχον διορύπτοντες, καὶ ἀναφανδόμενοι περὶ τῇ ἡδονῇ.

Neque tamen ullo modo admittendum, quod Epi-phanii codices habent, adv. heres. l. 3. tom. 2. epil. § 9. Chrysippum statuisse τὸ τέλ. πάντων τὸ ἡδονῆς ἐστίν. nec id fanè Epiphanius unquam di-xerit. Verum aut vitiata ista, & ἀπείτα pro ἡδονῆς legendum; aut loco mota, & Diogeni Rhodio, cujus dogma proximè refert, quocum istud probè convenit, τὰ σύμματα σωίσαντες ἔξ ἡδονῆς. voluptate consistere omnia, tribuendum. Ceterum in dogmatum priscorum illorum recensione Epi-phanianâ haud pauca istiusmodi, vel depravata, vel perperam relata occurrunt.

Ἡ ἐνδοξον | Contrà quàm illi, qui nihil honestum esse putant, nisi quod in vulgus gloriosum. Cicer. A-cadem. lib. 4. Senec. de beat. cap. 20. Nihil opinionis causâ, omnia conscientia facta. Et epist. 113. Nihil fit illi cum ambitione & fama: sibi placeat. De T. Aristone Plin. min. l. 1. ep. 22. Nihil ad ostenta-tionem, omnia ad conscientiam refert. Vide lib. 1. § 16. & l. 5. § 3. & l. 6. § 2.

§ 13. Τί ἔστι καὶ καλόν; | Bernard. de bon. deser. & in Cant. serm. 34. Ipsi etiam bestiis bestialior est homo, (hoc est, ut Simocat. epist. 13. Τὸν ἀλόγων ἀλογώτερος) ratione vicens & ratione non vicens.

Τί ἄλλο θέλει; | Puta laudem, aut mercedem. ut l. 7. § 73. & l. 9. § 42. Vide & l. 9. § 26. & l. 10. § 11.

Κοινονεμισσῶν | Vide l. 1. § 16. κοινονεμισσῶν. & l. 7. § 4.

Οὐχ ὅτι ἡδὺ | Aug. contr. Julian. lib. 5. cap. 7. ubi illud Lucani l. 2. de Catone elogium retu-lerat.

Idem in Apolog. Καὶ οἱ τὸ πρῶτον τὸ λόγῳ μὴ σάξοιεν, ἀλλὰ τὸ γὰρ δάτερον ἐκείνης, τὸ αἰμαρτηνόντας μεταγνώσκουσιν. τὸ μὲν δ' ἀρρώστιας, τῆς κοι-νῆς φύσεως, καὶ τῆς ἀδυνείας τῆς ἀνθρωπίνης, ἢ πάν-των ἀπείτα, καὶ ὅτ' ἡμεῖς ἴσως ἴσως τὸ σῶμα καὶ τὴν διάνοιαν τὸ δ' ἀνδρῶν, καὶ οἱ ἀλλήλους ἐπαι-νέουσιν, ὅσοι λογισμῶν, καὶ τῆς χάριτος.

Idem in Apolog. Καὶ οἱ τὸ πρῶτον τὸ λόγῳ μὴ σάξοιεν, ἀλλὰ τὸ γὰρ δάτερον ἐκείνης, τὸ αἰμαρτηνόντας μεταγνώσκουσιν. τὸ μὲν δ' ἀρρώστιας, τῆς κοι-νῆς φύσεως, καὶ τῆς ἀδυνείας τῆς ἀνθρωπίνης, ἢ πάν-των ἀπείτα, καὶ ὅτ' ἡμεῖς ἴσως ἴσως τὸ σῶμα καὶ τὴν διάνοιαν τὸ δ' ἀνδρῶν, καὶ οἱ ἀλλήλους ἐπαι-νέουσιν, ὅσοι λογισμῶν, καὶ τῆς χάριτος.

Idem in Apolog. Καὶ οἱ τὸ πρῶτον τὸ λόγῳ μὴ σάξοιεν, ἀλλὰ τὸ γὰρ δάτερον ἐκείνης, τὸ αἰμαρτηνόντας μεταγνώσκουσιν. τὸ μὲν δ' ἀρρώστιας, τῆς κοι-νῆς φύσεως, καὶ τῆς ἀδυνείας τῆς ἀνθρωπίνης, ἢ πάν-των ἀπείτα, καὶ ὅτ' ἡμεῖς ἴσως ἴσως τὸ σῶμα καὶ τὴν διάνοιαν τὸ δ' ἀνδρῶν, καὶ οἱ ἀλλήλους ἐπαι-νέουσιν, ὅσοι λογισμῶν, καὶ τῆς χάριτος.

Idem in Apolog. Καὶ οἱ τὸ πρῶτον τὸ λόγῳ μὴ σάξοιεν, ἀλλὰ τὸ γὰρ δάτερον ἐκείνης, τὸ αἰμαρτηνόντας μεταγνώσκουσιν. τὸ μὲν δ' ἀρρώστιας, τῆς κοι-νῆς φύσεως, καὶ τῆς ἀδυνείας τῆς ἀνθρωπίνης, ἢ πάν-των ἀπείτα, καὶ ὅτ' ἡμεῖς ἴσως ἴσως τὸ σῶμα καὶ τὴν διάνοιαν τὸ δ' ἀνδρῶν, καὶ οἱ ἀλλήλους ἐπαι-νέουσιν, ὅσοι λογισμῶν, καὶ τῆς χάριτος.

§ 14. 'Ος μέρ. | Vide l. 2. § 3.

'Εναρμόδιον | Vide l. 2. § 12.

'Αναφορὰν | Verbum idem de Domino Jesu, sed sensu paulum diversa usurpatur, Marc. c. 16. v. 19. Luc. & Act. c. 1. v. 2, 11, 12. Et inde ἀνά-
ληψις, de ejusdem ascensione usurpata Luc. Evang. c. 9. v. 51. Verum in istis τὸ ἀνά subvectionis si-
gnificatum obtinet, ut recte Beza; non restitutioni-
nis, uti Budæus & Erasmus de voce altera, sed ratione
tamen haud eadem uterq; censuerunt. quum Marco
nostro reditum & resurrectionem designet. quomodo
& mors Salomoni reditus dicitur sive receptio, ubi
corpus affertur ad terram unde sumptum est, reverti,
spiritum ad Deum, à quo prodierit, recipi. Ecclef.
c. 12. v. 7. Vide l. 7. § 49.

Εἰς τὸν λόγον αὐτῶν τὸν ἀνερμαπκὸν | id est, De-
um ipsum, unde decitus, & cujus pars es. Laërt.
l. 7. in Zenon. de Deo. ὡς περ ἐν τῇ γωνίᾳ τῷ ἀνερμα
πελέχεται, ἔτω καὶ τὸν ἀνερμαπκὸν λόγον ὅσα τῷ
κόσμῳ, &c. Vide & infr. § 21, 23.

§ 15. Τὸ μὲν πρῶτον πέντε, τὸ δ' ὕστερον | Vi-
de infr. § 47, & 48, & 50. Senec. epist. 99. Re-
spice celeritatem rapidissimi temporis, cogita breui-
tatem hujus spatii, per quod citatissimi currimus. ob-
serva hunc comitatum generis humani eodem tenden-
tis, minimis intervallis distinctum, etiam ubi maxi-
mum videtur. Et epist. 49. non possunt longa inter-
valla esse, in ea re, quæ tota brevis est.

§ 16. 'Επὶ τὸ δὲν ἡμερῶν διὰ τὸ αὐτὸς διδῶν |
Novi esse videntur argumenti ista: nihil statuo ta-
men. Possunt autem intelligi, vel de mutatione ac
metamorphosi illā stupendam, quam in sapiente suo
predicabant Stoici, & exagitat Plut. in Stoic. para-
dox. utpote quā ὁ γῆρας ἐξιδίως αἶμα καὶ κῆμος, πῆ-
μαρον ἀφ' ὧν μεταβάλλεται εἰς ἀρετὴν, καὶ γέροντα
ἐκ βουτῆς καὶ ὠρεῶν καὶ λυγρῆς γένεσις, ἐν ἀρετῇ, διό-
τις, καλλιμόρῳ. ὁ κῆμος περὶ, δειλὸς ἀει-
σος, ὁ παλαστήσις ἐμπληκίς, καὶ ἀμαθής, καὶ ἀκό-
λαστος, καὶ δαλός, καὶ πένυς, καὶ ἀπορεῖς, αὐθιμῶν
ἀνίσταται καὶ βασιλεύς, καὶ ὀλβίος γερωνίας, σφόδρῳ
σε καὶ δίκαιος, καὶ βέλαιος καὶ ἀδολῆς. ὁ ἥλιος
φύσας, ἐκ τῆς ἐν σώματι νέου καὶ ἀπαλῆς, ἀλλ' ἐν
ἀδελφῇ καὶ ἀπαλῇ ψυχῇ καὶ ἀνάνδρῳ καὶ ἀβελάρῳ,
καὶ τέλειον ἀκραν φέρουσιν, ἰσοδύνατον δαδῶσιν, καὶ
ἀμετάπητον ἔξιν ἐρμῶς, καὶ ὑδαφνὸς ἥως περ, ἡ
δαμῶν, ὁ δὲ ἐκ δειλῆς τῆς κακίης ἡρώδου. vel
etiam de vulgi mutabilitate, καὶ περὶ τῆς ἐν μεταβά-
σει καὶ ἐν ὑψηλῇ δοκίμῳ, supr. § 3. quibus hodiè
quis bellua aut simia, eisdemque rursus intra pau-
cos dies idem genius aut Deus. Itā Atheniensī po-
pulo, ut Aristoph. equit.

Ὁ νῦν μὲν ἐδὲν, αὐριον δ' ἐσθμίζας.

Qui nullus hodie, cras futurus summus est.

De Menedemo Laert. l. 7. Τὰ μὲν πρῶτα κατὰ
θεοῦ, καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ
ὑστερον δ' ἐδαιμάδην, ὥστε καὶ τὴν πόλιν ἐγχεῖν

αὐτῶν. Insigne autem inconstantiae popularis istius
exemplum in Christi famulis sacra pagina suppedi-
tat. Paulus & Barnabas Lystris à populo pro diis
habiti humanā formā indutis; Οἱ Θεοὶ ὁμοιωθέν-
τες ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς. iidem paulò
πῶστ λιθασθέντες, lapidibus impetiti, & pro mortuis
jam habiti, extra urbem projiciuntur. Lucas Act.
c. 14. v. 10, 18. Contrā Paulus idem à Melitenis
pro homicida vel facinoroso habitus, quem Nemesi
ultrix à tergo insequeretur, dum viperam è manu
pendentem conspiciantur; mox tamen idem ab iis-
dem pro numine suspicatur, ubi bestiam absque la-
sione ulla excussam vident. μετακαλλόμενοι ἔλεγον
αὐτὸν θεόν. Ibid. c. 28. v. 4, 6. Melius autem
hic Guil. Xyland. Intra decimum diem Deus vide-
beris eis, qui te nunc bestiam & simiam putant, siqui-
dem ad praecepta & venerationem mentis reflectas,
&c. quàm Mer. Casaub. qui è contrario sic extul-
lit; Intra decem dies Deus habebis, qui, si ad dogmata

rationisq; venerationem redieris, nihil te bruto me-
ro aut simia praestantiorē censēbunt. Pro Xylandro
calculus dabit Epictetus, cujus haec sunt verba,
Enchir. c. 23. quæ & Marcus forsan ob oculos ha-
buit cum haec scriberet, certè Marci menti expli-
candæ commentarium exhibent luculentissimum.
Φιλοσοφίας ἐπιθυμῆς; ἀρετῆς ἀδελφὴ αὐτὸς δὲν, ὡς
κατακαλλόμενοι, ὡς κατὰ μακροθυμῶν σε πολ-
λὴν, ὡς ἐρεῖσιν, ὅτι ἀφ' ὧν φιλόσοφος ἡμῶν ἐπατε-
ρήλυτε, καὶ πόθεν ἡμῶν αὐτῇ ἡ δόξα; οὐ γὰρ ὁρεῖται
μὲν μὲν γῆς, καὶ ἡ βελτίων σοὶ φανόμενον ἔπος
ἔχει, ὡς τὸ τῷ θεῷ τελεσμένον εἰς πάντων τῶν
χρόνων καὶ πάντων. καὶ μὴ οὐ γὰρ, ὅτι εἰς ἐμμένον τῷ
αὐτοῖς, οἱ κατὰ φύσιν τῶν σε ἀρετῶν, ἔπαι σε ὑπε-
ρον δαιμάδων ἐάν γὰρ ἡ πῆδη αὐτῶν, ἀπὸ τῶν
σλήψης κατακλῶτα. Vide ad l. 9. § 34. & l. 10.
§ 8. & l. 11. § 16.

§ 17. Μὴ ὡς μέγα μέλλον ἐπὶ ζῶν | Nec ista
cum prioribus videntur coherere. Nē, inquit, tan-
quam annos innumerabiles victurus adhuc, te geras;
istud enim, aut ejusmodi aliquid necessariò supplen-
dum est. Senec. ad Marc. c. 11. Quantos tumultus
hoc tam contemptum animal movet? in quantas cogi-
tationes oblitum conditionis suae venit? immortalia,
eterna volutat animo, & in nepotes ac pronepotes
disponit; cum interim longa comantem mors eum op-
primit. Bernard. ad Eugen. de consider. l. 2. Qui
longiora sibi vitæ metitur tempora, nome verè in-
greditur iter exterminii, transiens vitæ terminos pro-
ductiori solitudine? inde est quod homines in presen-
tia à se exules per oblivionem, in alia per inanem
solicitudinem migrant secula, non profutura, imò nec
futura. at prudens homo longioris vitæ non abducitur
incerto. Vide infr. § 32.

Τὸ γῆρῶν ἐπείγεται. | Festinandum est: instat à
tergo mors. Senec. ad Marc. c. 10. τὸ γῆρῶν, mors,
naturæ debet. Synes. epist. 12. εἰ μὴ τὸ γῆρῶν
ἐπείγεται.

ἐρδατε. nisi mors pravenisset. Vide lib. 2. § 4. & l. 6. § 20. & infra § 26.

Ἐὸς ζῆς, ἔως ἔστι | Quod Apostolus ad Galat. c. 6. v. 10. ὡς κερὸν ἔρχου, ἐργάζομεθα τὸ ἀγαθόν. & quod Petronianus ille, sed sensu sequiore; Ergo vivamus, dum licet esse bene.

§ 18. Ὅσιν ἀρχαίαν | imò ἐυαρχίαν. ita infra § 24. ἐυαρχάτερος. & lib. 12. § 2. ἐυαρχήσεται. Magnam ubi tranquillitatem conciliat, qui aliena dicta, facta, cogitata non attendit. Contrà, ut Rex sapientissimus Prov. c. 26. v. 17. Prehendit auri- bus canem, qui liti aliena immisceat se. In ejusmodi ergo homines quadrat diverbium à Zenobio ac Suida relatum, Ἀνδρὶ Λύδῳ περὶ γυμνασία ἐκ λῶ, αἰλ' αὐτὸς ἐξελθὼν ἐπειάσο. Lydo negotia cum nulla essent, foras profectus conquassavit. Vide ad lib. 2. § 7. & l. 3. § 4.

Ἀλλὰ μόνον ἢ αὐτὸς ποιεῖ | Vide ad lib. 2. § 8, 13.

Ἡ χεὶ τὸν ἀγαθόν | Xylandro libens accedo, 20 qui pro ἀγαθόν, Ἀγαθὸν substituit, cujus illud, τὸ μέλαν ἦδος, quod sequitur, fuerit. Annot. Lugd. amplius mutat, vultque, δὲ χεὶ τὸν Ἀγαθὸν. Verum D. Junius ἀγαθόν illud retinendum censet: totumque locum, uti mox dicitur, reconcinnat.

Μὴ μέλαν ἦδ' ὅ περικλέπτει | Non circumspicit 30 nigros mores. Xyland. aliorum, nimirum. Meric. ut activo sensu verbum accipiat. atque ita l. 7. § 55. Μὴ περικλέπτει ἀλλότρια ἡγεμονίης. & l. 3. § 3. αὐτὸ μὴ περικλέπτει, αἰλ' ἐυδαίαν πέρανε. Cæterum D. Boot. mavult περικλέπτει legi, ut respondeat τὸ πρὶν ὁρδόν, quod mox sequitur. Ne eorum instar, qui nigris ingeniis sunt præditi, circumagaris, & obliquis ac tortuosus incedas. D. Junius denique neq; de Agathone, neque de moribus nigris istic quicquam vult dici. Sic itaque conjecturâ sanè probabili admodum, mutatione haud enormi, locum autumat posse restitui, ut cum præcedentibus cohæreat; ὅσον, & ἀγαθόν' μὴ χεὶ τὸν δόξαι περικλέπτει, &c. ut quod facit, sit justum, & pium, & bonum: neque 40 cum pigrizia & segnitie, sive quod segnium ac pigro- rum est, circumspiciat; sed rectâ procedat. Quid si Xylandri lectione ex parte admittâ, sic concinnaverimus? ἢ χεὶ τὸν Ἀγαθὸν μὴ μέλαν ἦδος ἦ. δὲ δὴ μὴ περικλέπτει, &c. Viderint alii.

Ἐπὶ τῆς γραμμῆς | Quasi ad lineam ductam. Sic Tertull. adv. Marc. l. 4. c. 17. Lineæ insistere, pro in instituto persistere ac permanere. & adv. Hermog. c. 39. Lineis excidere. pro, ab instituto & proposito deerrare & divagari. quod à re Geometrica tractum censet Hadr. Jun. cent. 6. adag. 75. à re Gymnica, Petr. Faber agonist. l. 2. c. 7. cui potius accedo.

Τρέχειν ὁρδόν | Ità l. 5. § 14. κατὰ τὴν οὐνοῦ ὁρδόν, τὴν ὁρδόνιστ' αὐτὴν ὁρδόνιστ' αὐτὴν. quod l. 8. § 57. κατ' ἐυδὴ φέρεται, & l. 10. § 11. ἐυ-

δαίαν περὶ γέν. Apostolus ad Galat. c. 2. v. 14. ὁρδοποδεῖν. sicut Lucas, sed citrà metaphoram isti- usmodi, Act. cap. 16. v. 11. & cap. 21. v. 1. ἐυδὴ- δερμεῖν.

Μὴ διερχομένην | Non vagum. Xyland. nunc in hanc partem, nunc in illam procurrentem, & in- certo quodam animi aestu jactatum & abreptum, & quasi disiectum. quod in sacris Scripturis occurrit toties, neque ad dextram neque ad sinistram, i.e. neu- trobique declinando. Deut. c. 2. v. 27. & c. 5. v. 32. & c. 17. v. 11, 20. & c. 28. v. 14. Prov. c. 4. v. 25, 26, 27. Josh. c. 1. v. 7. & c. 23. v. 6. Reg. histor. l. 1. c. 6. v. 12. & l. 2. c. 2. v. 19, 21. & l. 4. c. 22. v. 2. & Annal. l. 2. c. 34. v. 2. Esai. c. 30. v. 21. quia πρὶν ὁρδόν præcellerat. Potest tamen ab oculorum affectione sumptum esse; eâ nimirum, quam Galen. comment. in Hippocr. prognost.

1. ἰππων dici testatur, quando oculi sunt ἀσθένειαι, & κινέμενοι διὰ πᾶσις. id vitium aliquando initium, aliquando est adventitium. de isto Hippocr. prænot. Coac. § 218. πορνέειν χεὶ, τὸ τὰς ὁφθαλμοῦ πυκνὰ δια- ρίπτεν. hoc est, ὁφθαλμοῦ διερχομένης ἔχειν. Ec- hac allusum fuerit, si περικλέπτει retineatur.

§ 19. Ὁ περὶ τὴν ὑπερβολὴν ἐπιποθεῖ | Retundi meritò digna vanitas illorum, qui de nomi- ne suo propagando & ad posteros transmittendo so- licitè satagunt. nec tamen, quam sui sit memoriam relicturus, cum & in honorem numinis & in bo- num publicum conducatur, incuriosum prorsus esse quenquam fas est. Optimè Plato epist. 2. Ἀνδρα γὰρ, ὡς οἶκα, μέλαν ἦδ' ὅ περικλέπτει χεὶν' ἐπειδὴ χεὶ τυγχάνουσιν κατὰ πᾶσα φύσιν, οἱ μὲν ἀν- δραποδωδίστατοι ἐδὲν φρονησάντες αὐτῶ, οἱ δ' ὀφθαλμοῦ κατὰ πᾶσα φύσιν, ὅπως ἀν' αὐτὸν ἐπειτα χεὶνον εὐ ἀνέωσιν. Verum ἐπιποθεῖ περὶ π, est rei alicui nimio opere addictum esse, ut ad eam quasi attonitus & percussus consistas, aut saltem pro re eximia & admiratione dignâ habeas: quomodo erga famam posthumam affici, est à ratione omni alienum. Socrates apud Plat. in Phædone, σωφροσύνην definit, τὸ περὶ τὰς ἐπιθυμίας μὴ ἐπιποθεῖν, αἰλ' ὁλο- γήτως ἔχειν χεὶ κοσμίως. Cupiditatibus non esse vi- hementius addictum, sed parvi pendere & modeste ha- bere. Aristor. hist. animal. lib. 6. c. 18. καὶ πᾶν- τας ὅς τ' ἔδωκεν καὶ τὸ περὶ τὴν ἐπιθυμίαν χεὶ τὴν ἡδονὴν ἐπιποθεῖ, τὴν ἀπὸ τῆς ὁφθαλμοῦ κατὰ πᾶσα φύσιν. Ibid. l. 9. c. 8. Οὕτως ὁ σφόδρα χεὶ οἱ πᾶσι- κες, χεὶ οἱ ὁρεγνέες ἐπιποθεῖται περὶ τὴν ὁφθαλμοῦ, ὡς οἱ τὸν ἀνδραποδιστὸν ἐμπόσιν, χεὶ πολλὰ κατὰ πᾶσα φύσιν ὁρδόν τὰς κεφαλὰς. quod Plin. l. 10. c. 33. ver- tit, Rabie quidem tantâ feruntur. quomodo Flacc. ferm. l. 2. Sat. 3.

Insanit veteres statuas Damascippus emendo. hoc est, ἐπιποθεῖται περὶ τὸν ἀνδραποδιστὸν. Marcus ip- se l. 1. § 6. μὴδ' αὖτε τὸ τῶν αὐτῶ ἐπιποθεῖται. neque rebus istiusmodi addictum esse.

Ἐξ ὧν μὴ μνησκύων | Vide ad lib. 2. § 17.
& infra § 35.

Διὰ ἐπὶ σκημῶν | Per attonitos inani samā. Xyl.
Ut de gloriam ambientibus dictum sit. non accedo. hunc enim jam rebus humanis exemptum præsumat. Melius Cas. per admirantes. alius est ὁ περὶ τῶν ὑπερβολικῶν ἐπὶ σκημῶν, qui de fama posthuma laborat, & circa eam insanit quodammodo. alii οἱ ἐπὶ σκημῶν ἱστῆ, qui eum vitā jam functum admirantur; celebrantque quasi cum stupore quodam. Heraclitus apud Plut. de leg. Poet. Βλαξ ἀνθρώπου ἐπὶ παύλῃ λόγῳ ἐπὶ οὐδὲ φιλεῖ. quod idem lib. de audientia. ἡ δαυμασκύων esse ait, eorum qui nihil non admirari laudibusque efferre solenne habent.

Τί ἐν τῷτο σέξ σε; | Senec. epist. 77. Ad nos nihil pertinebit posterorum sermo. Boeth. consol. l. 2. c. 7. Quid est quod ad præcipuos etiam viros, qui virtute gloriam petunt, de fama post resolutum morte supremā corpus attineat? nam si, quod nostra rationes credi vident, toti moriuntur, nulla est omnino gloria: cum is, cuius ea esse dicitur, non extet omnino. Sin verò sibi mens bene conscia terreno carcere resoluta, calum libera petit, nonne omne terrenum negotium spernet, quæ se, calce fruens, terrenis gaudet exemptam? Festive lusit in hanc mentem, quisquis fuit, Anthol. l. 3. c. 6.

Ὅσωμα μοι. τί ἡ τῷτο; παρὲς δὲ μοι. ἐς τί ἡ τῷτο; Κληνὲ δ' εἰμὶ γένος. εἰ γὰρ ἀφαινεύεται; Ζήσας ἐνδύσας, ἔλεπον βίον. Εἰ γὰρ ἀδύσας; Κέμας δ' ἐνδύσας νῦν. τίς πνι τῷτα λόγους; Πέξ τὸν ζῶντα τί ὁ ἔπαινος; | siquidem, δέξαι γὰρ ἀδύξαι, ἡ ἀδύσας εἶναι. ut supr. l. 2. § 11. Deinde; ut Aristot. ethic. l. 1. c. 5. Δοκεῖ ἡ πνι ἐν τοῖς πνιῶσι μᾶλλον εἶναι, ἢ τῷ πνιῶντι. itaque non est οἰκόν π. Vide infr. § 20.

Δι' οἰκονομίαν πνι | hoc est, ὡς μὴ μόνον πνι εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἀξιοπνιαν φαίνεσθαι, Clem. paedag. l. 3. c. 1. Itaque Julian. de viduit. c. 22. Nobis necessaria est vita nostra, aliis fama nostra. Et Aug. nom. ad fratr. in erem. orat. 52. Conscientia nobis necessaria est, fama proximo: qui conscientia fidens famam negligit, crudelis est. Verum ut nostri mentem melius assequamur, dogma Stoicum περὶ δόξης καὶ ἐπαινοῦ, sive de fama & laude, penitus paulò est introspectendum. Illi, ut Laert. l. 7. in Zenone, ἐν τοῖς ἀδιαφορίαις, i. e. in rebus mediis, quæ nec bonæ nec malæ sunt, ista ponebant: quod & noster facit, l. 2. § 11. Verum ἀδιαφορία illa cum distinguerent, in τὰ σπουδαῖα καὶ τὰ ἀποσπουδαῖα, in præposita & rejecta, ut Cicero vertit: de quibus vide ad l. 3. § 11. in præpositis, i. e. quæ estimationem & pretium aliquod habebant, ut Senec. de beat. c. 22. τῶν ἐνδοξίων habebant. Cum autem rursus præposita sive præfrenda illa in tres ordines dispescerent, ut quædam per se præponenda dicerentur, quædam propter usum, quædam propter utrumque; περὶ τῶν ἐνδοξίων, de bona fama, in quo trium istorum ordine ei sedem tribue-

rent, inter se Stoici dissentiebant. Siquidem, ut Cic. de finib. l. 3. § 57. Chrysippus & Diogenes, Utilitate detractā, ne digitum quidem ejus causā porrigendum esse dicebant, (atque hoc est, quod Marcus hic dixit, οὐ μὴ δὲ οἰκονομίαν πνι) qui autem post eos fuerunt, cum Carneadem sustinere non possent, Propter se præpositam & sumendam esse dixerunt, esseque hominis ingenui & liberaliter educati, velle bene audire, à parentibus, à propinquis, à bonis etiam viris, idque propter rem ipsam, non propter usum: dicuntque, ut liberis consultum volumus, etiam posthumi futuri sint, propter ipso; sic futura post mortem fama, tamen esse propter rem, etiam detractō usui, consulendum. Verum si cui otium & animus est, adeat Senecæ epist. 102. in quā is de claritate, quam à fama secernit, utrū bonum sit necne, argutiolis Stoicis adfcitis, fusissimè disceptat. Dio quidem Prus. orat. 24. Ἐπει τὸ γὰρ ἐπαινεῖσθαι καὶ τὸ κατὰ ἀνθρώπων, οἱοῖτο περὶ εἶναι οἱ πολλοί, ἢ τὸ δυνάσθαι ἐν τοῖς ταῖς οἰς, ἢ τὸ ἡγεῖσθαι, ἢ δὲν ἀνδιαφέρει σέξ ἐν δαυμασκίαν, τὰ ἔλεγεσθαι, καὶ μὴδὲν ἰσχεῖν, καὶ ἐπὶ πόνως ζῆν. Attamen, ut Galen. therapeut. l. 7. c. 1. Ὁ γὰρ τοι ἡ πολλῶν ἀνθρώπων ἔπαινος, εἰς μὴ ἡγεῖσθαι πνιὸς ἐπαινεῖσθαι ὅραμον ἐνιοτε γίγνεται τοῖς ζῶντι ἀποδιδόντας ἢ δὲν ὀνύνησιν, ὡς περὶ εἰδὲ καὶ ζῶντων ἐνις. Marcus ipse etiam si haud multum istud alioqui facere videatur, l. 3. § 16. & infra § 51. hac tamen ratione, prout testatur Capitolinus, Erat fama sua curiosissimus: & male loquentium dicitis, vel literis vel sermone respondebat. Idemque, Nihil magis timuit & deprecatus est, quam avaritie famam: de quā se multis epistolis purgat. Nec silendum hic Chrysippi illud in lib. de rhetoric. Ὅτι ἡ ῥητορική καὶ πολλὰ δίδουσι τὸν σοφόν, ὡς καὶ τὰ πᾶντα ἐν ὅλῳ ἀγαθοῦ, καὶ τῶν δόξης, καὶ τῶν ὑπερίαι. Plut. de Stoic. contradict. c. 1. dum nimirum ad aliorum rationem captumque sese accommodat. Estq; ista etiam οἰκονομία πνι, ut Marcus hic loquitur. Vide ad l. 11. § 18. Πολλὰ καὶ τὸ οἰκονομῶν γίγνεται.

Πάρες γὰρ νῦν | Xyl. Omite enim naturæ munus huic tempori non conveniens, de quo suo loco erit disferendum. Verum ista ex contextus verbis quā ratione erui possint non video. Lego itaq; παρὲς. omittis enim nunc & amittis, τῶν φυσικῶν δόξων, quod natura tibi concessit. nimirum, ut quod tui est officii agas, tuā solius conscientia contentus degas, omniaque tua in te posita habeas. ut supra § 3, 8. & l. 2. § 11, 13. & infr. § 29. sic infr. § 32. ἀφέντας ποιεῖν τὸ κατὰ τῶν ἰδίων καὶ σαρκῶν, καὶ τῶν ἀρετῶν. & lib. 6. § 16. τὸ κατὰ τῶν ἰδίων καὶ σαρκῶν κινεῖσθαι, καὶ ἰσχεῖσθαι. Vide l. 5. § 36.

Ἄλλε πνιὸς ἐξ ἑτέρου λόγου λοιπόν. | lego, ἐξ ἑτέρου. dum ab alterius sermone pendes. nisi si placuerit cum D. Bootio legere; παρὲς, & ἐξ ἑτέρου λόγου, omittimus quod nostrum est, dum alterius rei, quæ

quæ scilicet parum ad nos facit, rationem habemus. Sensus utrumvis admiseris, idem futurus est. Cæterum si loipōn illud vult idem esse novæ periochæ initium; ut legi debeat, λοιπόν, πᾶν το ὅ ὅπως ἔχον, &c. Denique quicquid pulcrum est, ita ex se pulcrum est, ut aliena laus ei nihil adjiciat. cui libens assentior. Siquidem pari modo Marcum bis usurpasse superius § 3. deprehendo. quoniam & τὸ λοιπόν satis crebro etiam sententiam claudit. Sic Epictet. l. 1. c. 29. Σιώπα λοιπόν. Taceto deinceps. Et Chryso-
in Rom. orat. 8. Δείξας τοίνυν ὅτι τῷ Ἀρεσάμ
ἐντο, καὶ τὸν ἐπὶ δὲ ἐπαίνει λοιπόν, &c. Itaque distinctionem receptionem in versione secutus sum.

§ 20. Πᾶν τὸ — καὶ δὲ ἐαυτὸ ἑαυτὸν καλόν | Itaque Galen. hortator. c. 8. Τὸ ἀληθινὸν καλὸν ἀνεκ-
ἐξέταται αὐτὸ καὶ ἐαυτὸ προσποιεῖται ἀπείσων γυ-
μνασίων. Vide l. 6. § 40. & l. 9. § 31.

Οὐκ ἔχον μέγας πᾶν ἐαυτὸν τὸν ἑαυτὸν | Est enim ὁ ἑαυτὸν ὅς ἐστι. ut supr. § 19.

Οὐτε γὰρ χεῖρον ἢ κρείττον τὸ ἐπαινεῖσθαι | 20
Gregor. Naz. de pace orat. 3. Ἐμὲ δ' ἐκ αἰμεί-
σιν οἱ εὐρημασίαις, ἢ δυσφημασίαις, ὅσων οἱ βορβο-
ρὸν μύρον ἀναμνησύντες, ἢ μύρον βορβορον, καὶ τὰς
ποιότητας τῇ ἐπιμείλει συσχεύοντες, ἵνα δυσχερὲς
ὡς μετισταυράς, ἢ πολλὰ ἀν' ἐκτέλειαν χεῖμαλα
τοῖς ἐπαινεταῖς, εἰ με βελήν τοῖς ἐπαινοῖς ἐργάζον-
το. νῦν δ' ἐχ' ἔγωγε τὰτο ἔχει. πόθεν; ἀλλ' ὅτι εἰ-
μὲν, τὰτο μὲν καὶ δυσφημασίᾳ καὶ θαυμασμοῦ.
Apud Plut. de adulat. Bio. Εἰ τὴν ἀγῶν ἐκτελεῖ
ἐκχωμάζον εὐφροσύνην ποιεῖν καὶ εὐχάρων, καὶ ἀν' αἰμα-
τάειν ἐδοκεῖ, τὰτο ποιῶν μάλλον ἢ σιδήριον καὶ
κεράμια ἔχει. καὶ τοίνυν ἐδ' ἀνδρῶν αὐτῶν
ἀν' εἰν ἐπαινῶν, εἰ τοῖς ἐπαινεταῖς ἀφελιμὸς ὄντι
καὶ πάμπορος. Verum hoc rejicit; subjicitque Plu-
tarch. Ὁ μὲν γὰρ ἀρετὸς ἐκ γίγεται χεῖρον ἐπαινε-
μῶν ἀνδρῶν καὶ πυρετὸς καὶ θαυμασίων οἱ ἰδο-
δὲς καὶ παρ' ἀξίαν ἐπαινεῖσθαι. Cæterum id contra-
rio, Virtutem laudatam crescere, & immensum calcar
gloriam habere, nec parvas animo vires addere; Na-
sio monuit Pontii l. 4. el. 2. & trist. l. 3. el. 12. 40
Sed hoc est, quod Marcus vult, nihil rei cuius-
quam bonitati, eo ipso, quod laudatur, vel acce-
dere vel decedere.

Τὸ δ' ἐπὶ ὄντως καλὸν πᾶν καὶ χεῖρον ἔχει. | Leg.
τὸ δ' ἐπὶ ὄντως καλὸν [εἰ] πᾶν καὶ χεῖρον ἔχει, sensu
exigente & contextus serie. nili si ἐρωτηματικῶς
legere placuerit, πᾶν καὶ χεῖρον ἔχει; ecquid re indiget?
Sed illud potius adjecta pofcere videntur. τὸ ὄντως
καλὸν Stoicis est virtus sola. Vide ad l. 2. § 1.

Συμερίδιον γὰρ ἐαυτὸν χεῖρον | Annot. Lugd. 50
negativam hic sine causa interfert, quum oratio
etiam in edit. Lugd. sit erotematica. συμερίδιον au-
tem diminutivum dixit, ut & mox, μαχάριον, δινδρύ-
φιον, ἀνδύλλιον, & l. 2. § 2. & l. 7. § 3. ὁσείων.
& infr. § 41. συμερίδιον. qualia ab Aristophane in
Babyloniis usurpata Aristoteles monet rhetor. lib. 3.

c. 2. συμερίδιον, μαχάριον, λοιδορηματικόν, νοσημα-
τικόν. eaque οὗτος τὸ ἐλαττον ποιεῖν, ad rem quā
de agitur, deprimendam & elevandam conducere plu-
rimum. nec alio fine usurpat Marcus noster. Vi-
de infr. § 48.

Εὐεργία | Vide ad l. 2. § 5.

§ 21. Χωρεῖ ὁ αἷς | indè enim animam esse
tenebant Stoici l. 2. § 2. eodèque reverti. l. 7.
§ 50.

Πῶς δ' ἢ γῆ | Et quomodo terra Xyl. ac si quæ-
stio proposita continuetur. cum sit subjectio, & re-
sponsio, licet interrogandi formulā enunciata;
quod & Cas. advertit. q. d. idem de animis in aërem
emissis sentias, quod de corporibus terrā conditis.

Περί τῶν τινα ὁποιασύντω | In alium, qualiscumq;
is fuerit, subsistendi modum. Cas. quod nescio an vo-
cabulum istud ferre possit. ego Xylandro assentior
vertenti, quum aliquandiu in terrā delituere, vel per-
manere. idem enim his verbis de animis, vult dice-
re, quod de corporibus mox illis, οὗτος ἢ πᾶν ὁπο-
ιασύντω.

Ἐπὶ πόσῳ συμμείνασαι | Animam corpore exu-
tam longævam quidem, non æternam tamen aut im-
mortalem prorsus Stoici statuebant. Laërt. l. 7. in
Zenone: Τὴν ψυχὴν μὲν εἰς αἰῶνα ὀπιωμένην φερε-
ται δ' ἢ γῆ. Cic. Tuscul. l. 1. §. 77. Stoici vitæ usu-
ram nobis largiuntur, tanquam cornicibus: diu man-
suros (aiunt) animos, semper, negant. Verum nec hac
in parte secum invicem conveniebant. Nam, ut La-
ërt. ibid. Κλεάνθης μὲν πάσους ὀπιωμένην φησὶ
μείχους ἐκπυρώσεως. Χρύσιππος δ' ὅτι τῆς ψυχῆς
μείχους. Cleanthes universas ad mundi conflagrationem
usque permanere: Chrysippus verò sapientum dun-
taxat. Seneca tum saltem etiam beatorum animas
interituras; ad Marc. c. 26. Nos quoque felices ani-
mas, & æterna sortita, cum Deo visum erit iterum
ista moliri, labentibus cunctis, & ipsi parva ruina
ingentis accessio, in antiqua elementa vertemur. Apud
Euseb. præpar. l. 15. c. 17. Numenius de bono l. 1.
(quem cur, de nostris, appellet Lipsius physilog.
Stoic. l. 3. c. 11. Ubi horum pleraque retulit, ego
nullus assequor) ex Stoicorum sententia; διαμένειν
τὰς ψυχὰς ἀποθανόντων ψυχῶν. Et mox: Τὴν δ' ψυ-
χὴν ψυχῶν τε καὶ φθαρτῶν λέγουσιν ἐκ τοῦδ' ὅτι
τοῦ σώματος ἀπαλλασσέσθαι φερεῖται, ἀλλ' ὅτι
μείχους πᾶς χρόνος καὶ ἐαυτῶν. τὴν μὲν ψυχὴν
ἀνδρῶν, μέγας τῆς οἰς πῦρ ἀναλύσεως ὅτι πᾶσαν
τὴν δ' ὅτι ἀφείων, οὗτος πάσους πᾶς χρόνος. Re-
spexit horum Dionysius Halicarn. (etiam si levi-
culè nimis Lipsius, qui vel hoc argumento Stoæ vin-
dicat, nisi si Stoicus statim censendus, quisquis Stoi-
cum dogma aliquod recenset.) ubi dixit, antiq. l. 8.

Εἰ δ' ἀφάρτοι μέγας τὸ πᾶν τῆς ψυχῆς αἰ ψυ-
χῶν ἡμῶν αἰ, καὶ ἀφάρ οἰονταί πᾶς, ἢ χρόνος
μὲν τὴν ἀπαλλασσέσθαι πᾶν ὅτι σώματος, ἐνδιαμένειν
σι, μήποτε μὲν αἰ ὅτι ἀφάρ ἀνδρῶν, ἐλαττω-
ται.

ἢ αἰ ἡς ἡγῶν, &c. Respexit & Tacitus in grico-
la, ab eodem adductus; (quem tamen nemo, opi-
nor, Stoicum fuisse suspicabitur) ubi ait; si, ut sa-
pientibus placet, non cum corpore extinguuntur animæ
Magna. Nam quod, ut Seneca epist. 57. existima-
bant animam hominis magno pondere extritam, per-
meare non posse, & statim spargi, quia non facit illi
exitus liber. quod & Statius Theb. l. 6. de auri scru-
atore montis ruinâ oppresso;

—statet intus, monte soluto

Obrutus, ac penitus fractum obductumque cadaver
Indignantem animam propriis non reddidit astris.
Ridet ac refutat Senec. ibid. Quomodo enim
inquit, flamma non potest opprimi: nam circa id diffu-
git, quod urgetur: quemadmodum aer verberare aut ictu
non leditur; nec scinditur quidem: sic animus, qui ex
tenuissimo constat, deprehendi non potest, nec intra
corpus affigi: sed beneficio subtilitatis suæ, per ipsa,
quibus affigitur, erumpit. Servius verò, unde ha-
beat, nescio, quod de Stoicis asseruit ad Æn. l. 3. di-
cere eos tam diu durare animam, quamdiu durat &
corpus. ideoque Ægyptios sapientie peritos, condita
diutius reservare cadavera, (quasi scilicet à Stoa do-
gma istud arripuerint) ut anima multo tempore per-
dureret, & corpori sic obnoxia, nec citò ad aliam re-
dent.

Μεταλλάσσει, καὶ χεῖνται, καὶ ἐξάπθονται | Non
ergo usque ad ἐκπύρωσιν, sive conflagrationem, ut
illi superius adducti, permanere vult Marcus no-
ster: sed solvi, immutari, refundi, reaccendi, ut aliis
succedentibus & subeuntibus quotidie locum faciant:
prout de corporibus dixerat in terram resolutis.
Atque hoc est fortasse quod Epiphanius voluit, ubi
de Stoicis dixit. l. 1. her. 5. μεταστρέφεις τὴν ψυχὴν καὶ
μετενομαζέσθαι ἐπὶ σώματι οἷς σῶμα καὶ δι-
εσθῆαι σωματικόν, ἢ δ' αὖ πάλιν ἐισδύσας καὶ
ἀναπαλιν ἡνωμέναις. Et ex Epiphanio Joan. Da-
mascen. in lib. de heres. Stoici animam de corpore in
corpus migrare volunt. Quo nomine Pythagoreis ad-
jungit Stoicos Lactantius institut. lib. 3. c. 18. Su-
peresse animam post mortem Pythagorici & Stoici di-
xerunt: eaque non nasci, sed insinuari in corpora, &
de aliis in alia migrare. Ambigit certe Senec. ep. 65.
Semel, inquit, hæc mihi videnda sunt, an sepé.
Verum aliud longè hac in parte Stoicus noster
hic, quàm Pythagoras olim censebat. nec consen-
tiant sibi invicem in Stoicorum dogmate recen-
sendo, aut Epiphanio Lactantius, cum ille animas
dicit ἀνάπαλιν ἡνωμέναις; iste, non nasci, sed insi-
nuari duntaxat; aut etiam sibi ipsi Epiphanius, in
eo quod subjungit; μέγας ὁ δὲ καὶ ἀθάνατος τῷ
ψυχῇ ἡγῶνται quomodo enim immortalem statu-
unt, quam nasci sepius contendunt? Utrumque verò
Stoicis falsò tributum ab Epiphanio asserit Dio-
nyf. Petav. Habent tamen aliquid Stoici dogmati
Pythagorico affine, quòd ex animarum materia quasi

conflata & recocta novas procudi & produci statu-
unt. Verum hac ratione, non magis animæ quàm
corpori immortalitatem asserunt, non minùs animæ
quàm corpori corruptionem & mortalitatem adscribunt.
Atque hac ratione forsàn accipi voluit, quod, re-
ferente Luciano, Demonax Cynicus, interrogan-
ti, οἱ ἀθάνατοι ἢ ψυχῇ, respondit, ἀθάνατοι
οἱ καὶ σώματα. Vide l. 8. § 18. Tale quid & O-
raculum apud Stob. tom. 1. l. 1. tit. 4. de Animis;

10 Ἄλλο δ' ἐξ ἄλλου ἡνωμένον, ἢ ἀναβλάσθον,
Ψυχῇ τῷ σώματι οἷσιν ἀεσπόμενοι χαλῶσι.

Ex alio tamen est alius, semperque naturæ.

Naturæ insinuans sese genitalibus arvis. Grot.

Servius interim, loco superius recensito, Stoicos ait
mediam viam secutos, cum Plato animam perpetuam
dixerit, & ad diversa corpora transitum facere sta-
tim pro meritis vitæ prioris: Pythagoras verò, non
μετεμψύχεσθαι, sed παλιγγενεσθαι esse dicat, hoc est,
redire, sed post tempus.

Ἐξάπθονται | Connectuntur. Xyland. perperam.

Verò, accenduntur, vel succenduntur. Senec. pari-
ter epist. 54. Nos quoque, & accendimur, & extinguimur.

Allusum est ad eorum dogma, qui animam igneam statuiebant. in quo censu cum aliis haud pau-
cis & Stoici Plur. de Philosoph. placit. l. 4. c. 3. de Ani-
mæ naturæ: Οἱ ὑπὸ Ἀναξαγόρου αἰσθητὴν ἔλεγον.

οἱ Στωικοὶ ἀνέωκα δερμὸν. Δημόκριτος πυρῶδες οὐκ

οὐκ ἔλεγε. Stob. tom. 1. l. 1. tit. 46. Ἀναξαγό-
ρας, Ἀναξίμανδρος, Ἀρχέλαος, Διοχάρης, αἰσθητὴν.

Οἱ Στωικοὶ, πνεῦμα νοερόν, δερμὸν. Παριώριδος

ἢ καὶ Πύθαγορος, πυρῶν. Δημόκριτος, πυρῶδες οὐκ

ἔλεγε. Ἀδύνατος, ἐκ πυρὸς ἔσθ'. Διοχάρης ὁ Ἀ-

πολλωνιάτης, ἔξ ἄερος. Ἰσπανὸς ἔξ ὕδατος. quo loco
pro Πύθαγορος leg. Ἰσπανός. Sic enim Theodoret.

therapeut. lib. 5. Ἀναξίμανδρος καὶ Ἀναξίμαγρος καὶ

Ἀναξαγόρας καὶ Ἀρχέλαος, αἰσθητὴν τῆς ψυχῆς τῷ

φύσιν οὐκ ἔλεγον οἱ δὲ καὶ Στωικοὶ πνεῦμα πνεῦμα,

πνεῦμα μετεμψύχων τὴν δερμὴν. Παριώριδος ἢ καὶ Ἰσ-

πανός καὶ Ἡρακλείδης πυρῶν ὁ ἢ Ἡρακλείδης,

φωτοειδὴς ἢ Ἐπίκουρος ἢ τετάρτων πνέων ποιότητων

κρῆμα, πυρῶδες καὶ αἰρώδες καὶ πνευματικὴ καὶ τε-

τάρτη πρὸς ἀκατονόμαστον ὁ ἢ Ἐμπεδοκλῆς, ψύγμα

ἔξ αἰθρώδους καὶ αἰρώδους οἷας. Κερτιάδης, ἔξ αἵμα-

τος καὶ ἔξ ὕλης. De Democr. etiam Aristot. de anim.

l. 1. c. 2. πῦρ π καὶ δερμὸν φησὶν αὐτῷ ἔσθ'. Ter-

tull. de anima c. 5. Animam effingunt Hipparchus &

Heraclitus, ex igni; Hippon & Thales, ex aqua;

Empedocles & Critias, ex sanguine; Epicurus, ex

atomis; Critolaus & Peripatetici ejus, ex quinta ne-

scio qua substantia: Stoici, penè nobiscum, spiritum

prædicant; verum hunc ignem. Apud Laërt. l. 7.

Zeno & Posidonius, πνεῦμα ἐν δερμὶν ἔσθ' τῷ ψυ-

χῇ. Galen. de anim. seq. corp. temperat. cap. 4.

Stoicis animam esse κρῆσιν ἐν αὐτομεικτῇ γένεσιν

τῆς αἰρώδους καὶ πυρῶδους οἷας. Cicero. Tuscul. lib. 1.

Zenon Stoico animus ignis videtur. Et de natur.

Deor.

Deor. l. 3. Omnia Stoici solent ad igneam naturam referre; Heraclitum, opinor, secuti. Et mox: Dicunt omnem vim esse ignem. itaque & animantes: cum calor defecerit, interire: & in omni natura rerum id videtur, id vigere, quod caleat. Ita Chrysippus de provid. l. 1. Διόλου ὡς ὅ ὦν ὁ κόσμος πυρώδης, εὐδὺς καὶ ψυχρὸν ἐαυτῷ καὶ ἡγεμονικόν. Idemque de Sole pariter, quem ἐμψυχον καὶ πνεύον, αἰθρίσque, quae etiam animata cenlebat, de natur. l. 3. Οἱ δὲ ἀστὲρες ἐν θαλάσσης ὡς τὰ ὑλὴν ἀνθρώπων τῶν. Quem ideo hoc nomine exagitat Plut. de Stoic. contradi. c. 38. & de commun. notit. c. 41. quod cum animam statuat τῇ ψευδύξει καὶ πυκνότητι, ὅς σωματικῇ, hoc est, in frigidatione, & condensatione, ferri instar, quod obfirmandi causa, candens etiamnum, aqua tingitur, produci; unde & ψυχρὸν παρὰ τὴν ψυχρὴν dictam. (vide ad l. 12. § 24.) idem tamen, ὅτι ἐμπύρωσιν γίνεται, διόλου ἔχει καὶ ὥον ἔχει, tunc vivere cuncta atque animari dicat, cum ignis quasi quaedam obverit; itaq; ποτὲ καὶ τὴν ἀναψύχην, ποτὲ καὶ τὴν ψευδύξιν, ἀπὸ τῆς ἐμψυχίας ποιεῖν, nunc in frigidationem, nunc accensionem principium animationis constituere. cumque animam, quam πῶς νοεῖν, i. e. ignem intelligibilem definit, ψευδύξει πρὶν produci velle; torqueri posse in Chrysippum, quod Cleanthes olim respondit, narranti cuidam, vidisse se ἐν γαλῆς ἐν ὕδατι θερμῷ ζώσας, anguillas quae in aqua calida degerent; καὶ ἐν ψυχρῷ αὐτὰς ἐψοσμέν. In frigida igitur coquebant eas. Sed & Porphy. ad Boethium de anima, apud Euseb. prepar. l. 15. c. 8. Πῶς ἡ ἐκ αἰῶνος γέμων, ὁ πνεύματι πῶς ἔχειν αὐτὴν ἀποδιδόν, ἢ πῶς νοεῖν, τῇ ψευδύξει καὶ ὅς βαρὺ τὸ αἶμα ἀναφθόν, ἢ σωμαδέν; Verum de ignea anima natura Stoicis consentiunt, Phurnutus, an Cornutus, de Deis c. 3. Καὶ ὅς αἱ ἡμετέρας ψυχὰς πῶς εἰσι. Varro de ling. lat. lib. 4. Ignis à nascendo, quod hinc nascitur omne: & quod nascitur, ignescit; ideo calet: ut qui denascitur, ignem amittit, ac frigescit. Et ibid.

Qua parire solet genu' pennis condecoratum; non animas, ut ait Ennius.

Inde venit, pullis divinitus infundens se,
Ipsa anima: —

sive, ut Zeno Cittienus, animalium semen ignis, qui anima & mens; qui calor è caelo, quia hic immutabiles & immortales ignes. Itaque Epicharmus Ennii de mente humana dicit;

Istic est, de Sole sumptus ignis, isque mentis est.

Sic enim Scaliger restituit. Idemque Ennius in Epicharmo à Prisciano l. 6. prolatus:

Terra corpus est; at mentis ignis est.

Virgilius Aen. l. 6.

Igneus est ollis vigor, & caelestis origo.

E nostris etiam Lactant. de opific. Dei c. 8. eo (capite scil.) mens, & ignis ille divinus, tanquam caelo, tegitur. Cum autem anima ignis haberetur, quo accen-

so homines vivere, extincto emori necesse existeret; enatum est hinc delirium illud, de quo Servius ad Aen. l. 1. Graue nimirum esse, perire naufragio, quia anima est ignea, & perire videtur in mari, id quod tangit etiam Synesius in epist. 3. digitum simul intendens ad dictum quoddam Homericum, quod huc trahi solebat; Odyss. d. v. 511.

Αἶμα δὲ ὑδατοκλῆν, ἐπεὶ πᾶν ἀλμυρὸν ὕδωρ.

Ajax disperit, postquam bibit equoris undam.

Εἰς τὸν ἥψ' ἔλκον ἀσβεστικὸν λόγον ἀναλαμβάνουσαι | Laert. l. 7. in Zenone: de Stoicis agens: Δοκεῖ δὲ αὐτοῖς τὸ πῶς ψυχρὸν αἰσθητικῶν ἔχει τὸ σμικρὸν ἢ πνέον. & ἀσβεστὸν δὲ τὸ πῶς ἔχει ὁ λαν ἀσβεστον, ἢς μέν ἐστιν τὰ ἐν τοῖς ζώοις. Quid clarius? Hinc tamen immortalem esse animam concludebat Pythagoras, referente Laertio lib. 8. Εἶναι δὲ τὴν ψυχρὴν ἀθάνατον τὰ αἰδέεσθαι — ἀθάνατον τε εἶναι αὐτὴν ἐπειδὴ καὶ τὸ ἀφ' ὧ ἀπασσας, ἀθάνατον ἐστὶ. Numenius de bono

l. 1. Εἶναι δὲ τὴν ψυχρὴν ἐν τῷ ὅλῳ φασιν, ὁ καλῶς αἰδέεσθαι — τὰς δὲ λοιπὰς θεωροῦσθαι καὶ τῇ. Et mox: "Εἵνοι δὲ τὴν ὡς τὸ εἶδος αἰδέον τὰς δὲ λοιπὰς συμμίζουσαι ὅτι τελευτῇ εἰς ἐκείνῃ. Videmus hic, quis sit ille λόγος ἀσβεστικὸς, de quo istic, & supr. § 14. & denuo l. 6. § 24. Unam scilicet animam communem & universalem somniabant Stoici; unde reliquae omnes essent quasi decisae sive quae reliquarum omnium fons quidam existeret; in quem etiam denuo quasi refunderebatur. Vide supr. § 4. infr. § 23. & 34. & l. 9. § 7. Verum Mercurius Aegyptius, referente Tertulliano de anim. c. 33. dicit, animam ingressam à corpore non refundi in animam universi, sed manere determinatam.

Τὰς θεωροῦσθαι οὐδὲν | Adventantibus. Xyl. insuper excipiendis, atque intra sedem eandem recipiendis. Sed quoquo modo verteris, legendum videtur, θεωροῦσθαι οὐδὲν. nam Cal. dum vulgatam sequitur scripturam, Marci mentem minus cepit. Par mendum apud Tatianum adv. Graec. c. 29. animam vertere licet. Πῶς ὅλη καλὸν θεωροῦσθαι τὴν εἰς τὸν μεμνηνὸς βούλειαν, καὶ καὶ τὰς δεῖ; leg. θεωροῦσθαι. iterata litera scriptorem minus cautum fugerat. Quod autem de animabus Marcus, idem de hominibus pariter Epictet. l. 2. c. 26. "Εξελθεῖς δὲ ἀλλοῖς τόπον. δεῖ γινέσθαι καὶ ἄλλως, καὶ ὅς οὐ ἐξ ὧν, καὶ γινόμενος ἔχειν χάραν, καὶ οἰκήσεις, καὶ τὰ ὁππότεα. ἀν δὲ οἱ πρὸς τὴν καὶ ἀσβεστὴν, ἢ ἀσβεστὴν;

Ἐφ' ὧς δὲ τὸ τὰς ψυχὰς διαμένειν | Nihil itaque certi hic statuit Marcus. Sed & ambigüe passim loquitur. l. 3. § 3. εἰ μὴ εἰς ἕτερον βίον. & lib. 6. § 24. ἢτοι ἐλθόντων εἰς τὸν τὸν κόσμον ἀσβεστικὸς λόγος, ἢ διεσπασμένων εἰς τὸν αἰῶνα. & l. 7. § 32. ἢ πρὸς σβίσιν ἢ κατὰ σβίσιν. quibus gemina habet, & l. 7. § 50. & l. 8. § 25, 58. & l. 10. § 7. Nec aliter Seneca, qui vestigium quā figat

gar, incertum planè se prodit; nunc in hanc partem, nunc in alteram inclinans, prout argumenti, in quo verfabatur, ratio trahere aut propellere videbatur. Polybium de fratre defuncto compellans, c. 28. Ne invideris fratri tuo: quiescit tandem tutus, tandem æternus est. fruitur nunc aperto & libero cælo: ex humili & depresso in eum emicuit locum, quisquis ille est, qui solutas vinculis animas beato recipit sinu. Erras: frater tuus non perdidit lucem, sed securiorem sortitus est. non reliquit ille nos, sed antecessit. Helviam matrem de filii exilio mœrore plenam refocillans; c. 17. Qualem me cogites, accipe. letum ac alacrem, velut optimis rebus. Sunt autem optimæ, quum animus — ad summa prorumpit, & pulcherrimo divinorum spectaculo fruitur, æternitatisque sue memor, in omne quod fuit, futurumque est omnibus seculis, vadit. Marcia de filii excessu dejectæ animum erigens c. 25. Non est quoddam sepulchrum filii tui curras. pessima ejus, & ipsi molestissima istic jacent, ossa cineresque: non magis illius partes, quàm vestes, aliæque tegumenta corporum. Integer ille, nihilque in terris relinquent, fugit, & totus excessit: paulumque supra nos commoratus, dum expurgatur, & inherencia vitia situmque omnem mortalis ævi excutit; deinde ad excelsa sublatus, inter felices currit animas; excipitque illam cætus sacer, Scipiones, Catonesque, utique contemptores vitæ, & mortis beneficio liberi. & quæ sequuntur. Lucilio itidem ubi animum vult addere, & adversus mortis formidinem confirmare, epist. 102. Cum venerit dies ille, qui mixtum hoc divini humanique secernat, corpius hoc ubi inveni, relinquam: ipse me diis reddam. nec nunc sine illis sum, sed gravi terrenique detinor. per has mortalis ævi moras, illi meliori vitæ longiorique proluditur. quemadmodum novem mensibus nos tenet maternus uterus, & præparat, non sibi, sed illi loco in quem videmur emitti, jam idonei spiritum trahere, & in aperto durare: sic per hoc spatium, quod ab infantia patet in senectutem, in alium naturæ sumimur partem. alia origo nos expectat, alius rerum status. nondum cælum nisi ex intervallo pati possumus. Proinde intrepidus horam illam decretoriam prospice: non est animo saprema, sed corpori. Dies iste, quem tanquam extremum reformidas, æterni natalis est. Depone onus, quid cunctaris, quasi non prius quoque relicto, in quo latebas, corpore exieris? Hæres, & reluctaris. tum quoque magno visu matris expulsus es. gemis, ploras. & hoc ipsum flere, nascentis est. sed tunc debebat ignosci. rudis & imperitus omnium veneras: ex materno viscerum calido mollique fomento, afflavit auræ liberior. Nunc tibi non est novum separari ab eo, cujus antè pars fueris. æquo animo membra jam supervacua dimitte; & istud corpus inhabitatum diu pone. scindetur, obruetur, abolebitur. quid contristaris? ita solet fieri. pereunt semper velamenta nascentium. quid ista sic diligis, quasi tua? istis opertus es, Veniet, qui te revelet, dies, & ex contubernio sedis atque olidi ventris

educat. Hinc nunc quoque tu, quantum potes, subvola: jam hinc alius aliquid sublimisque meditare. Aliquando naturæ tibi arcana reteguntur: disscutietur ista caligo; & lux undique clara percutiet. tunc in tenebris vixisse dices, cum totam lucem totus aspexeris: quam nunc per angustissimas oculorum vias obscurè intueris, & tamen admiraris tam procul. quid tibi videbitur divina lux, cum illam suo loco videris? hæc cogitatio nihil sordidum animo subsidere sinit, nihil humile, æternitatem proponere. Vides, quàm magnanimè, quàm magnificè se effert, dum mulierculis solamina adhibet: dum Lucilium suum altius erigere conatur: dum Tyranni liberti foedissimè adulator: & ὁ δὲ Χρῆστος ἀναμνησθήτω: de istis pronunciat. Verum, ut idem ille epist. 82. Magna hæc verba excidunt, cum mors propius accessit. Vis igitur, quibus animam jam agens, rationibus ac cogitationibus ipse se suffulciebat: & (si Lucretio saltem fidem adhibemus, qui de mortis propinquis cecinit l. 3.

Nam veræ voces tum demum pectore ab imo Ejiciuntur, & eripitur persona, manet res.)

Quid reverà Seneca ipse hac in parte senserit? Audi Lucilium suum alibi sic alloquentem, ep. 54. Uni morbo quasi assignatus sum. satis apte dici suspitum potest. nullum mihi videtur molestius. aliud enim quicquid est, egrotare est. hoc est animam agere. itaq; medici hanc, meditationem mortis vocant. faciet aliquando spiritus ille, quod sæpe conatus est. Ego verò & in ipsa suffocatione non desii cogitationibus letis ac fortibus acquiescere. Quid hoc est? inquam. tam sæpe mors experitur me? faciat. at ego illam diu expertus sum. Quando? inquis. antequam nascerer. Mors est, non esse. id, quod antè fuit: sed quale sit, jam scio. (ita sunt distinguenda, quæ in excusis, ferie continuatæ, sensu nullo bono, leguntur) hoc erit post me, quod ante me fuit. Si quid in hac re tormenti est, necesse est & fuisse antequam prodiremus in lucem: atqui nullam sensimus tunc vexationem. Rogo, non stultissimum dicas, si quis existimet lucernæ pejus esse cum extincta est, quam antequam accenderetur? nos quoque accendimur, & extinguimur: medio illo tempore aliquid patimur: utrinque verò alta securitas est. Libet illud Tragici ex Phœnissis hic usurpare,

Ὅστι' Οἰδῖπτος πῆ καὶ τὰ κλῆν' αἰνίγματα;
& Homericum illud Odyss. π. v. 181.

Ἀλλοῖος μοι, ξὼν, ἐφάνης νέον, ἢ παλαιόν.
quantum enim Seneca iste ab illo mutatus; qui de nimia immortalitate tam erectè, tam elatè differebat; tam disertè, tam clarè, tam fidenter pronunciat? Erenim quid ista sunt aliud quàm quod Euripides Troad.

Τὸ μὴ θνήσκειν τῷ θνήσκειν ἴσον λόγῳ.

Non esse natum, & mortuum esse, idem puto. Quod Lucretius l. 3.

Respice item, quàm nil ad nos antea vetustas
Temporis æterni fuerit, quàm nascimur, antè.

Hoc igitur speculum nobis natura futurum

Temporis exponit post mortem denique nostram.

quod Plinius hist. nat. l. 7. c. 55. Omnibus à supremo die eadem, quæ ante primum: nec magis à morte sensus ullus, aut corpori, aut animæ, quàm ante natalem. quod ipsi denique in eadem ad Marciam consolatione excidit, c. 19. Mors nos in eadem tranquillitate, in qua antequam nasceremur jacuimus, reponit. Itaque passim fluctuabundus, anceps, ambiguus. epist. 63. Fortasse; si modò sapientum vera fama est, receptique nos locus alius; quem putamus perisse, præmissus est. Et epist. 76. Si modò soluta corporibus animæ manent, felicior illis status restat, quàm est dum versantur in corpore. Idem epist. 117. Cum de animarum æternitate differimus, non leve momentum apud nos habet consensus hominum, aut timentium inferos, aut colentium. Verum ista ipse rejicit, ridet, pro fabulis habet, epist. 82. & ad Marc. c. 19. Imò somnii ferme loco ponit dogma hoc ipsum, sive *καταληψιν* potiùs. Ita enim epist. 102. Quomodo molestus est jucundum somnium videnti, qui excitat: aufert enim voluptatem, etiamsi falsam, effectum tamen veræ habentem: sic epistola tua mihi fecit injuriam. revocavit enim me cogitationi apte traditum, & iturum, si licuisset, ulterius. Jurabat de æternitate animarum querens; imò mehercule credere. credebam enim facile opinionibus magnarum virorum, rem gratissimam promittentium magis quàm probantium. dabam me spei tanta. — subito expectatus sum. Ità & à Stoicis suis secedit Seneca, dum non probat, uti ipse censet, assentitur temere, tum & ad Scepticos inclinat, dum in quo insistat, nihil certi habere profitetur. Quid divinus ille Plato, aut Socrates potiùs, quo nemo in hoc negotio aut fortius aut fidentius aut efficacius etiam versatus videtur? Dissertationem scilicet uberrimam speciosissimamque in Phædone aggressurus his verbis præfatur: 'Ὡς κινδυνώω λέγων ἐν τῷ παρόντι περὶ αὐτῶν τῶν ἐφελκυστικῶν ἔργων, ἀλλ' ὅμως οἱ πάντες ἀπαιδευτοί, φιλοσοφῶντες καὶ γὰρ ἐκείνοι οὗτοι περὶ τῶν εὐφροσύνης, ὅπως καὶ ἐν αὐτοῖς ἔστιν, ταῦτα δοκεῖ ποῖς παρέσθαι, ὅπως δὲ αὐτοὶ ἐξέρχονται. καὶ ἐγὼ μοι δοκῶ ἐν τῷ παρόντι ποσῶτον μόνον ἐκείνων διόισσιν. ἐγὼ ποῖς τοῖς παρῶντι αὐτῶν λέγω δοκεῖ ἀληθῆς εἶναι σοφισμῶς, εἰ μὴ εἴη πάρεργον, ἀλλ' ὅπως αὐτῶν ἐμοὶ ὅτι μάλα δοκεῖ, ὅπως ἔχον λογισμοῦ καὶ εἰς αὐτὰς, (καὶ δέσσειας ὡς πλεονεκτικῶς) ἢ μὴ τῶν ἀληθῶν ἀληθῆς εἶναι αὐτῶν λέγω, καλῶς δὲ ἔχει τὸ περὶ αὐτῶν. εἰ δὲ ἀληθὲς ὅτι τελευτήσαντες, ἀλλ' ἐν αὐτῶν γὰρ πῶν χρόνον αὐτῶν τὸν περὶ δαίμονος ἵππον τοῖς παρῶντι ἀληθῆς ἔσονται οὐδὲν ἄλλο. ἢ δὲ ἀνοσιὰ μοι αὐτῶν ἐξωδιὰται (κακὸν γὰρ αὐτῶν) ἀλλ' ὁλίγον ὕστερον ἀπολήται. Quid illa ejusdem in apologia extrema? Ἀλλὰ γὰρ ἡδὴ δεῖ αὐτῶν, ἐμοὶ μὲν ἀποδοξαμένῳ, ὑμῶν δὲ βιωσόμενοις

ὁποῦτοι δὲ ἡμῶν ἔχοντες ἐπὶ αὐτοὺς μετὰ γὰρ, ἀδύνατον παντὶ πάλιν ἢ τῷ δεῖ. Sed tempus est jam hinc abire, me, ut moriar, vos, ut vitam agatis: utrum autem sit melius, Dii immortales sciunt; hominem quidem scire arbitror neminem. Cicer. Tusc. l. 1. qui & ipse in hoc argumento probabilia tantum conjecturæ sequi se profitetur, cum ultra quod progrediatur, quàm ut verisimilia dicat non habeat; certa dicturos, qui & percipi ea posse dicunt, & se sapientes esse profitentur. Quò faciunt & quæ loco suprà dicto Socrates ille idem paulò antè posuerat: Τὸ γὰρ τοῦ θανάτου δεδιέναι, ἐστὶν ἄλλο εἶναι. ἢ δοκῶν σοφῶν εἶναι μὴ ὄντα. δοκῶν γὰρ εἶναι εἶναι αὐτῶν οἷον. οἷον μὲν γὰρ εἶναι τὸν θάνατον, &c. Dissertationem deniq; de argumento hoc suam, his tandem verbis (quod & Lactantio, Instit. l. 7. c. 8. observatum) concludit, Harum sententiarum quæ vera sit, Deus aliquis viderit. quid sunt autem, inquam, hæc omnia, nisi ignorantia hac in re propriæ ingenua confessio, claram fati & illorum perstrictionem in se continens, qui certi aliquid de ea statuerent? Nec sunt alijsmodi, quæ in Phædone Magnus idem ille de se, ad suos, Νῦν δὲ εὐίστε, ὅτι παρ' ἀνδρῶν τελευτῶν ἀφ' ἑαυτῶν ἀγαθῶν καὶ κακῶν μὲν ἐκ αὐτῶν διόρυεσθαι μὲν. ubi & de statu animæ post mortem dissertationem illam prolixam sic claudit: Καθὼν τὸ εἶναι, καὶ ἡ ἐλπίς μετὰ τὸ μὴ εἶναι ταῦτα διόρυεσθαι ἔσται ἔχον ὡς ἐν τῷ διελθῆναι, ἐπὶ οὗτοι γὰρ ἐχοντες ἀνδρεί. ὅτι μὲν τοῖς ἢ ταῦτα εἶναι, ἢ τοιαῦτα εἶναι, καὶ τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ τὰς οἰκίσεις, ἐπεὶ τὸ ἀδύνατον γὰρ ἡ ψυχὴ φαίνεται εἶναι, οὕτω καὶ οὐκ ὀνείδιον δοκεῖ, καὶ εἶναι κινδυνεύει οἰομένης ἔσται ἔχον. καλῶς γὰρ κινδυνεύει. Sunt enim utique & hæc, prout priora illa, optantis sperantisq; potiùs, quàm spondentis statuentisve, vera esse quæ opinatur: & in minore damno ponentis, etiamsi falsa autumer. Scitè proinde Tert. de anim. c. 1. Adde omnis illa tunc sapientia Socratis, de industria venerat consultæ æquanimittatis, non de fiducia compertæ veritatis. Ità summi illi philosophi, sapientiæ nomine turgidi, animæ æternitatem vitamq; futuram, fide dimidiatâ, ut Minutius loquitur, credebant, & quasi per nebulam ista intuebantur; conjecturis meris atq; humanis suspitionibus nitentes. At nos Christiani λόγον βεβαιότερον, cui insistamus, habemus, ut Petrus ep. 2. c. 1. v. 19. quibus non caro & sanguis, sed Deus Pater, qui in cælis est, Matth. c. 16. v. 17. & filius, qui in sinu patris existit, Joan. c. 1. v. 18. & spiritus, qui τὸ βάδην τοῦ θεοῦ scrutatur ad Cor. ep. 1. c. 2. v. 10. ea liquidò patefecerunt. Quo nomine nobis virtutis, veritatis, fidei, pietatis, sanctitatis sanctæ colendi necessitas major incumbit; qui istarum præmia, fide certâ subnixi, spiramus. Rom. c. 8. v. 24, 25. & Hebr. c. 11. v. 1. nec spes nobis incerti, ut illis, quod Senec. ep. 10. Sed certissimi nomen est boni. Rom. c. 5. v. 5. Præsertim cum illi, præmiorum istorum

istorum incerti, istis tamen etiam ad mortem usq;
illaborandum atque inhærendum censuerint.

Θάπτεται ἐν τοῖς πρεσβυτέρων σώματι | Allusisse
videtur huc in dogmate Pythagorico explicando
Ovidius *Metamorph.* l. 15. v. 84.

Heu, quantum scelus est in viscere viscera condi;

Congestoque avidum pinguescere corpore corpus?

Clarius de Metio Suffetio Ennius *annal.* l. 2. apud
Priscian. l. 6.

Vulturis in sylvis miserum mandebat hominem.

Heu, quam crudeli condebat membra sepulcro?

Lucrer. lib. 5. de homine à feris discerpto ac de-
pacto;

Pabula viva feris prebebat dentibus haustus,

Viva videns vivos sepeliri viscera busto.

Attius Arreo, apud Ciceron. *Offic.* l. 1.

Natis sepulcrum est ipse parens.

Naso de Tereio *Metamorph.* l. 6.

Flet modo, seque vocat bustum miserabile pati.

Lycophron de Pelope:

Ὅς πάππον ἐν γαμβροῖσι ἐγγαῖα ποτὲ

Ἔργων, ἱερῆς θυεῖα εἰσπράσας,

Ἀσπρὰ μυστράσ' ἐπιμβάσκει πάφῳ,

Τὸν ἀλεήτῳ χόρδον ἐνδασσάσκει.

Cujusque avum quondam in molaribus suis

Hercynne Educa, quæ genis secessit am,

Partim minutal frendicans, tumulo indidit,

Humeri vorax epulata cartilagine. Scal.

Idem de cadaveribus à feris dilaniatis & devoratis:

Πολλῶν γὰρ ἐν σπαραγμοῖσι τυμβωδίζετο,

Βροθεῖς πολυχιροὶ χαμπέων γράδοις

Νήρεδμος ἱερὸς.

Nam plurimarum ventre funerabitur

Serratidentum fauce camparum abditum

Examen ingens.

Et de Saturno:

Τυμβῷ γῆρας κύνταρος ὀμορρεὼν ἀπεσῆς.

Proles sepulcrum triste semiferus sua. Jos. Scal.

De se Ignat. ad Roman. κατανόουσε τὰ θυεῖα,

ἵνα μοι πάφῳ ῥάωνται, καὶ μηδὲν χαταλεπταῖο.

Ἐν τῷ σώματός μου, ἵνα μὴ κοιμηθεῖς, βαρὺς πνιγ-

εὐρεθίσῃμαι. Val. Max. de Artemisia lib. 4. c. 6.

Quid de illo inclyto tumulo loquere, cum ipsa Mausoli

vivum ac spirans sepulchrum fieri concupierit, eorum

testimonio, qui eam extincti ossa portione aspersa bi-

bisse tradunt? Apul. fab. Miles. l. 5. At hic jam

tua est existimatio, utrum sororibus pro tua cara, sa-

lute sollicitis adsentiri velis, & declinatâ morte no-

biscum secuta periculi vivere, an ferissima bestia

sepeliri viscoribus. Quintilian. declamat. 12. Æstu-

ant adhuc intra pectus sepulta ventribus nostris coga-

ta viscera. Nicol. Clemang. epist. 33. Patre in

Scropharum alvis impiissimâ crudelitate sepulto. Neo-

tericus innominatus;

Alit cadaver alites, alit feras:

Forum sepulcrum mortuo sis obigit.

Prout & Andreas Caesar in *Apocal.* c. 16. A cani-

bis devoratos, canum ventres viva sepulcrum formos.

Quod Τερχίαν παρῶν, Diogenes dixit. Stob. com.

2. tit. 123. eò quòd Hyrcanis id solenne in propin-

quis suis; qui & eo fine canes alebant, quos κύντας

ἐνταφίους nuncupabant. Ex Onesicrito Strabo geogr.

l. 11. Hâc ratione γύπες, ἔμφυχοι πάροις Gorgia

disti: quem eo nomine perstringit Hermiogen. de

ideis l. 1. c. 5. & Dionys. Longin. de sublim. Ven-

ter item πάφῳ καὶ τὰς ἀεὶ, non bustum aut sepul-

crum tantum, ut supra, sed Orcus & Tartarus Plut.

Conviv. Τῷ γὰρ ὅτι τὸ ἐστὶ τὸ μίσμα τῆς σα-

κῆς ἡμῶν, καὶ ὁ πάρταρος, ὡς ἐπὶ Ἀδμ. δεινὸν πναι

βόλματόν, καὶ πνέματι θύμῃ καὶ πνεύσιν συμπτου-

ρῶν, καὶ νεκρῶν ψέλλεως. Ciborum conditura, ἐν-

ταφιασμός. Idem de esu carn. orat. 1. Ἡμῶς ὅ

ἕως ἐν τῷ μακρόνῳ πνεύματι, ὥστε ὁλον τὸ κρέ-

σσασαροφάδον, ἔτα ὁλον σπέρμα αὐτὸ τὸ ὅλον δ.

ὁμῶς, ἀναμυσνύτες ἑλκίον, οἶνον, μέλι, γάλα,

20 ὅζῳ ἡδυσμῶσι Συριακοῖς, Ἀραβικοῖς, ὡς περ ὅ-

πως νεκρῶν ἐνταφίζοντες. Et Porphy. de absti-

nent. l. 2. Ἡμεῖς γὰρ ὁ πᾶς ἱερὸς αὐτὸς τὰ

φῳ γίνεσθαι νεκρῶν σωμάτων τροφὴν; Itâ deni-

que de Jona à balena absorpto Basil. Seleuc. orat.

12. καὶ Ἰωνᾶς ἐν ζῶντι πάφῳ φερέμεν, νηχέ-

νον οἰκῶν δεσποτέον, ἐγκυνέμενον φάραγγι δα-

νάτα χρεῖον οἰκῶν, νεκρῶν παρορθεῖον, ἐ ζῶντων,

οἰκῶν γαστέρα δανάτε μνῆρα.

Καὶ ὅμως λέγεται ἡ γὰρ αὐτῇ | Forfan αὐτὰ,

30 ut de ventre intelligatur: alioqui de terra fumen-

dum fuerit. De ventre autem festivè Diphilus in

Parasito apud Athen. l. 6.

ταλαιπωροτέρων ἐδὲν ἐστὶ γὰρ

τῆς γαστρός, εἰς τὸ πλεονέκτον ἂν πᾶν ἐμβάλοισ,

Ἀλλ' ἐχέτερον ἀγχείον. ἐν πύρῳ φέρεται

Ἄρτις ἀν, ἀλλ' ἐ ζῶμον, ἢ διασπέρει;

Εἰς σπείδα μάζας ἐμβάλεται, ἀλλ' ἐ φακίῳ

Οἰνέειον εἰς λάζυμον, ἀλλ' ἐ κρεῖνον.

Εἰς τίῳ δέσῃς ἐχέειν ὃ πᾶν τῷ εἰσφύει;

Τὰ πᾶν ἐστὶν ἐδὲν οἰκονομῶν.

nam certe ventre nihil est miserius:

In illum cuncta conjicit: at in vas aliud

Idem non licet: panem fers in manticâ,

Jus non fers; aliter manticam corrâperis:

In utrum villum immittis, non & carabum.

At in illius Diis inusum compingi solent

Etiâ quæ inter se nil habent commercii. Grot.

Alius quidam:

Heu, quam stupenda nos agit voracitas!

Quicquid ferarum, pecorisque pascitur,

Quicquid volucrum aerem pennis quatit,

Quicquid profunda piscium maria incolit,

Quicquid reponit terra frugum, fructuum,

Nostris id omne ut sepeliatur ventribus?

Seneca epist. 89. Profunda & insatiabilis gula,

hinc maria scrutatur, hinc terras. alia ha-

queis,

quies, alia rectum vortis generibus cum magno labore persequitur. nullis animalibus, nisi ex fastidio, pax est.

Δέχεται | indè αὖ τῆς γαστρὸς δεξιάδου. Philo de agric. Ἡ δ' αὖ τῆς πᾶν σπιν τε καὶ ποτὸν ἀφ' ἐξουδὸς ὁμιλοῦσα, τὰτ' ἡδὴ εὐπεπιδέντα ἐπιλέσκει, καὶ σείναι ἀλκτον καὶ ἀπλησον ἔχει καὶ ἀπὸντων, ὡς καὶ αὖ τῆς γαστρὸς ἀποπληρωθῶσι δεξιάδου, μαρζῶσαν ἐπὶ καὶ μαμῶσαν τῶν αὖ κενῶν ἐπιθυμῶν ἀεὶ κλέπει καὶ ἀεὶ φοιτᾷ, μὴ τί περ ἐρεσθῶν λείπονται ἀφ' ὧν, ἵνα καὶ τὸ τοῦ παμφάγου πυρὸς δίκην ἐπιταχυνήσεται.

Διὰ τῆς ἑξαιματώσεως | ad verbum, ob sanguificationes: quia pars nimirum in sanguinem convertitur. Alex. Aphrodis. problem. l. 1. q. 118. Vegetativa animæ operationes recensens; τὰς περὶ τῆς τροφῆς, καὶ τῆς ἡμῶν τῆς μεταβολῆς, καὶ τῆς ἑξαιματώσεως, καὶ ἀναστροφῆς, τῆς δ' ἐξαιματώσεως. Galen. ad Glauco. l. 2. Γεννᾷται δ' ἡμῶν τὸ μεταβολικὸν ἀεὶ κλέπει ἐν ἡπατὶ καὶ τῶν ἑξαιματώσεων, ἀνάλογον τῇ καὶ τὸν οἶνον τρυφῇ. Et inde ἡ ἑξαιματωτική, sanguinem generandi facultas. Aphrodis. ibid. l. 2. q. 63. Ἡ δ' ἐμὴ καὶ ὑγρὰ σμικρὰ τροφὴ καὶ τῆς ἡπατὸς βλαστᾷ τὴν ἑξαιματωτικὴν δύναμιν, ἡ φυλάσσει κατὰ πᾶς ἡ δ' ἑξαιματωτικὴ ἡνῶν τῶν ἑξαιματώσεων ἡ δ' ἑξαιματώσεως, δέκνυται τὸ ἔργον, αὐτὸ τὸ αἷμα. Idem & αἰματώσεως. Galen. de dogmat. Hipp. & Plat. l. 8. c. 7. Ἡ πέψις ἡ σπιν, ἡτ' ἀναστροφῆς, ἡ δ' αἰματώσεως, ἡτε δ' ἐξαιματώσεως. Αἱματῶται ἡ τροφὴ καὶ τὸ ἡπαρ. In feculo alimentum in sanguinem vertitur. Scitè Clemens Alex. paedag. l. 1. c. 6. ut ostendat ex sanguine lac consistere. Εἰ τὸν αἷμα ἡ κατεργαστὴ τῆς τροφῆς ἑξαιματῶται, τὸ δ' αἷμα ἐν ἡπατὶ κατακίβηται, παρακινῶν γινεῖ τὸ αἷμα τὸ γαλακτικόν. Ermoz, ut totam corporis humani fabricam ex sanguine; καὶ δὴ τὸ καὶ γαστρὸς, τὸ καὶ σπιν, ὅθεν αὖ αἷμα γαλακτικόν. ἑπειτα ἑξαιματωτικὴ σπιν καὶ ἡ συστάς αὐτῇ πηρυμῶν δ' ἐν τῇ ὑστέρα ἑσὶ τῆς συστάς καὶ δ' ἐμὴ πηρυμῶν δ' ὅθεν δ' διαπλαττεται τὸ ἐμβρυόν, ζῶσθον ἔσται. Vide l. 10. § 25.

Εἰς τὸ ἀερῶδες ἢ πυρῶδες | scil. διὰ τῆς ἀπὸ τῶν καὶ τῆς ἀναδυμῶσαν, per vapores & exhalationes, quorum illi ad æream, an aqueam potius, istæ ad igneam naturam propius accedunt. Vide Aristot. meteor. l. 1. c. 3.

Διαιρέσεις εἰς τὸ ὑλικόν καὶ εἰς τὸ αἰσθητόν | hoc est, in materiam & formam, ut vulgò dicitur. De eadem hac divisione monet & l. 7. § 29. & l. 8. § 50. 11. & l. 12. § 29. addit tamen membrum tertium, τῶν ἀναστροφῶν, l. 12. § 10. & quartum etiam, τῶν ἡσυχόντων, ibid. § 18. Verùm ista duo sunt καὶ ἑξωτὸς ὑποκειμένων. duo illa tantum τὰ συστήματα. Lat. l. 7. in Zenon. Δοκεῖ δ' αὐτοῖς ἀρχαὶ εἰ καὶ ὅλον δὲ, τὸ ποιῶν, καὶ τὸ πάρον. τὸ μὲν ἐν πάρον

εἰ τὸ αὐτὸν εἶδος, τὸ ὅλον τὸ δ' ποιῶν, τὸν ἐν αὐτῇ ἀρχὴν, τὸν δὲ δὲ. τὸν γὰρ ὅντα αἰδῶν διὰ πᾶσης αὐτῆς διαιρέσεως ἔχον. Vide l. 12. § 30. Seneca epist. 64. Dicunt Stoici nostri, duo esse in rerum natura, ex quibus omnia fiant, causam & materiam. materia jacet iners, res ad omnia parata, cessatura, si nemo moveat. causa datem, id est, ratio, materiam format, & quocunque vult versat: ex illa varia opera producit. Et post aliis verbis: Nempe universa ex materia & ex Deo constant. Deus ista temperat, quæ circumfusa rectorem sequuntur & ducem. Potentius autem est quod facit, quod est Deus, quam materia, partem Dei. Lactant. Instit. l. 7. c. 3. Stoici naturam in duas dividunt partes. unam, quæ efficiat; alteram, quæ se ad faciendum tractabilem præstat. in illa prima esse vim faciendi; in hac materiam: nec alterum sine altero esse posse. Reliqua paulò post exhibebimus.

§ 22. Μὴ ἀπορρέμεσθαι | Vide ad l. 2. § 7. καὶ aberres, vel tantillum, aut ab æquitate in conatibus, aut à veritate in assensionibus.

Ἐπὶ πᾶσι δ' ἐμὴ τὸ δίκτυον ἀποδιδόναι | Vide Senec. ep. 89. infr. ad § 32.

§ 23. Πᾶν μοι σωματικόν, ὃ σοι εὐαίρετον ὄντι, ὃ κόσμος | quia nimirum ipse mundi pars sum. Mundus autem Stoicis Deus ipse. Vide ad l. 10. § 21. Plut. de Philosoph. placit. l. 1. c. 7. Θεὸν καὶ κόσμον. καὶ ἀστέρας, καὶ τὴν γλῶσσαν λέγουσι τὸν δ' ἀνωτάτω πάντων, ὅν ἐν αἰθέρι Epiphani. heres. præfat. Στωικοὶ τὸν αἰδῶντων τῶν κόσμον δὲ δὲ νομίζουσιν. & l. 1. her. 5. de eisdem: Φάσκειντες εἶναι τὸν δὲ δὲ, ἡ παρὰ τὸ δ' ἐμὴν κύτος, ἔχοντα τὸ ἐμὴ καὶ γῆς, καὶ ἀλλων, ὡς ἐν σώματι ἡνῶν. Arius Didymus in epitom. apud Euseb. præpar. l. 15. c. 11. Οἱ Στωικοὶ δ' ὅλον τὸν κόσμον, σὺν τοῖς μέρεσιν αὐτοῦ, θεωροῦσιν εἶναι δὲ δὲ. Seneca quest. nat. l. 2. c. 45. Vis Deum mundum vocare? non falleris. Ipse enim est totum quod vides, totus operibus suis inditus, & se sustentans vi sua. Idem epist. 94. Totum hoc, quod continemur, & unum est. & Deus est: & socii ejus & membra sumus. Manil. astronom. l. 1.

Quæ pateat mundum divino numine verti,

Aque ipsum esse Deum. —

Plin. nat. hist. l. 2. c. 1. Mundum & hoc, quod nomine alio caelum appellare libuit, cujus circumflectu reguntur cuncta, nomen esse credi par est. Pertinet huc Æschyli illud, apud Clement. Strom. l. 5. & Euseb. præpar. l. 13. c. 13.

Ζῶς ἐν αἰθέρι. Ζῶς δ' ἡ γῆς Ζῶς δ' ἡ ὑψὺς

Ζῶς τοι τὰ πάντα, καὶ ὅτι καὶ δ' ἐπὶ καὶ περὶ

Æthera, tellusque, & poli arx est Jupiter:

Est cuncta; & istis quicquid est sublimius.

Cui affine Ennii illud ex Epicharmo à Varrone laudatum. l. 4.

Isic est is Jupiter, quem dico, quem Græci vocant

K

Æreus;

*Aerem; qui ventus est, & nubes, himber postea,
Atque ex himbre frigus; ventus post fit, aer denuo.*
Hæc propter Jupiter sunt ista, quæ dico tibi.

Pertinent & Euripidis illa toties repetita; à Cicerone de natura Deor. l. 2. § 65. Plur. de exil. ad princ. indoct. & physic. quæst. 29. Lucian. Jove Traga d. Athenag. in logar. Clem. Alex. hortat. & Strom. l. 5. Euseb. prepar. l. 13. c. 13. Stob. tom. 1. l. 1. tit. 3. aliis.

*Ὁρᾶς τὸν ὑψὲς, τὸν δ' ἀπὸ πνεύματος αἰθέρα,
καὶ γῆν πλεῖς ἔχοντα ὑγροῖς ἐν ἀνθρώποις;
τὸν πᾶν νομίζε Ζεῦ, τὸν δ' ἵχθ' αἰὲν.*

Quod Cicero licentius vetit;
*Vides sublime fufum immoderatum æthera,
Qui tenero terram circumveftu amplectitur,
Hunc summum habeto divum, hunc perhibeto Jovem.*
castigatiùs Grotius:

*Sublime fufum cernis immensum æthera,
Cujus tenetur avividis amplexibus*

Terra? hoc putato numen, hoc perhibe Jovem.

Et ex Euripide Ennius in Thyeste (unde & ex Euripidis tragoedia cognomine fuisse desumpta, proclivis est conjectura) apud Cicer. de nat. Deor. l. 2. & 3. Apul. de mund. Festum in sublime:

— adspice hoc

Sublime candens, quem vocant omnes Jovem.

Uterque Chrysippum expressit; qui, ut Cicero ibidem, disputavit, *Æthera esse eum, quem homines appellant Jovem.* Quod & Plato Comicus;

Ἄλλ', ὃν αἱ πρὸς ἀνομάσει καὶ Δία.

Aer, quem nuncupare quis Jovem queat.

Respexit eadem & Lucretius verbis versibusque illis lib. 5.

*Denique jam tuere hoc, circum superaque, quod omnem
Continet amplexu terram: quod præcreat ex se*

Omnia; quod quidam memorant; recipitq; perempta.

Cato apud Lucan. l. 9.

Jupiter est quodcunque vides, quocunque moveris.

Idem de Deo dogma Judæis Ethnici affingebant. cum enim simulacra nulla admitterent, manus tantum inter precandum cælos versùs expanderent, *Cælum eis pro numine habere autumabant.* Diodorus Sic. l. 40. apud Photium cod. 244. de Mose Judæorum legislatore verba habens; *Ἀγαλμα δὲ θεῶν τὸ σωλον εἰ καὶ ἰσχυράσιν, διὰ τὸ μὴ νομίζειν ἀνθρωποεικότα εἶναι τὸν θεόν, ἀλλὰ τὸν πλεῖστον γῆν ἔχοντα μόνον εἶναι θεόν, καὶ οὐδὲν κρείον.* Indè illud Juvenalis Sat. 14.

Nil præter nubes, & cæli numen adorant.

Cæli numen, i. e. cælum ipsum, quod numen illis est. ut numina Deorum, pro Diis ipsis. quo modo de Judæis iisdem Petronius,

Et cæli summas advocet arculas.

quoniam nec defunt, qui lumen legant. Sed ad cæteros, Stoicos maximè, redeamus. Varro apud Aug. de Civit. Dei. l. 7. c. 6. *Deum se arbitrari animam*

mundi: & hunc ipsum mundum esse Deum. quæ verba explicans Augustinus: *Sicut hominem sapientem, cum sit ex animo & corpore; tamen ab animo dicimus sapientem: ita mundum Deum dici ab animo, cum sit ex animo & corpore.* Ea explicatio Augustiniana lucem dat verbis, cum Chrylippi apud Ciceronem, ubi suprâ; *Vim divinam in ratione esse positam, & universa natura animo atque mente: ipsumque Mundum Deum dici, & ejus animi fusionem universam.* tum &

10 Senecæ quæst. nat. præfat. *Quid est Deus? Mens universi. Quid est Deus? Totum, quod vides; & quod non vides, totum.* Atque hæc est *Δαίρεσις εἰς τὸ ὑλικὸν καὶ τὸ αἰσθητὸς*, de qua supr. § 21. Distinctius paulò Laërt. l. 7. in Zenon. *Δέχεται δὲ κόσμον τελεῖται αὐτὸν τε τὸν θεόν, καὶ τὴν ἀπὸ πνεύματος οὐσίας ποιόν* (licet τὴν ὕλην ἀποιον contrâ dicunt) *ὅς δὲ ἀφ' αὐτῶν ὅτι καὶ ἀκίνητος, ἀμειβόμενος ὢν τῆς διακοσμήσεως; καὶ αὐτὴν δὲ τὴν διακοσμήσιν ἢ αἰσθητὸν καὶ τελεῖται, τὸ συνεκτικὸς δὲ ἀμφοῖν.* Verum sextariam

20 dici Κόσμον, sive Mundum, ex Diodoro monet Jos. Scalig. quem vide sis ad Manil. l. 5. ubi inter cætera, *Κόσμος, ὅστις ὁ διακοσμήσας πάντα τοῖς νόμοις ὁ θεὸς αἰὲν ἀκίνητος.*

Ὁὐδὲν μοι περὶ τούτου, εἰδὲ ὅτι μοι, τὸ σοὶ εὐχόμενον. Propert. l. 3. eleg. 3.

Optima mors, parca quæ venit ipsa die.

i. e. *τῇ περὶ αὐτὴν.* Scalig. de cæteris singulis pariter. Ità l. 11. § 13. *ἢ δὲ καὶ τὸν τῇ τῇ δὲ καὶ φῶς εὐχόμενον;*

30 *Πᾶν μοι καρπὸς.* Ità l. 2. § 3. *Πᾶν δὲ φύσις μὲν ἀγαθόν, ὃ φέρει ἢ τὸ ὅλον φύσις. & lib. 10. § 20. Συμφέρει ἐκείνῳ, ὃ φέρει ἐκείνῳ ἢ τῇ ὅλῳ φύσις. καὶ τότε συμφέρει, ὅτι ἐκείνῳ φέρει. καρπὸς autem illic pro emolumento, quod ex re quapiam provenit, ut fructus ex stirpe vel arbore. Ità Apostol. ad Philip. c. 1. v. 22. καὶ τὸτό μοι καρπὸς ἔργου. καρπὸς ἔργου, quod opera pretium Latinis. Vide l. 6. § 30.*

Ὁ φύσις. quomodo Mundum, ità & Naturam Deum dicebant. Senec. de benefic. l. 4. c. 7. *Quid enim aliud est Natura quàm Deus, & divina ratio, totum mundo & partibus ejus inserta? & quæst. nat. l. 3. c. 45. Vis illum Naturam vocare? non peccabis. est enim ex quo nata sunt omnia, cujus spiritu vivimus.* Ità isti (Lactantii sunt verba superius paulo positâ statim subjuncta) uno Naturæ nomine res diversissimas comprehenderunt, Deum & Mundum, artificem & opus, dicuntque alterum sine altero nihil posse; tanquam Natura sit Deus Mundo permixtus, nam intere dam sc̄e confundunt, ut sit Deus ipsa mens Mundi, & Mundus sit corpus Dei.

Ἐκ σοὶ πάντα, καὶ σοὶ πάντα, εἰς σὲ πάντα. Melius ista Apostolus noster de Deo, ad Rom. c. 11. v. 36. *Ὅτι ἐξ αὐτοῦ, καὶ δι' αὐτοῦ, καὶ εἰς αὐτὸν πάντα.* Vide l. 12. § 26. Pacuvius Chryse apud Varron. ling. Lat. l. 4. & Cicer. de divinât. l. 1. & 2.

Hoc vide circum, supràque, quod complexu continet
Terram: nostri cælum memorant, Græci perhibent
Æthera.

Quicquid est hoc, omnia id animat, format, auget,
alut, creat,

Sepelit, recipitque in sese omnia; omniumque idem est
pater.

Indidémque eadémque oriuntur, de integro eadémque
occidunt.

Ista enim cum primis illis connexa vult Jos. Scalig. 10
quæ Vossius mavult adnecti versiculo ejusdem illi
ex Nonio, & Varrone ibid. (jugat.

Mater est terras; ea parit corpus, animam æther ad-

Εν οὐ πύλα | Εκτός γάρ τῷ παντός ἐδέν. εἰ
γάρ τῷ ἐδέν, ἐν τῷ παντί ἐστὶ. Ocellus Lucan. de
univers. c. 1. § 8.

Ἡ πόλις φίλη Κίχων | Ex Tragœdo aliquo,
de Civitate Atheniensi dictum.

Ἡ πόλις φίλη Διὸς | Mundum appellat Διὸς
πόλιν. quomodo & Dio Prus. orat. 36. Τῷ Διὸς 20
πόλιν μάλλον ἢ οἶκον, quippe cujus ipse Rex sit po-
tius, quàm paterfamilias: etiam Epictet. l. 3. c. 22.
Εν τῇ μεγάλῃ πόλει ταύτῃ ἐστὶ τις καὶ οἰκοδυστοχία.
Estque reverà illa Διδασκαλία multò potius nuncu-
panda, quàm illa Ægyptiaca, de qua Stephanus By-
zant. Verùm potiore adhuc jure, ἢ τῷ Διὶ πόλις
illa, de qua Psaltes psalm. 87. v. 3. Apostolus ad
Hebr. c. 12. v. 22. Joannes, Apoc. c. 3. v. 12.

§ 24. Ὅλιστα ὀησέ, φησὶν, | dicere solent. Caf.
φησὶ. imò, inquit ille, φησὶ. Quis autem hoc di- 30
xerit, docet nos Senec. de ira l. 3. c. 6. Proderit
nobis illud Democriti salutare præceptum, quo mon-
stratur tranquillitas, si neque privatim, neque publicè
multa, aut majora viribus nostris egerimus. Et de
tranquill. c. 12. Hoc secutum puto Democritum, ità
cepisse; (hoc est, volumen egregium, quod ἐν
δουμάς inscripsit, ut Sen. ibid. c. 2. ab hoc monito
exorsum) Qui tranquillè volet vivere, nec privatim
agat multa, nec publicè. Græcà integra exhibet Sto-
bæus tom. 1. tit. 100. Τὸν ἐνδουμάσαι μέλλοντα, 40
καὶ μὴ πολλὰ ὀησέ. καὶ τῷ ἰδίῳ, καὶ τῷ ξυγῷ,
καὶ ὅς ἂν ὀησέ, καὶ τῷ διδάμνῳ αἰρεῖσθαι τὸ
ἐαυτοῦ καὶ φύσιν. Marcus noster, lib. 3. § 5. Μὴτε
πολυρρήμων, μὴτε πολυὲς ἔργων ἔσθ. Euripides
pariter:

Ὁ πολλὰ ὀησέων, ἐκ ἐν ἀσφαλὲς βίη.

Ris agere multas, tuta vitæ haud est via. Lipf.

Idémque Antiopà: apud Stob. tom. 2. tit. 58.

Ὅστις ὁ ὀησέων πολλὰ, μὴ ὀησέων παρὲν,

Μῶρες, παρὲν ζῆν ἡδέως ἀπορρήμονα.

Qui multa satagit, nulla ubi necessitas,

Quum suavitè, agens nil, vivat, desipit.

Et in Oenomaio:

Ὁ πόσα ὀησέων, πλεῖδ' ἀμαρτάνει βροτῆς.

Peccare quisque plus solet, quò plus agit. Grot.

Verùm Democriti illud rejicit Plutarch. de tranquill.

in ipso ferè libri limine. Ὁ μὲν ἐν οἰκῶν, ὅπ δὲ
τὸν ἐνδουμάσαι μέλλοντα, καὶ τῷ ἰδίῳ, καὶ τῷ
ξυγῷ, καὶ ὅς ἂν ὀησέ, καὶ τῷ διδάμνῳ αἰρεῖσθαι τὸ
ἐαυτοῦ καὶ φύσιν. Marcus noster, lib. 3. § 5. Μὴτε
πολυρρήμων, μὴτε πολυὲς ἔργων ἔσθ. Euripides
pariter: Ὁ πολλὰ ὀησέων, ἐκ ἐν ἀσφαλὲς βίη.
Idemque Antiopà: apud Stob. tom. 2. tit. 58. Ὅστις
ὁ ὀησέων πολλὰ, μὴ ὀησέων παρὲν, Μῶρες, παρὲν
ζῆν ἡδέως ἀπορρήμονα. Qui multa satagit, nulla
ubi necessitas, Quum suavitè, agens nil, vivat, desipit.
Et in Oenomaio: Ὁ πόσα ὀησέων, πλεῖδ' ἀμαρτάνει
βροτῆς. Peccare quisque plus solet, quò plus agit.
Grot. Verùm Democriti illud rejicit Plutarch. de
tranquill. lib. 19. c. 10.

Orio qui nescit uti, plus habet negotii,

Oti minus, quàm cum est negotium in negotio.

Nam cui quod agat institutum est, nullo negotio

Id agit, studet ibi; mentem atque animum delectat
suum.

Otioso in otio animus nescit quid quidem velit.

Hoc ità est: neque domi nunc nos neque nunc militie
sumus.

Imus huc, hinc illuc, cum illuc ventum est, ire illuc
lubet.

Incertè errat animus; praterpropter vita vivitur.

Ità versus elegantes sanè sed miserè deartuatos re-
figunt collatis symbolis viri clarif. Hug. Grotius,
Cl. Salmasius. & Joan. Vossius; qui Chori verba
esse monet, qui militibus constabat Græcis, de otio
suo, dum ob maris malaciam Aulide moram trah-
bant conquerentium. Sed & Marcus hic Demo-
criti præceptum refingit, & ad recti normam τε-
χέ-
ως πένυ defingit. Vide & l. 3. § 5.

Μήποτε ἀμυνον, τ' ἀνασχῶα ὀησέων | Frustra
Xylander, quem & Caf. est secutus, ista, dum Marci
mentem non est assecutus, immutavit, & conjectu-
ram suam in textum intulit, μὴδὲν ἀμυνον τῷ ἀ-
νασχῶα ὀησέων. At Marcus; Democritus, inquit,
consult ei, qui tranquillum animi statum obtinere vult,
ut nè multa agat: at tu vide, nè ad hunc finem conduc-
cat potius, ut necessaria quis agat, & quæ constitu-
tioni suæ sunt accommoda. Deest ὅρα, vel βλέπε,
vel ejusmodi quippiam: quod non animadversum
Xylandrum in fraudem induxit. Prout & similis el-
lipsis ab Apostolo usurpata, ad Tim. ep. 2. c. 2. v. 25.
in verbis suis; Ἐν ἀποδείξει πειρασθῶντα τὸν ἀν-
τιπαρθεμένους, μήποτε δὴ αὐτοῖς ὁ θεὸς μετανοίας
&c. cum lenitate erudientem eos, expectando sive
experiendo, num aliquando Deus illis sit respicientiam
daturus; non observata, vulgato interpreti impos-
sibile, ansamq; dedit vertendi, Eis qui resistunt, nequan-
do Deus det illis penitentiam, quasi eo modo dictum
sit, quo illud Matth. c. 13. v. 15. μήποτε ἰδῶσι καὶ
50 σωθῶσι καὶ ὁσπέρ' ἴσθαι quum, ut rectè Iudor. Pe-
l. 2. epist. 270. μετανοίας ἐλπίδα, καὶ ἀναίρεσιν ἐμ-
φαίνει. Contrà planè, quàm in Esaia loco c. 6. v. 9.
ab Evangelista prolato; in quo interpretando la-
sus est è contrario bonus Iudorus. quin & idem
D. Jo. Leifildum τὸν μαγεῖν τὸν fugiens, in causâ
fuit, quod Apostoli verba illa interpretatus est de

ἡμαρτεν, ἐκείν' τὸ καλὸν. Itaque, τὸ ἄλλο ἀμείδιμα, ἐκείν' δὲ καλὸν πένειν. *ibid.* § 20. Clem. Strom. l. 4. ἡ ἀκολασία ἐκ ἄλλου πένειν ἀν' ὁδὸν οἷον εἶναι καλόν, ἢ τὴν ἀκολασίαν οἷον.

Απ' ἀρχῆς σοι συγκρατεῖμαρτο καὶ σωμικλῶδετο | Vide *supr.* § 10. l. 3. § 11. & *infra* § 34. Apud Lucianum Protefilaus in νεκροκοῖς. Οὐ γὰρ ἐγὼ τέτων αἰπῶ, ἀλλ' ἡ Μοῖρα, καὶ τὸ ὕψος ἀρχῆς ὅπως ἐπικλῶδῃ. Itā passim Homer. de Ulyss. *Odyss.* a. v. 16.

Αλλ' ὅτε δὴ ἐτ' ἤλθε φριτοδούλων ἐναιωψί, Τῷ οἱ ἐπικλῶσται δὲ οἰκόνδε νέειξ. Apud eundem Telemachus *Odyss.* γ. v. 208.

Αλλ' ἔ μοι τοῦτον ἐπικλῶσται δέοι ὄλσον. Ulysses *ibid.* λ. v. 138 à Tiresia sciscitatur. — τὸ μὲν ἄρ' πρὸς ἐπικλῶσται δέοι αὐτῶ.

Eumæus *ibid.* γ. v. 64. Πλατῶν δὲ ὡς γὰρ οἱ ἐπικλῶσται τὰς δαίμων. Alcinoüs *ibid.* δ. v. 579.

Τὸν δ' ἐπὶ μὲν τεύξαν, ἐπικλῶσται δ' ἄλθεον. Ἀνθροπῶν, ἵνα ἦσι καὶ ἐωρῶντοισιν αὐτοῖσι. Achilles denique *Il.* ω. v. 525. quem locum laudat Plut. de legend. poet. c. 4. & c. 6. & in consal. ad Apollon.

Ὡς γὰρ ἐπικλῶσται δέοι δαίμοσι βεβῆσι, Ζῶεν ἀχρυμῶσι. — Leo Imper. in oraculis apud Jan. Rurgerf. Var. lectf. l. 5. c. 8.

Σύλ' γὰρ ὁφείδεις ἐν πόλοισι κεκλῶσται. Senec. de benef. l. 6. c. 23. Dil in prima illa constitutione, cum universa disponent, etiam nostras viderunt, rationemque hominis habuerunt. in nostras utilitates in principio rerum præmissa mens est, & is ordo mundi datus, ut appareat curam nostri non inter ultima habitam. Idem de provident. c. 5. Fata nos ducunt, & quantum cuique refert, prima nascentium hora disposuit. causa pendet ex causa. privata ac publica longus ordo rerum trahit. non incidunt cuncta, sed veniunt. Olim constitutum est, quid gaudeas, quid stear. & quantum magna videatur varietate fin-
gularum vita distingui, summa in unum venit.

Βεβῆς ὁ βί' | Flaccus *serm.* l. 2. Sat. 6. Dum licet, — vive beatus : Vive memor quam sis ævi brevis. —

R. Simeon in Pirke Aboth. צח חיה
מנה מנה. Et Ben-Syra magistro ob ætatem repellenti, An nescis diem brevem, & opus multum esse? Drus. in *apophth.* Hippocr. *apophth.* 1. Οὐ μὲν βίος βεβῆς ἢ τὴν τέχνην μακρὰ. Senec. de brev. vit. c. 1. Major pars mortalium de natura malignitate conqueritur, quod in exiguum ævi gignitur, quod hac tam velociter, tam rapide dati nobis. temporis spatia decurrant; adeo ut exceptis admodum paucis, ceteros in ipso vite apparatu vita destitui. Inde illa

maximi medicorum exclamatio est; Vitam brevem esse, artem longam. Et c. 16. Tempus breve est & præceptis: multoque fit brevius vitio nostro. Vide l. 5. § 24. Βεβῆ καὶ ἀνθρώπων διδασκαλία. Zeno apud Stob. *tom.* 2. tit. 96. Οὐδὲν δὲ ἡμῶς ἔτι πένειξ, ὡς χεῖν. Quod Laert. l. 7. in Zenon. Μηνδὸς ἡμῶς ἔτι πένειξ, ὡς χεῖν. Βεβῆς γὰρ ὄντως ὁ βί' ἢ τὴν τέχνην μακρὰ καὶ μάλλον ἢ τὰς τῆς ψυχῆς νόσους ἰάσασθαι δυνάμεν. Lucian. de sectis : 10 χεῖν δ' ἐμὴν καλὸν πειλῶναι, εἰδέναι δὲ ἀλκίδης τὸ τὰ Κῶν ἰατρῶν, ὡς ἀρα βεβῆς μὲν ὁ βί', μακρὰ δ' ἡ τέχνη. καὶ τοὶ ἐκείν' ἰατρικῆς πειλῶνται ἔλεγον, ἐμὰς δὲ περὶ πειλῶν. φιλοσοφία δ' καὶ μακρὰ τὴν χεῖν ἀνθρώπων. καὶ μὴ πένειν περὶ ἐχρησθῶς, ἀπένειξ δὲ καὶ πένειν ἀποκρίνεται αὐτῶ. Itaque Philo de vita contemplat. Χεῖν δ' ἐμὴν καλὸν ἐπὶ τὴν ἰατρὴν ἰπποκράτη, ὁ μὲν βί' βεβῆς ἢ δὲ τέχνη μακρὰ. Seneca de brev. vit. c. 32. Non multum accepit homo temporis, etiamsi totum illud sibi vindicat. Cui licet nihil facilitate capi, nihil negligentia patitur excidere, tamen ad immortalium cognitionem nimis mortalis est. & *epist.* 48. Etiamsi multum superesset ætatis, parca jam dispensandum erat, ut sufficeret necessarius. nunc que dementia est, supervacua discere in tanta temporis ætate? Alludit ad Zenonis illud superius relatum. Et *epist.* 117. Non tam benignum ac liberale tempus natura nobis dedit, ut aliquid ex illo vacet perdere. Ex hoc tempore tam angusto, & rapido, & nos auferente, quid iuvat maiorem partem mittere in vanum? Contra tamen Methodici (secta ea est medicorum) Galeno referente, de sectis c. 6. Τὸ γὰρ βεβῆ καὶ εἰς τὸν βίον, τὴν δὲ τέχνην μακρὰν ὀππῶσι τὸν αὐτὸν γὰρ ἀπαιτῶν, αὐτῶ μὲν βεβῆ καὶ τὸν βίον μακρὰν. Sed & Seneca ipse de brev. vit. c. 1. Non accepimus brevem vitam, sed fecimus: nec inopes ejus, sed prodigi sumus. non exiguum temporis habemus, sed multum perdimus. satis longa vita, & in maximarum rerum consummationem large data est, si tota bene collocaretur.

Κρῖναι δὲ τὸ πένειν | Vide ad l. 2. § 6. & *supr.* § 17. & l. 6. § 2. Plinius *epist.* 7. l. 3. Sed tantū magis hoc quicquid est temporis futilis & caduci, si non datur factis; nam horum materia in aliena manu; nos certe studiis proferamus; & quatenus nobis dematur diu vivere, relinquamus aliquid quo nos vixisse testemur. Sen. *epist.* 49. Infinita est velocitas temporis, que magis appareat respicientibus. Nam ad presentia intentos fallit: adeo præcipitis fuga transitus levis est. Punctum est quod vivimus, & adhuc puncto minus. cuius brevitatē aliquando futuram cogitemus. Non solebat mihi tam veloci tempus videri; nunc incredibilis cursus apparet: siue quia admodum lineas sentio, siue quia attendere cepti, & computare diuturnum meum. Eo magis utique indignor; aliquis ex hoc tempore,

quod sufficere nec ad necessaria quidem potest, etiam si custoditum diligentissime fuerit; in supervacua maiorem partem erogare. Non vaco ad istas ineptias, ingens negotium in manibus est. mors me sequitur, fugit vita. adversus hæc me doce aliquid. effice ne ego mortem fugiam, vita me non effugiat. Hoc est quod *ἡμετέρας τὴν καὶ*, i. e. occasionem, sive opportunitatem redimere, dixit Apostolus ad Ephes. c. 5. v. 16. Plut. in pedag. Σπῖμα χεῖρε πᾶς ὁ βίος ἐστὶ. *Ἰὼν καὶ ὁ παρὰ τὴν περὶ αὐτοῦ. παρὰ τὴν* dixit, quod Ennius Iphigen. apud Gell. l. 19. c. 10. a V. C. Salmatio in exercit. Plinian. restitutus;

præterpropter vitam vivitur.

Quod Senec. de brev. vit. c. 9. Perdis hodiernum. quod in manu fortune positum est, disponis; quod in tua, dimittis. Itaque Plaut. Pseudol. 2. 3.

Certa amittimus, dum incerta appetimus: atque hoc evenit.

In labore atque in dolore ut mors obrepit interim.

Νῆφε ἀνεμῶν. Julian. Imper. epist. 12. *Ἐν τῷ ἐξέσθῃ ἡμῶν, ἀνεμῶν τε συνεδρεῖν, καὶ συνεδρεῖν μὴ ταλαπωρεῖν.* Et Gregor. Naz. in Basilium. *Τὴν ἀνεῖν ἐκλυσι μὴ ποιῆσαι.* hoc est, frontem remittere, non resolvere. Multum autem interest, remittas aliquid, an solvas. Seneca de tranquill. c. 15. Itaque Ambros. offic. l. 1. c. 20. Cavendam, ne dum animum relaxare volumus, omnem harmoniam & quasi concentum solvamus. Et Martin. Dumiens. de morib. Sapiens animum habebit, aliquando remissum, nunquam solutum. Valer. Max. l. 8. c. 8. Otium industriae subiecti debet, non quo evanescat virtus sed quo recreetur. Et Cicer. Offic. l. 2. Ludendi modus quidam retinendus est, ut ne nimis omnia profundamus, elatque voluptate in turpitudinem dilabamur. Quod de Musica præcipiebat Pratinas,

Μὴ σῶπτονον δῶκε, καὶ ἀνεμῶν.

Intensor nec esto, nec solutor.

Ἀνεμῶν. Vide ad l. 5. § 1. Senec. de tranquill.

c. 15. Danda est remissio animis: nec in eadem intentione equaliter retinenda mens, sed ad iocos revocanda. meliores acrioresque requieti surgent. ut fertilibus agris non est imperandum; cito enim exhauriet illos nunquam intermissa facunditas: ita animorum impetus assiduus labor frangit; vires recipient paulum resoluti & remissi. nascitur enim ex assiduitate laborum, animorum hebetatio quadam & languor. Aristot. ethic. l. 10. c. 4. *Πάντα τὰ ἀνθρώπεια ἀδύναται σιωπῆως ἐνεργεῖν.* Ovid epist. 4.

Quod caret alternâ requie, durabile non est:

Hæc reparat vires, membræque fessa levat.

Itaque sapientis esse, remittere interdum aciem rebus gerendis intentum. Aug. de Musc. l. 2. c. 14. Siquidem ut Naso Ponti l. 1. el. 5.

Otia corpus alunt, animus quoque pascitur illis:

Immodicus contra carpit utrumque labor.

Et Stat. Sylv. l. 4.

— vires instigat, alique

Tempestiva quies: major post otia virtus.

Hinc de arcu *ἱράque* imago illa tantopere celebrata.

Dio in æconom. apud Stob. tom. 2. tit. 62. *Αἱ ἀνέσεις παρασκευάζονται πόνων ἐπὶ καὶ τῶν, καὶ ἀνέσεις, καὶ ἀνδραπῶν, ἀκινδύνει δὲ ἀναπαύσεως.* Ibid. tit. 3. Socrates: *Ὁ βίος, ὡς τῶν ὄργανον, ἀνέσεις καὶ ἐπιτάσεις ἀρμολογούμεναι, ἡδὼν γίνεται.* Democritus apud Anton. Meliss. l. 2. c. 45. *Ὅς τῶν ὄργανον ἀνεῖν καὶ ἐπιτάσιν λαμβάνον ἡδὼν γίνεται.* ἔτω καὶ ὁ βίος. quod idem Plutarcho tribuit Maxim. Collectan. c. 32. Verum in collectaneis illis

autorum nomina sæpius permutata, confusa, depravata deprehendas. Plutarch. in Pedag. *Ὁ βίος ἡμῶν εἰς ἀνεῖν καὶ συνεδρεῖν διήρτηται καὶ ἡ ἀνάπαυσις, ὅς τῶν πόνων ἀρτυμά ἐστι.* (id quod idem in Lycurg. Παιδεία πόνων ἡδυσμα. quo eodem schemate usus est & Aristot. ethic. l. 9. c. 10.) καὶ τὰ τῶν, καὶ τὰς ἀνέσεις ἀνέμω, ἵνα ἐπιτείνωμεν δυνάμειν. καὶ τὰς ἀνέσεις καὶ πόνων. Amasis apud Herodot. l. 7. *Τὰ τῶν οἱ κακῶν, ἐπεὶ ἡδὼν δύνανται καὶ καὶ, ἐκταίνουσι ἐπεὶ ὁ κακῶν, ἐκλυσι εἰ καὶ τὸν πᾶντα κακῶν ἐκταίνουσι εἰν, ἐκταίνουσι ἀνδρῶν ἐς τὸ δύνανται ἀνδρῶν αὐτοῖς κακῶν ἔτω δὴ καὶ ἀνδρῶν κακῶν, εἰ δὲ τοῖς κακῶν κακῶν ἀνέσεις ἀνέσεις, καὶ εἰς κακῶν τὸ μέγιστον ἐκταίνουσι ἀνέσεις, καὶ εἰς κακῶν ἡ ἀποπληκτικῶν κακῶν. Gregor. Naz. post redit. ex agro: Εἰσὶν ἄνθρωποι τῶν πόνων ἀνέσεις τοιαύτας διαλύειν ἀνέσεις. ἐπεὶ καὶ κακῶν εἰς τὸ σῶπτονον ἀνέσεις τοιαύτης καὶ δίδεται πᾶσι κακῶν κακῶν κακῶν, εἰ καὶ κακῶν κακῶν, καὶ καὶ ἀνέσεις ἐκταίνουσι τὰ τῶν, καὶ ἀνέσεις ἐκταίνουσι κακῶν κακῶν. Naso epist. 4.*

Arcum ni cesses tendere, mollis erit.

Æsopus Phædri l. 3. fab. 53.

Cito rumpis arcum, semper si tensum habueris:

At si laxaveris, cum voles, erit utilis.

Sic lusus animo debet aliquando dari.

Ad cogitandum melior ut redeat tibi.

De Joanne Evangelista gemina his referunt Abraham Abbas apud Joan. Cassian. collat. 24. c. 21. Thom. Aquin. sum. p. 2a. 2æ. q. 168. a. 2. & Hen. Herp. specul. aur. in præcept. 3. serm. 2. sed & de Antonio Eremitâ balistæ exemplum eodem trahente, Antonin. sum. 2. par. 2. tit. 1. c. 23. § 1. & Guil. Pepin. de confess. tract. 2. par. 3. c. 6. ex Vitis patrum. Quod autem ex adverso, Plut. de senectute. *Τῶν καὶ ἐπιτείνουσαν ῥήνυται.* καὶ ἀνέμω. Unde de Theophrasto Laert. lib. 5.

Ῥήνυται σοφὸς τῶν καὶ ἀνέμω.

hoc est, ut Publius Syrus:

Arcum intenso frangit: animum remisso.

id de solutione illa remissione capiendum est, quam vitandam cavendamque hic Marcus monet.

§ 27. Ἦτοι κόσμος διατεταμένος | Vide infr. § 45. & l. 2. § 3. Plin. hist. nat. l. 2. c. 4. Quem κόσμον Græci nomine ornamentum appellaverunt, cum nos à perfectâ absolutâque elegantia, mundum, nihil enim omnium rerum melius est mundo, nihil præstabilius, nihil pulchrius, utpote in quo universa ita constituta sunt, ut neque ad usum meliora esse poterint, neque ad speciem pulchriora. Cicero de Nat. Deor. l. 2. & Senec. ad Helv. c. 8. Mundo nihil neque majus, neque ornatiùs, rerum natura genuit. Autor de Mund. c. 2. Κόσμος μὲν ἐν ἑστῇ σύστημα ἔχει ἑαυτὸ καὶ γῆς, καὶ ἡλίου καὶ τῶν ἀστέρων οὐρανῶν λέγεται καὶ ἡ ἑστῆς κόσμος, ἡ ἡλίου ὅλων τῶν τε καὶ διακόσμησις τοῦ θεοῦ τε καὶ διὰ θεὸν φυλαττομένη. & Eustath. ad Il. d. Κόσμος ἡ τῶν ἐν τῇ κοίτῃ ἀφ' ἧς καὶ ὁ πάντων ἀνθρώπων, κόσμος, ὅτι αὐτὸν εὐτάκτως ἡ ἀνθρώπων ἔταξαν. Apul. de mund. Mundus est ordinata ordinatio, Dei munere. & rufus: Quid mundo præstantius? Lauda, quam putas speciem: portio à te laudabitur mundi. admirare quam volēs temperantiam, ordinationem, figuram. hic & per hunc illud quodcumque est, invenietur esse laudandum. nam quid, oro te, ornatum atque ordinatum videri potest, quod non ab ipsius exemplo imitatura sit ratio? unde κόσμος Græcè nomen accepit. Tertull. apolog. c. 17. Quod colimus, Deus unus est, qui totam molem istam cum omni instrumento elementorum, corporum, spirituum, verbo, quo iussit, ratione, quâ disposuit, virtute, quâ potuit, de nihilo expressit, in ornamentum maiestatis sue: Unde & Græci nomen mundo κόσμον ἀπο-3 commodaverunt. Greg. Naz. de pace i. Κόσμος τὸ ἐστὶν ὅπερ λέγεται καὶ καλλὸς ἀνθρώπων.

Ἦ κοίτων | Cinnus. Itā l. 6. § 16. Ἦτοι κοίτων καὶ ἀντιπολίαν, καὶ σκευασμούς, quibus verbis κοίτων quid velit, explicat. & l. 9. § 39. κοίτων καὶ σκευασμούς.

Συμπεφορημένος μὲν, ἀλλὰ κόσμος | Vide Heraclitum infra.

Ἐν σοὶ μὲν τις κόσμος | in te scilicet qui es mixtus κόσμος τις. (quomodo τὸν συμπερὶν κόσμον, τὸν ἀν-4 θεωπον dixit Clem. Alex. in hortator. & Mundi instar habere fabricam humani corporis. Ambros. hexam. l. 6. c. 9.) & maioris illius imaginem geris. Macrobius in Somn. Scip. lib. 1. c. 12. Ideo physici Mundum magnum hominem, & hominem brevem mundum esse dixerunt. Si est ergo, inquit, in te fabricaque tui ordinata rerum dispositio, in mundo ipso multo magis. Siquidem, ut Tertull. de resurr. carn. c. 30. Esi signum veritatis in imagine est, imago ipsa in veritate est sui; necesse est esse prius sibi, quam alii configuretur, de vacuo similitudo non competit; de nullo parabola non convenit. Idem ad v. Hermogen. c. 40. Confusa res erat, nunc verò composita est. & vis ex compositis incomposita præberi? nulla res speculum est alterius non cœqualis, nemo se apud tonsorem pro homine mulum inspexit: nisi si, qui

putat in hac extructione mundi disposita jam & completa, informem & incultam materiam respondere, quid hodie deforme in mundo? quid retrò speciatum in materia; ut speculum sit mundus materia? cum ornamentum nomine sit penes Græcos Mundus, quomodo inornata materia imaginem refert? Nec materia certè mundus imago esse poterit, si compositus ille & exornatus, confusa verò & inornata ista; nec homo mundi, si in homine ordinata partium membrorumque dispositio, in mundi compage nullo ordine legere certâ disposita, sed commissa commistaque temere universa. Quanquam mundum non minorem, sed maiorem imaginis divinæ ratione haud absurdè prorsus dixit Greg. Naz. in Pasch. τὸν ἀνθρώπον ὁ δημιουργὸς, οἶδν πᾶσα κόσμον ἔπεσον ἐν μακρῷ μέτρῳ ὅτι γῆς ἴσησι. At verò Synes. de provident. l. 1. non hominem tantum integrum, sed caput hominis ipsum mundum minorem indigitat, in quo mens tanquam numen quoddam resideat. Ἄνω μὲν ἐν ἀστέρεσιν, κατω δὲ καὶ φασγανόεις διατάσσονται, ἐν ἑστῇ κοίτῃ καὶ κόσμος κόσμος μικροί. Respexit, opinor, id quod in philosophor. placitis Plutarchi nomine divulgatis, l. 4. c. 21. Stoicis perperam tribuitur: τὸ ἡγεμονικὸν αὐτὸ, ὡς ἐν κόσμῳ, κατεκίχεν ἐν τῇ ἡμετέρῃ φασγανόει κοίτῃ. Quod autem ille de capite, de corde Auton. monosyll.

Cor vegetum mundi instar habens.

Vide supr. ad § 3. Quomodo autem Marcus istuc illos perstringit, qui quem in semetipsis agnoscunt ordinem, ornatum, eundem mundo, cuius & ipsi sunt partes, negant: pari modo & Epicuri sectatores Senec. præfat. quest. nat. l. 1. hoc ipso notat nomine, quod cum animam putent esse sibi ipsis, eumque providam & singula dispensantem, unum versum interim, in quo & ipsi sunt, expers esse consilii ac temere ferre contendunt. Vide ad l. 2. § 11.

Ἐν τῇ παρὶ ἀκοσμία; | Nihil minus. Autor de mundo. Κόσμον δ' ἐπίμωσεν τὸ αἶμα, ἀλλ' ἐκ ἀκοσμίαν ὀνομάσας ἀν. Revera, ut Plut. de anim. gener. Ἀκοσμία δ' ἦν ὅτι τῆς τοῦ κόσμου ἡμετέρας. Erant siquidem primò omnia, ut Moses l. 1. c. 1. v. 2. וְהָיוּ יְהוָה id est, ut Naso Metam. l. 1.

—ruas indigestaque moles.

Nec quicquam nisi pondus iners, congestaque eodem Non bene junctarum discordia semina rerum.

Verum hanc Deus (is est melior potiorque natura illa) litem diremit, molem discrevit: καὶ ντεῦθεν κόσμον ἡ πρὶν ἀκοσμία ἐλάμβανεν, ut Gregor. Naz. θεοῦ ἐσταξίης. Atque hoc est quod Anaxagoras apud Laërt. lib. 2. Πάντα ὁμοῦσιν ἦν ὄντως, ἔπειτα τῶς ἐλθὼν, αὐτὰ διακόσμησι. Sive ut Timon in Sillis;

Πάντα συνεσφάχοντο οὐκ ἐπαρξάμενα πρὸς τὸν. Et apud Hermiam in Diogeni. Ἀρχὴ πάντων ὁ νῦν καὶ ἔπος αἰὶν καὶ κίνησις καὶ ὄλον καὶ παρὶ τῶν ἐν τοῖς ἀτάκτοις, καὶ κίνησιν τοῖς ἀκινήτοις, καὶ δια-
K 4 κίνησιν

κρίσιν τοῖς μινυμφοῖς, καὶ κόσμον τοῖς ἀκόσμοις. Démonax Cynicus (referente Luciano in *vita ejusdem*. & Antonius Meliss. l. 2. c. 76.) differentibus quibusdam de mundi anima ac figura, ὧς, inquit, αὐτὸς τὸ κόσμος πολυπλοκῶς ἐστίν, αὐτὸς δὲ τῆς ἐαυτοῦ ἀκοσμίας ἐφένιζετο. Inde argumentum arripuit Dio, quo Dionysium ad virtutis studium impelleret, ὅπως διακόσμηται τὸ ἦθος εἰς ἀρετῶν λόγων, καὶ πρὸς τὸ θεϊότερον ἀφομοιωθεὶς παρὰ δεινὰ ἴσθι δυνάτων καὶ κελύσσον, ὅ τὸ πᾶν ἡγεμονικὸν πενδομένον ἐξ ἀκοσμίας κόσμου ἐστίν, πολλὰ μὲν εὐδαιμονίαν ἐαυτῷ μηχανήσεται, πολλὰ δὲ τοῖς πολίταις, ἡμιόμορος Πασσίδης ἐκ τρυφῆν. Plut. Dion.

Διακκεμμένων καὶ διακεχυμένων | Vocem harum priorum Lugd. omisit. quo id consilio incertum mihi. Sen. quest. nat. l. 7. c. 27. Tota hujus mundi concordia ex discordibus constat. Et epist. 107. Contrariis rerum eternitas constat. Heraclitus apud Aristotelem *Ethic.* l. 8. c. 1. Τὸ ἀντίθετον συμφέρον καὶ ἐκ ἑστὶ διαφασσέντων κελύσσον ἀρμονίαν. Idemque apud Autorem libri de mundo c. 5. Ὡς αὖτε αἱ ἀλά καὶ ἡ ἡ ἀλά συμφερόμενον καὶ διαφασσέντων σωφρόν καὶ δαδόν καὶ ἐκ πάντων ἐν, καὶ ἐξ ἐνδὸς πάντα. Et ex eodem Apuleius: Sic totius mundi suorum instantia initiorum inter se impares conventus, pari nec discordante consensu Natura veluti Musicam temperavit. namque uvidis arida, & glacialibus flammida, velocibus pigra, directis obliqua confudit: unamque ex omnibus, & ex uno omnia, juxta Heraclitum constituit, &c. Quod & Autor ibidem variis a re politica, pictura, musica, grammatica imaginibus illustrat. Τὸ το πολυπλοκῆς ὁμοιοῖα τὸ θαυμασιώτατον, ὅτι ἐκ πολλῶν μίαν, καὶ ὁμοίαν ἐξ ἀνομοίων ἀποτελεῖ διαδύσιν, ἀποδεχόμεν καὶ πάσῃ φύσιν καὶ πύχλω. ἴσως δὲ καὶ ἑστὶ ἐναντίων ἡ φύσις γλίσσεται, καὶ ἐκ τῶν ἀποτελεῖ τὸ συμφωνον, ἐκ ἐκ ἑστὶ ὁμοίων. ὡς αὖτε ἀμείλιχ τὸ ἀρρεν σωφροσύνη πρὸς τὸ δύναν, καὶ ἡ ἐξ ἐκείνων πρὸς τὸ ὁμόφυλον καὶ ἑστὶ πρὸς πᾶν ὁμοιοῖαν διὰ ἑστὶ ἐναντίων σωφροσύνην, & διὰ ἑστὶ ὁμοίων. ἔοικα δὲ καὶ ἡ πύχλω φύσιν μυκώμεν τὸ το ποιῆν. Ὡς αὖτε αἱ ἀλά καὶ βαρεῖς, μακροὶ τε καὶ βραχεῖς φθόνος μίσησα, ἐκ διαφόροις φαντασίαις μίαν ἀποτελεῖ ἀρμονίαν. χαρμῶν δὲ, ἐκ φωνῆντων καὶ ἀφόνων γραμμῶν καὶ πᾶν ποιησάμεν, πᾶν ὅλῳ τέχνῳ ἀπ' αὐτοῦ συνεστήσεται. ἔσως ἐν καὶ πᾶν ἑστὶ ὅλον αἴσθησιν διὰ τῆς ἑστὶ ἐναντιωτάτων ἀρῶν καὶ φωνῶν μία διεκόσμηται ἀρμονία. ἔσως δὲ ὅσον, ὅσον δὲ ἡγεμονικὸν, βαρεῖ τε καὶ μακρόν, καὶ ὅσον ἀρετῆς, τὸ ὅλον διεκόσμηται μία διὰ πάντων ὁμοιοῖα ἀρμονία, ἐκ ἑστὶ αἰσθητῶν καὶ ἀπαισθητῶν τὸν σύμπαντα κόσμον διακεκομμένη, τὰς τε ἐναντιωτάτας ἐν αὐτῷ φύσιν ἀλλήλους ἀνασχετοῖα ὁμοιοῖα, καὶ ἐκ τῶν μηχανησάμεν τὸ πᾶν

σωφροσύνη. Quae Latine ab Apuleio versa vide ad l. 7. § 48. Synes. de insomn. Ἐστὶ τις ὧς ἐν συγγενείᾳ τοῖς μέρεσι καὶ διχνοῖα. & γὰρ ὅτιν οὗ κόσμος τὸ ἀπλῶς ἐν, ἀλλὰ τὸ ἐκ πολλῶν ἐν καὶ ἐστὶν ἐν αὐτῷ μέρη μέρει πρὸς πρὸς καὶ μακρόν, καὶ τῆς εἰσῆς αὐτοῦ εἰς πᾶν τὸ πᾶν ὁμοιοῖαν συμφωνίαν, ὡς αὖτε ἡ φύσις οὐσίαι φθόνων ὅτιν ἀνθρωπῶν τε καὶ συμφωνῶν τὸ δὲ ἐξ ἀντικειμένων ἐν, ἀρμονία καὶ λύρας καὶ κόσμος. Plut. de amic. multat. Ἡ αὖτε ἡ φύσις καὶ φθόνων ἀρμονία δὲ ἀντικειμένων ἐστὶ τὸ συμφωνον. Tertull. apologet. c. 48. [Divina] ratio universitatem ex diversitate composuit, ut omnia æmulis substantiis sub unitate constarent, ex vacuo & solido, ex animali & inanimati, ex comprehensibili & incomprehensibili, ex luce & tenebris, ex ipsa vita & morte. Et de pallio c. 2. Mundus iste ex diversis substantiis officisque constat. diversa in unum; ex demutatione diversa sunt. denique diversitatis discordiam vices fœderant. ita mutando mundus est, qui ex diversitatibus corporatur, & vicibus temperatus. Ità est rerum omnium, uti idem mox ibidem, distincta confusio. Gregor. Naz. in Julian. 1. Πάντα διεῖλε, καὶ συνεδύσθη, καὶ τὸ πᾶν τῶ το κόσμον ἔτα ἐκ πλεόνων πεποίηκε.

Καὶ συμπάσῃ | Ità l. 6. § 37. φίλα ἀλλήλους, καὶ συμπνοῖαν ἔχοντα Manil. Astron. l. 2.

Totumque alterno consensu vivere mundum.

De corpore humano pariter Hippocrates de aliment. Ζύρροια μία. Ζύμνοια μία. Ζυμπαδία καὶ ἐκὸς καλῶν πάντα. de quo videatur Galen. de facult. nat. l. 1. c. 5. & l. 3. c. de differ. fabr. l. 2. de usu puls. l. 1. de caus. puls. l. 2. & de usu part. l. 1. Vide infr. § 42. Apud Sextum Empir. adv. Physic. l. 1. c. 2. Philosophi quidam: Ἐπεὶ ἐν ὁ κόσμος σῶμα ὅτιν, ἥτοι ἡναιμὸν ὅτι σῶμα, ἡ ἐκ ἑστὶ συναιμὸν, ἡ ἐκ διεσῶν ἔτε δὲ ἐκ συναιμὸνων, ἔτε ἐκ διεσῶν. ὡς δὲ καὶ ἐκ ἐκ ἑστὶ αὐτὸν συμπάσῃ, ἐξ ὧν συμφανῆς, ὅτι ἡναιμὸν πᾶν κατέστηκεν ὁ κόσμος. ἐπὶ μὲν γὰρ ἑστὶ ἐκ συναιμὸνων ἡ διεσῶν, & συμπάσῃ τὰ μέρη ἀλλήλοις ὅτι δὲ ἑστὶ ἡναιμὸν συμπάσῃ τῆς ἐκ ἑστὶ ἡναιμὸν τοῖς μέρει σῶμα ὁ κόσμος.

§ 28. Μέλαν ἦθος | Ad sectionem 18. pertinere ista olim arrolabar, unde librorum culpa subducta fuissent: à Marco verò interpretamenti loco subjuncta quibus sc. explicatum ibat, quid μέλαν ἦθος nomine designatum vellet, utpote quod latius ibi fumeret, quàm usus vulgaris pateretur, aut quàm Agatho, à quo ipse mutuatus esset, usurpavert. quomodo tyranni nomen Seneca de animo impotenti, cupido, delicato, epist. 114. Vide ad § 25. Sed & nigri vocabulum hoc ipsum, epist. 48. Per istud (nugas tricâsque dixerat) philosophia sunt nigra & turpes, infamæque, etiam ad album sedentibus, exceptiones. Ità Xylander existimavit, quum verterit, Mores nigri vocantur mores effeminati, &c. Verum

rùm fieri potest, quod & aliis placuisse video, ut *π-ε-ρ-χ-ω* integram ista conficiant, quâ Marcus scil. *mores* varios sive dispositiones atq; ingenia recensuerit, quos stylo suo perfringeret; vitandósq; moneret; *nigros* scil. effeminatos, praefratos, belluinos, &c. Sicut autem candor pro ingenuitate & sinceritate; & mores candidi pro ingenuis, sinceris, integris, benignis, benevolis. Ovid. *trist.* l. 3. eleg. 6.

Quique est in charis animi tibi candor amicis.
Idemq; Pont. l. 4. el. 14.
Tam felix utinam, quam pectore candidus, essem.
& alibi. — sed sunt tua pectora lacte,
Et non calcatâ candidiora nive.

Horat. *epod.* 11.
Contraque lucrum nil valere candidum
Pauperis ingenium.

& *epist.* 4.
Albi nostrorum sermonum candide iudex.
& l. 1. *Satyr.* 5.
— anima, quales neque candidiores

Terra tulit. —
Ita mores nigri, pro malignis, improbis, malevolis di-
cti. Salsè Solon, apud Laert. l. 1.
Περυλαγυρόσ ανδρα ξερον.
Ορα μη κρυπτον εγχο εχον
Κεραδη, παυροσ περυσινε περυσια,
Γλαυσι δε οι δρυουθ
Εκ μαλαιαισ φρενός γαυρη.
Tu virum caveto quemque,
Abditum ne gestet enssem
Corde, vultu dum te amico
Intuetur, & bisulcâ
Blandâ promit dictâ linguâ
Mente ab intus nigricante.

Horat. *serm.* l. 1. *Sat.* 4.
— absentem qui vocat amicum;
Qui non defendit alio culpante; solutor
Qui captat risus hominum, famamque dicatis;
Fingere qui non visa potest; commissâ tacere
Qui nequit, hic niger est. —

Et mox:
Hic tibi comis, & urbanus, liberque videtur,
In festo nigris. —
Et rursus ubi hominem induxit, ita amicum prædi-
cantem, ut tamen interim rectè subdolèq; notam
illi aliquam affigat;

— hic nigrae succus loriginis, hæc est
Erugo mea. —
De Sexto Clodio Cic. pro Cæcin. Nec minus ni-
ger, nec minus confidens, quam ille Terentianus Phor-
mio. Pindarum tamen in Pythias od. 4. *εγγυας λευ-
κας*, sive alba præcordia, pro fatuis stolidisque posuisse
monet Hadr. Jun. *cent.* 3. adag. 32. qui fallitur ta-
men, quod *φρενας λευκας*, sive nigra præcordia, pro
prudencie argumento haberi opinatur, ubi Homerus
eas Hectori tribuit, *Il.* g. v. 83. cum fortitudinis sint

potius, neq; enim illa, sed ista est Hectoris laus.
Indè proverb. *εδεν λευκων ανδρων οφελος.* Candi-
dorum virorum nullus est usus. quasi imbelles illi ple-
rumque ac inutiles sint. qualis Nireus,

— *ος χαλκισσ ανηρ ισοδ ιλιον ηλδεν,*
Αλλ αλαπαδνος εινι — *Il.* β. v. 673.
& Paris, cui scil. — *καλδν*
Ειδος εσ, αλλ εν λω γα βιν οφελος, εδ πι αλκη.
Il. γ. v. 45.

10 *Πεισεκελεις* | *ηδος*, mores prædura, præfracti, ri-
gidi, refractorii. Ità Sophocli. *Ajac. Lorar.*

— *πεισεκελεις φρενας.*
i.e. *αι αγαυα σκληραι.* Schol. à ferro translatum tragi-
cus ipse innuit, ubi mox subiungit,
— *ος εναρτερον,*
Βαρυ σιδνεος ως.

Et in *Antigon.* ubi ingeniorum istiusmodi exitum
edocet:

Αλλ ιδι τοι, τα σκληρα αγαυα φρονηματα
20 *Πιπτες μαλιστα η τον ενεργετατον*
Σιδνεον οπδεν εν πυρος πεισεκελη,
Θραυδεντα η βαρυτα πηες αν νοσδους.
Præfracti at animi plurimum, scias velim,
Cadere assolent: & ipsa vis ferri igneis
Exacta flammis rigide & intractabilis,
Discedit ista saepe, & in partes abit. Grot.
quamquam & de quibuscvis rebus usurpatur, quæ
sic exaruerunt, ut prædura fiant. *πυρος το σιδνεον.*
Possunt & *πεισεκελεις ηδος*, mores difficiles, molesti
30 & morosi dici. Siquidem *πεισεκελεις* Helychio, non
σκληρος tantum, sed & *δυσχερης* exponitur. Ità
Theophr. de *causs.* l. 2. c. 4. *ο πεισεκελης ανηρ* cui
opponitur, *ο ευχερης η μαλακος*, *ibid.* & c. 2.
& Hippocr. de *Ulc.* *εδεμας πεισεκελη* medica-
menta molesta, & aspera. sive *δυσκοιλα η ερεδιον*
τα σφοδρω. uti Galen. explicat, ad *Glauc.* l. 2.
& Philochorus apud Athen. l. 14. *χαυματα πει-*
σεκελη, aestus ardoreque graves & molesti. Cæterum
apud Menandrum à Stobæo *tom.* 2. tit. 96. repre-
40 sentatum, *πεισεκελησ ερεον*, non est, agere ferre, quod
cl. Casaub. censuit, nec æquè, quod Gesnerus reddi-
dit, sed obstinatè potius, ex priorè vocabuli usu, &
infraffo adversus fortunam animo, quod & Grotius
advertit, & ipsa Comici dictio docet, si ponatur in-
tegra. ea enim sic habet:

Προς απαντα διλδν ο πινης οδι πεισεματα,
Και παντα αυτε καλαφροτιν εσολαυματα.
Ο ηδ ματιως περυσια, πεισεκελεις ερεον
Απασα τανιαρα, λαμπεια, ορεον.
Mens timida semper pauperi est; atque omnibus
Se suspicatur esse despiciatui.
At quorum res sunt, Lampria, meliuscule,
Animo obstinatiorè pendunt mala. Grot.
Θνειωδες, βοταυματωδες | Vide ad l. 5. § 11.
Παυδαευδες | Viris quoque puerilia ac muliebria
ingenia sunt. Senec. de *ira*, l. 1. c. 16.

§ 29. **Ξένος κόσμος** | Quia τὰ κόσμῳ ξένα ipsi videntur. *infra* § 46. Vide & l. 8. § 15. & l. 12. § 1. & 13. Peregrini enim videtur esse, quæ civitatis, in qua agit, sint solennia, ignorare. Huc illud Luc. c. 24. v. 18. **Σὺ μόνος παροικῶς** Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐκ ἐξῆς τὰ γινόμενα ἐν αὐτῇ; Itaque & Petrus *Apostol.* *epist.* 1. c. 4. v. 12. pios persecutionem à mundanis persequos (cum ἐν τῷ κόσμῳ θλίβων ἐξέτω, i.e. in mundo atque à mundo, qui ipsos odio habiturus sit, afflictos fore Dominus ipse præmonuerit, in *Evangelio* Joan. c. 15. v. 18. & c. 16. v. 33.) vetat **ἐκίκεν** τῇ ἐν αὐτοῖς πῦράσιν **πρὸς παρεσσυμένων γινόμενα**, ὡς ξένοι αὐτοῖς συμβαίνοντες. Itaque hac in parte, prout Marcus istuc, non vult Christianos esse ξένους κόσμῳ. Alioqui ξένοι κόσμῳ καὶ παρεπίδημοι, peregrini & inquilini mundi istius, quoad vitæ rationem & institutum, prædicantur pii omnes, idq; illis laudi ducitur. Autor *ad Heb.* c. 11. v. 13. & Petr. idem *ep.* 1. c. 2. v. 11. Joan. Chrysost. in *epist. ad Hebr.* *orat.* 24. Ἡ παρὰ τὴν ἀρετὴν, καὶ ἡ πᾶσι ἀρετῇ, τὸ ξένον ἐστὶν τῷ κόσμῳ τέτυκται καὶ παρεπίδημον, καὶ μηδὲν κοινὸν ἔχον πρὸς τὰ ἐνταῦθα παροικίαι, ἀλλ' ἀπεριττόμενοι αὐτοῖς, ὡς παρ' ξένων. vel ut alii, ὡς παρ' ξένων.

Φυγὰς | *deceptus* idem l. 10. § 25. Philo *allegor. lib.* 2. **φυγὰς ὁ φάουλός**, fugitivus cunctis quivis.

Τυφλός, ὁ καλαμύων τὸ νοσεῖν ὁμματι | i.e. τοῖς οἰστροῖς ὁφθαλμοῖς. ut Paulus *ad Eph.* c. 1. v. 18. five ὡς νοσημάτων. ut idem *ad Cor.* *ep.* 2. c. 4. v. 4. Ità Petrus, *ep.* 2. c. 1. v. 9. **τύφλος ἐστὶ καὶ μυωπά-ζων**. Unde diverbium Domino Christo usurpatum; *Matth.* c. 15. v. 14. Ὅσμοι εἰσι τυφλοὶ τυφλῶν. τυφλὸς ὁ τυφλὸν ἐκ δόξης, ἀμφοτέρω εἰς βόδωνον πρὸς εἶναι. Et Paulo *ad Rom.* c. 2. v. 19. **τυφλῶν ὁδῶν**. Et Angelo Ecclesiæ Laodicensæ Dominus Joannis *Apoc.* cap. 3. v. 17. Οὐκ οἶδας ὅτι τυφλός εἶ. Vide *supra* *ad lib.* 2. § 14. Sophocles *Oedip. rege.*

Τυφλός τὸ τ' ὄτα, τὸν τὴν νῦν, καὶ τ' ὁμματι. Mentemque & aures cæcus est, & lumina.

Τὸ νοσεῖν ὁμματι | Autor *de Mund.* cap. 1. Ἡ γὰρ ψυχὴ διὰ φιλοσοφίας λαβεῖσα ἡγμόνα τὸν νῦν, καὶ δεῖα ψυχῆς ὁμματι τὰ δεῖα καλαβεῖσα, &c. Vide *ad l.* 3. § 15.

Πτωχός | Ità de Ecclesiæ Laodicensæ Angelo, *Apoc.* c. 3. v. 18. **πτωχός, καὶ τυφλός**. mendiculus & cæcus.

Ὁ ἐνδεὴς ἐτέρη | Vide *lib.* 3. § 5. & l. 9. § 6. & l. 11. § 1. Episthet. *dissert.* l. 4. c. 8. Εἰ μὲ πῶς βλάψαι δυνάται, ἐγὼ ἐδὲν ποιῶ εἰ ἄλλον πειρασθῶ ἵνα με ἀφελήσῃ, ἐγὼ ἐδὲν εἰμὶ. Si me quis ledere potest; nihil ago; si alterius opem expecto, qui me juvet; nihil sum ego.

Ἀπὸς κόσμῳ | Ità l. 2. § 16. **ἀπὸς κόσμῳ καὶ οἱ ὅμα τῷ κόσμῳ**.

Ἐκείνη γὰρ εἴρεσι τῷτο, ἢ καὶ σε ἵνεκ' αὐτοῦ | Ità l. 12. § 1. Σοὶ γὰρ αὐτὸ ἡ φύσις ἔφερε, καὶ σε τῷτο. τῷτο, cum τοῖς συμβαίνονσι prius dixisset. transitio à numero ad numerum, plurali ad singularem: sicut vice versâ ab hoc ad illum l. 2. § 4. Ità Plato *Hipp.* Καὶ πῶς ἂν οἱ ἐκόντες ἀδικήντες, καὶ ἐκόντες ἐπεκαλῶνται, καὶ κατὰ ἐρασάμενοι, βέλτερος ἂν εἴεν ὅς ἀκόντων, οἷς ποικίλ' ἀκούει συζητῶν εἶναι, ἂν μὴ εἰδώς τις ἀδικήσῃ, ἢ ἀδικήσῃ, ἢ ἄλλο πᾶσι κακὸν ποιήσῃ. Paulus *ad Cor.* *epist.* 1. c. 4. v. 1. Οὐτως ἡμεῖς λογίζεσθαι ἀνθρώπων, ὡς ἀσθενέστεροι Χριστοῦ, καὶ οἰκονόμους μυστηρίων Θεοῦ. ὁ δ' ἵλοιπον ζῆταιται ἐν τοῖς οἰκονόμοις, ἵνα πιστὸς τις εὐρεθῇ. Sic & *ad Galat.* c. 6. v. 1. Ὑμεῖς οἱ πνευματικοί, κατὰ τὴν ἐκείνην τὸν τοῦτον, σκοπῶν σαυτὸν, μὴ καὶ σὺ πειρασθῆς. Salust. in *Catilin.* Interea *servitia* repudiabat, cuius rei initio ad eum magna copiae concurrerant. Terent. *Eunuch.* 2. 1.

Adeone homines immutabiliter ex amore, ut non cognoscas eundem esse?

Id. Cujus maxime mos est consimilis vestrum, hi se ad vos applicant.

Plaut. *Pseud.* 3. 2.

Si quod hic gradietur, pariter progredimur.

Manum si protollet, pariter proferto manum.

Usum hujus enallages, qui & Hebræis familiaris (de quo videantur *Fr. Jun. ad Proverb.* c. 13. v. 1. & *Jo. Druf. quest.* l. 3. c. 33.) in distributionibus solennem, monet M. Seneca *Suasor.* 2. qui ubi Corn. Severi illud de militibus Romanis laudaverat, — *stratibusque per herbam,*

Hic meus est, dixere, dies. —

Illud, inquit, Porcellus Grammaticus arguebat in hoc versu, tanquam solæcismum, quod cum plures induxisset, diceret, Hic meus est dies, non, Dies hic est noster. & in sententia optima accusabat id quod erat optimum. — nam quasi proverbii loco est; Hic dies meus est. & cum ad sensum retuleris, ne Grammaticorum quidem calumnia habebit locum. dixerunt enim, non omnes simul, sed singuli ex his, Hic meus est dies. Nec secus in *Historia sacra* *Reg. lib.* 4. cap. 5. v. 13. de Naomane, *Allocuti sunt eum servi ejus, dicentes, Pater mi,* &c. i.e. horum quasi seorsum singuli. Sic hoc loco τῷτο, i.e. τῶν ὅσων συμβαίνοντων ἐκείνῳ. Sed de istis alibi fusiùs disseruimus.

Ἀπόρρημα πόλεως | Hinc illud l. 3. § 8. Οὐδὲν ἀπορρημῶν. *Cal.* qui in civitate seditionem suscitavit. *Xyl.* frustum à civitate amputatum. ego malim, quo uno verbo exprimam, insolenti forsan uti vocabulo, quale & Marci ipsum est. sed analogia eadem, quæ abscessus, formato, abscessum civitatis, vertere. Ejusmodi autem hominem nunc membro abscesso, l. 8. § 34. nunc ramo avulso, l. 11. § 8. nunc civi sedizioso, l. 9. § 23. similem pronunciat. Quin & τὸ ἀπορρημῶν vocabulum etiam de cive istiusmodi usurpavit Plutarch. in *præcept. polit.* **Ἀπὸ γὰρ ἐκείνου**

δεγν μιν ενα νομίζεν παλίντω, αν μα τις; ος
Αεσίαν, η Νάβης, η Καπλίνας, νόσημα η απονημα
πλεως εγγρηται.

Μιάς εσσις | Animam totius unam statuebant
Stoici, cujus singula omnes quasi membra essent.
Vide *supr.* § 21. & *infr.* § 4c. & l. 9. § 8.

§ 30. Χωρίς χιτώνος φιλοσοφεί | Alius sine to-
ga philosophatur. Xyl. imò, sine tunica. Ità Cyni-
ci. Salmaf. ad Tertull. de pallio. Græci generis
omnes cum tunica, tum interulam simul indutui
habebant, haud minus quam Romani sub toga. Soli
Cynici præter omnium Græcorum morem, tunicam
non gerebant, sed interulam tantum. Lucian. in
Cynico dialogo: Τί ποτε, ὁ ἑπὶ, πωρωνα μὴ ἔχεις
ἢ κούλυ, χιτῶνα ἢ ἕκ ἑξῆς; Dio Chrysost. περὶ
χρημάτων orat. 72. Τὴν γὰρ μὲν χαπλίαν ἐκείνους
ἐρῶντες ποτὶ ἑαυτὴν χαπλίαν ἀναζωσαμένους, ἐδέπα-
τε ποδάρεσι καταβλῶν δ' αὖ τὸν ἀντίον, εἰ μὴ
ἔτι ἐνεσθασμένον εἶεν, ὡς οἱ κεῖν τῇ χρηματί-
ῳ παρέρχοντο τῇ ἐργασίᾳ, ἣν μετὰ χιτῶνα ἔπει-
δὲν πᾶσι ἰδὼν ἀχίωνα ἐν ἱματίῳ, κοῦβητα τὴν
καρδίαν ἢ τὰ ὄφθαλμοι, ἕχ οἱ οἱ τε εἰσὶ ποτὶ τὰς
ἡσυχίας ἀγειν, ἐδὲ σὺν παρέρχοιτο ἀλλ' ἐρίσαν-
ται, ἢ ἐρεθίζουσι, ἢ ἵπτοι κατεγέλασαν, ἢ ἐλοιδόρη-
σαν, ἢ ἐνίοτε ἔλκυσιν ἐπλασθῶσιν, ἢ ταῦτα εἰ-
δότες, ἐπὶ τοῖς καλῶσιν φιλοσόφοις εὐανδρὶς ὅτι
ἡ σολὴ αὐτῇ, ἢ ὅπου πᾶσι ἀποδεσφύσιν. Philoso-
phis, inquit, consuetus hic habitus; Cynicis nimi-
rum, non & cæteris. Et hæc illis causa pallii du-
plicandi, quod sine tunicis essent. Unde Dioge-
nem tunicam petentem iussit Antisthenes, πρὸς αὐ-
τοῦ πατρός. (Indè Teles apud Stob. tom. 2. tit. 49.
de Metrocle jam Cynico: ἡμεῖς μὲν χιτῶνα παρ-
τερον ἱμάτιον ἐκείνους ἢ ἀπλῶς τὴν τεύχοντα
πέειν, ὅπου πᾶσι δύο ἱμάτια ἔχον.) De Anti-
sthene Laërtius; τῷ ἱματίῳ ἐχρήστο μόνον, quod scil.
tunicam non haberet. idemq; de Cynicis, τεύχοντα
μόνοις χιτῶν; ἀχίωνες itaque erant Cynici, &
qui Cynismum profiteri volebant, tunicam depo-
nebant. Vetus epigramma,

Ἑρμοδοτὲ τοῦδε δόγμα τὸ πάνσοφον· εἴ τις ἀχαλκῇ,
Μηκέτι σπανάτω, θεῖς τὸ χιτῶνα δέον.

Hermodoti sapiens dogma hoc: si defuerit cui

Es, posita tunica, nā amplius esuriat.

hoc est, si quis esurit, & viam reperire vult, quā
non amplius esuriat, depositā tunicā habitum Cy-
nici capebat. prosperam viri docti εἰδὲς χιτῶνα δέον
accipiunt ibi pro induere. Hinc Juven. Sat. 13.
v. 121.

— & Stoica dogmata tantum

A Cynicis tunica distantia.

quia Stoici tunicas, ut reliqui philosophi, & Græci
omnes gestabant, quibus carebant Cynici. Hæc ibi
ferè Salmaf. & ad Marci nostri vitam à Capitolino
delineatam. quæ non advertit vir doctissimus Jo.
Cameron in præf. ad Matth. cap. 18. v. 15. ubi

dixit, Stoicos à Cynicis pallio distasse. à Satyrici Scho-
liaste forsan Vetere deceptus, qui Cynicos pallio usos
negat. pallium enim utrique Sectæ amictus ex æquo
communis erat. Quin & Romanos priscos ἀχίω-
νας egisse, autor est Gellius lib. 7. c. 12. Viri, in-
quit, Romani primò sine tunicis togā solā amicti fue-
runt.

Χωρίς βιβλίου | Vide ad lib. 2. § 2. Clemens
Strom. l. 4. Ἐξέστ' ὃ τὸ κατ' ἡμᾶς πεπολιτευ-
μεν ἢ ἀνὰ γεγραμμένων φιλοσοφῶν. Quin & è nostris
quidam de librorum supellestile interrogatus; Fabri-
cam mundi, Creaturasq; eodem comprehensas libro-
rum vicem abundè sibi supplere respondit. Τὸ ἐ-
μὸν βιβλίον ἢ οὗτος ἑστὶν ἡ γένεσις, ἢ πέρας, ὅτε
βέλομαι, τὸ λόγος ἀναγινώσκων τὸ θεῖον. Natura,
inquit, rerum mihi liber est; in quo Deorum oracula, ubi
libuerit, legere licet. Ex Evagrii scripto Nice-
phorus Callisti l. 1. r. c. 43. Eum autem qui hoc
dixerat, Antonium is Justum appellat, quem alii
cum Sozomene Magnum: qui & bist. Eccl. l. 1. c. 13.
de eodem, γεγραμμένα ἢ ἐστὶν ἡ πίστις, ἢ ἐδωμά-
ζειν. ἀλλὰ νῦν ἀγαθόν, ὡς περὶ σὺν τερον ἢ γε-
γραμμένων, ἢ αὐτὸν τέτων εὐεστὶν ἐπὶ ἡγεσιν. literas
nec nōrat, nec suspiciebat: Sed mentem bonam, tan-
quam eis antiquiorem, ipsamque earundem inventri-
cem collaudabat.

Ἄλλος ἑπὶ | Malim, ἄλλος ἑπὶ. alius quispiam.
Ità Demosth. adv. Midiam: ἄλλος ἑπὶ τοῖς ἀναι-
δῆς, &c. Liban. orat. 22. καὶ τις ἑπὶ ἐπὶ πρὸς.

Ἡμῶν | De Cynicis Cyprian. orat. de
patient. Exerti ac seminudi pectoris inverecunda ja-
stantia. De Alcideamante Cynico Lucian. in
Sympol. Ἐστὶν τὸν κατὰ τὴν αὐτὴν, ἐκείνους ἡμῶν
γυνῶν. Senec. epist. 62. Demetrium virum opti-
mum, mecum circumfero, & relictis conchyliis, cum
illo seminudo loquor, illum admittor. At de eodem ep.
20. Ego certè aliter audio, quæ dicit Demetrius no-
ster, cum illum vidi nudum, quāto minus quāam stra-
mentis incubantem? tunc enim non præceptor veri,
sed testis est. De Christianis Cæcilius apud Mi-
nuceum: Purpuras despiciunt ipsi seminudi. Cæte-
rum peculiari quādam ratione Cynici seminudi; ni-
mirum, quia (Cl. Salmastii verba habes, ad Tertull.
pall.) partem pallii de sub dextro humero super se-
nistrum rejiciebant; & sic excluso dextro, obvelato
sinistro erant: itā pallium Cynicum humerum levum
duplici textu tegebat, & dextrum nudabat, cum com-
mune in utroque humero simplex federet. Ammianus
in Cynicis antholog. lib. 2. c. 52. παρὰ τὸν αὐτὸν
ἔξω. indè ἔξω πρὸς vestis, quæ ei utebantur. Sextus
Empir. Pyrrhon. hypothef. lib. 1. c. 14. § 10. Καὶ ὁ
μὲν Διογῆνης ἀπὸ ἔξω πρὸς στήθους ἡμῶς ἢ ὡς εἰ-
σὶν ἔξω. Et ab hac Cynici ἔξω πρὸς. Lucian. βί-
ων παρὰ τὸν αὐτὸν, de Cynico, ἑπὶ, ὁ τὴν πρὸν ἔξω πρὸς
μὲν, ὁ ἔξω πρὸς. frustra est vir Cl. H. Step-
hanus, quum ad humerorum altitudinem refert. Indè

& de Cynicis Tatian. cap. 41. Θατέρω ὅς ὄμων
ἔχαιμεν. quem nudum scil. & exercitum, ut Cy-
prianus, habebant.

Ἄγλος ἄν ἔχω | Hoc vult. nihil impedire, quo
minus quispiam, etiam in summa rerum omnium
indigentia, operam det Philosophiæ, in eaque per-
sistat. Sen. ep. 17. Licet ad philosophiam etiam sine via-
tione pervenire. Legas sis totam epistolam. Epictet.
Enchir. c. 11. § 1. Ἐάν ποτε καὶ δέλης, ἀπὸς
τοῦ πλείους διαπορισμῆς, εἰς ἀμειλίχου ὅς ἐμῆς,
ἢ ἔω διατεροῦς. κρείσσον γὰρ λιμῶ ὑποδύνειν, ἢ
ἔσθ' ἐν ἀφρόνοις παραπορεύων.

Τροφὴς τὰς ἐν μαθημάτων | Educationis bonæ
instructionisque alimenta. Cal. Ex disciplinis suis ali-
menta. Xyl. huic potius accedo.

§ 31. Τὸ περὶον ὁ ἑμαδης, φίλοι | Senarius
proverbialis ab Aristophane in *Vespis*, à Stratonico
(sed cum levi inflexione) apud Athen. lib. 8.
usurpatus.

Ἐρδω τίς, ἢν ἔμενος εἶδεν τέχνην.
Straton. Ἀδρι. Quod Cicero Tuscul. l. 1.
Quam quisque norit artem, in ea se exercent.
Horat. l. 1. epist. 14.

Quam scit uterque, libens censebo, exercent artem.
Apostolus ipse ad Corinth. epist. 1. cap. 7. v. 20, 24.
Ἐμενος ἐν τῇ κλήσει, ἐν ᾗ ἐμλήθη, μὲνεται ὡς πρὸς
τὸν.

Ἐν τῷ περὶοναπαιῶν | Intra limites istius te con-
tine: nec ad alias artes, aliæ studia animum ad-
jicias; eisque te intermisceas. quod Apostolus ap-
pellat, τὰ ἴδια προσήκειν, ad Thess. ep. 1. c. 4. v. 11.
Apelles sutorem, quem de crepidarum ansis reprehen-
dentem lubenti gratos; animo pridie audierat, de
cruris efformatione postridie cavillantem monuit,
Ne sutor supra crepidam judicaret. quod & ipsum in
proverbium venit. Plin. hist. nat. l. 35. c. 10. Mar-
tial. pariter l. 3. epig. 16.

— sed te, mihi crede, memento

Nunc in pellicula, cerdo, teneris tua.

Alludit ad Proverbium; intra pelliculam suam se
continere. Stratonicus itidem Mynaco sutori de re
Musica secum disceptanti, ἢ προσέειπεν αὐτῷ, ἔστι
ἐπ' αὐτόπρεον τῷ σφυρῷ λέγειν parum se facere, quid
ille dicat, cum supra talum loquatur. Athen. l. 8. nam
quod Mynacum fabrum opinatus est Erasmus, &
ultra malleum locutum à Stratonico dictum, in eo
falsum esse summum illum virum, docet Leopard.
emend. l. 10. c. 2. Quin & idem Ptolemæo de re
citharistica librum intendenti, Ἐπείγουσιν ὁ βασι-
λεὺς, οὐκ ἔστι, ἔπειν ὃ πᾶν ἔστιν. Aliud est, in-
quit, ὁ Rex, sceptrum, aliud autem platrum. Apelles
etiam Megabyzo aulico, ut Plutarch. de adulat. A-
lexandro ipsi, ut Plin. loco sup. memorato, de pi-
ctura differenti; Ὅπως τὰ μυδιόεα πᾶσι τῶν
ἐμῶν δαίμων; ἀνὴρ οὐκ ὁρᾷ τὸν γυναι-
κῶν, ἢ τῶν ποικίλων ἰδαιμάζει, ἢ τὰ χροία.

τῶν δ' οὐ καταλαβῶν, ἀλλ' ὅτι ἡ μὲν δόξα
τοῦ λαοῦ. admonuit nempe derisui esse illum pu-
ris, qui colores terebant. Sed & Basilii Cæsar: De-
mostheni Valentis imperatoris culinæ præfecto de
re Theologica, sed imperitè barbarèque, cum Epi-
scopo disceptanti; subridens, Ἐστιασμίδα καὶ Δι-
μοδὲν ἀγροεμῶν. Etiam Demosthenem, inquit,
illiteratum vidimus. ampliùsq; succensenti; Σὺν δὲ
τῆς ἑστιασμίας καὶ δεινίας φρονήσιν. Δογματῶν γὰρ
δεινὸν ἐπαίνειν ἢ δυνάσασθαι, βέλυσσας ἔχον τὰς
αἰσάς. Tuum est pulmentorum condituram curare;
neque enim dogmata potes audire divina, qui aures sor-
dibus oppletas geris. Narrat Theodoret. Hist. Eccles.
l. 4. c. 19. Nec supremi dignum illud Butleri no-
stri medicinæ nomine celeberrimi, quem cum Juri-
dicus quidam insignis in convivio frequenti de re
medica jactantius paulò se efferens, subinde com-
pellaret, quæreretur; inter alia, quoniam in Galeni
opere dictum quoddam inveniretur, respondit, In

20 decimo tertio Hemicri octavi; alludens ad leguleis no-
stris solennem legum capita citandi formulam. tan-
quam jure suo contentum, intrāq; limites ejusdem
se continentem, in messem medicam falcem mitte-
re, nequitiam oportuerit. Verum, contrā quam
Pindarus apud Plut. de virt. mor. & de tranquill.

Ἐν ἀνταρῶν ὡς ἰππῶν, ἐν δ' ἀετῶν βῆς.

Curram equus, aratrum bos trahat.

Optat ephippia bos piger, optat arare Caballus.

Flaccus l. 1. epist. 14.

— nec quisquam ferè, quam sibi sortem

Aut ratio dederit, aut fors objecerit, illò

Contentus viris; laudat diversa sequentes.

Idem Serm. l. 1. Sat. 1. Ità:

Cui placet alterius, sua nimirum est odio fors.

Idem ep. 14. In hoc, quod nunc præ manibus habe-
mus, negotio, id cum primis usu venire, idem monet
l. 2. ep. 1.

Navem agere ignarus navis timet: abrotonum agro

Non audeo, nisi qui didicit, dare: quod medicorum est

Promittunt medici: tractant fabrilis fabri:

Scribimus indocti doctique.

Atqui ut Plut. de tranq. & πᾶσι πᾶσι τὸν ὄν. ἄλ-
λα δὲ τὸ Πυθικὸν γράμμασι περὶ δόμων, αὐτὸν
ἑσταμάδων. ἦτα ἡμεῖς οὐδὲν ἐν ὁ πᾶν, καὶ μὴ
ἄλλων ἔλκων. εἰς ἡλὸν ἔλκων, καὶ παραβιάζοντες
τὴν φύσιν. Vide l. 6. § 43. & l. 7. § 5.

Προσαναπαύει! Apost. ad Rom. c. 2. v. 17. Ἰσ-
ταὶ ἐπ' ἐκνομάζει, καὶ ἐπ' ἀναπαύει τὸν νόμον.

Οἷος ὡς ὁπότεροῦς τὰ σταυτὴ πᾶσι | So-
crates apud Platon. in Criton. & apud Epictet. En-
chir. cap. ult. & dissert. l. 1. c. 4. & l. 3. c. 22. Εἰ
παύει τοῖς θεοῖς φίλον, τῶν τῶν θούδω. David
nosser; Faciat me Dominus, quod illi visum fuerit.
Reg. hist. l. 2. c. 15. v. 26. Cuius & monita pas-
sim pia istiusmodi, דָּרַךְ הַיְיָ — 78 719
Devolus super Deum viam tuam. Psal. 37. vers. 5. &
Psal.

Psal. 55. vers. 22. **השׁלח עז-י' והכר**

Rejice ad Deum munus omne tuum. Et Solomon finis; Prov. c. 16. v. 3. **גלגל-י' וסעסע**

Deolve ad Deum opera tua. Et Petrus Apost. ep. 1. cap. 5. vers. 7. **Πᾶσαν πλὴν μέλειαν ὑμῶν ἐπαρτί-
σαντες ἐπ' αὐτόν.** Vide infr. ad § 34. Sed & Ju-
venal. Sat. 10. v. 346. ad l. 5. § 7.

Ἐξ ὧν τῆς ψυχῆς | Phrasia Marco familia-
ris, ita supr. l. 3. § 4. ἀπασιμόρον ἔξ ὧν τῆς ψυ-
χῆς τὰ συμβαίνοντα. & l. 12. § 29. Ἐξ ὧν τῆς
ψυχῆς τὰ θύματα ποιεῖν, καὶ τὰ ληστὰ λέγειν. &
l. 2. § 3. ἀπὸ καρδίας ἐυχόμενος. Quod idem in
sacra pagina toties occurrit. Deut. cap. 6. Vers.

5. Diliges Dominum Deum tuum **בבך-י' וברך**

וברך-י' וברך. Ubi Græcus interpres; Ἐξ ὧν
τῆς καρδίας σου, καὶ Ἐξ ὧν τῆς ψυχῆς σου. Sed &
Lucas Evang. c. 10. v. 27. & Marc. c. 12. v. 30. At
Matth. Ev. c. 22. v. 37. Ebraisans magis; ἐν ὅλῃ
τῇ καρδίᾳ, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ.

Ἀνθρώπων ὃ μισεῖς | Annot. Lugd. μισέμε-
quorum, quæso?

Μὴτε τύραννον, μήτε δούλον | Neque præter
jus falsque quandam opprimendo, neq; præter de-
corem alicui inserviando. Illud Apost. ad Thess.
ep. I. c. 4. v. 6. Τὸ μὴ ὑπακούειν ἢ παροφθαλμιᾶν ἐν
τῷ κυρίῳ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. Istud idem ad Co-
rinth. ep. I. c. 7. v. 23. Μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώ-
πων. Atque hoc forsitan fuerit, quod Marcus voluit

verbis illis, l. 5. § 28. ἔτε τετραγώνος, ἔτε πόρνη.
Laxius tyranni nomine abusus Seneca ep. 114. Ani-
mus noster modò rex est, modò tyrannus. rex, cum ho-
nesta intuetur, salutem sibi commissi corporis curat,
& nihil imperat turpe, nihil sordidum: ubi verò im-
potens, cupidus, delicatus est; transit in nomen defe-
ctibile ac durum, & fit tyrannus. Illud interim ob-
servetur, quæ hic sejuncta Marcus posuit, tyrannicè
nimirum agere & serviliter assentiri, in eisdem per-
sonis conjunctim frequentissimè deprehendi. De 40

Pseudopropheta Judas Apost. epist. v. 16. Τὸ εἶμα
αὐτοῦ λαλεῖ ὑποκριτικῶς. Διαμαρτυρεῖται ὡς
ἀληθῆς. De sui temporis Episcopis Isidor.

Pel. l. 2. ep. 125. Ὡς τὰ πολλὰ, ἥ μὴ ἀρχεῖς,
τοῖς ὃ δουλῶσαι καὶ τοῖς μὴ ἐπιτάσσει, τοῖς ὃ ὑπο-
τασσέσθαι καὶ τοῖς μὴ κακῶς ποιῆσαι, τοῖς ὃ χαίρεινται
τοῖς μὴ ἐπικαλεῖσθαι, τοῖς ὃ ὑποπληρώσαι καὶ ποθεῖν-
ται μὴ τέττοις, μισήνται ὃ ὑποτάσσονται. De Car-
thaginienfibus Plut. præcept. politic. Καταφροντίζοντες
ἑαυτοὺς ὑποτάσσον τοῖς ἀρχεῖς, βαρὺ τοῖς ὑπακούοις,
ἀφρονέστερον ἐν οὐρανοῖς, ἀγνώστερον ἐν ὄρεσιν. De
Persei Regis aulicis, Livius hist. l. 45. Servire re-
gibus humiliter, aliis superbè imperare assueti. Et de
turba in genere, l. 24. Hæc natura multitudinis est;
aut servit humiliter, aut superbè dominatur. Hinc

illa Senecæ expositulatio, de benef. lib. 3. c. 28. Ser-
vum tu quæquam vocas, libidinis & gula servus, &
adultera, imò adulterarum commune mancipium? ne-
gas tibi beneficium à servo tuo posse dari, cui osculum
alieni servi beneficium est? quæ est tanta animi dis-
cordia? eodem tempore servos despicias, & colis: impe-
riosus intra limen, atque impotens; humilis, fortis; &
tam contemptus, quàm contemnens. neque enim ulli ma-
gi obijciunt animos, quàm qui improbè tollunt; nulli-
que ad calefandos alios paratiores, quàm qui contume-
lias facere accipiendo didicerunt. Ità quod Peripate-
ticus quidam apud Procop. in ineditis. Τὰ ἐναντιώ-
τατα ἐν ἀνθρώποις φύσει συμβαίνει, ὅς τις ἐν ἑστῇ
χρημάτων τῇ μίσει. quod & Marcus ipse monuisse
videtur. l. 11. § 14.

§ 32. Ταῦτα πάντα | forsan πάντα, ut mox,
τὰ αὐτά. eadem quæ nunc vides. Vide ad l. 2. § 14.

Ἀυθαδέχοις | Jaetabundos. Caf. hoc est, ἀλα-
ζορδομοῦς. præfactos se gessisse. Xyl. Malim, ar-
roganter pervicaces, vel contumaces.

Ἀποθανεῖν πινὰς ἐυχόμενος | Mori optantes. Caf.
quod Joannes Apoc. c. 9. v. 6. ἀποθανεῖν ὀνιδυμύ-
τας dixit. & Xyl. votis mortem vocasse. Verùm ali-
ud, opinor, Marcus voluit. aliorum mortem voto, sive
prece expetentes. quod, optione datà, non petivisse
Salomonem, Deo gratum fuit. Annal. l. 2. c. 1. v. 11.

Οὐκ ἐπ' ἐλαμῇ | Idem argumentum tractat,
l. 8. § 25. & 31. Vide & supr. § 3. & l. 7. § 58.

& infr. § 33.

Ἐπηρεαφῆς χρόνων | Periodos. Caf. περιεργαφῆς.
Malim, signaturas, sive signationes, eo sensu, quo
Tacitus an Fabius de causis corrupt. eloq. Primum hoc
regabo, quos vocetis antiquos, quam oratorum ætatem
signatione istà determinetis: ut περιεργαφῆς χρόνων,
sint tempora regis alicujus imperio, aut ejusmodi
notà aliquà insigniore designata.

Καταψάδντες | Cum ad summum contendissent.
Xyl. Cum hoc aut illud enixè contendissent. Caf. op-
timè. Vide supr. § 3. μισὲ καταψάδναι.

Ἐπεσον, καὶ ἀνελύθησαν εἰς τὰ σοῦχλα | quod
Psaltes Psal. 146. v. 4. Abscedit spiritus; ad pulve-
rem suum redit: eo ipso die intercidunt omnia cogi-
tata ejus.

Κενὰ αὐτοῦ | Vide lib. 2. § 2. supr. § 3.
μὴ αὐτοῦ.

Ἀρίνας | ita supr. § 19. παλὺς ὃ ἀγρίως πλὴν
φυσικῶς ὄντων.

Ἡ ὀπισθορὴ καὶ ἐξέλιω πρὸς τὸν | Ἐπιστολὴ
hic Marco, quod πρὸς τὸν Epicteto differ. l. 4. c. 12.

Τὴν καὶ διωκὴν πλὴν πρὸς τὸν φιλῶσαις; σὺν ἑστῇ
πύξαι δέλα. πῆ ἔν; ἢ δὲ πρὸς τὸν καὶ; ἢ σὺν. πῆ
καλὸν πρὸς τὸν καὶ; καὶ ὃ δὲ καὶ πῆ πῆ μίσην πῆ
βίη, ἢ ὃ δὲ διατείνει πῆ πρὸς τὸν. Saltem πρὸς
illa jugis, via est ad ὀπισθορὴν talem qualem Mar-
cus hic præscribit, præstandam; quā nimirum post
seriam rei cujusq; considerationem ad sedulam debi-
tamque

tamq; pro rei natura & dignitate circa eam se gerendi curam animus accingitur. Vide ad sequentia Senecam. Vide & l. 10. § 11. Quod autem *συστοχὴ* *Μωυσεῖ* Epictetus, id *συνέχεται ἐπιστημῶν* *συστοχὴς* ἐν τῷ ἡγεμονικῷ appellat Hesychius noster in *ascetic.* c. 1. § 7.

Ἰδὼν ἀξίαν ἔχει καὶ συμμυτῆαν | i. e. pro rerum, circa quas versatur, & in quibus exercetur, naturā locūq; se gerit. Vide l. 1. § 6. Sic l. 3. § 11. *ἀμα μὲν τοι τῷ κατ' ἀξίαν ἐν ταῖς μέσσις συστοχάζομαι.* 10 Hoc est, quod Lucilius, referente Lactantio instituit. l. 6. c. 3.

Virtus, Albine, est pretium persolvere verum

Quis ni versatur, quis vivimus, rebus potesse.

Virtus est homini, scire id, quod quæque habeat res:

Virtus, quærendæ rei finem scire modūque:

Virtus, divitiis, pretium persolvere posse:

Virtus, id dare, quod reipsa debetur honori.

Senec. epist. 89. Philosophia moralis pars prima est, inspectio suum cuique distribuens, & æstimans quanto 20 quidque dignum sit, maxime utilis. quid enim est tam necessarium, quam pretia rebus imponere? secunda, de impetu: tertia, de actionibus. primum enim est, ut quanti quidque sit, iudices: secundum, ut impetum ad illa c ipsas ordinatum temperatumque: tertium ut inter impetum tuum actionemque conveniat, ut in omnibus istis tibi ipsi consentias. tunc enim vita sibi concors est. ubi actio non destituit impetum; impetus ex dignitate rei concipitur, perinde remissus acervæ, prout illa digna est peti.

Οὐκ ἀποδυσσέσεις | Non agrè feres, animo concides. Sic l. 5. § 9. *μὴ ἀποδυσσέσιν.*

Ἐάν μὴ ὅτι πλέον ἢ πρὸς ἡμᾶς εἴη τὰ ἐλάττω καὶ λαγνῇ | Si non plaris quam par est, rem allam feceris; vel plus quam dignum est, in ea studii posueris.

§ 33. Αἱ πάλαι σωήδεις λέξεις, γλωσσῆματ' αὖν | Male accepit ista Xyland. cum vertit. Usitata quondam vocabula, nunc interpretationis loco sunt. Imò, interpretatione potius opus habent. Hinc 40 Sext. Empiric. adv. Grammat. l. 1. c. 13. *Διόνεργος ἢ ἔδεν, ἢ βαρβάρου λέξεως ἱερὺς καὶ γινέσθαι, ἢ τῆς κατ' ἀξίαν ἀπονεχθείσης, οὐκ ὡς ἡμῶν σωήδης ἡμῶν.* Et, Qui glossemata interpretati sunt: inquit Varro de ling. Lat. l. 6. Galenus in glossario Hippocratico, ita enim potius quam lexico dixerim, cum in ipso limine ipse τῶν λέξεων ἀξίαν ἀξίαν distinguat: *Ὅσα τοίνυν ἔσονται ὀνομασίων, ἐν αὐτῷ τοῖς πάλαι χεῖροις καὶ σωήδης, καὶ αὐτῶν ἔσονται, γλωσσῆματ' αὖν.* Fabius etiam instituit. lib. 1. c. 14. *Glossemata, voces minus usitatas; glossas, linguam secretiorum, interpretatur.* Dionysius Halicarn. de compo. 50 nomin. *Ἐστὶ τις ὀνομασία πικρὴ καὶ γλωσσῆματ' αὖν τε καὶ ἔξων καὶ τροπικῶν καὶ πεποιημένων, οἷς ἡδυνάσθαι ποίησις.* Idemq; in Thucydidis historia observat quædam γλωσσῆματ' αὖν, καὶ ἀπερχομένηα, καὶ

ὑποκείμενα τοῖς πολλοῖς. Plut. de Isid. & Osirid. *Οὐδ' εἴ δὲ θαυμάζων ἔσονται ὀνομασίων τῶν εἰς τὸ ἑλλενικὸν ἀναπαύσιν.* καὶ γὰρ ἄλλα μυρία τοῖς μετὰ τὸν ἑλλενικὸν ἐκ τῆς ἑλλάδος συνεκπεσόντα, μέγα τῶν ἀπὸ τῆς ἑλλάδος καὶ ἐξ ἑνὸς παρ' ἑτέροις, ἐν ἑνὶ τῶν ποικίλων ἀνακαταμύδων διασείδουσιν οἱ βαρβάρους, οἱ γλωσσῆματ' αὖν τοιαύτας ἀπονεχθέντες. Hoc ideo Plut. quia γλωσσῶν τῶν ἀπὸ τῆς ἑλλάδος διαλέκτου dixere, ut Eustath. ad ll. a. & γλωσσῶν, ἀπεκλήθησαν ὡς τὰς βαρβάρων φωνάς, Clem. Strom. l. 1. quas à dialectis idem ibidem determinat. Atque hinc ὁ γλωσσῆματ' αὖν, Apostolo ad Cor. ep. 1. c. 14. v. 4. i. e. lingua barbarā & peregrinā, ideoque minus intellectā. cui ea de causis silentium indicit, v. 28. *Ἐάν μὴ ἡ διερμυνθείης.* i. e. ni interpret adfuerit. Glossematis autem vox, quam ex nullo Græco scriptore afferri Hen. Stephanus asserit, apud nostrum hoc loco, nec semel usurpata, reperitur. Horat. in arte poet. ad nostri mentem, & à rebus & personis ad sermones ac verba argumentatus. quemadmodum Marcus hic ἀντιπροσώπων 20 à verbis ac sermonibus ad personas resque ipsas:

Ut sylva foliis pronos mutantur in annos;

Prima cadunt: ita verborum vetus interit ætas;

Et juvenum ritu, florent modo nata vigentque.

Debemur morti nos nostræque sive receptus

Terræ Neptunus, classes aquilonibus arcet,

Regis opus; steriliſque diu palus optæque remis,

Vicinas urbes alit, & grave sentit aratum;

Seu cursum mutavit iniquum frugibus annis

Doctus iter melius. mortalia facta peribunt:

Necdum sermonum stet honos & gratia semper.

Multa renascentur, quæ nunc cecidere, cadentque

Quæ nunc sunt in honore vocabula, si volet usus,

Quem penes arbitrium est, & jus, & norma loquendi.

Vide ad l. 10. § 34.

Κάμω | De quo videndus Livius l. 5. & 6. & Plutarch. qui vitam illius conscripsit.

Καίον | Cæsonis nomine insignes plures extiterunt. è quibus Cæso Fabius, de quo Liv. l. 2. Unus ille vir ipse Consul rempub. sustinuit; & Cæso Quintius, legis Agrariæ, prout alter ille, oppugnator; de quo Liv. idem l. 3. Unus impetus tribuniciis popularibusque procellas sustinebat. Dictos autem Cæsones. à cæso matris utero, qui necatis matribus nati sunt, tradunt. Plin. hist. nat. l. 7. c. 9. Et Val. Prob. de nomin. Unde & Cæsaris nomen ortum fumpsisse, sunt qui opinentur, ut Æl. Spartian. in Æl. Verò, & Serv. in Æn. 10. aliis tamen in alia euntibus.

Οὐδὲλεος | Sævitiā atque immanitate insignis præ cæteris hoc nomine Volef. Messala; (ita Lips. ex Tacit. l. 3.) de quo Senec. de ira l. 2. c. 5. Volef. nuper sub Divo Augusto proconsul Asiæ, cum CCC unā die securi percussisset, incedens inter cadavera vultu superbo, quasi magnificum quiddam conspiciendumque fecisset, Græci proclamavit; Orem regiam!

Quid

Quid hic rex fecisset? non fuit hoc ira, sed majus malum & insanabile.

Λεονάτος | Λεονάτος Suidæ; qui Philippo Macedoni sanguine materno conjunctum refert fuisse, & ab eodem unā cum Alexandro filio, cui coætaneus erat, educatum, τότε φρόνημα παρέσχον, cum ingenio tumido admodum extitisse, tum & regie pompæ post mortem Alexandri æmulum. Leonatus item Curtio, qui unā cum Perdicca tutorem destinatum Alexandri filio ex Roxane futuro. lib. 10. § 7. Justino etiam, qui ab Atheniensibus tandem in prælio vulneratum obiisse, lib. 13. Verum Diodoro Sicul. qui & exitum ejusdem l. 18. narrat, Λεονάτος, five Leonatus, ut Marco hic, dicitur. Sed & Arriano de gest. Alex. l. 6.

Ἐξίτηλα | Vide supr. § 19.

Μυδάση | Vide l. 8. § 25. & l. 12. § 27. alluisse videtur ad temporum distinctionem Varro-nianam illam, quā ea in ἀδελφον, μυδάσην & ἰσοει-κὸν dividuntur. Vide Censorinum de die natal. c. 21. & Scalig. annot. in Euseb. Chron.

Παντελὴς λήθη κατέχουσι | Lib. 2. § 17. ἡ ὑ-περβολὴ λήθη. Alludit interim πρὸς τὴν ὅτι σω-μάτων κατέχουσι, tanquam memoria ipsorum, sicut corpora, quasi terrā congestā & superinjectā obruta, unā cum eisdem intercidisset. Vide Psalm. 9. v. 7.

Ἄϊροι, ἀΐπυροι | Adspexit Telemachi verba apud Homer. Odyss. α'. v. 242. de Ulyssē patre, cujus de exitu nihil quicquam à quoquam resciscere poterat;

Οἱ γὰρ αἴσοι, ἀΐπυροι. —

Ubi Eustath. τὸν τελευτῶν ἀφανῶν σημαίνει, ὅτι μὴ ἐν ἰσότητι τις, ὅτε αὐτὸς ἰδὼν, εἰδὲ γὰρ ἀπο-πίστεως ἦτοι μαθήσας.

Τί γὰρ ἔστιν ὅλος τὸ ἀέμνησον; ὅλον κενόν. | Idem vult hic à Marco dici Casaub. ad Pers. Sat. 1. quod est à Solomone antiquitus dictum

הבן הבן הנליו הבן
Vanitas vanitatum, & omnia vanitas. quo ille & exordio & epiphonemate Ecclesiasten suum & in-choavit & concludit. contendit autem Casaubonus & cum exordio Persiano illo,

— ὃ quantum est in rebus inane!

Solomone verò prior Davida pater ejusdem de ho-mine ad Adæ protoplasti Abelisque secundò geniti nomina alludens; אדם הכל רמה Adam Abeli compar est, id est, homo vanitati. Psalm. 144. v. 4. & Psalm. 39. v. 6. אדם כל-כל הכל כל-כל Totus Abel est omnis Adam. id est, qui vis homo to-tum vanitas. Gr. interpr. τὰ σύμπτωτα ματαιότης παρὰ ἀνθρώπου. Poterat cum Marco nostro vertere, ὅλον κενόν πᾶς ἀνθρώπου. Xylander verò, quem & Mericus secutus est, ista ita est interpretatus; Quan-tum quid est omnino cujus sit memoria sempiterna? om-nia sunt inania: tanquam Marci dictum istud ei gemi-num esset, quod Solomon idem habet, Eccles. c. 1.

v. 11. Neque præteritorum est memoria, neque futuro-rum etiam apud eorum posteros erit. Verum Marci mentem neuter assecutus videtur. Neq; enim aut rerum humanarum in genere vanitatem notare in animo Marcus hic habuit, sed eam tantum quæ in futura claritate deprehenditur: Siquidem, præter τὸ τῆς ὑπερβολῆς ἐξίτηλον, fame postume memoriam fugitivam & evanidam, quam supra tetigerat; etiam hoc dato, posse hominum rerumq; ab eis gestarum memoriam in ævum omne extendi, merum inane ta-men quiddam futurum τὸ ἀέμνησον illud. Ità supr. § 3. τὸ κενὸν τῆς ἀπαρχῆς. & l. 5. § 33. τὸ ἐν-δοκμῆν παρὰ τοῖς τοῖς κενόν. Vide & supr. § 19. & l. 6. § 10.

Τί ἐν ὅτι, ὅτι δὲ δὲ σπουδῶν εἰσπράττει; ἐν ὅτι το- quare ἐν ὅτι; quia ὅτι μόνον ὅτι τὸ παρὰ πρὸς μὴ-δυνάμειον. l. 2. § 17. quia ἐν ὅτι πολλὰ ἀξίον. l. 6. § 47.

Ὡς ἀνασχῶν | Vide l. 2. § 3.

Ὡς γινώσκων | Vide infr. § 44. & 46. Seneca de tranquill. cap. 11. de viro forti ac prudente: Eo-dem animi robore præstabit, nequid ex his quæ eveni-unt, subitum sit. quicquid enim fieri potest, quasi fir-turum prospiciendo, malorum omnium impetus molliet. qui ad paratos expectantesque nihil afferunt novi; se-curis & beata tantum spectantibus [sperantibus f.] graves eveniunt. morbus enim, captivitas, ruina, ignis, nihil horum repentinum est. Sciebam in quāma-tumultuosum me contubernium natura clussisset. toti-eno in vicinia mea conclamatum est; totiens præter limen immaturas exequias fax cereusque præcessit: sæ-pe altius ruentis ædificii fragor sonuit: multos ex his quos forum, curia, sermo mecum contraxerat, non abstulit, & vinctas ad sodalitium manus copulatas intercidit. miser aliquando ad ma pericula accessisse, quæ circa me semper erraverunt? Vide ad lib. 7. § 61.

Ὡς ἀπ' ἀρχῆς τοιαύτης καὶ παντὸς πέον | Ità lib. 2. § 3. πάντα ἐμείδεν πέ. rīe admodum Charide-mus apud Dion. Prus. orat. 30. τὰ ὡς καὶ ἡμᾶς ἔγω γέροντες, ὡς ἔδειξεν τὰ δὲ γὰρ καὶ μὴδὲν ὡς ἐμείδεν γέροντων χαλεπὸν ἡγείσθαι, μὴδὲ δὲ γέροντες φέρειν. Vide ad l. 10. § 1.

§ 34. Ἐκὼν σπαιτὸν τῇ κλαυθῶ σπαιτῶν | Vide Cleanthis votum ad l. 3. § 4. Epicteti ad l. 7. § 41. Sen. epist. 37. Quod maximum vincu-lum ad bonam mentem promissisti virum bonum. Sa-cramento rogatus es. eadem honestissimi hujus, & illius turpissimè autoramenti, verba sunt, uri, vinciri, ferroque necari. Ab illis qui manus arenæ locant, & edunt ac bibunt, quæ per sanguinem reddant, ca-vetur ut ista vel inviti patientur: à te ut volens li-bensque patiaris. & epist. 107. Ad hanc legem ani-mus noster aptandus est: hanc sequatur, huic pareat. optimum est pati quod emendare non possis; & Deum, quo autora cuncta proveniunt, sine inmutuatione co-mitari.

γίνεται. πῶς ὅ γινεται; ὡς διτάξεν αὐτὰ ὁ δια-
τάων. Hinc Thymæridas apud Jamblichum in
vit. Pythag. amico, qui discedenti tanquam fausta
omnia precatus, dixerat, Ὅσα βέλεις, παρὰ τοῦ θεῶν
γίνοιτό σοι. Dii tibi dent, quæcumque velis. regessit,
ἐσθήμει· ἀλλὰ βυλοῖμῳ μάλλον, ὅσα μοι παρὰ τοῦ
θεῶν γίγνεται. Bona verba, quæso. Velim ipse potius,
quæcumque dii dederint. Hoc est quod Rufus Thra-
seus in Epicteti dissert. l. 1. c. 1. Οὐ θέλεις μαλε-
τῶν ἀρεκῆδ' τῷ δεδωμένῳ; Non vis discere in eo quod
est tibi datum; acquiescere? Sic è nostris Eli facer-
dos, Reg. hist. l. 1. c. 3. v. 17. Κύειθ αὐτός· τὸ
ἀγαθὸν ἐνάποιον αὐτῷ ποιήσει. Dominus ipse est: fa-
ciat, prout ipsi bonum videbitur. & l. 2. c. 10. v. 12.
Joab imperator; Κύειθ ποιήσει τὸ ἀγαθὸν ἐν
ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. Faciat Dominus quod placuerit ipsi.
Judas Maccabæus, Maccab. hist. l. 1. c. 3. v. 60.
Ὡς δ' αὖν ἡ θέλημα τῷ ἐγενέ, ἔτω ποιήσει. Fa-
ciat Deus prout ipse voluerit. Siquidem cælum ibi
pro Deo; sicut Matth. c. 21. v. 25. & Luc. c. 15. v. 21.
Pii illi, Act. c. 21. v. 14. Τὸ θέλημα τῷ
κυεῖς ἡθέλω. Fiat Domini voluntas. Jesus Domi-
nus, prout suos Deum orantes docuit dicere; Γε-
νηθήτω τὸ θέλημά σου. Fiat voluntas tua. Matth.
c. 6. v. 10. & Luc. c. 11. v. 2. sic & ipse Patrem
suum comprecatus, Matth. c. 26. v. 39. & Marc.
c. 14. v. 36. Πλὴν ἔχ' ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σὺ.
Veruntamen non quod ego volo, sed quod tu vis, fiat.
Vide, (inquit Jo. Gerson. consol. l. 2. c. 1.) utrum æ-
quius sit, aut te voluntati divinæ conformando sub-
dere, aut ut ipsa tue subserviat voluntati. Sed & Se-
neca, sed idiomate suo, id est, naturali, locutus;
epist. 93. Utrum æquius judicas, te naturæ, an tibi
parere naturam? Respondeat Epictetus dissert. l. 4.
c. 7. Ἀεὶ μάλλον θέλω τὸ γινώμενον· χρῆσθον γὰρ
ἡγήμαι, ὁ ὁ θεὸς θέλει, ἢ ὁ ἐγὼ θέλω. Et l. 2.
c. 7. Ἄλλο γὰρ π' θέλεις, ἢ τὸ ἀμεινον; ἄλλο ἢ τὸ
ἀμεινον, ἢ τὸ πρὸ θεῶν δοκῶν; Augustinus item
epist. 149. Rectum est enim quicquid Domino placet.
Et nos potius si volumus quod ille vult culpandi sumus,
quàm ille non rectè aliquid facere vel sinere existiman-
dus est. Itaque quod Senec. ep. 74. Placeat homini,
quicquid Deo placuit. Sic enim homo ab humanis in
divina dirigitur, cum voluntati humane voluntas di-
vina præferitur. Aug. in Joan. tract. 52. Vide &
l. 10. § 14.

Συνῆσται | sicut & συγκαλῶσαι & συμμύρσαι,
innere, live innectere & intexere; tractum à fabu-
losis Parcarum fufis. Sic infr. § 40. Οἷα π' ἡ
σύννησις & συμμύρσις. Epictet. dissert. l. 1. c. 12. v. 50.
Σκέλος ἐν μοι ἡνέδ' πεπερωμένον; ἀνδραπόδον,
ἔπα δ' ἐν σκελὺς τὸν πόσιν ἐνχλαῖς; & ὅπως
αὐτὸ τοῖς ὁλοῖς; & ἀποσῆσθ; & χαίρων
ἐν χαίρει τὸν πόσιν; ἀνανακτῆσις ὅς & ὑπο-
αρεσῆσις τοῖς ὑπὸ τῷ Διὶ διατεταγμένοις, & ἐνέ-
θ' ἐν τοῖς Μοῖρων περυσῶν & ὀπκλωθῶν σε

πλὴν γένειν θέλει & διτάξεν; Vide l. 3. § 11. &
supr. § 26.

§ 35. Πᾶν ἐφήμερον | Ità l. 9. § 14. Πᾶν
ἐφήμερον. Verum istic de personis, ibi de rebus:
de hominibus ipsis hîc, ibi de humanis. de utrifq;
Thucydides l. 2. ἐφήμερα τὰ τε σώματα & τὰ χη-
μασιν ὁμοίως. Vide & l. 8. § 25. Allusum est au-
tem ad animalculi illius historiam, de quo Aristot.
l. 5. c. 19. Περί τὸν ὕπαινον ποταμὸν ζῶον ἡρωτόν,
τετράπῃν ζῷον & πέτεται μίχρ' ὀλίγη. καὶ αὐτὸ
μὲν δὲ τὸ ἥλιον ἀπομαραινεται, & αἶμα διουδὸν
ἀποπνέσκει, βίον ἡμέραν μίαν· διδ' & καλεῖται
ἐφήμερον. Et Aelian. l. 2. c. 4. qui & vini facibus
innasci tradit; Ζῶα ἐφήμερα ἔτω κέκληται, λα-
βόντα τὸ ὄνομα ἐκ τῆς μέτρης τῆς χ' τὸν βίον.
Plin. l. 11. c. 36. Ad Hypanim Ponti fluvium vo-
lucres quadrupes, nec ultra diem unum vivit, unde &
Hemerobion vocatur. De eisdem Cicer. Tusc. l. 1.
Ex bestiolis quæ unum diem vivunt, quæ horâ οὐρανὴ
morta est, provec̃ta etate mortua est; quæ occidente
sole decrepita. confer nostram longissimam etatem cum
æternitate, in eadem propemodum brevitate, quâ illæ
bestiolæ, reperiemur. Plutarch. item consol. ad Apol-
lon. Ἐπεὶ & τοῦ ζῶον ἐκείνου, ὁ αὖ ἐσοῦσι,
αὐτὸν τὸν Πόντον γινώμενα, τὴν ζωὴν ἔχειν ἡμε-
ρησίαν, ἐωθεῖν μὲν ἡμετέρας, μέσος δ' ἡμέρας
ἐκμάχοντα, δέλησις ὅ γινώμενα, & τελευτῶντα τὸ ζῷον,
ἐχ' ἡμέραν μίαν· ἀν τὸ κατ' ἡμᾶς πάθος, αὐτὸ
τοῦ π' ἀνδραπόδου & λογισμοῦ ἐκείνου ἐσθ' ὅλῳ, &
ταῦτά δ' ἡ π' ἀν συνειπτεῖν; ὥστε τὰ αὐτῶν
μέσος τῆς ἡμέρας ἐκλείπειντα θρήνησιν παρῆσθαι &
δακρύειν, τὰ δ' ἀνδραπόδου πάντως ἀν ἐνδύμα-
νιζέσθαι. Indè ad hominem translatus; Eustath.
ad illud Odyss. φ. v. 85.

Νήποι, ἀγρευόμενοι, ἐφήμερα φρονέοντες·
καλῶνται ἐφήμερα ζῶοντα μίαν μόνον ἡμέραν
ζῶντα. λέγεται ὅ τὸ ἐφήμερον & ὅτ' ἀνδραπόδου.
Ità Silenus apud Aristotelem in Eudemo, referente
Plutarcho ad Apollonium genus humanum vocat
δαίμον· ἐπιπόνου & τύχης χαλεπῆς ἐφήμερον
αἰεταῖα. Certè Gregor. Naz. Carm. de natur. hu-
man. ἐφήμερος simpliciter pro hominibus posuit,
ubi dixit;

— εἰ δὲ σὺ πάμπαν

Γλῶσσαν ἐφήμερον ἐκρυψας ἀρεσθῶν.

Sicut Homerus βροτῶν sive mortales pro eisdem,
ubi adjecto epitheto passim dicit, ἀνθρώποι βροτοῖσι.
& quod amplius est, θνητοῖσι βροτοῖσι. Sed & Pin-
darus, teste Scholiaste ad ille Aristophan. in
Nubib.

— τί με καλεῖς ὁ ὀφήμερος;

— quid tu me vocas, homo?

in illis, Ὡς τάλαι ἐφήμερος. Antipho apud Stob.
tom. 2. tit. 96. Τὸ ζῷον εἶκοι φερὰ ἐφήμερον. τὸ τε
μᾶλλον τὸ βίον ἡμέραν μίαν. ἐφήμερον igitur πᾶν. i. e.
eorum genus humanum, quia βροτῶν & ὀλι-
γώνων.

eis bonum nostrum neutiquam consistat: quod subiungitur protinus § 33.

Kαὶ τοῦ φρονίμου | & prudentes. Xyland. ego suspicor Marcum τὰς φροντίδας scripsisse, & curas eorum. eo magis, quia sequitur, οἷα φάγῃσι, διώκῃσι. Itā Perlius Satyram suam exorsus est:

O curas hominum!

cura autem hominum in rebus fugiendis & expediendis maxime se produnt.

§ 39. Ἐν ἀλλοτρίῳ ἡγεμονικῷ κακὸν σὸν ἐχ¹⁰ ὑφίσταται | neque ergo meliorem te, neque deteriorem efficere potest opinio de te aliena.

Οὐδὲ μὲν ἐν πυρὶ τρωπῇ καὶ ἐπερώσει τὸ πείε-
ρον | & idē μὲν, leg. τὸ πείερον autem hic ca-
lum intelligit Xylander, atque itā τὸ πείερον pro
cælo sive aëre ambiente crebrò fumitur. Polyb.
l. 1. Πρὸς τὴν πύλιν δαλαπῆν καὶ τὸ πείερον, ὅταν πα-
ρελάωνται καὶ βιαιομαχῶσι, μεγάλοις ἐλαπύμασι
πείεσθαι. Theophrast. de causis plant. l. 1. c. 9.
εἰ δὲ μὴ κελεῖται μὴδὲ καλύσει τὴν κελεῖται
καὶ τὸ πείερον. & c. 17. Εἰς πᾶσι δὲ καὶ κατὰ
μικρὰ μὴ καταμένονσι ὅτι ἀρχῶν. ἐν κίνησι γίνεται
τὸ πείερον καὶ πρὸς βλάστησιν. & Marcus, τὸν πείε-
ρον ἀεὶ, dixit l. 8. § 54. Hæc igitur, si Xyl.
sequimur, Marci mens est futura, ab aëris ambien-
tis statu vario, etsi rerum aliarum bona malæ
habitu pendear, quod in stirpibus Theophrastus
observat; at hominis, quā hominis, non item.
Mulum fanē valet aëris cœlique ambientis affectio,
& locorum inde profecta dispositio, ad ingenii etiam
indolisque humanæ, affectuum etiam studio-
rumque varietatem producendam. Itā Virgil. Georg.
lib. 1.

Verum ubi tempestas & cæli mobilis humor

Mutavere vias; —

Vertuntur species animorum & pectora motus

Nunc alios, nunc concipiunt alios. —

unde & Plin. l. 2. c. 6. Solem, dum cæli tristitiam
discutit, etiam humani nubila animi serenare, dixit.
Quin & Polybius lib. 4. de Arcadibus suis: ἡ δὲ
ἡδὼν αὐσθεῖα πῶς αὐτοῖς παρέπιται διὰ τὴν τὴν πείε-
ροντος συχρότητα καὶ συνόχτητα τὴν κατὰ τὸ πείερον
ἐν τοῖς τόποις ὑπερχεσαν, ὅτι συνεξομοῦσθαι περὶ
καμὲν πάντες ἄνθρωποι κατὰ ἀνάγκην. ἢ δὲ δι' ἄλ-
λων, διὰ τὴν ταύτην τὴν αἰτίαν κατὰ τὰς ἐπινοίας
καὶ τὰς ὁλοχερεῖς διαστάσεις πείερον ἀλλήλων διαπέ-
ρουν, ἥδεσι τε καὶ μερῶσι καὶ χρώμασιν, ἐπὶ τὴν
ἐπινοήσιμότητα τοῖς πείεροις. Cicero Agrar. 2. Non
ingenerantur hominibus mores tam ὅσπερ stirpe generis
ac seminis, quā ex iis rebus, quæ ab ipsa natura
loci, & à vita consuetudine suppeditantur, quibus ali-
mur & vivimus. & quæ sequuntur. nam argu-
mentum hoc latius persequitur. Idem de fato: Inter
locorum naturas quantam interfit, videmus. alios esse
salubres, alios pestilentes: in aliis esse punitivos &
quasi redundantes, in aliis exiccatos atque aridos: mul-

tæque sunt alia, quæ inter locum & locum plurimum
differunt. Athenis tenue cælum; ex quo acutiores quo-
que putantur Attici: Crassum Thebis; itaque pin-
gues Thebani & valentes. Philo de provident. apud
Euseb. præpar. l. 8. c. ult. de Græcia: Μὲν δὲ ἡ
Ἑλλάς ἀφ' αὐτῆς ἀνθρωπογενεῖ, οὗτον ἐρεβνιον, καὶ
βλάστημα θεῖον ἡκεῖναι, λογισμὸν ἀποτίκτου
οἰκισμὸν ἐπιστήμην. τὸ δ' αἶπρον, λεπτότητι αἰέρος
ἢ διάνοια περικεν ἀναπλάσσει. διὰ καὶ Ἡρόκλητος ἐκ
ἀπὸ σκοπῆς φησιν, ὅτι γὰρ ξηρὴ, ψυχρὰ σφοδρὰ καὶ δεινὰ.
Ego corpus potius ipsum intelligi existimo, quod
animam quasi ambit. atque itā etiam Cas. accepit.
de hoc enim mox verba facit; de cælo nihil. τὴν
ψυχὴν τὸ σῶμα πείερον dicit; quomodo τὸ ζῶον,
τὴν ψυχὴν ἐπείρεται, § 34. Sed & τὸ σῶμα τὴν
ψυχὴν πείερον, lib. 3. § 7. Cæterum & istic quæ-
ri poterat, quomodo verum sit, hominis malum à
corporis statu non pendere, quum pro corporis af-
fectionibus variis animus etiam pariter affici videat-
ur. Aristot. Physiognom. cap. 1. Ὅτι καὶ διάνοια
ἐπὶ τοῖς σώμασι, καὶ ἐκ τούτων αὐτὰ κατὰ μέτρον
ἀπαθεῖς ἔσται ὅτι τὸ σώματος κινήσεων, τὸτο δὲ
ἥλον πάντῃ γίνεται, ἐν τε ταῖς μέλαις καὶ ταῖς ἀρ-
ρωστίαις. πολὺ δὲ ἑξ ἀλλήλων φαίνονται αἱ διάνοιαι
κατὰ τὴν τὸ σώματος παθήματα. καὶ τὴν πα-
θῶν ὅτι τοῖς τῆς ψυχῆς παθήμασι τὸ σῶμα συμπα-
ρὸν φανερόν γίνεται. καὶ τε ἔρωτας, καὶ φόβος τε,
καὶ τὰς λύπας, καὶ τὰς ἡδονάς. Et rursus c. 4. Δο-
κοῖ δὲ μοι ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα συμπαθεῖν ἀλλή-
λοις. καὶ ἡ τῆς ψυχῆς ἔξις ἀλλοικνῶν συναλλοῖ
τὴν τὸ σώματος μορφήν. πάλιν τε ἡ τὸ σώματος
μορφή ἀλλοικνῶν συναλλοῖ τὴν τῆς ψυχῆς ἔξιν.
quod Lucil. Sat. l. 26.

Animo qui egrotat, videmus corpore hunc signum dare:

Tum doloribus confectum corpus animo obfistere.

Verum respondebit Marcus ne ista τὴν παθῶν
σιν immutare, etiam operationem impediunt. Vide
l. 5. § 20. Vide & l. 10. § 1. & l. 12. § 2.

Ὅτι τὸ ὑπολαμβάνον | id est, ὅτι διὰ τῆς ὑπο-
ληψικῆς, de qua l. 3. § 9. ἐν τῇ ἡγεμονικῇ.

Τὸ μὴ ὑπολαμβάνον | quod supr. § 7. φέρει
τὴν ὑπόληψιν, ἥρται τὸ, βέλταμα.

Τοῦτον δὲ | leg. ταῦτα. atque itā Xyl. cuius
versionem admittit Lugdunensis, sed mendum re-
tinuit.

Ὅ δὲ καὶ τὴν κατὰ φύσιν βίωσιν ἐπίσης συμπερι-
δέει alterum distributionis membrum, itā suppler-
dum; ὁ γὰρ [τὴν κατὰ φύσιν] καὶ τὴν κατὰ νότον. respor-
dent enim duo hæc membra superioribus illis, κα-
τὰ φύσιν καὶ κατὰ νότον. Vide ad l. 2. § 11.

Οὐτε γὰρ κατὰ φύσιν βίωσιν, ἔτι κατὰ νότον | Se-
neca, epist. 66. Media quæ nihilo magis secundum na-
turam, quā contra naturam sunt. Vide tamen ibi-
dem eundem de istis subtilius paulò argutiúsque
differenter ac distinguenter.

§ 40. Ἐν ζῶον τὸν κῆρυκα | Synes. pariter de
ἐπιστολῇ.

insonn. ἐν ἐνὶ ζῳῇ πρὸ κόσμου. Thales ἐμφυζον
τὸν κόσμον primus dixisse videtur. Laërt. l. 1. Py-
thagoras item, κόσμον ἐμφυζον. νοεζόν. Idem l. 8.
& l. 7. in Zenon. Ὅπ' ὃ καὶ ζῶν ὁ κόσμος, καὶ λο-
γικόν, καὶ ἐμφυζον, καὶ νοεζόν. Ex Chryssippi Apollo-
dori, & Posidonii sententia. id inde probant, quia
τὸ ζῶν τὸ μὴ ζῶν κρείττον· ἐστὶν ὃ τὸν κόσμον κρείτ-
τον. ζῶν ἀεὶ ὁ κόσμος. præstantius est animans non
animante: at mundo nihil præstantius: mundus
itaque est animal. Et rursus; τὸν ὅλον κόσμον ζῶ-
ν ἐν ἐνὶ ἐμφυζον καὶ λογικόν. Sed & Hermes Pa-
mand. c. 10. Ὁ μὲν κόσμος παρθεῖται, ὃ δ' ἀνδρα-
πῶ δώτερον ζῶν ἐν τὸν κόσμον. Et Plato (quod
Stob. tom. 1. l. 1. tit. 25.) τὸν κόσμον ζῶν ἐμφυ-
ζον ἐννεν τὸ dixit, eodem quo Stoici argumento
utius. Verba hæc sunt in Timæo. Θέμις δ' ἐκ
ἧν ἔτ' ἐστὶ τὸ ἀείψω δρᾶν ἄλλο πλὴν τὸ κέλαιον.
λογισμῶν ἐν εὐεισκειν ἐκ ἧν καὶ φύσιν ὀρε-
σθῆν, ἐστὶν ἀνόντων τὸ νῦν ἐχόντων ὅλον ὅλα κέλ-
αιον ἐστὶν ποτ' ἔργον· νῦν δ' αὖτε χαλεπὸν ψυχῆς
ἀδωῶν ἐν παρθεῖται τὸ. διὰ δὲ τὸν λογισμὸν τὸν
δε, νῦν μὲν ψυχῆς, ψυχῆν δ' ἐν σάματι σωσιῶς, τὸ
πάν σωστέκταιντο, ὅπω, ὅπ' κέλαιον εἴη καὶ φύσιν
ἀείψον τε ἔργον ἀπνεύσας μὲν. ἔπος ἐν δὲ καὶ λό-
γον τὸν εἰκότα δεῖ λῆγειν, τὸν δε τὸν κόσμον, ζῶν
ἐμφυζον ἐννεν τε, τῇ ἀληθείᾳ διὰ τὴν τὸ δε
ἀνέκτ' ἐννοῖαν. Hoc est, ut Cicero de universis:
Fas autem nec est, nec unquam fuit, quicquam nisi pul-
cherrimum facere eum, qui esset optimus. quum rationem
igitur habuisset, reperiebat nihil esse eorum quæ na-
sura cernerent non intelligens intelligente in toto ge-
nere præstantius: intelligentiam autem nisi in ani-
mo, nullā aliā in natura posse reperiri. quo circa in-
telligentiam in animo, animum conclusit in corpore.
Sic ratus est opus illud effectum esse pulcherrimum.
quam ob causam non est cunctandum profiteri, si
modo investigari conjectura potest, hunc mundum ani-
mal esse, idque intelligens, & divinā providentiā con-
stitutum. Idem Timæum suum sic claudit. Θνητὰ
καὶ ἀθάνατα ζῶα λαβὼν, καὶ συμπνευστὸς ὅδε ὁ
κόσμος, ἔστω ζῶν ὁρατὸν, τὰ ὁρατὰ ἀειζώνων, εἰκὼν
τῶ νοητοῦ, δεῖ αἰδιότης (vel ut alii volunt εἰκὼν
τῶ νοητοῦ, δεῖς αἰδιότης,) μέγιστος καὶ ἀείψος, κέλαι-
ος τε καὶ τελεώτατος γένων, εἰς ἕρως ὅδε, μονο-
γενὴς ὢν. Julian. Orat. 4. Ὁ σύμπας κόσμος ἐν
ἑστὶ ζῶν, ὅλον δὲ ὅλα ψυχῆς καὶ νῦν πλήρες, τέλειον
ἐκ μερῶν τελείων. Inde Nicephorus Gregoras
hist. l. 4. c. 14. Ἐν γὰρ ὁ κόσμος σῶμα συμφυὲς,
ἐκ μερῶν καὶ μελῶν, ὡς ὁ ἀνδρεωπός, φάγας, συσκέ-
μῶν. Quinetiam animalis istius partes membraq;
si vis, præcipua saltem, habebis apud Plutarchum
de facie Lunari; Solem cor, Lunam jecur, stellas ocu-
los, Terram ventrem, Mare viscera. Secius pauld quàm
Sarapidis oraculum apud Macrobi. Saturn. l. 1. c. 20.
Οὐ γὰρ ὁ κόσμος κεφαλὴν, γαστήρ δὲ θάλασσα,
ταῦτα δὲ μοὶ πόδες εἰσὶ, τὰ δ' ἔστω ἐν αἰδέει καὶ,
Ὅμμα τὰ πηλαγὰς, λαμπερὴν φάσ γέλοιον.

Mi calum caput est; mare venter, terra pedes sunt;
Sunt aures æther; oculus Sol omnituens est.

Quin & sexum, eumque geminum assignat Jarchas
ex Indis sapientibus. Siquidem de mundo quæren-
ti Apollonio respondebat. ζῶν τὸν κόσμον ζῶ-
γονεῖν γὰρ τὰ πάντα ἀμφοῖν, ἀρετὴς τε καὶ θηλείας
φύσεως αὐτὸν γὰρ αὐτὰ ἐγγιγνόμενον, τὰ μῆτρες
τε καὶ πατὲς εἰς τὴν ζωογονίαν παρθεῖται. Philostr.
l. 3. c. 11.

Μίαν ὑπάρχει. Ità l. 12. § 30. μία εἶσα κοινή
materia nimirum prima. Laërt. lib. 7. in Zenon.
& Stob. tom. 1. l. 1. tit. 14. εἶσαν δὲ φασ ὅτι ὄντων
ἀπάντων τὴν παρθεῖται ὕλην.

Ψυχὴ μία, quàm & χρυσολικὴν vocat l. 6. § 14.
& τὸ ὅλα νῦν l. 5. § 30. & τὸ τὸν κόσμον ἡγεμονικόν.
l. 7. § 75. Vide supr. ad § 21. & 29. Laërt. l. 7. in Zen.
ἐμφυζον δὲ τὸν κόσμον, ὅλον ἐκ τῆς ὑμῶν
ψυχῆς, ἐκείθεν ἔσται ἀπασιμάτων. Et ibid. τὸν
δὲ κόσμον οἰκείως καὶ νῦν καὶ παρθεῖται, εἰς ἀπὸν
αὐτῶν μέγας διηκοντος τὸ νῦν, καὶ παρθεῖται ἐπ' ἡμῶν τῆς
ψυχῆς. Theophilus itidem ad Autolyc. l. 2. de
Stoicis: Ἄλλοι δ' αὐτὸ δὲ ὅλα κεχρηκὸς πνεύ-
μα, δεῖν δευαπίζουσι. Et Cleanthes apud Hermi-
am in irrif. philol. τὴν ψυχὴν δὲ ὅλα τὸν κόσμον
διήκειν ὡς μέγας ματέχοντες ἡμᾶς ψυχῶν. Quin
& Plato in Cratylō ex Anaxagoræ sententia, τὸν
Δία, νῦν διὰ πάντων ἰόντα. Manil. Astron. lib. 2.

— cum spiritus unus

Per cunctas habitet partes, atque irriget orbem,
Omnia pervolitans. — Et Maro Æn. l. 6.
Principio cælum, ut terram, camposque liquentes,
Lucentemque globum Luna, Titanidaeque astra,
Spiritus intus alit: totamque insusa per artus
Mens agitat molem, & magno se corpore miscet.
Spiritus autem hunc deferret Deum nuncupat (quod
& Minutius in Octavio, & Salvianus de provident.
l. 1. c. 1. advertere) Georg. l. 4. verbis illis,

— Deum namque ire per omnes

Terræque, tractusque maris, cælumque profundum.

Pythagoreo etiam (Lactantio referente, de ira Dei
c. 11.) Deus mens est incorporealis, quæ per omnem
rerum naturam diffusa & intenta, vitalem sensum
cunctis animantibus tribuit. Spiritus per omnia, ma-
xima, minima, equali intentione diffusus. Senec. ad
Helv. c. 8. Spiritus permeator universitatis. Clean-
thes apud Tertull. Apolog. c. 21. Hinc illud Arati.

— μετὰ δὲ Διὸς πᾶσι μὲν ἀρχαί

Πᾶσι δ' ἀνδρώπων ἀρχαί· μετὰ δὲ θάλασσα,
καὶ λιμὲν πάντῃ δὲ Διὸς πεπλησμενὰ πόσις,

Et Maro, Eclog. 3.

— Jovis omnia plena.

Atqui Zenonem hoc nomine notat Tatianus adv.
Græc. quod secundum illius rationes, ὁ Διὸς ἐν αὐτῶν
εἰς τε καὶ σκόλην καὶ ἀρρητεγροῖς καταγίνεται. De
Deo ipse: Πνεῦμα ὁ Διὸς, καὶ διήκον διὰ τῆς ὕλης
πνευμαίων καὶ ὕλων, καὶ ἧν ἐν αὐτῇ ἀμυδρὸν κα-
τασχευασίς, Sed & de Stoicis Clemens in hortat.
διὰ πᾶσι ὕλης, καὶ διὰ τῆς ἀπμοσύνης τὸ δεῖν διή-
κεν

ἵκεν λέγοντας. & Strom. l. 1. i. adiecta etiam cen-
surā suā: σῶμα ὄντα τὸν θεὸν διὰ τῆς ἀπμοτά-
της ὕλης πεφοιτημένα λεγόντων ἢ κελῶς. & rursus
Strom. l. 5. Φασὶ σῶμα εἶναι τὸν θεὸν οἱ Στωικοί,
καὶ πνεῦμα κατ' εἶσαν, ὡς περ αἰετοὶ καὶ τὴν ψυχῇ.
quod utrumq; ex sacris scriptis hausisse illos autu-
mat, 'Αλλ' οἱ μὲν, inquit, δῆλκον διὰ πάσης τῆς εἰ-
σεως τὸν θεὸν φασιν ἡμεῖς δὲ ποιητὴν αὐτὸν μόνον
κελεύμεν, καὶ λόγῳ ποιητὴν. (quod & suprā Tatianus.)
hoc autem, Deum omnia permeare, ex eo, quod in
Sapientia Solomonis libro, c. 7. v. 24. de sapientia
dicitur, δῆλκον καὶ χρεῖται διὰ πάντων, perperam
accepto, traxisse, cum non de æterna Dei, eadē-
que Deo, sapientiā enunciatum id sit. Verum, &
de ista Prisci plerique sumunt; nec ab autore isto
fumpfisse sectæ illius conditores verosimile est, cum
sint eo dubio procul antiquiores. Caterum quod
corpus illi, haud sanē. quaquam & Tertullianum
Deum corpus dixisse monet, simul & refellens, Aug.
de Genes. ad lit. l. 10. c. 25. atq; ita reverā ille ad
Prax. c. 7. Quis negabit Deum corpus esse, etsi Deus
spiritus est? Spiritus enim corpus sui generis. Ve-
rum Corpus ille (quod & August. ad Quodvultdeum
c. 86. agnoscit) Substantiam intellexit. Sic enim
adv. Hermog. c. 35. Ipsa substantia corpus est rei
cujusque. & de carn. Christ. cap. 11. Omne quod est,
corpus est sui generis. nihil est incorporale, nisi quod
non est. At quod omnia permeare Deum haud malē.
Siquidem de se Deus ipse per Jeremiam vatem
c. 23. v. 24. Annon caelum & terram impleo ipse?
Hieron. ad Marcell. q. 5. In omnibus infusus, &
circumsufusus, ut cuncta penetret interior, & contineat
exterior. Et Hildebert. in Symbol. Intra omnia, nec
inclusus: extra omnia, nec exclusus. Hinc celebre
illud, quod Jo. Gerson habet in Cantic. Mariæ
Conc. 3. & Trismegisto Alex. Halens. p. 1. q. 7.
m. 1. Empedocli tribuit Jo. Tritenhem. ad Casar.
q. 1. Deum esse spheram intelligibilem, cujus cen-
trum ubique, circumferentia nusquam sit. Contra-
rium ferme Jul. Scaliger Trismegisto asserit, sed
explodit ipse, de subtil. exerc. 363. Pigmentum sal-
lax, inquit, Trismegisti illud, Deus est cujus medium
in centro, circumferentia ubique. pessimē. namque
medium assignat infinito, & circumferentiam qui dat,
finitum facit. tum si ubique erit circumferentia, erit
etiam in medio. & idem fiet centrum cum circumfe-
rentia. Et illud reverā pōtius aptiusq; pigmentum
anfigmentum, infinitati divinæ depingendæ. Cle-
mens ipse ex Pythagoræ sententia, quam & pro-
bare videtur, in hortatorio; 'Ο μὲν θεὸς εἷς ἔστις
& ὅς τις πνέων ὡνοῦσιν, κατὰ τὰ διακοσμήσθαι,
ἀλλ' ἐν αὐτῷ ὅλον, ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ ἐπισκοπος
πάσης φύσεως, κατὰ τὴν ὅλων πάντων πατρὸς
νῆς, καὶ ψυχῆς τῷ ὅλῳ κόσμῳ, πάντων κίνας.
quod ille de ὁπποῖα, de Deo dictum contendit.
Caterum Stoici ita universum hoc Deum permea-

re, ut numen cum mundo unum ὑποκειμένον con-
stitueret. Vide supr. § 23. quod est à pietate Chri-
stianāque disciplinā alienum.

Eis αἰδήσιν μίαν τὴν τέτε, πάντα ἀναδίδεται |
Vide supr. § 27.

Ὅρμη μίαν πάντα φέρει | Apostolus ad Rom.
c. 8. v. 28. Πάντα σὺνδράζονται cooperantur om-
nia. & Marcus l. 6. § 42. Πάντες εἰς ἐν ἀποτί-
λεσμα σὺνδράμω.

Πάντα πάντων τῶν γινωσκόντων συνάψα | Itā l. 5.
§ 8. συνάψα καὶ συνήγεια, ὡς περ τῶν κορίων, ἔτω
δὲ καὶ τῶν αἰσθάνων. Eleganti similitudine illustrat
hoc Clemens, Strom. l. 1. i. Οἱ πολλοὶ ἀνθρώποι
οἱ κατέλκοντες τὴν γαῖαν, καὶ πολλὰ αἶψα λένοντες
αὐτὴν, ἀλλ' ἐν πολλῶν αἰσθάνων ἐν ἑκ ἐστὶ τὸ αἶψον ἔ-
καστος τῶν κατέλκοντων τὴν γαῖαν, ἀλλὰ σὺν τοῖς
ἄλλοις αἰσθάνων καὶ σὺνδράς. τάχα δὲ καὶ τὸ συνάψαν
αἰσθάνων.

Ὅσα π. ἢ συνήγεις καὶ συμμύρσεις | quod alibi
ἱερὸν συνήγεις vocat. l. 7. § 9. καὶ συνάψαν καὶ
συνάψαν ἐν λόγῳ, infra § 45. Vide & suprā § 27.
& 33.

§ 41. Ψυχῶν εἰ βασιλὸν νεκρῶν | Arnobi-
us l. 2. Quia sunt homines, nisi anima corporibus illi-
gata? at Epicteto homo est animula bajula, sive ge-
statrix cadaveris, h. e. corporis. quod χρεῖς πάλ-
μας νεκρῶν ὄν. Jacob. c. 2. v. 26. Epictet.
dissert. l. 1. c. 19. Τὸ νεκρὸν ἂν καὶ καὶ ἂν λά-
βῃ αὐτὸν. Idemque l. 3. c. 10. de corpore; Τὸ ἐκ
ἐμὸν, τὸ φύσει νεκρῶν. Et ibid. c. 22. Πῶς δὲ μίαν
ἢ ἀξίολογον, τὸ φύσει νεκρῶν, ἢ γῆν, ὃ πᾶν; Nu-
men de bono l. 1. apud Eu. eb. prepar. Evang. l. 15.
c. 14. Ἐπεὶ δὲ τὰ σῶμα ἂν ὄν φύσει πεδνηκότα
καὶ νεκρὰ, καὶ πεφορημένα, καὶ ἐν ταῦτ' ὁ καθόλου,
ἀρ' ἐκ τῶν κατέλκοντων αὐτοῖς δῆ; Heraclit. ad
Alcidam. ep. 1. Ἡ ψυχὴ ἐκρηδὶν κατέλκοντα
κατεβάλλετο ῥέον σῶμα πεδνηδὸς τῷ. Hermes
ad Tat. apud Stob. tom. 1. l. 1. tit. 40. Ψυχὴ δὲ
ἀνθρώπου ὁρεῖται τὸν τέρπον τῶτον ὃ νῆς ἐν τῷ
λόγῳ ὁ λόγος ἐν τῇ ψυχῇ ἢ δὲ ψυχὴ ἐν τῇ
πνύματι τὸ πνεῦμα δὲ διοίκον (leg. δῆλον) διὰ
φλεβῶν καὶ ἀρτηριῶν, καὶ αἵματος, κινεῖ τὸ ζῶον, καὶ
ὡς περ τέρπον πᾶν βασιλεῖ. Arnob. iterum ubi
suprā. Audetis videre nos, quod animarum nostrarum
provideamus saluti, id est, nobis ipsis? quid enim
sumus homines, nisi anima corporibus clausæ?

§ 42. Οὐδὲν χαλὸν τοῖς ἐν μίανσολῃ | Vide
suprā § 5. & l. 7. § 22.

§ 43. Ποταμός τις καὶ ρεύμα βίαν οὐ αἶον |
Itā l. 2. § 17. τὰ τὰ σῶμα ποταμός. & l. 6.
§ 15. ἐν δὲ τέττα τῷ ποταμῷ. & l. 7. § 19. Διὰ
τῆς τῆς ὅλων ὑπάρξεως, ὅς διὰ χειμῶν, διακοσμεῖται
πάντα. Naso artis l. 3.

—eunt anni more fluentis aque.

& Metamorph. l. 15.

—assiduo labuntur tempora motu,

Non secus ac flumen: nec enim consistere flumen,

Nec levis hora potest. —

Basil. homil. 24. Ποταμός ὁ βίῃ ἡμῶν, ῥέων ἐν δαλεχῶς καὶ κύμασιν ἀλλήλων παλλήλοισι πημιμυρέμεν. Τὸ μὲν γὰρ περιέρρηκεν ἡδὴ, τὸ δὲ ἐπὶ πορῶσται. Augustin. de Trin. l. 4. c. 16. Quasi fluvio quodam decurrit genus humanum. Quin & Heraclitus apud Laërtium l. 9. ῥέει τὰ ὅλα ποταμῷ ὅκλει. Cujus & celebre admodum effatum illud, quod Hera-

clides Pont. de allegor. Homer. sic extulit: Πόσα μοῖς τοῖς αὐτοῖς, ἐμβαίνοντι τε καὶ ἐκ ἐμβαίνοντι. εἰμὲν τε καὶ ἐκ εἰμὲν. Aristot. ex parte explicat poet. l. 3. c. 2. Πότερυν ἔως ἂν ἢ τὸ γένος τὸ αὐτὸ ἔρῃ κατοικέντων, πῶ αὐτῶν εἶδὲ φατέον πόλιν, καὶ ὥς αἰεὶ ἥ μὲν φθιερμύων, ἥ δὲ γνομύων ὁ ὅσπερ καὶ ποταμὸς εἰώδα μὲν λέγειν τὸν αὐτὸν, καὶ καὶνὰς τὰς αὐτὰς, καὶ ὥς αἰεὶ τὸ μὲν ἐπιγνομὸν καίμασι, τὸ δὲ ἐπερίβν[η]σιν. Plato in Cratylō; & in de Stobaeus tom. 1. l. 1. tit. 24. Λέγει περ Ἡράκλειτος, ὡς πάντα χωρεῖ, καὶ ἑδὲν μὲν καὶ ποτα-

20 μὲν ῥοῇ ἀπεικάζον τὰ ὄντα, λέγει, ὡς δις εἰς τὸν αὐτὸν ποταμὸν ἐκ ἂν ἐμβαίνει. Plut. natur. quest. 2. Τὰ πηγάα καὶ ποταμὰ νάματα φερόμενα ὅτι καὶ νεογμῇ. Ποταμοῖς γὰρ δις τοῖς αὐτοῖς ἐκ ἂν ἐμβαίνει, ὡς φησὶν Ἡράκλειτος: ἕτερα γὰρ ἐπιρρεῖ ὕδατα. Et de sera vindicta. ἢ λήσσω εἰς τὸν Ἡρακλείτειον ἀπὸ πᾶσι περὶ ποταμὸν ἐμβαλόντες, εἰς ὃν ἔφην δις ἐμβαίνει, τὰ πάντα καὶνὰ καὶ ἐπερίβν πῶ φύσιν μεταβάλλουσιν. Et ad no-

30 τιρι mentem aptissimè, lib. de EI Delph. Πόσα μὲν γὰρ ἐκ ἔστιν ἐμῶν δις τὰ αὐτὰ, καὶ Ἡράκλειτος: ἑδὲ δητῆς ὅσας δις ἀφαιρῇ καὶ ἔστιν ἀλλ' ὅσοντι καὶ τὰς μετὰ τοῖς σκιδνοσι καὶ πάλιν σωαίει, φερόσσι καὶ ἀπεισι. ὅθεν ἔδ' εἰς τὸ ὅτι φασίεν τὸ γένος αὐτῆς, &c. Senec. epist. 58. Corpora nostra rapiuntur fluminum more. quicquid videt, currit cum tempore. nihil ex his quae videmus, manet. Hoc est quod ait Heraclitus; In idem flumen bis non descendimus. manet idem fluminis nomen, aqua transmissa est. Hoc in anne manifestius est 40 quam in homine. Sed nos quoque non minus velox cursus praevertit. Verum, ut Aristoteles metaphys. l. 3. c. 5. Ὁ Κεφάλαιος Ἡρακλείτῳ ἐπετίμη εἰπεῖν, Δις τὰ αὐτὰ ποταμῷ ἐκ ἔστι ἐμῶν αὐτὸς γὰρ φέτο, ἔδ' ἀπαῖ.

Ῥεύμα βίαιον | torrens etiam atq; ita l. 7. § 19. χαμῆρρος. Ovid. remed. l. 2.

Flumine perpetuo torrens solet altius irafed & rapidius. unde diverbium familiare, χαμῆρρος ἐν ὅκλει, torrentis in morem. de eis usurpatum, qui ingenti impetu quasi provoluti, omnia secum corripunt. Seneca pariter, torrentis rapido tempus 50 assimulat, de vit. brev. c. 9. & Aug. in Psal. 38. Torrens rerum fluit. cuncta rapiuntur. Vide ad lib. 2. § 4.

ἄλλα τε γὰρ ὁρῶντες, καὶ περιέρρηκεν. Quod

de seminibus quibusdam Theophr. de caus. plant. l. 3. c. 7. ὡς φαίνεται καὶ ἄλλα πᾶσι ἀλλοιῶται. Et de externis istis Joan. Chrysof. tom. 5. orat. 19. Ποταμῶν ῥογμάτων μιμῆται φύσιν ὅμῳ τε φαίνεται καὶ παρατρέχει ὅμοι κατέχεται, καὶ ἀποπιδέ. Eleganti similitudine illustrat istud Marcus nostrer, l. 6. § 15. Itā, non de Marcello tantum, aut de Cejonio Commodo, ut Adrianus apud Spartian. aut de Quintillo Claudii Imper. fratre; de omnibus in univēsum tum personis, tum rebus ipsis, verum est Virgilianum illud, Aen. l. 6.

Offendent terris hunc tantum fata, nec ultra Esse sinent. —

Jo. Chrysof. in Oziam orat. 4. Μὴ ἴσαται π ἥ ἂν ὀρωπῶν, ἀλλ' ὥσπερ ἥ ποταμῶν ῥογμάτων μιμῆται τὸν ῥέοντα ὅμοι τε γὰρ ἐφάνη, καὶ οὐκ ἀκολούτερον ἡμῶς κατέχεται. Et de tempore Basil. Caesar. de creat. orat. 1. Συμφορῆς ἀεὶ τὸ καὶνόν, καὶ τοῖς ἐν αὐτῷ ζώοις τε καὶ φυτοῖς, ἢ τὸ ῥέον διεξοδὸς ἕσται, ἐπετηρομένη αὐτὴ καὶ παραρρεῖσται, καὶ μετὰ μὲν παυρομένη τὸ ῥέον. ἢ ἔχῃ τοῖς τοῖς ὁ ῥέον, ἢ τὸ μὲν παρελθὸν ἡρανίδη, τὸ δὲ μέλλον ἔκτα πέρεται, τὸ δὲ παρὸν, πῶν γινώσκῃται, ἀποδιδέσκει τὴν αἰδήσιν τοιαύτη δὲ πῶ καὶ ἡ νομῶν ἢ φύσις ἢ ἀφαιρομένη πάντως, ἢ φθίνουσα, τὸ δὲ ἰδρυμένη καὶ γασμον ἐκ ὁπῶν ἔχεται.

Καὶ ἄλλο παραφέρεται, τὸ δὲ ἐνεδίθηται | ὅ aliud subsequitur, mox item aliud succedet. Xyl. aliud succedit, ὅ hoc etiam protinus disparebit. Cal. quorum alter quare ἀφαιρεῖται istic verterit succedere, alter subsequi, cum in membro praecedente uterque praetere reddiderit, me laet. ego malim, aliud abripitur, sive tollitur, aliud statim insertur. Παράφαιρεται abripi Lucian. Ἄν. πῶ τὸ χαμῆρρος ὁ ποταμὸς ἀφαιρεῖται, ὅθεν καὶ τὸν ὅτι κατέχεται βαλλέοντα. Plut. de orac. defect. in hoc ipso argumento. Τὸ ῥέον, κατέχεται ῥογματος, ἕσται ἀφαιρομένη. indè, τὸ παρῶν l. 1. § 15. & τὸ τὸ ῥέον τῆς ἀφαιρομένης lib. 5. § 23. Verum quia non ἐνενεκται sed ἐνεδίθηται in futuro dixerit, ideo ad Marci mentem propius existimo, ut reddatur, prout ipsa sonant vocabula, ὅ aliud quidem quiddam abripitur, illud verò (quod utiq; prius abreptum fuerat) inferetur denuo. ut in orbem velit res agi; & quod in motu circulari fit, quae abierint per vices denuo revertantur & redeant. Vide ad l. 2. § 14. ἀνακαλῶντα & ad l. 9. § 28. ἐγκύκλιον.

§ 44. Πᾶν τὸ συμβαῖνον ἐπὶ τοῖς σμῶν καὶ γνομον | Vide supr. § 29, 32. & infr. § 46. Senec. epist. 107. Nihil horum insolitum, nihil inexpectatum est: offendi rebus istis tam ridiculum est, quam queri quod spargaris in publico, aut inquineris in luto. Usitata & usu familiaria jam facta, nec offi-

§ 45. Συναίσθημα εὐλογος | Lib. 6. § 38. ἐπι-
συνάσεις. & l. 7. § 9. σύνσεις ἡγεῖ. Vide supra
§ 40.

Συνέτακται | Vide l. 5. § 8.

§ 46. Γῆς θάνατος, ὕδωρ ἡμέρας | Inter Hera-
cliti dogmata, apud Laërt. l. 9. τὴν μεταβολὴν
ὕδωρ ἄνω ἕλται τὸν τε κόσμον γίνεσθαι καὶ ταῦτα.
πυκνύμενον ὃ τὸ πῦρ ἐξυγραίνεισθαι, σπινθήρων
τε γίνεσθαι ὕδωρ πινυόμενον ὃ τὸ ὕδωρ, εἰς γλῶ-
ττῆς ἐπὶ δὲ πάλιν τε αὐτὴν τὴν γλῶττῆν ἔχει, ὥς ἡς τὸ
ὕδωρ γίνεσθαι. &c. Quod Ocellus Lucan. de univers.
c. 1. § 14. Πῦρ μὲν εἰς ἐν σπινθήρων, αἶερα ἀπο-
θνήσκει, αἶερα δὲ ὕδωρ, ὕδωρ δὲ γλῶττῆς. ὃ δὲ αὐ-
τῇ σπινθήρος τῆς μεταβολῆς, μίχεται πυρὸς, ὅθεν ἡγε-
ται μεταβάλλειν. Plut. de EI Delph. ἔχει δὲ μὲν-
ον, ὡς Ἡρακλείτης ἔλεγε, πυρὸς θάνατος, αἶερα γί-
νεσθαι, καὶ αἶερος θάνατος, ὕδωρ γίνεσθαι· ἀλλ' ἐπὶ σα-
φές ἐστιν ἐπ' αὐτῇ ἰδίᾳ ἄν. Vide ad l. 9. § 21.

Eodem pertinent, quæ apud eundem, de Orac. de-
fir. leguntur ista; Ὡστερ ἐκ γῆς ὕδωρ, ἐκ δὲ ὕδα-
τος αἶψα, ἐκ δὲ αἶερος πῦρ ἡνωμένων ὁρᾶται, τῆς
κρίσεως ἄνω φθονήσης· ἔτιος ἐκ μὲν ἀνθρώπων εἰς
ἥρωας, ἐκ δὲ ἥρώων εἰς δαίμονας, αἱ βελήτορες ψυ-
χαὶ μεταβολῇ λαμβάνουσιν. &c. Idem de prim. fri-
gid. Ἐπεὶ δὲ ἡ φθορὰ μεταβολῇ τις ἐστὶ καὶ φθει-
ρῶμενων εἰς τεράστιον ἐκείνῳ, σκοπώμεν, εἰ κληῖς
εἴρηται τὸ, Πυρὸς θάνατος, αἶερος γένεσις· δηλοῖται
ὃ τὸ πῦρ, ὡστερ ζῶον, ἢ βία σβεννύμενον, ἢ δὲ
αὐτῇ μαρτυρούμενον. ἢ μὲν ἐν σβέσει ἐμφανέστερον
ποιοῖ τὴν εἰς αἶερα μεταβολὴν αὐτῆς, &c. Maxim.

Tyr. differt. 25. Ὁρᾶς τὰ παλαιὰ, ἀ σὺ μὲν κληῖς
φθορᾶν, τεκμαίρεσθαι τῇ καὶ ἐπὶ τῶν ὁδῶν, ἐν ᾗ
δὲ σωματικῇ, τεκμαίρεσθαι τῇ καὶ διαδοχῇ με-
λόντων· μεταβολῇ ὁρᾶς σωματικῇ καὶ ἡρώεσσιν, ἀλ-
λα γλῶττῆς ὁδῶν ἄνω καὶ κάτω, καὶ τὸν Ἡρακλείτην καὶ
αὐτῆς αὐτῇ ζῶντος μὲν τὸν ἐκείνων βίαν, (θάνατον
leg. ex sequentibus liquet) ἀποδοτικῶς καὶ τὴν
ἐκείνων ζῶντος. ἢ πῦρ τῆς γῆς θάνατον, καὶ αἶψα
τῇ τὸν πυρὸς θάνατον· ὕδωρ δὲ τὸν αἶερος θάνα-
τον, γλῶττῆς τὸν ὕδατος. Διαδοχῇ ὁρᾶς βίαν, καὶ μετα-
βολῇ σωματικῇ, καινεργίαν αὐτῆς ὅλην. Verum apud

Clementem Alex. Strom. l. 6. fecius paulò, sive
Heracliti ista, sive ejusdem iisdem propinqua, le-
guntur; ψυχῆσιν θάνατος, ὕδωρ ἡμέρας ὕδωρ δὲ
θάνατος, γλῶττῆς ἡμέρας. ἐκ γῆς δὲ ὕδωρ γίνεσθαι, ὥς ὕ-
δατος δὲ ψυχῆς. Quorum priora & Philo refert, mul-
tisque explicat lib. de mund. immortal. ubi & ψυχῆν
pro aëre accepisse monet Heraclitum; mortisque no-
mine μεταβολῇ, non ἀναιρέσειν designasse. Inter
alia, quibus ista enarrat, τὰ σοφίσματα, inquit, τὰ κόσ-
μου ταῖς εἰς ἀλλήλα μεταβολαῖς, τὸ παραδοξότατον,
δηλοῖται δοκῆσαι ἀπαθανάτισται, δολιχάδιον αἰ-
εῖ, (δαυλοδοξοῦντα) melius dixisset, prout & ali-
bi locutus est) καὶ τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἄνω καὶ κάτω
συνεχῶς ἀμειβοῦντα. ἢ μὲν σπινθήρος ὁδὸς ἀπὸ γῆς
ἄρχεται· τηκομένη δὲ εἰς ὕδωρ μεταλαμβάνει τὴν

μεταβολὴν τὸ δὲ ὕδωρ ἔχεται ζῶμενον εἰς αἶερα.
ὃ δὲ αἶψα λαμπρύνεται εἰς πῦρ. ἢ δὲ κατάντης ἀπὸ
καφθῆς, σπινθήρος μὲν πυρὸς καὶ τὴν σβέσειν εἰς
αἶερα συνίστησθαι δὲ, ὅποτε συνάλλεται, εἰς ὕδωρ
αἶερος. ὕδατος δὲ τὴν πολλὴν ἀνάγκην καὶ τὴν εἰς
γλῶττῆς πινυμένην μεταβολὴν. De eodem videri po-
terit & R. Moses Maimónides de fundamentis le-
gis cap. 4. § 10, 11. Heraclitum autem vult Cle-
mens hæc ab Orpheo sumpsisse, qui Heraclito prior
cecinerit;

Ἔστιν ὕδωρ ψυχῆς, θάνατος δὲ ὕδατος ἀμειβοῦν.
Ἐκ δὲ ὕδατος γαῖα, τὸ δὲ ἐκ γαῖης πάλιν ὕδωρ.
Ἐκ τῆς δὲ ψυχῆ ὅλον αἰδέσθαι ἀλλότρου.

Quibus subnecti non indigna, quæ ex Heracliti e-
jusdem sententiâ etiam Plut. ad Apollon. habet. Ἡ-
ρακλῆς Ἡρακλείτης, ταυτὸν ἐν ζῶντι καὶ τεθνηκότι.
καὶ τὸ ἐκτελεσθῆναι καὶ τὸ κατεῖναι, καὶ νέον καὶ γνησίον
πάντα δὲ μεταποσσίναι, ἐκείνῳ ὅτι, καλεῖται πάλιν
μεταποσσίναι, ταῦτα. Vide ad l. 2. § 3. & l. 5.

§ 8. & l. 8. § 18. & l. 10. § 19.

Καὶ τὸ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἡ ὁδὸς αἶερος | Videtur
vel ad historicum aliquod, vel ad dictum aliquod
proverbiale respexisse, de homine ignaro, quò via,
quam insitit, ducat. Accommodari potest, vel ad
eos, qui nullo certo vitæ actionumq; sine proposito
sibi, temerè huc illuc divagantur. quemadmodum
Senec. epist. 71. Ignoranti quem portum petat, nullus
fuit ventus est. Vide l. 2. § 16. Vel ad eos etiam qui
ad bonum aliquod tendere sese opinantur, cum ad
exitium suum properiter eant. qualis fatuus ille,
quem depingit rex sapientissimus, Paræm. c. 7. & 21.
qui macham sequitur, tanquam bos, qui ad mactationem
abit, aut tanquam stultus, qui ad cippum auctur, vel
tanquam avis, quæ ad laqueum festinat; nescius vitam
suam peti. Vide & lib. 6. § 20. τὸν ἀγνοῦντα ὁ-
δὸν. Suboritur tamen ista pensiculatorius cogitanti
suspicio, locum haud esse satis integrum, & Hera-
clitum etiam istuc, quomodo & in sequentibus, dic-
tum aliquod quasi δαυλοδοξοῦντα, ejusmodi for-
tean, quale de via sursum deorsumq; ferente supe-
rius allatum est.

Ὡ μάλιστα δινοῦνται ὁμιλοῦσι λόγῳ, τὰ τὰ ὅλα
δοιμῶν, τέτρω διαφερνται | Nec hæc abscedunt
longè ab Heracliti illis, quæ Sextus Empiric. habet
adv. Logic. lib. 1. c. 2. Δεῖ ἐπὶ τῶν ζῴων. τὰ
λόγῳ δὲ ἐόντες ζῴων, ζῶσιν οἱ πολλοί, ὡς ἰδὲν
ἔχοντες φέρουσιν· ἢ δὲ ὅτι ἐκ ἀλλοῦ π, ἀλλ' ἐξ ἡ-
γῆς τὰ τέρψιν τῆς τὰ πάντες διοικήσεως. διὰ καὶ
δ, π ἂν αὐτῆς τῆς μήνης κοινωνήσωμεν, ἀλλ' ἀδύνατον
δὲ ἂν ἰδὲν αὐτῆς, ἀδύνατον. A ratione prima
ac suprema, cujus humine reguntur, discrepant
& dissentiant, sive cum eadem litigant, dum pri-
vatas rationes, ab universali & communi illa di-
versas, perperam affectantur.

Οἷς καὶ ἡμέραν ἐκτελεῖται, ταῦτα αὐτῆς ἔνα
φαίνεται | quod l. 12. § 1. dixit, δαυλοῦν, ὡς
L 4 αἰετός

ἀσχεδὺν καὶ τὰ ἄλλα ἡμῶν ἡμεῖς ὡς ἂν ἰδόντες. tanquam peregrina & inusitata habent ea, quæ quotidie solent occurrere. idē eis offenduntur, primæque causæ de illis litem intendunt. Hoc est fortasse Heracliti illud apud Clem. Strom. l. 2. ὅτι οὐκ ἔστιν οὐδὲν πολλοῖς, ὅσοις ἐκχυρῶσιν. præsertim, si ὁδοῖς legas; quod & rectum existimem. Vide supr. § 29. & § 44. & l. 8. § 15. Senec. epist. 107. Id agendum est, neque nobis inopinatum sit: & quia omnia novitate graviora sunt, hæc cogitatio assidua præstabit, ut nulli sis malo tyro. Et mox; Nihil miremur eorum, ad quæ nati sumus: quæ idē nulli querenda, quia paria sunt omnibus. Idem epist. 91. Inexpectata plus aggravant, novitas adjicit calamitatibus pondus. nec quisquam mortalium non magis, quod etiam miratus est, doluit. idē nobis nihil improvisum esse debet, in omnia præmittendus est animus: cogitandumque, non quicquid solet, sed quicquid potest fieri. tota ante oculos sortis humanæ conditio ponatur: nec quantum frequenter evenit, sed quantum plurimum potest evenire, præsumamus animo, si nolumus opprimi, nec ullis inusitatis, velut novis, obstupescere. in plenum cogitanda fortuna est. Idem ad Marc. c. 9. Unde tanta nobis pertinacia in deploratione nostri? quod nihil nobis mali, antequam eveniat proponimus, sed ut immunes ipsi, & aliis pacatius ingressi iter, alienis non admonemur casibus, illos esse communes, tot præter domum nostram ducuntur exequiæ: de morte non cogitamus. tot acerba funera: nos togam nostrorum infantium, nos militiam, & paternæ hereditatis successionem animo agitant. tot divitum subita paupertas in oculos incidit: & nobis nunquam in mentem venit, nostras quoque opes æquæ in lubrico positas. quis unquam res suas, tanquam perituras, adspexit? quis unquam nostrum de exilio, de egestate, de luctu cogitare ausus est? quis non, si admonetur ut de istis, ut suis, cogitet, (ita lego ex Schol. M. S.) tanquam dirum omen respiciat, & in capita inimicorum, aut ipsius intempestivi monitoris, abire illa jubeat? necesse est itaque magis corruamus; qui quasi ex inopinato ferimur. Non putavi futurum. Quicquam tu putas non futurum, quod multis scis posse fieri, quod multis vides evenisse?

Clavis potest accidere, quod cuiquam potest. Ille amisit Liberos: & tu amittere potes. ille damnatus est: & tua innocentia sub ictu est. hic nos error decipit, hic effaminat, dum patimur, quæ nunquam pati nos posse previdimus.

Ὁμοίως καὶ ἀδελφῶν: hoc est, quod Aristoteles de philosoph. l. 8. apud Euseb. præpar. l. 14. c. 17. καὶ ἀδελφῶν ἐν ὕπνῳ, ὡς ἐκὼν καὶ ἐμπαίκτης. Imo quod Heraclitus etiam, quem & istic forsitan Marcus in animo habuit, apud Sextum loco superius memorato; Τὸς δ' ἄλλους ἀνδράσιν λαλῶντες, ὅσοις ἐχέδιντες πῶς οὖν, ὅπως ἐφ' ὁλοῦ αὐδόντες, ἐμπλασθέντων. Senec. de provid. c. 5. Languida ingenia, & in somnum itura, vel in vigiliam somno simillimam. Lucret. l. 3.

Qui somno partem majorem conseris ævi,
Et vigilans stertis, nec somnia cernere cessas;
Atque animi incerto fluitans errore vagaris.

Itaque non incommode prorsus Xylander hic: vult perficiendum strenuè, quod recto consilio agendum susceperimus; neque in medio actu desistendum aut titubandum. nam in somnis sæpe imaginamur nobis aliquid agere, nihil tamen efficimus. Homer Iliad. χ. v. 199.

Ὡς δ' ἐν ὄνειρῳ ἔδωκατο φάροντα δῖοναι,
Οὐτ' ἄρ' ἐπὶ τὸν δωατοῖς ἰσχυρῶς, ἐδ' ὁ δῖος ἄλυσαι.
Ὡς ὁ τὸν ἐδωατο μάλα ποτὶν, ἐδ' ὅς αὐλῶσαι.

Oppian. piscat. l. 2. de torpedine:

Ὅσον δ' ὀρεναίοισιν ἐν εἰδωλοῖσιν ὄνειρον
Ἀνδρὸς ἀπὸ ζοφῶοιο, καὶ ἰερώοιο φέρεσθαι
Θεώσκει μὲν ἡγεδῖν, τὰ δ' ὅ γένεσθαι παλλομένοιο.
Ἀσμεφὸς ἄτε δεσπὶς ἐπετρομένοιο βαρύνει.
Ταῖσι χειροτέλει τεχνάζεσθαι ἰχθύος νάρκη.

Maro Æneid. l.

Ac velut in somnis, oculos ubi languida preffit
Nocte quies, nequicquam avidos extendere cursus
Velle videmur: & in mediis conatibus egri
Succidimus, non lingua valet, non corpore note
Sufficiunt vires, nec vox, aut verba sequuntur.

Vide Plutarch. ad Præfekt. indoct.

Ὅπ' ἔδ' ἐπὶ παῖδας τοκέων, ὅν τ' ἔστι, καὶ ψιλόν,
καὶ δὲ παρὲλθοντα | Locus insigniter depravatus, cujusque medicinam penè desperat peritissimus omnium, quos ego nōrim, istorum sanandi artifex: clarissimum Salmasium, etiam si nullus nominarem, quem velle deberem, agnoscent mecum, qui in studiis istis exercitati fuerint, nī ærugo mera candorem illis omnem exederit. Tentavit tamen is medellam dare, partim loco suo emota, quædam restituendo, partim supplendo, quod excidisse visum, & in proximè præcedentibus haud semel, occurrit, τὸ μεμνηδός. ut sic legatur, καὶ ὅπ' ἐπὶ παῖδας τοκέων μεμνηδός, ἔστι καὶ ψιλόν, τὸ τέστι, καὶ δὲ παρὲλθοντα. Sensusque sit, Oportere pueros parentum meminisse, non simpliciter quidem, hoc est, quatenus vulgò nobis præcipitur, nimirum parentum memoria hæc nobis debet inesse eo fine, ut sciamus, quomodo illi ex hac vita abierunt, ita etiam nobis abeundum; aut aliquid simile. Cæterum tentandi & nobis post Machaonem quoque venia, spero, condonabitur. Quid si ergò sic restituere velimus? ὅπ' ἔδ' ἐπὶ [ἀσπὶς] παῖδας, τὸ τέστι, καὶ ψιλόν, καὶ δὲ παρὲλθοντα. non oportere nos agere puerorum instar, hoc est, merè nudæque, absque justo diligenterque examine; juxta illud, quicquid tandem fuerit, quod à parentibus nostris accepimus. ut καὶ ψιλόν idem hic Marco valeat, quod καὶ ψιλόν πῶς καὶ ἀλορον Orogeni adv. Cels. lib. 1. Velitque rejici τὴν ματαίαν ἀναστροφὴν τὴν πατρὸς παρεσθον, ut Petrus loquitur, ep. l. c. l. v. 18. Occurrit itaque exceptioni illi, quam benè momentibus rectoraque monstrantibus opponere solet vulgus hominum; Faciemus prout fecere

fecere majores nostri, & prout ab eisdem nos accepimus. Sic enim Judæi idololatræ, Jerem. c. 44. v. 17. Sic Pontificii, non minùs etiam quàm illi eodem crimine innexi. Sic ethnici, primis Christiani nominis temporibus, apud Clement. in *hortator*. 'Αλλ' ἐν πατέρων, φασί, παραδεδομένον ἡμῶν ἔδος ἀνατρέπεν ἢ εὐλογον. Symmach. l. 10. ep. 43. Sed majorum servandus est ritus. Et Tibull. lib. 2. eleg. 1.

—fruges lustramas & agros,

Ritus ut à prisco traditus extat avo.

quibus regeri quid possit, consulantur Clemens ib. & Ambros. ep. 31. quâ Symmacho respondet: nam transcribere nimis prolixum fuerit. Optimè Justinus apolog. 2. Τὸς χεὶ ἀλήθειαν ἐπιστῆς καὶ φιλοσοφίας μόνον τάλαντες πᾶν καὶ εἰργεῖν ὁ λόγος ἀπαρτίζει, παραλαμβάνει δόξαις παλαιῶν ἔξακοντα, ἀν' αὐτῶν αἰσιν. Rectèque Theodoret. *theoparant*. l. 1. Ἀνδρῶν δὲ γὰρ σωφρονέσαν ἰδίον, καὶ ἐργάζεσθαι δαδόν. καὶ δὲ ἐκείναι ἀποδείξεως παρῶν, ἀλλὰ ζητῶν τάλαντες, καὶ τὸ χρῆσιμον παρῶν ἐκλέγεσθαι. qui & Socratis illud Critoni dictum subiungit; Ὡς ἐγώ, ἢ μόνον νῦν, ἀλλὰ καὶ αἰετὶς, ὅτι οἱ ἐμὲ ἐδιδόσαν ἄλλω περὶ δέδου, ἢ τὸ λόγῳ, ὅς ἂν μοι λογισμῶν βέλτερος φαίνοιο. Illud interim adicere lubet, horsum etiam spectare videri, quod apud Plutarchum toties repetitum ex Heracliti dictis occurrit *de poet. leg. regul.* 10. & de audiend. Βλαξ ἄνθρωπος ὅτι παντὶ λόγῳ ἐπιόδου φιλεῖ. monet enim, inquit Plut. καὶ παντὶ λόγῳ πείθεσθαι, ὥστε πείθεσθαι, παραδέσθαι αὐτὸν, ἀλλ' ἀπαρτίζαν καὶ ἀνιστρέφειν, καὶ πολλὰ διακρίσαντες οἱ ἀληθεῖς, καὶ ὀφελίμως λεγόμενον. ut sit idem cum Solomonis illo, *Paræm.* c. 14. v. 15. Fatuus credit omni verbo. Sive verum, sive falsum, sive utile, sive noxium. Piscat. vel etiam, omni rei. ut Jun. Quum nihil magis prastandum sit, (ut Senec. *de beat.* cap. 1.) quàm ne pecorum ritu sequamur antecedentium gregem, pergentes, non quâ eundum est, sed quâ itur. nec ulla res nos majoribus malis implicet, quam quoddam ad rumorem componimur; optima rati ea, quæ magno assensu recepta sunt; quorumque exempla nobis multa; nec ad rationem, sed ad similitudinem vivimus. Itâ, quod in strage hominum magna evenit, cum ipse se populus premit, nemo itâ cadit, ut non alium in se attrahat: primi exitio sequentibus sunt. hoc in omni vita accidere videtur licet. Nemo sibi tantum errat; sed alii erroris causa & autor est. nocet enim applicari antecedentibus: & dum unusquisque mavult credere, quàm judicare; nunquam de vita judicatur, semper creditur; versâque nos & præcipitat traditus per manus error; alienisque perimus exemplis. hoc est, καὶ ἑλὼν, καὶ δὲ καὶ ἐκείνην φασί, πρὶν τε καὶ περὶ αὐτῶν. Cæterum Marci mentem an attigerimus, aliorum esto judicium. De sensu idem censet eruditissimus D. Bootius. Verùm is pro πᾶ-

δας τοκίων, legit *πυθαγορείων*, vel potius *πυθαγορείων*, ut sit *πυθαγορείων* *μυμῆσθαι*, quibus solennè fuit illud, *Αὐτὸς ἔφα.* Ipse dixit. quod probarem pronus, nisi à scriptura vulgata recederet longius, & mutatione leviori negotium confici posse videatur: Cæterum de Platone pariter Aristides *Apolog.* pro *quatuor viris*: Εἰ τις τῇ Πλάτωνος δόξῃ πᾶν τῶν ἰσχυρίζοιτο, — πῶς ἐγὼ ληρήσει, καὶ περὶ τῶν τῶν, εἰ π καὶ κατ' ἐξουσίαν λέγοι, ἀλλ' ὥστε πᾶσι ἀρκούν τῶν ὑπολαμβάνων, ὅτι φαίη Πλάτων; Marci mentem planè expressit.

§ 47. Αὐεῖον τετρήξῃ, ἢ πάντως εἰς τετρίω | *cras, aut summum perendiè moriturum te.* Cicer. *ad Attic.* l. 12. epist. 43. Scies fortasse *cras, summum perendiè.* Socrati par ferè monitum divinitus datum refert Laertius l. 2. quum enim in fornissquidam visus est illi dixisse ex *Iliad.* λ'. v. 363. illud.

Ἡμεῖς καὶ τετρίω φθίω ἐκείνων ἰκοιο. conjecit inde *perendiè moriturum se.* eis *τετρίω*, inquit, *ἀποθανῆναι.* conjecturæ rationem, eâ quam Erasmus dedit, probabiliorè è Nannio *miscel.* l. 8. c. 36. & Casaub. *ad Laert.* peras licet.

Οὐκ ἐστ' ἂν παρὰ μέγα ἐπὶ οὐκ | Senec. *epist.* 93. Nunquid feliciorè judicas eum, qui summo die *muneris*, quam eum qui medio occidit? nunquid aliquem esse tam cupidum *vita* putas, ut jugulari in *spoliario*, quàm in *arena* malit? non majore spatio alter alterum præcedimus. mors per omnes it: qui occidit, comsequitur occisum. minimum est de quo sollicitissimè agitur. quid autem ad rem pertinet, quomodo vites, quod vitare non possis? Et *quæst. nat.* l. 2. c. 59. Omnes reservamur ad mortem. totum hunc quem vides populum, quousque cogitas esse? citò natura revocabit & conderet. nec de re, sed de die queritur. eodem citius tardiusve veniendum est. quid ergo? non tibi timidissimus omnium videtur, & insipientissimus, qui magno ambitu rogat *moram mortis*? nonne contemneres eum, qui inter perituros constitutus, beneficii loco peteret, ut ultimus cervicem præberet? idem facinus. in omnes constitutum est capitale supplicium. magno aestimamus tardius mori. Quid porro prodest paucos dies aut annos lucrifacere? Quid tanquam de magno detrimento times? nemo multum ex stillicidio potest perdere. Idem *epist.* 37. & 70. Apud Platonem in *Phædon.* Socrates de eis, qui venenum hausturi, moram aliquam ac dilationem expetebant; Εἰκότως τῶτο ποιεῖσθαι. καρδαίνειν καὶ οἰόνται καὶ ἔρωσι εἰκότως ἐπὶ ποιήσθαι ἔδιν καὶ οἰμα καρδαίνειν, ὁλίγον ὕστερον πᾶν, ἀλλὰ καὶ ἡ γέλασα ὀφλήσιν παρ' εὐαιπῶν, γαργαλῶν τὰ ζῶντα καὶ φειδόμεν ἔδινος ἐπ' ἐν οἷσιν. At contra Micynus apud Lucianum in *Cataplo*; ἢ πᾶν καὶ ἡ τὰ Κύκλωπας ἐκείνη εὐφραίνει ἡμεῖς, τὸ ὑποκρίσθαι, ὅτι πρῶτον ἐγὼ τὸν ἐπὶ κατ' ἰδίαν. ἂν τε γὰρ ἀσπῶν, ἀντὶ πρῶτον, οἱ αὐτοὶ ὁδύεις ἀφαιδύσαν. *Epist.* l. 2. c. 1. Τί ἐν ἀγανακτεῖς; εἰ νῦν; εἰ καὶ καὶ νῦν, ὕστερον. Vide l. 6. § 10.

Τὸ οἷς πολλοὺν ἔπος μάλλον ἢ αὖτις, μὴδὲν μέγα | Vide lib. 10. § 8. & supr. § 15. Plut. de sera vindicta. Ἐπει τοῖς γὰ θεοῖς πᾶν ἀνθρώπινον βίη δίδασκα, τὸ μὴδὲν ἔστι. καὶ τὸ νῦν, ἀλλὰ μὴ σὺ ἐστὶ τεύχεον, τοῦτον ἔστιν, οἷον τὸ δέλης, ἀλλὰ μὴ σὺ, φεβλὴν ἢ κρεμνυνῶσαι τὸν πονηρὸν. Et Zosim. hist. lib. 2. Πᾶς χεῖν ὁ τῷ θεῷ βεβλής ἀντεῖν καὶ ἐσθλὸς.

§ 48. Πόσι μὲν ἰατρῶν | Vide l. 3. § 3. & lib. 6. § 45. & lib. 7. § 19. & lib. 8. § 25. 10 Lucret. l. 3.

Hoc etiam tibi tute interdum dicere possis :
Lumina sis oculis etiam bonus Ancu reliquit,
Qui melior multis, quam tu, fuit, improbe, rebus.
Inde alii multi reges, rerumque potentes
Occiderunt, magnis qui gentibus imperitarunt.
Ille quoque ipse, viam qui quondam per mare magnum
Stravit, iterque dedit legionibus ire per altum,
Ac pedibus salsas docuit super ire lacunas ;
Et contempsit aquis insultans murmura ponti,
Lumine adempto, animam moribundo corpore sudit.
Scipiaes, belli fulmen, Carthaginis horror,
Ossa dedit terræ, proinde ac famul' infimus esset.
Adde repertoires doctrinarum atque leporum :
Adde Heliconiadum comites : quorum unus Homerus
Sceptra potitus, eadem aliis sopita' quiete est.
Denique Democritum, postquam matura vetustas
Admonuit memorem motus languescere mentis,
Sponte sua leto caput obviis obtulit ipse.
Ipse Epicurus obit, decurso lumine vitæ,
Qui genus humanum ingenio superavit, & omnes
Prætrinxit, stellas exortus ut æthereus Sol.

Lucretium, Epicureum hæc loqui memineris. Illud interim ὡς ἐν παρόδῳ notetur, allusisse videri primoribus hisce verbis ad Achillis verba illa apud Poetarum principem Iliad. φ' v. 107. quæ & Callisthenem sibi occinere solitum, ubi Alexandri animum abs se alienatum senserat, quod adversus mortis metum mentem sibi obfirmaret, autor est in Alex. Plutarchus,

Κατὰ γὰρ καὶ Πάριος, ὅσοι σὶο πολλὸν αἰμύνον.

Τὰς ἐφ' ὧν ἔστιν ἁρπάζοντες οὐρανὸν αἰμύνοντες | contractis scilicet in trinitate gravitatisque indicium supercillis, morti propinquos significare volebant ægrotos, & pro conclamatis jam habendos.

Ἐξοία γὰρ ἔστιν | Quia nimirum jus habent vitæ & necis. Hinc fastuosum illud Pilati Joan. Evang. c. 19. v. 10. Ἐμοὶ ἡ λαλῆς ; καὶ ὁ δὲς ὅτι ἔξοία ἔχω καταρῶσαι σε ; At Diogenes Perdiccæ mortem, ni ad se accederet, minitanti, ἐδὲν μέγα. καὶ γὰρ καὶ δαίμων ἢ φάλαγγον τὸν ἀνθρώπον. Nihil, inquit, hoc magni, cum cantharis & phalangium, musca & aranea, idem possint. Laert. lib. 6. Theodorus pariter Cyrenæus Lyfimacho idem interminato, Enimvero magnifica res tibi contigit, quia cantharidis vim affectus es. Refert Cicero Tuscul. l. 5.

& Val. Max. l. 6. c. 2. Vel, ut Seneca, de tranquill. c. 14. Habes, cur tibi placeas : hemina sanguinis in tua potestate est.

Ὡς ἀθανάτοισι | At Anaxagoras, renunciato morti additum se à suis, Ἄγε κακίων καὶ μὴ πάλαι ἢ φύσις κατεφύρατο. Eundem in utrumque nostrum jam olim natura calculum tulit. Laert. l. 2. Et Socrates pariter, dicenti, Θάνατόν σε κατήλωσαν. Morti te addixerunt. κακίων ἢ φύσις. Ὁ ἴσους natura. Laert. ibid. Ad Marci mentem Plin. l. 7. c. 7. Tu, qui te Deum credis, aliquo successu tumens, tanti (lucernæ odore extinctæ) perire potuisti, atque etiam hodie minoris potes.

Πόσι καὶ πόλεις ὄλαι | De urbibus opidisq; montium concursu collis, terræ motu prostratis, hiatus absorptis, marisve incurfa haustis submersisq; videri poterit Plinius hist. natur. l. 2. c. 83, 84, 88, 91, 92. & Strabo geograph. l. 1. Aristotelis nom. de mund. c. 6. Τὰ δὲ τῆς γῆς εὐχρηστὰ ὄλαι, 20 πολλὰς ἐπερρήσεις καὶ πᾶσι ἀναδέσκαται. σπασμοὶ τε καὶ ἡδὲ βίαιοι, πολλὰ μέρη τῆς γῆς ἀνέρρηξαν. οὐβερε τε κατέκλυσαν, ἑκαῖστοι καὶ ἀρραγῆτες. ὅτι δὲ καὶ τε καὶ καὶ ἀναχωρήσεις, πολλὰς καὶ ἡπείρους ἐδαλάσσωσαν, καὶ θαλάσσιαι ἡπείρωσαν. βίαι τε πᾶσι καὶ τῶν καὶ τῶν, ἔστιν ὅτι πόλεις ὄλαι ἀνέτρεξαν. πυρκαῖαι τε καὶ φλόγαι, αἱ μὲν ἐξ ἑσπέρων καὶ σπέρων, ὡς περὶ φασίν, ἐπὶ θαλάσσης τε καὶ σπέρων ὡς μέρη κατέκλυξαν. αἱ δὲ σπέρων ἐκ γῆς ἀναβλύσασαι καὶ ἐκρυσθῆσαι, καὶ δὲ 30 καὶ ἐκ λίθων κατέκλυσαν ἀναρραγῶν, καὶ ἀνὰ πᾶσι γῆς περὶ πόλιν, καὶ ἀνὰ πᾶσι δὲ καὶ ἀνὰ πᾶσι.

Ἄριστος Σμυρναῖος. Ἀκινέσιον δὲ ἐδὲν, φασί, ὅτι ἐκ ἀνθρώπων. ἀλλὰ καὶ γῆς θαλάσσιαι δὲ καὶ θαλάσσιαι ἡπείρωται. καὶ πόλεις, αἱ μὲν καὶ γῆς ἐδὲν, αἱ δὲ ἐκ τῶν πόλεων ἐκρυσθῆσαι τε καὶ πᾶσι ἡπείρωσαν. Vide eundem de Smyrnæ clade in μνησθῆ καὶ Σμυρναῖ, de Rhodi in Rhodiaca. Terull. apolog. c. 20. Quod terræ quorant urbes, quod insule maria fraudant, quod regna regnis compulsi, 40 & c. & c. 40. Quanta clades orbem & urbes ceciderunt? Legimus Hierannapen. (leg. Hieran. & Anaphen; ex Strab. l. 10. Plin. l. 2. c. 87. & l. 4. c. 12. & Ammian. lib. 17.) & Delon, & Rhodon, & Con insulas multis cum millibus hominum pessum abiisse. Sed & mare Corinthium terra motus ebiit : & vis undarum Lucaniam Italiae abscissam in Sicilia nomen relegavit. Quibus gemina habet & adv. nation. l. 1. c. 9. ubi tamen perperam pro Delos, Delphos legitur. Sed & de pallo cap. 2. ubi inter alia, Inter insulas nulla jam Delos, arena Samos; & Sibylla non mendax. Allusit ad Sibyllinum illud ;

καὶ δὲ καὶ ἀνὰ πᾶσι.

καὶ δὲ καὶ ἀνὰ πᾶσι.

Seneca nat. quest. 6. l. 1. Non homines tantum, qui brevis & caduca res nascimur, urbes & æque terrarum &

& litora, & ipsam mare in servitutem sati venit. & l. 3. c. 16. Sunt abrupti in infinitum hiatus, qui sepe illapsas urbes receperunt, & ingentem in alto rummam condiderunt. Itaq; mirum dixisse eundem, ubi incendium Lugdunense Lucilio suo narrat, ep. 91. Terrarum vix unquam tam gravis & perniciosus fuit motus, ut tota oppida everteret. nunquam denique tam infestum ulli exarsit incendium, ut nihil alteri superesset incendio. Tot pulcherrima opera, quae singula illustrare urbes singulas possent, una nox stravit: una nox fuit inter urbem maximam & nullam. Denique diutius illam tibi periisse, quam perit, narro. Mirum, inquam, hoc Senecae excidisse, vix unquam tam gravem & perniciosum terrae motum extitisse, cum ipse idem dicat loco superius nominato; Asia duodecim urbes simul perdidit. & in eadem ipsa epistola haud ita multo post subiiciat: Quoties Asia; quoties Achaia (ubi fortean, pro quoties, quot, legendum) urbes uno tremore ceciderunt? quot opida in Syria? quot in Macedonia devorata sunt? Cyprus quoties vastavit haec clades? quoties in se Paphus corruit? frequenter nobis enunciati sunt totarum urbium interitus. Et nos, inter quos frequenter ista nunciantur, quota pars omnium sumus? Idem mox, ibid. Omnium istarum civitatum, quas nunc magnificas ac nobiles audis, vestigia quoque tempus eradet. Non vides quemadmodum in Achaia clarissimarum urbium jam fundamenta consumpta sint, nec quicquam extet, ex quo appareat illas saltem fuisse? Non tantum manu facta labuntur, non tantum humanā arte atque industria posita vertit dies: iuga montium diffuunt, totae desedere regiones. Operta sunt fluctibus, quae procul à conspectu maris stabant. Vastavit ignis colles, per quos elucebat; erosit, & quondam altissimos vertices, solatia navigantium ac speculas, ad humilem arenam deduxit. Ipsius naturae opera vexantur. & ideo aequo animo ferre debemus urbium excidia. Casura omnia extant: omnibus exitus manet; siue interna vis statūsque praclusi violentè pondus, sub quo tenebantur, excusserint; siue torrentium in abdito vis obstantia effregerit; siue flammarum violentia compaginem soli ruperit; siue vetustas, à qua nihil tutum est, expugnaverit minutatim; siue gravitas calic ejecerit populos, & situs deserta corruerit. enumerare omnes fatorum vias, longum est: hoc unum scio; omnia mortalium opera mortalitate damnata sunt: interperitura vivimus. Adjici poterant his, ni fabulosa merito haberentur, quae de Atlantide insula Plato in Timaeo, & ex Platone Philo de mundo: Ἡ δὲ Ἀτλαντὶς νῆσος, ἔαυα Ἀτλάντης καὶ Ἀτλάντης καὶ Ἀτλάντης, ἡ μὲν ἡμῶν καὶ νῆσος, οὐκ ἔστιν ἔτι καὶ κατὰ τὴν φύσιν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν φαντασίαν. Sed & Tertullianus apolog. c. 40. Memorat & Plato majorem Asia vel Africa terram Atlantico mari ereptam. Et ad nation. l. 1. c. 9. Vel quam Platonem memoret majorem Asia aut Africa in Atlantico mari mersam. Et rursus, de Pall. c. 2. In Atlantico

Libyam aut Asiam adequans quaeritur. Quamquam & fabulosis istis aliquid etiam veri suberat. Siquidem quae temporibus illis quasi demersa latebat, novissimis his emerit quodammodo, & in notitiam se dedit, ultra mare Atlanticum, Libyam aut Asiam, ut ille loquitur, adequans terra, forsitan etiam ἡμῶν καὶ Ἀσίας μετὰ τὴν, praesertim si utriusque hujus quantum Platonis diebus innotuerat sumpserimus, certè Euros & orbe potius insula, ut cum Ammiano loqui fidenter licet.

Ἰν' ἑτα εἶπω, τὴν δὲ πᾶσαν | Ἰτὰ lib. 10. § 19. Ἐχέον πύραυλον ὡς τὴν θύρακην. Gregor. Naz. ep. 39. ad Olymp. Δειδὼν μὲν καὶ ἀνδρὸς δάνατος παλῶν ἢ θανάτου, πόλιν ἐποδαμῆν. Serv. Sulpitius (quod & Xyl. observavit) in consolatoria ad Ciceronem epistola, quae ad famil. l. 4. ep. 5. habetur. Ex Asia rediens, cum ab Aegina Megaram versus navigarem, capi regiones circumcirca prospicere; post me erat Aegina, ante Megara, dextra Piraeus, sinistra Corinthus: quae epida quodam tempore florentissima fuerunt, nunc prostrata & diruta ante oculos jacent. Capi egomet sic cogitare: Hem, nos homunculi indignamur, si quis nostrum interiit aut occisus est, quorum vita brevior esse debet, cum uno loco tot opidorum cadavera projecta jaceant? Et Sulpitium imitatus Ambrosius ad Faustin. ep. 8. Doles quod dudum florentissima repente occiderit. Verum hoc nobis commune est, non solum cum hominibus, sed etiam cum civitatibus terrisque ipsis. nempe de Bononiensi veniens urbe, à tergo Claternam, ipsam Bononiam, Mutinam, Rhegium derelinquebas; in dextra erat Brixillum, à fronte occurrebat Placentia, veterem nobilitatem ipso adhuc nomine sonans; ad levam Apenini inculta miseratus, & florentissimarum quondam populorum caestella considerabas, atque affectu relegabas dolenti. totigitur semirutarum urbium cadavera, terrarumque sub eadem conspectu exposita funera non te admonent unius, sancta licet & admirabilis famine decessionem consolabiliorem habendam? praesertim cum ista in perpetuum prostrata & diruta sint; hac autem ad tempus quidem erepta nobis meliorem illic vitam exigat. De Sodoma & Gomorrha pariter Tertullian. de pallio c. 2. Haecenus Sodoma, & nulla Gomorrha, & cinis omnia, & propinquitas maris juxta cum solo mortuum iuit. ita ex M. S. restituit Cl. Salmaf. mortuum iuit. i. e. mortua est. Alludit autem ad maris mortui appellationem. Insulas etiam Tenor & Delon, alteram vivere adhuc, alteram non item, dixit Antipater in epigr. anthol. l. 1. c. 18.

Νῦν δὲ οὐ μὲν ζῶντος, ἢ δ' ἐκ τῆς τῆς καὶ ἐώλετο. Ὁ μὲν δὲ τῶν Διῶν ἐρημωτέρων; quod tamen carmen Alphæo Mitylenæo tribuit Cl. Salmaf. ad Tertull. Pall. Vivere autem quod dicitur, cur non & mori dicatur? aut quid est aliud non amplius vivere, quam mori? Sicut autem urbes mori ita & sepeliri dicuntur. Mitto Maronianum illud Aeneid. l. 2.

Invadunt urbem somno vinoque sepultam.
urbem enim pro incolis posuit: Incertus poeta in
Hectoris epitaph.

— cum quo sua Troja sepulta est:

Conducuntur pariter, qui periere simul.

De Cremona Tacitus *hist. lib. 3.* *Ceterum assidere sepultæ urbis ruinis, noxia tabo humus, haud diu permisit. sed & domum sepultam Catullus, at aliâ ratione. ad Manlium ep. 64.*

Tecum unâ tota est nostra sepulta domus.

& quemadmodum civitatum cadavera illi, ita ex antiquis nescio quis earundem sepulchra dixit, busta Plinius, de Athenis, Mycenis, aliisq; urbibus jam dirutis ille epigr. hoc,

He sunt, quas meritis quondam est mirata vetustas:
Magnarum rerum magna sepulchra vides.

Iste l. 2. c. 93. Motus enim terræ fileantur, & quicquid est, ubi saltem busta urbium, (sepulchra M.S.) extat. Quin & quomodo Marcus civitates mori dixit, ubi devastantur: ita è contrario Aristides reviviscere easdem, ubi instaurantur denuo. Αἰπὸς καὶ Νόμος (inquit Marco nostro, Commodoque supplex pro Smyrna restituenda) πᾶσι τῶν ἡμετέρων τῆ πόλεως χάριν, ὡς ἀναβίωνται δι' ὑμῶν. eandemq; ab eis restauratam, φοίνικος δίκην, ἀναβιώσασθαι, palinodiam in eandem compositâ. & orat. in Romam: Ἀλλ' ἀπὸ τῆς πόλεως καὶ τῶν Παμφύλων μύθον, εἰς τὴν Πλάτωνος, ὅς ὅτι τῇ πυρᾷ ἦσαν κείματα αἱ πόλεις, ὑπὸ τῆς σφιδῆς ἀλλήλων τοῦτος καὶ ταράχης, ἀδελφὰν ἐξέσωτο τῶν ἡγεμονίας. καὶ ἐξ αὐτῆς ἀνεβίωσαν. Historiam an fabulam Eris Armenii gente Pamphylii respexit, quam narrat Plato *polit. l. 10.* & à Platone mutuati Val. Max. l. 1. c. 8. Macrobius in *somn. Scip. l. 1. c. 2.* Clem. *Strom. l. 5.* Æneas Gaz. de *anim. immortal.* ex Platone corrigendi novissimi quo, cum apud alterum πῶς pro ἡδὲ, apud alterum Ἀγμῶνιον pro Ἀγμῶνι sit scriptum. Vide Leopard. *emend. l. 9. c. 2.* Ceterum sicut urbibus etiam mortem Marcus, & mortalitatem Seneca suprà laudatus; ita partibus quibuscumque corporis humani immortalitatem quandam & immunitatem à morte Plato tribuit in *Phædone*; Ἐντα δὲ μέρη τῆ σώματος καὶ εἰς οὐρανόν, ὅσῳ τε καὶ νεφελῶν καὶ πᾶσι τοῖσι πάντα ὅμοιως, ὡς ἔπος εἶπεν, ἀθάνατά ἐστι. de cadaveribus loquitur Ægyptio more conditis. Quin & Tertull. de *resurr. c. 42.* Nec gigantum autem antiquissima cadavera devorata constabit, quorum crates adhuc vivunt. & mox: Constat, non tantum ossa durare, verum & dentes incorruptos perennare; quæ ut semina retinentur fructificaturi corporis in resurrectione, de dentibus certè Plinius l. 7. c. 15. Dentes tantum invicti sunt ignibus, nec cremantur cum reliquo corpore. Subjicit tamen, *Idem flammis indomiti, tæbe cavantur pituita.* Vivere itaq; in istis est perdurare, sive perennare, mori autem corrumpi, deficere, destrui. Moriendi vocabulo usus est Marcus, quia de morte

hominum differebat: vita & immortalitatis Plato & Tertullianus, quia animæ immortalis futura ille, ille carnis ad vitam resurrectionis causam agebat.

Ἑλίκη | Helice, Achaia urbs, de qua Strabog. l. 1. Bæga δὲ καὶ Ἑλίκη, ἡ μὲν ὑπὸ χάσματι, ἡ δὲ ὑπὸ χύματι ἡρανίδου. & l. 8. κατεκλύθη διὰ Ἑλίην διὸν ἔπειτα πρὸς τῆς Λακεδαιμονίων ὑπὸ σεισμῷ καὶ τὸ πάλαι κατεκλύσεν αὐτῶν. quo loco ex Heraclide calamitatis illius, cum historiam, tum & causam ab ira Neptuni fabulosam commemorat. Adjungit idem l. 1. & Buræ Bizanum Illyricam urbem, ἥς κατεπόθη (inquit l. 7.) πολλὰ μέρη ὑπὸ σεισμῷ. ut in priore loco lectionem receptam mutare nihil sit necesse, ut σεισμῷ substituatur, cum eadem existat utrobique. Plin. *hist. nat. l. 2. c. 92.* Helicen & Buram in sinu Corinthio pontus abstulit. Senec. *natur. quæst. l. 6. c. 26.* Illa vasta concussio, quæ duas suppressit urbes, Helicen & Burin, citra Ægeum constitit. de quarum interitu, cum Ephorum scripsisse, idem refert. *quæst. nat. l. 7. c. 16.* tum & Callisthenem cladem eam libro peculiari descripsisse. *Ibid. l. 6. c. 23. & l. 7. c. 5.* Ipse eodem trahit, quod Marcus istic, l. 6. c. 32. Ego, inquit, perire timeam, cum terra ante me pereat? Helicen Burinque totas mare accepit. Ego de uno corpusculo timeam? Supra opida duo navigatur. duo autem, quæ novimus, quæ in nostram notitiam memoria literis servata perduxit. quàm multa alia aliis locis misera sunt? quot populos aut terra in se, aut mare inclusit? Ovid. *Metamorph. l. 15.*

Si queras Helicen, & Burin, Achaidas urbes,
Invenies sub aquis.

Memineret etiam cladis istius Aristotelis nomine Autor de *Mundo c. 4.* Aristoteles ipse *Meteorolog. l. 2. c. 7.* Diodor. *Sicil. l. 15.* Paulan. in *Achaia.* Polyb. *hist. l. 2.* Euseb. anno 1137. Oros. l. 3. c. 3. Favorinus apud Stobæum *tom. 2. tit. 105.* qui ubi Simonidis illud retulisset, quod & è threnis ejusd. autor idem seorsim commemorat, (estq; locus alter ex altero supplendus) & attingit quoq; Dio Prus.

orat. 74.

Ἀνθρώπος γὰρ ἐὼν, μήποτε φήσῃς, ὅ, πίνεται αὐεὶν,
Μηδὲ ἀνδρῶν ἰδὼν ὄλεον, ὅσον χρόνον ἔσεται
Ῥαῖστα γὰρ, ἐπὶ τανυτῆρ' ὄγῳ μῆας
Οὕτως, ἀ μετὰ σπιν.

Clausula illi, Μηδὲ ἀνδρῶν, subjungit, ἀλλὰ καὶ οἶκον. ὡς τὸ ἀμέλει ὁ ποιητὴς διεξέρχεται, πῶς οἱ Σκοπιδῶν ἀδελφὰ ἀπώλειαν. ἦ δὲ καὶ πόλεις, παρ' ὃ σφιδῆσαν ἀνάστασι γῆραςιν αἰφνίδιον αἱ μὲν ὑπὸ πυρῆς αἱ δὲ ὑπὸ σεισμῷ αἱ δὲ τῆς θαλάσσης ἐπικλύσθησαν. καὶ μοι Ἑλίκη; κατεπόθη. ποῦ Βῆρα; καὶ αὐτὴ κατεπόθη διὸ πόλεις Ἑλλήϊδες ἀπώλινον, ὡς τὸ πᾶσι. quo loco ὁ ποιητὴς non est Homerus, ut Gesnerus est opinatus, sed Simonides, qui Scopidarum interitum ex ædium ruinâ (cui miraculo quodam ereptum Simonidem ipsum subductum referunt

ferunt. Cicero de Orator. l. 2. Val. Max. l. 1. c. 8. Rabius l. 11. c. 2. Suidas. alii) nec interitum tantum deflevit, sed res gestas etiam (utl ex Theocrito Idyl l. 16. videre est) carmine celebravit. neq; tamen idem necesse arbitror, cum Leopardo emendat. l. 10. c. 10. pro αμείλει, ἐν μέλει rescribere, quia medicus Simonides. quum αμείλει, utique, verbi gratia, possit commodè satis consistere. Philo itidem lib. de Mund. immortal. qui & Helicæ Buræque tertiam addit Ægyptam his verbis:

Κατὰ Πελοπόννησόν φασι τρεῖς πόλεις,
Αἰθρα, Βύρην τε, καὶ ὑψηλὴν Ἑλικεαν,
ἐνδαίμονας τὸ πάλαι ἡρώδης, πολλὰ τῷ πελάγῳ
ἐπικλυδῆσαι πορῶ. Verum Ægiram Plinius illarum
cladi superfuisse significat. Sic enim loquitur
hist. nat. l. 4. c. 5. Achaia opida, Helice, Bura; in
que refugere, hausit prioribus, Sicyon, Ægira, Æ-
gion, Erineos. Nec subticendum, quod de Helice
Ælian. hist. animal. l. 11. c. 19. Μελέωνος ὅ, in-
quit, οἰκίας καὶ ἀφ' ἑρῆας αἰδουπῆως ἔχουσιν οἷτε ἐν
αὐτῇ μέγας, καὶ οὐκ οἷον καὶ γαλαί, καὶ φθάνουσιν τῷ κα-
ταφωρῶν, καὶ ἐξοικίζονται. τὸ τὸ καὶ φασιν ἐν Ἑ-
λικῇ ἡρώδης. πρὸ πάντε γὰρ ἡμερῶν τῷ ἀφανισθῆναι
τῷ Ἑλικῷ, ὅσοι μὲν ἐν αὐτῇ ἦσαν καὶ γαλαί, καὶ
ὄρεαι, καὶ σκολόπενδραι, καὶ σφονδύλαι, καὶ τὰ λοιπὰ
ὅσα ἡμῶν ποταμῶν, ἀδρόα ὑπεξέηκε τῇ ὁδῷ τῇ εἰς
Κορίαν ἐμπερῆσθαι. ἐπεὶ ὅ, ἀνεχόμενος τὰ περὶ ἑρῆ-
ας ζῶν, πύκτωρ γίνεται σεισμός καὶ σμικρῶν ἢ
πόλεως, καὶ ἐπικλύσαντο πολλοὶ κώμας, ἢ Ἑλι-
κὴν ἡφανίσθη. Ammianus denique rerum gestarum
l. 17. ubi Nicomediae urbium Bithyniae matris cla-
dem, quam Constantio rerum potito pertulit, mise-
rabilem pluribus descriperat: Fini, inquit, terra-
rum motus modis quatuor: aut enim brachmatia sunt,
qui humum intus suscitantes sursum propellunt immansi-
mas moles, ut in Asia Delos emerit, & Hiera, & Ana-
rhe, & Rhodus, & Eleusin in Boetia. & apud Tyrrhe-
nos Vulcaniae insulaeque plures: vel climatie; qui li-
mis ruentes & obliqui, urbes & adificia, montesque
complanant: aut chasmatie, qui grandiori motu pate-
factis subito voratrinis, terrarum partes absorbent; ut
in Atlantico mari, Europeo orbe potior insula, & in
Griseo, Helice, & Bura, & in Ciminea Italiae parte
opidum Succuniense, ad Erebi profundos hiatus aba-
ta aeternis tenebris occultantur. Inter haec tria ge-
nera terrae motuum mycematie sonitu audiuntur mi-
natorio, cum dissolutis elementa compagibus ultrò ad-
siliunt, vel relabuntur confidentibus terris. tunc enim
necesse est velut taurinis reboare mugitibus fragores
fremittique terrenos. Bura atque Helicæ exitii ra-
tione pares facit Sardes Bianor in epigram. antholog.
l. 1. c. 70.

Σάρδεις, αἱ τὸ πάλαι Γύγης πόλις, αἱ τ' Ἀσιάνη,
Σάρδεις, αἱ βασιλεῖ Περσὶς ἐν Ἀσιᾷ &c.
Αἱ Κερῶν τὸ παλαιὸν ἐπικλυδῆσαι μέλαδρον,
Ὀλβον Παιωνίᾳ πόματι δεξιόμεναι.

Νῦν ὅ, ὅλας δὲ δυνάμεις ἐν κακῶν ἀρπαδῶνται,
Ἐς βυθὸν ὅ, ἀχάρως χάσματι καὶ ἡείπεσε,
Βύρα καὶ εἰς Ἑλικῇ κακωσμένη, αἱ δ' ἐν χέρσιν
Σάρδεις, ἐν βυθίοις εἰς ἐν κείνῃ τέλῃ.

Sardibus obigit haec clades sub Tiberii imperio:
refert Strabo l. 12. sed non solis. Plinius l. 2. c. 84.
Maximus terra, memoria mortalium, extitit motus
Tiberii Caesaris principatu, duodecim urbibus Asia una
nocte prostratis. de numero, Tacito l. 2. cum Plinio
convenit. Eusebius verò tredecim numerat
& nominat, quarum una forsitan reliquis celebris
minus.

Καὶ Πομπήϊος | Pompeii Campaniae opidum,
Plin. l. 3. c. 5. De hoc Senec. nat. quest. l. 6. c. 1.
Pompeios, celebrem Campaniae urbem, in quam ab altera
parte Surrentinum Sabianumque litus, ab altera
Herculanense conveniunt, mareque ex aperto condu-
ctum amano situ cingit, defecisse terra motu, vexatis
quaecunque adiacebant regionibus, audivimus; & qui-
dem diebus hibernis, quos vacare à tali periculo majores
nostri solebant promittere. Nonis Febr. fuit hic motus,
Regulo & Virginio Consulibus. & c. 27. Annis sexcen-
tarum ovium gregem exanimatum in Pompeiana regio-
ne. Strictim Tacitus animal. l. 15. Motu terra, ce-
lebre Campaniae opidum Pompeii, magnà ex parte
proruit. Cæterum & altera urbis istius clades ni-
hilominus insignis memoratur, de qua infra di-
cendi locus dabitur.

Καὶ Ἑρкулάνων | Herculanæum etiam Campa-
niae opidum, Plinio ibid. Seneca de Pompeiorum
motu locutus, loco superius adducto: Campaniam
nunquam securam huius mali, indemmem tamen, &
totiens defunctam metu, magnà strage vastavit: nam
& Herculanensis opidi pars ruit, dubieque stant
etiam quae relictae sunt. & ibid. c. 26. ubi dixerat
ex Callisthenis sententia, insulas esse certioris so-
li, urbesque eò tutiores, quò propius ad mare accesserunt.
falsa, inquit, haec esse, Pompeii & Herculanæum sen-
sere. De utroque Dio Cassius lib. 66. in Tito
ubi Vesuvii montis incendium immane descripse-
rat; Καὶ πόλις δύο ὅλας, τότε. Ἑρкулάνων καὶ τὸ
Πομπήϊος, ἐν στατῶν τῷ ὁμίλῳ αὐτῆς καὶ θυμῷ,
κατέχων. Duplex ergò tum Pompeios, tum &
Herculanæum clades affligerat: à terrae motu alte-
ra, altera ab igne, qui è monte vicino eruperat. illa
sub Nerone contigit, ista sub Tito. prior Seneca,
Dioni posterior memoratur. Marcus utram volue-
rit, ambigi potest. hanc magis, opinor, quia post
priorem illam revixisse quodammodo videtur, gra-
viori malo reservata. de hac certè Tertullianus de
pallio c. 2. postquam Sodomæ ac Gomorrhæ cladem
retulerat; Ex huiusmodi nubilo & Tuscia Vulsinius
pristinus deusta, quò magis de montibus suis Campani-
a speret, erepta Pompeios. Sed & in apologo. c. 40.
Vulsinius de cælo, Pompeios de suo monte perfudit ig-
nis. quod cum idem eisdem planè verbis in scripto
adducitur.

adversus nationes l. i. c. 9. reponatur; eo loci ramentum vir doctissimus Jac. Gothofredus, cujus diligentia Tertulliani fortum hunc postliminio receptum debemus, in codice MS. *Tarpeios*, non *Pompeios* legi testatur; idemque vocabulum in *Apologetico* restituendum contendit. ut Tarpe civitas Italiae: cujus Stephanus Byzant. meminit, utrobique intelligatur, unde *Ταρπείων ὄρες*, & gentilitium nomen *Ταρπείου*. id eo magis urget; primo, quia Pompeiorum clades sub Nerone demum contigerit, cum autor de eis claudibus agere proposuerit, quae disciplina Christiana erant antiquiores. deinde quia terræmotu illa facta sit, cum hæc, de qua Tertullianus, igne contigerit. Verum & *Tarpæ* istius nomen obscurum fati videtur, nisi si quis montem *Tarpæium* huc transferre velit, quod nisi per somnum fieri posse Gothofredus ipse negat; nec clades huius ulla istiusmodi scripto consignata deprehenditur. tum *Pompeios* non terræ motu tantum pruritos, etiam igne perfusos, cineribusque obrutos constat. potuitque Tertullianus memoriâ lapsus, posterioris etiam, inter multas alias, cladis alicujus mentionem fecisse.

Ὁ μὲν τὸν κηρύττης | Sententia ἀνακόλουτος,
qualem suprà observavimus, lib. 3. § 4. de argu-
mento autem hoc ipso paria habes, infr. § 50. &
1. 8. § 23.

Εἶτα ἤξευδον | à gestu defunctorum tractum.
Vide *supr.* ad § 3. Ἐκτέταται.

Πάντα ὃ ἐν βραχὺ | ita *infr.* § 50. ὅλον μι-
κρόν ἐστι τὸ διάστημα. Vide & *supr.* §. 15.

Tò γὰρ ὅλα καπεῖν αἰεὶ / M. Cafaub. τὸ γὰρ ὅλον
καπεῖν αἰεὶ, &c. q. d. hac est summa rei, ut hu-
manas res semper intuearis, tanquam transitoria &
vilia.

Tὰ ἀνθρώπινα οἷς ἐφημερα. | Itā lib. 9. § 14.
πάντα τὰν ἐφημερα. & supr. § 29. πάν ἐφημερον.
Euripid. Phœniss. à Plut. ad Apollon. & Stob. tom. 2.
cit. 105. laudatus;

‘Ο δὲ ὄλεθ' ἔβλεψαι, ἀλλ' ἐφήμερος.

Fortuna fluxa est ; vixque durat in diem.

Et apud eundem Hecuba ;

Τὸν πᾶντα δι' ὅλβον ἡμῶν ἐν μ' ἀφείλετο.

Quibus, altero alludi poterat. ad Ephemerum, plantam sic dictam, si Nicander Scholiastæ fides, ἡ δὲ τὸ ἔωθεν ἀναδιδέσκει, τῇ δὲ μαθητεία περὶ ἑσπέρην, ἡ δὲ ἑσπέρην γὰρ ὡς ἀνιδέσκει, vel, ut ego potius existimem, quod florem ferat, citò deciduum, ut vix in diem alterum duret. nec abludit Moses, qui uno die totam vitam hominis concludit, ut Philippus presb. in Job. l. i. dum genus humanum herbe campestris comparat, quæ manè succrescit, vespere succiditur. Psal. 90. v. 5, 6. altero ad aliam eidem cognominem, inde dictam, ut ad Dioscorid. c. 700. ex Theophrasti sententia Herm. Barbarus, quod intra diem jugulet: sive, ἡ δὲ τὸ ἡμέραν ὅλην μὴ ὡς ἀνιδέσκει ὁ καρπὸς τῆς

πῶντας αὐτὸ, vel παρ' ἑαυτοῦ etiam. quemadmodum
de Pharico Nicander ipse l. 2. v. 400.

Ἰνδὲ Suidas, Ἐφῆμεν δὲ Ἰνδιπτήριον, τὸ ἐν μᾶλλον ἡμῶν ἀνδράσιν. Vide quae ex Sophocle, Sôphiphane, Euripide, aliisque paulò superius retulimus.

Εἰδὲς ἡρί | Heri, id est, nuper, sive nuperimé.
quo sensu & Job. c. 8. v. 9. *ἡρί* οὐδ' *ἔσπερος*. he-
sterni enim sumus. & Histor. Reg. l. 2. c. 15. v. 20.
Εἰδὲς *μακαρίζονας*. heri, id est, nuper, accessisti.
Vide ad l. 10. § 7.

Μυξάειον | Piscem aliquem innui existimavit
 Xylander, quia *μύξος* sequitur. itaque vertit, *quod*
heri fuit piscis, cras erit *salsamentum aut cinis*. Nec
 mirum adeo crasse hallucinatum Xylandrum, quum
 & Henr. Stephanus eundem errorem erraverit; qui
 in *Theſauro* suo apud M. Aurelium *μυξάειον* nomen
 piscis esse pronuntiavit, *saperdam* forsan vel *ichthyo-*
collam. Verum utrumque aliad docere poterat Mar-
 cus ipse. qui l. 6. § 13. *πλὴν οὐκ ὁρίσται* definiit, *ἐ-*
πεὶς ἀφαιρέσειν καὶ μετὰ τὸν ὄψασις *μυξάει*
ἐκκρεῖσιν. intestini affriktionem & cum convulsionem qua-
 dam mucæ excretionem. respexit dubio procul utrobi-
 que ad genituram humanam, quæ mukum referre
 videtur, quàmque R. Aquiba in Pirke Aboth, *מה*
היה זה hoc est, ut Palladas in *antholog. epigr. l. i.*
c. 81. *μαζὴν παύει*, sive guttulam *ſadam*, appel-
 lat. limum dixit Tertull. de pudicitia, c. 6. non ex
 seminis limo, non ex concupiscentiæ fimo : & *lactis*
sordes, Rigaltio refingente, idem *ibidem*. quo mo-
 do & Jobus honestiori paulò ufus imagine *cap. 10.*
v. 10. sic Numen alloquitur, *An non כבדתי* sicut
lac fudisti me ; & tanquam caseum coagulasti me &
 Plin. *hist. nat. lib. 7. c. 7.* Miseret atque etiam pudet
 æstimantem, quàm sit *frivola animalium superbissi-*
mi origo. Stoicis autem diminuentis formulæ voca-
 bula frequentia & familiaria, nemo non novit, qui
 in scriptis ipsorum est vel leviufculè versatus. ita
 capud cum Marcum nostrum, tum & Epictetum
 creberrimè deprehendas, *μυξάειον, ὄνδεον, ὄσδεον,*
ὄρνιθδεον, σπιδάειον, οὐτάειον, λυτάειον, ἀνθρώ-
πιδεον, σωματίον, πνευματίον, πνιδματίον, αἰματίον,
σπικτίον, σπικτίδον, ἀνδρίδιον, δυνδύδιον, & innu-
 mera ejusmodi. quæ eo fine illi usurpasse videntur,
 quo *καὶ μέσων καὶ ἀμεσῶρων* istorum contem-
 ptum quandam innuerent, quàmque ea fusque de-
 que ipsi haberent, eis loquendi formulis subindi-
 carent. Vide *supr. § 20.*

50 *Táerx* & ἡ *πίψα* | Ità de Protefilao Arrayctes
apud Herodotum l. 9. ὅτι τινος καὶ *τάερξ* ἰδί-
ωσαν τοῖς θῶν ἔχει τὸν ἀδικίαν τινος. *τίερ*
χ & propriè *salsamentum*. dubitavi aliquando an
succidiam verterem, quia de carnibus agitur, cum
salsamentum de piscibus præcipue usurpetur. *Salsa-*
ram malui, quia *succidiam* ad fuillas carnes restrin-

gi, *salsuram* à Columella, l. 8. c. 17. & lib. 12. c. 53. latius extendi, animadverteram. Verto itaque, *salsura* vel *savilla*. Tertull. de resurr. carn. c. 27. Sepulchra cellas promas dixit (Esaías c. 26. v. 20.) quia in cellis promis caro salita & usui reposita servatur, depromenda illinc suo tempore. proinde & corpora medicata condimentis sepulturae, manuleis & monumentis sequestrantur, processura inde cum jussu dominus. Respexit Marcus ad mores ritusque, quos circa defunctorum cadavera observabant Aegyptii, & cum Graecis pariter Romani; quorum alteri condiebant suorum corpora, alteri cremabant. Eustath. ad Il. a. Ἕλληες μὲν τὰ νεκρὰ κέχθον, τὰ δὲ αὐτὰ κηφύουσι καὶ δάφνοντες εἰς μνήμην οὗ καίμην. Αἰγύπτιοι δὲ τὰ νεκρὰ ἐταίχουν, ἵνα ἔλθον τὸ σῶμα (an σῶμα) τὰ πρὸς ζῶντων εἰς μνήμην ζῶντων. ita apud illos, cadaver fit *ταίχον*, id est, *salsura*, sive *mumia*, uti appellant recentiores Medicorum filii, ab Arabico *Mum*, id est, *Cera*; quia ceromate etiam in eo negotio utebantur; apud istos *τέρεα*, i. e. *savilla* vel *cinis*. De Aegyptiis Herodot. l. 3. à Stobaeo etiam relatus tom. 2. tit. 121. Τὸν νέκυν ταίχουν, ἵνα μὴ κείμην τὸ σῶμα εὐλεῶν κατὰ βροχίαν. Et Sextus Empir. Pyrrhon. hypothef. l. 3. c. 24. Αἰγύπτιοι δὲ τὰ ἐν τέρεα ἐξελόντες, ταίχουν αὐτοὺς. qui & Persae ait, νίτρω ταίχουν. Ex Chrysippo Cicero Tusc. lib. 1. § 108. Condiunt Aegyptii mortuos, & eos domi servant: Persae etiam *cera* circumlitos condiunt, quod κηρώσαι Herodotus l. 1. dixit. Verum *condunt*, non *condiunt* legi postulat Victorius var. lect. l. 10. c. 6. Sic enim Herodotus; κατὰ κηρώσαντες δὲ ὃν τὸν νέκυν Πέρσαι, γῆ κρυψάν. Hinc Plato in Phaedon. Συμπόν γὰρ τὸ σῶμα καὶ ταίχουν, ὥστε οἱ ἐν Αἰγύπτῳ ταίχουν δύνανται, ἐλίγναι ἔλθον μὲν αὐτῶν ὅσον χέρον. Et Lucian. in *Necyomant.* apud inferos vidisse se in defunctorum congerie, τὰ μὲν παλαιὰ πναι καὶ ἐρραπῶντας, καὶ ἀμυλῶντας, τὰ δὲ νεώτερά, καὶ σωεσκότας, καὶ μέλιστα τὰ Αἰγυπτίων αὐτῶν, διὰ τὸ πολυαρκῆς τῆς ταίχου. Inde *ταίχουν* Diodoro Sic. l. 1. dicti, qui id muneris obibant. Quin & de Apibove, quem colunt Aegyptii, Nymphodorus Amphipolita lib. de ritibus moribusve Asiaticis, à Clemente Strom. lib. 1. laudatus; Τὸν Ἄπιν τὸν πῦρον τελευτήσαντα καὶ ταίχουντα, εἰς σπῆν ἀποθησαύει. Unde *Sarapis*, quasi *Sorcapis* dicatur. Et de Osiride Athenagoras in *legat.* sive *apolog.* pro Christianis: ὁ μόνον ὁ παρὰ τῶν Ὀσιείων δεικνύται ἄλλα καὶ ταίχουν. Osiridis apud Aegyptios, non sepulchrum tantum, sed & conditura ostenditur. Itaque apud Tacit. histor. lib. 5. de Judaeis, quod vulgò legitur, Corpora condere, quam cremare, è more Aegyptio. Condere malim. Vide Mosen l. 1. c. 50. v. 2. Et Joan. Evang. c. 19. v. 39. Ad ritum cremandi alludens Marcus supr. § 3.

ἐπιταύ, πέτρων. De utroque Lucian. adiectis etiam gentium aliarum ritibus aliis, in *differt. de luctu*. Ο μὲν Ἕλληες κέχθον, ὁ δὲ Πέρσης ἔδα. Ἰνδοὶ δὲ ἵνα ἔλθον ταίχουν, ὁ δὲ Αἰγύπτιος. Quo loco (ut id obiter adnotem) ὕαλον nomine, nec, cum Erasmo, *adipem suillam*; & *stercus suillum* multò minùs; designari existimem; (quamvis alterum è duobus necessariò intelligendum censseat M. Casaub.) quum neutrum horum usquam ita nuncupari comperiam. Sed nec assentiri possum Lilio Gyraldo, de Var. sepult. rit. pro ὕαλον, μύαλον, quod *medullam* is interpretatur, legenti ὕαλον potius ex Gorihæo, *electri sive succini genus*, vitri instar, pellucidum, intellexerim: quod & Plinius l. 37. c. 3. à Germanis *glessum* (glasse nostrum agnoscas) indeque l. 4. c. 16. *insulas*, quæ & *Electrides*, *Glessarias*, monuit appellari. *electrum* autem sive *succinum* apud Indos copiosè haberi Ctesias prodit in *Indicis*; unde excerpta habes in Photio cod. 72. Quamquam & vitro etiam inclusa cadavera suorum, γυλάσαντας, (id est, γύψω χελοσάντας, quod de Britannici corpore veneno sublati à Nerone factum refert Dio lib. 61.) cum calce, sive creta priùs illuc vissent, vel *ταίχουντας*, (ut Diodor. Sic. lib. 2. c. 15.) ubi *salsamenta* instar condidissent; afferre solitos Aethiopes, autor est ibidem Herodotus, idemque narrans Strabo l. 17. Οἱ δ' οἶκοι κατέχουσι περὶ ἑλόντες ὕαλον. & Diodor. l. 2. ταίχουντας αὐτοὺς πολλὰ ὕαλον. ita enim legendum, quod libri ὕαλον perperam exhibent. qui & ex Ctesia subicit, priùs aurea, vel argentea, vel fictili, pro defuncti opibus statûque, thecà quadam, ad corporis dimensiones ac lineamenta accuratè efficta, includi solita refert cadavera, quam vitro sive succino perfunderentur. Indorum autem nomine Aethiopes apud veteres venisse, ut alios nò dicam, docebit Maronis illud de Nilo, quem ab Indis fluere ait, Georg. lib. 4.

Usque coloratæ annis devertex ab Indis.

Videatur Jos. Scalig. de emend. temp. l. 7. in *Comput. Aethiop.* Sed &, ὡς ἀποκαλῶν Ἰνδῶν Αἰθίοπες παρὰ τῶν παλαιῶν, Aethiopes ab Indis ortos ac profectos ritusque patrios retinuisse, vulgò creditum ex Philostrato discimus in *vit. Apollon.* l. 6. c. 8. Verum aliud est *ταίχουν*, includere, aliud *χελεειν*, inungere, quod, ut calcei sive creta convenire possit, vitro commodè sive succino, vix potest, quid si ergò, vel pro ὕαλο γύψω, vel pro *ταίχουν* περὶ χελεειν legatur, ut sit, vel gypso oblinunt, vel, vitro includunt? addam & aliam conjecturam, ὕαλον ταίχουν, quam ὕαλον *ταίχουν*, quod Strabo haberi ritè dicitur. Quamquam si qui codices illud μύαλον exhiberent, leviculà mutatione posset in μύαλον delingimelle autem inuncta, quo diutius servarentur, cadavera, nemini ferè non est notissimum. De Assyriis Herod. l. 1. Ταφαὶ δὲ σφαίρην μύαλον. Lucet. l. 3.

Nam

Nam si in morte malum est, malis morsuque ferarum
Tractari; non invenio, qui non sit acerbum
Ignibus impositum calidis torrescere flammis;
Aut in melle situm suffocari; atque rigere
Frigore, cum in summo gelidi cubat equore saxi;
Urgerive superne obtritum pondere terræ.

Varro $\alpha\epsilon\lambda$ ταφῆς apud Nonium in *Vulgo*: Quare
Heracles Ponticus plus sapit, qui præcepit ut com-
burerent; quam Democritus, qui ut in melle servarent:
quem si vulgus secutus esset, peream, si centum dena-
riis calicem mulsi emere possimus. Plin. hist. nat.
l. 23. c. 24. Mellis natura talis est, ut putrescere cor-
pora non sinat. Idemque l. 7. c. 3. Hippocentaurum
Claudii Caesaris principatu allatum illi ex Egypto in
melle vidimus. Refert Xenophon. Comment. Græc.
l. 5. Agesipolis Spartani regis cadaver melle condi-
tum, quod Spartam reduceretur ad regalem sepul-
turam. Agesilai verò, per mellis penuriam, cerâ
obductum, autor est Plut. in *Agesil.* Silius autem
Italicus, qui varia itidem sepultura apud gentes
varias genera belli Punici l. 13. recenset, à Ponti in-
colis ora suorum myrrhata, id est, myrrhâ condita,
in longum ævum reponi adfirmat. Cæterum de Lu-
ciani loco viderint eruditiores: quibus & conjectu-
ras hæc nostras liberè censendas libenter relinqui-
mus. Quod autem Marcus istuc, $\pi\epsilon\rho\chi\omicron\varsigma$ ἢ $\tau\epsilon\rho\chi\omicron\varsigma$,
idem eadem, sed inverso ordine, l. 5. § 33. $\alpha\omega\delta\epsilon\varsigma$
ἢ $\alpha\kappa\iota\lambda\epsilon\varsigma$ dicitur.

$\tau\delta$ $\alpha\gamma\epsilon\alpha\iota\omicron\nu$ | Vide ad lib. 2. § 10. & supra
§ 26.

$\kappa\alpha\tau\grave{\alpha}$ $\phi\upsilon\sigma\iota\nu$ $\delta\iota\alpha\lambda\upsilon\theta\eta\nu$ | Vide l. 1. § 9. & 16. &
l. 2. § 9.

$\iota\delta\omega\varsigma$ $\kappa\epsilon\lambda\alpha\delta\omicron\upsilon$ | Vide lib. 2. § 3. $\kappa\epsilon\lambda\alpha\delta\omicron\upsilon$
dixit, quod $\alpha\gamma\alpha\lambda\omicron\delta\omicron\upsilon$ Paulus ad Philippens. c. 1.
v. 23. Sed & Epictet. differt. l. 1. c. 9. Ὅταν ὁ θε-
 $\delta\epsilon\varsigma$ $\delta\epsilon\lambda\omicron\upsilon\sigma\eta$ $\upsilon\mu\acute{\alpha}\varsigma$ $\tau\eta\varsigma$ $\alpha\omega\eta\epsilon\iota\omicron\varsigma$ $\tau\acute{\alpha}\upsilon\tau\eta\varsigma$, $\tau\acute{\omicron}\tau\epsilon$ $\alpha\gamma\alpha\lambda\upsilon\epsilon-$
 $\delta\epsilon$ $\sigma\epsilon\varsigma$ $\alpha\upsilon\tau\eta\nu$.

$\epsilon\upsilon\phi\eta\mu\iota\omicron\upsilon\varsigma$ | ita l. 2. § 3. $\epsilon\upsilon\chi\alpha\epsilon\iota\varsigma$. Epictet.
l. 3. c. 26. $\pi\epsilon\iota\delta\omicron\mu\alpha\iota$, $\alpha\kappa\omicron\lambda\alpha\delta\omega$, $\epsilon\pi\alpha\delta\eta\mu\alpha\iota$ $\tau\omicron\nu$ $\eta\varsigma\epsilon-$
 $\mu\iota\omicron\nu\alpha$. Senec. epist. 30. Jam verò si cui contigit,
ut illum senectus leniter emitteret, non repenti avul-
sum vita, sed minutatim subductum, ne ille grati-
as agere Diis omnibus debet, quodd satiatum ad re-
quiem homini necessariam, lassò gratam, perductus
est.

§ 49. $\text{Ὅμοιον ἔδ' τῇ ἀκρᾷ}$ | Similitudine eâ-
dem usus est Attius, & ex Attio, cum Papirius
Pætus ad Ciceronem, tum & Cicero ipse ad Pætum
famil. lib. 9. ep. 16. Illam Attii similitudinem non
modo jam ad invidiam, sed ad fortunam transfe-
ram: quàm existimo levem & imbecillem, ab animo
firmo & gravi, tanquam fluctum à saxo frangi oport-
ere. Seneca alias item adjecit, de constant. sap. c. 3.
Quomodo quorundam lapidum inexpugnabilis ferro du-
ritia est, nec secari adamas, aut cædi vel deteri po-
test, sed incurvencia ultro retundit: quemadmodum

quædam non possunt igne consumi, sed flammâ circum-
fusâ, rigorem suum habitumque conservant. quem-
admodum projecti in altum scopuli mare frangunt, nec
ipsi ulla sevitia vestigia, tot verberati seculis osten-
tant: ita sapientis animus solidus est, & id robo-
ris collegit, ut tam tutus sit ab injuria, quàm illa que
revelat. Idem de vit. beat. c. 27. Socratem sic lo-
quentem inducit: Duritia silicis nulli magis, quàm
ferientibus nota est; nec ulli magis intelligunt, quan-
ta sit virtus mea, quàm qui vires ejus lacessendo sen-
serunt. præbeo me, non aliter quàm rupes aliqua in
vadoso (undoso, Lipsius) mari destituta, quàm fluctus
non desinunt undecumque moti sunt verberare; nec idè
aut loco eam movent, aut per tot ætates crebro incur-
su suo consumunt. Eustath. ad Il. β'. v. 396. Ἰστέον
 $\text{ἢ ὅτι ἔστι ποτὲ τὸν σερπὸν ἀνδρᾶ καὶ κυνέωσις ἀπ-}$
 $\text{ειλόνησον, τοῦτερον σερπὸν καὶ σκοπέω σκῆπτρον, ὃν ἰ-}$
 $\text{ποτε κύματα λείπει.}$

$\text{Παντοίων ἀνέμων, ὅταν ἐνθα καὶ ἐνθα ῥέονταῖ.}$
Atque ita de Achivis Homer. Il. o'. v. 618.

$\text{Ἰστέον καὶ πυργῶν ἀρνηστές, ἢ τε πέτρῃ}$
 $\text{ἡλέατος, μεγάλη, πολλῆς ἀλὸς ἐξυς ἔσσα,}$
 $\text{ἢ τε ὑπὸν λίθων ἀνέμων λαλῆσθαι κλέειν,}$
 $\text{Κύματα τε τερρῶν, καὶ τε σερπιδέχεται αὐτῇ.}$
 $\text{Ὡς δ' ἀνέμοι τρώας ὑπὸν ἐμπεδον, ἐδὲ πέτρῳ.}$

De Latini constantia Maro *Æn.* l. 7.

Ille velut pelagi rupes immota resistit:
(quem de Homero versiculum usurpavit Macrob.
Sat. l. 6. c. 3.)

Ut pelagi rupes magno veniente fragore,
Quæ sese multis circumlatrantibus undis
Mole tenet: scopuli nequicquam, & spumea circum
Saxa fremunt, laterique illisa refunditur alga.

Et de Mezentii fortitudine l. 10.

Ille velut rupes, vastum quæ prædit in æquor,
Obvia ventorum furiis, expositaque ponto,
Vim cunctam atque minas perfert calique marisque,
Ipsa immota manet.

Achelous apud Nasonem *Metamorph.* l. 9. v. 39.

Me mea defendit gravitas: frustra que petebar;
Haud secus ac moles, quam magno murmuræ fluctus
Oppugnant, manet illa, suoque est pondere tuta.

De Andronico majore Nicephorus Gregoras *Hist.*
Rom. l. 8. c. 10. $\text{Πολλὴ καὶ τὰ σερπιδέωσις οἰκῶν}$
 $\text{διατρέχουσα κυκλῶν, οἷον ἂν διαδέρμοι νεο-}$
 $\text{λας ὀμπνίξ, εἴη σερπὼν ἀπαρκτίας, καὶ κυρὸς πάλιν}$
 $\text{ἔδωκ' ἐπ' ἡμᾶς κυνέωσιν, ἔτω σφοδρῶς, ὥστερ ἔς}$
 $\text{φασι καὶ αἰετῶν Νεῖλου, μόνον αὐτὸς τὰς ἐμβολὰς}$
 $\text{εἰς σκαυτὴν ἀναδέρχεται, ἔσθ' οὐ φρονήμασι, περὶ}$
 $\text{ἀποκρίσεως σερπιδῶν, πολλῶν σερπενδυμῶν κυμᾶ-}$
 $\text{των, ἀκυμάντων ὑπὸν, &c.}$ Nicetas Chon. in
Manuel. l. 2. c. 1. $\text{Ἀλλ' ἀνδράν ἐπυχῶν νῶ δι-}$
 $\text{οικημῶσι, ἀπεκρέθη, ὡς εἰ καὶ σερπιδῶν σερπιδᾶ-}$
 λεν ἀπνέκτω. Idem in *Alex. Man.* c. 13. de Theo-
dosio Patriarcha; $\text{ἔπε καὶ ἡ Ἀνδρονίκου μεγάλη}$
 $\text{ἡ καὶ σερπιδῶν, ἐδ' ἡ καὶ αὐτῶν λυγρὴν ἐκφυγίαν}$
 δύναμι.

ῥωαμὶς, ἐδ' αἱ ἀπηναι διττάς τ' αὖτ' ἄλλ' ἢν ἀπηναι, ὡς ἐκείν' ὁ σέβας, πρὶν δὲ αἱ κῆμα ἐρδὸν ἵσταται, καὶ ἄλλοι σέβας μύρεται· ὁ δ' εἰς ἀφρόν διαλύων, καὶ μακρὰ κλάειν ἐὼν τῷ ἡγήσαντι δαλασσαν, ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐστὲν κλίσια βάσανος. Et de Alemanno quodam milite, in *Isaac*. l. 2. c. 7. Γενηθὴς ἐπορεύετο, ἀπηναι καὶ σέβας ἢ σέβας ὁλον πῆλα τοῖς τῷ βαρβαρικῷ ἐκείνῳ ξυλλόγῳ βλήμασιν. De Roberto Comite Glocestrensi Henrici primi filio Guilielmi Malmesbur. *histor. novell.* l. 2. Quamvis Rex ipse & cuncti principes, magno amissu satagebant, Comitem in sua vota traducere.

Ille, velut pelagi rupes immota, resistens, omnes eorum conatus, vel irritos fecit, vel rationaliter compescuit. Gregor. Naz. *orat.* 27. Ὁ αὐτὸς δὲ ἑαυτὸ πῆλ' τε καὶ σέβας τὸ κλῆρον, ἐπειδὴ τῷ ἐσώπας, ἐρδὸν ἐρδὸν καὶ τῷ σέβας αὐτὸ σέβας μῶνα, ὡς ἐρδὸν πὶ πάσαν καὶ τὸ τῷ σέβας δυνάμει λέγειν, ἐρδὸν δ' ὁ αὐτὸς εἰμὶ, καὶ ἐκ ἡλλοίωμαι. ἐκιν μεταποινῆσται, ἐδ' συμμεταποινῆσται τῷ καὶ σέβας καὶ τοῖς σέβας, ἄλλοτε ἄλλ' ἡνὸς μῶνα, καὶ πολλὰς μεταλαμβάνων χροῖας, ὥστε τὰς σέβας περδὼν οἱ πολὺποδες, αἱς ἀν' ὁμολογῶσι μῶνα δ' ὁ αὐτὸς αἱ, πῆλ' ἐν ἑ πεπληρωσ, καὶ ἐν σέβας μῶνα ἀσέβας. πῆλα πῆ, οἶμαι, σέβας ἐμβολὰς ἀνέμων πῆ καὶ κυμάτων, ἔτε πῆλα μῶνα, καὶ δαπανῶσα σέβας ἑαυτὸν τὰ σέβας πῆλα. Idemque *orat.* 28. procellam describens: Ἡ μὲν δαλασσα ἀνέμῳ μεγάλῳ πῆλοντος διηρείρετό τε καὶ ἐπορεύετο σέβας δ' καὶ κυμάτων τὰ μῶνα πόρρωθεν ἀνίσταμῶνα καὶ καὶ μῶνα κορυφῶν, ἐπ' ἐλατῆς μῶνα σέβας τὰς ἀκτῆς ἐλύετο, τὰ δ' τὰς γαίης πῆλα σέβας πῆλα καὶ ἀποκρυμνῶνα, εἰς ἀγῶνα ἀφρόν καὶ ἡλῶν ἐσκαρπίζετο. ἔνθα χαλίκας καὶ θυνία καὶ κήρυκας καὶ σέβας ὅσων τὰ ἐλατῶνα ἐρδὸν καὶ ἀπηναι ἐρδὸν ἐρδὸν καὶ ἡσπάζετο πῆλα ἀναχρῆντος τῷ κύματος. αἱ δ' ἡσαν ἀσέβας καὶ ἀπηναι, ἐδὲν γὰρ ἡσπῶν ἢ διοχλῆντος ἐδὲν, πῶν ὅσον τῷ κύμασι. mox ubi similes in vita humana procellas emergentes narraverat; σέβας σέβας μῶνα, inquit, οἱ μῶνα ἐδὲν μοι ὡς τὰ κατὰ φύσιν καὶ ἀπὸ παλαιῶν, καὶ ἐδὲ μῶνα ἀντῆρ σέβας τὰς ἐπῆρας ἐδὲ γὰρ ἐκιν ἐν ἑαυτοῖς σέβας καὶ βῆρας λογισμῷ σέβας καὶ τῷ σέβας πῆλα ἀντῆρ σέβας. Οἱ δ' ἐπὶ πῆλα τῆς πῆρας ἐκείνης ἀξιοί, ἐρδὸν ἡς βέβας, καὶ ἡ λατῶν, ὅσοι φιλοσώφῳ χροῖας λόγῳ, καὶ ἡσπῶν ἐκείνῳ τῷ σέβας πολλῶν ταπεινότητι, πῆλα σέβας ἀσέβας καὶ ἀπηναι, καὶ διαγῶσι μῶνα ἢ ἐλεῖσθαι τῷ σέβας, τὸ μῶνα ὑπὸ φιλοσώφῳ, τὸ δ' ὑπὸ φιλανθρώπῳ. Joan. Chrysof. in *Matth.* 50 *orat.* 84. Οὕτω καὶ ἡ νίκη λαμπερτέρα γίνεταί, ὅταν πάσαν σέβας δυνάμει σέβας μῶνα, ὅτι καὶ μῶνα ἰσχυρὰ τεκμήριον. ἔτω καὶ αἱ δαλῆσαι πῆλα, τὰ παῖδες τὰ κύματα διαλύσιν ἔτω καὶ οἱ ἀντοῖ πάντες ἀνενεργῶνται, καὶ ἐσκαρπίζονται, καὶ ἡ μῶνα τῶνα ἐκείνῳ, τῷ ἀσέβας τῶνα

τῷ νικῶντες νικῶ. Indè proverbiale hemistichium;

— ὁ χλεῖτ' μάτῳ κα, καὶ μῶνα δυνάμει.
Cyprian. *epist.* 3. Manere debet apud nos frater, fidei robur immobile; & stabilis atque incorpussa virtus, contra omnes incursus atque impetus oblatrantium fluctuum, velut petrae objacentis fortitudine ac mole, debet obistere. Huic aliam addere licet imaginem, haud minùs elegantem, ex Euripidis Antigone, exhibente Stobæo *tom.* 2. tit. 126.

Τίς γὰρ περδὼν σκοπεῖν ὑπὸ τῶν σέβας,
Ὁδῶναι δυνάμει;
Molem quis autem saxeam hasta verberans,
Citat dolorem?
Cui non ab simile Plautinum illud *Curcul.* 3. 1. Noli, amabo, verberare lapidem, ne perdas manum. scil. saxum qui cedit, nec illud lædit, & noxam parit sibi.

Συμμεῖναι μῶνα γὰρ τὸ τοῖτον παρὶν ἐδῶνα |
Geminum planè huic Antiphanis illud apud Stob.
tom. 2. tit. 108.

Τὸ μῶνα ἀτυχῶν, πατὴρ ἐναι μοι δοκεῖ
Ἀνδρὲς δὲ, ἐνέγκειν ἀτυχῶν ὁρδὸν τῶνα.
Namque esse infortunatum cuiusvis puto:
Adversa rectè tolerare, id verò viri. Grot.
Ἐνταῦθα ἀνδρὲς γὰρ ἀνδρὲς ἐστὶν ἀσέβας,
Ἐν τῷ τῷ, τε καὶ ἐν ἐρδὸν, καὶ τῶνα.
Hoc enim alio alius præstat, quòd constantius
Bonam malamque didicit fortunam pati. Grot.
Philemon. *ibid.*

Ἄν γὰρ τίς ἐς ἀνθρώπου, ἐδῶναι ἔσθ.
Τῶνα πῆ μῶνα δυνάμει ἐρδὸν τῷ σῶ.
Καὶ μῶνα πῆ, καὶ καὶ μῶνα πῆ ἡνὸς πῆ
Βῆ πῆ πῆ οἶμῶνα πῆ ἡ φύσιν φέρει
Ἀπῶνα τῶνα. φεῖν τῶνα λῶνα μῶνα.
Si noreris homo quid sit, sat felix eris.
Interit aliquis: ne sit cordolium tibi.
Hæc peperit, hæc non peperit: est alius miser:
Hic tussit: ille plorat: hæc fert omnia
Natura secum. tu tantum lætu abstine. Grot.
Τῶνα ἐνέγκειν | — λέγω γὰρ καὶ τὰ δύσφορ' ἐν τῶνα

Κατ' ὁρδὸν ἐξῶναι, παρὶν ἀν' ἐνέγκειν.
Ille apud Suidam, & Stobæum.

— quippe cuncta, quamvis tristia,
Rectè expedita, risè fausta dixerim.

Itaque Philemon:
Ἀνθρώπου ἢ δυνάμει ἐκ ἐρδὸν ἐδῶναι,
Ὡ μῶνα καὶ πῆ γῶνα ἢ ἡνὸς πῆ.
Ὁ ποῖον δὲ ἐλατῶν τὸ γῶνα μῶνα,
Ἀμφοτέρων ἔτος, ἐνέγκει τε καὶ φεῖν.
Nullum invenire est usquam mortaliū,
Mala qui non sit sensurus, aut jam senserit.
At qui quod fert fortuna, quàm minimi facit,
Utique, & sapiens hicce & fortunatus est.

Ὁ ἐκ ἐστὶν ἀπὸ τῶνα | ἀπὸ τῶνα, frustratio
aberratio,

aberratio ubi quis à fine scopoque sibi proposito excidit, eumque; ne utique affequitur. hoc itaque loco naturæ humanæ ὑποδύμα dicitur, quod ita eidem ad-versatur, ut impediatur quo minus finem sibi propo-situm affequatur. at hoc in natura humana, inquit, nihil externum suā vi potest efficere. neque est itaque istiusmodi aliquid pro infortunio hominis habendum. Hoc eodem argumento (uti refert Plut. de tranquill.) Metrocli Cynico occlusit os Stilpo Mega-rensis: potuitque eo Marcus etiam hic respexisse. Quum enim Metrocles illi filiae suae impudicitiam exprobraret, Ἐμὼν ἔν, inquit ille, ἀμαρτήματα τὸ ὄν, ἢ κείνης; & respondente Metrocle, κείνης μὲν ἀμαρτήματα, σὸν δὲ ἀπύχματα regessit ille: Πᾶς λέγεις; ἐγὼ ἀμαρτήματα καὶ διαπρώματα ὄν; τὰ δὲ διαπρώματα, ἔχ ὡς διαπρώματα, καὶ ἀποτρώματα; τὰ δὲ ἀποτρώματα ἔχ, ὡς ἀποτρώματα ἀπύχματα; Ita, inquit Plut. περὶ λόγῳ καὶ φιλοσοφίᾳ κινὼν ἀπιδείξεν ὕλαγμα τὴν τῶ Κωινῆ βλασφημίαν. Refert & Laërt. lib. 2. idem objicienti cui-dam, dicentique, ὡς καταργῶναι αὐτὸν respondisse, ἢ μᾶλλον, ἢ ἐγὼ ταύτῃ κοσμῶ. Non magis est illa mihi probro, quam ego illi sum ornamento. Atque sen-sus verborum Marci iste cum sequentibus conspi-rat optimè, quibus interrogat an casus istiusmodi prohibere quenkumque possint, quo minus justus, ma-gnanimus, reliquarumque virtutum cultor existat. Possunt tamen & aliā ratione intelligi, ut aberratio-nes sive frustrationes, ἀποτρώματα naturæ humanæ, negentur esse huiusmodi contingentia, quia prae-ter naturam humanam ejusdemque rationem neuti-quam contingant. Vide supr. § 33.

Τί ἔν τὸ βέλημα μεμάνης | Oratio defecta vi-detur. Itaque Xyl. vertere neglexit. forsitan sic di-stinguendum. Τί ἔν τὸ βέλημα; μεμάνης. quid-nam est igitur quod vult natura? didicisti jam pri-dem; ipse satis nosti. quid id autem sit, in sequen-tibus indicat; sed & l. 5. § 1. Epictet. Enchir. c. 32. Τὸ βέλημα τῆς φύσεως καταμαθεῖν ὄν, ὅς ἔν ἡ διαφερέμεθα πρὸς ἀλλήλους. Et dissert. l. 1. c. 17. τί ἔν δαυμαστὸν ὄν; νοῦσαι τὸ βέλημα τῆς φύσεως. Alex. Aphrodisi. de beatit. τὸ καὶ φύσιν, τὸ καὶ τὸ βέλημα τῆς φύσεως ἀκρίβεται.

Ἀπερίητον | Vide ad l. 3. § 9.

Ἀδιδάφδον | Sic l. 2. § 17. μηδὲν ποιῶσα δι-δάσκων, καὶ μετ' ἑσπεύων, ut nihil ficti simu-latique subsit: & supr. § 33. λόγῳ οἷον μὴ πο-τε διαφύσσει. Sermo mendacio omni immunis. Istic autem, τὸ ἀδιδάφδον, vel agendi, vel patien-di significatum habere possit: prout & l. 1. § 15. τὸ ἀφάδης. Utrovis fumpferis, ad Stoicam disci-plinam spectat. Siquidem illi, ut Laërt. l. 7. in Ze-non. aiebant, μὴ δόξασιν τὸν σοφόν, τὸν δὲ φάδης συγκαταθήσεως μηδενί. Explicatius Stob. tom. 1. lib. 2. tit. 4. § 8. Λέγουσι δὲ μὴ φάδης τὸν σο-φόν, ἀλλ' ἐν πᾶσιν ἀληθεύειν. ἢ γὰρ ἐν τῷ λέγειν

π φεύδος τὸ φάδης ὑπάρχειν, ἀλλ' ἐν τῷ δια-φάδης τὸ φεύδος λέγειν, καὶ ἐπὶ ἀπὸ τῆς φῆς παρ-σίον. τὸ μὲν τοι φάδης ποτὲ συγκαταθήσεως νομίζε-σιν αὐτὸν καὶ πολλὰς τρεῖς ἀνδρ. συγκαταθήσεως; καὶ γὰρ καὶ σεμπρίαν φῆς ἀντιπάλων, καὶ καὶ τὴν τῶ συμφέροντος πρὸς ἑαυτὸν, καὶ καὶ ἄλλας οἰκονομίας τῶ βίῃ πολλὰς. φεύδος δὲ ἑσπεύων ἀντιπάλων π-σι τὸν σοφόν. ἢ δέποτε γὰρ παρὲναι ἀντιπάλων π-νι συγκαταθήσεως, διὰ τὸ μηδὲ δόξασιν αὐτὸν, μηδὲ ἀγνοεῖν μηδὲν. Et ibid. ἔτε ἐξαπατᾷται, ἔ-τε ἐξαπατᾷ ἄλλον, ἔτε διαφάδεται, ἔτε ἀγνοεῖ, ἔτε λανθάνει [αὐτὸν π, sive π αὐτὸν,] ἑαυτὸν, ἔτε καὶ οὐκ ἀφάδης ἑσπεύων. Verum hoc est Dei solius, qui verè ἀφάδης solus, ut Paulus ad Tit. c. 1. v. 1. ceterum ut idem ad Rom. c. 3. v. 4. πᾶς ἄνθρωπος φάδης. etiam Stoicorum sapientis-simus.

Ἄ συμπαρόντων | leg. forsan, ὡς συμπαρόντων, quæ si affuerint.

Ἡ φύσις ἢ τὸ ἄνθρωπον ἀπείχει τὰ ἴδια | Ita l. 9. § 42. ἀπείχει τὸ ἴδιον. Et lib. 11. § 1. Ἐγὼ ἀπεί-χω τὰ ἑμὰ phrasis emphatica, quā non tantum su-um quod est affecutus quispiam indicatur, sed ita id omne quod suum ducit, plenum & integrum affec-utus, ut in eo planè acquiescat, nec quicquam amplius requiratur, utpote quum illud sibi sufficere existimet. Ita Marth. c. 6. v. 25. ἀπείχου τὸν μισθὸν αὐτοῦ. & Luc. c. 6. v. 24. ἀπείχετε τὴν παράκλησιν ὑμῶν. interpretatur Theophylact. πᾶν ἀπαραλόν. totam mercedem suam acceperunt; totam habent. totam con-solationem vestram acceperitis; totam habetis. ut quod amplius sperent expectentve, sive præmii sive so-latii, aut illi aut isti, nihil prorsus sit reliquum. & apud Marc. c. 14. v. 41. Ἀπείχει. Sufficit. quam versionem firmant Henr. Stephan. & Theod. Beza, adducto Anacreontico illo; Ἀπείχει βλέπω γὰρ αὐτῶν. Sat est, sufficit: ipsam enim video, cui ad-jungit & Dunæus noster ex Sept. versione, Num. c. 16. v. 3. ἐχέτω ὑμῶν. quod mox v. 7. ἰκάνω ὑμῶν. Sufficiat vobis. Synes. caluit. Τέτοις (τοῖς ζα-χαρίοις) ἂν τις ἐπιδῷ μοιχὸν ἢ κίναδον ἐν πύλαις γεγεῖλαι, κομῶντι ἀπολαβῶν, ἀπείχει τὴν πύλα. habet totum id quod injunctum est; nihil amplius requi-rit. Cui libens subjunxerim illud ejusdem de mi-litia rapaci, ex orat. de regn. Ὅστις ἔν ἐμὸ τὸν μὲν ἀλλόφυλον ἐχθρὸν ἀπερὶκει, αὐτὸς δὲ ἐν τῷ μέτεμ μοι χρῆται, ἔτ' ἔδεν μοι δοκῶ διαφέρειν κινδὸς, δὲ αὐτὸ τῶτο καὶ λύκας ὡς πορρωτάτω διάκοντ', ἵνα αὐτὸς ὅτι γολῆς κεραιῶν τὴν πύλιν, δέον ἀπείχων τῆς φυλακῆς τὸν μισθὸν τῷ χαλκῷ ἐμ-φορεῖσθον. ubi ἀπείχων τὸν μισθὸν idem est, quod Lucæ Evangelistæ c. 3. v. 14. in Jo. Baptiste re-sponso ἀρκέει τῶς ἐλπίσιν. His adjicere licebit, & illud Plutarchi in Solone (quod Scultet. quoque advertit exercit. Evang. l. 2. c. 30.) ὁ γὰρ ἐν γαίᾳ παρέρων τὸ κληρὸν, ἢ τέκνων ἐνεκα, δὴλός ὄν, ἀλλ' ἡδονῆς

ἡδονῆς, ἀρμόδιον γυναικός. τὸν δὲ μισὸν ἀπέχει, καὶ παρρησίαν αὐτῷ περὶ τοῦ ἡυμνήσεως ἐκ ἀπολέλοιπεν, οἷς αὐτὸ τὸ γένεσθαι πεποιήκεν ὄνειδος. Et Athanasii (si is autor est) illud in *serm. de semente*. ubi illos exagitat, qui quod nobili alicui viro se concilient, templum adeunt, ibiq; conspicandos se præbent. πρέχουσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἵνα ἀνδρώπων δεξώσιν τὸ σπέρμα. ἔξῃλθεν ὁ ἐπίσημος, σωεξήλθεν ὁ ὑποκλιπής, καὶ ἀπέχει τὸν μισόν. δι' ἀνδρώπων ἡλθεν, ἀνδρώπων ἦρεσθ. ὅθεν δεῖ εἶδεν ἐλαβεῖν. καὶ γὰρ ἐκείνῳ δεῖδε τὴν διάνοιαν. Nec præteriri digna hîc Dunæi nostri subtilitas, qui ad Apostoli illud ad Philip. c. 4. v. 18. ἀπέχω πάντα, καὶ οὐδὲν σέβω, πεπλήρωμαι. Hæc tria inquit, prorsus idem declarant: nam ἀπέχω πάντα, non est, *accepi omnia quæ missis*: esset enim ταυτολογία quod subjungitur, δεῖδε μὲν παρ' ἑαπαγγελίης τὰ παρ' ὁμολογίας, sed significat his verbis sibi abunde satisfactum esse. Habes, inquit, jam omnia quæ velim, nihil amplius desidero, satis superq; est. ita Pindarus *Isthm.* 5. In his, inquit, duobus est summa felicitas, εἴης εὖ πάρον, λόγον ἐσθλὸν ἀκούει. Hæc si habes, μὴ μάλιστα Ζῶς ἡσυχίας, πάρε' ἔχεις. hoc est quod Paulus ἀπέχεις.

Οὐχ ὅτι τὸ τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ τὸ φέρειν αὐτὸ ἡυμναίως, ἐνύμνημα. Transponendum opinor, legendumque. ὅτι ἔστι, sive ὅτι ἐστὶ τ. &c. Vide *suprà* ad § 1. & ad l. 7. § 58. Epicret. *dissert.* l. 2. c. 10. εἰ γὰρ δαίναί, ἢ πόνον ποιεῖν (ἢ καὶ πονεῖν) ἀλλὰ τὸ φερεῖν πόνον ἢ θάνατον. laudatur itaque, qui dixit,

Οὐ καταναίει γὰρ θάνατον, ἀλλ' αἰσχρῶς θανεῖν. Neque enim est mori miserum, sed turpiter mori. sive ut Gnomologus extulit,

Τὸ γὰρ θανεῖν ἐκ αἰσχρῶν, ἀλλ' αἰσχρῶς θανεῖν.

Mors ipsa non est fœda, sed fœdè mori.

Tacitus Stoicorum placita tangens, *annal.* l. 6. Neque mala vel bona, quæ vulgus putet. multos qui confictari adversis videantur, beatos; ac plerosque, quamquam magnas per opes, miserrimos; si illi gravem fortunam constanter tolerant; hi prosperâ inconsultè utantur, Bias apud Laërt. l. 1. Ἀτυχὴ ἐστὶν, τὸν ἀτυχῶν μὴ φερεῖν. Senec. *Herc. fur.* 2. 2.

L. Quemcunque miserum videris, hominem scias.

A Quemcunque fortem videris, miserum neges.

Vide Senecam Philophum istud falsissimè disputantem, *epist.* 66. & *ep.* 67.

§ 50. Ἰδωπκὸν | non ἰδιον, ut *suprà* § 8. sed κοινόπτερον, ut l. 2. § 10. argumentum vulgare, non Stoicorum peculiare, qui altiora spirant, & validioribus firmamentis adversus vitæ hujusce cupidinem incedunt muniti. itaque ἀτεχον καὶ ἰδωπκὸν conjunxit Hermog. *de invent.* l. 2. c. 1.

Τὸν γλιχρῶς ἐνδιατελεῖν τὴν ζῆν | γλιχρῶς ἐνδιατελεῖν τὴν ζῆν. non est simpliciter, quod Xylander autumat, *divi vivere*, sive *vitam in longissi-*

um tempus extrahere; sed *vita quasi pertinaciter inherere*, & ægrè gravatimq; ab ea divelli. hoc enim τὸ γλιχρῶς illud designat. Apud Suidam autor in-nominatus: Ἀλλ' ἐγὼ τις ἀεὶ διουπαλλάκω ἢν ἐπὶ ἡμῶν τίετον, καὶ γλιχρῶς ἐπ' εἰρήμῳ τῆς αὐτῆς ἀλμυρίας, ἅτε ὡς ἀλμυρῶς ὄναρ πλεῖστος. Est enim τὸ γλιχρῶν, quod & Xylander ipse nos monet, ipsumque significat hujus τῆς γλιχρῶς monere poterat, *lentum, tenaxque*; idque τῆς γλίας τρέπον, *glutinis instar*; unde forsan & vocabulum istud ortum habuerit. itaque τὸ γλιχρῶν καὶ κολλῶδες, tanquam *συνώνυμα* copulantur, ab Aristot. *problem.* l. 2. q. 22. & γλιχρῶδες, *cunctari*, vel potius *lentum & tenacem esse*. Sunt itaque οἱ γλιχρῶς ἐνδιατελεῖν τὴν ζῆν, οἱ γλιχρῶς τῆς ζῆν, ut Aristot. loquitur *politic.* l. 3. c. 4. Διὸν δὲ, ὡς καρτερεῖσθαι πολλῶν κακοπαθειῶν οἱ πολλοὶ ἢν ἀνδρώπων, γλιχρῶς τῆς ζῆν ὡς ἐκείνης πνὸς ἐνυμείας ἐν αὐτῇ καὶ γλυκὺ τῆς ζῆν. quod ille γλιχρῶς, Plato γλιχρῶς ἐπιδυμῆν dixerat in *Critone*: Ὅτι ἡ γέρον ἀνὴρ μικρῶ χερὶν τὴν βίαν λοιπῶν ὄντων, ὡς τὸ εἰκός, ἐπὶ λυπῶν καὶ γλιχρῶς ἐπιδυμῆν τῆς ζῆν, νόμος τὸν μέγιστος παραβάς ἐδείξθαι ἐρεῖ; Affectum autem, quem noster hic notat, graphicè depinxisse videtur Plut. in *lib. de tranquill.* his verbis: Τὸν μὲν γὰρ ἀνὴρ ὁ τῆς θανάτου φόβος, ἐχὼ δὲ τῆς ζῆν πόθος, ἐκτρέμας τῆς σώματος ποιῆσαι ἀπειπελεγμῶν, ὥσπερ τὸν Ὀδυσσεῖα τὴν εὐνείῃ, διδωκὸτα τὴν χερσὶν ὑποκνημίζων.

Ἐρδ' ἔτε μίμνην ἄνθρωπος, ἔτ' ἐκπλεῖν ἐὰν, καὶ σπέρς ταῦτα διουπείσως, καὶ σπέρς ἐκείνα ἀπειδέως ἐχρῆσθαι. De Ulyssæ quod refert, habetur *Odys.* μ. v. 432. Senarius est ex Æschyli *Philocetete*, proverbii vicem adeptus, quod ex Diogeniano discimus; & ab Aristaneto l. 1. ep. 27. usurpatus: in quo τὸ ἐκπλεῖν est à Grotii manu in *scriptis*, cum vulgò πλεῖν tantum legatur. Sin Plutarchi illa minus placent, quia mortis formidini magis quam vitæ cupidini affectum illum tribuit, Antiphanes advocetur, cujus è *Geminis* ista apud Stob. *tom.* 2. *tir.* 122. leguntur: — ἐδείξθαι πώποτε,

Ὁ Νασοί, ἀπείδαν, ἀποδανεῖν σπέρματι ὄν.

Τὸς γλιχρῶς τῆς ζῆν καὶ αὐτῶν. καὶ σπέρς

Ἀκονίας ὁ Χάριον. —

— nemo unquam here,

Moriendo olacrem vitæ imposuit terminum:

Sed avidos vitæ pedibus Orcus detrahit

Restantes frustra. —

Vel Lucianus, qui in *Cataph.* de tyranno quodam:

Ἀποσώμωτος ἢ χερσὶν ἐστὶν ὁ δὲ ὅπως καὶ ἀπὸ ἱερῶν πνι. σπέρματι τοῖς τοῖς καὶ ἡ ψυχῇ, καὶ ἐκ ἐδείξθαι ἀπαλλάττειν ῥαδίως, ἅτε αὐτοῖς πάλαι σπέρματι καὶ μαλλον τῆς ἀσπρῆς ἀρρήκτως πνι. ὅς ὁ δεσμός ἐστιν, ὃς διδωδὺς ἐνυμείων αὐτῶν. quem & amplius ibidem visè sis. Spectat horum & quod in *Evangelio* Luc. c. 12. v. 20. de locuplete illo dicitur, qui

opinionem sui spēs; inani vitæ spatium sibi ad annos plures protelaverat, Ἀγρὼν, ταῦτα τῇ νυκτὶ πλὴν ἡμέρας οὐ ἀπαύσην ὑπὸ σέ. *Amen* homo, nocte hac ipsa repetent à te animam tuam. Siquidem, ut Casaub. ad Theophr. charact. c. 11. αἰτῆν est poscere à volente; ἀπαύτην, à nolente. Andocides περὶ κατόδου (an περὶ ἀδείας, ut ex Harpocrat. vult G. Canter. nov. lect. l. 8. c. 4.) Ταῦδ' ὑμᾶς, εἰ μὴ βέλεσθε αὐτῶ· εἰ δὲ μὴ βέλεσθε, ἀπαύω. De utriusque Seneca epist. 4. *Vitam multi sic complectantur & tenent, quomodo qui à torrente rapiuntur spinas & aspera, plerique inter mortis metum & vitæ tormenta miseri fluctuant; & vivere nolunt, & mori nesciunt.* De his Epictetus, Θάυμαστοὶ ἄνθρωποι, μήτε ζῆν δειλοῖς, μήτε ἀποδρῆσκειν. Cui non dispar illud apud Cyprianum de mortalit. à satellite cœlesti non sine indignatione insigni infremendo emissum, *Pati timetis, exire non vultis: quid faciam vobis;* Hos itaq; hisque similes notat Marcus, vitæ nimio plūs avidos & φιλοφρονῆσαι, ideoq; omnibus modis mediisq; satagentes, quo eam quàm diutissimè protelare possint. quod spectant & Euripidis verficuli, quos l. 7. § 51. sed mutilos Marcus exhibet. Vide ad l. 10. § 8.

Τί ἐν αὐτοῖς πλέον ἢ τοῖς ἀλώεσι; | In eadem planè conditione sunt, inquit, isti vitæ tantopere cupidi, etiam si id quod tam enixè expetunt, fuerint assecuti, ut ad annos numerosos spiritum prorogarent, quàm illi ipsi, qui immaturo fato defunguntur. quare? primum, quia nihil interest citius an ferius è vita migraveris, cum aliquando migrandum sit: cum intervalli illius quod ab ortu ad obitum pertingit distantia, quæcunq; ea tandem fuerit, ad æternitatis utrobique; adjacentia spatia rationem nullam obtineat. deinde, quia etiam si quàm diutissimè vixerint, tamen *ut acerbe instat, ut Eliphaz Job. c. 15. v. 33. aut pomi immaturi, vitæ quam avelluntur: ut Senec. epist. 30. non tanquam exeat de vitâ, sed tanquam extrahantur. Idem de brev. vit. c. 11. Cicer. de senect. Quasi pomæ ex arboribus, si cruda sunt, vi avelluntur; si maturæ & coctæ, decidunt: sic vitam adolescentibus vis aufert, senibus maturitas.* Verùm vitæ cupido immoderata istos pariter se habere facit, senes an juvenes defungantur: quos itaque ridens Luciani Diogenes; Τί ἐν ἄντρ' ἐπὶ λείρῳ περὶ ἡβῶν, ὅπαστε εἰ πλεονέχοντες φιλοζῶσι εἶναι, ὥς ἐχέω δάκρυον τὸν δάκρυον, ὡς ἡβῶν ἐν τῷ γήρατι φάρμακον; deniq; quia mors eodem in statu utrumq; constitueret. & id ὁ ἑξαπογνήως ἀποδανὼν ἐς ἴσον κατέσσεται τὸ πρῶτον. l. 9. § 33.

Κακὸν καλὸς. | Corruptum credo nomen istud: forsân Κακὸν καλὸς, Cæcilius, vel Κακὸν καλὸς Cæcilius fuerit. Κακὸν καλὸς & Κακὸν καλὸς, ὀνόματα καλὰ. Suid. Quamquam longævus utrovis nomine nullus occurrit: Occurrit à priore illo parum deflecto, Κακὸν καλὸς. Κακὸν καλὸς, uti Suidas habet,

Κακὸν καλὸς, ut Casaubonus ad Athen. l. 6. c. 21. in hoc censu meritò collocandus, si (quod Suidas refert) ἐπὶ τῷ Σεβαστῷ Καλαεῖ, καὶ ἐπὶ Ἀδριανῷ, sub Augusto Casare & ad Adrianum usque Cæcilius iste Siculus rhetor Romæ sophisticen an rhetoricen professus est: cum inter utriusq; horum imperium seculum solidum intercedat.

Φάβιος | Inter μακροβίους. Q. Fabium Maximum commemorat Plinius nat. hist. l. 7. c. 48. quem 63. annis Augurem fuisse refert. Val. Max. l. 8. c. 13. Q. Fabius Maximus duobus & sexaginta annis auguratus sacerdotium sustinuit, robustâ jam ætate id adeptus: quæ utraque tempora, si in unum conferantur, facile seculi modum expleverint, Et Livius hist. lib. 30. Eodem anno Q. Fabius Maximus moritur, exacta ætatis; siquidem verum est augurem duos & sexaginta annos fuisse, quod quidam auctores sunt. Ità Livius ac Maximus, Plinio minus uno anno adscribunt.

Οἱ πολλοὶ ἐξελύσκον. ἢ τα ἐξελύχθησαν | Ità supr. § 48. ὁ πᾶν κηδεύσας, ἢ τα ἐξελύχθησαν.

Ὅλον μικρὸν ἐστὶ τὸ διάστημα | μικρόν, Lugd. ab exemplari, an à typothetæ lapsu, incertum istud opinor. Vide supr. § 15. & 47. & 48. Senec. epist. 49. Non possunt longa intervalla esse in ea re, quæ tota brevis est.

Καὶ τὸτο δὲ ὅσων | Cicero ad Luceium, famul. l. 5. epist. 15. In longa vita nihil est nisi propositio miserrimi temporis. Cæcilius Plocio (indè enim esse docet Nonius in advenire) à Cicerone in Catone relatus,

Diu vivendo multa, quæ non vis, vides.

Itaq; Augustin. de tempore (ut vocant) Serm. 113. Quid est diu vivere, nisi diu torqueri? Illudq; poetæ nescio cuius pro oraculo habet Seneca de brev. vit. c. 2.

Exigua pars est vitæ, quam nos vivimus.

Ceterum omne spatium non vitæ, sed tempus est. Idemque epist. 49. Potest fieri, imò sæpe fit, ut qui diu vixerit, parum vixerit. & epist. 99. Ex hoc tam exiguo temporis spatio, quod ætatem vocamus humanam, quantum lacrymæ, quantum sollicitudines occupant? quantum mors, antequam veniat, optata? quantum valetudo? quantum timor? quantum teneri, aut rudes, aut inutiles anni? dimidium ex hoc edormitur, adice labores, luctus, pericula, & intelliges etiam in longissimâ vitâ minimum esse quod vivitur. Martial. lib. 6. epigr. 70.

*At nostri bene computentur anni,
Et quantum setrice tulere febris,
Aut languor gravis, aut mali dolores,
A vitâ meliore separatur;
Infantes sumus, & senes videmur.*

Senec. epist. proximè citatâ: Hoc quod inter primum diem & ultimum jacet, si molestias æstimas, etiam puero longum; si velocitatem, etiam seni angustum.

Luci-

Τὴ διαφέρει ὁ τελευτῶν τῶ τελευτῶν | Senec. epist. 77. Nulla vita est non brevis. nam si ad naturam rerum respexeris, etiam Nestoris & Statilii brevis est; quae inscribi monumento suo iussit, annus se nonaginta novem vixisse. & epist. 99. Omnes, quantum ad brevitate[m] aevi, si universo compares, & juvenes & senes in aequo sumus. minus enim ad nos ex omni etate venit, quam quod minimum esse quis dixerit. quoniam quidem minimum aliqua pars est: hoc quod vivimus, proximum nihilo est. Ibid. Qui consensuit, quantulo vincis infantem? propone profundi temporis vastitatem, & universum complectere. deinde hoc, quod etatem vocamus humanam, compara immenso. Videbis quam exiguum sit quod optamus, quod extendimus. Πᾶς γὰρ ἔτος γὰρ ὁ ἐν παιδὶ μαχρὸν ἀρσένεω χερὶν ὡς πᾶν ὀλίγον πρὸς αὐτὸν εἶναι. Plato de repub. l. 10. Τότε πολὺ διπλάδι ἢ μαχρὸν, ἴδεν διαφέρειν δοκεῖ ὡς τὸν ἀπείρου ἀφ' ἑσθ' αἰῶνα. καὶ γὰρ ὁ μακροτάτος βίῃ ὀλίγον ὀρεῖ καὶ στεγνὰ ὡς τὸν ἀπείρου αἰῶνα. Plut. ad A-20 pollon.

Τὴ τελευτῶν | Allusit ad etatem Nestoris, qui tria hominum secula degisse perhibetur: unde τελευτῶν & τελευτῶν dictus Athen. dipnosoph. l. 10. Πλείστον δ' ἐπεὶ ἦν μὲν ἡρώων Νέστωρ ἀ τελευτῶν, & epigramma antholog. l. 3. c. 10.

— ἔδανεν καὶ τελευτῶν Πύλλου.

§ 51. Ἐπὶ τῷ σωτήριον αἰὲν ἔχει | Vide l. 12. § 1. Jactare solebant Cynici σωτηριώδη ὡς εὐδαιμονίαν ὅθεν reperisse se. Vide Graterii epist. 6. Sed & epigrammatarius apud Laërt. l. 6. Diogenem praedicat solum ostendisse mortalibus ζωῆς οἶμον ἐλαφρότατον. Quamquam, Galenus, de errat. curand. c. 3. ῥῆσιν καὶ σωτήριον ἐπ' ἀρετῇ ὅθεν pro eo quod disciplinam Cynicam esse magistri huius profitebantur; verius censuisse affirmat alios quosdam, qui σύντομον ἐπ' ἀλαζονείᾳ ὅθεν esse dixerunt. Quod autem Marcus viam compendiosissimam semper insistere consuevit, aliud consilium suggerere videtur Julianus de cynism. orat. 2. qui praedicantibus 40 ὅθεν καὶ σύντομον ὅτι τῷ ἀρετῇ sese insistere. (quod & Plutarchus de professione Cynica in Anatorio,

σωτήριον ὁμῶς καὶ σωτήριον εὐρησθῆναι πορεύειν ἐπ' ἀρετῇ) ὁφελον, inquit, καὶ ὑμεῖς τῷ μακροῦ ἐπὶ ῥῆσιν. ῥῆσιν αὖν δι' ἐκείνης ἡλθετε. ἐν ἧτι ὅτι μαχρὰ ἔχουσιν αἱ σωτήριαι τὰς χρονοποιήσεις; ὡς ἐν ταῖς λεωφόροις, ὁ μὲν τῷ σωτήριον ἐλθεῖν διωκθεὶς, ῥῆσιν ἐμπείσει τῷ κύκλῳ ἐκείνῳ μὲν τοῦ ἀνάπαλιν ὁ κύκλῳ πορεύσει, ἔλθοι αὖ πάντως, καὶ τῷ ὅτι πορεύσει. Ceterum ille eos alloquebatur, qui nihil praestabant minus, quam quod profitebantur, cum a virtutis fede, semirisque; etiam ad eam ducentibus, quam longissimè essent diffiti, viasque eas sectarentur quae a virtute ipsa insistentes abducerent. deinde aliter se habet istic, quam in itineribus corporeis, in quibus via compendiosissima est sapientum propositus interclusa; cum istic nulli sit nisi suo vitio suaque pravitate stoliditateque obvallata. Quin & Julianus ipse ὅθεν σωτήριον eandem ibi agnoscit, quam & Marcus hic, τῷ καὶ φύσιν.

Σωτήριος ἢ ἡ καὶ φύσιν | nimirum quia εὐδαιμονία προαίρει. l. 5. § 3. recta incedit. Via autem recta, eadem & brevissima. Optime Veemesius noster de leg. mor. l. 1. exerc. 1. Lex divina, lex recta. Pf. 19. v. 8. in Mathematicis linea rectissima, linea brevissima. Via itaque ad beatitudinem brevissima est legis divinae, quae est rectissima, observatio.

Κατὰ τὸ ὑμέσων | Ità l. 8. § 30. ὑμεῖς λόγον καὶ ἔχουσιν. Vide & Platonem ep. 10. ad l. 3. § 5. adductum.

Πάσης οἰκονομίας | Vide supr. § 19. Εἰ μὴ δὲ οἰκονομίαν πνεύματος & l. 11. § 18. πολλὰ κατ' οἰκονομίαν γίνεται. itaque Casaubono potius assentior, qui dissimulationem, quam Xylandro, qui rei familiaris curam, reddidit.

Κομψείας | Sollicitudine, Xyl. ostentatione, Cas. melius. siquidem κομψεία illa, sive dictionis elegantiam, sive sermonis festivitatem designat, jactare se atque ostentare soliti sunt, qui auram captabant popularem. unde κομψείαν & pro ostentare se, & pro adulari etiam usurpat. Hesych. κομψείας, 40 κολάνθει. possis & versutiam vertere. Siquidem, ut Erotian. in lexic. Hippocr. Οἱ Ἀθηνοὶ τῷ πανηγύριον κομψείαν καλοῦσι, καὶ τὸ πρεσβύον κομψέον. Vide l. 3. § 5.

Ad Librum V.

§ 1. Ἰδὲν | Idem tractat argumentum.

§ 8. § 12.

Ὁν ἐνικον γέροντα | l. 2. § 1.

γέροντα ὡς σιωπῶν

ἵνα κατακείμην τοῖς σπασμα-
σι. | Plut. de tranquill. adversus Democriti sen-

tentiam differens, quā negotiis abstinere se monet. eum, qui vult tranquille degere. Πρῶτον μὲν inquit, ἡμῶν πολυτελὴ τῷ εὐδαιμονίᾳ καὶ δόξῃ, γινώσκοντων ἀρετῆς ὅς ἐστιν ἀρετῶν, παραινῶν ἐκείνῳ.

Μὲν δὲ ταλαίπωρος ἀστέρας οἷς ἐν δαμνίοις, i. e. Manens, miser, quietus in stragulis tuis,

ἀστέρας

ἑστρέλλαν τὸ σκεῦος. Versiculus sumptus est ex Euripidis Oreste: quo & eodem fine usus est in lib. de Senepolit. & adv. Colot. c. 8.

Περὶ τοῦ ἡδέως ἔν γένους; | Itā l. 8. § 19. Σὺ
 ἔν περὶ τί; τὸ ἡδέως; ἴδε, εἰ ἀνέχεται ἡ ἔννοια.
 Cicer. Offic. l. 1. § 103. Neque enim itā generati
 a natura sumus, ut ad ludum jocūmq; facti esse vi-
 deamur; sed ad severitatem potius, et ad quædam
 studia graviora atque majora. Aristot. Ethic. l. 10.
 c. 6. ἀποπὸν γὰ τὸ τέλθ εἰς παιδιάν· καὶ σωστῆμα- 10
 τῶνδε τῶ παιζειν χάειν· ἀσθεάζειν δὲ καὶ ποιεῖν
 παιδιὰς χάειν, ἡλίθιον φαίνεται καὶ λίαν παιδικόν·
 παιζειν δὲ ὅπως ἀσθεάζειν, κατ' ἀνάγκασιν, ὁρῶνς
 ἔχειν δοκεῖ. ἀναπαύσει γὰ κοιμῶν ἡ παιδιὰ· ἀδυνα-
 σθέντες δὲ σωστῶς ποιεῖν, ἀναπαύσεως δεόντων· ἔ-
 δι τὸ τέλθ· ἡ ἀνάπαυσις γίνεται γὰ ἐνέκα τῆς ἐν-
 ἔργου. Et mox: Βελπὺς τὸ λέγειν καὶ τὰ ἀσθεάζειν
 σὺν μελοῖον, καὶ μὲ παιδιὰς; καὶ τὰ βελπύονθ· ἀεὶ καὶ
 μεοῖν καὶ ἀνθρώπων ἀσθεάζουσιν τῶν ἐνέργειαν.

Οὐ βλέπεις τὰ φυτὰ; | Gemina his, L. 8. § 19. 20
& infr. § 6.

Τὰς μύμους | Ad formicas ablegat pigrum in-
ertemque hominem & Solomon Rex Proverb. c. 6.
v. 6, 7. & Flaccus, Sat. 1.

Parvula (nam exemplo est) magni formica laboris,
Ore trahit quodcumque potest, atque addit acervo,
Quem struit haud ignara ac non incauta futuri.

Maro item *Aeneid.* l. 4. de eisdem ;

*Ille nigrum campis agmen, prædantque per herbas
Conuertant calle angusto; pars grandia trudent
Obnixè frumenta humeris; pars agmina cogunt,
Castigantque moras: opere omnis semita ferveat.*

Aristot. *hif. animal.* l. 9. c. 38. Τῶν δ' ἐρπύμων
ζῶων ἐρραπικώτατα, τὸ ὅτι μυρμηκῶν γένος, καὶ το
ὅτι μαλιπῶν· ἢ ὡς ἐν ὅτι μυρμηκῶν ἐρρασία πᾶ-
σιν ἐξεν ὀλιπολλῆς ἰδεῖν, καὶ αἰετὴν μίαν ἀεραπὸν πᾶν-
τες βαδίζουσιν, καὶ τὴν ἀπὸδεσιν τῆς τροφῆς καὶ τα-
μῆς [ποιεῖνται.] ἐρραζονται καὶ αἱ ταῖς νυκτὶ ταῖς
παισιμαῖς. Nafo *Metamorph.* l. 7. v. 658.

—parcum genus est patiēsq̃ue laborum,

Quæsitique tenax, & quod quæsitæ reservet.

Vide Simocat. *epist.* 61.

T^{as} ἀράχης | Et de ista Agur ὁ σοφὸς, in So-
l^m. Proverb. c. 30. v. 27. Aranea manibus prehen-
dit. id est, pedibus, inquit Junius, qui utrinque ita
construiti sunt, ut patula hominum manus, ad tra-
henda fila, & escam retibus suis deprehendendam.
Plin. hist. nat. l. II. c. 14. Araneorum natura di-
gna vel precipuū admiratione. genus eruditā ope-
ratione conspicuum. orditur telas. tantique operis ma-
teria uterus ipsius sufficit. tam moderato ungue, tam
tereti filo, & tam equali deducit stamina, ipso se
pendere usus. Vide quæ sequuntur. Aristot. hist.
Animal. l. 9. c. 39. Τοαίνε μὲν (τὸ τίς ἀραχίδων
γίνε) ὁπότεν μὲν διατρίβαν ὁπότε τὰ πύετα
παλαρδίζῃν ἴστα σπυγίζεσθαι ὅτε γὰρ μίτος λαυ-

βάνει ἢ τὸ μίσην ἰκεῖν· ὅτι ἢ τύποι· ὅπου κρέμα
ἐμβάλλει· ἥτα συνφαίνει, δε.

Tὰς μέλισσας | Plin. hist. lib. 11. c. 5. Apibus principatus, & præcipua admiratio. mella contrahunt: favos confingunt, & ceras: ad usus vite laborem tolerant, opera consciunt, rempublicam habent, consilia privatim, ac duces gregatim: & quod maximum sit, mores habent: nihil novere nisi commune. Ἐν δὲ τοῖς τῶν ἱερῶν αὐτῶν καὶ τὸν βίον πολλὰ ποικίλα. Aristot. hist. animal. l. 9. c. 40.

Quem igitur vide sis ibi. Sed & Maronem Georg.
l. 4. canentem, quâ illa — arte recentes
Exeunt ceras, & mella tenacia figunt.
qui & *Æm.* l. 1. de Tyrii colonis urbem sibi con-
dentibus.

*Qualis apes æstate novâ per florea rura
Exercet sub sole labor, cum gentis adultos
Educunt fœtus, aut cum liquentia mella
Stipant, & dulci diffundunt nectare cellas;
Aut onera excipiunt venientium; aut agmine facto,
Ignavum fucus pecus à præsepibus arcent:
Fervet opus; redolentque thymo fragrantia mella.*

Τὸν καὶ αὐτὰς συσκομισίας κόσμον. κόσμῳ
 hic Marco constitutio. prout Hesych. κόσμῳ, κα-
 τάστασις sive politia, quomodo apud Thucydidem
 Scholiastes κόσμον exponit πολιτείαν. Alio sensu
 Aristoteles, citante Galeno de usu part. l. 1. dixit,
 ἀπὸ τῆς καὶ ζωῆς κακοσμοῦ τὸν ἐπιδεικνύμενον κόσ-
 μον. Verum Marcus κόσμῳ vocabulum videtur eo
 30 libentius usurpasse, quasi non homo tantum ἀνθρώ-
 πῳ κόσμος existat, sed & animalcula illa μικροῦ
 κόσμον πνέει, aut mundi saltem icunculam quandam,
 non politicam duntaxat, apud se habeant, quam &
 illa pro suo ingenio modulor, excolant. ut τὸν καὶ
 αὐτὰς κόσμον συσκομοῖν, sit accingere se ad mun-
 di partem eam, quæ ipsis assignatur, quasi mundan-
 dam, id est, excolendam, quicquid in ipsis est, & ab
 ipsis exigitur, ad eum exornandum ac perficiendum,
 quai mutuā quadam conspiratione prestare con-
 40 tendentes. ita l. 7. § 48. Τὸ πᾶν τῆς καὶ
 ἐναντίων συσκομοῖν. potest & reddi, orationem su-
 am, sive qui est illis attributus, cunctis operis ex-
 colentes. nam & in ea significatione ὁ κόσμῳ usur-
 patur. Sed prius illud arridet magis. quia relationem
 respectumque, quem ad universi naturam res quæq;
 habent, Marcus passim inculcat. istud Xyl. inclinat.
 illud Caf. sic instr. § 5. τὸ καὶ αὐτῆς διανεμῆν κα-
 τάλληλον, κόσμῳ scil.

Τὰ ἀνθρώπων ποῖν | alioqui nec homo quidem,
 50 hominis saltem nomine dignus, futurus. Marcus
 i. fr. l. 10. § 8. Εἶναι τὴν μὴ σὺκλῶ, τὰ σὺκλῆς
 ποῖσάν τὸν ὃ κύνα, τὰ κυῶς τὴν ὃ μέλισσαν,
 τὰ μέλισσῃς τὸν ὃ ἀνθρώπου, τὰ ἀνθρώπου. Vide
 & l. 6. § 33. Aristot. *Ethic.* lib. 10. cap. 6. Εἶ-
 50 σθαι ὃ ἢ χεῖ τὴν οἰκίαν ὅξιν ἀρεστωτάτη ἐν-
 γηα.

Ἀλλὰ δὲ καὶ ἀναπαύειν | Πάντα γὰρ τὰ ἀν-
θρώπινα ἀδυνατεῖ συνεχεῶς ἐρρῆν. Aristot. ethic.
lib. 10. cap. 4. & ibid. c. 6. Ἀδυνατῶντες ἐν συνε-
χεῖς πονεῖν, ἀναπαύσεως δεόμεθα. Et politic. l. 8.
c. 3. Ὁ γὰρ πονῶν δεῖται ἀναπαύσεως. διὰ τοῦτο
δεῖ εἰσάγειν κατεργασίας τῶν ἡμετέρων, ὥς
καταργησάμεθα φαρμακείας χάριν. Hinc testivum il-
lud Democriti, à Stobæo relatum, tom. 2. tit. 16.
Βίον ἀνέμεντας, μακρὴν ὁδὸν ἀπανδύμεντας. Vita
sine fertis, via longa absque diversariis. Senec. epist. 3.
Inter se ista miscenda sunt; & quiescenti agendum;
& agenti quiescendum est. Cum rerum natura de-
libera illa dicit tibi, se & diem fecisse & noctem.
Vide ad l. 4. § 26.

Ἐδωκε καὶ τέτε μίτρα ἢ οὖσι | Rectè Hie-
ron. Potes hoc facere: sed non est hoc opus tuum.
Cicer. Offic. l. 1. § 103. Ludo autem & joco, uti
illis quidem licet: sed sicut somno, & quietibus cate-
ris, tum cum gravibus serilique rebus satisfecerimus.
Dio in chrisi, apud Stob. tom. 2. tit. 34. Τὸ γὰρ
λοιπὸν, καὶ ἀπὸ ἀλλήλων, προσημαίνει δὲ ἡμετέρας. Ari-
stot. ethic. l. 9. c. 10. Οἱ ὡς ἡδονῶν ἀρετὴν ἐ-
μμεν, ὥστε ἐν τῇ τρυφῇ τὸ ἡδυσμα. Vide ad
l. 4. § 21. E nostris Gabri. Barelet. in quadrages.
hebdom. 4. serm. 2. Delectatio ad vitam, ut sal ad ci-
bum. peccant mulieres, cum iuscula nimis condiunt
sale. Et Thom. Aquin. Sum. part. 2a. 2æ. q. 168.
a. 4. Parum de delectatione sufficit ad vitam pro com-
dimento; sicut parum de sale sufficit in cibo. Huc
Dionysii Sophiste illud: ἡμεῖς τὸ μέλιτος αἰνῶν
δακτύλῳ, ἀλλὰ μὴ κοινῇ χρὴ χρῆσθαι. Philostr.
vit. Sophist. l. 1. Flacc. Sat. 1.

Est modus in rebus; sunt certi denique fines,
Quos ultra citraque nequit consistere rectum.
Nec luisse pudet; sed non incidere lulum.
Idem epist. 14. Ἡ φύσις ὥστε ὅπως ἐαυτῇ καὶ τοῖς
περιγυμναστέοις καὶ δὲ τὸν αἰετα ζῶν ἐδέχον-
ται τὴν ἥβην, ὥς γὰρ ὅσον θηρῶν τε καὶ φιλῶν, καὶ ζῶν
ἐδέχοντο ἐπὶ τῇ ὥρῳ. Man. Palæolog. ad fil. præ-
cept. § 40. Et Porphy. de abstinent. l. 1. Ἀπορ-
ρεῖν γὰρ ἐδάμεν δὲ, ἀλλ' ἐχρῆν ὅρα καὶ μέτρον ἐν
τοῖς τοῖς τοῖς. Optimè Senec. epist. 114. Alter se
plus justo colit, alter se plus justo negligit: tam hunc
dicam peccare, quam illum.

Ὑπὲρ τὰ μέτρα | Casaub. ad Athen. l. 3. c. 29.
Vetus dictum est, non oportere ἡδυσμασι uti, seu
ἐδέσθαι. hoc est, scitamentis tanquam eduliis uti.
Nec illud minus vulgatum, Non esse medicamen-
ta alimentorum instar adhibenda. Siquidem τὰ φάρ-
μακα, τὰ κερύοντα τὸν νοσήντα, ἐπιτελεῖ καὶ
ἀναιμῶνται τὸν ὑγιαίνοντα. Plut. adv. Epicur. Ita-
que Alcidiamentem notat Aristoteles rhetor. l. 3.
c. 3. ἔχ' ὡς ἡδυσμασι χρῆσθαι μόνον, ἀλλ' ὡς ἐδέσθαι-
ναι, τοῖς ἐπιτέτοις. Damnâtque Clemens Strom. l. 1.
τὴν σκαλισίαν τρυφῆς, ὥς καὶ καλῶς, τὴν πλείονα
τῶν περιόντων ἔχειν τὸ ἡδυσμα. hoc est, in

qua πλεον ἡδυσματος ἢ ἐδέσματος existit. de lusu ac
quiete, quæ sunt vitæ operisq; condimenta, & las-
situdinis inde contractæ aut oborientis saltem me-
dicamenta quædam, idem dictum fuerit.

Οὐ γὰρ φιλεῖ σταντὸν. | Reverà improbus ne-
mo se verè amat. Ità (τὸ δὲ λέγειν, ὡς φησὶ
ἐξ ὧν καὶ ἐφ' ὧν λέγειν δέ. uti Cleanthes apud Ar-
rian. dissert. l. 4. c. 1.) malus quivis cum primis
φιλαυτός est, quod Plato docet de leg. l. 5. nec est
verè φιλαυτός tamen. Siquidem, quod Græci inter-
pretes habent, Psal. 11. v. 5. Ὁ ἀγαπῶν τὴν αἰσχρο-
μίαν, μισεῖ τὴν ἐαυτοῦ ψυχὴν. Et quod Rex sapientif-
simus Param. c. 8. v. 36. οἱ μισῶντες τὴν σοφίαν,
ἀγαπῶσι θάνατον. Qui diligit iniquitatem, odit ani-
mam suam; qui odit sapientiam, diligit mortem.
Atqui, ut Clemens pedag. l. 3. c. 11. Πῶς σταντὸν
ἀγαπᾷ, εἰ μὴ φιλοζῶει; quomodo se amat, qui vitam
non diligit? Optimè Augustin. in Joan. tract. 78.
Impius & diligere se dicitur, quoniam iniquitatem, quæ
iniquus est, diligit. & idem rursus odisse se dicitur,
quoniam quod ei nocet, hoc diligit. odit ergo in se natu-
ram, diligit vitium. Ità, quod affectu (sed pravo)
amor est, effectū (& hoc verò) odium est. Bernard.
de convers. c. 4. Denique, quod Marcus istic, Non
se amat, qui non amat bonum suum. bonum au-
tem hominis est in bonis actibus versari. lib. 5. ex-
tremo.

Τὰς τέχνας ἐαυτῷ φιλοῦντες | Epictet. l. 2. c. 22.
Πεὶ ἀπὸ ἐαυτοῦ φιλεῖ τὰ πάντα. Et Theodo-
rot. therap. lib. 6. Ὁ μετέχων ἀγαπᾷ τὴν τι-
μὴν, καὶ πρὸς πόνην εἰς συγκαλήρωται. Canus ti-
bicen (referente Plut. lib. de sene polit.) dicere
solebat, ἀγνοεῖν ἀνθρώπους, ὅσω μᾶλλον αὐτὸν αὐ-
τὸν, ἢ ἐπὶ τοῖς ἐννοεῖται, λαμβάνειν γὰρ αὐτὸν αὐτὸν,
& διδόναι, τὸ αὐτὸν ἐδέχοντα. Quin & Eudoxus
Mathematicus, eodem autore in Comment. adv. vi-
tam Epicur. Εὐχετο, παρὰ τὸν ἡλίον, καὶ κατὰ
μαθῶν τὸ ὅμα τὸ ἀεὶ, καὶ τὸ μέγεθος, καὶ τὸ εἶ-
δος, ὡς ὁ Φαίδων, καταδλεζῶναι.

Συγκατατήκον τὴν κατ' αὐτὸς ἐργασίαν | Hoc est
quod Euripides, in periocha illa toties laudata, to-
ties decantata, apud Plat. in Gorg. & in Alcib. 2. Arist.
rhet. l. 1. c. 11. & problem. l. 18. q. 6. Plut. de garrul. &
Sympes. l. 1. c. 4. & l. 2. c. 1. Gellius noct. Attic. l. 10.
c. 22.

— λαμψέος ἐν
Τέτρω δ' ἔχουσι, καὶ πρὸς τὸ ἐπὶ κῆρας,
Νέμω τὸ πλεῖστον ἡμέρας τέτρω μέγας,
Ἴν' αὐτὸς αὐτὸν τὴν κατ' ἐργασίαν, * al. κατ'
Hac re triumphat quisque, in hanc innititur, (πρὸς.
In hac diei maximam partem terit,
In qua ipse sentit maximè se excellere.

Ità malim quàm cum Grotio in excerptis, qui τὴν
χάριν, legit.
Ut ipse sese ovadat excellentior. Siquidem
eam mentem autoris fuisse, ex antiquis illis, qui
laudaverunt, scriptoribus, penitus iniqui liquebit.
quan-

ququam nec inficior παρῶντος licere, eo etiam
leviter immutando, quod & quidam ex eis quos
citavimus fecerunt, non inconcinne detorquere.
Quod autem συγκατάθετα Marcus hic dixit,
idem σεσετημένα frequentius dici solet, pro studio
alicii ita esse addictum, non tantum ut ab eo avelli
quis nequeat, sed ut in eo etiam enixius & obstina-
tius perseverando, consumat & quasi tabefaciat sese.
Synes. de Calvis. Δακτύλοι δ' ἐπὶ τοῖς χερσὶ καὶ σεσε-
τοῖς ἀντὶ καλῶν τετρατάται· εἰ μὴ καλῶν λόγους
ἀντὶ τῶ γεγραμῶς τὸ ἐν βίβει· τίττα μὲν γὰρ ἐδὲν θαυ-
μασῶν, εἰ καὶ σεσετημένοι. Vide l. 10. § 23. μί-
π σεσετημένοι. sed & σωτητημένα eodem sensu di-
ctum Euripidi ab Aristotele laudato ethic. eundem.
l. 7. c. 2. & 5. & magn. l. 2. c. 11.

Κακὸς κακῷ ὃ σιωπῆτηκεν ἡδονῇ.

Malus malo lubentia colligitur.

hoc est, quod Lycorin suam affatus Gallus apud
Maronem eclog. ult.

— hinc ipso tecum consumerer ævo.

Aliud est quod Clemens Strom. l. 4. de muliere conjugata, Πάσα γὰρ ἀγαπᾷ τὴν ψυχήν, ὅτις ἀνδρὶ συντρέττει, παρέρχων ἑστίασται, Expresit eleganter, quod Moses lib. 1. cap. 2. v. 24. כָּל אִשָּׁה כְּגֵרָתָהּ כָּל יְמֵי חַיֶּיהָ Marth. cap. 19. v. 5. & Paulus ad Ephes. cap. 5. v. 31. ὡς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ

Ἄλκτοι καὶ ἄστροι. | De Niciā Pictore Plur. in
Comment. adv. vitam Epicur. Οἱ φιλοσοφούντες ἕ-
ως ἄρτι τῇ παιδείᾳ τῶν ἔργων, ὥστε Νικίαν
γράφοντα πῶς Νέκμαν, ἑρωτᾷ πολλὰς τοῦ οἴκ-
του, εἰ εἴσθηνεν. Idemque lib. de senē polit. Νικίας
ἄναρχος ἔως ἔρχεται πρὸς τὴν τέχνην ἑρπύου, ἵνα
τε τοῦ οἴκευτος ἑρωτᾷν πολλὰς, καὶ λέγεται καὶ ἡεί-
σθηνεν. Meminit & Stob. tom. 2. tit. 29. De Archi-
mede Plur. idem in eod. contr. Epicur. Comment.
Ἀρχιμήδην ὃ βίβ. τῇ διαγεγραμμάτων ἀποσώζοντες
σωτήλειον οἱ Στερεποντες. Ὁ ὃ ὅτι τῆς κοιλίας
ἔγραφε πρὸ ὀρίματι πλεγμασί. Idemq; de sen. polit.
Ἀρχιμήδην ὃ τῇ συνιδί προσκείμενος ἀποσώζοντες
βίβ. καὶ Σποδοντες, ἡλειφον οἱ Στερεποντες. ὁ ὃ ὅτι τῶ
σώματος ἀλληλεμύβης ἔγραφε πρὸ ὀρίματι. Et in
vit. Marcel. Οὐκὼν καὶ ἀπῆσται πρὸς τοῦ ἀπὸ
λερμάρου ὅτι, ὡς καὶ οἰκείας διήτησεν καὶ σωμαί-
κων ὀρίματι ἀπὸ στερλῶς, ἐλέγχευ καὶ σίτη καὶ Στερε-
πὲς σώματος. βίβ. ὃ πολλὰς ἐλκόμους ἐπὶ ἀλημ-
καὶ καὶ, ἐν τῇ ἐρχεται ἔγραφε πρὸ ὀρίματι τῇ γε-
μεικῶν, καὶ τῶ σώματος ἀλληλεμύβης διήτη πρὸ
δακτύλῳ γεμμάς, καὶ ἡδονῆς μετὰ καὶ καὶ τῶ
καὶ μισοσλήτη ἀληθῶς. De Carneade Philo-
sopho gemina refert Val. Max. l. 8. c. 7. Carneades labo-
rius & diuturnus sapientia miles; siquidem nonagen-
ta explevis annis, idem illi vivendi & philosophandi
finis fuit; ita se mirificum doctrinae operibus addice-
rat, ut cum cibi capendi causa recubuisse, cogitationi-
bus inherens, maxum ad mensam porrigerē abli-
scretur: sed cum Melissa, quoniam uxoris loco habebat

temperato inter studia non interpellandi, sed inedia succurrendi officio, dexteram suam necessariis usus ap-
tabat. Nec tacendum, quia istuc quam maxime facit,
artis operi immortui Archimedis illius fatum, de
quo Marcellus in obsidione Syracusana, ejus opera
machinisq; ad miraculum stupendis impeditus diu
frustratusq; exclamavit; Οὐ πανσόμδα πρὸς τὸν
Γεωμετρικόν τῶτον Βειδέρεω πολεμῶντες; ὅς τας μὲν
νῆας ἡλψί κειδίζων πρὸς τὴν δαλκασαν, παίζων
μετ' αἰγῶνις ἐκτέβληκων τὰς δ' μυθικὰς ἐκείτων
κρίμας ὑφάρκει, ποῦτῃ βέλλων αἶμα βέλη κειδ'
ἡλψί. Sed & Plut. in Marcell. Τὸ γὰρ ὅτι πάντες οἱ
λοιποὶ Συρακούσιοι σῶμα τῆς Ἀρχιμήδους παρεμποδίσ-
τησαν. ἡ δ' κινεῖσα πάντα καὶ σφύρουσα, ψυχὴ μία, &c.
Petrupis siquidem tandem per vim Syracusis,
dum artis studiis suæ nimio opere intentus perfisist,
nec hostem urbis compotem factum advertit, &
à milite gregario occisus perhibetur. Plur. Marcell.

Ἐπειχά μὲν γὰρ αὐτοὺς π' ἡγεῖσθαι ἐαυτὸν ἀνασχομένον
20 οὕτως διαγερσέμενος· καὶ τῇ θεοεικέλει δειδωκόσι αἰμα-
τίνην τε θάνατον καὶ τινὴν σφύσην, ὃ σφοδρότερον τινὴν
καταπεσευμένων ᾤοντο Ρωμαίων, εἰδὲ τινὴν ἀλυσιν τῆς πό-
λεως· ἀφ' οὗ ὅτι πάντες αὐτῷ ξερεπώεσαν καὶ κελάρ-
ωνται· ἀκούοντες τοῦ Μάρκελλον, οὐκ ἐβόλοντο περὶν
ἢ τελέσειν τοῦ σφεδρήματος· καὶ καταστῆσαι σφῶας τινὴν
ἀποδείξιν· ἃ δ' ὀργισθεὶς καὶ πασσαδάμους τὸ ξίφος,
ἀπέκτεινεν αὐτόν. ἔπειτα μὲν ἐν λέγουσιν ἐπιστάλαι μὲν
ἐνδοῦς, ὥς ἀποκτανέντων, ξιφήνη τὸν "Ρωμαίων"
ἐκείνον δ' ἵδοντα· εἶδεναι καὶ ἀντιβολεῖν ἀγαμέμνων
30 βέλονται χερσὶν· ὥς μὲν καταλήτη τὸν ἐπιτάμνον
ἀτελεῖς καὶ ἀδεωρήτην· τὸν δὲ ὁ φροντιστάτα δια-
χερῆσαι. Livius hist. l. 25. Archimede[m] memoriae
proditum est, in tanto tumultu, quantum capta urbs in
diffusis diripientium militum cedere poterat, intentum
formis, quas in pulvere descriperat, ab ignaro milite
quis esset interfectum. Val. Max. l. 8. c. 7. Dum animo
oculis in terram defixis formas describit, militi, qui
predandi gratia domum irruerat, stitidq[ue] super caput
gladio, quismam esset interrogabat, nomen suum indicare
non potuit. Sed protraxit manibus pulvere, Noli, in-
quit, obsecro istum disturbare: ac proinde quasi negli-
gens imperii Victoris, obruncatus, sanguine suo artis sue
lineamenta confudit. Cicer. de finib. lib. 5. § 50.
Quem ardorem studii censitis fuisse in Archimede, qui
cum in pulvere quadam describit, ne patriam quidem
captam esse scilicet. De manuali artifice Libani.
orat. 31. Αἱ μὲν δὲ χειρουργοὶ τέχναι, αἵ τε ἄλλαι,
καὶ οἱ τῶν χαλκῶν ἐλαυνόντες, ἀργυροὶ τε αὐτοὶ, καὶ
ἀργυρίαι, οἳς περιέκλειον αἰετοὶ διδόντες μὲν ὄψαν,
50 φύζοντες δ' ἐλάττω ἐπιθυμῶσι. De viro itidem
contemplationis divinis dedito Basil. Caesepist. 5.
Ἐκείνου τινὴν κάλλιπαι περίλαμπρος, καὶ ἐλλαμπό-
ρος, καὶ αὐτῆς φύσεως λίθος παμβάνει, μήτε σφῶας
σφῶας φροντίδα, μήτε σφῶας περίβολεων μέγιστα
τινὴν ἐκείνῳ καταλαμβάνουσα. Ita videtur autem
Οὐ φιλόργους τὸ ἀργεῖον | Οἱ κεράματα καὶ

ποῶν, ut Plut. de sen. polit. qui pecuniis numerandis lucrandisque nunquam defatigatos se sentiunt.

Ὁ κενόδοξος τὸ δοξάζειν | Themistocles post Miltiadi pugnam, victoriāque Marathoniam, ἐκ τῆς μακροδουλείας, ἐδὲ βαθυμείας, τὸ Μιλτιάδεος τρεῖς-παυον. Plut. in apophth. & in Themist.

Ὅταν παρὰ τῷ | cum vehementius istis additi fuerint. Vide ad l. 12. § 3.

Οὐτε φαγεῖν, ἔτε κοιμηθῆναι | Itā Diotima Socrati in Platonis Sympos. Τὲς χαλὰς ὄρων ἐκπύ-
πνιζαι, καὶ ἔτοιμος εἶ σὺ καὶ ἄλλοι πολλοί, ὁρῶντες τὰ παιδιὰ, καὶ ξυνόντες αἰὲ αὐτοῖς, εἰ πως ὄντω ἦν, μὴτ' ἐδίην, μὴτε πίεν, ἀλλὰ δεῖσθαι μόνον καὶ ξυνεῖναι. De aleatoribus gemina Liban. orat.

31. Τὲς πώποτε οἰκίῳ ἔως ἡνάγκασαν ἀρ-
πύειν, ὥς ἐκείνο τὸ ἀρρώστημα πρὸ κακότητος τε καὶ μαχομένης ἀπετρέψεν ὕπνῳ, πείδον μὲν ἀρρεῖς αἰμελὴν, πείδον δ' αὖτε ὑπερῶν ἥδη δὲ πε καὶ τερφῆς αὐτῆς συνείρεται ὅτι οἱ φιλόκυβοι νύκτας ἡμέρας αἰσίοι καὶ ἀποτοὶ καὶ ἡδονῆς ἡδονὴν ἀελεῖ.

§ 2. Ὡς ευκόλον ἀποσάδαι καὶ ἀπαλεῖλαι πα-
σαι παλαιότητες | Vide l. 7. § 29. & l. 8. § 29, 47. & l. 11. § 16, 19. & l. 12. § 25.

Ἐν πάσῃ γαλλίῳ ἔῳ | Ὡς καὶ ἡμῶν πᾶσι ἀ-
ρεον, ut est, l. 12. § 22.

§ 3. Μὴ σε παρεῖπω | Neque te advertat. Xyl.
vel seducat. ut sit idem τὸ παρεῖπεν, quod τὸ παρ-
εἶδεν, καὶ ὑπερῶν ἔστιν. atque itā Homerus usur-
pavit Il. a. v. 555. ubi Jovi Juno,

Νῦν δ' ἀγνώστῳ δειδύχα καὶ φρένα, μὴ σε παρεῖπω
Ἀργεῖος ἔστις.

hoc est, ne te seduxerit, pellexerit.

Ἐπακολουθεῖς | Consequentes Xyl. & Cas. at
D. Jun. ἀκολουθεῖς legi mavult. prohibentes. utrum-
vis constare potest.

Μέμψις | Senec. epist. 81. Si gratum esse non
licebit, nisi ut videar ingratus, si reddere beneficium
non aliter quam per speciem injuriæ, potero; aequissimo
animo ad honestum consilium, per mediam infamiam
vendam. Nemo mihi videtur pluris aestimare virtu-
tem, nemo illi esse magis devotus, quam qui boni viri
famam perdidit, ne conscientiam perderet. & ep. 113.
Non vis esse justus sine gloria? at mehercule saepe justus
esse debebis cum infamia. Et tunc, si sapias, mala opi-
nio bene parita delectat. Vide l. 6. § 2.

Μέμψις ἢ λόγος | D. Jun. ἢ λόγος. quod valde
placet.

Ἀ σὺ μὴ περὶ λέγει | Vide ad l. 2. § 8.

Εὐθείας περῶναι | Rectā progrediari, viā rectā
institas. itā l. 7. § 55. εὐθεία περῶνέτω. & l. 10.
§ 11. εὐθείαν περῶνεν διὰ τὸ νόμον, καὶ εὐθείαν πε-
ρῶνεν ἐπὶ τῷ νόμῳ.

Ἀκολουθεῖν τῇ φύσει τῇ ἰσῆ καὶ τῇ κοινῇ | Vi-
de ad l. 1. § 9. Stoicis τὸ τέλει, i. e. propositum,
sive summum bonum est, τὸ τῇ φύσει ἀκολουθεῖν, si-
ve τὸ κατὰ φύσιν ζῆν. natura ductum sequi & secun-

dum naturam vivere. Verum quæ ea natura esset,
cujus ductum sequerentur, in hoc haud satis ipsis
inter se conveniebat. Siquidem ut Laert. l. 7. in Ze-
non. φύσιν χρύσιον πᾶσι ἡ ἀκακία, ἡ ἀκολούθως δὲ
ζῆν, πᾶσι τε κοινῇ, καὶ ἰσῆς πᾶσι ἀνθρώποις ὁ δὲ
Κλεάνδης πᾶσι κοινῇ μόνῳ ἐκδέχεται φύσιν, ἡ ἀκο-
λουθεῖν δὲ, ἐκείνῃ δὲ πᾶσι ὅτι μίαν. Marcus Chry-
sippum sequitur, eodémque utramque naturam, &
universalem & humanam, collimare & quasi colli-
oneare, contendit. Vide l. 6. § 13.

§ 4. Ἀναπαύσασθαι | Itā 6. § 28. ἀνάπαυ-
σασθαι. Charon apud Aristoph. in Ran.

Τὲς ἐς ἀναπαύλας ἐν κακῶν καὶ παρὰ τῶν;
Quis ad requiem ex malis vult & molestiis?

Joan. Apocal. c. 14. v. 13. ἵνα ἀναπαύσωνται ἐν
τῷ κόπῳ. Herodian. l. 1. de Marco nostro; νυ-
κτός τε καὶ ἡμέρας ἐπιβόας μίαν ἀνεπαύσασθαι.
Tractum ab eo, quod mortem somno similem perhi-
beamus. Naso, amor. l. 2. el. 9.

20 Stulte, quid est somnus gelida nisi mortis imago?
Longa quiescendi tempora fata dabunt.

Ἐναποπνέσας | Vide ad lib. 2. § 2. & lib. 4.
§ 21. & l. 6. § 15. & l. 7. § 50. & l. 9. § 2. Itā

Homer. θυμὸν ἐναποπνέοντα dixit, Il. d. v. 524. &
v. 654. Eodémque sensu in sacra pagina ἐ-
ναπνέσας, Marc. c. 15. v. 35, 39. & Luc. c. 23.

v. 36. quod Matth. c. 26. v. 50. ἀφίναται τὸ πνεῦμα.
Joan. c. 19. v. 30. φθάνειν τὸ πνεῦμα. Latini

pariter, efflare animam, dicunt. & apud Cicer.
Tuscul. l. 2. Attius in Trachin.

Prendens efflavit graviter extremum halitum.
Παύων δὲ τὸν τῶν | In Senariis gnomis:

τῇ πάλῃ τῆς; καὶ πάλιν κομίζεται.
Tellus ut edit, itā resumat omnia.

Plin. hist. Natur. l. 2. c. 63. Terræ uni rerum natura
partium, eximia propter merita cognomen indidimus

materna venerationis. illa nos nascentes excipit, natos
aliter, semelque editos sustinet semper; novissimè comple-
xa gremio jam à reliqua natura abdicatos, tum maxi-
mè, ut mater, operiens. Ennius item in Epicharmo,

à Varrone relatus de ling. Lat. l. 4. & l. 8.

Quæ dedit, illa capit, neque dispendi facit hilum.
de quo versu videatur Jos. Scaliger ad Varron. sed

& infr. ad l. 8. § 18.

Παύωντα | indè terram, olim terram, volunt di-
ci, quod incedentium pedibus teratur. Aelius, Varro

de ling. Lat. l. 1. Isidor. orig. l. 4. c. 1. Junil. in
Genes. Honor. in imag. mund. c. 3. Hinc Ambros.

Epitaph. Theodos. Adhuc in terris es, quas teris. &
in cælo possides. Et Etymolog. βάτω, πᾶσι γῆν,

Μεσσωιοι. itā Adarcatis Ops à calcando, quod He-
bræis דָּרָר dicitur. Fr. Jun. in Tertull. & τῇ

terra eisdem à τῇ Παρεῖς in Genes. Verum alii
aliunde. Jos. Scal. à Græco δαίμα, terra, ut

δαίς, δαδός, τάδα, δαίμα, τῆς. H. Stephan. ab
ἐγ,

εργ. t praefixā. Avenar. Lexic. & Guichard. Harmon. ling. ab Hebraico עֶרֶט erets. Schindler. pentaglot. ab Arabico نِجْ terra, lutum. Canin. Hellenism. à Punico ert, terra, ut ερησ τοι, factā metathesi.

§ 5. Δευμύτητά σου | Austeritatem tuam. Xyl. acumen potius ingenii, & sagacitatem, M. Caf. Mercurium describens Galenus in hortator. c. 2. φαίδρς τὰς ὁλεις· δεδρεκε ὃ δεμύ· ubi aliud est δεμύ δεδρεκέναι, quàm δεμύ βλέπειν Aristophani. Siquidem τὸ δεμύ βλέπειν, Comico idem est, quod τὸ ὑποδρεῖν ἰδεῖν passim Homero: id est, torvum tueri: unde & δεμύ βλέμμα Herodiano, vulnus torvus ac truculentius. at δεμύ δεδρεκέναι Galeno, acre five acriter, verum μὲ φαίδρς τῇ, cum hilaritate five festivitate quadam, intueri. ut τὸ δεμύ, tum τὸ σωετὸν illud designet, quod vocabulo isto Euripidem significasse ex Aristophane Grammatico observat Eustath. ad Odys. γ·. quo sensu & Herodiano dixit, δεμυτέρως ὡς σερς τὰς ἐνοίας τῷ τὸν ὑπὸ τῷ ἀνατολῷ ἀνδράσους. tum etiam simul comprehendat τὸ ἡδὲ illud, quod Homeri seculum secutos Rhetores eo nomine nuncupasse docet idem Eustath. ad Iliad. χ·. quum τὰς ἐνοίας καὶ λέξεις illas δεμύας dicerent, αἷς γλυκύτης ἐπιτενετα. Atque ita Marcum hic cepisse nullus ambigo. quod uno vocabulo expressisse haud facul fuerit. Julian. orat. 5. Christianos perstringens, ἐμοὶ ὃ δὲ καὶ τὰς πόλεις περὶ εἰν μᾶλλον τὰ τοιαῦτα, ἢ τέτοιαι τοῖς κομφοῖς, ὡν τὸ ψυχρεῖον δεμύ μὲν, ὑγέας ὃ δὲ ἐν ἔρει. Geminum autem huic argumentum habes, infr. l. 7. § 52. & l. 8. § 8.

Οὐκ αἰδένη πόσα ἡδὲ παρέχεδτ δυνάμει | Hoc est quod Joannes ille ὁ χρυσόρρημων passim inculcat, non tam ἀδυναμίαν καὶ αἰδένησαν, quàm ῥαθυμίαν καὶ ἀληγείαν obfate, quo minus vitam recte piéque insituant plerique. de Composit. ad Demetr. Apostolorum exempla ad imitationem proposita hoc prætectu repellentibus, quod paria illis neutquam possint, Εἰ μὲν, inquit, νεκρὸς ἀναστῆσαι ἐκελεύμεθα, ἢ ὀφθαλμοὺς ἀνοῖξαι τυφλῶν, ἢ χειρὰς αἰστανεῖν, ἢ χυλὸς ἀνορθῶσαι, ἢ δαίμονας ἐκβαλεῖν, καὶ τὰς ἄλλας τὰς τοιαύτας ἰατρικὰς νόσους, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἀπολογίᾳ ταύτῃ ἡμῶν· εἰ ὃ πολιτείας ἐξέτασις σερκεῖται νυν, καὶ ὑπακοῆς ἐπιδεδίξας, ποῖον ταῦτα σερς ἐκείνον ἀν ἔχει λόγον; καὶ γὰρ καὶ σὺ δεῖς ἀπὸ λαοῦ χρεῖσθαι βασιλεῖν, καὶ πινδύμει μὲν μέγας, εἰ καὶ μὴ σερς τὸ τὰ σημεῖα ποιεῖν, ἀλλ' ὅσον ἀρεκὶ σερς τὸ πολιτεῖαν ὀρθῶν καὶ ἡκεῖν αὐτῷ λαβεῖν, ὡς ῥαθυμίας μόνον τῆς ἡμετέρας ὅτιν ἡ διασπορή. Et in Genes. orat. 14. Πολύ τῆς ἐντολῆς τὸ ἀνεπαχθῆς· ἀλλὰ δεῖν ἢ ῥαθυμία. ὡς αὐτῇ καὶ τὸ εὐκολα. δυσκολα ἡμῶν φαίνεσθαι ποιεῖν· ὅπως τὸ σαρδὶ καὶ ἢ ἀρχοντία καὶ τὰ δυσκολα, εὐκολα ἡμῶν ἀφραζέται. Idem in Psal. III.

τὸν δυσκολίαν ἐχ ἢ ὃ ἐπὶ τῇ ἐπιταξίᾳ οὖσι, ἀλλ' ἢ ὃ πολλῶν ῥαθυμία ποιεῖν εἰσδέν. ὡς εἰ πρὸς ταῦτα σερδυμίας δέχοιτο, καὶ καὶ ῥαθυμία αὐτὰ ὀφείλει. Et mox: ἢ ῥαθυμία ὃ πολλῶν καὶ τὰ εὐκολα, δυσκολα ἀποφαίνει· ἢ ὃ σαρδὶ καὶ δυσκολα ταῦτα, ῥαθυμία. Videantur plura in Cor. ep. 1. orat. 2. & 9. Et ad Philip. orat. 2. ubi illud crebrò ingerit, prout noster istic. hoc vel illud non potes, at istud potes, &c.

10 Γλιχρόταται | cunctari. Xyl. malim tenuem esse. Vide ad lib. 4. § 44. γλίγροι, tenaces. Aristot. Ethic. lib. A. c. 1. Οἱ μὲν ἐν ταῖς τοιαύταις σερσηγρεῖταις, ὃς σερδαλοὶ, γλίγροι, κίμικας, πάντες τῇ δόσει ἐλλείπουσιν. Obiter vocabulū istud apud Laertium restituemus. II. lib. 4. de Lacyde. Τῶν φασὶ καὶ σερ τῷ οἰκονομίαν γλυκύτατα ἐφαρκεῖν, quod Ambrosius Camaldun. reddidit, Aiuus illum & circa rem familiarem se sedissimè habuisse. Vigerus, ad Eusebium, lepidissimè mavult. Caterum tu me sponse rescribo, γλιχρότατα ἐχκεῖναι. Sic enim de eodem ex Numenio Eusebiius praeparat. lib. 14. c. 7. Ἦν μὲν δὲ Λακύνδης ὑπογλιχρότερος, καὶ πνα τερπον ὁ ἀρχὸν οἰκονομικός. Erat is paulo sordidior. Vigerus. malim, tenacior. nos diceremus, somewhat near, and a great husband. miror autem virum eruditissimum vitiosam eam lectionem non animadvertisse, cum Eusebium simul sub oculos haberet. nec possum probare, quod Οἰκονομικός literā majusculā praefixā scribit, vultque certum aliquem eo tempore notissimum designari, qui ἀπὸ τῆς ἀκελεστέρας οἰκονομίας οἰκονομικός vulgò nominabatur. Cum revera Οἰκονομικός istic appellativum, five epitheton commune sit; eumque designet, qui est rei familiaris, dispensandae, curandae, tuendae peritus, vel qui negotio huic addictus est, eidem sedulò intentus. De Polypo pisce Aristoteles hist. animal. l. 9. c. 37. Ὁ ὃ πολυπύς, ἀνόντος μὲν ἐστὶ οἰκονομικός δ' ἐστὶ πάντα γὰρ συλλέγει μὲν εἰς τὴν θαλάμην, καὶ τὴν γένει καποικῶν. Quod Plinius l. 9. c. 29. Cum aliqui brutum habeatur animal, in re quodammodo familiari calet. omnia in domum comportat. nec de Lacyde aliter enunciat.

40 Ἀρεσκεδαι | Sortem tuam improbare. Xyl. at hoc esset potius δυσαρρεῖν, καὶ ἐν ἀρεσκεδαι· malim ergò ἀρεσκεδῆσαι, ut lib. 11. § 14. assentari, blandiri. quod est finitimum τῷ κολακείᾳ, verum honestius paulò vocabulū. Sed nec mutari forsitan quicquam necesse fuerit. Siquidem & τῷ ἀρεσκεδαι hoc eodem sensu usus videtur Plurarch. in pedagog. οἱ μὲν τὰς ὃς ἀρεσκεδῶν ἡγῶμενοι κολακῆται, εἰσὶ ὃ καὶ οἱ δευδοῖς χρεῖσθαι φίλοις. indè οἱ ἀρεσκοί, οἱ πάντα σερς ἡδονῶν ἐπαινεῖν, καὶ ἐστὶν ἀντιτείνοντες, ἀλλὰ δὴ οἱ δῶμοι δῖν αὐτοῖς τοῖς ἐπὶ τῇ γένει. Aristot. Ethic. lib. 4. cap. 6. qui & τὸν ἀρεσκον τῷ κολακῇ accuratius distin-

μόνον ἔμεν καὶ πλεον ἄνδρα ἐκείνῃ, ἀλλὰ καὶ πα-
ρηκολούθηκα ἕξ ἀρχῆς τοῖς πειράμασι. ut lit &
ἀναθεν illic, quod istic ἕξ ἀρχῆς. Eodem sensu ufur-
pat Paulus Apost. ad Timoth. epist. 1. c. 4. v. 6. ἐν-
περιώρθη τοῖς λόγοις τῆς πίστεως καὶ τῆς καλῆς
διδασκαλίας, ἢ παρηκολούθηκας. & epist. 2. cap. 3.
v. 10. Σὺ δὲ παρηκολούθηκας μὲν τῇ διδασκαλίᾳ,
&c. quo loco cur Erasmi, affectatus es, malit doctiss.
Sculterus, quam Vulgatæ ac Bezae, affectatus es, causam
nullam video ratio siquidem, quam assignat, 10
haud est firma satis. Ad sequendum atque imitandum
hortatur. at quomodo sequi poterit, qui jam affectatus di-
citur? responso proelivis est. aliud est noticia & in-
telligentia, aliud usu & actu assequi: vel, si brevius
vis. aliud nosse, aliud posse. illud Timotheus jam af-
fectatus erat, istud haud itidem adeptus. monet itaq;
Apostolus, ut quæ de se nōset, ἢτοι αὐτοπάσης χροῦς
τοῦ, ἢ ἕξ ἀποκρίσεως ἰσορήσας, ea imitari adniteretur.
Vide & l. 2. § 9. & l. 7. § 3, 4.

Μὴ παρενδυμῶμαι | Nē eam subinde cogitares. 20
Xyl. nē eā nimium afficiaris. Caf. imō, non negligens,
non neglectum habens, sed quantum in te est, tardi-
tatem hebetudinemque tuam corrigere & sanare
contendens. παρενδυμῶμαι, animum non advertere,
negligere, neglectum habere. de gubernatore Epiſt. 4.
cap. 3. Καὶ μὴ αὐτὸς ἐκὼν, ὑποπαρενδυμῶ-
μαι δὲ, ἀπόλετο. Si vel parum neglexerit, animum
non adverterit. Marcus ipse l. 6. § 20. πολλὰ πα-
ρενδυμῶμαι, negligamus multa, non animadverta-
mus. & lib. 10. § 8. τὸ ἀπαρενδυμῶν, animad- 30
versionem sedulam, à negligentia & inadvertentia
immunem. & l. 6. § 50. πρὸς τὸ ὑπ' ἐτέρῃ λεγο-
μένῳ, γίνεσθαι ἀπαρενδυμῶντος, Sedulo attendere at-
que animum adhibere eis quæ ab alio dicuntur. Epiſt.
l. 1. c. 2. Τί ἐγὼ, ἐπειδὴ ἀφύης εἰμι; ἀποστῶ τῆς
ἐπιμελείας τὴν ἐνέαν; μὴ γένοιτο. Ἐπίκλητο
χρησίων Σωκράτης ἐκ ἐστὶν εἰ δὲ μὴ, ἐ χεῖρον.
τὰ τοῖς μοι ἰκαρόν ἐστιν. ἐδὲ γὰρ Μίλων ἐσομαι, καὶ ὁ-
μως ἐκ ἀμειλῶ τοῦ σώματος. ἐδὲ Κροῖστος, καὶ ὁ-
μως ἐκ ἀμειλῶ τῆς κλήσεως. ἐδὲ ἀπὸ ἄλλου πινὼς 40
τῆς ἐπιμελείας, διὰ τὴν ἀπὸ γνώσιν ἤν' ἀκρον, ἀφι-
στῶμαι. Flacc. epist. 1.

Non possis oculo quantum contendere Lynceus;

Non tamen idcirco contemnas lippus inungi:

Nec quia desperes invicti membra Glyconis,

Nodosâ corpus nolis prohibere chiragrâ.

Est quâdam prodire tenus, si non datur ultra.

Ita cum Graio nostro lubens lego, non, quodam.
quodantenus saltem procedere & proficere licet.

Μὴ δὲ ἐμυληθῶν τῇ νοθείᾳ | leg. νοθείᾳ, vel 50
ut Annot. Lugd. νοθείᾳ, neque tarditate & insci-
tiâ, sibi complacentem. quod haud paucorum vitium
est. Vide Solomon. Prov. c. 1. v. 22. Aug. in
illud Psal. 36. v. 3. Nōluit intelligere. Videtis, quia
voluntati illud tribuit: sunt qui volunt intelligere, &
non valent: sunt & qui nōlunt intelligere; idē non
intelligunt.

§ 6. Πρὸ χειρὸς λογισάμεν αὐτῷ τὴν χάριν | Χα-
ριν λογισάμεν, beneficium imputare. quod ab expro-
batione quadam haud multum distat. Juvenal.
Sat. 6. v. 179. de uxore insigniori,

Quæ tanti gravitas? quæ fama, ut se tibi semper
Imputet?

Martial. l. 5. ep. 82.

Non totam mihi, si vacabis horam

Dones, & licet imputes, Severe;

Dum nostras legis exigisque nugas.

& l. 2. epigr. 48.

Imputet ipse Deus neſtar mihi; fiet acetum,

Et Vaticanis perfida vappa cadi.

Senec. de benef. lib. 2. c. 17. Multi sunt tam pravæ
naturæ, ut malint perdere quæ præstiterunt, quàm rece-
piſſe, superbi & imputatores. & l. 6. c. 12. Quædam
quæ homines sibi præstant, aliis imputant. Tria scilicet Mar-
cus beneficia collocantium genera ponit. primum
est eorum, qui palam imputant: secundum eorum, 10
qui etiam si id palam non faciant, apud se tamen
tquam de debito cogitant: tertium eorum, qui
tantum abest ut imputent, ut nē cogitent quidem.

Ἄλλως μὲν τοι | f. ἀλλὰ vel ἀλλ' ὅς. nisi si illud
ὅς ex linea proxima huc irrepperit.

Ὅς οὐδὲ χρεώσῃ διανοῖται | At Senec. de benef. 1.
l. 1. c. 2. Demus beneficia, non saneremus. dignus
est decipi, qui de recipiendo cogitavit; cum daret. hoc
est, quod Marcus hic, ὅς οὐδὲ χρεώσῃ διανοῖται. Et
mox: Beneficiorum simplex ratio est: erogantur tan-
tum, non computantur. si reddet aliquid, lucrum est; si
non reddet, damnum non est. Ego illud dedi ut darem,
nemo beneficia in calendario scribit: nec avarus exa-
ctar ad horam & diem appellat. nunquam illa vir bonus
cogitat, nisi admonitus à reddente. turpis saneratio
est, beneficium expensum ferre. Idem. l. 3. c. 14. In-
teritura est rei tanta dignitas, si beneficium mercen-
facimus. & lib. 4. c. 3. Beneficium virtutis est, &
turpissimam id causâ ullius rei dare, quàm ut datum
sit. se intueri & commodum suum, istud non est bene-
ficio, sed sanus. & c. 14. Non est beneficium quod in-
questum mittitur. hoc dabo, hoc recipiam; auctio est
ut ait Ovidius,

Quæ quia non licuit, non dedit, illa dedit:

Eodem modo, qui beneficium ut reciperet, dedit, non
dedit. Et Cleanthes ibid. l. 6. c. 13. Multum à be-
neficio distat negotiatio. Dominus Christus, Luc.
c. 6. v. 35. Ἀγαποῦσιν, καὶ δανείζετε, καὶ οὐδὲν
ἀπαιτῶντες. & v. 34. Ἐάν γὰρ δανείζετε παρ' ἄν-
θρωποις, ὅτι ἀπαιτῶντες, ποῦ ὑμῶν χάρις ὄσιν;

Οὐδὲ οἱ δὲ δὲ πεποιθὲν | Senec. de benef. lib. 2.
c. 6. Quàm dulces quàm pretiosum est, si gratias sibi
agi non est passus, qui dedit; si dedisse, dum dat, obli-
tus est? Chilo apud Aufon.

Tu bene si quid facias, non meminisse fas est.

Verum quadrat ad hoc Domini Servatoris præce-
ptum hyperbole elegantissimâ conceptum, Matth.

c. 6. v. 6. Ποῦνθ' ἐλεημοσύνην, μὴ γνώτω ἡ
 αἰσχρογῆ, ἢ ποιῇ ἢ δέξεται. Facientis elemosynam
 nesciat sinistra quid dextra faciat. Ambrosius offic.
 l. 1. c. 30. quod & Euthymius inclinatur, ita interpreta-
 tur, quasi dictum esset, ut frater tuus, qui est tan-
 quam dextra tua, quod facis nesciat. Sic facias, ut
 proxima nesciat uxor, uti Persius loquitur. Melius
 Jo. Chrysost. orat. 19. Οὐ γάρ τις αἰνίττεται, ἀλλ'
 ἀσχετοῦ καὶ αὐτὸ τὸ δείκναι. Εἰ γὰρ οἶον τι ὅτι, φησι,
 καὶ σεαυτὸν ἀγνοῖσαι, ἀλλὰ πᾶσι δαδόναι ἐξω σοι τῆτο, ἢ
 αὐτὰς δυνάτον ἢ τὰς διακονεῖσθαι γάρ τις λα-
 οῦν ἐχ', ὡς πνέει φάσιν, ὅτι τὰς σαυτοῦ δὲ χρύ-
 σον ἀνδρώπῃς πέντας γὰρ ἐνταῦθα λαμβάνειν ἐκ-
 λῶσιν. Nam quod de dextra, quae sit amor divi-
 nus, sinistra, quae favor humanus existat, arguantur
 Hieronym. in Matth. Hilar. ibid. Aug. in Psal. 121.
 & in 1. Joan. tr. 6. & de temp. 60. Gregor. in
 Job. lib. 3. c. 21. Theophylact. in Matth. alii; est
 merum ipsorum commentum. Rectius Clem. Stro.
 l. 4. Ἀλλ' ἐὰν αὐτὸς ὁ ἐλεῶν, ὅτι ἐλεῖ, γινώσκων
 ὁφείλει. Aliud est quod Senec. de benef. l. 6. c. 8.
 Beneficium aliquis nesciens accepit, nemo à nesciente.
 Beneficium nili sciens volensq; dare nequit: verum
 beneficium qui dat, quoad beneficii praestiti impu-
 tationem, perinde affectus esse potest, acsi quid fa-
 ciat feceritve nescius sit. atque hoc est, quod post
 Christum nostrum, Marcus voluit. Geminà planè
 mente Plato in Theaeteto, de Philosopho genuino.
 Ταῦτα μᾶλλον αὐτὸν λέλειπεν, ἢ οἱ τῆς θαλάττης λε-
 γόμενοι ῥέες. καὶ ταῦτα πάντα, ἐὰν ὅτι ἐκ οἴδεν,
 οἴδεν. ἐὰν γὰρ αὐτῷ ἀπέρχεται τὸ ἐνδοκίμεν γάρ τις,
 &c. Optimè formulæ istius sensum expressit.

Ὅμοιός ἐστιν ἀμπέλῳ | ita mox: ὡς ἀμπέλῳ.

Μηδὲν ἄλλο σφραγιστέον | Vide ad lib. 7.
 § 73.

Οὐκ ἐπιβοᾷται | Quod Dominus Christus
 Matth. cap. 6. v. 2. ὅταν ποιῇς ἐλεημοσύνην, μὴ
 σαλπίζῃς.

Μεταβαίνει ἐφ' ἑτέρῳ | Vide l. 6. § 7. & l. 11.
 § 4. & lib. 12. § 29. Senec. de benef. lib. 1. cap. 2. 40
 Qualiscunque priorum eventus est, persevera in alios
 conferre. Melius apud ingratos jacebunt, nè cessave-
 ris; opus tuum perage, & partes boni viri exequere.
 alium re, alium fide, alium consilio, alium praeceptis
 salubribus adjuva, & lib. 4. cap. 14. Ad beneficium
 non adducit cogitatio avara, nec sordida, sed humana
 & liberalis, cupiens dare etiam cum dederit, & au-
 gere novis ac recentibus vetera. Hoc est quod suo
 more, id est, Comico, Plaut. Trinumm. Act. 2.
 Sc. 2. v. 39.

Is probus est, quem non pœnitet quàm sit probus:

Benefacta beneficiis aliis perlegito, nè perpluant.

Serid magis alius quispiam apud Plut. de sene polit.
 & adv. vit. Epicur.

Καὶ μὴ πτωσώματα δρῶντες εἰς βεργίς.

Vide lib. 7. § 73. Plin. lib. 3. ep. 5. Antiquiora be-

neficia subvertas, nisi illa posterioribus cumules.

Εν τέτοις ἐν δὲ τῷ | Interrogantis tanquam ex
 aliena persona, esse volunt hæc verba, Xyl. & edi-
 tor Lugd. affirmantis ac prapipientis ex sua Casil-
 lud malim, quia subsequencia, καὶ ἀλλ' αὐτὸ τῷτο,
 &c. subjectionis live responfionis formam habent.

Ἀπαρκολεσθήτως | Sic ut non possint intelligi:
 Xyl. imò potius, sic quasi non intelligant ipsi. ut in
 prapcedentibus. ἐὰν οἴδεν. Sic l. 2. § 15. fed ratio-
 ne diversâ ἀπαρκολεσθήτως ἐρρηγν. Vide supra
 ad § 5. διαπαρκολεσθήτως.

Βέλεσθ' καὶ τὸν κοινὸν αἰδέσθαι | Ità reverà be-
 neficia conferenda, ὡς αἰδέσθαι, ut sentiat sibi gra-
 tiam factam is cui beneficit, ut infra l. 11. § 15. Verum
 ut beneficii autorem, quis is fuerit, dignoscat, nihil
 quicquam est necesse. Senec. de benef. l. 2. c. 9. In-
 terdum & ipse qui juratur fallendus est: ut habeat,
 nec à quo acceperit, sciat. Exemplum subijcit Arcefi-
 lai, qui amici pauperis, sed paupertatem per vere-
 cundiam dissimulantis, ac per aegritudinem decum-
 bentis, pulvillo sacculum clam subjecit, ut quod de-
 siderabat, inveniret potius quàm acciperet. Ctesib-
 bium hunc nominat Laert. l. 4. Appellem Chium
 Plut. de adul. & amic. quem & fraude amica utilisq;
 prehensâ, dixisse, Ἀρκασιδὲς τὸ πύργιον, ille; Ἀρ-
 κασιδὲς τὴν τὸ κλέμμα, iste refert. Ibid. Plut. Τῇ τῇ
 φίλῃ γὰρ ἐπὶ τῇ κλεῖνῃ ἐδὲν ἐπεστὶν ἀλλὰ πολ-
 λάκις, ὡς ἰατρὸς λαδὼν ἐδρεῖσθαι, καὶ φίλῃ
 ὠφέλιυσεν ἐν τυχῶν ἢ διαλυσθῆναι, ἀγνοῖσθ'
 ἐπιμεληθεῖς. Sed ad Senecam redeamus paria Mar-
 co interrogantem. Quid ergò? ille nesciet à quo ac-
 ceperit? Primum nesciat, si hoc ipsum beneficii pari
 est. Denique ille nesciet accepisse se: ego sciam me de-
 disse. Parum est, inquit. Parum, si fœnerare cogitas,
 sed si dare, quo genere accipienti maximè profuturum
 erit, dabis. contentus eris te teste: alioquin non bene-
 facere delectat, sed videre benefecisse. Volo, inquit, sciat,
 debitorem queris. Volo utique sciat. Quid si illi uti-
 lius est nescire? si honestius? si gratius? non in
 aliam partem abibis? Volo sciat. Ità tu hominem non
 servabis in tenebris? Beneficia in acta non mitto,
 quid? ego illi sum indicaturus me dedisse; cum inter
 prima praecepta & maximè necessaria sit, nè unquam
 exprobrem, imò nè admoneam quidem? hæc enim bene-
 ficii inter duos lex est, alter statim oblivisci debet dati,
 alter accepti nunquam.

Τὸ ὃ νῦν λεγόμενον παρεκδέχῃ | non intelligis.
 Cas. sic ex Polybio Suidas, ἐκ δεῶς καὶ ἡμετέρας
 ἐκδέχῃ λόγους. i. e. νοεῖς, ὑπολαμβάνεις. Suidas.
 50 excipe. Xyl. ut sit παρεκδέχεται, idem quod ἐκ-
 δεῖν, excipere. neutrum satis arridet. ego condition-
 nem particulam deesse puto, [ἀν] παρεκδέχῃ, si
 secius ceperis. Ità enim significat τὸ παρεκδέχεται.
 Eusebius hist. eccles. l. 3. c. 39. Papiam narrat, τὰς
 ἀποστολικὰς παρεκδέξασθαι διηγήσεις, ex relationi-
 bus apostolicis secius acceptis, commenticia multa tradi-

tradidisse. quod verbum & in H. Stephani thesaurum poterit immitti.

Εἰ δὲ θέλεις σωεῖναι | forsan σωεῖναι. intelligere. quamquam & σωεῖναι eo sensu usurpatum invenias. Ita enim Herodot. l. 5. Ἐγὼ μοι δοκέω σωεῖναι πρὶ ἐθέλει λέγειν ἡμῖν τὸ χρηστερον. Demosth. pro Coron. ἔτε ὑμᾶς οἶμαι μανθάνειν, ἔτ' αὐτὸς ἐδυνάμην σωεῖναι. ubi tamen quidam codices σωεῖναι. Herodian. lib. 2. de Germanis. Ὡς οὖν τὰ σώματα θνητοτάτοι καὶ μεγάλοι εἰσιν, ἔτω καὶ τὰς διανοίας παρῆς, καὶ μὴ ῥαδίως σωεῖναι δυνατόι, ἢ μετὰ πανουργίας ἢ διὰ λεγέριον ἢ παρρησίαν. Clemens Strom. l. 1. Ἀλλὰ καὶ δὲ καὶ ἀνὰ γεγραμμάτων πρὸν εἶδ' ὁμιλῶν φασκόν. ἔ- πως σωεῖναι τὰ ἐν τῇ πῆξει λεγόμενα ἔχ' οἷον τε μὴ μαθόντα, δημολογικῶς. & l. 4. Οὐτε τὰς πηλὰς τὰς κτ' ἀνάστον οἷον οἷως βεβαιώτων, ἔτε τὰς κολλάσεις οἷον ἀδίκως καὶ ἀσελῶς πεπληττωμένων σωεῖναι βέλονται. Et apud Suidam in Sexto autor incertus, μὴδὲ σωεῖναι τὸ λεγόμενον διωρηθῆς.

Μὴ φοβῶ, μὴ παρῆς τῆτο | forsan, μὴδὲ ὡς τῆτο. Ne metuas, neve hac de causa opus aliquod sociale omittas. Veruntamen nihil temerè mutatum velim.

§ 7. Ὡς οἶλε Ζεὺς | Indè Ζεὺς ὑέπ' οὐ- μελίου, idemque Ὡς & Δεὺς, & Ὡς dictus Hesych. Ὡς, Ζεὺς ὁμελίου. Aristot. nom. de mund. cap. 7. Ὡς οὐ ὑέπ' οὐ καλεῖται. & Phurnut. de Deis c. 3. Παρῆς πῆς καὶ Δεὺς καλεῖται, τὰ καὶ τὸ δῶκεν πῆς πῆς. Lucian. dialog. Jov. & Gan. Διὸς δὲ ἐκ ἡκιστος ὄνομα, ἐδὲ βωμὸν εἶδ' ἐν τῇ Γαργάρεω πῆς ὑέπ' οὐ; Pausan. in Attic. meminit βωμὸν ὁμελίου Διὸς. Athenis verò refert esse γῆς ἀγαλμα, ἐκείνου οἷον οἷον Δία. ἢ τε ὁμελίου εἶδ' ἄδωμοις, ἢ τε καὶ τοῖς πῆς Ἐλκισι συμβαλὸς αὐχμὸς. At de Ægypto Nilum allocutus Tibull. l. 1. eleg. 7.

Te propter nullos tellus tua postulat imbres;

Arida nec pluvio supplicat herba Jovi.

Et Schol. ad Pindar. Pyth. od. 4. Κερίσσω πῆς Νεῖλόν φασιν ὡς Παρῆς, Αἰγυπῆς Ζεὺς Νεῖλε, ἀναλογεῖν δὲ τοῖς τοῦ Διὸς ὁμελίου τὸ τοῦ Νεῖ- λου ὑέπ' οὐ, καὶ ὡς οὐ ἀντίστοιχόν τινα τῆτον τὸ Διὸς εἶδ'. Verum Deus verus vivisque solusest Ζεὺς ὑέπ' οὐ. non Nilus, non nubes ipsæ, non ulla apud extraneos in pretio habita Deunculorum mendacia atque mendicabula. Vide Jerem. cap. 14. v. 22. Job c. 38. v. 25, 28, 34, 37. Psal. 65. v. 10, 11, 12. Zech. c. 10. v. 1.

Κατὰ τῆς ἀέρας οἷον Ἀδωμοῖν | Existimat Xylander improbare Marcum istic commune illud & damnosissimum vitium, quo plerique ea tantum expetant, quæ sibiipsis privatim prosint; nihil solliciti de communi bono: & Athenienses notare, utpote qui iniuste & illiberaliter suis tantum agris pluviam & fertilitatem poscerent, reliquorum hominum nul-

lam rationem habentes. At contra planè preces istiusmodi probat Marcus, quibus homines non sibi soli privatim; suis rebus, sed civitati reiq; publicæ universæ, in qua degunt, à numine fausta prosperaq; comprecantur; quales fuisse monet Atheniensium illas. quos etiam in supplicationibus suis, non suæ tantum regionis, sed totius insuper Græciæ; memores fuisse ex Pausania supra didicimus. Verum quod Gregor. in Job. lib. 18. cap. 3. & Hieron. nom. in Thren. c. 3. v. 41. quæ inde constat Hieronymi non esse, quia ex Gregorio mutuatur. Et oratione operatio, ut operatione fulcienda est oratio. itaq; precibus opera sunt adjicienda. & tam pro bono publico conatus adhibendi, quam supplicationibus concipiendæ. Habentq; reverà locum hic Menæcei pro patria se devotentis illa à Xylandro etiam laudata, ex Euripidis Phœnissis;

Εἰ δὲ λαβὼν ἔχας, ὅ, π' ὁμιλῶ τῆς
Χρηστὸν, διέλθαι τῆτο, καὶ εἰς κοινὸν οἶον
Πατεῖδ' ἡμῶν ἀνὰ πόλιν ἐλαστών
Πειρώμενα, τὸ λοιπὸν ἐντυχρίεν ἀν.
Si quisque quantum quiverit boni, lubens
Patriæ offerat, donetque publica rei;
Minus malorum civitates prenderet,
Et ampliores redderentur indies.

Siquidem, ut rectissime Andocides orat. ad Ὀ. Alcibiad. διὰ μὲν τὸ οἷον ἰδίαν ἐπιμακρυῖν εἶδ' ἀνὰ πόλιν μείζους καλίστανται διὰ δὲ τὸ οἷον κοινὸν, μεγάλα καὶ ἐλαστέρα γίγνεται. Vide ad lib. 1.

§ 16. & l. 7. § 4.

Ἡτοι εἰ εἶδ' εὐχάδ' ἢ ἔτος ἀπῶς καὶ ἐλαστέ-
ρος | ἐλαστέρος legit Casaub. ad Pers. Sat. 2. qui & τὸ ἀπῶς καὶ ἐλαστέρος εὐχάδ', orationem simplici-
cem & liberalem opponi censet τῇ εὐχῇ ἐμπεικῇ i.e. preci emaci, ut Persius loquitur: quam interpretatur, vel eam quæ habet conjunctum sacrificium majoris alicujus victimæ, aut votum rei consecrandæ; quod sit velut pretium diis repensum, ut fit in emptione contrahenda; vel quæ toties fuit repetenda, & tam assidue ac lascivè καὶ ἐντυχρίεν faciendæ, ut hoc ipsum pretii loco censeretur possit; quia, ut ait Seneca, Nulla res carius constat, quam quæ precibus empta est. Mihi videtur Marco, τὸ ἀπῶς εὐχάδ', orationis simplicitatem quandam denotare, qualis illa Atheniensium formula, quæ generali quadam ac familiari ratione Jovem compellat, nec terminos illi rerum tribuendarum anxie sollicitéque præscribit. qualis itidem ea formula, quam amicis suis poeta quidam præscripsit, à Platone in Alcibiad. 2. laudatā;

Ζεὺ βασιλεῦ, τὰ μὲν εἰδ' καὶ εὐχάδ' οἷον, καὶ ἀνδύοις
Ἄμμι δὲ δὲ, τὰ δὲ δὲ καὶ εὐχάδ' οἷον ἀπαλέξοις.
vel, ut Antholog. l. 1. c. 31. habetur

— τὰ δὲ δὲ καὶ εὐχάδ' οἷον ἀπαλέξοις.

Tu rex summe, dato nobis bona, si ve rogemus,
Seu non: at mala vel poscentibus usque negato.

Sed & Laconum, qui ut Plato ibid. καὶ ἰδίαν καὶ κοινὴν

μυσία ἐκείνῃ τῇ ἀποστολῇ ἐν ἧν εὐχολοῖται, καὶ καλὰ ὅτι τοῖς ἀγαθοῖς τοῦ θεοῦ διδόναι καλῶν ἔργων αὐτοῖς. Unde & Jupiter Ammon dixerit, βέλεις αὐτῷ πλὴν λακεδαίμονιον εὐρημαῖον ἐν μάλλον, ἢ τὰ σύμπαιλα ἧς ἐλλυμίων ἱερῶν. Quin & Xenophon de Socrate memorial. l. 1. Εὐχέσθω ὁ θεὸς τοῦ θεοῦ ἀπὸ τῶν παλαιῶν διδόναι ὅς τοῦ θεοῦ καλῶς εἰδότης, ὅποια ἀγαθὰ ὄντι. Respexit eodem Juvenal. Sat. 10. v. 346.

Nil ergo optabant homines? si consilium vis, Permittes ipsis expendere numinibus, quid Conveniat nobis, rebusque sit utile nostris. Nam pro jucundis aptissima quæque dabunt Dii. Charior est illis homo, quam sibi.

Atque hoc est quod R. Simeon in Pirke Abot. c. 2.

§ 13. **נְבִיךָ תְּהִלָּתְךָ שׁוּחַ**

Orationem tuam fixam nō feceris. hoc est, nolis inter orandum terminos numini figere, legemque quid facturum sit, Deo præstare; sed vota tua simpliciter, prout illi visum fuerit, præstanda ipsi permittito. At τὸ ἐλδοσεῖας εὐχεσθαι, sive liberaliter precari, (ita enim cum Xylandro malim, quam cum Merico, libere) est ejusmodi orationem adhibere, quæ alios etiam contribules, conterraneos, aut extraneos etiam nobiscum unā comprehendat, qualis ea est, quam hīc Marcus retulit, Attica supplicandi ratio: qualis itidem, quam Xylander hīc adducit, Perfarum veterum de quibus Herodot. l. 1. apud quos lege sic cavebatur; εἰ αὐτὰ μὴ δὴ τὸ δύνῃσι ἰδὴ μὲν, ἢ οἱ ἐγγίγνεται ἀρεθῶν ἀγαθὰ. ὃ ὅτι πᾶσι τοῖς Πέρσῃσι κατὰ γὰρ εὐχόμενοι, καὶ τῶ βασιλεῖ ἐν ᾧ δὴ τοῖς ἀπασιν Πέρσῃσι καὶ αὐτοῖς γίγνεται. Sed liberalior his Christianorum litania. Paulus Timotheo epist. 1. c. 2. v. 1. præcipit ποιεῖν δέησεις, προσάσεις, ἐντεύξεις, εὐχαριστίας, καὶ πάλιν ἀνθρώπων. Liberalissima verò omnium λειψυγία Judaica, si Philoni credimus, de monarch. lib. 2. Τῶν μὴ γὰρ ἄλλων οἱ ἱερεῖς ὑπὸ οὐρανῷ καὶ οὐρανῷ καὶ πολλοὶ αὐτῷ (αὐτοῖς forsan) μόνον εἰδώσασι τὰς τ' εὐχὰς καὶ θυσίας ὀπτελεῖν. ὃ ὅτι ἱεροῦ ἱερῶν ἀρεθῶν, ἢ μόνον ὑπὸ ἀπαντῶν ἀνθρώπων ἡγούμενοι, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ἧς φύσεως μερῶν, γῆς, ὑδατῶν, ἀέρος καὶ πυρός, τὰς τ' εὐχὰς καὶ τὰς εὐχαριστίας ποιεῖται, τὸν κόσμον, ὅτι τὰς ἀληθείας, πατεῖδα ἐν εἰσὶ νομίζων, ὑπὸ ἧς ἰκασίας καὶ λιπαῖς εἰώθεν ἔξενυμνάζειν τὸν ἡγεμόνα, ποτινῶν καὶ τῆς ὀπτικῆς καὶ ἰλεω φύσεως αὐτῶ μετὰ δίδοναι τῶ ἡγεμόνι.

§ 8. Σωτήταξεν ὁ Ἀσκληπιὸς τέτρω | Σωτῆταξεν, injungere, præcipere, præscribere, quomodo ægrotis medici hoc vel illud sumendum. Plut. in Pomp. Ἐπειδὴ νοσῶντι σωτήταξεν κίχλῳ ὁ ἰατρός. quod in apophth. νοσῶντι κίχλῳ ὁ ἰατρός λαβεῖν προστάξει. ἐστὶ; vocabulum hoc frequentius. Sed altero illo potius usus Marcus videtur, quo σωτῆ-

ξιν ἢ σωτήταξεν ποῖον τι designaret. itaque verito, quo Marci mentem exprimam, insolenti licet vocabulo, coordinavit. alioqui σωτῆταξεν etiam simpliciter pro præcipere sumitur. Suid. Σωτῆταξας, ἐπὶ ἐλάμῳ. adductis ex Polybio istis; Σωτῆταξας, ἐλάμῳ καὶ σπινθῶν ὅσον ἔχει δυνάμειος.

Ὁ Ἀσκληπιὸς | Æsculapium medicinæ præsidem Deum per insomnia remedia sibi suggerere opinabantur. in quo argumento frequens admodum est Aristides in orationibus sacris. Orat. 1. ἀλυσαν σπασάσθαι ὁ θεός. & ibid. ἀνοστῶν ὀπτάξαι. & Orat. 2. ἀνυπόδηλον σπασάσθαι, &c.

Σωτήταξεν τέτρω ἢ τῷ ὅλῳ φύσει νόσον | Itā l. 4.

§ 45. σωτῆταξαι ἡγεμονίας τὰ ὄντα. & lib. 6.

§ 16. ὅσα οἱ θεοὶ δυνάμει καὶ διατετάχασιν. Verum istic ad rem medicam respectum habet, quasi

medicinæ rationem universa ista obtineant. Plato Sophist. Ἰατρικὴ τις ἢ κολαστικὴ. Aristotel. Ethic. lib. 2. c. 3. Ἰατρικὴ τις ἢ παιδεία. Idemque

20 rhetor. lib. 1. c. 14. Et Æneas Gaz. de anim. immort. Ἰατρικὴ ἢ κολαστικὴ. Medicina quædam est conceptio divina. Ambros. in Psal. 37. & Hieron. in Ezech. Quæ putatur pæna, medicina est. sicut enim

quædam datur cathartica, ut noxius humor, qui inest

corporibus, egeratur: sic & dominus dat calicem tor-

mentoribus meracissimum, ut quicquid fellis amaritudi-

nisque est, auferat à peccatoribus, & pristina eos re-

stituat sanitati. Optimè Simplicius distinguit in Epicteti Enchirid. ad duo artis medicæ munera

30 respiciens, vel ægritudinem profligandi, vel va-

litudinem sanitatēque conservandi; mala externa,

calamitatēque omne genus esse, ἢ νοσῶντων

δυσχερείας, ἢ ὑγιαίνοντων γυμνασίας, vel ægrorum me-

dicamina, vel sanorum exercitia.

Κατάλληλον αἰς τὴν ἐμπροσθεν | ad fatum, si-

ve fato, congruens & consentaneum. Itā κατὰλλη-

λα φάρμακα, medicamenta congruentia, Dioscoridi.

& τρεῖς τοῖς νοσῶσι κατὰλληλοι, alimenta ægrotan-

tibus congruentia. referente Budæo. & Marco no-

stro φασίασται κατὰλληλαι. cogitationes vel, appre-

40 hensiones congruæ. l. 7. § 2.

Ὡς καὶ τὸν λίθον συμβαίνειν | Vide l. 4. § 23. &

lib. 7. § 57. Ludit autem hīc in ὁμωνυμίᾳ verbi

συμβαίνειν, quod & evenire & convenire significat.

Verum de hoc usu vocabuli in re architectonica,

nihil dum comperi. nisi quod Fabius instituit. l. 9.

c. 4. Fit sæpe, inquit, aspera & dura & dissoluta

& hians oratio, si ad necessitatem ordinis sui verba

50 redigantur. differenda igitur quedam & præsumen-

da; atque ut in structuris lapidum impolitorum, loco

quo convenit, quidque ponendum. quod hīc convenire,

alibi congruere dixit, eadem utrobique imagine usus:

Non enim ad pedes verba dimensa sunt. ideoque ex

loco transferuntur in locum, ut jungantur quo con-

gruunt maxime, sicut in structura saxorum rudium

etiam ipsa enormitas invenit, cui applicari, & in quo

possit

posse insistere. Suidas hæc ipsa Marci verba nobis exhibet sub hoc titulo: (quod idem & apud Hesychium legitur) Συμβαίνοντα, συμφανήτα, quo sensu apud eundem autor innominatus: Τὸ δὲ σκοπεῖν, εἰ συμβαίνει τοῖς λόγοις τὰ πρῶτα. Et Synes. epist. 58. ἐνταῦθα δ' ἡ γλῶττα τῇ γνώμῃ συνίσταται. Et Aristid. orat. οὗτος δὲ παρὰ δόξαν. Ὁ δ' ἀπαυτῆς, ἵππευ μὲν δέξινον, ἄλλοι δὲ τῆς καρδίας οὐκ, πρῶτα μὲν ἔχοντα συμβαίνοντα. Et Liban. orat. 28. μήτερος ἀδικῶν ἢ συμβαίνουσι πρὸ νόμου. Jo. Chrysostr. in ad Cor. ep. 2. orat. 30. ἔστι καὶ τὸ αὐτὸ φρονεῖν, καὶ μὴ ἐμνησθῆναι, ὅταν ἐν τοῖς ὁμιλίαις συμβαίνουσιν πρὸς, ἐν δὲ τῆς αἰτίας ἀλλήλων διασπασίμων. Theodoret. item, therap. l. 1. fidem ad τὰ νοητὰ Speculanda necessariam contendit; ἐπειδὴ οὐκ εἰκόνα ὁρᾶν αὐτοῖς συμβαίνουσιν οἷον τε. Idemque l. 11. de prædictionibus prophetis. Ἐξιστασάτε τῶν πρὸς τοῦδε τοῦ γρηγορήσαντος περιήρησις. καὶ εὐρητε ἀληθείας, καὶ τῆς πρῶτα μὲν ἐκφράσεως, ἀξιοῦσι ἀδικεῖν καὶ τὰ πρὸς μὲν ὁρᾶν τε διασπασίμων. & ante omnes hos Plato in Protag. Ἐγὼ μὲν ἐν καὶ Νομοῖ καὶ συμβαίνουσιν, συμβαίνειν ὑμᾶς, ὡς περὶ τὸ διακρίναι ὑμῶν συμβαίνουσιν πρὸς τὸ μῖτον. Aischylus denique a Plutarcho in Theseo laudatus,

τοῖς δὲ πρὸς συμβαίνειν;

Τὴν ἀντιπαύω πρὸς; τίς πρὸς;

Ἀρμονία δὲ μία | Sext. Empir. advers. Music. lib. 6. c. 1. καὶ ἁρμονίας διοικήσας τὸν κόσμον. Vide ad l. 7. § 48.

Ὁ κόσμος τοῖς δὲ σῶμα συμπληροῦται | Vide l. 4. § 40.

Ἐκ πάντων ὅσων αἰσθάνων ἡ ἐμμετρίαν | Senec. de benef. l. 4. c. 7. Nihil aliud esse fatum quam series implexæ causarum. Vide lib. 6. § 37. & l. 7. § 8. & l. 10. § 4. Tacitus annal. l. 6. Sed mihi hæc & talia audiendi, in incerto iudicium est, fatone res mortalium & necessitate immutabili, an forte voluntantur. quippe sapientissimos veterum, quique sectam eorum emulantur, diversos reperies. ac multis insitam opinionem, non initia nostri, non finem, non denique hominem Diis cura. ideo creberrima & tristitia in bonos, læta apud deteriores esse. Contra alii, fatum quidem congruere rebus putant; sed non e vagis stolis, verum apud principia, & nexius naturalium causarum. ac tamē electionem vitæ nobis relinquunt, quam ubi elegeris, certum imminuentium ordinem. — nec plurimis mortalium eximi, quin primo cuiusque ortu ventura destinantur. Epicureos & Stoicos designari apertissimum est.

Τὸ πρὸς ἑρπεν αὐτῶν | Vide ad l. 3. § 4. & l. 10. § 20. & l. 12. § 23.

Ὁς ἐκείνα ὁ Ἀσκληπιοῦ | leg. ὁς ἐκείνα, ὁ Ἀσκληπιοῦ, vel [α] ὁ Ἀσκληπιοῦ.

Πολλὰ γὰρ καὶ ἐν ἐκείνοις δὲ τετραχῆ | Plato Gorgia. Ἀρ. ἐν τῷ ἰατρικῷ ἡδὺ δὲ, καὶ χαίρειν.

οἱ ἰατρικοί; καὶ ἐμὴν δόξαν. Ἀλλ' ὁρᾶν μὲν γὰρ. Firmic. de errore Gent. Morbo pro salute hominis sollicita medicina se opponit; asperi cibi, amari potus ingeruntur: & si convalescit malum, ferrum & ignis adhibetur. Itā Senec. Agamemnon.

2. 1.

Et ferrum & ignis sæpe medicine loco est. Nalo remed. l. 1. v. 225.

Dura aliquis præcepta vocet mea: dura fatemur

Esse: sed ut valeas multa dolenda feres.

Sæpe bibi succos, quamvis invitus, amaro;

Eger: & oranti mensa negata mihi est.

Ut corpus redimas ferrum patieris & ignem:

Arida nec sitiens ora lavabis aqua.

Ut valeas animo quicquam tolerare negabis?

At pretium pars hæc corpore majus habet.

Prudent. de Coron. hymn. 10.

Horretis omnes hæc carnificis manus?

Num mitiores sunt manus medentium.

Laniena quando sevit Hippocratica?

Vivum secatur viscus, & recens cruor.

Scalpella tingit, dum pueredo abraditur.

Putate ferrum triste chirurgi mei.

Inferre costis, quod secas salubriter.

Non est amarum, quo reformatur salus.

Videntur isti carpere artus tabidos;

Sed dunt medelam rebus intus vividis.

Quod Senec. ad Marc. c. 22. Adjice lacerationes medicorum ossa vivis legentium, & totas in viscera morum demittentium, non simplici dolore pudenda curantium. Tertull. in Scorpiae. c. 5. Est hæc perventitas hominum, salutaria excutere, exitiosa suscipere, periculosa quæque medicamina vitare, mori denique citius quam curari desiderare (transpono, peric. quæque; desiderare, med. vit. mori d. c. q. c. Vel sic etiam; med. vit. peric. quæque des. mor. den. cit. q. cur. at Rigalt. periculosa querere, medico malè vitare, &c.) & est planè quasi servitia, medicina de scalpello, deque cauterio, de sinapis incendio. non tamen secari, & inuri, & extendi, morderique idcirco malum, quia dolores utiles affert. nec quia tantummodo contristat, recusabitur; sed quia necessario contristat, adhibebitur. horrorem operis fructus excusat. ululans denique ille, & gemens, & mugiens inter manus medici, postmodum easdem mercede cumulabit, & artifices optimas prædicabit, & servas jam negabit. Et si martyria deserviunt, sed in salutem; licebit & Deo in vitam æternam per ignes & gladios & acerba quæque curare. Senec. de provident. c. 3. Illud dico, ista quæ tu vocas aspera, quæ adversa & abominanda, primum pro ipsis esse quibus accidunt; deinde pro universis, quorum major Diis cura est, quam singulorum. difficillimum videtur, quod primum dixi, pro ipsis esse quibus eveniunt ista, quæ horrendus ac tremennis. pro ipsis est, inquis, in exilium projecti, in egestatem deduci, liberi, conjugem efferre, ignominia officii, debilitari?

Εἰ γὰρ κεν ἡ σμικρὴν ἐπὶ σμικρῷ καταθεῖο,
καὶ δάμα τῷδ' ἔρδεις, τάχα κεν μέγα ἡ τὸ γένοιτο.
Si quamvis modicum modico superaddere pergas,
Idq; iterum atq; iterum, magnus consurget accervus.
ἢ πρὸς ἀργυρεῖν μόνον αὐξήσῃν εἴρηται καλῶς, ἀλλ'
εἰς ἅπαντα ποιεῖ, μάλιστα δ' εἰς ἀρετῆς ἐπίδοσιν,
πολύ ἡ τελευτηγρὴν ἔσθ' ὅτ' ἄλυστα πρὸς σταμνάον-
τῳ.

Ἄλλ' ἐκρηγνύετα | quomodo Chrysippus ἐν τοῖς
περὶ ἀνομολογίας, à Plutarcho de virt. mor. lauda-
tus: Ταῖς ἐπικρινούσιν πᾶσιν ἐκρέει τὰς λογισμῶν
εἰς τὰς ἐναντίας περὶ ζῆς βιαιῶς παρωδῶντα.

Πάλιν ἐπιμύναται. Vide l. 4. § 25. Habes autem
Epicteti pulcherrimam de argumento isto disserta-
tionem apud Arrian. l. 1. c. 25. qui & summarim
l. 4. c. 9. Πρώτον μὲν καταγνώσθαι τῆς ἡμετέρας
αἵτα κατὰ τὴν ἐκείνου ἀπορροήσας, καὶ τὴν πείθης τὸ
τῆς ἀνθρώπων ἀνθρώπων, οἱ ἀπαξ ἐκδόντες, εἰς ἀπαι-
επίδωκον ἑαυτὸς ἀλλὰ μὴ τὸ τῆς παιδοτελεῶν
πείθωκε τὸ παιδίον ἀρετῆς, φησι, πάλιν πάλαι, 2
μέγας δὲ ἰσχυροποιῶν. τοῦτον π. ἢ σὺ πείθεις.
Hebræi doctores in codice Saubedrin. Qui discit leg-
gem, nec redit ad eam, similis est homini, qui serit, sed
non meret. Vide l. 6. § 10.

Ἀσπάζειν εἰς τὰ πᾶσι | *equo animo pleraque*
humana ferre. Xyl. at Caf. de actibus sive affecti-
 bus propriis interpretatur, quibus, pro humana in-
 firmitate, crebri sit expostus. neutrum placet: ἀσ-
 πάζειν εἰς τὰ πᾶσι ἀνδραγαγή, est pluribus hu-
 maniter actis acquiescere, contentum esse. quod de al-
 liis censendis Flaccus l. 1. Sat. 3.

Æquus compenset vitiis bona; pluribus hisce,

Si modò plura illis bona sunt, inclinet.—

quod Liban. orat. 4. ὁς πρὸ πλείων τιμῶν ῥοπήν, ἀσ-
μυρίζεν, contentum esse, libenter acquiescere. Ælchin.
ep. 5. Ἀλλὰ καὶ σφόδρα ἀσμυρίζῃ τῇ συμφορᾷ. καὶ
ἀσπάζοι. διὰ τὸ εἶναι ἢ ἀπαιτῶν ἢ τῆς αὐτοῦ πα-
τοῦσας, quod & mox interpretatus ipse, καὶ ἡδύτατον,
inquit, τὰ παρόντα. Marcus itidem l. 7. § 27. μὴ
διὰ τὸ ἔσως ἀσμυρίζεν αὐτοῖς. nō, dum istis libenter
acquiescis, indē ἀσμυρίζον καὶ φιλητόν, Clemen. Alex.
pedag. l. 1. c. 3. & ἀσμυρίζον, acquiescendum. Hip-
pocrati. Marcus ipse l. 12. § 14. ἀσμυρίζε, gratum
habe, contentum esto. & l. 7. § 27. διὰ τὸ ἔσως ἀσ-
μυρίζον αὐτοῖς.

ὧς πρὸς παιδείαν | i. e. agere & gravatim :
quomodo ad pædagogum scholamve pueri commē-
ant; qui ludum talarium literario præoptant. Vide
l. 10. § 35. De Clearcho Xenophon expedit. l. 2. τὸ
ἐπὶ παιδείᾳ ἐκείνην, ἀλλ' αὖτε χαλκὸς καὶ ἀργὸς ἦν.
ὡς δὲ λέγουσι πρὸς ἀπὲν οἱ στρατιῶται ὡς αὖτ' ἐπὶ
παιδείᾳ διδασκαλοῦ καὶ γὰρ ἐκ φιλίας καὶ ἐκ εὐνοίας
ἐπαμύνης ἐλέγχει, εἰς γὰρ, &c. Ambrosi. hexam. l. 6.
s. 6. Itā sunt hæc ut pedagogi parvulis, amari viden-
tur, acerbi & molesti, formidabiles verberare, libera-
re lasciviendi neant, necessitatem disciplinæ exigunt.

pueriles animos, nè luxu diffuant, terrore constringunt.

Perſius de ſe Satyr. 3. v. 43.

Saepe oculos, memini, tangebam parvus olivæ,

Grandia si nollem moritari verba Catonis

Reddere, non sano multum laudanda magistro

Quæ pater adductis sudans audiret amicis.

Jare: etenim id summum, quid dexter senio ferrat:

Scire, erat in voto: damiola canicula quantum

Raderet : angustæ collo non fallier orce :

10 Ne quis callidior buxum torquere flagello.

Vide *Perfui glossas* : & *Turneb. adversar.* 123. 627.

Aliaque inquam ad pedagogum, ad philosophia
praeceptorem accedere oportet, ut discamus, non
ut oblectemur: *μεμαθημένοι, ὡς καὶ εἰς Στάγειον, ὅτι
ὁ δὲ δῖος, ἀλλ' εἰς ῥοῦλον καὶ διδασκαλῶν ἀπικέαι*, Plut.
de profect. contra quàm illi, quos, ut Seneca ep. 1:8.
*Inquilinos philosophorum, non discipulos dixeris. qui ve-
niant ut audiant, non ut discant; sicut in theatrum
voluptatis causâ ad delectandas aures oratione, vel voce,
vel fabulis ducimur. — qui cum puellaribus veni-
unt, non ut res excipiant, sed verba: quae tam sine pre-
fectu alieno discant, quam sine suo audiant.* — quibus
philosophi schola diversarium est otii: nec id agunt, ut ali-
qua illis vitia deponant, ut aliquam vitæ legem accipi-
ant, ad quam sup̄ mores exigant; sed ut oblectamento
aurium perfruantur. Ità assuescit animus delectare se
potius quàm sanare: & philosophiam oblectamentum
facere, cum remedium sit. Idem ep. 117.

Ἄλλ' ὡς ὁφθαλμοὶν τρεῖς | Vult nos ad philosophi-
 am recurrere, tanquam laborantes ad medicinam,
 quæ dolorem mitiget, morbum amoveat. Nam quod
 Xylander annotat de præceptis salutaribus in prom-
 ptu habendis, quod supra l. 3. § 13. monuerat, est
 hic planè ἀπορρητόν. Epictet. *differt.* l. 3. c. 23.
 Ἰατροὶ δὲ τὸ φιλοσοφῆν θέλουσιν. ἐ δὲ πῶθεν τις ἐξ-
 ελθεῖν, ἀλλ' ἀλγυσιαις. ἔρχασθε γὰρ, ἔχ' ὑγίαν,
 ἀλλ' ὁ μὲν ὥμον ἐμβεβλήκως, ὁ δὲ ἀποσπῆμα ἔχων,
 ὁ δὲ κεφαλὴν γὰρ ἔστ' ἐγὼ κατὰ τὰς ὑμῶν λέγων νοση-
 τὰ καὶ ὀπρῶν ἡμῶνα. ἵν' ὑμεῖς ἐπιμνηστέες με εἴ-
 10-
 λεσθε. ὁ μὲν τὸν ὥμον ἐκτέρῳ ὡς ἐισώμενον, ὁ
 δὲ πῶ καραλῶ ὡς πύλινον ἔχοντα, ὁ δὲ πῶ συνέγ-
 ρα, ὁ δὲ τὸ ἀποσπῆμα. & *ibid.* aliis insuper adje-
 ctis imaginibus. Φιλοσοφῶν δὲ ἐπ'
 ἀκέρῳ παρὰ καλεῖ; ἔχ' ὡς ὁ ἡ-
 20-
 λιστὴ ἀρεῖ αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ, ἢ τερ-
 ρῶν, ἔτω δὲ καὶ ἐπ' αὐτῷ ἀρεῖ πῶ ὡς ἐν
 διποδῶντος ποῖον ἰατρός παρὰ καλεῖ,
 ἵνα πρὸς αὐτὸν θεσπασθῇ; καὶ τοι νῦν ἀκού-
 30-
 ῃς καὶ οἱ ἰατροὶ ὡς θανάτῳ ἐν Ῥώμῃ πάλιν ἐπ'
 ἐμῷ παρεκλήντο. De philosophia Marcus, de phi-
 losopho Epictetus.

Tὰ σπυγδαίων | penicillum. De spongiis Plin.
nat. histor. l. 31. c. 11. Mollissimum genus earum
penicilli, oculorum tumores levant ex mulso inpositi.
iisdem abstergenda. lippitudini utilissimi: eosque tenu-
issimos & mollissimos esse oportet. imponuntur spon-
gia

gie ipse epiphoris ex posca. Nec mutandus iste Plinii locus, quod quidam volunt, ut legatur, genus earum e quibus penicilli. nam præterquam quod Pliniana Syntaxis id non patitur, lectionem receptam ex Celfo firmamus, qui penicillam docet spongiolam ejusmodi dici, & huic usui adhiberi. de re medic. l. 6. c. 6. § 1. Neque ab ratione abhorret etiam penicillo potissimum uti expresso; si levior impetus est, ex aqua; si major, ex posca.

Καὶ τὸ ὅν | Plin. l. 29. c. 3. Ova per se infuso candido oculis epiphoras cohibent, urentesque refrigerant. quidam pro aqua miscent collyriis. infantibus contra lippitudines vis aliud remedium est. Sed de multiplici ad oculos ovi usu consulatur Celsus, l. 6. c. 6.

Καταπασα | Φάρμακα τὰ μὲν πᾶσα, τὰ δὲ χεῖρα, τὰ δὲ ὀπίσσω. Eustath. ad Il. α. Verum quartum genus quod is omisit, adjecit Scholiastes ad Aristoph. Plut. τὰ μὲν πᾶσα, τὰ δὲ χεῖρα, τὰ δὲ πᾶσα, τὰ δὲ πᾶσα. πᾶσα sunt, quæ potantur; χεῖρα quæ inunguntur; πᾶσα sive ὀπίσσω, quæ insperguntur; πᾶσα sive καταπασα, quæ illinuntur, unguentis crassiora: unde & καταπασματα nuncupata sunt.

Καταδύνησιν | perfusionem. cujus in re medica usus frequens & multiplex. Eustath. ad Odyss. δ. ex Athenæi dipnos. l. 1. Ἀνὰ τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν κοιλίαν. Theodoret. therapeus. l. 1. de medicis insanos curantibus. καὶ δεσμιὰ περὶ στήθεσιν, καὶ καταδύνησιν βίᾳ τὰς κεφαλὰς. Et mox: Καὶ μὲν, δὴ, ὡς ἀρρῶς ἔντας καταδύνησιν, καὶ τὰ στήθεα καὶ πᾶν τὸ σῶμα περὶ στήθεσιν φάρμακα. Et l. 4. Οὐκ ἀπαυδῶν, ἀλλὰ τῇ σπονγῇ τὸ λόγῳ καταδύνησιν τῆς ἀπείρας τοῦ πάθος. Et l. 6. Καὶ τοὶ καὶ τοὺς ἰατρὲς ἐκείνους θαυμάζετε, οἱ ἐκ ἄλλοις περὶ στήθεσιν πῶς διεσπῆσαν καλῶς, ἀλλ' αὐτοὶ τῆς ἀμπερόνης γυμνῶνται, καὶ τὸν χιτῶνίσκον διαδυσκῶνται, τὸν στήθεα μεταχειρίζονται, καὶ πῶς τομῶν ἐπιφέρουσιν, καὶ δυσσομῶς ἀνέχονται, καὶ τὸ ἐχθρὸς δέχονται τὰς ῥαϊδας, καὶ καταδύνησιν τῇ σπονγῇ, καὶ φάρμακα ἐπιπᾶσιν, &c. Dio Prus. orat. 17. Τὰ γὰρ φλεγμαίνοντα ἢ σωματῶν, ἐκ ἐνδύς ἐνέδωκε πρὸς πῶς σπῶν καταδύνησιν, ἀλλ' ἐν σπασμῶς ποιεῖται, ἐμαλάζει καὶ ῥᾶπον ἔχει ἐκὼν ὁμοίως καὶ πῶς ἐν τῇ ψυχῇ ἢ πολλῶν φλεγμαίνων. ἀγαπῶν, εἰ περὶ διώξει περὶ νῦν, διηκῶς τὸ λόγῳ χρώμενος. qui locus, quum nostrum cum primis illustret, à Naogeorgo tamen ita est versus, ut id minus compareat, quum ἀγαπῶν reddit, rem gratam fecerit, pro eo quod debuit, sufficerit, sufficiens fuerit, sat habuerit, si crebris allocutionibus aliquid profecerit, quomodo Marcus istic, ne aegre ferat, si non confertim omnia ex voto processerint; & lib. 9. § 25. ἀρετῇ, contentus esto, si vel paululum res processerit. Ità τὸ ἀγαπῶν sumitur in illo Epicuri dicto, apud Laert. l. 10. Ὡς οὖν δὲ (φασὶν) ὄντισι μὲν ἐστὶ

ποτε. ἀγαπῶν δὲ, εἰ μὴ καὶ ἐβλαψεν. Coitus, alunt, nunquam prodest: sat fuerit, si non obsit. at bonus interpres Camaldunensis, quod est illi solenne nimis, cum antegressis committens ista sic vertit, neque item oratoria daturum operam, dicens illam nihil quidem unquam profuisse, plurimum verò etiam obfuisse. Sed nec tempero mihi, extra oleas jam evagatus, quin & his proxima illa in versione Ambrosiana attingam; Probos quoque amatum sapientem negat; neque sepultura curam habiturum: neque à Deo amorem immitti Diogenes refert. an Epicurum putamus tam existimationis suæ prodigum fuisse, ut negaret sapientis esse probum quemquam diligere? tum quorsum hinc Diogenis scita? Verum interpunctio vitiosa forsan interpreti imposuit. Laërtii dictio, voculas primores restituerunt Cl. Casaubono, sic se habet. τὸς τε οὐκ ἔστιν ἀγαπῶν (quod vulgò ἔτε καλ. οἶκ. legitur) ἐλεῖσθαι (σεν, malim) μὲν τοι, καὶ συγγνώμην πρὸς ἐξεν ἢ ἀποδείων ἐρεδῆσθαι τὸν σοφὸν καὶ δοκεῖ αὐτοῖς: ἐν ταῖς φρονήσιν ἐν δὲ δεόπῳ μὲν ἔδ. τὸν ἔρωτα, ὡς Διογένης ἐν τῷ 16 φησὶν. Servos supplicio quidem affecturum: miserturum tamen, ventiam ipsorum quibusdam habiturum, qui probi fuerint. amatum sapientem non existimant: nec sepultura rationem habiturum: nec amorem à Deo immitti: uti Diogenes (qui Epicuri dogmata collegit) l. 12. refert. Cæterum & ista aut loco mota & transposita liquet, aut certè nullo planè ordine habito, per Satyram tumultuariè Laërtius Epicuri sui placita congescit. quis enim non videt illa, ἐρεδῆσθαι τὸν σοφὸν καὶ δοκεῖ αὐτοῖς: & ἐν δὲ δεόπῳ μὲν ἔδ. τὸν ἔρωτα. quib⁹ de sepultura illud nullà planè ratione interjectum est, eodem prorsus pertinere?

Οὐδὲν ἐπιδείξει τὸ πειθαρχεῖν τῷ λόγῳ | locus, ut mihi videtur, mendi manifestus: emendatio haud perinde proclivis. leg. forsan, ἐν ἑπ. δεῖσει [eis] τὸ π. nihil amplius opus erit, quod inducat te ad obsequendum rationi, vel etiam, ἐν δὲ ὀπῳ μὲν ἔδ. τὸ πᾶσι. nihil amplius, vel, nihil aliud, desiderabis, nisi ut rationi obsequaris, ἢ, pro εἰ μὴ, nisi, ut Joan. c. 13. v. 10. quod & Eustath. observat. in Νέκυαν. Sic l. 10. § 33. μὴ ἐν ὀπῳ μὲν ἔδ. τὸ πᾶσι. Nec abscedit multum D. Salmas. quilegendum censet, vel ἐν δὲ ὀπῳ μὲν ἔδ. τὸ πᾶσι. non opus habebis, non indigebis rationi parere. At D. Boot. ὀπῳ μὲν ἔδ. τὸ πᾶσι. Sen. epist. 103. Ipsam philosophiam non debebis jactare: & mox; Licet sapere sine pompa. argue eò etiam Cas. abit.

Ἀλλὰ περὶ ἀναπαύσει αὐτῷ | Ità lib. 6. § 12. καὶ περὶ ἀναπαύσει αὐτῷ. de philosophia itidem. Sed & de arte lib. 4. § 34.

Μόνα δέλει, ἢ ἡ φύσις σου δέλει | Hoc est quod Juvenal. Sat. 14. v. 322.

Nunquam aliud natura, aliud sapientia dicit. Verisimè, si conditam, non corruptam intelligas.

Vide infr. § 29. & lib. 1. § 9. & lib. 11. § 20.

Σὺ δ' ἄλλο ἡδέας ἔχεις φύσιν | Tu autem aliud quippiam volebas. Xyl. quā illud scil. quod est secundum naturam. M. Caf. erotematicè effert. Tu aliud vis quā quod est secundum naturam? forsan leg. ἄλλο ἡδέας ἢ κ. φ. quanquam & receptam lectionem retineri posse cenfer Salmaf. attu aliud volebas, quod secundum naturam non est. Vide l. 8. § 10.

Τὶ γὰρ τέτων ἀποσυνέστην | Senec. de ira l. 2. c. 13. Non, ut quibusdam dictum est, arduum in virtutes & asperum iter est. plano adeuntur. Non vane vobis autor rei venio. facilis est ad beatam vitam via. multò difficilior est facere ista, quae facitis. quid enim quiete otiosius? quid irā laboriosius? quid clementiā remissius? quid crudelitatem negotiosius? vacat pudicitia: libido occupatissima est. omnium denique virtutum tutela facilior est; vitia magno cunctantur. Idem hoc argumentum, ὅτι ἀνακολυπτέον μὲν τῆς ἀρετῆς ἢ κακία, κατότερον δ' ἢ ἥδον τῆς κακίας ἢ ἀρετῆς inculcat pluribus in locis, plurimisque docet argumentis, Joan. Chrysost. in Matth. cap. 11. v. 28, 30. orat. 38. ibid. orat. 56. in Coloss. orat. 8. in Philipp. orat. 14. in Psal. 124. alibi.

Ἡ γὰρ ἡδονὴ ἐστὶν διὰ τοῦ σφάλλειν; | leg. cum Xyl. διὰ τοῦτο σφ. quia ἀποσυνέστην ἢ blandius quiddam esse videtur, cum nihil minus existat. Senec. epist. 8. Et feras, & piscis spe aliquā oblectante decipitur. Indè Platonis dictum, Escam malorum esse voluptatem, quā capiantur homines, ut homo pisces. Cicer. de Senect. Sed & Plaut. Mercat. 5. 3. tanquam sapientum dictum, hoc idem sic extulit.

Voluptas est malorum esca; quid est non minus hominum quam homo capiantur pisces. —

(nes, qui tamen versus, cum aliis eisdem adjunctis, in editionibus quibusdam neutiquam comparent.

Τὸ ἀπαύειν | quod alibi τὸ ἀδιάπτωτον aliud est enim τὸ ἀπαύειν. l. 7. § 4. Vide ad l. 3. § 9.

Καὶ εὐγέρ | Vide l. 2. § 5. & lib. 4. § 3. & infr. § 34. & l. 10. § 6.

§ 10. Παντάπαν ἀκατάληπτα | imperceptibilia, five imprensibilia. Gellius l. 11. c. 5. & l. 14. c. 1. Laërtius lib. 9. Pyrrhonem ait primū induxisse τὸ τῆς ἀκατάληπτης καὶ ἐποχῆς εἶδος. Eum paribus ferè passibus secutus est Arcefilaus. Siquidem & ipse asseruit, ὅτι πάντων ἐποχὴν δεῖν εἶναι πᾶσι ἀκατάληπτα. Euseb. prepar. l. 14. c. 3. de quo videndus ibid. c. 4. & 5. Numenius Pythag. l. 1. de Academic. à Plat. dissens. Verūm is τὰ δὲ τῆς ἐποχῆς καὶ τῆς ἀκατάληπτης δόγματα, Socrati, Platoni, Parmenidæ & Heraclito accepta ferebat: ut Plut. adv. Colot. c. 8. Et sanè celebre est Socratis illud, τὸτο μόνον εἶδέναι, ὅτι εἶδεν οἶδεν, nihil scire se nisi hoc unum, quid nihil sciret. Laërt. l. 2. Plut. adv. Colot. c. 5. & Lactant. institut. l. 3. c. 27. qui & ibidem adjicit; Hinc Academia disciplina manavit; si tamen disciplina dici

potest, in qua ignorantia & discitur & docetur. Et c. 4. Socrates eūque secuti Academici scientiam sustulerunt, novamque non philosophandi constituerunt philosophiam. Itaque Aristocles de philos. l. 8. apud Euseb. prepar. l. 14. c. 17. Ἐγὼ μὲν εἰδὲ φιλοσοφίας οἶμαι δεῖν ὀνομαζέσθαι αὐτῶν, ἀναγεῖσθαι γὰρ διὰ τὰς τῶν φιλοσοφῶν ἀρχάς. quanquam restrictius paulò de se Socrates ipse apud Platonem in Apolog. & Lucian. de sect. ἀ μὲν οἶδα, εἰδὲ οἶμαι εἶδέναι, quae non novi, nec nōsse opinor me. At de Heraclito disertè Stob. tom. 2. tit. 21. ὅτι ἡδὲ αὐτὸν μὲν εἶδεν, ideo juvenis cum esset sapienterem reliquis habitum esse, quod se nihil scire, scire se profiteretur. Ceterum idem, ut Laërt. l. 9. νῆθ' ἂν ἔρασαν μὲν εἶδέναι τέλει, μέντοι ἡδυμῶν πᾶσι ἐγνωῖναι. juvenis cum esset, nihil scire se; vir factus, nihil non nōsse dicebat. De se Isidorus Pelus. lib. 3. epist. 241. Ἐγὼ δ' οἶδα σαφῶς, ὅτι εἶδεν οἶδα. Ego pro certo hoc novi, nihil me nōsse. Nec abscedit multum Apostolus, ubi dicit, ad Corinth. epist. 1. c. 8. v. 2. Εἰ δὲ τις δοκεῖ εἶδέναι τι, εἰδῶτο εἶδεν ἔγνωκε, καὶ δὲ γὰρ γινώσκειν. Si quis opinatur nōsse se quicquam, nondum is quicquam, prout nōsse debet, novit. Anaxarchus verò istis longius progressus, μὲν αὐτὸ εἶδέναι, ὅτι εἶδεν οἶδεν. nec hoc quidem scire aiebat se, quod nihil sciret. De Homero Senec. epist. 88. Modo Stoicum illum faciunt virtutem sciam probantem, & voluptates refugientem; — modo Epicureum, laudantem statum quiete civitatis, & inter convivium cantusque vitam exigentis; modo Peripateticum, bonorum tria genera inducentem; modo Academicum, incerta omnia dicentem. At certè Pyrrhonii, sive Sceptici, Academiae novae fundatores aut fautores, Homerum ipsum, nec Homerum solum, sed Hesiodum, Archilochum, Euripidem, & antiquissimos fere quosque; vel poeseos, vel sapientiae nomine celebratos, in patres suas attrahere satagebant: ut docet Laërt. in Pyrrh. De Homero videatur, qui Plutarchi nomine de eodem extat libellus. Exagitans istos Seneca idem epist. 88. Audi quantum mali faciat nimia subtilitas, & quā infesta veritati sit. Protagoras ait, de omni re in utramque partem disputari posse ex aequo; & de hac ipsa, an omnis res in utramque partem disputabilis sit. Nausiphanes ait, ex his quae videntur esse, nihil magis esse, quā non esse. Parmenidas ait, ex his quae videntur, nihil esse in universam. [unum esse universum. Lips.] Zeno Eleates omnia negotia de negotio deiecit; ait nihil esse. Circa eadem ferè Pyrrhonii versantur, & Megarici, & Eretrici, & Academicici, qui novam induxerunt scientiam, nihil scire. Hec omnia in illum supervacuum studiorum liberulum gregem conjice. Illi mihi non profuturam scientiam tradunt: hi spem omnem scientiae eripiant. Satius est supervacua scire, quā nihil. Illi non praferunt lumen per quod acies dirigatur ad verum: hi oculos mihi effodiunt. Si Protagorae credo, nihil in rerum

verum natura est, nisi dubium. Si Nausiphami, hoc unum certum est, nihil esse certi. Si Parmenidae, nihil est præter unum: si Zenoni, nè unum quidem. Quid ergo nos sumus? quid ista quæ nos circumstant, alunt, sustinent? Tota verum natura umbra est aut inanis aut fallax. Non facile dixerim, utrum magis irascor illis, qui nos nihil scire voluerunt; an illis, qui nè hoc quidem nobis reliquerunt, nihil scire. Eosdem traducens & Epictetus differt. l. 1. c. 5. inter alia: Καταλαβάνεις ὅτι ἐξηγήσας; ἔ, οἷον. ἐδὲ γὰρ, ὅ-
 10 τιν ἐν τοῖς ὕποπτοις φασὶ ἀλζομαι ὅτι ἐξηγήσας. ἐδὲν
 ἔν διαφέρει αὐτῶν ἢ φασὶ ἀλζομαι ἐκείνους; ἐδὲν ἐπὶ τῷ
 τῷ διαλέγεσθαι καὶ ποῖον αὐτῶν πῦρ, ἢ ποῖον αὐ-
 τῶ σιδήρεον σερσάτω, ἢν αἰδῶται, ὅτι γενέσθωται;
 αἰδανόμενος ἔ, σερσάσθωται; ἐπὶ χείρων ὅτι τῷ νε-
 κρῇ. Vult ferro & igne cum istiusmodi, non ratio-
 nibus aut disceptationibus agi. Et l. 2. c. 20. isto-
 rum professionem derisui habens, ita sua proponen-
 tes & venditantes inducit; Ὡ ἀνθρώποι, συγκατά-
 δεσθε, ὅτι εἰδὲς συγκαταπέθεταί τις δύναται ἡμῖν, ὅτι ἐ-
 20 δὲς τις δύναται εἰδέναι. — γίνωσκε, ὅτι ἐδὲν ὅτι γινώσκον
 — μάθε παρ' ἐμοῦ, ὅτι ἐδὲν ἐνδέχεται μάθεῖν.
 ἐγὼ σοι λέγω τῆτο, καὶ διδάσκω, ἐάν θέλῃς. Et ibid.
 postea indignabundus: Οἱ ταλαίπωροι Ἀχαιο-
 μαῖνοι τὰς αἰδήσεις τὰς αὐτῶν ἀποβαλεῖν ἢ ἀπο-
 πυρῶσαι ἢ δυνάμει, καὶ τοι τῆτο μάστιγα ἐσπυ-
 δακότες. τίς ἢ ἀτυγῆα; λαβάν τις παρὰ τῆς φύσε-
 ως μέτρα καὶ χαλόνας εἰς ὁπῆρσιν τῆς ἀληθείας, ἔ
 σερσάσθωται τῆτοι σερσάσθωται καὶ σερσάσθωται
 τὰ λεῖποντα; ἀλλὰ πᾶν τίναντιον, ἔπ καὶ ἐκεί-
 30 γινώσκον τῆς ἀληθείας, ἔξαρσεν περσάται καὶ σπο-
 λῶν; Et denuo, non sine stomacho: Ὡ μεγάλης
 ἀναρχνίας καὶ ρητείας. ἀνθρώποι, τί ποιεῖς; αὐ-
 τὸς αὐτὸν ἔξελεῖς καὶ ἡμέραν, καὶ εἰ θέλεις ἀ-
 φέναι τὰ λυγρὰ ταῦτα ὅτι χερσὶν αὐτῶ; ἐδὲν, ὅτι
 φέρεις τὴν χεῖρα; εἰς τὸ σῶμα, ἢ εἰς τὸν ὀρθο-
 μόν; ἀνόμενος, πῶς ἐμβάσεις; πότε τὴν χεῖρα
 εἰς τοῦτο λαβάν, ἢ τὴν τορῶν ὀβελισκόν; Et festi-
 vius rursus: Εἰ πῶ αὐτῶ δὲλῶ ἡμῖν, εἰ καὶ
 40 ἐδὲ με καὶ ἡμέραν ὑπὸ αὐτῶ ἐνδέσθω, ἐγὼ ἀν-
 ἐσρέλκω αὐτόν. βάλε ἐλάδιον, παιδάριον, εἰς τὸ
 βάλαντιον. ἔβαλον ἀν γάριον, καὶ ἀπελθὼν καὶ τῆς
 καρῆς αὐτῶ χετέχον. τί τῆτο; φασὶ ἀλζομαι ἐ-
 γίνετο ἐλαῖν ἀδελφείας ὁμοιοτάτη, νῆ τὴν σὺν
 τῷ χλῷ. δὲς ὅδε τὴν πῆσαντιν. ἡνεῖχε ἀν αὐτῶ
 γυνῆας παρὰ πῶτα ὅξυρα. ἐκ ἡπῶτα τὴν πῆσαν-
 τιν; καὶ, κῆρε. τῆτο πῆσαντιν ὅτι. τῆτο ἐκ ὅτι
 ὅξυρα; πῶ μάλλον ἢ πῆσαντιν; λάβε καὶ ὁ σφραγ-
 50 δηπ' λάβε καὶ γῆσαι. πῶθεν ἐν οἴδῃ, εἰ καὶ αἰδῶ-
 σεις ἡμᾶς ἰδόντες; σφῆς, τίς παρὰς ἡμῶν σφῶν-
 λων εἰ ἔχον ὁμοιοῦντας, ἀπ' ἀγῶν ἀν αὐτὸν ἐποίη-
 σα ἡπῶν μόνον, ἢ μεταδίδω. νόν δ' ἐπὶ σφῶν ἡ-
 μῶν, τίς μὲ παρὰ τῆς φύσεως διδωμένοις πῶτα
 ἡμῶν, λόγῳ δ' αὐτὰ ἀναρῶντες. Deinde, ubi
 demonstravit, quomodo isti deliramentis hisce suis
 omnem boni, mali, honesti, turpis, decori, indecori

distinctionem tollant, & ad flagitia ac facinora quæ-
 vis non semitam, sed viam amplissimam muniant;
 concludit tamen cinædis ipsis, quibuscum & l. 1. c. 5.
 commiserat, esse minùs sanabiles: Πολὺ, νῆ δία,
 μάλλον τῷ κινάδῃ ἐλπίσῃ τις ἀν μεταπέσειν,
 ἢ τῷ ὅτι ποῦτον ἀποκαταφωμόν καὶ ἀποτεφρα-
 μόν ἡ δὲ αὐτῶ καὶ καὶ. Quod autem denun-
 ciat Epictetus se, si Scepticorum istorum alicui in
 servitutem daretur, olei loco garum, ptisanæ oxy-
 10 garum exhibiturum; ita Colotes, ubi Socratem qua-
 si ἀχλαμῆας patronum reum egerit, ἀντὶ στίων καὶ
 ἀρτων χεῖτον σερσάσθω, panum esculentorumque loco
 sernum apponit; quæritq; ab eodem, πῶς εἰς τὸ σῶμα
 τὸ στίον, ἐκ εἰς τὸ ἔς, ἐπῆσαν, quare in os potius
 quàm in aurem cibum ingerat. Plut. adv. Colot. Quod
 rursus, se tribus quatuorve conservis conspirantibus
 adjutum, ita miserum hominem ludificaturum, ut
 vel ad suspendium vel dogma novum se conferat;
 id in Lacyde contrà planè contigerat; is enim à ser-
 vulis sæpe delusus, (longior est fabula, quàm ut in-
 tegram describere animus ferat: ex Numenio apud
 Eusebium qui volet petat, præpar. l. 14. c. 6.) dum,
 anulum sive clavem, quo omnia obsignabat, quâ im-
 mittere solebat, observato, quæ volebant è cellula
 furripiebant; cum fraudem nullâ ratione depre-
 hendere valeret, ad ἀχλαμῆας tandem misellus a-
 ductus est. Servulorum astum, non effectum narrat
 Laërtius l. 4. ex Eusebio, quod obiter monitum vel-
 lim, emendandus: quod enim apud illum in editis
 30 habetur, Lacydem σὲ οικονομίαν γλυκὺ τὰ ἐχρή-
 ναι legendum est, non γλυκὺ τὰ, sed γλυκὺ τὰ
 ἐχρήναι. docent, quæ ibidem statim annectuntur.
 Firmant & Numenii illa apud Euseb. Ἡ γ' ἀπο-
 γλυκότερος, καὶ πᾶς τερπὼν ὁ λεγόμενος οἰκονο-
 μικός, ὅς ἐστι ὁ ἐοικυῖς τῷ σερσά τῶν πολλοῖς. Cate-
 rum de Scepticis istis eorumque placitis qui plura
 volet, adeat Laërt. l. 9. in Pyrrhon. Sext. Empir.
 adv. disciplin. & hypothef. Pyrrhon. Plut. adv. Co-
 lot. Ciceron. Academ. Tertull. de anim. c. 17.
 40 Lactant. institut. l. 3. Augustin. contra Academic.
 Petr. Valent. Academic. Lips. Stoic. philosoph. l. 2.
 c. 4. De Deo interim Greg. Naz. in Christi natal.
 & rursus in Pasch. Ἀπὸ τὸν τὸ σῶμα καὶ διδασκόντων
 καὶ τῶ πᾶν καὶ ἀλλήλων αὐτῶ μόνον ἢ ἀπεία. qua-
 si dixisset, καὶ ἀλλήλων μόνον, τὸ ἀχλαμῆας ἔδ.
 Αὐτῆς γὰρ τῆς Στωικῆς | qui cum primis se A-
 cademicis hac in parte opponebant: ideo τῆς ἐναρ-
 γείας σερσάχοι, evidentie, quæ est τῇ ἀχλαμῆας
 adversa, patroni ac propugnatores, à Plutarcho dicti,
 de commun. notit. c. 39. (ubi malè codices excusi
 ἐνρῆας habent) & Chrysippus ab Aristocreonte in
 epigrammate (utl idem de Stoic. contradict. c. 1.) ἡ
 Ἀχλαμῆας σερσάχων καὶ πῶ, laqueorum sive ne-
 cium Academicorum secessita. alludit ad Demosthenis
 dictum illud, quo Phocionem orationum suarum
 κοῖνα appellare solebat. Plut. in Phoc. & in polir.
 præcept.

Δυσκαλίστη | Et Stoici ergo magna in incertitudine ac difficultate, an obscuritate, pleraque sentent versari: unde & de Chrysippo iactare solebant, τὸ πάντων ὁμῶς ἢ Ἀκαδημαϊκῶν λόγους εἰς ταῦτ' ἐμφορεθέντας, ἢ ἀξίως ἢ περὶ αὐτῶν, οἷς Χρύσιππος ἐγγραφέν εἰς διαβολῶν ἢ αἰδύσεων. quod Plut. tamen. ἢ ἀπειρίας, ἢ φιλαυτίας ἢ pronunciat, de contradiet. Stoic. c. 6. fatetur tamen fuisse Chrysippum, ἢ ὡς δὲ δόξαν κατὰ τὸν δεινότατον ἢ σωφροτέρων. Verum non hoc Stoicis solis visum, sed & aliis. Audiamus Lactantium instit. l. 3. c. 27. Anaxagoras pronunciat circumfusa esse tenebris omnia. Empedocles angustas esse sensuum semitas queritur; tanquam illi ad cogitandum rheda & quadrigis opus esset. Democritus quasi in puteo quodam sic alto, ut fundus sit nullus veritatem jacere demersam. nimirum stultē, ut cetera. non enim tanquam in puteo demersa est veritas; quod vel descendere vel etiam cadere illi licebat: sed tanquam in summo montis excelsi vertice, vel potius in caelo, quod est verissimum. quid enim est, cur eam potius in imum depressam diceret, quam in summum levatam? nisi forte mentem quoque in pedibus, aut in imis calcibus constituere malebat potius quam in pectore aut in capite. Democriti dictum de veritate infundo, sive in profundo demersa, refert Cicer. in Lucul. Sen. quest. nat. l. 7. c. 32. sed & Laert. in Pyrrhon. l. 9. his verbis: Ἐπεὶ δ' ἐδέν ἴσμεν ἐν βυθῷ ὃ δ' ἢ ἀλήθεια, ita enim legendum ex Sexto Empir. adv. Logic. l. 1. c. 2. qui κατὰ ἀλήθειαν interpretatur id quod est à Democrito dictum: cum utrobique tamen αἰτῆ corrupte habeatur. Dissertissime verò ex eodem de Pyrrhon. hypothef. l. 1. c. 30. ubi etiam in excusis ἐπεὶ legitur, & ἀντὶ τῆ ἀλήθειας à Democrito positum à Sexto dicitur. Optime Aristoteles ἢ ἢ τὰ φυσικά. l. 1. min. c. 1. Ἡ περὶ τῆς ἀληθείας διωκία, τῇ μὲν χαλεπῇ, τῇ δ' ἡδύ. σημεῖον δ' τὸ μὴτε ἀξίως διωκῶς τυχεῖν αὐτῆς, μὴτε πάντως ἀποτυχεῖν. Et mox debilitatem humani causatus ingenii: Ὅσοι γὰρ καὶ τὸ ἢ νυκτερεύον ὁμματα πρὸς τὸ εἶργ' ἔχει τὸ μὲν ἡμέραν ἔπει καὶ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς ὁ νῦν πρὸς τὰ τῇ φύσει φανερώτα πάντα. Cicero apud Lactant. l. 3. c. 14. Mihi autem, non modo ad sapientiam cæci videtur, sed ad ea ipsa, quæ aliqua ex parte cerni videntur, hebetes & obesi. Et Academic. l. 4. Omnis cognitio multis est obstructa difficultatibus, eaque inest, & in ipsis rebus obscuritas, & in iudiciis nostris infirmitas, ut non sine causa & doctissimi & antiquissimi invenire se posse quod cuperent diffusi sint. Certè in 50 Ilerique quod magnus ille Scaliger de subtil. exerc. 307. § 21. Sicut à ciconia vulpes delusa, vitreum & lambimus, pultem haud attingimus; rerum corticem potius quam res ipsas apprehendimus. Vide Pasilium Cæsar. epist. 168.

Πῶς ἢ ἡμετέρας συζητάσεις μεταπρωτῇ | A

Scepticorum dogmate ista haud longè abest. Sed nec quod Sen. epist. 65. Fer ergo iudex sententiam, & pronuncia, quis tibi verissimum videatur dicere, non quis verum dicat. id enim tam supra nos est, quam ipsa veritas.

Πῶς δ' ὁ ἀμετάπρωτος; | Quod Cicer. ad fam. l. 9. ep. 2. Quis est tam Lynceus, qui in tantis tenebris nihil offendat, nusquam incurrat? Verum nusquam ergo terrarum sapiens vester, nusquam quisquam verà aut scientiā aut virtute imbutus. Siquidem Stoici, ut Stob. tom. 1. l. 2. tit. 4. § 4. ἐπιστήμης, sive scientiam, definiunt, κατὰ τὴν ἀσφαλίην καὶ ἀμεταπρωτον κατὰ λόγον. Comprehensionem firmam & immutabilem ratione innixam. Vel, ἐξ ἰν φασιασίων δεκτικῶν ἀμετάπρωτον κατὰ λόγον. Habitu sive dispositionem phantasiarum receptivam, à ratione firmitatem eam habentem, ut non possit convelli, sive quam convellere ratio nulla possit. Eamque sapienti tribuunt suo, quem habere asserunt (Plutarchi sunt verba de Stoic. paradox.) νῦν τέλειον, ἀνεγν φέρησιν, ἀδύτατον ἐπιστήμης, καὶ ἀμετάπρωτον ἐξ ἰν. Mentem perfectam, prudentiam summam, scientiam opinionatione immutabilem, habitum mutationis expertem. Quos tamen exagitat autoridem de commun. notis. c. 41. quod τὰς ἐννοίας ἀποκεκλυμένας πᾶσι δεξιόδοιοι νοήσιν. μήμης δ' μονήμης καὶ χρεμῆς τυπώσεις, τὰς δ' ἐπιστήμης καὶ μεταπρωτον πηρωῖτες, ὡς τὸ ἀμετάπρωτον καὶ βέβαιον ἐχέσας, εἴτα τί τοις ἀποπιδεντοῖς βάσιν καὶ ἐδραῖον εἶσας ὁλιδικῆς καὶ σκεδασῆς καὶ φερεμῆς αἰεὶ καὶ βέβαιον. qualem esse animam humanam asserunt. Vide l. 2. § 2. Interim potest hoc consistere, ut nemo sit prorsus ἀμετάπρωτος, nec tamen πᾶσι ἡμετέρας συζητάσεις μεταπρωτῇ, cum possint ab eo certò comprehendi non pauca, qui de multo pluribus tamen incertus existat.

Ὡς ὁλιχέρενα | l. 7. § 1. ὁλιχέρενα. sed & ὁλιχέρενα. ut πολυχέρενα, Theophr. de caus. plant. l. 5. c. 25.

Εὐτελῇ | Ὡς πᾶσι πάντες εὐτελέστερα. Jo. Chrysost. ad Olymp. epist. 13. & 17.

Ἐν κτήσιν κινάδω | Vide l. 2. § 11. & l. 4. § 39. Sen. epist. 81. Quod contemptissimo cuique contingere ac turpissimo potest, bonum non est. opes autem, & lenoni & lanista contingunt. ergo non sunt bona. Euripides Eolo, laudatus à Plur. de leg. poet. c. 16. Athen. dipnos. l. 4. Sext. Empiric. adv. Gramm. l. 1. c. 13. Stob. tom. 2. tit. 3. & tit. 93.

Μὴ πάντων εἴπης ἐχθ' ἀναιδῶς διδόν,

Ὅν καὶ ὁ κακὸς παρὰ τὸς ἐκτῆσας.

Laudare Plutum parce: non veneror Deum.

Qui pessimorum sepe sit possessio. Grot.

Hinc Plato de legib. l. 3. Πλεονεξίας δ' αὖ σφόδρα καὶ ἀγαθῆς ἀδωάτου. Et Cicer. in orat. Cornelianæ 2. à seipso adductus in Orat. perfect. & à Fabio institut. l. 9. c. 4. Nam neque me divitiæ movent: quibus omnes Africanos & Lelios multi venaliarii mei.

catoresque superarunt: neque vestis aut calatum aurum & argentum; quo nostros veteres Marcellos Maximisque multi Eunuchi & Syria Egyptoque vicerunt: neque verò movent me ornamenta ista villarum; quibus L. Paulum & Mummium, qui rebus his urbem Italianamque omnem refererunt, ab aliquo video perfacile Deliaeo aut Syro potuisse superari.

Τὰ ἥ συνελόντων ἦν. | Hinc illud lib. 4. § 50. μεθ' ὧν. Vide & l. 9. § 3. & l. 10. § 36.

Ὁν μάλιστα ἐπὶ καὶ τῷ χειριστῇ ἀναχέειν. | Κατα-
είσατε illud, vel ad eum referri poteit cujus mores ferantur. vix est etiam gratissimi & urbanissimi istorum mores ferre. vel ad eum etiam, qui viventium unā mores ferat. quod vix fecerit etiam qui gratissimē ac maxima cum comitate se gesserit. Sed illud potius. Vide l. 10. § 35.

Ἐαυτὸν πρὸς μὲν ὑποφέρει. | Vide l. 3. § 4. & l. 8. § 53. Senec. epist. 53. Incredibilia sunt quae tulim, cum me ferre non possem.

Ῥήσει τῆς τε ὑπὸς καὶ τῷ χεῖρι. | leg. ῥήσει, vel 2. ῥύσει, ut infra § 24. ἢ τε ῥύσει; ὅς ποταμός, ἐν δι-
νεκεῖ ῥύσει.

Περικλέην τὴν φυσικῶν λύσιν. | Vide sup. l. 3. § 1. Epictet. dissert. l. 1. c. 9. Ἀνθρώποι, ἐκδέ-
ξατε τὸν θεόν. ὅταν ἐκείνῳ σημήνῃ καὶ ἀποδώσῃ
ὑμᾶς πάντας τῆς ἀνθρώπου, τότε πολὺ καὶ πλεονέ-
κων ἐπὶ τῷ πατρὶ. ἀνάχετε ἐνοικῶντες τῶν
τῶν τῶν, εἰς τὸ ἐκείνῳ ὑμᾶς ἔταξεν. ὁλί-
γος ἀεὶ ὁ χεῖρ. ἔπος τῆς ἐνοικίσεως, καὶ ῥάδι-
ος πρὸς διακρίσεις. Apud Ciceron. de repub. l. 6. 30
P. Scipioni dicenti, Quid moror in terris? quin
huc ad vos venire propero? respondet Paulus pater;
Non est ita. nisi enim, cum Deus hic, cujus tem-
plum est omne quod conspicias, istis te corporis custodiis
liberavit, huc tibi aditus patere non potest.

Μὴ ἀράχων τῇ διατεχνῇ. | Quod Eliæ forsan
obrepit. Histor. Reg. lib. 3. c. 19. v. 4, 14. Jonæ
certò, c. 4. v. 3, 9. Contra Paulus, qui etiam ad
Christum transmutare quàm primum cum primis
cuperet, ad Philip. c. 1. v. 23. tamen ut Aug. in 4.
Joan. epist. 1. Serm. 9. patienter vivit; libenter mo-
ritur. atque ut Clem. Strom. l. 3. ἐκδέξατο σαρκῶς,
τῆς ὧν ἐξέδωκε τὸ σῶμα. τὴν πρὸς θεὸν ἀγάπην
παλίστην. τῆς δ' ἐν σαρκὶ παρούσης, τὴν ἐν-
εἶον διὰ τοῦ σῶματος δευτέρως ὑπομονῶν, ita e-
nim locus ille restituendus videtur.

Οὐδ' ἔτι τὴν ἥδον φῶσιν. | vid. l. 2. § 3. & sup. § 8.
Ἐξέστι μοι κινεῖν πρὸς τὴν. | Plut. de tranquill.
ubi Menandri illud attulerat,

Οὐκ ἔστιν εἰπεῖν ζῶντα, τὸτ' ἢ πένουμαι,
Subiungit statim; Ἀλλ' ἔστιν εἰπεῖν ζῶντα, τὸτ' ἢ
πένουμαι, ἢ ῥάδιον γίνωσκω, ἢ ἀποστρέφω,
ἢ ἐκτελέσω. τὸτ' ἢ ἐφ' ἡμῶν κειμένου, ἢ μηκέτι,
ἀλλὰ μέγα πρὸς εὐδαιμονίαν πείρεται.

Θεὸν καὶ δαίμονα. | Τὸ ἡγεμονικόν, five mentem,
vult, quæ nunc Deum five mentem, nunc Daemonem

sive Genium appellare consuevit. Vide ad lib. 2.
§ 13. & l. 3. § 5. & infr. § 27. & l. 12. § 26.
Clemens Strom. lib. 2. Ταῦτα τοὶ καὶ Πλάτων ἐν
Φιλήβῳ, ἀδύνατος κέκληκε μυστικῶς, τὸς τὸν θεὸν τὸν
ἐνοικῶν αὐτοῖς, τὸν λόγον, διαφείσας καὶ μαλινον-
τας, τὸ ὅσον ἐφ' ἑαυτοῖς, ἐν τῇ ἥδον παύσας οἰκε-
ῶσι.

Οὐδεὶς γὰρ ἀνασχέσων τῶν πνευματικῶν. | Vide
lib. 2. § 9. & lib. 10. § 32, 33. Pelagius ad
Demetriad. quod sub Hieronymi nomine prostat:
(illius enim esse constat ex Orosii apologet. & Au-
gust. de grat. Christi l. 1. c. 37.) Neque verò aper-
tā contra nos pugnat acie spiritus nequam; nec pub-
licā nobiscum fronte congreditur; sed dolo vincit
ac fraude, nostrāque contra nos utitur voluntate. de
consensu adversariorum vires accipit, nostroque nos,
ut dici solet, jugulat gladio. infirmus hostis est, qui
non potest vincere nisi volentem. dat ille quidem con-
siliū; sed nostrum est vel eligere vel respuere, quod
suggerit. non enim cogendo, sed suadendo nocet: non
extorquet à nobis consensum, sed expetit. Hieron. ipse
in Matth. c. 4. v. 6. Diabolus qui semper omnes ca-
dere deorsum desiderat, persuadere potest, precipita-
re non potest. & ibid. ad c. 15. v. 19. Diabolus ad-
jutor & incensor malarum cogitationum esse potest;
autor esse non potest. Et in Ephes. c. 4. v. 27. Po-
testas diaboli non in illius temeritate, sed in tua est
voluntate. paratus irrumperē, ostium pulsat: sed tu ni-
si aperueris, ingredi non potest. Aug. hom. 12. Suadere
diabolus & sollicitare potest, cogere omnino non potest.
dat ille consiliū; sed nostrum est vel eligere vel repu-
diare quod suggerit. Et de divers. Serm. 20. Est diabo-
lus aliquando aliquid suggerit, consentientem tenet, in-
vitum non cogit. & in Psal. 91. Habet ille astutiam
suadendi, non potestatem cogendi. & in Joan. tract. 12.
Non habet cogendi potentiam, sed persuadendi ver-
sutiā. Si autem nec Spiritus nequam cogere po-
test, quis poterit? Hinc Herculis magnanimæ vo-
ces illæ in Euripidis Syleo, quas ad l. 8. § 38. exhibe-
bimus. ibi plura vide sis.

§ 11. Πρὸς τὴν ποτὶ ἀεὶ νῦν ἡρώμα. | Gemina
his lib. 8. § 2. & lib. 10. § 24, 37. & l. 12. § 19.
ista autem, quæ periocham hanc ordiuntur, hinc
avulsa, superiori annexuerat Lugd. ille operis, non
tam editor, quàm mutilator.

Τίνῳ ἀεὶ νῦν ἔχω συχλῶ. | Vide l. 4. § 28.
& l. 9. § 39.

Παύσει. | cui scilicet ἡδονὴ παύσειται. l. 4. § 28.
Γνωσκέτω. | cui scilicet ἡδονὴ γινώσκω. ibid.

Κτίσας, θεῖον. | utpote cui ἡδονὴ βοσκνυατοῦ δέσ,
ἢ θεοῦ δέσ. l. 4. § 28. Sive cuius τὸ ἡγεμονικόν
βοσκειται, ἢ τε θεοῦ. l. 9. § 39. Epictet. dis-
sert. l. 1. c. 3. Ἀλλ' ἔχεις τὴν πρῶτον ἥδον ἀναι-
σθησίαν. πῶς ἂν ἀφείης ἐκείνην, τέτοις πρὸς θεῖον;
τὴν τὴν συχλῶν. (quam cum animantibus corpo-
ris respectu habemus; ab ea quam mentis ratione
cum

tum, haud mirum est. legendum forsan, ἐκ τῶν ταῦτα περιουσιάζουσιν, ἐπὶ ἀκρίτου διαμνησθῆναι π, ὅσῳ τῷ ἀγαθῷ ἐκ ἐπαρμόσει. Siquis, inquit, eorum aliquod quæ verè bona sunt, puta iustitiam, temperantiam, prudentiam, fortitudinem, animo ac cogitatione præceperit, his semel mente præceptis nihil vel ipse subungere, vel adjectum ab alio quopiam audire sustinebit, quod non aptissimè cum boni natura consistat. Membrum proximum, huic ἀντηρόφον, lectionem hanc firmare videtur.

Τὸ ὑπὸ τῆς κομικῆς | à Comico dictum: illud utique quod in periochæ hujus clausulâ extremâ ponitur.

Οὐ γὰρ ἀν τῷτο μὲν ἐπεσέκοιτο καὶ ἀπῆλθοντο τὸ δὲ ὅτι τῆς πλῆθους | Lego, ὅτι γὰρ ἀν τῷτο μὲν [ἐπὶ ἐκείνων] ἐπεσέκοιτο καὶ ἀπῆλθοντο ἐπὶ τῇ πλῆθει, &c. Sive ad Scripturam vulgatam propius accedendo, quod D. Salmasio visum magis, ὅτι γὰρ ἀν τῷτο μὲν ἐπεσέκοιτο, &c. forsan & sequentia tunc ita concepta fuerint. ἐπεσέκοιτο καὶ ἀπῆλθοντο τὸ δὲ ὅτι τῆς πλ. &c. Alioqui, inquit, Comici istud non offenderet & ut indignum repudiaretur, si de bonis illis verè bonis enunciatum fuisset; contra admitteretur & plausu exciperetur, tanquam commodè admodum ac urbanè dictum, ubi de divitiis eiusque bonis usurpatur, quæ bonorum loco vulgus hominum habet.

Τὸν καλὸν μὲν αὐτὰ, ὑπὸ τῆς ἐπιτομῆς ἐκ ἔχον ὅπως ἔχον | Cujusnam Comici istud sit, mihi haud liquet. Aristophanis forsan fuerit, cuius multa intercederunt. Hoc innuit, omnia apud illum nescio quem per summam opulentiam jam ita esse exornata & depicta, ut locus, in quo ventris onus deponatur, si de bonis illis verè bonis enunciatum fuisset; contra admitteretur & plausu exciperetur, tanquam commodè admodum ac urbanè dictum, ubi de divitiis eiusque bonis usurpatur, quæ bonorum loco vulgus hominum habet. Τὸν καλὸν μὲν αὐτὰ, ὑπὸ τῆς ἐπιτομῆς ἐκ ἔχον ὅπως ἔχον | Cujusnam Comici istud sit, mihi haud liquet. Aristophanis forsan fuerit, cuius multa intercederunt. Hoc innuit, omnia apud illum nescio quem per summam opulentiam jam ita esse exornata & depicta, ut locus, in quo ventris onus deponatur, si de bonis illis verè bonis enunciatum fuisset; contra admitteretur & plausu exciperetur, tanquam commodè admodum ac urbanè dictum, ubi de divitiis eiusque bonis usurpatur, quæ bonorum loco vulgus hominum habet. Τὸν καλὸν μὲν αὐτὰ, ὑπὸ τῆς ἐπιτομῆς ἐκ ἔχον ὅπως ἔχον | Cujusnam Comici istud sit, mihi haud liquet. Aristophanis forsan fuerit, cuius multa intercederunt. Hoc innuit, omnia apud illum nescio quem per summam opulentiam jam ita esse exornata & depicta, ut locus, in quo ventris onus deponatur, si de bonis illis verè bonis enunciatum fuisset; contra admitteretur & plausu exciperetur, tanquam commodè admodum ac urbanè dictum, ubi de divitiis eiusque bonis usurpatur, quæ bonorum loco vulgus hominum habet.

agat. at de verè bonis, iustitia, temperantia, &c. enunciatum, ineptum planè etiam vulgo hominum haberetur. Hæc ille.

§ 13. Ἐξ ἀπώδους καὶ ὁλικῆς | hoc est, ex forma & materia; ex anima & corpore. Vide l. 2. § 2. l. 4. § 21. & l. 6. § 32.

Οὐδέτερον τῶτων εἰς τὸ μὴ ὄν | Vide lib. 4. § 4. Jul. Scalig. ad lib. i. de Plant. Si è nihilo nihil fieri potest; igitur id quod est aliquid, in nihilum reverteri nequit. Par enim ratio creationis & corruptionis.

Πᾶν μέγος ἐμὸν | Vide l. 7. § 50.

Εἰς μέγος τὸ τῆς κόπης | Vide l. 8. § 18. & l. 10.

§ 7. Gregor. Nyssen. orat. catechet. cap. 8. Λύεται τὸ αἰδιόδον, ἐκ ἀφανίζεσθαι. ἀφανισμὸς μὲν γὰρ, ἢ εἰς τὸ μὴ ὄν μετατρέψεται; λύσις δὲ ἢ εἰς τὸ τοῦ κόσμου συνίεσθαι πάλιν, ἀφ' ὧν πάλιν σύστασις ἔσται, διόλουσι. τὸ δὲ ἐν τούτοις χυρόμενον ἐκ ἀπόλλε, καὶ ἐκφύγει πάλιν χετέληται τῆς ἡμετέρας αἰδείσεως.

Εἰς ἔτερον κόσμον μέγος μεταβάλλει | mutabit, i. e. mutatione interveniente, si mutatum, transibit. μεταβάλλειν mutare, pro μεταβάλλεσθαι mutari. Sic Plato polit. lib. 8. Ὅτι πάντα πολιτεία μεταβάλλει ἔξ ἀντὶ ἑχόντο τὰς ἀρχάς, ὅταν ἐν αὐτῇ τέτρω ἢ εἰσὶν ἐγχεῖται. Aristot. polit. l. 5. c. 1. ἐκ τῶν ὧν αἱ πολιτείας μεταβάλλουσιν, — καὶ ἐκ πόλεως εἰς πόλιν μάλιστα μεταβάλλουσιν. Et ibid. c. 3. καὶ εἰς ἄλλαν ζῶαν μεταβάλλου μορφήν. & μεταβάλλουσι δὲ αἱ πολιτείας καὶ ἀνὰ γένεσιν. & c. 4. Μετέβαλλε γὰρ ἡ πολιτεία ἐκ αὐτῆς γενομένης καταστάσεως, &c. Theophrast. de caus. plant. l. 6. c. 10. Μεταβάλλει καὶ ἀποχρῆσθαι πάλιν συμβαίνει μὲν ὁσάυτως σπυρίων καὶ τῇ μάλιστα ὅταν ἡ θαλαττὴ ὀρεῖ, ἢ ὅτι τῆς τῆς ἀγρῶ ἐπιτομῆς παρακινήσει. quo loco & τὸ ὁρεῖσθαι passivè pariter usurpatur. de vino loquitur. ita passim usurpat Marcus ipse, l. 2. § 17. l. 4. § 3. propè finem. & § 16. & l. 8. § 15. Mutare itidem Latinis passivè sumitur. Livius l. 5.

40 Annona nihil mutavit. & lib. Animi mutaverant. Tertull. de pallio c. 2. Mutavit & totus orbis aliquando. & mutavit rursus orbis, alius idem. &c. Leta mutant. & Laudans orbem mutantem, quid denotat hominem? & c. 3. Chamæleon mutare totus, nec alius, valet. μεταβάλλειν etiam simpliciter pro sedem mutare, de loco in locum migrare. Vide ad l. 6. § 45. ἐκεῖ δὲ μεταβάλλειν ἡμᾶς δεῖ. eodem concedere, migrare nos oportet.

Ἡδὲ εἰς ἀπῆλθον | Vide l. 2. § 3. & l. 6. § 15.

Κατὰ τιμῶν μεταβολῶν καὶ γὰρ ὁ κόσμος | Vide l. 4. § 5. & l. 7. § 18.

Καὶ κατὰ ἀπώδους μετατρέψεται | Etiam si, inquit, mundus per finita quædam intervalla dissolveretur, nec in æternum integer persisteret, generationis tamen & corruptionis series vel sic etiam in infinitum prorogaretur. Vide l. 10. § 7. Apud Laert.

ἐλπίσιν, ἢ τ' ἀποτυχεύοντες, αἰπῶσαι δαίμονας καὶ πύλους, ἀλλὰ μὴ ὅς αὐτοὺς ἀεὶ ληθεύειν. ἔσθ' ὃ τὸ εὖ εἶναι τοῦ ἀεὶ ὅπως βυλόμενον, καὶ τοῦ βολὴ λαγῶ κωμῆσαι, δυστυχίας ὅτιν' ἔσθ' ὃ τοῦ γέροντος καὶ σαγήνης ἐλάττω μὴ λαμβάνοντες, μηδὲ εἰς δαίμων ἐν-αυτίαν μοχθηρίας, ἀλλ' ἀεὶ ληθεύειν καὶ μοχθηρία τοῖς ἀδωάτοις ἐπιχειρεῖν. Vide l. 7. § 4.

Ἀδωάτοις ὅ τὸ τοῦ παλῆς μὴ τοιαῦτά τινα ποιεῖν | Itā l. 11. § 18. Τὸ εὖ εἶναι μὴ αἰσχροτάτην τοῦ παλῆς, καλὴν ἀδωάτων γὰρ ἐρεῖται. Vide 10 & infr. § 28. & l. 9. § 42. & l. 12. § 16.

§ 18. Οὐδὲν ἔστιν συμβαίνει, ὃ ἔχει ἐκείνο πύ-
λον φέρειν αὐτῷ | Traniponendas opinor voculas
duas; ὃ ἔχει ἐκείνο φέρειν πύλον αὐτῷ: Vel immu-
tandas potius, ut sic legatur; ὃ ἔχει ἐκείνῃ πύ-
λον φέρειν αὐτό. nihil homini cuiquam contingit,
quod ipsum is non natus sit ferre. id est, quod non à
natura habeat, ut ferre possit. neq; enim interpre-
tibus assentior, alteri, qui ad naturæ destinationem;
alteri, qui ad ordinarios in rerum natura eventus re-
fert: cum ad ferendi potestatem à natura tributam
respexisse Marcum subsequētia doceant, quibus
alios eadem pertulisse monet, vel per ignorantiam,
vel per ostentationem. Vide l. 8. § 46. & l. 10. § 3.

Ἦτοι ἀγνοῶν | Sive rei ipsius ignarus. neque
enim nondum rescita quenkūq; movere possunt
infortunia etiam gravissima. Hinc Euripidis illud
Antipat., apud Stob. tom. 2. tit. 99.

Φροῦ δ' ὃ πάῳ καὶ τὸ δ' ἔμμερον κακόν.

Τὸ μὴ εἶναι γὰρ ἡδονῶν καὶ πῶ

Νοῦντα καὶ εἰς δ' ἐν κακῶς ἀγνοῶντα.

Intelligo quæ patior: haud leve hoc malum.

Quædam est voluptas abstrahi à sensu mali;

Interque damna quæstus ignorantia est. Grot.

Sive etiam rei naturam non intelligens, aut quid in-
de possit ipsi mali vel molesti saltem obtingere. Itā
Aristot. ethic. l. 3. c. 8. Ἀνδρῶν ὅ παύονται καὶ
οἱ ἀγνοῶντες. Et Epictet. l. 4. c. 7. Τί ποιεῖ φε-
ρεῖν τὸν πῦλλον; οἱ δὲ φερεῖν, φρεῖ, καὶ αἱ μά-
χαιραι αὐτοῦ, καὶ οἱ δὲ καὶ φρεῖ, καὶ οἱ ἀποκλείον-
τες τοῦ εἰσόντος. Διὰ τί ἐν, ἀν' αὐτῶν αὐτῶ
φρεῖται γὰρ μὴ φρεῖ δὲ φρεῖται ὅτι, ἔφρεται; ἢ
ἐπ' ἐκ αἰδάνεται τέτων τὸ παῖλον; ἀν' ἐν φρεῖ δὲ
φρεῖται πῶ αἰδάνεται, καὶ ἐπ' ἐκ αἰδάνεται φρεῖται,
ἐπ' αὐτὸ ὅ τὸ φρεῖται φρεῖται αὐτῶ, φρεῖται ἀποδα-
νῆν δ' αὐτῶ φρεῖται, καὶ φρεῖται φρεῖται φρεῖται
αὐτὸ εὐκόλως, μὴ φρεῖται τοῦ φρεῖται; φρεῖται
γὰρ φρεῖται, δ' ὃ φρεῖται φρεῖται. ἀν' ἐκ πῶ φρεῖται
φρεῖται, μὴ φρεῖται φρεῖται φρεῖται, ἀλλ' ὡς ἀν'
φρεῖται, φρεῖται φρεῖται αὐτῶ, τί φρεῖται μὴ φρεῖται
φρεῖται φρεῖται αὐτῶ; φρεῖται. Indē Sen. epist. 36.
ubi submonuerat, nec infantes, nec pueros, nec mente
lentos, timere mortem, subiungit, Esse turpissimum,
si eam securitatem nobis ratio non præbeat, ad quam
sultitia perducit.

Ἡ ἀποδομὴ καὶ μεγαλοφροσύνη | Senec

epist. 78. Athletæ quantum plagarum ore, quantum
toto corpore excipiunt? ferunt tamen omne tormen-
tum gloriæ cupiditate. nec tantum quia pugnant, ista
patiuntur, sed ut pugnent. exercitatio ipsa tormen-
tum est. Tertull. ad Martyr. epist. c. 4. Timebit
forsan caro gladium gravem, & crucem excelsam,
& rabiem bestiarum, & summam ignium penam, &
omne carnificis ingenium in tormentis. Sed Spiritus
contra ponat sibi & carni, acerba licet ista, à multis
tamen æquo animo accepta, imò & ultro appetita, fa-
ma & gloria causis, nec à viris tantum sed etiam à
feminis. Lucretia vim stupri passa, cultrum sibi ad-
egit in conspectu propinquorum, ut gloriæ castitati
sue pareret. Mutus manum suam dextram in ara
cremarit, ut hoc factum ejus fama haberet. Minus
fecerunt Philosophi: Heracitus, qui se bubulo stercore
oblutum exussit: item Empedocles, qui in ignes Æ-
tnæi montis desiliit; & Peregrinus, qui non olim se
rogo immisit: cum femina quoque contempserint ignem.

20 Dido cum post virum dilectissimum nubere cogeretur:
item Asdrubalis uxor, quæ jam ardente Carthagine,
item maritum suum supplicem Scipionis videret, cum
filiis in incendium patriæ devolaris. Regulus dux
Romanus captus à Carthaginensibus; cum se unum
pro multis captivis Carthaginensibus compensari nol-
let, maluit hostibus reddi, & in arca genus stipa-
tus, undique extrinsecus clavibus transfixus, tot cruci
sensit. bestias famina libens appetiit, & utique hor-
ridiores, aspidēs serpentes, tauro vel urso, quas Cleo-
patra immisit sibi, nè in manus inimici perveniret.

30 Sed mortis metus non tantus est, quantus tormentorum.
Itaque cessit carnifici meretrici Atheniensis, quæ con-
scia conjurationis, cum propterea torqueretur à tyran-
no, & non prodidit conjuratos, & novissime lin-
guam suam comestam in faciem tyranni expuit; ut
nihil agere se scirent tormenta, & si ultra perse-
verarent. Apud Lacedæmonios ante aram nobiles quæ-
que adolescenter flagellis affliguntur, astantibus parenti-
bus, & propinquis, & uti perseverant adhortantibus.
ornamentum enim & gloria deputabitur, majore qui-
dem titulo, si anima potius cesserit plagis, quam cor-
pus. Omitto nunc gloria causam. eadem omnia se-
vitia & cruciatūs certamina jam apud homines af-
fectatio quoque & morbus quidam animi conculcavit.
quot otiosos affectatio armorum ad gladium locat? certe
ad feras ipsæ affectationes descendant; & de morsu-
bus & de cicatricibus formosiores sibi videntur.
jam & ad ignes quidam se auroverunt, ut certum
spatium in tunica ardente conficerent. alii inter ve-
natorum taureas scapulis patientissimis inambulave-
runt. In eandem sententiam multa habet, & ex istis
quædam repetita, in apologo. c. 30.

Εὐσαθεῖ | Fortiter, constanter perfert. Plut. Ly-
curgo: Οὔτε γὰρ φόβον ἔτε θυμὸν ἐκτρέφειται πλε-
υρόντα τοῖς ἐποδιστοῖς εἰσὶν ὅτιν, ἀλλ' ἐπ'
εὐσαθεῖ φρεῖται μετ' ἐλπίδ' καὶ φρεῖται. Idem in
Publicol.

Publicol. de Horatio in Capitolii dedicatione, etiam filii morte nuntiata, persistente : Θανμας δ' ἀνὴρ τῆς εὐσεβείας. Vide ad l. 6. § 10.

Δεινὸν ἐν ἀγχοῖσι καὶ ἀρέσκειαι ἰσχυροτέρας εἶναι σεβήσεως | Senec. epist. 76. Concupita vulgo & formidata, inconsulto impetu plerique calcantur. Invenitur est qui flammis imponeret manum; cuius risum non interromperet tortor; (servus in domini ultionem Al drubalis interfector, de quo Val. Max. memor. lib. 3. c. 8. Justin. hist. lib. 44. Liv. hist. lib. 21. & rursus Senec. epist. 78.) qui in funere liberorum lacrymam non mitteret; qui morti intrepidus occurreret. amor, ira, cupiditas, pericula depoposcerunt. Quod si hoc potest brevis obstinatio animi aliquo stimulo excitata; quando magis virtus, quæ non ex impetu, nec subito, sed equaliter valet, cui perpetuum robur est? quem & ex epist. 36. supra adductum vise fis: & ex epist. 4. ad lib. 12. § 34. Tertull. ad martyr. c. 4. Igitur si tantum terrena glorie licet de corporis & animi vigore, ut gladium, ignem, crucem, bestias, tormenta contempnant sub premio laudis humana; possum dicere, modica sunt ista passiones ad consecutionem glorie celestis, & divine mercedis. Tanti vitreum? quanti verum margaritum? quis non libentissime tantum pro vero habent erogare, quantum alii pro falso? Hæc non sine causa Dominus in seculum admisit, sed ad nos, & nunc exhortandos, & in illo die confundendos, si reformidaverimus pati pro veritate in salutem, quæ alii affectaverunt pro vanitate in perditionem.

§ 19. Τὰ περὶ γυμνασίου | Idem sup. lib. 4. § 3. & infr. l. 11. § 16.

Οὐδὲ γὰρ εἶναι, εἰδὲ κινῆσαι | Idem lib. 6. § 49. & l. 7. § 15. & l. 11. § 11, 16.

Οἷον ἀν' κειμένων | Hoc est quod supra sæpius, in opinione iudicioque nostro totum situm esse. l. 2. § 15. & l. 3. § 9. & l. 4. § 3, 7. & l. 8. § 47. & l. 11. § 16.

§ 20. Εὖ ποιητὴν καὶ ἀνεκτίον | Infr. § 33. ἀνδρώπεις ὅτι εὖ ποιεῖν, καὶ ἀνέχεσθαι αὐτῶν καὶ ἀπαρῆσαι. Charitas vera est, amare quos toleras, tolerare quos amas. Gregor. Rom. in Job. lib. 10. c. 5. & in Evang. hom. 35. Epict. l. 3. c. 13. Εἰκὼν πάντων ἀρετῶν, ἀνέχεσθαι ὅτι αὐτὸν ἀφίλει καὶ μὴ κατεξέρχεται αὐτῶν τὸ σπυγὲ φέσμεα. Hæc. Panathen. Τὸς ἀρετῶν καὶ δικαίως ὀμνύντας τοῖς ἀν' ἀληθείας, καὶ τὰς μὴ εἶναι ἀλλων ἀνδίας καὶ βαρύνοντας εὐκόλως καὶ βαρύνως φερόντας σφᾶς δ' αὐτῶν, ὡς διωγτῶν ἐλαφροτέρους καὶ μετριοτέρους τοῖς σπυγῶν παρέρχονται.

Καὶ ὅσον ὅτι ἐνίσταται | Ità l. 8. § 41. ὁρμήσονται ἐνίσταται ἐλθόντο; & lib. 11. § 9. οἱ ἐνίστασθαι.

Ἐν τῇ εἰς ἀσφαρόρων | Vide l. 6. § 32. & l. 8. § 56.

Ἐνέργεια αὐτῶν τοῖς ἐμποδισαῖν | Vide lib. 8. § 32.

Ὁρμῆς καὶ διακρίσεως ὅτι γίνεται ἐμπόδια | Vide l. 8. § 41. & l. 10. § 33.

Διὰ τὴν ὑπεξαίρεσιν | De qua lib. 4. § 1. & l. 6. § 50.

Καὶ τὴν περὶ τὸν | De qua ibidem.

Περὶ τῆς καὶ καὶ μετρίως | Ità Plut. de tranquill. Ἐξέστ' ὅτι μετρίως τὴν τὴν καὶ ἐν τῇ εἰς ἀνέκτων.

Εἰς τὸ περὶ γυμνασίου | Ad ea quæ precefferunt. Xyl. haud satis commodè. ad illud quod intendit. Caf. ex mente forsitan Marci, sed non ad sensum vocabuli. malim, ad id quod est potius. Vide ad l. 3. § 1.

Περὶ ἔργου γίνεται τὸ εἶναι ἔργου ἐρετικόν | Ità Paulus ad Philipp. c. 1. v. 12, 13. Τὰ κατὰ ἐμὴν μάλλον εἰς σκοπὸν τῷ εὐαγγελίῳ ἐλήλυθεν, &c. eleganter autem Marcus, illud ait ad opus nostrum cum primis esse conducibile, quod opus ipsum impedit, illud ad viam perficiendam conferre cum primis, quod in via nobis obstitit. hoc enim τὸ περὶ ἔργου & περὶ ὁδῶν significat: uti multis exemplis docent Budæus in Comment. & Duxæus noster ad Demosth. de pace, quæ ab illis petas licet. Indè Hesiod. l. 2.

Ἦως ὅτι περὶ εἰς ὁδὸν, περὶ εἰς ἔργον. Aurora & confert ad iter, confert ad opusque.

Gregor. Naz. in Cyprian. Οἷα καὶ καὶ διὰ τῆς εὐαγγελίας τὰ ἐναντία οἰκονομεῖται, ἵνα καὶ μάλλον δαμασκηθῶνται.

§ 21. Τὸ κατὰ τὸν πῦμα | Diogenes [perperam Diotogenes in excusis] Pythagoricus de regno, apud Stob. tom. 2. tit. 48. Δεῖ καὶ τὸ εἶναι τὸν αἰεὶς πῦμα, καὶ τὸ ἀνέκτων τὸν αἰεὶς πῦμα.

Τὸ πᾶσι κατὰ τὸν πῦμα, καὶ πάντα δέονται | numen scilicet τὸ τὸν κόσμον διοικῶν. l. 2. § 4. & l. 6. § 5. ὁ διοικῶν λόγος. & § 42. ὁ τὰ ὅλα διοικῶν. & infr. § 32. ὁ οἰκονομῶν τὸ πᾶν. quod Senec. epist. 71. cuncta temperans Deus. Manil. l. 2.

Infusumque Deum calo terrisque fretoque, Ingentem equali moderantem fœdere molem.

Τῶν ἐν σοὶ τὸ κατὰ τὸν πῦμα | quod supra lib. 3. § 9. Τὴν ὑποληπτικὴν διὰ τὸν σῶμα. & lib. 6. § 16. ἡ τῆς εἰδῆς διακρίσεως αἰδῶς καὶ πῦμα. & lib. 12. § 1. μόνον τὸ ἡγεμονικόν σε καὶ τὸ ἐν σοὶ δεῖον πῦμα. & lib. 7. § 55. ἡ νοεὶ εἰδῆς περὶ τὸν σῶμα, καὶ μὴ κατὰ τὸν σῶμα. Cic. de repub. l. 6. in somn. Deum te scito esse. Siquidem Deus est, qui viget, qui sentit, qui meminit, qui prævidet, qui tam regit & moderatur, & movet id corpus, cui præpositus est, quàm hunc mundum princeps ille Deus: & ut ipsum mundum ex quadam parte mortalem Deus æternus, sic fragile corpus animus sempiternus, movet. Senec. epist. 65. Quem in hoc mundo locum Deus obtinet, hunc in homine animus: quod est illa materia, id nobis corpus est. Serviani ergo deteriora malioribus.

sumus, animalia obnoxia non paucioribus animi quam corporis morbis. Vide ad l. 2. § 1.

§ 23. Τὸ πᾶν τοῦ θεοῦ ἐκείνου | τὸ κεῖναι,
καὶ τὸ πᾶν τοῦ πᾶτος, ἐκείνου ἐκείνου. Plut. de
Oras. defect. Gemina his habes l. 4. § 43. & l. 6.
§ 4. 15. & l. 7. § 18.

§ 43. Flaccus, *Carm.* l. 3. ad. 29.

Componere æquas, cætera fluminis
Ritu feruntur; nunc medio alveo
Cum pace delabentis Etruscum
In mare; nunc lapides adesos,
Stirpesque raptas, & pecus, & domos
Volventis undâ, non sine montium
Clamore; vericæque sylvæ,
Quum fera deluvies quietos
Irritat. amnes. —

Ἐν σωματέῳ μεταβολαῖς | Vide l. 7. § 18, 25. &
l. 10. § 18. & l. 11. § 35. πάντα μεταβολαῖ.

Ἐν μυρίαῖς τερταῖς | 1. 8. § 6. πάντα τερ-
ταῖ.

Οὐδὲν ἐστὶς | ita infr. § 33. συμετάβληται καὶ ἔχ
ἐστὶς. Nafo *Metamorph.* l. 15.

—nihil est toto quod perstet in orbe:

Cuncta fluunt.—

Augustinus in Joan. tract. 38. In omnibus actionibus & motibus nostris, & in omni prorsus agitatione creature, duo tempora, præteritum & futurum. præsens quero, nihil stat. quod dixi jam, non est, quod dicitur sum, nondum est. Hinc Plato Theæteτο: ἐστὶ γὰρ ἐξέπειτα, ἢ ἔδειν, αἰεὶ ὃ γίγνεται. & Plut. de Est. Delph. 'Ημῖν μὲν γὰρ ὄντως τὰ ἔτι μέτεστιν ἐδεῖν, ἀλλὰ πᾶσα δινητὴ φύσις ἐν μέσῳ γιγνέσθαι καὶ φθαρῆαι. ἡτοιμασμένη πρῶτον παρέχει καὶ δύνανται ἀμυδρῶν καὶ ἀβέβαιον αὐτῆς· ἂν δὲ τίμω διανοίῃ ἐκφύσῃς, λαβέτω βελούρον, ὡς περὶ ἡ σφοδρῶς περὶ δειρῆς ὕδατος πρὸ πίψεω ἐπὶ ταύτῃ καὶ συνάγειν διαρρῶν ἀπολλυτοὺς τοὺς πελαμενάρωρον, ὥστε ἥντι παθημάτων μεταβάτων ἐνδεῖα τίμω ἀγαν ἐκέρχεται ὁ λόγος ἀποσφάλλεται, τῇ μὲν εἰς τὸ γιγνώμενον αὐτῆς, τῇ δὲ εἰς τὸ φθαρτέωρον, ἐδεῖν λαβέτω μύρονι, ἐδὲ ὄνι ὄντως δυναμένη. Et mox: Μένειν γὰρ ἐδεῖς, ἐδίπταν εἰς, ἀλλὰ γιγνώμενα πολλοὶ περὶ ἐν φαντάσμα καὶ κοινὸν ἡμιμαρτεῖον, ὅλης σπειλεανομίας καὶ ὀλιστανύσης. Aliā ratione Basil. Cæs. orat. 12. & Simeon Cancellar. orat. 21. ὥτε τὰ δεῖξαι καὶ ποιῶν δαψα τοῖς πολλοῖς, τὸ ἐξῶς καὶ κόνιμον ἔχει, ὥτε τὸ περὶ παρὰ ἥντι περὶ γινώμενων καὶ κατὰ τὴν παρὰ τὴν ἰδέσθαι ἀλλὰ πάντα σάμω πνὶ καὶ χλόν, καὶ μεταβλητῶς ἀδολήτοις ὑποκείται. & quæ sequuntur.

Οὐδὲν ἐξως, καὶ τὸ παρέρχον. τὸ ὃ ἀπειρον | Viti-
fa interpunctio, quæ & Xylandrum in fraudem in-
duxit. leg. οὐδὲν ἐξως καὶ τὸ παρέρχον τοῦ ἀπειρον,
&c. Confule versionem. Vide l. 4. § 3, 50. & l. 12.
§ 7.

*Ω, πάλιν ἀναφανίζου | Vide l. 2. § 12. & l. 12.
32.

Πᾶς ἔκ μαρτύρων, ὁ ἐν τούτοις φυλάσσεται, ἡ ἀσπίς αὐτοῦ. Vide l. 4. § 44. & l. 7. § 73. Horum autem fluctuantem pulcherrimam depingit nobis Dion. Chrysostomus. 67. Εἶπες εἴη τοῖς τοῖς ἀνθρώποις, οἷον Ζησὼς πῶς αὐτὸς σκιάει, ὥστε αὐτοῦ αὐτὸς αὐτὸς ἀπαίρειται, καὶ μεταλαμβάνει βραχυτέρας καὶ μικροτέρων, λυπεῖσθαι τε καὶ ὀρεῖσθαι ταπεινότερον, καὶ πρὸς τὸ μᾶλλον, ὁδὸν αὐτὸν ἐλάττωον γίνεσθαι, καὶ πρὸς τὸ ἀν εἶη τῷ Μαργάρτῃ σφοδρύτερος. τῆς γὰρ αὐτῆς ἡμέρας, ὅτε μὲν λυπεῖται ἄν, ὅτε δὲ χαίρει, παρὰ μὲν ἐπὶ τὸν ἴδιον τὴν σκιάει τὴν ἐωθινὴν πᾶν μακρὸν, καὶ τὴν κυπαρίσσω, καὶ καὶ ἐν τοῖς τείχεσι πύργων χαρὸν μαίεσθαι, δὴλον ὅτι χαίρει ἄν, ὡς αὐτὸς ὑπεράνθρωπος γινώσκων τοῖς Ἀλωαῖοις τοῖς καὶ εἰς τὴν ἀρετὴν βαλῆναι ἄν, καὶ εἰς τὰ δέκατα, καὶ πανταρχοῦς τῆς πόλεως, ὅπως ἂν ὑπὸ πάντων βλέποιο ἄν, καὶ ὅτι πᾶσι θεοῖς ἀρετὴν ἀρχοῖται ἄν σκυθρωπότερος αὐτὸς γινώσκων, καὶ ἀναχρησθῆναι. τὰς δὲ μεσημβρίας, αἰσχυρῶς αὐτὸν ὀρεῖσθαι ἀναχρησθῆναι πῆνι, καὶ ἐν τὸν ἴδιον ἄν ἐκλείπειν αὐτὸν, ἐπειδὴ ἐν ποτὶ βλέπων τὴν σκιάει πᾶν εἶναι. καὶ ἄλλω δὲ ἀναλαμβάνοι αὐτὸν, καὶ γαυρότερος φαίνοιο ἄν αὐτὸς ἑωσέων. πᾶν μοι δοκεῖ ἀποκρινόμενον, καὶ ἀνδρῶν διαπλάτων ἡλίδιον. ἔκκεν ὁ τῇ δὲ παρὰ βελώνων, ἔκκεν πᾶν βελώνων, ἀλλὰ πολὺ ἀθλιώτερος. πολλὰς γὰρ ἄν, πλείους μεταβολὰς ἐν ἡμέρᾳ μία μεταβάλλοιο καὶ τοῖς, καὶ ὅτι καὶ ἐκείνῃ ἐν τεταγμέναις ὅρας πᾶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ἴδιον, καὶ ἐωσέων, ἔκκεν αὐτὸν καλῶσαι μὴ δυσχερῶσαι ἀνθρώπων εἶναι, νῦν μὲν φερόμενον καὶ πετόμενον ἐκ μολότερον καὶ νεφῶν, ἂν τυχὼς μαρτυρήσαντες αὐτὸν πᾶν καὶ ἐπαυέσασατες, νῦν δὲ συσελλόμενον καὶ ταπεινόμενον πολὺ πλείους αὐτοῦ καὶ τῶν ὁρίων τῆς ψυχῆς αὐτῆς λαμβανούσης, ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ τῆς σελήνης.

§ 24. Τῆς συμπαθείας ἑσίας, ἥς ὀλίγιστον μέλεις !
Vide l. 10. § 17. & l. 12. § 32. Senec. epist. 91.
Quota pars omnium sumus ?

40 Βεργὴ καὶ ἀγκυαῖον διάσκημα | Vide l. 2. § 17.
 & l. 4. § 26. 48. & l. 11. § 18. ἀγκυαῖον ἔαν
 ἄνθρωπος βίῃ. Diodor. Sicul. hystor. l. 1. Πάν-
 τες γὰρ ἄνθρωποι διὰ τὴν τῆς φύσεως ἀδένειαν, βί-
 ος μὴ ἀγκυαῖον πιάσας, τῷ πατρὶς αἰῶνι, τετε-
 λωμένους ὅ παντα τὸν ὕψαιον χρονον. Aristid. in
 Eteon. Βίῃ ὅς πᾶς ἄνθρωπος βεργύς, καὶ ἔ πολλὰ
 πινῇ ἀζίζι οἷς ἀειδμεῖ λόγον. ἀλλ' ἔαν τε Ἀρ-
 γαυδώνιον ἔαν τε Τίτωναον λέγει τις, ἔαν τε τὸν πα-
 τρὸς ψυχὰς διαρκεσθαι Νέστωρ τὸν Πύλιον, πάντας
 50 τύτους χρονοὺς συνάξει, ευρήσει ἑλαττον μέρος ὅλης
 τῷ παντὸς αἰῶνι, ἢ ὅσον ἐπείγει.

§ 25. *ΑΜΘ ἀμαρτάνει πρὸς ἐμέ | Xyl. legis-
fe videtur, *ΑΜΘ ἀμαρτάνει πρὸς ἐμέ. Peccat ali-
us quis ad-versum me. Verum lectionem receptam so-
licitare nihil est necesse; Peccat quidpiam alius ad-
versus me. Ego, siquid esset mutandum, legerem po-
tius;

τις; *Αλλ' ἁμαρτάνει. τί εἰς ἐμέ; Peccat alius. quid hoc ad me? ipse viderit. Verum nihil moverim. l. 4. § 26. & l. 9. § 4. εἰ αὐτὸς ἁμαρτάνει sibi peccat. Epictet. l. 2. c. 13. Τί ἂν σοὶ μίλει πάλιν ὅτι ἁλλοτείων; & ἡ δὲ αἰτία ἁμαρτήματα; πῶς γὰρ ὅ; δυνάται δ' ἄλλοι μὴ εἶναι ἁμαρτήματα, ἄλλοι δὲ κακόν; & τί ἐν ἀγωνίᾳ πάλιν ὅτι ἁλλοτείων;

*Οὐ φέτω | Viderit ipse. αὐτὸς μελέτω. quasi dicat, Quid ad me? siue, nihil id ad me pertinet. Sic Cic. Acad. l. 4. Viderit hoc Epicurus. Naso Art. l. 1.

Viderit Atrides, — q. d. nihil ad me. causam ipse suam tueatur. & l. 3.

Viderit utilitas. — q. d. utilitatem ipse nihil moror. Sic l. 8. § 41. & l. 9. § 27. & l. 11. § 13. & l. 12. § 1.

Ἰδὼν ἔχει δίδασκον | Supr. § 3. Ἰδὼν ἡγεμονικὸν ἔχει.

Ἐγὼ νῦν ἔχω ὃ με δέλει νῦν ἔχειν | Hoc Argumento compescit suos rex pius à viro nequam ac nefario maledictis impetitus. Regum hist. l. 2. c. 16. v. 12. Sinite istum: Ipse enim maledixit, quia id Dominus edixit. Vide ad l. 4. § 34.

Καὶ πρὸς τὸν ὃ με νῦν πρὸς αὐτὸν | Ità l. 6. § 22. Ἐγὼ δ' ἐμαυτὸν κατέστηκα ποιῶ. Epictet. dissert. l. 1. c. 12. Ἐκείνοι μὲν ποιήσουσι τὰ θανάσιμα αὐτοῖς ἡμεῖς δ' ἐδὲν ἥπιον καὶ φύσιν ἐξομῶμεν. ep. 103. Tu ita cogita, quod ex homine periculum sit; ut cogites, quod sit hominis officium. alterum intuearis, nè ladaris; alterum, nè ladas. commodis omnium lateris, movearis incommodis: & memineris quæ præstare debeas, quæ cavere. Verum ista non ad Stoicam amussim exacta profus.

§ 26. Τὰ δὲ τῆς ἐν τῇ σαρκὶ λείας ἢ τετραχίως κινήσεως | i. e. à voluptate vel dolore. eadem periphrasis suprà l. 4. § 3. λείως ἢ τετραχίως κινῶμεθα. Epictet. dissert. l. 2. c. 1. Πόντος πὶ ὅτι; μορμολύκειον. ἐν δὲ τὸν αὐτὸ κατὰ μαδὲ. τετραχίως κινῶμεθα σαρκίον, ὅσα πάντα λείως. ἂν σοὶ μὴ λυσιτελεῖ, ἢ δὲ εἰς ἡνοικίαι ἂν λυσιτελεῖ, φέρε. Senec. de beat. c. 15. Quomodo hic potest Deo parere, & quicquid evenit: bono animo excipere, nec de fato queri, casum suum bonus interpret, si ad doloris voluptatumque puniendi nulas concutitur? Vide l. 10. § 8.

Μὴ συγκατέδω. | Nè admittat persuasiones. Xyl. tanquam si de principalis partis iudicio agatur, quod in casibus istiusmodi inhibendum toties inculcat Marcus l. 4. § 39. & l. 8. § 28, 44. & l. 11. § 9, 16. & istic etiam in mox subjunctis, τὴν ἀπολαύσαν μὴ σεσιδέτω. Verum melius Cas. nè immisceatur, live nè immisceat se. Vide l. 7. § 67. & l. 10. § 24.

Πεπερσμένω αὐτὸ | Circumscribat eas. Xyl. Verum αὐτὸ potius legendum. atque ità Cas. circumscribat se.

Τὰς πείσεις | Persuasiones, Xyl. perpeffiones, vel affectiones potius; de quibus & l. 3. § 6. & l. 7. § 55.

Πρὸς τὴν αἰσθησιν φυσικῶν ἔσται ὁ περιεργὸν ἀντιβαίνειν | frustra enim id foret. Senec. de ira l. 2. c. 2. Omnes enim motus, qui non voluntate nostrâ sunt, invicti & inevitabiles sunt: ut horror frigidâ aspersis, ad quosdam ictus aspernatio, ad peiores nuncios subriguntur pili, & rubor ad improba verba suffunditur, sequiturque vertigo prærupta cernentes. quorum, quia nihil in nostra potestate est, nulla quod minus fion ratio persuadet. Sensum enim hominis nulla exuit virtus. Idem epist. 85. & epist. 11. Nullâ sapientiâ naturalia corporis aut animi vitia ponuntur. quicquid infixum & ingentum est, lenitur arte, non vincitur. quibusdam etiam constantissimis in conspectu populi sudor erumpit, non aliter quàm fatigatis & aestuantibus solet: quibusdam tremunt genua dicturis: quorundam dentes colliduntur, lingua titubat, labra concurrunt. hec nec disciplina, nec usus unquam excutit: sed natura vim suam exercet; & illos vitii sui etiam robustissimos admonet. inter hæc ruborem esse scio, qui gravissimis quoque viris subitus offunditur. magis quidem hoc in juvenibus apparet, quibus & plus calor est, & tenera frons: nihilominus veteranos & senes tangit. --- non accidit hoc ab infirmitate mentis, sed à naturæ rei; quæ inexercitatos etsi non concutit, movet, naturali in hoc facilitate corporis pronos. nam ut quidam boni sanguinis sunt, ita quidam incitati & mobilis, & citò in os prodemantis. Hæc nulla sapientia abigit. alioquin haberet rerum naturam sub imperio, si omnia eraderet vitia. quæcunque attribuit conditio nascendi, & corporis temperatura, cum multum se diuque animus composuerit, hærebunt. nihil horum vitari potest, non magis quàm arcessi. --- nihil adversus hæc sapientia promittit, nihil proficit: sui juris sunt; injussa veniunt, injussa discedunt. Idem epist. 57. Illius quoque in quem jus fortuna perdidit, ferietur animus, mutabitur color. quædam enim nulla virtus effugere potest: admonet illam natura mortalitatis suæ. itaque & vultum adducet ad tristitiam, & inhorrescet ad subita, & caligabit, si vastam altitudinem in crepidine ejus constitutus despexerit. non est hic timor, sed naturalis affectio inexpugnabilis rationi.

Τὴν δ' ἀπολαύσαν μὴ σεσιδέτω τὸ ἡγεμονικόν. | In eandem sententiam Stoicus quidem apud Gellium l. 19. c. 1. eadem ferè affectione, quâ Seneca epist. 57. in crypta Neopolitana, in procella vehementiori dum navigat, ipse correptus, ex Epicteti dissertationum ab Arriano digestarum, qui nunc non prostat, l. 5. Visæ animi, quæ παντασίας Philosophi appellant, quibus mens hominis primâ statim specie accidentis animum rei pellitur, non voluntatis sunt, neque arbitraria, sed vi quadam suâ inferunt sese hominibus. noscendi probationes autem, quas συγκατέδωτες vocant, quibus eadem visa noscuntur ac judicantur, voluntariae sunt, fiuntque hominum arbitratu. propterea cum sonus aliquis formidabilis, aut cælo, aut ex ruina, aut repentinus nescius [ullius] pericula

nostro emaculandus: *Γεῖσι, ἢ Δυσσομία τῆς γε-
γων. καὶ γεῖσων ἀνδραπος, ὁ Δυσσομοῦ. τῶ γε-
σων μὴ ὀργίζε. leg. τῶ γεῖσων μὴ ὀργίζε; lo-
cum enim istum dubio procul adduxerat. quem
Xyl. etiam (quem Cas. quoq; sequitur) sic verterat;
Nē irascaris ei qui hircum olet, aut cui anima fatet.
Ego verò ἐρωτηματικῶς legendum, vertendumque
omnino censuerim. Nunquid ei irascaris, qui hircum
olet? nunquid ei, cui anima fatet? Sicut in lana suc-
cidiorie fordes contractæ gravem mittunt odorem,
itā ex pilorum hirsutiae ac sudore crebrò fordes in
alio collectæ: qualis hircis cū sit familiaris, à lanis
ad hircos, ab hircis ad homines translata vox est.
Ad Marci mentem pulchrè Gregor. Naz. Πρὶ ἐυ-
ταξίας. Ενεργεῖ π τῆς τῆς ἀδελφῆς Δυσσομίας, ἢ ὅσους,
ἢ δοκίμους, ὁ τῶ πιδματικῶ μύρω συγκαταχέμενος,
ἵνα μεταδῶς τῶ τῆς ὅσους Δυσσομίας. καὶ ἔστιν ἐχθί-
νης ἰδὸς ἢ κακία, ἢ ὅμῃ τῶ πηλὴν αὐτῶν ἐκτε-
λεῖς ὁδῶν, ἢ καὶ διαφθορῆς, καὶ διὰ τὸ τοῦ ἰσοι συ-
γγραμμῶν ὁδῶν τὸ Διελον ἢ ἀποκρίνοντι ἀλλ' εἰ
μὴ εἰ Διελον, κακίαν δὲ Διελον Διελον εἰ δὲ μὴ,
τὸ γὰρ ἀσφαλὲς ἔχει, ἐν τῶ μὴδὲν αὐτὸς τῆς μοχ-
Διελίας μεταλαβείν. ὁμοίᾳ τῆς ἔστιν ἀνδρῶν τὸ ἐκ-
τελεῖν πᾶν, ἢν ἀπελάσσει τυχὼν τὸ σὸν ἐνδῶδες ὑπερ-
νικῆσαι τὰ κατὰ, ἀν' ἐξέω π τῶ τῶν ὑπερ τῶ ὁμοει-
ας καὶ συγγενῆς συμπαθεῖς. &c. Hinc meretricula-
rum scommata illa, apud Athenæum l. 13. Οἷος
πρὸς γεῖσωνα περιδορυῖν ἐξελθόν, ἐπεὶ πῶς αὐτῶν
ἡρώτα πῶς πορεύεται, εἰπὼν,*

Αἰγὶ σιωποῦντα τῶ Πανδίων.

Φρὺνη σιωποῦντα ποτὲ γεῖσωνι, ἀεὶ οὐ ποείν,
ἀδελφῆ, εἰπε, καὶ κατὰ γεῖσων. alludit altera ad voca-
bulum αἰγῶς, quum capram significet, quod Aegæi
nomen includere videtur; altera ad γεῖσων, quod
hircum designat, quasi γεῖσων, hoc est, hirce di-
xisset.

Τῶ ὁζοσώμῳ | Itā Lucian. *Antholog.* l. 2. c. 14.
ὁζοσώμῳ ὁζοσώμῳ.

— cui scilicet aegris

Faucibus exuperat gravis halitus, —

Guttur sulphureas lentè exhalante Mephites.

utī Perf. Sat. 3. unde guttur meditatorium efficitur
latrinarum, ut Hieron. *adv. Jovinian.* l. 2. dum ni-
mirum,

Τὸ σωματικὸν ἀπορροεῖ πᾶν ἐξ ἐν,
ut ille in *Antholog.* loquitur. ut possint illi ex veteri
Stoicorum decreto aquè liberi crepitus atque ructus
esse. utī Cicero ad Pætum suum jocatur, *lib.* 9.
epist. 21.

Ἀνάγκη πᾶσι τῶν ἀπορροεῖν | corpus itā affe-
ctum non potest non ejusmodi odorem emittere:
nec improbi animus talibus dogmatibus imbutus,
non ejusmodi actiones & operationes edere. Vide
supr. § 17. & l. 11. § 18. & l. 12. § 16.

Εὐ σοι γένοιτο | formula ironica: quā & Epict.
l. 2. c. 5. & alibi utitur. Sed & nos Angli; well

fare thee. aliud est quod Xyl. bene res habet. εὐ
ἔχει. l. 10. § 1.

Δεῖξον | Vide *supr.* § 22.

Εἰ δ' ἐπ' αὐτῇ, διεσπάρδεις | Itā Dominus Chri-
stus, *Matth.* c. 18. v. 15. Ἐάν σε ἀκούσῃ, ἐκέρθη-
σας τὸν ἀδελφόν σε.

Οὐτε τραγῶδες, ἔτε πόρνη | Ista istic quid ve-
lint, ego nescire me fateor. cum sequenti periocha
committunt plerique, itā vertit Xyl. ac si legisset,
ἔτε αἷς τραγῶδες ἔτε αἷς πόρνη, ὅς ἐξελθὼν ἔην δι-
ανοή, ἔτω ἐνταῦθα ἔην. Vertit enim, Non itā
hic vivendum est tibi, ut tragædo aut scorto, qui
egrediens vivere cogitat, quod ego planè quid sit,
non capio. M. Cas. Ubi nec vociferator nec scorta-
tor futurus est. [qui istud?] quomodo vivere statuit,
ubi ad locum ejusmodi secesserit, ubi horum neuter
existat, itā istic licuerit. D. Salmast. sic legit. ἔτε
τραγῶδες, ἔτε πόρνη, αἷς ἐξελθόντε ἔην διαπορεῖται.
ἔτος ἐνταῦθα ἔην ἔξισι. neque histrio, neque scort-
um scenicum itā in theatro vivere cogitant, ut inde
exeat. Sic & hic etiam vivere licet. Si tragæ-
dus, inquit, & scortum, qui operam suam scenæ
addixerunt, perpetuò in eo exercitio, quamvis turpi
& infami vivere destinant, nec ab eo vitæ genere re-
cedere cogitant; quid ni & liceat nobis manere in
hac turbulenta vitæ rutuba? Audeamus in loco
penè conclamato & nostram, licet minùs dextram
foran, conjecturam interjicere. Quid si voluit Mar-
cus, quod l. 4. § 31. μὴ τρέμνον, μήτε δέλον
quodque Plato *epist.* 7. μήτε ἀπεχθάνειν κατὰ
νετεῖντα, μήτε διὰ καλὰ καλὸν τὰ γὰρ, κατὰ τὴν αὐ-
τῆς. Vide l. 11. § 18. Itā certè usurpavit τὸ τρα-
γῶδεῖν l. 9. c. 29. εἰ δ' ἐπετραγῶδισται, ὅδῃς με κατὰ
κἀκεῖνα μὴ εἶδῃ.

§ 29. Ὅς ἐξελθὼν ἔην διαπορῆ | Turpe & peri-
culosum est in eo statu vivere, in quo nolis mori.
Verum nihil impedit, inquit Marcus noster, quo
minùs quisque in eo statu vivat, in quo mori ac de-
fungi desiderat atque in animo suo habet. Vide *supr.*
l. 2. § 11. & *infr.* l. 11. § 3.

Ἐξελθὼν | exiens, è vita scilicet ut l. 2. § 11.
Ἐξελθὼν τὸ βίω. pro mori. Ἐξελθὼν & ἀπελθὼν
simpliciter pro mori. Itā Epictet. l. 2. c. 15. σὺ
δὲ μὴ ἵνα ἐξέλθῃς. Liban. *Monod.* in *Daphn.* A-
poll. *templ.* ὅς νυμφίον πρὸς, πλεονεχίαν ἢν ἐπε-
νών, ἀπελθόντες. nam quod M. Cas. de *Secessione*,
sive ἀναχωρήσει intelligit, qualem l. 4. § 3. loqui-
tur; mihi neutriquam probandum videtur.

Τότε καὶ τῶ ἔην ἐξελθὼν | Itā l. 8. § 47. ἀπὸ τῶ
ἐκ τῶ ἔην. Stoicum hoc dogma, pietati parum
consentaneum: de quo vide ad l. 3. § 1. Apud Sto-
bæum *tom.* 2. *tit.* 1. Musonius, opinor, εἰδὼν μὴ ἐκ-
ποῦν πηνητῶν, μὴδὲν ἐν τῶ βίῳ εἰ δ' μὴ, ἔα-
δίας ἀπαλλάττειν, ἀπὸ ἐν πανηγύρεως, ἔτω καὶ
ἐκ τῶ βίῳ. κατὰ τὸ καὶ ἐξ οἰκίας, φησὶν ὁ βίαν,
ἐξοικισθῆναι, ὅταν τὸ ἐνοίκιον ὁ μισθώτης ἐ κα-
μῶνται.

μαζόμενος, τὴν δόξαν ἀφελῆν, τὸν κέρμαον ἀφελῆν, τὸ ὅραον ἐγκατεῖν. ἔγω γὰρ ἐν τῇ σαμασίῃ ζήσοιμι, ὅταν ἡ μετὰ σου φύσις, καὶ ὁ φθαρτὸς ἀφαιρήται, τὰ ὅσα, τὰς χεῖρας, καὶ τὰ πόδας, ἔχῃ ἑαυτοῦ ἀλλὰ ὡς ἐν συμποσίῃ ἀπαλλάττωμαι, ἐδὲν διαφραίνων, ἔγω γὰρ ἐν τῷ βίῳ, ὅταν ἡ δόξα ἢ. ἔμμελα πρὸς μίμνῃς ἔξωμαι. quæ novissima cum mendo nequitiam vacant, aliis emendanda relinquo. Epictet. l. 2. c. 16. Ὡς ἔξωσιν, ὅταν δέλῃ ἐξελθεῖν τῇ συμποσίῃ, καὶ μακάρι παύσιν, ἐπ' αὐτῇ ἀνιάται μόνον, ἐν τῇ ὥς παυδὶ παρῶν, μέγας δὲ ψυχῶν γνῶται; nec ista vitii expertia, quod interpretem fugit, sed emendatu satis proclivia. leg. ὡς παυδία, ut pueri, qui ludum, quamdiu volupe est, prote-
lant, ubi tædio ceperit esse, incidunt. Vide eund. ipsum l. 1. c. 24. ad l. 8. § 44. Epicurus ipse apud Ciceron. de fin. l. 1. Dolores, si tolerabiles sint, feramus: sin minus, æquo animo è vita, tanquam theatro, ex eamus. Senec. epist. 98. de fene nescio quo: Hic tam turpe putat mortem fugere, quam ad mortem con-
fugere. quid ergo? non, si suadebit res, exibat? quid nō exeat? si nemo jam eo uti poterit? si nihil aliud quam dolori operam dabit? & epist. 70. Nil melius æterna lex fecit, quam quod animum introitum nobis ad vitam dedit, exitus multos. Idemque epist. 12. Epicurus dixit: Malum est in necessitate vivere: sed in necessitate vivere, necessitas nulla est. Quidni nulla sit? patent undique ad libertatem viæ multæ, brevæ, faciles. agamus Deo gratias, quod nemo in vita teneri potest. calcare ipsas necessitates licet. Idem
(si idem saltem) Thebaid. 1. 1.

Eripere vitam nemo non homini potest:

At nemo mortem.

Plin. hist. nat. l. 28. c. 1. Ex omnibus bonis, quæ homini natura tribuit, nihil melius tempestivâ morte: in eaque id optimum, quod illam sibi quisque præstare potest. Bacchi illud in Euripidis Bacchis v. 498.

Λύσει μὲν ὁ δαίμων αὐτὸς, ὅταν ἐγὼ δέλω.

huc accommodat Flaccus l. 1. epist. 17.

Ipse Deus, simulatque volam, me solvet. Opinor,

Hoc sentit, Moriar, mors ultima linea rerum est.

Ὡς μὲν ἐκείνῳ παρὸν | Itā & Epictet. l. 1. c. 25. Μόνον μὲν βάρβαρον ποίει, μὲν δὲ ἑαυτοῦ λαμβάνων ἐν κακοῖς ἐπ'. quia scilicet nihil inest mali, aut in vitæ molestiis, aut in morte ipsa; cum ista omnia sint adiaphora. l. 2. § 11, 12. & l. 4. § 5, 42. Epictet. lib. 3. c. 8. Ἀρτίαν αὐτῷ (ὁ Ζεὺς) τὸ ἐπ' ἐκείνῳ. ἔξωσιν σοι πάροντι ταῦτα ἐν δαίμονειν. τὴν δόξαν σοι ἥνοιξεν ὅταν σοι αὐτὸ ποιῇ ἐξελθεῖν, καὶ μὴ ἐγκατεῖν. Senec. de Provident. c. 2. Certe, quæ exeat, habet.

Καὶ καπνὸς ἐστὶν, ἀπέρχεται | ac sumi instar abeat. Xyl. nullo planè sensu. legendum, ἐπ' ἐκείνῳ ἐστὶν, ἀπέρχεται. Si me fumus in loco aliquo, ubi versari tunc contingit, vexat, malèque habet, discedo,

exeo. Alluditur ad diverbinum, quo tria notantur, quæ domo exigant, fumus, stillicidium, & mulier rixosa. Vide Druf. Proverb. class. 2. l. 1. adag. 213. & Bern. de divers. serm. 14. Vide & l. 8. § 47. E. mendationem ex Epicteto adfirmo, cujus ista sunt, differt. l. 1. c. 25. καπνὸν παρὸν ἐν τῷ οἴκῳ ματ. ἀν' ἡμέτερον, μὲν δὲ ἀν' ἡμέτερον, ἔξωσιν. τότε γὰρ δὲ μὲν ἡμεῖς καὶ κατεῖν, ἐπ' ἡ δόξα ἡ νοικται. quod novissimum in suis subinde incutiat. l. 1. c. 9. & c. 24. & l. 2. c. 1. Et paulò post superiora illa: Ἀλλὰ πολὺ μοι καπνὸς φαίνεται, τὸ ἐν τῷ οἴκῳ οἰκεῖν. Σπορά, ὅπου μὲν ἐδὲς κωλύσει οἰκεῖν ἐκείνῳ γὰρ ἡ οἰκίῃς παρὸν ἡ νοικται. Lucem autem, quasi è fumo, scenerabuntur ista alii cuidam Epicteti loco, l. 4. c. 10. Ἀλλ' ἐκ ἐξω φασγίν. ἐπ' αὐτὴν τὰς εἰμὶ, λιμὴν τὸ ἀποδαίνειν. ἔπος δὲ ἔστιν λιμὴν πάντων, ὁ θάνατος αὐτῇ ἡ κατὰ φύσιν. διὰ τὸ ἐδὲν ὅτι ἐν τῷ βίῳ χαλεπὸν ἐστίν. ὅταν δέλῃς ἐξελθεῖν, καὶ ἐπ' ἐκείνῳ. Et istic enim ab ædibus fumo infestis eadem est translatio.

Τὶ αὐτὸ φασγίον ἀνέστι; | quid hoc rei esse putas? Xyl. imò, cur hoc grave ducis, (vitæ scilicet. diffcedere) aut tanquam molestum quiddam horrescis? ita siquidem τὸ φασγίον usurpari docuimus ad illud supra lib. 4. § 50. μὴ ἐν ὧς φασγίον. ita Plato in Sympof. Ἐὰν δὲ φασγίον, ἐδὲν δὲ φασγίον. Epictet. differt. l. 4. c. 7. Ἀλλ' ἡδὲ καὶ ἐκείνῳ ἐστίν. μὴ τερνίζοντι τὸ φασγίον, ἀλλ' ἐπ' ὧς ἐπ' ἡδὲ καὶ τὴν ὅλῃν, ἔξω δὲ ὡς σωφροσύνην, οἷς ἐκείνῳ πάλιν ἀναλυθῆναι, καὶ πὲρ δεινόν; πὲρ μὲν ἀπὸ λυδῶν ἐν τῷ ἀσπιδί, πὲρ μὲν καπνὸν, ὁδὸν ὁδόν; & l. 2. c. 1. Ἀν' ἡμῶν τελευτῇ, ἡ δόξα ἡ νοικται. — καὶ πάντα γὰρ ἡνέχεται δὲ τὴν δόξαν, καὶ φασγίον ἡνέχεται. Senec. epist. 70. Vita non semper retinenda est, non enim vivere bonum est, sed bene vivere. Itaque sapiens vivit, non quantum potest, sed quantum debet. — Si multa occurrunt molesta, & tranquillitatem turbantia, emittit se. — nihil existimat suâ referre, faciat finem an accipiat, tardius fiat an citius. non tanquam de magno detrimento timet. nemo multum ex stillicidio potest perdere. citius mori, vel tardius, ad rem non pertinet: bene mori, vel malè, ad rem pertinet. bene autem mori, est effugere malè vivendi periculum. & epist. 17. Si quid te vetat bene vivere, bene mori non vetat. Sed de hoc vide sis ad l. 3. § 1.

Οὐδὲς μὲν καλῶς ποιεῖν ἀ δέλω | Vide l. 4. § 49. & supr. § 10. & l. 8. § 48.

§ 30. Ὁ τὸ ὅλῳ νῦν | Vide supr. § 21. & l. 6. § 1.

Τὰ χεῖρα τῷ κροτήδων ἐνεκεν | supr. § 16.

Τέταξέ, σιωπάξέ | supr. § 8. & l. 3. § 4.

Τὰ κατὰ φύσιν οἷς ἐμὸν οἶον | Vide l. 9. § 9.

§ 31. Πῶς φασγίνεσθαι μέγας τῷ θεοῖς, γονεῦσι | Democritus apud Stob. tom. 2. tit. 3. Αἰ

μεγάλα τέρες, ἀπὸ τῆ διεξῆς τὰ κατὰ ἡμῶν ἔσ-
των, γίνονται. Martial. l. 10. epigr. 23. de M. An-
tonio.

Præteritisque dies, & totos respicit annos.

Nulla recordanti lux est ingrata graviſque :

Nulla fuit, cuius non meminisse valis.

Ampliat ætatis ſpatium ſibi vir bonus : hoc eſt
Vivere bis, vitâ poſſe priore frui.

De aliis autem Marcus aliorumque bene geſtis l. 6.

§ 48. quod de ſe fuiſſe iſtic.

Μῦτε πινὰ ρέζαι ἔξαιον, μῆτε εἰπῶν | neminem
unquam vel factu vel dicto laſſe. Syntaxis gemina
Homericæ illi Odyſſ. σ. v. 15.

Δαίμονι' ἔτε τι σε ρέζω κακόν, ἔτ' ἀρεδῶ.

Οἷα ἥρκας ἀπομῖναι | Hoc nomine Deo gra-
tias agnoſcit deberi, l. 1. § 17. Διὰ τὸ ἀντιχρῆν
τὸ σῶμα ὅτι ποσῶτον ἐν τοῦτω βίῳ. quid labori-
bus tot tantisque exantlandis par fuerit, in corpufculo
tam infirmo.

Πλὴρης ἦδη σοι ἰσχυρία τῷ βίῳ | Vide l. 3. § 8. 20

& l. 9. § 33. & l. 10. § 1. Lucret. l. 3.

Cux nov, ut plenus vitæ conſpici recedis ?

De Pollio Stat. Sylv. l. 2. v. 127.

----dubio quem non in turbine rerum

Deprendet ſuprema dies ; ſed abire paratum,

Ac plenum vitæ----

Καὶ τελεία ἢ λειψυρία | Vide l. 12. § 36.

Ἀφνέμενος ἐφνέμων | Ità reſtituit Xyl. quod
in membranarum ἀφνέμων ſenſu planè adverſo lege-
batur.

Θέλω ὃ καὶ φύσιν | Vide ſupr. § 9.

§ 32. Διὰ τὴν ſυλχέου | Anachariſ illud in Græ-
cis, quos cæteroqui ſuſpiciebat, quaſi rationi mi-
nùs conſentaneum notabat, ὅτι παρ' αὐτοῖς ἀγωνί-
ζεſται μὲν οἱ τεχνίται κείνοι ὃ οἱ μὴ τεχνίται.
quod in certaminibus de peritis imperitis iudicarent.
Quod reſpexit Tertullianus, apolog. c. 1. Quanto
magis, hos Anachariſ denotâſſet imprudentes de pru-
dentibus iudicantes, quàm immuſicos de muſicis ? Ho-
rum ergo iudicia peritum prudentemque quemli-
bet contemptum habere vult Marcus noſter. Cui
accedit Demetrius Cynicus, qui, ut Seneca epiſt. 91.
dicere ſolebat, eodem loca ſibi eſſe voces imperito-
rum, qua ventre redditus crepitus. Varro-Margo-
poli :

---ſtultos contemnite docti.

Vide l. 2. § 1. & l. 3. § 11. & l. 6. § 34.

Ἀπέρχοι καὶ ἀμαρτίαι. Συχαί | rerum naturæ ac

conditionis ignari. Auſon. lud. 7. ſap.

Bis Prieneus dixit ; Οἱ πλείους κακοί.

Quod eſt Latinum ; Plures homines ſunt mali.

Sed imperitos ſcito ; quos dixit malos.

Et mox :

Bis Prieneus dixi ; Οἱ πλείους κακοί.

Latine dictum ſuſpicio, Plures mali.

Dixiſſe nollem. Veritas odium parit.

Malos ſed imperitos dixi & barbaros,

Qui ius, & æquum, & ſacros mores negligunt.

Epiſt. l. 1. c. 29. Εἶτα μουσικὸς καὶ ἐκ ὁπρῶ-
φται αὐτὸ ἀποφανομένη περὶ τῆς νῆπας, ἢ ἰσά-
τιω. ἔδὲ γραμμετικὸς, ἀν' ὁπμείνη τὰς ἀπὸ κέντρο
πρὸς τὸν κύκλον γεωμετρίας μὴ ἔῃ ἴσας ὃ ὃ
ταῖς ἀληθείαις πεπαιδευμένοι, ἀνδρῶν ἀπαιδευ-
του ὁπρῶφται, ὁπμείνουντες τι περὶ οἷος καὶ ἀ-
νοοῖς, καὶ ἀδικα καὶ δικαῖς ; ἀ πολλὰς ἀδικίας ἡ
10 πεπαιδευμένων. Vide reliqua. Idem l. 4. c. 5. Τί
ἐν ; δέλεος με καὶ ἀφρονείδης ; ἀπὸ πῶν ; ἀπὸ εἰ-
δῶν ; καὶ πῶς καὶ ἀφρονήσαν οἱ εἰδότες τὰ ὁπρῶ
καὶ ἀδύνατον ; ἀλλ' ἀπὸ ἡμῶν ἀγνοούντων ; τί σοι μά-
λει ; ἔστιν ὃ ἀλλῶ τεχνίτη ἡμῶν ἀτέχων. Vide

& eundem ad l. 9. § 26. ἀμαρτίαι autem Συχαί,
anima imperita, pro hominibus imperitis. quod
eſt Hebræis ac Hebræiſantibus valde familiare.

Vide ad l. 1. § 16. ubi σώματα, id eſt, corpora,
pro ſervitiis. Moſes lib. 2. cap. 1. v. 5. Fueruntque

omnes anima, quæ eſt Jacobi femore prodierunt, ſeptua-
ginta anima. quod Stephanus apud Lucam Act.

c. 7. v. 14. Græcam ſecutus verſionem, ἐν ἐβδ-
μικῷ ἀπέντε Συχαί. Idemque c. 27. v. 37. ἡμῶ
ἢ ἐν τῷ πλοῖῳ αἱ πάσαι Συχαί διακόσαι ἐβδ-
μικῷ αἰεῖ. Paul. ad Rom. c. 13. v. 1. Πᾶσα Συχαί
ἔχουſαις καὶ ὁπρῶ χεῖρας ὁπρῶ καὶ ὁπρῶ. Nec abhorrent

Latini. Tertull. de anima c. 13. Enimvero quis non
anima dabit ſummam omnem, cujus nomine totius ho-
minis mentio titulata eſt ? Quantas animas paſco ?

30 git dives. & animas ſalvas optat gubernator. Cicer.
familiar. l. 14. epiſt. 14. Vos mea chariſſima anima,
quàm ſepiſſime ad me ſcribite.

Ἡ εἰδῶ ἀρχὴ καὶ τέλος | Vide l. 8. § 3.

Τὸν διὰ τῆς εἰσας δῆλον λόγον | Animam ſcil.
œcumenicam, vel catholicam potius, de qua ſu-
prà § 30. & l. 4. § 40. & l. 6. § 14.

Κατὰ περὶ τῶν πεταφύλλων | ſive καὶ πετα-
φύλλων, ut Apoſtolus Act. c. 17. v. 26. Vide tamen
ſuprà § 13.

Οἰκονομῶντα τὸ πᾶν | Vide ſuprà § 21.

§ 33. Σποδός, ἢ σκελετός | cinis, aut ſcoletus :
quod ſupr. l. 4. § 48. Τάειρος, ἢ τέρας. ibi vide.

Apud Plutarchum Antonius poſtridie de rerum
ſumma cum Cæſare decertaturus ad cœnam ſuos
jube, γεγενημένων ἐν αὐτῷ ἀδελφῶν ὃ εἰ τῶν
ποιήσαντων οὐκ εἶναι, ἢ διαποταῖς ἐτέροις καὶ ὁπρῶ
αὐτῶν ὃ καὶ σκελετός καὶ τὸ μὴ εἶναι ἡμῶν.

Teles Pythagoricus, de exilio, apud Stob. tom. 2.
tit. 40. Ἡμεῖς μὲν καὶ εἶδεν καὶ ἀλάδης ὁπρῶν ὃ
50 ὃ σκελετός αὐτῶν ἐνδον ἔχουσιν, αἷς καλὸν π. καὶ ἐν-
χερὲς τῶν νεκρῶν λαμβάνουσιν.

Ἡτοι ὄνομα, ἢ ἔδὲ ὄνομα | Vide l. 4. § 33 &
l. 12. § 27. μῦθος, ἢ ἔδὲ μῦθος.

Υπόθεσις καὶ ἀπῆχμα | Lib. 4. § 3. τὸ κενὸν τῆς
ἀπῆχμας. & l. 6. § 16. καὶ τὸς γλαυκῶν.

Κερά, καὶ σαπρά, καὶ μικρά | Vide lib. 2.

§ 12.

§ 12. & l. 6. § 13. 26. & l. 7. § 3. & l. 9. § 36.

— *ὅτις* Ὀλυμπον | Ex Hesiodi oper. l. i. v. 195.
de quarto agens seculo :

Καὶ τότε δὴ *ὅτις* Ὀλυμπον ὑπὸ χθονος ἐρυοδείης
Ἀθανάτων μετὰ φύλον ἴτον, *σελιπὸν τ' ἀνδρῶν*
Ἰδὸς ἔ Νέμωσις. — (πυρ,

Et Arat. *Phaenomen.*

Καὶ τότε μισήσασα Δίκη κήνων γῆν ἀνδρῶν,
Ἐπ' αὖ *ἑσπερινῇ.*

quod Fest. Avienus :

Sic justa in populos mox Virginis inculpatae
Exarsere odia, & caelum pernitibus intrat
Dira alis. —

& Cicero.

Deseruit prope terras justissima virgo,
Et Jovis in regno, caelique in parte resedit.

Refert Lactantius, sed irā in vulgatis, quasi Cicero-
nem istud negare dicatur. Sed non, ait Cicero, &
Jovis in regno, &c. cum deberet esse, sed non, ut ait
Cicero, hoc, inquit, non est verum, quod Cicero di-
xit, Jovis in regno Justitiam resedisse, cum Jupiter
ipse injustissime se gesserit. De eodem hoc Naso
Metamorph. l. 1. v. 129.

— *fugere pudor, verūque fidesque.*

& mox, v. 149.

— *& virgo cede madentes*

Ultima caelestium terras Astraea reliquit.

Juvenalis itidem. Sat. 6.

— *ad superos Astraea recessit,*

Hac (pudicitia scilicet) comite; atque dua pariter fr- 30
gere sorores.

Scilicet, ut Lactant. *instit.* l. 5. c. 5. Hi planē in-
tellexerunt, abesse justitiam à rebus humanis; eamque
fixerunt offensam vitiis hominum, cessisse terrā, in
caelumque migrasse. Allusit huc Val. Flaccus *Argo-*
naut. l. 2. de procellis cladibusque agens coelitus
immissis;

— *tunc flagitat iras*

In populos, Astraea Jovem, terrisque relictis

Invocat assiduo Saturnia sidera questu.

Allusit & Maro ipse *Georg.* l. 2. ubi de agricolis
dixit;

— *extrema per illos*

Justitia excedens terris vestigia liquit.

Inde ludens Lucian. in bis accusato τῷ Δίκῳ in-
ducit Jovem patrem nē in terram denuo mittatur
deprecantem verbis illis: Αὐτὶς ἐς τὴν γῆν, ἢν ἔξ-
ελευνομένη *ὅτις* αὐτῇ, *δραπέτῳ* πάλιν ἐκ τῆ
βίης, τῷ ἀδικίᾳ ἐπιγλωσσῶν & φέρον; Cæterum,
Marco nostro imperante, *δική* καὶ αἰδοὶ *ἀποδιδῶναι*
ἑσθον εἰς ἀνδρῶν, justitiam ac reverentiam ad
homines regressus, asserit Aristides *orat. in Roman.*
Idemque de Severi cum filio Antonino imperio
cecinit Oppianus *ἀλιδτ.* β. prope finem,

— *γῆν γάρ σε, Δίκη, δρέπεται πολλήν*

Γινώσκω μερόπῳ συνίστην ἢ δὲ συνίστην,

Ἐξ ἡ μοι κρίνεται μέγα δέον ἐμβεβαῶτες

Ἄμω διασπός τε πατὴρ καὶ φαίδιμος υἱός.

Scripta enim hæc Severo superstite, etiam si non antē
defunctum jam publicata. Quin & idem planē fu-
tuum pronunciat Porphy. *de abstinent.* l. 3. si ad vi-
ctum simplicem ac innoxium reduci posset genus
humanum. Ἡ δὲ *ἴλον*, inquit, *ὡς ἐν δαίμονήσιν* αὖ
δικίας μὲν ἔξουσιείσης αὖ *ἀνδρῶν*, *δικαιοσύνης*
ἢ πολιτείας καὶ *παρ' ἡμῶν*, *καθ' ἣν καὶ ἐν ἐργῇ.*

10 Cæterum Didymus Cynicus apud Plut. *de orat. de-*
sit. *Θαυμαστὸν ὅτι, εἰ ποσὺν εἰς [ἡμᾶς] κηλίας*
ἀποκαχιδῶν, ἢ μόνον, ὡς περὶ πινυ Ἡσιόδου; αὖ-
δὲ καὶ νέμεσις τὸν ἀνδρῶν πόνον ἀπολελοίπασιν,
ἀλλὰ καὶ ἀέροια δειῶν συπλάσασμένη τὰ χησέια
πᾶσι λῶσθαι εἴχεται. Ita enim restituendum locum
illum autumo: nisi quis & *ἐδὲν* interficiendum ex-
istimet, ut sit *θαυμαστὸν ὅτι* ea enim dubio procul
Cynici mens est. Vise Ammian. l. 22. c. 10. p.
239. & l. 25. c. 6. de Juliano. Vise & sis Hiero-
nym. *adv. Pelagium* l. 3. c. 5. quem viduæ cuidam
in epistola ad eam data adeo foedē adulatum refert,
ut justitiam, qua esse jam non nisi in caelo credatur, a-
pud illam solam dicat inveniri in terris.

Τὰ μὲν αἰδητὰ, ἐμπατάλιστα, καὶ ἐχ' ἐσῶπα |
supra § 23.

Τὰ δὲ αἰδητῆρα ἀμυδρῶν, καὶ ἐνδραπέτῳ |
Vide ad l. 2. § 17. & l. 6. § 16.

Ἀναδυμῆσις αὖ *αἰμαλῶ* | Ita l. 6. § 15. ἢ
*ζῶν ἰσχυρῶν, ὅς ἢ αὖ *αἰμαλῶ* ἀναδυμῆσις, καὶ ἢ ἐκ*

τῆ ἀέρος ἀνάπνοσις.
Τὸ *ἢ ἐνδραπέτῳ* παρὰ τοῖς τοῖς κέρων | l. 3. § 4.
& l. 4. § 3. 33.

Τὶ ἐν *ἀεμῶν*; ἴσως τῷ | Quid ergo aliud ope-
riris, nisi vel &c. Xyl. frustra legendum enim, *τὶ ἐ*
ἀεμῶν, &c. Cur non propitio lubentique animo
mortem expectas, siue ea destructio est siue demi-
gratio?

Εἴτε *οἰσίν*, εἴτε *ματίσαν* | Ambiguè loqui-
tur iste Marcus, uti sæpe alibi. Vide *supr.* ad l. 4.

40 § 21. sed & l. 8. § 25. & l. 11. § 3.

Σέβειν | sic l. 4. § 21. *ἔξουσιείσης*, quia igneum
quiddam animam existimabant. Ignis autem &
accendi & extingui dicitur.

Θεὸς μὲν *οἰσίν* καὶ *εὐρημῶν*, ἀνδρῶν *ἢ εὖ ποι-*
εῖν | Eadem monita salutaria, l. 6. § 30. Vide ibi
adnotata.

Ἀνέχεσθαι αὐτῇ καὶ ἀπέχεσθαι | Ita l. 4. § 3. τὸ ἀ-
νέχεσθαι *ἡμέας* δικαιοσύνης. & supra § 20. *ἐν π-*
πτόν καὶ ἀνεκτόν. Epictetus solitus est dicere,
(uti ex Favorini relatione Gellius, *noct. Attic.* l. 17.
c. 19.) duo esse vitia multo omnium gravissima ac te-
rissima, intolerantiam & incontinentiam. itaque futu-
rum pleraque impeccabilem, vitamque victurum tran-
quillissimam, qui hæc duo verbacordi habeat, eaque silē
imperanda atque observanda curet, *Ἀνέχεσθαι καὶ ἀπέχε-*
σθαι & *ἀσπῆναι.* Atqui Tertullianus etiam incontin-

inentiam sub intolerantia comprehendit, continentiam sub tolerantia contineri contendit. de patient. c. 5. Ut compendio dictum sit, omne peccatum impatientiae ascribendum. malum impatientia est boni. nemo impudicus, non impatiens pudicitiae, & improbus probitatis, & impius pietatis, & inquietus quietis. ut malus unusquisque fiat, bonus perseverare non poterit. Et ibid. c. 15. Omnia Dei placita tuetur patientia, &c.

Μήτε σά, μήτε ὅτι σοί | Eucher. in orat. hortat. 10
Esso tu, inquit, tibi charior, quam tua. Verum Marcus hic ista, & quicquid extra corpusculi animulaeq; fines consistit, tua esse tibi negat. sed & Lucilius apud Senecam epist. 8.

Non est tuum, fortuna quod fecit tuum.
& Publius Syrus,

Alienum est omne, quicquid optando venit.
ideo nimirum, quia, ut Lucilius idem,

Dari bonum quod potuit, auferri potest.

In eandem sententiam Bernard. de bon. deser. Divi-20
tia ista nec vera, nec vestra sunt. si vestra sunt, vobiscum auferte. Quod enim hic relinquitur, non nostrum sed alienum est. Ambros. epist. 9. Basil. Caesar. explicans illud Mosaicum, Πρασέχε σωματὶς τωτί, μήτε τοῖς σόις, μήτε τοῖς σέοις inquit; ἀλλὰ σωματὶ μόνον. ἄλλο γὰρ ἐσμὲν ἡμῖς αὐτοὶ, καὶ ἄλλο τὰ ἡμέτερά, καὶ ἄλλο τὰ σέοι ἡμῶν. ἡμῖς μὲν ἐσμὲν ἢ ψυχὴ καὶ ὁ νῦν ἡμέτερον δὲ τὸ σῶμα, καὶ αἱ δὲ αὐτὴ αἰδέσθωνται σέοι ἡμῶν ὅτι τὰ ἡμέτερα, αἱ τέχαι καὶ ἡ λοίπη τῶ βίου κατασκήνη. Caterum Epictetus nec reculam, nec corpusculum etiam, tuum esse tibi concesserit. Siquidem, illud etiam explicans, quod Marcus hic, μήτε ὅτι σοί, sic insit, differt. l. i. c. i. Τί λέγει ὁ Ζῆς; Ἐπικτήτης, [ita distinguendum, secus quam in vulgatis] εἰ οἶόν τε ἐγώ, καὶ τὸ σωματίον ἂν σὺ, καὶ τὸ κτισμένον, ἐποίησα ἂν ἐλευθέρην καὶ ἀπερμυπόδισον· νῦν δὲ μὴ σε λανθάνει. τὸτο ἐκ ἐστὶν σὸν. Cui concinit & Pythagoras referente Stobaeo tom. i. tit. i. Πέπεισο, μὴ εἶδὼν κτήμα, ὅσον μὴ ἐπὶ τὴν διανοίας ἔχει. Epictetus idem 40
enchir. c. i. § 2. Τα μὲν ἐφ' ἡμῖν ὅτι φύσει ἐλεύθερα, ἀκόλυτα, ἀπερμυπόδιστα· τὰ δὲ ἐκ ἐφ' ἡμῖν, ἀδελφῇ, δέλα, κωλυτά, ἀλλότεια. εἰάν ἐν τὰ φύσει δέλα ἐλεύθερα οἰηθῇ, καὶ τὰ ἀλλότεια ἴδια, ἐμυπόδιστον. — μέμνη καὶ θεὸς καὶ ἀνθρώπος. εἰάν ὅτι τὸ σὸν μόνον οἰηθῇ σὸν εἶναι, τὸ δὲ ἀλλότειον, ὡς ὅσον ὅτιν, ἀλλότειον, εἰδὲς σε ἀναγκάσει· εἰδὲς σε καλύσει, εἰ μίμνη εἰδὲς σε, ἐκ ἐγκαλήσεως πρὶ, ἀκων πρὸς εἰς· εἰδὲ ἐν, εἰδὲς σε βλάψει, ἐχθρὸν ἐχθρῶν· εἰδὲ γὰρ βλαβερὸν πείσῃ. Vide & Marcum 50
ipsum l. 12. § 3, 26.

§ 34. Εὐερεῖν | Vide l. 2. § 5. l. 10. § 6. Epict. differt. l. i. c. i. εὐδυμῶντα καὶ εὐερέντα. & c. 4. εὐερεῖς καὶ ἀταράχως βιώσεις. Ei opponitur τὸ δυσερεῖν. Epictet. l. i. c. 28. Ὅπως τὸ φρεσὶν καὶ μόνον αἰσθῆναι ὅτι τὸ κατὰ φύσιν ἢ ἀμαρτάν-

ειν, τὸ εὐερεῖν ἢ δυσερεῖν, τὸ ἀτυχεῖν ἢ εὐτυχεῖν. cum res scilicet ex voto & animi sententia non succedunt, non fluunt. ab eis tractum, qui actu adverso conflictantur. Idem l. 2. c. 17. Θέλεις τὰ δυνάτα, καὶ τὰ σοὶ δυνάτα; ἢ ἐν ἐμποδίσει; διὰ τί δυσερεῖς; καὶ φάσεις τὰ ἀναγκάσια; διὰ τί ἐν στερήσεσι πνί; διὰ τί δυσχερῆς; διὰ τί δέλοντός σε τί, εἰ ζίνεται, καὶ μὴ δέλοντος, ζίνεται; ἀπιδέξῃς γὰρ καὶ τὴν δυσερίαν καὶ καταδαιμονίαν.

Ὅδ' ὁ δὲ | supra § 14.

Ὅδ' ὁ ἀπολαμβάνει | certam in opinando rationem methodumque observare. Vide ad l. i. § 9.

Καὶ πρὸς αὐτὴν δύο ταῦτα | Distinctio plena post praesentem est collocanda. quod & advertit Cas. dum non attendit Xyl. sententiam corruptit.

Καὶ παντὸς ζῶντος λογικῷ | hoc ideo, quia philosophi λογικὸν ζῶον, sive animal ratione instructum non homini soli, sed Deo etiam, daemonibus & heroibus genus commune constituebant; uti ex Plut. de orac. cessat. Xylander hic monet.

Τὸ μὴ ἐμποδίζεσθαι ἑαυτὸν ἄλλῃ | supr. § 10. & 20. & l. 3. § 12. & l. 12. § 8. Epictet. apud Stobaeum tom. i. l. 2. tit. 7. ex enchirid. c. 13. Νόσος σώματος ὅτιν ἐμυπόδιστον· σωματικῶς δὲ εἰ, εἰάν μὴ αὐτὴ δέλη. χόλαντος σκέλους ὅτιν ἐμυπόδιστον, σωματικῶς δὲ εἰ· καὶ ἔλασιν ὅτιν ἐμυπόδιστον αἰσθῆναι ἐμυπόδιστον, σὲ δὲ εἰ.

Τὴν ὁρεξίν ἀπολήγειν | Vide l. 4. § 37, 49. & l. 6. § 50. & l. 7. § 28. & supra § 14.

§ 35. Εἰ μήτε κακία ὅτι | Vide supra § 25.

Μήτε τὸ κοινὸν βλάπτειται | Vide supr. § 22.

Τίς δὲ βλάπτει τὸ κοινόν; | Vide l. 8. § 55. Epictet. differt. l. 4. c. 7. Τί μέλλει ἀποβλεπεῖν ὅτι ἐν τῷ κόσμῳ; si tibi vita etiam erepta fuerit?

§ 36. Μὴ ὁλοκαυτῶς τῇ φαντασίᾳ συναρπάζεσθαι | Hoc velle videtur, ne in opem egenis afflictisve aliis quibusvis, qui ejusdem indigner, ferendo, id statim admittamus, quod imaginatio forsan nobis nostra ad aspectum primum suggererit: miserum nimirum hominem illum esse, sive mali aliquid illi obtigisse; unde & nos ipsi pariter afficiamur. id quod l. 7. § 43. dixit, μὴ συναρπάσειν, μὴ δὲ σφύζειν. Epictet. enchir. c. 16. Ὅταν καλῶν ἴδῃς πνῶν ἐν πνίδει, ἢ ἀποδυσμῶν ὅτιν, ἢ ἀπολαμβάνοντα τὰ εἰωθῆς σφύζειν μὴ σε ἢ φαντασία συναρπάσει, ὡς ἐν κακίᾳ ὄντι· αὐτὴ τοῖς ἐκτός· ἀλλ' ἐαυτὸς διαίρει ὡς σφύσει σωματὶ, καὶ λέγειν ἐστὶν πρὸς ἑαυτὸν, ὅτι σφύζειν δέλει, ἀλλὰ, τὸ δόγμα τὸ σέοι τέτων. locum integrum apposui, quia minus integer videtur, quo integritati restitutum suae. Excidisse aliquid Hier. Volfio suboluit: sed in supplendo parum feliciter versatus est. in annoratis interserit, ἀλλὰ γὰρ εἰ δέλει. cuius rationem subjungit, ὅτι ἄλλῃ εἰς ἀπαιτεί. Alium, inquit non angit, quia non tangit, ut sit quod Comicus,

Facile

videatur. Ego, etsi in loco suspecto, nihil muto; sed *καλῶν* illud pro participio habeo, non pro nomine. Verto itaq; *Quando ad rostra clamitans fueris*, five honorem ac dignitatem aliquam aut tibi ipsi, aut cui faves cupiam ambiendo, five litem aliquam vel propriam vel alienam prosequendo. Verum D. Salmaf. *καλὸς* mavult, i. e. *splendide vestitus & pulcr.* ut allusum sit ad magistratus, qui pro rostris splendide amicti concionem habebant. *ἔμβολα* sive *ἔμβολοι*, *rostra*: locus in foro Romano, in navium Antiatium, quas in pugna ceperant, rostris instructus; uti Livius l. 8. *Πρὸς τὸν καλυμβῶντος ἔμβολος εἰς πλὴν ἀγρῶν.* Polyb. l. 6. *δε, ἀναβὰς εἰς τὸν ἔμβολον.* ib. & apud Suidam autor incertus, *Τὸν δὲ παρὰ καλῶν πρὸς τὸν πόλεμον στρατηγὸν καλασπῆτας ἀπὸ τοῦ ἔμβολου, ἐποιεῖτο τὸν λόγον.* Praetorem, qui populum ad bellum hortabatur, cum detraxisset, verba ipse faciebat, vel, concionem ipse habebat, quem locum Suidam de aciei genere, quod apud Tacticos *ἔμβολον* dicitur, perperam cepisse, monuit & toties hic nominandus mihi clariss. Salmaf.

Ἀνδρῶπε, ἐπελάδε | hoc tibi, inquit, occurrat, ubi in foro confistis, locum forsitan honestiorem dignitatemve aliquam vel tibi ipsi vel alii cuiquam cerniū ambians: O homo, an istarum rerum conditionis oblitus es, quod ea, tanquam si boni quidpiam eis inesset, tam studiosè persequaris? sive, Nescis, o homo, qualia haec sint? pulcrum putas ac beatum magistratum capessere, ac pro rostris concionari, & affari populum?

Ναὶ ἀλλὰ τέτοις φεισέμεθα | Respondet, quia ex ambientis persona. Agnosco revera esse ejusmodi, qualia tu suggeris; adiphora scil. Verum ea sunt, quae isti in aestimatione cum primis habeant; quaeque ambiunt & affectant omnes.

Διὰ τοῦτ' ἐν τῷ σὺ μωρὸς ᾖς | Regerit huic: An ideo & te stultum fieri, & inter stultos nomen tuum profiteri necesse est, quia stolidè sese illi habuerint? Quod in Scolio apud Athen. l. 15.

Σωὶ μοι μαινόμενος μαίνομαι, συνοφρονήσω σάφρονι. 40 Tu velis mecum insanire, sano ego consipiam tibi.

Et Callias apud Clem. Strom. l. 6.

Φασὶ μὲν μαινόμενον

Χελῶμαι μαίνεσθαι ἀπαιλα.

Apud insanos omnibus aiunt

Esse insanire decorum. Grot.

Vide & Apollodorum Adelp. ad l. 9. § 3. Atqui ut Menelao Agamemn. apud Euripidem in Iphigen. Aulid. v. 406.

Συνοφρονεῖν σοι βέλαι, ἀλλ' ἔσσωφρονεῖν.

Consipere, non consurere sum promptus tibi. Grot.

Consipere, non desipere tecum debeo. Lipf.

Eodemque alludens Plur. de amico genuino;

Συνοφρονεῖν γὰρ, ἔχῃ σωφρονεῖν ἔφυ.

Et ex Sophocle:

Ὡς γὰρ σωκεσθῆν, ἀλλὰ συμφολεῖν ἔφυ.

Καὶ νῦν δὲ, συγκληροθῆν καὶ συμφολεῖν, ἔσσωφρονεῖν ἔδῃ συμβαλεῖν. Marcus ipse supra § 29. *Εἰ δὲ ἐτραγῶδησαν, ἔδῃς με καλῶν καὶ μωρῶν.* μωρὸς autem i. e. stultus, supr. l. 4. § 38. pronunciaverat eos omnes, quos res istiusmodi solent, *εὐφραίνειν ἢ λυπεῖν*, si concedantur & adsint, latos; si negentur, tristes faceret.

Ἐνυμῶν ποτὲ, ὅπως δὴ ποτὲ καλασπῆτας, εὐμοι- 10 ερς ἀνδρῶν | Locum morbi manifestus; sed cui circa codicum opem haud facilè medicina fiat. Mer. Casaub. illud *ἐνυμῶν ποτὲ* ad priora refert, eodq; periocham vult claudi. vertit itaq; *Fueram quandoq;* [id sufficiat.] In praefatione sic *ἔδῃς ποτὲ*; Num & tu idcirco stultus futurus es? Sufficit quod tam diu etiamnum fueris. Xyl. sequentibus conglutinat, reddiditque; Aliquando, utcumque relictus, factus sum felix. ut *ὅπως δὴ ποτὲ*, non *ὅπως δὴ ποτὲ* legendum fuerit. quod, si cui admittendum videbitur, malim; Qui nunc nescio quo pacto neglectim habeor, fuit quando felicior eram, fortentis ferebam meliorem. Ut verba sint indignè sententis, aliis jam posthaberi se, cum praelatus aliquando fuerit. qualis illa Menandriana apud Sext. Empir. *Pyrrhon. hypoth. l. 1. c. 19.*

Τὶ γὰρ ἐγὼ καλεσθῶμαι;

Verum Casaub. *καλασπῆτας*, non *καλασπῆτας* legit, vertitque *ἔδῃς ποτὲ*, *Mors me, ubicunque voluerit, deprehendat*: ipse felix futurus sum. Atque ita Marcus l. 12. § 7. *Ὅποιον δὲ καλασπῆται ἔσθ' ὅτε σωῶν.* Et simpliciter Epictetus lib. 3. cap. 5. *Τὶ δὲ λέγεις ποίων καλασπῆται;* videndus ad lib. 6. § 30. Lectionem eam probat D. Boot. sed pro *ἐνυμῶν* mavult *ἥμοιο* *ἐν ποτὲ*, ut sit sensus; Quocunque loco deprehensus, felix fueris, sive esse poteris: in tua est potestate situm, ut sis felix, quemadmodum l. 11. § 1. dicit, in mentis potestate situm esse, ut vitam sibi plenam ac consummatam efficiat, *ὅπως δὴ καλασπῆται*, ubicunque vel quandocunque morte superveniente deprehensa fuerit. Vel, *γίγναι ποτὲ*. Fias aliquando vir felix: fac te felicem. istud tibi acquire, ut, quocunque loco deprehensus fueris, felix sis. Hoc verò sensu admissio, à superioribus ista sejungenda sunt, ut periocham integram cum eis quae sequuntur conficiant. D. Salmaf. denique sic concinnat, ut dialogismus prior continuari videatur. *Ἐνυμῶν ποτὲ εὐμοιερς.* *Ἀνδρῶπε, σὺ δὲ εὐμοιερς, ὅπως δὴ ποτὲ καλασπῆτας, ἀγαθῶν μὲν σταντὶ ἀπολείμας.* Felix aliquando fui. Mi homo, tu verò felix, ubicunque deprehensus, si bonam ipse tibi sortem feceris. quod quomodo fiat, mox subijcit. Hoc est 50 quod Plaut. Trinum. 2. 2.

Nam sapiens quidem pol ipse fingit fortunam sibi. Cicer. in paradox. 5. Nec est ulla res, quae plus apud sapientem polleat quam ipsius voluntas atque iudicium, cui quidem etiam, quae vim habere maximam dicitur, fortuna ipsa cedit, sicut sapiens poeta dixit;

Suis ea cuique fingitur moribus.

At

At quis poeta sapiens? Forſan docebit id nos Sa-
luſtius. Is etenim orat. ad Caſar. 1. Res, inquit,
docuit id verum eſſe, quod in carminibus Appius
ait,

Fabrum eſſe ſue quemque fortune.

Sed & Corn. Nepos in vita Attici;

Sui cuique mores fortunam fingunt.

Et de Catone Livius lib. 39. In hoc viro tanta vis
animi ingenique fuit, ut quocunque loco natus eſſet,
fortunam ſibi ipſe facturus fuiſſe videretur.

Tò ὅ ἐμοίγε, ἀγαθὸν μοίγε σκαυτὸν. Scauti-
us | Iſtis aut corrigit Marcus ſententiam homi-

nis, qui ideo felicitatem tribuebat ſibi, quòd in di-
gnitate aliqua petenda res ex voto nonnunquam
ſucceſſerant. aut exponit etiam clariùſque explicat,
nè quis perperam accipiat, quid τὸ ἐμοίγε vocabu-
lo intelligi velit. *Ἐμοίγε*, inquit, ſive *felix* (unde
& l. 2. § 6. *ἐυμοίγια felicitas*) is verè dicitur, qui
μοίγε ἀγαθὸν, id eſt, ſortem bonam ſibi naſtus eſt.
Dors autem bona, non in mediis iſtis, ſed in bona
mentis diſpoſitione, boniſque conatibus atque acti-
bus indè profluentibus, conſiſtit. Vide l. 7. § 17.
In his etiam ἀγαθὸν πρόποι pro ἀγαθὸν ὅπως reſcri-
bendum monet D. Salmaſ.

Ad Librum VI.

§ I.

Τὸν ὅλον κόσμον ἐνπελάς, ὃς
ἐντελής | *Univerſi materia eſt
obſequi ac fingenti parere prom-
pta.* Verum hoc in dubium
vocat Seneca quæſt. natur. l. 1.
præſat. ubi inter alia quæren-

dum proponit; Deus materiam ipſe ſibi formet, an da-
tā utatur:—Deus quicquid vult efficiat, an in multis re-
bus illum tractanda deſtituant; & à magno artifice pra-
vè formentur multa, non quia ceſſat ars, ſed quia id, in
quo exercetur, ſæpe inobſequens arti eſt. Idemq; fidenti-
tius in adverſam partem, de provident. c. 5. Quare
Deus tam iniquus in diſtributione ſati fuit, ut bonis vi-
ris paupertatem, vulnera, & acerba funera adſcriberet?
non poteſt artifex mutare materiam. hæc poſſa eſt. qua-
dam ſeparari à quibuſdam non poſſunt, coherent, indi-
vidua ſunt. Scilicet Deum nesciebant illi materiae
autorem, quam illi Deo ſuo coævam ſomnia-
bant. nec mirum ſi inobſequentem experiretur, in quam
lege creandi juſ nullum obtineret. Videatur ad verſus
Hermogenem, qui paria illis ſentiebat, Tertullianus.

Ὁ ὅ πάντων δοικὸν λόγος | Vide ſupr. l. 4.
§ 40. & l. 5. § 21, 30. & infr. § 4.

Ὁ δὲ θεὸς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἔχει τὰ ἡχοποιεῖν |
Ὁ δὲ θεὸς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἔχει τὰ ἡχοποιεῖν |
Vide ad lib. 2. § 11. Quomodo ergò, inquit,
ipſe de ſe? Eſaia c. 45. v. 7. Ego Dominus creans
malum. & Amos cap. 3. v. 6. An erit malum in ci-
vitate, quod Dominus non effecerit? Reſpondet Ba-
ſilius Caſar. orat. 8. κτίσει κακὰ. τὸ ἐστὶ, μετα-
κομῆ αὐτὰ ἐς βελτίων ἀγὰς ἀποδιδόναι
τὸ ἔδ κακὰ, τὴν τὰ καλὰ φύσιν μεταδόναι. ὡς
τὸ κτίσειν, Pſal. 51. v. 10. & ad Eph. c. 2. v. 10.
ὃς ἐν τῷ μὴ ὄντι παρῆγεν, ἀλλὰ τοῦ ὄντος με-
τακομῆν. Verum reſponder ſecundò, diſtinguen-
do de malis. Κακὸν, τὸ μὴ ὡς τὸ καλὸν ἡμῶν
εἶναι ἀπὸ τοῦ τοῦ ὅς τὸ καλὸν ἡμῶν.

μὴ ἔν ὡς οὖτοι κακὸν, ὅς ἡμῶν ἡρπῆται κακὸν. ὅ
τὸ ἡμῶν ἐπὶ ποτὶ καλὸν, ὅδ' ἡμῶν ποτὶ καλὸν
ἔσθ' ὅς τὸ καλὸν καὶ ἀγαθὸν ἀπὸ τοῦ, ποτὶ τὸ συμ-
φύειν ἡμῶν ἐπὶ καλὸν. Et rursus: Τὸ μὴ καλὸν
κακὸν ἢ ἀμάρτια, ὅς μάλιστα ὅς τὸ καλὸν
συνεχόμενον ἀξίον, ἐν τῷ καλῷ καὶ συνεχόμενον
τῷ καλῷ καὶ συνεχόμενον, τὰ μὴ ὡς ἀγαθὰ καὶ
πιδείξιν ἀνδρείας συνεχόμενον τὰ ὅς, ὡς συνεχόμενα
τὰ ὅς ἡμῶν ἐπὶ καλὸν τὰ ὅς, ὡς συνεχόμενα
τὰ, ὅς τὰ συνεχόμενα καὶ συνεχόμενα τὰ καλὸν
ἐπὶ καλὸν. Gregor. Rom. in Job. l. 2. c. 6. Neque
enim mala, quæ nullā ſuā naturā ſubſiſtunt, à Do-
mino creantur: ſed creare ſe mala Dominus indi-
cat, cum rei bene conditis nobis malis agentibus in
ſlagellum format; ut ea ipſa & per dolorem, quo fe-
riunt, delinquentibus mala ſint; & per naturam, quā
exiſtunt, bona. Unde & venenum, mors quidem eſt
homini, ſed tamen viſa ſerpenti. Tertull. adv. Mar-
cion. l. 2. Quia mala dicuntur, & delicta, & ſuppli-
cia, conditorem malorum intelligi voluit, ut malitie
autor renancietur. Nos adhibita diſtinctione utri-
uſque formæ; ſeparatis malis delicti & malis ſup-
plicii, malis culpæ & malis pænæ; ſuum cuique parti
deſignimus autorem, malorum peccati & culpæ diabo-
lum, malorum pænæ & ſupplicii Deum creatorem, ut
illa pari malitie deputetur, iſta juſtitie malis con-
denti judicia adverſus mala delicta, de his ergò
creator conſtitetur malis, quæ congruunt judici: quæ
quidem illis mala ſunt quibus rependuntur: cæterum
ſuo nomine bona, quæ juſta, & bonorum deſenſoria &
delictorum inimica. Ita Irenæus adv. Valent. l. 4.
c. 77. Mala eis in quos incidunt; bona quia ex Dei
judicio procedunt. Et Auguſt. epiſt. 120. c. 19. Ma-
la non peccata, ſed ſupplicia. Malum autem malo non
male redditur: nam & ei cui redditur malum eſt,
quia ſupplicium eſt; & ei à quo redditur bonum eſt,
quia rectè factum ejus eſt. Idem ad Pelag. ep. l. 2. c. 7.

Πάντα καὶ ἐκείνον γίνεται | Vide lib. 2. § 2, 17. Vide & de passerulo, de pilo, Domini nostri pronunciata, Matth. c. 10. v. 29, 30.

§ 2. Κακὸς ἀκούων, ἢ οὐρημύμων | Vide l. 4. § 25. & l. 5. § 3. & infr. § 7. & l. 7. § 36. & l. 8. § 2. & l. 10. § 11. Epist. encir. c. 49. Ὅσα σπερτίζεται, τέτοις, ὡς νόμοις, καὶ ὡς ἀσκήσεων ἐκτελεστέον, ἐμμεν. ὁ, π. δ. ἂν ἐρεῖ τις πρὸς σὺ, μὴ ὁμιλήσῃς· σὺ το γὰρ ἐκ ἐστ' ὅτι σόν.

Μία τῶν βιωτικῶν περὶ ζων | Vide lib. 3. § 7. Sen. ep. 77. Quid? tu nescis unum esse ex vitæ officiis, & mori?

Τὸ παρὸν εὖ διέδξ | Hoc est quod noster passim inculcat; l. 3. § 10, 12. & l. 4. § 26. & infr. § 32. & lib. 7. § 6, 29. & l. 8. § 2. Pittacus, πῆ αἰετον; interroganti, respondit, τὸ παρὸν εὐποιεῖν. Laert. l. 1. quod postea in proverbium abiit. Suidas. τὸ παρὸν εὐποιεῖν. παροίμια. qui & subjungit Platonis locum de Gorgia. Καὶ, ὡς εἰσιν, ἀνάγκη μοι, καὶ τὸν παλαιὸν λόγον, τὸ παρὸν εὖ ποιεῖν, καὶ τὸ πρὸ δεξιῶς τὸ διδόμενον παρὰ σε. Et Cratini ex Pylea.

Ἀνδρες σοφὸς καὶ, τὸ γὰρ παρὸν περὶ γὰρ, ὡς καλόν, εἰς δυνάμειν εὖ τίθηται.

Sapientis hoc opus est probe disponere,

Quod impræsentiarum adest.

Apud Procopium Gottic. l. 1. Viriges;

Εὐμὲ γὰρ τις παλαιὸς εἰσέρχεται λόγος,

Τὸ παρὸν εὖ τίθηται, καλῶν.

Basil. Caesar. in Esai. & ex eodem Simeon cancellar. orat. 21. Μὴ πολυπραψίμωνε τὸ μέλλον, ἀλλὰ τὰ παρὸν ὡς τὸ χρῆσιμον διαπίδεο. Αἰρεθὲν γὰρ τὸν παρὸν καμρόν περιμενέμεν, ὅτε εἴδῃ ποτ' ἀνακαλεσθῇ τὸ παρελθόν, ὅτε εἴδῃ ἔσται πλεον ἀνισμενέμεν. Bas. idem, orat. 24. Et Sim. or. 1. Apud Athenæum l. 10. incertus autor;

Ἐπὶ τοῖς παρὸν τὸν βίον διαπίδεα.

Vitam explica ex præsentibus rebus tuam.

Hesych. Τὸ παρὸν εὖ τίθηται. παροίμια, ἧς καὶ Πλάτων ἐν Γοργίᾳ μνημονεύει. In adagii autem illius expositione lapsus Erasimus restituit Stephanus. Spectant eodem Pindari illa; Isth. Od. 8.

Τὸ δ' ὅτι ποδὲς ἄρην αἰεῖ,

Χρῆμα πᾶν. διδύμῳ γὰρ αἰών,

Ἐπ' ἀνδράσι κρέματα

Ἐλίσσον βίοντι πόρον.

Et Pyth. 10.

Τῶν δ' ἑκαστος ὁρεῖ,

Τυχὸν κεν ἀεπαλέαν χάριθι φροντίδα τὴν παρὰ ποδὲς.

Τὰ δ' εἰς ἐμαυτὸν ἀτέμνητον περινοῶ.

Aristippi etiam monitum apud Alian. l. 14. c. 6. εἴθ' ἡμέραν πῶν γνώμῃ ἔχον, καὶ αὐτὸ πάλιν τῆς ἡμέρας ἐπ' ἐμὴν πᾶν μένει, καὶ δ' ἑκαστος ἢ περὶ τὴν π, ἢ ἐννοεῖ μόνον γὰρ ἡμέτερον τὸ παρὸν, μὴ π. δ' τὸ φθάνον, μήτε τὸ περιδοκώμενον. Senec.

epist. 101. Ille ex futuro suspenditur, cui irritum est præsens. Denique quod Lucianus in Νεκρομαγείᾳ, ex Tiresia Menippo datum fingit consilium, Τὸ μόνον ἐξ ἀπαιτοῦ συνεῖπον, ὅπως τὸ παρὸν εὖ διέδξ, ἐκτελεστέον τὰ πολλὰ, καὶ πρὸς μὴδὲν ἐσπεύδα καὶ.

§ 3. Ἐσὺ βλέπεις | Aliud hic, Ἐσὺ βλέπεις aliud ἐνδὸν βλέπεις l. 7. § 59. ibi vult hominem in mentem suam introspecere; istuc in rerum externarum naturam ipsam internam, missa specie externa. Vide l. 3. § 11. & l. 5. § 36. & l. 7. § 29, 30.

Ἡ δέξια | Vide l. 3. § 11.

§ 4. Πάντα τὰ ὑποκείμενα | Omnia quæ subjecta sunt. Xyl. Substantiæ omnes. Caf. Malim, præsentia hæc omnia. τὰ ὑποκείμενα, præsentia. quod lib. 9. § 23. Πάντα ὅσα ὀρέξ. Vide ad l. 8. § 24.

Τάχιστα μεταβάλλει | Vide l. 5. § 13, 23, 33.

Ἦτοι ἐκδυμμάθησται | Vide l. 8. § 25. & l. 10.

§ 7. Lugd. ἐκδυμμάθησται. tanquam ab ἐκδυμμάζομαι. quod nescio an legatur. ἐκδυμμάσαι, in fumos, exhalationes, vapores abire. quomodo ea solent, quæ adolentur. est ergo ἐκδυμμάθησται Marco hic, quod Ἰσχυρὸς Πλάτης dixit, Pf. 37. v. 20. ubi Scripturam receptam cur sollicitaret Piscator nihil erat.

Εἴτ' ἢ νῦνται ἢ ὅσα | Siquidem compacta sit eorum substantia. Xyl. ut de subjectis singulis intelligatur. at Caf. si in unam eandemque substantiam redigenda sint omnia: Vel, si rerum omnium substantia sit inter se unita, & in unum compacta. firmat simul & explicat Marcus ipse, § 9. ἢ ἔνως καὶ τὰξίς.

§ 5. Ὁ δοικὼν λόγῳ | Supr. § 1. incertum est autem, istane ad priora illa pertineant, an aliò spectent, & seorsim ponenda fuerint. Illud Casaubono, hoc Xylandro placuit. quod & ipse securus sum. De sensu convenit. Menti universi rectori, & quale id sit, in quo se vimque suam exerceat, factis perspectum ac prospectum esse; etiam si ista nos quam creberrimè lateant.

§ 6. Ἀεὶς ὅπ' ἡ ἀμυνέει | Aurea gnome. Diogenes interroganti, Πῶς ἀμυνέει τὸν ἐχθρὸν; respondit, Αὐτὸς καθὼς κἀγαθὸς ἡυδαίος. Refert Plutarch. de util. ex inimic. qui & de legib. poet. c. 5. Πεὶς δ' τὸν γεγῆσθαι. Ποτὶ τὸν πονηρὸν ἐκ ἄχρηστον ὅπλον εἰ πονηρία, ὅταν πᾶν σωτὴρ μοιῶνται καλῶς ὅσα τὸν πονηρὸν, τὸ δ' ἐκ Διοφάνους παρὰ δὲ ὅτι. ἐρωτηθεὶς γὰρ ὅπως ἂν τις ἀμυνέται τὸν ἐχθρὸν. Αὐτὸς, ἔρη, καθὼς κἀγαθὸς ἡυδαίος. Acque hoc est quod ille apud Comicum nescio quem (autore eodem de exil. referente) qui cum de infelicitate sua querentem amicum πῶν πάλιν ἀμυνέει iussisset, interrogatus quâ ratione id effectum

effectum daret, Φιλοσόφως, respondit. Quin & Epictetus apud Maximum *colleſtan.* c. 28. interrogatus, πῶς αὖν τις τὸν ἐχθρὸν λυπήσῃ respondit, εἰ μὲν τὸν ὀφειδόμενον βέλτετα πρὸς ἑαί. Idemque Plut. de util. ex inimic. Σύ τοι διάφρεσι ἥβ' ἡκαλόν, ἔξεσι γὰρ, αὖν δέλης ἀνιδὺν τὸν μισθόντα. Isidor. Pe-
Iul. l. 2. ep. 296. ἔδεν ἔτω κολλάει τὸν ὕβριστα, ὡς ἥβ' ὕβριζομένων ἀνεξικακία τὸ γὰρ ἀγαπᾶσθαι καὶ συγγράμναι, τὰ ἀληθεῖς ἐπὶ τὰς ὕβρεις. τὸ δὲ κατὰ γὰρ αὐτῶν, τὸ μὴδὲν συνειδέναι πονηρὸν, ἀποδείξει ἔστιν ἐναργεστάτη. Et l. 3. ep. 181. Δύο ταῦτα ὕβριζομένων γόει τὸ, τε μὴδὲν ἔτω λυπῆν τὸν ὕβριστα, ὡς τὴν ἥβ' ὕβριζομένων ἀνεξικακία τὸ, τε ἔτω ἀμυνάσθαι αὐτὸν μὴ δυνάσθαι, ὡς ἀρετῶν ἀσκήσιας. Et mox, allato Diogenis dicto, superius memorato : ὁ πόινυ ἀρετῶν καὶ ἀνεξικακίας ἀσκήσιον, ἡμεῖς τοὺς ἐχθροὺς διδοὺς πλῆγας. ὁ δὲ καὶ συγγράμναι τοῖς ὑπὸ φθόνου βλαβερῶσι νέμων, καὶ συγγράμναι αὐτὸν ἀνεξικακίαν ἐκ τῆς ποιότητος μανίας, καὶ μὴ μόνον ἀμυνάσθαι μὴ ἐδῶκα, ἀλλὰ καὶ συμπάσχειν τοῖς ὑπὸ τῆς κακίας χειρωθεῖσιν, ἔπος τῷ ὄντι ὅτιν ὁ εἰλικρινῶς φιλοσοφῆσαι ὀφείλει. Vide Regem sapientissimum, *Paræm.* c. 25. v. 22. & Apostolum *ad Rom.* c. 12. v. 20.
Τὸ μὴ ὕβριζομένου | *Jafoni Medæa apud Euripidem* ;
Ἄλλ' ἐσμὲν, οἷς ἐσμὲν, ἐκ ἐρῶ ἡκαλόν, ἡμεῖς. ἔκταν γὰρ σ' ὁμοῦσθαι ἡκαλόν, οὐδ' ἀντιπτεῖναι νῆπι' ἀντὶ νηπίων.
Sumus quidem mulieres, quod sumus ; malum Hæd diſerim. Similem te tamen fieri malis Non decuit, aut fatuis fatua rependere.
Verum versiculum primum Grotius in excerptis aliter distinxisse videtur, dum vertit ;
Sumus quidem mulieres, quale non dicam malum : Sumus. Sed haud te decuit æquatum malis, Dementia certare cum dementibus.
Marcus noster lib. 7. § 15. "Ο, τι αὖν τις ποιῇ ἢ λέγῃ, ἐμὲ δὲ ἀγὰδον ἐπὶ.
— *ridiculum est enim*
Odio nocentis perdere innocentiam.
Dio apud Plut. Εἰ δ' ἡρεκλείδης ἀπίστος καὶ ἡκαλὸς διὰ φθόνον, ἔτι καὶ Δίωνα δὲ θυμῷ διαφθεῖραι τὴν ἀρετῶν. τὸ γὰρ ἀντιπμωρεῖσθαι, τὸ πρὸς ἀδικεῖν, νόμῳ διημιότρον ὀφείδεται, φύσει γινώσκον ὑπὸ μάστιγι ἀσθενεῖας. Epictet. l. 2. c. 10. Ἐπειδὴ ἐκείνῳ ἐαυτὸν ἐλάλει, πρὸς ἐμὲ τι ἀδικόν ποιήσας, ἐγὼ ἐμαυτὸν μὴ βλάψω, πρὸς ἐκείνον ἀδικόν τι ποιήσας ; August. in *Psal.* 54. Quid tibi prodest, quia exigis quas pertulisti injurias ? ultio te reficit ? ergo de malo alieno gaudebis ? passus es malum. ignosce, ne duo sis mali. Et in *Joan.* ep. 1. tract. 8. Odit te inimicus. si odisti illum & tu, contra reddis malum pro malo, quid facis reddens malum pro malo ? unum egrotum flebam, qui te oderat. jam duo plango, si & tu odisti. Idem epist. 5. Paratus igitur

esse debet homo justus & pius, patienter eorum malitiam sustinere, quos fieri bonos querit, ut numerus potius crescat bonorum, non ut pari malitia se quoque numero addat malorum. Apostolus *ad Rom.* c. 12. v. 21. Μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νίκη ἐν τῷ κακοῦ τὸ καλόν. Guigo meditat. c. 15. Quam pulchra ars vincere in bono malum ! contraria enim contrariis superantur. positus es quasi signum ad retundenda jacula inimici ; id est, ad destruendum malum oppositione boni. Senec. de benef. lib. 7. cap. 31. Vincit malos pertinax bonitas. Et lib. 7. c. 31. Affiduitas meriti pertinacis evincet. Et de ira lib. 2. c. 34. Irascetur aliquis ? tu contra beneficiis provocas. cadit statim similitas ab altera parte deserta. nisi par non pugnat. Si utrinque certabitur, ille est melior, qui prior pedem retulit : victus est, qui vicit. Sallust. Jugurth. Bono vinci satius est, quam malo mori & injuriam vincere. Val. Max. lib. 4. c. 2. Speciosius aliquando injuria beneficiis vincuntur, quam mutui odii pertiniaciā pensantur. Vide *infr.* § 26. & lib. 7. § 68.
§ 7. Ἐνὶ τέρετι καὶ στρομαπυλῶν | Vide lib. 5. § 34.
Μεταβαίνειν | Vide l. 5. § 6.
Σὺ μὴ μὴ δέξῃ | Vide lib. 3. § 13. & *infr.* § 23.
Dignum quod referatur hic, Epicteti illud *disſert. lib. 1. c. 16.* Εἰ γὰρ νῦν εἰρημὸν, ἀλλὰ πᾶσι καὶ ἡμᾶς ποιεῖν καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ, ἢ ὑμνεῖν τὸ θεῖον καὶ εὐρημεῖν, καὶ ὑπερέχοντες τὰς χάριτας ; ἢ καὶ εἰ καὶ σκάρηποντας καὶ ἀρεῖντας καὶ ἐπίδοιτας, ἀδελφὸν τὸν ὕμνον τὸν εἰς τὸν θεόν ; μέγας ὁ θεός, ὅτι ἡμῖν παρέχεν ὄργανα ταῦτα δι' ὧν τὴν γλῶσσαν ἐργασούμεθα. μέγας ὁ θεός, ὅτι χεῖρας δίδωκεν, ὅτι κατὰ ποσιν, ὅτι κοιλίας, ὅτι αὐτῶν λεληθότας, ὅτι κατὰ δυνάμεις ἀναπνεῖν. ταῦτα ἐπὶ ἐκείνῳ εὐρυμεῖν εἶδει, καὶ τὸν μέγιστον καὶ θεότατον ὕμνον εὐρυμεῖν, ὅτι τὴν δυνάμιν εἶδον τὴν ὀφειδόμενῳ καὶ ὁδῷ χρηστικῶν. Quid ille non fecisset, si adjicere potuisset, μέγας ὁ θεός, ὅτι τὸν χεῖρον ἐμὴν δίδωκεν ; sed ulterius porro audire nō pigeat. Τί ἐν ; ἔπειτα οἱ πολλοὶ ὑποτετρίφωσθε, ἢ εἰ καὶ πᾶσι τὸν ταῦτῳ ἐκπληρῶντα τὴν χάριν, καὶ ὑπὲρ πάντων διαδόντα τὸν ὕμνον τὸν εἰς τὸν θεόν ; τί γὰρ ἄλλο δυνάμει γέρον γὰρ, εἰ μὴ ὑμνεῖν τὸν θεόν ; εἰ γὰρ ἀπὸ τῶν ἡμῶν, ἐπείναι τὰ τῆς ἀληθείας ἐκείνῳ, τὰ τῶν κακῶν νῦν δὲ λογικός ἐμὴ ὑμνεῖν καὶ εἰ τὸν θεόν. ποιῶ αὐτό. εἰδ' ἐγὼ καὶ λαλεῖν τὴν ταύτην ταῦτῳ, ἐφόσον αὖν δύναται. καὶ ὑμᾶς ἐπὶ τὴν αὐτὴν ταῦτῳ φῶσιν παρακαλῶ. Contende cum istis quæ Rialtes regius habet, *Psal.* 34. & 103, & 104, & 145. Epictetus idem, referente Maximo *colleſtan.* c. 52. Συνεχέστερον γόει τὸν θεόν, ἢ ἀναπνεῖν quod sub Gregorii Naz. nomine Antonius Meliss. l. 1. c. 54. sic extulit ; Μνημονεύειν Θεοῦ μάλιστα ἢ ἀναπνεῖν. Rursusque idem apud Maxim. Ἀναμνησκῶν ὁ Θεὸς λόγον καὶ ἡμῶν, μάλιστα

§ 68.
§ 7. Ἐνὶ τέρετι καὶ στρομαπυλῶν | Vide lib. 5. § 34.
Μεταβαίνειν | Vide l. 5. § 6.
Σὺ μὴ μὴ δέξῃ | Vide lib. 3. § 13. & *infr.* § 23.
Dignum quod referatur hic, Epicteti illud *disſert. lib. 1. c. 16.* Εἰ γὰρ νῦν εἰρημὸν, ἀλλὰ πᾶσι καὶ ἡμᾶς ποιεῖν καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ, ἢ ὑμνεῖν τὸ θεῖον καὶ εὐρημεῖν, καὶ ὑπερέχοντες τὰς χάριτας ; ἢ καὶ εἰ καὶ σκάρηποντας καὶ ἀρεῖντας καὶ ἐπίδοιτας, ἀδελφὸν τὸν ὕμνον τὸν εἰς τὸν θεόν ; μέγας ὁ θεός, ὅτι ἡμῖν παρέχεν ὄργανα ταῦτα δι' ὧν τὴν γλῶσσαν ἐργασούμεθα. μέγας ὁ θεός, ὅτι χεῖρας δίδωκεν, ὅτι κατὰ ποσιν, ὅτι κοιλίας, ὅτι αὐτῶν λεληθότας, ὅτι κατὰ δυνάμεις ἀναπνεῖν. ταῦτα ἐπὶ ἐκείνῳ εὐρυμεῖν εἶδει, καὶ τὸν μέγιστον καὶ θεότατον ὕμνον εὐρυμεῖν, ὅτι τὴν δυνάμιν εἶδον τὴν ὀφειδόμενῳ καὶ ὁδῷ χρηστικῶν. Quid ille non fecisset, si adjicere potuisset, μέγας ὁ θεός, ὅτι τὸν χεῖρον ἐμὴν δίδωκεν ; sed ulterius porro audire nō pigeat. Τί ἐν ; ἔπειτα οἱ πολλοὶ ὑποτετρίφωσθε, ἢ εἰ καὶ πᾶσι τὸν ταῦτῳ ἐκπληρῶντα τὴν χάριν, καὶ ὑπὲρ πάντων διαδόντα τὸν ὕμνον τὸν εἰς τὸν θεόν ; τί γὰρ ἄλλο δυνάμει γέρον γὰρ, εἰ μὴ ὑμνεῖν τὸν θεόν ; εἰ γὰρ ἀπὸ τῶν ἡμῶν, ἐπείναι τὰ τῆς ἀληθείας ἐκείνῳ, τὰ τῶν κακῶν νῦν δὲ λογικός ἐμὴ ὑμνεῖν καὶ εἰ τὸν θεόν. ποιῶ αὐτό. εἰδ' ἐγὼ καὶ λαλεῖν τὴν ταύτην ταῦτῳ, ἐφόσον αὖν δύναται. καὶ ὑμᾶς ἐπὶ τὴν αὐτὴν ταῦτῳ φῶσιν παρακαλῶ. Contende cum istis quæ Rialtes regius habet, *Psal.* 34, & 103, & 104, & 145. Epictetus idem, referente Maximo *colleſtan.* c. 52. Συνεχέστερον γόει τὸν θεόν, ἢ ἀναπνεῖν quod sub Gregorii Naz. nomine Antonius Meliss. l. 1. c. 54. sic extulit ; Μνημονεύειν Θεοῦ μάλιστα ἢ ἀναπνεῖν. Rursusque idem apud Maxim. Ἀναμνησκῶν ὁ Θεὸς λόγον καὶ ἡμῶν, μάλιστα

Bellantemque manet fors æqua domique manentem.
& v. 320.

Κάτ' αὖ ὅμως, ὅτ' ἄρ' ὅς τις ἀνὴρ, ὅτε πολλὰ ἐορῶς.
Tam, cui nil gestum est, obit, ac qui multa patravit.
quem versum in ore frequentem habuisse Demona-
stem auctor est Lucianus.

Et Iliad. μ. v. 322. sub Idomenei persona;

ὦ πεπνυμένος, εἰ μὴ γὰρ πόλεμον φειδόνδε θυρήνεις,
Αἰεὶ δὴ μάλοισιν ἀγῶνι τ' ἀθανάτων τε
ἔσται, ὅτε κεν αὐτὸς ἐνὶ πρῶτοις μάχεσιν,
Οὐτ' ἐγὼ σέλλοιμι μάχῃσι κενὶ κωιδιναίῃ.
Νῦν δ' ἐμὴς γὰρ κηρὲς ἀρετῶν θανάτοιο
Μύεται, ἀς ἐκ ἐστὶ θυρεὶν βροτῶν, ἐδ' ὑπὸ μύσῃ.
Ἰοῦμαι, ἢ ἐπὶ κούρῃς ὀρέξομαι ἢ ἐπὶ τῇ ἡμῖν.
O pere, si letique exors, duræque senectæ
Vita foret, bellum subterfugientibus istis,
Non equidem aut acies primas ipse inter obire,
Nec celebranda tibi mandarem munera Martis.
Nunc cum circumstant nos mille pericula mortis
Extra etiam pugnas, & inevitabile fatum,
Ibitus, aucturi famam nobisque, alisque.

Unde Plutarchus etiam fumpsisse vult Æschylum
ista;

Ἄλλ' ἔτε πολλὰ πρῶτα μὲν ἐν σέρνοισι λαβὼν,
Θήσκει τις, εἰ μὴ τέρεα σιωπῆτοισι βίῃ.
Οὐτ' ἐν σέρνῃ τις ἡμῶν παρ' ἐστὶ.
Φάσει τι μᾶλλον τὸν περὶ σφῶνδρον μῶν.
Non tela si quis pectus intra acceperit,
Morietur, ævi fata nisi dent terminum:
Nec ad focum quis confidens in adibus,
Fatum hoc magis sibi destinatum effugerit.

In quam eandem sententiam & Euripid. Ægeo, apud Stob. tom. 2. tit. 119.

κατ' αὖ τὸν οἶκον ἐκείνους ἡμέρας πόνων.
Καὶ τὸ κατ' οἶκον ἐκείνους ἡμέρας πόνων.
morti est debitus.
Etiam laborum immunitas qui sedet domi.

Et Simonides ibid.

Ὁ δ' αὖ θάνατος ἔφικα καὶ τὸν θυρμάχον.
quod Flaccus l. 3. Od. 2.

Mors & fugacem persequitur virum.
Nec parcat imbellis juventa

Poplitibus, timidaque tergo,

Tyræus, ut H. Stephanus, an Callimachus; ut Ca-
merar. an Callinus, ut Stob. tom. 2. tit. 51.

Οὐ γὰρ πως θάνατον γὰρ θυρεὶν εἰμυδρῶν ὄρν.
Ἄνδρ', ἐδ' εἰ σερῶν ἢ γὰρ ἀθανάτων.

Πολλὰ μὲν θνητῶν θυρεὶν καὶ δὲ πον ἀκόντων.
Ἐρχεται ἐν δ' οἶκον μοῖρα καὶ γὰρ θάνατον.

A fato nulli mortis sit gratia; non si

Autores generis sit numerare Deos.

Sæpe fugâ elapsum circumfrudentia tela;

In laze privato, mors inopina rapit.

Solon apud Demosth. de legat. malè obit.

Οὐτὼ δὲ μὲν πον κατὸν ἐρχεται οἶκος ἐκείνους.
Ἀλλοι δ' ἐτ' ἔχον καὶ ἐκείνους πόνων.

Ἐπὶ τὸν δ' ἔρως ἐπὶ τὸν δ' ἐρως, εἴρε ἢ πέρνεις,

Εἰ γὰρ τις ἢ οὐδὲν ἐν μυχῶ ἢ θαλάμῳ.

Cujusque irrupit pestis popularis in aedes:

Valvæ ferratæ nec prohibere valent.

Septum etiam sublime supersilit, atque latentem

Prendit, sive habeat angulus aut thalamus.

Martial. l. 4. epigram. 60.

Nulla fata loco possis excludere, cum mors

Venerit, in medio est Tibure Sardinia.

10 & Propert. l. 3. eleg. 17.

Ille licet ferro cautus se condat & ere;

Mors tamen inclusum protrahit inde caput.

Vide ad l. 7. § 46. August. de divers. serm. 28.

Mors differri potest; auferri non potest. Et de Verb.

Apost. 18. Mortem differunt ista, non auferunt. Sed

etsi tardius quis moritur, ideo non moritur? Idem de

temp. 74. Quid autem ad rem pertinet, quamdiu vi-

tes, quod evitare non possis? Senec. epist. 93. Quid

interest quam citò exeat, unde exeundum est? ibid.

20 Vide l. 4. § 50.

Εὐσάδω | Verbum Stoicis familiare, quâ con-

stantem illi & immotum prorsus animi tenorem desi-

gnabant. eundem & εὐσάδωσαν appellabant, & τὸ

εὐσάδω. Vide l. 5. § 18. & Epictet. differt. lib. 1.

c. 29. & l. 2. c. 5. & l. 3. c. 9. & c. 24. Ὁ γὰρ

θεὸς πάντας ἀνθρώπους ὅτι τὸ εὐδαιμονεῖν, ὅτι τὸ

εὐσάδω ἐπὶ κούρῃ. quo loco tamen, prout & apud

nostrum, potest status animi placidus & tranquillius

designari, qualis est æquoris in malacia. Καὶ γὰρ

30 ἁλὴν ἔσται, καὶ εὐσάδω τὸ πέλαιος, Lucian. ideo &

idem l. 2. c. 5. εὐσάδω καὶ ἀπαράχως conjunxit:

& quod huic cognatum noster, l. 12. § 22. σα-

διστὸς πάντας καὶ καλῶς ἀκώμων.

Θαρήν τὸ διοικῶν | Psal. 112. v. 7. de viro

pio. Stabile est cor ejus, confisum in Domino. hoc

est, ἐστεικται ἢ κατὰ αὐτὸ, ut Græc. interpre-

ἐλπίσιν ὅτι ἐπὶ τὸν κύριον vel Marci nostri verbis,

εὐσάδω καὶ θαρήν τὸν κύριον.

§ 11. Ἐπὶ τὸν δ' ἐρως ἐπὶ τὸν δ' ἐρως | Quæ lib. 1. § 12.

40 ἀπεισινότα ἀπὸ γυναικῶν. & § 15. ἀπεισινότα dixit.

Ταχέως ἐπὶ κούρῃ. Ità lib. 5. § 9. ἀκρωδῶσα

πάντων ἐπὶ κούρῃ. Vide & sectionem huic prox-

imam.

Ἐπὶ κούρῃ εἰς αὐτὸν | Ità de filio prodigo Do-

minus, Luc. c. 15. v. 17. Εἰς αὐτὸν ἢ ἐλθὼν, ad

semetipsum reversus. quasi extra se positus antè fuisset,

cum cupiditatibus ac libidinibus abripiendum

se præberet. Publ. Syrus:

Homo extra corpus est suum, cum irascitur.

50 imò extra mentem potius: juxta illud Plut. αὐ-

iracund.

Ὁ γὰρ θυμὸς, ἐκ τῇ φησὶν ὁ Μελανδίνος,

τὰ δεινὰ ἀφαιρῶν τὰς φρένας μετακίνας,

καὶ ἔξωκίνας τελεῖ καὶ ἀποκίνας. Sicuti contrà,

ὁ λογισμὸς τὰ δεινὰ ἀφαιρῶν καὶ μετακίνας, τὸν δὲ

θυμὸν καὶ τὸν θυμὸν ἐκποδὼν ἀφαιρῶν. Idem de pro-

vid.

vid. divin. Quod & de reliquis etiam affectibus Chrysippus in lib. περὶ ἀνομαλοῦς, referente eodem in tract. de virt. moral. Τὰ ἐπιγινώσκοντα πένθη, inquit, ἐκτρέφει τὸν λογισμὸς. idque Menandri testimonio comprobatur, cujus ista sunt;

Οἱ μοι, πάλας ἔγωγε, πρὸς ποδ' αἰ φέρεις
Ἥμῃς ἐκείνων ἦσαν ἐν τῷ σώματι
Τὸν χρεὼν, ἐ ταῦτ', ἀλλ' ἐκείν' αἰρεμένοισι
Eheu me miserum, quamnam in partem corporis
Mens nostra se proripuit illo tempore,

Cum nimium vecors hac ego illis praeuli? Grot.

Inde phrasim obtinuit, inquit Plut. in collat. terrest. & aquat. περὶ τῆς παραφροσύνης, καὶ ἐν τῇ παρ' αὐτοῖς, ἀλλ' ἐκπληκτικῶς τῶν λογισμῶν. Vult itaque Marcus, sicubi tale quid contigerit, quàm celerrimè ut ad te redeas. Cicero ad Attic. l. 7. ep. 3. Id quod animum induxerat, paulisper non tenuit; sed citò ad se rediit.

Ἔστι δ' ἐγκατεπίεσις | Refarciendo jugiter post remissiones atque interurbationes animadversas, validior evadat animi tenor. Ità ossa contracta, si fuerint probè restituta, robustiora fiunt. Sed & athleta, quicumque magni spiritus, nec projecti animum projectus; & quoties cecidit, contumacior surrexit. Sen. de benef. l. 2. c. 13. Et quæst. nat. l. 3. præfat. Fidelissimus est ad honesta ex penitentia transitus. Et quod Plutarch. in amator. Ὡς δ' ἡλίου ἐκ νεφῶν καὶ μετ' ὁμίχλῳ δεινότερος ἔτιος ἔρωσιν μετ' ὄρεας καὶ ζηλοτυπίας ἐρωμένη διαλλαχτότης, ἡλίων καὶ δεινότερος. Plaut. item Amphitr. act. 3. sc. 2.

Ira interveniunt; redeunt rursus in gratiam.

Verum ira si qua forte eveniunt huiusmodi

Inter eos, rursus ubi revertuntur in gratiam est,

Bis tantò amici sunt inter se quàm prius.

§ 12. Ὡς πολλὰς ἐπίνιδι | Senec. epist. 103. Quantum potes, in philosophiam secede. Illa te sinu suo proteget: in huius sacrario eris aut tutus, aut tutior. Vide & supr. § 10.

Προσπαύει ταῦτα | Vide l. 5. § 9. & § 34. & supr. § 7.

§ 13. Νεκρὸς ἔσθ' ἰχθύς | Cadaver piscis. Plut. de esu carn. l. 1. Ἐγὼ δ' ὁ δαυμάζω πίνι πάθει καὶ ποῖα ψυχῇ ἢ λόγῳ ὁ πρῶτος ἀνδρωπός ἡλαιο φόνου σώματι, καὶ πεδνηκότες ζῶντες χεῖλεσι σεσπῆσται σαρκός. καὶ νεκρῶν σωμάτων καὶ εἰδωλῶν σεσπῆσται τραπέζας, ὅσα καὶ τελευτῶν σεσπῆσται εἰπῶν [ἐπὶ λυσι] πᾶσι μὲν ἐμμεσθεν βρυχώμεθα μέγιστον καὶ φειδόμεθα καὶ κινέμεθα καὶ βλέπομεθα. Ità enim restituendum existimus locum illum, quem aliter Stephanus. Νεκρὸς δ' ὁ κοτεῖον ἐκβλητότερος, καὶ δ' Ἡράκλειον κρέας δ' πᾶν νεκρὸν ὄντι, καὶ νεκρὸς μέγιστος. Idem Sympol. l. 4. c. 4. Indè νεκροκομοὶ μαχαίρῃ eidem in libello superiore dicti: & in sap. conviv. Ὁ γαστήρ, τάρταρος τις νεκρῶν πελιδνός. Orcus quidam cadaveribus conspiciatur, venter dicitur. Vide ad l. 4. § 21.

Κυλάειον σαυλὶς | sive sanguis uvæ; ut Jacobus Patriarch. apud Mosè l. 1. c. 49. v. 11. & Mosès ipse l. 5. c. 32. v. 14. i.e. αἷμα σαυλὶς. ut Jafon Siracid. c. 39. v. 26. & c. 50. v. 15. & Maccab. hist. l. 1. c. 6. v. 34. At Cassiodor. Var. l. 12. ep. 4. de vino acinatico, suo more lasciviens: Hyemale mustum, uvarum frigidus sanguis, in rigore vindemia, cruentus liquor; purpura potabilis, violaceum nectar. Ad nostri mentem propius Hesiod in Bucolic. referente Fulgent. mytholog. l. 3. c. 1.

—βορῶν δέξον αἱματένας.

Et propius adhuc Empedocles, ab Aristotele notatus, Topic. l. 4. c. 5. ab autore etiam problemat. natur. sub Plutarchi nomine q. 2. laudatus, qui cum Empedocle vult πένθιν esse σήθιν πνῆα,

—ἐν ἑύλω σαπὲν ὕδωρ.

Est enim, ut ex Platone autor idem q. 5. Ὁ χυμὸς ὕδωρ ἡδονῶν διὰ φύσιν. Itaque Athen. dipnosoph. l. 1. Ἀφ' ὕδατος ὁ οἶνος φύεται. ἐξ ὧν καὶ ἐπεὶ ὄρνις οἶνος, ἡ ὕδωρ ὡς ἀμπελὺς πεποιτωμένον. Et Nemef. de natur. hominum. Ἀπὸ τῆς αὐτῆς νοσήδου, ἐν τῇ καὶ ἀμπελὺς οἶνος συνίσταται, ἐν τῇ καὶ ἐλαία τοῦ ἔλαιον. Sext. Empir. Pyrrhon. hypothel. l. 1. c. 14. § 1. Ὑδὼρ ἐν καὶ μονοειδὲς ἀναδιδόμενον εἰς τὰ δένδρεα, ὅπως μὲν γίνεσθαι φλοιὸς, ὅπως δ' καλὰς, ὅπως δ' καρπὸς, καὶ ἡδὴ σῶμα, καὶ ῥοῖα, καὶ τῶν ἄλλων ἔκδοξον. Epiphani. in ancorat. § 66. Ὁ οὐκ ἐνδρῆσι καὶ φυτοῖς συμμορσόμενος κατεργάζεται, τῶν καρπῶν καὶ ὁμοιότησα ἔκδοξον καὶ ἐν καὶ τῇ ἐλαίᾳ ἔλαιον πῶν γίνεσθαι ἐν τῇ ἀμπελῷ οἶνος χεῖλες ἐν τῇ σὺν σῶμα γλυκύνεσθαι. Gregor. Nyssen. de homin. opific. Τὸ δ' αὐτὸ ὕγρον, παρῶνται ἐν τῇ αἱματένῃ, ἐν σὺν καὶ καὶ γλυκύνεσθαι διὰ τῆς ἀμπελὸς δ' βότρυς καὶ οἶνος γίνεσθαι. Ἀπὸ τῆς γῆς δ' τῆς ἀμπελὸς τῷ νοσήδῃ ἐκδέσθαι, ὁ οἶνος συνίσταται, Jo. Chrysost. in tit. Orat. 3.

Τελεῖα σεσπῆσι | Plin. hist. nat. l. 9. c. 47. Ut boves victum hominum excolunt; ita corporum tutela pecori debetur. Hinc Demonax Cynicus, cum adolescentem quendam τῶν ὑπερῶν splendidè vestitum, animadverteret de purpura laticlavio sese effferentem, apprehensâ veste, Τῆτο, inquit, καὶ σεσπῆσι σεσπῆσιν ἐφόρει, καὶ καὶ σεσπῆσιν Diogenem Canem forsitan imitatus, qui adolescentulo cuidam pariter affecto prius dixerat, ἐπαύσθη, μετράμενος, ὅτι σεσπῆσιν σεσπῆσι συμμορσόμενος. Refert Anton. M. l. 2. c. 74. ubi dicti gratiam tollunt prorsus, qui pro σεσπῆσι, ἀρετῇ substitutum eunt. In eandem mentem Sotades, (quod apud Stob. tom. 2. tit. 22. & Maxim. c. 56. reperitur;)

Ἄν' ἐνιματῆς, ταῦτα σεσπῆσι σεσπῆσιν εἴχεν.

Si veste nites, at hanc prius oves tulere.

Philo de provident. laudante Eusebio præpar. l. 8. cap. ult. Ἐδῆντες γε μὴν, σεσπῆσιν εἰσὶν, ὥς οἱ ποιηταὶ πρὸς φαν, ἀνδρῶν. Neotericus quidam;

Purpureis, te effers, quod amictus vestibus? ante
Te gestavit ovis, cum tamen esset ovis.

Sericeis, effers, quod amictus vestibus? ante
Te bombyx habuit; tum quoque vermis erat.

Αἷματι κόχης δὲ δαμάσκη | indē conchyliata nuncupantur. De conchis istis, quorum sanguine anfanie, purpura tingitur, videantur Aristot. *histor. animal.* l. 5. c. 15. Plin. *hist. nat.* l. 9. c. 36. & *ibid.* c. 38. & Aelian. *hist. animal.* l. 16. c. 1. Naumach. apud Stob. *tom.* 2. tit. 94.

Εἷματι δ' ἐν αλίνῃ ἐρυθραίνεται αἷματι κόχης.
At, quo lana rubet, sanguis de murice fluxit.

Et Lucian. in *Cataplo*, μαχεῖζον ἐπὶ τῷ αἷματι ἦν ἐν τῇ βαλάνῃ δαμάσκη κόχης. de tyranni purpura loquitur. Optat. *adv. Donatist.* l. 3. Sic alba lana regalem transit in purpuram, quomodo catechumenus in fidelem: utique dum incipit esse quod non erat, desinit esse quod fuerat. (ita enim interstinguenda sunt ista) lana & colorem mutat, & nomen. & homo & vocabulum mutat, & mentem. Considerata sunt effecta: retractanda sunt efficientia. Dicis a te datum esse, quod homo fidelis effectus est: si hoc totum est, dicat & operarius artifex purpure, quod non

admixto sanguine piscis,

Purpuram solo tactu conficiat.

Ἐντεῖς ἐδράται | Huc Diogenes αὐτε-
γνῖσθαι illud, Εἶδε καὶ τὴν κοιλίαν ἣν ἐδράται-
σαντα μὴ πεινῆν. Laert. l. 6. sive ut Plut. *de*
Stoic. contradict. c. 18. ex Chrysippi politia, Εἶδε
καὶ τὸν λιμὸν ἔως ὑποτεταταῖς καὶ κατὰ ἰδιω-
μίαν. Et quod Socrates apud Xenophont. *memo-*
rab. l. 1. de Critia, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀποκρίναι, ὅτι οὐ-
κὼν οὐδὲν ἔστιν ἀποκρίναι, ἀποκρίναι τὰ ὑπὸ τοῖς
αἰσθητοῖς.

Μετά τινος πασσῶν | Itaq; Hippocrates, referente
Gellio l. 19. c. 2. τὴν μίξιν sive *convulsam* dixit esse
μικρὸν ἐπιληψίαν. Est autem epilepsia, πᾶσις τῆ
αἰσθητικῆς πασσῶν, corporis totius convulsio quaedam.
Galen. *de loc. affect.* c. 2. & Fæsius *ad Hippocrat.*
de morb. vulg. l. 2. tom. 5. quaquam dictum illud
Democrito tribuit Clem. Alexan. *pedag.* l. 2. c. 10.
Eryximacho, Stob. *tom.* 2. tit. 6. qui & Demo-
criti non absimilem, aliam tamen, de eadem *ibid.*
sententiam refert, Ζωοσίν, ἀποληψίαν μικρὴν, Apo-
plexiam autem definit Celsus l. 3. c. 27. resolutionem
nervorum totius corporis. Et Epilepsia gravio-
rem etiam pronunciat Gorrhæus. Cæterum nec illud
silentio prætereundum, quod contra morient Ori-
basius *collect.* l. 6. c. 38. & Aërius l. 3. c. 8. Ὅτι καὶ
πᾶς ἐπιληψίας ἐπαινεῖ τὸ μίσγεται quod illi, nec
soli, elucuisse videntur ex Hippocratis verbis hisce,
de morb. vulg. l. 6. tom. 5. §. 25. τὰς ἐπαινεῖας νό-
σους, μίξιν. quæ aliter tamen longè interpretatur
Galenus.

Μυζαεὶς ἐκκεῖται | Vide l. 4. §. 48. ἐξ ὧν καὶ μύζα-
εον. inde per stuporem illud, l. 10. §. 26. ἐξ οὗ καὶ ὄψις;

Ὅλας δὲ αὐτῇ | lege vel οἷας δὲ, vel ὅς δὲ, quales,
quiddam, sive quemadmodum; quia ἔπος sequitur.

Ἀπογυμνῶν | Vide l. 2. §. 12. & l. 3. §. 11.
Quod de dictione Longin. *de sublim.* μὴ πᾶσι μετέθε-
σαι αἰσθάνονται, ἢ πολὺ περισσεύει τὸ εἰς πρὸς ἀνα-
παύωτον, ἀναπαύωτον ἢ, ἄλλως εὐεσχοίτο
χαῖνα, ὅν τῷ θαυμάζειν τὸ περιεργεῖν ἐνδε-
ρον. Et *ibid.* καὶ ἐκείνους αὐτῇ περὶ αὐτὰς ἀνασκο-
πῆς, ἐκ τῶν ποσειδωνίων ὁλίγον ἀπονοσῆς περὶ τὸ ἐν-
καταρτυμένον.

Τὸ ἢ στυμνῶν | ἐπ' ἢ potius. Vide l. 12. §. 27.

Δεινὸς γὰρ τὸ τυφλὸν παραλογιστῆς | Τύφλος, Typhus,
(quo vocabulo utuntur etiam inferioris ætatis scrip-
tores Latini, Arnobius, Augustinus, alii) *rompa*,
fastus: quo nomine comprehenditur, quicquid rei
alicui obtenditur, quod vel desiderabilius, vel admi-
rabilius, vel formidabilius videatur. *fucum*, Xyl.
reddidit. & officium revera faciunt, ut cum Plinio
loquar, representationes istiusmodi. Cæterum ali-
ud est τυφλός, aliud οὐκός, quod is forsitan legerit.
Philo in *decalog.* Οὐδὲν γὰρ ὅτι μὴ κατεβήκαμεν
τὰ γήϊνα τῶν νόμων παρανομήσαντων, τὰ γήϊνα τῶν
ἐν οὐρανῷ, καὶ οὐκ ἐκ τῆς γῆς, πᾶσι δὲ ἡ ἀποβό-
λη φαίνεται ὡς ἀπὸ τοῦ ἐν οὐρανῷ, καὶ ὁ πάντων
ἐπιβλεπταῖς οὐκός, ὅν πᾶσι περὶ τῆς γῆς καὶ
περὶ οὐρανόθεν, τὰς κῆρας δόξας στυμνῶντες, διὰ
τῶν σφαιρῶν καὶ ἀλλοτρίων, καὶ πλῆθους διερχομένων
καὶ ὁρμημάτων, ἐφ' ὧν οἱ ἀετῶνες μακροὶ καὶ ἐν-
δαίμονες μετέωροι φέρονται. &c. Ἐπιβλεπταῖς
dixit, quod Marcus δεινὸν παραλογιστῆς. Vide l.
2. §. 12.

Ὁ Κράτης | Crates iste Atheniensis, an Theba-
nus, qui & Cynicus? hic opinor. Cæterum Cra-
tes hic de Xenocrate quid dixerit, non reperio. Si-
quidem Xyl. à Græcis recessit, dum vertit, *quid de*
hoc Crates, quid Xenocrates dicat. Videri potest ex
antegressis Cynicum, suo, h. e. canino more, Xe-
nocrati fastum objecisse, prout Diogenes objecerat
aliquando Platoni, cum illum tamen ἀπυρότατον
extitisse asserat Laert. l. 4.

§. 14. τὰ πλεῖστα | eodem spectat hæc perioche,
quod & prior illa.

τὰ ὑπὸ ἕξεως ἢ φύσεως συνεχόμενα | Si sub habitu
vel natura continentur. Xyl. qui conditionalem cur
interfereret, nihil erat: comprehendendi possumus sub rebus
merè naturalibus vel naturaliter affectis. Caf. potius,
quæ ab habitu vel natura continentur. neq; enim sunt
hæc generum capita, quibus continentur, differentia.
Cæterum requiri potest non immerito, quomodo
ligna aut lapides, ὑπὸ ἕξεως, i. e. ab habitu (hoc e-
nim κατὰ φύσιν vox ea sonat) contineri dicatur. Εἴτεν itaq;
Galenus observat, præter usitationem illa significata,
dupliciter sumi; aliquando pro solida ipsa corporis
compage, quæ partes fluidæ magis, continentur. ita
de febr. *differ.* l. 1. inde ἐκπικρὸς πυρετός, febris he-
patica,

sticar, nominis id adeptas vult, ὅτι ἔξιν τῆ αἵματος αὐτῶν κρῖναι φασιν tum ἔξιν quid significet, explicando, subiungit; ἔτι δ' εἰώδασιν ὀνομάζειν τὰ σπέρμα, τῆς ὕλης ἀνδραειδύμενα. ita vocant solidas corporis partes, quod ab humidis distinguant, sive in partium distributione humidis oppositas. aliquando verò pro spiritu sive forma, quæ partes rei cuiusque continet: ita H. Stephanus autor est eundem alibi ἔξιν definire πνεῦμα ζωέον καὶ συσχετῶν τὰ μέρη, spiritum illum, qui partes compingit & continet. spiritus autem appellatione formam designari, alibi docemus. Vide ad l. 12. § 30. Sed & ἔξιν πνευματικὴν eadem Philoni dicta de mundi immortalitate, verbis illis; Ἀνθρώποι μὲν ἐν βῆτι, πῦρ ἐν ἐσφ. κωδεῖ, ὁ ἔστιν ἔξως πνευματικῆς πεφωλόκε καὶ ἐλλοχεῖ δι' ὅλης ἀρχῆς πρῶτον τῶν πάντων. Unde & ἐκπικὴ ζωὴ ex Platoniorum sententia Nemefio, de nat. hom. l. 2. Ζῆν μὲν λέγουσι καὶ πάντα ἀψυχα ἐκπικῶν ζῶν. καὶ δ' ὁ ζωέωνται ὑπὸ τῆς τῆς παντός ψυχῆς, τῆς ἑῆς (live ut alii legunt eis τὸ ἑῆς) καὶ καὶ διαλύονται. Et κωδικοῦ ἡφ' magis Philo, ἐκπικὴ δυνάμεις νῆς, inquit, πολλὰς ἔχει δυνάμεις, ἐκπικῶν, φυσικῶν, ψυχικῶν, λογικῶν, διασητικῶν. Et mox, Ἡ μὲν ἔξιν κοινὴ καὶ ἡφ' ἀψυχῶν βῆτι, λίδων καὶ ξύλων, ἧς μετέχει καὶ τὰ ἐν ἡμῶν εἰκότα, ὅσα. ἔξιν igitur hoc in loco, vel compagem corpoream vite inane, vel formam potius meram, sive spiritum ζωπικῆς δυνάμεις, i. e. facultatis vitalis (strictius loquendo) exortem designaverit: quam ψιλὴν ἔξιν, quasi meram ὅτι παρξιν sive existentiam, Sextus nuncupat, & ὡς τὸ φύσεως Marcus istuc distinguit. Siquidem in eandem planè mentem Sextus Empir. ad v. Mathem. l. 8. c. 2. quo loco his gemina planè leguntur ista. Τῶν ἡνωμένων σωμάτων, τὰ μὲν ὑπὸ ψιλῆς ἔξως (ζωέων), ὡς λίδων καὶ ξύλων. τὰ δ' ὑπὸ φύσεως, καὶ δὲ τὰ φύτα. τὰ δ' ὑπὸ ψυχῆς, τὰ ζῶα. Philo itidem de numin. immutab. gradus quosdam rerum naturalium constituens; Τῶν σωμάτων, inquit, ὁ ἡφ' ὅλων ποιητῆς, τὰ μὲν ἐνδύονται ἔξιν, τὰ δ' φύσει, τὰ δ' λογικῇ ψυχῇ. idemque de mundi immortalitate differius adhuc; Τῶν ἐνωσιν ἡφ' διεσκόπων, τῶν ξύλων μὲν καὶ λίδων ἔξιν, σωμάτων τε καὶ ἀνδρῶν φύσιν, ψυχῶν δ' ζώων ἀπείρων, ἀνδρῶν δ' νῦν καὶ λόγον. Vides omnino cum Marco istuc, ἔξιν lignis & lapidibus, φύσιν satis stirpibusq; tribui: habetq; res quatuor, sed eas sibi invicem subordinatas, quibus compages omnis corporea continetur, partēq; ejusdem sibi invicem uniantur; ἔξιν, φύσιν, ψυχῶν, νῦν ἔξιν λίδων, φύσιν ὁμοῦ, ψυχῶν ζώων, νῦν ἀνδρῶν. eadem planè ordine, quo hic Marcus, quin, ne quid desit eorum, quorum Marcus hic meminit, subiungit, ἀρετῶν δ' ἀποδείξιν τελειοτάτων quod est idem prorsus cum illo Marci, ὁ ψυχῶν λογικῶν καὶ διανοητικῶν καὶ πολιτικῶν μὲν. Adjici potest, quod non Philo tantum & Galenus dixere σπέρμα sive semen in φύσιν primò, tum in ζῶον transire; id quod Aristoteles dixit, ζῆν

τὸ σπέρμα φύτῃ βίον, de gener. anim. l. 3. c. 2. sed & Stoici ipsi, τὸ σπέρμα semen, πνεῦμα spiritum esse: hunc in utero forum, φύσιν primò; tum ab aëre refrigeratum, ψυχῶν fieri. ita σπέρμα ὑπὸ τὸ φύσεως, καὶ φύσιν ὑπὸ τὸ ψυχῆς distinguunt: & semen sive πνεῦμα volunt dici, donec in utero vitam vegetativam adeptum sit. Vid. ad l. 10. § 26. & l. 12. § 24. Accedit & quod Zeno ἔξιν sensu isto accepisse videtur, apud Laërt. l. 7. ubi dicit, Τῶν ψυχῶν, δι' ὧν μὲν, ὡς ἔξιν καὶ ζωοποιεῖν, ὡς δὲ ἡφ' ὅσων καὶ ἡφ' ὧν δύνανται. δι' ὧν δ' ὡς νῦν, ὡς δὲ τῆς ἡγεμονικῆς. Vide ad l. 12. § 30. inde ἐκπικῶν διαλύειν, Porphyrio dictum de abstinent. l. 4. Οὕτως δ' καὶ λίδων, τὸ ἀπὸ τῆς συμμετρίας εἰς τοὺς ἀν καὶ τὸ (τῆς f.) ἐκπικῶν διαλύειν καὶ φύτῃ, καὶ διατηρεῖται ἐν τῇ αὐτῇ ἡ καὶ ποιοῦν καὶ ζῶον σπέρμα. καὶ πρῶτον αὐτῇ καὶ συσχετῶν. Ea igitur, inquit, quæ vel formam meram continentur, ut ligna & lapides; vel naturā (i. e. animā vegetativā) ἀπὸ τῆς φύσεως, sic dictā, unde φύτῃ plantæ) ut ficus, vites, oleæ, &c. Vide & Marcum ipsum l. 10. § 2. ubi φύσιν μόνων ἀπὸ τῆς ζώων φύσεως distinguit. Non erat itaq; quod vir summus in ad Epictet. & Simplic. notis, aut voces illas ἔξιν & ἐκπικῶν apud Philonem ac Clementem mendii suspectas haberet; & ἔστιν atq; ἐκπικῶν rescribendum præscriberet; aut Philonis solius arbitraretur esse ἔξως vocabulum hac ratione usurpatum, quum & Sexti, & Zenonis etiam, aliorumque itidem existere sit clarissimè demonstratum.

Τὰ δ' ὑπὸ ἡφ' ὁλίγων μετεωρίζων | quæ sub arctioribus aliquantò. Xyl. & mox: Siqua paulò plus habent gratiæ: perperam, & præter Marci mentem, ad res retulit, quod de hominibus dictum est. οἱ μετεωρίζοντες, qui modestiores & moderatiores sunt.

Ψυχῶν, λογικῶν καὶ διανοητικῶν | Vide l. 4. § 40. & l. 5. § 21. & l. 12. § 30, 32.

Ἐχουσιν καὶ κινεῖσθαι | forsan ἴσχυουσιν. ut infr. § 16. κινεῖσθαι καὶ ἰσχεῖσθαι. nam & ἴσχειν παθητικῶς quandoque usurpatur. Arianus de Indiæ fluminibus, Χειμῶν ἴσχυον, ὁλίγοι τε γίνονται.

Τὸ ὁμοῦ καὶ ζωοποιεῖν | Congeneri suo coopatur, vel homini, ut l. 2. § 1. vel Deo etiam, ut l. 5. § 21. de illis Xyl. intellexit, de isto Cas. ego utrumque opinor respexisse.

§ 15. Τὰ μὲν ἀπὸ δέειν γίνεσθαι | Διὰ τί; ἵνα ἡ ἀπὸ δέειν ἀνύηται τῇ κέσει. χρῆται γὰρ ἔχει, ἡφ' ὧν ἐνισχυμένων, ἡφ' ὧν μελλόντων, ἡφ' ὧν ἡγεμονικῶν. Epictet. l. 2. c. 1. Idemq; l. 3. c. 24. ἀνδραγαθία πρὸς τὸν πᾶν τῶν καὶ ἀνδραγαθίαν ἀλλοῦν [ἀλλοῦν potius] ἄλλοις, καὶ τὰ μὲν διαλύονται, τὰ δ' ἐπὶ γίνεσθαι, τὰ μὲν μὲν ἐν τῇ αὐτῇ, τὰ δ' κινεῖσθαι. Ocellus de universis. Τὸ μὲν διαλλαγῇ μηχανότων, τὸ δ' ἡγεμονικῶν. Empedocles apud Aristotel. Physic. l. 8. c. 1.

— ἡ μὲν ἐν ἐκ πλεόνων μεταβάλλει φύσει
ἡ δ' ἐν πλείων διαλλάγῃ ἐνός, πλεόν ἐκτελεῖται.

Τῇ μὲν γήινῳ τῇ τε, καὶ ὅσιν ἐμπίδω αἰὼν
Τῇ δὲ διαλλαντοῖσι διαμάρτες, ὅδ' αἶμα λήγει
Ταύτη δ' αἰὼν ἔσπιν ἀκίνητοι καὶ κύκλον.

Vide l. 5. § 23. & sup. § 4.

Ἀναρῶσι τὸν ἀπὸ τοῦ αἰῶνα τὸν κόσμον | Loco
mota sunt illa τὸν ἀπὸ τοῦ αἰῶνα, ad sequentis clau-
sulæ extremum rejicienda, & post παρέχεται collo-
canda. mutationes rerum orbem perpetuant, ut temp-
orum successiones ævum æternum præstant. Vide l. 2.

§ 3. & l. 7. § 25. Naso Metamorph. l. 15.

Ipsa quoque assiduo labuntur tempora motu,
Non secus ac flumen. neque enim consistere flumen,
Nec levis hora potest : sed ut unda pellitur unda,
Urgeturque eadem veniens, urgeturque priorem :
Tempora sic fugiunt pariter, pariterque sequuntur,
Et nova sunt semper. nam quod fuit ante, relictum est,
Fitque quod haud fuerat : momentaque cuncta novantur.

Τῷ ποταμῷ | Vide l. 2. § 17. & l. 4. § 43. &
l. 5. § 23.

Τὴν δὲ πρὸς ἐμπύκνωση | Vide l. 5. § 10.

Ἐφ' ὅς σῆναι ἐκ ἔξω | Ità l. 5. § 23. ὅδ' ἐν ἑ-
σῶς. Παράγει δὲ τὸ ἅμα τὸν κόσμον τῷ. Paulus
ad Cor. ep. 1. c. 7. v. 31. Et Joan. ep. 1. c. 2. v. 17.
Ὁ κόσμος ὁ ὅλος καὶ ἡ ἐμπύκνω αὐτῆς. ὅ δ' ἐν
ποῶν τὸ δέλημα τῆς δεξιᾶς, μὴν ἐκ τὸν αἰῶνα.

Τῶν παραπτομένων σφιδῶν φιλεῖν | Solomon
Proverb. c. 23. v. 5. An oculos tuos conjicies in ea
quæ nunc sunt quidem ? (in ea quæ mox non futura sunt.
Jun.) nam omnino comparant alas divitiæ, instar a-
quila perniciosissima, quæ cælum versus avolat. ubi ocu-
los conjicere idem esse Solomoni, quod Davidi cor
appondere, Psal. 62. v. 12. monet Druf. Prov. class. 2.
l. 1. Prov. 105. Euripid. Inone, apud Stob. tom. 2.
tit. 105.

Ἐπὶ τὸς δ' ὁ πᾶς. —

Et in Meleagr. ibid. tit. 75.

— πᾶς μὲν ὁ πᾶς πᾶς.

Et Simonides in neniis ab eodem laudatus tit. 105.

Ὁ πᾶς γὰρ, ὅδ' ἐκ τῶν πᾶς.

Μῦθος ὅς, ὁ μετασπῆς.

Plato in Euthydem. Ἀλλ' ἐσθλὸν πάνυ γὰρ οἷος, ὅ-
στις τὰ πᾶσι τὰ τοῦ κορυφῆς διώκοντα, αἱ δ' οἰ-
οντα ἔχοντα αὐτῶν αὐτῶν λήγει, οἱ δ' αἱ δ' αἱ δ' αἱ δ'
ἐξέρχον. Pulchrè Guigo meditat. c. 5. § 14. Vide
quomodo capiat anima rebus corporeis, & capta cru-
cietur, utpote in puero. capitur enim viso passere :
quem cum acceperit, subjacet tot casibus, quot passer
ipse : quomodo autem est tunc, priusquam talibus capia-
tur ? ea enim quæ placent, tenent illam, ut possit ad-
versis multari. De homine humanisque rebus uni-
versis Gregor. Naz. epitaph. in Cæsar. Ὅρα ἐσθλὸν
ἐκ ἐσθλῶν, φάσμα τι μὴ κατ' ἐσθλῶν, πᾶσι δὲ
ἐκ παρ' ἐσθλῶν, ναὺς ἐπὶ θαλάσσης ἰσχυρῆς ἐκ ἔχου-
σα, κόνης, αἰτῆς, ἐσθλῆς δέξεται, ἀντὶς κατ' ἐσθλῶν
μῦθον καὶ κατ' ἐσθλῶν.

Τὸ δ' ἡδὺν ὅδ' ἐσθλῶν ἀπὸ τῶν πᾶς | Ità l. 4.

§ 43. αἶμα τε γὰρ ἀπὸ τοῦ ἔχοντος, καὶ παρ' ἐσθλῶν
Senec. epist. 104. Avium modo transvolant, citius-
que quam venerant, abeunt. Gregor. Naz. pro pau-
per. Πιστὸν μὲν ἡδὺν ἐν ταῦτα τοῖς ἀνθρώποις, μὴ
δὲ πολυχρόνιον, ἀλλ' ἄλλοτε ἄλλοτε μεταβαλῶ-
ντα καὶ μεταβαλλοῖσα, καὶ ἀνα καὶ κατὰ φερόμενα
τε καὶ φερόμενα, καὶ πρὶν ληφθῆναι ἀπὸ τοῦ καὶ
φερόμενα. Et in pascha : πρὶν κατὰ τῶν φερό-
μενα, καὶ πρὶν νοηθῆναι διαδιδρασκόμενα. Hierony-
mus in Esaia c. 38. Omnis seculi felicitas, dum te-
netur, amittitur. Imò, antequam tenetur, elabidur.
Minut. apolog. Et August. in Psal. 38. Antè abe-
unt priusquam veniant : & cum venerint, stare non
possunt. agunt se, sequuntur se, & non se tenent. ni-
hil de præterito revocatur ; nihil quod transitorium
est, expectatur. nondum habetur, dum non venit ; non-
dum tenetur, dum venerit. & est, & non est : nec
esse possumus dicere, quod non stat ; nec non esse, quod
venit & transit.

20 Ἡ δὲ αἶματος ἀναδυμῆς | Idem l. 5. § 33.
In sacra pagina, vita animalis sanguis esse dicitur,
& in sanguine vita consistere. Vide Mosèn. l. 1.
c. 9. v. 4. & l. 3. c. 17. v. 11, 14. Ἡ δὲ αἶματος
ἀναδυμῆς ἐν, Heraclitus dixit. Aristot. de anim.
l. 1. c. 2.

Ἡ δὲ αἶματος ἀναδυμῆς | Ità l. 2. § 2. & l. 5.
§ 4. Elajæ c. 2. v. 22. Nolite amplius homini fi-
dere, cujus vita, ut status in naviis est. quantuli e-
nim is est æstimandus ? Senec. ad Marc. c. 11. Ho-
mo, anxie sollicitæque tutela, precarii spiritus, &
male inherentis ; quem pavor repentinus, aut item ex
improviso sonus auribus gravis excutit. Et Calvin.
institut. l. 1. c. 11. § 4. Terrenus hominibus singulis
ferè momentis vitam exhalat. Et mox : Animam eva-
nidam in singula momenta precario trahimus.

Ὁ δὲ παρ' ἐχοντος ποταμῷ | Vide Empedoclis
versus apud Aristot. de respirat. c. 3. & Platon. in
Timeo. Senec. epist. 54. Invasit me repente mala
volatudo. suspirium apte dici potest. brevis valde &
procella similis impetus est. quis enim diu expirat ?
omnia corporis aut incommoda aut pericula per me
transferunt : nullum mihi videtur molestius. quid ni ?
aliud enim, quicquid est, egrotare est : hoc, est animam
agere. itaque medici hanc meditationem mortis vo-
cant. faciet aliquando spiritus ille, quod sepe conatus
est. At quod Senecæ molestum, Marco nostro fa-
miliare, quasi assiduum quiddam videtur. Aug. de
orig. anim. lib. 3. c. 4. Præter alimenta solida &
fluxa, unde est cibus & potus, hoc tertium nobis Deus
alimentum circumfudit aurarum, quas ita carpinus,
ut sine cibo & potu diu esse possimus ; sine hoc ter-
tio, quod nobis aura, quæ undique circumfuffit, spi-
rantibus & respirantibus exhibet, nec exiguo tem-
poris spatio possumus vivere. Sicut autem cibus &
potus non solum ingredi debet, verum etiam per me-
ntis ad hoc institutos egerendi sunt, ne utroque la-
dantur,

dant, vel non intrando, vel non exeundo: ita hoc tertium stabile alimentum, quia in nobis manere non finitur, nec immorando corrumpitur, sed egeritur mox ut ingeritur, non alios, sed eosdem meatus, id est, os, aut nares, aut utrumque, & quā intraret, & quā exiret, accepit. In teipso proba tibi ipse quod dico. emitte spiritum flando; & vide utrum dures si non receperis: recipe respirando; & vide quas patiaris angustias si non rursus emisseris. hoc igitur facimus, quando utrem inflammas, quod facimus ut vivamus, nisi quoddam tunc paulo plus ducimus, ut paulo plus emittamus, ut spiritum stabilem, id est, ventum in utrem implendum & extendendam non quietē spirandi & respirandi, sed anhelandi impetu coarctemus. nisi ergo quoddam impendis ad utrem implendum, ad te itidem alendum aditu patefacto redierit, quid tibi, non solum unde illum inflare, sed unde tu possis vivere, remanebit? Hinc illud Epicharmi apud Clem. Strom. l. 5. Αἱ φύσεις ἀνθρώπων, ἀσχοὶ περυσμῶος. Vide & l. 8. § 54.

Πᾶσαι ἀποπνεύουσαι δυνάμεις ἀποδύναται | Hinc ea formulæ & in sacris scriptoribus. ἀφῆκε τὸ πνεῦμα. Spiritum emisit. Matth. c. 27. v. 50. & παρῆλθε τὸ πνεῦμα, Spiritum tradidit. Joan. c. 19. v. 30. & ἐξέπνευσεν, expiravit. Marc. c. 15. v. 37. & Luc. c. 23. v. 46. Lucian. etiam in votis: ἀποπνεύσας τὸ θυμὸν ἀπῆκε. animā efflatā abiit.

§ 16. Ὡς τὰ φυτὰ, τίμων ἔτε τὸ διαπνεῖσθαι | Malè luxata & confusa ista: sed restitutio proclivis. leg. Τίμων, ἔτε τὸ διαπνεῖσθαι, ὡς τὰ φυτὰ. Estimatione dignum est, non perflari, quod & plantarum sive stirpium est. Τὸ διαπνεῖσθαι, autem de stirpibus usurpatum apud Xenophontem habemus in sympos. Verbis hinc à Stobæo tom. 2. tit. 19. adductis; ab Athenæo etiam l. 11. laudatis; apud quem emendatiora, quàm in vulgatis Xenophontis codicibus, exhibentur: Δοκέει μὲν τοι μοι τὰ ἥδη ἀνδρῶν σώματα [συμπόσια ταῦτα, codices. malè.] τὰ αὐτὰ πάσχειν, ἀπὸ καὶ τὰ ἥδη ἐν τῇ γῇ εὐομῶσαν καὶ γὰρ ἐκείνη ὅταν μὲν αὐτὰ ὁ θεὸς ἀγῶν ἀθροῖς ποτίζῃ, καὶ δυνάται ὀρθῶνται, ἐν δὲ ταῖς αὔραις διαπνεῖσθαι. Id Latinis perflari dicitur. Columella l. 4. c. 19. Fructusque summotus à terra, minus putrescit: & hoc uno modo perflatur ventis, qui nebulam & rorem pestiferum celeriter adficcant, multumque ad deflorescendum, & ad bonitatem vini conferunt. & c. 18. Quæ distinctio plus Solis & venti viribus præbet. & c. 7. Nam & sic facilius insolatur humus, & fructus percoquitur, perflaturque salubriorem habet. Id quod Plin. l. 7. c. 21. de certo Vitis genere: Melior ea vino, quando sibi ipsa non obumbras, assiduoque sole coquitur, & afflatum magis sentit. Διαπνεῖν in animantibus quid sit, quidque ἀπὸ τῆς ἀναπνεῖς distet, ex Aristotele ac Galeno docuimus, ad l. 3. § 1. Nec omittendum videtur, quod Xenophon loco superius adducto in collationis

membro altero τὴν ἀναπνεῖν meminit, quasi istud in animantibus τὴν διαπνεῖν illi in arboribus respondeat. Οὕτω δὲ καὶ ἡμεῖς, inquit, ἢν μὲν ἀθροῖς τὸ ποτὶν ἐξέωμεν, ταχὺ ἡμῶν καὶ τὰ σώματα καὶ αἱ γῶμαι σφοδρῶν, καὶ ἐὰν ἀναπνεῖν, μὴ ὅτι λήγειν πεισθώμεθα. Etiam si verò τὸ διαπνεῖν istud, quod hic stirpibus tribuitur, distat multum reverà ἀπὸ τῆς διαπνεῖς illius quæ animantium peculiaris est; in hoc tamen consentiunt, quod spiritu sive flatu quodam utrumque perficatur, & quod ad conservationem ὅτι διαπνεομένη, cuiuscunque generis illud fuerit, utrumque conducatur. Verum præter διαπνεῖν illam externam, quæ ab aura liberiore stirpibus eis obvenit, quæ locis patentioribus succrescunt, aliam etiam internam nobis Theophrastus insinuat, quæ per singulas stirpis cuiusque partes, animæ, quam vegetativam dicimus, virtute, spiritus quasi vitalis quidam diffunditur, eisdemque itidem pars excrementitia dissipatur & dispellitur. Is enim de causis

plant. l. 5. c. 15. ubi de morbo quodam picæ arbori familiari, quam δάδωσιν vocat, verba faciens hæc habet; Ἔοικε ὡδωπλήσιον τὸ συμβαῖνον τῷ ἐπὶ τῇ γῶν, ὅταν ὑπερπαχυθῶσιν: καὶ δυνάμει γὰρ ἐλκεῖν τὴν πνεύλιν, ἐὰν ὁλοῖς τὸ πνεῦμα πλεῖον, διὰ τὴν σύμφορξιν καὶ τὴν πύκνωσιν ἐκείνη τε ἀποπνέονται, καὶ αἱ πύκναι. διὰ καὶ ἐκείναις οἱ ὀρεῖται τοῖς τέτοις τέθενται. πασι γὰρ ἀποπνέονται τὴν πύκνιν διὰ τὴν πόσιν. πάντα γὰρ, ὡς εἴοικε, δέονται πνεύματος πνέου, ἢ μανώσας, ἢ πόρων. Et l. 6. c. 15. ἐπὶ πάντων γὰρ δάδωσιν, ἀπολλύεται τὸ δυνάμιον συμπνεύματα καὶ ἐκείνην ἔχοντα δίοδον τὸ πνεῦμα. Quin & Jul. Scalig. ad l. 5. c. 20. ad illud Theophr. c. 15. de arboribus dictum ætate diurnā exarescentibus, ὡς ἀποπνεύοντων καὶ μαραινομένων. Metaphera, inquit, est ab animalibus, quibus spirandi, atque vivæ idem finis est, ac quanquam ἐπὶ πνέοντι plantæ; tamen utuntur beneficio διαπνεῖς. Omne enim vivens διαπνεῖται. calor enim vitalis eget in multis refrigeratione, in omnibus instauratione. instauratur autem cælesti calore circumfuso, qui sese induit in omnia. Pereunt ergo plantæ quasi suffocate, ubi πνεῦμα δίοδον ἐκ ἑαυτῶν pereunt itidem, quasi expirantes, ubi copiosius illud ἐξαρμύζεται. quod & ἀποπνεῖν πνέει Theophr. dixit l. 2. c. 20. De feminibus quibuldā Galenus ἀπὸ τῶν δυνάμειν l. 1. c. 10. Περιπνεύματα ὑγρότητα ταῦτα ἔχει, καὶ διὰ τὸ τοῦ πνέου συσκαμνῶν καὶ σπασθῆναι αὐτοῖς γυνῆται, καὶ ἀμείνων δὲ ἐν τοῖς ἐξοῖς ἐαυτῶν ἐν χροῖν πνέον, τὸ μὲν πνέον πνέουσι τῆς ἀπὸ τῆς ὑγρότητος, τὸ δὲ πνέον μέρους ἀνὲρ ἐκταυνομένην σπασθῆναι. (quo loco quod Galen. διαπνεῖται, Theophrast. ἀποπνεῖται dixit de causis plant. l. 3. c. 7. ἐκ ἐνδὺς ἀποστέλλει τὰ σπέρματα βελτίω ἢ γυνῆται, ἐὰν τὸ νῆα ἦεν. ἀλλὰ δὲ πνέοντα λαβεῖν ἐν ταυτοῖς ὅσον πνέον καὶ δυνάμειν, ἀποπνεῖται σπνέον

σωτος τῆ ἀλλοτρίᾳ.) sequitur apud Medicum; Ἀ-
πὸ τοῦ ὅτι ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν τε καὶ ἀσπερμάτων καὶ καρπῶν,
ἐπεὶ οὐκ ἔστιν ἀπὸ τοῦ αἵματος, καὶ τοῦ αἵματος μὲν ὅσον ἐν
αὐτοῖς ὁ αἵματις τε καὶ λεπτὸν πνεῦμα, μὲν ταύ-
τα δὲ καὶ αὐτὸς πνεῦμα καὶ φύσιν ὑγρότητας. Quin
& quod διαπνεῖται hoc sensu autoribus supra lau-
datis, idem Ἐξαγεμῆς quibusdam dici Theophras-
tus idem autor est in *histor. plant.* l. 8. c. 10. ἐάν
πνεῦσις, inquit, μεγάλη καὶ πλείω χρόνον ἐπιμένῃται,
ἐξηραίνεται καὶ ἀφαιρῶνται ὁ καὶ οἱ πνεῖς Ἐξαγεμῆς.
quod Plin. l. 18. c. 17. tunc enim exinaniantur grana,
quem locum Hesychius ob oculos habebat, quum
Ἐξαγεμῆς, ἐξηραίνεται exponeret. ipse Ἐξαγεμῆς
dixit, de *causs. plant.* l. 1. c. 1. quo loco Ἐξηρα-
νῶς utrumque conjunxit, διαπνεῖται καὶ Ἐξαγεμῆς-
ται. atque hoc est quod de aëre ventis agitato Vi-
truv. l. 1. c. 6. Vitiis corporibus detrahitis succum,
efficit ea exiliora. Eodem sensu acceperim ego &
τὸ Ἐξαγεμῆς, quo loco de conceptu agens Aristot.
hist. animal. l. 10. c. 3. hæc habet: Εἰσι δὲ πνεῖς
αἱ πύκναι π τοῖσιν, ὁ καὶ οἱ πνεῖς Ἐξαγεμῆς. ὅτι δὲ
τοῖσιν πύκναις, ὅταν συγγενῶνται τῷ ἀνδρὶ, ἔτε
ἀφαιρῶνται δὴλα τὸ σπέρμα, ἔτε καὶ οἱ σπέρματι
καὶ οἱ πνεῖς Ἐξαγεμῆς. etiam si enim vir Maximus
interpretetur frustrari; sicut Ἐξαγεμῆς ὡς dicun-
tur ova irrita: eodémq; respexisse velit Maronem,
cum equas dixit vento gravidas fieri: ipsum etiam
philosophum verbis illis l. 7. c. 4. πύκναις καὶ ὑπο-
μῖσθαι τῷ ὑγρῷ, vim τῆ Ἐξαγεμῆς declarasse. ali-
quid tamen amplius eò loci hocce vocabulo subin-
dicari saltem autumo. cum nec idem πύκναις utrobique
describatur, sed loco altero, quod congressum præ-
cedat, altero verò, quod subsequatur: & philosophus
ipse verbis prius adductis subjungat statim; ἀπὸν
δὲ τῆ πύκναις ἢ ὑγρῷ, ὅταν δὲ λίαν ἐξηρα-
νῶς αὐτῷ τὸ ὑγρῷ, ἀφαιρῶνται τὸ δὲ καὶ οἱ πνεῖς
καὶ οἱ πνεῖς. hoc est, quod Theophr. ἐξηραίνεται καὶ
ἀφαιρῶνται. Verum de hoc alii viderint. Haud
dissimiliter certe Hippocrates τὸ Ἐξαγεμῆς usurpa-
vit, *lib. de natur. puer.* Ἐξαγεμῆς τὸ ὑγρῷ ἀνέμῳ,
καὶ τὸ πνεῦμα δὲ αὐτῷ δυνάμει. de aqua loquitur: cui
& ipse, nec huic foli, sed terræ quoq; transpirationem
quandam ibidem tribuit. Siquidem rationem affig-
nans, cur terræ inferiora hyeme calefiant, πυκνότερη
δὲ ὅταν ὑγρῷ (ἢ πύκναις) ἢ ὑγρῷ καὶ ὑγρῷ
διαπνῶνται ἔκλειψαι. Et mox de rebus congestis com-
pressisque quibusvis, ὑπὸ σφῶν αὐτῶν ἐκδιεργάζονται,
καὶ ἐν ταῖς κατέστασις γίνεται. ἢ δὲ οἱ πνεῖς τὸ πνεῦμα
δὲ αὐτῶν, ἄτε πυκνῶν ἐόντων. Ità perspirationis
cum defectus, tum & excessus, nocumentum tam a-
nimatis quàm & inanimatis inferre solet. proinde,
quia in perspiratione ista, ubi nimia fuerit, partes et-
iam utiles decedunt, & vis naturalis deperit, inde
natum videtur, ut τὸ διαπνεῖται, quod & ante mo-
nuimus, in interitis significatione non raro usurpe-
tur. Ità de animantibus, Aristotel. *de anim.* l. 1.

c. 5. Δοκεῖ γὰρ τὸν αἵματις μᾶλλον ἢ ψυχῇ τὸ σπέρμα
συνέχον. Ἐξαγεμῆς γὰρ διαπνεῖται καὶ σπνῆται.
Et Plaro Phaedon. iridem de corpore: ὅτι ἀφαιρῶνται
διαπνῶνται καὶ διαπνῆναι καὶ διαπνῆναι. de plantis;
Theophrast. *de caus.* l. 6. c. 23. Τα μὲν ἐν τοιαύ-
ταις πάντα, παλαιὰ μὲν αὐτοῖς περὶ τὰ δὲ ἀδενῶν,
ταχὺ διαπνῆναι, καὶ οἱ αὐτοὶ τὰ ἰα. cito evanescent,
evaporantur. de fructibus Aristot. *problem.* l. 22. q.
17. ἐκ τῶν πολυγυῶν (caricas loquitur) διαπνῶν-
ται καὶ Ἐξαγεμῆς μὲν τῶν ὑγρῶν τὸ πλεονεξία τῶν γλυκύων.
de seminibus Chrysippus *physic.* l. 2. referente Laert.
lib. 7. in Zenon. πνεῦμα καὶ τὸ πλεονεξία τὸ σπέρμα,
ὡς δὴλον ἐκ τῶν εἰς τὸ γλυκύων καὶ οἱ αὐτοῖς ἀφαιρῶν-
ται, αὐτοῖς τῶν σπέρματος. alterum enim post φύε-
ται, ὡς δὴλον, inducendum prorsus videtur, nisi
siquis in διανοήῃ mutandum censuerit. Cæterum
aliis ego dispiciendum libens proposuerim τὸ δια-
πνεῖται Clementi Alex. quid velit, quod demoni-
bus ille tribuit, *Strom.* l. 7. quo loco τὸ διαπνεῖται,
καὶ ἐμπνῆναι, καὶ ἀναπνῆναι, a se invi-
cem disternit, primumque demonibus, secundum
aquatilibus, tertium insectis, quartum animan-
tibus pulmonum ope aerem attrahentibus assignare
videtur. Mihi interim suspicio oboritur, locum
mendo neutiquam immunem esse, legique debere
πύκναις διαπνῆναι, ὡς τὸ τῶν δυνάμει, vel τῶν δυν-
άμει (non autem τὸ τῶν δυνάμει) γένεσι. eò ma-
gis, quia & stirpibus istis Marcus τὸ διαπνεῖται at-
tribuat; nec verisimile sit à demonibus exoriturum
Clementem, cum in reliquis gradatim ab inferiori-
bus ad superiora ascendat, ab aquatilibus ad insecta,
ab insectis ad animantia perfectiora. Viderint e-
ruditi.

τυπνῶνται | τυπνῶνται, five impressionem quandam
admittere in se ab externis objectis, sensus tam exte-
riores, quàm & interiores dicuntur. inde ἀνταντῶν
αἰσθητικῇ. *infra* § 26. & αἰσθητικῇ ἐν τῷ πύκναις.
l. 5. § 33. Epictet. *lib.* 1. c. 6. ἐμπνῆναι τῶν
αἰσθητῶν, τυπνῶνται ὑπὸ αὐτῶν. Ex Chrysippo *de
anim.* l. 12. Laert. l. 7. in Zenon. φαντασία δὲ
ὅτι τυπνῶνται ἐν ψυχῇ, τυπνῶνται ἀλλοτρίως ἢ
ἐκ τῶν τῶν τυπνῶν οἰονεῖ τυπνῶν σφραγισμένης ἢ
περὶ ἀνένδεκτον ὅτι πολλὰς τυπνῶν καὶ τὸ αὐτὸ γί-
νεται νοεῖται δὲ ἢ φαντασία ἢ ἀπὸ ὑποδερχόντος καὶ
τὸ ὑποδερχόν ἐναπομνησμένη, καὶ ἐναπομνησμένη,
καὶ ἐναπομνησμένη.

Νόστος γλωσσῶν | & *infra* § 28. νόστος γλωσσῶν ὁ
μνηστικῇ. Vide & l. 2. § 2. Τα νόστος γλωσσῶν ὁ
νόστος γλωσσῶν ἐν τῷ πύκναις τῇ μνηστικῇ καὶ οἱ
ἀπνεργῶν ἢ δὲ οἱ αὐτοὶ ἐν τῷ πύκναις τῇ μνηστικῇ
αὐτοῖς. ἀλλ' ὡς ἢ οἱ αὐτοὶ δυνάμει ὁρῶν, καὶ ἐκ ἐκλει-
νεται τῇ σφραγισμένη. Synes. *de provident.* l. 1.

Κεῖται γλωσσῶν | Ità l. 4. § 3. τὸ κεῖται τῇ
ἀπνεργῶν. Vide & l. 8. § 52. κεῖται γλωσσῶν
P 3 quod

quod Marcus i. e. *strepitum*, Euripides κόμῳ, quasi *stiridorem* dixit; cuius hæc sunt in *Hecuba*:

Ὡς εἰς τὸ μὲν ἦκου, φρονήματος
τὸ πρὶν σπέντες; εἴτε δὴτ' ὀκνύμεθα,
Ὁ μὲν πρὸς ἡμῶν πλοίοις ἐν δόμασιν,
Ὁ δ' ἐν πολίταις τίμῳ κακλήμεν;
τὰ δ' ἔδην ἄλλως φροντίζων βυλάμεθα,
Γλώσσης τε κόμῳ. —

Ubi ad nihil devenimus jam, pristino
Orbati fastu? & interim inolescimus?
Hic adeo divite, civium ille plausibus?
At hæc nihil sunt aliud quam curæ metæ,
Stridorque linguae inanitis. —

Τὴ κατὰ γένεταί τιμον | Basil. Cæs. epist. 42.
τῷ ὄντι μόνον ἀπεισποδῶν καὶ ἐπαινετὸν τὸ δια-
κὲς ἀγᾶδον. τὴτο δὲ ὅτιν ἡ παρὰ θεῶν τιμή. τὰ δ'
ἀνδράσιν ταῦτα, οὐκ ἔστιν ἀμυδρότερα, καὶ ὀνεί-
ρων ἀπαυλοτέρα. ὅτι γὰρ νούτης ἢ ἡνίων ἀν-
δρῶν ὀξύτερον κατὰ γένεταί. καὶ ὅρα σώματος ἢ νόσου ἢ
χερὶν μαρτυρεῖται; καὶ πλεονεξία ἀπιστος, ὁδὸς δ'
ἐν ἀφελείᾳ. αὐτὸ δὲ τὰς τέχνας διακονήσεις
πρὸ χερῶν τέτρω σωμαπαρτίζονται; ἀλλὰ καὶ τὸ πε-
ρισσεύον ἀπασιν οἱ λόγοι ἄχει τῆς ἀκοῆς τὴν
χάριν ἔχουσι. ἀρετῆς δ' ἀποκρίσις, τίμον μὲν κτήμα
τὸ ἔχον, ἡδίστον δ' δίαμα τοῖς ὀπτιμαῖοις; ἢ
ὀπτιμαῖοι ἀξίον σταυτὸν κατὰ γένεταί ἢ ἐν ἐ-
παγγελίᾳ ἀποκρινόμενον ὅτι θεῶν ἀγᾶδον. Verum
de mercede ista Marcus noster an quicquam somni-
aret etiam, incertum est. Vide l. 4. § 33. & infr. § 47.

Πρὸς ὃ κατὰ γένεταί | Vide l. 5. § 16.

Ἀναξίη καὶ φρονεῖν | Idem infr. § 41. Τὴ γὰρ
θαυμάζον, εἰ περ νομίζῃ ἀγᾶδον μέγιστον, ἐπεί-
γε μὴ παύσῃ; Cato min. *Plus*.

Καὶ τοῖς θεοῖς μέμειδεν | Ibid. & lib. 9. § 1.
μέμειδεν τῇ κοινῇ φύσει. Epictetus *enchir.* c. 3.
Ἐάν τὰ φύσει δέλα ἐλπίδες οἰκῆς, καὶ τὰ ἀλλό-
τεια ἴδια, ἐμποδίζον, περὶ δέσεις, παρὰ χερῶν,
μέμειδεν καὶ θεῶν καὶ ἀνθρώπων. Ἐάν δ' τὸ σὺν μόνον
οἰκῆς σὺν ἑδῇ, τὸ δ' ἀλλότεια, ὥστε ὅτιν, ἀλλότεια
ον, ὅτις σε ἀναξίᾳ ἐδῇ, ὅτις σε καλύπτει, καὶ
μέμειδεν ἑδῇ, καὶ ἐγκρίσεις πνὶ; ἀκὼν κατὰ γένεταί
ἐδῇ, ἐκθρόν ἔχ' ἔξῃ, ὅτις σε βλάπτει.

Ἡ τῆς ἰδίας διανοίας αἰδώς καὶ πνὶ | Vide l. 2.
§ 6. μὴ αἰδουμένη σταυτῷ. & l. 3. § 9. τὴν ὑπο-
ληπτικὴν διάνοιαν σέβει. & l. 5. § 21. ἢ ἔν σοι
τὸ κατὰ γένεταί. Vide & l. 3. § 4, & 7.

Σταυτῷ τε ἀρετῶν | Contra quàm pleriq; homi-
num, οἷον ἐδῇ αὐτοῖς ἑαυτοῖς ἀρετῶν. l. 3. § 4.

Ἐπαυγῆσα ὅσα ἐκείνοι διανέμονται | utpote quæ ἀ-
γαθὰ εἴη πέποιται. l. 3. § 4.

Καὶ διατεταχένον | Vide l. 5. § 8.

§ 17. Ἄνω, κατω. | De aqua Demosth. adv.
Calliclem. ἢ μὲν ἀν' ἐνδοῦ, φέρεται κατω. ἢ δ' ἀν'
ἐξῆς τ; πνικαῦτα ὑποκρίνεται ἀνάγκη. Scilicet,
Ὅταν τὸ ὅτιον μὴ ἦ, φέρεται ἐνδοῦ. Aristot. de
Caelo l. 4. c. 3. ubi autem occurrit τὸ ἐμποδίζον τ, ἀ

via cursuq; proprio declinat & deviat. Verum non
sic ἢ ἀρετῆς κινήσεις. ea siquidem recta semper proce-
dit. l. 5. § 14. sive κατ' ἐνδοῦ. ut l. 8. § 61. ea ubiq; ἐν-
δοῦ. Vide l. 8. § 6. Etenim, ὅς σφ' ἐνδοῦ ἐστὶν ὁ πα-
ξεις. quod tanquam Solomoni citat Basil. Cæsar. in
princip. Proverb. καὶ πάντα ὅσα ἐν ποιῇ, κατὰ δόξαν ἐστὶν.
ταῖ. Psal. 1. v. 3. Καὶ γὰρ ὅσα ἀρετῶν ἀρετῶν
αἱ ποιητικαὶ, ταῦτα ὁ κύριος παρὰ πνικῇ καὶ σὺ-
ματι τόνον, καὶ ἰσχυρῶν ἐνδοῦ, καὶ σωματικῶν
ἐνδοῦ, καὶ τὴν εἰς πάντα τὸν βίον ἐνδοῦ.
αἱ, τοῖς τὰ πνικαῦτα ἀρετῶν ποιητικῶν δι-
δύς. Basil. idem in hexamer. orat. 3. Ita, τῇ ἀρε-
τῇ πᾶν ἀπορρὸν πνικῶν.

In via virtuti nulla est via.

ἐνδοῦν ergo, est ἐνδοῦ ἀρετῶν, ut Marcus ipse
lib. 1. § 17. progressus bonos facere, sive feliciter, pro-
sperè, cum successu bono progredi. cui opponitur τὸ δι-
σσοῦν, male, molestè, parum secundè progredi. Epist.
l. 3. c. 19. ὅτι δ' ὅταν δισσοῦν, αὐτὸν αἰσθάνῃ. quod
vocabulum haud temerè alibi reperias, & ἢ δισσοῦν.
δισσοῦν τὸ λόγῳ παρέχουσι καὶ δισσοῦν, αἱ βλάπαι
καὶ κείσεις καὶ διαταί ἐμπαθείς. Plut. de virt. moral.

§ 18. Εὐφρομένη καὶ δέλεον | Triplex notat in eis-
dem plerisque vitium; primò invidiam atque livo-
rem, quod cœtaneis suis laudem commeritam tri-
buere detrectant; dum quisque, ut Flacc. l. 2. ep. 1.

— nisi quæ terris semota suisque

Temporibus defuncta videt, fastidit & odit.

tum iniquitatem; quod ἐνδοῦν eam, quam aucu-
pantur ipsi, aliis denegant: in regulam æquitatis il-
lam peccantes, quæ præcipit, ut aliis facimus, quæ nobis
fieri velimus. Marth. c. 7. v. 12. tertio vanitatem;
quod à posteris, quibus invisibilis ignotique fuerint, ce-
lebrari tantopere concupiscunt: cum pari loco sit,
jam defunctum quod attiner, post obitum ab eis
qui superfuere ipsi, quàm ante ortum ab eis qui
multis seculis ipsos antecesserint, filii. Cicer. in
somm. Scip. Quid interest ab eis, qui postea nascentur,
sermonem fore de te, cum ab iis nullus fuerit, qui
ante nati sint, qui nec pauciores, & certè meliores
fuerunt viri? Vide l. 3. § 10.

§ 19. Μὴ εἴ τι αὐτῷ σοι δισσοῦναι πνικῶν | Se-
nec. epist. 71. Non putant fieri, quicquid facere non
possunt: ex infirmitate sua de virtute ferunt sententi-
am. quid miraris, si viri, vulnerari, occidi, alligari ju-
vat? aliquando etiam libet. luxurioso frugalitas pa-
na est; pigro supplicij loco labor est; delicatus misere-
tur industrii; desidio studere, torqueri est. eodem mo-
do hæc ad quæ omnes imbecilli sumus, dura atque intol-
randa credimus, obliti quàm multis tormentum sit vicio
carere, aut primâ luce excitari. non ista difficilia sunt
naturâ; sed nos fluidi & enervæ. magno animo de re-
bus magnis judicandum est: aliqui videbitur illarum
vitium esse quod nostrum est. Idem epist. 116. Occurrit
hoc loco mihi illâ publicâ contra Stoicos voce: Nimis ma-
gna promittitis; nimis dura præcipitis. (quomodo illi

illi Joan. c. 6. v. 60. *οὐκ ἔστιν ὅτι ὁ λόγος τῆς ζωῆς αὐτῶν ἀνέσται*;) nos homunciones sumus: omnia nobis negare non possumus. Scis quare non possumus ista? quia nos posse non credimus. Imò aliud est in re. vitia nostra, quia amamus, defendimus, & malum excusare illa, quam excutere. Satis natura homini dedit roboris si illo utamur, si vires nostras coligamus, ac totas pro nobis, certè non contra nos, conicitemus. nolle in causa est: non posse præstenditur. Et epist. 98. Quare deficiamus? quare desperamus? quicquid fieri potuit, potest. Clemens Alex. Strom. l. 2. Όταν ὑπερτονον εἶδεν ὁ νόμος λέγεται, ἕτως ἀκύν, ἵνα μὴ τινες ἐκτονον καὶ ὑπερτονον εἶδωσιν, ἕως ὅς ὑπερτονον, ἀλλὰ τοῖς μὴ βυλομένοις ἀναλαβεῖν τὸν δῆλον ζυγόν, τέτοις ὑπερτονον τοῖς γὰρ ἀτόνοις καὶ ἀδυνάτοις, τὸ μᾶλλον ὑπερτονον δοκεῖ καὶ τοῖς ἀδύνοις ἀκροδύκτοις, τὸ ἐπιβάλλον. ὅσως γὰρ διὰ τὸ φιλικῶς πρὸς ἀμαρτίας ἔχειν ἢ συγγνώμην παρεστέρηται, ἔτοι τὴν ἀλήθειαν ἀπλῶς ὑπολαμβάνουσι καὶ τὴν αὐστηρίαν, ὑποτιμῶν καὶ ἀνελεῖν, τὸν μὴ συνμαρτάνοντα, μηδὲ συγκατασπύλλον. Et mox: Καὶ εἰ μὴ δὲ ποιῶν τὰ περὶ τὴν ἡμέραν ὑπὸ τῷ νόμῳ οἷοι τε εἶναι ἀλλὰ τοὶ σωφρονεῖν, οἷς ὑποδείγματα ἡμῖν ἐκκαίει καὶ ἡμῖς ἐν αὐτῷ τρέφειν καὶ αὐξάνειν τὸν ἕρποντα τῆς ἐλευθερίας διωκόμεθα καὶ τῇ δ' ὠρελούμεθα. ἂν καὶ διώκαμεν περὶ τὴν ἡμέραν, τὰ μὴ περὶ καλῶς, τὰ δὲ μὴ καλῶς, τὰ δὲ μὴ καλῶς. Vide & ad l. 2. § 2. & ad l. 7. § 2.

Ἀδύνατον ὑπολαμβάνειν | Epictet. l. 3. c. 14. Δύο ταῦτα ἔξελεν ἡμεῖς ἀνθρώπων, οἴησιν καὶ ἀπιστίας. οἴησις μὲν ὅτι ἐστὶν τὸ δοκεῖν μηδὲν εἶναι περὶ αὐτῶν, τὸ ἀπιστία δὲ, τὸ ὑπολαμβάνειν. μὴ δυνάμετον εἶναι εὐερεῖν, τοῦτον περὶ αὐτῶν. quo loco, quod lapsu frequentiac familiari apud scriptores istos contigit, pro euerēin dixerit perperam scribitur; docet id, quod sequitur, περὶ αὐτῶν περὶ αὐτῶν, quæ euerēin istam impedit possint; de quo vocabulo vide ad l. 1. § 12. Hoc est, quod in Q. Sextio laudat Seneca epist. 64. Hoc egregium Sextius habet, quod & ostendit tibi beatæ vitæ magnitudinem, & desperationem ejus non faciet. fieri illam esse in excelsis, sed volenti penetrabilem: ut illam admireris, & tamen speres. Certè Sextium ipsum ἀπιστίας καὶ ἀνελεπιστίας morbo isto per initia laborasse autor est Plutarchus in lib. de profectis indicis; ὅς δὲ δυνατὸν εἶναι καὶ ἡμεῖς ἀναλαβεῖν ἐκ πρὸς διήρησιν adeo ut molestia ac difficultate rei propè de victis, parum abfuerit quin animum despondens a tecto quodam præcipitem se dederit. ita enim malim auctoris verba reddere, quam aut cum Xylandro, de biremi quadam sese in mare abjecerit; vel cum Lipio, de nave in mare se præcipitaverit. magis liquidem contentaneum est in ædibus agentem, quam navigantem cum molestia illa conflictatum. διήρησιν Atticis idem. quod reliquis Græcis ὑπερτονον, summa pars adium. Thomas Mag. in Collect. διήρησιν, ἕως ὑπερτονον. fir-

mat id ex Euripidis *Phœnissis*; ubi Antigone dicitur,

—μελάθρων ἐς διήρησιν ἔρατον,
in summam adium partem coniecidisse, unde Argivum contueri exercitum posset. Accedit & Vetus Grammaticus apud Budæum: διήρησιν, Ἀπὸ τῆς ὑπερτονον τὸ ἕως ὑπερτονον, ἕως ὑπερτονον λέγεται. Eò autem magis idoneus Sextius, qui aliis animos adderet, cum difficultates illas & expertus esset, & constanter pergendo pervicisset. Dio Prus. orat. 16. Καὶ τοὶ ἡμεῖς ἀνθρώπων ἕως, αὐτῶν τὸ συμβεβηκός, φησὶν εἶναι ἐκ τῆς ὑπερτονον καὶ μελέτης ἀξίον ἀνθρώπων καὶ γὰρ ἡμεῖς περὶ τῶν ἕως, ὁ φέρει, τῶν εἶναι δοκεῖ βαρύντατον. ἔστι δὲ ἀδύνατος τῶν καὶ φαῦλος σῶματι, τὸ γὰρ αὐτὸ ἕως λαβὼν ἀνὴρ ἕως, φαῦλος εἶναι.

Eἰν ἀνθρώπων δυνάμετον | Vide l. 8. § 44. Joannes ille aurei oris, multis in locis hoc inculcat, deesse hominibus non tam facultatem quam voluntatem viros sanctos imitandi, cum illi nobis, ut de se Paulus & Barnabas apud Lucam Act. c. 14. v. 15. & Jacobus ep. c. 5. v. 17. ὁμοιοπαθεῖς planè, ejusdemque naturæ confortes fuerint. Ideo etiam infirmitates eorundem, τὰς πᾶσι καὶ τὰς παθήμασι, esse scripto consignata, ἵν' ὅταν ὁμοιοπαθῶμεν ὑμῶς (inquirit, de statuis orat. 1. rat. 7.) πρὸς τὴν ἐκκρίσιν ἀρετῆς μὴ νομιζόντες διὰ τὴν καὶ ὑπερτονον ὑπερτονον ἐπὶ αὐτῶν μελετῶμεν φύσιν, ἀποκνήσκει πρὸς τὴν μίμνησιν. Et mox: Πρὸς τὸ μὴ λείπειν ἡμᾶς οἷς τὴν αὐτὴν πολιτείαν ὁμοιοπαθῶμεν, ὅτι καὶ οἱ φύσιν ἐπὶ αὐτῶν μελετῶμεν, ἢ καὶ ἡμεῖς ἀνθρώπων, διὰ τὸ ὁμοιοπαθεῖς λέγειν, ὑπὸ τῆς ἡμεῖς πᾶσι κοινωνίας δεκνύων αὐτῶν ἀνθρώπων ὅντας καὶ ἡμεῖς. Οὐτε γὰρ οἱ παλαιοὶ δίκαιοι καὶ νόμον βιωσύντες, ἀπὸ δυνάμετος ἡσαν παλαιότεροι, καὶ ἀπὸ πίστεως. Clem. Strom. l. 2. sed & Chrysost. de compunct. ad Demetr. ὅς τῆς αὐτῆς φύσεως καὶ οἷς μετεχόν; ὅς τῆς αὐτῆς οἷς παρήχθιστος εἰς τὸν θῆλον ἡμῖν; ὅς τῆς αὐτῆς ἐπεσφῆσαν τρεφῆς; ὅς τὸν αὐτὸν ἀντίπαλον αἶμα καὶ πρὸς γυμνασὴν ἐχέουσιν τοῖς αὐτοῖς, &c.

Plin. min. in panegy. Melius homines exemplis docentur, quæ imprimis hoc in se boni habent, quod approbant quæ præcipiunt, fieri posse. Salvian. ad Eccles. cathol. l. 3. Adjuvari se exemplis exoptat humanā infirmitas, quod facilius ipsa etiam nunc faciat, quæ alios fecisse antè cognoscit. Dum admonetur auditu ætas omnis, fieri posse quod factum est. Cypri. ad Donat. l. 2. ep. 2. Et, Ex aliorum factis fieri posse credunt quod forte dum putant fieri non posse, pigrescunt. Aug. epist. 134. Itaq; Bern. de resurrect. Serm. 3. Sermo quidam vivus & efficax, exemplum operis est; facile persuadens quod intendimus, dum factibile probat esse quod suademus. Vide Aug. de Civit. Dei l. 5. c. 18. & Bern. in Vigil. Petr. & Paul. de S. Clem. Rom. Pont. & in fest. Andr. Serm. 2. Vide & Marc. l. 12. § 11.

§ 20. Ὅπου κατέδρασε τῆς | Epictet. differ.

l. 3. c. 15. Εἴτα. ὁ ἀγωνὶ παρέρχεται δὲν, &c. unde & athletis ὀφθαλμοὶ ἀειρουγυῖοι, Galen. hortator. c. 11. & Paulan. in Lacon. de pube Spar-tana: Μάχονται ὃ καὶ χερσὶ καὶ ἐμποδύντες λαβὴ. δύνουσι τε, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀντορύνουσιν. Philo-strat. tamen imagin. l. 2. in Arriehion. Καὶ σφουρῶν σπασαλαίεσι, καὶ τῶν χερσὶ σπείλῃσι, σπασόντες τὸ πάλιν καὶ ἐλάλῃσι τῶν τῶν παγκρατῆων ἔργα, πάλιν τὸ δύνειν καὶ οὐρύνειν. aliis igitur saltem nec ista interdicta, unde καὶ ἀδρύνειν ἀνταγωνίσ-¹⁰ tam non poterat non creberrimè contingere. quod Varro, descobinari supercilia dixit, apud Nonium, ex Satyr. Va. victis. Pugilis spectatores, qui miserum putatis vinci, quare a vobis, si adversarius supercilia mihi cecis descobinavit, num quis vestrum sua mihi est daturus? Ita Apollon. Argon. l. 2. v. 109.

Δρύνει δὲ τὰ βλέφαρα, γυνὴ δ' ἀνελίπει ὀπω-
πὴ. Vide ad l. 12. § 16.

Καὶ τὴν κεφαλὴν ἐρραγεί. Mendum subesse su-
spicatur Annot. Lugd. σπασαίεσι legit; & expo-
nit, caput capiti affringens. quod minus placet; quia
à Scriptura vulgata longius abscedit. Ego, si quid
mutandum videretur, ἀρραγεί, vel ἐραγεί legi-
rim. & capite collisus, verterim. Verum ἐρραγεί for-
san pro ἐραγεί fuerit, quod apud Libanium in vita
sua historia reperitur. Τότε ἐν μίσῳ καὶ κύνων λί-
θοις ἐραγείσιν τὴν κεφαλὴν, δεικνύει τὸν ἐκεί-
φαλον. Paulan. in Messen. Οἱ κελὶ δὲ τὸν βαμὸν
αὐτοματοὶ καὶ βίβ. τὰ κέρτα ἐραγείσιν, ἀποδινή-
σκουσιν. Quod allusum putat à Diogene Cynico Petr.
Faber, agonist. l. 1. c. 11. quando Olympionicam,
κεδὸν ἀριεμάνιον, i. e. arietem Martium dixit; refe-
rente Laërtio l. 6. quia luctatores nimirum arietino
quodam more capita conferebant, frontésque colli-
debant συναντικότες ὡς αἱ οἱ κελὶ. De Athletis A-
nacharsis apud Lucian. de exercit. καὶ τὰ μέτωπα σπασ-
αίεσιν, ὡς αἱ οἱ κελὶ. indè arietare dictum, pro
adversis frontibus concurrere, sive collidere. quod de
præliantium congressu usurpavit Sen. de ira l. 2. c. 3.
Magno imperatori, antequam inter se acies arietarent,
eorum exiit. de nubium conflictu; quæst. nat. l. 5.
c. 13. Nubes resolvit modò ipsa arietas, ut mag-
num inter se corporum attritus. (id quod Lucretio
l. 6.

—nubes
Frontibus adversis concurrere —)

de dentium collisu; de ira l. 3. c. 4. dentes inter se
arietati. de oppositionibus hominum muris; quod
& Marcus istuc respexit; ep. 103. Non arietant inter
se, nisi in eodem ambulantes. de fortuitis casibus, qui-
bus corpora humana sunt obnoxia; ad Marc. c. 11.
Jactatu, non tempestate magnâ, ut dissiperis, est opus.
whicunque arietantur, solveris. Apud Tertull. in
Scorpiae. c. 6. ubi de athletis agit; pugni quassant,
calces arietant. quo loco, calve arietant, legi vult
Faber agonist. l. 2. c. 2. ego nihil mutandum existi-
mum. de edificiis terræ tremore commissis, Plin.

nat. hist. l. 2. c. 82. Imoxium, & cum concurrentia
testa contrario ictu arietant; quoniam alter motus al-
teri renititur. Quanquam nec arietum tantum dun-
taxat est conflictatio illiusmodi, sed & taurorum.
Virg. Æn. l. 12.

Cum duo conversis inimica in prælia tauri

Frontibus incurrunt. —

Martial. l. 4. epigr. 35.

Frontibus adversis molles concurrere damas.

Vidimus, & fati sorte jacere pari.

Unde leves animi tanto caluere furore?

Sic pugnant tauri; sic cecidere viri.

Iraque & istis pugiles conferri solent: De Amyco
& Polluce decertantibus Apollon. Argonaut. lib. 2.
v. 86.

Σπάνει ὃ βαλὸν ἀποδὲν ἀπομύσσει μετὰ πῶ
Ἰδρῶ, ἀλὶς καμῶν δὲν αὐτῶν φουδῶντε
Ἄλ δ' αὖ πῶς συνόρεσαν ἐναντίοι, ἡὺτε ταῦρε
Φορβίδος ἀμφὶ βοδὸς κκοπήτε δινεαδον.

²⁰ De Hercule & Acheloo pariter colluctantibus Nafō
Metam. l. 9.

Digredimur paulum, rursusque ad bella coimus.

Inque gradu stetimus, certi non cedere: eratque

Cum pede pes junctus, totoque ego pectore pronus

Et digitos digitis, & frontem fronte premebam.

Non aliter vidi fortes concurrere tauros,

Cum pretium pugnae toto nitidissima saltu

Expetitur conjux. —

De Hercule denique Antæoque Lucan. bell. Phars.
³⁰ lib. 4.

Conferuere manus & multo brachia nexu,

Colla diu gravibus multum tentata lacertis,

Immotumque caput fixa cum fronte tenetur.

Quoniam nec illud omissum velim quod Synesius
commemorat orat. de calvit. circulatorum quendam
vidisse τῆς κεφαλῆς τὴν ῥώμην ἐπιδεικνύμενον, δια-
κωείτῃ δὲ δειδανγυδῶ κελῶ, πορρωδὲν εὖ μάλα
τὸν πίτυλον καὶ αἰσίου. de quo planè dixeris, quod
alibi Synesius, τὸ κελῶν ἀπειργάζειν: οὐκ οἶ-
⁴⁰ δειν.

Οὐτε ἐπισημαίνοντα | observat hic Xylander τὰ
ἐπισημαίνοντα in malam partem usurpatum, prout
& apud Appianum ἐμφύλιον l. 5. de milite, qui lu-
dis publicis in subsellia equitum ascenderat, verbis
illis: ὁ δὲ ἄσματος ἐπισημῖνατο. populus murmure indig-
nitatem rei detestatus est; vel indignationem suam
significavit & expressit. cui adjici potest illud ex
Polyb. l. 6. ἐπισημαίνοντα τὸ γινώμενον καὶ διαγε-
σθῆναι τοῖς παρῶσι. Vide ad l. 7. § 49. Epictet. iti-
⁵⁰ dem enchir. c. 24. Κόραξ ὅταν μὴ αἰσίου κελῶν
— τέτων ἐμοὶ. ἔδεν ἐπισημαίνεται, ἀλλὰ ἡ σω-
ματίῳ μου, ἢ τῷ κτησίῳ μου, ἢ τῷ δόξαι, ἢ τοῖς
τέχναις, ἢ τῇ γυναικί. ἐμοὶ δὲ πάντῃ αἰσίου σημαί-
νεται, εἰς ἐγὼ δέλω. Cum tamen plerumque in
partem meliorem accipitur. Sicut Polyb. l. 1. Τὰς
παρανομίας καὶ ἀσεβείας ἐπισημαίνοντα, actiones il-
legiti-

legitimas acclamatione approbare, sive acclamando approbationem illarum significare. & l. 2. τὰ κλάει καὶ δόξα ὅς ἐργον ἐπιστημαίνεσθαι. Et rursus; Τίς ἐκ αὐτῶν ἐπιστημαίνετο καὶ θαυμάσει καὶ σεβασμῶν ὅτι τοῖς ἡγεμόνα; Inde ἐπιστημασία pro applausu & acclamatione. Polyb. lib. 6. Εἰκὸς μὲν τὸν τοῦτον ἰσὺς τῶν πλῆθους ἐπιστημασίας τυχεῖν ἐνοικῆσαι καὶ σεβασμῶν πῶς πάντας τὴν πόλιν ἀκούοντα, κατὰ γὰρ τοῦτο καὶ σεβασμῶν. Cicer. ad Attic. lib. 1. epist. 13. Mirandas ἐπιστημασίας sine ulla pastoritia fistula auferebamur. h. e. sine sibilo ullo, quod displicentiae nota est.

Οὐτε σεβασμῶν | neque offendimur. Xyl. atque ita τὸ σεβασμῶν aliquoties usurpatum deprehendere est apud Novi instrumenti scriptores Θεοπιδεύς. Paulus ad Rom. cap. 14. Ver. 21. ἐν ᾧ ὁ ἀδελφός σε σεβασμῶν καὶ σκανδαλίζεται. Et Petrus ep. 1. c. 2. v. 8. οἱ σεβασμῶν τῷ λόγῳ, sed & Polyb. l. 6. Δυσχερῆς καὶ σεβασμῶν, & Δυσχερῆς καὶ σεβασμῶν conjungit non semel. potest tamen verti, non irruimus, non impetum in eum facimus. ita enim sumitur Matth. c. 7. v. 27. quo loco dicuntur procellae turbinisque σεβασμῶν τῷ οἴκῳ. Sed illud potius opinor. In gemina ferè causa Senec. de ben. l. 6. c. 9. Quid est iniquius homine qui cum odit, à quo in turba calcatur, aut respectus, aut quod nollet impulsus est? Idem, sed alia ratione, ab athletis exercentibus iram fummotum it. de ira l. 2. c. 14. Nec, cum ira suadet, ferunt; sed, cum occasio. Pyrrhum maximum praeceptorem certaminis gymnici solitum aiunt his quos exercebat precipere, ne irascerentur. ira enim perturbat artem, & quā noceat tantum, non quā caveat, aspiciat. Ac Septimius noster eadem, quā Marcus, ratione, nisi quodd agonotheam non antagonistam loquitur, Scorpiac. c. 6. Quā nulla sunt praelia nonnulla vulnera. (ita enim distinctim legendum claritatis gratiā) pugni quassant, calces arietant, cestos dilaniant; nemo tamen agonis praesidem sugillaverit. sed, quantum illos illi & cruores & vibices negotiantur, intendet. pyrrhus ipse non queritur dolere se; nam vult. corona premit vulnera, palma sanguinem obscurat; plus victoriae timet, quam injuriā. hunc tu laesum existimabis quem vides laesum? sed nec victus ipse de agonothea casum suum exprobrabit. Proinde frustra fuit Anacharsis, qui Graecos mirari se dicebat, πῶς καὶ ὅς ὁ βέλτερον νομοθετοῦντες, τοῦ ἀλλήλων πῶς ἐπὶ τῷ τῷ αὐτοῦ ἀλλήλων. neque enim est ὁ βέλτερος πῶς pulsatio illa mutua, sed virium ac virtutis peritiaeque specimen.

Πολλὰ παρενδυμῶντα | idem de aliis sentiamus. Xyl. nec aliter Cataub. verum παρενδυμῶντα est negligere, neglectim habere, non animum advertere. Vide ad lib. 5. § 5. verito itaque, neglectim habeamus, non advertamus. Quod facit Solomonis monitum Eccles. c. 7. v. 21. Ad omnia quae de te dicuntur

tur, (vel etiam adversus te perpetrantur) μὴ δῆμι καὶ δῆμι σε, animum ne adhibeto, ne advertito. nec si famulum tuum tibi maledicentem audieris. Sed Davidis Regis ad instar, Psal. 38. v. 13, 14. Reg. l. 2. c. 16. v. 11, 12. Surda aure praeterito. decus enim est homini injuriam illatam, non ulcisci, aut advertere etiam, sed praeterire prorsus. Param. c. 19. v. 11. Ita Cato in balneo à quodam per imprudentiam percussus, veniam petenti, offensamque deprecanti, At ego percussus me non memini. Notumque ex Plutarcho Bionis illud, quod indicium suis dedit, quod in virtutis studio profectus fecisse se dignosceret, si adversus conviciantes ira affecti forent, tanquam ab eis audivissent,

Ὁ ξένε, ἐπεὶ ἔτε κακὸν ἔτ' ἀρετῇ φωνή τοῖς κακοῖς, οὐδέ τις καὶ μήνα χαίρει. Διοὶ νῦν τοῖς ὀλβίοις δίδου. h. e. tanquam benigne ac benevole compellati.

Τῶν οἷον σεβασμῶν | Senec. de ira l. 2. c. 8. Non alia quam in ludo gladiatorio vita est; cum iisdem viventium pugnantiumque. Et de provident. c. 4. Verberat nos, & lacerat nos fortuna? feramus. non est sevitia, certamen est. Elegantissime Epictet. l. 3. c. 20. Ἐστὶν ἀπὸ πάντων ὠφελιμώτατος καὶ ἀπὸ τῶν λοιδορῶντος. τί δ' ὠφελεῖ τὸν ἀθλητὴν ὁ σεβασμῶν; τὰ μέγιστα. καὶ ὅπως [ἐστὶν] leg.] ἐμὲ σεβασμῶν γίνεται τὸ ἀνεκπτόν με γυμνάζει, τὸ ἀδύνητον, τὸ ἀσθενές. & ἄλλ' ὁ μὲν τῶν τραχέων καὶ ἀσθενῶν, καὶ ὁ ὀσφύμι καὶ τοῦ ὀσφύμι κατὰ τὴν, ὠφελεῖ με, καὶ ὁ ἀλγῶν καλῶς ποιεῖ λέγει, ἀρετῇ καὶ ἀμφοτέρω; καὶ ὅσα βαρύνει ἔστιν ἐμὲ, ποιεῖ μὲν καλὸν ὠφελίμας ἐμὲ; εἰ δὲ πῶς σεβασμῶν με γυμνάζει, καὶ ὠφελίμας; Eundem ex l. 2. c. 6. Vide ad l. 9. § 12. Sed & Tertull. Scorpiac. c. 6.

§ 21. Εἰ πῶς ἐλέγχεται | Cicero de fin. lib. 1. Certè pertinax non ero: tibi quae si mihi probabis ea quae dicis, assentiar. Hieron. apolog. ad Pammach. Reprehensores non audio; sequor magistros.

Χαίρων μεσσησμαι | Vide lib. 1. § 16. & lib. 4. § 12. & lib. 8. § 16. De Pio infra § 29. Τὸ ἀνέχεσθαι ἀντιπαύοντων παρησιαστικῶς καὶ γνωμαῖς αὐτῶν, καὶ χαίρειν εἰ πῶς δεικνύει κατὰ τὸν. Cicer. Tuscul. lib. 2. § 5. Nos refelli redarguique patiamur. quod hi ferunt animo iniquo, qui certis quibusdam destinatis sententiis quasi addicti & consecrati sunt, eaque necessitate constricti, ut etiam quae non probare soleant, ea cogantur constanti causa defendere. Et Academ. l. 4. § 9. Plerique errare malunt, eamque sententiam quam adamaverunt, pugnacissime defendere, quam sine pertinacia, quid constantissime dicatur, exquirere. Pulcrè Senec. de benef. l. 4. c. 38. Non est levitas ab errore jam cognito discedere. haec verò superbiae stultitiae perseverantia est, Quod semel dixi, quaecumque est, fixum ratumque sit. Et Vincent. Vigor. apud Aug. de orig. anim. l. 2. c. 16. Oprimi est propositi, laudandique consilii, facile ad veriora traduci.

traduci. Aug. ipse ep. 210. Turpe est mutare sententiam, sed veram & rectam. nam stultam noxiāque & laudabile & salubre est. Eadem certe ingenii cujusvis vox, parilis professio. Ambros. epist. 31. Nullus mihi pudor est, ad meliora transire. Hieron. in Esai. cap. 19. Melius reor etiam proprium errorem reprehendere, quam dum erubescio imperitiam confiteri, in errore persistere. Aug. cum primis; ep. 7. Si quid vel incautius vel indoctius à me positum est, quod non solum ab aliis, qui videre id possunt, reprehendatur, verum etiam à meipso; (quia & ego saltem postea videre debeo, si proficio) nec mirandum, nec dolendum est, sed potius ignoscendum atque gratulandum, non quia erratum est, sed quia improbatum. Et in retract. prefat. Neque enim quisquam nisi imprudens, ideo quia mea errata reprehendo, me reprehendet. Idemque de anim. orig. l. 4. c. 1. Neque enim negare debeo, sicut in ipsis moribus, ita multa esse in opusculis meis, quae possint justo iudicio, & nullā temeritate culpari. Ludov. Vives prefat. ad Aug. 20. Civit. Ego me neutiquam agrè fero vel admoneri, vel etiam reprehendi: (meliolem mentem det Deus:) imò debere me multum profitebor potiora suggerenti, & doctè atque amice suggerenti. nam & meipsum non pigebit mutare sententiam, si vel studium vel aetas alia docuerit meliora. Erasim. in Cor. epist. 1. c. 7. Non gravatim à meipso dissentiam, si quis adserat quod sit rectius, etiamsi sit idiota qui doceat. Non enim etiam à minore quolibet refugienda vel dedignanda correctio. Aug. epist. 19. Et de se ep. quad. apud Grot. cap. 24. q. 3. c. 1. Ego senex à juvene, & episcopus tot annorum à collega nedum amiculo, paratus sum doceri. Joan. Zinzerling. promulsc. critic. Moneri candidè, castigari, ex errore in viam reduci, malè dicta obelo configi, agrè nullus fero. imò in are me ejus futurum profiteor, quisquis candidè hoc fecerit. Terentian. de syll. c. 2.

Corrigenda siquæ sanè visa vobis hic erunt,

Non ero stultè repugnans, aut amans pravè mea, Quin statim culpanda delens, praebeam rectis locum. 40 Præclare denique Greg. Nazian. Si Maximo credimus collect. c. 31. nam Epiphan. haer. 64. § 43. ex Methodio de resurrect. eadem planè adducit. Μείζον γὰρ ἀγαθὸν τὸ ἐλεγχθῆναι ὅς ἐλέγχεαι νομίζω. ὅσω μείζον ὅτι, τὸ αὐτὸν ἀπαλαμύσαι ὅς καὶ τὸ ἄλλον ἀπαλλάξαι. Vide ad lib. 10. § 37. Quod autem hoc loco Marcus de se scripto pollicetur, idem & factò præstitisse Capitolinus attestatur. Erat, inquit, fama suæ curiosissimus, requirens ad verum quid quisque de se diceret, emendans quæ benè 50 reprehensa viderentur. Verba sensuum prægnantia. Requirens, inquit, ad verum; non qualis Gallicus ille, de quo Martial. l. 8. ep. 76.

Dic verum mihi, Marce; dic, amabo:

Nihil est quod magis audiam libenter;

Orae, Gallice, me, rogāque semper.

Durum est me tibi, quod petis, negare.

Vero verius ergo, quid sit audi:

Verum, Gallice, non libenter audis.

&c. emendans quæ benè reprehensa. Apellem scil. imitatus, qui, ut Plin. hist. nat. l. 35. c. 10. vitium in pictura à sutore justè notatum emendavit, quem tamen postea sine causā justa cavillantem non tulit. Ζητῶ γὰρ τὴν ἀλήθειαν | Piè, modestè, ingenuè Aug. de Trin. lib. 2. proam. Nullus reprehensor formidandus est amatori veritatis. etenim aut inimicus reprehensurus est, aut amicus. Si ergo inimicus insultat, ferendus est. amicus autem, si errat, docendus: si docet, audiendus.

Ἐφ' ἧς ἔδειξεν πᾶσι τὸ ἐλάττειν | Menand. Supposit. apud Stob. tom. 2. tit. 11.

Ἀλλ' ἐκείνων δὲ τ' ἀλλοθὶ λέγειν

Ἐν παντὶ καὶ τῶν τῶν παρ' ἐμοῦ

Εἰς ἀσφάλειαν τῶν βίῳ πλείστον μέγιστο.

In ore omni conducibile est quovis tempore,

Verum proloquier: idque in vita spondeo

Securitatis esse partem maximam. Grot.

§ 22. Ἐγὼ γὰρ εὐαγὲς καθήκον ποιῶ | Ego id quod est mei officii fasturus sum, quicquid alii fecerint. Ità & l. 5. § 25.

Τὰ ἀλλὰ καὶ ἡ ἀεὶ κατὰ | Non cruceant, non distinent, non morantur. Vocabulum Marco familiare. Vide l. 2. § 2. & 7.

Πεπλημυγμένα | Vide lib. 9. § 2. Εἰ τὰς ἀληθείας ἐπίσταντο, ὅτι αὐτὰ οὐδ' ἐπιτυγχάνουσι, οὐκ εἰσὶν οὐδ' ἐπιπλάγνται, ὅτι ἐνθυμὸς τὸ λέγειν αὐτῶν. Epictet. l. 4. c. 6. Et Senec. de ira l. 1. c. 14. Quanto humanius, mitem & pacatum animum præstare peccantibus; & illos non persequi sed revocare? errantem per agros ignorantia viæ, melius est ad rectum iter adducere, quam expellere. Et ibid. Peccantes ergo quid habet cur oderis, cum error illos in hujusmodi delicta compellat? non est autem prudentis errantes adisse: alioquin ipse sibi odio erit. Vide l. 11. § 18.

Τὴν ὁδὸν ἀσφονῆσαι | quam scil. συνεπνεύοντων supra dixerat § 17.

§ 23. Χρῶ | Vult καὶ ἀξίαν πᾶσι χρῆσθαι. l. 3. § 11. & l. 5. § 36.

Ἐπ' ἀπασιν ὁ θεὸς ἐπηγάλε | Pium monitum, si Ethnicismi πολυθεΐα refecetur. Gregor. Naz. apologet. Τάξις αἰεὶς, παντὸς ἀρχιερέως καὶ λόγος καὶ πνεύματος, ἐκ θεοῦ τὸ ἀρχιερεῖς, καὶ εἰς θεὸν ἐπαγαγόμεναι. παρ' ἡμετέρας ἀπασιν, καὶ ἀρχιερεῖς, καὶ εἰς τὸ λαὸν ἔρχεται. Idem de pace orat. 1. & in Acroftic.

Ἀρχὴν ἀπάντων καὶ τέλος ποιεῖ θεός.

Marcus erem. lg. spirit. § 45. Δεῖ πᾶσι τὴν πνευματικὴν ἀσφονεῖν τὴν πνευματικὴν. Et ibid. § 3. Καταρχῶν σε πᾶσι πνευματικῶν, ὁ καταρχῶν παντὸς ἀγαθοῦ, ὅπως καὶ θεὸς ἡγοῖτο τὸ πνευματικόν. Philo de mundo immortal. Ἐπὶ παντὸς ἀδελφῆ καὶ ἀδελφῆς πνευματικῶν θεὸν καλεῖν ἀξίον. Joan. Chryfost.

Chrysof. tom. 8. orat. 15. Μὴδὲν μὲν ποιεῖν, μὲν λέγειν, πρὶν ἢ τὸν Θεὸν καλεῖσθαι καὶ παρακαλεῖσθαι σωτηρίας. καὶ ἐν χειρὶν ἡμῶν πάντων. & πῶς: Τὸν Θεὸν αἰεὶ προσκαλύντες μεσίτην ἡμετέρας καὶ ἀπολογίας πάντων. Apud Platonem Timaeus: Ἀλλὰ τὸτο δὴ γὰρ πάντες ὄντι καὶ κατὰ βραχὺ σωφροσύνῃς μετέχουσιν, ὅτι πάσῃ ὁρμῇ καὶ σπουδῇ καὶ μεγάλῃ περὶ γὰρ Θεὸν αἰεὶ πρὸς καλῶς. Plato ipse epist. 8. Ἀπὸ τοῦ Θεοῦ γὰρ πάντα ἀρχόμενοι αἰεὶ λέγειν τε καὶ νοεῖν. Socratis praeceptum apud Xenophont. in memort. Περὶ δὲ σωτὴ τοῖς τοῖς ἀρχῇ καὶ πᾶσι τοῖς ἐργα. Theodectes apud Stob. tom. 1. l. 1. tit. 3.

Ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἀρχὴν ὅτι ποιεῖν καὶ νοεῖν. Epictet. dissert. l. 2. c. 18. Μέγας ὁ ἀγὼν ἐστὶ, δεῖν οὐ τὸ ἐργᾶν τὸ δεῖν μύησιν. ἐκείνων ὁππῶς βοήθῃ καὶ ὁρμῇ, ὡς καὶ Διοσκῶρες ἐν χειρὶ οἱ πλεόντες. Vide & eundem l. 3. c. 22. Demosth. epist. 1. Πᾶσι δὲ ἀρχόμενοι σωτὴν λόγῳ καὶ ἐργῇ, καὶ τοῦ Θεοῦ ὡς λαμβάνω σωτηρίαν ἀρχῇ. Cicet. de legib. l. 2. § 18. A diis immortalibus nobis agendi capiendae primordia. Idemque in Vatini. Omnium rerum a diis immortalibus principia ducuntur. In mente habuit Arati exordium; Ἐκ Διὸς ἀρχόμεθα, τὸν ὁρμῇ ἀνδρὲς ἐμῶν Ἀφρον.

Quod & Theocrit. idem coeuvus Idyl. 17.

Ἐκ Διὸς ἀρχόμεθα, καὶ οἱ Δία λήγεται, Μοῖσῳ.

Ex quo & Virgil. eclog. 3.

Ab forte principium, Musae.

Plin. min. in Panegy. Bene ac sapienter majores instituerunt, ut rerum agendarum, ita dicendi initium a precationibus caperetur. quod nihil ritē, nihilque providenter homines sine Deorum immortalium ope, consilio, honore auspicarentur. L. Cuspidius sic oritur Testamentum: (extat apud Fabricium antiquit. l. 1.) Numine invocato, absque cuius nutu neque quicquam ritē inchoari, neque recte perfici potest. Si quidem, ut Menander;

Θεὸς σωτηρίαν πάντα ποιεῖ βόδια.

Οὐδὲν ὅ καὶ δαίμων σθένει βέβος.

Rem facile quamvis peragit adjutor Deus:

Mortalis absque numinis ope nil valet.

Sive ut eleganter Gregor. Naz. in jamb.

Θεὸς δίδωτος ἐδὲν ἰσχύει πρὸς τὸν Θεόν.

Καὶ μὴ δίδωτος ἐδὲν ἰσχύει πρὸς τὸν Θεόν.

Volente, livor nil obstat invidius:

Nolente, nil labor praestabit improbus.

Vide (supr. ad § 7.

Πρὸς τὸ πόσῳ χεῖρῳ | Vide ad l. 3. § 7. & l. 9. § 33.

§ 24. Εἰς πᾶσι τοῖς κατέστησεν | Areas rex Scythia, ut Plut. in sene polit. sive Theras, ut idem (modò idem utriusque scripti pater extiterit) in apophth. nihil se ab equisone suo distare aiebat, ubi otium ageret. Marcus nihil Alexandrum à mulione suo, ubi

diem uterque suum obierit. Pari, inquit, loca, statumque mors utrumque constituit. In antholog. l. 3. c. 13.

Μᾶλλον ἐστὶ ἀνὴρ λῶς, ζῶν ποτὶ νῦν ὅτι πειθικῶς Ἴσον Δαρῖον τὸν μεγάλῳ δυνάτῃ.

scilicet, πάντων μία κόπῃς. Lucian. in dialog. defunct. apud quem & Charon furore poetico correptus fundit ista:

Κάτθαν' ὁμῶς ὅτ' ἀπυμῶ ἀνὴρ, ὅς τ' ἐλαχὺ τύμῃς.

Ἐν δ' ἡ πῦρ Ἴσος κρῖν' Ἀγαμέμνον.

Θροσὶν δ' ἴσος Θέτις καὶ πᾶσι νυκταῖς.

Πάντες δ' οἱ οὖν ὁμῶς νεκρῶν ἀμύρῃ καὶ χεῖρῃ.

Τυμῷ τε ξηρῇ τε καὶ ἀσφοδελῶν λειψῇ.

Senec. ad Marc. c. 11. Et quae veneraris, & quae despicis, unus exaequabit cinis. &

Πάντες ἴσον νέκρῃς. Ἰσὺν δ' εἰς βασιλῆα.

Κοινὸς καὶ εἰς ἀπασιν, πᾶσι τε καὶ βασιλῆα.

Phocylid. apud Stob. tom. 2. tit. 19.

Omnia mori aequat: solus Deus imperat umbris,

Et tam pauperibus sedes quam ditibus una est. Grot.

Mori aequat omnes. Sen. ad Marc. c. 10. & de ira,

l. 3. c. 43. Quid servo? quid Domino? quid regi?

quid clienti tuo irascis? venit ecce mors, quae nos pa-

res faciat. Et epist. 91. Impares nascimur, pares morimur: aequat omnes cinis. Basil. Caes. orat. 3. Ἐξου-

σιν ἐν τοῖς τάφοις, οἱ δυνάστης διακρίναι, τίς ὁ οἰκί-

της, καὶ τίς ὁ δυνάστης, τίς ὁ πτωχός, καὶ τίς ὁ πλούσιος.

διακρίναι, εἰ τίς σοι δυνάστης, τὸν δέσμιον, καὶ τὸν

βασιλέα, τὸν ἰσχυρὸν, καὶ τὸν ἀδυνάτῃ τὴν ἀσπίδα,

καὶ τὸν ἰσχυρὸν. Quis enim discernat species mortuo-

rum? redoperi terram, & dic ibi quis dives, quis pau-

per sit. discerne inopes & potentes, si potes. Ambros.

hexam. l. 6. c. 8. & de Naboth. c. 1. Conditor ille

juris humani, (inquit Senec. ibid.) non natalibus

nos, nec nominum claritate distinguit, nisi dum sumus.

ubi vero ad finem mortalium ventum est, Discede, in-

quit, ambitio: omnium quae terram premunt, sirempis

lex esto. Id quod Pfalter Psal. 82. v. 6, 7. Ego di-

xi, Dii estis, & filii celsissimi vos omnes: attamen tam-

quam è plebe quilibet, pariter estis occubaturi. Plaut.

Trinum. 2. 4.

— verum nos homunculi

Salillum animae qui cum extemplo amissimus,

Aequo mendicus atque ille opulentissimus

Censetur censu ad Acherontem mortuus.

Theodoret. therapeut. l. 8. de Cyro, Dario, Xerxe,

Alaxandro, Vespasiano, Trajano, Hadriano, An-

tonino: Οὗτοι πάντες, ζῶντες καὶ ἡσαν ὡς θεοί,

καὶ καὶ βασιλεὺς ἐνίκαν, καὶ καὶ τὰς νίκας,

πομπὰς ἐπέτελαν καὶ ἐορτὰς ἐπέειδον ὅτι ἐπὶ τὰ πᾶ-

σαν, ἐδὲν ἦσαν πολλῶν διαφέρον. De Cresco Silius

lib. 13.

Dives apud Superos: sed mors aequabat egenis.

Lucian. in Neyeromant. de defunctis. Τὸ διαγνώ-

σκειν ἐχρῶν, καὶ πᾶσι πρὸς τὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἀπὸ τῆς

ἀλλήλοις γίνονται ὁμοιοί, καὶ ὅσον γεφυρωσμένων.

καὶ καὶ

ἐκείνῳ δ' ἐπ' ἀλλήλοις αἰμαρεῖ καὶ ἄσπμοι, καὶ ἐδὲν
ἐπ' ἡμῶν παρ' ἡμῶν φυλάττοντες. ἀμείβεαι πολλῶν ἐν
παύτῳ ἀσχετῶν κενύων, καὶ πάντων ὁμοίων ἡπὸ
ἐν σέβει ἑαυτῶν, ὅτι πνι διακρίναι τὸν Θεοῦ τῶν
ἀπὸ τοῦ καλῆς Νιρέας, ἢ τὸν μεταίτῳ Ἰεὺν ὑπὸ τοῦ
Φαίλων βασιλέως, ἢ Πυρρίαν τὸν μάγειρον ὑπὸ τοῦ
Ἀγαμέμνονος. ἐδὲν γὰρ ἐπ' ἡμῶν παλαιῶν γνωσιμα-
των αὐτοῖς παρέμεινεν, ἀλλ' ὁμοία τὰ ὅσα ἡμῶν, ἀδελφά
καὶ ἀνεπίγροφα, καὶ ἡμῶν ἐδὲν ἐπ' διακρίναι δυνά-
μει. Et mox: Οἱμαί σε καὶ ἡμῶν ὅτι τῆς σκωπτικῆς πολ-
λάκις ἐωρεσκέναι τὸν τεχνικὸς ὑποκειτὰς τῆς
σεβει τῆς χρείας ἡμῶν δειμάτων, ἀρῶν ἡμῶν Κρέονας,
ἐπὶ τῇ Πειάμει μισοῦντες ἢ Ἀγαμέμνονας. καὶ ὁ
αὐτὸς, εἰ τύχοι, μικρὸν ἐμπεριείδεν. μάλα σμῆνως τὸ
τῷ Κέλερπῳ ἢ Ἐρεχθίδας ἡμῶν μισοῦντες, με-
τὰ ὁλίγον οἰκτικῆς ἀσχηλῶν ὑπὸ τοῦ πομπῆς κεκαλῶσμέ-
νῳ. ἡδὲν ὅτι πῆρας ἐχρῶντο τῷ δειμῶν, ἀπολυσι-
μῶν ἐκαστῷ αὐτῶν πῶν χρυσόπασον ἐκένειν ἐδὲν τε,
καὶ τὸ σεβασμῶν ἀποδύμῳ, καὶ μετὰ τὰς ἀπὸ ἡμῶν
ἐμβάσῃ, πένθος καὶ ταπεινὸς ἀνέχεσθαι, ἐκ ἐπ' Ἀγα-
μέμνονος ὁ Ἀτρεΐδης, ἐδὲν Κρέων ὁ Μενονίειος, ἀλλὰ
Πάλλῳ ὁ Κακίλειος Σανιδίος ὀνομαζόμενῳ, ἢ Σά-
τυρος ὁ Θεορείτωνος Μαργαρίτι. τοιαῦτα καὶ τὰ ἡμῶν
ἀνθρώπων σεβασμῶν. Vide l. II. § 6. Non in-
commode igitur aut incongruè calculis computatoriis
similes feruntur mortales, qui inter computandum
obolum alter, alter talentum praefert, idemq; nunc
istius, nunc illius pro computantis arbitrio vicem
suffinet; putatione demum finitâ, in eundem fac-
culum pyxidémve immissi, eodem planè loco nu-
meròq; habentur universi. quæ collatio pulcerrima,
cum à Polybio de vita aulica præcipuè fuerit ufur-
pata hist. l. 5. his verbis: Ὅντως γὰρ, inquit, εἰσιν
ἔτοι τετραπλῆσοι τῶς ὅτι ἡμῶν ἀβασιάν ψήφοις. ἐκεί-
νοι τε γὰρ καὶ πῶν τῶν ψήφοντες βέλγησιν, ἀρῶν χαλ-
κῶν, καὶ παραυτίκα τάλαντον ἰσχύουσιν. οἷτε τῶν τῶν
αὐτῶν καὶ τὸ τῶν βασιλέως νεύμα μακρότερον καὶ πα-
ρεπὸδας ἐλαττωτο γίνονται. ab interprete Latino
eumque secuto Biscoliâ est miserè depravata, pro
calculis putatoriis, suffragia nobis supponentibus, dum

fic reddunt, Hi enim similes sunt suffragiis, quæ in
publicis consiliis dari solent. nam, ut illic pro eorum
qui consulunt voluntate, quæ modo aenea fuerunt, nunc
aurea dantur, &c. quæ à Polybii mente & verbis
etiam longissimè abeunt.
Σεβασμῶν λόγους. Ex Stoicorum sententia
Laert. l. 7. in Zenon. Ἐστὶ ὅτι φύσις ἐξ ἑξ ἑξ αὐτῆς
κινεῖσθαι καὶ σεβασμῶν λόγους, &c. Plut. item de
Philosoph. placit. l. I. c. 7. & Athenagor. legat. pro
Christi. Θεὸν πῶς τεχνικὸν ὁδῶ βαδίζον ὅτι χροῖ-
* Itâ leg. ex Athen.
monuit Lips. Phys.
Stoic. l. I. c. 6.
σει κόσμῳ * ἐμπεριειληφὸς πάντας
τῶν σεβασμῶν λόγους, καὶ ὅτι
ἐκαστα καὶ εἰμαρμένῳ γίνεται.
quo loco σεβασμῶν λόγους, five
seminales rationes pro ideis quibusdam sumi viden-
tur, quales Plato imaginatus est in Deo. A quo nec

abhorret. Joan. Damasceni illud, de fide orthod. c. 13.
Πάντων αἰτῶν, καὶ πάντων τῶν λόγους ἡμῶν ὄντων,
καὶ τῶν αἰτίων ἐν ἑαυτῷ σεβεί. Vide l. 4. § 14.
& l. 7. § 32. & l. 8. § 25. & l. 10. § 7. Sen.
epist. 71. Aut in meliorem emittitur vitam, aut na-
turæ suæ remiscebitur, & revertetur in totum. Ser-
vius in Æn. l. 3. Romani cadavera comburebant, ut
statim anima in generalitatem, id est, in suam redi-
ret naturam. quo loco cur materiam pro natura po-
suerit clariss. Casaub. ad Baron. appar. nescio.

§ 25. Πόσα καὶ τὸν αὐτὸν ἀντικείμενον χεῖρον. Si
consideraveris, inquit, quàm multiplicia variaq; u-
no eodemq; temporis momento in mundo minore
tuo anima exequatur, minùs miraberis Deum live
animam universi in mundo majore illo tam innu-
meris peragendis sufficere. à minore isto ad majo-
rem illum ratiocinatur, sicut istic; itâ & l. 4. § 27.
Vide & supr. § 4. Epict. l. I. c. 14. Ἀλλὰ σὺ μὲν περὶ
τῆς θείας διοικήσεως, καὶ περὶ ἐκείνης ἡμῶν θεῶν ὅμως καὶ
20 ἡμῶν ἀνθρωπίνων σεβασμῶν ἐνδυμείδεις διώσασαι, καὶ
ἀμα μὲν αἰσθητικῶς ἀπὸ μυρίων σεβασμῶν κινεῖσθαι,
ἀμα ὅτι διανοητικῶς, ἀμα ὅτι τῶν μὲν συγκαταβητικῶς,
τοῖς ὅτι ἀνανδρικῶς ἢ ἐφεκτικῶς; τίπτερος τε ποσύτερος
ἀπ' ἑτῶ πολλῶν σεβασμῶν ἐν τῇ αὐτῇ ψυχῇ φυ-
λάττει, καὶ ἀπ' αὐτῶν κινεῖσθαι ὅτις ὅτις οἱ ὁμοειδῆς
ἐμπλήρεις τοῖς σεβασμοῖς τετυπωκῶσι. τίπτερος τε ἀλ-
λας ἐπ' ἀλλας, καὶ μήμιας ἀπὸ μυρίων σεβασμῶν
διασπείρει; ὁ ὅτι θεὸς ὅς οἶός τε ὅτι πάντα ἐφο-
ρεῖν, καὶ πᾶσι συμπαραίναι, καὶ ἀπὸ πάντων πᾶσι ἰσχύει
30 διαδόν. Habet & Stob. tom. I. l. I. tit. 5. ied
valde depravata.

§ 26. Μὴ κατεντενέμεν. omisit planè Xyl.
annon mente est in re defixa. Caf. imò, num cum vo-
cis intensione, live contentione, literas singulas profer-
res? affirmatè interrogat, & interrogando negat.
non itâ proferres. quorsum enim? μὴ, num. ut
l. 5. § 28. & infr. § 42. κατεντενέμεν intendere, con-
tendere vehementer. ut lib. 4. § 3. μὴ κατεν-
τενέμεν.

Τὶ ἐν εἰδὸν ὀρίζονται. de vocabuli Scriptura litem
moveant, &c. Caf. si qui irascuntur. Xyl. quasi hy-
pothesin de nominis Scriptura non continuet his
verbis, sed proposito suo accommodet. Verùm a-
liò trahit illud γεγραμμένων, pro quo ille σεβασμῶν
minùs necessario substituit.

Πάντα κατὰ τὸν ὅτι ἀειδόμεν πᾶν. Vide ad l. 3.
§ 1. τὸ τῶν κατὰ τὸν ὅτι ἀειδόμεν ἀκρίβην.

Μὴ δὲ τοῖς συγκαταβητικῶν ἀντιλογισμῶν. quod
l. 5. § 33. ἀντιλογισμῶν αὐτῶν καὶ ἀντιλογισμῶν. Itâ de
Domino Christo Petrus epist. 1. c. 2. v. 23. ὅς τοι
ἀντιλογισμῶν ἐκ ἀντιλογισμῶν. Hoc est quod Paulus
ad Rom. c. 12. v. 21. Μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ. Guido
Carthus. meditat. c. 1. Cur rapis in te id quod in alio
tibi displicet? iram scilicet. irascaris ergo, quia ille
irascitur. imò jam tibi irascere, quia irascaris. Si ira
ipsa tibi verè displiceret, non admitteres illam, sed
fugeres

fugeres & fugares. Et cap. 13. Turbaris, quia ego turbatus sum. turbatus turbatum reprehendis. ego quidem corrigo, nec amplius hoc malum faciam. tu autem quid facies de hoc tuo vitio quo non solum mihi mederi non vales, sed nec ferre salutem potes? Et cap. 16. Charitate, sapientiā repletur frater, nec communicas. irā, odio, furore repletur, nec evadere potes quin communices. insanus sanis indiget, qui eum vel servent vel curent. Cogita, si omnes homines irā semper & insaniā urgerentur, quid tibi agendum esset. numquid idē turbati deberes? cur ergo, cum unus aliquando turbatur, turbaris? medicinam ei debes, nonurbationem. quomodo enim insaniendo curetur? Vide sup. § 6. & infr. § 30. & l. 7. § 65. & l. 11. § 18.

Περαίνεν ἰδίῳ | Vide ad l. 1. § 9. & l. 4. § 18. & l. 5. § 3, & 14.

§ 27. Πῶς ὁμῶν ὄν | imō Πῶς ἐκ ὁμῶν ὄν; Sive Ὁμῶν πῶς ὄν. alterutrum Marcum scripsisse certissimum est. illud Caf. hoc Xyl. secutus est. 20 Adi lib. huius § 57.

Ἐπὶ τὰ φαινόμενα αὐτοῖς οἰκεία | Aristot. topic. lib. 3. cap. 1. Πάντα γὰρ τῷ ἀγαθῷ ἐρίεται. & latius ethic. Nicom. lib. 1. cap. 1. Πᾶσα τέχνη καὶ πάσα μέθοδος, οὕτως ὅτι περὶ τῆς καλῆς ἀποφύγετο, ἀγαθὸν πᾶσι ἐρίεται δοκεῖ διὸ καλῶς ἀποφύγετο παρὰ δὲν, ὅτι πάντα ἐρίεται. Sed distinctius clariūque, prout Marcus istic; ib. l. 3. cap. 5. Πάντες ἐρίονται τὰ φαινόμενα ἀγαθῷ, καὶ τῷ καλῷ πάντα περὶ τῶν πάντων. Hoc est quod Schola, Nihil appetitur, nisi sub specie & ratione boni. Epictet. l. 3. c. 7. Ὡς ἀδωμάτων ὄν τῷ ἰδιῷ φαινόμενῳ συγκατατίθεται, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀληθοῦς ἀποφύγει. ὥς ἀδωμάτων ὄν τῷ, τῷ φαινόμενῳ ἀγαθῷ ἀποφύγει. Et. l. 4. c. 5. Φύσις αὐτῇ πωλὶς, τὸ δὲ καλὸν τὸ ἀγαθόν, φάσκει τὸ καλόν. τὸν ἀφαιρέμενον διαφέρει, καὶ περὶ ἀλλοτρίῳ τῷ ἐναρπῶν, τῷ ἡγεῖσθαι πλείονος, ὁπότερον, καὶ ἀδελφὸς ἢ, καὶ υἱός, καὶ πατήρ. τῷ γὰρ ἀγαθῷ συγγενέστερον ἔστιν. Idemque l. 1. c. 28.

Ὅτις ἐν τῷ μέμνηται καὶ ἀγαθῷ, ὅτι ἀνδρῶν 40 μέν πῶς περὶ τῶν φαινόμενων λοιπόν, ἢ καλῶς φαίνεται, ἢ κακῶς ἐκ καλῶς, ἀνέγκλητὸς ὄν. οἱ κακῶς, αὐτοὺς ἐξημῶν, ὁ δὲ καλῶς γὰρ ἀλλῶ μὴ ὁ πελαγῶν, ἀλλῶ δὲ ὁ βλαπτικῶν ὁ δὲ ὁρμητικῶν. Idem denique enchirid. c. 41. & apud Stob. tom. 2. tit. 1. ex quo quaedam dantur emendatiora: Ὅτις πῶς καλῶς πῶς, ἢ καλῶς σι λέγει, μέμνηται ὅτι καλῶς αὐτῷ οἰόμενῳ ποιεῖ ἢ λέγει. ἐχ οὖν τε ἐν ἀκολουθεῖν αὐτὸν τῷ σοφιστικῶν, ἀλλὰ τῷ ἑαυτοῦ. ἀλλὰ κακῶς αὐτῷ φαίνεται 50 πῶς ἐν ἐξημῶν; ἐκ μὲν πῶς ἐν βλαπτικῶν; ὁ δὲ ἐξημῶν. ὁ δὲ τῶν ἐν ὁρμητικῶν, περὶ τῶν καλῶς τὸν λοιδορεῖν. ἐπὶ τῇ γὰρ ἐκείνῳ, ὅτι ἐδόξεν αὐτῷ. Vide l. 11 § 18.

καὶ συμπερὶνται | Epictet. l. 2. c. 22. Πᾶν ζῶον ἐστὶν ἡ τοῦ ὁμοῦ, ὡς τῷ ἰδίῳ συμφέροντι. ὅτι

αὐτὸς τὸ φαίνει αὐτῷ ἐμποδίζειν, ἀντὶ τοῦ ἀδελφῶς ἢ τῷ, ἀντὶ τοῦ πατρὸς, ἀντὶ τοῦ τέκνου, ἀντὶ τοῦ ἐμῶν, ἀντὶ τοῦ ἐρατοῦ, μισοῖ, περὶ ἀλλῶ, κατὰ τῶν. ἔστιν γὰρ ἡ τοῦ φιλοῦν πύκνυν, ὡς τὸ αὐτῷ συμφέρον. τῷ πατρὶ, καὶ ἀδελφῷ, καὶ συγγενῇ, καὶ πατρὶ, καὶ δόξῃ. ὅταν ἐν οἷς τῷ ἐμποδίζειν ἡμῶν οἱ δόξῃ δοκῶσι, κακῶς λοιδορεῖν. Vide sis quae sequuntur, pulcherrima sanē: sed & quae in eandem sententiam differit, ejusdem libri cap. 26.

Διδασκε καὶ δέικναι | Vide l. 5. § 22, 28. & l. 10. § 4. & l. 11. § 12. Epictet. differt. l. 1. c. 18. δέξον καὶ πᾶν, καὶ ὅτι πῶς ἀφίστανται ἀμαρτυμάτων. Μὴ ἀγανακτῶ | Pulchrē Symmach. l. 9. ep. 105. Nullius tam vehemens nequitia est, ut motu meo digna sit. Vide ad l. 5. § 22.

§ 28. Θάνατος ἀνάπαυλα | Huc Charonis κήρυγμα apud Aristoph. ranarum l. 4.

Τίς ἐς ἀναπαύλας ἐκ κακῶν καὶ περὶ καμάτων; Quis ad requiem ex malis vult ac molestiis?

Αἰσθητικῆς ἀνηπιτίας | Vide sup. § 16. l. 3. § 15.

Νοσησασίας | Vide l. 2. § 2. & l. 3. § 15.

Διαστονικῆς διζόδου | Mentis erroribus. Caf. cogitationibus. Xyl. discursui, malim.

Τίς τοῦ σώματος περὶ καλῆς καὶ κακῆς | Vide l. 3. § 3. σῶμα, five caro pro corpore, prout Apostolo ad Philipp. c. 1. v. 22, 24.

§ 29. Τὸν ψυχῶν περὶ καλῶν καὶ κακῶν | Vide ad l. 3.

§ 1. περὶ ἀποφύγετον. Sed & l. 12. § 15. Hoc est quod de gymnasia Galen. ὕμνῳ lib. 2. cap.

Εἶναι θηλονόη καὶ τὸν γυμναζόμενον, ὅτι θυμὸν, ὡς ἐπὶ περὶ θυμῶν γυμναζόμεναι, καμνέσθαι ἢ διὰ τῆς θυμῶν, ὅτι ἀδύνατον, ὡς ἀπαρροφῆναι, ὅτι πονεῖν θυμῶν. Idemque Plut. de sen. politic. ὅτι περὶ ἀποφύγετον τὸ φιλοφρονεῖν καὶ φιλοφροῦναι, καὶ περὶ ἀποφύγετον ὅτι ἀναγκαῖον ἐπιθυμῶν ὅτι καλῶν καὶ κακῶν, ὡς τὰ περὶ καλῶν καὶ κακῶν καὶ καλῶν καὶ κακῶν ἐξημῶν καὶ περὶ καλῶν καὶ κακῶν ἐξημῶν καὶ περὶ καλῶν καὶ κακῶν ἐξημῶν. ὅτι καὶ λέγειν καλόν, ὅτι ἀποφύγετον καὶ κακόν, ὡς καμνέοντες μόνον ἐκ καμνέου. Philo in vit.

Mos. l. 1. Ὡς ἐν βραχέϊ τὰ σώματα αὐτοῖς ἀπαρροφῶνται, ὅτι καὶ τὸ καλῶν περὶ ἀποφύγετον. Atqui hoc turpe nimis censet Marcus noster, animum concidere, dum corpori vires ullae suppetunt. Vult itaque quod vulgo dici solet, In actu moriendum.

Hoc enim praecipunt Stoici. Senec. epist. 8. Ubi praecepta illa vestra, quae imperant in actu mori? Et de otio Sapiens. c. 1. Certē Stoici vestri dicunt. Usque ad ultimum vitae finem in actu erimus: non desinemus communi bono operam dare, adjuvare singulos, opem ferro etiam inimicis, mente, manu. (ita Lips.) nos sumus, qui nullis annis vacationem damus; & quod ait ille vir disertissimus, (Virg. Aen. l. 9. de Latinis.

Canicrem galea premimus.

nos sumus apud quos usque eo nihil ante mortem otiosum est,

est, ut si res pariat, non sit ipsa mors otiosa. Vid. l. 7. § 73. Cicer. de Senect. Senectus non modo languida & iuvis non sit, verum etiam sit operosa, & semper pro eis, quas habet, viribus, agens aliquid & moliens.

§ 30. *Ὁς μὴ ἀποχρυσεύδῃ* hoc est, cave ne postquam ad imperium adscitus fueris, instituti pristini vitæque philosophicæ oblitus, quasi Cæsarianus quidam efficiaris, & in Cæsarium mores totus transferas. quales autem Cæsares atque Imperatores Romani plerique extiterint, & quomodo sese in imperio gesserint, notius est, quam ut dicto opus sit: & oblique notat Marcus ipse, l. 1. § 11. Certè de Marco Petrarch. lib. de Imper. offic. Philosophicum maluit quam Cæsareum cognomen. Et Eutropius: Ad nullam insipientiam elatus est imperii fastigio. Et Capitolin. Suos mores semper tenuit. Sed omnium differtissime Aristid. erat. in Marc. ubi Paulaniæ mores adversos plane descripserat, 'Ο δ', inquit, ἐπέδειξεν, ὅτι καὶ ἰδιώτῃς ὄντα καὶ βασιλεὺς ὄντα τε ὅτι τὴν αὐτὴν εἰς διὰ τέλους τοῖσιν μὲν πρὸς τῆς βασιλείας παρεστὼν ἑαυτὸν, ὥςτις δικαίως ἀξιοῦνται ταύτης· ἐν δὲ τῇ βασιλείᾳ ἐκ ἐκείνης ἑαυτὸν, ἀλλὰ πρὸ αὐτῆς νῦν καὶ λόγῳ χρῆσθαι. *ἀποχρυσεύδαι* vocabulum Marco connectum, prout Charmidari & Recharmidari Plauto, Trinum. aff. 4. Sc. 2.

Proin tu itidem ut Charmidatus es, rursus recharmida.

sicut enim Recharmidari Comico, est in Charmidem reverti; ita *ἀποχρυσεύδῃ*, pro eo quod est, in Cæsarem converti, Cæsarem, sive Cæsarianum fieri, in mores Cæsarianos transire. Marco istuc novè dictum; sed eadem analogiā; quā *ἀποσχευεύδῃ*, in carnem concrescere, Aristot. probl. l. 1. q. 53. & l. 5. q. 34. quā *ἀποδυναύδῃ*, feram bestiam fieri, Polyb. l. 1. Et Epicteto l. 1. c. 5. quā *ἀποδυνδρῃδῃ*, in stirpis, sive, arboris naturam transire; quod de eis Plotinus extulit qui facultati altrici excolendæ toti se dedunt: Suidas in Κόσμη. de Daphne in arborem conversa, Lucian. hist. ver. l. 1. de hedera usurpavit, Theophrastus hist. plant. l. 3. c. 18. arborem fieri, vertit Plinius lib. 16. cap. 34. & *ἀποματῃδῃ*, hedera-scere, sive hedera fieri; his eisdem ibidem. & *ἀποπαπῃδῃ*, in pappos converti; eidem Theophr. l. 7. c. 11. quā *ἀποκλαπῃδῃ*, Autori de mundo c. 3. quod sinuari, Apuleius, sive, in sinus absumi; quā *ἀπογῃδῃ*, in terram redigi, Philoni de mund. immort. *ἀπολιθῃδῃ*, in lapidem transire, Aristot. problem. l. 24. q. 11. quod de Academicis Epictetus l. 1. c. 5. *ἀποπυρῃδῃ*, igniri, Autori de mund. c. 4. & *ἀποκαρῃδῃ*, in carbones redigi, Lucian. dial. marin. 10. quā denique *ἀποθεῃδῃ*, Deum fieri; quo modo Amelius apud Theodoretum therap. l. 2. αἰεὶ καὶ ἀναλυθεῖν πάλιν ἀποθεῖναι καὶ θεὸν εἶναι, οἷον καὶ πρὸς τὸ εἶναι τὸ σῶμα καὶ πάλιν αἰετὰ καὶ τὸν ἀνθρώπον καταρῃσθαι. sive, inter Deos referri: qui Romanorum Imperatoribus honos haberi soli-

tus. unde de nostro Lucianus in Pseudomant. Θεός Μακρός ἦν. & Tertullianus apolog. c. 34. Maledictum est ante apotheosin Deum Cæsarem nuncupare. alius est ad Seneca cum Claudio illudens *ἀποκαλοῦναι* tanquam *ἀποθεῖναι* dixit, idque tituli Satyræ suæ in ejusd. obitum conscriptæ dedit, ut Dio Cass. testatur l. 60. de quo videndus V. Cl. Heinsius. Frustè siquidem est hic Xyl. cum *τῷ ἀποχρυσεύδῃ* suspicatur significari, imperio aut rerum summā deponi. quem tamen secutus est Jo. Meursius in Lexic. Græcobarb. ubi τὸ *ἀποχρυσεύδαι*, adducto etiam Marci loco hoc ipso, à Cæsaris dignitate dejecti, exponit. Sed & Annotator Lugd. de Cæsaris statu dejecti. ut *ἀποχρυσεύδῃ* sit imperium amittere; ac Cæsareatu quasi devestiri; quomodo *ἀποπαρῃδῃ*, sive *ἀποπαρῃδῃ* Hippocrati de aer. loc. & aq. est virginitatem deponere, sive devirginari; ut Petronius loquitur. & quomodo *ἀπολαίεσθαι* Marco l. 10. § 21. munere defunctum esse, & ab eodem jam cessare. cum eandem in istis τὸ *ἀπὸ* vim obtineat, quàm τὸ *ἐξ* huic finitimum in illis, *ἐξυδαίνῃ*, in aquam liquefcere, Dioscorid. l. 1. c. 88. *ἐξελαιύνῃ*, in oleum verti, Theophrast. de caus. plant. l. 6. c. 9, & 11. *ἐξαερίῃ* in aerem abire, cum eidem lib. 1. c. 27. tum & Luciano de mort. Peregr. & Hippocrati de nat. infant. *ἐμπυρῃδῃ*, igniri, & in ignem transire: unde *ἐμπύρωσις* Stoica, quā autumabant illi fore, ut ignis tandem omnia absumeret, & in substantiam suam redigeret; quod eis *ἐαυτὸ κατεσθῆναι καὶ καταμειβεῖν* Plutarchus dixit, de esu carn. 1. & de commun. notion. cap. 27. *ἐξανδρῃδῃ*, virum fieri, in virum evadere; Suid. quod idem *ἀπανδρῃδῃ*, in virum evadere ex puero, Clemens Strom. lib. 1. in virum ex femina converti, dixit Theodorus in Theolog. Orient. *ἐξανδραποδῃδῃ*, ex libero in servitutem redigi, Plutarch. Anton. *ἐκθεῖναι* denique, Deum evadere, Clem. pedagog. lib. 1. cap. 12. nec aliā ratione uniones exaluminati, pro alumine tincti, Plinio dicti l. 10. c. 35.

Μὴ βαφῆς | Nè mergaris & obruaris. Xyl. imò nè tingaris, nè inficiaris: nè mores aulici genuinum animi candorem obsuscant: quod inquinamentum combibere, Septimius dixit, de speculac. c. 14.

Ὡς ὅτε τις τ' ἐλέφαντα γυνὴ φοίνικα μύνην. ut Hom. loquitur Il. δ. v. 141. i. ut Maro Æn. l. 12. Indum sanguineo veluti violaverit ostro Siquis ebur. —

quod nos diceremus, that you be not stained. nam quod Græci *μαίνειν* & *βάψειν*, nos dicimus *to stain*. Eum autem Homeri locum respexit Plut. de El Delph. ubi dixit, eadem usus, quā hic metaphorice Marcus, voce; Τὸ ἐν εἰλικνεῖς καὶ χαδαῖον. ἐτέρῃ δὲ μῆτις πρὸς ἐπερὸν ὁ μασιμός. ὡς καὶ καὶ Ὅμηρος ἐλέφαντα πᾶσα φοινισσάμενον βαφῇ μαίνεται φησι καὶ τὰ μυρμήρια καὶ χρωμάτων οἱ βαφῆς φθίρεται, καὶ φθίρεται τὴν μῆτιν. οὐρανοῦ.

Unde

Unde emaculandus autor idem in *Sympos.* l. 8. c. 5. Πάντα τὰ μεμψιγύδα ἢ ἀμικίων ὀπισθαλέστερα πρὸς τὴν ἑστὴν ποιῶν ὃ ἢ μίξεις μάχων, ἢ ἢ μάχῃ μεταβολῇ μεταβολῇ δὲ πρὸς τὴν ἑστὴν. Διὸ τὰς τε μίξεις ἢ χρωμάτων οἱ ζωγράφοι φθορὰς ὀνομάζουσιν, καὶ τὸ βλάψαι διωαὶ κέλκην ὁ ποιητής· μιλῶν legendum. Sicut & Latinis itidem tingere, inficere, & colore aliquo tincta dicuntur infecta. Idem in *Roman. problem.* c. 26. Μόνον ἔν τῷ λαχόν, εἰλικρινές καὶ ἀμικρὸν καὶ ἀμικρὸν ὅτι βαρὺ καὶ ἀμικρὸν. 10 Sed & Porphyr. de abstinent. lib. 4. Καὶ ὁ μολυσμὸς καὶ ἡ μίανσις δηλοῖ τὴν μίξιν τῇ ἐτερογενεῖ πρὸς ἑτέρον καὶ μάλα δ' ὅταν συστασῶν ἦνται. ὅταν καὶ ὅτι ἢ βαμμάτων. ἀ δὲ διὰ μίξεων συνίστανται, εἴδους ἄλλῃ ἄλλῃ συμπλεκουμένης, μαίνεσθαι φασίν.

Ὡς δ' ὅτε τις τ' ἐλέσθαι γυνὴ φόνει μὴν καὶ ἔμπαλιν τὰς μίξεις φθορὰς οἱ ζωγράφοι λέγουσιν. ἢ ἢ συνίστανται τὸ ἀμικρὸν καὶ χεῖραρον, ἀρδαρὸν καὶ ἀκραιφνές καὶ ἀκραιφνές. Eadem hac metaphorā usus est Marcus lib. 3. § 16. ubi dixit; βάρηται ὃ 20 ἄσπ' ἢ παλαιότητος καὶ ἡλικίας. & lib. 3. § 4. Sed in partem meliorem acceptā, ubi de viro bono, διακρίσας βεβαμμένον εἰς βάρη. Vult ergo, χεῖραρον μὴν διανοῶν, ut l. 8. § 48. aut, ut mox sese ipse explicat, ἀπλὴν καὶ ἀκραιφνέαν. Senec. epist. 59. Elui difficile est. non enim inquinati sumus, sed infecti, i. e. ἢ μεμιασμένοι, ἀλλὰ βεβαμμένοι.

Πνεῖλαι ὃ scil. Vulgari dictio dicitur, Honores mutant mores. Polybius (Suidā citante) Πάντας μὲν ὃ οἱ βασιλεῖς καὶ φίλοις περιπαροῦντες καὶ συμ- 30 μάχους πρὸς κοινωνήσεσιν ἢ αὐτοῖς ἐλπίδων καὶ κοινῶν ἢ ἢ περιέχοντες ὁμοθυμαδὸν εἰς συμμάχους ἀλλὰ δὲ αὐτοὺς ὁμοθυμαδὸν τὸς περὶ αὐτοὺς (ita enim ista legendum autumo). Ἀλλὰ εἰ δὲ, πρὸς μὲν τῆς βασιλείας χρῆσθαι π καὶ μίτριον ἡδὺς ἐμφανῶντα ἑαυτῷ βασιλεία ἢ ἀποδείξιντα, χαλεπὸν καὶ βίαιον ἔστι πρὸς τὸν ἀρχαίον. inquit Aristides orat. in Marc. Qui & vitium hoc notat in Pausania Cleombroti F. Ὅς οἱκοι μὲν, ἐδωάτο παρερρεῖν at imperator designatus, & cum imperio foris agens, ἐπελάησο 40 μὲν ἢ οἴκοι, ἐπελάησο δὲ αὐτῷ παντὶ ἢ μᾶλλον ἐφίκετο ἢ ἀνδρὶ Σπαρτιάτῃ, χαλεπὸς μὲν ὢν καὶ βίαιος πρὸς τὸν συμμάχον ἀκόλαστος ἢ καὶ ἐβριχὴς πρὸς τὴν αὐτῶν πνευματικὴν ἢ πρὸς τὸν τρέπον. Graphice verò admodum idem χαλεκτικῶς Euripid. in *Iphigen. Aulidem.* sub persona Menelai Agamemnonem alloquentis:

Οἶδ', ὅτ' ἐπεδύξας ἀρχὴν Δαναΐδους πρὸς Ἴλιον Τῷ δουκὶν μὲν καὶ χεῖραρον, πρὸς βίαιον δὲ λαν, Ὡς ταπεινὸς ἦς, ἀπάσης δεξιᾶς περιδιγγάνων, Καὶ θυρὰς ἔχων ἀκλείους πρὸς δέλοντι δημοῖ, 50 Καὶ διδὼς περιεσπῶν ἔξῃς πᾶσι, καὶ ἐμὴς δέλοισι, τοῖς τρέποις (ἢ πρὸς πείδῃς τί φιλόπομον ἐμὴς). Κἄτ' ἐπεὶ κατέρχες ἀρχάς, μεταβαλὼν ἄλλους τρέπας,

τοῖς φίλοις ὑπέτ' ἡδὲ τοῖς πρὶν ὡς πρὸς φίλος,

Δυσπρεπὲς, ἔσω τε κλείδων ἀντιπρὸς. ἀνδρὲς δ' ἢ χεῖραρον

τὸν ἀγαθόν, περιέχοντα μεγάλα, πρὸς τρέπας μεταβαλὼν.

Ἀλλὰ καὶ βίαιον εἶναι τὸτε μάλα τοῖς φίλοις, Ἡνίκ' ὠφελῆν μάλα δωατὸς ἔστιν εὐτυχῶν.

Scis, puto, Trojam petentis principatum Graecia Velle cum nolles videri, maximè velles tamen, Ut modestus, & benignus, dexteris pressa veris. Tunc tua semper patebant civibus cunctis foris.

His dabas responsa blandus, hos salutabas prior; Moribus tibi quò parares gloriam in medio sitam. Nunc sed imperii potito vertitur vitæ modus:

Non amicos nunc priores, ut solebas, diligis: Durus inprimis adiri, nec frequens inter larem.

Non decet mutare mores magna curantem virum, Cujus hoc magis probanda tunc amicis est fides.

Quò magis florens amicis adiuvandis sufficit. Grot. Scilicet, quod Menander in *Gubernat.* à Prisciano, 20 l. 18. relatus.

Ἐπελάδεται αὐτὸν ὅστις εἶναι Oblitus est se ipse, qui esset.

(vide l. 9. § 3.) quod de Largio Macedone Plin. min. l. 3. ep. 14. Superbus dominus & sævus, & qui servisse patrem suum parum, imò minitatum, meminisset. Itā, quod Martial. l. 11. ep. 6.

Ardua res hæc est, opibus non tradere mores. Et Augustin. homil. 13. & conc. solenn. 205. Apostoli illa ad Tim. ep. 1. c. 6. v. 17. τοῖς παλαιότεροις

καὶ ἐκείνοις καὶ ὁ ἑαυτοῦ, respiciens: Primus ac peculiaris divitiarum vermis est superbia. Idemque conc. solenn. 212. Morbus divitiarum est superbia. grandis animus, qui inter divitias isto morbo non tenetur. magnus dives est, & major divitiis suis, qui non ideo magnum se putat, quia dives est. Οἱ ὃ πολλοί, καὶ αὐτὸ μόνον αὐτὰ βεβαρῶνται πρὸς εὐτυχίαν πρὸς πείσῃ. φυσῶσι καὶ πνεύσι μεγάλα, κατὰ λαοὺς ἀνθρώπων ἢ ἀρκετέων, κατὰ κράτος καὶ παρὲν ὀλίγα καὶ γνῆς ἀρχῇ, καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἀποκαλύπτει, ὅσῃ τὸ ἀκρινές τῆς εὐπρεπείας ἐν βεβαίῳ παρ' αὐτοῖς εὐ μάλα φρεσισπῶνται, καὶ μὲν καὶ τῆς ὑστερίας ἰσως διακρίνουντες ἐν ὁμοίῳ. Philo de vit. Mosi l. 1. de talibus & Sosiphanes apud Stobæum tom. 2. tit. 22.

Ἄν δ' εὐτυχεῖτε, μηδὲν ἄντες, εὐδίας Ἴσ' ἔχοντες φρονεῖτε. — Si faverit fortuna, cum sitis nihil, Cælo levatis capita. —

Pium itaque illud Placillæ Imperatricis Theodosio conjugii datum monitum, Ἀέσι, δ' ἀνερ, περιέχοντες λογίζεσθαι, τί μὲν ἡδὲ πάλαι, τί ἢ γέγονας νῦν.

Theodoret. hist. Eccles. l. 5. c. 18. Vide ad lib. 10. § 19.

Τήρουν σαυτὸν ἀπλὴν, ἀγαθόν. Vide lib. 2. § 17. Paulus Timotheo, epist. 1. c. 5. v. 22. Σεαυτὸν ἀγνὸν τήρει. & Jacob. c. 1. v. 27. ἀπαλὸν ἑαυτὸν τήρει. & Joan. epist. 1. cap. 5. v. 18. πρὸς ἑαυτὸν.

ἐαυτὸν. Epictet. l. 2. c. 8. Τί δ' ὅπ' ἐ μόνον σε
κρίσει; ἀλλὰ καὶ σοὶ μὲν ὅπως δὸς καὶ παρεκ-
τίθετο, ἐδὲ πῶτο ἐ μακρήσῃ; ἀλλὰ καὶ χαταχρῶναι
τῷ ὀπίσθῳ; οἱ δὲ σοὶ ὁφθαλμὸν πῶτα ὁ θεὸς παρέ-
θετο. ὥπως ἂν αὐτὲ ἡμέλει; ὡς δὲ δὴ καὶ σοὶ σε-
αυτὸν, καὶ λέγει, Τὴν μοι φύλασσε τοῦτον, οἷον
πέφυκας, ἀδελφὸν, πατέρα, υἱὸν, ἀγαπῶντα, καὶ
ἐπαυθῆ, ἀπὸ τοῦτο ἔτα σὺ ἐ φυλάσσεις;

Ἀκομῶν | Vide l. 3. § 5.

Ἀγωνίσου, ἵνα τοῖς συμμεινῇ | Est hic re-
vera, si dextrè accipias, ὁ καλὸς ἀγὼν ille, quem
deceat Timotheum hortatur Apostolus; decer-
tasse jam se testatur ipse. ἀγωνίζε, inquit, τὸν κα-
λὸν ἀγὼνα τῆς πίστεως. epist. 1. c. 6. v. 12. & τὸν ἀγ-
ῶνα τὸν καλὸν ἡγωνίσαι. ep. 2. v. 3. c. 7. neque enim
sine certamine jugi seduloque ad salutem pertingit-
ur. ἀγωνίζεσθαι ἐπιστάδην. inquit Dominus; Luc.
c. 13. v. 24.

—labor ad nitendum intrare volenti.

Silius bell. Punic. l. 15.

ἵνα τοῖς συμμεινῇ | Ità l. 10. § 8. μὴ πο-
τε μετνομάζῃ καὶ ἀπολλοῖς. Plin. min. l. 1. ep. 23.
Tuam personam tibi imponas: quæ sapienti viro ita
optanda est, ut perferatur.

Αἰδῶ θεός. Numinis reverentia jure merito
primas hic obtinet, utpote quæ sit sapientiæ, non
ἡλιπὴ principium duntaxat, Prov. c. 9. v. 10. sed
& ΠΩΝΗ caput, principale, ac præcipuum; Prov.
c. 1. v. 7. imò sapientia ipsa; Job c. 28. v. 28. &
summa totius. Eccles. c. 12. v. 13. Itaque exigenda
vita cuique καὶ αἰδῶς θεοῦ καὶ εὐλαβείας. Aposto-
lus ad Hebr. c. 12. v. 32. atque ut Silius bell. Pu-
nic. l. 15.

Idem justitiæ cultor, quæcunque capefferis,
Testes factorum stare arbitrabere divos.

Nam mihi pro certo constat, omnium mortalium vi-
tam divino numine invisi. neque bonum neque malum
facinus cujusque pro nihilo haberi, sed ex natura diver-
sa præmia bonos malosque sequi. Salust. ad Cæsar. &
Juvenc. hist. Evang.

Nil absente Deo loquimur: nil abdita clausum

Pectoris antra tegunt. cernit Deus omnia præsens.

Prudent. cathemer. hymn. 2.

Speculator adfuit desuper:

Qui nos diebus omnibus,

Atque nostros prospicit,

A luce prima in vespertum.

Hic testis, hic est arbiter,

Hic inuictus, quicquid est,

Humana quod mens concipit:

Hunc nemo fallit judicem.

Aug. de verb. Dom. orat. 10. Oculum in te non inten-
dit suum, qui fecit tuum? Plaut. captiv. 2. 2.

Est profecto Deus, qui quæ nos gerimus, auditque
& videt.

Ut uti tu me hic habueris, proinde tuum illic cu-
raverit.

Bene merenti bene profuerit, malè merenti par erit.
Boeth. consol. l. 5. extremo: Manet etiam spectator
desuper cunctorum præcius Deus, visitorisque ejus præ-
sens semper aternitas cum nostrorum actuum futura
qualitate concurrat, bonis præmia, malis supplicia di-
spensans. aversamini igitur vitia, colite virtutes.
magna vobis est, si dissimulare non vultis, necessitas
indicta probitatis, cum ante oculos agitis iudicis cun-
cta cernentis. Autor Oculi moralis, sive is Robertus
Capito Lincoln. five quis alius; c. 15. § 2. ubi
Bernardi illud adduxerat; Quovis loco, quovis an-
gulo reverentiam habe angelo, qui te custodit, nè illo
præsente facere audeas, quod me præsente non auderes.
Hic est, inquit, magni consilii Angelus, cui patens est
omnis angulus. Unde quidam;

Cum quid turpe parat, quod me spectante ruberes,
Cur, spectante Deo, non magis inde rubes?

Vide l. 1. § 4. & l. 2. § 11. & l. 11. § 26. &
l. 12. § 2.

Σὺ δὲ ἀνδρώπῳ | Ovid. Ponti l. 2. el. 9.

Regia, crede mihi, res est succurrere lapsis:

Convenit & tanto, quantus es ipse, viro.

Convenciens homini est, hominem servare, voluptati:

Et melius nullà queritur arte favor.

Hac enim ratione fit, ut juxta paræmiam à Suida in
literas relatum, ἀνδρῶν ἀνδρώπῳ δαμόνιον effi-
ciatur. Marcus noster, prout à Juliano in Cæsari-
bus inducitur, à Sileno interrogatus, Τί μάλλον ἐ-
δύκει σὺ βίῃ τέλει; ἐν. respondit, Τὸ μμεῖναι τοῦ
θεοῦ. Et secundo querenti, Τί ποτε ἐνόμισεν ἐν
τῷ σὺ θεῷ μμεῖναι. Ille rursus, Δεῖναι μὲν ἐλαχ-
ίστων, εὐ ποιεῖν δὲ ὅς ὃν μάλιστα πλείους. Pythagoras
verò, Aliano referente l. 12. c. 59. Νό ταῦτα ἐκ
ἐπὶ θεῶν τοῖς ἀνθρώποις δεδῶναι καλλίστα, τὸ, π
ἀληθεύειν, καὶ τὸ εὐχετῆν εὐκρίναι δὲ τοῖς θεῶν
ἐργοῖς ἐκτερεῖν. At Strabo l. 10. Εὐ μὲν ἔργου
καὶ ἔπαι, τοῦ ἀνθρώπου τότε μάλιστα μμεῖναι τοῦ
θεοῦ, ὅταν εὐχετῶνται. ἀμεινον δ' ἂν λέγει τις, ὅ
ταν εὐδαμονῶσιν. quo loco Xylander εὐδαμονεῖν

numina rectè colere, cur sit interpretatus, ego nullus
assequor. Cicer. de natur. deor. l. 1. Quoniam pluri-
ma homini ab homine vel commoda vel incommoda so-
lent oriri; & Dei proprium est vel servare vel bene-
facere; idcirco qui in gravi periculo succurrit, quive in-
genti quopiam afficit beneficio, quoniam Dei quasi vice
fungitur, ei cui prodest, Deus dicitur extitisse. Et
Plin. hist. nat. lib. 2. cap. 1. Deus est mortali juvare
mortalem: & hac ad æternam gloriam via. hic est
vetustissimus referendi bene merentibus gratiam mos, ut
tales numinibus ascribant. Verum novissima ista
minùs pia. Piè Gregor. Naz. orat. pro pauperib.
Γένε τῷ πλησίον πτωχῶν, ἐκ τῷ φανῆναι χηρῶν
τοῦ. ἵνα τῷ ἀτυχῆναι θεοῦ, τὸν ἔλεον θεῷ μμε-
ναι. ὅταν γὰρ ἔπαι, ὡς τὸ εὐ ποιεῖν, ἀνθρώ-
πος ἔχει θεοῦ. Et ad cives suos in angustiis consti-
tos: dum præfectum ad clementiam & condona-
tionem

tionem cohortatur. Μίμνησθαι δὲ πάντες δεῖ οὐρανὸν ὁρᾶν. οὗτο ἔχει μάστιγα θεῶν ἀνδρῶν. τὸ δὲ ποιεῖν ἔστι σοὶ δεῖν ἡμῶν καὶ πεινᾶν. καὶ οὐκ ἐν τῇ κατὰ τὴν διαίτην. Quod puerum puerum paulo, liberiisque Claudian. de Honor. Coss. 4.

Sis pius imprimis. nam cum vincamur in omni Munere, sola Deos aquas clementia nobis.

Vide l. 5. § 37.

Βεγχεῖς ὁ βίῳ | Vide l. 2. c. 17. & l. 4. § 17, 26.

Εἰς καρπὸς τῆς ἐπιτοῆς ζωῆς | fructum vite appellat, inquit Casaub. quem Philosophi dicunt finem. itaque quod de Heliogabalo Lamprid. Eum fructum vite præcipuum existimans, si dignus atque aptus plurimorum libidini videretur. Diodorus in simili sententia, l. 1. ὑπολαβόντων βασιλείας ἐυδαίμονες τῷ τέλει, τὸ πάντας ἡμῶν τῆς ὑδωρῆς ἀντιπαραλήψεις. causas vite Juvenalis dixit, Sat. 6.

Et propter vitam vivendi perdere causas.

Et Plin. lib. 5. epist. 5. Qui voluptatibus dediti quasi in diem vivunt, vivendi causas quotidie finiunt. Et l. 1. c. 12. de Corellio Rufo, quanquam plurimas vivendi causas habentem, optimam conscientiam, optimam famam, maximam auctoritatem; præterea filiam, uxorem, nepotes, sorores; interq; tot pignora veros amicos. Hæc ad Lamprid. Casaub. quanquam, causas vivendi in novissimo hoc de Corellio aliud planè quam finem qui Philosophis dicitur, designare videtur. Notat Lucret. l. 3. hominibus ἀπολαυστικὰς solenne esse,

— ubi discubuerit, tenentque

Pocula plena manu, —

— & innumbrant ora coronis,

Ex animo ut dicant, brevis hic est fructus hominis.

Ità illi vite fructum, τὸ ἐν ἡμέρᾳ τρυφῶν, ut Petrus loquitur, ep. 2. c. 2. v. 13. existimant: at Marcus istic, διὰ διόντων ὁσίων καὶ μετ' ἑοῖς κοινωνικῶς hoc est, linguâ nostrâ (Christianam volo) ὑπερβαίνον καὶ ἀγαπῶν, pietatem & charitatem: sive ut Apostolus ad Gal. c. 5. v. 6. Πίστις δὲ ἀγαπῆς ἐκπεργυμένῃ ità Paulo illi nostro τὸ τοῦ καρπὸς, τὸ τοῦ κέρους, Christo Domino suo, Christianisq; fratribus suis, inservire; ad Philipp. c. 1. v. 21, 22. de quo loco videndus venerandus Airayus, qui solus interpretum videtur Apostoli mentem assecutus. Vide l. 4. § 24. & l. 12. § 29.

Πάντα ὡς Ἀντωνίνῳ μαθητῆς | De Marco nostro itidem Capitol. Pro instituto Patris volens agere, dicere, cogitare. Pium vult uterque, cui in adoptionem ab Adriano datus est Marcus. Vide l. 1. § 16. ubi pleraque eadem, quæ istic, deprehendas. De Tiberio pariter Strabo, καὶ νῦν ὁ διὰ δὲ αὐτοῦ ὁ δὲ καὶ νῦν, (Augustum scilicet) καὶ νῦν τῆς διοικήσεως, καὶ ἡ δὲ πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ νῦν ποιεῖται. Et ipse de se Tiberius apud Tacitum annal. lib. 4. Qui

omnia facta distinquere ejus vice legis observem. Verum hoc eum ad speciem tantum veteratorie, quo hominum animos sibi conciliaret, & ad tempus breve nimis, non constanter observasse, ex Dione discas licet.

Τὸ κατὰ τὴν κατὰ τὴν ἀρχὴν ἀπολαύσαντων εὐτοῦτον | Ità lib. 1. § 16. τὸ κατὰ τὴν ἀρχὴν ἀπολαύσαντων εὐτοῦτον κατὰ τὴν ἀρχὴν, ibi vide.

Τὸ οὐκ ἔστιν ἀπολαύσαντων | Ità l. 1. § 16. πᾶσα σύμφορος αὐτοῖς. Senec. epist. 74. Virtus convenientia constat. omnia opera ejus cum ipsa concordant & congruunt. Et epist. 20. Maximum hoc est & officium sapientie & indicium, ut verbis opera concordant, ut & ipse utique par sibi iactantia sit. observa itaque, numquid vestis tua domusque dissident: numquid in te liberalis sis, in tuos severus: numquid canes frugaliter, ædifices luxuriose, unam semel ad quam vivas regulam prende, & ad hanc omnem vitam tuam exæqua. Vitium est hæc diversitas, & signum vacillant

20 illantis animi, & nondum habentis tenorem suum. quid est Sapientia? semper idem velle, atque idem nolle: non potest cuiquam semper idem placere, nisi rectum. Et de vit. beat. c. 8. Hoc modo una efficietur vis ac potestas concors sibi: & ratio illa certa nascetur, nec dissident, nec hesitans. quæ cum se disposuit, & partibus suis consensit, & ut ita dicam, concinnuit, summum bonum tetigit. nihil enim pravi, nihil lubrici superest; nihil in qua orietur aut labes. quare audacter licet profitearis, summum bonum esse animi concordiam. 30 virtutes enim ibi esse debent, ubi consensus atque unitas erit: dissident vitia.

Τὸ δὲ δὲ | Hoc Antonino (si Pausanias in Arcad. credimus) καὶ ἡ ἐν τῷ δὲ δὲ πῦρ, τὸ εὐσεβὲς. id est, Pii appellationem acquisivit. quanquam Capitolinus ex aliis alias appellationis huiusce causas adducit. Eandem & Marco Suidas cum aliis tribuit. Vide ad l. 1. § 16. ἡ ἀρχὴ.

Τὸ εὐσεβὲς τὸ ἀπολαύσαντων | εὐσεβὲς Xyl. rectè. Pulvis sereno. Flacc. carm. l. 1. Od. 37. & Fronte serena. 40 Martial. l. 7. epig. 11. huic opponi videtur τὸ εὐσεβὲς τὸ ἀπολαύσαντων. l. 7. § 23.

Μὴ ἀντιμαρτυροῦμαι | Vide supra § 26. καὶ ἀντιμαρτυροῦμαι.

Ὅς ἐν τῷ δὲ δὲ ἐπὶ δὲ δὲ | nihil enim aut festinè moliebatur. utrumque enim designat τὸ ἀπολαύσαντων, sicut & τὸ ἐπὶ δὲ δὲ (unde de Maximo Marcus l. 1. § 13. καὶ ὑπολαύσαντων ἐπὶ δὲ δὲ) & festinè ad rem aliquam ferri. Homer. Il. 3. v. 293.

— τὸ μὲ ἀπολαύσαντων καὶ ἀπὸ τῶν ὀργάνων. Et Theognis; v. 401.

Μὴ δὲν ἀγὰρ ἀπολαύσαντων καὶ τῶν δὲ δὲ ἀπὸ τῶν ἀπὸ τῶν. & enim in rem aliquam incumbere. Heliod. cyp. v. 364.

Παρὶ τῶν δὲ ἀπὸ τῶν ἀπὸ τῶν. Et Theogn. idem v. 335.

Μὴ δὲν ἀγὰρ ἀπολαύσαντων πᾶν μὲν ἀπὸ τῶν ἀπὸ τῶν. —

ut sit istic, ὡς ἐστὶν ἐκαστοῦ, quod l. i. § 16.
 ὁ δὲ ὧς αὖ πάλιν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ, ὡς ἐκαστοῦ. Aristot.
ethic. lib. 4. cap. 3. in caractere τοῦ μεγαλοψύχου,
 utrumque his verbis expressit: ὁ δὲ ὁλίγα παρὸν δύνανται, ὁ
 μέγα παρὸν δύνανται. De Constantio Liban. *orat. 3.* πῶς μὲν
 μεγαλοψύχων ἀποδείξωμεν; ὁ μὲν τοῦ ἐξ ὑψηλῆς ὀρέης
 πρὸς τὸν ποταμὸν.

Μὴ ἀγῶπτερον εὖ μάλα ὑπαδύν! Vide l. i. § 16.
 Agapet. parænes. ad Justinian. § 42. Νυνεχῶς ἀνε-
 ῶσαι δεῖ τοὺς τοῖς ἀγρυμμάτων κεντάς. Ὡς ἐστὶ
 γὰρ ὅταν ἡ τοῦ δικαίου εὐστρεφείη, ῥαδίως ἐκπρόχυσται τοῦ
 λαοῦ περιστάσεις.

Διαβολὰς ἔκ ἐλέγχετο | Vide l. i. § 5.

Οὐ βοροδὲης | βοροδὲης, δειλὸς, τὸν φόβου φο-
βούμενος. Suid. pavidus, qui strepitus metuit. sive ut
Maro *Æn.* l. 2.

Omnes quem terrent auræ, sonus excitat omnis.

Et hunc imitatus Silius l. 6.

— quem sonus omnis & aura

Exterret. —

imò cui strepitus, ubi nullus est, videtur esse. ut
Ἀπῳα ὅ τιν' οὐκ ἔστιν ἡσυχία.

Facile anima metuens audit aut fingit sonos.

quod de malè sibi conficio Eliphaz Jobi c. 15. v. 2. r.
Sonus parvioris auribus ejus jugiter insonat. ut Sopho-
 cles *Acristo*, à Stobæo tom. 2. tit. 8. laudatus. indè
 pro superstitioso, & suspicioso, sive meticuloso nimisque
 cauto usurpatur. De Judæis ad Diogenetum Justi-
 nus: Τὸ καὶ τὰς βραχὺς αὐτῶν ἰσοδοτεῖς, καὶ
 καὶ τὰ πικρὰ δεισιδαιμονίαν.

Οἱ μὲν τῶν μίχθι παρῶν leg. οἱ μὲν
 ἐν τῶ [αὐτῶ] μ. 2. tantā victus tenuitate usum,
 ut à mane ad vesp̄eram loco eodem posset durare,
 sine ulla alvum levandi, aut vesicam, nisi statis ho-
 ris, necessitate. Casaub. ad Capitol. Pium. Apud
 Erymologum in συμπαλῆσθαι mendum geminum,
 (quod & Sylburgium video observasse) ubi terri-
 bilia visa dicit μίχθον ἢ πυλῶν ἢ ὀδόντων τῶ φέ-
 ρει, καὶ καὶ ἐν αὐτῶ ἐν τῶ μίχθον. reponendum ἐν
 τῶ αὐτῶ μίχθον. Quod autem hīc Marcus de Pio,
 Dionem de Marco narrare refert, sed memoriā
 puto, lapsus V. C. Salmasius ad Capitolini Pium.

Χαίρειν, εἰ τις Δαρδανίου κρείττων | Vide Marcum
in hoc Pii æmulum; *supr.* § 21. Laudat hoc & in
Constantino Themistius *orat. quinquenn.* qui ubi Ne-
storis consilium Agamemnoni datum retulerat ex
Il. ad. l. v. 74.

Πολλῶν δ' ἀγεσμένων, πρὸ πῆσαι, ὅς κεν αἰεὶ σὺν
Βελῶν βελᾷς. —

Sed & reprehensionem ejusdem, *ibid.* v. 108.

— μάλα γάρ τινι ἔγωγε

Πολλ' ἀπικυθόμην. —

Subjungit ad Imperatorem verſo orationis filo ;
 καὶ δ' ἐκ ἑταμέχει καὶ νῦν, ὅστις ἀνέχει τοῦτο γκαίν,
 ὅτι χρεστέα ἀπὸ [ἀπὸ f.] συμβαλὺν τοῦτο φέρει.

τῶν ἀρκύνων. ἀλλ' εἰ (ἦ) καὶ Σαυτὸν στραβὼν τὸ
 Νεον ἔξευρες, ἢ τὸ ἔργον ἐπ' αὐτοῖς τῷ παρ' ἄλλω
 κελῶς εὐρησάνω. Et de eodem Liban. orat. 3.
 ὃν μὲν αὐτὸς εὐείκει, τέτων τῷ βελῶν εἰς μέ-
 σον ἄγων τὰς ἣ ὅτ' ἦν πάλαι συμβυλίας, ἐκ αὐτά-
 ρειφ φανλίζων, ἀλλ' ἔργω τὸν παλαιὸν λόγον βεβαι-
 ων, ὥς ἀρεῇ καὶ τῷ τῷ φρενήσεως, τὸ τοῖς βελήτοις
 εἰδέναι τὸν ἦνον ἠνείδω. Recte. liquidum,
 quod Isocrat. de Pace. Πῶς ἂν ἀνδραποὶ κελῶς
 διακρίνω ἢ κείναι τοῖς ἣν γνησιμῶν, ἢ βελ-
 σάτω τοῖς ἣν μαλὸν τὸν, εἰ μὴ τὸν μὴ λόγος
 ὅτ' ἐναργεσιμῶν παρελλήλως ἔξεταζοιεν, αὐτοὶ ἣ
 αὐτὸν κοινῶς ἀμφοτέρους ἀκρεατὰς - παρέρχον-
 Et apud Herodotum lib. 7. Arrabatus : ὅν βασι-
 λεύ, μὴ λεχρίσεων μὴ γνωσέων ἀντιέων ἀλλή-
 λησι, ἐκ ἔτι τῷ ἀμείνω αἰρεῶν ἑλάνω, ἀλλὰ δὲ
 τῷ ἐνρήμῳ χρῆσται. λεχρίσεων ἣ, ἔτι ὡς, τὸν
 χρεῖστον τὸν ἀκρίστον, αὐτὸν μὲν ἔσ' ἐαυτῷ εἰς ἰα-
 νόκομον ἔπειαν ἣ, παρῆται-ψωμὴ ἀλλὰ χρεῖστον, εἰς
 γινώσκουμ τὸν ἀμείνω.

Θεοτικὴς καὶ ἀνιστορίας | *religiosus citra*
superstitionem. nisi si religiosum eo sensu accipi ve-
limus, quo Nigidius apud Gellium l. 4. c. 9. in an-
tiquo carmine,

Religentem esse oportet ; religiosum nefas.

ut religiosus sit is, qui nimis & superstitiosâ religione sese alligaverat; quæ res vitio assignabatur. Quamquam vitio isto laborasse cumprimis Romanos autor est Polybius l. 6. ubi statum Romanum cum Carthaginiensi componens, Μεγίστη δὲ μοι δοκεῖ, inquit, διαφορὰ εἶναι τὸ Ῥωμαίων πρὸς τὸ βέλπον, ἐν τῇ ᾧ ὅτι διαλύει· καὶ μοι δοκεῖ τὸ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώποις ὀρεσζόμενον, τὴν συνέχειν τὰ Ῥωμαίων πρᾶγματα· λέγω ὅτι εἰσιδαιμνίαν. ἐπὶ τοῦτων γὰρ ἐκλεῖσθαι καὶ παρῆσθαι τὴν τὸ μέγος παρ' αὐτοῖς εἶς τε τὴν ἑαυτῶν βίαν. καὶ τὰ κοινὰ τῆς πόλεως, ὥστε μὴ καταπιεῖν ἑαυτοὺς. Quin nec Marcum nostrum hoc morbo immunem prorsus fuisse, cum ex Capitolino in *Marco*, tum & ex Luciano in *Alexandro*, colligi posse videtur: nisi fiquis gentis potius quàm regis vitium illud fuisse dixerit.

⁹ *Ἰν' ἄνω συσταμένητω σοι* | par huic Aristippi vo-
rum, qui cum ab eo quaereretur, quomodo Socrates
diem obisset, respondit, *Ὡς ἀν' ἐπὶ ἐυχαλῦλος*, prout
ipse optaverim. Laërt. l. 2. nec dispar Balaami arioli
ilud apud Mosem l. 4. c. 23. v. 10. *Moriatur anima
mea morte iustorum; siquæ finis meus, qualis illius est*.
Interest, quòd Marcus Pio vita compar esse deli-
derat, nè morte sit dispar, sed cum vitæ retrò sa-
lubriter actæ conscientia placidus defungi queat:
Balaam contrà morte compar esse piis ambit, cum
vitam eorundem æmulari ac sectari recuset: hoc
est, ut poetaster ille apud Capitol. de Macrino,

Impius & Felix sic simul esse cupit ;

Ut nolit pius esse, velit tamen esse beatus :

Quod

Quod natura negat, nec ratio patitur.

Siquidem, ut Iliodor. Pelus. l. 1. epist. 468. Οὐδὲν ἔστιν ἐπὶ τὴν ὄψιν, ἢ δέλεον μὲν σωπείας τυχεῖν, μὴ δέλεον ὅ ποιῇν τὰ πρὸς αὐτῷ συμβαλλόμενα. Qualem autem quemque à morte deprehendi oporteat, optimè docet Epictet. l. 3. c. 5. Τί ποιῶντας χαλαραῖς ὁρεῖται δάνασις; τὸν γεωργὸν γεωργεῖν, χαλαραῖς ἀνέει, τὸν ναυτικὸν πλεῖν. οὐ πὶ δέλεον ποιῶν χαλαροῦσθαι; πὶ ποτε γὰρ ποιῶντα σὺ δέλεον χαλαροῦσθαι; εἰ πὶ ἔχεις τέττα κρεῖσσον ποιῶν χαλαροῦσθαι, ποῖος ἐκείνο. ἐμοὶ μὲν γὰρ χαλαροῦσθαι ὅσοιτο μὴδὲν ἄλλω ἐπιμελεσθῆναι, ἢ τῆς σωπείας τῆς εὐχῆς, ἢν ἀπαθῆς, ἢν ἀκώλυτος, ἢν ἀναναγκαστός, ἢν ἐλπίσθαι. ταῦτα ἐπιτηδεύων δέλεον εὐρεῖσθαι, ἢν εἰπὴν δυνάμει πρὸς θεῶν. Μὴ παρὲς σὺ τὰς ἐπιτάξεις; μὴ πρὸς ἄλλα ἐχρησάμην τῆς ἀφορμῆς, αἷς ἐδούκας; μὴ τῆς αἰδήσεως ἄλλως; μὴ τῆς σωπείας; μὴ τοῦ ποτ' ἐνεργῆσαι; μὴ ἐμμελῆσαι σὺ πρὸς δούκην; ἐτοιμος, εἰ πὶ ἐπιτάξεις, εἰ πὶ σημαίνεις; ὅσον καὶ δέλεον ἀπειλῆν ἐκ τῆς πανηγύρεως; ἀπειμι. χαίρειν σοὶ ἔχει πάσαι, ὅπ' ἡζιώσας με συμπανηγύρεσαι σοι, καὶ εἰδὴν ἔργα τὰ σὺ, καὶ τῇ διοικήσει σου συμπανηγύρεσαι σοι. Ταῦτά με ἐνδυμύλλον, ταῦτα γερόφωλα, ταῦτα ἀναγνώσκοντα χαλαραῖς οὐ δάνασις. His gemina habet & l. 4. c. 10.

§ 31. Ἀνάνησι | Resipisce, ad mentis sanitatem revertere: ab eis translatus, qui ubi crapulam edormierint, vaternumque quem vini haustu copiosiore contraxerant, excusserint, ad pristinum mentis statum jam redeunt. Ità τὸ ἀνάνησιν usus est Apollolus ad Timothe. ep. 2. c. 2. v. 26.

Ἀνακαλῶ σάτυρον | Metaphora, ab eis, qui animæ deliquium passi, vel inclamatione, vel aliâ aliquâ ratione revocantur.

Ἐξυπνίδεις | Lib. 4. § 46. εἰ δὲ ὁσπέρ' ἐξυπνίδεις ποιῶν καὶ λέγειν. Excitandus è somno & vellicandus est animus. Sen. ep. 20.

Ὁνειρὶ σοὶ ἡνόχλην | Pari imagine usus est Plut. de profect. indic. dum Stoicos ridet, qui hominem subito καὶ ἐν ἀκαρεῖ χεῖρ ἐκ pravitatis ac stultitiæ altissimo gurgite, ad bonitatis sapientiæque apicem celsissimum emergere aiebant: Ἄν' ὅς ἐτι πρὸς, inquit, σωπύχην τὰ τῆς μεταβολῆς, χαλαραῖς ἐνταυθαλόν, ἀνέχεται σφοδρὸν, καὶ περὶ σπένειν, ἐκ τῆς ψυχῆς μεδενότα τὰς χεῖρας ἀβελτηίας καὶ ἀπάτας.

Ἐδιδέξαι ὄνειρον χαίρειν | ἔστιν ἡτ' ὄνειρον. τίς ἀγνοήσειεν αὐτῷ διαφορὴν ἐν αὐτῷ ποσὺν τῷ γενομένῳ, καὶ οὐδὲν ἄλλω ἐκλαμψασαν; Vide § 17. Τὰ γὰρ τῆς ψυχῆς, ὄνειρον.

§ 32. Τῇ γὰρ διανοῖα ἀποδόρεα | Corrupt hic Xylandri versionem editor Lugd. & mentem Marci pervertit planè, dum reddit, rationi autem inter ea discrimen habetur. cum Xyl. Marci verba rectè explicans, discrimen nullum dixisset.

Πάσις ἐπ' αὐτῇ | Vide supra § 8. & l. 5. § 13. & l. 11. § 1.

Περεὶ μόνον τὸ παρὲν | Vide supra § 2. & l. 3. § 12.

Τὰ γὰρ μάλλον | Senec. epist. 117. Quis nescit hoc ipso non esse bonum id quod futurum est, quia futurum est? nam quod bonum est, utique prodest: nisi presentia prodesse non possunt. Si non prodest, bonum utique non est: si prodest, jam est. Vide l. 7. § 8. & l. 8. § 26.

§ 33. Οὐκ ἔστιν ὁ πόνος | Senec. epist. 121. Nemo agere molitur artus suos; nemo in usu sui habet: ad hoc edita protinus faciunt. Vide l. 5. § 1. & l. 8. § 26.

Τὸ πρὸς τοῦ | τὰ Lugd. Οὐκ ἔστιν, εἰ δὲ κακὸν ἐκ ἔστιν | Lugd. ἐκ ὄντος, εἰ δὲ κακὸν ἐκ ἔστιν. forsan, ἐκ ἔστιν, εἰ δὲ κακὸν ὄντος. ut ἐκ posterius in locum ε, quod est vitiosum, succedat.

§ 34. Ἠλίχθες ἡδονὰς ἡδονῶν λησῶν | Senec. de vit. beat. cap. 7. Voluptas etiam ad vitam turpissimam venit. & infelices quidam, non sine voluptate, imò ob ipsam voluptatem sunt. & c. 8. Quid, quod tam malis quam bonis voluptas inest? nec minus turpes dedecus suum, quam honestos egregia delectant? & rursus c. 10. Quis ignorat plenissimos esse voluptatibus vestris stultissimos quoque, & nequitiam abundare jucundis? & c. 11. Multos ostendam voluptatibus obfessos, quos fatearis necesse est malos. hos esse in voluptatibus dices: nec tamen illis bene erit, quia non bono gaudent. Ergò voluptas in adiaphoris Marco habetur. l. 2. § 11. & l. 9. § 1. Vide & l. 10. § 10. & l. 8. § 40. Caterum Plato in Timæo ità Ἠδονῶν καὶ εὐφροσύνης distinguat, ut ἡδονῶν μὲν τῆς ἀφροσύνης, εὐφροσύνης γὰρ τῆς ἡδονῆς attribuat. Idem in Philebo. Ἐν ὅσῳ μείζους ἡδονὰς, εἰ πλείους εἶναι. & mox: ὁπλόν, ὡς ἐν πρὶ παντὶ ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, ἀλλ' ἐκ ἐν ἀρετῇ, μετρίως μὲν ἡδονῶν, μετρίως γὰρ καὶ λύπης γίγνεται.

§ 35. Ἀρμίζονται μὲν ἀχει πνὸς πρὸς τὸν ἡδονῶν | Respectu aliquo imperitiis parum distant. Cal. melius Xyl. Usque ad certum finem privatis hominibus se accommodant. i. e. quadantenus illis concedunt, eisque se attemperant.

Ἀντέχεται πρὸς λόγους τῆς τέχνης | Vide ad l. 4. § 31. quæ de Stratonico & Apelle. Pfales quidam ignobilis cum apud Antigonum regem specimen artis ederet, rexque nunc hanc, nunc illam chordam adstringere coneretur, indignatus ille, Μὴ ὅσοιτό σοι ἔτι κακός, ὡ βασιλεῦ, ὡς ἐμοὶ ταῦτα ἀκαρεῖν μάλλον. Sive, ut Plur. (qui Philippo dictum constanter asserit, in apoph. de adulat. de Alex. orat. 2. Sympol. probl. lib. 2. cap. 11.) Ἰνα ἐμοὶ ταῦτα βέλτερον εἰδῆς. Absit, inquit, ὁ rex, tam male tecum agatur, ut in istis me peritior existas. Alian.

l. 9. c. 36. Itā regibus etiam in artis suæ ratione concedere nefas habent artifices etiam infimi quique. Apollodorus iridem architectus, cum de operibus suis apud Trajanum verba habenti, Hadrianus obstreperet, "Απλῆς, inquit, καὶ τὰς καλοκωιδίας γεγεῖται" ἔστιν ἡ δὲ ἐπὶ ἐπίσταται. Abi & cucurbitas pinge tibi: istarum enim rerum nihil nosti. Dio Cas. l. 69. Οὗτος ἐστὶν ἡ δὲ ἐπὶ ἐπίσταται, τὸν ἑμπερὸν αὐτὸν ἀπείρου κατὰ τὴν πᾶσαν ἀνάγκην. Epictet. lib. 3. cap. 26. Idemque l. 2. c. 12. Ἐπεὶ τοὶ πᾶσαι ἐπιστήμης καὶ φρονήσεως ἔστι τῆς ἀνοίας καὶ ἡ δὲ ἀνοήτων, καὶ ἡ μόνον αἱ ἐπιστήμης, ἀλλὰ καὶ αἱ τέχναι. φέρε δὲ διδασκαλίας, οὐκ ἔστι, ὅτι διδασκαλίας τέχνης καὶ ἡ δὲ πολλὰν κατὰ τὴν ἀνὰ τὸ αὐτὸ ἔργον. Vide l. 3. § 32.

Τὸν ἑαυτοῦ | Quænam ars est ista propria hominis, quā hominis? sed quam cum Diis communem habet, Marcus ipse docet l. 11. § 5. ἀγαθὸν ἢ bonum esse.

§ 36. Γωνία | Itā l. 3. § 10. Μικρόν τὸ τῆς γῆς γωνίον. & l. 4. § 3. Πόσον γωνίον ἡ κατὰ τὴν γῆν. & l. 8. § 21. ἐν γωνίᾳ τὴν κατὰ τὴν γῆν.

Σαῶν τὸ κοσμῶν | Apollonio quærenti utra major esset, terra an mare; respondit Iarchas Indus, terram mari majorem: τὴν δὲ θαλάσσαν αὐτὴν ἔχει. quia terra mare continet. scilicet τὴν θαλάσσαν λίμνην, mare lacum esse censuit; non autem τὴν οὐρανὸν ἢ τὴν γῆν, terram potius insulam, ut Strab. l. 1. quocum consentiens & Plin. l. 2. c. 66. tellurem præcinctam circumfuso mari. & Aristot. de mundo c. 3. ἡ σύμμετρος μὲν ἡ γῆ, ὡς ἐστὶν ἡ θαλάσσης περιέμετρος. quod Mela c. 1. ambitur omnis Oceano. at verò ὅτι γῆς ἡ γῆ, sive aquæ elementum, terrā longē majorem: καὶ δὲ ἐκείνην τὸ ὕψος φέρεται: terram siquidem ab aqua sustineri. Itā ille aquei elementi mare partem minimam opinatus videtur, utpote qui subter terram aquarum nescio quas somniabat abyssos, quibus ea quasi supernataret, cum aquas contra terrā sustineat, ut recte Plin. l. 2. c. 65. Verum Marcus guttule instar obtinere vult ad mundi hujus universi ambitum; cui eleganter, ut γῆ πύλας, l. 4. § 3. itā πύλας τῆς γῆς, hoc loco dicitur. Apud Esaiam iridem c. 40. v. 15. Numini divino collati populi universi, dicuntur esse, ὡς σαῶν ἀπὸ καὶ δὲ. ut gutta stula, hoc est, instar guttulæ, quæ sive inter effundendum deciderit, sive post effusum liquorem in fundo subfuerit, de mensura iusta nihil minuitur: & ut pulvis lancium, (nam Græci βόλινον λυγρὸν perperam reddunt) hoc est, instar pulvisculi, qui post aromata effusa lanci adheret, nec de iusto pondere tamen quicquam deperisse deprehenditur.

Ἄδως βωλάειον | Lib. 12. § 32. ἐν πόσῳ βωλάειον τῆς γῆς ἔστιν; τὴν παρὰ τὸν βῶλον. i. e. glebam patriam, pro agro sive fundo dixit Synes. epist. 38. & Apul. Miles. l. 1. Hymettos Attica, & Isthmos Ephyræ, & Tanaros Spartiaca, glebe fertiles, æternum libris felicioribus conditæ, nec vetus prosa-

ria est. Itā enim habet editio Colviana. Tanaros, inquam, non Tenedos: ut nihil opus sit, quod Cl. Salmasius voluit. prolegem. in Solm. pro Spartiaca Sporadicam substituere, cum Tanaron in tractu Laconico agnoscant Pausanias & Stephan. de urbibus. Athon autem ideo forsitan nominat Marcus istis, quia tanquam magnum & stupendum quoddam commemorant Athon montem à Xerxe perfossus, cum in Græciam trajiceret. quid enim magni perfossus Athos, si βωλάειον fuerit, si glebulæ duntaxat rationem obtineat.

Σπυγὴ τῆς αἰῶνος | Vide l. 2. § 14, 17.

Ἐναρτισθόμην | Vide l. 2. § 12. & l. 4. § 14. & l. 7. § 10. & l. 12. § 32.

Πάντα ἐκείδων ἐξελθῶν | Vide lib. 2. § 3. & l. 4. § 23. Autor de Mund. ad Alex. cap. 6. Ἀρχαῖος περὶ λόγου καὶ πάσης ἐστὶ πᾶσαν ἀνθρώποις, ὡς ἐκ δὲ τὰ πάντα καὶ διὰ δὲ ἡμῶν συνέστηκεν ἐξελθῶν ἡ φύσις, αὐτὴ καὶ ἐκείνῳ αὐτῆς, ἐξημερώσῃ τῆς ἐκ τῆς σωτηρίας. Quod Apostolus ad Coloss. c. 1. v. 16, 17. ἐν αὐτῷ ἐκτίθη τὰ πάντα. & mox: τὰ πάντα δι' αὐτοῦ, καὶ εἰς αὐτὸν ἐκτίθηται καὶ τὰ πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκεν. Et ad Roman. cap. 11. v. 26. Ἐξ αὐτοῦ, καὶ δι' αὐτοῦ, καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα.

Τὸ κοινὸν ἡγεμονικὸν | Quod lib. 7. § 75. τὸ τῷ κόσμῳ ἡγεμονικόν. anima universi. Vide l. 4. § 40.

Ὁρεμώσῃ, ἢ κατ' ἐπακολούθησιν | Forsan ὁρεμώσῃ. Vide l. 7. § 75. & l. 9. § 28. Vide & Brissonem infra ad § 38.

Ἐπισημασία | Vide ad lib. 3. § 2. Ocellus Lucan. de univers. c. 1. § 8. Πάντα ἔχει τὸ πᾶν, τὰ μὲν ὡς μέρη, τὰ δὲ ὡς ἐπισημασία. eadem & ἐπακολούθησιν. Philo dixit libro de provident. cuius fragmentum, imò ἀποσπασματικὸν bene magnum exhibuit Euseb. præpar. l. 8. c. ult. ubi inter alia: καὶ μὲν δὴ τὸ πᾶν φέρεται ἀναρχικῶς ἔργον: ἐπακολούθησιν ἡ τέτι κατὰ: ἀλλ' ὅμως παρὰ τὰ πᾶν ὡς ἐκείνῳ ἔστιν ὅτι καὶ αὐτῷ.

καὶ τὸ ἰνδυσίον | Virgil. Georgic. l. 1.

Ille malum virus serpentibus addidit atris. quasi veneni expertes antè fuissent: quod & è nostris nonnullis, sed frustra, placuisse videtur.

Πᾶσα καμωρία | Vide ad l. 3. § 11. τὸ το παρὰ δὲ.

Ἀκαθάρτα | Vide lib. 8. § 30. Joan. Chrysost. in Genes. cap. 3. v. 18. ἀκαθάρτα vocat κατὰ τὸν ἑαυτοῦ καμωρία non tamen quasi ab initio ista non fuerint, ut Augustinus censuit, de Gen. contra Manich.

l. 1. c. 13. Sanius idem ipse de Gen. ad liter. l. 3. c. 18. Ab initio creata, in suo genere utilia, & ad universi ornatum perfectionemque conducentia, pæne loco haberi, quod in locis ab homine cultis frequentiora existerent. neque aliud Joan. voluit.

§ 37. Ὅτι τὸν ἰδὸν | Idem argumentum tractat, l. 2. § 14. & l. 4. § 32. & l. 9. § 32. & l. 11. § 1. & l. 12. § 24, 35. § 38. Τὴν

§ 38. Τὴν ὁσιωμένην | Itā l. 4. § 34. σωήνης ἢ συμμήνου. & ibid. § 45. σωήθεια ἔυλογος. & l. 7. § 9. σωήσεις ἰστέ. Vide & Senec. de benef. l. 4. c. 7. ad l. 5. § 8.

Πάντα ἀλλήλοις ἐπιπλέκονται | Itā l. 7. § 9. πάντα ἀλλήλοις ἐπιπλέκονται. Hoc est quod Briso in Oeconomico à Stobæo adductus tom. 2. tit. 82. ἔπος ἔχει ποτ' ἀλλὰ τὰν ἀνθρώπων πλεγματά, καὶ ἀπὸ ἢ τὰς ἀλύσι τοι κείνοι. τῶν δ' ἔξ ἀλλήλων ἀρτῶνται, ἀλλήλοις τ' ἀκολουθεῖοντι, καὶ ἐνδεῖ ἔξ αὐτῶν ἐκλυθέντος ὁποῖος δὴ ποτ', τί τε ὅλον, καὶ τὸ ἔξ ἀρχῆς ἀκολουθεῖ. καὶ ἥν σὺ βίη ἢ πλεγματῶν ὁποῖαν ἀν βίην ἐλέγχῃς, εὐρήσεις καὶ τὰ λοιπὰ ἔξ ἀνάγκης, καὶ τὸ ἐξ ἡς ἀλλήλοις ἐπιπλέκονται.

Πάντα φίλα ἀλλήλοις | Itā l. 7. § 9. ἔξ ἑν ἀλλή-
τεον ἄλλο ἄλλω.

Διὰ τὴν τοπικὴν κίνησιν | per motum localem. κίνησιν. Xyl. & Caf. forsan, συνήντησι, connexionem. l. 4. § 34.

Καὶ συμπνοίαν | Vide ad l. 4. § 27. συμπνοῖαν, Stoici apud Laert. l. 7. in Zenon. Ἐνα τὸν κόσμον ἔν, καὶ τὸν περὶ αὐτὸν ἐν ἢ τὸν κόσμον μὴ ἐν ἔν καὶ ἐν, ἀλλ' ἡνῶν αὐτόν. τὴν δ' ἀναγκάζειν τὴν ἥν ἐργάζων πρὸς τὰ ἐπίγεια συμπνοίαν καὶ σω-
τορίαν.

§ 39. Οἷς συγκαλήρωται | Itā l. 4. § 26. συνε-
κλήρωτο πᾶν τὸ συγκαλῶν.

Συνάμωζε ἑαυτὸν | πῶς ἀρμολογώτερον; l. 7. § 57. Vide & l. 3. § 16. & l. 4. § 34.

Φίλοι, ἀλλ' ἀληθινῶς | quod Petrus epist. i. c. i. 30
v. 22. φιλαδελφία ἀνυποκρίτως.

§ 40. Πρὸς ὃ κατεκρίναται | Vide l. 5. § 16. Senec. ep. 76. Quæ conditio rerum, eadem ὁ
hominum est. navis bona dicitur, non quæ pretiosis co-
loribus picta est, nec cuius tutela ebore celata est, nec
quæ fuscis ὁ opibus regis pressa est; sed stabilis ὁ
firma, ὁ juncturis aquam excludentibus spissa, ad
incursum ferendum maris solida, gubernaculo parens,
velox, ὁ consentiens vento. gladium bonum dices,
non cui deauratus est balteus, nec cui vagina gem-
mâ distinguitur; sed cui ὁ ad secandum subtilis ac-
ies, ὁ mucro munimentum omne rupturus. regula, non
quàm formosa, sed quàm recta sit, queritur. Apul.
de Deo Socratis. Equè divites spectari debere, ut e-
quos mercamur. neque enim in emendis equis phaleras
consideramus, ὁ baltei polimina inspicimus, ὁ or-
natissima cervicis divitias contemplamur, si ex ar-
gento ὁ auro ὁ gemmis monilia variae gaze de-
pendent, si plena artis ornamenta capiti ὁ collo cir-
cumjacent; si fræna celata, si ephippia fucata, sin-
gula aurata sint. Sed istis omnibus ekuviiis amotis,
equum ipsum nudum, ὁ solum corpus ejus ὁ animum
contemplamur, ut sit ad speciem honestus, ὁ ad
cursum vegetus, ὁ ad vecturam validus. jam pri-
mum in corpore si sit

Argutum caput, ὁ brevis alvus, obesaque terga,

Luxurietque toris animosum pectus honestis.
præterea, si duplex agitur per lumbos spina. volo enim
non modo pernicious, verumetiam permolliter perve-
has. Vide & Joan. Chrysof. edit. Savil. tom. 7.
orat. 2. Vide & Galen. ad lib. 4. § 19. sed & l. 9.
§ 31.

Ἐρεῖ ἢ ἔπος καὶ πρὸ παντὶ | de homine quovis,
perperam cepit Xyl. de universo, sive universi re-
store, Caf. recte.

§ 41. Μένει δὲ σε θεοῖς | Idem supr. § 16.
& l. 9. § 1. Epictet. l. 1. c. 27. Πέρεται ὁ ἀν-
θρώπος, καὶ ὑποδύειν ἀφαιρέσει τὸ ἀγαθόν, καὶ
ὑποδύειν ἀφαιρέσει τὸ κακόν. ἔτα τὸ τελευτῶν,
ὅταν μήτε πλεγματά μεταδύειν δύνηται, μήτε
τὸν ἐμποδίζοντα ἐκφυλάσσει, (quo modo Ulysses
Cycloperem) κένηται, καὶ εἵναι, καὶ ὁ δύναιται, λο-
ρεῖ τὸν Δία, καὶ τὸν Διὸς πρὸ ἄλλης. prout impii
illi, Esaiæ c. 8. v. 21. Idem l. 4. c. 7. Ἐὰν τις ἐν
τέτοις μένοις ἡγήσεται τὸ ἀγαθὸν τὸ αὐτὸ καὶ
συμφορὴν τοῖς ἀκαλοῦτοις καὶ ἐφ' ἑαυτὸν, ἐλπίσας
ἔσται, ἔσται, ἐλπίσας, ἀδελφῆς, μακαρίων, ἐσται-
σας, χάριν ἔχων ὑπὲρ πάντων τῶν θεῶν, καὶ καὶ
μακάριον μὴ ἐν ἑφ' ἑαυτὸν ἡμιόμιον, κα-
θὲν ἐν καλῶν. ἀν δ' ἐν τοῖς ἐκτός καὶ ἀπορρέ-
τοις, ἀνάγκη καλύπτει αὐτόν, ἐμποδίζεται, δε-
λύνει τοῖς ἐκτός ἔχοντι ἔξωθεν, ὁ πειθαρχεῖ
καὶ φοβεῖται ἀνάγκη δ' ἀπὸ τῆς ἔν, ἀπὸ βλάστη-
σας οἰόμενον ὑπὸ τῶν θεῶν καὶ ἀνίστη, ὡς αἰὶ αὐτὸς τῶ
πλείοντι ὁ ἀποπομπικόν. Eadem prorsus dicit, quæ
Marcus, sed inverso ordine, hoc loco.

Τὰ ἐν ἡμῶν ἀγαθὰ καὶ κακὰ κινῶμεν | bona ὁ
mala tractaverimus. Xyl. ad ea inclinaverimus. Me-
ric. verum leg. κινῶμεν. judicaverimus. quo sensu
ὑποσέσθης prius dixerat. atque ita Athen. dipnosoph.
l. 15. Οἱ δ' ἀρχαῖοι καὶ τὸν Διὸς ἀνθρωποειδῆς
ὑποσέσθαι. At prisce homines humanâ formâ præ-
ditos Deos existimantes, sive, ut vulgò loquimur,
supponentes. Tollemus obiter par mendum ex A-
ristotelis codicibus. ethic. Eudem. l. 7. c. 6. Ubi
vulgò legitur; Καὶ τὴν ἡρώδης καὶ τὸν καὶ τὸν
τὴν πρὸς τὸν ἀλλοτρίαν. leg. κινῶν. quod &
Aretinus advertit, qui, judicant, vertit.

Διὰ τὴν πρὸς ταῦτα διαφορὴν | propter hanc
rerum differentiam. Xyl. Si cum opinione differen-
tiæ ad res istas inclinaverimus. Caf. Quali διαφορῇ
τῶν ἀδιαφορῶν opponatur. Verum Marco τὸ δια-
φορῆς πρὸς π, est ad rem aliquam adipiscendam, vel
simpliciter ferri, ut idem usurpat l. 5. § 1. vel cum
solicitudine ὁ animi anxietate ferri. Vide lib. 9.
§ 27, & 38. Verto itaque, dum ad ista contendunt,
non in eo sensu contendendi vocabulo sumpto, quo
διαφορῆς πρὸς π, de re aliqua contendere, sed
quo πρὸς π, ad rem aliquam, quam studiosè profe-
quitur, contendere quis dicitur.

§ 42. Πάντες οἱ ἐν ἀποτέλεσμα σωρῶμεν |
imò, non πάντες tantum, sed & πάντα, σωρῶμεν

τῆς ἐν' Apostolus ad Cor. epist. 2. c. 6. v. 1. Et, πῶς συνεργεῖ. ad Rom. c. 8. v. 28.

Oi μὲν εἰδότες καὶ ὁδοκολλητικῶς, οἱ δὲ ἀνεπιστάτως | Xyland. pars scientes & certo ordine, pars inscii. Videtur εἰδότες legisse, quancquam eodēmod recidit, utrumlibet admiseris. Verūm ὁδοκολλητικῶς, intelligenter potius, vel intelligentes etiam reddidisset. ἀνεπιστάτως, citra considerationem. ἀνεπιστήτως, citra cognitionem. hoc an illud legeris, ciccum haud interest: nisi quod illud τῶν εἰδότες, illud τῶν ὁδοκολλητικῶς, potius respondere videatur. Bernard. de grat. & lib. arb. Operatur Deus salutem suorum, aliquando per creaturam sine ipsa, aliquando per creaturam contra ipsam, aliquando per creaturam cum ipsa. multa enim sunt hominibus salubria per insensibilem, & item per irrationabilem creaturam: quae idcirco dixi fieri sine ipsa, quod non queat, intellectu carens esse vel conscia. Multa quoque multorum saluti atilia facit Deus per malos, sive homines, sive angelos, sed quoniam inuitos, ideo contra ipsos. nam dum nocere cupientes, iuvant, quantum [quantumvis] aliis valeat utilis actio, tantum [tamen] ipsis perversa nocet intentia. Porro per quos & cum quibus operatur Deus, boni sunt, vel angeli, vel homines: quia quod vult Deus & agunt pariter & volunt. nec sunt operis tantum ministri per effectum, sed & operantis quodammodo socii per consensum. Et mox: Utitur ergo Deus in salutem suorum irrationabili item & insensibili creaturā, tanquam iumento vel instrumento, quae jam expleto opere, nusquam erunt. utitur creaturā rationali, sed malevolā, quasi discipline virgā, quam correcto filio in ignem projiciet, tanquam samentum inutile. utitur & angelis & hominibus bonae voluntatis, tanquam commilitonibus & coadjutoribus suis, quos peractā victoriā amplissime munificabit. Synes. epist. 57. Αἱ κακοποιοὶ δυνάμεις ἐν κόσμῳ σωτὲλεσσι μὲν τῇ χρεῖᾳ τῆς προνοίας. καλὰς οὖν τὸ πᾶν ἀεὶ καλὰς εἶναι. οἱ δὲ ὁμοῦ θεομοσίς τε καὶ ὑποτέτατοι. ἔν τῷ διακρίναι τὴν γνώμην ὁ πτωχὸς ἢ δαίμων ἢ ἀνδραπός, ὡς λεπτέρην τοῦ τῶν εὐσεβῶν διὰ τὴν ἀλλὰ τῇ μαχηθείᾳ τῆς εὐσεβείας χαλεπώμενος, ταῖς κοιναῖς συμφοραῖς ἐπιχειροῦται. Exemplum habes in Assyrio rege apud Esaiam c. 10. v. 5, 7.

Καὶ τῶν καθεύδοντα | Etiam dormientes cooperari ad ea quae in mundo geruntur, Heraclitus dixisse asserit. cum tamen Heraclitus idē dixerit, referente Plut. lib. de superst. Τοῖς ἐγρηγοροῦν ἕνα καὶ κοινὸν κόσμον εἶναι. καὶ τὸ κοινωμένων ἐκείνων εἰς ἴδιον ἀποσπείρει. Vigilantes in mundo uno eodemque omnium communi versari: dormientes in suum cuiusque propriam nescio quem concedere.

Ex αὐτοῖς δὲ | Supervacanea opera. Xyl. quantum in se est. Cal. abunde, sive ex abundanti, malim. Galen. de opr. sect. c. 18. ἐκ αὐτοῖς καὶ

ἐκ καὶ τῶν καθεύδοντα, ὅτι ἀχρηστοὶ ἢ κατὰλη-
γες αὐτῶν παθόν. ex abundanti est, istud ostendere. ἐκ αὐτοῖς, sive ex abundanti agere dicitur, qui liberaliter, ultra id quod exigi poterat aut necesse fuerat, aliquid vel concedit, vel largitur, vel quocumque modo facit. indē apud Rhetores, τὰ ἐκ αὐτοῖς καλεῖσθαι προσημα, de quibus Hermogen. de invent. l. 1. c. 3. & ἐκ αὐτοῖς προσημαζέμεν, & ἐκ αὐτοῖς λέγειν, ibidem; ubi alia ac graviora, quam ea quae obijciant, obijcere posse se crimina alicui praeferunt. eodem sensu, ἐκ τῶν αὐτοῖς Marcus dixit l. 7. § 56. Ex abundanti, inquit, & istiusmodi homines ad mundi opus operam conferunt suam, quia fati effectum, dum eidem renituntur, illustrant.

Ὁ μεμψόμενος | qui objurgat naturam; & Deos mavult emendare, quam se. Senec. epist. 107.

Καὶ ὁ ἀντιβαλεῖν περὶ αὐτοῦ | Dum in bonum usum malē facta vertuntur, ejus consiliis militant, etiam qui ejus consiliis repugnant. Greg. Rom. in Job. l. 6. c. 14. ita Assyrius Esai. c. 10. v. 6, 11. Deusque de eis qui faciunt quae non vult, facit ipse quae vult. Aug. de corrept. & grat. c. 14. Et enchir. c. 100. Per eam creaturam voluntatem quā factum est quod creator noluit, implevit ipse quod voluit. hoc enim ipso, quod contra voluntatem Dei fecerunt, de ipsis facta est voluntas ejus. Vide l. 8. § 35.

Τῷ τοῖς ἐχρήσεν ὁ κόσμος | Vide l. 9. § 42.

Chrysipp. de natur. lib. 2. à Plutarcho relatus de contradiet. Stoic. c. 31. & de Commun. notit. c. 12. Ἡ κακία πρὸς τὰ λοιπὰ συμπέματα ἔχει ὅσον ἡγεταὶ τὸ αὐτῇ πρὸς τὴν τῆς φύσεως λόγον καὶ ἐν ἑαυτῇ, ἐκ ἀχρηστίας γίγνεται πρὸς τὰ δὲ αὐτῇ τὸν αὐτῶν τῶν. Vide infr. ad illa, εὐτελὲς καὶ καλὸν εἶναι. Sed & Plato in Theaet. à Theodoro etiam adductus therap. lib. 12. Ἄλλ' ἔτι ἀπόλλυται τὰ κατὰ φύσιν ἀνθρώπων γὰρ πρὸς ἀγαθὸν αἰετὶ ἐν ἀνάγκῃ. Non necessarium profus, at conducibile tamen, nec nostri negant. Latant. l. 5. c. 7. Virtutem aut cerni non posse, nisi habeat vitia contraria; aut non esse perfectam, nisi exerceatur adversis. hanc enim Deus bonorum ac malorum voluit esse distantiam; ut qualitatem boni ex malo sciamus, item mali ex bono: nec alterius ratio intelligi sublato altero potest. Deus ergo non exclusit malum, ut ratio virtutis constare posset. Aug. enchir. c. 10. Ab hac summē & immutabiliter bonā Trinitate creata sunt omnia, & nec summē, nec equaliter, nec immutabiliter bona, sed tamen bona etiam singula. Simul verò universa valde bona; quia ex omnibus consistit admirabilis pulcritudo. in qua etiam illud quod malum dicitur, bene ordinatum & suo loco positum, eminentius commendat bona, ut magis placeant & laudabiliora sint. neque enim Deus omnipotens, rerum cui summa potestas, cum summē bonus.

ἀπαρτίζεσθαι usurpatur. Liban. in vit. sua. δημοκρατία ἢ ἡδὴ τοῖς παρῶν ἀγαθήσιν. presentibus contentum fore.

Ἡ μὲν δὲ δούλη, μὴ ἐνδεύουσα | Apul. de Deo Sacrat. Nullus, inquis, Deus rebus humanis intervenit. cui igitur preces allegabo? cui votum nuncupabo? cui victimam cadam? quem miseris auxiliatorem, quem bonis fautorem, quem aduersatorem malis in omni vita ciebo? quem denique, quod frequentissimum est, iurejurando arbitrum adhibebo?

Ἐξέστι τοῦ ἐμὲ βυλάδιδος | Καὶ ἀστρονομία ἢ ἀστρονομίων, ut Tatianus contr. Grec. Itā l. 9. § 28. μὴ καὶ οὐ εἰρήνη.

Κατὰ τὴν ἐαυτοῦ κατασκευὴν | Vide supr. § 16, 40. & l. 5. § 16. & l. 9. § 28.

Πόλις καὶ πατρίς, ὡς καὶ Ἀντωνίνος εἰς τὴν Ῥώμην | Itā Cicero. contr. Rullum 2. Roma communis patria omnium nostrum. & Modestinus in Pandect. l. 50. tit. 1. leg. 33. Roma communis patria nostra est. Seneca verò ad Helv. c. 6. de eadem, sensu haud paulò latiore, ratione hominum ex omnibus locis terrifera eò confluentium, ibique sedes figentium suas; Quae velut communis patria potest dici, quomodo de Italia Plinius hist. nat. lib. 3. c. 5. Una cunctarum gentium in toto orbe patria. Et Aristides orat. in Romanam ratione civitatis gentibus aliis communicat: Τὸ Ῥωμαίων, ἡ πόλις, ἀλλὰ ὅπως ὄνομα κοινὸν πᾶσι καὶ τῷ τε ἑκείνῳ καὶ τῷ παλίν, ἀλλ' ἀντιπρόσθετα πᾶσι τοῖς λοιποῖς. πολλοὶ γὰρ, inquit, ἐν ἐκείνῃ πόλει πολῖται ὑμῖν ἄλλοι, ἔχοντες ἢ ἡμῶν δημοφύλων, ἢ ἰδιώτες τῶν πρὸς αὐτοῖς τὴν πόλιν ποιοῦντων ἔξῃ γὰρ τὸ τῆς πόλεως ὄνομα. Cicero de legib. lib. 2. Ego meherculè municipibus omnibus duna esse censeo patrias, unam naturae, alteram civitatis. ut ille Cato, cum esset Tusculi natus, in populi Romani civitatem susceptus est. itaque cum ortu Tusculanus esset, civitate Romanus, habuit alteram loci patriam, alteram juris. Tum, ubi in Atticis idem ostendisset, unde & Euripides Ione,

πατρίς γὰρ δὲ Ἀθηναίων πόλις.

subjungit, Sic nos & eam patriam dicimus, ubi nati; & illam, quā excepti sumus. Sed necesse est caritate eam praeferre, in qua reipub. nomen & universa civitatis est. dulcis autem non multo facis est ea quae genuit, quàm ea quae exceptit. itaque ego esse hanc meam patriam prorsus nunquam negabo, dum illa sit major, & haec in ea contineatur. Duplici ergo nomine patria Marco Roma, & ortus ratione, & civitatis. nam & Roma natus est. Capitol.

Ὡς ἡ ἀνθρώπων, ὁ κόσμος | Itā Theodorus Atheus, ἐν πατρίδα τὴν κόσμον. Laert. l. 2. in Aristip. quod idem & alii. Vide ad l. 2. § 16. & l. 3. § 11. Herculis est apud Tragicum vox, à Plut. de exil. & Stob. tom. 2. tit. 40. laudata:

Ἀργεῖος, ἢ Ὀνείδος, ἢ γὰρ ὡς ἔχεται

Μαῖς ἄπας μοι πῦρρος Ἑλλήνων πατρίς.

Argivus an Thebanus: haud unam mihi

Adscribo; patria urbs est Graia qualibet.

Verum latius patriam suam porrigit Crates Theban. apud Laert. l. 6. in Hipparchia:

Οὐχ εἰς πάτρα μοι πῦρρος, ἢ μία εἶναι

Πάτρως ἢ γέσσε, καὶ πόλις καὶ ὁ κόσμος

Ἐπειμὸς ἡμῶν ἐνδυστάδης πάτρα.

Mibi patria non urbs una, non una est domus:

Verum quot urbes, quot domos tellus habet,

Totidem mihi sunt aequa ad hanc vitam loca. Grot.

Sed & Socrates, de quo Plut. ibid. Ὁ δὲ Σωκράτης

βέλπον, ἐκ Ἀθηνῶν, ἢ δὲ Ἑλλήνων, ἀλλὰ Κόσμου

ἐν φήσας, ὡς ἂν περὶ Ῥώμης εἶπεν, ἢ Κοελνδίδος

ἐπὶ μὲν δὲ Σανίῳ, μὲν δὲ Τανδέρῳ, μὲν δὲ Κερωνίῳ

ἐνέκλεισεν ἐαυτὸν Subjungit Plut. ex Euripid.

Ὁρᾷς τὴν ὑπὲρ τῶν Ἀθηνῶν αἰδέεσθαι,

Καὶ γὰρ πλεῖς ἔχοντες ὑγῆς ἐν ἀνθρώποις

ἔτοι τῆς πατρίδος, ἡμῶν ἔστιν εἰς. Senec. epist. 102.

Primum humilem non accipit patriam; Ephesum, aut

Alexandriam, aut si quod est etiamnum frequentius in-

colis, latius rectis solum. illi patria est, quodcumque

suprema & univēsa circuitu suo cingit. hoc omne con-

venum, intra quod jacent maria cum terris, intra quod

per humana divinis fecerunt etiam conjungit, intra

quod disposita tot numina in altis suis exstant.

Democritus item apud Stob. tom. 2. tit. 40. Ἀνδρεί

σοφὸς πᾶσα γὰρ βασιλῆα. Ἰουλιῶν δὲ ἀγαθὴς πατρίς

ὁ σύμπας κόσμος. Quod Euripides ibidem lauda-

tus ex Musonii de reil.

Ἀπὸς μὲν αὐτῆς αἰετὸς ἀφ' ὁμοῦ

Ἀπὸς αὖ καὶ χθονὶ ἀνδρείου ἡμετέρας πατρίδας.

Patet omne calum praepeti Jovis aliti:

Itā terra quaevis patria est forti viro. Grot.

Et in eundem sensum Naso Fast. l. 1.

Omne solum forti patria est; ut piscibus aquor,

Et volucri vacuo quicquid in orbe patet.

In Homeri epitaphio ē vereri marmore à Falken-

burgio ad Nonni Dionysiaca representato;

Πατρίς ἐμὸν καὶ χθονὶ πᾶσα.

Patria mi terra est omnis.

De Christicolis Justin. ep. ad Diognet. Πᾶσα γὰρ

ἐν, πατρίς ἐστὶν αὐτῶν καὶ πᾶσα πατρίς, ἔστιν. Di-

stinctius, & ad Marci mentem proxime, Epictet.

l. 2. c. 5. Τί γὰρ ἐστὶν ἀνθρώπος; μέγας πόλις, αἰετὸς

τῆς μὲν τῆς ἐν δὲ τῶν καὶ ἀνθρώπων ἐστὶν πᾶσα ἢ

τῆς αἰετὸς ἐστὶν ἀνθρώπου, ἢ τῆς αἰετὸς τῆς ὁμοῦ

μύμηνα. Et c. 15. Τῆς αὐτῆς πόλεως πολῖται, καὶ

τῆς μεγάλης καὶ τῆς μικρῆς. Sed & Senec. de orro

sup. c. 31. Duae respublicae animo complectamur;

alteram magnam & verè publicam, quā Dii atque ho-

mines continentur; in qua non ad hunc angulum re-

spectimus, aut ad illum, sed terminus civitatis nostrae

cum sole metimur; alteram cui nos adscripsit con-

ditio nascendi. haec aut Atheniensium erit, aut Cor-

inthiensium, aut alterius alicujus urbis, quae non

ad omnes pertinet homines. quidam eadem tempora

utrique

utrique reipublice dant operam, majori minoriue, quidam tantum minori; quidam tantum majori. E primo genere est Marcus noster.

Τὸ πᾶς πόλεσιν | Vide l. 5. § 22. & infr. § 45, 54.

§ 45. Τῷ ὅλῳ συμφέρει | Vide l. 2. § 3. & l. 5. § 8.

Ὅσα ἀνθρώπων ἢ ἐτέροις ἀνθρώποις | Leg. forsan, καὶ ἐτέροις. hoc est, ea quae hominum alicui eveniunt, non universo tantum, sed hominibus etiam aliis aliquo modo conducere.

Κοινότερον | Sed nunc vocabulum utilis accipimus latius; ut etiam rebus mediis pateat. Xyl. imò, τὸ συμφέρον, sive conducibile, nunc vulgari modo accipitur, quatenus de rebus mediis enunciat. ita l. 2. § 9. ὡς ἀντὶς κοινότερον συσχείνει. τὸ συμφέρον enim sive conducibile de rebus mediis dici Stoici vix concesserint. quæ illi χρῆσιμα ἢ εὐχρηστα esse aiebant, ἀλλ' οὐκ ὠφέλιμα, id est, utilia, sed non conducibilia. Vide ad l. 3. § 6, 11. & l. 8. § 7. Ità Porphy. de abstinent. ubi Carneadis illa retulerat; Ἐχθρον ὅτι οὐσοι γυρόντων, ὅταν τῷ σπέρματι πύρρα καὶ γόνον, πυρρὰν τέλει, ὠφελεῖται. subiungit, κοινότερον ὅτι τῆς ὠφελείας, καὶ εὐχρηστίας ὅτι ἀγνοῖαν, ἀκχεῖον.

§ 46. Ὅσων προσίσταται | Ὅσων Xyl. legisse videtur. Lugd. ὁσων exhibet. προσίσταται, aliquando offendere, molestum esse, tædio afficere. Ità Dionys. Halic. de dictione Ilocratice. πᾶς ὁ ὅτι ὁμιλῶν κόσμος πολὺς ὅτι παρ' αὐτῶν, καὶ λυπεῖ πολλὰ καὶ τῷ ἄλλῳ κατασχεῖν, προσεσφύρθη τῷ ἀκαῖς id est, obfudit aures et offendens. quod alibi dixit idem, κατὰ τὸν τῷ ἀκαῖαν. confirmat autem hoc disertè id quod à Marco hic dicitur, tenorem unum eundemque visorum dictorumve continuum, fastidium afferre. quamquam contrà Jo. Chrysost. in ad Cor. ep. 2. orat. 8. αὐτὴ ἡ χυνομένη πᾶσι προσίσταται. innovatio ipsa quosque offendeat. Idem itidem in ad Hebr. orat. 8. de rudimentis pietatis Christianæ primis, quæ laetis nomine apud Apostolum designantur; Ὅσα γὰρ πᾶς ἡμῶν ταῦτα προσίσταται (τοῖς τελείοις, utique) ἀλλ' ἐκείνους ἐξυπερβαίνει, ἵνα μὴ προσεσφύρῃ αὐτοῖς. Vide quomodo nos adulescentes ista nunc offendant; cum illos tamen rudiores tunc alerent, ipsos neutiquam offendentes. atque isto quidem sensu τὸ προσίσταται hic sumi oportebat, si ὁσων legeremus. Verum ὁσων malim; quia τῷ sequitur; ut significet, hoc potius προσίσταται, contingere, usu venire, quomodo Plato in Theætet. ταῦτα ἐδὲ ὅσα προσίστανται προσίσταται αὐτοῖς. Hec eis ne in somnis quidem facere usu venit. Et Porphy. de abstinent. l. 1. Platonice illud explicans, eis ὅτι δειπνα καὶ δύνανται ἐδὲ ὅσα, φησὶ, προσίσταται.

Αἰτὶ τὰ αὐτὰ | Querit Aristot. problem. l. 21. q. 14. Διὰ τί τὰ αὐτὰ σωματικῶς τε καὶ ψυχικῶς, καὶ κατὰ σωματικὰς καὶ ψυχικὰς ἀνάγκας.

Summa solutionis est. ὅτι τὸ μὲν ἔδος ἐξίν δεικνύει πνέει ἐν ἡμῶν ποίει, καὶ πληροῖται. τὸ δὲ σωματικῶς προσεφύρῃται π, πληροῖται τῷ ἐπιθυμῶν, καὶ κατὰ τὸ αἶνον. leg. καὶ expuncto, κατὰ τὸ ἀγρῶν. & in proximis, pro ἐστὶ γὰρ π καὶ ἡ ἐπιθυμία. ἔστι γὰρ [κατὰ τὸ ἀγρῶν] π ἡ ἐπιθυμία. adfirmant sequentia: αἱ μὲν ἔξεις γυμναζομένη αὐξάνονται καὶ ἐπιθροῦνται. τὰ δὲ ἀγρῶν σαφὲς αὐτῶν αὐξάνονται. διότι τὸ μὲν ἔδος, ὅν γυμναζόντων, αὐξάνονται δεικνύει. ἐξίν τὸ δὲ σωματικῶς προσεφύρῃται, σαφὲς μὲν καὶ πληροῖται τῷ ἐπιθυμῶν ἢς πληροῦσθαι, ἐκείνῳ προσεφύρῃται. Plutarch. in paedagog. Μονωδία, κατὰ τὸ κατὰ ἄλλοις ἀπαν, ἐν ἀκρόμασι καὶ διέμασι, πᾶσι μὲν τε καὶ σπέρματι δύνανται ἢ ὅτι ποικιλία τερπνόν. Ilocrat. ad Demon. § 12. Τὰς ἐπιδόσεις μὴ πυνάδες ποιεῖ τοῖς αὐτοῖς, μηδὲ μακροῦς ἀπὸ αὐτῶν πληροῖται γὰρ ἀπείρων. Contrà; μετὰ βολὴν πάντων γλυκύ.

Euripid. Orest. Idemque Antioch. apud Stob. tom. 2. tit. 63.

Κόρος ὅτι πάντων. καὶ γὰρ ἐκ καμίνων λέκλεσις ἐστὶ αἰσθητὴς ἐκ ἐκπληκτικῶν. Διὰ τὸς ὅτι πληροῦσθαι π, ἀσμεῖται πάλιν Φαῖλα διατῆ προσεφύρῃται ἡ δὲ σωμα. Rerum satietas omnium est. turpes toros Vidi sequentem, pulcra cui conjunx domi: Et plenus epulis aliquis et vili cibo, Novitate commendante, cepit gaudia. Grot.

Gregor. Naz. de pace orat. 3. Τροχὸς καὶ ὕπνος καὶ φῶς κόρος ἐστὶ, καὶ ὅτι αἰσθητὸν, ὡς λέγει καὶ πληροῦσθαι πάντων, καὶ ὅτι ἀλλοτρίων μόνον, ἀλλ' ἡ δὲ καὶ ὅτι ἡ δὲ σωματικῶς καὶ πάλιν ἐκ ἀλλοτρίων ἀλλοτρίων τε καὶ ὅτι ὅτι. In animo forsan habebat Pindari illud Nem. od. 7. Κόρος δ' ἔχει καὶ μέλι, καὶ τὰ τερπνὰ ἀνδρῶν ἀφροσύνα. Vel Homeri illud Il. v. v. 636.

Πάντων μὲν κόρος ἐστὶ, καὶ ὕπνος, καὶ φιλοπῆτις. Μολπὴς τε γλυκερῆς, καὶ ἀμύμων ὁρμηδμοῖο. vel etiam Moschi illud idyll. 4. v. 71.

— καὶ εὐπροσώπῳ κόρος ἐστὶ. Idemque de Theolog. orat. 1. Οὐ τὸ μεμνηδαι διανεκῶς καλῶν, τὸ θεολογεῖν δὲ ἐστὶ τῷ θεολογεῖν, ὁσων (ὁσων f.) εὐπελές, ἀλλὰ τῷ ἀκαῖαν ἐστὶ τῷ διδασκαλίαν, ἀλλὰ τῷ ἀμύμων ἢ γὰρ μέλιτι πληροῦσθαι καὶ κόρος ἐμὴν ἐργάζεται, καὶ ὅτι ὅτι μέλιτι. Alludit ad Regis sapientissimi dictum, Proverb. c. 25. v. 16. Mel si offenderis, quod satis est comedas, ne saturatus illo, evomas rursus: Ità pedem tuum studiosè contineas ab edibus vicini tui, ne satur tui cum fueris, odio te habeat. scil. Saturatus stomachus, non oblata solum renuit, sed ingesta etiam rejicit. Eucher. in Gen. q. 1. Itaque Salvian. ep. 1. Gratia meorum rogatus uter interdum, sed tamen parce, et apud paucos, ne gratia ipsa ingratis utar. In Petron. fragm.

Non uno contenta valet natura tenore, Sed permutatas gaudet habere vices.

Taurus

Taurus amat gramen mutatâ corpore velle :

Et fera mutatis sustinet ora cibus.

Ipsa dies ideo grato nos proluit haustu,

Quod permutatis hora recurrit equis.

Cassiodor. l. 7. ep. 36. Nemo dubitat, homines suâ varietate recreari : quia in continuatione rerum magnum mentibus esse constat fastidium. dulcedo mellis, si assiduâ sumatur horrescit. Serena ipsa, quamvis magnopere desiderantur, jugiter adepta sordescunt. & l. 2.

ep. 3. Ipse quoque annus temporum pater, quadrifariâ se diversitate componit : nec desiderium caperet, si novitatis gratiam non haberet.

Τὰ ἀμυρὰ τῶν ἰατρῶν | De Circensibus Plin. min. l. 9. ep. 6. Nil novum, nihil varium, nihil quod non semel spectâsse sufficiat. quò magis miror tot milia virorum tam pueriliter identidem cupere, currentes equos, insistentes curribus homines, videre. Qui & ideo miratur, non vulgus tantam, sed quosdam quoque graves homines, in re inani, frigida, assiduâ, tam insatiabiliter desiderare. Vide ad l. 7. § 3.

Καὶ τὸ ὁμοειδὲς | Cicer. de invent. l. 1. Omnibus in rebus similitudo est satietatis mater. Et Fabius l. 9. c. 4. Virtutes etiam ipse tedium pariunt, nisi gratia varietatis adjuncta. & mox. Ex similitudine tedium & satietas creatur.

Παύσα ἀνο ἔγω | Alludit ad Heracliti dogma illud apud Laërt. l. 9. Τὴν μεταβολὴν, ὅθεν ἀνο ἔγω. Vide l. 2. § 14. & l. 4. § 32. & supra § 37.

Μέγχετ τὴν ἔν ; | Apud Senecam epistol. 77. 30

Stoicus quidam : Cogita, quamdiu jam idem facias. cibus, sonans, libido : per hunc circulum curritur. ipse epist. 24. Quosdam subit eadem faciendi videndique satietas, & vitæ non odium, sed fastidium : in quod prolabimur, ipsâ impellente philosophiâ, dum dicimus ; Quousque eadem ? nempe expurgiscar, dormiam, satior, esuriam, algeo ; astuabo : nullius rei finis est : sed in orbem nexa sunt omnia : fugiunt ac sequuntur. diem nox premit, dies noctem : æstas in autumnum definit ; autumnus hyems instat, quæ vere compestitur. omnia transeunt, ut revertantur. nihil novi video ; nihil novi facio. fit aliquando & huius rei nausea. multi sunt, qui non acerbum judicant vivere, sed superfluum. Idem de tranquill. c. 2. Hoc quosdam egit ad mortem, quod proposita sæpe mutando, in eadem revolvebantur, & non reliquerant novitati locum. fastidio illis esse cepit vitæ, & ipse mundus : & subit illud * rabidarum [* tabidarum Lipf.] deliciarum, Quousque eadem ? Lucret. l. 3. hoc argumento sub Naturæ persona mortis subeundæ æquanimitatē suadet, subituri quiritatio-
nem objurgat :

Quid tibi tantopere est, mortalis, quod nimis ægris
Luctibus indulges ? quid mortem congemis, ac fies ?
Nam si grata fuit tibi vitæ antea, priorque,
Et non omnia pertulisti congesta quasi in vas
Commoda perfluxere, atque ingrata interiere ;

Cur non, ut plenus vitæ conviva, recedis ?

Sin ea, quæ fructus cunque es, periere profusa,

Vitæque in offensa est, cur amplius addere queris ;

Rursum quod pereat male, & ingratum occidat omne ;

Nec potius finem vitæ facis atque laboris ?

Nam tibi præterea quid machiner inveniamque

Quod placeat, nihil est. eadem sunt omnia semper.

Si tibi non annis corpus jam marcet, & artus

Confessi languent, eadem tamen omnia restant ;

Omnia si peragas vivendo vincere sec'lo.

Et paulò post :

Præterea versamur ibidem atque infimus usque :

Nec nova vivendo procuditur ulla voluptas.

Quod idem Sen. epist. superius memoratâ. Ecquid habes propter quod expectes ? voluptates quæ te morantur ac retinent, consumpsisti : nulla tibi nova est : nulla non jam odiosa ipsâ satietate. nihil tibi luxuria tua in futuros annos intactum reservabit. Iste autem jugis rerum tenor Chironem etiam immortalitatis tædio affecit, si Luciano in νεκροῖς credimus. Τὸ δὲ ἡδὺ, inquit, ἐγὼ ποικίλον π, καὶ ἐχ' ἀπλὴν ἡγούμενα. ἔδ' ἐγὼ δ' ἔω ἀπὸ, καὶ ἀπολαύων τῶν ὁμοίων, ἡλίκα, ὥσπερ, τρεπὼς. αἱ ὥραι δ' αἱ αὐταὶ, καὶ τὰ μηχανήματα ἀπύλα, ἐξῆς ἕκαστον, ὡς περ ἀκολληθῆναι, δαίτην δαίτην ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ γυν' αὐτῶν. ὅ δ' ἐσ' τὸ αὐτὸ αἰὶ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μεταστρεφῖν ὅλως, τὸ πρὸς τὸν λυθ. Vid l. 12. § 35.

§ 47. Τὴν ἰατρῶν | Vide lib. 3. § 3. & l. 4. § 48, 50.

Φιλιστῶν | Philistionis Nicæi Comici Socrati coætanei meminit Suidas. Philistionis Locri, quem & antiquum appellat, Plut. sympo. l. 7. c. 1. & ex Plut. Gell. l. 17. c. 11. Et is forsan est, cui libros de dieta, qui Hippocratis nomen præferunt, à nonnullis adscribi autor est Galenus in Comment. ad lib. de diet. in morb. acut. quique à Plinio inter eos, è quibus sua delibavit, recensetur.

Ἐκεῖ δὲ μετὰ Καλῶν ἡμᾶς δὲ | Eò nos commigrare & concedere oportet, quò tot ante nos heroes, principes, tyranni, oratores disertis, artifices peritis, philosophi tum graves, tum & rerum humanarum irrisores, concesserunt. ad domum scil. viventi cuique destinatam, ut Job c. 30. v. 23. Vide l. 3. § 3. & l. 4. § 48, 50. Senec. epist. 77. Eò ibis, quò omnia eunt. quid tibi novum est ? ad hanc legem natus es. hoc patri tuo accidit, hoc matri, hoc majoribus ante te, hoc omnibus post te. Serias invicta, & nullâ mutabilis ope, illigas & trabis cuncta. quantus te populus mortuorum sequetur, quantus comitabitur ? fortior, opinor, esses, si multa millia tibi commorerentur, atqui multa millia hominum & animalium hoc ipso momento, quo tu mori dubitas, animam variis generibus emittunt. tu autem non putabas te aliquando perventurum ad id, ad quod semper ibas ? nullam sine exitu iter est. Τὸν δὲ καλῶν autem μετὰ Καλῶν Marcus dixit ; quomodo μετὰ καλῶν Plato Phædon : Ἐν καλῶν καλῶν.

τοῖς τοῖς ἔξω τὴν καὶ καὶ τὴν μετακίνησιν τὴν ἐν-
δεδεῖται ἐκείνους ἐν τῇ ἡμέρᾳ. μεταβαλὼν, muta-
re, sed & sedem mutare, de loco in locum migrare.
Ita Aristoteles *hyst. anim.* l. 8. c. 12. de gruibus,
μεταβάλλουσιν ἐκ τοῦ Σκυθικῶν εἰς τὰ ἔλη τὰ ἄνω
τῆς Αἰγύπτου. & de piscibus, οἱ μὲν ἐκ τοῦ Πόν-
του, ἢ εἰς τὸν Πόντον μεταβάλλουσιν. inde μεταβολή pro
migratione. Aristot. *ibid.* τὰ μὲν ἐκ τοῦ ἐγγυὲς τό-
πων ποιμένα τὰς μεταβολὰς, τὰ δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἐξο-
των. Thucyd. l. 1. Μάρισα δὲ τῆς γῆς ἢ αἰεὶς αἰεὶ
τὰς μεταβολὰς τοῦ οἰκητόρων ἔχον. Vid. ad l. 5. § 13.
Φιλόσοφοι | Vide l. 3. § 3. & l. 7. § 19.

Στρατηγὸν, πύραυρον | Vide l. 3. § 3. & l. 4.
§ 32. 48. Tragicus à Plutarch. ad Apoll. laudatus:

Πῶς δὲ τὰ στυγερὰ καὶ τὰ καὶ τοῦ Λυδίου
Μέγατος Δυναστεύς Κερσίος, ἢ Ἐρξῆς βασιλῆως
Ζωῆας διαλάσσης αὐτῶν Ἑλλήνων;

Ἀπαιτῶν αἰδῶν ἡλθον εἰς λήθης οὐκ.

Ubi ille quondam fasus? ubi nunc Lydiae

Dominator ingens Cræsus? & Xerxes graue

Qui ratibus aquor iunxit Hellespontinum?

Abripuit omnes orcus ad Lethes domum? Grot.

Εὐδοξὸς | Εὐδοξὸς Αἰγύπτου Κρίδιος, ἀστρολό-
γος, γεωμέτρης, ἱατρὸς, νομοθέτης. τῶν ἀντὶ τοῦ
Εὐδοξοῦ ἐνδοξὸν ἐκάλουν, διὰ τὴν λαμπρότητα τῆς
φήμης. Laert. l. 8. qui & vitam ejus breviter de-
scripsit. de eodem & Suidas. Strabo operis initio.
Diodor. Sic. l. 1. Aristot. *ethic. Nicom.* l. 1. c. 12.
& l. 10. c. 2. (quos libros ideo Nicomacho filio,
non Aristoteli patri tribuere videtur Laertius) 30
Plut. de Isid. & Osir. in Marcell. & adu. Colot. &
adu. Epicur. quo loco memorabile istius votum com-
memorat: ἡμεῖς, ὅσοι τὴν ἡμέραν, καὶ κατὰ μα-
θῶν τὸ ἥμισυ τὰ ἀσπρὰ, καὶ τὸ μέγεθος καὶ τὸ ἔδος, ὡς
ὁ Φαίδων, κατὰ φιλοσοφίαν. Senec. *quæst. nat.* l. 7.
c. 3. Gell. l. 17. c. 21. Philostrat. in *Sophist.* Vir-
truv. l. 9. c. 7. Petron. in *Satyr.*

Ἱππάρχος | Hipparchus Nicæus, insignis item
Mathematicus; quem consiliorum naturæ participem,
Plinius vocat, *hyst. nat.* l. 2. c. 12. & *ibid.* c. 26. 40
nunquam satis laudatum; & quo nemo magis approba-
verit cognationem cum homine siderum, antiquasque no-
stras partem esse cæli. Et mox: eundem ausum, rem
etiam Deo improbam, (hominem loqui memineris po-
tentia divini minus gnarum, quàm vates sacer
prædicat, Psal. 147. v. 4.) annumerare posteris stellas,
ac sidera ad nomen expungere, (ita malim, quàm, ad
normam expungere;) — cælo in hereditate cunctis
reliquo; si quisquam, qui cætationem eam caperet, inven-
tus est. De eodem Strabo l. 1. & 2. & Ptolom. in
astronomic.

Ἀρχιμήδης | Archimedes celeberrimus geometri-
cā & machinali scientiā. Plin. l. 7. c. 37. de quo
vide cūm alios, tum Plut. ex Marcell. *vit.* ad l. 5.
§ 1. sed & quæ ille *ibidem* de eodem plura: quo lo-
co inter alia refertur istius ad Hieronem arrogantis-

fima vox illa. ὡς εἰ γὰρ ἔχον ἑτέραν, ἐκείνην καὶ
ταύτην, μεταβάς εἰς ἐκείνην. vel ut Pappus in *me-
chan.* Δὲ μοι ποῦ εἶ, καὶ κατὰ τὴν γῆν. Des ubi con-
sistam, & dimoturus sum terram. sive ut Lud. Vives
de *art. corrupt.* l. 5. Si alter foret terra globus, se
illum ad hunc tracturum, vel hunc ad illum impulsu-
rum. Cicer. *Tusculan.* l. 1. Astrorum conversiones
motusque omnes qui animo vidit, is docuit similem ani-
mum suum ejus esse, qui ea fabricatus in cælo esset.
10 nam cūm Archimedes Lune, Solis, quinque errantium
motus in sphaeram illigavit, effecit idem, quod ille, qui
in Timeo mundum edificavit, Platonis Deus; ut tardi-
tate, celeritate dissimillimos motus una regeret conver-
sa, quod si in hoc mundo fieri sine Deo non potest, ne
in sphaera quidem eosdem motus Archimedes sine divino
ingenio potuisset imitari. de quo artificio vide Claudia-
ni epigram. 21. De eodem autem Archimede vi-
deri possunt etiam Polyb. *hyst.* l. 8. Diodor. l. 5.
c. 9. Vitruv. l. 9. c. 3. Cicer. *Verrin.* 4. pro Clu-
20 ent. & *Tusc.* l. 5. Athen. l. 5. c. 7. Synes. de in-
somm. Procl. in *Euclid.* l. 2. c. 3. Eustath. ad *Il.* d.
ubi ἐκαστοῦ γεγενη. & ad *Il.* ε. ubi καραυνοδόλον
dictum refert. Rhemn. Fann. de *ponder.* & Pisid.
apud Suid. in *Δωϊακῶν.*

Αὐδαδαῖς | Contumaces. Xyl. peremptorii, fi-
dentes. Caf. arrogantes, malim. quamquam nec hoc
satis aridet, neque enim in partem sequiorem u-
furpasse videtur Marcus istic. vixque est ut uno
verbo exprimam, quod voluisse sentiam. qui de inven-
30 tis suis summapere placebat sibi. Vide ad l. 10. § 9.

Χλιδασαῖ, ὃς Μένιππος | De Menippo Cyni-
co Laert. l. 6. Φέρεται μὲν ἐν ἀποδείκναι ἐξέν. τὰ δὲ
βιβλία αὐτοῦ πολλὰ κατὰ μέγεθος γέμει. καὶ πῶς
τοῖς Μελεάγροι τὰ κατ' αὐτὸν ἡμολοῦν. Mitius ta-
men de Menippo Strabo l. 16. Ἐκ τοῦ Ταλέωνος
ὡς Μελεάγρος καὶ Μένιππος ὁ ἀποδοκίμοις. Hinc
autem de Menippo Diogenes Polluci ab inferis re-
versuro in Luciani *mortalibus* mandata dans: Ἦν
πε ἰδὼς Μένιππον τὸν κυῖα, (εὐχρίστ' ἂν αὐτὸν
ἐν Κοεινῶν καὶ τὸ Κεζέριον, ἢ ἐν τῷ Λυκίῳ,
ἢ ἐκείνῳν περὶ ἀλλήλους φιλοσόφων κατὰ γλῶσ-
σα) εἰπὲν περὶ αὐτὸν, ὅτι σὺ, ὦ Μένιππε,
καλῶς ὁ Διογῆνης, εἰ σοὶ ἰκανῶς τὰ ὑπὲρ γῆς κα-
ταγέλασται, ἡκύν ἐνθάδε πολλὰ πλείω ἐπηλα-
σάμενον. & in *δὲς κατὰ γλῶσσαν*, eundem appel-
lat Dialogus, Φοβερόν πᾶσι κυῖα καὶ τὸ δῆγμα λα-
δραῖον, ὅσα καὶ γλῶσσαν αὐτῶν ἔδεικναι. Porro à Me-
nippo isto, scripta *χλιδασαῖ* καὶ *σαρκασαῖ* Meni-
ppea dici solenne habent; ut Varronis *Satyræ*, &
Luciani *dialogi*. Quin & libellos illos ipsos, qui il-
lius nomine vulgò circumferebantur, ab aliis, Dio-
nyfio nempe Zopyroq; Colophonis, sub Menippi
persona fuisse compositos, non deesse qui tradant,
Laertius testatur.

Ἐν δὲ πολλὰ ἔδειον | Vide l. 4. § 32. & *supr.*
§ 16. Dio Prus. *orat.* 16. Ἀν δὲ ἐκείνῳ ἐνδυμα-
25

διῆς, ὅτι μοιρεῖς ἔσται ἅλας τῶ βίβι χρεῖν, ἀλλὰ πάντες
 αἱ μαρτυροὶ καὶ λῆλα ἐνδύαμοντες διέξαντες, ἔϊ, πρὶ-
 νήχου καὶ σου πᾶρεται ἡδὺν τὸτο τὸ πᾶρεα, καὶ ἐπὶ
 πᾶρεται ἔκδοξ τῶ βίβι πᾶλιν. λίγρον ἡγῆσιν καὶ μαρ-
 τῶν ἐκδοξ, τὸ νομῶν ἐλας τὸ δεινὸν ἔϊ ἡδὺν γινω-
 σκῶν, ἡ μαρτῶ, ἡ διαμαρτῶν, διῆα καὶ ἔκδοξ, τῶ
 γρῶς λυπῶς καὶ φῶς καὶ ἔϊ τῶ τῶν πᾶρτων πᾶρτων δια-
 γρῶν. Arifid. in Eicon. Οὐ δὲ δὲ φηλοφωχῶν,
 ἐκδοξ τῶν ἐνδύαμοντων τῶν μαρτῶν, ἡ πᾶς ὅς
 πᾶρεται ἐκδοξ πᾶρεματα, ἔκδοξ αἱ πᾶς τῶ μαρτῶ γρῶ-
 ρος ἀπῶλῶν, οἷα δὲ ἀπολαύειν ἐκδοξων ἀνδρῶν πο-
 ῖν ἡγῶνται τῶν πᾶρτων καὶ λῆλα, ἔκδοξ τῶν ἀπο-
 σῶν αὐτῶν τῶ βίβι μαρτῶν ἐν πᾶς καλλῶν τοῖς ἐκ-
 πᾶρσι, καὶ ἔκδοξ, ὡσπερ πᾶρτων, ποθῶντων ἀκῶν ἐπὶ
 καὶ ἐκδοξ, κατῶντες τὸ δῶμα.

Εὐαγγ. Ita l. 3. § 11. *ἐν αὐτῷ*. & l. 9. § 11. *μὴ*
ἐκιδρύσας. & l. 11. § 9, 18. *μὴ ἐκιδρύσας καὶ ἀπαύστη-*
τον. & l. 7. § 22. *φιλεῖν καὶ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις*. Vide
& l. 9. § 27.

§ 48. Τα ὁμολύματα οὐ ἀρετῆς | Nihil tam
 candoris ingenui proprium quam virtutes, quas
 ipse habeas, in aliis etiam admare: quum in alio
 sua quemq; natura delectet: ut Plin. minor in Paneg.
 & multo adhuc magis, in aliis etiam suspicere,
 quibus ipse careas. Plin. idem l. 1. ep. Neg; enim
 ego, ut multi, invideo aliis bonum, quo ipse careo: sed
 contra, sensum quandam voluptatemque percipio, si ea
 que mihi denegantur, amicis video superesse. & epist.
 17. Scias eum plurimis virtutibus abundare, qui alic-
 nas sic amat. Hieron. apolog. ad Pammach. Virgini-
 tatem in cælum fero; non quia habeam, sed quia ma-
 gis mirer quod non habeo. ingenua & verecunda confes-
 sio est, quo ipse careas in aliis predicare.

Τὸ ἐνυπνίου. | Paul. ad Tim. ep. 1. c. 6. v. 19.
ἐνυπνίου ἐστίν).

Πρόχειρα | Vide l. 3. § 13.

§ 49. Ὁπὸ τοῦδε πῶν λιπὼν ὦ. | Quod de
corporis pondere Marcus, de robore Tullius in
Caton. Ne nunc quidem vires desidero adolescentis ; non
plus quam adolescens etiam vires tauri aut elephantis
desiderabam. Oburgatque eos Senec. de benef. l.
2. c. 29. qui eis corporis dotibus non contenti,
quas natura ipsis assignavit, queruntur quod magnitu-
dine corporum non aequemus elephantes, velocitate cervos,
levitate aves, impetu tauros ; quod sagacitate nos navi-
um canes vincant ; quod acie luminum aquila, spatio
etatis corvi, multa animalia nandi facilitate. Et de
ætatis spatio rursus lib. de brev. vit. c. 1. Major pars
mortalium de naturæ malignitate conqueritur, quod in
exiguum ævi gignimur ; quod hæc tam velociter, tam
rapide dati nobis temporis spatia decurrant : adeo ut,
exceptis admodum paucis, cæteros in ipso vitæ apparatu
vita destituat. Et mox vitium hoc non vulgi so-
lus esse peculiare ostendens : Inde Aristoteli cum
rerum naturæ exigenti, minimè conveniens sapienti
viro lis est : illam animantibus tantum indulgisse, ut

quina aut densa secula edurent, homini in tam multa ac magna genito, tantè ciperiorem terminum stare. Verùm Theophrasto, non Aristoteli querelam hanc attribuit Cicero Tuscul. lib. 3. Theophrastus mori-
us accusasse naturam dicitur, quod cervis & cornicibus vitam, diuturnam, hominibus tam exiguum dedisset. Cùm Aristoteles contrarium potius statuat, de gener. animal. lib. 4. cap. 10. Πάσι γὰρ ὁ ἀνθρώπου πλεονεξία ἔχει, πλεονεξία δὲ τῶν ζῴων ἔχειται. fuerit itaque forsitan Seneca σπλάγμα μνημονικόν. Pedonis gemina in Me-
cen. obis. querimonia :

Vivacesne magis cervos decet esse parentes.

Si quorum in torva cornua fronte rigent?

Vivere cornices multos dicuntur in annos :

Cur nos angustâ conditione sumus?

De utriusque & molis & ætatis mensura decreto
numinis acquiescere quemque Marcus hic monet.
certè de utraque sollicitum anxiúmve esse nec ex-
pedit, nec proficit. Τις γὰρ ἡμῶν μεμενῶν δια-
φραζῆναι ἐπὶ τῇ ἡλικίᾳ αὐτῆς πικρὰ ἔνα; Domi-
ni Christi verba sunt, *Matth. c. 6. v. 27.* quæ ver-
ba etiam de *statura* accipiunt plerique; at de æ-
tate intelligenda Andr. Dunæus noster contendit;
eúmque sensum verba facillè admittunt.

Ἰσὺς ὁ υἱὸς τοῦ πατρὸς. Itā Baf. Ἰσὺς ὁ υἱὸς τοῦ πατρὸς. Lugd.
 Ἰσὺς expuncto. Ego, transposito malim Ἰσὺς ὁ υἱὸς τοῦ πατρὸς,
 aut etiam Ἰσὺς, ut in membro priore.

23. ¹Οὐκ ἀφωεύσας | Vide ad l. 8. § 17. & l. 12. §

ΣΤΕΡΕΥΕΙΣ | *Acquiescis eò contentus*. hoc est enim
 στερευνει, vel πυλ. Vide *supr.* ad § 44. quo sensu
 & τὸ ἀγαπᾶν haud infrequens deprehenditur. Plato
Timaeo. Ἀλλ' ἴαν ἀγαπῶντας, ἥλιον παρατρέψα
 εἰκότας, ἀγαπῶν χρεῖ. 1. e. contenti esse debetis, si
 probabilia dicentur. Cicer. de univers. Lucian. in
Necyomanti. Ἐπειδὴν ὁ Δίακος ἀπομνησθὴν ἐκείνῳ τὴν
 τόπον (δίδωσι) τὸ μέγιστον ἐπὶ πλεον ποδῶς ἀνίσχυ
 ἀγαπῶντα καὶ λαχόντα πρὸς τὸ μέγιστον *Cynaealium*
 necesse est, ut eā, quae assignata est, mensurā conten-
 tius jacent. Idem in *Toxari*. Ἀλλ' ἢ ἐκείνοι γε
 ἠγάπησαν, ἔτοι ἀφίκομαι non contenti fuerunt,
 vel, non sat habuerunt sic dimitti. Phocion. apud
 Plut. in *vit.* & in *apophth.* Εἴτα ἢ ἀγαπᾷς, ἔρ
 μετὶ Θανάτου ἀποστήσεις; An non sat habes, quod
 cum Phocione moriturus sis? Isocrat. in *panegyri*.
 Ὡς γ' τοῦ ἀφείσματος μάλιστα τὴν ἐλευθερίαν
 ἀγαπᾶν. non contentos esse libertate; non sat habere
 quod liberi esserent. Demosth. Philip. 1. 2. τὰ
 παρὲντα ἀγαπήσῃ rebus praesentibus contentum fore.
 quod aliā syntaxi Lysias ἀγαπᾶν τοῖς ὡςδεχου-
 σιν ἀγαθοῖς. nec dispari significato Haebraeorum
 חָבַב adhibetur. *Psal.* 116. vers. 1. חָבַבְתִּי
 sat habeo. Jun. inde ἀγαπῶν εἶναι satis ha-
 bendum.

§ 50. Περιφωλὸν πένθεν αὐτῆς | Xyl. superiori-
periocha

periochæ ista atrexit, vertitque, ita & de tempore annitendum est nobis, ut persuadeamur; ac si αὐτὸς scriberetur: melius Lugd. annitendum est nobis, ut persuadeamus iis cum quibus agimus. Hoc, inquit, conemur: ulterius enim nil datur. Epictet. l. 4. c. 6. Μὴ γὰρ δίδωται σοι τίπο; (ἀλλ' ὡς πῶς, ἢ αὐτὸν ἀγαθὰ καὶ κακά.) ἐμείνο μόνον σοι δίδωται, σπουδὴν πεῖσαι καὶ ἔγω πεπεισμένος;

Περὶ τῆς δ' καὶ τῆς ἀκρίβειας | Etiam invitis hominibus id agendum non est, quod iustitiæ ratio jubet. Xyl. quasi Marcus velit, quod ex Platone Cicero ad Lentul. lib. 1. epist. 9. Tantum contendere in rebus quantum probare tuis civibus possis: vim neque parenti neque patriæ afferri oportere. Cum Marcus contra planè moneat, ubi ad consensum in recto suasionibus alios adigere minus valemus, etiam invitis ipsis & renitentibus id faciendum, quod iustitiæ ratio exigere videbitur. Vide Josh. c. 24. v. 14, 15. Optime ad Marci mentem Clemens Strom. l. 4. Καὶ ἀκρίβειαν πῶς καὶ τὰ πλεῖστα ἐνισταμέντων, καὶ νολάσεις ἐπαρξήσεται σοὶς τὰ ἀνδρῶν, ἢ σοὶς τῶ δακτύλου, φιλοσοφίᾳς ὅ τε οἰκίτης, ἢ τε γυνὴ καὶ μὴ καὶ ἐλπίδες, καὶ περὶ τῶν δαίμων ἀποκρίνεται τῶν, καὶ ὅτι δικαστήρια ἀγῆται, καὶ οἱ κινδυνεύοντες ἐξ ἑαυτῶν ἀποκρίνεται, ὅτε τῆς κλίσεως ἀπὸ σοὶ κινδυνεύσῃ, ἐκ ἀφ' ἧς τῆς θεοσεβείας ἐστὶ ὅπως π' ἐν ἐστὶ ἀπαυθίστος ποτὲ, ἢ μὴ γυνὴ φάουλῳ συνοικῶσα ἀνδρὶ, ὅ ὅς, ἐάν φάουλῳ ἐχρ' πατέρη, ἢ πονηρὸν δακτύλου ὁ οἰκίτης τῆς ἀρετῆς ἐξ ἑαυτῶν ἡγουμένους. Vide l. 3. § 7. & paulo post ibidem: Ἰσχυρὸν γὰρ καὶ παῖδας, καὶ γυναικας, καὶ οἰκίτας, πολλὰς, ἀκόντων πατέρων καὶ δακτύλων καὶ ἀνδρῶν, βελτίους γινώσκειν.

Περὶ τῆς δ' | Cum antè περιώμην dixisset. transitio non à numero ad numerum tantum, sed & à persona ad personam. qualis & l. 2. § 9. & l. 8. § 12, & § 31. & l. 10. § 35. ejusmodi in sacra pagina occurrunt crebrò. Deut. cap. 12. v. 8. Psalm. 16. v. 12. & Psalm. 18. v. 32, 35. & Psalm. 77. v. 1, 2. Luc. Act. c. 1. v. 3, 4. & cap. 17. v. 2, 3. 4. Paul. ad Rom. c. 8. v. 1, 2, 4. & v. 15. & ad Cor. ep. 1. c. 10. v. 6, 7. & 9, 10. Ità enim sumendum videtur illud Joannis epist. 2. v. 8. Βλέπτε ἑαυτοὺς, ἵνα μὴ ἀπολέσωμεν αὐτὸν ἐξ ἡμῶν, ἀλλὰ μὴδὲν πλὴν ἀπολάβωμεν. itaque vetus interpres vertit, ne perdati, sed ut accipiat.

Συγχωρὸς εἰς ἄλλω ἀρετῶν τῇ καλῶσι | Vide lib. 4. § 1. & l. 5. § 20. & l. 8. § 32, 35. & l. 9. § 11.

Μετὰ ὑπεξαίρεσιν | Vide l. 4. § 1. & l. 5. § 20. & l. 11. § 37.

Ὅτι καὶ τῆς ἀδυνατίων ἐκ ὀρέγῃ | Leg. καὶ ὅτι, & ὀρέγῃ etiam si ὀρέγῃ Xyl. maluisse videatur. Vide l. 5. § 17.

Τότῃ δ' ὑπάρχει. ἐφ' οἷς περιχθιδίω, ταῦτα γίνεσθαι | Deesse videtur aliquid, supplenda forsitan

conditionalis particula, ut sensus sit integer, [εἰ] ἐφ' οἷς περιχθιδίω. Ità sensu videntur interpretes. Si id cuius causā citatus es, consequaris. Xyl. Si id, cuius causā satis, inque mundum sum editus, factum fuerit. Meric. hoc est, inquit ille, ut desideria mea omnia rationis imperio subijciam. Neutrum satisfacit. Malim, adjectā etiam negativā [εἰ καὶ] ἐφ' οἷς περιχθιδίω, ταῦτα [εἰ] γίνεσθαι nos quod nostrum est, hoc est, conatos esse consequimur, etiam si ea ad quæ impulsus sumus, neutiquam fiant, neque exitum fortiantur conatus nostri. ὀρέγῃ siquidem, i.e. actum nostrum, non & effectum, quod in aliena potestate situm, nobismet ipsi proponebamus. Vel etiam personā eādem continuatā, καὶ ἐφ' οἷς περιχθιδίω, ταῦτα μὴ γίνεσθαι. etiam si ea quæ conatus sis, non fiant. Vide l. 5. § 14. Ità Epictet. l. 2. c. 6. ἀλλ' ἐκ ἐπιτυχίας. μὴ γὰρ σὺν τῷτο ἔργῳ μὴ.

§ 51. Ὁ μὴ φιλόδοξος, ἀλλολεῖν ἐν ἐργασίᾳ | Ambitiosus bonum suum extra se in alieno actu, favore, laude, existimatione, positum habet. Vide ad l. 2. § 6.

Ὁ δ' φιλήδονος, ἰδὲν πῶς | Voluptuarius in sensu sive corporis affectione. ità πῶς noster semper usurpat. ut l. 3. c. 6. & l. 9. § 16. ὡς καὶ νῦν τὰ πάσαι πᾶν ἀγαθὸν κείνων, uti Epicur. ad Menac.

Ὁ δ' νῦν ἐργῶν, ἰδὲν περὶ | Studiosus verò sive sapiens in actione sua, non & in actionis eventu, ut monitum supr. § 48. vel in hominum etiam quorumvis approbatione. Vide l. 5. § 34. & l. 9. § 16. De populo Atheniensi in Panathen. Aristides: Εὐ γὰρ ποιεῖν, ἐκ εὐ πάρεν πεφυκέναι ἡδύσων. Præclarissimè, & ad Marci mentem accommodatissimè, Clemens Strom. l. 4. de verè pio: Ὁ δ' μὴ κλίσει, κατὰ κέντησιν, ὑπακούων, ἔτε δὲ φόνον, ἔτε δὲ ἡδονὰς ὅτι τῶν γὰρ ἡδονῶν ἔτε. εἰ γὰρ ἀποκρίνεται, εἰ π' λυπηλὲς ἐξωθεν ἐπιταί κέρδιος ἢ ἀπολαύσις αὐτῶν ἀγάπη δ' τῶν ὀρίων ὅτι ἐργῶν ἐκλόμῳ, καὶ σοὶ τὸ δὸν ἀγῶν, διοσεῖ. ὅθεν καὶ εἰ καὶ ὑποδραστὴν ἔχουσιν καὶ σοὶ τῶν δὲ δὲ πῶς πῶς τὰ ἀπυροδωδῶν, ἀπυροδωδῶν τε ὡν' ἐστὶ εἰ καὶ μὴδὲν τὰ μακρῶν ἀγαθὰ λήψαντες ὅτι τοῖς δ' ἐπαγγελίαν προστάτοι. ἀλλ' εἰ καὶ λήσαντες τὸν δὸν ἐφ' οἷς περὶ πειρασίᾳ ὁρῶ ἀδυνατίων περὶ αὐτὸν τὸν ὀρδὸν ἐδελήσων πῶς αὐτῶν, τὸ ὄριον καὶ καὶ αἰρετὸν εἰς ἑαυτῶν, καὶ ταῦτα ἀγαπῶν ἔδ' ἀπαξ ἐλόμῳ. Nihil sanctius dici poterat, nihil sublimius.

§ 52. Ἐξέστ' αὐτῷ τῶν ἀνδρῶν ὑπολαμβάνειν | Vide l. 5. § 2. & l. 7. § 2. unde videtur aliquid, quod hic deest, supplendum, nimirum, μὴδὲν [ὅ μὴ δὲ] vel μὴδὲν [κακὸν] nihil scelus quam oportet, vel nihil mali opinari. hoc enim satis est ad animum in tranquillo statu continendum.

Αὐτὰ γὰρ τὰ περὶ ματα | Vide l. 5. § 19.

§ 53. Πρὸς τὸ ὑφ' ἐτέρῃ λεγόμενῳ γίνεσθαι | vel

ἔσσι καὶ ἀπειρεσιμότης, τῷ δὲ ὁρώσῳ πάλιν δὲ τὸ ὁρατὸν βαίνειν.

Λυοσώδης τὸ ὕδωρ φοβέσθαι | A cane rabioso morsus, ubi parum occursum est, solet aqua timor nasci. ὕδωρ φοβέσθαι Græci appellant. Celsus l. 5. c. 27. & Plin. l. 25. c. 2. Insanabilis ad hosce annos rabidi canis morsus, pavorem aquæ, potiusque omnis offerens odium. quo tamen loco remedium è cynorrhodo mulieri in somnis indicatum narrat, quo deinceps complures servati sint. Idemque è cane ipso petittum remedium commemorat, l. 29. c. 5. Est limus, inquit, salivæ sub lingua rabiosi canis, qui datus in potu fieri hydrophobos non patitur. multo tamen utilissimè secur ejus, qui in rabie momorderit, datur mandendum. Mali rationem hanc, (ut omittam quæ longiusculè petita Casius habet in problemat. q. 23.) probabiliorē forsan veròque propiorē assignet Aëtius tetrab. l. 2. ferm. 2. c. 24. ideo aquam refugere ita affectos, quia in ea tanquam in speculo, contuentur, vel vultum proprium deformiorem jam factum, vel canis ipsius, cuius imago menti obversatur, speciem. qui & eodem loci refert, philosophum quendam hoc malo correptum generoso animo obstitisse, atque aquam admisisse, proverbiale illud tibi accinentem, Τί κοινὸν κύνι καὶ βαλανίῳ; quid cani cum balneo?

Καὶ παιδοῖς τὸ σφαλεῖον καλόν | Sext. Pyrrhon. hypoth. 1. c. 14. § 4. Παιδοὶ μὲν γὰρ σφαῖρα καὶ τετραχοῖ διασπῶντες εἰσιν. de simia pariter Pindar. Pyth. od. 2.

καλὸς τις

Πίδων παρὰ παισὶν αἰεί. Itaque Attici κατ' ἐνημεροῦν πνα simias καλῶς vocant: ut docet Suidas ex Dinarcho orat. contra Pytheam. Ὅσοι οἱ τοῦ καλλίας ἐν τοῖς οἴκοις τρέφονται. & Helladius apud Photium cod. 279. Aristot. ethic. l. 4. c. 2. Σφαῖρα μὲν γὰρ ἡ ἀκνωδὸς ἡ καλλίς, ἔχει μεγαλοπρεπείαν παιδικῇ δόξῃ. ἡ δὲ τέτις παιδὶ, μικρὸν καὶ ἀνελεύθερον.

Ἡ δοκὶ σοὶ ἐλαττὸν ἰστέν τὸ δευδόμενον | Vide supra § 27. & l. 8. § 14. & l. 9. § 40.

§ 58. Οὐδὲς κωλύει | Eadem hæc ferè, l. 5. § 10. Epictet. l. 4. c. 10. Ἐξέστι σοὶ παντὶ τῷ ἐκδιδόντι χρεῖσθαι καὶ φύσιν. μὴ τις σε κωλύσαι δύναται; vide. Vide l. 2. § 9. & l. 3. § 12.

Παρεστὸν λόγον τῆς κοινῆς φύσεως | Vide l. 2. § 21. idè & Dominum Christum Matth. cap. 10. v. 29, 30.

§ 59. Οἷός εἰσιν, οἷς θέλωσιν ἀρέσκειν | Idem monitum l. 4. § 3. & l. 7. § 62.

Δι' οἷα ἀπειρεσιμότης | Quenam sint, quæ obsequio suo aucupantur, & ut sibi contingant atque obveniant, hac ratione emittuntur. ἀπειρεσιμότης enim istæ obvenire, contingere; non autem superesse, quod Xylandrum fugerat. Dio Prus. orat. 4. post ea quæ ad l. 5. § 36. dedimus: αὐτομάτως αὐτῷ καὶ δόξα πότρε ἀπειρεσιμότης. ultro citra laborem ei obvenientia. Arrianus verò an Epictetus l. 4. c. 5. in eadem sententia ver-

bo simplici usus est. Ὅρα δὲ ὅταν ἀνέμωται considera quibus rationibus fiant, i. e. obtrineantur, obveniant ista. Vide l. 10. § 19.

Καὶ δὲ ὅταν ἐνδραχῶν | quàm servilibus, fædis, turpibus ministeriis ista ambiant, illos demereantur. Epictet. dissert. l. 3. c. 17. Ἀναγκάσιντι πνι, ὅτι φιλόσοφον ἐντυχῇ, ἡδέως αὐτὸν καὶ Σέβας κοιμᾶς; καὶ γένοιτο, φησὶν, ἐκείνη ἡ ἡμέρα. πῶς ἀναγκάσιν, εἰ λαμβάνειν αὐτὸν πάλαι; πῶς καὶ εἰς τὸν διὰ τέτων, αὐτὸν ἀπὸ δόξης, καὶ ὅμως ἐκείνα; Idemque ibid. c. 26. Τίς δὲ ἀνάσιντι καὶ γεγῶν ἐνδραχῶν, καὶ καὶ καὶ καὶ ἀπομύσιντι, καὶ ἀποπλάσιντι, καὶ διαδοκῶντι, καὶ αὐτὰ μὲν νοσέσας διαδοκῶντι, ὡς δὲ αὐτὰ, αὐτὰ δὲ ἀποδιδόντι ἐνδραχῶν, καὶ ἰατρὸς διακείνῳ, καὶ ἡδὴ διαδοκῶν ἐχέουσιν ἡ πάλιν, ὅταν ὑπὲρ καὶ μεγάλων τέτων καὶ σμικρῶν ἀρχῶν καὶ πικρῶν, τὰς χεῖρας καὶ ἀλλοτρίων δόλων καὶ ἀφίλη, ἵνα μὴ ἐλθὲν δέρον δέλῃ. Ammian. hist. l. 14. Dicit non potest quæ obsequiorum diversitate colantur homines sine liberis Romæ. Cicero. Paradox. 5. An eorum servitius dubia est, qui cupiditate peculii nullam conditionem recusant duræ servitutis? hereditatis spes quid iniquitatis in serviendo non suscepit? quem nutum locupletis senis non observat? loquitur ad voluntatem; quicquid denunciatum est facit: assentatur, assidet, munerat, miratur. quid horum est liberi? quid denique non servi inertis? ego malim repetitâ negativâ, quid non denique servi, non inertis? Horat. Serm. l. 2. Sat. 5.

30

— turdus

Sive aliud privum dabitur tibi, devolet illuc Res ubi magna nitet, domino sene; dulcia poma, Et quoscunque feret cultus tibi fundus honores, Ante Larē gustet, venerabilior Larē, dives. Si quamvis perjurus erit, sine gente, cruentus Sanguine fraterno, fugitivus, nè tamen illi Tu comes exterior, si postulet, ire recuses. Magna minorave foro si res ceriabitur olim, Vivat uter locuples sine gnatis, illius esto Defensor: famâ civem causâque priorem Sperne, domi si gnatus erit, sacundave conjux. Quinte puta aut Publi, (gaudent prænominē molles Auriculæ) tibi mō virtus tua fecit amicū. Jus anceps novi, causas defendere possum. Eripiet qui vis oculos citius mihi, quàm te Contemptum cassâ nuce pauperet. hæc mea cura est, Nè quid tu perdas, neu sis focus. ire domum atque Pelliculam curare jube: sis cognitor ipse. Persta atque obdura; seu rubra camicula findet Infantes statuas, seu pingui tentus ornafo Furius hibernos canā nive conspuet Alpes. Senex orbus ille Plautinus in Milite 3. 1. Quando habeo multos cognatos, quid opus sit mihi liberis?

Nunc bene vivo & fortunatè, atque ut volo, atque animo ut lubet:

Mea

Mea bona meâ morte cognatis dicam, inter eos partiam.

Illi apud me edunt, me curant, visunt quid agam, ecquid velim:

Priusquam lucet, assunt: rogitant, noctu ut somnum cepërîm.

Eos pro liberis habeo. quia mihi mittunt munera.

Sacrificanti dant indè partem mihi maiorem, quam sibi:

Abducunt ad exta: me ad se ad prandium, ad canam ¹⁰ vocant.

Ille miseriam se retur, minimum qui misit mihi.

Illi inter se certant donis, ego hac mecum musto:

Bona mea inhiant: certatim dona mittunt & munera.

Fœdiora sunt, quæ Hieron. ad Nepot. etiam de Clericis quibusdam. Audio præterea in senes & amos absque liberis quorundam turpe servitium. ipsi opponunt matulam, obsident lectum, purulentiam stomachi & phlegmata pulmonis manu propria suscipiunt. pavent ad introitum medici: timentibusque labiis, an commodius habeat, sescitantur. & si paululum senex vegetior fuerit, periclitantur; simulatâque letitiâ, mem intrinsecus avara torquetur. timent enim ne perdant ministerium. & quanta apud Deum merces, si in præfenti pretium non sperarent? quantis sudoribus hereditas cassa expetitur? minori labore margaritum Christi emi poterat.

Ὁ αἰὼν πᾶσα χαλὺν ἐστίν. | Ità l. 9. § 27. πᾶσα ἡμᾶς γὰρ χαλὺν ἐστίν.

Ad Librum VII.

S I.

Τ' ὅτιν ἡ χαλὺς; τὴν δ' ὅτιν ὁ πολ-
λάκις εἶδες | Et mox: ὃν μετὰ
ἰσοπέδου, αἱ παλαιαί, αἱ νέαι, αἱ
ῥογυαί. Senec. epist. 97. Er-
ras, mi Lucili, si existimas nostri
seculi esse vitium, luxuriam & ne-

gligentiam boni moris, & alia quæ obijcit suis quisque temporibus. hominum sunt ista, non temporum. nulla ætas vacavit à culpa. & fient, & facta sunt ista. Ec de benefc. l. 1. c. 10. ubi seculi sui mores contaminatissimos acerbius paulò proscidisset; Itaque sic finiamus, inquit, nè in nostro seculo culpa subsidat. hoc majores nostri questi sunt, hoc nos querimur, hoc posteri nostri querentur; eversos esse mores, regnare nequitiam, in deterius res humanas & in omne nefas labi. Ea est Flacci querimonia, carm. l. 3. ode. 6.

Ætas parentum, pejor avis, tulit

Nos nequiores, max daturus

Progeniem vitiosiore.

At ista, inquit ille, stant loco eodem, stabuntque paululum diutaxat ultro aut citro mota; ut fluctus, quot æstus accedens longius extulit, recedens interiore litorum vestigio tenuit. non expectant uno loco vitia; sed mobilia, & inter dissentientia tumultuantur, pellunt invicem fuganturque. Ceterum idem semper de nobis pronunciare debebimus, malos esse nos, malos fuisse; invitius adjiciam, & futuros esse. Erunt homicidæ, tyranni, fures, adulteri, raptores, sacrilegi, proditores. Et, epist. 97. Omne tempus Clodios, non omne Catones ferr. Vide ad l. 8. § 15. ὃν ποτὶς ὁ χόσμος.

Ἄνω κατὰ, τὰ αὐτὰ | Vide l. 4. § 32. & l. 5.

§ 46.

Οὐδὲν χαλὺν | Solomon, Ecclef. c. 1. v. 9. Id

quod fuit, idem est cum eo quod futurum est: & id quod factum est, idem cum eo quod fiet: neque est novi quidquam sub sole. Estne aliquid de quo dici possit, Ecce hoc novum est? imò jam fuit per secula, quæ ante nos fuerant. Tertull. de resurr. c. 12. Quodcumque conveneris, fuit: quodcumque amiseris, nihil non iterum est. Arnob. l. 1. Novi fit nihil: vetera sunt omnia, & nullis antiquitatibus inaudita. Vide ad l. 2. § 3. vide & Senec. epist. 24. ad l. 6. § 44. Terent. Eun. prolog.

Nullum est jam dictum, quod non sit dictum prius, Hoc argumento fabulas poeticas eversum it Palæphat. de incredibil. Ὅσα δ' εἶδη καὶ μορφαὶ εἰσι λεγόμεναι, αἱ νῦν ἐκ εἰδῶ, τὰ ποιεῖται ἐκ ἐγνήτων· εἰ καὶ τότε, καὶ ἄλλοτε ἐγνήτω, καὶ νῦν γίνεται, καὶ αὐδὲς ἔσται. Laudatque illud Melissi & Lamisci Samii, ἔστιν αὖ ἐγνήτω, καὶ νῦν ἔσται· quanquam illi forsitan scripserint: ἔστιν, αὖ ἐγνήτω, νῦν καὶ ἔσται. De vitiis moribusque pariter Diogenianus apud Plut. sympos. l. 8. c. 9. Ἐκ τῶν νουμένων, οἷς καὶ ζώοντες ἴδμεν ἀνθρώποις νόσον ἐκ ἑστίν, ἀλλ' αἱ τῶν μοχθηρῶν αἰτίαι ἡμᾶς, καὶ ἡμῶν οὖν τὰ πάντα πλημμελεῖται τὴν φύσιν ἀπὸ ἀσέβειας καὶ τῆς ἡυχῆς νοσήματα καὶ πᾶν κοινὸν πᾶσι καὶ πάντων ὅδον βαδίζει· καὶ χαλὺν εἶδεν ὅδε τοῖς παλαιῶς ἀνισόρηνον ἔχοντα κακίας εἶδος. Eodem accommodat & Sophoclis illa ex Antigone:

Οὐ γὰρ τοι νῦν καὶ καχδὲς. ἀλλ' αἰ ποτὶ
Ζῆ ταῦτα, καὶ εἰδὲς ὅδον ἔχεν εἶναι.

unde emendandus idem de commun. notis. ἀν. Stoi. c. 7.

Non ista nunc dierum vel nuper vigent,

Sed ævo ab omni: initia in occulto latent.

Πᾶσα καὶ σωμῶν ἀνισοχρόνια. | leg. transpositis
R vocabulis

bus projectorum meminit eò magis Marcus, quia ea rixam inter illos creare assolent. unde versus proverbialis,

Dum canis os rodit, socium, quem diligit, odit.
quod & Gregor. Naz. *epist.* 22. ad Basil. *κυσὶ βρώμα ῥιπὲν ἐν μέσῳ καὶ ἀλλήλων ὀπλίζει.* Indè Platonis illud, *κυσὶν ὅστων μνηύειν*, osse objecto canes inter se committere, in epigrammate quod in Alexin amasium suum composuisse à Laërtio Apuleiόque perhibetur. de quo alibi diximus.

Ἐαυμὸν εἰς τὰς ὁρὰς ἰχθύων δεξαμενάς | leg. δεξαμενάς. in piscinas. Xyl. rectè. est enim δεξαμενὴ aquarum receptaculum sive conceptaculum, aut etiam, si cum Frontino loqui libuerit, conceptela. ità enim legendum apud hunc autumo, de *Aqueductibus* commentario. Irriguis agros, tabernas, canacula, & conceptelas, pro quo in editis, corruptelas, corruptè legitur. indè δεξαμεναί, ὕδατων δοχεῖα. Hefych. *aquarum conceptacula*; sive illa cisternæ, sive piscinæ fuerint. ità de Roma Strabo, *geogr.* lib. 5. *ὥς πᾶσαν οἰκίαν καὶ τὴν δεξαμενάς ἔχειν.* id est, cisternas. Alexand. *problem.* lib. 1. q. 54. *Ἐὰν εἰς δερμὴν δεξαμενῶν κατέλθῃ τις.* si quis in calidam lavacrum aut solium descenderit. Et Galen. *method.* medend. l. 10. c. *τὸν ἔπος ἰσχυρὸς ὕδατος πολὺ βαπτὴν εἰς τὴν ψυχρὴν δεξαμενῶν.* id est, κορυμβήδραν, in piscinam. Laërt. l. 7. in Zenon. *Ἀκούειν δὲ, τὸ μεταξὺ τῆς τε φωνῆς καὶ τῆς ἀκούοντος, ἀέρος, πληθύνει σφαιροειδῶς, εἴτα κυμαίνουσα, ὥς κυμαίνουσα τὸ ἐν τῇ δεξαμενῇ ὕδατος καὶ κύματος ὑπὸ τῆς ἐμβληθέντος λίθου.* Dabitur hinc genuina interpretatio loco cuidam Procopii ἐν τοῖς ἀνεκδότοις, cum à laudatore, tum ab editore fecius accepto. narrans autor ille Photii cuiusdam à Justiniano in custodiam missi historiam: *Τὰ μὲν πρῶτα, inquit, καταρτυῶν εἰς τὸν ναὸν τῆς θεοτόκου, ὅθεν τὴν ἱερὰν τεύχεζαν οὐκίτης (leg. ἱκέτης) κατέβη. — τὸ δὲ δὴ δάπτειν ἐς τῆς σοφίας τὸ ἱερὸν ἦσαν, ἐς αὐτὴν πε τὴν θείαν δεξαμενῶν ἵστασθαι ἐκείνην, ἥν τῳ μάλιστα πάντων νενομίστην οἱ χριστιανοὶ οἴσκειν, quo loco Suidas δεξαμενῶν intelligit mensam sacram, τὴν τεύχεζαν τὴν τὰ θεία δεχομένην, errore supino nimis. quum fugæ Photianæ geminæ mentio fiat à Procopio, prioris, quā ad mensam sacram in Virginis Deiparæ templo confugerit; alterius, quā ἐς τὴν δεξαμενῶν in Sophiæ fano se contulerit. Suidæ παρόρμησις istud advertit Nic. Alemannus, sed in aliud haud minùs crassum fœdumque incidit ipse, cum δεξαμενῶν emissarium est interpretatus, & ἀντὶ τῆς ὑπονοίας, pro cloaca, quam appellat Gregor. in *Evang. hom.* 17. accepit; hoc est, pro conceptaculo illo, in quod aquæ postquam sacris perficiendis inservierant, defluebant. at quis cloacam illam, sacram, multò minùs divinam, diceret? quis apud Christianos eam in maxima esse veneratione? imò loci istius vilitatem à veneratione*

remotissimam insinuat Gregorius, cum sacerdotes malos assimilat aquæ baptismatis, quæ peccata baptismatorum diluens, illos ad regnum coeleste mittit, & ipsa postea in cloacam descendit. est igitur Procopio ἡ θεία δεξαμενὴ nihil aliud, quàm ipse fons sacer, quem βαπτιστήριον & κορυμβήδραν patres prisci, Alemanno etiam agnoscente, passim nuncunt. Offulam in piscinas missam commemorat, quia hoc spectaculo sese oblectare solebant piscinarum domini, cum ad escam immisam pisces accurrentes contuerentur. Ambitionem autem luxumque veterum quorundam, in piscinis extruendis piscibusque alendis, ex Varrone solo satis discere licet, quod de *re rustic.* lib. 3. c. 17. narrat, *Hirrium cum circum piscinas suas ex edificiis duodena millia sestertia caperet, eam omnem mercedem escis, quas dabat piscibus, consumpsisse.* Quin & de Hortensio idem ibid. Non satis erat illum non pasti piscinis, nisi eos ipse pasceret ultrò: ac maiorem curam sibi haberet, nè ejus esurirentulli, quàm ego habeo nè mihi in Rosea esuriant asini: & quidem utraq; re, & cibo & potione, cum non paulò sumptuosius, quàm ego his, ministraret victum. ego enim uno servulo, herdeo non multo, aquâ domesticâ, meos multinanos ab asinos. ille primum qui ministrarent, piscatores habebat complures: & ii pisciculos minutos aggrebant frequenter, ut à majoribus absumerentur. præterea salsamenta in eas piscinas emptitia conjiciebat, cum mare turbaret. Additque: Celerius voluntate Hortensii ex equili educeres rheadarias, ut tibi haberet mulas, quàm è piscina barbatum mullum. nec minor cura ejus erat de agrotis piscibus, quàm de minùs valentibus servis. itaque minùs laborabat, nè servus ager, quàm aquam frigidam biberent sui pisces. *Ælian. hist. animal.* l. 12. c. 1. refert in Myrensi Lyciæ sinu situm esse Apollinis templum, cui piscina sit adlita: *τὸν δὲ σῶν τῆς θεῆς ἱερὰ χρεά μόχθα διακτείνειν ὅς τὰς δειφὺς ἰχθύων, καὶ ὁρῶν δὴ τῶν ἰχθύων ἀδρόως πρὸς τὴν οὐρανὴν κινεῖται, δαυτομόνας, καὶ καίρειν τὸν θάλασσαν, καὶ τὴν τέτον δαῖτα πρὸς τὸν οὐρανὸν ὅτιαν ἀγαθῶν.* Idemque l. eod. c. 30. *καταρτίζειν δὲ ἰχθύας καὶ ὑπακούοντες τῇ κλήσει, καὶ τερπὲς ἀσπάζονται δεχομένοι, πολλὰ καὶ καὶ εἰς, καὶ τέρπονται.* Quoniam autem piscium istiusmodi ad signum datum offulamque missam certatim facto concursu ludos sibi facere domini eorum solebant, idèd piscinas illas Varro dixit, *magis ad oculos, quàm ad vescam pertinere.* Sed & τὰς τῆς γαστρός δεξαμενάς. id est, ventris receptacula Philo dixit. vife ad l. 4. § 16.

Μυρμηκῶν ταλαιπωρίας καὶ ἀχθοφύλας | Seneca de occupatis quibusdam, sed nullo fine certo sibi proposito fatagentibus; de *tranq.* c. 12. *Inconsultus illis vanisque cursus est: qualis formicis per arbuta repentibus, quæ in summum cacumen, deinde in imum inanes aguntur.*

Μυῖσταν ἐπισημαῖον διαδεσµαῖ | Itā de eisdem
Horat. *Serm.* l. 2. *Sat.* 6.

Currere per totum pavidi conclave, magisque

Examines trepidare.

quibus ille opes confert, earumque usufructuarios.
Vide l. 11. § 22.

Σιγίλλια νδεσασαῖα | Gloss. sigillari.
Νδεσασαῖα. forsan, sigillaria. Νδεσασαῖα. vel e-
tiam, sigillarii. Νδεσασαῖα. Sigillaria, sive sigil-
la, parva sunt signa, icunculae sive imagunculae.
Macrobius. *Saturn.* l. 1. ubi Sigillarium celebrata-
tem Saturnalibus adjectam dixerat, c. 10. subicit,
c. 11. Quasi verò sapiens quisquam sigillaria, quae lusum
repanti adhuc infantiae oscillis fœtilibus præbent, ten-
tar: officio religionis adscribere, & in fine capitis,
sigilla vocat, quæ arte fœtili fingerentur. Sueton.
l. 5. c. 5. de Claudio: Tiberius patruus petenti
honores, consularia ornamenta detulit: sed instan-
tius legitimos flagitanti, id solum codicillis rescri-
psit. Quadraginta aureos in Saturnalia & Sigilla-
ria misisse ei. Senec. *epist.* 12. Ego sum Felicio,
Philosti villici filius, deliciolum tuum, cui solebas
sigillaria mittere. Tertull. *adv.* Valent. c. 12. Ut
autem tantum sigillarium extrinsecus quoque inorna-
rent. Et de orat. c. 12. Cui perinde faciant na-
tiones, adoratis sigillaribus suis residendo. Arnob.
contr. gent. lib. 6. Deos esse sigillaria ipse censetis.
Sigilliola eidem lib. eod. In sigilliolis parvulis con-
trahere se Deos, & alieni ad corporis similitudinem
coarctari: at verò in vastis porrigere se longius atque
in maximitate producere. Porro sigillaria νδεσασαῖα,
ut Marcus hic, sive ἀγάρματα νδεσασαῖα,
ut Herodot. l. 2. & Lucian. de Dea Syria: sunt
sigilla ita concinnata, ut nervorum sive verticillo-
rum quorundam ope, pro tractantis arbitrio attra-
cta citaque, modò in hanc, modò in illam partem mo-
verentur, figuræque subinde varias exprimerent.
Aristot. de mund. c. 6. & οἱ νδεσασαῖα μίαν μή-
κεινον ἐπιπασσάμενοι, πῶς τε καὶ αὐχένα κινεῖσθαι καὶ
ῥῆμα τὸ ζῶν, καὶ ὅμω καὶ ὁφθαλμῶν, ἐστὶ δὲ ὅτε
πᾶσι τὰ μίαν μετὰ πνέουσι. Quod Apul.
de mund. Etiam illi, qui in ligneolis hominum figu-
ris gestus movent, quando solum membri quod agitare
solent, traxerint, torquebitur cervix, nutabis caput,
oculi vibrabunt, manus ad ministerium præstò erunt,
nec invenuste totus videbitur vivere. Erant ea ple-
rumque lignea, ut Apul. hic. Horat. item *Serm.* l. 2.
Sat. 7.

—nervis alienis mobile lignum.

Verum & argentea quandoque. Petron. in *Satyr.*
Larvam argenteam attulit servus, sic aptam, ut articuli
ejus vertebraeque locatae in omnem partem flecteren-
tur. hanc cum super mensam semel iterumque abje-
cisset, & catenatio mobilis aliquot figuras exprime-
ret, &c. Marcus ad animi motus exprimendos ima-
gine hinc ducta frequentè est usus. Vide ad l. 2.

§ 2. & l. 6. § 16. Usus est & Clemens Alex.
non semel. sic enim *strom.* l. 2. Νδεσασαῖα
νῶν ὃ μὲν, ἀφ' ἑξῆς δὲ διελθὼν, φυσικῶς ἐκέρχεται,
τότε αἰετοῖον παύεται, ὁρμὴ τε ἡ σπρηγνυμένη τῶ-
ν καὶ ἐκείνῃ ἐργῶ ἐνοῶ ζῶν ὅτι, & τὸ ὁρμυ-
πκὸν ἀνάγκη λελῆσθαι ὑπὸ τῆς ἐξωθεν αἰτίας κα-
νέμερον. Vide & eund. ad l. 12. § 19. Ista au-
tem sigillaria νδεσασαῖα inter res ludicras nec
ullo in pretio atque aestimatione habendas jure me-
rito recenset Marcus istic. Itaq; Syracusanus ille in
Xenophontis *Symposio*, qui eis exhibendis vitam to-
lerabat, atque hoc præcipuè gloriabatur, quòd hac ra-
tione stultis hominibus illuderet; εἶποι γὰρ, inquit,
τὰ ἐμὰ νδεσασαῖα διαμέτροι τρέφουσιν με. Solenne ha-
bebat, quocumque terrarum veniret, καρπῶν μὲν ἀφ'-
ἑσθίων, φρενῶν δὲ ἀφ' ὁσίων, fructuum copiam, mentis in-
opiam, loci incolis comprecari.

Εὐμενὲς | placide. ita l. 8. § 47. ἀπὸ ἐκ τῶ
ζῶν εὐμενὲς. Sed ἀσμενὲς, lubenter. De verè Chri-
stiano Clemens *strom.* l. 4. Ἀσμενέστα τὸ δὲ
τὸ βίον ἀπολυθῆναι χάριν ἵσται καὶ τὸ πῶς αἰπὰρ
παρεχόμενον τῆς ἐνδύνει ἐξ ὁδοῦ, καὶ τὸ πῶς ἐπὶ
ἐκείνῳ τετρασπαρμῶν ἐργακῶς, σπέρσασιν εὐλογον λα-
λῶν, ἢν καὶ αὐτὸς παρέχον, αὐτὸν ἐπιφύει, ὅς
ἐστι, τὸ μὲν δὲ ἐπομονῆς, δὲ ἀλάτῃς ὃ κρείων
ἰνδὲ ἀσμενέσκειν Marco, l. 5. § 9. & *infr.* § 27.
Vide ad § 30. ubi ἀσμενὲς Plutarchus, quod ἀ-
σμενέστα Herodotus dixerat.

Τοῦ αὐτοῦ ἀξίον ἐκαστος | Vide l. 5. § 16.

§ 4. Κατὰ λέξιν | Vide l. 6. § 53. non est au-
tem κατὰ λέξιν hic verbatim, ut interpretes opinati
sunt: sed in sermone, sive in oratione, inter loquē-
dum. ut κατὰ λέξιν ὁρμῶν, in omni conatu, sive
molitione. Sed nec ὁρμῶν ἐκαστη, sed τοῖς γινουμένοις
παρεχόμενοι, non omni conatui, sive proposito, sed
in omni conatu sive proposito, eis quæ sunt, sicut in
sermone omni, eis quæ dicuntur, animum advertendum
monet.

Παρακολυθεῖν | quod *infr.* § 30. συμπαρασπένειν
τοῦ αὐτοῦ νόησιν. Vide ad l. 2. § 8.

Καὶ κατὰ λέξιν ὁρμῶν | hæc est ἐπιτεροῦν illa
κατὰ λέξιν παρὰ τὴν, consideratio sive actionis sive
molitionis cujuscumque, de qua *supr.* l. 4. § 32. & *infr.*
§ 30.

Καὶ ὅτι μὲν τὸ ἐτέρῳ | aut ista loco mota sunt,
aut ὅτι περὶ πρῶτον Ὀμμεκῶς, ut ille loquitur, quæ
ad membra priora pertinent, Marcus ipse subjun-
xit. itaque in vertendo prius dictorum ordinem se-
qui præoptabam.

Ἐπὶ τῶν ἀνὰ ποντὸν ἢ ἀναφορᾷ | Vide l. 2. § 16.
& l. 10. § 37.

Τὸ τὸ σημαίνον | Varro de ling. Lat. l. 4.
Cuiuscunque verbi natura sint duæ, à qua re, &
in qua re, vocabulum sit impositum. — Priorem illam
partem, ubi, cur & unde sint verba, scrutantur,
Græci vocant ἐτυμολογίαν illam alteram αὐτὴν ση-
μαίνον.

μοιολιαν. Ita enim distinguenda dictio Varro-

§ 5. Πόττερον ἔφαρξεν | Prudentissimum moni-
tum, nè viribus nostris maiora moliamur. Siqui-
dem, ut Propert. l. 3. eleg. 7.

Time est, quod nequeas, capiti committere pondus :

Et pressum inflexo mox dare terga genu.

Jason. Siracid. Sapient. c. 3. v. 21. Χάμε πώτερό σε
μὴ ζήτῃς καὶ ἰσχυρότερό σε μὴ ἐξέταζε, quod Jun-
vertit, Difficiliora capiti tuo nè queras temere : & va-
lentiōra viribus tuis nè exquiras insipienter. Phaë-
tonti Phœbus apud Euripidem à Clement. Alex.
adductus pædag. lib. 3. c. 2. ex restitutione Gro-
tiana ;

Τὸν ἡνιὼν, παῖ, μὴ δίγῃς ἀπειρεσς ὦν,
Μηδὲ ἀναβῆς τὸν δόρυ, ἐλαυνεῖν μὴ μάδῳν.

Ab parce habenas tangere ignarâ manu,

Currisque, fili, scandere equitandi rudis.

Eupolis Amicis ;

Οὐκ ἐσωτέρηνας, ὦ παρὰβύτα, τίμω κατὰσιν
τὼνδε λαμῶν ἄφνω, πλὴν καὶ μαδῶν τίμω ἰπ-
πικῶν.

Pol, senex, parum sapuisti, qui tam citò stipendium
Hoc equestre sumpuisti, priusquam rectè equitare di-
cideras.

Flaccus in art.

Sumite materiam vestris, qui scribitis, equam

Viribus, & veritate diu, quid ferre recusent,

Quid valeant humeri.

Spectat horum Christum Domini monitum, Luc.

c. 14. v. 28. de ædificare cogitante, ὅτι πρῶτον κα-

τίσας ὑποβίβει τίμω δαπάνῃ, εἰ ἔχει τὰ πρῶτα ἀπαρ-

τισμένον, quod primò considerens sumptus secum reputat,

num suppetat unde perficere possit ; nè si posito funda-

mento fabricam absolvere nequiverit, ludibrio expo-

natur dicentium, Ὅτι ἔτις ὁ ἀνδρῶπος ἡρῶτο οἱ

καδομῆν, καὶ ἐκ ἰσχυρὲν ἐκτελέσει. Homo iste ædifi-

care caperat, verum perficere non valebat. Νῦν δὲ

μὴ δυνάμειοι πνεῖς τὸν λαμὼν καταπίνειν, σωτῆ-

ξεις ἀπορροῶντες ὀπισθὰλλοντα ἐδίειν. Διὰ τοῦτο ἐ-

μῶσαν, ἢ ἀπεπῆσαν ἔπειτα εἰσφοῖς, καὶ καταβροῖας, καὶ

πυρετοῖς. Epictet. l. 1. c. 26. Qui & idem euehir.

c. 59. Ἄν ἴσῃς δυνάμει ἀναλάβῃς τὸ πρῶτον ποῦ

καὶ ἐν τέτῳ ἡρῶνῃσας, καὶ ὁ ἐδυνάσῃς ἐκπῆρῃ-

σαι, παρέλπις. Vide ad lib. 4. § 31. & lib. 5.

§ 17.

Παραχρῶν τὴν ἔργον τὴν δυνάμειον | Ità Liodes

Odys. φ. v. 152. ubi arcum Ulysseum intendere

frustra tentaverat,

ὦ φίλοι, ἐ μὴ ἐγὼ ταῦτα —

vel uti Dionysius Metathemenus apud Athen. l.

10. sed sensu parum honesto usurpans, extulit,

— ἐ δυνάμει ταῦτα λαβῶν δὲ καὶ ἀλλῶ.

Ἐάν ἀλλῶς γένηται μὴ κατὰ τὴν | Ità Jason Sirac.

loco prius adducto, monito suo prudentissimo fanè

illi, subiungit ; Ἄ σπερσάγῃ σοι, ταῦτα δυνάμει.

Uterque vult & Jason & Marcus, non deferendum
esse id, quod est officii nostri, etiamsi ad effectum
pro desiderio nostro perducere nequeamus. Siqui-
dem in his obtrinet, quod Naso Ponti l. 3. el. 4.

Denique opus nostræ culpetur ut undique curæ,

Officium nemo qui reprehendat, erit.

Ut desint vires, tamen est laudanda voluntas :

Hac ego contentos auguror esse Deos.

Προσπαρελαδὼν τὸν δυνάμειον | Plut. in pol-
tic. præcept. Οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ τῆς ἐαυτοῦ φύσεως
ἐμπειροῦ ὄντα, δεῖ πρὸς τὸ χρεὼν ὁρᾶν πέφυκας,
αἰρεῖσθαι τὸ μᾶλλον δυνάμειον.

Eis τὸ κοινὴν χρησόμενον | Vide l. 1. c. 16. & l. 4.

§ 12. & l. 5. § 7.

§ 6. Ὅσοι μὲν πολυύμνητοι | Idem argumen-

tum habes l. 3. § 3, 10. & l. 4. § 33, 48. & infr.

§ 10. & l. 8. § 21, 25.

Ὅσοι δὲ τέτῳς ὑμῶσαντες | Scil. qui aliis im-

mortalitatem æternitatemque quandam encomiis

20 suis scripto traditis & posteritati consecratis concili-

are ac largiri profitebantur, etiam ex ipsis illis

haud pauci oblivioni sunt traditi, memoriâque illo-

rum unâ cum scriptis ipsis intercidit. Hoc est enim,

quod poetæ cumprimis, nec soli tamen, solent pa-

tronis, fautoribus, familiaribus suis polliceri. The-

ocrit. Idyll. 16.

Μουσίων δὲ μάλιστα τίειν ἱερὸς ἱστορίας

Ὅρα καὶ ἐν αἰδέῳ καχυμῶτος, ἐδλὸς ἀκῶσας,

Μηδὲ ἀλλῶς μύθῃσι ὅτι ψυχῇ Ἀχέροντος, &c.

30 Tibull. l. 1. el. 4.

Quem referunt Musa, vivet ; dum robora tellus,

Dum calum stellas, dum vehit amnis aquas.

Flaccus Carm. l. 4. Od. 8.

Dignum laude virum Musa vetat mori :

Cælo Musa beat —

qui & argumentum idem ode proximâ fusè prose-

quitur. Naso amor. l. 1. el. 10.

Scinduntur vestes, gemme franguntur & aurum :

Carmina quam tribuent, fama perennis erit.

40 quem & vide sis quam magnificè idem hoc prædi-

cet, ibid. el. 15. Plinius major præfat. nat. hist. Apion

quidem Grammaticus, hic quem Tiberius Caesar cymba-

lum mundi vocabat, cum publica fama tympanum po-

tius videri posset, immortalitate donari à se scripsit,

ad quos aliqua componebat. De maiore ipso minor l. 6.

ad Tacitum suum epist. 16. Video morti ejus, si cele-

bretur à te, immortalē gloriam esse propositam. quam-

vis enim pulcherrimarum clade terrarum, ut populi,

ut urbes, memorabili casu, quasi semper victurus occi-

50 derit ; quamvis ipse plurima opera & mansura condi-

derit, multum tamen perpetuitati ejus scriptorum tuo-

rum æternitas vadet. equidem beatorum puto, quibus

Deorum munere datum est, aut facere scribenda, aut

scribere legenda ; beatissimos verò, quibus utrumque.

Idomeni Epicurus : Si gloriâ tangeris, notiorē te

epistole meæ facient, quam omnia ista quæ colis, &

propter quæ coleris. Refert Seneca ep. 21. Subjunctique. numquid ergo mentitus est? quis Idomeneæ nescit, nisi Epicurus illum suis literis incidisset? omnes illos megistanas & satrapas, & regem ipsum, ex quo Idomenei titulus petebatur, obliuio alta suppressit. Nomen Attici perire Ciceronis epistole non sinunt. nihil illi profuisset gener Agrippa, & Tiberius progener, & Drusus Cæsar pronepos: inter tam magna nomina taceretur, nisi Cicero illum applicuisset. Profunda supra nos altitudo temporis veniet, pauca ingenia caput exerent, & in idem quandoque silentium abitura obliuioni resistent, ac se diu vindicabunt. Quod Epicurus amico suo potuit promittere, hoc tibi promitto, Lucili. Habebo apud posteros gratiam; possum mecum duratura nomina educere. Virgilius noster duobus memoriam eternam promisit & præstat.

Fortunati ambo, si quid mea carmina possunt;

Nulla dies unquam memori vos eximet ævo:

Dum domus Æneæ Capitolii immobile saxum

Accolet, imperiumque poster Romanus habebit.

De Niso & Euryalo Æn. l. 9.

§ 7. Μη αὐτοῦ βονδύμῳ | Periochen superius proximam, à librario aliunde interjectam censet Xylander: quia quæ hic dicuntur, eodem pertineant, quò priora illa § 4. & sunt reverà argumenti ejusdem & hæc & illa periocha. Verùm nihil obstat, quò minùs ita fuerint à Marco ipso digesta, qui prout in mentem nunc hæc nunc illa venerant, chartis illinere solenne habuit. quod & infr. § 14, & 16. animadvertere licebit. Rectè autem idem monet locum hic habere Diomedem illud, quod & in proverbium jam abiit, Iliad. x.

Ὡς τε δὴ ἐρχομῶ.

Usurpavit Plato in Protag. & Cicer. famil. l. 9. ep. 7. & ad Attic. l. 9. ep. 4. Sed & Aristot. polit. l. 3. c. 12. Τὸ δ' ἐνδὲς οἱ δὴο ἀγαθοὶ βελτίους ὕψιστος Salomonis illud, Eccles. c. 4. v. 9.) ὅτι τοῦ καὶ δὲ τὸ,

Ὡς τε δὴ ἐρχομῶ.

Idemque et hic. l. 8. c. 1. Ὡς τε δὴ ἐρχομῶ, νῦνται καὶ παλαιὰ διωκόμενοι. Et Cicer. offic. l. 2. Omnis ratio & institutio vitæ, adjuncta desiderat. Ità generalius acceptum jure probabitur, quod de animi virtute viget corporis Sallustius in Catilin. Utrumque per se indigens, alterum alterius auxilio eget. de natura & arte Flaccus in art.

— alterius sic

Altera poscit opem res, & conjurat amice.

Vide ad l. 2. § 1.

Ἐνεργῆν τὸ ἐπιβάλλον | id quod tibi incumbit, ad te pertinet, tui est officii & muneris exequi. ita l. 5. § 25. ἂν ἀνδρῶν, καὶ δ' ἀνδρῶν ἐστιν, ἐκ ἐπιβάλλει. & l. 10. § 24. ὅσα ἐκείνῳ ἐπιβάλλει quæ unicuique conveniunt, ad eumque pertinent. Herodot. l. 4. Ἀπαλάσσοντες δὲ κτημάτων, τὸ ἐπι-

βάλλον. Sortitam facultatum, quæ ad ipsos pertinebat, portionem. dixerat enim superius, ἀπολάσσει δὲ κτημάτων τὸ μέγας. Et cum μέγας, Lucas Evang. c. 15. v. 12. Δὲς μοι τὸ ἐπιβάλλον μέγας τῆς οἰκίας. da mihi bonorum partem, quæ ad me pertinet. Demosth. de corona: Τῆς δὲ ἄλλων ἀνδρῶν πύχης τὸ ἐπιβάλλον ἐφ' ἡμῶς μέγας μετεληφέναι νομίζω τὴν πόλιν. fortune cum aliis nobis communis ratam atque ad nos pertinentem portionem tulisse. Sed & μὲγας ἐπιβάλλου, Procop. Gottic. l. 1. καὶ τὴν Γότθοις ἐπιβάλλου ἐν Γάλλοις μοίραν λαβόντας, accepta, quæ apud Gallos ad ipsos spectabat, portione. Basil. Cæs. in Psal. 1. Ὁ ὁδὸς ἐν ἐν τῷ βίῳ τυχεῖων, ἔγω μακάριος, διὰ τὸ ἀδύνατον τῆς ἐκείνου: ὃ δ' συμπληρώσας τὰ ἐπιβάλλοντα, καὶ ἀναπλήρωσας τὴν πόλιν κατὰ κλήσας, ὅπως ἦδ' ἀσφαλῶς μακάριζέτω. Aristot. polit. l. 1. c. 13. Δεῖ ὅμως μετέχειν πάντας, ἀλλ' ἐπὶ τὸν αὐτὸν τέρπον, ἀλλ' ὅσον ἐκείνῳ πρὸς τὸ αὐτὸ ἔργον. διὰ τὸν ἰσὺν ἀρχόντα τελείαν ἔχειν δεῖ τὴν ἡδικωμένην ἀρετὴν δὲ ἄλλων ἔχον, ὅσον ἐπιβάλλει αὐτοῖς: quantum ipsis convenit, vel, ad ipsos pertinet. & l. 2. c. 3. Ἡμεῖς δὲ ἐπιμελήσας τυχεῖναι τὸ πλεῖστον κοινόν: καὶ δὲ ἴσως μάλιστα φρονήσας καὶ δὲ κοινῶν ἡπλοῦν, ἢ ὅσον ἐκείνῳ ἐπιβάλλει. quantum ad unumquemque attinet. & l. 7. c. 1. Ἐκείνῳ τῆς εὐδαιμονίας ἐπιβάλλει ποσῶν, ὅσον πρὸς ἀρετῆς καὶ φρονήσεως, καὶ τὸ πρὸς τὴν κατὰ ταῦτα. tantum ad unumquemque felicitatis contingit, quantum virtutis & prudentiæ. Et l. 3. c. 4. καὶ τὸ κοινὸν συμμέρειν συνάγει, καὶ δὲ ὅσον ἐπιβάλλει μέγας ἐκείνῳ τὸ ζῆν καλῶς. etiam publica utilitas homines in unum cogit, propterea quòd bene vivendi pars ad singulos pertinet.

§ 8. Τὰ μέλλοντα μὴ ταχέως | Basil. Cæs. in Esai. Μη πολυπραγμονεῖν τὸ μέλλον. τί γὰρ φελλῶ ἐκ τῶ ἐπὶ λαβόντων τὴν γνώσιν; ἐπὶ ὅδ' ὁ ἀγαθὸν ἔσται τὸ ἐσόμενον, ἢ καὶ καὶ μὴ ἐπὶ τῶν ἐπὶ δὲ λυμῶν, τί σοι τὸ κέρδος ἐπὶ ἀπαιδοῦ τῇ λύπῃ; Ex Solonis mente Aufon.

§ 8. Τὰ μέλλοντα μὴ ταχέως | Basil. Cæs. in Esai. Μη πολυπραγμονεῖν τὸ μέλλον. τί γὰρ φελλῶ ἐκ τῶ ἐπὶ λαβόντων τὴν γνώσιν; ἐπὶ ὅδ' ὁ ἀγαθὸν ἔσται τὸ ἐσόμενον, ἢ καὶ καὶ μὴ ἐπὶ τῶν ἐπὶ δὲ λυμῶν, τί σοι τὸ κέρδος ἐπὶ ἀπαιδοῦ τῇ λύπῃ; Ex Solonis mente Aufon.

Certa si decreta fors est, quid cavere proderit? Sive sint incerta cuncta, quid timere convenit? Senec. epist. 74. Si verò aliquod timetur malum, eò perinde, dum expectatur, quasi venisset, urgetur: & quicquid nē patiatur timet, jam metu patitur. quemadmodum in corporibus futuri languoris signa præcurrunt: quædam enim segnitia nervis inest & sine labore ullo lassitudo & oscitatio & horror membra percurrentes: sic infirmus animus, multò antequam opprimatur malis, quatitur: præsumit illa, & ante tempus cadit. quid dementius autem, quam angere futuris, nec se tormento reservare, sed accersere sibi miseras, & admoveere, quas optimum est differre, si discutere non possis? vis scire, futuro neminem debere torqueri? quicumque audierit post quinquagesimum annum sibi patiendæ supplicia, non perturbatur, nisi

si medium spatium transilerit, & se in illam seculo post futuram solitudinem immiserit. & epist. 24. Quid necesse est mala accersere, & satis citò patiēda cum venerint, præsumere, ac præsens tempus futuri metu perdere? est sine dubio stultum; quia quandoque sis futurus miser, esse jam miserum. Item epist. 98. Calamitosus est animus futuri anxius, & ante miseriam miser. nil est, nec miserius, nec stultius, quam prætimere. quæ ista dementia est, malum sum antecedere? Vide eundem epist. 13. & ad l. 8. § 33. & l. 6. § 31.

Ἡμεῖς γὰρ ἐπ' αὐτὰ, φέρων τὸν αὐτὴν λόγον |
itaque eisdem, quibus nunc es, armis adversus ea
instructus. Vide l. 12. § 9.

§ 9. Πάντα ἀνθρώποις ὀφειλέκεται | Vide ad I.
6. § 38. & I. 10. § 4.

Συνάσεις *ισα* | Trahit huc *σμερὴν χρυσὴν* il-
lam Homericam II. 3. v. 19. Arilides *orat. in*
Jovem; Ἀπέρρολὺ τῆς Διδε τῆ πάντων πατρὸς δυ-
νάμειω ἔκασα ἔχει, καὶ ἀπερῶς χτὶ τῶν Ὀμῶρε,
σμερὴν ἀπαίτα οὗς αὐτῶν δῆρηται, καὶ πάντα εἴ-
αὐτὸς ἐξήπτα. πολὺ καλλιῶν ἄλυσις αὐτῇ ἡ χτὶ
χρυσὴν πνά, καὶ εἰ πνα ἄλλῃ πς ἐπινοήσεν. Vide
I. 10. § 5. Greg. Naz. *de pace*, I. id est. Τοῖς τῆς
ἐνορίας δισμοῖς, ὁ πεχίτης λόγος, τὸ πᾶν σωμένης.
Redonanda Clementi vox ista, *from*. I. 5. *Ὁρῶν*,
ἢ καὶ ἡδὲ ὅλων σωμένης. leg. σύνδεσις. Vide ad I.
12. § 30.

Συγκριτικῶς | Vide l. 4. § 45. & l. 5. § 8.

Συγκοσμή | Vide *infra*. § 48.

Κόσμος εἰς | Vide l. 4. § 40.

Nómos εἰς Vide l. 2. § 16, Clemens *strom.*

1. I. ΝΟΜΟΔΕΤΗΣ ΕΙΣ, ΚΥ ΝΟΜΟΣ ΕΙΣ' ΕΝ ΝΕΥ ΝΩ, ΤΩ
ΚΥ ΕΥΘΟΣ, Θ, ΤΕ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ, Θ, ΤΕ ΤΗΣ ΜΑΘΗΤΕΩΣ ΝΟ-
ΜΟΣ ΕΙΣ.

Λόγος καὶ τοῦ | Vide l. 4. § 4. & *infr.* § 10.

Ἀληθεῖα μία | Vide l. 9. § 1. Julian. de cy-
nism. orat. 1. Μία τὴ ὄν ἀληθεῖα, καὶ φιλοσοφία.
& rufus : ὡσαύτ' ἀληθεῖα μία, ἔγω καὶ φιλοσοφία. 40
Plut. Sympos. l. 8. c. 9. Ἀληθὲς ἓν μὴ ἔχει ἀπλῶς
ἑῷ δὲ καὶ ἀπεναντίας, παρέχει τὰ ἀνταρτήματα.
Hinc illud : Πᾶν τὸ ἀληθεύον συναληθές. Si-
quidem, ut Aristot. περὶ ἔρμην. c. 19. Ἀληθὴ ἀλη-
θεῖ ἐκ ἐναντίας ἐναντίαν ἔῃ, ἔτε δόξαν, ἔτε ἀν-
τίπρᾳ. ἐναντία μὴ γὰρ αἱ περὶ τὰ ἀνταρτήματα
περὶ τ' αὐτὰ καὶ ἐναντίας ἀληθεύον τὸν αὐτὸν
ἅμα τε ἐκ ἐναντίας τὰ ἐναντία ἀσπράσκειν τῷ
αὐτῷ. Et analyt. prior. l. 2. c. 2. ἐξ ἀληθῶν ἐκ
ἐστ' αὐτῶν συλλογισμῶς. Quin & quod de virtute
idem ethic. l. 1. c. 6. Τὸ μὴ ἀμαρτάνειν, πολλὰ
καὶ ὅσα τὸ κατὰ φύσιν ἀγαθόν.

Ἐσθλοὶ μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν παλαιολιθίων, ὃ ἔκλει.
Et Plut. de virt. mor. Ἐχθρον οὖν πλεονεξίᾳ ἀνὴρ
μοναρχίᾳ μὲν ὑπερβύσσεται, πλεονεξίᾳ δὲ ἀμαρτάνει·
τὸ γὰρ βέλαιν τὴν σκοπὸν, οὐ ὅτι καὶ ἀπὸ τῶν ἀσχυρῶν

ὁ ἄλλοτε ἄλλῃ, ὑπεβάλλοντες τὸ μέγιστον ἢ περ-
 ἀπολείποντες. idem de veritate, quæ & virtutis
 genitrix, quam cum virtute eandem (teste Senecâ
 ep. 71.) Socrates dixit, verissimum est. Ità Clem.
 Alex. Strom. l. 1. Μία ὅτιν ἡ ἀληθεία· ὡς καὶ μία
 καὶ ὁμοαὶν ὅτιν ἡ ἀρετὴ, καὶ ἐν τῷ ὁμοαίωνειν.
 Una est veritas : prout & virtus una ; unâque felici-
 tatis, quam virtus facit. Et ibid. Μία ἡ τῆς ἀληθείας
 ὁδὸς. Veritatis via una est. At erroris multiplex.
 Πολλαχθεὶς γὰρ περὶ τῷ ἴδιος αἱ ἀρεταί. Theo-
 doret. therapeut. l. 1.

—velut sylvis ubi passim

Palantes error certo de tramite pellit:

Ille sinistrorsum, hic dextrorsum abit. —

Flacc. l. 2. Sat. 3. Sed Clementem audiamus quem transcriptum dare non pigebit. Μιᾶς τὸν αὐτὸς τῆς ἀληθείας· τὸ γὰρ ἑαυτοῦ μυσίας ἐκτροπῆς ἔχει· καὶ οὐδ' αὖτε Βάκχαι τὰ τῷ Πενθέϊας διαφοροῦσθαι μέλει, αἱ δ' φιλοσοφίαι τῆς τε βαρβαρίας τῆς τε Ἑλληνικῆς αἰρέσεως, ἕξασιν ὅσην ἔλαχαν, ὥς πᾶσαν αὐχέτι τὴν ἀλήθειαν φωνῇσι· ὁ δ' οἷμαι, ἀναπαλὴ πάντα φωνήζεται. Et mox : Ὁ γυν αἰὼν τῷ χρόνῳ τὸ μέλλον καὶ τὸ ἐστὼς αὐτὰρ διη καὶ τὸ παρόντος, ἀπερίεργος [ἀχερείος, vel -αείωος] σωτήριον πολὺ καὶ πλεόν διδάσκουσιν τῷ αἰὼν· ἢ ἀλήθεια σωτηρίαν τὸ οὐκ εἶναι ἀσφαλίαν, καὶν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἐκπέμπει γῶν. Denique ; Ὁ γ' τὰ διεγνωσθέντα σωθεὶς αὐτίκα καὶ ἐνοποιήσας, τέλειον τὸν λόγον ἀναμύνας εἰς ὃν ὅσα κεκοιμήται τὴν ἀλήθειαν. Et in eod. lib. ὡς καὶ ἐνδοξόντες τῷ ευφραμονεῖν αἰτῆσαι περχόμενοι αἱ ἀρεταὶ πλείους ὑποέρχονται καὶ ὡς τῆς διαφανείης ὅτι ἡλιόθεν, τότε πυρ, βολγαίοντες καὶ ἐκδηγῶντες τοιαῦτάς τῆς ἀληθείας, πολλὰ τὰ συλλαβισμένον εἰς ζήτησιν αὐτῆς. Rursusque ad Stoicum dogma de virtutibus propius accedens ; quæ quoniam luculentiora sunt, fufius exhibebimus. Εἰ γυν σοφιστικῶν, μία καὶ διώμας ὅστις ἐν ἀρετῇ ταύτῃ καὶ συμβέβαιεν τούτοις καὶ τῆς περιουσίας ἐγγενούς· ὧν λέγεσθαι φέρωνται ἐν τέτοις ὅσων συνών, ἐν τέτοις ὅσων ἀνδρεία, ἢ δικαιοσύνη. ἀνὰ τὸν αὐτὸν ὡν λόγον καὶ καὶ ἄλλες τῆς ἀληθείας, ἐν γὰρ μετέπειτα καὶ γεωμετρίας ἀλήθεια. ἐν μεσοκτῇ καὶ μετακτῇ, καὶ φιλοσοφία καὶ ὁρεκτῇ Ἑλλησποντική καὶ ἀλήθεια, μόνη καὶ ἡ κυρία αὐτῇ ἀλήθεια ἀπαρξάνεται, ὡν παρὰ τὴν ὕψος τῆς παιδείας. Frustra igitur iunt qui veritatem aliam Theologicam, aliam Philosophicam esse volunt, quasi alicubi aliquid verum esse possit, quod alibi falsum sit. quam sententiam, absurdam fanè & rationi adversam, refutantem, & contrariam ei demonstrantem, vide sis Casimannum in problem. parisiis. ad finem quest. 1æ. Sed quomodo ergo alia, & alia ? Audi Clementem. Ὅν τρόπον φαίνεται καὶ τῆς αὐτῆς διαρχίας, τὴν καὶ ναυκήσων διδόντας, λέγεσθαι ναύλον τὸν τῆς τελευτῆς, τέλος καὶ ἐνοίκιον μέ. τὸν στυμμάχον μισθὸν καὶ, τὸν διδοσκόπον καὶ τὸν

περίσονται, ἀρραδύνα. Optimè Cicero *Academ.* l. 4. Nostra, inquit, sola vera sunt. certè sola, si vera. plura enim vera discrepantia esse non possunt. Et de oratore l. 2. Plus uno verum esse non potest. De unica interim veritate quæ argutantur Scholastici, vide apud Alexandr. Halens. part. 1. q. 13. m. 5. & Thom. Aquin. sum. part. 1. q. 16. a. 6.

§ 10. Ἐναρπίζεσθαι | Vide l. 2. § 12.

Εἰς τὸν ὅψ' ὄλων λόγον | Vide l. 4. § 14, 18. & l. 6. § 23. & supr. § 6.

§ 11. Κατὰ φύσιν ὅτι καὶ λόγον | Eadem, inquit, actio creatura rationalis est secundum naturam & secundum rationem. quia nimirum de natura rationalis est, esse præditum ratione. Sen. de vita beat. c. 8. Naturâ duce utendum est. hanc ratio observat, hanc consulit. idem est ergò beatè vivere, & secundum naturam. Sed & ex consequenti, idem secundum naturam vivere, & secundum rationem.

§ 12. Ὁρθός, ἢ ὀρθόμηνος | Xyl. ἐρωτηματικῶς legit: Rectus, an qui erigatur? quali dixerit; cogita tecum; uter horum sis, qui rectus ipse consistat, an qui ab alio erigi opus habeat, M. Caufab. μὴ legisse videtur. vertit enim; Rectus ipse, non directus. quomodo ferè legitur l. 3. § 5. Vide quæ sunt ibi adnotata. Mihi hoc velle videtur, vel ut rectus consistas ipse, vel si labi contigerit, erigentis opem nē spernas. Vide ad l. 1. § 7. & l. 4. § 12. Utriusque horum imaginem haud ineptam subministrat Synesius in calvit. Ὡς περὶ μαρμαρῶν παῖδες ἀπὸ τῆς ὀρθότητος ὅψ' ὀρθοῦντων φυσικῶς συνιέντες, ὥς εἰς ὀρθὸν αἰρέσας βέλεται τε καὶ πύρρην, ὅσα μὴ πρὸς τῷ τοῦ πατρὸς εἰαυτοῦ ἔξισχον, κοιντοῖς αὐτὰ καὶ χεῖρας ἐκ τῶν εἰδῶν. Plautus, inquit, quedam jure proprio ὀρθαί. i. e. rectæ crescunt, aliæ quæ sponte nequeunt, arte & ope, sive adminiculis ὀρθοῦνται. i. e. erigi necesse habent.

§ 13. Ἐν ἡνωμένοις | Ἠνωμένα καὶ διεστώτα, de quibus tum hic, tum & l. 9. § 9. Marcus noster, sic distinguit Sextus Empiric. advers. Physic. l. 1. c. 2. Τῶν σωμάτων τὰ μὲν ὅτιν ἡνωμένα, τὰ δὲ ἐκ ἀσυνάπομένων, τὰ δὲ ἐκ διεστώτων ἡνωμένα, μὲν ἔν ὅτι, τὰ ὑπὸ μιᾶς ἐξέως κεκλιμένα, καὶ ἀπὸ αὐτὰ καὶ ζωᾶ. ἐκ συνάπομένων δὲ, τὰ ἐκ ὅψ' παρεκκλινέντων καὶ πρὸς ἐν π κεφάλαιον νόοντων συνεστώτα, ὥς αἰλῦσις, καὶ πυρρίσκοι, καὶ νῆες ἐκ διεστώτων δὲ, τὰ ἐκ διεκλυμένων καὶ ἐκ χειρὸς κινουμένων, καὶ ἀπὸ αὐτὰ ἀποκλινέντων συγκλινόμενα, ὥς σκαπὰ καὶ πύματα καὶ χορεῖ. Plutarchus itidem in præcept. conjugal. Τῶν σωμάτων φιλόσοφοι τὰ μὲν ἐκ διεστώτων λέγουσιν εἶναι, καὶ ἀπὸ φύσιν καὶ ἐκ φύσιν τὰ δὲ ἐκ συνάπομένων, ὥς οἰκίαν καὶ ναῦν. τὰ δὲ ἡνωμένα καὶ συνκλινόμενα καὶ ἀπὸ φύσιν ζωῶν ἐκείνων. Quod Rompon. digest. l. 41. tit. 3. leg. 30. Tria genera sunt corporum: unum, quod continetur uno spiritu, & Græcè ἡνωμένον vocatur; ut homo, lignum, lapis, & similia: alterum, quod ex contingentibus se, hoc est,

ex pluribus inter se coherentibus constat, quod συνκλινόμενον vocatur; ut edificium, navis, armarium: tertium, quod ex distantibus constat; ut corpora plura, non soluta, sed uni nomini subiecta; veluti populus, legio, grex. Senec. ep. 102. Quedam continua esse corpora, ut hominem: quedam composita, ut navem, domum, omnia denique quorum diversa partes juncturæ in unum sunt coactæ: quedam ex distantibus, quorum adhuc membra separata sunt, tanquam exercitus, populus, Senec. illi enim per quos ista corpora efficiuntur, jure aut officio coherent, naturâ diducti & singuli sunt.

Τὰ μέλη τῶ σώματος | inculcat hoc Apostolus passim de Christicolis, quod Marcus hic de omnibus in universum hominibus. Ad Ephes. c. 4. v. 4. Ἐν σώματι, καὶ ἐν πνεύματι. & ad Rom. c. 12. v. 5. Οἱ πολλοὶ ἐν σώματι ἐσμεν ἐν Χριστῷ, ὁ δὲ Χριστὸς ἐστὶν ἀληθὴν μέλη. item ad Cor. ep. 1. c. 10. v. 17. Ἐν σώματι οἱ πολλοὶ ἐσμεν. & c. 12. v. 12. Καθὰ τὸ τὸ σώμα ἐν ὅτι καὶ μέλη ἔχει πολλὰ, πάντα δὲ τὰ μέλη τῶ σώματος τῶ ἐνὸς πολλὰ ὄντα, ἐν ὅτι σώματι ἔτω καὶ ὁ Χριστὸς. (quo loco ὁ Χριστὸς, pro corpore Christi politico, non physico sumitur, prout & ad Gal. c. 3. v. 16.) Καὶ ὅτι ἐν ἐνὶ σώματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἐν σώματι ἐσμεν ἐκκλησίαν, καὶ πάντες εἰς ἐν πνεύματι ἐσμεν ἐκκλησίαν. & rursus, v. 27. Ὅσοι ἐσμεν ἐν σώματι Χριστοῦ, καὶ μέλη ἐκ μέλες. Gregor. Naz. orat. pro pauper. Θεοπατέρον ἔχοντες τὰ πάντα, ἢ ἐκείνους τὰ εἰαυτῶν πάντες γὰρ ἐν ἐσμέν ἐν αὐτοῖς, καὶ μία κεφαλὴ πάντων, ἢ ἡ τὰ πάντα, Χριστὸς καὶ ὁ Χριστὸς ἐστὶν ἀλλήλοις τὰ μέλη, τῶ τοῦ ἐκείνου ἐκείνου, καὶ τὰς ἀπὸ αὐτοῦ. Senec. de ira l. c. 2. 31. Quid si nocere velint manus pedibus? manibus oculi? ut omnia inter se membra consentiant, quia singula servari, totius interest: ita homines singulis parcent, quia ad cætum geniti sumus. Salva autem esse societas nisi amore & custodiâ partium non potest.

Πρὸς μίαν πνὴ σωτηρίαν | Vide ad l. 2. § 1.

Μέλ⁹ ἐμὶ | Itā Sen. 95. Omne hoc quod videt, quo divina atque humana conclusa sunt, unam est; membra sumus corporis magni. Et Marcus pariter, l. 4. § 40. Ὡς ἐν ζωῶν ὁ κόσμος. Vide & ad l. 2. § 1, 3, 4, 9. Verum restringit hic ad σύστημα λογικόν. Vide ad l. 3. § 3. συζυγέες πᾶν τὸ λογικόν.

Ἐάν τῃ διὰ τῶ σωχέως μέλες | Verba illa διὰ τῶ σωχέως glossema forsan fuerit. Μέλ⁹ autem & μέλες itā Marcus distinguit; ut μέλ⁹ animantibus duntaxat competat, μέλες etiam inanimatis. Aliter paulò Strabo l. 2. qui non animationis, sed configurationis ratione, istud ab isto determinat; Ὅτι καὶ μέλ⁹ τομῇ, inquit, ἢ ἄλλως καὶ μέλες διαφέρει, διότι ἢ καὶ μέλη λαμβάνει ἀπὸ τοῦ σώματος φυσικῶς, ὁρῶνται πνὴ καὶ τὸ πᾶν σημειώσαι καὶ τὸ πᾶν εἶναι, (Odys. 1. v. 291.)

Τὸν δὲ διαμαρτυρεῖται τῶν --- ἢ δὲ ἐν ἔχει τοῖς τῶν. & accuratius Aristot. hist. animal. l. 1. c. 1. Τῶν ἐν τοῖς ζώοις κρεῖν, ἔνα ἐ μόνον μέλη, ἀλλὰ καὶ μέλη.

μέλη καλεῖται. τοιαῦτα δ' ὄντι, ὅσα ἢ μέρων ὅλα ὄντα, ἑτέρα μέρη ἔχει ἐν αὐτοῖς ἴδια· ὅς κεφαλὴ, καὶ σκέλη, καὶ χεῖρ, καὶ ὄλθ' ὁ βραχίον, καὶ ὁ δώδεξ. ταῦτα γὰρ αὐτὰ τε ὄντι μέρη ὅλα, καὶ ἔστιν αὐτῶν ἑτέρα μέρη. Membrum ergo unumquodque etiam pars est corporis; verum non itidem è converso.

Καταληπτικῶς εὐφραίνει | Imò καταληπτικῶς. vocabulum signatum. ita delectat, ut ulterius nihil requiras. Vide ad l. 9. § 42. ubi vox eadem repetitur.

Εὐφραίνει τὸ εὐφρατῆν | Plut. de vit. Epicur. adversus Epicureos agens; Αὐτοὶ δὲ περὶ λέγουσι, ὡς τὸ εὖ ποιεῖν ἢ δὴν ὄντι τῷ εὖ πάσχειν. Et de philosophorum convitiis cum principibus; Ἐπίκουρος, τὸ εὖ πάσχειν τὸ εὖ ποιεῖν ἐ μόνον καλῶν, ἀλλὰ καὶ ἢ δὴν εἶναι φησι. καὶ τὸ εὖ δὴν ἔγωγε γινώσκον ὄντι ὡς χάρις. ἀλλὰ σφόδρ' ὡς οὗτος Χάρις τὰ ὀνόματα δέμω, Ἀγαλλίω καὶ Εὐφροσύνῳ, καὶ Ὁάλειαν· τὸ γὰρ ἀγαλλώμενον καὶ τὸ χαίρειν ἐν τῷ δίδοντι χάριον πλείον ὄντι καὶ χαίροντες. ἵδ' οὗτος πάσχειν εὖ αἰσθάνεται πολλὰς, αἷς ἢ ἀγαλλόμεναι τῷ εὖ ποιεῖν. Idem de Socrate gen. Ποῖς γὰρ ἔγωγε σκοποῦ βάλοντα καὶ τυχεῖν ἢ δὴ, καὶ διαμαρτάνειν ἀνιστῶν, ὡς ἀνδρὸς εὖ παθεῖν ἀξίως διαχέειν ἐφ' ἑαυτὸν; Et in Erotic. de amantibus. Ὡς χαίρειν τοῖς ἐρωμένοις δίδοντες, ὡς παρ' ἑτέρων ἐχαίρουσιν αὐτοὶ λαμβάνοντες. De Christo Domino Gregor. Naz. in bapt. Δίδωσιν ἢ δὴν καὶ λαμβάνουσιν ἑτέροι.

Ὡς αὐτὸν εὐποιῶν | Phalaris epist. 17. Οὐ δίδωμι χάριτας οἷμαι δωρεῖσθαι ἀγαθοῖς ἀνδράσιν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον παρ' αὐτῶν λαμβάνειν. Et epist. 119. quem locum libentius, quod emaculem, transcribo. Οὐτε γὰρ ὁφείδεισιν ὁ κρεῖστος, μέμμεται μὴ ὑμῶς ὡς φιλάτας, τοῦ περὶ τῆς (ὡς ὅς forsan) χάριτος μὴδὲν αἰτῶμεν (αἰτῶμεν perierant). ἐν χάριτι τῷ τῷ παρόντι, ἢ ἢ αἰτέειτε, ἀπὸ ὑμῶς μὴ οἱ λαβόντες, δίδωτε τῷ ἀληθείας· δίδωμαι γὰρ ὑμῶν χάρις τῷ αἰτῶν. ἐγὼ δ' ἢ ἐ μὲν ποσὺν ἢ δὴν ἀληθῶς μᾶλλον, ἢ δὴ δίδωμι. πὶ γὰρ ἀνδρὶ φιλοπατρίῳ καλῶν καὶ μεγαλοφρονέοντι, ἢ δὴν τοῦ εὐαὶ πολίτας εὖ ποιεῖν; Aristid. in Panathen. de populo Atheniensi: Εὖ γὰρ ποιεῖν, ἐκ εὖ πάσχειν, περικότες ἡδιστα καὶ μὴδὲν ὀφείλειν αὐτοῖς τοῖς εὖ ποιεῖν τὸ ἐλλυμῶν, ἀλλ' ἐκ αὐτοῦ δὴν παρ' ἑτέρων μὴδὲν τῷ ἀρετῆς λαμβάνειν· ἐπὶ ὅτι κέρδει φιλεῖν τοῦ δόντος αὐτοῦ· ἐπὶ καὶ μᾶλλον, ἢ τοῦ παύσαι καὶ γινώσκαι ὅτι κέρδει φιλεῖν· ἀλλὰ καὶ μὲν ἢ ἀναλωμάτων σῶζειν τοῦ ὡς ὅτι οἰκείων τὰς γνώμας διακεμῶν. P. Syr. [Beneficium dando accipit, qui digno dedit.] Imò sibi ipsi benefacit, inquit Marcus, qui benefacit alteri; quia & is qui benefacit & is cui beneficit, ejusdem corporis membra sunt. Siquidem manus cum pedi benefacit, sibi ipsi etiam benefacit in pede. atque hoc est, quod infra § 74. Ὁφείλωμεν, ἐν ᾧ ὡφελεί. Et l. 11. § 4.

§ 14. Τοῖς παθεῖν ἐν τῇ σωματικῇ διαμορφώσει | Hoc est, corpusculi mei membris. τοῖς μελυσματικῇς τῇ σωματικῇ τῇ. ut infra § 68. Sive τοῖς κακῶν μέρει, ut l. 8. § 28. cur autem Annot. Lugdun. τὸ σωματικῇς hic submoveret, σωματικῇς supponeret, nihil erat, cum τὸ σωματικῇς praecessisset. Sed & τὸ σωματικῇς infra § 68. reperitur. frustra & Xyl. de aliorum casibus hac accepit, quae de corporis proprii affectionibus dicta sunt.

Ἐκείνα μέμμεται τὰ παθόντα | Malimε μέμμεται, conquiescant ea, si voluerint, quae perpetuantur. Vide infra § 15. & l. 8. § 28. Verum mutato nihil opus. μέμμεται dictum fuerit, ut ὁφείτω, vide l. 12. § 1.

Ἐγὼ δ' | id est, τὸ ἡμαρμόνιον. ut § 16. quod Xyl. cum non animadverteret, Marci mentem hinc non cepit. Ità Cicer. in somn. Scip. Mens cuiusque is est quisque. Apostolus, sed sensu parum diverso, quia mentem pro parte regenerita sumit, ad Rom. c. 7. v. 17. ἐκ ἐγὼ (id est, ὁ νῦν μὲν. v. 25.) ἀλλ' ἡ νοοῦσα ἐν ἐμοὶ ἀμάρτια.

Ἐάν μὴ ἀπολάβω | Vide l. 4. § 7. Plut. de tranquill. Καθόλου δ', ἐπεὶ ἢ ἀβελήτων, τὰ μὴ φύσει τὸ λυπεῖν καὶ βαρύνειν ἐμφέρει, τὰ δ' πλείστα δόξῃ διαφραίνειν ἐδιδόμεθα καὶ μαρτυροῦμεν. ἐκ ἀχρηστῶν ὄντι τῷ ταῦτα μὴ ἔχειν αἰὲν τὸ τῷ Μενάνδρῳ περὶ χεῖρ.

Οὐδὲν πεπονδὸς θείον, ἀν μὴ σωματικῇ. Οὐδὲν πεπονδὸς ὄντι, φησὶν, ἀν μὴτε σαρκοῦς ἀσθενείας, μὴτε ψυχῆς; τῷ τῷ φύσει δοκῶντα λυπεῖν, ἐκείνο τὸ εὐεπτόθιον.

Οἰμοί. τί δ' οἰμοί; Σημῆα τοῖς πεπονδαμένοι. ἐπὶ γὰρ ἔγωγε τὰ παθητικὰ κατὰ σωματικὴν καὶ ὁλιγωρῶντος ἀνπλασθέντα λόγους, ὡς ὁ τῆς κοινῆς καὶ φυσικῆς ἀνάγκης ἀνάμνησιν ποιεῖ, ἢ δὴ τὸ σῶμα μεμμεῖσθαι ὅ ἀνδρῶν, μόνον ταῦτ' αὐτῶν τῇ πύχῃ λαβῶν δίδωσιν, ἐν ᾧ τοῖς κυριωτάτοις καὶ μεγίστοις ἀσθενείας ἐσθλῆν. Hæc à Stoicis haud procul abfunt. Idem de exil. τὸ λυπεῖσθαι καὶ ταπεινῶν ἑαυτὸν, ὅτι πάντα μὴ ἀχρηστῶν ὄντι καὶ γινώσκοντων καὶ ἀνοήτων. ὅπου δ' αὐτὰ τὰ περὶ ματα δίδωσιν ὡς τῷ λόγῳ ἡλασθέντα καὶ ἀνακαλυφθέντα τῷ εὐαὶ εἰπεῖν, ἐπὶ πεπονδὸς θείον, ἀν μὴ σωματικῇ, κομῶν καλῶν ὄντι, μὴ τῆς σαρκοῦς πεινῶνται, πὶ πεπονδὸς, μὴδὲ τῆς ψυχῆς, εἰ δὴ τὸ σῶμα τῷ τῷ χεῖρ καὶ γινώσκον, ἀλλὰ τοῖς ἐξωθεν σωματικῶν καὶ σωματικῶν δίδωσιν ἀσθενείας καὶ τῆς λυπῆς. Verum Marcus ad ea etiam quæ corpori læsionem inferunt, argumentum istud extendit.

§ 15. Ἐμὲ δὲ ἀγαθὸν ἔστι | Vide l. 4. § 18. & l. 6. § 22. & l. 8. § 5. Huc illud Josue decreta, c. 24. v. 15. alii quicquid fecerint, se cum familia sua in recto Dei veri cultu perseveraturos. Ἡ ἢ πορφυρεῖ | Vide de purpura, quæ ex Episcopo adducuntur ad l. 11. § 18. Ὁ, πρὶ

“Ο, πῶς αὖ ποιῶ | Leg. ὅ, πῶς αὖ ποιῶ, ex membro præcedente.

§ 16. Τὸ ἡγεμονικὸν αὐτὸ ἑαυτοῦ ἐκ ἐνοχλεῖ ὃ λέγω, ἢ φοβεῖ ἑαυτὸ εἰς ἐπιθυμίαν. | Manca hæc esse, ex sequentibus satis claret; nec quid possit suppleri, est adeò difficile conjectu. Verùm qui enunciatiue capiunt, à Marci mente quàm longissimè recedunt. is enim passim inculcat, molestiam omnem, non à rebus externis, sed ab animo ipso & opinione de eis concepta, nobis obtingere: hoc est;

mentem ipsam sese conturbare, solam sibi molestiam omnem facessere. Videantur quæ supra § 14. & l. 4. § 7, 39. & l. 5. § 2. & l. 6. § 8, 52. & infr. § 68. & l. 8. § 40, 42, 47. & l. 9. § 13, 15. Itaque D. Boot. per interrogationem concipi postulat: cui ego libens assentior; & quæ desunt, ita supplenda existimarem. ἐκ ἐνοχλεῖ; ὃ λέγω, ἢ φοβεῖ ἑαυτὸ; [ἢ λυπεῖ;] εἰ ἐπιθυμίαν | ἢ λυπεῖ; vel ἐκ ἀγῆ; | sicut Galen. de optim. sect.

c. 6. εἰ μὴ λυπεῖ, μὴδὲ εἰς αἰδῆσιν ἡμᾶς ἀγῆ. 20 Mens an non ipsa sese perturbat? exempli gratiâ: nonne seipsam terret? nonne tristitiâ afficit? nonne in cupiditates conjicit? &c. vel etiam αὐτὸ ἑαυτοῦ ἐκ ἐνοχλεῖ; ἢ λυπεῖ (ut sit hoc illius, ὃ λέγω loco) ἑαυτοῦ; ἢ φοβεῖ; &c. Sensum ipsum, quicquid de verbis fuerit, confirmant sequentia. εἰ μὴ ἑαυτὸ παρεστῇ. Verba autem felicius paulò videtur restituisse sic D. Salmasius. ὃ ἢ φοβεῖ, ἐκ ἀγῆ εἰς ἀθυμίαν. ἀγῆ εἰς ἀθυμίαν idem est ac si dixisset ἑαυτὸ λυπεῖ. nam ἀθυμία est λύπη, ut εὐθυμία hilaritas. unde εὐθυμεῖ, hilari sis animo, ita l. 4. § 38. καὶ ὅσα τῷ μωρῷ εὐφραίνει ἢ λυπεῖ. istiusmodi aliquid supplendum ex sequentibus liquet, ubi hæc duo simul repetit, εἰ μὴ πῶς αὖ αὐτὸ φοβεῖται ἢ λυπεῖται διώαται, ποιείτω. & post, τὸ ὃ ψυχρεῖον τὸ φοβεῖσθαι, τὸ λυπεῖσθαι. confirmant eadem & sensum verborum Marci, quem asserimus genuinum. Si enim nihil aliud potest menti hisce modis molestiam facessere, ipsa sibi facessat necesse est, quandocunque molestiâ aliquâ afficitur. 40

Ita Epictet. l. 3. c. 19. Περιείρεσθαι γὰρ ἢ δὲν διώαται κολύσαι ἢ βλάσαι ἀπορραϊστον, εἰ μὴ αὐτὸ ἑαυτῷ. ἢ δὲν ἄλλο παρεστῇ ἢ ἀκαταστασίας αὐτὸν ἐστὶν ἢ δογμα.

Αὐτὸ γὰρ ἑαυτὸ ὑποληπτικῶς ἢ πρῆλεις | Ipsa enim sese (si volet) opinando non movebit istis motibus.

Τὸ σωματικὸν μὴ πᾶν π | Vide infr. § 33. & l. 8. § 28.

Οὐ γὰρ ἔχεις αὐτὸ εἰς κείον ποιῶν | Locus iste mihi planè depositus, absque clariss. D. Salmasio fuisset, cui non ego magis debeo, quàm Marcus ipse. is manum medicam fausto sydere admovit. Malè, inquit, Xylander αὐτῷ pessimè locum hunc sic vertit, Animo nullus metus, dolor, aut opinio poterat accidere potest: neque enim ei sunt habitus ad

hæc. Sic vertendum illi fuit; *Animula* verò, quæ rimet, quæ dolet, quæ super his omnino aliquid opinatur, nihil eorum patitur, si non illam in hoc iudicium demittas. legendum igitur in Græcis, ἢ δὲν μὴ πᾶν, εἰ ἐκ ἀγῆ; αὐτὸ εἰς κείον ποιῶν, vel, εἰ ἐκ παρῆχης αὐτὸ εἰς χρ. τ. Nihil verius Epictet. differt. l. 2. c. 6. Τίς γὰρ σε ἀναστῆσαι διώαται ὑπολαβεῖν π; ἢ ἢ δόλος;

Ἀπορραῖστος | Πρὸς τῆς τῶ ἡγεμονικῷ αὐτοκρῆτι, Vide supr. l. 5. § 14. & infr. l. 11. § 1.

Ἀνεμπόδισθαι | Vide l. 5. § 20. Epictet. l. 2. c. 19. ἔτε παῖτός ἐστιν ἐφ' ἡμῶν, ἐφ' ὅλῃα, ἔτε δόξα, ἔτε ἄλλο πᾶσι, πᾶν ὅρῃ καὶ κατὰ φύσιν. τὸ το ἀκώλυτον φύσει μόνον, τὸ το ἀνεμπόδισθαι.

§ 17. Εὐθυμία ἐστὶ δαίμων ἀγαθός, ἢ ἀγαθόν | Deesse vocabulum aliquod videtur, quod membrum posterius expleat. forsitan [ἡγεμονικόν] ἀγαθόν, fuerat, in hoc enim Marco censente, τὸ πᾶν. Vide ad l. 2. § 15. idemque idem ὁ δαίμων iste. Vide ibid. § 17. & l. 10. § 13. quo loco ait τὸν νῦν, ubi voluerit, ἀγαθόν δαίμονα fieri. Nam M. Casaubono, τὸ ἢ ἀγαθόν expungenti non accedo. Conjecturam meam firmat, quod ex Platone Clemens Strom. l. 2. Αὐτὸς γὰρ ὁ Πλάτων πᾶν εὐθυμίαν, τὸ εὖ τὸν δαίμονα ἔχειν δαίμονα γὰρ λέγει, τὸ τῆς ψυχῆς ἡμῶν ἡγεμονικόν. Cui gemina, ex innominato aliquo, ista Suidas exhibet: “Ο, πῶς ὁ σαρδῶν εὐθυμῶν ἐστὶ. ὁ γὰρ εὖ τὸν δαίμονα ἔχων. σημαίνεσθαι δοκεῖ τὸ τῷ εὐθυμῶν ὀνόματι. εἰ μὴ δαίμων ἔχεις ἢ ψυχῇ, κατὰ Ζενοκρίτη δοκεῖ, ἢ ἢ εὐθυμῶν, ὁ εὖ τῷ ψυχῷ ἔχων. εὖ γὰρ τῷ ψυχῷ ἔχει ὁ σαρδῶν. σαρδῶν δὲ ἀρετὴ εὐθυμῶν. Accedit & Pythagoræ scitum illud, εὐθυμῶν ἄνθρωπον, ὅταν ἀγαθὴ ψυχὴ κατοικήσῃ. Laert. lib. 8. Apul. de Deo Socrat. Nam quodam significatu & animus humanus, etiam nunc in corpore situs, Daemon nuncupatur, [Maro En. l. 9.]

— Diine hunc ardorem mentibus addunt, Eurycle? an sua cuique Deus sit dira cupido? igitur & bona cupido animi, bonus Deus est. unde nonnulli arbitrantur, εὐθυμῶνας dici beatos, quorum Daemon bonus, id est, animus virtute perfectus est. quem nostrâ linguâ, ut ego interpretor, poteris Genium vocare, quod is Deus, qui est animus sui cuique, quanquam sit immortalis, tamen quodammodo cum homine gignitur. Vide dissertationem hac de re Dionis Prof. orat. 23.

Τί ἐν ᾧ ποιῶς, ὃ φαντασία; | Quid est opus imaginatione, sive opinatione, cum mens ipsa quod suum est & fecerit & habuerit? Vide ad pericæten proximè superiorem extremam: & infr. § 29.

Ἀπέρχου καὶ δόλος σοι | forsitan [νῦν] καὶ δόλος, atque ita M. Casaub. nam Xyl. omisit; malè; redidit, ὃς ἡλθες. unde venisti. cum vertendum fuerit,

erit, ut venisti. facesse hinc, per Deos, ut venisti. Sed nec fortasse vñ particula illa interjecta opus fuerit. Siquidem D. Salmas. formulam usitatam esse monet, τὸν θεὸς σοι, subaudi δυνυμι. eamque locutionem occurrere in hemiambris Anacreonteis, & in dissertationibus Arriani. Ità certè Anacreon *carm.* 31.

Ἄρες με, τὸν θεὸς σοι,
Πῶν, πῶν ἀμυστ.

Arrian. in Epicteti *dissert.* l. 3. c. 26. Παῦσαι, τὸν θεὸς σοι, ἐμπύζων με τῇ ψυχῇ. Et c. 23. Παύ-
10 σαδε, τὸν θεὸς ὑμῶν, καλὰ ὀνόματα καὶ ἀρετὰς ἐξαιρουμένους. & ad formulam Christianam propius, *ibid.* c. 7. τὸν θεόν σοι. quem locum corruptum frustra suspicatur Volfius. restituenda eadem c. 22. ubi, τὸν θεόν σε, vitiosè legitur; quod interpretem eundem, cum non adverteret, in alia abduxit. & diversâ rursus formulâ, sed ellipsi eadem, l. 3. c. 23. θυμασδὲς, κλέε, πῶν ἐμὸν σοι σωτηρίαν. contractius etiam l. 2. c. 19. λέγε μοι, τὸν θεόν, οἷα ἀπὸ πῶν ἐλαγες. Si locus saltem integer fuerit. facit enim suspectum, quod Gellius l. 1. c. 2. exhibet, λέγε μοι σὺ τὸν θεόν. quod fortean fuerit, τὸν θεόν σοι. quin integram quoque idem exultit, l. 3. c. 10. ὁμῶς ἡμῶν πάντας θεός, ὅπ' ἀπὸ πῶν ἐλαγες. Locum ergò sincerus & integer est. nec ullâ ratione admittenda Annot. Lugd. interpolatio, ἀπὸ πῶν ἀπὸ πῶν τὸν θεόν σοι.

Οὐκ ὀργίζουμαί σοι | Hoc enim dogmati Stoico adversatur; non tamen & Christiano, quod ὀργίζε-
15 δὲ καὶ μὴ ἀμείβεσθαι monet, ad Ephes. c. 4. v. 26. 30 Diogeni autem Stoico, non Cynico (quod Erasmi fugerat) de dogmate isto differenti, cum adolescens quidam protervus, velut periculum facturus, an re præstaret quæ docebat, in faciem inspiciens, non quidem irascor, inquit ille; sed dubito tamen an irasci oporteat? Narrat Seneca de ira l. 3. c. 38. Fidentius Symmach. l. 9. ep. 105. Nullius tam vehementi nequitia est, ut motu meo digna sit.

§ 18. Τί γὰρ ἀντάσαι χάρις μελεολῆς γίνε-
20 δὲ; | Vide lib. 4. § 46. & lib. 5. § 13. & lib. 6. 40 § 15.

Τί δὲ φίλτερον | *infr.* § 21. & l. 4. § 36. &
l. 9. § 32.

§ 19. Ὡς δὲ καὶ χαμάρρη | Vide ad l. 4. § 43.
& l. 5. § 23. Aug. in Psal. 38. Momentis transvolantibus cuncta rapiuntur. torrens rerum fluit.

Σωρῆα | Vide l. 6. § 41.

Ὡς τὰ μέν | Vide l. 2. § 1. & *supr.* § 13.

Πόσους ἦδη ὁ αἰὼν χερσίππυς | Vide l. 3. § 3.
& l. 4. § 48. & l. 6. § 47.

Πόσους Ἐπικλήτους | E superis ergò excefferat jam Epictetus. Accedit quod Gellius Herodi Attico, qui sub Marco floruerat, æqualis ferè, de Epicteto, tanquam qui jamdudum decefferat, ità verba facit, l. 2. c. 18. De Epicteto philosopho nobili, recentior est memoria, quàm ut scribi, quasi oblitteratum, debuerit. Vide ad l. 1. § 7. & ad l. 8. § 31.

§ 20. Ἐμὲ ἐν μόνον ἀεισώτῃ | Hoc unum me sollicitum habet. ità τὸ ἀεισώτῃ sæpius usurpat l. 2. § 7. & l. 6. § 22. Estque hoc quod proficitur cum primis utile piùmque, si sollicitudo univerſa eo fine adhibeatur, ne quid unquam obrepat, quod officii sui non sit. Vide *infr.* § 66. & ad l. 8. § 3. Sic l. 8. § 1. ἄλλο μὲν ἀεισώτῃ.

§ 21. Ἐγγύς | Vide l. 4. § 16. Petrus ep. 1. c. 4. v. 7. Πάντων ὃ τὸ τέλος ἡ γῆ.

Ἡ σὴ σὺ πάντων λήθη | Vide Solom. Eccles. c. 1. v. 11.

§ 22. Ἴδον ἀνδρῶν φιλεῖν καὶ τὸν παῖον | Hoc est quod Aug. in Joan. tract. 66. & in concion. solem. 235. Eſto medico similis; qui odit morbum, amat egrotum. Ità Marcus etiam lapsos & errantes diligi vult. Amplius aliquid Christus Dominus; non lapsos tantum & errantes, verum in nos ipsos delinquentes. Ἀγαπᾷτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν ἐυλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς καλῶς ποιῆτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς ἀγαπᾷτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν. Matth. c. 5. v. 44. Hinc Ildor. Pel. l. 2. epist. 259. Παρεὶ μὲν ἀνθρώποις ἴσον εἶδός τε, τὸ εὐεργέτας μὴ ἀμείβεσθαι, καὶ ἐχθροὺς μὴ ἀμύνεσθαι. ὅθεν ὃ τῇ θεῷ φιλοσοφία τὸ μὴ ἀμείβεσθαι τοὺς εὐεργέτας κρατεῖ. τὸ δ' ἀμύνεσθαι τοὺς ἐχθροὺς ἐχί. ἀλλὰ παντὶ τῷ τρέφει ἀν-
25 ἐξισχεῖν, εἰδὲ οἷον τῷ, καὶ εὐεργετῆν. Contra planè quàm Pindarus *Pyth. od.* 2. Φίλον εἴη φιλεῖν ποτὶ δ' ἐχθρὸν ἄτ' ἐχθροὺς ἐὼν, λύκοιο δίκην ὑποδάσσειν, ἀλλ' ἄλλοτε πατέρων ὁδοὶ σκοδαίς. Epictet. l. 3. c. 22. Cynicum instituens; Δαίρεσθαι δὲ αὐτὸν, ὡς ὄνον, καὶ διακρίβων φιλεῖν αὐτὸν τὸν δαίμονα. De Christianis Justin. ad Diognet. Ἀγαπᾷσιν πάντας, καὶ ὑπὸ πάντων διακρίβειν. Atque hæc est reverà charitas sincera, amare quos toleras, tolerare quos amas, ut Gregor. Rom. in Evang. serm. 35. Quin Marcum ad eos etiam respexisse, qui adversus nos ipsos fuerint injurii, quæ subjecit, ostendunt. Vide ad l. 11. § 18.

Ὅπ' καὶ συγγενεῖς | Vide ad l. 2. § 1. Hippias apud Platon. in Protag. Ὡς ἄνδρες οἱ παρόντες, ἡγῆμαι ἐγὼ ὑμᾶς, συγγενεῖς τε καὶ οἰκείας καὶ πολι-
30 τας ἀπαντας εἶναι, φύσει, ἢ νόμῳ τὸ γὰρ θεοῖον τῷ ὁμοίῳ, φύσει συγγενεῖς εἶναι.

Δι' ἀγνοίαν, καὶ ἀκοντες | Vide l. 2. § 1. & l. 4. § 3. & l. 8. § 14. & l. 11. § 18.

Ὡς κατ' ὀλίγον ἀμφοτέρω περὶ ἡέτε | Vide ad l. 4. § 6. & *infr.* § 58.

Οὐκ ἐβλάψεν σε | Vide lib. 2. § 1. & l. 9. § 38.

§ 23. Ἡ γὰρ ὅλον φύσις, ἐν τῇ ὅλης φύσει, ὡς κρεῖν | Eleganti similitudine hoc illustrat, non Lucianus ille, Epicuri de grege, ὁ χλωδαστής, sed de schola Platonica Leo, (Byzantius fortean) utl ex Athen. *dipnosoph.* l. 11. & Laert. l. 3. in Platon. patet; in dialogo, quem Alcedinem inscripsit, &
inter

inter Luciani opuscula, à quibus dictionis mollitie venâque candidiore plurimum discrepat, extat vulgò. Τὸ μὲν γὰρ τοῦτο, inquit, καὶ τὰ παιδεία τὰ παρ' ἡμῶν, τὰ παλάθην ἐπιστάμεθα, πάλιν ἢ κηρὸν ὅταν λάβῃ, βελτίως ἐκ τοῦ αὐτοῦ πολλὰς ὄγκου, μεταφρασεὶς πολλὰς ἰδεῖν οὖσι. Eisdémq; planè insitens vestigiis Plut. ad Apoll. Ὡς γὰρ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πολλὰ δυνάμει τις πλάθων ζῶα συγγεῖν, καὶ πάλιν παλάθην καὶ συγγεῖν, καὶ τὸ ἐν παρ' ἐν ποιῆν ἀδιδραστήως· ἔτι καὶ ἡ φύσις ἐκ τῆς αὐτῆς ὕλης, πάλαι μὲν τὸν περὶ τὸν ἀνέρον· ἔτι τὰ συνεχεῖς αὐτοῖς ἐγγύνησε τὸν περὶ τὸν, ἔτι ἡμᾶς, ἔτι ἄλλους ἐπ' ἄλλοις ἀνακηκλήσει· καὶ ὁ τῆς ἡμετέρας πολεμίας ἔπος ἐκδεχόμενος βέβαιον ὑποτε γήσεται, καὶ πάλιν ἐξ ἐναντίας αὐτῷ ὁ τῆς οὐδοῦς. Cui non ablimile quod Aphrodisi. probl. l. 1. q. 49. Ὡς ὅταν ὁ ἀνδραγατοποιὸς τὸν χαλκὸν ἵππων ἢ βέν, ἢ π. τοῦτον ζῶον χωνύσας ἢ ἐλάσας, πλάσῃ ἀνδραγατον, ἢ ἑτερόν τι σκευθ, ἀπὸ εἰδὸς εἰς εἶδος μεταβάλλων τὴν ὕλην. Lusus autem puerilis illius, quo animalium icuniculas è cera solent effingere, meminit & Lucianus in insomnio verbis hisce; Ὅποτε γὰρ ἀφροδείλῳ ὑπὸ τοῦ διδασκάλου, ἀποξέων αὐτὸν κηρὸν, ἢ βόας, ἢ ἵππους, ἢ καὶ γὰρ Δί' ἀνδρώπιδας ἀνέπλασεν. Demetr. Phaler. qui dicitur: Περὶ ἐρωτικῆς κατὰ τὸν ὅσον τὸν αὐτὸν κηρὸν, ὁ μὲν τις κωμὴ ἐπλασεν, ὁ δὲ βέν, ὁ δὲ ἵππον· ἔτι καὶ περὶ γυναικῶν τὸν ὁ μὲν ἀποφανόμενος καὶ κατηγερόν φησιν. Et Fabius institut. l. 10. c. 5. Nec aliena tantum transferre, sed etiam nostra pluribus modis tractare possumus, & sententias easdem quàm numerosissime variare: velut eadem cerâ alia atque alia forma duci solent. De cera ipsa Plinius min. l. 7. ep. 9.

Hæc laus est ceræ, mollis cedensque sequatur

Si doctos digitor, iussuque fiat opus;

Et nunc informet Martem, castamque Minervam;

Nunc Venerem effingat, nunc Veneris puerum.

Vide infr. ad § 25.

Δενδὸν γὰρ εἶδεν τὸ διαλυθῆναι τὸ μὲν πᾶν | Vide l. 4. § 40. & l. 6. § 47. & infr. § 25. & 50. & 40 l. 11. § 17. Ædesius apud Eunap. in Maximo: Ἀλλὰ σὺ μὲν καὶ τὴν ψυχὴν τὴν ἐμὴν ἐκ ἀγροῦς πηλικοῦταις ἀνοαῖς ἀκρωμένῳ τὸ γὰρ ὄργανον αὐτῆς σωρεῖς ὅπως διακείσαι, τῆς ρομφαίας καὶ πῆξας διαλυμένης εἰς τὸ συντεθεῖν.

§ 24. Τὸ ὀπίκτον τὸ περὶ τὸν λίκον παρὰ φύσιν, ὅταν πολλὰς ἀποδοθῇσι ἢ περὶ τὸν, ἢ τελευτῶν ἀποδοθῇσι | Periochen hanc miserè mutilatam ac vitiatam esse, satis indicant tam discrepantes à se invicem interpretum versiones; quæ ejusmodi sunt etiam, ut è verbis sensus illi, quos ipsi præferunt, nullâ artis grammaticæ ope elici possint. In textu Xyl. nihil mutat. Meric. duntaxat disjunctivâ loco conditionalem substituit: sed nec sic quidem citra vim insignem, exprimitur ea, quam ipse Marco affingit, sententia. D. Bootius (cui ego assenti-

ri maluerim) sic effert: Τὸ ὀπίκτον τὸ περὶ τὸν λίκον παρὰ φύσιν. ὅταν πολλὰς [ρίνηται,] vel etiam transpositione tantum factâ, ἢ, ἀποδοθῇσι καὶ τὸ περὶ τὸν τελευτῶν ἀποδοθῇσι, ὥς ὅλας ἐξαρθῶναι μὴ δύνασθαι. Torvitas vultus est valdè præter naturam. ubi sæpius contigerit, immori solet; vultusque decor ita inde extinguitur, ut denus omnino reaccendi nequeat.

Τὸ ὀπίκτον τὸ περὶ τὸν λίκον | Torvitas vultus: quo vultus sive latens intus animus infestus atque infensus se prodit. huic opponi videtur, τὸ εὐδὸν τὸ περὶ τὸν. l. 6. c. 30. Hesych. Ἐπίκοτα, ἐπιθυμία, ἢ πᾶς ἂν τις μὴ λατο. Σοφοκλῆς, Ναυπλῖος καὶ πλέον. leg. Ναυπλῖος κατὰ πλέον. ad distinctionem alterius ejusdem fabulæ eidem cognominis, quæ Ναυπλῖος περὶ τὸν dicebatur. Ἐπίκοτον esse vult, quod iratum & infensum jure faciat; at Marcus pro offensione sive infensione animi, quæ in vultu indicium facere solet. Æschyl. Prometh. vincit.

Ὁ δὲ ὀπίκτος αἰεὶ δεινὸς ἀναμνητὸν νόον.

At ille mentem infensam pervicacem gerens.

Περὶ τὸν | Ἡ ἐν ὀπίκτῳ τὸ περὶ τὸν, ut Jacob. Apost. ep. c. 1. v. 11. decor vultus, qui tristitia, iracundia, acerbitate animi, offensione, indignatione non immutari tantum & deturpari, sed & tolli prorsus sæpenumero solet. Seneca de ira l. 2. c. 35. Non est ullius affectus facies turbatio. pulcherrima ora fœdavit; torvos vultus ex tranquillissimis reddidit. liquit decor omnis iratos. qualis intrâ putas esse animum, cujus extrâ imago tam fœda est; & l. 3. c. 4. Nulli certè affectui pejor est vultus. feratim minus tetra facies est, etiam cum venatorem suum semianimes mortui ultimo petunt, quàm hominis iræ flagrantis. Hinc illud Nafonis de Niobe Metam. l. 6.

Et quantum ira finit, formosa. —

& de Procrice l. 7.

Tristis erat, sed nulla tamen formosior illâ

Esse potest tristis. tu collige qualis in illâ,

Phoece, decor fuerit, quam sic dolor ipse decebat.

Imò, quod Marcus istic, dum affectus istiusmodi exprime atq; induere vultus frequentius cogitur, usu in naturam vertente, ita tandem decor ille extinguitur, ut nullâ restitui ratione possit. De Pharisæis ad suos Christus, Matth. c. 6. v. 16. Μὴ γινεσθε, ὡς οἱ ὑποκριταί, οὐδ' ὁρωτοί· ἀφανίζουσιν γὰρ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. qui locus istum minifecè illustrat: plus enim esse videtur τὸ ἀφανίζειν τὸ προσώπον, quàm τὸ αἰσθῆναι καὶ ἀκρίβως ποιεῖν, uti ex Homero atque Eustathio Beza. Basil. Cæs. ep. 1. Ἐπεὶ τὸ τὰ πένθη καὶ κατὰ βέλγημα φρονήματι, ὅμως συνδόν καὶ εἰς γὰρ συνειδήτως. — ὥς αὖ ποιεῖσιν οἱ πενθόντες κατ' ἐπιθεσίαν, ταῦτα ἐκ τῶ αὐτομάτου ἡμῶν ἐπαίνεσθ. Nicofr. de nupr. apud Stob. tom. 2. tit. 70. Αἱ γὰρ δὴ ὁλεῖται αἱ χρεῖσες ἔχουσιν ἐν π. πλείστον τὸ καλὸς τῆς ψυχῆς καὶ ἐν, ἔτε δὲ μέγιστον, ἔτε ὀργισμένον, ἔτε χαλῶντα, τὸ πρόσωπον φαίδρον

καὶ ἐν ἑκείνῳ τῷ καὶ παλαιῷ. ἢ δὲ περὶ παλαιῶν καὶ
κρυφίων, εὐδὲς μὲν καὶ τῷ ὀφθαλμῷ παραβλέ-
πει, καὶ θεωρεῖν δέδοκεν. ὅστις δὲ μωρεῖα συνιᾷς, τὰς
κόρας καὶ τὰς ὀφθαλμοὺς ἀναπείθεται. ὅταν ὀφ-
θαλμοὶ καὶ καρτεῖται πικρῶ. ὁ δὲ σωματικὸν πᾶς
ὀρεῖς, σκαῖς δὲ καὶ ὅταν ἐκπαύει, ἐκ ἐρυθρῆς,
ἀλλὰ οὐδὲς τε καὶ νέφθ, τότε τε ἡ ψυχὴ ἐκ μὲν
ἐδαμῶς εὐφραίνεται. quibus verbis extremis gra-
phicè depinxisse videtur τὸ ἐπὶ σκορῶν istud τὸ πα-
σαι. nos dicimus, a luring look. Vide infr. 10
ad § 59. Sed nec minùs Sueton. l. 4. c. 50. in
Caio. cui fronte torvum ubi tribuerat, Vultum,
inquit, naturā horridum ac tetrum, etiam ex industria
efferebat, componens ad speculum in omnem terrorem
ac formidinem. Ceterum D. Salmas. ista & luxata
& perturbata suspicatur: jungi sic debere, τὸ ἐπὶ σκο-
ρῶν τὸ παλαιῶν καὶ παλαιῶν, αὐτῶν γὰρ τῶν
ἐκ παλαιῶν περὶ, ὅτι παλαιῶν λόγων. atque hæc
sublequi post illa quæ supra § 10. habebamus. Τὰ
λογικὰ ζῶν ἢ αὐτῇ παλαιῶν καὶ αὐτῇ ἐκ μὲν καὶ καὶ
λόγων. Si in animali rationali eadem actio secun-
dum naturam & secundum rationem; ita in vultu
efferebatur, quæ præter naturam est, etiam præter ra-
tionem. Illud, ἢ τὸ παλαιῶν ἀποδείξει, ὅτι ἔλας
ἐκ παλαιῶν καὶ παλαιῶν. ad præcedentia § 22. cen-
ter idem pertinere, & de lucerna dici, quæ aliquan-
do verò, ubi in totum oleo defecta est, ita extin-
guitur, ut denovo accendi nequeat. Suspiscatur er-
gò post exemplum arcule, cui grave non esse dixit
solvi, ut nec compingi, addidisse & simile de lucer-
na, (prout l. 8. § 17. post exemplum bullæ idem
fecit) cui non est grave extingui, ut nec accendi,
etiā si eò modò extingatur, ut non possit lu-
men suum recuperare. reliqua aliunde irreplisse
autumat; quibus de medio sublati, periochen hanc
antegressam cum proximè sequenti commodè co-
hæsuram. & sunt revera sectio 22. & 24. prout
nos eas diffinximus, ejusdem planè argumenti.

Εἰ γὰρ καὶ ἡ σωματικὴ τὸ ἀμείψανον οἰχέται | 40
Mer. interierit negativam, ut sit τὸ [μὴ] ἀμείψανον,
& de innocentia confidentia intelligatur. Me-
lius opinor, Xyl. Nam si etiam sensus peccati nul-
lus erit. hoc est, nam si eò usque in vultu obfir-
matione processeris, ut jam peccati sensum om-
nem amittas, quid amplius tibi vivere proderit?
Galen. de differ. puls. lib. 4. σφυγμῶν, inquit, appel-
lant veteres, τὴν ἐν τῷ φλεγματικῷ γινώσκον αὐ-
τῶν τὸ καὶ μωρεῖν. Idemque therapeut. l. 13. c. 1. ἢ περὶ αἵμα τῷ φλογισμῷ καὶ τῶν ἐκ
τῶν μωρεῶν, ἢ μὴ δὲ ἀμείψανον, αὐτῶν τε καὶ
τῶν δὲ τῶν ἐκ τῶν ὀνομαζομένων σωματικῶν. Itā
medicis familiaris an peculiaris vox ista videtur,
affectionem illam denotans, quā ager eorum quæ
in corpore suo secius se habent, ipse sensum obti-
ner. A corpore ad animum transfuit, ut Marcus

hic, itā & Epictet. l. 2. c. 11. Ἀρχὴ φιλοσοφίας
σωματικὴ τῆς αὐτῆς ἀδυναμίας καὶ ἀδυναμίας. Clemens
generaliter de utroque pariter usurpavit, Strom. l. 1.
Εὐρεπκὸν γὰρ καὶ ὀπνητικὸν ἡ σωματικὴ, ἐπὶ ἀλ-
λεν παλαιῶς ἀναπείθεται. σωματικὴ δὲ τὴν ἐπὶ σκο-
ρῶν, ἢ εἰς ἐπὶ σκορῶν σωματικῆς. Idem vult, sed
significantiùs paulò dictum, quod Gregor. Naz.
epitaph. in Patr. Εὐρεπκὸν γὰρ τὸ παλαιῶν. & ad ciues
suos in angust. Τολμῶν πικρῶ τὸ ἀλγῶν. Tunc
ergò ἢ τὸ ἀμείψανον σωματικῆς οἰχέται, cum cre-
bro peccandi ulu, τὸ παλαιῶν καὶ παλαιῶν, callum
quasi quandam contraxit animus, ὅτι καὶ ἐπιστάν-
τες ἐν τῷ ἀμείψανον, ut deinceps ne peccare quidem se
animadvertat. Epictet. l. 2. c. 18.

Τὸ ἐπὶ τῷ ζῶν αἵμα; | Vide l. 9. § 2.

§ 25. Πάντα ὅσα ὀρεῖς | De Catone Senec.
epist. 71. Quid nī ille mutationem reipub. forti &
æquo pateretur animo? quid enim mutationis periculo
exemptum? non terra, non cælum, non totus hic re-
rum omnium contextus: quamvis Deo agente ducatur,
non semper tenebit hunc ordinem; sed illum ex hoc
curfu aliquis dies deficiet. certis enim cuncta tempo-
ribus; nasci debent, crescere, extingui. quæcumque vi-
des supra nos currere, & hæc quibus inani atque im-
positi sumus velut solidissimis, carpentur ac desinent.
nulli non senectus sua est. inæqualibus ista spatiis eo-
dem natura demittit. quicquid est, non erit: nec peri-
bit, sed resolvetur. nobis solvi perire est. proxima
enim intuemur: ad ulteriora non prospicit mens he-
bes, & quæ se corpori addixerit. aliqui fortius finem
sui suorumque pateretur, si speraret omnia illa sic in-
vitam mortemque per vices ire, & composita dissolvi,
dissoluta componi: in hoc opere eternam artem cuncta
temperantis Dei verti. Vide supr. § 23. & lib. 9.
§ 33.

Καὶ πάλιν ἄλλα | Naso Metamorph. l. 15.

Nil equidem durare diu sub imagine eadem
Crediderim.

Nec species sua cuique manet: rerumque novatrica
Ex aliis alias reparat natura figuras.

Senec. epist. 30. Quis queri potest, in ea conditione se
esse, in qua nemo non est? prima enim pars æquitatis
est æqualitas. Sed nunc supervacuū est nature caus-
sam agere, quæ non aliam voluit legem nostram esse,
quàm suam. quicquid composuit, resolvit: & quicquid
resolvit, componit iterum.

Ἰνα αἰὲν νεαγὲς | Hoc est quod Maxim. Tyr. orat.

25. ad l. 4. § 40. διὰ τὴν τὴν ὅλῃ καὶ νεαγὲς. Vi-
de l. 2. § 3. & l. 6. § 14. Aristot. de gener. &
corrupt. l. 1. c. 3. Εἰς αἰὲν πᾶσι ὄντων ἀπέρχο-
ται, διὰ τὴν πᾶσι ἐκ ἀνήλωνται πάλαι καὶ ὀρεῖται τὸ
πᾶν; διὰ τὸ τὴν τῶν ὀρεῖται ἄλλῃ ἐν γένεσιν,
καὶ τὴν τῶν ὀρεῖται ἄλλῃ ἐν φθορῇ, ἀπαύσαν
ἀνακλῶν ἐν τὴν μεταβολῇ. Γένεσις γὰρ ὀρεῖται
διαδεχόμενῃ, καὶ σπουδῇ ἀπαυθιπύζειν βέλ-
ται. Clem. Strom. l. 4. & Philo de mundi immort.

κρίβιν ἢ συνορασίην τῆ βίῃ τὰ φαῦλα. τοῖς ὅ
 χροστοῖς ἀνέξεως ἢ συγκυμωδῶς ἐπιβάλλουσι,
 θυμὸν πὶ τοῖς ἀνελευθερίοις ἢ φιλαργύροις πεί
 ρειν, οἱ πολλὰ συνάγωντες ἢ χάνοντες παρῶσιν, ἀλ
 λὰ θύλωσιν ἢ δυσφορεῖσιν ἀπολαύσιον. Et mox:
 Οὐ γὰρ οὕτω ταῦτα μεγάλα μὴ τοῖς στερεοῦσι ἀναδῶ
 μικρὰ ὅ τοῖς ἔχουσιν.

Mi dicitur quod uterque acquiescit. | Διὰ τὸ, Annot.
 Lugd. fed utrumvis consistet probé. ut dicitur, vel
 per, vel propter hic significet; dum istis libenter ac
 quiescis, sive, istis delectando, & acquiescendo; vel eo
 quod istis delectaris & acquiescis, ego illud malim, ob
 id istis. Hesych. Ἀσκησις, χαίρει, ἀγαλλίαται.
 Ἀσκησις, ἢ χαρὴς, ἡδὴς, ἐκτίσις, περιούμιος,
 ἐκτίσις. Vide ad l. 5. § 9.

Ἐκπῆν αὐτὰ | Flaccus lib. 1. epist. 10.
 Quem res plus nimio delectare secunda,
 Mutata quatit. Si quid mirabere, pones
 Inuitus — Marci mentem expressit optime.

Ὡς ἐάν ποτε μὴ παρῇ, παρελθόντα | Itā
 consideranda nobis comoda ea, quae ex praesenti
 bus rebus decerpimus, nec tamen erga has eo animo
 afficiamur, ut ex amissione earum perturbemur.
 Plut. de tranquill. 2. Ὡς δὲ δὴσι περὶ τὴν τύχην ἀδεῶς
 ἢ ἀδύμωσιν οὐκ ἐν λόγῳ μὴδ,

Ἡδὴ μὴ, ἀν πὶ φέρει. ὀλίγον δ' ἄρεος, ἢ ἀπολεί
 πους, τῶν ἡδίστα ποιῇ χεῖρ' ὅτις παρῶσι τὸ διαρρῆ
 λειόν, ἢ μὴ θεοῖς αὐτῶ τὴν ἀποβολήν, ὡς ἀφόρη
 τόν. Sen. de vit. beat. c. 20. Ego divitias & praesentes
 & absentes aequè contemnam: nec si alicubi jace
 ant, tristior; nec si circa me fulgebunt, animosior, for
 tunam nec venientem sentiam, nec recedentem. Flac
 cus carm. l. 3. ode 29. de Fortunā;

Laudo manentem; si celeres quatit
 Pennas, resigno quae dedit: & mea
 Virtute me involvo; probatamque
 Pauperiem sine dote quæro.

§ 28. Εἰς αὐτὸν συνοράσῃ | Itā lib. 8. § 41. &
 48. & l. 11. § 12. & l. 12. § 3. Τὸ ἡγεμονικὸν
 εἰς αὐτὸ συσσεύειν, σφαῖρας κυκλοτερεῖς ἢ αὐτοει
 δὴς γίνεται. Quod Plato in Phaedon. τὴν ψυχὴν
 αὐτὴν εἰς αὐτὴν ξυλλέξαι ἢ ἀδρεσβεῖται. & rur
 sus, συνορᾷσιν αὐτὴν εἰς αὐτὴν. & de Sarapio
 ne Damascius (opinor) apud Suidam: Συνορᾷσιν
 αὐτὸν αἰεὶ ἢ συνορᾷσιν, ὡς οἶον τε περὶ τὸ εἶναι
 ἢ τὸ αἰετῆσθαι. Verum Marcus cum συνορᾷσιν
 dixit, Erinacei sive Echini imaginem in animo ha
 buisse videtur,

Ὅς εἴτ' ἀν' ἄλλων θηρίων ὀρεῖται μάθη,
 Στερεῖον αὐτῷ ἀκρυδὴν εἰλίσσει δῖμας,
 Κεῖται δακύν τε ἢ διγνὴν αἰμύχαιον.
 Qui simul ab aliis impeti se scit ferri,
 Denso sub orbe sentium corpus tegens,
 Morsuque ab omni tutus ac tactu jacet.

hoc est quod Marcus, l. 8. § 45. ἀκαταμάχτην γί
 νεται. neque enim Grotio accedere possum, qui
 postrema illa vertit,

Mordere & ultero tangere ignarus, jacet.
 melius Campenf. si metri rationem habuisset;

Sic jacet ut nec attingi nec morderi queat. Et Erasim.
 Tutus jacet morsuque tactuque omnium.

Versus Ionis sunt Tragici in Phœnice; quos exhibet
 Plut. in collat. terrestr. & aquat. Athen. dipnos.
 l. 3. Schol. ad Aristoph. equit. & Zenobius in pro
 verb. Ælian. hist. animal. l. 6. c. 54. Μέλλων ἀλίσσε
 σθαι αὐτὸν συνορᾷσιν, ἀληθῶς ἐργάζεσθαι. Oppian.
 item ἀλίσσθαι. l. 1. v. 363.

Φερεῖται ποικίλῃσιν ὑπὸ σφύλλῃσιν ἀκύνθῃ
 Εἰλεῖται σφαῖραν, ὑπ' ἐρκεί γὰρ φυλάσσων,
 Ἐνδοθεν ἐρπύλων. —

Itā Plin. l. 8. c. 37. Ubi sensere venantem, contracto
 ore, pedibus, ac parte omni inferiore, quā raram &
 innocuam habent lanuginem, convolvuntur in formam
 pile, nec quid comprehendere possit præter aculeos. Et
 Ambros. hexamer. l. 6. c. 4. Echinus iste terrenus,
 quem vulgò hericium vocant, si quid insidiarum præ
 senserit, spinis suis clauditur, atque in sua se arma
 colligit, ut quicumque eum contingendum putaverit, vul
 neretur. Indè natum proverbium,

Πολλ' οἶδ' ἀλόπηξ, ἀλλ' ἐχίνῳ ἐν μέλῃ.
 Ars varia vulpi est, una echino maxima. Erasim.
 Facere huc videtur & Horatii illud supra laudatum,
 Meā virtute me involvo.

Ἐαυτὸν ἀρκείσθαι ἀκαταμάχτην | Vide lib. 5.
 § 14. & l. 8. § 7. Sen. ep. 74. Una hæc via est
 ad tuta vadenti, & externa despiciere, & honesto con
 tentum esse. Idem ep. 76. Illud est quod imperitos in
 vexatione corporis malè habet; non assueverunt animo
 esse contenti.

§ 29. Ἐξάλειπον τὴν φαύλτητα | Exurge, dele
 phantasmam, sive imaginationem: non omnem ta
 men, sed falsam & fallacem. Vide l. 6. § 13. &
 supra § 2. & 17. & l. 8. § 29. & l. 9. § 7.

Σπῆσιν τὴν νόσησιν | Vide l. 2. § 2.
 Πείργειν τὸ ἐνδοθεν | Vide l. 6. § 2. & l. 8.
 § 31.

Δίελε | Vide l. 4. § 21.

Ἐννόησον τὴν ἐχάτην σφαῖραν | Vide ad lib. 2.
 § 5. & l. 3. § 12. Basil. Cæsar. orat. 13. de bapt.
 Προσέκειναι ἢ τὸν ἀρχέμυρον τῆ βίῃ. ἐν ὁφθαλμοῖς
 ἔχειν τὴν τιμὴν τῆς ψυχῆς. Senec. ep. 12. Mori tam ju
 veni ante oculos debet esse, quam seni. Epictetus en
 chirid. cap. 22. Θάνατος ἢ οὐχὶ, ἢ πάντῃ τῇ
 θανάτῳ φανερὸν περὶ ὁφθαλμοῦ ἔχειν οὐ κατὰ φύ
 ρην μάλιστα ὅ πάντων ὁ θάνατος ἢ ἐν ἡμῖν
 ποτε ταπεινὸν ἐνδυμνήσῃ, ἢτε ἀγὰρ ἐνδυμνήσῃ π
 νός. Musonius apud Stob. tom. 2. tit. 1. Οὐκ
 ἐστὶ τὴν ἐνδομνήσῃ ἡμέραν καλῶς βιώναι, μὴ περὶ
 μύρον αὐτὴν ὡς ἐχάτην βιώναι. Lactant. institut.
 l. 6. c. 24. ex Ciceronis Verin. 4. Semper ita vi
 vamus, ut rationem reddendam nobis arbitremur; pu
 temusque nos momentis omnibus, non in aliquo orbis
 terra theatro ab hominibus, sed desuper spectari ab eo,
 qui

qui & iudex & testis idem futurus est. Idem autem, ut Joan. Chrysost. tom. 2. orat. 67. *Ἰὼν τὸ αὐτὸ ἀδελφὸν καὶ ἐπὶ τὸν αὐτὸν πλὴν πελάτῳ, ἵνα εὐδελὸν ποιησάμεθα τὴν ἀπορίαν καὶ τὴν ἀσθένειαν.* hoc est; ut Aug. homil. 13. Ultimum diem latere voluit, ut omnes observarentur. Et quod Gregor. Rom. in Job. l. 12. c.

Dies ultimus salubriter ignoratur, ut semper proximus esse credatur. Quomodo enim de die in diem differendo peccas, cum extremum diem, an iste sit, nescias? Aug. epist. 145. Senec. ep. 61. Id ago, ut mihi instar totius vite sit dies, non tanquam ultimum caput, sed sic illum aspicio, tanquam esse vel ultimus possit. Idemque epist. 114. Quicquid facies, respice ad mortem. Nulla res magis proderit, quam cogitatio mortalitatis. Idem de ira l. 3. c. 42. & ep. 12. Sic ordinandus est dies omnis, tanquam cogat agmen, & consummet atque expleat vitam. Qui omnes dies, tanquam ultimum ordinat; nec optat crastinum, nec timet. Idem de brev. vit. c. 7. Horat. l. 1. epist. 4. Omnem crede diem tibi diluxisse supremum.

Martin. Duniens. in ethic. Dies omnis pro ultimo habeatur. Et Hieron. in Math. c. 24. Sic quotidie vivamus, quasi die illa iudicandi sumus.

Τὸ ἑμὲν αὐτῷ περὶ | Quod ab altero peccatum est, illi dimitte, cuius est, & ad quem pertinet. Idem l. 9. § 20, 38. Sua vitia quisque fugiat: nam aliena non nocebunt. Guigo meditat. c. 2. § 7.

§ 30. *Συμπαρεκτινέω* | Vide supra § 4. & l. 6. § 3, 53.

§ 31. *Φαίδρων* | Vide lib. 3. § 5. & lib. 4. § 26.

Φίλητον | Vide supra § 22. & l. 3. § 9.

Ἀκατέστητον δεῖν | Senec. de vit. beat. c. 15. Sapiens semper habebit in animo illud vetus preceptum, Deum sequere. Vetustissimum sané. Etenim Mosi tribuit Philo de migrat. Abr. *Τέλει ἔνδεξι πὺν ἱερῶτατον Μωσὴν, τὸ ἐπιδοῦν δεῖν.* Ceterum alii alius tribuunt. Pythagoræ Boëthius consol. l. 1. c. 4. Infillas aures cogitationibusque meis Pythagoricum illud, *Ἐπεὶ δεῖν.* Homero etiam Stobæus eclog. tom. 1. l. 2. vit. 3. *Ὅτ' αὐτῷ ἀδελφὸν μὲν Ὀμηρον ἐπὶ πάντα,*

— *κατ' ἵχνη βαίνει δεῖο.*

ab eo Pythagoram sumptisse. Alicui è septem sapientibus Cicero de fin. l. 4. Quæque sunt vetera precepta sapientum, Deum sequi; se nosse, &c. & Soliades apud Stob. tom. 2. tit. 3. Zenoni Epictetus apud Arrian. differt. l. 1. c. 20. *Τέλει ὅτι τὸ ἐπιδοῦν δεῖο.* Vide l. 10. § 11. & l. 12. § 27, 31.

Πάντα νομίζω | Hoc est, quod Manil. l. 4.

— *certa sunt omnia lege.*

Naso Metam. l. 3. — *fatali lege geruntur.*

Hemistichium videtur poetae cuiuspiam: ideo præmisit, *ἐκείνῳ μὲν φησι.* autor nimirum ille, quis fuerit. ut l. 4. § 18. quanquam Xyl. de Deo accipit, quasi hoc dicat. illud malum cum M. Caf. Manil. idem l. 1.

Sed nihil in tota magis est mirabile mole, Quam ratio, & certis quiddam legibus omnia parens. Pindar. Nem. od. 5.

— *πῶτος ὃ κεῖν*

Συμφῶν ἐργῶν πᾶσι

Πάντων.

Senec. de provid. c. 5. Scito omnia certâ & in æternum dictâ lege decurrere. non, ut putamus, incidunt cuncta, sed veniunt. (quod in Herc. fur. 2.

Certo veniunt ordine Parce)

olim constitutum est, quid gaudeas, quid fletas. & epist. 96. Decernuntur ista, non accidunt. Idem epist. 76. Virum bonum concedas necesse est, summæ pietatis erga deos esse. itaque quicquid illi acciderit; æquo animo sustinebit. sciet enim id accidisse lege divinâ, quâ universa procedunt. Et in quest. nat. l. 3. præfat. Quid est præcipuum? posse læto animo adversa tolerare; quicquid acciderit, sic ferre, quasi tibi volueris accidere. debuisses enim velle, si scisses omnia ex decreto Dei fieri. Et epist. 71. Magnus animus Deo pareat, & quicquid lex universi jubet, sine cunctatione patiatur.

Vide ad l. 10. § 5.

Ἐπὶ δαιμόνα τὰ σοῦχια | Locum corruptus; nec qui certò absque codicum ope restitui possit. Xyl. *ἐπὶ δαιμόνια τὰ σοῦχια.* quod si divina sunt etiam elementa. Cal. *Τὸ δαί τι μὲν τὰ σοῦχια;* quid verò si elementa sola ferantur lege? Boet. *ἐν [μάλλον] ἐὶ δαιμόνα τὰς.* multò etiam magis, si permanent elementa. Lectoris esto arbitrium, vel eligendi si quod ex istis libuerit, vel proferendi, si quid potuerit istis probabilius certiusve eruere.

Ἡ δὲ δαίμων δαίμων | Xyl. *ἡ δὲ δαίμων*, sed supplet simul quod deesse videbatur, aut admodum pauca [secus] D. Boet. *ἐπὶ δαίμων δαίμων.* atque ea proculdubio Marci mens; pauca admodum fortune relinquui. De viro certè sapiente Epicurus ipse in selet. sentent. apud Laert. l. 10. & Stob. tom. 1. l. 2. tit. 7. *Βεβηχία σοφὸν πῶς παρεμπίπτει. τὰ δὲ μὲν καὶ κλειώτατα ὁ λογισμὸς δίδκει, καὶ τὸν σωτήριον χεῖρον δοικῇ καὶ διοικῇ.* hoc est, ut Senec. de constant. c. 15. Rarò sapienti intervenit fortuna. Vis tu, inquit, fortius loqui, & illam ex toto submovere? ut Cicer. de fin. l. 2. Exiguam fortunam intervenire sapienti: maximâque ab eo & gravissimas res consilio ipsius & ratione administrari. ut Vitruv. præfat. l. 6. Pauca sapientibus fortunam tribuere. quæ autem maxima & necessaria sunt, animi mentisque cogitationibus gubernari. Itaque Aristor. in ethic. magn. l. 2. c. 8. *Ὅς πᾶσι καὶ νῦν καὶ λόγῳ, ἐνταῦθα ἐλαττοῦ πῶς, ὅς ἐλαττοῦ πῶς, ἐνταῦθα πᾶσι νῦν.* De Deo ac providentia divina multò magis hoc sentire pium est, nihil esse quod sit lege divinâ exemptum. Eximunt tamen, ut paucula, sed dubitanter, hic Marcus, ita parvula & exigua non pauci. Balbus ex Stoicorum sententia apud Cicer. de nat. Deor. lib. 2. Magna dii curant, parva negligunt. Euripid. apud Plut. de leg. poet. c. 7.

Zeus γὰρ τὰ μὲρ τοιαῦτα φροντίζει βροτῶν.
 Τὰ μικρὰ δ' ἄλλοις δαίμοσιν παρείς ἐσθ'.
 Namque id genus res Jupiter mortalium
 Curat, minora ceteris linquit Deis. Grot.
 Idemque; — τῶν ἄνθρωπων μὲρ ἀφ' ἑσέως
 Θεός· τὰ μικρὰ δ' οἷς τυχὼν ἀνείκελ.

— res enim summas Deus

Tractat: minores ire, quæ fors fert, finit. Grot.
 Laudat idem Plut. in præcept. polit. & in lib. de iracund. coerc. subjungens tamen, Ἐγὼ δ' τῇ τύχῃ μὲρ εἶναι διμαίειν ὁποῖον περὶ εἶναι, ὅς ἐστι παρορᾶν τὴν νύν ἐχούσα· περὶ εἶναι δ' ἢ καὶ ἡσυχίαν, τὰ μὲρ γυναικί, τὰ δ' οἰκέταις, τὰ δ' φίλοις, &c. ut Jupiter scil. Euripideus minora quædam diis minorum gentium. Stoicos interim notat in sene polit. quod Jovem depingant, Ἐἰς πάντα παρενέειρνα καὶ πᾶσι καὶ αἰμαγυνίᾳ εἶναι. &c. de commun. notit. c. 17. quod eisdem tribuant, ἀνθρώπων πᾶσι περὶ εἶναι καὶ καὶ ὁσωνοῦν ὁποῖον μέλει. quod non intelligere se profitetur, qui possit cum Dei vel maiestate vel beatitate confidere: ignarus interim ipse immensa vel potentia vel prudentia divina. Chrysippus certe providentia numinis nihil prorsus quicquam subtrahit. Apud Plut. ibid. c. 30. ex de natur. l. 1. Ὅθεν τὰ πάντα εἶναι ὅτι μὲρ ἔχον ἄλλας, ἀλλ' ἢ καὶ πᾶσι τὰ Διὸς βέλησιν· ἀλλὰ πᾶν μὲρ ἐμφύλον ἔστω ἰσχυρὸν καὶ ἔστω κινεῖσθαι περὶ εἶναι, ὅς ἐστιν ὁ ἀγνοεῖ, καὶ αἰσθάνεται, καὶ ἰσχύει, καὶ διατίθεται. Et apud eund. de contradict. Stoic. c. 30. Οὐδὲν γὰρ ὅτιν ἄλλας τῶν καὶ μέρους ἡμεῶν, ὅς ἐστι τὰ πάντα, ἢ καὶ πᾶσι κοινῶν φύσιν, καὶ καὶ τὸν κοινῶν λόγον. Ὅτι δέ, inquit Plut. ἢ κοινῇ φύσει καὶ ὁ κοινὸς τῆς φύσεως λόγος, ὁ κοινὸς καὶ περὶ εἶναι καὶ Ζεὺς ὅτιν, ὅς ἐστι τὰς ἀντιπαραθέσεις ἀλλήλων. παρὰ καὶ γὰρ ταῦτα ἐνυλλεῖται ὡς αὐτῶν καὶ τὸ,

— Διὸς δ' ἐπελάττω βελή.

ex Iliad. α. v. 5. Faciunt huc quæ Dominus ipse Christus, de passerculo, de pilo. Matth. c. 10. v. 29, 30. quæ Petrus etiam Apostolus de Christi Domini ipsius cæde: apud Luc. Act. c. 2. v. 23. & c. 4. v. 28. Verum non est animus ista ulterius profsequi. Marcus pauca forsitan excipi posse autumat, Chrysippus omnino nihil. Huic accedit & Epictet. l. 3. c. 24. ὅς γὰρ ἐστὶ τῶν μικροτάτων πνὸς αἰσθάνει. Addubitare tamen videtur Chrysippus de essentia l. 3. ubi de malorum origine quaestione instituta, Πόπερον, inquit, αἰμαγυνῶν πνὸν, καὶ δὲ τὸ ἐν οἰκίᾳ μοῖρασι παρεπάρηται πνὸν πνὸν, καὶ ποσὶ πνὸν πνὸν, τῶν ὅλων ἐν οἰκονομικῶν; & sic Marcus istic. Vide ad l. 2. § 11. & ad l. 8. § 20.

§ 32. Εἰ σκεδασμός, ἢ ἀπομοι, ἢ κένωσις] Xyl. & Cal. pro οἱ legunt ἢ. ut quinque membra constituentur; Elementorum dissipatio, in atomos resolutio, annihilatio, extinctio, transmigration. potest tamen retineri conditionalis, ut dicatur, siue dissipatio, siue resolutio, siue annihilatio detur, omni-

no unum è duobus istis consequatur necesse est, ut vel extingatur anima, vel transferatur. sicut l. 5. § 33. ἢ τε σβένναι, ἢ τε μετέσθαι. Coniunguntur autem σκεδασμός & ἀπομοι l. 6. § 24. distinguuntur infra § 49. διάλυσις ἀντικειμένων ἀτομικῶν, & σκορπιμός σκεδασμός. & l. 8. § 25. σκεδασμός, σβένναι, μετέσθαι. & l. 11. § 3. σβένναι, ἢ σκεδασμός, ἢ σμμεῖναι. quod distributioni tamen priori favet. Quam ambiguus autem in istis Marcus; sed & exteri plerique. vide ad l. 4. § 21.

Ἡτοι σβένναι, ἢ μετέσθαι] Sen. ep. 65. Mors quid est? aut finis est, aut transitus. nec definire timeo; idem est enim quod non capisse: nec transire; quia nusquam tam angustus ero. & epist. 24. Mors nos aut consumit aut emittit. emissis meliora restant, onere detracto, consumptis nihil restat: bona pariter, malâque submo-
 rasunt. & epist. 72. aut in meliorem emittitur vitam, lucidius tranquilliusque in divina mansurus: aut certe sine ullo futuris incommodo naturæ suæ remiscebitur, & revertetur in totum. & de provid. c. 6. Contemnite mortem, quæ vos aut finit, aut transfert. Apud Plut. consol. ad Apollon. ex Platonis apolog. Socrates, παρεπάρηται τὸν θάνατον ἢ περὶ τῶν βαδυνάτων ὕπνῳ, ἢ ἀποδημῶν μακρῶ καὶ πολυχρονίῳ, ἢ περὶ τὸν πόρον πνὸν καὶ ἀφανισμῶν τῶν τε σώματι καὶ τῆς ψυχῆς κατ' εἶναι δὲ τῶν κακῶν ἐστίν.

§ 33. Τὸ μὲν ἀφόρητον ἐξάγει· τὸ δ' ἡσυχίαν φορητὸν] Æschylus:

Θάρομαι πένυ γὰρ ἄκρον ἐκ ἔχει χερόν.

Confide: tempus haud habet summus dolor.

Et Sophocl. Philoc.

Ὁξεία φαίτω, καὶ ταχέϊ ἀπέρχεται,

Acerrima accedit, fugit celerrima.

Æschyli autem illud ubi laudaverat Plut. de leg. poet. c. 17. subjungit, Τὸ δὲ τὸ παρ' Ἐπικύρου ἐνυλλεῖται ὅτι καὶ θαυμαζόμενον, ὅς οἱ μεγάλοι πόνοι σωτόμως ἐξάγουν, οἱ δ' ἡσυχίαν μέγας ἐκ ἔχουσιν. ὡν τὸ μὲν εἰρηκεν Αἰσχύλῳ ἐναργῶς, τὸ δὲ τὸ εἰρηκεν παρεκείμενον ὅτιν. εἰ γὰρ ὁ μέγας καὶ σωπὸν ἐκ παρμένει πόνον, ἢ ἐστὶ μέγας ὁ παρεμείνων, ἢ δὲ δυκαρτέρητον. Epicurus in κρείταις δόξαις, apud Laërt. l. 10. ἐκ ἡσυχίαν τὸ ἀλγὺν σωπὸν ἐν τῇ σκεπῇ· ἀλλὰ τὸ μὲν ἄκρον τὸ ἐλάττω χερόν παρμένει· αἱ δ' πολυχρόνιοι τῶν ἀρρωστίων πλεονάζον ἔχουσιν τὸ ὑδωρόν ἐν τῇ σκεπῇ, ἢ τὸ ἀλγὺν. Et rursus: Ὅι μεγάλοι πόνοι σωτόμως ἐξάγουν· οἱ δ' ἡσυχίαν μέγας ἐκ ἔχουσιν. quod idem & ex Epicuro Plut. de leg. poet. c. 17.

50 Cicer. de fin. l. 1. § 40. Dolor in longinquitate levis, in gravitate brevis solet esse; ut ejus magnitudinem celeritas, diuturnitatem alleviatio consoletur. Et l. 2. § 22. Jam doloris medicamenta illa Epicurea, tanquam è narthecio promant; si gravis, brevis; si longus, levis. & rursus, § 93. Maximus dolor brevis est. Summus dolor plures dies manere non potest. Verum

is cū Epicuri ratiocinationem illam ridet exag-
rātque *ibidem*, tum & Epicurum nos eā derisui
habere contendit, *Tuscul. l. 2. § 44, 45. Tertullian.*
apolog. c. 45. Sic & Epicurus omnem cruciatum dolo-
remque depreiat, modicum quidem contemptibilem
pronunciando, magnū verò non diuturnum. Sext.
Empir. adv. ethic. c. 5. Πόνος ὁ μὲν ἀκρότατος,
καὶ εἰ τὰ μάλιστα παρεκκινῶται, ἑλλὰ τοῖ γε
πρὸς ἀχρεῖα, ἀσραπίς τερόπον, δειματώσας, ἢ ἀν-
αισῆ ἢ ἀναρῶται. ὁ δὲ μέσος καὶ παρεσείνων, ἔτι
παρ' ὄλον ὄντι τὸν βίον, ἕτε σωεχὴς τὴν φύσιν,
ἀλλὰ πολλὰς θανάτουσις ἔχων καὶ βρασνάει. Διη-
νεκὴς γὰρ ὢν, ἕκ ἂν παρέτεινε. μέτριος ἔν ὄντι.
Senec. ep. 22. Dolor levis est, si ferre possum; brevis
est, si ferre non possum. & ep. 78. Summi doloris in-
tensio invenit finem. nemo potest valde dolere, & diu.
Sic nos amantissima nostri natura disposuit, ut dolo-
rem aut tolerabilem aut brevem faceret. Et mox: U-
trum vis? longum esse morbum, an concitatum & bre-
vem? Si longus est, habet intercapedinem, dat re-
fectioni locum: multum temporis donat: necesse est
ut exurgat & desinat. brevis morbus ac praecept alter-
nium faciet; aut extinguetur, aut extinguet. quid
autem interest, non sit, an non sit? in utroque finis do-
lendi est. hoc itaque solatium vasti doloris est, quod ne-
cesse est desinas illum sentire, si nimis senseris. & ep.
30. nullum dolorem longum esse, qui magnus est. &
ep. 94. Optimum esse doloris naturam, quod non potest,
nec qui extenditur, magnus esse; nec qui est magnus,
extendi. Idem de provident. c. 6. Contemnite do-
lorem: aut solvetur, aut solvet. At festivè Morus
noster dilemma tam Marci quàm Epicuri eludit;
qui cū ex Epicuri mente cecinisset;

Deficiat miseram tibi nulla molestia mentem;

Si longa est, levis est: si gravis est, brevis est.
subjungit statim tanquam ex sua;

Deficit heu miseram, prosternit & utraque mentem:

Longa nec ulla, levis: nec gravis ulla, brevis.

Vide ad l. 8. § 58.

Κατὰ ἀπόληψιν διατιροῖ] leg. ὑπόληψιν. mens,
inquit, nihil mali subesse opinetur, & tranquillitas
inter cruciatus etiam acerbissimos constabit; cū mens
interim nihilo deterius se habeat. Vide l. 5. § 2. & l. 6. § 52. & supra § 2. & 14. & l.
4. § 7. & infra § 64.

§ 34. *Ὡς αἱ Σίνες] Elegans similitudo, ab arenis,*
vel Libycis, vel maritimis, mutuata, quarum acervi
cumulique, sive ventorum sive fluctuum vehementia ac
violentia adacti, alii aliis superveniendo, illos isti adoperiunt,
obruuntque. non abfimilis translatio, l. 9. § 28. in voce ὀπχυματώσας,
nam & hanc de arenis illis usurpavit Plutarch. in Alex.
οἱ λάτρεος ἐν ἄμφο βαθεῖα καὶ ἀχανεῖ
πορφύρεοις ἐπιπέσοι νότος. ὡς περ καὶ πάλαι λέ-
γεται περὶ τὸν Καμύσαν σπῆλον, ἀντιστήσας δινα με-
γάλην, καὶ κυματώσας τὸ πᾶν, μυειάδας ἀνδρώ-

πων πύντε καταχῶσαι καὶ διαφθεῖραι. historiam ha-
bes Herodot. l. 3.

§ 35. *Πλατωνικόν] ex Politic. l. 6. codicum*
discrepantiam habes ad marginem adnotatum.

§ 36. *Ἀντιδενικόν] Ex Epicteti differt. apud Ar-*
rianum l. 4. c. 6. qui ut Cyro dictum ab Antisthe-
ne perhibet. Verum utri Cyro dictum? majori? at
hunc omnino non attingit: minori? nec hunc for-
san unquam vidit. neutri, credo. sumptum existi-
mo ex altero librorum an orationum Antisthenis,
quibus Cyri nomen prefixit, in quo Cyro dicen-
tem hoc aliquem induxerat. utriusque & Laërt. l.
6. c. 1. Et Athen. l. 5. meminere. Refert & Laërt.
ut Antisthenis dictum, βασιλικόν, καλῶς ποιῆσαι,
κακῶς ἀκείν. Verum Alexandro Maced. tribuit
Plut. in apophth. βασιλικόν εἶναι, εὖ ποιῆσαι, κα-
κῶς ἀκείν. Usurpavit & Dio Prus. orat. 47.

§ 37. *Ἀρεδόν] turpe menti, cū vultum com-*
ponat, sese ipsam non componere.

§ 38. *Τοῖς πρὸς γυμνασίον] Euripidis sunt ex Bel-*
lerophonte; ut docet Stob. tom. 2. tit. 108. inte-
grosexhibent cū Stobæus ipse, tum & Plut. de
tranq. & de Homer.

Τοῖς πρὸς γυμνασίον γὰρ ἐχὶ θυμῷ καὶ χεράν.

Μέλει γὰρ αὐτοῖς εἶναι. ἀλλ' ὁ τυγχάνων,

Τὰ πρὸς γυμνασίον ὁρῶς ἂν πᾶσι, πρὸς γυμνασίον.
Subjungit idem de tranq. ex Plat. politic. l. 10.
Κυβερῶ γὰρ ὁ Πλάτων τὸν βίον ἀποκρίσας, ἐν ᾧ
καὶ βαλὴν δέ τὰ πρὸς πορεῖα, καὶ βαλόντα καὶ
καλῶς τοῖς πρὸς. τύπων δὲ τὸ μὲν βαλὴν, ἐκ
ἐφ' ἡμῶν τὸ δὲ πρὸς πορῆας δὲ καὶ τὰ μνησ-
να πρὸς τῆς τύχης, καὶ νέμειν ἐκαστὸν τόπον, ἐν ᾧ
καὶ τὸ οἰκεῖον ἀφελήσεται μάλιστα, καὶ τὸ ἀβέλτην
ἡμῶν λυπήσει τοῦ ὀπχυματώσας, ἡμέτερον ἔ-
ρον εἶναι, ἂν εὖ φρονώμεν. Idemque ad Apollon.
Πάνν καλῶς ὁ Πλάτων εἰσὶν παραινῶν, ἐν ταῖς
παιδαίταις συμφοραῖς ἡσυχίαν ἔχειν, καὶ ὅπως ἐν
πᾶσι κύβων πρὸς τὰ πρὸς πορῆας πᾶσι τὰ ἐ-
αὐτῶ πρὸς γυμνασίον, ὅπῃ ὁ λόγος ἐρεῖ βέλτης ἔχειν.
Socrates apud Stob. tom. 2. tit. 103. Περὶ τοῦ πᾶσι
εἰσὶν ὁ βίος καὶ δὲ ὅσῃ ψῆφον πρὸς πᾶσι
τὸ συμβαῖνον. καὶ γὰρ εἶναι ἀνῶθεν βαλεῖν, ἐκ δὲ
ναδὲ καὶ τὴν ψῆφον. Epictet. differt. l. 2. c. 5.
Ἄι ὕλα ἀδιδάσκει ἢ δὲ καὶ καὶ αὐτῶ ἐκ ἀδ-
ιδάσκει. πῶς ἔν τῇ πρὸς πρὸς ἀμα μὲν τὸ εὖσας
καὶ ἀτάσκα. ἀμα δὲ τὸ ἐπιμελὲς καὶ μὴ εὖσας
μὲν δὲ ὀπχυματώσας; αἱ ψῆφοι ἀδιδάσκει, οἱ κύ-
βοι ἀδιδάσκει. πᾶσι δὲ διδοῖ τι μέλει πᾶσι; πᾶ
πρὸς δὲ ἐπιμελῶς καὶ πρὸς καὶ καὶ καὶ, πᾶσι ἡδὲ
ἐμὸν ἔρον εἶναι. ἔτω καὶ ἐπὶ τῷ βίῳ. Terent. A-
delph. act. 4. sc. 7.

Ita vita est hominum, quasi cū ludas tesseriis:

Si illud quod est maxime opus, jactu non cadit,

Illud quod cecidit fortè, id arte ut corrigas.

Atque hoc est, πρὸς κύβων πᾶσι imitari saltem; ut
Sophocles apud Stobæum, ad l. 6. § 44. laudatus.

Πρὸς γυμ-

Παύλασιν γὰρ ἐχθρὸν συμμάχον] Dio Prus. orat. 74. Οἱ περὶ αἰώντες ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἢ νῆ Δία ἐμπροσθεν τῆς πηλὸν ἢ ἑσθέρων ἐκ ὀρρίζονται τῆς λίσσας ἢ τῶ πηλῶ. τελέως γὰρ ἂν ἦσαν ἀπόπληκτοι. ἴσον αὐτῶν αἰπὰς διὰ τὸ μὴ περσεύειν. Verum iram nonnullorum nihil quicquam subterfugit. Itaque Plut. de irac. Οὐμὸν δ' ἀδικτοὺν ἔδεν, ὅς ἄν ἐπεπείρηται· ἀλλ' ὀρρίζομεθα καὶ πολέμοις καὶ φίλοις, καὶ τέκνοις, καὶ γονεῦσι, καὶ θεοῖς, νῆ Δία, καὶ θνητοῖς, καὶ ἀνέμοις οὐδέσιν. Unde Galen. de affect. cum. c. 5. ὅτι οὐ μὲν ἔδεν ἀποδοῖν μανίας, ἐξ αὐτῆς ἥδη ὅν ποιεῖσιν οἱ συμμέμνητοι, μαδῶν ὅτιν ποιοῦντες γὰρ, καὶ λακτίζοντες, καὶ καταρτίζοντες ἑαυτὰς, καὶ δορυβώδεις ἐμβλέποντες, ἀπαντα περσεύουσιν, ἀρεῇ καὶ τοῦ καὶ δύραις καὶ λίσσας καὶ κλησὶν ὀρρίζοντες, καὶ τὰ μὲν καταρτίζουσιν, τὰ δὲ δακνύν, τὰ δὲ λακτίζουσιν. Hoc autem nobis ab ipsa pueritia & infantia quodammodo inolevisse à nutricibus ipsis malè institutis, conqueritur Epictet. lib. 3. c. 19. Νῦν δ' ἀλλὰ ὁδὸν ἐξ ἀρχῆς ἐληλυθαμεν. ὁ δὲ ἐπὶ παιδὸν ἡμῶν οἱ τῶν ἢ πτῶν, ἢ ποτε περσεύομεθα, καὶ λακτίζοντες, ἐχθρὸν ἡμῶν ἐπέπληκτον, ἀλλὰ τὸν λίσσον ἐτυπῃ. τί γὰρ ἐποίησεν ὁ λίσσας; διὰ τὴν τὴν παιδίαν οὐ μωρίαν ἔδει μετὰ βῆ-ναι αὐτῶν;

§ 39. Ἀθανάτοις τε] Cujus epici ista sint, nondum comperi. Videntur parentis alicujus verba, filium ad rem probè strenuè que gerendam adhortantis. quibus gemina Solomonis illa Prov. c. 23. v. 15, 16. & c. 27. v. 11.

Θεοὶς καὶ ἡμῶν] malim, θεοῖσι καὶ ἡμῖν, metri caussa.

Χάρματα δόσης] Siquidem, Filius sapiens parentem exhilarat. Solom. Prov. c. 10. v. 1. & c. 15. v. 20. Menander apud Stob. tom. 2. tit. 75.

Οὐκ ἔστι μοι ζῶν ἡδὸν τῶν πατέρων,

ἢ σαρκενὴν καὶ φρονεῖν· ἴδεν πνα τῶν ἐξ ἑαυτῶν.—

Major voluptas nulla genitori datur,

Virtute quam si videat ac prudentia

Florere quenquam de suo exortum sat. Grot.

utl contrà rex idem sapientissimus; Prov. c. 17. v. 21. Qui stolidum gignit, gignit merum marem sibi: (ità malim, quàm cum Jun. ad marem. quod exilius & jejune magis dictum videri possit) patetque stulti non gaudebit. quo loco non gavisurum eò modo vult accipi Drus. observ. l. 1. c. 22. quò illaudatum Busirin apud Virgilium Gellius not. Attic. l. 2. c. 6. quem ibi visse sis. ceterum interpres Anglicanus ista prioribus ità connectit, ut eum qui rebus ipsis, ubi ex animi sententia non successerint, succensuerit, Diis hominibusque ludibrio fore dicatur. viderint alii.

§ 40. Βίον δεείζουσιν] Euripidis esse ex Hypsipyle autor est Stob. tom. 2. tit. 108. integros habemus apud Stob. ibid. Plut. ad Apollon. (ex quo, quia

emendatissimos exhibere videtur, plurimum transcripsimus) Clem. Strom. lib. 4. & à Ciceron. ver-
fos Tuscul. l. 3.

Εὐ μὲν ἔδειξας, ἔστι· ἢ πονῶν βροτῶν, ἢ ἐκ αἰὲ π.
† Θάψαι τε τέκνα, καὶ ἄτερ αὐτῶν κλῆ- St.

ταί νεα, † Θάψαιεν.
Αὐτὸς τε † θήσκει. * καὶ τὰ δὲ ἀχθον- St.

ταί βροτῶν * κλῆσιν πᾶ-
Εἰς γὰρ φέροντες † γὰρ ἀνασκαίως δὲ λιν. St.

ἔχει † θήσκειν.
Βίον δεείζουσιν, ὥστε χάρπμον σάχον, St.

Καὶ τὸν μὲν ἔδ, τὸν δὲ μὴ. τί ταῦτα * καὶ τὰ δ. Pl.

Stenon, ἀπὸ δὲ κακῶ φύσιν διαφρῶν; † τῶν δ' ἄν.
* Δεινὸν γὰρ ἔδεν τῶ ἀνασκαίων βροτῶν. ἐχ· Pl.

Mortalis nemo est quem non attingit la- * δεινὸν
bor, ἔδ. Cl.

Morbisque: multi sunt humandi liberi, ἔδεν δὲ δ.
Rursus creandi: morsque est finis omni- Heins.

bis,
Qua generi humano angorem nequicquam
afferunt.

Reddenda est terra terra. tum vita
omnibus

Metenda, ut fruges: sic jubet necessitas.
ità Cicero. Vide ad l. 6. § 9. Epictet. dissert. l.

2. c. 6. Τίνος ἐνεκα γίνονται σάχες; ἢ ἵνα καὶ
ξηρανθῶσιν; ἀλλὰ ξηραίνονται μὲν· ἢ ἵνα καὶ
θελιδῶσιν; ἢ γὰρ ἀπύλυτοι γίνονται. οἱ ἔν αἰδήσειν

30 ὄχον, ἐν κατὰ αὐτῶν ἔδει, ἵνα μὴ θελιδῶσιν μη-
δέποτε; τὰ τοῦ κατὰ ὅτιν ἐπὶ σάχων, τὸ μη-
δέποτε θελιδῶσιν. ἔπος ἴσον, ὅτι καὶ ἐπ' ἀνδρῶ-
πων κατὰ ὅτιν τὸ μὴ ἀποθανεῖν ὁμοιον καὶ τὸ
μὴ ξηρανθῆναι, μὴ δὲ θελιδῶσιν. ἡμῶς δὲ ἐπειδὴ
οἱ αὐτοὶ ἐσμὲν, ἀμα μὲν ἔς θῆ θελιδῶσιν, ἀμα καὶ
καὶ αὐτῶν τέτρω παρακολοιδύντες, ὅτι θελιδῶμεθα,
διὰ τὸ τοῦ ἀνασκαίων· ἔτε γὰρ ἴσμεν πίνες ἐσμὲν,
καὶ μεμελεσθήμεθα τὰ ἀνδρωπικὰ, ὡς ἱππικὰς τὰ
ἱππικὰ.

40 Θεείζουσιν] eadem usus est translatione Tragi-
cus idem in Oenro, sive ut Grot. mavult, Ino; re-
ferente Stob. tit. 105. & Plut. iridem ad Apollon.

ex parte:

* Ανασκα, πολλοῖς ὅτιν ἀνθρώπων κακῶ
τοῖς δὲ ἀπὸ λήγῃ, πῶς δὲ κίνδυνος

* μόλῃ St.
† Κύκλῳ γὰρ αὐτῶς καρπῶσις τε γῆς † Κύκλῳ γὰρ
εὐπείας, ἔρπει κ. τ.

* Οἰησὶν τε θυσίᾳ πῶς μὲν αὐξεται γῆ φ.
βίος, * Θ. τ. γα-

τοῖς δὲ φθίνει τε καὶ δεείζει πάλιν. νεά St.

Regina, multos opprimunt homines mala:
Ab his recedunt, rursus illis imminet.

Eunt in orbem, terra quas fruges parit,
Hominumque soboles. quippe pars surgens viret,
Pars jam metenda expectat exitum diem. Grot.

S 2

hinc divinum illud planè, ingentem invictumque prorsus spirans animus, Epicteti votum, quò sic numen affatur, *dissert. l. 3. c. 24.* "Ἦν ἂν χώρην καὶ τὰς ἐν γῆ κείσας, μυριάδας ἀποδανῆμαι πρὸς πῦρ ἢ παύτῳ ἐγκρίσειν. Quemcumque mihi locum stationemve assignaveris, decies millies mortem oppetam ego, quam ut eam deseram. Idemque ex persona Socratis *l. 1. c. 9.* Γελοῖτο ἔσπε, οἱ πρὸς ἀξίῃ τε, οἱ μὲν οὐ ὁ σπῆρῃς ὁ ὑμέτερος ἔταξεν οἷς πῖνα τάξιν, ὅτι εἴ με πρὶν αὐτῷ, καὶ φυλάττειν, καὶ μυριάδας πρὸς πῦρ ἀφείδως ἀποδῆσκειν, ἢ ἐγκρίσειν αὐτῷ. οἱ δ' ὁ θεὸς ἐν πνι χώρῃ καὶ ἀναστροφῇ καὶ ἀπέταξε, παύτῳ ἐγκρίσειν δὲ ἡμᾶς. quo loco aut δὲ illud inducendum videtur, ut τὸ ἐγκρίσειν ad ἀξίῃ τε referatur: vel posterius membrum ἐρωτηματικῶς enunciandum: quanquam etiam sic suspensa manebit sententia.

§ 46. Ἀλλ' ὁ μακάριος] Ex Platon. *Georg.*

Καὶ ἐφίλοφυσχόν] Ità Paulus Apost. *Act. c. 20. v. 24.* Ἀλλ' ἐξενδὸς λόγον ποιῆσαι, ἐξ ἐχθρῶν ψυχῶν με πρὶν εἰμαυτῶν, ὥς τελειώσαι τὸν δόξον με ἐξ ἡρώων, καὶ τῶν διακονῶν, ἢν ἔλαβον παρὰ τοῦ κυρίου. Et pii illi martyres, de quibus Joannes *Apost. c. 12. v. 11.* καὶ ἡγάπησαν τῷ κυρίῳ καὶ τῷ ἄρχι θανάτου. hoc est, ἐκ ἐφίλοφυσχόν.

Ἐπιτρέψαντα τοῖς τέτων τοῖς θεῶ] Vide ad *l. 4. § 31.*

Πισδύσασα καὶ γυναιξίν] lectionem hanc sollicitat Xyl. quia scilicet minimè muliebris hæc sententia videatur. Annot. Lugd. etiam τὰς γυναιξίν audacter deleri jubet. Verum nihil movendum ex Platone liquet. fūntque etiam mulierculis decantata ista, *Fatum esse inevitabile; neminemque sibi designatum unquam effugere valuisse.*

Οὐδεὶς ἀνέκφυρος] ἐμπατικῶς paulo Platonis codices, ἐδ' ἀνέκφυροι. *Homer. Il. 2. v. 488.* à Clem. Alex. adductus, *strom. l. 6.* & à Stob. *tom. 1. l. 1. tit. 9.* & *l. 2. tit. 7.*

Μοῖραν δ' ἔπειτα φημι περὶ μὲν ἑμῶν ἀνέκφυρον, ὅτι κακόν, ἐξ ἡμῶν ἐξελόν, ἐπὶ τὰ πρὸς τὰ γένηται.

Nemo nocens, nemo bonus has in luminis oras

Editus, evadet sati quod lege paratur. *Grot.*

Apud Clem. eundem Phanocles in *Amore*, sive *Pulcris*; Ἀλλὰ τοὶ μοῖραν νῦν ἀλυτὸν ἐδέπω ὅτιν ἔκφυρῃν, ὅποσοι γὰρ ὁππότερ ἐβόμδα.

Effugere at flamen fati irresolubile nulli,

Quotquot terræ alimur munere, posse datur.

Simonides apud Plut. ad *Apollon.* Ἀνδράπων ὀλίγον μὲν καὶ ἄπο ἀποκαλοῖ καὶ μελιδόνες αἰῶνι δὲ παύσει, πῶν δ' ἀμφοῖν πῶν δ' ἀποκαλοῖ ὁμῶς ὁππότερ ματαιὸν θάνατον. κείνῳ δ' ἴσον λάρον μέρε, οἱ τ' ἀγαθοὶ, ὅσοι τε κακός. Vide quæ congefserunt de argumento hoc Clem. & Stob. locis superius me-

moratis, & *Hesiod. Phanus. l. 5. sched. 13. sed & ad l. 6. § 10.* Ἰππότερ. *l. 2. c. 6.* ἀποδῆσκειν μάλιν. ἀνθρώποι δ' ἄλλοι ἀθάνατοι ἔσονται;

§ 47. Πειροκοπῆν ἀφρον δέμους] Hæc etiam fortassis Platonis fuerit. Pythagoræ par monitum, *l. 11. § 26.* de quo & Synesius, *de provid. l. 2.* Οἱ δ' αἰμῶς Πυθαγόρας τὸν σφόν, ἀλλ' ἐξ ἡν ἢ θάνατον φησιν ἐπὶ τοῦ τε ὄντων καὶ γινώσκων. ita enim rectè restituit Petavius, quod in diversam, vel adversam potius, mentem, ἀλλ' ἐξ ἡν ἀντὶ λεgebatur. Anaxagoras sciscitanti καὶ ἐντα αἰτίας τὰ πολλὰ πειράται διατυπείδειν ὑπαίτη, cur notem toties sub dio ageret, respondit, τὸ τὸν κόσμον διδάσκειν, ut mundum specularetur. τὰς χειρὰς καὶ τοὺς πόδας αἰνέσθων αἰνέσθων, inquit Philo *de mund. immortal.* Idem interroganti, τίς τὸ ἐντα; ἀντὶς ἐλοῖτο ἡρώων καὶ ἀλλοῦ ἢ καὶ ἡρώων, cuiusnam rei gratiā quisquam natum se potius quam non natum fuisse elegerit, respondit, τὸ διασφῆσαι τὸν ἕρπον, καὶ τῷ τοῖς τὸν κόσμον τάξιν. ut cælum contemplaretur, ordinemque elegantem universi. *Aristot. ethic. Eudem. l. 1. c. 5.* sive ut Laërtius autem *l. 2.* quærenti quem in finem natus esset, respondit, εἰς θεωρεῖαν ἡλίου καὶ σελήνης καὶ ἕρπον. *Ad Solem, Lunamque, ac cælum contemplandum.* Sive ut Lactant. *instit. l. 3. c. 9.* qui & Cæli ac Solis videndi causâ tam magnam, inquit, esse credidit, videre cælum & Solem: *ibid. & c. 12.* Tanti visa est contemplatio cæli ac lucis ipsius, ut quasunque miseras libeat sustinere. Sed & Clem. Alex. *strom. l. 4.* Τῷ καὶ σελήνῳ τὸ ἀνθρώπου ὁρῶν πρὸς τὸν ἕρπον θάνατον ἡρώων. Quod Naso *Metam. l. 1.*

Prædæque cum spectent animalia cætera terram,

Os homini sublime dedit, cælumque videre

Iussit, & erectos ad sidera tollere vultus.

Quod tamen aliorum trahit Galen. *de usu part. l. 3. c.* quo loco & Platonis illud laudat; Ὡς ἐστὶν ἐπὶ τὸ ἀνω βλέπειν, ὅταν τις ὀπίσθῳ αὐτὸν ἀνακλί- νει καὶ σελήνῳ, ἀλλ' ὅταν τὸν γὰρ τῷ τῷ ὄντων φύσιν ὁππότερ τῷ. Itaque Apostol. *ad Rom. c. 1. v. 20.* Τὰ ἀόρατα τοῦ θεοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασι νοούμενα καὶ δοξάζονται. Sub Augustini nomine autor sermon. *ad frater. in rem.* post Nafonis illud, nescio cuius meminit, à quo dum tyrannus quæreret & diceret, *Quare te Deus fecit?* respondit, *Ut contempler cælum & cælorum numina.* (lumina forsan) subiungitque, *Quis fidelium plus dixisset, aut probabiliore argumento, nescio. factus enim homo est in terra, non ad terram, sed ad cælum: & factus est de terra, non propter terram, sed propter cælum.* Respexit forsan autor ignobilis iste, ad Anaxagoræ illud superius memoratum; quod Lactantio tamen minus satisfacit: Primum, quòd omne hominis officium in solis oculis posuit; nihil ad mentem referens, sed ad corpus omnia. tum, quòd rem maximam redegit ad minimam, duo sola deligendo, quæ sibi diceret in-

tuenda denique quod non auctori. ^{7. c.} autem, providentiam, potentiam animo metitur, cuius opera miratur. quod si, inquit, natum se esse dixisset, ut mundum intueretur; quamquam omnia comprehenderet, ac majori uteretur sono; tamen non impleret hominis officium; quia quanto plurius est anima quam corpus, tanto plurius est Deus quam mundus; quia mundum Deus fecit & regit. Non ergo mundus oculis, quia utrumque est corpus; sed Deus animam contemplandus est. Vide ad l. 8. § 26.

[Ὁσὸν συμπεριέχοντα] quod συμπεριέχοντα, Philo de monarch. ad l. 11. § 1. exhibuit. tanquam mente sua & cogitatione sidera in motu cursu; suo rapidissimo illo comitatus & consecutus. neque est enim hoc arduum menti humanae Senec. de benef. l. 3. c. 20. Corpora obnoxia sunt & ascripta dominis: mens quidem sui juris est. quae adeo libera & vaga est, ut nec ab hoc quidem carcere, cui inclusa est, teneri queat, quod minus impetu suo utatur, & in infinitum comes caelestibus exeat. Et ibid. l. 6. c. 23. Vide animi quantum audeant, quemadmodum soli aut noverrint deos, aut querant, & mente in altum data divina comitentur. Et l. 2. c. 29. Animo nihil non eodem, quod intendit, momento pervium est. sideribus velocior, quorum post multa secula futuros cursus antecedit. Augustin. in Joan. tract. 20. Celeritatem animi ipsius vide. Vide si non vehementior est scintilla animi cogitantis, quam splendor solis lucentis. Solem orientem tu vides animo. ab oriente ad occidentem venturus est; jam ex alia parte cras oritur. ubi hoc fecit cogitatio tua, adhuc ille tardus est, & tu omnia peragrasti. Vel vitæ suae momenta tanquam unâ cum caelestibus illis corporibus transivolantia considerans, quorum cursu dimensa fortimur mortales ejusdem intervalla. Senec. epist. 12. Tota aetas partibus constat, & orbes habet circumductos majores minoribus. est aliquis qui omnes complectatur & cingat. hic pertinet à natali ad diem extremum. est alter qui annos adolescentiae excludit. est qui totam pueritiam ambitu suo adstringit. est denique ipse annus, in se omnia continens tempora, quorum multiplicatione vita consumitur. 40 mensis arctiore præcingitur circulo: angustissimum habet dies gyrum: sed & hic ab initio ad exitum venit, ab ortu in occasum. Hinc Columellæ monitum. de rerusc. l. 10.

Invigilate viri: tacito nam tempora gressu

Diffugiunt, nulloque sono convertitur annus.

Nec subtrahendum, quod Plato etiam in Timæo, τὰ ἐν ἡμῖν δεῖν καὶ τὰ παντὸς κινήσεις καὶ ὑποφωτοὺς eandem flatuit. Vide ad l. 2. § 13.

Τὰς τῶν σοιχείων] Vide ad l. 4. § 46.

[Ἀποκαθαίρει τὸν ὅλον τὸ χαμαὶ βίει.] Sen. epist. 95. de philosophia. Erras, si illam putas tantum terrestres operas promittere: altius spirat. Totum, inquit, mundum scrutor, nec me intra contubernium mortale contineo, suadere vobis ac dissuadere contenta. πᾶσα me vocant, supràque vos posita.

Nam tibi de summa celi ratione Deumque

Differere incipiam; rerum primordia pandam.

ut ait Lucretius l. 1. — Ista jam à formatione morum recesserunt; sed levant animum, & ad ipsarum quas tractant rerum magnitudinem attollunt. Idem epist. 117. & ep. 79. Tunc animus noster habebit quod gratuletur sibi; cum emissus his tenebris, in quibus volutatur, non tenui visu clara prospexerit, sed totum diem admiserit; & redditus caelo suo fuerit. cum receperit locum, quem occupavit sorte nascendi. Sursum vocant illum initia sua. erit autem illic etiam antequam hæc custodia exolvatur, cum vitia disjecerit, purusque ac levis in cogitationes divinas emicuerit. Vide eundem, & epist. 65. vel Apostolum potius ad Philip. c. 3. v. 19, 20. & ad Coloss. c. 3. v. 1, 2.

§ 48. Τὸ τὸ Πλάτων] ubi Plato hæc habet, mihi nondum succurrit.

[Ἐπισκοπεῖν δὲ καὶ τὰ ὀπίσθια] Non caelestia orantium suspici vult, sed inferiora etiam ista omnia, tanquam de specula, despici. quod est argumentum τῶν ἐπισκοπῶν Luciani. Vide Senec. ad Marc. c. 18. & Cyprian. epist. ad Donat.

Τὸ παμμυγές] Vide ad l. 4. § 27. sed & l. 12.

§ 24. τὸ παμμυγές autem, five cinnum hunc non in Mundo tantum, Menippus apud Lucianum in Icaro-Menippo, rerum in terris gestarum, qualem in Luna divertens conspicabatur, faciem depingens: Ὁν μὲν ἦσαν εἰλαπίναι καὶ γάμοι ἐπὶ μέσσοις ἐν δὲ πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ πενθῶν ἄλλῃ ἐφαίνετο. καὶ πολεμῶντας μὲν ἐόντων τῶν γένεας παλαιώδους καὶ ὅτι τῶν αἰμαξῶν τῶν Σκύθαις: φεγγεῖαι δὲ τῶν Αἰγυπτίων. καὶ ὁ Φοῖνιξ δὲ ἐν ἐπερώετο καὶ ὁ Κίλιξ ἐλθόντες καὶ ὁ Λάκων ἐμαστῶτο καὶ ὁ Ἀδριατικὸς ἐδιέχετο. ἀπάντων τῶν κατὰ τὸν αὐτὸν γινομένων χρόνων, ὅσα σι ἦσαν ὀπίσθια, ὁπίσθια πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐφαίνετο. Et Heraclitus apud eundem in βίῳ πράξει, five

utitarum licitatione: Ἐμπροσθεν ἔδιν' ἀλλὰ καὶ εἰς κικλῶνα πάντα σπειλῶνται. Sed & in homine, mundo hoc minore, deprehendi idem monet Synesius de regn. Eu γὰρ ἰδοὺ τὸτο, ὡς ἐχ' ἀποδόν π χεῖμα, καὶ δὲ μοιροῖδες ἀνδρωπῶ. ἀλλὰ σωφροσύνην ἀ Θεός εἰς ἐνός ζῶν σύστασιν, ὄχλον δυνάμεων παμμυγῇ καὶ παμφωρον. In mundo itaque quantum magis?

Τὸ ἐκ τῶν ἐναγίων συγκοσμήμων] Ità suprὰ § 9. συστατατέτακται γὰρ καὶ συγκοσμεῖ τὸν αὐτὸν κόσμον. Clemens Strom. l. 1. Ἦδη γὰρ καὶ ἡ ἰσάπῃ, ἐναγία τῇ νεότητι ἔσα. ἀλλ' ἀμφω γε ἀρμονία μία. ἐν τῇ δεινότητι ὁ ἀρπῶ τῶν περὶ τὸ διαφέρειται ὁμολογῶσι καὶ ἀμφω τῇ ἀειδιμνηκῇ. ὡς τῇ ἡματι ὁ κύκλος, καὶ τῇ τεύχεων, καὶ ὅλα τῶν ἡμάτων ἀλλήλων διεγνώσαν. ἀπὸρ καὶ ἐκ τῶν κόσμῳ πατὴρ τὰ μέρη συμπαίτα, καὶ

καὶ διαφέρῃται πρὸς ἄλληλα, πλὴν πρὸς τὸ ὅλον δι-
κρίνεται διαφύλατται. Senec. quæst. nat. l. 7. c. 27.
Non vides quam contraria inter se elementa sint? gra-
via & levia sunt, frigida & calida, humida & sicca.
tota hujus mundi concordia discordibus constat. non ad
unam naturam formam opus suum præstat, sed ipsa vari-
etate se jactat. alia majora, alia velociora aliis fecit:
alia validiora, alia temperatiora: quædam autem e-
duxit à turba, ut singula & conspicua procederent; quæ-
dam in gregem misit. Apul. de mund. Mirum quibus-
dam videri solet, quod, cum ex diversis atque in se pug-
nantibus elementis mundi natura conflata sit, aridis at-
que fluxis, glacialibus & ignitis, tanto rerum divor-
tio nondum sit ejus mortalitas dissoluta. quibus illud si-
mile satisfaciunt, cum in urbe ex diversis & contrariis
corporata rerum inequalium multitudo concordat. sunt
enim pariter dices & egentes, adolescentum ætas per-
mixta senioribus, ignavi cum fortioribus, pessimi cum
optimis congregati. aut profecto, quod res est, fatean-
tur, hanc esse civilis rationis admirandam temperan-
tiam, cum quidem de pluribus una sit facta, & si-
milis sui tota, cum dissimilia membra sint, receptrix-
que sit naturarum ad diversa tendentium, & fortuna-
rum per varios fines exitusque pergentium, sic mare &
famineum secum junguntur, ac diversus utriusque
sexus ex dissimilibus simile animal facit: artesque ip-
sa naturam imitantes ex imparibus paria faciunt.
Pictura, ex discordibus pigmentorum coloribus, atris,
albis, luteis & puniceis confusione modicâ tempera-
tis, imagines his quæ imitatur similes facit. ipsa quo-
etiam Musica, quæ de longis & brevibus, acutis &
gravioribus sonis constat, tam diversis & dissimis vo-
cibus harmoniam consonam reddit. &c. Et mox:
Equalis quippe omnium diversitas, gravissimorum,
levissimorum, ferventium, frigidorum, docente ratio-
ne naturæ, diversis licet rebus, æqualitatem defer-
re concordiam, omnia parentis mundi amœnitatem
æternitatemque reperit. Quæ omnia sunt translata
ex Aristotelis nomine de mundo inscripti libelli
cap. 5. Vide ad l. 4. § 27.

§ 49. Τα σπυρρονότα] Vide l. 6. § 46, 47.
Ἐξῆς καὶ τὰ ἐσθμῶνα σπυρρονότα] Vide ad l.
6. § 37. & supr. § 1. & l. 2. § 14. Plutarch.
de EI Delphic. Μουσικὴ τέχνη ἐστὶ περὶ τὸ μέλ-
λον ἐν τῇ παρόντων ἢ παρωρισμῶν. ἔθενδς γὰρ
ἐστὶ ἀναίτη ἢ γένεσις, ἔτ' ἀλογορῆς ἢ σπυρρονότου
ἀλλ' ἐπεὶ πάντα τοῖς σπυρρονότοις τὰ μηνόμῶνα, τὰ
τε ἡμισυμῶνα τοῖς μηνόμοις ἐπιταί καὶ σωήρ-
τηται, καὶ διέξοδον αἶψ' ἀρχῆς εἰς τέλος περαίνε-
ται, ὁ πᾶς αἰτίας εἰς ταυτὸ συνιδεῖν τε πρὸς ἄλ-
ληλα καὶ συμπλέκειν φυσικῶς, ὅπως αὐμεν, διδὲ καὶ
σπυρρονότου τὰ τε ὅλα, τὰ τ' ἐσθμῶνα, πρὶν εἶναι.
utl Homer. Il. a. v. 70. Vide l. 10. § 5. Ve-
rùm de solertia ac sagacitate non fatidica, sed politi-
tica, Plin. min l. 1. ep. 5. Mauricum prædicans:
Vir est gravis, prudens, multis experimentis eru-
di-

tus, & qui futura possit ex præteritis providere. In-
ter alias historiæ laudes, hanc non ultimam ponit
Niceph. Gregoras hist. Rom. lib. 1. ὅτι σπυρρονό-
τος πᾶσι τοῖς μηνόμοις ποιῇ, καὶ τῇ σπυρρονό-
των σοφισμῶν τὰ μέλλοντα. Polyb. hist. l. 6. Τὸ
γὰρ γένος τῶν ἀνθρώπων ταύτῃ διαφέρειν τοῖς ἄλ-
λων ζώων, ἢ μόνοις αὐτοῖς μέτεσι νῦν καὶ λογισμῶν,
φανερὸν, ὡς καὶ εἰκός, παρατρέχειν αὐτοῖς πλὴν σπυρ-
ρονότου διαφύλατται, καὶ δὲ ὅτι τῶν ἄλλων ζώ-
ων, ἀλλ' ὅτι σπυρρονότου τὸ γινόμενον, καὶ συσπυρ-
ρονότου τοῖς παρῶν, σπυρρονότου τὸ μέλλον, καὶ συλλο-
γισμῶν, ὅτι τὸ παρεμπιπτόν ἐνέσται αὐτῶν συσπυρ-
ρονότου. Cicero. offic. l. 1. § 11. Inter hominem & bel-
lium hoc maxime interest, quod hæc tantum, quan-
tum sensu movetur, ad id solum quod adest, quodque
præsens est, se accommodat, paululum admodum sen-
tiens præteritum aut futurum. Homo autem, quia ra-
tionis particeps, consequentia cernit, principia &
causas rerum videt, earumque progressus, & quasi an-
tecessiones non ignorat, similitudines comparat, &
rebus præsentibus adjungit atque amectit futura; fa-
cile totius vitæ cursum videt, ad eamque degendam
præparat res necessarias.

§ 50. Καὶ τὰ ἐν γῆ. Euripidis ista sunt ex
Chryssippo. quod ex Clemente Alex. Strom. l. 6. di-
dicimus. refert & Philo de mund. immortal. ex quo
sic restituenda & disponenda sunt; accessione
non contemnenda insuper adaucta.

Χωρεῖ δ' ὅπως τὰ μὲν ἐν γαίᾳ
Φωτ' εἰς γαῖαν τὰ δ' αἶψ' αἰθέρι.

Ἰ. Βλασόντα γονῆς εἰς ὑραν
Πόλον ἤλθε πάλιν ἀπὸ τῆς γῆς ἔδεν Βλασάνον.
Τὸν γινόμενον διακρινόμενον
Δ' ἄλλο πρὸς ἄλλο
Phil.

Μορφυ ἐτέραν ἐπέδειξε.

Retroque meant, quæ terra dedit
Iterum in terram: quod ab æthereo
Venerat ortu, cæleste poli
Repetit templum. quæ sunt, horum
Nihil emoritur, sed secretum
Illud ab isto

Alia sub imagine paret.

Ita Grotius legit vertitque: nisi quod pro ἐτέραν,
quod Philo Clemensque habent, ἰδὴν substituit,
& propria reddit. mihi, illud retinere potius an-
tiquiusque visum est: etiam si Philonis codices u-
no loco istud exhibeant, quum uno amplius cum
Clementis conveniant. Euripides idem in supplic.
quod Vöschionis nomen frustra præfert, apud
Stob. tom. 2. tit. 124.

Ὅθεν δ' ἔχουσιν εἰς τὸ σῶμ' ἀφίκατο
Ἐνταῦθα ἀπλᾶν, πνεῦμα μὲν πρὸς αἰθέρα,
Τὸ σῶμα δ' εἰς γῆν.
Et unde nostræ quodque nature est datum
Eo reverti. magnus æther spiritum,
Corpus recipiat terra.—Grot.

Epicharmus apud Plut. ad Apollon. *ῥωκεῖσθαι καὶ διεκρίσθαι καὶ ἀπὸ τῆς γῆς ἵνα περὶ τὴν γῆν, πνεῦμα δὲ ἀνω. ἢ ὅτι δὲ χαλεπὸν; ἔτι δὲ ἐν. ita enim concipi debent, quæ vitiata in vulgatis habentur. Concretum est, & discretum est, eodemque revenit, unde venit: ad terram terra, sursum spiritus. ecquid horum grave est? nihil quicquam. Lucr. l. 2.*

*Cedit enim retro, de terra quod fuit ante,
In terras: & quod missum est ex ætheris oris,
Id rursum cæli rellatum templa receptant.*

Solomon ipse Eccles. c. 12. v. 7. Reditque pulvis ad terram, quod prius fuerat: spiritus autem ad Deum, qui primo dederat. Heraclit. epist. ad Amphidamant. *Ἐάν τῃ φθίσαντες ὑπερῆλον γένηται τὸ σῶμα, δύσεται εἰς τὸ εἰμαρμένον. ἀλλὰ ἔτι ψυχὴ δύσεται ἀλλὰ ἀθάνατον ὅσα χεῖμα εἰς ἕσπερον ἀναπλήσεται μετάρσι. Νέχονται δὲ καὶ αἰθέριοι δῖμοι.* Hinc de Sibylla prima fabulosum illud ex Sarrapionis Epiciis apud Clem. Strom. l. 1. *ἡ δὲ ἀποθανέων λήξαι μαντικῆς καὶ τὸ μὲν εἰς ἀέρα χωρήσας αὐτῆς καὶ περὶ τὴν γῆν, τὸ δὲ ἐν φήμας καὶ κληῖσι μαντικῶν. τὸ δὲ εἰς γῆν μεταβαλόντος σώματος, πῶς, ὡς εἰκός, ἀναφύσκει, ὅσα αὐτῶν ὀπνευμένη ἔρμηνεα, ἀκριβῆ δὲ ὅτι σπλάγχνων φεφαίνεν τὸ μέλλοντος δήλωσιν. τὸ δὲ ψυχῶν αὐτῆς ἐν τῇ σελῶν φαινόμενον φεφωπῶν. quod eò potius refero, quia lucem dat loco Plutarchi de sera num. vindict. ubi de Sibylla dicitur, ἄδεν αὐτῶν πᾶσι καὶ μελλόντων ἐν τῷ φεφωπῶν τῆς σελῶν φεφωπῶν. Vide l. 5. § 4. & l. 4. § 5, 14, 21, 23.*

Ἡ δὲ τοῦ διαλύσεως καὶ τοῦ πᾶσι πρὸς κορμῶν leg. ἢ τοῦ πᾶσι, vel, [ἢ] καὶ τ. Vide supr. § 32.

§ 51. *καὶ στίσι*] *καὶ* istic superfluum videtur. versus sunt ex Euripid. Supplic. à Plutarcho etiam in Consul. ad Apollon. laudati; quo loco versiculus proximè hos prægressus iste præfigitur;

Μισῶ δ' ὅσοι χεῖζουσιν ἐκλείνεν βίον, &c. sunt autem variè admodum in Eurip. cod. apud Marc. apudque Plut. concepti, quod est vitiatorum indicium satis clarum.

Στίσι καὶ πότοι καὶ μαγανδύμασι] At Plut.

βρωτῶσι καὶ ποτῶσι καὶ μαγανδύμασι.

Eurip. cod.

Νωτῶσι καὶ φρωναῖσι καὶ μαγανδύμασι.

ubi Brod. *νωτῶσι*, quietè, laboris fugâ. quod meritò rejicit Canter. & Plutarcho adheret. quem ita probat Grot. ut opinetur tamen esse potuisse, *νωτῶσι καὶ φρωναῖσι*. quod mihi omnium minimè videtur verisimile; morbis enim vitam protelari, saltem horum ope uti homines ad mortem remorandam, quis dixerit? at Camer. *ὄχοισι*, vehiculis, legendum suspicatur. Ego vel Marcum sequar lubens, vel Plutarchum, qui ut verbulo differant, sensu conveniunt.

καὶ μαγανδύμασι] Euripid. cod. *μανδύμασι*, oraculis, quibus moniti casus futuros declinent. Brod. Plut. *μαγανδύμασι*, carmine. Grot. ut ad curationes magicas referatur. ego nec Marci nostri *μαγανδύμασι* spreverim. cum & *φίλτρα καὶ φάρμακα* magica eò quoque vocabulo usitatissimè designentur. Quamquam alio forsitan sensu istic accipi queat, pro scitamentis nempe, sive cupediis. quomodo usus est Greg. Naz. de amor. pauper. orat. 16. ioubi *λιπαρὸς τραπεζῆς καὶ τὰ μαγείων καὶ ὁ ποιῶν μαγανδύμασι καὶ κομψύμασι*, conjunxit. Et Plin. l. 10. c. 50. *Dedere & Parthi coquis suos mores. nec tamen in hoc mangonio quicquam totum placet. Vel latiori etiam sensu, pro artificio omni, quò corpus humanum accurari solet. Unde Mangonium ars: & venalitorum mangonia*, Plin. l. 21. c. 26. & puerorum mangonifatio, ibid. l. 32. c. 10. quâ pubem eorum retardari procurabant mangones, sicut artificibus & accurationibus his, *ὅς φιλῶ-ψυχῆς senectutem & mortem etiam, quantum poterant, ipsam. cæterum & de magicis ac feralibus illis Plinius l. 28. c. 1. Quis ista invenit ostenta? quis veneficia innocentiora effecit, quàm remedia? procul à nobis nostrisque literis absint ista. nos auxilia dicemus, non piacula. Tum subiungit, quod Tragicæ mentem accedit prope; Vitam quidem non adeò expetendam censemus, ut quoquo modo trahenda sit.*

Παρεκτρέποντες ὄρετον] *avertentes currum.* Xyl. quasi *ὄρον* legerit. nisi hypothetarum mendum fuerit. canalem, aut fluvii cursum. Annot. Lugd. *cursum divertentes*, metaphorâ ab his qui fluvios derivant & deflectunt. Brod. *ὄλεθρον* mavult Grot. ego nihil mutem.

Θεόθεν τῇ πνεύσει ἔχον] Hæc aliunde sunt.

Καμάτοις ἀνδύροις] *Laboribus luctu lachrymisque calentibus.* Xyl. etiam si miseriam nostram lugeamus Cas. at quid si ἀνδύροις, minimè stendis aut lugendis, verterimus? possit enim etiam oboriri suspicio, scripsisse Xyl. carentibus non calentibus. ut sit *κάματοι ἀνδύροι*, labores, si cum Flacco loquamur, illachrymabiles; vel eò sensu quo Plutarchum ille illachrymabilem dixit, *carm. l. 2. Od. 14. quos lugere sterèque frustra fuerit: (τί γὰρ ἐλαφρὸν ἔτ' ἐς ἀπακτὸν ὀδυρόμεν γένον καρδίαν;*

Nam quid levat tandem mala,

Quassare corda luctibus?

Bacchylides apud Stob. *tom. 2. tit. 109.*) vel quò fortes illos p̄ficos Agamemnone priores illachrymabiles ignotòsque l. 4. od. 9. qui minimè lugeantur; sive qui lugendi non sint, sed strenuè alacritèrque perferendi. Senec. ep. 107. *Malus miles est qui imperatorem gemens sequitur. Et quest. nat. l. 3. præfat. Flere, queri, ingemere; desiccare est. quamquam & ἀνδύρεος est δελωθῆν, κλάειν, Suidæ. atque inde poterit τὸ ἀνδύρεος deduci.*

§ 52. *καβδαλώτερος*] *profusior.* D. Boot. ut

fit ἀπὸ τῆ καταβάλλειν dependere, impendere, insu-
mere. quomodo Suidas ex Amiphiæ machis;

Καὶ σὺ μὲν ἦλθες, καὶ ἐβόων τειρόμενον.
id est, καταβάλλων. inde καταβολή. Suidasidem,
καταβὰς οἱ ἐβόωνται τὰς καταβολὰς ποιοῦνται τῶν
χειμάτων. Et Gregor. Naz. de pace 3. ad l. 4. §
20. πλὴν ἂν καταβόων χειμάτα. & fit sensus.
fieri potest, ut profusior sis; ut tamen nihilo libera-
rior ea ratione existas. Falluntur enim, quibus luxu-
ria specie liberalitatis imponit. ut Tacit. hist. l. 1. &
ut Plin. in paneg. Ambitio, & jactantia, & effu-
sio, & quidvis potius quam liberalitatis existimanda
est, cui ratio non constat. Itaque Senec. epist. 121.
Non voco ego liberalem, pecunia sua iratum. mul-
tum interest, utrum quis dare sciat, an servare nesci-
at. multi sunt, qui non donant, sed projiciunt. id est,
καταβάλλουσιν. sive καὶ ἐβάλλουσιν, prout Hesiod. in
Theogon.

Καὶ ἐβόων ἐνὶ πάντῃ.

In mare projecit.

de talibus Tacit. libro superius indicato. Perdere
iste sciet, donare nesciet. Et Epicharmus apud Plut.
in Pelopid. & de garrul.

Ὁυ φιλόνηδρον σὺ γὰρ ἔσῃ· ἔχεις νόσον, χαίρεις
διδύς.

ita enim est concipiendum, ut versus consistat.

Liberalis haud es ipse: morbum habes, lubet dare.
Ego malim καὶ βαλινώτερον. quomodo mox κοινο-
νικώτερος. (ita enim scribendum, non κοινωνικότε-
ρος) & cum Xyl. λυτὰ peritiorum intelligi, nam κα-
βάλλω pro λυτatore, quod Xyl. autumnat dici,
exemplo carere existimo. καὶ ἐβάλλειν deficere, pro-
sternere, colluctantibus est frequentissimum: quos
ait Galen. in Hippocr. aphor. 3. αὐτὸ τὸτο ἔργον
ποιεῖται καὶ τὸν βίον ἀπαντα, πῶς διατείνω ἐν
γυμνασίοις τὰ καταβάλλειν ἐτέρους ἐνεκα. Eustath.
ad Hom. Il. l. v. 206. τὸ καὶ ἐβάλλειν, ἢ ἀπὸ τῶς ἀντὶ
τῶς ἐβόων, ὅ ἐστι, ἐβόων· ἢ βασιλείας ἀνῶ, ἢ τα κα-
τεπίδετο· ἔτω καὶ ὁ πόλεως κατεβάλλει τὸν ἀντί-
παλον. itaque artem istorum Galenus idem lib. ad
Thrasylbul. non tam γυμνασικῶς dici postulat, quam
καὶ βαλινώτῃ· sive, ut Lacones efferebant, καὶ βα-
λινώτῃ. qui &, inquit is, καὶ βαλινώτερον ἐαυτῶν γα-
ρασὶν ἐν τὸν ἐν ταύτῃ περὶ αὐτῶν, ἐκ ἰσχυρότερον.
in hoc studio enutritos, non validiores sese dicunt esse,
sed prosternendi peritiores. Atque ita revera Spartanus
quidam autore Plutarcho in apophth. de an-
tagonista suo, à quo in certamine superatus &
prostratus fuerat, dixisse fertur; ἔμω ἂν κρείων, 50
ἀλλὰ καὶ βαλινώτερος. non est melior me aut forti-
or, sed deiciendi sive prosternendi peritior. Quod &
respexisse Marcum istuc, mihi probabile admodum
videtur: quasi dixerit, καὶ βαλινώτερος σὺ ἐστὶς; 55
vel, ἀλλοτρίως; est aliquis te λυτὰ peritior, sive
corporis robore viribusque validior? at te benigni-
or, aut modestior, &c. ne existat, hoc enim in te po-

fitum est: illud non item. vel, hoc si minus exte-
rit, nihil est quoddam ea in re, aut ille superiorem
te esse sese gloriatur, aut ipse ab ullo superari te
dedecus ullum existimes. Quod Agefilaus ali-
quando Persarum regem magnum predicanti, τί
δὲ ἐμὲ γὰρ μέζων ἐμὲν ὅ, εἰ μὴ καὶ διακρίσεις; Plut.
de se laudand. quod contractius & λακωνικώτερον
dici poterat, τί μέζων, εἰ μὴ ἀμείνων; Plato ep. 4.
Ἀνδρεία μὲν γὰρ, καὶ τὰ καὶ, καὶ ῥῶμη διεσέκην, δὲ-
10 ἔκρινεν ἂν καὶ ἐτέρων ἐν πᾶσι· ἀλλὰ καὶ καὶ διακρί-
σιν, καὶ μεγαλοπρεπείᾳ, καὶ τῇ πᾶσι πάντα ταῦτα
ἐυχρησάμεν, ξυμφορῇ πρὸς ἂν τὸν ἀντιπονημῶν πρὸς
τοιαῦτα πᾶσι, εἰκότως; τῶν ἄλλων διακρίσειν. καὶ τῶν
τῶν δὲ ὁ μέγιστος ἐστὶν ἀγών. Nihil, opinor, ad Mar-
ci mentem aperiendam accommodatius dici po-
tuit. Vide ad lib. 3. § 4. Epictet. enchir. c. 42.
Οὗτοι οἱ λόγους ἀσύνακτοι, ἐγὼ σὺ πλεονέκτης εἰμι.
ἐγὼ σὺ ἀρετῶν κρείων· ἐγὼ σὺ λογιώτερος· ἐγὼ σὺ ἀρετῶν
κρείων. ἐκείνοι δὲ μᾶλλον σωματικοί· ἐγὼ σὺ πλεονέκτη-
20 τερος· ἢ ἐμὲ ἀρετῶν κρείων πρὸς σὺν κρείων. ἐγὼ σὺ λο-
γιώτερος· ἢ ἐμὲ ἀρετῶν κρείων πρὸς σὺν κρείων. σὺ δὲ
γὰρ ἔτι κρείων εἶ, ἔτι λέξεις. Gemina habes l. 5. § 5.
& infr. § 66. Adnotaverat nescio quis ad peri-
chæ hujus caput verba hæc. ἐκ ἐστὶν ἀρετῶν τῶν, ἀλ-
λὰ τῶν ἀντιπῶν τῶν πᾶσι Πλατωνικῶν σωματικῶν.
quod in contextum postea cum irrepsisset, nos
denuo furcillavimus: eò magis, quia etiam frivo-
lum, falsum est, non alienum duntaxat.

Εὐτακτότερος ὅτι τοῖς συμβαίνουσιν] Translatum
a re militari, in qua de eis usurpatur, qui, quic-
quid obveniret, ordinem non turbant, quicquid
fuerit injunctum, citra tergiversationem aut
querimoniam exequuntur. Xenophon. Cyri insti-
tut. lib. 1. Εὐτακτοτέρους καὶ εὐπειθετέρας ποιεῖ. E-
pictet. l. 3. c. 24. Ὁ καὶ δὲ καὶ ἀγαθὸς, μετρητὸς, πρὸς
τῶν ἐστὶ, καὶ πῶς ἐλπίσθαι, καὶ πῶς πᾶσι γάρ, πρὸς
μὴν τῶν ἐστὶ, πῶς πᾶσι αὐτῶν καὶ ἐν ταῖς ἐν ταῖς ἐν
τάκτως καὶ εὐπειθετέρας τῶν ἐστὶ.

§ 53. Ὁ σὺ ἐργον] Vide l. 5. § 3, 14.

Κοινὸν θεοῖς καὶ ἀνθρώποις λόγον] Vide ad l. 3.

§ 4. συγγενὲς πᾶσι τὸ λογικόν.

Ὁφείλεις τυχεῖν] ita infr. § 74. ὁφείλεις, πρὸς
ἐξ καὶ φύσιν. Et l. 11. § 4. πεπονημένος καὶ κοινωνικός
ἐκὼν ὁφείλει;

§ 54. Πᾶσι καὶ διωκεῖς] Vide l. 8. § 45.
Senec. Medea, 2. 1.

Nusquam potest non esse virtuti locus.

Ἐπὶ σὺ ἐστὶ] Vide ad l. 2. § 11. ἐπὶ αὐτῶν τῶν
πᾶσι & l. 10. § 32.

Ἡ παρὰ σὺ συμβαίνει] ita deinceps leg. καὶ τῶν
παρὰ σὺ συμβαίνει.]

Θεοσεβῶς εὐαρεστῶν] Vide ad l. 6. § 2, 32. &
l. 10. § 21. Epictet. dissert. lib. 3. c. 26. ἐπὶ
ἐφίστη καὶ ἐννοεῖ, ὅτι ἐὰν τῶν θεῶν σεβασμὰτα
ἐαυτῶν, διακρίσθαι ἀσποδῶς. πῶς λέγεις σεβασ-
μὰτα; ἢ ὅτι ἐν ἐκείνῃ· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἀλλὰ
καὶ

καὶ δ' αὖ ἐκείνῳ μὴ δέλη, τὸ τοῦ καὶ αὐτὸς δέλη. Vide infra § 56. Sen. ep. 74. Placeat homini, quicquid Deo placuit.

[Εὐμολπιχριν] compositio duriuscula, sed gemina illi Epicteti differt. l. 2. c. 20. ἡ σεσοπιλοπχριν &c. Sunt autem compositiones istiusmodi apud Stoicos nimid quàm familiares. Vide Epictet. l. 2. c. 5. ad l. 4. § 1.

§ 55. Τὸ ἐξῆς τῇ κατὰ δὴ] Vide l. 5. § 16. & supra § 53. ita l. 12. § 12. Τὸ ἐξῆς τῇ φύσει. Clem. Alex. Strom. l. 1. Φύσει δ' αὖ κοινωνικὸς καὶ δικαίος ὁ θεὸς ἡμᾶς ἐδιδάκεν ἡμῶν.

Τὰ σεματικὰ πρὸς τῆς] Vide ad l. 3. § 6.

Ἡ νερεὶ δέλει παρὰ πένειν] Vide ad l. 2. § 2. Ψυχῆς τάξις ἡγεμονικώτερος. Plut. adv. Epicur. & in ista principatum obtinet τὸ ἡγεμονικὸν κατ' ἐξοχὴν sic dictum. Ἀποπον ὅ τὸ κερπσον καὶ βελούτατον ὧ ἐν ἡμῶν ἡτῆσθαι καὶ πν. Aristot. ethic. magn. l. 2. c. 6. Et Eudem. l. 5. c. 12. Ἀποπον αὖ ἐν, ἡ τὸ χεῖρον πρῶτον ἐν, καὶ ὁ πρῶτον αὐτῆς ἐστίν. Idemque polit. l. 1. c. 4. Τὸ ζῶον παρὰ πένειν συνίστηεν ψυχῆς καὶ σώματος. ἐν τὸ μὲν ὄργανον ἐστὶ φύσει, τὸ δ' ἀρχαῖον. δεῖ ὅ σκοπεῖν ἐν τοῖς καὶ φύσιν ἔχουσιν μᾶλλον τὸ φύσει, καὶ μὴ ἐν τοῖς διεσπαρμένοις. — ἐστὶ δ' ἐν παρὰ πένειν ἐν ζῶον θεωρεῖται καὶ διαποικίλῃ ἀρχὴ καὶ πολιτικῇ. ἡ μὲν γὰρ ψυχὴ τῶ σώματος ἀρχή, διαποικίλῃ ἀρχὴ. ὁ δ' ὅς τῆς ὁρέξεως, πολιτικῇ καὶ βασιλικῇ. Salust. bell. Catilin. Nostra omnis vis in animo & corpore sita est. animi imperio, corporis servitio magis utitur. Tertull. de bapt. c. 4. Spiritus dominatur; caro famulatur. Et Aug. homil. 37. Anima dominatur; caro servit: anima superior est; caro subiecta est. Rectè itaque Hesych. in ascetic. c. 1. § 33. Μὴ ἀγνοεῖτω πλὴν καὶ αὐτὸν καὶ ἀσπαρτον ἡ φάρμακον καὶ δέλη. Vide infra l. 10. § 38.

Τὰ μὲν λοιπὰ τῶ λογικῶν ἐνεκεν] Vide l. 5. § 16. & Epictet. differt. l. 2. c. 8.

Χρηστικὴ πᾶσιν ἐκείνοις] Probat hinc mentis principatum Epictet. l. 2. c. 23. Vide ad l. 5. § 21. & l. 10. § 39. Clemens Strom. l. 1. Ἐν μὲν γὰρ ὁμοίᾳ, καὶ τοῖς μαχίμοις ζωοῖς, δι' ἐμψύχων τε καὶ ἀψύχων, ψυχὴ τὸ πᾶν ἐστὶ καὶ νῦν. ἐν ὅ τοῖς τῆς ψυχῆς πάθεισιν, ὡς δὴ κατὰ τὴν τῇ ἀρετῇ, λογισμὸς ἐστὶ τὸ κακικόν.

Τὸ ἀσπείρωτον] Vide ad l. 3. § 9.

Εὐδέα παρὰ πένειν] Vide ad l. 10. § 11, 12.

Ἐχει τὰ ἐαυτοῦ] ἀπείχει, forsan. quod est significantius, & Marco familiare, Vide ad lib. 4. § 49.

§ 56. Ὡς ἀποτιθηκότε καὶ μέλει νῦν βελούχον] Periochæ istius Senecæ meliorem interpretem frustra quæstiveris. Sic ille epist. 12. Sic ordinandus est dies omnis, tanquam cogat agmen, & consummet atque expleat vitam. Pacuvius qui Syriam usque fecit, cum vino & illis funereis epulis sibi pa-

rentaverat, sic incubiculum ferebatur à cana, ut inter plausus exoletorum hoc ad symphoniam caneretur, βελούχον, βελούχον. nullo non se die extulit. hoc quod ille ex mala conscientia faciebat, nos ex bona faciamus, & in somnum ituri, leti hilaresque dicamus, Vixi, & quem dederat cursum fortuna peregi. crastinum si adjecerit Deus, leti recipiamus. ille beatissimus est & securus sui possessor, qui crastinum sine sollicitudine expectat. quisquis dixit, Vixi, quotidie ad lucrum surgit. Quod Flacc. l. 1. epist. 4.

Omnem crede diem tibi diluxisse supremum.

Grata superveniet, quæ non sperabitur hora.

Idem Senec. epist. 101. Sic formemus animum, tanquam ad extrema ventum sit. nihil differamus: quotidie cum vita paria faciamus. Martial. l. 4. ep. 54.

Si sapiis, utaris totis, Coline, diebus:

Extremumque tibi semper adesse putes.

Eumolpus apud Petronium: Ego sic semper & ubique vixi, ut ultimam quamque lucem, tanquam non redituram consumerem. Vide ad l. 3. § 8.

Ἐκ τῶ ἀλείψον] idem quod lib. 6. § 41. ἐκ ἀλείψον. ex abundanti.

§ 57. Μόνον φιλοῦν] hoc est, quod Epictet. differt. l. 1. c. 1. ἀρκούντες τὸ δεδιωκόμενον. Vide ad l. 3. § 4. & l. 10. § 12. Vide & Democritum supra ad § 27.

Τὴ γὰρ ἀρμολογίαν] Vide ad l. 4. § 18. & l. 10. § 20. Epictet. l. 2. c. 7. Ἄλλο γὰρ πάλαι, ἢ τὸ ἀμεινον; ἄλλο ἐν τὸ ἀμεινον, ἢ τὸ τῷ θεῷ δοκῶν; & l. 4. c. 7. κερπσον ὅ δ' ὁ θεὸς δέλει, ἢ δ' ἐξω. male ista cum sequentibus commisit Xyl.

§ 58. Ὡς τὰ αὐτὰ σωθεύμεν] Ità solatur se Merope in Euripidis Cresphonte: (Plut. exhibet in Consol. ad Apollon.)

Τετάρτη πᾶσι θεῶν ἐκ ἐμοὶ μόνῃ βροτῶν,

Ὅσα δ' ἀνδρὸς ἐσέρημεθ'. ἄλλα μύειαι

Τὸν αὐτὸν ἐξώληται, ὅς ἐξω, βίον.

Orbata natis mortuis, spoliis viro,

Non sola ego hominum: mille sunt alia, quibus

Toleranda fuit hac vita, quæ nunc est mihi. Grot. Juvenal. Sat. 13.

— nec rara videmus

Quæ pateris: casus multis hic cognitus, ac jam

Tritus, & à medio fortune ductus acervo.

Itaque ut Menander:

Παρὰ τῶν καὶ δὲ ἐτέρων κακῶν.

Solari alienis ex damnis velis tua.

Siquidem ut Senec. Troad. 4.

Ferre quam sortem patiuntur omnes,

Nemo recusat.

Quem & vide ulterius id argumenti ib. protelantem. Vide & ad l. 11. § 12. de Tragædiarum usu. Facit huc Democriti techna illa, quæ Dario uxoris obitum impotentiis simul ac obstinatiis lugentibus illi illi. Spem faciebat regi posse se illam vitam restituere, si res ad id perficiendū necessaria suppeditarentur. rege

genihil non libentissimè suppeditaturum se pollicente; reliqua quidem omnia sibi suppetere aiebat, unicum tantum deesse. id quidnam esset percontanti, respondit, 'Εἰ περὶ τῶν ἀπενδύτων ὀνόματα πῶς τὰς τῆς γυναικὸς ἐπιδείξαι, ἐνδὺς αὐτῷ ἀνακίσσας. h. e. Si uxoris tumulo tria tantum nomina inscriberet hominum, qui sine luctu vitam exegissent, fore statim ut revivisceret illa. Narrat Julian. Imperat. epist. 38. ἀπενδύτων autem nomine intelligo potius, qui neminem luxissent, quàm cum Gallo interprete, quos nemo luxisset. Subjungit enim Julianus Democritum, cum rex μηδὲνα ἀνδρα, virum nē unum quidem istiusmodi reperisse posse se profiteretur, more suo ridenter subjecisse, 'Επὶ δὲ πάντων ἀτοπώτατε, θρηνησὶς ἀνακίσσω, ὡς μόνον ἀλγεινὸν ποσὺν συμπαχεῖς, ὁ μηδὲ ἓνα τῶν πώποτε γαρνόντων ἀμοιρον δίκης πύθης ἔχον εὐρεῖν; Et te, omnium ineptissime, non pudet lugere, quasi solus malis istiusmodi confictaveris, cum nē unum quidem ex omnibus qui unquam fuerint, reperire possis, cui eiusmodi nihil quicquam obtigerit? Interpretationem vocabuli confirmat & Lucianus in vita Demoniae Cynici, quem ille Herodi Attico filii mortem immoderatus lugenti, pari technā illuisse refert, τὸ παιδὸς τὸ σιδῶλον ἀναγαγεῖν pollicitum, εἰ μόνον αὐτῷ τρεῖς πνας ἀνθρώπων ὁρομάσσει μηδὲνα πώποτε πεπνυχηότας. quod ille cum præstare nequiret, subiecisse Cynicum, 'Εἰτ', ὃ γαλοῖε, μόνον ἀφόρμητα πάχυν νομίζεις, μηδὲνα ὁρῶν πένδεις ἀμοιρον; Itā Julianus qui ἀπενδυτὸν dicitur, idem Luciano πένδεις ἀμοιρος nuncupatur. Nec inficetur Socratis illud, quod Plut. de Apollon. sic refert. 'Εἰ σωπενέγκαιμιν τὸ κοινὸν τὰς αὐτοχάας, ὥστε διελέξθαι τὸ ἴσον ἔχον, ἀπένδεις ἀντὶ τοῦ πλείους τὰς αὐτῶν λαβόντας ἀπαλθεῖν. Herodot. l. 7. his verbis expressit: 'Εἰ πάντες ἀνθρώποι τὰ δίκαια καὶ οἱς μέσων σωπενέγκαιμιν, ἀλλὰ ἔσται βαλόντες τοῖσι πλείοσι σιν' ἐκπύλαις ἀντὶ τὰς τῶν πλείων κακὰ, ἀποσιώσας ἑατοὶ αὐτῶν ἀποφεροῖαντο ὁπίσω, τὰ ἐσπενέγκαντες.

Πεὶ τὸ πῶς χρῆσθαι αὐτοῖς ὁλθ' ἡμεῖς] Utile admodum documentum, ut non tam animo obrurbemur de eis quæ nobis fecius obtigerint, quàm cogitationem in hoc totam defixam habeamus, quomodo eventus illos adversos probè utendo, in rem nostram convertamus. Facit huc cumprimis totus ille Plutarchi tractatus de utilitate ex inimicis capienda. Sed & Maximi Tyrii disert. 35. 'Ὅτι οὐδὲ καὶ ἐκ τῶν πειρασίων ὠφελεία. Et Epictet. l. 3. c. 20. 'Ὅτι ἀπὸ πάντων τῶν ἐκ τῶν ὀφελείων.

Ταῖς σε ἔσται] σοι, malim. Vide ad l. 4. § 1, 49. & l. 10. § 33. & infra § 68. Epictet. l. 4. c. 10. 'Εξέστι τοι παρὰ τῶν ἀποβάντων χρῆσθαι καὶ φύσιν καὶ εἰς σε καλῶσαι δυνάμει. μακάριον γὰρ μοι λέγει, Πῶς γίνηται; πῶς ἀποβῇ; ὅπως γὰρ ἀν γίνηται, σὺ αὐτὸ δῆσεις καλῶς, καὶ ἔσται σοι τὸ ἀποβάν εὐτυχία.

Mōven πείσας, καὶ δέλε σαυτὴ καλὸς εἶ] Ni vitiosa sit Scriptura; σαυτὴ καλὸς, i. e. tibi bonus, dicit, non eō sensu quod Jason Siracid. c. 14. v. 5. 'Ὁ πυνεὲς ἑαυτῶν, τίμι ἀγαθὸς ἔσται; Qui sibi nequam, cui bonus? quod Psaltes Psal. 49. v. 18. Cum tibi benefeceris, collaudabunt te homines. aut quod Euripides versu illo celebratissimo, apud Platon. Hipp. maj. Cicer. ad famil. l. 13. ep. 15. Plut. de latend. in Alex. & Caton. maj. Lucian. apolog. Stob. tom. 2. tit. 3. alios.

Μισῶ σοφιστῶν, ὅτις ἐχ αὐτῶν σοφός.

Odi professum sapere, sibi qui non sapit.

Sed quod Apostolus dixit, ad Rom. c. 14. v. 22. Πίστιν ἔχεις; καὶ σαυτὸν ἔχει ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Fidem habes? habet apud te in conspectu Dei. i. e. sis temetipso Deoque teste contentus. καὶ πύμπαιε, μηδ' ἀλαζονεύ. Epictet. l. 3. c. 23. quod Socrates in Platonis sympos. tibicinam jubet, αὐλοῦν ἑαυτῶν, sibi canere. Unde Ismenias, eundemque imitatus Julian. in misopog. Ταῖς μέταις αὐτῶν, καὶ ἑμαυτῶν. ex Antigenidis præceptoris monito, qui populo minus placentem iussit, sibi canere τῶν Μυσῶν. Cicer. Bruto. quod Epictet. l. 4. c. 8. Σαυτῶ φιλοσόφῃ. qui & ibid. de Euphrate, Καλῶς Εὐφράτης ἔλεγεν, ὅτι ὅτι πολὺ ἐπειράμην λαοδάνην φιλοσοφῶν, καὶ ἦν μοι, φησὶ, τῆτο ὡς ἐλέμην. πρῶτον μὲν γὰρ ἦδ' ἦν, ὅτι καλῶς ἐποίησιν, ὅτι ἐδ' ἀπὸ τοῦ θεατῆς ἐποίησιν, ἀλλὰ δι' ἑμαυτῶν. ἦδ' ἦν ἑμαυτῶ καλῶς, κατισδομήσιν ἔχον τὸ βλέμμα, τὸν περὶ παρὰ πάντα ἐμοὶ καὶ τῶν θεῶν. Greg. Naz. ep. 60. Τὰς μὲν πολλὰς καὶ χαίρειν, καὶ εἶς κολοῖς πῶσιν ἀπὸ τοῦ δοκιμαζόντος αὐτὸς ὃ σαυτῶ καὶ συμβέλει καὶ τῶν θεῶν. Vide infra § 67. & l. 9. § 26. & l. 10. § 5. Xyl. Stude, ut tibi ipsi in omnibus actionibus honestatem consecutus videaris. quem & Casaub. sequitur. Cæterum, ut quod revera subesse sentiam, liberè eloquar; hæc omnia præter Marci mentem profus existere autumo; locumque, qui trajectione laborat, ita operâ leviculâ restituendum. μόνον ἐπεπεί σαυτῶ. καὶ δέλε καλὸς εἶ] ἐπὶ παρὸς ἐπείσας. formula familiaris in eis, quibus cautio præcipitur monitis. πείσας σαυτῶ. & πείσας πείσας ἑαυτῶν; Siracid, c. 29. v. 23. Luc. Evangs. c. 17. v. 3. & c. 21. v. 34. & Alb. c. 5. v. 35. & c. 20. v. 28. pro quo & Paulus, ἐπείσας σαυτῶ, dixit, ad Tim. ep. 1. c. 4. v. 16.

Καὶ μέμνηται ἀμφοτέρων, ὅτι καὶ διὰ τοὺς ἐφ' ὃν ἡ πείσας; leg. forsan, καὶ μέμνηται ἐπὶ ἀμφοτέρων. ὅτι ἀπὸ τοὺς ἐφ' ὃν πείσας; in utrisq; autem illis, hoc est, tum in illis sibi dimitendis, qui scius se gerunt, tum in rerum istarum, quæ contingunt, usu, medium quiddam esse, nec bonum sc. nec malum, illud circa quod actio tua versatur. Hæc ex conjectura non improbabili. nam interpretes quæ representant, quomodo ex lectione, quam admittunt, elici possint, nullus video. Epictet. l. 2. c. 5. 'Αὐτὸς ὁ Θεὸς.

ἔλασά διὰ φορεῖν ἢ δὲ χεῖρας αὐτῶν ἐκ ἀδιάφορου.

§ 59. Ἐν δὲν ἐλάττει] Vide ad lib. 6. § 3.

Ἐν δὲν ἢ πηγὴ τῆ ἀγαθῆς] In mente scil. Plut.

de adulat. Σπέρμα ὅν πρεσβύων ἢ διὰ δεσπῶν ἀρ-

χὴ καὶ πηγὴ τῆ βίαι τοῦ ἡδῶ. Idemque de tranquil.

Διὰ τὴν πηγὴν τῆς ἐνδυμίας ἐν αὐτοῖς ἔσαν ἡμῶν

ἐκ τῆς αἰσθητικῆς, ἵνα καὶ τὰ ἐκτὸς, ὡς οἰκῶν καὶ φί-

λια, μὴ χαλεπῶς χρωσθῶσι συμφέρνηται. Solom-

on Prov. c. 4. v. 23. Prae omni custodia custodi-

cor tuum: inde enim prodit vita. Vide infra § 61.

§ 45. Epiet. enchir. c. 46. Ἰδιώτε γὰρ σῆς

καὶ χρεωστικῆς. ἔστι ποτε ὅς ἐαυτὸς πρεσβυτέρῳ ὠφέλει-

αν ἢ βλάδω. φιλοσοφία γὰρ καὶ χρεωστικῆς. πᾶσαν

ὠφέλειαν καὶ βλάδω ἀφ' ἐαυτοῦ πρεσβυτέρῳ.

Senec. ep. 74. Omnium bonorum vis et origo in ipsa est vir-

tute. quid refert, an aqua decurrens intercipiatur atq;

abeat, si fontes ex quo fluxerant, salvis est?

Ἀεὶ ἀναβλύνει δύναμις, ἐὰν αὐτὴ σκιάτης]

Alludit ad naturam fontium, qui quod altius fo-

diat, crebrius haurias, eò magis ebulliunt & sca-

turiunt uberior. Clem. Alex. paedag. l. 3. c. 7. Τῶν

πρεσβύων ὅσα πύρρως βρύνειν, ἀπαρτίζονται εἰς τὸ ἀρ-

χεῖν ἀναπτύσει μέτρον. quod ille ad liberalitatem

transfert.

§ 60. Δὴ καὶ τὸ σῶμα πιπνέει] Huc Chi-

lonis illud monitum, Laertii l. 1. Ἐν ἐστὶ μὴ

σπένδειν. & λέγοντα μὴ κινεῖν τὴν χεῖρα μανι-

κὸν γὰρ. Plutarchi nom. autor de fort. Rom. Τῆς

μὲν ἀρετῆς πρῶτον τε τὸ βέβαιον, καὶ τὸ βλέμμα κα-

ταστατόν. quod βλέμμα πιπνέει, cum nostro, Epi-

cterus dixit l. 2. c. 8. ὁρῶντων πιπνέει, in Man-

co Sophista Philostratus. Basil. Caesar. epist. 1. Τὸ

βέβαιον μὲν νωδὸν, ὡς ἐκλυπν τῆς ψυχῆς κα-

ταστατόν. μὲν αὖ σφοδρὸν καὶ σεσημειωμένον, ὡς ἐμ-

πνέει αὐτῆς τὰς ὁρμὰς ὑποταίνειν. Galenus in

hortator. c. 2. Fortunae asseclas depingit, διότι τῇ

δύμῳ συνδέονται. at de Mercurii sectatoribus,

πάντες μὲν κόσμοι inquit: ἔστι δὲ βούσιν,

ἔστι δὲ ἀλλήλοις μάχονται. Anacharsidem describens

Maxim. Tyr. dissert. 15. Ἀπὸ σφοδρῆς σφίαν ἐπε-

λυσμένη, ἔστι λαλὸν. ἀλλ' ἦν αὐτῆς τὸ κεφάλιον,

βίβη ἀκείνης, καὶ γνώμῃ ὑγιᾶς, καὶ λόγῳ βραχὺς,

ἐύστοχός, ἐκείνῳ ἔπειτα τῇ μὲν σφοδρῶ ἀπεσοδείπας

δέειν, ἀλλ' ὁπλίτῃ βλάδω ἰοντῇ, καὶ κινεῖσθαι ἀσφαλῶς,

Alexis apud Athen. l. 1.

Ἐν γὰρ νομίζω τὸ τοῦ ἀνελάττειν

ἔστιν. τὸ βλάδω ἐν ἀρρυθμίας ἐν ταῖς ἐσθῆς,

ἔστιν καλῶς.

Quod Plaut. Penul. 3. 1.

Liberos homines per urbem modico magis par esse

gradu

Ire: servile esse duco festinatim currere.

Alex. Severus apud Lamprid. Ingenium currere

nisi in sacro certamine non debere. Clem. Alex.

paedag. l. 3. c. 11. Ἀνδρὲς ῥυναῖς σημεῖον ἔστιν

ἵδ' αἰσθητικῆς ἐν τῇ πρεσβύτῳ μαλακίας ἀλλ'

ἔστι ἐκ ἐτέρῳ μέρει τῆ σώματος καὶ πύρρως μὲν

ἐν κινήσει, μὲν ἐν γὰρ τῇ ἐνδομῇ ποτὲ ἢ ἀρ-

ρυθμῶν τῆς ἀνδρείας. Vide Siracid. cap. 19. v.

26, 27.

Ἐπὶ τῇ πρεσβύτῳ] ὥστε συμπεριλαμβάνει τὴν τῆς

ψυχῆς ἀρετὴν δι' αὐτῆς. ut Galen. hortat. c. 2.

Achil. Tat. l. 6. Ὁ νῦς ἔμοι δοκεῖ λελεχθῆναι

καλῶς ἀόρεστος. ἵδ' πρεσβύτῳ. φαίνεται γὰρ ἀκεί-

νῶς, ὡς ἐν κατὰ πύρρῳ, τῇ πρεσβύτῳ. Phraates a-

pud Philostrat. in vit. Apollou. l. 2. c. 12. Πολλὰ

μὲν ὁρῶμαι ἡμῶν ἀνθρώπων ἡδῶν ἐμὴν δύναμι-

πλάττει ἐν ὁρμῇ καὶ παρειαῖς καὶ ταῖς, γυναικῶν

τε καὶ δειρῶν ἀφ' ὧν σοφοὶ τε καὶ φυσικοὶ ἄνδρες,

ὡς καὶ ἐν κατὰ πύρρῳ ἐκδῶν, τὸν νῦν ἡμῶν ἀνθρώπων

διαδεῶνται. Cicer. in Pison. Vultus sermo quidam

tacitus mentis est. & de Orator. l. 2. sensus ani-

mi plerumque indicant vultus. Tertull. de resurr.

c. 15. Vultus aliquid animus, vultus operatur in-

dicium: facies intentionum omnium speculamen est.

Vide supra § 23. Apud Clem. Alex. paedag. l. 3.

c. 11. Zeno adolescentis modesti imaginem sic

delineat: Ἐστὶ κατὰ πύρρῳ τῇ πρεσβύτῳ ὁρμῇ καὶ

δειρῇ μὲν ὁρμῇ ἀναπτύσσεται, μὲν ἀνα-

κατασταμένη καὶ ὑπὲρ τῆς πρεσβύτῳ μὲν ἀ-

νέμεται τὰ τῆ σώματος μέλη ἀλλὰ τὰ μετὰ τῆς

ἐντὸς ὁρμῆς ὁρμῆς. [ὁρμῆς Arcer.] πρε-

σβύτῳ λόγον ὁρμῆς, καὶ κατὰ πύρρῳ ὁρμῆς εἰρημῶν

καὶ ἡμαρτυροῖ καὶ κινήσεις μὲν ἐνδομῇ τῆς

ἀκατάστατος ἐλπίδος. αἰδοῦς μὲν ἐπαιδείας, καὶ ἀρ-

ρυθμῆς. Itā Isidor. Pel. l. 3. ep. 287. Ὅσοι

σώφρων γυνὴ ἐπὶ τῇ πρεσβύτῳ τῆς ἀρρυθμῆς τὰ

σύμβολα φέρουσι, τὰς ἡμῶν ἀκατάστατος ὁρμῆς κα-

ταστατοῦ πρεσβύτῳ. ἔστι καὶ σώφρων ψυχὴ ἐπὶ τῇ

αἰσθητικῇ φέρουσι τῆς ἀρετῆς τὰ συνήματα, τὰς

ἡμῶν διαφθείρειν αὐτῆς τὴν ὥρην βυλομένην δικ-

κόπῃ ἐλπίδος. Et ep. 288. Ὅμοια γὰρ ἀναμῆς,

καὶ ἀρχὴ μετῶν, καὶ ὁρμῶν σωμῆς κινήσεις,

βλάδω σεσημειωμένον, & c. τακτικῶν ψυχῆς ἐν

αἰσθητικῇ, τὸ ἀρρυθμῆς ἡμῶν οἰκῶν παθῶν χρεωσ-

τικῆς ἐντυπῆς τῇ σώματος. Vide l. 11. § 15. De

Bruto Fabio insituit. l. 10. c. 1. Scias eum sentire

quae dicit.

Σὺ τῇ ἀνεπιδότῳ] Huic opponitur τὸ κα-

ταστατοῦ αὐτῇ τῇ πρεσβύτῳ τῇ σπουδῇ, ut Basil.

Cel. orat. 1. de jejum. quod in Phariseis notat D.

Christus Matth. c. 6. v. 16. verbis illis: Ὅταν ὁ

νῦς σπένδει, καὶ γίνεσθαι, ὡς καὶ ἐν τῇ σπουδῇ,

ἀρρυθμῆς γὰρ τὰ πρεσβύτῳ αὐτῇ, ὡς φανερῶν

τῆς ἀνθρώπων νῦς ὄντες. Est autem elegans παρ-

ρησις in vocibus illis, ἀρρυθμῆς, ὡς φανερῶν.

una cum latente itidem oxymoro; quale illud

quod apud Lucam observavit Casaub. Act. c. 5.

v. 41. Ὅτι κατὰ πύρρῳ ἀπμαρτυροῦν. sunt e-

nim, ut κατὰ πύρρῳ καὶ ἀπμαρτυροῦν, ita φανερῶν

& ἀρρυθμῆς, sensu planè contraria. non accedo

tamen Basilio, quod τὸ ἀρρυθμῆς sic explicat,

ἀρρυθμῆς.

ἀραρίξει) τὸ πρῶτον, ὅταν ἡ ἐνδον διάθεσις ἐπιπλάσῃ ὅλην τὴν ψυχὴν πρὸς τὸ ἐξελθεῖν ἐκ τῆς ἐνδοῦς, ὡς περὶ τὸ παρὰ πτωχὸν τῷ ἰδίῳ καλῶς οὐκ ἔστιν. vid. sup. ad § 23.

§ 61. Ἡ βιωτικὴ τῇ παιδαγωγικῇ ὁμοιωτέρα. *Artem vivendi luctatoria magis quam saltatoria similem esse dicit, primò, quia hoc est in utraq; illa principale, cavere nè deiciaris, sed consistas jugiter: cum in saltando, non tam de consistendo, quam de gesticulando laboretur. Apost. ad Ephes. c. 6. v. 11. πρὸς τὸ διώκεσθαι ὑμᾶς σῆναι ὅτι ἐστὶν ἡμῶν ἡ πάλη, &c. Et mox: v. 12. ἵνα διωκῇτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πολεμικῇ, καὶ ἀπαύση καταρτισμένοι σῆναι.* Vide sup. ad § 51. & Petr. Fabr. *agonist. l. 1. c. 11.* deinde etiam, quia in saltando stericulos & gestulationes omnes præmeditatas apud se saltator habet, suoque in illis exprimendis exhibendisq; artificii simul & arbitrio utitur. cum in lucta ad adversarii technas conatusq; attendere atq; accommodare se is qui luctatur, necesse habeat. quâ ratione & τῇ καλῶς οὐκ ἔστιν ἡ βιωτικὴ confertur. Vide infr. ad § 38. aliâ autem ratione saltatoria dissimilem fecit artem vivendi, lib. 11. § 1. & l. 12. § 9. ibi vide sis.

Ἄνεργον ὡς ἀνέργον] quæ ideo graviora videri solent, quia minus prævisa sunt. siquidem præmoniti præmuniti; quod vulgò dicitur. Bern. in concion. solenn. 33. & de divers. argum. 37. & prævisa jacula minus feriunt. Gregor. Rom. in *Evang. hom. 35.* Et contrâ, Ταράττει τὸ παρὰ γνώμην γεγονὸς, καὶ πολλὰ παύσει ἀδύμιαν. Demosth. 3. *Olynth. 1.* & Thucyd. apud Theophylact. ep. 30. Διὰ τὸ τὸ φρόνημα τὸ αἰνιγμένον καὶ ἀπροσδόκητον, καὶ πλείονα πλεονάζει λόγον ἐνυμναῖον. Itaque Senec. ad Marc. c. 9. Necesse est magis corrumpamus, qui quasi ex inopinato ferimur. quæ multò antè prævisa sunt, languidiùs incurrunt. hic nos error decipit, hic effeminat, dum patimur, quæ nunquam pati nos posse prævidimus. aufert vim presentibus malis, qui futura prospexit. & ep. 76. Præcogitati mali molis ictus venit. Et de tranq. cap. 11. Si non quicquid fieri potest, pro futuro habes, das in te vires rebus adversis, quas infregit, quisquis prior vidit. Et ad Helv. c. 5. Illis gravis est fortuna, quibus est repentina. facile eam sustinere potest, qui semper expectat. nam & hostium adventus eos prostermit, quos inopinatò occupavit: at qui futuro se bello ante bellum paraverunt, compositi & adaptati, primum, qui tumultuosissimus est, ictum faciliè excipiunt. Gregor. idem in *Job. l. 13. c. 8.* Improvidi dum mala quæ ventura sunt, prævidere nesciunt, tantò eis graviora fiunt, quantum ab eis inopinata tolerantur. firmis autem mentibus repente adversa non veniunt, qui priusquam veniant, prævidentur. Vide ad § 68. & l. 4. § 46.

§ 62. Ἀκούσιως πάλαισι] Etiam leges veniam concedunt, ex involuntate & necessitate delinquenti, uti Tertullian. *apolog. c. 45.* Ἐγγνωμον γὰρ ἐστὶ

τὸ ἀκούσιον. Cleon. apud Thucyd. l. 3. Et Athenienses in purgatione sui apud eundem l. 4. Πάντα εἰκός τῷ πολέμῳ καὶ δυνάμει κατεργασμένην σύγγνωμον πρὸς γένεσιν καὶ ὡς τὸ δεῖν. καὶ γὰρ ὅτι ἀκούσιον ἀμαρτημάτων καταφυγὴν ἔστι τὸ βωμύς, παρρησιάζει τε ἐπὶ τοῖς μὴ ἀνὰ γὰρ κακοῖς ὀνομασθῆναι, καὶ ἐκ ἐπὶ τοῖς ὅτι συμφορῶν πικρὰν οὖσι. Demosth. pro coron. Ἀδικεῖ τις ἐκόν; ὁρῶ καὶ πτωχεῖα κατ' αὐτὸν. Ἐξήμαρτε τις ἀκόν; σύγγνωμον ἀντὶ τῆς πτωχείας τῷ τῷ. Maxim. Tyr. *disser. 41.* Ἐλεῖται τὰ ἀκούσια μισέται τὰ ἐκούσια. Aristoteles ipse *ethic. Nicom. lib. 3. c. 1.* ἐν μὲν τοῖς ἐκούσις ἔπαινοι καὶ φόροι γίνονται ἐν δὲ τοῖς ἀκούσις σύγγνωμον, ὁποῖοι δὲ καὶ ἐλεῖται. & lib. 5. c. 8. Ἀδικεῖ μὲν καὶ δικαιοπραγεῖ, ὅταν ἐκόν τις πράττῃ. ὅταν δὲ ἀκόν, ἢ τε ἀδικεῖ, ἢ τε δικαιοπραγεῖ. ἀδικημα γὰρ καὶ δικαιοπραγία αἰσθητὰ τῷ ἐκόντι καὶ ἀκούσιῳ ὅταν γὰρ ἐκούσιον ἦ, ψεύσεται ἄμα καὶ ἀδικημα τότε ὅταν ὅταν ἀδικόν πείσῃ μὴ, ἀδικημα δὲ ἐκόντι, ἐάν μὴ τὸ ἐκούσιον ὡς οὖν. eadem habet & *ethic. Eudem. l. 4. c. 6.* Verum cum in istis ἀκούσις vel ignorantia semper vel vis aliqua intercedat: ignorantiam quam facti vocant, intelligit Aristoteles: juris sive officii, vel veritatis saltem dogmatumque in quibus illud fundatur, Marcus noster. parique modo ille vim eam intelligit, quæ à principio externo infertur, ὡς περὶ εἰς τὴν λαβὴν πῶς καὶ τὸ δύναιτο πῶς οὖν. iste eam, quæ ab interno proficiscitur ac profuit. Vide l. 8. § 14. & l. 10. § 30. & l. 11. § 18. Clemens autem *strom. l. 1.* ἢ τε οἱ ἔπαινοι, ἢ τε οἱ φόροι, ἢ δὲ αἱ τιμὴ, ἢ δὲ αἱ κολλάσεις, δικαιοπραγίαι, καὶ τῆς ψυχῆς ἐχέουσιν πῶς ἐξουσίαν τῆς ὁρμῆς καὶ ἀφορμῆς, ἀλλ' ἀκούσις τῆς κακίας ὅσης. ἐπεὶ δὲ ὅτι ἀμαρτημάτων περὶ αἰσθητῆς καὶ ὁρμῆς κατάρχει διημερτημένη καὶ ὑπολήψις ἐστὶν ὅτι κατὰ, καὶ ἀγνοίας καὶ ἀμαρτίας ὅσης ὁλιγορῶς ἀποσῆναι, εἰκότως αἱ κολλάσεις καὶ γὰρ τὸ πῦρ ἐστὶν ἀκούσιον ἀλλ' ὅταν δὲ ἐαυτὸν τις καὶ δι' ἀκροῦ πῦρ ἐστὶν, αἰσώμεθα τῷ τῷ. ὡς δὲ καὶ τῆς κακίας ἀκούσις ὅσης. ἐν γὰρ αἰσθητῇ τῇ κακίᾳ, τῇ δὲ κατὰ αὐτὴν ἡδονῇ σωματικῇ, ἀγαθὸν ὑπολαβὼν ληπτὸν ἡρεῖται. ὅν ὅπως ἐχόντων, τὸ ἀπαλλάττει τῆς τε ἀγνοίας, τῆς τε αἰσθητῆς τῆς φωνῆς καὶ ὁπτερπύς, καὶ περὶ τῶν τῶν τῶν συστατικῶν τῶν ἀπατηλαῖς ἐκείναις οὐκ αἰσθητῶν, ἀπόκειται ἐφ' ἡμῶν. Ità & peccatum aliquo modo neutiquam voluntarium facit, nec peccantem tamen ideo poenæ merito liberat: quia nimirum non est ἀκούσιον ἀκούσιον, sed κατὰ τὸ tantum, quatenus corrumpitur iudicium κατὰ τὸ πᾶν καὶ ὅτι ἐκ τῆς περὶ αἰσθητῆς ἐξημερτημένης, ut Marcus loquitur l. 12. § 3.

Οὐτε ἀμαρτυρήσεις δέησιν] neq; testimonio egebis, opus habebis, interpretes uterque. malim, neq; testimonium, id est, approbationem ab illis petes. ratio annexa, ab eorum dispositione interiore, huc trahit.

Ἐισβλέπων] suspensa relinquitur, prout exhibetur, oratio, cum desit verbum ad quod conditionalis se recipiat. leg. ergo (opinor) εἰσβλέπων. nam εἰ βλέπων, minus placet. quod tamen lectione recepta tolerabilius esset. vel εἰσβλέπεις, participium in verbum transmutando. sed prius illud arderet magis.

§ 63. Πᾶσα ψυχὴ] Platonis esse Epictetus monet, à quo etiam laudatur, *dissert. l. 1. c. 28. & l. 2. c. 22.* Ex ejusdem *Protagora* sumptum annotat Xyl. ubi tamen non comparet. Quae ibi Plato, ad l. 11. § 18. dabimus. Ceterum in *Sophist.* statuit πᾶσαν ἀκρίβειαν ἀμαθίαν ἔχειν. Astipulari videtur pervulgatum illud, Nemo vult falli. Epictet. *dissert. lib. 4. c. 1. πῶς δέστι Ζῶν ἔξαπατῶμαι, περὶ πῶν;* Aug. de verb. Ap. serm. 30. Quis est, qui velit decipi? da mihi hominem religiosum; non vult fallere: da impium, sacrilegum: fallere vult, falli non vult. nolunt fallere boni; falli autem nec boni volunt, nec mali. Idemque *Enchir. c. 17.* Usque adeo rationalis natura refugit falsitatem, & quantum potest devitat errorem, ut falli nolint etiam quicumque; amant fallere. Verum quæri potest, quomodo verum hoc sit, nullam animam veri notitiā sponte destitui: cum Petrus Apostol. de impiis ac flagitiosis quibusdam dicat, λαγδῶντες ἰδοὺ τὸ πρὸς θεόν. Ista illos veritas volentes fugit. scilicet, quod Bernard. de gradib. humil. 2. ut liberius peccent, libenter ignorant, Et, quod Tertull. *apolog. c. 1.* Non libet rectius suspicari; non libet propius experiri. malunt nescire, quia jam oderunt. nolunt scire pro certo, quod se nescire pro certo sciunt. ideo & credunt quæ non probantur; & nolunt inquiri, ne probentur non esse, quæ malunt credidisse. Verum quod in schola dicitur, neminem bonum quā bonum odisse, ita verum quā verum nemo aversatur; etiam si aliā ratione, quatenus nimirum sibi minus illud expedire arbitratur, aut affectibus ipsius adversari videtur, haud lubenter eidem assentiatur. Vide Thom. *sum. part. 1a. 2a. q. 29. art. 5.* Ceterum in Platonis sententiam descendere videtur Clemens Alex. loco superius ad § 62. indicato. Τὸ μὲν ἐλευθέρως τῆς ἀληθείας, κακὸν ἐστὶ τὸ δὲ ἀληθεύειν καὶ τὸ ὀνεία δοξάζειν, ἀγαθόν. ἢ ἡ ἀγαθὴν ἀκρίβειαν μὲν σερεῖν, ἀνδραγαθὴν σερεῖν, ἢ κλαπύνας, ἢ ρητὰ δίδόντες, ἢ βιαδέντες, καὶ μὴ πειδισσάμενοι. ὁ μὲν δὲ πειδισσάμενος ἢ δὴ παρὰ γὰρ λίσσεται, κλέπτειται ἢ ὁ μεταπειδισθείς, ἐκλαδόμενος ἢ πῶς μὲν ὁ χρεόν, ἢ ὁ λόγος, ἢ εἰς αὐτὸν λαμβάνει, βιάζεται τε πολλὰ καὶ ὀδυνητὴ καὶ ἀλγυνοῦν, φιλονεικία τε αὐτὸ καὶ θυμὸς, καὶ τὸ δοξάζειν καὶ ἐπὶ πᾶσι ρητίζοντα, εἰ ἢ τοῖς ὑφ' ἡδονῆς κληιδέντες, ἢ ἡτὸς φέρεται. Sed rem ipsam quod attinet nihil à nostris alienum habet.

Οὕτως ἐν καὶ ἀκαρσίως] nemo, inquit, sponte privatur, aut veritate, aut virtute. quod idem habet.

& l. 11. § 17. In hunc sensum conceptus est senarius ille, quem adducit, & simul etiam in hac parte refellit Aristoteles *ethic. l. 3. c. 5.*

Οὐδεὶς ἐκὼν πονηρὸς, εἰ δ' ἀκὼν μάκαρ.

Nolens beatus nemo, nec sponte est malus.

nec aliter intellexisse philosophum docent, quæ subjungit statim: Ἐοικε τὸ μὲν ἴδιον, τὸ δ' ἄλλο. μακάριος μὲν ὁ ἐκὼν ἀκὼν ἢ ἡ μοχθηρία ἐκὼν. Proinde accentum retrahere, quod τὸ πονηρὸς illud τὸ ἐπιπνεῖ καὶ ἀθλίς significationem obtineat, ut vir doctissimus in excerptis postulat, præter mentem prorsus auctoris forsan, præter sensum proculdubio citantis existit. ut ne adjiciam, non deesse, qui pro mero Grammaticorum nugamento habeant illud de significatione ab accentu retracto immutata, cum translationem accentus eandem in aliis itidem vocabulis ab Atticis usurpari animadvertant, citra ullam significationis immutationem, Vide Eustath. ad *Iliad. β. & H. Steph. de dialect. c. 25.* Nec alio sensu Hercules apud Epicharmum ab Eustratio citatum per furorem à se gesta excusans inducitur, his verbis,

Ἀλλὰ μὲν ἐγὼν ἀναγκῶς τὰ δὲ πάντα ποίω. Οἶμαι δ' ὅς ἐστις ἐκὼν πονηρὸς, εἰ δ' ἄταί ἐχρη.

Hæc ego ex necessitate facio quæ facio omnia:

Quippe, ut credo, sponte pravus nemo, aut calamitas est.

Vide *supr. ad § 16. & ad l. 4. § 6.* Sed & in eadem sententiam citra ambiguitatem omnem disertissime Plato ipse in *Timæo*; ubi cum statuisse, primò τὰ σῶμα ψυχὴν νοήματα διὰ σώματος ἔξιν γίνεσθαι, deinde νόσον ψυχῆς, ἀνοσίαν ἔχουσαν ἀνοσίαν δὲ γέννη, μαρτυρῶν καὶ ἀμαθίαν, subjungit: ὁ νοσῶν καὶ ἀφρονα ἔχων ἡτὸς τὸ σώματι πῶ ψυχῇ, ἔχῃ ὡς νοσῶν, ἀλλ' ὡς ἐκὼν κακὸς κακὸς δόξαζεται. Et mox: Καὶ θεὸν δὲ πάντα ὁποῖα ἡδονῶν ἀκροῖα καὶ ὀνειδίζονται, ὡς ἐκὼν πονηρὸς κακὸν, ἐκ ὁρῶς ὀνειδίζεται κακὸς μὲν ὁ ἐκὼν ἐσθλός. διὰ ἢ πονηρὸν ἔξιν πρὸς τὸ σώματι καὶ ἀπὸ τοῦ σώματος τὸ κακὸς γίνεται κακὸς παντὶ ἢ ταῦτα ἐχθρὰ καὶ ἀκροῖα σπασίζονται. ita restituit H. Stephan. quod perperam κακὸν ante legebatur. cui *βεβαιωτὴν* do ego Galenum in *dissertatione*, quā probare contendit, animam sequi temperaturam corporis c. 6. lectionem eandem exhibentem. huic autem lectionis genuinæ assertæ gratiam mutuam rependunt Platonis codices; ex quibus pro ἐκὼν πονηρὸν, ἐκὼν πονηρὸν Galenum rependendum. Verum Aristoteli contra Stoicos & Platonem ipsum suffragatur, Platonis licet ipse, Maximus Tyr. *dissert. 41. νόσον ψυχῆς μοχθηρία νόσον σώματος δυστυχία. ἐκείσιν ἢ μοχθηρία ἀκροῖα ἢ δυστυχία.*

§ 64. Οὐκ αἰσχρὸν] Vide ad l. 2. § 1; & l. 4. § 8. Hesiodi *oper. l. 2. v. 309.* à Socrate laudatus apud Xenoph. *memorab. l. 1.*

*Εργον

* Εργον? δι' ὃν ὄνειδος —

Marcus autem istuc de labore an de dolore agat, (πόνος siquidem vocabulum utrumque designat) ambiguum faciunt ea quæ sequuntur : & forsan utrumq; voluit.

* Οὐτε ἀφόρητον, ὅτε αἰώνιον] Vide supra § 33.

Καὶ μὴ περὶ δόξης] opinionem nē adjeceris. nihil amplius ex opinione tua adjeceris, quàm quod sensus ipse renunciaverit. περὶ δόξης enim Marcus dixit, quod περὶ δόξης Epictetus, referente Gellio l. 19. c. 1. Vide ad l. 8. § 49. ubi Marcus ipse explicat, quid istuc velit.

Πολλὰ πόνῳ τὰ αὐτὰ ὄντα, λανθάνει δυσχερὲς νόμῳ] occulto modo, sive clam & citra sensum nostrum, molesta sunt. ita interpres uterque. at quomodo nec sentientibus molesta esse possunt? itaque interpunctione mutata, & post λανθάνει adhibita, verto, multa quæ tadio nos afficiunt, non animadvertimus ejusdem esse cum dolore naturæ. Sensus hunc confirmant verba illa novissima. * Οὔτις ἐν πόνῳ πνὶ δυσχερὲς ἦς, λέγει ἑαυτῷ, ὅτι πόνῳ ἐπιδίδως. quodd ante forsan non adverteris.

* Οὔτις πνὶ ἐπιδίδως] hoc vult. molestiam nobis facessere multa, quæ laboris in se vim atque naturam habeant, etiam si in eis minimè laborare videamur. hujus generis esse gravedinem, æstum, malaciam, nauseam, & similia. itaque in istis etiam cum animi tenorem remittimus, à labore nos superari. Ejusmodi quiddam est, quod habet Terull. de patient. c. 5. impatientia sola matrix est ad omne delictum. atque ut compendii dictum sit; omne peccatum impatientiæ ascribendum. malum est impatientia boni. nemo impudicus non impatiens pudicitie, & improbus probitatis, & impius pietatis, & inquietus quietis. Ità etiam quietem ipsam, non minùs quàm laborem, sæpenumero molestam esse, & quietis quoque impatientiā laborare contingit. Plutarch. de tranquill. ad l. 4. § 24. laudatus: * Ἐνὶς δὲ καὶ τὸ μὴ περὶ αὐτὸ πολλὰ κινεῖς εἰς ἀδυναμίαν καὶ δίστησιν. Ennius Iphigen. apud Gellium l. 19. c. 11.

Otio qui nescit uti, plus habet negotii,

Quàm negotioso cum quis fuerit in negotio.

Nec dissimile quod Aug. in Psal. 84. Pugnat contra nos quotidie fames & sitis; pugnat contra nos lassitudo carnis, pugnat somni delectatio, pugnat oppressio. vigilare volumus? dormitamus. jejunare volumus? esurimus & sitimus. stare volumus? defatigamur. querimus sedere? si & hoc diu facimus, deficiamus. quicquid nobis providerimus ad refectiōnem, illic rursus inveniemus defectionem. Esuriens cibo te reficere volēbas: hoc age semper; hoc agendo, in eo quod adhibueras ad refectiōnem, ibi invenies lassitudinem. multum sedendo fatigatus eras; surgis, deambulando reficere; persevera in eo quo reficere; multum deambulando lassaris: sedere iterum queris. invenit mihi aliquid unde te reficias, ubi non, si perseveraveris, iterum deficias.

Et mox: Si perseveraveris in eo quo te reficis, etiam morieris. Persevera in multum manducando: ipsa res te interficiet. persevera in multum jejunando; inde morieris. sede semper, ut nolis surgere, morieris inde. ambula semper, ut nolis quiescere, morieris inde. vigeila semper, ut nolis dormire, morieris inde. dormi semper, ut nolis vigilare, morieris inde.

§ 65. * Οὐκ οὐδὲ ἀνθρώποι] imò διὸν οὐδὲ ἀνθρώποι. q. d. Nē sis tu immitti animo etiam adversus immittes ipsos: nē id ipsum in te admittas, quod in illis damnare videri vis. Vide ad l. 6. § 6, 26. & supra § 15. Affine monitum Senecæ illud epist. 103. Tu ita cogita, quod ex homine periculum sit, ut cogites quid sit hominis officium. alterum intueri, nē ledaris; alterum, nē ledas. Sed videndum omnino Epictetus, dissertat. l. 4. c. 5.

§ 66. * Εἰ Σωκράτης ἐνδοξότερον ἀπέθανεν] Senec. ep. 13. Cicuta Socratem magnum fecit.

* Ἐν τῇ ἐξέτασιν πῶς σοφιστὴς διέλεγετο] Quod ex Platonis dialogis passim apparet. De eodem Aristides orat. Περὶ τοῦ παρὰ σοφιστῆς. * Ὡς καὶ τὸ σοφιστὴς ἡλεγχε ἀπὸ τῶν ὡς μάτῳ δρασωοιούρας. Et Theodoret. therap. l. 2. κατωρῶν αὐτῷ διέτελλε. Itaque quod de Ulyssie Homerus Iliad. β'.

* Ὁν πῶς μὲρ βασιλῆα καὶ ἐξόχον ἀνδρα ἐφώρει, Τὸν δ' ἀγαντὶς ἐπέεσσιν ἐρητύπασκε παρὰ σοφιστῆς.

* Ὁν δ' αὖ δῆμῳ τ' ἀνδρα ἴδοι, βοῶντά τ' ἐφώρει Τὸν σκῆπτρῳ ἐλάσσειεν. —

[εἰ, id ad Socratis morem se cum istis gerendi] Maximus Tyr. transtulit; dissert. 16. * Ἀεὶ σοὶ ἐδοκεῖ, inquit, αὐτὸ τῷτο, εἰ καὶ ὁ Σωκράτης πῶς μὲρ βασιλῆα καὶ ἐξόχον ἀνδρα ἀγαντὶς λόγοις γράειρον καὶ ἀποδοχῶν, Τιμαῖον πῶς, καὶ Παρμενίδην, καὶ ἄλλον βασιλικὸν ξείνον' ὃν δ' αὖ δῆμῳ τ' ἀνδρα ἴδοι, βοῶντά τ' ἐφώρει, τῷτον ἐλαύνων τῷ λόγῳ, Θεοσύμων πῶς, καὶ Κῆμικλέα, καὶ ἄλλον λαοκήτην καὶ ἐπισβῆλον; Ità enim supplevit Cosm. Paccius, quod codices Græci mutilum exhibent.

Κατ' ἐκκωπτερον ἐν τῷ πάγῳ διεσπέρησεν] ad 4 overbum, in glacie pernoctabat. hoc est, cum gelu constricta esset terra, in frigore extremo. Πάγῳ, ἵψος. Hefych. πάγῳ, gelu, glacies; ut παχυν pruina. ejusdem originis vox utraque. Plut. de prim. frigid. πάντα τὰ ὅσα πάντα πασσιν ὑπὸ τῆς ψυχρότητος παγῶνται. διὸ καὶ πάγος καλεῖται. Cæterum aliud constantiæ tolerantia, quæ in hoc ferè genere Socraticæ specimen à Scripioribus celebratur: quod in bello ad Potidæam gesto factum commemorat Laërt. l. 2. Μένειν, inquit, νυκτὶς ὅλης ἐφ' ἐνὸς ὁρίου] αὐτῶν πασι. Autor est inter cæteros Plato in sympo. qui non tantum νυκτὶς ὅλης, sed ἐξ ἑωθινῆς μέχρις ἑσπέρης, καὶ πῶς νύκτα, μέχρις ἑως ἔρχετο καὶ ἡλίου ἀνέσταν. Id ipsum autem Socratem non semel, sed sæpius egisse refert Favorinus: Πολλὰ κινεῖς ἢ λίαν εἰς ἡλίον ἐσέκει ἀσπράττεσθαι τῷ σπέρματι. Gell. l. 2. c. 1. Stare solitus dicitur, perstinere.

tinaci statu perdius atque pernox, à summo lucis ortu ad solem alterum orientem, incommittens, immobilis, iidem in vestigiis, & ore atque oculis eundem in locum directis cogitabundus, tanquam quodam secessu mentis atque animi facti à corpore. Verum de bello ad Potidæam quod narratur, Athenæus l. 5. in dubium revocat. Cæterum quod Marcus hic attingit, de excubiis in Pago (Martio forsan) frequentius habitis Cas. intelligit.

Τὸν Σαλαμίνιον κελδοῦς ἀρεῖν] Salaminus iste Leo dicebatur (neque enim, quod interpretes sensisse videntur, Salaminus illi nomen fuerat) homo locupletissimus, ad quem comprehendendum, quò morte afficeretur, nulla iusta de causa, Socrati unà cum quatuor aliis in mandatis dederant triginta tyranni, penes quos summa tunc Athenis relidebat. Verum is illorum iussis obtemperare recusabat. Meminere Plato in *apolog.* & *epist.* 7. Æschines *Asiarch.* Laërt. l. 2. Epictet. l. 3. c. 26. & l. 4. c. 7.

Ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐβρενθύετο] Allusit ad Aristophanem illud de Socrate in *Nubib.*

Ὅπ βρενθύει ἐν ταῖς ὁδοῖς, καὶ τὸ ὀρθόμυα παρὰ δαίτη.

Fastuosus per vias vadit, oculos circumferens.

quod & Plato in *sympos.* respexit, ubi Socratis incessum, fugientibus sociis post pugnam Potidææ commissam, describens, Ἐμοὶ γὰρ, inquit, ἐδίδκει, ὃ Ἀεισίφρωνες, τὸ σὺν δὴ τῷ τοῦ καὶ καὶ διαπερδεδῆσθαι, ὡς τὸ καὶ ἐν δαίτη, βρενθύμενος καὶ τὸ ὀρθόμυα παρὰ δαίτην, ἥρμα παρὰ σκοπῶν καὶ τὸν φίλον καὶ τὸν πολέμην. &c. quod ridet etiam exagitatque Mafurius apud Athen. l. 5. Βρενθύεται, ὑπερβαίνειται, μέγα σεσέν. ἐπαίρεται. Hesych. & βρενθύμενοι, ἐναευνόμενοι. Zonaras *annal.* tom. 3. in Michaelē; Ὁ μὲν ἐν ταῖς οἰκίαις, ὡς μέγα π κατὰ τὸν ἐβρενθύετο. καὶ ἄλλοις ἀνομιάνειν ἐκείνους.

Πεὶ δὲ καὶ μέλις ἂν τις ὀψήσεται] leg. ἀψήσεται. quod & interpretes viderunt. neque enim hoc ab adversariis objectum Socrati, etiam si animi magni excelsique specimen dare quibusdam videatur, Marcus tanquam verum admittit, ac non confictum potius, credi voluit. incessum scil. gravem & τὸ πεπνυμένος illud, de quo noster *supr.* § 60. factum nescio quem interpretabantur illi,

Ἀρκέει τὸ δίκαιον ἢ] Hoc enim profitebatur Socrates in Platon. *apolog.* Ἐμοὶ μὲν δανεία μέλει ἢ ἐπὶ. τὰ δὲ μὲν ἐν ἀδικίᾳ μὲν ἀνίστον ἐργάζεσθαι, τὰ δὲ ἐν τῷ πᾶν μέλει. Vide *supr.* § 20.

Μήτε σὺ ἀπονευμώδων] & hoc idem de se *ibid.* Ὑμῶν ὅστις ἐπεὶ καὶ τὸ δίκαιον καὶ πᾶν ἐν ἐμῷ, ἐπὶ μέλει ἐμοὶ τε αἰεὶς ἔσθαι καὶ ὑμῶν. Et mox: Κινδυνώει γὰρ μοι τὸ ἐμπεδυνώδως τῆς ἀγαθῆς γυμνασίας. Οὐδὲ γὰρ ἐμὲ νυνὶ ἀπὸ τῆς αὐτομάτης γυμνασίας ἀλλὰ μοι δὴλον ὅτι τῆς, ὅπῃ ἔστιν ἐν τῇ, καὶ ἀπληγῶνται περὶ τῆς, βέλπον

ἦν μοι. denique Criton. Ἐπὶ ταῖς τοῖς θεοῖς φίλον, ταῖς καὶ καὶ. quod laudat Epictet. *enchir.* c. ult. & *dissert.* l. 1. c. 4.

§ 67. Ἡ οὖτος ἐχέτω συνεκέρχεται τὸ συγκείμενον] deesse aliquid in quod transeat illud τὸ συνεκέρχεται, clarius est quam ut monitu opus sit. Xyl. videtur legisse, ἐχέτω συνεκέρχεται τὸ συγκείμενον, vel τὸ συγκείμενον. quum vertit non ita confudit omnia. Ego suspicor pronomen σε interciderit, cum syllaba σε continenter iteratum occurreret, ut scriptum fuerit, ἐχέτω συνεκέρχεται σε τὸ συγκείμενον. non ita te, id est, mentem tuam, natura corporis tui compagini commiscuit. Aristophanes *Pluto*, 4. 3.

Ὅπως πολυφύων συγκείμεται δαίμονι.

Mali tam facto sum commixtus demoni.

Hoc si cui minus arriiserit, alteram habeat conjecturam; cohaesisse cum priore periocham istam, & sic fuisse conceptam; [δὲ] ἢ οὖτος ἐχέτω συνεκέρχεται. quam (mentem scil. nū, quò superiora clauderet) natura, &c. Cæterum D. Salmatii (qui nec prius illud improbat) si conjecturam alteram adjecerim, ut τὸ συγκείμενον, vel τὸ σε συγκείμενον, legatur, ea reliquis illis, opinor, praeferenda videbitur. pro saliva sua quisque censcat. Tertull. de *resurrect. carn.* c. 7. Animam Deus inseruit & immiscuit carni; tantā quidem concretioni, ut incertum haberi possit, utrumne caro animam, an carnem anima circumferat; utrumne animae caro, an anima appareat carni. Sed & magis animam invehi atque dominari credendum est, ut magis Deo proximam. Vide l. 10. § 24. & 36. σωφίης καὶ σωφρονισμοῦ.

Καὶ τὸ μὲν δὲ γινώσκων] De Democrito Laërt. l. 9. ex Demetrii *aquino*: Δοκίμῃ καὶ Ἀθλίωζε ἐλθὼν, καὶ μὴ καὶ γινώσκων, δόξης καὶ φρονῶν. καὶ εἰς εἶναι μὲν Σωκράτην, ἀγνοῦν δὲ τὸ αὐτὸ. ἡλθον γὰρ (φρονῶν) εἰς Ἀθλίωζα, καὶ ὅτις με ἐργονεν. de Socrate Epictet. l. 4. c. 8. & l. 3. c. 23. Οὐκὼς ἐλάνθανε παρὰ τοῖς παλαιοῖς Σωκράτης; καὶ ἤρχοντο αὐτὸν αἰετῶν φιλοσόφοις συσπείωνται. Et Senec. ep. 79. Quamdiu videbatur furere Democritus? vix recepit Socratem fama. quamdiu Catonem civitas ignoravit? respuit: nec intellexit, nisi cum perdidit. De Epicuro idem; Vides Epicurum quantopere non tantum eruditiores, sed haec quoque imperitorum turba miretur? hic ignotus ipsis Athenis fuit, circa quas delituerat. multis itaque jam annis Metrodoro suo superstes, in quadam epistola ait, nihil sibi & Metrodoro inter bona tanta novuisse, quod ipso illa nobilis Græcia non ignota scilicet habuisset, sed pæne inauditos. De Sarapione incertus autor, (Damascius, opinor, qui Isidori vitam conscripsit) apud Suidam: Τῆτον ἐπισησάτω φίλον ὁ Ἰσιδωρος τὸν λαδόντα πάντας ἀνθρώπους, ὅπῃ εὐπεσθία τε καὶ ὅλα βίη φιλοσοφία, καὶ αὐτὸς τὸ Ἰσιδωρ. τοσούτων δὲ τῶν ἀνδρῶν περὶ τὰ ἀληθῆς τρέψατε καὶ λόγους, τῆς ἐν παροίμια λέγοντος εἰσὶν.

δύτος, ἔργον ὃ βασιλευμέντος ἑσ' αὐτῶν, τὸ Λάθε
βιώσας, ὥς ἐδίδαξεν τὸ πότε ζώντων ἀνθρώπων, ἔτε
τῶ νεωτέρων, ἔτε τῶ παλαιότερων, ἐλπίται μὲν ἀν
εἰδέναι ὅς λέγει. ἐδὲ ἔργον πρὸς ἀλλ' ὁ δὲ ἦν ὁ
Ζαραπίων αὐτῶν. ἐδὲ ἀν' ἔργον νῦν ἀπαιτούμεν,
οὐ μὴ σὺ ὁ αὐτὸς φιλόσοφος ὡς εἰδείξας τὸν Ζαρα
πίωνα τὸ λόγον. ἔνδ' ἔργον ποτὲ ἐφ' ἡ πείσεσθαι
αὐτὸν ἐν τῷ ἔργῳ ἀνδρὶ. Itā iste (autori si fi
dem habemus) ζῶν ἔτι πᾶσι ἀνθρώποις. ζῶντος,
ἀλλ' ἀτεχνῶς δεῖται οὐκ ἔτι, ἔτι πᾶσι πῶς πῶς
παρ' ἀνθρώπων, ὥς ἐδὲ ὄνομα αὐτῶν ἦν τῇ πόλει,
& quod Flacc. l. 1. epist. 17.

—natus moriensque fessit.

Ἐνδοξίσι καὶ ταῖς] Vide ad l. 2. § 5. & l. 5.

§ 34. Ὅτι ἀπὸ λήθους διὰ γενεῶν] Vide ad l. 5. § 5.
& supr. § 52. & l. 8. § 7.

Ἐλδοξείας] liber. Xyl. liberalis. Caf. ἐλδο
ξείας. sic l. 8. § 1.

§ 68. Ἀδιδάσας διαζῆται] Et hæc forsan erant
superioribus connexa, copulativā intercedente.
[ὅτι] ἀδιδάσας διαζῆται. quasi dicat, nē desperes,
quin possis, etiam si nec dialecticus nec physicus fueris,
liber existere, & modestus, & liberalis, & pius
evadere, & a coactione omni immunis vitam trans
igere.

Καὶ πάντες κατακοῶσιν] Est qui κατακοῶσιν legi
malit, quod τῷ ἀδιδάσας respondeat. alii viderint.
ego nihil mutem.

Τὰ μελὲς τὰ σπέρματα] corporea hu
jus molis membra. Xyl. Vide ad l. 12. § 1. Idem
l. 4. § 39. τὸ σπέρμα. & l. 12. § 2, 3. τὸ σπέρ
μα dicitur. & μελὲς ista, ὅργανα σπέρ
ματος. l. 10. § 38.

Φυλάμας] φύμας massa lutea, sive γῆ ὕψος
φυλάμας, ut Suidas; ex qua figulus vasa fictilia
conficit. Apostol. ad Rom. c. 9. v. 21. ἡ γῆ ἔχει
ἐξ ὧν οὗτοι κεραμοὶ τῶ πλῆθους, ἐκ τῶ αὐτοῦ φύμα
τος ποιεῖται οὗτοι. &c. Et Plut. in collat. ter
rest. & aquat. de Alcione, ἐσφύσας πλῆθος. Idem
que in sympos. "Επὶ τῷ μᾶλλον ἀρχαῖον μέμνηται
ἀν' ἡμᾶς, ἔργον αὐτῶν μὴ ναῦν, μηδὲ οἰκίαν ἀποφεί
νοντες, ἀλλὰ πρῶτον ξύλα, καὶ φύμας πλῆθος.
Allusit autem hic Marcus ad corporis humani
quasi ex massa ejusmodi coagmentationem. Eā
dem usum metaphorā Moses Genes. c. 2, v. 7. de
creatione Adæ: Finxit Deus hominem de limo terræ.
Et Job. c. 10. v. 9. Tanquam argillam effinxisti me.
sed & apud Hesiodum Vulcanus Jovis jussu ad
Pandoram concinnandam, dicitur

Γαίαν ὅδε φέρειν.

Elegantissimè verò Epictet. differt. l. 1. c. 1. corpus
humanum dixit esse πλῆθος κομῶς πυρρῶδες.
lutum assare maceratum. Et Tiberium, post Impe
ratorem, puerum adhuc, Theodorus Gadareus the
toricæ præceptor, præfatio sanè plus nimio felici

ac veraci, πλῆθος αἵματι πυρρῶδες, lutum sangui
ne maceratum. Sueton. l. 3. c. 57. quod tamen Sui
das, ab Alexandro Ægæo philosopho Peripate
tico, de Nerone, cui præceptor fuerat, dictum
refert. Nota est & de Prometheo fabula, quem è
luto corpus homini effinxisse fabulantur. unde
ὁ Προμηθεὺς πλῆθος humanum genus Archilochō
dictum versibus his;

Ἦν κεῖν ὁ ἐνὶ αὐτοῖς, ὃ ποτὲ πλῆθος,

Καὶ τὸν θαλάσσης, καὶ τὸ τετραπύον, ἔπος

Ἐρδύγγεθ', ὡς ὁ πλῆθος ὁ Περγαμῆθ'.

quos Clemens nobis exhibet, Strom. lib. 5. & ex
Clem. Euseb. præpar. l. 13. c. 13. componitque
cum Homeri illis;

Ἀλλ' ὅμοιός μιν πάντες ὕδατος καὶ γαῖας γένεσθαι.

de quibus vide ad l. 6. § 10. ut autem ille genus
humanum lutum Prometheum, ita Columella l. 10,
primos homines, cretam Prometheam dixit. Liban.
orat. 31. Ταῦτά κατὰ φύσιν, ὅς τις μὲν ἔπλασεν, ἔκ
δι

ἔσθ' ὅς, εἰ δὲ κεῖν, Περγαμῆθ'. διὰ μὲν τοῖς, ὡς τῷ
αὐτῷ πλῆθος πάντα. Gregor. Naz. orat. pro pauper.
Εἰκὼν τε εἰμὶ τῷ θεῷ, καὶ τῷ πλῆθος συμφορῶμαι.
Epiphan. tom. 1. l. 3. her. 37. de Deo hominis
lapsi miserto; ἔδει τὸν ὄντως ὅλην τεχνίτην, κτε
μένως δὲ πλῆθος, ὅτι μελὲς αὐτῶν τῷ ἰδίῳ πλάσματι τε καὶ
ἀγγεῖς, ἐπὶ πλῆθος ὅλην, καὶ ὡς ὑπὸ βασιλέα ἀποφεί
μα γεγονότος, μὴ εἶσαι ἔπος, ἀλλὰ μεταβαλεῖν εἰς
τὸ ἀρχαῖον φύμα. Esaias c. 64. v. 8. ex versione
Græca, quæ LXX. dicitur, Κύει πατὴρ ἡμῶν

οὐ ἡμεῖς ὁ πλῆθος ἔργα χειρῶν σου πάντες. omiserunt,
quod præcipuè haud omisum oportebat, οὐ κε
ραμῆς tu pater noster: nos lutum: tu figulus: nos
manuum tuarum opus universi. Nec inficetum He
fychii Hierosol. ænigmaticum illud (apud Pho
tium extat in excerptis Cod. 275.) in Davidem
Θεοπάτορα (Matth. c. 22. v. 45.) Τὸ κεραμῆς
πατὴρ ὁ πλῆθος. lutum figuli pater. Eodem spectat,
& quod Apostolus ad Cor. ep. 2. c. 4. v. 7. corpora
nostra nuncupat σκεῖν ὅσρα κίνα, Vasa testacea. de
quo videndus Gregor. Nyss. orat. catechet. c. 8.

Quin & nostris φύμα dicitur corpus humanum.
Joan. Damascen. de fide orthodox. lib. 3. c. 49. Chri
stum Deum assumpsisse ait, σάρκα ἐκ χειρὸς ἡμῶν
καὶ λογικῇ τε καὶ νοεῖ, ἀπαρχὴν τῶν ἡμετέρων φύ
ματος. Et Joannes Chrysost. in Matth. Orat. 1. eos
refellens, qui Christum aiebant, ὡς περὶ διὰ πνοῦ σω
λῶθ', per virginem duntaxat, tanquam per fistu
lam aquam, transiisse, εἰ τὸτο ἦν, inquit, ἀλλ' ἡ
δὲν δεινὴ ἡ σὰρξ ἐκ τῶ φύματος τῶν ἡμετέρων.

Ἐν γαλῶν] Vide l. 4. § 39. & l. 8. § 28.
Epictet. l. 2. c. 18. Ἄρην τὸν φόβον τῷ θανάτῳ, καὶ
φίρε ὅσας δέλεις βεντὰς καὶ ἀσραπὰς, καὶ γινώσκῃ
ὅση γαλῶν δὲν ἐν τῷ ἡγεμονικῷ καὶ ἐνδία.

Τὸτο ὑπερβολὴ καὶ ἔστιν] Sen. ep. 9. Quicquid
inciderit, sciatis non esse tam magnum, quam tu
more jactetur. Et ep. 110. Vana sunt ista quæ nos
movenā,

movent, quæ attonitos habent. nemo nostrum quid veri esset, excussit, sed metum alter alteri tradidit. nemo ausus est ad id quo perturbatur accedere, & naturam ac bonum timoris sui nosse. itaque res falsa & inanis habet adhuc fidem, quia non coarguitur. Et ep. 104.

Terribiles visu formæ, letumque labosque : egregie Virgilius noster, non re dixit terribiles esse, sed visu. id est, videri, non esse. quid in istis est tam formidabile, quam fama vulgavit? quid est, cur timeat laborem vir, mortem homo? Vide ad l. 2. § 12. & lib. 4. § 3.

Σὲ ἐξήντην] Senec. epist. 64. de Sextio : In quacunque positione mentis sum, cum lego hunc, libet omnes casus provocare, libet exclamare : Quid cessas fortuna? congregere. paratum vides. illius animum induo, qui querit ubi se experiatur, ubi virtutem suam ostendat :

Spumantemque dari pecora inter inertia votis
Optat aprum, aut fulvum descendere monte leonem. 2
libet aliquid habere quod vincam, cuius patientia exerceat. Idem de provid. c. 3. Ignominiam judicat gladiator cum inferiore componi, & scit eum sine gloria vinci, qui sine periculo vincitur. pudet congregi cum homine vinci parato. aliam circumspicit, cum quo conferre possit manum. Et c. 4. Opus est ad notitiam sui experimento. quid quisque posset, nisi tentando non didicit. itaque quidam ultrò se cessantibus malis obtulerunt, & virtuti ituræ in obscurum occasionem, per quam enitesceret, quæsierunt. gaudent aliquando magni viri rebus adversis, non aliter quam fortes milites bellis. ego Mirmillonem sub C. Casare de ravitate munerum audiri querentem ; Quam bella, inquit, atas perit ! avida est periculi virtus ; & quod tendat, non quid passura sit, cogitat. Epictet. l. 1. c. 29. Κληθέντα εἰς πῖνα ποιῶντες πείσαν ἐξίνα δέ, ὅτι ἐλάλυνεν ὁ κριτής τῶ ὀπιδιζέαι, οἱ πεπαιδευμένοι. νέω, ἢ ἀπὸ πολλῶν ἀπὸν εἰς πείσαν, ὅμοιος δὲ τῷ μεμελετηκῷ συλλογισμῶς ἀναλύνει· καὶ πρὸς εὐλογον αὐτῷ περτείνω, λέγει. μᾶλλον μοι πεπεπαιδευμένον κομίζω περτείνετε, ἵνα γυμνασθῶ. καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ κριτοῦ νεανίσκος δυσαρκεστὸν. ἐβασιζει με, φησὶν· ὅπως δέσιν εὐφρυνῆς νέω, ὁ ὠδινῶν αὐτὸς ἐφ' ἑαυτῷ, καὶ λέγων, Ἐμοὶ γὰρ πείσαν μὴ ἔρχεσθαι ποιῶντες, ὅποια τέτρω ἐλάλυνεν ; ἐμὲ γὰρ κατατρέχειναι καὶ δεινῶν ἐν γυνίκα, διωδυνῶν σεφαιρωθῆναι Ὀλύμπια ; πότε πρὸς ἐμοὶ καταμελεῖται πόνον ἀγῶνα ; ὅπως ἔχειν εἶδει πάντας ὑμᾶς. ἀλλ' ἐν μὲν πῶς Κάισρος ὁ μονομάχος, εἰς πῖνα, οἱ ἀγανακτῶντες, ὅτι εἶδεν αὐτὸν περτείνεαι, ἐξ ἡδυσμῆναι, καὶ εὐχόμεναι τῷ δεινῷ, καὶ περτείνεσθαι πῶς ὀπιδιζέαι, καὶ δεινῶν μονομαχῶν· ἐξ ὑμῶν δ' εἶδεν φανήσεται πῶς ; Atqui Diogenes, cum in casus quoddam adversos incidisset, Έυχα, inquit, ἡ τύχη, ὅτι μὴ ἀρρήτως περτείνεσθαι. Stob. tom. 2. tit. 106.

Τῇ ἀρετῇ] Vide l. 4. § 1. & supr. § 58.

Ita Gregor. Naz. epist. 57. Ὑλὼ ἀρετῆς ποιῶντες τὴν ἀδύνατον. Idemque orat. 28. Τῇ ἀρετῇ ποιῶνται τὰ λυπηρά.

Scilicet adversis probitas exercita rebus, Tristi materiam tempore laudis habet.

Naso trist. l. 5. el. 5. laudis ; quia virtutis, cui laus debita.

Θεῶν ἢ ἀνδρῶν ἐξοικεῖται] Quin & ad utroque hosce spectat, aut spectare debet, quicquid molimur, Marco ipso assertore. l. 3. § 13.

Οὐτε κρινόν] Senec. epist. 77. de viro sapiente. Vanas humanarum mentium formidines securus audit, & dicit,

—non ulla laborum,

O virgo, nova mihi facies inopināve surgit.

Omnia præcepi, atque animo mecum antè peregi.

(Æneas apud Virgil. Æn. l. 6.)

tu hodie ista denuncias : ego semper denunciavi mihi, & hominem paravi ad humana. at stultis & forte credentibus omnis videtur nova rerum & inopinata facies. magna autem pars est apud imperitos mali, novitas. Idem ep. 91. Totā ante oculos sortis humanæ conditio ponatur. nec quantum frequenter evenit, sed quantum plurimum potest evenire, præsumamus animo, si nolumus opprimi, nec ullis inusitatis, velut novis obstupefieri. Vide supr. § 61.

Οὐτε δυσμεταχείρισον] Senec. ep. 105. Nihil illi videtur grave, nihil asperum, quod virum incurvet. Vide supr. ad § 2.

§ 69. Η τελευτή] Vide lib. 3. § 7. & l. 5. § 31.

Πᾶσαν ἡμῶν ὡς τελευτῶν] Muson. apud Stob. tom. 2. tit. 1. Οὐκ ἔστι τὴν ἐνεστικῶν ἡμῶν καλῶς βίωσαι, μὴ περτείνεσθαι αὐτῶν, ὡς ἐξελτῶν βίωσαι. Vide ad lib. 2. § 11. & supr. § 29, 56.

Μήτε σφύζην, μήτε νερῶν] antithesis observanda. Vide supr. § 43. ambigi tamen potest, an eodem istic, quod illic, sensu usurpetur τὸ σφύζην. Suid. σφύζειν, ἐπείγειν. potest autem torpori, live stupori opponi cum trepidatio, (nam & istam ille tollit) tum & motus concitator, five incitator quivis, constabit satis alterutra significatio ; nec utram sumpseris, multum refert. Vide l. 1. § 15. Gregor. Naz. πᾶσι εὐπαξίαι. Μήτε νωθεῖς ὧν περὶ τὸ κλῆρον, μήποτε ὑπνώσκειν νωθεῖα γὰρ ὑπὸν σύζυγος· μήτε διαπυρεῖσθαι ἀλογίᾳ, ἵνα μὴ ἐκπερῶμεθα· ἐν γὰρ πᾶσι οὐκ ἔστιν, ἢ κέντρων δεδυνῶν διὰ τὴν νωθεῖαν, ἢ κρημνισθῶν διὰ τὴν θερμότητα. ἀμφοτέρω δ' ὅσον χρησιμὸν ἐστὶ λαβόντες, τῆς μὲν τὸ πρῶτον, τῆς δ' τὸν ζῆλον· ἀμφοτέρω, ὅσον ἐστὶ βλαβερὸν διαπυρεῖσθαι, τῆς μὲν τὸν ὄκνον, τῆς δ' τὸ θερμὸν· ἵνα μήτε τῶ ἐλλείποντι δυνῶν ἀκαρπῶς, μήτε τῶ περτείνοντι κινδυνώσκειν. ὁμοίως γὰρ ἀρχεῖται καὶ νωθεῖας ἀκαρπῶς, καὶ θερμότητος ἀπαιδύτῃ.

ων. Vide l. 11. § 18. Senec. de benef. l. 1. c. 1. Non est quod tardiores faciat ad bene merendum turba ingratorum. nam primum, nos illam augemus, deinde, ne deos quidem immortales ab hac tam effusa benignitate sacrilegi negligentisque eorum deterrerent.

§ 71. Τὴν μὲν ἰδίαν χάριν μὴ φέρον] vide Apof. ad Cor. ep. 1. c. 5. v. 7, -- 10. Epictet. l. 2. c. 16. Ἄλλ' ἐκ εἰ Ἡρακλῆς, καὶ ἐδωάσασιν χαίρειν τὰ ἀλλότρια καὶ; ἀλλ' ἐδὲ Θεοῖς, ἵνα τὰ τῆς Ἀγίτης καὶ δάμης; τὰ σωτῆ καὶ δάμης ἐν τερδιν ἐκ τῆς διανοίας ἐκβαλε ἀπὲρ Περικλέους καὶ Σκίρων, καὶ πῶς, φέρον, ὅτι δυνάμει, φέρον, ὅτι χαίρει χάριν, φιλαργυρίαν, μαλακίαν, ἀκρασίαν.

Ὁ καὶ δωμάτων] vide l. 8. § 55.

§ 72. Ὁ ἀνὴρ ἡ λογικὴ] vide l. 3. § 8. & l. 4. § 2.

Καταλείτερον ἐαυτῆς; utpote quæ ad ampliora & præstantiora fit nata. Vide l. 3. § 6.

§ 73. Τί ἐπ' ἡμῶν; Vide ad l. 5. § 6. Senec. ep. 79. Oppone, quæ dehortentur; dic, Factum tuum natura sequetur obliuio, & parum grata existimatio civium, respondebit tibi; Ista omnia extra opus meum sunt. ego ipsum contempler; facere recte pieque contentus.

Ὅσοι οἱ μωροὶ] quibus famæ major sitis est quam virtutis. Juvenal. sat. 10. Vide l. 4. § 44. & ad l. 5. § 23. Sed quare stultos censet, qui laudem expetunt? quia id volunt, quod in ipsis non est. Epictet. l. 2. c. 13. Ὅταν ἀγωνιῶντα ἴδω ἀνδραπεύ, λέγω, ὅτι π' ποτε δέλει; εἰ μὴ ἢ ἐκ ἐφ' αὐτῶν ἢ δέλει, πῶς ἀνὴρ ἐπ' ἡγωνία; διατῶ καὶ ὁ κινδυνώδης, μόνον μὲν ἀδωγ, ἐκ ἀγωνία; εἰς δέατρον δ' εἰς ἐξομῶν, καὶ ἄν λίσαν ἔωρον, ἢ, καὶ χαλῶς κινδυνεύει. ἢ ὅτι ἀσπὶ μόνον δέλει χαλῶς, ἀλλὰ καὶ ἐν δοκιμῇ. τῶν δ' ἐκείν ὅτι ἐπ' αὐτῶν. Flacc. l. 1. ep. 16.

Vir bonus ac prudens dici delector ego ac tu.

Qui dedit hoc bodie, cras si volet, auferet idem.

Pone, meum est. inquit: pono, tristisque recedo.

§ 74. Οὐδεὶς χαίρει ἀφελόμενον] At Theophrastus Atheniensibus ipsum profcindentibus; Τί κοπάτε, ὦ μαχέριοι, πλάσκει ἐν πάροντες; Plut. de laude sui c. 3. & in præcept. polit. & in apophth.

Ἀφελόμενον] Vide supra § 13, & 53.

Μὴ ἐν χαίρει] Apof. ad Galat. c. 6. v. 9. Τὸ δὲ χαλὸν ποιοῦντες μὴ ἐκκακώμεθα. & ad Theff. ep. 2. c. 3. v. 11. μὴ ἐκκακώσθε καλοποιοῦντες. Vide ad l. 5. § 6. & l. 6. § 29.

Ἀφελόμενον, ἐν ᾧ ἀφελεί] Senec. de clem. l. 1. c. 4. Animus reipub. tu es; illa corpus tuum. vides, ut. puto quàm necessaria clementia sit. tibi enim parcis, cùm videris aliter parcere. Aufon. grat. act. Quartum hunc gradum novi beneficii tu, Anguste, constituisti. deferre tibi ipsi, quod alter ornatur. Cassiodor.

var. l. 4. c. 24. In lucrum cedunt, quæ bene meritis conferuntur. & de ipso munere magis acquiritur, cùm optimis digna præstantur. Ità P. Syrus;

Beneficium dando accepit, qui digno dedit.

Sidonius l. 6. ep. 12. Aliquis aliquem, ego illum præcipue puto suo bono vivere, qui vivit alieno. & Pacat. paneg. Nullam maiorem crediderim esse principum felicitatem, quàm fecisse felicem, & intercessisse inopia, & fortunam vicisse, & dedisse homini novum fatum. itaque imperatori propriam maiestatem æstimanti, non tam id suum videri debet, quod abstulit, quàm quod dedit. Greg. Naz. de bapt. Εὐεργεῖται, τὴν εὐεργεσίαν αἰτέμενον. Et Jo. Chrysost. apud Anton. meliss. l. 1. c. 29. Οὐκ εὖ ποιεῖ ὁ εὖ ποιῶν, ἀλλ' εὖ παρὲς αὐτοῦ, καὶ εὐεργετῆται μάλλον, ἢ εὐεργετῆται. Nostro planè consentiens Clemens A. lex. Strom. l. 2. Τῷ ὅτι δὲν εἰκὼν ὅτι θεοῦ ἀνδραπεύ. εὐεργετῆται. ἐν ᾧ καὶ αὐτὸς εὐεργετῆται. ὅτι ὅτι ὁ κυβερνήτης, ἀμα σῶζει καὶ σῶζεται. διὰ τὸν ὅτι πᾶς αἰσθῆται τὴν δύναμιν, καλῶς, ἀλλὰ, καλῶς εἰληφας. ἔτω λαμβάνει μὲν ὁ δίδως, δίδωσι δὲ ὁ λαμβάνων.

§ 75. Ἡ ἀλόγιστος καὶ τὰ κλειώτατα ὄν] M. Cal. legendum contendit, ἢ τὰ λογικά καὶ κλειώτατα ὄν, vel etiam, ἢ ἀλογιστικά, τὰ κλειώτατα ὄν. ut sit sensus, rationales creaturas esse objecta principalia, circa quæ peculiaris cura illa & providentia versatur, atque ità revera intelligendum Apof. illud, ad Cor. ep. 1. c. 9. v. 20. Μὴ ἢ βούλων μίλει τῷ διῶ; ἢ δὲ ἡμᾶς πάντως λέγει; Ego tamen nihil mutandum cenfeo. hoc enim velle videtur Marcus, Ad mundi hujus fabricam producendam ac constituendam, peculiari quodam motu, universi natura accessit. deinceps autem, vel quacunque in eo contingunt, vi nexûs cujusdam & consequentiæ necessariæ lege certâ tunc constitutæ eveniunt, vel principalia illa, ad quæ universi mens præcipue & quasi peculiariter sese intenderit, nullâ ratione, sed temerè disposita fuerint. at hoc esset absurdissimum, mentem universi, cùm ad ista producenda ac constituenda peculiari motu processisset, de futura dispositione atque ordinatione legem nullam tulisse, sed temerè ferenda casui fortuito permisisse disposuit. ergo hæc genuina Marci mens. nec aliud quicquam evincunt loca ad lectionis mutatæ firmamentum adducta ex l. 6. § 39. & l. 9. § 26. edit. Cas. l. 6. § 44. & l. 9. § 28. distinctionis nostræ. siquidem priore loco τὰ κοινὰ, non τὰ λογικά, ea esse dicuntur, ὧν οἱ θεοὶ μάλα τι προνοοῦνται, atque istis κατ' ἐπακολούθησιν συμβαλεῖν cætera. posteriore verò conuda ponitur distributio illa, Ἡ περὶ ἐκείνων ὁρμῇ ἢ τῇ ὅλῃ διανοίᾳ. ἢ ἀπὸ ὁρμῆς, τὰ δὲ λοιπὰ κατ' ἐπακολούθησιν. Sicut & l. 6. § 35. de ratione præditis nē ἔω quidem. Ità Marcus concessio sumit mentem universi, si ad primam rerum constitutionem ratione ac consilio quodam destina-

destinato accesserat, ita cuncta disposuisse ut à primis illis causis succederent quæque necessaria quadam confectione profuerunt. quod & istic monitum voluit. Vide & lib. 10. § 6. Senec. de beneficiis lib. 6. cap. 23. In prima illa con-

stitutione, cum universa disponent, etiam nostra viderunt, rationemque hominis habuerunt. — etiam si potiora illis sunt, in qua oriuntur, nos tamen in maiora ituri juvant. de syderibus loquitur.

Ad Librum VIII.

§ 1. Οὐρανὸν φιλοσοφίας ὄν] Epictet. lib. 2. c. 9. ἔπος ἐστὶ τὴν τῶ ἀνθρώπου ἐπαγγελίαν παρῶσαι διωκόμενοι, προσλαμβάνοντες τὸ φιλοσοφῆν, τῆλικόν ποιεῖν, ὅτι εἰ τις δέκα λίτρας ἄρει μὴ διωκόμενος, τὸ τῶ ἀνθρώπου λίδον βασίζεν ἢ δειλόν. Quem eundem vide & l. 3. c. 21.

Ἀνταγωνίζε[σθαι] καὶ ἡ ἀποδοτικὴ] Repugnat res ipsa: ipsum vitæ tuæ institutum opinionioni isti, quam de te habes tanquam qui philosophus sis, adversatur, falsiq; te redarguit. vel quia aliis negotiis distriktus totus teneris, nec huic studio totum te sedulo jugiterq; dedisti, vel etiam quia affectibus etiamnum indulgere deprehenderis, eoque à vero mentis animiq; cultu abesse te quàm longissime produs. Senec. epist. 59. Exiguum temporis impendisse philosophia, satis abundeq; occupatis fuit. leviter tam magnæ rei infissimus, quemadmodum autem potest aliquis, quantum satis sit, adversus vitia discere, quicquid quantum à vitiis vacat, discit? Atqui, non cum vacaveris, philosophandum est: omnia alia negligenda, ut huic assideamus; cui nullum tempus satis magnum est, etiamsi à pueritia usq; ad longissimos humani ævi terminos vita protenditur. Idem epist. 72. Galenus de affect. dignosc. & cur. c. 3. cuidam ἀναμαρτυρῶν sese opinanti. Ἀλλὰ σὺ γὰρ διὰ πλεονεξίας ὁξείας ἐκείνης ἐκείνους ἀνὰ ποτὶ γένοιτο ὅπως γὰρ οἱ δὲ ὅλα τὰ βίῃ ἀπὸ δειλῶν ἀσκήσαντες, ἐκ πλεονεξίας τελείως αὐτῶν ἐρηκνῶναι, πολὺ δὴ περὶ μάλλον ὁ μὴ ἐποτρὶ ἀσκήσας σὺ. Et c. 4. Δεῖται γὰρ ἀσκήσεως ἕκαστος ἡμῶν ἡδὸν ὅλα τὰ βίῃ, πρὸς τὸ ἡμέτερον τέλος ἀγῆς. Vide Epictetum enchir. c. 35, & 36. (ubi perperam divulsis quæ arctissime cohærebant, ex Epiro Rhegium fecerunt editores) & dissert. l. 3. c. 15. unde mendosa quædam in enchir. possunt emendari feliciter, quàm est à Volfio aliisq; id non advertentibus tentatum. Inter alia quæ cum utrobique vitia videantur, intacta prorsus, tanquam integra, præterierunt illi, hæc habet. Δοκίμης ὅτι ταῦτα ποίων, διωκόμενοι φιλοσοφῶν· δοκίμης ὅτι διώσασιν ὡσούτως ἐδίδειν, ὡσούτως πίνειν, ὁμοίως ὀργίζεσθαι, ὁμοίως δυσχερεῖν. ita in dissertationibus exhibentur: nam in enchiridio & mutilata & inquinatiora lego, Δοκίμης

ὅτι ταῦτα ποίων, διώσασιν φιλοσοφῶν; δοκίμης ὅτι διώσασιν, (φιλοσοφῶν scil. quod ἐκ τῆ κοινῆ subaudiendum) ὡσούτως ἐδίδειν, ὡσούτως πίνων, ὁμοίως ὀργίζεσθαι, ὁμοίως δυσχερεῖν; neq; enim aut irasci aut tædio habere permittebant Stoici. ita c. 22. ποιεῖν, ἐν τοῖς κατὰ συνήθειαν, ἐκείνῳ δὲ σε ὁμοίον ἐν ἐδίδειν φαίμεθα, οἷον νυνὶ ποιεῖς. sequitur: ἀρετὴν ποιεῖν, νικῶσαι πᾶσι ὁπιδυμίας, ἀπὸ τῆ οἰκείων, ὡς πᾶσι κατὰ φρονήσιν, ὡς τῆ ἀπαιτῶντων κατὰ γὰρ ἐδίδειν, ἐν παντὶ ἔλασσον ἔχον, ἐν ἀρχῇ, ἐν τῇ μῇ, ἐν δίκῃ, &c. Huc applicat dictum vulgare, quod inter adagia locum meritis sibi vindicet, idem l. 4. c. 6. Νυνὶ γὰρ πρὸς ἀλλοῖς γίνεσθαι λέγεις, ἀλλὰ ὅτι μελεῖς. καὶ πολλοὶ γὰρ τὰ καλῶς λέγουσιν, ὅτι ἔργον ἔργῳ καὶ κοινῶν. Et rursus c. 10. Ἀλλὰ ποιεῖς δέλεις τὰ πλεονεξίᾳ λαβεῖν; καὶ πῶς διώσασιν; ἔργον ἔργῳ καὶ κοινῶν. εἰ δὲ ἐκείνη δέλεις, τὰ πρὸς ἀλλοῖς εἰ γὰρ μὴ, ὅτι τὸ ἐξῆς, ὅτι ἐκείνη, ἀπαιτῶντων ἐκείνῳ ἀμφοτέρω. Quod fusiùs paulo enchir. c. 1. § 4. Τῆλικόν ποιεῖν ἐπιδείκναι, μέμνηται ὅτι ἐστὶ δὲ μετρίως κινῶντων ἀπὸ δειλῶν αὐτῶν. ἀλλὰ τὰ μὲν ἀρίστῳ παντελῶς, τὰ δὲ ὡς ἀπὸ δειλῶν πρὸς τὸ παρὸν ἐάν γὰρ καὶ ταῦτα ἐδίδειν, καὶ ἀρετῶν, τῶν μὲν μὲν, καὶ αὐτῶν τῶν τῶν τῶν, διὰ τὸ καὶ τῶν πρὸς τῶν ἐπιδείκναι πάντως γὰρ μὲν ἐκείνων ἀποτρίβειν, δι' ὃν μόνον εὐδαιμονία καὶ ἐλευθερία ἀπαιτῶνται. Et ibid. c. 12. Ἰδοὺ γὰρ ὅτι ἐστὶ δειλόν, καὶ τὴν πρὸς ἀλλοῖς τὴν συνήθειαν καὶ φύσιν ἔχουσαν φυλάττειν, καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀλλοῖς ἀλλὰ τὸ ἐπὶ μελεῖται, τὸ ἐπὶ μελεῖται, πᾶσι ἀνάγκη. Quod Siracid. c. 38. v. 25. Ὁ ἐλαττωμένῳ πρὸς τὸν ἀντὶ σπουδῆς. Et Epictet. c. 36. edit. vulg. Ταῦτα ἐστὶ συμφωνοῦν. ἔνα σε δὲ ἀνθρώπον ἢ ἀγαθόν ἢ κακόν εἶναι. ἢ τὸ ἡγεμονικόν σε δὲ ἐξερῶσαι τὸ συνήθειον, ἢ τὰ ἐκ τῆς ἢ πρὸς τὰ ἔσω φιλοτεχνεῖν, ἢ τὰ ἐξ ὧν τυτῆστιν ἢ φιλοσοφῶν τὰξιν ἐπέχειν, ἢ ἰδιώτε. In eam mentem Pythagor. apud Stob. tom. 2. tit. 1. χαλεπὸν πολλὰς ὁδὸς ἀμαρτῆς βίῃ βαδίζειν. Et observat Cl. Casaubon. apud Athen. l. 12. τὴν πρὸς ἀλλοῖς ὀπποῖν τῇ φιλοσοφίᾳ. id est, vitam occupatam & sollicitam philosophica.

Τὶ δέξεις, ἀφες] hoc quippe stultorum esse dixerat. l. 7. § 73. & l. 4. § 44. sed & videri esse, quod non es, quid tibi proderit? l. 10. § 8. Socrates, teste

teste Xenophonte *memorab. l. 1.* dicere solitus est, ὅς ἐκ τῶν καλῶν ὁδῶν ἐπ' εὐδοξίαν, ἢ δὴ τις ἀνὴρ ἀγαθός τε γένοιτο καὶ μὴ δοκεῖν βέλαιοτο. At Marcus hic quid aliis videaris, missum prorsus vult facias, Eschylī illud pervulgatum in Theb. imitatus;

Ὁυ γὰρ δοκεῖν δεῖς, ἀλλ' εἶδ' εἶδ' εἶδ'.

Esse, haud videri, enim elaborat optimus.

Quod ē tragicō de Amphiarao prolatum, ad Aristidem corona transtulit. Plut. in *Aristid. vit.* & Apoph. qui & laudat de poet. leg. c. 13. De Isidoro & de Marino etiam extulit Damascius in *vit. Isid.* apud Phot. bibl. cod. 242. Catoni par elogium tribuit Salust. in *Catilin.* Esse, quā videri, bonus malebat. qui subjungit tamen: Itā, quod minū gloriā petebat, eo magis adsequēbatur. quod suprà Socrates. De se Gregor. Naz. adv. eos, qui sedem Constantinopolitanam ambire ipsum insinulabant. 'Αλλ' εἶπω, φησὶ, δοκεῖ τοῖς πολλοῖς. πρὸς δὲ μοι διαφέρει, ὅς τῳ εἶδ' παλαιὸν ὁ λόγος, μάλλον ὅς πᾶς; τῷτο γὰρ ἡ πᾶς κρινεῖν, ἢ ἐδικαίωσεν, ἢ ἀδύλον πεποίηκεν, ἢ μακάριον. τὸ δὲ δοκεῖν ἐστὶν πρὸς ἡμᾶς, ὥστερ' ἐστὶ ὄναρ ἀλλότριον. Et mox: Τὸ δοκεῖν ἐν, ἀντὶ τοῦ πρὸς, ἀξιοῦμαι. ἢν' εἶπω πρὸς ἀνδράπωνον' ἀντὶ δὲ ἀντιπῆν, χαίρειν ἐάσωμεν, καὶ ἐστὶν τῷ εἶδ' διὰ τὸ δοκεῖν ἀφαιρήσμεν. De Socrate Epictetus *dissertat. lib. 4. c. 8.* Ἀπὸ γὰρ, ἐνὶ ἀρετῇ μὲν τῷ εἶδ' φιλοσοφῶ. χαίρειν δὲ, ὅτι μὴ δοκῶν, ἐκ ἐδύκειτο. Quin & idem apud Platonem, in *Gorgia*; Παντὶ μάλλον ἀνδρὶ μελετέον, ἐπὶ τοῦ δοκεῖν εἶδ' ἀγαθόν, ἀλλὰ τὸ εἶδ', καὶ ἰδέσθαι καὶ δημοσίᾳ. Epictet. *enchir. c. 24.* Ἐάν ποτέ σοι γένηται ἔξω σφαῖρηναι, πρὸς τὸ βελιδοῦναι ἀρετῶν πνὴ, ἰδὲ ὅτι ἀπώλεσας πῶς εἶπεν. (itā malim pro ἔσασιν, quā cum Vol-
tio ἔσασιν) ἀρετῇ ἐν ἐν παντί, τῷ εἶδ' φιλοσοφῶ. εἰ δὲ καὶ δοκεῖν βέλαι, τῷ εἶναι σωτῆρ' φαίμεν, καὶ ἰκανός ἐστι. ubi tamen τῷ εἶδ' superflua esse suspicatur meritō Volfius. Eratosthenem verō vitii illius, quod à Marco hic tangitur, insinulat Strabo *geograph. l. 1.* Μέσος ἦν, inquit, τῷ τε βελωδέει φιλοσοφῇν, καὶ τῷ μὴ παρρῆγος ἐγχελεῖν ἐαυτὸν οἷς πῶς ὑπερδιδασκῶν τῶν, ἀλλὰ μόνον μέγας τῷ δοκεῖν πρὸς εἶδ'.

Εἰ καὶ τὸ λοιπὸν τῷ βίῳ, ὅσον δὴ ποτε ἢ σὺ φύσις δέλεις, βιώσῃν] D. Boot. ὅσον δὴ ποτε ἢ σὺ φύσις δέλεις, βιώσεις. Si reliquum vitæ, quantumcunque natura tibi concesserit, transegeris. emendationi assentior. Verūm mihi aliquid. insuper, quod desit, suppleandum esse videtur. Sequitur enim, κατὰ νόσον ἢν πὶ δέλεις. considera ergo quid ea velit. non quamdiū, sed quomodo, vivere te velit. unde liquet, de ea re monitum aliquod antecessisse. foriā ergo legendum fuerit, εἰ καὶ τὸ λοιπὸν τῷ βίῳ, ὅσον δὴ ποτε, [ὡς] ἢ σὺ φύσις δέλεις, βιώσεις. Si reliquum vitæ, quantumcunque id futurum sit, prout natura tua vult, & à te exigit, transegeris.

Ὁυδαμὲν εὖρες τὸ εἶναι [ἦν] Contendit non immeritō Mer. Casaub. Antonini ista, cum Solomonis illis, *Eccles. c. 1. v. 13.* & c. 2. v. 1. — II. quibus permulta, imō universa ferē, quæ sub sole geruntur, pervagatus Rex, nuppiam vitam beatam verēq; tranquillam deprehendisse se proficitur. qui tamen illud, ὁδαμὲν, apud Marcum, quod & de nudo repetitur, malim, nuppiam, simpliciter, quā, in istorum nullo, vertisset. Adjici potest Severi Imper. illud; Omnia fui, & nihil expedit. Spartian. potiū tamen, prout ab Aurelio refertur: Ortus Lepti, humili patre, primō literis, deinde imbutus foro: quo parū commodante, uti rebus arctis solet, dum tentat aut exquirat varia melioraq; conscendit imperium. ibi graviora expertus, laborem, curas, metum, & incerta prorsus omnia; quasi testis vitæ mortalium, Cum ē, inquit, fui, conducit nihil. Quod de Marco filius, de Severo pater ὁ μακάριος, ad Spart. Quatuor verbis complexus est integri libelli ejus (finem solum excipimus) qui à sapientissimo rege Solomone, super humanarum rerum vanitate, divinitus planē & διοτινδῶς est compositus. Finem meritō excepit; quem frustra statuit hic Marcus, ἐν τῷ ποιῆν ἀόνησιν ἢ τῷ ἀνδρῶν φύσις. quanquam haud ineptē prorsus, si naturam diceret, qualis est ab initio condita ac creata. jam enim corrupta & defecta, non valet suis viribus eō etiam adspirare, in quo uno bonum ipsius verum ac syncerum consistit. Meliū itaq; Solomon, utpote διοτινδῶς, ἐν τῷ δεινὸν φοβεῖσθαι, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ φυλάσσειν. Vis, inquit, post hac omnia summam rei? Deum reverere; & precepta ejus observa: hoc est enim totum hominis. *Eccles. c. 12. v. 13.* Epict. l. 3. c. 24. Τὰ ἀγαθὰ ἔξω μὴ ζητεῖτε ἐν εἰσπαῖς ζητεῖτε εἰ δὲ μὴ, ἐχέετε. at quomodo apud se bonum istud. offendet quis? subjungit; ὁλ' πρὸς τὸ δεινὸν τεταμῆσθαι, καὶ τὰς ἐντολὰς ἐντολὰς καὶ τὰς ἐντολὰς. ecquid aliud Rex sapientissimus?

Ἐπὶν δόγματα ἐχῇ] Vide Epictet. *dissert. l. 1. c. 11.*

Ὁ ἐχ' ποιῆ δόγμα] Bonum nihil est, inquit, nisi quod habentem bonum facit. At de bonis, quæ dicimus, externis, verē Aug. concion. solenn. 236. Omnia ista bona sunt; sed unde facias bene, non que te faciant bonum. habeto bona, quæ te faciant bonum. bona sunt quæ habes. esto & tu bonus inter bona tua. esto bonus mansurus inter bona peritura. erubescere bonis tuis. noli esse malus in eis, ne pereas cum eis. Vide l. 2. § 11. & Senec. ep. 76.

Ἐλδ' εἶπον] liberum. at interpretes, liberalem. οὐδ' εἶπον. sic l. 7. § 67.

Ὁ ἐχ' ποιῆ τὰ πάντα] Contrā, nihil malum est, nisi quod habentem malum atq; improbum facit: quod externa ista non possunt. Vide l. 2. § 1.

§ 2. Μὴ μετανοῶ ἐπ' αὐτῇ] Epicharm. apud Stob. tom. 2. tit. 1.

Ὁυ μετανοῶν, ἀλλὰ πρὸς αὐτῇ καὶ ἀνδρᾶ καὶ θοῶν. Cumanct

Cuncta sapiens praevidebit; panitebit sic nihil.
Plaut. Stich. 1. 2. — quodidie

Pridie carveat, ne faciat, quod pigeat postridie.
& Bacchid. 4. 9.

Prius te caruisse ergo, quam pudere aequum fuit.
Pindar. Pyth. od. 5. Περσάσιν esse ait, Ἐπιμηθεὺς
δ' ἄνδρα θυγατέρα. Vult itaq; nos Marcus esse Pro-
methei non Epimethei liberos, ne Prophasin, i.e.
excusationem, sive pretextum, fororem nobis adsci-
scere necesse habeamus. Vide infra § 10.

Μικρὸν, καὶ τέρδινα, καὶ πάντ' ἐν μέσῳ] Quod
nos vulgari diverbio dicere soleamus, Ego cum in-
terit, totus mundus mihi intercidit. Prosper, ad ux-
orem:

Ersi concluso superessent tempora sec'lo,

Ut posset longos mundus habere dies:

Nos tamen occasum nostrum observare deceret,

Et finem vitae quemq; videre suae.

Nam mihi quid prodest, quod longo flumina cursu

Semper in exhaustis prona ferantur aquis?

Multa quod annoſae vicerunt secula sylvae?

Quodque suis durant florea rura locis?

Ista manent: nostri sed non mansere parentes:

Exigui vitam temporis hospes ago.

Aug. de verb. Dom. serm. 26. & de 10. chord. c. 2.
& homil. 28. Longe est quidem dies iudicii: sed uni-
uscujusque hominis dies ultimus longe esse non potest;
quia brevis est vita, & vitae brevis incerta. Vide
ad l. 4. § 26.

Τὶ πλεον ἐπιζητῶ] Itā Gregor. Naz. ad Episc. 3
150. καὶ γὰρ ἄλλο π ἐπιζητῶμεν. Vide ad l. 5. § 6.
& l. 6. & l. 7. § 13. & l. 9. § 40. Epictet.
l. 3. c. 24. οὐδ' ἐπιζητῶμεν ἀνδρὶ ἀγαθῷ μὴ-
ζον τὴν καλὰ καὶ δίκαια περὶ τῶν; Plaut. Amph.
2. 2. Virtus premium est optimum.

Ἰσθόμης διῶ] quia nimirum εὐσυνδὲ νόμῳ il-
le ejus meminit l. 3. § 11. sive διασυνδὲ, uti nun-
cupat l. 2. § 16. hominibus communis cum diis
ipsis à Stoicis statuitur. unde & hominem sapi-
entem, qui ad legis istius normam vitam exigit
suam, nihilo faciunt minorem Deo ipso. Epictet.
l. 1. c. 16. Ὡς κατὰ γὰρ λόγον, ὅθεν χεῖρων ὅτ' εἰδῶν,
ἐδὲ μικρότερος λόγου γὰρ μέγας εἰ μήκει, ἔσθ' ὕψει
κείνους, ἀλλὰ δόγμασιν. Vide ad l. 3. § 7.

§ 3. Ἀλέξανδρ' οὖν] Alexander verò. quasi à
prioribus penderet. sed τὸ ὅτι παρέλκειν videtur. si-
cut τὸ ἐν. l. 6. § 44.

Τὶ πρὸς Διογῆν] Juvenal. sat. 8.

Libera si dentur populo suffragia, quis tam

Perditus, ut dubitet Senecam praeferre Neroni?

Καὶ π' ἡγεμονικὰ ἵν' αὐτῷ ταῦτα] lectionem
hanc si admittimus, sensus erit: Eadem erant mentes
illorum: siue per omnia sibi invicem consentiebant. id
quod sapientum est, & rationis rectae, quae una ea-
demq; apud omnes est, auspiciū ductumq; affe-
ctantium. quum insipientes & animi affectu &

vitae instituto, tum secum invicem, tum & à seip-
sis etiam dissentiant. Caterum M. Caf. ταῦτα le-
gisse videtur: & G. Xyl. ταῦτα, cum vertit, ita
erant eorum mentes instructae. ejusmodi nimirum
mentes habebant, quae in rerum naturas acutiùs
introspectere, & sagaciùs intromittere se poterant.
hunc sequor. indè ergò factum, ut cum rerum
naturam perspectam haberent, & cui usui infer-
virent, nec multis opus esse sibi ad bene ac feli-
citer agendum intelligerent, nec avidiùs quic-
quam, quam par erat, appeterent.

Ἐκεί οὖν ὅσων ἀρῆνοια; καὶ δαλεία πῶσιν;] Xyl.
ibi verò, quibus in rebus esset prudentia & servitus. ut
ad philosophos illos, illorumq; perspicaciam re-
feratur. M. Caf. ad reges ac imperatores potius,
quos priùs dixerat, retulit. in quo calculum ei lu-
bens contribuo eorum. Verum quòd vertit, quousq;
se extendebat error eorum, eousq; eorundem & servitus;
non video quòd possit cum auctoris verbis consistere,
nisi πῶσιν aut πῶσιν pro πῶσιν substituere libue-
rit. Mihi nihil movendum videtur. erotematicè
tantum concipiendum existimo. Apud illos, cum
rerum naturam, ac per consequens usum, non ritè
assequerentur, de quot rebus alioqui minùs neces-
sariis, sed quae ipsis necessariae vitae sunt, satagere
illos necesse fuit, quòtq; rerum sese servituti ad-
dicere? Ἀλλὰ γὰρ τῇ ἀρχῇ πολλὰ τὰ ἀναγκαῖα ἀνα-
παύσασιν. Teles collat. divit. & paupert. apud Stob.
tom. 2. tit. 94. Notum est illud Philippi Macedo-
nis, qui cum quo loco destinaverat, castra statue-
re, commodè non posset, quòd pabulum jumen-
tis defore diceretur: Οἷος ἡμῶν ὁ βίος εἶναι, inquit,
εἰ καὶ πρὸς τὸ ὄντων χρηστὸν ὁρῶμεν ζῆναι, qualis
vita nostra est, quibus ad asinorum opportunitatem ea
est exigenda? Refert Plut. in apophth. & in prae-
cept. polit. ita asinis etiam ac jumentis inservire rex
magnus necesse habebat; non pastores tantum
aut bubulci: quos ita conquerentes induxit So-
phocles, referente eodem in Agide;

Τάπεις γὰρ, ὄντες, δεσπόται δαλδωμένων,

Καὶ ὅτ' ἀνδράκην καὶ σιωπῶντων κλέιν.

Famulamur istis, qui tamen domini sumus,

Quamvisque taceant, nos ea audire est opus.

Contrà non est vulgatum minùs Socratis illud,
qui ut Laërt. l. 2. cum rerum venalium forum ac
tabernas pertransiret, dixisse fertur, Πῶσιν ἐγὼ χρὴ-
σαν ἐκ ἐχῶ; Quàm multis ego nihil opus habeo? vel,
ut Cicer. Tuscul. l. 5. cum in pompa magna vis auri ar-
gentiq; ferretur, Quàm multa non desidero? inquit.
Itaq; illa nescio cujus in ore crebrò habebat, quae
& à Clemente Alex. pedagog. l. 2. c. 10. laudantur,
sed ita ut metri rationem non habuerit;

Τὰ δ' ἀργυρώματα δέην, ἢ τε προῦρα,

Εἰς τὸν τετραπύρρον χρῆσιμόν, ἐκ εἰς τὸ βίον.

Argentea ista vasa & ipsa purpura,

Tragicam ad pompam faciunt, ad vitam nihil.

In quam sententiam Plut. de avar. ubi Scopæ Thesiali dictum commemoraverat, qui à vicino è domo sua rogatus quidpiam, quod is qui petebat, superfluum ipsi ac supervacuum esse dictabat, respondit, Ἀλλὰ μὴν τέτοις ἵσμεν ἡμεῖς εὐδαίμονες καὶ μακάριοι ποῖς περ τοῖς, ἀλλ' οὐ καὶ οἱ τοῖς ἀναγκαῖοις. At verò ista superflua & supervacanea sunt quæ nos divites ac beatos faciunt, non autem necessaria illa. subjungit, istud videri σομπὴν καὶ πανήγυριν μάλ-
λον ἢ βίον ἐπαινήσας, pompam aut panegyrim potius, quam vitam laudantis. additq; felicitatem istiusmodi διαψύχῃ καὶ μὴ πύρρῃ, ἢ μὴ δὴν εἶναι, aut nullam esse omnino, aut spectatorum, non dominorum esse; certe absq; illis nullam revera existere. Itaq; πρὸς τοιαῖς ista, quam hic Marcus tangit, eadem ferè est cum ea quam Apostolus notat, ad Rom. c. 13. v. 14. ubi vetat, ὁ σαρκὸς πρὸς τοιαῖς ποιεῖν εἰς ἐπὶ θυμῷ. nec abludit ab hac multum sollicitudo illa, cuius Martham illam sedulam nimis Christus insinuat, cum ait, ὅτι μεμνημένη καὶ περὶ πολλὰ τυρβάζεται. ἐν δὲ δέ-
ξεραι. Vide l. 7. § 20. & l. 9. § 40.

Δουλεία πόρων] De regibus Solomon, & ipse

rex, Ecclef. c. 5. v. 9. מלך לשרה נעבד

etiam rex agro servus est. dum eum scil. colendum necessariò curat. ut Chald. paraphr. & Rohobamo Solomonis filio atque in regno successori consiliarii seniores, histor. Reg. lib. 3. cap. 12. ver. 9.

היה עבד לעם הזה servus sis oportet populo isti. Siquidem, ut Augustin. de Civ. Dei l. 19. c. 15. Etiam qui imperant, serviunt eis, quibus videntur imperare. Itaq; non immeritò pronuntiavit Antigonus, τὴν βασιλείαν, ἐνδοξον εἶναι δουλείαν. regnum esse nobilem servitutem, Alian. l. 2. c. 20. & magnam servitutem magnam esse fortunam; Seneca ad Polyb. c. 26. cum, in maxima fortuna minima sit licentia, ut Cæsar apud Sallustium in Catilin. Eodem facit & Senarius Græcus ille;

Εἷς ἐστὶν δούλος οἰκίας, ὁ δεσπότης.

Unus familiæ servus, ipse adeò est herus

Et Hebræorum doctorum illud; הַמְּלִיכִים

הָיָה עֲבָדִים. Servitus est & regnum. Ἀλλ' ἐμὲν οὐκ ἔστιν ἐνδοξον αἰὲν, ὡς εἰσὶν αἱ εἰς τοὺς μεγάλους. Epictet. l. 3. c. 26. Ità, quod idem l. 4. c. 1. εἰ δὲ οὐδὲν παρὰ τοῦτο περὶ τοῦ μεγάλου ἐστὶν δια-
φέρεσι. Vide l. 10. § 19. Sed &, quod multò gravius est, iisdem sæpenumero

—intus & in jecore agre

Nascuntur domini.

quos alterni subeant oportet. Obsequio ancipiti. Pers. sat. 3. & 5. & Ambros. ep. 7. Intra se dominos habent: intra se servitium intolerabile patiuntur; tot dominorum, quot vitiorum servi. Aug. de civit. Dei l. 4. c. 3. Unde Diogenis dictum; Τὸς μὲν οἰκίας

δεσπότης, δουλεύειν τὸν δὲ οἰκίας ἐπὶ θυμῷ. La-
ert. l. 9. & sicut de Roma Aug. de civit. Dei l. 15. c. 4. Urbis victrix gentium, captiva vitiorum. Ità de Romanis Cic. Verrin. 3. Judiciorum domini, cupidita-
tum servi. ut nè illud adjiciam, quod Plin. in paneg. Principes multi, civium domini, libertorum servi. & quod Amb. ep. 7. Emunt sibi dominos, captivarum suarum captivi. Dabo (inquit Sen. ep. 47.) consularem ancillula servientem: dabo ancillula divitem. Itaq; De-

omocritus apud Stob. tom. 2. tit. 6. & 7. Ἐν οἷς πόλε-
ως μὲν δεσπότης γυναιξὶ καὶ δουλεύει. Honestius ta-
men paulò, quod de Perla Plut. ad præf. indol. Ὁ Περσῶν βασιλεὺς πάντας ἡγήτο δούλους, καὶ τῶν ἑαυτοῦ γυναικῶν, ἡς μάλιστα δεσπότης ὄφειλεν εἶναι. Et quod Cato major, de ingenuis legitimisq; conju-
giis si accipias; Πάντες ἀνθρώποι οἱ γυναικῶν ἀρ-
χουσιν ἡμεῖς δὲ πάντων ἀνθρώπων ἡμεῖς δὲ αἱ γυναί-
κες. Plut. apoph. vide l. 2. § 2. & l. 9. § 38.

§ 4. Ὅτι] principium ἀνέφαλον, sive abruptè exorsum. Hoc, inquit, animo tuo oberfetur, vel præsto tibi ad manum & ad mentem fit, ubi hominum aut injuriis, aut flagitiis commoveri te senseris, eadem facturos, etiam si tu te indigna-
tione confeceris.

Καὶν αὐτὸν διαρραγῆς] etiam si tu rumparis. Ità Demosthenes περὶ τεράνων, Οὐδὲ ἂν σὺ διαρραγῆς. Lucian. Timon. ὅπως οἱ κόλακες ἐκείνοι διαρραγῶσι τῷ φθόνῳ. Et Eunap. Aedefio. Οἱ δὲ παρὰ δου-
λεύοντες ἐρηγνύμενοι τῷ φθόνῳ. Maro bucol. 7.

—invidia rumpantur ut ilia Codro.

& Martial. l. 9. epigr. 99.

* Rumpatur, quisquis rumpitur invidia.
& l. 8. epigr. 61.

Livet Caninus, rumpitur, furit, plorat,

Et querit altos unde pendeat ramos.

Non abs re ipsa itaq; aberravit prorsus M. Caf. cum pro more nostri idiomatis reddidit, etiam si tu te suspenderis. quomodo & Epictet. l. 2. c. 20. ἀπὸ γὰρ αὐτῶν ἐποίησα ἐρηγνύμενον. Malim ta-

men Marci phrasin retentam. Siquidem, ut invidia, sic & ira, rumpi dicuntur, qui exandescen-
tiæ suæ indulgent nimis. Epictet. dissert. l. 1. c. 13.

Ὅταν δὲ θερμὸν αἰτήσῃς σε καὶ διακίση δὲ πῦρ, ἢ διακίσης χαλεπότερον ἐνέγκῃ, τὸ μὴ χαλεπαίν-
ειν, καὶ εἰς ἐρηγνύμενον. de ebrio Basil. Cæf. homil. 1. λοιδορεῖται, τυπῆς, ἀπειλεῖ, διόμνυται, βοᾷ, διαρ-
ρήνυσται. Liban. vit. sua. Οἱ τῇ δόξῃ καὶ ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἐρηγνύμενοι. Morell. qui ex sententia magi-
stratuum angebantur imò, qui eorum qui in magistratu
constituti gloria, dum invident, rumpantur. Plaut.
Bacchid. 4. 2.

PA. Suffiat ille hic veniet. PL. diruptum velim.
Flacc. l. 1. sat. 3. Rumperis & latras.

De dolore pariter Cicer. ad Attic. l. 7. ep. 12. Non deterrear periculo, sed dirumpor dolore. & l. 4. ep. 16. Unum omnia posse, dirumpuntur ii, qui me aliquid
posse

posse doluerunt. Eodem sensu τὸ διαπελάσθαι usurparum Lucæ Act. c. 7. v. 54. de quo alibi diximus. sed & *finidi* Persio sat. 3.

—urgefcit vitrea bilis:

Finder. — i. e. ῥήγνυμαι τῷ χόλῳ, καὶ λακῶ.

If. Casaub.

§ 5. Ὀλίγη χρόνος ἐδείξαι ἐδμεῦ ἐσθ] quod usitatus ac plenius ἐν τῷ ὀλίγῳ χρόνῳ dicitur. quasi dicat, annon ad breviculum temporis spatium peripeti potes? sicut Psaltes Psal. 37. v. 10. adhuc paululum, & improbus non erit. ita Marcus hic; Adhuc paululum, & ipse non eris. quid autem interest. tu an ille, tollaris? vide l. 7. § 79. At M. Caf. legisse videtur, ἐδείξαι ἐδμεῦ ἐσθ. cum vertit, intra tempus brevissimum cuncta finem habitura sunt; nec cuiusquam ultra memoria erit. qui & Africanum pro Adriana cur substituerit nescio, cum & Basil. & Lugd. Ἀδειανός, exhibeant.

Πεζέον τὸ το ἀμείσασπαι] ita ut te nequam a faciendo dimoveri aut revocari patiaris. ita lib. 10. § 12. ἀμείσασπαι ταύτη χωρεῖν. Clemens Strom. l. 5. Μαδόντες ὃ ἀρετῆς ἀληθείας τῷ ὁδῶν, ἐνδείαν βαδίζωμεν ἀμετασπαι. Plato de legib. l. 9. Τὰς ὃ κακῶν ξυνοίας οὐ γὰρ ἀμετασπαι.

§ 6. Μεταπένει] Naso met. l. 15.

—cum sint huc forsitan illa,

Hac translata illuc; summa tamen omnia constant.

Μεταλλάσσει] Videl. 7. § 18, 23. & l. 9. § 33.

Πάντα τεσπαι] omisit clausulam hanc interpretis Angl. Naso Met. l. 15.

—omnia verti Cernimus.---

Sic. l. 9. § 19. πάντα ἐν μεταβολῇ. Sed & ἐμφατικώτερον etiam in abstracto, ut istic, sic lib. 11. § 35. πάντα μεταβολαί. & lib. 4. § 3. ὁ κόσμος ἀλλοίωσις.

Οὐκ ὄψε φοβηθῆναι, μή π καὶ νόν πάντα σωθῆναι] transposita videntur ista, quibus rerum transpositionem alternatim fieri solitam describit Marcus: mihi sic collocanda videtur; πάντα τεσπαι πάντα σωθῆναι. ὄψε ὃ φοβηθῆναι, μή π καὶ νόν. receptam lectionem Xyl. dum sequitur, Marci textum convellit & diftrahit. vide lib. 7. § 1, 58. & l. 9. § 35.

Ἰσται αἱ ἀπνευμῆσεις] i. e. τὰ ἀπνευμῶδη, ut l. 2. § 17. & infr. § 6. quæ ex lege quasi quadam divina assignantur cuiq; paria eademq; sunt. Siquidem, ut Rex sapientissimus, Eccles. c. 9. v. 2. Eadem omnibus eveniunt; iustis, iniustis; mundis, immundis; piis, impiis; summis, infimis. &c. Et Senec. ep. 107. ideo nulli querenda, quia paria sunt omnibus. nam etiam quod effugit aliquis, pati potuit. æquum autem jus est, non quod omnes usi sunt, sed quod omnibus latum est. vide infr. § 43. vel etiam ita sunt æqualiter proportionem, non Arithmetica, sed Geometrica distributa, ut unicuique id quod est ipsi congruum maximè & consentaneum attribuitur. ut l. 5. § 30. & infr. § 7.

§ 7. Ἀρκῆται πῶσα φύσις ἐαυτῇ ἐνοδῆσθ] Sufficit hoc naturæ sive creaturæ cuique, si munus sibi proprium ac peculiare exequatur, bonum sibi congruum & consentaneum assequatur. Siquidem, ut philosophus, ethic. Eudem. l. 1. c. 8. Τὸ φάναί πάντα τὰ ὄντα ἐφείδῃ ἐνός πινθ ἀγαθῷ, καὶ ἀλλοθίς. ἐκαστον γὰρ ἰδίῳ ἀγαθῷ ὁρέγεται. & in hoc igitur acquiescit.

Φύσις ὃ λογικὴ ἐνοδῆσθ] Ità natura rationalis tunc prosperè agit, cum munia sibi propria & peculiaria obit, qualia sunt quæ istic Marcus recenset. Nam ἐνοδῆσθ, ἐννοεῖσθ. Hesych. vide l. 5. § 14, 34. pro eo autem quod ἐνοδῆσθ Marcus istic, ἐνοδῆσθ dixit Joannes Apost. epist. ad Gaium v. 2. πῶς πάντων ἐνχομαί σε ἐνοδῆσθ καὶ ὑμῶν, καὶ τῶς ἐνοδῆσθ σε ἢ ἰσθῆ.

Τὰς ὁρέξεις καὶ ἐγκλίσεις τῷ ἑῷ ἡμῶν μόνον] Hoc est quod passim inculcat Epictet. enchir. c. 1. & 2. differt. l. 1. c. 1. & 27. & l. 2. c. 13. & l. 3. c. 24. & l. 4. c. 1, 4, 10. alibi. huc autem plurimum facit, quod inter alia l. 4. c. 1. ἐλπίσθον sive liberum hominem eum definit, ὃ αἱ ὁρμαὶ ἀνεμυπόδοι. αἱ ὁρέξεις δὲ τῷ δικταί. αἱ ἐγκλίσεις ἀπειπώτοι.

Εἷρη] ἡγε M. Caf. rectè. ut de natura universali, sive anima universi, cuius portio quadam anima hominis cuiusvis est, intelligatur.

Ἰσται καὶ κατ' ἀξίαν τῶς μειοτινός] ita supr. § 5. Ἰσται αἱ ἀπνευμῆσεις. Verum est æqualitas ista, ut Aristoteles loquitur, Ethic. l. 5. c. 3. ἢ κατ' ἰσότητα μιν ἀναλογίαν. in qua τῷ κατ' ἀξίαν cum primis ratio habetur, τὸ γὰρ δίκαιον ἐν ταῖς διανομαῖς ὁμολογεῖται πάντες κατ' ἀξίαν πνὰ εἶναι. Plato leg. lib. 6. Διός γὰρ δὴ κείσθαι. τῷ μὲν μάλιστα, τῷ ὃ ἐλάττωι μικρότερον νέμει, μέτεια δὲ δῶσα πρὸς τῷ αὐτῷ εὐσυν ἐκαστέρῳ.

Μὴ αἱ τὸ πρὸς τὸ ἐν ἰσὺν ἐνρήσεις δὲ πᾶσι, ἀλλὰ ἐν συλλήσει τὰ πάντα. τῷ ὃ πρὸς ἀθέρῳ] divulsa vitataque ista M. Caf. feliciter, mutatione levissimè, restituit, legendo, τὰ πάντα τῷ δὲ πρὸς ἀθέρῳ τῷ ἐπεί. Proportionis istius, inquit, æqualitatem deprehendas licet, non si unum aliquod in unoquoque consideres; sed si istius quæque, cum alterius cuiusquam affectibus ac dotibus à natura eidem collatis universis simul lege sumptis contuleris. quod esse proportionis geometricæ monet philosophus ethic. Nicom. l. 5. c. & Eudem. l. 4. c. 2. ἐν γὰρ τῇ γεωμετρικῇ συμβαίνει καὶ τὸ ὅλον πρὸς τὸ ὅλον, ὃ ἀπὸ ἐκαστοῦ πρὸς ἐκαστέρῳ. Itaque Aug. de ver. relig. c. 40. Totā simul consideranda sunt, si velimus rectè judicare. Plinius. l. 4. ep. 14. Sapiens & subtilis (rerum æstimator) debet non diversis conferre diversa, sed singula expendere, nec deterius aliquid putare, quod est in suo genere perfectum. Ità siquidem unumquodque in suo genere perfectum existere patefiet, nec muscæ aut culicis magis quicquam deesse, quod ad muscæ culicisve naturam ac constitutionem pertineat, quàm elephantis.

elephantum aut leonem: verumque deprehenditur Plinianum illud, l. 11. c. 2. *Rerum naturam nusquam magis, quam in minimis, totum esse.* Siquidem de cunctis naturae operibus dici potest quod de partibus humani corporis Hippocrat. de loc. in hom. τὸ σώμα ἐστὶ τὸ μικρότατον πάντα ἔχει, ὅσα καὶ τὸ μέγιστον. & rursus: ἐν τῷ μικροτάτῳ πάντ' ἐνὶ τῷ μέγιστῳ. In hanc mentem Galenus, de usu part. l. 17. extremo, ubi insignissimum illud summæque mirandum prædicaverat artificium, quod in humani corporis fabrica deprehenditur, *Εναργῆ* inquit, τὰ τῆς φύσεως ὅτι καὶ πάντα τὰ ζῷα. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἄνθρωπον ὑπελάβης μόνον ἐν πᾶσι τοῖς ἰσχυρίσιν, ὅσων δ' ὁρεῖσθαι ἐξήγησά το λόγους, ἀλλ' ὅτι ἂν ἐνδεῶς ἔπρεον ζῶον, ἴσως ἐνδεῶς εἶσαι σοφίαν τε ἀμα καὶ τέχνην τῶ δὴ μυρῶν καὶ ὅσων γὰρ ἡ μικρότερον, ποσὶ τῶ μεγάλῳ τὸ δαύμα, καὶ ὅσα διασημαίνοντες ἐν μικροῖς ἔσταις οἱ δημιουργοί. Cui concinit & Plinius loco supra memorato: *Restant, inquit, immensæ subtilitatis animalcula, nusquam alibi spectatiore naturæ rerum artificio.* In culice hic instat, in pulice ille; videri dignissimus uterque: quibus & ex Plutarcho de solert. animal. formicam licet adjungas. ἔστιν ἔτι μικρόν ἢ φύσιν ἔχει μείζονων καὶ καλλίωνων καὶ τοῦ μεγάλου, ἀλλ' ὅσων ἐν σαφὲν καὶ διαφανέως ἐνέστιν ἀρετῆς ἔμφοσις. Quin & Tertull. de anima c. 10. Hoc magis credas, si Deum recogites tantum artificem in modicis, quantum & in maximis. Eundem vide sis adu. Marcion. lib. 1. c. 13, & 14. Ambr. hexam. l. 6. c. 6. Mirabilis igitur natura in maximis: mirabilis etiam in minimis. Sicut enim non minus plana camporum, quàm montium alta miramur; nec plus altitudinem cedri stupemus, quàm vitis aut oleæ brevis facunditatem: ita non amplius miror elephantum, quia procerus est, quàm murem, quia terribilis elephanto est. est enim donata prærogativa quædam singulis creaturis, ut quibusdam privilegiis propriis fulciantur. Autor denique questionum Vet. ac Nov. Test. quæ Augustini nomine prostant, quæst. 123. *An quia præstantior est homo cæteris animalibus, ideo illa imperfecta dicenda sunt? aut quia sancti angeli non sunt quod est Deus, imperfecti sunt? absit. omnia enim pro locis & gradibus suis firma & perfecta sunt, ut impleant id ad quod facta sunt.*

§ 8. *Ἀναγινώσκων ἐκ ἔξῃς* Recte ista Mer. Casaub. à superioribus, quibus vitiosè cohaeserant, separavit; novæque hinc periochæ initium dedit. vide lib. 3. § 14. & l. 5. § 5. & l. 7. § 67.

Οὐκ ἔστι non estotium. Cas. per negotia non licet. vel etiam, non potes, non datur. adeò forsitan es, rudis & illiteratus, ut nec legere quidem queas. quanquam de vita aulica quod sequitur, si ad hanc periochen pertinet, à qua tamen Xyl. Lugd. Cas. ipse sejungunt, illi potius interpretationi favere videntur. forsitan enim vitam aulicam caussantem inducit, quasi per eam Scriptorum evolvendi fa-

cultas aut opportunitas negetur. Verum aliò illud quod sequitur, pertinere videtur.

§ 9. *Τὸν ἐν αὐτῇ βίῳ* vide l. 5. §. 16. Flaccus l. 1. epist. 17.

Rure ego viventem, tu dicis in urbe beatum:

Stultus uterque; locum immeritum caussatur inique.

In culpa est animus, qui se non effugit unquam.

Senec. ep. 50. Dicimus, Non ego ambitiosus sum; sed nemo aliter Romæ potest vivere. non ego sumptuosus sum, sed urbs ipsa magnas impensas exigit. quid nos decipimus? non est extrinsecus malum nostrum: intra nos est, in visceribus ipsis sedet. Et ep. 55. Non multum ad tranquillitatem locus confert. animus est qui commendat omnia. vidi ego in villa hilari & amena massos; vidi in media solitudine occupatis similes. vide l. 4. § 3.

Μηδὲ τὸν σιωπῆς] quasi dicat, forte tuâ contentus agas. quod Apost. ad Philipp. c. 4. v. 11. ἔμαθον ἐν δαίμοις, αὐτάρκης εἶναι. nam quod Lugd. exhibet, ἔστιν ἐν αὐτῇ, nec nauci est.

§ 10. *Ἐπιληψίς τις αὐτῇ* pœnitentia, inquit, est suisipsum reprehensio. vide l. 12. § 16. ubi non reprehensio sui tantum, sed condemnatio etiam dicitur. Ex Gallo Asinio, & Largio Licinio, Gellius noct. Attic. lib. 17. cap. 1. Pœnitere tum dicere solent, cum quæ ipsi fecimus, aut quæ de nostra voluntate nostroque consilio facta, ea nobis post incipiunt displicere, sententiâque in eis nostram demutamus. Plut. de tranq. ex Euripid. Orest. & Stob. tom. 2. p. 24.

Ἡ σύνεσις ὅτι σύννομα δὲν εἰρασμένῳ, ὃς ἐλκεται ἐν σπικί, τῇ ψυχῇ τὴν μεταμέλειαν, εἰ μάλιστα αὐτὸ καὶ νύστασαν ἐναπολείπει τὰς μὴ γὰρ ἀλλὰς ἀναμνήσας λύπας ὁ λόγος. τὴν δὲ μετανοίαν αὐτὸς ἐργάζεται διακινῶν τὴν σὺν αἰσύνῃ τῆς ψυχῆς καὶ κολαζομένην ὑφ' αὐτῆς. ὥς γὰρ οἱ βίβλιντες, ἢ ἡπάλους ἢ πυρετοὺς * διακινῶντες * [διακινῶντες Gefner. sed ita Galen de affect. dign. & cur. c. 6. πυρετῶ διακινῶντες.] τῇ ταύτῃ παρόντων ἔξωθεν ὑπὸ καύματι ἢ κρύεσι μᾶλλον ἐνοχλῶνται, καὶ κῆκλον ἔχουσιν. ἔτι εἰς ἀφροσύνην ἔχει τὰ πυρετῶ τὰς λύπας, ὥστε ἔξωθεν ὁππορεύμεναι τὸν * Οὐπὶς ἐμοὶ * ἀλλ' ἐπιπύει, ἀλλ' ἐγὼ αὐτῆς, [* ἀλλων vulg. perperam] ὁππορεύμεναι πῶς ἀμαρτανόμοις ἐνδοθεν εἰς αὐτῆς, βαρύτερον ποιεῖ τῶν αἰσθῶν τὸ ἀλγεῖν.

Ὡς χηρὸς πῶς παρρησιώτατος] Est tamen pœnitentia reprehensio sui, tam de malo admisso, quàm de bono omisso. Verum ad Marci propositum, membrum alterum suffecerat.

Ἀγαθὸν χηρὸς πῶς] Stoicum hoc dogma, nihil utile nisi quod bonum & honestum. Laërt. l. 7. Zenon. & Stob. tom. 1. lib. 2. tit. 4. § 8. Πᾶν ἀγαθὸν συμφέρον εἶναι, καὶ λυσitelὲς καὶ χηρὸς πῶς, ὅτι χηρὸς ἀφελείας παρέχεται. five, ὅτι ἐν τῇ χηρᾷ ἀφελεία. Socrates apud Platon. πο-

lit. l. 5. *Κάλλισα δὲ δὴ τῷ καὶ λέγεται καὶ λέ-
ξεται, ὅτι τὸ μὲν ὠφέλιμον καὶ τὸ βλαβ-
ρὸν αἰσθόν.* Idémque in *Alcib.* l. 1. *Τὰ μὲν δὴ καὶ
καὶ τὰ δὴ καὶ ἀγαθὰ τὰ δὴ ἀγαθὰ συμφέρι
τὰ δὴ καὶ ἀγαθὰ συμφέροντα εἶναι.* Cicer. *Offic.* l. 2.
§ 9, 10. *Summā quidem autoritate philosophi, quic-
quid justum sit, id etiam utile esse censent: itémque
quod honestum, idem esse justum. ex quo efficitur, ut,
quicquid honestum sit, idem sit utile. in quo verbo lapsa
consuetudo deflexit de via; sensimque eò deducta est,
ut honestatē ab utilitate secerneret, & constitueret
honestum aliquod, quod utile non esset: quā nulla per-
niciēs major hominū vitæ potuit afferri. vide tamen
hac de re porticius argutiolas, ad l. 3. § 11. &
l. 6. § 45.*

Μετανοήσας ἐπὶ τῷ ἡδονῇ πᾶσι παρεκίνας] indē
probare vult voluptatem nec bonum esse, nec utile;
quod probus nemo de voluptate ulla neglecta om-
missave, poenitentiā tangatur: sicut l. 5. § 15. i-
dem indē concludit, quod eandem despexisse ac-
sprevisse laudi saepe atque decori habeatur.

§ 11. *Τὸ πᾶσι εἶναι*] vide ad l. 3. § 11.

§ 12. *Ὅταν εἴς ὅπνῃ*] vide ad l. 5. § 1.

Κατὰ τὴν ἀνθρωπικὴν φύσιν] Cicer. de fin. lib.
5. *Apparet nos ad agendum esse natos. Itaque appetit
animus semper aliquid agere. Ibid.*

Καὶ ἐν τῷ ἔργῳ δοκοῖ τὸ ἀγαθὸν εἶναι καὶ εἶναι. Ari-
stot. *ethic.* lib. 1. c. 7. vide l. 9. § 16.

Τὸ δὲ κατὰ φύσιν κοινὸν καὶ τῷ ἀλόγων ζώων] Ari-
stot. *ethic.* lib. 1. c. 13. tanquam dictum vulgò

305
jactatum refert, *ἡδὲν διαφέρειν τὸ ἡμῶν τῷ βίῃ
τῷ εὐδαιμονίας τῷ ἀδελφῶν. nihil per vitam di-
midiam distare felices infelicibus. quia nimirum vitæ
pars dimidia edormitur.* ὅταν γὰρ ὡς περὶ τῶν
ἡμῶν ἀφαιρῇ τῷ βίῃ. Aristot. apud Plut.
de ign. & ag. καὶ τὸν ἡμῶν ἡμῶν τῷ βίῃ συνδι-
αίρειται χρόνον. Clem. Alex. *pedag.* lib. 2. c. 9.

*Vitam nobiscum dividit somnus. Senec. epist. 117.
& itā, dimidium ex hoc (quod videmur vivere)
edormitur. Idem ep. 99. (vide ad lib. 4. § 50.)*

Per somnum ergò nihil felices ab infelicibus di-
stare dicit ex vulgi sententia Aristoteles: at Mar-
cus istic, nihil homines à jumentis. Siquidem,

*ἀρχὴ εἶναι ὅτι ὅπνῃ τῆς ψυχῆς, ἡ λέγεται ἀνδρεία καὶ
φύλη. Aristot. *ibid.* & c. 8. ἡδὲν ἀγαθὸν ἀπο-
τρέπει ὁ κατὰ φύσιν. Itaque Plato *leg.* l. 7. *Κοιμώμενος
ἡδὲν εὐδαιμονίας εἶναι, ἡδὲν μάλλον τῷ μὴ ζῶντι. καὶ γὰρ
ἀναιδῆ τῷ ὅπνῃ, ὡς περὶ τῶν δανῶν. Eustath.
ad Il. 1. 1. & Plin. *prefat. hist. nat. Vita profecto vi-
gilantia est. Et revera plus vigilare, plus vivere est. Quid
enim tam mortis simile quàm dormientis aspectus? quid
tam vitæ plenum quàm forma vigilantis? Petr. Chry-
solog. *serm.* 24.***

40
Ὅ καὶ φύσιν ἐκείνη] vide lib. 5 § 9. Aristot. *hist.
animal.* l. 8. c. 1. *Τὸ καὶ φύσιν, ἡδὲν. & c. 2. Περιφιλῆς
ἐκείνη τὸ καὶ φύσιν.*

40
Ceterum dilutè nimis, & præter Marci mentem
Xyl. cogitabo, itā, opus esse fieri. Vide l. 4. § 6.

& l. 6. § 27, 57. & l. 7. § 62, 63. Certè Tertull.
de anim. c. 16. Id quod accidit ex serpentis instin-
ctu, exinde inolevisse & coadolevisse in animo, ad
instar jam naturalitatis, qui statim in naturæ pri-
mordio acciderit. Et Bernard. de grat. & lib. arb.
Corruit homo de posse non peccare in non posse non
peccare, amissā ex toto consilii libertate: itémque de
posse non turbari in non posse non turbari, amissā ex
toto complaciti libertate. De populo suo Jeremias
cap. 23. v. 23. *An mutare potest Æthiops cutem
suam?*

40
Sive ut Grot. legit,
Bī & κέκληται δ', ὅτι βίη ποιέζειται.

Vi quia paratur vita, vita dicitur..
vel potius,
Vi quia paratur victus, vita dicitur.

40
Ceterum dilutè nimis, & præter Marci mentem
Xyl. cogitabo, itā, opus esse fieri. Vide l. 4. § 6.

& l. 6. § 27, 57. & l. 7. § 62, 63. Certè Tertull.
de anim. c. 16. Id quod accidit ex serpentis instin-
ctu, exinde inolevisse & coadolevisse in animo, ad
instar jam naturalitatis, qui statim in naturæ pri-
mordio acciderit. Et Bernard. de grat. & lib. arb.
Corruit homo de posse non peccare in non posse non
peccare, amissā ex toto consilii libertate: itémque de
posse non turbari in non posse non turbari, amissā ex
toto complaciti libertate. De populo suo Jeremias
cap. 23. v. 23. *An mutare potest Æthiops cutem
suam?*

40
Sive ut Grot. legit,
Bī & κέκληται δ', ὅτι βίη ποιέζειται.

Vi quia paratur vita, vita dicitur..
vel potius,
Vi quia paratur victus, vita dicitur.

§ 13. *Φυσιολογεῖν. παθολογεῖν, διδρακτικὸς εἶδος*] Senec. *epist.* 89. *Philosophia tres partes esse dixerunt
& maximi & plurimi autores: moralem, naturalem,
& rationalem. prima componit animum; secunda re-
rum naturam scrutatur: tertia proprietates verborum
exigit, & structuram, & argumentationes, ne pro vero
falsa surrepant. His ergò tribus monet uti Marcus,
quatenus id commodè potest, ad unumquodque,
quod imaginatio suggesserit. At Xyl. ista etiam
sequentibus conjungit, quasi dixerit Marcus; Ubi
de natura, affectibus, aut aliis rebus differere cum quo-
piam contigerit, &c. quam contextus seriem verba
ipsa neutiquam admittunt. Lugd. autem hoc loco
periochas itā disposuit, ut Medæ Absyrtum no-
bis representare voluisse videatur.*

§ 14. *Ἡ γὰρ ὡς ἡδονῆς*] Lugd. ἡ γὰρ. forsan
ἡ καὶ. nam τὸ γὰρ ex proximo membro irrepsisse
huc videtur.

Τοιαύτη πᾶσι δόγματα ἔχον] leg. *τοιαύτη [γὰρ]*
πᾶσι δόγματα ἔχον. Sedi suæ causali restitutā &
pro verbo substituto participio, orationis serie id
poscente. potest & priore loco ὡς γὰρ legi, ut senten-
tia continuetur sic, ὡς γὰρ ὡς ἡδονῆς καὶ λύπης &c.

— *τοιαύτη πᾶσι δόγματα ἔχον.* qui enim de voluptate
ac dolore, &c. dogmata habet istiusmodi, esse nimirum
ista bona vel mala, non autem adiaphora. Hæc
Xyland. cum non animadverteret à Marci mente
istic plurimum aberravit. De hoc autem sub-
jecto. vide lib. 6. § 27. & l. 7. § 26, 61. & *supr.*

§ 1.
Ἀναγκάζειν αἰσῶσι ποιεῖν.] Itā l. 10. § 30. *βιά-
ζειν.* cogitur facere quod facit. non à vi aliqua ex-
terna, sed à principio interno, falso nimirum dog-
mate, pravo perversoq; judicio. nec dissimili mo-
do Lucil. apud Varron orig. *Lat.* l. 4.

Vis est vita, vides, quæ nos facere omnia cogit.
quod tamen neutiquam spectare cum Doula cenfeo
verficulum apud Gnomologum illum,

Bī & κέκληται δ', ὡς βίη ποιέζειται.
Sive ut Grot. legit,
Bī & κέκληται δ', ὅτι βίη ποιέζειται.

Vi quia paratur vita, vita dicitur..
vel potius,
Vi quia paratur victus, vita dicitur.

Ceterum dilutè nimis, & præter Marci mentem
Xyl. cogitabo, itā, opus esse fieri. Vide l. 4. § 6.

& l. 6. § 27, 57. & l. 7. § 62, 63. Certè Tertull.
de anim. c. 16. Id quod accidit ex serpentis instin-
ctu, exinde inolevisse & coadolevisse in animo, ad
instar jam naturalitatis, qui statim in naturæ pri-
mordio acciderit. Et Bernard. de grat. & lib. arb.
Corruit homo de posse non peccare in non posse non
peccare, amissā ex toto consilii libertate: itémque de
posse non turbari in non posse non turbari, amissā ex
toto complaciti libertate. De populo suo Jeremias
cap. 23. v. 23. *An mutare potest Æthiops cutem
suam?*

§ 1.
Ἀναγκάζειν αἰσῶσι ποιεῖν.] Itā l. 10. § 30. *βιά-
ζειν.* cogitur facere quod facit. non à vi aliqua ex-
terna, sed à principio interno, falso nimirum dog-
mate, pravo perversoq; judicio. nec dissimili mo-
do Lucil. apud Varron orig. *Lat.* l. 4.

Vis est vita, vides, quæ nos facere omnia cogit.
quod tamen neutiquam spectare cum Doula censeo
verficulum apud Gnomologum illum,

Bī & κέκληται δ', ὡς βίη ποιέζειται.
Sive ut Grot. legit,
Bī & κέκληται δ', ὅτι βίη ποιέζειται.

Vi quia paratur vita, vita dicitur..
vel potius,
Vi quia paratur victus, vita dicitur.

Ceterum dilutè nimis, & præter Marci mentem
Xyl. cogitabo, itā, opus esse fieri. Vide l. 4. § 6.

& l. 6. § 27, 57. & l. 7. § 62, 63. Certè Tertull.
de anim. c. 16. Id quod accidit ex serpentis instin-
ctu, exinde inolevisse & coadolevisse in animo, ad
instar jam naturalitatis, qui statim in naturæ pri-
mordio acciderit. Et Bernard. de grat. & lib. arb.
Corruit homo de posse non peccare in non posse non
peccare, amissā ex toto consilii libertate: itémque de
posse non turbari in non posse non turbari, amissā ex
toto complaciti libertate. De populo suo Jeremias
cap. 23. v. 23. *An mutare potest Æthiops cutem
suam?*

§ 1.
Ἀναγκάζειν αἰσῶσι ποιεῖν.] Itā l. 10. § 30. *βιά-
ζειν.* cogitur facere quod facit. non à vi aliqua ex-
terna, sed à principio interno, falso nimirum dog-
mate, pravo perversoq; judicio. nec dissimili mo-
do Lucil. apud Varron orig. *Lat.* l. 4.

Vis est vita, vides, quæ nos facere omnia cogit.
quod tamen neutiquam spectare cum Doula censeo
verficulum apud Gnomologum illum,

Bī & κέκληται δ', ὡς βίη ποιέζειται.
Sive ut Grot. legit,
Bī & κέκληται δ', ὅτι βίη ποιέζειται.

Vi quia paratur vita, vita dicitur..
vel potius,
Vi quia paratur victus, vita dicitur.

Ceterum dilutè nimis, & præter Marci mentem
Xyl. cogitabo, itā, opus esse fieri. Vide l. 4. § 6.

& l. 6. § 27, 57. & l. 7. § 62, 63. Certè Tertull.
de anim. c. 16. Id quod accidit ex serpentis instin-
ctu, exinde inolevisse & coadolevisse in animo, ad
instar jam naturalitatis, qui statim in naturæ pri-
mordio acciderit. Et Bernard. de grat. & lib. arb.
Corruit homo de posse non peccare in non posse non
peccare, amissā ex toto consilii libertate: itémque de
posse non turbari in non posse non turbari, amissā ex
toto complaciti libertate. De populo suo Jeremias
cap. 23. v. 23. *An mutare potest Æthiops cutem
suam?*

§ 1.
Ἀναγκάζειν αἰσῶσι ποιεῖν.] Itā l. 10. § 30. *βιά-
ζειν.* cogitur facere quod facit. non à vi aliqua ex-
terna, sed à principio interno, falso nimirum dog-
mate, pravo perversoq; judicio. nec dissimili mo-
do Lucil. apud Varron orig. *Lat.* l. 4.

Vis est vita, vides, quæ nos facere omnia cogit.
quod tamen neutiquam spectare cum Doula censeo
verficulum apud Gnomologum illum,

Bī & κέκληται δ', ὡς βίη ποιέζειται.
Sive ut Grot. legit,
Bī & κέκληται δ', ὅτι βίη ποιέζειται.

Vi quia paratur vita, vita dicitur..
vel potius,
Vi quia paratur victus, vita dicitur.

Ceterum dilutè nimis, & præter Marci mentem
Xyl. cogitabo, itā, opus esse fieri. Vide l. 4. § 6.

& l. 6. § 27, 57. & l. 7. § 62, 63. Certè Tertull.
de anim. c. 16. Id quod accidit ex serpentis instin-
ctu, exinde inolevisse & coadolevisse in animo, ad
instar jam naturalitatis, qui statim in naturæ pri-
mordio acciderit. Et Bernard. de grat. & lib. arb.
Corruit homo de posse non peccare in non posse non
peccare, amissā ex toto consilii libertate: itémque de
posse non turbari in non posse non turbari, amissā ex
toto complaciti libertate. De populo suo Jeremias
cap. 23. v. 23. *An mutare potest Æthiops cutem
suam?*

§ 1.
Ἀναγκάζειν αἰσῶσι ποιεῖν.] Itā l. 10. § 30. *βιά-
ζειν.* cogitur facere quod facit. non à vi aliqua ex-
terna, sed à principio interno, falso nimirum dog-
mate, pravo perversoq; judicio. nec dissimili mo-
do Lucil. apud Varron orig. *Lat.* l. 4.

Vis est vita, vides, quæ nos facere omnia cogit.
quod tamen neutiquam spectare cum Doula censeo
verficulum apud Gnomologum illum,

Bī & κέκληται δ', ὡς βίη ποιέζειται.
Sive ut Grot. legit,
Bī & κέκληται δ', ὅτι βίη ποιέζειται.

Vi quia paratur vita, vita dicitur..
vel potius,
Vi quia paratur victus, vita dicitur.

nam? an pardus potest maculas suas? ei si hoc poterint, etiam vos possitis. bene facere, qui male facere edocui estis. Et de Massiliensibus suis Salvian. de provid. lib. 6. c. 14. Inveteratâ in nobis malorum omnium labe, aliter jam non vitiosi esse non possumus, nisi ut omnino non simus.

§ 15. Μένυσσαι. Lugd. edit. cogitabo, Xpi. qui antegressis annectit. Sed illud malo. sicut lib. 2. § 4. & mox § 16. in priore autem μένυσσαι, nâ vitiosum fuerit, transitus est à persona ad personam. de quo ad lib. 6. § 50. diximus.

Αἰσχρὸν ξενίζεσθαι. Petr. epist. 1. c. 4. v. 12. Μὴ ξενίζετε τῇ ἐν ὑμῶν πυρώσει, ὥς ξένου ὑμῶν συμβαίνει. Ilocasius sub Leone Magno Quaestor, in iudicio cūm sisteretur, monenti praefecto, videret quo in statu constitutus esset, Ὁρῶ, inquit, καὶ ξενίζομαι, ὅτι ἀνθρώπου ὄν, ἀνθρώπιναις πεπρωμέναις συμφοραῖς. Zonaras Anal. tom. 3. vide l. 4. § 29. & l. 12. § 1.

Εἰ ἡ σὺν ὁμοφύρεσι. Jacob. epist. c. 3. v. 12. Μὴ δυνάται σὺν ἡλείας ποιῆσαι, ἢ ἀμπελῶ σὺν κα; Et Dominus Christus, Matth. c. 7. v. 26. Μὴτι συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σαφυλῶ, ἢ ἀπὸ τειβόλων σὺν κα; ἔγω πάντ' ἐνδύον ἀκαθόν, καρπὸς καὶ οὗτος ποιῶ. τὸ δ' ὁ σαφεὲς ἐνδύον καρπὸς πονηρὸς ποιῶ. ἢ δὲ ἐνδύον σαφεὲς καρπὸς καὶ οὗτος ποιῶ. ἔχουσιν γὰρ ἐνδύον ἐκ τῆς ἰδίας καρπὸς γινώσκεται. Luc. c. 6. v. 44. quia nimirum, ἔχουσιν καρπὸν ἰδίων φέρει. Moyses Genes. c. 1. v. 11. vide l. 4. § 6. & l. 12. § 16.

Ὡν ὅτι φοβέσ. Quid enim malis moribus in mundo provenit uberius? aut cuiusnam rei, quàm impietatis, improbitatis, impuritatis, pravitatis, feracior est orbis universus? Plaut Trinum. 1. 1.

—mores mali

Quasi herba irrigua, succrevit uberrimè.

Neque quicquam vile nunc est, nisi mores mali:

Eorum liceat messim metere maximam.

Flaccus l. 1. epist. 2.

Seditione, dolis, scelere, atque libidine, & irâ
Iliacos intra muros peccatur & extra.

Juven. sat. 13.

Quae tam festiva dies, ut cesset prodere furem,
Perfidiam, fraudes, atque omni ex crimine lucrum
Quaesitum, & parvos gladio vel pyxide nummos?

Vide in sacra pagina sanctorum querelas, Psal. 12. & 14. Jer. c. 9. Mich. c. 7. &c. Itaque Synes. de provident. 1. Ἐν γὰρ τῷ τόπῳ τῶν κακῶν, ἢ θανάτου ἢ κακῶν, ἀλλὰ θανάτου, εἴτε καὶ καὶ τοῖς ἐν ἐνταῦθα. τὸ γὰρ μέτοικον ἢ ἀλλόττειον. quomodo Diodor. Sicul. l. 18. παρὰ δὲ ὅσον ὅσον, ἐκ ἡ γέροντι πικρὸν, ἀλλ' εἰ καὶ πάντ' ὅσον τὸ γινώσκον ἀνάλπτειν. Er Juvenal. sat. prænnotatâ:

Eregium sanctumque virum si cerno, bimbembri

Hoc monstrum puero, & miranti jam sub aratro
Piscibus inventis, & fatæ comparo mule.

Rari quippe boni vix sunt numero totidem, quos
Thebarum portæ, vel divitis ostia Nili.

Ubi pro miranti, quidam mirandis legi volunt; ego (si quid mutandum fuerit) mutatione leviori liranti malim. Varro de re rustic. lib. 1. c. 29. Tertiū cum arant iacto semine, boves lirare dicuntur; id est, cū tabellis additis ad vomerem, simul & satum frumentum operiunt in porcis, & sulcant fossas, quod plurvia aqua delabatur. vide & Plin. hist. nat. l. 18. c. 20.

§ 16. Τὸ μεταπίδεσθαι. animi sententiam mutare. Itā Epictetus differt. l. 2. c. 15. homini ad se inedia tollendum mente obfirmato, ἢ καὶ ὁρῶς ἐκείνας, ἰδὲ σωπερὺν εἰ δ' ἀλόγως ἐκείνας, μεταδῶ. Et Gregor. Naz. ad Episcop. 150. Οὐχ ἡ μεταδῶς τὸ αἰσχρὸν ἐστὶν ἀλλ' ἡ τῇ κακῇ τήρησις, πῶς ἀπώλειαν. indē Dionysius Heraclēta ὁ μεταδῶς dictus, ut Laërt. l. 5. in Heraclid. & in Zenon. ὁ μεταδῶς εἰς ἰδὲν, quia nimirum ἀντικρὺς ἀποδῶς ἢ ἀρετῆς καὶ ἀντιμεταδῶς, ex utraque virtutis fōdā, ad versamq; planē indutus, à Stoica secta jam senex ad Epicuream transilivit. de quo itaq; festivè Timon in Sillis;

Ἡνὶκ' ἐχέτω δῶναι, νῦν ἀρχεται ἰδὲν.

Athen. dipnosoph. l. 7. apud quem malè transpositorem vertit Dalechamp. cū, immutatum potius reddere debuerit. quod & Casaub. monuit. ad Athen. l. 10. c. 10. vide ad l. 4. § 12. & l. 6. § 21, 29. Ceterum de vocabulo isto à scrupis calculisve luforiis traducto fufius alibi egimus.

Ἐπεὶ τὸ δὲ ὁρῶν ὁμοίως ἐλδῶς ἐστὶν ὅσον] aequè liberum est, inquit, quodque animum ingenium nihilò magis dedeceat, verum docenti, ubi erraverit quis, obsequi, atque rectæ viæ, ubi eam certo iudicio elegerit, constanter liberèque insistere. Corrigere nimirum vult absurdum quorundam errorem, qui quod semel imbiberint, nolunt deponere, (ut Cypr. l. 2. ep. 1.) & pervicaciam constantie loco habentes, rectiora monenti parere servile ducunt ac illiberale. Adversus cuiusmodi homines sese accingit & Epictetus loco superius memorata. Ὅταν ἀκρωσὶ πνεῖς τῶν τῶν λόγων, ὅτι βέλτερον. ἢ δὲ, καὶ ἢ καὶ ἀντιπρὸς ἐλδῶς φῶσι καὶ ἀνανέψουν. τὸ δ' ἀλλὰ καὶ πᾶσι, ἀναψασι, δῶλα, ἀλλόττειν, φαντάζονται, ὅτι δὲ παντὶ τῷ κεινῷ ὅσον αὐτῷ ἀπαρτῶν ἐμυρῶν. ἀλλὰ πᾶσι τῶν ὅσον ἢ δὲ τὸ κεινῶν. δῶλα γὰρ ἢ τῶν ἐν σώματι, ἀλλ' ὡς ὑμῶν. ἢ δὲ καὶ φρενῶν τῶν ἐκ τῶν ἀντικρῶν. καὶ ἀλλὰ ὅσον ἐπ' αὐτοῖς, ἐπ' αὐτοῖς, ἀνθρώποις, ζῆται τὸν δεινῶν. τὸ γὰρ ἐκ εἰς τῶν, ἀλλ' ἀπὸν. Non enim, quia rigidum aliquid, ideo rectum; nec quia stupidum est, ideo sanum; Aug. de civit. Dei l. 14. c. 10. Verum pergit Epictetus, & ubi pervicacium quorundam exempla proposuerat, ὅς ἐκ ἐστὶ μετῶν, qui à

re

In superos aër tenuissimus emicat ignes.
Inde retro redeunt: idemque retexitur ordo.
Ignis enim densum spissatus in aëra transit:
Hinc in aquas: tellus glomerat & cogitur unda.

Vide l. 4. § 40.

§ 19. Καὶ ὁ ἥλιος ἐρεῖ, πρὸς τὴν ἔρπον γέροντα.] ita Bas. at Lugd. ἐρεῖ πρὸς τὴν ἔρπον γέροντα. potest dicere cuius rei causā factus est. Xyl. de se dicet, alicuius gratiā factus sum Cas. quid si legas, καὶ ὁ ἥλιος ἀπὸ πρὸς π γέροντα. etiam sol utique alicuius res gratiā exitit.

Καὶ οἱ λοιποὶ θεοί.] Sidera nimirum, quae animata esse putabant, & Deorum loco habebant. vide l. 9. § 35. & l. 12. § 28. Itā & sapientes Aegyptii, θεοὶ ἦν ἥλιον καὶ σελεύω. Laërt. proem. & Pythagoras, ἥλιον τε καὶ σελεύω, καὶ τὰ ἄλλα ἀστέρες, ἦν θεοί. Idem l. 8. De sole Heraclit. ad Hermod. ep. 1. Λίθοι, θεῶν μαρτυρεῖς; ἔργα δὲ μαρτυρεῖν, οἷα ἥλιος. νύξ αὐτὰ καὶ ἡμέρα μαρτυρεῖν. ὅθεν αὐτὰ μαρτυρεῖς γὰρ ὅλην καρποφορεῖται μαρτυρεῖς σελεύω δὲ κύκλος, ἐκείνους ἔργα ἐρεῖν μαρτυρεῖται. Imò testimonium perhibent ista omnia solis conditori, non soli. vide Psal. 8. v. 1, 3. & Psal. 19. v. 1, 2, 6. & Psal. 74. v. 16, 17. & Psal. 104. v. 19. & Act. c. 14. v. 14. Vide tamen, si operæ pretium id videbitur, de sole Apostatae impii Juliani Imperat. orationem autore dignam. Plato in Cratylō, à Theodoro adductus therapeut. l. 3. φαίνονται μοι οἱ ἀστέρες ἀνθρώπων οἱ δὲ πῦρ ἑλλείδα, τῶν μόνων ἡγεῖται θεός, ὅπως νῦν οἱ πολλοὶ τῶν βαρβάρων, ἥλιον, καὶ σελεύω, καὶ γῆν, καὶ ἄσπερα, καὶ ἑσπέρων. ἅτε ἐν αὐτὰ ὄντες ἐνὶ τῇ γῇ, ἀπὸ ταύτης τῆς φύσεως, τῆς τῷ θεῷ, θεὸς αὐτὸν ἐπονομάσαι. Clemens item in protrept. Οἱ μὲν γὰρ ἐνδεῖς ἀμφὶ τῷ ἑσπέρῳ θεῷ ἀπατώμενοι, καὶ ὅφρα μόνη πεπιδυκότις, τῇ ἀστέραν τὰς κινήσεις ὀπιθεῖται, ἐδάμνασιν τε, καὶ ἐξεδείκνυνται, θεὸς ἐν τῷ θεῷ ὀνομασάμενος τὸν ἀστέρα καὶ ἀσπερὶν ἥλιον, ὡς Ἰνδοὶ καὶ σελεύω, ὡς Φρύγες. &c.

Σὺ ἔν πρὸς π; τὸ ἡδὲ; vide ad l. 5. § 1. & l. 9. § 9.

§ 20. Ἡ φύσις ἐσώχασαι ἐχάσθαι.] natura finem suum habet in rei uniuscujusque fine. Cas. ut σωχά-
ζεας hic sit collimare. at Xyl. consilium iniit. ad Marci mentem propius, rationem habet. hoc est enim σωχάζεας Marco istic: ut l. 1. § 9. τὸ σωχάσθαι οἶκων. vide ibi adnotata. Tertull. adv. Marc. l. 2. c. 5. Univerſa Deus disponendo praesciuit, & praesciendo disposuit. Cyprian. epist. 3. ubi Domini Servatoris illud ex Matth. c. 10. v. 29. laudasset. nec passerculum quidem, qui affario dimidio veneat, citra Dei nutum ad terram decidere. Cum Christus nec minima fieri sine voluntate Dei dicat; existimat aliquis & summa & magna, aut non sciente, aut non permittente, in Ecclesia Dei fieri? Trithem.

ad Caesar. quest. 8. Magna divina providentiae commendatio, quae non solum hominum curam habet; sed avium quoque minutarum. Hieron. quidem in Aba-
cuc. c. 1. v. 14. Sicut in hominibus etiam per singulos Dei currit providentia; sic in ceteris animalibus generalem quidem dispositionem & ordinem cursumque rerum intelligere possumus. v. g. quomodo nascatur piscium multitudo & vivat in aquis, quomodo reptilia & quadrupedia oriantur in terra, & quibus alantur cibus? Ceterum absurdum est ad hoc Dei deducere maiestatem, ut sciat per momenta singula quot nascentur culices, quot ve moriantur; quae cimicum & pulicem, & muscarum sit in terra multitudo; quanti pisces in aqua natent; & qui de minoribus majorum praedae cedere debeant. Non sumus tam fatui adulatores Dei, ut dum potentiam ejus etiam ad ima detrahimus, in nos ipsos injuriosi simus, eandem rationalium quam irrationalium providentiam esse dicentes. At Bernard. de grat. & lib. arb. Attingit illa (sapientia divina) à fine ad finem: hoc est, à maximo angelo usque ad minimum vermiculum: ab ortu creaturae usque ad finem destinatum à creatore, sive in quem urget natura, sive quem accelerat causa, sive quem concedit gratia; dum nihil horum evenit, quod non prout vult, potenti praedinet providentia. Attingit autem, non quidem mobili discursione, vel subiectae creaturae quasi officiali administratione, sed substantiali quadam & ubique praesenti fortitudine, quae utique universa potentissimè movet, ordinat, administrat. Adjici poterat quod de capillis numeratis, Christus, Matth. c. 10. v. 30. de folio ab arbore cadente. Bern. conc. solen. 8. & 99. Trithem. ubi supra. vide ad l. 7. § 31. Senec. quest. natur. l. 3. c. 29. Si ve anima est mundus, sive corpus; natura gubernante, ut arbores, ut sata, ab initio ejus usque ad exitum, quicquid facere, quicquid pati debeat, inclusum est; ut in semine omnis futuri ratio hominis comprehensa est; totius enim corporis & sequentis aetatis in parvo occultoque lineamenta sunt. Sic origo mundi, non minus solem & lunam & vices siderum, & animalium ortus, quam quibus mutarentur terræna, continuit.

Τῆς ἀπολύξεως.] Fuscus apud M. Senecam, Suasor. 2. statuta nascentibus in finem vitae dies est. Habet quisque quantum illi dies primus ascripsit. L. Senec. ad Marc. c. 20. sic lib. 6. § 49. ἀφάεσαι. & l. 12. § 23. ἔσθιν δίδωσιν. vide l. 2. § 4.
Ὡς ὁ ἀναβάλλων τὴν σωτηρίαν.] Sejungunt ista à superioribus G. Xyl. & M. Cas. mihi continuanda prorsus videntur. quemadmodum, inquit, qui pilam mittit rationem apud se habet, non tantum quomodo motus ille ineatur, sed quā feratur, & quo loco terminetur; sive quā permeet pila, quō pertingat, ubi cadat; ad eundem modum naturā consilium iniit, non de ortu tantum, sed de obitu etiam, ac progressu cujusque rei. Plautus alio, nec ab hoc

tamen prorsus abhorrenti, sensu, Captiv. prolog.

Enimvero Di nos quasi pilas homines habent.

Τί ἐν ἀγῶνι τῷ σφαίρῳ] vide l. 4. § 42. & l.

7. § 23.

Τῇ πομφόλυγι] Notum est proverbium, Homo bulla. quod Varro retulit, *præfat. in libr. de re rust.* Apud Lucianum Charon Mercurio; ἐδῆλω γὰρ σὶ σῆπῳ ὃ πνι εἰκέναι μοι ἐδόξαν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὁ βίῃ ἀπας αὐτῷ. ἥδη ποτὲ πομφόλυγας ἐν ἑσπέρῳ εἰδέσθαι, ἅδῳ κρυφῶ πνι καταρτίσθαι ἀνισα-
μῶρας; τὰς φουκαλίδας λέγω, αἳ ὅν σωμαγίηται οἱ ἀφῆρες; ἐκείνων τοίνυν αἱ μὲν πνεύματα κεῖται, καὶ αὐτὰ ἐκκαταρτίσθαι ἀπέσβηται, αἱ δὲ ἐπὶ πλεόν διακίσθαι, καὶ περιωρεσθῶν αὐταῖς τῶν ἄλλων αὐταῖς ὑπερσπώμεναι, εἰς μέγιστον ὄγκον αἰθρύνται, ἥτα μάλιστα καὶ κῆρυκα πάντως ἐξέρχονται γὰρ ποτὲ καὶ οἱ δὲ ὅτιν τε ἄλλως ἡμεῖς. τὰ δὲ ὅτιν οἱ ἀνθρώπων βίῃ. ἀπαιτεῖς ἅδῳ πνιδύμα] ἐμπερυσθημένοι, οἱ μὲν μοῖσαι, οἱ δὲ ἐλάττους. καὶ οἱ μὲν ὀλιγοχρόνιον ἔχουσι καὶ ἀκύνεον τὸ ρύσημα, οἱ δὲ αἶμα τῷ ἔσθῃναι ἐπαύσαντο. πῶς δὲ 20
ἐν ἀπορραγῶναι ἀναίσχυνον.

Ἐπὶ λύχνῳ] Senec. epist. 41. Rogo, non stultissimum dicas, si quis existimet lucernæ pejus esse cum extincta est, quam antequam accenderetur? Nos quoque accendimur & extinguimur: medio illo tempore aliquid patimur. utrinque verò alta securitas est. quid refert utrum non incipias, an desinas? utriusque rei hic est effectus, non esse.

§ 21. Ἐκτρέφον] ἔσπερον Lugd. edit. unde annot. Στρέφον. convertito te. Omnino præter Marcii mentem. Qui vult non ut ipse convertat quis; sed ut illud potiùs, in quo cogitationes defixas habet, non tam convertat, aut circumvertat, ut Caf. quàm invertat, quò naturam ejus penitus introspiciat & perspectam habeat. Aristophan.

Ἐκτρέφον ὡς τάχιστα τοῦ σῶμα τὸ τρέψας

Inverte quàm celerrimè mores tuos.

Ubi Schol. ἀπὸ μεταφορῆς τῶν ῥυτιδῶν ἰατρῶν καὶ ἐκσπερμένων. ἐκτρέφει δὲ ἰατρίαν, τὸ ἀλλάττει τὸ πρὸς τὸ ἔσω μέγεθος, ἔξω. Eadem & Suidas. vi. 4 de l. 3. § 11. Verùm ibi de re quavis, istic de corpore humano, ipsòque cumprimis cujusque proprio agere videtur. Boeth. *consol. lib. 3. c. 8.* Quòd si, ut Aristoteles ait, Lynceis oculis homines uterentur. ut eorum visus obstantia penetraret, nome introspicere visceribus, illud Alcibiadis superficie tenuis pulcherrimum corpus, turpissimum videretur? igitur te pulcrum videri non tua natura, sed oculorum spectantium reddit infirmitas. qui nimirum, si interiora intueri valerent, aliter planè censerent. Allusit ad vulpis maximè morem de qua Plut. in *Collat. a-*
quat. & terrestr. Ἡ δὲ ἀλάττει ἀλῆσα, ἐνδὺς ἐκ-
τρέφεται. περὶ καὶ γὰρ δὲ ἐντομίας καὶ ὑγρότητα μετα-
βάλλειν τὸ σῶμα καὶ σφίρειν, ὥστε, τῷ ἐντὸς, ἐντὸς ἡυο-
μένων, ἀποπύζειν τὸ ἀγνισθῆναι. quanquam descolo-
pendra idem refert autor idem de fera vindicta.

Τέτρε ἡνδύχασαν ἐκτρέπειν τὰ ἐντὸς ἔξω τῶν ἡυομένων, ἰλυσσωμένους παρὰ φύσιν, καὶ αἶμα καμψιμένους, ὥστε αἱ σαλάτ]αι σκολοπεύθραι, καταπύσαι τὸ ἀγνισθῆναι. ἐκτρέπεισιν ἑαυτάς. idem vult nos mente ac cogitatione facere, cum ad corpus animum adjecerimus.

Πορνεῦσαι] vitiosum videtur. forsan ἀποπνεῦσαι fuerat. ut l. 9. c. 2. ἀποπνεῦσαι. corpus, inquit, considera, quale fiat, vel morbo languidum, vel senectute emarcidum, vel ab anima jam derelictum.

Βεαχύειον δὲ καὶ ὁ ἐπαυῶν] Annotator Lugd. quo codice usus, nescio. βεαχύς δὲ βίῃ καὶ ὁ ἐπαυῶν &c. sed fortè, inquit, βεαχύειον. quæ Marci vox est. Certè si qua exemplaria eam lectionem adfirmarent, legerem libens, βεαχύς δὲ βίῃ. βεαχύειον δὲ καὶ ὁ ἐπαυῶν, &c. vide lib. 4. § 16. & 33. & l. 7. § 5.

Ἐν γωνίᾳ] vide l. 3. § 10. & l. 4. § 3.

Ἡ γῆ στιγμή] vide l. 4. § 3.

§ 22. Περίσχε] Potest hæc perioche non uno modo intelligi. Potest enim fumi quasi moneat Marcus, quodnam debeat esse τῆς περισχῆς sive ἐπισχῆς, ut lib. 4. § 26. loquitur, i. e. considerationis subiectum: idq; quotuplex esse velit: Nimirum vel subiectæ rei cujusq; materiam, nè pluris eam quis quàm par est faciat: (vide l. 5. § 10.) vel dogma ac decretum suum, ut sit rationi rectæ consentaneum. (vide lib. 7. § 2. & *supr.* § 1.) vel actionem suam, ut utriq; illi respondeat. (vide l. 6. § 22.) vel vocabuli significationem: ubi dicentem attendere oportebit. (vide l. 7. § 4. & l. 10. § 8.) atq; huc inclinare videtur Xyl. nec abscedit Caf. Verùm potest & in aliam, quam mox dabimus, mentem fumi. Lugd. Editor ad tria membra restringit, dum τῷ ὑποκειμένῳ δόγματι conjungit, vertitque subiectæ opinionis. de distinctione accedo, quia disjunctivam Marcus τῷ ὑποκειμένῳ non præfixit. Verùm equid sibi vult opinio subiecta? Verto itaque, adverte, vel attendo, præsentis, aut decreto, aut actioni, aut significato. Τὰ ὑποκείμενα, præsens, quod adest. Polyb. l. 3. Πῶς δὲ ἐνδοκίμῳ τοῖς ὑποκειμένοις, τὸν βεβαιώσαντας τὴν αὐτὴν περὶ αἰρέσιν, καὶ διαφύλακτον τὴν κατὰ-
σασιν, παρεξυῖαι διχάως, εἰ μὴ δὲν εἰδείη τῆς τῶν περισχευμένων περὶ ἐκείνης ὑπομνήσεως. qui præsentibus acquiescit. τὰ ὑποκείμενα τοῖς περισχευμένοις opponuntur. Plutarch. *Publicol. collat. cum Solon.* Δεῖ δὲ πρὸς τὸν ὑποκειμένον καὶ πρὸς τὰς περισχῆς διαρῆναι. Sunt res ex temporibus presentibus perpendendæ. sic l. 6. § 4. πάντα τὰ ὑποκείμενα. præsentia cuncta. & l. 10. § 18. ἔχον τῶν ὑποκειμένων. Monet ut ad id quod præ manibus est, sive decretum illud, sive factum, sive dictum sit, animum sedulo advertamus. ut & l. 2. § 5. & l. 3. § 12. & l. 6. § 32. & l. 9. § 6.

Διχάως ταῦτα πάχεις] separat ista à præcedentibus:

dentibus M. Casaub. possunt tamen ad idem argumentum pertinere. Merito multa pateris, quia ad id quod præ manibus est non attendis, sed de rebus futuris anxius, animique suspensus es, & quod præcipue te spectat differs. Vide lib. 9. § 25. & lib. 12. § 1.

Μάλλον ὃ θέλεις,] Haud integra satis videntur ista; forsan scribendum fuerit [ὅτι] μάλλον δὲ &c. ut ratio reddatur, quare tot molestiis conflictetur; quia nimirum sui emendationem de die in diem infructus differt. Legi possunt tamen & ἐρωτῶμαι πῶς, [πῇ] μάλλον ὃ &c. quasi dicat. Cur crastino die malis bonus fieri, quam hodie esse? vide l. 2. § 4. Pers. sat. 5.

Cras hoc fiet. idem cras fiet. Quid? quasi magnum Nempe diem donas. Sed cum lux altera venit; Jam cras hesternum consumpsimus, ecce, aliud cras Egerit hos annos, & semper paulum erit ultra. Naso remed. l. 1.

Sed propera, nec te venturas differ in horas:

Qui non est hodie, cras minus aptus erit.

Nam quod sequitur,

Dicimus assidue, cras quoque fiet idem; non de instituti mutatione in melius; quod Casaub. in Persum, sensisse viderur, dum memoriâ sisu codicem non consulit; sed de perseverantia in cœpta vitæ mollioris ac dulcioris usura dictum est. Petron. Arb. satyr. Quod hodie non est, cras erit: sic vita truditur. Quod tamen eruditissimus ille vir, etiam cum duplici negatione exhibet; Quod hodie non est, cras non erit. Certè quod Naso supra verbo monuerat, idem fusiùs Epictet. dissert. l. 4. 12. ὅτι παρὰ τὸ σήμερον ἀμαρτηθέν, εἰς τὰλλα χεῖρον ἀνάγκη σοι τὰ πλεονήματα ἔχειν. πρῶτον μὲν, τὸ χαλεπώτατον, ἔστι τὸ μὴ περὶ σέθεν ἡγήνηται. εἴτα ἔστι τὸ ἀναβάλλεσθαι τὸ πρῶτον, αἰεὶ δὲ εἰς ἄλλον χρόνον ἀποθεῖν, (ita Casaub. restituit quod ἐνδεῖς legebatur) ὑποπτεύον τὸ εὐροῆν, τὸ εὐχρημονῆν. εἰ μὲν ἐν λυσιτελῆς ἢ ὑπερδυσίς ὄν, ἢ παντελῆς ἀπόστασις αὐτῆς ἐστὶ λυσιτελεῖσθαι. εἰ δὲ ἐν λυσιτελῆ, πῶς ἔτι διωκεῖ τὸ πρῶτον. 40 χλὼ οὐλάσσεις; Verum Marci verbis gemina prorsus sunt, & ad ea fortean respexit etiam, quæ in fine dissertationis illius Epictetus disceptat. καὶ δὲ ὅταν εἴπῃς, ἀπ' αὐτοῦ περὶ σέθεν, ἴδι ὅτι τὸ πρῶτον λέγεις, σήμερον ἔσθαι ἀνάγκη, ἀχρεῖ, ταπεινός, ἐπ' ἄλλοις ἔσθαι τὸ λυσιτελεῖν μετὰ δόξῃ σήμερον, φθονήσω. βλέπε ὅσα καὶ σὺ αὐτῷ ὁππότε πεις. ἀλλ' εἰς αὐτοῦ καλῶς ἔχει πόσῳ κρείττον, σήμερον; εἰ αὐτοῦ συμφέρει, πολὺ μάλλον σήμερον, ἢ αὐτοῦ δωδεκάτης, καὶ μὴ πάλιν ἀναθεῖν εἰς τὸ πρῶτον. Joan. Chrysostom. de statuis orat. 19. Μὴ μοι λέγε, ὅτι κατὰ μικρὸν, καὶ δὲ εἰς τὸ αὐτοῦ ἀναθεῖν. καὶ ὃ αὐτοῦ ἐδύποτε λαμβάνει τέλος. vide ad l. 3. § 4. 6.

§ 23. Ἐπ' ἀνθρώπων εὐποιῶν] Hoc est, τὸ

κοινωνικὸν καὶ ἐυεργητικὸν quod passim inculcat. καὶ ὃ δὲ ἐν κατὰ πόλιν σφύρα μίγα ἔῃ διώκται, ὅταν μὴ τὸ κέρδις εἰς ἐτέρους διαδίδωται. Joan. Chrysost. in ep. 1. ad Cor. c. 10. v. 33. orat. 25.

Δέχομαι, ὅτι τοῦ θεοῦ ἀναστέρον] Ità pii passim, Deo adscribunt, quæcunq; ipsis obtigerint, universa. Job. c. 1. 21. Psal. 18. v. 39, 40. & Psal. 44. v. 1, 8. vide l. 12. § 36.

Ἀφ' ἧς πάντα] Ità ad Cor. ep. 2. c. 5. v. 18. Omnia à Deo sunt. vide & Thren. c. 3. v. 37, 38. & Marc. l. 2. § 3. & l. 4. § 23, 33. & infr. § 27.

§ 24. Ὅ τοῖον πῶς γίνετα] vilitatem rerum humanarum externarumq; omnium, de materiæ, ex qua consistit, ignobilitate perspicendam proponit. (quod idem agit & l. 5. § 10. & l. 6. § 13. & l. 9. § 14.) Illa siquidem, τοῖον πῶς γίνετα τὸ βίον, καὶ πᾶν ὑποπτεύον, malim ad priora de loriæ, cum G. Xylind. & M. Casaub. referre, quàm periochæ sequenti cum Cl. Salmas. connectere. Senec. epist. 107. Eadem vitæ conditio est, quæ balnei. Sed aliò ille respexit, quàm Marcus istuc. vide ad § 43.

§ 25. Λύκλλα Οὐγγεν' εἴτα Λύκλλα] Rectè distinxit ista, prius confusa, explicavitq; à Xylandro parum intellecta, Cl. Salmasius ad Capitol. Marc. Lucilla, inquit, Verum extulit. post & ipsa satis concessit. Itaq; in singulis subaudienda verba illa ἔξήνευσεν & ἔξελύσθη. Lucilla Marci filia L. Vero imperii consorti nuptui data, eidemque superstes. Capitol. Ver.

Σέκυοντα Μάξιμον] de quo l. 1. § 15.

Ἐπιτύχαιος Διότιμος] Epitynchanus nomen ex inscriptionibus sepulcralibus Salmas. ibidem exhibet. Verum quis iste Epitynchanus, vel Diotimus, cui is supervixerit, & successerit, nescire me fateor. Diotimi tamen ut Adriano superstitis mentio fit rursus, infr. § 37.

Φαυστίαν Ἀντωνίνου] Ἀντωνίνου Φαυστίαν. Salm. Annia Faustina Antonini Pii uxor. Capitol. Pio.

Κέλερ Ἀδελανόν] Caninius Celer orator sive Rhetor quem & Marcus & Lucius audierant. Capitol. Mar. & Ver. ab Adriano forsan eidem in disciplinam traditi. Nam quod Maussac. in dissert. critic. quam Harpocratiōi à se edito attexuit, Caninium & Celerem, quasi duos, recenset, quorum Marcus Caninius alter sit dictus, neminem (puto) σύμφωνον habet. post illa verò, εἴτα Κέλερ, subiungi postulat idem Salmas. τοιαῦτα πάντα quod suo loco motum fuerat.

Δειμῆς] auseri. Xyl. sed & Casaub. qui tamen de ingenii acumine exposuerat, aptius lib. 5. § 5. vide ibi adnotata. & ad l. 6. § 44.

Χιδεξ] depravatam opinor forsan Ἰέρεξ fuit. Hieracis certè apud Stobæum reperiuntur fragmenta ex lib. de justitia. vel χιδεξ etiam, siquidem Charax

Charax Philosophus Pergamenus Suidæ memoratur. & Lugd. edit. Xdey habet.

Δημιτρίῳ ὁ Πλατωνικός] Phalereum, puto, vulgè familia Platonica, Theophrasti auditorem; de quo Laërt. l. 5. Suidas, Marc. ipse l. 9. § 29. quanquam potest etiam Demetrius Byzantinus Peripateticus, cujus & Laërtius ibidem meminit, Marco dictus intelligi. Verum illum potius existimem designatum, quia inter homines acuminis & subtilitatis laude insignes hic à Marco proferatur. De eodem autem Cicero offic. l. 1. Demetrius Phalereus in hoc numero haberi potest, disputator subtilis, orator parum vehemens, sed dulcis; ut Theophrasti discipulum possis agnoscere. Itaque de eodem idem in Bruto § 37. delectabat magis Athenienses quam inflammabat, & suavis maluit videri quam gravis; sed suavitatem eam quæ perfunderet animos, non quæ perfringeret. Eandemque illi suavitatis laudem tribuit in oratore. § 92.

Εὐδαίμων] Eudæmon inter Astrologos celebriores recensetur à Vitruvio. l. 9. c. 7. quo tamen loco Emar. Ranconetus Eudæmon legendum credebatur. Turneb. advers. l. 11. c. 3.

Πάντα ἐφύμεν] vide ad lib. 4. § 35, 48. & l. 9. § 14.

Οὐδ' ἐπ' ἄλγρον μνημονεύοντες] vide lib. 4. § 33. & l. 5. § 33. & l. 12. § 27.

Ἦτις οὐδαμῶν] vide ad l. 4. § 21. & l. 5. § 33.

§ 26. Εὐφροσύνη ἀνδράπων] ἀνδράπων, malim. vide ad l. 5. § 1. & l. 6. § 7, 33. Latitia est homini facere quæ sunt hominis: verum latitia est homini Christiano, facere quæ sunt Dei. Joan. ep. 1. c. 5. v. 3. Psal. 112. v. 1. Esai c. 58. v. 13. Joan. Evang. c. 4. v. 34. Job c. 23. v. 12, 13. Cæterum, quæ sunt hominis, quæ hominis, ad creatoris imaginem conditi, ejusdemque legi conformis, eadem sunt itidem & Dei. vide Marc. l. 3. § 13.

Ἴδων δ' ἀνδράπων εὐνοία] Latitia, inquit, homini & voluptas esse debet, facere quæ officii sunt sui. Nihil autem magis humani est officii, quam erga genus humanum humanitatem exercere. Hoc itaque læto animo lubentique faciendum est. Naso Pont. l. 2. & 9.

Conveniens homini est, hominem servare, voluptas. & vera benefaciendi cupido utilitates relinquit, ipso benefaciendi opere letissima. Senec. de benef. l. 4. c. 14. vide ad l. 3. § 6.

Ἐπιθεώρησις τῆς ὅλης δλων φύσεως] Ex Stoicorum sententia Laërt. l. 7. in Zenon. Γερονῆσαι ὑπὸ τῆς φύσεως ἐπίτηδες τὸ λογικὸν ζῶον πρὸς θεοῦ ἐκείνου πρὸς τὸν γὰρ ἐν ἑαυτῷ, θεωρητικὸν ἔστι, καὶ θεωρητικὸν ὅτι ποιητικόν. ita enim ex Suida leg. ibid. Unde & illud apud Plutarchum de placit. Philosoph. l. 1. præfat. Peripateticorum quorundam esse, Ἀνθρώπων τέλειον, ὅτι μὴ ὄντων θεωρητικόν, ὅτι δ' ὄντων πρακτικόν. vide ad l. 7. § 48. Epi-

ctet. l. 1. c. 6. Τὸν ἀνθρώπον θεατικὴν εἰσὶν ἔχοντα (ὁ θεός) αὐτῷ τε καὶ ὅττι ἔργον ὅτι αὐτῷ καὶ ὁ μόνον θεατικὴν, ἀλλὰ καὶ ἐξηγητικὴν αὐτῷ. ὁρᾷτε ἔν μὴ ἀδύνατοι τῶν ἀποδότητε. vix sis & quæ sequuntur lectu dignissima.

§ 27. Τρεῖς χρόνους] vide ad l. 1. § 12.

Ἀίπρον περιέκλειον] corpus ambiens te, sive amictus instar circumjectum tibi, cingensque te. vide l. 10. § 1. sed & ibid. § 38. quo loco, τὸ περιέκλειον ἀγρευόμενος, dicit, quatenus organi sive vasis instar animæ est usui; quod hic τὸ αἶπρον περιέκλειον, quatenus ea ab isto afficitur. de eodem, περιέκλειον κρεάδιδι. l. 12. § 2. & περιέκλειον σωματικόν. ibid. § 3. qui locus hunc illustrat planè.

Ἀφ' ἧς συμβαίνει πᾶσιν πάντα] vide supr. § 23. & l. 2. § 3.

§ 28. Ἀιδεῖν καὶ γαλλῶν] Translatio duplex; altera à cæli facie, unde ἀπιδεῖν dixit, l. 2. c. 4. altera à maris statu, unde ἐγγαλλῶν τὸ βίβη; Epicuro dictum, epist. ad Herodot. apud Laërt. l. 10. quod γαλλῶν τὸ ποιῶν postea exponit. Ità γαλλῶν καὶ εὐδῶν Epictet. l. 2. c. 18. vide ad l. 7. § 68. Sed & de argumento isto infra. § 40. 47. & supr. l. 7. § 14, 16, 33. & l. 12. § 22.

Πᾶσα γὰρ κελύς, καὶ ὀρμη, καὶ ὀρεξίς, καὶ ἐκκλισίς ἐνδόν.] Epictet. enchir. c. 1. ἐφ' ἧμιν ὑπόληψις, ὀρμη, ὀρεξίς, ἐκκλισίς.

Οὐδὲν κακὸν ὅτε ἀναβαίνει] vide infr. § 48.

§ 29. Ἐξάληψις] vide l. 7. § 29.

Χρῶμαι ἐκείνῳ καὶ ἀξίαν] vide ad l. 3. § 11. & infr. § 43.

§ 30. Μὴ πετρανῶς ὑμῖν λόγῳ χρῆσθαι.] Sanā oratione non est apertè semper utendum. Xyl. quem & Casaub. sequitur. atqui sanam orationem nusquam non adhibendam, Marcus censuerit, qui τὸ ἀληθεύειν simpliciter apud omnes passim exigit. vide l. 3. § 12, & 16. & l. 6. § 43. Alia ergo lectio istic quærenda; Marci mens alia eruenda. ego malim κομῶς, καὶ πετρανῶς ὑμῖν [τῷ] λόγῳ χρῆσθαι. Et publicè in Senatu & apud unumquemque privatim, eam sermonis rationem habeas, ut non tam disertè & eleganter, quam modestè & decenter loquaris. Oratione verò sanā & salubri semper utaris. vide ad l. 1. § 7. ἀπειρογία. & l. 3. § 5. κομῶς. Siquidem κομῶν πετρανον, πρὸς ἀλόν. Suid. Antigonus narrat. mirab. 52. de Callimacho Ægyptio, πετρανῶς ἔβη Βελούδιον. cum disertus videri vellet. & Etymolog. Σπουδαῖν, τὸ πετρανῶς λέγειν. Alioqui τρανές, σαφές, i. e. clarum & perspicuum denotare, docet Suidas adductis hinc inter alia testimoniis, ex autoribus, quorum nomina subtrahit.

Ἰσμεν γὰρ ὅτι τανές, ἀλλ' ἀλάμεθα.

Incerti erramus, nec certi quid novimus.

(Est ex Sophoclis Ajace) & τανέστερ ἢ ὁψις τῆς ἀκοῆς. visus auditu clarior sive certior est.

καταστήσας τῇ χάριτι τὸν οἰκεῖον διάδοχον τέλειος, ὁ ποιητικὸς ἐξ αὐτῶ τὸν ὁμοιον· καὶ μάλλον ἐπι-
δὲν καθεῖνον τὸ αὐτὸ ποιητικὸν ὁρίσθαι. vide Eu-
ripidis Ionem.

[Ἰνα διάδοχόν πνα.] scil. hac ratione homines im-
mortalitatem quandam moliantur, spondentque
sibi. Justinian. *novel. constit.* 22. Ὁ γὰρ ὅς τις
ὄντι σελόν, ὡς πρὸ ἀνθρώπων γένει δοκεῖν ἀθανάσιον
ἐπιτεχνήσῃ εἰσπυγέσθαι. καὶ ἐκ τῆς παιδοποιίας
ἀναγκάσεια τὰ γέννη μὲν διηγεῖται, ὅτι τὸ θεῶ φιλαν-
θρωπίας, καὶ ὅσον ὄντι δύναται, τῇ καὶ ἡμᾶς τὸ
ἀθάνατον χερσὶ δουρὸς φύσει. Augustus apud Dio-
nem l. 56. τὸ θνῆσθαι ἀπὸ τῶν τρεῖς πνα καὶ τὸ θνη-
τὸν ἀφαιρεῖται. καὶ τὸ θνητὸν τῆς φύσεως ἡμῶν αἰ-
δίῳ διαδοχῇ θνῶν, ὡς πρὸ πάντων λαμπάδων πα-
ρεμυθεῖται. Clem. *strom.* l. 2. Πλάτων ἐν τοῖς ἐκ-
τὸς ἀρχαῖς τάττει τὸν γάμον, ἐπισημασίας τὴν
ἀθανάσιον τὴν γένεσιν ἡμῶν, καὶ οἰονεῖ διαμονὴν πνα
παιδὶ παιδὶν μεγαλαυμαίνουσιν. Locum quem
cum Augustus, tum & Clemens, in animo habu-
isse videtur, est Platonis *de leg.* l. 6. καὶ τῆς ἀν-
θρώπου φύσεως ἀντέχεσθαι, τὸ παιδὶς παιδὶν καλα-
λοῖται. [--- οὐκ ἄν Steph.] αἰετὶ τὸ θεῶ ἐσπυ-
γέσθαι ἀνθ' αὐτῶ παραδίδεσθαι. Idem *ibid.* l. 3. Ὡς
ἐστὶν ἡ τὸ ἀνθρώπων γένος φύσει πνὶ μετελλήθει
ἀθανάσιος· καὶ περὶ οὐκ ἐπιθυμίας ἴσχει πᾶς πᾶ-
σαν. τὸ γὰρ γένεσθαι χλεῖνον καὶ μὴ ἀνώγειον καὶ
τετελευτηκὸν, τὸ τοιαῦτα ὄντι ἐπιθυμία. γένος
ἐν ἀνθρώπων ὄντι π ξυμφυῖς τῇ παντὶς χρεόν. ὁ
δὲ τέλος αὐτῶ συνέπεται καὶ συνέπεται, τὸ τὸ πρὸ
τῶν ἀθανάτων ὄν, τὸ παιδὶς παιδὶν καλα-
ποῦρον, ταυτὸν καὶ ἐν ὃν ἀν γένεσθαι τῆς ἀθανά-
σιος μετελλήθει. τότε δὲ ἀποστρέφει ἐκὸν αὐτὸν,
ἐξέπει τοῖον. & in *sympos.* Τέτῳ τὸ τῶ πᾶν
τὸ θνητὸν σώζεται, καὶ ἀθανάσιος πνὶς πυρρανεῖ·
καὶ τὸ παιδὶς τὸ αὐτὸ αἰετὶ ὡς ἀπὸ τὸ θείον,
ἀλλὰ τὸ τὸ ἀπὸν καὶ παλαιμῶν ἐπερὶ νέον ἐγ-
καλασπεν, οἷον αὐτὸν. Aristot. *aeconom.* l. 1.
c. 3. ταύτῃ τῇ φησὶν ἡ φύσις ἀναπνεῖ τὸ αἰε-
τὸν, ἐπὶ κατ' αἰετῶν καὶ δύναται, ἀλλὰ καὶ κατ' αἰ-
ετὸν. Aristides *hymn.* in Iov. Θνητὸν ὄν γέ-
νος ἡμῶν, κατ' αἰετὸν ἀθανάτων τῇ διαδοχῇ γίνε-
ται. & in *Escular.* ἀθανάτων ποιήσας τὸ γένος
ἡμῶν διαδοχῇ.

[Ἐρατος τὸ ἰδίον γένος.] Annot. Lugd. vult ἔρα-
τον legi, ut ad ὁπλοζέσθαι referatur. quod mem-
brum superius non claudit, sed orditur proxi-
mum.

[Ἀνάγκη ἔρατον πνα θνῆσθαι.] Moliantur qui-
dem immortalitatem quandam hac ratione mor-
tales: verum frustra sapenumero, inquit Marcus
noster, & Marco σύμφω. Pfaller *de opibus.*
Psal. 49. φ. 11, 14.

[Πάλιν ὁ δὲ ὅλον γένος θανάτων.] θανάτων hic deleri
postulat Annot. Lugd. ut illa, πάλιν ὁ δὲ ὅλον γένος
cum prioribus illis continuentur. Necessè est ali-

quod ultimum existere rursus istis totius gentis. Editor.
Lugd. cum sequentibus nullo sensu commisit.
Xyl. tanquam mutilum aut alienum prorsus omi-
sit. M. Casaub. clausulam perioches hujus totius
facit. Hic rursus considera, gentis totius mortem. ut
ὁπλοζέσθαι superius hic denuo suppleatur. At-
que hæc genuina, puto, Marci mens.

§ 32. Κατὰ μὲν πρῶτον] vide l. 2. § 5. & l. 4.
§ 26. & *supr.* § 2.

[Ἀρκεῖσθαι] vide l. 6. § 2. & l. 9. § 6.

[Ἐνεργητικὸν καλυπτεται] vide l. 5. § 20. &
l. 4. § 1. & l. 6. § 50. & *infr.* § 47.

§ 33. Ἀπόφω: καὶ λαβὼν] Ità accipere externa
ista, sive opes, sive honores, & consimilia à rerum
omnium autore tributa, nè acceptis, quod pleri-
que solent, insolescas. *μαρὲς γὰρ, ὁ ἐν ταῖς θυ-*
σάδων. l. 5. § 23. Apostol. *ad Timoth.* *epist.* 1.
c. 6. v. 17. τοῖς πλείστοις *παραγγέλλω* καὶ ὑμῶν
φρονεῖν. *Primus vermis, & peculiaris morbus divi-*
tiarum est superbia. Difficile est, ut superbus non
sit, qui dives est. Aug. *serm.* *solemn.* 205, & 212.
& *de verb.* Dom. 5. & *homil.* 13. Itaque Isidor.
Pelus. l. 3. ep. 322. τὸν πλείστον indigitat, τὸν τῆς
καθημερινῆς κατῆρας, τὸν τῆς κατὰ φύσιν κατῆρας.
Atqui, ut Clemens *pedag.* l. 2. c. 3. Πλείστος ἀει-
σος, ἡ τῇ ἐπιθυμῶν πένια. καὶ ἡ μεγαλοφροσύνη ἡ
ἀλυσθία, καὶ τὸ ἐπὶ πλείστοις μεγαλοφρονεῖν, τότε δὲ
καταφρονεῖν. Argumentum sumit ad fastum hunc
supprimendum ab illo ipso τῷ λαβὼν vocabulo
Apostolus *ad Cor.* ep. 1. c. 4. v. 7. πῶς ἔχουσιν, ὁ
ἐκ ἐλαβες; εἰ δὲ καὶ ἐλαβες, πῶς καυχᾶται, ὡς καὶ
λαβὼν; Sed & Senec. *ad Marc.* c. 10. Non est
quod nos suspiciamus, tanquam inter nostra positi:
mutuū accepimus. usufructus noster est; cujus tem-
pora ille arbiter muneris sui temperat. Optime Au-
gust. *epist.* 205. *Animum virilem & Christianum*
nec debent hæc, si accedunt extollere, nec debent fran-
gere, si recedunt.

[Εὐλύτως δὲ ἀφίγναι] vide Senec. *ad lib.* 7. §
26. vide & *ad l.* 3. § 5. Gregor. Rom. in *Job.*
l. 2. c. 42. Tunc verè ostendimus, quia accepta rectè
tenuimus, cum equanimiter ad momentum sublata
toleramus. Epictet. *dissert.* l. 3. c. 26. Μὴ π *συσ-*
τήρηται σοι τῷ ὅσον, μὴ π *συστήρηται*, μὴ π
ὁδωσὶν ἀποσπώμενον. Ità Basil. Cæsar. *orat.* 7.
Προσώφρονέ σοι τὰ χεῖματα πλείον ἢ τὰ μέλη τῷ
σώματος· καὶ λυπεῖ αὐτὸν ὁ χειρισμὸς, ὡς ἀκρω-
τητισμὸς τῷ καίῳ. Hesiod. *oper.*

[Χεῖματα γὰρ ψυχῇ πῆλε.] δειλοῖσι βροτοῖσι.

Sunt miseris anime ipsius mortalibus instar

Divitiæ

Et Antiphanes:

[Ἀργεῖον δὲν αἶμα καὶ ψυχὴ βροτοῖς.]

Anima est & sanguis argentum mortalibus.

Itaque quod Antipho apud Stob. *tom.* 2. tit. 10. Ἐρ-
γασθῶντες καὶ φειδόμενοι καὶ παλαιωμένοι καὶ

Δεινὸν ἰδὲ τὸ πάλαι κείμηνον ἥδη κακόν,
 ὦ ξείν', ἐπιγείρειν. ὃ δ' ἔπειθ' ἔειπεν·
 ὦ ξείν' π τὴν σωθῆναι μεμνηῖται πάντων.

Ex quo Macrobi. Saturn. l. 7. c. 2. ὦ ξείν' τοι. Nam quod Gnomologus vetus exhibet ὦ ξείν' τοῖς σοφοῖσι, librariorum culpa contigisse autumo, qui σοφοῖσι pro σωθῆσι scripserant. Antonius autem Melisse l. 1. c. 54. Epicteto dictum geminum tribuit, qui ex poeta forsitan mutuatus fuerit. ὦ ξείν' τὴν σωθῆναι ἀπὸ γῆς ὄραν; ἔγωγε, ἥδη τὸ σωθῆναι μεμνηῖται ὅτι πάντων. quæ poetæ esse alicujus liquet satis, possuntque levi opera numeris suis restitui, si τὴν γῆς articulum addideris, τὸ πᾶν suffuleris, & pro ὄραν, ὥς, quod idem valet, substitueris. Claret ex his justam causam fuisse, cur futurum istic in præteritum defingamus.

Ὅτι βαρεῖ πάλιν τὸ παρὸν] Senec. ep. 66. Non potest ferre sententiam sensus nisi in rem præteritam adductus est: Nec futuri providus est, nec præteriti memor; quid sit consequens nescit. Et ep. 74. Et quæ præterierunt, & quæ futura sunt, absunt: neutra sentimus. non est autem nisi ex eo quod sentias dolor. Cic. de finib. l. 1. § 35. Corpore nihil nisi quod præsens est, & adest, sentire possumus. Et § 107. Corpore presentia sola sentiuntur. Aristot. de memor. & remin. c. 1. Ἔστ' ὃ τὸ μὲν παρὸν ὁ αἰσθησὶς τὸ δὲ μέλλον ὁ ἐλπίς τὸ δὲ γενόμενον μνήμη. & rhetor. l. 1. c. 11. Αἰσθάνονται μὲν τὰ παρὸν, αἰσθάνονται δὲ τὰ γεγενημένα. ἐλπίς δὲ τὰ μέλλον. Porphy. de abstinent. l. 1. οὐτε γὰρ ἀνέστη γνησιον τὸ ἀπὸν τὸ ἄλογον. Quod autem βαρεῖ istic Marcus dixit, Grammaticorum ferulam vix evasit. Sic enim Thomas Magister: βαρύνειν χρέη μόνον βαρύνει δὲ ἀχρεῖον παρὰ τοῖς δοκιμωτάτοις ὅτι παλαιόν, πάλιν δὲ τὸ παραγεγονός ἐστι παθητικὴ σημασία. negat τὸ βαρύνειν apud antiquorum probatissimos usurpari, nisi in præterito tantum, patiendi sensu; prout Aristida orat. sacr. 4. Ὅι δ' ἦγον οἶνον βεβαρηκότες οἱ ναῦται. Accessere vino gravati nautæ. vide tamen infr. ad § 44.

§ 37. Τὴν τὴν κλεῖν σὺν Πάνθειαν ἢ Πέργαμον] Domini tumulo. Xyl. Domini sui. Caf. ego mendum cum subolfacere viderer, pro κλεῖν Κύρην rescribendum opinabar. quod & annotatorem Lugd. monuisse postea deprehendi. Memineram nimirum Pantheam Abradatæ uxorem à Xenophonte prædicari. pæd. l. 5. quæ cum Cyro majori in prædam cessisset, marito postea in prælio, dum Cyro militat, caso, sese insuper extracto acinace interfecerat. Memineram & Pariscam Eunuchum narrare Plut. in Artaxerx. Cyri minoris in pugna occisi corpori assidentem ab Artasyra deprehensum. Marcum itaque suspicabar memoriâ lapsum historias hæc confudisse, & Pantheam pro Parisca posuisse: Sed & Pergamum de quo Marcus istic, ex Eunuchis forsitan eis fuisse, qui occumbenti Cyro

aderant. Plures enim perhibentur extitisse. Verum suspicionem, simul ac errorem hunc, exemit mihi V. D. Cl. Salmasius, qui 'Ουήρη legi postulat, cujus Panthea liberta, Pergamus libertus fuerit; cui ego calculum ed pronius contribuo, quia Veri scortillum à Luciano in imaginibus depingi, D. Bootio facem præferente, deprehendo; cui cum Abradatæ illius conjuge celebri, nomen commune fuerit. ὁμώνυμος γὰρ ὄντι (Lucianum audis) τῇ τῇ Ἀβραδάτῃ ἐμνήσθη τῇ καλῇ.

Παρεχθήσεται] ritum alludit sepulcris eorum, quos defunctos conditosque lugebant, assidendi. Inde illud Hermogenis de invent. l. 3. c. 8. εἰ ἐδάκρυες, ἐκ δὲ ἐφρόντισα· εἰ παρεκαθίζετο τὸ πᾶν, ἐκ δὲ ἐμνήσθη. Ex Ctesia Persic. Photius cod. 70. Ὁ βασιλεὺς τὸ σῆμα Δαρείου παρεκαθίζετο ἐπὶ τῇ, ἐπελευθύνετο. De Niobe Æschylus ab Hesychio laudatus, — ἐφθμένη τὰ φῶς, τέκνοις ἔπασσε τοῖς τεθνηκόσιν.

— tumulo insidens;

Natis, ut ovis, incubabat mortuis.

Idque donec lapidis instar, cui infidebat, obrigescens cum illis pariter defungeretur. Respexit eodem Tacitus ad l. 4. § 48. adhibitus, ubi urbis sepulcræ ruinis assidere, dixit. De canibus etiam, qui dominorum suorum, vel sepulcris, vel cadaveribus infepultis pertinaciter, sive astando, sive assidendo, persisterint, videantur, Ælian. hist. animal. l. 6. c. 35. & l. 7. c. 10. Plut. in collat. aquar. & terrestr. & Plin. hist. nat. l. 8. c. 40.

Χαλεῖας] nomen dubio procul depravatam χαλβείας Xyl. & Caf. reponunt.

Διόπυτος] supra § 23.

Γεχέσων] vide ad l. 5. § 28. quanquam γεχέσων hic malim. ut l. 9. § 3.

Λύδην] vide ad l. 2. § 2.

Ἐν δούλῳ] Epictetus à Stobæo laudatus; Νάτω τετυνὶ τὸν δούλον. vide ad l. 3. § 3. Isocrates ad Dionys. ἐκ ἡμετέρας μὲν τῆς τύχης τὴν φύσιν ἐπὶ τὸν δούλον ἔχεις θεράπηνον. Anaxarchus cum Nicocreontis Tyranni Cyprii jussu pistillis ferreis in mortario ad necem usque caderetur, Πῶς τὸν Ἀναξάρχου δούλον Ἀναξάρχον δὲ πῆλεις. Tunde, inquit, Anaxarchi sacculum, Anaxarchum etenim non tundis. Tangunt strictim, Cicer. Tuscul. l. 2. Ovid. in Ibin. v. 57. Gregor. Naz. in Julian. Plutarch. de virt. moral. Narrant plenius, Clem. Strom. l. 4. Gregor. Naz. orat. 17. ad Eudox. Origen. adv. Cels. l. 7. qui tamen pro Nicocreonte Aristocreontem exhibet. Tertullian. apolog. c. 50. qui Anaxarchi follem reddidit. (vide ad l. 9. § 3.) Philo de viri boni libert. qui ἀσπὸν, i. e. utrem pro δούλον posuit. Laërt. l. 9. adjecto epigrammate suo.

Πῶς ἐπὶ μάλλον ἐπὶ, ἢ μάλλον· δούλος δὲ Πῶς· Ἀναξάρχος δὲ ἐκ Διὸς δὲ πάλαι.

Dio Prus. orat. 37. qui & subjungit; αὐτὸς δὲ ἐπὶ πῶς οὐδὲν.

πίστευε, ἀλλὰ τὸν αὐτὸν ὅσον ἐτυχε φρικτὸν ὄντα. ὡς περ φασὶ Περσῶν πρὸς ὁμοτῆρας λαμβάνειν πληγὰς ἀντὶ τοῦ σώματος τὸν κένδριν. Πέρσαι μὲν ἔν, ἐπὶ τοῦτο δυσφοροῦσιν. Ἑλλῆς δ' ἀνὴρ παρῆχε τὸ πῆν τὸ σώμα, ὡς κένδριν, ὡς ἰμάριον. quo loco rescribendum videtur pro τὸν αὐτὸν, τὸ αὐτὸ, pro ὅτι τοῦτο, ὅτι τέτω. quo modo Simocat, ep. 25. ὅτι τὸ πᾶν δυσφοροῦν. pro κένδριν, κένδριν. κένδριν enim non κένδριν dicitur. Sed & in versione mutari postulat, quod δύλακον arculam vertit Naogeorgus; cum saccum aut sacculum debuerit. Nisi cum Erasmo Aporh. l. 7. manticam quis maluerit. Synes. epist. 133. Δεῖται δ' ἀποδησκήν, ἐνταῦθα τὸ φιλοσοφίας ὄρεα. τὸ μὴ δὲν ἡγεῖσθαι δεινόν, ἀναχρηστὰ τὸ δύλακός τ' κρευλλίων. Augustini Nom. manual. c. 24. & Bern. medit. c. 3. Nihil aliud est homo, quam sperma fatidum, saccus stercorum, ci-bus vermium. Aliā ratione de homine bibace, & qui in hoc tantum vivit ut bibat, Senec. epist. 77. Nihil interest centum per vesicam tuam, an mille amphora transeant; Saccus es. Indè datum proverbium, cuius meminit in Hesione Alexis referente Athenæo l. 11. ubi Hercules bibacitatem simul ac edacitatem notat.

— κατὰ τὴν πλὴν περιουσίαν,

Ἀέποτ' αὐτὸν ἀσπός, αὐτὸν δ' δύλακον,

Ἀνθρώπος ὅστις. — vulgò quod dici solet,

Homo semper aliàs saccus est, aliàs uter. Grot.

Saccum opinor, edacitatis nomine dixit, bibacitatis utrem. Nam quod saccum Seneca dixit, saccos vinarios (itā Plin. vocat, l. 24. c. 1.) respexit, quibus vina (cum eodem l. 19. c. 4. loquor) castrabantur, i. e. colabantur, quò leniora mirioraque, sed & defecatiōra ac puriora, fierent. indè Lucil. apud Cic. de fin. l. 2. vinum cui sacculus abstulerit nil. & Mart, l. 12. epig. 61. — Ut liquidum poterit Alauda merum,

Turbida sollicito transmittere cacuba sacco.

Verum eadem planè, quā Marcus hic δύλακον Lucilius, quod eodem redit, folliculum. Nonius: Folliculum Lucilius posuit pro corpore, l. 26. Ego quis sim, quo folliculo nunc sum indutus, non quero. Arnobius item adv. Gentes, l. 2. Nihil enim est nobis permissum ad hanc vitam; nec in caruncula huius folliculo constitutus, opis aliquid sponsum est auxiliique decretum. Idemque ibidem, corpora nuncupat, stercoris utres, & saccati, obscantissimas serias.

§ 38. Βλέπε κείνων, φησὶ, σφωτάτοις.] Locus valde depravatus mihi que absque codicum ope, conclamatus planè. Xyl. σφωτάτοις legisse videtur, cum vertit, quam sapientissimè iudica, inquit ille. Caf. [ἐν] σφωτάτοις, in rebus iudicii, discretionisque maxime. D. Boet. φησὶν δ' σφωτάτοις. ait vir sapientissimus. Mihi aliquid ejusmodi dixisse videtur, quale l. 10. § 12. reperitur. Si acutè intrueri potes, rerumque naturam penitius introspicere; id facies sedulo, oculis ad id usus tuis: sin minus hoc

vales, sapientissimos quosque ad eam rem in consilium adhibeas tibi. D. Salmasius locum vitiatum potiùs quàm mutilum censet. Lego, inquit, ἡ δυνάστη δὲ βλέπειν, βλέπει. Κείτων φησὶ σφωτάτοις. Athenien-sis ille philosophus, Socratis discipulus, qui & apologiam pro Socrate scripsit, cuius verba hic usurpat Marcus. sed fortasse aliter distinguendum. ἡ δυνάστη δὲ βλέπειν, βλέπει, Κείτων φησὶ σφωτάτοις, δικαιοσύνης κατεξαστικῶν ἀρετῶν ἔχοντα. &c. ut ista potiùs sint Critonis. Possit & legi, Ζήνων φησὶ σφωτάτοις. Si nobis constaret esse Zenonis. Hæc ille. vir autem tantus ubi διστάζει, mihi certius aliquid decerneret temerarium nimis foret.

§ 39. Ἡδονῆς δ' ὄρεα] Vide lib. 5. § 15. & lib. 6. § 34. & supr. § 8. voluptatem non esse bonum probat, quia bonum bono non adversatur; quum adversus voluptatem tamen continentia, quæ virtus est, ac per consequens bonum, quæ accingat. Senec. pariter de vit. beat. c. 10. Hæc omnia virtus discutit, & aurem pervellit, & voluptates aestimat, antequam admittat; nec quas probavit, magni pendit; nec usu earum, sed temperantiā leia est. temperantiā autem cum voluptates minuat, summi boni injuria est. Tu voluptatem complecteris, ego comesco. Cic. Academ. l. 4. Tu, cum honestas in voluptate contemnenda consistat, honestatem cum voluptate tanquam hominem cum bellua copulabis?

Τὴν ἐν κερσέντῃ] sed & τὴν σωφροσύνην. si quidem ὁ σωφρων φεύγει τὰς ἡδονάς. Aristot. ethic. pol. 7. c. 11. ἔπερ δ' ἡδεταί, οἷς μάλα ἰσά ὁ ἀκόλαστος, ἀλλὰ μάλλον δυσχερῆς. ibid. l. 3. c. 11

§ 40. Ἐάν ἀφέλῃς τὴν ὑπόληψιν] vide l. 7. § 14, 16. & supr. § 28. & infra 41, 47.

§ 41. Ἐμποδισμὸς αἰδήσεως;] cum impeditur som-nus, aut appetitus. Lugd. Somnus. illud unde sit nescio. nam Xyl. Basil. Sensus, rectè.

Ἐμποδισμὸς ὁμοῦς ὁμοῦς καὶ ὁμοῦς ζῶπικῆς φύσεως.] Repugnare sibi primā facie potest Marcus videri. Siquidem l. 5. § 20. concedit quidem τὴν ἐνέργειαν ἐμποδίσσειν, actum sive effectum impedi-ri posse; negat verò dari ab externis ulla τῆς ὁμοῦς, ἢ διαθέσεως ἐμπόδια, appetitus sive impetus ac dispositionis impedimenta: cum hoc loco etiam ὁμοῦς ἐμποδισμὸν admittat, eumque parti non λογικῇ, sed ζῶπικῇ adscribat. verum facile conciliari poterunt ista, si ὁμοῦς distinguamus in internam externamque, quarum illa ab externis impedi-ri nequeat, hæc possit. vel etiam in ὁμοῦς ἀλογον, si-ve appetitionem à ratione alienam, quæ cum sit, ut Marcus hic loquitur, ἀνοητικῆς, citra exceptionem ullam concepta, est ideo impedimento obnoxia; & eandem rationem consentaneam, quæ est μετ' ὑπεξαίρεσιν, cum exceptione. l. 4. § 1. & l. 6. § 50. atque ideo neutriquam aut frustratur, aut à re ulla externa impeditur, quò minus, quò sibi proposuerit, assequatur. l. 5. § 20.

Ὁ δὲ

*Οὐ φαίνεται ἡ αἰσθησις] *Viderit sensus.* Itā Cicer. *ad Attic.* l. 6. ep. 4. *Sed hoc fortuna viderit: quoniam consilio non multum uti licet.* Florens apologet. c. 16. *Viderit habitus, dum materia qualitas eadem sit; viderit forma, dum idipsum Dei corpus sit.* Et c. 42. *Viderint, qui per capillum odorantur.* q. d. illis istud curae esto: nos ex illis non fumus. *Act. Apost.* c. 18. v. 15. *Judæis Gallio, 'Εἰ ζήτημά ἐστι περὶ λόγου καὶ ὁρομάτων, καὶ νόμου τῷ θεῷ ὑμεῖς, ὁ φεδοκῶμαι κρίτης γὰρ ἐγὼ τέτων ἐβέλομαι ἐγώ.* Vide l. 5. § 25. & l. 11. § 13.

*Αὐτοπεξαίρετος] vide, l. 4. § 1. & l. 5. § 20. & l. 6. § 50.

*Εἰ δὲ τὸ κοινὸν λαμβάνει] *Si id quod communiter fieri solet, tibi proposueris, nempe posse aliquid intervenire, quod rei propositae tibi prosecutionem impediāt.* Senec. *ad Marc.* c. 9. *Quicquam tu putas non futurum, quod multis scis posse fieri, quod multis evenisse? Cuius potest accidere, quod cuiquam potest.* Vide eund. *de tranquil.* c. 11. *ad l. 7. § 58.* & ep. 20. *ibid.* *ad § 68.* vide & *infra § 46.*

Τὰ ὅροι τοῦ γὰρ ἰδία ἐστὶς ἀλλ' ὁ αὐτὸν ἐμποδίζει] *Epiet. differt.* l. 2. c. 23. *Τῇ δὲ ἀπὸ καὶ δυνάμει πῶς περικυβερτῶν ἐμποδίζει; καὶ περαίρεσις, καὶ περαίρεσις. τῇ ἀκυστικῇ ταῦτα. τῇ περαίστικῇ ἀσυνταξίας. περαίρεσιν δὲ πᾶσι ἐμποδίζειν περικυβερτῶν; ἀπεραίρετον ἐστὶν αὐτῇ δὲ ἐαυτῷ διασπαρῆσαι. ἐπὶ δὲ ἐνδύεται τὸ φύσει ἐλπίσιν ἀπ' ἀλλήλων πᾶσι ταχύνει ἢ καλυπνύει, πάλιν ὅρ' ἐαυτῶν.* Idem. l. 1. c. 19. vide l. 2. § 9. & l. 5. § 20. 30. & l. 7. § 55. & l. 12. § 8.

*Οὐ πῦρ ἐσθλὸν] vide l. 4. § 39. & l. 7. § 68. & *supr.* § 28. *Epiet.* l. 1. c. 29. *Τὴν περαίρεσιν ἐστὶν ἄλλο νικῶν δυνάμει, πάλιν αὐτῇ αὐτῷ.* Hercules in Euripidis *Syleo.* apud Philon. *de allegor. de Joseph.* & de boni viri libert. & apud Euseb. *prepar. Evang.* l. 6. c. 6. & apud Grotium in *excerptis*, ubi versus primus deest, ex illis restituendus, qui etiam in *Pheniss.* ejusdem reperitur v. 524.

Πῦρ ταῦτ', ἵτω ὡς πῦρ, ἵτω δὲ φάσχανον.

*πέμνον, Euseb.

*Πῦρ, καὶ ταῦτα σάρα, ἐμπλή-
ρηται με

Πίνων κελαινὸν αἷμα· σάρα δὲ καὶ
τῆς αἵμα ἀσπρῆ, γὰρ ἀντίσ' εἰς αἰθέρα,
Πεῖν ἐξ ἐμῆ σὺ δῶπ' ἀπαλίσσαι
λόγον.

*Ad haec, adesto ferrum & ignis insuper;
Ure, (live, seca) haec cremaque membra, & impletor
mei*

*Potans rubentem sanguinem: in terram prius
Descendet atque, terra se in caelum feret,*

Quam blanda demoveniet ad te oratio. Grot.

Indi Philosophi Alexandro; Σώμας αὐτὸς μεταξὺ
ἐκ τῶν εἰς τὸ πῦρ ψυχῆς δὲ ἡμετέρας, ἐκ ἀνα-
στάσεως ποιῶν ἂν μὴ βυλόμεθα· πῶρ ἀνθρώποις μί-

ρισον κολασθῆναι· τότε ἡμεῖς καταφρονῶμεν. *Clem. Strom.* l. 4. & Philo plenius ex Calani *ad Alexandrum* epist. lib. de libert. ex Clemente tamen sup-
plendus. φίλοι πίδουσι χεῖρας καὶ ἀνάγκη πε-
ραίνειν Ἰνδῶν φιλοσόφοις, ἐπὶ ἐν ὑπὸν ἐωρακότες
ἡμέτερος ἔργα· σώματα γὰρ μετασφύσκει ἐν τῷ εἰς
τὸ πῦρ ψυχῆς δὲ ἐδωκεν [ἀναγκάζειν] ποι-
εῖν ἂν μὴ βέλονται, ἢ μᾶλλον πλίνδους καὶ ξύλα φε-
νύω ἀφῆναι. πῶρ μερίμνας τοῖς ζῶσι σώμασι πό-
νους καὶ φθορὰν ἐργάζεται· τότε κατὰ ἡμῶν γι-
νόμεθα, ζῶντες καὶ βυλόμεθα· ἐκ ἐστὶ βασιλῆος, ἐπὶ
ἀρχῶν, ὅς ἀναγκάσει ἡμᾶς ποιεῖν ἂν μὴ περαίρεμε-
θα. vide *ad l. 5. § 10.*

*Οὐ τρέμει] ἐλπίς l. 11. § 36.

*Οὐ γὰρ γένεται σφαῖρα, κυκλοτερὴς ὡς] Alludit
ad dictum quoddam Empedoclis, an Parmenidis,
quod apud Stob. in *eclog. physio.* l. 1. tit. 11. sed
corruptè, sic legitur.

Σφαῖρα κυκλοτερὴς μίμης, &c. unde subit ani-
mum, locum istum mendo non vacare prorsus, &
ὡς illud aut irreptitum esse, aut vitio neuti-
quam immune. Verum de dicto ipso amplius vi-
debitur *ad l. 12. § 3.* quod autem à superioribus i-
sta divellunt Lugd. editor. & interpres Anglic. mi-
hi minùs commodè factum videtur. idem enim
planè argumentum spectare, etiam eo modo su-
mat, quo ipsi & legunt & vertunt, quivis facillè
perspexerit. Quamquam ego malim dictionis serie
continuatà legere; τότε γὰρ ἐπὶ ὅτιν ἀπῆται, ὅτι
γάρ γένεται σφαῖρα κυκλοτερὴς, &c. vide *infra § 48.*

§ 42. *Εμαυτὸν λυπεῖν] vide l. 7. § 16. & *in-
fra § 47.*

*Οὐδὲ γὰρ ἄλλον πώποτε ἐκὼν ἐλύπησα] Vide de
Marco l. 1. § 15. ad illud, *συγγνωμονικόν.* Cate-
rùm de Platone Diogenes, cum is à quodam lau-
daretur; τὴν δὲ ἐκείνου ἔχει σιμῶν, ὅς ποσὴν χρο-
νὸν φιλοσοφῶν ἐστὶν ἐλύπησεν; sed & Charilaum
eo nomine notatum deprehendes *ad l. 9. § 5.* *Ὅτι
ἐστὶ τοῖς πονηροῖς πικρὸς, ἐστὶ τοῖς κακοῖς χαλεπὸς λόγος.
Epiet. ipse *differt.* l. 3. c. 23. *Ἰατρικὸν ἐστὶ τὸ
τῷ φιλοσόφῳ χολεῖον· ἐστὶ ἡδέντας ἐξελθεῖν, ἀλλ'
ἀλγύνοντας.* quomodo à Petri concione illi, *Act.*
c. 2. v. 37. *κατακυρύνετε τὴν καρδίαν· à Christo eti-
am adolescens ille, Matth. c. 19. v. 22. ἀπῆλθε λυ-
πεῖσθαι,* Verbis nimirum Domini contristatus.
Addas licet his, nec Elium sacerdotem, nec Da-
videm regem, notà aliquā immunes habitos, quòd
suos perperam etiam agentes, contristare detre-
ctarint. *Histor. Reg. Israel.* l. 1. c. 2. v. 29. & c. 3.
v. 13. & l. 3. c. 1. v. 6. Quomodo ergò Marcum,
vel quā σκληρὸν βασιλῆος, vel quā ἐκ βασιλῆος
σι φιλόσοφος, culpā liberabimus, si is neminem
unquam quenquam contristavit? Forsan τὸ ἐκὼν,
sive sponte, illud adjectum satisfecerit ad Marcum
à censura omni hac in parte vindicandum, Ne-
que enim ultro sive sponte tristitia pænise illos
afficit,

afficit, qui lege mandante, moribus ipsorum exigentibus, id facit, sed coactus quodammodo ἀπορίῃ καὶ θυμῷ, ad supplicia etiam iustissima ac meritissima descendere. Talem nobis Deum depingit Jeremias vates, Thren. c. 3. v. 33. Qui non affligit ex animo suo, maestitiaque afficit mortales. De suo optimum; de nostro iustum: optimum ex naturæ proprietate; iustum ex causæ necessitate. Tertull. de resurr. carn. c. 14. Unde Salvian. de provid. l. 5. c. 8. Nos vim Deo facimus iniquitatibus nostris. Nos nolentem ulcisci cogimus. Nos parcere volentem non permittimus. & l. 8. c. 2. Nos calamitatum nostrarum auctores sumus. Deus enim pius & misericors est, & qui neminem velit perire vel ledere. Nos vero nos Deo nolente cruciamur. A Deo quidem punimur, sed ipsi facimus ut puniamur. Cum autem punire nos ipsi facimus; cui dubium est, quin ipsi nos nostris criminibus puniamus? quia quicumque dat causam quâ puniatur, ipse se punit. Talem principem suum Naso Pont. l. 1. eleg. 3.

Est piger ad penas princeps, ad præmia velox;

Quisque dolet, quoties cogitur esse ferox:

Multa metu pænæ, pænâ qui pauca coercet,
Et jactat invitâ fulmina rara manu.

Et l. 2. eleg. 2.

Qui cum triste aliquid statuit, fit tristis & ipse:

Cuique ferè pœnam sumere, pœna sua est.

Victa tamen vitio est hujus clementia nostro:

Venit & ad vires ira coacta suas.

Et Trist. el. 4. l. 8.

Ergo illum demens in me sævire coëgi,

Mitius immensus quo nihil orbis habet.

Talem & Marcus ipse se profiteri videtur.

§ 43. Εὐφραίνει ἄλλον ἄλλο] Hoc est quod

Flaccus epist. 1. — alios aliis rebus studiisque teneri.

& l. 2. epist. 2.

Denique non omnes eadem mirantur amanti.

Pindar. Pyth. 10.

Καὶ γὰρ ἐπέστιν ἐτέρων ἔρως ἐκνίξῃ φρίναι

Namque aliis aliarum rerum cupido pungit pectora.

& Petron. — non omnibus unum est, Quod placet. —

Hom. odys. ξ. v. 228.

Ἄλλος γὰρ τ' ἄλλοισιν αἰὴρ ὅτι τέρεται ἔργῳ.

Namque homines aliis alii rebus capiuntur.

Et Archilochus apud Sextum Empir. advers. e-

thic. c. 3.

Ἄλλ' ἄλλ' ὅπ' ἔργῳ κακῶς ἰαίνεται.

quod σωτορικῶς τερν Clemens Alex. qui & ex Ho-

mero mutuatum vult, sic extulit, Strom. l. 6.

Ἄλλ' ἄλλ' ἄλλ' κακῶς ἰαίνεται.

Ast alia res aliis cor juvat magis.

Euripid. Hippolyt.

Ἀλλοισιν ἄλλα θεῶν καὶ ἀνθρώπων μέλει.

Cordi alia hominibus aliis studia, & Deis.

Idemque Oenoe apud Clement.

Ἄλλ' ἄλλ' ἄλλ' αἰσίων ἡδὲ τῶν τρέποις.

Ast aliis aliis moribus capitur magis.

Indè illa Tragici incerti apud Sext. Empir. Pyr-

rhon. l. 1. c. 14. § 2.

Διόν γὰρ τῶν τοῖς μὲν ἀνδράσιν βροτῶν,
τοῖς δ' ἑξοῦ ἔσθ'.

Miserum, quod eadem sæpe res, hominum his placet,
Illis in odio est.

Prout de se Lucilius; Quod tibi magnopere cordi
est, mihi vehementer displicet. Cicer. Tuscul. l. 5.

§ 63. Sic se res habet, te tua, me delectant mea.

10 Siquidem, quod ex Euripidis Phœniss. Sextus ibid.

Εἰ πᾶσι τ' αὖτ' ἐν καλῶν ἐν σφόνδ' ἔμα,

Οὐκ ἦν ἀν' ἀμφίλει' ἀνδράσιν ἔεσι.

Si idem probarent omnes, si saperent idem,

Dissidia generi nulla mortali forent.

Νῦν δ' ἑὶ δ' ὁμοῖον ἔδ' ἔτ' ἵπ' ἐν βροτῶν.

Dissimillima nunc sunt ingenia mortalibus.

Perf. sat. 5. v. 52.

Mille hominum species, & rerum discolor usus.

Velle suum cuique est, nec voto vivitur uno.

20 Scil. quod Terent. Phorm. 2. — ita est:

Quot homines, tot sententiæ; suis cuique mos.

Vide Flaccum carn. l. 1. od. 1. & Marc. l. 10. § 10.

fed & Athanasii qui nomen præfert, autorem in
definition. inter hominum δέλημα φυσικόν, quod

in omnibus idem sit; & γνωμικόν, quod in aliis

aliud, distinguentem, apud Casaub. in Perf. sat. 5.

Εἰ μὴ, ἐὰν ὅτις ἔχω τὸ ἡγεμονικόν] Confimilis

huic locus apud Epictetum dissert. l. 3. c. 5. ubi

ex persona Socratis; ὡς περ ἄλλ' ὅς τις χαίρει

30 ἄρδ' ἐν αὐτῇ ποιῶν κρείσσονα, ἄλλ' ὅς τις ἵπ' ἵπ'.

ἔτω; ἐγὼ καὶ δ' ἡμέραν χαίρω παρακολυθῶν ἐμαυτῷ

βελτίονι ἡμοῦν. vide supr. § 26. & l. 10. § 35.

Μήτε γὰρ ἀνθρώποις συμβαινόντων] Annot. Lugd.

μήτε π' ἄνθρωπος. vide infr. § 46.

Ἀλλὰ πᾶν ἐν ἡμῶν ὁφθαλμοῖς ὁρῶντα] Syn-

taxis poscit ὁρῶν quia præcellerat τὸ ἡγεμονικόν.

Χρῶμεν ἐξ ἑσθ' κατ' ἀξίαν] vide l. 3. § 11.

& supr. § 29.

§ 44. Τὸν ἰδὲ τὸν χερόν] ita Bas. & Lugd. e-

40 go nisi malim. quod, l. 4. § 26. κερδαντέον τὸ παρὲν.

Τῷ ὑπεροσμηίαν] vide l. 2. § 17. & l. 4. § 19.

Οὐ, βαρύνται] quos agrè ferunt. Schol. ad il-

lud Thucydidis l. 2. ἐβαρύνοντο ὃ καὶ χαλεπῶς

ἔρερον. & δει. inquit, λέγειν, ὅτι ἐβαρύντο, ἢ βαρύναι,

ἀλλὰ βαρύνουαι, &c. hoc nimirum sensu, opinor,

negat τὸ βαρεῖν usurpari. Alioqui Plato etiam in

Sympos. dixit, Ὁ ἐν πόρῳ μεθύσας τὰ νέκταρ,

εἰς τὸν τῷ Διὶ καὶ τῷ Ἡσέλει δῶν, βαρύνεται ἢ ἐν

vino, an somno, gravatus dormiebat. Marcus supr.

50 § 36. βαρεῖ σὲ αἰὲ τὸ παρὲν. Caterum τὸ βαρεῖν

μεταβατικῶς, prout Marco istic, usurpatum,

haud temerè alibi deprehendes. Herodianus ta-

men ἐβαρύντο τὴν αὐτὴν πλὴν ἐν γένει. Eorumque

nobilitatem agrè, sive gravatim, ferebant.

Τί γ' ὅλως παρὲς σὲ] ita l. 4. § 1. π' ἂν τὸ παρὲς σὲ;

Ἀπὸ χερόν] ita l. 4. § 3. τὸν καὶ ὃν δ' ἀπὸ χερόν.

§ 45.

§ 45. Ἀγὼν με, καὶ βάλλω ὅπως θέλεις] vide Calani ad Alex. epist. supr. ad § 41. In Senec. ex-cerpt. Esculabii. Non patria mihi interdictitur, sed locus. in quamcumque terram venio, in meam venio. Nulla terra exilium est. Altera patria est. Patria est, ubicumque bene est. illud autem per quod bene est, in homine, non in loco est. In ipsius potestate est, quae sit illi fortuna. Si sapiens est, peregrinatur; si stultus, exulat. vide l. 5. § 16.

Ἐκὼ δ' ἐξω τὸν ἐμὸν δαίμονα ἴλεω] Locus non faciet, quin mentem in statu recto & erecto custodiam. Philemon exul, interrogantibus, ὡς εὐ-
μήρηκε, quam prosperè ageret, respondit, ὑμεῖς μὲν
ἐκ δισσῶ ἐπὶ πεδαιμῶσι. ἐγὼ μὲν γὰρ ἀπὸ ἀγαθῶς
ὦν διατλάω. Vos minùs opinamini, qui in hoc statu
me videtis. Ego enim semper bonus esse persisto. pro
ἔν, & vel ἐκ lego, ut senius constet. Refert ex Te-
lete de exilio Stob. tom. 2. tit. 40. Epictet. lib. 4.
c. 7. Ἀλλ' ἐξορίζω σε. ὅπως ἀν' ἀπείλω, ἐκεί μοι
καθῶς ἔσται καὶ γὰρ ἐν δαίμονι, & διὰ τὸν τόπον ὡς μοι
καθῶς, ἀλλὰ διὰ τὰ δόγματα, ἀμέλλω μὲν ἑμαυ-
τῷ ἀποτρέφειν. ἐδὲ γὰρ δυνάται τις ἀφελῶς αὐτὰ.
ἀλλὰ ταῦτα μόνον ἐμὰ ἐστὶ καὶ ἀναφύρεται, καὶ ἀρ-
κῇ μοι παρέρχεται, ὅπως ἀν' ὧ, καὶ ὅ, π' ἀν' ποῖα. Senec.
ad Helv. c. 5. Adversus ipsam mutationem locorum,
satis hoc remedii putat Varro, quod quocumque venimus,
eandem rerum naturam utendum est. M. Brutus, quod li-
cet in exilium euntibus virtutes suas ferre secum. utraq;
in unum collata plurimum possunt. quantum enim est,
quod perdidimus? duo, quae pulcherrima sunt, quocumque
nos moverimus, sequentur; Natura communis, & pro-
pria virtus. vide l. 7. § 53.

Συνδουλοῦν] anxia. Xyl. confusa Cas. ut συ-
χνοῦν. vel συγχοῦν legisse videatur. quid si
συνδουλοῦν legatur? una cum corpore constituta, &
vinculis quodammodo obnoxia, Apostol. ad Tim.
ep. 2. c. 2. v. 9. ἐν ᾧ κακοπαθῶ μέχρι θανάτου.
ἀλλ' ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἡ δέεται. Epictet. lib. 1. c.
18. Ἀλλ' ὁ πύρευνος δίνει τί; τὸ σέλας; ἀλλ'
ἀεὶ δὲ τί; τὸν τεράστιον. τί ἐν ἐδῇται, ἐδ' ἀφ-
εῖ; τί; τὸν τεράστιον. Vel curis anxietatēque con-
stricta, ac vineta. ut Boeth. consol. l. 1. c. 1. Nu-
bila mens est, vinetaque frenis, haec ubi regnant. Ve-
rum illud, opinor, potius fuerit, quod Cas. secu-
tus videtur. ita Epictet. enchir. c. 28. Ἐἰ μὲν τὸ
σῶμα σε πῶς ἐπὶ κεπέ τὸ ἀπαντήσῃ, ἡ γὰρ αὐτὴ
ἀν' ἐπ' ἢ σὺ τὴν γυναικὴν τὴν παυτῆς ὁπότε
τὴν πύρευν, ἡ αὖ ἐν λουδρήσῃται σε, παρεχθῇ
ἐκείνη καὶ συγχοῦν. ἐκ ἀφῆται. Marc. ipse lib. 5.
§ 32. Διὰ τὴν συγχοῦν ἀπ' αὐτοῦ καὶ αὐτὸς ψυχῇ
ἐν πύρευν καὶ ἐπὶ αὐτοῦ.

Ἀγὼν τὸν ἀγῶνα] Symmach. l. 9. ep. 105. Nulli-
us tam vehemens nequitia est, ut motu meo digna sit.
quid enim indignius, quam sapientis affectum ex aliena
pendere nequitia? Senec. de ira l. 2. c. 6. Epictet.
enchir. c. 11. Ὅταν καλῆς τὸν παῖδα, ἐνδύμῃ

ὅτι δυνάται μὴ μετακῆσαι, καὶ μετακῆσαι, μὴ δὲ
ποιεῖν ὡς θέλεις. ἀλλ' ἐκ ἑπὶ ὅτιν αὐτῷ καλῶς,
ἡνα ἑπὶ ἐκείνῳ ἢ τὸ μὴ παρεχθῆναι. Vitium
subesse Volphio suboluit. itaque pro τὸ μὴ, τὸ σε
substituit, & pro ὅτιν, ἔσω vel ἡν mavult. at re-
ctius Stob. tom. 2. tit. 19. ἡνα ἑπὶ ἐκείνῳ ἢ τὸ
ἐμὲ παρεχθῆναι. quanquam perperam apud Stob.
ἔπος pro ἑπὶ legitur. Melius pro ἐνδύμῃ ὁρεπι-
νῶει. Nam quare pro ἀλλ', καὶ Volf. pro αὐτῷ, αὐτὸς
Gefner. nihil erat. Hoc, inquit, tecum cogita, non
tam feliciter agitur cum servulo meo, ut me perturbant
in illo sit situm. Vide supr. § 42.

§ 46. Ἀνδράπων ἐδὲν συμβαίνειν πὶ δυνάται
ὁ ἐκ ἔστιν ἀνδρώπων] Senec. ep. 71. Nihil eorum
quae ferenda sunt displicat. Nam quicquid cadere in
hominem potest, in se incidisse non queritur, vires
suas novit; scit se esse oneri ferendo. vide & lib.
5. § 11. & l. 6. § 19. & lib. 7. § 2. Euripid. Orest.

Οὐκ ἔστιν ἐδὲν δεινόν, ὡς ἡπείων ἔσθ'
Οὐδὲ πᾶθος, ἐδὲ συμφορὰς διήλκθ',
Ἦς ἐκ ἀν' ἀρεστὶ ἀγῶν ἀνθρώπων φύσις.

Nulla adeò fando terribilis oratio est,
Vel fers, vel irā collitum in vectum malum,
Natura quin humana patiundo id ferat. Grot.

Epictet. l. 1. c. 2. τὸ λογικὸν ζῷον μόνον ἀφορῶν
ἐστὶ τὸ ἀλογον. vide ad § 15. Ilocassii dictum.

Καὶ αὐτὸν, καὶ πύρευν] vide supr. § 41. τὸ
κοινόν. & l. 4. § 33, 46. & l. 7. § 58. Senec. e-
pist. 107. Nihil horum insolitum, nihil inexpecta-
tum est. offendi rebus istis tam ridiculum est, quam
queri, quid spargaris in publico, aut inquinis in luto.
eadem vitæ conditio est, quae balnei, turbae, itineris:
quodam immittentur, quodam incident. Non est de-
licata res vivere. Longam viam ingressus es. &
labaris oportet, & arietes, & cadas, & lassaris. &
exclames, O mors, id est, mortuaris. Alio loco comi-
tem relinques, alio efferes, alio timebis: per ejusmodi
offensas emetiendum est confragosum hoc iter. Et
mox: —Quicquid dixeris, multis accidit. —Nihil
miremur eorum, ad quae nati sumus: quae ideo nulli que-
renda, quia paria sunt omnibus. ita dico, paria sunt.
Nam etiam quod effugit aliquis, pati potuit. equum
autem jus est, non quo omnes usi sunt, sed quod omni-
bus latum est. imperetur aequitas animo, & sine quere-
la mortalitatis tributum pendamus.

§ 47. Οὐκ ἐκείνῳ σε εὐοχλεῖ, ἀλλὰ τὸ σὺν πῶ-
ει αὐτῷ κείνα] vide supr. § 40. Epictet. enchir.
c. 5. παρεχθῇ τὸν ἀνθρώπου, & τὰ δόγματα,
ἀλλὰ τὴν αὐτὴν παρεχθῇ τὸν δόγματα. & dis-
sert. l. 3. c. 19. Οὐδὲν ἄλλο παρεχθῇ, ἢ ἀνατα-
στασίας αἰσῶν ἐστὶν ἢ δόγμα. Οὐδὲν γὰρ ἐστὶν αὐ-
τῷ δεινόν, ἀλλὰ κατὰ τῆς φύσεως καὶ τῆς ἀδε-
λείας τῆς ἡμετέρας γίνεται τοῦτον. Dio. Prus.
orat. 16. Senec. de sap. constant. c. 4. Ad tantas
ineptias perventum est, ut non dolore tantum, sed
dolore opinione vexantur, more puerorum quibus me-
tus

tus incutit umbra, & personarum deformitas, & depravata facies; lacrymas verò evocant nomina parum grata auribus, & digitorum motus, & alia quæ impetu quodam erroris improvidi refugiant.

Ἐξαλείψει ἐπὶ σοὶ ὄζιν] Itā Clem. in hortator. ἔξον ἀπομάζας τὰ ἐμποδὼν τῇ σωτηρίᾳ. vide l. 5. § 2. & supr. § 29.

Οὐ γὰρ παρὰ σὲ ἡ αἰτία τῆς μὴ ἐνεργείας] Nè contristeris, inquit, si honesta molienti objectum fuerit, quod effectum & successum impediatur; cum tu quod in te est, quodque tui est officii feceris; nec à te sit quod effectu successuque caruerit. Hoc ipso argumento pii homines, Dei ministri cum primis, solari sese solent, ubi conatus suos advertunt, fructu, optato etiam magis quam sperato forsitan, destitui. Esajas c. 49. v. 4. *Etiamsi frustra laboraverim, & inaniter, atque incassum vires meas consumpserim; officium tamen meum penes Deum est, opus meum penes Deum meum.* Joan Chrysost. in Joan. Evang. orat. 13. Οὐ γὰρ διὰ τῶν πόνων, τοιαῦτα καὶ τὰ ἴσθ' διδασκόντων ὄζιν· ὁ ὡς γὰρ γεωργὸς μὲν τῶν ἐλαιούκων πολλὰς μὲν κόχθας, καὶ τὴν ταλαιπωρίαν ἐκείνῳ, καὶ τὸν ἰδρώτα, ἀν' ἡμῶν ἐξενέγκῃ τῶν πόνων ἀξίον ἢ γῆ, παρ' ἑστέρας ἐτέρῳ δίδεται τῶν πόνων πνὴ παρὰ μυστίαν εὐρίην, ἀλλ' ὑποσφύρει μετ' αἰσχύνης καὶ κατηρείας ἀπὸ τῆς ἀλωφείας; τὴν δικίαν, καὶ τὴν γυναικῆ καὶ τὰ παιδία, ἵνα ἔχων ἀπαιτῇται τῆς φιλοπενίας τῆς μακρᾶς τὴν ἀντίδοσιν. ἐπὶ δ' ἡμῶν ἔδιν ποιῶν ὄζιν. καὶ γὰρ ἡ γεωργικὴ γῆ μὴδὲν ἐξενέγκῃ κερπὸν, ἡμῶν πάντα ἐπιδειξάμεν πόνον, ὃ καὶ ταῦτις καὶ ἡμῶν κύει· ὃ περιόφεται κενῶς ἡμᾶς ἀπορροαδὺς ἐλπίσιν, ἀλλὰ δῶκε τὰς ἀμοιβὰς. "Εκαστος γὰρ, εἴποι, τὸν ἴδιον μισθὸν λήψεται καὶ τὸν ἴδιον κόπον. (Apostoli sunt ad Cor. ep. 1. c. 3. v. 8.) καὶ τὸν κόπον, καὶ καὶ τὸ τῶν παρὰ μυστίαν τέλει. Et Bern. ad Eugen. de consider. l. 4. Unusquisque propriam mercedem accipiet secundum laborem suum, non secundum proventum. Fac quod tuum est: Deus quod suum est, absque tua solitudine atque anxietate curabit. Planta, riga, ser curam, & tuas explicuisti partes: incrementum, ubi voluerit, dabit Deus, non tu. ubi fortè noluerit, tibi deperit nihil. Securus labor, quem nullus valet evacuare defectus. Quod & ibidem aliā imagine non minus idoneā illustrat. En plagam. tibi incumbit curatio. rides me forsitan, fore incurabilem persuasus. Noli diffidere: curam exegeris non curationem. Audisti, Curam illius habere. (Luc. c. 10. v. 35.) Et non cura, vel sana illum.

Non est in medico semper relevetur ut ager.

Cui adjici poterit, & illud Hieronymi in epist. ad Pammach. & Ocean. Qui Æthiopem invitat ad balneas; etsi nigredinem non auferat illi, certè vel pecuniam accipit sibi: & licet in illius candore non gaudeat, certè vel suo in lucro letatur. Itā sine

dubio inobedientem qui divinis sermonibus monet, quamvis refragantis peccata non tollat, mercedem tamen de ministerio veræ caritatis sibi acquirit. Itaque istic non Æthiops frustra lavatur, nec operam ludit perditæ, qui in eo etiam laborem impenderit. Siquidem ut Apostol. ad Cor. ep. 2. c. 2. v. 15. *Εὐωδία ἐσμὲν τῷ κυρίῳ ἐν τοῖς σωζομένοις, καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις. Καὶ ὁ κόπος ἡμῶν ἔκ ἐστ' καρὸς ἐν κυρίῳ.* Idem ad eosdem ep. 1. c. 15. v. 58. Neque tamen consideratio hæc, è piorum animis omnem prorsus anxietatem, ac tristitiam eximit. Sicut enim *χερὲν καὶ σέφalon καυχῆσθαι* suum ducunt suorum profectus, ad Theof. ep. 1. c. 2. v. 19. itā contrā, etiam si non inutile planè, triste tamen & cordolium gravissimum est ipsis, ubi conatus hac in parte suos frustratos adspiciunt. ad Hebr. c. 13. v. 17. & Jerem. c. 13. v. 17. Ideo Bern. in Cant. 42. *Animam meam liberavi. non capio consolationem, dum mortem filii intueor.* Quæ enim mater, etiamsi omnem quam potuit curam & diligentiam agentanti adhibuisse se sciat, si demum frustratam se viderit, & omnes labores suos esse penitus inefficaces, illo nihilominus moriente, propterea unquam a fletibus temperavit? Verum hæc rigidior justo Stoica disciplina non admittit.

Οὐκ ἀξίον εἶναι μὴ ἐνεργεῖν τὰς τῆς] Hoc est quod Clem. Strom. l. 4. de Philosophis quibusdam: *Αὐτὰς εὐλογοῦν ἐξαργυρίῳ τὸν σπασμὸν αὐτοῦ.* καὶ περὶ τῶν περὶ αὐτὸν τὸν περὶ αὐτὸν, ὡς ἀπὸ τῆς ἀπὸ αὐτῶν μὴδὲ ἐλπίδα τῆς περὶ ξείας.

Ἀπὸ εἰς ἐν ἐκ τῶν ζῶν] Itā l. 5. § 29. τῶν ζῶν. de Constantio Ammian. l. 22. *Abiit è vita.* & de Theodosio Ambros. epitaph. *Abiit non obiit.* Cicer. Tulcul. l. 5. *Mihi quidem in vita servanda videtur illa lex, quæ in Græcorum conviviiis obtinetur, Aut bibat, inquit, aut abeat (ἢ πίνε, ἢ ἀπίνε) aut enim fruatur aliquis cum aliis voluptate potandi, aut nè sobrius in vinolentiam vinolentorum incidat, antè discedat.* Sic injurias fortune, quas ferre nequeas, diffugiendo relinquant. Et subjungit: hæc eadem, quæ Epicurus, totidem verbis dicit Hieronymus. Non soli ergò Stoici istiusmodi dictabant. Senec. epist. 91. *In eum mundum intravimus, in quo his legibus vivitur. Placet? pare. Non placet? quacunque vis, exi. & epist. 70. Hoc est unum, cur de vita non possimus queri. bono loco res humane sunt, quod nemo nisi vitio suo miser est. Placet? vive. Non placet? licet eò reverti, unde venisti.* Epictet.

50 l. 1. c. 24. τὸ δ' ἐκείνου, μέμνηται, ὅτι ἡ δύναμις ἡνοικταὶ μὴ γίνεσθαι πᾶσι δειλόπρῳ· ἀλλ' αἱ ἐκείνα, ὅταν αὐτοῖς μὴ ἀρέσκη τὸ πρᾶγμα, λέγει, ὅτι ἐκ τῆς πᾶσι. καὶ οὐ, ὅταν σοὶ φαίνται πᾶσι τῶν πᾶσι, εἰπὼν, ἐκ τῆς πᾶσι, ἀπαλλάσσῃ μένων δ' μὴ ἐπὶναι. sed vide ad l. 3. § 1.

Ἡ καὶ ὁ ἐνεργῶν] Xyl. aut Cas. quid hic legent, rint,

re vocabulum, adducit Gellius l. 19. c. 1. ubi sapientem dicit objectis visis terrificis & *συσταπιδε-
δς*, & *συσταπιδε-δς* *αδεν*, nec adsentiri, nec ulterius aliquid adjicere, & opinari, quàm quod visum ipsum renunciat. Neq; enim duo ista, quod Gellius fecisse videtur, confundenda prorsus & proeodem habenda existimem. In hanc eandem sententiam Philemon Com. apud Stob. tom. 2. tit. 108.

Μηδὲ τὰ κακὰ ποιεῖς πολλοί, Λαοῖα,
Αὐτοὶ δὲ αὐτῶν, ἢ πέφυκε τῇ φύσει.
Οἷον, τέθνηκεν υἱός, ἢ μήτηρ πατήρ,
ἢ, ἢν Δί', ἄλλων τῶν ἀναγκάων γέ τις.
Εἰ μὴ λάβῃ τῆς, Ἀπίδαν, ἀνδρῶν γδ' ἦν,
Τοσέτον γέρονε τὸ κακόν, ἡλίκοι τῶν ἦν.
Ἐάν τι ἀδίσταστο ὁ βίος, ἢ καὶ τὸ ὄνομα,
Ἀπώλεν, ἐν αὐτῷ ἐάν τις το σκοπῇ,
Πρὸς τίς κακὸς εἴη ἔτιρα συλλέγει κακὰ.
Ὁ δὲ τῶν λογισμῶν πᾶσι παρ' αὐτῶν σκοπῶν,
Τὸ κακόν ἀραιρεῖται, ἀγαθὸν δὲ λαμβάνει.

Here, persæpe homines graviora efficiunt mala
Ipsi sibi ipsis, quàm ea sunt naturæ suæ.
Excessit vitæ natus, aut mater puta,
Aut proxima aliquis ex necessitudine.

Id si quis sic accipiat; Nempe obiit diem
Homo vatus; quantum fuerat, tantundem est malum.
Quod si sic; Periiit; non tuebor amplius;
Heu vita invita: qui ista secum deputat,
Is ad malum alia sibi consarcinat mala.

At qui rationis cuncta ad arbitrium vocat,
Is quod dolet deducit, retinet quod juvat. Grot.

Senec. ep. 78. Levius dolor est, si nihil illi opinio adjecerit.

Γνωρίζων] vide l. 4. § 6. & l. 6. § 3. & l. 7. § 29.

§ 50. Τί δὲ καὶ ἔρνετο ταῦτα;] Vide l. 6. § 36. Epictet. dissert. l. 1. c. 6. Ἀλλὰ μὴ μοι ρένει. πίνῃ ἔν ἐνεκα χεῖρας ἔχεις, ἀνδράποδον; ἢ ἢνα καὶ ἀπομύσσης σεαυτὸν; τῆτο ἔν ἔυλορον μὴ καὶ γίνεσθαι ἐν τῷ κόσμῳ; καὶ πῶς χρῆττον ἀπομύσσεισθαι σε, ἢ ἐγκαλεῖν; vide quæ sequuntur. Chrysostom. orat. de stat. 1. Μὴ λέγουσιν, τί νῦν ἔρεκεν σωπεχρήστην ὁ Θεὸς τὰ καλὺμια; διὰ τῆτο γδ' σωπεχρήστην, ἢνα σε πλὴν περὶ θυμῶν πῆς πολλοῖς διέξῃ μάλλον.

Ἐξω ἢ σὲν ἔχει] Hoc est quod Seneca ep. 93. Omnia quæ usquam erant, clusit; & seipsam sui finem fecit. de natura principali. Et Empedocles pariter à Plutarcho laudatus, de placit. Philosoph. l. 1. c. 18. à Theodoretò therapeut. l. 4. & à Stobæo tom. 1. l. 1. tit. 2. de mundo sive universo,

Οὐδὲ πῆ παρὰ τὸς κανέον πέλει, ἢ δὲ σελιῶν,
Nihil est in toto vacuumve supervacuumve Grot.

Εἰς αὐτῶν μετὰ βάλει] vide l. 7. § 23, 25.

§ 51. Μίτε ἐν τῷ περὶ ἔσθιν ὁπίσθιν] Fluctuari, Xyl. tardum & remissum esse. Caf. haud malè. ὁπίσθιν, languide agere: tractum ab equis, quia-

pud Medicos veterinarios ὁπίσθιν dicuntur, cum illa trahentes languide incedunt, τὰ ὁπίσθιν ἐρέλκοντες ἐπὶ τὰ ἑμπερῆτα, καὶ ὑπορρέοντες, ὥστε ἀλλήλοις συγχεῖν. uti Aristot. histor. animal. l. 8. cap. 24.

Κτείνουσιν, κρεανομῶν. Τὸ κρεανομῶν propriè de visceratione usurpatur, in qua κρέα νέμονται, carnes distribuuntur. Homer. Il. 1. v. 216.

Πάτερκα ὁπὸ σῖτον ἐλὼν ἐπένειμε τροπὴν. 10 Κλέος ἐν κατέουσιν ἀπὲρ κρέα νέμονται Ἀγαλλίδης. i. e. εὐκρεανόμεν, indè enim κρεανόμεν. Eustath. ibid. Verum Marcus noster istic aliter accipit, de inhumanitatemque efferatorum hominum truculentia, qui congeneres sibi mactant, ossaq; eorum distribuant tanquam ad ollam, carnes in frusta secant, velut ad libetum: ut Micheas loquitur, c. 3. v. 3. quod Cleoni minatur ille in Aristoph. equit.

Περικλῆς τ' ἐν σὺν οὐδ' ἀσπ. i. e. καὶ μὴ κατὰ νόμον τὸ σῶμα. Schol. Ità vocabulum usurpat Constant. Manasses in breviario historico de Domitiano, (πῶν

Διψῶν αἵματι) καὶ σοφῶν, καὶ μαζιερῶν ἀνδρῶν. Κρεανομῶν ἀστυμαχῶν. — Sed & Cle-

mens Alex. in hortat. ubi Penthei discerptionem διαταγῶν κρεανομῶν appellat: Idemq; de Bacchicis orgiis ibid. & ex eodem Eusebium præpar. l. 2. c. 5. ex Clementis codicibus emendandus. Διόυστην μανόλην ὀργιάζεσθαι βάκχοι, ὁμοφαγίᾳ πλὴν ἑερομανίαν ἀγροντες, καὶ τελίοντες τὰς κρεανομῶν τῶν πόρων. Eodem sensu τὸ κατακρεουργεῖν ab Herodoto usurpatur, l. 7. ubi de Pytheo Ischenoi filio. ὃς ἐς τῆτο ἀντὶ τῆς μαχόμεν, ἐς ὃ κατακρεουργεῖται. donec velut in laniena, frustatim concisus est: κατακρεματῆδιν.

Οἷον ἢ πρὸς περὶ τὰς πηγὰς πηγῇ διαυγῆς, καὶ γλυκίᾳ, βλασφημῶν αὐτῶν] Senec. de benefic. l. 7. c. 31. Non est mihi relata gratia. quid faciam? quod dii omnium rerum optimi autores: qui beneficia ignorantibus dare incipiunt, ingratis perseverant. Alius illis objicit negligentiam nostram, alius iniquitatem, alius illos extra mundum suum projicit & ignoros, hebetesque, sine luce, sine ullo opere, destituit: Alius solem, cui debemus, quod inter laborem quietemq; tempus divisiimus, quod non tenebris immersi, confusionem æternæ noctis effugimus, quod annum cursu suo temperat, & corpora alit, sata evocat, percoquit fructus, saxum aliquod, aut fortuitarum ignium globum, & quidvis potius quàm deum, appellat. Nihilominus tamen more optimorum parentum, qui maledictis snorum infantium arriident, non cessant dii beneficia congerere de beneficiorum autore dubitantibus: sed equali tenore bona sua per gentes populosque distribuunt, unam potentiam sortiti, prodesse. Spargunt opportunis imbris terras, maria statu movent, siderum cursu notant tempora, hyemes æstatesque inter-sentu lenioris spiritus molliunt; errorem labentium animorum placidi, atque proprii

propitii ferunt. imitemur illos. Meliusque multo Dominus Christus. Mat. c. 5. v. 44, 45. Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς καταραζομένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς, καὶ οὕτως ᾄδοντες ὑμᾶς. ὅπως ᾄδοντες ὑμεῖς τῷ πατρὶ ὑμῶν, ὅτι ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἡλιον αὐτῷ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηρὸς καὶ ἀγαθός, καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους. Sive ut Luc. c. 6. v. 35. καὶ ἐπεὶ οἱ οὗτοι οὐκ ἔχουσιν ὅτι αὐτοὺς χρεῖστος ὅτι ἐπὶ τοῦ ἀγένης καὶ πονηρῶν. vide l. 7. § 14, 69. Minus est quod de lapide Epictet. l. 1. c. 25. quàm quod Marcus hic de fonte; Παρεστὶς λίθον λοιδορεῖ, καὶ τί ποιήσει; ἀνὴρ πρὸς ὅς λίθον ἀκέραιον, πῶς οὐκ ἐπὶ τοῖς λοιδοροῦσιν; ἀνὴρ δὲ ἔχει τὴν ἀδένειαν τῷ λοιδοροῦσιν ὁπότε ἀδένειαν, τότε ἀνὴρ π. Ità lego conjunctum, quod codices sed perperam divisim ὅτι βλάστην exhibent. unde vet. lex. βλάστην proculd, quod scalam significet.

Πηγὴν ἀέναντον] fontem perennem; qui non fallat, ut torrentes Temæ, Job. c. 6. v. 14, 20. Natio remed. l. 2.

Flumine perpetuo torrens solet alius ire:

Sed tamen hæc brevis est, illa perennis aqua.

Corys, apud Anton. Meliss. l. 2. c. 1. ἐλάττω χειμαρρῶς ποταμὸς μολύβδος ἢ ἀέναντος, ἀλλ' ὁλίγον χερσιν. Senec. ep. 99. Non promittet talem in perpetuum, qui casu bonus est. facit huc quod de gratia divina, qua suos is imbuir, Christus. Joan. c. 4. v. 14. γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος αἰώνιος ἐκ ζωῆς αἰώνιος.

Φῶς σπασθῆναι] compone te, Xyl. gigne te, Caf. Iren. phrasis duriuscula, & syntaxis insolens. itaq; suspecta mihi lectio. quam tamen si retinere libuerit, quia alia commoda non occurrit, malim vertere, cingentiam & quasi nativam fac tibi usu atque industria jugi libertatem. In hoc te assiduo exerce, ut virtus quasi in naturam transeat tibi. quod Clemens Strom. l. 7. τῷ ἀεὶ ἀναπόδραστον τὴν ἀρετὴν ἀσκήσει γινώσκῃ πεπινημένῳ, φυσικῶς ἢ ἐξ ἑαυτοῦ καὶ ἀπὸ τῶν λίθων τῶν βλάστη, ὥστε τὸ δεῖν ἢ ὁπτισμὸν ἀναπόδραστον.

§ 52. Τίς ἐν φαίνεται τοι ὁ τὸν ἑστὸν κερτέντων ἔπαινον φεύγων ἡδίων ἢ οἱ ἐστὶν] Ità Basil. quod Xyl. & Lugd. in ἡδίων verterunt, Xyl. sic reddidit, uter verò tibi elegantior videtur, is qui plaudentium fugit laudem, an illi, qui neque ubi, neque qui sint cognoscunt? ergo juxta Xylandum etiam transponenda fuerint verba; legendumque τίς ἐν ἡδίων φ. σοι. vel τίς ἐν φ. σοι. ἡδίων &c. Casaub. quid legerit, haud est conjectu proclive. ceterum, ἢ illud in clausula novissima excludit. Sic enim verit; Qualis ergo censet illum esse, qui tanquam rem momenti alicujus proponit sibi strepitum plausumq; hominum, qui nec ubi sint, nec qui sint, ipsi norint. Forfan, φεύγων ἢ διώκων fuerit. ut l. 11. § 10. ὅτε φεύγων ὅτε διώκων ἀφ' ἑαυτοῦ. ità legendo vel sic po-

test concipi; Qualis ergo tibi is videtur, qui vanos hominum plausus vel aversatur, vel aucupatur; (si quidem is ad quid natus sit non videtur attendere.) vel ii etiam, qui nec ubi sint, nec qui ipsi sint, norunt? vel etiam Casaubonum sequendo, qui v. h. p. v. au. v. auc. qui nec ubi sint, &c. Liceat bona cum lectoris venia, aliam insuper de loco isto suspicionem meam proponere. Fieri potest, ut Marcus scripserit, ὁ τὸν ἑστὸν κερτέντων ἔπαινον ἢ ἐπαινὴν διώκων, ut ex ἡ ἐπαινὴν, illud φεύγων ἢ enatum sit: vel etiam ὁ τὸν ἑστὸν κερτέντων ἢ [φύγον] φεύγων, ἢ ἔπαινον διώκων, ut φύγον interciderit, ἢ alterum in proximam clausulam tranfierit, per exscriptoris oscitantiam. Siquidem ἔπαινον φεύγειν, five laudem vanorum hominum fugere, res est laudis potius quàm vituperii. vide l. 10. § 13. Ceterum alii viderint. τίς autem, ἀντὶ τῆς πόλεως τίς frequentius est, quàm ut multis moneri opus sit.

§ 53. Ὅς ἐκ ἀρέσκει ἑαυτῷ] vide ad l. 3. §

4. Senec. de tranquill. c. 2. Innumerabiles proprietates sunt, sed unus effectus vitii, difflicere sibi. Διαφύρονται γὰρ ἑαυτοῖς (οἱ φαῦλοι) καὶ ἐτέρων μὲν ὁπτισμῶν, ἀλλὰ ὅ βλάστηται. Aristot. eth. l. 9. c. 4. Senec. idem. ep. 102. Putas tu posse sententiam unam omnium esse? Non est unius una. Flaccus epist. 1.

Idem eadem possunt horam durare probantes? quasi dicat, non possunt.

§ 54. Συμπνεῖν] Arnob. l. 2. Auræ accipiunt naribus & per anhelitum recipiunt reddunt; & nos spiritum consimiliter, & respiramus commeatibus crebris. vid. l. 9. § 8.

Συμφρονεῖν τῷ φείχοντι πάντα νοεῖν] i. e. Deo sive numini divino, consentire; quod ὁμογενήματα ἔδ' dixit, l. 9. § 1. συνεῖν. l. 10. § 21.

Πάνη κέχεται καὶ διαπεφύκται] animam mundi, sive mentem, vult in omnia diffusam, & permeantem universa; de qua ad l. 4. § 40. eam Deum esse agnoscunt Stoici ipsi; quem & Jeremias c. 23. v. 24. ait, caelum & terram implere; intra nimirum omnia, nec inclusum; extra omnia, nec exclusum; ut Hildebertus in symbol. Unde dictum Empedocli, Deum esse sphaeram intelligibilem, cujus centrum ubique, circumferentia nusquam. Trithem. ad Casar. q. 1. quanquam Jo. Gerson super Magnificat. conc. 3. suppleendum monet; nisi in seipso. Ceterum Jul. Scaliger de subtil. exercit. 363. Trismegistum, sed pessime, dixisse, Deum esse, cujus medium in centro, circumferentia ubique. Optimè Hieron. ad Marcell. q. 5. In omnibus insusus, & circumfusus, ut cuncta penetret interior, & contineat exterior.

§ 55. Ὅθεν βλάστη τὸν κόσμον] ità l. 5 § 35. τίς ὃ βλάστη τὸ κοινόν;

Ὅθεν βλάστη τὸν ἔπαινον] vide ad l. 2. § 1. Μόνη ὃ βλάστη ὅτι] Malitia sive vitium, habenti

Homo, qui erranti comiter monstrat viam,
Quasi lumen de suo lumine accendat, facit:

Nihilominus ipsi lucet, cum illi accenderit.

Ἀκτῖνες ἀπὸ τοῦ ἡλίου λείπονται] In notati-
onibus ludere, & conatu parum felici, Chrysippo
Stoicisq; solenne fuit. Marcus istic ἀκτῖνας dici
vult solis radios πᾶσι τὸ ἡλίου ab extendendo;
minùs probabiliter. Neq; enim solent præpositio-
nes in deductis hac ratione immutari. Melius
Grammatici πᾶσι τὸ ἄγειν deducunt: ἄγω, ἄξω,
ἦξα, ἦγμα, ἦκα, ἀκτῖς. Neque enim Erymologo
accedo derivanti πᾶσι τὸ ἄγω, τὸ φέρω, ὅτι πάν-
τα ἐπεταμῶν (quod & Marcus istic) πάντῃ φέρω.
Malim πᾶσι τὸ ἄγειν ἢ τοὺς ἀγῶναι, τὸ κλάειν. i. e.
frangere: unde & ἀκτὴ litus, ad quod undæ alli-
sæ franguntur, & ἀκτῖνες solis radii, quod πᾶσι τὸ
σερέμνιον ut Marcus loquitur, i. e. ad corpora solida
refringantur.

Πᾶσι τὰ ἀπαιτῶντα κολλύμασθα] Senec. epist.
92. Sed quædam soli quoque obstant. At solis vis & lux
integra est etiam inter opposita: & quamvis aliquid
interjaceat, quod nos prohibeat ejus aspectu, in opere est,
cursu suo fertur. quoties inter nubiila luxit, non est se-
reno minor, nec tardior quidem; quoniam multum in-
terest, utrum aliquid obstat tantum, an impediatur. Eo-
dem modo virtuti opposita nihil detrahunt. non est mi-
nor, sed minùs fulget: nobis forsitan non æquè appa-
ret ac nitet; sibi eadem est, & more solis obscuri, in
occulto vim suam exercet. hoc itaque adversus virtutem
possunt calamitates, & damna, & injuriæ, quod ad-
versus solem potest nebula.

Ἐπλάμπειν τὸ δειχθῆναι] Tren. adv. hæres. l. 4.
c. 28. qui in lumine sunt, non ipsi lumen illuminant, sed
illuminantur & illustrantur ab eo.

Ἀὐτὸ δὲ εἶναι τὸ σερίσθαι] Corpus opacum solis ra-
dios non admittendo, lucis beneficio sese privat,
soli nihil detrahit. ita qui officium suum præstanti
se opponunt, bono, quo frui poterant, se privant,
autori sive actori nihil obfunt.

§ 58. Ἦτοι ἀναδυστάς φεῖται, ἢ ἀδυσιν ἐπε-
ρίαι] Frigidum sanè, frivolumque nimis adver-
sus mortis metum folamen; aut nullum es post
mortem sensum habiturus, aut aliusmodi quàm nunc
habet. Hoc est, quod Senec. epist. 82. adversus mor-
tem minuta jaculari; subulâ leonem excipere. potest
enim & sensus, qui nunc est, manere, manebitq;
in improbis, ut tamen aliusmodi cruciatus per-
sentiant, quàm dum hîc viverent, unquam ex-
perti fuerit.

Ἀλλοῖον ὥον ἔσθ] nihil hoc est necesse.

Τὸ δὲ ζῆν ἐ πάνση] Atqui hoc est ipsum miseri-
arum omnium cumulus & culmen; quod impro-
bis ἀπὸ πάντων ἀποκείται. ad Hebr. c. 9. v. 27. se-
mel tantum mortem obire liceat. quod Sophocl.
apud Stob. tom. 2. tit. 120.

Θ. εἶναι δὲ ἐκ ἑξῆς τοῖς αὐτοῖς Ν.

Namque homini eidem bis datum non est mori.

Post mortem semel obitam, in morte secunda, quæ
sic dicitur Apoc. c. 20. v. 14. quâ ζῶντες ἐκλήθη-
σαν εἰς λίμνῃ τῇ πύρρι τῷ θανάτῳ ἐν δεῖν,
ibid. c. 19. v. 20. iteratò mori non detur. Bern.
ad Eugen. de consider. l. 5. alludens ad illum Esajæ
c. 66. v. 24. & Marci c. 9. v. 44. Ubi vermis nun-
quam moritur; nec ignis unquam extinguatur. Hor-
reo vermem mordacem, & ignem vivacem. Herreo
incidere in manus mortis viventis, & vita morientis.
Hæc est secunda mors, quæ semper occidit, nunquam per-
occidit. quis det illis semel mori, ut non moriantur in
æternum? qui dicunt montibus, Cadite super nos, &
collibus, Operite nos. (Luc. c. 23. v. 30. & Apoc.
c. 6. v. 16.) quid nisi mortem mortis beneficio, aut fi-
nire, aut evadere volunt? denique, invocabunt mor-
tem, ait, & non veniet. Apoc. c. 9. v. 6. Quàm
miserum est autem, ut Adrianus Imper. olim, mor-
tem optare, & mori non posse? sive, ut chorus apud
Senec. Agamen. 3. 2.

O quàm miserum est nescire mori!

Imò, quid miserius, quàm, quod Bern. ib. semper vel-
le quod nunquam erit, & semper nolle quod nunquam non
erit? Non est dubium multò fore deterius his qui sic
erunt; quàm his qui omnino non erunt. Idem in Cant.
serm. 35. siquidem anima in eo statu posita, & beata
esse perdit, & esse non perdit. quæ ex re cogitur sem-
per, ut & mortem sine morte, & defectum sine defe-
ctu, & finem sine fine patiatur: quatenus ei & mors
immortalis est, & defectus indeficiens, & finis infi-
nitus. Gregor. Rom. dialog. l. 4. c. 45. sive, ut i-
dem, si utriusque autor idem, in Job. l. 9. c. 48.
Fit ergò miseriis mors sine morte, finis sine fine, defe-
ctus sine defectu; quia & mors semper vivit, & finis
semper incipit, & defectus defecere nescit. Ità, erunt
illuc homines semper in morte, ac per hoc nunquam vi-
ventes; nunquam mortui, sed sine fine morientes; vitæ
morituri, & mortis sine fine victuri. Nunquam autem
erit homini pejus in morte, quàm ubi erit mors ipsa sine
morte. August. de civit. dei l. 13. c. 11. & homil.

16. Atque hoc Joan. Chrysostomus opinatus est
voluisse Apostolum, ad Cor. epist. 1. c. 3. v. 15.
cùm diceret, ζωθήσεσθαι, ἕως ἃς ὁ δὲ πύρρις ἂν
σὺ ζῇς ὡς διὰ πύρρις, idem sit quod ἐν πύρρι σὺ ζῇ-
ς. Verum aliud prorsus illud est, de quo videatur
Jof. Scaliger. notis ad N.T. Cæterum hinc querelæ
illæ apud Jobum c. 3. v. 18. Cur aruamso lux am-
plius datur, & vita amaris animo protrahitur? qui-
bus mortem postulantibus non adest illa, quàmvis eam
præ thesauris abditissimis requirant: qui letarentur ac
supra gaudio exultarent, si sepulcrum adire aut repetere
liceret. Et Aufon. idyl. 15.

— Futurna reclamât,

Quod vitam dedit æternam? cur mortis adempta est
Conditio? sic Caucaſea sub rupe Prometheus
Testatur Saturnigenam, nec nomine cessat
Incusare Jovem, data sit quod vita perennis.

Ità,

Ita, quod Plin. l. 25. c. 3. Ea vitæ conditio est, ut mori etiam optimi potius sit; siquidem ut Philemon apud Stob. tom. 2. tit. 122.

Θανὼν ἀειδὼν ὄντιν, ἢ ζῆν ἀθλίως.

Satius mori, quam vivere infelicitèr.

Et Sophocl.

Τὸ μὴ ζῆν κρείων, ἢ τὸ ζῆν κακῶς.

Non esse præstat quippe quam malè vivere.

Et Æschylus Ixione:

Ζωὴς πονηρῆς θάνατος ὑπορώτερος.

Τὸ μὴ γινέσθαι δὲ ὄντιν, ἢ πεφυκέαυ

Κρείων, κακῶς περὶσσεύειν.

Laboriosa ætate mors felicior:

Natumque non fuisse, quam esse existimo

Melius viro illi, seua cui toleranda sunt.

quando magis ea si æterna fuerint, & in æternum fubeunda: quomodo idem in Prometheus.

— κρείων εἰσάπαξ θανόν,

Ἡ τὰς ἀπάντας ἡμέρας πάσχειν κακῶς.

— satius est semel mori,

Quam trahere miseros vita quot numerat, dies.

Hoc est, quod Christus Dominus, Matth. c. 26. v. 24.

Καλὸν ἢν αὐτῷ, εἰ ἐκ ἐγνήθη ὁ ἀνδρῶντος ἐμὲν.

Kui ego credere malim, quam viro eruditissimo, qui in contrarium contendit, deterioris conditionis esse, omnino non esse, quam esse in miseria pœnæ interminatæ. Rectius solidiusque Lyfias adv. Phaniam ab Athenæo l. 12. laudatus: ubi Cinesiam acerbissime perstrinxerat, Ὡς ἀσεβέστατον ἀπάντων καὶ παρνομώτατον ἀνδρῶν χειρότατον, καὶ τοιαῦτα πλεὶς διὰς ἐξαμαρτύντα ἀ τοῖς ἄλλοις ἀγρόν ὄντι καὶ λέγειν. Nec non congerrones illius Ἀντὶ Νεμύσιας κακοδαμονισαίς σφίσι αὐτοῖς τένονα δεικνύς, ὡς ὅτι διὼν καταγελῶντας subiicit statim, Ἐκείνων μὲν ἐν ἐκαστῷ ἀπόλετο, ὡς περὶ εἰκὸς τοῦ πλείους τῶν ὅτι πλείων γινώσκοντων οἱ διὰ τῶν δέδεικται, ὡς τὸν ἐχθρὸν αὐτὸν βέλεσθαι ζῆν μάλλον ἢ περὶσσεύειν, παρὰ δὲ τῶν ἄλλοις. — Τὸ μὴ ζῆν ἀποδιδόναι, ἢ χαμῖν νομῖμους, κοινὸν ἅπασιν ἡμῖν ἐστὶν τὸ δὲ ἕως ἔχοντα πᾶσιν χερόν διατελεῖν, καὶ κατὰ ἐχθρὸν ἡμῶν ἀποδιδόναι μὴ δυνάσθαι τελευτᾶσαι τὸν βίον, τέτοις λόγοις προσοικεῖ τοῖς τοιαῦτα ἀποφύγεσθαι, ἐξαμαρτύνον. Spectant horum illa Senecæ Medæ 5.

JAS. Infesta memet perime. MED. Misereri jube.

Et Agamemni. 5. 3.

E. Concede mortem. C. Si recusares, darem:

Rudis est tyrannus morte qui pœnam exigit.

E. Mortem aliquid ultra est? C. Vita, si cupias mori.

Sed & Suetonii illa de Tiberio l. 3. c. 61. Mori

volentibus vis adhibita vivendi. Nam mortem addo

leve supplicium putabat, ut cum audisset unum ex reis,

Carnubium nomine, anticipasse eam; exclamaverit,

Carnubius me evasit. Et in recognoscendis custodiis,

precanti cuidam pœnæ maturitatem, respondit; Non-

dum tecum in gratiam redii. Deus certè cum morti æternæ addictis nunquam in gratiam est deinceps rediturus, utpote quibus interminetur (nec vanæ sunt minæ Dominicæ). & memoriam certissimam damnandorum, & obliuionem plenissimam damnatorum; uti disertè Ruffinus; videndus commen. in Oseam l. i. ad c. i. v. 6. Frigidum ergo solamen, vitam non desituram, ubi morte ipsa potest esse vita millies multo acerbior.

10 § 59. Ἀλλήλων ἐνεκῶν] vide ad l. 2. § 1. & supra § 56.

Δίδασκει ἢ φέρει] vide l. 5. § 28. & l. 6. § 25.

Varro satyr. Menipp. de mariti officio; referen-

te Gellio l. i. c. 17. Vitium uxoris aut tollendum,

aut ferendum est: qui tollit vitium, uxorem commodio-

rem præstat: qui fert, sese meliorem facit. Malè au-

tem Xyl. Δίδασκαλῖς: imò, doce, corrige, evince,

redargue.

§ 60. Καὶ ὅταν ἐυλαβῆται, καὶ ὅταν πλεὶς πῶς σκῆ-

20 λιν σφίρειν] Xyl. & Cas. τὸ ἐυλαβῆσθαι καὶ πλεὶς πῶς

σκῆλιν σφίρειν, eodem referunt, cum diversas &

disparatas mentis operationes designari, καὶ ὅταν

illud bis positum clarè satis ostendat. Non est ita-

taque istic τὸ ἐυλαβῆσθαι cautum esse, quod neq; sim-

plicitèr unquam, opinor, significat; sed cautè agere, sive cautè in re aliqua versari: hoc autem in lo-

co potius, declinare, sive cautè defugere. Sicut La-

tinis metuere, pro, cavendo fugere & effugere. Flac-

cus carm. l. 2. od. 2.

Illum aget penniâ metuenta solui

Fama superstes.

i. e. solvi cavente, & cavendo effugiente, nè sol-

vatur. & l. 3. od. 11.

Quæ velut latæ equa trima campis,

Ludit exultim, metuitque tangi.

i. e. tactum declinat. ita Græcis: τὸ ἐυλαβῆσθαι,

cautè declinare, aversari, fugere. Pocrat. ad Demon. §

9. ἐυλαβῆ τὰς διαβολὰς, καὶ πρὸς τὰς δεινὰς. i. e. a-

versare, declina. Plato polit. l. 2. ἐυλαβέμενοι πνίαν

ἢ πόλεμον. Fugientes paupertatem aut bellum. Meni,

inquit, secus quam sagitta aut jaculum fertur. Sagit-

ta namq; non rectè fertur ubi à solidiore materia,

in quam inciderit, resilit; sed nec cum scopum

petit remotiorem, quam ut rectè permeando asse-

qui possit. Mens autem & cum declinat aliquid, &

cum in rei alicujus consideratione volatur, ad quam

ea necessariò requiritur, etiam tunc quoq; ad sco-

pum sibi propositum rectè fertur nihilo minùs, quam

cum aut prosequitur aliquid, aut cum consideratione

vel omisâ, vel peractâ, jam rem ipsâ aggreditur.

Φέρται κατὰ τὸν δρόμον] vide l. 6. § 16. & l. 10. §

11. rectè scilicet mēis utrobique fertur, tum quia ratio-

nis rectè ductam utrobique sequitur. l. 7. § 55. & l.

5. § 14. tum quia viâ brevissimâ & expeditissimâ

etiam tunc quoq; procedit. l. 4. § 51.

Οὐδὲν ἦν τῶν, καὶ ἐπὶ τὸ περὶ καὶ μὴ εἰσέναι εἰς

Τὸ ἡγεμονικόν] ita Bas. & Lugd. quod Xyl. reddidit, recte à iamen fertur ingredi in principem cuiusvis partem. Verum nec grammaticam syntaxin ista satis sustinent, nec contextus verbis, prout exhibentur, respondent. Ego Marci verba & luxata & mutilata suspicor: legendumque existimo: φέρειται καὶ ἐν τῷ ἡγεμονικόν ὅτι τὸ προσκείμενον. καὶ εἰσίναι (πέρυθεν) εἰς τὸ ἡγεμονικόν ἐτέρη &c. Ceterum D. Boot. & M. Caf. postrema ista à superioribus sejungunt, & ab eis eam novam ordiuntur periocham, quæ monitum contineat, inspiciendi ac considerandi mentes aliorum, quale & illud est. l. 7. § 62. & l. 9. § 17. hoc si admittere libuerit, leg. παρέχειν, non παρέχει, in clausa ultima, quod & Bootio visum est.

Παρέχει ὃ καὶ ἐτέρη παύσι εἰσέναι] Hoc est quod l. 3. § 8. dixerat: ὃ δὲν ἐμφολεῖται & l. 10. § 9. ἐν τῷ ἡγεμονικόν. Istorum autem, quorum proximè mentionem feceram, de loci istius constitutione, in sententiam jam descendendo prorsus: ductus nimirum Epicteti istis, quæ Marci mentem appri-

me explicant. ex differt. l. 3. c. 9. εἴτ' ἐρεῖς, Σωκράτην ἐπικλήτω, ὡς λίθον, ὡς αἰσθητὸν· εἴ δὲς γὰρ καὶ πῶς ἐδὲν ἀνθρώπων ὃ τὸς ἀνθρώπων συμβέλλει, ὁ τὰ δόγματα αὐτῷ καθορισθέντων, καὶ ἐν τῷ ἡγεμονικόν ταῖς ἰδέαις δεικνύων. καὶ αὐτὸς δὲ μετὰ τὰ δόγματα, δεικνύει μοι τὸ σῶν καὶ ὅπως λέγει, συμβέλλεται μοι. ἐλέγχων αὐτὸν ἀλλήλους· εἰ πᾶσι κακὸν δόγμα, ἀφελὲ αὐτῶ. εἰ πᾶσι, δὲ εἰς τὸ μέσον. Hoc est quod Marcus εἰσέναι εἰς τὸ ἡγεμονικόν ἐκείνου· παρέχειν ὃ καὶ ἐτέρη παύσι εἰσέναι εἰς τὸ αὐτῷ ἡγεμονικόν. Aliud est quod Hesychius in *asce-ticis*, cap. 1. § 23. "Ὡς περὶ ὁ κρεστὴν ἐσοπτρον ἐν χειρὶ, μέσον δὲ, εἰ τύχοι, πολλῶν ἐσώωντο, ἀπνέζων πρὸ ἐσοπτρου, βλέπει μὲν τὸ ἴδιον σπείρον ὁπίον, βλέπει δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐγκυπνόντων ἐν τῷ ἐπὶ ἐσοπτρῷ ὅπως ὁ δι' οὐρανὸν εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, βλέπει μὲν τὴν αὐτῶν κατὰ τὸν ἐν αὐτῇ, βλέπει δὲ καὶ τὰ μέλανα σπείροντα τῶν νεκρῶν Ἀιδίουτον. Aliud & quod Ambros. *offic.* l. 3. c. 16. de amicis: ostendamus illi nos pectus nostrum, & ille nobis aperiat suum.

Ad Librum IX.

§ 1.

Ὁ Ἀδικὼν ἀσεβῶν] Nihil hoc axiomaticum est paginæ sacrae, pietatice Christianæ magis consentaneum. Siquidem ut Joannes Apost. *epist.* l. c. 4. v. 21. ταῦτά τῶν ἐντολῶν ἔχουσιν ἀπ' αὐτῶ, (τῷ Θεῷ) ἵνα ὁ ἀγαπῶν τὸν Θεόν, ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφόν αὐτοῦ. Et Christus Dominus apud eundem *Evang.* c. 13. v. 34. Ἐντολὴν καὶνὴν δίδωμι ὑμῖν. ἵνα ἀγαπᾷτε ἀλλήλους καὶ ὡς ἐγώ. Unde Paulus *ad Thess.* ep. l. c. 4. v. 9. Θεοφιλεῖς ἐστέ εἰς τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους. Proinde caritatis iustitiæque quisquis legem violat, pietatis etiam læsæ eodem nomine tenetur, quia voluntatem divinam transgressus deprehenditur. Optime Dio Prus. *orat.* 3. absque hoc, quodd Deos pro Deo dixerit. Εἶναι γὰρ ἐταρεῖς καὶ ἀλιτρίεις, ἐ μόνον τὸν ἱερεῖα συλῶνται, ἢ λέγοντας π βλασφημῶντες καὶ τῶν ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τὴν πειρασμῶν καὶ ἀδικίας, καὶ ἀκρατείας, καὶ ἀνοήτους, καὶ καδὸς καὶ ἐκείνων τὸν πρῶτον τῶν πειρασμῶν καὶ βελήσας τῶν θεῶν. Potest his adjici, quod cumprimis huc facit, & Philonis illud de decalog. l. ad leg. 7. Ὁ κλεινὸν πᾶν ἴστω καὶ ἱεροσουλία ἐνοχρῶν, τὸ ἱερότατον τῶν τῶν ἀναθημάτων σπουδαίως. π γὰρ σπουδὴν ἢ ἀντίθετον ἀνθρώπων ἀνθρώπων; Et de legib. *special.* *orat.* 2. νόμος μὲν ἀνθρώπων, καὶ τὸ κλεινόν ἀνθρώπων ὁπορμίζεται. τὸ δ' ἀληθὲς ἐργον ὅτιν ἱεροσουλία, καὶ ἱεροσουλίων ἢ μερίστη· διὸ καὶ ἐν κόσμῳ κλημάτων καὶ

κλειμάτων, ὃ δὲν ἔτε ἱεροσουλίων, ἔτε θεοφιλῶν ὅτιν ἀνθρώπων, παγκάλως ἐκείνῳ παγκάλως ὁμομαίον, ἀρχέπῳ λογικῇ ἵνα παρὰ δειγμάτων πᾶσι. τὸν ἐν ἀνθρώπων ἐν τῷ ἀπείρῳ, καὶ ἀντικρὺν ἱεροσουλίων. Quod & latius cum Marco protelat Solomon, *Proverb.* c. 14. v. 31. Qui opprimis egenum, probro afficit opificem ejus. & c. 17. v. 5. Qui subannat pauperem, probro afficit opificem ejus. & c. 14. v. 21. Qui contemnit proximum suum, peccator futurus est. hoc est, Qui hominem quemvis factō, dictō, cogitato, manu, linguā, mente læserit: is coram Deo, & adversus Deum ipsum admissi peccati reatu obstrictus tenebitur. Eumæus Ulyssi, *Odyss.* 8.

Ζεῖν ὃ μοι θέμις ἐστ' ἐστ' εἰ κακίαν σίδειν ἔλθοι,
Ζεῖν ὃ μοι θέμις ἐστ' ἐστ' εἰ κακίαν σίδειν ἔλθοι,
Ζεῖν ὃ μοι θέμις ἐστ' ἐστ' εἰ κακίαν σίδειν ἔλθοι,
Ζεῖν ὃ μοι θέμις ἐστ' ἐστ' εἰ κακίαν σίδειν ἔλθοι,

Sed & Clem. Roman. *recogn.* l. 5. ubi simulacrorum cultores introduxerat impietati suæ velamentum istud pratexentes; Nos ad honorem invisibilis Dei imagines visibiles adoramus. Respondet: *Falsissimum.* si enim verè velitis Dei imaginem colere, homini benefacientes, veram in eo Dei imaginem coheretis, in omni enim hominē est imago Dei. Mox ubi varia caritatis ac misericordiæ opera recensuerat; Hac in tantum ad honorem Dei imaginis cedunt, ut qui ista non fecerit, contumeliam imagini divinæ intulisse credatur. Clemens Alex. ad *Hortatorii* exitum, ipsissimis ferè Marci verbis; π γὰρ

ἀπὸ τρόπου οἰλοσφύρων παῖδες, πάντα ὅσα πρᾶτ-
ταυνη οἱ ἀνόντοι, ἀνοσιφρεῖν καὶ ἀσεβεῖν νομί-
ζουσιν.

[Ἐνεκεν ἀλλήλων] vide l. 2. § 1. & l. 5. § 30.
Τὴν πρᾶξιν τῆς αἰτίας καὶ τῆς ἐλπίδος φύσιν.
vide ad l. 4. § 23. quam & τὴν ἀλήθειαν po-
ftea indigitat. καὶ τῶν ἄλλων ἀληθῶν ἀπάντων πρᾶ-
ξιν αἰτίας. prout autem natura naturans, (ut scho-
lae lingua loquamur) ita & prima veritas. Deus
est. **ΠΟΚ Οἷ ΛΑ** i. e. Deus veritas, dictus

Jeremiae. c. 10. v. 10. non **ΠΟΚ ΛΑ** duntaxat
i. e. Deus veritatis. Psalm 31. v. 5. cujus itidem
lex & sermo, **ΠΟΚ** Psalm 119. v. 142. non λό-
γος ἀληθείας tantum, Jacob. c. 1. v. 18. sed ἀλήθεια
quoque, veritas ipsa. Joan. Evang. c. 17. v. 17.

Τὰ δὲ γὰρ ὅσα πρᾶξιν τῆς αἰτίας καὶ τῆς ἐλπίδος φύσιν
autem omnia inter se. Xyl. ut idem prorsus valeat
utrumque, τὰ ὅσα καὶ τὰ ὑπάρχοντα. at Caf. quic-
quid nunc est ad id quod prius fuerat, initiumque illi
dedit. ut τὸ ὑπάρχον hic idem sit quod τὸ ὑπάρχον.
Sicut & τὸ ὑπάρχον in illis usurpatur, quæ ad l.
2. § 10. laudavimus. Utrumvis constare potest.
illud simplicius videtur.

[Ὁ ἴδιος ἀσεβεῖ] Falsa, inquit, quisquis lo-
quitur, impietatis est reus; siue volens id, siue no-
lens fecerit. Si volens sciensque; quia fallere
vult. Fallere autem est iniustitiæ pars. si nolens,
quia rerum naturæ veritatisque adversatur. Vide-
antur Augustini de mendacio, & contra mendacium,
ad Consentium, scripti libelli.

[Ἀφορμὰς] occasiones. Xyl. instinctus & oppor-
tunitates. Caf. malim, subsidia. Subsidia & admini-
cula à natura accepit; ita usurpavit Xenoph. ce-
ton. ὁρῶντο ἐπιτήκειας πινὰς ἐχρίνας καὶ ἀφορμὰς, ἀρ-
ῶν δὲ δυνάμει αὐξάνειν τὴν οἰκίαν. & adminicula que-
dam unde rem familiarem augere possint. Demosth.
χεῖναι τὰ ἐν ἐχροντι παρ' ὑμῶν, καὶ ἀφορμὰς ἐ-
δεῖναι τὸ πολέμῳ. Nec subsidium ullum ad bel-
lum.

[Ὁ τὰς ἡδονὰς ὡς ἀγαθὰς διόκων, καὶ ὅτι πό-
νες ὡς κακὰ φεύγων, ἀσεβεῖ.] Senec. epist. 74.
Ab hoc discede iudicio, (ut ullum præter virtutem
bonum putes.) non pietas constabit, non fides. Mul-
ta utramque præstare cupienti patienda sunt, ex his
quæ mala appellantur; Multa impendenda ex his qui-
bus indulgemus, tanquam bonis. & epist. 76. Si hanc
opinionem receperis, aliquid bonum esse præter boni-
sum, nulla non virtus laborabit. nulla enim obtineri
poterit, si quidquam extra se respexerit.

[Μέμερεται ποικίλως τῇ κοινῇ φύσει] vide l. 6. §
16. 40. vide & piorum etiam hac in parte quere-
las. Psalm 73. & Jerem. c. 12. Sed & querelis isti-
usmodi occurrentes; Senec. de provid. c. 2. &

Salvian. de gubernat. Dei. l. 1. c. 2. Πῶς καὶ ὅσον
ἀπὸ τοῦ κακοῦ τὸ βελήσει θεὸς γινώσκων; Apollon.
Tyan. epist. 66. Itaque quod Epictet. l. 1. c. 27. τὸ
συνολον, ἐκείνη μεμνησθε, ὅτι εἰ μὴ ἐν τῇ αὐτῇ
ἢ τὸ εὐσεβές καὶ συμφέρον, ἢ διώταται σωθῆναι τὸ
εὐσεβές. Idemque enchir. c. 30. ὅτι καὶ τὸ συμφέ-
ρον, ἐκεῖ καὶ τὸ εὐσεβές. ὥστε ὅστις ὀπιμελεῖται τὸ
ὀρέμετόν αὐτοῦ, καὶ ἐκκλίνειν, ἐν τῇ αὐτῇ καὶ εὐ-
σεβείᾳ ὀπιμελεῖται. & ibid. τῆς αὐτῆς τοῦ θεοῦ
εὐσεβείας, ἴδιον ὅτι τὸ κρείστανον ἐκείνῳ ὄντι, ὅτι
δὲς ὑπολήψεις αὐτῇ εἶναι, ὡς ὄντων καὶ δι-
οικόντων τὰ ὅλα καλῶς καὶ δικαίως καὶ σωτῶν εἰς
τὸ κατὰ εὐταχίαν, τὸ πείθεσθαι αὐτοῖς, καὶ εἶναι
πᾶσι τοῖς γινώσκουσιν, καὶ ἀκολουθεῖν ἐκόντα ὡς ὑπο-
τῆς αἰείας γνώμης ὀπιτελευμένοις. ἔτι καὶ ὅτι
ἐμμελῆ ποτὲ τοῖς θεοῖς, ὅτι ἐγκαλέσεις, ὡς ἀν-
εμελῆ. ἄλλως δ' ἐχ' οἶόν τε τὸ πείθεσθαι, εἰ μὴ
ἀποσφύς τῇ ἐκ ἐφ' ἡμῶν, καὶ ἐν τοῖς ἐφ' ἡμῶν λόγοις ὅτι
τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν. ὡς ἂν γὰρ τὸ ἐκείνων ὑπο-
λάβης ἀγαθὸν ἢ κακόν, πᾶσι ἀνδράσιν ὅταν ἀπο-
τυγχάνης ὧν θέλεις, καὶ ἀπειπίπης οἷς μὴ θέλεις,
μέμνησθαί σε καὶ μισεῖν τοὺς αἰτίους.

[Ὁμογενόμενος ὄντας] Quod l. 8. § 54. συμφε-
ρεῖν & l. 10. § 21. σωπερεῖν dixit.

[Οἷς ὀπίσθης] vide l. 2. § 11.

[Ὁρμὴ πνι ἀρχαῖα τῆς πρᾶξιν] Vide ad lib.

7. § 75.

[2. Ἀγῶστον ἴδιον ἀρχαῖα] ita Origen. adv.

Cels. l. 1. τῆς κακίας ἀγῶστον. Sed de Christo. At

malitiæ & pravitatis expertem prorsus excedere

quæ detur, cum eā intinēti etiam, & quidem δυν-

αστοῖ βαρῇ, καὶ ἀνεκπλύτῳ, non δυνατὸν ὅτι

tantummodo, ex utero in lucem prodeamus.

Psalm 51. v. 5. & 58. v. 3. Job. c. 14. v. 4. Eia.

c. 48. v. 8.

[τὸ δὲ ἐν κορεδίᾳ γὰρ τῶν] vide infra § 37.

& ad l. 5. § 29. ita Lucret. l. 3.

Cur non ut plenus vitæ convivia recedis?

40. Flaccus sat. 1.

Rarus, qui exacto contentus tempore vitæ

Cedit, uti convivia satur.

Talem tamen profitetur se Seneca. ep. 61. Viti

quantum satis erat: mortem plenus exspecto. Et Ci-

cer. de senect. Omnino rerum omnium satietas vitæ

facit satietatem. Vitæ autem satietas tempus mor-

tis affert. Habet enim natura, ut aliarum

omnium rerum, sic vivendi modum. Verum vitæ sa-

tietaem loquuntur illi, vitii & malitiæ satietatem

50. Marcus hic. Nec minus ista quam illa expleri pa-

titur, anima pravitae penitus infecta. de qua

Bernardi illud usurpari potest, de consider. l. 5. Pra-

catur in anima, atramentum in charta bibula. facili-

us charta deteritur quam litura eradicatur. quæque

ut Moses lib. 5. cap. 29. v. 19. observari solent ad-
dere solet: temulentorum in modum. de quibus
Simocat. epist. 52. Διὰ τὴν ἐν μὲν τοῖς ὅτι καὶ

δὴν τὸ οἶνον, καὶ σφίγγοντα τῇ μέθῃ μέθης δά-
πασιν. διὰ τὸ πλεονεξία ἀκρον εὐεξία πρὸς πλεονεξία
ἀντίαν δίδασκεν μεταπίπτει. περιγυμνῶντος τὸ οἶνον
πρὸς οὐρόφυλας καὶ ἐκκαλοντος. Itā de M. Antonio
verba habens Plin. major l. 14. c. 22. Ebrus jam
sanguine civium, & tantò magis cum sitiens. Namque
& hac necessitas vitium comitatur, ut bibendi con-
suetudo augeat aviditatem: Scitumque est Scytharum
legati, quantò plus biberint tantò magis sitire Par-
thos. Ab hac peccandi, quæ improborum animos
occupat, aviditate inexplabili iuste fit quod Grego-
r. dialog. l. 4. c. 44. ut culpa quæ cum fine perpe-
trata est sine fine puniatur. Quoniam iniqui, qui ideo
cum fine deliquerunt, quia cum fine vixerunt, voluis-
sent utique, si potuissent sine fine vivere, ut potuissent
sine fine peccare.

Αποπνεύσαι. Vide ad lib. 5. § 4. Cypriani no-
mine de dupl. martyr. part. 1. Quamdiu pulmonis
officio attrahitur vicissim ac redditur halitus,
certum vitæ indicium est: unde loquendi con-
suetudine spirare dicuntur, qui vivunt; & experi-
rāsque quæ vitam finierunt. id quod istic ἀποπνεύ-
σαι, lib. 4. § 33. ἐκπνεύσαι dicitur. eodem sensu
Lucian. in votis. ἀποφυσήσας τὸ ψυχρὸν ἀπείπν.
Et Homer. Il. d'. v. 524.

—Θυμὸν ἀποπνέειν.

Δάτερος πλῆς] formula proverbialis; à nautis
desumpta: ὁρῶτος πλῆς dicitur, ὅτε οἶνος, ἢ τοι ἐξ
ἐλας cum, vento favente & adspirante, navigatio
infinitur. Δάτερος πλῆς, ὅταν ἐλας ἀποπνέοντες,
κώπας πλεῖον quando vento destituti, ad remigium
se conferunt, ut docet ex Pausania Eustath. ad
extremum Odys. β'. utriusque simul meminit Sy-
nef. ep. 148. ἡλκετο ναῦς, πρὸς ἔσθον αὐτῇ, κώπας
ἐκνήνη. Usurpavit Plato in Phileb. Καθὼν μὲν, τὸ
ἐξυμπατα μὴ γινώσκον τὸ σφόνδρον. Δάτερος δ'
ἐξ πλῆς οὐκ ἔστι, μὴ λαμβάνειν αὐτὸν αὐτόν. Ari-
stot. ethic. lib. 6. c. 9. Ἐπεὶ ἔν τῃ μέτρῃ πρὸς
αἰῶνος χαλεπὸν, καὶ τὸν Δάτερον φασὶ πλῆν, τὰ
ἐλάττω λαμβάνειν οὐ καλόν. Synef. in Dione: 'Οι
δὲ πλεῖς ἐπὶ οἰκοδὸν ἐκινήθησαν, ἀλλ' ἐπὶ τὸν
Δάτερον λεγόμενον πλῆν, ὑπὸ τῆς θοῆς εἰς νέον
διερερύνται. Usum paræmiæ docet Niceph. Gre-
goras hist. Rom. lib. 8. c. 11. Ἐντεῦθεν εἰς παρσι-
μίας καὶ ὁ Δάτερος πλῆς ἐξενήνεκται. καὶ οὐκ ἀπο-
πνέοντες οὐκ ἀποπνέοντες οὐκ ἀποπνέοντες, καὶ
πείτων ἴσως. Ἰδὲ καὶ λαμπάσι καὶ πυρσὺς καὶ ἡ-
μῶν, ἔως ἐν σερήνῃ τῆς τὰ πάντα βοσκῆς λαμ-
πάδος ἀπαρχομένη, οὗ ἢ πᾶσι Δάτερον ἐκ μὴ καλῆς
ἡλίου ἀφίσταντες τῇ νυκτὶ. Et quæ sequuntur.
Eodem sensu Ignatio Martyri epist. 1. Δάτερος
λαμπάσι dicitur. Κρεῖττον μὲν γαστρίματος οὐκ ἔστι πλῆν
Δάτερος φασὶ λαμπάσι καὶ οὐκ ἀποπνέοντες φασὶ.
Ubi notanda paræmia à paræmiographis, quod
memini, nusquam observata.

Ἡ περιγυμνῶντος περιγυμνῶντος τῇ κακίᾳ] ante mi-

grare è vita, quàm illa vitia probare. Xyl: Imò mor-
tem potius optare, quàm moram in malo. itaq; Lugd.
recte restituit, si distinctionem tantum adieceris,
περιγυμνῶντος ἢ περιγυμνῶντος. Spectat horum queri-
bunda illa Apostoli exclamatio ad Rom. c. 7. v. 24.
Ταλαίπωρος ἐγὼ ἀνθρώπου, τίς με ῥύσεται ἐκ τῆς
σώματος τῆς θανάτου τέτυκται. Possunt & huc trahi si
de malis istiusmodi morum mentisque accipiantur,
quæ referente Stobæo, tom. 1. tit. 122. supra
adducta sunt ad l. 8. § 5. ex Philemone Com. &
Æschylo Tragic. cujus & illud ibidem est.

Βίος ποικίλος θάνατος ἐκκαλέσεται

Vitâ notatâ labe mors illustrior.

Et Euripid. Erechth.

ἐγὼ δὲ τὸ κακὸς τεθνηκότις

Ζῆν φημι μᾶλλον τῷ βλέποντι μὴ καλῶς

—Mibi illi mortē qui pulchrâ jacent,

Quam vitâ quorū turpis est, vident magis. Grot.

Et Democrates (teste Porphyrio de abst. à can-
onib. lib. 4.) dicere solebat, τὸ κακὸς Ζῆν καὶ μὴ
φρονίμως καὶ σωφρονῶς καὶ ὁσίας, & κακὸς Ζῆν ἐστίν,
ἀλλὰ πολὺν χρόνον ἀποδιδόσκειν. Socrates itaque
apud Xenophontem in Apolog. Αἰρήσονται τελευ-
τῶν μᾶλλον, ἢ ἀνελευθέρως τὸ Ζῆν ἐπὶ περιγυμνῶν,
καρθεῖναι τὸν πολὺ χρόνον βίῃν ἀπὸ θανάτου. Xeno-
phon ipse in Lacedæm. polit. Αἰρετώτερον ἐστὶ τὸν
καθὼν θάνατον ἀπὸ τῆς αἰσχροῦ βίης. Sed & Plato de
leg. l. 9. ad Marci mentem planissimè, ubi homi-
ni scelesto remedia quædam præscripserat: ἐὰν μὲν
οἱ θρόνοι ταῦτα λωγῶνται τὸ νόσημα. Siquidem his
adhibitis auxiliis morbus remiserit, bene habebit. (id
enim supplendum, estque ellipsis Atticis familia-
ris, qualis Lucæ c. 13. v. 9. & alibi passim vide
Eustath. ad Il. d.) εἰ δὲ μὴ, καλλίον θάνα-
τον σκεψάμεθα, ἀπαλλάττω τῷ βίῃ. Et ibid. Τίς
ἀνθρώπος εἰς πλεονεξία καὶ χυλόν, ἐπὶ αὐτοῖς ἐπὶ Ζῆν
ἀμεινον. Et in Timæo, Ἐνέδοξε τῷ πλείοντι βίῃ,
φαιλοτέρῃ δὲ, τὸν ἐλάττωσαν ὅτι πάντῃ [* παν-
τῇ, al.] πάντως περιγυμνῶν. Itaque Justin. dialog.
cum Tryph. Ἐρμῶν μὲν ὡς ἀληθῶς τοῖς κακοῖς τὸ
ἀποδιδόσκειν. In hanc eandem sententiam & The-
mist. in orat. quinquagena. Πίνδαρον ἐπαινῶ τὸν ποιη-
τὴν, ὡς αἶμα & πᾶσιν ἀνθρώποις ὁμοίως ἐνέτα-
ξεν μοῖρα, τὸ περιγυμνῶν εἰς χρόνον πλείον τὸν βίον,
ἀλλὰ μόνοις τοῖς Ζῆν καὶ δικαιοσύνης περιγυμνῶ-
ντο: καὶ τέτοις ἐλπίς γλυκεία σωδαιτάται καὶ
ἀγαθὴν γνησιότητος παρρησίαν μετ' εὐφροσύνης
εἰς τὴν φύσιν καταγέγονοι. ἢ ὅτι τῆς κακίας ἀπαλ-
λαγῇ, ὅσῳ ἂν δάτιον ὑπάρξῃ, τούτω μᾶλλον
τοῖς καταληφθεῖσιν ὡς αὐτοῖς σωτηρίαν. & ὅτι
ἐπὶ πλείοντι περιγυμνῶν πλημμελήσαν. At Chrysi-
pum in hac parte notat Plutarchus de Stoic. con-
tradict. c. 10. & de commun. notit. c. 12. ut varium,
minúsque sibi constantem; dum in l. περὶ τῆς περι-
γυμνῶντος, modò Antisthenem laudat qui dixerit,
εἶναι κρείττω νέον ἢ βέλτερον, parandum aut mentem.

aut laqueum. Et Theognidem taxat, qui dixerat,

Χοή πένιλω, cum dicere debuisset,

Χρή κακίλω φέρωντα, καὶ ἐς βαθυκίττα πόντον
ρίππειν, καὶ πτερῶν, Κύριε δι' ἡλιβάτων.

Modò è diverso Platonem fugillat, qui dixerit,
ὅτι τὸ μὲν καὶ δόνη, μὴ δὲ ὁπταμὸν ζῆν, λυπτε-
λαὶ μὴ ζῆν. statuitque ipse, ὅτι καὶ πῆς φάλοισι φε-
σάκει μὲν ἐν τῷ ζῆν, & de natura lib. 3. ὅτι λυ-
στελαὶ ζῆν ἀφρονά, ἢ μὴ βίβν, καὶ μὴ μὴ ποτε
μέλλει φερνῆται. At contrà Marcus & istic, &
alibi vide l. 10. § 8.

Οὐπω σε ἐστὶ ἡ πείρα ποῖον φέρειν ἐν τῷ λυ-
μῷ.] Diodor. Sicul. hist. lib. 12. ἡ κακία καὶ ἡ σαυ-
λότης, καὶ δὲ τοῖς λοιμοῖσι νόσος, ὁπνέμεται τὸν βίον τῷ
ἀνθρώπων, καὶ νοσποῖσι τὰς ψυχὰς τῶν αἰείων. Joan.
Chrysof. in Joan. orat. 57. Δεινὸν γὰρ, δεινὸν, ἢ τῷ
πνυρῶν σωῆσθαι. ὅτι ἔτι τὰ χεῖρος λοιμὸς ἀπῆται,
καὶ ψυχαὶ διαφθείρει, ὡς ἢ τῷ πνυρῶν κακία ἀν-
δρῶν φέρεισι γὰρ ἡδὴ χεῖρ' ὁμιλίας κακίας quod
& Apostol. ad Cor. epist. 1. c. 15. v. 33. adducit

ex Menandri Thaide, uti Schol. Græc. adnotavit.
Itaque quod Gregor. Naz. in opulentis, quoad
pauperes, vitio vertit, de omnibus in universum,
quoad peste correptos, respectu corporis, de pie-
tatis, virtutisque studiosis, quoad improbitatem,
impunitatem, impietatem, palam præferentes, a-
nimæ respectu, non incommodè usurpatur; &
quoad illos quidem nullà mutatione factà.

ἢ μὴ πέρων σαυμάτων ἀσφάλεια. τὴν τέτων ευζῶ νο-
μίζομεν, ὅτι καὶ τὴν αὐτὴν πῶν ἀέσα, μικρὰ θυχε-
ραῖνοις; quoad istos, voculà unà immutatà, &
ψυχῶν vocabulo pro σαυμάτων substituto. Atque
in eam mentem Senec. de tranq. c. 7. Serpunt vitia
& in proximum quemque transiliunt. Itaque ut in pe-
stilentia cavendum est, nè corruptis jam corporibus, &
morbo flagrantibus affideamus, quia pericula trahemus,
afflatique ipso laborabimus: ita in amicorum legen-
dis ingentis, dabimus operam, ut quàm minimè inqui-
natos assumamus. Adjicere lubet Marci ipsius ver-
ba ferè novissima ad amicos, moribundum de-
flentes; Quid me fietis, & non magis de pestilentia
& communi morte cogitatis? quod res humanas ri-
dendo protulisse eum dicit Capitolinus, cum depla-
rando potius dicere debuerit: quod & Jos. Scali-
ger observavit.

Λοιμὸς γὰρ Philo de provident. apud Euseb.
præpar. lib. 8. c. ult. κατὰσάπας ὃ λοιμὸς μά-
λον, ἢ ὅτι ἡ πῶν φέρεισι πῶν ἐστὶν ἡ κακία.

Διοφδορ. διαν. ἐστ.] Ità Paulus ad Tim. epist.
1. c. 6. v. 5. διεσπαρμένον τὸν νῦν. & Petr. ep. 2.5
c. 1. v. 4. ἀποφρονέτες τῆς ἐν κόσμῳ ἐν ὁπθυμῇ
φύσεως. Sed & ψυχῆς διαφθορῶν, ἀδικίας dixit
Plato apud Plut. de Stoic. contradict. c. 12. Τῷ γὰρ
δικαίῳ μὲν αὐξάνεται, καὶ πῶν ζῆται, τῷ δὲ ἀδικῷ μὲν
ἐστὶ καὶ ἀπόλλυται. Epictet. l. 4. c. 1.

§ 3. Μὴ καταφρονεῖς θανάτου.] Mortem con-

temni vetat. Unde & Scaliger Capitolinum no-
tat, quòd Marcus illa quæ superius retulimus
mortem contemptem dixisse asserit. Verum quid
dicemus ergò creberrimis illis philosophorum,
cum exterorum, tum & nostrorum, dissertatio-
nibus, quibus ad mortis contemptum mortales co-
hortantur, animantque? Responsio proclivis sa-
tis videtur; contemptendam esse mortem, quasi bo-
nis saltem quicquam obesse possit; Non contem-
pendam, quatenus est naturæ munus, quod Mar-
cus istic, vel quæ divinæ dispositionis, & dispen-
sationis effectus.

Εὐαρέσει αὐτῷ.] Vide l. 2. § 3. & infr. § 6.

Εὐδὸς ὄντες, ὅν ἡ φύσις ἐθέλει.] Vide lib. 2. §

17. & l. 3. § 7. & l. 6. § 2.

Λελογισμὸν.] Hominem consideratum, quomo-
do Cicero pro Cæcin. Illud considerati hominis esse pu-
tavit, quæ de re jure decernere oportebat, armis non con-
tendere. Porphy. de abstinent. l. 1. ταῦτη διερω-
τῆται φαίνεται ὁ σπερδῶν τὰ φάλα; ὅτι ὁ μὲν παρ-
ταχῶ τὸν λογισμὸν ἔχει παρὰ τὰ καὶ κρατύντα καὶ
ἡνιοχῶν τὰ τὸ ἀλογον; ὃ ὅ πολλὰ φέρειν παρὰ
τὸ λογισμῶν, καὶ σὺν τῷ τῷ φέρειν ὁ φέρειν δὲ ὁ
ὁ μὲν ἀλόγιστος λέγεται, ὃ ὃ λελογισμῶν. qui locus
parum integer videtur; ita forsitan restituendus
ὁ δὲ π. φέρειν π. τὸν λογισμὸν καὶ σ. τ. φέρειν ὁ
π. multa facit ratione neglectà, & cum ista (parte
scilicet irrationali) facit quæ facit.

Μὴ ὀλοχερᾶς, μὴ δὲ ὡς τῶν, μὴ δὲ ὑπερβῶν
φείσ. τὸν θάνατον ἔχει.] Vide lib. 3. § 7. Se-
nec. epist. 30. Vides quosdam optantes mortem, &
quidem magis quàm rogari solet vita. Nescio utros
existimem majorem nobis animum dare, qui deprecantur
mortem, an qui hilares eam, quietique opperiantur:
quoniam illud ex rabie interdum ac repentina indig-
natione fit; hæc ex judicio certo tranquillitas est. Veni-
unt aliquis ad mortem iratus morti: venientem nemo
hilaris excipit, nisi qui se ad illam diu composuerat.
Multos spectavi abruptantes vitam; sed plus mo-
menti apud me habent, qui ad mortem veniunt sine
odio vitæ, & admittunt illam, non attrahunt. Idem
epist. 24. Objurgat Epicurus non minùs eos qui mor-
tem concupiscunt, quàm eos qui timeant; & ait; Ridi-
culum est, currere ad mortem radio vitæ, cum, ge-
nere vitæ, ut currendum esset ad mortem, effeceris.
Item alio loco dixit: Quid tam ridiculum, quàm ap-
petere mortem, cum vitam tibi inquietam feceris, metu
mortis? His adjiciat & illud ejusdem notæ licet;
Tantam hominum imprudentiam esse, imò dementiam,
ut quidam timore mortis ad mortem cogantur. Ità
Arcefilaus apud Plutarch. ad Apollon. Πολλοὶ δὲ
ἐθέλειαν, καὶ τὴν πρὸς τὸν θάνατον διαβολὴν, ἀπο-
δράσκουσιν, ἵνα μὴ ἀποθάνωσι. Atque ut Diogenes;
Οἱ μὲν ἐν νῦν ζῶντες, ἐπεμείναντες κα-
ταδύωσι τὴν νῦν, φέρτερον ἑαυτοῦ ἐπιστάσαν.
Lucret. l. 3.

Et sepe usque aded mortis formidine, vita
Percipit humanas odium, lucisque videndæ,
Ut sibi consciscant marenti pectore letum.

Atqui, ut Martial. l. 2. epig. 80.

Hoc, rogo, non furor est, ne mori, mori?
vel etiam metu mortis mortem precari? ut Plin. l. 6. epist. 20. Senec. epist. 70. Stultitia est, timore mortis, mori. venit qui occidat. expecta. quid occupas? quare suscipis alienæ crudelitatis procuracionem? Utrum invides carnifici tuo, an parcis? Scribonia Drusi Libonis amita, consilium habenti, utrum conscisceret sibi mortem, an expectaret, Quid te, inquit, delectat alienum negotium agere? Sed pergit idem ep. 24. Confirmitur animum vel ad mortis vel ad vitæ patientiam. In utrumque monendi ac firmandi sumus, & ne nimis amemus vitam, & ne nimis oderimus. Etiam cum ratio suadet finire, non temerè nec cum procursu capiendus est impetus. Vir fortis ac sapiens non fugere debet à vitæ, sed exire. (quanquam de Carone quid ibidem dicat, vide ad l. 2. § 17.) & ante omnia ille quoque vitetur affectus, libido moriendi. Est enim ut ad alia, sic etiam ad moriendum inconsulta animi inclinatio: quæ sepe generosos atque acerrime indolis viros corripit, sepe ignavos jacentesque: illi contemnunt vitam, hi gravantur. Vide amplius ad l. 6. § 46. Plinius min. lib. 1. ep. 22. de T. Aristone agens. Nam impetu quodam & instinctu procurrere ad mortem, commune cum multis: deliberare verò, & causas ejus expendere, utque suaserit ratio, vitæ mortisque consilium suscipere vel ponere, ingentis est animi. Egregatissimè autor libri de duplici martyrio, quod Cypriani nomen præfert, sive Erasmus is, sive alius quis fuerit: Plurimum interest inter barbaricam immanitatem & Martyrum modestissimam constantiam, in se imbecillum, in Christo fortem. Sunt qui certis artibus corpus stupefaciunt, ne sentiant cruciatus: Sunt & affectus impotentes, qui sensum adimunt animo, ita ut vel mortem impavidi perferant. Sed placidum illud ac mansuetum; illud humiliter sublime, & sublimiter humile, non videmus nisi in Christi martyribus.

Μηδολογερῶς] Xyl. istic à Marci tum mente, tum & verbis, longissimè recessit: Accessit propius Mer. sed δολογερῶς istud prorsus omisit; de vocabuli sensu incertus forsitan. Mihi hoc loco ἀντὶ τῆς στυγνότητος, temerè, positum videtur. de quo vide ad l. 5. § 36.

Μηδὲ ἀσκητῶς] Suid. ἀσκητῶς, τὸ μὴ βίας καὶ ὠδισμῷ. μηδὲ ἀσκητῶς καὶ μὴ βίας πρὸς θάνατον ἔχειν. Hunc Marci locum dubio procul adduxit, verum id καὶ μὴ βίας, à Lexicographo, opinor esse, non ab autore. Suidam ex parte secutus Mer. violentè vertit. Ego, impetuose, malim: quando cum impetu quis ad aliquid impellitur. Ità nec temerè vult hominem in mortem proflire, priusquam apud se ferio ac sedulo perpenderit, iusta necne suppetat vi-

tam exponendi aut excludendi occasio, de quo vide ad l. 3. § 1. nec etiam ubi iusta causa id faciendi suberit, cum impetu quodam ad mortem obundam ferri. Tractum ab eis, qui dum ad rem aliquam quam avidè expetunt, potiundam conferti ruunt, alii alios protrudere, & propellere solent hoc est quod Suidas, καὶ ὠδισμῷ ferri, cum, uti illi Adonia spectatum in aulam regiam confluentes.

Ὡδιδνθ' ἄσε βίης

Theocrit. idyl. 15. sive ut Philosophiæ nomen ementiti, auri accipiendi spe impulsit, εἰς ἀκρόπαιον ὠδίζουσαι. in Luciani piscatore. vel etiam ut cives Athenienses in Pnycem κατὰρρέοντες ἀφρόοι,

Ἀλλήλοις ὠστῶνται πρὸς θάνατον ἔχουσιν.

atque Εἰς τὴν πρὸς θάνατον πᾶς ἀνὴρ ὠδίζεται. Aristoph. Acharnan. ὠστικῶς itaque πρὸς τὸν θάνατον ἔχουσιν, qui spiritum, non placidè emittunt, sed cum impetu ejiciunt, ut de Carone ipso Seneca, ep. 25. vide ad l. 2. § 17. Potest & à belluis ferisque tractum videri, quæ in ferrum, quo impetuntur, sponte ipsæ ac cum impetu obviam feruntur. Ὡς, ὅτι καὶ πρὸς τοὺς πρὸς τὴν πύλιν ὁμοῦσι ὠδιδνθῶσι. Marci mentem expressit optimè Gregor. Nazian. in Julian. orat. 2. Ἐπὶ Πέρσας στρατῶν, θρασυῶς ἀλογίᾳ μάλλον ἢ ῥάμης ἀσφαλείᾳ πειδίνας· καὶ ἐδ' ἐκείνο συνιδεῖν διωπθεῖς ὁ σφοδρῶς, ὅτι θάρσος καὶ θρασύτης, καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖσι πησι-αῖοι, πλεῖστον ἀλλήλων τῇ διωκίμῃ καὶ χροῖσιν, ἀνδρείᾳ. τὴν φανερὰ καὶ ἀφανείᾳ. Τὸ μὲν γὰρ τοῖς τολμητέοις θάρρειν, ἀνδρείας ἔστιν, ὡς καὶ τὸ ὑφιεῖς, δειλίας· ὁ δὲ πλεῖστον ὁ κινδυνῶς, ὁ μὲν γὰρ χροῖν καὶ ὠδιδνθῶς, ἀλλὰ καὶ κατὰ χροῖν, θρασυῶς ὡς καὶ τὸ ὑποχωρεῖν, ἀσφαλείας. quod & ferinum potius quàm humanum idem cenfet, καὶ θάρσος συνὶ τῷ θρασυτέρῳ πρὸς τὸ ξίφος ὠδιδνθῶς. Vide l. 11. § 3. Senec. de ira l. 3. c. 3. Hic barbaris fortè ruentibus in bella exitus est. aguntur, quæ dolor traxit, incompositi, inerriti, incauti, pericula appetentes sua gaudent feriri, & instare ferro, & tela corpore urgere, & per suum vulnus exire.

Μηδὲ ὑπερηφάνως] hoc est, quod Senec. ep. 70. Quid est stultius quàm fastidiosè mori? Aliud est enim quod Tertullianus ad nation. l. 1. c. 19. fastidium mortis, est spes resurrectionis. Siquidem huic fastidium mortis, non nausæatio ad mortem, sed mortis cum fastu quodam, sed pio illo, despectus. Vide l. 3. § 7.

Πεπαισμένον] Vide ad l. 5. § 10.

Πότε ἐμάρτυρον ἐκ τῆς γαστρὸς] Senec. epist. 102. Quemadmodum novem mensibus nos tenet maternus uterus, & præparat non sibi, sed illi loco, in quem videmur emitti, jam idonei spiritum trahere, & in aperto durare: Sic per hoc spatium, quod ab infantia patet in senectutem, in alium naturæ sumimur partum: alia origo nos expectat, alius rerum status. vide ulterius ad l. 4. § 21.

Τὸ ἐλῦτρον τῶν ἐμπροσθέντων] ἑλῦτρα dicuntur folliculi illi, quibus femina continentur & involvuntur nonnulla, nec omnia tamen: sunt enim & γυνόβατρα. Theophrast. *hist.* l. 1. c. 18. & Plin. l. 19. c. 7. quod Basil. hexaem. *orat.* 5. Τινὰ μὲν γυνῶν, πινὰ δὲ ἐν ἐλῦτροις καυαλυμμένα. Plinio tunicae, Varroni l. 1. c. 3. *vaginae*, dicuntur. Hesych. ἑλῦτρον, δῖμα, δῖκη, λίπτρον, ἐνέλημα, κέλυμα, σκέπασμα. de feminibus usurpat etiam Dioscorides, l. 2. c. 111. & l. 4. c. 167. his autem de-
ficientibus femina jam matura prorsus, ipsa sponte sua decidunt. Unde illud Plinii l. 18. c. 30. *Oraculum* verò, *biduo* celerius *messim* potius *face-
re*, quam *biduo* *serius*. Et de leguminibus Theophrast. l. 8. c. 10. *Θερίζουσι δὲ ἐν γυνόδοτεσσι τὰ χερσὶ
πᾶς, ὥς τὸ μᾶλλον καὶ ῥᾶον συλλέξαι· τὰ γὰρ γυνόδο-
τα ῥᾶν.* ἑλῦτρον, sive integumento, & involucrio istiusmodi corpus humanum confert Marcus noster, quod eo anima quasi involvatur. tempusque nos praestolari monet, quo tanquam fermen maturum, jam, ea folliculo isti excidat. Eodemque in eundem sensum vocabulo usus est Admetus poeta quidam ignobilis, in versiculo isto, quem cippo suo inscribendum destinaverat;

Γαῖα λάβ' Ἀδμήτην ἑλῦτρον. ἣ δ' εἰς θινὸν αὐτὴν.
Refert Lucianus in *vita Demosthenis*. Arnobius pariter corpus, nunc folliculum, nunc pelliculam nuncupat. *lib.* 2. extremo. *nec in caruncula huius folliculo constitutis, opis aliquid sponsum est. & mox: Non vitam eripitis nobis, sed pelliculis revelatis & cutibus nos.* Itaque quod vir spiritus ingentis Basilium Valenti mortem minitanti referente Sozom. *hist.* *eccles.* l. 6. c. 16. *Μερίστω δώσιν χάριν, ὥς
(ὅς leg.) ἐν τῷ καὶ τῷ δισμῶ τῶ σώματι* ἀπαλλάξεν. id Gildas noster in *epist.* *suorum increpatoria* sic reddidit; qui maturius Basilium de nodo follicis huius solveret. Quin & Tertullian. in *apolog.* c. 50. *Anaxarchi follem* dixit, quod Graeci, *Σύλακον* alii, alii *ἀσκόν*. vide ad l. 3. § 5, 7. & l. 8. § 37. & l. 10. § 36. Quamquam & corpus animae
ἑλῦτρον dici potest, quatenus *theca* sive *vagina* generalius sumptae significationem habet. vide Plutarchum *sympos.* l. 4. c. 2. *infr.* ad § 9. *ἐν ῥέθ-
η* quidem in lingua Aramaea corpus etiam

dicatur Daniel c. 7. v. 15. quae vox *vaginam* significat; *annal. sacr.* l. 1. c. 21. v. 27. atque ita Tertull. *de resurr.* c. 9. corpus humanum, afflatu divini *vaginam* nuncupat. Plinius. l. 7. c. 52. de Hermetimo Clazomenio: *cremato corpore inimici remeantem animam quasi vaginam ademernunt.* Verumque hic quod Theodoret. *therapeut.* l. 9. ὥς τὰ πολλὰ ἡμῶν ἀγὰν ημῶν τῶν ἐλῦτροις ἐν πλείονι καλύπτεται. Nec aliter ferè Senec. *epist.* 92. *Quis unquam vestimenta aestimavit. arculâ? Nec bonum, nec malum vagina gladium facit. de corpore. idem. existima me*

dicere. Prout autem corpus ἑλῦτρον Marcus, ita κέλυθος Epictetus dixit: l. 1. c. 20. τὸ κοχλίας ἀγαθόν, ἢ ἐκ εἰκός; ἢ ἐν τῷ κελύθει τὸ ἐν τῷ ἀνδράπῃ, εἰκός; & c. 23. de Epicuro, ἐν τῷ κελύθει θοὴς τὸ ἀγαθόν ἡμῶν. Ita ridet Anacharsis Aesopum in Plutarchi *symposio.* ὡς κοχλίας ἡγησάμενον τὸ κέλυθος, ἀλλὰ μὴ τὸ ζῶν. quamquam potuit & Marcus respexisse ἑλῦτρα, sive *χεῖλα*, involucria illa, & *impedimenta*, uti Tertullianus appellat, *de carn. Christ.* c. 4. quibus infans, & dum in utero consistit, involvitur, & quibus exutus atque evolutus excidit quodammodo, cum in lucem hanc prodit. *Sapientia* Solomonis Autor, de semetris utro edito. c. 7. v. 1. καὶ οἱ τῶν γυνὴ κατέπεσον.

Εἰ δὲ ἡ ἰδωπικὸν παρὰ πηγὴν ἀφ' ἡμέραν θάλασσαν] Citat ista bis Suidas, in *παρὰ πηγὴν*, & in *ἀφ' ἡμέραν*, & auctiora quam codices nostri exhibent, utrobique; illuc adiectis his, *ὡς τὸν θάνατον εἴπω.* istic hisce, *ἐρήσεται ἂν τὰ χεῖρα τῆς καρδίας ἀπ' ἰδωπικόν.* quae ramen postrema forsan Suidae ipsius fuerint, τὸ ἀφ' ἡμέραν exponentis. Idem *παρὰ πηγὴν* interpretatur *κανόνα* *canonem*, *regulam*, additque esse & *ἐκδοὺς* *π* *ἐργάνων* *ἀστρονομικῶν*. quo modo usurpavit Vitruvius. l. 9. c. 7. de quo videri poterit Turneb. *advers.* l. 11. c. 3. hoc loco, *documentum* Xyl. reddidit. *remedium* Casaub. atque ita Marcus ipse l. 4. § 44. *βοήθημα*. quamquam vim vocabuli si respicias, *machinamentum* potius, sive *adminiculum*, dixeris. nam quod priore Suidae loco *παρὰ πηγὴν* legitur; & Portus *dementiae* fatinus vertit, *παρὰ πηγὴν* est *χεῖρα* *ἐκδοὺς* ex posteriore corrigendum. *ἰδωπικόν* quod dicit vide ad l. 4. § 44.

Οὐκ ἐστὶν ἡ ἐμπροσθεν] deest substantivum. ἡ *ψυχή* forsan. Nam quod Annot. Lugd. articulum ἡ delet, ut ad *ὁπτασις* participium referatur, minus placet.

Οὐκ ἐστὶν ἀνθρώπων οὐκ ὁμοδογματῶν] Menander *Philadelph.* Stobaeo referente *tom.* 2. *tit.* 122.

Ὡς ἡδὺ τὸ ζῆν ἐστὶν μεθ' ὧν κεῖναι πᾶς ἀν-
τὶς ἐστὶ τὸ ζῆν ἡδὺ. δὲ ἀποθνήσκειν, ὅτῳ.
Ζῆν μὴ πᾶσι, ὡς βέλεται---
Quam dulcis vita est, si quibuscum discipulis
Transigere aetatem detur: at dulce est mori,
Cui vivere non est ex animi sententia.

Et Apollodor. *Adelph.*

Ἀσπαζυμένους ζῆν ἡδὺ· μακάριον βίον
καὶ σμῦνός, ἀν' ἡ μεθ' ἐτέρων ἀσπαζυμένων.
Ἐν θηλοῖς δὲ καὶ πῆδικοις ὄντα δὲ
εἶναι πῆδικον· ὁ ταλαπωρὸς εἰς.
Vita otiosa plena beatitudinis,
Si cum otiosis aliis vitam transigas.
Cum similibus ferisque agentem simiam
Fieri necesse est. ὁ vitam arumabilem. Grot.
vide l. 4. § 50. & l. 5. § 36. & l. 10. § 36.

Τὰ τοιαῦτα δόγματα] forsan: τὰ αὐτὰ δὲ, eadem dogmata volentes, eadem sentientes. quod supra *δω-
δογμα*

δογματίζοντας dixit. atque ita interpres uterque accepit.

Μὴ περὶ αὐτὸς ἐπιλάθωμαι ἑμαυτῷ] Nē dum inter tot ingeniorum atque institutorum dissidia versor, ipse proprii, meiq; etiam ipsius quodammodo oblitus, ab eodem deficiam & desciscam tandem. Vide ad l. 6. § 29. Est autem proverbialis formula ista, de iis qui à nativa indole degenerant. quā & Seneca usus est de clem. l. 1. c. 1. Nec enim periculum est, nē te subita tui capiat oblitio. 10 Cicer. ad famil. l. 9. ep. 12. Gratulor Baiis nostris: siquidem, ut scribis, salubres repente factae sunt: Nisi forte te amant, & tibi assentantur; & tam diu, dum tu ades, sunt oblita sui. Menander gubernatoribus, à Prisciano l. 28. laudatus.

Ἐπιλάθεται αὐτὸν, ὅστις εἶν.
Oblitus est se ipse qui fiet.

De viro probo pioque, sive Enocho, ut pluribus placet, Autor sapientiae Solomonis c. 4. v. 10. Ζὼν μετ' ἐξ ἀμφοτέρων ματετέθει' ἡρπαγήν, μὴ κακία ἀλλὰ ἐξ σωφρον αὐτῷ, ἢ δὲ λ' ἀπατήσῃ ψυχῇ αὐτοῦ. βασιλεία γὰρ φανότις ἀμαρτυροῖ τὰ κακά, καὶ ἡμετέρας ἐπιθυμίας μεταλλάξῃ νῦν ἀκρον. Aluferit fortean hic Marcus ad historiam Messalae Corvini oratoris, quem nominis etiam sui oblitum ferunt. Plin. hist. nat. l. 7. c. 24.

§ 4. Ἐαυτὸν ἀμφοτέρων] Itā Augustinus post collat. cum Donat. c. 6. de verbis Apostoli ad Cor. ep. 1. c. 11. v. 29. agens. Iudicium manducat & bibit sibi ipse, non alteri. vide l. 5. § 25, 35.

Ἐαυτὸν κακοῖ] vide l. 2. § 1. & l. 8. § 55. Epist. l. 4. c. 5. Μεγάλη βλάβη τῷ ἀδικούντι, αὐτῷ ἢ ἀδικίᾳ. Dio Prus. orat. 74. ὑπὸ κακίας ἐκείνου αὐτὸς αὐτῷ βλαβερός. & orat. 75. Τὸν νόμον ἔδει εἶς, οὗτος τ' ὅτιν ἀδικῆται. ἢ γὰρ παραβάντων τὸν νόμον ἐκείνου. ἔκ ἐκείνου, ἀλλ' ἑαυτὸν βλάπτει. Clem. Alexand. paed. l. 2. c. 10. Πᾶς δὲ ἀμφοτέρων, καὶ ἀδικεῖ, καὶ ἔτι τὸν πῶτα βλάπτει, ὡς ἑαυτὸν ὅτι πάντως ἑαυτὸν χρεῖνα ἀποφάινει ὁ γὰρ ἀμφοτέρων, παρ' ὅσον ἀμφοτέρων, χρεῖων καὶ αὐτὸς αὐτῷ. vide de novissimo hoc Epicteti dissertationem insignem apud Arrianum, l. 2. c. 18. Festivè Simocat. epist. 40. Ἀδικεῖται μὲν ἑδὲς ἀδικεῖς ὅτι πάντες, αὐτομάτως ἐκείνος ἑαυτὸν ἀδικῶν ἀρετῆς γὰρ καὶ κακίας ἐσμὲν ἀποκροφότες ἑκὼν ἀδικεῖν, καὶ ἀδικεῖται οἱ ἀνθρώποι. καὶ τὸν Ὀμηρικὸν τεταυμάσας Κύκλωπα. ἑδὲνα γὰρ βλάπτειν, ἀδικεῖται ὅτι φασκε. καὶ ἦν τῷ πολλοῖς ἀποφασίς, ἢ πῶς ἀλνδεῖας καταφασίς. Chrysippus in demonstratione de iustitia. ἀδικεῖται φησὶν ὅτι ἑαυτὸν τὸν ἀδικεῖται, καὶ αὐτὸν ἀδικεῖν, ὅταν ἄλλον ἀδικεῖ, ἡρώμανον ἑαυτῷ τὸ παρανομεῖν αἶπον, βλάπτουτα παρ' ἐξῆς ἑαυτὸν qui tamen idem in hoc repugnans sibi, in libris adversus Platonem scriptis, ἀποπῶς φησὶ λέγειν τὸ ἀδικεῖν ἑαυτὸν. ἢ γὰρ ὅτι ἐπεὶ ἑαυτὸν καὶ ἑαυτὸν ὅτι ἀδικεῖται. Plut. de Stoic. con-

tradict. cap. 12. vide Aristor. ethic. lib. 5. c. 11.

§ 5. Ἀδικεῖ πολλὰς καὶ μὴ ποῶν τι] Robert. Capito Lincoln. Episcop. Iontificum Romanorum malleus nuncupatus, epist. 48. Equè iniquitas est non punire nocentes, ac punire innocentes. Et Bern. ad Eugen. de consider. lib. 2. Non eris innocens, si aut punias eum, cui parcendum esset, aut parcas ei, qui fuerat puniendus. Georg. Godvin. in epitaph. D. Jacob. Mauriti,

Nec faciendo nocens, nec patiendo fui.
In mente forsan habuit illud Publ. Syri;
Bonis nocet, quisquis pepercerit malis.

Quem & Aufon. imitatus in sap. lud. sub Cleobuli persona dixit; Parcit quisque bonis, perdere vult malos. Cato apud Salust. in Catilin. Dum paucis sceleratis parcunt, bonos omnes perditum eunt. Et hisce omnibus prior longè Pythagoras, referente tom. 2. tit. 46. Stobæo: Οἱ μὴ καλοῦσιν τοὺς κακούς, βέλονται ἀδικεῖν τοὺς ἀγαθούς. Agapet. παρρησιᾶς. § 28. Ἰσὺν τῷ πημιμελεῖν, τὸ μὴ καλύειν τοὺς πημιμελεῖντας λογίζεσθαι. καὶ γὰρ περ πολιδέσῃαι μὲν ἐνδέσμιος, ἀνέχεται ὅτι βίοντων ἀδέσμιος, σωεργός ὅτι κακῶν παρὰ θεῶν κρίνεται. Hoc est quod Cato Cenfor, referente Plut. in apophth. τοὺς δυναμένους καλύειν τοὺς κακούς ποιῶντας, ἔαν μὴ καλύωσι, κατακαλέσιν. id est, ut Senec. Troad. 2. 2.

Qui non vetat peccare, cum possit, jubet.
Vel ut τὸ καλύειν illud difertius exprimitur,
Peccare qui non prohibet, cum possit, jubet.

Narrat Plut. in Lycurgo, Archelaum Spartanum cuidam regni sibi conforsem Charilaum tanquam virum apprimè bonum probumq; collaudanti, regessisse; Πῶς δ' [ἐκ] ἀν εἰν Χαρίλαος ἀνὴρ ἀγαθός; ὃς ἑδὲ πυνεῖς χαλεπὸς ὄν. Qui verò potest esse vir bonus Charilaus, qui nē malis quidem durus & asper est? Expungendam enim esse negativam priorem, quod Erasimus in apophth. monet, aut è loco saltem ἐν (quod non disconvenit) substituendum, clare docet non uno loco Plutarchus ipse. qui in apophth. ubi Archidamidæ dictum hoc tribuitur, & Charilas alter dicitur, eo nomine prædicatus, ὡς ὅτις ἀπαντας ὁμοίως παρὰ, sic extulit; Καὶ πῶς περ διχάσις ἀν ἐπαινοῖ το, εἰ καὶ ὅτις τὸς ποιητὲς παρὰ εἶν; Idemq; in lib. de amic. & adulat. de Charillo Laconem dixisse; Πῶς χρεῖος, ὃς ἑδὲ πῶς ποιητὲς πικρὸς; Eodemque prorsus modo in frag. de invid. & odio, nisi quod pro Lacone τὸν σωδάρχα, pro πικρὸς, ut supra, χαλεπὸς posuit. Quod autem περὶ τὰ ἀδικεῖν Marcus, idem περὶ τὰ ἀδικεῖν, Andocides de myster. Νομίσαντι ποίνω ἀσέβεια ἑδὲν ἑλαττον εἶν, τὸς μὲν δὲν ἡδονήκους ἀσέβειν καταγινώσκειν, ἢ τὸς ἐπεληκτάς μὴ τιμω-

ρῆσαι. Doctores Hebraei עושה רע על המלה היתה אברוריה. Improbis parcere crudelitas est.
X 4 § 6. Ap-

§ 6. Ἀρκὴ ἢ παρῶσα] vide l. 6. § 2, 32. & l. 8. § 7, 26, 32, 36. Huc conclusio illa apud Lucianum dissertationis *M. nippi cum Chirone de vitæ tædio*. τί ἐν αὐτῷ πᾶσι τις; Ὁσὶ οἶμαι, καὶ φασί, συνειδὸν ὄντα, ἀρεσκέει καὶ ἀγαπᾶν τοῖς παρῶσι, καὶ μηδὲν αὐτοῖς ἀφ' ὧν οἰεῖται. Sed & Epicteti illud l. 4. c. 5. τέτων μεμνημένος, χαῖρε τοῖς παρῶσι, καὶ ἀγαπά ταῦτα, ὧν κατέρος ἔστι. de se Ælchines. ep. 5. Ὑπαγαγὼ τὰ παρῶντα.

Εὐαρεσκὴ καὶ παρῶν τὸ ἐκ τῆς αἰτίας συμ-
 1. αἰνον] leg. vel παρῶν τὸ παρῶν. vel τὸ παρῶν
 2. ἢ, expunctis particulis illis τὸ ἐκ. illud prætul-
 3. rim. Xyl. & Caf. quid legi voluerint, incertum
 4. est. Verba ipsa certè neuter expressit. expressit
 5. Lugd. vertendo; ut boni consulat omnia quæ acci-
 6. dunt, præter id quod est à causa profectum. quæ ver-
 7. ba quid sibi velint, ipse viderit: Ego nullus as-
 8. sequor. ἔστιν γὰρ ἀναπύως πέφυκε ἡμεῖς. ut Plut.
 9. de Isid. & Osr. καὶ τὸ ἀναπύων ὅλως ἀνυπαρκτόν.
 10. Idem de Stoic. contradict. c. 20.

§ 7. Ἐξ ὧν φαί φαντασίαν] vide l. 7. § 29. Ista
 superioribus attestit Xyl. pro privo monito ha-
 bet M. Casaub. & hoc, opinor, potius fuerit.

§ 8. Μία ψυχὴ] Vide ad lib. 4. § 4, 29,
 46.

Ἐνὶ φωνῇ ὁρῶμεν] Vide lib. 12. § 30. Τὸν
 ἥλιον ὁρῶ πάντων τὸν αὐτὸν. Tatian. adv. Græc.

Ἐν αἰσθάνει ἀναπύουμεν] Vide lib. 8. § 54. Gregor.
 Naz. orat. 16. de opulentis pauperes aver-
 3. tantibus; ὅτι καὶ τὸν αὐτὸν αὐτῶν αἰσθάνει, μικρὸν δὲ
 4. χειρὶν ὄντες. Apud Philemonem, Comic. fastu-
 5. osum aliquem nescio quis sic compellat,

Σὺ γὰρ τίς ἐστίς; εἰπέ μοι παρρησίᾳ.
 Σὺ λέγεις ἐν ἀνδράποισιν, ἐκ ἀνδρῶν ὧν;
 Τὸ δ' ὅλον φεῖται πῶς; ἢ τὸν αὐτὸν αἰσθάνει
 Ἐτέρους σωέλκεας, εἰπέ μοι, τοιοῦτος ὧν;
 5. e. vertente, qui & affectis medelam adhibuit,
 Grotio.

Effare nobis liberè, quem te putas?
 Loquerisne hominibus ipse non homo, sed tenens
 Orbem sub pedibus? an communi vesceris
 Aurâ nobiscum, qui te tam magni facis?

quæ cur Stob. c. 6. sub Ἀκολασίας titulo collocâ-
 1. rit, non video. De se Solomon rex in Sapient. c. 7.
 v. 3. Καὶ ἐγὼ ἡμεῖς καὶ ἅπαντα τὸν κοινὸν αἰσθάνει.
 Menander apud Plutarch. ad Apollon.

— ὅτι τοῖς αὐτοῖς νόμοις
 Ἐπ' οἷσιν ἡμεῖς, ἅπαντας τὸν αἰσθάνει
 Τὸν κοινόν. — lego tu
 Communem eadem nobiscum aërem trahis.

§ 9. Περὶ τὸ ὁμοῦ καὶ ἀντιθέτως] Macrob. Satur-
 1. nal. lib. 7. c. 5. Singula autem similitudinem sui ra-
 2. pere testis est Empedocles, qui ait;

Ὡς γὰρ καὶ μὲν γὰρ καὶ μάρτυρα πικρὸν δ' ὅτι τι-
 3. κρὸν ὁρῶμεν

Ὁξὺ δ' ἐπ' ὁξὺ ἔστιν διερμὸν δ' ἐπὶ χαλκῷ διερμῷ.

Quæ sunt ex Plutar. *sympof. lib. 4. c. 1.* mutuata,
 ubi corruptiora habentur. quod autem ibi pro
 διερμὸν διαλεγεῖν legitur, Leopard. μετατρέφειν rescri-
 bi posse opinatur, emend. lib. 8. cap. 10. quod est
 ignis epitheton apud Homerum. Il. φ. v. 316. &
 v. 375. Et Hesiod. *aspid. v. 18.* Cicer. *de amic.*
 Nihil est appetentius similitum sui, nihil rapacius quam
 natura. Insignem in hanc mentem Democriti ὁμο-
 1. οχλῷ exhibet nobis Sextus adv. Logic. l. 1. c. 2.

Πᾶσι καὶ πᾶσι, inquit, πᾶσι τοῖς φυσικοῖς κυλεῖται ὁ-
 2. ξα καὶ τὰ τὰ ὁμοῖα καὶ ὁμοῖων ἐν γινώσκῃ. ὁ δ'
 3. Δημόκριτος ἐπὶ τῇ ἐμφύλῳ καὶ ἀφύλῳ ἵστη-
 4. τὸν λόγον. Καὶ γὰρ ζῷα, φασί, ὁμοῦ καὶ ζῷοις
 5. συναμύλλεται, ὥς φεῖται φεῖται, καὶ γινώσκῃ
 6. γινώσκῃ, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀλόγων ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τῇ
 7. ἀφύλῳ καὶ δὲ τῶν ὁρῶν πᾶσι καὶ ἐπὶ τῇ κοσμικῇ
 8. οὐρανῶν ἀστρονομίᾳ, καὶ ὅτι καὶ πᾶσι ταῖς κοσμι-
 9. κῶν καὶ ψυχῶν. ὅπου μὲν γὰρ καὶ τὸν τὴν κοσμικὴν δι-
 10. νον διακρινῶν φακοὶ καὶ φακῶν τῶν αὐτῶν, καὶ

καὶ μὲν καὶ μὲν, καὶ πᾶσι καὶ πᾶσι, ὅπου καὶ
 1. καὶ τῇ τῇ κοσμικῇ κίνησιν αἰ μὲν ὁπμῆκεν ἡ-
 2. φίδες εἰς τὸν αὐτὸν τρόπον ἢ ὁπμῆκεν ἡ-
 3. φίδες, αἱ δ' ὁπμῆκεν ταῖς φεῖται, ὥς ἀν' ὡ-
 4. σαμῶν π' ἐχέσθαι καὶ φεῖται πᾶσι καὶ ἐν ταῖς
 5. ὁμοῖότητος. Quibus adjicias licet Hippocratis il-
 6. lud ex lib. de natura pueri: Εἰ δέλοις αὐλίσκον φε-
 7. ρῶσαι τῇ κύστει, καὶ διὰ τῶν αὐλίσκων ἐμὲδον ἐν τῇ
 8. κύστει γὰρ τε καὶ ἡμῶν καὶ μολίσκων κινήματα
 9. λεπτὰ, καὶ ὅπου ὁπμῆκεν, φασί, διὰ τῶν αὐλίσκων
 10. φεῖται μὲν ἐκείνη ἀναμύλλεται τῇ ὕδατι. ἵστη-
 1. τα δ', χεῖρα φυσώμενα ἐλάνθεται, ὅτε μολίσκων
 2. ὥς τὸν μολίσκων, καὶ ὅτι καὶ ἡμῶν ὥς τῇ ἡμῶν καὶ
 3. ἢ γὰρ ὥς τῇ γὰρ καὶ τῇ πᾶσι αὐτὰ ἀναμύλλεται ἐκείνῃ
 4. καὶ φεῖται πᾶσι καὶ ὁπμῆκεν, ἐνέσθαι αὐτοῖς τὸ
 5. ὁμοῖον ἐν τῷ ὁμοῖον ἐλάνθεται. ὅπου δὲ καὶ ἡ γὰρ
 6. καὶ ἡ σὰρξ διαρρήσθαι, καὶ ἐρρεῖται ἐκείνῃ ἐν αὐτῇ
 7. τὸ ὁμοῖον ὥς τὸ ὁμοῖον.

Τὸ γὰρ καὶ πᾶν] Huic ex parte contradicere
 videtur Philosophus de celo l. 4. c. 3. τὸ δ' αἰς
 4. τὸν αὐτὸν τρόπον φεῖται ἐκείνῃ, τὸ αἰς τὸ αὐτὸν ὁ-
 5. δὲ καὶ φεῖται καὶ ταῦτα μάλλον ἀν' ὡσὰν αἰ-
 6. ὅτε ἐκείνῃ οἱ ἀρχαῖοι, ὅτι τὸ ὁμοῖον φεῖται φεῖται
 7. τὸ ὁμοῖον. ὅπου γὰρ ἐν συμβαίνει πάντως; ἢ γὰρ ἐάν
 8. πᾶσι μεταθῇ τῇ γὰρ, ὅτι καὶ ἡ σελήνη, οἰσθάνεται
 9. καὶ μοῖαν ἐκείνῃ φεῖται αὐτῇ, ἀλλ' ὅπου φεῖται καὶ
 10. νῦν. Verum conciliat ipse verbis proximis. ὅπου
 1. πέφυκεν ἐν π' ἐκείνῃ μοῖαν, καὶ τὸ πᾶν, ἑαυτὴν
 2. terra moles integra, & particula ejusdem qualibet
 3. fertur.

50. Τὸ γὰρ πᾶν σφῆν] lego, ἐπὶ τὸν σφῆν. inquit
 Annot. Lugd. sed nihil mutandum. nam & σφῆν
 mox denuo habetur: quod & ipse agnoscit.

Τὸ δὲ λῆγναι ξηρότερον εὐεξάπτον] Virgil. *Æn.*
 lib. 1.

Suscepitque ignem foliis, atque arida circum
 Nutrimenta dedit, rapuitque in fomite flammam.

Gregor.

Gregor. Naz. in apolog. Δύσλητον μὲν τὸ ἀγαθὸν τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει ὥσπερ καὶ πῦρ ὑλῇ τῇ ὑγερτέστῃ· ἐποιοι μὲν οὖν πρὸς τὴν κακὴν μεταβολὴν οἱ πᾶσι καὶ ὁππότεοι καλῶν περὶ αὐτῶν εἰς, δίκαια, καὶ ἀνεμὸν ἐξαπομένῃ, καὶ διαπαντὶ δὴ ἐκέρχεται. Et Synef. de provident. 1. Ὅσοι δὲ πᾶσι ἀνδράκες ὑπὸ δαδῶν· διὰ τὸν γὰρ ἐξελθόντων διὰ τὴν ἡδὴ περὶ τὸ πῦρ ὁππότεοι. Contra tamen de igne coelesti Plut. sympos. l. 4. c. 2. Ἐύλων αὖθις ἀφανισθὲν διεκδέχεται, τὰ δὲ χλωρὰ καὶ ῥα-
tionem ab ipso petas, licet.

Συμνήν καὶ ἀγλαὰ] Aristot. hist. animal. lib. 1. c. 1. Τῶν ζώων τὰ μὲν εἶναι ἀγλαὰ· τὰ δὲ μο-
ναδικά· τὰ δὲ ἐπαμφοτερίζει· καὶ τὰ μὲν πολι-
κά, τὰ δὲ ἀποαδικά· ὅθεν ἀγλαὰ μὲν, οἷον ἐν τοῖς
πτηνοῖς τὸ πῦρ πεισερῶν γένεθ, καὶ γέρονθ, καὶ
κύκνθ· καὶ πῦρ πλωτῆρ, πολλὰ γὰρ μὲν πῦρ ἰχθύων
ὁ δὲ ἀνθρωπῶν ἐπαμφοτερίζει· πολιτικά δὲ εἶναι, ὧν
ἐν π καὶ κοινὸν γίνεται πάντων τὸ ἐργον. ὅσοι
πάντα ποιεῖ τὰ ἀγλαὰ· ἐστὶ δὲ τοῦτον ἀνθρω-
πῶν, μέλιττα, σφῆξ, μέμμιξ, γέρονθ. De apibus
Plin. lib. 17. c. 5. Ille ad usus vitæ laborem tole-
rant, opera conficiunt, rempublicam habent, consilia
privatim, ac duces gregatim. Vide Plutarch. in
Lycurg. de republ. Spartana ad lib. 1. § 16. κοι-
νονομιστήν.

Ἐυρέδην] Inventa, reperta sunt, id est, existunt.
& mox; εὐρίσκετο. reperitur. i. e. existit. uti paulò
pòst, ὥς ἐστιν. formula Hebræis admodum fami-
liaris; quibus in sacra pagina נמצא inveniri,
pro esse; & in scriptis Doctorum נמצא τὸ εἶναι,
ens. Hist. Eßer. c. 1. v. 5. qui inventi sunt. id
est, qui fuerunt, Susan. Animal. lib. 2. cap. 19.
v. 3. bona in te inveniuntur. id est, sunt. Helle-
nistæ pariter qui dicuntur, Lucas Evang. c. 17. v.
18. ἔχ' εὐρέδηνσαν ὑποσέ-
λυσιν. Non inveniuntur, i. e. non existere, qui reverterentur & Act. c. 5.
v. 39. μήποτε καὶ θεομάχοι εὐρέδηντε. nē Deo ad-
verseremini. Paulus ad Cor. epist. 1. c. 4. v. 1. Ζη-
τοῦται ἐν τοῖς οἰκονομοῖς, ἵνα πρὸς τις εὐρέδην. ut
fidelis sit. ad Phil. c. 2. v. 7. Ἐν ὁμοιώματι ἀν-
θρώπων ἡυβώθη, καὶ ἡμῶν εὐρέδης ὡς ἀνθρω-
πῶν. Ubi ἡυβώθη & εὐρέδης idem valent. Ad
Hebr. c. 11. v. 5. ex Græcis interpretibus, de He-
nocho dicitur, Ὁυχ' εὐρίσκετο· quod Moyses l. 1. c.

5. v. 24. dixerat וְיִשְׂרָאֵל non erat. Petrus ep. 1.
c. 2. v. 22. Ὅς ἀμαρτίαν ἐκ ἐποίησεν, ἐπεὶ εὐρέδην
ἔλαθ' ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ. quod vates dixerat, E-
sajæ c. 53. v. 9. & in ore ejus dolus non extitit.
Eadem formulâ usus est & Joannes Apoc. c. 14.
v. 5. qui & c. 16. v. 20. καὶ ὅρη ἔχ' εὐρέδηνται.
Montesque non extiterunt. & c. 18. v. 21. de Baby-
lone Mystica, καὶ ἡ μὴ εὐρέδην ἔπ. Nec extabit
amplius. Ignat. ad Roman. exhibitus ad l. 4. § 16.

ἵνα μὴ κοιμηθεῖς βαρὺς εὐρεθήσῃ. Nē mi-
post mortem molestus sim. & ibid. ad l. 10. § 3.
exhibendus, ἵνα καὶ σαφὲς ἀρτῶ· διὰ εὐρέδην. ut
pauis Dei panis fiam. Plut. sympos. lib. 4. c. 2. καὶ
λυχνίων ἀργυρῶν ἑυλίνοις ἐγκειμένους (leg. ἐγκει-
μένους) ἐλυτέρις, τὸν μὲν ἀργυρῶν συνιστῆται τα-
κύντα, τὸ δὲ ξύλον ἀδικτον, καὶ ἀπαδές εὐρεθήσῃ·
intactum illesumque extitisse. Clemens. Strom. lib. 1.
Ἀρετὴ δὲ τῷ γνωστῷ, καὶ ἐν αἰς μόνῳ ἀρετῆς
εὐρεθῇ. Si unum duntaxat auditorem habuerit. De-
nique elogium illud, quod Ezechiae regi tribui-
tur, Regum hist. l. 2. c. 18. v. 5. & Josiah. c. 23.
v. 25. Non fuit similis illi in regibus qui præcess-
rant. Observat Nic. Liran. in Hymnis Ecclesiasti-
cis, ubi de sanctis quibusdam enunciatur, hæc for-
mulâ exprimi, Non est inventus similis illi. Quin
& τὸ εὐρεθῆναι eodem sensu usurpavit Marcus
infr. § 35. pro extitisse.

Καὶ οἱ ἔρωτες] Ex Stoicorum sententia, qui
brutis animantibus affectus veros negabant, quasi
affectus nescio quos concedebant. Senec. de ira l.
1. c. 3. Muta animalia humanis affectibus carent; ha-
bent autem similes illis quosdam impulsus. Alioquin si a-
mor in illis esset, & odium esset; si amicitia, & simi-
tas; si dissensio & concordia; quorum aliqua in illis quo-
que extant vestigia. Ceterum humanorum peccatorum pro-
pria bona malaque sunt. Ibid. Dicendum est, feras
irâ carere, & omnia præter hominem. nusquam ea
nascitur, nisi ubi rationi locus est. impetus habent
fera, rabiem, feritatem, incursum; iram quidem non
magis quam luxuriam. irasci non magis sciunt, quam
ignoscere. Eandem Stoicorum ferè omnium sen-
tentiam fuisse monet & Galen. de dogm. Hipp. &
Plat. l. 3. c. 3. quam & operis ejusdem libro primo,
qui maxima ex parte jam intercidit, refutasse se
dicit. Ceterum, hoc non tam refellens, quam ri-
dens, Plutarchus in collat. animal. & ex Plut. Por-
phyrius de abstinent. l. 3. Ex quo Plutarchi codices
reficiendi & supplendi. Οἱ δὲ περὶ τῶν ἀβελτέρων
ἀλόντες, μήτε πλεονέκτης, μήτε θυμῶδες, μήτε φοβῆδες,
μήτε παρασιδιᾶδες, μήτε μνημονόειν, ἀλλ' ὥσπερ
εἰ μνημονόειν ἢ μέλιττα, καὶ ὥσπερ παρασιδιᾶδες
ἢ χαλιδῆνα, καὶ ὥσπερ θυμῶδες ἢ λέοντα, καὶ ὥσπερ
φοβῆδες ἢ ἔλαφον· ἐκ δὲ διὰ τὴν χεῖρηνται, τίς λίγυ-
σι, μήτε βλέπειν, μήτε ἀκροῖν, ἀλλ' ὥσπερ βλέ-
πειν, καὶ ὥσπερ ἀκροῖν. μήτε φωνεῖν ἀλλ' ὥσπερ φω-
νεῖν· μήτε ὁλοῦς ζῆν, ἀλλ' ὥσπερ ζῆν. ταῦτα γὰρ ἐ-
κείνων· ἐμᾶλλον δὲ λεγόμενα καὶ παρὰ τὴν ἐνέ-
ρειαν.

Ἐν τῷ κρείττονι] Apud præstantiorem partem. Xyl.
quasi diceretur, propensionem ad societatem apud
animalia ista in parte præstantiore, h. e. anima,
deprehendi. cum hoc potius Marcus velit, in is-
tis, utpote præstantioribus, quia sunt animata,
propensionem illam intensiorem existere. hoc est
enim ὁππότεοι· quod ille omisit.

gressus & societatem hominum fugiat atque oderit, qualem fuisse Athenis Timonem nescio quem accepimus; tamen is pati non possit, ut non acquirat aliquem, apud quem evomat vitius acerbitatis suae. Sed insignissime Epictet. l. 2. c. 20. adversus Epicureos agens, qui dogmatibus suis societatem tollebant, cum ad proprium commodum cuncta referrent. Ὡς ἰσχυρὸν πῦρ ἀνίκητόν ἐστιν ἢ φύσις ἢ ἀνθρωπίνη; πῶς γὰρ δυνάται ἀμπελῶν μὴ ἀμπελικῶς κινῆσθαι, ἀλλ' ἐλαϊκῶς; ἢ ἐλαία πάλιν μὴ ἐλαϊκῶς, ἀλλ' ἀμπελικῶς; 10. ἀμύχανον, ἀδιανήτην. ἢ πόνυον ἢ δ' ἀνθρώπον διόντα παντὶ ὡς ἀπολέται τὰς κινήσεις τὰς ἀνθρωπείας. καὶ οἱ ἀποκοπήδιοι, τὰς γὰρ σπινθύνμας τὰς ἀνθρώπων ἀποκόψαντες ἐδυνάται. ἔτι καὶ Ἑπίκουρος, τὰ μὴ ἀνδρὸς πάντ' ἀποκόψαντες, καὶ τῷ οἰκοδεσπότῃ, καὶ πολίτῃ, καὶ φίλῳ. τὰς δ' σπινθύνμας τὰς ἀνθρωπείας ἐκ ἀποκόψαντες. ἢ γὰρ ἐδυνάτο, ἢ μάλλον ἢ οἱ Ἀλεξισμαῖκοι τὰς αἰδησεις τὰς εὐφροσύνας ἢ ἀποτυφλώσαι δυνάται, καὶ τοὶ τῷτο μάλιστα πάντων ἐστυδακότες. Caterum & Strogicis idem dici poterit, qui affectus humanos à natura inditos, exuere & extirpare incassum conati & connixi sunt. Huc facit Varronis illud, longe fugit, qui suos fugit. de quo videndi Auf. Popma. & Turneb. ad vers. l. 15. c. 5.

§ 10. Φέρει καρπὸν] vide l. 8. § 19. Nihil est in rerum natura otiosum, infructuosum nihil. Vide Eccles. c. 11. v. 1, 2, 3. ad Philip. c. 2. v. 11. Galat. c. 5. v. 22. Matth. c. 7. v. 15. 20. & c. 12. v. 33, 35.

Ἐν ταῖς οἰκίαις ὄραις ἔχασα] quod Psalter Psal. 1. v. 3. Ἦν ἡ ἐν τῇ ἀγνότητι ὄρα. Epictet. l. 3. c. 24. Indè illud Marci c. 11. v. 13. ἔδεν ἔυρεν εἰ μὴ φύλλα. ἢ γὰρ ἦν καρπὸς σύκων. de quo loco, quò difficultate se quādam expedit; D. Leifeldus nostras, ὁ μακαρίτης ita argutatur, ut ὁ λυώτων καρπὸν fuisse ajat, σύκων peculiariter sic dictorum neget. Verum nè sic quidem exolvi nodus videtur, quem more solenni dissimulant prorsus interpretes. V. Cl. Heinsius, spiritu duntaxat accentuque (ceteroqui nè literulā quidem immutatā) adjectis, notulisque eorundem indicibus appictis, sensum commodum satis ac contextui reliquo congruentem elicit, ut legeretur, ἢ γὰρ ἦν, καρπὸς σύκων. Ubi enim erat, tempus erat ficuum. vel, tempestiva & matura erant ficus. quod ipse eruditus expendendum censendumque dimittit.

Ἐἰ γὰρ ἡ σωήθεια κωλύει τέττοφεν] Itā Basil. sed Lugd. melius τέττοφεν, trivitt. Sic Cicer. de fin. l. 3. Rerum nomina novarum, quae nunc consuetudo diuturna trivitt. Xyl. autem ista non cepisse nil mirum; cum scripturam veram non animadverterit.

Ὁ λόγος καὶ κοινὸν καὶ ἴδιον κατέχον φέρει] quia nimirum; τὸν κατέχον, ὃν φέρει, αὐτὴ κατέχεται. l. 12. § 1.

§ 11. Ἐἰ μὴ δύνασαι, μετὰ δὲ δύναιτο] Vide l. 5. § 28. & l. 8. § 59.

Περὶ τῶτο ἢ ἐυδύναι] Itā infra § 42. ἀνιστάμακον ἢ πραδότης.

Καὶ οἱ θεοὶ γὰρ ἐυδύναι τοῖς ποιέτοισι] Vide l. 7. § 70. Eodem utitur argumento apud principem Poetarum Phœnix Achillem alloquendo, Iliad. l. v. 492.

Ἄλλ', Ἀχιλεῦ, δάμασον θυμὸν μέγα. καὶ πῶς Νηλεΐδης ἦτορ ἔχει, σπεῖσθαι δὲ τε καὶ θεοὶ αὐτοῖς. Τὸν ὅρ καὶ μετ' ὧν ἀρετῇ, πῶς τε, βίη τε.

Οὕτως εἰσὶ χριστοὶ] πῶς γὰρ θεὸς χριστοῦτα istam prædicat Apostolus ad Rom. c. 2. v. 4. & c. 11. v. 22. & ad Tit. c. 3. v. 4. sed cum primis ad Rom. c. 5. v. 6, 10.

Ἐξέστ' ἢ καὶ σοὶ] quia nimirum ὡς τῶτο ἢ ἐυδύναι σοὶ δύναιται. quod supra dixerat. sic Matth. c. 5. v. ult.

Ἐἰ οἶπὶ, τίς ὁ καλῶν [lege ἢ οἶπὶ. quod & Cas. vidit.

§ 12. Πόνος] Lepida illa Crateris epistola ordine 4. Ἐἰδ' αἰρετὸν ὁ πόνος, πόνος ἔπειτα ἐκκληθὲν, πόνει, ἵνα μὴ πονῇς. διὰ γὰρ τῷ μὴ πονεῖν ἢ φθίγει πόνος, τῷ γὰρ ἐναντὶ καὶ δύναιται, forsan, τὸ γὰρ ἐναντὶ.

Μὴ ὡς ἀδύνατον] siquidem πόνος γὰρ ἀδύνατον ἐστὶ l. 3. § 4. neque itaque miserum facere potest. De Hercule Dio Prus. orat. 8. Ποιῦντα μὴ καὶ ἀγωνίζομενον ἡλέεν, καὶ ἔφασαν αὐτὸν ἀνδραποῦ 30 ἀδύνατον. καὶ διὰ τῶτο ἀδύνατον ἐκάλειν τὸν πόνον αὐτὸ καὶ τὰ ἔργα, ὡς τὸν ἐπὶ πόνον βίον ἀδύνατον. Verum istos objicienti Lyco apud Senecam in Herc. furen. 2. 2. responder Megara; Quæcumque fortem videris, miserum neget. vide l. 1. § 15. ἢ χετλίως κατεργαστὸν ὅμ' ὡς καὶ μὴ δύναιτο.

Μὴ δὲ ὡς ἐλεεινὸν ἢ θαυμάσιον ἀλῶν] quod vitium in Diogene notavit Plato, qui cum is frigidā perfusus aliquando, aliquandiu consisteret, quò cadstantium oculos ad se intuendum converteret, illi autem hominis quasi frigore rigentis misereri præ se ferrent, εἰ βέλῃ αὐτὸν ἐλεῖν, ἀπέστητε, σὺ μίσηται ὁμοφροῦν αὐτὸ, inquit Laërt. l. 6. vanitatem gloriolæque cupidinem arguens in homine. utpote qui nemine inspectante ipse sponte suā se vexare defineret. Vide l. 2 § 7.

§ 13. Ἐξήλθον πάσης ἀπειθείας] Vide ad lib. 1. § 12, & 15. ἀπειθείας autem vocabulum, etiam si laxius acceptum circumstantias quasque casusve emergentes citra discrimen comprehendat, uti observant Sext. Empiric. Pyrrh. hypothes. l. 1. c. 14. Hermogen. art. rhet. l. 3. c. 3. & Fabius institut. l. 3. c. 5. & l. 5. c. 10. atque itā Democritus apud Athenæum l. 10. usurpavit, ubi de Alexo dixit; καὶ πᾶσαν ἀρετὴν καὶ πᾶσαν ἀπειθείαν, πῶς γὰρ

πίνων ὁ ποίνης ἔτ' εὐεσκεται hoc est; vertente, quod Dalechampium corrigat, Casaubono; Quamvis, anni tempestate, & quocumque rerum suarum statu, five tristis five lato, ποῖνα hic potans reperitur. & ad Apollon. consol. Plut. Ὡς περ γὰρ ἐν οὐνίς, ποτὲ μὲρ πολυεργίαι γίνονται, ποτὲ δ' ἀκαργίαι, καὶ ἐν ζωῆς ποτὲ μὲρ πολυγονίαι, ποτὲ δ' ἀγονίαι, καὶ ἐν θαλάττῃ, ἐνθαί τε καὶ χειμῶνες ἔτα καὶ ἐν βίῃ πολλὰ καὶ ποικίλαι πειράσεις γινώσκονται, ποτὲ τὰς ἐνθάδε πειράσεις τοῦ ἀνδρώσεως πύχαι. Ea tamen, quā hic Marcus adhibuit, loquendi formulā, in sequiorem partem sumitur; pro ejusmodi casibus qui molestiam nobis aliquā facessunt. quod & frequenter fieri Budæus monet. Itā Suidas. Συμφορὰν Θεωομένης τῷ ἀπὸ πειρασίων δυσυχίαν, καὶ ἐκ τῆς δικίας ἀβουλίας κακοπραγίαν. Et Phrynich. Πείρασος ἡ συμφορὰ. Stoicis familiare esse eo sensu adnotans. Maxim. Tyr. in titulo dissert. 35. Ὅτι ἐξέστι καὶ ἐν τῷ πειρασίων ἀφελείῃ. Huc generosa illa gnostici vox apud Clem. Strom. lib. 4. Ὡς κῶεις, δὲς πείρασιν, καὶ λάβε ἐπίδειξιν. quod latius paulo extulit Epictet. apud Arrian. dissert. lib. 1. c. 6. Φέρε νῦν, ὦ Ζεῦ, ἡ δέλεος, πείρασιν ἔχω γὰρ παροικίῳ ἐν σὺ μοι δεδοκίμην καὶ ἀπορμὰς πρὸς τὸ κομῆσθαι διὰ τῶν ὁπραινόντων ἐμαυτὸν. & ibid. c. 24. cujus & titulus, Πῶς πρὸς πειράσεις ἀγωνισέον. Αἱ πειράσεις εἰσὶν, αἱ τοῦ ἀνδρὸς δεικνύσας quod Naso trist. l. 4. eleg. 3.

Quæ latet, inque bonis cessat non cognita rebus, Apparet virtus arguiturque malis.

Et Senec. Herc. fur. 2. 2.

Imperia dura tolle, quid virtus erit?

sed pergit Epictet. Λοιπὸν, ὅταν ἐμπέσῃ πείρασος, μέμνησο, ὅτι ὁ θεὸς σε, ὡς ἀλείπτῃς, τραχεῖ νεανίσκῳ βέλκεται ἵνα τί; φησὶν; ἵνα ἐλυμπονίῃς γὰρ διχα δ' ἰδρῶται ἔγινεται. Ibidemque l. 2. c. 6. Ἡμῶν δ' ἔσεις δέλεος. ἔστι δ' ἀνδρὸς καλῆς ἐνύτης ὑπακούσαι αὐτῇ. ἀλλὰ κλειώτερος καὶ σέροντος πείρασμα, ἀπείρασμα, καὶ πειράσεις αὐτὰ καλῶντες. ποίας πειράσεις, ἀνδρῶν; εἰ πειράσεις λέγεις τὰ σπρισηκῶτα, πῶς πειράσεις εἰσὶν εἰ καὶ ὡς δύσκολα καλῶς, ποίαν δυσκολίαν ἔχει, τὸ γυμνῶν φερεῖν; Clemens idem Strom. l. 7. Ταῦτα ἔδωκε, πειράσεως γυμνῶν, τῆς ἰδίας ἐξέως ὁ γνωστικὸς ἐξίσυ. Ἐμπέσῃ γὰρ καὶ ἀμετάκλητον ἡ τῆς ἀγαθῆς δακτυμονικῆς κτῆσις. Plura adjici poterant: verum ista suffecerint, & vocabuli rationem explicando, & usum apud Stoicos hoc sensu frequentem comprobando.

Ἐξέλεγον] Vide l. 5. § 2. & l. 8. § 40. & l. 12. § 22, 25.

Ἐξω γὰρ ἐκ τῆς] Vide l. 7. § 16. & l. 8. § 47. & l. 10. § 38.

§ 14. Πάντα ταῦτα] forsan potius πάντα τ' αὐτὰ omnia eadem sunt, quæ prius fuerant. vide l. 4. § 42, & l. 7. § 1.

Συμῆθι μὲρ τῆς πείρας] Vide l. 4. § 44.

Ἐφύμερον δ' τὸ χεῖρον] ita l. 4. § 35. Πᾶν ἐφύμερον. & § 44. τὰ ἀνδρώματα ὡς ἐφύμερον, id est, diurna, non diuturna; live brevis ævi. ὀλιγοχεῖνια. ut l. 7. § 1. ita enim τὸ ἐφύμερον usurpatur. Clem. paedag. l. 2. c. 8. Ἀυτίκα δὲ μάλα καὶ διελέσθεται τὸ ἐφύμερον αὐτῶν. ἀμφω γὰρ μορταί εἰδον, καὶ τὸ ἀνθ' αὐτῶν τὸ κάλλος. & Timæus de anim. Θανάτα τε καὶ ἐφύμερον λέγει.

Ῥυπαρὰ] Vide l. 5. § 10. & l. 8. § 24.

§ 15. Τὰ πρῶτα ἐξω θυρῶν ἔστηκαν] Itā lib. 4. § 3. Ἐξω ἔστηκαν ἀπριμέντα. & lib. 5. § 19.

Τὸ ἡγεμονικόν] Vide l. 4. § 39.

§ 16. Οὐκ ἐν ποίτῃ, ἀλλ' ἐνεργείῃ] Vide l. 6.

§ 51. & l. 8. § 12.

§ 17. Τῷ ἀναρρίφθεν λίθῳ] Idem de pila. l. 8. § 20.

§ 18. Δίελθε ἔσω εἰς τὰ ἡγεμονικὰ αὐτῶν] Vide l. 4. § 38. & l. 7. § 34.

Τίνας κεῖντας φοβῶ] Pythagor. apud Stob. tom. 2. tit. 46. Ποῖα αὖ κεῖντας ἐπὶ καλὰ, καὶ ποιῶν μέλῃς ἀδελφεῖν φαῖται γὰρ κεῖντας πάντας καλῶ πρῶτα τῶν, ὅχλῳ. Διότι ὅν ἂν ἐπαινοῦν κατὰ φρονίαν, καὶ τῶν φόρων κατὰ φρονίαν. Cleanthes apud Clementem Stromat. l. 5.

Μὴ πρὸς δέξαν δεῖν, ἐδέλων σφοδρῶς αὐτὰ καὶ καὶ. Μὴ δὲ φοβῶ πολλῶν ἀκείων καὶ ἀραδία δέξαν.

Οὐ γὰρ πᾶσι καὶ ἐκ σιωπῆς κείσιν, ἔτε δικάσαν, οὐτε καλῶν ὀλίγοις δ' παρ' ἀνδράσι τῶν καὶ ἐνεργῶν.

quod is à Comico γνωμικώτερον ἐν βραχεῖ conceptum asserit his verbis,

Αἰσχρὸν δ' κείνεν τὰ κατὰ τῶν πολλῶν φόβῳ.

ita enim quidam legi postulant, & cum Clementis scopo probè congruit. Caterum lectio recepta,

Αἰσχρὸν δ' κείνεν τὰ κατὰ τῶν πολλῶν φόβῳ, aliad sonare videtur, eoque respicere, quod à Demosthene dictum est, ὡς τοῦ μὲρ ὑποκειντὸς ἐκ τῆς φωνῆς, τοῦ δ' ῥήματος ἐκ τῆς γνώμης δεῖ κείνεν. Secius planè quàm Philisco Marci nostri filius, referente Philostrato, τὸν μὲρ ἀνδρῶν δεικνύον ἡ κόμην, τὸν δὲ ῥήματα ἡ φωνή. Sed & quod Caphesias tibicen, cum μεγαλοδῶς πρὸς prædicaretur, & post Caphesiam Zeno ac Demosthenes, ἐκ ἐν τῷ μεγάλῳ τὸ ἐν καὶ, ἀλλ' ἐν τῷ ἐν τῷ μέγῳ. Referunt hoc Laërt. lib. 7. Athen. l. 14. Eustath. in odyss. 1. prius. illud Stob. tom. 2. tit. 4. Suidas. Plut. in vita. 10. rhet. Quamquam & πολὺς φόβος ille ad acclamantium, καὶ ἐν τῇ δεικνύον φόβον,

cui opponitur illud τὸ εὐφρομένον ἀποφῶντι lib. 1. § 9. non incommode referri potest. de ea vide sis Plinium min. lib. 2. ep. 14. ubi inter cætera; & quando transibis per basilicam, & voles scire quomodo quisque dicat, nihil est quod tribunat ascendas, nihil quod præbeas aurem, facilis divinatio; scito eum pessimè dicere, qui laudabitur maxime. In Senecæ excerptis: Malè

Malè de te loquuntur homines. Sed mali. Moverer si de me M. Cato, si Lalius, si alter Cato, si duo Scipiones ista loquerentur. Nunc malis displicere laudari est. Non potest ullam auctoritatem habere sententia, ubi qui damnandus est, damnat. Malè de te loquuntur: moverer, si iudicio hoc facerent; nunc morbo faciunt. benè nesciunt loqui. faciunt, non quòd meor, sed quòd solent. quibusdam enim canibus sic innatum est, ut non pro feritate, sed pro consuetudine loquantur. vide ad l. 3. § 4. & l. 4. § 3. Τὸ ἀκείτων ἐν ἐυρημῶν δολέωντων.

Οἷος ἔσθι αὐτῶν] Lib. 3. § 4. & lib. 8. § 53. § 19. Πάντα ἐν μεταβολῇ] Ità lib. 4. § 3. & l. 7. § 23. vide & Aristot. de gen. & Cor. l. 1. c. 3. ad l. 7. § 25.

Αὐτὸς σὺ] Vide infr. 21. Οὐ κόσμῳ ὅλῳ] Lib. 4. § 3. Οὐ κόσμῳ ἀλλοίωσις.

§ 20. Ἐκεί δὲ καταλιπὼν] Idem lib. 7. § 29. vide & infr. § 38. cum sequentibus autem ista Xyl. absurdè connectit.

§ 21. Ὁρμῆς, ὑπολήψεως παῦλα καὶ οἷ δὲ δάνατον ἐξενεχόν] forsan ὁρμῆς καὶ ὑπολήψεως παῦλα, οἷ δὲ δάνατον. Actionis finis & motus, sive externi, sive interni, cessatio actionis sive motus, illius quasi mors est. Nihil tamen mali subest. ut mox, τῶντων πάντα μεταβολῇ δάνατον. μὴ πὶ δεινόν; potest tamen sententiā continuatā legi, ὁρμῆς, ὑπολήψεως παῦλα καὶ οἷ δὲ δάνατον, ἐξενεχόν. actionis, motus, opinatiois cessatio & quasi mors, nihil mali in se habet. illud Cas. hoc Xyl. secutus est. vide l. 12. § 23. Diversa paulò ratione de aqua & aëre mortis vocabulū usurpavit Philo de mundo. Ἐι μὴ πρὸς ἀνέμων ῥιπίζοιτο τὸ ὕδωρ, ἀκίνητον ἔα δέν, ἵδ' ἡσυρία νεκρῶν. μεταβάλλει γέν. καὶ τὸ συσφάρατον γίνεται. δια ψυχῶν σφρηγισμὸν ζῶν. αἱ γὰρ μὲν αἰετὶ ὁδοῖσι. πῶς τὰ δὴ λαν. νοσῶν γὰρ καὶ θινεν καὶ τὸ δὲ π. ἀποθνήσκον πέκυκεν. ἐπει πὶ ἀν π. μὴ σοχαζούσθ' ἀνομασίαν ἐνφρεπείας. ἀλλὰ τὸ ἀληθὲς, εἴποι μοι λοιπὸν ἐξ, 4° πλὴν αἰετὶ δάνατον. τὸ δικεῖον πᾶσι ἀναχένθ' ὅτι ὁδοῖ ἀπάντων. ὅσα ψυχῆς μειώεσθαι. Ceterum ad Marci mentem planè Augustinus in Jo-an. tract. 38. Res qualibet. si mutabilis est, non verè est: non enim est ibi verum esse, ubi est & non esse. quicquid autem mutari potest, mutatum, non est quod erat. Si non est quod erat, mors quædam ibi facta est: peremptum ibi aliquid, quod erat & non est. nigredo mortua est in capite albescentis senis; pulcritudo in corpore fessi & incurvi: mortua sunt vires in corpore languentis: mortua est statio in corpore ambulantis; mortua ambulatio in corpore stantis; mortua & ambulatio & statio in corpore jacentis, mortua locutio in lingua tacentis, quicquid mutatur, & est quod non erat, video ibi vitam quandam in eo quod est: & mortem in eo quod fuit. vide l. 10. § 18.

Τῶντων πάντα μεταβολῇ, δάνατον] Plut. de EI Delph. Οὐ μόνον, ὡς Ἡρακλῆς] ἔλεγε, πυρὸς δάνατον αἰεὶ γίγνεται, καὶ αἰετὶ δάνατον ὕδατος γίγνεται: ἀλλ' ἐπὶ σαρξέσιν ἐπ' αὐτῶν ἰδίῳ ἀν' ὁδοῖται μὴ ἀκμάζων ἡνωμένης γένος] ἐφ' ὧν δ' ὁ νέος αἰετὶ ἀκμάζοντα, καὶ ὁ παῖς αἰετὶ νέον, αἰετὶ δ' ὁ παῖς τὸ νήπιον. ὁ τε γὰρ αἰετὶ σήμερον τέθνηκεν, ὁ δ' σήμερον αἰετὶ τὸν αἰετὶ ἀποθνήσκει. μὴ δ' ὁ αἰετὶ, ἔστιν αἰετὶ. quæ tamen ipse tanquam arguta magis, ioquàm solida notat, in lib. de tranquill. & de tarda Numinis vindict. Senec. ad Marc. c. 20. Ex illo quo primum lucem vidit, iter mortis aggressus est; & illi ipsi qui adiciebantur adolescentiæ anni, vitæ detrahebantur. in hoc omnes errore versamur, ut non putemus ad mortem nisi senes inclinatosque jam vergere: cum illò infantia statim, & juvenia, omnisque ætas ferat. agunt opus suum fata: nobis sensum nostræ necis auferunt: quòque facilius obrepit mors, sub ipso vitæ nomine latet. Infantiam in se pueritia convertit, pueritiam pubertas: juventutem senectus abstulit. incrementa ipsa, si bene computes, damna sunt. Vide ad l. 3. § 1. Hæc autem luculentissimè explicant Nasonem, ab anni tempestatibus ad ætates hominis traductā imagine, habes metamorph. l. 15, v. 199, ad 234. de se, & de Christianis sui temporis, Clemens Strom. l. 4. Κατά τοῦ ἡλικίας μεταβολῇ, ὅτι καὶ βίη ἐναλλαζώμενη νοσῶντες.

Οὐδὲ ἢ τὸ ὅλῳ σε βίῃ λήθεις] Plut. ubi supr. Ἀλλ' ἡμεῖς ἕνα φεβόμεθα γελῶντας δάνατον. ἡ δὲ πᾶσι πεθνήσκοντες καὶ θνήσκοντες. Πότε γὰρ ἐν ἡμῶν αὐτοῖς ἐκ ἔστιν ὁ δάνατον; Idem ad Apollon. Itaque, sitimenda mors est, semper timenda est, quod enim tempus morti exemptum est? Senec. epist. 30.

§ 22. Τρέχε ὅππ' τὸ ἡγεμονικόν] Videntur ista eòdem spectare, quòd illud pericòche 18. & foras primò cohaeserant. Vult enim ut in offensis injuriisq; ab alio nobis illatis, respiciamus ad mentem triplicem; ad mentem propriam, quòd eam in justitiæ renore contineamus, nec nocentis odio innocentiam perdere velimus. prout, l. 7. § 15. & l. 8. § 51: ad mentem universi; cujus cum pars simus, æquo animo ferre debemus, quicquid illà dispensante nobis obtigerit, & in illius etiam usum bonumq; cesserit. l. 2. § 3. & l. 5. § 8. & l. 6. § 8, 44. & l. 8. § 5. & l. 10. § 6. Ad mentem injuriam inferentis, ut consideremus, πότριν ἀγνώμῃ ἢ γνώμῃ (itè enim legendum autumo) utrum per ignorantiam meram, an de industria, pravo aliquo affectu, qui ex dogmate perverso provenire solet, seductus, peccaverit: in utroq; siquidem casu est leniter habendus l. 2. § 1. & l. 3. § 11. & l. 6. § 27. & l. 7. § 26. & l. 11. § 18. subjicit item de cognatione communi monitum, quam & locis eisdem sedulò inculcat.

§ 13. Ἦντι ἐάν ἐν περὶ σὺ] Edit. Lugd. ἡντι

ἥ τις ἐάν νῦν π. σ. corrupte itaq; Annot. lego, ἐάν ἡ π. σ. deleo ἥ τις & νῦν. audacter pariter ac infelicitur; ex formula loquendi non animadversa, ἥ τις ἐάν pro ἥ τις ἀν, quæcumque. sicut Levit. c. 20. v. 21. αἰνὴς ὁς ἐάν λάβῃ γυναικα. & Matth. c. 11. v. 36. πᾶν ῥῆμα ἀρρῶν, ὃ ἐάν λαλήσωσιν, &c.

Ἐπὶ τὸ κοινωνικὸν τέλει. vide l. 1. § 16. κοινωνομωσῶν. & l. 2. § 2. ὁρμῶν ἀκοιωνήτων. vide & l. 8. § 7. & infra § 31. ἐπ' αὐτὸ τὸ κοινωνικῶς περᾶται.

Σταπιδῶν. vide l. 2. § 16. & l. 4. § 29.

Ἀπὸ τῆς ποιότητος συμφωνίας. Asterisco ista, tanquam mutila, notavit in versione Xyl. D. Salmasius pro συμφωνίας ἀσυμφωνίας legi vult. & cum sequentibus quæ ad argumentum superius pertinere censet, ita committit, ut post ὁ δὲ σαυρὸς sententiam claudat antegressam. Sic enim ille. Nihil magis sibi discordans, quam animus puerilis. Ludunt, irascuntur; & paulo momento huc illuc impelluntur: tales, inquit, sunt & homines, qui actiones suas non referunt. τῶς τὸ κοινωνικὸν τέλει, & revera sunt. Mihi tamen superioribus potius annexenda videntur; ut sit, διὰ σαυρὸς ἀπὸ τῆς ποιότητος συμφωνίας: quæ sequuntur, aliud spectare existimo: eodem nempe, quod illa, quæ recensuerat itidem l. 5. § 33. ad vanitatem vilitatemque insignem rerum omnium ferè humanarum designandam.

§ 24. Παιδῶν ὄρεται. ἔργα mavult D. Bootius, qui, παιγνία sequitur. Ego nihil mutarim. præfertim cum παιδία φιλόνητα legam loco superius indicato; ubi argumentum idem prorsus tangi videtur.

Πνιδμῶντα νεκρὸς βασιζόντα. Spiritus qui cadavera gestant. Xyl. animula misera cadavera sustentantes. M. Casaub. quomodo ex Epicteto Marcus, l. 4. § 35. Ψυχιδῶν εἰ βασιζόν νεκρὸν. quod & D. Salmas. inclinat. Sed ut huc irrepsisse ista ex superioribus suspicetur. D. Boot. vult ὄρχιματι v. β. quod si admittere placuerit, ἐχρημάται malim.

Ὡς ἐνεργήσεν περὶ αὐτῶν τὸ τῆς νεκρίας. Ut ne tam citò cadant: sicut in nenia vulgari dicitur. sive, ut mortuorum numerus tardius compleatur. Cas. ut eo efficacius accidat id quod in Necyia. Xyl. atq; hoc malim. ut sensus sit: quod ea quæ in Necyia, sive eorum quæ apud inferos haberi existimantur, (unde Odyssea lib. 11. Νεκρύς nomen adhæsit) representantur, efficacius peragantur, spectantiumque mentes vehementius afficiant. (ita Platoni de legib. l. 1. περὶ σίπτε περὶ τὰς ψυχάς) vel quod Necyia, sive magice animarum evocationis opus efficacius procedat. ut Νεκρύς nomine mortuorum evocatio operum magicâ procurata intelligatur. (quomodo Herodiani l. 4. usurpavit, ubi de Antonino Severi filio, Materniano eum mandasse, νεκρὰ χρυσίδων, μανδῶν περὶ τὸ τέλει τὸ βίε αὐτῶ) & πνιδμῶντα

quod præcesserat, ad spiritus impuros sive dæmonas referatur. Verum illud malim, eo magis, quia festi sive solennitatis cuiusdam à Græcis celebrari solita meminit Suidas, quæ Νεκρὰ dicta fuerit, in quo spectacula forsan istiusmodi exhibebantur. Νεκρὰ, inquit, ἢ νεκρῶν ἐργῶν. curen enim Νεκρὰ legat Castellan. de Græc. festis ego nescio. Sed nec qua ratione Hesych. Γενέσια & Νεκρὰ pro eisdem habeat: fieri tamen potest, ut utroque illo nomine & Νεκρὰ & Νεκρὰ celebritas eadem dicta fuerit. Res itaque humanas & occupationes mortalium, partim puerulorum lusu dissiditq; partim spectaculis vanis, quæ simpliciorum animos afficere consueverunt, consimiles, imò pares planè, pronunciat.

§ 25. Ἴδ' ἐπὶ τῷ ποίῳ τῷ αἰτίῳ. Vult in re quaque considerari, formam & materiam: vel formam seorsum à materia abstractam, & durabilitatem ejus. Vide l. 4. § 21. & l. 7. § 29. & l. 8. § 31. & l. 12. § 18.

Τὸ τὸ ἴδιον ποίον. Vide l. 10. § 7.

§ 26. Διὰ τὸ μὴ ἀρκεῖν τὸ σὺ ἡγεμονικῶν. vide l. 6. § 41. & l. 8. § 48. Senec. epist. 20. Huc ergo cogitationes tue tendant, hoc opta, omnia alia vota Deo remissurus, ut contentus sis temetipso, & ex te nascentibus bonis. Nullum enim bonum mansurum est, nisi quod ex se sibi invenit. Idem, epist. 27. Epictet. l. 4. c. 6. Πῶς ἐπὶ δευτέρῳ δόγματι ἔχει, μὴ ἀρκεῖν εἶναι ὅς ἐμὲ, ἀλλ' ἐπισημένῳ τῷ δόγματι;

Ποιῶν ταῦτα δια κατεκδύσσει. Argentinenf. editio, quæ usus D. Salmas. ποιῶν πνὸς, ταῦτα δια κατεκδύσσει, quod ipse reddit, qualia hæc ex quali sunt! ut sit exclamatio; ποιῶν habes ἡγεμονικόν, ex quo οἷα oriuntur? qualis illa vulgaris, δια εἰς διάν; sed & Marci ista l. 10. § 25. εἰς εἰς οἷς; verum malim quod & Lugdunensem exhibere video, ποιῶν ταῦτα, vel etiam ποιῶντα δια κατεκδύσσει, ποιῶν utiq; ex membro priori supplendum; vel ταῦτα εἰς α. eodem utrumq; recidit: non es contentus ἡγεμονικῶν tuo ea faciente ad quæ natum est. Lectiorem hanc firmat, quod l. 8. § 45. habetur, ἀρκέμενον εἰ ἔχει, καὶ ἐνεργῶν κατὰ τὸ εἶναι τῇ ἰδίᾳ κατὰ σκεδῇ.

Ἄλλ' ἄλλος. Locus defectus; forsan & depravatus. Hoc D. Boot. suspicatur, legitq; ἀλλ' ἀλλοῖα. indè multas tibi facessis molestias, quia non acquiescis mentis tue operatione ea ad quæ nata est, sed aliena molientis meam addo conjecturam, fuisse ἀλλ' ἄλλος ἔστω. Verum sufficiat, quod hæc in parte tibi ipsi injurius fueris. quemadmodum inf. § 37. ἄλλος τὸ ἀθλίον βίε. vel etiam, ἀλλὰ ἄλλος, sed hæc satis. Purat tamen Salmas. cum sequentibus jungenda ista, & scribendum, ἀλλ' ὅταν ἀλλ' ἄλλος &c. & expungendum illud ἄλλος.

§ 27. Ἡ ποιῶντα πνὰ ἐκφώνουν. leg. forsan ἐκφώνουν.

ἐμφωνήσῃ, ut prius λέγει ἢ μισθὸν dixerat. alioqui erit transitio dura satis à numero ad numerum. vel quid si τοιαῦτά πινες ἐμφωνώσῃ, legerimus?

Δίελθε] ut supra § 18.

Οὐ δὲ σε ἀπείδωμι, ἵνα τέτοις τί ποτε πρὸς σὺ δοκῇ] Vide ad l. 3. § 4. & l. 8. § 53. Euphrates apud Epictet. l. 4. c. 8. Τί κερδόν, ἐν οἷς μὲρ ἐπὶ αὐτὸν ἐπιγινώσκουσιν τὸν φιλόσοφον, ἐν τῷ τοῖς συμ-βόλοις μὴ; βλέπτε πῶς ἐδίω, πῶς πίνω, πῶς κερδίζω, πῶς ἀνέχουμαι, πῶς ἀπέχουμαι, πῶς συμ-εργῶ, πῶς ὀρέξῃς χρῆμα, πῶς ἐκκλίσει, πῶς πη-ρω τὰς ῥήσεις τὰς φυσικὰς, ἢ ὅπως τις, ὡς ἀσυχ-ρῶτος, ὡς ἀπεμπολίστως; ἐκείθεν με κείνε, εἰ δυνάσται· εἰ δ' ἔγω κωφός εἰ καὶ τυφλός, ἵνα μὴ δὴ τὸν Ἡρακλεῶνα ὑπολαμβάνῃς κερδὸν Χερσεία, ἀν-μὴ τὸ πᾶν ἰδῇς πρὸς τὴν κεφαλῇ σου κει-μένον, τί κερδόν ὅφ' ἔτις ἡλιδίῃς κερδὲ ἀγνοεῖσθαι; vide & ad l. 5. § 32. Cicero de finib. l. 2. Nihil est turpius quàm sapientis vitam ab insipientium sermone pendere. vide l. 6. § 20.

Εὐνοῖν μὲρ τοι αὐτοῖς δέ] vide ad l. 6. § 47. & l. 7. § 22.

Φύσει γὰρ φίλοι] vide l. 11. § 9. Epictet. l. 3. c. 24. Πάντα φίλων μετὰ, παρὰ τὸν μὲρ δέων, εἴ τα καὶ ἀνθρώπων, φύσει πρὸς ἀλλήλους ὡκεω-μένον.

Καὶ οἱ θεοὶ τῷ] vide supra § 11.

Δ' ἐνείρων, διὰ μαρτυρῶν] vide ad l. 1. § 17. prope finem. Hermogenes apud Xenoph. in sym-³pos. Οὗτοι πίνωσι οἱ πάντα μὲν εἰδότες, πάντα τὰ δυνάμειοι θεοὶ, ἔγω μοι φίλοι εἰσὶν, ὥς διὰ τὸ ὅτι μελεῖσθαι μὲν, ἔγω τε λήθω αὐτοῦ ἔτε νυκτὸς ἔθ' ἡμέρας, ἔθ' ὅποι ἀν ὀρεώμαι, ἔθ' ὅ, π' ἀν μέλλω παρῆλθην. διὰ τῷ τὸ πρὸς εἰδέναι, καὶ ὅ, π' εἰς ἐκείνους ἀπεκρίσται, σημαίνοντο μοι, πέμποντες ἀγ-³χέας, φήμας καὶ ἐνὶ πνία, καὶ ὀϊνὸς, αἵ τε δέ, καὶ αἱ ἐξ ἡμῶν ποιεῖν. οἷς ἐγὼ, ὅταν μὲν πείθωμαι, ε-³δίποτέ μοι μεταμέλει· ἢ δὴ δὲ ποτε καὶ ἀπιστήσας ἐπολάδω. Ammianus l. 21. Amat enim benigni-⁴tas numinis, seu quod merentur homines, seu quod tan-⁴gitur eorum affectione, his quoque artibus prodere quae impendunt.

Πρὸς ταῦτα μὲν τοι, πρὸς δ' ἐκείνοις διαφέρον-⁵ται] Cum sequentibus ista coniungit Xyl. dum sic vertit. Haec quidem, de quibus ii certant, circuli sunt rerum mundanarum. Videtur autem πρὸς ὧν legisse, vel etiam διὰ ὧν quomodo in argumen-⁵to haud dispari Dio Pruf. orat. 30. ubi vitam humanam symposio contulerat, in hoc ait convi-⁵vio, ἐτέρους μὲν πετρίδων, τὸν δ' ἀσεργαλοῖς παύζεν· εἰ δ' ὅταν πετρίδες τι καὶ ἀσεργαλὸς, ἔχ' οἷος ἡμεῖς ὀνο-⁵μαζόμεθα, ἀλλὰ τὸν μὲν χρυσός, τὸν δ' ἀργυρός, ὁ δὴ νόμισμα κελεύει ἡμεῖς, ὥς δ' ἐ. διαφέρεται καὶ ζῆλον ἔχοντες παροικεῖν. Quamquam πρὸς πρὸς διαφέρεται dicitur. Clemens Strom. l. 5. Διαφέρον-⁵ται γὰρ ἡμῖν πρὸς τὰς ἀρχάς. Verum ibi διαφέρεται

est dissentire, & diffidere potius, quàm litigare aut contendere: quod istis locum non habet. neq; enim de rebus istis secum invicem tantopere contende-⁵rent, nisi de iisdem gemina sentirent: quin & par-⁵mendum habuimus l. 4. § 43. ἀ συμπαρήσῃ, pro-⁵ωv. Porro posset & Xyl. versio haecenus defendi, si τὸ πρὸς hic ἀντὶ τῶ διὰ sumatur. quomodo Thucy-⁵dides aliquoties usurpasse deprehenditur. l. 1. πρὸς ταῦτα, propterea. & μὴ πρὸς τὰ παρήσαντες τε-⁵λειώσῃ, nē quid novi propter praesentem rerum statum molirentur. & l. 8. πρὸς γὰρ τὰς τῶ Πεδαιρίτις ὀπισθὰς ἐπὶ τῶν αὐτῶν, ob Pedariti epistolas suspectum illum habebant. Ceterum nē sic quidem cum textu versi-⁵oni convenerit. quid enim fiet priori πρὸς; nam ge-⁵minum exhibet lectio vulgata. Revera ab inter-⁵punctione laborantem secutus est codicem Xyl. in-⁵de factum, ut & coniungenda divulserit, & di-⁵rimenda commiserit. Ad antegressa siquidem pertinent ista, & cum eis planè cohaerent; αὐτοῖς βοήθεισιν--- πρὸς ταῦτα μέντοι, πρὸς δ' &c. opera il-⁵lis diu ferunt--- ad illa utique ad quae; &c. idem enim est istis πρὸς ταῦτα βοηθεῖν. quod infra § 38. εἰς ταῦτα συλλαμβάνειν. & infra § 11. εἰς ἐντα συνεργεῖν, qualia ibi commemorat, de quibus & istis. Sequentia novam ordiuntur periochen. quod & Merico visum.

Πρὸς δ' ἐκείνοις διαφέρονται] quae ab eis (Deis nempe) tanquam momenti alicujus sint, expectant. Mer. Cas. verum significationis huius verbi τῶ διαφέ-⁵ρεσθαι exemplum requiro: nec occurrit. Malim itaque ad quae (consequenda scil.) illi, aut simplici-⁵ter feruntur; (quomodo l. 5. § 1. de eisdem dixit, πρὸς δ' φέρονται) aut, si praepositio isticemphasin aliquam habere censebitur; tanquam in solo jactati temere feruntur; (quomodo Lucas Act. c. 27. v. 27. Διαφερομένων ἡμῶν ἐν τῷ Ἀδρία, cum in Adria hic illuc jactaremur) vel etiam, cum animi solitudine anxii & distractione feruntur, & quasi differuntur: sicut Plautus, amore differri, dixit Milt.⁵ 4. 4. idemque cupidine differri, Penul. 1. 1. hac enim mente usurpatum Marco τὸ διαφέρεσθαι deprehen-⁵das; cum in loco huic gemino infra § 40. tum & l. 11. § 10. unde & διαφείδει eisdem, l. 6. § 41.

§ 28. Ταῦτά ἐστι] Leg. Ταῦτά, vel Ταῦ-⁵τά, Eadem sunt. sicut l. 2. § 14. & l. 6. § 46. Par-⁵mendum notavimus & sustulimus, supr. § 14. & l. 4. § 32. & l. 10. § 7.

Τὰ τῶ κόσμου ἐκκύκλια] quae sursum deorsum rotan-⁵tur, & in orbem quandam eunt redeuntq; mundana ista. Circulos mundanos dixit Arnob. l. 2. Vide ad l. 2. § 14. Ἀνακυκλῶμενα. Quamquam aliā etiam ratio-⁵ne istis, quàm quā illic, ἀνοχὰς κυκλῶμεν mundana ista dici videntur: quia dominos nimirum permutare solent, & ab istis ad illos per vices quas-⁵dā, sed incertas eas, transire; unde sit, ut homi-⁵nes quoque ipsi eisdem nunc accedentibus, nunc

& recedentibus denuo, quasi rotæ cuidam versatili alligati modò in sublimè attollantur, modò ad infima rursus devolvantur. Adagii instar celebratur illud, Τερχὸς τὰ ἀνθρώπινα· ἡ γὰρ ζομετὰ βολα. Apostolius proverb. 1863. Phocylides.

Κοινὰ πάντα πάντων, ὁ βίβι τρεχὸς, ἀσπίς ὄλβος.

Fors eadem omni; vita rota; instabilis status omnis.

Cyros Croesus apud Herodotum lib. 1. citante itidem Stobæo tom. 2. tit. 102. ὁ; κυρος τῷ θυγατρὶν ἐξέτιμασαν· ἐπὶ ἀφ' ἧς μάλιστα καταβύβηκεν ὃ ἐκ ἐξείης τοῦ αὐτοῦ εὖρυχεος. Et priscus nescio quis apud Plut. ad Apollon.

Τροχὸς ἀντιστήλην ἔχει ἄλλοι δὲ ἡπείρου

Ἀψὶς ὡς θεὸς γίγνεται, ἄλλοθι ἥτερα.

Quò facit, quod Sefostri Ægyptio, è regibus sub-
actis, quos jumentorum loco currum sibi trahere
quandamq; cogebat, quidam regeffisse fertur, rotam
cur tam crebrò respiceret, à tyranno requisitus,
Ἐκπατήρια ἔδωκεν ἀπὸ τῶν φερόμενῶν τὸν τροχόν, καὶ
ἀλλοτρίους καλλιῶνας, καὶ τὰ μὲν ταπεινῶτα τοῦ
ὕψους, αὐτῷ δὲ τὰ ταπεινὰ ὑψίστα. Historiam eam
Chagani Abarum regi priscum Romanum reci-
tasse tradit Nicephorus *Callisti* l. 18. c. 29. eaq; rela-
tione Chaganis ferociam mitigatam, prout & re-
sponsione ipsà primitus Sefostrem inducunt, nè
reges deinceps jungeret. Imaginis ejusdem consi-
deratione, Regis Franci, cujus in potestate tunc
fuerat, delinivit animum Agarenorum Impera-
tor. quum enim per biennium integrum ridere
nunquam fuisset conspectus, in risum erupisse tan-
dem aliquando accepto, accessit hominem rex
jussit. qui risus causam sciscitanti, his verbis re-
spondit; uti Zonaras ea retulit *annal. tom. 3. in*
Basilii historia: Τροχὸς ἀμείψας ἔειπεν, ὅτι τὸ μὲν
περίσθενον μὲν, τὸ δὲ ἥρπαι μετέωρον· εἴ τι τὸ μὲν
μετέωρον κατήκει τοῦδ' ἡμῶν, τὸ δὲ πρὸς ἡμᾶς μετέω-
ρον· ἕως τὴν ἐκείσεως καὶ τὴν ἀνθρώπων πείραν, καὶ ἡμῶν
νείδεως καὶ κλισείας, εἰς ἐξέλασιν ἡμῶν, ὡς
ἐκ ἀδύνατον. ἕως διατεθῆναι καὶ τὰ κατ' ἐμαυτὸν, καὶ
ὡς πρὸς εἰς ὑψὺς κατέμειβον εἰς ταπεινότητα. ἕως
αὐτῆς ἰσως ἐκ κλισματικῆς εἰς ὑψὺς ἐπαρῆναι καὶ
νυνεὶς μετάρσι. Apud Sophoclem Menelaus,
laudante in *Demetrii vita* Plutarcho;

'Αλλ' ἐπὶ δὴν πότμῳ ἐν πυκνῷ θαῖ

Τροχὸν ὡς κυκλεῖται, καὶ μετὰ τὴν ἀσπὶ φύσιν.

"Ὡστερ σελήνης ἡ ὥρις ἐσθρῶνας δύο

Στηναι δὴ αὐτ' ἀν' ἔποτ' ἐν μορφῇ μιᾷ,

'Αλλ' ὅξ ἀδύνατον ὡροῦν ἐρχεται νέα

Πρόσωπα καλλιωύσαι καὶ πανευσεβήν

Χ' ὅταν ὁρᾷ αὐτὴς ἐν ἡμέρᾳ τῇ,

Πάλιν δισώρει, καὶ πῖ μηδὲν ἔρχεθ.

Luna confert, mutabilitatis nomine, sublunaria
ista omnia; quomodo & Joannes in *Apocal.* c. 12.
v. 1. Gregor. Naz. ad suos ob Praesidis offensionem
ajgitus. ΚΥΛΩΘΙ ΤΩ ΕΞΕΙΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΠΑΡΑΥ-
ΤΩΝ ΤΩΙ ΚΡΕΙΤΤΩ ΤΑ ΠΑΝΤΑ ΡΑΔΙΩΣ, ΚΑΙ ΜΕΤΑΧΩ-

ρήν, ἢ ἀνπραγίσταται ὡς αὐραὶς ἔῃ μᾶλλον πεισ-
 εῖν, καὶ γεγραμμέναι ταῖς καθ' ὕδατος, ἢ ἀνθρώπων
 ἐννοεῖται. Et ad Sophoclon. epist. 51. Ὅρας δια-
 τὰ ἡμεῖς, καὶ ὅπως κύκαθ' πρὸς τῇ ἀνθρωπίνων
 ἀπειρέχῃ γεγραμμένων, ἰωὶ μὲρ τῇ, νυνὶ δ' ἔῃ
 ἀνδύοντων, καὶ ἀπαυδῶτων, καὶ ἔτε τῷ ἐνσφύτιον
 ἐσώτ' ἡμῶν, ἔπ' τε δύσυχον, ἀλλὰ τέχνη με-
 τακινῶν καὶ μεταπίνοντων ὡς αὐραὶ &c. ut
 supra. & in orat. pro pauper. Ὅυδ' ἐν τῇ ἀνθρω-
 πίνων βέβαιον, ἐπὶ ὁμαλόν, ἐπὶ ἐπὶ αὐτῇ ἰσά-
 μων, ἀλλὰ κύκαθ' πρὸς τῇ ἡμετέρων ἀπειρέχῃ
 γεγραμμένων, ἄλλοτε ἄλλως ἐπὶ μᾶς ἡμεῖς πολ-
 λαίκις ἐστὶ δι' ὅτε καὶ ὥρας, φέρον μεταβολάς. &
 quae sequuntur. & mox: τὰ μὲρ γάρ οὗτοι παντ' ἀρ-
 εῖ, καὶ σφύραιται, καὶ ὥστε ἐν παντ' ἡμεῖς, ἀλ-
 λότε οὐς ἄλλως μεταπίνοντα καὶ ἐν πεινῶν.
 Agater. parans. § 11. κύκαθ' πρὸς τῇ ἀνθρω-
 πίνων ἀπειρέχῃ γεγραμμένων, ἄλλοτε ἄλλως φέρον
 αὐτὰ καὶ σφύραιται. Diodor. Sicul. histor. lib. 18. Ὅ-
 ρο καὶ οὐς βίβ' ὥστε ἐπὶ δυνάμιν οἱ καὶ ζούμενοι,
 ἐν λαῷ ἀγαθοῖς τε κακοῖς τε κυκλίζεται πάλιν αὐ-
 τὰ ἀνα. Trahit horum Clemens Strom. lib. 5. ex
 Dionys. Thracis Grammatici in libro quo tra-
 chiscorum sive rotularum mysticarum significatio-
 nem explicat: τὸν τε τριχόν, τὸν σφραγισμένον ἐν
 τῷ τῇ δυνάμει τελεῖται, καὶ τὸ τῇ δυνάμει τῇ
 διδοῦναι ἢ πρὸς σφραγισμὸν allaris in eam mentem
 Orphei verbis illis:

30 Θάμῃαν δὲ ὅσα βροπίσιν ἐπὶ χθονὸς ἔργα μέμνηται,
 'Οὐδ' ἐν ἔχει μίαν αἴσαν ἐπὶ θρεῖσιν, ἀλλὰ κυ-
 κλῆται

Πάντα πείζῃ σῆναι ὃ καὶ ἐν μέσθ' ἐθέμις δοῖν.
'Αλλ' ἔγωγε, ὅς ἤρξαντο, θρήνη μέν τ' ἵπον ἔκασθ'.

Hinc & celebris ille *fortuna rota*, de qua Cicero (quoniam à Fabio, an Tacito, in *dialogo de causis corrupt. eloquent.* eo nomine notatus) *orat. in Pison.* Nè tum quidem, cum illum suum saltatorium versaret orbem, fortuna rotam pertimescebat. Sed & alii non pauci. Senec. *Hippolyt.* 4. 2.

Quanti casus humana rotant?

⁴⁰ Et Tibull. l. i. eleg. 5.

Versatur celeri fors levis orbe rotæ..

Plautus item (si Dion. Lambino, & Joan. Gulielmo *verisimil. lib. 2. cap. 17. credimus*) in *Trucul. 2. I.*

Vertit sese rota vicissim; stultus est qui id admiretur.
Boëth. consol. lib. 2. c. 1, & 2. Hunc continuum lu-

dum ludimus; rotam volubili orbe versamus; infima summis, summa infimis mutare gaudemus. Tu

ponderet (unusquisque.) & Plutarch. in frag. de vi-
tiosorum miseria; πεινεχθῆναι καὶ σκοτοδιναῖας
σέως πρὸς τῆς τύχης πτανευσμένον. vide lib. 8. § 5.
Mercurius autem noster ἐγκύκλια istis ordinaria
vertit. haud incommodè prorsus, siquidem ἐγκύ-
κλια dicuntur vulgaria, communia, obvia quæque. He-
sych. Ἐγκύκλιον, τὸ παλαιὰ καὶ κοινὰ. Et, Ἐγκύκλις,
καὶ ἐγκυκλῆς ὡς τὸ βίον καὶ σωτήριον. Nec malè igitur
Cael. Secundus thes. Ordinarius, ἐγκύκλις. qui in
orbem redit, vulgaris. Ità Aristoteles polit. l. 2. c. 3.
διακονίας ἐγκυκλίας dixit, operas obvias & vulga-
res quasvis. Ἐπὶ ᾧ ἔστι δὲ ἀπὸ πάντων τέτοις μάλλιστα
ἀποκόρουσιν. δὲ πλείστα περὶ ῥόμους ἀπὸς διακονίας
πᾶς ἐγκυκλίας. quæ & ἐγκύκλια διακονήματα, ibid.
lib. 1. c. 4. ἀπελάων πρὸς μὲν ἐκείνους τὰ ἐγκύ-
κλια διακονήματα τοῦ παύσεως. & unicà voce ἐγ-
κυκλήματα, ἀπονομ. lib. 2. c. 1. sed & ἐγκύκλια
simpliciter, polit. lib. 2. c. 7. ubi pronunciat, πῶς
δραστήρια σέως ἔστιν ἡ ἐγκυκλίαν χρῆσιμον ἔστι,
ἀλλ' ἡ σέως πρὸς τὸν πόλεμον. Unde & ἐγκυκλίοις
dicuntur Isocrati de pace, εἰ τυχόν τις ἦτοι ὀπτι-
χόντες ἀνδρωποῖ, plebei qui vult. Πᾶσι ἐν τῷ τέττον
ἡ ἐγκυκλίαν πρὸς ποιῆσαι καὶ εἰς αὐτὸν ἐπιμα-
τόν. & Ἐγκυκλίαν τὸ μυστήριον, mysterium divulgare
& in profanorum aures sive notitiam offerre. Cle-
mens Strom. lib. 7. ὅτι δὲ ἐγκυκλίαν καὶ τὸ μυστήριον.
quod ἔξ ῥητῆος frequentius dicitur. nec est verò
vero ablimile Marcum ed magis hoc vocabulo
usum quòd rerum istarum, quas tanti faciunt mi-
seri mortales, non solum τὸ συνήδες καὶ τὸ γνωστὸν
εἶναι, ut alibi loquitur, sed & τὸ εὐτελές subindica-
ret. vide l. 4. § 38, 42.

Ἄνω καὶ κάτω. Ità Plato Phileb. Ἀνὴρ δὲ ἄπαντα
ἄνω τε καὶ κάτω ἔσται. Greg. Naz. orat. pro pauperi-
bus; Παύσειδαι ἡμᾶς ἐν τοῖς ὀρωμένοις. ἀλλοτ' ὅλ-
λας μετασχηματίζοις καὶ μεταβάλλουσι, καὶ ἄνω καὶ κάτω
περιβαλοῖς τε, καὶ περιεπορεύοις. & Philo in vit.
Mosis; τῆς γῆς δὲ ἀναθρόμωσιν ἔστιν. ἄνω καὶ κάτω τὰ
ἀνδρώπων περὶ δέους. Indè quæsitus Diogeni jocus,
qui cum ὅτι περιεπορεῖν deversâ facie, sepeliri
se mandasset; causam querentibus, respondit, ὅτι
μὴ ὀλίγον μίλλει τὰ κάτω ἀνατρέφει, quia pau-
lò post futurum est, ut quæ deorsum sita sunt, sur-
sum vertantur. quo loco malim ἄνω σπέρειν legere.
quomodo & Cambyfes minatus est, Ἀἰγύπτῳ τὸ
μὴ δὲ ἄνω, καὶ κάτω θύσειν τὰ δὲ κάτω, ἄνω. Herodot.
lib. 3. Quamquam potuit & allussisse Marcus ad
Heracliti illud, quòd πῶς μεταβολῶν dixit esse
ὅτιν ἄνω καὶ κάτω. Habes ad lib. 4. § 40. indè Ter-
tullianus adv. Marc. l. 2. c. 28. Quòd enim ait He-
raclitus ille tenebrosus, eadem via sursum & deorsum.
vide lib. 6. § 44.

Ἐξ αἰῶνος καὶ εἰς αἰῶνα] quod Hebræi dicere
solent, עולם ועד עולם a seculo in se-
culum. Psal. 90. v. 2. & Psal. 103. v. 17. &

לעולם ועד לעולם in seculum & seculum Psal. 90.
v. 1. & Psal. 100. v. 5. id est, per secula quæque.
Tertull. de spectac. c. 25. Quale est, ex ore quo Amen
in sanctum protuleris, gladiatori testimonium reddere?
eis αἰῶνας ἀπ' αἰῶνος, alii omnino dicere nisi Deo &
Christo? doxologiæ formulas solennes respexit;
simul allusum & ad illud Commodo pugilem a-
genti acclamarum, referente lib. 72. Dion. Νίκας
νικῆσαι ἀπ' αἰῶνος. quod & Rigaltius observa-
vit. Vult itaque rerum istarum semper & esse &
fuisse sortem & naturam eandem; ut mutationi-
bus & vicissitudinibus essent obnoxia, & verti-
gine perpetuâ sursum deorsum ferrentur; ta-
lémque esse earum conditionem, ut, quòd de for-
te ille cecinit, trist. l. 5. el. 8.

Sit tantum constans in levitate sua.

Gregor. Naz. ad cives suos in angust. constitut. Ου-
δὲν ἀκίνητον. ὅτι ὁμοῖον, ὅτι ἡς τέλει ὁμοῖον, ὅτι
τὸ παρὸν, ὅτι τὸ μέλλον, ὅτι τὸ ἡμέτερον, ὅτι τὸ ἀλλότερον,
ἡ μικρὸν, ὅτι μέγιστον, ὅτι ὅ, πᾶν εἶποι τις καὶ τὸ
ἴσον ἡ ἀνίστοχός ἐστι, πῶς ὅτι πάντα μετὰβολῶν.

Καὶ ἡτοι ἐπ' ἑκάστων ὁρμῶν] vide ad l. 6. § 36.
& l. 7. § 75. & supr. § 1. Hinc autem Lugd. no-
vam orditur, sed absurdissimè, ut aliàs saepe, pe-
riocham.

Ἡ ἀπαξ ὁρμῶν] ἡ leg. est enim alterum dis-
tributionis membrum.

Καὶ τί ἐν τίνι τὸ ὅτι πᾶν καὶ πᾶσι ἀπὸ τοῦ αἰῶνος
quid unum alicui. quodam enim modo atomi. Xyl. qui
locum, ut mendosum, asterisco apposito nota-
vit. cuncta indivise quodammodo & inseparabiliter à
se invicem pendent. M. Cas. qui quid legerit ex
versione ariolari non possum. D. Salmast. καὶ τί ἐν
πνέ. si semel, inquit, omnia ab aeterno direxit, τὰ
λοιπὰ κατ' ἐπακολουθήσιν, reliqua ab illo semel con-
stituto ordine pendent, & indissolubili serie invicem
cannexa sunt, & semper aliquid in aliquo est. quia quod
sequitur, ab eo quod præcedit generatur, & causa prior
sequentem producit; quia sic Deus ab initio omnia or-
dinavit, sic quodammodo atomi sunt. non illi Demo-
criti, & Epicuri, sed alii: quia nimirum insecabilis
ille est atque indivisibilis ordo rerum ac concatenatio
causarum, in qua semper sequens à priore dependet,
ut divelli non possint nec separari. Mavult itaque
ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, quàm ἀπὸ τοῦ αἰῶνος. Adicere liceat & conjectu-
ram nostram. τὸ ὅτι πᾶν καὶ πᾶσι ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, vel
καὶ ἐν τῷ τὸ ὅτι πᾶν καὶ πᾶσι ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, vel
reliqua à primis illis pendent, atque ex serie hac conti-
nua unum quid confit, aut atomi atque insecabilia cer-
pora pro rerum initiis substituenda erunt. In hanc sus-
picionem ed magis propendeo, quia distributio
ista Marco solens est. vide infr. § 37. & l. 4. § 3.
ἡτοι σπέρματα ἢ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος. & l. 10. § 6. D. Boot. καὶ
πᾶν ἐν γένεσιν, legit. & unum quiddam fit, sicut cate-
na scil. una constat ex annulis quamplurimis sibi invi-
cem annexis. ità de genere humano generationis

vi virtutēque perennante, Plato *de leg. lib. 3.*
 τ' αὐτὸν καὶ ἐν δὴν αὐτὴν ἡμέσῃ.

Τερόπων γὰρ πᾶσι ita l. 6. § 38. τ' εἰς πᾶσι πᾶσι
 πᾶσι ἀλλήλοις ἐπιπέπλεκται.

Ἐἰς πᾶσι, ἔνθα πᾶσι] vide ad l. 2. § 11.

Ἐἰς εἰκὴ καὶ καὶ σὺ εἰκὴ] vide l. 6. § 44. atqui
 contra planē Jocasta in Sophoclis *Oedip. Reg.*

Τί δ' ἂν φρονεῖτ' ἀνθρώπος, ὃ τὰ τῶν τύχης

Κεραῖ, ἀρόνοια δ' ἔστιν ἐδενδὸς σαφὴς;

Ἐἰκὴ κεραῖον ζῆν, ὅπως δύναται τοῦ.

Quid quisque curet, quando fortuna omnia

versat, nec ulla superæ est providentiæ

Nota? optimum est ergo vivere ut casus tulit.

Ἡδὴ πᾶσι καὶ ἡμᾶς γῆ καλύψει] Itā l. 6. § 59.

ὁ αἰὼν πᾶσι καλύψει] Hesiod. aliquoties.

Ἀυτὰρ ἐπεὶ καὶ τὸ τοῦ γένος καὶ γαῖα καλύψει.

Hinc Nicoclis dictum, εὐτυχὴς ἐστὶ τοῦ ἱατρῆς,
 felices esse medicos, ὅτι τὰς καὶ ὁπτιχίας αὐτῶν

ὁ ἥλιος ὁρᾷ, τὰς δ' ἀποτυχίας ἡ γῆ καλύπτει.

Antonius collect. l. 1. c. 56.

Τὰς ὁπτιχίας τῶν] vide ad l. 7. § 34. Flac-

cus l. 2. ep. 2.

— Perpetuus nulli datur usus, & hæres

Heredem alterius, velut unda supervenit undam.

vide Nason. ad l. 6. § 15.

§ 29. Χειμῆρες δ' ἔσαν αἰτῆ, πάντα φέρει]

vide ad l. 2. § 17. & l. 4. § 43. & l. 5. § 23. &

l. 7. § 19. Pertinent autem huc imagines illæ a-

pud Homer. *Iliad. v. 87.*

— ποταμῶν πᾶσι δὲν ἐοικὼς

Χειμῆρες, ὅς τ' ὅλα ῥέων, ἐκίσατε γούρας.

Τὸν δ' ἔτ' ἄρ' ἐπὶ γούρας ἐργαζομαι ἱερὰ νόον,

ὣς ἄρα ἔρκα ἔχει ἀλῶν ἐκίσατε νόον,

Ἐλθὼν ἐξ ἀπῆνης, ὅτ' ἐπὶ βίῃ Διὸς ὁμῆρες.

Πολλὰ δ' ἔσ' αὐτῶν ἔργα κατὰ ῥίπον καὶ αἰχῶν.

& l. 1. v. 492.

ὣς δ' ὅποτε πᾶσι δὲν ποταμὸς πεδίονδε κατέειπε

Χειμῆρες, κατ' ὅρεσφιν ὁπαζόμενος Διὸς ὁμῆρες

Πολλὰς δ' ὄρεας ἀζαλέας, πολλὰς δ' ἐπὶ πύργους

Ἐισέρεται, πολλὸν δ' ἐπὶ ἀφύσγαν ἐκίσατε ἀλῶν.

βέλλει. Et Mār. *Æneid. l. 2.*

Nonsic aggeribus ruptis cum spumeus amnis

Exiit, oppositisque evicit gurgite moles;

Fertur in arva furens cumulo; camposque per omnes

Cum stabulis armenta trahit. —

& l. 12.

Aut ubi decursu rapida de montibus altis

Dant sonitum spumosi amnes, & in æquora currunt

Quisque suum populatus iter. —

Τὰ πολιτικὰ ταῦτα, καὶ ὡς οἰεῖται φιλοσόφους περικ-

τα] Philosophicæ agentes. Xyl. rectè, sicut l. 2. §

10. φιλοσόφους ὁ Θεόφραστος. Certè tam ratione car-

et, quod illic φιλοσόφους, quàm quod illic φιλοσο-

φους, legi postulat Annot. Lugd. nec Xylandrum

tamen probo, quod ista à se invicem divellit, quæ

conjungenda potius fuerant, cum de eisdem ef-

ferantur: probo, quod ex commate prægresso τὸ

ὡς οἰεῖται reperat, ut plenius expressum sic le-

gatur, καὶ ὡς οἰεῖται, φιλοσόφους περικταὶ ἀνθρώπων,

ὡς μυθῶν μετὰ. Sophistas scil. Marcus hic perstrin-

gere videtur, de quibus Julian. Imper. *epist. 42.*

βέλονται γὰρ τῶν τῶν ἀλλοις, ἐκίσατε μόνον, ἡδὴν

ἢ ἐπὶ διδασκαλοῖ. καὶ τὸ κατὰ σφᾶς εἶναι φασὶ τῶν πο-

λιτικῶν φιλοσοφίαν. οἱ μὲν ἐν ἀλλήλοις ἢ μὴ, τὰ

ἀφ' ἑαυτῶν. vel (quod magis reor) *politicos* illos,

qui sapientiæ nomine laudari solent, quosque ideo

à Sophistis distingui vult Dio Prus. *de regn. orat. 4.*

Ξεναγοὶ γὰρ καὶ σοφιστὰς καὶ δημαγωγοί. λέγει δ' διακρί-

νων γραπτοῦς τε καὶ σοφιστὰς, καὶ πολιτικὸς ἀνδρας, ἀπὸ

τῶν ἑρμηνῶν. locum eò magis, quod expurgem, ad-

duxi. quis enim non videt, (nec vidit interpre-

tamen) vocabulum σοφιστὰς, istinc furcillandum?

quomodo enim Sophistas à Sophistis discreverit?

vel hos certè quos Prodicus, referente in *Euthyde-*

mo Platone, μετέδωκε φιλοσόφους τὸ ἀνδρὸς καὶ πολι-

τικῆς, viri philosophici ac politici conterminos, dixerat.

οἰοῦμαι δ' ἐπὶ, inquit ille, πάντων σοφώτατοι ἀν-

θρώπων. τῶν δ' ἐπὶ, καὶ δοκεῖν πάντων περὶ πολ-

λοῖς. Putant se omnium hominum sapientissimos esse,

atque ita à plerisque etiam existimari. ideo autem &

Philosophos & Sophistas etiam infensos habe-

bant, quod utrumque genus hoc, si in existima-

tione foret, luminibus suis obfecturum videretur.

istis verò in ordinem redactis, ἀναμφισβήτητος

ἡδὴ περὶ πάντων τῶν νικητικῆς καὶ δόξης οἰεῖται σοφίας

30 πτεῖ. ἐπὶ μὲν γὰρ τῇ ἐλθιτικῇ σφᾶς σφωπάται, &c.

habes μύθον de qua Marcus. Et mox Σοφοὶ δ' ἡ-

γνύνται ἐπὶ, πάντων εἰκότως. μετρίως μὲν γὰρ φιλοσοφίαν

ἔχον, μετρίως δ' πολιτικῶν, πάντων ἐξ εἰκότος λόγου

μετρίως γὰρ ἀμφοτέρων ὅσον εἶδει, ἐκ τῶν δ' ὄντες κιν-

δῶν καὶ ἀγῶνων καρπῶδες τῶν σοφίαν. Itaque illud

ὡς οἰεῖται, ut videtur, duplici ratione potest intel-

ligi; vel, ut ipsi de se opinantur, aliisq; volunt o-

pinari, vel etiam, ut aliis haud paucis, falsò ta-

men, videtur. Neque enim revera Philosophos vi-

40 vunt; sed Philosophos agunt: hoc est philosophos

simulant, & simiarum more imitantur, cum ni-

hil sint minus. Ideo Plato in *Sophist.* τὸν σοφιστὴν

definivit: μιμητὴν τῶν σοφῶν quasi philosophi sive sa-

pientis simiam dixisset. quomodo Regulus ille om-

nium bipedum ipse nequissimus, Rusticum, hominem

verè integerrimum, malitiosè infectatus, Stoi-

corum simiam appellavit. Plin. Min. l. 1. ep. 5. sed

& Lucianus istiusmodi homines vocat πιδῆρας,

50 κατὰ ἄκρην χεῖρας φιλοσοφίας, καὶ ἐτερον μὲν ἐν

σοφίᾳ καθάβητας, ἄλλο δ' ἐν λόγῳ. quos eodem &

Gregor. Nyssen. *orat. de profess. Christi.* ἐκ τῶν

ψυχῶν appellat, οἱ δὲ μιμητῶν ἐργασιπῶν

τὸν χριστιανισμὸν ὑποκρίνονται. μόρεωσι τῶν

ἐπιτελείας. τῶν δ' ὁδῶν αὐτῶν ἀνέμῳσι uti

Apost. ad *Timoth.* ep. 2. c. 3. v. 5. vide ad l. 10.

§ 8. Tales D. Christus in Phariseis. ὑποκρίνται

etiam

etiam nuncupavit Matth. c. 6. v. 2. & c. 23. v. 23, 25, 27. id est, *histriones*, *scenicos*. Basil. Cæs. orat.

1. ὑποκρίτης, ὁ ἐν θεάτρῳ, ἀλλότριον προσώπον ὑπελάθων. δῶλ' ὧν πολλὰς τὸ τῆ δεσπότης, καὶ ἰδιώτης τὸ τῆ βασιλέως. & Hlidor. Pel. lib. 1. ep. 427. εἰ τις τοῖς ὑπὸ πάθει ζῇ, τῆ δ' ταῦτα νε-
κράσωνται τὰ ὅπλα φορεῖ, εἴηκε τις ἐν σκωπῇ ἀλ-
λότεια παῖζοντο ὁρμήματα. δις ἐπεγγελάσων οἱ δεσπότης
ὡς ἀνευκόρις ἦν ὁρμήματων τὰ προσώματα. Quod
& Lucian. in apolog. Οἱ τραγικοὶ ὑποκρίται, ἐπὶ
μὲρ τῆς σκωπῆς, Ἀγαμέμνον ἐκαστὸν αὐτῶν ἢ Κλέ-
ων, ἢ αὐτὸς Ἡερακλῆς εἰσιν. ἔξω Πῶλ' ἢ Ἀ-
εἰσδομῆς; ἀποδιδόμενοι τὰ προσώματα, γίνονται
ὑποκρίται τραγωιδῶντες, ἐκπύθοντες, καὶ συλ-
πόμενοι, ὥστε δ' μαστιγέμενοι, ὡς ἐν τῷ θεάτρῳ
δοκῇ. & Joan. Chrysost. in Matth. orat. 20. rationem
reddens nuncupationis Dominicæ; ὁ ὑπὸ
ὑποκρίτης μάχεται τότε φαίνεται λαμπρὸς, ὡς ἐν
τῷ θεάτρῳ κηρύττει. μάλλον δ' ἐδὲ τότε παρὰ πάν-
των. ἴσασι γὰρ οἱ πλείους ἦν φαίνοντο, τίς ὧν πῶ-
να ὑποκρίνεται; πᾶσι ἀλλὰ τῷ θεάτρῳ λυδέν' ὅ-
σοις ἐσθ' ἀπὸ τῶν ἀνακαλύπτεται. quod Senec. ep.
76. Hi, quibus sceptrum & chlamydem in scena fa-
bule assignant, cum presente populo elati incesse-
runt, & corburnati, simul exierunt, excalceantur, & ad
staturam suam redeunt. Dio. Prus. qui & Chrysost.

orat. 38. ἐν ταῖς δέαις τίς ὑμῶν ἀληθὲς δοκεῖ βασι-
λεῦς, ἢ τύραννος; ἢ θεός; καὶ τοὶ ταῦτα πάντα κε-
λεύει, καὶ ἐκ ὀνόματι μόνον ἔχουσιν θεῶν, ἀλλὰ καὶ
προσώπων, καὶ σοφίας; καὶ κλέουσιν πολλὰ, ὡς ἐκείνοι; τὰς
δ' ποιῶσι τὸ σωτελεδέν' ὅ-
τι, ἀπᾶσι τὸ μὴ εἶναι ὄντες.

Histriones igitur reges agunt, cum nihil in se
regium habeant; at Sophistæ etiam βασιλεύειν
διδάσκουσιν, alios artem regendi edoctrinos se pro-
fidentur, (quemadmodum & Protagoras Platoni-
cus politicam, ὅπως τὰ τῆς πόλεως δυνατὰ τὰ ὅ-
τι ἐν πρὸς καὶ περὶ τῶν, καὶ λέγειν) οἱ ἐκ ὅπως βα-
σιλεύειν, ἀλλ' ἐδὲ ζῆν ἴσασιν, cum ipsi interim nec
vivere, nedum regnare possint. Quin & quod Petrus
Apost. ep. 2. c. 2. v. 19. de Pseudonymis doctori-

bus; ἐλθὼν δὲ ἄλλοις ἐπαγγελλόμενοι, αὐτοὶ δ' ἐ-
λοὶ ὑπὸ πρὸς τῆς φθορᾶς. Aliis libertatem polliceri,
cum sint ipsi vitiorum mancipia. ita sapientiam pol-
licebantur sophistæ isti, cuius ipsi nē micam qui-
dem penes se habebant; & ed minus, quod plus ha-
bere se opinabantur. quod rex sapientissimus mo-
nuit, Prov. c. 26. v. 12. ὅσοι γὰρ ἐν ἀμαθίᾳ ὄντες,
περιδοῦσι σοφίᾳ ἑδ', ἐπεὶ πολὺ εἰσι ἀθλιώτεροι ἢ ἄλ-
λων ἀπάντων. καὶ οὗτοι τοῦτο τὸ ἦν σοφιστῶν γένος.

Dio orat. 10. tales erant, talisque faciebant illos,
qui in disciplinam eis sese dabant. vide ad l. 1. § 16.

Ἀνθρώποι] homunciones. Xyl. recte. leg. ergo
ἀνθρώποι. nam ἀνθρώποι, humana.

Μυζῶν μεσά] Muci pleni. Xyl. gravitatis affe-
ctate pleni. M. Cæs. ut alluferit Marcus ad pro-
verbium illud, Βαβαὶ μύζ' ὅτι, ὅτι καὶ κωμαζίν-

των καὶ μεγαλαυχάντων, usurpatum; Suid. de quo
Salmas. ad Tertull. Pall. deducunt perperam (Sui-
dam notat) à Myxo Cereis sacerdote. at μύζ' est
μυζώδης; & μύζα, βλέννα, κόρυζα. κόρυζα pro tu-
more, superbiā, iactantiā dixere. Sed & μύζαν pro
eodem. inde μύζ' ὅτι, ἀλαζύν. itaque arrogantie ac
fastiūs, malim reddere, sicut Marcus alibi, καὶ μεθ'
δὴν τίς ἐστι lib. 11. § 18. quā gravitatis affectate
pleni! quanquam στυγοτυρία, quod sequitur, horū
scilicet spectare videatur. Caterum habere locum hic
possit alter vocabuli istius usum proverbialem,

quomυζώδης καὶ βλεννώδης, & μύζης five κορυζης με-
σά, fatui stupidique dicuntur; & μύζα five κόρυζα
pro stuporis indicio habetur. Ita apud Platonem.

polit. l. 1. Thrasymachus Socrati stuporem objici-
ens, percontatur illum, nutricem habeat necne,
ὅτι ποί, inquit, σὲ κορυζάντα. σείορξ, καὶ ἐκ ἀπο-
μύττει δειδόμενον. In Luciani item votis. Timola-
um sublannans Lucianus; Καὶ τίς ἐνός τῷ ἀνασκευ-

οτάτῳ προσεῖ, ὅς σε τραῖται μοραίνοντα, πῶς πολ-
λὴν ταύτῃ κόρυζαν ἀποξέσαι. Idemque in Pseu-
domant. τοῖς ἰδιώταις καὶ κορυζης μεσῆς πῶς εἶνα
πρὸς τῶν. Et in Philopseud. Εἰ μὴ πᾶν πῶς εἶνα
κορυζης μεσῆς εἶλω. Nec secus ferè Epictetus, lib.
2. c. 21. dixit; κορυζης μεσῆς εἰς πῶς ὁλοῦν εἰς τῶν
χρῶμα, μόνῳ πῶς ἰσοειαν μαθησάμενος. Latinis
pariter mucidus pro stupido, stolido, fatuo. Plaut. E-
pid. 3. 4.

---homo es,
Qui me emunxisti mucidum, minimi preti.

Frustrā enim est Pareus, cum de opulento dici cen-
set, cui mucus scilicet. es est. imò, tanquam de ho-
muncione, cui mucoris plenus nasus, quique consilii
omnis expers est, ut rectè Lambinus. prægressa doc-
cent.

Senex, tibi os est sublitum planè & probè.
nec aliā ratione ejusmodi hominem blennium dixere.
Fastus.

Blennos stultos esse Plautus indicat.
(Bacchid. 3. 1.)
Stulti, stolidi, fatui, fungi, bardi, blenni, buccones.
Lucil. sat. 30. citante Nonio, apud quem plenus,
pro blennus corruptè legitur;

Deblaterat blennus. —
nam Βλέννα, μύζα. Βλεννός, νωθός, μωρός. Hesych.
Cum igitur pituitæ crassæ, quæ nares obstrui so-
lent, copia nimia mentis aciem obtundere sensi-
būsque officere censeatur, inde natum, ut sicut e-
munctæ naris hominem, quod de Lucilio Flaccus,
serm. lib. 1. sat. 4. pro acris ingenii, exactique judi-
cii dicebant: ita contrā navis obesa, quod idem
epod. 12. usurpavit, pro stolido stupidoque in usu
esset. Verum contextus series illud potius inclinat,
eodémque ipse. Respexerit autem forsitan Marcus ad
illud Epicteti, qui differt. l. 3. c. 22. de Cynicam
professionem ementito, cum revera nihil minus
præstaret, Μύζα γίνεσθαι, ἄλλο δ' εἶναι.

Y 2

Τί

Τὶ ποτε περὶ τούτου, ὃ νῦν σε οὖτος ἀπειλεί] Post
 ἡ ποτε distinguit Interpretes Anglicanus, & ero-
 zematice legit, *τί ποτε*; *O homo, quid negotii facessis*
tibi? Xylandrum forsan secutus, qui sic prior red-
 didit; *Quid faciendum? quod nunc natura poscit, ed*
contende, &c. Verum contextus-series ista vix ad-
 mittit, & distinctiones à Xyl. ipso in contextu
 positaè respuunt omnino. Verto itaq; *Facias tan-*
dem, ô homo, eorum aliquod, quæ natura nunc à te exi-
git. De mente vide l. 6. § 2. & l. 7. § 54, 55. &
 supr. § 6. & infr. § 41. & l. 10. § 12, 33. nè
 eadem identidem apposita denuo nauseam pa-
 riant.

[illegible]

Μηδὲ πλὴν Πλάτωνος πολιτῆας ἔπεισε] De
 Carone Cicero, ad Attic. l. 2. ep. 1. Dicit tanquam
 in Platonis politia, non tanquam in Romuli fecer,
 sententiam. Quod Plutarch. in Phocione sic reddit,
 ὡς αὐτὸς ἐν τῇ Πλάτωνος πολιτείᾳ καὶ ἔν τῇ
 Ῥωμαίων πολιτείᾳ ὡρον. ἵκανον δὲ. Plato certe

quam finxit politiæ ideam, nusquam unquam reperta est, aut repertam usquam unquam iri spes est. Theodoret. *therapeut.* l. 9. Ἄλλ' ὁ μὲν φιλόσοφος τοὺς δὲ νόμους ξυνέγραψε, καὶ εἰς αὐτὰ πέπεικα τῇ ἀνθρώπων, καὶ πολιτίῳ, καὶ ξένον, καὶ αἰσὺν, καὶ γερῶν πῶδον, καὶ ἑλλήνας, καὶ βάβραρας, καὶ δῖον, καὶ ἐκείνους, καὶ ἀνδρά, καὶ γυναικας, καὶ νέον, καὶ παρσβύτιον, καὶ λόγοις ἐπεθεσμεύον, καὶ λόγων ἀμνησιν, καὶ τὰς δεβιῶναι τοὺς νόμους. Hinc apud Athenagorū ille *deproph.* ο. ιι. Ἐοικεν ἔν ὁ Πλάτων μὴ τοῖς ἐν ἀνθρώποις γράψαι τοὺς νόμους, ἀλλὰ τοῖς καὶ αὐτῷ ἀποστατομένοις, ὥστε καὶ ζητῆσαι τοὺς χρησμούς, ἐξελθόν, ἀπέσει λέγων, ταῦτα καὶ γράφειν, καὶ μὴ ταῦτα ποιεῖν τοῖς ἐν χρημοῖς, ἀλλὰ τοῖς τῇ ἐνδεχομένων ἀντεχρημοῖς. quæ postrema eruditus interpretis minime affectus est. *debut*, inquit, Plato *imitari non vota facientes, qui impossibilia sæpe optant sibi, sed eos, qui res perfici possibiles suscipiunt, ac moluntur.* Quamquam iniquior forsan hoc nomine Platoni atq; aliis rerum publicarum ideas delineantibus Gregorius Naz. (non solus tamen is) qui in *Julian. invec.* l. 1, Πῶς δὲ θαυμάζειν αἰεὶ τοὺς τῶν λόγων πατέρας πόλεις τοῖς ἔργοις συστῆναι μὴ διωκόμενους. Non possum autem erudit interpreti Anglic. assentiri, qui ista cum sequentibus tanquam ex aliena persona à Marco prolata existimat. Sunt enim Marcus ipsius, eum, quem alloquitur, invitantis ad id, quod est naturæ ipsius consentaneum, agendum & conandum, quantum in se est: monentisq; simul animum nē despondeat, etiamsi non possit hominum mores ita refigere, ut reip. Platonice inducendæ spes detur, aut eam hominum in bono promovendo conspirationem experiri, quæ in ea, quam Plato sibi finxit, republica expectari poterat: sed successibus etiam leviusculis & processibus perexiguus contentus agat, pergât; nihilominus in iustituto. quod idem & de se, profectūq; suo, cuique suadere conatur, l. 5. § 9.

40 ^{Ως & μικρόν πῶς} Non est parum, inquit, si vel
 parum studio tuo proficere poteris, in tam ampla
 validaque hominum morumque corruptela; si vel
 suppressimere saltem valeas, quod corrigere non dat-
 tur. Siquidem dogmata tenacius animi medullis
 infixā, imis de pulmonibus revellere prorsus, plus
 quam Herculeus labor fuerit; quod tamen nisi fiat,
 nihil liberè ac lubenter, sed sermo fucatorq; affectu
 peragitur, quicquid à talibus præstatur. Male ista
 cepit acceptiq; Xyl. dum legit Διδῶναι γὰρ αὐτῷ πρὸς
 μεταβάλλει; vertitque, *Mutat aliquis illorum suum*
 50 *placitum?* sed & Xylandri vestigiis insistens An-
 glos. cum πρὸς illud sit ἐρωτῶμα πικρόν. Equis enim
 dogmata, siue iudicium, illorum mutaverit? Senec. de
 ira. l. 2. c. 10. Numquid ille cuius navigium multam,
 undiq; læcatis compagibus, aquam trahit, nautis ipsiq;
 navigio irascitur? Occurrit potius, & aliam exelu-
 dit undam, aliam egerit, manifesta feramina perelu-
 dit;

dit, latentibus, & ex occulto sentinam ducentibus labore continuo resistit: nec ideo intermittit, quia quantum exhaustum est, subnascentur. Lento adjutorio opus est contra mala continua & facunda; non ut desinant, sed ne vincant.

Διλεία στεγόντων ἢ πείθειν αὐτοὺς ποικιλῶν] Hoc est quod unico verbo Hebræi שָׁגַר i.e. mentiri, pro, fide ac mendaciter in obsequium se dedere. Itā vates rex, Psal. 18. v. 44. — 46. Populus prius ignotus mihi, ignarusque mei, serviunt mihi: ad ipsum mei auditum obediunt mihi: alienigenæ mentiuntur (i. e. ut rectè Jun. mendaciter dedunt se) mihi; dum decidente eis (quasi in talos) animo, è conclavibus suis cohorrescunt. & Psal. 66. v. 3. Propter amplitudinem roboris tui, mendaciter se dedunt tibi inimici tui. & Psal. 81. v. 16. Osiores Jovæ mendaciter se dedissent ei. sed & vate rege prior Moyses, regis instar & ipse, Deut. c. 33. v. 5. in solenni illa benedictione populi sui, ibid. v. 29. Hostes tui mendaciter se dederunt tibi.

Καὶ Διωνύσιον τὸν Φηρηέα] Vide ad l. 8. § 25. Hunc autem, etsi Philosophiam professum, Alexandro ac Philippo adjungit, quia & ipse reipub. regimen gloriosè satis Athenistractaverat, ubi & statuae aereæ 360. eidem publico populi suffragio erectæ sunt; quæ tamen haud longo post intervallo omnes, unicâ duntaxat exceptâ, dejectæ, confractæ, conflatae sunt. Vide Laërt. l. 5. & Diodor. Sicul. l. 18. sed & Cicero de offic. l. 1.

Ἐὶ ἥδον, πῇ ἢ κοινὴ φύσις ἤδελε] Vide l. 8. § 30. Ὅσδεῖς με κατὰ κέρηκε μιαιῶδες] Vide l. 5. § 36. & l. 7. § 58.

Ἀπὸν ἐστὶ καὶ αἰσθητὸν τὸ φιλοσοφίας ἔργον] Simplex ac modestum. Adversus illud peccant, post Philosophos quosdam, qui subtilitate nimia philosophiam totam deartuârunt & delumbârunt; Scholastici nostri, qui argutiis, tricis, & quaestiuiculis spinosis Theologiam totam implexam & involutam nobis dederunt: adversus istud cùm Sophistæ ἀλαζόνες, tum & Cynici ἀναιδέες.

Σεμνοτυφία] Σεμνοτυφία, vocabulum vix alibi lectum, ἢ μὲν τὸ πρὸς σεμνότητι. Philo in Flaccum: Ἄ ὅλα μὲν τεσσάρων καὶ βασιλικῶν ἐδύλαξεν φύσιν, μὲν πλείονος παρρησίας ἐπέδεικνυτο. ὅς, σεμνοτέραν ἦν αὐτὸν ἀρχόντι ὅς, λυσιπείσιαν ὁπόσθ. Gravitate fastuosam, sive σεμνοτυφίαν in Constantio his verbis depingit Ammian. l. 16. Iussit aureo solus ipse carpento; Augustusque faustus vocibus appellatus, vocum lituorumque intonante fragore, talem se, tamque immobilem, qualis in provinciis suis viscebatur, ostendit. nam & corpus perhumile curvabat portas ingrediens cessas, & velut collo munito rectam aciem luminum tendens, nec dextrâ vulvum, nec levâ flectebat, tanquam figmentum hominis: non cùm rota concuteret nutans, nec spuens, aut

os aut nasum tergens vel fricans, manumve agitan est visus unquam. Quæ eadem per totam vitam observasse, author est idem l. 21.

§ 30. Ἀγῶν ἐπὶ δεωρῶν] Vide l. 7. § 48. Est autem istud argumentum totius dialogi Luciani illius, quem δημοκωῦντος ea de causâ inscripsit. Sed & somnii Scipionis Ciceroniani partis non contemnendæ.

Καὶ πλοὺν παντοῖον] Omnis generis divitias. Xyl. πλοῦν. sed sequentia refutant, ἐν χειμῶνι, ἐν χαλιμαῖς.

Ἐπὶ τοῖς καὶ τὸν καὶ ἄλλων πάσαι βεβιωμένον βίον] vide l. 7. § 49. Hoc autem historiæ beneficio cumprimis datur; de qua Nicet. Chon. operis historici initio. Βίβλος ζῶντων, ἡ ἰστορία. καὶ σάλπιγξ πείθειται, τὰ χειμῶντα, τὸ πάσαι πεπρωτάς, ὅς, σιμῶντος ἐξαιρέτως, καὶ ὅς, πείθειται πᾶσι βυλοῦσι. Verum Marcus hic potius vult nos animo complecti, quàm immensum ætæ spatium nos antecesserit, quod transfactum sit illis, qui & nobis prorsus ignoti, rerumque nostrarum itidem ignari fuerint. vide ad l. 4. §. 3. τὸ χάος, sed & l. 6. § 18.

Ὅποι μὲν ἐστὶ νομῶσα] vide Boeth. consol. l. 2. c. 7. ad l. 4. § 3. vide & l. 8. § 21.

Τάχιστα ἀπλήσιναι] vide ibid. & l. 3. § 10. & l. 4. § 19.

Τάχιστα ψέξω] vide l. 4. § 3. τὸ εὐμπαῖον.

Οὐτε ὁ μὲν αἰσθητὸν] vide ibid. τὸ κινόν. § 31. Ἀταραξία] Idem l. 7. § 54. & supra § 6.

Κατὰ λήγουσα ἐπὶ αὐτῷ] ut nihil aliud requirat, quàm rectè fecisse. vide l. 3. § 6. & l. 5. § 34. & l. 6. § 7, 50. & l. 7. § 73. & infra § 42. κατὰ λήγουσα διδόναι.

§ 32. Ὅλα ἐπὶ τῇ ἀπλήσει κείμηναι] vide ad l. 8. § 40, 47.

Καὶ πολλῶν ἐνυγχωείαν πεποιήσεις ἥδη σταντὸς τὸν ὅλον κόσμον πεπειλημέναι τῇ γνώμῃ] ista pessimè divellit & delumbat Lugd. dum ab illis ἥδη σταντὸς novam orditur sententiam, cùm superioribus adnecti mens auctoris liquidò postulat. Melius Angl. à sequentibus, τὸν ὅλον κόσμον. Neutri tamen assentior: articulum, qui deperisse videtur, interserendo, dictionis seriem continuandam sic sentio. π. εὐρ. πεπειθήσεις ἥδη σταντὸς [τῷ] τὸν ὅλον κόσμον πεπειλημέναι, &c. vide Platon. polit. l. 6. à Marco laudatum l. 7. § 35.

Πολλῶν ἐνυγχωείαν] quasi ex angustiis educere te poteris, & in patente te collocare. Itā Plaut. Ps. 18. v. 20. Eduxit me in locum patentem. εἰς πλάτυσμον. Græc. in latum. & Psal. 31. v. 9. Non conclusisti me in manibus inimicorum meorum; sed in patente, sive, in lato, posuisti pedes meos. ἐν ἐνυγχώρῳ, Græc. cui opponitur στενοχωεία. ad Rom. c. 2. v. 9. ἐλπίς καὶ στενοχωεία. Epict. l. 1.

c. 25. Ὁρᾷ, ὅτι οὐδ' αὐτὰ στενωχεῖαν περιχέει, οὐδ' αὐτὸν θλίβει; & innox, καθόλου γὰρ ἐκείνη μέμνηται, ὅτι ἐαυτὸς θλίβεται, ἐαυτὸς στενωχεῖται. Τέλει, τὰ δόγματα ἡμᾶς θλίβει καὶ στενωχεῖται. Talem sibi procuraverat στενωχεῖαν Pellaeus ille, qui

Astuat infelix angusto limite mundi;

Ut Gyari clausus scopulis, parvὰque Seripho.

Juvenal. sat. 10. atque hoc est verè στενωχεῖαν ἡ κόσμον, uti Epictetus idem, sed sensu paulò diverso dixit l. 3. c. 26.

Τὸν δλον κόσμον περιελθὲναι τῇ γνώμῃ quod eum animo percurrere, Senecae ep. 71. vide l. 7. § 47. & l. 11. § 1.

Ἀγανά, ὅτι πῶς τῆς ἡρώσεως; vide l. 4. § 3, 50. Greg. Rom. in Job. l. 7. c. 20. & immensum est, quod sine termino sequitur; & parum est, quicquid finitur. Longum quippe nobis videri non debet, quod cursu sui temporis tendit ut non sit: quod diu per momenta ducitur, ipso hoc momenta sua quæ differunt, impellunt; atque unde teneri cernitur, inde agitur, ut non teneatur.

§ 33. Πάντα ὅσα ὀρέξῃ, ταῖς κατὰ φύσιν ταῖς vide ad l. 2. § 12. & l. 4. § 48. & l. 7. § 25. Senec. epist. 71. Omne humanum genus, quòdque est, quòdque erit, morte damnatum est. Omnes quæ usquam rerum potiuntur urbes, quæque alienorum imperiorum magna sunt decora, ubi fuerint, aliquando quaeretur, & vario exitii genere tollentur. alias destruent bella, alias desidia paxque ad inertiam versa consumet, & magnis opibus exitiosa res, luxus. Omnes hos fertiles campos repentina maris inundatio abscondet, aut in subitam cavernam concidentis soli lapsus abducat. quid est ergo quare indignetur, aut doleam, si exiguo momento publica fata precedo?

Ὁ ἑκατογυῖος ἀποδανδῶν Vide ad l. 2. § 14. & l. 4. § 50. Hieron. in Nepot. Si nongentos excederemus annos, & Methusala tempora nobis donarentur, tamen nihil esset præterita longitudo, quæ esse desisset. etenim inter eum qui decem vixit annos, & eum qui mille, postquam idem vitæ finis advenerit, & irrecusabilis mortis necessitas, transactum omne tantundem est. Augustin. de verb. Dom. serm. 42. & homil. 1. & 28. & de 10. chord. c. 2. Tota vita brevis est; à prima infantia usque ad decrepitam senectutem, spatium breve est. Quod tam diu vixerat, quid Adæ profuisset, si hodie mortuus esset? Si adhuc viveret, & hodie moreretur, quid illi vitæ longitudo profuisset? quid enim diu est, ubi finis est? quantum est in hac vita, quod erit aliquando finitum? quicquid fuit futurum, ubi præteritum factum est, jam tale habetur, ac si non fuerit. Gregor. in Job. l. 15. c. 2. Si ab ipso humani generis exortu usque ad hoc tempus, in quo sumus, mentis oculos ducimus, omne quod finire potuit, quam breve fuerit videmus. Ponamus enim quemlibet hominem à primo die mundi conditum, usque ad hodi-

ernum diem vitam ducere, hodiæ tamen eandem vitam, quam quasi longam ducere videbatur, finire! ecce finis adest, præterita jam nulla sunt, quia cuncta transierunt. futurum in hoc mundo nihil est, quia nullum ad vitam vel brevissimum restat momentum. Ubi est ergo longum tempus; quod inter initium finemque deprehensum ita consumitur, ac si nec breve unquam fuisset. Senec. epist. 49. Modò amisisse te videor: quid enim non modò est, si recorderis? modò apud Sotionem philosophum puer sedi; modò causas agere cepi; modò desii velle agere, modò posse. Infinita est velocitas temporis, quæ magis apparet respicientibus. Nam ad præsentia intentos fallit; adeo præcipitis fugæ transitus levis est. Causam huius rei quaeris? quicquid temporis transit, eodem loco est: pariter adspicitur; una jacet: omnia inde in profundum cadunt. & alioqui non possunt longa intervalla esse in ea re; quæ tota brevis est. Idemque ep. 99. Omnes quantum ad brevitatem ævi, si universo compares, & juvenes, & senes, in æquo sumus. minus enim ad nos ex omni ætate venit, quam quod minimum esse quis dixerit. quoniam quidem minimum aliqua pars est; hoc quod vivimus, proximum nihilo est.

§ 34. Δι' οἷα φιλοῦσι quæ amant. Xyl. imò, propter quæ amant, alios scil. atque ita Caf. ac Lugd. φιλοῦσι. quasi mens esset, propter quæ succensent aliis. quod φιλοῦνται potiùs diceretur.

Τυμὰν νόμιζε τὰ ψυχραῖα αὐτοῦ vide l. 2. § 12. & l. 3. § 11. & l. 7. § 62. Senec. ep. 47. (quam transcripfit, more suo, tacito auctoris nomine, Macrobi. Saturn. l. 1. c. 11) Quemadmodum stultus est, qui empturus equum, non ipsum inspicit, sed stratum ejus & frænum: sic est, qui hominem ex veste, aut conditione, quæ vestis modo nobis circumdata est, æstimandum putat. ἔπε γὰρ ἵππος εὐγενὴς κλινοῖτ' αὖ, ὁ πολυτελεὴς οὐκ ἐχών, ἀλλ' ὁ τῇ φύσει λαμπρός. ἔπε ἀνὴρ πενδύος, ὁ πολύτιμον εἶδος κακηνόητος, ἀλλ' ὁ πῶ ψυχρὴν γυναικαῖ, Socrates apud Stob. tom. 2. tit. 1. quod Plutarchi nomine exhibet, Anton. Meliss. l. 1. c. 31. Senec. idem ep. 41. Quid est stultius, quam in homine aliena laudare? non faciunt meliorem equum aurei fræni. Et epist. 92. Quod de veste dixi, idem de corpore me existima dicere. Nam hoc quoque natura, ut quandam vestem, animo circumdedit. Velamentum ejus est. quis autem unquam vestimenta æstimavit arculâ? nec bonum, nec malum vagina gladium facit. Itaque ut idem epist. 80. Omnium istorum personata felicitas est. contemnes illos, si despoliaveris. Equum empturus, solvi jubes stratum, detrahis vestimenta venalibus, nè quæ vitæ corporis lateant. Hominem involutum æstimas? Mangones quicquid est quod displiceat, aliquo lenocinio abscondunt. itaque eminentibus ornamenta ipsa suspecta sunt: sive crus alligatum, sive brachium aspiceres, nudum juberes & ipsum tibi corpus ostendi. Vides illum Scythiæ, Sarmatiæve regem, insigni capitis decoratum?

decorum? Si vis illum aestimare, totumque scire qualis sit, fasciam solve. Si perpendere te voles, seponere pecuniam, domum, dignitatem, intus teipsum considera. Quid ad rem pertinet mule saginata, unius omnes coloris? quid ista vehicula celata?

-Instrati ostro alipedes, pictisque tapetis;

Aurea pectoribus demissa monilia pendunt:

Tecti auro fulvum mandunt sub dentibus aurum.

Ista nec dominum meliorem facere possunt, nec mulam. Idem ep. 87. quod Flaccus, serm. l. 1. sat. 2. 10

Regibus hic mos est ubi equos mercantur,

*Ita Lipsi.

oportos,

vulg. per-

peram.

*apertos

Inspiciunt, (ne si facies, ut saepe, decora

Mulli fulta pede est, emptorem inducat

biantem.)

Quod pulcre clunes, brevis quod caput, ardua cervice.

Hoc illi rectè, ne corporis optima Lynceis

Contemplare oculis; Hypsæa cecior, illa

Quæ mala sunt spectes.—

quæ verè mala, quæ mentis mala; hæc enim sola verè mala Stoæ. Nec dissentiant nostri. Joan. Chrysost. edit. Savil. tom. 7. orat. 2. τί πόλιν ὄντιν ἵππου ἀρετή; ἀεὶ τὸ χεῦσεν ἔχειν χαλινόν, καὶ πηλαγόνας ποίετες, καὶ τρομάτων δεσμὸν ἐκ σκευῶν νημάτων συγχέωντον, καὶ παμπύτας ποικίλους καὶ χευστάς, καὶ φάλαγγας λιδοκόλλους, καὶ ποικίλους χευστοὺς χρυσοῖς συμπεπλεγμένους· ἢ τὸ δαρμικὸν εἶδός, καὶ εὐκαλὴν, καὶ βαδίζον ευρυθώρα, καὶ ὁπλὰς ἔχειν ἵππου σπεύσας θύναται, καὶ ἀνδρείας κελήσθαι τῶν ἐν ἀποδημίαις μακροῖς, τῶν ἐν πολέμοις ἀρεῶν ὄντων, καὶ δυνάμεν καὶ ἐν παρατάξει καὶ πολλὰ φαίνεσθαι τῇ παρεσῆματι, καὶ ὅπως θύομαις ἑλπίσιν τὸν ἀναβάτην; ἐκ εὐδολον ὅτι ταῦτα ἵππου ἀρετὴ, ἐκ ἐκείνου; πῶς δὲ; ὄντων καὶ ἡμῶν ποίαν φαίμεν ἀρετὴν εἶναι; ἢ τὸ δύνασθαι μετ' εὐκολίας ἀχθοφορεῖν, καὶ ῥαδίως τὰς ὁδούς διαρύνειν, καὶ πόδας ἔχειν σερρότατον πέτερας μιμνήσκους; μὴ τὰ ἔξωθεν αὐτοῖς περικείμενα ζωπελεῖν πρὸς τὴν οἰκίαν ἀρετὴν αὐτῶν φησιν; ἢ δαμάσ, ἀμπελον ὅτι ποίαν δαμασκίαν; καὶ τῶν φύλλοις κομῶσαν, καὶ τοῖς κλάμασιν, ἢ τῶν τῶν καρπῶν βειδονδόν; ποίαν ὅτι ἀρετὴν ἐλαίας ὀνυαὶ φαίνω; ὅταν μεγάλας ἔχη καὶ χλάδας καὶ πολλὰ τῶν ἀπὸ τῶν φύλλων κῶρυ, ἢ ὅτι ἢ οἰκίαν καρπὸν δαψιλῇ καὶ πανταχῇ διασπαρμένον ἐμφαίνει; ἢ τὸ καὶ ἐπὶ τῶν ἀνδρώπων ποιῶν. Διακενήσωμεν τὴν ἀρετὴν τῶν τῶν ἀνθρώπων, καὶ βλάβωμεν εἰς ἐκείνους νομίσωμεν, τῶν αὐτῇ λυμεινομένων πῶς ἐν ὄντι ἀρετὴ ἀνθρώπου; ἢ χεῖμα, ἵνα πνίαν δέσμευ; ἢ δὲ ὑγίεια σώματος, ἵνα φοβηθῇ νόσον; ἢ δὲ ἢ τῶν πολλῶν ἀπόλησις, ἵνα ὑπὸ δόξαν πονηρῶν ἢ δὲ τὸ ἔξω ἀπλῶς καὶ εἰκῇ, ἵνα οὐδεὶς οὐ γίνηται ὁ δυνάτω; ἢ δὲ ἐλπίς, ἵνα ἀλάν φύγῃ; ἀλλὰ ἢ τῶν ἀληθῶν ὀργμάτων ἀκρίβεια, καὶ ἢ καὶ τὸν βίον ὀρθότης. vide ad lib. 6. § 40.

Ὅσον οἴνους] quæ est illa opinio? Xyl. imò, quòd l. 11. § 17. μεθ' οὗ πῦρ; quanto cum fastu? & l. 12. § 27. μετ' οὐσιότητι. grande scil. ac grave quippiam, & quod magni faciendum sit, fecisse sese opinantur ac præ se ferunt, ubi aliquem vel perstrinxerint, vel collaudarint. atque hoc est quod Marcus l. 10. § 13. dicit, hos in aliorum laudibus vituperiisque ὀρυσσέσθαι. Euripid. Glauco, referente Stob. tom. 2. tit. 22.

Βαρὺ τὸ φένημα, οἴνους ἀνθρώπου κακῷ.

Fastus mali hominis, res est intolerabilis.

§ 35. Ἡ ἀποβολὴ ἐστὶν ἄλλο ὄντιν, ἢ μεταβολή] Senec. ep. 71. Quicquid est, non erit; nec peribit, sed dissolvetur. Nobis solvi, perire est. proxima enim intuemur: ad ulteriora non perspicit mens hebes. vide lib. 7. § 18. 23, 25. & lib. 8. § 18.

Καθ' ἣν πάντα χαλῶς γίνεται] vide ad l. 3. § 4. ἀναδεδεῖται πίπταις.

20 Ὅ καὶ πάντα] ὁ illud Lugd. ejecit. ego retineo & expleo; sed & in locum suum, unde excidit, restituo, legendo, καὶ ὅτι π.

Ἐν πᾶσι τοῖς θεοῖς] inter tot Deos. Atqui Stoicis μία νοερά ψυχὴ, una anima universalis intellectu prædita. l. 4. § 40. & l. 6. § 14. & l. 9. § 8. i. e. Deus unus. Vide Epiphan. ad l. 4. § 18. Ità disertè Laërt. l. 7. Zenon. si Lipsii distinctionem de Stoic. Physilog. l. 1. c. 9. Ambrosii Camald. versionem sequimur; ἐν τε εἶδὲ θεῶν. καὶ νῦν, καὶ εἰς ἑκάστην, καὶ Δία, πολλὰς τε ἐτέρας ὀνομασίας θεωροῦμεν εἶδαι. Verum ego, cur inter punctio recepta sollicitetur, nihil video. ἐν τε εἶδὲ θεῶν, καὶ νῦν, &c. sibi moveatur, ἵνα potius legerim. Ad manum interim adest conciliatrix ratio. Deum summum unicum agnoscebant, quem & Δία sive Ἰουην nuncupabant, mundi istius conditorem, πάντων δημιουργόν, καὶ ἀρδαρὸν μόνον. alios inter Deos inferiores statuebant ὀδάρων, corruptelæ obnoxios, sive (ut Plut. de com. notit. eisdem deridens) τικλῆς fusiles, ὥστε καλεῖται ἢ κατὰ τρεῖς, tanquam si cerei aut stannei existerent. in his & astra ponebant. Ità Plut. de Philos. placit. l. 1. c. 7. Θεὸν ὃ καὶ κόσμον, καὶ τὰς ἀστέρας, καὶ τὴν γῆν, καὶ δὲ ἀνωτάτω πάντων νῦν ἐν αἰθέρι. Verum Epiphan. hæres. lib. 1. hæres. 5. Deum asserit Stoicos in hæc quasi membra quædam dispartitos. Μερίζουσι τὴν μίαν διότητα εἰς πολλὰς μικρὰς οὐσίας, εἰς ἥλιον, καὶ σελήνην, καὶ ἄστρα, εἰς ψυχὴν, καὶ ἄερα, καὶ τὰ ἄλλα. vide l. 8. § 19. & l. 12. § 28. vide & Athenag. in legat. pro Christian.

Ἐξεδεδεῖται] reperta est, extitit. ut supr. § 8.

§ 36. Τὸ κασπῶν] Vide supr. § 14. & l. 8. § 24.

Γεῖτον] Ità l. 8. § 37. γεῖτον πᾶν τῆτι.

Πᾶσι γῆς τὰ μαρμαρα] nuclei terre. Cas. calli. Xyl. Aliâ ratione Philo de provid. γῆς εἰς ὄγκους

(terra tubera sunt) *ὅτι ὃν σωεχὴς καὶ ἀδιόρατος πόλεμος*. Theodor. Prodrom. in provident.

"Εὐριμα κινὸς ἢ σβάσι πορφύρα·

Ὁ μάρμαρος κύημα φαῦλον ὁσρέε·

Λίθοι τὸ σῦμπαν, οἱ χυοάζοντες λίθοι.

Ὁ λαμπρὸς δικτῦς ἐκ πτάνης καὶ ξύλων,

Ὁπῶν τε πλίνθων, καὶ λίθων ἐξισμένων.

Γῆς πάντα Θ, γῆς ξύλα, γῆς πάντες λίθοι.

Τὴν γὰρ ὁ πρῶτον, καὶ δεύτερον, ἔκ τ' αἰχμῆν;

Augusti hominis purpura, inventum est canis ;

Libido, margarita, vilis ostrei :

Summa est lapillis, quòd glabella saxa sunt.

Ex calce, lignis, splendida ornatu domus,

Coſtôque latere, foſſilique marmore eſt.

Calx nata terrâ, ligna, lapides terra sunt.

An terram honorans, erubescere haud velis? Suart.

ἡ προσθήκη τοῦ χρυσοῦ, ὁ ἄργυρος] f. ὁ χρ. [χρ.] ὁ
 ἄργυρος, *feces autem sive sedimentum terræ ista vo-*
cat, quia inter liquandum subsidit, quod est purif-
simum metalli atque pretiosissimum; quomodo 20

in vino & urina solet τὸ προσάθουμ, sive ἡ προσάθουμ, vocabulum Henrici Stephani thesauro adjiciendum, cum ex Marco, tum ex Hesychio, apud quem reperias. Προσάθουμ, πρῶτα, πρῦξ, & Σκω-
εία, ἡ παρώδης ἐν [τοῖς χυτῖς] προσάθουμ. ita enim locum illum defunctum integrandum sentio. Sed &
ex Laert l. 7. qui in Zenon. ait Stoicos eadem rati-
one dixisse ὁ προσάθουμ πάντων τῷ γλῶ. quan-

quam nec hi foli. nam & Porphy. de abstin. l.
3. nos ait mundi inferioris *καταβύθιος οὐρανός*. & 30

Synel. de provident. l. 1. τὰ κατωτέρω τῶν οὐρανῶν,
mundi inferiora ista appellat. Leucippus item a-
necd Hermiam in Philoſ. iuxta τὰ κατωτέρω τῶν οὐρανῶν

θεοδωροῦ τοῦ ἐκ τοῦ ἀσκληπιοῦ. & Theodoret. qui
therap. l. I. pravos improbósque homines ait,

ὁ παλαιὸς ἡνὶ παχίᾳ εἰκέναι, ὅς τῃ δουλειᾷ
ἐπὶ τὴν ἀντιπρὸς τὴν παχίᾳ. de Cynico Julian.

de cynism. orat. 2. ἐκείνῳ τὸ χυσιὸν ἐκ ἑστ' χυσιόν,
ἐχ' ἢ λαίμυθ' λαίμυθ', οἱ ποτὶς ἀνοίβω τις

ἀνὰ ἐξέταξις, καὶ τῆς ἀξίας ἀντὶ τοῦ ὁπποῦν ἐκεῖ
 ἀντὶ τοῦ πᾶσι καὶ ἡσυχίας καὶ ἀντὶ τοῦ ὁποῦν ἀμφο-

τερα· τὸ ἀπαινωτερον ὃ καὶ τὸ ῥηδον, ἀνθρωπων
 ἡ κακοδοξία ταῦτα καὶ ἀμαρτία νομόμικεν ἔργα.
 Quia & ideo potest meralla ista esse: καὶ ἄλλω

dixisse, quia in infimas terræ partes, quasi demersæ
iacent, quomodo ad ima feces ac sedimenta subi-

108. *gravissimum quodque turbidumque subsidit.* Ita

enim de his autor idem ep. 90. aurum & argentum,
quasi male nobis committerentur, natura abscondit. 50

nas in lucem, propter quæ pugnaremus, extulimus. Nec
erubescimus summa apud nos haberi, quæ fuerant

*ima terrarum. Vis scire, quam falsus oculos tuos de-
cipit fulgor? nihil est istis, quamdiu immersa & in-
voluta ceno suo iacent. Fredus: nihil obscurius &*

de benef. l. 7. c. 10. Laminas utriusque materie, ad

quas cupiditas nostra caligat, terra, quæ quicquid utile futurum nobis erat protulit, istas defodit & mergit: & ut noxiis rebus, ac malo gentium in medium prodituris, toto pondere incubuit. Quod Plinius nat. hist. l. 33. præfat. Hæc summâ sui parte tribuit, quæ profuit. illa nos premunt, illa nos ad inferos agunt, quæ occultavit atque demersit. Sed non altè satis, si Senecæ credimus, qui mox ibidem. Possum de rerum natura queri, quid aurum argentumque non interitis absconderit, quod non majus, quàm quod detrahi posset, pondus injecerit. Idem denique ep. 92. de viro bono: Aurum argentumque illis, in quibus jacuere tenebris dignissima, non ad hunc æstimat splendorem, quò imperitorum verberant oculos: scit erui & cæno, ex quo illa seceverit cupiditas nostra, & effodit. In sacris literis, divitiæ, quæ istis cum primis constant.

עבטיט voce composita id est, *densum lutum*
five *cænum* dicuntur. Abacuc. c. 2. v. 5. sed &

שִׁמְרִים i. e. *faces*, five ὑποστάθμαι, ut Mar.

cùs istic, Sophoniæ c. 1. v. 12. si Drusio fides:
proverb. class. 1. l. 2. prov. 58. quaquam eò loci.

concretum esse super facies: vel de securitate ac fiducia, cum Piscatore; vel de obstinatione in

malis, cum Junio, è pace tranquillitatèque jugi
natâ, malim intelligere : ex gemina ferè formu-

la, quæ Jeremiæ c. 48. v. 11. reperitur.
Τερχία ἢ ἐδὴς] vide ad l. 6. § 12.
Τὸ ἐκ τῆς γῆς] etiam quæ spiritu sancto.

etiam quæ spiritu constant. Xyl.
etiam vita tua, Cal. i. e. anima, quasi πνευματικὸν
legerit: τὸ πνευματικὸν est formale, sive quod forme

regent: το πνευματικόν, est formae, hve quova forma
rationem obtinet: Opponitur enim τῇ ἰσχυμωρή
ἕλη το πνευματικόν, sicut τῷ ὑλικῷ το αἰσιωδία.

l. 4. § 16. & l. 5. § 13. ubi idem planè quod istic argumentum tractatur ; & l. 7. § 29. & l. 8. § 9.

quod l. 12. § 10. ὕλιν καὶ αἶπον dixit. & ibid. § 18. αἶπον καὶ ὑλικόν. πνεύματι verò formæ sunt. l.

12. § 30. πνεῦμα | α καὶ σποκικύμα.
 0 Έκ τέτων εις ταῦτα με|αβάλλον] quia nimirum elementa ex quibus & spiritus infusa

rum elementa, ex quibus & spiritus ipse live anima juxta Stoicos conflatur, in se invicem transmutantur. vide l. 4. § 31. 46.

§ 37. Ἄλλῃ τῇ ἀθλίῃ βίῃ καὶ γρηγορίῃ] So-
crates apud Stob. tom. 2. tit. 4. τοῖς παιδίοις μι-

Et

Et apud eundem in *Vesp.*

Ταῦτα ἰδὼν, ὑπὸ πικρὸν ὀπιθήκισα.
paululum adulatus sum. Verum Marco πεικνίζεν
videri esse *simiarum* more, quæ gesticationibus
variis ludos faciunt, *nugari*. quod Apollodor. in
Adelph. dixit

— ἐν πεικνίσει ὄντα δεῖν Πίθηκον εἶναι. —

hoc est, inter *nugaces* *nugacem* esse, sive pariter nu-
gas meras agere. habes *supr.* ad l. 9. § 3.

liquidem *simia* risus lusque solius gratia in ædi-
bus habetur. Plutarch. in *adular.* ὁρᾷ τὸν πεικ-
νον; ἢ δὴ καὶ τὴν οἰκίαν φυλάττειν, ὥς ὁ κύων, ἐπεὶ
βασίλειον, ὥς ὁ ἰππότης, ἐπεὶ δὲ τὸν πῶλον, ὥς ὁ
βόσκος. ὕβριν ἐν φόρῃ καὶ βωμολοχίᾳ, καὶ παιδίας ἀνέ-
χεσθαι, γέλωτος ὁρᾷνον ἐμπαρέχων. facere tamen
pro Xylandri versione videri possit Epicteti illud

enchir. c. 35. quod idem totidem ferè verbis ha-
beretur & *dissert.* l. 3. c. 15. Ταῦτα πάντα ὀπι-
κνίζω, ἔρχομαι ἐπὶ τὸ ἀθλῆναι· εἰ γὰρ μὴ, ὥς τὰ

παιδιά, ἀναστροφῇ, ἀ νῦν μὲν παλαιὰς παίζει, 2

νῦν δὲ αὐλητὰς, νῦν δὲ μονομάχους, εἴτα σαλπί-
ζει, εἴτα πρὸς φεῖ. ἔγωγε καὶ σὺ νῦν μὲν ἀθλητὴς,

νῦν δὲ μονομάχος, εἴτα ῥήτωρ, εἴτα φιλόσοφος,

ὅλην γὰρ τὴν ψυχὴν ἐδίνῃ, ἀλλ' ὥς πεικνίζω, πᾶσαι δέ-
ου, ἥν ἐν ἰδίῳ, μὲν, καὶ ἄλλο ἐξ ἄλλου σοὶ ἀρέ-
σκει, τὸ σύνθετον δ' ἀπαρέσκει. verum quid est hoc

vago & desultorio vitæ instituto *nugacius*? vide

l. 4. § 16. Idem l. 2. c. 4. de philosophiam pro-
fesso, sed vitæ inquinatissimæ homuncione: Αρ-
χέδημον ποίνων ποῶν, μοιχὸς ἰδίῳ, καὶ ἀπὸς, καὶ ἀντὶ

ἀνδρῶν λυόντων ἢ πεικνίζοντων. τί γὰρ διαφέρει; Dioge-
nes *epist.* 17. cuius initium, an inscriptio, cum in-
terciderit, ita potest restitui. [Ὁ κύων τοῖς ἑλλη-
σιν ὀνομαζομένοις ὀμιλᾷ] ὁ παίζει γὰρ τὸν ὕμνον,

καὶ ἐν τῷ μὴ λέγει. ὄντες γὰρ πάντες μὲν ὀφείλουσιν ἀνδρω-
ποι, πάντες δὲ ὑπὸ τοῖς πεικνίσει, περὶ αὐτοῖς δὲ πάντα, γε-
νέσκειται γὰρ ἐδίνῃ. reliquæ ferè totâ epistolâ πεικνι-
σμένων illorum graphicè describit.

Τί τέτων κενόν] ad l. 7. § 1.

Τί σε ἐξίστησι] quid terret te? Xyl. ad quid obstu-
pescis? Cal. Malim, quid te percellit? sive de mentis
statu dimouet?

Ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς θεοὺς ἦδη ποτὲ ἀπλῆστερος καὶ
χρηστότερος γίνω] Quin & jam erga deos simplicior
& melior es factus. Xyl. quasi ἐγὼν legeretur. at

Lugd. Ἰού. rectè. quem & Cal. securus est, esto
jam tandem erga Deos simplicius ac benignius af-
fectus.

Ἰσὼν τὸ ἐκείνῳ εἶναι] vide ad l. 3. § 7. & l. 6. § 23.

& l. 12. § 35. potest autem hæc clausula fuisse ἀ-
πραγγῆς se junctâ; & hoc velle, opera naturæ
iustres breviori spatio an prolixiori, nihil inter-
esse; cum eadem visurus sis.

§ 38. Ἐκείνῳ τὸ κενόν] vide *supr.* § 4. & 20.

§ 39. Ἀπὸ μᾶς πηγῆς νοεῖς πάντα] vide l. 6. § 36.

Ὡς ἐν τῷ σώματι] vide ad l. 4. § 40.

Ἐπισυμβάλει] vide ad l. 5. § 8.

Τί ἐν ταράσῃ; τὸ ἡγεμονικὸν λέγει; τὴν δὴ καὶ
ἐφ' ἧς, ὑποκείμεν, συναγαλᾶν, βόσκῃ;] Quid
ergo perturbaris? menti tuæ dicis, mortuus es, peri-
isti, efferatus es, simulas, es in cætu, aleris? Xyl.

illud advertit vocabulum *θνεῖσθαι*, quod in perio-
cha sequenti inferum sensum facit ex sensum, i-
stuc esse retrahendum, & est prorsus. sed *τεθνεῖσθαι*

leg. & me autore, ultimo loco potius collocandum.

At Cal. (qui à precedentibus, illa τὸ ἡγεμονικὸν
λέγει; &c. divellit, tanquam aliud spectantia) Di-
cis parti illi ratione prædita, mortuus es, corruptio appre-
hendit te? num & hæc excrementa egerit? num pecudum
ritu depascitur? ut nimirum corporis instar morti
obnoxia sit. Ità τὸ φείρεισθαι vult eā esse corruptelâ
affectum, quæ interitum rei corruptæ afferat: quum
de mente aliâ ratione τὸ φείρεισθαι dicatur Marco

supr. § 2. vult legi, ὑποκείμεν, βόσκῃ; (nam τὸ συναγε-
λάζειν rationem nullam habuisse videtur) & novum
ista conficere ἐρώτημα. vult deniq; τὸ ὑποκείμεν il-
lud excernendi significatum habere. D. Boor. autem
aliter ista intertinguit. siquidem argumentum su-
perius ad τὸ ἡγεμονικὸν claudit, tanquam si scri-
ptum esset, τί ἐν ταράσῃ τὸ ἡγεμονικόν; Quid
mente tuâ conturbaris? indè autumat & ipse no-
yam sequi materiam, cujus verba sic concipienda
sint. Λέγει; τεθνεῖσθαι. ἐφ' ἧς, ὑποκείμεν, &c. Di-
cis contemplatum, sive, in contemplatione versatum te,

verum corruptus es, simulas, pecudum ritu degis, ef-
feratus es. ὑποκείμεν certe istic *histrionem* agere mi-
hi significare videtur; eo sensu nimirum quo ex
carmine Petron. Joan. Sarisber. dixit, *policrat.* l.

3. c. 8. totum ferè mundum *histrioniam* exercere. quan-
quam nec spreverim ipse prorsus, quod Cal. subin-
dicat, ut ὑποκείμεν in media forma significatū acti-
vo legatur. eò magis quia Marcus ipse l. 6. § 14. πῶ-
μον, inquit, ἔτε τὸ συναγαλᾶν, ἔτε τὸ φείρεισθαι
τὸ γὰρ ὁμοίον τὸ ὑποκείμεν τὰ περὶ σώματα τῶς
τεράσας. quod autem *τεθνεῖσθαι* dicit, Epictetus
forsan explicabit, qui de evidentias rerum oppug-
nantibus, ait, *dissert.* l. 1. c. 5. ἐκτείνονται τὸ αἰσθητὸν
αὐτῷ, καὶ ἐκτείνονται καὶ τὸ λογικόν ἐκ ἀποτέμν-
ται, ἀλλ' ἀποτείνονται. Vel Crantor etiam apud
Plut. ad Apollon. nam *τεθνεῖσθαι* τὸ ἡγεμονικὸν est
idem Marco, quod Crantori *τεθνεῖσθαι* τὸν ψυ-
χῶν, in illis; *τεθνεῖσθαι* γὰρ εἰκότος, ἐκείνῳ σώματι
πρῶτον, ἐνταῦθα δὲ ψυχῶν. Verum locus insigni-
ter depravatus videtur. Nec certi quid statuere
ausim. D. Salmaf. de hoc loco per literas consultus,
de *θνεῖσθαι* huc retrahendo consentit: periodum
totum sic concinnandam censet. Τί ἐν ταράσῃ;
καὶ τὸ ἡγεμονικὸν λέγει; τὴν δὴ καὶ ἐφ' ἧς, ὑπο-
κείμεν, συναγαλᾶν, βόσκῃ, θνεῖσθαι; numquid ἡγε-
μονικὸν tuo dicis; quod mortuum est, quod corruptum,
quod aliud agit, aliud simulat, quod congregatur, pascat,

ἢ efferetur. vel sic etiam, τί ἐν παλαιῇ; πὶ λέγεις; τῷ ἡγεμονικῷ τέτληται, ἐφθάρται, &c. an τῷ ἡγεμονικῷ mortuus es, corruptus es? &c. hæc omnia non sunt τῷ ἡγεμονικῷ, ac divinæ particulæ, quæ nobis insita est, sed brutæ materiæ.

§ 40. Ἦτοι ἐὼν δυνάμει θεοί, ἢ θνητοὶ δυνάμει] Aut nihil omnino pro nobis Dei possunt, aut animi distractiones & intemperies sopire & lenire possunt. M. Caf. qui loco τῷ θνητοῦ quid legerit ignoro. Ego Xylandrum sequor hic furcillantem profus. Vide ad periochæ præcedentis clausulam. Vel nihil, inquit, possunt dii, vel possunt aliquid. Sequentia liquidò comprobant. Annot. Lugd. ἢ πὶ δεῖται δυνάμει. quod idem valet.

Μάλλον, τῷ μὴ παρῖναι π τέτων, ἢ τῷ παρῖναι] Cur non magis etiam petis, ut dent tibi nē quid horum metuas, aut expetas, neque magis doleas, si absit, quàm si adsit? Xyl. Ego malim. τῷ μὴ π. τ. τ. ἢ τῷ π. Cur non hoc potius possis, nē istorum aliquid metuas, aut nē istorum aliquid cupias, quàm nē istorum aliquid absit, vel adsit tibi. in versionem suam Caf. utrumque admisit. Hoc est quod Diogenes olim in parentibus notabat. ὅτι τῷ ὄντι θνητοῦ, τίς θεός; δύσετε. πῶς ὃ τῷ ποταπὸς θεός, ἢ δύσετε, Filium, inquit, ut habeatis, victimā casā deos possitis: verum de hoc, qualis futurus sit, parum pensi habetis; nec ut bonus, probusque evadat, Deis supplices estis. Laërt. l. 5. ita Marcus, Deos, inquit, oratis ut hoc vobis obtingat, illud non obtingat; at cur non potius oratis, ut nihil vos istiusmodi afficiat? cur non potius ut nē expetas, quàm ut re expetitā potiaris? cur non potius ut nē metuas, quàm ut id quod metuis nē eveniat? illud enim, non istud verè felicem facit. Vide l. 4. § 49. finitimum huic Marci monito Menandri illud:

Ἄνθρωπος ὢν μὴδέποτε τὴν ἀλυσίαν
αἰτῶ παρὰ θεῶ, ἀλλὰ μακροθυμῶ.

Nē posce homo natus à Deo indolentiam,

Sed potius animum æquanimem, & tolerantem mali. Grot. Nec abludit reprehensio apud Petronium Eumolpiana illa; Quis unquam venit in templum & votum fecit, si ad eloquentiam pervenisset? quis, si Philosophia fontem invenisset? ac nē bonam quidem mentem, aut bonam valetudinem petunt; sed statim atque limen Capitolii tangunt, alius donum promittit, si propinquum divitem extulerit, alius si thesaurum effoderit, alius si ad trecenties HS pervenerit.

Μὴ παρῖναι] Dio Prus. orat. 16. Τοσούτων ἔν δυσκόλων ὄντων ἀπὸ τῷ (ἀμα) ἀρχαίοις πὶ δεῖται, ὅτι ἐστὶν ἐκείναις τέτων αἰδανό-
μῶν καὶ ῥαδίως ἐνδιδόντα, μὴ μακροθυμοῦσαν ἀπάντων ἐν σερτυχόμῶν τίς θεός; ὅπως μὴ σῶτο, μὴδὲ σῶτο Συμβή; καὶ δὲ πῶς ἐν ὁμῶν περὶ ὁμῶν, σκεπασμα μὲν ἔχει μὴδὲν, εὐχοίτο ὃ μόνον, ἔχον τῷ σαλαγμῶν διαφυγῆναι ἢ οἱ πῶς πῶν, ἀπὸ τῷ οἷα ζῆται περιεχῆναι, καὶ τὸ

σευαπίστον ἀνέχεται καλῶς, εὐχοίτο μὴδὲν τῷ κυμάτων καὶ τῷ ναυῶν θυμῷ.

Καὶ οἱ ταῦτα σωφρονεῖν] Stoicos hic Plut. constrictos tenere se autumat, de Stoic. contradiç. c. 27. Εἰς ὃ θεός, inquit, ἀρετῶν ἐξιδωσιν ἀνθρώποις, ἀλλὰ τὸ καλὸν ἀνδραίρετον ὅτι παλῶν ὃ καὶ ὑμῖν χρεῖς ἀρετῆς δίδωσιν, καὶ εὐχρηστοῖς δίδωσιν, ἀλλὰ κακῶς, ταῦτα βλαβερὰ καὶ αἰσῶς καὶ ὁλερῶς καὶ τοῖς ἐν μὲν δυνάμει τῷ ἀρετῶν παρέχον οἱ θεοί, καὶ οἱ καὶ χρηστοὶ μὴ παρέχοντες ἢ μὴ δυνάμει ποιῆναι ἀγαθῶς, ἐν ὁμῶν δυνάμει, μὴδὲν τῷ ἄλλων ὄντι ἀγαθῶ, μὴδὲ ὁφελίμῳ.

Ἐπ' ἐμοὶ αὐτὰ οἱ θεοὶ ἐποίησαν] Ita l. 2. § 11. ἐπ' αὐτῷ τὸ πᾶν ἔειπτο.

Οὐ καίτων χρεῖς τίς ἐπ' σοι] Epictet. l. 2. c. 16. Εἴτα λέγοντες, Κύριε ὁ θεός, πῶς μὴ ἀγωνιῶ; μαρὰ, χρεῖς ἐκ ἔχεις; καὶ ἐποίησέ σοι αὐτὰς ὁ θεός; εὐχε νυνὶ καὶ δήμῳ, ὅπως αἱ μὲν αἰ μὴ ῥέωσιν ἀπομύξαι μάλλον, καὶ μὴ ἐκβάλῃ. τί ἐν; ἐνταῦθα σοι ἐὼν δίδωκεν; ἐξιδωκε σοι καρτερίαν, μεγαλοφυῶν, ἀνδρείαν; πλὴν καὶ ἔχον χρεῖς, ἐπ' ἡμῖν τὸ ἀπομύξαι; Objurgat hoc nomine Græcos Demosthenes Philip. 3. Ταῦτ' ὁρῶντες οἱ Ἕλληνες ἀνέχονται καὶ τὸ αὐτὸν πρόπον, ὅντι οἱ τὴν χάλαζαν, ἐμοὶ δὲ δοκῶσι διαρῆναι, εὐχόμενοι μὴ κατ' ἐαυτοὺς ἔχασαι θνητοῦ καλῶν καὶ εὐχόμενοι τῷ κατ' ἐαυτοὺς. Xenoph. Ped. l. 1. Ὡς ἐν δέμῳ εἴη αἰτεῖσθαι παρὰ τῷ θεῷ. ἔτε ἰππῶν μὴ μαδόντας, ἰππομαχόντας νικᾶν. ἔτε μὴ ὁπταμένους πᾶσι, πᾶσι δὲ καὶ κατ' ἐαυτοὺς πᾶσι. ἔτε μὴ ὁπταμένους κυβερνᾶν, σφῆν εὐχόμενοι ναῦν κυβερνῶντας, ἐδὲ μὴ ἀπειραγῶν, ὅτι σῶν, εὐχόμενοι καλὸν αὐτοῖς σῶν φέρεσθαι. ἐδὲ μὴ φυλαττομένους γὰρ ἐν πολέμῳ, σωθῆναι αἰτεῖσθαι παρὰ τῷ θεῷ. ἔτε δὲ τῷ θεῷ δεόμενοι πάντα τὰ ποιῶντα ἐδὲ τῷ αἰδέμενοι εὐχομένους ὁμοίως εἶδος παρὰ θεῶν αἰτεῖν, ὡς καὶ παρὰ ἀνθρώπων ἀπειραγῶν τῷ παρὰ νομα δεόμενοι. Et agendi peritia ergo feliciter agere cupienti nanciscenda; & peritiæ actio insuper adjicienda. neque enim nandi peritissimus etiam in naufragio artis ope incolumis futurus est, si brachiis implexis, crucibus cancellatis, fluctibus ferendum sese permiserit. Aristides de concord. ad Rhod. Ἀποποιεῖς θεὸς ἐνοχλεῖν, αὐτὰς ὃ μὴ βέλεσθαι παρὰ τῷ, ἀγ' ἐφ' ἡμῖν ἐδὲ δοκῶσι τῷ θεῷ αὐτοῖς. Tertull. exhort. castit. c. 12. Tantâ sollicitudine petere audebis, quod in te positum recusabis?

Ἡ διαφείδω τῷ καὶ ἐπ' σοι] quàm de eis, quæ non sunt in tua manu posita, sollicitum esse. Xyl. Ea, quæ in tua potestate non sunt sita, affectare, Caf. Malim, ad ea cum animi quodam cruciatu & distractione ferri, & quasi disferri. vide supr. § 26.

Μετὰ δουλείας] cum servitute, i.e. animo addito & mancipato. Ita l. 8. § 3. καὶ δουλεία πόνων. &

& suprà § 27. *Δουλοῖα συνδόντων*. Sic nimirum servi & mancipia fiunt, fiuntque vera eorum rerum, quas tanta cum anxietate requirunt, & quibus *ἔτιωσιν*, ut Marcus noster, l. 5. § 1. Flac-
cus l. 1. epist. 10.

*Imperat aut servit collecta pecunia cuique,
Tortum digna sequi potius, quam ducere funem.*

Hoc est quod Seneca ep. 8. ex persona fortunæ muna-
nera enixè anxieque aucupantium. Hoc miserrimi
fallimur: habere nos putamus; habemur. i. e. putamus
res esse in nostra potestate; cum nos potius in il-
larum potestate sumus; dum illarum servi & qua-
si mancipia sumus.

Καὶ εἰς τὰ ἐφ' ἡμῶν οἱ θεοὶ συλλαμβάνουσιν]
Aug. de grat. Christ. l. 1. c. 15. Cur petitur, quod
ad nostram pertinet potestatem, si Deus non adjuvat
voluntatem? & de pecc. merit. & remiss. l. 2. c. 6.
Quis operat, quod in potestate sic habet, ut ad facien-
dum nullo indigeat adjumento? Τῷ γὰρ ὄντι, ὃ ἐξ αὐ-
τοῦ περὶ χρεῖ, ἀεικλὸς ὅτι καὶ μάταιος παρ' ἄλλης λαμ-
βάνων. Epictet. l. 1. c. 9.

Οἱ θεοὶ συλλαμβάνουσιν] Indè l. 1. § 17. συλλή-
ψαις δίδωσιν χροδύματα. Sed disertius paulò Marco
Paulus noster ad Rom. c. 8. v. 16. τὸ πνεῦμα σωτη-
ριας λαμβάνεται. vicissim auxiliatur; quasi mutuas
confert operas. Ità & nos Deo συνεργεῖν oportet:
Ap. ad Cor. ep. 2. c. 6. v. 1. & nobis operantibus
συνεργεῖ Deus. Marc. Evang. c. 16. v. 20. unde
& Apost. de se ad Cor. epist. 1. c. 15. v. 10. Πε-
ρισσώτερον αὐτοῦ πάντων ἐλεησάτω· ἢ ἐγὼ δὲ quam-
quam non iam ego; vel, non solus ego (quomodo ad
Gal c. 2. v. 20. Ζῶ ὅ, ἐκείν ἐγὼ, quamquam de
loci istius interpunctione ambigi meritò potest)
ἀλλ' ἢ χάρις τοῦ θεοῦ, ἢ σὺν ἐμοί. nec gratia Dei
sola, nec ipse solus; sed ipse cum gratia, gratia
cum ipso est cooperata. Bern. de grat. & lib. arb.
Ità nec gratiæ divinæ quam agnoscit, ingratus, nec ope
fretus divini, extitit otiosus: verum & opis gratiam
numini tribuit, & huic etiam operam suam contribuit.
Huc Epicharmi illud;

*Τῶν πόνων πωλῶσιν ἡμῶν πάντα τὰ γὰρ οἱ θεοί.
Dii suas labore dotes esse venales volunt. Grot.
Καὶ τ' ἐργαζομένων πολὺ φίλτερόν ἐστιν αὐτοῖς.
Τῷ δὲ θεοὶ νεμεσῶσι καὶ ἀνέρες, ὅς κεν ἀεργός.
Ipsi sudantem & clementius aspiciant Dii:
Ignarum oderunt pariter superique hominesque.*

Hesiod. oper. l. 1. Sed & Æschyl. Pers.
*Ἄλλ' ὅταν σπῶσθῃς περὶ αὐτοῦ, καὶ ὅς θεός σου νύπτεται.
Quo quis altro properat, illuc adjuvat cursum Deus.*

Idemque. Φιλῆ δὲ τὸ καμύνοντι συνεργεῖν θεός. 50
Habet laborans collaborantem Deum.

Et, Τῷ δ' αὖ ποιεῖντι καὶ θεός συλλαμβάνει.
Adeste gaudet, sed laboranti, Deus.

quod Euripidi tribuit Stob. tom. 2. tit. 29. Et Clem.
strom. l. 6. & post Clementem Theodoretus Cle-
mentis compiler, therap. l. 1. Verum ille ex Eu-

rip. Hippolyto, hic ex Eëthimeno (sive ut Grotius
autumat ex Clymene) esse vult: qui & illud So-
cratis in Minoe eodem refert:

*Ὅν ἐστι τοῖς καὶ θρῶσι σύμμοχος τύχη·
Fortuna non est socia nil conantibus.*

Indè proverbium apud Laconas, τὰν χεῖρα ποπ-
φῆραντα δὲ τὴν τύχην ὀπταλέην. Plut. in apoph.
Lacon. sed & apud alios Græcos, referente Suidā,

Τὴν χεῖρα προσφῆραντα τὸν θεὸν καλεῖν.

Et, *Αὐτός π νῦν θρῶν, εἴτα τοῦ θεοῦ καλεῖν.*

Deum invocare oportet admotā manu.

Et, *Molire primus ipse, mox Deum invocare.*

Ἀρρὸς γὰρ ὁ θεός, θεὸς ἔχων αἰὰ σῶμα

Βίον δὴ αὐτὸν ἀν ἐκκαλεῖν ἀνδρὸς πόνου.

Eurip. Electr.

Expers laboris atque inops nemo potest

Rem facere, quamvis sæpe compellet Deos. Grot.

Synef. denique de provident. 1. *Καὶ τὸ ποσὸν οἰκίας,
δὴ ἢν ἔξῃ καὶ ῥαθυμύνας, ἀλλὰ χροδύματα οἷς
παρ' αὐτῆς ἐχρῶντο, πάντα πάντως ἐνδύματα εἶναι.
ὁ γὰρ ὅστις ἡ σφύρα καὶ τὴν μητέρα τὴν νεογλή-
βρεπύς, ἢν δὲ πρῶτα ἔχειν, ἀποσπᾷται τὰ
πρῶτα ἡσώματα καὶ λυπῶνται· ἐκείνους γὰρ ἀπελὲς ἐπὶ
καὶ οἰκοδομῇ ἀκούσθαι· ἀλλὰ καὶ ἐκείνους ἡπὶς αὐ-
τῶν οἰκοδομῇ γὰρ αὐτὸ καὶ ὁπλίσματα, χροδύματα καλεῖται, καὶ τὰ
κατὰ ἀνδρῶν. ταῦτα τὰ παρὰ τῶν ἀνδρῶν οἷς
εἶναι καὶ γὰρ σφύρα νομῶσι, καὶ ἐαυτοῖς φρονέου-
σιν, ἐπιθεῖς τε καὶ ὀπισθεῖς ἀμα μνῆματα· καὶ ἔχ-
οντες ἡσώματα θεῶν τε ὀπισθῶν καὶ χροδύματα ἀνδρῶν
οἷς ἐπὶ ἀλλήλα. Pulcerrime.*

*Ὅλως ὅς ἐστιν ἐπὶ τὴν τὰς ἐνχρῶν, καὶ θαρσύνει τὴν
νεψα]* Posce deum, inquit, bonam mentem, & videbis
quid futurum sit, quod Dominus Christus Luc.
c. 11. v. 13. Πόσω μάλλον δώσει πνεῦμα ἀγιον πᾶσι
αἰτῶσιν αὐτόν. quanto magis gratiam spiritus eam
postulantibus concedet? scil. quod Joan. ep. 1. c. 5. v.
14. *Ἐάν τις αἰτῶμεθα καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ, ἀκούει
ἡμῶν· καὶ ἐάν τις αἰτῶμεθα ὅτι ἀκούει ἡμῶν, οὐδὲν ὅτι
ἐχρῶντο τὰ αἰτήματα ἡμῶν.* Epictet. lib. 2. c. 18.

40 *Μείνον τὰ λεία· καὶ συνάρπαδις. μέγας δὲ ἀγῶν ὅτι,
θεῶν τὸ ἔργον, ὑπὲρ βασιλείας, ὑπὲρ ἐλευθερίας,
ὑπὲρ ἐνδοξίας, ὑπὲρ ἀταραξίας. τὸ δὲ μέμνηται
ἐκείνους ὁπταλέως βοηθῶν καὶ παρασπῶν, ὡς τὸν Δι-
οσκόρου ἐν χειμῶνι πλέοντες. Videatur & Menan-
drianum illud superius paulò exhibitum.*

§ 41. *Τὰ προσηγμένα φυσολογῶν*. Quæ de re-
rum natura prius fuerant meditatus. Ità se explicat
ipse apud Laërt. in epist. de quo Marcus istic, E-
picurus; καὶ γὰρ ὁπότε ἡμῶν διδοχασμῶν. vide inf.

50 *καὶ τὰ προσηγμένα, præstantiora; cum præteri-
ta, præcedentia, prægressa, priora, Epicurus veller.*
Πῶς ἡ διάνοια] etiam Epicurus inter decum-
bendum animi prius potiùsq; quam corporis, spi-
ritus quàm carnis, rationem habet curamq; gerit?
quid Chrysippum? quid Christianum facere o-
portebit? Ità Psaltes. Ps. 41. v. 4, 10. animæ sani-
tatem.

tatem primo loco, tum corporis Deum poscit.

Καταφραστῆς] Xyl. καταφράστῆς legisse videtur. quasi Pindaricum illud voluerit, γυίοις ἀει-
ἀπίων πάντοθεν φάρμακα. Pyth. 3. idemq; medicum
adhibuit omnino negare Epicurum frustra aut-
umat; cum negat duntaxat eo animo adhibuit, ac si
magni momenti haberet illud, quod à medico
præstaretur. Ego verò existimabam τὸ καταφράστ-
ῆς id est esse munire corpus adversus vim morbi.
Somnia nimirum mera comminiscimur nobis, ubi
genuina non occurrit scriptura. Verum somni-
um istud excussit planè mihi Vir clariss. Salma-
sius, dum legendum suggerit, καταφράστῆς. quo
verbo usus est & Marcus l. 7. § 3. & l. 10. § 13.
unde & φράγμα pro fastu. μετὰ δὲ νῦν φράγμα-
τῶ, l. 4. § 42. non medicis, inquit, præbebam me,
ut de me magnos spiritus sumere possent, quasi aliquid
operæ pretium facturi, in sanitate mihi restituta. Ni-
hil certius. Quod autem Marcus hic καταφράστ-
ῆς id est in eodem planè argumento ὁρῶν ἐπάραι
Epictetus dixit, differt. l. 3. c. 10. τί ἐν κολακίαις
τὸν ἱατρὸν; πὶ λέγεις, ἐὰν δέλης, κύειε, καλῶς ἔ-
ξω; πὶ παρέχεις αὐτῷ ἀφορμὴν τὸ ἐπάραι ὁρῶν;
hoc est, τὸ καταφράστῆς. de eisdem sensu diver-
so Marco, τὰς ὁρῶς ὑπὲρ ὧν ἀρρώστων συσπῶσαι
dixit l. 4. § 42. Certè ὁρῶν & καταφράγμα
conjunxit & pro eodem usurpavit Epictetus l. 3. c.
26. ad l. 10. § 19. repræsentandus. καταφράστῆς
optimè exprimit quod Hebræi dicunt יָאִירָא
i. e. inquit Jairus ad Judic. cap. 7. vers. 2. יָאִירָא
vauntur; to vaunt.

Ἄλλ' ὁ βίβ' ἤρατο ἔν' ἡ καλῶς] M. Calaub.
ἡέσκατο, legisse videtur. D. Boot. (cui accedo)
ἡέτο mavult. Senec. ep. 92. Epicurus, cum illum
hinc wine difficultas torqueret, hinc insanabilis ex-
ulcerati dolor ventris, beatissimum, inquit, hunc &
ultimum diem ago. quod idem & ep. 66. tangit. E-
picuri verba ipsa habes ex epist. ad Idomeneum apud
Laërt l. 10. πῶ μαχαίαν ἄγοντες, ἡ ἄμα πλὴ-
τῶντες ἡμέραν τὸ βίβ' ἐγχερόμεν ὑμῖν ταυτὶ σερ-
γνεία τε παρηκολυθήκει, ἡ δυσεντερειὰ πάθη, ἡ
κολῶν ἐκ ἀπολείπειν τὸ ἐν ἑαυτοῖς μέγας ἀν-
παρετάτῃ τοῦ τῶν τοῦ κατὰ ψυχῇ καίεν, ἐπὶ τῇ
ὧν γεγονότων ἡμῶν διαλογισμῶν μνήμη. Eam Cice-
ro, qui ad Hermachum scriptam asserit, sic vertit,
Tuscul. l. 3. cum ageremus vitæ beatum, & eundem
supremum diem, scribebamus hæc. tanti autem mor-
bi aderant vesica & viscerum, ut nihil ad eorum mag-
nitudinem posset accedere. compensabatur tamen cum
his omnibus animi letitia, quam capiebam memoriā
rationum inventorūque nostrorum. Meminit & Epi-
ctetus differt. l. 2. c. 23.

Ταῦτα] Leg. ταυτά. ταυτὰ ἐκείνη, eadem quæ
iis. quod non advertens Xyl. sententiam muti-
lavit.

Μὴ ἀφίστασθαι φιλοσοφίας ἐν δὲ δὴ ποτε τοῖς περὶ
πίπτει] Quod de Theoderico Gotho aleam tra-
ctante, Sidon. l. 1. ep. 2. In bonis jactibus tacet, in
malis videt, in neutris irascitur, in utrisque philo-
phatur.

Μήτε τὸ ἰδιώτη καὶ φυσολόγῳ συμφυαρεῖν] at
Epicurum suprà aiebat dixisse, ὅτι τὰ φυσολόγια
φυσολογῶν διετέλει. & l. 10. § 30. monet Mar-
cus ipse, φυσολόγος ὅρα τὰ ἐν τῷ βίῳ. itaq; illud
καὶ φυσολόγῳ Xyl. prorsus omisit. Verum potuit
ibi speculationes naturales designasse, quæ ad rem
præsentem mentemq; firmandam faciebant, istæ
vanas, futiles, curiosas, inutiles, notare, quæ ad mo-
res formandos nihil conducerent. Suspicio tamen
haud prorsus spernenda forsitan fuerit, scripsisse
Marcum καὶ μὴ φυσολόγῳ, vel καὶ ἀφυσολόγῳ, &
rerum naturæ imperito. vide l. 10. § 9. καὶ συμ-
φυαρεῖν autem dixit, quomodo συνεπιδρυνεῖν l. 7.
§ 43.

Πρὸς μὲν τὸν νῦν περὶ τοῦ ἀνθρώπου] Vult nos,
quod vulgò dicitur, hoc agere. Flaccus in art.

Ut jam nunc dicat, jam nunc debentia dici.

Ita Marcus, ut jam nunc facias, jam nunc fieri
debentia. vide ad l. 6. § 2. & suprà § 6, 29. & l.
10. § 1.

§ 42. Ὁν δύνανται] itaque ἐν τῷ κόσμῳ ὅτε
δεῖν οὐκ ὀφείλου, ut Apost. ad Cor. ep. 1. c. 5. v. 10.
ἐκ τοῦ κόσμου ἐμμεναι, ut oportet. si ejusmodi vitare ve-
limus homines, quales in mundo non possunt non
esse frequentes. Verum necessitatem illam, quam
somniabant Stoici, quasi citra malum bonum nè
consistere quidem posset, Christiani neutiquam
agnoscimus. vide ad l. 6. § 41. & l. 8. § 15.

Ὅς ἀνέγκη ἐν τῷ κόσμῳ] Tertull. adv.
Prax. c. 10. Oportebit enim & milvos esse & hereti-
cos. Alludit ad illud Apostoli, ad Cor. ep. 1. c. 11.
v. 19. Δεῖ δὲ καὶ αἱρέσεις εἶναι] sed & D. Christus,
Matt. cap. 18. v. 7. ἀνέγκη γὰρ ὅτι ἐλθὼν τὰ
σὰ ἀνδραγαθία.

Τίνα ἔδωκεν ἡ φύσις ἀρετῶν τοῖς τοῖς] Vide
suprà § 11. Epictet. enchir. c. 9. ἐφ' ἑκάστῃ
τοῖς ἀρετῶν, μέγιστον ὅπως ὅπως ἐπὶ σταυρῶν
τῶν, τίνα δύναμιν ἔχεις τοῖς τῶν καλῶν ἀν-
τὶ καλὸν ἰδῆς ἢ καλῶν, εὐρήσεις δύναμιν τοῖς
ταῦτα ἐγκρατεῖαν. ἐὰν πόνος τοῖς σφοδρῆται, εὐρή-
σεις καρτεῖαν. ἐὰν λοιδορεῖται, εὐρήσεις ἀνεξιχνία-
ν, καὶ ὅπως ἐδιδόμην σε, ἡ συναρπάσσειν αἱ φαν-
τασίαι.

Πρὸς μὲν τὸν ἀγνώμονα τὴν ἀφρόνησιν] Ità A-
post. ad Titum c. 3. v. 1. πᾶσαν ἐνδουλεύου
ἀφρόνησιν, καὶ τῶν πάντων, & quia objici poterat, mul-
tos esse ἀγνώμονας καὶ ἀνοήτους, mox subjicit, v. 3.
Ἡμεῖς περὶ καὶ ἡμεῖς ἀνοήτοι, ἀπειθεῖς, ἀνεί-
μητοι, &c.

Μεταδιδόσκον τὸν πᾶσαν ἀνθρώπων] quod Jacob.
Apost. ep. c. 5. v. 19. τὸν ἀπὸ τῆς ἀληθείας πᾶσαν
δένει

διῆλθε ἐν μέσσοις τοῦ λαοῦ ὡς ἄνθρωπος. vide supra § 11. & ad l. 8. § 59. Hoc est autem quod ipsa natura lex luxque postulat. Cicer. offic. l. 1. Omnium communia hominum videntur ea, quæ sunt generis ejusdem, quod ab Ennio est positum;

Homo qui erranti comiter monstrat viam,
Quasi lumen de suo lumine accendat, facit;
Ut nihilominus ipsi luceat, cum illi accenderit.

Huc præceptio Mosaica Deut. c. 22. v. 1. devicini pecude jumentoque ubi erraverit, reducendo. De qua Tertull. ad Marc. l. 4. c. 35. Pecora quoque; fratristui si errantia in via inveneris, prohibet despicias, quod minus ea reducās fratri tuo; nedom ipsum sibi.

Ἀραμαρτάνει τὸ θεοκρινόμενον] Bonum enim sibi quisque suum etiam in eo quod peccat, proponit; quum tamen peccando malum quicquid; attrahant sibi suum. Hoc est quod Augustinus passim inculcat ep. 121. c. 4. Beatam vitam habere omnes homines volunt. etiam qui pessime & perditè vivunt, nullo modo ita viverent, nisi eodem modo se esse vel posse fieri beatos putarent. Hoc est ergo quod cupiunt & boni & mali; sed ad quod perveniunt non nisi boni. Et ibid. c. 5. Dicunt nonnulli, beatum esse, qui secundum suam vivit voluntatem. absit verum credamus, quid si enim nequiter velit vivere? nome tanto miserior esse convincitur, quanto facilius mala ejus voluntas impletur? Mox, post adducta ex Ciceronis Hortensio ista, (quæ laudat etiam de Trinit. l. 13. c. 5.) Omnes aiunt, beatos esse qui vivunt ut ipsi velint, falsum id quidem. Velle enim quod non deceat idem ipsum miserrimum: nec tam miserum est non adipisci quod velis, quam aliquid velle quod non oporteat. Testimonium, inquit, hoc verum est. ille igitur beatus est, qui quicquid vult habet, & nihil vult quod non debet. & in Psal. 118. conc. 1. beatum esse tam magnum est bonum, ut hoc & boni velint & mali. nec mirum est, quod boni propterea sunt boni; sed illud est mirum, quod etiam mali propterea sunt mali, ut sint beati. Nam quisquis libidinibus deditus, luxuria suprisque corrumpitur, in hoc malo beatitudinem querit, & se miserum putat, cum ad concupiscentiæ suæ effectum non pervenit, & beatum jactat, cum ad eum pervenit. Sic avarus ad hoc opes congregat, ut beatus sit: & sceleratus quisque in sceleribus beatitudinem querit. ita omnes beatitudinem concupiscunt: sed quomodo ad eam perveniatur, plurimi, dum nesciunt, per itinera ea currunt, quæ misera sunt, & ad majorem miseriā ducunt. His gemina apud eundem, de lib. arb. l. 1. c. 14. de trinit. l. 13. c. 3. 8. de natura & grat. c. 49. de Stoic. & Epicur. c. 3. & alibi. Sed & apud Salvian. de provid. divin. l. 1. & ad Eccles. Carol. l. 3.

Πεπληνηται] Ità l. 6. § 20. πεπληνηται & τὸ ὄδον ἀγνοῶντα. De se David, Psal. 119. v. 176. ἐπληνθίω ὡς πρὸς τὸν ἀπολλόμενον. Esajas, c. 53. v. 6. πάντες, ὡς πρὸς τὰ, ἐπληνθίοντες. & Pet. ep. 1. c. 2. v. 25. ἥτις γὰρ ὡς πρὸς τὰ πλά-

νόμω. alludunt ad ovium naturam, de quarum simplicitate & proclivitate ad deerrandum, videri poterit Aristot. histor. animal. l. 9. c. 3.

Ἐξ ὧν ἡ διάνοια σε χρίσων] Vide lib. 7. § 22. Εἰ δὲ ἀπαίδευστος τὰ τῶ ἀπαιδεύεσθαι περὶ αὐτοῦ Senec. de ira. l. 2. c. 31. Aut ignorantia nos rerum, aut insolentia iracundos facit. ignorantia, quid enim mirum est malos mala facinora edere? quid novi est, si inimicus nocet, amicus offendit, filius labitur, servus peccat? Terent. Andr. 4. 5. Mirum verò, imprudenter mulier si faciat meretrix? vide ad l. 4. § 6. & l. 12. § 16.

Σαυτὸς μᾶλλον ἐν γὰρ, ὅτι ἐστὶν ἀπειθαρχία] & paulò post. τὸν τὸ ἀμαρτήμα] Ità Martia marito infimulanti, quod à se accepta Caesaris arcana in exitium suum imperatrici prodiderat. Δικαίως, justè, inquit, hæc pateris; "Ὅτι μοι τοσούτων σωνοικῶν χρονον, ἐκ ἔγνων, ἔδωκεν ἑσὶν ἐνυλάξω τίς ἀνεστί; quod cum tam diu tecum vitam exegeris, incontinentiam linguæ, vel non adverteris, vel non caveris. Verum apud Plutarch. Fulvium perperam pro Fabio legi docent. Lips. ad Tacit. annal. l. 1. & Muret. var. lect. l. 11. c. 2. Plutarch. de ira cohib. Ἐκ σαπκόν ἐστι τὸ ἀγνοεῖν καὶ τὸ ἀπειθαρχεῖν. δὲ καὶ πρὸς Παναίτιον ἔστιν. καὶ τὸ ἀναξαρτῆς, καὶ καὶ δὲ τὸ ἐκείνῳ ἐπὶ τῇ τελευτῇ τὸ πᾶσι δὲ ἐπὶ πέν, ἡδὲν ὅτι τὴν τὸν ἐγέννηται, τὸ τοῖς παρὲς ἐκείνῳ ἐκείνῳ ἀμαρτήμασιν, ἡδὲν ὅτι σοφὸν ἐκ ἐπειλάμην δέλον, ἡδὲν ὅτι ἀπαθὴ τὸν φίλον ἐκ ἐκπαιδείας, ἡδὲν ὅτι ἡ γυναικα γυναικα ἔχον. Senec. loco proximè memorato. Turpissimam aiebat Fabius imperatori excusationem esse. Non putavi, ego turpissimam homini puto. Omnia puta, expecta. etiam in bonis moribus aliquid existit asperius. Semper futurum aliquid quod te offendat; existima.

Μὴ καταληνθῆς ἔδωκε] phrasis notanda; quam & supra restituiimus. l. 7. § 13. καταληνθῆς δὲ δόξα quis dicitur, quando astio dandi, sive doni collatio, ἐπ' αὐτὸ τὸ δέδωκεναι, ἥτοι κοινωτικῶς τὸ προσέχει. καὶ ἀλλήγει. ut supra § 32. καὶ ἐνταῦθα ἡ ὁρῆσις ἀπολύει. ut l. 5. § 34. Nihil aliud spectat, nec ullum finem ulteriorem habet præfixum ac propositum sibi, nisi ut datum ac largitum sit. (quomodo Seneca, de benef. l. 1. c. 2. dedi ut darem. & l. 4. c. 13. dat, nà non dederit) ὡς πᾶσι τὸν καρπὸν ἀπειληθῆναι, ità ut omnem prorsus fructum donationis in eo ipso quod dederit, & posuerit, qui dat, & accepisse se existimet. uti Marcus mox. de quomodo largiendi vide plura, l. 5. § 6. & l. 7. § 72, 73. Senec. epist. 115, Pecunia ex quo in honore esse cepit, verus rerum honor cecidit: mercatoresque & venales invicem facti, querimus non quale sit quid, sed quanti. ad mercedem pii sumus, ad mercedem impij: honesta quamdiu aliqua illis spes inest, sequimur; in contrarium transiunt; si plus scelera promittant. quod Juvenal. sat. 10.

—quis enim virtutem amplectitur ipsam
Præmia si tollas? — Sed pergit Seneca.

Quid est autem turpius, quam aliquem computare quanti vir bonus sit? cum virtus nec lucro invitetur, nec absterreatur damno; adeoque neminem spe ac pollicitatione corrumpi, ut contra se impendere jubeat, ac sæpius in ultro-tributis sit. Quid consequor, inquit, si hoc fortiter, si hoc gratè fecero? quod feceris, nihil tibi extrà promittitur: si quid forte obvenit, inter accessiones numerabis. rerum honestarum pretium in ipsis est. Idem de benef. l. 4. c. 1. ad quæ Lips. factum ipsum facti merces. Idem epist. 113. Sacra res est justitia, alienum bonum spectans; nihil ex se petens, nisi usum sui. me justum esse gratis oportet. parum est, me in hanc pulcerrimam virtutem ultro etiam impendere juret, non est quod spectes, quod sit justæ rei præmium majus, quam justum esse. Sed &, de clem. l. 1. c. 1. Rectè factorum verius fructus, fecisse. nec ullum virtutum pretium dignum illis extrà ipsas est. Et de vit. beat. c. 9. Interrogas, quid petam ex virtute? ipsam: nihil enim est melius; ipsa pretium sui est. Silius bell. Pun. l. 13.

Ipsa quidem virtus sibi met pulcerrima merces.

& brevius adhuc Claudian: de Mallii coff.

Ipsa quidem virtus pretium sibi--

& Tragicus nescio quis latius, apud Clem. Strom. lib. 4.

Ὅς ἐρεκ' ἀρετῇ ᾧ ἐν ἀνθρώποις μόνῃ

Ὅυκ ἐν θυραίων τάπησι λαμβάνει

Ἀυτὴ δ' ἐαυτῷ ἄδρα ᾧ πόνον ἔχει.

Hoc in tot una rebus humanis habet

Virtus, quod extrà præmium non accipit;

Dignum laboris ipsa, sed pretium sui est. Grot.

Epictet. l. 3. c. 24. Τὶ ἐν ὄρεσιν αὐτῷ τῷ περὶ
ἐκείνῳ; τὸ περὶ αὐτοῦ. ἐπαθλον ἐν ἐκείνῳ; οὐδὲ ζή-
τεις ἐπαθλον ἀνδρείᾳ γὰρ μῆζον τῷ καλῷ καὶ δίκαιᾳ
περὶ τὴν; vide l. 1. § 16. Spectat huc planè illud
Pauli Apost. ad Philip. c. 1. v. 21. Ἐμοὶ γὰρ τὸ
ζῆν καὶ ὄνειδος, καὶ τὸ ἀποθανεῖν κέδος. quo in loco
(præfiscini dictum sit) solus interpretum reve-
rendus D. Airæus noster Apostoli mentem asse-
cutus videtur. Parum, inquit, pensi habeo, quid de me
fiat, modo sive vitæ sive mortis meæ Christo bonus ullus
accrescat, mihi siquidem, cum in vita, tum & in mor-
te, questus est Christus. hoc est, questus omnis, sive
merces omnis, quem ego mihi vel vivendo vel mori-
endo propono expetōq; Christus est; sive is est,
ut Christo deserviam. vide l. 8. § 2. Malè autem

hic Annot. Lugd. qui κατὰ ἀληθειᾶς δίδοναι expo-
nit, ita dare, ut in accipiente desinat. pejùs quòd κα-
τὰ ἀληθειᾶς, rescribi postulat. pessimè quòd hoc ita
sumi vult, ut significet, seipsum spectando: quod est
Marci menti ex diametro adversum.

Τέτα μὲν δὲ Ζηῆς] Θωμάς ζῆται γὰρ ἐν τοῖς στα-
τεῖς, (inquit Plut. de amore proles) τὸ,

Μὲν γὰρ ἀνθρώπων τις ἀνθρώπων φιλεῖ;

Ergo hominem homo mercede quisquam diligit?

Magna scil. laus est, si homo mansuetus homini est.
Senec. epist. 95. Cicero de legib. l. 1. Id enim ip-
sum injustissimum est, justitiæ mercedem quærere. &
ibid. Qui non ipso honesto movemur, ut boni viri si-
mus, sed utilitate aliquâ atque fructu, callidi sumus,
non boni. Et mox: Quid liberalitas? gratuitane est
an mercenaria? si sine præmio benigna est, gratuita;
si cum mercede, conductæ: nec est dubium, quin is qui
liberalis benignusque dicitur, officium, non fructum se-
quatur. Ergo item justitiæ nihil expedit præmii, nihil
pretii. per se igitur expetitur. Eademque omnium vir-
tutum causa atque sententia est. Idem academ. l. 4.
charitas, amicitia, justitiæ, reliqua virtus esse nulla po-
test, nisi erit gratuita: nam quæ mercede aliquâ ad offi-
cium impellitur. ea non est virtus, sed fallax imitatio
simulatioque virtutis. Ἀλλὰ γὰρ δὲ ἡ ἀρετὴ ἵνα καὶ ἀρε-
τῇ μείνῃ, περὶ τὸ καλὸν μόνον βλέπῃ. Gregor.
Naz. ad Episc. 150.

Ὡς εἰ οἱ ὀρθοί] vide ad l. 2. § 1. de corporis
membris, Ambros. hexam. l. 6. § 9. Videas suo sin-
gula gratuito stipendio militare.

Ἀπὲρ τὸ ἴδιον] Insignis Annotatorem Lugd.
non emendandi, sed in deterius demutandi pruri-
tus tenuit, qui proverbii planè immemor, καλὸν ἐν
καίῳ ἐν κινήσει monentis, etiam καλὰ ἐν κινήσει
passim sollicitat, nec sollicitat tantum, sed sedibus
iuis pellit prorsus. Is hoc loco, Lego, inquit, ἐχρη-
σάμενος. qui idem tamen libro 11. ἀπὲρ προῆχο
positum vult. Locus is est, l. 11. § 1. ἐξ ὧ ἀπὲρ τὰ
ἐμὰ, sed & l. 4. § 49. ἡ φύσις ἡ τῷ ἀνθρώπῳ ἀπὲρ τὰ
ἴδια. ad quem locum quæ adnotavimus si consu-
lere libuerit, Marci sensui mutatione istâ nervos
plurimum accisos faciliè deprehendes. nam nu-
merum mutari, ubi neutra sunt nomina, docere
poterant eum & sub Orbilii ferula adhuc agentes.
Consultius fecisset si pro ἀπὲρ legisset ὁ ἀπὲρ. neque
enim relativum illud ad ταῦτα, h. e. membra ope-
rantium, sed ad τὸδε τι, sive opus; ad quod condi-
ta sunt, respicit.

Ad Librum X.

§ 1. **E**ν ποτὲ] Eris, spero, aliquando: Caf. Ego malim ἐρωτηματικῶς legere. Erisne tandem aliquando? expostulare siquidem videtur cum anima sua, quod ista nondum assecuta sit. prout & l. 4. § 37. & infra § 9. ut receptam lectionem sequamur. sic Jerem. c. 13. v. 27. non mundabis te? quando tandem futurum est?

Ἀπλὴ καὶ μία] vide ad l. 6. § 30. τὸ ὁμαλές. Ἰουμνὴ] vide lib. 11. § 27. Flacc. *carm.* lib. 1. ed. 24.

Incorrupta fides, nudaque veritas.

Et Naso amor. l. 1. el. 3. Nudaque simplicitas. —

Φανερώτερον τὸ ἀπεικονίζον αὐτῷ] vide infra. § 37. & l. 12. § 2, 3. At Epictet. l. 3. c. 22. τὰ ἡλὶς καὶ παρώτερον ἀγαμονικόν, ait. & Joan. Chrysost. in ep. 1. ad Cor. orat. 40. πῶς τὸ βαπτισθέντος ἡμεῶν αὐτῷ τῷ ἡλιακῶν ἀκρίβειαν καὶ παρώτερον.

Ἀπεικονίζον] Itā Dio Prus. orat. 37. de Anaxarcho: ὁπῶρ ὡς ἀπεικονίζον. vide ad l. 8. § 34. corpus vesti, sive indumento, confert; quomodo & Apost. ad Cor. ep. 2. c. 5. v. 4. Joan. Chrysost. de statuis orat. 5. τί ποτ' ἐν ὅτι θάνατος; ὁπῶρ ὅτιν ἐμάπον ἀποδύσας, καὶ ὁπῶρ γὰρ ἐμάπον, τὸ σῶμα τῇ ψυχῇ ἀπεικονίζεται; καὶ τὸτο πρὸς βραχὺ διὰ τῆς τοιαύτης ἀποδύμενοι, λαμβανόμενοι ἀποκαταστασάμεθα. Lucret. l. 3. Si immortalis, inquit, nostra foret mens, (quod esse nos novimus) vestem relinquare, ut anguis, gauderet. At Tertull. de resurrectione. c. 7. carnis tunicam, cutem dicit. carnem, inquit, pellicea tunica, i. e. cutes superaddita vestierunt. usque adeo si detraxeris cutem, nudaveris carnem. Porphy. de abstinent. l. 1. Ἀπλυτόν ἀεὶ τὸν πολλὸς ἡμῶν χιτῶνας, τὸν τε ὄρετον τῶτον καὶ σείκμον, καὶ ὅς ἐσθδεν ἡμῶν σιμεδα, περὶ τοῦ ὄντος τοῦς διακρίσεις; & l. 2. Ἐν τῷ τῷ ναῶ τῷ πατρὸς, τὸ κόσμον τέτω, ἢ ἔρατον καὶ ἐπὶ τὸς ἡμῶν χιτῶνα τὸν δευμάπον, ἐκ ἀγρόν περὶ σῆκην διατηροῦν; Certē Origenes tunicas pelliceas, quibus protoplastas Deus induisse Mosi dicitur Gen. c. 3. v. 21. corpora vult esse, quibus animae amiciuntur. Verum delirium hoc refutat Methodius apud Epiphan. *her.* 64. § 23. Ambros. *hexam.* l. 6. c. 6. Caro hodie sumitur, cras disponitur. non igitur caro tu es. caro amicus est anime, quae se induit quodam corporis vestimento. non igitur tu vestimentum es, sed qui vestimento uteris. Gregor. Roman. in Job. l. 9. c. 29. vestimentum est corpus terrenum, quod induta anima tegitur, ne in subtilitate substantia sua nuda videatur. Senec. ep. 92. Quod de veste dixi, idem de corpore meo existima dicere. nam hoc quoque

natura, ut quandam vestem, animo circumdedit. v. lamentum ejus est.

Τῆς φιλητικῆς καὶ σεμπτικῆς] σεμπτικῆς istud istic non concoquo. Xyl. omisit, Caf. de affectibus & desideriiis ab exterioribus istis penitus abstractis exposuit. Sed leviculā mutatione, lectio recta restituitur, σεμπτικῆς, rescribendo. dilectionem talem commendat sibi, qualis est σοφία, sive naturalis affectio, quā prolem suam parentes diligunt; hoc est, veram, simplicem, gratuitam, non mercenariam, non fucata, non effictam. de qua videatur Plut. περὶ τῆς εἰς τὰ ἔργα εὐλοσσομένης.

Πλήρης καὶ ἀνευδής] vide ad l. 2. § 17. & l. 3. § 5, 7, 8. Apostol. ad Phil. c. 4. v. 18. ἀπέχω πάντα καὶ ἀπεισέω, πεπληρωμένος. Clem. *strom.* l. 7. de Gnostico. Αὐτάρκης καὶ ἡσυχάζων, ἀνευδής ὅς τῷ ἄλλων, Epictet. l. 3. c. 24. ἐξέποτε δ' ὅτιν ὄντων εἰς τὸ ἄλλο ἐλθεῖν, εὐδαιμονίαν καὶ πόσον τῷ ὅς περὶ τῶν. τὸ γὰρ εὐδαιμονεῖν ἀπείχων. 20 δὲ πάντα αὐτῷ δίδει, πεπληρωμένος πᾶσι τοῖς κακοῖς. εἰ δὲ περὶ τῶν αὐτῷ, ὅς λιμὸν. vide l. 11. § 1.

Οὐδὲν ὀπιποθεῖσαι] Vide l. 11. § 37.

Ἀρκιδήση τῇ παρέσῃ] Vide l. 7. § 54. & l. 8. § 2. & l. 9. § 6. Apost. ad Philip. c. 4. v. 14. Ἐμαυτὸν ἐν οἷς εἰμι αὐτάρκης εἶναι. Clemens *strom.* l. 7. ὁ ἡνωτικός ἐστὶ ὁρῶνται πινὼ τῷ ἀπόντων, ἀρκιζόμενος τοῖς παρῶσι. elegantissime illustrat hoc Epictetus *enchir.* c. 15. ubi convivio vitam confert his verbis. Μέμνησο, ὅτι, ὡς ἐν συμπόσιῳ δεῖ σε ἀναστρέφεσθαι. ἀντρεφόμενος γάρ σε κατὰ σε; ἐπτείνεις πῶς χεῖρας, κοσιμαίς μετὰ σε; παρέρχεται; καὶ κατεχέ; ἐπο ἡκει; καὶ ὅτι σε παρῶν πῶς ὄρεξιν, ἀλλὰ ἀπειλῶς, μέγας ἀν γίνηται κατὰ σε. ἐπο πρὸς τέχνη, ἐπο πρὸς γυναικα, ἐπο πρὸς ὄρεας, ἐπο πρὸς πλεόν; καὶ ἐσθ ποτὲ ἀξίῳ τῷ διῶν Συμποτίς. ἐν τῷ καὶ παρατε δύντων σε καὶ λάβης ἀλλ' ἑσθδής, τότε ὅς μόνον Συμποτίς τῷ διῶν ἐσθ, ἀλλὰ καὶ συνάραρον. itā leg. Simplicii commentario; non παραδύντων, quod codices impressi proferunt. Hunc imitatus ex Charidemi persona Dio Prus. orat. 30. Παραγίνεσθ εἰς τὸν κόσμον καὶ ἀνθρώπων ἐργάσωντος, ἐπ' εὐωχίας πνὰ καὶ τοῖς λαμβανέον καλῶν. tum de convivarum variis moribus differens, inter alia, πνὰς τῷ αὐτῷ, καὶ ἀρκιζέ. τοῖς παρῶσι, ἀλλὰ ἐπὶ τὰ παρῶν τῶν διατείνων τὸς χεῖρας; αὐτῷ μισογείας ὄντας, ἰχθύνων ὄρεας, καὶ σπέρμαλα ἔχειν. Talis, monstrum id hominis, Heliogabalus, qui ad mare piscem nunquam comedit; in longissimis a mari locis omnia marina semper exhibuit. Lamprid. Synesius de provident. 1. Αὐτῷ τε καὶ πολλὰς εἰρήνας ἀξίον. ἀνθρώποις ἀπαρδῶν.

σίας κενών, καὶ περιμένειν βίον, ὅσους ἐν πραγματικῇ
μειδα, ἥ τις περιμένειν ἴσχυοιτο καὶ ἡμᾶς, ἵνα
ἀνελάμναι· ἀλλ' αὐτὴν ἐν τὸν περιμένοντα καὶ
ὑπαρμένον· πυλὸν γὰρ ὁ τοῦτος καταγέλαστος ἔσται,
συμπότης ὢν ἀκοσμοῦ, καὶ τῶ πάντων τὸ συμπο-
σιον ἀπικρίπεται, τότε ἐφ' ἑαυτῶν παρόσων ἀνε-
λάμναι, πλὴν ταῦν μὴ πυλὸν εἶ, ταῦτά τε, καὶ
ὡς οὕτως κλαύσεται πωδὲν δικλῶ, τῆς περιμένειν
σης μελῆδος, καὶ εἰς τὸν πλησίον ἐλθόντος, αὐτὸς εἰ-
χόμενος.

Ἡδίστη πῆς παρὰ πᾶσι] Vide l. 3. § 4. & lib.
4. § 23. Clem. Alex. Strom. l. 7. καὶ ὁ πῆς, ὁ πε-
ριμένειν· αἰετα διοικεῖς τὰ καὶ τὸν κόσμον ἀ-
μέλει, πᾶσιν ἐνφερεῖ] πῆς συμβαίνουσιν.

Πάντα σοι πάρεσι] Apost. ad Cor. ep. 2. c. 6.
v. 10. ὡς μὴδὲν ἔχοντες, καὶ πάντα κατέχοντες.
quia ut Marc. leg. spirit. § 2. Ὁ Θεὸς τα πάντα
τῶ πσιδὸν γίνετα· quod Pyladi Orestes Euripi-
deus,

— πάντα γὰρ τὰς εἰς σοι μοι.

Πάντα σοι εἶναι] Vide l. 4. § 39. Apost. ad
Rom. c. 8. v. 28. πάντα σῶνται εἰς ἀγαθόν. Ju-
lian. orat. 8.

Οὐδὲν μέλει μοι· τὰ καὶ καλῶς ἔχει, ubi pro
καὶ malim γὰρ quae in compendio scriptura fa-
cile commutantur.

Παρεστὶ δὲ τῶν πάρεσι] Vide ad lib. 3. § 11.

Ἐπὶ σωτηρίᾳ τῆς τελείας ζωῆς] Mundi scilicet five
Dei. Vide lib. 4. § 40. & lib. 5. § 8. Laert. Ze-
non. l. 7. Θεὸν γὰρ εἶναι ζῶν ἀθάνατον, λογικόν,
τέλειον, νεκρὸν, ἐν ἐνδομυρίᾳ, κακῶ πάντες ἀνέπι-
δκτον, περινοκλῶν κόσμῳ τε καὶ τῷ ἐν κόσμῳ.

Γεννῶντος πάντα] Vide l. 4. § 23.

Καὶ ζωῆς καὶ] Vide lib. 12. § 30. De Chri-
stianis idem Justin. epist. ad Diognet. ὅταν εἴναι ἐν
σώματι ψυχῇ. τὰ εἰσὶν ἐν κόσμῳ χριστιανοὶ ἑσπάρ-
καὶ πάντων τῶν τῶ σώματι μελῶν ἢ ψυχῇ, καὶ χρι-
στianὸι καὶ τῶ κόσμῳ πόλεις· οἰκίαι μὲν ἐν τῷ σώ-
ματι ψυχῇ, ἐκ ἐστὶ ἐν τῷ σώματι· καὶ χριστιανοὶ
ἐν κόσμῳ οἰκίσιν, ἐκ ἐστὶ ἐν τῷ κόσμῳ ἀρετῶν·
ἢ ψυχῇ ἐν ὁρατῶ φερεῖται τῷ σώματι καὶ χριστι-
ανὸι γινώσκονται μόνοντες (leg. divisim μόνοντες)
ἐν τῷ κόσμῳ, ἀρετῶν γὰρ αὐτῶν ἢ θεοσέβεια μὲν·
ἐγκλίκεται μὲν ἢ ψυχῇ τῷ σώματι, σῶνται γὰρ αὐ-
τὸ τὸ σῶμα· καὶ χριστιανὸι κατέχονται μὲν ὡς ἐν ἐρη-
σί τῷ κόσμῳ, αὐτοὶ γὰρ ζωῆς καὶ τῷ κόσμῳ· vide
religiosa: sunt enim elegantia.

Διδυμῶν εἰς ἡύσιν ἐτέρων] Vide lib. 4. § 21.
& l. 7. § 23, 25.

Θεὸς ἵς τε καὶ ἀνθρώποις συμπολιτεύεται] Ita
mundus, ex Stoicorum sententia θεὸς καὶ ἀνθρώ-
πων αὐτὸν κοινὸν συννοησμένων καὶ δίκης καὶ ἀρετῆς
ὁμολογημένως καὶ μακείας· à Deo conditus, di-
citur. Plut. de commun. notit. c. 13. & Cicer. de
nat. Deorum l. 2. Mundum esse censent quasi com-
munem urbem & civitatem hominum & Deorum.

& Senec. ad Marc. c. 18. urbem diis hominibusque
communem. Diodorus à Scalig. ad Manil. lib. 5.
adductus. ὁ κόσμος δὲ σύστημα ἐκ θεῶν καὶ ἀν-
θρώπων· ὡς εἰς περὶ λέγῃ, πόλεις δὲν εἰς ἀρχόντων
ἀρχομένων. Verum clarissime Cicer. de leg. l.
1. Quid est, non dicam, in homine, sed in omni ce-
lo, atque terrâ, ratione divinius? quae cum adolevit
atque perfecta est, nominatur ritè Sapiëntia. Est igitur,
quoniam nihil est ratione melius, eaque & in ho-

mine & in Deo, prima homini cum Deo rationis so-
cietas. inter quos autem ratio, inter eosdem recta ra-
tio communis est. Quae cum sit lex, lege quoque con-
ficiati homines cum Diis putandi sumus. inter quos
porro est communio legis, inter eos communio juris
est. quibus autem haec sunt inter eos communia, &
civitatis ejusdem habendi sunt. unde etiam univer-
sus hic mundus una civitas communis deorum atque
hominum existimanda est. Vide Chrysipp. de finib.
ad l. 2. § 16.

20. Θεοῖς συμπολιτεύεται] De Christianis Paulus
ad Philip. c. 3. v. 20. καὶ τῷ πολιτεύματι ἐν ἑρα-
νοῖς. Et Justin. ad Diognet. ἐπὶ γῆς διατίθενται
ἀλλ' ἐν ἑρανῶ πολιτεύονται. & ibid. τότε θεὸς
πυλῶν ἐπὶ γῆς, ἐπὶ θεῶς ἐν ἑρανῶς πολιτεύ-
ται. quo loco Sylburg. mavult, ἐπὶ θεῶς ἐν ἀνθρώ-
ποις πολιτεύεται at quid si legamus, ἐπὶ πυλῶν
ἐπὶ γῆς ἀνθρώποις, ἐν ἑρανῶς πολιτεύεται; alii
viderint. Clemens Alex. in protrept. Ὡς τῆς ἀγίας
καὶ μακαρίας ταύτης διδάσκεις, (pietatem ac reli-
gionem veram vult) δι' ἧς ἀνθρώποις συμπολιτεύ-
εται θεός. Qui & paedag. lib. 2. c. 10. Joannem
Baptistam ait in eremo καὶ γαλιλαῖν τῷ θεῷ π-
πολιτεύει. vide l. 5. § 27. συζῆν θεοῖς.

Ὡς μήτε μέμφεσθαι π αὐτοῖς] quod Epictet.
l. 2. c. 19. ὁμογενήσονται τῷ θεῷ καὶ μηκέτι, μήτε
θεὸν, μήτ' ἀνθρώπον μέμφεσθαι. vide lib. 12. §
12, 24.

Μήτε καταγινώσκεισθαι τὸ αὐτῶν] hoc est quod
Apost. ad Rom. c. 14. v. 18. ἐνέρεσθαι τῷ θεῷ, καὶ
δοκιμῶν τοῖς ἀνθρώποις.

§ 2. Τίς οὐ καὶ φύσις ἐπιζητεῖ, ὡς τὸ φύσις
μόνον διοικεμένῳ] Observa quid natura tua requirat,
quippe qui tantum à natura gubernaris. Xyl. nec ab-
icedit multum Cas. ego malim, quatenus guberna-
tur à natura mera. i. e. anima vegetativa, quam
φύσιν meram appellat sapientius Marcus. hoc est qua-
tenus nec sensu, ut bruta animantia, nec ratione,
ut homo, ducitur. Sic inf. § 33. ὅσα τὰ φύσις ἢ
ψυχῆς ἀλλοτρίᾳ διοικεῖται. De Stoicis Galenus lib.
quo animam differt corporis crasin sequi c. 4. πνέ-
ουσι τὴν ψυχῇ εἰς βέλονται, καὶ τὰ τῶ καὶ τῶ
φύσιν· ἀλλ' ὑπερότερον μὲν καὶ ψυχρότερον τὸ τὸ φύ-
σις, ἐπεὶ τῶ καὶ ψυχρότερον τὸ τὸ φύσις· ὅτε καὶ
τῶ ὕλη μὲν πρὸς οἰκεία τὸ φύσις, ἐπὶ τὸ πνεῦμα, τὸ
δὲ ὕλης εἶδος. Haec ergo Marci mens genuina.
permittite tibi, inquit, & admittite in te ea quae na-
tura

tura tua pascere videtur, quæ est vegetativa facultate prædita; nisi, si id tibi quæ animal, id est, vite tue sensitivæ, adversari videbitur. tum quod natura tua, quæ es animal, expetere visa fuerit, nisi id tibi quæ es homo, & virtuti rationali, minus consentaneum extiterit. Ità nihil vult admitti, quod natura hominis, aut quæ vitam meram cum stirpibus, aut quæ sensum cum animantibus communem habet, si rationi rectæ, cujus imprimis ratio habenda est, repugnaverit: vide l. 12. § 3. Marco Seneca lucem

sententiam. l. 2. c. 24. Δὴξον μὲν γὰρ, καὶ ἀποστήσεται· ἂν δὲ μὴ δεικνύῃς, αὐτὸς αὐτὸς μᾶλλον ἐξήλας, ἢ πῶς μὴ περὶ τοῦ μὲν. Et lib. eod. c. 12. Δὴξον αὐτὸς τὴν ἀλήθειαν, καὶ ὅφει οὐ ἀκολουθεῖ. μὲν γὰρ δὲ ἂν εἴ μὴ δεικνύῃς, μὴ ἐκείνη κατὰ γὰρ, ἀλλὰ μᾶλλον αἰδῶν τῆς ἀδυναμίας τῆς σαυτῆς. Eundem vide & l. 4. c. 5. hoc idem differentem. vide ad l. 8. § 59. & l. 9. § 11, 42.

§ 5. 'Εξ αἰῶνος] ita l. 5. § 8. ἐν αἰῶνι τῶν αἰῶνων. vide lib. 4. § 26. & lib. 8. § 20, 23.

Προκατακείμενον] vide ad l. 7. § 31. Apostol. apud Luc. Act. c. 4. v. 28. Ὅσα ἢ βελήσῃς προαίρεσις γινώσκῃ. Et Petr. ibid. c. 2. v. 23. Τῇ προαίρεσιν βελήσῃ καὶ προστάσει τῆς θεῆς. Et Jacob. ib. c. 15. v. 17. Κύριε· ὁ ποιῶν ταῦτα πάντα, ὃς οὐ γινώσκει ἀπ' αἰῶνος αὐτὸς. Sive, ut alii codices exhibent; Γινώσκει ἀπ' αἰῶνος ὅτι τὰς διὰ πάντα ἔργα αὐτῆς. Gregor. in Job. l. 12. c. 1. Nulla, quæ in hoc mundo hominibus fiant, absque omnipotentis Dei consilio occulto veniunt; nam cuncta Deus secutura præsciens, ante secula decrevit, qualiter per secula disponantur.

'Η ὀμπλοκή τῶν αἰῶνων] i. e. Series implexa causarum: ut Senec. de benef. l. 4. c. 7. five immutabilis causarum coherentium series, ut ad Helv. c. 8. Idem de provident. c. 5. Causa pendet ex causa; privata ac publica longus ordo rerum trahit. sed & Cicero de divin. l. 1. 'Εμπαράβλη' i. e. fatum definit ordinem seriemque causarum, cum causa cause nexa rem ex se gignit. Et latius adhuc de Nat. Deor. lib. 1. fatalem quandam necessitatem, quæ quicquid accidit, id ex æterna veritate causarumque continuatione fluxisse dicatur. Idemque eodem reficiens de Fato: Nisi ex æternitate causa causam ferens hoc erit effectura. ut sit quasi ἑξ ἑμὸς τις αἰῶνων sic dicta. Nec consultè satis H. Stephanus, cum in Lexic. Ciceron. aliam esse Græcè, aliam Latine vocis notationem affirmat. sero enim Latinum, unde series & sertum est, omnino ἑρῶ Græcum. vide ad l. 7. § 9, 49, 75. Trahit autem huc H. Casaub. Persii illud, sat. 3. v. 66.

Discite, o miseri, & causas cognoscite rerum: i. e. causas eorum, inquit, quæ homini eveniunt; quæ Stoici referebant ad legem factorum. quibus & Marci ista subjicit.

Συνέκλωθε] Vide l. 3. § 11. & l. 4. § 26.

§ 6. 'Εἰ ἀπμοι, ἢ τε φύσει] Malim φύσει. ut l. 11. § 18. 'Εἰ μὴ ἀπμοι, φύσις ἢ τὰ ὅλα διοικῶσα. at Xyl. φύσει legisse videretur. Sive naturā constat mundus.

Μέρος εἰμὶ τῶ ὅλου] vide ad l. 2. § 3. & Casaub. ad Pers. sat. 3. v. 73.

Ὅτι δὲν βλαβερόν τῶ μέρει] vide l. 5. § 22. & l. 6. § 45. Τὸ αὐτὸ συμπερὶν τῶ μέρει καὶ τῶ ὅλου. Aristot. polit. l. 1. c. 4. Siquidem in toto pars est.

fenerabit epist. 92. Quid ergo, inquit, si virtutem nihil impeditura sit bona valetudo, & quies, & dolorum vacatio, non petes illa? quidni petam? non quia bona sunt; sed quia secundum naturam sunt, & quia bono a me iudicio sumuntur. Et luculentior adhuc Aristoteles, ethic. ad Eudem. l. 7. c. 15. Δὲ πρὸς τὸ ἀρχὸν ζῆν, καὶ πρὸς τὴν ἐξ ἑν καὶ ἐνέργειαν τὴν δὲ ἀρχόντος· ὅς δ' ἔστιν πρὸς διαποτα. ἐπεὶ καὶ ἐν ἀνθρώποις φύσις συνεστῆκεν ἐξ ἀρχῆς καὶ ἀρροφῶν, καὶ ἐξ ἑσόν δὴ δόσι πρὸς τὴν ἐαυτοῦ ἀρχὴν ζῆν. Et mox. 'Εἰ τις ἐν αἰρεσίς καὶ κήσις τῶ φύσει ἀγαθὸν ποιήσει τὴν δὲ θεοῦ μάλιστ' ἀγαθόν, ἢ σώματι, ἢ χρημάτων, ἢ φίλων, ἢ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν, αὐτὴν αἰρεσίαν, καὶ ἔσθ' ὁ θεὸς χάλλιστος· εἰ τις, ἢ δὲ ἐνδείαν, ἢ δὲ ἀποβολὴν καλύψει τὸν θεὸν διεκπαύειν καὶ θεωρεῖν, αὐτὴν δὲ φαύλην.

Μὴδὲν αἰερεράζω] Nihil ages supervacaneum. Xyl. at verba monentis sunt, non promittentis. itaque Cas. rebus otiosis ne facessas negotium tibi. Malim simpliciter, nihil satage, vel, nihil satagearis; de re nulla ulterius sollicitus sis.

§ 3. Φθάρσῃ γὰρ σε ἐπαναλώσω] vide ad l. 7. § 33, 64. & l. 8. § 46.

Ἐπὶ τῇ ὑπολήψει ὅτι τῇ σῇ φορητὸν ποιῆσαι] Senec. epist. 78. Levem illum, dum putas, facies.

Τὴν συμφορὴν] quid enim valetudinis & fanitatis causā non sustineas? vide ad l. 5. § 8.

'Η τῇ κατὰ φύσιν] officii causā quid non debeas? vide Apostolum ad Roman. cap. 8. vers. 35, 36. ad Hebr. cap. 11. vers. 35, 36, 37. ad Phil. c. 1. v. 20, 21. & c. 2. v. 17. Lucam Act. c. 20. v. 34, 24. & c. 21. v. 13. vide & lib. 3. § 6.

§ 4. Σεαυτὸν αἰπαῖς, καὶ μὴδὲ σταυτὸν.] Te (inquit) accusa, qui succenseas alteri ob illud, quod corrigere in ipso non vales: velle etiam nec te accusaveris, quod corrigere nequeas; sed feras quod corrigere non potes. Potest tamen aliter intelligi. Tuam agnosce imbecillitatem, qui non potueris erroris illum convincere. quanquam nec hoc quidem vitio tibi vertendum fuerit. curam enim exegeris, non curationem; ut scitè Bern. ad Eugen. de consider. l. 4. Cautè itaque Epictet. l. 3. c. 24. 'Εγὼ τὸ μὲν ἐκὼν παύσω ἐξ ἀπαυτοῦ. ἐπ' ἐμὲ γὰρ ὅτι. τὸ δὲ ἀλόγιστον περὶ σῶμα καὶ δῶκα μὲν ἐξ ἀπαυτοῦ δὲ περὶ σῶμα. qui etiam in eandem cum Marco

Discernenda est demutatio ab omni argumento perditionis. Aliud enim demutatio, aliud perditio. porro non aliud, si ita demutabitur caro, ut pereat. peribit autem demutata, si non ipsa permanserit in demutatione. Servius ad *Aeneid.* l. 6. Elementorum perire, mutari est.

Εἰς ἀποδείξιν ὄντων] ἀλλοίωσιν Xyl. rectè. quia ἀλλοίωσαι præcesserat.

Τὰ ἐωπὴς μὲν κακῶν] Ratiocinatio gemina superior; nisi quod ibi ab impotentia, istic ab ignorantia, quarum neutra universi naturæ competat, argumentatio instituitur. Malum & damnosum aliquod, illa nec nolens, nec nesciens admisit. vide ad l. 6. § 41. & l. 8. § 15. & l. 9. § 34.

Εἰ δὲ πῃ ἀφ' αὐτῶν] Haud rectè fati ista interpretes cepisse videntur. Ex aliorum quasi mente ista supponit: Si quis, inquit, misit naturæ illius universalis ordinatione, quam ipse forsan non agnoscit, ita res esse ex sua natura constitutas dicat, ut ea ratione corruptioni & mutationi sint obnoxia, is sanè ex suis ipsius rationibus stultitiæ redarguetur, quod miretur & indignetur mutari quippiam quod mutari natum sit. Vis autem consequentiæ minùs claret, nisi primum illud ex aliena sententia præsumptum & substratum intelligatur. vide ad l. 4. § 5.

Θαυμάζειν] Senec. ep. 101. Quid est stultius, quam mirari id ullo die factum, quod omni potest fieri? vide l. 8. § 13.

Τῆς διαλύσεως εἰς πάντα] forsan, εἰς πάντα, in eadem. vide l. 4. § 5. Epist. l. 3. c. 13. Εἰς δὲν θένον, ἀπ' ὅθεν ἐξέρχεται εἰς τὰ φίλα καὶ συγγενῆ, εἰς τὰ σοφία. ὅπῃ ἦν ἐν σοὶ πῦρ, εἰς πῦρ ἀπεισιν ὅσον ἦν γῆ, εἰς γῆ, ὅσον ἀνθρώπου εἰς πνέμα, ὅσον ὕδατος, εἰς ὕδρον. Ἀπὸ τῆς γῆς ἐκέρχεται εἰς πάντα ὅθεν ὅθεν. Aristot. metaphys. l. 2. c. 4. Itā Gregor. Nyss. de homin. opific. c. 26. Ὁμοιογῶν τῷ διαλύσει τῷ σώματι, εἰς τὰ ἐξ ὧν ζωίσθηκε γίνεσθαι καὶ ὁ μόνον τῷ γῆν εἰς τῷ γῆν ἀναλίσθαι. ἀπὸ καὶ τῆς ἀέρος, καὶ τὸ ὕδρον περιέχον τῷ ὁμοφύλῳ καὶ ἐκείνῳ ὅθεν ἡμῶν πρὸς τὸ συγγενές τῷ μεταχρησθῆναι γίνεσθαι.

Ἡ τοι γὰρ σκεδαμμένη] vide l. 7. § 32. & 49.

Εἰς τὸν ὅλον λόγον] vide ad l. 4. § 14. 21.

Κατὰ τοιοῦτον ἐκπυρμαδόν] vide l. 3. § 3. & l. 5. § 13. 32.

Ἐχθρὸς καὶ τεῖτλος ἡμέραν] Heri & nudius tertius. i. e. nuperrimè. proverbialis formula, de re haud ita pridem gesta. Sed usitatius pro eadem χθὲς καὶ πρῶτον dicitur Aristophan. ranis:

Ἐχθρὸς καὶ τεῖτλος τῶν πονηρῶν χαλκίος
Χθὲς τε καὶ πρῶτον κοπίστῃ τῷ κακῷ νόμῳ.
Plato de legib. l. 3. Τὰ δ' ἄλλα ἀλλοις πάμπαν, ὡς ἐπὶ εἰπὴν, χθὲς καὶ πρῶτον γεγονότα. Idemq; Alcib. 2. Οἶμαι δὲ σε ἐκ ἀνήκοον εἶναι, ἐνὶ ᾧ καὶ πρῶτον καὶ πρῶτον γενησθῆναι. quomodo Job. c. 8.

v. 9. χθινοὶ ἴστω. vide ad l. 4. § 42. Strabo l. 1. de lydere Canopo: Καὶ τὸ Κανόνιον, ἐχθρὸς καὶ πρῶτον κατωμασμένον. Plut. de igne & aqua: Ὅθεν καὶ, εἰ ἐστὶν εἰπὴν, ὅτε ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνῃς ἐφετῆς λέγεται διὰ τὴν ἡ ἀνθρώπων ἢ δὲ πρὸς χθὲς ἐχθρὸς φασὶ καὶ πρῶτον καὶ Περμηνίδεως [ἐνρηται. πρὸς ὃ τέταρτον] βίβλιν [ἀνδρ] πρὸς, ἐκ ἀνδρ ὕδατος ἦν. ita enim locum illum supplendum autumo. De Constantino Calamano Nicet. Chon. in Manuel. l. 4. c. 5. Ὡς τὸ γένος ἀποβεσμένον, καὶ χθὲς καὶ πρῶτον, εἰ ἐστὶν ὅλος, ἐχθρὸς. nuper natus, nuper natus. Pro eodem νῦν καὶ χθὲς dixit Sophoc. in Antigon.

Οὐ γὰρ τοι νῦν τε καὶ χθὲς, ἀλλ' ἀπὸ ποτὲ
Ζῆταυτα, καὶ ἐκεῖς ἴδεν ὅτε φάνη.

Hac namque jura non hodie ac heri vigent,
Sed ævo ab omni: initia in occulto latent. Grot.

Ex quo emendandi Plutarchi codd. qui in *sympof.* l. 8. c. 9. & de commun. not. c. 27. eodem allusit. καὶ χθὲς καὶ τῆμερον, Heliodor. l. 7. Τὸ ξένον μοι ἐκείνον περιέτιμι καὶ ἡμῶν. χθὲς καὶ τῆμερον παρὸς δειδυκός. Expressit hoc Catull. in epithalam.

Sordebant tibi villicæ
Concubinæ hodie atque heri.

νῦν καὶ νῦν, Aristot. polit. l. 7. c. 10. Ἐοικε δὲ ἔνῳ, ἐκεῖ νῦν, ὅθεν ἡ γνῶσις τοῦ εἰ-
λοσοφίας φιλοσοφῶν. Hebræi dicunt, יוֹמָא

sive יוֹמָא יוֹמָא יוֹמָא quod Græci vertunt,

cum Marco nostro, χθὲς, sive ἐχθὲς καὶ τεῖτλος, & τεῖτλος ἡμέραν. Genes. c. 31. v. 2, 5. Dent. c. 19. v. 6. Reg. l. 1. c. 4. v. 7. & c. 10. v. 11. & c. 21. v. 5. & lib. 2. c. 5. v. 2. Annal. l. 1. c. 11. v. 2. aliquando etiam ἐχθὲς καὶ τεῖτλος. Reg. l. 4. c. 13. v. 5. quanquam laxius isti, non pro nuper tantum, sed pro jam olim etiam usurpant. Moyses

Exod. c. 4. v. 10. יוֹמָא יוֹמָא יוֹמָא

quod Græc. πρὸς τῆς χθὲς, & πρὸς τῆς τεῖτλος ἡμέρας. Lat. ab heri & nudius tertius. sensus est, unquam antehac. Caterum à priore illa formula haud multum abludit Platonis illud in Euthydem. πύρσι ἢ περιπύρσι. Πέριος ὃ ἢ περιπύρσι ἐκείνου ἡμέρας πρῶτον. Posteriore Xenophontis illud Hellen. l. 3. Νῦν καὶ πύρσι. ἐσθλὸν οἱ αὐτὸ νῦν καὶ πύρσι. & nunc & olim iidem sumus.

Τὸ ἐν δ' ἐλαβε, μεταβάλλει, ἐκ δὲ ἡ μήτηρ ἐτε-
λεον] Aliud, inquit, est quod nunc geris corpus, sed & anima (cum aëreum quiddam hoc statuat) ab eis, quæ mater tua enixa est: cum à cibo, quo vesceris, aëre, quem attrahis, maximam fui partem, ex qua ea nunc constant, acceperint. vid. ad l. 9. § 20.

Ἵπτις δ' ὅτι ἐκείνῳ σε λέων περιέτιμι τῷ ἴδιῳ
ποιῶ, ἐκεῖν ὄντι, εἶμαι, πρὸς τὸ νῦν λεγόμενον.]
Istis, ut virii suspectis, Xyl. notam adfixit. Cal. quid securus fuerit, non possum ex versione assequi

sequi. mihi aquam hærere agnosco. interim ob-
servo verbum *παρακινῶ* quod Stephani Thesau-
rus ille luculentissimus non exhibet, Marco hic
usurpatum; & in forma passiva quam vocant,
Galenus, de sect. opt. c. 20. verbis illis; *ἵνα μὴ πα-
ρακινῶται τῇ λέξει παρακινῶντες*. Ne videamur vocabulo
ipsi addicti esse; aut ei pertinaciter adherere. For-
san ergo Marci mens fuerit. Suppone verò, illud quod à
matre traxisti, isti ipsi quod nunc geris, & peculi-
ares suas affectiones habet, te valde addicere, eidem-
que quasi implicitum tenere, cum nihil hoc faciat ad
id quod nunc dicitur, nec propterea obster, quò minus
verum id sit. Sed ἐπὶ χάω. locum certè vel vitiatum
vel mutilatum suspicor.

Τὸ ἰδίως ποῖον] Vide l. 9. § 24.

§ 8. Ονομασία δὲ αὐτοῦ] Flaccus l. 1. ep. 16.

Tu rectè visis, si curas esse quod audis. Et mox:
Cum patris sapiens emendatusque vocari,

Respondesne tuo, dic sodes, nomine? — &c.

Vide Epictetum differt. l. 2. c. 10. De clerico, 20
Hieron. ad Nepot. Interpretetur primò vocabulum
suum, & nitatur esse quod dicitur. Plato epist. 4.
φαγεῖν ἐν δόξῃ ἡμᾶς γενέσθαι. ὅπῃ ἐσμέν ποῖοι οἰ-
οῖσθαι φαμεν. Synes. de regn. χρῆται δικαίως τῇ
σεμνῇ προσσηρεία τῷ σεμνῇ παραγματοῦ. ὃ γὰρ ὁ-
νόματα πιστὴ ἢ παραγματοῦ ἐστὶ, τὰ δὲ παραγματοῦ
καὶ τῷ ονόματι. Dio Prus. orat. 38. Præclare
Gregor. Nyss. de profess. Christ. Ὡς περὶ γὰρ εἰ τις
ἐκ τούτων, ἢ ῥήτωρ, ἢ γεωμέτρης καλεῖται ποδίσσειν,
ἐκ ἀνδραγαθίας τῇ ἀπαυδασίᾳ τὴν ἐπωνυμίαν ἐ-
λέγχεσθαι, μὴ ἐνδοκίμου ἐπὶ τῆς πίστεως ὁνο-
μάζεται. ἀλλ' ὁ καὶ ἀλήθειαν πτότων προσση-
ρεῖται δέλαν, ὥς ἀντὶ τῆς ψευδολογίας ἢ κλησὶς
ἐλέγχεται, αὐτὰρ ἐπιπρόσθετα τὴν προσσηρείαν
πείθειται. τὸν αὐτὸν καὶ ἡμῖς τρέπον, εἴ ποτε τὸν
ἀληθῆ σκοπὸν τῆς χρύσεως ἐπαγγέλματι ἐξελ-
ζόντες ἐνδοκίμου, ἐκ ἀνδραγαθίας μὴ εἶναι τῶτο, ὅ-
τι τὸ ὄνομα ὑπὲρ ἡμῶν ἐπαγγέλλεται; ὥς ἀντὶ
τῆς πείρας τῆς πειθίκης διήγημα καὶ ἡμῖν ἐφαρμόσεν·
ἐπεδείξοι μὲν ὅτι ἀληθὲς, ὅτι ὄνομαζόμενα, τῶτο
καὶ εἶναι διὰ τῆς ὑψηλῆς πολιτείας. subjungit mox
de simia Alexandrina, apologum: quem & Lucia-
nus in apologia narrat: ac concludit denique: οἱ
μὲν ἐν τῷ μὲν ὀνόματι τῆς τῆς Χρυσῆς ὑποδύοιτο, ὅσα δὲ
τῷ ὀνόματι τῶτο συνδραμεῖται, μὴ δεικνύοι τὰ βίβη,
καταφύεται τῷ ὀνόματι ὁ ποῖός, καὶ τὸ προ-
πθὲν ἡμῖν ὑποδείγμα, προσσηρεῖται ἀφύχον, ἀν-
δραγίᾳ χρυσῆς μεμορφωμένον, πειθεῖς τὸ π-
θῆκος. Idemque de perfect. Christ. ubi etiam fufissi-
me hoc idem profequitur: ἐκὼν, ἐπειδὴν τῷ μετρί-
στῃ καὶ διοτάτῃ καὶ παρὸς τῷ ὀνόματι γέρονε
παρὰ τῆς ἀγαθῆς δεικνύει ἡμῖν κοινωνία, ὥς περὶ
τῆς ἐπωνυμίας τῆς Χρυσῆς πηλιδείας Χρυσανδρὸς ὀνο-
μάζεται. ἀναγκαῖον ἀντὶ τῆς πάντα τὰ ἐμμενέ-
ται τῆς ποιότητος φωνῆς ὀνομασία καὶ ἐν ἡμῖν κα-
ταφύεται ὥς μὴ ψευδολογίαν ἐπὶ ἡμῖν εἶναι τὴν καλῆν.

σιν, ἀλλ' ἐν τῇ βίᾳ τὴν ὑποψίαν ἔχον· ὃ γὰρ ἐν
τῇ καλεῖται π τὸ εἶναι γινέσθαι ἀλλ' ὃ ὑποψίαν
φύσιν, διὰ δὲ ἀντὶ τῆς πύξης, διὰ τῆς προσσηρείας
τῆς ὀνομασίας σημαίνεται. Ignat. ad Magnes.
Πρέπον ἐστὶ μὴ μόνον καλεῖται χρυσανδρὸς, ἀλλὰ καὶ
εἶναι ὃ γὰρ τὸ λέγεσθαι, ἀλλὰ τὸ εἶναι, μακρίον ποιεῖ.
Ambros. de dignit. Sacerd. c. 3. Quod sumus pro-
fessione, actione potius quàm nomine demonstramus:
ut nomen congruat actioni, & actio respondeat no-
mini; nè sit nomen inane, & crimen immane. No-
men inane; quia ut Salvian. advers. avar. l. 4. Pa-
rum sunt vocabula, res ipsas non habentia. Idemque
de provid. l. 4. c. 1. Nomen sine actu atque officio
suo, nihil est. Ubi & mox subdit denuo, Vocabula
nihil esse sine rebus. Crimen immanè. quia ut idem
ibid. c. 7. Atrocius sub sancti nominis professione
peccatur. &c. c. 11. magis damniabilis est malitia,
quam titulus bonitatis accusat; & reatus impii est
pium nomen.

Μήποτε μετονομάζει καὶ ἀπολλύει] nè quando ista
nomina amittas. Xyl. ut legendum sit ἀπολλύει,
alioqui vertendum, num aliquando amittis, &c. Xe-
noph. econom. φυλάττω γὰρ ἱερῶς, καὶ ἀπολλύει
τὴν ἐπωνυμίαν τὸ ἀνὴρ καλὸς καὶ γαδὸς κεκληνός.
Cassiodor. l. 8. ep. 18. Sumpsi nomen ex meritis:
custodi, ut semper lateris veritate vocabuli. nam
cum omnis appellatio ad declarandas res videtur im-
posita, nimis absurdum est portare nomen alienum,
aliud dici, quàm possit in moribus inveniri. vide l. 3.
§ 6. & l. 4. § 16. & l. 6. § 38. & Epictet. ad l. 9.
§ 37. μετονομάζει, transnominari. Sueton. de cla-
ris Gram. c. 18. L. Crassitius cognomine Pasfides,
mox Panfami se transnominavit.

Ἐβέλετό σοι σημαίνει] significare volebat. id
est, significat. Galenus pariter de affect. dignosc. &
cur. c. 1. τίποτε βέλεται σημαίνειν. Et Arist. Soph.
elench. l. 1. c. 13. Θέλει τὸ μεταξὺ σημαίνειν, signi-
ficare vult. i. e. significat, σημαίνειν. τὸ βέλεται se-
penumero παρέλκει. Sic Arist. polit. l. 2. c. 2. Καὶ
βέλεται γὰρ ἡδὴ ποτὲ εἶναι, πόλις, ὅταν αὐτῇ
καὶ συμβαίνει τὴν κοινωνίαν εἶναι τῷ πλήθει. εἶ-
ναι βέλεται. i. e. ἀληθὲς ἐστὶ, &c. est revera so-
letque dici. Sylburg. & l. 5. c. 10. βέλεται δὲ ὁ
βασιλεὺς εἶναι φύλαξ, ὅπως. οἱ κεκτημένοι τῆς
εἰσίας μὴδὲν ἀδικον πάσῃ, ὃ δὲ δῖμος μὴ ὑ-
βελίζεται μὴδὲν. vult esse. i. e. est. Liban. orat. 3.
καὶ κράτιστα φαίνεται τῆς παροιμίας, ἢ τῆς φωνῆς
μοῖς δεῖξεν τὴν αἰδῶ βέλεται. definire vult. i. e.
definit. Jacob. epist. c. 4. v. 4. ὅς ἀντὶ ἐν βασιλῇ
οφείλει εἶναι τὸ κόσμος, ἐχθρὸς τῷ Θεῷ κατεστῆται.
quicunque esse voluerit. i. e. quicunque fuerit. τὸ δέ-
λεται pariter usurpatum reperias, ut supra. sic Plato
in sympos. εἰάν τις παύσῃ ἢ ἀγύξῃ, si cessare volu-
erit. i. e. cessaverit singultus. Euripid. Troad. Ἐπα-
μία γὰρ πόλιν ὅταν λάβῃ κακὴν, νοσῇ τὰ τῆς δεινῆς, ἐπὶ
πᾶσι δέλεται, sic Homer. Il. α. v. 19. εὐχεται εἶναι.

est. Epiphani. *heres.* 66. § 9. πλοῖα ἃ δέλει ἄλ-
γειν ἡλίον τε καὶ σελήνην. *Navigia dicit Solem &*
Lunam. Joan. *Evang.* c. 7. v. 17. Ἐάν τις δέλη
τὸ δέλημα αὐτῷ ποιῇν. Si quis voluerit facere. i. e.
Si quis fecerit. ita pro eo quod Matth. c. 20. v.
26, 27. & Marc. c. 10. v. 43, 44. ὁς ἐάν δέλη ἐν
ὕμῳ μέγας ἑσέσθῃ. &c. παρὰ τὸ ἔδ. Luc. c. 22.
v. 26. habet. ὁ μείζων ἐν ὑμῶν, & ὁ ἡγούμενος.
Disertissime *Aët.* c. 2. v. 12. τί ἂν δέλοι τὸ τοῦτο ἔδ;
Quid hoc esse velit? Quid hoc sibi vult? sive, *Istud*
quid est? nos diceremus *What may this be?* Senec.
de ira. l. 2. c. 9. quid si quis irascatur? & mox,
quid si irasci velit? & c. 10. quid si mirari velit.
i. e. quid si miretur? uti mox ibidem. vide ad l. 4.
§ 6. & l. 5. § 22.

Διαληπτικῶν δόξασιν] *Scientiam de singulis re-*
bus percipiendi. Xyl. percipiendis, forsan scripserat.
melius *Cas.* objecti cujusvis enixam & intelligen-
tem considerationem. δόξασιν, non δόξημιν. mal-
lim tamen *Διαληπτικῶν* disceptativam reddere.
quomodo *Διάνηψιν* pro disceptatione *Marcus* u-
surpavit, l. 1. § 10. ἐν πρώτῳ σωδιαλήψεως.

Ἀπαρνηθῆναι] *Sine distractione.* *Cas.* qui co-
gitationibus alienis non occupatur. Xyl. imò, anim-
adversionem sedulam, à negligentia & inadverten-
tia immunem. id est, ut nihil negligat, & minùs
animadversum transmittat, ita l. 5. § 5. μὴ παρην-
θυμῶμεθα. non negligens, non neglectum habens. & c.
l. 6. § 50. γίνεσθαι ἀπαρνηθῆναι. sedulo attende-
re, atque animum adhibere. Sunt autem vocabula
ista porticus peculiaris, quæque vix alibi reperi-
as. aliud paulò videtur, quod l. 7. § 54. μὴ π
ἀπατάλητον παρεστῶν.

Σύμφρον] *Prudens,* Xyl. *Concors,* potiùs, sive
consentientis, quod & explicatio adjuncta docet.

Τὸ δὲ ὑπερφρον] in sequiorem partem vocabu-
lum hoc sapius usurpat. ita ὑπερφρον, ὁ ἀλα-
ζών, insolens, arrogans. ὑπερφρον δὲ ἔτος ὁ Πολέμων,
ὡς πόλεσιν ἀπὸ τοῦ ὑπερφροντος, δυνάσταις δὲ ἀπὸ τοῦ
μὴ ὑποφρονέω, δειλὸς δὲ ἀπὸ τοῦ ἰσὺν διαλέγεσθαι. Philo-
strat. in vit. *Sophist.* quo loco & quàm insolenter
erga Antoninum Pium se gesserit, narrat. Et in-
de ὑπερφρονεῖν, ὑπερφρον, κατὰ φρονεῖν. contemnere, de-
spectui habere. *Thucyd.* l. 3. in Cleon. orat. Πέφυκε
ἃ καὶ ἄλλως ἀνδραπῶν τὸ μὲν διεραπύον ὑπερφρονεῖν,
τὸ δὲ μὴ ὑπερφρονεῖν. verum hîc cum de vo-
luptatum, dolorum, mortis ipsius contemptu ac
quali conculcatione, superatione saltem agatur,
quomodo & *Plut.* in Lacon. instit. ἡδονῶν κατὰ φρο-
νεῖν voluptates despiciere, & τὸ κατὰ φρονεῖν pro animi sub-
limitate, *Thucyd.* l. 2. dicitur: laudis ac decoris
potiùs significatum obtinet. nec diverso sensu τὸ
κατὰ φρονεῖν καὶ ἡ κατὰ φρονεῖν, apud eundem *Thu-*
cyd. eodem lib. in Pericl. orat. usurpat: ubi suos
hortatur, ἵνα τοῖς ἐχθροῖς ὁμῶς, μὴ φρονεῖν παρὰ μέ-
νον, ἀλλὰ κατὰ φρονεῖν, αὐχμηρὰ μὲν ἃ καὶ ἀπὸ

ἀμαδίας εὐτυχίας καὶ δειλῶ πῶν ἐγγίνεσθαι κατὰ φρο-
νεῖν δὲ, ὁ δὲ ἂν καὶ γνώμῃ περὶ αὐτῶν ἡμῶν
φρονεῖν.

Τὸ κατὰ φρονεῖν τὸ φρονεῖν τὸ μοῖρα ὑπὲρ λήσας
ἢ τεραχέων κίνησιν] *Elevationem, sive elevationem*
mentis supra omnem voluptatem & dolorem. usitata
enim est *Marco* periphrasis illa hoc sensu, λήσας καὶ
τεραχέας κινήσεως. vide l. 4. § 3. & l. 5. § 26.
ὑπερφρονεῖν vocabulum satis infrequens. Verum ver-
bum ipsum κατὰ φρονεῖν crebriùs usurpat; eodem
ipso sensu, quo nomen hîc sumitur. Sic enim *A-*
ristot. ethic. l. 3. c. 1. ἀ καὶ πᾶσι ἀνθρώποις φύσιν
κατὰ φρονεῖν, καὶ μὲν δὲ ἂν ὑπομείναι. quæ naturam
humanam transcendunt, nec sustinere quisquam pos-
sit. Et *Thucyd.* lib. 2. ἀπὸ κατὰ φρονεῖν δὲ κατὰ φρονεῖν
ὑπὲρ τὸ τῶν. Ex duabus antennis murum tran-
scendentibus, sive supra murum se attollentibus. &
indè ὑπερφρονεῖν, τὸ ὑπερφρονεῖν. *Suid.*

Μὴ γὰρ γινώσκῃς τὸ ὅτι ἄλλων καὶ ταῦτα ὄνο-
μαζέσθαι] *Flaccus* pariter l. 1. epist. 16.

Vir bonus ac prudens dici delector, ego ac tu.

Qui dedit hoc hodie, cras, si voler, auferet; ut si
Detulerit fascies indigno, detrahit idem.

Pone, meum est, inquit: pono, tristisque recedo.

Idem si clamet furem, neget esse pudicum,

Contendat laqueo collum pressisse paternum,

Mordeat opprobriis falsis? mutemve colores?

Falsus honor juvat, & mendax infamia terret,

Quem nisi mendosum & mendacem? —

Senec. ep. 29. Illud præcipue impedit, quod citò nobis
placemus: si invenimus, qui nos bonos viros dicat, qui
prudentes, qui sanctos, agnoscimus. nec sumus modicâ
laudatione contenti: quicquid in nos adulatio sine pu-
dore congescit, tanquam debitum prendimus. optimos
nos esse, sapientissimos, affirmantibus assentimur; cum
sciamus illos sæpe mentiri. adeoque indulgemus nobis,
ut laudari velimus in id, cui contraria quàm max-
imè facimus. *Lips.* cent. 1. epist. 77. *Mihi senten-*
tia de me, nisi apud me, non fertur, nec quis sim,
alios rogo. hoc est quod *Apost.* ad Cor. ep. 1. c.
4. v. 3. Ἐμοὶ δὲ ἐλάττωσόν ἐστιν, ἵνα ὑφ' ὑμῶν
ἀνακρινῶ, καὶ κατὰ ἀνθρώπων ἡμῶν.

Φιλοφύχης καὶ ὁμοῖα τοῖς ὑμῶν φρονεῖν] *Alludit eodem Seneca, quò Marcus istic, epist. 49.*
videndus ad l. 4. § 47. Verum ille moræ tan-
tùm brevitatem notans in mortis dilationem e-
nixiùs expetentibus; *Marcus* miseram foedamque
vitæ sortem ipsâ morte etiam minùs tolerabilem.
de qua & *Senec.* epist. 101. Indè illud *Mecenatis*
turpissimum votum, quo & debilitatem non recusat, &
deformitatem, & novissimè acutam crucem, dummodo
inter hæc mala spiritus prorogetur.

Debilem facito manu,

Debilem pede, coxâ:

Tuber astrue gibberum;

Lubricos quate dentes.

Vita dum superest, bene est.

Hanc mihi; vel acutam

Subde, sustineo, crucem.

(ita restituit, Lipsio felicius, puto, Acidalius, quæ corruptissima prius prostabant) quod miserrimum erat, si incidisset, optatur; & tanquam vita petitur, supplicii mora: contemptissimum putares, si vivere vellet usque ad crucem. Tu verò, inquit, me debiles licet, dum spiritus in corpore fracto & inutili maneat: depravus licet, dum monstroso & distorto¹⁰ temporis aliquid accedat: suffigas licet, & acutam sessuro crucem sudas: est tanti, vulnus suum premere, & patibulo pendere districtum, dum differat id quod est in malis optimum, supplicii finem. est tanti, habere animam, ut agam. quid huic optes, nisi deos faciles? quid sibi vult ista carminis effæminata turpitudine? quid timoris dementissimi pactio? quid tam sæda vitæ mendicatio? huic putas unquam recitasse Virgilium,

Usque ad cōne mori miserum est? —

optat ultima malorum, & quæ pati gravissimum est,²⁰ extendi & suscipi cupit: quæ mercede? scilicet, vitæ longioris. quid autem huius vivere est? diu mori. invenitur aliquis qui malit inter supplicia tabescere, & perire membratim, & totiens per fillicidia amittere animam, quàm semel exhalare? invenitur qui velit odastiis ad illud infelix lignum, jam debilis, jam prævus, & in sædum scapularum ac pectoris tuber elisus, cui multa moriendi causa etiam citra crucem fuerant, trahere animam tot tormenta tracturam? nega nunc magnum beneficium esse naturæ, quod necesse est³⁰ mori. Multi pejora pacisci adhuc parati sunt etiam ænicum prodere, ut diutius vivant, & liberos ad stuprum manu suâ tradere, ut contingat lucem videre tot consciam scelerum. Excutienda vitæ cupido est: discendumque nihil interesse, quando patiaris, quod quandocumque patiendum est. quàm bene vivas referre, non quamdiu. sepe autem in hoc esse bene, nè diu. Vide ad l. 4. § 40. & lib. 8. § 58. & l. 9. § 2. Augustin. ep. 45. Quantis laboribus agitur, ut longiore tempore laboretur, & mors cum impendere ceperit, idè cavetur, ut diutius timeatur? quibus excruciantur doloribus, qui curantur à medicis, & secantur? nunquid ut non moriantur? non, sed ut aliquanto serius moriantur. multi cruciatus suscipiuntur certi, ut pauci dies adjiciantur incerti. Et nonnunquam ipsis doloribus victi continuò moriuntur, quos mortis timore suscipiunt. Et cum omnino non eligant vitam finire nè doleant, sed dolere nè finiant, accidit eis ut doleant & finiant: non solum, quia & sanati utique vi-⁵⁰ tam finiunt post dolores, quæ tantis comparata, nec sempiterna esse potest, quia mortalis est; nec diuturna, quia tota brevis est; nec de ipso brevi spatio sui secura, quia semper incerta est: verum etiam, quod aliquando eam dolore finierunt, quam nè finirent, dolere voluerunt. Sophocl. Ajace:

Αἰχρὸν γὰρ ἀνδρὶ τὸ μακρὸν ζῆζεν βίη,

Κακοῖσιν ὅστις μὴδὲν ἐξήλθεταί.

Τί γὰρ παρ' ἡμᾶς ἡμέτερά τέρεται ἔχει

Προδιδῶσα, καὶ ναδῶσα τὸ γὰρ κατὰ τὴν;

Ὅσοι ἀνὰ πειθαίμῳ ἔδενδ' λόγῳ βροτῶν,

Ὅστις * κενῶσιν ἐλπίσιν. Σερμαί- * χαλαῶσιν

νεταί.

H. Steph.

Ἀλλ' ἢ χαλῶς ζῆν, ἢ χαλῶς τεθνηκέναι

Τὸν εὐχρητὴν ζῆν. πάντ' ἀκήκοας λόγον.

Optare vitæ spatia longævæ viro

Deforme, nullum cui levamentum est mali.

Nam quid diei rursus & rursus dies

Adiecta prodest, amplians semper mori?

Me iudice ille nullius pretii est homo,

Cui spes inanis credulam mentem fovet.

Pulcrum agere vitam, nobilem, aut pulcrè decet

Obire. habes quodcumque dicendum fuit. Grot.

Idemque Electra:

Τί γὰρ βροτῶν ἀνὰ τοῖς κακοῖς μεμνημένον,

Θνήσκειν ὁ μέλλων τὸ ζῆν καὶ ὁδὸς ὁδὸς;

Morte appetente, quem cingunt hominem mala,

Dilatio brevicula quid lucri ferat? Grot.

Ὅσοι γὰρ τὸ μὴ ζῆν κρείσσον ἐς' ἢ ζῆν κακῶς.

Indecorè vitæ satius est non vivere.

Euripid. Pirithoo, apud Stob. tom. 2. tit. 122. con-

trà planè quàm apud eundem Iphigenia in Aulide,

— μᾶνενται δ' ὅστις εὐχεται

Θανεῖν κακῶς ζῆν κρείσσον, ἢ θανεῖν καλῶς.

— Despit qui vult mori:

Meliusque vivere malè, quàm mori bene. Lipf.

Sive ut Grot. — qui mori properat, furit.

Molesta vitæ melior, quàm pulcrè mori.

ubi modesta pro molesta perperam prostat. Senec.

epist. 77. Cæsar, cum illum transeuntem per Lati-

nam viam, unus ex custodiarum agmine, demissâ usque

in pectus veteri barbâ, rogaret mortem, Numquid enim,

inquit, vivis? Et de Herodico Plato polit. lib.

3. Et ex Platone Plur. de tard. numin. vind. qui

cum in morbum insanabilem incidisset, ὑμνασι-

κλὼ ἱατρικῇ primus hominum adjunxit, eaque ra-

tionem vitam diutius sustinuit, ὅπ' μακρὸν ἐποίησε

τὸν θάνατον αὐτοῦ καὶ τοῖς ὁμοίως νοσῶσιν. non vitam

illum sed mortem sibi similiterque laborantibus diutur-

norem reddidisse. Plurimum autem refert, vitam ali-

quis extendat, an mortem. Senec. epist. 68. Hinc

Oedipi querela illa de filia pietate importuna in

Senecæ, si Senecæ saltem, Thebaid.

— Quid me, nata, pestifero tenes

Amore vivum? funus extendis meum.

Longasque vivi ducis exequias patris.

Aliquando terrâ corpus in visum tege.

Peccas honestâ mente, pietatem vocas

Patrem insepultum trahere. qui cogit mori

Notentem, in æquo est, quia properantem impedit.

Occidere est, vetare cupientem mori.

Non tamen in æquo est: alterum gravius reor.

Malo imperari, quàm eripi mortem mihi.

Gregori.

Gregor. Nyssen. *orat. catech. c. 2.* Τὸ ζῆν διὰ τῆς κατὰ φύσιν ἀπόλαυσιν αἰρετόν ὅτι τοῖς τῶ βίῃ μετέχουσιν. ὡς εἴη τις ἐν ὁδῷ αἰσθεσίᾳ, πλεονάζει τὸ τοῖσδε τὸ μὴ εἶναι τῶ ἀλλοτρίως εἶναι περιωρισμένον.

Θηριομαχίαι] qui cum bestiis depugnaturi committebantur, vel eidem laniandi obiciebantur, *bestiariis*, inde *θηριομαχίαι* Paulo Apost. usurpatum, *ad Corinth. epist. 1. cap. 15. v. 32.* sed sensu, puto, diverso. de quo alibi, cum Deo bono dicitur fumus.

Τοῖς αὐτοῖς ὄντι καὶ δόγμασι] Micyllus apud Lucian. in *cataph. περὶ τὸν πύματον* οἱ αὐτοὶ ὁδόντες ἀειμένους. vide *ad l. 4. § 47.*

Ἐμβισάσων ἐν σαυτὸν εἰς τὰ ὀλίγα ταῦτα ὀνόματα.] M. Caf. metaphoram esse autumat a *navem*

conscendentibus ductam. atque ita τὸ ἐμβισάσων quandoque usurpatur. Libanius *de servit. orat. 31.* ὑπὸ τῆς μοῖρας εἰς ταῦν ἐμβισάσων, ἀντὶ τῆς ἀρέας πύλας τῆς πύμας. Plato ἐμβισάσων σε εἰς πλοῖον.

Eō magis forsan, quia de *insulis* subjunctum est. potest tamen & ab *aquis*, sive *balneariis*, sive *tinctoriis* tractum videri. de his enim τὸ ἐμβισάσων quoque dicitur. Dioscorid. *lib. 1. c. 189.* ἐμβισάσων ἐν βόθρῳ. & Galen. *ad Glaucon. lib. 1. c. 1.* ἐμβισάσων σε τῷ ὕδατι. ut sit sensus, inde, immitte, ingere, immerge te penitus in ista; ut eis, quasi totus tinctus sis.

Sicut *δικαιοσύνη* βεβλῆμενον dixit *l. 3. § 4.* Itā Ischomachus apud Xenophont. in *conom. περὶ οὐμῶν* ἐμβισάσων εἰς τὴν δικαιοσύνην τοῦ δικταί. Synes. *de regn.* Αὐτὸς ἑαυτὸν ἐμβισάσων τῷ τοῖσδε τῆς ζωῆς εἶδει. Eligat quivis quod arripit magis.

Εἰς μακρὸν πλοῖον νήσους μετακισμένον.] Itā Aristides *orat. sacr. ἥδη μὲν περὶ καὶ ἄλλα* *ρησέει* πλοῖον αὐτὸ συμβάλλει, καὶ βελούδιον ἐνδεχάμενον τὴν ἰσχυρίαν, ὡς ἀπὸ τοῦ πλοῖου καὶ διπλοῦς γινώσκω. ἄλλο δὲ περὶ, ὡς ἐν μακρὸν νήσους εἶναι δοκεῖν. Senem forsan Aristophanem in animo habuit, qui in *Vespis* — ἐργάζ.

Ἡὐξάνωμαι ἀκέρων

Κἂν μακρὸν διήκω

Αὐτὸς ἐδεξά νήσους,

Ἡδὲ μὲν λήγοντι.

Liban. *Neniā in Daphn. Apoll. incend. τῆς δὲ* *ἐπὶ δὴσε* τὰς τῆς μακρὸν νήσους; quis non beatorum *insulis* locum illum *praeposset*? Alludit uterque ad *insulas* illas, *μακρὸν* Græcis dictas, *fortunatas*, & *fortunatorum*, Latinis: de quibus Strabo *geograph. lib. 1. & 3.* & ex eodem Eustath. *ad Odyss. d. & Casaub. ad eund. Diodor. Sicul. lib. 5. extremo.* Philostrat. *vit. Apollon. lib. 5. c. 1.* Plut. in *Sertor. Plin. histor. nat. l. 6. c. 32.* Mela *l. 2. c. 7.* Plaut. *Trinumm. act. 2. sc. 4.* Eas depingit nobis Flaccus *epod. 16.* & Muret. *var. lect. lib. 5. c. 1.* Eō post mortem migrare credebant, an fingeant, animas

eorum, qui hīc piē probēq; degerant. qua de *er* *visendi* Hesiodus *lib. 1. v. 169.* Pindar. *olymp. 2.* Plato in *Gorg.* & ex horum utroque Plut. *ad Apollon. & Clem. Strom. l. 4.*

Ἀπὸ τῶν εἰς ζωὴν πλοῖον] Simile quiddam Epictetus *lib. 2. c. 13.* Philosophiæ nōmen ambienti cuidam, qui, quod profiteri volebat, prestare non poterat: Σὺ δὲ ἐπὶ τὰς αὐτὰς βάζεις, καὶ ἐκείνων ἀποσῆς μηδέποτε εἰς τὴν ζωὴν ἀπλῶς καὶ ἀποσῆς, καὶ πλεονάζεις συλλογισμῶν, καὶ ἄλλω ὁρᾷται. ἐκείνῳ δὲ ἐπὶ τοῖς πλοῖοις ἡγεμὼν ἀνὴρ.

Ἐξιδί τῶ βίῃ] vide *ad lib. 9. § 2.* Diogenes cuidam excusanti se, tanquam *περὶ φιλοσοφίαν ἀνεπιτήδειον*, *Philosophia studio inidoneum*; Τὸ ἐν ζῆν, εἰ τὸ καλῶς ζῆν ἔμειναι σοι; Quid igitur, inquit, visis, si bene vivere non curas? Laërt. *lib. 6.* Diogeni ex parte accedit Aristot. *ethic. lib. 3. c. 9.* ὅσα ἂν μᾶλλον περὶ τὴν ἀρετὴν ἐχῇ πᾶσαν, καὶ ἐυδαιμονέστερον ἢ, τῷ τοῖσδε μάλιστα ζῆν ἀξίον. Cynicus idem humerum laucius, cur εἰ vita non excederet, sciscitanti respondit, τὸν οἰδῶτα δὲ δὲ περὶ τὴν ἐν τῷ βίῃ, καὶ δὲ λέγειν, τῆς γε ζῆν *προσηκόν* τοῖς ἑκείνῳ τὰ τε λεκτέα καὶ τὰ πεπρακτέα, ἀποδανῆν ἐν καλῷ εἶναι. *Ælian. l. 10. c. 11.* id quod Flaccus *l. 2. epist. 2.*

Vivere si recte nescis, discede peritis.

Ἐν γε μόνον τῷ τοῖσδε] cum id unum in vita egeris, ut eo modo discedas. Xyl. atqui nihil minus in vita egit, qui ignavè profus insipienterque se gesserit. melius itaque Caf. (qui Xylandri tamen illud etiam in contextum suum admisit) cum hoc unicum in vita laude dignum gesseris, quod hoc modo è vita exieris. id quod Othoni Sylvio competere possit; de quo Dio Caf. *lib. 64.* Κάκιον γε μὴν ἀνδρῶν ζῆσαι, καλῶς ἀπιδανῆν καὶ κακῶς γῆ. Itaque ut Plut. in *Othon.* Ἀπιδανῆν δὲ, ἀπολιπὼν μὴ χεῖρον, μηδὲ ἐλάττω, τῶν τὸν βίον αὐτὸν ἐχόντων, τὸν ἐπαυγύντας τὸν θάνατον. βιώσας γὰρ ἐδὲν ὁππότερον Νέρωνος, ἀπιδανῆν ἐυχέστερον per qua factum putem (inquit Sueton. *l. 8. c. 12.*) ut mors ejus minimè congruens vitæ majori miraculo fuerit.

Οὐ κολακίᾳ εὖ εἶποι δέλασιν] Deū à mortalibus non adulationem, sed imitationem & obsequium poscit. Hinc reprehensiones illæ, *Psal. 50. v. 16, 17.* & *Psal. 78. v. 36, 37.* *Esa. c. 1. v. 11.* -16. & c. 66. v. 3. *Jerem. c. 7. v. 10, 21, 24.* *Ezech. c. 20. v. 39.* *Luc. c. 6. v. 46.* Non possum continere me, quin subijciam insignes illos è scena, qui cothurnum certe, non foccum respiciunt, versus; quorum meminere Porphy. *de non edend. animant. l. 2.* & Clem. *Strom. l. 7.* & Cyrill. *advers. Julian. l. 9.*

Τίς ὅδε μωρὸς καὶ λίαν ἀνευθύνος

Εὐτὸς ἀνδρῶν, ὅστις ἐλπίζει θινὸς

Z 4

Ὅσων

Ὅσων ἀπαρτων, καὶ χαλῆς πυρμύνης,
 Ἄ γ' ὅσων πενήτων ἐχ' βρώσιμα,
 Χαίρειν ἀπαρχῇ, καὶ γέρας λαχεῖν τόδε,
 Τάτων τε τοῖσι θρώσιν ἐκίνην χάριν,
 Κἄν λησὸν, κἄν πειρατὴν, κἄν τύραννον δὴ
 Τύχῳσιν ὅντις;

Quis gente in hominum tam supinè credulus,
 Aut stultus adeo est, qui deos existimet,
 Seu bilis usque, siue nudorum ossum,
 Profecta quæ vix tangat esuriens canis,
 Gaudere domis, idque honori ducere,
 Facientibusque gratiam reponere,
 Siue il latrones, siue piratae sient,
 Siue & tyranni?

Ἐυπύριος ex Porphyrio reposui, quod apud alios
 ἀπίστος legitur. Ἐυπύριος, qui Ebraeis יְהוָה credulus,
 fatuus, de quo Solomon, Prov. c. 14. v. 15.
 ἀπὸ τοῦ πῶς οἶσιν πᾶσι λόγῳ. Extrema, quæ reliqui
 omiserunt, sed cumprimis ad rem presentem
 faciunt, ex Clemente attexui.

Ἐξομοιωθεὶς ἑαυτοῖς] Marcus à Juliano in *Cesariis*.
 inducitur Sileno percontanti, τί χάλλισον τὸ
 βίη τέλει; respondens, τὸ μιμηθεὶς τοῦ θεοῦ.
 verum amplius aliquid sonare videtur τὸ ἐξομοιωθεὶς.
 hoc est enim quod Apostolus, ad Cor. ep. 2. v.
 3. v. 18. εἰς τὴν αὐτῶν εἰκόνα μεταμορφοῦντο ὥστε
 συμμόρφους ᾄδει. ad Rom. c. 8. v. 29. ἀγνοῦντες, κα-
 θὼς ἐκείνῳ ἀγνοῦντες. Levit. c. 19. v. 1. & Pet.
 ep. 1. c. 1. v. 16. ἀγνοῦντες, καθὼς ἐκείνῳ ἀγνοῦντες.
 Joan. ep. 1. c. 3. v. 3. διχάζεις, καθὼς ἐκείνῳ διχάζεις.
 ibid. v. 17. ἐλεήμονας καθὼς ἐκείνῳ ἐλεήμονας.
 Luc. c. 6. v. 36. τέλει, denique, ὥς ὁ ἐκείνῳ τέλει.
 Matth. c. 5. v. 48. Gregor. Nyss. de prof-
 fess. Christ. Χριστιανισμὸς ἐστὶ τῆς θείας φύσεως μιμή-
 σις. Justin. ad Diogenet. Καὶ μὴ θαυμάσῃς εἰ διώτα-
 ται μιμητὴς ἀνθρώπου ἡμεῖς θεοῦ. ὅς τις γὰρ τὸ τῷ
 πατρὶος ἀναδεδεγμένον βῆμα; ὅς ἐν ᾧ κρήσων ἐστίν, ἔ-
 πτερον ἢ ἐλαττομένον ἐνεργείων ἐδείξει, ὅσα παρὰ τὸ
 θεοῦ λαβὼν ἔχει, δεδεδόται γὰρ ὅτι λαμβανόντων. ἕως
 μιμητὴς ἐστὶ θεοῦ. Sed & Plato, cujus verba forsitan
 respexit hic Marcus, leg. l. 4. Τίς θεῶν εἰς τὴν καὶ
 ἀκλόνητος θεὸς; μία καὶ ἕνα λόγον ἔχουσα ἀρχαῖον,
 ὅτι τῷ ὁμοίῳ τὸ ὁμοιον εἶλον ἀν εἶναι. unde colligit
 Clemens Strom. l. 5. Philosophia finem à Plato-
 ne statui, ὁμοίωσιν θεῷ, Deo similem fieri. Idem-
 que de eodem l. 2. beatitudinem collocasse, ἐν ᾧ ὁ
 ἄνθρωπος τὸν θεόν, καὶ ἐν ἐξομοίωσιν τῇ τοῦ θεοῦ.
 Similitudinem autem hanc in eo consistere, ut
 quis justus, piusque cum prudentia existat. quod
 & dogmati nostro esse consentaneum, quippe
 quibusdam à nostris, Moysi illud Genes. c. 1. v.
 26, 27. ita sumi, ac si dictum sit, Τὸ μὲν κατ'
 εἰκόνα, ὡς δὲ καὶ τὴν γένεσιν εἰληφέναι τὸν ἀνθρώ-
 πον. τὸ κατ' ὁμοίωσιν ἢ ὕστερον κατ' τὴν τελείωσιν
 μέλλειν ἀπολαμβάνειν. Verum argutum nimis hoc,
 nec quod possit admitti; cum utrumque homini
 primitus condito difertè tribuatur.

Ἐἶναι τὴν συνκλῶ τὰ συνκῆς ποιεῖν] Christus
 Dominus Matth. c. 7. v. 16. ἀπὸ τοῦ καὶ ποῶν αὐ-
 τοῦ ὅτι γινώσκεις αὐτὸς; μήτις συλλέγουσιν ἀπὸ τοῦ
 ἄκτου τὸν σαρκαλὸν, ἢ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ οὐκ; &c. vide
 l. 9. § 9.

Μέλισσαν τὰ μέλισσας] ἑδὲς γὰρ πῶποτε κα-
 τέστα ἔστιν ὑπὸ γῆρας ἡγουμένῳ μέλιτι. Plut.
 de sene politic.

Τὸν ἢ κυρία, τὰ κυρία] Elifaco, quàm atrocía
 perpetraturus es esset, predicanti, Hazael Syrus,
 Num tu servum tuum canem esse autumas, qui ejusmo-
 di in me admittam? hist. Regum l. 4. c. 8. v. 13.
 Ità canem esse non diffitetur, haud hominem, qui
 ejusmodi faciat. Vide ad l. 5. § 11.

Τὸν ἢ ἀνθρώπον τὰ ἀνθρώπων] vide l. 5. § 1. &
 l. 8. § 23. & infra § 15. ἀνθρώπον ἀληθινόν, ὁ-
 ρον hominem, qui facit scilicet quæ hominis sunt. Epi-
 ctetus l. 1. c. 16. Εἰ ἀνδρῶν ἡμεῶν, ἐποῖον τὰ τῆς
 ἀνδρῶν; εἰ κύνων, τὰ τῶν κύνων; νῦν ἢ λογικῶς
 οἰοῦμαι ὑμῶν με δεῖ τὸν θεόν ποιεῖν αὐτό. vide ad l.
 5. § 7. Idem l. 2. c. 9. Οὐκ ἔστι τὸ τυχερὸν αὐτὸ μῶ-
 νον, ἀνθρώπου ἐπαγγελίαν πληρῶσαι. τί γάρ ἐστιν
 ἀνθρώπου; ζῶν, φησὶ, λογικὸν ζῷον; εὐδὺς;
 ἐν τῷ λογικῷ πίνων χειρίζομεθα; ἢ θείων; καὶ
 πίνων ἄλλων; ἢ περὶ ὁμοίων. ὅρα
 πόσων, μή τι πως ὡς θεία ποιήσῃς; εἰ ἢ μὴ, ἀπό-
 λεσας τὸν ἀνθρώπον; ἢ ἐπληρώσας τὴν ἐπαγγελί-
 αν. ὅρα μὴ τι ὡς περὶ αὐτὸν; εἰ ἢ μὴ, καὶ ἕως
 ἀπόλετο ὁ ἀνθρώπος. τίνα ἔν περὶ αὐτοῦ ὡς πε-
 ρὶ αὐτοῦ; ὅταν τῆς γαστρὸς ἐνεκα, ὅταν ἢ αἰδέσθων,
 ὅταν εἰκῆ, ὅταν ῥυπαρῶς, ὅταν ἀνεπεστέπως πο-
 ῖ ἀπεκλινάμεν; ὅτι τὰ περὶ αὐτοῦ; ἢ ἀπολέσας;
 τὸ λογικόν. ὅταν μαχημαί, καὶ βλαβερός, καὶ θυ-
 μικός, καὶ ἀσκήτως, ποῖ ἀπεκλινάμεν; ὅτι τὰ θεί-
 α; λοιπὸν οἱ μὲν ἡμεῖς μεγάλα θεία εἶσιν, οἱ
 δὲ θεία κακοῦ καὶ μικρὰ, ἀφ' ὧν ἐστὶν εἰπεῖν,
 Λέων με καὶ φάγεται. διὰ πάντων ἢ τέτων ἀπά-
 λυται ἢ τῷ ἀνθρώπῳ ἐπαγγελία. πότε γὰρ σά-
 ζεται συμπεπληγμένον; ὅταν τὴν ἐπαγγελίαν
 πληρῶσιν. πότε διεσπασμένον; ὅταν τὴν ἐπαγ-
 γελίαν πληρῶσιν. πότε αὐλοῖ; πότε λύρα; πότε
 ἵππῳ; πότε κύνι; (f. τότε αὐλοῖ; τότε &c.)
 τί ἐν θαυμασόν, εἰ καὶ ἀνθρώπος ἀσώτως μὲν σά-
 ζεται, ἀσώτως δὲ ἀπόλλυται. Ità de Christiano
 homine Salvian. de provident. l. 4. c. 1. Cum hoc
 sit hominis Christiani fides, fideliter Christi mandata
 servare; fit absque dubio, ut nec fidem habeat, qui in-
 fidelis est, nec Christum credat qui Christi mandata
 conculcat. ac per hoc totum in id revolvitur, ut qui
 Christiani nominis opus non agit, Christianus non esse
 videatur. Itaque D. Ambros. serm. de Abr. apud
 Gratian. c. 22. q. 2. c. 20. Mendacium est, se Chri-
 stianum dicere & opera Christi non facere.

§ 9. Μίμος, πῶλεμος, πῶλεμα] Xyl. Λοιμὸς; cur
 pro Μίμος, inferciat, nihil video. in πῶλεμος τὸ τ
 ex sequenti vocabulo irrepsit: istud autem cum
 sequentibus

quentibus ad illud ἀπαλείψῃ, Xylandr. secutus, referre malim, quàm pro absolute positis, aut ad δαλεία relatis cum Casaubono habere; qui & ἀπαλείψῃ illud passivè sumit; quod ego nolim.

Ἡ ποσὸς ὁ φυσιολόγῳ φαντάζῃ καὶ παραπέμπει. Quam multa sunt, quae cum tanquam physici merus, secundum naturam earum mudè speculatus fueris, citra usum ulteriorem transmittis? Caf. qui pro ὅπου, ποῦ. legisse videtur: & per interrogationem extulisse. at Xyl. haec quotidie debebunt sacra illa tua placita, quae è contemplatione naturae verum hausta circumferri. cui accedo potius, nisi quodd τὸ παραπέμπειν, circumferre, vertit: cum sit, prout Cafaub. rectè, transmittere. Cæterum transmissionem intelli- go, qualem Maxim. Tyr. differt. 28. verbis illis delineat; Ἄτε ἐν ἐν θεωρίαις τῆς φύξης αἱ ἀντί- σεις ἰδρυμέναι, ἐπειδὴν πνύθ' ἐφαίνονται ἀρετῆς, καὶ παραδίδωσι τῶν νό- ῶν, ἐπαλαβόμενοι ταύτης, διορεῖται λοιπὰ καὶ διέξερχεται ἐπὶ τὰ ἀκόλουθα. qui in conse- quentibus τὸ παραπέμπειν etiam vocabulo, in hac eadem re illustranda atque explicanda, utitur: ut sit, decreta illa, quae ex rerum natura seridè sedulòque considerata in mentem transmittis, atque ibi recondis. ità Hermogen. de invent. Σὺ δὲ παραπέμπει τῶν νό- ρων θεωρίας. Scopus tamen forsan is fuerit planè, quem Cafaub. voluit; Speculationem naturae, nì praxin conjunctam habeat, otiosam fore; facileque abo- litam iri, nisi cautio iugis adhibeatur, quicquid indi- dem hauris. Epictet. l. 3. c. 21. Ὅτι τὰ θεωρημα- τα ἀναλαβόντες ψιλά, ἐνδὺς αὐτὰ ἐξεμίστα θέλει- σιν ὥσθ' εὐμαχικοὶ τῶν τεσσάρων. παρὸν αὐτὸ πέφον- εῖθ' ὅταν μὴ ἐξεμίσθῃς. εἰ δὲ μὴ, ἐκείτὸς τῶ ὄντι γί- νεται, πρὸ γὰρ ἀχάδαρον καὶ ἄβρωτον. ἀλλ' ἀπ' αὐτῶν ἀναδιδέχτην δειξέον πᾶσι ἡμῖν μεταβολῆς τὴν ἡμέαν- νικὴν τῶ σπαυτῇ, ὥς εἰ ἀδύνηται τοῦ ὅμως ἀρ' ὧν ἐρυμνάσθω καὶ ἔφαρον, ὥς οἱ τὰς τέχνας ἀναλα- βόντες ἀρ' ὧν ἔμαθον. καὶ ἔρχεται ὁ τέκτων καὶ λέγει, αἰδέσκατέ με διὰ τοιοῦτον καὶ ἔπειτα τῶ ἀρχιτεκτονικῶν' ἀλλ' ἐμμεδωσάμενοι οἰκίαν, ταύτην κατασκευά- σεις δεικνυσιν ὅτι ἔχει τῶ τέχνῳ. τοῖσιν τὴ καὶ σὺ ποίησον. φάγῃ ὥς ἀνδραπῶ, πίε ὥς ἀνδραπῶ, κο- σμήθηται, γάμησον, παιδοποίησον, πολιτεύσαι, ἀνά- γει λαιδεύσαι, ἐνεργεῖ ἀεὶ φρόν ἀγνώμονα, ἐνεργ- εῖ πατέρα, ἐνεργεῖ υἱόν, γείτονα, σὺνισόν. Ταῦ- τα ἡμῖν δέχον, ἵν' ἰδόμενοι ὅτι μεμαθήκας ταῖς αἰνε- θείαις π' αὐτοσώσῃ. Addam tamen, quae fe ingerit impraesentiarum, conjecturam. Quid si ἀνυπολογήτως egerimus? quomodo & l. 9. § 41. ἀνυπολογήτω. ut sit mens Marci, quae absque natura ipsius contemplatione seria ac considerata, tem- erè imaginariis, & citra examen justum admittis. hoc enim passim inculcat Marcus, ut rei cuiusq; natu- ram sedulo investigemus, eamque probe perspe- ctam habeamus, priusquam de ea sententiam cen- suramve ullam feramus. Ità l. 2. § 12. & l. 3. § 11. & l. 6. § 3, 13. & l. 7. § 29, 66. l. 8, § 13. (quod

loco & de viſo quovis primo loco *φυſιολογῆν*
præcipit.) & *l. 10. § 11, 17, 18. & l. 11. § 2. 16.*
& *l. 12. § 8.* Nec mirum videri debet, ſi dogmata
ea, quæ in rei ipſius, de qua ſtatuitur, natura peni-
tius perfectæ, fundamentum non habent, occaſione
quavis occurrente, aboleantur facillimè. Trahit
horſum, quòd *πῶς τῷ γνωρίζειν, de natura rei cuius-
vis excutienda & dignoſcenda*, ſtatim iſtic ſubjun-
gitur: in quam mentem & *πῶς τῷ διαρῆμιν τῆς ὁ-
δῶν φύσεως* commendat, *l. 8. § 26. & l. 10. § 31.*
λόγον εἰραρχοῦτα ἀκρίτως & φυſιολογῶν τὰ ἐν τῷ
βίῳ. quin & bene vivendi fundamentum uni-
cum ſtatuit, *ἐν διαρῆμασι πῶς τῷ ὅλῳ φύσεως,*
& *τῆς ἰδίας τῷ ἀνθρώπῳ καί τοις ἀνθρώποις, l. 11. § 5.* In
ſpeculationibus illis ſive theorematibus inde deductis,
quæ vel uni verſi naturam, vel ſuam cuiuſque condi-
tionem ſtatimque nos edocent. Vide Athenagoram
ad *l. 2. § 6.* laudatam.

Καὶ τὸ *ῥῆμα* πρὸς αὐτὴν συνεληλυθὸς] Apud La-
 cert. l. 7. Zeno; τὰ μὲρ *ἐν* καὶ διήκοντα ἀπὸ *ῥῆμα*
 σιως; τὰ *ἵ* *ῥῆμα* πρὸς καὶ ἀπὸ μὲρ *ῥῆμα* σιως; τὰ
 δε, ὅπως ἐπιμαρτυρεῖται καὶ αἰσθητικῶν, καὶ τὰ ὁμοίᾳ
 καὶ *ῥῆμα* σιων *ἵ*, τὸ πρῶτον ἐκαστὸν, καὶ πῶς καὶ τὸν δι-
 ἀρρίθην. ut τὰ *ῥῆμα* πρὸς sint officia ea, quae mole-
 stiam aliquam adjunctam habeant. Verum Marcus
 istic laxius usurpat pro quolibet negotio, quod
 muneris nostri existat. vide l. 9. § 13. & l. 8. §
 25, 26.

Kαὶ τὸ ἐκ τῆς ἀντιθέσεως ὁμοειρησίας αὐτὰς διὰ τοῦ
 [Ζη] αὐτὰς, sicut ἀπρεσβον, supr. § 8. in meli-
 orem partem istic sumi videtur, (quod rariùs opi-
 nor deprehendas) vel pro certa animi fiducia ex re-
 rum naturalium contemplatione orta, de qua l. 3.
 § 11. & infr. § 11. vel pro animi affectu sibi placentis, ac-
 quiescentisque, in veritatis, quam adeptus est, cogni-
 tione; quod vocabuli notio, per se media, designat.
 siquidem ut Arist. ethic. Mag. l. 1. c. 29. οὗ αὐτὰς ἀν-
 τιστάς τις ὄζειν, ἵνα πρὸς αὐτὴν αὐτὰ ἀποστήται ita Se-
 nec. ep. 59. Ipse te consule, si per dies nostræque par-
 et æqualis animi tenor, erecti et placentis sibi est: per-
 venisti ad humani boni summam.. Ortum vocabuli
 sensumque, non usum, secutus est Marcus. nec ali-
 ter forsitan usurpatum, l. 6. § 47. quin & Isocrates in
 Archidam. ubi αὐτὰς αἰτίας καὶ συμπεπτώτας conjungit,
 in dexteriore itidem partem sumpsisse videtur.

Λαοδαίον] quod Apost. ad Rom. c. 14. v. 22.
Πίστην ἔχετε; ἤτι' αὐτῶν ἔχα. hoc est: ut Chry-
sost. μὴ δέικνυτε, ἀλλ' ἀρκήτως ποι τὸ συνειδός· vide
ad l. 7. § 58.

Ὁὐχ' ἀκρυβύδιον] quod l. 3. § 8. dixit, ἐν
ἐμφανέσθην. Senec. ep. 43. tegant, non abscondant
te parietes tui. Cicer. offic. l. 3. Honesti enim bonis
viris, non occultata quærentur. Galen. de affectib. cu-
rand. c. 5. Ἀνερχθήτω σὺ ἡ δύσχα διαφανέως τῆς
δικήσεως. ἔξιστα τοῖς συνήθισιν εἰσίστα πάντα χα-
ρὸν, ὡς ἔται ἥς παρεσθουμένη. ita legend. pro

εο quod vulgati codices ἀνερχομαι & ἔξῃ. confirmat autor ipse, qui sic paulo post. τῆς θύρας ἐν ἀνερχομένης σε διαπαντός, ὡς εἶπον, ἔξῃα τοῖς συνήθεισιν ἔσω καὶ πάντα κατὰ εἰσέναι. Αἱ ἐν θαλάσῃ, ὡς ἔπειθ' εἰσόντων εὐρίσκεσθαι μηδὲν τῶν μεγάλων ἀμαρτυριῶν ἰσχυρῶς κατελιμμένον. (ita leg. pro eo, quod nullo sensu, sano saltem, κατελιμμένον legitur.) ὡς δ' ἄλλοι πάντες ἀνὸς τοὺς ἐλθόντες εἰς τὸ δημόσιον, ἀπαντα περιῶνται φράττειν κόσμια, ἔγω σὺ καὶ τὴν ἰδίαν οἰκίαν φράττεις. ἀλλ' ἐπεὶ οἱ μὲν αἰδέεσθαι τοὺς ἄλλους, ἀμαρτύντες πὶ φρεσὶ θῆναι, μόνους ἑαυτοὺς ἐκ αἰδέεσθαι σὺ δ' ὅσω πὴν αἰδέεσθαι, περὶ δὲ τῶν φράντων, πάντων δ' ἡμῶν αἰσχυρῶς σαυτῶν.

vide ad l. 3. § 4.

Πότε δ' ἀπὸ τῆς ἀπολαύσεως] potest esse ex postulatione, qualem observavimus supra § 1. ego tamen τότε legere malim, & hic, & in sequentibus clausulis; quod semel immutatum deinceps immutari necesse habuit. cum eo, inquit, processeris, atque ita mentem pariter vitamque tuam institueris, tunc frueris simplicitateque gravitateque &c. vide l. 12. § 28. ἀπολαύειν τὴν ζῆν.

§ 10. Ἀρχαῖον μὴ ἀν' ἀρετῆς] Studia hominum, quibus sese effert, acsi magni aut eximii aliquid confecerint, elevat; cum vilissimorum animalculorum artibus, quibus illi prædas sibi compares captant, conferendo.

Ἰπποχῆ] Ἰπποχῆ, genus retis. Vet. lex. H. Steph. Sed sine exemplo. quod hinc licet petatur. Sed & ex Oppiano ἀλιευτῶν. l. 3. v. 81. quo loco retium genera nominæque varia recensens, inter cætera & horum meminit.

Τῶν τὰ μὲν ἀμφοτέρωθεν, τὰ δ' ἑξῆς καλέοι, Γάρμα τ' ἡδ' ὑπὸ καλῶν ὀρεγνέας, ἡδ' οὐρανῶν. unde figuræ rotundæ fuisse videntur ὑπὸ καλῶν istæ: cujusmodi sunt, quas nos appellamus Purse-nets.

Ἀλλὰ Σαρμάται] quibuscum tunc Romanis cum primis res fuit. Itaque in Marci vita mentio fit Sarmatarum inter gentes cæteras à Marco debellatas. horum aliquos in excursionibus qui trucidaverant, aut ceperant, egregium facinus executos se autumabant. Nec tacendum hic, quo & aluferit fortean Marcus, quod de Avidio Cassio refert Vulcatius: Cum exercitum duceret, & in scio ipso manus auxiliaria, centurionibus suis autoribus, tria milia Sarmatarum negligentius agentium in Danubii ripis occidissent, & cum præda ingenti ad eum redissent, sperantibus centurionibus præmium, quod præparatâ manu tantum hostium, segnius agentibus tribunis & ignorantibus, occidissent, rapit eos iussit & in crucem tolli, servilique supplicio affici; quod exemplum non exatbat: dicens, evenire potuisse, ut essent insidia, ac periret Romani imperii reverentia.

Οὐτε γὰρ ἀλφειὶ] quinam isti quos latrones dicit? sciam Sarmatæ? sicut Pauli Festus; Cimbri lin-

guâ Gallicâ latrones dicuntur. ad quem locum Scallig. Cimbri λεῖπτικοὶ sanè πλάνητες fuerant. sed non magis Cimber latronem significat, quàm Isaurus piratam; Ambro, dissolutum ac voracem; Opicus, obscurum: sed quia tales fuerunt eæ nationes, de earum nomine vocamus, qui tales sunt. ita istic Xyl. nec secius de barbaris patriam suam incurvantibus suisque diripientibus, quos abigeos & latrones aut fures magis quàm hostes dici postulat, Synesius epist. 132. τὰ καὶ τὸ ἀπὸ τῆς ἀπαιτίας πολυπραγμονῶ. ἐν δ' αἰῶνι καλὴν αὐτῶν πολέμιος, ἀλλὰ λεῖπτος, ἢ λωποδύτης, ἢ πεισὶν ὄνομα μικροπρεπέστατον, ἐκ μὲν ἀπὸ ἐρρωμένους ὀπφορμένους ὑφίστανται, ἀλλὰ μόνους τὸν κατὰ πῆγας ἀποσφάττισιν, ὡς περὶ ἱερῆα, καὶ περὶ δούλοισι. Verum videntum, an non illos potius hoc titulo indigitet Marcus, qui Sarmatis captis, tanquam re pulcrè strenuèque gestâ, semetipsos efferebant. ut transitus sit factus à numero ad numerum: quasi dicat,

quid à latronibus etiam isti qui Sarmatas capiunt, magis quàm ipsi quos capiunt Sarmatæ, distant? Quod Alexandro Scythæ apud Q. Curtium l. 7. c. 8. Tu, qui te gloriaris ad latrones persequendos venire, omnium gentium, quas adisti, latro es. Aut quid à prædonibus vulgariter sic habitis distant viri isti, prout ipsi se haberi volunt, militares? Notum est illud piratæ, qui Alexandro eidem quærenti, quo scelere impulsus, mare haberet infestum; Eodem, inquit, quo tu orbem terræ. Sed quia id ego exiguo navigio facio, latro vocor; quia tu magnâ classe, imperator. Cicero de repub. l. 3. laudante Nonio. & August. de civit. Dei l. 4. c. 4. qui & subijcit. Sanè remotâ iustitiâ, quid sunt regna, nisi magna latrocinia? unde Pythia, Adrastum Sicyoniorum βασιλέα, Clithenem verò λεῖπτος dixit. Herodot. l. 5. & Dio Prus. orat. 2. Sed & Lucan. l. 10. Alexandrum felicem terrarum prædonem appellat. Deque eodem Senec. de benefic. l. 1. c. 13. A pueritia latro, gentiumque vastator. & quest. nat. l. 3. præfat. Quanto potius decorum opera celebrare, quàm Philippi aut Alexandri latrocinia?

Εὐν τὰ δόγματα ἐξέταξεν] malè divulgavit ista à superioribus Xyl. & Lugd. Editor. Mentis, inquit, si militarium istorum spectes, prædonibus superares facileprehendes. prædæ siquidem duntaxat inhiant utrique.

§ 11. Κτῆσαι] acquiras, non acquirere. est enim aoristi imperativi medii non infinitivi activi, uti interpret Angl. opinatus, dictionis feriem duriores reddidit.

Οὐδὲν γὰρ ἐπεὶ μεγαλοφροσύνης ποιητικῶν] vide ad l. 3. § 11.

Ἐξείδωτο τὸ σῶμα] corpus exiit, sive à corpore subduxit se; is nimirum, qui consideratione istâ animum jugiter exercitatum probèque subactum habuerit. neque enim à prioribus ista difficiat oportuit

tuit. vide Platonis locum insignem, qui huc spectat, ex *Theateto*, ad l. 11. § 1.

Ἀνὴν δλον ἐδωκὼν. Vide ad l. 4. § 34. & infra § 14. Eurip. *Phœniss*.

Ἀλλ' εἰς Θεὸν ῥηὶ ταῦτ' ἀναρτήσαν] ἔχεν.

Rejēta oportet ista ad numen omnia.

Senec. de otio sap. c. 32. Ego secundum naturam vivo, si totum me illi dabo. Annot. Lugd. ἀνὴν καὶ mavult, imperandi formulā, sive monendi frustrā. cum enunciatiōe ponantur & antegressa proxima, & sequentia itidem.

Ἄλλ' εἰς νῦν βάλεται] Africanus apud Ciceron. l. 6. de repub. in somnio: Neque sermonibus vulgi dederis te, nec in præmiis humanis spem posueris rerum tuarum. Suis te illecebris oportet ipsa virtus trahat ad verum decus. quid de te alii loquantur, ipsi videant. Bion Borysthenita inter cætera profectus in virtute insignioris indicia, hoc cum primis statuit, ubi quis eodem loco convicia hominum atque vota habet: sive ut ille loquebatur, ὅταν ᾤσσοι δόξοντων ἔπος ἀκούῃς, ὡς λεγόντων,

ὦ ἔξην, ἐπεὶ ἔτε κακῶ ἔτ' ἄφρονι φωνῇ εἰοικας,

οὐδέ τε καὶ μέγα χαῖρε. Deī nū τοι ὀλβία δόξεν.

Plut. de profect. Talis Cato, de quo Senec. de ira l. 2. c. 32. M. Catonem in balneo in ore quidam percussit imprudens: quis enim illi sciens faceret injuriam? postea satisfaciēti, Cato, Non memini, inquit, percussit me. majore animo non agnovit, quam ignorasset. Idem, de constant. sap. c. 14. Phocion patitur cum quidam uxorem ipsius contumeliosè habuisset, post apud ipsum pœnas committas metuens sese purgaret, ignarum se Phocionis conjugem fuisse, Ἀλλ' ἦ γ' ἐμὲ γυνὴ ὑπὸ σοῦ ἔδεν πέπονθεν. at verò me, inquit, uxor nihil à te perpeffa est. alia forsā fuerit, quam tu læsaris: nec mihi itaque quid satisfacias, aut excuses te, opus est. Narrat ex Musonio orat. quā discipulat philosophum an deceat injuriarum agere, Stob. tom. 2. tit. 19. qui idem, quomodo 40 inter concionandum conviciis impetentem nihil quicquam attenderit, apud Plut. legas licet, in præcept. polit. & infra ad l. 11. § 14. Archelaus itidem ab obvio quodam aquā conspersus, cum ab amicis ad pœnas de homine fumendos instigaretur; Ἀλλ' ἐκ ἐμῶ, ἀλλ' ἐκείνους κατακίδευσεν, ὃν ἐδόξεν ἐμὸν εἶναι. Atqui non me, inquit, conspersit, sed illum quem esse me est opinatus. Plut. in apophth. Socrates etiam dicere solebat, τοῖς κατωκοῖς δεῖν ἀπὸ τῆς εὐπορίας διδόναι, εἰ μὴ γὰρ τι τῶν πρὸς ὀντων λέξεναι, διόρδωσαι. εἰ δ' ἔστιν ὅτι πρὸς ἡμῶς. Expedire, ut Comicis perstringendos sese homines præbeant: siquid enim veri de nobis dixerint, corrigendi ansam dabunt: (quomodo Philippus demagogis Atheniensibus gratiam debere se dictabat, ὅτι λοιδορῶντες βέλτιστα ποιοῦσι καὶ τὸ λόγῳ καὶ τῇ ᾄδῃ ποιῶμαι γδ, inquebat, αὐτοὺς ἅμα καὶ τοῖς λόγοις, καὶ τοῖς ἔργοις. Pseudoarist. ἀλέσχειν. Plut. apoph.) sin falsi quid dixerint, nihil

ad nos pertinebit illud. idēque dicenti, εἰ σὺ λοιδορεῖται ὁ δέσιν; An non tibi iste conviciatur? respondit. ἔχ' ἐμοὶ γδ' εἰς πρὸς ταῦτα. Nequaquam; mihi enim ista non competunt. Laërt. l. 2. Diogenes dicenti, Πολλοὶ σε κατασέλῳσι. derident te multi, εἰ Diogenes. Ἐγὼ δ' εἰ κατασέλῳμαι. Ad ego, inquit, non derideor. Alii etiam cuidam idē monenti; Κακῶν τυχὼν οἱ ὄγοι. ἀλλ' ἔτ' ἐκείνοι οἱ ὄγοι δὲ πρὸς ἔχοντες, εἰτε ἐγὼ ἐκείνων. Et illos forsā derident asini; verum nec asinos advertunt ipsi, nec ego illos. Laërt. l. 6. Hoc est, quod de Hercule Epicus quidam apud Plutarch. deutil. ex inimic.

Ἄλλ' ὅσον μῦθ' εὐχερὲς ἐμπάζετε μέδων.

Nec muscam quanti faciebat dicta maligna, vel quod David potius, Psal. 38. v. 13. Ego verò instar surdi fueram, qui nullus audiret; instar muti, qui nihil regere possit. vide lib. 6. § 2.

Τὸ νῦν πρὸς ὀντων] vide lib. 7. § 54. & l. 9. § 6.

Φιλεῖν τὸ νῦν ἀπονεμόμενον] vide l. 3. § 16. & lib. 6. § 43. & supr. § 6. & infra § 21. & lib. 12. § 1.

Ἐυθεῖαν φράσιν] vide l. 8. § 59.

Ἐυθεῖαν περὶ αὐτοῦ ἐπεὶ τῶν διδ[?] Plato de legibus l. 4. à Plut. etiam laudatus ad v. Coloz. Ὁ μὲν δὲ δεδ[?] ἀρχὴν τε καὶ τέλος καὶ μέτα τῶν ὄντων ἀπάντων ἔχων, εὐθεῖαν φράσιν, καὶ οὐσαν ἀπορροήν. τῶν δ' αἰετῶν ἐπιτεταται δίκη τῶν ἀπορροήων τῶν δὲ νόμων πρὸς τῶν δὲ ἐν δυνάμει μόνον τῶν μέλλων ἐχόντων, ἐπιτεταται, &c. quem Platonis locum cum Marcus ob oculos habuit, quum hæc scriberet; tum & autor libri de mundo, qui Aristotelis nomen præfert. eodem opus illud suum clausit; quique illum dictione Latinā μεταφράζει καὶ παραφράζει, Apuleius.

§ 12. Τίς ἀπονοίας ἔχῃ, καὶ πρὸν σκοπεῖν τί οὐδὲν περὶ αὐτοῦ] Xylandri versionem et si minùs perspicuam immeritò induxit Editor Lugd. cum loco ejus depravatissimam dederit. Interpres Angl. frustrā in duo membra sententiam, continuari postulāntem, dissecuit. Quid, inquit Marcus, est suspiciōne opus? sive, cur tibi res aliqua suspecta sit, aut scrupulum animo ac trepidationem iniecerit, cum considerare liceat, vel præsto sit intruere, quid facto opus sit? hoc est enim πρὸν σκοπεῖν. ut ἐξ ὅν ποιοῖν, & similia. Senec. epist. 74. non potest quisquam beatus esse, qui huic se opinioni credidit, (externis subesse mali aliquid.) Non enim beatum est nisi quod intrepidum. inter suspecta malè vivitur.

Καὶν μὲν σωφρῆς, ἐν αὐτῷ αὐταρκεῖ τῇ ταύτῃ χωρῇ] Forsan legi debeat καὶν μὲν σωφρῆς ἐν κρινῶς, sublatā distinctione, καὶ si clarè perspexeris. ἐν κρινῶς, clarè, distinctè. Plato: ἵνα ἐν κρινῶς ἐν ἰδωμένῳ, ὁ βέλτερος. inde δὲ δεικνύειν, σαφελῶς διαφανῶν. Hefych. de dialectica Laërt. lib. 7. in Zenoni.

Zenon. Τότε ἀληθὲς, ὃ τὸ ψεύδος διαγινώσκει. ὡς αὐτῆς, καὶ τὸ πᾶν τότε ἀμφιβόλως λεγόμενον διὰ κρινέει. Cicer. ad Atticum lib. 7. epist. 10. *stipul hoc diapheritoseis περιγλήμα.* & epist. 3. *sed id philosoφώτερον διὰ κρινήσομαι.* verum accedo potius D. Bootio nihil mutanti, sed copulativā tantum interjectā, legenti, καὶ μὴ σωοφῶς, ἐν μέρει, καὶ ἀμετασφῆτι. τ. χ. ita opponitur τὸ ἐν μέρει, τὸ μετ' ὁμοιοῦς.

Ἀμετασφῆτι ταύτη χωρεῖν] vide lib. 8. § 5.

Ἐχόμενον τῷ φαινομένῳ δικαίῳ] Epictet. l. 1. c. 2. Ταῦτα ἢ Πείρα. Ἐλπίδι, καὶ ἰδὼν ἐπίηστε. ὡς αὐτῶν φαντασι, ὡς αὐτῶν. Ὁυτοῖσιν αὐτῶν, ἵνα μὴ εἰσέλθῃ εἰς τὴν σύγκλητον, ἀπεκρίνατο, ὅτι σὺ εἶ μὴ εἰσάμῃ με εἰς τὴν σύγκλητον. μέλει δ' αὖν, εἴ με εἰσέρχεται. ἀγέ, ἀλλ' εἰσέλθων, φησι, σὺ σὺν μὴ μ' ἐξέταξε, καὶ σιωπήσω. ἀλλὰ εἴ με ἐξετάσῃ, καμὲ εἶπεν τὸ φαινόμενον δικαίον. ἀλλ' εἰ μὴ εἴπῃς, ἀποκτενῶ σε. ποῦτε ἔν σοι εἶπον, ὅτι ἀδελφός εἰμι; καὶ σὺ τὸ σὺν ποιήσεις, καὶ τὸ ἐμὸν. σὺν δὲ ἂν ἀποκτενῇται. ἐμὸν ἀποδανῇ μὴ τρέμω. σὺν, φησὶ ἀδελφός. ἐμὸν, ἐξελθὼν μὴ λυπέμενον. vide l. 3. § 6, 7. & l. 4. § 12.

Ἀείσον γὰρ καταπύχαιεν τέτυκται] optimum enim est eum attingere scopum. Xyl. hoc est, ut id facias, quod iustum & æquum est, quodcunque tibi indè obvenierit.

Ἡ γὰρ ἀπόψωσις ἀπὸ τέτυκται] Mutila hæc suspicatur Xyland. Editor Lugd. in versione prorsus refecuit. pro ἔσω D. Boot. legit ἐστὶ ab hoc, inquit, iusto scil. utique & æquo aberrare, lapsus nomen meretur, non autem ob iustè factum odium incurrere, aut molestum aliquid perpeti, aut etiam, quod minus quod conaris, effectum des, impediri. ego si quis id exhiberet codex, ἀπὸ τῶ ἐξινquam ἀπόψωσιν malim; prout Marcus l. 4. § 43. ἀπὸ τῶ ἴσα dixit.

Σχολαῖον τὴ καὶ ἅμα ἐκίνητον] hoc est, quod l. 7. § 69. Μῆτε στυγέει, μῆτε νερῶ. M. Caf. ista à superioribus divellit, atque erotematicè effert; ac si legeret, τὴ σχολαῖον τὴ καὶ ἅμα ἐκίνητον ἐστὶ, viderint alii. Ego nullus assentior.

Ἐκίνητον] non, mobile; quod τὸ τῆς γνώμης ἐκίνητον, in plebe, Romanā cumprimis, Herodiano lib. 7. notatum, designet; unde & mobile vulgaris, Statio sylv. lib. 2. poem. 2. sed agile, ad id quod est officium suum aggrediendum agendumque promptum ac proclive; quodque in eisdem persequendis modo iusto debitoque moveatur. Stoici siquidem in dictionibus istiusmodi ἐνέργειαν & ἐμφασιν quandam, ultra usum communem ac vulgarem, affectabant. vide infra ad § 21.

Φαίδρον ἅμα καὶ σιωπῶν] non qualis stultorum risus, quem ejusmodi esse ait Solomon Eccles. c. 7. v. 6. qualis est spinarum sub olla crepitus;

— Magna veluti cum flamma sonore Virgea suggeritur costis undantis abeni.

ut Maro, *Æn. lib. 7. sive ut Apul. in apolog. Flamma instar stipulæ accensæ, claro strepitu, largo fulgore, cito incremento; sed enim materiā levi, caduco incendio, nullis reliquiis. icon aptissima vitulationis stolidorum, quā illi, non gaudent, sed gessunt, ut Aug. de serm. Dom. in mont. l. 1. itaque risum & letitiam istiusmodi pro insania mera, Solomon habet. ibid. c. 2. v. 3. tanquam ἐξερῶς, non σωεσῶς. Senec. ep. 23. Animus debet esse alacer*

fidens, & super omnia erectus. Res severa est verum gaudium. cetera hilaritates non implent petus, sed frontem remittunt; leves sunt: nisi forte tu illum iudicas gaudere, qui ridet. vide ad l. 4. § 26. νῆφε ἀνευρόθ.

Ὁ τὸ λόγῳ καὶ πᾶν ἐπόμῳ. Dei, natura, rationis, dictamen ductumque sequi, pro eodem Stoicis habetur. vide ad l. 3. § 16. & lib. 7. § 31. & supr. § 11. & lib. 4. § 12. & l. 12. § 31. Plato epist. 2. Νῦν δ' ἡ μῆρας ἐγὼ εἰμι, ἐμαυτὸν παρήχων. τὸ ἐμὸν λόγῳ ἐπόμῳ.

§ 13. Ἐάν ὡς ἄλλας γίνηται] in aliorum sint potestate. Xyl. potius, ab aliis fiant, cum ipse nequeas, vel necesse non habeas. Epictet. lib. 1. c. 27. ἀπελθὼν, ἢ αὐτὸς ἀείδῃσαι θέλω, ἢ ἄλλῳ παρὰ ἑαυτὸν ἀφορμῶν τὸ ἀείδῃσαι. εἰ μὴ διώσμαι κατὰ δῶσά μ' αὐτὸς, εἰ φοιτήσω ἄλλῳ τὸ ποιῆσαι πρὸς αὐτόν.

Ὁυ δικόσιν] quia alienæ vel mentes vel actiones mihi sunt res mediæ, lib. 6. § 32. & lib. 8. § 55.

Οἱ ἐν τοῖς περὶ ἄλλων ἐπαίνοις ἢ λόγοις φησὶ ὁ μῶν] id est, ἐπαινεῖσθαι. translatio ab equis petita, cum in altum pedibus sublati anterioribus, & jubæ concussis, φησὶ τῶν. Salmas. indè & καταφράτῃ. supr. l. 9 § 41. frustra autem interpretes de eis intelligunt, qui alienis sermonibus & laudibus se iactant; ut alter, qui λόγοις illud insuper habuit: vel qui aliorum laudibus ac vituperiis tantum tribuunt; ut alter, qui τῶ φησὶ ὁ μῶν significatum non attendit. quomodo enim quis eò possit φησὶ τῶν καὶ ἐπαίρει, quòd ab aliis vituperio afficiatur? non eos loquitur qui laudantur, vel vituperantur, aliorumque vel laudibus exlati animos sibi sumunt, vel vituperiis perculli abijciunt: sed eos, qui alios laudibus, aut vituperiis prosequuntur, idque faciendo attolluntur, & efferrunt se, ac si magni quippiam egissent. hæc enim est istorum opinio illa, de qua Marcus l. 9. § 32.

Τοῖσιν μὲν δὲ τῆς κλίνης εἰσὶ] Hinc apud Lucianum in Cataplo, κλίνη, sive lectus, ad testimonium adversus Tyrannum dominum suum ferendum apud inferos accersitus, ἐγὼ μὲν τοῖς ταῦτα εἰπὼν ἀιχνοῦμαι τοῖς ταῦτα ἦν ἂν ἐπ' ἐμὸν διεπείτῃτο. vide ad lib. 3. § 4. & lib. 11. § 18. εἰ τὸ κλινῶν.

Οἱ δὲ ποιῶσιν] vide ad l. 6. § 59.

Ἀλλὰ

Ἄλλὰ τῶς πτωχότητι αὐτῶ μέλει] non corpore tantum, sed animo etiam coguntur, qui aliorum favorem, famamve aucupantur, usque ad conscientiam laesam, eis obsequi, quibus placere ambiunt.

Ὅταν δέλη [Epictet. lib. 4. c. 9. εἰδὲν ὅτι ἐν ἀγαθῶν ἀνθρώπων ψυχῇς δέληται δέ, καὶ γὰρ γονε, διαφθαίται ὡς πάλιν, ἀπονυσάξαι, καὶ ἀπολωλεν. Synes. de insomn. Καθάρμῳ τὸ μέγιστον μέλει, ἢ βέλους, Sen. ep. 34. Pars magna bonitatis est, velle fieri bonum. & ep. 80. Quid tibi opus est, ut sis bonus? velle. Fabius instit. l. 12. c. 11. ut boni viri simus, voluntate maxime constat. Gregor. Naz. de sacr. bapt. ὅμιον τὸ τῷ δέληται μόνον, τὸ ἀγαθόν. quamquam idem de theol. 1. exagitat illos, ὅτι ἀρκῶν τὸ δέληται μόνον πρὸς τὸ εἶναι σοφούς. Joan. Chrysost. in Matth. hom. 49. Ἀρκῶν δέληται, καὶ τὸ πᾶν ἵπνεται. Liban. orat. 4. Βολήθηται μόνον, καὶ πάντα εἴσεται. vide ad l. 8. § 35.

§ 14. Τῷ πάντα διδόνει καὶ ἀπολαμβάνει φύσει] quod de natura, qui & Stoæ Deus, de Deo. Job. c. 1. v. 21. Dominus dedit, Dominus abstulit.

Ἀπολαμβάνει] Epictet. enchir. c. 10. Μηδέποτε ἐπὶ μηδενὸς εἰσῆς, ὅτι ἀπώλεσα αὐτὸ, ἀλλ' ὅτι ἀπέδωκα: τὸ χρεῖον ἀφαιρέθη; ἔκκεν καὶ τὸ το ἀπέδωκε; ἀλλὰ κακὸς ὁ ἀφαιρούμενος. πῶς δέ σοι μέλει διατίνεσθαι ὅς δὲς ἀπῆλθης; Idemque differt. l. 3. c. 26. Εἴπα, συμπάντα εὐληθῶς παρ' ἄλλου (τῷ Θεῷ δηλονότι) καὶ αὐτὸν σεαυτὸν, ἀγανακτῆς, καὶ μέμνη δύναι, ἀν σὺ πῶς ἀφῆλθαι; ὅτι πῶς ἔληθας ταῦτα; χρησόμενος. μέλει πίνεσθαι; μέλει ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς δέλη. Et l. 4. c. 1. Ἀπαιτῶντι τῷ δέ, ὅς δὲ δίδωκεν, καὶ αἰδήσει; vitiata scriptura. quod & Volusius videt; cui sic restituere visum est. ἐκὼς ἔκ ἀποδόντες; καὶ αἰδήσει. Verum interpolatione tam laciniosā, quæ nec sensum admittit commodum, nec vitium tollit, nihil opus. littera immutata sufficiet. leg. ἔχ ἡδίστη; Stoicus est Laconismus. non Deo, qui dederat, repetente oblectaris? q. d. dans placet, repetens quidni placeat? vide eund. ad l. 2. § 3. vide & l. 12. § 26.

Δός δὲ δέλης] hoc est, quod Rufus apud Epictetum differt l. 1. c. 1. ἀρκῶνται τῷ δεδωμένῳ. vide ad l. 4. § 31, 34. & l. 5. § 25. & l. 7. § 57.

Ἀπόλαβε δὲ δέλης] Vide voces Demetrii Cyrenici magnanimas ex Senec. de provident. c. 5. ad l. 4. § 34. Epictet. l. 4. c. 10. Χάειν ἔχω, ὃν ἔδωκα. ἐρόσον ἐχρησάμενος τοῖς σπῆς, ἀρκῶν. πάλιν αὐτὰ ἀπώλαβε, καὶ κατὰ τὰς εἰς ἡν δέλης χάειν. σὰ γὰρ ἡν πάντα σὺ μοι αὐτὰ δέδωκα. vide l. 12. § 26. Senec. de tranquill. s. 11. Sapiens non mancipia tantum possessionesque & dignitates, sed corpus quoque suum & oculos & manus & quicquid est chariorem vitam facturum, seque ipsum inter precaria numerat; vivitque ut commodatus sibi, & reposcentibus sine tristitia redditurus. quancumque ergo reddere iubebitur, non queretur cum fortuna: sed dicet; Grati-

as ago, quod possedi, habuique. Idem, epist. 64. Fac quod aequitatem tuam decet. desine natura beneficium male interpretari; abstulit, sed dedit. & ad Polyb. c. 25. Gaude, quod talem habuisti; & usufructum ejus, quamvis brevior voto tuo fuerit, boni consule. Item. ad Marc. c. 12. Si magnas ex filio percepisti voluptates, oportet te, non de eo, quod detractum est, queri; sed de eo gratias agere, quod collegisti. Nostri: Basil. Cæsar. homil. 5. Συγνώμονός ἐστι διαβολῆς, ὅτι ἐπὶ τῷ χειρισμῷ δυσφόρος ἔχειν ἀλλ' ὅτι τῷ εἶς ἀρχῆς σωματικῆς χάειν ἔχειν τῷ συγκαλησάμεν. Hieron. in Nepot. Nè doleas quod talem amiseris: sed gaudeas quod talem habueris. Idem in Paul. Non maremus, quod talem amisimus; sed gratias agimus, quod habuimus, imò habemus. Et ad Julian. Tullisti liberos, quos ipse dederas. recepisti ancillam, quam mihi ob breve solatium commodaveras. non contristor, quod accepisti; sed ago gratias, quod dedisti. Bern. de Humbert. serm. 110. Tullisti quoniam tuos oderat, nec pro nobis, quibus ille sublatus est, murmurandum: magis gratias agendum, quod tam diu concessus est nobis. Et in Cant. conc. 26. Etsi dolemus ablatum, non obliviscimur tamen, quod datus fuit; & gratias agimus. quod habere illum meruimus. Verissimè Gregor. Rom. in Job. l. 2. c. 42. Tunc verè ostendimus, quod accepta rectè tenuimus, cum æquanimiter ad momentum sublata toleramus.

Ὅτι κατὰ θεοσυνωμῶν, ἀλλὰ πενιθρῶν μόνον ἐυνοῶν] De morte pariter l. 9. § 3. Itā Apost. ad Philip. c. 2. v. 17. Χαίρων καὶ συγκαίρων σπένδομαι. & ad Cor. ep. 2. c. 12. v. 15. Ἡδίστα δὲ παρήσω, καὶ ἐνδουπαυηθήσομαι. Tertull. de patient. c. 2. Nobis exercenda patientiæ autoritatem non affectio humana canine æquanimittatis supore formata, sed viva ac celestis disciplinæ divinæ dispositio delegat. Cyprian. de eadem: Apparet non esse illuc veram patientiam, ubi sit insolens affectatæ libertatis audacia, & exerti ac seminudi pectoris inveteranda jactantia.

§ 15. Ζῆσον ὡς ἐν ὄρεϊ] vide infra § 22, 23. & l. 8. § 45.

Ὡς ἐν πόλει τῷ κόσμῳ] vide ad l. 2. § 16. & l. 4. § 34.

Ἀνθρώπων ἀληθινόν] qui enim secus quam oportet, degit, quidvis potius quam homo est. Vide supra ad § 8. & l. 5. § 11. Stilpo, cum turba ad ipsum contemplandum conflueret, dicenti cuidam, Θαυμάζεις σὺ ὡς ἀνθρώπων; tanquam feram quandam, ὁ Stilpo, admirantur te. Ὁ μὲν γὰρ, ἀλλ' ὡς ἀνθρώπων ἀληθινόν. Nequaquam verò, inquit, sed ut hominem verum. Laërt. l. 2. Flacc. arts. — Fiet homo. — Demonasti Proteus cum diceret, ἐκ κοῦρας, regessit ille, καὶ ἀνθρώπῳ, non viris hominem.

Κρεῖττον γὰρ ἢ εἶναι ζῆν] vide ad l. 9. § 2.

§ 16. Μικρὸν ὅλως διαλέγεσθαι] forsan δαδ. Senec. ep. 16. Philosophia non in verbis, sed in rebus.

bus est. & ep. 20. Illud te rogo atque hortor, ut philosophiam in precordia ima demittas, & experimentum tui profectus capias, non oratione, nec scripto, sed animi firmitate, & cupiditatum diminutione. verba rebus proba. facere docet Philosophia, non dicere: & hoc exigit ut ad legem suam quisque vivat, ut verbis operæ concordent, ne orationi vita dissentiat. Et ep. 108. Sic ista traſtemus, ut quæ fuerunt verba, sint opera: ut voces mox in rem transferantur. & ep. 24. Hec in animo voluta, quæ sæpe audisti, sæpe dixisti: sed an verè audieris, an verè dixeris, affectu proba. hoc enim turpissimum est, quod nobis objici solet, verba nos philosophiæ, non opera traſtare. hoc est, philosophos esse ἀνὰ τὴν πρᾶξιν, μήκει τὴν λέγειν, factis procul, verbis tenuis. ut Epictetus apud Gellium l. 17. c. 19. homines scilicet ignavā operā, & philosophā sententiā. quod os ille se profitebatur Pacuvius. cujus verba in eam sententiam Macedo quidam Philosophus præ templorum omnium foribus scribingenda ceniebat. nihil enim fieri posse indignius, neque intolerantius, quam quod homines ignavi ac desides, ornati barbā & pallio, mores & emolumenta philosophiæ in lingua verborumque artes converterent; & vitia facundissimè acculerent, intercutibus ipsi vitis madentes. Refert Gellius l. 13. c. 8. Itā (inter alia quæ inde profluxerunt in vitam mala) quæ philosophia fuit, facta philologia est. Senec. ep. 108. &, de vita semper disputatur, nunquam vivitur. Idem epist. Vitium istud in Stoicis suis, ut familiare nimis, notat idem Epictet. differt. l. 3. c. 7. Ἀλλὰ λέγουσιν, inquit, ἀλλὰ ποιοῦσιν. λέγουσιν τὰ καλὰ ποιοῦσιν τὰ αἰσχροῦ. ἀσυμπαθεῖς τοῖς τὸν λόγον μακρὰν ἀπὸ τοῦ χρεῖναι τύπῃς ἀ λέγουσιν, ἐφ' οἷς ὡς εἰδότες αὐτὰ ἐπιμενομεθα. Idem. l. 2. c. 9. & c. 10. Τοῖς γὰρ ἐν μήκει λογαζέων σκεπτόμενοι. ἔξω δ' αὐτῶν, εἰδὲ τὸ ἐλάττω. eundem vide sis ejusmodi homunculos fusillimè simul ac acerrimè exagitantem, enchir. c. 51. & differt. l. 3. c. 26. imò passim eisdem insectantem. siquidem investivam istam singulis ferè subjectis fecit intercalarem. Quin & elegantissimā usus imagine idem enchir. c. 44. Μιδαμὲν στυπὴν εἴπης φιλόσοφον μὴδ' ἄλλαι τὸ πολὺ ἐν ἰδιώταις ποιεῖ τῶν θεωρημάτων. μέγας γὰρ ὁ κίνδυνος, οὐδὲς ἐξεμίσει, ὁ ἐκ ἐπιταγῆς. ἐπεὶ καὶ τὰ σκεπτά, ἃ χρὴν φέρειν τοῖς πρῶτον ὁπιδεῖναι, πόσον ἔφαγον ἀλλὰ τὴν νομὴν ἔσω πείσαντα, ἔπειν ἔξω φέροι καὶ γὰρ καὶ οὐ πείνω, μὴ τὰ χεῖρας ῥήματα τοῖς ἰδιώταις ὁπιδεῖναι σκεπτά, ἀλλ' αὐτῶν πεφάντων τὰ ἔργα. Senec. epist. 108. Omnia quæ dicunt, quæ turbā audiente jactant, aliena sunt. quomodo probare possint sua esse, monstrabo. faciant quæ dixerint. qui & ep. 117. claudit vocibus illis profectus indicium proferentibus clarissimum, Si fecero omne quod disco. sive uti Lipsius ex MSS^m. vestigiis. si vixero. Præclare Gregor. Naz. orat. 15. Οὐ γὰρ ἐν λόγῳ σφόδρα, εἰ μὴ ἐν σφόδρα. ἐστὶ

ὅστις γλῶσσαν ἔκτερον ἔχει, ψυχὴν δ' ἄσπετον ἀπαίδευτον. ἀλλ' ὅστις ὀλίγα καὶ ἀρετῆς φέρειται, πολλὰ δ' οἷς ἐνεργεῖ παραδιδόναι, καὶ τὰ ἐξῆς πρὸς λόγῳ διὰ τὴν βίαν θεωρεῖται. Verum quod Aristot. ethic. l. 2. c. 4. 'Οἱ πολλοὶ τὸ τοιοῦτον πρᾶξις ἐπὶ τὸν λόγον καταφέροντες, διένται φιλοσοφεῖν, καὶ ἔως ἐστὶν ἀπαίδευτοι. ὁμοίον π. ποιῶντες τοῖς ἡμῶν, οἱ δ' ἐπὶ τῶν λόγων ἀκέραια ὁπιδεῖν, ποιεῖν δ' ἐπὶ τῶν θεωρημάτων. ὁπιδεῖν ἐν τῇ ἐκείνοις ἐν ἑκείνῳ τὸ σῶμα, ἔπειτα θεωρημάτων, ἐπὶ τῇ ψυχῇ, ἔπειτα φιλοσοφεῖν. Itaque verè Demosthenes: 'Ὁς ἀπὸ λόγου, ἀντὶ τὰ πρᾶγματα, μάταιον π. καὶ κενὸν φαίνεται. Præclare siquidem Basil. Cæsar. orat. 24. & ex eodem Simeon Cancellar. orat. 1. 'Ὁ καὶ γὰρ τὴν ἀχρὴ ῥημάτων πρὸς τοῖς ἄλλοις φιλοσοφίαν ἔργον βεβαίον.

Οἱ περὶ τὸν τοιοῦτον ἀπὸ τῆς ἀρετῆς ἐπεὶ τὸ καὶ λαμβάνει καὶ ἐπαυνοῦται τὴν ἀρετὴν οἷς τὸ μέσον, καὶ μακρὰν ὥστε αὐτῆς ἀποτρίβειν λόγους. ἰδίᾳ δ' οὐ πρὸς τῆς σωφροσύνης, καὶ τὴν πλείον ἔχειν πρὸς τὴν δικαίαν πρᾶξιν. εἰκόται φαίμεν ἂν ἔργον καὶ τοῖς ἐπὶ αἰσθῆς ὑποκειμένοις τὰ δέξιμα, οἱ δ' ἐκ βασιλικῆς πολλὰ καὶ διδάσκειν εἰσέρχονται, ἔπειτα βασιλικῆς ὄντες, εἰδὲ μὴδὲν τυχὸν ἐλάττω π. πρᾶξις.

§ 17. 'Ὁς καὶ τοῖς ὑπὸν, καὶ χερσὶν] quod de terra l. 4. § 3. σιγμή. de pelago. l. 6. § 36. γόν. sunt autem καὶ χερσὶν καὶ χερσὶν granula. pro quo καὶ χερσὶν apud Suidam vitiose habetur.

'Ὁς δ' ἐκ τοῖς χερσὶν, τρυπάνος περιεργή] tanquam pistilli circumvolutio. M. Cas. & sanè ὑπὸ περιεργή, sive περιεργή. i. e. pistilli circumvolutio, proverbialiter usurpatur, à Platone philosopho in Theætet. Platone Comic. in Adonid. & Philem. in Heroib. ἐπὶ τῇ τῇ αὐτῇ ποιήτων, καὶ μὴδὲν πρᾶξις. uti Hesych. Suid. Zenodot. Apost. Verum τρυπάνος περιεργή. i. e. terebræ vertigo, sive circumversio, ut Xyl. Marco istic de spatio temporis brevissimò: quemadmodum, ὅτι οὐδὲν ὀφθαλμῶν oculi jactus, ut Beza, potius quàm ἰctus. ut vulg. Apostolo ad Cor. ep. 2. c. 15. v. 51. quod pertinet illud potest nescio cuius apud Suidam,

Τρυπάνη δ' ἐυδύντα, καὶ ἀκύντα τέρετα. citius enim terebra circumvertitur, quàm animadverti ferè potest.

§ 18. 'Εἰς ἑκάστον τῶν ὑποκειμένων] De singulis rebus indaga. Xyl. Obiecto cuique animum adverte. Cas. non improbo. potest tamen, rerum præsentium omniumque considera. &c. τὰ ὑποκείμενα, præsentia. Vide l. 8. § 22.

'Εκαστον πέφυκεν ὡς φησὶν θεοποιεῖν] vide l. 4. § 48. & l. 9. § 21. Quæ nata sunt, ea omnia denasci aiunt. Cassius Hemina annal. l. 2. i. e. ἀπογενέσθαι, defungi, mori, non decrescere, ut Nonnius explicat. Senec. ep. 99. Cui nasci contigit, restat mori. Ter-

tull. de Carn. Christi. c. 6. Mutuum debitum est inter se natiuitati, cum mortalitate. forma moriendi, causa nascendi est: non enim mori solet, nisi quod nascitur, id autem moritur, quod & nascitur. Idem. de resur. c. 12. Dies moritur in noctem, & tenebris usquequaque sepelitur: & tamen rursus cum suo cultu, cum dote, cum sole, eadem & integra, & tota, uni-verso orbi reuiuiscit; interficiens mortem suam, noctem; rescindens sepulturam suam, tenebras; heres sibi-met existens, donec & nox reuiuiscat, cum suo & illa suggestu. Et latius progressus Petrus Ravennas in Symbol. serm. 59. crede homo, de morte resurgere te posse, cum tibi totum quod in rebus est, sic quotidie resurgat. Sol occidit & resurgit. Dies sepelitur & redit. Menses, anni, tempora, fructus, semina, cum transeunt, ipsa moriuntur; cum redeunt, sua ipsa morte reuiuiscunt. Ità quod Tertull. ibid. Totus hic ordo reuolubilis rerum, testatio est resurrectionis mortuorum.

§ 19. Ὅσοι ἐῖπεν ἐλπίοντες, καὶ διψιδόντες, ὁ χυβόντες, ἀποπαύοντες] Hæc enim & summis cum imis quibusq; communia sunt; & conditionis mortalis ac caducæ cum primis nos admonent. Notum est, Menece ratem medicum, qui Jovis sibi nomen adfuerat, Philippus Macedo quomodo exceperit, eduliorum loco appositis thure quom acerra. Narrat Ælianus. *var. hist. l. 12. c. 57.* Quin & Alexander ex duabus præcipuè rebus, τὸ σιτηθὲν καὶ φαρμακόν, sive mortalitatem suam, agnoscere se professus est, ἐν τῷ καὶ διψιδόντι καὶ τῷ σωματικῷ ὕπνῳ, somno nimirum ac coitu. Plut. in *Alex.* & de adulat. & in *Sympos.* l. 8. c. 1. Antigonus iridem major, cùm Hermodotus quidam ipsum in carmine per adulationem Solis (non Jovis, ut Erasmi. *apophth. l. 4.*) filium, Denique indigitasset, ἐ τὰ πάντα μοι σύννοτον ὁ λαοφάγοι, At verò, inquit, latent ista prorsus eum, qui matulam mihi porrigit. Plut. in *apophth.* & de *Isid.* & *Osirid.*

Ἔτι οἱ ἀνδρονόμοι, καὶ γυναικεῖς.] Quanto
secum fastu efferant, ac si nè homines quidem aut
mortali semine creti sint, ubi glorianatur, indignan-
tur, interminantur &c. vide ad l. 6. § 28. illud ἀν-
δρονόμοις mihi suspectum habetur. ἀνδρονόμοις
certè alibi legisse non memini. Xyl. aliis impe-
rare, vertit. ut sit hominibus leges ac jura præscribere.
Caf. exultare. ità. quid is legerit, haud satis
liquet; nisi forsan ἀνδρυνόμοις, turgescens, gran-
diloquent; quod de stirpibus usuratur. forsan ἀν-
δρυνόμοις idem quod ἀνδρολογέειν fuerit, quod de
delectu militari usurpatur: vel etiam quod κρανο-
μοις, quod de viscerationibus, sive de carnibus viri-
tim distributis adhibetur. in istis autem non sine
fastu gerere se solent, qui eas exhibent. vide l. 9.
§ 34. ὅσα ὀντισ.

¹Εἰς ἄλδον πόσις] quot illis inferuire & obsequi
necesse fuit, ἰδῆ; καὶ ὀλίγῃ, haud ita dudum; quò

possent dignitatis honorisque gradum illum, in
quo tanto cum supercilio se gerunt, adsequi. vide
l. 8. § 3. Epictet. l. 3. c. 26. ἡγὰρ μὲν ἐν τῇ ζῆτι
λον, εἰ δὲ φιλικήν αἶσιν ζῆται, τῇ, ὁρροῦσιν αὐτῇ
καὶ τῇ δελικῇ καταφρονέματι. ἀναφρονέον. οἶδα γὰρ
πὺ ἐστὶ δαλ. ἐν τῷ ὅτι ὡς δοκεῖ, καὶ τῷ πτωχεύει. οἶδα γὰρ
quod tamē loco ego τῷ πτωχεύει. malim. scil. ut
Claudian. in Eutrop. l. 1.

Asperius nihil est humili, cum surgit in altum.

—nec bellua tetricior ulla est,

Quàm servi rabies in libera colla frementis.

Ruffus Vibius apud M. Senecam *controvers.* 9.

Divite notitio nihil est insolentius. &

Pedissequa honoris est novi arrogantia. **Salvian.**
epist. 2.

Ἡ Ἀπὸ τοῦ Τραχυν, ὅστις ἐν νόον κρατῇ.

Æschyl. *Prometh.* præ cæteris verò

Ἀφόρητός ἐστιν ἐντυγνών μασιγίας.

Comicus, apud Dion. Cocc. l. 60. Quod & Isidor. Pelusi ubi adduxerat l. 2. ep. 297. qui *ὑπεργλῶν* habet, pro eo quod *ὑπεργλῶν* Dio, subiungit *καὶ τοὶ ὑπεργλῶν περὶ τὴν ἀσπίαν, ἀπορρῖν τὴν ῥαῖος περρῖν τῆς ἀνοήτοις γινεται*. Apor. Victor in Dioclet. Quantum ingenium est, compertum habeo, humillimos quoque maximè, ubi alta accesserint, superbiam atque ambitione immodosos esse. Agur sapiens Ebraeus v. 20. Tria sunt, sub quibus commovetur terra : imò quatuor sunt, quæ ea ferre non potest. servus, cum regnat ; stultus, cum satur est ; exola, cum maritatur ; ancilla, cum heræ suæ hæres evaserit. siquidem, ut Solon.

Τί κλει τοι χόρος ὕβρειν, ὅτ' ἄν πολὺς ὄλεσθ' ἐπιῇ.
E nimis opibus petulantia nascitur ingens.

Sive ut Theognis; (quod Homero tamen tribuit Schol. ad illud Pindari olym. 13. ὕδρευ' ἄνευ κρη-
τῆρα.)

Ἰδέμεν, τίς ποὶ λόγος ὅτι ἐὰν κακῶς ἔλθοις ἔπηται.
Idémque.

Πόλλες τοι κόρη ἄνδρας ἀπώλεσεν ἀφραίνοντας.

Γινῶναι γὰρ χαλεπὸν μέτρον, ὅτ' ἐσθλὰ παρῆ.

Nascitur ex nimis opibus petulantia stultis.

Nec paucos satias evertit mentis egenos.

Difficile est, adsunt cum bona, nôsse modum.

Aristor. apud Stob. tom. 2. tit. 3. *πικτός γδ, ὡς*
ἄρ' φησὶν ἡ περὶ ψυχῆς, κέρθ' κὴδ' ὕβρειν, ἀπαυδου-
σία δ' μετ' ἑκαστοῖς ἀνοίαν. Philistus apud Clem
 from. 1. 6. *εὐδωσία γδ μάλιστα ἐστὶ παρὰ δόξαν ἀπορο-*
δοκήτως ἐν κερδασι πρὸς ὅς ὕβρειν ἡγρεσθῆναι. quod
 illum Clem. à Thucydide mutuatum asserit, qui
 dixerit; *Εὐδωσία δ' ἐστὶ πολλοὶ ἥν' ἀνθρώπων, οὗς ἐν*
μάλιστα καὶ δι' ἐλαχίστη ἀποροδοκίῃ ἐυπρεπείᾳ ἔλ-
θη, οὗς ὕβρειν ἡγρεσθῆναι. locus est in Clemis orat. l. 2.
 ubi tamen legitur, *εὐδωσία δ' ἥν' πόλεων, αἷς ἀν,*
 &c. Quod reſepexit tamen & Isidor. Pel. l. 2. ep.
 296. *εὐδωσία γδ ἀνθρώπων, οὗς ἀδύκητ' ὑμῶν*
συμμερία ὁπαπίσσει, οὗς ὕβρειν γρῶν. de Largio Ma-
 cedone

Fecunda terra potat :

Hanc arboreſque potant :

Et potat equor auras :

Phæbusque potat equor :

Ipsūque Luna Phæbum.

"Οπ σοι σωερώ] Epictet. l. 2. c. 16. τὸ λυμην, ἀναβλέψας πρὸς τὸν θεόν, εἰπὼν, ὅπ' ἔγω μοι λοιπὸν οἷς ὃ ἂν θέλῃς ὁμογενισμὸν σοι· ἢ δὲ παρ' ἐγὶνταί σοι δακρύων. & l. 4. c. 7. σωερώ σοι δακρὸν, καὶ ἀκόλυνθαι δακρύων· σωερώ σοι, ἀπλῶς συνθέλω. ita enim lego, quod vulgò ἀπλῶς tantum languide legitur, ut dictio- ni vis constet sua. Sen. ep. 96. Non parco Deo, sed assentior. ex animo illum, non quia necesse est, sequor. vide ad l. 4. § 33. & sup. § 1.

"Οπ φιλή τὸ πρὶν γινέσθαι] à vulgari sermonis usu argumentatur, argutius paulò Marcus, ut alibi, l. 5. § 8. in verbis συμβαίνειν & φέρειν, ita istic in verbo φιλεῖν quod ἀπὸ τῆ περὶ κλέμης ἡτοι εἰσθάναι usurpatur, quomodo & Latinis amat, pro solet; quod à Græcis tractum monuisse videtur Fabius, instit. l. 9. c. 3. Quamquam diverſum est paulò Salustianum illud, quod ibi Fabius adduxit; *Vulgus amat fieri* sicut & ejusdem illud, in *Jugurth. Quæ ira fieri amat.* & ibid. rursus; *ea quæ secunda res amant.* In istis enim sensus est, quæ amant, i. e. quæ cupiunt & quibus delectantur, vel, quæ lubenter admittunt. Saltem Syntaxis diversa est: neque enim, ira fieri solet; vel, vulgus fieri solet; sed per iram; & vulgò, vel à vulgò, dixeris; quod viris magnis non est animad- versum. Caterum sic Flaccus *carm. l. 3. ode 16.*

Aurum per medios ire satellites

Et perumpere amat saxa potentius

Ictu fulmineo.

Amnian. hist. l. 16. ut in rebus amat fieri dubiis. & l. 17. ut rebus fieri amat dubiis & turbatis. quomodo Herodot. l. 8. "Οἷα φιλέει γινέσθαι ἐν πολέμῳ. & Plato polit. lib. 5. "Οἷα δὲ ἐν πολέμῳ φιλεῖ. & Polyb. lib. 6. "Ο δὲ φιλεῖ γινέσθαι. Quin & τὸ ἐπ' αὐτῷ pari modo usurpatum invenias. Ita enim Herodian. lib. 1. "Ερὰ γὰρ τὸ βάρβαρον καὶ ὅτι τῶς πυχῶς ἀφορμῶς ῥᾶτα κινεῖται. Tacit. annal. l. 4. ut ferè amat posterior aduſatio. Apul. florid. 3. Quod genus in comædia fieri amat.

§ 22. "Ητοι ἐν ταῦτα] Aut in eo vitæ genere manes, cui jam es affueris; aut institutum mutas quod nisi velis ipse non cogeris; aut è vita discedis, munere defunctus: in his autem omnibus nihil est quod ægrè te habeas. Gemina ferè argumentatione utitur ad Lucilium suum Seneca epist. 42. Hoc periturum est. nempe adventitium est. tam facile sine isto vires, quam vixisti. Si diu illud habuisti, perdis postquam satiatus es. Si non diu, perdis antequam assuescas.

Καὶ ἡδὴ εἰσὶν] Notum est Pythagoræ monitum illud: ἐλθὲ βίον τὸν αἰετον. ἡδὴ δὲ αὐτὸν

ἡ συνήθεια ποιήσει. Referunt Galen. de affect. cur. c. 6. Stob. tom. 2. tit. 29. Anton. Meliss. l. 2. c. 80. Plut. in præcept. salubr. & de exil. qui idcirco lib. de profect. hoc insigne facit δῆλωμα συνήθους, τὸ μὴ ἐπὶ συνήθει, μὴ δ' ὁρῶν ἀγαν, ἀλλὰ βέλους καὶ λείας καὶ δι' ἐμπειρίας ἐπὶ τῷ τῆς ἀρετῆς ὁδῷ, ὅς ἐκλευσιν ὁδῷ τῇ ἀσκήσει. Quod Hieron. an Paulin. ad Celant. Asperam nobis & insuavem virtutum viam nimia facit vitiorum consuetudo; quæ si in alteram partem transferatur, invenitur semita justitiæ levis. Quamquam Plut. idem in tract. de tranquill. quasi Pythagoricum illud corrigens: ἔχῃ ἡ συνήθεια ποιεῖ τὸν ἐλευσιν τῶν αἰετον βίον ἡδὴ, ὡς τις εἰπὼν· ἀλλὰ τὸ φρονεῖν αἶμα τὸν αὐτὸν βίον ποιεῖ καὶ αἰετον καὶ ἡδὴ. Nec diffitendum tamen, multum conducere assuetudinem, ad vitæ, quæcunque ea tandem fuerit, molestias allevandas. Plut. de audiend. Τῶν ἐγγεφυωμένων εἰς τὰς πολιτείας, οἱ μὲν ἀλλοδαποὶ καὶ ξένοι κομίζονται μὲν ὅνται καὶ δυσκολεῖνται τῷ γινεσθῶν· οἱ δὲ ἐκ ματοίκων συνήθου καὶ συνήθους ὄντες τῷ νόμῳ, καὶ χαλεπῶς προσέχονται τὰ ἐπὶ ἀλλοτρίᾳ καὶ σέβονται. & ibid. "Εν γαστρίᾳ, καὶ πρὸς λύπην, καὶ παλαίστρᾳ, καὶ πρὸς μαθήσεις ἀρχαὶ πολλὰ ἔχουσιν ὀδυρόν, καὶ πόνον, καὶ ἀσάφεια· ἔτα σερβόντι καὶ μικρῶν, ὡς πρὸς ἀνδρώπῳ, συνήθεια πολλὰ καὶ γὰρ πρὸς ἐγγινεσθῶν, πάντα φίλα καὶ χερσὶν καὶ βέλους λέγειν τε καὶ σέβειν παρὰ γὰρ. Aristoteles rhet. l. 1. c. 10. "Εστὶ δὲ καὶ τὸ συνήθους, καὶ τὸ εἰδῶν, ἐν τοῖς ἡδέσι· πολλὰ γὰρ καὶ τῷ οὐσι μὴ ἡδέων, ὅταν ἐπιδιδῶν, ἡδέως ποῖσιν. Jo. Chrysoſt. in epist. 2. ad Tim. orat. 6. Μεγάλη γὰρ καὶ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς, καὶ ἐν τοῖς κακοῖς, τῆς συνήθειας ἡ τεταννίς. ἡ δὲ συνήθεια ποιεῖ λοιπὸν, αὐτὸς ἐλκείσθαι ἡμᾶς. vide & quæ sequuntur. Naso. Artis, l. 3.

Fac tibi consuescat; nihil assuetudine majus.

Et, *Quod malè fens, assuesce; feres bene: multa vetustas lenit.*

Arnob. lib. 2. Fiet familiaris, & more in naturam conversa consuetudo. Cicer. in Lælio. Magna vis est vetustatis & consuetudinis: nemo est, si nulla res impedit, qui non eo, quo consuevit, equo libentius utatur quam intracto & novo. Nec modò in hoc quod est animal, sed in eis etiam quæ sunt inanimata consuetudo valet; cum locis etiam ipsis montosis delectemur & silvestribus, in quibus diutius commorati sumus. Sic veteres inquilinos indulgentia loci & consuetudo etiam inter injurias detinet. Senec. epist. 70. Plinius minor l. 6. epist. 2. Mihi & gratiora sunt bona (domestica) quod perseverant; & leviora incommoda, quod assuevi. Indè illud Campanorum apud Livium l. 23. Notissimum quodque malum maxime esse tolerabile. Et Philocteres Euripideus, referente Dione Prus. orat. 53.

Καὶ τὸ πολὺ ἡδὴ τὸ γένος λάβοι μοι
Νόσος· ἔστω δὲ ἀσκήσις αἰετὸς ἡμῶν.

δικαία. Verum legem universi sive naturæ Marcus hic vult, de qua l. 2. § 16. & l. 4. § 10. de qua & Dionysius major dixit, πὺ μὲν τῆς πόλεως νόμος διδάσκει, πὺ δὲ τῆς φύσεως μὴ δαυαδα βιάσθαι. & Aristot. nomine, de mund. c. 6. Νόμος γὰρ ἡμῶν ἰσοκλήνης, ὁ θεός, ἐξ ἡμῶν ὑποδεχόμενος διορθώσιν, ἢ μεταθεσὶν κρείττων ὢ, οἷμαι, καὶ βελαιότερον ἢ ἐν κρείσσον ἀνασχεμαυρόων. & Philo de bon. hom. libert. Νόμος δὲ ἀφ' αὐτοῦ, ὁ ὁρθὸς λόγος, ἐχ' ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἢ τοῦ θεοῦ. ὁ γὰρ φάρμακός ἐν χερσὶ τοῦ θεοῦ ἢ τοῦ θεοῦ ἀφ' αὐτοῦ, ἀλλ' ὑπ' ἀθανάτου φύσεως ἀρθάρθ' ἐν ἀθανάτῳ διανοία τυπωθεῖς. Clemens denique Strom. lib. 1. ἐν τῇ πρὸ Πέτρου κηρύγματι εὐχὴς ἀν νόμον καὶ λόγον τὸν κύριον προσαρξάμενον. vide & l. 11. § 1.

Ο παρανομῶν δραπέτης. Itā l. 4. § 29. φυγὰς. & l. 11. § 9. ληποτάκης. vide sis apud Platonem Socratis disceptationem cum Critone fugam suadente.

Ἄνα καὶ ὁ λυπέμενος. At dolorem aliquis concipit, &c. Xyl. imò simul, vel similiter, haud minus is quoque, qui dolet, contristatur, &c.

Ὁ βέλεται π. propter aliquid eorum quod factum est, vel fit, vel fiet secundum voluntatem ejus, qui universum gubernat. Xyl. ut legisse videatur, ὅτι βέλεται π. γινώσκει. Xylandri vestigia premit Casaubonus. Verum dictionis sic reconcinnae series interpretationem istam nulla videtur admittit, nisi trajectionem durum satis constituamus; ut illud βέλεται π. vel ὅτι βέλεται, sensu saltem, subijciatur verbis illis, ὑπὸ τοῦ θεοῦ πάντα διοικῶν. Negativa forsan particula intercedit; ut rescribendum sit ὁ [μὴ] βέλεται π. γινώσκει &c. qui contristatur, irascitur, vel metuit, quod præter voluntatem suam aliquid factum sit, fiat, vel futurum sit: sive, quod quicquam, quod ipse nolit, factum sit, fiat, vel futurum sit, ex eis quæ ab eo qui universa disponit constituta sunt. viderint alii.

Ὅς ἐστι νόμος νέμων ὅσα ἐκείνῳ ἐπιτάλλει. Vide l. 7. § 32. πάντα νομίζω. Plut. de Homer. ὁ νόμος λέγειται εἶναι ὑπὸ τοῦ νέμων τοῦ ἰσα πάντων, ἢ τοῦ καὶ ἰσίου ἐκείνῳ. vide l. 8. § 67.

Ὅσα ἐκείνῳ ἐπιτάλλει. sive, τὸ ἐπιτάλλων, ut l. 7. § 7. quæ cuique conveniunt, & ad unumquemque pertinent. Arist. polit. l. 1. c. 13. Δὲ μὲν μετέχον πάντας, ὅτι ἐπὶ αὐτὴν πρόπον, ἀλλ' ὅσον ἐκείνῳ φέρει τὸ αὐτὸ ἔργον. διὸ τὸν μὲν ἀρχὴν τελείαν ἔχειν δεῖ ἡδὲ κτλ. ἀρετῶν. ἢ δ' ἄλλων ἔχον, ὅσον ἐπιτάλλει αὐτῷ. quantum ipsis convenit, vel ad ipsos pertinet. & l. 2. c. 3. Ἡμεῖς γὰρ ἐπιμαλίσαι τυχεύοντες τὸ πλείον κοινόν. ἢ γὰρ ἴδιον μάλιστα φροντίζοντες ἢ κοινόν ἡττον, ἢ ὅσον ἐκείνῳ ἐπιτάλλει. quantum ad unumquemque attinet. & l. 7. c. 1. Ἐκείνῳ τῆς εὐδαιμονίας ἐπιτάλλει ποσόν, ὅσον αὐτὸ ἀρετῆς καὶ φρονήσεως, καὶ τὰ πρὸς ταῦτα. tantum unicuique felicitatis contingit, quantum virtutis

& prudentiæ. Basil. Cæs. ap. 167. ad Diodor. ἡμῶν ἐλως ἐπιτάλλει ἡμῶν διατάλλει ἀνθρώπους, ἢ ἀρετῶν ἀρετῶν. si rebus ipsis missis personas perstringere nobis convenit. Autor l. 2. Maccab. c. 9. v. 24. τὰς ἐπιτάλλουσας πρὸς τὰς θυσίας προστάξεις. convenientes ad sacrificia sumptus. Jun. pertinentes. Leo. Jud. & Vatabl. Porphy. de abstinent. l. 4. Καὶ ἐδίδου τοσούτον ἀντὶς μαθή, ὡς καὶ πάντων ἐπιτάλλειν ἡγεῖσθαι ἀπεσταλτοῖς. ἢ προσδιδάσκειν. nemo ita insani-verit, ut non existimet ad unumquemque pertinere, bonum esse libenter velle. Malim itaque cum Xyl. quod suum est. quàm cum Cas. quæ unicuique eveniunt.

§ 26. Σπέρμα. Semen pro genitura virili dixit. quam à semine tamen distinguit Aristot. de gener. animal. l. 1. c. 18. Γονὴ μὲν τὸ ἀπὸ τοῦ γυναικὸς καλεῖται αἶνον, ὅσα συνδυάζονται πέρικα, τὸ ἀπὸ τοῦ ἀρσενικοῦ σπέρμα, τὸ ἐξ ἀμφοτέρων τὰς ἀρχὰς ἔχον τὸ συνδυάζοντων. verum distinctionem hanc nec usus communis observat, nec sacræ paginæ scriptores. vide Genes. c. 38. v. 9. & Levit. c. 15. v. 16. vide l. 12. § 24.

Εἰς μήτραν ἀρετῆς ἀπὸ τοῦ σπέρματος. Perinde de semine in terram misso Christus Dominus. Marc. c. 4. v. 26. ὡς ἐάν τις σπέρμα ἐβάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ καὶ δάδῃ, καὶ ἐκείνηται νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ σπόρος βλαστῇ, καὶ μικρῶνται, ὡς ἐκ οὐδεν αὐτῶν. αὐτὰ μὲν γὰρ ἢ γῆ καρποφορεῖ, πρὸς τὸν ὅρτον, εἴτα ἐκείνη, εἴτα πλεονεῖ σπέρμα ἐν τῇ γῇ. sive ut Apostolus, ad Cor. ep. 1. c. 15. v. 3. ὁ σπέρμα, ὁ τὸ σπέρμα τὸ γυναικὸς ἀπὸ τοῦ σπέρματος, ἀλλὰ γυνὴν κόκκον. ὁ δὲ θεὸς αὐτῷ δίδωσι σπέρμα, καὶ ὡς ἡδὲ καὶ, καὶ ἐκείνῳ τὸ σπέρμα τὸ ἴδιον σπέρμα. De homine pariter dictum sit. Ego te, inquit, formavi in utero. Jerem. c. 1. v. 5. Manus quasdam auctoris tui utero hominem formantis adverte. Ambros. in Luc. l. 1. c. 6. Qui primum hominem fecit ex pulvere, omnes homines fabricatur ex semine. August. ad v. Jul. lib. 3 c. 17. & de nupt. concupisc. l. 2 c. 13. Idemque de verbo, Ap. conc. 11. qui primò creavit hominem sine homine, modò creat hominem ex homine. Itā David. Psal. 119. v. 73. Manus tuæ fecerunt & formaverunt me. & Psal. 139. 13-16 Tu obtegebas me in utero matris mee: massam meam viderunt oculi tui: & in libro tuo descripta erant membra omnia mea, quæ de die in diem artificiosè confecta fabricabantur, cum nulla prius existerent. Job item, c. 10. v. 8-12. Manus tuæ figuraverunt & fecerunt me: sicut argillam, efformasti me: sicut lac, fudisti me: tanquam caseum coagulasti me: cute & carne induxisti me: ossibus & nervis contexusisti me: Mater illa pia filiis suis. Maccab. hist. l. 2. c. 7. v. 22. Nescio ipsa quomodo in utero meo comparueritis: neque enim ego spiritum vitamque largita sum vobis, neque primariam cujusque informationem ego coaptavi: sed condi-

tor ille mundi, qui finxit hominum ortum, omniumque naturam invenit. Quod Prudent. Stephan. od. 10.

Quānam arte nobis vivere intus ceperis,

Nihilūque & illud unde corpus nescio;

Novit animator solus & factor tui.

Impendere ipsi, cuius ortus munere es:

Bene in datorem, quod dedit, refuderis.

Hermes Pæmand.

Ὅταν ἡ γέ-εσις ἀποθησαυρίζῃ γόνον,

Συμβάινει πως εἰσπύειν ἐκ τῆ σάματ'.

Ὅλα μιλῶν εἰσὶν πνῶ, καὶ δειὰν ἐνέριαν,

Ὡς τῆ αὐτῆ ἀνθρώπου γινώσκῃ.

Dei igitur opus istud, quo corporis fabrica conficitur: sed ad quod perficiendum ille animæ ministerio utitur; quam hic Marcus designavit. vide Jul. Scal. ad l. 11. § 1. Minus enim placet, quod Terrullian. de anima c. 26. omnem hominis in utero ferendi, fruendi, fingendi paraturam aliqua utique potestas divina voluntatis ministra modulatur; quamcumque illam rationem agitare sortita. Angelorum scilicet ministerio peragi vult ista: subjungit enim; Nos officia divina Angelos credimus: quos & exterorum, Alemona, Partula, Lucina substituit. At Philo nature hoc tribuit, de mundi immortal. ἐξ ἀνθρώπων βλαστάνουσαν ἀνθρώποι, πείρουσθ' μὲν εἰς μήτραν ἀνδρῶς, ὡς αἰ ἀρεσκῶν, γυναικὸς δ' ὑποδερμούσης τὰ σπέρματ' αὐτῆς, τῆς δ' οὐστὸς ἀρεσκῶς ἐκαστα καὶ τῆς τῆ σάματ' καὶ τῆς ψυχῆς διαπλατῆσις μέρων. naturam vult vel animam vegetatricem, vel vim ac facultatem semini à primordio divinitus inditam.

Ἄλλα αἰτῖα παραλαβῶσα] vide Galenum de natural. potent. sive facultat. l. 1. c. 3. Philo de creat. τὸ σπέρμα τῆς ζωῆς ἡρώστως ἀρχὴν ἔχον συμβέβηκε. τῷ ὡς ἐστὶ φανότατον, εἰκὸς ἀρρῶ θεωρεῖται. ἀλλ' ὅταν εἰς τὴν μήτραν κατελθῇ ἐνστασίῳ, κίνησιν ἐνδύς λαβὼν, εἰς φύσιν πρέπεται. (quod Galen. uti supra, l. 2. c. 3. ὁ γὰρ ἦν σπέρμα σπέρμα, τῷ δ' ὅταν ἀρχῇ φύσιν τε καὶ διαπλατῆσιν τὸ ζῶον, οὗτος πρὸς γίγεται) φύσις δὲ βελήτων σπέρματ' ἐπεί καὶ κίνησις ἐρημίας ἐν γυντοῖς ἢ δ' εἰς περὶ τῆς, ἢ κλειώτερον εἰσέν, ἀνεπίληπτον τέχνη, ζωοπλαστῇ, τὴν μὲν ὑγρὴν εἰσά, εἰς τὰ τῆ σάματ' μέλη καὶ μέν διαικόμεν, τὴν τε ἀρεσκῶν κλῶ, εἰς τὰς τῆς ψυχῆς διαικόμεν, τὴν τε ἀρεσκῶν κλῶ καὶ τὴν αἰσθητικὴν. --- ὅ γὰρ τῆ λογισμῆ τανύ ὑποδερμῶν, διὰ τοῦ σπέρματος δύραδεν αὐτῶν ἐπεισέναι, δειὰν καὶ αἰθῶν ὄντα. ἔκκεν ἡρῆατο μὲν ἀπὸ σπέρματ' οὐστῆς ἢ φύσις. ἔλκε δ' εἰς τὸ πνῶσθαι, τὴν τῆ ζωῆς καὶ ἀνθρώπου κατασκευῇ. Vide & Clem. Alex. paedag. l. 2. c. 6. ad lib. 4. § 16.

Ἐξ οἷς οἷ] heri μυζάειον. l. 4. § 48. & l. 6. § 13. mox μέγα δαῦμα, ut Hermes suppositivus Asclepio δεινὸν δαῦμα, ut Plato de leg. l. 1. unde Platon illud Psal. 139. v. 14. Mirum in modum,

& Aug. homil. 32. Videt homo insolita & miratur; miratur alia, cum sit ipse mirator magnum miraculum. Omni enim miraculo quod fit per hominem majus miraculum est ipse homo. Idem de civit. Dei l. 10. c. 12. Similis illa Iphicratis vox, quod & Marcus forsan alluserit, fortunas evectionemque suam admirabundi, cum obscurissimis natalibus ortus fuisset. Ἐξ οἷον εἰς οἷα; Arist. rhet. l. 1. c. 9. atque ut ibid. c. 7. Ἐξ οἷον εἰς οἷα τὰν τῶν; Sic autem eleganter hic Marcus, Ἐξ οἷον οἷ, ita Sophocles Ajaxe, sed de demutatione in sequiorem partem factā, οἷον ἔξ οἷον; Longus Pastoral. l. 4. Μαδίτω δ' οἷον, οἷον οἷον εἰς οἷον. Porphyr. de abstinent. l. 1. c. 1. ἀφ' οἷον εἰς οἷον. Psellusque τῶν δεινῶν ἐνεργείας, ἀφ' οἷον οἷον; sic mox denuo, οἷον οἷον; scilicet, ex minimis seminibus nascuntur ingentia. Senec. de provid. c. 1. Polyb. hist. l. 3: φέται ἐκ τῶν τυχόντων πολλάκις τὰ μέγιστα τῶν ἀρεσκῶν. Plut. de Stoic. contradict. c. 31. τὴν γὰρ φύσιν οὐδὲ μὲν πᾶσι ζῴσις καὶ οὐτοῖς [ἀνθρώποις τε] καὶ ἀνθρώποις ἀρχὰς τὰ μικρὰ καὶ γλίσσα καὶ μέγιστον οὐστῆς τῆς μερίων ἡρώστως λαμβάνουσαν. ὅ γὰρ ἐκ πνῶς ἐκαστα, ἐκ δὲ ἀμπελον ἐκ γιγάρτου μόνον, ἀλλὰ ἐκ πυρῆν ἢ βαλάνου πνῶς ὄντων διαφυγέσις, ὡστε ἐκ μικρῶ πνῶ σπινθήρ, ἔξ αἰσῶ, καὶ εἰς πᾶσα τὴν φύσιν, ἐρῶν ἢ βάλου, ἢ ἡρώδ, ἢ οἰνίκα, ἢ πᾶσις πειμνῶν ἀναδιδωσιν. Plin. hist. nat. l. 17. c. 10. Minimis id (cupressi semen) granis constat, ut vix perspicui quaedam possint; non omitendo natura miraculo, etiam parvo gigni arbores: his principia respuentem secures materiem nasci, indomita ponderibus imensis prela, arbores velis, turribus murisque impellendis arietes. hac est naturæ vis, hæc potentia. Et Senec. quest. natur. lib. 2. c. 6. Consideremus, quā ingentem vim per occultum agant parvula admodum semina; & quærum exilitas in commissura lapidum vix locum inveniat, in tantum convalescunt, ut ingentia saxa detrahant, & in momenta dissolvant scopulos rupesque. De frumento Paulus ad Cor. ep. 1. c. 15. v. 37. quod supra retulimus. Unde Tertull. de resurr. c. 52. Seritur solummodo granum, sine folliculi veste, sine fundamento spica, sine mumento arista, sine superbia culmi. Exurgit autem copiosius feneratum, compagine edificatum, ordine structum, cultu munitum, & usquequaque vestitum. August. epist. 3. Ipsa vis seminum quos numeros habeat, & quā vivaces, quā efficaces, quā latenter potentis, quā in parvis magna molientes, quis adeat animo, qui promat eloquio? De sinapi videatur & quod Dominus Christus Matth. c. 13. v. 32. Et Marc. c. 4. v. 31.

32. At de homine quantum majora dici possunt, & miranda magis?

Εν τῷ αὐτῷ ἐξελύκει γινώσκῃ] in abdito facta. David, Psal. 139. v. 15. Et Solomon. Eccles. c. 11. v. 5. nescis ossa in gravide utero quomodo fingantur. Optime Lactant. de opific. c. 19. legem rationemque

rationemque nascendi tenet Deus solus; siquidem solus efficit.

τὴν βέλδυσιν] τὸ βέλδον. l. 12. § 30. (cui τὴν ἀνωρεῖν opponit) hoc est, vim deprimentem, siue divergentem; formam siue principium internum, cuius vi deorsum quædam feruntur, sicut sursum alia: siqua tamen corpora vi suâ sursum ferantur, quod negat Lucret. cuius hæc sunt, l. 2.

—nullam rem posse suâ vi

Corpoream sursum ferri, sursumve meare.

Nam quod externam nescio quam depressiones & elevationis causam efficientem, interpretis Angl. opinatus est hic intelligi, quæ oculis corporeis objecta sit, quomodo illa altera efformationis & nutritionis mentis conspectui, & ab authoris mente, & à rei ipsius veritate alienum est. Ità usurpavit Philo de mundo: τὸ μὲν δὲ πῦρ σωματικὸν γλῶ. ὑπὸ τοῦ τοῦ αὐτοῦ νόμου, βέλδυν ἀναγκάζει. & Aristot. problem. l. 16. q. 11. Ὅταν δὲ βέλδυν ὅτι δάπτειν μέγας.

Οὐχὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ἀλλ' ἐχ' ἡττον ἐπαρξῶς] 2. Ambros. de sacram. l. 1. c. 2. Melius videntur, quæ non videntur, quàm quæ videntur. Siquidem ut Joan. Chrysost. Genes. orat. 10. Οὐχ' ὅπως οἱ σωματικοὶ ἔπει ὀφθαλμοὶ τὰ ὀρώμενα βλέπειν δύναντο, ἀς οἱ τοῦ πνεύματος ὀφθαλμοὶ τὰ μὴ ὀρώμενα, μὴ δὲ ὁρῶντα. Quin & Plut. de commun. notit. c. 19. [Ἀγαθὰ καὶ κακὰ, αἰρετὰ τε καὶ φθιτὰ, οἰκεία τε καὶ ἀλλότεια,] ταῦτα μᾶλλον ἔδει διεμῆναι καὶ ψυχῶν, ἀλκυῶν τε καὶ μελάνων, σαφεστερον ἔχειν τὴν ἐναρξῆαν. ἐκείνων μὲν γὰρ ἔξωθεν εἶσιν αἱ φαντασίαι, καὶ αἰσθητικὴν ἐπιπόδιον. ταῦτα δὲ ἐκ τῆς ἀγαθῆς καὶ κακοῦς ἐκείνων ἐκείνων τὴν γένεσιν. vide l. 3. § 15. & l. 11. § 12.

§ 27. Πάντα ποιῶντα] vide l. 4. § 32. & l. 7. § 1. 49. & l. 9. § 28.

Ὅλα δὲ ματα καὶ σκωδῶς ὁμοειδῆς] Vide l. 6. § 44, 46. & l. 11. § 6. Pro fabulæ siue dramatis, quæ in scena agitur, vitæ huiusce actus habet. Sic & Apul. met. amorph. l. 8. de Tlepolemi cæde, Thrasilla auctore, per visum nocturnum patefactâ; omnemque scenam sceleris illuminat. De rebus Cæsaris ac Pompeii, Cælius Ciceroni l. 8. ep. 11. Scena rei totius hæc. ubi qui summa postulant, dicti elegantia detrahunt. Vult enim Cælius nihil inter ambitiosos illos ferri, sed simulatè, ac velut in scena peragi. Cicero ipse Bruto epist. 9. Tibi nunc populo, & scenæ (ut dicitur) serviendum. De Domitiano Dio Cassius à Joan. Xiphilino in Compendium redactus; histor. Roman. l. 67. Καίτοι καὶ σκωδῶνται πῶς εἰκότως ἐξήμετο αὐτὸς τε γὰρ καὶ φιλεῖν τὸν ἀδελφὸν καὶ περδεῖν πορνεύειν, καὶ τὸν ἐπαίνας τὸν ἐπ' αὐτῷ μὲν θαυρῶν ἐλέξει, πάντα τὰ ἐν ἐπιποταῖα, ὃν ἡδύετο, χρησιμῶς. vide eundem de Tiberio, ad l. § 11, 14. Elegantissime autem lingua nostrate expressit istud Tho. Mórus noster sub finem historiæ Edwardi 7. quo loco, ubi

personatam Ducis Buckinghamii & Ricardi Proregis actionem descripsit; illius quasi procerum plebis; nomine, qui nihil minùs volebant, huic tanquam negotii totius ignaro, diadema regium deferentis, huius tanquam qui id nolle, obstinatè respuentis, nec nisi prece improbâ & importunâ, ut admitteret, adacti. Multus, inquit, erat inter homines his de rebus utroque sermo habitus; mirari plerisque, ita utrinque actitatum, ac si neutra pars sua alteri communicasset consilia, cum nemo interim tam hebeti esset ingenio, qui ex composito rem geri non liquidò satis pervideret. Verùm ex adverso respondere alios; Negotia istiusmodi à viris politicis, spectante populo, quasi fabulam in scena, peragi. In dramate verò, etiamsi nòrint satis spectatores, futorem esse qui tyranni partes agit, tamen si quis adeò boni moris expers fuerit, ut in maiestatis sede jam situm, pro sodalitate prisca familiariter compellere velit hominem, futurum forsitan, ut satellitii manu caput comminutum merito referat, quia scenæ faciem conturbatum ierit. Videatur & Petronius, & Joannes Sarisber. policrat. l. 3. c. 8. ad l. 11. § 6. ὅτι δὲ μείζονος ὁ κύκλος, representandus uterque.

Αὐτὸν δὲ ἄλλω Ἀδελφῷ vide l. 8. § 23, 31.

Μόνον δὲ ἐτέρων] Eadem planè, inquit, & ista & illa omnia, nisi quòd alios actores habuerunt. q. d. fabula eadem utrobique fuit: histriones tantum subindè mutabantur: deesse videtur vocola aliqua ὁρατῆριον vel tale quid. Christ. Colerus epist. de stud. politic. Eadem fabula nunc luditur, quæ olim tantum personæ mutatae sunt. Rectè autem M. Caf. ista prioribus attexit; quæ Xyl. nullo sensu cum sequentibus commiserat.

§ 28. Ὅμοιον τὸ θυμῷ καὶ τοῖς κακῶς καὶ κακῶς] Elegans imago. Talis Tyrannus ille Lucianeus in cataplo, qui fato trahente, Παρ' ἄλλω τὴν ὁδὸν ἀντέτεινε, καὶ ἀντίστα, καὶ τὸ πόδε ἀντερείδων οὐκ ἐξέλασσε, & παρὰ τὴν ἐνῶν. Talis Flaccus de quo Philo; Περὶ βίαν ἐλκον ἀφ' ὧν ἀφ' ὧν καὶ κακῶς, καὶ διαπαλαιόντα. ἂν καὶ σύμπαν κατατρώδη τὸ κράτος, ὡς ἐρεῖν τὸ πῶν κερύχων δύναι.

τὴν ἐνδεσιν ἡμῶν] Miseras mortalis vitæ huius, Caf. alligationem nostram. Xyl. malim, illigationem (nisi si vocabulum vitiarum sit, quod quis forsitan suspicetur) ut indicetur necessitas illa, quæ fato nos illigatos & obstrictos habeat. Siquidem fatum Stoici definiunt necessitatem rerum omnium actionumque, quam nulla vis rumpat. Senec. quest. nat. l. 2. c. 36. Idemque epist. 77. Series invicta & nullâ mutabilis ope illigat & trahit cuncta. Habes disertè ἐνδεσιν nostri. Eodem respexisse videtur Homerus Iliad. β. v. 111. & ι. v. 18.

Ζῆς με μέγα Κρονίδης ἀπὸ ἐνέσους βαρεῖν. Sed & apud Dionem Prus. orat. 30. ille nescio quis, μὴ πάντας ἀλύσει δεσφῶς, contendit. quem vise

sisid argumenti latius ibi profecutum. Possset forsan & animæ in corpore, cui illigata quodammodo hæret, ut testæ pisciculus incola, *innexio*; quam, dum in malis agit, moræ longioris impatiens, lugeat quis, designari. *ἡ δε πρ*, enim ista quoque dici potest, & solet. De Pythagoreis Clemens *strom.* l. 3. *ἐνσωματωθεὶς, καὶ μετεσώσθη, καὶ μεταγίγνηται τὰς ψυχὰς ἐξ ἑαυτοῦ*, qui & l. 7. *τίω μετένδυσιν* dixit. Et in eandem mentem Plato *Timæo*: *τὰς τῆς ἀθανάτου ψυχῆς περιβάδεις ἐνέδυν εἰς ἐπιρρύπαν ζωὴν καὶ ἀπώρρυναν*. quod Cicero *lib. de universo* sic reddidit: In eo (corpore scil.) influente atque effluente animo divino ambitus illigabant, ut vel aliam scripturam secutus fuerit Tullius, vel (quod magis autumo) apud hunc vitiata sint verba, legendumque *animi divini ambitus*: nam *divinum* dixit quod *ἀθάνατον* Plato. Et mox: *Αἱ δ', εἰς ποταμὸν ἐνδεδεσθαι πολὺν, ἔτ' ἐκέρχυν, ἔτ' ἐκέρχυντο, &c.* quod Cicero ab imagine Platonica illa discedens; itaque illi in flumen immersi, neque tenebant neque tenebantur: *immersos* dixit, quod *illigatos* Plato, ad imaginem præsentem aptius atque accommodatius; sicut & in antegressis ubi corporis ex elementis primis structura depingitur, quod Plato, *Εἰς τῶντο ἑωκεκόλλαν, ἡ τοῖς ἀλυστοῖς οἷς αὐτοὶ ἑωκέχοντο δεσμοῖς, ἀλλὰ διὰ σπαικέρητα ἀορεστοῖς γόμοις ἑωπήκοιτες*. Cicero: *Eas inter se copulabant, haud iisdem vinculis quibus ipsi erant colligati, sed talibus quæ cerni non possent propter parvitatem, crebris quasi cuneolis injectis, &c.* *ἑωπήκοιτες* illud insuper habuisse videretur, quod ad aliam imaginem spectaret, nec cum vinculis & clavis sive cuneolis colliquefactio aptè satis convenire videretur. Cæterum ista accuratius pensitanti dictionis mutilatæ subit animum suspicio. Siquidem illud *τίω ἐνδεσιν ἡμῶν*, non ad superiora pertinere videretur, sed sententiam novam inchoare; ad quam plenius concipiendam verbum aliquod desideretur, puta *ἐπέννησον*, vel ejusdem significatûs aliud quidpiam. *ἐπέννησον ἢ τίω ἐνδεσιν ἡμῶν, καὶ ὅτι μόνον τὸ λογικῶ ζῶν δέδωκε τὸ ἐκκύσιος ἐπειδ*, &c. Considera autem quomodo necessitate fatali illigati sumus, dum

Ducunt volentem fata, nolentem trahunt:

& quod sponte sequi creature ratione præditæ soli conceditur. Certè nisi sic concipiatur, dictionis series hiabit; & copulativa planè superflua & otiosa est futura. Illustrabit autem locum hunc imprimis Persæ dictum ab Herodoto l. 9. literis consignatum; *Ζεῖν, ὃ, π δὲ ἡμέτερον ἐν τῷ Θεῷ, ἀμύχανον ἀποτρέψαι ἀνθρώπων. Τὰ τὰ δ' Περόσαν Κυροὶ δὴταίωροι, ἐπὶ μετὰ ἀναγκῇ ἐνδεδεμένοι*. Mardonium, inquit, sequimur, fatali quadam necessitate illigati. Subjungit idem, tanquam *ἐνδεσιν* istam deplorans; *ἐχθίστη δ' ὁδῶν ἥ ἐν ἀνθρώποις αὐτῇ, πολλὰ φερέοντα, μὲνενος κερτέεν*. hoc autem in rebus humanis acerbissimum est, quod nulla prudentia pote-

statem dat cuiquam extricandi se necessitate istâ, quæ constructus tenetur.

Ἐκκύσιος ἐπειδ] vide l. 4. § 34. spontè sequi, idè solius hominis proprium est, quia solus habet τὸ αὐτοπύον, & liberam electionem solus obtinuit; ad bona & honesta, hominis solius probè instituti; quia huic soli & ad benè agendum propendit animus & volupe est rectè incedere. Galen. *de affect. curand.* c. 6. *Οὕτω γοὺν καὶ αὐτὸς ὅς ἀνθρώπων ὁρῶντο ἐπὶ αὐτοῦ τῆς βελτίου τοῦ χεῖρος, ἢ μὴ ἀκούτας βιάζονται, ὥστε τὰ παιδία καὶ τὸν σικατάς ἢ πενιθέτας ἐκόντας, ὥστε τὸν ἀγαθὸς οὖσι.*

Ἐπειδ ψιλόν, πᾶν ἀναγκάσιον] vide ad l. 3. § 4. & ad l. 6. § 42. Cleanthes; (quem vide ad l. 3. § 4.)

Ὡς ἐφομαί γ' αἰκνῶ ἢν δ' καὶ δέλω, κακὸς ἡρόμην, ἐδὲν ἡτῆρ ἐφομαί.

Sequitur impiger: fac nolle; factus improbus, Cogente restitantiem vi, sequar tamen.

scil. quod Senec. 107. post Cleanthis illa;

Ducant volentem fata, nolentem trahunt.

Et *epist.* 77. *Putate te nolle sequi, ducere. (eo scil. sensu quo ad supplicium rapti duci dicuntur) fac tui juris, quod alieni est.* Allusit eodem & *quest. natur.* l. 2. c. 59. *In omnes constitutum est capitale supplicium; & quidem constitutione justissimâ. nam, quod maximum solet esse solatium extrema passuris, omnium causa eadem est. sequeremur traditi a iudice aut magistratu, & carnifici nostro præstaremus obsequium. quid interest utrum ad mortem iussi eamus, an ultrotronei? Quisquis autem queritur, & plorat, & gemit, imperata facere vi cogitur, & invito rapitur ad iussa nihilominus. quæ autem dementia est potius trahi quam sequi? Epictet. l. 2. c. 16. Τὰ τὰ (λύπην, φόβον, ὀδόνον, ὀπθυμίαν, μαλακίαν, ἀκρασίαν) καὶ ἐστὶ ἀλλως ἐμβάλειν, εἰ μὴ σὺς μόνον δ' δεδὼν ἀποβλέποντα, ἐκνήνω μόνον περιστερονόβια, τῆς ἐκείνης σερσάσμασι καὶ σωσιωμῶν ἂν δ' ἄλλο π. δέλης, οἰμῶν καὶ σέων ἀκολυθῆσαι τὸ ἰχυρτέρω, ἔξω ζῆντι αὐτῶν εὐερίαν, καὶ μὴ ἐπὶ εὐερίαν διαμῶν. καὶ γὰρ ζῆτης, εἰ μὴ ἐστὶν, ἀρετὴς ἐκεί ζῆτης ὅτι ἐστὶ. Pia sanè, & cœlitus illapsa sententia. In eandem mentem Greenhamus noster. *oper. tom. 2. c. 31. § 15. O si Deum homines sponte sequerentur. omnino siquidem sequendum est; aut sicut ovīs pastorem ad caulam ducentem; aut sicut porcus lanium ad macellum trahentem: quodsi ad macellum malimus quàm ad caulam, bestię sumus, aut bestiis ipsis etiam peiores.**

§ 29. *Διὰ τὸ τέτε σείεας*] vide l. 12. § 31.

§ 30. *Τὶ παρὲς οὐκ ἀμαρτάνεις*] Ità Dion Syraculanus, qui cum à Dionysio tyranno patriâ pulsus Megaram petiisset & ad Theodorum urbis illius principem, quem convenire cupiebat, non sine difficultate admitteretur, indignantibus, qui aderant illi, familiaribus, *πὶ τῷ πρ*, inquit, *μεμῶμεθα; καὶ αὐτοὶ*

αὐτὸ πάντα ἐν Συρακούσαις ὁμοία τέτοις ἐποῖ-
μαρ. Patienter hoc ferendum est: forsitan enim &
nos, cum Syracusis ageremus, in gradu dignitatis ali-
cujus constituti, aliquid tale fecimus. Narrant Plut.
in Dion. & Val. Max. lib. 4. c. 1. nisi quod ille
Πειόδωρον vocat, quem iste Theodorum. Plut. de
utilit. ex inimic. Ὁ Πλάτων ὁσάκις ἀρχιμουσικὸν
ἀνδράποισ παραγένοιτο, πρὸς αὐτὸν ἀπὸν εἰσάδει
λῆγειν, Μὴ ποί ᾄρ' ἐγὼ τοιῦτ' ; & de audiend.
Τὸ τὲ Πλάτων' ἐκ ὀκνητέον ἀεὶ πρὸς αὐτὸν ἐπὶ
ᾧ ἀμαρτανότων ἀπορρέγγει, ἢ περ' ἐγὼ τει-
ῖτο ; Meminit & ejusdem idem, in monit. salubr.
& de irac. cohibend. quod Flaccus sic, satyr. 4.

—Hoc quidem non belle: numquid ego illi
Imprudens olim faciam simile? hæc ego mecum
Compressis agito labris.—
Idemque sat. 3. —quid tu?
Nullane habes vitia? imò alia, haud fortasse minora.
Et mox;

—denique te ipsum
Concute, numqua tibi vitiorum insequerit olim
Natura, aut etiam consuetudo mala.
Epictet. lib. 4. c. 4. Προέχω τοῖς ἀνθρώποις πῖ-
ασι, πῖνα κινῶμαι, ἢ πακοῦδως, εἰ δ' ἵνα ἔχω ψέ-
γειν ἢ καταγεῖν' ἀλλ' ἐπ' αὐτὸν ἐπιστρέφω, εἰ τ' αὐτὸ
καὶ ἐγὼ ἀμαρτάνω. πῶς ἐν παύσειμαι; τότε καὶ ἐγὼ
ἡμαρτανὸν νῦν δ' ἐκίπῃ, χάρις τῷ θεῷ. Vix Chri-
stianum magis dici poterat. Gemina certe sunt
novissima ista Apostoli illis, de Romanis, ad ip-
sos epist. c. 6. v. 17. forsan autem legendum, 30
ἀμαρτάνω, ὅπως ἐν παύσειμαι. quo modo, sive ut, id
ulterius facere desistam. vide & ad lib. 7. § 26. &
lib. 11. § 18.

Ὁπ βιάζεται] & lib. 8. § 14. ἀναγκάζεται. Ità
Clemens Strom. l. 1. Στέρονται τῆς ἀληθείας, ἢ
κλαπντες, ἢ ρητὰ δέντες, ἢ βιαδέντες. Et mox:
βιάζεται πολλάκις ὁ δούλιος καὶ ἀλγυδιός, φιλονεκία
τε αὐτὸ καὶ θυμός. & rursus: Αἱ λέξεις αὐτὰς τῷ
σοφιστῶν, ἢ μόνον ρητὰ δένται, κλέπτουσι τοὺς πολλὰς,
βιαζόμεναι δὲ εἰδ' ὅτε. Apud Galenum, de 40
affict. dignosc. & corrigend. c. 4. Ὡς τὸ ρητὰ-
εἶτε θυμὸς βιαδὸς ἐκτρέφει. vide l. 7. § 62. &
63.

§ 31. Σατύρων ἰδὼν Σωκρατικόν, παντάλῃς ἢ
Εὐνυλῶν, ἢ Ὑάδα] Confusè nimis ista, Xyl.
reddidit. distinctius Caf. falsus tamen, opinor,
uterque quodd Socraticum pro nomine proprio habe-
at, cum sit sectæ denominativum, & ad Satyronem
an Satyrionem potius, quod magis suspicor, referatur.

Καὶ [Εὐφράτιον ἰδὼν] Euphrates Philosophus 50
Egyptius, quem laudat Plinius min. lib. 1. ep. 10.
Commemorat, nec sine laude, & Epictet. enchir. c.
35. & dissert. lib. 2. c. 15. & l. 4. c. 8. & Eunap.
in vitar. proam. vide ad lib. 7. § 57. perstringere
tamen videtur Philostrat. in vit. Apollon. lib. 5.
c. 11. & 14. & lib. 6. c. 7. De morte hujus ità

Dio. lib. 69. Ἐν τῷ ἔτει ἐκλήρω καὶ Εὐφράτης ὁ
φιλόσοφος ἀπέθανεν ἐτελοῦντος, ὅπως ἐλάττω αὐτῷ
καὶ τὸ Ἀδριανὸς κένειον, καὶ διὰ τὸ γῆρας, καὶ διὰ τὴν
νόσιν, πῆν. ubi frustra Leunclav. poscit legi Εὐ-
φράτης. cum Euphratis nomen agnoscant præter
suprà memoratos, etiam Euseb. in Chron. qui Stoi-
cum fuisse tradit; & Sidon. lib. 4. epist. 3. quæ Astro-
nomiæ etiam peritiam tribuit.

Εὐτυχίωνα] Eutychio Proculo Siccensi, Gramma-
tico usum Marcum, monet Capitolinus. Verùm
Eutychio iste, quem hic Marcus, an is existat, am-
bigō; cum inflexione levi discrepent nomina, Euty-
chius & Eutychio; eò magis, quia Grammaticum
cum Philosopho componi, haud satis congruum
videatur.

Σιλανόν] Sylvanum. is fortè fuerit quem & Σιλ-
βανόν Suidas. Σιλβανός, φιλόσοφος, ὃς ὀπικῆς μὲρ
ἦν τὰ ἄλλα καὶ ἱερός, ἀπλῆστερος δὲ τὰ ἡθῆ καὶ ὀπιό-
λαι.

20 Καὶ Ἀλκίφρονα] deest ἰδὼν (quod Xyl. in frau-
dem induxit) vel librarii culpâ deperditum; vel
ἐκ τῆ κοινῆ supplendum. Alciphronis philosophi
Magneſii meminit Suidas: sub ejus nomine epistolæ
quædam, quæ sophistam magis quàm philosophum
sapiunt, ab Aldo aliisque sunt editæ

Τροφαιοφῶρον] Trophæophorus iste quis extiterit,
ariolari non possum; sed nec nomen ipsum alibi le-
gisse memini.

Καὶ Ξενοφῶντα ἰδὼν] apparet hinc τὸ ἰδὼν,
considerandi, non conficiendi, significatum istuc ob-
tinere; cum Xenophon, qui sæculis aliquot Marcum
antecefferat, inter cæteros contemplandus propo-
natur.

Κεῖτωνα] Crito Socratis familiaris amicus; ut
patet ex Platonis dialogo. Sed & Xenophontis;
quod liquet ex epistola ad eundem Xenophontis; unde
excerpta quædam habemus apud Stob. tom. 2.
tit. 83.

Σέβηρον] fortè Σεβήρον potius, ut lib. 2. §. 14.
Severus Philosophus Marco cum primis charus. de
quo ad locum illum diximus.

Πῦ ἐν ἐκείνοι; ἐδεμῆ, ἢ ὅπως δὴ] nusquam aut
ubicunque. Xyl. nusquam aut ubilibet. Caf. verum
leg. distinctum, ὅπως δὴ; nusquam, aut ubi tandem?
sic lib. 7. § 57. Νῦν ἐν ἐκείνοις πῦ; ἐδεμῆ.

Καπὼν] Ità l. 12 § 27, 33. quod lib. 2. § 17.
πῶς. Empedocles apud Plut. de Isid. & Osir.
& Sext. Empir. adv. logic. lib. 1. c. 2.

Παύρον δὲ ζῶντι βίη μερὸς ἀφρόσυντες,
Ὡκώμενοι, χαμποῖο δὴν καὶ ἀρδέντες, ἀπέπλαν.
versus prior haud satis integer videtur. H. Stepha-
nus, Παύρον δὲ ζῶντι βίη, legendum autumat. Her-
vet. Π. δὲ ζῶντι. ego Π. δ' ἐν ζῶντι, utrique præ-
tulerim. Hoc idem in sacra pagina, Psal. 37. v.
20. Οἱ δὲ ἐχθροὶ τῷ Κεῖν, ἀμα τὸ δόξα δὴναι
αὐτῷ καὶ ὁ ψάλλων, ἐκλείποντες ἀσπὶς καὶ πῆξ ὅτι
Α α 4

λιπον. Interpres Græcus sic extulit, quo tamen in loco veritas Hebraica sic potius habet: *Improbi peribunt; & inimici Dei, tanquam agnorum, sive arietum, adeps, consumuntur, & in fumum abibunt.* allusione facta ad victimarum immolatarum rationem. de quibus *Il. d. v. 317.*

Κύστη δ' ἐξενόν τιν ἐλισσόμενη περ χαπῶ,
*Ibid. Ps. 102. v. 3. Ἐξέλιπον, ὥσθι χαπῶς, αἱ ἡμέ-
ραι μου.* Jacob. *epist. c. 4. v. 14. Πότα γδ ἡ ζωὴ
ἡμῶν; ἀτμὶς γὰρ ἐστίν, ἡ περὶ ὁλίγον φανομένη, ἔπει-
τα δ' ἡ ἀφανίζουσα.*

— Ψυχὴ δὲ τε, ἢ πτε χαπῶς,
Ὡχετο πεπειγῆα — *Iliad. ψ. v. 100.*
Senec. Troad. chor. 2.

*Hæc omnes petimus fata: nec amplius,
Torator superis qui tetigit lacus,
Esquàm est, ut calidis fumus ab ignibus
Vanescit spatium per breve sordidus;
Ut nubes, gravidas quas modò vidimus,
Arctoi Boreæ disjicit impetus:*

Sic hic quo regimur, spiritus effluet.

Post mortem nihil est: ipsaque mors nihil.

Καὶ τὸ μηδὲν] Euripides (Meleagro, opinor)
apud Stob. tom. 2. tit. 122.

Τὰς ζῶντας ἐν δρᾶν καὶ θανόν τ' πᾶς ἀνὴρ

Γῇ καὶ οὐρανῷ τὸ μηδὲν εἰς ἐδὲν βέπτει

Viventibus te impendē: nam qui est mortuus,

Humus est & umbra: nil quod erat in nil abit. Grot.

*unde refingenda suspicor quæ apud eundem ex eo-
dem, sed vitiosa, puto, tit. 98. sic exhibentur:*

Τὰς ζῶντας ἐν δρᾶ κατὰ θανόν εἰς εἰς ἀνὴρ.

Γῇ καὶ οὐρανῷ τὸ μηδὲν εἰς ἐδὲν βλάπτει.

Et si nōrim ab interpretibus hæc aliò trahi.

Sophocl. Ajax.

Ὅρα γδ ἡμᾶς ἐδὲν ὄντας ἄλλο πλὴν

Εἶδωλ', ὅσοι αὖ ζῶμεν, ἢ κέφω σκιδόν.

Nam videt nil nos esse mortales, nisi

Imaginosa somnia, aut umbram levem. Grot.

Euripid. Medea.

Τὰ θνητὰ δ' ἐ νῦν περὶ πν ἡ γῆμι σκιδόν.

Humana nil nisi umbram ego nōram prius.

E nostris quidam:

Bulla est omnis homo, flos, vapor, umbra, nihil.

hoc est quod Ebraei. הָבָה & בָּו vanitas

& falsitas, sive mendacium, Psal. 39. v. 6. & Ps.

62. v. 9.

Σὺ ἐν ἐν τίνι] *tu autem in quo tempore es? Xyl. ut*

χρόνον subintelligatur. quam brevis es ævi? vide

ad l. 4. § 33.
Ὅταν ὕλῳ καὶ ὑποδείξιν φάσεις;] Plut. de

tranquil. Ἄλλ' ὥστε ἐν μυσικῇ βαρεῖς φθόγγοι καὶ

ὀξείς, ἐν δ' ὑπερμακρῇ φανέντα καὶ ἀρώνα ὑπερμα-

κρῆτα μυσικὸς δὲ καὶ ὑπερμακρὸς, ἔχ' ὁ δὲ πρὸς

διυπερβίων καὶ ὑπερβίων, ἀλλ' ὁ πᾶσι χροῖσται καὶ

μυροῦναι περὶ τὸ οἰκτεῖον ὁπισθόμυρος: ἔτι καὶ τῷ

αἰσθημάτων ἀντιστοιχίας ἔχοντων, ἔδ' αὖ τῷ ἐπέσει

ἔξασθενεῖν, ἔδ' ἀπαρροδεῖν, ἀλλ' ὥστε ἀρμονικῶς,

ἀμειλύνοντας αὖ τῷ κρείττω τὰ χεῖρνα, καὶ τὰ

φάυλα τοῖς χροῖσσι ἐμπελαμύδοντας, ἐμμελῶς

τὸ τῷ βίῳ μέγιστον ποιεῖν καὶ οἰκτεῖον αὐτοῖς.

Hoc est quod Marcus hic ὕλῳ καὶ ὑποδείξιν, materiam sub-

jectam hæc facere, in qua se exerceat, & artis suæ

specimen edat exeratque.

Γυμνάσμα] vide ad lib. 6. § 20. & infra §

1033. Creula apud Euripidem Ione;

Πρὸς τὴν ἀγῶνα πιδέμεσθ' ἀρετῆς;

Ὅου πόσις ἡμῶν περὶ πόσις γέροντες;

Στέρωμα δ' οἰκόν, στέρωμα παίδων

Φρόδου δ' ἐλπίδες, ἀς διαδέσθ'.

Χρηζοῦσα χαλῶς, ἐκ ἐδωκῶν.

Virtutis stadium quale patet mihi?

Vir nonne ipse mihi proditor extitit?

Expulsa ædibus (heu) orbæque liberis.

Vana spes etiam, quas bene ponere

Cum valde cupiam, non datur exequi.

Joan. Chrylost. in Act. orat. 15. Ἔσω σοι πάλαι

στρα καὶ γυμνάσιον ἢ γυμνῶ. πῶς γδ ἐκ ἀποπον, γυ-

μνάσιον μὲν ἀναλίσχεται ἐδὲν κέρδι & ἐχρήσται, ἐνδε

θλίβουσι τὸ σώμα, γυμνάσιον δ' μὴ ποιεῖν οἰκτεῖ καὶ

περὶ τῷ ἀγῶνι σέβανον ἡμῶν παρέχοντα; Epictet.

l. 3. c. 24. Ἐπὶ τέτοις ὁ δὲός με νῦν μὲν ἐνταῦθα

ἀγῶν, νῦν δ' ἐκείνῳ πέμπει, πάντα δεικνύσι τοῖς ἀ-

δράτοις, διότι ἀρχῆς, νοῦν καὶ, εἰς Γύαρε πέμπει,

εἰς δεσποτικὸν εἰσάγει. ἐ μισθὸν μὴ γένοιτο; τίς δ'

30 μισθὸν τὸν αἰετον τῷ ὑπηρετῶν ἑαυτοῦ; ἐδ' αὖ μισθὸν

ὅς γε ἐδὲ τῷ μικροτάτων πινὸς αἰετῷ ἀλλὰ γυμνῶ-

ζων, καὶ μαρτυρεῖ περὶ τοῦ ἀλλας χροῖσται. vide ad

lib. 6. § 42.

Μέχει ἐξοικειώσης σαυτῷ] Senec. de ira. lib. 2.

c. 13. Nihil est tam difficile, & arduum, quod non

humana mens vincat, & in familiaritatem perducet.

Ὡς ἐρρωμένον σώμα καὶ πάλιν ἐξοικειῖται] Ea-

dem imago, infra § 35. τὸ σώμα καὶ ῥωμαλέον τῷ

το, in animantibus quibusdam ad miraculum

40 usque stupendum observarunt autores celeberrimi;

utpote in sturnis, coturnicibus, cervis, ca-

preis. Aristotel. de plantis lib. 1. c. 5. Ὅσοι

αἰμῶν, καὶ ὁ ἐλλείβεσθ' ἀνδράποισ μὲν δηλητηρίων,

ἔσθ' δὲ τῷ ὄρνυσι. Sext. Empir. Pyrrhon. hypoth.

lib. 1. c. 14. § 1. Τὸ γὰρ κώνειον παίνει τοῦ ὄρ-

πυρας καὶ ὁ ὕσκαμθ' αὖς ὕς. αἱ δὲ χαίρει καὶ

σαλαμάνδρας ἐδίδουσι. ὥστε ἐν ἑλαφῷ τὰ ἰοβόλα

ζῶα, καὶ αἱ χελιδόνες κενταύριδας. Alex. Aphro-

dis. problem. prefat. ὄρνυς τε (τῶν) τὸν ἐλλεί-

50 βος, πῶς ἀνδράποισ δηλητηρίων ὄντα. ἴαρε δὲ τὸ

κώνειον. Basil. in hexam. orat. 5. Τὸ μὲν κώνειον εἰ

ἴαρες βόσκουσι, διὰ τὴν κατωκυδῶν τῷ σώματι

τὴν ἐκ τῷ δηλητηρίου βλάβην ἀποδιδοῦσιν. ἐλ-

λέβος δὲ ὄρνυον ἐπὶ τῷ, ἰδιότητι κρείστας τὴν

βλάβην ἀποφάγγοντων. quæ eadem apud Eustathium

Antioch. in Hexam. leguntur. uter ab utro accepe-

rit,

rit, alii viderint. Ambros. hexam. l. 3. c. 9. sic reddidit. Sturni vescuntur conio: nec fraudi est eis, quoniam qualitas sui corporis venenum succi letalis evadunt. Helleborum autem plerique loquuntur escam esse & alimoniam coturnicum, eo quod naturali quodam temperamento sui corporis vim pabuli nocentis evitant. Denique, cervis cibis venenum est. Plin. hist. nat. lib. 10. c. 23. coturnicibus veratrum semen gratissimum cibis. & c. 72. Capreae & coturnices venenis pinguescunt, placidissima animalia. Lucret. de rer. nat. lib. 4.

Tantaeque in his rebus distantia differatque est,
Ut quod aliis cibis est, aliis fuit acre venenum;
Sic etenim nobis veratrum est acre venenum;
At capreis adipis & coturnicibus augeat.

Et l. 5. Quippe videre licet, pinguescere saepe cicuta
Barbigeras pecudes, homini quae est acre venenum.
Tum struthio ferrum, ossa, saxa, quidlibet ferè,
comedit, concoquit, conficit, Plin. lib. 10. c. 1. con-
coquendi sine delectu devorata mira natura. Alex. 2.
Aphrod. probl. praefat. Στενδοκωμολογία ἰστορεῖ π-
ν ἰσθμίων πέπτην. Aelian. de animal. l. 14. c. 7.
Αἰδώς καὶ ταπεινότης ἡ σπουδὴ, ἐν τῷ ἐχθρῷ συλάττει,
καὶ πείθει τὸν χεῖρον. Quin & de hominibus ac gen-
tibus etiam nonnullis, prioribus illis gemina prodire.
Sext. Empir. Pyrrhon. hyp. l. 1. c. 14. § 2.
Ἀλλὰ καὶ Αἰδιδότων οἱ ἀντιπότερον τῆς Μεσσηνίας παρὰ
τὴν Ἰθάσπην ποταμὸν οὐκ ὄντες, σκορπίους καὶ ὄφεις,
καὶ τὰ παρὰ πῆλμα ἀκινδυνῶς ἐδίδκον. Refert &
Idem ibidem de Rufino quodam Chalcidense, ὅτι ἐλ-
λέσθον ὥς π ἡ σιωπῶν. περιτρεφέτο καὶ ἔπεισε.
de anu quadam Attica quae κωνίαν τετακονία ὀλκας
ἀκινδυνῶς: de Lyside, qui μικρονίαν τρέφει ἀλγύπας
ἐλάμβανε.

Ὡς τὸ λαμπερὸν πῦρ] Vide ad l. 4. § 1.

§ 32. Μηδὲν ἔξω εἰπὼν ἀληθέοντι περὶ σε]
Festive Aristippus oratori, qui in iudicio causam
ipsum egerat, postquam jam obtinuerat, interro-
ganti quid Socrates illi profuisset, respondit, τῷ το-
τῷ λόγῳ, ὅς ἐστις ὑπὸ ἐμῶν ἀληθεύεις. Laert. l. 2. 4.
sed & Pindarus cuidam, qui quod gratiam sibi ab eo
deberi innueret, se aiebat ubique locorum apud
cunctos illum collaudare, regessit, eidem sese prædi-
cationis gratiam referre; faciendo nempe ut vera
loquatur. Καὶ γὰρ σοὶ χάριν ἀποδίδωμι. ποῖόν γὰρ σε
ἀληθέειν. Plut. de laud. propria.

Ἀλλὰ ἴδωμεν] D. Christus fuis, Matth. c.
5. v. 11. Μακάριοί ἐστε, ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς, καὶ
ἔπωπ πᾶν πονηρὸν ῥήμα καθ' ὑμῶν, ἴδωμεθα, οἱ
ἐκ. neque enim, si ἀληθέοντες. Cato orat. De Coss. 5.
suo, apud Charif. lib. 2. Ei rei do operam, ut mihi
falsò malè dicatur. vide Philipp. Maced. quid de se,
supr. ad § 11.

Ὅστις τάτων π περὶ σε ὑπολήψεται] Ergò & in
mente, non in lingua tantum, mendacium est.

Πάν ὃ τῷ τοῦ ὅτι σοι] Plaut. Trinum. l. 2.

M. Omnes bonos bonasque accuratè addeceat,
Suspicionem & culpam, ut ab se segregent.

C. Non potest utrumque fieri. M. Quapropter? C. Rogas?
Nè admittam culpam, ego meo sum promus pectori:
Suspicio est in pectore alieno sita.

Lips. Cent. 1. ep. 77. Qualis scilicet, in me situm est. qua-
lis audiam, in vano est vulgo. Erasmi. epist. Innocen-
tiam præstare possum: quid homines de me loquantur,
non possum. vide l. 11. § 14.

Τίς ὁ καλῶν] Vid l. 2. § 9. & l. 3. § 12. & l.
8. § 32.

Κρίνον μικρὴν ζῆν] Vide supr. ad § 8. Τί ἐν ἐπ
ζῆν θέλεις, τοῦτος ὢν; Epictet. l. 3. c. 26.

Οὐδὲ γὰρ αἰρεῖ λόγῳ] Neque enim patitur ratio te
nisi talem. Xyl. neque enim rationi consentaneum est,
ut vivat, qui talis non sit. Cas. ad verbum, neque
enim poscit, postulat, exigit ratio, (ut vivas, scilicet.) nō
hujusmodi sis. Sic Plato Phileb. Διψῶν ἀεὶ τὸ ζῶμα
ἢ ὕδρ' ἢ πεινῶν, ἢ π τοῦτων πίνειν, ἢ δαμῶ ὁ λόγος
αἰρεῖ. Ratio non poscit, vel non patitur etiam. E-
pictet. lib. 1. c. 29. Μέχρι τίνος; μέχρ' ἂν ὁ λό-
γος αἰρῇ ζῶειν καὶ μετὰ σωματοῦ' ὅταν ὃ μὴ αἰ-
ρῇ, ἀλῆστε αὐτό. Quosque ista perpetieris? quamdiu
me corpusculo huic conversari exegerit. Ubi autem
haec ratio non exegerit amplius, tollite illud sultis à me.
vide ad l. 4. § 24.

§ 33. Τί ἐστὶ τὸ ὅτι πάσης τῆς ὕλης] vide ad l.
9. § 27. & supr. § 11. 12, 31. & l. 12. § 1.

Οὐ φερέσθαι παύσῃ σενων] Ità l. 9. § 26. δουλείᾳ
σενόντων.

Ἀπολαμπὴν γὰρ δεῖ ὑπολαμβάνειν] Ità lib. 8. § 26.
εὐφροσύνην. & l. 11. § 16. χάριν. & l. 3. § 6.
ἀπολαμπήν. Psal. 112. v. 1. Beatus vir qui deum
timet, delectatur in praeceptis ejus; exequendis, scilicet.
D. Christus; Mihi cibus & potus est, voluntatem
paternam exequi. Joan. 6. 4. v. 34. & Job c. 23. v.
12. Non recessi à mandatis ejus: verba oris illius de-
menso meo prætuli. Scitum, tritumque est Laconis
illud, qui interrogatus, τί παρέχει παιδαγωγῶν,
τὰ κατὰ τοῖς παῶν ἢ δὲ παῖδ. Facio ut honesta
illis jucunda fiant. Plut. virt. docer. sive, ut idem,
de virt. mon. ὅτι ποιῆται τὴν παιδείαν τοῖς καλοῖς ἡ-
δεσται, καὶ ἀγροδεσται τοῖς αἰσχροῖς: facturum se, ut
honestis delectentur, turpia verò exosa habeant. Ἔ-
μειζον ἐστὶν, ἐστὶ καλλίον, quo nihil majus meliūs-
ve, sive præstantius: inquit ille. Libani. orat. 11.
de Antiochenis suis, ἡδονῶν, ἢ μόχθον, τὸ τῆς οἰ-
κίας περιλαμβάνειν τέθεικα. τῷ μὲν ἀπαλλαγῶν τῇ
πόνων ἢ δεξιάνων, τὸ δ' ἐπ' αὐτῇ μὲν ἀγαπῶ-
συντες.

Πανταχὺ ὃ ἔχει] Vide ad lib. 5. § 16. & lib.
12. § 1. Senec. epist. 28. Quid tam turbidum fieri
potest quam forum? ibi quoque licet quietè vivere si
necesse sit.

Τὸ μὲν ὡς καλὸν εἶναι] Vide l. 8. § 57, 60.

Ὅση

Ὅσα ὑπὸ εὐπείας ἢ ψυχῆς ἀλόγου δοκεῖ] vide
supra § 2. & l. 6. § 14.

Νῆς ἢ καὶ λόγος] vide l. 8. § 32, 41.

Τὸ σωματικὸν τὸ νευρὸν] vide l. 4. § 45.

Οὐδὲ ποιεῖ κακὸν] vide l. 4. § 7. & l. 9. § 41.

Κρεῖττον γίγνεται ὁ ἀνθρωπίνος] Malis externis
melior fit homo. quia sunt ἀρετῆς καὶ λόγου γυμνά-
σματα. supra § 30. Gregor. Naz. adv. Julian. orat.
1. οἷα ἂν τὰ θνητὰ φρονήματα πρὸς τὸ βίαιον κερ-
τάν ἀνδραγαθῶς. κατὰ τὸν οὐδὲ ὑπὸ ἀνέμου ῥιπι-
ζομένη, πρὸς τὸ μάλλον ἀνάπτεται, ὅσῳ ἂν ἱερ-
ωτέρως καταπνέται. Quod Naso amor. l. 1.
eleg. 1.

Vidi ego iactatas motâ facie, crescere flammâs:

Et vidi nullo concutiente mori.

Et mox: οἱ διαγωμοὶ πμώτερον ἢ χρεῖσταισιν π-
ποιήσας δαίτην ἢ ἀδενέστερον, βῶσαιτες τὰς ψυχὰς
εἰς εὐσέβειαν, καὶ ὥστερ Ἰσίδεον θερμὸν ἵδαν, τοῖς
κινδυνώοις συμώσταιτες. Idemque orat. 28. ἔστι πμώ-
τερον οὐτὸν, ὃ δαίτην τεμνόμενον, καὶ πρὸς τὸ σίδερον ἀ-
γωνίζεσθαι, καὶ εἰ δὲ πρὸς δόξας εἰπῆν πρὸς παρὰ δόξας
πρὸς μᾶλλον, θανάτῳ, καὶ τμῇ οὐκ, καὶ αὐξήσει δρε-
πανώσται, τοῖς π μ ἢ φιλοσοφία. Quod Flaccus
carm. l. 4. ode 4.

Durus ut illex tumsa bipennibus,

Per damna, per cades, ab ipso

Ducit opes animûmque ferro.

Et Epictet. enchir. c. 24. ὁ, π γδ ἂν τέτων ἀπο-
εάνη, ἐπ' ἐμοὶ ὅτιν ἀρετὴν δύναι ὑπὸ αὐτῶ. & l.
3. c. 20. Καὶ ἀπὸ νόσου ὅτιν ἀρετὴν δύναι (ita An-
tigonus, qui à morbo revalescens, ἔσεν χρεῖσται in-
quit: ὑπερῆκε γδ ἡμᾶς ἢ νόσος ἢ μέγα φρονεῖν,
ὡς ὄντας θνητῶν. Plut. Apoph.) ἔστιν ἀπὸ πρῶστε-
ως ἔστιν ἀπὸ θανάτου. Hinc professiones illæ de se
Davidicæ, Psal. 119. v. 67, 71. Hinc catino, in
quo aurum argentumque expurgari solet, piorum
perfectiones atque ærumnæ conferuntur. Psal. 66. v.
10. Esaiæ cap. 1. v. 25, &c. 48. v. 10. Job c. 23. v.
10. Dan. c. 11. v. 35. Malac. c. 3. v. 23. ad Rom.
c. 5. v. 2. 3, 4. Jacob c. 1. v. 2, 3. Petr. ep. 1. 4.
c. 4. v. 12. Autor Sap. Solom. c. 3. v. 6. Iasoni
Siracid. c. 2. v. 4. Sed & autor ad Ebr. cap. 12. v.
11. καρπὸν ἐκλειχόν τοῖς δι' αὐτῆς γυμνασμένοις
ἀπεδίδωκε δυνάμει. vide l. 7. § 58.

Ἐπαινετώτερος] vide l. 5. § 15.

Τὸν φῶς πολίτην ἔσεν βλάπτει] vide ad l. 5.
§ 22. & supra § 6.

Τῶν καλῶν ἀκλήρημα] ἀκλήρημα, συμ-
φορῇ, δυστυχίᾳ. Suidas: apud quem ἀκλήρημασι
perperam legitur pro ἀκλήρημασι, cum in vocabu-
lo ipso, quod literarum series docet; tum & in scri-
ptoris nescio cuius verbis his ibidem adductis, διὰ
τὸ δοκεῖ μοι μάλιστα ἀπειπεῖν τοῖς ἀκλήρημασι,
διὰ τὸ πάντων βέλους τοχαζέας καὶ μελίζέας εἰς
διόφρα. à verbo ἀκλήρειν. unde mox apud eun-
dem, ὁμαρτίζοντες τῇ τῇ ἀκλήρειν ὑποδυνάμει.

& Diodor. l. 16. De Philippo bello superatis in-
sultante; ὑβείων διὰ λόγων τὰς τῇ ἀκλήρειν
δυστυχίας. & de Thebis à Macedonibus directis;
εἰ μὴ, ἔστι ἰδὼν, ἐκ αὐτῶν, ἡλίστε τὰς τῇ ἀκλή-
ρειν. & mox: τὴν ἰδὼν ἔχθραν ἐν τῇ τῇ ἀκλή-
ρειν ἀκλήρημασιν ἐναπιδυνάμει.

§ 34. Τῷ δεδιδυμῶ ὑπὸ τῇ ἀληθείᾳ δυνάμει]
Ita Basil. at Lugd. δεδιδυμῶ. Xyl. qui morsus est
à veris dogmatibus, tanquam qui à cane rabioso, &c.
inquit M. Caf. Verum ego ista concoquere non
possum. Lego igitur, τῷ δεδιδυμῶ, ei qui veris
dogmatibus imbutus est. Sicut βεβαμυρόν dixe-
rat, l. 3. § 4. atque eodem sensu Plato dixit, de leg.
lib. 4. ἵνα δδωποιδὸς ἢ αὐτῇ δόξα γινώσκει πρὸς δει-
νὸν τε καὶ ἀνέμῳ.

Ἀρκὴ καὶ τὸ βεγχεῖται] Hoc est quod vulgò di-
citur; verbum, live, ut Terent. extulit, Phorm.
3. 3. Dictum sapienti sat est. Maxim. Tyr. dis-
sert. 27. ὥστε γδ ὅτι μακρὸν καὶ λεπτὸν δόξα-
ται, ὃ τὸν εὐσεβῆ κινήσει, παρὲν πμῶ τὴν κίνησιν
καὶ πμῶ τὸν δόξα τὸ μέγεθος τῆς ἀκλήρειν καὶ ὥστε
τῇ μακρὸν καὶ διατεταμένον καλὸν, ὃ διασέπει τὴν
ἀρχὴν, παρὰ δόξαι τὴν κίνησιν τῷ ὅλῳ, βαδίζου-
σιν τὸ πρῶτον. ἔτω καὶ τῷ νῦν βεγχεῖται ἀρχὴ δὲ
πρὸς ἔννοιαν τῇ πρὸς μᾶλλον ὅλῳ. ὃ μὲν δὲ ἐν
πρῶτῳ ἀνέμῳ, καὶ πρὸς ἀρετὴν εὐσεβῶς τῇ, αὐ-
τὸς τε παρ' αὐτῇ τὴν ἀρχὴν λαβὼν, παρὰ δὲ, καὶ
ἐποδίζε, καὶ ἐκλαμβάνει, καὶ ἀναπμῶζεται τῇ μῆ-
μῳ τῷ νῦν δόξα. Joan. Lenccius in prefat. ad
observat. polit. Ut semen, quamvis sit exiguum,
cum occupavit idoneum locum, vires suas explicat,
& ex minimo in maximos actus diffunditur: sic
tametsi pauca sunt & angusta quæ dicuntur, ta-
men si illa animus bene cultus exceperit, radices a-
gunt, exurguntque altius, & undequaque se expan-
dunt.

Φύλλα τὰ μὲν] Ista non integra, sed concisa;
nec tam versus ipsos, quam versuum ἀποσπασμάτια
duo, representat hic editio Lugdunenſis; & in ver-
sione sua reddidit Xylander; cum in Marci con-
textu tamen integros exhibuisset: nempe,

Φύλλα τὰ μὲν τ' ἀνέμος χαμάδις χεῖρ.

Et, Ὡς ἀνδρῶν θνητῶν.

Nec est ab vero simile, Marcum ista duntaxat, po-
uisse, quia τὸ βεγχεῖται prius dixerat; alium ali-
quem, Xylandrum forsan ipsum, reliqua supplevisse.
Sunt autem Homeri ex Il. ζ. v. 147. unde & pri-
mum imaginis istius, pulcherrimæ fanè, libet adji-
cere vericulum,

Ὡς φύλλον θνητῶν, τοῖς δὲ καὶ ἀνδρῶν.

Laudatum à Zenone apud Laërt. l. 7. à Pyrrhone
ibid. l. 9. à Strabone l. 14. à Schol. Apollon. ad l.
1. à Plutarcho ad Apollon. & de tard. num. vindict.
qui & subiungit, Φύλλοις εἰκάζει τὸν βίον, ἀπομα-
ρτινοῦσθαι πάντα πασιν, καὶ φθίνεσθαι ἐν ὀλίγῳ. à
Luciano in speculantib. à Simonide (referente Stro-
bæo

hæc tot. 2. sic. 98) qui & ἂν τὸς κάλλιστον dixisse Chium Poetam asserit, sed quod pauci admodum serio cogitant, à Clemente *strom.* l. 6. qui Homerum contendit & ista, & illa, *Il. φ. v. 464.*

— Βροτῶν ἐνέκτα πολέμῳ

Δειλῶν, οἱ φύλλοισιν ἐοίκότες, ἀλλοτε μὲν τε
Ζαφλεγγές τελέθουσιν ἀγένης καρπὸν ἔχοντες,

Ἄλλοτε δ' αὖ φθινύθουσιν ἀκήκοι. —

à Museo accepisse; qui eadem prior sic extulerat.

Ὡς δ' αὖτοι; καὶ φύλλα φύφ' ἐξείδωρ' ἀγένης

Ἄλλα μὲν ἐν καλήνῃ ἀπορρίψας, ἄλλα δ' οὖφ.

Ὡς δ' ἂν ἀνθρώπων χυμὸν καὶ φύλλον ἐλάτοι.

ubi observanda παρανομασία in φύλλον & φύλον. eisdem gemina ferè habet & Mimnermus apud Stob. *iridem.*

Ἡμεῖς δ' οἶά τε φύλλα φύφ' πολυάνδρου ὄρεν

Ἡρῶ, ὅτ' αἰψ' αὐγὴ αὐξέῃ ἡέλιος

Τῷς ἡμεῖς, πῶχον δὲ χέρον ἀνέστιν ἥδης

Τερπόμεθα, σπῆς δὲν, εἰδότες ἔτε κακόν

Οὐδ' ἀγαθόν κῆρες δ' παρὲς ἄγασσιν μελαίνας,

Ἡ μὲν ἔχουσι τέλα γήραος ἀργαλέα,

Ἡ δ' ἐτέρη δυνάτω. &c.

ubi versu 2. πρό αἰψ' Andr. Schott. *observ.* l. 2. c. 52 : αἰψ' legi vult, ut de Solis recurso qui ab hyeme vere fit, intelligatur, ego quarto pro σπῆς, δὲν, quod nec locum hic habet, & metrum corrumpit, σπῆδεν legerim, ut infantie pueritiæque tempora respiciantur, quibus boni maliq; discrimen vix innotescit. unde his hominem, ὡς βοτάν π, μὴ φρονεῖν ait *Æschylus Inferis*; sensu cavere, *Plin. l. 7. c. 52. teneros*, 3 rudes, inutiles annos, appellat *Senec. epist. 99.* & *Aristophanes* apud *Clem. strom. l. 5.*

Ἄνδρες ἀμαυρόβιοι, φύλλον χυμὸν σπέρματιοι.
Plut. adv. Epicur. Τὸ δὲ ἐρήμια καλεῖν καὶ ἀέβ-
εσμα καὶ ἐσθλὴν φύλλον, πολλοὺς τε γινώσκουσιν ὡς αἶ-
κα φθινύθουσιν ἐν βίῳ, τὰ παρὲς ἄλλο πῶς
ποιητῆς, ἢ τὸ τῆς *Carphæ* δὲ πικρὸν καὶ πολυβλαβές
καὶ ποσάδες; *Quint. & Jason Siracid. sap. c. 14. v. 19.*

Ὡς φύλλον δάλλον ὅτ' ἀνδρὲς ἀστέα, τὸ μὲν κα-
τάλλαν, ἄλλα δ' οὖφ' ἔτι καὶ χυμὸς *Carphæ* καὶ αἰ-
ματῶ, ἢ μὲν τελευτᾷ, ἐτέρη δ' χυμῶται. Nec

est huic ablimile, quod Doctores Talmudici in
וְיִשְׂרָאֵל מִן הַיֵּשֶׁב הַשְּׂמֵרָה בְּיָמֵינוּ

וְיִשְׂרָאֵל מִן הַיֵּשֶׁב הַשְּׂמֵרָה בְּיָמֵינוּ

וְיִשְׂרָאֵל מִן הַיֵּשֶׁב הַשְּׂמֵרָה בְּיָמֵינוּ

וְיִשְׂרָאֵל מִן הַיֵּשֶׁב הַשְּׂמֵרָה בְּיָמֵינוּ

וְיִשְׂרָאֵל מִן הַיֵּשֶׁב הַשְּׂמֵרָה בְּיָמֵינוּ

וְיִשְׂרָאֵל מִן הַיֵּשֶׁב הַשְּׂמֵרָה בְּיָמֵינוּ

וְיִשְׂרָאֵל מִן הַיֵּשֶׁב הַשְּׂמֵרָה בְּיָמֵינוּ

ad lib. 4. § 33. Ab hominibus ad montes etiam
transfuit Philo *de mundo.* ὅτι ἀνδρῶν ἐστὶν αἱ
φύσεις καὶ ὁρῶν διαφέρουσιν ἄλλα καὶ ἀπὸ ἐκείνων,
καμνοὶ μὲν ποταμολοβοῖσι, καμνοὶ δ' ἄλλαν ἀνέβη-
δι καὶ τὸ ποταμὸν ἐν εἰρηταί, φύλλα, τὰ μὲν τ'
&c. καὶ αὐτὸν τρέπον καὶ καὶ ὁρῶν, τὰ μὲν ἀπορρίψου-
σιν, τὰ δ' ὡς σπέρματιοι. *Caterum* dicto Homericō
illo *Stratonis* pro more suo joculariter est abu-
sus; cum enim *Caunum* (*Cariæ* id opidum est) ap-
ropulsus, incolas à loci insalubritate vultu pallido ad-
modum lividōve incedere plerosque conspiceret,
poeticum illud protulisse fertur;

Ὡς καὶ φύλλον χυμὸν, τὸν δ' ἀνδρῶν,
reprehensus verò, quasi locum insalubritatis notasset,
scommate etiam acerbiorē adjecto perstringens,
Μή ποτ', inquit, *δαρρήναι μ' ἀνέλεειν νοσέειν*, ὅπως
καὶ οἱ νεκροὶ σπέρματιοι; *An ego sustineam*, inquit, ci-
vilitatem morbidam, aut insalubrem dicere, in qua mor-
tui quoque ambulent? Refert *Strabo. l. 14.*

20 Φυλάχεια δ' καὶ τὰ τεχνία σε] Hinc *Epictetus*
δυσφημιον existimanti de puerulo dicere, *Αἰεὶν*
ἀποθανῆναι, cras forsitan morietur; *Λέγει* *δυσφημιον*
ἔτι καὶ τὸ φυλλορρεῖν. vide ad l. 11. § 33, 34. &
apud nos in patria lingua, *infantes* *foscules* esse,
vulgari diverbio dicitur. *Caterum* quo modo φυ-
λάχεια *Marcus* istic, ita *Βολβεία* ἢ *κοχλίδα* *υπο-*
rem *liberosque* dixit *Epictetus enchirid. c. 12. vel 7.*
potius. *Lucian. in speculant.* Ἐκείνῳ μὲν ὁ χαί-
ρουν, ὅτι ἀρρενα παῖδα ἔτεκεν αὐτῷ ἢ γυνὴ, καὶ
οὐκ αἶσχος δὲ τῷ ἐσθλῷ, καὶ τέτομα τὸ πατρὸς πᾶ-
μῶ, εἰ ἡτίσασιν, ὡς ἐπὶ τῆς χυμῶν καὶ οὐκ αἶσχος
πιδνέσεται, ἀεὶ δὲ *Carphæ* χαίρουν ἐπ' αὐτῷ
χυμῶν; ἄλλα τὸ αἶπον, ὅτι τὸν μὲν ἐντυχάνει
ὅτι τὸ παῖδ' ἐκείνον ὁρᾷ, τὸν δὲ ἀθλητῆ πατέ-
ρα, τὸ *Ολύμπια* νενικηκότος. καὶ γέγονα δὲ, καὶ ἐκ-
καμίζοντα τὸ παῖδ' ὡς ὁρᾷ, ἐπὶ οἷον, ἀφ' οἷ-
ας αὐτῷ κρέκνης ἐκρέματο. *Senec. ad Marc. c. 9.* Tot
præter domum nostram ducuntur exequiæ; de morte
non cogitamus: tot acerba funera; nos togam nostram
infantium, nos militiam, & paternam heredita-
tis successionem animo agitamus: tot divitum subita pau-
pertas in oculos incidit, & nobis nunquam in mentem
venit, nostras quoque opes æquè in lubrico positas. *Acerba*
cum dixit, *poma* alludebat, quibus poeta ignobilis in
fictio *Hadriani* & *Epicteti* colloquio, prout, *foliis*
Homerus & ex *Homero* *Marcus* istic, nos contulit
disticho illo;

Poma ut in arboribus pendent; sic corpora nostra,
Aut matura cadunt, aut citò acerba ruunt.

Καὶ τὰ τὰ τὰ ἐπὶ σὺν] ἀνθρώπων scil. ut l. 9. §

29. ἀνθρώπων μὲν καὶ καὶ.

Σὺ πάντα αἰς αἰὼν ἐσθλῶν] *Senec. epist. 120.*
At nos corpus tam putre sortiti, nihilominus eter-
na proponimus, & quantum potest ætas humana pro-
tendi, tantum spe occupamus, nullā contenti pecu-
niā, nullā potentiā, nihil satis est morituris, imò
mori-

huc, quod de Tantalo Pindarus, Olymp. od. 1. Ἀλλὰ γὰρ κατὰ πῆλιν μέγαν ὄλγον ἐκ ἐδωκῆσθαι κέρως αἰεὶ αὐτῶν ἀπὸ βροχίων.

Ὁρῶνός ἐστι] oculus est. i. e. instar oculi, vel sicut oculus. Sic Flaccus l. 1. epist. 2.

— qui rectè vivendi prorogat horam,

Rusticus expectans, dum defluat annis. —

i. e. instar rustici expectantis : & in arte :

Nec verbum verbo curabit reddere, fidus

Interpres. — i. e. instar fidi interpretis.

§ 36. Ἀναπνέω μὲν ποτὶ ἀπὸ τέτυ τῶ παιδαγωγῶ] forsan ἀναπνέω μὲν ποτὶ. respirabimus aliquando ; vel, ut scripturæ receptæ, nec literulam mutemus ; ἀναπνέωμεθ, respiremus : quia sequitur ἡμῶν. nē τὸ μὲν illud sit superfluum. Festivè Annibal, referente Plutarcho, τὸ μὲν φάβαν, ὡς παιδαγωγῶν φοβῶν, τὸ δὲ Μάρκαλλον, ὡς καταργῶν. ὅρ' ὅ μὲν γὰρ καλὸν ἐστὶ καλὸν πὶ ποιῶν ὅρ' ὅ καὶ πάρεν. Vide nostrum *supra* l. 5. § 9. De Henrico 5. Imp. Lambertus Schafnaburg. Is (Herimannus Archiep. Colon.) ubi se in sua recepit ; Rex tanquam severissimo pedagogo liberatus, statim in omnia flagitiorum genera precipitem se dedit. De Aureliano Vopiscus : Senatus mortem ejus graviter tulit : gravius tamen Populus Romanus, qui vulgò dicebat, Aureliani pedagogum esse Senatorum.

Ἦεν χ' καταγινώσκαι ἡμῶν] Autor sap. Solom. c. 2. v. 14. 15. Ἐγὼ ποτὶ ἡμῶν οἷς ἐλογον ἐνοιοῶν, καὶ ἐπαπῶν ποτὶ ἐξουσίᾳ ἡμῶν. βαρὺς ἐστὶν ἡμῶν βλαπτικόν, ὅτι ἀνδραγαθὸς ποτὶς ἀλλοίς ὁ βίος αὐτοῦ. Isidor. Pelus. l. 2. ep. 50. Ἐλεῖπον τὸ οἶκεν βίῳ πῶς ἐκείνων πολιτείας ἡγῶν. & l. 4. ep. 220. Ἐλεῖπον ἡγῶν τῶν σφοδρῶν καὶ τῶν πάλαι ἀρετῶν. Itaque quod idem l. 3. ep. 211. Παντὶ βόπῳ οἱ ἀεισοὶ παρὰ τῶν παύλων μισοῦν. Dion Prus. orat. 72. Οὐ δυνάμει ἡδύως ὅρεν πῶς φιλοσόφου ἡμῶν ἐξουσίας, ὅτι νεότητι καὶ ἐξελίσχον παρεσκεύασμους λογιζοῦν, ὅκα περὶ σφραγίσαι καὶ διαμαρτυροῦν. ὅπως ὅδε οἱ παῖδες ἡδύως ὅρεν δυνάμει, ὅς ἐν ἰδῶσι [* ἰδοσι f.] παιδαγωγῶν ὅκα ἐξουσίας, καὶ παρεσκεύασμους ὅπως ὡς ἐπαπῶν καὶ αὐτῶν, καὶ ἐκ ἐπιβουλεύας ἀμαρτυροῦν, ὅκα ῥαθυμῶν. Cyprian. epist. ad Donat. Malos quisquis non imitator, offendit. & castigare videtur, quicumque dissentit. Lactant. instit. l. 5. c. 9. Petron. satyr. Non dubie id est. Si quis vitiorum omnium inimicus relictus vitæ insistere capit, primum propter morum differentiam odium habet, quis enim potest probare diversa? deinde qui solas extruere divitias curant, nihil volunt inter homines melius credi, quam quod ipse tenent.

Ἐκ ποίετο βίῳ ἀπέρχου] vide ad l. 9. § 3. Μὴ ἀποσώμωθ] Non avulsam vitæ. Senec. epist. 30.

Ὡς ἐπὶ τῷ ἐνδυναμῶν] De Augusto Sueton. l. 2. c. 99. Sortitus est exitum facilem, &

qualem semper optaverat. nam ferè quoties audisset citò ac nullo cruciatu defunctum quempiam, sibi & suis ἐνδυναμῶν fimilem (hoc enim & verbo uti solebat) precabatur. Sortitus exitum facilem. hoc est, ἐνδυναμῶν, cui contrarium est τὸ ἐνδυναμῶν, quod est apud Hippocratem, ut declarat Galenus, τὸ βροχῶν καὶ σω δῶν δῆσκον. & τὸ ψυχρῶν apud autorem quæstionum sub nomine Athanasii ad Antiochum. Casaub. ad Suet.

10. Εὐκόλως τὸ ψυχρῶν ἀπὸ τῶ σῶμα] ἐξελίσται] Ità l. 9. § 3. τὸ ψυχρῶν ἀπὸ τῶ ἐλπίς τέτυ ἐκπῶται.

Σωμῆτε καὶ σωκρίνετε] Ità Epicharmus ad l. 7. § 50. Σωκρίδε. Tertull. de resurrex. c. 14. totum porro hominem ex utriusque substantiæ concretionem parere. vide l. 7. § 67.

Ἀλλὰ τῷ διδῶν] vide l. 8. § 18. Carneades moribundus; Ἡ συστήσας οὐκ ἐξελίσται. Laert. l. 5.

Οὐ μὲν ἀνδραγαθῶν] quod prius ἀποσώμωθ. vide l. 3. § 5.

§ 37. Οὐτὸ τῷ ἐπὶ πῶ οἶρε] vide ad l. 2. § 16. & l. 11. § 21. Casaub. ad Pers. sat. 3. Scopus est qui petitur ; sagittæ & tela sunt actiones vice. Philo Jud. de confus. lingua. Πᾶτον ἢ δέξαι ἐκείνους αὐτοῦ σκοπὸν περὶ τῶν αὐτῶν, ὅτι τῶν αὐτῶν βίῳ, τὰς τῶ βίῳ περὶ τῶν αὐτῶν ἀρετῶν.

Σαυτὴν περὶ τῶν ἐξελίσται] de Socrate Epictet. l. 2. c. 1. ἐαυτὸν ἐλεγχέει καὶ ἐξελίσται. Ità Sophon. c. 2. v. 1. Excusate vos, excusate vos, inquam. sive ut R. Camius explicat, Inquirete in vestmetipsos, tum in alios. Jerem. Thren. c. 3. v. 40. Scrutemur & excutamus vias nostras. Paulus ad Cor. ep. 2. c. 13. v. 5. Ἐαυτῶν περὶ τῶν ἐξελίσται. ἐαυτῶν δυνάμει. & ep. 1. c. 11. v. 28. Δοκιμαζέτω ἡ ἀνθρώπων ἐαυτῶν. & ad Gal. c. 6. v. 4. Τὸ δὲ ἐργον ἐαυτῶν δοκιμαζέτω ἡμῶν. Gregor. Naz. in Lamb.

Σαυτὸν δὲ ἐλεγχέει πᾶτον, ἢ τὰ τῶ πῶ. Τὸ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐλεγχέει, τὸ δὲ οἱ πῶ.

Gregor. Rom. in Job l. 14. c. 15. Ordo erectionis in bono, ut primum contra nos, tum contra alios erigamur. Sen. ep. 66. Me prius scrutor ; deinde hunc mundum. Spectat huc Heracitus illud, qui interrogatus, quid ageret, respondit, ἐλεγχέμεν ἑμαυτὸν meipsum exquirebam, i. e. excutiebam. Refert Plutarch. ad v. Color. & Julian de cynis. orat. 1. Laet. etiam l. 9. sed quem Philosophi mentem non affectum docet Casaub. in not. : Ceterum hoc ille cum paucis. Persius sat. 4.

Ut nemo in sese tentat descendere, nemo? Sed procedenti spectatur mantica tergo.

§ 38. Τὸ ἐλεγχέμεν ἐστὶν ἐλεγχέμεν] de vocabulo isto vide sis ad l. 2. § 2. & l. 7. § 3. H. Casaub. ad illud Pers. sat. 4. v. 129.

— sed si inus & in secrete agra nascuntur domini. — &c.

Si exteriore dominum non habes, interiore vero circumfers, non unum sed plures, qua fronte liberum te dices? hi sunt domini, qui domi nascuntur, & nervos intus agitant. At Marcus sane quam *ἐμπαινεῖται*, illud occultum quod intus nos movet, id esse interpretari, *ζῶλον, ἀνέστην*, hoc est, quod faciat nos hoc aut illud studiosè prosequi; exempli causà, eloquentiam, id esse per quod vivimus; quia ita vivimus ut illud est, quod nos impellit: libidinose, si libido urget; meticulose, si metus; iracundè si ira. Denique hic velut alius quidam homo est, dominus illius intra quem habitat: hac mens optimi imperatoris; qui sic alium hominem intra hominem collocat, ut Persius ait hic, intus nasci dominos: idem est enim. Hæc ille. Ego tamen Mer. filio potius accedo, qui τὸ *ὑποκείμενον* ific interpretatur opiniones, live dogmata in pectore sive mente delitescētia, unde non actiones tantum, sed & affectiones illæ ortum suum habent. Hoc enim passum inculcat Marcus, τὸ *ὑποκείμενον* sive mentem illud ipsum esse, quod quocunque velit hominem impellit, quodque omnem prorsus cuique molestiam facessit. vide ad l. 7. § 15. Quamquam conciliari possunt ista, si illud adverterimus, Stoicis affectus nihil aliud videri quam *ἀφ᾽ αὐτοῦ τοῦ λόγου κινήσεις*, live opiniones falsas ac depravatas, uti ex Chryippo docet Galenus passim. in libr. de dogmat. Hippocr. ac Plat. Plutarch. de virt. moral. & Cicer. Tuscul. l. 4. Verum Marci mentem expressit optimè, eadem planè abusum imagine. Tertullianus de anima c. 6. his verbis: *Anima movet corpus; & conatus ejus extrinsecus foras parent. ab illa est enim impingit, & pedes in incessum, & manus in contactum, & oculos in conspectum, & linguam in effatum, velut sigillatim into, superficiem intus agitante.* vide l. 2. § 3. Nec abiceffit longè Varro, qui in satyra, cui titulus, Matrum muli, animam grillatoris, corporis artus grallæ contulit. dictionem pessimè habitam, post aliorum conatus haud infelices prorsus, nos sic reconcinnare tentavimus. Grillatores quæsi gradiuntur, pernice lignæ, ab hominis vi, qui instat, agitantur. sic illi crura nostri sunt grallæ, crura ac pedes nostri; ex se extinguiti, sed ab animo moventur.

Existivo ἀνθρώπου] vide lib. 12. § 30. 33. R.
Judas in Coræo l. i. c. 49. Anima revera ipsa est
homo: illud enim ex Mose quod nobiscum loquitur, & in-
telligit, & dirigit, non est lingua, vel cor, vel ce-
rebrum ejus. Verùm ista sunt Mosi organa tantum;
anima autem ipse Moses est. Philo de agricult.
ἀνθρώπου ὃ οὐκ ἐστίν ἡμῶν τῆς αὐτῆς ψυχῆς οὐκ ἔστι·
ὅς τις ἀπὸ τοῦ νοῦ καταβύτην τοῦ οὐρανοῦ εἰσέλθων
ἐκείνην νερούμεν. Et de hered. Divin. Ὅτις οὐκ ἔστι
ἐκείνης ψυχῆς νῦν, κατέως ἐκείνης ἐκλήθηται ἀνθρώπος, ὥς
& Plato in Alcib. l. i. Ἔπερ τοῦ σώματος, ὅτε προσω-
ποποιεῖν ἕταν ἀνθρώπου. & mox; λαίψεται μιν ὑπὲρ
αὐτοῦ τὸ ἀνθρώπου πνεῦμα ὃ ἵσταται, quod ibi Julius

disseritur. τὸ γὰρ εἶδος, τὸ ἀθάνατον. Aristot. ethic.
l. 9. c. 4. Cicer. somn. Scip. Mens cujusque, is est quis-
que, non ea figura, quæ digito demonstrari potest. Idem.
Academ. l. 4. Aristippus, quasi animum nullum ha-
beamus, corpus solum tuerur: Zeno, quasi corporis
simus expertes, animum solum complectitur. Ma-
crob. l. 1. c. 13. Ergo, qui videtur, non ipse verus
homo est; sed verus ille est, à quo regitur quod vide-
tur. Atqui Tertullianus de resurr. c. 33. tam cor-
pus homo, quam et anima. Et fidentius paulo ex Mo-
is verbis Genes. c. 2. v. 7. adv. Marcion. l. 1. c.
24. Quid est homo aliud quam caro? Siquidem nomen
hominis, materia corporalis, non animalis à creatore
sortita est. Et facit hominem Deus, inquit, limum de
terra; non animam; anima enim ab afflatu.

ΜηΝ ποτε] Annecti possunt superioribus ista: quaquam à Marco, tanquam seorsim habita, ponuntur.

Συμπερανέει Compositum Stoici commatis
vocabulum satis insolent. Ne sollicitus sis de his.
Caf. Ne animo tibi proponas. Xyl. ne junctim cum
principati illo contemplare & intueri ista. παντά-
ντα contempleri. Gregor. Naz. orat. de bapt. de
Deo; πᾶς, ὅσον ἂν καταρρέτω, παντάλῳθεν &
ὅσον ἂν παύσῃ, ἀπαύειον.

Tò σῶμα μου ἀγίων [Corpus nimirum,
quod & ἀγίων dixit, l. 3. c. 3. & τὸ σῶμα μου,
supra § 1. & l. 12. § 2, 3.

Ta ὄργανα τῶν ψυχῶν] instrumenta mentis corporis
 membra: ea enim est, quæ eis omnibus utitur, quæ
 ratione & ~~ἡ~~ eadem dicuntur Apostolo ad Rom.
 c. 6. v. 13. vide ad l. 5. § 21. & l. 7. § 33. Id
 Alex. Aphrodis. de beatis. τὸ σῶμα καὶ τὰ ὄργανα.
 ὁν ἰσὺ τῆς φύσεως δεῖσθαι τοῦς τὰς καὶ φύσιν
 ἀνθρώπων. Nemes. de natur. hom. c. 6. ἡ ψυχή
 καὶ τὰ ὄργανα. τὸ δ' ὄργανον σώματος & Gregor. Nyss.
 de homin. opific. c. 12. Καθ' ὅσον τι μεμνηδὸν ὄργανον
 ἔχει τὸ σώμα διδιδυμῶνται. Plutarchi no-
 mine autor Platonici. quest. 9. 7. vult Platoni dicta
 in Timæo ψυχῆς ὄργανα, τὰ καὶ τὸ σώμα σώματος
 atque inde animam σώματος εὐσεβεῖς ὄργανον εἶ-
 λεῖναι finitam Aristoteli, de anim. lib. 2. c. 1.
 Plac. ipse in symposi. ὄργανα, τὰ ὄργανον τὸ σώμα,
 αὐτὸ δ' ἡ ψυχή. & de Psych. orac. ἔστω μὲν ὄργανον
 τοῦ καὶ τοῦ σώματος, αὐτὸ δ' ὡς τὸ σώμα ψυχῆ καὶ με-
 μνηδὸν τὸ σώμα. ὡς τὸ ὄργανον τοῦ σώματος.
 Plin. Hist. nat. lib. 11. c. 37. Animo videmus, ani-
 mo cernimus: oculi, seu vasa quadam, visibilem ejus
 partem accipiunt, atque transmittunt. Ad Pers. Sat.
 3. Cafaubon. Stoicorum est illud seipsum, τὸν αὐ-
 τῶν ἑαυτῶν καὶ τὸ πᾶν λογικὸν ζῶον, σώματι δ'
 καὶ ὡς ὄργανα, quod multis locis illustrat Simplicius
 in euclidium sapientissimi senis.

Μόνα ἢ διαίρεσις, καὶ ἡ ἀντιθέσις] Hoc ran-
tū, inquit, interest inter membra corporis & in-
strumenta externa; quod *adgnata* sint illa, ista non
item.

H λήπῃ σωμαίνην ποιεῖ χυδαῖς ἢ Caudatam, διὰ
 πῶς τῆς ψυχῆς εἶσω ῥοπῶν. dolor corporis contra-
 ctionem sive compressionem producit, dum anima ad
 interiora se subtrahit. quod l. 1. q. 31. dixerat. ἡ
 λήπῃ πύκνωσιν ἐραζέται ἢ πάσων. Clem. paedag.
 lib. 2. c. 2. σωμαίνης πλὴς κεφαλῆς εἰς τὸ εἶδος
 compresso in rebus capite. Plut. Publcol. de figulino
 opere: ἢ ἐπαδιν, ἃ στρογγύε παρῶν πικρὸν ἐν
 πυρεῖ πυκνῶς ἢ σωμαίνειν non est spissatum. &
 conspissatum. nec obstat, quod τὰ αἶσιν, τὸ σωμαίνειν
 opponitur ab Aristot. de respir. c. 4. ubi de insectis
 agens, ἐν αὐτῷ, inquit, τὸ σωμαίναν, τὸ ἐμφο-
 τῶν πῶμαπα αἰσιν ἢ Caudatam, συμβαίνει σπῆς
 ἢ ὑλῶρα γίνεσθαι πύκνιν. Siquidem compressionem
 quandam & ibi designari, manifestum est. Zeno
 autem referente Galeno, de dogm. Hip. & Plar. l. 5.
 c. 1. τὰ πάσιν dixit esse ἐπικυρῶν ἢ κελσαι συ-
 σολας ἢ λύσεις, ἐπείρου πῶ, ἢ πῶσιν τῆς ψυχῆς,
 quod nostri mentem clarissime explicat.

Φωτὶ λάμπεται] lumine illo, de quo Joan. 1. 9. v. 9. ὃν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντας τοὺς ὄντας. sed alios magis, alios minus. illuminabat illud & Marcum, etiam si fui nesciū; sicut & Cyrum, etiam si fui ignarum robore idem accingebat. Esaia c. 44. v. 5.

Ω, πῶς ἀλλήθειαν ὁρᾷ] vide l. 3. § 14. & l. 10.
§ 26.

\$ 13. *O-Jeru*] *viderit ipse, quasi dicat, quid ad me? nihil ad me; illius, non mea id interest. Itā Senec. de benefio. l. 2. c. 14. Sois hoc illi non profuturum. Sed quid faciam? rogat. resistere precibus ejus non possem. viderit de se, non de me, queretur. vide l. 9. § 25. & l. 9. § 27. Sen. idem. ep. 91. Si vin beatus esse, si fide bonū, vir bonus, sine contemnat te aliquis, & ep. 78. Ad honesta videnti contemnendus est contemptus esse.*

Ἐὰν τις ἰδοὺς, ἴραται καὶ καταργηθῆται αἱρεῖται
Ira capiendum, quod Apostolus Tit. c. 2. v. 15.
καὶ τὸν θυμὸν καταργησάτω & Timotheo c. 1. v. 4.
v. 12. καὶ τὸν θυμὸν καὶ τὴν κατὰ σαρκα φύσιν, quo
loco sic accipiendum sequentia docent, quibus
monet ut conditionis suae locique auctoritatem,
vita ac conversationis puritate gravitateque tue-
atur. vide l. 10. § 32.

Μισήτε; ὀφείτω. Epictet. l. 3. c. 18. Φέρετε
ὁ θεὸς αὐτῷ ὀφείτω, πῶς ποιεῖ. Ἰὼν ἔξωτον. & αὐτὸς
ἐκ τοῦ ἐντος μοι ἀνταρχεινέσθαι τὴν ἀφελόν; ἢ
ἀλλὰ τὸτο ἐξ ὁμοῦ; ὀφείτω. ἔγωγε αὖτως ἐν ἀνταρ-
χεινῇ αὐτῷ, ὅς με χρῆσθαι τοῖς ἀπὸ ἐκείνου
σπῆτο ᾗ ἐθέλω; ὅτι ἐκείνου εἰ ἀλλοτρίον, τὸτο ἔστι
κωλύον δύναται ἐκείνου κωλύειν.

Ὁὐκ ἀνείσθηκας] vide *infra*. § 18. Ambros. de
offic. l. 3. c. 16. Neque monito aspera sit, neque ob-
iurgatio contumeliosa. Epictet. l. 2. c. 12. ὁ δὲ
πρὸς δαμν. λέγει πρὸς ἀποκαταστασιν. ἡ γὰρ ἐν ἐπὶ ὁδῶν
πλὴν δεύσαν ἐν ἡρώτων καὶ αὐτῶν, ἢ λοιδορησάντων

ἀπολαύει· καὶ σὺ θάξῃς αὐτὴν πάλιν ἀλγύσσειν, καὶ ὅ-
ταν ὅπου ἀπαυδῇ· μέλει δ' αὖ ἐν ἐκτασίῃ, καὶ ὀκ-
νη κατὰ γὰρ, ὅπου μέλλον αἰσθάνει τῆς ἀνωμαλίας
τῆς συνουσίας.

Οὐδὲν ὡς ἐπιδεικνύμεθα ὅτι ἀνίσταμαι] nō le-
vissimum quidem prae me ferens offensionis sen-
sum aut significationem: vel etiam quasi patienti-
am ostentans meam. vide *infra*, ad § 18. ὡς ἐπὶ ἀνίσταμαι

De Phocione tria potissimum,
qua hic faciunt, memorabilia reperiuntur. quò
rabulum quandam, qui pro concione dicentem in-
terpellaverat, oratione prolixa in se debacchantem
placidissime sustinuit, ad dictionis seriem quam
prius inchoaverat ita reversus, ac si nihil quicquam
vel ab illo dictum, vel à se auditum, animadver-
sumve fuisset, refert Plut. in *phoc. polit.* quòd cum
ad mortem duceretur, obviusque quidam, post
convitia multa frustra effusa, cum ipse nullus at-
tenderet, etiam in faciem ei tandem expuisset, ad

ὅσῳ οὐ τὸ αὐτὸ τὰ πρὸς γὰρ ἀνθρώποις ἔχει
φανεῖται.

Hoc, quod res ipsa vocem neutiquam obtinent.

Plut. in *præcept. polit.* vel quid si αὐτὸ ἴσθι pro αὐτῷ, hoc est, illico, confestim fumatur? affectus istiusmodi statim se prodit. Verum subito animum suspicio, fuisse, αὐτὸ φανίσσεται illud ipsum apparebit; citra sermonem ullum se prodet; quod & lequentia confirmare videntur. Allusum videtur ad proverbium, quod σωπτόμῳς καὶ ἡλαττοῦ καὶ (in adagiis nimirum usu communi tritis solenne hoc) efferri solet, Ἀὐτὸ δὲξαι. Atque ita Plato in *Theætero* deprehenditur extulisse. Et ex Platone Aristænetus (si autoris nomen id, quod Jof. Mercerus ambigit) lib. 1. epist. 4. cæterum Aristophanes in *Lysistrata* integrum exhibuit,

Τὸ ἔργον τὰ καὶ αὐτὸ δὲξαι.

Atque hoc est quod Suidas voluit, ubi dixit, Ἀὐτὸ δὲξαι. παροίμια. ἡλαττοῦ τὸ ἔργον. deest, supplenda scilicet: τοῦ ἔργου. nam quod Maussacus in *differt. criticæ*. ἔργον censer apud Suidam eod. loci idem esse, quod est Hesychio in *presat.* ἡλαττοῦ, quo loco Diogenianum ait τὰς πλοῖας καὶ παροίμια καὶ αὐτὸ τὸ ἡλαττοῦ τὸ δεικνύειν. A Suida mente dubio procul quàm longissimè aberravit. Idem forsitan & cum Suida voluit Hesychius, ubi αὐτὸ δὲξαι dixit esse παροίμιαν ἔξω τῷ ἐπιλόγῳ οἰκονομῶν. *paramiam quæ sine epilo, sive extrema parte sui enunciatur. quāquam nescius non sum, posse epilogi nomine subjunctam sive adjectam orationem aliquam intelligi, quæ parcemiæ rationem explicationemque contineat.* Verum τὸ ἔργον apud Suidam pro *hypothesi* sumi, nemo quisquam, opinor, τὸ ἔργον οὐλοῦντος μόνον φησὶν, (ut cum Marco nostro loquar) Maussaco concesserit.

Ἐπὶ τῷ μὲν οὖν μεγέθει καὶ ἐνδὺς σωματικαῖς τῶν καὶ καὶ δεικνύειν αὐτῷ. ut Galen. loquitur hortator. c. 2. Frontis hominis tristitia, hilaritatis, clementiæ, severitatis index. Plin. lib. 11. c. 37. Cicero Antonio inter eas ad Atticum lib. 14. epist. 15. Quid tecum per literas agis? unam ob causam mallem coram egisses; non enim solum ex oratione, sed etiam ex vultu, & oculis, & fronte (ut aiunt) meum erga te amorem perspicere potuisses. Achilles an Neoptolemus Ennianus à Gellio lib. 19. cap. 8. laudatus, Ea ingenio natus sum; amicitiam atque inimicitiam in fronte (sive, in frontem, ut Nonius) promptam gero. vide l. 1. § 14. & l. 7. § 60.

Τοῦτον ἔχει ἐνδὺς ἐν τῷ ὄμματι ἐξέρχεται. Itaque continuatim exhibet Lugd. nam Bas. post ἔχει comma interferit. Interpp. qui legerint, aut quid secuti fuerint, haud est facile conjectu, forsitan ὁποῖον ἔχει, ἐνδὺς ἐν τ. ὁ. ὁ. quomodo se habeat, statim in oculis extat. vel, τοῦτον ἔχει; ἐνδὺς, &c. ita se habet? in oculis extat statim. forsitan autem, τοῦτον

ἔχει, sive ἔξω, ἐνδὺς &c. talem esse, sive, sic affectum esse, in oculis se statim prodit.

in vultu pignora mentis habet.

ut Naso *art. l. 2.* & apud Æschylum Clytemnestræ Agamemnon, se specie falsa deceptus,

Εὐ καὶ φρονέουσιν ὁμοῦ σε κατηργεῖ.

Nam prodit oculus esse se affectum probe.

Oculi enim sunt animi indices. Cicero de *orat. perfect.* ut imago est animi vultus, sic indices oculi. Idemque de *leg. lib. 1.* Natura speciem ita formavit oris, ut in ea penitus reconditos mores offingeret: nam & oculi nimis arguti, quemadmodum animi affecti finis, loquuntur; & is, qui appellatur vultus, qui nullo in animante esse præter hominem potest, indicat mores. Ambrosii *hexam. lib. 6. c. 9.* Imago quædam animi loquitur in vultu. Eunap. in *Maximo.* Τὰς δὲ ὁρμὰς τῆς ψυχῆς διδάσκει τὰ ὅμματα: unde & quidam oculos animi portas quasdam dixerunt. Adamantius *physiognom. l. 1. c. 1.* ὁμοῦ διὰ πολλῶν τέτων ἡ ψυχὴ διαφαίνεται. Alii fenestras per quas mens non prospicit tantum, sed se prodit quoque; & per quas motus atque affectus animi translucent quodammodo. Lactant. de *opific. Dei c. 8.* Mens est quæ per oculos ea, quæ sunt opposita transpicit, quasi per fenestras lucente vitro aut speculari lapide obductas. Et idcirco mens & voluntas ex oculis sæpe dignoscitur. & c. 9. Mens oculis tanquam fenestris utitur. & Salvian. de *providen. l. 3. c. 7.* Scien. fenestras quodammodo esse nostrarum mentium hunc oculorum. Senec. de *benefic. lib. 2. c. 2.* Qui tam paratè fecit, non est dubium quin libenter faciat, itaque letus facit, & induit sibi animi sui vultum. atque hoc est φανερῶν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν ut Marcus l. 7. § 31.

Ὅς καὶ ἐγὼ εἶναι ἐν τῷ βλέμματι Tibull. l. 1. eleg. 9.

Non ego celari possim, quid nutus amansis,

Quidve ferant mihi lenia verba sono.

Quò spectant & illa Æschyli in *Toxotid.* apud Plutarch. de *profect. indic.* & in *amator.* & apud Antigon. *mirab. narrat. 127.* restituyente Salmasio in *Solin.*

Ἀλλὰ καὶ ἀγνοῖς παρδένους γαυλῶν
Λέκτρον ἀγνοῖς βλέμματι βέβαιον
Νέαν γυναικὸς καὶ ἐμὴ καὶ καλὴν οὐλοῦν
Ὁφθαλμῶς, ἐστὶ ἀνδρὸς ἡ γυναικὸς
ἔχει δὲ τὸ πᾶν θυμὸν ἐκπορεύμενον

Ritu puellis nuptiali expertibus

Immotus oculus in terram defigitur.

Nec mihi puelle lumina exardentia

Fallant, experta siquis jam fuerit virum.

Animus mihi ista discernendi ignarus est.

Nec fefellerunt, qui amorem dixere non magis quàm vinum aut ignem posse celari. Antiphanes apud Athenarum l. 2.

ἡ γυνὴ

ἐν στεφανίαις μέρει, καὶ δὲ τῷ ἱατρὸς πρὸς νεῦντας
 οὐκ οὐκεία τῷ καμνόντων, φασκεται, ἢ φασκεται
 ἐστὶν καὶ τὸ σφοδρὸν. non tam, inquit, mentietur,
 quam mendacium dicit, uti subtilitatem periti disti-
 gnere solent. Eodem trahit Origenes operis dicti
 lib. 10. ejusdemque economiae, sive dispensationis,
 speciem vult esse disceptationem, vel increpationem
 potius, illam, quā adversus Petrum Paulus
 Antiochia usum se proficitur. ad Galat. c. 2. v.
 11. eundemque securus, cum Joan. Chrysostom. in
 Gal. expof. 8. μαχρὸς ἦν τὰ ῥήματα, ὅτι οἱ οἰκονομίαι.
 εἰ γὰρ ὄντως ἐμάχροντο, ἔκ ἀνὸς τῷ μαχρῷ ἀλλο-
 λοῖς ἐπιπύκνωσαν. σφοδρὸν γὰρ ὅτι ἀνὸς τῷ ἐσκαρδάλι-
 σαι. νυνὶ δὲ λυστέλλουσα ἦν ἢ ἐν τῷ φανερῷ μαχρῷ.
 tum & Hieron. in comment. Novā bellator, inquit,
 usus est arte pugnandi, ut dispensationem Petri, quā
 Judaeos salvare cupiebat, novā ipse conditionis dispen-
 satione corrigeret; & resisteret ei in faciem, non ar-
 guens propositum, sed quasi in publico contradicens. qui
 & rabulis forensibus Apostolos comparat, qui parito-
 ratione, omisso saepe negotio in proprias contumelias
 vertuntur, & joculari se invicem dente mordent, ut
 populum circumstantem fallant, & apud reos praevarica-
 tionis suspicionem effugiant. Idemque ad August.
 ep. 1. Bene uterque finxit. nec tamen defendimus officio-
 sum mendacium; sed ostendimus honestam dispensatio-
 nem. Verū Apostolum à nota hac uberrimè
 vindicat Augustinus epist. ad Hieron. ea de re
 scripta. & in lib. de mendac. qui tamen & ipse
 ibidem Jacobi dictum, quo Esavum esse se affir-
 mabat, vult mendacium videri, non esse; & dis-
 pensationis ratione non absimili excusat. οἰκονομίαι
 revera rationem habuit, eodemque refert, qui &
 συμπεριφέρειν appellat, Clemens dictus, Timothei
 circumfessionem à Paulo procuratam, Act. c. 16.
 v. 3. cum tamen συμπεριφέρειν χρησποσίον ἐδὲν ὡφε-
 λῶν prædicaret, Rom. c. 2. v. 28. Galat. c. 5. v. 6.
 & c. 6. v. 15. συμπεριφέρειν Ἰουδαίους. sed &
 quod de se Apostolus idem ad Cor. ep. 1. c. 9. v.
 19. 22. Ἐλθόντες γὰρ ὡς ἐν παντὶ, πάντων ἐμαυτὸν
 ἐδούλωσα, ἵνα τὸν πλεονάζοντα κερδήσω, καὶ ἐξυβρίσω
 τοῖς Ἰουδαίοις, ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω
 τοῖς Ἰσραὴλ νόμον, ὡς Ἰσραὴλ νόμον, ἵνα τὸν Ἰσραὴλ νόμον
 κερδήσω τοῖς ἀνθρώποις, ὡς ἀνθρώπος, καὶ ὡς ἀνθρώπος
 Θεοῦ, ἀλλ' ἐννομῶς. Χειρῶν, ἵνα κερδήσω ἀνθρώπους
 ἐξυβρίσω τοῖς ἀδελφῶν ὡς ἀδελφὸς, ἵνα τὸν ἀδελφῶν
 κερδήσω τοῖς πάνσι γέγονα πάντες, ἵνα πάντας
 πιάσω σώσω. Nec illud minus, quod Chrysippus
 habet in lib. de rhetoric. referente Plut. de
 contradict. Stoic. c. 1. ἐπεὶ ῥητορεύουσιν καὶ πολιδί-
 σκεδὲς τὸν σφοδρὸν, ὡς καὶ τὸ πλεονάζον ὄντος ἀγαθὸς
 ὡς καὶ δόξαι καὶ πᾶσι ὑβρίαις, cum tamen ipse secus om-
 nino censcat. Quod Epictet. enchir. c. 16. de ho-
 mine in mœstitia luctuque agendi ob infortunium
 aliquod, quod eidem obrigerit, μέχρι καὶ αὐτοῦ
 λόγου καὶ ὅτι συμπεριφέρειν αὐτῷ, καὶ ἐπεὶ πύχην

ὡς περὶ ἐξ αὐτῶν πρὸς τὸ καλῶς, καὶ καὶ ἐπὶ τῷ σω-
 πνεύματι. quem vide & ad l. 8. § 27. Idem &
 Senec. epist. 5. Intus omnia difficiilia sint: frons no-
 stra populo conveniat. & ep. 103. Non abhorreat a-
 publicis moribus; nec hoc agat, ut quicquid non facit,
 damnare videatur, qui & idem, Lactantio instit. l.
 3. c. 15. referente, unde dispensationis huiusce
 usum Stoicis frequentem satis familiarēque fuisse
 liquet. Faciet, inquit, sapiens, & quæ non proba-
 bit, ut etiam ad majora transitum inveniat: nec re-
 linquet bonos mores, sed tempori se aptabit: ut quibus
 alii utuntur in gloriam aut voluptatem, utatur agen-
 da rei causā. & ut, quā late pateat, autoribus
 illis, dispensatio ista, videatur; Omnia, inquit, quæ
 luxuriosi faciunt, quæque imperiti, faciet & sapiens,
 sed non eodem modo, eodemque proposito. Horum itaque
 exemplo dogmatēque; Fabius instit. l. 12. c. 1. caus-
 farum minus honestarum defensionem in orate-
 ribus excusat. Ne hoc quidem, inquit, est nudum in-
 tuendum, qualem causam vir bonus, sed etiam quare,
 & quā mente defendat. ac primum concedit mihi om-
 nes oportet, quod Stoicorum quoque asperrimi consiten-
 tur, factum aliquando virum bonum, ut mendacium
 dicat, & quidem nonnunquam levioribus causis; ut in
 pueris egrotantibus utilitatis eorum gratiā multa fin-
 gimus; multa non facturi promittimus; nedium si ab
 homine occidendo grassator avertendus sit, aut hostis
 pro salute patriæ fallendus, ut hoc, quod aliis in ser-
 vis quoque reprehendendum est, sit aliis in ipso sapiente
 laudandum. qui & concludit, licere quandoque; uti ar-
 te dicendi, bonū quidem, sed quæ malis artibus similli-
 ma sit. Certè quod mendacium quandoque; dictum
 virum bonum sapientēque; ex Stoicorum senten-
 tia, affirmavit, id disertè Stobæus tom. 1. l. 2. tit.
 4. § 8. λέγειν δὲ καὶ φασκεται & σφοδρὸν. — τὰ καὶ
 τοῖς φασκεται ποτὶ συζητήσας νομίζουσιν αὐτὸν καὶ πολ-
 λὰς ῥόγους, καὶ τραγῳδίας ὅτι ἀντιπάλων, καὶ καὶ
 τὴν τῷ συμπεριφέρειν σφοδρῶς, καὶ κατ' ἄλλας οἰκο-
 νομίαις τῷ βίῳ πολλὰς. Vide ad l. 4. § 49. Plura isti-
 usmodi adjici poterant: sed ista suffecerint ad
 Marcī mentem explicandam. vide & l. 4. § 19.

Πολλὰ δὲ σφοδρῶς ἐν μαθήσιν] De alienis factis
 non est temerè pronunciandum. Gregor. Naz. περὶ
 ἐρωταζίας. Πολλὰ δὲ τραγῳδίας καὶ πιδῶν ὅτιν ἄλλοι
 καὶ τραγῳδίας συνίσταται.

Ἀνταρῶν δὲ ἀνθρώπων βίῳ] punito minus.
 Senec. ep. 49. vide l. 5. § 24.

Μετ' ὀλίγον πάντες ἐξ ἐπιδείκνυν] quod l. 7. § 21.
 μετ' ὀλίγον ἀμφοτέρω περὶ δέξει. vide l. 4. § 3. &
 5048. ἐκτέταται. In eandem ferè cum Marco sen-
 tentiam Euripid. Supplic.

— ὁ ταλαίπτερος βροτῶν,

Τί καὶ ἀνὴρ λόγος, καὶ κατ' ἄλλων ὄνους

Τίθιδε; παύσασθ' ἀλλὰ λήξαι πόνον,

Ἄσθ' οὐλοῦσθ', ἥσυχον μὲν ἥσυχον.

Σμικρὸν τὸ χεῖμα τῷ βίῳ τῶν ὅτι καὶ

Ὡς ῥᾶτα καὶ μὴ οὖν πόνοις διακρίσθην.

— Misera gens mortalium,

Quid arma, quid vos mutua cedes juvant?

Quin abstinete. liberas urbes metu,

Vacuas malorum, placida tutetur quies.

Humana vita res brevis. cura optima est,

Ut absque cura mollis ac facilis fluat. Grot.

Οὐκ αἰ ἀπαρξέμεν.] vide l. 7. § 16. & l. 8. § 40. & l. 9. § 13. & supr. § 11. 16.

Οὐκ αἰσγόν.] Vide lib. 2. § 1. Musonius in orat. quā differit, an Philosophus debeat injuriarum agere; apud Stob. tom. 2. tit. 19. Ὁ μὲν ἀμαρτάνων ἐνδύς καὶ ἐν αἰσγῇ ὄσιν, ὃ δὲ πάγων, ὥστε ἔχ' ἀμαρτάνει, καὶ πόσον πάχει, ἔτως ἔδ' ἐν αἰσγῇ ὄσιν γίνεται.

Χρηστώτερα ὑποφέρουσιν αἱ ὀργαί.] Graviora ab affectu suo patiuntur, quā ab eis ipsis quibus irascuntur. Ταῦτ' ἔνδοθεν μάλλον βαρύνει, οἷον ἐν ποτὶς ὑπάλοις καὶ πυρετοῖς τὸ ριζῶν ἢ κατακλιθεὶς τοῦ ἔξωθεν κρύους ἢ καύματος. Plut. de tranquill. vide Senecam de ira. lib. 2. cap. 35, 36. & Joan Chrysof. infr. Theognis,

Οὐδὲν, Κίρην, ὀργῆς ἀδικώτερον, ἢ τὸν ἔχοντα Πημάνει, θυμῷ δειλῷ χαλεζομένῳ.

Irā Cyrene, nihil crudelius; ipsum ea habentem

Ledit, & excruciat cor miserabiliter.

Τὸ ἐμυθὲς ἀνίκητον.] Apost. ad Rom. c. 12. v. 21. Μὴ νικῶ ὑπὸ τῷ κακῷ. vide lib. 6. § 6, 26. & l. 7. § 22.

Καὶ μὴ σινοῦς.] adscititia. Xyl. affectata Cal. personata. quemadmodum ille dixit, Heredis fletus sub persona risus est. ab eis tractum qui vultu renident, dum animus tamen interim angitur & exarsuat: ut ille qui *Æn.* l. 1.

Spem vultu simulat, premit alium corde dolorem. ut illi de quibus Apost. ad Cor. ep. 2. c. 5. v. 12.

Οἱ ἐς πρὸς πρὸς γυναικῶν, καὶ ἐκ καρδίας. vide lib. 1. § 15. & supr. § 13. Expresit vim vocabuli Ammianus, cum de Juliano dixit, lib. 21. amarum subridens.

Τί γάρ σοι ποιήσει ὁ ὑβριστικώτατος.] Τίς ὁ κακῶν ὑμῶν; &c. Petr. ep. 1. c. 3. v. 13.

Ἐάν διατελῇς ἐμυθὲς αὐτῷ.] Dio Siracusanus, referente Plutarcho. Ἀνδρόνους ἢ κακίαν, οἱ καὶ χαλεπὸν ὄσιν, ἔχ' ἔτως ἀγρίον ἢ παντάπασιν καὶ δύσκολον, ὥστε μὴ μεταβάλλειν χάριτι νικηθεῖσιν ὑπὸ τοῦ πολλοῦ ἐν ποιόντων. Vincit malos pertinax bonitas. Senec. de benef. lib. 7. c. 31. Idemque de ira l. 2. c. 34. Irascitur aliquis? tu contra beneficiis provocas. Cadit statim similitas ab altera parte deserta, nisi par non pugnat. si utrinque certabitur, ille est melior, qui prior pedem retulit; victus est qui vicit. v. 14. ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν. ad Rom. c. 12. v. 21. Quam pulchra ars, vincere in bono malum? Guigo medit. c. 15. Et Val. Maxim. lib. 4. c. 2. Speciosius aliquanto injuria beneficiis vincuntur, quam mutui odii

pertinaciā pensantur. Et, Bono vinci satius est, quā malo more injuriam vincere. Salust. Jugurth. Praclare Joan. Chrysof. in Matth. orat. 18. Εἰ καὶ μαλάκα ἡδίκηται, καὶ διὰ τὸτο μάλιστα ἐνεργήσῃ, ἵνα καὶ σιωπῇ λαμψότερον ποιήσῃ τὸ σέβανον, καὶ τὸ ἀδελφὸν τὸ ἐχθρὸς ἀπαλλάξῃ ἀρρώστιας. ἐπεὶ καὶ οἱ ἱατροὶ, ὅταν καὶ λακτίζονται καὶ ὑβρίζονται παρὰ τοῦ μανουῦ, τότε μάλιστα αὐτοὺς ἐλατῶσι καὶ παρασπάζονται πρὸς τὴν ἐκκένωσιν διόρθωσιν, εἰδήσεις ὅτι ὑποβολῆς τὰ νοσήματα ἢ ὑβρεῖς ὄσιν. καὶ οὐ πίνω ταῦτα πρὸς τοῦ ὁδοῦ ἐκβληθέντων ἔχει τὴν γνώμην, καὶ ἔτω κέρητο τοῖς ἀδικήσιν ἐκκένωσι γὰρ αἱ σὺ μάλιστα οἱ νοσῶντες, καὶ τὴν βίαν ὑποκρίνοντες. ἀπὸ ἀλλὰ τὸν πόνον αὐτοῦ τὸ χαλεπὸς ταύτης ἐπιρρίαι, καὶ ὅς ἀφῆται τὴν ὀργήν, καὶ δαίμων ἐκβληθέντων χθρῶν, τὸ θυμῷ καὶ τὸ δαιμονώοντες ἐάν ἰδωμεν, ἀκρόατορ. ἔχ' καὶ αὐτοὶ τὸ σπασθῶμεν δαιμονῶν τὸτο καὶ νυνὶ ποιῶμεν ἐπὶ τοῦ ὁδοῦ. καὶ τὸ ἐκκένωσι εἰδήσεις οἱ θυμῶν, μάλιστα τὸ κακῶν εἰσὶν ἀδελφώτεροι, μὴ ἀδελφῶς μανῶντες διὸ καὶ ἀσύνγνωστο αὐτῷ ἢ παρὰ πρὸς. καὶ τὸν ἐπιμύσσειν κενόφρον, ὅτι καὶ ἐλπίς καὶ τὸ ἀν' ὑποβολῆς πνα ἐνοχλεῖσθαι καὶ σποδοιγνῶσι καὶ ἐμίστοι ἐπερὶ τὸν καὶ πορνῶν τῶν χυμῶν ἰδωμεν, γὰρ ὁδοῦ καὶ διαβασθῶμεν ἀπερσθῶμεν, καὶ τὸ ἐμάπον μολυβδῶν, ἐκ ἀποσπρόμαδα. ὅτι ἐν μόνον ζητήσιν, ὅπως ἐκκένωσι καὶ πάλιν αὐτοὺς τὸ χαλεπὸς ταύτης σπορῶντας τὸτο πόνον ἐπὶ τῶν ποιῶν, καὶ διαβασθῶμεν ἐμύστας καὶ ἀπερσθῶμεν, καὶ τὸ πρὸς τὸν ἀρῶν, ὥς ἀν' ἀπασαν ἀποδῆται τὴν πρὸς. καὶ τότε σὺ χάριν εἶσται μεγίστην, ἐπειδὴν παύσῃται, τότε γινώσκται σαφῶς ὅτι αὐτὸν ἀπὸ ἀλλὰ τὰ παρὰ τὸ καὶ πὶ λέγω τὴν παρὰ ἐκκένωσι χάριν; ὁ γὰρ Θεὸς σὺ οὐδέως σπορῶντας, καὶ μυελὸς ἀμύλῃται καὶ ὅς, ὅτι σὺ τὸ ἀδελφὸν νοσήσῃ ἢ ἐκβληθέντας χαλεπῶν κακῶν. ὅς ὡς δεσπότην πρὸς, διὰ παντὸς ἀδελφῶν σὺ τὴν ὁδοῦ. ἔχ' ὅρῃς τὰς πρὸς γυναικῶν, πῶς δαίμωνι τὰς παρὰ τὸς, καὶ ἐκ ἀλγῶν ἐκκένωσι; μάλιστα τὸ ἀλγῶν μὲν, φέρει τὸ γυναικῶν, καὶ σπορῶντας ἢ ὁδοῦ καὶ διακροῦμεντας ὑπὸ τὸ ὁδοῦ. ταῦτα καὶ σὺ ἤλωσον, καὶ μὴ γίνῃ μαλακώτερος γυναικῶν. ἐπειδὴν γὰρ τέκονσι αἱ γυναῖκες αὐταὶ (γυναικῶν γὰρ οἱ μικροῦς γυναικῶν) πρὸς τὸ ἀνδρῶν εἶσονται. Adeo fanē præclara & eximia verba sunt ista, ut nec ipse describere gravatus sim, nec lectori pio tædium sperem legendo, prolixiora licet, oboriturum.

Πρὸς παρὰ τὸν.] Irā Plato politic. lib. 9. Πρὸς τὸν πόνον αὐτὸν πρὸς. ἔχ' ἐκκένωσι αὐτὸν ἐκκένωσι, &c. Pari modo quo Marcus istic. Ildor. Pelus. lib. 3. epist. 397. καὶ τὴν παρὰ τὸν μολυβδῶν τὴν πρὸς πρὸς. & rursus: πῶς παρὰ τὸν πρὸς; ἐκ ἀπερσθῶν τὴν παρὰ τὸν πρὸς. ὅτι καὶ ἐκκένωσι αὐτὴν πρὸς. Euripid. Belleroph. apud Suidam.

Οἶμαι, τὸ μὲν νοσῶντι θυμῷ κακόν

Heu, fateor, huic qui aegrotat irasci, malum est.

Senec. de constant. sap. c. 13. Quis phrenetico medicus irascitur? quis febricitantis, & frigida prohibiti maledicta in malam partem accipit? hunc affectum adversus omnes habet sapiens, quem adversus aegros suos medicus: quorum nec obscena, si remedio egent, contrectare, nec reliquias & effusa intueri dedignatur, nec per furorem saevientium excipere convicia. Scit sapiens, omnes hos, qui togati purpuratique incedunt, valentes coloratosque, male sanos esse: quos non aliter videt, quam aegros intemperantes. Itaque ne succenset quidem, si quid in morbo petulantius ausi sunt adversus medentem. vide Aug. ad lib. 7. § 22.

Μεταδιδοῦμαι] vide lib. 5. § 18. & lib. 9. § 11. Δείξον τι πλὴν τοῦ ὅδε, πῶς ἀφίστανται τῷ αἰμαρτημῶν. Epictet. l. 1. c. 18.

Εὐχολῶν] Vacans huic rei. Xyl. imò, placidè, imperturbatè te habens. Epictet. lib. 3. c. 1. Εὐχολῶ, ἡσυχῶν ἄνω. & c. 9. Εὐχολῶ ἢ σελισσῶ. 2. c. 9. Εὐχολῶ, ἡσυχῶν ἄνω. Marcus ipse lib. 4. § 19. Εὐχολῶτερ & ἀταρακτότερ ἔσται. vide & lib. 12. § 2.

Πρὸς ἄλλο πεφύκαμην] πρὸς σωτηρίαν. lib. 2. § 1.

Οὐ μὴ βλαβῶ] vide lib. 2. § 1. & lib. 10.

Σὺ δὲ βλάπτῃ] vide l. 5. § 4.

Εὐαρώς] efficaciter Caf. apertè. Xyl. aptè, scitè, dextrè, affabrè, malim. Lucian. ὑπεβάλλειν τοῦ δακτύλου εὐαρώς. scitè digitos subicere. tractum à praxi Chirurgica; in qua multum refert, qua manu vulnere colligenda, vel ossa restituenda, tractentur. Pindar. Pyth. 4. Χρὴ μαλακῶν χεῖρας σεσβάλλοντα σφώμαν ἔλκεθ' αἰμοπολεῖν. Ab eadem arte tractum est, & Apostoli illud ad Galat. c. 6. v. 1. ubi de fratre in peccatum prolapsò, καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν πνύματι φρόνιμου. est enim τὸ καταρτίζειν (quod & Beza & Strigelius adnotarunt) membrum luxatum reconcinnare, sive, loco suo reponere, & adaptando rursus componere. & καταρτισμός, μεταγωγὴ τῷ ὅσῳ ἐν τῷ περὶ φύσιν πᾶσι οἱ τὸν χεῖ φύσιν. Galen. respexit eodem & Plutarch. in Catone minore, ubi Catoni Statyllum juvenem nimis fervidum & præcipitem, Apollinidi Stoico ac Demetrio Peripatetico curandum tradenti hæc verba tribuit: Ὑμῖν ἐξ ἑρὸν διδόντα σῶτον μαλακῶν, καὶ καταρτίσαι πρὸς τὸ συμφέρον. Siquidem, ut Gregor. in pastore lib. 2. c. 6. Sæpenumero deterius frangitur, cum fractura incautè colligitur, ita gravior quis scissuram sentiat, si hanc immoderatiùs ligamenta confringent. & quod Rad. Ardan. orat. Dom. post Trin. 6. Mansueta correctio peccatores emendat, intemperans etiam emendandos perturbat. Certè, quod Seneca de clement. l. 1. c. 17. Nullum animal est morosius, nullum majori arte tractandum, quam homo.

Οὐδὲ μάλιστα αὐτὸ ποιεῖν, ἐστὶ ὅσα σωμαλαστικά] Porphy. de abstinent. ab animal. lib. 3. Τὰ δὲ σωμαλαστικά ὅπως τῶν τὸ δίκαιον τὸ πρὸς ἄλληλα, τίς ἀγνοεῖ; τὸ μὲν μυρμηκῶν ἔκαστον, τὸ δὲ καὶ μάλιστα, καὶ τῶν ὁμοίων.

Μήτε ὀνειδισκῶς] vide lib. 1. § 10. De Euphrate Philosopho, Plin. min. lib. 1. ep. 10. Insecatur vitia, non homines. nec castigat errantes, sed emendat. Senec. de clement. lib. 1. c. 17. Agat principis curam, non tantum salutis, sed & honestæ ciceritricis. Et Augustin. epist. 159. Sic succenset iniquitati, ut consulere memineris humanitati. vide & lib. 5. § 22. & supr. § 13.

Ἀδύνατος τῇ ψυχῇ] atque ita ne cor mordeatur. Xyl. citra sermonis asperitatem. Caf. δάκνειν τιμὴν ψυχῇ, τιμὴν καρδίαν, τὴν θυμὸν. dicunt Greci, quod mordere & pungere cor alicui, id est, angere, divexare, cruciare, Latini. & δάκνειν τὴν θυμὸν, ἢ τὴν καρδίαν, corde morderi. i. e. angere, cruciare. Synes. de regno. Οἱ δὲ ἔτι, ἀεὶ ἀστυφῶς ἔχουσιν, ὥστε, ἐὰν φασιν αὐτοῖς ἀποχρῆσθαι, οἱ πρὸς εὐχρησθῆναι μὴ πάντα ἐκ πάντων ἐπιτρέψαι τὰ βασιλείας καὶ βασιλείας. ἀλλ' εἴπη παρικοί, καὶ λυπῶσιν ἀνατρίνονται, καὶ ἀπειλῶσι δῆξασθαι τὴν καρδίαν, ἢ καὶ χεῖρ μόνον, ἀλλὰ καὶ μέσσω, οἱ ἀεὶ ἀστυφῶσιν. Idemque de calvitie. μέσσω αὐτὴν δάκνεται τὴν καρδίαν. Liban. orat. de pact. ἢ δάκνεται ἀπὸ πρὸς τῆς τὴν καρδίαν, εἰ ὁ χεῖρ μαθητῆς, οἱ αὐτοὶ ἐτέρω γέννηται; Aristoph. Acharn.

Ὅσα δὲ δάκνεται τὴν ἐμαυτὴν καρδίαν.

Et in Nubib. — ὅμως δὲ τὴν θυμὸν δάκνειν

Indè θυμοδακῆς quod cor mordeat. Julian. orat. 2. Ποταπὸν δὲ χεῖμα λοιδορεῖ; ὅς θυμοδακῆς ἀληθῶς, καὶ ἀμύτῳ ψυχῇ μάλλον, ἢ σίδηρῳ χεῖρτα; Sed & δάκνειν & δάκνειν, & mordere, ac morderi, iidem simpliciter dicunt Eurip. Thef.

Μὴ μοι νεκρὸν σεσπασμένον μάλλον δάκνει.

Plut. de Stoic. contradict. c. 9. Καὶ τοὶ πικρὸς ἐν τῷ γένει τέτρω καὶ Πλάτωνα καὶ τοὺς ἄλλους τῶν Χρυσίππου δάκνοντες. Cicer. ad Attic. lib. 13. ep. 12. Valde me momorderunt epistole tue: eadem tamen sanaverunt. Flacc. l. 1. ep. 6.

— Mordeat opprobriis falsis?

Terent. eunuch. 3. 1.

— Par pari referto, quod eam mordeat.

Sidon. lib. 3. ep. 8. vel pupugisse versu gemello, vel momordisse disticho, qui & ibidem, piperatam faciendam, pro mordaci dixit. & lib. 8. ep. 11. epigrammata piperata. i. e. mordacia, ut exponit ipse; quæ melleis opponit: Hieronymum imitatus, qui in epist. ad Eustoch. ut te aliquid & piperis mordeat, sed & acetum mordax, eadem mente Perf. sat. 1. Indè δάκνης λόγος, mordax oratio. Plutarch. de amic. & adul. λόγος δάκνης καὶ παρρησία καὶ εὐνοία καὶ ἀγαθὸς λόγος. Idem δάκνημα, δάκνης, δάκνης. Idem sympot. lib. 2. c. 1. Δάκνημα πρὸς τῶν αὐτῶν

πρὸ σκώμματα. & mox: τὰ σκώμματα μάλλον δα-
κνει, καὶ δὲ τὸ παρηγορητικὸν βέλη, πλείονα χρὴ-
νον ἐμυθόντα, καὶ λυπῆς τὸν σκωφθέντα. ita enim
rescribendum pro eo quod μέλη sensu nullo co-
dices exhibent. Idem de amic. & adul. ἐλέγχω καὶ
λόγῳ διήκον ἐμποῶν καὶ μετανοῶν. & in Lycorg.
αὐτὸς παλιδῶν καὶ σκωμμάτων δῆξεις, ἐδὲν ὁμιλού-
ντες οἷον καὶ σπασθῆς νεοτετακτων. Alia, nec
pauca suppedabit Hadr. Junius cent. 2. adag 58.
Inde ἀδνηκῶ, morsu immunis; qui oratione, sive
sermone ejusmodi mordaci perstrictus non est.
Eunap. in Liban. ἐδὲς οἷον συλλεγόντων διδανῶν,
καὶ συννοίας ἀξιοθέντων ἀπὸ πλάνων ἀδνηκῶ. nemo
omnium, qui Libaniā allesti & in familiaritatem ac-
cepti fuerunt, abiit a morsu immunis. ita legunt ver-
tuntque, cum Hadr. Junius, tum & Fed. Mo-
rellius: sed vera lectio, ἀδνηκῶ, non ἀδνηκῶ,
sequentia firmant. ἀλλὰ τὸ πρὸς εὐθὺς διὸς πρὸς
ἡν ἐγώ &c. sed statim, quā esset indole, dignosce-
batur. Verum inde ἀδνηκῶς, apud Plut. in Pomp.
ubi Flora narrasse dicitur, ὅς ἐκ τῷ ἐκείνῳ συνα-
να παυσανθῶν ἀδνηκῶς ἀπελθεῖν, nunquam qui vix-
se a Pompei consuetudine sine morsu aliquo discedere;
h. e. ut non aculeum quasi aliquem in animo
residuum perfensisceret. quo modo Periclis dictio
ita audientium animos affecisse perhibetur ὅς τὸ
κέντρον ἐγχεταλιπῆν, ut Eupolis Tribubus. Cete-
rum hoc loco ego, quid ἀδνηκῶς τῇ ψυχῇ velit,
non satis assequor: malim ἀδνηκῶ τῇ ψυχῇ, nec de
reprehensi, sed de reprehendentis animo accepe-
rim, nē ita vel redarguat, vel admoneat, ut animi
injuriā illatā apprehensione tacti & exulcerati
indicium prae se ferat. hoc est enim quod postea de
succensente dicit, τέτρωται, vulneratus est, vulnus acce-
pit. Quanquam potest & ἀδνηκῶ τῇ ψυχῇ exponi,
animo non mordaci, quomodo Dioscoridi l. 1. c. 28. ἑ-
λας ἀδνηκῶν dicitur, i. e. quod non mordeat, ut Plin. l.
23. c. 4. & Plutarch. de adulat. πῶς ὅσον τῶς ἡδο-
ταῖς, καὶ πρὸς τοὺς χεῖν, ἀκρατος αὐτὸς καὶ ἀδνηκῶν ὁμιλί-
αν ὑπονοῶν. ἀδνηκῶν ὁμιλίαν dicit, quā nihil mor-
dax habeat. verum prius illud aridet magis.

Μὴ δὲ ὡς ἐν σχολῇ, neve otio abuti videaris. Xyl.
forsan, quia prius ἐν σχολῇ dixerat. Ego simpliciter
malim, tanquam in schola, hoc est, vel ὡς παιδαγω-
γός τις, paedagogi cujusdam instar, qui imperiosè
cum agat, molestus esse solet, & gravis habetur.
l. 5. § 9. & l. 10. § 35. unde παρρησία παιδαγωγική
supra § 6. vel etiam tanquam in schola, ubi ingenii
exercendi ostentandique causā fieri assolent ora-
tiunculae. hoc est enim quod sequitur, μὴ δὲ ἵνα
ἀλλὰ παρρησίας θάυμασθαι. & supr. § 13. ὡς ἐπι-
δεικνύμεθα. vide ad l. 1. § 16. σχολαστικός. quasi
exercitatoris causā. Caf. Ambros. offic. lib. 3. c.
6. objurget, non jactantia studio, sed affectu chari-
tatis. quod Marcus hic φιλοσόφως. Talia autem,
qualia Marcus hic notat, Seneca scripta Cajus Cae-

far esse volebat. cum commissiones meras esse dice-
ret, ferente Suetonio, l. 4. c. 53. i. e. λόγους πρὸς
τὰς ἐπιδείξεις καὶ ἀγῶνας γεγραμμένους, ut ex Mo-
crate in eum locum clariss. Casaub. vel etiam ἀπο-
λεξήν, ἀγωνίσματα. uti idem ex Thucyd. l. 1. &
Aristot. Poet. c. 9. sed & Polybio; cuius aureum
dictum dignissimumque; quod ubique, non ibi tan-
tum, legatur (ejusdem habes καὶ μαχεῖται elogi-
um) illud l. 3. ἐ codicibus Polybianis a vitio ty-
pothetarum incuriā contracto sic repurgatum.
Ἰστέλας γὰρ ἐὰν ἀφῇ πρὸς τὸ διὰ πρὸς, καὶ πρὸς, καὶ πρὸς
χεῖν ἐπὶ χεῖρα, καὶ τὸ πρὸς χεῖρα πρὸς πρὸς ἐυλογον ἐπὶ
τὸ τέλει, τὸ κατὰ λειπόμενον αὐτῆς, ἀγῶνισμα μὴ,
μάθημα δὲ ἐ γίνεταί. Quod Plinius l. 7. epist. 17.
Historia non ostentationi, sed fidei veritatisque compo-
nitur. Nec multo secius Fabius, l. 10. c. 1. in viri
clarissimi commentariis foede depravatus: Totum
opus historia, non ad intuitum rei pugnantiaque pra-
sentem, sed ad memoriam posteritatis & ingenii fa-
mam componitur.

Ἄλλ' ἢ τοι πρὸς μόνον] quod Christus Matth.
c. 18. v. 15. ὁ παρὲς, καὶ ἐλεγχὼν αὐτὸν μετὰ τοῦ σε καὶ
αὐτοῦ μόνου. Socrates in mensa cum familiarem
quendam vehementius paulo increpauisset, Plato,
ἐκ ἀμεινον ἢ ἰδίᾳ ταῦτα λελέχθαι; Annon, inquit,
hac privatim dicta, praestiterat? cui ille vicissim,
Σὺ δὲ ἐκ ἀμεινον αὐτὸς ἐποίησας, ἰδίᾳ πρὸς ἐμὲ ταῦτα
εἰπὼν; Annon & a te mihi privatim hoc dictum pra-
estiterat? deesse autem videtur disjunctionis mem-
brum alterum, si recepta lectio admittatur, vel so-
lum convenias, vel ut solus advertat, (aut ejusmodi
quippiam) etiam si plures adfuerint. sed ut cum so-
lo ita loqui debes. Xyl. ac si esset, ἀλλ' ὡς πρὸς μόνον,
sive, ἀλλ' ἔτι ὡς πρὸς μόνον. disjunctivae certe
rationem nullam habuit: sed nec Caf. qui ver-
tit, sed ita semper ut solus conscias. ἀλλ' αὐτὸς πρὸς
quod mihi valde comprobatur. Optimè Plut. de
amic. & adul. Δεῖ γὰρ, ὡς νοσήμα] ἐκ ἐυπρεπείας,
τῆς ἀμύπτιας πῶς νεοτέσιον καὶ ἀποκαλῶν ἀπὸ πρὸς
πρὸς ἐπὶ, καὶ μὴ παρηγορητικῶς, μὴ δὲ ἐπιδεικτικῶς,
μὴ δὲ μαρτυρῶν καὶ δεσπότης συνάγεισθαι ἐπὶ φιλικῶν,
ἀλλὰ σοφιστικῶν, ἀλλοτρίοις ἐνδοκίμειν σφάλλουσι,
καλλωπίζοντες πρὸς τοὺς παρόντας, ὥσπερ οἱ χει-
ρουργοὶ. ἐν τοῖς διδάτῃσι ἰατροὶ πρὸς ἐργα-
σίαν.

Ὡς πρὸς οἷον Μυσῶν] quia pro numero Musarum,
monita novem. vide Plut. Sympos. l. 9. c. 14.
de numero Musarum,

Ἀρξαι ποτὶ ἀνδρῶν ἐπὶ] humanitatem colamus,
solum inter homines sumus. Senec. de ira l. 3. c. 43.
vide l. 7. § 22. & l. 10. § 8.

Τὸ κολακεῖν] quod l. 4. § 31. μήτε πλεονῶν,
μήτε δὲ καὶ. De Antonio Niceph. Callist. l. 8.
c. 40. Πᾶσι δ' ἐν κεχαρισμένον ἐαυτὸν παρέχων,
ἐπιμέλετο μήτ' ἀβυστῇ καὶ κόλακα ἐπὶ δοκῇν, μήτε
πρὸς τὸν ἐξάκοντα πρὸς διὰ πᾶσι των πρὸς δαίμων, καὶ
οἷον

οἷς ἀν' ἀλλήλους πείθεσθαι. Isidor. Pel. l. 3. epist. 121.
 "Ὅσοις ὀξύ μῦθ' ἢ βαρὺ κομῶν φθιγγέσθαι ῥῶθιον,
 οὗς δ' αἰσὺν πυχρὸν, μουσικῆς ἔστιν ἕξεως." ἔτω καὶ πε-
 ρὶ τὸ παρρησιαστέον, καὶ μὴ, λογισέον· οἱ μὲν γὰρ ἐ-
 σθ' ὠφελήσονται, ἀλλὰ τὰ ὑβρίσεια γίνονται μόνον· οἱ
 δ' οὐ καλὰ δύνανται, καὶ τὰ μὴ προσόντα ἐκείνῃ αὖ-
 ραίνουσι· οἱ δ' ὑβρίσεια αἰσέτω ἡρώδης, ἔτε ὑβρί-
 ζουσιν, ἔτε θωπιάουσιν, ἀλλὰ κερδισάντες τῇ παρρη-
 σίᾳ πλὴν αἰδῶ καὶ τῇ ἐπιτηδεύσει πλὴν προσήνευαν,
 ἔτι· ἐπὶ τὸ ἐαυτῶν καὶ ἐαυτῶν ἀγνοήτας ἔρ-
 χονται.

Τὸ ὀξύ καὶ ἡμερον, ὡς ἀν' ἀλλήλους πείθεσθαι, ἔτω
 καὶ ἀρρήτων ἔσθαι] Naso, art. l. 3.

Candida pax homines, trux decet ira feras.

& trist. l. 3. eleg. 5.

Quod quisque est major, magis est placabilis ira;

Et faciles motus mens generosa capit.

"Ὅσοις τε ὑπὸ λυπῇ ἀδυνάτος, ἔτω καὶ ἡδονῇ] Iram
 doloremque copulat. ἢ γὰρ ὀργὴ καὶ ἡδονή· καὶ ὁ ὀρ-
 γιζόμενος πᾶς λυπῆται. Aristot. rhet. l. 2. c. 4.
 Utrumque facit imbecillitatis indicium. Itā &
 Senec. de ira l. 1. c. 16. Tantum abest à magnitu-
 dine animi ira, quantum à fortitudine audacia, à fi-
 ducia insolentia, ab austeritate tristitia, à severitate
 crudelitas. Mihi videtur veteris & infelicis animi
 imbecillitatis sibi conscii, saepe indolescere. Ut exulcera-
 ta & agra corpora ad ictus levissimos gemunt; itā mul-
 liebre maxime & puerile vitium est: at incidit & in
 viros; Nam viris quoque puerilia ac muliebria ingenia
 sunt. Et, de vit. beat. c. 3. omnis ex infirmitate feri-
 tas est. Menander apud Stob. tom. 2. tit. 20.

Τὸ δ' ὀξύθυμον γὰρ καὶ λίαν πικρὸν.

Διγύμ. ὅστις ἐνδύς παῖσι μικρὸν ψυχία.

Ira prompta amarulentaque indoles

Indicium infirmi peccatoris cunctis facit.

Mufonius apud Stob. Μικρὸν θυμὸν γὰρ τὸ ἀγανα-
 κτῆν καὶ ἐπιτηδεύειν καὶ τῷ τοιούτων. Juvenal. sat.
 13. — minuti

Semper & infirmi est animi exiguaeque voluptas,

Ultio. Continuo sic collige, quod vindicta

Nemo magis gaudet quam femina. —

Ammianus hist. l. 27. c. 6. Iram definiunt esse ul-
 cus animi, nasci ex mentis mollitie consuetudinem; id as-
 serente argumento probabili, quod iracundiores sunt
 incolumibus languidi, & feminae maribus, & juve-
 nibus senes, & felicibus aerumosi. Aristot. rhetor.
 l. 2. c. 2. Καμνοντες, πνέοντες, ἐρῶντες, διψῶντες,
 ὄλως ἐπιθυμῶντες, καὶ μὴ κατεργασθέντες, ὀργίλοι οἱ σὶ
 καὶ εὐπαρόμοιοι. Plut. de irac. cohib. "Ὅς γὰρ οἶδμα
 μάλιστ' ἔστιν ἐν σαρκὶ πληγὴς πᾶσι, ἔτι καὶ ἐν
 μαλακαῖς ταῖς ψυχαῖς ἢ πρὸς τὸ * λυπησθαι * [λυ-
 πῆσαι] ἐνδοσίς ἐστι μείζονα θυμὸν ἀπὸ μείζονος
 ἀδυνάτου. διὸ καὶ γυναικὲς ἀνδρῶν ὀργιλωτέρας, καὶ
 νεώτερες ὑγιαίνοντων, καὶ γέροντες ἀκμαζόντων, καὶ
 κακῶς περὶ τοῖς εὐτυχῶντων. ἔτι καὶ τὰ λυπη-
 μένα μάλιστ' ἢ ψυχῆς καὶ πένοντος ἀνίσταται μέ-

λιστα δὲ ἀδυνάτου ὁ θυμὸς, ὅτι καὶ ἡδονῆς, ὡς πρὸς
 τὴν ψυχῆς εὐκλείας, ἀλλὰ ἐπιτηδεύει καὶ ἀποσπασσά-
 ῃ τὴν ἀμυντικὴν ὁρμήν σφοδρότερον ἐξασπασμένην.
 quod autem dicit ὡς πρὸς Platonem tangit,
 qui sicut Plutarch. idem, de virt. mor. refert,
 νεώτερος τὴν ψυχῆς ἢ θυμὸν προσεσπῶν.

Ἀδυνάτος] τὸ γὰρ ἀδυνάτος ἐπαθεῖσθαι. Theophr.
 de caus. plant. l. 4. c. 6. non ἀπαθεῖσθαι, ut codi-
 ces vulgati, etiam Heinssii editio, exhibent. Sic
 cenim ipse lib. eodem c. 13. τὰ γὰρ ἀδυνάτεσθαι δὴ-
 λον [ὡς] ἐπαθεῖσθαι. Et rursus c. 14. τὸ ἀδυνά-
 τος παθηκώτερον.

Ἀμρότερον γὰρ τέτραναι καὶ ἐνδεσθῆναι] Uterque
 vulnus accepit & herbam porrexit. Xyl. optimé. Sive,
 manus dedit, & victus est uterque, & qui irascitur, &
 qui dolet. Dio Pruf. orat. 16. Ἀλλὰ διαβολὰ ἰαυ-
 ρῆς ἐστὶν ἡρεσία, μάλιστα μὲν ἀπὸ τῆς καὶ πρὸς μηδὲν
 οὐκείας· οἱ δ', μὴ ῥαδίως, μηδὲ ἀπὸ τῆς τυχῆς
 πηρωσσομένης. Ubi in membro posteriori, defectus
 subesse videtur; supplendus hoc modo; ἢ δ'
 [μὴ,] μὴ ῥ· &c. negativa iterata librarium vel
 oscitantem, vel festinantem fefellit. Liban. in
 vita sua: ἐποῖεν δ' ἐν αὐτῷ δεινὸν τετὼν ἢ
 σκεμμάτων. ἔτι καὶ ἐπερὶ αὐτῶν.

Παρεῖ τὸ μυστήριον] à duce sive praeside Musarum.
 Quia decimum addiderat. At quis iste Marco Mu-
 sarum ductor? M. Casaub. Herculem vult. Herculem
 certe Eumenius in oratione de scholis instaurandis,
 Musagetem, hoc est, comitem ducemque Musarum esse,
 accepisse ait Fulvium illum Nobiliorem; qui adem
 Herculis Musarum in circo Flaminio ex pecunia Cen-
 soria fecit, cum in Graevia esset imperator. Quin &
 Sueton. l. 2. c. 29. Aedis Herculis Musarum à Mar-
 cio Philippo sub Augusto extructae meminit. Nam
 quod Herculis & Musarum, legebatur, If. Casaubo-
 nus, codicum veterum fidem secutus, copulati-
 vam sustulit: quanquam Plut. in quaest. Rom. com-
 munem fuisse aram quandam Herculis ac Musarum
 apud Romanos, est autor; institutae causam, ex Ju-
 bae traditione, fuisse, quod Evandrum literas Her-
 cules docuisset. Ceterum Eumenius idem, Hercu-
 lem Musarum tutorem potius & defensorem, quam
 ductorem & praecentorem habitum innuit, cum sub-
 jicit, Camanarum signa novem sub tutela numinis
 fortissimi ab eodem Fulvio consecrata, quod mutuis ope-
 ris praemissisque juvari ornarique significaret, Musarum
 quietem defensione Herculis, & virtutem Herculis vo-
 ce Musarum. De hoc Herculis Musarum, an Herculis
 Musarumque templo, Naso artis l. 3.

Nec rubor est emisse palam: venire videmus
 Herculis ante oculos virgineumque chorum,

& Pastor. l. 6. extremo.

Dicite Pierides, quis vos addixerit isti,
 Cui dedit invitas victa noverca manus.

Sic ego, sic Clío: clari monumenta Philippi
 aspiciis, unde trahit Martia casta genus, &c.

μαπ σωείρηται, βραδεί ταχέια, καὶ ψυχρῶ πυρῶ-
δης, καὶ ἀδραγῆ ἀδνητῆς;

Παρακρετάται ενταῦθα ἐπὶ τῶ σφικμαῖ. ὅλη γὰρ ἴσως ἡ σύστασις τῆς ζωῶν ἐκ πλείων σωείρη-
κιν, ἃ διαφέρει πῆς οἰκίαις τόποις. ἔστιν γὰρ τῆς μα-
ρῶν ἕξ πῶ αὐτῶ χρεῖν. Aristot. de calo l. 2. c. 6.

Τὸ ἐνδοσιμον τῆς διαλύσεως σημῆν. Ἐνδοσιμον,
vel à re musica, vel à re nautica, vel à re militari
etiam forsan translatum videri queat: In re mu-
sica usurpatur pro modulationis exordio, quo præ-
centor live chori præfexus cantandi reliquis au-
spicium facit. Hesych. Ἐνδοσιμον, τὸ πρῶτῃ τῆς
ψῳδῆς κινδύσιμα. Et apud Suidam nescio quis;
Ὁ δὲ ψαλμὸς, οἷον ἐνδοσιμον ἐπὶ τῆς ψῳδῆς. Ed
allusit Aristot. polit. l. 8. c. 5. Περὶ δὲ μουσικῆς ἔνια,
— ἵνα ὡς ἐνδοσιμον ᾄδῃ τῆς λόγους, ὅς ἂν πε-
ποιεῖν ἀποφανόμενον πρὸς αὐτῆς. Eiusdem no-
mine, de mundo c. 6. Μία μὲν ἐκ πάντων ἁρμο-
νία σωφρόνων καὶ χαρδόντων καὶ ἡ ἀρετὴ, ἡ ἑτέρα
τῇ γίνεται καὶ εἰς ἂν ἀπολήγῃ καὶ δαῖψον ὅ ἐν χορῶ
κορυφαίαι κατὰ τὴν αὐτῆς, συνεπιχειρῶν ὅς ἐν χορῶ
ἀνδρῶν, ἐὰν ὅτε καὶ γυναικῶν, ἐν διαφύρεσι φωναῖς,
ἔξωτέρας καὶ βαρυτέρας, μίαν ἁρμονίαν ἐμμελῆ
κωσυνώτων. ὅπως ἔχει καὶ ἐπὶ τῶ τὸ Σύμπαν δι-
επὶ καὶ δεῖ καὶ γὰρ τὸ ἀνδρῶν ἐνδοσιμον πρὸς τῶ
φαινωμένως ἀν κορυφαίαι πρὸς τὴν ἀρετὴν, καὶ
μὲν τὰ ἀστρά ἀεὶ, καὶ ὁ σύμπας ἔχων. &c. hoc
est, ut Plato Euthyd. Ὡς πρὸς τὸ διδασκαλίας χορῶς
ἀποσημῆσαν. Julian. item Imp. ad Iamblich.

ep. 42. Ἐπὶ δὲ αὐτὸς ἡμῶν τῶ μέλους τὸ ἐνδοσιμον
κωσυνώται, καὶ οἷον Ἐρμὶ βράδην κινεῖ καὶ διεγείρει
κατὰ τὴν αὐτῆς, φέρε σοι, κατὰ τὴν οἷον Διονύσου τὸν
δύατον κρῶσαν πρὸς τῶ χορείαν ἀνετοι φέρεται,
ὅπως καὶ ἡμεῖς πρὸς τῶ πᾶσι πᾶσι τὸ εἶδος ἀντη-
χῶμεν, ὡς οἱ πᾶσι χορῶν πρὸς τὸ ἀνάκλη-
μα τῶ ρυθμῶ συνομῶντες. Et Liban. orat. 3.

in Constantium & Constantem: Ὁπνὺ τὰ σωφρο-
νέια δὲ οἰκονομίας ἡμῶν κατὰ τὴν ἐν χορῶ, μίαν
ἁρμονίαν ἐκλεγεμένη, συνομῶν, δύο κορυφαίων ἐν-
δοσιμων τὸ μέλ. In re nautica, pro Celestima-
re, five carmine, incondito plerumq; fati illo, quo
celeusta, i. e. hortator, five portisculus, remigibus
præit, eosdémq; ad opus suum exequendum in-
stigit. Philostrat. min. imag. l. 1. in Argo. Ὁ δὲ
τὸ ἐνδοσιμον τῆς ἐρέτας ἀδ. Autor innomina-
tus à Suida laudatus: Οἱ δὲ καλῶς τῆς ἐρέτας
τὸ ἐνδοσιμον ἐνέδον. οἱ δὲ ἐπὶ τῇ ἐνδοσι αἰσθῶν τῶ
βόδιον ἐπικαλάξαν. In re militari, etiam si non-
dum occurrit exemplum usurpationis istius, pos-
test idem tamen eodem sensu usurpari, quo ἀνα-
κλητὸν Suidæ exponitur. τὸ εἰς ἐφοδὸν scil. ut
Pollux, l. 1. c. 10. § 19. classicum illud, quo præ-
lii ineundi signum datur. (siquidem & τὸ ἀνά-
κλημα τῶ ρυθμῶ Julianus illud πρὸς τὴν ἐνδοσι-
mon statim post superiorem illam usum est ima-
gine, autor ille de mundo. Ὅταν ἔν ὁ πᾶσι ἡγε-

μῶν τε καὶ ἡγετῶν, καὶ ἀδραγῆ ὡς ἄλλος πᾶσι λο-
γισμῶ, σημῆν πᾶσι φῶσι μεταξὺ ἐρετῆ τε καὶ γῆς
φερεμένη, κινεῖ πᾶσι ἐνδοσιμῶς ἐν κύκλοις καὶ
πείρεσιν ἰδίαις. εἰκαὶ ὅ κομίδῃ τὸ δρῶμεν, πῆς ἐν
πλέμῃ καὶ εἰς μάλιστα γινόμενοι, ἐπειδὴν ἡ πάλ-
πηξ σημῆν τῶ στρατοπέδῳ. τότε γὰρ φωνῆς ἔχ-
ου ἀκούσας, ὁ μὲν ἀπὸ τῆς ἀναμῆς, ὁ δὲ δῶρα ἐν-
δῶς, ὁ δὲ κινεῖσας, ἡ κεράν, ἡ ζωῆρα πρὸς τῶ
ταῖς καὶ ὁ μὲν ἵσπιν χαλινῶ, ὁ δὲ συνεγείδει ἀναβαί-
ον. πᾶσι δὲ ὅς ἐνα σημάντες κινεῖται καὶ πρὸς τῶ
ἐν τῶ τὸ κρῶτος ἔχοντ ἡγεμῶν. ὅπως καὶ
πρὸς τῶ Σύμπαν φερεμένη. ὅπως γὰρ μίας ῥυθμῶς ὁ-
κωσυνώτων ἀπάντων, γίνετ) τὰ εἰκῆα. ad quod
vocabuli significatum allusit forsitan Lucian. in
Lapithis, cum ait Cleodemo, qui Stoicos incesse-
re avebat, ἐνδοσιμον præbuisse Heramoclis epi-
stolam, quæ pugnis turbisque mox consecutis
classicum quoddam præcinebat. Potest & Marco
videri (quia διαλύσεως, i. e. dissolutionis signum di-
citur) esse τὸ ἐνδοσιμον hoc loco, quod τὸ ἀνάκλη-
μῶν (prout & constanter id usupatur) eidem l.
3. § 5. idem enim planè utrobique argumentum
agitur; atq; ita cum Xyl. tum & Casaubonus ac-
ceperunt. Marci autem mentem eximie illu-
strant, quæ ex autore illo de mundo adduximus:
ex quo & ista, cum eodem faciunt cum primis,
subiunxisse non pigebit; Καθόλου δὲ, ὅπως ἐν τῶ
κυβερνήτης, ἐν ἁρματι δὲ ἡνίοχ, ἐν χορῶ δὲ κορυ-
φαί, ἐν πᾶσι δὲ νόμοι, ἐν στρατοπέδῳ δὲ ἡγεμῶν.
τῶ τὸ δίδος ἐν κύκλῳ. πᾶσι κατὰ τὴν, πῆς μὲν καμα-
πρὸς τὸ ἀρετῆν, πολυκίνητον τε καὶ πολυμείλιον.
τῶ δὲ ἀλυστον, ἀπὸ τῶν τε, πᾶσι κατὰ τὴν ὁμο-
ματικῆς ἀδονείας. ἐν ἀκινήτῳ γὰρ ἰδρύνετον, πᾶσι
κινεῖ, καὶ πρὸς τὴν ὅπως βλάττει καὶ ὅπως. — ἡγεμῶν δὲ
ἀκινήτως αὐτῶ, καὶ ἐμμελῶς ὁ Σύμπας διοικονομεῖ
διὰ κοσμοῦ ἔχοντ καὶ γῆς.

Οὐ δεινὸν τὸ νοσῆν ἀπειδές.] de querimo-
nia ista, vide ad l. 9. § 9.

Οὐδὲν γὰρ βίαιον τέτρω δειπῶν.] Nihil à Deo
creaturæ rationali violentum injungitur, nihil
quod naturæ ipsius adversum, nihil quod non ei-
dem consentaneum planè sit: annon hoc est quod
dominus Christus, Mat. c. 11. v. 30. Ὁ γὰρ υἱὸς
ἡμῶν, καὶ τὸ πᾶσι μὴ ἐλατῶν ὄν;

Ἀλλὰ μόνον, καὶ φύσιν ὄντιν αὐτῶ.] leg. vel ἀλλ'
ἀ μόνον. κ. φ. vel, ἀλλὰ μόνον ἀ κ. φ. vide Fabium
ex insit. l. 12. c. 11. ad l. 12. § 32.

Οὐ μὲν τοι ἀνέχεται, ἀλλὰ πᾶσι ἐναντίαν φέρε.]
tamen ea non sustinet, sed in contrarium fertur. Xyl.
rectè. Et hoc est, quod Apost. ad Tim. ep. 2.
c. 2. v. 25. ἀντιπατάσκει, five ἐναντίον. quem
vide & ad Rom. c. 8. v. 7. nam quod interpres
Angl. τὸ ἀνέχεται hic sursum ferri reddidit, cum
ab usu vocabuli, tum & ab autoris mente aber-
ravit, & difficultatibus se supervacaneis impli-
cuit.

Ἀριστὸν τῆς φύσεως] ista enim omnia sunt humanitati, adeoque humanæ ipsi naturæ repugnantia.

Καταλείπει καὶ τότε πῶς ἐαυτὸν ἡγεῖν] itaq; λεπταίνης γίνεσθαι. ut *supr.* § 9. certè enim stationem suam deferit, cum spiritibus illis desertoribus, Judæ, v. 6. qui non per omnia divinæ sponte se subijcit voluntati. vide *lib.* 10 § 25.

Περὶ ἰσοπῆς γὰρ καὶ θεοσεβείας κατεσκεύασται] non ad justitiam magis, inquit, quàm ad pietatem conditus est homo; imò ad istam etiam multò magis. vide Paulum apud Luc. in *Act.* c. 17. v. 26, 27.

Τῆς ἐκοινωνήσεως] ἐκοινωνήσια (sicut *lib.* 1. § 16. κοινωνήσιον) vocabulum, quod haud temerè alibi reperias, affectionem illam designans propriè, quâ quis est ἐκοινωνήσιος, ut *Aristot. ethic. lib.* 4. c. 1. sive ἐοικεῖται καὶ κοινωνικός, ut Paul. ad *Tim.* ep. 1. c. 6. v. 58. Communicare ac largire sua proclivis. Verùm Marco istic passivitatatis significatum magis obtinet, affectumq; eum denotat, quo promptus quis est ad communem factorum legem subeundam, eaq; omnia æquo animo perpetuenda, quæ ad universæ rationes conducere videntur. vide *supr.* § 13.

Πρεσβυτέρω τῇ δικαιοπραγίᾳ] antiquior, inquit, justitiâ ipsâ est pietas & θεοσεβεία. vide l. 6. § 30. quomodo ergò antiquissima omnium justitia, ex qua reliquæ virtutes universæ procedunt? *supr.* § 10. Verùm ibi justitiam latiori sensu accepit, prout eam virtutem designat, quâ suum cuique, sive Deo, sive homini, tribuitur; istic strictiore, quâ homini quod est suum elargitur, & pietati, quæ erga Deum est, ἀντιδίδωμι. utriusq; vocabuli hujus usus & significatus creberrima in sacris etiam codicibus occurrunt exempla. Vide ad *lib.* 12. § 1.

§ 21. Ὡς μὴ εἴς, καὶ ὁ αὐτὸς ὅστις ἀπὸ τῆς βίης σκοπῆς] Calaub. ad *Perf.* sat. 3. v. 60.

Est aliquid quod tendis?

ἔχεις πρὸς θεοῦ σοι τῆς βίης σκοπὸν; finis illeque ultimus est scopus ad quem totâ vitâ collineandum: singule verò actiones instar sagittarum sunt, quas eodem jacimus. Philo de *sacrific.* Cain & Abel. Σκοπῶ μὲν τὸ κεφάλαιον, βέλεσιν ὅς μοι καὶ ἡ ἀσκήσις ita intellige sequentia *Perf.* verba;

— & in quod dirigis arcum.

Artius tamen & singula facta & dicta sagittis assimilaveris quàm arcui. Virgil. in *culice*

—huc mittit, & omnes

Dirigit huc sensus, —

Vide ad *lib.* 2. § 16. & l. 10. § 37. Collineandi autem verbum, quo est usus ille, rei, de qua agitur, eximie competere videtur. Oportet enim omnes vitæ totius actiones in fine illo unico ultimòque concurrere, quemadmodum lineæ undiquaque à circuli peripheria profectæ in centro desinunt ac

conveniunt universæ. Marcus alter, Eremita, non Imperator, ἐν τῇ συμβολῇ, ἐνα σκοπὸν ὁφείλουμι ἔχειν ἐν παντὶ καὶ τῷ κατὰ τὴν φύσιν. Mirum interim quòd Chrysippum Plutarchus asserit, plures fines sive scopos statuisse. Quanquam, prout codices exhibent, Plutarchi hoc ipse, non Chrysippi videatur: locum, quò restituam, altius repetam: sic itaq; legitur, de *commun. notion.* c. 20, & 21. Καὶ γὰρ ἄλλων ἐνέγκει τὴν ἐκείνῃ τῶν ἀνδρῶν εὐρησολογίαν ἀξίον ἰσορῆσαι, πάντων ἀπὸ τῶν ἀρεσκυμάτων καὶ δογματικῶν οἰκίων ὅμῃ καὶ ἀμετρίᾳ ἀποδιδόναι παρὰ τὴν ἐννοιαν. ἐστὶ δὲ τῆς καὶ σκοπὸς ἀρεσκυμάτων τῆς βίης, καὶ μὴ πάντων ὅσα ἀρεσκυμάτων ἐστὶ ἐν τῇ γένεσιν τῶν ἀναφορῶν ubi pro ἀποδιδόναι legendum vel ἀφαιδύσαν, nulli aut rei aut dogmati suo an alieno parcentem; vel cum Turnebo ἀποδιδόναι, à rebus omnibus dogmatibusque, cum suis, tum alienis, dissonantem, sive dissidentem. Tum periodi consummata notula ibidem figenda, ut illa παρὰ τὴν ἐννοιαν ὅστις, novam periochen ordiantur: alioqui quòd tanquam absurdum & à notione communi alienum notat, & Chrysippo appingit Plutarchus, Plutarchus ipse dixerit.

Ὁυτὸ δὲ καὶ ὁ αὐτὸς δὲ ὅλα τὰ βίης ἐστὶν ἐν δυνάμει] Senec. *epist.* 20. Vitium est hæc vitæ diversitas, & signum vacillantis animi, ac nondum habentis tenorem suum. Etiamnum dicam unde sit ista inconstantia, & dissimilitudo rerum consiliorumque. nemo proponit sibi quid velit; nec si proposuit, perseverat in eo, sed transiit: nec tantum mutat, sed redit, & in ea quæ deseruit & damnavit, revolvitur.

Τὸν σκοπὸν δὲ τὸν κοινωνικόν] vide *lib.* 5. § 8. 16. & l. 9. § 23.

Ἀπὸ αὐτῆς] vide ad *lib.* 1 § 8; 16. Τὸ ἀπὸ θεοῦ. & *inf.* § 27. Elizabethæ nostræ, piæ ac beatæ beandæque æternum memoriæ, norum est nobile ac tantâ dignissimum heroinâ elogium, Semper eadem.

§ 22. Τὸν μὲν, τὸν ὁρεῖον καὶ τὸν κατοικίδιον] Fabulam Æsopicam de mure urbano ad agrestem aliquando excurrente, & illo vicissim in urbem divertente, habes ab Horatio festivissimè descryptam, *serm.* l. 2. sat. 6.

Καὶ πῶς ποῖαν] Allusit eodem & *lib.* 7. § 3. μῦθον ἐπισημαίων διαδραματίζεσθαι.

§ 23. Τὰ τῶν πολλῶν δόγματα λαμβάνει, παιδίων δόγματα] Socrates certè apud Platonem in *Critone* multis ostendit, τὰς τῶν πολλῶν δόξας, esse nihili faciendas. Idemq; in *Phædone*, pleròq; τῶν δόξαντων φασκεῖν, ὡς οἱ παῖδες τὰ μορμολύχια. & Epictetus eodem, opinor, respiciens, *disser.* *lib.* 2. c. 1. Οὐ γὰρ δύνανται, ἢ πόνον φασκεῖν, ἀλλὰ τὸ φασκεῖν πόνον ἢ θάνατον. — ἔδει μὲν ἐν [ε] πρὸς μὲν τὸ θάνατον, πῶς ἐν τῷ πόνῳ πρὸς τὸ πρὸ αὐτῆς δόγμα, πῶς ἀρεσκυμάτων, καὶ τὸ ἀρεσκυμάτων, καὶ ἀδιαφόρητον. Ταῦτα δὲ ὁ Σωκράτης κα-

λῶς

αὐτῶν ποτὶν μορμολύκειαν ἐμάλει· οἱ γὰρ τοῖς παι-
δοῖς τὰ πρὸς ὧν φαίνεται δεινὰ, καὶ φοβερά δι-
απειρίαν, ποτὶν τι καὶ ἡμεῖς παρομνύμεν, τὰ πρὸς
ματὰ, δι' ἑδὲν ἄλλο, ἢ ἄσπερ καὶ τὰ παιδία πρὸς τὰς
μορμολύκειας· τί γὰρ ὅτι παιδίον; ἀγνοία, ἀμα-
θία. δεινὰ γὰρ πᾶσι; μορμολύκειον. Socrates
itaque non plebis dogmata lamiis larvisque
conferebat, sed idiotas eorumque dogmata pueru-
lis, externa ista quæ illos terrere solent, larvis.
Epictetus ipse pariter lib. 3. c. 21. ὅταν ἐν τῇ δια-
τάσει αὐτὸν ἐκφοβῇ, λέγει αὐτῷ, ὅτι τὰς τῆς
παιδείας ἐκείνοις τὰ πρὸς ὧν φαίνεται δεινὰ ὅτι
δ' ὅτι, ὅτι ὁ δεινὸν ὅτι, ἔσθ' ὅτι δ' ἔστιν ἔχει.
vade ad l. 2. § 12.

§ 24. Λακεδαιμόνιοι τοῖς αὐτῶν ξένοις ἐν ταῖς δευ-
ερίαις ἀπὸ τῆς σικιᾶς τὰ βάρβαρα] Scilicet peregrinis
advenisque indulgebant ea Spartani, quæ con-
cessa nolebant suis. Ideo, cum Chii quidam Sparta
aliquando agentes, dum à cœna redeunt ebriati,
in Ephorio vomuissent, & in Ephorum fellis
etiam ventris onus deposuissent, comperto non ci-
ves suos, sed Chios contumeliæ illius autores exi-
tisse, præconis ministerio publico denuncia-
bant, τὰς Χίους ἐφίαν ἀσπλάνην. Chii sese, ut las-
civiant, permittunt. Plut. in apoph. Lacon. Ceterum
Ælian. lib. 2. c. 15. pro Chii Glazomenios habet, &
fellas fuligine tinctas refert, edictumque ab Epho-
ris in hæc verba; ἐξέτω Κλαζομένιοις ἀσπλάνην.
Glazomeniis licitum esto indocere se gerere. Advenis
itidem, qui ad ludos solennes spectandi gratiā
Spartam convenerant, in umbra sedes colloca-
bant; quod suis quos ad duritiem omnem sustinen-
dam exercitatos volebant, neutiquam permitte-
bant. Verum istud ævi inferioris fuisse videtur.
liquidem primis reipublicæ illius temporibus ad-
venas minimè admisisse videntur. Plut. in instit.
Lacon. Ζενηλασίας ἢ εἰς ἡγήσαστο. (de Lycurgo sermo
habetur) ὅπως οἱ παρεισρέοντες μὴ διδασκαλοὶ καὶ
μηδὲ τοῖς πολλοῖς ἀσπλάνην. De Lacedæmoniis in-
terim Tertull. apologet. c. 6. primos eos penulam ludis
excogitasse, ne vel hyeme voluptas impudica (quæ in
theatris scil. exercetur) frigeret. quod tamen ri-
dendo dixisse Tertullianum contendit Rigaltius.

§ 25. Τῷ Περδικκᾷ ὁ Σωκράτης] De Socra-
te Laërt. l. 2. Ὁ Σωκράτης ἦ καὶ Ἀρχελάου τῷ
Μακεδόνι, καὶ Σκώπᾳ τῷ Κερωνίῳ, καὶ Εὐρυλόχῳ
τῷ Λακωνίῳ, καὶ τῷ Χρήματι πρὸς τὸν αὐτὸν
καὶ παρ' αὐτῶν ἀπλάνων. De Perdicca nihil.
Imò, quod de Perdicca Marcus, de Archelao
Seneca, de benef. l. 5. c. 6. Archelaus rex Socra-
tem rogavit, ut ad se veniret: dixisse Socrates tra-
ditur. Nolle se ad eum venire, à quo acciperet bene-
ficia, cum reddere illi paria non posset. Verum
subiicit Seneca: Primum in ipsius potestate erat non
accipere, deinde ipse dare beneficium prior incipie-
bat. Veniebat enim rogatus, & id dabat quod utique

ille non erat Socrati redditurus. Etiamnum Arche-
laus daturus erat aurum & argentum; recepturus
contemptum auri & argenti. Non poterat ergo Ar-
chelao referre Socrates gratiam? & quid tandem
erat accepturus, quantum dabat? &c.

§ 26. Ἐν τῇ Ἐφεσίᾳ γραμμάτι] Quenam
ista Ephesia scripta? aut literæ etiam Ephesia? nam
Magicos nescio quos characteres, & vocabula
barbara sub hoc titulo etiam proverbio celebrata,
discimus ex Diogeniano in paræmiarum collectaneis;
Hesychio; Suidâ; Eustath. ad Iliad. π. Clemente
Alex. qui & Strom. l. 6. recenset & explicat: & lib.
1. ad Dactylos Idaeos autores & inventores refert. Ve-
rùm nihil illis videtur cum præceptis istiusmodi,
quæ ad mores componendos spectant, commune
fuisse. Forsan Marcus scripserat ἐν τῇ Ἐφεσίᾳ
ἐπίστατον, sive τῇ Ἐπικύρῃ γραμματί. Indè enim istius-
modi aliquid Seneca, uti mox videbitur, adducit.
Et Epicurum supra laudaverat Marcus ipse l. 9. § 14.

Σωκράτης ἀσπλάνην] Senec. epist. 11. Aliquis vir
bonus nobis eligendus est, ac semper ante oculos ha-
bendus, ut sic tanquam illo spectante vivamus, &
omnia tanquam illo vidente faciamus. Hoc Epicurus
præcepit: custodem nobis & pædagogum dedit: ne
immeritò, magna pars peccatorum tollitur, si peccaturis
testis assistat: aliquem habeat animus, non vereatur,
cujus autoritate etiam secretum suum sanctius faci-
at. O felicem illum, qui non aspectus tantum, sed
etiam cogitatus emendat! O felicem, qui sic aliquem
vereri potest, ut ad memoriam quoque ejus se componat
atque ordinet! qui sic aliquem vereri potest, citò erit
verendus. Elige igitur Catonem; si hic videtur tibi
nimis rigidus, elige remissioris animi virum, Lælium;
elige eum, cujus tibi placuit & vita & oratio: &
ipsum animum ante te ferens, & vultum; illum sem-
per tibi ostende vel custodem, vel exemplum. Opus est,
inquam, aliquo ad quem mores nostri se ipsi exigant.
nisi ad regulam, prava non corriges. Idem ep. 25.
Sic fac, inquit Epicurus, omnia, tanquam spectet Epi-
curus. Prodest sine dubio custodem sibi imposuisse, &
habere quem respicias, quem interesse cogitationibus
tuis judices. Hoc quidem longè magnificentius est, sic
vivere, tanquam sub alicujus boni viri, ac semper præ-
sentis, oculis. Sed ego etiam hoc contentus sum, ut
sic facias quæcumque facis tanquam spectet aliquis: om-
nia nobis mala solitudo persuadet; cum jam profeceris
tantum, ut sit tibi etiam tui reverentia, licebit dimittas
pædagogum. Interim te aliquorum autoritate
custodi; aut Cato ille sit aut Lælius, aut cujus inter-
ventu perditii quoque homines vitia supprimere, dum
te efficit eum coram quo peccare non audeas: cum hæc
effeceris, & aliqua caperit apud te tui esse dignatio,
incipiam tibi te permittere. Idem epist. 102. Scias
magnorum virorum, non minùs præsentia esse utilem
memoriam. Gemina habet his Theodoric. à S.
Vitore

meliss. l. 2. c. 1. Ἀρχεὺς μὴ μαδῶν, ἀρχὴν μὴ
 ὀπιχέει. Isocrat. in Nicod. Ἐὰν ἀρχεῖται μαδῶσι
 πολλοὶ μάλλον ἀρχὴν δυνήσονται. De se Tullius
 rex apud Dionysium Halicarn. l. 4. Πειράσθαι
 ποιῆσαι φανερόν ὅτι καὶ ἀρχὴν ὀπίσθαι καλῶς, καὶ ἀρ-
 χεὺς σφετέρως δυνάμει. Plato de legib. l. 6. Δεῖ δὴ
 πάντ' ἀνδρά διανοεῖσθαι καὶ ἀπάντων ἀνθρώπων, ὡς
 ὁ μὴ δυνάσας ἐστὶ ἀνδραγαθῆς ἡρώδιο ἀξίος ἐπαίνου·
 καὶ καλλωπίζεσθαι καὶ τὸ καλῶς δυνάσασθαι μάλλον ἢ
 τὸ καλῶς ὄρεσθαι. Aristot. polit. l. 3. c. 4. Διὸ καὶ λέ-
 γεται τὸ καλῶς, ὡς καὶ ἐστὶν εὐαρεῖται καὶ ἀρχεῖται.
 & ex eodem Joan. Climach. ad Pastor. Οὐκ ἐστὶν
 εὐαρεῖται, ἐὰν μὴ ἀρχεῖται. Idem ibid. l. 7. c. 14.
 Τὸν τε γὰρ μέλλοντα καλῶς ἀρχεῖν, ἀρχεῖται φασὶ
 εἶναι ἀρετῶν. Senec. de ira l. 2. c. 15. Nemo regere
 potest, qui non & regi. Itaque de Agésilao Plut.
 hoc illi profuisse ad rem in imperio bene geren-
 dam. Τὸ ἐλθεῖν ἐπὶ τὸ ἀρχεῖν, μὴ ἀπαίδετον τὸ
 ἀρχεῖν. Joseph. Antiq. Πάντες οἱ ἀρχεῖται καλῶς
 μεμαθηκότες, καὶ ἀρχὴν εἰσονται, παρελθόντες οἱς
 ἀξιοῦσιν. Philo Jud. Ὁ μαδῶν ἀρχεῖται, καὶ ἀρχὴν
 εὐδὺς μαδῶν· ἐστὶ γὰρ οἱ πάσης γῆς καὶ θαλάσσης
 τὸ κατὰ ἀναγκαῖόν τις, ἀρχὴν ἂν εἴη πρὸς ἀλλή-
 λους, εἰ μὴ μάδῃ καὶ στυγνὰ δύνῃ τὸ ἀρχεῖται.
 Utrumque exhibet Maxim. collect. c. 46. Cicer.
 de legib. l. 3. Qui bene imperat, paruerit aliquando
 necesse est: & qui modestè parat, videtur, qui ali-
 quando imperet, dignus esse. Isidor. Pelus. l. 5. ep.
 455. Οὐδὲν ἔτι ποιεῖ νομῖμος ἀρχεῖν, ὡς τὸ νομῖ-
 μως ἡγεῖσθαι. Ὁ γὰρ ἀγαθὸς ἐν ἱσχυροῖς, ἀγαθὸς ἐστὶ
 καὶ ἐν ἡμίμοις· οἱ δὲ ἐν τῷ ἰσχυρῶν, καὶ πρὸς το-
 σάτων ἐπὶ χειρὶ, καὶ πρὸς τὸ ἀρχεῖν ἀνεπιτή-
 δεοι, ἔτι καὶ οἱ ἀρχὴν ἀνεπιτηδεύουσι. Quam
 sententiam claram satis sanè, & concinnè conce-
 ptam, interpretes foedissimè ut multas alias ejus-
 dem auctoris, depravavit. Vide eundem & epist.
 225. & 275. Ab alia mente, nec vera tamen
 certave minùs, Plut. ad princip. inerud. Δεῖ δὲ,
 ὡς περὶ ὁ καλῶν, αὐτὸς ἀσφαλῆς ἡρώδιο καὶ ἀδία-
 στρο, ὡς ἀπὸ θυμῷ τὰ λοιπὰ τῇ πρὸς αὐτὸν
 ἱεραγωγῇ καὶ παραδίσει σωμαφομοῶν, παραπλησίως
 ἢ ἀρχοντα πρὸς τὸν αὐτὸν ἀρχὴν κτησαμένον ἐν εὐνο-
 τῇ, καὶ κατὰ θυμῶντα τὴν ψυχῇ, καὶ κατὰ θυμῶν-
 τῶν τὸ ἦδ' ὅ, ἔτι σωφρονέειν τὸ ἡμέτερον ἔτι
 γὰρ πίπτοντες ὅτιν ὀρδύν, ἔτι διδάσκειν ἀνοήτων,
 ἔτι κοπιεῖν ἀκοσμήτων, ἢ πείθειν ἀτακτῶν,
 ἢ ἀρχὴν μὴ ἀρχομένη. ubi non possum probare
 quod Hen. Stephan. pro ὀρδύν vult πρὸς εὐνο-
 τῇ: quem tamen M. Bernard. sequitur var.
 lect. l. 3. c. 17. hoc autem fit, ut Plato polit. l. 9. 50
 Ὅταν εἰαυτὸς τις ὦν ἀκράτως, ἄλλοι οὐκ ἐπιτήρησιν ἀρ-
 χεῖν. Neque enim exercitum continere potest imperator,
 (aut populum princeps) qui se ipse non continet.
 Cicer. ad Quint. frat. Tunc incipiet aliis imperare,
 cum ipse improbius dominis, dedecori & turpitudini
 servire deserit. Idem parad. 5. vide l. 1. § 15, 16,
 & l. 2. § 2.

Πολλοὶ μάλλον ἐν τῷ βίῳ] siquidem, Ars est ar-
 tium regimen vita. Joan. Gerson de recidiv. vide
 supra ad § 5.

§ 30. Δὲλ' ὅ περὶ φουκα] Iambus est τειμεύς, à
 Philone adductus in lib. de libert. viri boni: Ὅδ' ἐν,
 inquit, καὶ τὰ τρία μέτετα φιλοσόφως ἐκείν' αὖ φασιν
 εἰρηδῆ.

Οὐ γὰρ μετῆναι ὅτ' νόμων δέλοισ' ἔφη καὶ πάλιν
 Δὲλ' ὅ περὶ φουκα, ἢ μετέστι σοι λόγος.

etria dixerat, sed ubinam tertium? nusquam com-
 parat. Legas, me autore, τὰ τειμεύς, non τὰ
 μέτετα. Quodd autem præfixâ causali superioribus
 annectit ista M. Caf. quasi ab ortus nativi ratio-
 ne argumentum duxerit Marcus; ideo scil. dis-
 ciplinâ cuique ad virtutem opus esse, quia ser-
 vus quisque natus sit, hoc est, sensibus brutisque
 affectibus addictus, cognitione autem solidâ, ratio-
 néque rectâ destitutus; probare non possum.
 Primò siquidem Stoicis istud haud placet, vitia
 à natura, sive ingenita, esse; non magis quàm
 virtutes. Tum non omnes in universum mor-
 tales, sed servos solos spectare quod à poeta hic
 dicitur, ex Philone liquet: & servos quidem
 ἀργυρομήτες τε καὶ αἰχμαλώτους, æquè ac vernas
 οἰκοκυβήτας. Itaque τὸ περὶ φουκα, hoc loco, non
 natum esse significare videtur, sed eodem fumi
 sensu, quo in eodem ferè argumento, ab Euri-
 pide in Hecuba, ubi dixit;

Αἰεὶ δὲ, τὸ δὲλον ὡς κακὸν πέφυκ' αἰεὶ;

& à Theognide in illis;

Οὐποτε δὲλερ' κερδὴν εὐδὲα πέφυκα,

Ἀλλ' αἰεὶ σχολιῇ, καὶ αὐχένα λοξὸν ἔχει.

Δὲλ' ὅ περὶ φουκα, i.e. Δὲλ' ὅ ἐσ, servus es. Ubi nec
 spernendam planè duxerim Caroli filii conjectu-
 ram, qui inter ista describendum animadvertit
 ipse, in priore versiculo vocabulum idem hoc
 forsan reponendum, ut legatur,

Οὐ γὰρ μετῆναι ὅτ' νόμων δέλοισ' ἔφην.

Οὐκ ἔφην μετῆναι, ἀντὶ τῷ, ἢ μετέστιν, ἢ μετῆναι
 ἐκ ἔφην.

quomodo Evenus apud Arist. ethic. Eudem. l. 2. c. 7

Πάν γὰρ ἀναγκαῖον πρὸς τὴν ἀνιστοῦν ἔφην.

Ingratum est quicquid necessarium est.

Et apud Herodotum l. 7. Theffali; ἐδραμὲ γὰρ
 ἀδυνασίης ἀνάγκη κρέων ἔφην. Nunquam impoten-
 tiâ potior est necessitas. Euripid. Orest.

M. Ἀπαρεῖς θυγητὸς φάσσανον. O. Ψάδης
 ἔφην.

M. Ἀλλὰ κλεινὸς μὲ θυγατὴς; O. Οὐκ ἔφην
 δὴς ἔτ' ἔφην.

Idem valet ἔφην & ἔφην. Deniq; λόγ' ὅ istic ra-
 tionem non significat; quasi de servis dicatur,
 quod Hom. Odyss. p. v. 322. & ex Homero Plato
 de leg. l. 6. & Athen. dipnos. l. 6.

Ἡμεῖς γὰρ τ' ἀρετῆς ἀποαίνου' ἐνυόπα Ζεὺς
 Ἀνέρος, εὐτ' ἂν μιν καὶ δέλιον ἡμῶν ἔλθῃ.

Sed

sed sermonem, five orationem designat, uti & Philo ipse nos docet, qui verbis versibusque illis ait νό-
μων μετισταί, quod priora spectant, & ἰσχυροίαν,
quod posteriora respiciunt, i. e. lege agendi facultatem, & liberam suffragii cum reliquis ferendi potestatem, vel etiam, latius sumendo, sermonis libertatem, esse servis denegatam. quomodo παρρησίαν eisdem interdictam, Julianus de cynism. orat. 2. Τὸ δ' ἄλλω γὰρ δὲ νόμῳ ἢ μέλει δίδωσι παρρησίαν. quamquam ἰσχυροίαν quam cum ἰσχυροίαν is confundere videtur, à παρρησίᾳ, sed fecius sumptā, dispescit Iso-
crates, in Areopag. ubi ait, Ὡς ἡγεῖσθαι τὴν μὴ ἀκο-
λασίαν, δημωκεσίαν τὴν ἢ παρενομίαν, ἐλδοθείαν τὴν ἢ παρρησίαν, ἰσχυροίαν. Vult nimirum senarius ille, verum esse de servis, quod de egenis Theognis,

Πῶς γὰρ ἀνὴρ πενίῃ δεδμημένος, ὅτε πειπνέει
Οὐδ' ἔρπει δυνάμει γλῶσσαι δὲ οἱ λήθεται.

Nam cui paupertas est addita, nil facere audet,
Nil fari. linguam vincula sevea premunt.

Hinc apud Longinum τοῦ ὕψους nescio quis, δὲ 20
λαίαν ἀπασαν, ψυχῆς γλωττοκομον & δεσμοθήκον,
διὰ τὴν περικλειόμενον τοῖς νόμοις δεσμῶν, servitutem
omnem, cum ori fscellam obducit, esse animae capsulam
ac carcerem quandam. itaque δέλον μὴδενα ζίνεσθαι
ῥήτορα, servum neminem unquam rhetorem extitisse;
cum aliæ tamen artes atque instituta humaniora
etiam in servos cadant. Verum Suidas ubi Sibyn-
nium quandam Theodectæ servum, δικάζω τοῦ
τοῦ ῥήτορος, à servis primum omnium rhetoricam
professum ait, plures deinceps idem factitasse subin-
dicat. Meminit & Lucii Otacilii in rhetoribus cla-
ris. Suetonius, quem cum servivisset, etiam ostiarius in
catena, à patrono, cui orationem scripserat, manifestissimum,
Cn. Pompeium docuisse, testatur. Certè Philosophis ef-
fe servis licuit; quod multis exemplis docet Gellius,
l. 2. c. 18. cur non rhetoribus licuerit? De par-
tesia interim istis negata occurrunt Tragicorum
illa, Sophoclis Acriso apud Stob. tom. 2. tit. 40.

Δέλον γὰρ ἐν δεσμοῖσι δραπέτης ἀνὴρ
Κῶλον ποδιδούς, πᾶν πρὸς ἡδονὴν λέγει.

Fugitivus artibus vinculis coercitus

Serviles artus, sola fatur quæ placent.

Euripidis in Busrilde apud Stob. itidem.

Δέλον γὰρ ὅχ' οἶόν τε τάλιθ' λέγειν

Ἐὶ δεσπότης μὴ ἀρέσσεια τυγχάνει.

Servo profari quàm libet verum nefas,

Usus heriles ferre si verum negant.

In Phœnissis, ubi Polyneices de exilii malis à ma-
tre requisitus, ait;

Ἐν μὲν μέγιστον, ἢ ἔχει παρρησίαν.

Primum, loquendi nulla libertas adeſt.

Illa; Δέλε τὸδ' ἔπας, μὴ λέγειν ἄ τις φρονέει.

Servile certè hoc, non loqui quid sentias.

Idemque Ione;

Καταρῶν γὰρ ἀν' πρὸς οἷς πόλιν πῶς ἐξέειπες,

Κᾶν τοῖς λόγῳ δὲ ἀδὸς ἢ, τὸ γὰρ σοῦμα

Δέλον πίπτειν, ἢ ἔχει παρρησίαν.

Hanc puram in urbem quisquis externus venit

Quamvis vocetur civis, os servum tamen

Gerit, & loquendi non habet fiduciam.

quæ refutatum tamen eunt, Plutarch. de exilio, &
Mufon. apud Stob. tom. 2. tit. 40. sed & Xenophon
in Atheniensium repub. Ἰσχυροίαν, inquit, & τοῖς δέ-
λοις πρὸς τὸν ἐλδοθείαν ἐπιούσαν, & τοῖς μετοίκαις
πρὸς τὸν ἀδὸς. Cæterum in eandem cum illis sen-
tentiam conveniunt & Plautina illa; Epidic. l. 1.

—plus scire satius est quàm loqui

Servum hominem, ea sapientia est.

Et milite 2. 5.

—plus oportet scire sexum quàm loqui

& ibid. sc. 6.

—namque hominem servum suos

Domitos habere oportet oculos & manus

Orationemque

Quin & Apostolus ipse ad Titum epist. c. 2. v. 9.
servis interdicat, ne sint τοῖς δεσπότης ἀντιλέγοντες.
Quod Socrates itidem apud Platonem in Criton. &
δικῶν πρὸς δεσπότην ἢ πατέρα καὶ ἄλλον ἀν-
τιλέγειν. negat justum esse adversus herum patrémve,
eum qui ab utrovis male audierit, obloqui. At Aristote-
les polit. l. 1. c. 13. illos redarguit, qui sive rationis
exercitium, sive orationis etiam libertatem servis
abjudicant, & iusta herilia duntaxat excipere atq;
exequi, citra disceptationem ullam omnino volunt.
λέγουσιν, inquit, & καλῶς οἱ λόγοι τὸν δέλον ἀποσε-
ρῶντες, & φάσκοντες ὅτι τὰ ἐν χρεῶν μόνον. Et videri
posset trimetron illud, quod hic Marcus posuit,
respexisse, nisi aliud potius spectare ex Philone disce-
remus, cuius, ex his quæ dicta sunt, mens, opinor,
genuina liquidò satis comparebit. Marcum autem
existimo hæc separatim posuisse, & confusaneè po-
etica quædam fragmenta congestisse, quæ animad-
versione aliqua digna censebat; quemadmodum i-
dem supra fecerat l. 7. § 38, 43. & § 50.

§ 31. —ἐμὸν δ' ἐγέλασε φίλον κῆρ] Ex odys, l.
40. v. 413. Ulyssis sunt verba narrantis, ut corditus
riserit, secum animo reputans,

Ὡς ὄνομ' ἐξ ἀπάτην ἐμὸν, & μή τις ἀμύμων.
quam felici astu, nomine confecto, Cyclopem illum
immanem fefellisset. Ista autem segmenta in usum
suum chartis suis illevisse videtur Marcus, quod
utilius, ac sublimiùs aliquid meditandi aut com-
mentandi ansam atq; occasionem dare posse vide-
rentur. qua de re etiam superius monitum dede-
rat, l. 10. § 33.

§ 32. Μή μόνον δὲ ἀρετὴν] Hesiodi videtur,
ex op. l. 1. v. 184. verum ibi legitur,

Μή μόνον δὲ ἀρετὴν —τοκῆας scil. de quibus
& versu præcedente,

Αἰετὰ γὰρ γρηγοροῦσιν ἀπομύσουσι τοκῆας.

de hominibus seculi quinti loquitur impiis & nefa-
riis. Aut ex scriptor itaq; Marci scriptura depravavit
cum

cum sensum idoneum è verbis elicere nequiret, Marcus ipse παραδίσεις, cum inflexione aliqua extulit; quod non existimo. Interim ex Marco Hefiodi novissima illa emaculati posse autumo, quæ in codicibus vulgaris sic leguntur, — χαλεπὸς βάζοντ' ἐπὶ ἐσπιν' cum emendatius meliusque videatur, quod Marcus hic exhibet, — βάζοντες ἐπεσιν' istius enim formæ & quæ antecesserunt, & quæ sequuntur, sunt omnia.

§ 33. Σῦκον χειμῶντι ζητῶν] Ex Epicteto decerptum videtur, cuius hæc sunt *differt. lib. 3. c. 24.* "Ὅταν πνὶ σαρσάχης, ὡς ἐστὶ τῷ ἀναφαιρέτων, ἀλλὰ τοῖσδε γένει, ὅσον ἐστὶ χύτρα, ὅτι ὑάλινον ποτῆριον· ἴν' ὅταν καταγῇ, μεμνημὸς μὲν, μὴ ταρσυχῆς· ἔτω καὶ ἐνθάδε, ἐκὼν παιδίον σαυτὴ καταφιλῆς, ἐὰν ἀδελφόν, ἐὰν φίλον, μηδέποτε ὀπίσθης τῷ φαντασίαν εἰς ἀπαν, μηδὲ τῷ διὰ χυτὴν ἐσθης σαρσάχῃ ἐφόσον αὐτῇ θέλῃ, ἀλλ' ἀνίστασθαι, καλῶσθαι, ὅτι τοῖς θείαις μὲν ἐσθῆς τὸ πᾶν καὶ ὑπομνήσκοντες, ὅτι ἀνθρώποι εἰσὶ τοῖσδε πνὶ καὶ ὑπομνήσκοντες, ὅτι θνητὸν φιλεῖς, ἐστὶν ὅτι σαυτὴ φιλεῖς. ὅτι τὸ παρὲν τῷ σοὶ δίδεται, ἐκ ἀναφαιρέτων, ἐστὶ ἐσάπαν, ἀλλ' ὡς σῦκον, ὡς σαρυλῆ, τῇ τεταγμένῃ ὥρα τὸ ἔτος· ἀν' ἧ χειμῶντι ὀπίσθης, μερὲς εἰ· ἔτω καὶ τὸν ὕδον ἢ τὸν οἶλον τότε ποθῆς, ὅτε ἐ δίδεται σοι, ἴσθι ὅτι χειμῶντι σῦκον ὀπίσθης· ὅτι γὰρ ἐστὶ χειμὼν πρὸς σῦκον, τοῖσδε τὸν ἐκ ἀπὸ τῷ ὅλων πείραστος πρὸς τὰ κατ' αὐτῷ ἀναφαιρέτω. quibus gemina monet & *Enchirid. c. 3.* Quod autem de *scu* Epictetus, idem de *rosa* ferè *Seneca epist. 122.* Non vivunt contra naturam, qui expectant ut pueritia splendeat tempore alieno? non vivunt contra naturam, qui hyeme concupiscunt rosam? fomentoque aquarum calentium, & calorū apta mutatione, brumâ liliū florem vernū exprimunt? *Gregor. item Naz. adv. Eumom. orat. 1.* bonum intempestivum esse ait, ὥστε ἀνθρώπων χειμῶντι, παντελῶς ἀωρεν. Sed & *Nicetas Chron. de Alex. Com. lib. 1. c. 8.* qui miserrimis tempestatibus splendidissime ornatus procedebat, ait il-

lum, χειμῶντι μέσον χαιετας ἐρινὰς δρέπει. *Boetius consolat. l. 1. c. 6.*

Nunquam purpureum nemus,
Lecturus violas, petas,
Cum sevis aquilonibus
Stridentis campus inhorruit.

Παιδίον ζητῶν, ὅτε ἐκείνι δίδεται] pueritiam querere præteritam. *Xyl.* minùs sanè. παιδίον puerulus, non pueritia. Sed nec minùs lapsus interpretis Anglus, qui reddidit, Pueros desiderare, priusquam dentur, imò, postquam sublati amplius jam non existunt. Hoc est autem quod proverbialiter dici solitum observat *Schol. ad Aristophan. Plut.* ab Hercule amissum Hylam desiderante & inclamante tractum:

Ποθῆν τὸν ἐπείρετα, καὶ μετὶ τὴν χαλῆν.

Desideras absentem & hunc frustra invocas.

Plautus *Pers. act. 4. sc. 4.*

—quid illum quæras, qui fuit?

Veratur idem & proverbio illo altero,

Ῥόδον παρελθὼν μὴ κίπτι ζήτηί παλιν.

Nè quæras iterum præteritam semel rosam.

Meminere *Zenobius in collect. adag. 702.* *Suidas adag. 58.* *Apostolius adag. 1621.* *Scaliger stromat. adag. 827.* Verum apud *Suidam* & *Apostolium* vitiosè legitur, Ῥόδον παρελθὼν quod secuti *Schottus* in versione *stromatei* *Scaligeriani.*

Nè quære, quando præteristi, iterum rosam.

Pantinus apud *Apostolium,*

Quam præteristi, nè amplius quæras rosam.

Et *Portas* apud *Suidam,*

Rosam, quam præterieris, nè amplius quære denua.

quæ à proverbii mente abeunt procul. In ejusdem expositione *Suidæ* codices mutilati videntur. ὅτι τῷ κινδυνόντων πινά, inquit. deest, ἢ δὲ ἀπελθόντων, ἢ ἀπολιπόντων, ἢ ἀπθανόντων. de eis qui celebrant aliquem, qui utique jam abiit, vel obiit, aut aliud ejusmodi. *Zenobius, Ep. 77.* μεταμελομένων περὶ καὶ μὴ διωκεμένων τὸ ἀνύστα. quod *Pantinus.* apud *Apostolium*, qui utrumq; & *Suidam* & *Zenobium* transcripsit, sic reddidit; de negligentibus circa aliquid, quiq; nihil efficere possunt. ἀμελομένων legisse existimarem, nisi τὸ μεταμέλειδ' alibi pariter vertisse deprehendissem. vertendum potius, de eis qui circa rem aliquam penitentia frustra tanguntur, cum nihil proficiant. De *rosa* distichon apud eundem in notis.

Τὸ Ῥόδον ἀκμαῖν βαρυχὼν χέρονον ἢν ᾧ παρέλθῃ.
Ζητῶν εὐρέσεις, ἢ Ῥόδον, ἀλλὰ βάλτον.

Verna brevi rosa flore nitet; simul ille recessit,

Non rosa querenti, sed rubus asper erit.

Proinde, qui rerum istiusmodi desiderio intempestivo se torquet, miseriam sibi meram creat.

Ὅς γὰρ ἀπολαύειν βέλετ', ὃν ἀπολείπεται
Διὰ τὸν χέρονον, πῶς ἔτ' ἐκ ἐς' ἀδλιν;

Nam qui ea potiri concupiscit, à quibus
Arcetur horis, quomodo non sit miser?

Menander Araria, referente *Stobæo tom. 2. tit. 117.*

§ 34. Καταφιλῆσαι τὸ παιδίον] Ex eodem Epicteti loco & ista desumpta sunt. Τί χαλόν ἐστὶ μεταξὺ, καταφιλῆσαι τὸ παιδίον, ὅτι φιλῆσαι λέγειν, Αἰεὶον ἀποθανῆ; τὸ οἶλον ὡσαύτως, Αἰεὶον ἀποδηνῆσαι, ἢ σὺ, ἢ ἐγώ, καὶ ἐκείνι ὁφείμεθα ἀλλήλους; ἀλλὰ δύσσημα ἐστὶ ταῦτα. καὶ γὰρ τῷ ἐπασιδὼν ἐγίαι· ἀλλ' ὅτι ὠφελῆσιν, ἐκ ὀπρῆσθαι μόνον ὠφελῆται· σὺ γὰρ δύσσημα καλεῖς ἀλλὰ, ἢ τὰ κακὰ πνὸς σημαντικὰ; δύσσημον δὲ μοι λέγεις ὄνομα φυσικῇ πνὸς πραγμῶν σημαντικόν; λέγει δύσσημον ἐγώ, καὶ τὸ διεκδῆναι τὸν σάχυν· ἀπώλειαν γὰρ σημαίνει τῷ σάχυν, ἀλλ' ἐτὶ τὸ κόπην. Ista autem dissertatio enata est forsan ex occasione illius

ἀφρονεῖν μαίνειν. hoc est, ut Cicero Tuscul. lib. 4. Omnes stultos insanire. Siquidem, ut idem lib. 3. omnes perturbationes animi morbos esse, stultumque neminem his morbis vacare. unde sic concludunt: qui in morbo sunt, sani non sunt. omnium autem insipientium animi in morbis sunt. omnes insipientes igitur insaniunt. Epictetus lib. 1. c. 28. πῶς λέγοντες οἱ παντὶ πῶς φανούμεθα ἀκούοντες; μαυρόμενοι. ἡμῶς ἐν πᾶσι ποιεῖμεν; quem locum interpretes doctissimus perperam reddidit, dum auctoris mentem non attendit. Flaccus (quem & vife sis fufius ista profecutum serm. l. 2. sat. 3.)

Quem mala stultitia, & quemcunque inscitia veri Cavum agit, insanum hunc Chrysippi porticus & grex Autumat. — vide & Epictet. l. 1. c. 22.

§ 30. Ὁ Σωκράτης ἐλεγε] ubi ista Socratis reperiantur, ignoro. nec possum certò statuere, an scriptum fuerit [ὁ] Σωκράτης ἐλεγε; & priora illa istud respiciat. Socrates certè in Plat. Alcib. 2. πάντας ἀνὴρ ἐν φάνησι ἀφρονεῖν μαίνειν, ὁρῶντας ἀνφάνησιν.

Τί ἐν [ζητῆται] leg. τί ἐν ἐν [ζητῆται]; ita & uterque interpretes.

Ὁπ' ἐχρῆν] Nemo scilicet id querere & acquirere fatagit, cuius compotem jam sese credit. In hanc mentem Dio Prus. orat. 69. Ὁ μὲν ἀργεῖς δόξῃ, ἢ ἱματίων, ἢ δικαίᾳ, ἢ ἄλλῃ τῷ, καὶ ὁπίσθαι τε καὶ ζητῆσαι παρὰ τῷ ἐχόντων λαβεῖν ὃ ὃ νῦν ἐκ ἐχόντων, ἢ αὐτὸ τῷ ὁπίσθαι, ὃπ' ἐκ ἐχόντων. Dionysodorus apud Platonem in Euthydem. τῷ λαμβανόντων εἶναι οἱ μαυρόνοντες, ἀλλ' ἐπ' ἐχόντων. In eandem mentem & ex Platonis Alcibiad. 1. quædam laudat Theodoret. therapeut. l. 1. cuius hæc sunt verba. ἔπο τὸν Ἀλκιβιάδην πείθει ὁ Σωκράτης μαθεῖν, τί τῆς γνώσεως οἴησιν φερέτερον ἐξορίσας; πρῶτερον μὲν γὰρ αὐτὸν ἐξήλεγξεν ἐκ εἰδῶτα. εἴτ' ἐπείνε εἰρηκότῃ, Ἄλλ' ἐκ ἀνέρεν με ἡγῆ; ἐπὶ γὰρ, καὶ μάλα γε, εἰ ζητήσας; ἐκείνῃ δ' αὖ οἶοντῃ, εἴτα ζητῆσαι με ἐκ ἀνέρεν; ὑπολαβὼν ἔφη, ἔγω γε, εἰ οἰηθείης γε μὴ εἰδέναι; ἀρετῇ ἀεὶ γνώσεως, τῆς ἀγνοίας ἢ γνώσεως. Plato certè in Sophist. μαθεῖν ἐδέχοντο ἀνέρεν τὸν οὐδὲν σφόν ἐν. Idemque apud Anton. metell. lib. 2. c. 74. Δεῖ τῷ νέων ἐκπνέοντων [μάλλον] τὸ οἶμα καὶ τὸν πύρον, ἢ τῷ ἀσπῶν τὸν ἀέρα, τὸ ἐγγεῖν τὸ βυλολοῦντος χρῆσιμον. (ita enim legendum, supplendum ex Plutarcho de audiendo; non autem τῷ ἢ loco cum Gesnero ὡς substituendum.) εἰ δ' μὴ, γέμοντες ὄγκῳ καὶ φουμασίῃ, & φρεσὶ δύνανται. Siquidem ut Socrates ibid. τὸ μὲν ἀσπῶν, τὸ πνεῦμα διττῆσι τῷ δ' ἀνοήτως ἀνδρώ-5 σουνανθῶν καὶ τὰς συντάξεις διελθῶν. Quod Apollol. ad Cor. ep. c. 3. v. 18. Ἐἰ τις δοκῇ σοφὴς εἶναι, μῶς ὁ ἡρώδης, ἵνα γένηται σοφός. siquidem, ut Seneca, de tranquill. c. 1. Multi ad sapientiam pervenerant pervenire, nisi se putassent jam pervenisse. vide l. 1. § 7.

καὶ τοῖς ἀδυνάτοις τὴν ψυχὴν παιδαγωγῇ δέ; ἴσα γὰρ ὕψι καὶ νόσθ' ἀλλ' ἢ μὲν μαθήσεται, ἢ δ' ἰάσεται φησὶν. Nafio Ponti. l. 3. el. 4.

Firma valent per se, nullumque Machaona querunt. Ad medicam dubius confugit æger opem.

Optatus, de schism. l. 3. Sanitas non flagitat medicinam. ægroti est remedia querere. Cæfarius Arelat. serm. 37. Non requirit medicum, qui se non sentit ægrotum. itaque Gregor. Rom. in Psal. penitent. 4.

Nemo est insanibilior illo, qui sibi sanus videtur. Siquidem, ut Joan. Chrysof. edit. Savil. tom. 6. orat. 67. ὁ τὴν νόσον ἀγνοῶν, ἐδιδόκειν ποιῆσαι τῆς ἀφρονείας ἐπιμύειαν. Et Isidor. Pel. l. 2. ep. 238. τὸ ἐν νόσῳ χαλεπωτάτην τυγχάνοντα νομίζειν ὑγίαιεν, μανία λαμπρῇ καὶ ἀνίκεσθ'. πῶς γὰρ ὁ ποιῶν τῇ ἰατρῇ ζητῆσαι, μὴ δ' αὐτὸ τῷ ὅπ' νοσῇ ἐπιμαυνοῖ; vide Pharisaorum arrogantiam, Luc. c. 18. v. 9. & Joan. c. 9. v. 40. sed & typum consimilium, typum ecclesiæ Laodiceæ fastuosum illum apud Joannem Apocal. c. 3. v. 17.

scitè Bion, ut Laert. l. 4. τί τὸ οἴησιν, φρεσὶ καὶ ἐγκοπῇ. Opinionem dicebat esse profectus impedimentum. & de Philosophis Clemens Strom. l. 1. ἢ περὶ ληψὶς τῆς οἰήσεως ἀπὸ τῆς ἀναπείδει. sed & Greg. Naz. apolog. τὸ οἰεῖσθαι τῷ ἐν τῷ πᾶσι ἀφρονεῖται καὶ μέγα τοῖς ἀνθρώποις ἡ κακοδοξία πρὸς ἀπὸ τὴν ἐμπόδιον. Senec. epist. 69. Illud præcipue salutem impedit, quod citò nobis placemur. ideo nutari nolumus, quia nos optimos esse credimus. & epist. 50.

De Harpasse fatua. Incredibilem tibi narro rem, sed veram. subito videre desit, & nescit se esse cæcam. hoc quod in illa ridemus, omnibus nobis accidere liquet tibi. nemo se esse sanum intelligit, nemo cupidum. cæci tamen ducem querunt: nos sine duce erramus; & ideo difficulter ad sanitatem pervenimus, quia nos ægrotare nescimus. nec querimus quidem medicum; erubescimus discere bonam mentem. Optime ergo Epictet. l. 2. c. 11. Ἀρετῇ φιλοσοφίας, παρὰ γε τοῖς ὡς δέ, καὶ κατὰ τὴν δύσιν ἀποδοῦναι αὐτῆς, συναι-40 δοντες τῆς αὐτῆς ἀδυναμίας καὶ ἀδυναμίας πρὸς τὰ ἀγαθὰ. & mox: τί τὸ οἴησιν φρεσὶ καὶ ἐγκοπῇ δὲ γὰρ, οἴησιν, ἐκ εἰδῶ ἐν τῷ καλῷ καὶ τῷ αἰσθῶν; ἐκ ἐκὼ ἐνοῖαν αὐτῇ; &c. & ibid. c. 17. τὸ φρεσὶν ὅτι ἐγγον τῷ φιλοσοφῶντῃ, ἀποβαλεῖν οἴησιν. ἀμύχανον γὰρ, ὃ τις εἰδέναι οἶεται, ταῦτα ἀρετῇ μα-5 δύνανται. & in fine dissertationis: ταῦτ' ἐν τῷ οἴησιν τῷ τῷ δοκῇ εἰδέναι π' ἢ χρῆσιμων ἀποβαλλόντας ἐρχομαι δὲ πρὸς τὸν λόγον. εἰ δ' μὴ, ἐκ ἐγγὺς ἐσμεν τῷ φρεσὶ καὶ ἐκὼ πᾶσι. Quod Apollol. ad Cor. ep. c. 3. v. 18. Ἐἰ τις δοκῇ σοφὴς εἶναι, μῶς ὁ ἡρώδης, ἵνα γένηται σοφός. siquidem, ut Seneca, de tranquill. c. 1. Multi ad sapientiam pervenerant pervenire, nisi se putassent jam pervenisse. vide l. 1. § 7.

Τί ἐν καὶ φρεσὶ καὶ φρεσὶ] Sunt enim ista animi parum sani indicia. vide Jacob. cap. 4. v. 1.

Ad Librum XII.

§ 1. **E**φ' ὃ διὰ τῆς εὐχῆς ἐλθεῖν] διὰ
τῆς εὐχῆς, posthac, Casaub. per circu-
itus temporum, Xyl. Malim, per
ambages τῆς ἐλθεῖν. Flaccus lib. 1.
epist. 11.

Strenua nos exercet inertia: navibus atque
Quadrigis petimus bene vivere. quod petis, hic est,
Est Ulubris; animus si te non deficit aequus.

Senec. ep. 28. Non peregrinaris, sed erras, & ageris,
ac locum ex loco mutas; cum illud quod quaeris, bene
vivere, omni loco positum sit. Idemque ep. 31. Quo-
modo, inquis, istud pervenitur? non per Peninum Grai-
umque montem, nec per deserta Candavia: nec Syrtes
tibi, nec Scylla, nec Charibdis, adeunda sunt; quae
tamen omnia transisti procuratunculæ pretio. tutum
iter est, jucundum est, ad quod natura te instruxit. Li-
cet ad Philosophiam etiam sine viatico pervenire.

Idem. ep. 17. vide Molem, Deus. 6. 30. v. 11.
— 14. & ex Mose Paulum, ad Rom. c. 10. v. 6,
8. Non est itaque necesse, quod ille apud Clem. 20
strom. l. 5.

Πολλά παρησῆναι διζήτων ἐμμεναι ἐδλόν.

vel ἐνδύμνα etiam. vide ad l. 11. & 16. & l. 5.
§ 16. & l. 10. § 33.

Τὸ μέλλον ὀπιπείης τῇ σπουδῇ.] Idem suos
monet Dom. Christus. Matth. c. 6. v. 34. Μὴ με-
λεινίσσητε εἰς τὴν αὔριον. vide l. 4. § 33, 34. & l. 7.
§ 8. & l. 10. § 11.

Τὸ παρὸν μόνον ἀπὸ διδύμης] vide l. 3. § 12. &
l. 6. § 2. & l. 8. § 44. Pindar. Pyth. od. 3. 30
τὸν δ' ἀμφέπον] αἶν φρεσὶ δαίμων' ἀσκήσω, κατ'
ἐμὴν διεσπιδίαν μαζανάν. & ibid. 8. πρὸς ποδὸς
τῷ ἀριον αἰὲν χεῖρ' ἔχον παρ' ὀφθαλμοῖς τὸ παρακμήνον.
idem Nem. 3. Μὴ τῖνιν πολυπραγμονεῖ τὸ μέλ-
λον' ἀλλὰ τὰ παρὲντα πρὸς τὸ χεῖρ' ὄντων διαπίδε-
σθ' πρὸς τὸν ὄρελ' ἐκ τῆς σπουδῆς τὴν γνώσιν; οἱ
μὲν ἀγαθὸν ἔσται τὸ ἐσόμενον, ἢ καὶ καὶ μὴ σφραγίσ-
ει τὸ λυπεῖν, πρὸς τὸν κατὰ πρῶτον παρὰ τῇ κύπῃ.
Basil. Cæsar. in Esai. & apud Simeon. Logoth.
orat. 21. vide l. 7. § 7.

Πρὸς ὁσιότητα καὶ δικαιοσύνην] Itā Zacharias
Luc. c. 1. v. 35. ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ. & Paulus
ad Ephes. c. 4. v. 34. ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι. qua-
rum altera Deum spectat, altera hominem. cum
tamen δικαιοσύνη laxius sumpta quandoque utrumque
comprehendat. ut Matth. c. 5. v. 20. & c. 6. v. 33. &
Luc. c. 11. v. 6. vide ad l. 11. § 10, & 20.

Ἰνα φίλῃς τὸ ἀπονεμόμενον] vide l. 3. § 15. & l.
10. § 11, 20.

Σοὶ γὰρ αὐτὸ ἡ φύσις ἔσται] Vide ad l. 3. § 4. συν-
εφέρεται τε καὶ συνεφέρεται. & l. 5. § 8.

Χωρὶς ἀπεικονίης] Siquidem, ut Æschyl. armor.
judic. à Stobæo tom. 2. tit. 11. laudatus;

Ἀπλὰ γὰρ ὅτι τῆς ἀληθείας ἐπι.

Simplicia verba veritas simplex amat. Grot.
Et Euripid. Phœniss.

Ἀπλὰς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἐστίν,
Κ' ἡ ποικίλων δειτ' ἂν διχ' ἐρμηνευμάτων.

Ἐρεῖ γὰρ αὐτὰ χωρὶς ὁ δ' ἀδικῶ λόγος.
Νοσῶν ἐν αὐτῷ, φαρμάκων δέεται σφῶν.

Simplex & infucata veri oratio est;
Nil indiget res equa sermonum ambitu,

Manifesta per se: causa sed juris sui
Vicio laborans, quaerit a verbis opem. Grot.

Julian. Imp. orat. 7. λέγεται γὰρ ὁ εὐεπίδης καλῶς,

Ἀπλὰς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἐστίν.

σκιαγραφίας γὰρ φησι τὸν ψευδῆ καὶ ἀδικὸν δειτ'. &
Theodoret. therap. l. 1.

Ἀληθὺς ἀρετὴ ὁ τεχνικός λόγος ἐκείνῳ

— ὁ δ' ἀδικῶ λόγος

Νοσῶν ἐν αὐτῷ, φαρμάκων δέεται σφῶν.

Basil. Cæsar. orat. 14. & Simeon Cancellar. orat.

101. Ὁ μὲν γὰρ ἀληθὺς λόγος, καὶ ἀπὸ ὕψους διατάσσας
σπουδῶν, ἀπλὰς ὅτι καὶ μονότροπος. ὁ δ' ἐπιτεχνῶν
καὶ ἐντεχνῶν, πολὺ τὸ ἐπιποικίλον καὶ ἐγκατάσκευον
ἔχων, μυρία κατασκευάζεται, καὶ σπέρνεται σφοδρῶς
ἀμυδότης. ὅταν γὰρ ἄλλως μὲν φύσις ἐχῇ τὰ πρῶ-
τα, ἄλλως δ' οἱ λόγοι περὶ αὐτῶν ἀναπεί-
θωσι, σφοδρῶς πείθει. μᾶλλον δ' διασπέρνῃ, ὥστε τὰ
λόγους περὶ τῶν ἀληθειῶν γινόμενα καὶ ἄλλῳ μὲν
φανερὰ, ἄλλῳ δ' ἂν κατ' ἀλήθειαν σφοδρῶς
κίρην] λόγων, ἀπαιτῶν τὸν συνόντα, ὥστε τὸν
κύναν λαγῶν καὶ ἀλώπικας, ἐτέρων δεικνύοντες, καὶ
ἐτέρων τρεπόμενοι.

Πρεπιτεσθμυδὸς σοὶ σαρκιδὺς] altis massa, vel
molis carneæ. Cas. ita περὶ vacabit, nisi fortè inten-
tionis vim habere censetur. circumdata tibi carnis.
Xyl. ut. πεπιτεσθμυδὸς legisse videatur. Illa scri-
ptura si retineatur, malim vertere concreat & coag-
mentata circum te carnis. siquidem τὸ πρέπον gram-
matici volunt aliquando significare τὸ περιγυῖναι. &
indè Hesych. Πρεπιτέρετο, πεπιπύετο. habetur
40 illud Ε. v. 477. ubi de nive, quæ scutis adhære-
bat, congelatâ,

— αὐτὰρ ἐπειτα χιὼν γίνεται ἢ τε πέχνη,

Ψυχῇ, καὶ σικκῶσι πεπιτέρετο κρύσταλλος.

Sed & Iliad. ε. v. 903. de lacte in caseum coaguli
vi concrefcente, (πύζειν,

ὅς δ' ὅτ' ὁπὸς γάλα λαλὸν ἐπὶ τῷ ὄντι συν-
εφέρεται, μάλα δ' ὅσα πεπιτέρεται κινδύνῳ.

Eam enim scripturam Herodianus restituit, &
Eustathius approbat; & tum ad rem ipsam, un-
de imaginem eam mutuatus est poeta, tum &
ad quam transtulit & accommodavit, vulneris
scil. celerrimam coalitionem & curationem ma-
gis quadrat, quàm πεπιτέρετο illud, quod prius
lege-

legebatur. accedit, quòd & *τετραλὶς* indè deducta ἐπὶ τυρῷ, de caseo, & pro caseo usurpatur, quod docent & Herodianus ab Eustathio adductus, & ex Antiphane atq; Aristophane aliisq; Athenæus lib. 10. & l. 14. Firmant insuper apud Marcum explicationem istam, cùm quod Jobus etiam c. 10. v. 10. de humani corporis in urero compositione agens, à *λατῆς* in caseum coagulatione similitudinem adhibuit, ad id negotii illustrandum: vide ad l. 10. § 26. tum quod Marcus ipse l. 7. § 68. quo loco hoc eodem vocabulo utitur; sed *οὐρεμα* appellat quod istic *σαρκίδιον*. Ceterum, si quis, quia *σπειρομα* istud merè poeticum videtur, ad scripturam alteram illam potiùs inclinare voluerit, redditum malim, quæ circum te mutationibus obnoxia est, carnis. ut sit τὸ *τετραμύδον*, τὸ ἐν τῷ *τετραμύδον* *σπειρομα* ὄν. quod corpori cumpimis competit. vide l. 7. § 15.

Ὅψεται γὰρ τὸ πάγον] *viderit id quod patitur.* vide ad l. 11. § 13. sic l. 7. § 14. *μύμψαι*, & § 20. *μεμνάντω*, *λερέτω*. & l. 8. § 28. *ἀποφανείτω*. & § 40. *ὑπολαβέτω*.

Τὸ πάγον] *id quod patitur.* corpusculum vult, τὸ *σαρκίδιον*. verùm Cleanthes, referente Gregorio Nyss. *de anima*, etiam animam unà cum corpore pati contendit. *Συμπίπτει*, inquit, ἡ ψυχὴ τῷ σώματι *νοσῶντι* καὶ *τετραμύδον*, καὶ τὸ σῶμα τῇ ψυχῇ. sed ψυχῆς nomine τὸ *πνευμάτιον* intelligit, quod ἀπὸ τῆς νῦς distinguit Marcus *infra*. § 3.

Τὸ ἐν σοὶ θεὸν πημῆς] vide lib. 5. § 21. & *infra*. § 18. 26. Cicero *offic. l. 3.* Mente nihil homini dedit Deus ipse divinius. Aristot. *de gener. animal. l. 2. c. 3.* Λέγεται γὰρ τὸν νῦν μόνον δύραθεν ἐπεισέναι, καὶ θεὸν ἐν μόνον. Generalius Heraclit. *ad Amphid. ep. 1.* Θεὸν τι ἡ ψυχὴ.

Καὶ τὸ μὴ παύσειν ποτε [ἢν φοβηθῆς] transpositis vocalis leg. καὶ μὴ τὸ π. est autem monitum præclarum. *Nè timeas, ne quando vivere desinas;* sed illud metuas, nè dum de die in diem differas, fiat ut rectè vivere nunquam incipias. hoc est, malè vivere magis, quàm mori formides. Ἄλλ' ἡμεῖς *παιδὸν* τίνα φοβόμεθα φόβον, θάνατον μὲν δέδοκότες, ἀμύρτιαν δ' καὶ μὴ δέδοκότες. καὶ γὰρ τὰ παιδία τὰ μικρὰ, *προσωπεῖα* μὲν δέδοικε, πῦρ δ' οὐ δέδοικεν; ἀλλ' ἐὰν βασιλεύοντα πύχην παρὰ λυχρίαν λυχνον ἔχουσιν, ἀφειστέπως τὸν χεῖρα ἐπαρίσσει τῇ λυχρίδι καὶ τῇ φλογί; καὶ τὸ μὲν εὐκαταφρόνητον φεῖται *προσωπεῖον* τὸ δ' ἀληθῶς φοβεῖται εὐ δέδοικε, τὸ πῦρ. ἔγω δὲ καὶ ἡμεῖς, θάνατον μὲν δέδοικαμεν, ὅσοι δὲ *προσωπεῖον* εὐκαταφρόνητον. ἀμύρτιαν δ' οὐ δέδοικαμεν, ὅσοι δὲ ἀληθῶς φοβεῖται, καὶ πύχην δὲ λυχνον κατεδίει τὸ σωματὶς. Joan. Chrysost. *edit. Savil. tom. 6. orat. 43.* quibus gemina habet & Isidor. *Peluf. l. 2. ep. 257.*

Ἀξίον τὸ γυνήσαντ' ὁμόθυμ] *dignus mundo qui se genuit, i.e. Deo.* vid. l. 4. § 23.

Τὸ δ' ἐν γένει ἐστίν.

Aratus in *Phænom.* à Paulo laudatus *Act. c. 17. vers. 28.*

Aude, hospes, contemnere opes, & te quoque dignum Finge Deo.

Nemo alius est Deo dignus quàm qui opes contempsit. Sen. *epist. 18.* quàm qui mortem quoque. Marcus hic. Idemq; *epist. 31.* *subsilire ad cælum ex angulo licet: exurge modo & te quoq; dignum finge Deo.* Huc *prophrasæ* illæ in sacra codice frequentes: de eis qui Christo quicquam anteponunt, propinquos, parentes, vicum, vitam; *ἐκ ἑστὶ μὲν ἀξίον*. Matth. c. 10. v. 37, 38. de iis, qui se à seculi sui inquinamentis intaminatos custodierint, *σὺ πατήσῃ μετ' ἐμὲ ἐν λευκοῖς* ὅτι ἀξίον εἰσιν. *Apo. c. 3. v. 4.* & de vita instituenda monita Apostolica; ἀξίως τῷ θεῷ, καὶ τῷ κυρίῳ, καὶ τῇ κλησίᾳ, *συνεπιτήσῃ.* *ad Thess. epist. 1. c. 2. v. 12. Col. c. 1. v. 10. Eph. c. 4. v. 1.* & ἀξίως τῷ εὐαγγελίῳ *Χεῖρε πολιτείας.* *ad Phil. c. 1. v. 27.* Agapetus *paranes. § 3.* Ὁ εἰαυτὸν γνῶς, γνῶσται θεόν. Ὁ δ' εἰδὼν γνῶς, ὁμοιωθήσεται θεῷ. ὁμοιωθήσεται δ' εἰδὼς, ὁ ἀξίον. ἡμῶν δ' εἰδὼς γινεται θεῷ, ὁ μὴ δὲν ἀνάξιον *προσέτι* τὸν θεόν, ἀλλὰ *φρονῶν* μὲν τὰ αὐτῶν λαλῶν δ' ἀφ' ἑστέ. παῖδων δ' ἀλαλῶν. ubi in colo tertio vitium subesse videtur scribendumque; quòd membra sibi invicem nexu gemino cohereant: ὁμοιωθεὶς δ' εἰδὼς, ἀξίον θεῷ ἡμῶνεται.

Παύση ξένον ὃν τῆς πατρίδος] vide ad l. 4. § 29. & l. 8. § 14, 15.

Τῆς πατρίδος] i. e. mundi. vide ad l. 4. § 44. πόλιν καὶ πατρίδα.

Καὶ κρεμνίζοντ' ἐν τῷδε καὶ τῷδε] quod Plato in *Epitaph.* dixit; καὶ μὴ ἐν ἀλλοῖς αἰωρήται. nec suspensa aliorum aut bono casu aut contrario, pendere ex aliorum eventis cogitur. Cicero. *Tusc. l. 5.* Galen. in *hortator. c. 2.* ἐξ ἐλπίδων ὀρεῖσθαι, eodem fere sensu dixit.

§ 2. Ὁ θεὸς πάντα τὰ ἡμεμονικὰ] indè καὶ *διογενέως* dictus Petro *Act. c. 15. v. 8.* & πάντων καρδιογενέως *ibid. c. 1. v. 24.* ὅτι μονώτατον διδὲ τίτω καρδίαν πάντων ἀνθρώπων. ut Solomon rex. *Histor. Reg. l. 3. c. 8. v. 39.* Idemque in *Proverb. c. 15. v. 11.* Ἄδης καὶ ἀπάθεια φανερεῖ παρὰ κυρίῳ πὺς ἐχθρὸς καὶ αἱ καρδίαι οὗ ἀνθρώπων; Solus itaque perfectè novit quid sit in homine, videns in eo & quod in se ipse non videt. Bern. in *Psal. 90. conc. 15.* Sed *ἐμπαθῶς* τὰ Apostol. *ad Hebr. c. 4. v. 12, 13.* Ζῶν γὰρ ὁ λόγος τῷ θεῷ, καὶ ἐνεργῆς, καὶ τομώτης. ὥστε πᾶσαν μάχην δίστομον, καὶ διπνέοντα ἀχει μεισυῖς ψυχῆς καὶ πνεύματος, ἀρμῶν τε καὶ μυελῶν, καὶ κεικῶς ἐνδυμήσαν καὶ ἐνοσῶν καρδίας. καὶ ἐκ ἑστὶ κτήσης ἀφανῆς ἐνάποιον αὐτῷ. πάντα δ' ὑμῶν καὶ τετραχλυσθῶν τοῖς ὀρθακμοῖς αὐτοῦ, πρὸς ὃν ἡμῶν ὁ λόγος. Ad quem locum Schol. Πάντα γυμνά παρ' αὐτῷ.

τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων ἡ ἀποκατάστασις πρὸς τὴν ἀρχὴν ἐστὶν ὁμοιωμένη. ὅθεν καὶ τὸ πρῶτον περὶ τῆς ἀποκατάστασης, ἀπὸ μεταφορῆς τῆς ἀποκατάστασης ἐκ τῆς τετρακτὸς ἡρμιόνης καὶ γυμνασίου τῆς ἀρετῆς. quibus gemina ferē Jo. Chrysof. habet. Tractum, inquit ab omnibus, quarum, pelle detracta, corpora nudantur. quod facit lepidissimus ille de lepore insigniter macilento jocus, apud Aelian. rustic. epist. 11. ἐπὶ γὰρ ἐδάσῃ, καὶ τὸ δῆγμα ἀπεδύσας, φανερὸς τῶν κινήσεων ἐγένετο. μάλλον δ' (ὅ γὰρ ὁρῶς λέγει) ἀφανὴς ἐστὶν ὡς ἐπὶ πλεον. verum amplius ali- quod insinuare videntur verba illa Apostoli. Est enim procudubio in tota illa dictione allegoria fertilissima a lanionum sive viciniorum ritu du- cta, a quibus animalia immolanda τετρακτὶς δι- cuntur, cum non solum a collo suspensa excoriantur, sed per dorsū spīnam etiam resurpinata finduntur, ut tota foris & intus oculis pateant; uti optimē Beza. quod pertinet, quod Varin. Favorin. habet, τετρακ- τίζειν, τὸ διχοτομεῖν, ἢ γὰρ τὸ διὰ τῆς ῥάχης χεῖν. vide amplius ad l. 1. § 3. & l. 11. § 13.

Καὶ φλοῖον] corticem nomine non externa tan- tum, puta vestem, pompam, reliquum vitæ appa- ratum, sed & corpus ipsum, καὶ τὰ κρεῖα, (uti mox loquitur) & hæc præcipuè comprehendit. Varro pariter in Titbano; sic invitata matura anima corporeum corticem facillè relinquit. Quin & corticem Nicander tam de hominis cute, quam & de anguis exuvio, usurpavit. sic enim in Alexiphar. v. 302. de Marfya,

—Φλοῖον ἀπὸ φλόα δύσας γυῖον.

& in Theriac. v. 355.

Ἐξ ὅτε γὰρ κρεῖα ὡς ἀπὸ φλόος ἐκπετὰ βάλλει. & v. 392.

Ἐὐτ' ἂν ἀπ' ἡλίοιο φλοῖον ἀφείβεται βαλὼν. vide infr. § 8.

Τὸν ἐξ ἑαυτοῦ εἰς ταῦτα ἐρρηκότων καὶ ἀπο- χετῶν] Animam scilicet mentem saltem, δεῖ ἀποφροῖν πᾶν opinabantur Stoici. Vide ad lib. 2. § 1. Cicero Tuscul. lib. 4. Humanus animus decerpitur ex mente divina. Et hanc igitur magis attendit & intuetur potius quam corpus, quod est istius inte- gumentum tantum & involucrium. Plut. de tardit. vindict. divin. Ἀλλ' ὁ θεὸς ἐπεὶ ἀγνοεῖ δὴ περὶ ἐκείνου διαδόντων, ἀπὸ δὴ ψυχῆς μάλλον ἢ σώματος αἰδανεὶς περικώς. &c. & Samueli Deus ipse, Regum histor. l. 1. c. 16. v. 8. Non specto, quod spectare solet homo. homo enim spectat quod est ob oculos; sed Deus spectat quod est in animo. γυμνὸς καὶ ὡς τὸν ψυχῶν βλέπει, ut Clemens Strom. l. 6. sive, αὐτῇ τῇ ψυχῇ, αὐτῷ τῷ ψυχῶν γυμνῷ, γυμνός αὐτὸς διαφαν. uti Plato in Gorgia.

Τὸν πολὺν πειρασμὸν σταθερῶς πεποιθήσας] quod scilicet μεμνημένος, καὶ πεποιθὼς πρὸς πολλά. ut Mar- tha Jesus Luc. c. 10. v. 41. Vide l. 2. § 7. & l. 6. § 22. & l. 9. § 31. Interpres neuter commo-

dè satis reddidisse videtur. De Diogene Julian. de cynism. orat. 1. Τὸς δ' ἐκ τῆς σωματικῆς ἐμπροσθεν τῇ ψυχῇ δουλεύεις, οἷα πολλάκις ἡμᾶς ἀναγκάζει, τὰ πρὸς τὸ πνευματικόν αὐτῶν χάριν πολυπραγμονεῖν, ἐὰν ἐν μέσῃ περὶ σέπ.

Ὁ γὰρ μὴ τὰ πνευματικὰ κρεῖα ὁρῶν, ἥτοι καὶ ἐδῆτα, καὶ δικίαν, καὶ δέξαν, καὶ τὴν τοιαύτην πει- σολογίαν καὶ οὐλοῦν διαμύθη, ἀπολήσεται] Locus vitiatus: quemque Lugdunenſis editor corruptit amplius, ἀπολήσεται, exhibendo. prout in Basileensi concipitur, contrarium planè auctoris menti sen- sum nobis repræsentat: eum scilicet qui circumjectum sibi corpus non intuetur, vestitum, domicilium, ceteraque ad corporis usum spectantia respiciendo, molestiam nego- tiorumque sibi comparaturum. At Marci mens aliorum ab it, eum nimirum qui corporis curam non habet ista multo minus moraturum. Caf. ἡσυχῆς legisse videtur, atque ἢ illud disjunctivæ loco habuisse. vertit enim; siquidem qui nec corpus suum, nec vesti- tum suum, nec ejusmodi adminicula ulla respicit, multum quietis otiiq; eum procurare sibi necesse est. Οὐκίαν καὶ δέξαν, prorsus omittit. istam autem interpretationem si admiserimus, pro ἀπολήσεται, legendum erit, εὐπορήσεται. quod l. 4. § 19. εὐχολογέται] ἔστι dix- it. tum ἐκ τῆς κοινῆς in posteriore membro μὴ sub- intelligendum, quasi μὴ δευτέρως diceretur. Ità Psal. 9. v. 18. Non enim oblivioni in æternum trade- tur egenus; expectatio pauperum in perpetuum peritura est. pro, neque expectatio pauperum in perpetuum peri- tura est. & Pindar. Pyth. 10. Ναυὶ δ', ἐπὶ πρὸς ἰόν. i. e. nec navī, nec pedes iter faciens. At Xyl. erotematicè legit, ἡσυχῆς—ἀπολήσεται, Qui enim non afficit carnem circumjectam, sine occupetur in veste, domo, gloriæque, reliquisque exterioribus, ac quasi ta- bernaculo contemplando? forsan μήποτε quod vel ne- gandi vel interrogandi vim habeat. neutriquam oc- cupabitur: vel, nunciū occupabitur: i. e. negotium facesset sibi. Vide Epictetum l. 3. c. 2. & 9. ad l. 11. § 18. Qui idem & quod Marcus istic vult, scitā satis imagine nobis depinxit, l. 3. c. 26. dum corpus a se, reliqua vitæ instrumenta a se hujus instructū confert. Ὅλον, inquit, τὸ σῶμα ἔσας; ἔχειν σε δεῖ, ὡς ὁ δαίμων ὁπισθεγυρόν. ἐφ' ὅσον ἂν δίδοντε ἡ, ἐφ' ὅσον ἂν δίδωται, ἂν δ' ἀγνοεῖται ἡ, καὶ εὐχαρίστης ἐπιλαμβάνεται, ἀφες, μὴ ἀντίτρεψ, μηδὲ γόγγυζε. ὅταν ὁ πρὸς τὸ σῶμα ἔσας ἔχειν σε δεῖ, δεῖ τι ἀπολείπει] πρὸς τὰ ἄλλα, ὅσα τῷ σώματι ἐνεκα παρασχεῖται. ὅταν ἐκείνῳ δαίμων ἢ, τὰ ἄλλα γίνεται χαλινάκια τῷ δαίμονι, σαγματά, ὑποδυσά- πνα, κείδαι, χόρη. ἀφες κακείνα. ἀπόλνε δατῶν καὶ εὐκολώτερον ἢ τὸ δαίμον.

Τὰ πνευματικὰ κρεῖα] vide l. 10. § 1. 38. & infr. § 3. sed & Julian. supr. Ambros. Hexam. l. 6. c. 6. Non igitur caro tu es. caro enim amittitur est anima. & Varro Andabatis, citante Prisciano, l. 6. sed quidvis potius, ὁ homo, quam caruncula.

Τὴν πιαυτὴν περιβολὴν] περιβολῆς nomine comprehendit, quicquid exterius nos circumdat, sive munimenti, sive ornamenti nomine; metaphorā ab amicis ductā. Itā Herodian. l. 1. Οὐτε τὸν γένος μακροῖς διαδοχαῖς ἐπατεῖσθαι, ἕτε τὸν πλεῖστον περιβολῆς λαμπρότης. Xenophon. *aeconom.* Τὰ μὲν ἐμὰ ἱκανά ἐστιν ἐμοὶ παρέχειν τὰ ἐμὰ ἀρκούντα· εἰς δὲ τὸ σὺν ὅλῳ δὲ σὺ περιβέβληται, καὶ τὴν σὺν δόξαν, καὶ εἰ τῆς ὅσα νῦν κείνηται περιγένοιτο μοι, ἐστὶν ὡς ἂν ἱκανά μοι δοκῇ. Procop. Gothic. l. 4. 10. Τὸν δὲ δυνάμειν περιβέβλητος μεγάλῳ, καὶ βεβαχένον πνὸν ἐχ' ὅσα κτήσις ἀφαιρήσας πολλὰς τὰ περιβόλῃ αὐτοῖς ἰσχύει.

Καὶ σκηνὴν] *tabernaculum*. Xyl. *scenam*, *ma-*
him. Basil. in *hexam.* orat. 5. Ὁ δὲνα περιβέ-
πῃθ' ὅπῃ χερματῶν περιβόλῃ· καὶ πῃθ' ὅπῃ αὐτὴν
κολακῶν· θρησκεία φίλων περιβόλῃ· τὴν αὐ-
τὴν χερματῶν θρησκῶν· πῃθ' ὅπῃ συγγενείας καὶ τῶν
τῆς κατὰ γένους περιβόλῃ· ἐσμός ὅπῃ ἐρεπομένων μυ-
ελόν, ὅπῃ τε ὅπῃ σπῶν καὶ τῶν κατὰ ἄλλας χερματῶν
αὐτῶν περιβόλῃ· καὶ καὶ περιβόλῃ, καὶ πάλιν ἐ-
παιών ὅπῃ περιβόλῃ· ὅπῃ θρησκῶν, καὶ τῶν συγγ-
γενέων· περιβόλῃ· τὴν πῃθ' καὶ τὴν πολιτικῶν π-
να δυνάμειν, ἢ καὶ τῆς ἐν βασιλείᾳ πῃθ'· ἐθνῶν
ἐπιβόλῃ· ἢ στρατοπέδων ἡγεμονίαν. τὸν κήρυκα
μέγα βοῶντα περὶ αὐτῶν· τὸν ῥαβδῶνα ἐνδὲν καὶ
ἐνδὲν βασιλείᾳ κατὰ πῃθ' τῶν ἀρχιερέων ἐμ-
βόλῃ· τῆς πληγῆς, τῆς δημόσιας, τῆς ἀπα-
ργῆς, τὰ δεισιμαθία, ἐξ ὧν ἀφόρητο ὁ παρὰ
τῶν ὑποχρεῶν ἀφαιρῆται φόβος. καὶ τὴν μὲν τὴν 33
μὴ νύξ, ἢ πυρρῶς εἰς, ἢ παλαιοῖς, ἢ περιβόλῃ
μονία, ἀνάρπασον ἐξ ἀνθρώπων ἀπάρχου τὸν ἀν-
θρώπον οἶκεται, πῃθ' τὴν κατὰ αὐτὸν σκηνὴν
ἐξ ἀπῆς ἀπογυμνώσασα. Habes liberaliter deline-
atam scenam illam, de qua Marcus istuc. Sed &
Senec. ad Marc. c. 10. Quicquid est hoc, quod circa
nos ex adventitio fulget, liberi, honores, opes, ampla
atria, & exclusorum clientium turba referta vestibula,
clara, nobilis, aut formosa conjux, ceteraque ex
incerta & mobili sorte pendentia; alieni commodatig;
apparatus sunt, nihil horum dono datur: collatitius,
& ad dominos redituris, instrumentis scena adornatur.
Idemque de beneficiis, l. 6. c. 31. Ingentia super se
& suos regna frugerunt, nec intellexerunt in illa sce-
na, & vanis & cito diffuentibus bonis resurgente; ex
eo tempore ipsos nihil non aduersi expectare debuisse,
ex quo nihil veri audire potuerunt. Vide l. 11. § 6.
scena pro apparatu. Synes. de regno. Τὴν περὶ τὸ
βασιλικὸν σῶμα σκηνὴν καὶ περιβόλῃ. De corpore
Simocat. epist. 25. Οὕτως ἐλύπει τὸν φιλόσοφον τὸ 50
δῆπὸν τὸ περὶ σκηνῶν. quod & σκηνῶν· ἐπὶ γένον,
Paul. Apost. ad Cor. ep. 2. c. 5. v. 1. & σκηνώμα,
Petr. ep. 2. c. 1. v. 13.

§ 3. Τέτα ἐστὶν ἐξ ὧν συνίσταται] Vide l. 2. § 2.
& l. 3. § 16.

Τάλλα μέχει τὸ ἐπιμελεῖσθαι δὲν, οὐ ἐστὶ] μέ-

χει τὸ ἐπιμελεῖσθαι. hoc est quod eleganter Synes.
ep. 11. πῶς τὸν ἐπιμελεῖσθαι φροντισίαν, ὅσον ἀφροσύνας
τὸ χτ' σῶμα] & βίον. neque enim corporis, aut a-
nimae etiam, quā rationis est expert, cura omnis
abicienda est. Vide l. 10. § 2. Crates Cynic. epist.
3. Μελέτω ὑμῖν τῆς ψυχῆς· τὸ δὲ σῶμα] & ὅσον ἀ-
νάγκη· ὅπῃ δ' ἐξω, μὴ δὲ ὅσον. Ex Platon. polit.
l. 3. Clem. Strom. l. 4. Ἐπιμελεῖσθαι σῶμα] & δὲν,
ψυχῆς ἐνεκα ἀρμονίας, δὲ δὲ βίον τε δὲν, καὶ ὁρῶς
βίον. & mox de externis illis: τέτα ἐν ἀνδρακτε-
ον, καὶ δὲ αὐτῶν, ἀλλὰ δὲ τὸ σῶμα· ὃ δὲ τὸ σῶ-
μα] & ἐπιμελεῖσθαι δὲ τὴν ψυχὴν γίνεται, ἐφ' ἣν
ἡ ἀναφορὰ. Gregor. item Nyssen. de anim. χρεία
καὶ τῇ ψυχῇ τῆς ἐπιμελείας τὸ σῶμα] & ἵνα κα-
ταστήσῃ αὐτὸ ὄργανον ἐπιμελείας αὐτῆς. Et Tertull.
de anim. c. 38. Certè domus anima caro est, & inqui-
linus carnis anima: desiderabit itaque inquilinus ex-
causa & necessitate huius nominis profutura domui, to-
to inquilinatus sui tempore: non ut ipse substruendus,
nec ut ipse sorticandus, nec ut ipse tibi cinandus, sed tan-
tummodo continendus: quia non aliter contineri possit
quàm domo fultā. Senec. ep. 92. de viro bono: Corpo-
ris quoque, velut oneris necessarii, non amator, sed pro-
curator est: nec se illi, cui impositus est, subicit.

Τὸ δὲ τὸν μόνον κωλύει σὺν] vide l. 8. § 56. &
l. 10. § 38. Ambros. *hexam.* l. 6. c. 7. Aliud enim
sumus nos; alia sunt nostra; alia quae circa nos sunt.
nos sumus, hoc est anima & mens. nostra sunt corporis
membra & sensus ejus. circa nos pecunia est, servi
sunt, & vitæ istius apparatus.

Ὁ εἰς χρεῖστας ἀπὸ σταυτοῦ] lege δὲ. & mox pro
ὅσα ἄλλα, ὅσα ἄλλοι. pro ταράσσει, ταράσσει σ. ni-
hil mutavit editor Lugd. cum ex Xylandri versi-
one tamen satis advertere potuisset.

Τὸ περικειμένον σοι σωματίῳ] us supra § 2. & l.
10. § 1.

Τὸ συμφορὴν πινδύματι] vide l. 2. § 2. & l. 5. §
4. & l. 6. § 15.

Ἡ ἐξωθεν περιβόλῃ δὲν] vide l. 4. § 43. & l.
10. § 14. ἀνακλιμένη. ad vertiginem interim il-
lam respexisse videtur, quā raptari videntur cor-
pora coelestia, à quibus pendent inferiora ista.

Καταρῶν τὴν γοργὴν δυνάμειν ἀπόλυτον] desi-
derari videtur copula [καὶ] ἀπόλυτον. Itā de Do-
mino Christo, quem Christianis imitandum pro-
ponit Clemens Alexand. *pedag.* l. 1. c. 2. ἀπόλυτον
εἰς τὸ παντελὲς ἀνθρώπων παδόν.

Ἐφ' αὐτῆς [ἡ] i. e. αὐτῇ ἀρκυαδῶν, sibi
contentam; quod felicitatem suam attinet. Πάντα
ἔχουσα παρ' αὐτῆς τὰ εἰς τὸν βίον χρεῖστας. l.
4. § 23. non ut sibi soli vivat. necesse est enim ut
vivat & alteri qui vult sibi. Senec. epist. 48. & τὴν
ἀκοινωμένην nusquam non damnat Marcus. Vide
l. 8. § 48. & l. 9. § 6. & l. 10. § 1. & l. 11.
§ 1.

Τὰ περισηπὴν ἐν περισηπείᾳ] quae ei (mē-
u

ti scilicet.) consensu quodam naturæ adherent. Xyl. quicquid per sympathiam ei possit adherere. Cas. ut *πρωπαθεία* idem hic sit, quod *συμπάθεια*, de qua l. 5. § 26. Verum nec *συμπάθεια* illa excuti prorsus queat, ut ibi ostensum est; & aliud quiddam sonat *πρωπαθεία*, affectionem nimirum eam, quæ rei alicui addicti sumus, eamque quodammodo deperimus. hoc est enim τὸ *πρωπαθεῖν*. Ità quod Basil. Cas. an Eustath. Sebast. in *ascetic. Λυσιμῶναι δει* *ἢ* δεσμιῶν τῆς *πρωπαθείας* τὰ βίη, τὸν γὰρ ἀληθινῶς ἀκολουθεῖν μέλλοντα τῷ *δεῖ*. Id Dionys. Areopag. citante Budæo; Ὅσοι γὰρ ἐκ ὀφείλοντες τῆς γυναικὸς *πρωπαθεῖν*. Idemque *epist. 10. ἐπειδὴ ἀληθινῶς ὄντες ἐξουσίᾳ, τῆς πρωπαθείας ἀναχωρεῖσιν ἢ ὑλικῶν ἀγγελιοφρεπῶς ἐν μέσῳ ἀνθρώπων πολιτῶν ὡς ἀπαθείᾳ πάσῃ. Synes. Dione: Καὶ ἴηται ἢ ἀρετῇ ὅναί τοι αὖτις, τὸ ἀπικλάχθαι τῆς ὑλικῆς *πρωπαθείας*. Obitur asteriscum tollo minus necessarium ex Socratis *historia editionis Stephaniæ*, lib. 1. c. 10. πολλὰ παρὰ τὴν ἐξουσίαν, ἢ *πρὸς* *παράγοντες* ποιῶν, ἢ *πρωπαθείας* χαλεπὸν βίον. lege meo periculo, defectus notā furcillatā, *πρωπαθεῖν* τῆς πον. Cicero *ad Attic. l. 2. ep. 19.* se nimium τῷ *καλῷ* *πρωπαθεῖν* profitetur. Isid. *Peluf. l. 1. ep. 3 10.* *πρωπαθεία* μὴ ἐκ ὀφείδου ἀλλ' ἐκ πάθους ὅρα. Affectus addictus cæcutit; aduersus planè cæcus est. Eustath. *ad Il. β'. Εἰδομένην ἀνδρῶν ἐν ὕπνῳ ἐκείνην ὡς ἐπὶ πολλὴ φαντασίᾳ, ὡς [οἷς f.] πρωπαθεῖς πῶς ἐχρῆτο. Epictetus etiam l. 3. c. 24 ad l. 11. § 31. adductus: Ὅταν γινῇ *πρωπαθεία*, ὡς ἐδειγνῇ ἀναφαιρέτων. Idemque l. 2. c. 16. ad lib. 10. § 27. representatus; *πρὸς* μόνον τὸν διδόν ἀποβλέποντα, ἐκείνῳ μόνῳ *πρωπαθεῖν* δότα. Restituen-da Athenagoræ eadem vox de *resur. mort. in fine.* Καὶ οἱ πολλοὶ ἢ ἀνθρώπων ἐμπαθέσειον καὶ σφοδρότερον τοῖς τῇδε *πρωπαθεῖν* τοῖς, (perperam vulgati, *πρωπαθῆναι*) ἀσχοιοῦν τεταρταλῶσιν. Clement. Alex. *strom. lib. 1.* Μὴ *πρωπαθείᾳ* νικῶν, μὴ ὁδὸν δαλῶν, μὴ ἡδονῇ ἐπαίρειν. Idemque l. 7. explicans illa D. Christi, *Luce evang. c. 14. v. 26.* Ἐὰν μὴ μισήσητε τὸν πατέρα, καὶ τὸν μητέρα, *πρωπαθεῖν* καὶ τὸν πατέρα καὶ τὸν μητέρα, τὰς τε γὰρ, inquit, *πρωπαθείας* τὰς σαρκινὰς, πολὺ τῆς ἡδονῆς τὸ φίλτρον ἐχέουσας, μεμίσσητε. &c. qui & lib. 2. de affectibus istiusmodi, *Πρωπαθεῖν* τοῦ σώματος τὸν ψυχῶν, τὰ γὰρ μὴ ἀφορίζοντες καὶ ἀποσυρῆναι ἐαυτὸν ἢ παθῶν. quod lib. 4. vocat ἀ*πρωπαθεῖν* βίον. Et rursus ἀ*πρωπαθεῖν* ἀπολιπῆν. Vide ad l. 2. § 3. Itaque Synes. *de incomm. iocundis* συγκαταθείσει, καὶ *πρωπαθείας* conjungit. ἢ γὰρ γὰρ ἀπαθείᾳ διακείμενα πρὸς τὰ δεικνύμενα ἀλλὰ ἰσχυρὰ μὴ αἰσθητὰ δέσει, τε καὶ *πρωπαθείαι*. ἀποσυρῆναι γὰρ ἐξ ἡμῶν. ubi vides etiam opponi sibi invicem τὸ *πρωπαθεῖν* καὶ τὸ ἀποσυρῆναι. quemadmodum Evagrius, τὸν *πρωπαθεῖν* καὶ τὸν ἀνιπαθείαν, *hyst. Eccles. lib. 1. c. 15.* ὡς καὶ παρὰ γρηγο-**

αῶν *δαίμονα* δῆναι, ἢ μὴ *πρωπαθεῖν*, ἢ ἀνιπαθείᾳ κρινόντων τὰ ὁρώμενα i. e. vertente Joanne Christophorfono, qui nec amore, nec odio ducti, &c. De Synesio loquitur, qui & idem *epist. 57. οἱ δυνάτον ἢ ἀγγέλῳ συναναδραπέδουσι μὴδὲν ἀπολαύσαι τῆς ὕλης χαλὸν εἰς *πρωπαθείαν*. quod mox explicans. Ἀλλ' ἐστὶ φρικτὰ δυνάμεις, ὁμολῶντα τῆς χειρὸς μὴδὲν τρέπον παθαίνεσθαι. Et rursus: τὸ *πρωπαθεῖν* καὶ δὲ τὸ δεινόν. ità τὸ *πρωπαθεῖν* est παθαίνεσθαι καὶ *πρωπαθεῖν*. prout & Marcus lib. 5. § 1. ὅταν *πρωπαθεῖν* σὺν, συγκαταθῇ τῆς κατ' αὐτὰς ἐργίας. Nec illud prætereundum quod Plutarch. prout in *Pompejo*, τοῖς μετρητοῖς *πρωπαθεῖν*. ita in *amator*. idem τοῖς ἐργασίαις; *πρωπαθεῖν* δὲ, pro additum esse & affectu adherescere dixit. Sunt itaque τὰ *πρωπαθεῖν* ὡς *πρωπαθείας* ea, quibus ex affectibus propensione nimia animus adherescit. Epictet. lib. 3. c. 28. Μὴ *πρωπαθεῖν* σοι ἢ ὅτι σὺν, μὴ ἀποσπῆσαι, μὴ πρὸς τὴν σὺν ἀποσπῆσαι. Quin & affectus ipsos, τὰ πάθη, *πρωπαθεῖν* nuncupare, Basilidæ ejusque affectis solenne fuisse, docet Clemens *strom. lib. 2.* adducto ex Isidori *πρὸς* *πρωπαθεῖν* *ψυχῆς* insigni testimonio; quod ad Marci mentem illustrandam etiam non parum conduxerit. Quin & (ut H. Stephani Thesaurο auctarium leuiusculum saltem contribuamus) *πρωπαθεῖν* gemino ferè sensu usurpavit Galenus *de Hipp. & Plat. placit. lib. 4. c. 10.* Cæterum neque τὸ ἀπὸ τῆς *πρωπαθείας* ταῦτα, de quibus Marcus hic, in vicio habetur; istud enim à natura est: verum τὸ *πρωπαθεῖν* ἀποσπῆσαι. Itaque de Diogene Epictetus lib. 3. c. 26. Πάντα ἐυλута ἢ καὶ, πάντα μόνον *πρωπαθεῖν*. non & *πρωπαθεῖν* quod *supra* dixerat. vide l. 3. § 5. & lib. 4. § 44. & l. 8. § 30. Adjici possunt his Porphyrii illa, de *abstinent. lib. 1.* Ἀλλὰ ἐν τῇς διηγήσεως *πρωπαθεῖν* φύσεως, ἀποσπῆσαι πάντα μετὰ τῆς πρὸς αὐτὰ *πρωπαθείας*. Et mox: καὶ ἢ ἐργῶν ἀποσπῆσαι καὶ τῆς πρὸς αὐτὰ *πρωπαθείας*, καὶ πάθος. π. γὰρ ὁ δὲ καὶ ἢ ἐργῶν ἀποσπῆσαι, τῆς αἰτίας, ἀφ' ὧν καὶ τὰ ἐργα, *πρωπαθεῖν* ubi vides τὸν *πρωπαθεῖν* etiam ἀπὸ τοῦ πάθους distingui. Ponantur ergo distinctionis causæ, tanquam gradus quidam, quibus ἀπὸ τῆς ἀπαθείας in partem sequiorem fiat declinatio, *πρωπαθεία*, πάθος, *πρωπαθεία*. Est itaque ἀπαθεία integra & absoluta ab omni affectione vitiosa immunitas; quod pro summo bono habebant Stoici. *πρωπαθεία* levissima ab hac declinatio, & affectus vitiosi quasi prædium quoddam. πάθος affectus vitiosus, sive morbus ipse. Hieron. in *Matth. c. 5. v. 28.* Inter πάθος & *πρωπαθείαν*. i. e. inter passionem & propassionem, hoc interest; quod passio reputatur in vitium, propassio licet vitii culpam habeat, non tenetur in crimine. Ergo qui viderit mulierem, & anima ejus fuerit titillata, hic propassione percussus est; Si verò consen-*

serit, & de cogitatione affectum fecerit, de propassione transiit ad passionem. *προσπίδεια* denique ubi morbus invaluerit, & affectus radices adeo altas egerit, ut nec ex animo evelli facile queat, nec avelli à re desiderata, cui *προσηλῆσαι* quodammodo videtur.

Καὶ χεῖναι τὰ ἐπέκεινα] quæ ultra sunt. quod supra dixerat, *ὅσα ὡς μέλλοντα περιέχει σε*. Flaccus, *carm. l. 1. ode 16.*

Latus in præsens animus, quod ultra est

Oderit curare. vide l. 6. § 32. & l. 7. § 7.

Τὰ ἐπέκεινα ἢ τὰ παρωχηκότα] Senec. *epist. 78.* circumcidenda ergo duo sunt, & futuri timor & veteris incommodi memoria. hoc ad me jam non pertinet; illud nondum.

Οἱ δ' Ἐμπεδοκλείου, σφαῖρες κυκλοτερῆς κοῦν *ἡ φησὶν θεῖαι*] Ad versum quendam, quem Empedochlis esse vult, alludit. ut & antè non semel l. 8. § 44. & lib. 11. § 12. Eum Parmenidæ videtur tribuere Stob. *tom. 1. l. 1. tit. 18.* Stobæorum excerptor Grotius saltem. Sub cuius nomine ista apud hunc representantur:

Ἀλλ' οἷα πάλιοθεν ἴσως ἔδον, καὶ πάμπαν ἀπαίρων,
Σφαῖρες κυκλοτερῆς, μίμης φησὶν θεῖαι χαίρων.
posteriorem versum & ibi, & apud Marcum, istic foedissime depravatum nemo non viderit, medelam Grotius conatus est, rescribendo,

Σφαῖρες κυκλοτερῆς μίμης φησὶν θεῖαι χαίρων.
Verum hæc à scripturæ veteris vestigiis longiusculè abscedunt. Salmasius felicius refinxisse videtur in *exercit. Pliniam.* ad Marci codices propius sic accedens:

Σφαῖρες κυκλοτερῆς διγῆ φησὶν θεῖαι χαίρων.

Τὸ σφαῖρες autem vocabulum cum non alibi, nisi in Marci istis bis, legatur, quanquam possit, inquit Salmasius, dici *σφαῖρα* & *σφαῖρες*, ut *κύβρα* & *κύβρες*: possit & *σφαῖρες* pro *σφαῖραις*, rotundus ut *sphæra*. hæc tamen si minus placuerint, forsitan non displicebit, quod aliquando mihi venit in mentem scribendum, *Σφαῖρ' ὡς κυκλοτερῆς*, &c. sic *Λέων ὡς*, apud poetam & alia multa. ex illo, *Σφαῖρ' ὡς* inepti librarii fecerunt *Σφαῖρες*, idem igitur valet ac *κυκλοτερῆς ὡς σφαῖρα*. Mihi verò istud perplacet. Sic de Echino quem allussisse Marcum diximus l. 7. § 28. Eustathius Antioch. (si is saltem) in *hexameter. ὡς σφαῖρ' ὅστις τῷ σώματι, καὶ ὁ νῶτος ὅστις αὐτῷ ὀλόκερος*. ὡς *σφαῖρα* dixit, quod *σφαῖρα* δὲν Clemens *strom. l. 5.* *ὡς πᾶσι δι' ἐχνοὶ σφαῖρα δὲν οἰκόμενοι*. hanc autem scripturam si admiserimus, in illis *οἱ δ' Ἐμπεδοκλείου* subintelligendum erit *κόσμος*, qualem orbem five mundum describit Empedocles; & Parmenides itidem uti est supra indicatum. De viro bono pariter Ausonius *idyll. 16.*

Securus, mundi instar habens, teres atque rotundus,
Externæ ne quid labis per levæa fidat.

Horatium imitatus; qui de sapiente dixit; *serm. lib. 2. sat. 7.*

In seipso totus teres atque rotundus.

Vide l. 8. § 48. Cæterum Viri cl. primum illud ipse omnino admittendum existimaverim, quia apud Eustathium Homeri *ἐξηγητῶν ad odys. ζ.* *σφαῖραν Ἐμπεδοκλείου* reperio in usu communi olim frequentem extitisse. *Παρά τῶν σφαῖραν*, inquit, *ἡ παρὰ νῦν ὁ Ἐμπεδοκλείου σφαῖρες*, &c. quod & Arati Scholiastes confirmat, qui istud tamen Hesiodo tribuit, dum *σφαῖραν* huic *τῶν σφαῖραν* dictam ait, sicut Homero *ἑσπερον* & *ἑσπερον*. idem pro eo quod *κοῦν* Marci codex, & *διγῆ* Salmasius, *μονῇ* exhibet, & *μυνῇ*. Verum ista quia alibi latius excussimus, actum hic agere ulterius nolumus.

Μέγρον τε [ἢν ὁ ζῆς] vide lib. 2. § 14. & *infra* § 26. Senec. *epist. 101.* si *vita nostra non prominebit, si in se colligetur.*

§ 4. *Πολλὰς ἐθαύμασα*] Eis maximè placere & approbare nos studemus, quos imprimis diligimus ac suspicimus. mirum igitur Marco, nec immeritò, videtur, homines, cum semetipsos maximè diligant, aliis potius quàm sibi metipsis approbatos se velle.

Ἐαυτὸν μὲν ἔσας μάλλον πάντων φιλεῖ] Euripides Cressphonte à Schol. ad ejusdem Medeam laudatus;

Ἐκείνο γὰρ πέπονθ' ὅτ' ἄν πάντες βροτοὶ
Φιλῶν μάλιν' ἑαυτὸν, ἐκ αἰσχρονομίας.

Mihi hoc, quod cunctis instum est mortalibus
Amare meipsum maximè, non me pudet.

Siquidem, qui *φιλῶν* legunt, quod codices vulgò exhibent, sensum corrumpunt prorsus; quod nec Grotius advertit, cum vertit,

Minimum, inter omnes, quos amo, noceo mihi.

— τίς γὰρ ἐδιδως ἐχ' αὐτῷ φίλῳ;

— namque quis bonus nequam sibi?

Sophocl. *Oedip. Colon.*

Οὐδ' ἔστιν ἐμείς, ὅστις ἐχ' αὐτὸν φιλεῖ.

Nemo est, amicus ipse qui non sit sibi.

Et Eurip. *Med.*

Τίς δ' ἐχ' ἐν τῷ ἄρτι γινώσκει τόδε;

Ὡς πᾶς τις αὐτὸν ὅτι πᾶσι μάλλον φιλεῖ;

Quis istud nempe non novit mortalium,

Diligere sese cæteris plus quamlibet?

φιλεῖ δ' ἑαυτῷ πλεον ἐδίδως ἐμείνα.

Nec quisquam charior alteri quam ipse est sibi.

Τῶν δ' ἑαυτῷ περὶ αὐτῷ ὑπολήψιν ἐν ἐλπίσιν
λόγῳ πῶς βεβαιῶνται] Nam quoto cuique eadem honestatis cura secreto, quæ palam? multi famam, conscientiam pauci verentur. Plin. *min. l. 3. ep. 20.* Hinc & illa Pelagii ad Demetrium querela. Non cogitamus quid ipsi simus, sed quid alteris esse videamur. unde eò perducta res est, ut neglecta veritate meriti, de sola opinione curemus, qui testimonium vita nostra, non à conscientia nostra, sed à fama petimus. Nec dissimilis Bernardi querimonia, de gradibus humil. & superb. part. 2. gr. 6. Qui de omni alia re plus sibi credit,

credit, quam aliis; de se solo plus aliis credit, quam sibi. Adversus morem morbumque; malum hunc, salutare monitum ab Apostolo habemus, ad Galat. c. 6. v. 4. τὸ ὅτι ἐργον ἑαυτοῦ δοκίμαζέτω ἕκαστος· καὶ τότε εἰς ἑαυτὸν μόνον τὸ κρῖνον ἔξει, καὶ ἐκ εἰς τὸν ἕτερον. De se Cicero, verè necne, ipse viderit, ad Attic. l. 12. ep. 27. Mea mihi conscientia pluris est, quam omnium sermo.

Οὐ μὴ ἀμαρτὴν γινώσκων ἐξοίσει] Vide ad lib. 3. § 4.

Τὰς πᾶσι μάλλον αἰδέμεθα] contra nimirum monitum illud Pythagoricum in aur. carm.

— Πάντων ὅ μάλιστα αἰσχύνοιο σαυτὸν.

Tu plus quam cunctos alios te disce vereri.

cui consonat Democriticum illud monitum, quod supra cum aliis ejusdem notæ attulimus ad l. 2. § 6. vide & ad l. 11. § 26. & l. 10. § 9.

§ 5. Ἐπειδὴν ἀπὸ θανάτου, μὴκέτι αὐτὸν ζῶντα. Itā de animæ statu post mortem incertus fluctuat passim Marcus. de corporis resurrectione multo magis assensionem cohibiturus. quod, nihil est itaq; mirum, si ὁδῶμα ξέγον nec παρὰ δόξον, tantum, sed, παρὰ λόγον etiam, Stoicis Atheniensibus est visum, prædicante Paulo, Act. c. 17. v. 18, 19. Nos melius edocti, eā bonitate præditum novimus esse Deum nostrum, universi conditorem, ut nolit servorum suorum, qui fidele ipsi obsequium in hac vita præstiterint, vel animas, vel corpora in morte prorsus intercideret, sed præmiis futuris utrumque reservari.

Εἰ γὰρ δὴ κρινοῦν ὡς καὶ δίκαιον ἐστίν, sacra attestatur Scriptura. Εἰς τὸν δίκαιον παρὰ Θεῷ Apostol. ad Thess. epist. 2. c. 1. v. 6. & δίκαιοσύνης εἴφανον ἀποδώσει ὁ δίκαιος κριτής. ad Tim. ep. 2. c. 4. v. 8. & εἰ γὰρ ἀδικῶν ὁ Θεὸς ὁπλᾶσθαι τὰ ἔργα ὕμῶν, καὶ τὰ κτήνη τῆς ἀγῆρας. ad Hebr. c. 2. v. 10. Nec tamen hinc sequitur, quod Pontificii statuunt, hominum opera bona dignitatis suæ ratione vitam æternam, gloriāmq; cœlestem itā promereri, ut Deus injustus futurus sit nisi eam illis rependat.

prout Rhemenf. nostri annot. in Luc. c. 21. v. 35. ad Thess. ep. 2. c. 1. v. 5. & Hebr. c. 6. v. 10. Ut omittam enim τὸ ἀξίον, quod illi tantopere urgent, aliud planè sonare, prout nôrunt qui linguam Græcam vel primoribus tantum labiis degustarunt. Rectè Durand. in sent. l. 2. dist. 27. q. 2. Meritum de condigno strictè & propriè sumptum, videlicet pro actione voluntaria, propter quam operanti debetur merces ex iustitia, sic, quod si non reddatur, ille ad quem pertinet reddere, injustè facit, & est simpliciter & propriè injustus, non est hominis ad Deum. quod ille cum multis argumentis confirmasset, concludit tandem, sentire & dicere oppositum esse temerarium seu blasphemum. Quod si quid, inquit, pro bonis operibus nostris datur vel redditur, potius & principalius est ex liberalitate Dei dantis, quam ex

merito nostri operis. Est dicatur, quod quamvis Deus non constituatur nobis debitor ex aliquo nostro opere, constituitur tamen debitor ex sua promissione: sciendum est, quia quod redditur ex promissione præcedente, non redditur ex merito operis de condigno, sed solum vel principaliter ex promissio. Unde patet responsio ad id quod justum esse dicitur. Siquidem ut pie pariter ac præclare Bernard. de grat. & lib. arb. justum apud Deum est ut reddat quod debet; debet autem quod pollicitus est, promissum quidem ex misericordia, sed ex iustitia jam præstandum. justè enim & ex debito requiritur, quodcumque vel gratis promittitur. Et Bellarm. ipse de penit. l. 3. c. 4. explicans Joannis verba illa ex epist. 1. c. 1. v. 9. πῶς ὁτι καὶ δίκαιος. Verba illa, inquit, fidelis est & justus, referuntur ad promissionem divinam. ideo enim Deus justus & fidelis dicitur, quia stat promissis, nec fidem fallit. quod & de iustific. l. 5. c. 15. confirmat ex illis Nehem.

c. 9. v. 8. verbis, Implesti verba tua, quoniam iustus es. Siquidem veritas sive veracitas pars est iustitiæ, ut ex Cicer. de invent. Thom. Aquin. sum. part. 2a. 2æ. q. 109. art. 3. Denique potest aliquid iusto atq; æquo consentaneum esse, quia iustitiæ nullā ratione repugnat, quod tamen nihil injusti, si non fiat, inducat. justum fuit quod Solomon rex à Shimeio mandati violati de Hierosolymis continendo se, pœnas exegit: Regum hist. l. 3. c. 2. v. 46. quibus tamen remissis, nihil injusti admisisset. justum & æquum, quod Abiatharo læsæ majestatis reo, patris causā vitam condonavit. ibid. v. 26. quem tamen si fustulisset, adversus iustitiam nihil peccasset.

Ἦν δὲ καὶ δύνατον] πῶς ἀπὸν κελύεται, εἰ ὁ Θεὸς νεκρὸς ἐγείρει; Paulus, Act. c. 26. v. 8. Athenagoras de resurrect. ἡ ὅτι ἀδύνατον, ἡ ὅτι ἀβέλητον. ἀλλ' ἔτε ἀδύνατον, ἔτε ἀβέλητον. εἰ ἀδύνατον, ἡ ἐκ τῆς μὴ γινώσκον τὸ δυνατὸν, ἡ ἐκ τῆς δύναμιν ἀρκεῖται μὴ ἔχειν πρὸς τὸ ποιῆσαι τὸ ἐγνοσμήριον ἀλλ' ἔτ' ἀγνοεῖν πὶ τὸν θεὸν δύνατον καὶ τὴν δύναμιν, ὅς ἐστιν ἀρκέσαι πρὸς τὴν ὅτι σωματικὴν ἀνάστασιν, δεικνυσθῇ ἡ τέτων αὐτῶν γένεσις. ἐκ ἀδύνατον ἀρε. ἀλλὰ μὴ ἐπὶ ἀβέλητον. εἰ γὰρ ἀβέλητον, ἡ ὡς ἀδίκον, ἡ ὡς ἀνάξιον. ἀλλ' ἐκ ἀδίκον. δίκαιον γὰρ συναμφοτέρων, τὸν ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος ἀνθρώπων πάντων γίνεσθαι ὅτι περὶ ἀνθρώπων ὑπόδικον, τίς τε ἐπὶ τέτοις δέχεται πικρὸν, ἢ πικρὸν. ἔτε ἀνάξιον. εἰ γὰρ τὸ χεῖρον ἐκ ἀνάξιον, τετέστι, τὸ ὁθατὸν ποιῆσαι σῶμα, καὶ παθητὸν πολὺ μάλλον τὸ κητὸν ἐκ ἀνάξιον, ὅτι ὁθατὸν, ἀφθατὸν καὶ ἀπαθείς. ἐκ δὲ ἡ ἐκ δύνατον, καὶ βελητὸν, καὶ δίκαιον, καὶ ἀξιον, ὃ γὰρ διαλυθέντων σωματικὴν ἀνάστασις. verum de mente sola fatagit Marcus; de corpore nihil sollicitus, quod nec se, nec suum, nec sui quicquam à quoquam censeri volebant Stoici.

Ἐκ τῆς μὴ ἔπος ἔχον] Æquior certè erga numen divinum Marcus, licet Ethnicus, qui nihil in-

ατελῶς ἐμὸν θέν. ἂν γὰρ μὴ ἔλεγε τὸ παρὰ πᾶν ἐν τῷ βίῳ, χαλεπὴ ἀσκήσις καὶ περὶ τούτου. ὁ δὲ παρὰ πᾶν ἐνικησέν. Vide ad l. 3. § 6. Senec. ep. 80. Nihil est, quod non expugnet pertinax opera, & intentā ac diligens cura: robora in rectum quamvis flexa, revocabis; curvatas trabes calor explicat; & aliter natae in id finguntur, quod usus noster exigit. quanto facilius animus accipit formam, flexibilis & omni humore obsequentior? & ep. 80. de athletis agens. Illud maxime revolvam tecum, si corpus perducere exercitatione ad hanc patientiam potest, quā & pugnos pariter & calces non unius hominis ferat, quā solem ardentissimum in ferventissimo pulvere sustinens aliquis, & sanguine suo madens, diem ducat: quanto facilius animus corroborari possit, ut fortunae ictus invictus excipiat, ut projectus & concuscat exurgat? Idem de ira l. 2. c. 12. Nihil est tam difficile & arduum, quod non humana mens vincat, & in familiaritatem perducatur assidua meditatio: nullique sunt tam feri & sui juris affectus, ut non disciplina perdomentur. Mox, ubi varia hujus rei exempla protulerat; Mille sunt alia, in quibus pertinacia impedimentum omne transcendit, ostenditque nihil esse difficile; cuius sibi ipsa mens patientiam indiceret.

Ἡ χεὶρ ἢ δεξιὰ. Τὴν δεξιὰν τῆς ἀεισεργείας κρίνεται ὅτι, multis locis inculcat, multisq; rationibus contendit Aristoteles de partib. animal. l. 3. c. 4. & l. 4. c. 8. de animal. iness. c. 4. ethic. Nicom. l. 5. c. 7. & Eudem. l. 4. c. 5. & in problem. l. 21. q. 12, & 13, & 19, & 31. Idem tamen, Καὶ ταί, inquit, ἐνδεχεται πάντας ἀμφιδεξίους γίνεσθαι. Ἐἰ γὰρ πάντες τῇ ἀεισεργείᾳ μελετῶντες ἀπὸ βέλλων, ἡγοῦμεθα ἀν' ἀμφιδεξίους· ἀλλὰ φύσει γὰρ ἀεισεργεῖ ὅτι καὶ τὰ δεξιὰ ἔστιν ἡ τῶν φύσει βέλων ὅτι καὶ ἀεισεργῶν, καὶ πᾶσι ποιῶν τῇ ἀεισεργείᾳ, καὶ ἀπὸ τῇ δεξιᾷ. Vult omnino dextra naturā fortiora ac validiora sinistris esse. At Plato, (quem & hoc nomine is notat, polit. l. 2. c. 10.) de legib. l. 7. hoc tanquam delirium exagitat, Ὡς ἄρα τὰ δεξιὰ καὶ τὰ ἀεισεργεῖ διαφέρουσι ἐπὶ ἡμῶν φύσει περὶ τὰς χεῖρας εἰς ἐκείνας καὶ περὶ τὰς χεῖρας, quod & refutare conatur primo membrorum reliquorum exemplo. ἐπεὶ τὰ γὰρ ποταμοὶ τε καὶ τὰ καὶ τὰ ἡμῶν ἐστὶν διαφέρουσι εἰς τὸ πόντος φαίνεται. quod idem de oculis auribusq; dici poterat; & nutricum matrumq; maxime infantiæ usuique pravo adscribit. Τὰ δὲ καὶ χεῖρες ἀνοίει [* ἀνοίει alii] τερρῶν καὶ μητέρων ὅς γε χαλεπὸν γέννημα ἔχουσιν. τῆς φύσεως γὰρ ἐκείνων καὶ μελῶν χαλεπὸν ἐπὶ ῥοπήσις, αὐτὸ δὲ τὰ καὶ ἡδὴ [* ἔστιν forsan] διαφέρει αὐτὰ πεποιήκαμεν, ἔκ δὲ τῶν χεῖρων. Dein rejicit etiam operum quorundam instantiis: ἐν ὅποις μὲν γὰρ καὶ ἐργῶν καὶ μέγα διαφέρει, λυγρὰ μὲν ἐν ἀεισεργείᾳ χεῖρας, πλεονεχῶς δὲ ἐν δεξιᾷ, περὶ γὰρ ἐστὶν, καὶ ὅσα ποιῶντα· τῆσι δὲ περὶ γὰρ χεῖρας χεῖρας, καὶ εἰς

ἀλλα, μὴ δὲ, ἔτω γὰρ χαλεπὸν γέννημα. Siquidem in quot quibusq; operibus utraque ut amur nihil refert, sicut inter lyram tangendam, lyram sinistram, plectrum dextram, an è converso teneamus, nullius momenti res est. aliaq; ejusdem rationis, quicunq; animadverterit, is his exemplis edoctus, ni ad alia etiam negotia, ubi oportebit utraq; pariter citra discrimen usus fuerit, insano certe parum distabit. quæ verba ideo lubentior verto, cum quia Serranus ita reddidit, ut sensum auctoris haud clarè satis expresserit; tum ut locum ab interpunctione prius laborantem restitutum explicemque. demum ratiocinatur à ritu gentium quorundam. Ἐδειξε γὰρ τὰ ταῦτα ὅτι καὶ Σκυθῶν νόμος, ἔκ ἐν ἀεισεργείᾳ μὲν τῶν ἀπάντων, ἐν δεξιᾷ δὲ οἷον περὶ γὰρ μόνον· ἀλλ' ὁμοίως ἐκείναις ἐπὶ ἀμφοτέρω χεῖρας. quibus accenseri possunt & Benjamitæ illi funditores ἀμφιδεξίους, insigni in eo genere artificio præditi. Judic. c. 20. v. 16.

Διὰ τὸ ἀνέδισον] ita Plato supra, διὰ τὰ ἡδὴ, οὐδ' ἔστιν, potius.

Τὸ χαλεπὸν γέννημα ἔστιν ἡ δεξιὰ καὶ ἡ ἄριστερ. Neque hoc Plato penitus tacuit. Πάμπολλα δ' ἔτερεα ποιῶντα περὶ γὰρ γέννημα ἐν ἡνιοχίαις τε ὅτι καὶ ἐν ἐτέροις· ἐν οἷσι μαθεῖν δυνάμεν, ὅτι περὶ φύσιν καὶ τὰ ἀνέδισον οἱ ἀεισεργεῖ δεξιῶν ἀνέδισον καὶ τὰ ἀνέδισον.

Τὸ γὰρ ἡδὴ δισκῶν] Itaque Plato, διαφέρει γὰρ πᾶν πολὺ μαθῶν καὶ μαθόντων, καὶ ὁ γυμνασάμενος καὶ γυμνασάμενος. Multum interest inter eum, qui utraq; manu uti didicerit, assueveritque, & eum qui alterutri tantum. quod & à re athletica, & à militari, mox comprobatur. Ideo autem usus obtinuit, ut ad frænum sinistra adhibeatur, quod dextra vel virgæ, quæ equus regitur, vel armis, quæ gestanda ac utenda fuerint, putà enī hastæve exerendis, exercendisq; immunis relinquatur. Xen. de re equestri. Ὁ ἵππος τῇ μὲν ἀεισεργείᾳ ἀγείρει τὴν ἵππον, τῇ δὲ δεξιᾷ τὸ δένει χεῖρ, quanquam posset & alia assignari ratio, cur frænum fortius sinistra teneatur; si verum foret, quod Solinus habet, polyhist. c. 1. Parti dextræ habilior ascribitur motus, laeva firmitas major. Verum in hoc Solinum rejicit meritò Cl. Salmasius. quem vise sis in exercitationum thesauro illo πολυμαθῶν.

§ 7. Ὅποιον δὲ καταληγῆναι ἔσθ' ὅτι θανάτου] qualem ipse se velit à morte deprehendi. Vide l. 6. § 30. ad finem. estq; hæc lectio satis commoda. non celabo tamen suspicionem meam; legi posse non minùs commodè καὶ τὰ λεγόμενα, qualem te à morte relinqui oporteat; sive necesse sit, & quod animam, & quod corpus attinet. siquidem quales nos, quoad corporis statum, mors deprehensura sit, καὶ ἐφ' ἡμῶν ἔστιν, ut cum Stoicis loquamur.

Τὴν βεβαρημένην τὴν βίαν] vide ad l. 2. § 17. & l. 4. § 26. & l. 5. § 24.

Τὴν ἀχάριαν] vide ad l. 4. § 3. 50.

§ 8. Τὴν ἀχάριαν

§ 8. Γυμνὰ ὄψ' φλοιδῶν] vide lib. 3. § 11. & sup. § 2. Mar. Casimirus Lyric. l. 3. od. 12.

*Si primum vacuis demere corticem
Rebus, Fusce, velis, cetera diffuunt,
Verne more nivis, quæ modò nubium
Leni tabuit halitu.*

Τίς δ' εἰωτῶ ἀρολίας αἰπῶ] Forſan [πῶς πᾶς] πς, vel [ὅπ πᾶς] πς. quia ſequitur, πῶς ἔδεις ἔσ' ἄλλω ἐμπύξεναι. (de quo vide l. 5. § 34.) hoc eſt, quod ille apud Plut. de tranquill.

Ουπς; ἐμοὶ ὄψ' ἄλλῳ ἐπύπῳ, ἄλλ' ἐγὼ αὐτῶς. ita enim legendum, non ἄλλων. vide lib. 7. § 16.

§ 9. Παγκραπᾶς ἢ, ἐγὼ μονομάχῳ] pugili, ſive panceratiſtæ, non gladiatori. quia alter armis nativis ἢ περσούς, lib. 10. § 38. alter depugnat adſciti- tiis, itaque gladium ſi depoſuerit, ſtatim occidi- tur; alter manum præſtò ſemper habet; nec quic- quam ampliùs, niſi ut dextrè utatur, eſt opus.

Ἄνι ἔχει] De virtute pariter Antiſthenes, Ὅπλον ἀναφαίρετον, ἀρετῇ. Laërt. l. 6. at quod de baculo Aristot. de motu animal, c. 8. idem de enſe, vel alio quovis telo, dici poteſt. Γίνεται ὡς τὸ ἀφαίρετον μέ- ρος, ἢ βακτηρία. vide lib. 11. § 36. ſed & Clean- this placitum ibid. lib. 7. in Zenon. διαπαιτὸς χεῖρ τῇ ἀρετῇ ἀναπόκληθ' ἵνα ὅτι ἢ πάντοτε τῇ ψυχῇ χεῖται ὅς τε τελεία ὁ σπασμῶς.

§ 10. Τοιαῦτα τὰ περίγματα] leg. ποῖα αὐτὰ τὰ περίγματα. qualia ſint ipſa per ſe nuda. ut ſup. § 8. & l. 8. § 11.

Διαιρῦντα] de diſtributione iſta, vide lib. 2. § 3° 12. & l. 4. § 21.

§ 11. Ἠλίκευ ἐξείσαν] Vide lib. 7. § 53, 54.

§ 12. Τὸ ἐξῆς τῇ φύσει μῆτε θεοῖς μεμπέον] τὸ illud D. Boot. vult eſſe caſus primi. ut ſit τὸ ἐξῆς τῇ φύσει, clauſula, ſuperioribus periocham iſtam annexens, ſenſumq; hunc exhibeat; Quod ex rei natura ad ea quæ ſuprà poſta ſunt conſequitur. At interpres uterq; in caſu quarto accepit. Quod ad naturam conſequitur. Xyl. Quicquid in ſerie ac ſequela⁴⁰ eventuum naturalium ordinaria contingit. Caſ. Ego malim, quicquid contingit nature conſentaneum, de eo nec Diſi culpandi nec homines. hoc eſt, nulla de re. πάντα γὰρ καὶ πῶς τῷ ὄντι φύσιν. τὸ ἐξῆς τῇ φύσει. ſicut lib. 7. § 54. τὸ ἐξῆς τῇ κατασκάδῃ. Idem quod lib. 2. § 9. τὸ ἀκόλουν τῇ φύσει. Syn- taxis autem eſt, qualis apud Gregor. Naz. in Baſil. Τίς τῷτο ἐκ ἐπιμετέθ' μάλλον, ἢ μεμπέθ'; vide ſup. § 5.

Ἀκοντες] Vide lib. 11. § 18. conſid. 3. Δεῖ δ' ὅς ἂν κακουργῇ ἀκων, συγγνώμῳ ἔχειν. Hippiaſ apud Platon.

Ουδενὶ μεμπέον] Epictet. lib. 3. c. 26. 'Ου δὲ μέμρεθ' ἑδνὶ, ἐγκαλέειν ἑδνὶ, περὶ δὲ τῇ διοικήσει ὄψ' ὅλων. ita enim legend. non περ- δέδναι. Et ibid. c. 10. Μὴ θεὸν μέμψανται, μὴ

ἀνθρώπων. Idemque enchir. c. 5. Ἀπὸ δ' ἴτε ἔργον τὸ ἄλλοις ἐγκαλέειν, ἐφ' οἷς αὐτὸς περὶ κακῶς ἡργυμὸς παρὶ δέδναι, τὸ εἰωτῶ. περὶ δ' ἀμύδον, τὸ μὴτ' ἄλλοις, μὴτ' εἰωτῶ.

§ 13. Πῶς γελοῖθ'] Plaut. Trucul. 2. 1. Vertit ſeſe rota viciffim: Stultus eſt, qui id admiratur.

Ξένθ'] Vide lib. 4. § 29. & lib. 8. § 15. Antiſthenes apud Laërt. lib. 6. πῶς οὐδ' ἔξινον ἑδν, ἑδ' ἀπο. locus mendi manifeſtus, in quo tollen-

do fruſtrà operam poſuerunt viri magni. Am- broſ. Camald. novum quaſi χανδὸν legerit. quidam, ἑδ' ἀξέερατον. quod Henr. Stephan. non probat. ἀπο tolerari poſſe putat; ſed ſuſpectum tamen ha- bet. If. Caſaub. quid ſi ἀπὸν legatur? ut ſapienti nihil deeſſe velit. verum hoc, ut aliquid videatur, non ſatisfacere tamen ipſe profitetur. haud infe- licior iſtis ſaltem forſan futura eſt conjectura no- ſtra, ſi ἑδ' ἀποσδύκηνον reſcribamus. conjunxit hæc certè Marcus noſter ſup. § 1. Ξένθ' ὦν πῶς πα- ρείδθ' ἢ θανμάζον, ὡς ἀποσδύκηθ' α, τὰ καθ' ἡμέ- ρων γιγνόμενα.

§ 14. Ἦτοι ἀνάγκη ἐμαυτῷ ἀπαράταθ' τάξις, ἢ περιτοια ἰλάσθ'] Caſ. aut fatum, (idque vel neceſſitas abſoluta, & decretum inevitabile, vel placabilis flexibilisque providentia.) aut confuſio for- tuita. &c. ut videatur legiſſe, ἢ τοι εἰμυμύνη, [ἢ ἢ] ἀνάγκη [ἢ] ἀπ. τ. &c. At Xyl. aut neceſſitas fatalis, atque ordo inevitabilis, ut [ἢ] alterum tan- tum incertum voluerit, cui accedo potiùs, quan- quam malim ἀπαράτατον inevitabilem, quam ine- vitabilem reddere. Certè fato τὸ ἰλάσθ' nullo mo- do convenit. Maro En. l. 6.

Deſine fata Deum ſpecti ſperare precando. ad quem locum Servius: locutus eſt ſecundum Epi- cureos qui dicunt;.

Nec bene promeritis capitur, nec tangitur ira. Eſt Lucretii lib. 1. quanquam & Stoicos adſicere potuerat, & hos magis, quia fata illi nulla agno- ſcebant.

Φυμὸς ἀκρότηθ'] confuſio inanis. Xyl. con- fuſio merè fortuita. Caſ. ſive temeraria. φυμὸς ἀ- κρότηθ', confuſio temeritatis; quo vocabulo uſus eſt Marcus & lib. 2. § 13. ἀντὶ τῷ εἰμυμύνη, temeraria, fortuita. Lugd. edit. φυμὸς ἀκρόταθ' pro quo Annot. ἀκρόταθ' ſubſtituit; vertitq; confuſio duriffima. Heſych. certè, Ἀκρότατοι, ἀσυνήτοι. κίς γὰρ θεοῖς γένθ'. ex Heſiodi oper. l. 1. v. 433.

Δαφνῆς δ' ἢ πτελέως ἀκρότατοι ἰσοδοῖς.

Verum τὸ ἀκρον iſtic non magis locum habet, quàm οἱ κίς, aut etiam δειπες ἢ ἱπες, vermiculi il- li ſcil. à quibus vocabulum id deſumptum eſt. confuſio nimirum dura planè, quam corrodere coſſi ne- queunt. Ego ſiquid mutandum (quod nihil eſt ne- ceſſe) videretur, εἰ καὶ ἀκρόταθ' mallet. quod optime convenit cum eo quod ſequitur, ἀπερὸς αὐτῶθ'. ſiquidem, quæ rectore carent, temerè feruntur.

Ἀπορ-

Ἀπερσάτης] id est, χρεῖς τῇ περσάτῃ, sive ἀνηγεμόνδι] uti ipse se mox explicat. Hefych. ἀπερσάτης, ὁ μὴ ἔχων περσάσαν πύος. cui nemo praeest; vel etiam, qui nulli. utrovis enim modo sumi possunt Hefychii verba. verum istic ἀπερσάτης passivè sumitur; quomodo eidem ἀνεπρσάτην est ἀφύλακτος, ἀνεπισκοπὸν, cui curator & inspector nullus est.

Εἰ μὴ ἀπαρξάτος ἀνδρῶν] Senec. epist. 16. Quid mihi prodest philosophia, si fatum est? quid prodest, si Deus rector est? quid prodest, si casus imperat? nam & mutari certa non possunt: & nihil preparari potest adversus incerta, si aut consilium meum Deus occupavit, decrevitque quid facerem, aut consilio meo nil fortuna permittit. Quicquid est ex his, vel si omnia haec sunt, philosophandum est. sive nos inexorabili lege fata constringunt, sive arbiter Deus universi cuncta disponit, sive casus res humanas sine ordine impellit & jactat, philosophia nos tueri debet. haec adhortabitur, ut Deo libenter pareamus, ut fortune contumaciter resistamus: haec docebit, ut Deum sequaris, feras casum.

Ἀξίον αὐτὸν πόλιν τῆς ἐκ τῆς θείας βονδίας] vide supr. ad § 1. & l. 9. § 28.

Ἀσπρίζε] gratum habe, gratulare tibi. Cas. contentus esto. Xyl. sat habecas. vide l. 5. § 9. ἀσπρίζεν εἰς τὰ πλείω.

Καὶν ἀειφύειν σε ὁ κλύδων] Melius faniusque consilium, quam Marcus hic, suggerit nobis Augustinus de divers. serm. 19. Transseunt omnia cum diebus; noli tu transire cum illis. est quò te teneas, ut non transfeas. res humana tanquam fluvius decurrit, tene te ad lignum nè traharis. quo me teneo? verbo Dei, quod manet in aeternum. Petr. epist. 1. c. 1. v. 23, 25. & ibid. serm. 24. Vis comprehendere verbum manens? noli sequi flumen carnis. quis comprehendat verbum manens, nisi qui in ipso manet? Idemque de verb. Apost. 4. In Deo spem pone. si posueris spem in ipso spiritu, quò homo es, (quod Marcus hic monet) iterum spiritus tuus in carnem relabitur, quia non dedisti eum illi à quo suspendatur. ut contineas te, noli remanere in te, transcede te; in illo te pone, qui fecit te.

§ 15. Τὸ μὲν τῶν λυχνηφόρων] collatio gemina Christi illi, Matth. c. 6. v. 22, 23.

§ 16. Ὅτι ἡμαρτί] forsan, ὅτι ἡμαρτί τις. ut τις exscriptori minus cauto exciderit, dum in τί, quod proximè sequebatur, oculum intendit.

Τί δὲ διδω, εἰ τὸ τοῦ αἰμαρτημα] Vide l. 11. § 18. considerat. 5.

Εἰ δὲ ἡμαρτί] etiam si peccarit quis, poenitentiam satisfactionis iustae loco haberi postulat. vide l. 1. § 7. Arrian. de gest. Alex. l. 7. Μόνη γὰρ ἐμοὶ γὰρ δοκῶ ἵστας ἀμαρτίας ἐμολογεῖν τὴν ἀμαρτάνοιαν, καὶ δῆλον ἔστι αὐτῷ μετὰ γνῶσκοντα. ὅς τις παθεῖν πᾶσαι, καὶ πάντῃ χα-

λεπὰ τὰ παθήματα φωνόεντα, εἰ δὲ δέσας αὐτὰ ξυγχωρήσῃ, καὶ καλὰ ἐδέσθην. Petron. satyr. Savi quoque implacabilisque domini crudelitatem suam impediunt, quando poenitentia fugitivos reduxit; & dedititiis hostibus parcimus.

Κατέκρινεν αὐτὸς ἑαυτὸν] quod Galen. de affect. corrig. c. 4. καλὰ γνῶς ἑαυτῶ. vide lib. 8. § 10. Juvenal. sat. 13.

Exemplo quodcumque malo committitur, ipsi displicet auctori. prima est haec ultio, quod se iudice, nemo nocens absolvitur. —

Ὅμοιον τὰ τοῦ καλὰ δρῶντος τῷ ἑαυτῶ ὅφιν] Plut. de sanit. conserv. Ὅ γὰρ ἐκ τοῦ τῶν ἀναλογισμῶν δὲ δῆμος αἰμαρτίῃ τῷ ψυχῶ. Et de tranquill.

Ἡ σωῆσις, ὅτι σωοῖσθαι δεινὸν ἔργον αἰνέειν, (ex Euripid. Orest. i. e. τὸ σωθῆναι, ut Stob. explicat tom. 2. tit. 24.) ὅς ἔλκος ἐν σαρκεὶ, τῇ ψυχῇ τῷ κατὰ μέλειαν, αἰμαρτῶσαν ἀπὸ καὶ νύσταν ἀναπολείπει. Senec. de ira lib. 3. c. 26. Maxima est factae injuriae poena, fecisse: nec quisquam gravius afficitur, quam qui ad supplicium poenitentiae traditur. Nulla major poena nequitiae est, quam quòd sibi displicet. Idem epist. 42. Est autem, δρῶντος καὶ καλὰ δρῶντος de arboribus propriè dictum, ὅτι τῷ δὲ λεπτὸν ὁμῶν δρῶν, ut Grammatici volunt, quibus cortex dilacerando detrahatur. nam quòd Etymologus addit, de hominibus victus gratia, cum glandibus primò vescerentur, ad mutuam usque sui dilacerationem secum invicem depugnantibus, quòd verbo originem dederit; merum est nugamentum. Indè ad homines traductum & ὅτι θῆναι plurimùm usurpatum. ὅταν τις ἑαυτὸν κατὰ πλῆθος ὅτι θῆναι. Hefych. De athletis usurpavit Marcus l. 6. § 19. & Apollonius ibi relatus. de hastà vulnerato, Homer. Il. π. v. 324.

— πρυμνὸν δὲ βραχίονα δειρὸς ἀκωνή

Δρύφ' ἀπὸ μυώνων.

de naufrago ad scopulum alliso, Odyss. ε. v. 426.

Ἐν δ' ἀπὸ ῥινός τε δρύφου.

de aquilis, sese invicem, an eos, quorum ora involaverant incertum, lacerantibus; Odyss. β. v. 153.

Δρυφὰ μὲν δ' ὀνύχοισι παρειὰς ἀμφὶ τε δειρὸς. de mulieribus luctu & mœrore correptis, Hesiod. in scut. Herc. v. 243.

— καὶ δ' ἐδρύοντο παρειάς.

de Hecuba Euripides;

— δρύοντα τε παρειὰν,

Δίαυμον ὄνυχά πῃ δὲ μόρα ἀπαργυροῖς.

— dilaniatque genas,

Unguem cruentum lacerationibus adhibens.

Et in epigram. anthol. — καλὰ δρύοντα παρειάς.

Indè, ἀμφιδρυφὸς ἄλοχος, sive γυνή. Il. β. v. 700.

cui — ἀμφιδρυφὸς εἰς παρειάς. Il. λ. v. 393.

Utrisque lacerata, sive laniata, genas. ut Maro

Æn. l. 12. Et roseas laniata genas.

καλὰ

Καὶ ἀφ' ὧν ἵνα ἴταque πλὴν ὅσον est, quod Silius
bell. Pun. l. 8. Ora manu lacerans.---

Et Naso metam. l. 11.

Ora, comam, vestem lacerans.---

quæ omnia in luctu fieri assolent: sed nec in pœnitentia remorsu, ubi acrius is'urget, minùs. Sic enim de Alexandro post Clitum interfectum, Curtius l. 8. c. 2. laniare deinde os unguibus. haud ineptè ergo Marcus pariter ait habere se, si pœnituerit, ac si id fecisset, quod per doloris vim à pœnitentia obortam, fieri etiam non rarò solet.

Τὸ μὴ θέλοντι πλὴν συνελὼν ὅπῃ ἐν τοῖς σύκοις φέρεται. Ità l. 4. § 6. θέλει πλὴν συνελὼν ὅπῃ μὴ ἔχειν. Ad Marci mentem Senec. de ira l. 2. c. 10. Non irascetur sapiens peccantibus. quare? quia scit neminem sapientem nasci, sed fieri. Scit paucissimos omni ævo sapientes evadere. quia conditionem humanæ naturæ perspectam habet: nemo autem naturæ sanus irascitur. quid enim si mirari velit, non in sylvestribus dumis poma pendere? quid si miretur, spine-²⁰ta sentesque non utili aliqua fruge compleri? nemo irascitur, ubi vitium natura defendit. Illud verò ἐν σύκοις suspectum forsan alicui esse possit, tanquam ab interpolatoris cuiuspiam manu, non à Marco ipso extiterit. cum non tam in fructu ficus ὅπως iste, quam in frondibus & stirpe ipsa deprehendatur. Synes. de provident. 2. Καὶ τῆς συκῆς ὁρῶντο γλυκύτατον μὲρ τὸν καρπὸν οὐκ ἄλλ' ὅτι φλοιὸν καὶ ῥίζαν καὶ κέλευρον; ἀπὸ τῆς ὁπωδύσεως. Plutarch. item Sympos. l. 5. c. 9. Γλυ-³⁰κύς ἐστις καρπὸς ἀπὸ δένδρου οὗ ἐστὶ πικροτάτου. τῆς γὰρ συκῆς τὸ δένδρον ὁπωδύς ἐστιν ὥστε κέλευρον μὲρ ἐκείνου δριμύτατον καπνόν, καὶ ἀκαυθίστου ὃ πλὴν ἐκ τῆς τέφρας κορίαν ῥυτμικωτάτῃ παύσειν ἵνα δριμύτης. verum nec fructus quoque lacteo isto humore, antequam maturitatem consequatur, immunis est; quem ideo pomi infantiam vocat Plinius l. 18. c. 19. Idemque ibid. c. 28. succus lacteus in capite scis, in corpore non item. & l. 23. c. 7. Exprimatur ante maturitatem pomi. Plutarch. ipse ibid. lib. 6. 40 c. 10. τὸ φυτόν ἀπάρτων ὁπωδύσεται ὥστε καὶ τὸ σύκον αὐτὸ, καὶ τὸ ξύλον, καὶ τὸ ἔρπον ἀναπεπλήσεται. leg. καὶ τὸ φλοιόν, vel καὶ τὸ ἔριον ἀναπεπλήσεται.

Ἡ γὰρ βρέτη κλαυθμυεῖται. Senec. de ira. l. 2. c. 9. Si irasceris juvenibus senibusque quid peccant; irascere infantibus, quid peccaturi sunt. Nam quis irascitur pueris, quorum ætas nondum novit rerum discrimina? major est excusatio, & justior hominem esse quam puerum. quod autem de infantium vagitu Marcus, idem de grunum clangore Liban. orat. 12. 50 Ὡστερ' ἐκ αὐτῶν ἐκόλασε γαργύρας διὰ πλὴν κλαγγήν ἔπος ἐδὲ ἐκείνης [διὰ πλὴν σάσιν καὶ πλὴν ὕσειν.]

Τί γὰρ πάθῃ; quod lib. 10. § 30. τί γὰρ ποιήσει; quid enim faciet? Lucian. ad eum qui dixerat, Prometheus. c. π. τί γὰρ πάθῃμι; ἐμμερετέον γὰρ οἷς ἀπαξ σφραγισμένοι. quid enim faciam? &c. Idemque in spe-

culantib. τί γὰρ ἐν πάθῃσι περ, ὅποτε φίλος ἀνὴρ βιάσεται; quid enim faciat quis, ubi vir amicus uoluerit? Laco apud Elianum l. 9. c. 27. quod lacrymas mitteret, reprehendenti, τί πάθῃ; καὶ γὰρ αὐτὸς τέτυκται. αὐτοὺς δὲ μὴ ῥῆ. Joan. Chrysost. in 2. ep. Cor. orat. i. καὶ τί πάθῃ, ὅτι μάρτυρ' ἐστὶς καὶ πάσῃ νῦν; Quid faciam, cum martyrii jam tempus non sit? Galen. method. l. 10. τί αὖ ἐν περ πάθῃσι σφραγισμένοι; μήτε ἔργῳ μήτε λόγῳ περὶ ἀνῆνα σφραγισμένοι; Terent. Heautontim. 4. 1.

Quid cum illis agas, qui neque jus, neque bonum atque æquum sciunt?

Ἐἰ ἔν γ' ὁρῶς; εἴ; si igitur trux es. Xyl. imò, si acer ipse validusque es.

§ 17. Ἐἰ μὴ καὶ δῆλον; vide ad l. 3. § 6, 7. sed & Epictet. dissert. l. 1. c. 2.

Ἡ γὰρ ὁρμή σου ἐστὶν εἰς τὸ πᾶν αἰὲς ὁρᾶν. Sententia defecta. Cas. Teneas semper propositum tuum ab omni necessitate ac coactione liberum. ac si scriberetur. ἢ ὁρμή σου ἀβίατος ἐστὶν. At Xyl. hæc sequentibus conglutinat. Tui animi motus ita sunt compositi, ut omnia circumspicias. mihi nec istud placer, nec, quod censeam sentiamve, probabile aliquid impræsentiarum occurrit. forsan ἢ γὰρ ὁρμή σου ἐστὶν εἰς [τάδε] πάντη. etenim conatus tuus ad ista, τὸ καὶ δῆλον scilicet καὶ τὸ ἀληθές, omnino tendat. ut τὸ αἰὲς ὁρᾶν adsequentia pertineat. vel etiam si ἀβίατος illud admittere libuerit; ἢ γὰρ ὁρμή σου ἀβίατος εἰς τὸ πᾶν. impetus enim, sive conatus tuus non est coactioni aut vi ulla ex parte obnoxius, quod minus ab eis abstinere possis; vel quæ officio tuo adversantur, agendis, vel quæ veritati repugnant, dicendis. vide l. 10. § 33.

§ 18. Τὸ πλὴν φαντασίαν σοι ποιεῖν. quod se obicit tibi. Casaub. quod cogitationem tuam commovet. Xyl. imò, quod phantasiā tibi afficit. ut lib. 3. § 11.

Ἀναπύσσειν διαρῆντα. vide supr. § 8. 10.

§ 19. Κρεῖττον π καὶ δαιμονιώτερον. τὸ ἐν σοι θεῖον. supr. § 1. & l. 11. § 19. τὸ ἐν σοι θεῖότερον μέρους. vide Julian. infrā ad § 26. Epictet. l. 1. c. 3. τί γὰρ ἐμὴ; ταλαιπώρον ἀνθρώπου εἶναι καὶ τὸ δουλέειν καὶ σαρκίᾳ ἀλλ' ἔχεις π καὶ κρεῖττον καὶ σαρκίᾳ. π ἔν ἀφῆς ἐκείνου, τέτοις σφραγισμένος; leg. σφραγισμένος. de qua voce vide Synes. epist. 57. suprā ad § 3. & Marcum l. 10. § 24.

Τὸν νότον ἀσπάζεσθαι. vide ad l. 2. § 2. & l. 10. § 38. Clemens Strom. l. 4. Δὴ γὰρ κτείνει τὸν κρείττω τῆς ἐαυτοῦ γνώμης; καὶ νενεργασμένος, ἀφύρῃ δυνάμει ὁργάνων, ἀφορμῇ τῶν μόνων παρὰ τῆς ἐξωθεν αἰτίας λαμβάνοντα.

Τί μοι νῦν ἐστὶν ἡ διανοία. vide l. 5. § 11. & l. 10. § 24.

§ 20. Τὸ μὴ εἶναι. vide l. 2. § 16. & infrā § 24. Ἐπὶ τὸ κοινωνικόν. vide l. 5. § 16. & l. 7. § 55. & l. 8. § 34. & l. 11. § 21.

Nec qui Paonias agris mortalibus herbas

Sæpe erraturam ferre laborat opem.

Sæpe dolor tenui morbo: produxit acerbo,

Tollere quos nullis sit medicaminibus:

Sæpe diu seruo jactatum corporis æstu,

Contactu sanum reddidit una manus.

Sic fato sors læta venit, contraria fato:

Nec vitare datur, quæ placuere Deis. Grot.

Indè Propertio l. 3. eleg. 3. mortis dies parca, hoc est, *παραμύθη*, ut rectè Scaliger. vide ad l. 2. § 4. 10 & ad l. 4. § 23. & ad l. 8. § 20. & infr. § 36.

Ποτὲ μὲν ὅ γ' ἵστα] Datur hinc conciliatio dictorum illorum, quæ adversari superioribus videri poterant: *homines violentiæ deditos, non dimidiaturus dies suos*; hoc est, nō dimidium quidem dierum suorum exacturos esse, Plal. 55. v. 23. quosdam etiam, *defung;* *ימי בלב* Job. c. 15. v. 32. hoc est, *ἐν ἐκ ἡμέρας ἡμέρας* Sept. in die non sua. Vatabl. & Pagn. & *ימי בלב* Job. c. 22. v. 16. i. e. *advers;* Sept. ante tempus suum. Vulg. siquidem si natura propriæ rationem habemus,

Quota pars moritur tempore facti?

Sen. Herc. Oct. 2. 2. quia, pauci ad senectutem perveniunt. Cic. de sen. pauci eum vitæ terminum assequuntur, quem constitutionis nativæ virtute poterant, si finistri nihil intervenisset. verum, si nature communis, uti Marcus loquitur, hoc est, numinis divini dispositionem ac dispensationem spectamus, nemo nisi suo die moritur. Sen. ep. 69. etiam qui immaturus maximè obisse videtur,

cultis suum, — metâque dati pervenit ad ævi.

Idem ad Marc. c. 20. ex Æn. l. 10. Itaque non fuit necesse, ut Servius quod Virgiliana duo illa conciliaret, Æn. l. 10. — Stat sua cuique dies. — & de Didone l. 4.

— nec fato, meritâ nec morte peribat,

Sed misera ante diem; —

ad illud confugeret, *poetas secundum Sectas varias loqui*; illud ex Stoicorum, hoc ex Epicureorum sententia protulisse, Videmus enim, Marco auctore, utrumque etiam Stoicorum placitis esse satis consentaneum. alia Servii conciliatio videri poterit ad l. 4. quam quia prolixior est, nec ad nostri mentem, omitto.

Νεαρὲς αἰὲ] vide supr. § 21. & l. 7. § 25.

Καλὸν ὅ αἰὲ πᾶν καὶ ὥραον] vide l. 4. § 23. & l. 10. § 20.

Οὐδ' αἰχρὲν] vide l. 2. § 11. & l. 4. § 3. & l. 8. § 1.

Συμμέρεν καὶ συμπερέμεν] vide l. 2. § 11. & l. 3. § 4. *συμμέρεται καὶ συμπερέμεν*. verito autem istic; concludens, *congruum. συμμέρεται convenire, congruum esse*. Liban. orat. 11. Θαῦμα πίνω ἐπεὶ ἐπὶ τῆς αὐτῆς βασιλείας παραπλήσιον τε καὶ παραπλήσιον τὰ σέπτ' ὦ τὸ μὲν ὅδ' ἔδωκε θεὸς συμμέρεται τῇ ὃ τῷ ἔργον δεῦρο μελέσσει

δέσσεια, aliud sub eodem regno miraculum contigit, priori geminum, nec geminum tamen. in hoc enim convenit, quod circa Deos fiebat: in hoc discrepat, quod in Deis peregrinis istuc translatis: cum prius nimirum in patriis restitutis exhibeatur. ut Fed. Morellius hic, ut alibi sæpenumero, non dormitavit, sed altum dormivit; cum vertit, Regi enim circa Deos, ad cultum confert hospitium: huic autem est, quod peregrinarum migratione distet.

Θεοφύκτος ὁ περὶ αὐτῶν καὶ τ' αὐτὰ θεῶ] ista cum sequentibus Xyl. vertere neglexit; vitiosa suspicatus, an de sensu ambiguus, incertum. Θεοφύκτος, quemadmodum & δειλνῆτος in sequiorem partem fumitur haud rarò, pro arreptio, sive lymphatico. Itaque apud Plut. Adulator, quod eum cui se accommodat, *δεινδαίμονα ὄντα*, superstitionibus restrictum, hac etiam in parte superare videatur, Θεοφύκτος, sive arreptitium se simulat. ut τὸ Θεοφύκτος, sit etiam τὸ δεινδαίμων & excessus, aut affectus saltem illo vehementior. Verum à Marco accipitur in meliorem partem, pro eo, qui numini ferendum, agendum se totum permisit. nec aliter ferè à Philone Judæo, & Dionysio illo, qui Areopagitæ titulum præfert, usurpatur. est autem tralatio ab eis desumpta, qui instinctu quodam divino agitantur; cuiusmodi vates sunt, καὶ οἱ ἐν θεοι. ita de Æschine Philostratus: τὸ δέως λέγειν, ἔπειτα μὲν ἐπεχρῆσθαι σοφιστῶν ἀνδράς. ἀπ' Αἰσχίνῃ δ' ἡρεῖτο, Θεοφύκτος ὅτι αὐτὸς διδάσκει, δέως οἱ τοῦ θεοῦ ἀναπνεύοντες. Indè Θεοφύκτος, de Scopa Calistratus in imagin. 2. Οὐ ποιῶν ὅ καὶ λογοποιῶν μόνον πισοῦται τέχνην ἐπὶ γλώττης ἐν θεῶν δειασίᾳ πισόντ'· ἀλλὰ καὶ ὅτι δεικνύων αἱ καὶ ῥεῖς θεοτήτων πνύματα ἐργαίσι ληρθεῖσαι, καὶ παρὰ καὶ μὲν μανίας θεωρητὶς τὰ ποιήματα. ὁ δὲ δὲ δεικνύων ἐν πνοῇ δεικνύων καὶ μανίας, εἰς τὴν τὴν ἀγαλμαστος δεικνύων τὴν Θεοφύκτος ἐφῆκε. Θεοφύκτος perinde Marco, qui non linguam tantum, sed & manum mentemque suam ad nutum

numinis divini per omnia prorsus ita contradidit regendam dirigendamque, ut nihil aliud agat, dicat, cupiat, cogitet, quam quod Deo ipsi visum fuerit. Indè Clementi Strom. l. 7. Θέος αἰὲς ὁ γνωστὸς καὶ ἡ δυνάμις Θεοφύκτος καὶ Θεοφύκτος. Οὐ περὶ αὐτῶν καὶ τ' αὐτὰ τὰ θεῶ] qui viâ eadem quâ Deus fertur. i. qui Deo consentit, convenit. Epiphan. l. 1. tom. 3. heres. 38. τὰ μὲν καὶ τὰ αὐτὰ Θεοφύκτος, τὰ δὲ δεικνύων. partim cum illis convenientem, partim ab eis discrepantem. Ἐπὶ τ' αὐτὰ τῇ γυνάμει Θεοφύκτος] quod Epiet. l. 2. c. 16. Deum ipsum alloquendo, *θεοφύκτος* v. vide l. 10. § 21.

§ 34. Ὡς δὲ ἡ δίκη αὐτῇ ἐνέειπται] nequid aliter quam iustitia aequitasque exigit. Calaub. minus plenè. melius Xyl. nequid secius quam iustitia ipsa egisset. formula diserta, & ἀνεκδοκῆς καὶ ἡμῶν insinuans.

Ὅτι

Οὐτε ὅ τῃ ἐπιθυμίᾳ μεμνημένοι] vide l. 8. § 17.
 Ὅτιον ἐκείνον ἀπὸ σπέρματος] Quale unum-
 quodlibet à privatione fuerit. Xyl. ut idem sit τὸ σέ-
 ρμα, quod ἡ σπέρμα. cuius exemplum frustra quæ-
 ro. Cal. cuiusmodi corpora nostra sint adhuc rudia &
 imperfecta. unde quid legerit haud satis liquet. ego
 σπέρμα] omnino legendum cenfeo. vel, si cui id
 minus arridet, σπέρμα] quod propius accedit
 ad scripturam priorem, & apud Nicandrum re-
 peritur (si pro semine ibi sumi, quod quidam cen-
 sent, compertum haberetur) vel σπέρμα] Etiam,
 five σπέρμα πύσσω (ut τῇ ψυχῇ respondeat ἡ σπέρ-
 ματωσις) quæ actum ipsum seminandi designant. fen-
 sus patet; idemque est, quodcunque ex istis lege-
 re libuerit, quod Tertull. ex seminis sparsione dixit,
 apolog. c. 9. Nec silentio pretereundum videretur,
 quod Plut. nos docet de commun. notit. c. 31. Stoi-
 cis autoribus, qui in notationibus plus satis inepti-
 re solebant, τὸ μὲν σπέρμα πύσσω ὅτι μικρὸν ὄσκιον
 ἐκ πολλῆς σπέρματος ὀνομαζέται πύσσω ὅτι οὖρον ἐμψύχουν
 ἔπαν, ἢ δακρυον ἢ ὅτι αὐτῆς ἀνοικοῦσαν ἢ λυο-
 μέσαν λόγων ἢ ἀειδύων. quo loco miror ego, quid
 Lipsium impulerit, ut pro ἐμψύχουν ἐν φύσειαν le-
 gi voluerit, & in spiritibus & inflationibus, verre-
 rit. Stoic. physiolog. l. 3. c. 6. cum locus sincerus sit,
 sensusque proclivis satis. Semen ideo dictum, quod in
 eo quasi conspiratione & colligatione quadam in exigu-
 am molem vis virtutisque multum compingatur; natu-
 ram vero, quod ejus ope operaque, quasi insufflatione
 quadam, vis virtutisque illius excitetur, diffundatur, &
 ex potentia in actum producat & prodeat. verum hoc
 ἐν παρήρῳ. A semine, inquit Marcus, sive semina-
 tione, usque ad animationem. σπέρμα itaque sive σπέρ-
 ματωσις (id si scripserat) idem est hic Marco, quod
 σπέρμα] & καὶ ἀβολὴ Apostolo, ad Hebr. c. 11. v.
 11. Vide ad l. 4. § 36. & l. 10. § 26.

Μέλει ψυχῶσι] quod in ipso partu fieri autu-
 mabant Stoici. qui & foetum ad partum ulque a-
 nimal esse negabant, sed utero muliebri, tanquam
 plantam telluri, adfixum, vel potius tanquam ar-
 bori fructum, agnatum, veluti partem ejusdem,
 ab eo cumque eo nutrim cenfebant. Plut. de placit.
 philos. l. 5. c. 15. Ὅι Στωικοὶ μέγιστον αὐτὸ τῆς γα-
 ρσῆς, & ζῶον (contra planè quam Plato, ibid.) ὡς ὅτι
 τὸ πρὸ καρπὸς, μέγιστον οὖν οὗτον, πτωχολογῶν,
 ἀπορρῶν, ἔπαν, ἢ τὸ ἐμψύχουν. Idemque de Stoic. con-
 tradist. c. 38. de Chrylippo locutus; Τὸ βρέφος ἐν
 τῇ γαστρὶ οὖσι σπέρματι τοῦ ζῴου, καὶ δακρυον οὖτον ὅτι
 τῇ ψυχῇ ψυχῶν ὡς τὸ ἀέρος ἢ τοῦ ἐμψύχουν, τὸ
 πύσσω] μετὰ δὲ λέγειν [μετὰ δὲ λέγειν Salmat. ad
 Epist. & Simpl.] ἢ γὰρ οὗτον ζῶον. ὁ δὲ ἐν αὐτῷ
 τῷ πύσσω πύσσω ὡς τὸ ἀέρος πύσσω πύσσω
 Et Philo eodém respiciens, lib. de insom. Γεννέ-
 μων οὐδὲς, ἢ ἔξωθεν εἰσέρχεται; ἢ ὡς τὸ πύ-
 σσω πύσσω ἀέρος ἢ ἔξωθεν ἐν ἡμῖν οὖσι, δια-
 σπέρμα, ἐκ χαλκῶς πύσσω πύσσω πύσσω πύσσω

αέρος, τὸ κραυγῶδες σπέρμα; δὴ ὅτι πύσσω πύσσω
 πύσσω ὡς τὸ ἀέρος πύσσω πύσσω. Vide ad l. 6. § 16.
 Tertull. de anim. c. 25. Sunt qui praesumunt, non in
 utero concipi animam, nec cum carnis figulatione com-
 pingi atque produci; sed & effuso jam partu, nondum
 vivo infanti extrinsecus imprimi. Ceterum semen ex
 concubitu, muliebribus locis sequestratum, compingue-
 scere in solam substantiam carnis; eam editam, & de
 uteri fornace fumentem, & calore solutam, ut ferrum
 pignitum, & ibidem frigida immersum, ita aeris ri-
 gore percussam, & vim animalem rapere, & vocalem
 sonum reddere. haec Stoici cum Anesidemo. Addit
 idem ex medicis idem sensisse Hicetum, & naturæ
 & artis suæ prævaricatore. Sed & Platonem alicubi
 dixisse. Perinde animam extraneam alias, & ex-
 torrem uteri, primâ adspiratione nascentis infantis
 adduci, sicut expiratione novissimâ educi, incertum
 tamen, an ex sententia fixerit, (ita legit Rigalt.)
 an ex alterius persona id protulerit. Absurda sanè
 sententia quæque pluribus refutetur, indigna. Ita-
 que Septimius, dogmatis istius patronos, παρὰ δὲ ζῶν
 ἢ, & a sensu communi diffitum, in eo affectâsse, con-
 tendit; sed quod à mulierculis quibusvis possit re-
 felli. Puduit, inquit, opinor illos hoc statuere quod fa-
 mine agnoscerent, at quanto ruborior exitus a fami-
 nis revinci quàm probari? Lactant. de offic. c. 17.
 Anima non est (quod Varro dixerat) aer ore conceptus;
 quia multò prius gignitur anima, quàm concipi aer
 possit. non enim post partum insinuat in corpus, ut
 quibusdam philosophis (Stoicis scilicet) videtur, sed post
 conceptum protinus, cum foetum in utero necessitas divi-
 na formavit. Verum varias nostrorum hac de re
 sententias videas licet apud Hieron. adv. Ruffin.
 apolog. 2. Ruffin. in apolog. Pamphili nom. pro Ori-
 gen. vide & l. 2. § 2.

Ἀνὰ μετέωρος ἐξαρτῶν] vide l. 7. § 49. &
 l. 9. § 28. nam de sursum elato animo, Xyl. fru-
 strâ hæc accepit.

Τὸ πύσσω πύσσω, ὅτι] quod l. 7. § 48. τὸ
 πύσσω πύσσω.

Ὅτι τὸ πύσσω πύσσω, ἐν αἰθέρι ἢ ἐν αἰθέρι] scilicet
 universas mundi totius regiones ætheriam, aeriam,
 aquatilem, terrestrem; incolis suis refertas cen-
 febant, cum Stoici, tum & Platonici. Alcinoius,
 de doctrin. Platon. Εἰσὶ ἢ ἐν αἰθέρι διακονοῦντες, ἢ ἐν
 αἰθέρι τῆς συνήτου διδασκαλίας, καὶ ἐν αἰθέρι τῆς
 διδασκαλίας, ἢ ἐν αἰθέρι τῆς διδασκαλίας, ἢ ἐν
 αἰθέρι τῆς διδασκαλίας, ἢ ἐν αἰθέρι τῆς διδασκαλίας,
 ἀέρος πύσσω πύσσω πύσσω πύσσω πύσσω πύσσω
 ἀπορρῶν, ἔπαν, ἢ τὸ ἐμψύχουν. Idemque de Stoic. con-
 tradist. c. 38. de Chrylippo locutus; Τὸ βρέφος ἐν
 τῇ γαστρὶ οὖσι σπέρματι τοῦ ζῴου, καὶ δακρυον οὖτον ὅτι
 τῇ ψυχῇ ψυχῶν ὡς τὸ ἀέρος ἢ τοῦ ἐμψύχουν, τὸ
 πύσσω] μετὰ δὲ λέγειν [μετὰ δὲ λέγειν Salmat. ad
 Epist. & Simpl.] ἢ γὰρ οὗτον ζῶον. ὁ δὲ ἐν αὐτῷ
 τῷ πύσσω πύσσω ὡς τὸ ἀέρος πύσσω πύσσω πύσσω
 Et Philo eodém respiciens, lib. de insom. Γεννέ-
 μων οὐδὲς, ἢ ἔξωθεν εἰσέρχεται; ἢ ὡς τὸ πύ-
 σσω πύσσω ἀέρος ἢ ἔξωθεν ἐν ἡμῖν οὖσι, δια-
 σπέρμα, ἐκ χαλκῶς πύσσω πύσσω πύσσω πύσσω
 vicius.

victus in terra. ibidem pabulum, ibidem cubile. tantum quod aëra proximum terræ volitando transverberant. Caterum cum illis fessa sunt remigia pennarum, terra seu portus est. Itaque aëri demonas attribuit, tertia quedam, ut loquitur, animalia, neque tam bruta, quam terrea, neque tam levia quam aëtheria. Porphy. item de abstinent. l. 3. ζῶα λογικὰ distribuit in quatuor classes, ἐναεθρία, ἐναέτια, ἐνυδρία, ἐπιγεια.

Καὶ ὅτι ὁσάκις] ἢ istud παρέλκει, & inducendum videtur. nam ὅτι, ad τείνον referitur. quam dictionis seriem non advertentes interpretes, alter Marci mentem pervertit, alter ad rem minus pertinentia infercit.

Ταῦτά ὅφει] eaque te visurum. Xyl. eadem te visurum. ταῦτά non ταῦτα.

Ἐπὶ τέτοις ὁ πύθος] Lugd. erotematicè legit. ὅτι τέτοις ὁ πύθος; hisne superbimus? Cas. enunciativè. rectius, opinor. hæc sunt, de quibus tantopere superbimus. forsan tamen deest aliquid. Οἱ ὁ πύθος. ut ὅσον τὸ ἀποικῶν. ut vel de rebus ipsis intelligatur, sitque idem hic ὁ πύθος quod l. 6. § 13. ἡ ἰσοεὶα ἐφ' ἣ στυμνέται, quam & πύθον ibidem nuncupat. ita Xyl. tum quis in eis fastus, vel de hominibus, qui istorum ratione insolefcunt. quod lib. 11. § 18. μεθ' οὖν πύθου. & l. 9. § 34. ὅση ὀνισος. Sed illud mavelim. Apud Stobæum tom. 2. tit. 4. Socrates: τὸ πῦ ἀπαυδῶντων βίῳ καὶ ἀφ' ἑσπερίῃ, πολλὰ πύθου μετενδύματα περικταί. leg. ἐπινδύματα, vel etiam μετενδύματα. Sic enim Lucian. necyomant. πύθου περιένδυα μετενέδυσσε. quo loco tamen in vulgatis μετενέδυσσε perperam editur. estque quod Synes. de provident. μεταμυρίασθ' dixit. vide ad l. 4. § 1.

§ 25. Βῆθ' ἔξω πύθου] Vide supr. § 22. & l. 4. § 7. & l. 8. § 40.

§ 26. Ἐπλάθῃ] Ita Autor ad Hebr. c. 12. v. 5. ἐκλήθητε τῆς παρεκλήσεως. Scilicet, quod Bern. de consid. lib. 2. Sic se habent corda mortalium. quod scimus cum necesse non est, in necessitate necscimus.

Πόντα καὶ πύθου ὅλων φύσιν] Vide l. 5. § 8, 4° Et Fastor. l. 6.

10. & l. 8. § 4.

Τὸ ἀμαρτανώμων ἀλλότριον] vide l. 9. § 38.

Πάν τὸ γινόμενον ἔως αἰὲ ἐρίνετο] vide lib. 7. § 1. & l. 8. § 46.

Ὅσοι ἡ συγγένεια] Ἀνδρῶτες γὰρ ἀνδρώπῳ καὶ ἐκόν καὶ ἄκων πᾶς ἐστὶ συγγένης. Julian. Imp. in epist. ἀπερῶν vide ad l. 2. § 1. & l. 3. § 4.

Ὁ ἐξέσθ' ὡς θεός] Hermes Parmenid. c. 12. ὁ γὰρ ἐν ἀνθρώποις, θεός ἐστιν. Atque inde Synes. in calvit. encom. de capite. οὐκ ὁ νόμος κατεκρημνίσαι τὸν νῦν ἐμνήμην πύθου κεφαλῇ ἢ γὰρ νεὸν τὸ θεῖον. Dei templum caput, quia mentis sedes. Cicer. offic. l. 3. § 44. à Lactantio laudatus instit. l. 7. c. 24. cum verò jurato dicenda sententia sit, meminerit Deum adhibere testem; id est, ut ego arbitror,

mentem suam. Euripid. apud Theon. Soph. in progymn.

Ὁ γὰρ ὅς ἡμῶν ὅτιν ἐν ἐξέσθ' ὡς θεός.

Mortalium cuique sua mens est Deus.

quod Panegyrista Constantinianus vertit,

Sua cuique prudentia Deus est.

Menand. apud Plut. in Platon. quæst. 1.

Ὁ γὰρ ὅς ἡμῶν ὅς θεός.--

Mens quippe nostra Deus est.

Idemque in Adelph. citante Justin. de Monarch.

— θεός ἐστὶ τοῖς χριστοῖς αἰὲ

Ὅντος ἀγ', ὡς εἰκα τοῖς σοφοῖς τοῖς.

— Numen est verè bonis mens ipsa.

Hinc Nemes. de natur. homin. c. 44. Ἐπειδὴ καὶ ἡ Μέναιστος ἐν ἐπίοις τὸν νῦν τὸν ἐν ἐξέσθ' ὡς θεός. Verum plus forsitan Nemesius affingit & affigit illis quam volebant ipsi: qui nihil aliud, opinor, innuebant, quam quod Senarius ille,

Βροτοῖς ἀπαντὶ ἡ συνείδησις θεός.

Dei instar habere mentem & conscientiam in homine debere, ejusdemque dictamen bonum quemque tanquam oraculum quoddam sequi. At Epictet. l. 2 c. 8. Οὐκ ὀφείδεις ὅτι θεὸν σφέρεως; θεὸν νομιάς; θεὸν ἀφισφίρεως, τάλας, καὶ ἀγνοίης; δοκῆς με λέγειν ἀργυρὸν πᾶς ἢ χρυσὸν ἔξωθεν. ἐν σαυτῷ σφέρεως αὐτὸν, καὶ μελάνων ἐκ αἰσθήτης, ἀκαθάρτους ὡς διασημασί, ῥυπαροῖς ὡς ἀσέβεια, καὶ ἀγαλματος ἀντὶ θεῷ παρόντος, ἢ ἀντὶ τῶν πᾶσι πᾶσι. αὐτὸς δὲ παρόντος ἔσωθεν, καὶ ἐπὶ ῥῶντος πάντα, καὶ ἐπακούοντος, ἐκ αἰσθήτης ταῦτα ἐκδυμένως καὶ ποιῶν, ἀναισθήτως τῆς σαυτῷ φύσεως, καὶ θεοχολίης. vide lib. 2. § 2. & l. 3. § 5. & Apul. ad l. 7. § 17.

Ἐκείθεν ἐρρόθηκα] vide supr. § 2. & lib. 2. § 4. Cur autem ἐκ τῆς potius quam ἐκείθεν legi velit Annor. Lugd. nec ego quicquam video, nec ipse (puto) facile dixerit. Naso, art. l. 3.

Est Deus in nobis; sunt & commercia celi:

Sedibus æthereis spiritus ille venit.

Et Fastor. l. 6.

Est Deus in nobis, agitante calescimus ipso:

Impetus hic sacra semina mentis habet.

hoc est quod Synes. epist. 101. τὸ θεῖον ἀσέβημα ὁ γὰρ εἰς ἀνθρώπου ἦκει. Julian. de Cynism. orat. 1. ὅτι τὸ λόγος καὶ τὸ ἐν ἡμῶν θεῶν, πᾶς ἐστὶ, τὸ νόος, ταῦτα ἐστὶν ἀπὸρρητα. mox tamen quasi corrigens quod prius dixerat; τὰ τοιαῦτα τὸ θεῖον (affectum vult) καὶ πᾶσι πᾶσι παρόντος ἡμῶν θεῶν μάλλον ὢ θεῶν. vide supr. § 19. Caterum de Stoicis Laërt. lib. 7. in Zen. θεῖος τὸ ἐν τοῖς σοφοῖς ἔχειν γὰρ ἐν ἐσωτῆς οἰονεῖ θεῶν τὸν ὢ παύλον, ὡς θεῶν. quod de Ephesiis in statu naturali constitutis Apostolus, ad eosdem c. 2. v. 12.

Ὅν ἡν ἴδον ἐξελθόν] Lucil. l. 27. cum sciam nihil esse in vita proprium mortali datum. Piè Terull.

tul. de patient. c. 7. & quod nostrum videtur, alienum est. nihil enim nostrum, quia Dei omnia, cuius ipsi quoque nos. Expressit nimirum paucis, quod pluribus Rex David, Paralip. lib. 1. c. 29. v. 11, 16. vide l. 5. § 33. & l. 10. § 14. Præclare etiam Euripid. Phœniss.

Οὗτοι τὰ χεῖματ' ἰδὲ καὶ πῶς βροτῶν.

Τὰ δ' αὖτ' ἴδ' ἔχοντες ὀπμιέμεθα.

Οὗτοι δ' ἔχοντες αὐτ', ἀφαιρῶνται πάλιν.

Non possidemus propria mortales bona

Sed jus Deorum, nostra dispensatio est;

Et commodata, cum volunt, repetunt Dei. Grot.

Pulcrè in eandem sententiam & Senec. ad Marc.

c. 10. Quicquid est hoc quod circa nos ex adventitio fulget, liberi, honores, opes, ampla atria, & exclusorum clientum turba referta vestibula, clara, nobilis, aut formosa conjux, ceteraque ex incerta mobilique sorte pendentia, alieni commodatque apparatus sunt. nihil horum dono datur: collatitius, & ad dominos redituris scena adornatur. Alia ex his primo die, alia se-
cundo referuntur: pauca usque ad finem perseverabunt. ususfructus noster est; cuius tempus ille arbitri muneris sui temperat. nos oportet in promptu habere, quæ in incertum diem data sunt, & appellatos, sine querela reddere: pessimi est debitoris, creditori facere convitium. Omnes ergo nostros, & quos superstitibus lege nascendi optamus, & quos præcedere iustissimum ipsorum votum est, sic amare debemus, tanquam nihil nobis perpetuitate, imò nihil de diuturnitate eorum promissum sit. Sæpe admonendus

est animus, amet ut recessura, imò tanquam recedentia, quicquid à fortuna datum est, tanquam extemplo abiturum possideat. Verum illa à dispensatoris officio ducta collatio cum in scripturis sacris tum in exotericis etiam est frequentissima. Siquidem eò spectat parabola illa, οὗτοι δὲ οἰκονόμοι τῶν ἀδελφῶν, Lucae c. 16. v. 1, 9. Petri monitum illud, ep. 1. c. 4. v. 10. ἐκαστος ἑαυτοῦ ἑλθεὶς ἑαυτοῦ οἰκονομήσας, εἰς ἑαυτοῦ αὐτὸ διακονήσας, ὡς ἑαυτοῦ οἰκονομοῦ πικρίας. Indè Marcus Eremit. de leg. spirit. § 158. Πάντα ἀγαθὰ πνεύματος οἰκονομικῶς ἐπιτελεῖται, καὶ οἱ φερόντες αὐτὸ, εἰσὶν ἀγαθὰ διδόντες. Indè Hieroni Pindar. Pyth. 1. Πολλὰ ἔστι ταμίας. Et Alex. Severus Imper. dispensatorem publicum se profitebatur. Lamprid.

Ἐκείθεν ἐλήλυθεν] Ita lib. 6. § 36. πάντα ἐκείθεν ἐρχεται. vide l. 4. § 23. & l. 10. § 14.

Πάντα δὲ τὰ διὰ. ad Cor. ep. 2. c. 5. v. 18. Ἀλλ' ὅτι πάντα διὰ τοῦ κυρίου. David Paral. l. 1. c. 29. v. 14.

Πάντα ὑπομένετε] sup. § 8. 22.

Τὸ πᾶν μόνον] Vide lib. 2. § 14. & sup.

§ 3.

§ 27. Πᾶν γὰρ τὸ πάντα ἐκείνα] Vide l. 3. § 3. & l. 4. § 3. & l. 6. § 47. & 59. & l. 10. 31.

Καπνὸς καὶ σπῆρμα] Allusum ad ritum corpora defunctorum cremandi. vide ad l. 4. § 48.

Μῦθος] cinis & sermo. Xyl. fabula, malum Pers. sat. 5. v. 132.

—cinis, & manes, & fabula fies.

quod mutuum illum vult, Cl. Casaub. ab Horat. carm. l. 1. ode. 6.

Jam te premet nox, fabuleque manes.

Verum ibi, fabula manes, sunt manes fabulosi, sive manes, qui fabula mera sunt. quomodo Juvenal. sat. 2. v. 149.

Essi aliquos manes,—

10 Nec pueri credunt.—

Joan. Chrysost. in Matth. orat. 17. de mortuis ἐν ὅρῳ πάλιν ὁρᾶν, καὶ οὗτοι, καὶ ἀεὶ ζῶντες. πάντα ἐκείνα γὰρ πάντα ἐκείνα μῦθος] πάντα ὄντα καὶ ἐκείνα, καὶ διήγημα ψιλόν, καὶ γεγραμ. Itaque Gregor. Naz. ad v. Arian. Ἐγὼ σὲ ἀρῶμαι τοῖς λόγοις μεγαλοφρονεῖν, ἢ τοῖς μύθοις, ad eos qui de majoribus suis gloriabantur.

Ἡ ἐκ μῦθος] Vide lib. 4. § 33. & lib. 8. § 25.

Φαῖς Καταλλίν] ἐπ' ἀρχῇ] Q. Fabius Catullinus sub Adriano Consul reperitur in Fastis ad annum U. C. 883. quanquam in Græcis à Scaligero editis, non Καταλλίν] sed Καταλίν]. Catullinus non Catullinus is dicitur.

Λύσιος Λύσιος] Lucius Lupus. Xyl. & Cas. ut sit legendum, Λύσιος. Xyl. Lucius Lupus in hortis obiit. ἐν κήποις. at Cas. Lucius Lupus & Stertinius Baïs, nec necessarium est istuc illud, obiit. Cæterum lectionem receptam adserit Ha. Cas. ad Spartiani Hadrian. (ubi mentio Lufii cuiusdam Senatus jussu, vel Hadriani etiam, ut Dio vult, in itinere occisi) sed ita, ut de Lufio Lupo isto parum sibi liquere profiteatur.

Στερτίνιος ἐν Βαλαίς] Stertinius, qui per Tiberii tempora sub Germanico copias duxit, meminit Tacitus annal. lib. 2. verum utrū is sit quem Marcus velit, aut quid is Baïs mihi planè incompertum. Stertinius item Philosophus Stoicus Horatii temporibus sub Augusto floruit. meminit hujus Flaccus l. 2. ep. 12. —on Stertini deliret acumen. & serm. lib. 2. sat. 3. sapientum ostium, ludibundus appellat. verum nec istum istuc designatum crediderim.

Στερτίνιος ἐν Καπρείς] Καπρείς, potius, Capreis. Caprea insula, trium millium freto ab extremis Surrentini promontorii disjuncta. Tacit. annal. lib. 4. Tiberii principis avce nobilis; Plin. hist. nat. lib. 3. c. 6. qui eò secesserat, quò libidinibus suis indulgeret liberius. unde & palam ac vulgò ab insula illius nomine Capreus dicebatur. Sueton. l. 3. c. 42, 43. ita enim malim, quàm Caprium, vel Caprinum; quorum alterum saltem pro Capreus repositum vult Casaub.

Οὐλῶν Πύρρον] Rufi Helvii, qui miles gregarius cum esset, coronam civicam sub Tiberio meruit, meminit Tacit. annal. lib. 3. Petri etiam Rufi,

E e

qui

qui sub Marco ad annum U. C. 931. consulatum
pessit, Fasti meminere. Verum Velius Rufus iste quis
existat, mihi nondum occurrit. Sed nec locus sa-
tis integer videtur, cum nec ubi Stertinius aut Ru-
fus iste egerint, quod in reliquis disertè expressum
est, quicquam dicitur.

Ἡ πορὶς ὁπὺν διαφορῆς] διαφορῆς, eminentia, ex-
cellentia, discrepantia ab aliis insignior, sive studium
in re aliqua diligentius positum, quam ab aliis poni
solet. Ita Plato epist. de Athenis; εἰσὶ γὰρ καὶ ἐν αὐτοῖς
πάντων ἀνδράπων διαφορῆς πρὸς ἀρετῇ. Terent.

Andr. 1. 1.

Horum nihil ille egregiè præter cetera
studebat, & tamen omnia hæc mediocriter.

hoc est ἐν τῇ διαφορῇ.

Μετ' οἰήσεως] quod l. 11. § 18. ἢ πρὸς. vide
supra § 24. male enim opiniois causâ, Xyl. Apud
Theodoretum therap. l. 2. Timon in sillis;

Ἀνδραποὶ κενὴς οἰήσεως ἐμπροσὶ ἀποῖ.

Πᾶν τὸ καπνιστὸν βούλον] vide l. 4. § 2. καὶ κα-
πνιστὸν.

Τὸ ἐπὶ τῆς δεινότητος ὕλης] vide l. 4. § 1. & l. 7.
§ 58, 67.

Θεοῦ ἐπιβόλον] vide l. 7. § 31. & l. 10. § 28.
& infra § 31.

Ὁ καὶ ἀπορία πρὸς πρὸς βούλον] leg. vel καὶ
ἀπορίας, vel potius ἐπὶ ἀπορίας, par mendum sustu-
limus l. 6. § 12. ubi ὅς ἢ στυμνωταί scriptum fue-
rat: cum στυμνωταί καὶ πνι. Græcum non sit. Est
autem gnome ista notatu dignissima, pessimum
esse fastus genus illud omniumque minimè tole-
randum, quando e fastu spreto fastus nascitur. & de
hoc ipse superbit seseque effert animus, quod su-
perbiam conculcasse videatur. August. confess. l.
10. c. 38. Sæpe homo de ipso vane gloriæ contemptu
vanus gloriatur; ideoque non jam de ipso gloriæ con-
temptu gloriatur. non enim eam contemnit, cum glo-
riatur intus. Idemque epist. 59. quest. 7. Fit enim
miris modis in anima hominis, ut de falsa humilitate
magis infletur, quam si apertius superbiret. Notavit
vitium hoc Socrates in Antisthene: quem tamen
ἐν τῇ ἀπορία summum bonum statuisse vult Theodo-
ret. therap. l. 11. quique Platonem ὡς τετρακιδόν
ἐκωπῆεν. unde & ægrotum invisens, cum pelvim
conspicaretur, in quem Plato vomuerat, χαλὴν
ἀδὲ ὄρω ἐν ταῦτα, πύρον δ' ἐχ ὄρω. Bilem quidem, in-
quit, istic video, fastum vero non video. quasi bile se
liberasset, fastu non item. Cæterum ipse cum la-
ceram pallii partem ad obviatorum conspectum ob-
verteret, Ὁρῶ σε διὰ τειλέων κακοδοξίαν. Per pallii
scissuram, aiebat Socrates sese Antisthenis vanitatem
intueri. Laërt. l. 2. & l. 6. sive ut Ælianus refert
lib. 9. c. 35. ὃ παύσῃ ἐγκαλλωπίζεσθαι ἡμῶν.
Antion defines, inquit, ostentare te nobis? later argu-
tia, quam latine vix commodè expresseris, in voce
καλλωπίζην, quæ ornatus significationem habet;

quamq; in eodem argumento usurpavit Epist. et
enchir. c. 45. ὅταν ἐν πλάτῃς ἡμεσμεν ὅς ἢ καὶ τὸ
σῶμα, καὶ καλλωπίζῃ ἐπὶ τέτῳ. Notavit & Plato
in Diogene, qui cum Platonis ades ingressus,
stragula pretiosiora conculcasset, adjecto, Πατὴρ
τῶν Πλάτωνος κακοδοξία. Calco Platonis vanita-
tem sive studium inane; regessit Plato, Ὅσον, ὃ
Διόγνης, τὸ πρὸς διαφορῆς, δοκῶν καὶ τετρακιδόν;
quantum fastus, ὃ Diogenes, ostendis ipse, dum minimè
fastuosus ambis videri? Sive, ut alia referunt; Πατὴρ
τῶν Πλάτωνος πύρον. Calco Platonis fastum; ille:
Ἐτέρω καὶ πύρον. Calcas, sed alio fastu; iste Laërt.
l. 6. Non erat itaque quod Julianus orationem de
Cynismo suam tam atrociter ordiretur. Ἀπορία
μαῖν, τὸ τὸ δὴ τῆς παρρησίας. Ἀνδρ. Κυνικός Διογένης
ἐπὶ κερόδοξον. Neque enim Diogenes vanitatis ar-
cessit, novum aded aut inauditum. qui & qua-
renti πῶς ἀν τις ἐνδοξὸν γίγνεται, respondit (ut
Lucian. pro imag. refert) οἱ δόξης καλαρομένης, per
gloria contemptum ad gloriam munendam viam aliis
monstravit, eandemque ipse ingressus est. Quin &
Flaccus Aristippum inducit sic Diogenem allo-
quentem, l. 1. epist. 17.

Scurror ego ipse mihi, populo tu.

haud frustra sanè. scurram enim agebat ille, im-
probum admodum sæpenumero & impurum, nec
ab obsecratione haud sermonis duntaxat, sed actus
etiam ipsius, alienum. vitium idem hoc in Lace-
dæmonis quoque Cynicus idem notavit; siquidem
in Olympia cum Rhodios quosdam splendide ve-
stitos videret, πρὸς τὸ πύρον. Hoc fastus est, dixit mox,
ubi in Laconas tunicis vilibus sordidusq; amictos
inciderat. Ἀλλ' ἔτι πρὸς πύρον. Alius, inquit, iste
fastus est. Ælian. l. 9. c. 34. Suum ipsius utique in
illis morbum animi deprehendit, atq; carbone
notavit imprudens. Quem itaque non immeritò
taxans Perrus Blesens. in invectiv. melior, inquit,
est purpurata humilitas quam pannosa superbia. Opti-
mè Plut. de profectus indicatura. Ἀχρεὶ δ' ὅτις ἐπὶ
κακοδοξίᾳ ῥύπον ἢ καλὴν χιτῶνα, ἢ δερβί-
ον κακοδοξίᾳ, καλλωπίζεται πρὸς τὸν ὀκτὸς, ἀπο-
ρία καὶ διασκόπῃ αὐτὸς εἰς μὲν, ἢ
ὡς κερτὸν, οἷεται νεανιεύεσθαι, καὶ δι' ἐν τῇ αἰσῇ
τῆς ψυχῆς, καὶ τὰ πρὸς τὸν βίον ἐγκαλλωπίζεσθαι, καὶ
φθόνος, καὶ κακοδοξίας, καὶ μεγαλορίας, καὶ φιληδονίας,
ὡς αὖ ἐλκῃ, καὶ ἐλλείψει καὶ ἀποκρύπτῃ, ἐδὲν θί-
γειν, ἐδὲν οὐρανοῦ ἐξ, ἐδὲν τὸν ἐλεγχον, ὁλόν
αὐτὸν οὐρανοῦ μετὰ, μέλλον δ' ἐδὲν. quo loco
(ut id obiter adnotem) etiam si Stephanus ἐκρέ-
ματα legat, quod exponit, cum in aliquem excrea-
mus; suspicor tamen ἐγκαλλωπίζεσθαι potius fuisse,
quod offensiones & incurtiones designat: siquidem
καλλωπίζεσθαι, ἐλεγχέσθαι. & ἐγκαλλωπίζεσθαι est ἐμπιπῆν.
Hefych. quod autem ait Plut. διασκόπῃ τῶν αὐτῶν,
ὡς κερτὸν, ad Craterem respexit, cuius & vitam
conscripsit, teste Juliano. illi etenim istud solenne

fuit. Laërt. l. 6. & Julian. de Cynism. cui tamen Tatianus etiam ἔνυφον γλωσσῶματιαν non veretur obijcere. Adjicere non abs re fuerit, quod de Pyrrhone Sceptico Aristocles de philosoph. l. 8. ab Euseb. prepar. l. 14. c. 17. laudatur: Ἄντρες ὃ τῶν πόν τῶν φιλοσόφων, ἄνυφον ἑαυτὸν ἐκάλει. fastus immunem jactabat se cum totius fastu amictus esset, Εμοὶ ὃ inquit, μόνον τετυφῶδες, μάλλον ὃ μεμνήναι μακρὰν ἱερῶν καὶ δοκῶν, οἱ τοιαῦτα ἀρεῖντις. Scitè Jo. Climac. scala grad. 21. de typho isto; ab Antonio adductus. χαλεπὸν διαφυγεῖν τὸ κενοδοξίας δαιμόνα. ὃ ὃ ποιήσει τις καὶ δαιμόνησιν αὐτῷ, τὰ τοιαῦτα κενοδοξίας ἐτέρες γινώσκειται. πῶς δὲ κενοδοξία καλεῖται, ἵνα μὴ γινώσκῃς ὅς ἐστίν; πάλιν κενοδοξία λαμπρὴ φιλοσοφία, ἥ τ' ἵσται ταῦτ' αὐτῶν καὶ οὐτελὴ ἐξαλλοσύν, πάλιν κενοδοξία ὡς ἂν βίῃ τῶν φιλοσόφων ταῦτ' αὐτῶν ἐρῶν τὸ κατὰ τὴν ἵσταται. Nec immeritò itaque Plato, referente Evagr. hist. eccles. l. 1. c. 21. & Niceph. Callist. l. 14. c. 50. τῶν κενοδοξίων, ὡς τελευτῶν χιτῶνα, ἢ ψυχὴν περικυκλῶν ἀποστρεφόμεναι. Unde Athen. deipnosoph. l. 11. ἢν ὁ Πλάτων καὶ κενοδοξία, ὅστις ἐκείνην ἐξαυτὸν τὸν πῶς ἡξίει χιτῶνα ἐν τῷ δαιμόνι ἀποσπόμενα. Philo etiam ab Antonio itidem laudatur. φασὶν πνεῖ, ὅτι ὕστατον ἀποσπεται τὸν πῶς κενοδοξίας χιτῶνα ὁ σῶφει. i. e. verrente Tacito. histor. l. 4. etiam sapientibus gloriæ cupidò novissima exiit. Crates certè in secta suæ institutum laudans ipse de pera Cynica sic παρορῶν, referente Laërtio l. 6.

Πῶς τις γὰρ ὅτι μέσῳ ἐνὶ οἴνοισι πίνῃ. Atq;

Πρὸς γὰρ οὗτ' ἐμίσω ἐπὶ οἶοντι πόντῳ. Atq;
itā Homerus,quem is imitatus est.Odyss. τ. υ. 172.

Κρίτη τις γὰρ ὄρεται εἰς οἶκον πρὸς τὸ
ququam is peram Cynicam, vel urbem, vel insulam
esse voluit, quæ ipsa τὸ πρὸς fastu pompæq; omni de-
stituta existeret; cum illis tamen tanquam aquis
marinis omni ex parte cingerentur.

§ 28. Καὶ ἐπεὶ οὐκ ἔστιν οὐρανός· οὐδὲ γὰρ οὐρανὸς ἐστὶν οὐρανὸς. Dii nimirum Stoicorum sunt visui etiam corporeo obviæ, siquidem *Mundum* ipsum pro Deo habebant, vide *ad l. 4. § 23.* corpora caelestia etiam in *Deorum* numero ponebant. *v. l. 8. § 19. & ad l. 9. § 33.* quod spectat & Menandri illud apud Clem. Alex. in *hortat.*

"Ηλιε, σὲ γὰρ εἶπεν ἀποκαταστήσει καὶ τὸν Νεβιν, Δὲ ὅν Νεβερὴν ὅτι καὶ ἄλλας Νεβς.

Sol, namque Deorum colere te primum decet,

Cujus beneficio alios spectamus Deos. Grot.

Quin in Apul. de Deo Socratis, Deos in ordines duos
os dispersitur, visibiles & invisibiles. Deos cœlites
partim visu usurpamus; aliis intellectu vestigamus ac
visu quidem cernimus clarissima mundi lumina, Solem,
Lunam, Stellas, Sydera. Est aliud genus Deorum, quod na-
tura visibus nostris denegavit; nec non tamen intellectu

eos rimabundi contemplamur, acie mentis acris contem-
 plantes, & rursus: Pars eorum obtutu hebeti visuntur, ut
 sidera. Cateri solo intellectu, neque prompto, noscuntur.
 Verum Deus noster, Deus verus, vivus, & ὁὗς δι-
 κῶς ἀπερρίπτει, is est, ὃν ἐλέλις εἰδέν ἀνδράπων, εἰς
 ἰδεῖν ἵσταται. Paulus ad Timoth. ep. c. 6. v. 16. &
 Joan. Evang. c. 1. v. 18. & ep. 1. c. 4. v. 12. Θεὸν
 ἐλέλις πῶποτε πείσεται. unde & ἀόρατος Paulo di-
 citur ep. eadē c. 2. v. 17. Recte itaq; hac ratione
 Aug. de divers. serm. 12. dicentibus Ethnicis Osten-
 dite nobis Deum vestrum, respondet; se ostendi possit,
 Deus non esset. Tertull. apolog. c. 17. Invisibilis est,
 etsi videatur; incomprehensibilis, etsi per gratiam re-
 presentetur; inestimabilis, etsi humanis sensibus aspi-
 citur; ideo verus & tantus est. ceterum quod vide-
 ri committer, quod comprehendī, quod aestimari po-
 test, minus est, & oculis quibus usurpatur, & manibus
 quibus contaminatur, & sensibus quibus invenitur. Et
 Minut. Felix: Hic nec videri potest, visu clarior
 est; nec comprehendī, tactu purior est; nec aestimari
 sensibus major est: infinitus, immensus, & soli sibi
 tantus, quantum est notus, nobis verò ad intellectum
 pectus angustum est, & ideo sic eum dignè aestimamus,
 dum inestimabilem dicimus. Magnitudinem Dei qui
 se putat nosse, minuit: qui non vult minuire, non no-
 vit. & postea: At enim quem colimus Deum, nec
 ostendimus, nec videmus. Imò ex hoc Deum credimus,
 quod eum sentire possumus, videre non possumus. in
 operibus enim eius, & in mundi amūbis motibus

virtutem cuius semper praesentem adipiscimus; cum tonat, fulgurat, fulminat, cum serenat. Theophilus item ad Autolyt. l. 1. ἐπεὶ δὲ ἴν μοι, Σὺ δὲ βλά-
πων, ὁμοιωσά μοι τὸ εἶός τοι τοῦ θεοῦ. ἀκούε, ὁ
ἀνθρώπος τὸ μὲν εἶός τοι τοῦ θεοῦ ἀόριστον καὶ ἀνέ-
φραστον, καὶ μολύνειν οὐδ' ἀλλοῖς σαρκίνοις ὀρε-
σθῆναι ὁδὸν καὶ ὅτιον ἀχύνει. μετέπειτα ἀνα-
ληψίς, ὅτι ἡ ἀπειροχρὴς, ἰσχυρὰ καὶ ἀσυνήτης, ὁρα-
τὴ ἀπομυκίσθεος, ἀχρὸς πάντων ἀμείψεται, καλοπαι-
δευμένη καὶ ἀνεκλήνηται. Quin & à nostra quoque religione
extranei, Dei invisibilitatem agnovere nobiscum,
Hinc illud Euripidis, ut Clem. in hortat. an Philo-
monis, ut Iustin. de Monarch.

αὐτὴ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασι νοούμενα, ἀεδοξάζεται, ἥτε αἰὲν αὐτὴ δυνάμει καὶ θεότητι. Unde non inscitè Calvin. institut. lib. 1. c. 5. § 1. Deum mundum condendo, invisibilis cum esset, visibili quodam ornatu insignem in conspectum prodidisse. Et Senec. de benefic. lib. 4. c. 8. Quocunque te flexeris, ibi illum videbis occurrentem tibi; nihil ab illo vacat, opus suum ipse implet. Sed & nobis in Christo suo cumprimis conspiciendum se præbet: δὲ εἶναι ἑκὼν τὸ θεὸν τὰ ἀρετὰς ad Coloss. c. 1. v. 15. 10. quique ideo Philippo; Ὁ ἑωρακὴς ἐμὲ, ἐδωκεν τὸν πατέρα Joan. c. 14. v. 9. Verum fidei oculo, non corporis; sed nec mentis aut intelligentiæ nativæ mero, salubriter videtur alteruter.

Οὐκ ἔστι ψυχὴ ἡμῶν ἐδεξατο] Si anima invisibilis, animæ conditor multo magis. Minut. in Octav. Deum oculis carnalibus vis videre, cum ipsam animam tuam, quæ vivificaris, & loqueris; nec aspicere possis, nec lueri? vide & Aug. de Trinit. lib. 5. c. 1. vide l. 10. § 26.

Ἐξ ὧν τῆς δυνάμεως αὐτῆς ἐκείνῃ περιῶμαι] Theophil. ad Autoly. lib. 1. καὶ δὲ τὸ γὰρ ψυχὴ ἐν ἀνθρώπῳ ἐβλέπεται, ἀρετῇ δὲ ἔστι ἀνθρώποις, διὰ τὴν κινήσεως τὸ σώματι νοεῖται ἢ ψυχῇ ἔσται ἔχει ἀντὶ τὸν θεὸν καὶ δυνάμει δεξαμένη ἑαυτὴν ὁδομαλῶν ἀνθρωπίνων, διὰ τὴν περὶ θεοῦ καὶ τῆς ἐξ ὧν αὐτὸ βλέπεται καὶ νοεῖται. Autor de mundo c. 6. Ἡ ψυχὴ δὲ τῆς ζωῆς τε, καὶ πόλεως καὶ οἰκῆς ἔχουσα, ἀρετῇ δὲ ἔστι, πῶς ἐξ ὧν αὐτὴς δεξαμένη. πῶς γὰρ ὁ τὸ βίβη διακοσμοῦ ἑαυτὴν ταῦτα εὖεν, καὶ διατέτακται, καὶ σωθήσεται, ταῦτα καὶ καὶ περὶ θεοῦ διαπορεύεται, δυνάμει καὶ ὄντι ἰσχυροτάτη, καλλεῖ τὴν εὐσεβεστάτην, καὶ τὴν ἀδυναμίαν, ἀρετῇ δὲ κρατεῖται. διὸ πᾶσα θνητὴ φύσις καὶ ὁμοῦ δὲ ἀδυναμίαν, ἀπὸ αὐτῆς τῆς ἐξ ὧν διακρίνεται. i. e. ut Apul. paraphrastice reddidit. (nam merus paraphrastes iste illius est) De inferiore licet imagine capiamus exempla. Anima in homine non videtur: & tamen fateamur omnes necesse est, huius operā omnia, quæ per hominem præclare fiunt, provenire: neque anima ipsius qualitatem ac figuram oculis occurrere, sed momentis ab ea gestarum rerum intelligi qualis & quantitas sit. omne quippe humanæ vitæ præsidium ingenio ejus est paratum. Nisi fortè tam injustus rerum æstimator potest esse, qui hæc eadem de Deo neget, quem videat esse viribus exuperantissimis, augustissimâ specie, immortalis ævi, genitorum virtutem ipsamque virtutem. Unde nihil mirum est si mortales oculi ejus non capiant aspectum, quando divinatorum operum vestigiis sit perspicuus atque manifestus. Minut. Nec mireris, si Deum non videas, vento & flatibus omnia impelluntur, vibrantur, agitantur; & sub oculis tamen non venit ventus & flatus. Apul. Florid. 2. Deum forma invisitata, vis cognita: quorum potestates licet sentire, non datur cernere. Epist. lib. 1. c. 6. Ἀφ' ἐκείνου τῆς ἐν κόσμῳ γενεῆς ὁμοῦ καὶ ὅτι

ἐγκωμιάσαι τὴν θεοῦ, ἀντὶ τὸ περὶ ἑαυτῶν, δυνάμει τε σωρατορικῶς καὶ γενεῶν ἐνδεσφ, καὶ τὸ εὐχαριστῶν. & quæ sequuntur. vide & eundem lib. 1. c. 16.

§ 29. Σαπφεια βίβη] quod lib. 4. § 19. extrem. ἰσοειδὴς τῆς ἀληθείας. Plato Protaz. Τίς δὲ ἡμῶν σαπφεια ἐράνη τὰ βίβη. Et mox; ἡ ὁπίστημι δυνάμει τὸ ἀληθές. ἔσται δὲ ἂν τὸν βίβη.

Ἐξ ὧν τῆς ψυχῆς] Vide ad lib. 3. § 4. Ἀπολαύειν τὰς ψυχῆς] Vita frui. Ita Martial. l. 10. ep. 61.

Vivere bis, vita est posse priore frui. Senec. epist. 61. Paratur exire sum; & ideo fruo vitæ, quia quamdiu futurum hoc sit, non nimis pendeo. ubi Lips. fruo vitæ, securus & letus. vide ad lib. 3. § 6. & l. 9. § 26. & l. 10. § 33.

Συνάπτοντα ἄλλο ἐπ' ἄλλῳ] Vide ad lib. 5. § 6. & l. 6. § 6. & l. 3. § 13. Varro περὶ εὐσεβείας. Legendo & scribendo vitam præcudito. i. e. productio. 20 Nonius.

§ 30. Ἐν ὧν ἡλίῳ] Vide l. 8. § 57. & l. 9. § 8.

Μία ἔστι] vide l. 4. § 40. & l. 7. § 9.

Μία ψυχὴ] vide l. 4. § 40. & l. 9. § 8.

Μία νοεὶ ψυχὴ] vide lib. 7. § 9. & lib. 9. § 8.

Πρόματα καὶ ὑποκείμενα, ἀνείδωτα καὶ ἀνοικεῖ-
ωτα] πρόματα καὶ ὑποκείμενα, sunt. forma & materia formis quasi substrata & subiecta. interpretes Angli. ἀνείδωτα legisse videtur: cui accedere non possum. verum ab interpunctione locum liborare opinor; & post ἀνείδωτα collocandam distinctionem, ut series dictionis sic procedat; reliqua dictarum rerum partes, forma scilicet & materia sensus expertes, sunt etiam a necessitudine mutua alienæ. Spiritus pro forma, ut Marco, ita Pomponio ad lib. 6. § 8. exhibito. qui corpus continuum definit, quod continetur uno spiritu, (i. e. unâ formâ) ut homo, tignum, lapis. ex subiectis speciebus tigni lapidisque, non animal, sed formam, spiritus nomine denotasse, liquido patet. vide ad l. 6. § 13. & ad lib. 10. § 2. licet l. 9. § 36. ἡ ὑποκείμενη ὅλη & τὸ πρόματιον Marco ἀντιπαρέρχεται. Hoc idem videtur, quod πνεῦμα ὁμοῦ Tatianus ad v. Græc. nuncupat; nec stellis tantum, aut animantibus stirpibusque, sed aquis etiam inesse vult.

Κακίῳ τὸν νόον σωθῆναι, καὶ τὸ ἐπὶ βεῖδον] leg. κακίῳ τὸν νόον σωθῆναι, καὶ τὸ ἐπὶ τὰ αὐτὰ βεῖδον. & tamen ista etiam (licet sensus ac rationis expertia) mens (universi scilicet) continet, & facultas interior, sive forma illa, cujus vi eodem loci feruntur. Vide l. 10. § 26. τὴν βεῖδον. & l. 4. § 16. τὸ ἀπὸ δὲ τὸν νόον ἀπὸ τῆς ὁμοῦ; sicut & Aristoteli ethic. l. 9. c. 4. δέξεται δὲ ἂν τὸν νόον ἐν ὧν & ἡ μάλα, vide l. 10. § 38. Verum τὸν νόον istis est, ἡ νοεὶ ψυχῇ, de qua supra. i. e. Deus

πῶς ἡσσοῖσαν καὶ τῆς αὐτῆς ἐπαδίδεται μεσηκῆς καὶ ὅ, ἡ ἐν αὐτῇται προσωπεῖον, τὸ καλῶς αὐτὸν ὁ χορηγὸς τῆ δράματι ἀπαυτῇ ἕτως ἡμῶν διὸς καὶ πῶς αὐτῇται, ὡστερ προσωπεῖα, τοῦ βίος ἐν τῷ μεγάλῳ τῷ κόσμῳ δράματι καὶ ἕδεν ἡ μάλλον ἐπερ ἐτέρῳ βίῳ βελπῶν ἡ χρείαν ζηταὶ ὅ, ὡς ἐκαστὸς βέλεται. δύναται ὅ ὡς αὐτῇται ἀπαυτῇ καλῶς διαγίνεσθαι, καὶ τὸν πῶρον, καὶ τὸν μοναρχὸν ὑποκρίνεται διόσεται ὅ ἕδεν αὐτῇ τῷ προσωπεῖον ἐπερ καὶ ὁ τραγωδὸς καλοῖται ἐν γένει, τῷ μὲρ φεύγων, τὸ ὅ αὐτῇται καὶ ὅ ἐν τῷ τῆς τραγῆς ἐκδομῇ, σφραγίσται τε καὶ κηρύσσεται, καὶ ἐν τῷ τῷ βασιλῆος ἀρχιμωνῶν, κλάζεται, καὶ σκετίζεται. Dio henicque Prul. orat. 38. ad Nicomedienses. Ἡ δὲ ποτὲ δέει μετελᾶστε, μάλλον ὅ μονορχὸς καὶ ἐκαστῷ ἡμέραν δεῖδε. ἀεὶ ἐν ἐκῇ τῆς ὕμν ἀληθῶς ἐδὲ δοκεῖ βασιλεὺς, ἡ πύραν, ἡ δέος; καὶ τοὶ πάντα ταῦτα καλῶνται καὶ ἐκ ὀνόματα μόνῃ ἡ καὶ δῶν, ἀλλὰ καὶ προσωπεῖα, καὶ σολᾶς, καὶ κελύουσιν πολλὰ ὡς ἐκαστῷ τῷ ὅ ποιῇται συντελεδέν-20 τῷ, ἀπᾶσι τὸ μὲν ὄντες. Vide amplius ad l. 4. § 1. videatur & Aristides in Eteon. ad l. 6. § 46. Petron. item aliosq; ad l. 11. § 6. Verum ille de agendi modo maximè, Marcus de termino præcipue hic agit.

Οὐκ ἐπὶ πᾶσι πάντε] Alludit ad actuum in dramatibus numerum, de quo, Placcus in *ari*.

Neve minor, nev sit quinto productior actu,

Fabula, quæ posci vult, & spectata reponi.

Nam quod Donatus, personam eandem negat plus quinguides proficere in proscenium: refutat id Jul. Scalig. poet. l. 1. c. 9.

Ἐν μὲν τοῖς τῷ βίῳ τὰ σπῆα δλον τὸ δράμα] vide l. 3. § 8. & l. 11. § 1. Senec. epist. 77. Eam vitam ingressi sumus, quam peragere non est necesse. iter imperfectum erit, si in media parte, aut citra peti- tum locum steteris. vita non est imperfecta, si honesta est. Ubique desines, si bene desinis, tota est. & ibid. non finitur officiorum certus numerus, quem debeas implere.

Τὸ δὲ τῶν ὀνῶν δελζα] quod sup. § 23.

καὶ ἐν ὅσον ἴδωσι. Ita Job. c. 14. v. 4. ἄγονον ἴδω, ὃν ἐμὴ ὑπερβῇ ἔρα, melius reddidissent. nam

Hebr. יקן idem hoc loco valet quod יברר de mari usurpatum, Psal. 104. v. 9. terminos, limites descriptos. Scil. quod Senec. ad Marc. c. 10. Tempus ille arbitrar numeris sui temperat.

Ὁ τὸ μὲρ τῆς συγκρίσεως] Hoc est, quod Solomon Eccles. c. 3. v. 2. Tam nascendi quam de- nascendi tempus, cuique esse à Deo præstitutum. vide sup. § 23.

Σὺ δὲ ἀναλπῶ ἀμροτέρων] Non es, inquit, mortis tuæ arbitrar magis, quam ortus tui fue- ras. David, Psalm. 31. v. 16. עתיו ביד

In manu tua sunt tempora mea. & Psal. 68. v. 20.

Domini Dei מותו תוצאתו] mortis sunt ex-

itus, nec potest quisquam aut sibi ipsi, aut alteri, citra ipsius permissionem ac voluntatem, vitam eripere. Potest interim tamen mortis, vel sibi, vel alteri conscire homo ipse haud ἀναλπῶ. i. e. infans esse. quod nec Marcus ipse diffitebitur.

Ὁ ἀμολῶν ἡλεως] vide l. 2. § 3.

Ἀμολῶν ἐν ἡλεως] imò non semper ἡλεως, hoc est, propitius, placatus. placidus sanè semper in se Deus, quia immortalis, & immutabilis; non quoad illos tamen semper, quos hinc abripit, propitius, necesse est ergo, dum hic vivunt, sibi concilient ipsum mortales, si in morte propitium experiri voluerint. neque enim ἡλεως ipse i. e. placidus læsusque defungi poterit, nisi qui Deum sibi ἡλεως i. e. propitium, quia in Christo suo reconciliatum, habuerit. τὸ δὲ ἐν εὐσυνείδητῳ μόνῃ (ut Marci nostri verbis utar, ex l. 6. § 30.) ὅτις ὁ τῶν τῶν ἀρετῶν. mibi itaque sic affecto, idque mibi probè confecto, superveniat bona novissima. hora, inquam, illa decretoria, (ut Seneca vocat epist. 102) quam senio jam confectus ferè, cum Jobo, cap. 14. vers. 14. quotidie expecto. Et tu, Domine Jesu, ὁ 40 Ἀμολῶ, voto servuli tui, inutilis licet, Amen tuum subijcere nē dedigneris.

FINIS

*Syllabus Locorum Scripturae Sacrae, quae in Commentario isto vel
explicantur, vel illustrantur.*

Genesis.

Cap. 1. vers. 2 pag. 151 col. 2 lin. 41
v. 11 p. 300 c. 1 l. 31 v. 26, 27
p. 119 c. 1 l. 8 p. 360 c. 1 l. 51
C. 2 v. 7 p. 289 c. 1 l. 46 p.
382 c. 1 l. 10 p. 383 c. 2 l. 7
v. 24 p. 185 c. 1 l. 24 C. 3
v. 19 p. 222 c. 1 l. 18 v. 21
p. 351 c. 1 l. 42 v. 22 p. 148
c. 1 l. 6 C. 4 v. 9 p. 97 c. 1 l. 2
C. 5 v. 24 p. 215 c. 1 l. 31
C. 9 v. 4 p. 227 c. 2 l. 23
C. 11 v. 4 p. 148 c. 1 l. 6
C. 15 v. 2 p. 306 c. 2 l. 44
C. 17 v. 13 p. 35 c. 1 l. 13
C. 20 v. 6 p. 42 c. 2 l. 26 C.
27 v. 19 p. 400 c. 2 l. 41
C. 31 v. 2, 5 p. 355 c. 2 l. 31
C. 38 v. 9 p. 371 c. 2 l. 21
C. 42 v. 4 p. 148 c. 1 l. 7
C. 47 v. 9 p. 78 c. 1 l. 14
C. 49 v. 11 p. 224 c. 2 l. 2
C. 50 v. 2 p. 175 c. 1 l. 55

Exodus.

Cap. 1 vers. 5 pag. 214 col. 2 lin. 19
C. 4 v. 10 p. 352 c. 2 l. 38
C. 20 v. 10 p. 104 c. 2 l. 32
C. 34 v. 10 p. 104 c. 2 l. 35

Levit.

Cap. 15 vers. 16 pag. 371 col. 2 l. 22
C. 17 v. 11, 14 p. 227 c. 2 l. 23
C. 19 v. 2 p. 360 c. 1 l. 38

Numb.

Cap. 16 vers. 3, 7 p. 178 col. 2 l. 39
C. 23 v. 10 p. 242 c. 2 l. 47

Deut.

Cap. 2 vers. 27 pag. 137 col. 2 lin. 10
C. 5 v. 8 p. 104 c. 2 l. 40 v. 52
p. 137 c. 2 l. 10 C. 6 v. 5 p.
157 c. 1 l. 14 v. 13 p. 48 c. 1
l. 8 C. 10 v. 4 p. 123 c. 1 l. 53
C. 12 v. 8 p. 254 c. 1 l. 38
C. 17 v. 11 p. 98 c. 2 l. 25 v.
11, 20 p. 137 c. 2 l. 11 C. 19
v. 6 p. 353 c. 2 l. 32 C. 22 v.
1 p. 349 c. 1 l. 9 C. 28 v. 4
p. 384 c. 1 l. 1 v. 14 p. 137 c. 2
l. 11 C. 29 v. 19 p. 322 c. 2 l.
54 C. 30 v. 11 p. 417 c. 1 l. 18
C. 32 v. 14 p. 224 c. 2 l. 3 C. 33
v. 5, 29 p. 341 c. 1 l. 18, 19

Josh.

Cap. 1 vers. 7 pag. 137 col. 2 lin. 12
C. 8 v. 15 p. 400 c. 2 l. 17 C. 23
v. 6 p. 137 c. 2 l. 12 C. 24 v. 14,
15 p. 254 c. 1 l. 18 p. 263 c. 2
l. 54

Judic.

Cap. 7 vers. 2 pag. 348 col. 1 lin. 31
C. 11 v. 35, 37 p. 306 c. 2 l. 45

Regum

Lib. 1 Cap. 2 v. 29 p. 311 c. 2 l. 49
C. 3 v. 13 p. 311 c. 2 l. 50 v. 17
p. 161 c. 1 l. 12 C. 6 v. 12 p. 137
c. 2 l. 12 C. 10 v. 11 p. 352 c. 2
l. 32 C. 16 v. 7 p. 395 c. 1 l. 56
p. 419 c. 1 l. 47 C. 25 v. 31, 33
p. 45 c. 2 l. 52

Lib. 2 Cap. 2 v. 19, 21 p. 137 col. 2
l. 13 C. 3 v. 36 p. 27 c. 2 l. 11
C. 10 v. 12 p. 161 c. 1 l. 14 C.
13 v. 15 p. 33 c. 2 l. 46 C. 15
v. 26 p. 156 c. 2 l. 54 C. 16 v. 12
p. 114 c. 1 l. 44 p. 210 c. 1 l. 20
p. 233 c. 2 l. 5

Lib. 3 Cap. 1 v. 6 pag. 311 c. 2 l. 50
C. 3 v. 25 p. 400 c. 2 l. 22 C. 4
v. 5 p. 22 c. 2 l. 29 C. 8 v. 39
p. 418 c. 2 l. 3 C. 12 v. 9 p. 296
c. 1 l. 28 v. 24 p. 114 c. 1 l. 33
C. 19 v. 4 p. 201 c. 1 l. 37

Lib. 4 Cap. 5 v. 13 p. 154 c. 2 l. 41
C. 8 v. 13 p. 360 c. 2 l. 13 C. 10
v. 19 p. 400 c. 2 l. 21 C. 13 v. 5
p. 352 c. 1 l. 35 C. 22 v. 2 p.
137 c. 2 l. 14

Annal.

Lib. 1 Cap. 11 vers. 2 p. 352 c. 2 l. 34
C. 29 v. 11, 16 p. 433 c. 1 l.
4 v. 14 ibid. l. 43

Lib. 2 Cap. 1 vers. 11 p. 157 c. 2 l. 26
C. 19 v. 3 p. 329 c. 1 l. 33 C.
34 v. 2 p. 137 c. 2 l. 14

Esdar.

Cap. 7 vers. 27 pag. 45 col. 1 lin. 56

Nehem.

Cap. 2 vers. 12 pag. 45 col. 2 lin.
1 C. 7 v. 5 ibid.

Ester.

Cap. 1 vers. 5 pag. 329 col. 1 lin.
32 C. 5 v. 8 p. 400 c. 1 l. 51

Job.

Cap. 1 vers. 21 pag. 114 col. 1 lin. 37
p. 304 c. 2 l. 7 p. 365 c. 1 l. 20 p.
438 c. 1 l. 41 C. 2 v. 10 p. 114
c. 1 l. 41 C. 3 v. 18 p. 319 c. 2
l. 46 C. 6 v. 15, 20 p. 317 c. 1
l. 20 C. 7 v. 1 p. 57 c. 1 l. 9 p. 77
c. 2 l. 44 p. 429 c. 2 l. 20 C. 10
v. 4 p. 322 c. 2 l. 34 p. 439 c. 2
l. 1 v. 5 p. 429 c. 2 l. 26 v. 5, 14
p. 57 c. 1 l. 10, 11 v. 8, 12 p. 371
c. 2 l. 49 v. 9 p. 289 c. 1 l. 47
C. 15 v. 21 p. 242 c. 1 l. 25 v. 32
p. 430 c. 1 l. 17 v. 33 p. 180 c. 1
l. 36 C. 22 v. 16 p. 430 c. 2 l. 19
C. 23 v. 12, 13 p. 305 c. 1 l. 35
p. 377 c. 2 l. 36 C. 24 v. 13, 17
p. 105 c. 2 l. 42 C. 28 v. 28 p.
240 c. 1 l. 29 C. 30 v. 23 p. 251
c. 2 l. 44 C. 38 v. 25, 26, 34, 37
p. 191 c. 1 l. 48

Psal.

Pfal. 1 vers. 3 pag. 331 col. 1 lin. 32
Pfal. 8 v. 1, 3 p. 302 c. 1 l. 23 Pfal. 12
v. 1 Pfal. 14 v. 2 p. 300 c. 1 l. 48
Pfal. 16 v. 12 p. 254 c. 1 l. 39 Pfal.
18 v. 20 p. 341 c. 2 l. 50 v. 32,
35 p. 254 c. 1 l. 39 v. 39, 40 p.
304 c. 2 l. 7 v. 44, 46 p. 341 c. 1
l. 8 Pfal. 19 v. 1, 2, 6 p. 302 c. 1 l.
4 Pfal. 22 v. 15 p. 222 c. 1 l. 20 Pfal.
31 v. 5 p. 321 c. 1 l. 12 v. 9 p. 341
c. 2 l. 52 v. 16 p. 439 c. 2 l. 14
Pfal. 34 v. 1 p. 221 c. 2 l. 50 Pfal. 36
v. 3 p. 189 c. 1 l. 54 Pfal. 37 v. 5
p. 156 c. 2 l. 56 v. 10 p. 297 c. 1
l. 10 v. 20 p. 220 c. 2 l. 34 Pfal. 38
v. 13, 14 p. 233 c. 1 l. 4 v. 13 p.
363 c. 2 l. 16 Pfal. 39 v. 6 p. 159
c. 1 l. 47 p. 376 c. 1 l. 45 v. 9 p.
114 c. 1 l. 46 Pfal. 41 v. 4, 10
p. 347 c. 2 l. 56 Pfal. 44 v. 1, 8
p. 304 c. 2 l. 8 Pfal. 49 v. 11, 14
p. 307 c. 1 l. 32 v. 12, 20 p. 202
c. 1 l. 34, 52 c. 2 l. 45 v. 18 p. 283
c. 2 l. 5 Pfal. 50 v. 16, 17 p. 359
c. 2 l. 56 Pfal. 51 v. 4 p. 424 c. 1
l. 37 v. 5 p. 322 c. 2 l. 34 v. 10
p. 219 c. 1 l. 43 Pfal. 55 v. 6, 7 p.
181 c. 1 l. 35 v. 22 p. 157 c. 1
l. 1 v. 23 p. 430 c. 1 l. 16 Pfal. 57
v. 4

v. 4 p. 181 c. 1 l. 35 Pl. 58 v. 3
 p. 322 c. 2 l. 34 Pl. 62 v. 9 p.
 376 c. 1 l. 45 v. 12 p. 227 c. 1 l.
 32 Pl. 65 v. 10, 12 p. 191 c. 1.
 l. 56 Pl. 66 v. 3 p. 341 c. 1 l. 14
 v. 10 p. 378 c. 1 l. 37 Pl. 68 v.
 20 p. 439 c. 2 l. 15. Pl. 73 v. 1
 p. 424 c. 1 l. 20 v. 3 p. 322 c. 1
 l. 55 Pl. 74 v. 16, 17 p. 300 c. 1
 l. 24 Pl. 77 v. 1, 2 p. 254 c. 1 l. 39
 Pl. 78 v. 36, 37 p. 359 c. 2 l. 47
 Pl. 81 v. 16 p. 341 c. 1 l. 16 Pl.
 82 v. 6, 7 p. 235 c. 2 l. 38 p. 368
 c. 2 l. 7 Pl. 87 v. 3 p. 147 c. 1
 l. 27 Pl. 90 v. 1 p. 337 c. 1 l. 56
 v. 2 ibid. l. 55 Pl. 100 v. 5 p.
 337 c. 2 l. 1 Pl. 103 v. 17 p. 337
 c. 1 l. 55 Pl. 104 v. 9 p. 439 c. 2
 l. 4 v. 19 p. 300 c. 1 l. 25 Pl. 109
 v. 18, 19 p. 49 c. 1 l. 7 Pl. 112
 v. 1 p. 305 c. 1 l. 34 p. 377 c. 2
 l. 33 v. 7 p. 222 c. 2 l. 14 Pl. 116
 v. 1 p. 253 c. 2 l. 53 Pl. 118 v.
 23 p. 114 c. 1 l. 31 Pl. 119 v.
 18 p. 117 c. 2 l. 43 v. 67 p. 378
 c. 1 l. 35 v. 71 ibid. v. 73 p. 371
 c. 2 l. 43 v. 75 p. 133 c. 1 l. 37
 v. 139 p. 133 c. 1 l. 36 v. 142
 p. 322 c. 1 l. 13 v. 176 p. 349
 c. 1 l. 53 Pl. 120 v. 5, 6 p. 181
 c. 1 l. 35 Pl. 127 v. 5 p. 56 c. 2
 l. 21 Pl. 132 v. 11 p. 384 c. 1 l. 2
 Pl. 139 v. 5 p. 119 c. 1 l. 9 v. 13,
 16 p. 371 c. 2 l. 44 v. 14 p. 372
 c. 1 l. 55 v. 15 p. 372 c. 2 l. 54
 Pl. 140 v. 3 p. 202 c. 1 l. 55 v. 9
 p. 56 c. 2 l. 24 Pl. 144 v. 4 p. 159
 c. 2 l. 47 Pl. 145 v. 15 p. 368
 c. 1 l. 42 v. 17 p. 133 c. 1 l. 39
 p. 421 c. 2 l. 51 Pl. 146 v. 4
 p. 222 c. 1 l. 22 Pl. 147 v. 4 p.
 252 c. 1 l. 46 v. 20 p. 104 c. 2
 l. 37

Parcm.
 Cap. 1 vers. 7 pag. 240 col. 1 lin. 28
 v. 22 p. 189 c. 1 l. 53 C. 4 v. 22
 p. 284 c. 1 l. 9 v. 25, 27 p. 137
 c. 2 l. 11 C. 6 v. 67 p. 183 c. 1
 l. 23 C. 9 v. 10 p. 240 c. 1 l. 27
 C. 10 v. 1 p. 273 c. 1 l. 34 C. 11
 v. 17 p. 387 c. 2 l. 19 C. 13
 v. 1 p. 154 c. 2 l. 27 C. 14 v. 15
 p. 169 c. 1 l. 34 p. 360 c. 1 l. 17
 v. 21 p. 321 c. 1 l. 29 v. 31 p. 321
 c. 2 l. 26 C. 15 v. 11 p. 418 c. 2 l.
 44 v. 20 p. 275 c. 1 l. 34 C. 16 v.
 3 p. 157 c. 1 l. 3 v. 32 p. 26 c. 2

l. 6 C. 17 v. 5 p. 321 c. 2 l. 27
 v. 21 p. 273 c. 1 l. 43 C. 18
 v. 10 p. 315 c. 2 l. 33 C. 19 v.
 11 p. 233 c. 2 l. 7 C. 23 v. 5 p.
 227 c. 1 l. 27 v. 15, 16 p. 275 c. 1
 l. 30 C. 24 v. 24 p. 56 c. 2 l. 17
 C. 25 v. 22 p. 221 c. 1 l. 23 C. 26
 v. 19 p. 134 c. 1 l. 24 C. 27 v. 11
 p. 273 c. 1 l. 30 C. 30 v. 16 p.
 121 c. 2 l. 30 v. 20 p. 567 c. 2
 l. 27 v. 27 p. 183 c. 1 l. 44

Ecclef.
 Cap. 1 vers. 2 pag. 159 col. 1 lin. 36
 v. 4 p. 379 c. 1 l. 48 v. 9 p. 257
 c. 1 l. 56 v. 11 p. 78 c. 1 l. 43
 v. 13 p. 60 c. 2 l. 52 C. 2 v. 2 p.
 61 c. 2 l. 23 v. 3 p. 364 c. 2 l. 8
 v. 17 p. 61 c. 2 l. 24 C. 3 v. 2 p.
 429 c. 2 l. 11 v. 1 p. 439 c. 2 l. 9
 C. 4 v. 5 p. 220 c. 1 l. 1 v. 9 p.
 296 c. 1 l. 22 C. 7 v. 6 p. 363
 c. 1 l. 53 v. 21 p. 233 c. 1 l. 56
 v. 26 p. 61 c. 2 l. 36 C. 9 v. 2 p.
 86 c. 1 l. 29 p. 297 c. 1 l. 46 v.
 11 p. 46 c. 2 l. 50 C. 10 v. 14 p.
 112 c. 2 l. 38 C. 11 v. 1, 3 p. 331
 c. 1 l. 28 v. 5 p. 372 c. 2 l. 55
 C. 12 v. 7 p. 51 c. 1 l. 48 p. 136
 c. 1 l. 14 p. 222 c. 1 l. 19 v. 8 p.
 159 c. 1 l. 36 v. 13 p. 294 c. 2
 l. 33

Esaj.
 Cap. 1 vers. 11, 16 p. 359 col. 2 l. 47
 v. 25 p. 378 c. 1 l. 38 C. 2 v. 22
 p. 227 c. 2 l. 27 C. 6 v. 9, 10 p.
 71 c. 1 l. 34 p. 147 c. 2 l. 52
 C. 10 v. 5, 7 p. 246 c. 1 l. 45 v. 5,
 19 p. 308 c. 1 l. 49 v. 6, 11 p. 246
 c. 2 l. 22 C. 14 v. 9, 10 p. 368 c. 1
 l. 7 C. 30 v. 21 p. 137 c. 2 l. 15
 C. 33 v. 22 p. 133 c. 2 l. 44 C.
 35 v. 6 p. 306 c. 1 l. 20 C. 39
 v. 8 p. 96 c. 1 l. 16 C. 40 v. 15
 p. 242 c. 1 l. 42 C. 42 v. 18, 19
 p. 71 c. 1 l. 35 C. 44 v. 5 p. 394
 c. 1 l. 25 v. 6 p. 248 c. 1 l. 7 C.
 45 v. 7 p. 114 c. 1 l. 23 p. 219 c.
 1 l. 37 C. 46 v. 8 p. 129 c. 1 l. 8
 C. 48 v. 8 p. 322 c. 2 l. 35 v. 10
 p. 378 c. 1 l. 38 C. 49 v. 4 p. 314
 c. 1 l. 16 C. 53 v. 6 p. 349 c. 1
 l. 55 C. 56 v. 10 p. 202 c. 1 l. 50
 C. 58 v. 13 p. 305 c. 1 l. 34
 C. 64 v. 8 p. 289 c. 2 l. 28 C.
 66 v. 24 p. 319 c. 2 l. 6

F f

Jerem.

Cap. 1 vers. 5 pag. 371 col. 2 lin. 36
 C. 2 v. 14 p. 35 c. 2 l. 9. C. 4
 v. 14 p. 148 c. 2 l. 16 v. 22 p.
 191 c. 1 l. 47 C. 5 v. 8 p. 202
 c. 1 l. 34, 51 C. 7 v. 9, 10, 21,
 29 p. 359 c. 2 l. 48 C. 9 v. 2, 3
 p. 181 c. 1 l. 36 p. 300 c. 1 l. 49
 C. 10 v. 10 p. 322 c. 1 l. 11
 C. 12 v. 1 p. 133 c. 1 l. 41 p.
 424 c. 1 l. 21 v. 1, 2 p. 322 c.
 1 l. 55 C. 13 v. 17 p. 314 c. 2
 l. 17 C. 23 v. 23 p. 299 c. 2 l. 56
 v. 24 p. 165 c. 1 l. 30 p. 317 c. 2
 l. 39 C. 31 v. 35, 36, & c. C. 33
 v. 20, 23 p. 410 c. 1 l. 46 C. 44
 v. 17 p. 169 c. 1 l. 2

Thren.

Cap. 3 vers. 33 pag. 312 col. 1 lin. 5
 v. 37, 38 p. 114 c. 1 l. 26 p. 300
 c. 2 l. 10 v. 40 p. 371 c. 2 l. 33

Ezek.

Cap. 18 vers. 11, 13 p. 104 c. 2 l. 15
 C. 20 v. 39 p. 359 c. 2 l. 49 C.
 32 v. 18, 30 p. 368 c. 1 l. 8

Dan.

Cap. 7 vers. 15 pag. 326 c. 1 lin. 45
 C. 11 v. 35 p. 378 c. 1 l. 39

Hosai.

Cap. 1 vers. 6 pag. 320 col. 2 lin. 7
Amos.

Cap. 3 vers. 6 pag. 114 col. 1 lin. 29
 p. 219 c. 1 l. 38

Jon.

Cap. 4 vers. 3, 9 pag. 201 col. 1 l. 39
Mic.

Cap. 3 vers. 3 pag. 316 col. 2 lin. 16
 C. 4 v. 11, 13 p. 308 c. 1 l. 50
 C. 7 v. 1 p. 300 c. 1 l. 49

Habbai.

Cap. 2 vers. 5 pag. 344 col. 2 lin. 19
Zephan.

Cap. 1 vers. 12 pag. 344 col. 2 lin. 21
 C. 2 v. 1 p. 381 c. 2 l. 30

Zacar.

Cap. 10 vers. 1 pag. 191 c. 1 lin. 49
Malac.

Cap. 3 vers. 3 pag. 378 col. 1 lin. 39
Matth.

Cap. 3 vers. 7 pag. 202 col. 1 lin. 3
 C. 4 v. 10 p. 48 c. 1 l. 5 C. 5 v.
 11 p. 377 c. 1 l. 47 v. 20 p. 417
 c. 1 l. 46 v. 28 p. 88 c. 1 l. 41 v.
 44, 45 p. 317 c. 1 l. 2 v. 44 p. 267
 c. 2 l. 21 v. 45 p. 291 c. 2 l. 24
 v. 48 p. 300 c. 1 l. 37 C. 6 v. 25
 p. 178

p. 178 c. 2 l. 27 p. 339 c. 1 l. 1
v. 2 p. 190 c. 1 l. 36 v. 6 p. 190
c. 1 l. 1 v. 10 p. 161 c. 1 l. 24 v.
16 p. 268 c. 2 l. 44 v. 22, 23
p. 427 c. 1 l. 26 C. 7 v. 12 p. 230
c. 2 l. 32 v. 15, 20 p. 331 c. 1 l.
29, 33 v. 16 p. 360 c. 2 l. 2 v. 26
p. 300 v. 1 l. 23 v. 27 p. 233 a. 1
l. 22 C. 10 v. 29, 30 p. 220 c. 1
l. 3 p. 256 c. 1 l. 45 p. 272 c. 1 l.
38 p. 300 c. 2 l. 31 v. 37, 38 p.
418 c. 2 l. 13 C. 11 v. 30 p. 405
c. 2 l. 44 C. 12 v. 33, 35 p. 331
c. 1 l. 30 v. 34 p. 148 c. 2 l. 22
v. 36 ibid. l. 15 v. 43 p. 61 c. 1
l. 1 C. 13 v. 13, 15 p. 71 c. 1 l.
34 v. 13 p. 147 c. 2 l. 49 v. 32
p. 172 c. 2 l. 50 C. 15 v. 14 p.
71 c. 1 l. 35 p. 154 c. 1 l. 33
v. 19 p. 148 c. 2 l. 23 C. 16 v.
4 p. 61 c. 1 l. 3 v. 17 p. 143
c. 2 l. 47 v. 26 p. 381 c. 2
l. 53 C. 18 v. 7 p. 348 c. 2
l. 38 v. 15 p. 212 c. 2 l. 5 p. 404
c. 2 l. 22 C. 19 v. 5 p. 185 c. 1
l. 24 v. 17 p. 63 c. 2 l. 15 v. 22
p. 311 c. 2 l. 44 v. 28 p. 385 c. 2
l. 27 C. 20 v. 26, 27 p. 257 c. 1
l. 5 C. 21 v. 25 p. 161 c. 1 l. 20
C. 22 v. 37 p. 157 c. 1 l. 20 v. 45
p. 289 c. 2 l. 36 C. 23 v. 23, 25,
27 p. 339 c. 1 l. 1 C. 25 v. 9 p.
148 c. 1 l. 7 C. 26 v. 24 p. 320
c. 1 l. 22 v. 39 p. 161 c. 1 l. 27
C. 27 v. 50 p. 186 c. 2 l. 27 p.
228 c. 1 l. 23

Marc.

Cap. 3 vers. 21 pag. 398 col. 1 lin. 48
C. 4 v. 26 p. 371 c. 2 l. 24 v. 31,
32 p. 372 c. 2 l. 50 C. 7 v. 33 p.
125 c. 1 l. 29 C. 8 v. 36 p. 385
c. 2 l. 54 C. 9 v. 21 p. 7 c. 1 l. 47
v. 44 p. 319 c. 2 l. 6 C. 10 v. 43,
44 p. 357 c. 1 l. 6 C. 11 v. 13
p. 331 c. 1 l. 33 C. 12 v. 30
p. 157 c. 1 l. 19 C. 14 v. 36 p.
161 c. 1 l. 27 v. 41 p. 178 c. 2 l.
34 C. 15 v. 37, 39 p. 186 c. 2
l. 26 p. 228 c. 1 l. 25 C. 16 v.
19 p. 136 c. 1 l. 4 v. 20 p. 347
c. 1 l. 28

Luc.

Cap. 1 vers. 3 pag. 188 col. 2 lin. 50
v. 6 p. 417 c. 1 l. 47 v. 42 p. 384
c. 1 l. 3 v. 75 p. 417 c. 1 l. 42 C.
2 v. 29 p. 386 c. 1 l. 53 C. 4

v. 2 p. 61 c. 1 l. 6 C. 6 v. 24 p. 178
c. 2 l. 28 v. 34, 35 p. 189 c. 2 l. 47,
48 p. 291 c. 1 l. 31 p. 317 c. 1 l.
9 v. 36 p. 360 c. 1 l. 32 v. 44 p.
300 c. 1 l. 38 v. 46 p. 359 c. 2 l. 44
C. 7 v. 25 p. 44 c. 1 l. 5 C. 9 v.
31 p. 63 c. 1 l. 47 v. 51 p. 136 c.
1 l. 7 C. 10 v. 27 p. 157 c. 1 l. 19
v. 29, 37 p. 97 c. 1 l. 16 v. 41 p.
419 c. 1 l. 55 C. 11 v. 2 p. 161
c. 1 l. 24 C. 12 v. 17 p. 203 c. 1
l. 53 C. 15 v. 21 p. 161 c. 1 l. 20
C. 17 v. 3, 4 p. 11 c. 1 l. 33
v. 3 p. 283 c. 2 l. 43 v. 18
p. 329 c. 1 l. 35 C. 20 v. 19 p. 61
c. 1 l. 9 C. 21 v. 16, 18 p. 48 c. 2
l. 40, 45 v. 34 p. 283 c. 2 l. 43 v.
35 p. 423 c. 1 l. 41 C. 22 v. 30 p.
92 c. 1 l. 28 v. 40 p. 291 c. 2 l. 56
C. 23 v. 30 p. 319 c. 2 l. 15 v. 36
p. 186 c. 2 l. 26 v. 46 p. 228 c. 1
l. 25 C. 24 v. 18 p. 154 c. 1 l. 5
Joan.

Cap. 1 vers. 9 pag. 394 col. 1 lin. 20
v. 14 p. 92 c. 1 l. 34 v. 18 p. 143 c.
2 l. 48 p. 435 c. 2 l. 6 C. 3 v. 20
p. 107 c. 2 l. 13 C. 4 v. 14 p. 117
c. 1 l. 28 p. 377 c. 2 l. 35 v. 46 p.
383 c. 2 l. 38 C. 6 v. 60 p. 231 c.
1 l. 1 p. 380 c. 1 l. 5 C. 7 v. 17 p.
357 c. 1 l. 3 C. 9 v. 34, 40 p. 71
c. 1 l. 35 C. 12 v. 40 p. 71 c. 1 l. 36
C. 13 v. 1 p. 63 c. 1 l. 45 v. 34 p.
321 c. 1 l. 38 C. 14 v. 9 p. 436 p.
1 l. 11 C. 15 v. 18 p. 154 c. 1 l.
11 C. 16 v. 12 p. 380 c. 2 l. 8 v.
33 p. 154 c. 1 l. 11 C. 17 v. 17 p.
322 c. 1 l. 18 C. 19 v. 10 p. 170
c. 1 l. 48 v. 30 p. 228 c. 1 l. 24 v.
39 p. 175 c. 1 l. 55 C. 21 v. 19 p.
195 c. 2 l. 7

Act.

Cap. 1 vers. 1, 2, 22 pag. 136 col. 1 l. 5
v. 3, 4 p. 154 c. 1 l. 40 v. 24 p. 438
c. 2 l. 41 C. 2 v. 12 p. 357 c. 1 l.
9 v. 23 p. 273 c. 1 l. 40 p. 308 c.
1 l. 51 v. 25 p. 1 c. 1 l. 25 C. 3 v.
14, 18 p. 308 c. 1 l. 51 v. 21 p. 385
c. 2 l. 26 C. 4 v. 13 p. 17 c. 1 l. 49
v. 28 p. 273 c. 1 l. 40 C. 5 v. 39
p. 148 c. 1 l. 8 p. 329 l. 39 v. 41 p.
284 c. 2 l. 52 C. 7 v. 14 p. 214 c.
2 l. 22 v. 35 p. 283 c. 1 l. 44 v. 39
p. 148 c. 1 l. 8 v. 42 p. 61 c. 1 l. 12
v. 54 p. 297 c. 1 l. 2 C. 13 v. 36
p. 370 c. 1 l. 15 v. 50 p. 2 c. 1 l. 42

C. 14 v. 10 p. 136 c. 2 l. 8 v. 14,
15 p. 291 c. 2 l. 32 v. 14 p. 300
c. 1 l. 25 v. 15 p. 231 c. 2 l. 20 C.
15 v. 8 p. 418 c. 2 l. 40 C. 16 v.
1 p. 211 l. 39 v. 3 p. 401 c. 1
l. 35 v. 11 p. 137 c. 2 l. 3 C. 17
v. 23 p. 254 c. 1 l. 40 v. 18, 19 p.
385 c. 2 l. 34 p. 423 c. 1 l. 24 v.
26 p. 47 c. 2 l. 22 v. 28 p. 208 c.
1 l. 6 p. 211 c. 1 l. 36 p. 418 c. 2
l. 1 C. 20 v. 23, 24 p. 353 c. 1 l.
42 p. 370 c. 1 l. 23 v. 28 p. 383 c.
2 l. 44 v. 35 p. 46 c. 1 l. 12 C. 21
v. 1 p. 137 c. 2 l. 3 v. 13 p. 253 c.
1 l. 42 v. 14 p. 161 c. 1 l. 21 C.
25 v. 23 p. 8 c. 1 l. 45 C. 26 v. 8
p. 423 c. 2 l. 33 C. 27 v. 27 p.
335 c. 2 l. 36 v. 37 p. 214 c. 2
l. 24 C. 28 v. 46 p. 136 c. 2 l. 14
v. 18 p. 117 c. 2 l. 44 v. 25 p. 386
c. 1 l. 40 v. 26, 27 p. 71 c. 1
l. 45

Roman.

Cap. 1 vers. 20 pag. 277 col. 1 lin. 41
p. 435 c. 2 l. 56 C. 2 v. 9 p. 341
c. 2 l. 56 v. 17 p. 156 c. 2 l. 47
v. 19 p. 134 c. 1 l. 35 v. 28 p.
395 c. 1 l. 47 C. 3 v. 45 p. 424
c. 1 l. 2 C. 4 v. 9 p. 48 c. 1 l. 9
C. 5 v. 21, 4 p. 378 c. 1 l. 40 v. 5
p. 143 c. 2 l. 53 v. 15 p. 154 c. 1
l. 91 C. 6 v. 5 p. 308 c. 1 l. 32
v. 13 p. 382 c. 2 l. 31 v. 17 p. 375
c. 1 l. 30 C. 7 v. 24 p. 323 v. 2
l. 5 C. 8 v. 1, 4, 8 p. 254 c. 1 l. 41
v. 7 p. 407 c. 2 l. 53 v. 24 p. 143
c. 2 l. 53 v. 28 p. 96 c. 1 l. 13 p.
246 c. 1 l. 2 v. 19 p. 160 c. 1 l.
27 v. 35, 36 p. 352 c. 1 l. 39 v.
36, 39 p. 392 c. 1 l. 44 C. 9 v.
14 p. 424 c. 1 l. 22 v. 17, 22 p.
308 c. 1 l. 35 v. 20 p. 424 c. 1 l.
12 v. 11 p. 409 c. 1 l. 37 v. 22 p.
308 c. 1 l. 52 C. 10 v. 6 p. 417 c. 1
l. 19 C. 11 v. 20, 23 p. 308 c. 1 l.
16 v. 36 p. 33 c. 2 l. 44 p. 166 c. 2 l.
53 C. 12 v. 5 p. 264 c. 1 l. 15 v. 16
p. 32 c. 1 l. 52 v. 10 p. 104 c. 1
l. 24 v. 20 p. 221 c. 1 l. 24 v. 21
p. 236 c. 2 l. 52 p. 402 c. 1 l. 27,
53 C. 13 v. 1 p. 214 c. 2 l. 25
v. 12 p. 105 c. 2 l. 39 v. 14 p. 206
c. 1 l. 15 C. 14 v. 18 p. 352 c. 2
l. 39 v. 21 p. 33 c. 1 l. 16 p. 361
c. 2 l. 46 v. 22 p. 283 c. 2 l. 13

Corinth.

1 Corinth.

Cap. 1 vers. 14 pag. 298 col. 1 lin. 54
v. 15 p. 436 col. 1 v. 18 p. 298
c. 1 l. 55 C. 2 v. 10 p. 143 c. 2
l. 49 C. 3 v. 8 p. 314 c. 1 l. 35 v.
13 p. 120 c. 2 l. 3 v. 15 p. 319 c. 2
l. 41 C. 4 v. 1 p. 154 c. 2 l. 10 v. 2
p. 257 c. 2 l. 4 v. 7 p. 307 c. 2 l. 30
C. 5 v. 7, 10 p. 292 c. 1 l. 8 p. 319
c. 1 l. 40 v. 18 p. 348 c. 2 l. 47
C. 6 v. 19 p. 120 c. 2 l. 14 C. 7
v. 1 p. 45 c. 2 l. 3 v. 20, 24 p. 154
c. 1 l. 25 v. 23 p. 157 c. 1 l. 30
v. 31 p. 227 c. 1 l. 23 v. 35 p. 104
c. 1 l. 32 C. 9 v. 19, 22 p. 401
c. 1 l. 39 v. 20 p. 17 c. 2 l. 43 p.
292 c. 2 l. 29 C. 10 v. 6, 7 p.
254 c. 1 l. 4 v. 10, 19 ibid. v. 17
p. 264 c. 2 l. 17 v. 31, 32 p. 116
c. 2 l. 38 v. 33 p. 304 c. 2 l. 4
C. 11 v. 19 p. 148 c. 2 l. 36 v. 28
p. 381 c. 2 l. 36 v. 29 p. 327 c. 1
l. 29 C. 12 v. 12 p. 264 c. 2 l. 18
v. 25 p. 308 c. 1 l. 13 v. 27 p. 264
c. 2 l. 25 C. 13 v. 4 p. 188 c. 1
l. 24 v. 5 p. 31 c. 2 l. 20 C. 15
v. 10 p. 347 c. 1 l. 25 v. 38 p. 371
c. 2 l. 30 v. 38 p. 314 c. 2 l. 9 C.
16 v. 13 p. 128 c. 1 l. 10

2 Corinth.

Cap. 2 vers. 15 pag. 314 col. 1 lin. 6
C. 3 v. 18 p. 363 c. 1 l. 25 C. 4
v. 4 p. 154 c. 1 l. 30 v. 7 p. 289
c. 2 l. 38 C. 5 v. 1 p. 420 c. 1 l.
53 v. 4 p. 351 c. 1 l. 24 v. 6, 8
p. 78 c. 1 l. 31 p. 386 c. 2 l. 12
v. 12 p. 4 c. 1 l. 36 v. 18 p. 53 c.
2 l. 45 p. 304 c. 2 l. 9 p. 433 c. 1
l. 48 C. 6 v. 1 p. 246 c. 1 l. 1
p. 347 c. 1 l. 27 v. 8 p. 298 c. 1
l. 24 C. 9 v. 10 p. 162 c. 2 l. 10
p. 352 c. 1 l. 15 C. 12 v. 15 p.
365 c. 2 l. 31 C. 13 v. 5 p. 381
c. 2 l. 34

Galat.

Cap. 2 vers. 11 pag. 401 col. 1 lin. 9
v. 14 p. 137 c. 2 l. 1 v. 20 p.
347 c. 1 l. 32 C. 3 v. 16 p. 264
c. 2 l. 33 C. 4 v. 26 p. 113
c. 2 l. 30 C. 5 v. 6 p. 241 c. 1 l.
41 v. 22 p. 331 c. 1 l. 29 C. 6
v. 1 p. 154 c. 2 l. 14 p. 403 c. 2
l. 37 v. 4 p. 381 c. 2 l. 37 v. 9
p. 292 c. 1 l. 47 v. 10 p. 97 c. 1
l. 13 p. 137 c. 1 l. 41.

Ephes.

Cap. 1 vers. 18 pag. 177 col. 2 l. 45
p. 154 c. 1 l. 29 C. 2 v. 10 p. 219
c. 1 l. 43 v. 12 p. 430 c. 2 l. 54
C. 4 v. 1 p. 418 c. 2 l. 18 v. 4
p. 264 c. 2 l. 14 v. 14 p. 13 c. 1
l. 28 v. 17 p. 13 c. 1 l. 4 v. 18 p.
71 c. 1 l. 36 v. 24 p. 417 c. 1 l.
43 v. 26 p. 45 c. 2 l. 54 v. 27 p.
104 c. 1 l. 20 C. 5 v. 11 p. 105
c. 2 l. 40 v. 12, 13 ibid. l. 19 p.
119 c. 2 l. 44 v. 14 p. 258 c. 1
l. 52 v. 16 p. 150 c. 1 l. 9 v. 31
p. 185 c. 1 l. 25 v. 31 p. 1 c. 1
l. 26 C. 6 v. 11, 12, 13 p. 77
c. 2 l. 47 p. 285 c. 1 l. 5

Philip.

Cap. 1 v. 12, 13 pag. 207 col. 2 l. 15
v. 14 p. 308 c. 1 l. 53 v. 20 p. 195
c. 2 l. 8 p. 353 c. 1 l. 41 v. 21,
22 p. 241 c. 1 l. 44 p. 350 c. 1
l. 38 v. 23 p. 176 c. 1 l. 34 p. 201
c. 1 l. 40 p. 386 c. 2 l. 46 v. 27
p. 418 c. 2 l. 18 C. 2 v. 7 p. 329
c. 1 l. 42 v. 11 p. 331 c. 1 l. 28
v. 14 p. 365 c. 2 l. 30 v. 21 p. 31
c. 2 l. 18 C. 3 v. 14 p. 92 c. 2 l. 1
v. 19, 20 p. 278 c. 2 l. 16 p. 352
c. 2 l. 21 C. 4 v. 11 p. 298 c. 2
l. 18 v. 12 p. 41 c. 1 l. 2 v. 14
p. 251 c. 2 l. 25 v. 18 p. 179 c. 1
l. 13 p. 351 c. 2 l. 14 v. 22 p. 205
c. 1 l. 40

Colos.

Cap. 1 vers. 10 pag. 418 col. 2 l. 18
C. 2 v. 19 p. 392 c. 1 l. 36 C. 3
v. 1, 2 p. 278 c. 2 l. 16 v. 16 p. 92
c. 1 l. 39

1 Thessal.

Cap. 2 vers. 12 pag. 418 col. 2 lin. 18
v. 19 p. 314 c. 2 l. 13 C. 4 v. 4
p. 157 c. 1 l. 27 p. 383 c. 2 l. 4
v. 9 p. 331 c. 1 l. 31 C. 5 v. 6 p.
34 c. 2 l. 42 v. 6, 7 p. 105 c. 2 l.
41 v. 21 p. 106 c. 2 l. 19

2 Thessal.

Cap. 1 vers. 5 pag. 423 col. 1 lin. 42
v. 6 ibid. l. 43 C. 2 v. 4 p. 164
c. 2 l. 40 C. 3 v. 11 p. 292 c. 1
l. 48

1 Timoth.

Cap. 1 vers. 1 pag. 192 col. 1 lin. 54
v. 17 p. 435 c. 2 l. 9 C. 2 v. 15
p. 56 c. 2 l. 29 C. 4 v. 6 p. 2 c.
1 l. 40 p. 189 c. 1 l. 4 v. 7 p. 92
c. 2 l. 29 v. 10 p. 1 c. 2 l. 14 v.

12 p. 394 c. 1 l. 39 C. 5 v. 21
p. 239 c. 2 l. 54 C. 6 v. 5 p. 324
c. 1 l. 49 v. 12 p. 94 c. 1 l. 52
p. 240 c. 1 l. 14 v. 16 p. 435 c. 2
l. 6 v. 17 p. 239 c. 2 l. 29 p. 307
c. 2 l. 17 v. 18 p. 2 c. 1 l. 50 p.
408 c. 1 l. 19 v. 19 p. 153 c. 1
l. 34

2 Timoth.

Cap. 1 vers. 5 p. 2 c. 1 l. 41 v.
6 p. 258 c. 1 l. 20 C. 2 v. 16
p. 92 c. 2 l. 8 v. 23 ibid. l. 29
v. 25 p. 147 c. 2 l. 41 p. 407
c. 2 l. 52 v. 26 p. 243 c. 1 l. 32
C. 3 v. 5 p. 338 c. 2 l. 55
p. 395 c. 1 l. 51 v. 10 p. 189
c. 1 l. 5 v. 15 p. 2 c. 1 l. 41
p. 7 c. 1 l. 48 C. 4 v. 3 p. 380
c. 2 l. 10 v. 5 p. 34 c. 2 l. 42
v. 6 p. 386 c. 2 l. 12 v. 7 p. 94
c. 1 l. 54 p. 240 c. 1 l. 15 v.
8 p. 423 c. 1 l. 34

Titus

Cap. 2 vers. 15 p. 394 c. 1 l. 38
C. 3 v. 4 p. 348 c. 2 l. 50
v. 9 p. 92 c. 2 l. 11

Hebr.

Cap. 4 vers. 12, 13 p. 418 c. 1
l. 49 C. 5 v. 11, 12 p. 380
c. 2 l. 3 C. 6 v. 10 p. 423 c. 1
l. 36, 43 C. 9 v. 27 p. 319 c.
1 l. 53 C. 10 v. 34 p. 205 c. 1
l. 1 v. 39 p. 392 c. 1 l. 42
C. 11 v. 1 p. 143 c. 2 l. 54
v. 5 p. 329 c. 1 l. 46 v. 11 p.
162 c. 2 l. 25 p. 431 c. 1 l. 35
v. 13 p. 154 c. 1 l. 18 v. 35
37 p. 253 c. 1 l. 40 C. 12 v.
4 p. 94 c. 1 l. 7 v. 5 p. 319
c. 2 l. 53 p. 432 c. 1 l. 36
v. 9-11 p. 195 c. 1 l. 1 p. 378
c. 1 l. 42 v. 22 p. 113 c. 2
l. 30 v. 32 p. 240 c. 1 l. 32
Cap. 13 vers. 17 p. 314 c. 2
l. 26

Jacob.

Cap. 1 v. 2, 3 p. 38 c. 1 l. 40
v. 11 p. 268 c. 2 l. 23 v. 13
p. 4 c. 1 l. 1 p. 219 c. 2 l. 35
v. 14 p. 68 c. 2 l. 38 v. 18 p.
323 c. 1 l. 43 v. 25 p. 122
c. 2 l. 42 v. 27 p. 239 c. 2 l. 55
C. 2 v. 8 p. 133 c. 2 l. 45
C. 3 v. 1 p. 399 c. 2 l. 25 v.
12 p. 300 c. 1 l. 21 C. 4 v. 1
p. 77 c. 2 l. 48 C. 5 v. 17
Ff 2 p. 231

p. 231 c. 2 l. 21 v. 19 p. 348
c. 2 l. 56

1 Petr.

C. 1 v. 16 p. 360 c. 1 l. 29 v.
18 p. 168 c. 2 l. 54 v. 33, 25
p. 427 c. 1 l. 34 C. 2 v. 5, 9
p. 93 c. 2 l. 37 v. 8 p. 233 c. 1
l. 17 v. 11 p. 77 c. 2 l. 47 p. 18
c. 1 l. 29 p. 154 c. 1 l. 19
v. 22 p. 329 c. 1 l. 48 v. 23
p. 236 c. 2 l. 50 v. 25 p. 349
c. 1 l. 56 C. 3 v. 13 p. 402 c.
1 l. 41 C. 4 v. 10 p. 433 c.
1 l. 18 v. 12 p. 154 c. 1 l. 7
p. 300 c. 1 l. 13 p. 378 c. 1 l. 40
v. 14 p. 195 c. 1 l. 9 v. 15
p. 61 c. 2 l. 42 C. 5 v. 7 p.
157 c. 1 l. 4

2 Petr.

C. 1 v. 4 p. 324 c. 1 l. 50 v. 9

p. 71 c. 1 l. 37 p. 154 c. 1 l.
31 v. 15 p. 63 c. 1 l. 48 v. 19
p. 143 c. 2 l. 45 C. 2 v. 13
p. 241 c. 1 l. 37 v. 14 p. 88
c. 1 l. 39 C. 3 v. 1 p. 56 c. 2
l. 42 v. 7, 10, 12 p. 89 c. 1 l. 46

1 Joan.

C. 1 v. 9 p. 423 c. 2 l. 14 C. 2
v. 17 p. 227 c. 1 l. 33 C. 3
v. 3 p. 360 c. 1 l. 30 v. 10
ibid. l. 31 C. 4 v. 2 p. 117
c. 1 l. 3 v. 12 p. 435 c. 2 l. 7
v. 21 p. 321 c. 1 l. 26 C. 5
v. 3 p. 305 c. 1 l. 33 v. 18 p.
239 c. 2 l. 56

2 Joan.

V. 2 p. 297 c. 2 l. 14 v. 8 p. 254
c. 1 l. 43

Jud.

V. 16 p. 157 c. 1 l. 42

Apoc.

C. 1 v. 5 p. 92 c. 1 l. 30 v. 6
p. 93 c. 2 l. 35 v. 17 p. 248 c.
1 l. 8 C. 2 v. 8 p. 248 c. 1 l. 8
C. 3 v. 4 p. 418 c. 2 l. 15 v.
12 p. 147 c. 1 l. 28 v. 17 p.
71 c. 1 l. 38 p. 154 c. 1 l. 37,
47 C. 5 v. 10 p. 93 c. 2 l. 35
C. 6 v. 16 p. 319 c. 2 l. 15
C. 12 v. 1 p. 336 c. 1 l. 53
v. 11 p. 277 c. 1 l. 24 C. 14
v. 5 p. 329 c. 1 l. 52 v. 13 p.
270 c. 1 l. 33 C. 16 v. 20 p.
329 c. 1 l. 53 C. 17 v. 21
p. 329 c. 1 l. 54 C. 19 v. 20
p. 319 c. 2 l. 4 C. 20 v. 6 p.
93 c. 2 l. 36 p. 358 c. 1 l. 55
v. 14 p. 319 c. 2 l. 2 C. 22 v.
13 p. 248 c. 1 l. 9

Syllabus Auctorum, quorum scripta obiter in hoc opere *explicantur*, *supplentur*, *emendantur*.

Æ Lianusemend. pag. 131 col.
2 lin. 54

Eneas Gax. em. p. 172 c. 1 l. 37

Agapetus em. p. 408 c. 1 l. 27

Anaxagoras apud Laert. em. p.
125 c. 2 l. 50

Antonius Abbas em. p. 309 c. 1 l. 12

Apollon. Tyam. em. p. 368 c. 1 l. 37

Apulejus explic. p. 244 c. 1 l. 4

Aristoteles explic. p. 286 c. 2 l. 1

suppl. p. 229 c. 1 l. 12 p.

183 c. 1 l. 38 p. 250 c. 2 l. 6

emend. p. 245 c. 2 l. 41 p.

250 c. 2 l. 4 p. 392 c. 2 l. 5

p. 425 c. 2 l. 47, 50

Athenaeus expl. p. 156 c. 1 l. 45

Athenagoras em. p. 236 c. 1 l. 51

p. 421 c. 2 l. 26

Augustinus em. p. 277 c. 2 l. 47

Bio apud Laert. em. p. 124 c. 2 l. 25

Cicero em. p. 175 c. 1 l. 31 p. 374

c. 1 l. 15

Clemens Alexandr. expl. p. 83 c. 2.

l. 2 p. 95 c. 2 l. 39 suppl. p.

13 c. 2 l. 48 emend. p. 2 c. 2

l. 49 p. 83 c. 2 l. 9 p. 168

c. 1 l. 6 p. 172 c. 1 l. 36 p.

229 c. 2 l. 27 p. 332 c. 2 l. 34

Cydonius suppl. p. 194 c. 2 l. 25

Dio Cass. expl. p. 173 c. 2 l. 47

Dio Prus. expl. p. 197 c. 1 l. 47

emend. p. 310 c. 1 l. 6 p. 338

c. 2 l. 14 p. 381 c. 1 l. 40 p.

405 c. 2 l. 20

Diodorus Sic. emen. p. 389 c. 1 l. 53

Diogenes Cyn. suppl. p. 345 c. 1 l. 31

Empeclodes emend. p. 375 c. 2 l. 53

p. 423 c. 2 l. 33, 40

Ennius apud Gale. em. p. 147 c. 2 l. 22

Epicharmus apud Plut. em. p. 280

c. 1 l. 4 p. 281 c. 1 l. 26

Epitaphus expl. p. 91 c. 1 l. 45 p.

121 c. 1 l. 6 p. 267 c. 1 l. 23

expl. & emend. p. 9 c. 1 l. 7

p. 293 c. 1 l. 36, 44 expl. &

suppl. p. 318 c. 2 l. 14 emend.

p. 8 c. 2 l. 51 p. 94 c. 1 l. 23

p. 100 c. 1 l. 59 p. 104 c. 1 l. 51

p. 105 c. 1 l. 14 p. 196 c. 2 l. 44

p. 213 c. 1 l. 13 p. 216 c. 1 l. 34

p. 217 c. 1 l. 12, 27 p. 233 c. 2

l. 26 p. 237 c. 1 l. 47 p. 277 c. 1

l. 13 p. 294 c. 1 l. 36 p. 304 c.

1 l. 38 p. 313 c. 2 l. 6 p. 315 c.

2 l. 50 p. 365 c. 1 l. 37 p. 367

c. 2 l. 7 p. 369 c. 1 l. 21 p.

375 c. 1 l. 30 p. 399 c. 1 l. 21

p. 408 c. 2 l. 54 p. 413 c. 2 l. 38

p. 426 c. 1 l. 54 p. 428 c. 2 l. 45

Epictetus apud Laert. emend. p. 33

c. 1 l. 20 p. 52 c. 2 l. 11

Epigrammatar. expl. p. 153 c. 1 l. 46

Epiphanius em. p. 153 c. 2 l. 34

Euapius em. p. 404 c. 1 l. 17

Euripides apud Plut. Gall. Grot. expl.

& emend. p. 174 c. 2 l. 23, 52 a-

pucl Plut. Clem. Stob. em. p. 275

c. 1 l. 344 apud Clem. & Phil.

em. p. 179 c. 2 l. 27, 31 em. &

expl. p. 180 c. 2 l. 5 em. p. 376

c. 1 l. 31

Eustathius em. p. 275 c. 1 l. 16

p. 401 c. 1 l. 28

Etymologus em. p. 127 c. 1 l. 25

Favorinus apud Stob. expl. p. 172

c. 2 l. 53

Frontinus em. p. 299 c. 1 l. 14

Galenus em. p. 286 c. 2 l. 58 p.

361 c. 2 l. 56 p. 362 c. 1 l. 6

Gnomologus em. p. 309 c. 1 l. 5

Gregor. Naz. em. p. 324 c. 1 l. 30

Heracleo em. p. 193 c. 1 l. 33

Hermes em. p. 385 c. 1 l. 10

Hesiodus

Hesiodus expl. p. 133 c. 1 l. 3 em.
p. 134 c. 1 l. 2, 53

Hesychius em. p. 268 c. 2 l. 14

Hierocles ap. Stob. em. p. 49 c. 2 l. 49

Hippocrates explic. p. 43 c. 1

Homerus expl. p. 103 c. 1 l. 28

Horatius em. p. 189 c. 1 l. 48

Io trag. apud Achov. expl. p. 271
c. 1 l. 56

Iustinus em. p. 352 c. 1 l. 42

Juvenalis em. p. 300 c. 2 l. 5

Laertius expl. p. 112 c. 1 l. 23

p. 197 c. 2 l. 1 em & expl. p.

187 c. 2 l. 15 p. 197 c. 2 l. 17.

31 em. p. 199 c. 2 l. 31 p. 305

c. 1 l. 53 p. 343 c. 2 l. 31 p.

426 c. 2 l. 18

Libanius expl. p. 295 c. 2 l. 49 em.

p. 388 c. 2 l. 36 p. 395 c. 1 l. 33

Lucianus em. & exp. p. 175 c. 2 l. 4

35 em. p. 432 c. 1 l. 30

Manilius em. p. 211 c. 2 l. 23

p. 384 c. 2 l. 15, 24, 48

Maxim. Tyr. suppl. p. 287 c. 2 l. 37

Menander expl. p. 89 c. 1 l. 28 em.

& exp. p. 74 c. 1 l. 9

Mimnermus em. p. 379 c. 1 l. 16

Paeuvius apud Non. em. p. 56 c. 1

l. 49

Palaphantus em. p. 257 c. 2 l. 39

Philo suppl. p. 311 c. 2 l. 3 em.

p. 230 c. 2 l. 9 p. 412 c. 2 l. 13

Plato em. p. 286 c. 2 l. 4 p. 307

c. 1 l. 23 p. 323 c. 2 l. 33 p. 416

c. 1 l. 43

Plinius expl. p. 238 c. 2 l. 38 suppl.

p. 172 c. 1 l. 18 em. p. 74 c. 1 l. 12

p. 110 c. 1 l. 54

Plutarchus expl. p. 480 c. 1 l. 29

em. & exp. p. 103 c. 1 l. 20 em.

p. 31 c. 1 l. 9 p. 103 c. 1 l. 41

p. 111 c. 1 l. 7 p. 199 c. 2 l. 50

p. 215 c. 1 l. 15 p. 227 c. 1 l. 38

p. 239 c. 1 l. 1 p. 248 c. 1 l. 11 p.

270 c. 2 l. 25 p. 298 c. 2 l. 44

p. 327 c. 1 l. 37 p. 355 c. 2 l. 18

p. 388 c. 2 l. 39 p. 404 c. 1 l. 2

p. 405 c. 1 l. 51 p. 406 c. 2 l. 33

p. 408 c. 2 l. 14 p. 431 c. 1 l.

50 p. 434 c. 2 l. 51

Polybius expl. p. 236 c. 1 l. 26, 40

em. apud Suid. p. 239 c. 1 l. 33

Porph. ap. Stob. em. p. 63 c. 1 l. 8 em.

p. 226 c. 2 l. 15 p. 324 c. 2 l. 23

Pracopius expl. p. 259 c. 1 l. 32 em.

ibid. l. 37

Prudentius em. p. 87 c. 1 l. 2

Seneca phil. expl. p. 173 c. 2 l. 46

em. p. 22 c. 1 l. 8 p. 61 c. 1 l. 42

p. 93 c. 1 l. 48 p. 132 c. 1 l. 52

p. 134 c. 2 l. 31 p. 142 c. 2 l. 33

p. 168 c. 1 l. 37 p. 198 c. 2 l. 47

p. 251 c. 1 l. 47 p. 358 c. 1 l. 1

p. 366 c. 1 l. 55

Senec. trag. em. p. 52 c. 1 l. 3 p. 117

c. 1 l. 43

Sextus empir. expl. p. 103 c. 1 l. 7

Socrates hist. em. p. 421 c. 1 l. 22

Sophocles expl. p. 248 c. 1 l. 22 em.

p. 306 c. 1 l. 54 p. 358 c. 2 l. 5

Stobaeus em. p. 140 c. 2 l. 34 p. 207

c. 2 l. 30 p. 298 c. 2 l. 31

p. 313 c. 1 l. 16 p. 388 c. 1 l. 48

Suavius em. p. 433 c. 2 l. 50

Suidas em. p. 12 c. 1 l. 15 p. 66

c. 1 l. 9 p. 71 c. 1 l. 18 p. 366

c. 2 l. 30 p. 414 c. 2 l. 10, 26

Synesius em. p. 277 c. 2 l. 9

Tacitus em. p. 175 c. 1 l. 74

Tatianus em. p. 141 c. 2 l. 42

Tertullianus expl. p. 174 c. 1 l. 21

em. p. 170 c. 2 l. 48 p. 174 c. 2

l. 31 p. 231 c. 2 l. 18

Thesaurus em. p. 242 c. 1 l. 56

c. 2 l. 1 p. 318 c. 1 l. 21

Theophrastus em. p. 73 c. 1 l. 41

p. 86 c. 1 l. 51 p. 405 c. 1 l. 7

Trogicus apud Glom. & Cyril. em.

p. 360 c. 1 l. 15 apud Porph.

& Cyril. suppl. ibid. l. 18

Varr. apud Non. em. p. 85 c. 2 l.

43 em. p. 201 c. 1 l. 1

Syllabus vocum Graecarum (Hebraeis Latinisque paucis interstitis) quae in hoc opere explicantur.

A Γαπῶν pag. 253 col.
2 lin. 33, 53

Αγαπῶν p. 197 c. 1 l. 50

Αδελφῶν Op. p. 186 c. 2 l. 51

ἀδελφῶν ἀδελφῶν p. 404 c. 1 l. 10,

20

ἀδελφῶν p. 112 c. 1 l. 38

ἀδελφῶν p. 29 c. 1 l. 22

ἀδελφῶν p. 29 c. 1 l. 40 p. 30

c. 1 l. 41

ἀδελφῶν p. 243 c. 1 l. 52

ἀδελφῶν p. 178 c. 1 l. 45

ἀδελφῶν p. 27 c. 2 l. 14

ἀδελφῶν p. 17 c. 2 l. 39

αἶα, γαἶα p. 222 c. 1 l. 16

αἶα p. 305 c. 2 l. 18

αἶα p. 147 c. 1 l. 26

αἶα p. 38 c. 2 l. 46

αἶα p. 180 c. 1 l. 5

αἶα p. 147 c. 1 l. 48

αἶα p. 208 c. 1 l. 40

αἶα p. 72

c. 1 l. 4 p. 112 c. 2 l. 55

αἶα p. 2 l. 1

αἶα p. 5 c. 2 l. 49

αἶα p. 426 c. 2 l. 46

αἶα p. 378 c. 1 l.

48, 55

αἶα p. 53 c. 1 l. 4 p. 98 c.

1 l. 49

αἶα p. 76 c. 2 l. 41 & p. 135

c. 1 l. 53

αἶα p. 319 c. 1 l. 4

αἶα p. 12 c. 2 l. 42

αἶα p. 354 c. 1

l. 15, 39

αἶα p. 24 c. 1 l. 15

αἶα p. 20 c. 2 l. 6

αἶα p. 28 c. 1 l. 2

αἶα p. 458 c. 1 l. 30

αἶα p. 238 c. 1 l. 15

αἶα p. 243 c. 1 l. 33

αἶα p. 11 c. 2 l. 9 p. 99

c. 2 l. 5

αἶα p. 176 c. 1 l. 33

αἶα p. 386 c. 2 l. 6

αἶα p. 136 c.

1 l. 3, 5, 11

αἶα,

ἀναρῶν, *recentare* p. 123 c. 1 l. 22,
29 p. 124 c. 2 l. 46
ἀναρῶν p. 123 c. 1 l. 27
ἀναρῶν p. 81 c. 2 l. 40
ἀναρῶν p. 99 c. 2 l. 4
ἀναρῶν p. 129 c.
1 l. 89
ἀναρῶν p. 118 c. 2 l. 41
ἀναρῶν p. 367 c. 1 l. 48
ἀναρῶν p. 43 c. 1 l. 43
ἀναρῶν, *anima* p. 51 c. 1 l. 41
ἀναρῶν p. 98 c. 2 l. 4 p. 102
c. 2 l. 25
ἀναρῶν p. 25 c. 2 l. 6
ἀναρῶν p. 19 c. 1 l. 25 p. 27
c. 2 l. 14
ἀναρῶν, *anima* p. 246 c. 1 l. 8, 9
ἀναρῶν p. 19 c. 2 l. 10
ἀναρῶν p. 407 c. 2 l. 50
ἀναρῶν p. 98 c. 2 l. 36
ἀναρῶν p. 280 c. 2 l. 36
ἀναρῶν p. 104 c. 2 l. 2
ἀναρῶν & *anima* p. 181 c.
1 l. 37 *exanclare, exanclare*
ibid. c. 2 l. 16
ἀναρῶν p. 337 c. 1 l. 23
ἀναρῶν, *astimatio* p. 115 c. 1 l. 40
ἀναρῶν p. 423 c. 1 l. 23
ἀναρῶν p. 57 c. 1 l. 27
ἀναρῶν p. 88 c. 2 l. 34 p. 180
c. 1 l. 6 p. 190 c. 2 l. 7
ἀναρῶν p. 75 c. 1 l. 12
ἀναρῶν p. 188 c. 2 l. 30
ἀναρῶν p. 255 c. 1 l. 4 p. 357
c. 1 l. 23
ἀναρῶν p. 112 c. 1 l. 30
ἀναρῶν p. 12 c. 1 l. 25
ἀναρῶν p. 104 c. 1 l. 31
ἀναρῶν p. 178 c. 2 l. 22
ἀναρῶν *ibid.* l. 35
ἀναρῶν p. 6 c. 1 l. 30
ἀναρῶν p. 283 c. 1 l. 9
ἀναρῶν p. 238 c. 1 l. 32
ἀναρῶν p. 46 c. 2 l. 32
ἀναρῶν p. 238 c. 1 l. 4
ἀναρῶν p. 123 c. 2 l. 11
ἀναρῶν p. 238 c. 2 l. 4
ἀναρῶν p. 125 c. 1 l. 27
ἀναρῶν p. 102 c. 1 l. 41
ἀναρῶν p. 21 c. 2 l. 39
ἀναρῶν p. 370 c. 1 l. 14
ἀναρῶν p. 385 c.
2 l. 38, 42
ἀναρῶν p. 297 c. 1 l. 43
ἀναρῶν p. 52 c. 1 l. 40
ἀναρῶν p. 323 c. 1 l. 16

ἀπορῶν p. 6 c. 2 l. 17
ἀπορῶν p. 177 c. 2 l. 56 p.
178 c. 1 l. 3, 29
ἀπορῶν p. 104 c. 1 l. 37
ἀπορῶν p. 112 c. 1 l. 15, 28
ἀπορῶν p. 111 c. 2 l. 36
ἀπορῶν p. 427 c. 1 l. 1
ἀπορῶν p. 45 c. 2 l. 32
ἀπορῶν p. 187 c. 1
l. 46, 49
ἀπορῶν p. 188 c. 1 l. 6
ἀπορῶν p. 82 c. 2 l. 37 p. 83 c. 1
l. 10 p. 236 c. 2 l. 46
ἀπορῶν p. 9 c. 2 l. 48
ἀπορῶν p. 21 c. 1 l. 14
ἀπορῶν p. 21 c. 1 l. 57
ἀπορῶν p. 106 c. 2 l. 41
ἀπορῶν p. 179 c. 1 l. 23
ἀπορῶν p. 252 c. 2 l. 25
ἀπορῶν p. 361 c. 2 l. 30
ἀπορῶν p. 157 c. 2 l. 18
ἀπορῶν p. 34 c. 1 l. 13
ἀπορῶν p. 114 c. 1 l. 8
ἀπορῶν p. 346 c. 1 l. 12
ἀπορῶν p. 4 c. 2 l. 14
ἀπορῶν p. 406 c. 1 l. 50
ἀπορῶν p. 326 c. 2 l. 20
ἀπορῶν p. 34 c. 1 l. 3
ἀπορῶν p. 19 c. 1 l. 25
Βαρῶν p. 230 c. 2 l. 41 *tingi*
p. 131 c. 1 l. 7
Βαρῶν p. 309 c. 1 l. 33
Βαρῶν p. 312 c. 2 l. 45
Βαρῶν *ibid.* l. 42, 51
Βαρῶν *Vincta factio* p. 3 c. 2
l. 51
Βαρῶν p. 339 c. 2 l. 44
Βαρῶν p. 380 c. 1 l. 17
Βαρῶν p. 288 c. 1 l. 33
Βαρῶν p. 356 c. 2 l. 38
Γαλῶν p. 305 c. 2 l. 18
Γαλῶν p. 129 c. 1 l. 29
Γαλῶν p. 29 c. 2 l. 42
Γαλῶν p. 187 c. 2 l. 10
Γαλῶν p. 177 c. 1 l. 54
Γαλῶν p. 158 c. 1
l. 48, 50
Γαλῶν p. 137 c. 1 l. 46
Γαλῶν p. 211 c. 2 l. 36
Γαλῶν p. 376 c. 2 l. 9
Γαλῶν p. 175 c. 2 l. 21
Δαίεα, *terra* p. 186 c. 2
l. 55 p. 187 c. 1 l. 1

Δαίεα, *terra* p. 403 c. 2
l. 15, 35
Δαίεα p. 259 c. 1 l. 11
Δαίεα p. 19 c. 1 l. 26
Δαίεα p. 95 c. 1 l. 3
Δαίεα p. 323 c. 1 l. 26
Δαίεα p. 403 c. 2 l. 53, 55
Δαίεα p. 34 c. 2 l. 18
Δαίεα p. 124 c. 1 l. 4
Δαίεα p. 258 c. 2 l. 25
Δαίεα p. 81 c. 1 l. 5, 33 p. 82 c. 1 l. 2
p. 228 c. 1 l. 31 p. 229 c. 2
l. 34
Δαίεα p. 83 c. 1 l. 45
Δαίεα p. 295 c. 2 l. 25
Δαίεα p. 245 c. 2
l. 43, 47, 52 p. 393 c. 2 l. 15
p. 434 c. 1 l. 7
Δαίεα p. 45 c. 2 l. 3
Δαίεα p. 137 c. 2 l. 5
Δαίεα p. 363 c. 2 l. 55
Δαίεα p. 417 c. 1 l. 45
Δαίεα p. 287 c. 1 l. 6
Δαίεα p. 427 c.
2 l. 24
Δαίεα & *drupa* p.
86 c. 1 l. 39, 42, 46
Δαίεα p. 381 c. 2 l. 5
Δαίεα p. 200 c. 1 l. 1
Δαίεα p. 130 c. 2 l. 18
Δαίεα p. 188 c. 2 l.
29
Δαίεα p. 216 c. 1 l. 54
Εγῶν p. 185 c. 1 l. 4
Εγῶν p. 12 c. 2 l. 55
Εγῶν p. 122 c. 2 l. 43
Εγῶν p. 116 c. 2
l. 55
Εγῶν p. 434
c. 2 l. 51, 53
Εγῶν & *ad, pro de p.* c. 1 l.
24, 28, 39 *propter* c. 2 l. 9
Εγῶν p. 353 c. 2 l. 29
Εγῶν, *fero, ferre* p. 353 c. 2 l. 41
Εγῶν p. 330 c. 1 l. 50
Εγῶν p. 220 c. 1 l. 19
Εγῶν p. 363 c. 1 l. 34
Εγῶν p. 382 c. 1 l. 5
Εγῶν p. 124 c. 1 l. 51 p.
174 c. 1 l. 28
Εγῶν p. 225 c. 1 l. 56 p. 226
c. 1 l. 16
Εγῶν p. 217 c. 2 l. 7
Εγῶν

ἡλυτρε p. 326 c. 1 l. 1
 ἡμειν p. 30 c. 1 l. 47
 ἡμειν p. 359 c. 1 l. 17
 ἡμειν p. 19 c. 1 l. 1
 ἡμειν p. 66 c. 2 l. 55
 ἡμειν p. 189 c. 1 l. 50
 ἡμειν p. 282 c. 2 l. 4
 ἡμειν p. 374 c. 1 l. 5
 ἡμειν p. 407 c. 1 l. 8
 ἡμειν p. 2 c. 2 l. 39
 ἡμειν p. 42 c. 1 l. 8
 ἡμειν p. 337 c. 1 l. 4
 ἡμειν p. 7 c. 1 l. 27
 ἡμειν p. 12 c. 1 l. 33
 ἡμειν p. 58 c. 1 l. 39
 ἡμειν p. 145 c. 1 l. 13
 ἡμειν p. 140 c. 2 l. 20
 ἡμειν p. 212 c. 2 l. 41
 ἡμειν p. 298 c. 1 l. 49
 ἡμειν p. 225 c. 2 l. 54 p. 226 c. 1 l. 3, 8 c. 2 l. 8
 ἡμειν p. 360 c. 1 l. 24
 ἡμειν p. 155 c. 2 l. 50, 53
 ἡμειν p. 111 c. 2 l. 34
 ἡμειν p. 40 c. 1 l. 29
 ἡμειν p. 204 c. 1 l. 40
 ἡμειν p. 262 c. 1 l. 51
 ἡμειν p. 85 c. 2 l. 9 p. 244 c. 2 l. 31
 ἡμειν p. 157 c. 2 l. 48
 ἡμειν p. 38 c. 1 l. 38
 ἡμειν p. 268 c. 2 l. 9
 ἡμειν p. 274 c. 1 l. 50
 ἡμειν p. 43 c. 2 l. 50
 ἡμειν p. 51 c. 1 l. 40
 ἡμειν p. 39 c. 1 l. 50
 ἡμειν p. 45 c. 1 l. 35
 ἡμειν p. 308 c. 1 l. 42
 ἡμειν p. 45 c. 1 l. 36
 ἡμειν p. 232 c. 2 l. 43
 ἡμειν p. 233 c. 1 l. 5
 ἡμειν p. 86 c. 2 l. 45 p. 87 c. 1 l. 2
 ἡμειν p. 20 c. 1 l. 24
 ἡμειν p. 157 c. 2 l. 48
 ἡμειν p. 316 c. 1 l. 14
 ἡμειν p. 305 c. 2 l. 48
 ἡμειν p. 369 c. 1 l. 39
 ἡμειν p. 133 c. 2 l. 36
 ἡμειν p. 11 c. 1 l. 5, 15
 ἡμειν p. 17 c. 2 l. 41
 ἡμειν p. 403 c. 1 l. 29
 ἡμειν p. 266 c. 2 l. 16
 ἡμειν p. 11 c. 1 l. 28

ἡμειν p. 241 c. 2 l. 39
 ἡμειν p. 9 c. 1 l. 39
 ἡμειν p. 320 c. 2 l. 14
 ἡμειν p. 116 c. 1 l. 43
 ἡμειν p. 231 c. 2 l. 4
 ἡμειν p. 137 c. 2 l. 3
 ἡμειν p. 438 c. 1 l. 25
 ἡμειν p. 27 c. 1 l. 14
 ἡμειν p. 100 c. 1 l. 14 p. 109 c. 2 l. 47
 ἡμειν p. 123 c. 1 l. 9
 ἡμειν p. 218 c. 2 l. 47 p. 219 c. 2 l. 4
 ἡμειν p. 408 c. 1 l. 14
 ἡμειν p. 115 c. 1 l. 1
 ἡμειν p. 363 c. 2 l. 54
 ἡμειν p. 230 c. 2 l. 15 p. 297 c. 2 l. 10
 ἡμειν p. 37 c. 1 l. 48
 ἡμειν p. 21 c. 1 l. 14
 ἡμειν p. 219 c. 1 l. 12
 ἡμειν p. 360 c. 1 l. 16
 ἡμειν p. 329 c. 1 l. 28
 ἡμειν p. 59 c. 1 l. 20
 ἡμειν p. 216 c. 1 l. 52
 ἡμειν p. 341 c. 2 l. 49
 ἡμειν p. 206 c. 2 l. 53 p. 222 c. 2 l. 21
 ἡμειν p. 137 c. 1 l. 7 ἡμειν p. 148 c. 2 l. 6
 ἡμειν p. 403 c. 1 l. 18
 ἡμειν p. 281 c. 2 l. 29
 ἡμειν p. 299 c. 1 l. 12
 ἡμειν p. 161 c. 2 l. 3 p. 332 c. 2 l. 1
 ἡμειν p. 161 c. 2 l. 8 planta p. 174 c. 1 l. 4 νε-
 πετα ibid l. 53
 ἡμειν p. 178 c. 2 l. 39
 ἡμειν p. 174 c. 2 l. 8
 Ζητητην p. 33 c. 1 l. 48 c. 2 l. 8
 H, nisi p. 197 c. 2 l. 40
 ἡμειν p. 162 c. 1 l. 3
 ἡμειν p. 155 c. 2 l. 30
 ἡμειν p. 336 c. 2 l. 51
 ἡμειν p. 59 c. 1 l. 39
 ἡμειν p. 430 c. 2 l. 11, 30
 ἡμειν p. 359 c. 1 l. 8
 ἡμειν p. 45 c. 2 l. 42
 ἡμειν p. 309 c. 2 l. 36
 ἡμειν p. 306 c. 2 l. 35

ἡμειν p. 17 c. 1 l. 47 p. 243 c. 2 l. 41
 ἡμειν p. 122 c. 2 l. 18
 ἡμειν p. 23 c. 2 l. 9, 33
 ἡμειν p. 280 c. 2 l. 56 p. 181 c. 1 l. 28
 ἡμειν p. 16 c. 2 l. 37
 ἡμειν p. 60 c. 2 l. 56 p. 61 c. 1 l. 1
 ἡμειν p. 43 c. 1 l. 29
 ἡμειν p. 256 c. 1 l. 31
 ἡμειν p. 434 c. 1 l. 56
 ἡμειν p. 146 c. 2 l. 34 p. 241 c. 1 l. 11 p. 383 c. 2 l. 45
 ἡμειν p. 197 c. 1 l. 25
 ἡμειν p. 316 c. 2 l. 30
 ἡμειν p. 380 c. 1 l. 4
 ἡμειν p. 192 c. 1 l. 35
 ἡμειν p. 149 c. 2 l. 38
 ἡμειν p. 176 c. 1 l. 33
 ἡμειν p. 197 c. 1 l. 15
 ἡμειν p. 403 c. 1 l. 39 κα-
 ταρπικος ibid l. 42
 ἡμειν p. 357 c. 1 l. 53
 ἡμειν p. 348 c. 1 l. 13, 30
 ἡμειν p. 128 c. 2 l. 37 p. 157 c. 2 l. 37 p. 236 c. 1 l. 32
 ἡμειν p. 27 c. 1 l. 32
 ἡμειν p. 204 c. 1 l. 35, 36
 ἡμειν p. 110 c. 1 l. 34
 ἡμειν p. 258 c. 2 l. 3
 ἡμειν p. 366 c. 2 l. 29
 ἡμειν p. 17 c. 1 l. 32
 ἡμειν p. 175 c. 1 l. 30
 ἡμειν p. 31 c. 2 l. 9 p. 32 c. 1 l. 20 sensus commu-
 nis ibid l. 27
 ἡμειν p. 110 c. 1 l. 48, 51, 52
 ἡμειν p. 98 c. 2 l. 52 p. 182 c. 2 l. 4
 ἡμειν p. 183 c. 2 l. 24
 ἡμειν p. 26 c. 1 l. 42
 ἡμειν p. 316 c. 2 l. 6, 12
 ἡμειν p. 123 c. 2 l. 17, 20
 ἡμειν p. 51 c. 1 l. 17
 ἡμειν p. 324 c. 2 l. 15
 ἡμειν p. 139 c. 1 l. 4, 8
 ἡμειν

λύθρον, λύθρον p. 51 c. 1 l. 2, 7
λυκοταλία p. 397 c. 2 l. 5
λυσοδικιοι p. 256 c. 1 l. 3

Μαγγάνωμα p. 280 c. 2 l. 5
μαχαίρων - νήσι p. 359 c. 1 l. 48
μέλι p. 264 c. 2 l. 47, 50
μέμψις p. 265 c. 2 l. 11
μέσος p. 264 c. 2 l. 48, 50
μεταβαλὲν p. 252 c. 2 l. 39
μεταίτιδος p. 300 c. 2 l. 13
μιτονομαζέσθαι, transnominari p.
356 c. 1 l. 31
μπελώπερι p. 226 c. 2 l. 30
μόνον, ἐλλείπει p. 8 c. 1 l. 1
μύσιν, μυγμός p. 33 c. 1 l. 43,
45
μύς p. 339 c. 1 l. 54
μυζάειον p. 174 c. 2 l. 13 p. 225
c. 1 l. 56

Νάτιον p. 91 c. 1 l. 46
νεκρὸν p. 258 c. 1 l. 10
νεκρία p. 334 c. 1 l. 41
νδρσασα p. 53 c. 1 l. 48
νδρσασα p. 260 c. 1 l. 9
νδρσασα p. 237 c. 2 l. 22
νδρσασα p. 53 c. 1 l. 20, 54
p. 118 c. 2 l. 39 p. 229 c. 2 l. 48
νδρσασα p. 260 c. 1 l. 7
νδρσασα p. 382 c. 1 l. 15
νήγειν p. 34 c. 2 l. 41 νήπιος ib.
1. 45
νέστιμον p. 74 c. 1 l. 46
νυῖ καὶ χθίς p. 355 c. 2 l. 13
νυῖ καὶ νωστὶ ibid. 1. 25

Ὀδὸς p. 18 c. 2, 33
Οἰκογενής p. 35 c. 2
1. 8, 9
οἰκονομία p. 138 c. 1 l. 35 c. 2
1. 38 p. 182 c. 2 l. 29 p. 400
c. 2 l. 8
οἰκονομικός p. 187 c. 2 l. 33
οἰόμενοι p. 17 c. 2 l. 25
ὀλιγόχρονα p. 200 c. 2 l. 37
ὀλοχρῶς p. 11 c. 2 l. 5, 12 p. 217
c. 1 l. 37 p. 325 c. 1 l. 42
ὀμότονον p. 24 c. 1 l. 24
ὀνειδιστικός p. 19 c. 2 l. 28
ὄργια p. 108 c. 1 l. 24
ὄρεχθίται p. 124 c. 1 l. 29
ὄρδος p. 101 c. 2 l. 55 p. 258 c. 1
1. 28
ὄρτυροφῆν, ὄρτυροπῆν p. 6 c.
2 l. 35

ὄδαμ p. 294 c. 2 l. 7
ὄερνακλ p. 35
c. 2 l. 8, 17 vermiculus ib. 1. 41
ὄφρυς, frons p. 87 c. 2 l. 39
ὄψις p. 210 c. 1 l. 8 p.
311 c. 1 l. 1 p. 394 c. 1 l. 28

Πάγος, πάγην p. 287 c. 2 l. 42
παίς p. 7 c. 1 l. 39 παιδόδον
ibid. 1. 47
παλιγγενεσία p. 385 c. 2 l. 5
παρμυλαίος, Parmularius p. 4
c. 1 l. 16 Parma ibid. 1. 26 c.
2 l. 40
παμμύς 278 c. 2 l. 25
παῦν. 72 ullum quicquam p. 104
c. 2 l. 24
παρκελοπικόν p. 99 c. 1 l. 20
παρκαδίζω p. 309 c. 2 l. 11
παρκαλσθῆν p. 61 c. 2 l. 49 p.
75 c. 1 l. 11 p. 88 c. 2 l. 37
p. 189 c. 1 l. 6, 7
παρκαπῆν p. 122 c. 2 l. 43
παρκαδίζω p. 43 c. 2 l. 1
παρκαπῆν p. 78 c. 1 l. 46 p.
361 c. 1 l. 12
παρκαπῆν p. 326 c. 2 l. 16
παρκαπῆν, παρκαπῆν p. 113
c. 1 l. 28, 34
παρκαπῆν p. 386 c. 2 l. 23
παρκαπῆν p. 26 c. 2 l. 48
παρκαπῆν p. 186 c. 1 l. 26
παρκαπῆν p. 115 c. 2 l. 1
παρκαπῆν p. 189 c. 1 l. 24
p. 233 c. 1 l. 52
παρκαπῆν p. 19 c. 2 l. 40
παρκαπῆν p. 197 c. 1 l. 21
παρκαπῆν p. 102 c. 2 l. 14, 44 p.
254 c. 2 l. 23 p. 20 c. 1 l. 55
παρκαπῆν, παρκαπῆν p. 103 c. 1 l.
36, 38
παρκαπῆν p. 59 c. 1 l. 5
παρκαπῆν p. 420 c. 1 l. 1
παρκαπῆν p. 256 c. 1 l. 51
παρκαπῆν p. 19 c. 2 l. 35
παρκαπῆν p. 353 c. 1 l. 29
παρκαπῆν p. 163 c. 1 l. 15 c. 2 l. 11
παρκαπῆν p. 92 c. 2 l. 8
παρκαπῆν p. 305 c. 1 l. 8
παρκαπῆν p. 12 c. 1 l. 6
παρκαπῆν p. 153 c. 2 l. 10, 30
παρκαπῆν p. 267 c. 2 l. 2
παρκαπῆν, παρκαπῆν, παρκαπῆν
p. 21 c. 2 l. 17 p. 27 c. 1 l. 9
p. 223 c. 2 l. 39 p. 331 c. 2
1. 49

παρκαπῆν, παρκαπῆν p. 26 c. 1
1. 55 p. 27 c. 1 l. 1
παρκαπῆν, παρκαπῆν, παρκαπῆν
p. 188 c. 1 l. 21 c. 2
παρκαπῆν p. 412 c. 2 l. 26
παρκαπῆν p. 21 c. 1 l. 31
παρκαπῆν, παρκαπῆν p. 88 c. 2 l. 2
παρκαπῆν p. 345 c. 1 l. 3
παρκαπῆν p. 197 c. 1 l. 20
παρκαπῆν p. 2 c. 2 l. 52 p. 3 c. 1
1. 1
παρκαπῆν, παρκαπῆν, παρκαπῆν p. 186
c. 2 l. 11
παρκαπῆν p. 244 c. 2 l. 30
παρκαπῆν p. 276 c. 2 l. 17
παρκαπῆν p. 181 c. 2 l. 22 p. 213
c. 2 l. 12
παρκαπῆν p. 21 c. 2 l. 19, 44
παρκαπῆν, Praefatio factio p. 3 c.
2 l. 51
παρκαπῆν, producta, promota p.
115 c. 1 l. 19 p. 121 c. 1 l. 19
παρκαπῆν p. 92 c. 2 l. 7
παρκαπῆν p. 296 c. 1 l. 13
παρκαπῆν, παρκαπῆν p. 42 c. 2
1. 53 p. 112 c. 1 l. 1
παρκαπῆν p. 58 c. 1 l. 51 p. 77
p. 207 c. 2 l. 21
παρκαπῆν p. 73 c. 2 l. 1 p. 282 c. 1
1. 14
παρκαπῆν p. 335 c. 2 l. 7
παρκαπῆν p. 421 c. 2 l. 27
παρκαπῆν p. 287 c. 1 l. 9
παρκαπῆν p. 315 c. 2 l. 53
παρκαπῆν p. 250 c. 1 l. 28, 48
παρκαπῆν p. 233 c. 1 l. 13
παρκαπῆν p. 354 c. 1 l. 39
παρκαπῆν, παρκαπῆν p. 186
c. 1 l. 7 p. 421 c. 1 l. 6, 8 p. 421
c. 2 l. 42, 51
παρκαπῆν p. 346 c. 1 l. 2
παρκαπῆν p. 28 c. 1 l. 5
παρκαπῆν p. 141 c. 2 l. 35
37
παρκαπῆν p. 185 c. 1 l. 4
παρκαπῆν p. 268 c. 2 l. 22
παρκαπῆν p. 282 c. 1 l. 14
παρκαπῆν p. 110 c. 2 l. 18

Ραίκαντίον, recentatum p. 123
c. 1 l. 40
ραίκαντος, restor ibid. 42
ραίκαντος, p. 61 c. 1 l. 53 p. 76 c.
2 l. 11

ραίκαντος

ῥέμεναι, ἀπορρέμεναι p. 61 c. 1
l. 26 p. 145 c. 2 l. 19
ῥέμεναι p. 217 c. 2 l. 47
ῥήγνυσι, διαρρηγνύει, rumpi p.
295 c. 2 l. 26, 41
ῥοπή momentum p. 79 c. 2 l. 50
Σεκυρία, securioriamus, securior
p. 4 c. 2 l. 42
συμποτυφία p. 341 c. 1 l. 42
σισηρέναι, ringi, renidere p. 28 c. 1
l. 10
σισηρέναι p. 402 c. 1 l. 30
σιμῶν p. 126 c. 2 l. 32
σιμειώδης, & σιμειώδης ἰδιότης
p. 44 c. 1 l. 2
σιμυλλία p. 260 c. 1 l. 7
σιμυλλία p. 397 c. 1 l. 42
σιμυλλία p. 397 c. 2 l. 2
σιμυλλία p. 414 c. 2 l. 41
σίμυλος p. 7 c. 2 l. 12 scimpodium,
ibid. l. 26
σίκαλα p. 258 c. 2 l. 39
σίμιον, cinum, cilium p. 87 c. 1 l. 44
σιφισία p. 35 c. 1 l. 9 p. 338 c. 2 l. 4
σιφισία p. 50 c. 2 l. 13
σιφισία p. 162 c. 1 l. 45 c. 2 l. 23 p.
226 c. 2 l. 2 p. 371 c. 2 l. 14
σιφισία, λόγος p. 141 c. 1 l. 24
σιφισία p. 241 c. 2 l. 45
σιφισία p. 214 c. 2 l. 41
σιφισία, σιφισία p. 266 c. 2 l. 28
σιφισία p. 34 c. 1 l. 34
σιφισία p. 341 c. 2 l. 55
σιφισία p. 195 c. 2 l. 14 p. 248
c. 2 l. 3 p. 253 c. 2 l. 31
σιφισία p. 75 c. 2 l. 37
σιφισία, σιφισία p. 123 c. 1
l. 48, 55
σιφισία p. 10 c. 1 l. 27 σιφισία
ibid. c. 2 l. 28
σιφισία p. 22 c. 1 l. 51
σιφισία, σιφισία p. 16 c. 2 l.
51 p. 17 c. 1 l. 2 p. 302 c. 1
l. 46 p. 354 c. 1 l. 37
σιφισία, σιφισία p. 28 c. 1 l. 42
σιφισία p. 161 c. 1 l. 47
σιφισία p. 185 c. 1 l.
23, 24
σιφισία p. 393 c. 2 l. 41
σιφισία p. 211 c. 1 l. 28
σιφισία p. 192 c. 2 l. 42
σιφισία p. 161 c. 1 l. 47
σιφισία p. 195 c. 2 l. 20
σιφισία p. 352 c. 2
l. 22
σιφισία p. 430 c. 1 l. 52

σιμυλλία p. 269 c. 1 l. 53
σιμυλλία p. 191 c. 1 l. 4
σιμυλλία, σιμυλλία p. 96
c. 1 l. 23
σιμυλλία p. 393 c. 2 l. 46
σιμυλλία, & διασινυλλία p. 87
c. 2 l. 24
σιμυλλία p. 57 c. 1 l. 30
σιμυλλία p. 161 c. 1 l. 47
σιμυλλία p. 192 c. 1 l. 50
σιμυλλία p. 285 c. 1 l. 13
P27 ibid. l. 22
σιμυλλία p. 393 c. 2 l. 31
σιμυλλία, σιμυλλία p. 10 c. 1 l. 33
σιμυλλία p. 215 c. 1 l. 46
σιμυλλία, σιμυλλία p. 276 c. 2 l.
17 p. 290 c. 2 l. 40
σιμυλλία p. 21 c. 2 l. 1 p. 305 c. 2 l. 7
σιμυλλία p. 385 c. 1 l. 39
σιμυλλία p. 36 c. 1 l. 16 c. 2 p.
37 c. 1 l. 1
σιμυλλία p. 39 c. 2 l. 4 p. 214 c.
2 l. 18
Τάττιος p. 395 c. 2 l. 28
πιδήκω, πεδνήκω p. 72 c. 2
l. 51 p. 73 c. 1 l. 4
πιδήκω p. 174 c. 2 l. 50
πιδήκω, cinefieri p. 124 c. 2 l. 13
πιδήκω p. 104 c. 1 l. 20
πιδήκω p. 267 c. 1 l. 4
πιδήκω p. 108 c. 1 l. 27 p.
212 c. 2 l. 33
πιδήκω p. 388 c. 1 l. 1
πιδήκω, & πιδήκω p. 305 c. 2
l. 40 p. 306 c. 1 l. 8, 14
πιδήκω p. 419 c. 1 l. 15
πιδήκω p. 417 c. 2 l. 38
πιδήκω p. 182 c. 1 l. 22
πιδήκω p. 110 c. 1 l. 28
πιδήκω p. 118 c. 1 l. 10 p. 229
c. 2 l. 35
πιδήκω p. 73 c. 2 l. 43 p. 77 c. 2
l. 18 p. 225 c. 2 l. 12
πιδήκω p. 46 c. 2 l. 46, 51
πιδήκω p. 85 c. 1 l. 20
πιδήκω p. 306 c. 1 l. 48
πιδήκω, & πιδήκω p. 191 c. 1 l. 26
πιδήκω p. 322 c. 1 l. 23
πιδήκω, & πιδήκω p. 120 c. 2 l. 27
πιδήκω, & πιδήκω p. 357 c. 2
l. 9, 10
πιδήκω, ibid. l. 18
πιδήκω, & πιδήκω p. 357 c. 1
l. 36, 42

πιδήκω p. 76 c. 2 l. 42
πιδήκω p. 53 c. 2 l. 15
πιδήκω, & πιδήκω p. 395 c. 2 l. 45
πιδήκω p. 303 c. 2 l. 40
πιδήκω p. 349 c. 2 l. 31
πιδήκω p. 338 c. 2 l. 56
πιδήκω p. 45 c. 2 l. 3
πιδήκω p. 344 c. 1 l. 21
πιδήκω p. 362 c. 1 l. 29
πιδήκω p. 110 c. 2 l. 34
πιδήκω p. 34 c. 1 l. 23
πιδήκω p. 8 c. 2 l. 12 p. 382
c. 2 l. 22
πιδήκω p. 8 c. 1 l. 44 p. 258 c.
1 l. 4
πιδήκω p. 8 c. 2 l. 8
πιδήκω p. 8 c. 1 l. 38
πιδήκω p. 118 c. 1 l. 10
πιδήκω p. 38 c. 1 l. 30 p. 197
c. 2 l. 16
πιδήκω, & πιδήκω p. 40 c. 2 l. 33, 38
πιδήκω p. 345 c. 2 l. 16
πιδήκω p. 369 c. 1 l. 19
πιδήκω p. 22 c. 2 l. 53
πιδήκω p. 23 c. 1 l. 23
πιδήκω p. 23 c. 2 l. 41
πιδήκω p. 5 c. 2 l. 40
πιδήκω p. 19 c. 1 l. 4
πιδήκω p. 394 c. 2 l. 42
πιδήκω p. 19 c. 1 l. 34
πιδήκω p. 277 c. 1 l. 18
πιδήκω p. 364 c. 1 l. 32
πιδήκω p. 74 c. 2 l. 3 vomica, &
l. 3, 4
πιδήκω p. 289 c. 1 l. 35
πιδήκω p. 97 c. 2 l. 39
πιδήκω p. 226 c. 1 l. 44
Χαριενήσιος, χαριενήσιος, cari-
nari p. 29 c. 2 l. 9, 22, 28, 49
Χαριενήσιος, χαριενήσιος, χαριενήσιος
p. 355 c. 1 l. 20, 50
Χαριενήσιος p. 174 c. 2 l. 9
Χαριενήσιος p. 136 c. 2 l. 53
Χαριενήσιος p. 104 c. 1 l. 5
Χαριενήσιος p. 148 c. 2 l. 41
Χαριενήσιος p. 236 c. 2 l. 40
Χαριενήσιος p. 332 c. 2 l. 48
Χαριενήσιος p. 242 c. 1 l. 15
Χαριενήσιος p. 214 c. 2 l. 15 p. 226 c.
1 l. 48 c. 2 l. 4
Χαριενήσιος p. 381 c. 2 l. 7
Χαριενήσιος p. 43 c. 1 l. 12, 27 p. 51 c.
2 l. 56
Χαριενήσιος p. 325 c. 1 l. 48

Syllabus rerum præcipuarum, quæ hoc scripto continentur.

Prior numerus paginam denotat, secundus
columnam, tertius lineam.

Affectus instar habet, qui fatum, qui fratrem avertit
pag. 34 col. 1 lin. 50 pag. 154 col. 1 l. 55
Absentia, amissa, præterita requirere fatum 414
1 10, 2 40
Accommodatio commoda non utaperanda 17 2 41 18 1
quantum expedit ibi quando & quomodo divergat ib.
Adulatio nec adhibenda, nec admittenda 34 1 32
Adulator qualis 18 1 46, 2 1. vermiculis compar 90 1 9
Adversa invicem ad invicem bonum conspirant 54 1 10
Equalitas æquitatis pars prima 23 2 17. hac quando-
que nihil iniquitas ib. 20
Aer ambiens satæ, animantia quàm variè afficiat 163
1 16 2
Æstimationis justæ ratio in rerum usu habenda 21 2 1.
31 1 55. 2 3. 115 1 9. 158 1 7. 297 2 27. 352 1
41. 353 1 26
Ætatis flor, res lubrica 43 1 20
Evum rapidè decurrens, secum omnia abripit, in se ab-
sorbet 165 2 49. 167 2 56. 209 1 3 2 1. 267 1
44. 278 1 34. 338 1 26. 341 2 4. 342 1 12, 23.
433 1 46. 434 1 19
Affectionibus naturalibus frustrà obvimur 110 2 1
Affectus animi miserè distrabunt 53 1 30. 103 1 53.
2 1. 104 1 31. 381 2 13. 382 1 49 428 2 47.
vim faciunt 299 2 31. rationem extrudunt 223 1 52.
224 1 18. his abripi non oportet 92 2 36
Affectus tenerrimi, prudenter, sed difficulter, haberi pos-
sunt 19 1 4, 24
Alia altis placens 313 1 33
Alienis intendens animus se negligit 61 2 40. 68 2 50.
negotium frustrà facessit sibi 157 1 7, 10
Alteratio est, quam corruptionem dicimus 355 1 46. 415
1 14
Amat maximè se quisque 422 2 23
Amicitia nec temerè contrahenda, nec facile dissolvenda
33 2 5, 44
Amicorum absentium etiam ratio habenda 33 1 1
Amor celari non potest 356 1 50. amorem conciliat 25
2 5. 397 1 30
Ἀνακρίδα & σαυκοφάνη, in autoribus probatissimis
deprehenso 92 1 6. 174 1 4
Androgynum hominem conditum, fabula 129 1 1
Anima flatus 51 1 41. 227 2 24. 228 1 10. 323 1
17. exhalatio à sanguine 51 1 43. 215 2 38. san-
guis quâ ratione dictus 52 1 20 de eadem variæ ve-
terum sententiæ 140 2 5. 141 2 56
Animus contumeliosè quibus modis se habeat 59 2 1, 7. 74
1 48. 93 2 50. de animi immortalitate quam ambigue
senferint philosophi plerique 68 1 50. 2 1. 90 2 3.
138 2 21. 140 1 1, 27. 2 120. 141 2 10, 49.
143 2 44. 215 2 38. 423 1 18. 424 1 10

Antoninus Pius Imp. qualis 31 1 15. 40 1 20
Apum industria 183 2 3
Aquam pavent Ἀπορροή 256 1 3
Aranea indoles 183 1 44
Ars naturæ imitatur 393 1 19
Ars hominū bonum esse 387 2 31. ea nisi discatur, non
habetur 412 2 3. in quibus consistat 415 2 18
Artem in moris, discat oportet 411 1 35. 2 52.
quam nōrē, exerceat, & intra fines ejus se contineat
156 1 16. 28. c. 2 1. 248 1 15. 261 1 15
Artifex quisque artem suam diligit, & emixæ affecta-
tur 184 2 28. 185 1 27. 186 1 20. adversus
quosvis suam 243 2 46. 244 1 1. imperitorum
judicia non moratur 214 1 32
Artificia studiæque inania reprehensa 5 2 50. 6 11
Astrorum contemplatio, quatenus usui 277 2 4. 410 1
32. quatenus inutilis 9 2 40
Aulica vita, mores quales 205 1 30. 228 1 8. in-
ficere solent 230 2 40. 231 2 50. in aula tamen
rectè vivere est 205 1 28. 298 2 3
Aurea probata & collaudata 4 2 5 1
Auxilia non sperenda 261 2 9. 263 1 24. 269 1 26
Beatitudinem mens bona sola facit 266 2 16. citra ex-
terna aut aliena nulla 65 1 15. 2 41. 79 23. 102
1 6, 22. 254 2 19. 27. 334 2 22. 419 2 53. 422
2 44. at Deum qui excludit, imple facit 65 1
40. 2 44. quo sine nec vir bonus, nec mens bona 65 2
21. 347 1 15. 2 31. ad eam via recta compendio-
sissima 180 1 28
Benefacere juvat 265 1 11. Benefacienti ipso prodest
ibid. 29 292 1 41. 2 28. 387 2 18. pugnat bene-
faciendo vitia fruimur 436 2 5. benefacientem malè
audire regium 274 2 14
Beneficii laudi ratio germana 189 1 29. 190 1 191 1
23. minus proba 189 1 1. de re tam accipiendi, quam
larigendi, ars est 15 1 7. 397 2 13
Beneficium nullum nisi gratuitum, quod in se desinat 167
1 7. 249 2 37. 350 2 48
Benignitas, re exhibenda, non specie aut voce sola 395
2 53. 396 1 35. benignitas & beneficentia divi-
na nobis in exemplum data 291 2 28. 292 1 1.
316 2 35. 317 1 331 2 5. 335 1 27
Bonum non sunt, quæ bonis non faciunt 66 1 27. 202 2 41.
294 2 41. quæ nimia esse possunt 204 2 34. 40. quæ
contemnere, quorum damna libenter sustinere, laudem
habet 204 2 20. 34. 40
Bono malum vincere præclarum 402 1 43. 2 48
Bonum nihil, nisi honestum 47 2 6. 49 1 11. nisi
tempestivum 438 1 14
Bonus verè est, qui conditioni suæ respondet 245 1 31. qui
intus talis 395 1 46. sacerdos is & servus Dei

93. 2 30 40. athleta 94 1 10. panceratista 428
 1 13. aspera multa exercitii causa, citra offensionem,
 subiturus 232 1. 233 2 36. virtute alte intinctus
 94 2 12. nec mutatu facilis 95 2 14. rupis instar,
 immotus 176 1 46. 177 2 18. mentis curam anti-
 quissimam habet 225 241. 226 2 41. hac bona oblecta-
 tur 312 2 27. recte factis contentus, letus, agit
 102 1 40. 135 2 3. 288 1 46. 292 1 25. 294
 1 3. 305 1 39. 39. 384 1 14. Deo se probat 394
 1 53. sponte obsequitur 369 1 13. huic regendum,
 agendum totum se dat, suaque dispensanda permittit
 universa 103 2 14. 133 1 10. 153 2 44. 156 2
 49. 159 1 34. 161 1 46. 280 2 35. 288 1 50.
 430 2 21. presentibus, concessis destinatis acquiescet
 34 1 12. 53 2 4. 57 2 47. 79 2 8. 95 2 56.
 96 1 2. 120 1 12. 253 1 37. 270 1 41. 271 1
 37. 328 1 1. 351 2 24. 352 1 14. ut necessariis
 54 1 1. 153 1 19. 159 2 19. iustis 133 1 27.
 bonis 96 1 18. 248 1 24. congruis 145 2 24. 192
 2 10. 41. 245 1 28. commodis 146 2 30. tem-
 pestivus ibid. 24. divinitus dispensatis 159 2 38.
 281 2 52. rationi consentaneis 276 1 9. in eisque recte
 excipiendis ac obsequendis virtutem exercet suam 58 1
 39. 115 1 47. 147 1 43. 210 1 23. 220 1 12.
 248 2 18. 274 2 7. 348 2 40. 417 1 29. 422
 1 7. nec lege indiget 100 2 56. 101 1 1. nec
 recte 101 1 53. 286 1 53. 288 2 32. 340 1 14.
 nec iuramento 27 2 1. 100 2 5. 101 1 16. ni-
 hil nomen possit, quod alios latere velis 107 2 45.
 nihil clam agit, quod palam innotescere velit 361 2
 50. 362 1. & solus, & cum aliis pariter se gerit
 108 1 38. vitam ut Deo confors, divinam agit 59
 1 39. 211 1 28. 352 1 50 c. 2 40. 418 1 45.
 2 18. aliorum de se iudicia, dicta, nihil moratur 363
 1 12. 2 16. sereno, placido, composito semper est
 animo 57 1 27. 101 2 18. 429 1 37. 50. nec
 numen incusat, nec homines 426 1 13. de vita vel
 produtiore vel contraditioris nihil sat agit 109 2 44.
 110 2 51. 118 2 24. mortem nec metuit, nec optat
 108 2 15. nihil purulentum minusve sineum in
 pectore sovet 110 2 18. 34. malis est pedagogi
 instar 381 1 11. quia vita illis censura est. ibid.
 28
 Calamitas virtutis exerceudae, exerceudae, occasio 122 1
 11. 283 1 9. 287 2 18. 310 1 41. 332 1 20
 recte ferre, virtutis & falsitatis est 177 2 23. 55.
 179 1 42
 Calumniationes aversandi 5 1 50. 52 1. pediculis,
 vermiculis, viperis pares 89 2 55
 Censura examen seculum sequitur 33 1 48. 401 1 1. 42
 Circulus est rerum omnium 72 1 42. 2 1. cuius particu-
 la sibi invicem innexae. 245 1 53 orbis instar rotan-
 tur 335 2 48. 337 2 21
 Civilitas in magnatibus laude digna 32 1 23 c. 2 44
 2 1, 21

Caelum et vitas, patria nostra 119 2 13. 130 1 41
 Coactum nihil gratum 98 1 31. 341 1 6
 Cogitatorum ratio habenda 2 2 9. 148 2 37. Deo red-
 denda, quem non latent 2 2 18. reos faciunt ibid.
 l. 4. animum tingunt 105 1 16 24. facti crimen
 habent 2 2 14. affectuum, sermonum, actuum fontes,
 radices 148 2 18. 205 1 16. vitanda vana 92 2
 4. recidenda non necessaria 148 2 11. cogitandum
 nihil, quod proloqui pudeat. 92 2 38. 93 2 11
 Comitas severitati iuncta quantum valeat 18 2 20. 30
 Comedia vetus, media, nova, quatenus utilis 391 1 6, 36
 Conatus etiam effectum destitutus, inanis non est 314 1
 8 c. 2 16
 Conscientia sua cuique maxima verenda 62 2 10. 92
 1 34. fame (cum paucis, 402 2 46) perferenda
 39 1 14. huic quod consulas sustinenda infamia 186
 1 20, 36. 220 1 4. 234 2 21. 398 1 8. hac con-
 tentum agere oportet 133 2 45
 Constantia in bono tenera 154 1 9. 265 2 52. 297
 1 19. aliud ea a pervicacia 29 1 22. 30 1 39 c.
 2 3. 236 2 41. hac nihil factius, nocentius 133 1
 42. 134 2 16
 Continentia sui, virtus eximia 26 1 42. 42 1 1.
 Corpus è luto effictum 289 1 49. ex se cadaver merum
 165 2 23. terra & senes 91 2 45. saculus, utris,
 folliculus 309 2 36. 310 1 46. animae amictus 305
 2 8. qualis 51 1 17. vagina 326 2 40. vasculum
 92 1 49. quale 383 2 8. membra organa 282 2
 29. nullius pra anima praestantiae 502 3. 51 2 56.
 hanc ergo inservire moris 91 2 14 43. hanc quate-
 nus afficit 163 2 18
 Corpore habitus & gestus gravis & focius 284 1 25.
 non affectatus tamen ibid. 43. ut speculam mentis sit
 ibid. 2 5. restitutio non impossibilis Deo 423 2 32
 Cupidatio, & dilatio, in vita rite instituenda. ammota
 55 2 15. 93 2 21. 117 1 43. 136 2 38. 50. 137
 1 3. 304 1 12. 351 1 1
 Deus summe bonus 63 2 14. à quo nihil mali qui dic-
 tur quum tamen corrigendo & puniendo aspera in-
 figat 62 2 24. 64 1 3. mala ordinat, omni facit 219
 1 34. 46. natura prima 146 2 49. mens incorporea
 164 2 41. corpus priscis quod notione dictus 165 1
 18. visibilis, invisibilis quatenus 435 1 40. 436 1
 14. unde innotescant 436 1 15. 2 4. mundi quasi
 anima 145 2 16. 146 1 2. 164 2 35. omnia permeat
 207 2 40. 317 2 40. 318 2 28. temperat 207 2
 30. ubique adest, omnia intruens, 119 2 47. 120 1.
 nudus etiam mentes ipsas 418 2 39. 419 1 52. res
 humanas curat 64 1 16 c. 2 1. singulorum etiam
 65 1 1. 248 1 25. ab ipso, per ipsum, in ipso, ad ip-
 sum omnia 146 2 41. 147 1 1. 144 2 14. ipse
 providentiā, ab initio designata, 149 1 5. dispen-
 santur, 114 1 13. 2 47. 433 1 46. eidemque inser-
 viunt universa 245 2 55. 247 2 56. pra omnibus
 verendus 240 1 24. 2 17. per omnia tam minoris,
 G g 2 quam

quam majoris momenti negotia, cogitandus 221
225, 52. 222 I 1. & respiciendus 116 2 43. quo-
cunque ducit, sequendus 112 I 44. 272 I 43. statim,
quam ille assignaverit, tuenda, tenenda 277 I 1. ad
omnia advocandus 234 2 44. 235 I 48. in omni-
bus agnoscendus 42 2 12. 46 2 42. 304 2 5. de
omnibus celebrandus 221 2 27. 245 2 22. huic quod
salvi simus, ut medico, gubernatori, auscultandum ju-
giter 255 I 14. -2 I. hunc non admittentes, sibi, non
ipsi nocent 319 I 2. patiens est, ad pœnas tardus 312
I 4. malis & ingratis benignus 291 2 28. 316 2 35.
331 2 5. non adulationem, sed imitationem exigit
359 2 4. 360 I 56. injuste nihil agit 424 I II
Dispensatio qualis licita 178 2 6. 182 2 29. 400 I
52. 401 2 41
Documenta pauca sufficient 58 2 54. 59 I. brevia &
summaria 123 I 44. 48. in promptu modo sint 116
I 49 C. 2 18. 122 2 36. 133 2 36
Dolor, longus, levis; gravis, brevis 273 2 28.
274 I 38
Ellipsis frequens 147 2 40
Emendatione opus habere se, non emendatur, qui non cre-
dit 7 I 43. nemo querit, quod jam nactum se putat
416 I 24
Epistole quales esse debeant 10 2 45
Error multiplex 263 I 2. 264 I 4. erroris admonitus,
corrigen sit promptus 233 2 36. 234 2 21. 300 2
32. 306 2 15. errantem reducere conandum 348 2
55. 349 2 3. sed placide 403 I 14. 404 2 45.
errata nec leviora negligenda 15 I 56. C. 2
I. I.
Examen sui, primitus, sedulum, jure prodest 370 2 16.
381 2 29. 437 2 16
Exempla quantum profint 231 2 40. viva valent
14 I 13
Externa quæque bonis, malis pariter obveniunt 66 I 27.
200 2 41. Media ergo 66 I 54, &c. vilia 200
2 39. 304 2 12. 309 2 32, 34. caduca 66 2 38.
200 2 36. diurna, non diutina 161 2 3. 174 I
36. C. 2 50. 332 2 1. ad ævum retrò, porro, angus-
tissima 181 2 40. ut perituris utendum 414 2 44.
tragica larva, seneca instructura eis decemda 66
2 33. 67 I 2. 225 2 3. 289 2 54. 303 I 29.
420 I 15. modestè habenda, placide linquenda
307 2 2, 39. in pretio habere, invidentia, injustitia,
impietatis est radix 230 I 31, 33. 245 2 10. 322 I 53
Fama, extra nos 254 2 18. alienum, non nostrum 292
2 29. inane quiddam 125 I 41. 159 I 34. C. 2 10.
229 2 55. 230 I 1. iudicii expers 76 2 51. 77
I 1. 125 I 33. inconstans 125 2 46. sectari stoli-
dum 19 I 26. 135 2 50. 292 I 26. superstes,
res nihili 113 I 10. quam angusta 126 I 19. evan-
ida 78 I 40. 125 I 35. 132 2 15. 159 I 23.
de ea sollicitum agere, quatenus futile 137 2 24.
138 I 3, 19. aucupantium iniquitas, vanitas 230 2 29

Fatum quid 193 I 33. 195 2 20. 353 2 25. an phi-
losophia studium inane faciat 427 I 9
Festivitas quatenus adhiberi queat 9 2 49. 10 I 98 2
43. 99 I
Fides habita fidelem facit 25 2 1. 428 I 12, 23. fidem
fallere nihil adigat 107 I 14
Filius sapiens, parentis res letæ 275 I 33
Fluxa istic universa; consistens nihil 75 2 54. 76 I.
77 I 6. 209 I 19, 23. 227 I 21. fumi instar
evanida 72 2 17. his ergo affici sapientis non est
209 2 3. 227 2 36. sed quæquæ, inter fluctuantia
hec quod se continent 427 I 28
Fors incerta 76 2 37. fortuita divinitus dirigitur 53
2 20. fortunam fingit quisque sibi 218 2 46.
Fratres dissilia non decent 50 I 48
Frons antit index esse debet 25 I 13. 196 I 36
Fructum nihil non fert, & sum quodque 331 I 37. his
onusta speciosissima 86 2 9. fugientia gravissima 10. I.
Futuri ut nihili certum, 112 2 38. prælagiri tam
multa possunt 279 I 42. frustra torquent 262 2
35. 308 I 56. 309 I 39. aut sollicitus habent
417 I 25
Gloriam de sprete gloria aucupari vanissimum 434 I 26
435 I 39
Gnavitate affectat, fastuosus, nihil gravior 16 2 2.
58 I 56. 341 I 42
Homo corpore, anima, mente constat 52 2 3. 118 I 1.
420 I 34. homines omnes cognati 47 2 17. 69 2 1.
267 2 40. 335 I 24. 432 I 46. semine callosi
pariter oriundi 48 I 16. 130 I 28, 43. 48. 155 I
4. rationis ejusdem participes 96 2 46. loca
communis fruentes, aere spirantes 328 I 26, 28.
corporis ejusdem membra 264 2 47. 50. ad opem
mutuam nati 48 2 7. 49 2 7. 50 I 123. C. 2 25.
quæ sit omnibus præstanda 96 2 52. 97 I 1. 103 2
23. 123 I 29. 344 2 43. ut in commune boni sint
53 I 10. 98 I 49. 133 I 50. 200 2 19. homi-
nemini odisse debet. 49 I 50. nec peccantes
267 2 13. sed mitis esse etiam inimitibus 287 2 8.
non ad otium natus est 182 I 47. nec ad voluptatem
183 I 4. sed ad opus 182 I 36. 183 2 49.
299 I 5. prout & alia universa. 302 I 6. homi-
nis manus. Numen venerari, celebrare, homines ju-
vare, servare 113 2 44. 240 2 20. 241 I 7. opus
caelestia contemplari 277 2 42. 278 I 9. 305 I
49. humanitatem colere 404 2 49. ars, homines
fieri 387 2 3. hec qui non prestat, nec hominis me-
mine dignus est. 182 2 50. 360 2 13. 15. 261
I 41. hominem enim infernum, exteris exalatum,
considerare oportet 342 2 48. 343 I. nec ab homi-
ne aliud, quam quod est hominis, exigitur 204 I 49
nihilque homini despondendum posse, quod homo potuit.
189 I 10. 34. 230 2 42. 424 I 32. aut perfectum
quod homo petiit 206 I 12. 207 I 30. nec im-
petentia ignavia prætexenda 187 2 6, 34. C. 2 I 10

224. 189 I 20. 231 I 3. C. 254. cum volun-
 tas in causa est 51 230. nec affecti huic indul-
 gendum 189 I 10. sed usu & industria contra pro-
 viribus obtinendum ib. 34 homi animal ephemeron.
 161 24. 262 I 20. anima cadaver gestans 165 2
 23 ipse, & humana omnia, vanitas mera 77 234.
 78 I 45. 294 2 I. bullarum instar 303 I 5.
 mortales natos 131 I 48. pacem invicem colere, non
 diffidia fovere, nedum iras & inimicitias inmortales
 gerere decet 132 I 37. C. 2. 400 2 46. 402 I
 9. divulsus a corpore, cui coaluerat, restitui po-
 test 362 I 36, 46
 Miteris mel amarum 255 2 33
 Ignis natura 121 2 19. principibus prelatum 44 I 19
 Imaginativa vis qualis 118 I 10. 229 2 25
 Imitatio deorum rerum ingratarum, grata 87 2 31
 Impatientia malorum omnium mater 216 I 3. 287 I 21
 Imperiti periti ferendi 17 I 55
 Imperceptibilia quibus omnia habeantur 198 I 40.
 199 2 52. perceptu difficilia pleraque quibus ibid.
 46. 200 2 35
 Impius omnis injustus, mendax, lascivus, mollis 321 I
 21. 322 I 22
 Impossibilia sectari, velle, insanum 205 2 17. 206 I 1.
 Ingenii testi amicitia anxia 25 2 20
 Inimicorum laudes perniciose 21 I 11
 Injuria fructus in laet. sensu 133 2 28
 Injustitia, ius non exequi 327 2 2
 Insani, stulti quique 415 2 55
 Invidia emulationis proles 38 I 32
 Ira ira non repemenda 236 I 40. 237 I 13. Inju-
 ria plus ledit 402 I 15. Vincere iram, res viri-
 lis 405 I 12
 Irasci an liceat 267 I 28. 54. rebus solidum 279 I 1.
 Iustitia, virtutum omnium genetrix 393 2 34. ad
 superos hinc abiit 215 I 2. redisse quando habita
 ibid. 50 2
 Iustum est, bonis rependi bona 413 I 31
 Labori assuescendum 331 2 21
 Ledere quengquam, nisi ipse se, nemo potest 48 2 22
 Laus a bonis, non a quibusvis 97 I 19. C. 2 44. 98
 I. aliena quid ad nos? 138 I 30. nihil ea melius
 fit 139 I 14
 Letho accurata prodest 11 I 42. varia distrabit 54
 2 36
 Lege contra obveniunt omnia 119 2 14. 429 2 9
 Liberalitas profusione distat 281 I 8
 Libido & voluptas non minus quam labor & dolor
 molestae 90 2 31
 Librorum supellex citra usum rectum inutilis 117 2 19
 Literatura professoribus salaria liberaliter assignanda
 3 I 29 C. 2
 Loco nullo non bene vivere licet 4 3 2 56. 44 11.
 122 I 26. 205 I 47. 281 2 46. 313 I 1.
 370 I 39. 417 I 1

Lotio intempestiva, noxia 39 I 25
 Magnates a seorsum 21 I 14. 22 I 53
 Mali semper fuerunt, semper erunt 257 I 24. mi-
 seratione magis quam indignatione digni 69 2 4
 208 2 30. 232 I 8, 37, 50. iuvandi & susti-
 nendi 287 I 39
 Malum nihil nisi inhonestum 48 2 6. 49 I 12. ha-
 bent soli noxium 317 2 56. 318 I 38. nihil ergo
 ledit, quod vere bono non destituit 46 2 22. 49 I 4.
 133 I 15. 162 2 41. malo abstinere, ubi nil
 obstat, virtus est; ex metu vero non est, 400 I 1
 Malus non volens quis 286 I 56. C. 2 53. se non dili-
 git 184 2 5. malum quengquam nemo, nec Deus fe-
 cerit 49 I 4. 63 2 9
 Mare guttula 244 I 22
 Materia universi qualis 210 I 12. varias subinde
 formas 267 2 51. 268 I
 Mediocritas in cunctis observanda 31 2 I. 33 2 40.
 34 I 1. C. 2 41. 37 I 54. C. 2 5. 41 10. 44
 2 50. 45 I 17. 241 2 43. 190 2 37.
 Mendacio sapiens quatenus immunis 178 I 45. C. 17
 Mens divinitus derivata 48 I 42. 141 2 25. 211 I 47.
 414 I 24. hanc praeter nostrum nihil 210 I 10.
 est ipse quisque 265 2 18. 382 I 44. sola est, in ho-
 mine estimatione digna 228 I 28. 230 I 43. prin-
 cipatum obtinens 120 I 26. 207 2 30. 281 I 41.
 servare corpore aut cupidini non debet 52 2 17. 79
 I 5, hac Deum attingimus 67 2 54. 68 I. 429 2
 25. numinis seu demonis instar habet 65 I 30. 69 I
 25. 71 I 44. 99 I 44. 200 I 55. 207 2 46. 266
 2 38. sans vita 284 I 4. affectuum, dogmatum 205
 2 26. hac imprimis curaque, colenda 60 I 38. 78 I
 43. 115 2 42. 120 2 2. 207 0 42. 208 2 12. 230
 I 43. 300 I 16. pura servanda 239 2 53. huic man-
 da asperum nihil non sustinendum 193 I 53. 195 I 5.
 huic nihil preferendum 385 2 50. hanc contra ni-
 hil admittendum 104 I 52. C. 2 hanc potius quam
 vultum componere par est 278 2 18. huic nihil imper-
 vium 68 2 12. 384 I 29. 385 I 48. omnia permeat
 & perlustrat 278 I 15. 51. C. 2 I. vaga ne sit 61 I
 24. C. 2 11 I 13. alia scrutando saepe se negligit
 68 2 30. visis tempore ne concedant 210 2 42. 211
 I 37. recte semper fertur 239 2 1. nec impeditur 62
 I 17. 207 2 I. 216 2 21. 213 2 48. quia cum
 exceptione aggreditur 120 237. & obstinatio quaeque
 in rem suam vertit ibid. I 36. 131 I 10. 20. C. 2
 130. 207 2 6. 316 I 14. motu levi aut asparto non as-
 picitur 125 I 14. 210 I 33. invicti sit, ubi aliis
 subducta, sua se virtute involverit 271 I 38. C. 2 1.
 32 211 I 22. C. 2 1. 31. 393 2 27. 420 2 31.
 422 2 16. se intuetur, se pro libitu artat, se frui-
 tur 383 I 23. C. 2 1. 26. 35. 37. molestiam sola
 sibi facessit 426 I 7, mente bona nil melius 193 2
 26. huius morbi gravissimi 71 I 28. cecitas ibid. 1.

34. 154. 1. 27. 324. 1. 10. *ponuria* 156. 1. 56. *de mentis sede sensa varia* 126. 2. 37. 128. 2. 34.
Methodus recta plurimi in cunctis habenda 18. 2. 24.
Migratio frequens minus commoda 38. 2. 20.
Mimicaca quæ, nec inutilis ea 391. 1. 35. 392. 1. 2.
Minima non negligenda 34. 1. 24. 75. 1. 33. 104. 2. 44.
 106. 1. 51. 122. 1. 30. 24.
Mirari, philosophiæ initium 27. 2. 32.
Mirum sapienti nihil ibid. 16. 56. a. 2. 51. 57. 1. 355.
 1. 26. *qui miratur stultus est* 426. 2. 5.
Misericordiam sapienti quatenus negent Stoici 69. 2. 40.
 70. 2. 56.
Mores, candidi 153. 1. 6. *nigri ibid.* 22. *præfatti ibid.*
 2. 7. 10. *morosi ibid.* 1. 20. *ferini, pecuni ibid.* 1. 54.
 201. 2. 50. 202. 2. 53. *pueriles* 153. 2. 55. 201. 2. 48.
muliebres ibid. 1. 49.
Morofus, & indocente, & in discente, officit 15. 1. 52. 57.
Mors non est malum 66. 1. 54. 333. 1. 26. *sed male mori*
 179. 1. 30. *visâ turpi melior* 323. 2. 2. 324. 1. 10. *natura*
opus 67. 2. 19. 79. 2. 46. 99. 2. 51. 131. 1. 20.
debitum 136. 2. 55. *non timenda* 67. 2. 23. *nec crubescenda*
 131. 1. 43. *nec conuenienda; id quatenus* 324. 1. 56. c. 2. 9. 437. 2. 31. *nec fastuosa, 325. 2. 41. nec fastidiosa,*
ibid. 42. *nec negligenter, ibid.* 1. 42. *nec præcipitanter, ibid.*
 1. 17. 48. *nec rabide, 324. 1. 35. c. 2. 1. 10. nec factanter, 365. 2. 28. nec discipulenter,*
 423. 1. 31. *nec reluctanter, 373. 2. 34. sed considerate, 324. 2. 14. compositæ, 110. 1. 20. facili,*
 100. 1. 4. 109. 1. 47. 381. 1. 51. *placide, 79. 2. 16. lubenter,*
 260. 2. 10. *quod pauci faciunt* 179. 1. 54. 180. 1. 50. 222. 2. 40.
decenter, 109. 2. 52. 110. 1. 21. gratulatorie obedienda, 176. 1. 38. expectanda 215. 2. 33.
 225. 2. 48. *excipienda* 53. 1. 34. 176. 1. 34. *admittenda* 260. 2. 20.
consciscenda 213. 1. 43. *quod quibus de causis permittebant Stoici*
 83. 2. 53. 85. 1. 19. 211. 2. 49. 213. 2. 20. 314. 1. 26. 32. *sed iure respicitur & refellitur dogma istud*
 84. 1. 20. c. 2. 1. 50. *rite mori, res magna* 387. 2. 2. *miri non posse, volenti miserum* 319. 1. 31. 320.
 2. 9. *mors migratio* 63. 1. 19. 21. c. 2. 1. 2. 314. 2. 32. 386. 1. 38. c. 2.
reditus rei ad principium suum 136. 1. 11. *compagis dissolutio* 79. 2. 26. 381. 2. 17. *resolutio in elementa prima*
 131. 1. 24. 186. 1. 12. 32. 279. 2. 34. 280. 1. 18. 289. 2. 5. 435. 1. 29. *in eodem statu ponere,*
quo retro fueramus, nonnullis (sed falso) visum 142. 2. 32. 303. 1. 21. *portus* 90. 1. 22. 213. 2. 16.
requiem dat 90. 2. 12. 91. 1. 186. 2. 15. *messis* 275. 1. 54. 276. 1. 51. 415. 1. 7. *imperatores, magnates, medicos, mathematicos, philosophos, poetas, artifices, pariter tollit*
 88. 2. 46. 89. 1. 2. 152. 2. 29. 46. 158. 2. 38. 159. 1. 170. 1. 9. c. 2. 1. 4. 251. 2. 29. 252. 2. 54. 267. 2. 15. 304. 2. 23. 305. 1. 29. 306. 2. 20. 307. 2. 8. *omnes æquat* 255. 4. 12. 256. 1. 46. *hanc nemo ratione ullâ effugerit* 222. 1. 35. 223. 2. 3. 277. 1. 18. 35. *mors dilatio, res ferè nihil* 169. 2. 12. 23. 178. 1. 20. 22. 181. 2. 25. 357. 2. 44. 359. 2. 1. *mors verè nulla nonnullis* 131. 1. 16. *rerum omnium aliis* 333.

1. 22. 26. c. 2. 1. 34. *urbium etiam* 172. 2. 11. *ortus unius, mors alterius* 167. 1. 5. c. 2. 1. 1. 274. 1. 50.
Multis immiscere se haud expedit 99. 1. 26. 147. 1. 29. 280. 1. 39. *superuacuis præsertim, minusque necessariis* 148. 1. 9. 150. 1.
Mundus quasi animal, 147. 1. 19. 249. 1. 56. c. 2. unum quodammodo, 163. 2. 56. 164. 1. 2. corpore uno animâ unâ prædito, constans, ibid. 2. 10. 14. licet, cimi instar, 278. 2. 25. ex natura sua discordibus, 152. 1. 14. c. 2. 278. 2. 48. 279. 1. 40. scitè admodum compacto & concinnato 151. c. 1. 2. *cujus membra ad congenera sibi sponte ferantur* 436. 2. 38. 437. 1. 39. *cum lubentia sibi invicem inserviunt* 368. 2. 45. 369. 1. 43. *cedunt sibi invicem in totius usus* 406. 2. 3. 407. 2. 37. *homofolus ex omnibus hic officio suo deest* ibid. 38. 49. *mundi civitas quadam* 75. 1. 45. 113. 1. 43. 125. 1. 3. 130. 1. 32. 147. 1. 19. 249. 1. 50. *scena instar* 388. 1. 32. 90. 2. 5. *malis moribus factus* 300. 1. 53. *mutationibus obnoxius* 129. 2. 39. 53. 132. 1. 269. 2. 16. 297. 1. 25. *eisdemque consistens* 54. 2. 5. 67. 2. 48. 79. 2. 36. 161. 1. 31. 226. 2. 45. 227. 1. 5. 267. 1. 39. 269. 2. 41. *munda omnia quam nihili* 366. 2. 27. *presumpta & peritura* 66. 2. 38. *mundi conflagrationes* 89. 1. 39. 204. 1. 2. 385. 1. 48. c. 2. 45.
Nihil ex nihilo, in nihilum 150. 1. 51. c. 2. 16. 22. 203. 2. 7. 301. 1. 45. 343. 2. 12.
Nominibus quæ gerimus, re respondendum 356. 1. 16. c. 2. 29.
Novum insolens nihil 72. 1. 33. c. 2. 16. 154. 1. 1. 166. 1. 48. 250. 1. 44. 257. 1. 23. 313. 2. 27. *Sapienti fortive* 159. 2. 20. 205. 2. 14. 290. 2. 11. *stultis secus* 161. 2. 52. 268. 1. 47.
Obstinatio mera Christianis immerito obiecta 386. 1. 28. 387. 1. 54.
Occupationes fingere, ineptum 9. 1. 40. 21. 1. 51. 55.
Ocularum continentia 88. 1. 18.
Officia pro relationibus & personis præstanda 21. 2. 1. *officii divini humanique ratio pariter in quibusque habenda* 116. 2. 32. 117. 1. 305. 2. 7. 50.
Opinio quantum valeat 73. 1. 30. c. 2. 34. 111. 2. 16. 130. 1. 26. 256. 2. 3. 38. 265. 2. 23. 353. 1. 35. 41. uer, non res ipsa, turbat 129. 2. 24. 29. 133. 1. 51. 287. 1. 7. 313. 2. 6. 315. 2. 39. 316. 1. 32.
Orbi quibus ministeriis demereantur 256. 2. 4. 257. 2. 13.
Ostentatio vitanda, huiusque vanitas 8. 2. 21. 9. 1. 19. c. 2. 10. 302. 2. 4. 38. 2. 13. 39. 1. 8. 283. 2. 13.
Otium, uti nescis, negotio molestus 147. 2. 11. 187. 1. 3. 40.
Parentum virtus ad eandem proli calcar 2. 1. 27. 241. 1. 48. *horum vestigiis, citra examen, non insistendum* 161. 2. 38. 169. 2. 11.
Parari prius quam imperare 411. 2. 52. 412. 2. 1.
Placitata ferenda 6. 2. 45.
Parasimonia iusta, etiam in principe, probanda 39. 1. 4. *Vide Publica.*
Pater familias quare dicatur; qualis esse debeat 15. 1. 41. 16. 1. 44. *Peccandi*

Patria sapienti nulla non terra 313 2 25
Pax subdola quales 397 2 5
Peccandi malis satietas nulla 322 2 49. 323 1
Peccantes citra iracundiam aut asperitatem corrigere
conandum 212 1 8. C. 2 30. 237 1 18. C. 2 14. 304
 1 52. 402 2 49. 403 1 14. *juuandi & sustinendi* 215
 2 47. *vel corrigendi, vel ferendi* 320 2 12. *peccant*
nescii, inuiri, quatenus 399 1 46. C. 2 1. *peccare*
nemo coegerit 200 2 8. 318 2 17
Peccati abstinentia à procuratione diuinâ 42 2 22. 43 1
 12 C. 2 32 52
Peritia uere bonum aut sapientem non facit, nec plurimi
ex se habenda 14 2 9. 19 2 25. 30
Persuerantia jugis in uita recte instituenda 22 1 4.
 140 1 10
Pertinacia fastus, infestis, stultitia proprium 301 41. 47
Philosophia studio uitas nulla non incumbere debet 52 1
 44. C. 2 13. *huic aliis missis vacandum* 112 1 45.
 292 1 9. 2 41. *nec aliud quicquam præ principali*
hoc intendendum 115 1 54. *senectute occupato præcipue*
 52 1 49. *in actione ea non in sermone consistit* 365 2
 55. 366 1 10. *hanc professi plerique titulo, non re tales*
 37 1 22. 293 1 6. 318 1 50. 339 1 51. 366 1 11.
huius partes quæ 299 2 2
Philosophari, licet sine tunica, 155 1 7. *sine libro C. 2 8.*
seminudo ibid. 30 *sine commentu* 156 1 41
Phocionis indoles qualis 394 2 9. 395 1 45
Pietas iustitie iuncta 417 1 41. *hec antiquior etiam*
 408 1 26
Platonis politia 340 1 51. C. 2 28
Plausus nec aucupandus, nec importune exhibendus 19 1 51
Præceptoribus quantum debeamus 22 1 6
Præsentem imaginari, quem uocare prodest 409 2 20.
 4 10 1 31
Præstantioribus uiltiora concedere & inservire nata sunt
& debent 205 2 30. 207 2 56
Præstantissima quæque eligenda, prosequenda, tenenda 104
 1 39. 106 1 52. C. 2
Præuisa minus afficiunt 285 1 4
Prece nil à Deo petendum, quod homines latere uelis 93 1
 7. *uere bona imprimis petenda* 346 1 55. 347 1 14. C.
 2 31. *preces liberaliter, simpliciter concipiendæ* 291 1
 25 50. 292 1 49. *precibus praxis pro uiribus iungen-*
da 346 2 7. 347 1 14. C. 2 30
Principia duo, causa & materia 145 1 48. C. 2 5
Progressus in bona perperes 104 2 44. *quos faciamus, ob-*
seruandum ibid. 40 *modici non spernendi, sed ferendi*
 340 2 39
Proprium quicquam quatenus nemo habeat 432 2 54.
 433 1 45
Publica priuatis, cum paucis, præferenda 31 1 9. 32 1
 15. *publici sumptus moderandi* 32 2 18. 34 1 45. 52 2

1. 38 2 37, 42
Recta semper accurate, quasi ad lineam ductam, ingredi-
endum 137 1 46. 53. C. 2 5 145 2 19. 185 1 26. 49
Redandum properè ubi deuiasse senseris 196 1 9. 13. 224
 1 35. *reditus is firmabit magis ibid.* 19
Refectiones necessariae, sed modicæ & sobriè habendæ 150
 1 20. C. 2 56. 184 1 1. C. 2 4
Regere qui quorat alios, qui se non regit? 450 1 39
Regibus philosophantibus beantur regna 24 1 30. 25 1 54
eiusmodi subditis patrum instar 15 2 21. *libera satir*
sub iisdem seruitus 23 2 45. 24 1 14
Regnum ipsum seruitus 295 2 26. 296 2 16
Religio citra superstitionem 242 2 21
Res ipsæ, formis & apparatu sepositis, perpendendæ 128
 2 45
Romana, grauitas, strenuitas 58 1 24. 36
Sapere se solum qui putat, desipit 31 1 9
Sapientia gradus quis, lapsum moneri uelle 133 2 45.
 135 1 50
Scelera lucem auersantur 107 2 13. 108 1 4
Secessus per se parum prodest 121 1 42. C. 2 46 *in se sece-*
dere profer 122 2 21. 48. 123 1 14. *secessus amarus*
conscientia proba 124 2 38 *horridus uita ibid.* 52.
 123 1 1
Semina accepta uis occulta effugit 371 2 14. 373 1 33
Sene ad actum non desistendum 237 2 28. 238 1 4
Sententia temerè non ferenda 242 1 9. *aliena melior*
cedendum 30 2 40. 31 1. 242 1 44
Serui fors qualis 412 2 6. 413 2 35. *seruitia speciosa*
 392 1 1
Soboles sollicitè requisita, & ipsa decessura 303 2 42
Soerates uide magnus 287 1 17. 288 2 3
Somnus, cum pecude nobis communis, actionem intercipit
 299 1 30
Somnus aut somnio similis plurimum uita 168 1 48. C. 2 1.
innocentium spectra mera sunt, quæ nos perturbant 77 1
 41. C. 2 16. 243 1 39. 256 1 50
Sophista qualis 8 1. 35 1 9
Sors communis non recusanda 282 2 32. 283 1 39
Spes Christiana qualis 143 2 55
Temerè nihil ad mittendum agendum 98 2 4. 102 2 24.
 106 2 21. 113 1 30. 128 2 45. 169 1 1. 216 2 35.
 217 1 1. 206 2 41
Temperamentum probum animi, morum, motuum, laude dig-
nam 18 2 26. 30. 19 14. 27 2 56. 31 1 55. C. 2 2
Tempus præsens, quo solo utimur, fruimur, sedulè ad-uer-
tendum, ritè disponendum 58 1 39. 115 1 47. 147
 1 41. *temporis opportunitas, res magni momenti* 42
 1 29
Terra tota ad uniuersum puncti instar 126 1 8
Tragædia quis usus 388 1 48. 319 1 31. *an comædiæ an-*
tiquior 387 2 47. C. 2 47. 388 1 47 *Tranquillitas bene*
agendo, non nihil agendo, acquiritur 148 1 40
Transitio à numero ad numerum 56 1 45. 154 2 4. 254 2
 35. *à persona ad personam ibid.* 36. 300 1 10
Tyranni iidem aliis, aliis serui 157 1 39. C. 2 1. *fastuo-*
sissimi,

pessimi, qui è servitio emerſerint 367 2 9. tyrannorum
 hypocrisis 20 1 55. c. 2 27 invidentia ibid. c. 2 6.
 tyrannum regemque quantum interſit 20 1 55
 Unionis genera varia 264 1 12
 Urbes integra quafi morte ſublata & ſepulta 170 2 14.
 174 1 23
 Uſus quantum valeat 424 1 32. 425 2 24. gravia pri-
 mitus levia, ingrata grata facit. 369 1 55. 370 1 7.
 Utile nihil, niſi honeſtum 115 2 28. 298 2 41. 299
 1 14
 Varietas iuvas 250 1 55. 251 1 28
 Velle ſanari ſufficit 318 1 40. 365 1 5
 Veniam quatenus admittam ſcisci 28 2 27. peccantibus
 haud difficulter habenda 11 1 30. 28 1 43. c. 2 1.
 270 1 19. ut eis præſerim, qui ipſi eâ opus habent
 ibid. 8c 399 2 20. in vitæ delinquentibus debetur 98
 1 33. 285 1 54. 426 1 51. ignavis quatenus 70 2 52.
 71 1 24. 426 2
 Venter quam max 144 1 3. c. 2 30. 155 1 12
 Verboſitas vitanda 99 1 32
 Veritas una 263 1 38. 264 1 7. veris diuina 332 1 5.
 huius ſermo ſimplex 417 1 55. c. 2 30. ed. omnia volens
 deſtituitur 286 1 55. c. 2 53.
 Vernularum diſcitiola delectantur domini 35 2 24.
 36 1
 Veſtis familiaris à forenſi alia 101 43. citra ſplendorem
 in aula agere licet 43 1 2. 44 2 1
 Viſitatio ſancti ſancti condunt; tenuis penior 22 39.
 5 1 30
 Vindicta quodam optimus 220 2 44. 221 2 10
 Vir vere quis 128 2 54. 129 2 23
 Viribus maiora non molienda 265 1 1
 Virtus ſola in pretia habenda, & ſtudioſa affectionum 103
 2 26. 104 2 22. 159 2 15. 230 1 14. 252 1 15. 253
 1 15. ſola permagent immota 103 1 41. ſola ad poſte-
 ros, ad ſuperos tranſmittit 78 1 46. 79 1 47. tota
 ſemper fertur 230 2 1. ubi perſe, virtus tota manet
 ardua, minus moleſta 198 1 24. maſcula 58 1 24. 99
 1 50 128 2 44. niſi gratuita nulla 135 2 5. ipſa ſi
 bi ſufficit 271 2 27. ipſa prætiū & prætiū eſt ſibi
 39 1 13. 296 1 30. 250 1 20. virtutes in aliis ag-
 noſcere & ſuſpicere, candoris eſt p. 153 c. 1 l. 20

Vita brevis p. 60 2 4. 136 1 21. 149 1 41. 182 1 11.
 incerta 295 1 28. puncti inſtar ad ævum 209 2 4.
 342 1 15. 36 c. 21. 33. præſens tantum ad vitæ
 hoc punctum inſecabile 71 1 19. 72 a 6. 79 2 33. 112
 2 6. 53. 149 2 1. 422 1 4 fugit 57 c. 14. 149 2
 28. nec redit denno 57 2 34. 59 2 20. 60 1 55. in-
 dies diminuitur 80 1 48. 81 1 52 85 1 19. c. 2 1. 8.
 peregrinatio 78 1 11. nauigatio 85 1 53. 90 1 19.
 militia 77 2 43. luſta 285 1 4. moleſtiis neſcit 180
 2 27. 181 1 40. cum diſſidentibus tranſigenda 326
 2 27. ſubula 389 1 56. 390 1 3. in qua perſonam &
 eternitatem assignat choragus deus 438 1 37. 439 2 40.
 non quàm longa, ſed quàm bene vitæ intereſt 111 1 37.
 ſibi per omnia debet eſſe conſentanea 12 a 6. 18 1 2.
 24 1 24. 32 2 47. 41 1 42. 42 2 47. ſibi, norma
 rationi, legi, numini conſentanea, eadem 16 1 47. c.
 1 21. 61 1 16. 97 1 36. 111 2 23. 115 1 51. 186
 1 51. 5. 197 2 24. 241 1 9. c. 2 174 2 6. 11. 47.
 1 30. vita ſcopus certus aliqui propenſum, ne qua-
 ſit 74 2 17. 75 1 1. 16. 174 2 27. 181 2 23. 401 1
 37. c. 21. 44. fructus quæ veras 241 1 11. præterita
 ad exanem reſta 241 1 55. 234 2 10. probe vitæ
 in ſonecta, mori, ſonem 242 2 43. 436 2 10. mali,
 morte peior 418 1 40. aut ſpatium a deo præſtitum
 57 1 7. 58 1 49 2 20. 430 1 44. eo contentus agere
 quiſque debet 25 1 1 37. c. 2 1 29. diu ulimus iu-
 ter cogitandus 58 2 25. 61 1 5. 116 1 16. 271 2 41.
 tanquam ultimus quiſque habendus 212 2 35. 272 1
 1. 282 1 55. c. 2 1 10. 290 2 12. 384 1 13. 385 1
 33 qualem in eo deprehendit oportet 242 1 4. vitæ
 ſatiata 322 2 36
 Vitii contagia 324 1 12. 46. 47. inſenſantia 98 1 11.
 317 1 19
 Verabula olim uſitata, poſt abſoluta 158 1 17
 Voluptas bonum quare non ſit 2 23 2 21. 299 1 15.
 310 2 15. inſcat 191 1 1. aqua ac dolor diſſer-
 diſtrahit 90 2 31. eâ poſſimi etiam fruuntur 243 2 20.
 Vulgus inſenſans, vna abſe 125 1 46. 176 1 47. c. 2
 35. iudicii expers ſua. 1 53. huius cenſura nihil ha-
 benda 135 2 8. 53. 332 2 20. 335 1 5
 Vultur ſpecies affectata, genuina exterminat 268 2 40

FINIS

BIBLIOPOLA LECTORI.

Recentem hanc Antonini Editionem meditantibus, ut nequid deficeret, quod Libellum auro contra charum, Probis, Literatisque Viris commendare valeat, præ cæteris luculentam quàm fieri potuit maximè, numerisque absolutam omnibus producere in animo erat. Quandoquidem igitur A. D'Acerium cum Eruditionis Torique consorte huic operi illustrando sælicem satis diligentiam adhibuisse compertum est; & nostræ & Lectoris operæ-pretium fore, & honorem istis nominibus debitum duximus; si quicquid illi, vel ab Eruditissimo nostrare Gatakero prorsus intactum, vel, si leviter tantum perstrictum, at fusius tamen, & dilucidius, & ad causam Christianam propius, Marco adscripserant, Mantissæ loco subjici curaverimus. Ità demum fit, ut quemadmodum ære obstricti alieno fidem semel falsam ampliori rependunt fœnore, id à nobis fieri ut liceat, exorandi sint, quotquot huic incepto animos pridem dederunt. Quum enim, & iste qui pares in hac re partes susceperat, repentinâ morte abreptus, atque alia obstarent nonnulla, (quæ hîc narrandi non est locus) quò minus ad diem præstitutum, quod polliciti sumus, solvendo essemus; id saltem erat in votis, ut & Marcus tandem prodiret ornatior, & qui utiles erogare sumptus non gravantur, moram aliquando haberent fœneratam. Tu verò, Lector ingenue, (quem & benignissimum speramus) ut boni consulas, nobisque ignoscas facilis, æquum est; siquidem, quod in nostrum plus satis cessit incommodum, id ità comparavimus, ut vel inde haud parum ipse capias commodi. Fruere igitur & vale; id solum ultrà monendus, quod si in uno forsân atque altero loco, aliquid de proprio adjecerit Interpres, id uncis occlusum, atque distinctum curavit, ne videatur alienas merces pro suis obtrudere.

Annotationes D'Acerianæ

I N

MARCI ANTONINI, Imperatoris, MORALIA.

In Titulum totius Operis.

Τ' εἰς τὰς τρεῖς. | Quod omnis infausti vulgo dicitur, *In limine titubare*, id omnibus quod sciam eruditis, qui in hac palæstrā sunt hactenus exercitati, videtur obtigisse. De ipso enim, quem præ se fert Libellus hicce, Titulo, mirum plane quot quàmque diversæ Criticorum extiterint sententiæ. In quā tamen discrepantiā (ut quod sentio dicam) nec una quælibet satis arridet. Quod ne temerè, & animo culpam in alios conijcendi dictum suspicere, me ipsum etiam Lectori cædendum vicissim dabo, nostram interponendo conjecturam saltem; cæteris feliciorem an secus, penes alios iudicium esto.

Græca igitur sic se habent: *Μὲντοι Ἀντωνίνου Αὐτοκρατορὸς ἡ εἰς τὰς τρεῖς.* Jam verò per *τὰς τρεῖς* scripta indigitari, vel *de se suisque rebus*, vel *de Vita sua instituto*, vel denique *propter se*, hoc est, *in sui gratiam aut usum* digesta, vix animum inducere possum ut credam. De sudârunt sane in hac causâ Interpretes, ut Præpositionem *εἰς* ita passim usurpari probatum darent. Sed præterquam quod hæc mihi duriuscula sonent, (Exemplis in contrarium allatis quantumvis refragantibus,) aliud etiam in causâ est, quamobrem hunc Vocabuli sensum non possum hic loci non improbare. Quale autem isthoc paucis accipe.

Viris Philosophiæ studiosis, (animo præsertim in cogitatione altius defixo) haud opus est ut moneam, solenne esse, secum versari; & Prosopopœiā quādam, non minus usitatā quàm utili, seipsos interrogare, instituere, ultrò citròque alloqui. Quin itaque Imperatorum hic sapientissimus multis in id genus Exercitatione fuerit, nullus dubito. Quòd si Titulum his verbis conceptam,

ad illa respexisse dixerò, quæ Marcus secum meditans, & (juxta Ciceronianum illud) *nunquam minus solus, quàm cum solus*, *De Pub. Scip. lib. 3. de Offic.* interno quodam sermo ne sibi affatus est; atque animo simul tum Præceptore tum Discipulo usus, studium Philosophiæ excoluit; significatum & præpositionis *εἰς* maximè genuinum, & factum Viri *εἰς τὰς τρεῖς* moribus accommodatissimum habebit Lector. Hæc itaque interpretatio cur mihi magis præ cæteris placeat, adeò desinet extemplo mirari, ut suos etiam adijcere calculos, non sit (nō fallor) detrectaturus. Accedit, quòd Antoninus cum nemine alio sermones miscet; sed per totum operis hujusce curriculum personam Hominis secum delibebantis sustinet; quippe qui probè noverat, hanc *soliloquii*, (quod vocant) rationem, & breviori docendi compendio cæteris præcellere, & morbis animi salutaribus efficacius adhibere medicinas. Quin & complures domestici hujus commercii imagines passim reperire in proclivi est, & ob oculos ponere: quibuscum & Marci morem conferre, & nostram inde sententiam firmare licebit. Hem verò unum, ne Lectori sim tædio, Horatium!

— *Neque enim cum Libellus aut me Porticus excepit, desum mihi. Restius hoc est. Hoc faciens vivam melius. Sic dulcis amicis Occurram. Hoc quidam non bellè: Nunquid ego illi Imprudens olim faciam simile? Hæc ego mecum Compressis agito labris.* Serm. l. i. Sat. 4.

Viden' Antoninum mutato nomine, tot & tanta negotia sustinentem, arduis assiduisque Rom. Imperii rebus domi bellique impeditum, breviuscula tamen, si qua darentur otii interstitia, in hæc studia sedulò erogantem? Hic calamo deinde protinus

nus arrepto, quicquid in mentem venerat scriptis mandasse videtur, Eo nimirum consilio, quod magis illae Tabulae, cum Monitoris vice defungerentur, si memoria minus per se fida diversisque distenta curis perfluere; tum etiam in opprobrium

fuit, si quid in posterum peccasse, & ab his propositis turpiter descivisse deprehenderetur, ut suam ipsius in testimonium advocarent adversum Conscientiam.

In Librum Primum.

S 3.

Ο' λειπὸν καὶ τὴν διαταγὴν, καὶ πόρ-
ον τῆς παιδαγωγίας διατάγῃς |
En matris virtutem minime
vulgarem, & quam vel novis-
sime laudatæ componere au-
sim! Cum enim foeminae nobi-
les liberorum animos pietate imbuiere pleræque
pensi habeant, si minus sincero Religionis studio
motæ, at saltem quod bene audiat ut faciant, mo-
ribusque passim receptis obsecundent; ad molli-
tiem & luxum interea loci ita vel a teneris com-
parant ingenia, tanquam id sibi negotii crederent
solum dari, filii generoso prognati stemmate homi-
nes ne sint frugi, aut laborum patientes. Jure
igitur merito Antonini mater in laudibus habetur,
ob educationem minus delatam, & prorsus singu-
larem: Siquidem cætera longe absumiles adeo fu-
os à duriter tractando abhorrent, ut in Strephia-
dis conjuge, sese tanquam in speculo contueri li-
ceat: Quam filium instituentem Poeta comicus
lepidè satis depinxit, marito corruptum pueri in-
genium ita deplorante,

Τὴν τὴν ὅν λαμβάνω' ἐκείνην,
Ὅταν σὺ μὴ αἰσῶν ἐμὴν ἐλαύνῃς ἀπὸ πόλιν,
Ὡς Μεγακλῆς ἐξείδ' ἔχον. —
Hunc manu prehensens mater filium,
Occipit adblandiri ei; Quando, inquit,
Tu grandiusculus fueris, age, currum agas
Ad urbem, veste succinctus curuli, uti
Megacles.
(Avunculus tuus)

Aristophan. in Nubib. Act. 1. Scen. 1.

S 4. Τὸ μὴ εἰς δημοσίας διατεταγῆς ποίησιν |
Non defuerunt quibus contrarium magis placuit,
inter quos & M. Casaubonus, cui unicā tantum
immutatā literā visum est legere, τὸ μὴ εἰς δι-
μοσίας, &c. Ductus est nimirum particulam ne-
gativam expungere, istius præcipuè apud Capito-
linum memor; Frequentavit & Declamatorum Scho-
las publicas. Me verò quod attinet, hallucinatum
esse opinor, quantum concipere licet, Virum a-
hibi haud parum nasutum. Siquidem primi Or-
dinis Juvenes ad Scholas tunc temporis publicas
ingenii excolendi gratiā frequentes concessisse,
notius est, quam ut in dubium vocari possit.
At quorsum igitur magnificum adeo Catilii Severi
Elogium, si ad normam ubique receptam, mo-

resque publicos Nepotis sui Institutionem compa-
rasset? Nonne longè similis est vero, has idè
laudes & deberi & prædicari, quod novam quan-
dam & usitatā nimium quantum præstantiorem
sibi excogitasset disciplinam? Atque ita, ni fallor,
hæc se res habet. Catilius enim, quem Virum in
primis Prudentem, Gravem, Vitā severā, Mori-
busque castissimis fuisse constat, Nepotem hunc
ex Filia publicè eductum noluit; vestitus ni-
mirum, ut malæ necessitudines ibi contractæ, vel
alia quædam incommoda, locis istiusmodi Romæ
fortean nimis familiaria, moribus atque animo
Adolescentis damnum ingens infligerent, idque
vel subtilissimo ingenii acumine neutiquam pen-
sandum. Hinc aliā potius tentandum viā existi-
mans, a communi longè diversā; optimos & sci-
entiæ cujuscunque peritissimos Præceptores, domum
suam arcessendos, puerumque egregiæ spei magno
sumptu seorsum curavit instituendum. Jam vero
argumento, quod Casaubonus hac in re transver-
sum egit, ut satisficiamus, Capitolinum quid ab An-
tonino, jam Imperium adepto factum fuerit, illic
loci exponere, satis pro comperto habeo; ab ipso
autem hic loci Antonino, quid sibi adhuc privato,
Prætoris filio, & puero literis operam danti facien-
dum curaverit Avus, non minus liquet enarrari.
Accedit & istoc argumenti ad nostram sententiam
firmius stabiliendam, quod apud Philostratum in
Herodis vitā legimus: Philosophum nempe quen-
dam (Lucium nomine) Antoninum jam regnan-
tem ad Sexti fores convenisse; eumque, postquam
illuc ventitasse Imperatorem animo discendi in-
tellexerat, manibus in cælum sublati attonitum
exclamasse, ὦ Ζεῦ, ὁ Παυσιών βασιλεὺς γνέ-
σκων ἡδὲ δέκτον ἐξελάμψῃς οἱ διδασκαλὸν οὐτὰρ
ἀσπὲς οἱ πῦλιν. Proh Jupiter, Romanorum Imperator
jam ætate grandior, tabellis lacerto suspensis, ad ludi-
magistrum, puerorum ad instar, appellare non crube-
scit.

S 15. in fine. Εἰς χαρῆντιζέσαι. | "Une Raille-
rie, qui n'avoit rien ni de bas, ni de piquant.
"Facetias, quæ & sordibus vacarent, & nemini sto-
machum facerent. Itā interpretatur D'Acerius.
"Quas tamen Facetias, quantumvis temperatas, à
"Marci moribus adeo alienas censet Gatakerus,
"ut pro eis rescribi debere &, atque ita Anto-

"ninum ab omni hujusmodi levitate abhorre-
"didicisse, strenuè contendat.

§ 16. Ἀλλ' ὅτ' αὖτ' ἐνδὲ πένοντες, τίλοισι, ἀπολαύδοντες |
Hæc idcirco dicta intelligas, ut in istis scilicet
manifestus sit Pius cæteris antecellendi, in quibus
antedicti, atque alii istius farinae Homunciones
deficiunt maximè. Quid enim à Sophistarum
pompa, atque inani subtilitatis jactatione magis
alienum, quam vir *maturus* & verè prudens? Quid
à vernaculo assentatore magis abhorreere potest,
quàm is, quem omni adulatione superiorem prædi-
cas? Quid denique à crudo Scholasticorum more
longius abscedit, (quì rebus leviter tantum degu-
statis contenti, dicenda tacenda locuti, verbosà
tantum pollent garrulitate, rerum interim geren-
darum prorsus ignari) quàm si virum consumma-
tum dixeris, rebusque tum propriis tum alienis
administrandis apprime idoneum?

§ 17. Σχεδὺν ἀπαισα [ἀγαθὰ] γὰρ. | D'Acerius.
Dout ce, qu'on peut souhaiter de bon. Bonæ ferè omnia.
Viderur hoc modo Marcum orationem temperasse,
quia nihil magis usuvenire solet, quàm homines
mala atque nocitura sibi ut expetant; pulchrà sci-
licet specie, cæcoque animorum impulsu allekti;
tum & quid sit futurum, & quorsum vertant res
exoptatissimæ, prorsus incerti. Hinc Socrates
precandi formulam Lacedæmoniiis solennem cæte-
ris antè omnibus habuisse perhibetur, *Deus optime*
maxime, concede, quæsumus, quæ nobis in bonum ce-
dant, licet non disertis à te verbis petita; quæcumque
vero nostrum in malum cessura præsentis, ea quantumvis
expetita, constanter nihilominus ut renuas, oramus sedulo.
Huc etenim redit illud,

Ζεὺς βασιλεῦ, τὰ μὲν ἐσθλὰ καὶ εὐχρηστοὺς καὶ
ἀνδρῶν
"ἄμμι δίδου, τὰ δὲ δυνὰ καὶ εὐχρηστοὺς ἀπὸ
λέξεν.

"Hic vero loci non ingratus Christiano Lectori
"fore confido, si quod de Ecclesiæ Anglicanæ,
"(piis magis dicam an prudentibus?) formulis su-
"bit in mentem, paucis dixerò. Ista enim mater
"sanctissima, quoties ad thronum cœlestis gratiæ
"supplices provolvimur, nosmet Deo totos dedere,
"atque ipsius consilio permittere omnia, non do-
"cet tantum jubetque, sed ut ita nobis factum
"esse disertis profiteamur verbis postulat. Id om-
"ne nimirum pro rogato haberi summopere ge-
"stit, quod fons ille sapientiæ, cui & cæcitas & e-
"gestates humanæ clarè innotescunt, ad rem fore
"nostram prævidebit; & om-
"ne id ex adverso indiditum
"vult, quod vel ejus voluntati,
"vel utilitati nostræ contrarium
"ut incautè dixerimus, per no-
"stram stetit vel ignorantiam,
"vel imbecillitatem. Denique (ut verbo dicam)

Vid. Collect. VIII. D.
Damin. post Trin. cal-
lest. Quir. post sacr.
Canam & Prec. vulgè
Chrysostomi dict.

"quicquid sive in votis habemus, sive prece De-
"um poscimus, eà tantum tenus acceptum ferre
"sperat, quàm bonorum omnium Authori nobis
"expedire videbitur; nihil autem extra hanc le-
"gem rogare in se recipit, præterquam quod in-
"gens nobis in Commodum non cedere non po-
"test, & gratias nempe divinæ in hoc sæculo cogni-
"tionem in futuro verò vitam sempiternam.
"Usque adeo pietatem absolutissimam (Christia-
"nam dico) non dedecet ista supplicandi Nor-
"ma à Poeta in Satyris olim præscripta:

*Permittas ipsis expendere numinibus, quid
"conveniat nobis, rebusque sit utile nostris.
"Charior est illis homo quàm sibi*

Juven. Sat. 10.

Ibid. Καὶ τὸ μὲν πᾶν ἐκτεφνῶναι ὅδ' ἔτ'
παλλὰν τὸ πάρεν | Intigne animi continentis &
verecundi indicium! Gratiæ Diis habet Anto-
ninus, quòd apud Avi Concubinam non fuerit
diutius enutritus; memor scilicet Naturæ in pe-
jus flecti ceræ, necnon probè gnarus, quòd

*Velocius & citius nos
"Corrumpunt vitiorum exempla domestica, magnis
"Cum subeant animos Authoribus.*

Juven. Sat. 14.

adè ut in teneris præsertim, nil dictu visuve fœ-
dum Filiorum oculis auribusve committendum,
sed omnia casta, sancta, quæ severam virtutem
deceant, mirosque Sapientiæ amores excitare que-
ant. Quinetiam, nec illud hic loci prætermi-
tendum censeo, istiusmodi cum fœminis consue-
tudines, quantumvis & viris quoad cætera ho-
nestæ famæ utilitas, & Legibus Romanis indul-
tas, ab omni tamen culpa & contumeliâ, etiam
tunc temporis, non prorsus immunes fuisse. Si-
quidem Rex ipse Numa, maculam iis dudum in-
iusserat, Concubinas ab arâ pronubæ Junonis ar-
cendo; huc autem si qua istarum accederet, o-
vem ut immolaret solutis crinibus, piacularè sci-
licet numini læso sacrum, etiamdum religiose
cautum esse accepimus.

Ibid. Τὸ ἀδελφὸν ποίετον πρῶτον, &c. | Læcium.
Verum, ni mens me fallit, vult: Fratrem, non
Germanum quidem, sed in Familiam Imperique
consortium ab Antonino adscriptum. Ità enim
& Imperatorem Pium, necnon & Adrianum (qui
ipsum Pium hæc lege adoptaverat,) jussisse const-
tat. Quod molestiæ interpretibus facessunt mens.
Veri prava, moresque fraternis nimium quantum
absumiles, quò minus hæc verba ad illum spectare
censeant, & alium nescio quem fratrem quærant,
id longè est ut ab hæcme sententiâ dimoveat. Lau-
dat nempe Julius mores & comita-
tem Veri, quòd ipse Marci studio-
sissimus virtutem ad tempus simu-
labat; nec officiis fratris tantum &

Vide Capit.
in Verò.

principis,

principis, sed etiam legati vel subditi obsequio eum & reverentia est profectus: Quin & ad Philosophiæ studium animum appulit, à quâ, quamvis licentiâ vitæ effrânata nimis, reverâ dissentiens toto quod aiunt cœlo, ad Marci tamen ingenium graviter se gessit; & quicquid lasciviæ indultum est, id omne clam illo ut fieret, quantum poterat maximè, sedulo curavit. Accedit, quod Antoninus fratris luxum & vitia, quæ postea tandem resciverat, & ipse tulit patienter, & alios dedita operâ celavit. Quæ verò non ultrâ celari poterant, vel in adolescentiæ incuriam, annosque ad libidinem pronos illorum culpam coniecit; vel aliquid mitius semper, & in excusationem consuetudinis dissolutæ memoratur excogitasse, quod acerbiorè à fratre censuram amoliretur. Quid ergò novi, aut quod nos in stuporem dare debeat, si Marcus idem pro humanitate quæ erat summâ, fratris demortui famæ hic loci consultum velit, quem etiam in vivis agentem ut ab omni criminatione & graviore contumeliâ eximeret, curæ ei erat maximæ? Nam & his etiam accinunt, quæ Capitolinum inter nostri laudes non ultimas posuisse meminimus: *Tanta, inquit, sanctitatis fuit Marcus, ut Veri vitia & celaverit, & defenderit, quum ei vehementissimè displicerent.*

Atat! Quid, inquires, interea loci de Marci pietate & sincero animi affectu jam antehac laudato fiet, si Diis ob ea ipsa tam prolixas habeat gratias, quæ sibi tam vehementer displicuerunt? Nonne hoc est irridere potius quàm gratulari, & (quod omnium est flagitiosissimum) personam etiam apud Deos fictam sustinere? Bona verba quæso. Quoties enim vir sanctus, ingenii simplicis & verè humani, amicum abs se abreptum dolet, hominem in primis charum, & quocum diuturna atque intima intererat consuetudo, etiamsi in omnibus forsitan non probatum, nec moribus usquequaque congruïs; offensiones istæ, animique dolores, quantumvis olim acerbi, extincti jam jacent, sepultrique unâ: suavis autem pristinae amicitiae succedit recordatio, & affectus expergefacti reviviscunt denuò, atque indolem, quanto meliorem, tantò stimulant acrius. Ita plane comparata est hominum natura, ut in mortuorum desiderio amicum ploremus serò, moribus interim depravatis & ignoscamus faciles, & excusationes quas possumus prætexamus seduli. Argumentis hæc in causâ nihil est opus; testem enim mihi quemlibet appello, (immanis nisi sit, & belluinæ prorsus feritatis) Jam verò, quicquid omnium quantum est hominum ingenium fert, id procul abest, Philosopho, nedum Marco Philosophorum principe, ut indignum inducar existimare.

Ibid. *ὅτι δὲ οὐκ ἐπὶ τοῖς δόξαι, ἀλλὰ τοῖς ἐνδοξοῖς διαδόχοις, καὶ ἐμύλοις.* (seu ut Casaub. legendum

putat *ἐμύλοις*,) *μὲν δὲ καὶ οὐκ ἔστι φῶς* *ἔν μὲν* | Hem Antoninum, non tam Stoici quàm Christiani partes sustinentem; quippe qui Deum agnoscat naturæ nostræ virtutis per se minis potenti suppetias ferentem; in animum humanum indefinenter agentem, vel consiliis præceptisque dirigentem, vel motibus intus cæcis, & quorum quilibet sibi solus conscius esse potest, submonentem; à malis cohibentem inceptis, stimulantem ad bona. Quoties itaque quod fieri non debuit in nos admissum est, id omne nostræ ipsorum sive ignaviæ, sive pervicaciæ Marcus tribuendum censer. Nos enim lumini intromisso non rarò nebulas ex industriâ offundimus; nos auxilia cœlicus indulta respicimus; quæque Deus & vult, & nos ut possumus facit, irrita ista atque infecta esse volumus. Parum nempe visum est, nec quod paterno infandoque numinis in genus humanum amorì faceret satis, quæ recta sunt, quæve secus semel commonstrasse; nisi & egregium istud intimæ misericordiæ indicium accessisset, discedere præcipere, assidue commonefacere, gressum labantibus sustentare, revocare errantes, omnia denique patris in filios pientissimi munera sedulo obire. Locum Lector, en tibi insignem; & qui in Ethnico te jure habeat attonitum: quem perinde Christiano studiosè pensitandum, temperare mihi non potui, quin serid commendatum darem.

Ibid. *Τὸ χαλεπὸν αἶσα πολλὰ μὲν Περὶ τοῦ καλίου ἀνθρώπου* | Viden iterum Marcum Deo adjunctanti acceptum referentem, quod in iram accensus nihil acerbi atque immanis in se admiserit? Cum enim succensere sit prorsus humanum, & irabiem favitiamque agi præcípites, vitium hand infrequens; moderari nimirum animo, franisque ita compescere, ut ne quid atrocius suadeat, cuius nos in posterum jure pœnitebit, id divino debetur beneficio, gratiæque nostris conatibus aspiranti; quæ, ut cuique est usus, & in malum irruentes reprimat revocatque, & ad bonum con tendentes felicius præmoveret. Sed si cui sit mirum, modum in irâ servatum magnificè adeò ab Antonino efferri; animo secum cogitet velim, quantum sibi licere irati existimare soleant. Quantum verò principes præsertim, quorum ut potentia ad damnum inferendum immensa, ita & affectus plerumque cedere nescii: his igitur ab isto turbine corripere proclivius esse; correptos vero miserandum quantum infortunis exitique, & sibi & aliis inferre, qui historiæ veteris monumenta, vel leviter tantum degustarit, satis pro comperto non habere non potest. Raro enim nunquam parvo vel suorum, vel inimicorum sanguine sicut Regis iracundia.

Ibid.

Ibid. Καὶ τὸ αὐτὸ ἐμοὶ χρεῖαν ὁμοίαν, ὥς παρ' ἑτέρῃ μισαλαβεῖν, καὶ συμπιπτεῖν | Non sat habuit, de eo gratias rependere quàm maximas, quod opis ejus indigentibus abunde ipsi erat unde suppeditaret, (cujus tamen & copia, & animus faciendi ab omnium bonorum largitore proveniunt) sed & illud insuper divinæ tribuendum indulgentiæ existimavit, quod non & ipse ex iis esset, qui rerum egestate laborantes ab alienâ pendent munificentia. Non fugit scilicet virum cordatissimum divitias, pauperiem, cæteraque vitæ, quam jam degimus, tum commoda tum incommoda à Deo esse omnia. Singulis autem ita distribui singula, prout ad ipsius gloriæ rationes conducere, & è re nostrâ fore maximè, sapientissimo voluntatis ejus consilio visum fuerit.

Ibid. Τὸ τὴν γυναῖκα ποιάντην εἶδ', ἔγνω μὲν περὶ φίλον, ἔγνω δὲ φιλόστοργον, ἔγνω δὲ ἀφελή | *Risum teneatis amici!* quorum ad aures Faustinae vel levissimam pervenire mentionem contigit? Sed usque adeò verum est apud Poetam

— *Dedecus ille Domus sciet ultimus* —

videtur enim Marcus mores conjugis depravatos, atque infamem libidinem minimè rescivisse; quod minùs mirabimur, si tum ad illius simplex & apertum ingenium, tum ad istius vastrum & astutum nimis, animum advertamus. Nec enim ista formâ magis & corporis venustate, quam calliditate animi & simulandi artibus præcellebat. Virum scilicet nacta in meliorem partem credulum, & cujus ipse expers erat, ab omni fraudis suspitione alienum, vanâ amoris fideique inviolatæ specie lusit. Pulchrâ quidem illâ ore tenus, & eò mirum nî magis elaboratâ, quò ficta solent veris, & amicis adulatores officiosâ sedulitate antevertere. Itâ enim naturâ comparati ferè sumus, ut obsequio lactantibus facilem habeamus fidem. Nec novum est aut inauditum, vel virum Marco minùs simplicem, dolis capi; vel sceminam Faustina minùs callidam maritum technis illudere. Nam nec quidquam est aliud, vel quod apud rerum gestarum scriptores occurrit frequentius inter lectitandum; vel reipsâ magis familiare, & naturæ consentaneum. Et constat fanè plus satis genus muliebre ad artes fictas, & speciem externam à verò quam longissime distitam, per omnem quotidianâ vitæ consuetudinem sese summâ componere industria. Non me latet Antoninum inter Cæsares à Juliano depictos aliud ab hoc diversum pro se excogitasse. Siquidem sceminæ vitiis famose ubi amoris nimii in simularus est, ad Achilles effatum illud confugisse fertur, & sub tanto peccare exemplo excusatus duxisse, quàm in conjugem durius aliquid quantumvis meritam decernere. Itâ enim ille apud Poetarum principem.

Hiad. 9.

"Ἡ μὲν οὖν φιλέει" ἀλόχους μετ' ἄνδρα ἄνδρα
Ἀτρεΐδαι; ἐπὶ δὲ ὅστις ἀγαθὸς καὶ ἐχέρον
τὴν αὐτὴν φιλέει καὶ κήδετα.

An soli diligunt uxores articulata voce loquentium hominum

Atrida? Cum quisquis bonus & prudens

Suam ipsius amat & curat

Quin & quidni se ita præberet Marcus, cum nec apud antecessores suos deerant ejusdem indulgentiæ exempla? Nam nec tunc temporis primùm Romani Imperatoris uxorem se famosissimæ morum turpitudini dedidisse notum est. Et mihi quidem vero haud ab simile videtur, Julianum idcirco hanc Marci clementiam causatum fuisse, quò melius & Adriani, & Vespasiani, necnon & Octavii Augusti mulieres dente obiter Satyrico morderet, atque eandem illis perfidiæ, indomitæque libidinis dicam impingeret.

"Notam hanc ideò adscriptam volui, nequid " ab erudito animadversore excogitatum me neglectui habere Lector indignaretur. Cæterum, " ut quod res est breviter exponam; mihi & laudes ab Antonino in istiusmodi sceminam collata, & commentum Dacerianum de viro simplici, propriique dedecoris minimè gnaro, perinde stuporem injiciunt. Hoc saltem pro certo " habeo Capitolinum longè aliud viri Elogium instituisse, ob animi æquitatem, & patientiam vel " hisce injuriis inexpugnabilem. Quem cum amicis deliberasse narrat, de supplicio fumendo, " vel repudio saltem remittendo, sed Imperii tamen Romani ab ejus Patre dono dati memorem " ad mitiora inclinasse animum consilia. Julium " itaque si placet, audiamus. *Multi, inquit, ferunt " Commodum omnino ex adulterio natum, siquidem Faustina " satis constat apud Cæjetam condisiones sibi & " nauticas & gladiatorias elegisse; de quâ cum diceretur Antonino Marco, ut repudiaret, si non occideret; dixisse fertur, si uxorem dimittimus, reddamus " & dotem. Dos autem quid erat, nisi Imperium " quod ille ab socero, volente Adriano adoptatus, acceperat? Addit etiam præterea, Antoninum " & suos mores semper tenuisse, & nullius insusurationibus mutari; quod viro verè Philosophico " atque omnium affectuum facile compoti erat dignissimum. Adeo non clam erat Antonino " conjugis infamia. Sin minus hanc ab illo rescitam damus fuisse, & falsa hæc apud Julium, " & insulsa fatebere omnia. Siquidem ignoti, ut " nulla cupido, itâ nec dolor aliquis esse queat.*

Ibid. Τὸ δὲ ὀνειδίζων βονδίσματα δειδύναι | Morbos mirum in modum sanatos & medicinas ægrotis dormientibus per insomnium edoctas, in veterum Scriptis passim enarrari satis liquet. Quæ omnia Ethnicorum vulgus adeò sibi persuasa habuerunt, ut fidem hujusmodi fabulis detrectare, " illis

illis religio esset. Hinc pernoctationes istæ in delubris Deorum ad captanda somnia profectæ sunt, quas Esaias Propheta cap. 65. Idololatriis in probum vertit. Isti etenim inter sepulchra manebant, & in fanis noctes agebant totas, quod Deos, illic loci præsentis magis & propitios sese experturos, omniæque quorum fieri certiores ex usu iis erat cumulatius ibi impertitum iri sperabant. Verum enimvero ineptias vulgi nihil hæc in re morarer, semper nimis creduli, & superstitionibus penitus imbuti; nisi & magni nominis viri, animique, quos vel imbecillitatis vel Fidei falsæ insimulare nefas est, mira & planè portentosa quædam de suis ipsorum infomniis seriò descripta memoriæ prodidissent.

Arist. Rhetor.
Serm. sacr. 1.
cap. 3.

Aristidem inter cæteros testor, cujus sermones sacri morbos, dolores, ulcera sanata, ope balneorum, medicinarum, cataplasmatum, aliorumque id genus, quæ Deus (ut ipsi visum) in somnis subjecerat; quæque medicis interdum inconsultis, interdum etiam frustra reclamantibus, feliciter tamen & præter spem omnem sanitatem ei in integrum restituerunt. Synefius itidem eidem numinis beneficio acceptum refert, quod, cum in extremum capitis discrimen semel

Vid. Synes. de
divinatione.

atque iterum incidisset, sese extrahendi rationem & expeditam & felicissimam inter dormiendum edidicerat. De Socratis etiam infomniis multa accepimus, eaque notiora, quam ut singula enarrando lectori tempus teram.

Regeres fortasse, infomnia à causis pendere physicis, vapidis nempe fumis exorta, à ventriculo in cerebrum sursum erumpentibus: ea proinde (tantum abest, ut à Dæmone insinuentur;) à crudo potius corporis habitu, & spiritibus munere suo perperam defunctis proficisci. Nam & hoc quod ad pleramque partem in confesso est. Quin & pagina sacra horum tum solatia tum terculamenta infida prorsus atque inania prædicat, & ne fidem his, ut certis futurorum prænuntiis, adhibeamus, disertè vetat.

Agnosco lubens; nec quod ad somnia attinet vulgaria & quotidiana inficias eo, quin & vana sint prorsus, & affectibus corporeis conformata. Eandem tamen de universis ferre sententiam vereor ut & temerarium nimis, imò & impium sit. Nonnulla enim & veri esse præfagia, & à Deo rebus nostris providente mentibus injecta humanis, non est quod ambigamus. Hinc & ad divina tam

noctu quam interdiu documenta animum sedulò attendere hortatur vir sanctissimus. Cum loquitur Deus semel, etiam bis; per somnium, visionem nocturnam, quum irruit altus sopor Job 33. 15. in homines, in dormitationibus super cubile.

Nec temerè nobis exempla Abimelechi, Pharaonis, Josephi utriusque. D. Pauli, aliorumque in sacris literis extitisse suspicandum est. Quæ omnia ut nostro inserviant commodo, danda est opera, ut vanis discernere vera valeamus; & ne falsâ futilique lusi specie in errorem prolabamur seriò cavendum. Hinc illud à Siracide haud inscitè monitum: Ut qui captat umbram & persequitur ventum, ita est qui se adhibet somniis. Nisi ab Altissimo demittantur qui inviasat te, ne adhibeas ad illa cor tuum. Multos enim seduxerunt somnia, & exciderunt qui spernunt in iis habuerunt. Deum autem suos nonnunquam hoc modo invisere, nec ethnicis inauditum; unde & ille apud Homerum pro rato habuit,

Ecclef. 34.
2, 6, 7.

Kai ὁ τ' ὄναρ ἐν Διδῷ ἐστίν.

Ibid. Kai τέρψις ἐν κινήσει δαμονος ἁγίου. | Infini-
tum quantum laborum, quantumque conjecturarum in locum hunc obscurum, mutilum, sed & plane insanabilem, (ut quibusdam videretur) impensum est; cui tamen unicâ tantum literâ immutatâ medelam adhiberi posse aded non despero, ut mirum mihi sit idem nemini antehac interpretum quod sciâ suboluisse. Legas itaque velim me authore, δαμονος ἁγίου. Non quod simile quid se passum memoret Marcus, ac Chrysæ Apollini à sacris apud Homerum obtigisse legimus: (quæ tamen M. Casauboni erat sententia, de vocabulò rectè quidem sentientis, quoad authoris verò mentem turpiter hallucinati.) sed verbi similitudo virum eruditum hîc loci fefellit. Hoc autem voluisse Antoninum nullus dubito, sese & ægotasse pariter, & remedia ad morbum fuisse in somniis edoctum haud ita pridem Cajetæ, perinde ac olim dum egerat Chrysæ. Chrysam autem villam fuisse in Troade sitam, Apollinem Deum tutelarem noctam, satis constat; cujus etiam alicubi meminit Homerus. Cætera tum vocabula hîc loci supposita, tum commenta quæ viri literati frustra procuderunt, à mente Marci prorsus aliena esse ausim asserere; nec igitur rem in medio relinquere contentus sum, cum esset mihi aded in promptu dirimendi & rectè statuendi copia.

Ad Librum Secundum.

§ 1.

Εἰς ἀποδοχὴν μέτοχον | Animam divini spiritus portionem, ejusdemque prorsus naturæ, autumabant Stoici; tantquam Deus ipse è partibus diversis constare posset, aut in plura dividi sustineret Ens omnium perfectissimum, & usquequaque simplex. Idem etiam instauratus denuò apud Manichæos prodiit in lucem error, cujus fastum, impium magis an insanium, solidis deturbarent rationum momentis, penitusque refutatum dederunt sancti Patres; qui sanius & modestius locuti, animam Dei non particulam esse, sed creaturam, strenuè contendebant. Dogma ex illo tempore adeo receptum jam & firmiter constabilitum, ut animos adversus morem loquendi Stoicis usitatum satis muniat; effeceritque, ut, citra periculum erroris insinuandi, locum istæ formulæ apud Christianos etiamdum obtinere possint. Quia & fidei nostræ privilegia, ab Evangelio indulta, commodè satis hoc demum modo exponuntur, si ad ingentes tantum promissiones, & immortalitatis beatæ spem, animum interim advertamus. Ità enim animam & divinam, & divinæ naturæ participem jure merito nuncupare liceat, non prout humano corpori ab ortu inditam, sed ut Deo gratam atque acceptam: non quoad dotes innatas, & genuinam substantiam, sed gratuita Domini benignissimi dona postliminè accumulata: Homines scilicet ille in suam ipsius familiam & cognationem adsciscere non dedignatus est; gloriæ etiam cœlestis hæredes scripsit; quæ ut à natura accepta haberent beneficia, nullo modo fieri potuit. In eandem plane mentem Augustinus, *In ejus genus adoptandam* (animam scilicet) *mirabili dignatione gratia, non parili dignitate natura predicat.*

Ibid. Ἀγαπήκετον ὃ τὸ ἀγαπητὸν καὶ ἀποδέχεται | Effatum verissimum, & quo vix ullum reperias nobis observatu dignius. Nec enim actus sed voluntas reum facit; & qui damnum inferre in animo secum constituit, etiam si cogitatum perficere nequeat, injuriæ nihilominus in foro interno arguitur. Hæc & rationi consona nostræ, & in codice Evangelico disertè notata videtur.

Hinc enim Johannes, de eo qui non diligit fratrem suum, quòd in morte manet pronunciat; nec non illi, qui fratrem odio habet homicidii dicam impingere nullus dubitat.

1 Joh. 3.
14, 15.

§ 2. Ἀπὸ τῶν βιβλίων; μηκέτι παρῶν, ὡς Νόστου. | Eorum, qui bonis literis navant operam, multò pars maxima, ita fere libris evolvendis, artibusque & scientiis sedulò ediscendis incumbunt, quemadmodum Martham olim legimus animum ad convivii apparatus adjecisse. Implicant nimirum & impediunt sese perplexis rerum ambagibus, id solum operosè agentes, ut quàm possint plurima percurrant legendo, exhaustantque; hoc demum negotio sapientes aliquando evasuros se sperantes. Cum tamen veram sapientiam brevioribus liceat compendiis assequi, nec latius evagando, sed domi potius vitam agendo ad eam absolvendam sit opus; hoc scilicet unico, ut nos, nostræque penitus perspecta habeamus. Huc ubi ventum fuerit notitiæ, librorum lectitatio assidua ex illo in casum recider. Quin potius studiosa nimis in his occupatio adeo nihil ultra ad sapientiam affert momenti, ut variæ discordantium inter se Authorum sententiæ operam potius eant perditum, animum perlegentis misere distrahant, & in novas indies coniciant molestias.

§ 3. Οὐκ ἀπὸ φύσεως, ἢ συγκατάστατος, καὶ ἐκ πολλῆς καὶ ἀπορίας διανοίας. | Advertas, obsecro, Lector animum, quàm rectæ rationi, veræque pietati in omnibus congrua notaverit hic loci Marcus noster. Nempe non ille ex iis erat, qui Naturam vel productricem rerum, vel conservatricem, vel denique gubernatricem à Deo planè diversam, minimèque pendentem statuunt; sed omnia spiritui intellectu prædito tribuit, & universam hanc mundi fabricam non pisi à sapientissimo, & authore conditi, & moderatore contineri, pro certo habebat. Naturam igitur opificem quidem agnoscit, magistrum negat: sed præceptori obsequentem vult; sed instrumentum operi absolvendo aptissimum; atque ejusmodi tantum, ut quæ jubente atque adspirante architecto, omnia, absque illo verò ne minimum quidem efficere possit. Non latuit scilicet Imperii Romani habenas moderantem, quàm parvi, imò nihili fere sint potestates substitutæ, nisi quod istæ decreverint agere, ipse ad quem summa rerum redit, Imperator supremus, annuendo reddiderit effectum. Naturam itidem is nôrat bene, quæ summo omnium conditori subijcitur, ab ipso pro libitu rebus præfici, ut quæcunque opus est mandata exequatur; nihil autem suoapte ingenio, vel perficere, vel moliri, absque quod divina voluntas, & incipiendi dicitur, & incæptis aspiret; & tandem vel opem

opem ferendo imbecillæ, vel saltem permittendo ea quorum vires Physicæ potentes sunt, ut ad umbilicum perducantur, in causâ sit. Hinc particulam β non tam in hoc textu disjunctivam, quam conjunctivam sortiri vim censeo; siquidem ea ad mentem Antonini magis perspicue exponendam mihi videtur adhiberi. Quam ejusmodi esse totus opinor, non, ut fixam hanc ordinatamque causarum seriem, vel à naturâ diversam memoret, vel utramvis à lege divinâ solutam, sui-que Juris artificem innuat; sed nexu indissolubili Dei Max. consilio adstrictam, atque ejus arbitrio in omnibus, non obnoxiam modò, sed & fidelissimè obtemperantem. Modestius itaque nos-ter & consultius, & de naturâ, & de fato disseruit, quam cætera Stoicorum solet disciplina. Hæc enim adeo sana exhibuit, ut etiam *Stoicis* his accinere oracula audias; quæ vel minutissimis quibusque Deum ita invigilare docent, ut etiam *Capilli Cæsarii capitis coram eo numerentur*, Mat. 10. *ex illis, ut ne unus quidem cadat in terram, qui conspectum patris, (necnon in-* Luc. 12. *su) patris nostri qui est in celis.*

Ibid. Titus 3 & 4. Anaxagoras. Sed neque hic loci fatum & necessitatem, quam sibi comminiscuntur Stoici, ineluctabilem Marcum in animo habuisse existimo. Quid enim est, quod eventus fatales à constitutione divinâ, & Providentiæ legibus (quas vocant) æternis discriminare queat? Ferreum verò istum fati rigorem, qui à Stoicis est, ab Antonini mente plurimum abhorre- re, multæ concurrunt opiniones, quæ ratum ut habeam faciunt: Præsertim cum istoc nullatenus jam antedictis consistere, facile cuivis patere possit. Et longè aliter sane Imperator sapientissimus se rebus adversis opponit. Tribus enim verò potissimum argumentis in medium allatis, quæ quicquid denique evenerit quantumlibet acerbis, æquo ferendum animo suadeant.

Primum; Quòd nullum prorsus eorum, quæ fortuna tribui solent, eveniat remere; sed ad unum omnia à moderatore summo regi, dirigi, singulisque consultò disponi; moderatorem vigilantissimo, quem ne minimum quidem fugit, sapientissimo, qui quid ex usu sit nobis non potest non rectissime dignoscere; benignissimo, humanique generis amantissimo, quippe cui nihil bono nostro sit antiquius. Gubernatorem igitur talem nacti, quidni quodcumque ipsi visum fuerit, non toleremus tantum, sed, & lubentes excipimus, & cæteris omnibus ducamus anteponendum?

Secundum Numinis potentiam immensam, constantiamque invariabilem ob oculos ponit, cujus sancita reficere penes nos non est. Imò, quæ semel ipse facere decreverit, immutare, nec penes ipsum est stantem Deum. Antecepti siqui-

dem consilii ratio nobis competit solis, quorum vel ignorantia, vel incuria, vel affectus transversum agens, vel altera quædam (ut est humana natura) imbecillitas, & fluctuare potest animo, & denuò resipiscere: Deo autem omniscio, cujus incepta mutari in melius non possunt, novas inire rationes, legesque figere, subinde ac reficere, nequitiam dignum est. Cum itaque res nostræ ut aliter se habeant faciendo non simus, id unum nobis restat, ut quales quales fuerint, ferendo simus; nec ab isto demum torrente submergi nos patiamur, contra quem brachia dirigere nefas est.

Tertium hortatur animum jubeamus latius excurrere, nè sese quisque unicum spectet, quasi totum quid, & cæteris se junctum, sed Universi hujus quantum est ut corpus contueatur; seipsum autem unam è plurimis cogitet, eamque parvulam admodum ex immensis, è quibus constatur natura rerum particulis. Multa autem fieri possunt, quæ dum corpori universo in commodum cedunt, singulis tamen quibus accidunt membris ægritudinem haud parvam, & acerbis molestias facessant. Jam verò; quid magis absurdum excogitare queas, quam illum, cui totum curæ est, corporis salutem particula ejusdem volupi posthabere? Quid autem iniquius, quam membra singula ea detrectare, aut animo reluctanti subire, unde magnum capiat Homo commodum. Quicquid autem in commodum cedit, id suapte naturam malum esse nequit; si igitur quod obigit non est malum, apage te ignavum cum injuriis querimoniis tuis; qui id ipsum non sustineas, quod nomine tantum tenes, quo metum incurias, habet! Et argumentatio quidem philosophica ferè sic se habet, quam in ethnico præclaram admodum & laude dignissimam fuisse non est distendum.

At at (gratias Deo quas possumus maximas) multo melius nobiscum agitur. Nam & hoc subtilis quantumcunque est argumentationis, in auras evanescit tenues, & inania verba, si cum istis conferatur, quæ sacra nobis suggerit pagina, malorum remediis. Malorum, inquam; Nam neque Christianum nomen professis adeò acutis esse est opus, ut à vulgari sermone abhorreant. Novos sibi modos loquendi exquirant isti, quibus falsam obtendere speciem expedit, & rerum imperitos fictis nominibus illudere. Nos & faciem calamitatis foedissimam, & formidolosam ut quæ maxime, audaces intueri contra, & quæ teneras lædere aures solent, sufferre nomina, imperturbati possumus; quoties id nobis in mentem subit, quod Deus mentiri nescius, & certò prædixit, & sanctissimè pollicitus est. Minime, scilicet paria esse, quæ præsentis tempore perpetimur, nedum illi gloria prorsus ascribenda contra, quæ futurum est ut reveletur in nobis:

lis: Rom. 8. 18. quinetiam & Momentaneam levitatem afflictionis nostræ excellenter excellenti gloriæ pondus æternum nobis esse consecuturam: 2 Cor. 4. 17. Hujus itaque spei participes mirum nō vicem suam non tantum non doleant, sed in malis sustinendis fortiter perdurent, & adversis inexpugnabiles feridū triumphent. Id quod minus fiat, hoc unum in causā est, quod animi mundanis affectibus præpediti, nec pietatis studio, aut futurorum fiducia, quibus oportuit, penitus imbuti, demittunt sese, depressique duris succumbunt. Sed & hoc interrim in fidei evangelicæ laudem vertitur; quod solamina ista, si non omnium, qui Christo nomina dederunt, communia, at huic saltem disciplinæ propria semper fuisse: quum nec scientia aut institutio quælibet philosophica, quantumvis aliâ ratione atque studio exulta, vitæ immortalis & cœlestis gloriæ, aut certiores homines facere, aut spem vel leviusculam excitare, potuerit. Deus ipse, qui solus potuit, hæc nobis patefacere dignatus est, suæque veritati fortunam omnem superandi decus reservari voluit.

Ibid. Τὴν δὲ βέλαν δὲ τὸν πλὴν, ἵνα μὴ πρὸς τὸν ἀποδύνη. Haud abs re monitum. Scientiæ enim avidos, & librorum nunquam satures, vix aut nē vix quidem ē vitā recedere animo satis placido, & sine obmurmuratione reperias: quippe magni aliquid semper machinantes, quod mors in medio opere abruptit. Quos autem ex improviso opprimit, aut inceperantes interpellat, fieri non potest ut non reluctantes & invitos abripiat. Scitē igitur Salomo de voracibus istis librorum helluonibus, quibus nunquam expletis semper aliquid novi ex ipsâ investigatione suboriri solet, quod ulterius indagandi desiderio animum accendat: Multitudini sapientiæ inest multum indignationis, & qui augeat scientiam adauget dolorem: Eccles. 1. 18.

§ 4. Ὁποῖός τις ἀποδύνηται, ὅτι δὲ τὸν πλὴν, & ἡγεῖται αὐτῶν. Si id sibi vitio vertit Antoninus, quod ad virtutis occasiones arripiendas se minus intentum præbuerat, quanto gravius in nostrum ceder vituperium, quoties rectē vivere ultra distulisse contigerit, quibus nunquam deest idoneus ad saniora consilia revertendi locus? Sollicitati nempe feriis ab extrâ cohortationibus surdam aurem obvertimus: conscientiæ verò stimulis intus excitati animum exprobrantem flocci pendimus: inertes nihilominus & pertinaciter infani, vitam vel perdimus prorsus, vel nostro vivimus dispendio. Nos interim miseros nimium atque ingratos: quibus omnia recidunt incassum. Et quid tandem de animis fiet obfirmatis, quos spretâ omni domini disciplinâ, nec Dei vox indefinenter clamantis revocare, nec summa lenitas devincire, nec nostræ beatitudinis spes ad virtutem pellicere

queat? Quin Marcum saltem contemplantur, Ethnicum Christiani, & siquid pudoris ingenui sit reliquum, effluxi jam temporis, nostræque incogitantia nos rapidem pigeat; ut aculeis vel inde subditis expergefacti, cursum concitemus in posterum, atque ab ejus tam insigni exemplo ut proficiatur operam demus.

Ibid. Δὲ δὲ τὸν πλὴν, ὅτι δὲ τὸν πλὴν, ὅτι δὲ τὸν πλὴν. Naturam hujus rerum universalitatis idē pensitandam suadet, ut cujusmodi corpus hoc totum sit, & qualem in illo locum nosmet simus sortiti, melius constaret: quænam etiā inter partes innumeras convenientia intercesserit, & quas ipsi partes susceperimus sustinendas. Hæc etenim bene nota ita nos ad omnia, quæ in homines cadere possunt, præmunient, ut nihil posthac inopinatum aut novum eveniret. Quorum autem occursum hominum plerique obstupescere solent, ea absque omni perturbatione, tranquillo & bene preparato pectore excipimus.

§ 5. Ὁποῖός τις ἀποδύνηται, ὅτι δὲ τὸν πλὴν, ὅτι δὲ τὸν πλὴν. Mitto fastuosam Stoicorum vaniloquentiam, cui familiare est Sapientem ut Deo nullatenus minorem constituat: sed & hic loci subit aliud, quod istius disciplinæ supercilium haud parum sentit. Quis enim ferat facultates humanæ naturæ, (per se heu nimis infirmæ!) usque adeo evehi, ut virtus perfecta, & cui vel divina beatitudo non invidenda contrā, in parvo sita prædicetur, atque ita penes quemlibet, ut facili quis negotio eam adipisci queat? Ad Marcum verò quod attinet, ut ipsum commodè intelligamus par est, cum & ipsi longè aliter hac de re visum fuisse jamdudum constet. Nam & præterquam quod sæpiusculè supra annotatum est; omnem hominum præclarè se habendi facultatem Deo præmonstranti, monenti, adjutanti, referri debere acceptam, haud rarò & alibi disertè fatetur. Quoties igitur virtutis nos compotes pronuntiat, atque nostram sive ignaviam sive incogitantiam obflare unam, quò minus ad amissum ejus vitam degamus perfectam, indulta ista cœlitus adjutoria, (nisi mens me fallit plurimum) neutiquam in hoc operis exclusum ibat. Sed, positis hisce auxiliis, quæ & poni fas est, (quum reverà facientibus quod in se est nunquam non sint præstò,) nihil ita adjutis inexpugnabile fore statuit: "Sed potius ut emendatius adhuc, & normam Veritatis Christianæ propius loquamur; nemini, qui suo non deficit officio, impossibile esse, eò renus prodire, atque id efficere, quod Deus pro immensâ, quæ est in imbecillitatem humanam clementiâ, gratum habere, atque æqui boni facere non dedignabitur."

§ 7. Ὁποῖός τις ἀποδύνηται, ὅτι δὲ τὸν πλὴν, ὅτι δὲ τὸν πλὴν. In nostrâ situm est potestate hoc otii nobis

nobis dare : at quo tandem pacto fieri potest, ut culpâ nos eximant importuna sæculi huius cure, & operosa (quæ necessaria dici solent) impedimenta ? Qui, inquam, istos dimittas absolutos, qui negotia conquesti, & in cæteris operosi, in id unum quod fuit reapse est muneris, operæ nihil intendunt ?

Ibid. *Μὴ ἔσσης σκάνδαλον* | Stoici Socratem secuti id præ cæteris Philosophorum classibus agebant, ut finem certum vivendi fundamenti loco positum discipulis darent. Id enim esse unde universæ virtutis, præsertim verò officii quotidianam consuetudinem spectantis, ratio ordiri debeat ; & quò demum, tanquam ad scopum, studia sua, inceptaq; omnia dirigere fas est. Scopum autem istum quem ob oculos nobis statui oportet bonum esse publicum ; quod si assequi minus contigerit, at semper tamen sequi sapientis esse assentunt, & conatu quantum in se est efficere maximo, ut omnibus se præbeat utilem. Hac verò de re, Antoninus ut mentem explicet, videre est in iis quæ sequuntur.

§ 8. *Τὸς δὲ τοῖς ἰδίαις ἰσχυρῶς ἀντιστάτω* | Huc Vericulus iste apud Homerum non inepte referendus, quem Socrates fere semper in ore habuisse perhibetur.

Ὅτι τίς ἐν μέρεσσι γινώσκει ἀσέβειαν ἑαυτοῦ.
Res tua domi bene se habeant an secus fac semper intelligas.

Quod si ad Philosophi mentem interpretari libeat, hoc pro comperto habendum censeas, quicquid nobis vel in bonum, vel in malum cedat, id omne nasci domi nostræ, atque nobis fieri auctoribus. Quin & isto etiam Poeta abusus est Socrates, qui homines inaniter curiosos ab inutili scientiâ, studiisque avelleret, in quibus laboris atq; rædii inerat plurimum, emolumenti verò parum ; avulsis autem, ad assiduum Virtutis cultum, propriique pectoris indagationem exquisitissimam, ut animos vehementius attraheret.

§ 11. *Καὶ δὲ οἱ ἐν ἀνέκδοτοις* | Eodera fere recidit Catonis de morte contem-

*Cic. de Sen.
nat. mor.*

nendâ Dissertatio. Quæ nē lectorem habeat male, animum adverteat velim, Stoicis, nihil omnino de isto, quod hominum genus universum etiam post obitum nē minimum quidem suboluisse. Quin & sapientis (quem Deo soli secundum effinxerant sibi,) in utilitate publicâ perfectionem collocantes, haud incongruum erat, ut ipsius etiam Dei beatitudinem ejusdem prorsus generis statuerent. Ideam proinde & omnium auctore dignissimam, cum demum sibi visi sunt animo concepisse, cum de illo, ut de summo, atque immenso bono, affatim sese in omnia disperienti cogitarent. Quando verò essentia perfectæ & per se bonæ malum

competere non potest ; Deum quod reapse malum est infligere, aut à naturâ benignissimâ hominibus esse merendum, Religio illis erat credere. Vide sis, Lector, quâ tandem serie, quibusque rationum momentis derivata sit ista Philosophorum consecutio. *Siquidem Dii sunt*, inquit, *nihil nobis grave post mortem futurum est ; nec enim malis nos implicabunt ipsi non mali.* Si verò nulli sunt, nec nos post mortem futuri sumus ipsi ; atque hinc etiam sequitur nihil post mortem passuros, cum existentium tantum sit pari ; ideoque quocunque te vertas, utrinque occurrunt quæ mortem contemptui habendam suadent. Ita quidem Stoica, at longè secus Veritas Evangelica. Hac enim Deum ob oculos ponit bonitatem justitiâ temperantem. Omnibus numeris absolutum, & attributorum (ita enim & loqui & distinguere fas est, ob nostri conceptus infirmitatem) amicissimâ conspirantium inter se harmoniâ præcellentem. Reformidandum itaque nobis, perinde ac diligendum Deum ; quum non minus rectoris sit, de rebellibus & impiis pœnas sumere, quàm morem gerentibus benefacere. Nullus ergo jam incogitantia locus, quæ miseros infinitum quot dare solet exitio ; nulla de futuro securis excusatio ; cum nec justitia divina, nec crimina atque imbecillitas nostra id ultra patiantur. Nam isto cæram iudice nemo hominum non sistetur reus ; nec restat foribus, præterquam in unâ ejus immensâ clementiâ, & gratuita per Christum misericordiâ, aut spes, aut perfugium.

Ibid. *Καὶ οἱ ἐν ἀνέκδοτοις* | Ita ut Antonino insolens, & cujus sententia abhorrebat aliquid vera mali, præterquam quod vitii arguitur, agnoscat. Sed & potestatem à vitii temperandi, civitatis humani generi indultam professus, à fastu Stoico quàm longissimè recesserat. Qui enim ab istâ sunt scholâ, hominem, absque omni quæ à Deo suggeratur ope, & virtuti assequenda, & voluntatum illecebris facillè exuperandis, per se sufficere, arrotare soleat. Enimverò & hæc Antonini sententia, cæteris licet ejusdem disciplinæ aliquanto demissior, & veri similior, non est tamen ut pro penitus expurgatâ, omnisque periculi experti excipiat. Adhibenda nempe cautela quædam, & Interpretatio paulò commodior ; quod nisi sit, totum id quantumcunque est prærogativæ nostræ prope tribuit arbitrio ; Quod Hæresis olim Pelagiana in se recepit vindicandum. Nec enim ab hujus loci mente videtur alienum, liberi virtutis arbitrii cuilibet hominum innati, & à malo deflectere, & bonum præstare posse singulos ; nec opus esse, ut in suppetias impotentia naturalis auxiliares denuò copias adfiscamur. Quæ omnia, ut à pietate & veritate, ita etiam à Marci animo diversum existi-

mo; qui passim in scriptis subsidia cælitus in horas, imò vel in momenta, laborantibus nobis atque infirmis submitti; & incapta omnia quòd felicitus peragantur divinis deberi auspiciis, constanter profiteretur. Voluit igitur & in hoc textu, (nisi meus me fallit animus,) potestatem vitiorum declinandi laqueos hominibus ab origine Deum dono dedisse; ita tamen ut vires istas effractas atque absumptas cadere, & potestatem primam labefactari necesse sit, nisi (Deo posthac suggerente) quod semel datum erat virium perenni reficiatur influxu. In hanc sententiam & res ipsa, & nostra conditio, & oracula Christiana libentissimè consentiunt; quam & Marcum nostrum (vellem saltem; imò &) facile crediderim in animo habuisse.

Ibid. *Οὐτ' ἂν τῶν τῶν ἀνθρώπων ἡμῶν.* | En Argumentum solidis innixum fundamentis! Errorem conquerimur immanem, Deoque adeò indignum quem toleret, ut huius universi conditorem rectorémque vel inficiam videatur arguere, qui non de medio sustulerit. Inscitiam criminantes cecum sibi fingunt atq; hallucinatum Deum; sin autem incommodo tam turpi sciens prudens remedium adhibere noluit, negligentem, quod suum est incusant, aut nostris bonis invidum; Quòd si deniq; & vidit & voluit, nec potuit tamen in melius redigere, imbecillum fateantur necesse est & impotentem Deum. Cum verò detestanda sit impietatis & sacrilegii atrocissimi, de numine tale quid nefando vel ore proloqui, vel corde suspicari; Quid aliud colligendum restat, quam (quod Marcus asserit) se rem habere ab illo quod vulgus hominum sentit, longè diversissimam? Externa scilicet ista nos in deterius referre non posse; esse autem ea suapte naturâ neque bona, neque mala; quod nisi si huiusmodi essent, Deum securitati nostræ melius perspecturum fuisse; nec ista temerè, nullòque prorsus virtutis vitiove discrimine facto, in universos æquè dispersitum iri.

Ib. *Οὐτ' ἂν τῶν τῶν ἀνθρώπων ἡμῶν.* | Habes hic Consectarium à totius argumentationis serie peticum; quicquid enim in istâ sectione disputatum est, huc demum redit omne. Cui tamen, stabiliendo dicam an illustrando, oracula sacra suos non tantum adjiciunt Calculos, sed & istud insuper, tantum ex abundanti antedictis adiungunt. Mala scilicet quæ vulgò habentur, viris cordatis & Deum sincerè diligentibus, in bonum cedere supra quàm quod vel dici possit vel excogitari: Bona itidem, quæ nuncupantur, fortunæ, malè moratis, atque proluxâ Dei abulis Beneficiâ adeò non proficere, ut ingrati peccatores infinita atque æterna vel inde sibi concilient mala.

§ 12. *Τῶν πρὸς διαβόλησιν.* | Honores nimirum, imperia, magistratus, gravissima reipublicæ de-

mandata negotia, divitias & opes, nobilitatem generis, & proavos longo deductos stemmate, cæterâque vanissimas istiusmodi ineptias hic loci perstringit; ob quas, cum reverà minimi sint, homines tamen mente capti se solent insolentius efferre.

Ibid. *Νοεῖς, Σωδύων.* | Nos miseros! Nam si hæc demum sint rationalis indicia facultatis, quousquisque est, qui hanc in sese facultatem expertus fuerit? Quin igitur hæc ab Antonino benè monita reverà & sedulò perfecta damus? Namque ita tandem vinculis rerum mortalium disruptis, in solidam & perpetuam libertatem animum coelestis prospera nobis vindicare licebit.

Ibid. *Τὴν εὐνοίαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἀγαθὴν χάριν.* | Populi favorem & plausus ambientis quæ reprimat inpetum nihil fere efficacius queat excogitari, quàm si serio secum animo recogitet, quid tandem hominum illi sint, quorum suffragia tantâ capiet solitudine; pudeat enim pigeatque virum necesse est animi tam demissi, sordida quæ ignavia. Quid enim honesto vel indignum magis vel alienum dixeris, quàm ab illis magni æstimari velle, quos recte magni æstimare nequeas? quin & de te rectè existimare adeò non gnaris, ut etiam de seipsis quod æquum est dijudicare nesciant?

§ 14. *Καὶ τὴν ἐν τῷ βίῳ τῆς ψυχῆς.* | Argura satis disceptatio, & vera quæ nihil magis! Quid enim ineptius, quid absurdius, quàm de tempore vel præterito, vel futuro, rationes depurare? Siquidem nulla pars temporis, et tantum dampnâ quæ in præsentia est, reverà existit. Quicquid enim jam fuit, effluxit omne & esse desivit. Quicquid autem mox est futurum nondum in rerum naturam profertur; & an nostrâ unquam interfuerit, aut ad nos ulque pervenerit, omnino incertum est. Hunc ergo colligas licet, vitam omnibus esse æqualem: quandoquidem hominum singuli in singula tantum vivant momenta. Atat nequaquam (inquies) nam & qui juvenis, corpore adhuc atque arate integris, & vivis abreptus est, plus ejus quod reliqui erat perdidit, quàm qui senex effatus, & jam ævo confectus decessit; nec enim pari de spe decidit, annum jam degens octogesium, & qui vigesimum tantum vix perigerat. O festum hominis imò & ridiculum caput! vitam nempe non se ipsâ, sed spe tandem æstimandam narras: quod perinde est, ac si rationem ac modum ponamus, quibus res existentes ex modulo non existentium metiri possimus. Quicquid enim etiamdum speratur, nondum existit. Sed hæc utpote satis per se manifesta, nec nisi non animum advertentibus obscurâ, missa faciamus.

Istud potius Lectores rogatos velim, etiam eos qui sibi in longitudinem prospicere sapientie laudi ducunt suæ: Quæ tandem contentio illorum quæ in præsens suavia sunt, quam exilia ista, quam vilia, quam parvula, quam denique brevia, imò & instantanea, si vel omnia quæ fert conditio nostra in eandem conjicias trutinam, quoties ista suspendantur contrâ, quorum in sæculo futuro nobis affulsit spes? Næ nos hic vice umbratili rerum specie ludimur; spissisque involuti tenebris, & dormientium ad instar, falsas nutulasque percipimus imagines, atque ægro persequimur animo. Mors sola scenam claudit, eripit personam, omnemque rebus detrahunt fucum; quo vel oblectæ prius naturam nos hætenus celarent suam; vel saltem illitæ colorem & conditionem ementite sunt. Itâ demum vel substantiâ vel superficie ubique fallimur: At mors, ut sese habeant cuncta, aperit atque demonstrat: quæque longo jam anxii prospicimus intervallo, & spectantem presumere datum est, ea omnia in manus nobis quanta sunt in æternum fruenda tradit. Hæc qui pro compertis haberent, etiam inter Philosophos non defuerunt; eaque quod magis freti erant fiducia, eo fortius adversus mortis terribilissima, atque inania malorum futurorum præslagia se componebant.

Ibid. *Εἰ γὰρ το ἀνθρώπου ἐν τῷ* | Hoc est: Si brevî momentem cum longævo conferas, dispareres quidem quoad numerum dierum reperies, quoad spatium autem quod æterque vivit, omnino pares. Rationem jam antea exposuerat; quoniam, scilicet, singulis vivitur momentis, & præter præsens aut γὰρ οὐδὲν nihil existit. Ceterum, nonnisi inter illa sola quæ existunt, institui posse comparationem, certo certius est; nec minus liquet, qui jam prætervolâverunt dies in infinito temporis spatio dudum esse absorptos; hos igitur rationum calculos excessisse; cum nec possit infinitum magis & minus, plura & pauciora recipere: Quæcumque ergo infinite sunt, ea omnia & æqualia ad invicem esse necesse est. Hinc sanctus ille Hieronymus haud abs re Nepotianum consolaturus monet, quam parum interit, diu quis agat in terris, an brevî moritur.

Epist. 2. ad Nepot.
pot. consolatur.

Etiam inter eum, (inquit) qui decem vixit annos, & eum qui mille, postquam idem vita finis advenit,

& irrefragabilis mortis necessitas, transactum omni tantandem est: nisi quod senex magis ausus peccatorum fæscis proficiscitur. Habent enim peccata aliquid sejunctum & de proprio, quæ spoliare nequit dies; nec enim a tempore, quod evanescit mutuantur, nec cum tempore, in quo fuerant æquid, pereunt funditus, aut evanescunt una.

§ 15. *Ὁν μὲν ἄνθρωπος* | Si Marci mentem

rectè affectus sum, hoc per *ἄνθρωπον* esse omnia vult. Sensus nempe nostros, phantasiâ, animumque nobis sæpenumero, imò rarò non illudere. Nos autem idèd dolis capi, quod omnia ex opinione suspendamus, nec ad rerum veritatem accuratius examen castigemus. Sic itaque abrepti, (non prout suapte sunt naturâ, sed prout nobis videntur; idque temere ut plurimum & inconsultò statuentibus) perperam sentimus, pronunciamus, affectus denique moralesque nostros componimus. Habes itaque observationem veram, probatamque nimis. Nec enim istis Corinthi Pseudapostolis contigit solis, quod submonuit D. Paulus, falsum eorum adorns, & noticiam falsò sibi arrogatam; cum & apud nos, & ubique occurrant frequentes, qui dum sibi videntur multa scire, aut nondum aliquid norunt; aut saltem haud ita sicut oportuit nosse. 1. Cor. 8. 3.

Ibid. *Ἐὰν τις αὐτὸ τὸ ἴδιον οὐχ ἑστὶν ἀνδρὶ ἀγαθῷ* | Oppidè opportunè; nequis Marcum cum sceptico in omnibus convenisse suspicetur. Laudato itaque Monimo, cui veritatis omnigena fundamenta convellere, atque evertere funditus, in animo erat; idque verbis ita conceptis, ut ne quid omnino certi sit reliquum; sed & universalium immaterialium pietatem denique Deumque ipsam spontantium fides labefacteretur; nâ venenum istiusmodi latius serperet, eadem antidotum manu porrigere visum est. Hinc ut Lectori animum magis exasperaret, Monimum, quamvis eâ tantò rectè opinantem, quâ hic loci adhibetur, in multis tamen fuisse lapsum, nec nisi maximâ evolvendum cautela, commensurâto.

§ 16. *Ἐπειδὴ ἰατρὸν ὁ τὸ ἀνθρώπου σώμα* | Locus isti apud Platonem de legibus, lib. 5. penè gemellus; quem etiam Marco mentem dum hæc scripserat subisse nullus dubito. Complures is rationes enumerat, quibus homines animos suos contumeliâ solent afficere; è quibus unam aut alteram huc loci transulere id non fore tedio sperare ausim. "Dignitati igitur mentis humana detrahi assensit, si ad rem faciendam attentiores quam par est, mordacibus dissonantibusque curis patiare; si apes in deliciis habeam, sique inservias, si his fretus nihil non tibi divini licere existimes, aut penio libidinique effrenis indulgas; si errant quæ perperam feceris a te non pudeat, ut omnes à te culpam amoveri solent, in alios delicta opera transigas; si illa in te sentiant volens admittis, quorum mox penitebis; si loquacibus succumbas quæstus, non plagi, non bibis, utique, ut verba dicam, aduersis quibusque fortiter opponas ultimum. Si vitam magni facias, diemque ostentans inter summa reponas infamia; si formæ præstabis virtutem, namque eo decem passio, paulo atque citius non nisi succedat, terra autem te coram pari."

"pori primas detulisti: Si quod legibus rectaque ratione adversatur, id omne haud cardeas quantum poteris sedulo atque aversissimo semper animo defugias; quicquid vero laudi & virtuti ducitur, in id nisi manibus pedibusque contendas, summoque prosequere studio. Cum aliis huiusmodi, isthic, quibus per otium licet, notatu dignis.

Ibid. *Ὅτις ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις ἡ ἀναιδέτης καὶ ἡ ἀναιδέτης.* | Apud Ethnicorum nonnullos (quod nobis iure optimo pudorem incutiat) major videtur veritati morumque simplicitati habitus honos, quam apud hodiernorum complures, qui Christianum in se nomen susceperunt. His enim familiare nimis, imò & serid nonnunquam rationum petrocinio propugnatum videas, fallaciis figmentisque abuti: Haud turpe putant scilicet viri sanctissimi, vel ad mendacia confugisse, vel personam alienam ferre, ubi id ex magno fuerit usu. Isti verò utinam Ciceronem in tertio de officiis audire sustinerent; ex omni (inquit ille) vita simulatio & dissimulatio tollenda est. &, ratio igitur postulat, ut nequid insidiosè, nequid simulate, nequid fallaciter. Nec id à nobis negligendum, quod inter Philosophos, quantumvis vel iudicio, vel moribus ceteroqui depravatis, vix unum quidem deprehendas, qui fraudes de industria nectere, involutas verborum ambages studiosè consecrari, conditionibus clanculum interpositis, & sibi soli conscio reservatis ludere quibuscumque res erat, aut ipse sustineret, aut alios ita edoceret. Nedom vāfros & versipelles astute fallentes à mendacio aut dolo malo liberasset, aut palam, & ex professo omni exemptum esset culpa. Erubescat, si possit, Jesuitarum Schola.

Ibid. *Τὸ τῆς πόλεως ἡ πολιτείας τῆς προσηλυτῆς λέξις ἡ δόξα.* | Locus hic mihi revocat in mentem, bellam sanè, expressamque satis naturæ nostræ imaginem, quā alicubi scriptorum Plutarchus vitæ quotidianæ statum depinxit. "Deus (inquit) auctor idemque gubernator omnium, infinitæ potentia, iustitiamque inculpatissimam, ipse mundi peritissimus, & rerum providentissimus dispositor, ita nostra temperavit, ut Deos hominibus, summa imis, omnia denique in unum jussit corpus coalescere. Totum adeo hunc terrarum caelorumque orbem, ingentem omniumque communem instituit civitatem; hoc nempe consilio ut ejus incolæ singuli, dum quod suum est agunt, propriisque fungantur officiis, ita demum iuste, probè, pieque vitam degant.

S. 17. *Ἡ δὲ πόλις φανερὰ.* | Eodem redisse puta & illud Platonis qui humanam (quoad corporis nostri conditionem) egregie descripsisse naturam videtur, cum hominem esse quod non est, assereret. Hæccine definitio an aliis perinde arideat haud scio, me vero quod atinet, miror in illa lepo-

res contueri videor. Sed nec hujus elegantiae gloriam Socrati & Platonis deberi omnem censo, videntur enim ex alieno fonte hausisse. Siquidem Parmenides partes duas, duplicemque in universâ hæc rerum congerie naturam, jam dudum prædicaverat. Fluctuantem alteram, vagam, multiformem, casibus variis perpetuisque ictibus obnoxiam, quæque nunquam non immutatur, novæque induit facies; Materiam vult intelligas, quam & idcirco alieni autumat arbitrii, & opinionis subiectam. Alteram verò firmam & constantem, sui undique similem, omnisque expertem interitus, ut verbo dicam, ejusmodi, quæ & semper est, & semper eadem est. Substantiam nimirum intelligentem prædicat; sive Deum. Nec abs re erit hic loci notare, quàm Parmenidi cum ipso Deo conveniat; ac si istius Philosophia ad Amussum sacra pagina fuisset exacta nomenque istud explicando deditam navasset operam, quo Jehovah Moisen allocutus nuncupari non dedignatus est. Sum quod sum. Exod. 3. 14. Deo quippe competit soli stabilem esse, sibi que semper constare; ceteris interim omnibus in hoc irreguero rerum fluxu-refluxuque innumeras alternantibus vicibus & nunquam non in aliud transcurrentibus: adeo ut ista simul & esse, & non esse haud injuria dixeris.

Ibid. *Ἡ ὑπερβολὴ δὲ λέξις.* | Celeberrima enim brevi conticescet fama; & memoriam gestorum præclare quantumvis diuturnam, si in sempiterna prospicias sæcula, isque conferas, punctum aut ne vix punctum temporis durasse consistere.

Ibid. *Ἐν τῇ μέτρῃ φιλοσοφίας.* | Per Philosophiam rerum tam divinarum quàm humanarum noticiam distam puta. Eodem fere sensu, quò Salomonem Sapientia vocabulum usurpasse notum est. Virtutis tamen præsertim & pietatis studium subindicari memineris, quod si absit, nã nominis inanem pompam tibi arrogaveris. Nec enim vel omnium quantum est hominum literatissimus, aut esse reverà sapiens, aut rite vocari possit, qui non sit idem vir pius atque bonus.

Ibid. *Ἀντιπῶν.* | Ità ut de proprio sibi sit satis. Huiusmodi sanè sapientiam magnificè admodum & evehunt Stoici, & ad conciliandum hortantur. Sed frustra, nisi naturæ nostræ inopi & graviter labefactæ & vires & consilium misericors suggerat Deus. Quod & alibi jam antehac haud semel est notatum.

Ibid. *Ἀλλὰ ποῖον τὸ ἡμῶν ποῖον.* | Cave sis Antoninum de mutuis hominum consiliis auxiliifve intelligas, quæ nos ut in rebus gerendis conferamus invicem oportet, prout usus erit, & officii ratio, & necessitas postulat. Nec enim quisquam hominum esse potest, cui aliorum subsidio nullâ in re sit opus; ideoque non nobis solum nati dicimur, quæ nec nobis solum vivere fas est. Sed longè

longè ab hoc diversum voluit Marcus. Quæ enim veram spectant beatitudinem, virtutis scilicet cultum, & fructus bonorum operum assiduos, hæc omnia à nobismet proficisci, nec ab alieno pendere ullatenus arbitrio, rectissime pronunciat.

Ibid. *Ἐν πᾶσι δὲ τῶν ἀνθρώπων — ὁ δὲ ἰσχυρὸς ἀλλο ἢ ἁπλῶς τῶν εὐχέλων, ὡς ἐκείνους (ὁ δὲ πρῶτος) κείνους.* Dogma Platonis perquam familiare; quod tamen ab Empedoclis scholâ dudum traditum in suam acceperant. Ostium igitur perhibebant durationemque corporum primis ex quibus constantur elementis unitis inter se atque compactis deberi; interitum autem iisdem secundis tribuebant & dissolutis: Nihil proinde aut fieri de novo, quod non erat antea, aut ita perire prorsus, ut in posterum esse desinat; quia formæ tantum rerum & facies mutatae sunt, accidentibus invertis sospite interim substantiâ. Siquidem eadem sem-

per extant principia, eadem etiam materia permanfit incolumis utur diversimode disposita. Omnem itaque productionem de nihilo, omnem itidem in nihilum reductionem strenuè debellabant isti; quas & Philosophia etiam hodierna à Scholis suis procul ablegat. Rectè igitur Empedocles, rectè etiam Platonici & Stoici; nec enim uspiam aliter factum est, (quod ad vires atque operationes merè Physicas) aut unquam fieri potuit; ex quo auctor Omnipotens universa de nihilo creavit; rerumque successiones materia atque motui continendas, propagandasque, certis agendi legibus præfinitis, deinceps mandavit. Per materiam autem & motum, dum ita uti diximus, agunt, & quatenus suis se continent finibus, nihil aliud, quam virtutem illam, quæ natura perlongue audire solet, intelligendum existimo.

In Librum III.

§ 1.

Πῶς τὸ ἐμψυχόν. Postulandum asserit, ut illa quæ opus sunt, edificentur, atque in promptu sint. Rogites forsitan, quorsum ista tam laboris plena cognitio; spatio præsertim vitæ jam propè decurso? aut qui vel optimè insitenti se rudibus habeant melius, cum mors fores pulset? Atqui vel idèd eritendum sedulo, ut cum ignorantia mortis metum expellas simul; & quid reverà sit mori gearus, placido magis fortique quo virum liberalem decet, adventantem extipias animo.

§ 2. *Ἐν δὲ τῇ τοιαύτῃ παρασκευῇ ἐν ᾗ τὸ ἐμψυχόν.* Atheorum hic loci dogma perstringit, qui naturam vitii insimulantes, ex eo quod nonnulla ibi deformia, superflua alia atque incongrua, alia denique nociva, & in magnum nobis detrimentum vergentia, dignoscere videantur; argumenta inde struunt, quibus Daum non esse prorsus efficiant; vel saltem otiosum & nostri negligenter, adeoque non se rebus immiscuentem humanis, ut nullius omnino curâ rebus omnia forti fortunæ permittat, cæcòque ut labantur casu contentus sit. His contrà Marcus; temerè iudicium hoc latum esse; nam & illa, in quæ conspici adeò vehementer impingunt, vituperio abesse procul; Cum nec ista sua quædam & utilitas, & venustas deficiat, sintque vel idcirco conspectu minime foeda, quod istæ & conditiones, & facies rerum naturæ legibus ad amissim convenient; nec citrà ordinem corporis huius universi perturbatum,

& decorem ejus (qui in partium congruentiâ situs est omnis) turpissimè spoliatum, à rebus, quarum propriæ sunt, sejungi queant. Hactenus Noster; & hic loci pedem sistit prudens: Illa non indigna predicare contentus, quæ à sapientissimo conditore fiant; absque quod ineptias omnes ab istâ profectas scholâ in se reciperet propugnandas. Solent enim nonnunquam & cachinno lectorem concutere Stoici, dum id agunt strenuè ut omnia humano generi ex usu esse probatum dent. Chrysippum nempe secuti ducent; etiam Pulicos (Chrysippum jam audis) qui somnum ignavis excuriant; etiam Mures, & omnem spurcam istam infestamque animantium farraginem, quibus ad curam & diligentiam socordes animi acutius incenduntur. Quin & illud insuper notandum; cum τὸ ἐμψυχόν, (Supervenientia) aut fortuito facta, aut necessario putentur, Antonino, qui casus cæcos constantissimè pernegat, illa omnia pro necessariis haberi, quæ, juxta physicas operationes, semper atque ordine certo sequi solent; Pro fortuitis autem ista omnia, quæ præter mentem amissis, aut nullâ aperta cogente necessitate eveniunt. Ità tamen ut hæc etiam causas habeant suas, quæ nostrum fugiunt conspectum, naturales, & ad istammodi effecta aptè dispositas. Marci enim mentem qui assequi studet, caveat velim ut nequeam prorsus eventum Divini Consilii expectem opinerur.

Ibid. *Ἐν δὲ τῇ τοιαύτῃ παρασκευῇ ἐν ᾗ τὸ ἐμψυχόν.* Appositum sanè ad rem, quo

quo nihil magis. Deo enim rerumque ab ipso conditarum naturæ insulstatem tribuere, pusilli est atque parum cogitantis animi. Inde autem id fieri plerunque constat; vel quodd naturam investigandi speciem præ se ferentes in superficie hæreant, nec penitus causas rerum introspicere sustineant; vel quodd singula per se simplici contemplantur intuitu, nullo interim respectu ad illud Totum habito, cujus hæc partes tantum, eæque minutæ admodum, existunt. Ad plura scilicet & majora festinantibus non datur omnia vel disquirendi, vel invicem confrendi orium. Nec omnis Philosophiæ studiosus, maturus quantumlibet & diligens scrutator, negotio habilis & idoneus satis contentendus est. Animo nimium capaci, minimèq; vulgari opus est ingenio, per totum hoc naturæ campum ut quis perierit, in occulta penetralia demergat sese, pererrat, inquirat singula; seriem deinde rerum universam perpendat, atque mutuas inter se relationes, convenientias, atque utilitates prudens dignoscat; Animo denique, quocum bene agitur, si post diuturnam operam & cogitationes altissimè defixas, imaginem universitatis hujus idoneam concipere queat. Hæc cui contingunt, (quæ reverà perpaucis contingunt) nã ille ordinem pulcherrimum, mirum artificium, sapientiam exquisitissimam, (& cujus præstantia vel animo assequenda sentitur præterius imparem,) prædicabit, suscipiet, demitabitur; quæ omnia Scitoli, prematuræ de rebus parùm perspectis statuentes, parvi solent pendere. Sed ita commune fert hominum ingenium, ut quæ minus innotescunt, gravius incutentur; nec enim quidquam aut stultitiæ maledicentia, aut Philosophiæ leviter tantum tactis fidentius arrogantius, humano generi nōsse datum est.

Ibid. *Id. vultu & ylen* (C. *exultu nra & oger* | Modeste satis; praeterea, si velanum istud dogma Stoicis familiare respicias, qui deformes emacidae senectutis rugas, venustissimo iuventutis flocci praeponerant; idque unum quod in deliciis haberetur dignum esse autumabant. Quoties autem cuiusquam minus elegantis amorē quis exarlerat, si facies ista posthac venustior forte deveniret, penitus omnem super deperientis ex illo amore extingui. Non alia tunc quod mirare, si sententia quae a communi hominum sensu abhorrebat plurimum, Autores eruditis viris deidendos propinaverit. His etenim inter jocandum haud insolens erat Stoicorum disciplinam culcibus & vespis componere; quibus spreto interim notae generosioris vino, acetum & vappa vehementius piserent.

§ 3. *Ti rabra* | Ista nempe quæ antecesserunt,
hominem sapiunt metu mortis anxium; & sub-
missi quicquid est animi alienis erigere callus pro

virili enitentem. Atqui monent sequentia Mar-
cum in istis exemplis parum habere fiducie: cum
nec multum referat nostrâ, quid de aliis factum
fuerit an sciamus. Sic enim potius animum in-
ducamus oportet: vitam tanquam peregre profi-
ciscitibus pro itinere esse, quod conciliendum
quidem singulis incumbit, sed spatiis inaequali-
bus. Omnibus interim & velox, & rapidum &
anceps, & procellosum nimis. Nobis utcumq; five
serius five citius littere potius, & metam novissimam
attingentibus, quid magis ineptum, absurdum, & à
mente sanâ alienum excogitari poterit, quàm, si
agere serentes, quod in portu navigamus, id im-
pense exoptemus, ut mari inviso ventisque ad-
versis liceat iterum ludibrium debere: & labores
jam exactos denuò instaurare? Hinc, nisi me-
me fallit, exempla ad animos adversus mortis ter-
rores muniendos, paululùm quidem afferre mo-
menti innuens, reprimat se Marcus, & in aliud
argumentum transiit, percontando, sed *Quorsum*
ista?

§ 4. Ὅτι τὰν μὴ τῶν ἀπορρογῶν ἐστὶ τῶν χαρισμάτων ποιεῖ | Idcirco & cogitationes & studia, & Facultates nostræ ad unam omnes in utilitatem publicam sunt sedulo erogandæ, quoniam hæc omnia à Deo accepta tulimus. Ita enim & D. Paulum habes nostro huic adstipulantem. 1 Cor. 12. 7, &c. Qui donâ Spiritus Sancti ad utilitatem collata diserte narrat, vim scilicet illam mirificam ab omnium bonorum fonte idem emanasse, ut ejus facti compotes passim diffunderent, & ad maxima quæque apti non sibi solis prodesse, sed & aliene salutis, & communi Ecclesie commodo pro viribus inservire, religiosissime obstrictos sese intelligerent.

Ibid. *Ἐξίστην ταυτὸν νόμον παραγγέλλου, καὶ ὅς ἐστι
τίς ἀπὸν διατάγμα, &c.* En tibi præceptum planè
divinum! sed cui semper exequendo non nisi o-
ptimus quisque par esse poterit. Quali enim mo-
rum sanctimonia, animo quàm defecato, peni-
tùsq; casto opus est, ut nequid in abditis pesto-
ris penetralibus locum nanciscatur, quod palàm
facere non solumus? & quæ tecum intus cogites,
si in apertum provocentur, nec tibi incutiant ipsi
pudorem, nec os ullo modo sedant alienum?

Ibid. *Ἰπὸς τῆς ἀνὸς ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ ἀνθρώπου.* | Hem! iterum eximiam, verèque magnificam mentis inculpare, & sinceræ virtutis imaginem! quam & Christianos oculis contueri, & ad ejus pulchritudinem seipfos componere fas est. Quantum enim placitis studio, morumque integritati profectum in opinemur, si qui sacerdotes in sacrâ nuncupantur paginâ, se tales esse seriò sentiant; si cultum Spiritûs Sancto debitum in cordibus ipsorum inhabitanti præstare, si ab omni impuritate abscedere longè atque abhorrere.

abhorre, nè læsi numini rei deprehendantur, penſi ſemper, & præ cæteris habeant. Nam & hæc omnia nobis decere D. Petrus non obſcurè indicat, ubi Chriſti nomen profeſſis in memoriam revocat, quòd Lapides ſunt vivi, ædiſcant in domum ſpiritualem; necnon & Sacerdotium ſanctum ad offerendum ſpirituales hoſtias, acceptas Deo per Jeſum Chriſtum. 1 Pet. ii. 5.

Ibid. Καὶ οὕτως μὴ κατὰ πρόχειρον ταῦτα δ' ἀγαθὰ ἰδὲ πένεισαι. | Præceptum verè Virtutis ergò, ſi quod aliud ſuſpiciendum. In quo vel abſolutiſſima Chriſtiana perfectionis norma nihil præterea deſideret. Quid enim ultra ad conſummatiſſimam requiras Pietatem, quàm ita animum inducere, quæcunque ſibi deſtinata fuerint, ea ut unusquiſque optima eſſe credat: ſeipſum verò quod attiner, eniti ſemper, ut quicquid agat, honeſtum ſit; Juſtiæ ſcilicet rectæque Rationi congruum; acceptum Deo; quod & ſibi deceat, & cæteris proſit?

Ibid. Δόξας δ' ἐχὲν πάλιν ἀνδραγῶν. | Plurimum intereſt à quibus lauderis. Iſtos enim, qui paucorum Sapientum ſuffragia præ vulgi favore, & exiſtimatione multorum poſt putanda cenſent, illam ſui partem vitare contendit * Socrates, cujus Vita in Juſtiâ ſtat omnis, & cui, nè vero afficiatur damno, ab Injuſtiâ ſolâ mètuendum eſt: Sed ut in re tanti animi nè pendeamus, cujuſnam ad laudes eniti nos oporteat incerti, Eccam nobis Regulam! ad cujuſ amuſſim ſi facta moreſq; aſſiduè dirigamus, Res noſtræ ſe non rectè habere non poſſint. Athletas nempe inter certandum id agere præcipue ſatis compertum eſt, non ut Coronæ ſpectantium circumſuſis placeant, ſed ut iſtæ quos Brabium decernere penes eſt, Judiciis: Nos itidem, quibus totum hoc quod in terris vivitur pro perpetuo certamine eſt, nomine Chriſtiano inſigniti, & Gloriæ Candidati cœleſtis, ſi legitime luſtamur, id nobis negotii datum putabimus, à Deo ut collaudemur, & exacto tandem labore mercedem conſequamur. Quicquid autem interea temporis de nobis homines prædicaverint, aut neglectui habere, ſi in malam ſit partem, aut ſaltem ſi in bonam, citra ambitum noſtrum, & mantiffæ tantum loco, excipere, debemus.

Ibid. Οὐδὲ τὴν εἰς τὸ πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐν λόγῳ τίθεται, οὐκ ἐπὶ αὐτῶν ἀνέκονται. | En tibi imaginem Stultitiæ Vitæque quā nulla vel expreſſior, vel ſtomachum movendo contrā aptior. Mihi ſanè opprobrium hoc vehementiſſimè placet, quòd iſtiusmodi homines nequeant non ſibi diſplicere. De his enim omnibus di-

* D'Acerium
emendatum dedi.
qui Iriſſia id eſſatum tribuit, memoriâ lapſus.

— Αἱ δὲ ταῦτα φέρονται
Αὐτῶς διὰ τὸν αὐτὸν λόγον φέρονται.

Sophoc. in Oedip. Tyrant.

— Nam talia ingenia

Sibi ipſi maxime moleſta eſſe ſolent.

Sed nec hujus rei cauſam exquirere difficile eſt. Vitium enim, cum animum corrumpat, motus cedere inteſtinos, & affectus ad rebellandum plus ſatis per ſe proclives, acrius extimulare ſoleat, hominem ægrum, & ſecum ſemper pugnantem privatis implicat diſſidiis; accendit, torquet, miſcet, perturbatque omnia; in tranquillo ut nullus poſſit conſiſtere, aut otii vel tantillo perfrui. Moleſtiæ denique adeo lævas facieſcit, ut etiam tunc cum ſecundæ res ſunt maxime, ſaucius animi nunquam ſeriò gaudeat, præ dolorum intus acerbitate, atque irrequieto ſui, Rerumque ſuarum faſtidio.

S 5. Μῆτε κομψαία τὴν διανοίαν οὐ καλλωπίζετω. | Chryſippus in primo Rhetorices monuerat, non tantum Injucundas Vocalium Coitiones debere aſpernari, nè nimio ſententiam exornandi ſtudio occupata mens, minoris quàm fas eſt Rem ipſam, & quæ momenti plus afferunt, habeat penſi; ſed & graviora jubet quædam admittere, ſubobſcuras loquendi formulas, & plurima in Oratione invenuſta, quin & Solæciſmos etiam nondetrectare, quorum paulò delicatiores quàm maxime pudere ſolet. Hæc ille, & tamen Idem alibi in eodem Opere, parum ſibi conſtans, non ſimplicitatem modò & puritatem verborum curæ habendam cenſet, ſed & quodcunq; ad ornatorem reddendam Orationem honeſtè adhiberi poſſit, id omne ſedulo accerſendum decrevit; Imò &, quod magis demirere, Habitum Geſtūque Corporis Elegantem, Formationem Vocis haud inſuavem, aptos Manuum Motus, Ingeniam Oris Speciem, & Vultum Rei quæ de agitur ſemper accommodatum, in Dicente deſiderat. Quantum mutatus ab illo! Hæc quo tandem inter ſe paſſo conveniant, viderint illi, quorum de Chryſippi Autoritate vindicandâ ſatagit. Id verò ſatis liquet, Stoicorum Sectam ſpeciem ſemper præ ſe neglectæ Eloquentiæ tuliffe; quippe quàm nugatoriam nimis & futilem, parvique animi ducebant, eandemque operoſam, & in quam exornandam Operam Sapiens tempuſq; contereret, minime omnium dignam.

Ibid. Μῆτε δευρὸς λόγῳ, μὴτε ἀνθρώπου πρὸς μάστιγος. | Sanctum ſanè & utile in primis Præceptum ſi commodè accipias: ſin autem reſpicias quas Stoici plerunque hac in cauſâ Rationes adferre ſolent, non tam Pietatem forſan, quàm Faſtum ſapere deprehendes. Quorſum enim Jramento ſe obſtringere vel Teſtimonium ſuum alieno firmare Sapienti vetitum ſuſpicare? Nempe horſum

horum. Quoniam ejusmodi Viro, atque ejus virtuti nimium quantum derogant; Cujus vel Nominis Prærogativam à receptis vulgo eum Legibus eximere, & sui adeo Juris statuere existimabant, ut contumelia se quodammodo afficiat, quoties se iisdem constringi vinculis patitur, quæ apud infidam & profanam plebeculam indagandæ veritati necessaria quam maxime usu comperta sunt. Hæc illi ferè de Juramento, Testibusque advocandis, quò minus Sapienti suo vel injurato non habeatur fides: Quem igitur sui potius Fiducia, quam Pietas in Deum à Jure-jurando arcebat. Nec tamen inficiendum, quin Vir magis Sacramento, quam Sacramentum Viro fidem facere debeat. Atqui ut nunc dierum vivitur, alias in quotidianâ consuetudine. Rationes Rerum necessitas postulat. Nec abs re igitur duco, si hic loci, quid hac in causâ Institutio Christiana præscripserit, paucis commemorem. Institutio, quæ ut aliis omnibus, ita & Sapientiâ & Consilio quotquot uspiam aut sunt, aut olim adinventæ fuerunt, facile anteit universis; & vel idcirco præ cæteris suspicienda, quòd Infirmitatis, Pravitatisque humanæ miserta, ad Conditionem nostram, & Societatis publicæ Commoda se Morésque suos componere non dedignata est. Hæc igitur nē fidem ullo fallamus perjurio docet, sed summā ut nos Juramenti Religione adactos sentiamus: Hinc etiam, nē crebrò, nē temerè, nē lascivè & in rebus nihili; sed ut seriò, ut sanctè, ut gravi necessitate impulsu, ut tremendam Numinis, Nominisque Sempiterni Majestatem veriti, Sacramenti vinculum animo injiciamus, arctissimis Legibus cautum est. Hinc Mandatum ut *Sermo noster omnis sit Etiam; Etiam; Non, Non.* Matth. v. 33, 37. Nudā scilicet Affirmatione vel Negatione nobis ad invicem consuecamus, prout Probos Plòsque decet, quorum de sinceritate ambigi haud æquum est. Attamen ab omni Juramento usquequaque prohibendo temperavit vel hæc Religio, quo nihil potuit fieri consultius; quum & idoneus, & necessarius, imò & laudabilis, dubio procul omni, Juri-jurando relinquatur locus. Siquidem & *Omni inter homines Controversia* (testante Apostolo) *hæc demum ratione finis imponitur*, & ipse Deus, qui nec mutari, nec mentiri potest, quò cumulationem hereditibus promissionum adjiceret fiduciam, quæ erat pollicitus obstringere Juramento non detestatur. Heb. vi. 16, 17, 18. Summa igitur Rei hac demum redit. Juramento parcius utendum, nec nisi Charitatis causâ; hæc ubi aliter salva esse poterit, ab eo sanctissime abstinendum. Modeste igitur, & in eandem ferè mentem Epictetus, qui Morem hunc non exulare proflus à vitâ communi jubet, sed id tantum hortari ducit satis. Epictet. Enchirid. cap. 44. *Ὁμοῦ παύσηται, εἰ μὴ*

οἰοῦνται, εἰς ἀπὸν. εἰ μὴ, ἐν ᾧ ἐνδύσων. Jurandum recusa si fieri potest, omnino: sin minus, quantum potes. Nec illud etiam prætermittendum, quod Veterum nonnullos Herculi in laudem vertisse meminimus, illum nempe, semel tantummodo, dum ageret in terris, juratum fuisse.

Ibid. *Ὁρῶν ἐν τῷ ἔργῳ, εἰς ἐξουσίαν.* Scitè hoc, & veræ Virtuti adeo necessarium, ut absque eo consummari nequeat. Cavendum verò, ut, dum rebus externis diffusi, in animi Bonis spem reponunt omnem, nē se suæque suspiciant arrogantius; & propriis freti viribus, adjutantis obliviscantur Dei. Ab eo enim proficiscitur, & quòd recta velimus, & quòd ea quæ volumus rectè, exequi possimus. Nam & ita multoties Antonino persuasum haberi jam monui, qui Liberi quidem Homini Arbitrii strenuum se præbuit vindicem, ita tamen ut Divino Auxilio inopiam nostram sublevanti nequid intereā laudis debita detraxerit.

§ 6. *Εἰ μὴ κατὰ τὴν εὐείκελιν.* Hem tibi Artificium haud incommodum! Dum enim omnia videtur nobis permittere, & fortius animos commovet, & virtutem feliciter commendat, quam si vel è Cathedrâ docentis, vel pro Imperio præcipientis partes Marcus suscepisset. Hominem enim omnibus præ cæteris arridet Libertas, & ut Bonum eligamus sapissimè in causâ est indulta amplior eligendi pro arbitrio Copia. Ita humanum ferè ingenium, & quantum huic obsecundando profici soleat, calluit D. Paulus: qui Artis Oratoriæ probè gnarus, ad Thessalonicensium provocat judicium, more huic non absimili hortatus, *Omnia ut exploratum sunt sedulo, quòd autem Bonum esse compertum fuerit, id ut constanter retineant.* 1 Thess. v. 21.

Ibid. *Κατὰ τὴν εὐείκελιν.* *Εἰ μὴ τὸ εἰς λογικῶν, ὅτε τοῦ θεοῦ.* Regula verè aurea! Quæ, si seriò nobiscum in animo meditates, eam semper haberemus in promptu, ab obscenis Voluptatibus, & exitiosis Vitiis insidiis, infandum quantum humanum genus emanciparet: In quas nunc effusi præcipientes, & surdam Rationi rectæ aurem obvertimus, & turpem naturæ inurimus maculam, & gravissimum nobismet damnum, falsâ utilitatis specie producti, impingimus.

§ 8. *Οὐδὲ δυνάστη τῶν πλὴν αὐτῶν ἡ μεταβολὴν παραλαμβάνει.* Ita sanè. Quòd enim Mortem conquerimur intempestivam, nòsque præmatùre in medio opere abreptos, id omne depravatis tantum animi affectibus, & fallis Rerum Vitæque ipsius Ideis debemus. Nam si quis Rationibus benè subductis vivendi spatium ad calculos vocaverit, summam rerum omnem eò demum redire deprehender, ut quomodo vixerit plurimum quidem intersit, quamdiu verò, perparum. Quod igitur

igitur hic loci animadvertit Marcus, haud indignum existimo, cui revolvendo semel atque iterum animum attendamus. Quamvis enim leviter percurrenti, aliquid forsitan parvi & de medio sumptum videatur, at si seriò recogites, & examen exquisitius instituas, momentum haud leve ad virtutem allaturum, & eximiâ refertum Sapientia compertum iri, pro certo habeo.

Ibid. *Οὐδὲν ἀποκρίνω.* | Idoneam inprimis loquendi formulam! Tunc etenim Hominem jure merito *Abcissum* dixeris, quoties à cæteris, quæ in unum corpus coaluerunt, se divellit. Id autem fit, si Leges *Æqui Bonique* & Jus hominum commune insuper habeat; sibi soli studens, aliorum securus: Vinculis, quibus Hominum inter se Societas continetur, isthoc disruptis pacto, & penitus dissolutis.

§ 9. *Τὴν ἐννοητικὴν δύναμιν εἶναι.* | Facultatem hanc ideo colendam docet Marcus, quod ab illâ & primæ rerum excipiantur Ideæ, & Opinionēs nostræ profluant. Quum itaque (quod & antehac me meministi submonuisse) non tam ad ipsam Rerum naturam, quam ad istas quas animo concepimus Notiones, vita instituitur; quomodo se habeat Facultas ista, cum Affectuum, cum Actionum Moderatrix summa, permagni referre constat. Quin & id obiter notandum duxi, Antoninum non illam solummodo partem memorare, quæ Corpori accedit propius, & *Phantasia* sepe numero audire solet: sed totam Mentem (aut Intellectum,) quatenus rerum notitiam adipiscitur, sive per Imagines in animo consignatas, sive aliunde petitam; quæ ita demum adepta judiciiis ansam ferendis porrigit.

Ibid. *Ἀποκρίνω.* | De vocabuli Ratione fuse satis Gatakerus: Quod ad Rem verò ipsam, monitum Lectorem velim, quum omnia Terrestria in hoc quo nunc vivitur Rerum statu, ambigua, incerta, & ex parte tantum cognita sint, nec quilibet ad inum penitus explorando finis, Temere statueret, atque animum in quavis sententiâ pertinacius obfirmare, Viri Sapientis Officio convenire nequitiam posse. Philosophorum ad summum Cyrenaicorum modestiam imitari decet, qui externis parum confisi, & de Naturâ & Conditione rerum nihil pronuciare ausi, Intra sui ipsorum animi Sensum se semper continebant. Cum itaq; decernere iis Religio erat, *Ita sibi videri*, etiam de rebus diligentissime perpensis, sat habebant asserere. Quamquam & istud etiam *Ita videtur*, Antoninum nobis præcidere hic locus ostendit: nec sanè injuriâ; Siquidem, postquam in partem alterutram animum propendat, ex illo falix esse desinit. Affectus enim, & Desiderium, & Sollicitudo, Opinionis affectus sunt, nec ab horum te poteris tadio eximere, nisi ab ipso etiam Assensu

animum quodammodo sustineas.

§ 10. *Κατὰ διαβολὴν ἀνθρωπίνων νόμων τὸ ἐννοεῖν.* | Locus leporum plenus qui Brevitatem vitæ prætervolantis notitiamque rerum cursoriam nimis atque imperfectam mirificâ depinxit arte; in quo etiam verborum impetum adeo concitatum advertere est, ut vel animi vis omnis rapidum Scribentis stylum celeritate vix assequi valeat.

§ 11. *Οὐδὲν ὅτι ἐν μεγαλοφρονίᾳ ποιητικόν.* | "A falsis præsertim Opinionibus humanam proficisci infelicitatem abundè compertum est. His enim præpediti Ignavia, Perturbationibus innumeris, atque omnimodæ ægritudini subjicimur ultro. Hinc ad jus fasque violandum impulsî, & tam doloribus quam voluptatibus sustinendis impares, duro nimis turpique premimur servitio. Quum è contrâ, si Marco obsecuti singula perpendere, atque examine prius instituto quantula sint reapse rectè putaremus; quodcunque nobis obtigerit, non tantum moderatè ferre, sed & eò usque habere contemptui facile esset, ut nec Gravissima facessunt molestiam, nec Latissima tantâ apud nos sint existimatione, ut eapropter vel tantillum à virtute deflectere, unquam operæ ducamus pretium." Quæ deinceps in hoc Capitulo sequuntur Percontationes Vim hujus Præcepti Exemplis illustratam præbent, rationem ad istiusmodi Cogitationes animum instituendi præclare docent; inanes denique metus cæterosque affectus inordinatos arcendo; vel saltem compescendo nos præstabunt idoneos.

§ 14. *Τὰ ἐπισημασμένα.* | Reddendum censui per *Les Commentaires de sa Vie*, *Commentarios vite sue*; (cæteris (fateor) absconsis) ut aliquid hic loci diversum intelligatur, ab Excerptis (*Ἐκκεχυμένα*) quæ sequuntur. Nam & Antoninum quæ in vitâ suâ maximè erant memorabilia, descripsisse, Filiòque, quod instar Archetypi esset, ad quod se suosque mores componeret, dono dedisse, acceperimus. Sed temporum injuriâ factum est, (quod ægrè ferendum) ut Hoc operis ad nos usque minimè pervenerit.

Ibid. *Ζωὴν δὲ οὕτως ὅτι τὸ πᾶν.* | Stoicis humanorum Studiorum finis hic est, ut benè vivendo, & aliis benefaciendo utilitati publicæ inserviant. Sed quod in accumulandis thesauris avari solent, qui dum plurima conradere gestiunt, nihil interim ab acervo depromere sustinent; Idem etiam Virtutis & Sapientiæ qui se Candidatos autumant Regulas ferè, & Definitiones, Aphorismos, & quicquid acuminis habent Philosophorum Scripta sollicitè colligunt, excerpuntque: iisdem tamen inerti Scientiâ gaudentibus, quo tandem pacto aliquam congestorum partem in usus erogare possint publicos, nè minimâ quidem curâ est.

Ibid. Σαυτὸ βούδεις, ὃ ἢ οὐ μέλει στανῆ. | Benè monuisti Marce; & oppidò opportunè. Solent enim plerique Omnia ab aliis sperare, sui interim negligentes. Videntur scilicet Veritatis Cognitio & Vera Virtus alienæ esse operæ, nobisque otiosis facile competere. Sed Error iste inprimis excutiendus; nec enim vir bonus esse potest aut sapiens, qui is ut fieret non sedulò enixus est: nec exquisitissima vel Instituentis Scientia, vel Instituenti methodus, quò minùs inertes ignarique pereant Discipuli, obistere poterit. "Audiant velim & erubescant Christianorum vulgus, qui ut ignaviæ culpam suæ à se procul amoveant, Pastores inculcare solent, iisque vertere vitio, quòd in Rerum Divinarum, & Bene vivendi studio Populus parùm profecerit. His contrà jugiter regendum, Σαυτὸ βούδεις. Tibi nisi consulas, actum est, ilicet, periisti. In Te uno sita est ista salus; quam si per socordiam steterit quò minùs assequare, *Perditio tua ex Te*. Vitium hoc familiare nimis nòrunt omnes, qui homines quibuscum jam vivitur ubique non prorsus ignorant: sed insulsum interea loci absurdumque si quod aliud fateantur necesse est, etiam qui sub hoc prætectu excusatiùs peccare videri gestiunt. Sed usque adedò difficile est vel ipsas ineptias ab hominum pectoribus avellere, quæ aliquem saltem quantumvis exilem Ignaviæ Vitioque nostro fucum obtendant.

§ 16. Σαυτὸ αἰσθήσκει. | Fit enim Sensatio ope Spirituum Animalium. Qui ipsi & Corporei, licet è contextu inprimis subtili; & Corporis partes sunt, Cerebro scilicet nervisque interfusi. Cùm itaque variis horum motibus organa afficiantur Sensoria, jure meritissimo Sensus corpori adjudicantur.

Ibid. Ψυχῆς ὄρμη. | Per Animam hic loci Inferiorem & Sensitivam tantum fac sis intelligas: In quâ Corpori proximâ Appetitus locum sortiuntur:

& innumera Affectiones ab externarum rerum Impressionibus abortire.

Ibid. Νῦν ἀνυστά. | Mens Intelligentem Animam denotat, seu quem speciatim *Animum* nuncupare, philosophis solenne est. Huic autem Opiniones adscribi convenit, quia partium cætarum est Imagines excipere, proponere, & representare tantum: Hujus autem, Judicis ad instar, discernere, statuere, annuere perceptis, vel respuere, & causâ tandem peroratâ, quod par erit aut secus; opinari censetur.

Ibid. Τὸν γὰρ ἡμεῖς ἐχον ὅτι τὰ παντὸς καὶ ἀνυστά. | Argutè admodum. Nec enim ad veram Virtutem sufficit, ut quæ Hominis sunt Boni exequamur, nisi & animo Bono. Quo enim consilio, & quod ob finem etiam, quod bonum est agamus, magni refert. Perfidus & flagitiosus, imò & Atheus, est quando larvam virtutis induere, atque externa munia obire omnia, nulli detrectabunt; quoties scilicet ex usu illis fuerit, ut pro Probis Piusque habeantur. Sed hanc discriminationis notam ob oculos posuit Marcus, ad quam, ceu Lapidem Lydium, vel sese quilibet, vel alios vocare poterit explorandos. Ità enim à Reprobo sincerum secretum iri. "Nam hæc verba cum iis quæ perperam disjuncta reperias, (τὸ ἰδίον ὅτι τὸ ἀγαθὸν) connecti debere, satis per se liquet. In partes itaque Gatakorianas me totum transfero; D'Acerio licet, vel aliter sentiente, vel loci mentem (per incogitantiam, ut sunt homines etiam eruditi nonnunquam) aliò desistente.

Ibid. Τὸν δ' ἐνδον — δαίμονα μὴ σφύρειν, μηδὲ δορυκεῖν ὅχλῳ παλαστών. | In tantâ Visorum Turbâ atque Congerie, Errores & Perturbationes quin scateant fieri non potest. Hujusmodi verò Illuviem Animum contaminare, atque in transversum agere faciliè constat. Quin & Divinum illum Humani Pectoris Incolam, (Spiritus Sanctum) turpe illud commercium respuere, & loco cedere spurcis hospitibus profanato Pagina Sacra diserte denuntiat.

In Librum Quartum.

S 1.

Ed. *Ἐπεὶ αὖτε*. | Duram sanè
admodum, & miserandam ni-
mis hominum Vicem dixeris,
si quicquid Boni perficere in
Animo habent & Votis, id ex-
cideret prorsus, nec, nisi ad

Umbilicum perductum, in Rationes illis referre-
tur; Utpote, quibus Impedimenta sæpenu-
merò obfiterint quamplurima, quæ neque quin eveni-
ant, prohibere; nec postquam se ingesserint ex-
superare, in eorum sit potestate situm. Deus i-
gitur, pro fumina, quæ semper usus est, Æqui-
tate, & Clementiâ, id omne nobis virtuti ducit,
quod serid studemus; Obstacles verò, quæ ne
explerum reddamus efficiunt, provido ita dispo-
nit consilio, ut & ipsa novam bene agendi præbe-
ant materiam. Siquidem vel iis, quæ frustra
tentavimus, frui licet; cum frustratione rectè u-
rentibus etiam si Rationes ineantur novæ, eadem
tamen est Mens; & in eodem manentes propo-
sito, idem manet præmium, & ultimus rerum Exi-
tus. Actus quidem immutatur; Voluntas, &
Approbatio non ita: nostrum enim est bene velle,
atque animum in id intendere sedulo, Deo ut ob-
sequamur; sed quo demum pacto istud à nobis
obsequium, hocine mavult, an illo potius præ-
stari modo, Illius refert, non Nostræ statuere. E-
ligentes interea loci quod nobis videtur illi ma-
ximè fore cordi. Siquid inopinatum à primo
depulerit consilio, aliâ confestim desectendum est
viâ; & Providentiam sequendum Ducem. Nam-
que ita demum, & hoc quod possumus, boni
consuleretur; & illud, quod præ inopiâ frustra vo-
lebamus, nobis nihilominus lucro deputabitur.
Articulum, Lector, iterum atque iterum revolvās
velim animo; præclarum in primis, & qui vel Ho-
mini Christiano faciem præferat, minimè indignum.

S 2. *Μὴδὲν ἐνέψνμα εἶναι*. | Nec frustra est,
quod hoc nobis inculcat. Parva enim perfuncto-
riè expedire assuefactis, in usum venit paulatim
Indiligentia: Nec animum temerè agentem sæ-
pius, ad majora intendere serid, aut altius in gra-
vissimis defigere negotiis mox nobis erit inte-
grum.

S 3. *Ἦτοι Πρόνοια, ἢ ἄτομος*. | Ex hoc dilem-
mate sic instituitur Argumentum. Si Numi-
nis Providentiâ gubernentur omnia,
Lib. 2. 3. nihil tibi ab illâ metuendum est mali.
Hoc ex jam antedictis liquet. Sin

autem Casu caco, & sermone Atomorum concu-
su eveniant omnia, quid à ratione alienius, quàm
vicem suam dolere; cum nemo sit qui querelis
tactus res in meliora redigere queat? "Sis ita-
que Stoicus, sis Epicureus licet, utrinque tuâ ut
sis sorte contentus studeant rationes non inido-
neæ. Cum & illa Injustas damnat, & ista inanes
Schola quarimonias."

Ibid. *Ἐννοήσας ἔτι ἐκ ἀπαιχρύντου λήους ἢ περὶ
αὐτῶν ἀντιφάσεων ἢ διὰ τὴν αἰσθητικὴν*. | Veritatem Phyticam
exquisitè Marcus exposuit, Artificio usus ve-
rè Philosophico. Nam nec inficias eundem est,
penes nos esse, Cogitationem & Mentem à Me-
chanico Sanguinis impulsu, & Spirituum moti-
bus præcidere. Siquidem quæ seorsum habitat, nec
illis Nervorum affectibus tangitur, quorum ope
atque interventu Rerum vestigia externarum, &
quasi Imagines in cerebro signantur. Non pati-
tur Anima; sed Mediante tantum Intellectu sen-
tit, & proinde sui juris aliquatenus esse poterit.
Ut sit tamen, Ingenio forti, & quæ verum à falso
seccernat Acie, opus est. His enim destituta, næ
ille turpissimè servit servitutem; & momentis
Visorum levissimis, quæ turbinis instar, fluctuan-
tem exagitant, rursus prorsum abripitur misera.
Quod igitur fieri posse assero, id ipsum rarissime
factum habens concedo. Nec multum hac in re
profecisse puto Stoicos, quum isti, pro fastu & tu-
mido Disciplinæ suæ Ingenio, modum servare ne-
scii, & Imbecillitatis humanæ minus quàm par-
erat memores, magna loqui quàm vivere, longè
facilius reipsa experta sunt. Hanc verò haud in-
juriam inustam illis notam, dabitur ni fallor infra
idoneus probandi locus.

Ibid. *Πῶς μὴδὲ καὶ αὐτὸ μὴδὲ καὶ ἐν τῇ*. | Re-
cessus olim ab Antonino laudatus non inutilis esse
non potest, si effrenis Animi Impetus, & vehe-
mens Contentio tecum eant unâ; si tibi novas fa-
cessere molestias de rebus externis sollicitus; si
denique quicquid venerit adversi strenuè obniti
contrà, pergas. Sic enim à Deo desciscere, & cum
inexpugnabili Necessitate manus conferere fru-
strà, animum instituis. Affectibus igitur, quan-
tum poterit, exuas te primùm oportet; & Provi-
dentia Decretis te præbeas morigerum; ita tan-
dem & liberum, & bonum Civem futurum. Hæc
sunt, si Marci mentem capio, quæ nos hic loci
monitos vult.

§ 4. Εἰ τὸ νοερόν ἡμῶν κοινόν. | Si Antoninum per omnem Rationum seriem in longum hic deductam rectā sequamur, dogmata illa pro compertis habebimus. Unam scilicet eandemque omnium quantum ubique est hominum communem, à Naturā latam, & proinde sanctissimè obtemperandam Legem. Animam verò humanam, ad substantiam ejus quod arripet, materie expertem esse, casibus quibus subijci res corporeas notum est, minimè obnoxiam; quin & corpori superstitem, & in æternum duraturam. Consecutionem habes necessariam, & quæ inter Demonstrationes referri mereatur.

Ibid. Καὶ ὁ λόγος, καὶ ὁ νόμος ἐν ἡμῶν κοινός. | Rectè colligit. Dato enim Rationem non esse omnium communem, quorsum Intellectus? qui, cum circa Rationem versetur unam, objecto destitutus proprio, quod ageret prorsus non haberet. Error itaq; tam immanis in Rerum naturā nē suspicandus quidem. Demptā nimirum Ratione, eādē operā demitur & Intellectus: Aded ut nequid ultrā, quod genus humanum à belluino secernere queat, nobis ita deinum superfit.

Ibid. Εἰ τὸ πρὸς τὸ νόμον κοινός. | Legem vides à Naturā cordibus omnium insitam Antoninum agnoscere pronum; quicum & sensisse D. Paulum liquet, de Gentibus testatum, Quod istæ Naturā quæ Legis sunt faciunt, & Legem non habentes, sibi ipsis sunt Lex; quod ostendunt etiam Opus Legis scriptum in cordibus suis, "una testimonium reddente ipsorum Conscientiā, & cogitationibus sese mutuo accusantibus, aut etiam excusantibus." Rom. ii. 14, 15. Enimverò non desunt idonea quæ animum inducant Argumenta, Legem Positivam, quam vocant, & Scriptam, ut in Subsidium Naturalis & non Scriptæ credamus adscitam: novisque munitam Sanctionibus, quod melius lascivientem hominum proterviam coerceret; iisque injiceret peccandi formidinem, qui, (spretis ut solent quæ vetera & domestica sunt) ad omne nefas proclives devenerant. Nam & idcirco (inquit S. Hieronymus) data est Lex per Moysen, quia prima Lex dissipata est.

Ibid. Ἐκείθεν ὃ ἐκ τῆ κοινῆς ταύτης πόλεως αὐτὸ τὸ νοερόν ἢ πόθεν. | Si ista aliunde profecta comminiscaris, Totum extra Totum ponis, quod ineptum est & absurdum. Quod si, ut isto te laqueo expedias, ab ingenti Hæc communis; omnium Civitate agnoveris exorta, dic sodes, quonam sint stemmate prognata. Visibilem rere causam, & sensibus subjectam nostris? At hoc qui fieri potuerit nullus intelligo. Mundum enim ipsum ab Intelligente aliquo Conditor extructum satis constat; & proinde, nec minus est liquidum, etiam ante Mundum conditum extitisse Intellectum. Huic accedit, quod omnis substantiæ sen-

sibilis, ut & Materialis sit, necesse est. Jam verò, quum Similia non nisi Similibus nascuntur, Materia Animæ Immaterialis Origo esse non potuit. Reliquum est igitur, ejusmodi Causæ ortum eam debere, quæ cum visum sensusque omnes corporeos fugiat, Animo tantum nostro percipi potest ipsa incorporea. Deus autem subintelligentiam solam cadit unus. A Deo itaque uno rectè colligitur Intellectum, Rationem, Legem denique illam, quibus Gens hominum universa & prædita est, & sanctissime obstricta, rivorum instar à suo fonte, profluxisse.

Ibid. Οὐτὼ τὸ ὃ τὸ νοερόν ἡμεῖς πόθεν. | H. e. Nemo sibi Intellectum dono dedit, quia nihil sibi ut existat causa esse potest. Ab alio igitur acceptum tulimus; à Deo nimirum, qui quod solus habuit, solus impertiri potuit. In ejus enim sinu reconduntur omnes Veritatis & Scientiæ Thesauri, Coloss. ii. 3. testante Apostolo. Quos, prout ipsi libitum fuerit, depromi diffundique, in eos quorum Natura munus egregium capit, confitemur grati. Verentes interim, ne subarroganter faciamus, si Mentem nostram utcumque præstantissimam Divinæ mentis effluviū, aut portiunculam, similem utquequaque, & ejusdem Substantiæ, cum Stoicis dixerimus.

§ 6. Ταῦτα ὅπως ἀπὸ τοῦ τοῦ πνεύματος γίνεται, & ἀνάγκη. | Videret ista Marcus, patientiā ab improborum aliquo nuper læsā, secum animo recogitasse; quod magis importunam recentis injuriæ recordationem leniret, Conspiraretque. Caterum quam sibi fingit necessitatem, ingenium hominum istiusmodi depravatum intelligo. Quin & ita fecit omnium natura, ut & Mali in Deteriora, etiam quæ minus probant, sæpenumero propellantur; & Boni etiam à Bonis inceptis se miferè præpedicos, dissentiosque sentiant.

§ 14. Ἀναλογίαν εἰς τὸν λόγον αὐτὸ τὸν αἰετακόπον. | In sinum Numinis rediturum Hominem pronunciat; in quo omnes repositæ continentur Idææ, & Rerum Exemplaria quarumcunque, tam reverā atque Actū, (ut Scholasticorum ad morem loquar) quàm Potentiā tantum existentium. Hoc enim voluit Plato, Deum, tanquam Architectum Domūs hujus immensæ, universa animo concipere, & singula deinceps ad ista Archetypa accuratè effingere Artificio. Dogma sanè haud temere repudiandum; si commodè accipias; & ab iis plerumque insinulatum vitii, qui rem parum perspectam habuerunt. Quod verò hic loci nobis pollicetur Antoninus, Nos ad Causam Rerum Primam, & Rationem Universalem, tanquam domum, unde dudum profecti sumus peregrè, tandem reversuros, & cum ipso coalituros Deo; haud multum (putes forsan) ab illā Sæculi futuri Imagine abludit, quam D. Paulus Corporis Christi

Christi unionem delineans, Sanctis olim Ephesi agentibus ob oculos exhibuit. Deum nempe secundum gratitatem suam Benevolentiam, proposuisse in sese, ut in pleni temporis dispensatione recolligeret omnia in Christo, tam quæ in calis sunt, quam quæ in terrâ. Ephes. 1. 9, 10.

§ 15. Πολλὰ λιβανῶν βαλόμενα ἐπὶ τῷ αὐτῷ βαμνῇ. | Hem tibi, Lector, humanam Conditionem ad vivum delineatam! Imaginem, quæ nos tanquam Victimæ jam fato devotas ad aram statuit. Parum nempe visum est Antonino, mortem omnium communem prædicare, nisi & id adiecisset, hæc legem nasci quicquid est hominum. Thuris enim instar, quod in sacris iccirco conspergitur, ut ignibus absumptum divinos spiret odores; Nos itidem universos in mundum venire ut mox exeamus: Abique quo nec finem & conditiones naturæ absolvi posse.

§ 16. Ἐν τῷ Νυκτὶ ἡμερῶν Θυὸς αὐτοῖς δόξει, οἷς καὶ θυεῖον. | Ad illud forsitan Aristotelis in primo Politicorum allusit, quod Solicarium & à Societate alienum, aut Deum, aut Feram habendum pronunciat. Hic verò Plebeculæ Ignorantiam & Levitatem acriter perstringit, quæ, quoties de vitiis aut virtutibus alienis iudicium fertur, citrà limites extremos nescit consistere. De Principibus præfertim nihil apud hos interesse solet, quin vel ut Portentosa reformidentur Belluæ, vel ut Dii terrestres à Religione colantur. Hæc autem, quantum conjicere est, in Mentem Marco venisse reor, ob Rescriptum aliquod, quod Populus, (ut solet omnia quibus Res in melius mutantur, & veteres facessunt corruptelæ) agrè ferebat. Sic igitur animum adversus infaniam vulgi Clamores obfirmat, malevolentia & furori nec locum cedat; cum & ejusmodi homunciones sibi nunquam consentiant, se cæco impetu ferantur instabiles; nec vel Optima quælibet, vel Pessima, iis diu vel placere, vel displicere possint.

§ 18. D'Acerio xix. Μὴ μίλαν ἢ δὲ ἀνελκῆ πιδου. | Utinam, & huic ut oportuit obtemperatum esset præcepto; aliena ne curiosi nimis anquiramus Vicia, ut ab istis exemplis majorem peccandi licentiam nobismet arrogemus. Quoties enim Hoc excusationis vel turpissimis obtendi vidimus flagitiis; Quod alii in se admittere non dubitant, quid est quod id non & mihi liceat? Consultius autem Noster, qui, quod nos agamus ipsi, id cuique potius animadvertendum hortatur; & lineæ (hoc est regulæ vivendi) rectè insistendum, ut laqueum hunc declinemus; nec alienâ malitiâ audaces facti, ad justos transcendendum limites animos sumamus.

§ 19. D'Acer. xx. Πλὴν ἀγ. δὲ οὐκ ἐνομιλῶνται. | Præ cæteris, quas habet laus & existimatio bona commoditates, ea est exoptatissima, quod alios e-

jusdem desiderio impulsos, ad præclara quibus populum demereantur tentanda, vehementius stimulare soleat; atque illos etiam, qui nostras prædicant virtutes, eas ipsas imitari faciat. Is certè fructus bene agendi amplissimus, nec à Stoicâ Severitate, nec ab humilitate Christianâ inhonestè expetitur. Procul enim abest, ut ei vitio sit verendus laudis amor; qui ejus idcirco tantum se præstitit avidum laudatus, ut aliis profit magis, & dum Virtutis premium percipit suæ, animos ut adjiciat & diligentiam alienæ.

Ibid. Πάρεσθ δὲ τῷ ἀρχαίῳ τῷ φυσικῷ Νόν. | "Renonce done pendant qu'il est temps à te vain present de la nature. Itæ D'Acerius | Missum igitur fac, dum adhuc tempus, inane hoc naturæ munus. In hanc mentem illa transductio, & quæ sequuntur postea. "Locus hic in Textu manifestè corruptus. Si Antoninum assequor, Laudem ille popularem Naturæ munus inane appellat, quoniam Vox est, & præterea nihil; Rumor tantum incertus, & Aeris undulati strepitus; quo tamen & nostra sapius intumescit superbia. Sed & iste Tumor inflatus & vilis; cum ne minimum quidem incrementi rei inde accedat laudatæ; ut in Articulo sequenti fusiùs exponetur. Hic mihi sensus arridet plurimum. Quamquam nec me fugit plerisque visum esse, hæc aliter & legere & interpretari; qui & sensum hinc eliciunt minime contemnendum. Omittis, inquit, intempestivâ hujus (Laudis) gratiâ quod in Te natura (Deus) posuit, (ut in te scilicet uno felicitas sita sit tua) dum ab aliorum sermonibus interea (ut sis felix) pendes. Pace ramen Virorum dicam, hanc Textus quam nobis exhibent emendationem, nec Stylo nostri Imperatoris congruam, nec loquendi mori Græcis usitato bene accommodatam esse. Quod etiam si jam mihi animus esset & otium, facili negotio evinci posse arbitror.

§ 21. D'Acerio 22. Εἰ διαμύσου αἱ ψυχῆ, πῶς αὐτὰς ἐξ αἰδίου χρεῖται ὁ αἰὼς. |

"Oh miseras hominum mentes, O Pestora cæca!

Qualibus in tenebris. — Degitur hoc ævi quodcum est?

Ista verò, licet aliàs haud ineptè, at nusquam tamen meliori prædicantur jure, quàm de vanis illorum conatibus, qui suoapte ingenio, atque acie Mentis vel oculatissimâ confisi, certis interim quæpalantes dirigant regulis, & solidis rationum quibus innitantur fundamentis de stituti, in occulta rerum penetrare se suscipiunt." Commentum enim hoc, quod tanto studio, & tot vides argutiis ab Antonino elaboratum, quorsum est omne, nisi ut humanæ cecitatem Sapientiæ Lectori commo-
stret apertius; & quàm penitus ignorabat ista, tum veram Animæ naturam, tum quis sit ejus post obitam mortem Status? Principiis Disciplinæ
Stoicæ

Stoicæ, quæ, ut Corpora nostra ex immensâ materię universæ congerie, animas itidem nostras à Spiritu Universalī exhaustas autumat, haud incongruum videtur; ut neque Corpora, neque Animas extrâ Universitatis hujus, unde ortum duxerant, limites transcendere posse puremus. Quod si aliter se res haberet, Substantiam utramque, fumi instar, diffundi dicendum est, qui locum occupat infandum quantum ampliore, quàm illum, in quo Ignis unde emissus est continetur. His ita datis, inquam, neutiquam absurda esset Marci Ratiocinatio: Sed & illud non minus constat, hæc ita dari minimè debere; atque adeo Principia ista dudum convulsa, & idoneis refutata argumentis non semel, nī fallor, in antedictis, jam jure rejecimus. De Animis interea loci quæ disputantur, Somnia & augæ omnia. Corporis enim est & Materię quidem spatium loci occupare, Animæ itidem & Spiritus, nullo modo. Quicquid enim est ipsum expers materię, spatium id tenere & plenum sibi vindicare, nemo est Philosophorum, qui opinatur.

Ibid. Εἰς τὸν ἀέρα ἀναδιδόσθαι ἡ ψυχὴ ἐπὶ τὴν συμμεινύσαι καὶ ἀλλοτρίαν | Non deerant apud Veteres, qui Animam humanam crederent in aerem se post mortem ad tempus recepisse. Ut, Depurgatis in isto diverticulo sordibus, quas inter nuperum cum Corpore commercium contraxerat, in cœlos tandem reverteretur pura; atque in sinum Numinis recepta, ubi ab initio fuerat, ibi demum esset denuo. Horum commentis haud multum abludere videtur Marcus.

Ibid. Gatak. D'Aceriano 23. Διαίρεσις εἰς τὸ ὑλικόν, καὶ εἰς τὸ εἰρηδικόν. | Per Διαίρεσιν (Formam) Stoicos satis constat Spiritum Naturæ voluisse, sive Causam Efficientem, ut verbo dicam, Deum. Quem ita Materiam permittum penitus atq; confusum unâ censebant, ut ab illâ nullo modo divelli, aut seorsim existere posset. Deum scilicet illi ita fere Mundo inesse, ut nos Animam corpori credimus. Næ illi Errorem errabant rectæ rationi nimium quantum absimilem, Veritati autem æternæ divinitus patefactæ, toto diversum cœlo. Nobis licet interea loci Antonini verba salvâ etiam veritate usurpare, sensu, modò simpliciore accepta; siquidem ad rerum Noticiam recta patet via, & aditus omnium facillimus, in Materiam & Formam singula dividendibus. Jam verò per Materiam, Essentiam sive Subjectum rei cujusque intelligas oportet, per Formam autem, istud quodcunque est, quod inter res invicem discrimen ponit, & in causâ est, cur id de quo queritur, Hoc potius quàm Illud, & sit, & nuncupetur. Formas autem quod attinet, haud multum refert, Naturæ illæ an Arte proficiantur, Simples sint an Compositæ.

S 23. D'Acerio 25. Ὁ φέρονται αἱ οὐὶ ὡς ἐπὶ ὧν φύσις. | Habet enim & Natura Tempestates suas,

ad varios, non minùs quàm quas Annus habet, usus aptas. Istas Infantiam, putâ, Adolescentiam, Aetatem virilem, & Senectutem.

Ibid. Ὁ πόλις φίλος Διδό. | O Urbis amica Jovis! Quisquis enim in animum induxit suum, ut universum hunc terrarum cœlorumque orbem Dei esse Civitatem credat, quæque conspiciunt, ab eo Governatore providè disponi omnia, æquam se semper servabit mentem, nihil non in rem ut se suam dispensari memor; & quæ non temerè eveniunt, sed summo sapientissimoque ordinantur Consilio, persuasum habebit sibi, citrà obmurmurationem aut ægritudinem excipi debere, quin potius & læto animo, ulnisque, quod aiant, ambabus esse amplexanda.

S 24. D'Acer. 26. Ὁλίστα πρὸς τὴν φύσιν, &c. καὶ ποτὲ ἀμεινον, &c. | Non abs re Diverbium illud Democriti in melius mutandum censuit Antoninus; quippe quod non tam ad Bene agendum, quàm ad nihil agendum suadere videatur. Molestam enim & curiosam nimis dum foras expulit sollicitudinem, Inertiæ & Socordiæ aperit ostium; quæ omnium vitiorum & turpissima sunt, & fecundissima. Animum igitur advertas velim Lector, nè nihil agendo, agas pessimè. Digna enim sunt ista, quæ & revolvas seriò, & facias sedulò, & Authorem talia submonentem multus idcirco venerere.

S 25. D'Acerio xxvii. Πείρασον αὐτὸν τὸν καλόν. | Non Marcum latuit Ingenium humanum, quod mala proclive, & animus plerisque concussus, & præfractus. Consultò itaque Sis vir bonus detestavit dicere; Hoc enim quod extemplo postuler, magnum nimis videri poterat; & odiosum imponere jugum vel primâ facie non ferendum. Satius nempe duxit homines paulatim experiri, & animos reluctantes tractare mollius Πείρασον, inquit, Periculum facito tantum, ac si timidos erigeret, ne ea re prorsus inexpertâ desperent protinus. Quin & invitos allicit, onus iis iri leve pollicitur; quod & nos ita futurum satis scimus; Cum & Marcus verissime hic loci innuat, nihilo nobis ad virtutem, nisi quod possumus, opus esse; & Pagina Sacra diserte promittit, ex animo contententibus venturum in subsidia Deum, & quod nostrum est finire velle, id Illius esse feliciter effectum dare.

S 26. D'Acerio xxviii. Ἐδὲ γὰρ ἐν αὐτῷ, ἴδω καὶ ταῦτα. | Interpretes hic loci mihi videntur fere omnes hallucinati esse. In mentem nimirum sibi revocat Antoninus, quæcunque tempore jam exacto perpeffus erat dura; quo magis istius ope recordationis & præterita leniret mala, & adversus futura se fortiter componeret. Quibus ut decet subeundis ii proculdubio sunt multò paratiores, qui ita animum comparant ad omnia, ut nequid iis accadat novi, aut præterquam quod ipsi secum antehac cogitatione dudum præceperant.

Ibid.

Ibid. Ἀπλῶς σαυτὸν. | Simplicitati, quam nobis commendat Marcus, nihil magis est ex adverso oppositum, quàm Angor ille & Impetus animi, quibus affectus quoties vehementius impelluntur, hominem commovent, discruciant, & rectæ rationis Imperium depellunt deturbantque.

§ 27. D'Acerio xxix. Ἡ κυκλὼν, συμπαρομένη μὲν, ἀλλὰ κόσμος. | Posteriores videtur clausulam adjecisse, quò Dogma Epicureorum daret ludibrio. Illi nempe ornatum rerum pulcherrimum, & ordinem constantissimum non possunt non dignoscere, at omnia tamen è fortuito Atomorum confluxu nasci, non sunt etiamdum veriti asserere. Ineptiæ quidem istæ nulli non manifestæ, Quas, etsi res ipsa per se satis indicat, fatendum tamen loquendi morem Græcis usitatum, præ cæteris lepidè depinxisse; eum his familiare sit, & Mundum, & Venustatem, Ordinem, Partium Convenientiam, & elegantem Dispositionem, uno eodemque denotare vocabulo.

Ib. Οὕτως πάσαν διακεκωκένον, & διακεκωκένον, & συμπαρόν. | Hoc uno satis evincitur Argumento Epicuri Hypothesin esse omnium absurdissimam. Mundi enim partes si ab initio temerè confluxissent, quid tandem fieri potuit, ut contraria contrariis conspirarent invicem, & elementa discrepantia positæ privatis inimicitias utilitati communi inserviendæ mutuum officiosâ operam darent? Quia ista igitur à Sapienti quodam Potentique omnium Domino demulceantur ita temperenturque, ut suis singula limitibus contenta cæteris ne vim inferant, quisquis animi non est valdè præfracti, nullus aut in dubium vocabit, aut aliunde ut probetur, postulabit.

§ 29. D'Acerio xxxi. Οὐκ ᾔστων ἔγωγε, & ὁ μὴ γνωρίζων τὰ μυστήρια. | Ignarus Rerum quæ in Mundo geruntur is est, qui attonitus infortuniis hæret animo; quò se vertat nescius; & quod accidit iniquè ferens. Quæ omnia virum parum cogitantem, & Calamitates haud ut par erat provisas fuisse indicio sunt.

Ibid. Φυλαίς ὁ φάσκει τὸν πολιτικὸν λόγον. | Celuy qui refuse d'obéir à la Raison Universelle & Politique, c'est à dire, à la Providence. Qui Rationi Universalis & Politicæ, Divinæ nempe Providentiæ morem gerere recusat. Ita censui explicandum, quod Marcus voce unicâ Rationem Politicam dixerat. Pluribus enim visum est opus, quòd Phrasis ista Modernis insolentior parum esset perspicua. Providentiam vero Divinam hoc insigilli Titulo æquum est, quoniam illa pro Arbitrio quidem suo, ita tamen ut ex usu fore maximè non singulis tantum nostris, sed Tori huic Rerum universitati, prævideret, Varios dispergiatur Eventus. Quod ut aliàs sæpè fustius exponit, ita & hic obiter nobis subindicare voluisse Antoninum totus opinor.

§ 30. D'Acerio xxxii. Ὁ μὲν χρεὶς καὶ φιλοσοφεί. | Prætextus jam præcidit fuitiles, quos nonnullis solenne est suâ obtendere ignaviâ, excusatum iri se sperantes, quòd ad Virtutis studium animos non antehac adjecerint. Causatur hic nimirum Inediam, Ægrotat ille, Rudis est iste nec suppetit orium esse doctiori, Tardo natus est alter hebetique ingenio. Frigida nimis & jejuna omnia! Quæ enim causantur Impedimenta, adjumentorum in loco sunt potius habenda. Eò enim ardentius expetenda est Philosophia, quo quisque rerum est imperitior; eò magis huc confugiendum, quòd res secundæ sunt minùs. Illa etenim malorum Medicina est optima. Paupeitas, Morbi, Ignorantia, quicquid denique Incommodi humana fert natura, hoc uno sunt leviora pacto.

Ibid. Ὁ δὲ χρεὶς βιβλίου. | Cleanthen fortasse respicit, qui cum præ extremâ rerum inopiâ libros tabulasque unde emeret non haberet, à Zenone Prælegente excerpta in Lateribus, & Conchis, nec non Ossibus Bovinis descripsisse perhibetur.

§ 33. D'Acerio xxxv. Οὕτως ἔν τε τὰ ὀνόματα καὶ παλαιὰ πολυμήντων. | En tibi quod pungat gloriolæ avidos, spesque illorum inanes labefaciat, qui nomen & honores suos in longitudinem iri productum, & feros nepotes præclara renunciaturus gesta frustra sibi pollicentur. Vel ipsum scilicet Nomen brevè obsolescet, nec quid sibi velit, aut quinam illi fuerint, capiet Posteritas. Quorsum igitur famam tam brevè perituram, tam miserrè depereas!

§ 36. D'Acerio xxxviii. Σπέρμα θανάτου ἐν τῷ τῷ ἑαυτοῦ ἰσομεν. | Idea bella inprimis, & quâ me mirificè oblectatum sentio. Ità scilicet & nos etiam emorientes terræque conditi, tanquam germina repullulascere, & in gemmas emicare de Sepulchris incipimus, largo onusti fructu mox in die Resurrectionis futuri.

§ 39. D'Acerio xli. Καὶ τὸ σωματικὸν ἡμῶν, καὶ τὸ πνευματικόν, &c. Ὅμως τὸ ἀπολαύμενον ἀπὸ τῶν μυσίων ἡευχεζέτω. | Fastum ista & vaniloquentiam Stoicorum redolens omnia. Qui Conditionis humanæ videntur obliti prorsus, dum animam corpori consociatam adedò solutam autumant, & perpeffionibus conjugis haud obnoxiam, ut vel medios inter Cruciatu Otio possit illa & Quiete in solidum perfrui. Ipse vero quòd res est, quantum sentio, edicam. Quæ nobis aliunde eveniant anima, si peccati mansisser expers, & pristinam naturæ Sanitatem servasset, quin incolumis non superasse tantum, sed & sprevisse potuerit, mihi dubio est procul. Longe etenim aliter se res tunc temporis habebant nostræ. Sensationibus nempe & Affectibus Universis Voluntati Subiectis, & ad ejus obsequendum Arbitrio nunquam non paratissimis, nihil erat rectæ Rationi contra-

rium, aut animam in Summo Bono perfruendo quod inturbare potuit. Verum ex quo Protoplastæ lapsus, & naturæ labes inusta posteros in lucem produxit corrupto prognatos stamine, & Mens nostra pristinam apud Deum existimationem perdidit, & perpeffionibus corporeis subiecta est infelix. Ità quidem de nobis factum Philosophis olim suboluit, quos corruptelam illam miseramque hominum vicem graviter dolentes passim est videre; unde fuerint ista minimè interea loci gnaros. Nos autem fecit ipse Deus certiores, hæc omnia in supplicium Peccati Originalis, & ab istâ primi Parentis maculâ per omne genus defluxisse. Nec enim Lex est ulla iustior, quàm qui malum in se admiserat poenas animum dare, tum ut Doloris acerbitas sit in criminis quodammodo placulum; tum ut Resipiscentiæ viam struat, dum à peccato, quod jam tanti constitit, in posterum absterreat supplicium luentem.

Ibid. *Κενώτω μὲν τὸν καλὸν πνεύματι, μὲν ἀγαθὸν, ἀ δόξης ἀγαθὸν καὶ ἀνδρὶ καὶ ἀγαθῷ συμπαροῦν.* | Verum hoc quidem, quodque ad imum usque discutienti se luculenter probatum dabit; sed subtili opus est disquisitione, & longis Rationum ambagibus, quæ rem nobis expediant. Et quorsum, obsecro, ista? aut quid, rere, possint dolorem adversus, aut infamiam, quæ animam in præsentia angunt, & omnia prosterunt extemplo argumentorum momenta: Ità ut his nec excogitandis sit locus, nec excogitatis dolentem sedandi copia? Frustra igitur ad id confugitur diverticuli, quod nos habet malè, illud ne pro malo habeamus. Sanius multo & simplicius Divina Veritas, quæ breviori nos compendio, & rei-ipsius Naturæ magis consentaneo ad Patientiam ducit, & Sententiam de Bonis & Malis æquiorē multò fert. Prospere & Adversa ità nuncupari haud ægrè patitur. Sed ut sint quæ dicuntur, in usus tamen longe diversos nobis cedere posse contendit. Siquidem id Deo Benignissimo acceptum debemus, quod penes nos esse voluit, Rerum si minùs Conditionem, at Exitum Saltem & Naturam (quod ad rem facit nostram) eà tenus determinare, ut Commodi aliquantum vel Incommodi nihil non queat asferre; Ceterum in meliorem singula, an in sequiorem inlectantur partem, id ex Usu nostro aut Abusu singulorum ut pendeat omne. Quoties igitur, Christiane, res tibi minùs ceciderint ex voto, fac sis memineris, non Philosophorum more, Animum nihil pari, sed ità demum pati posse, ut vel inde tibi Felicitatis fructus proventurus sit olim uberior.

§ 40. D'Acerio xlii. *Ὅς ἐν ζῶν τὸν κόσμον, οὐκ ἔστιν ἀποκρίν.* | De erroneo Stoicorum dogmate, quod Deum & Mundum Animalis instar animâ & corpore cōstiti, in idem coalescere totum

prodidit, alibi est dictum. Id unum insuper adiendum censui, Errorem istum, (quod etiam maxime absurdum haud est insolens) ab ipsis S. Scripturis perperam intellectis originem fortean traxisse. Siquidem Prophetis familiare est, Deum de se loquentem inducere, quod Is *ubique sit*, quod *Cæles Terrasque permeet*, quodque *nullus locus non sit ejus Numine aut Præsentia plenus*. Hæc quidem Locutiones, aliæque quæ frequentes apud Scriptores Sacros occurrunt, rerum divinarum rudibus in animum suggerere poterant, Deum Huic Universo Animæ vicem præstare; quam nonnulli Phrasi haud multum huic diversa *Totam in corpore toto, & Totam in quâlibet parte prædicaverant*.

§ 42. D'Acerio, xliv. *Ὁδὲν ἐστὶ καλὸν τοῖς ἐν μέσῳ καὶ πονηροῖς* | Hinc colligas vult, nec Mortem in se Malam, nec Vitam per se Bonam esse, cum altera sit alterius & Causa & Effectum invicem. Ex omni enim Interitu fit aliquis ortus, & ex nullo non ortu aliquis vicissim (ut ità dicam) nascitur Interitus.

§ 45. D'Acerio, xlvii. *Ὁ γὰρ θεὸς καὶ ἀειδύνατος πνεύματι ἀπερμήτῳ* | Non abs re hæc similitudo, pulchram enim admodum ejus quod voluit Antoninus imaginem exhibet. Numeri nempe sibi invicem non connectuntur, (unde & numerus apud Philosophos *Quantitas discreta audire solet*) addas licet, vel demas quantum libet, quod reliqui est perinde integrum manet. Subsistunt enim per se Numeri, nec ab antecedentibus suffulti, nec sequentibus facti perfectiores. Quæ verò eveniunt, à Causis efficientibus necessariò pendent omnia, suntque alia ex aliis apta ità & colligata inter se, ut seorsim existere nequeant. Nos autem ex hac observatione quem percipere debemus fructum, is est; Nimirum cum omnia Divino disponantur Consilio, & ad unum dirigantur Finem, (Dei nempe Gloriam à Comuni Totius hujus utilitate redundantem,) ut animum firmiter inducamus nostrum, nihil eorum, quæ nobis obtigerint, aut temere accidere, aut malum esse, posse.

§ 46. D'Acerio, xlviii. *Αἱ τὸ Ἡερακλείτου μὴ μῆδης, ἐν γὰρ δόξας ὁδὸς γινώσκει* | Philosophorum veterum complures, quin & Recentiorum nonnulli Elementa confundi invicem convertique, & in alia facili transire arbitrati sunt. Quod tamen à vero nimium quantum abhorret. Fefellit nempe viros, quod Elementa, non in se, & quoad simplices eorum qualitates, sed concreta nimis intuiti sunt, & qui propius vulgari accessit, modo. Inde factum, ut quod revera partes secernebat tantum, pro rei ipsius alteratione haberetur. Separatio autem ut in aliud sit, conversio, quàm longissimè abest. Sed nec ista ad accuratum nimis examen vocanda. Sufficit enim in Physicis, si species veritatis adsit probabilis, & Res ità desinat esse

esse quæ fuerat antea, ut oculi sensusq; contemplantium habeant, unde jure suspicentur immutatam. Verum enimvero quicquid tandem de ipso fiat dogmate, Conclusionem moralem, quam hinc nobis hauriendam Marcus obtulit, & rectissime assumi, & nobis usui fore maximo, ex superius notatis abundè compertum arbitror.

Ibid. D'Acerio, xlix. Μερῶς δὲ καὶ τὸ ἐπιλανθάνομαι ἢ ὁδὸς ἀγνοεῖ. | Hæc dubio procul omni ad fabulam aliquam referenda sunt tunc temporis notissimam. Nobis autem istiusmodi homunciones depingit, qui, quid ævi sit hoc quod jam degitur, (ad cœlestia nempe contendentibus, pro itinere tantum, aut brevi inter eundem hospitio esse) ignari, spem omnem in illo collocant, nec ultra hoc tantilli sibi prospiciunt. Hi sunt reverà, qui via quam insistant quò tendat obliti sunt; & quid jam agant, & quid de illis futurum sit posthac nescii: Sed ebriis similes vanis temulentis curis, divagantur, titubant incerto pede, in alienas se penetrant ædes, à recto interim tramite, qui suam ducit domum, toto aberrantes cœlo.

Ibid. D'Acerio, l. Τὴν διαφύλαξαι | Idem & è Sacris haurire est fontibus. Deus enim ipse plenius nos & melius Philosophorum quolibet docere non gravatus est, ut se res habeant nostræ. Caro enim concupiscit adversus Spiritum. Galat. v. 17. inquit. Quin & hoc addidit ultra, quod maximo nobis solatio esse debet, Spiritum nempe suum Spiritui opulentem nostro, contra Carnem bellum simul instaurare. Nos enim certamini per nos minime pares, & quod cum hoste potentiori configitur, & quod à nobis demum stet victoria, ejus auxilio in solidum debemus.

§ 47. D'Acerio liii. Οὗτως καὶ τὸ εἰς πολλοὺν ἔτος μέλλον, ἢ αὖθις μὴδὲν μέγα εἶναι νόμος. | Quodcunque enim inter hos interesse poterit terminos, adeò reverà exiguum erit, ut minime dignum sit, quod Vir Bonus & Prudens, cujus est altiora sapere, & æterna meditari, in rationes referre suas sustineat. Tantum nimirum abest ut æstimetur magni, quod non omninò deputabitur.

§ 48. D'Acerio liv. Πόσι μὲν ἰατρὸν ἀποπνήξουσιν, πολλὰς τὰς ὁρμὰς ἰατρὸν δὲ ἀρρώστων σωπύουσιν. | Apres avoir tant fait les vains pour avoir guéri quelques malades. "Ita D'Acerius à nostro Gatakero sensu quàm plurimum discrepanti. Siquidem Hic Superbiæ & Ostentationis, Tristitiæ Noster & Desperationis indicio superciliosa censet contracta: De Ægrotis præter spem sanatis D'Acerius, de jam conclamatis Gatakerus interpretatur. Sed vereor ne prior ista expositio Verbo minus conveniat, quum fastuosis non σωπύουσι, sed ἰατρὸν potius τὰς ὁρμὰς, nī mens me fallit, solenne sit. Et Pauperes, Animo demissi, Mœrore confecti σωπύουσι, incedere dicantur om-

nes. Sed si cui hæc parum faciant satis, sequatur per me licet sententiam utramlibet. Quid senserit D'Acerius pensi est nostri animadvertere, rectè senserit an secus, viderint quibus orium est; nec enim magna inter se committere ingenia animus est mihi. Audiamus autem quid vir Eruditus porro hæc in causâ ad eandem mentem notaverit."

Is (inquit) Imperator fastum Medicis haud semel verit vituperio; Sed nec mirum videri debet, si isti ansam præ cæteris fese efferendi arripiant, quam Amor vitæ omnibus nimis porrigit amplissimam. Magnâ enim opus est Sapientiâ alienam ut quis Desipientiam à lucrificando temperet sibi. Inanem itaque gloriolam irridet Antoninus, Scientiæ innixam nulli Professorum aliquando non inutuli. Unde & illud diverbium ei crediderim in mentem subisse, *Medice cura te ipsum.*

Ibid. Πόσι μαθηματικοὶ ἄλλων θανάτους, ὅσην μάλα σαρπηρόντες. | Ludos facit & Astrologos, quos vocant Judiciarios, quorum ineptias haud insulse propinat deridendas, dum è vivis excessum, tanquam magnum quid & memorabile præfagientes inducit. O Capita hominum festiva! Eos, qui eâ nati sunt lege ut fato fungantur, magnâ prænuntiant pompâ functuros. Præclarum artis abstrusæ mysterium! quæ in ista se penetrare valeat, & prædicere futura, quæ non fieri non posse etiam lippis & tonsoribus notum est.

Ibid. Ὡσανὶ ἐλαία πένοντες γνομένη ἐμπηρ, Εὐφραμῶσα, &c. | Perinde ac Oliva maturitatem adeptâ ceciderit: Naturam (sive ut D'Acerio placet magis Terram,) quæ protulit collaudans, arborique è quâ prodiit, gratias agens. En tibi, Lector, Similitudinem miris undique leporibus venustam, quæque & Officium moneat, & animum tibi verâ voluptate perfundat. Inest enim & Dignitatis & Congruentiæ plurimum, grato isti quod Olive affingit Marcus ingenio. Nobis autem quod inde proficiendum commendavit hujusmodi ferè arbitrator. Mortem (serius ed an citius eventum fuerit nihil refert) Maturitatem esse tantum, & tempus in quo decerpatur fructus oppidò opportunum. Cui doctrinæ erit & illud confectarium fieri nullo modo posse, ut quis intempestivè moriatur. nec enim crudas præripere solet Natura, sed bene coctas arbori detrahare Olivas. Unde & Eliphaz de Impio peccati poenas luente, id præter ordinem Naturæ & communem hominum sortem, at justo potius Dei ultoris judicio obtingere monuit, Quod ante diem ejus complebitur, & ramus ejus non virescet. Violenter auferet Deus omphacem ejus ut Vitis, & abjiciet sicut Olea forem ejus. Job. xv. 32, 33.

§ 50. D'Acer. lvi. Δι' ὅσον, ἢ δ' ὅσον, καὶ ἐν αἰσθημασίῳ | Mirum nō ex his vel unum aliquod incommodis animum mundo adherentem avelle-
re, & vivendi afficere tædio seridū cogitantem sit
fatis. Sed aut bene nimis, aut malè, nobiscum
agitur, quòd ista rarissimè subeant in mentem,
vel saltem, ubi subierint, facilè dilabuntur. Quæ
tamen omnia revocando quotidianæ se præbent
occasiones, & sedulò revolvendo Blanditiis vitæ
delinitis magnum est opus.

§ 51. D'Acerio lvii. Καὶ πάσης οἰκονομίας καὶ
κομψείας. | Innuuntur omnes istæ ægritudines
Principibus familiares, quas Prudentia Civilis ma-
lè comparata, & officiosum peperit Majestatis tu-
endæ Studium. Quæ res, siqua alia, curis torquet

miseros, dum personā indutos alienā, quasi in
Scenam prodire, cogit. Jam verò quam mihi
Diffimulationem appellare libuit, Antonino visum
est satius molliori aliquatenus vocabulo οἰκονομίας,
Solertiam si placet, seu prudentem morum Compositio-
nem nuncupare. Sed ille quin Fucos nihilominus
& Figmenta subaudiverit, quæ suadet Admini-
stratio rerum publica, non est reliquus dubitandi
locus. Cum & hæc adeo Principatui necessaria
existimentur, ut nè fas quidem sit Regibus, ab iis
qui reverà sunt, aliquando diversis non videri.
Unde etiam apud Magnates in regulam ferè vi-
vendi cessit istud, Vita Principum ficta, & osten-
tationi parata.

In Librum Quintum.

§ 1.

Πῶς ὅταν νοσῶν ἐξυγέρῃ | Pri-
mo nempe diluculo, quo Ope-
rariis & mercede conductis le-
cto exurgere moris erat. A-
pud Veteres enim, qui ad So-
lis ortum, aut primam, (Se-
xtam nobis aut Septimam) usque horam somno
indulgebant, desides & veteranos haberi solitos
constat.

§ 2. Ὡς εὐχολον. | Facile quidem. At omni-
bus? Minimè gentium. Istis utique, qui quid
reverà Bonum, & unde petendum sit, rectè callent
dignoscere.

§ 3. Μὴ σε παρεμπόδῃ ἡ ἀπακολούθησις πινῶν μέ-
μης. | Huc faciunt & quæ D. Paulus de se, suis-
que Laboris Evangelici Sociis est testatus. In
omni re approbantes nos ut Ministri Dei, per Glo-
riam & Ignominiam, per Convitia & Laudes. 2 Cor.
vi. 4, 8.

§ 4. Ὅ ὅρῃς μὲ παύσῃς καὶ εἰς ποσῶντα ἀποχέ-
μῳον ἑαυτῶν. | Antoninus quā morum fuerit suavi-
tate, Ideæ & Cogitationes scriptis ejus familiares
satis sunt indicio. Quid enim tibi Indolis mode-
stiam & mansuetudinem magis ad vivum depingat,
quam quæ is de terra edicere hīc [loci non est
gravatus? Se nempe illam qui pedibus calcet in-
dignum prædicando; quæque in usus illa varios
largā suppeditaverat manu, multis aded abusum
modis, ut pro magno haberi beneficio mereatur,
quòd ipsum etiamdem sustineat ingratum. Au-
dias, lector, velim, quam non demirari sat scio
non potes, Majestatem Imperatoriam demissa de
se non sentientem tantum, sed & profitentem pa-
lam; quæ Omnes quidem fas est, sed quæ vix

Unum tamen & alterum vel ab imā reperias ple-
be, de se profiteri non dedignantem.

§ 5. Δεμῶντηπὶ σε ἔκ' ἔχεις δαυμάτου | Jacen-
tes erigere studet Antoninus, quibus animos alie-
næ fregerunt dotes; quæ cum nostris ampliores
sint, favorem solent & existimationem magnam
conciliare; quasque quòd nobis suppetant par-
cius, neglectui ut habeamur in causa esse exposu-
lamus. Huic scilicet (de naturā minus liberali
quiritantem, vicemque dolentem suam audis) ut
Poeta sit eximius, datum est; Illi, ut Facundiā
polleat Oratoriā, Rem iste publicam qui admini-
stret præ cæteris idoneus, inter deliberandum pru-
dens, & gravissimis negotiis facilè par; Non defi-
cit alter in congressu suavis, qui miro ingenii a-
cumine familiares non oblectat modò, sed & in
stuporem planè dat. Ipse ego interea loci, nec
Carminibus aptus condendis, nec dicendi peri-
tus, nec Rerum Civilium intelligens, nec ad illos
quibuscum est mihi consuetudo sermone devin-
ciendos compositus. Verum an ista Tibi cur animo
cadas causæ sint satis graves, Antoninus in dubi-
um jure vocat optimo. Quæ Ille hic loci con-
trà ea jam missa facio omnia; mihi aliud præte-
rea in præsentia succurrit, quod tecum ut per-
pendas seridè vehementer velim. Ut enim sic se
habeant omnia; at cogites tamen oportet, quo
tandem pacto egregiā Naturæ liberalitate utantur
illi, aut quem inde percipiant fructum, quibus
quin invideamus, agrè nobis temporare possumus.
Næ illorum, qui præclaris Animi corporisque or-
namentis cumulantur, reperias plerosque turpibus
aded Virorūque indignis vacantes, ut nos etiam
illa amplissima munera eadem expetere lege pu-
deret.

deret. Imò Grates potius Deo ut habendæ sint quàm maximæ, quòd, cùm præstantissimis augere donis non erat visum, à graviore tamen Beneficiis minimè vulgaribus abutendi culpâ, (quod ipsum Beneficii loco habendum est maximi) nos immunes voluit.

§ 6. Καὶ ὅς ἐκείνοι λογιῶν πρὸς πεινυμένην ὄψιν. | Hem itaque, quæ homines istiusmodi ad gloriam de Beneficiis captandam solent abducere! Ingenii nempe nimis esse delicati, & quòd officio devinctos fastidientis potius speciem præ se ferre videatur, grati ut animi indicia respuas. De illis hoc esse Male magis quàm Benè mereri, quibus paria referendi voluptatem adimas: Quòd cùm omnes idcirco nascuntur ut utiles sint invicem, non cuiquam est committendum; ut quibus ipse fuit unus, vices illi ut rependant denuò, nè sustineat; ita enim quòd officio alii defuerint suo, per Ipsum tandem stetit. Legem deniq; & ipsam Iustitiam sanctissimè interdiceret, ut nè quis beneficiis obstrictus, cùm solvendo sit nomina, in ære abscedat alieno. Ista tamen non tam Ratione, quàm Rationis specie quâdam probabili abducere, à Marco rectè dicuntur; quâque nullus non avari fordidiq; animi abduci se patitur. Satis enim refutata dedit Noster, hoc unicum contrà referre contentus. Proximus unde beneficium acceperit, non semper expedire ut sciat; Ut sciat tamen, & nescire interea se simulet ingratus, nè hoc quidem prohibere, novis illum beneficiis quin cumulare pergamus porro. Quicquid enim de Istius Gratitude fiat, ad nostram saltem virtutem omnibus explere numeris & possumus & debemus. In hoc igitur sis totus vult Antoninus, ut nequid, quòd Viro bono decet, tibi deficiat. Aliis si quòd suum est curæ sit minùs, tuâ id parum refert, Illi viderint.

§ 8. Οὕτως ἐκ πάσης. ἥ ἀιπαὶν ἡ οἰκονομία τοῦ αὐτοῦ αἰπὰ συμπληροῦται. | Unam quandam Causam ex universis confictam capsis statuit, quòd magis Accidentales istas, quas Philosophorum placuit nonnullis in hunc censum ascribere, & Fato adnectere, Causarum eximat numero. Causa siquidem Necessaria & per se determinata, certa, una, simplex non esse nequit. Accidentales autem, (dato quòd ejusmodi causæ sint) sibi nusquam constare poterunt; sed infinitæ, vagæ, & multiplices sint oportet; idè præsertim, quoniam Accidentia varia & quamplurima, quòd minus in eodem cohaereant subiecto, nihil est quòd obstat. Fatum utiq; Legem à Deo dimanantem, Dei Comitem indivulsam à Platone dictum accepimus. Christianam si requiras loquendi formulam Divina nuncupatur Providentiæ Ratio, & Voluntas Beneplaciti, cuius decretum aut esse frustrâ, aut non frustrâ oblitus, nullum potest.

Ibid. Τὴν συµμονὴν αὐτῆς αἰσθῆναι. | Ista, si ad mentem Stoicorum exponas, & falsa sunt & impia; sed suppetit alia benignior, cujus ope nec ore Christiano efficiantur indigna, Interpretatio. Enimverò morem Deo gerere pervicacia quoties recusât nostra, & oculi animorum veritati ejus occluduntur ultro, ipsi, quantum in nobis est, Exitium machinamur Deo.

§ 9. Μὴ σπαραλεῖν, καὶ δὲ ἀπαυδαῖν, καὶ δὲ διασπασθῆναι. | Id sibi dat negotiū Antoninus, ut ad bonam spem excitet dejectos animi, idè quòd virtuti studentibus, & sedulo enixis, conatus parum ex sententiâ processerant. Facile enim fieri posse innuit, ut quæ vehementius excupimus, minùs assequamur tamen. Verùm imbecillitatem nostram à recto nos depellere incepto handquaquam est æquum; quin potius Antei instar, cui, ut fabulantur Poetæ, novæ ex tellure tactâ succrescebant vires, ita nobis est comparandum, ut quoties proposito excidere contigerit, fortiores resurgamus. Nobis, inquam, Christicolis præsertim, quibus major & Spes affulsit, & Adjutor semper est præsto! Dei enim ipsius in infirmitatibus nostris perficitur Virtus, & quoniam Infirmi sumus, vel tunc Potentes sumus. 2 Cor. xii. 9, 10.

Ibid. Σὺ δ' ἄλλο ἦδεις, ἢ ἡγοῦ ὅσον. | Et hoc verissimum. Nec enim quas nobis indixit Leges Natura Animo & rectæ Rationi vim inferunt ullam. Sed Naturæ potius ab Improbis vis oblata est maxima, quoties Libidines effrenatæ invitam subjiciunt, & Vicia nostra turpissimam indignanti inurunt maculam.

Ibid. Τί γὰρ τόσον σεσηπέναι. | Audin' loquendi formulam Affectibus & Voluptatibus nostris usitatissimam; sed jure longè meliori à Philosopho Virtutis causam dicente usurpatam? Ut ita tandem nos, quibus falsâ ducti specie ad vitia olim impulsī sumus blanditiis, iisdem solidis rationum momentis, ad Veri Bonique studium vehementius excitaret.

Ibid. Αὐτῆς γὰρ φρονήσεως τὴν σεσηπέναι, ἵταρ δ' ἀπαισιν καὶ εὐρεῖν, &c. | Optimè. Animus, quòd rem gerat benè, nec usquam impingat, à prudentiâ asserit proficisci. Hinc sequitur, penes homines esse ipsos, ut valeant, ut prosperè se fiant, cùm ut prudentes simus id in nostro situm potestate liquet. Sin minùs; frustra esset Dominus Christus suis perinde præcipiens, Prudentes ac sint veluti Serpentes, ac Simples sicut Columbe, Matt. x. 16.

§ 10. Τὰ μὲν ἀνὰ ψυχῇ καὶ τοιαύτη τέχνη πρὸς ἡγυῖαν. | Id Antonino erat in animo, ut omnibus patefaceret, quantum à recta aberraverint viâ, dum in Scientiâ, Opibus, Voluptatibus, Negotiis denique, Rebus, ut verbo dicam, externis quibuscunque, spem collocarent suam, & summum

summum inibi Bonum esse hallucinarentur. At ista reverà Quantilla, quàmque nihili prorsus habenda sunt omnia! Scientia quidni obscuritas mera, & levis ad summum conjectura? Voluptates & Divitiæ Imbecillitas tantum, & Vanitas, & Vecordia! Negotia denique onus inutile, & assidua animi Aegritudo.

§ 11. Πῶς τὴν ποτὶ ἀγαθὸν νῦν χροῖται τῇ ἐμῇ ψυχῇ; | Quæstio minimè omnium iners. Si enim talia de nobis multi sciscitaremur, & responsa percontanti animo sincerè, & ut se res habet redderemus; vel hoc uno demum pacto quantum ad mores in melius mutandos effici posset, haud faciliè aut dictu est, aut excogitatu.

§ 12. Οὕτως καὶ οἱ πολλοὶ παρὰ τὸν νότον διαφασίζονται. | Habet utique etiam vulgus rude, unde vera Bona dignoscere queat. Illud à naturâ acceptum ferri satis constat. Ista autem, cum subobscura sit, & rerum externarum Ideis involuta, quin & violento affectuum impetu distorta, ita fit ut parum proficiat Notitia. Quæ enim Bona sunt nec meditari satagunt plerique, nec nota debito profectui studio.

§ 14. Ὁ λόγος καὶ ἡ λογικὴ τέχνη διατάσσεται εἰς τὴν εὐνοίαν ἀρετὴν. | Rationem ad Bonum exequendum per se sufficere contendit: nec rebus opus esse adventitiis. Quæ animo adeò non sunt ad veritatem adjumento, ut ab his, nè in errorem abducant, suisque impediunt illecebris, potius metuendum sit.

§ 15. Οὐδὲν τέττον ἡσίων, ἀνθρώπων, ἀ ἀνθρώπων καὶ ἀνθρώπων, ἢ ἐκ τῶν ἀνθρώπων. | Cuius jure merito sit mirum, quodd, cum constantissimæ quibus vera Bona à falsis secernantur, omnibus ferè in promptu sint Regulæ, hominum tamen multò pars maxima de istis perperam judicare pergant. Vera nimirum Bona ejusmodi sunt, quæ ab hominum naturâ divelli nequeunt; quæ Hominem suis absolvunt numeris; & ad justam animæ cogitantis perfectionem perducunt; quæ deniq; non habes despiciatui citrà magnum tui dedecus, & meritissimum vituperium. En tibi, Lector, Criteria, quæ neq; in Divitias, neque in Gloriam, neq; in Voluptatem cadere possunt. Istis igitur cum nullo convenient modo, falsa & speciosa tantum Bona esse ista certo tibi sit certius.

Ibid. Οὐκ ἂν τὸ ἐπὶ τῷ ἑαυτοῦ — ἐκ τῶν ἀλλοτρίων. | In eandem prorsus mentem Longinus, cui, quantum huic inerat Argumento ponderis, ex iis quæ sequuntur, facile dixeris constitisse. Sciendum (inquit) quodd in communi vitâ nihil est magnum, cujus Contemptus Magnum quid reputetur; ut, verbi gratiâ, Divitiæ, Honores, Decora, Regna, & quæcumque bevel Tragicum fastum extrinsecus adhibendum multum præ se ferunt: Non utique prudenti viro

Bona eximia videantur, quorum despectus Bonum non mediocriter conseatur. In majore igitur Admiratione & Pretio iis qui hæc ipsa possident, illi sunt, qui quum habere possint, quæ sunt Animi magnitudine, tamen despiciunt.

§ 16. Οἷα ἀνὴρ πολλὰς παρὰ τὸν νότον, τὴν αὐτὴν οὐκ ἔχει ἢ διανοία. | Nec hoc aliter fieri potest. Quod enim cogitamus idipsum & sumus. Hinc vera, candida an nigra, inuritur nota, & ex hoc uno quid quisq; sit Homini dijudicare est. Rationem hem tibi satis manifestam! Penes nos Cogitationes nostras in solidum esse voluit Natura, ("Cogitationem hic loci cave pro quolibet Intellectus actu, sed sensu strictiori, pro Morali tantum, intelligas.") Hinc efficitur, ut, quales esse volumus, ii ut essemus, nobis semper sit integrum. Animi igitur studia, & Voluntatis tenorem in homine distinguendo momenti habere plurimum, æquissimum fateare necesse est. Longinus in Tractatu mox laudato, quod melius veram sublimitatem assequamur, Ingenia, jubet, pro virili ad magnâ assuefacere; & Cap. 8.

dare operam, ut ea tanquam prægnantia & plena reddamus generosâ audaciâ & animi præsentia. Si hæc, ut in arte quis præstet Oratoriâ appositè præcipiantur, quantò magis virtutem colentibus, ut ad summum pertingant Philosophiæ culmen, & sedulo inculcanda dixeris, & factu apprimè necessaria.

Ibid. Ἐστὶν ἀγαθὸν καὶ εὖ ζῆν ἐν αὐτῷ. | Inanes Aulicorum causationes, & falsum, quem ignavia obducere solent suæ, abstergit facum; dum quæ Aulæ vitio vertunt impedimenta, à seipsis proficisci omnia luculenter ostendit. Nec ista Simulatio Antonini aut Aulæ aut Temporibus erat propria; ubique enim perinde & vivitur & simulatur. Haud paucos utique reperias, qui, cum se ruri continentis vitam egissent ferè inculpata, in vitia deinde & Aulæ & Urbi familiaria delapsi, moribus mutatis novas consuetudines, & mutarum obtundunt locum. Hæc aliam nempe vitam, & majorem peccandi licentiam postulare. Dum in mediis degitur spurcitiis, quidni alienâ vitientur labe? Vitæ scilicet rationem ad eorum quibuscum agas exemplar exigendam; quodd si, Virtus unde exulat, ibi illam sectere solus, & brachia contra torrentem frustra dirigis, & pueris tandem debebis ludibrium. Atqui frigidus istos omnes & fuitiles prætextus damnat Marcus, viro Rationis compoti indignos; cujus est officium, naturæ munera quantum poterit excolere, & quæ Animal à Deo ita instructum exornatumque decent, nullibi non & constantissimè profiteri, & agere sedulo, & aliis ob oculos suscipienda ponere.

Ibid. Οὐδ' ἔτιαν ἕξον ἀσπιδάσας, &c. | Homines eā sub Lege nasci, ut sibi invicem beneficerent, rationibus hisce evicturus est. Lex autem ubique obtinuit, nec cum loco mutatur. Nihil itaque refert, rurī degatur an Aulæ; siquidem eadem utrobique teneris lege. Reliquum est igitur, in aulā perinde ac ruri benefaciendum: Jam verō ut benefacias, bene vivas oportet; Ergo etiam in Aulā bene vivere & potes perinde & debes; Quod erat demonstrandum.

Ibid. Ἀγαθὸν τὸ λογιῶν ζῆν κοινωνία. | Societas nempe commune illud vinculum est, cuius ope connectimur adeo & coalescimus unā, ut partes ejusdem Totius se singuli cogitare debeant. Eiusmodi sanē est hæc Societas & Communio, ut nequid cuiquam sibi soli, & de proprio sit, quod non & aliorum intersit. Quicquid igitur incommodi membrorum aliquod ceperit, Dolor & Detrimentum per omne confectum corpus diffuat necesse est.

§ 18. Οὐδ' ἔτιαν ὁ συμβαίνει δ' ἐν ἐκείνῳ πόνῳ φέρει αὐτῷ. | Tria sunt, quibus Mala ut æquo feramus animo suadet Antoninus. Primum, quod à naturā unde ea ferri possint habeamus. Secundum, quod compluscules reperias eadem indies vel graviora passos, absque tamen quod se malis premi aut miseros esse sentiant. Tertium, quod plerosque præ arrogantia & fastu quodam tragico, perinde dura fortiter tolerare, quin & in se accersere ultro, minime pigeat. Quanam autem & quā turpis est ista Ignavia, quā animo excutere Vitium & Pertinacia possunt, Virtus verō & Officii ratio non possunt?

§ 19. Οἷον ἂν κερμάτων καταξίωσις ἐαυτῷ, τοῦ αὐτῷ ποιῆν τὰ ὑφ' αὐτοῦ. | Videri forsā posset Antonino potius rescribi debuisse αὐτὰ quā ἐαυτῷ. Quæ de rebus nempe ipsis, quā quæ de seipso animus decreverit, ad rem fore magis. Sed Textum sollicitare non est opus. Imò consultius hoc multo, & expressius, quod ad causam & originem de Objectis externis sententiarum attinet. Longè utique omnes aliter de his existimamus; eaque gravia aut leviora, insuperabilia, aut victu facilia pronunciamus, perinde ac spem de nobis & opinionem bonam aut sequiorem prius animo concepimus. Permagni itaque refert quid de se quique sentiat. Nec mediocriter nactus ad virtutem adjumentum, si magna de Te ipso polliceri audeas.

§ 20. Καθ' ἑπαὶν μὲν λόγον ἡμῶν εἶναι οὐκ ἔστιν ἂν εὖρα. | Quali in Improbos animo esse oporteat, hic nos in se docendum recipit. Vitium utique, cum, quin Homines perinde sint prohibere nequeat, nec eos quod minus & ipsi diligamus, obistere debuit. Amorem nempe communis omnium sibi vendicat Natura, quā nisi sublata,

nec iste citra nostram auferatur culpa. Sunt Homines, inquam, at Improbi tamen & malevoli, & quibus quod non prolixius fecerimus bene, non tam per nostram fortean Illiberalitatem, quā per illorum steterit pervaciam. At isto tandem pacto, affectum erga eos minus proclivem (fateor) sunt meriti, Animum aversum prorsus, & odio flagrantem, nullo modo. Cum his mirum nō ita agendum, ut cum Sole, Lunā, Ventis, Imbribus, cæterisque horum similibus usu solet venire: pariter enim ad res nostras hæc se habent omnia. Moras nobis neſtere, & impedimenta intericere possunt, quod minus opus inceptum feliciter exigamus: Animum autem Agentis vitare, & consilium in pejus vertere non possunt. Agenti vero, quantumvis interturbato, bene tamen volenti, unde ingens suppetat solatium, haudquaquam deficit. Restat igitur vero nos afficere malo Hominum vel Malevolentissimos non posse. Enimverō quum quod nobis meditantur malum in se demum recidat omne, eorum Nequitia nos ut miferescat potius, quā illa quod insensos nobis reddat, longè æquius est. Præceptum sane saluberimum, nec semel tantum à Marco inculcatum. Quæ etenim huc faciunt plura dudum habuisti a Lib. iv. c. 1.

§ 22. Ὁ τῷ πόλει ἐκ ἐστὶν βλαβερὸν εἶναι τὴν πολιτικὴν βλάβην. | Civitatem nuncupat Mundum; cuius in gratiam fiunt omnia. Quicquid autem singulis videtur partibus noxium, id Corporis Universi Commundo expedire, jam sæpius est monitum, quā ut plura hic sit dictu opus.

Ibid. Εἰ δ' ἡ πόλις μὴ βλάπτεται, εἰ δ' ἐν βλάβῃ, οἱ δ' ἡ πόλις βλάπτεται, ἐκ ἐστὶν τὴν βλάβην. | "Particulam negativam per totam periodum interferere non dubitat D'Acerius, quod olim & Gatakero placuit. Sed textum is postea sollicitare detrectavit, sensum facis commodum nactus, & à Mente D'Acerii plurimum distantem. Interpretes hosce inter se componere, & uter magis arriſerit sequi, Tibi, Lector, permitto; cui uterque ut in promptu sit, curavi. Quæ vero is, quem jam Latinum tibi in manus trado, adnotare perrexerit porro, huiusmodi fere sunt. De privatis tantum injuriis hæc ab Antonino dista velim intelligas; quoties nempe à jure licet cedere. Tuō, citra aut Jus commune violatum, aut Privatiorum alios in discrimen vocatos. Hæc etenim, ubi integra esse nequeant, à nobis stat Stoicorum Sententia. Supplicia nempe de Improbis sumenda, quin & hæc ut quis exigit læsus, non tam Savitiæ & Animi in vindictam ferocis, quā Dilectis esse & Benevolentia. Hoc ipsis expedire potius luentibus, nequid in posterum faciant simile. Expedire & Aliis, ut ab Hominum nequam furore liberati, magis sint in tuto; & alienis moniti malis.

malis iusticiam discant; omni præsertim spe scelus impune fore, si minùs fecerint; penitus sublatâ. Atque ita quidem hæc se res habet; nec enim Præteriti ergo poena exigitur, cum sæpissimè Damna ejusmodi fuerint, ut in integrum resarciri nequeant; ut queant tamen, at Improbi qui hæc intulerat dolore nequitiam pensantur. In futurum utique Lex omnis prospicit pœnalis, ne cæteri scilicet serpente Vitiolorum tacti contagio, & exemplis impune peccantium audaciores facti, animos in omne nefas fumant; & gens humana perruptis quasi repagulis, præceptis ruat in deterius.

Ibid. Τὶ τὸ παροχθόνιον. | *En quoy consiste cette offense, & qu'est ce, que c'est?*] Nam quid tandem est hoc Injuriam, & in quo delinqui dixeris?] Hæc sunt quibus novissimè jam dicta probat, Civitatem nempe non lædi. Ut sit enim, quod cepisse nos opinamur damnum, quantum fieri poterit, maximum; at si Te unum cum isthoc contuleris Universo, atque ita deinde rem perpendas; Nova erit rerum facies, & subductis rite rationibus, tantum de priori detrahetur Summâ, ut quod erit reliqui ne hilo quidem æstimari meruerit. Ita locum hunc & interpretatus est, & notis auxit D'Acerius, eandem prorsus quam suprà monuimus mentem; Veram sane si satis per se spectes, sed à Textu vulgato nimis alienam.

§ 23. Οὐδὲν ἔστι, ὃ τὸ παρεγγύς, τὸ δὲ ἀπαιεον ὅτε τε παροχθόνιος ἢ μέλλοντος ἀχάνεις ὃ πάντα ἐπαπαύσονται. | Stoicorum plerique nihil prorsus esse in præsentī autumabant; Omnia verò vel Præterita vel Futura. Quod autem præsens vulgo dici solet, id, si accuratè, & ut Philosophis decet, loqui velimus, nihil esse præterea, quàm Præteriti finem, & Initium Futuri, adeo ut nequid quod in medio subsistat, supersit amplius. Ineptum sane Dogma, & quod Temporis naturam planè pessundatum ibat: Antonino igitur ram Subtili esse haudquaquam placuit. Præsens illi à nobis quantâ cum celeritate abreptum sit, per τὸ παρεγγύς indigitare duxit satius. Ità enim quod res est dixit; Omnia scilicet in jugi esse fluxu, & vix in manus veniē nobis prius, quàm protinus subtrahantur. Lapsus nempe adeo comparatur iste, ut quæ ab immenso Futuri temporis Profundo emergunt sese, in altero Præteriti temporis Profundo continuò submergantur. Imaginem rei vivam satis & idoneam exhibent ista, & quam Lectori in optimo collocemus dispiciendam lumine, bene meritam.

§ 24. D'Acerio xxv. Μέμνησο τῆς αὐμνότητος ὁσίων, ἢς ὀλίγισον ἀνθρώποις. | Et nervosa simul & venusta Argumentatio. De causis enim efficientibus, variisque rerum Principiis, quibus conditæ conservandæque huic quanta quanta est celorum terrarumque compagi, Divinæ visum est Pro-

videntiæ uti, quantilla, quàmque pauca sunt, quæ ad nostri singulos pertingunt? Hominum tamen plerique, iniquissimâ quâ sunt Philautiâ & Arrogantiâ, ita se solent componere, tanquam in suis ipsorum tantùm gratiam facta, ad Ipsos, ut ad ultimum finem referri deberent omnia; Divinam utique sibi soli Providentiam invigilare somniant Homuncionum quilibet: Nec quidquam Illi præter id unum esse curæ, tota ut volvatur fatorum series, totum ita administretur Univerſi Corpus, ut particulæ isti perexiguæ in usum fore maxime præviderit Deus.

§ 28. Τὸ γὰρ ἡμέτερον μὴτε ὀργίζε. | Vitium hic perstringit, quo non aliud iniquius, & tamen nemini non familiare nimis. Quotus enim est quisque, qui ob ea, quæ natura peccavit sola, amicis non succenset; nec interim, dum jure nullo indignari sustinet, amicos (quod fieri debuit potius) eorum quæ stomachum movent non gravatur commonefacere? Quæ verò Antoninus de mendis Coporeis, ea ad Animi defectus, pari, imo verò meliori multò jure spectare, sic sis semper intelligas.

Ibid. Σὺ λόγον ἔχεις. | Cui & Ratio est in promptu, & res perspecta, Illius est cæteris antevertere. Néc per officiosum nimis silentium committendum est tibi, ut aliis ludibrium debeat amicus haud à Te monitus. Ignarus pariter, Imprudens, aut Libidinosus si sit, id ut sentiat, corrigatque, maturam si dederis operam, Officio Tu functus es tuo. Sin munia inprimis necessaria, quoniam minùs fortasse sint grata, obire recuses, non Amicitiam privatam tantùm, sed & communem Humani generis Benevolentiam turpissimâ adulatione læsisti. Hujus enim legibus sanctissimè cautum est, *Alienum ut Lumen Lumine accendas tuo.*

Ibid. D'Acer. xxix. Οὐτε τετραδάς, ἔτι πέννη. | Articulum hunc cæteris à me sejunctum, sequenti adnexum vulgatorum exhibent complures; quin & Interpretum plerique sensum hinc nō fallor eruerunt ab Antonini mente alienissimum. Is enim, quantum mihi in præsens est conjicere, & ab ignavâ demissiohe, & à tumidâ elatione animi temperandum vult. Scortorum moribus propior est Illa, quibus nihil aut sordet, aut pudorem incurrit. Tragicos Hæc spirat, qui personam exuere nescii, vanissimo turgent fastu, & Thraſones nunquam non agunt. Falsa utrinque occurrit Species, & simulatio parum honesta; Bono minime omnium Viro, nedum Principe digna.

§ 30. D'Acer. xxxi. Ὁ τὸ δὲν γὰρ καὶ ἀναιδέος. | Mundum ita à Deo conditum esse instructumque; constat, ut Humani generis commodo inserviret maxime; quin & genus pariter humanum non sibi nasci solis æquum erat. Nascimur utique Naturæ

Naturæ inprimis Authori, unde & Deum diligere, & primum nobis & palmarium jure meritissimo Officium habetur: Aliis deinde ejusdem confortibus Naturæ, ex quo fit, ut secundas sibi postulet Proximi Dilectio; *Ab istis utique duobus mandatis tota Lex & Prophete & pendunt & complentur.* Matt. xxii. 40. Gal. v. 14.

§ 31. D'Acerio. *Πᾶς ὁπρωτὸς αὐτῷ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, γέννηται, ἀδελφεός ἐστι.* Vellem adscisler & Subditos. Nec enim Lex ulla apud Principem antiquior esse debet, quam illa quæ Subditorum jura hinc mandat tuenda. Consistentiam itaque Regiam de Officiis, quæ Deo, Parentibus, Liberis, Domesticis deberi constat le percontantem, istius quod Regem, quatenus Rex est, obstrictum habuit, minime omnium oportuit obliuisci. Sed Principum plerisque quantumvis proclive sit omnia sibi falso exultimare licita, at de Marco tale quid nefas est credere. Hunc itaque Officii Locum eo magis verbis demiror prætermisum, cum illum quin & in animo habuerit, & summa is Religione sit profectus, dubio nihil est loci.

Ibid. *Καὶ τῷ Θεῷ ὁ ἀρχιερεὺς.* En tibi, Lector, Imperatorem, quem jure demirere optimo, se scilicet idcirco tantum in terris agere, ut suo defungatur munere, aliisque se præbeat utilem, ultro proficentem.

Ibid. *Πῶς δὲ αὐτὸς γινώσκει.* Examen Antoninus hinc de integro orditur. Istud enim perinde intelligenda duco, ac si dixisset; Num tor quæ te oblectant jam antehac præclara videris, ut vehementi admodum diutius in terris commorandi desiderio tenere? Quinam alius huic loco bene quadret sensus, norunt alii fortasse, mihi fateor, parum liquet.

§ 32. D'Acerio. xxxiii. *Διὰ τὴν συνέχυσιν αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, ἀναδίδωκε ἡ φύσις τὴν ἐπιστήμην, ὅτι ἀναδίδωκε ἡ φύσις τὴν ἐπιστήμην.* Plane divina sunt ista, & quæ satis laudando non fuit; Nonnullis utunque, qui Doctos proficentur, parum forsitan arisura. At nobis nihilominus ea fusiùs exponere liceat. Imperator Sapientissimus hoc primum omnium statuit, *Unitam tantum esse Scientiam.* Illam scilicet, quæ ad Dei cognitionem ducit. Nec enim aliud est Deus, aliud Ratio quæ Universum hoc administrat. Multis interea loci scientias falso creditas studiosè sectantibus, haud insolens esse novimus, illos qui Veræ huic incumbunt uni, ludos facere. Nec mihi quidem in dubio est, quin ad Antoninum usque lascivientium linguarum petulantia dudum pervenerit; Is mirum nō profanum sæpe alias represserat impetum, & hic loci retundit indignabundus, dum *Rudes* nuncupando & *Imperitas Animas* in ipso convitia retorquet suæ. Hos itaque interrogatos voluit, melius edoctos, & quod longè præstantius est eligentes, quorsum conturbare adeo satagant, & loco dimovere importuni. Videtur autem ad

illud Heracliti non obscure alluisse, qui dum exquisitè irridet Scientiæ, ob quam Homeri, Hesiodi, Pythagoræ, Xenophanis, Hecatei, aliorumque complurimorum celebrantur Nomina, id illi vertit vitio, quod ad Sapientiam nec vel paululum quidem conferat momenti, nec Intellectum revera excultum magis exornatumque præstet: A Genuinâ interim Scientiâ nimum quantum diversa, cujus in eo præstantia sita est omnis, quod Spiritum, quo Univerſa reguntur, quantum fas est cognoscat, aut saltem in illo sit studio tora.

§ 35. D'Acerio. xxxvi. *Εἰ μὴτε ἡγία ἐστὶ τῆς ψυχῆς, μὴτε ἐκτετατα ἡ κακία ἐπὶ τῇ ψυχῇ.* In gravissimis ubi nobis obvenerint primum infortuniis, id sedulo inquirendum, an nostrâ fuerint culpâ. Id enim si ita fieri compertum sit, non est quod serio plorare vetem. Sin autem innocuos feriant ruinae, nihil est quod vicem doleamus nostram. 1 Pet. iii. 15. *Quod si contingat, ut propter Justitiam patiamur;* adeo non ægrè ferendum, ut serio potius triumphare fas sit, & laudare fortunam nostram, qui isto digni honore habeamur.

Ibid. *Τὸ δὲ βλάπτον τὸ κακόν.* Societas ista communis non nisi Injustitiâ læditur. Injustitiam autem in significato laxiori ut accipiat Lector mendum est; in eo scilicet qui omne etiam Impietatis & Vitii genus in se complectitur.

§ 36. D'Acerio. xxxvii. *Καὶ οὗτος γὰρ ὁ Θεὸς.* Sæpe ut rescribi debuit potius *ὁ Νῦν.* Nec enim tam ipso detrimento, quàm detrimenti opinione, quæ omnia præter modum exaggerare solet, ista exprimitur lachrymæ. Hæc Israhel atque iterum antehac Marcum submonuisse memini.

Ibid. *Ἄν τις ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων τὴν ἐπιστήμην πόλεως ἀνίσταται, ἀναμύδῳ ἐν τοῖς πόλεσι, ὅτι οὗτος ὁ Θεός.* Locus inprimis egregius. Jam antea, ne animum abripi temere, & mali imaginatione alieni viciari pariamur, diserte præcepit. Id tamen, cum sortem iniquam miserantibus solenne sit, monere pergit potro, quo tandem fieri possit, ut & istis levamini finis & solatio, & ipsi interea nō affligamur. Non esse nimirum opus, ut ad rigorem Philosophicum, & exquisitam Veritatis analitica sermo noster omnis exigatur. Istud Subtilitatis nec Illo rum dolor, nec Nostra fert Humanitas. Frustrâ, nempe eris ab animo jam faucio & perturbato Mali opinionem avellere meditatus: Frustrâ, importunum doloris impetum retundens, & Amici sustinens partes, (cujus esse credidit dolorem ex alterius dolore concipere) si hoc in uno hæreas. *Nihil esse præfatus, quod vel ille vel tu debeat.* Quin potius ad illorum te demittas ingenium, nec eodem abuti Sermone, iisdem videret querimoniis. Infortunium ad tempus agnosceas magnum, licet; sed ad tempus hoc, & ex composito esse tantum, & Te novam induere memineris personam. Quæd enim gratiâ Magnum dixeris alienâ, ut lugentibus commodus fias

Utrunque Nodi noscuntur, è quibus haud facili re expedias negotio. Diversa enim à Mundo Natura si intra cerneretur, Mundum ut pessundatum eat, quàm illius ut conserveret sospitem, multo abest propius. Donatur itaque, si placet, extra mundum. At illius ubinam loci Philosophum reperias, qui spiritum & substantiam isto, quod jam Omnia in se complecti conceditur, Universo distincta & capiora, concipere queat animo? Ex his unique efficitur, Mundum ab eodem & Authore semel fabricatum, & Gubernatore nunquam non administratum. Quæ quæ isti persuasa habet, ne illi dubio erit procul, quæcunque singulis hujus Fabricæ partibus assignentur, ea istis, & esse revera congrua, & præ tæteris expedire.

§ 10. *Utrum autem.* Anteriorum, à quo fonte omnia profuxerint, vel levissimam in se dubitationem admittit, erit si se illius existimes. Suggester nempe exemplum nulla non hujus Opusculi Pagina, quo Anteriorum à mente suspiciones liberent. Sed id, Nova diffinitionibus utentes, ad veriorum sententia deinde confusa, ut, quò melius Argumenti procederet ratio, nullum ad tempus pro Vero puterit. Et scilicet consilio, ut Disciplinam sive Epicuream, sive Stoicam sectantibus, Mortem minimè malam, minimè reformidandam ostenderet. Posito itaque, quòd omnia temere & fortuito eveniant, (quod Epicurum somniasse notum est) Posito item Divino disponi omnia Consilio; Sententia tamen inter se inimicissima hoc in uno saltem conveniunt, quòd Utraque ne Summum aut verum esse, aut optum, diserte vetat.

§ 11. *Utrum autem.* Anteriorum, quo vos aliunde reperias elegantiorum. Rursus tamen lepore, quoniam omnibus minus foris in conspectum cadant, accuratius explicare non erit molestum. Animadvertendum tamen, ut Circumstantia quæcunque negotiorum nobis facilius, fortè nos expedire, quæ per se crassius sunt sollicitudo, ut æterna ista in doloris remedium volent. Quia vero transcedentes, ordinem et concordiam rerum disturbamus, nec quem finis est rerum exterarum mundi partem, autem carere, autem in manu servare. Illud est, quod, ut venientia, & quæ Contraria, quæ hinc hinc cum Anima Mundi intercessit, splus est, quoniam & disrupta. Cuius contrarium hoc est, ut, ut quod sui est effectus, illi est, ut sibi sibi sit tempus, ut quæ carere. Plus potest, sed plures hanc opem esse arbitror, ut tamen Antonium erit, ut tamen Lector.

§ 12. *Utrum autem.* Anteriorum, quo vos aliunde reperias elegantiorum.

Noverat Aulam, Philosophiam vero Matri componens, venustam vivamque satis rei Imaginem exhibuit. Et apud Hodiernos, (quod in melius veretur Deus) quotusquisque est, qui non Ordine prorsus inverso, ad ista estimanda animum instituit? Aulæ Mæris in loco & deliciis habitæ, Philosophia interit. (Virtus saltem & Pietate) Noverat insit, et quam non estimandum, & quantum poteris ratiocinans, non fore summo re recipias ratio.

Utrum autem. Anteriorum, quo vos aliunde reperias elegantiorum. Locum quem bene notes imprimis dignus, in quo Imperator Magnus profertur lubens, Philosophiam (quam Virtutem & Pietatem jam sapius diximus) penes esse unam, & Aulicam Principi toleratui facili, & illis Principum gratiam reddere. Istis usque adeo, ubi minimè omnia illa colunt loci, in religiosis colantur, & maximum.

§ 13. *Utrum autem.* Anteriorum, quo vos aliunde reperias elegantiorum. Locum quem bene notes imprimis dignus, in quo Imperator Magnus profertur lubens, Philosophiam (quam Virtutem & Pietatem jam sapius diximus) penes esse unam, & Aulicam Principi toleratui facili, & illis Principum gratiam reddere. Istis usque adeo, ubi minimè omnia illa colunt loci, in religiosis colantur, & maximum. *Vide Brasiliæ Aulicam Philosophiam, & vultum de eadem Philosophia p. 1. ubi p. 1.* *Utrum autem.* Anteriorum, quo vos aliunde reperias elegantiorum. Locum quem bene notes imprimis dignus, in quo Imperator Magnus profertur lubens, Philosophiam (quam Virtutem & Pietatem jam sapius diximus) penes esse unam, & Aulicam Principi toleratui facili, & illis Principum gratiam reddere. Istis usque adeo, ubi minimè omnia illa colunt loci, in religiosis colantur, & maximum.

§ 14. *Utrum autem.* Anteriorum, quo vos aliunde reperias elegantiorum. Locum quem bene notes imprimis dignus, in quo Imperator Magnus profertur lubens, Philosophiam (quam Virtutem & Pietatem jam sapius diximus) penes esse unam, & Aulicam Principi toleratui facili, & illis Principum gratiam reddere. Istis usque adeo, ubi minimè omnia illa colunt loci, in religiosis colantur, & maximum. *Utrum autem.* Anteriorum, quo vos aliunde reperias elegantiorum. Locum quem bene notes imprimis dignus, in quo Imperator Magnus profertur lubens, Philosophiam (quam Virtutem & Pietatem jam sapius diximus) penes esse unam, & Aulicam Principi toleratui facili, & illis Principum gratiam reddere. Istis usque adeo, ubi minimè omnia illa colunt loci, in religiosis colantur, & maximum.

Utrum autem. Anteriorum, quo vos aliunde reperias elegantiorum. Locum quem bene notes imprimis dignus, in quo Imperator Magnus profertur lubens, Philosophiam (quam Virtutem & Pietatem jam sapius diximus) penes esse unam, & Aulicam Principi toleratui facili, & illis Principum gratiam reddere. Istis usque adeo, ubi minimè omnia illa colunt loci, in religiosis colantur, & maximum. *Utrum autem.* Anteriorum, quo vos aliunde reperias elegantiorum. Locum quem bene notes imprimis dignus, in quo Imperator Magnus profertur lubens, Philosophiam (quam Virtutem & Pietatem jam sapius diximus) penes esse unam, & Aulicam Principi toleratui facili, & illis Principum gratiam reddere. Istis usque adeo, ubi minimè omnia illa colunt loci, in religiosis colantur, & maximum.

ingeniis duobus tantum digitis sublimiorem, Mechanicam illam solertiam, & curiosam rerum minus utilium indagantem adscribendam censet; quibus qui se totos dederant Philosophastros, sub confecto *Virtuosorum* nomine recentioribus mos est deridendos propinare. Quin & Attium Excultores qui se proficiunt, quibus Magnum quiddam videtur, Concham, Vas fictile Sinicum, Pictam Tabellam, aut Æs cœlatum debitis (si Diis placeat) laudibus evehere. Nugarum autem qui sagunt istarum, quanti quanti sibi videantur, Animæ tamen Universalis & Politicæ, unde dignitas & præstantia verè humana profecta est omnis, participes illos Marcus existimari noluit.

§ 15. *Ὅσοις δὲ ἐστὶ τὸ ἀπαξ ἔλθαι τὸν ἀνὴρα, ἀποδίδεται* | Quid de ipso moriendi actu aut mollius excogitari potuit, aut familiarius? In singula utique momenta respiratur; Est autem, quando id à nobis sit ultimum faciendum; nec repetendus ut olim Aër, sed cum demum efflandus est totus. Huc autem si res redit omnis, quam nullo negotio moriamur, cuius hinc facile constare poterit.

§ 16. *Αἱ δὲ παιδείαι, αἱ διδασκαλίαι ἐστὶν ἀσπίδες.* | Ad id nempe aut contendunt, aut contendere debent, ut idoneos præstent singulos quod muneris erit sui strenuè exequendo. Hic verus est Institutionis & Disciplinæ finis, Practicus scilicet, qui tamen à plerisque qui pueros suscipiunt educandos, adeo nunc quibus vivitur dierum neglectui habetur, ut illum complures ne in animo habeant quidem, alii verò non pauci nedum nòrunt. Unde & illud haud abs re dictum; Institutionem hodiernam ad id præcipue collimare, non ut Bonos aut Sapientes, sed ut Doctos reddat potius. Ad Rixas & Altercationes ingeniosi, ad agendum beligeres & tardi efficiunt. Virtutem callide declinare scimus, amare & ex animo persequi nescimus.

§ 20. *Ἐν τοῖς γυμνασίοις ἡμεῖς ἐκτρέφομεθα.* | Appositum hoc, ut nihil supra. Mundus enim nobis pro Campo aut arenâ est; ubi animum exercendo perficere debemus. Nos autem, ea est vel ignorantia vel Infelicitas, Exercitationes ludæque ut in vera & internecina degenerent prælia, haud raro committimus. Huic itaque in remedium Stultitiæ Articulum, quem ob oculos jam habes, adhibendum censuit Antoninus.

§ 22. *Ἐν τῇ παιδείᾳ ὁ δὲ πρῶτος νόμος, ὅτι τὰς ἀρετὰς ἐκτρέφει.* | Rerum hæc species nobis obicit, quæ nos vel inter agendum morari, vel ab officio prorsus suscipiendo distingere solent; eo nimirum consilio, ut ubi cuiusmodi sint animo cogitaverimus, nostræ nos pudeat Ignaviæ, qui nugis & ineptiis, quæ vrum Bonum & Sapientem neuiquam haberent sollicitum, Virtutem à suo dimoveri loco pati-

§ 23. *Τοῖς μὲν ἀλόγοις ζῴοις, καὶ κατὰ φύσιν περὶ γυμνασίου.* | His ut utamur libero jubet animo, isti nimirum innixus argumento, quod res imperfectas quascunque in gratiam & usum Perfectiorum effinxerit Deus. Cujus Dogmatis adeo liquida est Veritas, & humanæ Mentis obvia, ut etiam, eitra Deum disertè testantem, lumine innovaverit suo.

§ 25. *Ἐνθυμιῶντι πόσα καὶ τὰν αὐτὸν ἀνθρώπου χρόνον γίνεται συμπαιγνὴ οὐκ ἐστὶν ὀλίγη.* | De iis quæ in Animâ simul sunt, adeo fusc Gatakerus, ut quæ in eandem planè mentem Noster Hic annotaverit, adjectis nihil est opus. Corporeas autem Operationes quod attinet, is potius quæ sequuntur. Nec minus Nostrum cuique mira esse debent, quæ in corpore facta novimus, provinciam licet nacta brevioribus terminis circumscriptam. Functiones membrorum variae, motus agiles & innumeri, Nervorum, quibus ista administratur machina, Intentiones diversæ, usus stupendus; Mutuæ inter se partium Convenientiæ; Crebræ imò perpetuæ Mutationes, & intus exorta & ab extrâ factæ, ut verbo omnia, Innumera illa & plane infinita, quæ subtilissimum & vigilantissimum Animadversorem faciliè fugiunt; Hæc omnia mentem adeo saltem occupare est æquum, ut cum ista in mortali & finito nunquam non rite peragantur, quæ in mundo eveniunt, quantumvis multa, quantumvis magna & operosa, ab immensâ tamen Dei potentia, facili & plane nullo negotio disponi posse omnia, ut ne fidem ulli detrectemus.

§ 26. *Ἐν τῇ σοφίᾳ ὁ δὲ πρῶτος νόμος, ὅτι τὴν ἀρετὴν ἐκτρέφει.* | Imago ista, de medio licet sumpta habet tamen & suos lepores, nec ad rem facit minus, quam quæ Magna solent Magnis componere. Marcum igitur hoc voluisse existimo. Antonini non amplius nomen efficitur, si è literis quibus constare debuerat, unica tantum inter scribendum prætermittatur: Illorum itidem, quæ Vri Boni officium constituunt simul, quoties Animus cuiuslibet vel unum habuerit neglectui, Totum deficit, & quæ supersunt laude excedunt suâ. Itæ etiam se Legem habere satis constat, quæ, cum compluscula nobis imperet, se tamen in solidum violatam putat, si præceptorum cuiusvis manus fecerimus satis. Nec enim, quæ ab Antonino mōnita jam habes, ab illo Jacobi Apostoli Axiomate notissimo videntur multum distantia, Jacob. ii. 10. *Quisquis totam Legem servaverit, impleverit autem in uno, omnibus tenetur.* (reus scilicet.)

§ 29. *Ἀρετὴν δὲ ἐστὶν ὁ πρῶτος νόμος, ὅτι τὴν ἀρετὴν ἐκτρέφει.* | Latius patet hæc Animadversio, quam Lectorum vulgus, imò (nec enim id dicere gravabor) quam vel Ipsum faciliè Authorem habuisse in animo crediderim. Animam in virtutis Studio corpore citius.

efficitur contra Epicurum, Voluptatem summum hominis Bonum esse non posse; quæ omnibus nullo competit discrimine. Dudum enim evicerat Antoninus, summum Bonum nihil esse istiusmodi, quod in homines nequam & perditos cadere queat.

§ 35. *Quæ hæc pñs ai βέλτιστοι πρῶται ἀρμολογία ἔχει πρὸς τοὺς νόμους;* Capitulum hoc rite intellectum & prodesse plurimum poterit, & oblectare. Cum enim Artifices Mechanici artis imperitos suos ineptè cavillantes sustineant, nec tamen istis ab incepto dimoventur ineptiis, quin artis rationes enixe nihilominus servant & tueantur; Idem contendit Marcus per esse, Homo ut in sua, omnium quotquot sunt uspiam artium dignissimā præstantissimāque faciat constanter. Hominis utique Ars id circa unum versatur, Virtutem ut colat, & bene agat. Huic igitur ut operam det, & quantum poterit incumbat sedulo, nec ab illa se depelli pariat ut sit esse, eodem efficitur argumento. Præsertim cum quicquid effutiverit contra Imperitorum & Scelerum Colluvies, id omne adeo non propositum quod muret dignum, ut ne agere quidem ferendum esse, existimant qui veram adepti sunt sapientiam.

Ibid. *Si δ' ἀγαθὸς ὁ ἄνθρωπος;* Demirere forsitan Antoninum, quod de Mechanicis & Vulgaribus verba faciens, Architectos & Medicos memoverit simul. Ex isto sane pacto parum illius Scientiæ consultum est honori, cui tamen Hominum pars maxima, & olim cesserunt, & etiamdum cedere priores non gravantur. Quod Architectos spectat, id minus jure sit mirum, quos Mali multo majoris quam Boni Humano generi Autores novimus. Ordines enim compositi, & exquisita ædificandi formulæ, non tam Commodo nostro, dum ædes pulchrè exstructas moliantur, quam, dum luxum suadent & sumptus immodicos, Incommodo cesserunt maximo. Medicos autem, quos *Diis secundos* nuncupare, & Scientiam, quam cælo delapsam prædicare non est novum, quod parvi adeo fecisset Antoninus, quid sit in causâ hand facile esset dictum, nisi Stoicæ gnaris disciplinæ. Illa enim, præ fastuoso externorum omnium despectu, Corpus ut se haberet, parvi referre autumabat, de Animæ interim unius Salute sollicita. Nec illa multam à Platonicâ abhorret Scholâ, quæ in Scientiâ Morali, quæ ad Dei nostrig; ducitur noticiam, cum esset tota, quicquid erat præterea aut Artium aut Scientiarum, pro Mechanicis, & nullius profus præcii habere non dubitavit.

§ 38. *Τὴν τοιαύτην ὥραν, ἢ ἀμνηστία, ἢ ἀνθυμὸν τίς ἀνά;* Utrumque perinde necessarium duxit, & Mortum, & Continuitatem Materiæ. Hæc si demas, mortua sunt omnia. Videtur autem isthic Epicuri de Vacuo dogma datâ operâ depugnare.

§ 40. *Ὁρίζων, ἰσχυρίων, &c. αἱ οὐραὶ δὲ καὶ οὐρανὸς πῦρ, οὗ ἔστι.* Magna huic inest Articulo gratia. Ea Lectori ut ob oculos magis conspicua subjiciatur, paucis tentandum. Asserit Antoninus quæ à Peritis formantur Instrumenta, utibus quibus destinata sunt ad amussim convenire; hoc autem istius sit Formæ vi, quam ab opifice sunt adaptata pridem; nec opus esse, ut qui semel apta effinxerat, sit semper illis præsto Opificii adjutor Sui. Si igitur Ista, vel Absente Authore, officio satis faciunt suo, quanto magis Naturæ opera debita sponte præstare munia existimandum est? præsertim cum hæc Authore destitui nequeant, sed quem Creatorem habuerunt olim, eundem & Governatorem & Cooperatorem habeant indivisum. Ex his utique cogas vult Antoninus, Hominem, quo Natura non aliud condidit perfectius, si præceptis ejus morem gerat sedulo, sua de spe, & sine proprio decidere non posse. Nam & Animam hominis rite dispositam nihil aliud velle, præterquam quod vult Deus, sive (ut ad mentem Stoicorum loqui propius) Anima Mundi; cuius & Ipsa pars est, & cui nexu indissolubili adheret. Idonea vide sis Lector rationum summenta, & quibus si benignitatem paulo interpretationem adhibeas, veritati Christianæ maxime consentanea.

§ 42. *Ὅτι δ' ἐν τῇ ἀνθυμῷ ἔστι τὸ δέλεον, ὡς καὶ ἐν τῇ ἀνθυμῷ, ὡς καὶ ἐν τῇ ἀνθυμῷ.* Chrysippi verba apud Gatakerum habes, necnon & Plutarchi censuram; quibus quæ sequuntur postea subjungere visum est D'Acerio. Non hinc efficitur Homines Malos rerum Naturæ necessarios; sed tantum non inutiles esse. Memento Chrysippo — Quæ nisi perperam intellexisset Plutarchus, ne ille à censoris severitate temperasset sibi. Quas enim ille causatus est in hoc argumento difficultates & ineptias minime ferendas, *Vitium*, (verbi gratia) *si natura in continuum cadat, non amplius Deo adversari, nec esse cur ab illo odio habeatur; con-*cidunt istæ extemplo omnes; nec est quod Chrysippum istis expediendo multi laboremus. Rem enim ne animè quidem tangunt gentium, nec omnino prohibent, Philosophi assensum illud quin & verissimum sit nihilominus, & laude dignissimum. Rectius itaque Antoninus, & oppositè ad hanc quæ nunc agitur causam, ut nihil excogitari queat aptius. Ut verbo omnia. Cum id in nostro vertatur arbitrio, Perisine placeat magis, an rudibus & ignavis operariis accenseri; & Facta nostra an proprio splendore laudarique decore velimus, seu potius deformia sint adeo atque turpia, ut ex nostris malefactis benefacta magis niteant aliis; Cum nos, inquam, sit penes, utrum horum malum accipere, id agit Marcus, ut Homine nihil indignius esse vivere, quam si quis

ciat; five mentem & Rationem suam intelligas, five Præceptores & Amicos commonefacientes, minùs quàm debuerat auscultatos". At nobis interim Christicolis quid profici poterit, aut quæ tandem salutis nostræ emicabit spes, si Spiritus, non Nostri tantum, sed & Sancti de Cælis Inquilini imperium detrectaverimus? Quis miseros per mare hujus vite naufragiis famosissimum nautas regat Huic immorigeros Gubernatori? Quis animos agrotos fauciolque miserum quantum morbo levabit, hunc refugientes, quin & tristitia & quotidianis contumeliis afficientes Medicum?

§ 56. *Ἰννοῦντι ὅτι μὴ ἀπὸ τοῦ σώματος.* | Hoc voluit Antoninus, Hominum plerosque, quoties quid de rebus externis secum statuunt, de proprio nonnihil istis tribuere; à Re quidem ipsa prorsus alienum, at sui peculiare ingenii; quod in morbis etiam nonnullis solenne novimus. Ità enim Aurigine affectis & Color & Sapor, longe secus quàm Oculis Palatoque sanis videntur. Iste vero Error, sicut ab amara flavæque bilis nimia redundantia profectus, quæ & saliva, & Oculi tinguntur humores, Sensibus Animoque fucum facit; haud aliter nec nobis esse debet mirum, si Mentis male sanæ & vitiis imbutæ penitus à Vero abhorreant plurimorum Decreta, & Hominem morbo præoccupatum transversum agant. Hinc utique suam de Divitiis Avari, de Honoribus Ambitiosi, de Deliciis Voluptuarii, de Injuriis Iracundi, de Periculis Ignavi & Meretriciosi, de Infortuniis denique Molles, Opinione præter omnem exaggeratam modum acceptam venerunt. Quæ omnia & à sanis, & à Diverso laborantibus morbo, adeò dissident longè: ut Huic præsertim Cause innitatur forsitan istius diverbi Veritas, *Quot Homines tot sententia.*

§ 58. *Κατὰ τὸν λόγον τοῦ οὐκ ὀφείλουσι βίῃ καὶ ἀδύναμι.* |

O Fortunatos nimium bona si sua norint! Quid enim illis aut felicius, aut liberius esse potest, quibus ad Divinæ Veritatis normam quin vitam exigant omnem, nihil est quod obstat queat? Quibus etiam nihil quod minùs ex voto sit obvenire, quin id ab ipso Bonorum omnium Authore proficiatur? Hinc utique efficitur, quòd ab omni Malo (rite intellecto) immunibus esse liceat. Quicquid enim Deo acceptum fertur, id Malum falso credimus; Vitium autem, quod unum reverà est Malum, non nisi à nobis poterit ipsis oboriri.

§ 59. *Ὅτι οὐδὲν ἐστὶν ἀλλοτρίον ἀπὸ τοῦ σώματος.* | Quo vesanum gratiæ popularis ambitum cohiberet magis, nonnulla suadet hic loci seriò pensanda. Cogites vult imprimis, quidam hominum sint illi, quos tam sollicitè desiderari cupias. Quanti etiam res tam vehementer exoptata tibi consisterit, cum eam adipisci nequeas, absque magno tum aliorum, tum & ejus quod apud Te omnium esse debuit plurimè, gravissimo Temporis dispendio. Quod si & Commoda, quæ Te ab officiosa istà sedulitate capturum polliceris, aquà perpendas lance; quàm vili sunt ista, quàm indigna, quæ ministeriis tam operosis, tam inhonestis, mercedis habeantur loco? Quin præsertim animo recolis, avum hoc quòd degitur, quàm præceps sit, quàm rapidum, quàm brevi, medio absorptum servitio in profundo te Mortis & Oblivionis gurgite submersurum. Hæc qui revolvunt sæpius, fediora quàm, ut conspectus sustineri queat, visuros seriò promitto; quæque salutarem turpitudinè & ignaviæ pudorem non facere non possunt. Nec est, quòd nos in ista pigeat descendere, Iste enim Ambitus morbus est vulgi haud quaquam peculiaris; nam & Augustus ipse Antoninus ab eadem animi demissione iisdem popularis auræ, aut lucri turpibus aucupii sibi etiam cavendum indicere non est dedignatus

In Librum Septimum.

§ 2.

Ἄνθρωποι πρὸς ἄλλους διὰ τὰς περὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὴν σὰν καὶ τὴν πάλαι.

Ab Opinione de rebus Phantasia obvenientibus, & parum ab Intellectu perspectis temerè judicante, jam antehac sæpius evictum est, Mala nostra oboriri omnia.

Nec ullus dubito, quin idem hic loci voluerit Antoninus, quantumvis Textum in mentem aliam huic longè diversam Interpretum nonnulli detorserint.

Ibid. D'Acer. iii. *Ἀναγιγνώσκοντες οὐκ ἔστιν.* | Cum

omnia sint adeò sibi invicem similia, ut nequid novi fiat sub Sole, nos esse penes autumat Marcus vitam in horas renovare, quæ dudum evenerant nobiscum animo recolentes. Nec multum interesse venturos vixeris annos, an Præteritos revolvas; cum & ista quæ jam vidimus suo quodque revertantur loco, ab illis quæ mox visuri sumus nihilo fere distantia.

§ 3. D'Acer. iv. *Καὶ ἐν τῇ τῆς ἐκείνου ψυχῆς, καὶ ἐν τῇ τῆς ἐκείνου ψυχῆς.* | *Quand on ne peut éviter de s'y trouver, il faut y être avec tranquillité. Quoties hic non interesse non licet. Ita Marcum intelligit*

telligit D'Acerius. Imperatorem utique Sapientissimum minimè latuit, quòd Cœtus istiusmodi, à Viri Sapientis moribus quantumvis alienos, est tamen cum detrectare, & habere despiciatui, studiosum nimis saperet, & delicatius quam par est vulgaris vitæ, & quotidianæ Consuetudinis fastidium.

§ 5. D'Acerio. vi. Εἰ δὲ μὴ ἔξαρξῃ, &c. | Id nobis inprimis in omni Incepto dispiciendum, Officii sit nostri, necne. Si sit, manibus pedibusque obnixè faciendum omnia, qui vel conatibus nostris vel alieni præstemus auxilii ope. Sin minus, nec pares nos negotio facile futuros constiterit satis, aliis concedendum est opus, qui melius id poterunt efficere. Hem tibi, Lector, Regulam, quâ vix aliam aut rebus humanis magis commodam, aut cui pareatur minus, reperiis ullam. Quæcunque enim sui sunt muneris, quæque Ætas, Locus, Vitæ Ratio, aut Condicio postulant potissimum, illis neglectui & nihilo prorsus habitis, ad aliena, & supervacanea intentioni plerique se conferunt studio. Quod ipsum tamen minus esset molestè ferendum, si vel istis, quas ultrò recipiunt in sese, rebus gerendis, & communi Bono feliciter provehendo, satis idonei deprehenderentur. Sed is demum gravissimus & Stultitiæ & Infortunio accedit cumulus, quòd cum nihil non sibi tentandum quicquæ censeat, Nemini ferè omnium, aut quantum ipse possit, explorare, aut suo se modulo metiri sit curæ.

§ 6. D'Acer. vii. Ὅσοι μὲν πολὺν μῆτα, &c. | Lepidum sanè hocce & festivum satis. Qui Aliis Nomen Immortale pollicentur, quin hominum in animis sui ipsorum memoria brevi exoleat, prohibere nequeunt. Res quidem præclare gestas posteritati consecrandas in se recipiunt; satis pro Audaciâ, cum Scriptis illæ mandentur mox oblivione obruendis. Næ illi Historiographi & Poætæ, haud multum ab istis Homuncionibus abhorrent, qui futurorum dum videri volunt conscii, fausta omnia, & montes planè aureos stipem spargentibus, quâ sunt fronte, certò præfagiunt; mendicantes interim ipsi nihilominus; & inediâ pene confecti.

§ 7. D'Acer. viii. Μὴ αἰχρὸν βοηθῆμεν. | Officio modò functi fuerimus nostro, parum refert, propriis id viribus, an Ope fiat alienâ. Quod etiam multò magis quàm Antoninus, ut persuasum habeamus, fas est. Nos, inquam, quibus liquidò satis patet, Deum in Die Iudicii non tam Opera nostra, quàm quæ in nobis Ipse erat Operatus, præmio cohonestaturum.

§ 10. D'Acer. xi. Πᾶν ἀπὸν. | Ce qui est spirituel. Spirituale. Ita enim quod Græci Causale nuncupant, vertere visum est satius; quod Principi-

um, à quo Essentiam nostram & Formam acceptam tulimus, denotat. Hoc autem nihil aliud præter Spiritum esse totus arbitror.

§ 13. D'Acer. xiv. Οὐ πῶς σε κατὰληπτικὸς ἐκφράζει τὸ εὐεργετῆον. | Hujus Vocabuli κατὰληπτικὸς quòd Vis planè mira disertius exprimeretur, Periphrasin illam adhibendam censui, Ce Plaisir véritable & solide, qui résulte du Sentiment de tout le Corps. Veram istam & solidam quæ à totius Corporis consensu proficiscitur, nondum percipis voluptatem. Id enim agit Antoninus, ut Membrium, quòd cæteris facit bene, eadem operâ benefacere & sibi, & eodem affici gaudio, evincat, quò illa quibus benefit perfunduntur. Nec magis ad rem excogitari quid potuit. Verba tamen sensû plena Interpretes sollicitare non sunt veriti, Textûs corrigendi dicam, an corrumpendi, intentioni quàm par erat animo.

§ 15. D'Acer. xvi. Ὡς ἂν εἰ ὁ χρυσὸς ἢ ὁ σμάραγδος, ἢ ἡ πορφυρὰ τὸ πρὸ αἰὶ ἐλέγαν. | Ne hæc quidem magnifica adeò suprà modum censenda. Nobis enim ut certum sit quod nostrum est præstare, non magis per omnia Externa, quò minus Viri Boni simus stare poterit, quàm Aurum ut ne sit Aurum, &c.

§ 16. D'Acer. xvii. Τὸ ἡγεμονικὸν αὐτὸ ἐαυτοῦ ἐκ ἐνοχλεῖ. | De Re ipsâ Lectorem nihil moror, quam in Antedictis satis jam probatam dedimus. Quæ tamen Marcus inde cogit, an perinde sint vera, illud quidem jure ambigitur optimo. Nec enim penes est Animam, ex quo Peccatorum Corruptelæ facta est obnoxia, suæ se semper ditionis, & in mediis infortuniis liberam placidamque præstare. Hoc quo resarciatur pristina Tranquillitatis dispendium, Divina opus est Gratia Adjumento, quæ nihil sanè non potest. Sed de hac tam potenti omnium adjunctrice Philosophi Veteres ne somniarunt quidem. Vim Animæ inexpugnabilem in eo potiùs sitam rati, quòd ipsa, cum Deï esset particula, corrumpi aut immutari, nisi suapte operâ neutiquam posset.

§ 17. D'Acer. xviii. Εὐδαιμονία ἐστὶ δαίμων ἀγαθός, ἢ ἀγαθὸν ἡγεμονικόν. | Quod eodem recidit, ac si Hominem tum demum felicem prædicasset, ubi Animus ejus rectè disponitur. Hoc enim factò, quod agat postea Phantasia, superest nihil. Siquidem videt & cognoscit sese Animus intuitu proprio atque interno; nec fallaci opus est isto, quod res oculis subjectas perperam reddit, speculo; quodque non tam repræsentat, quàm affingit sibi, & falsum externis obtendit fucum. Hinc satis Lectori perspectum puto, quantum in istâ ad Phantasiam Apostrophe leporis insit & elegantia.

§ 18. D'Acer. xix. Φεβήτω τις μεταβολῶν; | Mutatio Lex est omnium antiquissima, cujus ope
[f]

& Nobis & Universæ huic Compagi optimè confutitur. Nihil itaque homini aut gratius esse debuit aut familiarius. Nos interea loci iniquitatis nostræ ut pudeat fas est, postquam ab aliis immutatis commodum haud leve perceperimus, istis vicissim à nobis immutatis profici, si ægrè sustineamus. Bellum ita demum instauramus denuò, quod istis intercessisse fratribus accepimus, inter quos alternis ut imperarent vicibus quando convenerat, qui natu erat minor compos rerum factus injusto se prælio tueri regnantem, quàm exalto tempore reponere sceptrum maluit. Vices autem nostras in re qualibet detrectare, omnium est invidiosissimum.

§ 20. D'Acer. xxi. Ὁ ὅς δέλε, ἢ ὅς δέλε, ἢ ὅς δέλε. | Tria in hoc inlinuantur Articulo, quæ unoquoque in Officio convenient oportet; sin minus, Perfectum illud, & Suis absolutum numeris esse nequit. Faciendum utique & Quod vult Deus, & quomodo vult, & quando vult. Si vel in harum non primam tantum claudicat, sed quæ posterius nominantur duæ, quæque inferioris vulgò notæ haberi solent Conditiones; mancum est & frustra quodcunque aggressus fueris. Ut enim id exequi quod Deo perplacet nobis sit curæ, si tamen aut tempore agamus alio quàm vult, aut modo quem is præbat parum, jam non illius, sed nostræ hoc est voluntati obsequi. Nos itaque perinde ac Antoninum, hæc ut habeant sollicitos & sola, & omnia, æquum est.

§ 22. D'Acer. xxiii. Ἰδὼν ἀνθρώπου φιλεῖν καὶ ποὺ παύσασθαι. | Christo itaque ut Inimicos diligamus, & bene precemur iis qui nobis maledicunt præcipienti, non est quòd morem gerere ulli gravemur; cum & Ethnicum ista humanæ naturæ non congrua tantum maximè, sed & propria & peculiaria habeamus consistentem. Atque ita quidem se res habet. Quisquis enim Dominum Jesum naturæ dissidentem quid vel jussisse, vel jubere potuisse existimat, nã ille tota errat viâ.

§ 23. D'Acer. xxiv. Δειδὼν ὃ δὲν τὸ διαλυθῆναι τὸ κωστή. | Hoc inde elicitur quòd Natura, ut jam antehac dictum est, Torum illud de eadem effinxerit Materiâ. Materiæ verò, quippe Sensûs experti, dissolvi nihilo molestum est magis, quàm compingi pridem fuerat. Et ista quidem, Materiam quod spectat ipsam, verissima sunt. Ad Nos autem quantum attinet Animâ Sensitivâ præditos, quid tandem ab istiusmodi Ratiocinatione ad dolores levandos promoveri queat? Ut enim Materia nihil doleat, at Anima dolore non perinde immunis est. Efficeretur sanè aliquid, si nobis esset in proclivi Materiam Animâ sejungere, atque affectu omni eximere penitus; veluti vestimenta arcâ depromere, aut vinum dolio faciliè effundimus prius, quàm vas ipsum diffingatur. Il-

lud quum nostrâ non sit in potestate situm, haud pluribus est opus, quibus Stoicos omnem præter modum suam venditare *Impassibilitatem* evincatur.

§ 24. D'Acer. xxv. Τὸ ἐπικρατὸν τῆ προσώπου λίαν εὐδὲ φύσιν. | Articulum si per se spectes venustissimum Editiones vulgatæ foedissimè deturpârunt, dum proximè sequentem contexuerunt unâ. Id agit Antoninus, ut Iram omnino præter Naturam apertissimo commonstret Argumento. Omne utique Naturæ consentaneum formam ejus adornare magis, & amores intuentium excitare; Quod verò naturæ incongruum est & contrarium illam dehonestare potius, & spectantibus fastidium parere. Hinc quid de Irâ statuendum nulli non potest constare, de quâ rectè notavit Seneca, *Linguit decet omnis Iratos.*

Ibid. D'Acer. xxvi. Εἴ γὰρ καὶ ἡ σωαίνουσι τῶ ἀμαρτάνειν οἰχοῦνται, τίς ἐπὶ τῶ ἔργῳ αἰτία; | Sententiam hîc loci Stoicorum exponit, à Platone dudum depromptam, Satiis nempe esse Mofi, quàm rudem & vitiis obrutum vivere; quo & illud etiam Tyræi redit, *Aut Virtus aut Mors.* Quam tamen ita nobis exhibuit Imperator Sapientissimus, ut plus etiam inde commodi capere, & Sensum illi tum elegantiorum, tum & ampliorem multò adhibere Christianis liceat. Eodem enim recidit ferè, ac si dixisset, Spatium vitæ nobis idcirco indultum, ut vitiis animum eximamus, inutile demum fore, & graviore cessurum incommodo, ex quo corde obfirmati, & Officii negligentiores facti, quid rerum nobis agatur, aut quorsum producatur vivendi copia, fuerimus prorsus obliiti. Hoc demum pacto magnam in Capitulo gratiam deprehendes, quod, si cum vulgatis legas, crudum nimis & deforme videtur.

§ 25. D'Acer. xxvii. Ἰνα αἰὲν νεαρὸς ἦ ὁ κόσμος. | Quoad nempe illum in hoc rerum statu continere visum Deo fuerit. Ut enim Mundum existimaret æternum, longissimè aberat Antoninus.

§ 35. D'Acer. xxxvii. Πλατωνικόν. | Vel hinc, Lector, tibi liquet quod nos forsân dudum monuisse memineris, Antoninum quæ sibi inter lectitandum, aut præ cæteris complacita erant magis, aut usui fore maximo præfenserat, ad Memoriam subsidium, chartis illinere solitum. Ista verò quæ jam Platoni refert accepta, in sexto de Republicâ Libro reperire est. Pag. 486. Edit. Hen. Stephan.

§ 36. D'Acer. xxxviii. Ἀγηγενικόν. | Quod tamen Alexandro tribuit Plutarchus. Si rectè: & illum vel eo nomine verè Magnum, & in hoc effato Monumentum vel Indis devictis & honorificentius & perennius erectum meritò dixit is.

§ 37. D'Acerio xxxix. Ἀγγέλον ἔχει, τὸ μὲν σεβ-
σσωπον ὑπὸ τοῦ ἑαυτοῦ, &c. | Observationem habes &
bellam cum primis, & sensus prægnantissimam.
In Motibus affectuum internis quantumlibet con-
citatatis vultum novit Animus componere, & Spe-
ciem saltem quandam Tranquillitatis ut præ se fe-
rat efficere, cum tamen Ipse interea loci perturbat-
us, & gravissimis distentus curis sit. At quo tandem
pacto fieri putandum est, quod extrâ & in aliud
agendo sit faciliè par, idem intus & in sese effectum
ut nequeat præstare? Aliis ut opem largam satis
& opportunam conferat mutuò, cuius ipsa inter-
rim inops summâ laborete egestate? Et hic quidem
Nodus D. olim Augustinum implicitum habuit,
à quo tamen feliciter satis expedit sese in *Lib. Con-
fess. Artic. VIII.* Causam enim scrutatus, quam-
obrem Anima, cum in corpus tantum possit, sit a-
deo tamen impos sui, invenit tandem à defectu Vol-
untatis id omne profectum. Quicquid enim cor-
pori faciendum præcipit, id validè vult, & firmi-
ter injungit; in se vero ipsam quoties imperi-
um exercet, hæret plerunque pendetque instabilis,
& ab incæpto se facile dimoveri patitur. In his
utique paretur minùs, quoniam & vult quodam-
modo & nonvult simul, Animo sibiinde distracto
divulsoque, & nusquam sibi diu constanti. Hinc
etiam fit, ut Leges vixdum fixæ refignantur protin-
dus, & rata omnia mandata pro irritis illicò ha-
beantur.

§ 43. D'Acerio xlv. Μὴ αὐτὸν δεινὸν | Id Stoi-
cis nonnulli vertebant probro, quòd Misericordiam
vitii postulare non dubitarent; Illud nempe ne
ferendum quidem, aut ullâ dignum existimantes
veniâ, si qua Philosophia Sapientiæ perfectionibus
illam autumaverit accensendam, quòd Affectus
tam benefici expertem te præstes. Et mihi sane
in mentem succurrit Phocionis effatum hæc in causâ
minimè inficetum. *Perinde scilicet esse, si quis hu-
mano de pectore misericordiam, atque Atas de Deo-
rum delubris, sustulerit.* Ista autem vituperationes,
quantum ego saltem conjicio, non tam solidis Ra-
tionum fundamentis, quàm speciosâ quâdam simi-
litudine Veri nixas, & Stoicis injuriâ objectas puto
maximâ. Nec enim id agit Disciplina, omnium
apud Veteres longè præstantissima, ut Misericor-
diæ affectum extinctum eat funditus, Affectum
humanâ præ cæteris Naturæ congruum, & rebus
inclinatis maximè salutarem. Hoc illi erat qui-
dem in animo, ut Affectum per se Bonum mo-
derando, & justos intra limites continendo, ne in
deterius vergeret, efficeret. Quod quò minùs fie-
ret, & levibus de Causis vetuit, & falsâ Malorum
opinione cruciari; quin & Commiserationis no-
stræ sensum, ab inani & impiâ plerunque lamen-
tatione temperantes, officiis potius tempestivis
maximè quæ miseris in commodum & solatium

cedere possint, ut indicandum curemus, præcipit.
Nec hoc sanè qui hortantur, frustra sunt; cum &
Hominum pars magna se suo fecisse satis Officio
arbitrari solent, quoties miseris & egenis illud di-
xerint, quod nonnullis vituperio ducit Jacobus A-
postolus, ut *abeant scilicet in pace, calefiant, & satu-
rentur, nec tamen eorum quid dederint, quæ Corpori sunt
necessaria*, Jac. ii. 16. Misericordiam itaque vitii in-
simulabant Stoici non Omnem prorsus, sed Inuti-
lem tantum, & Otiosam, & à ratione rectâ alie-
nam; quæ, scilicet, vel modum servare nescit, vel
manum è Sinu, (ut ad Paginæ Sacre ritum lo-
quar) depromere recusat. His utique D. etiam
Paulum adstipulantem habes, qui *Flere* quidem *Nos
cum stentibus* voluit, sed Lachrymas steriles omni-
nò & inefficaces Deum poposcisse, id vero minimè
omnium dixit. Audiamus si placet Hierony-
mum Apostoli mentem optime affecutum. *Cum
stente flere* (inquit ille) *& nihil cum possis stenti con-
ferre, Subsannationis non Pietatis indicium est, qui-
bus & consentanea sequuntur ista, Is demum, ut pium
decat cum vicino stet, qui lachrymas stenti abstergendas
curat.* Ut verbo omnia. Stoici videntur idem
ferè quod D. Johannes præcepisse, qui Filiis ejus,
(Christi nempe Nomen professis,) ne diligant al-
lius alium *Sermonibus & Linguâ solùm, sed Operibus
& Veritate*, edicit, 1 Joh. iii. 18. Opera nempe
Misericordiæ & probat & suadet, tum Apostolus,
tum Philosophus, ita tamen Uterque, ut dum æ-
gris opem & medelam ipsi adhibemus, ne nosmet
eodem corripi morbo patiamur. Ista verò præ-
cepta adeò non immani Ferarum ingenio mores
assimilant humanos, ut Bonitati potius Divinæ
æmulari studeant; quæ Animam alieni misertam
doloris, longè tamen extra periculi jactum subli-
mem collocant, & Hominem doloris expertem
prorsus, præ inconcussâ Sapientiæ tranquillitate,
reddendum in se recipiunt.

§ 46. D'Acerio xlviii. Ὁ μακρὸς, ὅρα μὴ
ἄλλο πὶ τὸ θυμῶν, καὶ τὸ ἀγαθόν, ἢ τὸ σώζειν τε καὶ
σώζειν. | Loculus de Platonis Gorgia desumptus,
Pag. 512. ubi Socratem inducit veras Artis Di-
cendi commoditates explicantem; Callida autem
Argutias validis refutantem argumentis, quibus
artes alias huic idcirco postputandas narrat, quod
& Nostræ Saluti & Alienæ Facundia præ cæteris
optime consulat. Reponit Socrates, istud Com-
modi longè minoris esse reverà, quàm vulgò æsti-
mari soleat; Nam & Hoc etiam aliis perinde, Me-
chanicis putà, deberi laudis, quæ tamen nullo plane
habentur pretio. Sed, ut Oratoriæ sit peculiare,
at Virtutem constat in hoc neutiquam esse sitam, ut
vel teipsum, vel alios ferves quosvis; fieri ete-
nim potest, ut illicitis ferventur modis, iisque Vir-
tuti nonnunquam adversissimis: Nec Vitam a-
pud nos vel ipsam tanti esse debere, ut quodcun-
que

que huic expediat tuenda, id plurimi protinus duci mereatur. Quid igitur restat, quod existimationem sibi magnam jure postulet? Quid denique, nos ut in illo simus toti dignum censeamus? Justitia nempe Una: Quæ sola Bonos facit, quæ Legibus morem & ipsa gerit, & ut alii gerant, curat sedulò. Miranda planè sunt illa. Sed quid illa dicam, cum & tota Dissertatio ejusdem sit Propaginis, & quæ ab Omnibus Virtutis & Sapientiae studiosis perlegatur, relegaturque sæpius, dignissima.

§ 47. D'Acerio xlix. Περισκοπῆν ἄσσαν δ' ὁμῶς. | Astrorum cursus non idèd Marcus contemplandos vult, ut otioso suspicientes animo sterilem inde capiamus voluptatem; Sed his occupati studiis, quæ non possumus non demirari, ad illa ut nos componamus exempla. Nam & Lumina Cœlestia in ordine semper suo permanentia, à recto nusquam deflectunt tramite; Conditori in omnibus morigera, & nobis quò ut tam Documentis essent, quàm Ducibus, in sublimi emicantia: Locis elegantiae plenus, & quem si non eodem quo novissimè laudatum Patre, at Nobili saltem stemmate progenerum facile agnoscis.

Ibid. Ἀποκαθαίρει δ' αἱ τέτων φαντασίαι τὸν εὖπον τῷ χαμῶ βίῳ. | Egregium hoc, & verum ut nihil supra. Illud utique est cogitationum humanarum proprium, ut Animum & Mores Cogitantis effingant, in sui paulatim similitudinem tractos.

§ 48. D'Acerio l. Καλὸν τὸ τῷ Πλάτωνι. | Nondum illud mihi apud Platonem occurrit. Sed hoc nimirum voluit Marcus; Nemini Mundum penitus innotescere, nisi desuper spectanti. Loco utique opus est edito, ut inde despiciamus Totum, justas rerum Magnitudines, Modumque, Rationem & Ordinem uno complexi intuitu. Ita etenim nobis demum constaret, quæ hic inter se confusa videntur & contraria, in Commodum cedere, & optimè invicem disposita Naturæ faciem adèd non deformare, ut absolvant potiùs, & multo reddant elegantiores.

§ 49. D'Acerio li. Ὁμοειδὴ δ' πάντως ἔσται. | Præsentia siquidem Futurorum tanquam Semina sunt; quò facit & illud Solomonis in Ecclesiaste. Eccl. i. 9, 10. Quid est quod fuit? Ipsum quod futurum est. Quid est quod factum est? Ipsum quod faciendum. Nihil sub sole novum. Nec valet quicquam dicere, Ecce Hoc recens est: Jam enim præcessit in sæculis, quæ fuerunt ante Nos. Cap. iii. 15. Et alibi: Quod factum est ipsum permanet, & quæ futura sunt jam fuerunt, & Deus instaurat quod abiit.

§ 51. D'Acerio liii. Καὶ οἶσισι καὶ πόσις, &c. | Sunt isti apud Euripidem Versiculi, quibus id agit ille, ut homunciones ridendos omnibus dete-

standosque propinaret, qui de vitâ adeo sunt anxii, ut ista curent cogitentque sola, quæ ad hanc protelandam conducunt. In Potu scilicet ciboque & id genus cupediis superstitiose solliciti, cæterorum negligentes. Sed hæc incassum omnia: Instat enim hora & signo dato eundem vel invitis. Hunc utique Euripidis locum notaverat Antoninus, quò minus in vitium istud vitam inhonestè trahendi delaberetur. Vita etenim si venum daretur pretio, haud tanti Sapiens emendam putaret, ut turpibus adèd & servilibus vacaret semper Ministeriis. Nos autem, ut vel Mala nobis possint aliena, cogitemus velim, quantum in Animum impendi curæ fas sit, cum Corpus tanto curare studio plerique minime graventur.

§ 53. D'Acerio lv. Ὅπως ἔργον ἱππεύειν δύναται καὶ τὸν κοινὸν λόγον, ἐκείνῳ δὲν δεινόν. | Ratio Communis sive Universalis tantundem apud Stoicos valet, quantum ipse Deus. Deus autem cum nequid possit Naturæ suæ contrarium, inde efficitur, quæcunque à Deo fiunt, & Utilia, & Bona esse omnia.

§ 55. D'Acerio lvii. Μὴ ἀνελπίς ἀλλότρια ἡ γαμονική. | Nobis ad agendum natis aliena facta anxie scrutari minimè vacat. Ad id potius intendendus animus, ut quæ Ratio fecerit Universalis, ea nostra ipsorum privata comprobet Ratio; Nostra autem quæ fecerit privata, ut illa vicissim Communis nulla improbet. Sed istis defungi Officii Anima non potest, nisi & Corpori præsit, & suæ in omnibus Origini congruenter agat. Optimè sanè Monitum & Antonini Philosophiæ accommodatissimè.

§ 56. D'Acerio lviii. Ὡς συνεστηκότα δὲ καὶ μέγας καὶ βιβλικότα, &c. | Genuina hujus Articuli Mens subobscura, nî me fallit plurimum, isthoc demum recidit. Quod, quemadmodum si nobis esset hodierno die moriendum, nihil esset rerum omnium quod efflagitaremus magis, quàm melius vivendi ut spatium protrahatur; idem, quo nunc sunt res nostræ loco, agendum sedulò. Ut ii nempe simus homines, qui potissimum esse volumus, quantum fieri poterit primum: & consilia maturando, mortem quantumvis celeriter appetentem prævertamus. Quod ita tandem fiat, si Mundo jam mortui, Deo in posterum vivamus uni. Huc etenim faciunt quæ olim D. Paulus, Ita & Vos existimate vos mortuos quidem esse peccato, viventes autem Deo, in Jesu Christo Domino nostro. Rom. vi. 11.

§ 59. D'Acerio lxi. Ἐνδὸν ἢ πηρὴν τῷ ἀγαθῷ. | Bona scilicet Indoles, & Mens rectè disposita, fortis ad instar vivi, donec haurias fluit perennis; sin cessas, arescit illicò, nec se diffundit amplius. Hæc utique Bonis operibus crebrò repetitis fovenda; quibus dum incumbimus strenui excitatur in dies

dies atque reficitur; sin otiosam permittas, languescit protinus, & brevi extinguitur. Imaginem rei huic ferè geminam sacra nobis exhibuit Pagina. Ita enim de Gratiâ Divinâ Dominus ipse Jesus, *Fontem* illam nuncupans in humano pectore *aquæ Salientis in Vitam æternam*, Joh. iv. 14.

§ 60. D'Acer. lxii. *Δὲ καὶ τὸ σῶμα πεπηγέναι, καὶ μὴ διερεῖσθαι*. | Cap. xix. 30. *Amictus Corporis, & Ritus Dentium, & Ingressus Hominis enuntiant de illo*, (inquit Auctor Ecclesiastici) Præceptum igitur utile quidem Omnibus, at Illis præsertim qui Aulæ assuescunt apprimè necessarium, suis dedit hic loci Antoninus.

§ 61. D'Acerio lxiii. *Ἡ βιωτικὴ τῇ παλαιτικῇ ὁμοιοτέρα ἢ πρὸς τῇ ὀρχηστικῇ*. | " Illis quæ jam huic adscriptæ Periochæ Gatakerus potest & illud accedere. " Saltantem, non ad ea tantum paratum, quæ sibi sunt ipsi faciendâ, sed & quid ab aliis etiam saltantibus unâ, fieri debeat, probe gnarum esse: Luctantem contrâ, præter Animi solertiam, Corporis robur, & Generosam Audaciam, nihil quo præmuniatur, aut ad pugnam paratur in promptu habere posse. Quæ ipse agat non edoctus antea, sed è re discat natâ oportet. Ipsa enim Pugna ansam præbet, ictum vel effugiendo fallendi, vel ferendo fortiter perseverandi, & utrinque & technas & Vires adversarii reddendi irritas. Huic non multum est abimile, quod à D' Paulo accepimus, monente, quod *Christiculis lucta sit non adversus carnem & sanguinem, sed adversus Imperia & Potestates, adversus Mundi hujus Principes, & Spirituales malitias, quæ sunt in sublimi*.

§ 63. D'Acerio lxv. *Πᾶσα ψυχὴ ἀκρὸς εἰς τὴν ἀληθείαν*. | Et hoc verissimum sæpius inculcat Plato. Nemo hominum ignorat volens. Sed vitio in servitutem additi, & cæco abrepti imperu, *Malum quod nolumus, facimus sæpenumerò*. Infelices scilicet, & malum esse nescii. Rom. vii. *Bonum autem quod volumus non facimus*, nihil nempe minus quàm Bonum rati. Ità enim de hac re edisserit D. Paulus; qui etiam Sanctis Jesu Christi Sermionibus concedere recusantes, non *Superbos tantum & turgentes, sed & Ignaros, & nihil Sciētes notat*, 1 Tim. v. 4. Timotheum autem, ut se gerat erga homines istiusmodi, plurimum interesse a libi monet. Cum *Servum Domini placidum esse oporteat, aptum ad docendum tolerantem malos, cum lenitate corripientem eos qui resistunt veritati*, experturum scilicet, num illis aliquando daturus sit Deus respicientiam ad cognitionem veritatis, 2 Tim. ii. 24, 25.

§ 64. D'Acerio lxvi. *Ὅπου ἐν πνι τέτων συ-σπρεσῆς λέγει ἐαυτῷ. ὅτι πῶς ἐνδίδως*. | Vide sis, Lector, quantum in illis subit salis. Perinde enim est ac si dixisset, *Fateare tandem velim, te tuâ ipsius opinione victum succumbere*. Hominum autem cum

neminem reperias ridiculum adeo atque mollem, quem ista haud pudeat de se predicare, illos mordet, qui verbis quidem multum ab his diversa, re autem verâ eadem planè se passos agnoscunt.

§ 66. D'Acerio lxviii. *Πόθεν ἴσμεν ἐ Τηλαύγης, seu Τηλαύγης Σακερῆτης, &c.* | En tibi Capitulum verè Aureum! in quo animi Magnitudinem, & Hominis Perfectionem ad vivum depictam conspiciere liceat, ut Allucinationi hâc in causâ nihil amplius sit loci. Qui igitur se Magnos haberi cupiunt, hoc se metiantur modulo par est, justo quidem illo, & ab omni adulatione perquam alieno. Hinc tandem facillè constabit, jure illam merito existimationem adepti sint necne, quam tamen ut ne promereatur, & adipiscatur hominum quilibet, per se flet unum necesse est.

Ibid. *Τηλαύγης, sive Τηλαύγης*. | *Qu'il avoit plus de vertu, que Telauges*. Num Telauge fuerit præstantior Socrates. Ita vertit D'Acerius, quo ductus argumento sequentia docebunt. Ægidius (inquit) Menagius, cujus felicissimis lucubrationibus plurimum debent humaniores Literæ, in suis ad Drogenem Laertium Observationibus, locum hunc mihi videretur Apolline secundo satis emandâsse. Is enim Adjectivum *Telauges* vulgo putatum, pro Nomine habuit proprio. Quæ quidem Emendatio eò pluris apud nos esse debet, quodd Illi primo quem sciam Omnium, quotquot Antonino operam dederunt suam, mendi aliquid hic loci delituisse suboluit. *Telauges* autem iste Philosophus ab infimâ erat classe, de quo Dialogum quendam composuit Æschines, *Telaugis* nomine insignitum: Ejusmodi tamen, ut Elogii habendus sit an Satyræ potius loco, haud injuriâ ambigi possit. Hujus etiam meminere & Athenæus, & Libellus iste, qui Demetrio Phalereo adscribi vulgò solet.

Ibid. *Μηδὲ μὲρ δουλῶν πρὸς ἀγροῖα*. | Alienæ tum demum assentamur, imò & inservimus planè insectiæ, quoties præ nimis anxio hominum cuiquam vel placendi studio, vel metu displicendi, officium prodimus, & menti nostræ vim illatam patimur; quoties etiam Rerum humanarum momentis ducti, & Veritatis gnari, *illam tamen in Iniquitate*, uti loquitur D. Paulus, *detinemus*, Rom. i. 18.

§ 67. D'Acerio lxix. *Ἡ φύσις ἐχ' ἕως συν-κρίσεως, &c.* | Nam quo tandem fieri potuit pacto, ut res Incorporeæ cum Corporeis & Materialibus mixtæ coalescerent unâ? En itaque, quod nobis omnium maximè mirum esse debuit; Animam ita per corpus omne diffusam, ut ne ullum ei terminum hic vel illic circumscribas loci, sed Numinis ad instar præsentem ubique, permeantem, & vivificantem quicquid hujus est molis. Hujusmodi verò Abstractiones cum insolentes nobis sint nimis

nimis, adeò non (uti debuit) sapius & familiariter iteramus, ut vix deum ista posse animum inducamus credere.

Ibid. D'Acerio lxx. *Λίαν ἐνδέχεται θεῖον ἀνδρὶ γινώσκῃ, καὶ ὅσοι μὴ δέοντες γινώσκουσιν* | Auscultes velim Lector, Auribus Animoque pariter attentissimis. Antoninus Opinioni vulgo receptæ se fortiter opponit, quæ rumore cumprimis multo, splendore etiam & gloriâ haud vulgari, opus esse existimat, ad virum cæteris præstantiorem & verè Magnum constituendum. Potest enim, (inquit Marcus) dignus esse qui suspiciatur, etiam si vel plebi antecellendi non sit manifestus. Error autem iste quantum abhorreat à vero, Imperator Sapiens fatetur lubens. Quin & Viros Vitæ Divinæ proximè æmulos præ cæteris latuisse complusculos notissimum est. Sed quid Homines dicam, cum & ipsum de industriâ latuisse Deum, qui Dominus Jesus quâ suam instituerit vitam ratione animadvertunt, universi nôrunt. Accedit, quòd Athenis etiam in mediâ illâ Altarium & Superstitionum turbâ, ne ullam quidem Vero Devoram Deo reperit D. Paulus, præter Aram illam Unam Deo Ignoto adscriptam, *Actor* xvii.

Ibid. D'Acerio lxxi. *Μὰ θεὸν ἀπῆλπισας διαλεκτικός καὶ φυσικός ἐστίν, διὰ τὸ τοῦ ἀπογνῶς καὶ ἐλπίσσεως* | Nihil est quod nos pudeat, illis quæ nostrâ non sunt in potestate caruisse. Quæ verò in promptu posuit, & cordibus quasi nostris inseruit Deus, horum si nos patimur indigos & expertes vivere, id jure & probro vertendum est & vitio. Ea tamen est & Cæcitas hominum & pervicacia, ut his Parvi pensis ista intereâ loci maximo habeantur pretio. Quòd minùs esse debet mirum, si quæ homines perperam præ cæteris sibi eligunt, in gravissimum illis haud rarò cesserint incommodum.

§ 68. D'Acerio lxxii. *Ἀβελόως διαζήσαι, &c.* — *Καὶ πάλιν καταβοῶσιν ἄπαντα βέλονται* | Opinione istam passim irrideri notum est nimis, nec immeritò sanè; Cum quicquid olim Animæ in se suosque Affectus Juris erat & Imperii, id omne pessundedit vitiatâ Naturæ labes, neutiquam nisi Gratiae uniùs ope redintegrandum. Iste tamen Articulus & ferendis infortuniis utilis esse potest, & elegantis atque acumine egregius optimo jure haberi.

Ibid. *Τέχνης ἀνθρώπου ἢ Θεοῦ* | Istud ἢ vim disjunctivâ hic loci obtinerenullus existimat, quocirca *De l'homme, & de Dieu Artis Humana & Divina* vertendum duxit D'Acerius: Id Antoninum velle ratus, quòd hoc etiam Deo cum Homini bus conveniat, ut Bonis Virtutis (si ita loqui fas

sit) Operibus, tanquam Arti cuidam, & vitæ Institutò utrisque communi, & Ille & Isti incumbant sedulò. Hoc, alibi fufius enarratum licet, & Ideam in paucissimis sublimem non laudare nequeo.

§ 69. D'Acerio lxxiii. *Μήτε σφύζειν, μήτε νάρκην* | Festinatio nimirum vel Invidi, vel Temerarii & Præcipitis indicium est Animi; Torpor itidem Ignavi & parum Cogitantis. Vide Lector, si libet, & per otium licet, quæ nos ad istos Horatii Versiculos, *Epist.* 2. *Lib.* 1.

— *Quod si cessas, aut strenuus anteis*

Nec tardum opperier, nec præcedentibus insto.

Modus utique inter Temeritatem & Oscitantiam servandus, & ad virtutem contententibus, nec concitato nimis, nec inertis, sed cauto, sed firmo, sed assiduo gradu incedendum est.

§ 72. D'Acerio lxxvi. *Ὁ ἀνὴρ λογικὸς, &c.* | Observatio usquequaque egregia. Animus enim ad ampliora natus quicquid nec fuit simile est, nec publicæ Societati utile, id omne, quippe quod angustum nimis & jejunum, neglectui habendum sibi & fastidio, meritò existimat. Quod si Animos gens omnis humana sic inducerent suos, Proh! quantum curarum inanum, quæ jam felicitos nos habent & impeditos, hæc una Cogitatio prorsus amandaret?

§ 73. D'Acerio lxxvii. *Ὅπου οὐ εὖ πεποινηκός ἦς, καὶ ἄλλος εὖ πεποιθὼς, πῶς ἐν ζήτεις τεύχῃ* | Recte Ille, at Nobis inelyta magis affulsit spes. Nec enim ob Conscientiam Boni operis tantum, & ingentem inde profecturam animi voluptatem, ut læti & alacres benefaciamus par est; sed & illâ etiam fiduciâ freti, Deum, quod pollicitus est, abundè liberaturum fidem; Illorum nempe, quæ in occulto fecerimus, præmium se nobis affatim in propatulo redditurum, *Matth.* vi. 4.

§ 74. D'Acerio lxxviii. *Οὐδὲς χέμεν ἀφελῆς ἰδὼς ἀφελὴν δὲ πρᾶξαι καὶ φύσιν* | Verum illud & ad rem, ut nihil supra. Univerſa etenim compagi, cujus & Nos partes sumus, quoties confusimus bene, in nostrum id ut ne recidat Commòdum neutiquam fieri potest. Hinc utique Sacra Litera ista appositè perquam connectunt simul, *Bene agere, & eadem operâ Divites fieri in Bonis Operibus*, jubendo, 1 *Tim.* vi. 18. Rectè itaque Clemens Alexandrinus, & Accipientes dare Beneficium, & Dantes accipere monuit. Sed inter hominum innumeros ad Rem faciendam heu! nimium attentos; (Rem aliunde, imo quocunque modo faciendam,) quàm paucissimos reperias, qui ut hoc demum ditescant pacto diligentem intendant operam.

In Librum Octavum.

§ 1.

Αὐτὸ τοῦτο τὸ ἀκάνθιστον. | Exi-
stimationem, quam ob Philoso-
phiæ studium adeptus erat, an-
cipitem nimis & periculosam
jure merito suspicatur Antoni-
nus. Aurem enim si Philautiæ
insufurranti accommodasset facilem, in fastum atq;
Arrogantiam quàm proclive illi fuisset incidere?
Vitium, omnibus quidem quantum uspiam est
hominum incommodum & grave, Principibus
verò præ cæteris exitiosum. Hunc igitur quò
minùs in scopulum impingeret, viâ ab illis
qui naufragium facere solent oppositâ planè, iter
instituit solertissimus Gubernator. Quæ nempe de
seipsis sciunt verissima, sed scitu minùs forsan ju-
cunda, Ista Alii ut animum quantum poterit ce-
lentur suum, ne cogitantibus ægritudinem affe-
rant, solliciti cavent; proximos utique fallere haud
contenti, nisi in fucos & Sibi faciendos ingentem
impendant operam. Marcus contrâ, Philosophus
ut is merito habeatur, æquum esse negat; ut sit
autem reverâ Philosophus ne ullo prorsus fieri
posse modo faretur. Siquidem his tantum is jure
debetur honos, qui totum vitæ spatium, & omne
animi studium in unam erogat Virtutem. Quæ
cum Otiosis contingant solis, ipsum utique à Phi-
losophiâ perquam abesse procul, ad quam seriùs
quàm par erat animum adjecerat suum; & ex quo
adjecisset gravissima Reipublicæ Negotia, & nun-
quam non importunæ curæ, ab illo invitum ab-
straxissent studio, & quò minùs ad istam adspirare
laudem possit, etiamdum pergant prohibere. Hanc
itaque aliis, quibus eam promereri vacaverit, con-
cedendum potius; Contemplationes operosiores,
quæ hominem sibi vindicant integrum amandan-
dum procul statuit; Sarcinam ut ita tandem in
brevius compendium colligeret, & quod per oti-
um possit id saltem effectum daret. Naturæ, sci-
licet, & rectæ Rationi obsequendo, affectus sub ju-
gum animo mittendò, Bonum agendo quàm pote-
rit strenuè, Malum religiosissime devitando, Di-
vinæ denique Voluntati in omnibus se suæque per-
mittendo. Is etenim veræ Philosophiæ finis est ul-
timus, & nostri cuilibet, præ animi Impotentia
modo ne defuerimus officio, demum assequendus.
En tibi, Lector, quo redeat hujus Capituli Sum-
ma. Egregium fat scio agnoscis, fac sis tibi præ-
stes & Utile. Nam nec parum se profecisse sciat,

quisquis Antonini exemplo edoctus, se penitus
perspectum habere, & sibi haud iniquus Judex,
rectam de Virtutibus & Vitiis, Dotibus & Defe-
ctibus animi sui, sententiam dicere poterit.

Ibid. Περὶ ἑαυτοῦ γὰρ οὐδὲ πόσι πλανῆδεις. | Ha-
bet & Salomonem in Ecclesiaste suo hoc iridem
consistentem. Felicitatem verò si tanto quæsitam
impendio & labore Reges & Potentissimi & Sapi-
entissimi non erant assequendo, Ubinam tandem
loci Idiotæ, quibus angustior multò & Mens &
Res est, id se Thesauri reperturos speraverint?

Ibid. Οὐκ ἐν Συλλογισμοῖς. | Nam quo potuit
hoc fieri pacto? Syllogismus, (Ars nempe ratio-
cinandi omnis) non est ipse Finis, sed Mediis tan-
tùm annumerandus, quibus ad finem contenditur.
In illo igitur, ut summum Bonum ponatur, imò
ut in illo quis positum existimet, adeo est à ratione
alienum, ut nihil magis. Atque isthoc sane ad
vanitatem Sciorum redarguendam, haud indig-
num judicavi, quod hic obiter monerem.

§ 2. Καθ' ἑαυτὸν πρᾶξι ἐξάτα σπαντὸν, πῶς
μοι αὐτῇ ἔχει; | Huic si ut par est obtemperatum
esset Regulæ, Honores & Famam ambientium va-
nis simul & sollicitis conatibus aliquis saltem po-
neretur Modus. Heus etenim; quò festinas Bone
Vir? aut quid illud est rei, cui vehementer adeo
contentione inhias? Quod enim jam agis, si ho-
minis sit Liberi & Sapientis Officium, nihil in eo
desideratur ultra: Quorsum igitur Operis Boni
Conscientiâ haud contentus, inanem tibi Laudis
umbram, & popularem admirationem mercedis
loco quæras?

Ibid. Ἰσχύμι Θεῷ. | Bona facere indefinen-
ter suæ Naturæ vi, & Malum in se admittere non
posse, Deo competunt soli, & semper. Hominum
autem quisquis huic Universæ Virtutis legi obse-
quitur, ad Dei exemplum animum is moresque
componit suos. Id unum atque idem agit, sed co-
natu minùs felici: Eodem tendit loci, sed secu-
tus longè, & passibus infinitum quantum haud æ-
quis. His enim geminum quid Antoninum &
antehac submonuisse memini, ubi Sapientem eâ-
dem cum Deo in arte versatum depinxerat.

§ 3. Ἀλέξανδρος δὲ καὶ Γαῖος, καὶ Πομπη-
ὸς καὶ Διογένης καὶ Ἡράκλειτος, καὶ Σωκράτης; |
Articulus is Magnorum titulos nimium quantum
minuit deprimitque, dum Imperatorum quos un-
quam viderat hominum vita Invidiosissimos Celeber-
rimosque,

rimosque, Philosophorum Ternioni plerisque olim habitorem ludibrio & despiciatui, non componere solum, sed & postputare nullus dubitat. Quin & illud etiam, si rationes rectè subducantur, de regali Gloriâ haud parum detrachere censendum, quòd hanc sententiam haud aliquis de infimâ tulerit plebe, sed Antoninus ipse Imperator Maximus, cui cognita adeò est, & penitus perspecta Causa, ut ad alium quemvis Judicem nefas sit provocare.

§ 5. Ἀνυποκρίτως. | Principibus id perquam est familiare, ut ad dissimulandum ingeniosissimi ad omnia se tempora atque ingenia comparent, nec quo sint in quenquam animo certis patefaciant indicii. Haud inficite Calchas in Iliad. primo.

Κρείσσον γὰρ βασιλῆϊς ὅτε χρώσται ἀνδρὶ χρεῖν
Εἴτ' ὅρ γὰρ τε χέλον γὰρ καὶ αὐτῆμας καὶ ἀπὲρ
Ἄλλα γὰρ καὶ κατόπισθεν ἔχει κότον ὄρεα τελευτῇ
Ἐνσῆθ' αὖτις ἐοῖσιν.

Rex etenim seivam ad tempus si decoquat iram,
Fortior, at memori manet atrox mente simulas,
Gestitque ingentem miseris infligere cladem.

§ 6. Τὰ ὧδε ὄψα καὶ μεταπένει. | Ad Naturam usque adeò haud ineptè transtuleris, quod Fortunæ olim adscripserat Horatius,

Hinc apicem rapax

Fortuna cum splendore acuto

Sustulit, hic posuisse gaudet. Od. xxxiv. Lib. I.

§ 20. Καταφρονέω ἢ καὶ πεπωκόη. | Hoc inter Imaginem & Rem cui componitur permagnum interest, quòd sapius desleat Pila, & præter mittentis mentem decidat; Nobis autem Omnia ex animo disponentis eveniunt, nec nisi divino in terram delapsi sumus Consilio.

§ 21. D'Acer. xxii. Οὐδὲ αὐτὸς πεῖ εἰαυτοῦ. | Haud inficetur isthoc. Ex illis, qui Encomiis nos cumulant amplissimis, vix unum & alterum reperiatis, qui sibi vel constet, vel fidem habeat: Animum adeò aut in horas mutant, aut in nos simulant pronom, ad unum ferè omnes. Laudes utique, quibus se invicem plerique cohonestare solent, consistat prorsus sunt, & dedita operâ excogitata. Sive ut in eo ne videantur deficere, quod Decori & Urbanitatis ratio postulat; sive adulationi turpissimæ, quæ jam ubique locorum inolevit, ut ipsi etiam gerant morem; seu denique, quoniam de illis, quos prolixè adeo demereri student, falsâ honoris atque officii specie lactatis aliquid se sperent Commodi capruros. Ista recoiens, laudem & magnopere ne expetat Animus, aut adipiscendæ incumbat totus, quin & ob adeptam ne tibi turgat, aut sese efferat insolentior, mirum nō valent efficere.

§ 22. D'Acer. xxiv. Διχῶς ταῦτα πάχει. | Sese pro More alloquitur, nupero quodam commotus infortunio. Id jure fatetur obvenisse, quo

morâ inhonestæ, animique ignavi lueret Supplicium. Melius utique cum illo actum esset, si nihil cunctatus strenuam virtuti navasset operam, idque egisset unum, ut Vir Bonus, & in omni quantum poterat genere perfectior, indies evaderet. Illud cum voluit minus, hoc quicquid erat Incommodi calcaris loco adhibitum; sive ut inerti acceleraret gradum, sive ut modicis contentum Virtutum incrementis ad majora tentanda stimularet, moneretque in hoc semper progrediendum Studio, & mediocritatem otiosam semper dampnandam. Nam & huc facit illud D. Hieronymi notissimum. *Perfectum esse nolle, delinquere est.*

§ 25. D'Acer. xxvii. Ἀκύλλα Ὀυῖον. | Lucillam dicit, filiam nempe suam, quam Imperatori Vero nuptum ipse collocaverat. Jam verò, plurima, quæ inter has Animadversiones occurrunt, ab Antonino jam annis grandiori, & Vitæ spatio prope decurso, conscripta, sunt quidem alia quæ non obscurè innuant; sed locus isthic per se manifestò satis evincit.

Ibid. En tibi Iter, quod Virorum, etiam famâ celeberrimorum, Nomina ad oblivionem affectare solent. Memoriâ exolescunt paulatim, donec tandem in meras devertant fabulas, quibus nec fidem habeant posteris, nec operæ ducturi sint pretium perlegendis incumbere.

§ 26. D'Acer. xxviii. Εὐφροσύνη ἀνδρώπῳ ποῖον τὰ ἴδια ἀνδρώπῳ. | Si vis igitur quidnam Hominis sis, dignoscere, brevi id fieri poterit compendio. Hoc scilicet Examine accuratius instituto, num illam ab Antonino laudatam, an non huic potius contrariam percipere voluptatem gestias; & harum in utrâ summam vivendi felicitatem colloces.

§ 28. D'Acer. xxx. Πᾶσα γὰρ κείσῃ, καὶ δρῶν, καὶ ὀρεξίς, καὶ ἐκκλίσις ἔρδον. | Vera quidem sunt ista, si ad literam & sensu abstractiori accipias; sed longè jam secus nobiscum agitur. Ex quo enim Peccato in Servitute se genus addixit humanum, adeò non rerum Externarum potiti sumus imperio, ut ne Internæ quidem sint nostri penitus arbitrii. Nec igitur, quin Externæ vim inferant affectibus, atque animi tranquillitatem in ultimum subinde discrimen adigant, prohibere possumus.

§ 30. D'Acer. xxxii. Λαλεῖν καὶ ἐν συγχλήτῳ καὶ πένει πένει, &c. | Ornatum dicendi genus Stoicorum familia nullius omnino duxit pretii; Socratem nimirum secuta, qui id non solum est aspernatus, sed ne ferendum quidem existimabat. Istud genus ornatum dico, quod id unum curat, culta ut sit inprimis & compta oratio, aures animosque audientium suis illecebris quò capret oblectetque magis. Quæ quidem Venustas elaborata adeò atque exquisita, ut quod res est dicam, à depravato hominum

hominum more atque ingenio profecta est omnis. Si etenim ii essemus, quibus esse nobis decuit, id demum ageremus, Veritas ut se nudam nobis & genuinam daret; & de furtivis coloribus parum solliciti, in argumentis essemus toti; Auditores vero quod attinet, hoc uno contenti, ut nec fucum illis, nec stomachum aut nauseam faciamus; Voluptatem interea loci, quæ magno sapius illorum percipitur damno, dedita potius operâ commovere detrectantes. En Sermonem verè virilem, quem Antoninus *Sanum*, quem Socrates *Animorum Medicum* haud injuriâ nuncupandum censuit. Sed nobis in sequiorem partem omnia. Animis auditorum non tam instituendis, quam ducendis, opera intenditur. Cui & ipsi etiam audientes vicissim famulantur fraudi, non tam Veritatis, ut sapientiores fiant, quàm Verborum elegantia, ut vanâ lactentur voluptate, avidi. Quin Scientiam Arithmeticam & Geometricam, si quid affectibus illic nostris reliquum esset loci (quibus in Vero & falso dijudicando restat plurimum,) dudum nil dubito nobis turpissime vitiatam dedissemus; nec vel ipsæ Quantitatis & Numeri rationes humano generi mansissent integræ.

§ 35. D'Acer. xxxvii. *Ὅτις τις ἄλλος δωδμήεις ἔχουσι καὶ λογικὴν χάριν ὄντων*, &c. | Egregium illud; Deum nobis facultates suas ferè omnes impertitum, Naturam scilicet Spiritualem, Vitam Immortalem, aliasque præterea complures; (Quamquam nec illud ferè abs re adjecit, cum nec eandem Divinam Essentiam, aut immensas donaverit Perfectiones) Sed hæc cum primis utilem & verè nobilem indulgit prærogativam, quæ nostræ renituntur virtuti, in ejus ut usum atque commodum circumvertere valeamus omnia: Eò utique Opt. Max. Deo simillimi, qui etiam Pessima novit Benevertere; quæque Voluntati ejus videntur ob stare maximè, ita tandem in Fatis disponere, ut ad id quidem quod voluit feliciter & citius expedientum, haud parum conferant momenti.

§ 36. D'Acer. xxxviii. *Τὸ πρῶτον κατὰ μικρὸν ἐστὶν* | Præsens enim in hoc temporis puncto continetur. Nobis quidem Magnum quid aut reformidandum idèò visum, quia non seorsim, sed cum Præterito & Futuro conjunctum cogitetur, & alienâ mo'e turgescat.

§ 37. D'Acer. xxxix. *Μὴν νῦν ὁδὸν ἀγνοῦν τῇ τῷ κελὶ παρὰ Πανδία ἢ Πέρση*, &c. | "De Textu emendando Gatakerus, de Re ipsâ quæ sequuntur D'Acerius". Inter Honores Regibus vitâ functis delatos, is est in primis habitus, quòd Amici & Familiares ad horum tumulos concederent frequentes, noctes illic diesque contrerent, & in lachrymas effusi Principem demortuum, & fortem deplorarent suam. Studium id genus inutile, & Superstitiosum nimis cultum, norat hic

loci Antoninus. Id autem præsertim in animo habuit, istos honores magni pendere, & ob illos olim defunctis persolvendos efferre sese interea, ut quàm ineptum atque absurdum sit Principes commonefaceret. Nec enim illos quæ ad tumulum fiunt sensuros; ut possent autem sentire, & nimium quantam inde percipere voluptatem, at Quidnam obsecro hominum sunt, qui mortuos tanto prosequuntur Studio? Nonne & ipsi mox morituri; qui nec istis erunt brevî persolvendis amplius? Quocunque igitur te veritas, rem vides speciosam forsân, sed miseram reverâ, & vanam prorsus. Hæc, quantum ego conjicio, voluit Marcus in Articulo cum primis venusto.

§ 38. D'Acer. xl. *Εἰ δὴ αὖτις ἐξὸ βλεπῆν*. | Plurimi ubique ferè occurrunt, qui acuminis sibi laudem, & ingenium minimè vulgare vindicant; seipsos interim hoc demum pacto gravissimâ affectos contumeliâ nescii. Cui autem acuminis istud cedit Bono, aut quî tandem judicandi, ut peritis decet, se præbent manifestos? utinam sane ista se haud ita compararent Ingenia, ut, cum in hac Acuminis sui existimatione hallucinentur maximè, tum demum & excusatissimos homines & felicissimos dixeris.

§ 41. D'Acer. xliii. *Ὅτις ἦνται σφαῖρες, κυκλοτερὲς μένει*. | Geminum huic apud Horatium videre est, cujus Vir sapiens & Liber perhibetur
— In seipso totus ceres atque rotundus,

Externi ne quid valeat per lævè morari.

Serm. Lib. ii. Sat. vii.

§ 42. D'Acer. xlv. *Ὅχι εἰμὶ ἀξίος ἑμαυτὸν λυπεῖν*. | Articulus Verbis quidem exiguus, Sensus autem prægnantissimus: Itâ mirum nî seipsum alloquitur Marcus, male de se meritis succensens, aut difficili quodam implicatus negotio, cum animi impetum vix adhuc esset sustinendo. Nos itidem simili laborantes morbo ægritudinem pari ratione levare fas est. Adeon' esse insanum quenquam aut vecordem, ut dum cæteris omnibus obsequi studet sedulus, sibi durus uni, animum excruciet suum; & suis ex incommodis aliena quærat commoda!

§ 43. D'Acer. xlv. *Τὸ πρῶτον ἰδὲ τὸν χρόνον σταυρὸν χρεῖται*. | Id monet jam Marcus, quòd olim sibi præcatus est Horatius

— Ne fluitas dubia spe pendulus hora.

Lib. i. Epist. xviii.

Sed quod unum potuit, sibi extemplo largiatur, Bono, dum in manibus est, fruendo. Hominum enim plerique, ut est inscitia, quæ adsunt pro istis quæ nondum sunt prorsus scientes prudentes commutare non gravantur.

Ibid *Ὁὐ λογίζονται ὅτι ἄλλοι τοῖς αὐτοῖς μάλλιστον ἐκείνοι ἐσσι, οἳ εἰσὶν ἔτι ἐς βαρύνειν*. | Argumentatio subtilior sane paulò, sed solikis nihilominus
[g]
rationum

rationum fundamentis innixa. Rem enim si quis æquâ perpendat lance, animo nimirum à Cupiditate, & Commodi ratione libero, quâ tandem te turpius illudum dederis, quàm si famam & plausus populares affectes, rumusculos præsertim posthumos, si quàm poteris vehementissimò aucupere Studio. Nonne Homines unde ista tibi polliceris, & ignoti sunt, & nondum in lucem editi, tum & imperiti, & nihili prorsus, quos si nôsse tibi contigisset, nec tute æstimare, nedum sufferre posses? Infandum quantum hoc à rectâ ratione abhorreat, & quod vel secum adeo pugnet, ut rem omnium absurdissimam nec verbis expedire, nec cogitatione assequi hominum quiscquam valeat.

S 45, D'Acer. xlviii. Ἀγα τὸ τοῦ ἀξίον, ἵνα δὲ αὐτὸ περὶ μὲν ἔχῃ ψυχῇ. | Siquis adeo esset semper compos sui, ut de singulis examen illud accuratius instituere posset, nihil apud nos tanti futurum arbitror, ob quod mens nostra se habeat malè. Pluris enim hoc est externa facere, quorum vel quæ maxima, vel quæ gravissima vulgò existimari solent; quoties nobis obtingunt, si animus ignavio paulò cedat locum, atque herbam porrigat, jure quidem merito rogemus indignabundi

Cui tantum de Te licuit?

S 47, D'Acer. l. Ἀνδρὶ ἐν ἐκ τῶ ζῆν εὐνοίας, ἢ καὶ ὁ ἐπερχὼν ἀποδίδωκε, &c. | En quod illis reponas, qui se solent in risum vertere, cum isto vehementioris animi Impetûs proposito, Nec vivere mihi est cordi, id ne fiat. Excedas igitur è vitâ, sed æquo fac excedas animo, eodem utique quo, si omnia ex voto processissent, esses usus. Quod postea adjecit, Virò vel Christiano dignissimum est. Hanc Antonini mentem fuisse nullus dubito, quam tamen Interpretes minùs assecuti locum nobis fœdè mutilatum dederunt. Id quod idoneis etiam argumentis evincere nobis esset in promptu, si Criticam in præsens provinciam ornandam suscepissemus.

S 50, D'Acer. liii. Σίμων πικρὸς δόξας. Βάτις ἐν τῇ ὁδῷ. ἔκκλιον. | Id Antonino erat curæ, ut in illorum ne impingeret insectiam, qui omnia, quorum Commoditates ipsi non habent compertas, damnare confestim nulli dubitant, Quamobrem ista in mundo? rogitantes. Jam verò ne tempus in eo tereret, ut cui quodque Bono sit, ostendat; quod & sibi operosum nimis, & Lectori gravissimo fuisset tædio, satis id habuit monstrare; Quod, quæ nobis aut incommoda videntur sæpius, aut supervacua, naturæ tamen ex usu esse maximo; Eamque his instructam, illa demum in lucem proficere, quorum & elegantiam meritò demiramur, & utilitatem inde haud mediocrem percipimus. Scitum sane habes Articulum, Viro & Probo imprimis & Philosopho undique consentaneum.

Ibid. Ἀρχήται ἐν καὶ χάραξ τῇ αὐτῆς, καὶ τέρχην τῇ

ἰσθ. | Pulchrè dictum. Natura scilicet in & per Materiam operatur solam. Artificis utique locum nata; Formæ igitur tantum illius ab arbitrio pendet; Materiam igitur si dempseris, rerum ne minimam quidem effingere valet Natura. Hinc ergo Dei & Naturæ vires inter se quodammodo discernere discas; & aliqualem saltem, minùs perfectam licet, Mundi de nihilo creati Ideam animo concipere. Dei id opificium unius esse potuisse, citrà, & suprà naturam agentis; vel hoc Capitulum efficiet. Sed ista quæ captum exuperant nostrum, satius est ut Fidei deputentur omnia.

S 52, D'Acerio lvi. Ὁ μὲν καὶ εἰδὼς ὅτι ἐστὶ κόσμος, καὶ οὐδὲν ὄντα ἔσθην. | Quenquamne hominum rudem adeo & vecordem esse, ut an Mundum sit nesciat! Elementa scilicet, Terra, Cælum, cæteraque quibus compages hæc pulcherrima conficitur sensus fugere non possunt. Sed longè aliud voluit Antoninus. Scit nempe Mundum esse Is unus, qui, Unde fuerit, à Quo formatus olim ac dispositus, Cui denique sit etiamdum curæ, nec non & Quo communi partes ejus connectantur vinculo, Quem denique in hoc universo locum is ipse sortitus fuerit, & ad Quid operis à Naturâ constitutur, capit cogitare. Duplex enim ista notitia, quâ & Mundum noscis & Teipsum, ita coheret simul, ut hac parte demptâ, illius etiam ut expers sis necesse est. Venusta quidem illa, & fani consilii plena.

Ibid. Τὸς ἐν παλαιῇ σὺν ὁ τὸν σὺν κερταύτων ἑπιμαύον, &c. | An quisquam est Lectorum, qui dum antecessus inhæreret, eo demum perventurum speraverit Antoninum? Conclusionem improvisam forsân, sed quâ nihil aut solidum magis, aut acutum dixeris. Nam nec vulgari sæpe aliàs usus artificio, hanc quasi Sibi peculiarem is laudem vindicat, ejusmodi Veritates notissimis exculpendi principiis, quas procul à conspectu latitantes nonnisi ocularissimus quisque cogitando assequi potuisset.

S 54, D'Acer. lviii. Μηκέτι μόνον συμπαῖν τῷ σελήνῳ ἀρετῇ, ἀλλὰ καὶ συμπαῖν τῷ αἰθέρι. πᾶντα νοσῶν. | Habet etiam & Suum Anima humana Cælum natale, purum illud inprimis, & morbis ejus magis aptum levandis, quàm quod solent corporibus ægrotis præscribere Medici. Et nobiscum sane ætum esset optime, si ægris ad illud pari confugeretur Studio, quo de salute anxii ad hoc maturare satagunt.

S 55, D'Acer. lix. Γενικὸς καὶ ἡ κακία εἶναι βλάπτει τὸν κόσμον. | Malitia ut Mundo obit generatim, fieri neutiquam potest; quippe quæ per se ne existit quidem, naturam Accidentis tantum nata, & proinde Animæ dum adhæreat nostræ, illam unam Malo afficit. Quin & ipsa eò tantum usque afficitur malo Anima, donec istam expuere. Misericiam,

Miseriam, & periculo expedire sese præ Ignaviâ aut Impotentia cessaverit suâ. Hujus autem Articuli veritatem evicit Epictetus, & rei Imagine ad vivum depictâ rem illustravit. *Ἐπεὶ αὐτοῦς (φύσιν) ἡ φύσις οὐκ ἐστὶν ἡ ἀποτυχία, ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ φύσις οὐκ ἔστιν ἡ ἀποτυχία.*

Enchir. cap.

xxxiv.

Quæmadmodum (inquit) aberrandi causâ meta non ponitur, sic nec Mali Natura in

Mundo existit. Cujus Argumenti vis huc demum recidit. Posito, quod Malum reverâ existat, sequeretur, metâ id vicem nancisci, apud istos qui in se ultrò admittunt; sed Contrarium liquet; id nempe quotquot uspiam sunt hominum summo conari Studio, ut Malum devitent. Nemo est enim, qui Malum sibi vult, aut animum ad malè agendum qui deditâ instituit operâ. Istud igitur quoties quemvis affectare contingat, non id est Malum quâ Malum animo amplecti, sed Malum sub falsâ Boni specie latitans. Meta utique, ad quam intereâ loci contenditur, nonnisi illud speciosum est & falsò creditum Bonum. Hæc igitur cum ita se habeant, (quæ quâ ita habeant sese dubio non est locus) si Malum omnino existeret, eò demum existere dixerimus, quòd illud homines defugerent. Quod tantundem est, ac si idcirco dixeris existere, ut ne existat prorsus. Eò etenim tandem ut deveniatur necesse est, & in istud impingas ineptiæ omnium absurdissimæ, Metam idèò poni, ne Metâ sit loco. Oculos scilicet animosque de præmio decertantium, ne ad se attrahat; quòd si forsân attraxerit, at hoc idcirco fieri tantum, non quòd attingant demum, sed ab isto ut quam poterunt longissimè aberrant scopo.

§ 56. D'Acer. lx. *Τὸ ἐμὸν ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν ἀναγκαστικὸν ἐστὶν ἀδιαφορεῖν ἐν, &c.* | Liberum Arbitrium, cujus ope vel ad bonum se, vel ad malum comparent, omnibus ex æquo distributa est Natura. Ad hoc autem vel illud eligendum nihilo magis ex eo definitur animus meus, quòd vicinus jam idem elegerit. Vis enim ista esset & necessitas, cui cum Arbitrii Libertate nequaquam convenire poterit. Hinc sequitur, Alium quemlibet, Vir Bonus, aut Malus, Fælix aut Infelix ut ipse sim, neutiquam posse præstare. Ab illius sane monitis & Exemplo mihi profici poterit plurimum; sive his edoctus ad Bona me sentiam stimulaturn acrius; sive, si is minus rectè vixerit, quæ in illius vitâ displicent, ut in meâ emendanda curem sedulo; Potest etiam fieri, ut alieni tactus vitii contagio, ad illius facinora evadam audacior; Atquæ Mores meos nec in melius hoc pacto, nec in deterius mutare queam, quin ipse propriæ voluntatis assensum præbuerim prius. Nihil est utique quod alios incusemus, aut vicem doleamus nostram; quorsum enim tristes incassum jactentur querimonie, cum, ut Seneca rectè monet, *Bono lo-*

co res humane sunt, quòd nemo nisi vitio suo miser est.

§ 57. D'Acer. lxi. *Ὁ Ἥλιος ἀποκαλύπτει τὸ καλὸν καὶ τὸ κακὸν, ὅτι ἡ φύσις οὐκ ἔστιν ἡ ἀποτυχία.* | Antoninus hic loci, Imagine perquam eleganti adhibita, Animæ nobis naturam, & operandi morem delineat; sua quæ debeat obire munia, & alios ad Sapientiam instituere, luculenter ejusdem imaginis ope docet. Soli utique similis illa, qui dum objecta sibi corpora illustrat, suo nativo lumine, nec ista impertit, nec seipsum spoliât. Lucem diffundit quidem, aeris quaque versum ambientis ministerio usus, sed quicquid interim de proprio est, id omne sibi integrum asservat. Radii etiam solidis quoties & opacis obvenierint corporibus, non pereunt prorsus, & incassum emittuntur, sed cursu tantum leviter immutato, descriptoque Reflexionis, quem nuncupant, Angulo, isti qui Incidentiæ dicitur æquali, lucem hoc coacti diverticulo aliò tantum deferunt suam. Ita nempe ut & nostra se componat Anima fas est. Aliis ut dum facem præfert, aut lumen de lumine accendit suo, ab Origine Cœlesti ne divelli se patiatur: Ne denique concidat extemplo, aut frustra se esse suspicetur, quoties illi, quòd diffundere gestit, lumini obsistitur. Sed vim & repulsam sustineat fortis, quodque iste noluît Homo, in alterum potius, qui capiendò sit magis, deflectat Beneficium. Nec enim qui nostris conatibus renituntur contrâ, animum verò afficere damno magis queant, quàm corpus opacum Solem aut lumine exuere, aut in-ertem reddere. Id nempe sibi obest soli; quòd dum alieno opponit sese officio, Autori quidem nihil detrahit, sibi verò, oblata privato luce, & in tenebris adhuc manenti, efficit plurimum. Huc demum redit Argumentum à Sole petiitum. His animum si advertas sedulo, obfirmata inter disputandum pertinacia, Adversariorum acrimonia, & impetus cedere nescii, minus te urent male; Dum omnia hæc æquo ferens animo, quæ Huic forsân incassum cesserunt Rationes, Illius in usum melioribus auspiciis transferendas curaveris. De ipsâ Similitudine hoc unum restat monendum; Solem nempe, non nisi per motum æra lumen corporibus suffundere, nec absque isto Medio in nos agere posse; Mentem verò humanam lumen suum vi suapte dispertiri, nec illi aliquo opus esse Medio, quòd agenti sit adjumento. Animam itaque non tam Soli, quàm ipsi Deo similem, hæc in causâ jure meritissimo prædicaveris.

Ibid. *Ἡ δὲ φύσις αὐτῆς τῶν πραγμάτων ἐστὶν.* | Ex his con- jicere est, quid Antoninus de Lucis Radiis senserit. Utique nihil aliud, quàm fila quædam tenuiora, & genuinam solis Substantiam in longum extensam radios credidisse. Nec mirum, cum qui ab istâ erant Scholâ Philosophi, Rerum Physica-

rum Imperiti nimis, lumen Primum à Secundario dignoscere nulli calluerint. Partes dico Corporis Lucidi, quod Fontis vice fungitur, ab isto lumine, quod rivorum instar, in corpora objecta inde defluxit. Potest tamen & huic Imperatoris Ideæ benignior adhiberi Interpretatio, si de Materiâ tantum circa Solem agitâ locutum dixeris, quæ semper, nervi instar tensi, prompta & ad impressiones quasvis apta, actionem à Sole inceptam pergit porro transmittore, & quos ipse primus ciebat motus, ex orani parte producere.

§ 60. D'Acer. lxiv. ἄλλως βέλῳ, ἄλλως ἰσχυροῦ. | Avidam nimis & præcoccem animi festinationem hic loci damnat, Sapientiæ studiosis inter agendum perquam solennem. Dum enim ad Scopum, Jaculi instar, rectâ contendunt, præ in-tempestivâ acceleratione implicant se sæpe, & impediunt magis; & viam ad metam quod moluntur vehementius, eò ab istâ longius abscedunt. Sagittæ quidem est ad scopum quod dirigitur directo tramite collineare, nec ab istâ desleclitur lineâ, nisi quatenus à suo aberrat scopo. Sed menti nostræ nec eandem insistere viam licet, nec, si liceret, expedit. Omnia illi sedulo indaganda, nec illud de quo quæritur unum, sed & alia huic similia & cognata perpendenda; sic nisi multis diverticulis, & longis ambagibus verum assequi non potes, si res perspectas habere penitus animus tibi sit. Iste Motus interea Menti nostræ perinde congruus, & pro recto habendus, ac ille quem Sagittæ familiarem novimus. Tantundem enim efficit; dum ad metam accedit propius, etiamsi ab illâ declinare videatur. Insigne hujus articuli exemplum ipsum habes Platonem. Is inter Dialogos multis & prolixis adeo digressionibus indulget, ut ab Incepto non raro excurrere prorsus, imò Propositi vel oblitus videatur; Cordato tamen Lectori & volupi est sæpius animadvertere, & mirari simul contia-

git, quàm egregio tandem artificio, qui divagantis, imò incogitantis ferè speciem præ se diutulerat, omnia ad rem perducatur; & quæ temerè confusa eras suspicatus, ea demum ut demonstrationis vim habeant simul sumpta, qui tandem efficiat. Quin & id adjicere nullus dubito, quisquis ista, quæ Platonis parum gnari otiosa existimare solent, aut missa fecerit, aut alio, eoque directo ordine disposuerit; illum non de elegantia tantum Platonis, sed & de argumentorum etiam vi, & rei certitudine haud parum detracturum.

§ 61. D'Acer. lxv. Εἰσέναι οἷς τὸ ἡγεμονικὸν ἔχουσιν, &c. | Præceptum universis utile, sed Principibus apprime necessarium; qui & præ immensa ferè Potentiâ nihil non possunt, & summo abuti imperio nimium sunt proclives. His, inquam, quod magis pollent eò expedit magis ut aurem animumque dum præbent omnibus facilem, ne temerè tamen vel cuiquam adhibeant fidem, vel de quoquam judicium ferant. Nam nec illis esse satis debet, si quæ vel dixerint vel fecerint Sui, habeant comperta, nisi & ingenium cujusque habeant perspectum, & quo ista dicta & facta fuerint animo, itidem intelligant. Huc, nî fallor, facit Prius hujus Articuli Membrum. Ad Posterius quod attinet, Fraudem illud & simulationem astutam, tam mores & Actiones externas, quàm Affectus & Cogitationes animi vitiantem, amandam procul jubet. Ista dico omnia, quæ Civilis (quam vocant) Prudentia, & Reipublicæ melius administrandæ Commoditates in Virtutum quidem censum adsciscere non verentur. Sed Scientia tamen Moralis & Divina Veritas, (à quibus id omnium abhorret maximè, ut aut quavis de causâ, vel alienam induas speciem, vel rem quamlibet, vitio contamines,) Vulpinas nihilominus verutias, & culpæ postulant gravissimæ, & summo notant odio & vituperio dignas.

In Librum Nonum.

§ 1.

Ἀδικῶν ἀσεβῶν. | Dogma verissimum, idemque scitū adeo necessarium, ut ejus ne Ethnicos quidem ignaros voluerit Deus. Proximus igitur, sive à te malè audiat, sive opis af-

flictus indigeat tuæ, quam tamen conferre possis: Sive Aliis bonus, at Tibi nequam ipsi, aut nec Tui tantum sed & alieni prodigus fueris; si Tempus denique & Talenta fidei commissa tuæ, vel malè absumpta, vel otiosa prorsus Spem Domini fefellerint; Pietatis te scias, perinde ac Justitiæ læsæ obstrictum crimine. At quantum rectius, (quod nostri nos ut pudeat in causâ esse debet) de his Antoninus, quam Christianorum multò pars maxima; qui istis parum habitis pensî in Deum hoc pacto peccari non animum advertunt?

Ibid. Ὁ δὲ ἀπὸ τοῦ ἀδικῶν ἀσεβῶν. | Cogita quantum à Marco iterum nos distemus intervallo; qui, reum impietatis dum is vel Involuntarium peragit mendacium, æquiores nos vel Voluntario præstare, & Speciosas quantum possumus excusationes comminisci, (Indignum dictu) haud erubescimus.

Ibid. Μάχεται δὲ ὁ δὴ τὰ πάντα τοῖς ἀληθεῖσι φερέμεν παρ' ἐαυτὸν. | Plena sensûs omnia, nec vel unica vox occurrit, quæ suo pondere destitatur. Hoc utique vult Antoninus: Libèrum Arbitrium supernè dono datum esse, necnon & idoneam Verum à Falso secernendi Facultatem, ejusmodi saltem, quæ æternas Veritatis rationes & regulas dignoscendo satis esset. Has autem à Deo fundamenti vice positas, aut facis instar in omni accensas pectore, ut illarum ope ad majora & difficiliora progredi valeamus. Hinc sequitur, Hominum Ignorantiam pro Voluntariâ duci, & vitio illis verti debere; per ipsos siquidem quoddam ignorent steterit, qui Scientiæ media & adjumenta Naturæ suffecta, neglectui habuerunt. Quorum utique spretorum & effectus, & supplicium est Animus in posterum occæcatus; ut mendacium à veritate nequeat amplius internoscere. Vide sis, Lector, quantum Scientiæ vel ex hoc uno Dogmate se præbeat elicendum, quantumque quod demirare divinæ Veritatis in Philosopho Paginæ Sacræ rudi effulserit.

Ibid. Ἀνάγκη γὰρ τὸν τοῦτον μέμφεσθαι πολλὰς τῆ κοινῆ φύσεως. | In hunc impexit scopulum Psal-

tes, à Naufragii periculo non prius liberatus; quàm ad Sacra confugisset, & qui pios impiosque maneat exitus, animo seriò recoluisse. Mei (inquit) pene moti sunt pedes, pene effusi sunt gressus mei. Quia zelavi super iniquos, pacem peccatorum vident, &c. Donec intrem in Sanctuarium Domini, & intelligam in novissimis eorum. Psal. 73.

Ibid. Συλλαβεῖσθαι πᾶσι λόγοις ἡς ἰουδαίων. | Nihil enim nisi prævisum & certis præstitutum legibus evenire facti sunt Stoici, siquidem Deum & præsentisse, & animo quasi effinxisse non futura tantum, sed & possibilia omnia illis visum est. Primaria verò ista & Universalis (si ita loqui fas sit) Providentia, quoniam Deus se singulis immisceat eventibus, nulla prohibet. Penes enim illum est unum qui destinaverat, decreta præstare & perficere sua. Parum scilicet Illi fuisset, à primo statim rerum Exordio formasse semel, atque ordine disposuisse omnia; Quod tamen Regibus solenne novimus, qui de Legibus ferendis tantum solliciti, latis postea permittunt rempublicam. Sed Dei Bonitas nec initium, nec modum, nec finem capit; Essentia Divinæ comes indivulsa; nec præsens modò, modò absens; sed & semper & ubique præstò habemus Deum. Ità tamen adest Singulis, ut ne Ullo claudi possit aut contineri; ita etiam omnibus providet, ut ad singula simul pertingat, & virtutem ubique actu & perfecte exerat suam.

§ 3. Νῦν δὲ ὁρᾷς τὸ σὺν ὁπῶν ἐν τῇ διαφωνίᾳ τῆς συμβιβασίας. | Cave ista intelligas Opinionum dissidia, quæ de rebus per se indifferentibus nunquam non oboriuntur. Alia nempe Marci animum subiit eaque gravior, & minus æquè ferenda Sententiarum pugna, momentosa illa, & ad naturam nostram spectans, quoties utique de Bono & Malo, Justo & Injusto, Veritate & Religione utrinque acerrimè disceptatur. Nec diffidentum, quoddam nihil ferè vivendi nos tædio afficiat magis, quàm si hujusmodi dissensionibus vexati, quotidianas contumelias, sufferre cogamur, quas vel in nosmet, (sed id parum est,) imò quas in ipsum Deum, & sacrosancta illius instituta Homines obfirmatè nequam ore sacrilego evomentes non perhorrescunt.

§ 5. Ἀδικεῖ πολλὰς ὁ μὴ ποιεῖν τι, ἢ μόνον ὁ ποιεῖν τι. | Non ad id solum natus est Homo, ut nequid in se admittat Mali, sed ut aliquid etiam faciat Boni: quod Christus & alibi, & isthic præsertim disertissimo nos docuit exemplo, quo Ser-

vuu

vus fidei violatæ arguitur, ob Talentum ubi conceditum, defolsâ clam terrâ absconditum; sospitem nempe integrâque restituere pecuniam parato, nihil profuit non perdidisse. Quisquis enim otiosum & inutile patitur, is reverâ Talentum non adauctum perdere censetur.

§ 7. Σπῆσαι ὀρεμέλιον. | Is denique Appetitum cohibet comprimique, qui justos ne transiliat limites cavet; qui Bono ut consulat & subserviat publico, curat; qui denique singula, quanti reverâ sunt facit; ipsa verò exoptatissima non temere, & sine exceptione desiderat.

Ibid. Σβῆσαι ὄρεξιν. | Hoc idem dictum putâ, quod quæ Hominum vulgus vehementer expetit, qualia sint, aut quo tandem evasura prorsus ignorans.

§ 8. Εἰς τὴν τοιοῦτην μίαν νοεστὶ ψυχὴν μεταίεσθαι. | Hæc, si ad Stoicum rigorem exegeris, à Vero abhorrent plurimum; Animam nempe Intelligen-tem si ipsius Dei particulam credideris. Habent tamen & suum pondus, modò commodum adhibeas sensum, & rem penitus introspicias. Eadem scilicet specie omnibus quotquot uspiam sunt Hominum suppetit Anima, nec aliâ diversam censendum, nisi quatenus à se invicem distent singuli, vel diversis dono omnium præstantissimo usi modis, vel diversas divinæ Gratiae Dotes insuper adepti.

§ 9. Καὶ οἷον ἔρωτες. | Rectè quidem Quasi Amores dixit, quoniam veros Affectus Brutis competere Stoica constanter pernegabat Schola. His tamen Motus quosdam à Naturâ inditos, qui Affectuum similitudinem præ se ferebant, nulla dubitabat agnoscere. Affectus porro cùm apud illos nihil essent præterea, quàm Ratio variis attemperata modis, & proinde Rationis Comites, & Indicia connata, Brutis hos concedere, Religio illis erat. Hinc satis liquet prisca quædam & minimè contemnenda Philosophiæ veteris vestigia, Hodiernæ & consensisse, & faciem prætulisse. Bruta utique nihil ultrâ Mechanicam naturam fortita, non heri tantum aut nudiustertius, credebant Physici.

Ibid. Ἀλλ' ὅμως καίτοι φθόνους περιελαμβάνοντες. | Verissimum hoc, & efficiendo quod in animo habuit Marcus perquam idoneum; quod tamen humano generi nihilominus in commodum parum cedere solet. Inest quidem Societatis Vehemens Appetitus. At quorsum? & quid inde efficitur? Nam à rectâ Ratione nihilominus deficitur; Bonorum scilicet commercium detrectantes, appetentes Malorum, Consuetudines plerique, vel ipsâ solitudine deteriores adsciscere sibi fatagunt.

§ 10. Φέρεν καρπὸν. — εἰδὲ ἡ συνήθεια κωλύει τὸ φέρειν ἐπὶ ἀμάρτιαν | Videtur sibi Antoninus me-

taphoram de Fructu ferendo ad Homines primus transfuisse; quod si minùs credidisset, non est quoddam se tam sollicitus excusatum iret. Hinc certo colligas, in Literis eum Evangelicis, vel parum admodum, vel ne omnino quidem versatum, quibus hanc loquendi formulam in paucissimis familiarum nemo non novit.

Ibid. Ὁ ἀγρὸς τὸν κατὸν, καὶ ἰδίον καρπὸν ἔχει. | Fructus isti putres, qui Publico nihil profunt, à rectâ ratione non proficiuntur, sed arborem arguunt Vitii. Ratio enim, cùm omnium sit hominum communis, omnibus ut proficit, & communi Bono incumbat tota, æquum est. Axioma præclarum, & quod, si ad hanc regulam & nos & alios exigamus, quid quisque sit hominis facile ostendat. Eodem enim recidit Servatoris nostri monitum. *A Fructibus eorum cognoscetis eos.* Matt. 7. 20.

§ 11. Μήμνησο, ὅτι τοιοῦτος ὁ νόμος ἡ εὐνομένη σου δίδωται. | Quid enim de Clementiâ, cæterisque quæ circa contumelias & injurias versantur Virtutibus factum iri existimas? Otiosis scilicet, & plane nullis futuris, si materiam, & arenam in quâ se strenuè exerceant, hominum nempe nequam Malitiam, de medio sustuleris.

Ibid. Ἐξίστ' ὃ καὶ σοὶ, εἰ σὺ, τίς ὁ κωλύων | Rationem si perpendas, momenti permultum ad Benignitatem & Clementiam conferentem agnosces, Nec enim quisquam est, qui, his ritè cogitatis, idoneam sibi in delinquentes saviendi, & odii immortalis excusationem comminisci queat.

§ 12. Πόνος, μὴ ὡς ἀβλήτης. | A Querimoniis scilicet tempera tibi, nec humeros oneri impares ferendo criminare, Pusilli enim animi sunt ista, & honesto minimè digna. Longè secus de Laboribus exantlatis, & Sui similis Hercules ille Sophocleus.

Ἀλλ' ἀσέναχτος αἰὲν ἐσπόμενον κακοῖς. Trachin.
Me vidit nemo ulli ingemiscens malo.

§ 14. Πάντα πάντα. | Eadem utique semper agitur fabula, quâ semel peractâ, & ad extremum Dramatis Scenam perductâ, nihil restat præterea, nisi ut eadem instauretur denuò, & assidentibus Crambe jam sæpius recocta iterum atque iterum apponatur.

§ 16. Ἐν ἐνεργείᾳ τὸ τῷ λογικῷ πολιτικῷ ζῶνι κατὸν καὶ ἀγαθόν. | Distinctioni hic locus est oppidò opportunus, ad rem de quâ agitur illustrandam, perquam necessariâ. Genus enim humanum & Publicam si spectes Societatem, Bonum & Malum in Agendo positum omne rectissimè narrat Antoninus: Quæ verò quisque animo sentiat, adeò referre parvi, ut Opiniones meras Adiaphoris accensendas jure optimo statuât. At verò: Si suam ipsius cujusque Animam cogites, Pietatem, & illud quo tenemur adversus Deum Officio, nimirum quantum

quantum se res habet secus. Namque ita tandem, si minus poterit Bonum Recta, at Malum tamen erronea & impia præstare potest animi Sententia. Ab isto siquidem fonte corrupto profluunt peccatorum sordes, quod haud semel submonuit Christus; *Arbores nimirum singulas fructus sui germanos edere, & ab ipso Corde non malas tantum Cogitationes, sed & omnigena exire flagitia, & quæcunque hominem vitio contaminare solent.* Matt. vii. 21. xv. 18, 19, 20.

§ 20. Τὸ ἄλλο ἀμειψόμεθα ἐκείνῳ δὲ καὶ ταλίσπῳ. | Delictum alienum nec interest meâ, nec mihi ut oblit fieri potest, cum nec malum me reddere, nec vitii arguere possit, nisi & ipse assentiendo effecero meum. Apud istum igitur relinqui vult Marcus, qui id in se admisit; nec vel proferendum palam, nisi id à nobis salus aut utilitas exigat aliena; quod nempe pervulgati Contagio serpat minus. Ista tamen ut ne officiosa nimis sit divulgatio sedulo cavendum, ne quid, præterquam cui scitu necessarium aut valde utile sit, edixeris; ne denique criminandi animo; Invidiosa enim res est & indecora, nullâ urgente necessitate, aliena in propatulo vitia collocare.

§ 22. Τρεῖς εἰσι τὸ Λατρεῖν ἡμῶν, καὶ τὸ θεῶν, καὶ τὸ τέτυ. | Hæc Hominis officium in se complectuntur omne, in tres Christianis usitatissimos divitum Locos. Primum scilicet ad Deum pertinentem; Secundum ad Nosmetipsos; Tertium denique quo ad Proximum devincti tenemur.

§ 23. Ὡς αὐτὸς οὐ πολιτικῶς οὐστὶς αὐτῶν συμπεριπατῶν. | Præclara sanè Argumentatio, nec minus egregium quo nititur Fundamentum. Homini quidem, qui à communi Societate divelli ne unum quidem oculorum ictum potest, non esse committendum, ut vel unum quidquam agat, unde non aliquantulum saltem fructus Societas humana percipiat. Vitæ nimirum civilis Officia in Omnibus, & præ cæteris Omnibus, exequenda. Quæ secus fecerit, aded non utilia aut honesta fore, ut ne culpâ quidem careant, sed Officii insuper habiti olim apud Dominum postulatura. Huc etenim & illud facere à Servatore monitum, nonnullis visum est. Dico vobis, quodcumque verbum otiosum loquuti fuerint homines, de eo reddituros rationem in Die Judicii. Matt. 12. 36.

§ 24. Ὡς ἐπεὶ ἔστιν ὁρῶντες τὸ τῆς νεκρῆς. | Locum hunc in paucissimis obocurum facile sentiet, quisquis Interpretes, adhuc quos sciam omnes, in eo expediendo frustra fuisse cogitat. Quod & ego satis pro comperto mihi videor habere, absque tamen quòd de illo conclamatum esse prorsus existimem. Sensum enim præclarum hinc exculpi posse, & me secundo satis Apolline huic eruyendo incubuisse spero. Ulysses ut ad Inferos descenderit, & quam cum mortuis consuetudinem habuerit, fusè in Odyssæidos undecimo depingi,

(cui Libro nomen etiam Νεκρά idcirco adhæsit) Lectorum nemini non notum arbitror. Hinc itaque suam videtur Imaginem mutuò sumpsisse Antoninus. Quicquid utique rerum humanarum agitur, Scenam id omne & Spectaculum esse tantum; nec tam res ipsas, quàm rerum Repræsentationes. Aded ut nobis hæcenus cum Inferis conveniat, quòd utrobique in conspectum exhibeantur Ubræ, & Inania rerum Simulachra. Hoc uno tamen dempto, quòd nobis hic loci crassa & palpanda obveniunt, illuc exilia, & quæ tactum omnino fugiant. Et dixerat sanè pridem in Ajace Sophocles.

Ὅρῳ γὰρ ἡμᾶς ἐδὲν ὄντας ἄλλο πλὴν
Εἰδὼλ' ὁσοῦντις ζώμεθ', ἢ κέρων πλάν.

Video enim nos homines nihil aliud esse quàm

Simulachra, quicunq; vivimus, & inanem umbram.

Sed isti vericulo leporum & salis haud parum Antoninum adjecisse, Lectori cordato facile constabit.

§ 25. Ἴδι ἐπὶ τῶν ποιοῦντων τὸ αἶψα. | Personam Rebus perinde ac Hominibus detrahas oportet, si quales reverà sint scire tibi sit animus. Quod ita demum fiet, si Formam singulorum à Materiâ discretam seorsim contemplare. Nam quòd vel odio, vel amore incendimur; quòd metu torqueamur, aut voluptate perfundamur, id Formæ perunque debetur uni; & Ideæ inde animo conceptæ.

§ 26. Ἀνέτης μὲν δὲ τὸ μὴ ἀρῆσαι τὸ σὺ ἡγεμονικῶν. | Non Innumera tantum, sed Mala ad unum omnia, quibus hominum disruiatur vita, ab istâ proficisci causâ non injuriâ asserere potuisset.

§ 27. Δι' ὀνείρων, διὰ ματαιῶν. | De Insomniis jam dictum est suprâ. Vaticinia quòd attinet, Antoninum his fidem adhibuisse pronum, plus satis constat. Siquidem parum absuit, quin per superstitionem nimis horum venerationem, se, suæque omnia, & Romanum Imperium, cum hoste dimicans, isset perditum.

§ 28. Ἦτοι ἐρ' ἐχασον ὁρῶντες ἢ τὸ θεῶν διάνοια. — ἢ ἀπαξ ὁρῶντες. | Disjunctionis istius membra se neutiquam excludunt mutuò. Nam & Prius verum est, & Posterius. Impresit quidem motum, & ad opus applicuit se olim Providentia; quo tamen facto motis cooperari etiam nulla cessat; sed omnibus ubique loci Agentibus & præsentem sese, & adjutricem præbet. Quod & alibi monuimus.

§ 29. D'Acerio xxxi. Ὡς εὐτελὴς δὲ καὶ τὸ πολιτικῶς ταῦτα, — καὶ, ὡς οἷσται φιλοσόφως περὶ κλινῶν ἀνδράπεια. | A Sophistarum nonnullis libi centuit cavendum, qui tam Politicæ quàm Moralitatis Scientiæ præ se ferentes speciem, utramque sibi laudem ambiebant. Quin & has ita concilia-

tum ibant invicem, ut Principes instituendos in se reciperent, *Secundum Artem* quod dici solet, imperitare edoctos, ad Administrationis itaq; Publicæ argutias Philosophiæ dogmata componebant. Promissa is jure ridet, ut inania & subtilia nimis. Quisquis enim bene imperare studet, civilem is prudentiam in eo præsertim positam intelligat, quæ Deus jussit, illa ut agat, & sola, & sedulo. Hoc demum uno Ethicæ & Politicæ inter se conveniet pacto. Nec pluribus, aut exquisita magis opus est arte, cum vel hæc Sola Regula Imperatori bono sit satis. Discordes autem inter se qui in gratiam reponere volunt Scientias, (quod solent imperiti, & officiosè seduli,) offensiones quas lenire satagunt accendunt magis. Neque enim, ut nunc vivitur dierum, vel huic, vel illi concedas quidquam, quin alteram plus æquo deferas; & alieno impendio, alteri compares commodum.

Ibid. *Μηδὲ τὴν Πλάτωνος πολιτείαν ἔλαττε.* | Quoties in Sophistas hic loci notatos, & futilem eorum subtilitatem illudi contigerat, ad Platonis de Republica Libellum confugere solenne illis erat. Huic utique objectioni & Homuncionum istiusmodi grandiloquentiæ ut obtureretur os, Rempublicam, qualem depinxit Plato, in terris ne sperare quidem fas esse, (Tantum abest ut quis actu effingat,) respondet Antoninus. Illam itaque Ideam Deo soli, qui nihil non potest, perficiendam relinquamus; Hominum liquidem & Principum vel Potentissimos tantum de se promittere, extrema esset dementia. Horum utique Leges & Autoritatem, quantæ quantæ fiat, Mentis ramen Subditosum, atque Animi Sententiæ fugiant, fallantque necesse est. Accedit, quod ipse Plato speciem hanc ita expressisse videatur, non eo consilio, Principes & Respublicæ ut hoc se modulo metirentur; sed Imaginem pulcherrimam & utquequaque perfectam ob oculos ponentes, similitudinem saltem aliqualem, & quantam vitæ humanæ patitur ratio, ut assequi possent; Virtia verò & Defectus quibus singula urgentur Imperia, ut eò facilius & adverti queant & emendari; quin & Virtutes etiam & Præstantias, quas minùs forsitan perfectas adeptæ sunt, ut Reges cum isto contententes Archetypo, & sentiant, & excolant, & quantum fieri poterit, promoveant. Quid igitur, forsitan rogit, Principi faciendum, qui Rempublicam eò usque perfectionis & felicitatis adduci posse, ne sperare quidem est ausus? Id nempe unum, ut ad id quod in se est strenuus intendat animum, Deo se præstet in omnibus morigerum, & quæ nec vis nec sapientia humana efficere valeat, ea ut omnia si à mactus virtute Dei Opt. Max. committat commendæque Cura & Consilio.

Ibid. *Χαλεῖς δὲ δογματῶν μεταβολὴς πᾶν ἄλλο ἢ δολοῖα ἐνέοικον* | Rectè monitum. Principibus nihil

supereff, quod à mentis parum sanæ subditis sperent, præter obsequium simulatum tantum, vel à supplicii metu, vel lucri spe profectum. Istos verò mentis esse parum sanæ existimo, qui Verum à Falso, Justum ab Injusto secernere, Quid deceat & oporteat, dignoscere non valent. Socrates utique id in se non immerito suscepit probandum, quod, quod quisque doctior est & sapientior, eo sit Imperanti obsecuturus libentius. *Quod si verum est (& est dubio procul omni verissimum) inde efficitur, Principes tam demum optime rebus suis consulere, cum Bonarum Literarum Studiis Fautores & Patronos se præstent maximè propitios. Ab his mirum nō folio Regali, non modo Fulgor & Decus, sed & salus, & Stabilitas, & Tutamen ingens accedit.

Ibid. *Ἦπαρ γὰρ οὐδὲ Ἀλέξανδρον, &c.* | In his se jactare exemplis Sophistarum turbæ familiare erat; & Vires suæ, quam præ se ferebant, Artis regnandi peritos prædicare. Rem ad accuratius examen vocatam noluit Antoninus; ne quid in tanta nomina peccare videretur. Quod vero missum fecerat, ipse hæud obscure innuit, *videant* Ipsi jubendo, fuerintne vel illi Principes, quales existimari vellent maxime, & quotidiana vitæ consuetudo an morum Gravitati tantopere laudatæ congruerit. Nam Philosophicam unicam esse Gravitationem opinandum, cum & Tragicam præterea & Theatricam, ostentationi compositam, fictam omnem & elaboratam novimus. Justitia verò fraudis omnino expers, & intemerata est, & simulare nescia, & sibi semper constans.

Ibid. *Ἀπὸν δὲ καὶ αἰσθητὸν τὸ φιλοσοφίας ἔργον.* | Viden' Lector Antoninum, ut se paucis graphice depinxerit? Gravitationem fastuosam istius putat Principis, qui Scientiæ Civili primas, Morali verò & Divinæ non nisi secundas partes tribuit. Modestiam ex adverso & Morum Simpliciter Illi peculiare reponit, cui Religio & Virtus in primis habentur, Artes verò Politicæ eā tantum tenuis ducuntur laudi, quæ Dei & Naturæ Præceptis nullæ repugnant. Aberat utique quàm longissimè Marcus ab istâ Politicorum sententiâ comprobanda, quæ Res administrantibus publicas nihil fere non licere; Imperio potitis à communi scilicet Justitiæ solutis Lege, novæ & liberiores rationes excogitandas; Religionem autem, & Mentis sibi conscientia reverentiam, & præstitum in omnibus Deo obsequium adeo non Imperantibus prædesse autumat, ut quàm maximè officiant. Nec his animum vacare posse ineptiis, nisi & suo & Respublicæ summo periculo.

S 31. D'Acer. xxxiii. *Ὁρῶ καὶ παρρησίας.* | Justitia in quo posita sit paucis docet. Actiones scilicet ut culpæ vacent parum refert, nisi & Intentiones, & Cupiditates puræ sint, & Injuria criminis expertes.

§ 34. D'Acer. xxxvi. "Ὅτι οἴησις. | En Judicium! quo nemo unquam aut æquius tulerit aut prudentius. Atat, quantum est hominum istiusmodi, & quam vano se efferunt fastu; tanquam ab ipsis sive laudantibus, sive vituperantibus, Bonum & Malum alienum penderet omne?

§ 35. D'Acer. xxxvii. Τὸ ἐν λέγεις ὅτι ἐγὶνέτο τε πάντα, καὶ ὅτι πάντα αὐτὸ κακῶς ἔσται. | Petulantiam atque Impietatem notat Antoninus, qui Mundi hujus ordinem vitii insimulare non verentur; sed temerè & fortuitò fieri omnia, perfriatà quā sunt fronte, contendunt. Hoccine est Hominis? Hoccine Vermiculi, Terræ scilicet & Cineris Officium, Deum ut in iudicium provocet, quæ verò, non vires modò, sed & captum plane exsuperant, de iis quòd perperam atque inconsulto fiant, decretoriè ut audeat statuere? scilicet Naturam iste Universalem, à quā & ipse conditus est, privato subjicere, examini, & stultitiæ manifestam peragere, in se recipit, qui hæc audet. Effectum mirum nū suā se Causā sapientius jactat & præstantius. Proh cæcam & sacrilegam Homunculi arrogantis audaciam!

Ibid. Ἀλλὰ κατὰ κίνησιν οὐ κόσμος ἐν ἀδιαλείπτῳις κακοῖς συνέχεται. | Quod ne supponendum est quidem fieri ullo posse pacto. Nec enim in Deum tam Optimum quàm Maximum immanitatis istud cadere censendum est, ut Operum suorum quodvis eò tantum effingeret, quo miserum reddat. Quin itaque rem ut se habeat recte judicemus; & ipsam Maledictionem, unde omnia proveniunt infortunia atque incommoda, non Dei operibus annumerandum, aut Illi tribuendum Authori, sed ab ipso Homine exortam cogitemus. Nam, quòd Antonino quidem minus suboluit, Peccati est ista Supplicium, & ab hac unica profecta Causā. Sed si Deum adhuc Authorem obtundas, at memineris velim, istud non Creatoris esse Voluntarium, sed Judicis in solidum & Gubernatoris Opus, coactum quodammodo & necessarium. Hinc illa Dæmonis in Mundum Potestas. Deus autem adeò non perditum & damnatum voluit Mundum, ut, restituendi servandique ejus gratiā, Humanam in se suscipere Naturam, & morte omnium contumeliosissimā affici, non fuerit ipse gravatus.

§ 38. D'Acer. xli. Εἰ μὴ ἤμῶν, καὶ τὸ κακόν, πάρα δ' ἐν ἡμῶν. | Facta expendere aliena, ex æquo præsertim & bono æstimare, res est omnium difficillima. Tutiùs itaque multò & consultiùs Illi, quibus omne prorsus iudicium de rebus istiusmodi ferre religio est; ne sibi dum minus temperant licentiam alieno arrogant dispensio. Ab istis itaque seu perperam, seu temerè prolatis quò magis caveant nomine Christiano insigniti, Dominus ipse firmiter injungendo præce-

pit suis, Ne judicent; Quod tamen si facere nihilominus præsumpserint, & cujo & quanto id facturi sint periculo, ut ibidem ostenderet, adjicere visum est, Ut ne judicemini. Quo enim iudicio iudicatis iudicabimini, & quā mensurā metimini, eadem contra metietur vobis. Matth. vii. 1, 2. Sed quorum Proximum culpæ postules, vel temet-ipso fortean minùs obnoxium? Nam Qui loquitur contra fratrem, & damnat fratrem, loquitur contra Legem, & damnat Legem. Jacob. iv. 11. Dato tamen, illum quid peccasse at sibi nimium peccavit uni, suoque ipsius, non tuo damno. Fieri tamen potest, ut ne peccaverit quidem; Iudicium igitur Dei te fatius est expectare, qui omnium gnarus cum sit, & Cordium Scrutator, universis secundum Opera sua redditurum, & quod Judicem decet officio neutiquam defuturum pro certo habeas.

§ 39. D'Acer. xlii. Τὸ πρὸ ἡγαιμονικῶ λέγεις πένθησις, ἐφ' ὧν εἶπαι; | "D'Acerius hic loci (si quis alius) pene desperati, Casaubonum secutus est; cujus emendationes apud Gatakerum videre est. Rem verò ipsam ita pergit porrò exponere". Quoties Perii dixeris, de Anima dictum puta. Quippe quod Animæ competat soli, Corpori enim quantumvis immutato, ut pereat tamen, contingere non potest. At simul cogites velim, quàm ineptæ sint istæ & quàm inanes querimonie. Nam & ipsa cum expers materiæ sit, Anima, ut etiam ab Interitu procul & immunis sit, oportet; nec illi metuendum est ne divulgis denique dissipatque particulis, illa pereat unā; quæ non ab his mutuo connexis & coalescentibus originem aut formam suam traxerat. Rectè sane procedit Argumentum, si rem serio despicias; sed cum hominum plerisque adeò esse subtilibus minimè contingat; hanc istis ratiocinationibus accensendam arbitror, quas inter sublimia atque Arcana Philosophiæ recondita collocatas, pauci admodum mentis humanæ viribus assequi valeant. "Gratiæ itaque Benignissimo Deo, eò prolixiùs agendæ sunt, qui nostræ misertus imbecillitatis, Animam Immortalem in Scriptis ipse θεομύθοις luculenter narravit; Veritati ejus falli & mentiri nesciæ, certo scilicet atque omnium validissimo, Fundamento ut innixa Fides nost' a quæ cogitando ægrè capere possumus, credendo facile amplectamur".

§ 40. D'Acer. xlii. Τὶς δ' εἰπὶν, ὅτι ἐχ' εἰς τὰ ἐφ' ἡμῶν οἱ θεοὶ συλλαμβάνονται. | Egregius sane Locus, nec levi tantum oculo perstringendus. Antoninum enim Veritatis Christianæ rudem, Divinæ Gratiæ, (vel semet infcio) vindicem nactus es, & Assertorem minime contemnendum. Hem itaque diserte profitentem, Voluntatis Libertate quidem hominum generi concessā, nostræque primitus insitā naturæ, & facultate cuique quod suum est præstandi, & Virtute

tem excolendi fecisse Deum copiam. Quin & perrexisse porro; quodque ut facere possimus pridem dederat, id ut velimus etiam, jugi opis ejus accessu, efficere. Ita tamen efficere, ut ne nupere illæ vires suffectæ, pristinis animi facultatibus officerent, sed Arbitrium Homini relinquerent adhuc, fervarentque integrum. Ea enim est influxus Divini suavitas, ea lenitas inenarrabilis, ut Animos vi nullâ cogat, trahatve, sed demulceat, sed flectat, sed suis (sit verbo venia) blandis, suprâ quàm quod dici potest, illecebris, ad virtutem pelliceat volentes. In hoc itaque sita est ejus efficacia, ut ita demùm adjuti, non eligendi facultate spoliemur; sed illa proni promptique eligamus, quæ, absque hic esset adjumento, minime omnium elevissemus.

§ 41. D'Acer. xlv. Τῷ νῦν ἀνασταντὶ αἰεὶ καὶ τῷ ὁρατῷ δὲ ὡς ἀνασταντὶ. | Nobis id imprimis videntum, quam præsertim ob causam hic terrarum

degatur. Corporis & Animæ salus annon præ cæteris omnibus spectanda, curæque esse debeat. Quod cuivis facillè adeò patet, ut dubio nihil restet loci. Id enim agendum est unum, ut quæ ob oculos habemus, ut propositum vivendi scopum cogitantes, mores nostros actionesque singulas his congruentes rationibus componamus; apta denique media ut curemus adhibenda, & ejusmodi tantum, quæ ad finem ultimum & homine dignum, nos tandem perducere queant.

§ 42. D'Acer. xlv. Ὡς εἰ ὁ ὁρατὸς ἀποβλέπει. | Appositum id ab Hieronymo notatum. "Sicut singula Corporis membra, citrà mercedis intuitum, suis fungi officiis non gravantur; Nobis itidem convenire, qui in Corpore multò præstantiori membrorum vices sustinemus, ut munia gratuito obeamus læti; nec alio quovis præter Bonum Commune opus esse debere ad bonè faciendum incitamento.

In Librum Decimum:

§ 1.

Σ Η, φανερώμεθα τῷ ἀντικείμενῳ σοὶ σώματι. | Animam Corpore dilucidiorē fieri posse non est quod miremur, si immortalē Illam & permanentem, naturæ immutabilis, quæque sem-

per constat sibi: istud verò varium & in horas mutabile, sibi nunquam ferè non diversum vitam porro nactum non brevem & tantum caducam, sed acceptam mutuo, & aliunde adscitam, cogitaverimus. Jam verò Anima tum demum dilucida facta censenda est, cum officio eam defungi, cum Originis memorem stemmate tam nobili se dignam præstare, cum ad Formam Primitivam, Perfectum scilicet rerum omnium Exemplari mente divinâ conceptum, summo se studio adjungere ipsam, & componere, manifestò liquet. Obscuram vicissim & perspectu difficilem dixeris, si in corpus demersa tota, à Facultate sensitivâ adeò abest propè, ut Substantiam ibi sublimem, & ratione nobilitatam frustra quæras. Hoc enim animus humanus cum Deo commune habet, quòd cum oculis corporeis Neuter sit cernendus, ex operibus tamen suis palam se faciat uterque, ut ne mundus quidem ipse se magis præbeat conspicuum.

Ibid. Ὅτι πάντα σοὶ παρῇσι. | Omnia tum Animo adeste putandum, cum Deo sit conjunctissimus, atque ejus Amore & Studio usquequaque plenus.

§ 2. Παράγει τὸ σὸς ἢ φύσις ἐμπλήρει, ὡς ὁ

φύσις μόνον διοικεῖται. | Monitum quod nobis ex usu esse maximo, modò obsequi velimus, poterit. Regulam nempe certissimam præstantissimamque complexum, quâ licita ab illicitis discernere valeamus. Sed cogitarum simul id velim, Deo quàm clementi & benigno utamur, quàmque bono sint loco res nostræ, quibus nihil est vetitum, nisi quod in nos admissum naturæ nostræ vel Animalis, Rationalis nociturum sit. Avel quibus autem natura non læditur, ea licere omnia pro certo habendum.

§ 3. Φθνήσκειτε καὶ ἐκτενέστε. | Si id Philosophis solatio esse potuit, at quanto magis Christianis gratulandum, quibus suppetunt Malorum levamina, ab isto longe diversa? Certis nimirum & indubitatis exploratum habent illi argumentis, Brevia quæ vitam hanc caducam angunt incantanda, gloriam ista passis sempiternam arque immensam tandem aliquando esse consecutura. 2 Cor. 4. 17.

§ 7. Εἴτε κατὰ φιλοσοφίαν ἐκπυρεῖται, ἢ τε, &c. | Qui ab Academiâ erant, & à Stoâ Philosophi, cum in Sacras Literas (quantum ego conjicio) fortè incidissent, Mundum inde in extremo deflagaturum die, novos autem Cælos, & novam tum postea terram fore, inibi didicerant. Mente verò Spiritus Sancti parùm intellectâ, quicquid aut ipsorum Placitis prius receptis, aut vanis animi incerti cogitationibus convenerat maximè, id ferè hæc in causâ deinde commenti sunt. Ex illis nonnulli Mundum multis renovatum vicibus, at flammis

flammis tandem iri penitus absumptum; Alii renascentem jugiter, in æternum permanfurum, nec crebris incendiis (quæ & futura agnoscebant) tam absorbendum, quam sordibus expurgandum, quibus tandem restinctis, omnia in pristinum reversura locum somniabant. De flammis tamen expiatoriis viderint eruditi; ecquid illis ansæ porrexerit Esaias, Babylonem peccatis fœdissimè conspurcatam sic olim allocutus. *Habes carbonēs ignis, sede super eos, hi tibi erunt auxilio*, Isai. xlvii. 13, 14. Ita quidem Lxx: Senes sed longe aliter Hebræa veritas, Non, inquit, *pruna ad calefaciendum se, focus ad sedendum coram eo sic fuerunt tibi quibus laborasse.* Sed ut unde devntum erat redeamus. Omnia, inquam, in pristino statu futura denuò autumabant, Socratem verbi gratià revicturum, & ab Anyto Melitioque fore ut iterum insimuletur, ab eodem etiam Judicum concessu iniquissimum capitis luat supplicium. Imaginem in istis videre est Christianæ Resurrectionis perperam intellectæ & Veritatem hominum deliramentis deformatam quos nondum de Philosophiæ tenebris, ad eximiam Evangelii Lucem dignatus erat Deus accerere.

Ibid. Ὑπόθε δὲ, ὅτι ἐκείνῳ σὲ λίαν περισπλέκει. Corpora nostra mutari in horas, & ab illis esse longè diversa quæ nascentibus fuerant, cum primâ sit facie durum nimis, & quod paucis fidem faciat; ad caprum vulgi se demittit Antoninus. Supponit itaque quod plerique sibi persuasum habent, à Vero quantumvis alienum. Quod tamen eo facit libentius, quoniam ab istâ concessione rei de quâ agitur probandæ nihil esset periculi metuendum. Dato enim, quod idem nobis etiamdum sit corpus, quod à parentibus traditum acceperimus, at illud tamen iri nequit inficias, & crescere id, & enutrirî, & vivere non posse, nisi nova accedit materies, nisi & immutetur postquam acceperit, & istâ mutatione labantem sustineat & renovet molem. Quin & id etiam ut elargiare oportet, & Novam istam, & illam pristinam materiam mutationem adhuc aliam manere; Mortem dico quæ utramque mox in sua-cujusque Elementa remissura est. Hoc, nî mens me fallit, voluit Antoninus, cujus animum si sim assecutus, loco prius in quo hædere visi sunt, aut hallucinati Interpretes, gaudeo me lucis aliquantum contulisse.

§ 8. Ὀνόματα δὲ τῶν πάντων ἀγαθῶν, αἰδήμων. Pravum præfactumque Hominis ingenium vel hinc advertas, qui, quod possunt, respunt; quod nequeunt efficere, id summo profequuntur studio. Speciosa nomina & laudem virtutis immortalem promereri possunt, id utique nolunt: Mereri, inquam possunt, alii verò ut pro meritis Titulos, & laudes tribuant debitas, id efficere non possunt. Huic tamen uni totis viribus

incumbunt. Quin & ab aliis si id consequi potuissent, Quid inde capiendum est Commodi? Siquidem bene merentibus, nec omnibus contingit, nec solis, ut Audiant bene. Hoc interim Nihili, Hoc Incertum in votis est; Illo & Certo, & vere Magno, neglecto fere, & ubique contemptui habito.

Ibid. Ἐάν δὲ αἰδῶν, ὅτι ἐκπύηται, ἀπὸ τοῦ παρὰ τὸν εἰς συνίασιν. Hoc Istos præsertim mordet, qui quoniam Virtutes se posse assequi universas desperant, ne ulli prorsus omnium student. Quo quid à mente sanâ abhorret magis? Virtutes enim opem sibi mutuo & incrementum ferunt, & aliæ paulatim ex alijs nascuntur. Nec ea est humanæ Naturæ sors, ut ad culmen nobis semel, & per saltum (quod aiunt) perventum fuerit; sed cli-vus iste abruptus pedetentim conscendendus; nec quisquam est Bonus aut Sapiens, quin Is ut esset, multo illi labore, & longo temporis Impendio steterit.

§ 9. Μίμηθ' ὁδὸν, ἡσυχίαν. Ex his vel una quævis sufficit, animam à Deo abstrahendo, nisi arctissimo illi nexu ut constringatur, operam demus. Quod si fuerit factum, omnia nobis deperdendis frustra erant, cum, testante Apostolo, Nihil prorsus, Neque Mors, neque Vita, neque Angeli, neque Principatus, neque Præsentia, neque Futura, neque Ulla alia Res creata separare nos valeat à Charitate Dei, quæ est in Christo Jesu Domino nostro, Rom. viii. 38, 39.

Ibid. D'Acer. x. Ὅπου ὁρυπολογητὸς παντά- ῃ καὶ παρὰ πύμης. Casaubonum, ut solet, fecutus, qui pro ὁπου legendum ποσα censuit novam hinc orditur Periocham D'Acerius; Sensu à vulgaris quàm alieno vide sis apud Gatakerum, Nobis interea Nostri vestigiis insistendum. Antecept, "inquit is," & periculosa nimis res est Philosophiæ Naturalis studium, quod, oculos dum in res merè corporeas intentos detinet, Animum interim ab Intellectuali illâ & Incorporeâ Naturâ detorquet, Solo Vero, & Bono, & Uno; Dei nempe nos facit immemores, & immensis ejus perfectionibus quò minùs immoremur, prohibet: Hinc mirum nî D. Paulus à Philosophiâ & inani Deceptionis cavendum monuit, Coloss. ii. 8. Quanquam nec Antoninum Scientiam hanc in solidum amandasse existimem. Nam & inde haud parum capitur commodi, Theoriæ modo Praxin adhibeamus comitem; & Mundi hujus Ornatum atque Ordinem stupendum planè, eâ ratione, eoque contem-plemur consilio, ut ad Cultum Deo præstandum ad Sapientiam ejus & Potentiam piè quantum possumus suspiciendam demirandamque aptiores facti, nos inde profecisse plurimum sentiamus.

Ibid. Αὐθάδεις σὺν ἐδῶ λαοδαίον, ἐν τῷ χρυσῷ- ἔδῳ. Rectè statuit. Duo siquidem hic loci in se susceperat probanda; utrumque notatu dignissimum.

num. Primum, Quòd Voluptas à Rerum Physicarum Notitiâ profecta, nec pura esse potest, nec Plena, nisi & Actiones inde enascantur genuinæ, quæ ortum & parentem prodant suum. Cui consentaneum & Secundum, Voluptatem non rectè æstimari, quoties de externis ejus indiciis tantum fertur Sententia: Externa nimirum ista veram Hominis naturam nec constituunt, nec pertingunt quidem. Tanti proinde habenda sunt singula, quanti ipsum Hominem juvando sunt, Animam scilicet & Mentem veris, solidis & inculpatis perfundendo gaudiis. Hinc sequitur Axioma illud vulgare

Scire tuum nihil est nisi Te scire hoc sciat Alter.

Perf. Sat. I.

Inanes tantum & ineptos sapere, qui quod intus reperire nequeunt, id foris incassum requirunt. Voluptatis interea loci sincere, quæ à Sapientiâ proficiscitur rudes isti sunt prorsus & inexperti. Latet quidem illa, sed eò magis liquida est & intermerata in animo recondita, sed ipsum recondentem mirifico sui sensu demulcet, oblectatque.

Ibid. D'Acer. xi. Καὶ τίνας δύνανται αὐτὸ διδόναι τε καὶ ἀφαιρῆσαι | Hæc secum animo quisquis recolat à rebus finitis incertisque (cujusmodi omnes ad unam sunt res Creatæ) animum haud magno abstrahet negotio; & ad Deum adjiciet Unum. Illum siquidem penes est unum, & dare omnia, & auferre, pro libitu suo.

§ 11. D'Acer. xiii. Εὐδαιμονία περὶ τὸν ἑαυτοῦ Οἶον. | Is rectè proficisci censendus est, qui nihil non Justum facit, & Legibus Agens obtemperat; Is denique Deum sequi, qui quicquid decreverit Ille æqui boni consulit, & ad Voluntatem Divinam Patriem animum comparat suum. Utrumque conjunxit Antoninus, haud abs re sanè, à se enim quantumvis distantia videantur, aut reverà distent, ità tamen sibi mutuam præstant opem, ut Virtutum alia nunquam non alteri subveniat. Qui verò in Illâ minùs se præbuit strenuum, in Istâ itidem ut se det turpiter necesse est.

§ 12. D'Acer. xiv. Τίς πανοίαις χρεία, παρὲν ἀποκτείνῃ ἢ δὲ ἀπαρτύνῃ | Nihil Omnibus quidem, at Principibus præsertim, periculosum est magis, quàm leves istæ Suspiciones, quas abundans sæpe solet & anxia nimis Cautela animo subjicere. Siquid agere debemus, satis constat hoc fortiter agendum, nec quid deinde sit futurum, sollicitos esse Decet. Sin minus quid expediat per te noveris, consilium ab aliis petendum. Scrupuli verò inanes & superstitiosi, At ità demum hoc forsan, vel illud eveniet abjiciendi illico, quippe qui & Animum suspensum teneant, & ab Incepto alieni omnino sint.

Ibid. Ἐπεὶ τίς ἤγε ἀπὸ τῆς ἀνδρείας ἀποτρεχέει | Quoties animi pendebat, quod fieri debuit omittitur,

aut à justo præ Ignaviâ desistitur incepto, in gravius multò damnum impingimus, quàm quodvis à rebus profectum externis infligere posset infortunium. Locum hunc ex sensum prorsus existimo, si Codices sequimur vulgatos; Unde ut aliquid saltem erui posset, hætenus eum in me mutandum suscepi, ut de meo *βλαβερόν* *ὅτι* adjicerem. Quæ si aliis arriserint minus, superest & illis eadem in Textu depravatissimo, quod è re sit magis excogitandi Copia.

Ibid. D'Acer. xv. Φαιδρὸν ἄμα καὶ συνεσιχὸς ὁ πᾶς λόγος καὶ πᾶν ἐπὶ λόγῳ | Articulum ("itā enim seorsum distinxit D'Acerius") habes eximium. Quicquid agitur rerum, si cum tumultu, & strepitu, & animo agas perturbato, rationem tibi deficere, id certo est indicio. Quod enim de Deo Pagina Sacra, illum nec in Turbine, nec in Procellis, sed lenè potiùs spirante Zephyro Numina præsentiam exhibitam voluisse; de Sapientiâ itidem pari potest jure prædicari. Suavis illa per se & placida, turbam fugit, & ab impetu abhorret plurimum; in tranquillo degit, & Animus quo se habet melius, eò minus ut concitatus sit & sui inops, semper facit.

§ 13. D'Acer. xvii. Τοῖς τοῖς μὲν ὅτι τῆς κλίνης, τοῖς τοῖς δὲ ἐπὶ τῆς τετραπύλης. | Istis sanè solenne est morum agere Censores, & de alienâ, ut lubet, famâ decernere, quos si in occulta domus sequi liceret, & quid illis clam testibus fiat ediscere; vel si Lucerna, (ut olim lusit Lucianus) nocturnas posset Libidines, & quæ suadent Solitudo & Tenebræ inhonesta, verbis explicare, ampla satis inde suppeteret vices referendi materia. Larvâ etenim severæ virtutis detractâ, ita omnibus esset palam, istiusmodi Simulatores, à jus in aliena facta dicendo præ cæteris sibi maxime temperare debuisse.

Ibid. Οἷα δὲ κλέπτουσιν, οἷα δὲ ἀρπάζουσιν. | Ideacumprimis bella & salis plena. Ab iis etenim ex raptò plane vivitur, qui eo processerunt insolentia, ut singulis Laudem & Vituperium pro Arbitrio decernant suo. Illud quòd Forum agant nullâ auctoritate muniti, missum in præsens facio. hoc potiùs advertendum animo, quàm iniquè causas dijudicent, de quibus illos omnino judicare haud est æquum. Solenne scilicet habent, pessimo omnium furto, alienis detrahare laudibus, quo facilius ex harum detrimento, aliquid incrementi accedat Suis. Quin & Prærogativam Deo, siqua alia peculiarem arrogare non verentur sibi, illam nempe quâ cordium is agit scrutatorem & de intimis animi Cogitationibus statuit. Damnant etiam Legem, quod olim à Jacobo notatum memoravimus) & ipsam in jus rapiunt Justiciam. Jam verò Sacra Literæ rapinæ istum arguunt, qui se parem cum Deo autumare ausus fuerit, Phil. ii. 6.

Id autem est se parem, imo vel ipso Priorem Deo æstimare, Proximos ad nostrum Tribunal sistere, & in quos juris nihil nobis est, eorum de factis pro imperio cognoscere & statuere.

Ibid. Μέρεϊ δ' ἔνετα, ὅταν δέλη πίστις, αἰδώς, &c. | Quò nihil argumento deesse possit, quod hominum iniquam simul & vesanam arrogantiam ad vivum depingat, illud etiam visum est Antonino, tanquam ex abundanti, adjicere. Rapina ista, si in manus aut pedes esset admissa, excusatio paulò dixeris; Id verò omnium est flagitiosissimum, quâ sui parte egregias sibi & præstantissimas comparare est Virtutes, illius ut ope noxam potius & reatum ingentem Injusti Fallique homines deditâ operâ impingant sibi.

§ 15. D'Acer. xix. Ζῆσον ὡς ἐν ὕρει. | Id nî fallor vult. Ità esse cuique vivendum ac si quocunque degas in loco, is omnium & amœnissimus, & sibi exoptatissimus esset. Editiores enim Loci, & Domicilia in montium verticibus extructa, apud Veteres præ cæteris magno habiti pretio notissimum est. "Quamquam aliter Gatakerum periochen hanc accepisse Lectorem minimè fugit, cui uter ad mentem Antonini propiùs, dijudicandum relinquo.

Ibid. D'Acer. xx. Εἰ μὴ φέρεσιν, Σπουταίνονται. | Platonis illud Marcum in animo habuisse nullus dubito. Socratem is induxerat, Homines Justitiæ quàm infensi sint, referentem. Tanto nimium illos odio eam atque adversatione habere, ut si ipsa se Justitia humanam induta figuram, oculis corporeis cernendam exhiberet, ne impune quidem esset factura; Sed Virtutis tam eximie impientes, morte quam poterant atroci & contumeliosâ maximè, homines illam multaturos autumat.

§ 19. D'Acer. xxiv. Πεὶ ὀλίγῃ δὲ ἐδέχοντο πόσις, καὶ δὴ οἶα. | Nobis etiam haud ineptè in eos, qui intolentiùs efferunt sese, & Dominatum sibi vindicant, ista docet Antoninus transferenda, quæ Davus olim ille Horatianus, Imperium Hominis detrectans vitii irriteriti, & sui parum potentis,

Tunc mihi Dominus Rerum imperiis hominumque
Tot tantisque minor? quem ter Vindicta quaterque
Imposita haud unquam miserâ formidine privet?

Serm. Lib. 2. Sat. 7.

§ 20. D'Acer. xxv. Τότε συμφέρεϊ, ὅτε ἐκείνη φέρεϊ | Illorum redarguit errorem qui res olim forsitan ex usu futuras fassi, calamitosas tamen in præsens criminantur. Is contra, ubi primum agere quid decreverit Natura, ex illo nobis esse usui contendit. A Naturâ enim suum cuique tempus præstitui; idoneum apprimè & congruum. Adeo ut nequid unquam sit ab illâ Factum, nisi, & quod fieri debuit, & quando fieri debuit maxime!

§ 23. D'Acer. xxviii. Τὰ τῷ Πλάτωνι, σῆκόν

ἐν ὕρει | Locum habes in Theæteto, Socratem nempe Commoditates & Prærogativas enarrantem, quibus & Magnates gaudent & Philosophi; & ob quas vel Hi vel Illi potius antepo-

Edit. Servan.

P. 147.

nendi videantur. Ἀγροίκον δὲ καὶ ἀ-
παίδετον ἰσὺ ἀγροίκας ἐδὲν ἦπ' ὅν
νομίων τὸν τοῦτον ἀναγκάων γήνεος
σῆκόν ἐν ὕρει τὸ τῷ τῷ ἀγροίκων. Itaque &
huiusmodi Philosophum necesse est propter nullam nego-

tiorum exercitationem, non minus rusticum & imperitum esse, quàm Pastores. Utpote qui perinde manibus in Urbe, ac illi Cautæ septo in monte circumdatur. Ad illa verò Marcum idcirco alluisse arbitror, quò nobis inde colligendi locum daret, quòd cum Sapiens in medio Urbis tumultu, ruris sibi delicias, & solitudinem servet integram, Animi Tranquillitas, ab hominum itidem quolibet, qui sibi non ponit obicem, & reperiri possit ubibuis loci, & faciliè conservari.

§ 25. D'Acer. xxx. Κύειθ' ἢ ὁ νόμος | Lex, vel quod Marco tantundem est, Deus. Is nempe Lex est vivens, immutabilis, & sempiterna. Unde & Legem à Platone Sapientum Deum, & à Socrate in Minoe τῷ ὄντος ἐξέδρασαν. Inventionem ejus quod est nuncupatam auguror.

§ 26. D'Acer. xxxi. Ὡς καὶ τὴν βέλτεσθαι καὶ τὴν ἀνωφερῇ ὁρῶμεν. | Vis illa Naturalis, (Plasticam vocant,) cujus ope stupenda pland ista Fœtus & generandi, & efformandi, & ad maturitatem usque perducendi mysteria ritè peraguntur, oculos longè fugit corporeos; nec nisi animo eam omnino videndam objicimus: Pariter se habet & illa, quæ corpora sive sursum, sive deorsum feruntur. Unde eruditissimè haud levis semper animum subiit dubitatio quâ demum de causâ facultas hæc originem traxerit; Ipsa etenim Corpora nec Gravitate per se, nec Levitate prædita satis constar. Videndum itaque, an inde fiat, quod Omnia sui similitum appetentia, his præsertim consociare se, & tanquam in amplexus ruere avidè contendant, quod Stoicis placuit (magis: An, quod Aliis Verò visum est similis, id omne Terræ circa suum centrum motæ sit potius tribuendum; quæ dum rapidissimâ rotatur agitatione, partes suæ molis Universas à Centro abigit quodammodo arcetque. Istæ igitur Particulæ vel longius inde absunt vel propiùs, velociùs etiam aut segnius capeffunt fugam, quo se aut fortiùs impulsas, aut placidè magis, motas sentiunt. Quibus Morûs imprimitur minus, illa ab aliis magis motis magnâ vi pulsæ recidunt illicò: & ex casu tam subito, tanque violento, nomen & existimationem Corporum graviorum adipiscuntur. Horum enim peculiare vulgò perhibetur, Centrum versùs descendere, & ab illo ægrè avelli.

§ 29. D'Acer. xxxiv. Ἐρώτα σεαυτὸν, εἰ ὁ θάνατος δεινὸν διὰ τὸ τέτε σέρεσθαι. | Si singulis seorsim ad examen vocatis, suo tantum unum quodque penderemus pondere, ex istis omnibus, quæ moribundos male habent, vix ullum restaret, quod tanti apud nos esset, ut ejus unius gratiâ, vel vitæ incommoda sustinendas vel mortem molestè ferendam existimaremus.

§ 31. D'Acer. xxxvi. Καὶ ἐφ' ἐκείνῃ τὸ ἀνάλογον. | Ad idoneam fragilitatis humanæ recordationem id forsân videatur satis, Omnes ut Præclaros præsertim qui antehac è vivis exceßerunt, animo Viros recolās. Sed cum ii fumus, qui nos nostramque, alienis anteferenda habeamus universi, hinc fit, ut ista fortius animum commoveant Exempla, quibuscum aliqua nobis intercessit vel necessitudo, vel Conditionis, vel Eventuum Analogia. Quod huic locum dedit consilio, ut in alios sine delectu quodam, tanquam in speculum inspicientes, quid nobis & futurum sit, & factu opus, aprius, & verius, & facilius ediscamus.

Ibid. Τὸ ἀπὸ μαζωκόδον ἐκείνῃ ἐστὶ τὸ ἀπὸ γω χεῖν. | Visum est Stoicis, Mundum sapius, vel potius semper repetitis vicibus refici, & renovari. Imaginem etiam aliquam subobscuram licet, Resurrectionis à mortuis, animo eos effinxisse, inducit ut credam Locus in Chrysippi de Providentiâ Libello in paucissimis memorabilis. Hæc (inquit ille) quum sic se habeant, satis constat id, nec rerum natura, nec rationi recte repugnare, ut temporum Periochis olim revolvantibus, in eandem post obitum rursus, & Formam & Conditionem revertantur. Ab Stoicis tamen non eadem omnino quæ nunc sunt renascitura, sed illis similia tantum; (Non eundem verbi gratiâ, Socratem, sed huic & virtute & fortunâ geminum) videtur potius placuisse.

§ 33. D'Acer. xxxviii. Κρείττων γέρεται ὁ ἄνθρωπος καὶ ἐπικρατεῖται, ὁ οὐδὲν χεῖν ὡς τοῖς περὶ αὐτὸν. | Ista enim Infortunia, Ignis ad instar, quo aurum excoquitur, defecatiorem virum & nitidiorem præstant. Sanctior ita demum & augustior factus, haud ineptè de se dici posse sentit, quod olim de Mario Florus, Redit ab Africa Marius clade major, siquidem Carcer, Catena, Fuga, Exiliaque horrificaverant dignitatem.

Ibid. Οὐδὲν βλάπτει νόμον | Legem Ordinem scilicet rerum à Deo constitutum nequaquam per-

turbant aut Universi faciem deturpant hominum infortunia. Elegantia siquidem & ad Bonum commune convenientiâ tantundem habent res adversæ quantum quæ secundæ sunt maximè. Sunt enim & istæ in manu Dei positæ & ejus Instrumentorum perinde funguntur viæ; ad opera tam Bonitatis quam Justitiæ exequenda pariter aptæ; sive ut his spectatâ magis effulgeat Bonorum virtus, sive Improborum Malitiæ ut aliquis ponatur modus. Præclara sane, & quæ Animum verè Philosophicum sapit Ratiocinatio.

§ 36. D'Acer. xli. Τίνας ἀπολαύσεις τὸ συμπαῖνον καλόν. | Antoninum ista locutum cave mortem in Malorum censu reposuisse existimes; sed vulgi potius ingenio Serimonem attemperasse, qui Mortem Malorum gravissimum supremumque; rati, quoties Inimicos, aut sibi Incommodos è medio sublato videant, vehementer solent gaudere. Quod non Pusilli tantum, sed & Malevoli, & Immanis animi certissimo est indicio.

Ibid. Καλὸς μὲν ἐστὶν ἡμῶν ἦν | Is enim est vir Bonus, ut Peccata licet damnet, & summo habeat odio, ipsi tamen peccanti æquum se semper & Benevolum præstet. *Infectatur nempe Vitia, non Hominer, non castigat errantes, sed emendat.* Plin. Lib. I. Epist. 10.

Ibid. Ἐφ' ἡμῶν δὲ πῶσα ἄλλα ἐστὶ, δὴ ἂν πολὺς ὁ ἀπαλακτῶν ἡμῶν; | Cum ista Imperatorem eximium adeo, & suis meritò dilectissimum subierit Cogitatio, quid demum plerisque & vulgaribus opinandum? Me vero in hac Perioche delectant plurimum, quæ ubique nitent, Ingenii Mansuetudo, & mira in Alios Benevolentia; In Ethnico quidem eò impensius laudandæ, quòd etiam apud Christi nomen professos occurrant (heu!) parùm frequentes.

Ibid. Μὴ μὲν τοι διὰ τὸ τοῦ ἑλληνικοῦ εὐμενὲς αὐτοῖς ἀπιδί. | En quantum Cautelæ, ne quid in Charitatis peccetur Legem; si quæ nobis in Mortis solatium adhibemus remedia, ad odium vel Inimicissimi cujusvis impulerint.

§ 38. D'Acer. xliii. Ἐκείνο, εἰ δὲ, ἄνθρωπος. | Animam dicit. Mens enim cujusque est quisque; Corpus autem, si accuratè loqui velimus, non tam Homo est, quàm Hominis Instrumentum. Huic non illud puto multum ab simile, quod D. Petrus, 1 Epist. iii. 4. Occultum cordis hominem nuncupat.

In Librum Undecimum.

§ 1.

Οὐ καρπὸν ὃν φέρει αὐτὴ καρπὸν ταύτης

Vox isthæc *Fructus* ubi quid ab Animâ prolatum denotet, eodem prorsus recidit, quo formulæ loquendi Scriptoribus Sacris usitatissimæ. Nam & Illis eti-

Ephef. v. 9.

Hebr. xii. 11.

Gal. v. 22.

Rom. vi. 21.

vii. 5.

am familiares novimus, *Fructus Lucis*, *Fructus Justitiæ*, *Fructus Spiritus*; quibus ex adverso opponi solent *Fructus Peccati*, & *Affectus Carnis*. Hos etiam Tenebras, Injustitiam, & Malitiam audire, haud infrequens est aut ignotum. *Spiritus* autem *Fructus* laudati contra hujusmodi sunt. *Dilectio*, *Gaudium*, *Pax*, *Longanimitas*, *Benignitas*, *Mansuetudo*, *Bonitas*, *Fides*, *Justitia*, *Sapientia*, *Temperantia*. Jam vero inter Hos & Illos interest plurimum, quoad ista præsertim duo, hæc loci haud abs re notanda. Prius attigit Antoninus, Animam nempe & se, & suis quos profert Fructibus frui & gaudere; Cum Corpus Carnis Fructibus haud perinde fruatur; sed ad ritum Animantium cæterorum se habeat, in quibus nec Ovis sua profunt vellera, nec mella Apibus. Posterius, ad Fructus durationem attinet; Qui carnis sunt, brevi utique interituri, cum illa pereunt funditis; Quos autem carpit Spiritus, perennes carpit & perpetuos; ipse omnis Expers interitus, illis perinde sempiternis nunquam non gavisurus. Has utinam Differentias, Essentiales quidem illas & Immutabiles, perpenderemus ferid. Quod qui ex animo fecerit, illum & Periochen hancce pulcherrimam habiturum & impensam quantum poterit præstantioribus navaturum operant, nullus dubito.

Ibid. Τὸ μὲν ἐν αὐτῇς ἀετιμῶν. | Ex omnibus hæc terrarum degentibus, Anima humana, & in se longè præstantissima & à nobis jure merito maximo habenda est pretio. Quoties enim rebus illam Corporeis postponimus, (quem quidem Errorem sæpe sæpius erramus) in illorum demersi vanitatem, nobis inurimus maculam. Hanc autem cæteris quod oportet anteferentes, ad Deum accedimus propius, cognatione quâdam arctiori illi conjuncti; quin & imperii quodammodo cum Illo confortes, qui, Terrestria despiciens, universa submittit sibi.

Ibid. Οὕτως ἄρ' ἐδὲν διήνεγκε λόγος δευτέρου, καὶ λόγος διχουστίνος. | Miram in hoc loco deprehendere videor Sapientiam sublimem quidem &

reconditam ut Interpretum plerosque verus fugerit sensus. Id vero, nî & mens me fallit mea voluit Antonius; Parem eò usque & Animæ nostræ, & Legis esse Sortem, & idonea utrique suppetere Argumenta, cur se cæteris putet præstantiorem. Utramque nempe nihil esse aliud præter *Veritatem*, & *Justitiam perfectissimam*. Unde cogas licet Animam eandem esse cum Lege, cum utriusque Ratio eadem sit. Hinc jus & potestas omnia judicandi, cum ipsa interea loci, nullius sit judicio obnoxia; Quibus etiam prærogativis Lex gaudet, Anima vero nisi & ipsa Lex esset, iisdem gaudere non posset. Quod vero Marcus Animæ (à Deo nimirum institutæ) tribuit, idem & D. Paulus Spirituali (quem nuncupat,) *Quod omnia scilicet judicet, ipse vero à nemine judicetur*, 1 Cor. ii. 15. "Idem utique cum Deo sentit Vir Spiritu Sancto imbutus, nec illum securus ducem aut errare potest, aut ab alio quopiam redargui. Quod Apostolis aliisque *δοκίμοις* contigisse exploratum habemus satis."

§ 2. Ἐὰν τὴν ἐμμελῆ φωνὴν καταμετρήσῃς εἰς ἑξήκον ἢ ὀδύγγων. | Argumentum si accuratè discutias, idoneum satis; Cui tamen declinando haud una suppetit Ratio. Quidnî enim Respondemus contrà, Musicæ concinnitatem in Sonis non verti singulis, sed in multorum apto concentu; cum complurculi simul commissi, & justis rationibus ad invicem & distantis distincti, aurem pertingant suaviter demulceantque. Cum denique Harmonia quam vocant inde consletur, eaque major, vel minor, quò perfectiores, aut minus perfectæ sunt istæ Sonorum Commisuræ, & ab Unitate seu numeris suis omnibus absolutâ Concordia, aut longius abscedant, aut ad eam accedant propius. Carminum etiam similem agnoscis Rationem, quorum venustatem, singulas aut pensans Syllabas, aut pronunciando disjunctas frustra eris requirens. Hæc enim à Totâ pariter compage proficiscitur, cujus numerosa verborum congruentia variis ex musis & partibus confecta in amorem sui rapit, & mixtâ quâdam perfundit voluptate. Hinc utique efficitur, cum harum Rerum *Laus* & præstantia particulis seorsum, quantumvis rectè dispositis, minimè constet; parum apposita, quibus Mundi Contemptum suadeat, præbuisse illas Marco exempla. Huic tamen ita occurreretur Objectioni, si quod in Musicâ & Poësi verissimum haud differtur.

temur, Antonini tamen Argumenta convellere id pernegemus. Elegantiæ nempe Musicæ & Poësi peculiare, caterisque quæ sensibus corporeis percipiuntur, mancæ sunt & imperfectæ. Nam & id ipsum quod elegantes sint, aut habeantur, non suæ habent ditionis sed à loco, tempore, & aliis quibusdam inter se conspirantibus, id pendet totum. Accedit, quod Particulis istæ consent succedivis, quæ se mutuo propellentes, perficientesque, existere simul nequeant; Hinc Imaginem veræ illius Æqualitatis in quâ unâ Exemplar consistit Venusti absolutum, rudem tantum & debilem Imaginem repræsentare valeant. In illâ igitur Venusto & Decoro Primo, qui aciem Intellectus defixerit, breves istos & adventitios lepores, quorum Decor omnis in transitu est, facile contemnet. Nec id tamen præter mittendum, Musica id laudis jure deberi, quod ex omni inferiorum, quæque sensibus percipiuntur voluptatum, & leporum censu, illi ut primæ deferantur æquum est. Nec quævis est alia, quæ Animum dulci perinde deliniat & puro voluptatis sensu. Adeo ut hanc vel ignorare prorsus, vel non habere in deliciis, & quo Virum gravem decer, favore & studio proficui, vitio vel indolis parum ingenuæ, vel minus liberaliter institutæ, apponi debere existimem.

Ibid. *Χωρίς ἀρετῆς, καὶ ὅθι ἀπ' ἀρετῆς.* | Inter hæc & antedicta id interest discriminis, quod Virtutis & Bonarum Actionum Spiritualis quodammodo, & abstractus sit Decor, Pulchritudo quæ sensus fugit corporeos, & Animo cernitur solo. Hinc fieri censendum, quod Verum illud & Unum, unde Venustas & Decorum omne proficiscitur, in his magis ad vivum depingatur, quæ Legibus corporeis soluta sunt. Nec enim nitidam pariter aut Augustam Ideam in crassioribus & Materialibus patitur Natura.

§ 3. *Μὴ καὶ ψαλλὼ παρὰ τὰς ἐν, ὡς οἱ χειρῶν.* | Haud facile dictu est, quid huic locum dederit cogitando; aut quando obfirmatam adeo patientiam Christianis affinxerit; cum is esset Antoninus, qui Veritatis Professores nunquam non persequi detrectaverit. Ipsa si spectes verba, Martyrum exempla cruces & flammæ intrepidè perpefforum ob oculos illi quotidie versata dixeris: Nec tamen, illo Imperante, ubi is agebat loci, quenquam accepimus fidei ergo Christianæ Capitis damnatum supplicio. At, quantum mihi conjicere est, istis hæc Censura convenit temporibus, cum intestinâ discordiâ & civili bello expergefactus Ethnicorum furor, & in omne nefas audax, in Christianos Asiaticos & Gallicos sæviebat. Horum utique, quos populi vesanae licentiæ devotos in audiverat Marcus, firma atque imperterrita, etiam inter moriendum & exquisitissimos cruciatus læta & victrix A-

nimi Constantia ad illum delata pro merâ obstinatione habebatur. Quod illis tamen præsertim tribuendum censeo, qui, vel unde & qualis esset hac vera Animi Magnitudo nescii, vel Christianis infamiæ notam inurere Studentes, eorum etiam virtutes falsò criminabantur. Hinc itaque is felicem hominis vicem prædicat, qui mortem contemnere, non temerè, aut præ animi perviciâ, sed rationum momentis & sano præmunitus judicio posuit. Dogma si per se spectes verissimum, mores autem Christianorum quod attinet, & mortem ab illis strenuè exceptam, injurium admodum & erroneum. Sed ita solent, quibus falsis opinionibus præpedita mens, ut ne quid rectè dijudicent, facit. Illa siquidem Martyrum immota Constantia, & mors placida, validis rationum fundamentis innixa est. Ejusmodi quidem, quæ cum humanum exsuperarent ingenium, minus esse debuit mirum, si Ethnici divinæ lucis expertes, haud illas erant assequendo fati.

Ibid. *Καὶ συνῶς.* | Ad veram Gravitatem multa requiruntur. Decorum scilicet & Ordinem in omnibus tuendum, Forti agendum animo, nec periculorum appetenti, nec pavore segni; Urgens etiam necessitas, Finis viro digni intuitus, qualis quidem citrà Utilitatem alienam constitui nullus potest. Christianis id verti sæpè vitio notum est, quod ultrò se suppliciis dederint frequentes, nec mortem tam excipere, aut etiam contemnere, quàm sollicitos ambire animum induxerint sibi. Hinc istæ Philosophorum Contumeliæ, hinc Constantiæ vituperia, sed ab istis tantum profecta, qui quid ageretur rerum ignari, suo metiri alios modulo non sunt veriti. Quod enim nullâ necessitate sit, eo in prudentiam quàm gravissimè peccatur, nec tanti Animi impetu temerario, & levi factum Incogitantia censendum. Christo vero adscriptos, quæ tandem urgere potuit necessitas gravior, quàm Militiæ ut Munus absolvant suæ, in capitis etiam si discrimen sese esset committendum, Morte enim ita, ut decuit, obitâ, incassum cessit Dæmonis dolus, & quò graviore percussæ sunt Res Adversarii istius damno, eadem etiam operâ ditioni Domini sui tantò uberius accessit incrementum.

Ibid. *Ὡς καὶ ἄλλοι πῶσι ἀπερρίθως.* | Rectè. Nec enim ex illis quæ fastu facta novimus, exempla nobis sumere solenne est. Sed Justitia potius, & Necessitas consilio sublevata, & gravis Animi Deliberatio in Imitationem trahunt sui. Sed Pompæ & Vani fastus Christianos postulari minime omnium oportuit, quem ii essent præsertim, qui in Animo humili, & ab Ostentatione abhorrenti plurimum, laudem & Virtutem ponebant omnem; neq̃ aliter se Servos Jesu Christi credebant, ni si hominum encomia adeo non captaverint, ut neglexerint quidem & spreverint, in illâ scilicet gloria

riâ quærendâ Toti, quæ ab uno proficiscitur Deo.

§ 6. Μετὰ δὲ τῷ τραγῳδίᾳ, ἡ ἀρχαία κωμῳδία παρήχθη. | Quò melius quòd voluit Antoninus, de novo veterique Comœdiæ genere intelligas, vide sis quæ nos Horatio in Arte Poeticâ adscripsimus, ad Vers. 281. & sequent.

Ibid. Ἡ μίμησις κωμῳδία. | Comœdia vetus ed usque perduravit, donec Lyfander Athenis rerum esset potitus : Media ad Alexandri Magni tempora pertigit ; Nova etiamdum locum obtinet.

Ibid. Ἡ νῦν, ἡ ὀπὲρ τὴν ἐν μιμήσει φιλοτιμίαν ὑπερβύη. | In Comœdiâ quidem tùm Veteri, tùm Mediâ nihil inerat Mimici. Ista enim nec in Personis, nec in Rebus ipsis ficti quid in se admisit. Nominibus quidem confictis usa est, & Civium Præstantiorum Mores exhibuit populo spectandos ; sed has extrâ Conditiones, à veritate vel latum unguem deflectere, religio erat. Nova autem, eadem premere vestigia dedignata, & plus sibi rata licuisse, de Veritate parùm sollicita, & Nomina & Materiam de integro effinxit sibi. Jure igitur in Mimicum hæc delapsa artificium perhibetur, cùm non sit jam Vitæ communis Narratio, sed velut Umbra quædam & Species tantùm. Hoc itaque genus veritate spoliatum damnandum censuit hic loci Marcus.

Ibid. Ἡ δὲ ἐπιβολὴ τῆς ποιήσεως ἐν δευτερίᾳ οὗτος τὴν πότε σκοπὸν ἀπέβλεψε. | "Iste finis quis tandem sit cogitandum serid edixit Marcus. D'Acerius autem his seorsim positis interrogandi affixit notam atque ita demum Antonini Mentem pergit porro explicare". Veteri quidem & Mediæ finem nunquam fuisse utilem haud diffiteretur ; cùm istius generis Comœdiæ moribus emendandis prodesse maximè ; Novæ non itidem ; utpote quæ populo non tam corrigendo, quàm oblectando, & inani ducendo specie (Antonino Judice) studeat. Veterum usque adeò asperitatem comi mollique recentiorum obsequio antehabendam statuit ; illam acerbè utilem, hanc autem nulli prorsus bono jucundam prædicans. Quod Persarum Rex olim de Aristophane, Illius Consilii & fortiores Athenienses, & hostibus Superiores factos, minoris putandum arbitror, quam hæc Antonini sit approbatio. Quò magis illis est condonandum, qui id agunt, ut extorrem istum, & exoletum dudum Drammatis morem restituant denuò. Sed & illud ut animo advertat monendus est Lector, quod si fecerit minùs, Antoninum forsan Erroris sibi Authorem sit habiturus, Comœdiam scilicet, nec Veterem nec Mediâ absolute & per se laudari, sed Comparatione tantùm institutâ, quâ Novæ antecellendi manifestæ sint. Nec enim Marci aut Ingenio convenit, aut Disciplinæ, hominum ut vitia proferantur palàm, & Spectantibus ludo jocoque fiant ; Quod & Divinis & humanis

legibus adedò repugnare, ut nihil supra. Nostrium minimè omnium feseilit. Id utique sibi dedit negoti, Novam ut ostenderet Comœdiam culpæ haud minùs, imò multò magis obnoxiam quam Vetustiora Drammatis exempla, quæ tamen ut Theatro indigna, Ætas præsens amandaverat. Quin & ipsam etiam Tragœdiam longè est ut ab omni eximat censurâ ; siquidem Marco, affectibus modum poni, parum videbatur, nisi & cum Stoicis, eliminandos eos evellendosque pectoribus humanis, vel (quod eodem ferè recidit) otiosos omnino & inertes esse debere decerneret. Quæ huc faciunt plura Lectori occurrant, inter Animadversiones in Aristotelis de Poesi Libellum.

§ 7. Πῶς ἐναργὲς παραστήσει, τὸ μὴ εἶναι ἄλλω βίῃ ὑποδιδόναι εἰς τὸ φιλοσοφεῖν ἢ ἐπιτηδεύειν. | Præ tot disciplinis inter se dissentientibus. Multi olim de veritate assequendâ desperantes, omnem Philosophiæ curam abjiciebant ; id satius arbitrati in tranquillo considerare, quam si Iter magna instituant negotio, quam potissimum insistendum sit viam incerti. Huic itaque, quo maturius medeatur malo, suæ ipsius Vitæ instituto penitiùs introspecto, ad Sapientiam satis esse illud idoneum certissimis oomperit indiciiis. Hunc etenim cum sibi semper Scopum posuisset, Deum & Proximum, ut Charitate quàm potuit maximâ prosequeretur ; id unum erat reliquum, ut in illis perseverans se daret præclarè, & Bonorum Operum fructum amplissimum curaret indes edendum.

§ 8. D'Acerio ix. Ὁμοθυμαδὸν μὲν, μὴ ὁμοδυσματῶν δὲ. | "De Textu, & perioche ab antecessis distinguendâ, quin & variis loci interpretationibus, Gatakerus jam fusè satis. Noster verò quid hæc in causâ senserit, docebunt sequentia. Vulgi de Justitiâ, Pietate, & Deo, quas animo concipere solent Opiniones à Vero ut plurimum abhorrent. Ab his itaque cavendum, cogitando, quòd Charitatis vinculum commune, quantumvis constrictos teneat, & in eandem quodammodo Arborem ut universi coalescant, faciat ; Mens tamen, istis soluta legibus sui esse juris haudquam definat. Nec id igitur nobis est committendum, ut, Rationis Prærogativâ turpissimè prodita, sententias nostras alienis subiectas, aut obsequio deditas patiamur. Siquidem isto demum pacto, qui nobis in Salutem & Commodum cedere debuisset, gravissimo futurus est damno, & certissimo veritatis exitio Amor mutuus, & Benevolentia Affectus.

§ 10. D'Acerio xi. Οὐκ ἔστι χεῖρον ἔδωκα φύσις τέχνης, καὶ ὅτι αἱ τέχναι τὰς φύσεις μιμνῆται. | Id omnium est Artium commune, ut quæ minùs sunt perfecta, in perfectiorum gratiam operentur. Natura utique universa cujus ad exemplar, Ars omnis se studet componere, in id etiam cogitationem

nem intendit suam. Quod ubi persuasum tibi, & perspectum habeas, en genuinam Justitiæ Profapiam! Quorsum enim illa? aut quid tandem tibi vult? Hoc unum scilicet, ut vilia subiciat Præstantioribus. Egregium sanè Capitulum in quo & validissimis simul, & maximè perspicuis orationibus evincitur, Justitiā non à Legibus humanis ortam omnem, sed à Jure Naturali, Divino huic rerum universitati cœvā, imò potius illā nimium quantum ætate grandiore, ab ipso immediate profluxisse Deo.

Ibid. Οὐ δὲ περιήσεται τὸ δίκαιον ἐὰν ᾖ πρὸς ἀρετὴν καὶ ἀρετὴς τὸ μέτρον. | Hinc sequitur minùs perfecta in eorum quæ sunt magis gratiam fieri, quoniam istis si primæ deferantur partes, læditur illicò Natura, & rerum inturbatur Ordo. Mihi quidem magno est volupi animo versare mecum, quot & quanta nobis se præbeant, explicita magis & cogitantibus obvia, hujus unius ope (modo ritè intellecti) dogmatis, & ad veritates inde deductu facili accommodati.

§ 12. D'Acer. xiii. Σφαῖρα ὡς αὐτοῦ. | Anima quam ob rem Sphæræ componatur, jam alibi notatum. Elegantem tamen in paucissimis Periochen, quin illustrando aliquid conferam operæ temperare mihi nequeo. In corpus rotundum si lucem intromiseris, Gibbosæ ejus particula Interstiria quædam efficient subobscura; per hos enim gibbos stetit, quo minus per Corpus omne se pariter lumen diffunderet. Haud secus eum Animā iridem actum puta, quæ si sibi similis, & rotunda tota, Lumen divinitus suffusum excipit ubique lucida. Sed ex quo vitiis depravata sibi facta est dispar, & difformis, obstruuntur ex templo radii cœlestis, & caligo paulatim inducitur, donec obruta tandem tenebris oberret, & Rerum aliarum, & Sui notiitiā penitus spoliata.

§ 13. D'Acer. xiv. Οἷον ὁ φονεὺς. | "Tribus à Garakero memoratis, & illud de Phocionis morte adjecit D'Acerius". Cicutæ nempe poculo, à quatuor aliis quibus moriendum erat unā, epoto, & Carnifice nisi soluto veneni pretio misce-re denuò recusante, ex amicis illum quendam allocutum, Argenti ut id paululum homuncioni numeraret orasse, quando Athenis ipsa mors daretur venum. Hæc omnia, si placidè, & ex animo dicta, mortem depingunt ab Antonino laudatam, Quid enim aut Benevolentia indicium luculentius, quàm id Filio in mandatis dedisse, à Charitate & Officio ergà populares, ut paternæ indignatus neci, nunquam excidere se pateretur? Atheniensibus autem quid magis opportunum, quàm Crudelitatem simul & Avaritiam detestandam dehortari, quæ Capitis multandos supplicio ad mortem sibi propriis comparandam sumptibus adigebant. Sed ista si Ironicè tantum & Scepticè fuerit effatus,

(cujus Antonini Mentem suspicio haud levis in-cesserat) non tam laude quàm vituperio digna existimat. Morientem utique nil nisi grave & sincerum decet; &, quibus perraro esset condonandum, Simultas, Jocus, & Simulatio, ab extremo vitæ actu abesse debent longissimè.

§ 15. D'Acer. xvi. Ὡς σκαμνὸς καὶ κίβδηλος, &c. | Rectè quidem monuit, istas loquendi formulas, quantumvis usitatas, esse tamen Viro honesto ne-tiquam dignas: Nec aliter sentit sapiens; sed invaluit consuetudo, & quæ nulli probamus, præ more recepto, & animi incogitantia, facillime in nos admittimus.

Ibid. Ἐπιθήδους δὲ ἀπότῃς σκαμνὸς ἔστιν. | Eodem redit, quod vetus illud & bene notum, Pejor est Odio Amoris Simulatio.

§ 16. D'Acer. xvii. Εἰ δὲ καὶ εὖσιν, ζῆται τὸ ἐστὶ καὶ τὸ πᾶν φύσιν, καὶ ἐπὶ τὸ πᾶν ἀρετὴ. | Id pro comperito satis habuit Antoninus, nihil omnino præter Naturam fieri; sed aliquantum tamen nostræ concedit imbecillitati, & anticipatis opinionibus. Cum id & salvo dogmate suo condonari poterat, & præceptis inde deductis obsequium conciliare. Dato igitur, præter naturam obvenire nonnulla, at nostri id esse officii statuit, quod Natura sit congruum, ut id summo prosequamur Studio. Hoc autem ita tantum assequi poteris, si Naturæ universali Te Tuæque commendes omnia, committasque lubens. Quodd perinde est, ac si Deo in omnibus subiectum, & ejus voluntati tota consentientem conspirantemque animo dixisset.

§ 17. D'Acer. xviii. Ὡς ἐδὲν καλὸν ἀρετῆς. | In mortis Remedium id nobis cogitandum vult, Rem nullam in pejus mutari, aut ad nihilum posse redigi. Attat Alia quidem sunt, eaque omnium gravissima, à quibus Justi eximuntur soli, quorum scilicet peccata Deus non illis deputaverit exitio. Sed ista Philosophos latuisse non est mirum; cum Veritate Christianā destituti, Ideam vel nullam, vel falsam nimis & obscuram tantum eorum quæ post obitum futura sunt, animo conceperint.

§ 18. D'Acer. xix. Ἀχθοῖσαι γὰρ αἰσίοτες ἀδικοῖ. | In promptu est Ratio. Injuria enim & Ingratitudo cum voluntarium insinuent Virtutis & Officii defectum; nec homines, sese vel infcis, vel invitis, ii vel sint, vel videri mercantur, has sibi jure objici culpas nemo est, qui lubens fateatur. Cui consentaneum est, ut vel suspiciones, vel vituperia præsertim ejusmodi, & illum qui postulat urant malè, & quod à postulante iniquè ipso actum sit, nunquam non postulato videntur.

Ibid. Πολλὰ γὰρ καὶ οικονομίας γίνεσθαι. | Appositum sanè, quò plurima prius edocendos ostenderet, quam de facto alieno pronuntiandi simus compotes. Quæ

Quæ cum adeo sint impedita, & scitu difficilia, ut vix unquam assequi possis, consultius esse multo, quodque probo & prudenti Viro decet magis, ab omni potius hujusmodi in causis Judicio sibi temperare. Observatio huic ferè gemina Virum ex hodiernis celeberrimum, eò usque impulit, ut multa diceret Instituta & Consilia, quæ risum spectantibus fortean moveant, adeo tamen non absurda esse aut inepta, ut si valida quibus nituntur, rationum fundamenta cernere possemus, Prudentia potius Agentis planè demiranda, cogitantes esset in stuporem datura.

Ibid. *Φυλακτίον, ὃ ὀπίσσω τῷ ὀργίζεσθαι τὸ κολακίῳ αὐτῆς.* | Ne Lenitas & comis animi Candor in turpem adulationem deflueret, & ignavum in peccantes obsequium, id disertè cavendum haud abs re monuit Antoninus. Hominum enim pleriq; modum fervare nescii; dum studiosè nimis vitant Vitia, in contraria præcipites se dare solent. Id ne nobis committatur, quanto in hac causà fiat periculo cogitandum. Ab Assentatione scilicet perinde ac ab Asperitate nimia metuendum; Et illi quicum agitur, & humanæ Societatis in damnum & exitium, utramque cedere pro certo habendum. Et hoc, & illo perimus pacto, nec quid est quod demas discriminis, nisi illud unicum, quod non pariter utrinque pereamus.

Ibid. *Ὅσοι δ' ἀπαθεία τῷ οἰκνότερον, πότερ κ' ἰσχυροί.* | In solidis id corporibus liquet maximè; quorum quæ fortiora dicuntur, firma magis sunt & in se collecta; & ictibus externis fractu difficilia. Sed Antoninum cave, de Animi hebetudine, aut sensibus obstupefactis intelligas. Nos indolentes, hoc est, adeo tantum Sensus expertes voluit, ut ab externis læsi ne nobis videamur. Quæ quidem animi sententia, & fortiolem Virum & Tutiolem præstabit, quàm potuisset unquam Stupor & mera quam vocant malorum Insensibilitas.

§ 19. D'Acer. xx. *Τέσσαρες μάλιστα ἔσπας τῶ ἡγμονικῷ παραφρασίῳ.* | Affectiones istæ, quantum ego conjicio, sunt Suspicio, Maledicentia, Diffimulatio sive Mendacium, & Intemperantia. Pluribus huic Articulo non est opus, quem tamen, cum lucis adscititiæ indigeret maximè, obscurum nimis passi sunt Interpretes.

§ 20. D'Acer. xxi. *Τὸ πνέματιν οὐ κ' τὸ πνέματιν.* | "A Gatakero adnotatis adjicit D'Acerius frequentia." Oppones forsitan, ne Elementa ipsi immorigera esse queant, Deum prohibuisse Creatorem; Rationi verò nostræ cum eligendi potestate, peccandi etiam simul fecisse Copiam, Illud autem vereor, ne nos adeo culpa non liberet, ut graviore potius Injuriam obstringat crimine. Noluit ab Hominibus necessitate coactis obsequium sibi præ-

stari Deus, eo nimirum Consilio, ut Amoris attracti delinimentis & lubentiores præstare, & sponte præstantes nostrâ Virtutis adipisci præmium possemus. Nos perditos interea loci atque Ingratos! Si tanti immemores beneficii, quod ad obsequium perfectius stimulare nos acrius debuisset, Jure illo in nostrum verso exitium, ad defectu nem omnium impiam maximè, & detestandam abutimur; atque illam nobis arripimus gehennam, quàm nisi scientes volentes perpeti non possumus.

Ibid. *Μᾶλλον ὃ πρεσβύτερον ἢ ὁ δίκαιος ἀγαθὸς.* | Causæ utique tuis ut sint Effectis priores necesse est. Dempstis verò Pietate & Æqualitate, (nam & isthoc Animus redit Æquus) Justitiæ nihil erit super inter homines loci. Ipsa autem si exulet Justitia, Actiones simul justæ, ut amandentur oportet.

§ 21. D'Acer. xxii. *Ἐπὶ δὲ τοῖς ἀγαθοῖς ὅτι πᾶσι.* | Verissimum illud, ad quod tamen Animum pauci intendimus. De Rebus, quænam Vera Bona dici & existimari potissimum mereantur, parum hominibus inter se convenit. Divitias alii, alii Gloriam, hoc cohonestant titulo; Quod verò ad Bonum facit commune, id collaudant ad unum omnes. Nemo enim, etiam Injustorum, est, Societati quæ noverit humanæ expedire, ea vera esse Bona, qui non vel invitatus agnoscat. Hinc efficitur, hæc sola Sapientes sibi expetenda arbitrari, hinc etiam suppetit Ratio minimè contemnenda, Charitatem quamobrem ceteris omnibus antehabere virtutibus solenne sit. Nec id prætermittendum, salutaria quæ hinc erui possent Dogmata vel integro si in unum congerantur sufficere Libello.

§ 23. D'Acer. xxiv. *Σωφροσύνη τὴν ἡδονὴν πολλῶν ὀφθαλμῶν λαμβάνει ἐκείνη.* | Ne eandem sapientiam caneremus fatius duximus Lectorem, ad illa quæ nos ad Horatium de Arte Poeticâ, amandare.

§ 28. D'Acer. xxix. *Ὅτι ὁ Σωφροσύνη, &c.* | Xantippen, quam molesta fuerit marito, omnes norunt; Quam ut verberibus castigaret, cum & familiaribus quidam hortaretur, is se suis & conjugis Jurgiis alienam minimè paraturum voluptatem respondit. Hoc monet Marcus, quod magis id animo recurrat sapientius, quàm ridiculum sit & absurdum, Populo si quid in oculos subiciamus, quod aliis cachinnum moveat, nostro interim impendit. Si igitur domesticò aliquo contingat neciis urgeri incommodo, quanto id alios celare consultius est; quàm proferendo palam ludibrium debere; ut oneri tamen ne detrahatur quicquam, imò adjiciatur plurimum?

§ 30. D'Acer. xxxi. *Δὲ καὶ πᾶσι, ὅτι πᾶσι.* | Versiculum à Tragicò quodam desumptum

prum huc loci idcirco transtulit Antoninus, quò in animum revocaret, Affectibus qui se dedunt, & Virtutem habent neglectui, pristino se Jure spoliare, nec suffragium, aut alia quævis hominum Liberorum privilegia, quæ virtuti competere possunt uni, sibi in posterum vindicare eos debere. Quod fusiùs à nobis tractatum ad Horat. Epist. 6. Lib. 1.

§ 31, 32. D'Acer. xxxii.

Εἰδὼν δ' ἐγέλασε φίλον κῆρ,
Μέμνοντα δ' ἀρετῶν χαλεποῖς βάζοντες ἔπεισιν.

Verficulum ab Hesiodo petium Homérico alteri adjunxit Marcus, quò nobis ostenderet, Philosophum istos fatuos infulsosque, qui Virtuti maledicunt, nihil eam aliud præter nomen inane, & merum esse hominum figmentum contendentes, adeò non ipsi facessere molestias; ut se potius suamque stultitiam ludos faciant. Ridendi enim magis, quàm vel audiendi, vel cum stomacho excipiendi sunt istiusmodi Scioli.

§ 33. πῦρ δ' ὁ παῖδ' οὗτος ὅτε ἐκ ἐπιδόσθαι.
His forsan locum dederat, Filius ejus Verus,

inter Medicorum manus, præmaturâ abreptus morte.

§ 34. Οὐδὲν δὲ σφαιρὸν φυσικῶ πνὸς ἔργον σφαιρικόν. | Ultra etiam proferre pedem possumus, & cum Oreste illo dum mortuum simularet, dicere,

Δοκῶ μὲν εἶδέν ῥῆμα σὺν κέρδει κακόν.

Existimo nullum verbum commodum & utile turpe esse.

Morte autem nihil reperias, vel Naturæ magis, vel Utilitati consentaneum. Hominum vulgo quantumvis huic reclamante veritati.

§ 38. Οὐ γὰρ τὸ πρῶτον ὁ ἀγὼν, ἀλλὰ πᾶσι τὸ μῆναι. | Ita quidem. Vita enim omnis Exercitatio quædam, & Certamen est perpetuum, in quo si à nobis steterit Victoria, Præmium reportamus amplissimum Sapientiam: Sin Hosti succumbimus, Stultitia & Insania nobis in Ignaviæ sunt supplicium. Ita enim res humanæ comparatæ sunt, ut quod socordibus esse possit solatio nihil inter hæc extrema interlit Medii. Verba autem hic laudata loci, ab Epicteto referuntur accepta.

In Librum Duodecimum.

§ 2.

Ὅρα γὰρ τὸ εἶναι τοῦ νοῦ μόνων ἀπὸ τοῦ σώματος. | Perioche observatu dignissima. Id utique innuit Marcus, quòd Spiritus Dei quam istiusmodi tantum

impertiat sese, quæ sui sunt similia, Immortalia dico & Spiritualia, Materiâ (tanquam Cortice tantum, aut sordido rerum integumento) insuper habitâ, idem à nobis ut fiat pariter, insigni hoc esse documento. Anima siquidem ad hoc perfectissimum composita exemplar, ut sui gaudeat similibus, Corporea verò & Terrestria dedignetur, æquissimum est. Ita tandem archissima necessitudine ipsi, unde & originem traxerat, Deo conjuncta, & virtutem in deliciis habere unam, cætera verò negligere & vili pendere, familiare illi futurum.

§ 3. Ὅτι τὸ συνέμειναι τῷ νοῦ καὶ τῷ σώματι πᾶσι νοῦν δύναντον ἀπόλυτον ἐφ' ἑαυτῆς ζῆν. | Non id voluit, Menti nostræ quò vivat libera, Providentiæ jugum esse excutiendum, & suæ unius ut sit dictationis; sed potius à Rerum materialium vinculis, ut quantum poterit expediat sese; quæ & ipsam etiam Mentem, quantumvis immateria-

lem, suo solent haud rarò impetu abripere. Donec enim in cœnum demersa in istis hæret omnis, eadem ut deferatur Tempestate, & in carnales affectus ipsa delabatur necesse est. Ista itaque quò se servitute liberet, & miseriam; sua sibi vindicanda est Dominatio; quæ ita demum recuperatur, si ad Deum, unde defecerat, reversa, pietatis & Amoris nexu in posterum indivulso adjungat sese, & voluntati ejus in omnibus placido modestoque acquiescat animo.

§ 5. Ἐπειδὴν ἀπαξ ἀποθάνωσι, μήκετι αὖτις γινώσκουσι. | Capitulum cumprimis elegans & grave, in quo Antoninum suspicias, non Providentiæ & Bonitatis incertum, aut minus quàm par erat, Religioni credulum. Sed in Dei potius Consilio & Benignitate summâ fretum fiduciâ, quodcumque is decreverit æquo excipientem animo, & ejusmodi quòd omnium fieri debuit maximè existimantem.

Ibid. Εἰ γὰρ ὁ ἄνθρωπος ὡς ἀνὴρ δύνατον. | Æquissimum id esse omnium, Homines de Morte ut aliquando resurgant, idoneis nititur Argumentis à Paginâ Sacrà faciliè petendis: Justissimo enim Deo convenit, Sceleris supplicium Improbos luere, Bonos autem Virtutis ampla reportare præmia; quæ

in hoc rerum quo nunc vivitur statu, neutiquam facta constar. Jam verò, dato quod Justum sit, ex Antonini principiis Possibile idem esse, restat colligendum. Qui verò Argumentum spissis Ignorantiæ Ethnicæ tenebris involutus, sic tamen instituire potuit; qualem censes, & quàm oculatum futurum, Christianâ veritate imbutus, quæ his positis instrui possint Dogmata, quàm latè pateant, & quantum habeant Virtutis, si penitus perspecta habuisset?

Illud interea loci cumprimis advertendum, quòd Antoninum minimè omnium prohibuerit Rei ipsius Impossibilitas aliqua præsumpta animo, quò minus Mortuorum Resurrectio fidem illi faceret. Nam nec illa quidem, ad quam sese adjunxerat Philosophiæ Disciplinam, ab istâ Sententiâ multum abhorruisse censenda est. Utrique D. Paulum hoc Dogmatis Athenis annunciantem quomodo exceperint, memorat S. Lucas, Disceptasse nimirum eum hac in Causâ cum Stoicorum & Epicureorum quibusdam; qui, quum audissent Resurrectionem mortuorum; Alii quidem cavillabantur, alii verò dicebant, audiemus te rursus de hac re. Act. 17. 18, 32. Cavillatos quidem Epicureos facillè crediderim, Stoicos autem aliud potius, quòd hæc ipsis exponerentur fusiùs tempus opportunum efflagitasse; utpote quorum Placita à doctrinâ D. Pauli abessent propius, quàm quæ amplexa est, vel Epicuri, vel quælibet alia Philosophorum Schola. Idem etiam Paulus, nihil hæc in re quod naturæ repugnaret gnarus satis, En quantâ fretus fiduciâ, sermonem coram Agrippâ & Festo habuerit; ad illos nempe delato Causæ judicio, Quid est, inquit, quod incredibile vobis videatur, Deum mortuos excitare? Act. 26. Atat, quantò illos ad hanc Sententiam paratiores vel unius Rationis ductu videre est; eò magis sui pudeat pigeatque multos fas est, qui dum Christi in se nomen suscipiunt, Resurrectionis tamen fidem majori à se amoliantur studio, & in dubium revocare satagunt vehementiùs, quàm vel ex ipsis Paganis quibusdam olim erat mos.

Ibid. Οὐκ ἂν δ' ἐπεὶ διαλεγόμεθα τοῖς θεοῖς, κὶ μὴ θεοὶ καὶ διαλογώμενοι εἶναι. | Ejusmodi Disceptationes, quibus quæ vel fiant, vel fieri debeant, sollicitâ quærimus indagine, Opinionem Justitiæ & Bonitatis Divinæ jamdudum animo præsumptam ostendunt satis. Quod si aliter visum fuisset, istis Qui fieri potest ut Diis &c. percontandis nil superesset loci Aliam tamen Interpretationem verba capiunt ista, eamque nequaquam incommodam. Quid enim si illorum loco, Nos non de jure cum Deo disceptaremus, reponatur, Si secus esset, ut de jure secum disceptaremus, neutiquam permissurus esset Deus? Atqueirâ detum isthoc Marci redibit Argumentatio. Pro summâ quâ est æquitate & clementiâ, id nostræ imbecillitati condonandum

voluit Deus, cum illo ut dicamus causam; quæ nos male habent dubia ponamus; de illius denique Providentiâ inquiramus, quo jure fiant singula, & quibus is ductus argumentis fecerit, ut cogitando rationes (modesto modò & minimè procaci animo) exigamus. Ista verò nisi à Deo summopere Justo Bonoque neutiquam nobis indulta fuisset Copia; idèò nimirum indulta, quod sua. & rectissima & æquissima noverit omnia, nos autem quo introspeciamus propius, & dilecturos ejus Consilia, & demiratos magis. Ita enim elucescit Sapiencia, parùm cogitantibus nimis ignota, & illud à Davide pronunciatum comprobatur luculentius, Fieri nempe, ut justificetur Deus in sermonibus, & vincendi manifestus sit, cum judicatur. Psal. 51. 4.

§ 7. Ὅποῖον δ' εἶ καὶ ἀληθεύει ἀπὸ τοῦ δαδάου καὶ οὐκ ἀπὸ τοῦ ψυχῆ | Nec enim officio facit satis, qui Animæ cogitationes ut puræ sint, operam dat, nisi & Corpus etiam mundum, & ab omni peccati labe immune præstiterit Deo. Namque ita visum est D. Paulo, ut Corpora etiam nostra sistamus adhortari, hostiam vivam, sanctam, acceptam Deo. Rom. 12. 1.

§ 11. Ἡλίκου ἔχουσιν ἐχέει ἀνθρώπος. | Ingens quidem est Homini Potestas, tanta nempe ut optimo res nostras esse loco, modò ritè utamur, fatendum. Hæc verò quanta quanta est, non propriis eam viribus assecuti sumus, sed à Benignissimo Adjutore Deo omnem tulimus acceptam.

§ 12. Τὸ εἶναι τῶν φύσεως, καὶ τοῖς μαματίων. | Naturam enim Deo in omnibus morigeram, Deum autem nihil non æquissimum & optimum, & facere & velle, memineris semper oportet.

§ 14. Ἡ ἀνθρώπου ἰδέσθαι. | Ejusmodi nimirum Providentiam, quum & Antoninus, & Stoicorum consultiores modestioresque crediderunt; Credunt iidem Christiani, nec tamen Naturæ Divinæ aut detrâhi immutabilitatem, aut Constantiam & Æquitatem læsam, idcirco quod precibus se facillè flexu præbeat, deputandum.

§ 15. Ἡ δ' ἐν οὐκ ἀλὶθῆα, καὶ διαλογώμενοι καὶ οὐκ οὐκ ἀλὶθῆα, καὶ διαλογώμενοι εἶναι. | Nos Lucernæ sumus viventes, Lumen autem quo & accendimur & aliis præluere debemus non nisi nostrâ extinguitur culpâ. Nostri enim est Officii, Charitatis & Bonorum operum supplemento flammam fovere, & ut indies effulgeat magis curare.

§ 19. καὶ τὸν πνεῦμα καὶ τὸν σαρκὸς καὶ τοῦ σώματος. | Affectus in istâ Animæ parte, quæ Animalis vulgò audit, nascuntur. Spiritus nimirum Animales rerum externarum impulsu agitati, animum etiam concitant commoventque unâ. Istos autem Spiritus, Fidularum nomine indigitat Antoninus, quoniam his extrâ Mentem positis, perinde ac nervis lig-

num mobile, motu non nostro ducimur, sed alieno. At præstantiorem intereâ loci facultatem vel inde liquet nobis suppetere, quod etiam inter affectus excitandum aliud quiddam Animus sentiat prætereâ, quod affectus in iudicium vocare, exultantes comprimere, rebelles debellare & suæ ditionis facere in se recipiat. Quæ omnia potestatem his Affectibus & superiori, & quodammodo contrariam à Naturâ nobis inditam liquidò designant.

§ 23. D'Acer. xxv. Θεοφάνη | ο φερίμω | χ' τῶν τε Θεῶν. | Nihil aut in se verius, aut ad nosmet explorandos efficacius. Hujus enim, tanquam Tesseræ cujusdam ope, & quidnam simus hominum experiri, & quo tandem ducamur Spiritu, semper nobis erit in promptu dijudicare.

§ 24. D'Acer. xxvi. Ἐπὶ τέττοις ὁ πόθος. | Cum res humanæ variæ sunt adeò & incertæ, ut omnia temerè obvenire non rarò Sapientum animis inciderit suspicio; Cùmque sit nihil prorsus, quod vel Terra capit, vel Aeris Regio, vel Æther sublimis Naturæ aut diversæ, aut Casibus iisdem, & Corruptionis legibus immunis, quid tandem est, obsecro, quod te efferas adeò, aut quænam arrogantia idonea suppetit materia? Hominibus quidem illud potius crediderim dolendum, quod se tam valido, tam universo Corruptionis & Miseriæ torrente, implicitos sentiant, & simul abreptos.

§ 26. D'Acer. xxviii. Ὅπ' ὁ ἐνέστυ νῦν δεῖς. | Animus noster neutiquam pro Deo habendus, sed quod Nobis & in honorem, & commodum cesserit, quam maximum, & præclarum is Dei Opificium est, & Domicilium illi Dilectissimum.

§ 27. D'Acer. xxix. Πάν ὅσον φέρεται Καταλινεῖ ἐπ' ἀγρῶ, Λέμει Δέπεται, καὶ Σπερνέται, καὶ Τίθειται ἐν Καπέλαις, καὶ Οὐήλει. | Quicquid aliis visum fuerit, mihi fateor Tiberius hic loci memoratus, haud levem incussit suspensionem, ceteros etiam notatos simul ejusdem fuisse farinæ, & ideò se contulisse rus, ut à Turbâ & oculis semoti, turpem degerent & infamem degisse vitam, quali suas Tiberius nobilitaverit Capreas. Ibi is frænis Libidini solutis, & in omne genus spureitiam demersus, luxum & lasciviam tanto apparatu, & pompâ tam solenni instituit ut novum quoddam Munus & turpe Ministerium excogitaret sibi Magistri voluntatum Titulo cohonestandum.

§ 28. D'Acer. xxx. Οὐδὲ γὰρ ψυχῶν γ' ἐμμενῶν ἐσθλὰ καὶ ἡμῶν τιμῶν. | Materiæ proprietates sedulò perpendenti, non est quod Animæ Existentiæ in dubio sit; utpote quæ se oculis animorum exhibeat,

vel quovis corpore apertius conspiciendam. Hinc jure optimo à Marco dictum meminimus, *Ecquando futura es, O Anima, Simplex una nuda, & Corpore te ambiente dilucidior?* Pari itidem ratione Animæ Naturam & Facultates ubi seriò cogitaveris, aut oculos tibi animi eruas necesse est, aut Dei illic existentiam & liquidò cernas, & firmiter credas. Deus enim anima ut Anima ferè Corpori præest potior. Quorum neutrum licet oculis assequi corporeis valeamus, at mentis tamen acie utrumque non possumus non videre. Ità demum quod crassa nequit compages, Proprietates & Operationes conspicuæ plus satis, & tantum non palpandæ cogitationi videndum subjecerunt.

§ 30. D'Acer. xxxii. Ἐν φῶς ἡλίου. | Id agit ut Proximi dilectionem ita naturæ consentaneam ostendat, ut Appetitus, quo in illam Anima fertur Rationalis, major sit, & vehementior, quàm cui Impetum possis compescere nisi & ingenio tuo vim simul inferas, & cum Naturâ bellum geras. Nec idoneis deficitur argumentis.

Ibid. Μία νοετὴ ψυχὴ καὶ διακαχεῖται δοκῇ. | Ad Placita Stoicorum jam loquentem audis Antoninum; quibus Animæ Rationales divinæ Essentiæ Particulæ sunt visæ. Isthoc ii licet asseruerint perperam, id tamen nemo ibit inficias, Animas omnes ejusdem prorsus esse Naturæ; nec nisi unam esse Specie; quantumvis numero plures. Hoc autem posito, rectâ procedit Marci Argumentatio.

Ibid. Πεδύματα δὲ καὶ ἡ τροχίλινος ἀναλίστα, καὶ ἀνοικεῖται ἀλλήλοις. | Perplexum habes & obscurum in primis locum, cujus an mihi detur nodos expedire tentandum. Per *Formam* itaque in Substantiâ Rationali, Animum sive intellectum; in Rationis experte, Animam Sensitivam; in Vegetantibus & Inanimatis, quod Principium dicitur Unionis, seu quo continetur Essentia vinculo, voluisse Nostrum arbitror. Jam verò in istis, Naturâ nimium quantum diversis, Formam & Materiam, si per se tantum & simpliciter spectes, nullâ communi cognatione, aut necessitudinis vinculo conjunctas narrat; ne mutua quidem Societatis capaces. Deum vero quò magis immensa Numinis emicaret Potentia, invitas quantumvis & reluctantes, artibus tamen nexibus, composuisse, & ut postea in Unam Substantiam coalescerent, jussisse. Cæterum Animæ Rationalis conditionem ab hac diversam esse plurimum. Hæc à Communionem siquidem adeò non abhorret, ut se simili adjungere summopere gaudeat; idque Studio & Affectu vehementi perpetique, quod nihil restringere prorsus possit; Naturali vero & congruo, nemo uspiam hominum ab illo alienus esse queat.

§ 32. Πόσον ἂν κίεῖς τῆς ὅλης ψυχῆς. | Animam hic loci Universam, cave illam intelligas Universalem, qualis apud Stoicos audire solet Deus. Huic etenim nullo modo convenit istius portiunculae (cujus compotes facti sumus singuli) Contemptus, cum illa Augustissimam Animam Ideam, quam portiuncula isthæc ipsius Dei pars, imò ipsissimus depingitur Deus. Dei utique vel particulam habere despiciatui, & læsi Numinis reos facit, & Marci dogmatis neutiquam constare poterit. Anima igitur Universa hic loci laudata nihil aliud sonat, præter Animam Mundi Vitalem, unde tanquam de Fonte quodam communi perennique, Spiritus omnium Animales hauriri, & ut opus erat cuique fluxisse, Stoicis placuisse accepimus. Eodem recidit, quod jamjam adnotavimus, de *Unica tantum, licet innumerabilibus dispescatur, & in plures dirimi videatur, Animâ*. Sed ut Antonini me minimè sefellerit scopus, Parvi scilicet pendenda, quæ particularum tantum funguntur vice quæque si ad Totum Hoc componas, ne hili quidem locum obtinent; vereor tamen, ut is parum validis innixus rationibus id in præsens suadeat. Quid enim obstat, quò minus Animam Sensitivam magni faciam tamen? Ut enim perexigua sit, at mihi sufficit nihilominus; Nec ullo quod sentiam urgeor incommodo, quia cumulationem impertire Natura non sustinuit. Nonne illud extremæ est dementiae, (& sane huic prorsus gemina est) lumen idèò aspernari, quod eorum qui quaqua versum diffuunt radios angusta nimis Oculorum foramina perquam paucos capiant? Sed Antonino satis est, si minus in omni, at uno saltem ut sensu vera sint ista. Et habent sanè veris-

simum, eumque Authoris menti, & proposito commodum satis.

§ 33. D'Acer. xxxv. Πῶς ἑαυτῷ χεῖται τὸ ἡμερικόν. | Heu quantum nostri plerisque & quam meritum incuteret pudorem, quaestio illa, sæpius, quæ debuit, singulis diebus repetita.

Ibid. Ἐν ᾧ τέτω τὸ πᾶν ἐστὶ. | Non illud utique aut Primum omnium aut Maximum sed planè Omne ut ipsum habeatur unum fas est. Nobis autem in sequiorem partem omnia. Siquidem quæ suo tantum Commodo studere debuit, in corpore curando tota est Anima. Et, quod nobis aut dolendum est aut vitio vertendum maximo. Nemo fere hanc aut alloquitur, aut ad agendum stimulat, nisi eo tantum Consilio, ut Corpori prodesse possit, & illi mollius atque lautius tractando impigrè magis inserviat.

§ 35. D'Acer. xxxvii. Ὡς, ἐν ἴσῳ ἐστὶ τὸ πλεονεξία ὀλιγοτέρας, &c. | Rectè quidem. Nec enim interesse quid putandum, Cum (quod jam alibi monuimus) non quamdiu, sed quales vixerimus in extremo referet die: Et Hominum Fidem Virtutesque, ex Actionum non Numero, sed Qualitate potius, & Pondere æstimandas abunde constat.

§ 36. [D'Acer. xxxviii. Ἀνδραπεί, ἐπολιτεύου ἐν τῇ μεγάλῃ ταύτῃ πολι. | Mundo scilicet; quem magnam nobis exhibet Civitatem cogitandum, in quâ Aliæ quæ vulgò nuncupantur Civitates, Diversiorum tantum, seu Domiciliorum tuentur partes; Quò magis illius & Legibus obsequi, & Saluti consulere; jura denique omnia summâ religione servare, colere, tueri, & præ municipalibus quibusvis chara maximè, & sanctæ existimare debemus.

Finis Annotationum D'Acerii.

Exorandus est Lector, Benevolus, ut pro solito candore Editoris Absentia & Negotiis gravissimis Errata condonet; quæ verò sequuntur, ne inter legendum facebant molestiam, ut calamo emendet in Vita M. Antonini.

Pag. 1. lin. 13. post omnia, pone; 11. 17. qui, simul. l. 44. post sapientia dele, 3. 6. post habuit dele, l. 26. praeunte. l. 35. Albatum. 5. 9. etiam. l. 36. ante poni del. 9. 45. morus eos non ciere Co. 10. 35. copias. 13. 10. del. si. 15. 38. post hac del., 16. 33. del. ut. l. 50. accederet. 17. 3. antecelluit. 19. 23. in se, ibid. quorum. 29. 37. depulsis. 21. 15. fecerit. 23. 15. ordinat, del. est. 27. 46. Practic. 28. del. ut. 29. 10. rigentem. 11. aggredieretur. 24. Imperatoria. 26. scuta. 32. pro in leg. iri. pro iri leg. is. 34. 8. τὸ l. 13. del. X. 35. 8. id. 36. 11. mordax. l. ult. Consulatu. 37. 38. in Syriam. 38. 23. quam, quoties. 39. &. 43. 9. eis. 42. 12. Commodus. 43. aut.

Corrigenda in Notis D'Acerianis.

¶ a Notat primam Paginarum columnam, b secundam.

Pag. 2. b lin. 9. sermone. 3. a 30. ἐλαύνει. 4. b 40. etiam tum. 5. b 49. infortunii. 7. a 16. post sacri adde narrant. 10. a 12. dele quod. ibid. 25. saturos. 16. a 45. depercutis. 18. a 13. insciendum. 20. b 16. quem ob. 21. b 32. experti. 22. a 35. quam deleat nota. 23. a 37. sed. 29. b 46. in nostra. 31. b 53. dilectionis. 35. b. 9. te. 36. b 31. dele ut. 38. a 25. dele comma post esse. 39. a 43. posset. 43. b 43. Callicis. 48. a 18. τέλος. 57. b 46. amplectatur. 58. a 11. pelliciat. 58. b 30. lege vel Rationali nociturum sit. 4 quibus autem. 66. a 17. sincera. ibid. b 4. exsensum. 61. a 10. dele imaginem. ibid. b 51. quum ii.